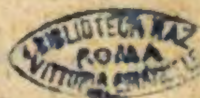
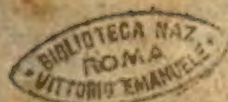
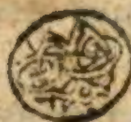
Nicolai Nicoli Florẽtini philosophi mediciqꝫ prestantissimi Sermo quintus de membris naturalibus.

Additus est index nunq̃ antea excusus copiosissimus.

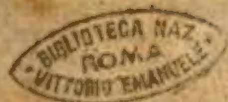
Nicolai Nicoli Florētini philosophi mediciqꝫ prestantissimi Sermo quintus de membris naturalibus.

ex legato D. [illegible]

Additus est index nunqꝫ antea excusus copiosissimus.

Incipit tabula sermonis quinti in quo tractatur de dispositionibus membrorum naturalium.

Deus in nomine tuo saluum me fac.

Ratia saluatoris nostri finem imposui sermoni 4°. in quo tractaui de dispositionibus membrorum spiritualium. Et sperans in eiusdem saluatoris auxilio. Incipio sermonem quintum: in quo tractabo de dispositionibus membrorum naturalium. Et diuidam hunc sermonem in tractatus decem.

Finis.

Index eorum que toto hoc volumine notatu digna preter cetera continentur.

A

E

FINIS.

¶ Deus in nomine tuo saluum me fac.

Aluatoris nostri gratia finē imposui sermoni quarto. in quo tractaui de dispositionib⁹ membrorū spiritualiū. Et sperans in eiusdē saluatoris auxilio. Incipio sermonē quintum: in quo tractabo de dispositionibus membrorum naturalium. Et diuidam hunc sermonem in tractatus decem.

¶ De virtute naturali in generali. Cap. j.

Recedens sermo qui est de dispositionibus mēbrorū spūaliū declarauit qd sit v̄tus n̄alis: ⁊ quō ipsius manifestatio est in c̄pe p̄mo. In hoc autem sermone: q est de dispōnibus mēbrorū nutrimenti: cōplebit̄ declaratio esse eius q̄tū ptinet ad rē nutrimēti. ¶ Inqt Aui. p̄ma p̄ni doctr. 6ª. cap° scdo. Uirtutū n̄aliū alie sunt ministrātes: ⁊ alie ministrate. sup. tute ⁊ alie sūt ministrātes ⁊ ministrate. Uirtutes ministrātes dicūt que ad alias. s. ministratas ordinant̄: ⁊ m̄am illis p̄parant in quā agāt. Ministrate aūt dicūt que nō p̄parāt m̄am illis: s̄z in m̄āz eis p̄paratā agūt a v̄tutib⁹ ad eas ordinatis: ⁊ ipse in m̄ām paratā vltimā p̄fectionē inducūt. Et harū alie dicūt ministrate respectu ɔseruatōis sp̄ei: de q̄bus dicet̄ in sermōe seq. q est de dispōnibus mēbrorū gn̄ationis. Alie dicūt ministrate respectu ɔseruatōis indiuidui de q̄bus in h̄ tractatu sermo erit. ¶ Uirtutes v̄o ministrātes ⁊ ministrate sunt ille que p̄dictis v̄tutib⁹ ministratis ministrāt: ⁊ rē° earū ministrantes dicūt̄: ⁊ ipse etiā ab aliis ministrant̄: respectu quarū dicūt ministrate, put in p̄cessu patebit. ¶ Uirtutē n̄alem vegetatiuā vocāt. Dixit Aris. 2° de aia. Uirtutis vegetatiue due sunt opōnes. s. gn̄are: ⁊ nutrimēto vti: ⁊ sic inuit duas eē v̄tutes n̄ales. s. gn̄atiuā ⁊ nutritiuā. Silr ⁊ Aui. dixit. ministratarū v̄tutū duplex est genus: quodā enī ministrat in re nutrimēti. i. opatur in eo ad h̄ vt indiuiduū p̄manear: ⁊ dr̄ absolute nutritiua: ⁊ apud quosdā vt patebit inferi⁹ imutatiua scda. Et quodā opat̄ vt p̄maneat sp̄es: ⁊ dr̄ cōi noīe gn̄atiua. Et subdit. pri° gnōnis in duas partit̄ partes. s. in nutritiuā ⁊ crescitiuā. ¶ Halya. aūt 4° theorice. cōprehendēs diuisionē p̄dictā ⁊ subdiuisionē. dixit. opatio v̄tutis n̄alis est triplex. s. gn̄atio: nutritio: ⁊ augmētatio: ⁊ v̄tutē nutritiuā vocauit pascētē: ⁊ augmentatiuā aliqn̄ nutritiuā vocauit: aliqn̄ crescentem. Hē tn̄ due v̄tutes. s. nutritiua: ⁊ crescitiua l̄z sint ministrate in opōne p̄ ɔseruatione indiuidui: possūt tn̄ dici ministrātes gn̄atiue. reddūt. n. mēbra indiuidui apta: vt acqrant v̄tutē gn̄atiuā: ⁊ cū hoc ēt m̄ām seminalē in quā agat gn̄atiua v̄tus ei p̄parat. Mēbra. n. in pri° natiuitatis ⁊ vsq̄ ad certuz t̄ps inepta sunt v̄tutē recipere gn̄atiuā: ⁊ semē p̄parare. Certa nāq̄ ⁊ debita q̄titas ad generationē exigit̄: ad quā debitā quantitatē p̄dicte due virtutes mēbra deducūt. Inqt Halya. harū virtutū quedam sunt quibus seruitur: minime seruiētes. Et talis est generatiua que nulli virtuti naturali deseruit: s̄z sibi seruiunt virtutes imutatiue: scilicet p̄ima ⁊ informatiua. supple. ⁊ etiam nutritiua siue imutatiua secunda ⁊ crescitiua. Et alie sunt seruientes: ⁊ quibus seruitur: sicut virtus nutritiua ⁊ crescēs ⁊ pascens: idest nutriens. seruiunt enim generatiue: vt dictum est. Et eis deseruiunt virtutes ministrantes: scilicet attractiua retentiua digestiua ⁊ expulsiua.

¶ De virtute nutritiua. Cap. ij.

Utritiua v̄tus in ɔseruatione vite ordinata est. Uita aūt ɔstatur ⁊ manutenet̄ p̄ alimētuz qd̄ necīuz fore in ɔseruatione vite manifeste mōstratuz est in sermone p̄mo de ɔseruatiōe subti medicine. Fuit ergo in corpe viuentis necīa que circa ipsi⁹ ageret alimentū: cui⁹ actiōe nā restauret̄ ⁊ viuens ɔseruet̄ in eē suo: ⁊ talis v̄tus vocata est nutritiua. de qua dixit Aui. Uirt⁹ nutritiua ɔuertit nutriēs in silitudinē nutriti: vt recipiat per ip̄m restaurationē eius qd̄ ab eo dissolutū fuit. ¶ Est. n. nutricatio: vt voluit Gal. p̄mo de v̄tutib⁹ n̄alib⁹ capl°. 11. assimilatio ei⁹ qd̄ nutrit ei qd̄ nutrit̄ in p̄pria q̄litate ⁊ sb̄a. Intellexit. n. de nutricatione vera ⁊ p̄pria que fit p̄ trāsmutationē eius qd̄ nutrit in sub̄az ei⁹ qd̄ nutrit̄: ⁊ nō de nutricatione iproprie dicta que fit p̄ iuxtapositionē ei⁹ qd̄ nutrit iproprie ei qd̄ nutrit̄ iproprie. qua iproprie nutricatiōe pilos ⁊ vngues aiunt qdā nutriri. ad extremitates nāq̄ ipsorū carni affixas puenit fumus adustus eos p̄pellens anteri⁹: vt declaratū est in sermone 7° p̄mo tractatu: sed vera ⁊ p̄pria nutricatiōe nō nutriunt̄: s̄z v̄tus nutritiua ɔuertit nutriēs in silitudinē nutriti ɔuersiōe p̄pria que fit qn̄ nutriētis m̄ā dep̄dendo formā suā informat̄ forma nutriti nō acqrendo in se aliā formā. Et hoc facit ipsa v̄tus q̄tū est in se: si nō fuerit ipedita. ¶ Dixit Aris. 2° de aia. q̄ v̄tus nutritiua semp est in actu scdo. nō itelligēs q̄ semp sit verū dicere: q̄ aliq̄ pars sensibilis nutrita semper coīrideat cuilibet parti ipsius sensibili. Non. n. est mot⁹ nutritiue v̄tutis vere ⁊ p̄prie ɔtinuus: sed q̄ sic sit in actu 2° q̄ semp sit verū dicere q̄ in quolibet istāti sue actiōis aliq̄ m̄ā desinit esse sub formis cābij que est tertia de humiditatibus scdis: ⁊ vt infra patebit sub qua p̄mo erat. Et aliq̄ m̄ā cābij icipit iformari forma gluctinis seu forma mēbri q̄ p̄us nō informabat̄: ⁊ isto mō v̄tutis nutritiue mot⁹ est cōtinuus: q: semp est veruz dicere aliqd̄ est mutatū sensibile in sensibile. ¶ Uel pōt dici q̄ semp sit in actu scdo: ⁊ eius motū esse ɔtinuū: q: semp exerceat aliquā de opōnibus ei⁹: que vt infra dicet̄ sunt tres. Non tn̄ q̄ semp oēs ipsas tres opōnes exerceat. Et hoc hūc moduz intelligit̄ verbū Gal. 6° de accīti. cap. p̄mo. cū dixit. inter dū aīal non nutrit̄: l̄z eo modica careat hora. ¶ Dixit Hal. q̄ actus nutritiue virtutis a p̄ncipio gn̄ōnis fetus vsq̄ ad t̄ps mortis aīalis ɔstat. ¶ Uirt⁹ nutritiua dicūt qdam triplr est distincta s̄m tres opōnes eius: Dixit enim Gal. p̄mo de v̄tutibus n̄alibus v̄tutis nutritiue actus assilatio est ei⁹ qd̄ nutrit ei qd̄ nutrit̄. Ut aūt hoc fiat attēdere opz prius vnionē. i. vnionē. vt aūt illa fiat. s. vnio appōnē. s. opz attēdere. Cū eniz eradit̄ a vasis humor q nutritiuus est q̄cūq̄ aialis p̄ticulā in vniuersoz eā disseminat̄ p̄mo: deinde apponit̄: deinde vnitur: deinde assimilat̄. In his tāgens tres nutritiue v̄tutis opōnes. s. p̄maz que est nutrimēti appō. scdaz que est ei⁹ vnio, tertiā que ipsius assimilatio. ¶ Proinde dixit Auic. opōnes v̄tutis nutritiue sunt tres: quarū p̄ma est cōprehēsio p̄mutatōis sub̄e: que est sāguis aut humor. i. hūiditas scda: imo non est nisi hūiditas scda. Dixit tn̄ sanguis ⁊ hūor: vt cōprehēderet opinionē Aris. q 2° de gn̄ōne aialiū voluit. q̄ forma sanguinis stat in vltimo alimento: s̄z de hoc infra dicet̄. qui. s. sanguis vel hūor. imo hūiditas scda est in potētia p̄pinqua in effectu silis mēbro. Ista aūt cōprehēsio nō est aliud nisi apponere sibi alimētū localr: vbi postea debet stare qd̄ fit postq̄ nutriēs tres susceperit infra dicēdas digōnes: ⁊ fuerit a venis attractū ad cōes mēbrorū n̄ales concauitates: qd̄ qdez fit post cōpletaz opōnez v̄tutū n̄aliū in re nutrimēti p̄ indiuidui ɔseruatiōe ministrantiū. vbi. n. ipse agere desinunt: illic v̄tus nutritiua incipit exercere. Quare post hec nō p̄ v̄tutē n̄alē attractiuā ministrantē attrahitur ad locū vbi stare debz s̄z p̄ v̄tutē attractiuā p̄ticularez mēbri

Que sunt v̄tutes n̄ales mīstrātes ⁊ q̄ ministrate.

Triplex ē opō v̄tu. n̄alis.

Opō virtutis nutritiue.

Quō intelligit dictū q̄ v̄tus nutritiua semp sit in actu scdo

Uirt⁹ nutritiua triplex ē s̄m tres opatiōes ei⁹: q̄ sūt: appositio: vnio: ⁊ assimilatio.

que est idē qd ipsa nutritiua que nō nō v̄tutis ministratio attractiue attrahit: sed sicut fit attractio a forma specifica. Nutrimētū.n.p eā mouet ad poros et concauitates pticulares mēbro*: sicut ferrū ad magnetē: et ibidē collocatur: vt manifeste hr a Gal. pmo de iterioribus. vltimo capo. Fit aūt nutrimētū in hac attractiōe seu appōne sui cōtiguū mēbro: et amplius nō mouet s̄m se totū cū iā sit in termino ad quē. Sed bene mouet s̄m ptes: per quarū motū di moueri totū: nō q ptes moueant ad motū totius: īmo necessariū est ipsū totū moueri s̄m ptes: si.n. nō sic moueret iā corpus remaneret īporosū: et tandē sine porositatibus cōibus et vijs. Nutrimētū.n. appositū vt dictū est ptinet in poris pticularibus: q si ab illis nō moueret s̄m ptes remaneret pororum clausio. Et ipsa clausio pororum faceret ad clausionē viarū. Quare op3 vt accidat in ptibus eius extēsio: et p extēsione motus: pp quā extensione et motū reddit ibi porus et via vt prius erat. Nec fuit necessariū vt hoc nutrimētū ptiguum in vnione que est 1a opatio ipsius v̄tutis attractiue: in qua nutrimētū ptinuū fit mēbro s̄m totū moueat: sunt.n. multa ptigua sine medio que pnt fieri ptinua sine motu locali: sicut et multa sunt ptinua: que pnt fieri cōtigua et sine motu: et sine medio. ¶ Scd̄a opatio dixit Aui. est adherentia que vt hoc alimētū sic receptū ad locatū efficiat pars mēbri cōpleto effectu. cū.n. p pmā opōnē alimētū positū ē in loco in quo d3 puerti p scd̄am opōnem que di vnitio siue adherētia trāsmutat in sb̄am mēbri et vnū secū nūero efficitur p essentiā. Et acqritur in alimēto forma mēbri. Inducit.n. v̄tus nutritiua hāc formā ī esse ei. ¶ Et l3 hoc fiat in scd̄a opōne et habeat finē intētū in ea: adhuc tn̄ non qescit v̄tus ipsa: s3 vlterius opat et tertio. Et est hec tertia opō non ad esse: s3 ad bene esse: que vt dixit Aui. est silitudo. s. in accitibus: et est q hoc alimētū receptū et repositū seu appositū et q iā vnitū est et effectū pars mēbri ponat ipsa v̄tus nutritiua mēbro in oībus ptibus sile vsq3 in eius essentia et colore. ¶ Dnt qdā cū i appōne et vniōe minimū formale nutriētis puenit ad mimū formale nutriēde pticule puenit ide nutritio tn̄: et nō augmētatio: nec penetratio dimensionū. Et hoc idē q2 minimū formale nutriēs est longe minus minimo formali nutriēdi: et nō aduenit ei nisi post quarūdā partiū mālium dpditionē: loco quarū apponit. Et dato q illud formale nutriēs sit ptinens aliquas ptes māles plures q3 sint dpdite a minimo formali nutriēdi: tn̄ anteq3 pfecte ei vniat calor agens resoluit: nā sicut ptinua est actio restauratiōis. ita et ptinua est actio dpditionis seu resolutiōis: q̄re cedit in locū illius vel illarū ptiū resolutarum. Idē eni agens agēdo in humidū passiuū s3 diuersas eius partes diuersas facit opōnes: in vna. v3. resolōnem: et in altera restauratione et nutricatione. ¶ Q3 vidē aūt ad p̄dicta faciūt imaginari q in oī nutricatiōe partis formalis fit necesse nouū gnari porū: q tn̄ nō v3 necessariū. Dixit.n. Gal. q nutritio est appō mēbris sine dimēsiōe. Nam si cū dimēsiōe fieret esset augmētatio non nutritio. vt. j. ¶ Dnt aūt p̄dicte tres opōnes ordinē admuicē: q2 localis appositio p̄cedit. dixit Auic. vnionē: et vnio assilationē vt in plibus: q2 q3uis sit facta p̄paratio et pportio in q̄litatibus primis bona et sufficiens p forma: nō tn̄ adhuc sufficiēs p accitibus: l3.n. accidētia et q̄litates scd̄e insequant p̄mas: nō tn̄ semp in eadē pportiōe p̄mari cū qua stat forma stant q̄litates scd̄e sine accitia: sed reqritur vlterior p̄paratio et maior pportio. hec enim p̄paratio ad formā latitudinē: et nō stat in idiuisibili: quare pōt itroduci forma nondū cōpleta p̄paratiōe cū accidentibus. Signū huius est q in his que non dnt spē reperit diuersitas in accitibus: que maxime appet in colore. Et cōsimiliter in his que dnt spē reperiunt eadē accitia: sunt.n. multa que dnt specie vnius alicuius accītie. v.g. coloris albi vel rubei. Pnt tn̄ vnio et assilatio sil fieri. Ex accessione itaq3 opationū p̄dicta sequitur: q si p̄cedētes pfici nō poterit subseqūes vel subseqūetes pfici non valebūt neq3 fieri: sed ecōuerso. ¶ Predicte quoq3 opōnes non dnt abinuicem nisi s̄m magis et minus esse nutritiōis sile nutrito: q̄re vna opatio s̄m cēntiā dici pnt. Ad qd signifi. adū Auic. post declarationē dictarum triū opōnū subdit. Et hāc qdē opōnem loquēs in singulari: et tamen intellexit de oībus ipsis: q3uis nō fuerit locutus in plāli has opōnes efficit v̄tus imutatiua q̄ est de v̄tutibus nutritiue. Et non dixit. q sit vna de v̄tutibus nutritiue: vt voluerit q hec v̄tus imutatiua sit distincta a v̄tute nutritiua vel sit spēs eius: s3 vt connotaret de qua v̄tute imutatiua loqueret. Uirtus nāq3 imutatiua ē duplex: vt supra p parte patuit. vna que opatur in spmate. Et spma imutat in embriōis mēbra: de qua vt supra. Haly. dixit. q dseruit v̄tuti gn̄atiue: et vocat imutatiua pma. Alia opatur in nutrimēto: et imutat ipm in sb̄am mēbrorū: et vocatur imutatiua 2a que est prorsus idē cū nutritiua: de qua in p̄dictis verbis itellexit Auic. ¶ Uirtus quoq3 nutritiua vt colligit ab auctoribus rursū sic pōt diuidi. s. q alia est cōis totius: et alia pticularis cuilibet corpis particule. Et cōis qdem a qbusdā dr disponēs et pparans ad pticularē. Particularis vō ab eis di pficiens et informans. Et cōis p̄dicte nutritiue sedes est epar: et est illa que opōnē efficit totius vtilitati cōem. cuius opōnes sunt in epate ipūm nālē: et nutrimentū tali dispōne disponere vt gn̄aliter sit bonū p oībus corpis pticulis: et aptū recipe opationē v̄tutis imutatiue seu nutritiue pprie cuilibet pticularum ipūmq3 ipm ac nutrimentū sic dispositū mēbris delegare: nō qdem vnitū s3 dispartitū illud mandās in diuersas mēbrorum regiōes p canales et vias ipsi dispartitiōi a nā ordinatas. Est.n. dixit Gal. tertio de v̄tutibus nālibus. corpus ptitutū canalibus silibus his q sunt in ortis ad rigādū eos. Ex canalibus aūt que in ortis sūt ad adiacentia prima oīa reddit aliqs humor: ad lōginqora aūt accedere nō vltra pōt. Et ppea cogunt multis canalibus prius a magno missis ad vtrāq3 ptem orti diffusionē aque artificiose facere. Et tā magnas: dernde medias distātias horum canalium paruorum faciūt q3 magnas maxime extimāt sufficere ad sufficiēter potiendū trahētes humiditates que alterutrāq3 horum ifluit. Ita igit et in corpibus aīalium canales multi s̄m oīa mēbra disseminati adducūt eis sanguinē. Et horum canaliū mediū spatium mirabiliter a natura a p̄ncipio mox ordinatū est ad h̄ vt neq3 idigens phear his que in medio pticulis trahētibus ad se sanguinē. Neq3 inundent vnq3 he multitudine humiditatis intēporanee influentis. Et subdit: modus nutricatiōis pticularum talis est. Cōtinui sibiipsi corpis q̄le simplex vas herasistratus supponit. Que quoq3 suppicientius ptes pme adherētes potiunt cibo. Ex his aūt sanguineū transmutāt s̄m ptinuitatē trahentes que earum deinceps. deinde ex illis rursus alie. Et h̄ nō cessat fiēs donec ad vniuersas his reddit particulas nutriētis sb̄e q̄litas. Et a qbusdā etiā dicta nutritiua v̄tus digestiua dr cōis inq̄tū cōe nutriens disponit ad suscipiēdū formā nutriti: sed tn̄ nō dearticulat se nec determinat ad h̄ mēbrū plusq̄3 ad aliud. ¶ Propria autē seu pticularis seu appropriata v̄tus nutritiua: que et di digestiua pticularis est illa que disponit nutriēs: ita ad h̄ mēbrū q nō ad aliud. Et sic in vnoquoq3 mēbro sedē h3: et in idipsū dearticulatū et appropriatū puertit nutrimētū. Est.n. dixit Gal. 3o de v̄tutibus nālibus. ppriū nutrimentū vnicuiq3 pticularū qdcūq3 aptū ad assilationē eius fuerit. ¶ Inqt Auic. pa pmi. caplo de mēbris. in vnoquoq3 mēbro est v̄tus nālis. s. nutritiua pticularis: q̄ua ei res nutrimēti cōplet: et h̄ qdē est nutrimentū attrahere et retinere vnire et assimilare et superfluitatē eius expellere. In qbus v̄bis tres opōnes v̄tutis nutritiue supradictas que pprie huic nutritiue pticulari attribuunt Aui. tetigit. s. nutrimēti appōnem p id qd dixit nutrimentū attrahere et retinere. Appō.n. nutrimēti p eius attractionē et retētionē cōplet: et 2a. s. nutrimēti vnionem cum

Nutrimētū attrahitur a mēbris sicut ferrum a magnete.

De ordine opōnū nutritiue.

Opōnes nutritiue nō dnt nisi s3 magis et minus.

Uirtus imutatiua est duplex.

Uirtus nutritiua ē duplex. s. cōmunis et ppria.

cū dixit ⁊ vnire. Unio .n. fit p digōnez ⁊ retentionē fit. Et tertiā .s. assilationē cū dixit. ⁊ assilare eiq̄ue ēt p digōnez fit. Et qꝛ in oī digōne siue prima siue sc̄da vt .j. patebit fit sepa tio ipuri a puro. Et ipuruz opz abijci ne noceat. iō Auic. subdit. ⁊ suꝑfluitatē expellere: vel vt dicūt alij Aui. in dictis verbis tetigit act⁹ hui⁹ vtutis nutritiue pticularis qb⁹ vti tur in restaurādo deꝑditū p alimētuz pmo nutritionē ipaz cū dixit vnire sub vnione oēs tres supradictas opōnes cō pzehendēs. Et qꝛ qδ vniēdū est opz ad locū trahi ⁊ tractū retineri: ⁊ retentū digeri. iō dixit attrahere retinere ⁊ assila re. Et subdit. suꝑfluitatē expellere pp dictā iā cām. ℭ Inquit Gal. vbi supra. Nā dixit Ipo. oīa artificialr ⁊ iuste ge rit vtutes hñs sm q̄s vnaqueq̄ pticulaꝝ attrahit ad seipsaz ꝓpriū nutrimētū: tractūq̄ vnit oī parti eaꝝ que in ipa sunt ⁊ finalr assilat: q̄uis tñ attrahi qd cito possit alterari tñ ⁊ vniri ⁊ finalr assilari ei qδ nutrit: ⁊ p eius fieri cōfe stim. demū nō pōt tpe .n. ampliori ad nutrimētū aialis op⁹ est. Nā nisi maneat sm ptes adduct⁹ humoris ad aliquaz aliā trāseat ⁊ defluat neq̄ vnitio neq̄ alteratio erit. Uñ ne cesse est nāe addere aliquā aliā vtutez ad ɔgruā eius pma nētiā addite pticule que ab actu retētiua noiat: sicut pma que attrahitur ab actu ipso dr̄ attractiua siue euulsiua. Et subdit. id aūt cui⁹ nō dn̄atur in h̄ neq̄ oimodā pōt altera tionē ⁊ silitudinē ei⁹ qδ nutrit suscipere: ꝑ aliā rursus q̄n daz excretiuā expurgat que ex actu ipso expulsiua siue ex cretiua vocat. ℭ Ex p̄dictis itaq̄ pꝫ q̄uō nō p vtutes cōem ministrantes virt⁹ ipsa nutritiua pticularis attrahit retinet digerit ⁊ expellit faciēs ipsaz: ⁊ oēs p̄dictas opōnes: ita ꝙ attractiua digestiua retētiua ⁊ expulsiua pticulares sūt ip semet nutritiua pticularis quā qδ nutritiuā: ⁊ aliā vocant sicut nutritiuā cōem vocāt nutritiuā pmā. Iōq̄ p̄dicta vir tus nutritiua pticularis ad p̄dictas opōnes exercēdas non vtit villis: sicut attractiua retētiua ⁊ expulsiua mistrātes ꝓ. suis actib⁹ exercēdis vtunt: sꝫ solū calore nāli absq̄ aliquo motu mēbri ⁊ sui ꝓprietate illas actiōes adimplet. Hec in sup vtus nutritiua pticularis dr̄ vtus inata in mēbris: nō. qꝛ insit ei ex pncipio gnōnis: aut qꝛ non influat ea sup mem bra epar: sꝫ qꝛ nūq̄ est ꝙ illa vt⁹ nō fit in eis influxa: non .n. pñt mēbra mō esse cū ea mō sine ea: sicut pñt sine vtute aia lī: imo opz ꝙ epar sup ea sp influat illā. Ob h̄ .n. ait Auic. p̄ pmi. cap⁹ de mēbris. si pro poli clauderet via inter epar ⁊ aliqδ mēbroꝝ: ⁊ mēbrū illud hr̄et nutrimētū dispositū aptū ɔuerti nō ɔuerteret ipz neq̄ nutriret eo pp puationē influx⁹ dicte virtutis sue nutritiue. Nec est ista vt⁹ nutriti ua appropriata vnitimo dixit. A. ibidē. ꝙ in mēbris ɔsili bus p spēs diuersificat. Nō itelligēs p spēs eēntiales diffe rētias: qm̄ vtutes he diuersoꝝ mēbroꝝ nō sic dīnt abinui eē spē: sed locut⁹ fuit sm ꝙ appet in sensu: qꝛ in vnoquoq̄ mēbro existit vtus sm sui cōplonē que nutrimentū in sui ɔuertit silitudinē diuersaz ab ea que nutrimētū in silitudi nez alteri⁹ mēbri ꝑmittit: nō qdem diuersa diuersitate spe cifica: sꝫ solū apparēte. Nā cūz mēbra sūt diuersaꝝ cōplo num oportuit nutri^m ɔuerti in diuersas subas: ⁊ oportuit corpus p diuersa mēbra diuersas hr̄e virtutes ipsis ꝓprias put vniuscuiusq̄ mēbri meret cōplo: q̄uis in rei veritate iste oēs vtutes sint vna. Cūz ēt oīa mēbra ea eadē isormen tur forma. ℭ Quidā aūt dicūt. ꝙ vtus nutritiua ɔsiliū distinguit spē. i. hꝫ spālia noīa distincta: qꝛ vtus. v. g. ossiū dā ossificatiua: ⁊ carnis carnificatiua: ⁊ sic de alijs alioꝝ mē broꝝ: ⁊ non ꝙ differat spē essentialr. Et alij dīt. pñt dici differre spē rōne suoꝝ instroꝝ ⁊ suoꝝ finiū. Dixit āt. A. in mēbris ɔsilib⁹: qꝛ Ga. ꝑ° d accñti posuit. ꝙ nutritio ē opō q̄ pncipalr ɔsilibus attribuit mēbris: qꝛ nutritio pncipalr fit mediāte ɔplone: ⁊ cōplo est nā q̄ pncipalr attribuit mē bris ɔsilib⁹. ℭ De hac nutritiua appropriata loq̄ns Gal. vbi supra. ait. ex cibis q mittunt ad mēbra. i. a cibo trans misso a nutritiua cōi virt⁹ attractiua in ipso mēbro existēs

virt⁹ nutritiua ɔsi virt⁹ inata

attrahit illud qδ est ei cōpetens ⁊ ɔueniēs. Ad carnē enim trahit sanguis tpate cōplonis. Ad ossa aliqd frigidū decli nās ⁊ siccū: ⁊ sic de vnoquoq̄ alioꝝ. Et declarās h̄ p exem plū in plātis ait: sic .n. fieri in eis cōprehēdim⁹. has .n. cum in vna sint terra eadēq̄ irrigent aqua videm⁹ vnāquamq̄ qδ sibi cōpetit: ⁊ qδ sibi ɔfiguratū est a terra: ⁊ ab aq̄ attra here. Portulaca .n. a terra sbām sibi attrahit acerbā. Lupi nus vō adustaz. Ideoq̄ subdit. videm⁹ agricolas in salsis seminare terris cū eas ad dulcedinē volūt reducere sepius blitē. sitq̄ terra tūc iocūdior eiusq̄ salsugo euanescit: ⁊ cū blitis nā salsa est ⁊ ad se terre trahit salsuginē sue ɔpeten tez nāe. ℭ Et Gal. ait 2° de alimētis sm sniaz Ipo. sicut ea que plantant ⁊ seminant cū ꝑueniūt i terrā attrahit vnū quodq̄ id qδ nāle ei est: ex eo qδ inuenit in terra. Et in ter ra qdez inuenit aliqd qδ est acetosuz: aliqd dulce: aliquid amarū: aliqd salsum: ⁊ aliqd ex oī spē. Silr est dispō in cor pore aialis. In vnaquaq̄ .n. veꝝ est vtus nālis qua attra hunt res ɔueniētes ei: ⁊ p hāc virtutē cōpletur esse nutri mēti: ⁊ esse solōnis p medicinas vētris ⁊ vomit⁹. Dixitq̄ Gal. 3° de vtutib⁹ nālibus. ꝙ in spaciositatib⁹ venarū est nutrimētū qδ euellit pticula sꝫ nō semp. imo qñ idiget eo. singulū .n. vasoꝝ qδ hꝫ ipm aial est humorē q in vnaqua q̄ piticula iaz ɔtinet. i. nutrimētū qδ iaz appositū est ptice le nō adhuc rōnabile est euellere. i. ad se trahere alteri ptic le: ⁊ maxime cū vnitio vel assilatio ei⁹ fit: ⁊ etenī tale nutri^m nō est ꝓportionatū alteri pticule nisi soli illi cui iaz apposi tū est: nō q̄ capiūt sibi mēbra apposita nutrimēta. ℭ Dicūt qdam. vtutē nutritiuā cōem duos opari effect⁹. vnuz ma gis cōem q iā dictus est: trāsmissionē. s. sāguinis gn̄alis nu trimēti p oībus mēbris. Aliū magis spālem q est determi natā ⁊ aliqualiter dearticulatā māni mēbris diuersis dele gare: sicut trāsmittit mēbris supiorib⁹ sanguinē subtilio rez: iferiorib⁹ vero grossiorē. Et sicut trāsmittit cerebro sā guinē flegmaticū: pulmoni colericū: spleni grossuz melcoli. ℭ Et dicūt qdā. ꝙ in epate nō est distincta vtus nutritiua ꝓpria a vtute nutritiua cōi nisi sm ɔsiderationē. Nā virt⁹ faciēs opōnem cōez in aliquo mēbro nō obliuiscit opōne ꝓpria suipsi⁹. Et sic sm eos vtus nutritiua cōis in epate: opatur etiā in eo nutritionē ei ꝓpriā: ꝓpter .n. nutrimentū quā gnat non bonā neq̄ ɔueniēte p nutrimēto aliorum membrorū: bonam tñ ⁊ conueniente pro seipso sibi appo nit vnit ⁊ assimilat: ⁊ dicunt alij eas esse distinctas: sed in hoc non est magna vis.

Plāte ⁊ herbe trahūt a terra qδ eis ɔueniēs ꝓ nutrimento.

Nota sm opionē aliq̄ꝝ ꝙ vtutē nutritiuā cōem duos opari effect⁹.

ℭ De virtute augmētatiua. Cap. iij.

Virtus aūt crescitiua. dixit Auic. est illa que in oībus corpis dyametris addit sm ꝓportionē nālez q̄tenus corpus ad augmēti finē pducat p illud qδ ipm ex nutri mēto ingredit. Qδ aūt dixit in oīb⁹ dyame tris ad totū corp⁹ siue ad totū mēbrū referen dū est: qδ h̄ mō ɔtingit. mouet .n. vtus quālibet ptē corpis vel mēbri versus circūferentiā extendēs eaz ⁊ nō versus cē trū. quare auget vnaqueq̄ nō portans in dimensiōes alte rius: ꝓpellens eā tantū versus circūferentiā: q̄tum ipsa in illo augmento extēdit: h̄ aūt facit vtus ipsa ad oēz diame trū: veꝝ plus ad vnā q̄ȝ ad aliā sm exigentiā mēbri p suis opōnibus reqsitā. Et pp hanc cām foramina: ⁊ ɔcauitates mēbroꝝ non nutriunt neq̄ replent: sed augent. imo mē bra hñtia ɔcauitates iuxta interiorē supficiem augent sm oēm dimensionē. Dixit quoq̄ Aui. sm ꝓportionem nālez non itelligens pp hoc ꝙ virt⁹ ista augmentet oēs diame tros corpis sm ꝓportionez habitā a nā in pncipio. non .n. sic equaliter auget oē membrū. Caput enī nō ꝓportionalr augetur māmillis virgē vel matrici ɔsiderata magnitudīe in qua gnata sunt ista mēbra. imo mēbra dicta augent re spectu sue magnitudinis mlto plus q̄ȝ caput respectu sue. Non etiā dixit sm ꝓportionez nālem hñs respectū ad di

mensiones: ita q̄ q̄ntuʒ addit̃ vna tm̃ addat̃ alia: hoc.n. nõ facit virt⁹ vt sensui pʒ: sed intellerit q̄ augeat ſm ꝓportionē quã aĩa reqrit ꝑ optimis opõnibus: modo ad h̄ vt operatiões optime ꝓducant̃ ab aĩa dyametri corporis debẽt habere aliã ꝓportionẽ ab ea quã habuerunt in pn° gnõnis. Mõstrauit.n. clare Aris. 5° de hystorijs. q̄ ois forma que deducit̃ de nõ esse in eẽ deducit̃ pp̄ finẽ alicui⁹ opõnis: que qdem opatio non põt pfici cũ oi mẽsura: sʒ determinat sibi aliquã determinatã mensurã quã vt in pl̃ibus vel saltẽ in pfectis aĩalibus a pn° gnõnis cop̃: ⁊ in ꝓductiõe de nõ esse in eẽ hr̃e nõ potuit. Et ideo fuit necesse q̄ntitatẽ augere ſm q̄ forma reqrit ad optime operãdũ: pp̄ quã cãm corp⁹ nostrũ q̄ntũ ad sui totũ auget̃ plus ſm longũ q̄ȝ ſm latũ ⁊ pfundũ: ⁊ plus ſm latũ q̄ȝ ſm pfundũ: q̄ȝuis augmẽtũ ſm longũ difficile fiat: pp̄ quã ẽt cãm mẽbra aliq̄ plus ſm latũ vel pfundũ augent̃ q̄ȝ ſm lõgũ. Et aliq̄ ſm pfundũ plus q̄ȝ ſm latũ. Bñ ergo dixit Aui. ſm ꝓportionẽ nãlem: quia q̄libet aĩal auget̃ in quolibet mẽbro ſm quãlibet dimensionẽ ſm ꝓportionẽ meliorem qua eget pro opationibus suis: ita vt habeat aĩal in fine augmẽti ꝓportionẽ in membris suis quã dʒ hr̃e corpus suuȝ ſm nãm. Deficit tñ ipsa debita ꝓportio dyametroꝝ in multis: ⁊ valde variatur pp̄ ipotentiã virtutis ⁊ ineptitudinem mãe: aqua de cã aliquo corpora: imo ⁊ aliqua mẽbra hñt maiorem latitudinem q̄ȝ longitudinem ⁊ profunditatẽ ꝓportionaliter: vel econuerso q̄ȝ debeant habere debita seruata ꝓportione.

Quid sit augmentũ.

De augmento quoq̄ȝ plures date sũt diffõnes: Aris.n. pmo de gnõne ⁊ corruptiõe. dixit. aug^m est pexistis q̄ntitatis additamẽtũ. Et sumpsit augmẽtũ large ꝑ quacũq̄ȝ additiõe quãtacũq̄ȝ fuerit: ⁊ ſm quãcũq̄ȝ dimensionẽ: ⁊ in qbuscunq̄ȝ reb⁹ aĩatis siue inaĩatis: que diffõ ꝓprie ꝯuenit mathematicis. ℭ Gal. vo sumens augmẽtũ stricte: put est ſm cõem dimensionẽ in rebus aĩatis marime in aĩalib⁹: ait p° de v̄tutib⁹ nãlib⁹ cap° 6°. soloꝝ viuentiũ augmẽtatio est. Tu vero fortassis existimas domũ cũ fabricat̃ augeri: ⁊ alia similia: sed non ita se hʒ. Et ideo subdit. augmẽtatio est additamentũ dimensionuȝ ſm lõgitudineȝ latitudinẽ ⁊ pfunditatẽ solidaꝝ aĩalis pticulaꝝ: quarũ ⁊ plasmatio fuit. ℭ Haly. 10. dixit: augmẽtũ est mẽbroꝝ de paruitate ad magnitudinẽ translatio. Magnitudo aũt ⁊ paruitas penes tres dictas dimẽsiones attẽdunt̃. ℭ Dixitq̄ȝ rursuȝ Gal. ibidẽ. Augmentũ ⁊ diminutio sunt motus cõpositi ex motu alteratiõis ⁊ motu locali: q̄ñ ex maiori qd min⁹: aut ex minori qd maius factũ fuerit custodiẽs ꝓpriã spẽm. Nã si nõ custodierit cuȝ ex aqua fit aer: vel ecõuerso nõ erit augmentũ neq̄ȝ diminutio: sic ergo augmentũ ⁊ diminutio nõ variãt spẽm. ℭ Dixit.n. Haly. pars aucta seruat suã: sicut erat spẽm. Virt⁹ enim crescitiua augmentatã reȝ imutat localiter: sed ei⁹ eadem fixa firmaq̄ȝ est spẽs: cp̄s enim auctũ semp est eadẽ specie cũ re que auget̃: hec.n. est 3ª ꝯditio veri augmẽti: vt ꝑ Aris. patebit. ℭ Medicus tñ in corpe hũano duplex ꝯsiderat augmẽtũ: vnũ veru ⁊ ꝓpriũ: ⁊ est illud qd̄ fit ꝑ nutrimentũ ꝯuersuȝ in sũbam nutriti in oĩbus dyametris: cuius veri augmenti Aris. tres posuit cõditiones. pª est q̄ vnaq̄q̄ȝ ps rei augmẽtabilis sit aucta. 2ª est q̄ aliqua re extranea aduenıẽte pficiatur augmẽtũ: sicut nutrimẽto. 3ª est q̄ res que auget̃ recipiat ⁊ saluet ꝓpriã formã rei que auget̃. ℭ Ad qd̄ verũ augmẽtũ pficiendũ qnq̄ȝ necio ꝯcurrunt: pmũ est virt⁹ ipm agens pncipalr: que virt⁹ crescitiua siue augmẽtatiua dr̃: que qdem realiter ideȝ est qd̄ nutritiua virt⁹ supradicta: non.n. distinguunt̃ essentialr: sed pro eadem v̄tute supponũt: tñ diuersa cõnotãt crescitiua ⁊ nutritiua. nã nutritiua supponit ꝑ aĩa cõnotando q̄ ipsa põt ꝑ nutrimẽtuȝ restaurare humidũ radicale. Augmẽtatiua quoq̄ȝ supponit pro eadeȝ aĩa ꝯnotãdo vlteri⁹. s. q̄ ipsa põt subiectũ in quo est extẽdere ⁊ augmẽtare mediãte suo istro. Ex quo sequit̃ q̄

Duplex augmẽtũ in corpe hũano.

Virt⁹ nutritiua ⁊ augmẽtatiua: quõ sunt ideȝ: ⁊ quõ differunt.

alia est rõ virtutis nutritiue ⁊ alia augmẽtatiue quid nois exprimens: ⁊ hoc rõne diuersoꝝ cõnotatoꝝ per eas. Et q̄ tales sunt termini diuersa cõnotãtes: iõ diuersa pdicamenta. aliꝰ pdicata de illis dñr: ⁊ diuerse ꝓpõnes de eis ꝯcedũtur: vt patebit ex dicẽdis. Et dñt qdaȝ. q̄ maxime ad maiorem declarationẽ doctrine posite sũt diuerse: idem tñ sunt realiter: ⁊ in eodeȝ subto: ⁊ circa idem ſm: ⁊ cũ eisdeȝ organis ⁊ instr̃is operãtur. ℭ Differũt tñ dñt qdã in multis non diuersificãtib⁹ spẽm: pmo ſm modũ operãdi. Ait enĩ Auerr. 2° de gnõne ⁊ corruptiõe. cibus. i. nutricatio: ⁊ augmẽtũ in subo sunt idẽ: in mõ aũt dr̃nt. Et modus est iste dñt qdam: alimentũ mittit̃ ad oẽs ptes formales mẽbri: q̄ quelibet talis pars hʒ poꝝ in queȝ igredit̃ nutrimentũ: ptibus tñ mãlib⁹ illius partis formalis addit̃ nutrimentũ: ⁊ quelibet talis pars auget̃: qd̄ sic ꝓbãt. pmo si additur ⁊ nutritur ps formalis nutrit̃ ⁊ augetur quelibet ps ipsius partis formalis. 2° pars formalis nutritur ⁊ auget̃: sʒ illa non est nisi ptes mãles ipsaȝ ꝯstituentes. ergo ⁊ mãles nutriunt̃ ⁊ augent̃ partes. 3° partes mãles ita diminuunt̃ vt formales. igitur ita augent̃. nã sunt mot⁹ ꝯrij ⁊ hi habent fieri circa idem. Põt ergo dici q̄ postq̄ȝ v̄tus nutritiua sic soluerit ⁊ vnierit tot partes mãles q̄ inde pars formalis acq̄sita non excedat resolutũ: tunc dr̃ premissã esse nutritĩm. Cũ aũt excesserit deperditũ: tunc dr̃ auctã esse si excessum fuerit formale. Verũ.n. aug^m non dr̃ esse nisi cuȝ pars sensibilis est aucta: pars aũt sensibilis est formalis. Jdeo dixit Aris. p° de gnõne ⁊ corruptiõe: quecũq̄ȝ pars auget̃ ſʒ spẽm. i. formaȝ hoc ꝯtingit: ſm vero mãm non ꝯtingit: q̄ materia nõ est fixa sup qua possit fieri mot⁹ augmenti: sed semp fluit ⁊ refluit successiue aduenıẽs: forma aũt permanet fixa. Augmentũ ergo qd̄ fit ad partes mãles nõ est ꝓprie augmentũ. Et sic dñt. virtus nutritiua agit in alimẽtũ simplr: quia eius opatio est necĩa simplr ad esse indiuidui. Augmentatiua aũt agit in ipsuȝ ſm qd: q: eius opatio nõ est necĩa nisi ſm qd. ℭ Scđo dr̃nt in tpe opõnis. nam augmentũ fit post nutricationem: vt qdam dñt. ante.n. q̄ȝ fiat assilatio nutrimenti calor agit in pticulã: sed nõ extendẽdo: sʒ nutrimẽto vigorato vel assimilato vigoratus calor in eã in q̄ȝto agit in ipsaȝ extendẽdo: ita q̄ aug^m fit nutrimento assimilato: ⁊ nõ q̄ñ assimilat̃. ℭ Tertio differũt in tpe durationis. Nã virt⁹ nutritiua a pn° gnõnis vsq̄ȝ in fineȝ vite durat. Augmẽtatiua non: nisi vsq̄ȝ ad ꝯsistentiã exclusiue: qd̄ qdem tp̃s cõiter est vsq̄ȝ ad. 25. annos: ⁊ fortasse in paucis vsq̄ȝ ad. 30. ℭ Non aũt opatur hec virtus in ꝯsistentia neq̄ȝ post eã. Cuius cã est multiplex. ℭ Prima: q̄ his etatibus nutritiua nõ apponit de nutrimento plus eo qd̄ dissoluitur ordinate ꝓcedẽs. ℭ Scđa: q: vt apparuit motus rarefactiõis semp pcedit motũ augmenti: opus nãq̄ȝ est rarificari. i. extendi reȝ que auget̃: imõ in dictis etatib⁹ pticule non sunt extensibiles pp̄ duritiem ⁊ densitateȝ acq̄sitaȝ. Jn aĩalis enim pticulis semper exiccatio pcedit: ⁊ per ꝯñs duritiés ⁊ densitas. Ex quo sequtur q̄ augmentatũ semper est siccius ⁊ duri⁹ ⁊ densius parte preexistente: vt tãdem cuȝ deuenerit aĩal ad ꝯsistentiã duritiés ⁊ densitas ꝑ exiccationem tanta sit acq̄sita: vt non ampli⁹ valeant extendi: quare neq̄ȝ augeri pticule: etiã si nutritiua iordinate ꝓcedens apponeret crescitiue plus eo qd̄ dissoluitur. ℭ Tertia cã est q̄ntũ ad etatẽ senectutis: q: vt patebit crescitiua v̄tus operatur cũ calido forti quo caret in senectute. ℭ Quarta cã est. Nã omne agens cum acq̄siuerit suã pfectionem ⁊ fineȝ suum desinit ab actione ⁊ q̄escit in fine suo. Virtus quoq̄ȝ crescitiua in toto tp̃e quo agit nõ equaliter opatur. Nam augmentũ vsq̄ȝ ad sextũ annũ in corporib⁹ nostris est multum. Jta vt videat̃ Aris. voluisse in lib. aĩalium. q̄ in sexto anno hñt corpora medietatẽ augmenti totius qd̄ debẽt habere in toto tẽpore. Post. 10^m v̄o annũ fit augmentũ multum diminute: ⁊ occulte: tp̃e vero inter pdicta medio me-

Q̄ virtus augmẽtatiua non opatur in ꝯsistentia neq̄ȝ post eam.

diocriter

diocriter se hȝ. Quidez tñ dn̄t ꝙ in tertio anno acq̄sita est
corpori nr̄o medietas totius magnitudinis quā oȝ habe/
re corpus si virt⁹ nō fuerit ipedita. Et in. 18° anno fere reli
qua medietas. Nā a. 18° anno vsqȝ ad 25ᵐ crementū: quasi
insensibilr fit. Et adhuc plus īsensibilr vsqȝ ad 30ᵐ. ❡ Di
xit Gal. 3° affo. in ɔ̄ˡᵒ affo. seniorib⁹ vero factis ⁊ ad iuuē/
tutē accn̄tibus ⁊c. ꝙ corpora ꝓuectiora crescūt paucū: itel
ligens ꝓportionabilr pueris: etiā si sumāt prouecta de nu
trimento multū: pueri vo paucū: huius aūt diuersitatis cā
sumit ab habilitate: ⁊ ex ihabilitate corpoꝝ ad extensionez: t
vt ex dictis pȝ. ❡ Quarto dn̄t in ministerio. Ait. n. Gal.
pmo de vtutib⁹ n̄ālibus. ꝙ in tpe augmēti crescitiua dn̄a/
tur: alteratiua vo ⁊ nutritiua ei pbent auxiliuȝ. Nutritiua
tñ vtilior est ⁊ supior: cum semp pmaneat. Crescitiua vero
ad tps: q̄ȝuis in rei veritate ambe maneāt cum idē sint: sed
tñ cōceduntᷣ iste ꝓpōnes ⁊ siles. Nutritiua manet vsqȝ ad
finē vite: crescitiua vo non manet: q2 aia pōt nutrire corp⁹
in cōsistentia ⁊ senio: sed non pōt illud augere. ❡ Quinto
differūt in obiecto. Nā obiectū nutritiue est qd velut sub/
stātiale. Obiectū vo crescitiue, est ipȝ qd: sed velut q̄ȝtū qd
intellexit Aris. cū dixit p° de gnōne ⁊ corru. termin⁹ nutri
tiue est suba. crescitiue vo q̄ȝtuȝ. Nā crescitiue mot⁹ est ad
q̄ȝtitatē: nutritiue vo ad sbaȝ. ❡ Differūt ⁊ 6° in subiecto
qd est ⁊ dici pōt etiā obiectū ipsaꝝ vtutū. Nā obiectū vir/
tutis crescitiue nō est solū alimentū: verū etiā membrū qd
augetᷣ: q2 illud qd extendit vt augeatᷣ est mēbruȝ. Nam in
vero augmēto nō solū reqritur alimēti assimilatio que fit
a nutritiua vtute etiā vltra deperditū: sed ⁊ reqritᷣ ipsa mē
bri extensio que nō fit a nutritiua virtute: sed a crescitiua.
Et ꝙ ambo pdicta reqranᷣ ostēdit Gal. vbi supra dicens
augmentationē simul extensionē ⁊ nutricationem fieri: vt
dicunt Ipo. ⁊ Aris. neqȝ etiā oē membrū est ꝓprie subiectū
siue obiectū augmētatiue virtutis: sicut est nutritiue: eo ꝙ
augmentū ꝓprie spermaticis debetᷣ mēbris nō carnifor mi
bus lȝ carniformia dicanᷣ augeri ad augmētū spermatico
ruȝ. Carniformiū. n. ꝓprie loquendo est sola gn̄atio. Et iō
lȝ caro senis sit magis extensibilis q̄ȝ os pueri: nō tñ fit in
sene augmentū: dato. n. ꝙ caro ⁊ pinguedo in senibus au/
geantur: nō tñ corpus senis dr̄ augeri: q2 nō augenᷣ mem/
bra spermatica: qbus ꝓprie debetᷣ augmentū: ꝓpter quoꝝ
nō fieri augmentationē accidit ꝙ nō sm̄ oēm dimensionez
fit in senū corporib⁹ augmentū. Dato. n. ꝙ augeanᷣ sȝ la/
tum ⁊ ꝓfundū: nō tñ sm̄ longū. Mēbra. n. spermatice nō
impinguanᷣ: neqȝ ipinguatione augenᷣ: ⁊ ꝓpterea dixit. A.
p° pmi. doctri. 6ᵃ. cap° 2°. impinguari post ɔ̄sistentiā post
macredinē non est hui⁹ generis. s. veri augmenti: qm̄ talis
ipinguatio a vtute nutritiua nō a crescitiua fit. ❡ Differūt
7° in fine: q2 nutritiua sm̄ oēm diametrū apponit equa/
liter: crescitiua vo illud dirigit plus versus vnaȝ q̄ȝ versus
aliā prout ea eget mēbrū ꝓ suis opationib⁹: ⁊ qd facit nutri
tiua ꝓpter ɔ̄seruare aīal in sua idiuidualitate ⁊ existētia vel
essentia: crescitiua vero pp ducere ipm ad pfectionē suam.
❡ Ex qbus inferri pōt ꝙ virtus crescitiua nō facit ad esse
⁊ ɔ̄seruari ⁊ pdurare aīalis: lȝ nutritiua sic: q2 si ad predi
cta faceret ipsa virt⁹ crescitiua nō desineret operari vsqȝ ad
finem vite: sicut neqȝ illa: facit ergo solū ad bene esse, ad qd
cum pduxerit aīal agere desinit virtus ipsa: vt dictum est.
❡ Aui. quoqȝ dixit. ꝙ augmentatio fit a vtute que est aie
virtus sic loquēs pp varias opiones de augmētatione: q2
qdam volūt ꝙ forma que augmētat soluȝ sit aia. Gal. vero
visum fuit ꝙ sit nā. Nā vtᷣ ipse dixit. plāte augenᷣ: ⁊ tamē
non hn̄t aīam: sed nāȝ. Et sic voluit. ꝙ nā in aīalibus facit
augmentū: aīa vero opationes alias. ❡ Et scias ꝙ nutrica
tio ⁊ crescitiua insunt cōposito ⁊ nō per se māe neqȝ per se
forme. Nō eniȝ putandū est: ꝙ mā sola augeatᷣ aut nutria
tur neqȝ sola forma: sed cōpositū: sicut ⁊ cōpositū est illud
qd gn̄atur: ⁊ non mā sola: neqȝ forma sola. Sic ergo nā est
pn̄ᵐ pmum reqsituȝ ad augmentū. ❡ Scdm̄ reqsitum ad
augmentū est organū siue instrm̄ ipsius n̄ālis virtutis au/
gmētatiue quo mediāte suā cōpleat actionē. Et tale est illd
idem qd est etiā vtutis nutritiue instrm̄: Vtitᷣ. n. vtraqȝ ca
lore inato ⁊ spiritu n̄āli velut organo: q̄ȝuis ēt spūs vitalis
⁊ aīalis dicanᷣ reqri ad ipsoꝝ opōnes: sed nō velut organū
ꝓprium. imo vitalis reqritur tanq̄ȝ sine quo nō posset fieri
nutricatio ⁊ augmētatio. Aīalis aūt nō sicut organuȝ neqȝ
sine quo nō: sed sicut coadiuuās. ipsi⁹ nāqȝ p̄n̄tia in mēbro
nutricatio ⁊ augmētatio cōgrue fit: ipsius vo absentia ⁊ si
nutricatio ⁊ augmētatio fiant: non tñ eque bene: vt paraly
ticoꝝ membra declarāt. Macrescūt. n. oia ad que nō ifluit
spūs aīalis influere ɔ̄suetus. Verūtñ organū vtutis nutri
tiue est calor inatus moderatus: augmētatiue vero auctus
⁊ vigorat⁹ inquāto. Ac etiā cōplexio inata mēbroꝝ actua
ta per influentē que calida est ⁊ humida. Actus. n. nutrica
tiōis ⁊ augmēti per calidū est ⁊ hūiduȝ: quēadmodū ⁊ vi/
ta ⁊ eius pfectio in quā ordinati sunt ipsi actus calido cōsi
stit ⁊ humido. Tenet aūt in eis calidū locum agentis: hūi/
dum vo mātᷣ patientis. ❡ Tertium reqsituȝ est mā in qua
siue subm qd libet nutritiue. s. quodlibet mēbrū aīalis. vir
tutes aūt augmentatiue ꝓprie sunt mēbra spermatica. De
qbus ꝓprie intellexit Auer. 1° colliget. cū dixit. Virt⁹ au/
gmentatiua non hȝ ꝓpria mēbra sibi: sed eadē sunt ei⁹ que
virtutis nutritiue. ❡ Quartū est obiectū de quo supra di/
ctuȝ est: ⁊ est aut mēbrū qd extenditᷣ augendū aut alimen/
tum: qd alimentū est etiā obiectū vtutis nutritiue: de quo
in sequenti dicetur caplo. ❡ Quintū est tēpus conueniēs
quod etiam reqsitum est ad nutricationez: de quo quantuȝ
sit in sequentibus dicetur.

❡ Augmentū vo non verū in corpore aīalis fieri pōt pluri/
bus modis. pmo per rarefactionē partiū factā a calore ra/
refaciente sicut crescit aqua cū feruet. 2° p iuxtapositionez
corporū: sicut cum alicui pticule iuxtaponitᷣ aliqs humor
vel humiditas. 3° per subintrationē corpoꝝ in corpora: si/
cut cum aliqs humor subintrat membrū vel aliquā pticu/
lā. 4° per extensionē factā in mēbro nō a vtute extendēte:
sed a vētositate vt in hyposarca. 5° per ipinguationē carni
formiū pter spermatica. ❡ A qbus oib⁹ nō veris augmen
tis quō verū augmentū differat ex dictis loquēdo apparet
Nā per id qd in diffōne veri augmenti dr̄ p nutrimētū dif
fert a rarefactiō qd fit sine nutrimēto. Et per hoc ꝙ dr̄ cō
uersum in subam nutriti differt ab eo qd per iuxtapositio
nez vel subintrationē corpoꝝ fit: sicut fit in elephātia: etiā
si illud qd iuxtaponitᷣ vel subintrat sanguis sit vel scda hu
miditas que lȝ sit nutrimentū: non tñ est cōuersum. Et per
hoc qd dr̄ in oibus dyametris differt ab extensiuo in quo
membrū non augetᷣ sm̄ oēm dyametruȝ: imo si augetur in
vna minuitᷣ in alia vel in alijs. In vero aūt sm̄ omnez. Ait
eniȝ Gal. pmo de vtutib⁹ n̄ālibus. Nimirū distendi vtiqȝ
his solis que a natura augenᷣ existit. Que aūt a nobis di/
stenduntᷣ corpora: sm̄ vnam quādā distantiā hec patiētia
minuunᷣ in reliquis: vt appet in vesica que cū extensa fuerit
subtiliatᷣ sm̄ corpus suū: nō eniȝ est inuenire qd continuū
adhuc pmanens ⁊ indiuisuȝ in tres distantias qd extēdere
possumus. Solius igitᷣ nature est distēre facere vndiqȝ cō
tinuū sibiipsi manēs adhuc: ⁊ pn̄cipale vniuersam spēȝ cu
stodiēs. Differt ēt ab ipinguatione que fit post ɔ̄sistentiaȝ
que non fit ad oēs dyametros vt supra. ⁊ per hoc per id qd
dixit: maxime in mēbris spermaticis. ❡ Liquet igitᷣ ex di/
ctis pilos: ⁊ vngues vero augmēto non augeri: q2 non sm̄
oēm diametrū: sed pili sm̄ lōgitudinē: vngues vero sm̄ la
titudinem ⁊ longitudinez. ❡ Apparet quoqȝ ex dictis. ꝙ
vtus nutritiua simul totum pbens crescitiue ante ɔ̄sistētiaȝ
apponit pticulis plus de nutrimēto q̄ȝ reqratur ꝓ repara/
tione deperditi qd plus cedit in obiectū vtutis crescitiue.
Actus enim augmēti psupponit actus nutrimēti vt supra

Augmentuȝ ꝓprie debetᷣ mēbris spermaticis.

Augmentū nō verū fit quinqȝ modis.

Actus augmētū psupponit actū nutrimenti.

sine enim influēte ⁊ applicato cibo nō pōt fieri augmentatio. Nā dixit Gal'.mā ⁊ radix augmēti est alimentū. In ꝯsistentia virtus nutritiua apponit equale de alimento ei qd̄ dissoluit: non tñ pūctualiter: ita q̄ non fiat additio vel diminutio aliqua in ꝯsistētia: q2 imo fit additio eius vsq3 ad mediū ipsius. Et diminutio ab ipsius medio vsq3 ad finē. Sed dicit' reapponere equale: q2 non fit additio ⁊ diminutio ad partes manifestas sensui facta cōparatione ad opationes que ante ꝯsistentiā fiunt. In etate autem senectutis post ꝯsistentiā apponit minus eo qd̄ deperditū est: vnde diminutio manifesta seqtur. ¶ Ex his apparet: q2 v̄tute nutritiua ordinate ꝓcedente: ⁊ non ipedita: diminutio in corpore aialis ante ꝯsistētiā non pōt fieri: neq3 etiā in ipsa: vñ dicit' a cā naturali ⁊ intrinseca ante ꝯsistentiā in dictis etatibus diminutionē euenire nō posse cū eis plus vel equale dissoluto apponat'. Secus si inordinate ꝓcesserit vel impedita a cā extrinseca vel a cā preter nām: sic enim pōt diminutio corporib⁹ in dictis etatib⁹ euenire: vt declarat ethica senectutis ꝓuectis familiaris: in qua v̄tus nutritiua minus dissoluto apponit alimēti. In qbusdam tñ morbis in dictis etatib⁹ supuenientibus ⁊ dissoluētibus corpus: nō tñ multū diminuētibus virtutē: q̄uis non fiat restauratio ꝓportionaliter: vt in sanitate. Non tñ ꝓhibetur augmentum sensibile fieri: vt in multis pueris febricitātibus apparet: q̄uis non tātum q̄tum fuisset factū in sanitate vel sine morbo nō dissoluente. Et Auic. qdem cōparat inter pinguedinem post ꝯsistentiā ⁊ macredinē ante eam. Et dixit. q̄ macrescere ante ꝯsistentiā longius existit: ⁊ a necessario magis extiens q̄3 sit ipinguari post ꝯsistentiam. Rarius enim est ⁊ minus possibile q̄ corpus macrescat tēpore quo d3 augeri q̄3 q̄ ipinguet' postq̄3 fuerit augmētatū. Dicunt qdam. q̄ corpus qd̄ minuit' ante ꝯsistentiam l3 non deueniat ad veram iuuentutē ⁊ ad verā senectutē: ꝑuenit tñ ad dispōnes similes dispositiōibus senectutis q̄3q̄3 istud tēpus sit breue valde. Et pro quodam tēpore habet dispositiones similes dispositionibus senectutis: ⁊ hoc est longius.

Alimētū ē obm v̄tutis nutritiue.

¶ De nutritiuo obiecto v̄tutis nutritiue. Cap.iiij.

Dictum est corpus aialis dissolui: ⁊ restauratiōe egere vt permaneat. nā dixit Rabi: ꝑmanent corpora nostra in statu vno in q̄titate ꝓpter illud qd̄ ipa resoluūt. Ordinata ideoq3 fuit in corpore nostro v̄tus nutritiua ad recuperationē dissoluti. Ideirco dixit Aris. ꝑmo ꝑhibi. statim in ꝑma gnōne nā prouidet aialibus de nutrimēto quo fiat recuperatio: sunt enim quedā aialia que non generāt aial perfectū: sicut illa que enumerat. Et hec qdem cū pariūt simul pariūt cū ꝓprijs fetibus tm̄ de nutrimēto q̄tum sufficit quousq3 aial fit perfectū: vt p3 in ouo: cuius rubeum cedit in nutrimētū pulli qui gñatur ex albo oui. Sunt ⁊ alia que generāt aial perfectū: ⁊ in his aial pariēs h3 ad tēpus in se nutrimētū. s. lac ad nutriendū fetum. Patet ergo q̄ alimentū siue nutrimentū est obiectū virtutis nutritiue: ⁊ sic corpis aiati ⁊ non aliud: imo neq3 alteri⁹. Nihil enim alitur nisi participans aia. 2° de aia. omne ergo qd̄ alitur est aiatū. ergo alitū est aiatū tm̄ per se ⁊ nō per accidēs. Et dixit ibidē Arist. oē hñs sensum h3 sensū alimenti. Nā oē hñs sensū h3 tactū: tactus aūt est sensus alimēti. Nā calidis frigidis humidis ⁊ siccis per se alunt' oīa viuentia. Alijs aūt sensib⁹ non alunt' nisi per accidēs. Sonus. n. aut odor aut color nil faciunt ad alimentū: neq3 ēt sapor: sed solū ad delectationē. Tactus aūt est calidi frigidi sicci ⁊ humidi: ergo tact⁹ est sensus alimēti. ¶ Inqt Gal'. 11. tera. id qd̄ dissoluit' ⁊ restaurationē eget est triplex subā nr̄i corpis: s. spūs. s. caro ⁊ membra spmatica: quorū vnaqueq3 ex sibi silib⁹ est restaurāda. Spiritus e dē p respiratione ⁊ trāspirationē ⁊ sāguinis euaporationē. Solida v̄o per cibū solidū. Et carnisformia ꝑ n. ij

mediā humidorū ⁊ solidorū corporū: quare oportuit alimētum esse ex diuersis ptib⁹ cōpositū: vt habeat ptes diuersas diuersis ptibus dissolutis ꝯuenientes. Alunt' enim pticule queq3 silibus eo mō quo itellexit Aui. ꝑma ꝑmi. caplō de cōplonibus membrorū cū dixit. membrū in complōne sua similari nutrimēto. Nō. n. intellexit q̄ totaliter sibi simile tunc: sed voluit q̄ mēbra corporis non nutriunt' indifferenter ex quolibet alimēto: sed ex sibi silib: q2. s. mēbra calida ex nutrimēto calido: ⁊ frigida ex frigido: ⁊ terrestri: ⁊ hoc p respectū ad mēbra calida que nutriunt' nutrimēto calido: ꝓpter hoc qdem ossa nutrimēto alunt' melico. Cerebrum flegmatico. Pulmo colerico. Et ꝯsilr de alijs mēbris. Propter dictā igitur cā3 nutriēs omne d3 esse ⁊ est mixtū: sicut ⁊ mixtum h3 nutrire. Nullū enim simplex nutrit: vt dixit Auer. 2° colliget. sicut de aere ⁊ aqua appet: vt dixit Arist. de sensu ⁊ sensato: ⁊ intellexerūt per se: q2 per accidens nutrire pōt simplex: vt dicet'. ¶ Dixit. A. 13° tertij. non est vt qdam dicūt. q̄ aer solus ꝯuertatur ⁊ fiat spūs: sicut nec aq̄ sola nutrit. Verū vnūquodq3 eorū aut est pars nutrimenti aut faciēs penetrare lubricitate: sed aqua est ad nutrimētū corporis: ⁊ aer ad nutrimētū spūs. Et vnūquodq3 duorum. s. nutrimentū corpis ⁊ spūs est corpus cōpositū non simplex. verū est tñ q̄ nutriēs mēbra solida ac ēt carnisformia d3 esse vere cōpositum. Nutriēs v̄o spm̄: q2 parua nutricatione indiget: ⁊ maxime spūs aialis pōt esse nō sic vere compositū: sed cū ꝑdominatione alterius elemēti qualia sunt elemēta que ad nostrū vsum habem⁹. Et q̄ sic ista mixta nutriāt germinātia: vt ozimū ⁊ ꝯsilia ostendūt in aq̄ subtilissima ⁊ clarissima viuētia: ⁊ florentia crescētia etiā cum ꝓprio odore. Ac etiā aialia aquatica ⁊ ꝑcipue pisces qui lapidib⁹ insigunt' vt trute ⁊ multa cancrilia. aīs cōchilia que ibi viuunt ⁊ nutriunt' diu: quapropter omne nutriens est ex quatuor elementis non ex vno. Sicut. n. dixit Ari. ꝑmo de gnōne ⁊ corruptiōe. hoc p3 in plātis de quibus minus videt'. Videt'. n. q̄ plāte nutriant' sola humiditate: qd̄ tñ non est: imo oībus nutriunt' elemētis: cuius signum est q̄ cultores plantarū mittent aquā terre ad nutrimentū plantarū: ⁊ sicut ista duo sunt necessaria ad nutrimētum plantarū: ita ⁊ ignis ⁊ aer.

Nutrimē simplex s3 mixtū nutrit per se.

¶ Dictū est autē q̄ simplex pōt nutrire p accidens qd̄ stare pōt triū altero modorū. s. aut ꝓhibendo resolutionē. Et hoc modo nutrire pōt aer aqua: ⁊ terra frigida actu existentia. Alio mō habilitando substantiā nutriētis inepti. Et hoc aut ingrossando: vt ꝑdicta frigida facere pñt maxime aqua. Aut grossū subtiliando: ⁊ hoc maxime facere pōt ignis. ⁊ aer calidus. Aut nutrimentum penetrare faciendo qd̄ maxime facit aqua sanguini mixta.

Simplex qūo p accidēs pōt nutrire.

¶ Dixit Gal'. ꝑmo de virtutibus nālibus. q̄ nutrimentū ꝑncipale est qd̄ nutrit iam. Quoddā autē est quasi nutrimentū nondū tñ nutrit: quale est qd̄ apponit' ⁊ vnitur. Nutrimētū v̄o non ꝑncipale: sed equiuoce dicitur qd̄ in venis adhuc continet': ⁊ adhuc magis in stomacho qd̄ sm̄ ventrē in debendo qdem q̄nq3 nutrire: si bñ digestum fuerit vocatū est nutrimentū: sm̄ autē hoc ⁊ cibariorū singulū nutrimentū vocam⁹ non in nutriēdo iā aial neq3 in existēdo tale quale qd nutrit sed in potēdo ⁊ debēdo nutrire si bene digestū fuerit. Et hoc est qd̄ dictum fuit ab Ipo. Nutrimentū aliud est qd̄ nutrit. Aliud qd̄ est velut nutrimentū. Et aliud qd̄ futurum est nutrimentū. Qd̄ aūt assimilat' iam nutritū vocarūt. Qd̄ autē est quale illō qd̄ apponit' ⁊ vnitur verum nutrimētū vocauit. Oē autē aliud quod in vētre vel in venis continet' futurū nutrimētum vocat'. His quoq3 silia dixit ꝑmo de regimine sanitatis. Ait. n. ibi q̄ nutriens est triplex. quoddā quasi actu vt cibū iam: quoddā quasi nutriēs vt humiditas ꝑma ⁊ scd̄a. Et quoddā futurū nutriens vt chilus ⁊ humor. ¶ Ex dictis p3 q̄ nutriens sub quadruplici dispositiōe reperitur: quoddā enim est in dispōne remotissima: sicut nutriēs exs

Nutriens sub q̄druplici dispōne reperit.

extra corpus vel in ore vt pānis caro vinūroe quo nutrimē
to nō est p̄sens inghstio. Quōdā aūt est i dispōne remota vt
chilus ₇ chimus. Quōdā est in dispōne ꝓpinq̄: vt prima ₇
scōa humiditas. Et qōdā est q̄si actu nutriēs: vt tertia vt
q̄rta hūiditas. De quo q̄si actu nutriente: dr̄t qdam. ꝙ est
obiectū v̄tutis nutritiue. Reliq̄ v̄o obiecta sunt v̄tutis di/
gestiue ministrātis nutritiue. ℂ Et dr̄t: ꝙ in nutriēte qō
iam colloactū est in cōibus porositatibus mēbroꝝ ē virt⁹
passiua specifica q̄ mouet ad mēbra: sicut i mēbris ē virt⁹
actiua: specifica a q̄ attrahit aliqd. Sicut in ferro est v̄tus
q̄ mouet ad magnetē: ₇ in magnete est v̄tus q̄ attrahit fer
rum. ℂ Dixit Gal. 3° de cōplonibus. Alimentū indige/
stum: ₇ ante q̄ꝫ ꝯuertat̄ in potētia sīle est mēbro alendo in
actu: tn̄ ei ꝯ̄riū ₇ dissimile. Et ad hoc vt nutriat oꝫ vt tran/
smutet̄: nutritio. n. transmutatio q̄dā est. oīs aūt trāsmuta
tio est ex ꝯtrarijs ₇ dissimilibus: pp̄ q̄ꝫ ꝯtrarietatē ₇ dissi/
militudinē q̄ est inter alimētū: ₇ alitū q̄ indiget alimentū
expoliari. ℂ Dixit Gal. p̄mo de virtutibus nālibus. non
ex oībus cibarijs omne aial nutriri aptū est: deinde vero
neq̄ꝫ ex qbus possibile est neq̄ꝫ ex eis ꝯfestim. Dixit. n. ri⁹
ter. Non ex his q̄ deglutiunt̄ nutrimur: sꝫ ex eis digestis
fit toto corpori disseminatio: ₇ nutrimur ex eis. Oportet
ergo alimentū digeri. Et q̄ꝛ difformitas ₇ dissimilitudo in
ter alimentū: ₇ alitū est magna valde. Cū ̄oꝫ fit alimentū
reperiri sub diuersis dispōnibus ₇ remotis. Dixit Gal.
ibidem necessario pluribus organis alteratiuis cibi singu
lorū aialium. s. pfectoꝝ indiget. Qualiter. n. ex sanguine
os vnq̄ꝫ fiet non ingrossando: demū ēt eo allato q̄ꝫ multū.
Aut q̄uo ex pane sanguis non paulatim pane deponēte al
bedinē ₇ paulatim suscipiente rubedinē. Q̄m aūt pani ₇
multo amplius blite ₇ lactuce: ₇ silibus q̄ꝫ multa opus ē
alteratione ad sanguinis gn̄onem. In transmutatione aūt
in qua qō multū difforme ꝯuertit̄ in aliud necesse est mul
tas recipere trāsmutationes. Quas pp̄ hoc fiendi cā necesse
est multa organa circa cibi alterationem habere. Et scōa
causa huius dixit Gal. nā est sup̄fluitatū. Sicut enim ab
herbis non vl̄r possumus nutriri. Et non mirum pecudi/
bus non inde nutritis. Ita a raffano nutrimur f̄m quid:
sed non sicut a carnibus. nam haꝝ qdem paulomin⁹ oluꝫ
nostra diat̄ natura transmutat: ₇ alterat ₇ benignum san
guinē ex his ꝯstituit. In raffano aūt vtiq̄ꝫ transmutare p/
prium vix: ₇ hoc cum multa digōne difariam minimum
totū eius paulominus est peritomatū. i. sup̄fluitatū facti
num: ₇ ꝑtransit organa digōnis: parum ex eo ad venas re/
sumpto: neq̄ꝫ hoc finalr̄ benigno assimilat̄. 3° igit̄ rursuꝫ
opus fuit alia nature discretione eaꝝ que in venis sup̄flui
tatū: ₇ necessariū his ₇ venaruꝫ quarundā aliaꝝ ad discre
tiōes eas deducendū vt non noceant benigno. Et recepta
culoꝝ quorundā peluiū. puta fuit necessitas in qbus qū
insufficientē coaceruata multitudinē deuenerint tunc ex/
cernant̄. Scōm aūt vtiq̄ꝫ organū cibi. Et hoc genus carū
que in corpore particularū inuentū est sup̄fluitatibus cibi
eiacēs est. Ex dixit. aliud aūt: ₇ 3ᵐ pp̄ hoc vt vtiq̄ꝫ ferant̄:
quēadmodū vie multe per corpus totū incise igit̄ vnus in
troitus est per os oībus cibarijs. Non aūt vnū est qō nu/
tritur sed q̄ꝫplurima ₇ multū distantia. Non igit̄ mireris
multitudinem organoꝝ: quecūq̄ꝫ natura nutritionis gr̄a
ꝯdidit. Nam ex eis que qdem alteratiua sunt preparant
aptum vnicuiq̄ꝫ cibum hec aūt discernūt sup̄fluitates: hec
aūt dimittūt: hec aūt suscipiunt: hec aūt excernūt. hec aūt
eius quē v̄biq̄ꝫ allationis vie sunt benignoꝝ humorum.
ℂ Scias ꝙ in transmutatione alimenti ipsuꝫ patit̄ ab eo
qō alitur: ₇ nō qō alit̄ ab alimēto: sicut mā artificij patit̄
ab artifice. Artifex aūt nō egit patiendo aliqd a mā: sed so
lum agit per exitum ab otio in actum. Et hoc est qō intel/
ligunt dicētes alimētū agere a mā: ₇ nō a qualitate. ℂ Et
scias vt dixit Aui. 2° p̄¹ ca° de eo qō comedit̄ ₇ bibitur.

In nutrimento est v̄tus passiua qua trahitur.

In nutritiōe multe sūt alterationes ꝑ organa diuersa.

Hic clarꝫ qd̄ sit nutriens agens a materia: ₇ qd̄ agens a q̄litate.

Nutriēs est duplex: q̄dā pure ₇ vere agens solum a mā
q̄ actio nō est nisi pati a corpore ₇ trāsformari in illud. Et
quoddā est nutriens nō vere: ₇ ꝓprie qō vocatur nutriēs
medicinale qō qdē cum hoc ꝙ hꝫ p̄dictā actionē a mā. s.
pati: hꝫ ēt actionē a q̄litate qua vere agit in corpus alen/
dum: sicut apparet de cibo calido cum corpori appꝛoxima
tur tēperato. Et q̄ꝫq̄ꝫ tale nutriens vere agat in corpus alē
dum tanq̄ꝫ actione maioris inequalitatis: nō tamē ꝯuertit ad
se alendū: sed trāsubstantiat̄ in ip̄m. eo ꝙ ₇ modus substā
tie eius: ₇ fortitudo ₇ nobilitas forme corporis alendi: ₇
nālitas caloris corporis eius ꝯ̄ resistūt. Lōge. n. maior est
fortitudo forme corporis alendi q̄ est animata q̄ꝫ sit nutri
ens forma inaiata. Maiorq̄ꝫ est nālitas instri illius aīe q̄ꝫ
illius forme inaiate. Modus āt substantie corporis aiati
debētis nutriri cōpactior est ₇ longe ineptior ad recipien/
dū dissolutionē ab illa caliditate excellētiori nutriētis q̄ꝫ
sit mod⁹ substātie nutriētij ad recipiēdū a calore corporis
alendi: q̄ꝫuis remissiorisq̄ꝫ caliditas nālis corporis dissol
uit modū substātie nutriētis i breui ꝑ̄pe q̄re p̄uat formā
eius: ₇ sic p̄uat̄ actione anteq̄ꝫ sua caliditas potuerit dis/
soluere substātiā corporis alēdi: ₇ sic ꝯuertit̄ in substātiaꝫ
corporis: ₇ nō ꝯuertit corpus in se fināliter patiēdo tn̄: he
ne tn̄ interim anteq̄ꝫ ꝯuertat̄ alterat corpus nutriendum
versus suā q̄litatē excedentē: ita ꝙ si diu haberet ꝑseueraꝛ
in agēdo finaliter corrūperet corpus. ℂ Et alimentū qdē
trāsmutat̄ f̄m formā: ₇ f̄m accidētia q̄ sunt q̄litates secū/
de. Et si f̄m formā omne alimentū totiens indiget trāsmu
tari: vt cōuertat̄ in vnū mēbroꝝ quotiens vt conuertatur
in aliud sue mēbrū illud sit carniforme: siue spermaticum.
Si v̄o f̄m accidētia nō: imo alimentū carniformiū breueq̄ꝫ
f̄m accidentia recipit transmutationē: spmaticoꝝ v̄o ma/
gnā: vt notū est de colore sanguinis: ₇ mō substātie eius ₇
reliq̄s accidētibus q̄litatibus secundis. Ad q̄ꝫ intentionē
ait Gal. p̄mo de v̄tutibus nālibus. Carnē qdē ex sanguine
fieri facillimū. Si. n. tn̄ ingrosset nā vt aliq̄ꝫ subam. l. fixā
sumat: ₇ nō adhuc auxibilis sit prima ₇ nouiter vtiq̄ꝫ coa
gulata caro erit. Os v̄o vt sanguis fiat multo t̄pe indiget
multaq̄ꝫ ₇ operatione.

Alimētū trāsmutat̄ f̄m subaꝫ ₇ fꝫ accidētia.

Tres quoq̄ꝫ transmutatiōes assignarūt sapien
tes nutriēs recipe in corpore aialis
anteq̄ꝫ efficiat̄ actu nutriens: q̄s digestiones vocant. In q̄/
rum prima nutriens primo ore receptū ₇ masticatū: ₇ i ve/
tre ūetentū recipit chili formā. Scōa aūt nutriens chilus
epate receptū ₇ trāsmutatū recipit formā chimi. In 3ᵃ āt
trāsmutatione nutriens chimus primo i capitibus venaꝝ
paruarū: ₇ arteriaꝝ capillariū imbibentiū ₇ irrigantium
mēbra simpliciat ₇ in extremis poris receptū: ₇ 2° in poro/
sitatibus mēbrorū cōmunibus trāsmutatū recipit formā
secūdaꝝ humiditatumque sunt velut nutriens aut actu
nutriens. Et q̄ꝛ ab hoc Av. 5° de gn̄one aialium. visus ē
discordare ꝙ sanguis est vltimuꝫ alimenti: scias dr̄m hoc
Av. nō habere veritatē de sanguine stante sub forma san/
guinis. Et enim necesse est sanguinē sic stantem pp̄ diffor/
mitatem q̄ꝫ adhuc habet magnaꝫ cum corpore alendo: vt
transmutet̄ f̄m formam ₇ transubstantiet̄ in secūdas hūi
ditates habētes formā mediam inter sanguinē: ₇ mēbra
anteq̄ꝫ ipse conuertat̄ in mēbra. ℂ Habet tamen difformi
tas sanguinis ad mēbra latitudinē magnā in qua magis
₇ minus difformis ē sanguis vni mēbro q̄ꝫ alteri. Min⁹
nāq̄ꝫ difformis est sanguis epati ₇ mēbris carniformibus
q̄ꝫ ossi ₇ neruo ₇ silibus. Cum nō tamen mēbroꝝ habeat
sanguis difformitatē ita paruam quin egeat trāsmutari f̄ꝫ
formā anteq̄ꝫ ꝯuertat̄ in illud. Idcirco sanguis stans in ve
nis cum egreditur illas vt nutriat corpus non egreditur
sub forma sanguinis: sed cōuersus in primam de humidi
tatibus secundis que stat in capitibus venarum paruarū
capillarium in membris dispersarumq̄ꝫ eas humiditates

Alimētū tres recepit transmutationes siue digestiones.

Sanguinis difformitas ad mēbra est f̄ꝫ magis ₇ minus.

Qd solus sanguis nutrire quo intelligitur.

secundesre gegd in nutrimeto aialis est calidū ₇ humidū siue sit sanguis ꝓprius siue aliqd subtilius sanguine. Av. appellauit noie sanguinis. ¶ Dixit quoqȝ Av. ꝙ solus sanguis nutrit: de quo dicto varij varia senserunt. ¶ Quidam.n. ꝙ nō intellexit sanguis solus.i. sanguis pur⁹ alijs humoribus ꝯtra distinctus ₇ nō ꝑmixtus. Nā ꝗ̄uis talis sanguis purus possit aliq̄ mēbra nutrire. ꝯuersus tñ vt carniformia oīa tñ nutrire nō posset nisi impfecte ₇ diminute ₇ in casu solū necessitatis in q̄ ꝓp aliq̄ cām alij humores secū mixti nō reperiunt̄ qd̄ valde raruȝ foret. Cām aūt sui dicti assignant difformitatē substantiaꝝ mēbroꝝ ₇ cōplonum coꝝ. Jccirco dicunt. ꝙ sanguis cū alijs humoribus mixtus siue massa sanguinea nutrit corpus: q: iste est sanguis ex quo pōt fieri nutrimentū ꝯueniens ꝓ oībus membris ꝓp diuersitatē suaꝝ partiū: ex quo diuersitas nutrimēti pōt resultare ₇ resultat vt accipiat ex eo vnūquodqȝ mēbrū partē q̄ ipsius meret̄ substātia ₇ complexio: sic itaqȝ melicum sanguinē ossa trahunt: flegmaticū nerui: colericū arterie: ₇ pulmo sanguineȝ: dulce magis carniformia. Et dicit qd̄ dixit Av. in de sensu ₇ sensato. ꝙ omne qd̄ nutrit oȝ esse dulce: h̄ȝ veritatē simpliciter vel cōmixte ₇ non simpliciter cōmixte: licȝ īter humores solus sanguis sit dulcis, non tollit̄ quin permixt⁹ alijs nō possit nutrire: ₇ nutriat ꝗ̄uis ēt solus nutriat quedā mēbra. Et oīa ēt in tpe necessitatis. ¶ Alij aūt dicūt Av. intellexisse de sanguine puro alijs impmixto chimis. Distinguūt tñ de puritate sanguinis dicentes ꝙ purum dr̄ dupliciter. vno modo purum ꝙ oīno nullā h̄ȝ mixtionē in suis partibus q̄lis est puritas appropinquās puritati elemētoꝝ: de q̄ nō intellexit Av. non enim talis puritas reperit̄ in sanguine. Et si esset reperibilis nō esset talis sanguis aptus nutrire corpus. Alio mō purū dr̄ qd̄ difformitatē h̄ȝ in suis partibus: modicam tñ recipit admixtionē vt per admixti paucitatē nō possit stare qn cito fiet transitus ēt dominās: sicut hoc modo dicit̄ vinum puruȝ cui modica admiscet̄ aqua. Et de tali sanguine puro dicunt. Av. intellexisse qui solus nutrit. Non.n. est vere homogeneus ₇ vniformis: sed ethrogeneus ₇ difformis in suis partibus.s. vt alique partes eius sint grosse magis ₇ alie subtiles magis: per quarum partiū diuersitatem potens est nutrire oīa mēbra. Necȝ ē necessariū alios humores ꝓpter nutrire secum misceri: ꝗ̄uis ꝓpter alia iuuamenta in venis sint secum permixti. Et hunc sanguineȝ ethrogeneū respectu sanguinis permixti humorib⁹ alijs in venis Aristo. vocauit purum ₇ homogeneuȝ ₇ corpus nutrit dūtaxat cum suā seruat naturalitatē aut modicū ab ea labat. Et nutrit pfecte ſm oēs tres operationes supius dictas esse nutritiue virtutis. Si aūt suaȝ pderet nālitatē aut multū ab ea remotus foret: aut nō nutriret: aut male ₇ imperfecte: ₇ non ſm oēs opationes pdictas. ¶ Et ꝓpter non seruare sanguinē nālitatē suā predicte opatiōes q̄nqȝ falluntur vt dixit. A. prima primi. Fallit.n. prima operatio q̄nqȝ: vt in atrofia que est nutrimenti defectus: ₇ in ptisi ₇ ethica in quibus non fit appositio nutrimenti.s. tāti q̄tū oȝ appōi ꝓ restauratiōe deꝑditi cōpleta. bene tñ fit i illis alicuius ptis nutriti appositio: q̄ alr̄ cito deficeret corp⁹ aut mēbrū: ₇ iccirco coꝝ corpora macrescunt. ¶ Scd̄a etiam opō q̄nqȝ fallit vt in hyposarca: in qua licȝ mēbris apponatur nutrimentū: nō tñ eoꝝ ēentie vnit̄ ₇ ꝯglutinat̄ necȝ pōt in eoꝝ sbām transmutari.s. ſm totalitatē vel ſm maiorem eius ptem. Nā ps aliqua eius bene vnit̄ apposita ₇ trāsmutat̄ in mēbra. alr̄ cito piret patiēs. Maior tñ pars eius est inepta vniri ₇ trāsmutari: sed remanens in mēbris reddit ea tumida. ¶ Et 3ª operatio ēt q̄nqȝ fallit vt in baras morfea ₇ lepra: in q̄bus apponit̄ ₇ transubstantiatur nutrimentū: sed non fit sile membris in colore. ¶ Sāguis vero qui non seruat nālitatem suā: sed iā est paꝝ remotus ab ea nutrit: alr̄ nō eq̄ bene: vt videt̄ in multis corporibus infirmis in quibus sanguis fit inālis aliquando per solaȝ simplicē alterationē: aliq̄n per admixtionem alicuius huorum nāliū vel ēt paucoꝝ ināliū. ¶ Et scias ꝙ in sanguine multū remoto a nālitate sua nā aliq̄n sepat īter partes ei⁹ bonā ₇ malā corruptā. Et licet bonā in nutrimētū deducat: corrupta tñ mēbꝝ corrūpit: vt est videre in sanguine cui ꝑmixta est cola adusta. Et mō dcō verificatur verbum Ari. tā de sanguine cōtēto in venis: q̄ȝ i arterijs: vtracȝ.n. subijcit̄ ꝓ mā nutrimenti oium mēbroꝝ: ꝗ̄uis inter eos sit diuersitas quedā. Nam mēbra quedam magis nutriuntur sanguine venali: ₇ quedam magis arteriali. cuius diuersitatis cā est ꝯformitas maior vel minor sanguinis cuȝ sbā ipsoꝝ mēbroꝝ. Epar qdē q̄tū ad eius ptes in quibus non est arteria nutrit̄ sanguine venali nō arteriali. Ossa quidem cartilagines ligamenta nerui ₇ chorde nutriunt̄ magis venali q̄ arteriali. Cor vero ₇ pulmo arteriali magis. Nutrit̄.n. pulmo. dixit Gal. 6⁰. de iuuamētis: sanguine cordis trāsmutato ad ipm per venā arterialeȝ. Arterie quoqȝ suo nutriunt̄ sanguine: ₇ vene silr̄ suo. dixit.n. de eis. Gal. 3⁰ de virtutibus nālibus i. vniri potentibus ad ipsas tunicas que vtrīqȝ corpa organoꝝ sunt trahi ad ꝓpriū. Qñ̄cunqȝ igitur sanguis ad ꝯcauitates eoꝝ distractū trāsumptū fuerit qd̄ familiarissimū: ₇ maxie nutrire potēs tunice ipse vasorū euellūt. ¶ Aui tñ 1⁰ col. dixit Ari. voluit oīa mēbra nutrire sanguine arteriali: ₇ venali sil̄. Et hoc ideȝ. dixit voluit. G. ₇ maxime mēbra spmatica: quoꝝ dcā quō debeant itelligi pȝ ex dictis. Et dixit. A. 2⁰ de vegetabilibus. ꝙ calor nālis eleuat de alimēto ptes dulces subtiliores ₇ meliores ad ptes aiales superiores: qd̄ aūt grossum est ₇ amaꝝ ₇ salsissimū euacuat̄ p egōnes. Et dixit ꝙ sanguis arterialis est sicut forma ₇ pfectio respectu venalis. Mēbra itaqȝ hn̄tia venas ₇ arterias attrahūt sanguinē ex eis. Nō hn̄tia vō eas sicut cerebrū ossa ligamenta ₇ silia attrahunt a vicinis ₇ arterijs q̄si quadā contiguitate. ¶ Dixit Joānes damascenus i affo. suis. nutrimur frido ₇ sicco: qd̄ ꝯ dcm̄ itellectū vt lr̄a sonat est falsum. imo nutrimur calido ₇ hūido. Omne.n. nutriens est simile nutrito in actu. Sed cōpando mām nutrimēti mēbrorū ad materiā spūs ₇ ad spm: dixit ꝙ res qua nutrimur est frida ₇ sicca.s. respectu spūs ₇ māe ex qua gñat̄ spūs qui fit ex mā subtili calida ₇ hūida mltū respectu illi⁹ ex q̄ nutrimur. Verificat̄ ḡ cōpādo sanguinē ex quo nutrimur ad sanguinē ex quo gñat̄ spūs. cōpatiōe nāqȝ vnius ptis sanguis ad aliā: ps sanguinis ex q̄ nutrimur pōt dici frida ₇ sicca: illa vero ex q̄ spūs gñat̄ calida ₇ hūida. ¶ Et scias ꝙ q̄ñ auctores dicūt chil⁹ aut sanguis aut scd̄e hūiditates nutriūt nō intellexerūt ꝙ ſm totū nutriāt. Nō.n. totū qd̄ ē chil⁹ ꝯuertit̄ i sāguinē. Necȝ totū qd̄ ē sanguis ꝯuertit̄ i scd̄as hūiditates. Necȝ aliqd qd̄ est i secūdis hūiditatibus mēbris ꝯglutinat̄. hñ tñ in hoc dicūt ꝙ scd̄a cōpōne q̄titatis d.ꝫ plus de scd̄is hūiditatibus ꝯuertit̄ in mēbra q̄ȝ de sanguine in eas. Et plus de sanguine ꝯuertit̄ in scd̄as hūiditates q̄ȝ de chilo i sanguinē. ¶ Ex predictis quoqȝ pȝ ꝙ nutricatio ē duplex. s. vera ₇ ꝓpria: ₇ nō vera ₇ nō ꝓpria. Et vera fit ex alimentis modis dictis: ₇ est duplex. Una reglaris ꝓcedēs ſm ordinē nāe. Alia irregularis: ₇ coacta. Et regularis vt voluit Gal. 3⁰ de cōplonibus semp fit ex eo qd̄ transit ꝑ tres dictas digestiōes. Nihil.n. nutrit regulr̄ nisi prius transeat ₇ transmutet̄ in pma digōne in chilū: ₇ in scd̄a i sanguinē. Et in 3ª in scd̄as humiditates. lȝ.n. nutritiua virtus fineȝ suū conet̄ habere ex nutrimēto i breuiori mora q̄ pōt: tñ i pfectis aialibus vt pfectius ageret necium fuit ꝓlongari morā. Et tot in nutrimēto trāsmutationes fieri: nequaq̄ȝ enim sine his poterat aīal pfectū cōueniens nutrimentum apponi: imo ₇ ꝓp hanc cām multiplicate sūt hūiditates scd̄e ₇ q̄tuor facte. Nutricatio vō irregularis ₇ coacta: licȝ sit vera est illa que nō ꝓcedit ſm dcm̄ ordinē nāe: vt q̄ fit ex

Mēbra quedā nutriuntur sanguine venali q̄dam arteriali.

Nutricatio est duplex vera ₇ non vera.

sit ex nutriente quod transit per vltimam transmutationem tamen de predictis vel per duas vltimas. Sicut aliquando contigit non posse corpus nutriri nutrimento sumpto per os: et in ventrem descendente: quod tunc nutritur per nutriens per anum imissum: vt quidam volunt per exteriores poros non solum nutritione refocillatiua: sed vera et restauratiua.

De nutritione per anum immisso.

℄ De immisso per anum. dixit Zoar. ex eo quod mittitur per clistere cum peruenit ad intestinum rectum recipit illud: deinde intestinum aliquid nutrimenti: et residuum impellit ad aliud intestinum donec perueniat aliquid huius nutrimenti ad orificium stomaci inferius. Et possibile est quod stomachus attrahit sibi quod est vtile pro se postquam illud conuenienter digesserit. Licet aliqui medicorum reprehendant hunc modum: ex eo quod Gal. dixit. de cristeri: quod non peruenit ad stomachum: putantes non posse peruenire nutrimentum ad stomachum per viam intestinorum. Sed non est res sicut ipsi putant: quoniam intentio Gal. de cristeri vera est: quoniam non est in spiritibus eius aliquid deferens: et attrahens illas ad stomachum ex virtute attractiua reperta in animalibus: et vegetabilibus. Neque etiam est in cristeri impulsio que species eius impellatur ad superiora de intestino ad intestinum donec perueniat ad stomachum: quia natura abhorret illud. Nec est opus cristeris sicut est opus colere citrine que attrahit sua caliditate et acuitate quemadmodum dixit Gal. quod aliquando impellitur ad orificium ani colera citrina acuta: et ex negligentia non euacuata vel propter aliquod impedimentorum impellitur de intestino ad intestinum donec ad superiora ducatur: et per vomitum emittatur. ℄ Attractio quoque nutrimenti imissi per anum fit ad superiora non per infusionem liquide rei a superioribus: sed per attractiuam virtutem membrorum superiorum et impulsiuam inferiorum: sicut videmus semina attrahentia liquorum a posterioribus vasorum in quibus sunt: quod quidem sic attractum potest naturalis virtus in sanguinem conuertere tempore necessitatis maxime quod est multum propinquum nature chili. Unde habetur documentum quod illud quod medicus imitti facit vt nutriatur sit multum dispositum et propinquum nature chili sicut est aqua carnis et similia. ℄ Dicunt quoque quidam quod imissum per anum sic dispositum vt dictum est: potest duobus modis conuerti in chilum. Primus est quia potest vt monstratum est: peruenire ad stomachum: et in eo conuerti in chilum: quod fieri potest tempore necessitatis maxime inopia nutrimenti: et tempore impotentie recipiendi per os nutrimentum: et non est mirandum: cum non miremur de opere expulsiue: que aliquando stimulata expellit nocumentum per vias difficiliores: et fere incredibiles. Accipitque ex dictis etiam aliud documentum: quod est quod imissum per anum vt nutriat oportet impetuose impelli: nec non et postea membra inferiora ad superius debent eleuari: vt illius iuuetur ascensus. Oportetque imissum esse tante quantitatis: vt per hoc ad superiora magis attingat. ℄ Secundus modus est quia habent in intestinis virtutem digestiuam quamuis debilem et corrigentem saltim propter coactum digestiue stomaci per quam possunt quod multum est habilitatum et dispositum in chilum conuertere: quod postea ad epar adductus conuerteretur in sanguinem. Et dicit quidam iste modus nutricationis coacte apparet in lienteria in qua cibus in stomacho non conuertitur in chilum: ex quo tamen attrahit epar quod magis habilitatum est: et conuertit in sanguinem: licet non eque bonum: tamen eo nutriuntur vere membra prout melius possunt.

Sanguis generatus ex non chilo non pt esse materia alimenti.

℄ Sunt tamen aliqui dicentes quod sanguis generatus ex non chilo non potest per se primo secundum naturam esse materia alimenti. Potest tamen cum alio mixtus sanguine bono, et ex vero chilo generato nutrire: simile hoc fore dicentes aliis humoribus a sanguine qui cum sanguine bono mixti possunt nutrire: per se autem primo et secundum naturam nutrire non possunt propter indispositionem: et inhabilitatem eorum ad conuerti in substantiam membrorum. Alimentum enim alitur corpus calidum et humidum: vt dictum est: oportet esse: et huiusmodi non est alius humorum a sanguine. Colere enim sua amaritudine et multa sua ponticitate redduntur nature odiose. Debet enim alimentum secundum Gal. esse sine qualitate forti: non acerbum non acutum non salsum non amarum. Nutriens namque actu omni caret excessu. Flegma autem stans sub forma flegmatis licet non possit nutrire propter dictam causam: tamen quia suo sapore non redditur nature odiosum cum fit sanguis diminute decoctus: potest per vlteriorem decoctionem in sanguinem conuersum nutrire.

℄ Nutritio autem non vera neque propria que refocilatiua seu voluptuosa dicitur: qualis est que aduenit corpori ilico sumpto cibo. Fortificatur enim ilico inde pulsus: et motus corporis voluntarius: et vnusquisque experitur in se ipso: cuius causa est: quia cum nutriens ingreditur ad stomachum surgit actione caloris in ipsum quedam euaporatio que secundum quosdam primo perueniens ad cor ab eo ad singula membra defertur per venas et arterias: que in eis conuertitur in sanguinem: deinde nutrit vera nutricatione. Uerumtamen coacta est et irregularis ista nutritio. Sed alii causam dicunt esse quod a cibo et potu recepto in stomacho eleuantur vapores conuenientes: qui mediantibus neruis descendentibus ad stomachum ascendunt ad cerebrum ipsum recōciliant: et animalem virtutem confortant sensum et motum: et similiter per arterias ascendunt ad cor virtutem confortantes vitalem: vnde fortificatur pulsus. Mihi autem videtur quod sicut ex subordinatione naturali omnia membra cum doleant stomacho famescenti et sitienti. Ita delitia ex cibo et potu sumptis illato stomacho omnia membra illi congaudent et applaudunt. remota autem tristitia a membris in suis actibus fortiora redduntur. ℄ Hac insuper nutritione voluptuosa multa dicuntur membra nutriri. Et quia de ea videntur auctores abinuicem dissentire: ideo referam que de ipso senserunt.

Que sit nutritio refocilatiua.

Incipiens a stomacho vtrum nutriatur vere ex chilo: an refocilatione. Ari. namque. vt supra voluit quod solus sanguis nutriat: chilus autem non est sanguis. Et voluit quod materia generationis et nutritionis sit eadem. stomachus autem non generatur ex chilo: quare neque ipso nutritur. ℄ Gal. etiam. vt supra voluit nihil nutrire de quo non recipit super: ad omnes tres conditiones quas non suscipit chilus. ℄ Per oppositum autem. Gal. voluit. 2° afo. quod ex assumptis cibariis stomachus proprium primitus ex eis trahit cibum: et cum satiatus fuerit eo reliquum dimittit. ℄ Et 3° de virtutibus naturalibus dixit. stomachus postquam sufficienter impletus fuerit cibo reliquum velut onus dimittit. Et sic voluit quod vere nutriatur ex chilo quamuis etiam secundum eum alio modo de nutriatur. ℄ Dixit enim. vt scribitur a Rabi quod stomachus et intestina ex duobus nutriuntur. Primum est cibus in ea ingressus et digestus. Secundum est id quod ab epate trahunt. Multotiens enim in sanis tempore magne famis decurrit sanguis ad stomachum in sui cibum. Dixit enim. Gal. eodem 3° de virtutibus naturalibus: secundum vnumquemque nostrum singulariter epar fortius trahit ventre. In epate vero multa contenta esca. Et in hoc tempore ventre desiderante et vacuo existente fortitudo attractionis ad ipsum transit. Uenter enim ex epate euellit facile cum ipse sufficientem desiderat escam plenus autem si fuerit viscus. s. epar. imo non esurienti cuique animali copiositas esce que in epate causa est: meliorem enim habens et paratiorem venter escam: non indiget ea que extrorsum est. Si vero indigeat epar esca: et inde fluat ab eo aliquid ad stomachum tunc desiderans stomachus impletur superfluitatibus: solum enim ychores superfluos colericos: et flegmaticos et serosos trahit epar indigens esca trahenti stomacho. Sicut cum epar est esca plenum laudabili: quod ab eo defluit stomacho trahenti est laudabile. Si tamen epar esse plenum illaudabili esca: quod flueret ad stomachum ab eo esset illaudabile. ℄ Hal. quoque 4° theo. ait. stomachus ex cibis tempore quo illos digerit quod primum est sue nature sumit: et in suam alterat essentiam illaque depascitur. Mittiturque etiam illi ab epate sanguis per venas que ad exteriorem eius veniunt tunicam illoque depascitur. Et subdit: stomachus ab epate trahit cum sit vacuus: epar quoque minimum habet sanguinis vt pascatur eo. ℄ Et Isaac in libro vrinarum dixit. cibus et potus digeritur in stomacho. et demum nutrimentum sui ipsius stomachus trahit quod nature sue et complexioni sue est simile: superflua vero deponit. ℄ Et Aui. dixit. 13° .3. ca° de ano° stoma. stomachus tribus nutritur modis. Uno quo adhuc fouetur cibo in eo existente. 2° ex eo quod ad ipsum venit ex venis de nutrimento. Et 3° eo quod ad ipsum effunditur in tempore famis vehementis ab epate ex sanguine rubeo puro: et nutritur ipso: qui quidem sanguis eo tempore effunditur ad ipsum per venas miseraicas quamuis hec via sit ordinaria. Nam cum stomachus attraxerit sanguinem ex venis ad ipsum venientibus existentem

Utrum stomachus nutriatur de ex chilo.

Secundum Aui. stomachus nutritur tribus modis.

totū: et postea adhuc indiget attrahit māam trahibilem ab
epate p meseraicas qua querit nutriri. ¶ Et dixit: prima
primi de anothomia vene porte: occultū stomaci.s. tunica
interior eius primū nutrimentū qd̄ est in ipso tangit: et ex
eo per cōtactū nutrit. Et dixit. 15. tertij ca° de vomitu ex
sanguine: et flāte dulci.i. nāli qd̄ appellauit dulce: q2 pōt i
sanguinē qui est dulcis conuerti ipat̄ ꝙ nutriat corpus: et
nutriat ēt stōm. Et flā dulce.i. nālr cōuertit i sanguinem et
nutrit cū, sanguis.n. nutrit stōm. Uerꝫ ipm.s. flā nō nutrit
cū quocunqꝫ mō accidat: et q̄le peruenit ad ipm: sed tunc
nutrit ipm: qn̄ gradat adventus eius ad ipm in venis alte
rantibus sanguinē ad cōplōnē stōaci et assimilantibus ipꝫ
ei: et ex venis p̄dictis in anothomia venarū nisi accidat pp
cām in qꝫ nō inueniat stomachus nutrimentū oio: et non
afferāt ad ipm vene qd̄ ei ꝯueniat et libenter suscipiat ipꝫ.
s. flegma: et digerat ipm: et digerendo faciat ipm sanguinē
sicut multotiens effundit ad ipm epar nō p viā venaꝝ spar
gētiū sanguinē. imo p viā venaꝝ p qꝫ penetrat chilus san
guinē bonū ꝯuenientē nō plin grauātē vt nutriat ipm s̄m
semitā ꝙ ipse ex eo exsucat et ꝯuertit eū cū sua sba in suam
similitudinē. Et subdit. illi errauerūt q extimauerūt ꝙ san
guis nō nutrit stomachū. Et iudicāt de eo iudiciū enucia
toriū absolutū. ¶ A. quoqꝫ 2° col. ca° de iuuamentis mē
broꝝ officialiū. visus e dubitare an chil° vere nutriat stōꝫ
an nō. Et tandē dixit: dī ꝙ stomacus nutrit ex chilo ex re
modica que plus simulat q̄litati qꝫ q̄ntitati. Et videt hoc
asserere ppea ꝙ apud eū chilus nō nutrit stōm vera nutri
catione. ¶ Doctoꝝ v̄o qdam dicunt ꝙ chilus v̄a nutrica
tione nutrit stōm: et ꝯcessit nā hanc nutritionē: vt cesset ab
eo appetitus cibi q si nō cessaret impediret bona digestio
cibi p̄assumpti. Nā distracta ad digōnē cibi pp intentionē
qꝫ hēet ad recipiēdū cibū aliū vt satisfaceret desiderio ei°.
Et huius signū esse dicūt ꝙ cessat appetitus post cibi sum
ptionē. Dicūt tamē ꝙ q̄uis ista nutricatio sit v̄a: nō tamē
est regularis: q2 nō s̄m ordinē nāe p tres digōnes transit.
¶ Alij vero dicūt ꝙ stomachus nō nutrit ex chilo nutri
catione vera nō ordinata neqꝫ coacta q̄uis post cibi sum
ptionē cesset appetitus: q̄m nō iō cessat: sed aut q2 ꝓhibet
cibus sumptus cām vel cās agētes in stōm inaniēdo ipm
vnde appetebat attractione sua in eū: et ꝯuertit calor attra
hens: et ꝯsumēs supra cibū. Aut q2 nā ab appetendo di
strahit intēta iā digōni sumpti cibi. Uel fortasse q2 cum
aial gubernet a nā tanqꝫ ciuitas bene legibus ordinata:
vt in politicis dixit Ari. nā cū videt in aiali idigētiā nutri
menti mittit ad stōm partē ei cōtingentē ex nutrimento ex
cuius priuatione excitet ad appetendū p sensum sue ina
nitionis cū v̄o nā presentit cibū aduenisse stomacho futu
rum tandem nutrimētū corporis totius non amplius ti
mens de nutrimēti inopia stomacho transmittit nutrimen
tū qd̄ ei antea denegauerat quo stomachus nutritur: et sic
eius cessat appetitus. Uel q2 q̄rūdam ptiū cibi subtiliū in
vaporē ꝯuersaꝝ silem chilo: et ei ꝓportionalē ps aliqua re
focilat stōm: et pars cito transiens ad epar refocilat ipm q̄
pte vaporosa epati p̄sentata sanguinē statiꝫ quē retinebat
epar mēbris relaxat ipm sugētibus ab eo de quo pars sto
mandat: vnde stōachus nutrit. Insuper ēt dcā pte vaporo
sa epati allata epar cessat a suctiōe stōaci cū nō āplius ipm
exsucet a mēbris q̄re cessat fames: pro cuius cessatiōe ad
iuuat p̄dictis vapor ori stomaci cōicatus: et in eo ingrossa
tus: et e quo vapore ꝓ aliq̄ pte durante adhuc ꝓ aliquo tpe
spatio suctiōe epar sugit et trahit loco humidi substātifici
stōaci cuius suctiōem stōacus nō sentit. Cessat ēt inanitio
ꝓpria ipsius stomaci pp sanguinē: et vt dcm̄ est ei ab epate re
laxatū: et pp dcm̄ vaporē refocillantē. Uel fortasse q2 pars
ipsoꝝ vaporum a cibo et potu surgentiū ascendit ad cere
brū qui cū sint multi boni detnulgunt ipm e ingrossant: et
obtūdunt spūs: qui tal ꝑueniēs ad stōm obtusum ei prebet

sensum. vnde suā inanitionē nō sentit. Et fortasse spūs aia
lis dictis vaporibus mixtus reddit amplior: et vigorosior.
Et vigoratus vadēs ad mēbra p̄stat eis: vt virt° eorū suas
agant actiones. Uel fortasse cessat appetitus q2 partes sto
maci inanite: et exiccate a cibo et potu hūectant et liniunt: et
vnde mitigat eius tristitia: ex quo videt stōachus fortifi
cari: q̄uis illo nō nutriat: sicut fortificari videt sincopiza
tus per aspsionē aq̄ fride super faciē eius: cum tamen illa
aq̄ frida in spiritū nō ꝯuertat: sed q2 p eā sopit anxietas et
extenuatio sincopizati. Et sicut videmus eū quē calor dis
soluit fortificari per moram in aere frido nulla sumpta re Cor^m sol / uens du / biū ꝙ sto / macus ñ / de nutrit / chilo.
fortificāte v̄tutē. Quare dicunt ꝙ p̄dictis rōnibus cessat
appetitus sumpto cibo. Et fortificat stomachus: et corp°
totū vt bene sentiūt qui fatigant nulla pte cibi in stomaci
vel mēbroꝝ substantia ꝯuersa: q̄re non nutrit stomachus
chilo vere neqꝫ ordinate ēt in casu coacto: sed potius nu
trit eo fantastice: et nutricatione q̄ est refocilatio et nō v̄a
nutritio. ¶ Similia p̄dictis de stomacho Gal. 3° de virtu
tibus nālibus. ca°. xiij. et Hal. v̄ba de nutritione dixerunt
intestinoꝝ. Et adhuc Hal. dixit. ꝙ meri transitus cibi tpe
ꝙ in eo cibo subtilius est et nāe ꝓpinquius vaporis sumit
et eo nutrit ꝑuenitqꝫ ad ipm p venas ēt sanguis quo nu
trit. ¶ Et Gal. 4° de vtilitate pticulaꝝ. capitulo vltimo.
dixit ꝙ vene pulsatiles trahūt ptē puam chili ab itestinis
nō pulsatiles v̄o ptē magnā. Et hāc partē attrahūt arterie
et vene vt voluptuent in ea sicut stomachus. Et dixit in li
bro de vtilitate hanelitus circa finē ꝙ splen trahit succum
cibi ab intestinis non vt ex eo gn̄et sanguinē: sed vt volu
ptuet in eo. Et eo abutatur sicut stomachus. Et dixit. 5°
affo. in cōmē. affo. si mulier q̄ neqꝫ p̄gnans est &c. ꝙ pulmo
nutrit spumosis supfluitatibus: p q̄s intellexit aut spumo
sum sanguinē quē reponit pulmo ad aliq̄ꝫ suam cōcauita
tem in quo delectat tanqꝫ in ꝯsili sue sbe. Aut intellexit ae
rē spumosum supfluū aliqualr pulmoni in quo pulmo de
lectat. Aut flāticā spumosam supfluitatē veniētē sibi a ce
rebro in qua delectat. Et vt sic pōt dici hec supfluitas nu
tritiua pulmonis.s. refocillatoria: sicut ꝯsilr dicitur ꝙ lin
gua habet humiditatem salivalem qua fouet. Et vasa spe
rmatica habent sperma quo fouentur: his etiam similia de
pluribus membris scripta reperiunt. Tu v̄o elige quod
magis consonum tue intentioni videtur.

De nutricatione quoqꝫ ossium. dixit Arist.
ꝙ ipsa non nutriunt ex me
dula ipsoꝝ cū ipsa sint supfluitas nutrimenti eoꝝ. ¶ Gal. Utrū ossa / nutriātur / ex medu / la ipsorū.
aūt 3° de virtutibus nālibus. dixit ꝙ equalis sanguis est
carnibus talis est medula ossibus: sed dicunt qdā ꝙ san
guis est nutrimentum carnis: ergo et medula ossibus. Et
Gal. quidem absolute. dixit ꝙ medula nutrit ossa: et ꝯcessit
ꝙ est superfluitas: sed ē supfluitas q̄ti nō qualis. ppea. A.
dixit. ꝙ non est superfluitas.s. q̄lis. Ari. aūt intellexit ꝙ ē
supfluitas q̄ti. ¶ Quidā aūt dn̄t ꝙ medula est supflui
tas qꝫ generant ossa ex alimēto eoꝝ et in ipsoꝝ ꝯcauitate d Solu° [illegible]
ponunt vt refoueant et hūectent ex ea. Et dn̄t ꝙ qn̄ Gal.
dixit. ꝙ q̄lis est sanguis carnibus &c. intellexit ꝙ sicut car
nes nutriunt sanguine: ita ossa nutriunt.i. refocilant me
dula. Uel sicut carnis formis sustentant et fouent sanguie:
ita et ossa medula. ¶ Alij aūt dn̄t ꝙ medula ē duplex vna
subtilis est: et vacuosa i mā ꝯcauitat ossis nullo mō ad
herēs: et ista pt dici supfluitas nō solū q̄ti: s3 q̄lis. Et h iō Alia solo / ꝙ duplex / est medul / la vna sub / tilis et alia / grossa.
q2 ipsa ē aerea subtil' sbe: et sic mltū diuersa a nā ossis. Que
ps licet nō sit pp nutricationē fuit tñ gn̄ata e necia vt sui
subtilitate iuuaret penetratiōem nutrimenti ossium qd̄ ē
valde grossum. Et nō penetrare potuisset per porositates
ossium sine admixtione alicuius rei subtilis. Non potuit
autē hēre permixtionē alicuius aquositatis: q2 aquositas
psliter non egreditur venas. Alia vero medula est grossa
insipida porositatibus ossiū adherens: et ista cedit in nu

trimentum

trimentū ossis: ⁊ de hac dn̄t ꝙ licet ipsa sit superfluitas: tn̄ nutrire pōt: maxime cū illud qd̄ est superfluitas vnius ptis sit vel possit effici alimentū alterius ptis. Sic ⁊ ps medulle que est superfluitas vnius ptis ossis pōt esse nutrimentum alterius ptis ipsius ossis ⁊ nutrire ipm̄: maxime ꝙ̄tum ad ptē intrinsecam ossis. Et dn̄t ꝙ Arist. intellexit de prima medula: Gal. vō de 2ª. Et silr Aui. cū duos dixit habere fines quorum vnus est ⁊ principalis humectare ossa ne nimio exiccentur motu: ⁊ scōs est nutrire ea. Et sic isti reducunt istam ossium nutricationem intrinsecam: q: maxime fit cū in corpore nutrimenti fuerit inopia.

Quomo spūs nutriatur ex aere.

De nutrimento autē spūs Gal'. visus est voluisse sm̄ superficiē vbo᷑ suorū ꝙ aer nutriat spm̄: ⁊ ꝙ spūs fiat ex aere tanꝙ̄ ex mā primo tn̄ attracto in pulmone ⁊ in eo aliꝗ̄lr alterato. Dixit. n. 7º de vtilitate pticula᷑. caº de pulmone: ꝙ aer pmo digerit in pulmone. 2º in corde. 3º i reti mirabili ex quo fiūt spūs pari licet 6º de interioribus. caº vltimo dixerit ꝙ spūs est vapor sanguis tēpati. Et est illud qd̄ cōiter affirmatur: licet aer sit conseruans spiritū in corde: ⁊ sit eius refocillatio: ⁊ clarificatio. ¶ Quidā tn̄ dn̄t ꝙ pro maiori pte spūs fiunt ex sanguine tēpato. Et pro minori: ⁊ maxime tpe necessitatis fiunt ex aere. Et sic intelligunt aerē nutrire spiritū. ¶ Cōciliator quoqꝫ dixit: ꝙ odor sumptꝰ p corpore odorabili vere nutrit spm̄. Et ppea dixit. A. xiª tertii. caº de cura sincopis: in pmo qd̄ accit ex sincopi: ꝙ vt icipiat ⁊ laboret cum eo qd̄ nutrit spm̄ ex odoribus bonis nisi in facta a prefocatione matricis. Et de medicinis cordis dixit. duarum medicina᷑ equaliū in virtute dulcior quidē: ⁊ aromatica efficacioris est iuuamēti: eo ꝙ virtus membro᷑ attractiua ipsam fortius recipit: ⁊ spiritus ex ea celerius nutritur si potētiā habuerit nutriendi. Et ab ea celerius patit inꝙ̄tū est medicina. Et subdit: ꝙ maxime nutrit spūs aialis: put enim odor est vaporalis emanatio in medio extrīs per tracheā arteriā in pulmonē: ⁊ cor trahit. Et deinde per venas iuueniles pulsatiles in rete mirabili vbi digerit non parū. Et vltimo in cerebrū ptingens ⁊ digestior factus spiritus nutrit ⁊ repat dissolutos. ¶ Et Dama. dixit. in suis aflo. olfatus: ⁊ maxime si saliat fumus in caput celerius ꝙ̄ qd̄ bibitur iuuat cerebrū. Non tn̄ nutrit olfatus vē qn̄ occurrit olfatus organo: cū sit tunc ꝗ̄litas ꝗ̄dā simplex: ⁊ adhuc intentionalis fere magis: sed nutrit mō dicto. Et nimi᷑ sic odorabilis effumatio nutrit mō dcō spm̄ multum sibi conuenientem in subtilitate ⁊ aereitate: cū aer qui secū minus conuenit ipsum nutriat. Et hoc pbat ex vbis Gal. supra adductis. Et p illud qd̄ Gal. dixit. de vtilitate pulsus. Vbi Gal. ait. dcm̄ est in sermone de anelitu sm̄ Ypo. opinionem ꝙ ipsius duplex est vtilitas: q᷑ vna est ⁊ precipua inati cōseruatio caloris: ⁊ alia est mulcebris nutricationis spūs. Et qd̄ ite᷑ dixit. 2º de ingenio sanitatis. spūs irrigat ⁊ nutrit p inspirationē ⁊ expirationē. Et per id qd̄ dixit Hali. 3º theorice. Coctiōi necciū fuit aer. Aer enim exterior spm̄ nutrit vitalem ⁊ augmētat. Dixit tn̄ conciliator ꝙ auctores predicti non intellexerūt de aere simplici qui est elemētum pu᷑. q: nullū tale nutrit: sed intellexerunt de aere qui nos circūdat qui non est vere purus: sicut neqꝫ ignis aqua ⁊ terra que circa nos sunt. Dixit. n. G. pmo farmaco᷑: nullum quattuor elemento᷑ est pu᷑ cui non aliud sit permixtum ab eo sm̄ sensum ⁊ visum. ¶ Scias ꝙ in massa nutrimentali est plus de nutrimento conformi mēbris carniformibus ꝙ̄ spmaticis: ꝗ̄uis mēbra spmatica sint maioris ꝗ̄titatis in corpore: eo qd̄ est q: mēbra carniformia multum: ⁊ facile ⁊ frequenter dissoluunt. Spermatica vō modice difficulter ⁊ raro: ꝗ̄re egent carniformia pluri nutrimento. Quare restat ꝙ massa nutrimentalis sit calida ⁊ humida. Et nō solū inꝙ̄tū est nutrimētū diuersꝫ mēbro᷑ ⁊ cuiuscūqꝫ mēbri est calida: ⁊ humida absolute: sed et in cōparatione

In massa nutrimētali est plus de nutrimēto cōformi mēbris carniformibus ꝙ̄ spmaticis.

mēbro᷑ adinuicē: q: in ea est plus de nutrimento cōformi mēbris: que in cōparatione ad alia sunt cal'a ⁊ hūida ꝙ̄ de cōformi illis q̄ in cōpatiōe ad alia ponunt frida: ⁊ sicca facta dnoiatiōe a pdn̄ante. Ita ꝙ massa nutrimentalis siue sit chilus siue sit sanguis: siue 2ª hūiditas est vē calida ⁊ humida. ¶ Et rursum scias ꝙ virtus nutritiua fortior est in etate augmentatiua ꝙ̄ in consistētia ⁊ senectute. Et in ea plus ⁊ fortius nutrit. Et ptes qdē intrinsece nostri corporis melius hyeme nutriuntur. Extrinsece vero melius vere. Nō verificando hoc dcm̄ p qualibet pte dic᷑o᷑ū temporum. Nā in aliqua pte hyemis intrinsece ptes minus pfecte nutriunt ꝙ̄ in aliqua parte veris. Est et ꝙ in aliqua pte hyemis calor inatus pp sui multiplicationem factꝰ est disproportiōatus ipsis particulis itrīsecis. Unde et magis facit appetere disproportionate: q: disproportiōate resoluit: sicut quandoqꝫ ptingit in medio hyemis ꝙ partes intrinsece minus perfecte nutriunt ꝙ̄ in pnᵒ veris. Sic etiā aliqua pte veris ptes extrinsece minus pfecte nutriunt ꝙ̄ in aliqua pte hyemis: sicut in fine veris pp dsproportionē caliditatis inate contingit extrīsecas ptes minus perfecte nutriri ꝙ̄ in pnᵒ hyemis: in cuius principio humor nutritiuus ad ptes extrinsecas adhuc copiose trahitur: ⁊ in eis bn̄ retinet nō resolutꝰ. In fine vō veris ꝗ̄uis ad exteriora bn̄ trahat nō in eis morat: sed dissoluit. ¶ Et pꝫ ex dictis ꝙ ptes intrinsece aliqn̄ in aliquo tpe bn̄ nutriuntur vt in pncipio: ⁊ fine hyemis: ⁊ pncipio veris. Et in aliquo tpe male vt in medio hyemis ⁊ in fine veris: ⁊ estate ⁊ temporibus calidis. Et silr extrinsece ptes aliquo tpe bene nutriuntur: vt in pncipio hyemis: ⁊ in pncipio ⁊ medio veris. Et aliqn̄ male: vt in medio hyemis ⁊ tpibus calidis. Nam in medio hyemis a friditate denigrantur extincto in eis calore inato: tēporibus vero calidis dissoluuntur resoluto calore. Autūno vō pp distemperantiā eius tam exteriora ꝙ̄ interiora male nutriunt: ⁊ in hoc iudicium de regionibus: ⁊ āni ꝯstitutiōibus ⁊ aeribus eq̄le est iudicio tēpo᷑.

¶ De virtutibus nālibus mistrantibus in gn̄ali. Cap. vi.

Dixit Gal. pmo de virtutibus nālibus nutritiuam virtutē indigere auxilio famulatus qd̄ est: q: vt patuit obiectū suum aliqn̄ est indispositum ⁊ inhabile: vt suā recipiat actionem: quapp nā pduxit organa plura cū virtutibus qua agant in obiectū illius disponendo ipm̄ quousqꝫ habile reddant illud ei ad recipiendū actionem eius. ¶ Fuerunt aūt virtutes iste famulantes nutritiue circa dispositionē sui obiecti quattuor. Pma que qd̄ lōginquū est ex nutriente traheret ⁊ ppinquū faceret. Et hec dicitur virtus attractiua. Scd̄a que qd̄ attractum est per dictā vtutē idispositū tn̄ disponeret ⁊ habilitaret ꝗ̄ vocat digestiua alteratiua siue imutatiua. Et q: ad hoc vt qd̄ indispositū est disponat necīo requiritur tps sufficiēs: ideo necessaria fuit tertia virtus que attractū idispositum tādiu retineret quousqꝫ digestiua virtus ipm̄ disposuerit: ⁊ hec vocat virtus retētiua. Et q: in cuiuslibet indispositi habilitatiōe que per digonē fit impurū superfluū separatur a puro ⁊ conuenienti. Ne tale superfluū aiali nocēret fuit necessaria virtus ꝗ̄rta q̄ illud superfluū obijceret q̄ dcā est virtus expulsiua. Et he quattuor virtutes dicte a famulatu quē faciunt vocate sunt mistrantes. ¶ De quibus dixit. A. pma pmi doctria sexta de virtutibus. caº 3º. Uirtutes nāles q̄ tn̄ ministrant virtuti nutritiue sunt ꝗ̄tuor. s. attractiua digestiua retētiua: ⁊ expulsiua. Dixit aūt. A. mistrant tn̄ virtuti nutritiue nō nominando crescitiuam neqꝫ gn̄atiuam quibus etiam mistrāt: ⁊ q: vē pncipaliter ⁊ imediate nutritiue ministrāt: quia actus nutricationis pcedit actum augmētatiōis: ⁊ generationis. Crescitiue ergo: ⁊ gn̄atiue ministrant mediate: q: mediante nutritiua. Et itē q: deseruiūt nutritiue in tota vita aialis: ⁊ oi etate eius alie āt nō.

Quattuor sunt virtutes ministrātes virtuti nutritiue.

Pōt ēt intelligi dcm̄ Auic. vt sit sensus q̄ tm̄ iste q̄ttuor virtutes: ₇ nō alie deseruiūt nutritiue. Uel q̄ sit sensus q̄ deseruiunt nutritiue ₇ non alij. Et hic sensus: licet sit ver⁹ accipiendo omnes ipsas q̄ttuor virtutes sil'. Non est ver⁹ sumendo eas diuisim. Nā attractiua ₇ retētiua deseruiūt ₇ informatiue: ₇ generatiue virtuti. Et ēt ipse due ₇ digestiua cū eis deseruiunt crescitiue. Et adhuc attractiua retentiua ₇ expulsiua deseruiunt etiā digestiue: que est vna de virtutibus ministrantibus. ¶ Dixit enim Gal. quinto de iuuamentis. capitulo scdo. q̄ stomachus predictis trib⁹ indiget pp̄ digestionē. Et Gal. dixit. tres virtutes. s. attrahens retinens ₇ expellēs tanq̄ digestiue virtuti sunt deseruientes. Et insuper digestiua qn̄ operat' in nocitiuo nō reducibili ad benignū deseruit expulsiue. vt īfra patebit. ¶ Auer. aūt 3° col. posuit aliā ₇ qntā v̄tutē ministrantē q̄ discretiuam seu separatiuā. vocauit. Hanc ēt expsse tetigit. A. 15ª tertij. ca° de iecteritia. vbi ponens cās: q̄re non eūat' colera ab epate. dixit q̄ est aliqn̄ cā in agente que est debilitas virtutis sepatiue aut expulsiue. In rei tm̄ veritate

hec virtus seperatiua non est aliqua vna virtus in se distincta a p̄dictis: sed est prorsus eadem cum attractiua vnius mēbri: ₇ expulsiua alterius: ita q̄ iste due virtutes in diuersis mēbris sil' sumpte aliqn̄ ab auctorib⁹ vocant' virtus sepans segregans vel distrahens: hoc apte colligitur 14ª tertij de cā ɔiuncta alcilij vbi p exēplū in virtute sepatiua aquositatis. dixit Auic. q̄ sepatio est cōis inter virtutem expulsiuā in epate: ₇ attractiuam in renibus: ₇ h̄ quidem virtus sepatiua sic sumpta multum est necessaria in corpore aialis. Ait. n. Gali. p̄mo de virtutib⁹ nālib⁹ q̄ ppter nil aliud nā artificialis est aialis conseruatiua: ₇ egritudinum iudicatiua p̄ter q̄ in suscipiēdo qd̄ pp̄rium ₇ spnēdo qd̄ est alienum. Nō tm̄ fuit necessariū: vt sit virtus per se distincta. Cū actus sibi attributus possit per dictas duas virtutes mō dcō impleri plenarie. Neq̄ qdē h3 virtus nālis cognitionē: ₇ discretionem put discretio est vna de v̄tutibus nalib⁹: sic eni plāte haberēt cognitionē cū sit in eis virtus discernens iuuatiuum a nocitiuo: ₇ seperans inter ea. Dīt tm̄ ₇ bene q̄ virtus nālis h3 cognitionem nālem que est appetitus nālis quo attrahit iuuatiuum: ₇ nocitiuum expellit. Scd̄m ergo hunc modū discernendi cū aliquid nutrimenti vel medicine puenit ad vnā aliquā pticulam: si est ei nocitiuū expellit illud ad se per virtutem expulsiuam ipsius: ₇ sic vltra totiēs de mēbro ad mēbr͛ vel de pticula ad particulam expellit' donec peruenit ad illam cui est iuuatiuū: ad q̄ peruenire adiuuat attractiua virtus ipsius pticule. Et sic fit discretio: ₇ sepatio per virtutem expulsiuā pticule expellentis a se nocitiuū siue supfluū grauans. Et per virtutē attractiuā pticule attrahentis ad se iuuatiuū vtile vel necessariū. Et isto mō ex cibis: ₇ medicinis cōpositis non fermentatis discernit nā inter vnam ₇ aliam ₇ vtil' vna ad vnā pticulā: ₇ alia ad aliā vel vna ad vnā operationē ₇ alia ad aliā. Et sic sepat pip a ptisana ₇ digestiuum flātis a digestiuo colere: ₇ confortatiuum cerebri ab eo qd̄ cōfortat cor: ₇ sic de alijs. ¶ Scias tm̄ q̄ virtus dicta sepatiua est duplex: vna sumitur pp̄rie pro digestiua mīstrāte que sic dicit': q2 ex massa chilosa sepat hūores in epate dum digerit illam dando vnicuiq̄ suā formā humoralē. Et de hac intelligit Aui. 15ª tertij in v̄bo supra allegato. Et dicit' ista virtus sepatiua s̄m formam. 2ª ē vocata sepatiua s̄m locum: ₇ est illa que dirigit humores ad loca pp̄ria: ₇ sil'r supflua siue nocitiua ₇ vtilia ₇ iuuatiua. Et sepat inter res cōpositas: ₇ dirigit medicinas ad loca pp̄ria: ₇ ɔuenientia: q̄re p3 non esse necessarium virtutem ponere discretiuā esse aliq̄ virtutem distictam a predictis. Auctores autem aliquando de ea. specialem fecerunt mētionem ad maiorem doctrine declarationem.

¶ De virtute attractiua ₇ eius opēibus. Cap. vi.

Attractiua virtus. dixit. A. est creata ad attrahendum iuuatiuum. s. nutrimentū p̄ncipalr: finis enim eius est vt nutriant' pticule: secūdario aūt ad attrahendum iuuatiuū. i. rem aliq̄ sub rōne iuuatiui ₇ conuenientis: ₇ hoc dī pro tanto: q2 aliqn̄ attrahit nocitiuū: ₇ incōueniēs: sed non sub rōne qua nocitiuum ₇ inconueniens est: sed aut q2 cū cōuenienti ₇ iuuatiuo est mixtum vel pp̄ aliq̄ vtilitatem in eo repertā vel pp̄ delitiam vel ₇ aliqn̄ coacte sicut in magna fame trahit stomachus hūores corruptos ₇ mēbra aliqn̄ trahunt venenū. Dixit aūt. A. in diffinitione dcā nutrimentum: cōprehendens per hoc tam nutrimentū verū ₇ pp̄rium q̄ ēt improprium: ₇ qd̄ facit delitiā tm̄ vel refocillationē: quo intestina dicunt' attrahere fecē: renes aquositatem ₇ fel coleram: splē melianī: quibus auide voluptuant'. Dixit. n. Gal. mēbrum attrahit nutrimentū qd̄ est illi conueniens eodemq̄ mō supfluitates vasa cōtrahunt que illis parata sunt. ¶ Uirtus attractiua cōmunis ponit' esse duplex vna cōis: alia pticularis. Cōis dī illa p q̄ attrahit' res cōis pro toto: sicut est attractiua stōaci epatis ₇ venarum: pp̄ q̄ attractiuā cōem attrahit' nutrimentum tm̄. Et hāc attractionē exercet mediantibus villis lōgitudinalibus ad attrahendum ordinatis: q2 aūt epar hanc h3 virtutē: ₇ non habet villos ordinauit nā q̄ attractio eius fieret mediantibus venis habentibus villos. Particularis aūt attractiua est que non attrahit rem cōem p toto. Et est duplex: vna que est mīstrata qua vnaq̄q̄ pticula attrahit nutrimētum sibi ɔueniēs: ita hoc q̄ nō illud: de qua dictū est supra que est prorsus ipsa nutritiua. Alia est que est mīstrās q licet in seruitiū oper' cōitatis: tm̄ nō rem nutrimētalē attrahit tantum cōem toti: sed ēt supfluitatē: sicut est attractiua splenis ₇ fellis renū vesice intestinorum ₇ filium: q̄ nō solum attrahit nutrimentū verum ēt supfluitatē nutrimēti. ¶ Dixit. G. 3°. de virtutibus nālibus. Attractiua virtus est fere p̄ma nāliū v̄tutū. i. mīstrātiū. Nō qdē dignitate: q2 sic est prior digestiua: sed prior actiōe q2 ipsa circa nutrimentū alēdū exercet primū actū. Si tm̄ cōsideraret' hec virtus circa diuersa mēbra. Cū nō oia eodē attrahūt tpe: ₇ sic pōt esse expulsio vnius mēbri prior attractiōe alterius mēbri. ¶ Et dixit Rabi in suis afo. q̄ Gal. dixit in pticula de ptisi: q̄ licet oia mēbra corporis attrahant ad se: non sunt tm̄ oia mēbra in virtute attractionis eq̄lia. Et iō est corporum inanitio in diminutione sanguinis ineq̄lis. Uirtus. n. attractionis in corde fortior oium existit: quare nunq̄ p̄dit cibum suum cor: ₇ post cor est in epe. Et dixit. 3° de virtutibus nālib⁹: cor attrahit fortiori attractione q̄ epar: ₇ epar fortius q̄ stōacus ₇ itestina: ₇ arterie fortius q̄ vene. Un̄ dixit Gal. attrahit singulū mēbrorum a mēbro debiliori cor sicut cor ab epate: epar ab intestinis: stomachus a venis: q̄q̄ tamē in casu necessitatis debili⁹ attrahit a fortiori: ₇ h̄ qn̄ i fortiori plima ē mā: q ipsa oio nō idiget: ₇ minus forte. s. est egēs. sicut attrahit stōachus cū est vacuus: vt supra ab epate q̄uis epar sit fortius eo. ¶ Et dixit. G. 3°. de virtutibus nālibus. cap 15°. a nā scit' inesse oibus hoibus: ₇ aialibus q̄ cor ab epe: epar ab intestinis: ₇ vētre: ₇ arterie a venis attrahunt vtile sibi ipsis excernētes qd̄ non est tale. i. qd̄ non est vtile ad venas fortiores existētes venis: ₇ hoc non est nobis imaginandum cum videmus corpus inanitum ex longa infirmitate q̄ status cordis ₇ epatis sit status inanitione sicut ceterorum membrorum. Cor enim nunq̄ emittit cibum suum: ₇ sil'r epar etiam si membra alia deueniant ad vltimam inanitionem.

¶ Trib⁹ modis. dixit. A. fit attractio: aut. n. fit a virtute attractiua. quēadmodū magnes attrahit ferrū. Aut fit interplēdo vacuū: sicut trahit' aqua cum instro puerorum qd̄ est ad modū fistule qd̄ Aui. vocat mezarmezariū: sicut attrahitur cū siringa

cū siringa vrina. Aut fit a calore sicut attrahit oleū in lāpade a caliditate flāme papiri: et idē dixit. Gal. 4° theorice. ¶ Scias tñ q a vacuo nō fit attractio tanq̄ a cā efficiēte: sz tāq̄ a cā finali: sz vacuū nō sit finis positiu⁹. Fit. n. attractio hec ne det vacuū: ipole est. n. vacuū dari. vt Ari. mōstrauit in phylicis: qm̄ cū corpa inferiora regant a supiorib⁹ p influxum ab illis ad ipsa veniētē: si vacuū daret tūc inferiora remanerēt destitutat cū supiorꝫ influx⁹ ad ea venire nō posset interpōne vacui obstāte. Nō. n. infert ille influx⁹ sine medio: eo aūt nō veniēte inferiora nō pseruarēt: sz corrūperent. Nā igit sollicita ē cōseruatiōe vniuersi. et corporꝫ inferiorꝫ agit vt oia hñtia eē moueant ad phibēdū vacuū. Et sic in attractiōe q̄ fit a vacuo cā efficiēs ei⁹ est nā rerꝫ q̄ mouet: vt res inferiores nō destituant a gubernatiōe supiorꝫ si daret vacuū. In attractiōe tñ q̄ fit a vacuo: q̄uis sint pñtia plura corpa attrahibilia: nō tñ oia attrahunt: sed solū ea q̄ magis trahibilia et fluxibilia sūt vt aer et aq̄: aut qd̄ est magis pportiōale corpi qd̄ euāt et cedit. et iō stātib⁹ in lāpade vino aq̄ et oleo attrahit oleū: et nō aq̄ neq̄ vinū. Nō. n. fit in lāpade corruptio aq̄ vel vini: sz olei: q2 solū oleū est pportionale flāme papiri: iō solū ipz attrahit. Et eodē mō a pāno lineo balneato retorto: et expsso ab aq̄ cui⁹ vna extremitas sit posita in vase in q̄ sint vinū et aq̄ mixta: q illa extremitas attingat ad ea: et alia extremitas remoueat extra vas inclinate deorsū: ita q de aq̄ in dicto pāno retorto ɔtēta cadat in terrā vel in aliud vas nō tñ trahit ex vase p ipm pānū vinū: sz aq̄ pp pportiōalitatē illi⁹ pāni ad aquā. ¶ A caliditate v̄o fit attractio tāq̄ a causante in q̄ attractiōe attrahit qd̄ est subtili⁹ et euaporabili⁹: vel magis aptū fluere. Et hinc est q diaforesim facientia: q2 sūt calida sūt cā attractiōis mãe ad locū sup q̄ ponunt et sūt cā maioris q̄titatis attractiōis ad ipz q̄ sit qd̄ ex eo resoluūt: qm̄ dyaforesis p subtiliationē mãe et ɔuersionē ei⁹ in vaporē et tpe aūt qd̄ sic subtiliat et in vaporē ɔuertit vt sensus manifestat: iḋre visibile est q pl⁹ eo fit id qd̄ caliditate attrahit et maxie in corpe repleto in q̄ est mã trahibilis multa. Neq̄ obstat q dixerūt q̄dā q dyaforeticū plus et melius attrahit mãz resoluēdā q̄ attrahēdā et forti⁹ agit in ipsam. q2 magis de ppiquo eā attingit: iḋre pl⁹ resoluit q̄ attrahat: qm̄ dictū eoꝫ v̄itatē hz de motu alteratiōis nō de motu locali: stat. n. q eadē caliditas plus moueat vnā mãm motu alteratiōis: et aliā plus motu locali q̄uis sit magis distās. Et maxie qñ adiuuat ad alterationē ei⁹ meatuū apriorꝫ viarꝫ latitudo et aliā ipedit ad resoluēdū viarꝫ strictitudo et pororꝫ cōstrictio. nec ēt obstat qd̄ dixerūt alij. s. q nō pl⁹ replet pticula diaforesim patiens q̄ sit illud qd̄ diaforat ex ea: eo q illa repletio fiet vi vacui: q̄tū ergo erit qd̄ euāt tm̄ replebit. Et h̄ dico si bñ ɔsiderant: q̄ de causis dicta sūt qb⁹ dolor attrahit et calor. Et q̄ dicta sunt de fluxu p modū ɔsequutiōis et seq̄le. Nā his ɔsideratis multū erit qd̄ fluet ad locū respectu ei⁹ qd̄ euāt ex eo: q̄re multitudo mãe fluētis: nō tm̄ replebit q̄tum vis vacui exigit. sz pl⁹ q̄ qd̄ est: q2 qñ mã est multa vna ps alterā ipingit: et sic multo plus extēdit: et vacuitatē pticule auget. vñ et repletio maior fit. Et sic i ea tumor auget et dolor. ¶ Qd̄ āt dixit Aui. q attractio q̄ fit a calido reducit apud phos ad attractionē q̄ fit a vacuo: imo ipsamet existit: non dz intelligi q calidū nō sit cā efficiēs mot⁹ attractiōis: sz q nisi calidū cōsumeret nō fieret attractio: nisi. n. oleū qd̄ est in papiro lāpadis iuxta flāmā ɔsumeret ab ea nō attraheret ad ipm oleum aliud. Cū aūt calidū ɔsumit illō fit attractio alteri⁹ olei: et hoc ne det vacuū in loco in quo oleū erat ɔsumptū. ¶ Quidā tñ dicūt q in attractione olei in lāpade aliq̄ ptes olei q̄ sunt flāme magis ppinque mouent a calido attrahēte: non a vacuo: qm̄ calefacte et inflāmate subtiliant: et leuigāt et mouent sursum versus flāmā. Et alique sunt ptes olei a flāma magis remote q̄ mouent a vacuo. Nā remāserūt in grossitie sua: et succedūt ad motū aliarꝫ ne det vacuū: et phibet sepe rō ptiū subtiliatarꝫ a grossis pp viscositatē siue tenacitatē: seu adherētiā ipsarꝫ ptiū adinuicē. Nā oleū hz tenacitatē in suis ptib⁹ q̄ mediāte alie alijs succedūt. Et sic phibet introitus aeris iter dictas ptes q potuisset phibere vacuū. ¶ Dixit Aui. calitas in attractione adiuuat: imo oēm aliā attractionē vigorat: pp̄ea ambra fricata donec calefiat vehemētius attrahit paleas. Et hinc ēt medicine alefangine calide ɔuenienter cū medicinis q̄ ex soluēdo euāant miscent: vigorāt enim eas. ¶ Dixit Mes. p̄. de rectificatione medicinarꝫ. Adiuuat tñ caliditas vehemētius attractionē q̄ fit p virtutē attractiuā ministrātē. Vñ dix Aui. cū virtus attractiua caliditatis habuerit auxiliū attractio fortior erit. ¶ Qz aūt dixit Aui. q ois attractio fit a calido nō dz intelligi sic absolute: sz intelligit de medicinis attractiuis solutiuis q̄ aliqñ attrahūt a forma: et potētia nāli: et aliqñ a caliditate. Et tñ medicina q̄ attrahit a forma nō attrahit nisi mediāte caliditate inata corporis i quo fit attractio. Scamonea. n. p suā formā attrahit colerā: et tñ nō attrahit eā nisi mediāte caliditate inata q̄ reducit eā ad actum. ¶ A virtute quoq̄ siue potētia nāli ēt fit attractio tanq̄ a cā efficiente. In qua attractione attrahit res determinata: ita hec q nō alia. Unde ambra ita attrahit paleas q non ligna. Et magnes ita ferrū q nō aurū. Et mēbrū ita iuuatiuū nutrimētū q nō aliō. Et hoc mēbrū ita hoc nutrimētū q nō aliud: non. n. trahunt ossa nutrimētū carnis: neq̄ caro nutrimentū ossis vel nerui. Que attractio a virtute fcā duob⁹ est modis: et vno in quo virtus trahens saltē q̄tū ad ipsum eius subiectū siue instr̄m: et res attracta simul mouent: vt apparet in attractiōe fcā a virtute attractiua stomaci in q̄ mouet cibus q attrahit: et virtus siue instr̄m eius qd̄ est villi eius lōgitudinales. Et iste modus ptinet ad virtutē attractiuā cōem que in suo actu lōgitudinalibus vtit villis: maxime qñ nutrimētū attrahēdū est longinquū. Et hoc in mēbris hñtib⁹ villos. hoc āt sic facit. Nā hec virtus villos elōgat versus rē quā vult attrahere amplexādo et recipiēdo illā retinetq̄ eā ac si torquib⁹ esset ligata: nā retinet eā inseparabilr̄. Nā res attracta nunq̄ separat a villo lōgitudinali ɔsiderato fm sui totū nō fm ptes: donec ipsius ɔpleat attractio: cuius ɔ̄rium fit in re que expellit. Nā non inseparabilr̄ retinet. imo ab illo separat. Retētio tñ p̄dicta potius dz dici q̄dā adherētia. Cōplet. n. dixit Auic. p̄ma primi ɔstrictione villi ad rē attractā: ita vt adhereat ei. Et cōplet circūdatione attracti retinēdo. s. ptes villi circa attractū donec ad ptes sequētes attractio veniat. Et sic gradatim de pte ad ptē donec qd̄ attrahit pueniat ad locū in quo qescere dz sit aūt trāsitus eius de pte ad ptē cū ɔ̄ctione ipsorꝫ villorꝫ. ¶ Et q̄dā dicunt q retētio villi fit a virtute retētiua. dicūt. n. q virtus retētiua in attractione ministrat attractiue: tps tñ illud cōstrictionis circūdatiōis siue retētiōis est breue valde. Villi. n. lōgitudinales cū elongant disponunt vt rem trahibilē attrahāt: et cū ɔ̄hunt attrahūt. Postq̄ itaq̄ virtus villos elōgauit: et cū eis trahibile amplexa fuerit ɔ̄hit ipsos ad se: vt ad illud attrahibile pueniat attractio aliarꝫ ptiū villi. Nā motus attractiōis nō est simul totius villi. Ut virga a stō vsq̄ ad os. Neq̄ mot⁹ cōtractiōis silr̄ est ad totū villū simul: vt ab ore vsq̄ ad stōm. Nō. n. sic posset ɔtrahi merito sed fit p plures pticulares motus distinctos elongationis et ɔstrictionis fm diuersas ptes villis lōgitudinales fm lōgitudinē eius ptēsas. Est. n. motus villorꝫ longitudinaliū similis motui pgressiuo vermis multorꝫ pedū. Et sic vtit virtus attractiua p̄dictis duob⁹ motibus. Verꝫ ipsa vtit tribus qetibus: vna que cadit inter illos duos motus ɔ̄rios. Et ad hāc reducit quies vltima que ē qñ res attracta peruenit ad locum in quo stare dz. 2ª qes est: q2 virtus nō mouet in illis motibus villos fm totalitatē suam: sed semp aliq̄ pars eorꝫ qescit. Et 3ª est que in amplexu rei q̄ attrahit: qescit. n. in illa pte cū qua amplexa est rē illā attrahibilē. Quāuis tñ motus sint duo: et qetes sint tres. Virtus tñ vtit plus et fortius motu q̄ quiete. vñ ait. A. maior pars sue opōnis est mouere. Et plus necesse est ei ptes sui instr̄i mouere q̄ quietes facere: imo plerūq̄ idiget motu forti. Vir. n. ipa attractiua nō solum indiget motu multo: sed plerūq̄ indiget

Qđo vacuo fit attractio.

Qđo calido fit attractio.

Qđ attractio q̄ fit a calido reducit ad eā q̄ fit a vacuo.

Qđo dicit ligitur q ois attractio fit a calido fz Auic.

Qđo a virtute fit attractio.

Virt⁹ attractiua vtit duob⁹ motibus et tribus quietibus.

motu vehementi:propterea motus instrumenti.s. subiecti:z obiecti est valde manifestus maxime respectu quietis:vt appareat q meri in deglutione fortiter moueatur.imo z q continue moueatur:q̃uis reuera motus eius non sit continuus: sed quietibus mediatus:vt dictum est. ¶ Declarant autē quidam hanc attractionem sic. Nam primo mēbrum trahēs extenditur vsq ad rem que dz trahi:z illaz capit qua capta illa prima pars mēbri quiescit:deinde scda pars mēbri extendit ad illam:z ipsum capit:z trahit que tracta quiescit ista scda pars mēbri. Deide mouet tertia pars mēbri:z facit similiter: deinde vlterius.quarta z quinta:z sic deinceps alia z z alia: quousq res perueniat ad locū suū:opz enim q subiectum virtutis attractiue.s.villus longitudinalis inseparabiliter tāgat obiectū. ¶ Indiget aūt virtus attractiua motu vehementi in sex casibus. Primus est:qñ virtus retētiua mēbri in quo est illud qd dz trahi est fortior:z mēbruz delectat in illo aut eget eo:quare opz ad hoc vt de viribus illius mēbri trahat quod vult trahere moueatur motu forti. Secundus casus est quādo virtus expulsiua membri a quo vel per qd fit attractio est debilis non adiuuans in pulsione attracti sicut iuuare debet. Dictum est.n.supra q res iuuatiua sui sub rōne iuuatiui transit de mēbro ad mēbrū duabus virtutibus.s. attractiua mēbri ad qd:z expulsiua mēbri a quo vel p qd fit attractio. Tertius casus est qñ virtus attractiua est debilis relaxata. quare si vult attrahere opz vt ponat conatum suū:z moueat motu forti. Quartus casus est qñ id qd trahitur est difficulter trahibile sui grauitate multitudine vel adherentia: siue qz fit attrahenti mēbro improportionabile vel cōtrarium. Aut cum dissimili vel contrario mixtū:vt aperte in attractione rerum horribilium vel amararum:z similiū. Quintus casus est qñ via ductus non est libera.q̃re ad hoc vt per eam trahat trahibile oportet q virtus moueat motu forti. Sextus casus est qñ mēbrum attrahens multū delectat in attrahibili z multum eget eo:quare forti motu mouet vt attrahat illud:vt frequenter apparet in famelicis z gulosis in attractione cibi a stomacho:z appet in attractione spermatis a matrice. ¶ Est tñ q attractio vnius rei pluribus perficitur mēbris. Verum ab vno principaliter:z per se.ab aliis secūdario: sicut chilus qui attrahitur virtute epatis z meseraicarum. Verum eius attractio dignior inest epi q̃z meseraicis: imo nō est attractio meseraice solius attractio de qua curetur. ¶ Alia autem est attractio in qua virtus non mouetur: sed quiescit:attractum vero mouetur ad attrahēs:vt patet in attractione ferri a magnete z nutrimenti determinati ad particulā:z ignis sursum: z terre deorsum:z similiuz. Et ista potest diuidi in duas. Una est in qua attractum mouetur ad attrahens tanq̃z ad locum proprium:z finem suū sicut mouetur terra deorsum z ignis sursum:z alia est in qua attractum mouetur ad attrahens propter virtutem occultam que est in eo:z propter virtutem occultam que est in attrahente que est perfectio attracti: vnde attractum mouetur ad attrahens:vt perficiatur sicut ferrum ad magnetem. Et est inter istas duas attractiones differētia. Nam ea qua mouetur attractum ad locum suum tanq̃z ad finem mouetur ad illum q̄uocunq dispositum: z in quacunq distātia positum fuerit nisi adsit prohibens. In qua vero mouetur tractum per virtutē occultā:z propter perfici non mouetur q̄uocunq dispositū:neq sub q̄cunq q̃ztitate neq in q̄cunq distantia:z hoc est tā ex parte attrahentis q̃z ex pte attracti. Nā ferrum non mouetur ad magnetem q̄uocunq dispositum. Si.n. vngatur magnes allio: non mouebitur ferrum ad ipsum neq attrahetur. Ad talem etiā attractionez requiritur determinata distātia:z debita etiā reqritur q̃ztitas. ferrum.n.magnum non mouetur ad magnetē paruū. ¶ Dicunt quidā.rerū que trahuntur alie a nā trahuntur: z alie ex accidenti. Et que ex accidenti dupliciter alie ex necessitate:z alie accidenti similitudine. Ex necessitate sicut cum nā corporis pro dissolutione restaurāda fame coacta trahit qd nō conuenit. Unde famelica mēbra cibi inopia furfur:z herbarū malarū trahunt sibi nutrimenta. Accidētali autem similitudine vtpote cum res non nutribilis nutribili admixta accidentalem contrahit amicabilitatez qua potest nutrire subm. Unde aliquādo mēbra aquā condita ad sui nutrimentū trahunt. Ac etiā accidētali q̃litatum similitudine interfecti vulnus infectū spiritibus interficientis aerē rursum infectū trahit trāseunte interfectore a quo infecto sanguis ebulliens et manat:qd viuente corpore non fieret. Nā.n.corporis adhuc viuentis sanguinē:vt sibi amicū traheret:z aerē infectū tanq̃z sibi inimicū expelleret vel excluderet. Et meo tpe in scarperia accidit vt sanguis ex vulnere interfecti manaret superueniēte interfectore. Unde hoc z aliis indiciis captus interfector iudiciali iuditio corruit. Similiter cornu serpentis aerē veneno infectū ex accidentali q̃dā similitudine trahit: ipsumq desiccando in sudorem mutat.. ¶ Ex nā aūt multipliciter fit attractio.s.aut vi caloris:aut virtute. Aut nāli q̃litatū similitudie: aut vacuitatis lege. Ui caloris ignis calidus trahit oleum in sui fomentum a virtute dupliciter vel occulta vel manifesta. Occulta non tñ sine aliq̃ q̃litatum similitudine. Scamonea colerā:polipodium flā:elleborus melātiā trahit. Manifesta vi vel sensibili adamas vel magnes trahit ferrum lapis agapis paleas. Qualitatum autem similitudine nāli:non tñ sine virtute trahente calidus stomacus calida:z frigidus frigida cibaria trahit. Uacuitatis autem lege sita.i.ventosa carnem sagimen z sanguinem trahit. Fouea vel sadania aerem. scutella in aq̃ submersa exclusione aeris aquaz trahit. ¶ Scias q ad hoc:vt fiat attractio opz attrahens violentius esse attrahendo.si.n.inequali attrahendi foret potentia nulla fieret attractio. Et inde est q magnes attrahit ferrum: z nō aliuz magnetem:licet maiorem habeāt adinuicem similitudinem : qz magnes magneti mutuā z equali attractione cōtradicit. Ferrum vero minoris virtutis existēs sibi cedit. ¶ Supradictis consideratis ptz:q ad hoc vt fiat attractio a virtute corporis quinq requiruntur.s.ipsa virtus attractiua que attrahit nutriens vel aliqd iuuatiuum cōe vel proprium. Secūdū est organuz siue instr̄m calor.s.inatus:z spiritus nalis:z cōplexio inata mēbri in quo ipsa virtus residet actuata per cōplexionē influentē. Tertiū est ipm subiectū in quo ipsa virtus cum obiecto suo instro vel organo residet.s. membrum vel membra q̄ sunt eius fundamentum. Quartum est obiectū.s.nutriens iuuatiuū vel qdcūq sub forma iuuatiui existens. Et quintū est via ductus per quā attrahendum trāsit ad attrahens.

¶ De virtute retentiua z operationibus eius. Ca.vij.

Retentiua virtus.dixit. Auicē.fuit creata vt retineat iuuatiuum:z quodcunq.s.sub rōne iuuatiui z conuenientie. Nā cū aliquādo nocitiuum z inconueniens retinet non facit hoc sub ratione qua nocitiuum vel inconueniens est:sed aut qz cum iuuatiuo mixtum:aut qz ad aliquam confert vtilitatem. Aut qz timet iuuatiuum expellere: si nocitiuuz expelleret:q̃re retinet nocitiuum simul cum iuuatiuo:sicut retinet matrix superfluitates nocitiuas timens ne expellatur fetus. Aut propter voluptationem in inconuenienti:z superfluo ad alendum. ¶ Et virtus quidem retentiua est duplex.s.cōis.z pticularis. Et particularis est duplex. vna que inuenitur in vnaquaq pticula corporis que proprium illi pticule retinet nutrimentum:z ita hoc q non aliud : que. vt.s. patuit est prorsus idē q nutritiua. Alia reperitur in q̃z pluribus mēbris retinens in mēbro in quo est illud in quo ipsum mēbrum delectat:vt voluptuetur in eo:sicut retinet ptē chili in stō:ptem fecis in intestinis.ptem vrine in vesica: ptē melācolie in splene:z ptē cole in felle. His.n.mēbris fm nām se hūtib⁹: nūq̃z inueniunt oia priuata supfluitatib⁹ in qbus delectātur retentis in eis a dicta virtute retentiua. Cōis autez retentiua est vna de virtutibus ministrantib⁹: que cū hoc qd ministrat nutritiue: z virtutibus et aliis ministrantis ministrat et virtue

ti diaestiu

Mōdo fit attractio i mēbris.

Virt⁹ attractiua i diget motu vehemēti i sex casibus.

Quinq̃ reqruntur ad hoc vt fiat attractio.

Virt⁹ retētiua est duplex vl's z pticularis.

ti digestiue ministrāti. Retinet nāq3 ista v̄tus. dixit. A. iu/ uatiuū donec v̄tutes ip3 mistrātes. s. digestiua ministrans: ⁊ nutritiua ministrata i ipso nutrimēto iuuatiuo suā pfece rint operōnē. Etenī dixit Const. in lib. suo de stō: tps retinē di oz esse ꝓportionatū tpi digerēdi. Dixit. n. A. i3. tertij tra ctatu 3° ca° de tarditate descēsus cibi. q retētio cibi in stō. sup. ⁊ alioꝝ obiectoꝝ in mēbris: in qb⁹ hnt digeri: nō ē nisi pp tarditatē digōnis vsq3 quo digerat. Neq3 est sicut qda3 extimauerūt q ois cā est in retētione eius. s. stomaci strictu ra meat⁹ iferioris ipsius. Nā si esset illud ñ esset polis exit⁹ denarij: ⁊ auri deglutitoꝝ. Et vinū ⁊ lac nō remanerēt i stō: ⁊ ambo nō natarēt in stō debili ⁊ facerēt rugitū ⁊ inflatio/ nē. ¶ Et ipsa qdē v̄tus. dixit. A. facit operōnē suā mediāti bus villis q ex trāsuerso ꝓcedūt. Et ē ēt cū villi q s3 latitu dinē ꝓcedūt auxiliū ei p̄bēt. Et v̄tuti qdē retētiue ꝓprie lo quēdo nō cōpetit actio in toto tpe sue actionis: s3 ꝓprie ei cōpetit operō. Nā actio ꝓpe ē motus: opatio āt nō solū est motus: s3 ēt qes siue imobilitas: opatio. n. pōt fieri cū motu ⁊ sine eo: sine motu sicut i intellectu ⁊ v̄tute retētiua inenit ⁊ cū motu sicut apparet in attractiua ⁊ expul. Et partim cū motu ⁊ partim sine motu: vt in retētiua cōi: de q̄ hic sermo erit. Colligit aūt a Ga. 3° de v̄tutib⁹ nālib⁹ cap. 3°. in exē/ plo quo vtit de matrice q duo ɔcurrūt ad actū v̄tutis retē/ tiue in organis cōib⁹. Unū est motus: ⁊ h quātū ad initiū opationis eius: quo tpe ipsa mouet villū trāsuersalē: vt di sponat s̄m figurā bone ɔp̄hēsionis. Aliud est qes qd tps est initiū dicte actionis. Et post bonā ɔp̄hēsionē rei retinē de in quo tpe villū trāsuersalē ipsa qetū retinet circa ipsa3 rē. Et tps motus ei⁹ est breue: tps vo qetis ē lōgū s̄m neces sitatē sue operōnis. Post quā qetē h̄ v̄tus h3 aliud tps mo tus alteri⁹ i quo ipsa relaxat villū trāsuersalē a ɔp̄hēsione ⁊ fixione vt possit v̄tus expulsiua expellere qd est expellen dū. In p̄mo motu fit ɔ̄ctio ⁊ mot⁹ ad seipsa organa siue su biecta. In qetis aūt fit sola retētio. In 2° vo motu fit relaxa tio ⁊ extēsio villi ɔ̄cti: sicut apparet i ɔceptiōne. Cū. n. ɔtin gerit. dixit Ga. loco dicto claudi os matricis sine flegmone vel alia passione post coytū: ⁊ sensus ɔ̄ctionis matricis ad seipsa3 fuerit pceptus a muliere. q̄ ɔ̄ctio fit p p̄mū motu: ⁊ tūc iā spma susceptū mulier extimat detinere. sup. ⁊ cū adest tps relaxationis perit vel abortit. ¶ Modus igit operō/ nis v̄tutis retētiue est q in p̄ncipio sue operōnis mouet vil los trāsuersales ɔ̄hēdo eos vt stringat qd ɔtinere intēdit. Sicut q vult aliqd i manu tenere mouet: ⁊ ɔ̄hit digitos ver sus illā rē: villis aūt ipsis ɔ̄ctis in re app̄hendēda figit eos nō mouens: s3 qescens vt res illa firma maneat. Cōpleta āt opatione eius villos ɔ̄ctos relaxat: ⁊ extēdit. ¶ Qd aūt di xit Isaac in lib. diffinitionū q opo v̄tutis ē mot⁹ ad id qd efficitur: p motū: nō intellexit motū localem oppositū qeti: vt voluerit q semp virtus agat dū mouet localiter: ⁊ non alr. S3 p motū intellexit actionem eius q̄cūq3 fit vel q̄uo/ cūq3 fiat. Modo virtus retentiua agit s̄m plus cū quiete mēbri. Et plus laborat virtus retentiua in hora qetis qñ tenet villū trāsuersalē firmiter qetum circa rē que retinet: q̄3 qñ mouet ipsum circa illā ad capiēdum vel relaxādum.

Ad reten tiōe3 q̄nq3 reqrūtur.

¶ Ex qbus dictis apparet q q̄nq3 reqrūtur ad retētionē iā dicta3. s. v̄tus ipsa retētiua: ⁊ eius organū siue instrm: ⁊ ei⁹ subiectū. s. mēbꝝ in quo est. Et obiectū circa qd operatur. Et tēpus sufficiens operationi eius.

¶ De digestione in cōmuni. Cap. viij.

Quid sit digestio.

t clare patere possit sermo de v̄tute di gestiua añ oia p̄mittēdus ē ser/ mo de digōne. ¶ Dixit Ari. 4. methau. Digō est pfectio siue cōpletio facta a nāli calido: ⁊ ꝓprio ex oppositis passiuis siue ɔ̄iacētibus pas sionibus. In qua diffinitione hoc nomē pfe/ ctio t3 locū gñis: que pfectio tūc di facta qñ humiditas rei digerēde interminata p calorē nālem terminat. Nā nisi ter minaretur nō esset facta digō. Et qd sequitur in diffinitione a nāli ⁊ ꝓprio calo: ponitur loco vnius diẽ: in q̄ tangitur cā efficiens digōnis: que est calor nālis rei: ipse. n. est vniuf/ cuiusq3 rei agētis instrm mouēs: ⁊ alterās hūidū in v̄tute illius rei cuius est instrm. Uel est alterans humidū s̄m pro portionē singularē quā h3 ad humidū sibi sbum in ꝓpria mixtione rei que digerit. In qua mixtione calidū nāle mo uet humidū ab ipsius ɔ̄iacētibus passionibus ad siles: ⁊ ɔuenientes agēs in ip3 tā diu donec cōpleat ⁊ finiat termina tionē ipsius hūidi put exigit ipsa nā rei cuius ē. Et notan ter dixit Arist. a nāli ⁊ ꝓprio calore: q2 calm ꝓpriū rei dige rendi est illud qd cōplet digōne3: ⁊ nō calm alienū: q3uis ali qñ calm ꝓpriū recipiat auxiliū a calore extrinseco excitāte calorē nālē: ⁊ actuantē ip̄m sicut iuuat digō cibi a calore extrinseco: imo qñq3 adiuuat ip̄m calor putredinal vt ap/ parebit. Et calm qdē nāle semp agit digōnem cū ꝓportio/ ne determinata ⁊ occulta. Et p̄ncipalius agit p formā sue nālitatis qua nāle est q̄3 p formā absoluta3 p q̄3 calm est: vt dixit. A. 2° p̄mi. cap. de signis ɔplonum. Et Av. ẽtidē vo/ luit 1° de aia: cōmē. 4°. Jam aūt patuit in sermo. p̄° q p̄nci pale agens est nā siue po³ siue virtus rei que est sua forma. Calidū vo nāle rei est sicut organū forme eius instrumēta le agens. Et qd sequtur in diffinitione digōnis. ex ɔ̄rijs passi uis siue ɔ̄iacentibus passionib⁹. ponit loco alterius diẽ q̄ aliqualr posset dici q tāgit cā mālis. Sūt aūt iste passio nes dispōnes humidi dissimiles: ⁊ ɔ̄rie mixtioni rei fiēde: ⁊ ideo dnt ɔ̄iacere. Quāuis. n. humidū inquātu3 humidu3 nō sit ɔ̄riu3 calori: tñ inquātu3 est positū in qualitatib⁹ seu dispōnibus dissimilib⁹ ⁊ ɔ̄rijs ⁊ ɔ̄iacentib⁹ actioni fiende p ip̄m calidū ad mixtionē rei di hre oppōnem ⁊ ɔ̄rietatem ad hoc ip̄m calm nāle ⁊ ꝓprium rei digerentis. Et pp hanc cām exigitur actio caloris nālis in ip̄m: vt ab ipsis dissimi lib⁹ amoueatur dispōnibus. Et cedat sub dispōnes siles. ⁊ cōuenientes mixtioni fiēde rei. Et hoc est humidū termina re: qd qdem facit calidū ip̄m p ipsius humidi eliquationē: qd eliquatur in ipsa actione caloris in ip̄m. Et q2 eliquatio est duplex: vna que est dissolutio humidi aquei ɔgelati a fri gidore: qua nō fit determinatio ipsius humidi: neq3 sequtur ex ea acqsitio noue forme: sicut cum eliquatur plūbum ab igne: ⁊ ista fit a calo iuncto cū siccitate: que nō est p̄titis inq sitionis cū nō fiat a calido digerēte. Alia est eliquatio hūi/ di in q̄ fit terminatio eius. Et seqt acqsitio noue forme si/ cut cū eliquat cibus in stō ⁊ hec est q̄ digō dr̄: ⁊ fit a calo i̅ ūcto cū humiditate nō excedēte neq3 obtūdente actiuitate3 calidi: ⁊ q̄ digō attēditur in rebus nālib⁹: ⁊ q̄ qdē. dixit Ga. 4. de iuuamentis p penetrationē ⁊ ɔmixtionē partiū fit: ⁊ q̄ dixit Aui. p̄ma tertij. cap. de anothomia cerebri: decoctio optima non fit nisi per mixtionem: ⁊ penetrationem in par tibus rei: sicut est dispositio chili in epate.

Eliquatio ē duplex.

¶ Dixit Ar. 4° methauro. digestio est triplex. s. pepāsis epsesis ⁊ obtesis. Et pepansis ꝓprie est digestio que attēdi tur in gñone: ⁊ est gñō facta a virtute siue potētia rei gñati ua mouēte calidū nāle ad agendum: gñō nāq3 p digōnem ⁊ immutationē fit. Et virtus digestiua sic sumpta est idem q v̄tus gñatiua. Et hec proprijssime dicitur digestio. Et fuit sumptū hoc nomē pepansis a fructiferis plantis: ⁊ postea transumptum ad signandum digōnem: que est gñatio que maxime versatur in aialium spmatibus fructibus: ⁊ gra nis: de qua ad plenū di in sermone de dispōnibus mēbroꝝ gñonis. ¶ Epsesis vo ⁊ obtesis l3 quo ad nomē videātur importare artificialē digōnem seu actionem: non tñ tm̄ ad artificialē deducta sunt: imo etiā ad nālem: ⁊ in nālibus cō siderantur: ⁊ p prius in nālibus q̄3 in artificialibus. Cū ars sit imitatrix nāe: non nā artis. Sed q2 actus eaꝝ in qbusdā artificialibus sunt magis manifesti: ⁊ apparētes sensui: eo q sunt exteriores: ideo per exēpla manifestantur in artifi/ cialib⁹ ⁊ ab eis sortita sunt noīa. Actus tñ istaꝝ digestio/

Digō ē tri plex. s. pe/ pāsis epse/ sis ⁊ obte/ sis.

num prius ꝛ pncipalius sunt i nālibus: ꝛ maxime in aiali bus put modo declarabit in hoie. Facta.n. hois gñone p actioné calidi seminalis in humidū spmaticum siue seminale ꝛ humidū mēstruale attractū p suplemento hō in sui pncipio: ꝛ infantia vicinus ipsi humido exñs in multa hūiditate est ꝯstitutus: ita vt dicatur calor infantiū esse sicut calor nālis in humido. Et qꝛ vt supra pꝫ idiget bonio nutriri vt conseruetur. ꝛ conseruatio fiat ex similibus nutritiuis regritur humidū nutrimētale multe humiditatꝫ in qd agens calidū nāle cū humido radicali multo iunctū vt ipm digerat agit in ipsum sicut p modū elixationis digerēdo. Nec desinit agere quousqꝫ humidū nutrimentale redditur tale qle est humidū radicale modo in superioribus dictoꝝ vnif mēbris. Et qꝛ tali digōni que fit in rebus nālibus a calido nāli iuncto multo humido radicali rei digerētis nō fuit nomē impositū: qꝛ fit a nō silī ei quo res artificialiter digerūtur p modū elixationis. Ideo ad illā signādū sumptū fuit nomē a digōne artificiali q̄ fit a calido cū humido q̄ dr elixatio: ꝛ fuit trāsumptū ei. Dicta aūt est hec digestio epsesis: epsesis.n. iterpretatur elixatio.

Epsesis tā tū ipostat quantum elixatio.

¶ Cū vo processerit hō in etate humido radicali exiccato p actionē calidi: agit calor nālis in humidū nutrimentale: quare cū sicco cōplens digōnem in eo vt mēbris ꝯsilib' vniatur. Et huic digōni in rebus nālibus ēt non fuit nomē īpositū. Sed qꝛ fit p modū assationis artificialis: in qua calidū agens i humidū agit cū sicco nō cū humido: ideo attributū est ei nomē impositū assationi artificiali: ꝛ vocata est hec digō optesis que interptatur assatio.

Optesis īs terpretat assatio.

¶ Predicte quoqꝫ due digōes nō solū differunt in modo actionis calidi in humidū: sꝫ ēt ex modo passionis ipsius humidi. Nā in epsesi calor nālis ita agit in humidū q partes eius q̄ erāt in cētro veniūt ad circūferētiaꝫ: vnde reddūtur ad tactū partꝫ circūferētiales molliores. Et ecōuerso fit in optesi: in qua calor ita agit in humidū q partes eius circūferētiales ferūtur ad cētꝝ. Vñ reddūtur partes eius supficiales duriores ad tactū. Ut apparet in carnib' assatis. Et qꝛ in carnib' assatꝫ p hanc actionē humidū eaꝝ in cētro claudit ꝛ custodit: Et ecōuerso in elixis: hinc est q carnes assate saporosiores ꝛ nutribiliores sunt elixis. Et epsesis qdeꝫ in nālibus maxime attendit in humorib' ꝛ humiditatib' aialiū: ꝛ mēbris carnisormib'. ꝛ attēditur in oibus artificialr elixis. Et optesis in nālib' pcipue attendit in solidiorib' mēbris aialiū vt ossibus: ꝛ silibus. Et attēditur i oibus artificialr assatꝫ vt tegulis laterib': ꝛ oibus decoctis in fornace. ¶ Ex dictꝫ quoque pꝫ q pdicte due digōnes nō dñr vniuoce de his de qbus dñr sꝫ potius p quādā silitudinē siue methaforā: ꝛ sicut p prius de vno: ꝛ posterius de altero: epsesis quoqꝫ ꝛ optesis digōnes pdicte agendo in rē nutrimēti in aialib' aliqñ agunt pfecte aliqñ impfecte. Et tūc perfecte dñr agere cū ex actione eaꝝ nutrimētum apponitur vnitur ꝛ assimilatur nutrito. Et tūc digestio particularis ꝛ ppria dr i vnaquaqꝫ particula exñs que est ideꝫ qd nutricatio. Et virtus eā faciens digestiua ppria dicitur que est prorsus eadeꝫ cū nutritiua vt in pcedentibus est declaratum. Et tunc dñr imperfecte agere dū agunt pparatione disponēdo nutrimētum ad pfectā digōnem: vel etiā disponendo nocitiuū. Et hec dicitur digestio cōmunis ordinata ad aliaꝝ virtutuꝫ actiones que fit a virtute digestiua cōmuni vna de ministrantibus nutritiue dicta aliquando a medicis absoluto sermone digestiua: de qua in sequenti caplo sermo erit.

¶ De virtute digestiua ministrante. Cap. ix.

Virtus digestiua ministrans est. dixit. A. illa que qd attractiua attraxit: ꝛ retentiua retinet. s. de nutrimento in essentiaꝫ cōuertit aptā operationi virtutū in ea imutationeꝫ faciētium: ꝛ ꝯplonem que ꝯploni nutrientis in effectu est cōpetens: ꝛ sic ista virtus disponit ꝛ pparat nutrimētum vt agat in ipm vtus nutritiua. ¶ Sꝫ tñ qꝛ vt.s. patuit: nō totum qd est in nutriente qñtūcūqꝫ bene disposito cedit in nutrim vniēdum: vel vnibile mēbris: sed pars cedit in ipm: ꝛ pars remanet supflua ab illa separata vel separāda: q̄ sic stans nō est vnibilis mēbris. Ideoqꝫ vtus ista digestiua ministrans dr esse duplex. sm duplex obtū in qd agit. Nā aut agit in partē vnibilem siue vniēdaꝫ: aut in eius partē supfluicā.

Virtus digestiua ministrans ē duplex.

Et eius actio etiā supfluica. dixit Aui. est duplex: vna in supfluitate benigna ꝛ corrigibili sic q poterit illr adduci ad essentiā ꝯuenienteꝫ actioni nutritiue virtutꝫ. Alia est in supfluitate nō benigna neqꝫ reducibili ad benignū. De q̄ dixit Auic. q talis actio est vt supfluicā egressionē a mēbro in quo cōtinetur facilē efficiat cū expulsione. Et hec actio dr digō in nocitiuo: que pprius vocat maturatio. Aui. tñ dixit. q digestio ꝛ maturatio freqūter sinonime accipiuntur ab auctorib' ꝛ maturatio tñ iproprie dicitur digō. Prima.n. actio huius virtutꝫ est pncipalior. Actio aūt in nocitiuo est scdaria: pncipalior aūt actioꝝ est illa q̄ fit in tpe vnibili vel ēt in supfluica reducibili ad benignū ppriē dicitur digestio: ꝛ dicitur digō in iuuatiuo. Et dicitur actio in iuuatiuo nō qdem simplr: ꝛ in termino: qꝛ in tali iuuatiuo agit vtus nutritiua: sꝫ in iuuatiuo lꝫ nē dū sit in termino: disponit tñ ad illū: pdicta tñ diuisio de vtute digestiua non est per essentiales driās: ita q non est alia ꝛ alia virtus: sꝫ est prorsus eadē q agit in iuuatiuo: ꝛ que agit in nocitiuo. Sinonime nāqꝫ accipiūtur eius actiones: ꝛ idē iportant: ꝛ ideꝫ est modus agēdi in iuuatiuo: ꝛ nocitiuo: qꝛ in vtroqꝫ fit debita pmixtio humidi cū sicco: dicitur.n. q vtus digestiua agit tēperando ꝛ debite miscendo humidū cum sicco: quā debitā mixtionē declarāt modus sube coꝝ digestoꝝ ꝛ pmutatio accñtiuꝫ ipsoꝝ: s. coloris odoris ꝛ saporis. q̄ ambo tā in nocitiuo qꝫ in iuuatiuo fiunt. Et in nocitiuo pcipue declarat sanies: ꝛ in iuuatiuo spma. Fitqꝫ talis debita pmixtio cū eodē orgāo seu instrō de p se in vtroqꝫ: qre ꝛ agens actioneꝫ in vtroqꝫ erit idē. hoc insup idē declarat ab effectu ipsaꝝ digōnuꝫ. Nāꝫ signa significātia digōnem tā in iuuatiuo qꝫ in nocitiuo sūpta ab exeūtibus non p aliud significāt eas nisi qꝛ signāt dñium caloris nālis sup mām que digesta est. Et sic vnius organi siue instri ꝛ per ꝯñs vnius agentis. Qꝛ aūt virtus digestiua agit in nocitiuo est de sui pncipali intētione vt reducat illud ad benignū ꝛ disponēꝫ bonā qua reddatur aptum recipere actionē vtutis nutritiue: ꝛ qd facit inquātum pōt: sꝫ qꝛ non pōt tunc de 2a intentione agit disponēdo ipꝫ tali dispositione qua reddatur aptum recipere actioneꝫ virtutis expulsiue vt extra corpus pellatur.

Digestio in massa nutrimētali est duplex. vna perfecta ꝛ cōpleta. Alia impfecta siue diminuta. Et pfectā Gal. in plibus locis posuit esse triplicē. pmaꝫ dixit fieri in stō. scdaꝫ aliqñ fieri i epate: ꝛ alicubi dixit. eaꝫ fieri in venis: ꝛ tertiā dixit fieri in mēbris. Et Aui. p' pmi. cap. nutriens masticatione, posuit eā quadruplicē. pmam in stō: scdam in epate. tertiā in venis: ꝛ quartaꝫ in mēbris. Auctores aūt oēs alij tres digōnes posuerūt in stō epate ꝛ mēbris. Et Auer. 5o colli. cap. de accñtibus. impediētib' digōnem cerebri rephendit Aui. de digōne quā posuit fieri in venis. Et dixit. mihi vr: vt nō ponatur tertia digō que fit in venis sicut fecit hō quē scis: eo q sanguis in venis nō trāsit ad aliā formā sicut fit transitus eius in vētre epate: ꝛ mēbris.

Digestio i massa nutrimēti est duplex.

¶ Propter ꝯsonātiam aūt dissonātie Aui: ab alijs opꝫ scire ad digōnem cōpletam: ꝛ pfectaꝫ quinqꝫ requiri: p que distinguitur ab imperfecta ꝛ ēt a digōne i superfluitate siue benigna siue non. ¶ Et pmum horum est virtus agens pncipaliter: ꝛ instrumētaliter scdm est subm siue mēbꝝ in quo virtus agit digōnem. tertiū est obtuꝫ in qd agit agens. quartū est effectus ꝯñs ad digōnem: ꝛ qntum est supfluitas reperta in ipsa digōne siue re digesta. ¶ Primum

Ad digō. ad cōpletā ꝛ pfectam qnqꝫ requiruntur.

est

est virtus nālis digestiua ministrans sita in subto sine mēbro in quo agit cū3 debito suo organo siue instr̄o.s.calore nāli. ℂ Subm vo debet esse mēbrū cōcauitatem hñs in q̄ possit cōtineri obiectu3 digerēdum. Et obiectū est nutriēs. Uerūtñ obiectū vnius dictarū digōnum debet esse formaliter distinctum ab obiecto digōnis alterius. Et effectus digōnis finaliter inductus esse debet fm formā: d3.n.obiectum digestiue transmutari p actionem eius in aliā formā ab ea quā habebat. Et cū hoc d3 effectus p̄cedētis digōnis efficere effectū sequētis imediate. Debetq3 i omni tali digōne inueniri supfluitas: cū in omni digōne separet puȝ ab ipuro: qd ipuru3 remanet p supfluitate. Que quinq3 reqsita solū repeiūtur in tribus digōnibus.s. in ea que fit in stomaco: et in ea que fit in epate: et in ea que fit in mēbris. Etenim in digōne p̄ma q̄ fit in stomaco reperit v̄tus digestiua insita: et inherens ei p se et ei cōicata. Nō q ei nō dīferatur sibi virtus hec ab alio mēbro: qz imo sibi differtur ab epate: sed eo modo q dictu est supra de v̄tute nutritiua particulaȝ. Et est sic q ipsa stō existe in dispōne nāli semp inest: neq3 ē verū dicere stōm sanum aliqñ esse sine ea: et vocant hanc digestiuā stōi qda3 chilificā: que l3 semp sit in stō: non tñ semp est in actu: imo in embrione intra vteȝ hec v̄tus nūq3 est i actu: cū non habeat tūc obiectu3 in qd agat: sicq3 tñ est in stō embrionis: q de se semp esset apta agere si obm esset p̄ns: et secū in stō semp h3 instr̄m suū cū quo agit.s.calidum nāle. Et stōus qdē est mēbȝ concauitatē hñs in qua recipitur nutriens extrinsecū.s.cibus: et potus obm digerēdu3 in ipso. Et est hoc obm diuersu3 ab obiectis aliaȝ digōnum vt apparebit. Et trāsmutat in eo p actionē digestiue eius in ip̄3 s3 formā: ita q exuūte forma cibi et pot⁹ recipit in eis forma chili. Est.n.chilus.dixit Aui.sube liqda ptisane in spissitudinē silis.similatur.n.in nō solū in modo sube3 ēt in colore l3 nō semp: qz digō ista p̄ma l3 sit pfecta non est tāte efficacie: qz l3 sit potens trāsmutare obm fm formā: accidētia tñ in eo repta in trāsmutatione eius i effectū nō semp est potens tollere. imo plerūq3 aliq̄ remanent in effectū ei⁹: et p̄cipue color vt frequēter apparet in chilo ex herbis gñato in quo remanet viriditas. Et in chilo gñato ex sanguine porci remanet nigredo et in q̄3pluribus alijs: et efficit chilus obm sequētis digōnis q̄ fit in epate vt apparebit. Et inuenitur i hac digōne siue effectu eius et re digesta cū fit separatio puri ab impuro supfluitas.s.egō siue fex: que in secessu3 emittitur: tñ eius gñō fit in stō: q̄3uis eius separatio fiat in intestinis. ℂ Silr in 2ª digōne q̄ fit in epate reperit virtus nālis digestiua ministrans ei insita p se vt apparuit in sermone p̄cedēti. Que virtus aliqñ vocatur sanguificatiua: aliqñ chimifica residens in epate cū suo instr̄o calido nāli. Et h3 epar cōcauitatē siue cōcauitas in qbus chilus obm ei⁹ digerēdu3 cōtinetur. Nā h3 epar venas quasdā paruas tenues hñtes tunicas valde magnas: respectu aliaȝ venaȝ p suba3 epatis dispartitas: et in cōstitutionē eius egredientes: quas chilus qui fuit effect⁹ p̄me digōnis p meseraicas ad epar attractus ingreditur et efficit obm huius scd̄e digōnis: et est hoc obm distinctū ab obiectis aliaȝ digōnu3. De quibus venis dixit Gal.6.de iuuamētis mēbroȝ cap.3°. q p̄dicte vene fuerunt tales create vt v̄tus epatis digestiua posset imediatius occurrere chilo: et toti chilo p eas dispartito: et in paruas diuiso: sic.n.epar ei occurrēdo velocius eū alterabit et melius eū in sanguinē trāsmutabit: qz digō alimēti diuisi in minima siue modica faciliter adimpletur. vt voluit Ar.3° de partibus aialiu3. Et ob hanc cām tele venarum ipsaȝ fuerunt tenuiores telis venaȝ reliqui corporis. ℂ Et Aui. p̄ma p̄mi cap. de q̄litate gñōnis humoȝ: dixit q postq̄3 chilus p meseraicas ad venā porte deuenerit penetrat in epar in diuisionibus: et ramis porte intrātibus in ipsum et seminorātibus et subtiliantibus in modum capilloȝ occurrentibus tādem orificijs diuisionum radicū venę que a gibbo epatis ascendit. Cūq3 in villis istaȝ venaȝ diuiditur chilus fit vt quasi epar totaliter tāgat huius chili totalitatem. Et pp istud tūc operatio eius est vehemētior: fortior et velocior: et tunc decoqtur et digeritur. Et non fuit creatū epati ad cōtinendum chilū.dixit Aui.14ª tertij.cap. de anothomia epatis: spatiū amplum: imo ramosu3 dispartitum vt sit cōprehensio eius totius sup chilum vehementior: et passio dispartiti chili magis completa: et velocior. ℂ Et illud qd de venis est in parte epatis subtiliores h3 tunicas vt velocius perueniat p eas impressio carnis epatis i chilū. Et dixit Auic. nō facit in eas sic subtiles et angustas penetrare chilum nisi melior cōmixtio aque bibite.i. pot⁹ supra quātitatem qua indiget corpus. Et sunt iste vene situate in parte cōcaua: et in parte gibbosa epatis: ita q digō chili in vtraq3 parte fit magis tñ cū fit in gibbosa q̄3 cū fit in cōcaua: et ppea solidior est. Et cōtinent dicte vene chilu3 sicut lebes vel olla cōtinet cibū decoquēdo. Et sicut aliqñ dicitur q lebes contētum decoqt cibū q̄3uis impropria sit ista locutio: qz ,pprie dicitur q cibū in lebete decoqt ignis sub eo positus. Ita aliqñ dicitur q vene dicte decoquunt chilū improprie loquēdo. qz ,pprie epar digerit chilū. Unde ait Aui. ibidē epar est mēbȝ qd digerit chilum: et chilū cōuertit in sanguinem. Et de dictis venis intellexit Gal. tñ in verbo superius adducto dixit q scd̄a digestio aliqñ fit i epate. aliqñ in venis. Et est chimus siue massa humoralis siue sanguis siue massa sanguinea effectus huius scd̄e digestionis: qui postea efficitur obm tertie digōnis vt dicetur: et in scd̄a digōne ēt reperitur superfluitas cū fit p eam separatio puri ab impuro.s.aquositas: que in vrina emittitur ēt alie supfluitates: de qbus infra dicetur: quaȝ diu3 gñō fit in epate: l3 quarūdā separatio i alijs fiat mēbris. ℂ Eodēq3 modo et in tertia digōne que fit in mēbris quinq3 reqsita reperiuntur. Nā in eis est virtus digestiua ministrans cum suo instr̄o supradicto p̄dicto modo insita: et hñt membra porositates cōes et orificia et poros venaȝ: et arteriaru3 que sunt cōcauitate apte ad continēdu3 obm: et in qbus cōtinetur sanguis qui fiat effectus scd̄e digōnis. Dixit aūt porositates cōes ad differētiam particulaȝ. Dixit.n. Gale.1° de accīti. et porositates mēbroȝ sunt duplices.s. cōes que participant nā organica: sunt.n. sicut vie: et receptaculu3 in qbus cōtinetur obm p̄dicte virtutis. Et alie sunt ,pprie siue particulares in mēbris cōsimilibus in qbus apponitur nutrimētum: qd est obm virtutis nutritiue. A qb⁹ postq̄3 in eis positum fuerit amplius fm locu3 nō mutatur. Et trāsmutatur sanguis obm eius in dictis cōibus porositatib⁹ orificijs et poris p actionem dicte v̄tutis digestiue in ipsu3 fm formā in humiditates scd̄as: que sunt effectus huius tertie digōnis diuersus ab effectibus aliaȝ duaȝ dictaru3 qui efficitur obm virtutis nutritiue: que postea ipsum digerendo cōmutat in subam membroȝ. Et reperitur in hac tertia digōne cum fit separatio puri ab impuro supfluitas duplex: vna insensibilis que insensibiliter p poros expellitur. Et alia sensibilis que est duplex: vna que expellitur fm nām sicut que transit in pilos et vngues: et que p sudorem lippitudinem sputa mucho sorditiē auriū et similia egreditur. Et q̄dem que expellitur p̄ter nām: sicut que in apata p viā congestionis factae et vlcera expellitur. Quidā tñ dīt q orificia venaȝ capillarium mēbra imbibētium et ipsarū pori sunt ,pprie cōcauitates cōes mēbroȝ in qbus sanguis receptus cōmutat in p̄mā de scd̄is humiditatibus: dicitur tñ ipm trāsmutari in scd̄as humiditates: qz ipse oēs vt dīt non differunt fm spēm. s3 solū fm modum sube et accītiū. ℂ Et scias q q̄3uis p̄dicte digestiones sint cōes: vnūqdq3 tñ dictoȝ mēbroȝ in qbus fiunt: facit suā digestionē3 principaliter gratia sui ipsius: et scd̄ario gratia totius. ℂ Dixit Zoar. in phemio theisyr. Digestio stomaci non efficitur eo modo quo putāt ignorantes qui dicunt: q omnis calidi-

Declarat illas p̄dā, necn repit ri nisi in tribus digōni. p̄mo i ea q̄ fit i stō.

Declarat illas p̄dā, nes repiri in scd̄a digōne q̄ fit in epate.

Declarat illas repiri in tertia digōne q̄ fit in mēbris.

dis digestionem perueniet sicut ipsi errantes ⁊ alios erra re faciunt. Membra.n.digerunt suo calore radicali ⁊ nāli quē ab epate recipiunt: cibus aūt digestus mittitur spe cie pro dei ꝓportionaliter cuilibet mēbro sm qḋ melius sibi videtur conuenire. ℭ Inquit Gal.in lib.de kakochimia ⁊ euchimia:nihil itaq̃ ad euchimiā cōfert in oībus cibariis sicut digeri bene in ventre:etenim scḋam digōnem ⁊ tertiā suscipiunt hec magis. Et gratia tertie digōnis ꝑmis dua bus indigemus:trāsmutātur.n.que ꝑparata sunt ⁊ p̄dicta magis indigestis. Libi.n.inuicē digōnes succedunt:ea que ventris ei que epatis: ⁊ que epatis ei que particularꝫ. Si itaq̃ prima fuerit impedita nullius vtilitatis erit sequētis effect⁹:vt dixit Macrobius in saturnalibus. Et intellexit si defectus eius fuerit magnus. ℭ Dixit Gal. 4° regimine sanitatis.ꝙ sicut cibaria exterius decocta male in stomaco digeruntur:ita in stomaco male digesta male digeruntur in epate. Si aūt defectus digestionis sit paruus pōt corri gi per digestionem sequentem.

ℭ De chilo siue effectu prime digōnis. Cap. x.

Patuit in p̄cedenti cap.ꝙ effectus prime digōnis que fit cibi:⁊ potus i sto maco est chilus sic dict⁹ a cibo ex quo fit. Nā chilum greci cibū dicunt. Indeq̃ dictus fuit achiles ab a qḋ est sine: ⁊ chilos cibus.i.sine cibo:q2 non vescebatur cōi cibo hoīum.sꝫ in structus a centauro vt fortior fieret nutriebatur medulis ceruoꝝ. Denotat aūt chil⁹ apud oēs auctores ⁊ cōem viuꝫ illud qḋ digestum est in stomaco:qui vt supra est suba liq da ptisana similis:vnde ⁊ massa ptisanaria dictus est:q2 in modo sube similis est pulti ptisane. Ex chilo in stomacho due partes efficiūtur:vna in ipso retinetur:⁊ rugositatib⁹ eius vt in ipsa voluptuetur:recipit.n.stōus ex chilo delitiā magnā:quapp nunq̄ est reperire stōm famelicū omni chi lositate ꝓuatum:cuius signū est ꝙ nulla hora occideretur aīal exn̄s in dispōne nāli quin in eo reperiretur pars aliq̄ chili. Et qdam voluerūt ꝙ ista pars trāseat in nutrimētuꝫ stōi. Et hec pars parua ē respectu 2ᵉ. ℭ Scḋa aūt pars q̄n tis nō sit supfluica ꝓ toto est tñ supfluica stō. Unde ab eo expellitur ad intestina:que pars sm cōciliatorē in dietanti bus salubriter simul fere tota in intestina dilabitur: qḋ ⁊ qdam sensibilissimoꝝ sentire testātur. Secus aūt est in me sa vtētibus dicta in qbus nō simul tota:sꝫ pars post partē diuersis tpibus sm diuersitatē cibarioꝝ in digeri in intesti na ꝓpellitur:partis aūt in intestina ꝓpulse qḋ purū est me seraice vene ad ea veniētes ab epate exsucant ⁊ deportant ad epar:nō tñ totū purū eius simul ingreditur in epar:q2 nō totius parti pure sit simul suctio p meseraicas cū nō at tingant chilū totū oēs simul. Sꝫ fit suctio partis post par tē in longo tpe. Sunt ēt vene ipse anguste p q̄s chilus to tus simul nō transiret: ⁊ si sint multe valde:non.n.vt dictū est simul oēs attingunt ipm:sꝫ acies eaꝝ post aciē ꝑ descē sum eius p intestina. Luꝫ hoc ēt ꝙ post eas p angustiores vias habeat chilus trāsire. Lū ergo:dixit Ga.1° affo. in cō mēto affo.qbuscunq̃ iuuenibus exn̄tibus ⁊c.ꝙ tota exsu catio chili trāsit ad epar non intellexit simul. Et intellexit quasi tota:q2 semp pars eius in meseraicis remanet in qua voluptuātur. ℭ Dixit Auic.ꝑma ꝑmi cap. nutriens masti catione cibus in stomaco integra digeritur digōne:non tñ sic integra ꝙ possit sine alia trāsmutatione in mēbra cōuer ti:sicut neq̃ ēt sanguis qui fit ex chilo:sꝫ sic ꝙ ipse est apt⁹ vt in sanguinē cōuertatur:vel dixit.cibū in stō integre dige ri p cōperationē ad digōnēꝫ quā de eo in ore fieri ꝑmiserat de q̄ infra dicet. Dixitq̃ ꝙ ex cibo in stō fit chilus in mul tis aīaliū:⁊ nō dixit.in oībus pp q̄dā aīalia q̄ nō hñt stōm. Et dixit Aui.hoc plerūq̃ fieri ⁊ nō dixit semp:quasi dice ret nō fit ex cibo semp chilus in stō:q2 nō semp cibus ingre diens stōm in chilū cōuertitur:q2 aliq̃ pp malā digōnem cōuertitur in humiditates nālas humoralēs vel humori bus siles vt dicetur. Et dixit ꝙ cōuersio cibi in chilū fit au xilio eius qḋ bibitur q̄cūq̃ potus fuerit. Et pōt ēt cū hoc dicto cōponi li plerūq̃:vt sit sensus:ꝙ nō semp cū cibo bi bitur.vel pp multa aīalia q̄ nō bibunt vt aues rapaces:vel pp aīalia ruminantia hñtia duos stōs. Et chilus qdē sepa ratus a fecib⁹ subtilioꝛ ē sanguine ⁊ massa sanguinea ⁊ q̄li bet pars eius ex qua dꝫ aliqs chimus p digōnēꝫ fieri bonā est subtilior illo chimo. Ut.n.apparebit digō in iuuatiuo ingrossando ꝓcedit:⁊ vt sic aliq̄ pars eius est subtilior co lera nāli. Et ad chili subtilitatēꝫ adiuuat multa aquositas ei ꝑmixta. Dixit aūt Ga.6.de vtilitate pticulaꝝ cap. 3°.chi lus nūq̄ epati ꝑfecte similat.i. anteq̄ fiant quatuor hūo res chimus in fieri:sꝫ magis in facto esse grossior illo est.

ℭ De chimo siue effectu scḋe digōnis in gñali. Cap. xj.

Effectus aūt scḋe digōnis q̄ fit in epate ex chilo:vt.s.patuit est hūor siue chimus siue massa humoralis: siue massa sanguinea:cuius maior pars sm nām est san guis aliis ꝯdistinctus humoribus qui pp hāc cāꝫ plerūq̃ absolute sanguis dr̄. Inuenitur tñ humor ab auctoribus diuersimode acceptus. Aliq̄n.n.cōi ter ⁊ large pro oī corpore fluido:maxime p aq̄ seu ꝓ nutri mēto plātaꝝ. Unde in euāgelio dictū est ꝙ semē cadens su per petrā natū aruit:q2 nō hꝫ humorē. Et in virgilio.dul cis humor.i.aq̄. Aliq̄n sumit' minus large ⁊ iꝓprie pro chilo:vt in cōmento vltimo ꝑmi ꝓnosticoꝝ.dixit Ga.cib⁹ cōuertitur in stō ad humorē cōuenientem vt fiat sanguis.i. ad chilū. Et in 2° ēt affo. Gal.chilū existem in meseraicis vocauit humorē. Et q̄nq̃ sumit' ꝓprie put dr̄ de quatuor humoribus ⁊ q̄tuor humiditatib⁹ sitr.sicut in diffinitione humoris q̄ infra dicet' sumit' ab Aui.pᵃ ꝑmi. Et q̄nq̃ su mitur ꝓprijssime ⁊ stricte magis ꝓut dr̄ de q̄tuor humori bus tñ siue bonis siue malis:sꝫ p prius dicat' de bonis: ⁊ p posterius de malis. Et isto vltimo modo sumptus ē effe ctus.scḋe digōnis de quo hic est sermo. Ex qbus pꝫ ꝙ ni hil in aliqua parte corporis q̄ꝫ in epate pōt recipere formā humoralē. Ait.n.Auc.3° colli3.ipolē esse ꝙ fiat gñō hūo ris nisi in loco vbi est ꝑnᵐ gñōnis humoꝝ nāliū:talis aūt locus est epar:⁊ vene eius supius dicte. Uerūtñ q2 Gal.di xit.2° de cōplexionibus ꝙ colera: cuius color est silis colori porri non gñatur nisi in stō. Ideo scire opꝫ ꝙ gñō humoꝝ est duplex:vna q̄ dicitur ꝑma.alia q̄ dicit' scḋa:dr̄ aūt hu mores gñari gñōne ꝑma q̄n chilus qui nō est humor cōuer titur in humorē q̄ gñō semp fit in epate:⁊ solū in eo. Nul lus.n.humor siue nālis siue innālis qui vere ⁊ vniuoce dica tur humor recipit suā formā nisi i epate. Dicit' aūt humor gñari gñōne 2ᵃ q̄n aliqs humor in aliū trāsmutatur humo rē:⁊ hac scḋa gñōne pōt humor in epate in venis in stō ⁊ itestinis gñari. Que 2ᵃ humoris gñō trib⁹ dr̄ fieri modis: vnus p mixtionē vnius humoris cū alio vnica mixtiōe du cēte ad vnā formā sicut cū ex flāte:⁊ colera sic ꝑmixtis gña tur colera vitellina:vel flā salsum.scḋo modo p viā ꝯgela tionis:sicut cū flā in meliam ꝯuertit' pp vehemētiā frigidi tatis cōgelantis.tertio modo p viā adustionis:sicut cū cola vitellina p adustionē cōuertitur in prasinā vel ziniariā:vel cū colera vel alius humor adustione efficitur melā. Adu stio tñ in rebus ꝑcipue in humoribus est duplex. Una vlti mata trahens humorē extra latitudinē: ⁊ oēm formā hu moris:q̄lis sepe fit in febriētibus ꝓprie acute ducente ca lore febrili humores ad incinerationē.scḋa est nō vltimata neq̃ trahens humorē extra latitudinē humoralē. Et hec ē duplex.vna intensa:⁊ tñ ꝓcedens ꝙ partes aduste in hu more superant nō adustas:q̄ ⁊ si non trahat humorē extra latitudinē humoris:trahit tñ illū extra latitudinē sue spēi ⁊ ducit ad aliud genus humoris:ita ꝙ humor vnius gñis gñatur ex humore alterius gñis:sicut gñatur melā ex co lera

Chilus in stō i duas partes di uiditur.

Chilus se paruo a fe cib⁹ ē sub tilior san guine.

Humor mul tiplicit' ac cipitur.

Nihil pōt recipe for mā humo ralē i aliq parte cor poris p̄ter q̄ i epate. Et do hūo ris est du plex.

lera vel sanguine cū adurūtur. Alia ē minus intēsa ꝛ min⁹ ꝓcedens:ita ꝙ in ea partes non aduste sup̄ant adustas. Et ista nō trahit humorē ad aliud gen⁹ hūoris:sʒ bene trahit ip̄m a nā ſpēi sue:ꝛ ducit ad nām alterius ſpēi sui gīīs:si cut cū colera nālis cōuertitur in colerā adustā. ℂ Et scias ī corporib⁹ reperiri sepe qd simile humori:nō tñ hñs formā humoris neqꝫ est gñatuʒ aliq̄ gñonuʒ predictaꝝ:qd nō dʒ vocari ꝓprie humor:neqꝫ de eo humor vniuoce p̄dicatur. Et si aliqñ ab auctorib⁹ vocet̄ hūor hoc equoce ꝛ nō vniuoce dī. Hoc aūt ꝯtingit trib⁹ modis. Uno in stō qñ in eo ꝛ frequēter gñatur ex malis cibarijs: vel ēt ex venenis ꝑꝑ malā stōi dispōneʒ aliqd hñs vestigiū hūoris:qd tñ nō est nisi equoce humor. Sicut gñant̄ sepe in stō humiditates q̄dā crude indigeste hñtes ī modo suo et aliqb⁹ accñtibus similitudinē hūoris ꝑcipue flātis:q̄ tñ nō sunt flegma. Et sicut ex olerib⁹ freq̄nter gñatur in stō hūiditas q̄dā viridis hñs similitudinē colere prasine:q̄ tñ nō est colera prasina.

Trib⁹ modis ꝯtigit inueniri aliqd qd hʒ formā humoris:qui tñ nō vere est humor

ℂ Scdō cū ex vaporib⁹ eleuant̄ ad aliqd membꝝ. v.g. cerebꝝ:ꝛ ꝯdēsant̄ gñatur q̄daʒ hūiditas sil̄is flāti:q̄ tñ nō ē flā veꝝ. ℂ Tertio modo qñ ex sup̄fluitate scdāꝝ hūiditatuʒ sine nutrimēti ꝓpinqui remanēte in mēbro:ꝛ nō expulsa nec cōsumpta gñatur q̄dā hūiditas sil̄is hūori illi q̄ ī nutrimēto illius mēbri p̄dñabatur:q̄ tñ nō est verus hūor:ꝛ q̄ postea ē ꝯtrā gñonis spatuʒ q̄ ꝑ viā ꝯgestionis fiūt. Quāuis aūt p̄dicte oēs hūiditates non sint hūores:auctores tñ sepe eas hūores appellant. Un̄ Gal. 1. affo. in cōmē. affo. Non pura corpora ꝛc. dixit cibos in stōis plenis malis humorib⁹ trāsmutari in malos hūores. i. in dictas sup̄fluicas humiditates hūorib⁹ sil̄es. Et sil̄r qñ aliqñ dīt flā gñari in cerebro aut in stō:aut colerā prasinā gñari in stō intelligūt de hūiditatib⁹ p̄dictis:sicut itellexit Gal. 5. de ingenio sani. Cuʒ dixit frigidi ꝯplone mox flā gñant in vētre. ℂ Et scias ꝙ hūores gñone p̄ᵃ gñati ī epate nālr disposito simul:ꝛ non successiue gñantur. Nō. n. gño vnius p̄cedit gñonē alteri⁹. Totus ergo hūor q ex chilo ī epate gñatur simul gñat̄:sʒ in tp̄e latitudinē hñte:qd tp̄s fortasse est a q̄rta parte hore vnius vsqꝫ ad horā vnā:qd ꝯtingit ꝑꝑ diuersitatem locoꝝ siue partiū epatī in qb⁹ chilus ꝯtinet̄ hñtiū difformitatē ī fortitudine:ꝛ debilitate digōnis:vt. s. patuit. Tot⁹. n. chilus nō ꝯtinet̄ ī eadē pte epatis qd est:q̄ vt dictū ē chilus totus nō vno eodēqꝫ tp̄e breuissimo ad epar attrahitur:sʒ gñone 2ᵃ ꝛ ēt gñone p̄ᵃ in epate nō nālīter disposito aut malo vtēte regie humores nō simul:sʒ successiue gñant̄. Non n. ē incōueniens:imo freq̄nter eueniēs. ꝙ ī corpore nō nālr disposito maxie in fundamēto digōnuʒ aut cibis vtēte distēperatis:ꝛ alio malo regie ex eadē massa ptisanaria vnus humor p̄cedit aliū ī gñone. Ex alimēto. n. distēperato gñabit̄ ꝑus humor ēt ꝓportionalis. Un̄ 5° alimētoꝝ. dixit. G. ex melle ꝑus colerā gñari:ꝛ maxie in colericis. Dixi aūt h̄ vbi qs velit simul. tē tp̄is in lōgū ꝓtēdere:qd nō puto ꝯueniens. ℂ De hac aūt gñone Gale. 2. re. acu. ꝛ. 2. de re. sani. Theofilus in lib. v. ꝛ. inaꝝ. Et alij auctores dīētes humores successiue gñari intellexerūt. Et ꝑꝑ dictā cām gño humoꝝ 2ᵃ aliqñ dī successiua aliqñ gradualis. Et pōt in duas distingui. vna inq̄ vnus humor gñatur ex alio. alia qñ vnus aliqs humor gñatur ex eodē qd nō est hūor. ℂ Ex dictꝭ patere pōt ꝙ humor aliqñ gñatur gñone vniuoca:ꝛ aliq̄ndo gñone equoca. Est aūt gño vniuoca. dix̄ Ari. p̄° de gñone ꝛ corrup. in q̄ hoc aliqd totū ꝑmutat̄. in hoc totūita ꝙ nō solū fit ꝑmutatio ī accñtib⁹:sʒ ēt in subātia ꝙ nō ꝑmanet essentia sube ꝑmutatis. Equoca aūt gño est in qua ꝑmanet essentia sube intrāsmutata facta trāsmutatione in accñtib⁹ oib⁹ vel qbusdā. ℂ Et scias ꝙ ex sanguie in epate gñato tres fiūt partes:q̄ꝝ minor eaꝝ in sinuosis ꝛ rugositatibus remanet epatis vt voluptuet̄ ī ea epar:ꝯsil̄r ei qd dictū est de parte chili q̄ remanet in stō ꝑꝑ sui voluptuationeʒ. Scdā pars maior p̄dicta partis tñ rē. tertie partis cedit in nutrimētum epatis trāsmutatione facta ei⁹ in scdās humiditates:ꝛ est illa pars q̄ in tota massa est apta in subaʒ cōuerti epatis. 3ᵃ pars est illa q̄ lʒ nō sit superfluica mēbris alijs. imo vtilis ꝛ necessaria:epati tñ est sup̄fluens:ꝛ grauans ip̄sum: ꝛ ideo ab eo expellitur in venis non quidem tota simul:sed pars post partem.

Ex hūores simul: ꝛ nō successiue gñantur gñone p̄ma ī epate nāliter disposito.

Hūor aliqd gñatur gñone vniuoca aliqñ equiuoca.

Ex sāguine in epate gñato tres fiunt partes.

ℂ De humoribus in generali ꝛc. Cap. xij.

Humor ꝓprie sūptus. s. p effectu 1ᵉ digōnis ꝛ effectu ēt tertie digōnis est dixit Aui. p̄ᵃ p̄mi doct. 4ᵇ. cap. p̄ᵐ de humoribus:corp⁹ humidū fluidum in qd ī p̄mis nutriens ꝯuertit̄. Est. n. qdē corp⁹ ꝯtactū ad nāle qd ꝯsiderat medicus. Et est hūidū ad dr̄ias mēbroꝝ solidoꝝ q̄ nō sunt hūida. Et est liq̄dum ad dr̄iam sp̄ūs q̄ lʒ sit corp⁹ hūidū:nō tñ est liq̄dū. Est aūt corp⁹ hūidū liq̄dū illud:qd est male terminabile termino ꝓprio:bene aūt termino alieno:sicut aq̄ ꝛ alij liquores. Nō ē aūt sp̄ūs tale corpus:qm̄ termino hñ terminat̄ ꝓprio. Et est hūor corpus humidū liq̄dū ad sensuʒ ꝓprie ad tactū siue ī actu est tale rē. eq̄lis ad pōdus. Nō est aūt tale quātuʒ ad ꝯplonem vel poᵗᵃᵐ:q̄ꝫuis aliqs humor sit talis vt sanguis ꝛ humiditates scdē. Aliqui vō humores fm̄ ꝯplonem ꝛ poᵗᵃᵐ sunt sicci vt ambe colere:ꝛ hoc maxime respectu corporis humani. Et aliqs humor fm̄ ꝯploneʒ ꝛ potentiā frigidus ꝛ hu. Neqꝫ obstat flā gipseū nō esse humidū fluidū:q: ip̄m nō est ꝓprie ꝛ vere humor. Imo ē remotū a nā hūoris:sicut ēt humor petrificatus vel īcineratus non est humor ꝓprie. Dī aūt flā gipseū humor ꝛ ab auctorib⁹ īter flāta sp̄ēs numerat̄:q: factū est ex humore:ip̄m tñ nō recipit in corpore formā alicui⁹ rei esse vel remanere debētis in corpore. Qd aūt dī in diffinitione humoris p̄dicta. In qd in p̄mis cōuertitur nutriens. Dixit ad dr̄iaʒ mēbroꝝ ꝛ sp̄ūuʒ. In que nutriens p̄muʒ cōuerti nō pōt. Imo non nisi cōuertatur ꝑus in humorē. Quidā tñ dīt diffinitionē p̄dictā esse solū datā de humore ꝓprijssime sūpto ꝛ distincto a scdis hūiditatibus. Et dīt ꝙ illa vltima drīa. s. in qd in p̄mis nutriens ꝯuertit̄ est posita ad drīaʒ scdāꝝ hūiditatū in q̄s nutriens nō p̄° cōuertit̄. Nutriens. n. ī hac diffinitione positū sumit̄ ꝑ nutriēte remoto qd est chilus. Et ad h̄ siḡndūʒ cōponunt illā dictionē ī p̄mis cū illa dictione nutriens vt sit sensus:nutriēs in p̄mis. i. chilus qui est nutriens remotū sub p̄mis conditionibus positū cōuertitur in humorē. ℂ Scias ꝙ actio dictaꝝ triū digōnuʒ quātuʒ ad eaꝝ obm̄ semꝑ dī esse in iuuatiuo. Sʒ quātū ad effectū eaꝝ nō semꝑ dī esse facta in iuuatiuo:pōt. n. obm̄ p̄me digōnis in se ens iuuatiuū ꝑꝑ malaʒ stōi dispōneʒ cōuerti in mām q̄ nō est chilus neqꝫ apta conuerti in sanguinē in digōne scdā. Et sil̄r pōt chilus ens iuuatiuus ꝑꝑ malā epatis dispōneʒ cōuerti in mām malā:q̄ lʒ sit suba humoralis:nō tñ est apta ꝑ tertiā digōneʒ ī scdās humiditates cōuerti. Eodēqꝫ modo sanguis in se ens iuuatiuus pōt aliqñ cōuerti in tertia digōne. imo pars ei⁹ semꝑ cōuertitur in subam q̄ nō est apta conuerti in mēbra:q̄ꝫuis sit informata forma scdāꝝ humiditatū vt pʒ de scdā hūiditate q̄ est ros dicta saltē quātum ad maiorē sui partem. Que actio dictaꝝ digōnum in dictos effectus malos dī actio in nociuo. ℂ Supra aūt de effectu p̄me digōnis dictū est quātum cōuenit ꝛ de effectu tertie inferius dicetur. Q̄re restat vt in hoc cap. de effectu scdē digōnis gñalis fiat sermo:de eo. n. magis ab auctorib⁹ demōstratur ꝛ declaratur diuisio supra posita de effectu bono ꝛ malo dictaꝝ digestionum. ℂ Inq̄t Aui. ex eo est humor bonus:ꝛ ex eo est humor malus. Et declarans hec mēbra dixit. ꝙ bonus humor est ille de cuius ꝓprietate est vt fiat pars sube nutriti solus vel cū alio ꝛ assimilari ei solus vel cuʒ alio:ꝛ in summe est mā restaurationis eius qd ex corpore dissoluitur. Hʒ. n. humor bonus in corpore duos fines. Unū principalē qui est vt fiat pars sube nutriti. Aliū secūdariū:qui

est vt alias efficiat in corpore vtilitates q̃ inferius dicent̃.
bonitas.n.ꝛ malitia ꝑ hoc humori attribuitur:q2.s.attin
git vel est aptus attingere dictos fines vel nõ. Dixit aũt. A.
solus vel cũ alio vt ꝯphẽderet duas supradictas opiones
de obto virtutis nutritiue.s. eã q̃ Ar. ꝛ eã que medicoꝝ.
Utrꝝ.s.obm istud sit sanguis solus vel sanguis cũ alijs hu
morib⁹ mixtus. Uel dixit sic vt ondẽderet alios humores a
sanguie esse bonos q̃uis ipsi nõ nutriãt ꝛ nõ attingant fi
nẽ suũ ꝑncipalẽ:et eo ꝙ attingũt scd̃arinz. Et pp̃ h̃ subdit
Auic. declarãdo 2ᵐ mẽbꝝ diuisionis ꝙ humor malus est
ille q hoc agere nõ ꝯsueuit.i.nõ est aptus agere.s.attingere
finẽ humoris saltẽ ꝑncipalẽ aut q raro in bonũ ꝯuertitur
humorẽ ꝛ cũ difficultate ꝯuertit̃:ꝛ nõ trãsmutant̃ i subaz
corporis nisi ꝑus in bonũ cõuertatur humorẽ.i q̃ declara
tione Aui.tetigit duos gradus humoris mali:quoꝝ vnus
est remisse malitie quẽ gradũ hñs humor nõ tollit̃ qn pos
sit cõuerti in subaz nutriti mediãte dĩ ꝯuersione eius i bo
nũ humorẽ:q̃uis raro ꝛ cũ difficultate hoc fiat sicut est de
fl̃ate nãli. Et hũc gradũ Aui.tetigit cũ dixit. Et est ei⁹ sup
fluitas:ꝛ ꝯuertit̃ in humorẽ bonũ vt fl̃a nãle in sanguini
ficatione virtutis digestiue q̃ actio dĩ in iuuatiuo. Alius gra
dus dĩ esse malitie intẽse quẽ hñs humor nõ est vnq̃ apt⁹
attingere finẽ suũ. Et talis humor est ille q dĩ inãlis vel ꝑ
ter nãm. Et hũc gradũ tetigit cũ dixit.q h̃ agere non ꝯsue
uit. In quẽ humorẽ maluz intense malitie vtus digestiua
agens agit i nocitiuo vt reddat eũ aptũ actioni vtutis expul
siue. Uñ subdit Aui.ꝙ a corpore expelli ꝛ ꝓijci dz. In esse
ctu vtiq; scd̃e digõnis q est massa sanguinea ẽ pars necessa
ria ꝛ vtilis:q est humor bonus. Et est i eo supfluitas:ꝛ alt
q̃si humor malus. ❡ Et qdã tenẽtes ꝙ sanguis solus nu
triat:dñt ꝙ hũor bonus est sanguis:ꝛ ꝙ supfluitas ẽ q̃dru
plex:vna est aquositas q̃ est ꝓprie supfluitas:q2 nõ isorma
tur forma humoris. 2ᵃ est supfluitas subtilis leuigans dcã
colã rubea. 3ᵃ est supfluitas grossa residẽs dicta colã nigra
siue melãa. Et q̃rta est res diminute cocta:q2 in hac 2ᵃ digõ
ne aliq̃ partes chili nõ pñt sic ꝑfecte decoq ꝙ possint isor
mari forma sanguis. Et vocat̃ h̃ supfluitas fl̃a vel sanguis
diminute decoctus sic dictũ solũ re⁹ sanguis:q2 fl̃a non est
aptũ in scd̃as humiditates cõuerti sicut sanguis: imo non
nisi conuertat̃ i sanguinẽ ꝑ vlteriorẽ decoctionẽ. Que qua
tuor supfluitates vt plm apparẽt in flõmia sanguie coagu
lato. ❡ Tenẽtes v̍o ꝙ massa sanguinea nutriat: dñt ꝙ fl̃a
ꝛ vtraq; colera nõ sunt supfluitates:s; veri hũores. A quo
sitas aũt solũ est vera supfluitas. Dñt tñ ꝙ in vtraq; colã
est pars q̃ est sicut supfluitas sicut ẽ pars cole q̃ mãdat̃ ad
chistim fellis:ꝛ pars melãe q̃ mãdatur ad splenẽ. ❡ Sũt tñ
q dñt ꝙ fl̃a ꝛ vtraq; cola q̃ simul cũ sanguine mãdatur ad
venas pñt dici supfluitas respectu sanguis. De itẽtione tñ
auctoꝝ dicere fl̃a ꝛ ꝑdictas coleras esse humores veros:ꝛ
nõ supfluitates melius est. Nã attingũt ambos fines ꝑdi
ctos. ❡ Igit̃ q̃tuor sunt hũores q oẽs pñt esse boni ꝛ ma
li:siue nãles ꝛ inãles. Uñ Aui.ait hũores tã boni q̃ mali:
siue tã nãles q̃ inãles boni ꝛ supflui q̃tuor ꝯphẽdũtur ge
nerib⁹.s.gñe sanguis:gñe fl̃atis:gñe cole rubee:ꝛ gñe cole
nigre. Cũq; reperit̃ alicubi dictũ q̃tuor esse humores diffe
rẽtes spẽ:intelligitur spẽ subalterna siue gñe subalterno:ꝛ
nõ spẽ spãlissima. Nã in spẽ spãlissima differẽtes humores
sunt plẽs:differt.n.spẽ humor nãlis ab inãli. Et vnus hu
mor nãlis differt spẽ ab alio nãli. Et silr vnus humor inã
lis differt spẽ ab alio inãli. ❡ Fuerũt aũt humores q̃tuor si
cut q̃tuor sunt elemẽta:quoꝝ Constan. humores dixit esse
filios. Sanguis.n.aeris filius dĩ. Colera rubea filia ignis.
Colera nigra terre. Et fl̃a aq̃. Et sic sunt dicti pp̃ cõformita
tẽ ꝯplonu3:ꝛ dispõnum eoꝝ:quã hñt ad ꝯplones ꝛ dispõ
nes elemẽtoꝝ. Qui oẽs simul cum supfluitate sua aquosa
gñantur ex chilo vno:ex diuersis tñ partib⁹ eius:hz.n.par
tes diuersas cũ sit mixtũ etherogeneum. Ex puriori itaq;

Quattuor sũt humores differẽtes spẽ subalternas: ꝛ nõ specialissima.

parte chili q̃ bene digerit̃ sanguis gñãtur:ex parte grossio
re illa ꝛ ipuriori q̃ nõ potuit ꝑfecte digeri. Et colera rubea
gñatur ex parte subtili chili q̃ põt dici q̃si supfluitas respe
ctu partis pure ex q̃ gñatur sanguis. Et colã nigra ex parte
eius grossa q̃ sili modo dĩ supfluitas. ❡ Cõtingit aũt dicta
specifica diuersitas inter hũores ex parte mãe nõ agentis.
Unũ.n.est agens diuz tã ꝑncipale q̃z instr̃ale. Est.n.decoc
tio chili in epate silis decoctioni carniũ diuersaꝝ in eadez
olla positaꝝ. Si.n. in eadẽ olla simul carnes diuerse puta
pulline vaccine porcine ad coquẽduz exponãtur igni. Ac
cidit in tali decoctione ꝙ caro pullina erit supflue cocta:ꝛ
vaccina diminute:ꝛ porcina perfecte:ꝛ tñ ignis est vnicuz
agens decoctionẽ eaꝝ. Sic ꝯsilr est in chilo pp̃ diuersas sui
partes aliq̃ pars est ꝑfecte cocta:aliq̃ supflue aliq̃ diminu
te:ꝛ tñ agens decoctionẽ eius erit vnicuz ꝑncipale vt v̍tus
digestiua:ministrans instr̃ale vt calor nãlis epatis: ꝛ eius
ꝯplo nãlis. ❡ Et q2 auct. ꝛ expressius Aui. p⁹ ꝑnũ volue
rũt:ꝛ dixerũt q̃tuor humores nõ gñari ab eodẽ agente in
str̃ali:s; a diuerso:ita ꝙ calor gñatiuus sanguis ꝛ melãe est
tꝑatus. ꝛ gñatiuus cole rubee est igneus. Et gñatiuus fl̃a
tis est calor diminutus. Ideoq; scias ꝙ ad ꝓductionez di
uersoꝝ effectuũ distinctoꝝ spẽ:ꝛ tanq̃ ꝑncipaliũ:ꝛ ꝑnci
paliter intẽtoꝝ reperiũtur diuersa agẽtia. Nõ.n.hi pñt ab
eodẽ agẽte ꝓduci:s; humores nõ sunt talis effectus. nã nõ
ꝓducũtur distincti:neq; oẽs tanq̃ ꝑncipales:ꝛ ꝑncipaliter
intẽti ab agẽte. imo simul ꝓducũtur:ꝛ in eadẽ massa cõfusi
nõ distincti. Neq; oẽs sunt ꝑncipales. imo solus vn⁹.s.san
guis est ꝑncipalis. Neq; ẽt oẽs ꝑ se ꝑncipalr̃ intẽdũtur ab
agente:s; solum sanguis q solus intẽditur ꝑncipaliter pp̃
finẽ ꝑncipalẽ q est nutritio. Alij aũt nõ ꝑncipaliter:sed pp̃
finẽ scd̃arium vt simul cũ sanguine:ꝛ nõ soli nutriant. Et iõ
ẽt si intẽdant̃ ab agẽte ꝑ se:nõ tñ ꝑ. Ideoq; nõ fuit inconue
niens oẽs:s; spẽ distinctos ab vno agẽte ꝓduci dicto supe
rius. Attñ s; istud agens in se vnũ cõparando tñ ip3 ad id
qd̃ sibi subijcit̃ in actiõe ad effectũ inductũ põt diuersimo
de nominari. Nã q2 pars chili subtilis deuenit in decoctio
ne ad nimiã coctionẽ:ideo agẽs re⁹ ei⁹ noiari põt igneum.
Et q2 pars chili tꝑata deuenit in digõne ad bonã:ꝛ tꝑatã
coctionẽ:ideo agens respectu eius põt vocari tꝑatuz. Et q2
pars chili grossior:ꝛ crudior deuenit in digõne ad non ꝑfe
cte coctionẽ:ideo agens respectu eius põt dici diminutuz.
Et sic intellexerũt auctores ponẽtes humoꝝ agẽtia diuer
sa. Ideoq; qñ Auic. dixit. ꝙ friditas est cã factiua fl̃atis:ꝑ
frigiditatẽ intellexit caliditatẽ diminutã ẽm modũ expedi
tũ. Et cũ dixit. ꝙ cã efficiens melãe est calor tꝑatus:nõ intel
lexit. ꝙ sit tꝑatus sicut calor efficiens sanguinẽ. sed dixit sic
ꝙ ipse est satis ꝓpinquus tꝑamẽto:est tñ aliqualiter a tꝑa
mẽto diminutus cũ aliq̃li refrigerio:q2 est aliq̃liter refrigẽ
rat⁹ respectu caloris gñatiui sanguis:tñ est tꝑat⁹ respectu
caloris factiui colere ꝛ fl̃atis. ❡ Põt tñ ẽt aliter intelligi ꝙ
calor factiuus humoꝝ dicat̃ ab auctorib⁹ diuersus cõpa
rãdo ipsum ad diuersa subiecta:vt sit sensus talis. Calor in
rubeo.i.in hoie in quo multiplicat̃ plus gño colere ru. sit
calor igneus re⁹ illius i quo multiplicatur plus gño fl̃atis
vel alterius hũoris siue min⁹ de colã. Et eodẽ modo i alijs.
Et nõ intelligẽduz vt qdã iã dixerũt ꝙ calor agens humo
res sit idẽ formaliter:ꝛ ẽm subm:diuersus tñ virtualiter:ꝛ
in po⁹:vt q2.s.habeat v̍tutes diuersas:virtutẽ.s. ꝓductiuã
sanguis ꝛ ꝓductiuã colere:ꝛ ꝓductiuã fl̃atis ꝛ melãe: qm̃
h̃ dictũ cõuenit solũ agẽti vli:in cuius actione ẽt cõcurrit
agens particulare. Calor aũt epatis nõ est agens vle:nec cũ
eo cõcurrit in ꝓductione humoꝝ aliqd̃ aliud agens parti
culare. ❡ Inueniturq; in hũorib⁹ nãlibus dictũ ab aucto
ribus aliq̃n ꝙ a calore adustiuo:aliq̃n a calore putrefacti
uo fiunt. Et tñ idem calor esse põt putrefactiuus ꝛ adusti
uus respectu diuersaꝝ partium passi in quod agit. Patet
hoc in vino qui acescit:in quod agens calor dicitur putre

Ad q̃tuor humores gñent̃ ab eodẽ agẽte instrali an vero so

factiuus

factiuus respectu quarūdam partium vinie: z respectu quarundam aliarum dicitur adustiuus.

De necessitate z vtilitate humorum. Predicti aūt hūores q̄tuor fuerunt in corpe necessarij z vtiles siue iuuatiui. Di aūt humor necessarius fore ad h̄ qd̄ est p se z imediate facere ad nutricationē:q̄ est finis eius pncipalis. Et dr̄ vtilis siue iuuatiuus ab eo q̄ nō p se neq̄ imediate facit ad nutricationē.s3 mediate vel p accñs. ¶ Et sanguis qdē fuit necessarius:q2 ipse est mā nutrimēti oiu3 mēbro2 corporis modo superius

De sanguine dicto. ¶ Flā vo fuit necessariū z iuuatiuū.dixit Aui. in

De flate. digēt flāte mēbra ad duas res:vna est necessaria:alia iuuatiua. Et necessitas ei⁹ est duplex.vna vt cū pp aliquā cā3 defuerit in corpore sanguis bonus 9uertātur tūc mēbra sup flā:z operētur i eo v̄tutes nāles:z coquāt z digerāt ip3 donec cōuertant in sanguinē:z nutriant eo. Et ista est potissima cā pp quā corpora flātica magis z melius tolerāt ieiuniu3:q2 in eis est flātis copia:calor exacutus z irritatus pp ieiuniū agēs cōuertit in sanguine:z nutrit eo corpus: q̄re nō ledit p absentiā cibi exterioris. Alia necessitas est vt cū sanguine vadat:z faciat ipm aptū ad nutriēdu3 mēbra flātica sicut cerebrū. Utilitas vo eius siue iuuamētū in corpe est vt humectet iūcturas:z mēbra q̄ multe sunt motionis: sicut ē pulmo z cor:ne siccitas ei accidat pp calorē q ex motu 9uenit:z fricatione.s.iūctura2 adinuicē. Et istud iuuamentū dixit Aui.est sicut necessitas stans in terminis neces-

De colera sitatis. ¶ Et cola silr corpori fuit necessaria:z iuuatiua. [illegible] pars ei⁹ q̄ vadit mixta cū sanguie p venas h3 pportionē.s. a nā ordinatā:q̄.s.nō d3 esse tāta q̄ sanguinē amarificet:q3 nis aliq̄liter de sua dulcedine remittat:est 9silr necessaria z iuuatiua. Et necessitas eius est vt sanguini admisceat ad nutriēda mēbra colica:i quo2 9plonib⁹ magnā partē cole [illegible] o p3 fm modū quē merētur. Nō q̄ cola det sanguini esse nutricatiuū mēbro2 colico2 sicut neq3 flā flātico2:neq3 melia melico2. Si.n.isti humores darēt sanguini esse nutritiuū tūc ipsa posset p se sine sanguie nutrire:imo z meli⁹ q2 pp qd̄ vnūqdq3 z ipm magis:s3 dat sanguini cola habilitatē z aptitudinē ad nutriēda mēbra colerica.sicut flā ad flātica:z melia ad melicaz:q̄ habilitate z aptitudine idiguit sanguis vt cū sit vnū possit diuersa mēbra nutrire. ¶ Utilitas vo huius ptis colere est vt sanguine3 subtiliet:z i loco apto penetrare faciat. Et i suo itinere p venas capillares p mēbra puenire:z h̄ facit colera:q2 suba est subtilis:z 9plone calā. Et q̄3uis sit sicca non pp h̄ ingrossat:q2 sua siccitas nō est terrea:s3 ignea. Et siccitas qdē iūcta cū calitate ē subtilians:sicut iūcta cū friditate est ingrossans. Estq3 z hui⁹ partj colere alia vtilitas:pars.n.eius l3 sit parua mittit ad vesicā simul cū aquositate p cui⁹ mixtionē vrina nālis redditur citrina. Et hui⁹ parti vtilitas est vt pūgat vesicā:z excitet expulsiuā ei⁹ ad expellendū aquositatē vrine. Quidā tñ hāc vtilitatē gñalizant ad oia mēbra. Nā ideo vadit mixta cū sanguine:vt excitet expulsiuā i mēbris ad expellēdū superfluitates:z res nociuas. Neq3 tota colera q̄ vadit cū sanguine mixta nutrit.imo pars ei⁹ supfluit q̄ in bene dispositis corporib⁹ isensibilr resoluit. In alijs aūt q̄nq3 retinetur z causat pūcturas in mēbris z alias colicas egritudines. Et q̄nq3 expellit p sudorē q in eis est salsus pp colerā amara3 esse mixtā:aquee parti sudoris. ¶ Pars aūt cole q̄ trāsmittitur ad chistim fellis est et necessaria z iuuatiua. Et necessitas eius est duplex.vna est vt a supfluitate colica mūdetur corpus. Nisi.n.ab ea mūdaretur multiplr lederet:p̄ q2 nō hēt corpus nutrire aptū sanguine3 oia mēbra saltē mēbra flātica:esset.n.sanguis ille amarus nimis:z horribilis mēbris. Un̄ abhorrerēt eū:z refugerent ab eo nō solū mēbra frida:sed et cola pp multe amaritudis horribilitatē. Flā.n. cola z melia marie sanguini miscentur ad nutriēda mēbra vt reddāt eū sapidū:z sic auide ab eis receptibilē:sicut ponit sal in ciba2ijs ad cōdiēdu3 ea vt auidius sumant. Jōq3

debēt ei misceri in quātitate pportionali: z nō excedente. Nā si alte2 eo2 in sanguie supflueret redderet sanguis ille pilū nō nālis non sapidus neq3 delectabilis mēbris:sicut nimiū sal cibarijs mixtum nō cōdit ea:s3 discōdit:z indelectabilia reddit ea. 2° lederet corpus:q2 foret in colore fedū .s.nimis croceū:sicut accidit in ytericia eius cui⁹ corp⁹ nō mūdatur cola. 3° q2 esset corpus subm mult3 passionib⁹ a colera. Alia vo necessitas dicte partj cole est.dixit Ga.3.de v̄tutib⁹ nālibus vt nutriat fel.s.chistim ei⁹. Nō intelligēs de ea parte colere q̄ cadit in 9cauitatē fellis:q2 h̄ pars non est pportionalis nāe chistis cū sit calida z sicca multū.nā aūt chistis frida est z sicca.vt 6° de iuuamētis.dixit Gal.s3 intelligit de ea q̄ vadit cū sanguie p venas ad chistim fellis q2 ista est ipsi chisti pportionalis. Neq3 est pura cola sicut illa. ¶ Sūt aūt q dīt q̄ colera q̄ vadit ad 9cauitatē fellis non est sic pura qn cū ea mittatur aliq̄ portio sanguis quo chistis nutritur. Ue2 q2 ista portio ē valde parua nō sufficiens nutrire chistim.io chistis habuit venas portātes ei sanguinē colicū p nutrimēto sui. ¶ Et sunt q dīt q̄ cola missa ad 9cauitatē fellis nō nutrit chistim nutrimēto vo:s3 solū voluptuoso:de quo dīt Auer.itellexit cū dixit cola3 nutrire chistim fellis. Eteni h̄ colera est pura supfluitas cui⁹ nō est vere nutrire ipa3. ¶ Utilitas quoq3 istius partj cole est duplex:vna est abluere intestina a fecib⁹ z flātib⁹ viscosis. Nā creatus est porus a chisti fellis vadēs ad itestina deferens ad illa colerā q̄ lauat ea.z mūdat a fecib⁹ z flātib⁹ dictis. Et q2 ex ea portio miscet feci reddit fex nālis citrina. Nō est aūt h̄ in oībus aialib⁹:mā in qbusdā ille porus dirigit ad stōm:z ad ip3 defert colerā ad 9fortādū digōnē in eis:de qb⁹ aialibus sunt marie aues rapaces:z ideo colerā euomūt. Et ca2 egōnes albescūt. ¶ Et h̄ scias q̄ q̄3uis multo maior sit pars cole q̄ mittit ad intestina ea que mittit ad vesicā:nihilominus vrina p illā paucā partē redditur magis citrina q̄3 fex p illā multā:qd̄ est q2 ab illa parte pauca tingit res aquea fluida:q̄ plus z melius tingitur q̄3 fex res grossa ab illa multa:sicut modicū croci plus tingit multū aq̄ q̄3 plus croci tingat multū ptisane:qd̄ cōtingit pp ampliorē z firmiorē mixtionē quā facit cū re fluida. ¶ Alia vtilitas est vt intestina z ani musculos pungat:vt qd̄ sit eis 9triu3 sentiāt.s.egōnem:z sentiēdo expellāt. Et h̄ facit colera sua mordicatione. ¶ Ponitur aūt ab alijs z 3ª vtilitas:q̄ est vt digōnem adiuuet in stō. Nā in hoie creat⁹ est alius porus a chisti fellis colerā deferens ad fundū stōi vt iuuet digōnem q̄ melius fit in fundo stōi. Et nō fit dixit Gal.6.de iuuamētis cap.3.trāsmissio huius colere ad purgandū id qd̄ cōtinet in stō z gñatur de flāte pp illud qd̄ accideret sibi de nocu¹⁰ ex ea. Festinaret.n.exitus cibi anteq̄3 digereret. Un̄. A.4° pmi.cap.13.de iuuamētis vomitus dixit.stōus nō h3 qd̄ ipm mūdet:sicut hūt intestina colerā rubeā. Colera nāq3 veniens ad fundū stōi nō intrat cōcauitatē eius pp dictā cām:z ne pmixta cibo corrūperet ipm:sed solū in tunica exteriori fundi stōi spargit:vbi sua caliditatē digōne3 adiuuat cibi:z sic nō irritat expulsiuā plus decēter q̄re nō expellit cibū ante tps:neq3 flā in eo gñatu3 expurgatur:l3 sint q dicant q̄ pa2 colere ipsius in cōcauitatem stōi resudet:qd̄ pa2 ab humiditate flātica obtūditur z sic nō plus decente stimulat expulsiuā. ¶ Sūt aūt qui dīt q̄ predicta colera nō mittit nisi ad pileron stōi os interius ad 9fortādu3 expulsiuā:s3 hoc dictū nō est consonū dictis aucto2. Fit aūt pdicta talis missio colere in hoīe bene dispositio:z debito vtēte regimine. Nā in male dispositis z nō vtētibus regimine debito:s3 malo maxime multiplicatiuo colere posset multū colere ad stōm mitti sicut sepe p3 in vomētib⁹ cola3. ¶ Sūt et vt dicet in anothomia fell.qdā in qb⁹ creat⁹ ē porus felleus vadēs ad stōm amplior poro vadēte ad intestina p quē multū colere defluit refudādo i 9cauū stōi:quos q2 multis colericis passionib⁹ subijciūtur in-

Ex colera transmissa ad cistim fellis fiunt tres ptes.

felices. G. appellauit. In qbusdā ēt vt aliqñ visuz ē p ano-
thomiā iste porus nō est inctus neqȝ creat⁹ q pp cole pua-
tionē debilis ꝛ diminute sunt digōnis. ¶ Sic itaqȝ ex co-
lera q̄ mittit̄ ad cistī fellis tres fiūt ptes: q̄ꝝ vna mittitur
ad stōm: ꝛ ē hȝ nāȝ pus. Alia mittit̄ ad itestina: ꝛ ista ē por
tio satis magna: eo q̄ hȝ trāsire p intestina que sunt magne
mollis egētia mūdari a multis fecib⁹ ꝛ flātib⁹. Et ipsa sunt
de se obtusi sensus. 3ª vō ps remanet i cisti vt voluptuet̄
in ea. Et pp nūq̄ȝ est iuenire cisti fellis sine aliq̄ portione
cole. ¶ Hec aūt cola q̄ mittit̄ ad cisti fellis dr ab ea que

Cola cistis fell dr a transmissa cū sanguine in tribus.

trāsit cū sanguie ad venas maxie in trib⁹. s. ꝛ q̄ grossior ꝛ
q̄ calior est: ꝛ q̄ nō nutrit aliqd mēbꝝ vel nō nisi vnum. s.
ipm cisti: illa aūt pla vt. ē. d. m̄ est. ¶ Melia vō in corpe

De melia

silr ē necessaria ꝛ iuuatiua: ptis. n. ei⁹ q̄ mittit̄ cū sanguie
ad venas hȝ pportionē nālr ordiatā necessitas ē vt reddat
sanguinē aptū ad nutriēdū mēbra melicā q̄ꝝ nutritiōib⁹
magnā ptē melie esse oȝ. Uerūtñ h ps aliqd vnctuosuȝ sub
tile secū mixtū hȝ qd facile ei tribuit penetrationē i subaȝ
illoꝝ mēbrōꝝ dēsaȝ: sine quo pp sui grossitiē penetrare nō
posset. Et vtilitas hui⁹ ptis est. dixit Aui. vt sanguinē re-
stringat ꝛ ispisset ꝛ cfortet: restrigat. s. a lubricitate ei acq̄si
taꝝ aquositatē sanguini mixtā: ispisset a subtilitate sangui
ni acq̄sita p colerā ei mixtā: vel saltē phibeat ne nimis sub-
tilief a cola: ne nimis cito euaporet: ꝛ cfortet: ꝛ cōfortare
faciat mēbra q̄ nimis relaxarent̄ a sanguis dulcedie: ppēq̄
sanguini miscet̄ melia q̄ sua pōticitate corruget vniat ꝛ cō
fortet. Res. n. multū dulcis: cū ei miscet̄ res pōtica reddit̄
sapidior ꝛ delectabilior. Et sic talis p meliaȝ sibi mixtā fa-
ctus sanguis suscipit̄ a mēbris auidius. ¶ Silr ps melie
q̄ vadit ad splenē necessaria ē ꝛ vtilis. Et necessitas eius ē
duplex. Una vt a supfluitate melica corp⁹ mūdet̄: q̄ si nō
mūdaret̄ redderet̄ sanguis nimis pōticus: ꝛ sic nō sapid⁹
mēbris. Et isup redderet̄ ineptus nutritioni mēbroꝝ cole
ricoꝝ: ꝛ p sui grossitie ēt melicoꝝ. Et cū h ēt corpus redde
ret̄ i colore fedū. s. nigrū: sicut i yctericia ptingit nigra. Fie-
retq̄ȝ corp⁹ subiacēs melicis passionib⁹ mult̄. ¶ Dix. A.
cā q̄re oportuit corp⁹ mūdari a dict̄ duab⁹ colis: ꝛ nō a flā
te est: q̄ vt patuit flā pōt in sanguinē pūerti: dicte aūt cole
nō. ¶ Scda aūt necessitas dicte ptis vadētis ad splenē est vt
splenē nutriat. Nō qdē stans sub forma melie: sȝ in splene
in sanguinē pūersa. Dixit. n. Ga. 2. de vtuti. nālibus. q̄ at-
trahit hāc supfluitatē ab epe: ꝛ digerit eā: ꝛ pūertit. s. i nu-
trimētū ei⁹. Et h vtute cordis veniēte ab eo ad splenē p ar
terias magnas descēdētes a corde ad splenē ꝛ diuidunt̄ in
ea. sup. ꝛ mediāte spū nāli trāsmissio splenis ab epe. Scias
tñ q̄ nō fuit intētio Ga. q̄ melia pūertat̄ i sanguinē i sple
ne sm formā: ita q̄ acq̄rat in eo sanguis formā: sȝ locutio
ei⁹ fuit ipropria: ꝛ q̄si p quādā silitudinē. Nā melia q̄ mit
tit̄ ad splenē nō mittit̄ pura: sȝ sanguini mixta: q̄ tñ h san
guis est paucus re⁹ illius melie redderet̄ p eā multū gros
sus: ꝛ inept⁹ ad nutriēdū splenē q est mēbꝝ rarꝝ porosum
regrens: vt Ga. dix ibidē sanguinē subtilē p nutrimēto sui
q̄ sanguis a qbusdā dr i mō sube medi⁹ esse iter sanguinē
nutriētē epar: ꝛ sanguinē nutriētē pulmonē. Uoluit g̊ Ga.
q̄ mediāte calitate illaꝝ arteriaꝝ sanguis ille depuraret̄ a
supfluitate illa melica: ꝛ sic subtiliaret̄ ꝛ redderet̄ apt⁹ nu
trire splenē: hāc aūt depurationē sanguis illi⁹ Gal. metha-
phorice pūersionē vocauit. ¶ Utilitas quoq̄ȝ istius partis
melie ē 2ª. Nā ei⁹ aliq̄ portio semp remanet i splene: vt i ea
voluptuet̄: q̄ voluptuatio aliq̄ñ nutritio dr. Intelligūt. n.
dicētes splenē melia nutriri de hac voluptuosa nutricatio
ne ꝛ nō de vā ꝛ ppa. ¶ Alia vō hui⁹ partis vtilitas ē: q̄ ei⁹
aliq̄ portio p poꝝ artū mittit̄ ad os stōi q̄ q̄si mulgēdo p-
fluit sup ipȝ: ꝛ est iter paꝝ illud qd pfluit qd q̄si sola q̄lita
te afficit illud: ꝛ iueniēs ipm rugosuȝ sicut esse pūenit mē-
bꝝ qd freq̄nter hȝ apiri: duas i ea facit vtilitates. Unā q̄
stringit sua pōticitate os stōi ispissat ꝛ cfortat: ꝛ tpe recepti

cibi ipȝ claudit vt ptineat̄ itus coitas digerēs: ꝛ sic ad stōi
digōnē iuuat. Alia q̄ sua acredine in ore stōi cōmotionē
ꝛ titillationē facit. hȝ. n. h pars melie post sepationē suā a
splene acq̄sitā cū pōticitate sua acredinē aliq̄lē: q̄ in via ali
q̄lē patitur recessuȝ a nālitate sua aliq̄li ebullitione eueniē
te ei. Et q̄ ēt i depuratione quā recipit i splene amisit dul-
cedinē quā hēbat a sanguie lȝ nō purā. Cū hac itaq̄ȝ acredi
ne excitat appetitū p titillationē: ꝛ pmotionē inductā i ore
stōi. Et q̄ substātificā humiditatē oris stōi p parte pūmit
quā sui siccitate facit: ꝛ sui expssione psiliē reddit suctioni
venaꝝ meseraicaꝝ. ¶ Pro dictis dixit Gal. 2. de vtuti. nā-
libus. Et Haly. ēt p theorice. De melia qd grossius ꝛ turbi
dius ē splen ad se trahit: subtilius vō eius ꝛ clarius cū san
guie mittitur. Cuius oppoᵐ dixit ibidē Haly. esse de cola.
Nā subtilius ei⁹ ꝛ acut⁹ ꝛ clarius trahit ad se fel. Qd āt
min⁹ acutū: ꝛ min⁹ claꝝ nā cū sanguie mittit ad oīa corpo
ris mēbra. Et Aui. dixit pª pⁱ. qd ex colera colatū ē. s. sub-
tilius: ꝛ ad cistī mittitur fellis cuius oppoᵐ est de melia.
¶ Dixit Auer. 2. collȝ. Colera nō pōt pūerti in sanguinē:

Cola nō se i sanguinē neqȝ aliuȝ humorem conuerti.

q̄ est gñata p assationē: ꝛ tāq̄ȝ res assa. Mō q̄ digerūtur dī
gōne optesis: nō pñt reduci ad digōnē epsesis: sȝ bñ ecōuer
so q̄ digerūtur digōne epsesis pñt reduci ad digōnē opte-
sis. Ideoq̄ȝ sanguis pōt pūerti i colerā: sȝ nō cola i sanguinē.
Eadēq̄ȝ rōne nō pōt colera in flā cōuerti neq̄ȝ ēt pōt pūerti
in meliaȝ nālem: ꝛ si sm quādā silitudinē: sicut dixit Gal.
q̄ pōt p infridationē ingrossari: ꝛ sic silari melie nāli. Me
lācolia ēt nō pōt in sanguinē pūerti neq̄ȝ i flā neq̄ȝ in colaȝ
cū sit res grossa fecalis indisposita ad recipiēduȝ formam
sanguis aut cole aut melie. ¶ Flā aūt pōt in sanguinē con-

Flā pōt cōuerti in sanguinē ꝛ sic in colerā ꝛ meliam.

uerti. s. massaȝ sanguineā: ꝛ sic in colerā ꝛ meliaȝ. Ut itaq̄ȝ
patuit totū aggregatū gñatuȝ ex chilo i epate vocat̄ massa
sanguinea. Est. n. dix Rabi. 2. affo. suoꝝ ex vbo Ga. sup. 2.
epidi. sanguis q̄dā massa humoꝝ oiuȝ p dispōnem nālem
in epate gñata: ꝛ denoiatur a sanguie pp supabūdātiaȝ san
guis: ꝛ dñiuȝ eius sup alios humores in eo: ꝛ est illud qd
eūatur in flōmia: ꝛ scarificatione. Cum aūt dr q̄ i corpore
sunt humores q̄tuor nō itelligitur tūc p sanguinē ipsa mas
sa humoꝝ q̄tuor: sȝ itelligitur humor q pphēditur p imagi
nationē q̄ñ hmōrib⁹ alijs nō est mixtus. Et massa qdē i epa
te gñata i ipso añq̄ȝ egrediatur ab eo dict̄ duab⁹ supfluita-
tib⁹. s. cola q̄ mittitur ad cisti fellis: ꝛ melia q̄ mittit̄ ad
splenē depuratur. Reliquū vō dicte masse egrediens de di
ctis venis minutis in qb⁹ fuit gñatuȝ: q̄ pñt dici radices ve
ne chili siue vene magne ascēdētis: q̄ ab ipsis venis orit̄ in
greditur ipsaȝ venā. Et dixit Aui. q̄ tūc ilico a supfluitate
aquosa putrefacit̄ p duas venas emulgētes dictas. Et pu-
tauit Dinus q̄ in corpe nālr disposito tota aquositas tunc
separet̄ a sanguie p id qd Aui. dixit. s. sublata ē necessitas
a sāguie pp quā aquositas fuit necessaria: q̄ iā exiuit vēas
strictas: ꝛ itrauit latas. Ueꝝ est tñ q̄ maior pars a sanguie

Nota de aquositate q̄ vadit cū sanguine.

tūc separat̄: sȝ nō tota. imo pars ei⁹: q̄ tñ modica remanēs
mixta secū trāsit cū eo ad venas vt facilitet sanguinē ad pe
netrāduȝ in venas capillares angustas in mēbris pfas. Et
pp partē q̄ remanet apparet aquositas in flōmia. imo per
aquositatis in ea pūationē vl paucitatē grossities: ꝛ sicci-
tas sanguis indicatur. Et q̄ aquositas cū sanguine vadat
ad venas i corpus voluit Gale. 5. de iuuamētis cum dixit.
postq̄ȝ renes attraxerūt humiditatē aquosaȝ a sanguie non
remanet ex ea cū eo in venis nisi modicū: q̄ nō idiget mul
titudine ei⁹ pp āplitudinē viaꝝ. Hec aūt aquositas vadēs
cū sanguine in venas: postq̄ȝ fecerit iuuamētū pdictū resol
uit̄ isensibiliter vel in sudorē vel vt dñt qdā p venas easdē
pulsa retro cedit vsq̄ȝ ad emulgētes: ꝛ p eas tracta ad renes
expellitur in vrina. Et cū hac portione aquositatis pūenit
hypostasis decisa a mā morbi a mēbris ad renes: ꝛ eūatur
cū ea in vrina. ¶ Rabi quoq̄ȝ 2ª partic. suoꝝ affo. auctori-
tate Gal. in expositione sup. 6. epidi. tetigit cuiusq̄ȝ humo-

ris aliã aquositatẽ. Et dixit ꝙ sicut inueniť in lacte humiditas aquosa q̃si sanatura grosse partis in eo existis: ita inuenitur i oĩbus hũorib⁹ hũiditas aquosa subtilis inẽq̃lis quãtitatẽ a q̃titate hũoris cuius illa est aquositas. Et deterior eoꝝ ẽ aquositas colẽ nigre: ⁊ minus mala est aquositas colere citrine. Et lõge min⁹ mala est aquositas sanguinis flãtici. Et ea lõge maior est aquositas sanguis pinguosa. Et scias ꝙ q̃uis humores p̃dicti sup̃dictas faciãt vtilitates: ⁊ maxime q̃uis nutriãt modo dicto. Et nutricatio mẽbroꝝ: ⁊ p̃dicte ẽt vtilitates sint cã fortitudis v̾tutis: nõ tñ in quacũq; q̃titate existẽtes sint cã fortitudis eius. Naz si sanguis minoris fuerit q̃titatis cũ qua necessaria est ad restaurationẽ deꝑditi. Aut fuerint alij hũores minoris q̃titatij ea que exigiť ad ipsas ꝑstãduz vtilitates: erũt tũc cã debilitatij virtutis. Et silr si fuerint ipsi vel alter eoꝝ maioris q̃titatij ea q̃ reqriť a nã vt recte gubernari possit: erunt cã debilitatis v̾tutis: ⁊ aggrauationis vel suffocationis ei⁹. vt voluit. G. p̃ afo. in ꝯ^{io} afo. in exercitãtib⁹ ad sũmũ ⁊c. Voluit ẽt h Aui. p̃ᵃ p̃ʳ cap. de hũoribus. Et ex h p₃ ꝙ ꝓpositio illa famosa. In maiori q̃to maior est virtus nõ h₃ veritatẽ de oĩ q̃titate: s₃ vsq; ad q̃titatẽ determinatã debitã: ⁊ ꝓportionatã v̾tuti ꝓ opationib⁹ suis.

Nõ itelligiť ista propositio in maiori q̃to maior ẽ virtus.

Dixerũt qdã ꝙ supfluitatũ q̃ in corpore gñantur alia est vere ⁊ v̾a supfluitas: ⁊ est illud qd̾ ita supfluit ⁊ tãdem ejiciẽduz est a corpore nõ ordinatũ in cõseruationẽ spẽi vel indiuidui. Alia est q̃si supfluitas ⁊ est illud qd̾ est ordinatũ in cõseruatione spẽi vel indiuidui: aut facit aliquã vtilitatẽ supradictaꝝ: ⁊ sic sp̾ma lac ⁊ massa sanguinea que supfluit epati: ⁊ alia ẽt multa silia nõ sunt v̾e neq; v̾a supfluitas. Ait Ga. 5. afo. i ꝯ^{io} afo. silr q̃ neq; p̃gnans est ⁊c. ꝙ hũiditas gñata i aliquo mẽbro ꝑp cõmodũ alteri⁹ mẽbri nõ ẽ vera supfluitas. q: ⁊ si retinetur vel ejiciať nõ sine vtilitate fit. s₃ sit supfluitas mẽbro. s. gñanti ipsam. q̃re nõ vera supfluitas: s₃ q̃si supfluitas dici d₃ cuz tãdem superfluit mẽbro gñanti cum non eguerit ea.

De sanguine ab alijs ꝯdistincto hũoribus. Cap. iiij.

Anguis .s. sũptus ꝓ 4° hũore ꝯdistincto ab alijs. dixit Aui. est calidus ⁊ hũidus. s. humor. Ut sit humor in diffinitione sanguis loco gñis vt differat ab hũiditatibus scd̾is a sp̃u a massa sanguinea a mẽbris carniformib⁹ q̃ oĩa sunt cal̾a ⁊ hu. sed nõ sunt humor. Dĩ aũt sanguis sumptus ꝓ 4° humore ꝑp plusq̃z cõmẽtatorẽ ⁊ sequaces dicẽtes ꝙ sanguis nõ est nisi cõpositio triũ humoꝝ: ⁊ nõ est humor aliq̃s ꝯdistinct⁹ ab alijs: s₃ solũ s̾m diuersaz cõpositionẽ coꝝ. dĩt ꝙ sanguis ẽ diuerse ꝯplonis sicut est videre in lacte qd̾ est imediate factũ ex sanguie in quo nõ est aliqd distinctũ a suis cõponẽtibus. Est aũt ex tribus cõpositũ. s. caseo butyro: ⁊ sero. Et sicut in lacte est aliq̃ pars grossa vt caseus. ⁊ aliqua subtilis vt butyrũ: ⁊ aliq̃ liqda vt serũ: ita in sanguie est aliq̃ pars grossa vt melia caseo silis: ⁊ aliq̃ subtilis vt col̾a butyro similis. Et aliq̃ pars fluida vt flã sero silis: quoꝝ dictũ a snia oiuz auctoꝝ qb⁹ initimur dissonũ est: est ⁊ ꝯ sensum. nã in sanguie extracto in flẽmia reperiũtur p̃ter aquositatẽ quatuor sub̾e distincte. s. flã ⁊ due col̾e ⁊ sub̾a sꝑata q̃ est sanguis ab hũorib⁹ alijs ꝯdistinctus. Si. n. sic nõ fieret q̃uo sanguis obm nutritiue virtutis esset. Cũ dixerit Ap̃. nihil nutrire nisi dulce: ⁊ in nulla illaꝝ triũ spẽꝝ est dulcedo. Aut q̃uo correspõderent humores q̃tuor elẽtis: quoꝝ vt. ẽ. dñr filij. Et Gale. dixit. 2. de ꝯplonibus ꝙ humores sunt scd̾a elẽta corporis. Aut q̃uo colorẽ obtinere rubicũdum in nulla illaꝝ triũ subaꝝ reptum. Aut q̃uo potuissent cũ oẽs auctores: ac ẽt ꝑp ip̃m massam sanguineã calide ⁊ humide cõplonis fore: cũ nõ possit calida ⁊ humida ꝯplo ex illaꝝ substãtiaꝝ cõpositione resultare. Neq; est simile de lacte ⁊ sanguine. Nã in lacte sunt tres sub̾e eque p̾ncipales. in massa vẽr sanguinea nõ est nisi vna p̾ncipalis. s. sanguis. alie aũt tres sunt scd̾arie: ⁊ velut supfluitates: ꝑp qd̾ sanguis ponitur prior nã alijs humoribus cũ sit prior in intentione nature: ⁊ est substantia melior illis alijs: q: plus vel melius: vel solus finẽ humoris attingit p̾ncipalem.

Oplo plus q̃z cõmẽtatoris ꝙ sanguis ñ est q̃rtus humor ⁊c. q̃ improbat.

Propter q̃ dico ponendus est sanguis humor ab alijs tribus ꝯdistinctus humoribus: bene tñ verum est ꝙ sensus nunq̃z illum ab alijs distinctum reperit: sed imaginatio illũ approbat: vt supra dixit Rabi. Dicitur aũt sanguis calidus ⁊ humidus facta cõparatione ad cutẽ que tenet mediũ in corpore humano: sed tñ facta cõparatione ad alios humores: ⁊ habito respectu ad causam mãlem eius: ⁊ etiã ad causaz eius efficiẽtez sanguis dicitur tẽperatus. nã ipse appropinquat temperamento ad iusticiam in corpore aĩalis reperto plus alijs humoribus. Et sic dixit Auic. ex eo qd̾ est tẽperatum ex cibis ⁊ potibus: s₃ mediate: q: mediãte chilo. Et calor efficiens ip̃m est ẽt calor tẽperatus habita cõparatione ad calorem effectiuũ alioꝝ humoꝝ: sed nõ cõparatione facta ad cutẽ: q: vt sic efficiens eius esset distẽperatus valde in calido ⁊ humido sicut ipse ⁊ sanguis calidior ẽ: ⁊ magis humidus: effectus aũt semp h₃ cãm sibi ꝓportionatã: ⁊ ipse ꝓportionatur sibi.

Quo sanguis sit calid⁹ ⁊ hũidus ⁊ sic chilus ex quo fit.

Hoc ẽt modo intelligẽdum est de chilo conuertibili in sanguinem: ꝙ est tẽperatus non in cõparatione ad cutẽ: q: vt sic est calidus ⁊ humidus: s₃ in cõparatione ad nutrienda ex qbus alij gñantur humores. Sic itaq; sanguis alij cõparatus: humoribus dicitur esse i cõplone similis veri. s. tẽperatus: q̃uis comparatus h₃ cutẽ sit calidus ⁊ humidus: cõparatus aũt sanguis mẽbris q̃ nutrit nõ ponitur vnius ꝯplonis: sed diuersaꝝ s̾m diuersitatẽ cõplexionuz ipsoꝝ mẽbroꝝ. q̃re qdã dicitur calidus ⁊ humidus qui nutrit epar ⁊ mẽbra carniformia: qdaz calidus ⁊ siccus: vt qui nutrit pulmonẽ: qdam frigidus ⁊ humid⁹: ⁊ vt qui nutrit cerebꝝ: ⁊ qdã frigidus ⁊ siccus vt qui nutrit ossa: ⁊ quidam tẽperatus vt qui nutrit cutem. Consideratus aũt sanguis vt tẽperatus est: dicitur filius nature: ipsa enim gaudet medio: ⁊ tristatur extremis: tẽperatus aũt medium tenet. Et scias ꝙ quãq̃z mã sanguinis dũ decoqtur sit prius diminuta decocta q̃z perfecte: non tñ recipit prius formã flãtis q̃z sanguinis. neq; est prius gñatum flã q̃z sanguis: q̃uis flã sit sanguis diminute decoctus. Nã ista ꝓpositio est vera. flã est sanguis diminute decoctus: s₃ nõ ꝯuertitur ꝙ quelibet pars chili diminute decocta sit flegma: vel ꝙ sanguis imperfecte coctus siue mã eius ante p̾fectionem decoctionis sit flãtico ꝙ oẽs humores: qui gñantur gñone p̾ma simul oẽs ex massa vna gñantur: vt supra habitũ est. Bene tñ mã ex qua fit sanguis ante p̾fectam eius decoctionem recipit aliquas dispõnes dispositionibus flãtis similes vt cruditatem: s₃ tñ non oĩs cruditas seu imp̾fecta decoctio est recipiens formã flãtis. imo i aliqua parte chili põt esse imp̾fecta decoctio: ⁊ tñ nõ erit inductiua forme alicui⁹ humoris. Si tñ aliqua mã gñone scd̾a h₃ informari forma plurium humoꝝ successiue tũc bene informabitur forma flãtis prius q̃z forma sanguis.

Sanguis ñ prius recipit formã flãtis q̃z sanguis s₃ flã fit sanguis diminute decoctus.

Sanguis. n. vt ex superius dictis haberi põt: duplici generatione põt in corpore gñari. s. prima ex massa p̾sionaria in epate ⁊ venis eius: ⁊ 2ᵃ ex flãte nãli vel modicũ ab eo remoto benigno vel reducibili ad benignum. Sed tñ ẽt ista scd̾a gño eius nõ fit in qualibet parte corporis: sed solũ in locis in qbus reperitur v̾tus sanguifica q̃ põt flãti dare formã sanguis q̃ virtus solũ repiť in epate: ⁊ venis ei⁹: ⁊ venis ẽt alijs maxie magnis ⁊ epati ꝓpinquis: in qbus vt dicetur virtus digestiua correctiua reperitur. Et ꝙ nõ sit dicta virtus in alijs locis q̃z in predictis epate ⁊ venis patet de mente Ypoc. in afforĩ. si sanguis in ventrem effuderit necesse est in saniem conuerti. In quibus verbis Ypo. omnem aliam corporis cõcauitatẽ exceptis venis vẽtrem appellauit. Exceptuauit aũt venas: q: in eis est p̃dicta virtus sanguifica p̃cedentis sanguificationis correctiua: ꝑp eas ẽt naturalis sanguinis locus est in

Sanguis duplici generatione põt in corpore gñari.

venis:⁊ nō alibi exceptꝭ ɔcauitatibꝰ cordis:in qbꝰ ⁊ ma
xime dextra ſm Ar.ſanguis reꝑitur tāq̃ʒ in fonte ⁊ lacu
na. Et exceptꝭ rugoſitatibꝰ epatꝭ in qbꝰ paucus tenet̃ ſan
guis ꝓ voluptuatione ipſius epatꝭ. Et excepta glādula q̃
eſt inter rete mirabile:⁊ durā matrē:q̃ ɔcaua eſt ad modū
vene:⁊ ad venas reducit̃:⁊ iſto modo verificat̃ auctoꝝ ſer
mo.cū dn̄t.ſanguis ĩ venis.ſ.arterijs triūmodo ɔtinet̃. Et
ſanguis qdē ſic gn̄atus ex flāte eſt aptus mēbra nutrire ſi
cut gn̄atus ex chilo. Et ꝑ hūc ſanguinē itelligit̃ maſſa ſan
guinea. Nā ĩ ea ſūt oēs q̃tuor ſube humorales ad nutrien
dū mēbra ſicut in gn̄ato ex chilo. Et ſi opponeret̃ nihil poſ
ſe cōuerti in ſe ipm:q: nihil pōt corrūpi ĩ ſeipm. Dōm hoc
hr̄e veritatē qn̄ ɔuerteret̃ vel corrūperet̃ ĩ ſeipm diſtinctū.
Sʒ nihil ꝓhibet corrūpi vel cōuerti in ſeipm cōfuſuʒ. Et
ſō flā pōt ɔuerti in flā extra in maſſa ſanguinea confuſum.
Quidā tn̄ dn̄t.ſanguinē ex flāte gn̄atū ſolū nō nutrire:ſed
bene mixtū cū alio ſanguie. Sanguis diuidit̃ in ſanguinē

Sanguis ē duplex nāl ⁊ nō nāl

nālēʒ:⁊ nō nālēʒ:⁊ vterqʒ pōt gn̄ari gn̄one prima ⁊ 2ª. Et
ſanguis nālis dixit Aui.ē ille cuius color eſt rubeus malo
carens odore:⁊ valde dulcis. Eſt aūt rubeus cū q̃dam tur
bulētia q dr̄ a qbuſdā color purpureus:⁊ nō eſt rubeus cla
rus. Nā huius coloris eſt coſa rubea. Eſt aūt dictus color
purpureus duplex:vnus q attinet plus claritati.⁊ huiꝰ co
loris eſt ſanguis arterialis. Alius attinet plus turbiditati:
⁊ hic eſt color ſanguis venalis. Et nō dʒ nālis ſanguis ali
quē odorē extraneū vel corruptū hr̄e:q̃ʒuis habeāt ſangui
nei odorē fetidū ſudoris. Nā nō ꝓuenit ille fetor ſudoris
in eis:q: ſanguis ipſoꝝ ſi nālis eſt ſit fetidus:ſed prouenit
pp vapores in ſanguine eleuatos ad cutē facile corruptibi
les:q in poris cutis retēti corrūpūtur:⁊ olent. Et ē ſāguis
nālis valde dulcis cū habeat nutrire. Et oē qd̾ nutrit:nu
trit inquantum dulce. Eſt enim ſapor dulcis amicabilior
mēbris. Et notāter additū eſt valde:vt ꝑ hoc differat a flā
te dulci:qd̾ lʒ ſit dulce:nō tn̄ valde:remittitur.n.eius dulce
do ab inſipiditate flātis nālis. ¶ Et ſanguis qdem ꝑ arte
rias:⁊ venas cū ſpū ſimul mixtus mittit̃ ad mēbra. Et ꝓci
pue q ꝑ arterias vt ſpūs nō exalet:ſʒ ɔſeruetur ꝑ ſanguinē.
Et cū ſanguine veniens ſpūs ad mēbra exteriora ɔſeruat ſ
tis calorē fluidū ⁊ lucidū:q: ſpūs lucidus eſt quo cū ꝓuat̃
ſanguis denigratur. ¶ Sāguis aūt nō nālis:dixit. A.ē du
plex. vnus q fit nō nālis ꝑ ſimplicē alterationem. Et eſt ille
cuius ɔplō ꝓter qd̾ aliqd ſibi admiſceatur mutata eſt a ſua
ɔplone bona nāli:ſicut ſanguis calefactus aut infridatus:
nō tn̄ tm̄ q ide ducatur ex latitudinē nālitatꝭ ſanguis. Ali
qn̄.n.ſanguis infridatur:⁊ icrudatur:ſʒ tn̄ nō ducit̃ ad in
crudationē flātis. Haly.n.dixit.qd̾ coctū eſt nō eſt poſſe in
crudari.intelligēs incrudatione ꝑmutāte formā:⁊ ideo ſā
guis icrudatus nō dr̄ flā:ſʒ bn̄ pōt incrudari a frigido:⁊ re
mitti a ſua nāli calitate. ¶ Alius eſt ſanguis nō nālis nō ꝑ
alterationē tm̄ ſue nālis ɔplonis:ſʒ q: ſibi admiſcet̃ aliud
qd̾ eſt ſm duos modos. Nā aūt aduenit ei humor deforis
q ſibi admiſcet̃:q humor aut eſt inālis:⁊ reddit ſanguineʒ
inālēʒ. Aut eſt nālis:⁊ tūc aut non excedit debitā ꝓportio
nē quā dʒ hr̄e in maſſa ſanguinea:⁊ ſi ſic nō reddit eū inālē
aut excedit illā:⁊ tūc q̃ʒuis hūor ille ſit nālis reddit tn̄ ſan
guinē inālēʒ:imo ⁊ ipſū totū mixtū reddit̃ ināle. ¶ Scōs
modus eſt qn̄ nō aducunt ſanguini deforis humor:ſʒ in ip
ſo ſanguine ꝑ putrefactionē gn̄atur. Cū.n.aliqua pars ſan
guis putreſcat pars eius ɔuertit̃ in colerā:⁊ groſſuʒ ĩ melā
coliā:⁊o tn̄ mō q dictus eſt in ſermo.2º.tract.de febre a ſan
guine. Sanguis.n.derelictus a regie nāe ſiue in venis ſiue
extra venas putreſit. ¶ Et ſcias.q ſanguis factus inālis ꝑ
admixtionē alterius mutatur a diſpōne ſua nāli ĩ ſuba odo
re ſapore ⁊ colore ſm diſpōnes eius qd̾ ei admiſcet̃. Et ſic
aliqn̄ redditur in ſube aquoſus ꝑ admixtionē multe aquo
ſitatis:aliqn̄ ſubtilis ꝑ admixtionē multe cole:aliqn̄ groſ
ſus vel viſcoſus ꝑ admixtionē melancolie vel flātis: aliqn̄
redditur ſaporis amari pp colerā:aliqn̄ ſalſi pp flā ſalſum:
aliqn̄ ſaporis pontici vel acris pp admixtionē melie. Et ali
qn̄ remittitur in dulcedine ſua:⁊ ſit inſipidus ꝑ admixtio
nē flātis. Et eodē modo aliqn̄ efficitur odoris acris vel hor
ribilis:⁊ aliqn̄ declinat in colore ſuo ad citrinū pp colerā
aliqn̄ ad nigrum pp melācoliam:aliqn̄ ad album vel liui
dum pp flegma. Et ſm has diſpōnes maxime tn̄ ſm eas q̃
ſunt ſm ſubaʒ ſanguis inaturalis diuidi pōt.

¶ De flegmate. Cap. xiiij.

Flegma dixit Aui.eſt humor fridus ⁊
humidꝰ qui reſudat ex parte
chili q in ſcḋa digōne nō recipit decoctionē ꝑ
fectā:⁊ eſt albꝰ ⁊ dr̄ ſanguis diminute coctꝰ.
Et aliqn̄ 2º de v̇tutibꝰ nālibꝰ vocatū ē a Gal.
ſemidigeſtū nutrimētū. Et aliqn̄ dr̄ hūor non
coagulatus:eo q idigeſta noiantur nō coagulata 6º aſo. ĩ
ɔmēto pᵗ aſo.⁊ merito. Nā ꝑ digōnem debitaʒ inuiſcetur
humidū cum ſicco ex quo q̃dam coagulatio reſultat q̃ nō
aduenit ĩ re indigeſta. Et pp hāc cām hͦ nomē flā aliqn̄ in
uenit̃ ĩpropie tn̄ ſumptū ꝓ chilo.pp ſilitudinē quā hʒ chi
lus cū flāte in colore tenacitate:⁊ flāticitate. Eſt.n.ſ.chilus
dixit. A.13ª tertij ꝓpinquus nāe flātis. Et pro tanto aliqn̄
flā vel flātica ſuꝑfluitas appellatur. ¶ Diuidit̃ aūt ab. A.
flā in flā nāle:⁊ in flā ināle:⁊ ambo gn̄antur gn̄one prima.

Flā eſt duplex nāle ⁊ inaturale.

Nā gn̄one 2ª flā gn̄ari non pōt. Et flā nāle eſt illud qd̾ eſt
aptū natū vt aliquo tpe fiat ſanguis:q: eſt in poª ꝓpinqua
ad ſanguinē:⁊ in ipm ꝑ vnicā cōuerſionē:⁊ nō difficilē con
uerti pōt:dixit.n.ſanguis ⁊ flā ſicut ꝑfectum:⁊ iꝑfectū. San
guis.n.eſt qd ꝑfectum:flā v̇o qd imꝑfectum. Qd̾ aūt imꝑ
fectum eſt pōt ꝑfici:⁊ ſic flā pōt fieri ſanguis ꝑ actionē agē
tis nālis.ſ.caloris nālis. Eſt ēt flā in poª ad alios humores
ſʒ non in poª ꝓpinqua niſi ad eos q ſunt in maſſa ſangui
nea ad quā cōuertitur. Sʒ ad alios humores a ſanguie di
ſtinctos ad quos eſt in poª remota cōuertitur ab agente in
nāli. Et eſt in hac poª remota tā flā nāle q̃ʒ ināle. ¶ Dixit
Aui.loquens de flāte nāli:eſt qdā modus flātis dulcis:nō
dulcis q: flā nāle ſit actu dulce.imo dixit Joānitius in yſa
gogis:q eſt ſaporis inſipidi:ſʒ dulce in poª:q: conuertibi
le in ſanguinē qui eſt dulcis vel dulce large ſumēdo dulce
dinem ꝓut inſipidū cōprehēditur ſub dulci:⁊ ad ipm redu
citur. Uera.n.dulcedo nō pōt in flāte reperiri. Cū ipſa fun
detur in ſuba tpate calida vt dixit Ar.in de ſenſu ⁊c. q̃lis
nō eſt ſuba flātis nālis. ¶ Quidā exponūt dulce.i. amica
bile:q: flā eſt amicū nāe cū poſſit in ſanguinem nāe ſiliū cō
uerti. Et ideo oē flā qd̾ pōt in ſanguinē cōuerti cōiter dicit̃
eſſe flā benignū:ſiue illud ſit nāle ſiue ināle modicū:ʒ a nāli
remotū. ¶ Et dixit Auic.q flā naturale nō eſt valde extra

Flā nāle eſſe frigiditatis pauce: a nāli te quō intelligitur.

fridum.imo corporis comparatione eſt frigiditatis pauce:
ſanguis v̇o colere comparatione eſt plus fridum. Prima
tn̄ ꝑmi Aui.doct.3ª cap.2.de ɔplonibꝰ mēbroꝝ dixit frigi
dius qd̾ eſt in corpore noſtro eſt flā:pp igitur conciliare di
cta verba Aui.q̃ ſibi vidētur ɔdicere varij varia dixerunt.
¶ Dixit Dinus.flā in poª fridius eſt qd̾ ſit in corpore no
ſtro:ſʒ in actu eſt caliditatis remiſſe. Et ideo dixit Aui. nō
eſt valde extra fridum.ſ.in actu. Nā Aui.hoc in loco cōpa
rauit flātis ɔplonem vt ſenſui tactus apparet:q: tactus iu
dicat ipm pauce friditatis comparatum caliditati alterius
corporis:lʒ iudicet ipm cōparatione ſanguis ⁊ colere ſatis
fridū. Cōſilr eſt qd̾ indicat de vrina tactus. Nā ſicut vrina
apparet calitatis pauce actualis apud euʒ q eſt calefactus
calitate parꝝ maiori caliditate actuali vrinā:⁊ apud calefa
ctū calitate intenſa apparet frida ⁊ indicat eā tactus illius
corporis fridā. Jta ſilr eſt de flāte. Jō Auic. de eo diuerſis
cōparōnibus diuerſimode locutꝰ fuit. ¶ Alij aūt dixerūt
q flā nāle pauce eſt friditatis:ināle aūt ſaltē vitreū intenſe
eſt friditatis:de quo dixit Gal.2.de v̇tutibus naturalibus.
q eſt fridius quod eſt in corpore noſtro:⁊ de iſto intellexit
Aui.

Aui.p° pmi. Attñ dictñ istoꝝ nõ vĩ esse ad mẽtez Aui. qꝛ pma pmi ipse loqr̃ de partib° essentialib° corpis: de qb° nõ ẽ flã vitreũ: cũ nõ possit mediate vel imediate in subam corporis cõuerti. ¶ Alij vo dixerũt ꝙ flã ꝯuertibile i sanguinẽ est duplex. vnũ imediate sicut nãle: 7 illud est pauce friditatis. Aliud mediate: qꝛ. s. pus in flã nãle ꝯuertaꝛ: deinde in sanguinẽ sicut flã acetosũ qd̃ sm eos põt cõuerti in flã nãle de quo dixit Aui. ꝙ est fridius qd̃ ẽ in corpe nr̃oꝝ quoꝝ dcm̃ satis vĩ dubiũ hic. ¶ Et alij dixerũt ꝙ flã cõparatũ ad cutẽ nõ ꝯparatã ad sanguinẽ vel colaꝫ ẽ frm̃: sꝫ pauce friditatꝭ. ꝯpatũ vo ad cutẽ cõparatã ad sanguinẽ 7 rubeã colerã est intẽse friditatꝭ. Cũ g̃ dixit. A. ẽ pauce friditatꝭ cõparauit ipm ad cutẽ absolute q̃ est mediũ i corpore. Et cuꝫ dixit ꝙ ẽ fridius ꝯparauit ipm ad cutẽ ꝯpatã ad sanguinẽ 7 colerã ru. ¶ Et suba qdẽ flãtis nãlis ẽ grossior suba sanguis 7 colori albi nõ albedie terminata: qꝛ sic albũ est solũ flã gipseũ: sꝫ ẽ albũ albedie trãslucẽti q̃ albedie coloratꝭ ẽt oẽ aliud flã inãle a gipseo q̃zuis aliqñ iueniꝭ albũ cũ liuiditate q̃dã ꝓueniẽte ex admixtiõe alterius hũoris secũ. ¶ Et nãle qdẽ flã lꝫ sit supfluitas sanguis: nõ tñ est ita supfluitas sicut est pars cole q̃ mittiꝭ ad chisti 7 pars melãc q̃ mittiꝭ ad splenẽ. Et ppea nõ fuit ordinatũ flãti sicut illis aliqd̃ mẽbꝝ qd̃ eẽt receptaculũ ei°. sꝫ mãdaꝭ cũ sanguie p venas vt tpe necessitatꝭ digeraꝭ 7 in sanguinẽ ꝯuertaꝭ. In qbusdã tñ mẽbris flẽ repiꝭ p supabũdãtiaꝫ: sicut i pulmone: pp qd̃ dixit Isaac ꝙ pulmo ẽ receptaculũ flãtis: nõ itelligens tñ h̃ ꝙ sit receptaculũ a nã ordinatũ. Necq ẽt itellexit de flãte nãli: sꝫ sic methaphorice dixit. ꝙ i pulmone plim flã inãle reperiꝭ reperiꝭ p venas ad ipm sm plim ex multitudine catarroꝝ. Qꝛ si de flãte nãli in pulmone reperiꝭ nõ est h̃ in eo pp vtilitatẽ cõeꝫ toti sicut est de supfluitatib° receptis in receptaculis: sꝫ solũ pp vtilitatẽ ꝓpriã pulmonis q̃ est vt ꝓhibeat ipꝫ a nimia exiccatiõe i q̃ posset icurrere pp nimiũ motum ei°. Et sicut in stõ i quo repiꝭ flã sicut i lacuna: pp quã cãm Mes. stõm receptaculũ esse dixit. nõ qdẽ a nã: sꝫ sic dixit: qꝛ vt dixit. A. iꝫ° tertij. plim qd̃ cõtinetur in stõ est flã: qd̃ qdẽ flegma nõ est nãle: sed aut est inãle aut est humiditas flegmati similis per indegistionem in stomaco generatam.

Flegma aũt inãle trifariã ab Aui. diuidiꝭ. Un° sm subaꝫ eius. Nã suba ei° aut ẽ etherogenea aut homogenea. Et si est etherogenea aut est hñs diuersitatẽ i suis partib° multũ cognosci aptã apud sensum oium. Aut paꝝ nõ aptã cognosci apud sensuꝫ oiuꝫ. Et si est hõgenea tũc aut est subtilis aut grossa. Et sm h̃ q̃tuor mẽbra sumũtur flãtꝭ nõ nãlis. spẽs quatuor. s. mucillaginosuꝫ penes pm mẽbꝝ. Et crudũ penes 2m mẽbꝝ. Et aquosuꝫ liqdũ penes 3m mẽbꝝ. Et gipseũ penes 4m mẽbꝝ. Ait. n. Aui. qñ supfluitas diuerse essẽtie ẽ vsq ad sensuꝫ. i. est multa cognoscibilis nõ solũ p medicũ. sꝫ ẽt p oẽs: tũc est flã mucillaginosuꝫ. sꝫ cũ suba est eq̃lis in sensu. s. apparẽtiaꝫ alioꝝ q̃z medici: qꝛ ĩb rei vitate est diuersa cognoscibilis p medicũ: q̃zuis nõ sit diuersitas multa: tũc est flã crudũ. ¶ Ad tollẽdũ equiuocationẽ de crudo: scias ꝙ crudũ dĩ dupl'r. Uno° large p oi humore inobediẽte nãe nõ incepto digeri vel incepto: 7 nõ pfecto. Et h̃ modo crudũ est qd indigestũ paratũ tñ digeri. Et sic cruditas est q̃dã indigõ. Et põt adaptari oi hũori: ita ꝙ ẽt cole. Un̄ cola cũ fuerit multũ subtilis 7 p h̃ inobediẽs oponi vtutꝭ dĩ cruda. De h̃ tñ modo cruditatꝭ dcm̄ est pamplius i sermone de febrib°. Alio modo sumiꝭ stricte 7 ꝓprie p hũore diminute cocto sic facto a pn° gñonis sue l ꝓductione humoꝝ. Et sm hũc modũ flã nãle ꝓprie dĩ crudũ lꝫ ẽt cruditas isto mõ sũpta de plibus spẽb° inãlis flãtꝭ dici possit. Tertio mõ sumiꝭ spãlissime pro vna sola specie flãtis inãlis: cui in spãli h̃ nomẽ est ipositũ. Et h̃ iõ qꝛ i mõ sube sue nõ multũ recedit a modo sube flãtis nãlis. Et i cõparatione ad ipm apparet sicut res cruda. Cruditas tñ ei° nõ est ipotãs rẽ diminute coctam q̃ p vlterioẽ digõnem posset digeri digõne in iuuatiuo: ita ꝙ posset fieri nutrimẽtũ sicut ẽ cruditas flãtis nãlis. Multe ẽt spẽs flãtis inãlis q̃ nõ dñr crude sub spãlissimo signato sut crudiores h̃ flãte crudo ad recipiẽdũ digõneꝫ quã recipere psñt 7 ẽt in modo sube acq̃site in gñone coꝝ. Qd̃ aũt dĩ ꝙ ois hũor crudus põt digeri hꝫ vitatẽ sic: qꝛ vel p digõnem in iuuatiuo ꝓparãte vtuti nutritiue vel i nocituo ꝓparãte virtuti expulsiue. ¶ Dixit Ga. 2. alimẽtoꝝ ꝙ flã crudũ in vrinis subsidere vĩ ad modũ saniei. Differt tñ a sanie p odorẽ: qꝛ nõ fetet sicut sanies: flã vo nãle residet i vrinis ad modũ saniei. ¶ Et flã aquosuꝫ dixit Aui. est valde subtile: ex cui° dicto aliq putauerũt ꝙ sit subtilius sanguine: 7 ꝙ dictũ olim famosũ illud: ꝙ oẽ flã est grossius sanguie: nõ verificatur de oib° spẽb° flãtis: sꝫ de flãte nãli aliqbus spẽbus flãtis inãlis. Aliq̃ tñ spẽs flãtis inãlis est subtilior sanguie vt aquosũ. ¶ Ego aũt puto ꝙ oẽ flã siue nãle siue inãle sit grossius sanguine: qꝛ oẽ flã sit a frigido cui° est igrossare: 7 nõ puto ꝙ illud flã sit subtile re° sanguis: sꝫ hñ re° aliaꝝ spẽꝝ flãtis. Et dĩ valde subtile 7 aquosuꝫ: qꝛ est fluidũ liqduꝫ q̃le frequẽter videm° ex capite descẽdere 7 ex stõ in vomitu exire. ¶ Et flã gipseũ est grossuꝫ albũ 7 ẽ grossius oĩ flãte: ppea ꝙ eius subtile fuit resolutũ: eo ꝙ i foraminib° 7 iũcturis fuit diu retẽtũ: pp quã cãm lꝫ de eo iter hũores determinetur nõ est tñ humor. Quidã tñ distinguũt de humore gipseo dicẽtes ꝙ est duplex. vnus qui est petrificatus oio extractus a latitudine humoris: ita ꝙ nõ est humor. Alius ẽ q est grossus valde: nõ tñ petrificatus: 7 hic retinet adhuc formã hũoris. Et de isto dñt ꝙ q̃zuis nõ habeat humiduꝫ subtile fluidũ actu necq sit liqdũ ad tactũ: qꝛ humidũ eius est grossuꝫ 7 viscosũ cõpactũ. est tñ tale po°. qm̃ si caliditati dissoluenti exponeretur flueret 7 appareret ad tactum 7 actu humidũ fluidum. Et iste est verus humor. ¶ Scdo modo diuidiꝭ flã nõ nãle ab. A. sm saporẽ 7 vt sic flãtꝭ nõ nãlis aliud est dulce aliud salsuꝫ aliud acetosuꝫ aliud ponticum. ¶ Et flã dulce dixit Aui. est flã saporẽ nõ hñs. i. flãtis nãlis: saporẽ tñ hꝫ: qꝛ dulcẽ qd̃ sit dixit ipse cũ acciderit vt cũ eo. s. flegmate saporẽ nõ hñte. qd̃ est nãle flegma sanguis admisceaꝭ nãlis qd̃ multotiens in reumatismis 7 saliua sentiꝭ. Et variaꝭ eius dulcedo sm ꝙ plus 7 minus ei de sanguie admiscetur: vincẽte tñ semp flãte in mixtione. Nã si vinceret sanguis diceret sanguis flãticus nõ flegma dulce. Quidã tñ dñt ꝙ flã dulce est flã aquosuꝫ. Nã Aui. de aquoso dixit. qd̃ noiabimus. Et postea nõ noiat aliqd̃ flegma aquosuꝫ cui dictũ suũ possit cõuenire. Et hinc ẽ ꝙ flã qd̃ pcipitur dulce in saliua est aquosuꝫ: 7 h̃ flã qñ abũdat multũ in partibus capitis 7 oris tũc in somnis dñs eius somniat comedere mel vel alia: que sunt multũ dulcia. Et p talia sõnia arguitur in supremitate capitꝭ flã dñari dulce. ¶ Scias tñ ꝙ reperiꝭ flã dulce duplex esse. vnũ qd̃ fit qñ flã nãle qd̃ ẽ insipidũ vlterius coqtur 7 i decoctione sua recipit plus de dispõnibus sanguis. Et sic plus de dulcedie. Et tale flã est nãle. imo est nãlius nãli: eo ꝙ cõmutatũ sit i melius. Et de hoc fortasse. dixit Aui. est qdã modus flãtis nãlis dulcis: qd̃ nõ valde existit frigidũ. Et est minus frigidũ flãte nãli. Aliud fit p admixtionẽ flãtis cũ sanguine vt dictũ est: 7 est inãle: qd̃ lꝫ cõparatũ ad flã nãle dicatur sic 7 dicaꝭ inãle: tñ cõparatũ ad sanguinẽ 7 ad alios humores 7 ẽt ad ipm flã nãle in cõparatione ad finẽ humoralem nõ dĩ inãle. imo est nãlis in ipso flãte nãli: qꝛ est magis ꝓpinquũ cõuersioni in sanguinẽ 7 magis aptũ vt fiat nutrimentũ: de quo maxie verificatur dictũ ꝙ aliqd̃ inãle est melius aliquo nãli ẽt a quo denoiatiõnẽ recipit. Et est hoc flã minus frigidũ flãte nãli. ¶ Flã vo salsum. dixit Auic. oibus spẽb° flãtis ẽ acutius sicci° 7 leui°. Acutius ẽ: qꝛ colicũ. Siccius aũt est po°: qꝛ siccitas iũcta caliditati desiccat magis q̃z iũcta friditati: sꝫ nõ est siccius actu. nã gipseũ est siccius eo. Et ẽ leuius. i. subtilius nõ qdẽ ex pte sue sube. Nã

Subs flã tte est grossior sba sãguis 7 colore albi.

Flã ẽ supfluitas sãguis: 7 nõ tñ sicut colera vel melãcolia.

Flã inãle diuidit trifariã: pri mo sꝫ substãtiã ei°.

Crudũ 2 l[illegible]

Ol flã est grossius sanguine.

Scdã diuisio flãtis inãlis sꝫ saporem.

Quid sit flã salsũ 7 quo gñat

flegma aquoū subtilius est salso: sʒ rōne sue v̄tuȝ. q2 est penetrabilius p mēbra ceteris alijs flātib⁹. Uel vt dīt qdam ē leuius ad pōdus rōne hūoris subtilis leuis. s. cole cuius admixtione gñatur flā salsuȝ. Nō. n. fit ex admixtione alicuius alteri⁹ hūoris q̄ȝ cole. Et ē eius mixtio cū flāte aquoso subtili isipido aut hñti paruū saporē q̄si incōprehēsuȝ ⁊ admiscet colā adusta eq̄litat̄ mixtiōe. s. tali pmixtiōe φ flā abūdet sup̄ colerā: tūc. n. fit flā salsuȝ. Nā ad inducēduȝ salsedinē oȝ φ ptes aquose isipide abūdēt sup̄ partes amaras vt remittat̄ de amaritudine: p cuius remissionē cāusatur salsedo sicut apparet i gñone salis ex admixtiōe aq̄ maris amare cū aq̄ dulci. i. isipida. Si aūt i mixtione p̄dicta ptes cole dñarētur nō fieret flā salsuȝ: sʒ vna de spēb⁹ cole inālis. Et adhuc eq̄liter miscerent̄ nō fieret ex eis flā salsuȝ: sʒ potius colā traheret flā ad suā nāȝ ⁊ fieret vna ex spēb⁹ cole inālis: q2 colā rōne suaꝝ q̄litatū actiuior ē flāte. Mixtio tñ colere cū flāte ad gñonē flātis salsi ē duplex. Uno° vt colera de foris adueniēs misceat̄ flāti. Alio° vt flā putrescat ⁊ in putrescat ⁊ i putrefactiōe aduratur aliq̄ ps ei⁹ q̄ efficiat̄ colā q̄ postea misceat̄ cū reliq̄ pte aquosa flātis q̄ remāsit. vnde Gal. loq̄ns de gñone flātis salsi. 2. de dīijs fe. dixit. φ gñō eius fit p admixtionē aut p ēt putrefactionē: q̄si diceret. fit p admixtionē q̄ duplr̄ ↄtingit: q2 aut colā flāti deforis aduenit: aut colera ex eo p putrefactionē gñatur vt dictū est. Non φ in oī putrefactione flātis gñetur colera ex qua fiat flā salsuȝ: sʒ solū qñ putrefactio est tāta q̄ perducat ad adustionē aliq̄ꝝ partiū eius. siue illa adustio fiat pp vehemētiā putrefactionis siue fiat pp durabilitatē eius. sicut aliqñ cōtingit φ febres flātice diu durātes aliqñ pducūt ad febres de flāte salso. ¶ Est āt flā salsuȝ: fm rei vitateȝ ↄplōnis frigide ⁊ hu. Et iō egritudines ab eo facte ↄsequūtur proprietates insequētes flā. Et febres ex eo facte porismāt quotidie: pp tñ admixtionē colere dr̄ calidius ⁊ siccius quolibet flāte. Et fm sensuȝ iudicat̄ ↄplōnis calide ⁊ sicce: ⁊ dr̄ calefacere ⁊ penetrare p mēbra: sic. n. apparet fm opationē ei⁹ p̄mā que sentit̄ in sensu p̄mo occurīu. Facit ēt egritudines satis acutas multe caliditatꝫ: nō tñ colericas neq̄ȝ insequētes ppietates colere neq̄ȝ ei⁹ febres porismāt tertiane. Et fm rei veritatē flā salsuȝ est minoris calīdtatis q̄ȝ colā vitellina: q2 in eius ēt mixtione ē minus de colera q̄ȝ in illa q̄ tuis inducat flā salsum causonē febrē ardētissimā. Colā vō vitellina nō: q2 nō facit hoc flā salsuȝ rōne maioris caliditatis: sʒ q2 pōt in locis vicinis cordi ⁊ cōicātib⁹ ei multiplicari ⁊ putrefieri in qb⁹ colā vitellina multiplicari nō pōt. Itaq̄ flā salsuȝ fm vltimā eius opationē est ↄplōnis frigide. qd̄ tñ fm quosdā visu discerni nō pōt. ¶ Flegma vō acetosum est illud. qd̄ in suba est ppinquū mediocritati. In cōplone vō est frigidū excessiue ⁊ est humiditatis pauce re⁹ flātis nālis. Et est in sapore suo acetosuȝ. qd̄ qdē duplr̄ fit. vno. s. modo p alterationē ⁊ admixtionē queadmodū ⁊ in reb⁹ alijs acetositas cātur: ⁊ queadmodū ēt dulcedo: vt. s. patuit de flāte dulci qd̄ p alterationē causatur ⁊ admixtionē. Uerūtñ dīia est inter flegma dulce factū p alterationeȝ: ⁊ flegma acetosuȝ silr̄ p alterationē factū. nā flā dulce sic factū ducit̄ in dispōneȝ meliorē. Flegma vō sic acetosuȝ factū ducitur extra nālitatem suā. Et scias φ p alterationē in quibusdā rebus vt in fructibus acetositas p̄cedit dulcedineȝ. fructus. n. in p̄n° sui ortus sunt saporis pōticī: sed postea p actionē caloris digerētis fiunt saporis stiptici: ⁊ postea per vlteriorē coctionem fiunt acetosi ⁊ postea dulces. Et talis acetositas semp fit a calore debili ⁊ tñ rei cōditionem meliorat. Sʒ talis acetositas non reperit̄ in flegmate acetoso. ¶ Alio° fit acetositas sequēdo ad dulcedinē ⁊ ad pfectionē rei. Et hec acetositas semp corrūpit ⁊ pducit rem extra nām suā: vt apparet in fructib⁹ maturis ⁊ vino cū acescūt. Et hec est que reperitur in flāte acetoso. Et pōt in reb⁹ duplr̄ induci vno modo a frigiditate extinguēte nāle calidū rei. 2° modo a calore forti nō bene adurēte qd̄ calīn est extraneū. Et agit in rē duplr̄. s. aut ebullitionē inducendo in humores rei: aut eius calīn inatū exalare faciēdo. Et acetositas qdeȝ que inducit̄ a frigiditate ⁊ adhuc illa q̄ inducit̄ a calore digerēte est acetositas pura absq̄ oī acuitate. Que vō inducitur a calore extraneo forti nō est pura: sʒ cū acuitate mixta: q2 q̄uis res que acescit ex actione caloris extranei fortis efficiatur frigida: q2 tñ fit a calore forti remanet i ea aliqua acuitas maior vel minor fm intēsionē ⁊ remissionē dicti caloris agētis maxime. ⁊ fm ēt durationē actionis: ⁊ fortasse adiuuat ad acuitateȝ caliditas ipsius rei q̄ acescit. pp dicta agentia accidit φ reperit̄ duplex acetū. s. acetosuȝ puꝝ ⁊ acutū: ⁊ hec acetositas corrūpens reperit̄ i flāte acetoso p alterationē factā: cuius mā semp fuit flā nāle aut flā dulce. imo scias φ dulcia faciliter acescūt: q2 magis aerea: vnde magis sunt iflamabilia ⁊ magis exalabilia: q̄re faciliter eoꝝ calīn nāle resoluit̄. Et scias φ q2 calīn diminutum ab auctorib⁹ frequēter noīatur frigidū hinc est φ sepe reperit̄ dictū φ oīs acetositas fit a frigido: tñ melius diceret̄ φ acetositas q̄ puenit p viā digōnis fiat a calo ⁊ oīs alia a frigido tāq̄ a cā imediata. Nā a cā mediata aliqñ fit a calido ebullitionē faciēte. aut inatū calīn resoluēte: ⁊ sic p accidens inducēte frigiditatē q̄ est cā imediata acetositatis. ¶ Flā vō acetosuȝ p admixtionē fit qñ flāti nāli vel dulci vel aquoso admiscet̄ melia acetosa flāte vincēte in cōmixtione. ¶ Flā vō ponticū est illud cui⁹ suba est grossa terrestris pauce humiditatis: ⁊ in ↄplōne est frigidū: ⁊ hꝫ saporē ponticūȝ: q̄ sapor est exasperans linguā in gustu: sicut sapor fructuū in p̄n° sui ortus. Et aliqñ reperit̄ hic sapor in vino qd̄ vocatur cōter brusciū. Hic aūt sapor. vt dixit. A. x cañ. fundatur in suba grossa terrestri frigida. ¶ Qd̄ flā ēt duplr̄ cātur. vno modo p alterationē: ⁊ tūc ei⁹ mā semp ē aut flā nāle aut aquosuȝ aut crudū cū alteꝝ eoꝝ est infrigidatione vehemēti: ita φ ↄdēsent̄ eius partes: ⁊ p ↄdēsationē ipsaꝝ exprimat̄ ei⁹ humiditas. Sicut. n. frigidū adueniens rei hūide opat̄ p̄mo ↄdēsando. scdō exprimēdo donec ↄgelet̄ post cuius cōgelationē nō amplius fit expssio. Silr̄ dictoꝝ flātuȝ suba p̄mo a frido ↄdēsat̄: ⁊ in ↄdēsatione exprimit̄ hūiditas eius ⁊ in expressione ingrossat̄ ⁊ terrestrificat̄: nō tñ vltime sicut in flāte grosso. nec sicut i melia facta p flātis cōgelationem. Et pp illā cāni in ipso flāte causatur pōticitas. Nā lʒ ipm frigidum p se nō cōnficeat partes humidas cū siccis p viā digōnis ex qua pmixtione causatur talis sapor vt Av. dixit. in de sensu. tñ p accñs est cā noue permixtionis in re inq̄ntuȝ humidū rei p expssionē factā de eo a frigido aliter remanet pmixtum cū sicco q̄ȝ p̄us esset. ¶ Distinguit̄ aūt flegma ponticū a melia facta p ↄgelatiōnē flātis p hoc φ hoc flā ponticuȝ a caliditate dissolui pōtest ⁊ dissolutū humidū apparere. Sʒ melia dicto modo facta nō dissoluit̄ a calido: q2 frigidū i eius gñone intēsius exñs multo plus p̄cedit exprimēdo ⁊ exiccādo q̄ȝ frigidū gñatiuū flātis pōtici. ¶ Tertio aūt mō distinguit̄ ab Au. flā nō nāle p subaȝ ⁊ saporē simul. Et tale flā est flā vitreū. sic dictū φ vitro liq̄facto silet̄ i grauitate viscositate tenacitate ⁊ grossitie: qd̄ aliqñ inuenit̄ saporis acetosi ⁊ aliqñ sine sapore vehemēter insipidū: isipidius valde flāte nāli cū fiat a fortiori frido. Et mā vitrei flātis fuit flā crudū. Dixit. A. φ ante cruditatē fuit aquosuȝ: cui nō supuenit res putrefaciens ipm: sʒ indurās. Et nō intellexit Aui: flā crudū p spāli spē eius sic dicta de q̄ habitū est sup̄. Sʒ gñalr̄ p oī flāte qd̄ recedit a flāte nāli p frigiditatē. Nā oē tale flā pōt fieri vitreū: ⁊ cū dixit aquosum: non intellexit aquosum subtile dictū supra: sʒ omne flegma ināle qd̄ pōt effici vitreū insipidū. Nā oē tale exñs in termino a quo pōt dici aquosuȝ respectu termini ad quē. s. flātis vitrei in qd̄ transit. Et sic pꝫ φ flā salsū ⁊ flā dulce nō pñt fieri flā vitreū cū nō recedant a flāte nāli p frigidū. Flegma ēt gipsēū non pōt fieri vitreū

Flā salsuȝ ē ↄplōnis frigide ⁊ humide.

Flā acetosū qd sit ⁊ q̄ō fit et cuius sit ↄplōnis.

Flā ponticū qd sit ⁊ quo fiat ⁊ q̄do dr̄ melia.

3° distinguit flātis nāl ab flā vitreū ⁊ saporem simul.

cccm

tū sit grossities eo. Flā ēt nāle non pōt imediate fieri vitreū: sȝ mediate sic: qꝛ pōt fieri ināle ſm aliquā ſpēm flātis q̄ pt effici vitreū. ℭ Pōt insup flā vitreū fieri p solā alteratonē a frigiditate fortimon tñ cōgelanteȝ ingrossante nō quā cūqꝫ: ȝ eā que occurrit subito rei humide que eā ingrossat anteq̄ȝ exprimat. Et hoc sic factū vitreū nō erit pōticuȝ: qꝛ nō factū p expressionē partiū humidaꝝ: ȝ p subitā igrossationē eoꝝ: adeoqꝫ retinet saporē flātis qō fuit eius mā. Et si in aliquo flāte vitreo reperiat sapor pōticus illud est: qꝛ eius mā fuit flā ponticū: q̄ȝuis pōticū nō fiat vitreū nisi forsalle valde raro. hoc ēt flā qō trāsit in vitreum nō efficitur media p viā cōgelationis: qꝛ nō fuit in eo exiccatio p expressionē sicut in illa. ℭ Quidā tñ negant frigiditatē cōgelatiuā in corpore nr̄o reperiri ⁊ fortasse recte. Qm̄ Gale. 2° de cōplonibus dixit q̄ frigiditas congelans est mortificatiua. ℭ Dīt qdā. q̄ȝuis sapor pōticus sit extremū ex parte frigiditaꝭ vt voluit Ar. i de sensu. ⁊ Aui. ēt tractatu p̄mo scōi canō. Nō tñ flā pōticuȝ est frigidius vitreo: qꝛ pōticū esse in extremo friditaꝭ intelligit hīc vitatē qñ res de nouo in sua pductione acqreret illū saporē pōticuȝ: ⁊ nō aliter. Et ideo flā vitreū est frigidius eo. imo est frigidius qō sit i corpore nr̄o. Et est frigidius oī flāte alio: ita q̄ pōtico ⁊ acetoso: ⁊ maxime dixit Haly. in se ⁊ absolute ꝯsideratū: qm̄ ⁊ si flā vitreū ꝯsideratū quātuȝ ad actionē quā facit in corpore nr̄o adpareat interdū minus friū q̄ȝ acetosuȝ: sicut dixit Ysaac. q° fe. tipus febris flātis acetosi maior est tipis aliaꝝ febriū flāticaꝝ. hoc tñ nō rōne sue friditaꭍ absolute: ȝ qꝛ cū sua frigiditate est penetratiuū in mēbra ⁊ mordificatiuū. hoc ēt est interdū nō semp. Nā si aliqñ flā vitreū adhereret mēbro discarnato discoopto facerꝫ tipū fortiorē flāte acetoso. ℭ Cōparādo itaqꝫ hec tria flāta. s. pōticuȝ vitreū ⁊ acetosū ad se inuicē i friditate acetosuȝ ē minus friū: deinde pōticū ⁊ vltimo vitreū est frigidius alijs. Si. n. dictꭍ flātibus sup ueniret calitas actuāꝭ ipsoꝝ friditatē vitreū isrigidaret amplius alijs: deinde pōticuȝ ⁊ vltimo acetosuȝ. Fit. n. vitreū sicut a fortissima friditate: pōticum a fortiꝫ: acetosuȝ a minus forti: qꝛ vt sicut dictū est acetosuȝ p modū sue sube fortius isrigidaret penetratione sua. Flātis vō vitrei acetosi si aliqñ reperit mā eius fuit flā acetosū. ℭ Et flā qdē vitreū est ita frigidū q̄ vt Gal. dixit. 2. de dīffis febriū: frequenter accidit q̄ a calore febrili nō calefit. Et dixit Gal. 2. de interioribus. q̄ vidit flā vitreū egredi a corpore cū actuali frigiditate nō intelligens sic absolute: qꝛ ad oēm partē exñteȝ i corpore nr̄o aduenit calitas illā calefaciens. Sȝ itellexit q̄ illud flā vitreū pp suā imēsaȝ potētialē fritateȝ ilico cū exit corpus pdit calitateȝ actualē quā habebat ēt anteq̄ȝ extra corpus tāgi posset: ⁊ sic apparuit Gal. frigidū: qꝛ non sicut ilico tetigit ipm. Ad qō coadiuuat q̄ calitas nālis in corpore nō alterat ad calm nisi partes supficiales illius flātis ⁊ ēt debilr illas calefacit: qꝛ obstat potētialis friditas ei⁹ multa cōpactio ⁊ viscositas mā̄e. Cū ergo de corpore egredit frāgitur in partes de q̄ fractione partes centrales actu frigide occultāt partes supficiales ēt obūbrāt calitatē eaꝝ. Et fortasse ipse non supficiales occurrunt tūc sensui. Et ob intēsaȝ potētialē frigiditatē flātis vitrei scias ipm in venis gñari nō posse aut raro valde. Et hoc pp caliditatē earū ⁊ ideo eius gñatio vt plm est in mēbris debilis caliditatis ⁊ maxime in intestinis grossis: qō qñ in eis gñatur fit interdū cā fortissime colice. ℭ Apparet itaqꝫ ex dictis q̄ spēs flātis sunt decē: vna nālis ⁊ nouē innāles: q̄ȝuis Gal. scōo de differētijs fe. ⁊ Haly. etiā p̄mo theorice solū quatuor spēs inālis flegmatis posuerint. A. tñ magis distincte de eis determinans posuit ipsas nouem. Noluit tñ p hoc q̄ nouem spēs flegmatis innālis actu destincte reperiantur: sed illas posuit ad clariorem doctrinā: qō. n. flegma est ponticum pōt esse cruduȝ ⁊ mucillaginosum. Et silr qō est acetosum vel salsum pōt sub diuersis substantijs reperiri.

Flātis spēs sunt decem.

ℭ De colera rubea. Cap. xv.

Olere nomē triplr inuenit ab auctorib⁹ sumptū. Uno⁹ cōiter p oī humore. vt. 7. affo. si febris nō cola habeat. i. nō ab humore aliquo. s. q̄ nō sit febris humoralis: ȝ effimera de q̄ locut⁹ est. 2. ēt de accñti dixit Gal. humores crudi de gñe colaꝝ. 2°° sumit ppꝛie p duab⁹ coleris. s. rubea ⁊ nigra. Unde p̄ᵃ pᵗ. dixit Aui. due colere. 3°° magis stricte p cola ru. hūore amaro tm̄. sicut dixit. G. 4. regis acu. Cū dixerit qs colerā simplr manifestū qm̄ amarā itellexit: ⁊ sic sumit in pposito. ℭ Et cola dixit Auic. pᵃ p̄mi. rubea est hūor calidus ⁊ siccus de nā ignis q̄ resultat ex parte chili calidiori ⁊ subtiliori q̄ in decoctione dū digerit recipit de decoctione vltra q̄ȝ opȝ ⁊ saporis amari. Sapor. n. amarus ȝ ſm plm vt dixit Ar. i de sensu. fundet in suba grossa: tñ pōt aliqñ fundari i suba subtili: sȝ tūc ē cū acuitate quadā differēs p hoc a fundato in suba grossa q̄ est absqꝫ acuitate. ℭ Est autē colera. dixit Aui. duplex. s. nālis ⁊ inālis. Et nālis non dī sic sub dicto modo nālitatis humoris: qꝛ cū nutrire nō possit cōparata ad sanguinē ⁊ flā benignū diceret inālis: ȝ dicitur sic sub largo modo nālitatis ⁊ inālitatis: ſm quē modū sumitur nāle pro quocūqꝫ humore quo nā iuuat: ⁊ ināle pro quocūqꝫ quo leditur. Uel put nāle sumit pro quocūqꝫ humore facto de intētione nāe: ⁊ ināle pro eo q̄ nō est de eius intētione. Et ſm hūc modū largū diuidit in nālem ⁊ in inālem. Et q̄ est nālis aliqñ dī colera ru. aliqñ dī colera clara. aliqñ russa vel flaua vel xanta. Et aliqñ ēt dicitur: ȝ ipꝛoprie citrina ⁊ intelligitur pro colera absolute posita vel plata. Et aliqñ dicitur supfluitas subtilis: ⁊ innālis dī supfluitas colera grossa ⁊ fuit sumpta supꝛadicta diuisio comparādo colerā ad suas spēs: nō cōparando ipsam ad alios humores. Et itaqꝫ colera nālis de intētione nāe gñata. Et est in corpore necessaria ⁊ vtilis ⁊ est leuis acuta: ⁊ quanto magis fuerit calida erit eius rubedo maior. Dixit autē: ē spuma sanguinis. i. supfluitas sanguis: ⁊ p hoc differt a colera inālis que lȝ sit supfluitas non est tñ supfluitas sanguinis cū non separetur a sanguine. ℭ Quidā dīt nō est spuma sanguinis ſm sui mām. nā ſm sui mām flegma dȝ dici spuma sanguinis. Et vt sic. dixit Ysaac. in lib. vrinaꝝ ⁊ apparet in libro. 2. affo. in cōmē. affo. strangulatoꝝ ⁊c. q̄ spuma causatur in humido viscoso in cuius centro recluditur ventositas. Colera aūt nō est humida viscosa: ȝ flegma humiduȝ est ⁊ viscosum. Et ideo exponunt colera est spuma sanguinis. i. est faciens in sanguie: ita q̄ est causa effectiua eius inquātum causat ebullitionē: hec. n. est vna de causis spume. Et pp hanc cām si multuȝ est de colera in sanguine in flōmis supnatat sanguini spuma. Et dicūt alij. dicit spuma: qꝛ super spumā apparet: vnde non spuma in sanguine est colera: ȝ illud rubeū claꝝ qō supꝛa spuma est. Alij dicunt. dixit Aui. est spuma nō vere: ȝ p quādam similitudinē quā hȝ ad spumā: sicut. n. spuma supꝛa suū humidū leuigat sic colera nālis in sua separatione leuigat supꝛa sanguinē. Et est colera nālis acuta leuis subtilis calida. Et ppꝛea a cibis subtilib⁹ calidis multiplicat. Propterea ēt mouet sursuȝ pp qō ipsius vomit⁹ est facilis. Et inde ēt ē q̄ egritudines a cola nāli facte cito ⁊ facilr resoluunt. ℭ Et Ga. qdē in cōmēto scōi pnosticoꝝ nominauit colerā purā. ⁊ dixit. q̄ colera pura ⁊ flegma puꝝ sunt grossa cū euomūtur. Non intelligens de colera pura permixta alijs humorib⁹: sed de colera hñte vltimā malitiam qualitatis possibilē stare cū forma colere quā vocauit notam: qꝛ magis appropinquat elemento ignis qui est purus: qꝛ hec est colera grossa eo q̄ eius subtile fuit resolutum. Et hoc idem intellexit de flāte puro: qō hȝ vltimā malitiaȝ q̄litatis fride. qō ideo est grossuȝ vocatū: qꝛ frigiditatis ē igrossare. ℭ Est aūt color colere nālis rubeus. s. clarus ad differētiā coloris sanguis.

Duos modis sumit colera.

colera ru. qd sit ⁊ q̄ est duplex nālis ⁊ inālis.

Quo intelligit q̄ colera sit spuma sanguinis.

qui est rubeus nō clarus:q̄uis tñ colera sit coloris rubei clari:nō tñ reddit vrinā cui admiscet̄ rubeā clarā:ſ3 alteri⁹ coloris. De quo dixit Jsaac i lib. vrinaꝝ ꝙ color vrine dn̄t eius est filis tincture cōmixte ex colera citrina ꝛ sanguine.

De causa effectiua colere.

Et causa qdē effectiua colere est cali͂tas. Cōstā. tñ 3° afo. in additione quā facit cōmēto afo. Jn siccis tpib⁹ febris ꝛc. dixit. ꝙ ex sola siccitate aeris cū tpantia actiuaꝝ q̄litatū pōt plus de cola ḡnari q̄ȝ in aere tēperato in actiuis ꝛ passiuis. Et sic notat experiētia. Nō tñ de colera ḡnatur tm̄ quātū ḡnaretur si siccitas foret coniūcta caliditati. ℭ Jn etate ēt iuuentutis plus de colera ḡnatur q̄ȝ in etate puerite. q̄uis caliditas vtriusqꝫ etatis sit eq̄lis:qd̄ cōtingit:qꝛ in iuuentute caliditas est facta acutior. ℭ Dn̄t in aliquo casu plus de cola ḡnari posse in tp̄e sicco q̄ȝ in calido ꝛ sicco. Et iste casus esset qn̄ caliditas aeris esset tāta ꝙ humores colericos adureret:ꝛ in melancolicos cōuerteret:qui nō ḡnarentur si sola siccitas aeri dn̄aretur: caliditas tñ est magis effectiua colere q̄ȝ siccitas. ℭ Dixit Aui. colera nālis cū in corpore ḡnatur .i. ḡnata est in duas partitur partes. quaꝝ vna p venas cū sanguie vadit. ꝛ alia ad cistim trāsmittitur fellis:vt. ū. Necqꝫ intelligēduȝ ē ex modo loquēdi Aui. cum in corpore ḡnatur ꝙ colera aliqn̄ ḡnetur in corpore. vt. s. in hn̄te epar calidum ꝛ siccū ꝛ ventrem cibis colere ḡnatiuis. Et aliqn̄ non ḡnetur vt in ꝯria disproportione sicut iam extimauerunt qdam sumētes exēplū ab elephātibus ꝛ ceruis qui nō hn̄t fella:qꝛ non ḡnatur in eis colera. Necqꝫ ex omni cibario:qꝛ nō omne hꝫ partem subtilē quā necesse est in digēne nimis decoqui ꝛ in colerā cōuerti. Uerū tñ est ꝙ in qbusdā aialibus ita paꝝ de colera ḡnatur ꝙ nō fuit eis necessariū hr̄e fel pro receptaculo colere q̄ in eis supfluit ab ea q̄ cū sanguine mixta vadit: qꝛ non supfluit. Aut supfluit ita modicū ꝙ facile ab eis resoluitur. Jn oībus itaqꝫ aialibus in qbus sanguis ḡnatur ḡnatur de cola:ſ3 in qbusdā multū:ꝛ in qbusdā paucū ꝛ i qbusdā mediocriter s̄m diuersitatē ꝯplonū eoꝝ maxime epatū ipsoꝝ. ℭ Et portio qdē colere que transmittitur ad cistim fellis cōparata ei q̄ vadit cū sanguine mixta multotiens ab auctorib⁹ vocat̄ supfluitas. Et sic ēt illa q̄ mittit̄ a felle ad stōm ꝛ intestina cōparata ei q̄ remanet in felle supfluitas appellat̄. Et q̄ trāsmittitur ad fel dn̄t qdā. ꝙ ipsa est calior ꝛ subtilior ea q̄ vadit cū sanguie:qꝛ q̄ vadit cū sanguine sapit plus de nā sanguis. ꝛ dn̄t ꝙ est minoris quātitatis ea q̄ vadit cū sanguie. Quidā tñ dn̄t oppo͂m:qꝛ si que vadit cū sanguine esset multe quātitatis nimis amarificaret sanguinē ꝛ redderet eum abhominabilem mēbris.

Elefantes ꝛ cerui nō hn̄t fellis: tā in eis ḡnat̄ cola

Cola in nāli duplr generatur.

Colera aūt inālis dixit Aui. duplr̄ fit. Uno° p admixtionē alterius humoris cū nāli cola in cōmixtione vincēte. Alio° p alterōnē qn̄ cola nimis extraneat̄ p solā alterationē in suba sua post q̄ȝ aliqd̄ decoloris veniēs ei non miscetur. Et colera qdem p admixtionē facta in.ālis ab Aui. diuiditur in famosam ꝛ nō famosam. Et famosa ē illa q̄ vt plm̄ est eueniens ꝛ apparens in sensu medici. ꝛ fit p admixtionē flātis cū colera. Et qꝛ duplex flā pōt sibi admisceri. s. subtile aquosum ꝛ flā grossum:iō due sunt spēs eius. Una que resultat p admixtionē flātis subtilis cū colera:ꝛ vocatur colera citrina. Et aliqn̄ inuenitur dicta colera crocea. ꝛ aliqn̄ l3 raro dī colera pallida. Alia resultat ex admixtione flātis grossi ꝛ vocatur colera vitellina. ℭ Dn̄t aūt dicte due colere famose abinuicē in trib⁹. pmo in suba qm̄ l3 vtraqꝫ sit grossa:vitellina tñ grossior est citrina. 2° in ꝯplone. qꝛ l3 vtriusqꝫ ꝯplo sit calida. tñ vitelline ꝯplo s̄m quosdā est calidior ꝯplone citrine. de cuius tñ ꝯplone dicetur amplius inferius. 3° differūt in colore:qꝛ q̄uis vtraqꝫ sit citrina tñ vitellina est minoris citrinitatis q̄ȝ citrina. Et de colore intellexit Jsaac in libro vrinaꝝ cū dixit. ꝙ in colera citrina dn̄atur colera:ꝛ in vitellina dn̄atur flā. Non. n. retulit hoc dictū ad subaȝ vel ꝯplonē:qꝛ i vtraqꝫ dn̄atur colera:ꝛ solū ad colorē:qꝛ color vitelline est minoris citrinitatis ꝛ magis appropinquans colori flātis:ꝛ color citrine magis appropinquans colori colere:ꝛ maxime in coloratione vrine. ℭ Et scias ꝙ Gal. posuit colerā vitellinā ḡnari solū p adustionem. Haly. vō ꝛ Aui. solū p admixtionē. Et nō est verbis eoꝝ colligēduȝ ꝙ colera vitellina ḡnetur solū altero dictoꝝ modoꝝ:qꝛ ambobus ḡnari pōt:ſ3 Gal. tetigit vnum modū:ꝛ Haly. ꝛ Aui. alium. duplex est. n. maneries eius:vna que fit p admixtionem:vt dictū est. Alia q̄ fit p adustionē colere nālis vel citrine. Et differunt ab inuicem p̄dicte due spēs colere vitelline:pmo in suba. Nā in facta p admixtionem suba est grossa cū quadā viscositate:ſ3 in facta p adustionem est grossa sine viscositate. scd̄o in ꝯplone. Nā dixit Gal. 2. de v̄tutib⁹ nālibus. ꝙ colera vitellina facta p assationē est calidior colera nāli:ꝛ p ꝯn̄s colera citrina que est minus calida nāli. Et sic ēt voluit Auic. 3° colli3. cap. de egritudinib⁹ nālibus. cal. ꝛ sic. Cum aūt Haly. ꝛ Auic. dixerunt. ꝙ colera vitellina est minus calida q̄ȝ nālis:intellexerunt de facta p admixtionē:qꝛ de alia nō fuerūt locuti. Et sunt q̄ dn̄t. ꝙ colera vitellina p admixtionem facta est minus calida q̄ȝ citrina. l3 qdā dicant oppo͂m: vt. s̄. sed de hoc non est magna vis. 3° dn̄t in colore. Nam q̄uis ambe dicātur vitelline a colore vitelli oui:tñ inter vitellos ouoꝝ reperit̄ diuersitas in colore. Quidā. n. sūt valde rubei. qbus similat̄ color vitelline facte p adustionē. Et qdā sunt non sic rubei. ſ3 cū quodā pallore qbus sīatur color vitelline facte p admixtionē. Nā flā mixtuȝ remittit de colore colere nālis. Et pōt dici. ꝙ cola vitellina p adustionē magis multiplicabat̄ tp̄e Ga. ꝛ alioꝝ antiquoꝝ magis. pp quā cām fortasse Gal. nō fecit mētionē nisi de ista spē:ſ3 apud auctores magis modernos magis multiplicatur pp inordinationē regis colera vitellina facta p admixtionē:ꝛ ideo ipsi de ea sola fecerunt mētionem. ℭ Et scias. imaginabile esse colerā citrinā posse ḡnari p adustionē maxime cū nō multū p̄cedit adustio:sed solū tm̄ ꝙ partes subtiles nō remanent pmixte grossis:ſ3 qꝛ hoc raro est eueniens. iō auctores de ea mētionē nō fecerūt. ℭ Qd̄ aūt dixit Jsaac. in libro vrinaꝝ. ꝙ cōmixtio colere ꝛ flātis est impolis:intelligitur ꝛ verificat̄ de eq̄li eoꝝ mixtione:nō quo ad molē ſ3 quātum ad pōam ꝛ virtutē:sunt. n. ꝯriaꝝ q̄litatū quaꝝ cōbinatio. 2° de ḡnone ꝛ corruptione est impolis. Sȝ mixtio eoꝝ ineq̄lis bene est possibilis vt oēs ꝯcedūt auctores. Et dn̄t qdam fortasse Jsaac. sic locutus fuit nō vt voluerit omnodaȝ ipossibilitatē cōmixtionis eoꝝ:ſ3 vt ondēderet difficultatē eius rōne leuigationis colere ꝛ submersionis flātis. pp q̄d raro fit ipsoꝝ cōmixtio ꝛ maxime corpore existe i dispone nāli. ℭ Colera vō in.ālis p admixtionē non famosa est illa que raro euenit:que ēt aliqn̄ a qbusdam vocatur adusta. qꝛ p adustionē fit. Et est illa q̄ fit p admixtionē colere nālis:cū cola in.āli que in adustione eoꝝ incinerat̄:nō tñ resoluit̄ subtile eaꝝ a partib⁹ grossis que remāserunt:ſ3 in adustione vel post pars grossa subtili pmiscet̄. Et vocatur ab Auic. pma tertij. cap. de pmixtione rōnis colera rubea. nō qꝛ sit vere rubea. imo illa rubedo nō est nisi quedaȝ obscuritas ex grossitie p̄ueniens:que qꝛ in adustione pus fuit citrina iuncta citrino colori reddit illū colorē citrinuȝ obscurū. Et qꝛ obscurus est vocatur rubeus. Et est ista colera vt dixit Auic. vbi supra pessima acuta multum ꝛ maloꝝ moꝝ vehementia ꝛ pessima inducens accidentia. Fit enim adustio eius ab extraneo calido fortiter agēte. Naȝ si paulatine ꝛ in multo tp̄e ageret: partes humidas faciliter separaret a siccis ꝛ consumeret humidum:vnde calidū innatum rei resolueretur:ꝛ non adderetur eius caliditas:ſ3 infrigidaretur:ſ3 qꝛ adustio eius fit subito:necqꝫ resoluuntur in illa actione partes subtiles calide:ideo remanet finaliter res ipsa calidior ꝛ magis acuta p admixtionem partiū acutaꝝ cū alijs. Et s̄m quosdā adiuuat ad hoc. ꝙ colera est de mixtis

Colera nālis i duas ptes ptit.

Colera citrina et vitellina dfūt in tribus.

Cole vitelline due sūt spēs que dn̄t abinuicem.

Cōdo mixtio cole et flātis fit possibilis.

De colera minoris fame.

mis fit: quoꝝ partes humide nō facilr̄ sepanť a siccis i adustionē: quaꝝ partiū hūidaꝝ remanentiā reddiť facile istā inabilis: q̄re sic additť ei ad calitatē ⁊ acuitatē. ¶ Et dicūt qdā. ꝙ ista cola est in colore remissior colore sanguis: intē/sior tn̄ colore colere vitelline facte p admixtionē ⁊ ei⁹ suba est media iter subaꝫ sanguis ⁊ subaꝫ cole nālis. nā tenuis est re⁹ sanguis ⁊ grossa respectu nālis colere. ¶ Alia spēs colere inālis nō famose est illa que fit p admistionē colere nigre desoris venientis cū cola nāli vel citrina: q̄cūqꝫ spēs colere nigre fit q̄ ei admisceť. Et ista spēs nō famosa a multis cōiter ēt vocať adusta: q̄zuis ꝓpe nō debeat vocari adusta nisi illa in qua colera nigra vsta colere misceť. Et ista est in suba grossior p̄dicta spē nō famosa: qꝛ grossitiē acqriť a cola nigra. Et in ꝯplone est minus calida q̄re est minoris malitie q̄ꝫ illa. Et colore est rubea nō clara neqꝫ viuido rubore: sꝫ cū quadā turbiditate acqsita a cola nigra. q̄re redditur magis silis colori sanguis. Differt tn̄ ab eo: qꝛ in ista colera color est cū maiori luciditate q̄ꝫ in sanguine. ¶ Et qdā addunt tertiā spēm inālis colere non famose q̄ fit p admixtionē sanguis cū colera. Auctores tn̄ de ea nō fecerunt mētionē: qꝛ raro euenit vt fiat dicta mixtio ꝑꝑ multitudinē sanguis supra colerā p quā esset sanguini dn̄ium supra colerā: vn̄ traheret sanguis colerā ad suā nām: ⁊ non colera sanguinē. Et sic fieret sanguis colericus: ⁊ non cola sanguinea. attn̄ posse est raro inuenire eā. Pot. n. alicubi in corpore aliqn̄ repiri parua pars sanguis que poterit colere vincēti misceri ⁊ fiet inde colera inālis nō famosa p admixtionē sanguis. ¶ Colera v̄o inālis p alterationē est illa q̄ fiat p adustionē. Et est duplex. vna est cuius gn̄o magis fit in epate ⁊ alia q̄ fit magis in stō. Et q̄ gn̄atur in epate est triplex. vna que fit p adustionem sanguis in epate venis vel arterijs in qbus cōtinetur sanguis: ⁊ est in eis agens. s. intēsa caliditas. Et qꝛ vene hanc mām ⁊ agens etiā recipiunt ab epate. ideo Auic. dixit. gn̄atio eius est ab epate: ⁊ nō dixit. in epate tm̄. In corde aūt licet sit mā ⁊ agens: non tn̄ in eo aduritur sanguis ꝑꝑ multitudinē suā ⁊ fortitudinē sue virtutis ⁊ paucitatem more sanguis in ipso: quare ꝓus ab eo egredietur q̄ꝫ vreretur. Reqritur aūt ad gn̄onem istius colere ꝙ subtile sanguinis in adustione fit cōuersum in colerā: ⁊ grossum in meliaꝫ cōuersione separata: ita ꝙ grossum nō misceretur cū subtili. Nā si misceretur: tūc aut esset spēs colere nō famose p rei vste mixtionem subtili vincēte in cōmixtione de qua dictū est supra. Aut fieret spēs melie inālis vincente grosso in cōmixtione de qua in sequēti caplo dicetur. 2ª est que gn̄atur per adustionem flātis vbicūqꝫ in corpore aduratur: in qua subtile cōuersum est in colerā: ⁊ grossum in melias cōuersione ēt separata. Et 3ª est que fit p adustionē colere inālis. s. illius q̄ facta est inālis p admixtionē flātis vel sanguis. Cuius ēt subtile cōuersum est i colerā: ⁊ grossum in meliam cōuersione ēt separata: hec tn̄ raro accidit. Ex adustione aūt melie non pōt resultare colera: cū ipsa non possit in aliū cōuerti humorē vt in sequēti patebit caplo. ¶ Que v̄o gn̄atur in stomaco colera est duplex. vna dicta prassina ⁊ alia eruginosa siue ziniaria. Et prassina dicta est a prassio qd̄ est marubiū: qꝛ in colore similať suco prassij vel folioꝝ. que a qbusdaꝫ dicitur porraria: qꝛ suco porri similatur. Eruginosa aūt dicitur a viridi ere. Et dicitur ziniara a ziniar qd̄ est viride es. Et tā prassina q̄ꝫ ziniaria vocatur colera viridis non ꝓut colera viridis importat quādam humiditatē viridē ex oleribus ⁊ fructib⁹: ꝓut supra in stomaco gn̄atam similē dictis coleris in colore ⁊ saltem prassine que non est verus humor. Sed prout importat p̄dictas duas species colere viridis: quaꝝ vtraqꝫ est verus humor. Et non intellexit Aui. ꝙ dicte due spēs colere viridis non possint in venis ⁊ epate gn̄ari ex gn̄one p̄ma ⁊ 2ª. vel saltē 1ª. sꝫ solū noiauit stōm pro loco gn̄onis earꝫ: qꝛ ibi vt plim gn̄antur vel saltē reperiuntur i stomaco. ¶ Quidam tn̄ dixit. ꝙ nā respuit gn̄onem eaꝝ in epate timens ne tpe corrūperent subam epatis tenerā. Epar ēt cum sua humiditate grādi resistit gn̄oni eaꝝ in corcum ipse sint siccissime. Et ꝑꝑ hāc ēt cām nō gn̄antur in venis epatis: qꝛ eaꝝ tele sunt valde tenues q̄ de facili corrūpentur ab ipsis. ¶ Sūt he qdē due colere tāq̄ꝫ venenū corrūpentes formā caloris nālis corporis: ꝑꝑ qd̄ Auer. 3° colli. posuit eas de gn̄e venenoꝝ ⁊ p̄cipue ziniariā que deterior est prassina. ¶ Causa aūt efficiens eaꝝ est caliditas fortis stōi ⁊ coadiacētium mēbroꝝ vel alterius mēbri in quo gn̄antur. Agens tn̄ ziniariā est fortis vel saltē diutius agens agēte prassinaꝫ. Et mā eius est colera vitellina nō adusta qñ nō aduratur: vel adusta qñ procedit in ea vlterius adustio: tunc. n. fit colera prassina que postea subijcitur pro mā zinarie ⁊ cōuertitur in eam ꝓcedente agente vlterius adurendo donec eius humorositas multum exiccetur. Et q̄zuis mā ipsaꝝ sit colera vitellina que in epate gn̄atur: ꝑꝑ sui tn̄ malitiā paruo tpe in eo retinetur: sꝫ expellitur v̄lus loca expulsionis maxime versus stōm ⁊ intestina. Sꝫ que ad intestina descendit raro cōuertitur in prassinā ꝑꝑ paucitatē caloris coꝝ. Sꝫ si expellatur ad venas vel alia mēbra in qb⁹ sit caliditas sufficiēs ad adurēdum. bene poterit in prassinā cōuerti ⁊ prassina in zinariam. Et ex dictis pꝫ ꝙ prassine ⁊ zinarie gn̄o in epate aut non fit aut raro valde. ¶ Et Auer. vbi sup tetigit aliū modum gn̄onis dictaꝝ coleraꝝ. Et voluit ꝙ colera prassina nō solū gn̄etur modo dicto: sꝫ ēt p admixtionē colere vitelline cū colera nigra. Et. n. dixit ipse: colera prassina nō fit ex mā simplici: sꝫ ex cōposita. Et est ēt iste modus cōgruus ⁊ cōueniens. Nā vbi Aui. voluit ꝙ nigredo pmixta citrinitati ꝯuertatur p adustionē in colorē viridē. Auer. voluit ꝙ fiat etiā p admixtionē colere nigre. ¶ Et differt ista species facta p admixtionē dictaꝫ a facta p adustionem: qꝛ est minoris siccitatꝫ ⁊ minoris malitie. Et insup facte per adustionem differunt abinuicē. qm̄ sicut se hn̄t tres colere sup̄dicte facte p adustionem in gn̄one: ita ⁊ in malitia: qm̄ vitellina est mala ⁊ prassina est deterior: ⁊ deterior ipsius ambab⁹ est ziniaria. Insup prassina differt a ziniaria: qꝛ suba eius est minus sicca q̄ꝫ illius. imo ſm quosdā ziniaria ē vltime sicca: ꝑꝑ qd̄ putrefieri non pōt. neqꝫ febrē generare putridā. de hoc tn̄ dictum est in sermone 2° de febribus colericis. Neqꝫ est intelligēdum ziniariā deuenire ad vltimatam siccitatem: qꝛ nō retineret tūc formam humoris: sꝫ deuenit ad vlteriorem siccitatē q̄ꝫ prassina. cū qua tn̄ stat forma humoris: ⁊ est humor adhuc liqdus humidus: sꝫ minus colera prassina. Differūt ēt i ꝯplone: qꝛ ziniaria est calior ⁊ acutior prassina. Et differunt ēt i colore: qm̄ q̄zuis vtraqꝫ sit viridis ziniaria tn̄ viridior est ⁊ clarioris viriditatis q̄ꝫ prassina: qꝛ in ea plus processit adustio. ꝑꝑ quā vlteriorem adustionē plures partes in ea fuerūt dealbate: que reddūt eam lucidiorē. ¶ Debes. n. scire pro declaratione viriditatis dictaꝝ coleraꝝ ꝙ in adustione colere vitelline aliq̄ eius partes denigrātur ⁊ alique dealbātur: sꝫ q̄ dealbantur nō adurantur ad verā albedinē: sꝫ ad albedinē cū quadā remissa dimnitate ⁊ partes denigrate minus sunt aduste. ⁊ ideo humidiores: ⁊ dealbate sunt aduste magis: ⁊ ideo sicciores. Cū aūt p̄dicte partes adinuicē sunt pmixte resultat in commixto viriditas. Et qꝛ partes denigrate i prassina sunt plures: vn̄ magis obūbrant dealbatas: ideo viriditas in ea nō est clara: sꝫ cū obscuritate. Et qꝛ in ziniaria partes dealbate sūt plures: ideo viriditas eius est magis clara ⁊ magis lucida. Et Gal. qdē 5° de interio. cap. de noticia passionū stōi dixit: ꝙ est vna spēs colere inālis que est indica. quā ēt dixit Haly. in regni hre colorē indici: ⁊ reduciť ad prassinā. eodē. n. modo ⁊ ex eadem mā: differt tn̄ ab ea: qꝛ nō est exiccata neqꝫ tāte caliditatꝫ. Et qꝛ nō pcessit in ea tm̄ adustio est i colore aliquātulum obscura vt prassina. ¶ Et scias ꝙ sūt plures alie spēs colere innālis generate per admixtionem:

Alie spēs cole nō nāles qñ cola cū sāguie miscetur.

De colera adusta generata in epate.

De cola i nāli q̄ in stō gñatur .s. prassina ⁊ eruginosa

In quo differt pmā p admixtionē ⁊ per adustionē facte.

De colera colore indica.

cole aduste cū cola nigra nāli vel inali:de qb⁹ auct. nō fe-
cerūt mētionē:q2 raro euenietes. Et si aliqñ inueniant sunt
reducibiles ad p̄dcās.ideo de his Aui. nō fecit mētionē.

¶ De colera nigra siue humore maligno. Cap. xvi.

Olera nigra dupli reperit supra ab au-
ctoribus. vno⁹ vt est nomē gñis
cōiter cōphēdens oēs spēs cole nigre nāles ꝛ
inales. Et vt sic ē idē q̄ melia. Et dr̄ colera ni-
gra a colore:q2 est coloris obscuri. Et dr̄ me-
lia ab effectu quē inducit:q2 eos qb⁹ nimiū
dn̄atur reddit melicos. Hoc tn̄ nomē melia aliqñ ꝯctū ē ad
signandū q̄dā spēm lesionis v̄tutū aialium moraliū que
absolute dr̄ melia siue passio melica:de q̄ dictū ē in sermo.
3° de dispōnib⁹ mēbrorū aiatorū. Et aliqñ sumit̄ h̄ nomen
cola nigra p̄ quadā spē melie inālis facte padustionē cole
q̄ et dr̄ fel nigrū:de q̄ dicet̄ in hoc cap. ¶ Est aūt melia hu-
mor fridus ꝛ siccus. Frigidus:q2 gñatus a cale diminuto.
Siccus:q2 factus ex grossiori pte chili. Et h3 dixit. A. duas
spēs.s.nālē ꝛ inālē. Et nālis dixit ipse.est fex boni sangui-
nis ꝛ turbulētia ꝛ supfluitas. Cuius sapor ē iter dulcedinē
ꝛ ponticitatē.dixit Aui.boni sanguīs:vt signaret q̄ de san-
guie ꝯdistincto alijs hūoribus itellexit. Melia.n.nō ē fex
masse sanguinee nec eius supfluitas.nā eius supfluitas.vt
supra est aquositas.neq3 est fecalis supfluitas cole:q2 cola
nō h3 fecē.neq3 facit residentiā pp sui subtilitatē ꝛ suū mo-
tū. Et q2 ps eius cū sanguie mittit̄ ꝛ alia ps ad chistim fel-
lis. Neq3 est supfluitas flātis:q2 supfluitas separat̄ pfecta
digōne:flā aūt est res ipfecte decocta.partes et flātis nō sūt
bn̄ abinuicē separabiles pp viscositatē suā.ḡ est fex sangui-
nis ꝯdistincti alijs hūoribus. ¶ Dr̄ aūt melia nālis ypostā-
sis sanguis siue melia ypostatiua siue yposastica:q2 a sāgui-
ne p residentiā separatur:sicut ypostasis in vrina. Et dr̄ fex
sanguis.s.actu vel potētia fm diuersas sui partes:vt dicet̄,
tn̄ p hoc q̄ dixit.q̄ est fex denotauit q̄ ei⁹ suba est grossa.
Et p hoc q̄ dixit.est fex ꝛ supfluitas denotauit q̄ est de nā
terre frida ꝛ sicca. Et p h̄ q̄ dixit.turbulētia denotauit q̄
est coloris nigri obscura. Et est saporis dulcis cū ponticita-
te.pdominātē tn̄ ponticitate in sapore. Et pp hāc cām cum
miscet̄ sanguini reddit ipm pōticū. Dulcedo aūt ipsius me-
lācolie nālis q̄ inest ei rōne agēti sūe parati:ꝛ q2 cū residet
trahi secū aliqd sanguis est remissa. Nō fuit aūt totalr dul-
cis pp mām eius esse grossā inobediētē ad recipiēdum. Et
h3 melia nālis duas partes. vna vadit cū sanguine p venas
mixta pp iuuamēta supius dicta.ꝛ ista ps est parua minus
grossa ꝛ minus frida. Et plus participans dulcedine:qdā
tn̄ dn̄t:q̄ ista pars ē minor:ꝛ est hec pars fex sanguis in po-
tētia nō in actu:cū nō vadat separata ab eo p venas:s3 mix-
ta. Alia vō pars ab epate trāsmittitur ad splenē:ꝛ est am-
plior grossior frigidior ꝛ magis pōtica:ꝛ ē fex sāguis actu
q2 sepata mittit̄.aut pauco sanguini mixta ꝛ reᵃ sue maio-
ris grossitiei pars q̄ vadit mixta cū sanguie inuenit̄ aliqñ
dici melia subtilis q̄uis absolute loquendo sit grossa.

¶ Melia vō inālis q̄ nō est ad modū ypostasis vel fecis san-
guis causat̄ trib⁹ modis.s. p adustionē p admixtionē ꝛ p
ꝯgelationē. ¶ Dixit Auic. Cū res humide cū terrestribus
admiscētur separatur terrestreitas ab eis altero duorū mo-
dorū.aut ad modū ypostasis:qñ grossium residet ꝛ descēdit
sicut fex. Et isto° causatur melia nālis.iam dicta:aut p viā
adustionis.qñ.n.res aduritur grossus eius separatur ꝛ sub-
tilis:ꝛ residet ab eo. Aut subtile resoluit̄ ꝛ remanet grossus;
solum̄ p istum modū causat̄ melia inālis q̄ fit p adustio-
nē. Que quatuor h3 distinctas spēs fm mām. Nā oēs qua-
tuor humores aduri pñt. Et sic vna ei⁹ spēs fiet ex adustio-
ne colere. Alia ex adustione flātis. Alia ex adustione san-
guinis.4ᵃ ex adustione melie. Quorū q̄tuor humorū l3 oēs
possint aduri:vnus tn̄ facilius alius difficilius adurit̄:s3
q̄ eius mā est apta magis vel minus. dn̄t adustionē partē

pp quā cām accidit frequētius vnū humorē aduri ꝛ citius
alio. ¶ Dn̄t aūt p̄dicte quatuor spēs p adustionē facte ab
inuicē in suba cōplone ꝛ sapore odore colore ꝛ malitia.
¶ In suba qdē:q2 facta ex adustione cole ē subtilior alia-
rū. Et post hāc facta ex adustione sanguis:ꝛ hāc sequt fa-
cta ab adustione flātis nālis aut dulcis vel aquosi. Et post
hāc q̄ facta est ex adustione aliarū spēꝝ flātis. Et vltio gros-
sior oiū ē facta ex melie adustiōe:sicut ipsa melia grossior
est alijs humoribus. ¶ In cōplone vō:q2 facta est cola cal-
dior est alijs ꝛ acutior:q̄uis ipsa ꝛ oēs alie a p̄dtiio sint cō-
plonis frigide ꝛ sicce.q2 in oibus dn̄ant̄ partes grosse ter-
restres. In oibus tn̄ eis partibus ipsarū grossis alique mi-
scētur partes subtiles acute ignee:q̄uis in vna spē plēs q̄
in alia fm dispōnem patiētis mãe. Et fm subitā actionem
agētis in adurēdo. Et q2 cola est aduri parator ꝛ citius ꝛ
magis subito pati ab agēte adurēte:vn̄ plēs partes ignee ei
admiscētur q̄ alijs hūoribus. Ideo melia padustionē cole
gñata calidior oiū reddit̄. Et post hāc sequt facta ex adu-
stione sanguis. Et post eā facta ex adustione flātis salsi.de-
inde dulcis. deinde nālis. Postea subtilis aquosi. Et post
hāc facta ex melia nāli subtili adusta.deinde ex grossa:po-
stea ex flāte acetoso.deinde vitreo. Et dn̄t qdā q̄ melia fa-
cta ex cola adusta calidior est cola adusta remanēte in gñe
cole:inatie calitate:potētiali:quapp vehemētius ea corp⁹
inflātur. ¶ In sapore vō dn̄t.q2 q̄uis vnaquaq3 spēs ei⁹
habeat acetositatē siue acredinē.q2 ois humor q̄ adurit̄ a
calore putredinali quodāmō infrigidat̄ acquirit de sapore
acetosum. In hoc tn̄ dn̄t: q2 facta ab adustione colere est
acris cū aliqli amaritudine p quā a qbusdā vocata ē melia
amara. Et h3 et aliqualē acuitatē:ꝛ hoc eo q̄ ipsa est ma-
gis apta incinerari a calore adurente q̄ a putrefaciēte. Et
eis humor q̄ incinerat̄ a calore adustiuo acqrit aliquā acui-
tatē pp partes subtiles ignitas q̄ remanēt in eo:pp quā cām
ista spēs melie h3 plus de acuitate q̄ de acetositate: cuius
oppoᵐ est in alijs humoribus:eo q̄ sunt magis apti inci-
nerari a calore putrefactiuo q̄ ab adustiuo. Et hac spēdi-
xit Ipo.4° afflo.qb⁹cūq3 fel acetosū ꝛc. Et tn̄ h3 minus
de acetositate q̄ aliq̄ alia spēs. Facta aūt ex sanguie ē acris
cū salsedine ꝛ aliqli dulcedine. Et salsedo est in ea pp pmixa-
tionē aliquarū partiū amararū acquitarū i adustione cū suis
partibus aqueis. Et facta ex flāte participat̄ cū acetositate
aliqd saporis quē hēbat añ adustionē. Que vō fit ex melia
est acetosior oibus alijs. Ex q̄ facta ex adustione ptis melie
nālis subtilis est magis acetosa q̄ facta ex adustione ptis
eius grosse. Nā facta ex parte melie subtilis est sicut acetū
ꝛ odorat̄ ex ea odor aceti ꝛ cū cadit sup terrā ebullit sicut
acetū:ꝛ a qua fugiunt musce. Et facta ex parte melie grosse
cū cadit sup terrā facit ebullitionē:s3 minorē illa.ꝛ non est
eius odor acris ꝛ horribilis sicut illius. Causat̄ aūt ab eā
ebullitio:q2 partes istius melie subtiles penetrāt p porosi-
tates terre ad partes ĉetri ꝛ inde expellūt partes aereas ibi
reptas:q̄ dū in expulsione veniūt ad partes supficiales ter-
re.phibētur exire p partes grossas q̄ ibi reuenierunt. Et sic
causat̄ ibi ampulatio ꝛ ebullitio. Ideoq3 est q̄ nō sup oēs
terrā cadens facit ebullitionē:sed solū sup terrā raram spō-
giosam. Alie aūt spēs melie proiecte terre non faciūt ebul-
litionē:q2 nō hūt pmixtionē cū tali pportione partiū acu-
tarū subtiliū cū grossis. Sicut neq3 de acetū:neq3 sup quā-
cūq3 terrā piectū ebullit. S3 tn̄ in oi tpe melie aduste rema-
net aliqualis acuitas pp causas dictas:in quā differūt fm
magis ꝛ minus:vt ex dictis colligere potes. ¶ Odore vō
differunt:q2 in nulla alia specie q̄ in facta ex adustione me-
lancolie nālis pcipitur odor acetosus horribilis:imo neq3
etiam multum manifestus. ¶ In colore aūt differunt: q2
q̄uis oēs species eius habeat colorē nigrū cū quadā luci-
ditate:tn̄ quedam species eius est cum maiori nigredine ꝛ
maiori luciditate. ꝛ q̄dā cum minori fm dispositionem
humoris

Quid est cola nigra nālis. ꝛ q̄ h3 duas species.

Melia inālis trib⁹ modis causatur.

Melie. i. e spēs facte p adustionē humorū dfferūt inter se.

humoris ex quo facta est et secundum processum adustionis. Inter omnes tamen facta ex melia est nigrior et lucidior aliis et precipue facta ex subtili parte melie naturalis. Hec est enim illarum species que ab Ypo. in afforismis vocata est fel nigrum quod est lucidum sicut cornu politum. Cuius luciditatis causa est vehemens nigredo et densitas substantie eius cum reflexione lucis que facit super superficiem eius. Et fortasse prouenit illa luciditas propter quasdam partes igneas per adustionem productas et postea in ea retentas. ¶ In malitia vero ordinem dixit Aui. quod inter omnes species eius illa est deterior que fit per adustionem cole. Inducit enim egritudines deteriores corodentes. Verumtamen sunt leuioris spatij citius susceptibiles curationis: eo quod est subtilior et acutior aliis. Et post eam in malitia est illa que facta est ex adustione subtilis partis melie naturalis. Et similiter est post eam in breuitate spatij et facilitate receptionis cure suarum egritudinum. Et prius hanc sequitur in malitia et breuitate et facilitate curationis suarum egritudinum que facta est ex adustione partis grosse melie naturalis. Et post hanc sequitur in malitia facta ex adustione flatis. Et vltimo facta ex adustione sanguinis. Egritudines tamen facte ex adustione sanguinis sunt breuiores et facilius recipientes curationem facti ex adustione flatis. effrenitas enim maior reperta in humoribus dictis cum aduritur grauare facit egritudines deteriores. Et quia cola est omnium magis effrenis: ideo adusta est maioris malitie aliorum. Et post eam in effrenitate est melia et precipue pars eius subtilis adusta. ¶ Melia vero innaturalis per admixtionem raro fit maxime in corpore naturaliter disposito et bono vtente regimine: quia raro accidit quod melia alteri humori misceatur ipsum vincentem in commixtione. Potest tamen aliquando euenire maxime in corporibus male dispositis et malo vtentibus regimine maxime multiplicante meliam. Et habet diuersas species secundum diuersitatem humoris qui ei admiscetur sicut si ei misceatur cola vel sanguis aut flatis. ¶ Et scias pro completa noticia humorum per admixtionem factorum innaturalium quod quilibet humor naturalis potest effici innaturalis per admixtionem humoris innaturalis sui generis: sicut sanguis naturalis per admixtionem sanguinis innaturalis potest effici innaturalis. Et consimiliter de aliis. Et insuper ad generationem alicuius humoris innaturalis possunt concurrere duo vel plures humores naturales innaturales eiusdem generis vel diuersi quamuis auctores de huiusmodi non fecerint mentionem. ¶ Melia vero facta innaturalis per congelationem adhuc rarius inuenitur. Fit tamen aliquando frigiditate forte vel adueniens humori plurimas eius partes humidas exprimit: ita quod remanent partes grosse superabundantes in tantum quod humor ille ducatur extra naturalitatem suam et transeat in humorem alterius generis: grossiorem tamen eo: et est humor melicus innaturalis. Et materia huius melie innaturalis est flatis grossum et non alius humor: quamuis dicant quidam quod possit fieri a sanguine licet rarissime: Nam a frigiditate agente potest aliquando multum inspissari. Et auctores per hanc congelationem grandem dicunt inspissationem substantie et non congelationem veram. Non enim potest reperiri in corpore nostro viuente frigiditas congelans sicut est congelatio glaciei: sed bene potest inueniri frigiditas inspissans. ¶ Sunt autem qui addunt 4^m modum secundum quem humor naturalis potest effici innaturalis. et iste modus est per putrefactionem ipsius naturalis humoris. iste tamen modus reducit ad modum adustionis. Et tetigit ipsum A. cum: vt supra de sanguine innaturali tractauit. ¶ Dixit. Gal. 4. affo. in comment. affo. medicos vero inferius etc. quod melia portat corruptionem omnium humorum. Et est illud quod dixit Haly. 4. theorice. quod omnis humor potest in meliam innaturalem conuerti. ipsa vero in nullum. Nam omnis materia corporis irregressibiliter in frigidam et siccam et sic in naturam transire melicam. ¶ Dixit Gal. 5. de vtilitate particularum quod humiditas melica est pauce quantitatis. superfluitas aquosa que euacuatur per vrinam est multe quantitatis. Et superfluitas colica est medie quantitatis. Et sic voluit quod plus de cola fit in corpore quam de melia. Cuius oppositum licet Ge. quod sic probare nititur plura sunt membra que egent melia quam que egent cola. quia plura sunt membra spermatica frida et sicca melica. Et declarat hoc per simile in musto et oleo in quibus fex residens est amplior ea que supnatat. Et ita similiter esse oportet in sanguine. Pro-

Melia innaturalis facta per admixtionem alterius humoris causa (?)

Melia facta innaturalis per congelationem.

Vtrum in corpore plus fit de colera quam de melia.

Quando generatur (?) causa nigrorum meliae colice et illarum (?)

pterea dixit Gen. quod Gal. intellexit non de cola et melia que vadunt per venas mixte sanguini: sed de eis que mittuntur ad receptacula vt expellantur. Nam pro certo portio melie que mittitur ad splenem minor est portione cole que mittitur ad cistim fellis. ¶ Dixit Aui. primo primi. capitulo de humoribus quod quies est causa motus flatis. Vnde Albertus bononiensis dixit quod Aui. intellexit de motu flatis qui insequitur ipsum a forma specifica que mota mouetur de die in diem quies ergo est causa talis motus: quia magis accidit talis motus in quiescentibus quam in mouentibus. eo quod magis accidit in hora quietis. scilicet de nocte quam de die. Gentilis autem dixit quod Aui. non intellexit de motu locali flatis: sed de motu alterationis. quia scilicet per quietem corporis flatis magis nos alterat. quia per quietem magis multiplicatur flatis. vnde nos plus alterat. Et sic quies est causa motus corporis flatis. Et subdit Aui. et aliquis melie species. scilicet moueri quies est causa. Et hoc ideo quia propter multam corporis quietem multiplicatur melia. illa tamen maxime que efficitur per congelationem: quamuis etiam melia facile multiplicetur per quietem. Et sic quies reddit fortes aliquas species melie: et est causa motus earum. ¶ Dixit. Gal. 4. affo. in commento affo. superius adducti. melia est nequior aliis humoribus: non intelligens absolute. Nam cola eruginosa est nequior aliqua specie melie. Sed intellexit quod melia naturalis comparata ad alias species humorum naturalium est nequior illis. Et melia innaturalis facta per adustionem comparata ad humorem ex quo fit est nequior eo: ita quod si cola eruginosa transiret per adustionem in meliam ipsa melia esset nequior cola eruginosa. ¶ Quod autem dixit Aui. quod melia adusta remanet solus cinis. aut si huic simile diceretur de aliquo alio humore adusto non intelligitur de ea melia vel eo humore cum retinet formam humoris: sed intelligitur quod pars terrestris in humore adusto multum dominatur parti humide ipsius. ¶ Cumque auctores dicunt de aliquo humore quod sit innaturalis non intelligunt quod sit innaturalis: quia non producitur a natura: sed quia non potest attingere finem suum. ¶ Dixit Gen. quod cola ratione modi substantie est grossior sanguine: quia vlterius decocta: sed ratione qualitatis et virtutis ac etiam operationis est eo subtilior. ¶ Dixit Ge. quod ex 1° de virtutibus naturalibus 2° capitulo. circa finem eligitur a Gal. quod cola ratione modi substantie est subtilior sanguine. Nam sicut aquositas vrinalis est subtilior cola: ita cola est subtilior sanguine. Et ratio est: quia cola fit ex parte subtiliori quam fiat sanguis. Nec obstat dicere. quod sit magis decocta. Nam licet verum sit quod quando decoctio aggregat partes rei que coquitur ingrosset. tamen quando segregat non ingrossat. Modo cpar in sui decoctione segregat. et in tali segregatione aliquam partem ingrossat vt meliam. aliquam subtiliat vt coleram. quamuis melia sit siccior et terrestrior cola: tamen cola magis desiccat corpora quam melia. Et hoc non est. quia sit siccior. sed quia calidior et subtilior existens magis per membra penetrat. ¶ Et cum dicitur quod flatis naturale est fridius melia naturali. Verum dicitur: quia sic ex effectibus eorum patet. Et similiter flatis innaturale est fridius melia innaturali secundum genus. secundum autem speciem non. Nam licet reperiatur aliquod flatis innaturale quod est fridius omni specie melie innaturalis vt vitreum. tamen reperitur aliqua species melie innaturalis que est frigidior aliqua specie innaturalis flatis vt salsi.

Quomodo melia est nequior aliis humoribus.

Non intelligitur quod humor adustus fit cinis.

Non intelligitur quod aliquis humor est innaturalis.

Quomodo colera est subtilior sanguine.

Non intelligitur quod flatis naturale est fridius melia naturali.

¶ De secundis humiditatibus effectu digestionis 1°. Ca. xvij.

Supra dictum est quod effectus digestionis tertie que est illa que fit in membris est humiditas secunde: dicte secunde ad differentiam humorum de quibus vt patuit possunt dici humiditates prime. Vel sic dicte: quia non in eas immediate et primo conuertitur nutriens: sed secundario et mediante humore: in quem nutriens primo conuertitur propterea dixit. A. humiditates secunde sunt humores qui a principali dispositione conuersi membris delegati fuerunt: sed modum operatione perfecta alicuius eorum partes effecti sunt. Dicuntur autem humiditates secunde humores non sub propriissimo significato humoris: sed sub propriori: vt supra patuit. Et sunt a principali dispositione conuersi. id est a propriis et naturalibus dispositionibus humorum expoliati primorum et secundum formam transmutati. ¶ Sunt autem secunde humiditates quatuor que ex ordine nomen acceperunt dicuntur enim prima 2ª 3ª et 4ª. Et non sunt quatuor: et quatuor

Humiditates secunde sunt quatuor.

humoribus fiūt.s.ex vnoquoq̧ humore vna. Sed q̄tum fuerūt pp̄ difformitatē adhuc cap magnā p̄cipue p̄me ex tis ad nam mēbrop.qua pp̄ oportuit ipam p̄mā humiditatū secundap p plures transmutatiōes disponi v̄sus nāz mēbrop:q̄uis oēs scd̄e hūiditates re^a humop dicant̄ eē nutriens p̄pinquū:q̄re oportuit p̄mā hūiditatū scd̄ap cōuerti in scd̄am:ꝛ scd̄am in tertiā ꝛ tertiā in q̄rtā. Et non potuit p̄ma ꝯuerti in tertiā vel q̄rtā sine medio pp̄ dictam difformitatē magnā:pp̄ q̄ʒ scd̄a hūiditas non potuit etiaʒ trāsmutari in q̄rtā sine medio:cū nā in suis p̄cedat opatio nibus ordinate nō cōmittens saltū. hec aūt transmutatio scd̄ap hūiditatū vnius.s.in alterā s̄m quosdam nō est s̄m formā̄: ita q̄ s̄m eos nō differūt sp̄ē:sed oēs eadē forma in formāt̄ acq̄sita trāsmutatiōe sanguis sine masse sanguinee in p̄mā ipsap hūiditatū. Cuius p̄me hūiditatis forma est ēt forma aliarū triū hūiditatū. ¶ Dīnt tñ.dn̄t p̄dicti.s̄m quosdā modos sub̄e ꝛ s̄m q̄dā accn̄tia:q̄ nō variant sp̄ēʒ. S̄m v̄o alios ipse abinuicē differūt sp̄ē:ita q̄ alia ē forma hūiditatis p̄me alia scd̄e alia tertie ꝛ alia q̄rte. Et sic transmutatio vnius in altera est s̄m formā:ꝛ nō solū s̄ʒ accn̄tia. Et dn̄t.q̄ q̄uis sint plures ꝛ diuerse sp̄ēs.non tñ digōnes oēs fuerūt plures p̄dictis:imo oium istaruʒ q̄tuor hūiditatū scd̄ap nō est nisi vna digō cōis q̄ fit in mēbris. ¶ Et fiūt oēs q̄tuor hūiditates p̄dicte ab eodē agēte i diuersis tñ locis mēbrop. Nā in capitibus venarū puarum mēbra imbibētiū ꝛ in poris ēt ipsarum venap calīm nāle agēs in sanguinē agēdo īducit formā p̄me hūiditatis. Et i porositatibus mēbrop cōibus agit in p̄mā hūiditatē p̄dictā illuc attractā īducēdo formā scd̄e hūiditatis. Et in porositatibus mēbrop p̄ticularium agit i p̄tē vt apparebit dicte scd̄e hūiditatis illuc attractā ꝛ appositā inducēdo formā tertie hūiditatis:ibidēq̧ in dictā tertiā hūiditatē agendo iam appositā inducit formā q̄rte hūiditatis. Agēs tñ p̄ncipale est v̄tus digestiua ministrās. ¶ De dicta tñ q̄rta humiditate differūt sapiētes abinuicē. dn̄t.n.eop q̄dā q̄ ipsa est informata forma mēbri ꝛ est aiata.ꝛ q̄ eius forma inducit̄ a v̄tute nutritiua nō a digestiua mistrante. Et dn̄t q̄.A.min^9 cōiter diffinuit hūiditates scd̄as q̄ʒ diuiserit. Nā diuisit eas i q̄tuor:sed diffō q̄ʒtū ad illā p̄tē q̄ dicit.q̄ nō sunt effecti pars alicuius mēbrop simpliciū opōne p̄fectā:nō cōpetit nisi p̄mis tribus de dictis humiditatibus. Imo inter eas sunt q dicūt.q̄ dicta diffō q̄ʒtū ad illā p̄tem non cōpetit ēt tertie hūiditati in mēbris carniformibus:sed apud eos ipsa est in ipsis mēbris informata forma mēbri:p̄pea q̄ non fuit tanta difformitas sanguis ad mēbra carniformia:q̄ egeret sanguis tot transmutatiōib^9 ad nutriendū ipsa carniformia mēbra quot ad sp̄matica pp̄ sanguinē eē magis difformē ad mēbra sp̄matica. ¶ Et ex eis sunt q dn̄t.q̄ dicta diffō ꝯuenit tertie hūiditati s̄m dictaʒ p̄ticulā.q̄m ꝛ si ipsa sit apposita:nō tñ est vnita. ¶ Sunt aūt ꝛ alij sapiētū dicētes q̄ dicta diffō cōpetit oibus dictis q̄tuor hūiditatibus scd̄is tota.ꝛ q̄ʒtū ad oēm eius partē. P̄mis tñ tribus cōpetit in oibus mēbris q̄ʒtū ad fieri cop ꝛ quātū ad fcm̄ esse:sed q̄rte nō cōpetit nisi quātū ad fieri eius. s̄m.n.ipsius fcm̄ esse ipsa est p̄s mēbri opōne p̄fecta:ita q̄ est īformata forma mēbri. Et cū dī q̄ tertia ꝛ quarta hūiditas sunt obtū v̄tutis nutritiue dicūt vep esse q̄ʒtum ad q̄sdā opōnes ipsius v̄tutis nutritiue:sed quo ad oēs nō nisi q̄rta in fcō esse:sed in aliis opōnibus sunt obtū v̄tutis digestiue ministrātis mēbrep. Et hoc dn̄t tenētes q̄ p̄dicte hūiditates scd̄e differāt sp̄ē. Nā si nō sic differrent oēs essent obtū v̄tutis nutritiue neq̧ in eis aliq̄d operaretur v̄tus digestiua ministrās. Et fortasse hoc est magis cōsonū v̄itati. Nō.n.differūt abinuicē scd̄e hūiditates in sup̄fluitatibus.q̄d est vnū de req̄sitis ad variatiōnē digōnis:vt supra patuit. ¶ Cōciliator ꝛ Gen.cum plribus aliis posuerūt q̄ tertia.ꝛ q̄rta.hūiditas sunt obtū v̄tutis nutritiue:

An q̄rta humiditas sit aiata ꝛ sit obtū v̄tutis nutritiue ꝛ sic tertia.

Opinio cōciliatoris ꝛ gen. [illegible]

ue:ꝛ differūt sp̄ē a p̄ma ꝛ scd̄a:q̄ sunt obtū digestiue ministrātis:sed tñ scd̄a hūiditas nō differt sp̄ē a p̄ma. Nā scd̄a hūiditas p̄p̄rie nō est nisi vapor eleuatus a p̄marū p̄ma digerit̄.ꝛ hoc vt n̄at tertia. Hʒ.n.p̄ma hūiditas multas p̄tes aq̄as nō q̄dē pure aq̄as:sed mixtas cū q̄buidā p̄tibus vnctuosis aereis q̄ vapor postea coagulat̄ ꝛ efficitur sicut ros. qua pp̄ inferūt q̄ scd̄a hūiditas nō est v̄e mediū i nutricatiōe:q̄d est dicere non est necīi q̄ p̄ma hūiditas ꝯuertat̄ in scd̄am añ q̄ʒ in tertiā vt nutriat:q̄re dn̄t q̄ scd̄a hūiditas nō dī scd̄a ab actu nutricatiōis:sed soluʒ ab ordine nūerali. Nā dn̄t ipsi.cū digō in n̄atiuo p̄cedat ingrossādo nō fuisset p̄ma hūiditas ꝯuersa in scd̄aʒ q̄ est subtilior ea. Dn̄t tñ.q̄ aliq̄ñ boris necītatis scd̄a hūiditas ꝯuertit̄ in tertiā sub actu nutricatiōis:ꝛ hoc q̄ʒtū ad p̄tes eius aereas vnctuosas dictas eleuatis sil' cū p̄tibus aq̄is in vapores. Et necītas tunc forte cū corpus careret nutri^o alio. Unde iferūt q̄ scd̄a hūiditas est sup̄fluitas p̄me.cuius vtilitas est humectare mēbra ꝛ reuocat̄ a nā vt eaʒ ꝯuertat in tertiā nō dicto t̄p̄e necītatis. Et iō assimilāt ipam flāti nāli q̄d est sup̄fluitas sanguis hoies humectare mēbra ꝛ cōuerti in sanguinē nutritiuū necītatis t̄p̄e. Et in sup addunt q̄ p̄ iteremptionē fcām a r^e hūiditate sup mēbra ipsa ad nutricatiōeʒ melius disponūt. Et p̄dicta dn̄t fuisse de mēte Aui.in diffōne ipsius scd̄e hūiditatis cū dixit.q̄ ipsa est apta ꝯuerti in nutri^m cū mēbra nutri^o carētq̄n dixerit. Cū fuerit in corpore nutri^m copiosum ipsa nō ꝯuertitur:s̄ʒ retinet̄ i mēbris pp̄ vtilitates dictas. ¶ Glosator vero Dynus ꝛ p̄les alij dixerūt. q̄ 2^a.hūiditas differt a prima s̄m formā.ꝛ est grossior ea. Et est v̄e mediū i nutricatiōe:ita q̄ impoīe est p̄mā hūiditatē ꝯuerti in tertiā nisi prius ꝯuertat̄ in scd̄am. Nā non cōmittit nā saltū.cū eius actus sint ordinati.neq̧ potuisset p̄ma ꝯuerti in tertiā sine transmutatiōe media pp̄ difformitatē magnā iter carū tertia hūiditas sit lōge grossior p̄ma ꝛ appropinquet sub̄e mēbrop.imo:vt supra s̄m quosdā est carniformiū sub̄a. Hoc dn̄t Hal. voluisse 6°.theorice ca^a.7°.vbi dixit.i nutritiōnē necīam fore hūiditatē q̄ dī ros q̄ est 2^a.hūiditas. Et adducunt ad hoc s̄niam Aui.cū q̄tuor posuit digōnes ꝛ dixit. tertiā fieri in venis p̄ q̄ʒ voluit p̄mā hūiditatē fieri. Et q̄rtā voluit fieri in mēbris p̄ ꝯuersionē p̄me hūiditaŋ i scd̄ā. Et ꝯfirmāt p̄ hoc ratiōe:q̄ nisi esset mā nutrimīti nō fieret penes eā p̄ma sp̄ēs ethice. Cū sp̄ēs ethice distinguant̄ ꝛ cōsiderēt̄ penes minorē ꝛ maiorē siccitatē mēbrop. Et penes cōsūptiōem humiditatū nutrimētaliū. Et dn̄t.p̄ in v̄bis Aui.in dicta diffōne rōnis nō colligit̄ nisi q̄ corpus non s̄p nutriat̄:q̄ nō s̄p est necīa rastauratio:s̄ʒ cū est necīa tūc ros ꝯuertit̄ in tertiā hūiditatē ꝛ nutrit. Et dicūt nō fuisse necīum in tertia digōne resultare humiditatē sup̄fluā sil'r sicut in 2^a digōne:q̄ p̄ma humiditas de scd̄is est multum hōgenea in suis p̄tibus re^u chili. Asserūt aūt.q̄ 2^a.hūiditas.s.ros hʒ duas p̄tes vnā q̄ est rorida fluida scā per viā vaporis. Cuius p̄tis p̄s minus ꝛ pura ꝛ q̄si superfluica resoluit̄. Et alia eiusdē p̄tis p̄s retinet̄ pp̄ vtilitates supradictas. 2ª aūt p̄s eius est magis firma ꝛ grossa grossior p̄ma hūiditate.minus tñ grossa hūiditate tertia. Et ista est mā nutrimēti. ¶ Auc.āt 2°.colliʒ de scd̄is hūiditatibus non tetigit nisi tres vltimas:ita q̄ p̄ma cap est ros:illa.s.que ē 2ª apd̄ Aui. Et nō posuit p̄mā hūiditatē pp̄ cām q̄ dicet̄. In rei tñ v̄itate sunt q̄tuor opposite q̄tuor siccitatibus tactis a Gal.7°.terrap.ca^o 6° vbi posuit q̄tuor siccitati sp̄ēs oppositas q̄tuor scd̄is hūiditatibus:ita q̄ vnaqueq̧ sp̄ēs siccitatis illius ꝯsiderat̄ penes cōsumptionē alicui^9 dictap scd̄ap hūiditatū. ¶ Est aūt p̄ma siccitatis sp̄ēs s̄m Gal.in q̄ p̄uat̄ corpus.s.sub̄a solida mēbrop hūiditate. Et ista ab Aui.posita est vltima siccitas q̄ dī marasmus siue tabes ꝛ est 3^a sp̄ēs ethice q̄ est opposita q̄rte hūiditati.ex huius.n. ꝑditiōe cāt̄ marasmus. ¶ 2^a siccitatis sp̄ēs est i q̄ p̄uat̄

Opinio glosatoris ꝛ dyni ꝛ aliorum.

Auc.tres tātū posuit de hūiditatibus scd̄is.

[illegible] ꝛ eo[illegible] q̄tuor siccitatib^9 opponātur.

humiditate

humiditate sub̄a tenera coagulata mēbroꝝ sicut piguedo ⁊ caro tenera. Et ista est penultia ſʒ Aui. ⁊ est 2ª spēs ethi ce q̄ ē opposita tertie hūiditati ⁊ eius ꝯsumptiōe ꝓducta.

[illegible] secundarum huiditatum.

¶ 3ª v̄o siccitatis spēs est in q̄ mēbra in teneris ⁊ solidis ꝓuant hūiditate rorida ⁊ nutrimētali disseminata in eis q̄ ab Aui. ponit̄ p̄ma spēs ethice opposita hūiditate scđe ⁊ ex eius eueniēs ꝑditione. ¶ 4ª āt siccitatis spēs dixit Gal. est ꝯsistēs penes ꝑuas arterias ⁊ vēas mēbris appropatas q̄ ex paucitate ⁊ penuria boni sanguis cāt̄. Et est opposita p̄me hūiditati q̄ mediate ex sanguie cāt̄ ⁊ sanguini est sat ꝓpinq̄ ⁊ silis: cuius ꝓpinqtas ⁊ silitudo fuit cā ꝑꝑ quam Aue. de ea nō fecit mētione. ¶ Pria hūiditas noīe caret. pōt tñ vocari hūiditas sanguica ꝑꝑ dictā silitudinē. Scđa vocat̄ ros. q₂ sicut ros ſpgit̄ sup supficiē terre. ita ipsa dis seminat̄ sup mēbra. Tertia dr̄ cābiū sic dicta: q₂ ponit̄ ⁊ cedit loco ptis deꝑdite ⁊ est ei ēt cābiū. Quarta dr̄ glutē: q₂ ligat ⁊ vnit ptes mēbroꝝ. sicut ligna vniunt̄ p gluten. siue colā. Sic ergo modis supradictis dicte scđe hūiditates sunt mā ꝓpiq̄ nutrimēti.

De p̄ma hūiditate de scđis.

¶ Inqt Gal. primo de vitijs febriū. ꝑticule nutriunt̄ p̄m ex hūiditate totius corporis disseminata ſʒ medias mēbroꝝ regiōes hoc āt tertia pficitur digōne. Dixit. n. p̄mo de v̄tutibus nālibus q̄ nutrim qđ est actu nutriēs tertia digōne elaborat̄. ¶ Est āt p̄ma hūiditas de scđis humor in foraminibus ꝑuaꝝ venaꝝ cōtentus mēbris simplicibus ꝓpinquaꝝ mēbra ībibentiū. Et fuit eius mā sanguis q cū illuc ꝑuenerit retinet̄ ⁊ digerit̄ v̄tute illaꝝ venaꝝ capillariū ⁊ v̄tute illoꝝ mēbroꝝ in qbus est ⁊ trāsmutat̄ in p̄mā hūiditatē. Et qđ dixit Aui. p̄ma p̄mi caº. de q̄litate gn̄ōnis humoꝝ. q̄ sanguis ab orificijs venaꝝ resudādo ex pte diuina labit̄ in mēbra. intellexit in dcā orificia q̄ iam sapiūt nām mēbroꝝ q̄ ībibuntur. vel p sanguinē itellexit p̄dictā p̄mā hūiditatē: q̄ ꝑꝑ dictaʒ silitudinē pōt dici sanguis. ipsi. n. inest motus localis q est vt q̄si resudādo a dictis orificijs dissemiet̄ ⁊ fluat i porositatibus mēbroꝝ cōibus: ita q̄ ēt ad porositates mēbroꝝ ad q̄ nō terminant̄ vene. qm̄ in illis venis ⁊ coꝝ orificiis tm̄ de ea gn̄at̄ ⁊ in poros ipsaꝝ venaꝝ vt sit illis i nutrim. Et. n. dn̄t qdā p̄s sāguis magis cōformis venis dum p eas discurrit ingredit̄ poros coꝝ. Et in eis in p̄mā hūiditateʒ ꝯuertit̄ nō ꝑ nutrimento cōi toti: sed ꝓpo ipsaꝝ. Licet dicant alij q̄ nō solū p̄s venis magis ꝯformis poros earum ingredit̄: sed ex alio sanguie. ⁊ ibi ꝯuertit̄ in p̄mā hūiditatem ꝑ nutrimēto eaꝝ: ⁊ ēt totiꝰ. Recipit. n. p̄ma hūiditas ī sua gn̄ōne aptitudinē ⁊ dispōsitiōeʒ cōem vt fiat nutrim ꝑ oībus mēbris: sed postea ipsius dissemīnatio fit ꝯformit̄ ſm nām vniuscuiusqʒ mēbri. Et sic p̄mus actus siue prima opatio tertie digōnis manifestat̄ in capitibus venaꝝ paruarum dictaꝝ ⁊ poris eaꝝ in qbus p̄ma hūiditas ꝯtinetur. Illud āt dcm̄ cōe qđ qcqd est stans in venis est sanguis vl̄ alius de p̄mis hūoribus hʒ v̄itatē de v̄a ꝯcauitate earum non de capitibus vel poris ipsaꝝ. Nō assignat̄ āt p istius p̄me humiditatis ꝯsumptiōem aliq̄ spēs ethice fieri: quia nōdū intrauit porositates mēbroꝝ: sed stat in locis dictis. Ethica aūt est infra mēbris. i. hūiditatibus stātibus i porositatibus mēbroꝝ: q̄ humiditates appellate sunt al̄s ab auctoribus mēbra rōne dispōnis ⁊ finis eorum ꝓpinqui. Quidā tñ dn̄t. q̄ p̄ma spēs ethice attendit̄ penes hūiditatem scđam. sil̄ ēt ⁊ penes p̄mā ꝑꝑ ꝯformitatē q̄ꝫ hn̄t adinuicem vt dicet̄. Et hec qdē p̄ma hūiditas postq̄ꝫ exit orificia venaꝝ ⁊ disseminat̄ anteq̄ꝫ p digōnē fiat scđa hūiditas stat cū dispōnibus suis cū qbus disseminat̄. Et hinc ē q̄ al̄s. in fricatiōe ossiū appet nutrimentum ipsoꝝ coloris rubei q̄si sanguis. qđ non est nisi p̄dicta p̄ma hūiditas nō adhuc transmutata in scđam q̄ est illius coloris. Et dicūt qdā q̄ de p̄ma hūiditate q̄ gn̄atur in poris venaruʒ aliq̄si portio supabundans miscet̄ sanguini ⁊ vadit sil̄ cum eo p venas ꝑꝑ q̄ꝫ cām dn̄t aliq̄ñ se vidisse sanguinem q̄si dealbatū egredi in flōmia. Et ꝑꝑ hanc ꝯmixtiōem q̄ꝫ facit cuꝫ sanguine: lʒ ipsa hūiditas p̄ma sicut ⁊ alie tres sit expoliata a cāis qbus accidit putrefactio ꝯsiderata a medicis: nec possit p se putrefieri ⁊ facere febrē putridā vt patuit in sermone de febribus. tamen sanguini mixta pōt putrefieri ⁊ facere febrē putridā q̄ reducit̄ ad sinocham de putredine. ¶ Hʒ aūt h̄ p̄ma hūiditas silitudinē cū sanguine: ⁊ p̄mo ex pte loci. Nā sanguis hʒ locū suū in venis: ⁊ ista in capitibus ⁊ poris venaꝝ. Secūdo i sub̄a: q₂ sicut sanguis sub̄a est etherogenea in partibus suis. ita ⁊ ista p̄ma hūiditas: ⁊ licet nō tm̄. tertia in colore: q₂ ista retinet adhuc de colore sanguis. sunt. n. alie tres hūiditates albe: sed ista p̄ma retinens adhuc de dispōnibus sanguis est rubea: sed nō q̄ꝫtū sanguis: imo eius rubedo ad quādā declinat albedinem. ¶ Ros v̄o q̄ est secunda hūiditas: dixit Aui. est humor p oīa simplicia trāsiens mēbra sicut ros q in nutrim ꝯuerti aptus est cū corpus nutrimento caret. Et vt membra humectet cū aliq̄ cā fortis ea exiccauerit. In q̄ diffōne. A. tetigit ābas ptes istius hūiditatꝫ. s. solidā cū dixit. q̄ i nutrim ꝯuerti est apta: ⁊ roridā fluidā cū dixit. ⁊ vt humectet ea. Et in p̄ma pte tetigit nec̄itatē eius in corpe. ⁊ ēt in secūda. vtilitatē. Et huic secunde hūiditati inest motus localis. mouet̄. n. a porositatibus cōibus ad pticulares ibiq̄ꝫ fit tertie hūiditas q̄ amplius nō mouet̄ localr̄ ſʒ totū.

De scđa hūiditate de scđis.

¶ Et vocat̄ ista tertia hūiditas cābium. Et ē dixit Aui. humor q paulo añ coagulatus fuit. Et est nutrim qđ ex pte cōplōnis ꝯuersum est: sed ex parte sub̄e siue eēntie cōplete ⁊ silitudinis nōdū est ꝯuersum. Et assilant qdā cambium carni tenere nōdum solidate ⁊ densate.

De tertia hūiditate de scđis.

¶ Scias. q̄ in cābio ſm se totū ꝯsiderato est diuersitas in ptibus suis magna ſʒ diuersitatē mēbroꝝ diuersoꝝ i quoꝝ porositatibꝰ ē appoim: sed in eo ꝯsiderato ſm suas pticulares pticulas eiꝰ membris delegatis est hōgeneitas ⁊ silitudo in partibus ſm hōgeneitatem particule in cuius porositatibus est appositum. Et ſm plīmos cābium nō est aiatū nʒ informatū forma membri. est. n. p̄mū obtū v̄tutis nutritiue in qđ nutritiua v̄tus solū p̄mā eius opōnem opata est cōplete q̄ est localis appositio. Qđ aperte signauit Aui. cum dixit. q̄ est humor coagulatus sed nōdū solidatus: q₂ tūc esset vnitꝰ. Et dixit. est nutrim qđ in membroꝝ sub̄am ex parte complōnis ꝯuersum est. s. non oīmoda: qm̄ si oīmodā cōplōnem mēbri hīet: hīet ēt ⁊ sub̄am eius ⁊ esset vnitū: sʒ parū per remisse ab oīmoda ⁊ ei satis ꝓpinq̄. Et ad hoc significandum. q̄ non hʒ oīmodam cōplōnem membri subdit Aui. q̄ ex parte eēntie complete ⁊ silitudis nondum ꝯuersum est. Et sic voluit. q̄ ei deficiant due opationes v̄tutis nutritiue. s. nutritio ⁊ assilatio. Et supradictuʒ est. q̄ cambium in fieri est obtū v̄tutis digestiue ministrantis. sed in facto esse est obtū virtutis nutritiue.

Qr cābiū sit aiatum

¶ Sunt autem: vt supra patuit qui volunt q̄ cābium licet in membris spermaticis non sit vnitum. est tamen vnitum i carniformibꝰ aiatum ⁊ informatum forma membri: qđ dicunt. significauit Aui. cum de quarta humiditate dixit. q̄ ipsa est per q̄ꝫ ꝯtinuitas membrorum spermaticorum ꝯsistit acquisita ex gn̄ōne. ergo innuit ⁊ significauit. q̄ est alia humiditas ab humiditate quarta. que est ꝯtinuatiua membrorum carniformium: sed talis nō potest esse nisi humiditas tertia. Et sic in carniformibus v̄tus nutritiua compleuit in cambio appōnem vnionem ⁊ assilationem: qm̄ vt supra per eos patuit ad conuersionem nutrimenti in carniformia sufficit tp̄s paruum per similitudinem in sub̄a ipsoꝝ. Ideoq̄ꝫ dicūt. q̄ Aui. dixit. est humor qui ante parum coagulatus est. i. in paruo spatio tp̄is. Indicans per hec membra carniformia in que in ꝑuo tp̄e coagulant̄ cōpōne facta ad spmatica in que non ex paruo tp̄e: sed in multo coagulantur ꝑꝑ ipsorum soliditatem ad q̄ꝫ soliditatem: non potest ꝑuenire cambium in tempore paruo. Et dicunt. confirmādo dicta

sus:scd̄am spēs ethice cāri ex consumptione humiditatis substātifice membrorum carniformiuz vt p̄mo de differentiis febrium. dixit Gal. & ēt Aui. p̄ma q̄rti. Sed scd̄a spēs ethi ce consideratur penes cōsumptionem humiditatis tertie apud oēs auctores. ergo ipsa est substantifica & vnita & ani mata.

De q̄rta hūiditate de kōis.

ℭ Gluten v̄o qui est quarta humiditas. dixit Aui. est humor qui est intus in mēbris simplicibus a p̄ncipio natiuitatis: per quem eorum continuatio consistit. cuius p̄n^m est ex spermate. Et dixit prima quarti. q̄ per hui⁹ de structionem & consumptionem perueniunt mēbra ad se patione. Dixit Aui. a p̄n° natiuitatis: non q̄ gluten sp̄ sit ex gnōne. q̄ imo est ēt gluten nutrimītale sicut & alie tres sunt humiditates. Sed iō dixit sic. q̄ ista humiditas q̄rta nutrimentalis sit idem nuō cum hūiditate p̄exīte ɔtracta a gnōne. Ista nanq̄ humiditas quarta considerata s̄3 suū fieri est tota nutrimentalis: sed considerata in facto esse in quo est idem cum membro: & membrum est a natiuitate: iō ipsa ēt pōt dici a natiuitate. Ex dictis dī de glutine diui sio talis: q̄ aliud est acq̄situm ex gnōne & aliud: ex tp̄e. s. ex nutrimento. Et sicut ex gnōne gluten aliquando fuit san guis mēstru⁹ vel sp̄ma. ita nutritibile aliq̄n fuit hūiditas scd̄a.

Mō p̄di cte q̄tuor hūidita tes adinui cem diffe runt.

ℭ Predicte quatuor humiditates dr̄nt ab inuicē in mō sube: q̄ꝛ a p̄ma vsq̄ ad vltimam ꝓcessus fuit semp̄ in grossatio & densatio & solidatio. prima. n. liq̄dior ē scd̄a. s. ptis eius q̄ est mediū in nutricatione. & scd̄a liq̄dior est q̄ꝫ tertia. Et tertia minus solida est q̄ꝫ q̄rta. Et dr̄nt i colore: q̄ꝛ incipiunt a rubeo & tendūt in subalbū prima. n. rubea est mō dicto supra. scd̄a est alba & minus t̄n̄ q̄ꝫ tertia s̄m totum: sed s̄m ptē pōt aliqua ps scd̄e hūiditatis esse albe dior aliqua pte tertie: Nā p̄dicte hūiditates accipiunt de albedine plus & minus s̄m colorem mēbri cui finalr̄ silari dicūt. Humiditas. n. veniēs in nutri^m carnis minus alba ē veniēte in nutri^m ossis. neq̄ obstat q̄ caro incisa appeat rubea: q̄ꝛ illa rubedo est ibi pp̄ sanguinē sp̄sum super cā in incisione. Caro. n. tendit ad albedinē sicut appet i carne decocta aut multum lota & sanguine nūdata eius tamen albedo est remissa maxime cōpata ad albedinē ossis.

Sanguis nō potest nutrire mēbra nisi sic̄ouerta tur in se cūdas hu miditates

Et id circo eius color appens rubeus non arguit vt qdam iam dixerunt. q̄ ipsa nutriat̄ ex sanguine in secundas humidi tates nō ɔuerso. imo o3 q̄ sanguis carnem nutriturus in scd̄as ɔuertat̄ hūiditates. ita q̄ ēt carnē cordis epatis sple nis & renū de qb⁹ mius vr̄. Nā licet caro dictoꝝ mēbroꝝ appeat̄ tendere ad rubedinē. illud est ex nāli colore ipsi⁹. & nō q̄ꝛ nutriat̄ ex sanguine. nō transmutatoꝛ imo epar est rubeu3. dixit Gal. 4. de iuuamētis. & Haly. ēt. 4. theorice. sanguinē gn̄are. vt rubeum. ℭ Fit aūt ingrossatio & deal batio p̄dictaꝝ scd̄aꝝ hūiditatū ab agente ipsaru3 digēnē. Et. n. de nā calī nālis mēbroꝝ mulcebris est in agendo in spissare dealbareq̄ vt appet in lacte & sp̄mate hois q̄ de bent esse spissa grādinea alba. Et qd̄cūq̄ ex eis non est ta le nō est bonū. ℭ Ysaac quoq̄ primo febrium assilauit p̄ dictas hūiditates ēt in plantis. Est enim prima hūiditas silis hūiditati egredienti ex incisione frumenti adhuc i her ba exn̄ti. Uel hūiditati vitis exeunti ex incisione palmitū eius. Et scd̄a hūiditas est silis hūiditati frumenti q̄ incipit appere in p̄n° ortus grani sui in spica si p̄nat̄ granum: vel silis hūiditati crude in vuis. ℭ Et tertia est silis hūiditati frumenti q̄ incipit coagulari & dealbari & saporifica fieri que est sicut lac ex quo fit amidū. Uel silis humiditati vue cū incipit coagulari & dulcificari. Et quarta est silis hūidi tati frumenti glutināti & colliganti ptes eius adinuicē q̄ est p̄fecte coagulata: cum p̄fectū est granū. Uel silis hūidi tati coagulate & inspissate in vuis maturis q̄ colligat carū subam q̄ maxime appet in vuis passis.

Ordo pro cessus in hūoribus & hūidita tibus se cundis est duplex.

ℭ Et satis pōt col ligi ex dictis q̄ ordo ꝓcessus in humoribus & in hūidita tibus supradictis est duplex vnus gnōnis qui ē q̄ ex flāte pōt fieri sanguis. ex sanguie colā: & ex colā meliā: sed non ɔuertitur. ℭ Alius est ordo perfectionis qui est q̄ sāguis est perfectior flāte & flā meliā: & meliā colā s̄m q̄ supra de claratum est meliam plura membra nutrire q̄ꝫ colā. Silr̄ ex prima hūiditate fit secūda. & ex secūda tertia. & ex tertia q̄rta. Et quarta hūiditas perfectior est tertia. & tertia scd̄a & secūda prima. Et humiditates qdē secūde q̄ꝫuis sint se cunde via gnōnis: & humores sint priores eis via gnōnis: humiditates tamen secūde via perfectiōis sunt p̄fectiores humoribus. Et dixit Albertus. q̄ hūores nil habent de dispositionibus membrorum. sed secunde hūiditates sic. Et ppea secunde humiditates sunt ita apte nutrire vnum membrum. q̄ non aliud. Unde secūde hūiditates carnis: ita habent de nā & dispōne carnis q̄ sunt apte nutrire car nem: & non os vel aliud membrum. primi aūt humores in differenter se hn̄t ad nutriendū quodcunq̄ membrum.

ℭ De digestione preparante. Cap. xviij.

Digestio v̄o p̄parans & disponēs obie ctum digōni formiam danti ē illa que qd̄ digerendū est a v̄tute digestiua mi nistrante supradicta habilitat & disponit vt fa cilius ab ap̄a vincat̄ ɔuertat̄ & digeratur. Et dī ista digō p̄paratoria siue dispositiua imper fecta respectu eius cui p̄parat & disponit. Et sicut tres sūt digōnes principales: vt supra ita tres sunt digōnes iste di spositiue. vnicuiq̄ illarum triū vna illaꝝ p̄pās. h3. n. vna queq̄ triū digēnū quādā p̄cedētē cām & sibi preparantem.

Prima digestio fit in ore & est p̄para toria ad digōnem [f.] in stomaco.

ℭ Prima itaq̄ digō p̄patoria fit in ore. & deseruit digōni q̄ fit in stō. Et secunda fit in venis meseraicis & deseruit di gōni q̄ fit in ep̄e. ℭ Et tertia fit in venis minutis & mini strat ei q̄ fit in eaꝝ orificijs extremis & poris. Et he quidez digōnes p̄paratorie non fiunt v̄tute mēbroꝝ in qb⁹ fiūt. sed vnaq̄q̄ fit v̄tute illius mēbri in quo fit digō cui p̄pa rat transmissa ab eo ad illud mēbrū. Que. n. fit i ore v̄tute fit stōi veniente ad os mediante pellicula interiori stōi ɔti nuata p meri vsq̄ ad os: vt supra patuit i anothomia ei⁹. Et adiuuat ad hoc saliua cū sua calitate nāli. hanc v̄tutem tetigit Gal'. 5° de v̄tutibus nālibus. ca°. 7. cū dixit. disces q̄ alteratio fit in ore in derelictis cibarijs in distārijs den tium permanentibus ibi p totā noctē. Neq̄. n. panis cer tissime panis neq̄ caro qdē caro: sed fetet qdē hoc tale qd̄ remanet in distārijs dētiū q̄le aialis os. Accipit. n. q̄litatē talē q̄lē sibi dat alteratio illa q̄ fit in ore aialis q̄ q̄litatis ē via vt illud postea in stō trāsmutet̄ in subam aialis. Dis soluit̄. n. & ɔuertit̄ in ore. Et q̄litates q̄ in aial' carne erant abstergit. s. ista alteratio q̄ fit in ore. Ita q̄ q̄litates carnis s̄m q̄ caro est huius aialis puta arietis vel pulli in ea non remanent: sed absterguntur p alteratione oris & acq̄runtur q̄litates q̄ sunt velut semite ad acq̄rendū q̄litates siles q̄li tatibus mēbroꝝ aialis qd̄ ex illa est nutriendum. l3. n. tibi considerare magnitudinē alterationis que fit in ore si fru menta masticaueris in idigestis cochimibus. i. furūculis. videbis. n. eos certissime alterātes & coq̄ntes. Nihil t̄n̄ ta le frumētū cū in aq̄ coctū fuerit opari potēs. Neq̄ mire ris h̄. Nā flā quod s̄m os. i. hūiditas saliuosa litbinoꝝ. i. defedationū est cura. Et scorpiones interimit ɔfestim. Et multas iolulos. i. venenū mittētū feraꝝ. has qdē mox in terficit. Has aūt postea. Uniuersas aūt deniq̄ detinet mul tum. Sed & masticata frumēta p̄^m flāte hoc p̄us īfundūt̄ & cōmassant̄ 2°. aūt & corpori oris vniuerso approximant masticata. Itaq̄ āpliores alteratiōes. suscipiunt masticata his q̄ in vacua regione dentiū imutata sunt. Sed q̄ꝫtū ma sticata his in vacuitatibus dentiū incuneata āpli⁹ alterata sūt t̄n̄ mius l3 masticata his q̄ trāsglutita sunt. sup. & i stō digesta. Et adhuc multo minus. Nā multo magis supa bundat alteratio q̄ fit s̄m ventrē ea q̄ fit in ore: q̄ꝫ supabū det illa q̄ fit in ore ea q̄ fit in derelictis. i. vacuitatibus den tium. Hec dicta sumēs Aui. p̄ma p̄mi doctrina 4ª. c°. 2°.

ait. nutriens

ait. nutrike masticatiõe aliq̃ʒ recipit digonē. sig^a aūt huius sunt q̄ granū frumēti masticatū ꝛ appo^m furūculos matu rat qḋ nō facit infusum aq̃ vel tritū vel coctum. Et q̄ in re masticata nō remanet odor neq̄ʒ sapor q̄ p̄mo ei inerat. sed aliū recipit saporē vel odorē ꝛ aliq̄n ēt colorē quos p digōnem acq̄rit. Fuit aūt h̄ digō nec̄ia pp grossitiē ꝛ duritiē ꝛ diuersitatē cibor̄ q̄ in stō. debēt digeri vt p masticationē melius misceant. Et ab eor̄ grossitie duritie magnitudie redigerent in pua ꝛ tenera et postea in stō cōplete facilius digerant. Jō cū stōus huōmi p̄paratoria digōne caruerit nō bene suā pficiet digōnē: qḋ ad maximū cedit corpis detrimentū ꝛ vite breuitatē. Interrogatus. n. Ar. pp qd hn̄tes dētes raros sunt breuis vite in de p̄blematibus. R̄ndit q̄ tales male masticent. ¶ Cōuenit aūt hec oris digestio p̄prie cibo q̄ est res solida dura ꝛ magnor̄ est bolor̄. Potui āt nō sic eo q̄ nō terit neq̄ʒ masticat: sed cito vadit de ore ad stōm. si bene in ore diu teneret potus aliq̄lē recipet ex ore alterōnē: minorē tn̄ q̄ʒ cibus. Cuius signū est aliq̄lis alterō saporis ꝛ odoris ipsius potus in ore retenti.

Scōa digō p̄paratoria fit in venis meseraicis. ꝛ p̄parat ad digōnem factam in epate.

Que vero fit in meseraicis digō. p̄paratoria virtute fit epis eis ab ipso delatā p viā porte a q̄ oriunt. Et hāc digōnē tetigit Gal. 5°. de interioribus. ca°. 6. dicēs q̄ meseraice manus epatis dicte inmutāt chilū ad nām chimi: pp q̄ʒ chilus in eis colorē aliq̄lr sumit subrubeū. 5°. ēt de iuuamētis ca° 5°. dixit. q̄ añq̄ʒ emittāt chilū epati p̄parāt ipm ꝛ alterāt alteratiōe epatis p̄pinqua. q̄m nā meseraicar̄ est nāe epatis similis. Hanc ēt tetigit Aui. 14ª. tertij. p̄mo ca°. cū dixit. Epar est mēbrū generans sanguinē q̄uis meseraice q̄uertāt q̄nq̄ʒ. s. in dispōe sanitatis chilum ad sanguinē q̄uersiōe aliq̄. s. dīnuta. Hoc nomē aliqd sp ponit diminutionē in nā eius cui adiungit: vt dixit Gal. p̄mo regi. acu. Et hanc alterationē faciūt meseraice i chilo: dixit. A. pp id qḋ in eis est de v̄tute epatis. s. digestiua. Et signū huius digōnis est p̄mutatio coloris chili ꝛ acq̄site subrubedis loco eius. Quapp in opilatione epatis ꝛ vene porte ꝛ meseraicar̄ fm aliq̄ʒ p̄tē ear̄ egōnes exeūt subrubee vt patuit in sermōe 5°. cap°. de fluxu opilatiuo. Fuit aūt hec digō nec̄ia pp inēq̄litatē chili ꝛ eius indispōnem ad recipiēdū formā sanguis. ¶ Dixit. n. G. 5° de iuuamētis. Impole est res q̄uertat ad q̄trariā dispōnē dispōni sue i q̄ erat nisi trāseat p dispōnes medias vtriusq̄ʒ. Est aūt epatis intentio ꝛ finis eius assilare chilū sue nāe i tpe puo ꝛ facere inde sanguinem: qḋ facere ei esset impole nisi mediante dispōne inducta a chilo in meseraicas virtute digestiua eis ab epate delata.

Tertia digō p̄paratoria fit in venis minutis.

Digestio aūt p̄paratoria ad tertiā digōnē in venis fit minutis virtute mēbror̄ in q̄bus sunt fere per tactū ipse. n. sunt sicut ibibite mēbris: ideo q̄ʒ qḋ in ipsis minutis venis q̄tinet dum disponitur digōne p̄paratoria humor est: licet fm qd q̄tineat de p^a hūiditate iam ad q̄ʒ ē in via. Hanc digōnē fortasse intellexit Aui. cū tertiā digōnem in venis fieri dixit. Sed tamen eā expsse tetigit 13ª tertij. ca°. de vomitu q̄n dixit. q̄ vene alterāt sanguinē ad cōplōnē stōi ꝛ assimilat ipm ei. Et signum huius digestiōis est q̄ freq̄nter ab illis venis cū inciduntr appet hūiditas egredi vt dixerunt qdā hūiditatem lacteā ab eis egressam fuisse. ¶ Et p q̄firmatione har̄ dispositiuar̄ digestionū attēde verbum Gal. 5°. de iuuamentis. in quo dixit. Nam transmittendo aliqd ad mēbra per vias vt in membra conuertat nunq̄ʒ otiose transmittit: sed semper illud in via preparat ꝛ disponit ad formam q̄ʒ suscepturum est.

¶ De v̄tute dig^ua siue d̄ dig^ne sbseq̄nte ꝛ corrigēte. Ca. xix.

Digestio vero suscipiens ē illa q̄ corrigit aut perficit illud quod a v̄tute digestiua ministrante p̄cedente eam remansit imperfectū saltē quo ad modum sube ꝛ accidium. Et cum hoc est potēs tpe nec̄itat̄. dare formā. Et hec digō correctiua apḋ tenētes q̄ scōa hūiditas de scōis q̄ est ros nō est mediū in nutricatione: ponitur esse triplex. sed apud tenētes. q̄r si mediū dz esse duplex. Et p̄ma ear̄ fit in intestinis. Et 2ª ptit in duas. s. in eā que fit in corde venis maxime magnis. Et tertia fm illos fit i porositatibus membrorum cordibus. Faciunt aūt predicta mēbra dictas digōnes non in v̄tute prima: sed in virtute mēbror̄ in q̄bus fiunt digōnes quar̄ ipse sunt correctiue ea excepta que fit in corde que fit in v̄tute ipsius cordis.

De digōne in intestinis.

¶ In p^a itaq̄ʒ har̄ digōnū intestina sepe supplēt qḋ in stō non fuit bene digestū. Unde Gal. 5. de iuuamētis ca°. 5. in fine. dixit residuū cibi descendētis ex stō ad itestina digeritur ꝛ decoq̄tur in transitu ipsius p ipsa sicut sanguis decoq̄tur ꝛ digerit in venis: hn̄t. n. intestina calitatē in actu q̄ non est corruptiua: cū nō corrūpat in eis chilus rōne ei°. q̄re erit eius pfectiua fm qd. Et subdit Gal. sed tn̄ nullū intestinor̄ est positū ad digerēdū cibū. s. ex p^a intētiōe nāe maxime digōne pfecta: q̄uis habeant tn̄ de virtute digestiua q̄ tpe nec̄itatis id qḋ multū habilitatū est p anū imissum in chilū q̄uertant: vt supra dc̄m est. Que āt itestinor̄ multas hn̄t meseraicas magis alterant chilū ꝛ digerunt p id qḋ magis calā sunt: q̄ de eā gracila grossis magis digestiua sunt plures p̄ticipātia meseraicas. Inq̄talia est in intestinis v̄tus imutās cibū digestū in stō. Et. n. digestus cibus cū transmissus p inuolutionē ad intestina puenerit gracilia: quēadmodū in ore cibus p̄io mutat ꝛ in trāsitu permeri quo facilis fiat eius mutatio in stō sic ꝛ in intestinis subtilibus fit. Nā v̄tus imutans cibū in eis ex̄ns alterat cibū a stō ad ipsa trasmissum q̄dā 2ª alteratione q̄ faciliꝰ fiant epati illū in subam sanguis mutare. Et Auic. dixit 16°. tertij ca°. de anothomia itestinor̄. digō i subtilibus q̄ plus q̄ʒ fit in iferioribus qua vocant grossa. Hanc aūt digōnē faciūt intestine virtuti stōi ad ea descēdēte digestiua: lʒ qdā dicant. q̄ fiat v̄tute epatis ad ea transmissa p meseraicas. Uñ Aui. vbi supra: dixit. intestina nō euant a digōne sicut neq̄ʒ euant a venis epaticis venientibus ad ea. Et signū huius digōnis maxime appet in lubricitate stōi in q̄ cibus indigestus ad intestina descendit. si enim in eis non digereret cito aial cū illa lubricitate deficeret: cuius tn̄ oppositū sepe appet. Et tn̄ est egritudo cronica.

De digōne q̄ fit in corde.

¶ In digōne āt sbseq̄nte q̄ fit in corde pficit for^a hūoralis. Est. n. digō cordis humor̄ correctiua ꝛ perfectiua. Et fm Ar. 5° de p̄tibus aialiū in corde solum fit sanguis in actu maxime in eius ventriculo dextro. Cor. n. apud eū est p̄n^m humor̄ p̄mū ꝛ formā eis tribuens. ¶ Hanc digōnē tetigit Gal. 5°. de iuuamentis cū dixit. p̄ma operatio caloris inati in sanguine est in epate. Et post illud operatur in eo calor fortior calore epatis. s. calor cordis.

De digōne facta i venis.

¶ Eā āt q̄ fit in venis tetigit Gal. ibidē dicēs. q̄ in vēis venientibus ad oīa mēbra fuit aliqd v̄tutis gn̄atiue sanguis. Et dixit q̄uis vene intētio nō sit nisi vt sit instrm̄ ad reddēdū cibū: tn̄ in eis posita est v̄tus alteratiua cibi in sanguinē, vt tpe in quo cibus trāsit in eis nō trāseat supflue. Et hāc digōnē fortasse intellexit Aui. cū tertiā digōnē in venis fieri dixit. p hācq̄ʒ digōnē venar̄ hūores sepe gnōne 2ª gn̄ant. Et p eā vnius in aliū in venis q̄uertere. Cuiusq̄ʒ digōnis signū maxie sumit tpe necessitatis ꝛ penurie cibi. Et manifestat in aialibus p̄cipue q̄ longo tpe abstinēt a cibis i quor̄ vēis sā nāle q̄tētū q̄uertit i sanguinē. Et fit h̄ digō v̄tute epatis delata vēis q̄uis iuuet i hac opōne a calore arteriar̄: imo hoc iuua^m iter cās q̄bꝰ p̄cedūt arterie cū venis in corpus describit vt patuit in anothomia cap.

De digōne facta i mēbris.

¶ In 3ª āt digōne subsequēte apud tenētes q̄ 2ª hūiditas nō ē mediū nutricatiōis: 2ª hūiditas tpe nec̄itatis q̄uertit in tertiā. Et fit h̄ digō v̄tute digestiua mēbror̄ q̄ ipole est aliqḋ mēbrū corporis carere: vt q̄nto de iuuamentis. ca° 2°. dixit Gal. Quidā tn̄ dñt. q̄ 3ª digō cōis q̄ fit i mēbris

nõ habuit digestionẽ subsequẽtẽ:eo q̄ obiectũ eius p digõnes p̄cedẽtes sic habilitatũ fuit q̄ p eã ita pfecte digeritur q̄ correctiõe vel supplemẽto nõ indigit maxĩe cũ gradualr̄ p cedat a p̄ma hũiditate ad scõam:7 a 2ª ad tertiã q̄ est obiectũ v̄tutis nutritiue:q̄ ẽt maxĩe potẽs ẽ si defectus aliq̄ cã ipe/ diẽte in 3ª digõne cõmissus fuerit correctionẽ facere 7 pro

Quõ scõa digõ pos sit corrige re primã 7 tertia se cundam.

illo supplere. ¶ Dñt qdã in casibus 2ª digõ põt corrigere p̄mã:7 3ª scõam. Ait.n.ↄciliator dĩa.29.si corpus fuerit pfecte sanũ:q2 simplr̄.2ª digõ nõ põt corrigere p̄cedẽtẽ:eo q̄ in sano simplr̄ nulla digõ culpabilr̄ fit. Sed si corp⁹ fue rit lapsum.7 lapsus fuerit vniformis in mẽbris pficiẽtib⁹ digõnẽ. Et fuerit lapsus eius vniformis in q̄litate faciente p̄ncipalr̄ ad digõnẽ.s.in calitate 7 lapsus fuerit puus:vt. v.g.si vẽter debeat esse calus in medio p̄mi gradus 7 epar debeat esse in medio scõi ſm ↄpamẽtũ illius corporis. Et vẽter fuit calus in p̄n°.p̄mi gradus 7 epar calm in medio scõi.tũc digõ stõi ipfecta poterit corrigi p digõnẽ epis.rõ est:q2 v̄tus talis stõi:nõ est mltũ ifirma.vñ puũ est peccatũ in sua digõne.7 v̄tus epis tũc bñ saluat̃ i lapsu illo puo. Ita q̄ q̄ zto v̄tus stõi deficit a digerẽdo tãto v̄r⁹ epis robo/ rata est i sanguificãdo.vñ chilũ in bonũ ↄuertet sangui/ nem. Et sic põt fortius debilioris emẽdare defectũ:7 ma/ xime cũ vtriusq̄ opatio i finẽ vnũ ordinet̃. Si v̄o lapsus fuit multus:aut nõ fuit in q̄litate ptinẽte ad digõnẽ:tunc subseq̄ns neq̄q̄ poterit corrigere p̄cedẽtis defectũ:sed põ tius p̄cedẽs poterit corrũpe subseq̄ntẽ.sic.n.opo stõi non bona poterit malignare digõnẽ. Si v̄o lapsus fuit diffor/ mis.vt q2 stõus fuit frĩs epar v̄o calm 7 lapsus sit puus: adhuc poterit stõi defectus corrigi per v̄tutẽ epis. Si v̄o lapsus fuerit magn⁹:dixit Gal.6°.de accñti.corrigi nõ po terit. Et p h̃ d̃clarat̃ q̄lr itelligi d̃beat dcm̃ supi⁹ adductũ si p̄cedẽs digõ male celebrata fuit null⁹ erit sbseq̄nti effect⁹.

¶ De ↄcessu virtutis digestiue in iuuatiuo. Ca. xx.

Virtus digestiua digõnẽ opans in iuua/ tiuo.s.in alimẽto q̄ Gal.tetigit xi°.terra.sp obiectũ suũ ingrossando ↄcedit do nec reddat ipm obiectũ nutritiue vt in subaz cõ uertat̃ nutrimẽti.sanguis.n.grossior ẽ chilo nõ qdẽ totalitate chili:sz pte eius sepata a sup fluitate sua:q̄.s.ps trãsit in epar vt in sanguinẽ ↄuertatur.

Digestio in iuuatiuo qõo in grossãdo ↄcedit.

Et 2ª hũiditas grossior est sanguis. Et scõaz hũiditatum subseq̄ns grossior est p̄cedẽte:vt iã supra dcm̃ est. Et q2 ali mẽtũ ingrossat̃.iõ trãsiens v̄sus mẽbra in puas diuiditur ptes ps.n.exñs grossa si pua fuerit penetrat 7 in angusta loca subintrat. Et facta est ẽt alimenti pua diuisio vt meli⁹ amplectant̃ ipsa mẽbra 7 melius ↄ̄phẽdãt vt melius in se ↄuertãt. Res.n.grossa cõphẽsiõe indiget bona 7 a ↄpinq̄ quo vt bñ imutet̃ 7 cito. ¶ Dixit ergo Ax.de hac digõne q̄ ingrossando ↄcedit. Et ↄfirmauit idẽ Gal.in cõmẽ.2ª ↄnosticoz. ¶ Dñt aũt qdã.q̄ digõ aut cõparat̃ ad id qd̃ ↄprie digerit̃ 7 cui ↄprie attribuit̃ digõ:qd̃ est hũidum rei illius. Aut cõparat̃ ad id qd̃ nõ ↄprie digerit̃.attñ cũ eo fit digõ:7 sine eo nõ põt fieri:7 istud est siccũ rei. In oĩ digõne ↄmiscet̃ hũidũ cũ sicco. Dñt ergo.q̄ q̄ztũ ad hũi dũ rei digõ sp igrossando ↄcedit cũ ei ↄmisceat̃ siccũ gros sum:7 de hoc mõ intellexerũt predci auctores 7 oẽs alij. Quãtũ v̄o ad siccũ rei digõ sp subtiliãdo ↄcedit cum ei p misceat̃ hũidum subtile remittẽte de sicci terrestreitate 7 grossitie. Declarãt aũt hoc in fructibus. Ingrossatio.enĩz hũidi appet in amigdalis 7 aliis nucleis q in p̄n°.sũt aq̄s. cũ digerũt̃ i ↄcessu igrossant̃. Subtiliatio vero sicci apa/ ret in piris 7 silibus q̄ in p̄n° sunt dura sicca terrestria:7 postea p digõnẽ subtiliant̃ 7 tenerescũt ↄmixto sicco cum ipsoz hũido. Vñ dura minus fiũt 7 sũt plena. Ecõuerso ẽt dñt accidit in supfluitatibus puris q̄ in digõnibus sepant̃ vt extra corpus expellãt̃:q̄m i eis vsq̄ ad vltimũ sp subti/ liãdo ↄcedit̃. Prĩa nãq̄ caz est egestio 7 ipsa grossior est

In super/ fluitatib⁹ puris i di gestionib⁹ sepa/ ratis sp subtilian/ do proce/ ditur.

vrina 7 aliis subseq̄ntibus. Et vrina grossior est sudore 7 vapore q insensibilr̄ euaporat. Accidit aũt supfluitates p̄ dictas subseq̄nter subtiliari pp maiorẽ paucitatẽ 7 hõge/ neitatẽ eius a quo decidit̃ supfluitas. Et hinc est qd̃ ab ali mẽto magis digesto decidit̃ subtilius est 7 cũ hoc ẽt mi/ nus pp puã eius etherogeneitatẽ cũ a re terrestri 7 impura pamplius depuratũ sit. ¶ Et scias.q̄ cũ hoc q̄ alimẽtũ p digõnẽ reddat̃ grossius reddit̃ ẽt p eã liq̄dius. Grossius qdẽ p ↄmixtionẽ siccitatis 7 liq̄dius p ↄmixtionẽ hũidita/ tis 7 p remotionẽ 7 sepationẽ ptiũ terrestriũ q̄ in sepatiõe supfluitatũ abijciunt̃. Et q2 in p̄ma digõne sepant̃ partes grossiores 7 plures:iõ ipsius supfluitas est grossior super fluitate scõe. Et per eandẽ cãm supfluitas scõe est grossior supfluitate tertie. Et sic appet.q̄ nõ seq̄t̃.hoc est liq̄dius. ergo subtilius. Nã liq̄ditas in re põt acq̄ri duob⁹ modis. Uno° p acq̄sitionẽ hũiditatis positiue:7 sic ſcm̃ liq̄dius reddit̃ subtilius. Alio° p sepationẽ ptiũ terrestriũ in digõ ne:7 sic ſcm̃ liq̄dius reddit̃ grossius. Et p hãc liq̄ditatẽ ali mentũ reddit̃ aptũ in angustas pticulas penetrare. Et v̄t⁹ qdẽ digestiua opẽ nẽ suã efficit cũ q̄ete nõ solũ sui obiecti:sed 7 subiecti siue mẽbri in quo digõ ipsa fit:ĩmo motus subi suf

In v̄tute digestiua non indi getur mo tu locali.

ipedit digõnẽ bonã fieri. ¶ Dixit.n.Gal.6.de accñti.dige stiua v̄tus nõ idiget motu locali.ipsius.n.actio est alterõ q̄ põt fieri absq̄ locali motu. Et pp hãc cãm nõ idiguit vil lis neq̄ fuerũt creati villi qb⁹ suã pficiat opẽ nẽ. Nõ ergo eget de p se motu q̄zuis p accñs ↄcurrat motus stõi in p̄ma digõne. Cũ stõus supra cibũ corrugat̃ vt bñ ↄ̄phẽdat ipm vt melius digerat. Concurrit insup in digõne motus obiecti pu⁹ valde.7 fere nõ mãifestus quo ad sui ptes.qñ mouẽt̃ ptes eius sicce 7 hũide cũ in digõne ↄmiscẽt̃. Est ãt dictaz ptiũ motus puus 7 ad ptes puas nõ ad magnas. Nã vt in ferius appebit nõ fit in stõ digõ:ita vt qd̃ est inferius i fũ do stõi ascẽdat supius 7 ↄ°. Neq̄ ẽt mouet̃ obiectũ ſm to/ tum motu fluctuoso imẽdiãte i stõ:ĩmo talis mot⁹ fluctuo sus inter cãs desert̃ idigõnis stõi:vt infra suo loco narra/ bitur. Nz eguit v̄tus digestiua in oĩ digõne ↄtãgere obiectũ imediãte suo obiecto siue mẽbro in quo vel p qd̃ fit digõ.v. g.in digõe p̄ma virtus digestiua viget in tunica stõi exte/ riori 7 mediat iter ipam 7 obiectũ tunicã eius iterior. Silr̄ i digõne scõa q̄ chilus digerit̃ mediãte v̄tute q̄ est in carnẽ epis. Et mediat inter ipam 7 obiectũ eius tela venaz in qb⁹ continentis chilus qui est obiectum digestiue epis.

¶ De disparitate corpoz ad digerendũ cibũ. Ca. xxi.

In digõne iuuatiua.i.alimẽti corporũ abinuicẽ repiunt̃ esse val de distan°. Appebit ãt clare ipsoz disparitas per scientiã q̄nq̄ rez q̄ potissime in digõne cõ siderant̃ q̄ sunt.actus eliq̄tiõis obiecti. Ueloci/ tas eliquationis eius:bonitas p̄ncipalis ipsi⁹

Quinq̄ sũt res que in digestione consideran tur.

cuius est nutricatio. Finis digõnis obiecti qui est nutricatio. bonitas finis generõnis q ex ipso resultat.7 bonitas finis siue pfectionis corporis aialis in quo digõ fit. ¶ Quantũ ãt ad p̄m scĩedũ est q̄ rõne ↄplonis n.ilis collici magis im/ mutant.i.eliquãt cibũ oĩbus aliis:eo q̄ eoz calm est intẽ sius 7 acutius:7 est iunctũ cũ hũido nõ excedẽte. Uñ red/ dit̃ magis colliq̄tiuũ. Post hos aũt sanguinei. Et post hos tẽpati: Et pus tẽpatos sunt flãtici.7 vltio melẽci min⁹ oĩ/ bus ↄmutãt.i.eliquãt cibũ. Et viri magis fẽis. Et iuuenes magis pueris 7 senibus.pueri tñ magis senibus. Et senes magis senioribus. Rõne vero hitudis macri existẽtes tales p calitatẽ magis ceteris eliquant. Et post eos carnosi:post quos sunt pingues. Et vltimo minus ceteris eliquãt cibũ q̄uicq̄ pp cõplonẽ fridã 7 siccam macri sunt. ¶ Quantuz vero ad 2m̃.s.ad velocitatẽ eliquationis cibi idem ordo po nendus est:qui positus est in p̄mo quo ad cõplonẽ sexuz etatem 7 hitudinem. ¶ Quantuz vero ad 3m̃.s.bonitatis chimi 7 finis nutricationis tempati melius ceteris cibum

conmutant

commutant ꝛ digōnē: post quos sequunt̄ sanguīei. deinde: cali ꝛ in passiuis q̄litatibus tēpati: post quos sunt colici deinde flātici: ꝛ vltimo melici minus bñ ceteris cibū dige rūt. Et viri melius fēis. Et pueri melius iuuenibus: ꝛ seni bus iuniores vero melius senibus. Et carnosi melius pin guibus ꝛ macris. Et hn̄tes partes mirachiales carnosas melius digerūt extenuatis hn̄tibus in stō cibū. ¶ Inquit Ipo. 2° affo. Quicūq₃ vētres hn̄t hūidos iuuenes quidē̄ exn̄tes melius cōmutāt siccis hn̄tibus. In senectute vero deterius cōmutāt. Siccāt̄. n. vētres i plibus senescētib⁹. i. ex ipsis ādictis iuuēibus: vt ipse Ipo. i alio ait affo. Qui buscūq₃ iuuenibus vētres hūidi his senescētibus exiccāt̄. de quo drō appebit inferius in tractu de dispōnibus inte stinoꝝ. Rō aūt p̄me ptis affo. est q₂ iuuenes hn̄tes ventres humidos: q₂ magis ꝛ melius a supfluitatibus que sunt cā impedimenti digōnis expurgant̄ melius digerunt cibum suum siccos hn̄tibus vētres: q non tn̄ neq₃ sic bene a suis supfluitatibus emundant̄. Et rō scd̄e ptis est: q₂ hn̄tes in iuuentute ventres humidos venientes ad senectutem hn̄t ventres siccos stiptici facti. qd̄ in plibus coꝝ cōtingit q̄re deterius expurgātur ꝛ a superfluis mundentur q̄bus im pediti deterius cibum commutant. Et nō solum q̄₃ ipsi fa ciant in iuuētute: sed ēt q̄₃ faciāt in senectute illi q ventres siccos in iuuentute habuerūt. qm̄ s̄m Ipo. eoꝝ ventres in senectute humectātur. q̄re melius expurgātur a supfluis ꝛ inde melius digerūt. Verificat̄ aūt hoc de his de q̄bus v̄i ficat̄ affo. cuius v̄ificatio inferius loco dicto mōstrabitur.

¶ Quantum v̄o ad 4ᵐ. s. ad id qd̄ ex alimēto resultat pp actum gn̄ōnis tpati melius cōmutāt alimētū. Et post eos sanguinei. deinde colici post quos sunt flātici. Et vltimi sunt melici. Et viri melius femie. Et iuuenes melius pue ris ꝛ senibus. Et carnosi melius macris ꝛ piguibus. Pin gues v̄o melius macris exn̄tibus pp frigitatē ꝛ siccitatē.

¶ Quātū v̄o ad 5ᵐ. s. ad id qd̄ resultat ex nutrimento pp actū v̄tutū aialiū. Et tpati melius cōmutāt. meliores. n. in eis opōnes fiūt aiales: saltē oēs sil̄ sumpte. Et si fortasse ali qua fiat aialis opatio melius i aliq̄ distēpata cōplōne. Et post hos sanguinei post quos colici: deinde flātici ꝛ vltio melici. Et viri melius fēis. Et iuuenes melius pueris ꝛ se nib⁹. Propter. n. hic iuuenes opōnes aiales meliores dcī est iuuētus pfectio aialis. Et carnosi melius macris ꝛ pin guibus. Et scias q̄ iuuenes magis eliquant cibū q̄₃ pue ri. eliquāt. n. q̄ puer ꝛ ēt aliq̄ q̄ nō puer. Vn̄ Gal. 6° de acci dentibus dixit. digerūt. i. eliquāt aliq̄ equalr̄ vt mollia. Et aliqua iuuenis q̄ nō puer vt dura: pueri tn̄ velocius eliq̄nt iuuenibus: pp qd̄ frequentius inculpabiliter comedunt. Et adhuc pueri respectu finis p̄ncipalis digōnis qui est nutritio meli⁹ digerūt: qm̄ ex nutrimēto i eis digesto pl⁹ apponit̄ mēbris eoꝝ q̄₃ apponat̄ mēbris iuuenū ex nutri mēto ipsoꝝ. q̄uis fortasse ad actū virtutis ꝛ assimilationis nutrimēti eq̄lr̄ digerant. qm̄ vtriq₃ quātum sue conuenit nature venit ꝛ assimilatur.

¶ Si itaq₃ q̄rat̄ absolute. in q̄ etate pfectior gn̄at̄ chilus. R̄ndēdū est q̄ in pueritia: q₂ itelligēdū est re⁹ p̄ncipalis fi nis digōnis. Ad quē intellectū. dixit Aui. p̄ma p̄mi pue roꝝ vstibria. i. digō est melior q̄₃ esse pōt in plibus horis. Quāuis hoc dcm̄ Aui. hēat istātiā s̄m aliquos in flātica cōplōne in q̄ dn̄t pfectiorē gn̄ari chilum hora iuuentutis q̄₃ pueritie. ad hoc moti v̄bo Gal. p̄mo de regimie sanita tis. in quo dixit. Corpora eucrata ꝛ si sunt sicciora in scd̄a etate tn̄ eoꝝ non sunt cala a pueritia vsq₃ ad statū vt fue runt in infantia. Si vero fuerit frigidiora ꝛ hūidiora eucra tis. augēt̄ his calitas in scd̄a etate. ꝛ ex hoc arguūt digō nes in eis meliores esse in scd̄a etate: q₂ ab augmētato ca lore facte. Et maxīe cū eoꝝ calīn in iuuētute coniunctum sit cū hūiditate nō excedēte: sicut non iunctū erat in pueritia Et qd̄ dcm̄ est de chilo itellīḡ est de sanguine ꝛ scd̄is hūi

Quare in pueritia respectu aliarū etatum generatur pfectior chilus.

ditatibus. p̄supposito tn̄ ad v̄itatē dictoꝝ q̄ vtriq₃. s. puero ꝛ iuueni exhibeat̄ cibaria sibi pportionabilia. Et i q̄n titate q̄ egēt. Nā si sec⁹ fieret posset ɔtrariū euenire. Si. n. darent̄ puero cibaria multa sil̄ ꝛ dura nō fieret in eo chil⁹ bonus sicut i iuuene cui illa multa ꝛ dura darent̄. digerit. n. iuuenis plura simul ꝛ difficilius commutabilia.

¶ Quidā ēt sunt q dn̄t q̄ cōplō cal̄a ꝛ hu. nō hūiditate sup flua obtūdēte calīn melius digerit q̄₃ tpata q̄uis tpata in cōgationibus alijs existat melior ea. Et dn̄t q̄ pueri meliorem ꝛ fortiorē hn̄t iuuenibus digestiuam. Et q̄ sic voluit Gal. 6. de accīti. ac ēt. 6. de regi. sa. vbi dixit. q̄ pueri hn̄t meliores corpales actus phicos. al. phisicos. 2° v̄o iuue nes. Et p corporales actus intellexit nāles: ꝛ per phisicos aiales. Jōq₃ restaurāt melius iuuenibus. Et dn̄t cum dixit Gal. q̄ in digerēdo mollia hūida pueri ꝛ iuuenes sūt pes. Et i digerēdo sicca sunt dispares. Nō itellexit q̄ sint abso lute pes i digerēdo hūida. q₂ imo pueri meli⁹ hūida dige runt. sed voluit dicere q̄ i digerēdo hūida non est iter eos tāta dispitas q̄ta est i digerēdo sicca: q̄ digerit iuuēis bn̄: puer nō bn̄. Et hoc nō ɔtingit pp debilitatē digestiue pue ri: sed q₂ sicca pportionata non sunt nature ipsius.

¶ Insup digō in corporibus variat̄ rōne aliaꝝ q̄nq₃ rerum non nāliū. Nā rōne v̄is hyeme vere fortificata digestiua virtute p multiplicationē cal̄i nālis intus i visceribus⁹ v̄nt fit digō melior q̄₃ estate ꝛ autūno. Claudunt̄ insuper vere ꝛ hyeme pori cutis friditate extrinseca: quoꝝ clausura p hibet̄ spūum exalatio ꝛ fumoꝝ calioꝝ q̄bus fortificatur ipm naturale calī. pp qd̄ dixit Ypo. p̄mo affo. Vētres hye me ꝛ vere calidissimi sunt natura: qd̄ ēt voluit Ar. in li. de i spirōne ꝛ respiratione. intelligentes p vētrē oēm ɔcauitatē corporis interiorem hyeme tamen considerata dcā cā assi gnata melior fit digō q̄₃ vere. ¶ Et p dictā ēt cām melior digō fit in nocte q̄₃ in die. Et hora frida diei q̄₃ cal̄a. Et in ɔstitutionibus aeris ꝛ regionibus fridis q̄₃ in calis. Et i regionibus montuosis ꝛ locis aspis q̄₃ in paludosis ꝛ pla nitiebus. ¶ Dixit tamē Gal. in ɔmē. dicti affo. q̄ p verifi catione p̄dictoꝝ oꝝ p̄supponere tres ɔditiōes. p̄ma est q̄ hyems sit naturalis: ꝛ nō rabiosa: nec esse oꝝ eius friditas tāta q̄ pueniat ad corporis pfundū ꝛ calorē naturalē su per ipmq₃ remittat extinguat vel mortificet. 2ᵃ ɔditio. ē q̄ corpora sint remisse carnosa nō extenuata nō porosa nimis vt possint resistere aeris friditati. 3ᵃ ɔditio est q̄ oꝝ corpa: vti regimie bono in oibus rebus nō naturalib⁹. Dictis āt ɔditionibus non seruatis posset ɔ̄triū euenire. ¶ Rōne v̄o sōni ꝛ vigilie variat̄ in corporib⁹ digō. melior nāq₃ digō fit in sōno q̄₃ in vigilia. Et lōgitudo sōni nō excedēs q̄ntita te ɔuenientē naturalis sōni facit ad bonitatē digōnis. de q̄ lōgitudine intelligēs Ypo. addit in affo. p̄dicto. ꝛ sōni lon gissimi. Nā de tali naturali sōno loq̄ns. A. 2ᵃ p̄mi ait. son nos oēs opones naturales fortiores efficit pp retractionē caloris ꝛ spūs i sōno fcā ad loca digōnis. Que dicta hn̄t v̄itatē quātū ad p̄mā ꝛ 2ᵃᵐ digōnē i oi pte sōni: q₂ in p̄n⁹ medio ꝛ fine. Et in 3ᵃ digōne ēt i pcessu sōni. expāso calore ad exteriora meliorō fit digōnis in mēbris extriēcis: s₃ in p̄n⁹ sōni nō. imo deteriorat̄ pp retractionē factā de calore naturali ab eis ad interiora. ¶ Rōne v̄o motus ꝛ q̄etis meli or digō fit i q̄ete q̄₃ i motu: qm̄ sōn⁹ ꝛ q̄es i hoc mixtū sil̄es existūt. Quies. n. calorē naturalē manutenet reuocatū ad loca digōnis. Mot⁹ vero a loco digōnis ip₃ distrahit ad exteriora. Et itellīḡᵐ est de q̄ete fcā post cibū toto dispōnis tpe. Jacēdo poti⁹ q̄₃ sedēdo p⁹ cibi dscēsionē ad fūdū stō. Ad cui⁹ descēsionē iuuat paruus mot⁹ ꝛ mitis. cōpleta vero digōne mot⁹ debite fact⁹ ppat ad futuri cibi digōnem.

¶ Rōne vero accītiū aie melior digō fit in leticia ꝛ gaudio moderato q̄₃ in tristicia ꝛ alijs anime passiōibus. Ait A. 13ᵃ. tertij. de causis corruptiōis ꝛ debilitatis ꝛ destructiōis digōnis ē tristitia sicut de causis bonitatis eius ē gaudiū.

In qua cōplexione sit pfectior digō.

In quo tēpora anni ꝛ diei melior fiat digestio.

Melior fit digō in sōno q̄₃ in vigilia.

Digō fit melior in q̄ete q̄₃ in motu.

Digō fit melior in gaudio q̄₃ tristicia

Digestio plus nocz superflue inanitio q superflua replo.

Rõne eẽt inanitiõis ⁊ repl'onis digõ bona sit cũ tpamẽto eaꝝ. Verũtñ ad malitiã digõnis pl⁹ fac̃ supflua ianitio q̃ supflua replo. Et coit⁹ sup cibo ẽ ex maxie õbilitãtib⁹ digõnẽ. ℭ Et scias. q̃ q̃uis q̃lz dig^{ua} v̇t⁹ a v̇tute nãli ⁊pis sortiat̃ effectũ. Alia tñ ẽ v̇t⁹ faciẽs digõnẽ. p^{am} alia faciẽs 2^{am} ⁊ alia faciẽs tertiã q̃ꝝ diuersitatẽ mãifestat diuersitas digõꝝ ⁊ istoꝝ subtoꝝ ⁊ obtoꝝ ⁊ effectuũ eaꝝ: q̃ꝝ diuz diuersitas iã ex dictĩ pz: ⁊ adhuc ãpli⁹ patebit ex dicẽdis.

ℭ De digestione in nocitiuo. Ca. xxiij.

Irtus digestiua agẽs i supfluitatẽ iuuatiui pncipalr itẽdit eã ad iuuatiuuz ⁊ benignũ reducẽ si mã ei obta siue actioni obediẽs fuerit ⁊ benignitatĩ capax. ⁊ hoc si nõ fuerit ꝓhibẽs. Hui⁹ ãt pncipalis intẽtiõis digestiue v̇tutĩ appet signũ i multĩ corporibus neutris decidẽtie in q̃b⁹ ꝯnĩ. supfluitates multe nocitiue q̃ sepe sine auxilio medici ex sola actiõe ipsius v̇tutĩ dig^{ue} nulla supueniẽte illaꝝ euõne reducũt ad benignuz: cuius sig^{m} ẽ q̃ tali neutra corpora ꝑsuãt̃ n casu in egritudinez: imo ⁊ reducũt ad sanitatẽ ⁊ fiũt sana. Appet et pdcm̃ sig^{3} i corporib⁹ q̃buidã egris egritudie putrida: pauce tñ mãe ⁊ remisse putredinis. Q̃ue sola actõe digestiue v̇tutĩ absq̃ auxilio medici nulla supueniẽte illius mãe putride euõne manifesta sanat̃. ℭ Et Gal. q̃dem in 1° affo. in ꝯmen. afio. vbicũq̃ p̃ter nãz cibus itrat ⁊c̃. sub exẽ⁹ dixit. de aceto q̃ ipm aliq̃ñ reducit̃ ad suũ p̃stinũ esse ⁊ fit vinũ. Et aliq̃ñ et nõ reducit̃ vt ad dispõnẽ pmi vini redeat. Eodẽ mõ aliq̃ñ supfluitas reducit̃ ad benignũ q̃ñ eius lapsus a benigno paruus fuerit. Et aliq̃ñ cũ eius lapsus fuerit nõ reducit̃ ad benignũ p actionẽ ipsius v̇tutis digestiue: ẽt interueniẽte medici auxilio. Et hoc q̃ nõ est corrigibilis sic vt possit reduci ad benig^{m} nz vt sic ẽ obediẽs actiõi ipi⁹ v̇tutĩ. Et tũc in dicta mã isurgit ipi⁹ virtutis itẽtio alia q̃ nõ est pncipalis vt pdcã q̃ vocat̃ ei⁹ itẽtio ⁊ ẽ illã mãz pparare vt p virtutẽ expulsiuã possit extra corp⁹ expelli p se auxilio mediãte remanẽs i corpore ei pãpli⁹ noceat. Et notãter dixit A. vt reddat eã aptã actiõi virtutis expulsiue: ⁊ non dixit. expulsioni absolute. Nã aliq̃ mã nocitiua añq̃ in ea virtus digestiua opet̃ i se ꝯsiderata ⁊ s̃z modũ sue sube est magis apta expulsioni q̃ aliq̃ mã in q̃ virtus digestiua iã opata fuerit. Vt mã aliq̃ñ subtilis fluida: imo cursibilis: q̃ tamẽ nõ expellit̃: q̃ nõ est vt sic apta ⁊ obediẽs actiõi virtutis expulsiue. eo q̃ cũ mouet̃ ab expulsiua vt expellat̃ ibibit̃ in mẽbroꝝ porositatibus: ⁊ nõ valet educi: q̃ tñ postea per digõnẽ igrossata ⁊ p grossitiẽ ꝓhibita ab ibitione q̃uis per modũ sue sube nõ sit sic expulsioni apta: expellit̃ tñ p illã ingrossationẽ cũ facta est ꝓportionatũ obz ipsi expulsiue virtuti. ℭ Et q̃ nõ expellat̃ mã nocitiua q̃tũcũq̃ ex mõ sue sube sit apta expulsioni nisi pns p digõnẽ facta sit debituz obm expulsiue declarat̃ ex duobus. pmo ex eius sili idigõne i iuuatiuo. v̇. g. appet de vino vel aq̃ carnis in stõ supta q̃ ex mõ sue sube ad opationẽ viriutĩ digestiue in eis sunt magis apta expulsiõi q̃ q̃ñ sũt digesta ⁊ facta chilus. ⁊ tñ nõ expellit̃: ⁊ postea fcã chilus ⁊ grossior ⁊ expulsiõi ineptior q̃ pus ilico expellit̃. 2° declarat̃ ex ordie virtutũ ad iuicẽ nãliũ. hñt. n. ordinẽ q̃ virt⁹ expulsiua nõ isurgat ad expellẽdũ añ actionẽ virtutĩ digestiue: s̃z expectet donec digestiua suã cõpleat opationẽ: ⁊ deide expellat. q̃ ordo tã i nocitiuo q̃ in iuuatiuo ꝑuat̃. Q̃ ãt virt⁹ digestiua i mã nocitiua nõ reducibili ad benig^{m} agat i eã de pncipali itẽtiõe ⁊ conet̃ illã rectificare ⁊ ad benig^{m} reducẽ declarat ipsius opatio de 2ª itẽtione ex q̃busdã dispõnib⁹ ab ea iductis ⁊ reptis i ipsa mã post eius actionẽ ⁊ digõnẽ fcãm tanq̃ in nocitiua ⁊ reducibili. Q̃ue dispões in ea repte sũt pcedẽtes in mã iuuatiua vel ad iuuatiuã reducta ad actũ nutricatiõis q̃ nõ forẽt i ea repte: nisi de pncipali itentiõe in illa egisset q̃ dispões sũt albedo. facit. n. saniẽ laudabilẽ albã ⁊ hypostasiz laudabilẽ albã ⁊ lenitas ⁊ eq̃litas sube eius facit saniẽ ⁊ hypostasiz laudabiles ⁊ lenes ⁊ eq̃les. Cõat̃. n. assilare mãz nocitiuã iuuatiue iq̃z^{m} p̃t. Et sic ꝯat̃ assilare ⁊ assilat saniẽ ⁊ hypostasiz laudabiles i albedie mẽbris spmaticis: quoꝝ v̇tute illa albedo inducit̃: ⁊ lenitas ẽt in suba eq̃litas: p q̃ꝝ dispõnũ iductionẽ ipsa mã nocitiua. ⁊ si nõ reducat̃ ad benig^{m}: reddit̃ tñ obedientior expulsiue v̇tutĩ actiõi. Et ista talis digõ i mã nocitiua: ꝓpe dr̃ digõ: s̃z large dcã ẽ ab auctorib⁹ digõ ⁊ maturõ. ℭ Est ãt ⁊ alia q̃dã largissime dcã digõ q̃ nõ ẽ actio i mãz: s̃z ẽ remotio cuiuscũq̃ rei ꝓhibẽtĩ actionẽ v̇tutĩ expulsiue in ipsa vel circa ipaz mãz nocitiuã: siue talis ꝓhibito eueniat cã ipius mãe nocitiue p se siue p accñs: vel siue sit ex pctõ ꝓpo mãe siue ex pctõ alieõ. ℭ Est ãt digõ i nocitiuo dixit Gal. i tegni tractatu 3°. alterõ faciẽs cessare putredinẽ manẽte suba. i. huõris corpulẽtia. De q̃ q̃uis dcm̃ sit s̃mõe de febrib⁹: hic tñ q̃dã repetẽt̃ ⁊ q̃dã addent̃ ad cõplendũ de ipsa doctrina: n̄i. ℭ Dixit Hal. i ꝯ^{to} diffõnis p̃dcẽ. digõ. s. in nocitiuo nõ est aliq̃d pl⁹ facẽ nisi vt dñet̃ nã ⁊ vicat huorẽ malũ q̃cũq̃ sit. Habilitatio. n. ⁊ adaptatio mãe nocitiue non est aliq̃d nisi redditio mãe q̃ erat inobediẽs ⁊ inepta ad obediẽtiã ⁊ susceptionẽ actiõis expulsiue v̇tutis: q̃ habilitatio p v̇tutem digestiuã fit. Et materia obediẽs fcã dr̃ digesta siue matura: g̃ ꝯiũ digõnis iducẽ nõ est aliq̃d nisi reddẽ materiã inobedientem dicte virtuti expulsiue magis inobedientem. Et scias q̃ sicut in digestione in iuuatiuo fit permixtio humidi cum sicco. Ita etiam in digestionem in nocitiuo talis fit pmixtio: ⁊ hoc vt debita fiat substantie equatio. Q̃ue debita eq̃tio sube materie nocitiue ẽ ꝯhibẽs putrefactionẽ vẽite ad terminũ extremũ icineratiõis. Et h̃ voluit cũ in diffõne digõnis dixit ẽ faciẽs cessare putredinẽ manẽte suba. i. ꝓhibet putrescẽtẽ materiã deuenire ad icinerõnẽ ⁊ corruptionẽ ad q̃ deueniret si nõ foret in ea digõ facta. ℭ De hac ãt digõne loq̃ns A. p^{a} 4^{i}. ca. de cura putridaꝝ i gñali dixit. Intẽtio i digerẽdo ẽ eq̃are mãe subaz: ita vt fiat pparata ad expulsionẽ facilẽ. Triplr ãt suba mãe nocitiue dr̃ ieq̃lis: c⁹ ieq̃litate nõ apta ad expulsionẽ facilẽ. p̃. q̃ sit subtilis ibibilis vel ibibita: aut q̃ sit rare sube. aut q̃ liq̃da fluida. 2° q̃ sit fixibilis vel fixa nõ apta motui. 3° q̃ sit viscosa adherẽs nõ remouibilis a loco facile. Vñ A. ibidẽ subdit. subtile ibibitũ ⁊ grossuz fixũ ⁊ viscosũ adherẽs totũ illõ nõ ẽ paratũ ad expulsionez facilẽ. Hic ãt 3^{s} modus sube ieq̃lis i trib⁹ huorib⁹ aliis a sanguine repit̃ simplicibus ⁊ cõpositĩ. Vñ cola hz subã ieq̃lẽ rõne sue subtilitatĩ. ⁊ flã rõne sue viscositatĩ ⁊ grossitiei. Et melic rõne grossitiei sue. In sanguie ãt solo ipmixto nõ ꝯtigit ieq̃lẽ subã repiri. In eo ãt cũ aliis huorib⁹ pmixto repiri põt. Ideoq̃ sanguis sol⁹ tali digõne nõ idiget: pmixt⁹ v̇o ⁊ ẽt ipi alij tres huores ⁊ simplices ⁊ ꝯpositi adiuicẽ ea idigẽ pñt. ppea subdit A. nõ expectat̃ digõ nisi in huorib⁹ aliis. i. a sanguine solo. ℭ De istoꝝ itaq̃ huoꝝ digõne ibidẽ ꝓseq̃ns A. dixit. necẽ ẽ vt mã digerat̃ ⁊ maturet̃. Innuẽs p dcã v̇ba q̃ siue dicat̃ digerat̃ siue maturet̃ idẽ iportat̃. Naz synonome accipiũt̃ digõ i nocitiuo ⁊ maturatiuo. Vl̃ fortasse dñt q̃dã inuit q̃zdã diuisiõez priũ mãe nocitiue iobediẽti. Naz eaꝝ aliq̃ st̃ q̃ pñt ꝛctificari ⁊ reduci ad bẽig^{m} ⁊ q̃z^{m} ad has dixit maturet̃: q̃ꝝ digõ largo mõ dr̃ maturõ. Vel forsitã in dictis v̇bis duplicẽ v̇tutĩ digestiue opõnẽ in mã nocitiua necũ tetigit. s. pncipalẽ cũ dixit. digerat̃: ⁊ scdariam cum dixit. maturet̃. Dictoꝝ ãt huoꝝ digõnẽ p̃ de crisi. Gal. triplicẽ diuisit. q̃ꝝ vna est occulta: sicut cũ fit pua mutatio de vrĩa subtili i grossam aut de alba in rubeã. aut sicut cũ incipit sputũ i pleuresi apparere paucũ. Scda est apparẽs manifeste: s̃z tñ incõplete: sicut cũ apparet nebula in vrina. Et sicut cũ multiplicat̃ sputũ in pleuresi. Tertia v̇o ẽ apprẽs manifeste ⁊ ꝯplete: sicut cũ appet i vrĩa hypostasis laudabilis ⁊ sputũ mitũ facile cũ lenitate ⁊ sine dolore i pleuresi. p^{o} solum

Q̃d mate ria nocitiua non expellitur nisi sit facta debito modo virtutis

Virt⁹ conatur assilare mãe rẽã nocitiuã iuuati u: inq̃tũ potest.

Quid est digõ i nocitiuo s̃m Gal.

Tribus modis materia nocitiua reddit ieq̃lis digõi

Humoꝝ nocitiuoꝝ cp̃i est triplex digõnis ꝯrariam sic.

solū in pn° accidit morbi. pōt tñ in pncipio aliqñ euenire: ⁊ aliqñ de facto euenit digō manifeste apparē ⁊ icōplete tñ: sed tñ hec nō accidit vi nāe vel ex dispōne māe ei supueniē te post aduentū egritudinis: sʒ erit ex actiōe nāe in māʒ an teq̄ʒ actu faciat egritudinē. Scḋa autem digō accidit in augmēto tm̄. Et tertia in statu tm̄. Est aūt ꝓcessus dictarū digōnum talis in morbo salubri. Nā pmo icipit occulta: ⁊ de occulta ꝓcedit ad apparētem incōpletā ⁊ ex hac ad cōpletā. ¶ Et sicut digō i nocitiuo ē 3ˣ ita ⁊ ꝯriū digōnis ē 3ˣ. s. occultū apparēs icōpletū ⁊ apparens ꝯpletū. Et pᵐ apparet in pn°. Scḋm in augmēto. Tertiū in statu. Pōt tñ apparēs icōpletū ēt aliqñ in pn° apparere ex mala dispōne māe quā habebat egritudinē. Et ſm quosdā ēt apparēs cōpletū pt in pncipio apparere ex pessima dispōne māe q: in pn° aliqñ apparet vrina nigra. Et h etiā ꝯriuʒ digōni ꝓcedit de occulto ad apparēs incōpletū. Et ex hoc ad cōpletū. h tñ nō est de facto semp: q: aliqñ mors accidit in pncipio vel in augmēto. Et tūc nō ad apparēs cōpletū puenit. q: nō puenit egritudo ad statū: cui⁹ sile nō est i morbis salubrib⁹. ¶ Scias tñ pp pdicta vt tollat equocatio a ꝯrio digōnis: q digō hʒ duo ꝯria. quoꝝ vnū vocat cruditas. Et est ꝯriū digōnis ⁊ etiā ꝯriuʒ ꝯrio digōnis actu: sed nō potētia. Et est dispō reperta in mā cruda que nō ē actu digesta: nec ēt est actu sub ꝯrio digōnis: sʒ tñ est in potētia ad vtrūq̄ʒ. s. ad h vt digeratur. pōt nāq̄ʒ digeri. Et ēt ad ꝯrium digōnis. pōt. n. nūq̄ʒ digeri: sʒ trāsire in dispōnē ꝯriā digōnis. Aliud ꝯriuʒ est de quo supradictū est qḋ est ꝯriuʒ digōnis actu ⁊ potētia. Et est dispō mala materie cū qua nō stat actu digō. neq̄ʒ ēt potentia ad dispōnē. sicut est dispositio materie eruginose que a nulla potentia potest digeri. Et sicut est de dispōne materie male in augmēto vel statu morbi mortalis que est ꝯtraria digestionis actu ⁊ potentia.

Digō hʒ duo ꝯraria.

¶ Digō quoq̄ʒ largissime ⁊ ipropriē sūpta attēdit in omni dispōne alia a mō subē māe p quā dispōnē mā posset a natura reling non regi ⁊ nō gubernari. Uñ parat ad putredinē. Aut p quā non reddit apta ad digōnez facilē. quapp h digō aut rectificat dispōnes māe: aut dispōnes corpis. Et h dispō i mā aut erit sumpta ex pte q̄ntitatis māe: vt qn superflua grauās nām: vnde parat reling a natura: ⁊ sic paratur putrefactiōi: aut erit sua aggrauatiōe irritās expulsiuaʒ ad expellēdū ante tēpus. Aut erit sūpta ex pte q̄litatis ipsius materie. Et sic aut erit q̄litatis pme. vt q: sit calidior vel frigidior q̄ʒ opʒ. Uñ pata ē reling a natura ⁊ putrefieri. Aut q̄litatis scḋe subsequētis ad pmas: vt q: sit acuta mordax aut vehemēter putrida: aut venenosa. quapp natura expellere eā non pt. ¶ Dispōnes vō ex pte corpis sunt poroꝝ ꝯphibēs a materia expirationē ⁊ viaꝝ clausio ꝓhibēs materie transitū. Et canaliū coangustatio ꝓhibēs nature expulsionē. His. n. dispōnib⁹ corpis materia expulsiōi facile inepta reddit. Est igit dicta digō largissime sūpta pdicta dispōnnʒ materie ⁊ corpis amotio. fit itaq̄ʒ vt pʒ digō rōne cuiuscūq̄ʒ inobediētie ad naturā ⁊ ipsa fit obediēs qñcūq̄ʒ a suo distēperamēto ⁊ ineq̄litate ad tpamentū redacta fuerit ad equalitatē. ¶ Oē aūt imoderatū hʒ ꝯriū ab imoderato. dixit Gal. in tegni. adduci necesse est: q̄re sequitur qḋ dixit Gal. 11° tera. ca. 5°. s. q digō fit p ꝯrium dispōni cruditatis vel ineptitudinis vel iobediētie materie. Igit digō que attendit in materia hʒ modū subē ei⁹ fiet per ꝯriū. Si. n. peccauerit materia sui subtilitate p ingrossantia digeretur: ⁊ si sui grossitie p subtiliātia. ⁊ si sui viscositate p icidētia. Ióq̄ʒ dixit Aui. necesse est vt ispissēt subtile ⁊ subtiliet grossuʒ ⁊ icidat viscosum. Silr ⁊ digō largissime sūpta p ꝯriū necesse est fieri taʒ in dispōnib⁹ materie q̄ʒ corpis. q̄ si peccauerit materia supflua q̄ntitate minuēda erit. ⁊ si sua q̄litate alterāda. Et si in corpe opilō vel clausio fuerit exopilandū ⁊ apiendūʒ erit. ¶ Pʒ aūt ex dictis q in digōne largissime sūpta nō semp fit pmixtio hūidi cū sicco: sʒ aliqñ in remotione dictaꝝ dispōnuʒ materie illud ꝯtingat fieri. Uñ cū biberit qs aquā fridaʒ. Et ex ei⁹ potu cola ad expulsionē ducit pp qḋ di aquā fridaʒ digessisse illā colaʒ: nō tñ p eā humidū cole fuit cū ei⁹ sicco pmixtū. Cū aūt pot⁹ fride aque colam a sua mordacitate remouet pōt esse q aq̄ frida pmiscuerit siccū ei⁹ cū hūido. ¶ Predicte ambe digōnes. s. larga ⁊ largissima sūt ⁊ fieri debēt in duab⁹ corpoꝝ dispōnibus: vt pʒ i tegni. s. in dispōne neutralitatis decidētie. ⁊ in dispōne actualis egritudinis materialis. Digō tñ largissime pt in oi materiali egritudīe cōpetere: sʒ digō larga q̄ est ꝓpria digō i nocitiuo: vt supra patuit solū ꝯpetit in dispositione egritudiali a trib⁹ hūorib⁹ non aūt a sanguine solo: sʒ bñ ab eo alijs hūorib⁹ pmixto: ⁊ maxie cōpetit in egritudinib⁹ de putrefactiōe: ⁊ in oibus materijs a natura derelictis: ⁊ ide putrescere paratis. Et h est illa digō: de q̄ itelligitur cū absolute ꝓfert digō in nocitiuo q̄ non semp igrossando ꝓcedit: vt q̄ in iunatiuo: sʒ aliqñ igrossat: aliqñ subtiliat: q: n. siccū in materia melica ⁊ flāmea: aliqñ non ē bene ipsaꝝ hūido pmixtū inde reddunt grossiores q̄ʒ opʒ digestio ptes eaꝝ siccas bñ hūido pmiscet. Uñ tollit ipsarū grossities ⁊ inequalitas ⁊ reddit vniformis ⁊ apta ad expulsionē facilē. Et silr humidū in materia colica non est aliquādo bene ꝓportionatū cū sicco suo: q: siccū ei⁹ est subtile igneū. Et digestio in ea illud siccum ingrossat pmiscēdo ipm cuʒ hūido eius. Et sic equatur materia eius ⁊ reddit vniformis ⁊ apta ad expulsionem facilem.

Digō largissime sūpta p remotione ꝓhibētis tā ex pte humoris q̄ʒ corporis.

Digō fit p ꝯrariā dispōni cui. cūq̄ʒ iāp. ꝓhibētis q̄ facie‍tā ⁊c.

In qbus dispōnib⁹ ꝯueniat digō in nocitiuo.

¶ De declarōne disfīōnis digōnis in nocitiuo. Cap. xxiiij.

Rursum ad pfectam declaronem diffīonis digōnis i nocitiuo supra a Gal. date. Sciēduʒ est q triplex mā siue mā triplicis manerici pter nāʒ in corpe repiri pōt. s. humor nō putridus: parat⁹ tñ ⁊ disposit⁹ putrescere p cui⁹ pñtiā corpus dr neutrū decidentie q̄uis non solū in corpe neutro decidētie repiat: sed ēt i corpore egro nūc repiri pōt. ⁊ ſm plm in corpe egro nūc repitur q repertus in nūc egro egritudīe materiali stat sub rōne cāe añtis si illa egritudo putrida fuerit. Si vero egritudo fuerit nō putrida stat sub rōne cāe ꝯiuncte. ¶ Scḋa materia est hūor actu putridus q si fuerit remissi gradus putredinis pt repiri tā in egro neutro decidētie q̄ʒ in egro nunc. Et pt stare ⁊ stat ꝯsilr hūori supradicto in ipsis corpibus. Si vō fuerit putredinis mediocris vel itense. nunq̄ʒ repit nisi in corpe egro nūc. Et semp tenet in eo rōnē cāe ꝯiuncte egritudinis putride: sʒ aliqñ p se ⁊ aliqñ mediante vapore putrido ab eo eleuato. ¶ Tertia materia est ipse vapor copinosus vel putridus ab hūore eleuat⁹: ⁊ q ſm plm in febre putrida tenet locū materie ꝯiuncte. ¶ In febre putrida prime materie de pdictis debet ⁊ deberi pt vtraq̄ʒ supradicta digō in nocitiuo: larga qdē qñ materia illa pp malū modū subē parat putrefactiōi. Et largissima qñ pp malā q̄litatē vel supfluā humoris q̄ntitatē vel corpis idispositionē parata putrescere foret. Et scḋe ēt materie debet ipsa vtraq̄ʒ digestio pterq̄ʒ cū hūor putridus vltimatū hʒ putrefactiōis gradū a quo rectificari nō pt per digōnez. Tertie aūt materie nō debet larga digō. Nā ⁊ si vapor aliquā māe idispōnez hʒ vel ineq̄litatē illā trahit ab hūore a quo eleuat. Uñ eni dixit Ga. p̊ afo. in ꝯ¹° afo. q crescūt ⁊c. dissolutū nām ei⁹ a quo dissoluit retinet. Propterea prima q̄rti de causis putredinis. posuit diuersitates vapoꝝ ſm diuersitatē hūoruʒ a qbus surgūt. Et dixit. q vapor hūoris melici est puluerulētus. quapp ei⁹ digō seqtur ad rectificationē subē humoꝝ a qbus surgūt. Sʒ digō largissima bñ vaporib⁹ debetur que ipleē p poroꝝ aptionē vt transpirēt ⁊ euaporēt ex corpus. ⁊ per remissionē acuitatis ⁊ mordacitatis ipsorū. ¶ Et iā cōprehendere potes q digō fit aut rōne dispōnis future fieri. ⁊ sic debet cāe antecedenti. Aut rōne dispōnis fientis ⁊ facte: ⁊ sic debet cāe ꝯiuncte. Q: aūt cāe añcedēti

Triplex mā pter nāʒ i corpe repiri pōt.

Qn cause añti ⁊ etiā ꝯiūcte debeat digō.

pdebeat digő pȝ p ocs auctores q iegritudib⁹ piodicis tpe
interpollatiõis docét mãȝ digerere. Q̃d expssi⁹ voluit. A.
pma quarti de cura febris tertiane. Qz aũt cãe ↄiuncte de/
beat. voluit Gal. pmo de dif. fe. cũ dixit. ꝙ mã que i febri/
bus digerit fit sicut pus in apatib⁹: mõ pus est cã ↄiuncta
apatuȝ. Ħ et voluit Aui. de cura putridaꝝ in gñali. imo re
ducẽdo actuȝ curatiuũ per digõné ad egritudiné digő po/
tius debet cãe ↄiuncte q̃ȝ añtẽ: cũ cã ↄiuncta sit qua egritu
do ↄsistit. Et rõne cãe ↄiuncte in egritudinib⁹ piodicis do
cuerũt digõné facere auctores in die paroxismi. Nõ. n. sem
per tota mã paroxismi insensibilr resoluit vel icineratur: sȝ
et aliqñ manifeste eiciatur ad cui⁹ eiõné facilitãdũ fit dige
stio i ipso paroxismo. In ↄtinuis aũt digő fit rõne vtriusqȝ
cãe añtis. s. ꝛ ↄiuncte. ¶ Et scias ꝙ qꝛ vt supra patuit vt⁹
digestiua semꝑ de pncipali intẽtione agit vt mãm ad beni/
gnũ reducat. iõ semꝑ tã de mã añte q̃ȝ de ↄiuncta que dige
ri põt portio aliq̃ reducit ad benignũ de pãbus. s. min⁹ i/
dispositis. de mã tñ añte plẽs partes ad benignũ reducun/
tur q̃ȝ de ↄiuncta. imo digő aliqñ sic rectificat añtem mãm
non solũ iaȝ putrescere paratã: verũ etiã remissuȝ iã gradũ
putredinis hñteȝ: ꝙ eã extra corpus expellere nõ est nec̃iũ:
eo ꝙ in nutricationẽ transire põt. ¶ Digő quoqȝ que debe

Digő cãe ↄiuncte q̃dã est pfecta ꝛ q̃dã impfecta.

tur cãe ↄiuncte duplex est. vna pfecta que fit qñ calor nãlis
victoria totali mãm disponit iuxta potẽtatẽ susceptiõis ip/
sius mãe. Et ista in apatibus mãifestat in sanie laudabili.
Et in febrib⁹ putridis in laudabili hypostasi. Alia est iper
fecta que nõ est cũ totali victoria calidi nãlis: sȝ in partiali:
qꝛ in pte vincit ꝛ in pte non. Et hoc in apatib⁹ manifestat
in sanie: nõ tñ laudabili. Et in febrib⁹ putridis silr in hypo
stasi nõ oĩno laudabili. ¶ Reducẽdo autẽ supius dicta ad

Q̃ñ intelligit dicẽdo ꝙ digő facit cessare putredinẽ

supra positã diffõneȝ digẽnis p declaratiõe eius dico ꝙ di
gestio est faciẽs cessare putredinẽ. i. pħibet putredinẽ eue/
nire in mãm putridã vel putrefactiõi paratã. Item digő est
faciẽs cessare putredinẽ. s. a mã hñte remissuȝ gradũ putre
dinis stãte sub rõne cãe añtis. eaȝ. n. a putredine exuit: ꝛ in
nõ putridã adducit. Iteȝ digő est faciẽs cessare putredineȝ
q cã ↄiuncta putrida. i. putredineȝ vltimari pħibet. Et sic
facit ꝙ mã ↄiuncta hñs gradũ remissuȝ vel mediũ putrefa
ctiõis nõ pueniat ad vltimitatem in putrefactiõe: ad quã si
deueniret nõ posset p digõnem ab ea auferri neqȝ remitti:
qꝛ vltimata putredo iducit a totali victoria calidi pter na
turã supra calm nãle. Itẽ digő non sic facit cessare putredi

Et digő ꝛ putrefactio sunt cõpossibiles ꝛ sil augeri possunt.

nẽ qn augeat in latitudine pmi gradus vel medij. Est eniȝ
digő cõpossibilis putredini medie ꝛ remisse: q̃uis nõ sit cõ
possibilis putredini vltimate. Et nõ solũ est cõpossis medie
ꝛ remisse putredini: sed et põt cuȝ eis sil intẽdi in mã: ita ꝙ
pcedẽte digẽne in mã aliqua in illa eadẽ et pcedit putrefa
ctio: ita ꝙ eadẽ mã simul plus accipit de nãlitate ꝛ pternã/
litate quousqȝ digő pficiat. Ea. n. pfecta putredo amplius
intẽdi non põt pp victoriã calĩ nãlis supra calm pter nãm.
Et pp pfectã equalitatẽ iductã in sbam mãe. ¶ Et ħ qdeȝ
nõ est ↄcedere ꝛ affirmare difficile apud eos q dñt putrefa
ctionẽ ꝛ digõneȝ non eẽ vere ↄ̃ria: sed solũ diuersa: q̃ simul
pñt intẽdi in eodẽ subo. Qz aũt nõ sint vere ↄ̃ria ↄfirmat ex
ṽbo Gal. 5° de simplici medicina. vbi ait. ꝙ digő ꝛ putrefa
ctio sunt q̃si ↄ̃ria. Et nõ dixit. sũt ↄ̃ria. nã vere ↄ̃riũ putrefa
ctiõi est gnõ. Sȝ ꝛ q̃uis hi fortasse ṽitatẽ dicãt nõ minus
ↄcedendo ꝙ sint vere ↄ̃rie adhuc pñt sil intẽdi: ita ꝙ putre
factio nõ soluȝ in morbo mortali: sȝ et in salubri põt intẽdi
ꝛ augeri. In salubri tñ vsqȝ ad certũ gradũ ante vltimũ ei⁹
gradũ in quo ipse est icõpossis digõni. Sic ergo cũ venerit
morb⁹ putridus salubris ad statũ mã sil erit magis putri/
da ꝛ magis digesta q̃ȝ añ statuȝ. Et hoc expsse voluit Gal.
in ↄ¹⁹ dict. pmi prono. vbi dixit. in flẽmõa sãguini accidere
dispõnem cõpositã ex dispõne pter nãm ꝛ dispõne nãli. At
silr dixit. euenire in hypostasi laudabili: q̃d ħ mõ ↄtingere
potest. Nã cũ hũor tñ de putrefactiõe accipit ꝙ manifeste

xiret egritudinẽ: calor extrane⁹ semꝑ agit in illũ humorẽ
vsqȝ ad statũ morbi iducẽdo in ipȝ de putrefactiõe ꝛ pter/
nãlitate cuȝ sit agẽs sufficiẽs ꝛ approximatũ illi hũori pa/
tiẽti ꝛ disposito ad recipiẽdũ effectuȝ sue actionis. Eodẽqȝ
mõ calor nãlis mẽbri vel mẽbroꝝ in qb⁹ illa mã ↄtinet. nõ
cessat in eã agere vsqȝ ad statũ inducẽdo in ipsaȝ de digõne
ꝛ nãlitate cũ sit agẽs sufficiẽs ꝛ approximatũ ipsi mãe dis/
posite ꝛ ad recipiẽdũ effectũ sue actiõis. Et sic vtrũqȝ agẽs
agit in illaȝ mãm inducẽdo suos effect⁹: ꝛ sic trãsmutabit
eã ad dispõnẽ cõpositã que est dispõ media p abnegationẽ
extremoꝝ i esse puro: ita ꝙ nõ erit in ea putredo pura neqȝ
digő pura. Nõ ãt erit media p abnegationẽ extremoꝝ i es
se puro: sȝ de vtraqȝ. s. ꝛ digõne ꝛ putrefactiõe erit in ea. Et
sic dictis agẽtib⁹ plongãtib⁹ actioneȝ suã in ea vtraqȝ dis/
positio augebit. Et pcedet in illa sil putrefactio ꝛ digő sine
aug^m. ¶ Quidã tñ dñt ꝙ ex actiõe vtriusqȝ dictoꝝ agẽtiũ
in mã inducit vna forma absoluta non cõposita ex illis ex/
tremis. In qua mã p illi⁹ forme absolute itroductiõeȝ erũt
alique dispõnes remanẽtes ex pte agẽtis nãlis: ꝛ alique ex
pte agentis pter nãm. Ad cuius rei declarationẽ ↄsiderant
actiões amboꝝ agentiũ in aliquã mãȝ. ṽ. g. in mãȝ flegmo
nis. Cũ. n. incipit flegmon icipit a sãguine in quo pus ẽ pu
tredo: q̃d significat: qꝛ eo iciso ꝛ apto in pn⁹ vel augmẽto
egredit sanguis rube⁹ incẽsus: tñ ab vna putredine puꝝ
ita ꝙ nõ fetet. Si ṽo icidat pcedẽte in eo actione vtriusqȝ
agentis nãlis. s. ꝛ pter nãm egredit ex eo sãguis aliq̃liter
dealbat⁹ cum aliq̃li fetore. Si ṽo incidat in statu pcedẽti/
bus illoꝝ agentiũ actionib⁹: tñ in ipm et facta digõne cõple/
ta egrediet sanies alba lenis ꝛ equalis: tñ magis fetida q̃ȝ
pus. Sil'e quoqȝ erit in mã putride febris: vt appet in hy/
postasi in vrina cũ ꝛ ipsa silis sit saniei apatuȝ. Sic ḡ in p̃
dicta mã manifestat actio caloris naturalis iducẽtis digẽ/
nem p albedinẽ in ea acq̃sitã. Caloris. n. naturalis mẽbroꝝ
est dealbare materiã in quã agit: cũ ex pncipali itẽtiõe agat
in eã: vt ipsaȝ ipsis mẽbris assilet inq̃ȝtũ põt. Ipsa aũt mẽ/
bra alba sunt maxie solida. Cũ ḡ de pus albedie pcedit ad
magnã sigñat ꝙ actio caloris naturalis augẽdo pcedit: ita
ꝙ digő illius materie que ex ei⁹ actiõe causat augẽdo pce
dit de minori gradu ad maiorẽ. Manifestat insup actio ca
loris pter naturã p fetorẽ. ei⁹. n. est putrescere. ꝛ fetor semꝑ
putrefactionẽ sigñat. Cũ ḡ in illa materia de puo fetore p/
cedat ad magnũ sigñatur ꝙ actio caloris pter naturã au/
gendo pcedit: itaqȝ ꝛ putrefactio que ex ea actione causat
augẽdo pcedit de minori gradu ad maiorẽ. Simul ḡ pce/
dent digő ꝛ putrefactio in materia vsqȝ ad statuȝ. s. vsqȝ ad
graduȝ in quo cõpossibiles sunt adinuicẽ. ¶ Hoc idẽ etiã
apparet in alio exẽplo. verbi gr̃a. in egestione ꝛ hypostasi
nigris nigredine remissa non intẽsa que pueniũt ad hoc vt
sit lucida. Talis ergo egestio nigra remissa apparẽs in sta
tu quã pcessit egestio citrina potest eẽ signuȝ crisis ꝛ salu/
tis. vt voluit Gal. quarto afforis. in cõmento illo. egestio/
nes nigre ꝛc̃. Similiter ꝛ hypostasis sine nebula talis ni/
gra in quarta die apparẽs pus non existens põt significare
salutem ꝛ crisim laudabilẽ fluxu sanguinis nariũ. vt Ysaac
dixit scdo vrinarũ. Et Aui. scda pmi de colorib⁹ vrine. In
qbus egẽne ꝛ hypostasi simul mãifestat actio caloris pre/
ter naturã per iductionẽ nigredinis. Et actio caloris natu
ralis p equationẽ substãtie illi⁹ materie que parata est ex/
pulsiõi in crisi. ¶ Qz aũt dixit Aui. scda pmi de signis hy
postasis ꝙ equalitas sibi iuncta malo colori deterior est
inequalitate ei⁹: itelligit de malo colore intenso non de re/
misso: sub quo remisso colore dicit esse egestio ꝛ hyposta/
sis nigra pdicta. Et iõ non venit ṽbum eius ↄtra ea que di
cta sunt. ¶ Hoc etiaȝ declarãt qdam per simile in electua/
rijs cõpositis ex contrarijs medicinis postquã fermentata
sunt: ꝛ ad vnam formã reducta: in quibus remanẽt partes
qualitatiue qualitatum medicinarum cõponentium ipsa.
Unde

Unde. A. g. in filonio videt partes qualitatiuas frigoris et caloris esse: p quaru calidas vetositates carminat et dissoluit. Et per frigidas stupefacit et somnu inducit.

Utru digo et putrefactio fiat in eade pte maie augendo procedat.

C Sed utru digo et putrefactio in eade pte mae simul augedo pcedant dubiu existit apud sapientes. Quida.n. eoru dicunt. q in eade pte pcise tam formali q nali augendo pcedunt pp quolibet mae ptem esse apta et dispositam ad patiendu ab ipsis agetib9 cuilibet parti approximatis sufficientibus ad agedum. Attn dicunt. q quis fiat in qlibet pte pcedant. tn non equaliter: sed in aliq pte plus procedit digo: et in aliqua plus putrefactio. Et putrefactio qde cum digone pcedens phibet ne ma p digonem vltimu sui fine attingat et puertat in mebru. Sicut et digo cum putrefactioe pcedens phibet ne putrefactio ad vltimitatem deueniat. Cocedunt tn nocp pdicti aliqua ipsi9 mae parte ita mala et indispositam fore et putredine in ea sic pcedere q calor nalis in illa parte no poterit aliqd manifestu de digone iprimere: sz pcedit in ipsa putrefactio ad vltimitate. Et dicut apparuisse in quibusda crisib9 in qb9 aliq ma viridis vel nigra expulsa fuit tante malitie q nullum vestigiu digonis in ea manifestabat: q uis hoc ide possit euenire etia ex debilitate vtutis et no solu ex malitia ipsius humoris. vt dixit Ge. in supra allegato coment. pmi pno. Ubi asseruit q vtute et pstrata no apparebit in ma nalis caloris actio: vn albificabit sanies: nec hypostasis. sz eueniet hypostasis viridis vel nigra et sanies virulenta fetida in q sola caloris pter nam manifestabit actio. C Alii vo dicut. digonem et putrefactione fiat augedo pcedere: sed no in eade pte mae. Et horu dissoni sut aliq ab aliquib9: sed dnt aliqui eas fiat pcedere in eade parte formali. sed no nali. Et pcedut q in aliqua pte formali plus pcedere pot putrefactio q digo. Et in aliqua ecouerso plus digestio q putrefactio: qd hoc mo euenire dicut. s. qn putrefactio plures ptes formales de pstituetib9 ipsam pte formale occupat q putrefactio. C Alii vero de pdictis dicunt eas no simul pcedere no solu in eade pte formali: sz neq in materiali. Dicut.n. plres ee ptes mae putride in morbis putridis: in qbus putrefactio augedo pcedit. Et plures in qb9 digo: sed tn plures esse eas in qbus putrefactio q in qbus dig. qd declarat ex eo qd expellit in crisi. cum partes que ostedunt putrefactione pcessisse plures valde sint q que digestione. Qd maxime manifestat in crisi p fluxu vetris vel per fluxu vrine. Et ego hoc puto magis approximare veritati. Et dico dictu eoru esse veru vt in plurib9 egritudinib9 putridis: q uis aliqn et raro possit priuum euenire. s. q plures sunt ptes in qbus digo pcedit q in qbus putrefactio: qre dicunt q humor putridus q facit egritudine putrida salubre q tum ad aliquas ptes pcedit augedo in ebullitione et putredine. Et q tum ad quasda alias pcedit augedo in digone et equatioe. Et declarant pdictas ptes esse diuersas p signa. Na ex parte que digerit decidit aliq ps que egrediens in vrina descedit et est hypostasis eius. Et ex pte que putrefacta fit: decidit pars mala que si no expellit in crisi sed remanet itra corpus: pmutata tn ad aliud locu in eo manifestat: qm in loco illo causat egritudine incipiente a manifesto gradu malitie: vel salte non incipiete a tato gradu digonis mae q tum significauit hypostasis laudabilis que apparuit in vrina. C Declarat et pdicta per signu aliud qd est q apparete signo digonis et pcessu ei9 in vrina in febribus putridis: calor febrilis magis acuitur et accidetia difficiliora fiut: qd totu non accidit pp partes digestas: sz pp partes putrefactas. Cu aut augmetet calor febrilis et accidetia significat putredine in plurib9 ptibus esse q in digestioe quouiq indigo copleat et pficiatur. In qua pfectione no copatitur amplius putrefactione augeri. Qua et roe dicunt: q cum digestioe pfecta no fit fortificatio febris. C Et scias q digo non sic phibet a putrefactioe q ma que e nuc digesta pp cas putrefactionis sibi de nouo superuenietes no possit iteru putrefieri: q imo pot: q uis raro cotingat. Et maxime pot si ma ente digesta na pigra fuerit in expellendo illam et no expelleret. sed relinqueret eam ipulsam in corpe pp aliqua cam: tunc.n. ipsa superueniete ei calore extraneo posset putrefieri. Et hic est vn9 modoru quo pting it egru mori post apparitione signoru digestionis et perfecte.

C De requisitis ad digestione. Cap. xxiiij.

Quinqz necessario pcurrere ad digone ex supradictis notu ee videt. s. virt9 organu siue instrm eius: subm: obiectum et tepus conuenies. C Uirt9 vt supra patuit est nalis digestiua ministras distincta in spes superius dictas: que est pncipale agens: et sic pncipalis artifex. C Organu vero siue instrumetum est calor nalis et spiritus nalis pportionatus et debite dispositus ipsi virtuti. Et coplexio debita mebri in quo fit digestio q duplex existes pcurrit: vna est coplexio innata mebroru in qbus fit digestio actuata per influente: que influes est secunda coplexio. hec.n. sunt imediatu virtutis instrm: et agens secundariu: et semp. ad actione necium: q m instrm aliquando sufficies est per se: et aliqn non: sed reqritur aliud instrumentu mediatu: quod erit aut cibus: aut pot9: aut medicina debite dispones ipm pncipale instrm. Qn auis enim dixerit Gal. scdo de creticis. q natura no deficit i necessariis: sed est sufficiens in omni quo indiget: intellexit ea existe in nali dispone non ipedita. Si aut aliquado grauata vel pstrata pter egritudine aut quolibet aliter ipedita foret: reqrit tunc extrinsecus auxiliu a medico ministro eius: cuius adiuuameti psidio sub morbo no succubat: sed citi9 salutem afferat obiectu sibi occurres digeredo: qn enim morbo magnificato sup. vel alio interueniete ipedimento natura morbo dominari non pot. tunc dixit Gal. pmo de iterioribus: medicaminu auxilio indiget. vnu autem de potissimis auxiliis que nature a medico pberi possunt: est suo loco et tepore pstare et porrigere cibos potusq medicinales et medicinas ad digestione iuuates simplices vel pposita. His enim natura se iuuat in digeredo tam nocitiuu q iuuatiuum. Cib9 enim et pot9 purus per se no adiuuat ad digestione: cum ipsius sit solu imutari in corpore et non imutare: vt supra dictu est. Per accides tame iuuare pot inquatu efficitur ma sanguinis et spus qbus virt9 vigoratur et vigorata digerit. C Et scias q calidu pter nam aliquado est virtutis instrm: maxime in digeredo nocitiuu non quide pncipale neq totale. Ad qd aspicientes qdam iproprie dixerunt et calor pter natura digerit. No enim vere digerit cum non pmutet per se mam a dispositioe sua mala qua nature inobedies erat ad dispositione bonam. imo mala materie dispositione p se auget. et per se priuu digonis operatur. Sed p accides digerere dicit acuendo excitado irritado naturale calidu ad digerendu vel humidum resoluedo a materia. et ipsam versus incineratione ducedo: p cuius humidi resolutione potest accidere q ma in sui substatia eqtur et digeratur: aut quolibet aliter ad digestione adiuuet. Sicut etia vt dictu est calidu nale auxiliu recipit ab extrinseco frigido. Est aut hoc instrm mediatu non semp necessarium. sed tn in digestioe nocitiui vt frequeter. Et in digone iuuatiui vt raro. C Subiectum vo est mebra supradicta in qbus dictum est celebrari digestione tam in nocitiuo q in iuuatiuo. C Obiectu vero est res digestibilis que qdem in iuuatiuo est alimetu et eius superfluitas benigna. Et hoc dixit. G. tertio de vtutib9 nalibus. debet habere couenietiam cu eo qd ipso nutritur vel nutriri dz in trib9. s. in mo substatie: in cōplone et forma specifica. In modo qdem substatie vt exhibeat dura duris et mollia mollib9 et no econuerso. In cōplone quoq vt exhibeatur calida calidis. et frigida frigidis in pseruatione sanitatis. In forma aut specifica duplr. Uno mo sm spez vt sit nutriens pueniens spei cui9

Calor pter nam est virtutis instrm.

Res digestibilis iuuatiua cu eo qd nutrit i trib9 dz hre conuenietia.

Indiuiduo dat̃.nõ.n.q̀dlibet nutriẽs cuilibet ꝯuenit spẽi.
Orob⁹ eni ꝯuenit bobus. Iusqani⁹ turdis: que tñ nõ con
ueniũt boibus: neqȝ multis et aliorũ aialiuȝ. Alio modo
in forma specifica ſm idiuiduum: qȝuis.n.aliq̀d vnuȝ nu/
triẽs conueniat alicui spẽi. vt. v.g. vinũ cõplõni spẽi hũa/
ne. est.n.ei ꝓportionatũ vtile ꝛ amicũ: alicui tñ indiuiduo
eiusdẽ spẽi reperit̃ ĩproportionatũ inutile ꝛ inimicum. Et
pp̃ hoꝝ ꝯsideratione dixit Aui. 13ª tertij. Uirt⁹ sana dige/
rit q̀d sibi ptinet.i.q̀d est sibi ꝓportionatũ in dictis tribus
ꝯdĩonibus. Oĩm vo in nocitiuo est̃ ois humor modis di/
ctis supra inobediẽs extñs nãe. ¶ Tp̃s vo ꝯueniẽs ꝛ suffi
ciens digõni nocitiui q̄ʒtũ ad id q̀d expectat̃ sup exhibitio
ne digestiui p medicũ ꝓpinanti min⁹ est tp̃e digõnis iuua
tiui: qȝuis quãtũ ad actionẽȝ nãe in nocitiuo tp̃s digerẽdi
cõiter sit maius tp̃e actiõis illius in iuuatiuo. Non tñ tem/
pus digerẽdi nocitiuũ est in omni mã vnũ certũ ꝛ determi
natũ: sed variabile ſȝ latitudinẽ magnã. Cuius variatio in
lõgitudine ꝛ breuitate maxime sumit̃ ſm varietatẽ digerẽ
de mãe in trib⁹ maxime dispõnib⁹.s. in quãtitate q̃litate ꝛ
mõ subẽ. Etenim in minori tp̃e digerit̃ q̄ʒtitas pua q̄ʒ ma/
gna. Et in minori tp̃e digerit̃ mã calida q̄ʒ frigida: ꝛ beni/
gna q̄ʒ malitiosa. Et in minori tp̃e inspissat̃ mã subtilis q̄ʒ
incidatur viscosa. Et in minori tp̃e inciditur mã viscosa q̄ʒ
subtiliet̃ grossa. Que igit̃ fuerit mã simul multa frida ma
litiosa ꝛ grossa vltimũ lõgitudinis tp̃is reqrit ad digõnem
sui: sicut que fuerit pauca cal'a benigna ꝛ subtilis minus
oium tp̃s exigit. Et que media fuerit inter p̃dictas mediuȝ
tp̃s petit. Cõiter aũt practicãtes moderni in exhibitiõe di
gestiui obseruãt in mã colica ꝛ subtili tp̃s quatuor dierũ:
ꝛ in flãtica sex dierũ: ꝛ in melica.8.dierũ: que ẽt tp̃a frequẽ
ter abbreuiãt. ꝛ aliqñ ẽt raro ꝓlõgãt pp̃ multa occurrẽtia.

Tp̃s ma/ iꝯ et mi/ nꝰ digõ nis humorum malorum. [margin note, partly illegible]

¶ Tẽpus vo digõnis alimẽti ꝓcedentis per tres digões
nõ est in oibus ipsis digõnibus equale: sed diuersuȝ. mul/
tuȝ etenim tp̃s digõnis tertie est breuius tp̃e digõnis secũ/
de. Et tẽpus digestiõis scd̃e est breuius tp̃e prime. Cui di/
uersitati cãe tres potissime assignant̃. Prima se tenet ex p̃te
eius q̀d digerit̃ in q̄ʒtuȝ minorẽ vel maiorẽ hȝ obiectioneȝ
siue ꝯrietatẽ ad id in q̀d cõuerti dȝ. Mõ cibus ꝛ pot⁹ oĩm
p̃me digõnis maiorẽ hȝ ꝯrietatẽ ꝛ dissimilitudinẽ ad chili
q̄ʒ chilus oĩm scd̃e digõnis habeat ad sanguineȝ. Et san/
guis oĩȝ tertie digõnis minorẽ hȝ dissimilitudinẽ ad secũ
das hũiditates: qm̃ chilus: q̀d est: qȝ oĩm in oi digestione
depurat̃ ꝛ expoliat̃ ab oĩonibus q̄s ad nutritũ hẽbat. Et
silitudo ꝛ simbolcitas est cã citioris trãsmutatiõis. In hñ/
tibus.n. simbolũ facilior est trãsitus. Et ex h̃ seq̃tur q̄ si sit
cibus silis chilo vt aqua carnis turtura pulli ꝛ siles citius
ꝛ facilius ꝯuertunt̃ in chilũ: ita chilus ex illo cibo siliś pdu
ctus citi⁹ in sanguinẽ ꝯuertit̃. Et sãguis q ex illo chilo fit
silr citius cõuertit̃ in scd̃as hũiditates. Et sic verificat̃ q̀d
dr̃ q̄ oĩm digestiue virtutis q̀d facili⁹ ꝛ citius p̃cedẽte di
gestiõe citi⁹ ꝛ facili⁹ transmutat̃ in sequẽte ſm p̃mũ: ꝛ raro
ꝯtrũ euenit nisi p accidẽs ipediat̃ ipsi⁹ trãsmutatio. ¶ Se/
cũda cã se tenet ex p̃te loci: qm̃ sic est q̄ quãto oĩȝ digõnis
cõtinet̃ in loco in quo ſm oẽs sui p̃tes ꝛ magis a ꝓpinquo/
ri tãgit̃ ab agente tãto citius digerit̃ ꝛ trãsmutat̃. Sed sic
est q̄ oĩm tertie digõnis ꝯtentũ in capitib⁹ venaꝝ capilla/
riũ ꝛ poris earũ ꝯtinetur in loco in quo magis ꝛ a ꝓpinqo
ri ſm sui totalitatẽ tangit̃ ab agẽte q̄ʒ oĩm scd̃e digõnis.s.
chilus in venis epatis. Et chilus ĩ venis epatis silr q̄ʒ cib⁹
ꝛ pot⁹ oĩm p̃me digõnis q̀d ꝯtinetur in stõ vt ex supra di
ctis notũ ẽ. ¶ Tertia cã se tenet ex p̃te agẽtis digõnis. qm̃
q̄ʒto agens est forti⁹ tãto citius suã cõplet actionẽ. mõ ſm
aliquos virt⁹ digestiua mẽbroꝝ est fortior q̄ʒ v̀tus digesti
ua epatis. ¶ De quo dicto dubitat̃: qȝ virt⁹ digestiua ꝛ q̄/
libet v̀tus nãlis fortior dȝ esse in suo p̃n° q̄ʒ in p̃ncipiatis:
attñ ꝛ si nõ sit fortior ea: sed sit eq̄ fortis aut ẽt paulo min⁹
adhuc citi⁹ cõplet actionẽ suaȝ rõne maioris habilitatis ꝛ
dispõnis sui obiecti ꝛ rõne ꝓpinqoris ꝯtact⁹. Et v̀t⁹ dige/
stiua epatis extñs in radice sua agẽdo scd̃aȝ digõnẽ multo
fortior ẽ v̀tute digestiua stõi agẽte p̃mã digõneȝ. ¶ Predi
ctaꝝ quoqȝ triũ digõnũ nulli⁹ tp̃s certũ ẽ ꝛ limitatũ vel p̃fi/
xuȝ sȝ variabile multũ marie ſȝ varietatẽ agẽtis in fortitu
dine ꝛ debilitate. Et ſm varietatẽ obiecti in trib⁹ ꝯdõnib⁹
supra positis.s. q̄ʒtitate qualitate ꝛ mõ subẽ. In hac.n.lati
tudine tp̃is cib⁹ bñ disposit⁹ citius ꝯuertit̃ in chilũ q̄ʒ nõ
bene vel nõ eq̄ bñ disposit⁹. Et chilus bñ disposit⁹ citi⁹ in
sanguinẽ. Et sãguis magis disposit⁹ citi⁹ in scd̃as hũidita
tes. Digeriturqȝ q̀dcunqȝ nutriẽs citius ab agente forti q̄ʒ
sile nutriẽs a debili. Agẽs.n.taȝ p̃ncipale q̄ʒ istr'ale potissi
mũ est in digerẽdo cũ forte fuerit. forte.n. ente v̀tute ꝛ nãli
calido potẽte ꝛ nãli ꝯpsone mẽbroꝝ digõnis cal'a citi⁹ cõ/
plebit̃ digõ q̄ʒ v̀tute ente debili calo nãli remisso ꝛ ꝯplõ/
ne dictoꝝ mẽbroꝝ frigida. ¶ Dixit Gal. p̊ alimẽtoꝝ. v̀tus
debilis nõ põt supra digõnẽ multi cibi ẽt si sit bon⁹. Et ter
tia eiusdẽ dixit. Cib⁹ leuis cito ꝛ facile digerit̃ in stõ ꝛ ve/
lociter ꝯuertit̃ in sanguinẽ in epate ꝛ venis ꝛ velociter red
ditur silis cuilibet mẽbroꝝ cibantiũ se ex illo. Et cib⁹ du/
rus est difficilis receptiõis hap oium ꝛ remot⁹ ab illis. ait
n. Gal. in p̊ eiusdẽ. Cib⁹ siccus terre⁹ nõ cito digerit̃: neqȝ
cito in sãguinẽ mutat̃. Sicqȝ cibi multi digõ tardat̃. Pau
ci vo ꝯueniẽtis q̄ʒtitatis festinat̃. Et silr cibi calidi veloci/
tatur digestio: frigidi vo tardat̃. Et nutriẽs qdem ĩpropor
tionale p sui formã multũ tp̃is reqrit ad sui digõneȝ pp̃ su
gã ꝛ distractionẽ nãe ab eo: ꝓportiõale vo eꝯ. ¶ Ampli⁹
digõnũ tp̃s q̄ʒ marie ex ꝯsuetudine variat̃. In ꝯsuetis eniȝ
frequẽter cibari digõ p̃ficitur citi⁹ q̄ʒ in cõsuetis cibari ra/
ro. Ampli⁹ aliaꝝ reꝝ non nãliũȝ vsus debit⁹ adiuuat ad
velocitãdũ digõneȝ. Indebit⁹ vo digõnẽ ĩpedit ꝛ retardat
Scit̃ aũt debit⁹ ꝛ ĩdebit⁹ vsus eoꝝ ex sermone de regimi
ne sanitatis. ¶ Ex dictis itaqȝ pȝ tp̃s digõnũ non posse cõ
grue mẽsurari: neqȝ etiã certa limitari mensura: vt 20ª ter/
tij inuit. A. caplo. de hora coit⁹. maxime tñ tp̃a scd̃e ꝛ ter/
tie digõnis ab auctorib⁹ limitata nõ hñtur. Quidã tñ ſm
quãdã ꝯiecturã fortasse satis v̀itati ꝓpinquã dicũt tẽpus
secũde digõnis fore a duab⁹ horis vsqȝ tres. ¶ Sũt autẽ
q dicunt a tribus horis vsqȝ ad q̄tuor vel qnqȝ. Et fortasse
isti se referũt ad totalem ꝯuersioneȝ chili in sanguinẽ. sicut
fortasse primi se referunt ad conuersionẽ partis chili in sã/
guinẽ. Nã chilus vt supra patuit: non totus simul igredi/
tur epar: sed pars eius post partẽ. Et sic pars eius post par
tem: sicut epar ingredit̃ sic digeritur: ꝛ digesta transmittit̃
ad venas: vt det locũ alteri parti supingredienti. Et dicit.
tẽpus tertie digestionis est ab hora vna vsqȝ ad duas sem/
per intelligẽdo de congrua ꝛ sufficienti parte nutriẽtis in
dicto enim tẽpore dicit. q̄ chilus mediocris quãtitatis fa
cilis digestiõis in sanguinẽ cõuertit̃. Et similiter sanguis
in secũdas humiditates ſm varietateȝ sue latitudinis dige
ritur a forti agẽte: ꝛ etiã a debili: a forti tamẽ citius ꝛ a de
bili tardius. Qz si fuerit chilus ille vel sanguis pauce q̄ʒti
tatis citius ab vtroqȝ agente digeret̃ q̄ʒ si fuerit mediocris
q̄ʒtitatis. ꝛ ad hanc paruã q̄ʒtitatẽ non solũ chili ꝛ sangui
nis: sed etiã cibi si fuerit de velociter nutriẽtib⁹ aspiciens.
Gal. dixit in cõmẽto afo. vbi cib⁹ p̃ter nãm intrat ꝛc. Qz
cibus velociter nutriẽs nutrit hora vna qua sumit̃ vel pa/
ruȝ post. Dicunt tñ ꝛ bene q̄ Gal. dictuȝ tẽpus accepit ꝓ
spacio paruo ꝛ non pũctualiter pro hora. Et ecõuerso chi
lus multe q̄ʒtitatis ꝛ difficilis transmutatiõis ad hoc vt cõ
uertatur in sanguinẽ: ꝛ cõsimiliter sanguis ad hoc vt in se/
cũdas cõuertatur humiditates requirũt tẽpus longius ab
agente debili. ¶ De tẽpore autẽ p̃me digestionis. A. intel/
ligẽs de sufficiẽti quãtitate cibi qua sumẽs stomachus dȝ
repleri dixit 13ª tertij. capitulo de velocitate ꝛ tarditate de/
scẽsus cibi ex stoma. ho. Quãtitas eq̃lis remanẽtie cibi in
stõ ꝛ egressiõis eius ab eo est illud q̀d est inter.12. horas ꝛ
vigintiduas

De tp̃e di gõnis ali mẽti ꝓce dẽtis ſm tres digõ nes.

[illegible] chi lus.

In nulla digõne est tp̃s cer tum sȝ va riabile.

Cõsuetu do ꝛ aliu res ñ nã les variãt tp̃s digõ nis.

Tp̃s scd̃e ꝛ tertie di gõnis.

Tp̃s p̃me digõnis.

vigintiduas horas. In qbus vbis in dicto spacio vi Aui.
cõprehendisse duo tpa. vnum qđ est a pn° clausiõis stoma
chi qđ est pnᵐ actionis v̉tutis retẽtiue ei⁹ vsq; ad pncipiũ
apertionis inferioris oris stomachi qđ est pnᵐ actionis v̉tu
tis eius expulsiue. Et est hoc totũ tẽpus in quo virt⁹ reten
tiua operat̃ in cibo intelligẽdo de cibo vniformi. Et h̃ tẽ/
pus tetigit cuȝ dixit. q̃titas equalis remanẽtie cibi in stõ.
Aliud est tẽpus qđ icipit a pn° apertionis inferioris oris sto
machi vsquequo tot⁹ cibus egressus sit ex corpe: est totũ tẽ/
pus in quo v̉tus expulsiua operat̃ in cibo vniformi: qđ tẽ
pus tetigit cũ subiũxit. ⁊ egressiõis eius ab eo. ¶ Pro de/
claratiõe aũt dictoꝝ tẽporuȝ notat Gẽ. ꝙ cibus qui sumit̃
aut est vniformis. aut est difformis. Et si difformis: tũc vt
dixit Aui. pma pmi. cibus subtilis dȝ pmitti grosso. Nam
sic ad fundum stomachi puenit in quo fortior est digõ. Et
grossus remanet in supiorib⁹ stomachi in quo viget remis
sior digestio. Et cib⁹ ille subtilis ratiõe sui modi substãtie
est facilioris digõnis grosso: quare citius digerit̃. Eo autẽ
ente digesto ad hoc ne p vlteriorẽ actionẽ caloris in ipsuȝ
corrũpatur. Cuȝ sit illa vlterior actio de causis corruptio/
nis cibi: ⁊ etiã vt cedat grosso locũ in quẽ descẽdat in quo
viget digõ fortior: ⁊ vt seruet̃ ordo nãlium v̉tutuȝ adinui
cem in agendo nẽcio opȝ os stomachi inferi⁹ aperiri vt ille
digest⁹ cibus ab eo descendat in intestina. Si. n. sic nõ fie/
ret qđ pficeret ordo cibatiõis in pmissione ciboꝝ subtiliũ
ad grossos: de quo ordine auctores valde solliciti fuisse vi
dent̃. Cum egredit̃ cib⁹ subtilis digest⁹ grossus ad fundũ
stomachi descendit: quare illo egresso os statim inferius
stomachi claudit̃: vt non egrediat̃ cib⁹ grossus idigest⁹:
sed retineat̃ quousq; digerat̃. ¶ Si v̉o qui sumit̃ cibus est
vniformis: tũc dicit Gen. ꝙ pars eius pmo pmissa pp for/
tiorem digõnem fundi stomachi erit pfecte digesta: q̃ fuit
in loco debilioris digõnis: sed tñ pp cibi vniformitatẽ nõ
erit multũ a pfectiõe digõnis remota. Aperiet̃ itaq; os sto
machi iferi⁹ vt egrediat̃ pars pmo pmissa pfecte digesta.
Verũtñ pars expulsiua ipsius egressionẽ graduat paulati/
ne: ita ꝙ non tota simul pcipitat̃ in intestina: sed pars post
partẽ. Et silr v̉tus retẽtiua graduat descensionẽ ad fundũ
stomachi ipsi⁹ partis posteri⁹ pmisse ⁊ nondũ pfecte dige/
stuȝ relaxãdo ei prius partẽ inferiorẽ: deinde partẽ post p/
tem versus iferi⁹ donec tota descẽderit in qua gradata de/
scensiõe digõ ei⁹ in fundo stomachi pficitur. Et q̃ hoc to/
tum tps gradatiõis ⁊ pfectionis digõnis est satis breuť iõ
non est nẽcium os stomachi inferi⁹ claudi: sicut fuit in cibo
difformi: sed cũ gradatiõe totus vniformis cib⁹ a stõ in ite
stina egredit̃. Si tñ diceret̃ ꝙ in cibo vniformi claudit̃ os
stomachi inferius ad tps paruũ non erraret errore: de quo
foret curandũ. Et dixit. ꝙ cum digõ pcedit in cibo sine dif
formi cũ gradatione ⁊ retẽtione supra dictis egredit̃ a cor
pore egestio tota digesta. Si pp aliquã cãrum virt⁹ retẽti
ua nõ poterit facere clausionẽ oris fundi stomachi in cibo
difformi: egrediet̃ tũc ex corpe egestio ptim digesta ⁊ ptim
indigesta. Vñ. 16ª tertij. de fluxu oium modoꝝ in fluxu fa/
cto pp debilitatẽ contẽtiue. dixit. A. Cib⁹ non egredit̃ to/
tus digestus. Cuȝ. n. fluxus fact⁹ est pp stõm cib⁹ totus nõ
indigest⁹ est: cã est debilitas v̉tutis retẽtiue que nõ sustinet
dilationeȝ cibi in stõ nisi vsq; ad tps in quo iam digerit̃. s.
pars ei⁹ que est in fundo. Et ps iã non digerit̃. s. que est in
supremo stõi. Et dixit Gẽt. ꝙ auctores dicentes ꝙ pileron
non aperit̃ donec tot⁹ cibus sit digest⁹ itellexerũt de eo ci
bo q maxime fundũ stomachi attingit vel de cibo vnifor/
mi tñ: nõ de difformi. Et intellexerũt per digõnem ei⁹ trãs
mutationeȝ sm formã: sed tñ nõ cũ totali pfectiõe: neq; cuȝ
oib⁹ dispõnib⁹ in toto cibo. ¶ Reductis ergo dictis duo/
bus tpibus in vnũ. dixit. A. hoc tps esse illud qđ est inter.
12. horas vsq; ad. 22. de quo dixerũt iam qdã ꝙ Aui. p hoc
tps itellexit spatiũ. 16. horarũ ɔfirmãtes hoc ex verbo ei⁹.

De gra/ datiõe de/ scẽsiõis cibi dige/ sti a stõ.

tertia pmi. Vbi ait ex vicibus satiãtis comestiõis est vt in
duobus dieb⁹ nãlibus homo ter comedat: diuidũt ergo.
48. horas: qđ est spatiũ duoꝝ dierũ nãlium in tres partes
equales: quaꝝ vnaquaq; est. 16. horaꝝ. ¶ Sed hi non va/
dunt ad mentẽ Aui. qm. 16. hore non est spatiũ equale qđ
est inter. 12. horas ⁊. 22. Estq; dictũ eoruȝ expsse ɔ̃ mentem
Aui. eodem loco ⁊ dicto: vbi pcepit de dictis tribus ciba/
tionibus vna die fieri duas: ⁊ altera die vnã: modo si eadẽ
die debent fieri cibatiões due nõ poterit vtraq; habere. 16.
horas. Si ẽt. 16. horis daret̃ cibus in eadẽ die tũc h̃ scõs
cib⁹ poneret̃ supra indigestũ cibuȝ ɔ̃ cañ. ab eo eodẽ loco
positũ. ¶ Qz si illi dicerẽt Auic. vult ꝙ eadẽ die sumãtur
due cibatiões: non tñ ꝙ earũ in ipsa die ambaꝝ cõpleatur
digestio. qđ põt sic esse. v̉. g. vt sumat quis pmã cibationẽ
in hora diei tertia. sicut plurimoꝝ mos est sumere. scđaȝ ve
ro sumat in hora noctis sequẽtis octaua. Et tertiam sumat
in. 24ª hora sequẽtis diei: sicut plurimoꝝ mos est cenare.
tunc interponet inter scđam ⁊ primã cibationẽ: ⁊ silr inter
scđam ⁊ tertiã. 16. horas. Et sic erit diuisum tẽpus duoruȝ
dierũ nãlium in tres cibationes: quaꝝ due sument̃ in vna
die: ⁊ tertia i die sequẽti ⁊ habebit vnaqueq; horas sexde/
cim ad suã digõnem. Adhuc dõȝ eis ꝙ neq; hoc est ad
mentẽ Aui. qm Aui. loqtur ibi de horis cibationũ cõsue/
tis: ⁊ que in vsu venerãt hoium. Modo ɔsuetudo est his
qui in die bis cibant̃ cibari cibo prãdij inter tertiã ⁊ quar
taȝ horã: ⁊ cibo cene circa occasuȝ solis. Et ideo Auic. di/
xit. ꝙ de bona cibatione est vt cibetur mane ⁊ vespere. His
v̉o qui semel in die cibant̃ est ɔsuetudo cibari infra sextaȝ
horã. Qz si tẽpus. 16. horaꝝ Auic. intellexit. vt isti dicunt
inde Aui. subripuisset hoibus totũ tps opationũ aialium
⁊ occupatiõuȝ ciuiliũ. Mãdatũ ẽ. n. tpe digõnis cauere ab
occupationib⁹ ⁊ opationib⁹ aialibus. Et vacare somno ⁊
geti cuȝ quib⁹ bona fit digõ: mala autẽ in occupationib⁹.
corrũpunt. n. digõnem vtplm: q̃re totũ tps oporteret expẽ
di in dormiẽdo ⁊ qescendo. Et cũ pcepit Auic. dicta fen.
tertia pmi. ⁊ ẽt 13ª tertij. Ad bonã stomachi digõneȝ accu
bere pmo sup latere dextro. Et postea in pcessu sm longi
tudinẽ somni sup sinistro. Et vltimo sup dextro vt aperia/
tur facili⁹ pileron ⁊ egrediat̃ cibus digest⁹. Cũq; pileron
non debeat apiri nisi digesto cibo sequeret̃ ꝙ somn⁹ eẽ de/
beret. 16. horaꝝ: qđ est ɔ̃ veritatẽ ⁊ coẽm vsum hoium cuȝ
quo sani degũt. ¶ Et rursuȝ itellect⁹ eoꝝ est ɔ̃ sensuȝ. Est
enim videre cõitateȝ hoium comedere ante. 16. horas post
pmissum cibũ: nullã inde pcipiens in stõ grauitatẽ: aut in
corpe lesioneȝ: qđ minime esse posset si cibũ supra idigestũ
cibuȝ sumerent: vt vbi supra. A. dixit. Ampli⁹ quo. A. in
dictis verbis itellexisset spatiũ. 16. horaꝝ cũ in pn° ipsi⁹ ca
pituli volẽs declarare latitudinẽ tpis huius pme digõnis
sumptã ex parte obiecti dixerit. qñq; remanet aliqd de ci/
bo in stõ vsq; circa. 15. horas in dispõne sanitatis. ⁊. 12. ho/
ras: ⁊ illud est sm cibũ in bonitate sua. sup. ⁊ grauitate: si/
gnificans p hoc spatiũ. 15. horaꝝ ⁊. 12. horarum referri ad
grossitiẽ cibi ⁊ difformitatẽ eius ꝙ maxime cõprehẽdit̃ ex
mõ loquendi ei⁹ cũ dixit aliqd ex cibo: q̃i dixerit. nõ totus
cibus: sed pars grossa ex cibo difformi. Aut ps que stetit
in supiorib⁹ stomachi ex cibo vniformi. Et ex mõ loquen
di eius qñq; vi affirmasse vtplm non remanere cibũ in stõ
in dispõne sanitatis vsq; ad dictas horas. ¶ Sunt autẽ ⁊
alij dicẽtes ꝙ. A. intellexit p illud spatiũ equale tps qnq;
horaꝝ: qđ sic declarãt. nã inter. 12. horas. ⁊. 22. horas sunt
decẽ hore: equale aũt deceȝ horaꝝ est medietas eaꝝ: ⁊ me/
dietas ipsa est hore qnq;. Et ɔfirmãt dictũ hoc per id qđ.
A. dixit 13ª tertij. caplo de signis debilitatis digõnis. cum
dixit. ꝙ eã significat eructuatio adducẽs saporẽ cibi post
qnq; horas. Et sic innuit ipsum voluisse ꝙ in quinq; horis
debebat esse facta digestio. ¶ Sed neq; expositio istorum
ad mentẽ vadit Aui. Nam. A. dixit. vt iam supra allegatũ

est q̄ in fine somni est accubandū super dextro vt faciliteŕ egressio cibi iaȝ digesti ex stō:mō cuȝ somn⁹ habeat de spatio cōi id qd̄ est sex horaꝝ vsq̄ ad octo:⁊ cū h̄ nō sit accubandū statim sumpto cibo:sed iterponēdū est inter cibum sumptū ⁊ somnū spatiuȝ qd̄ sit ab hora vna vsq̄ ad duas: restaret esse accubandū sup dextro in medio somni non in fine:neq̄ q̄ eructuatio saporē p̄assumpti cibi post quinq̄ horas afferēs significet fortē debilitatē digōnis:innuit q̄ digestio debeat cōpleri in q̄nq̄ horis:s̄ȝ ideo sig̃at fortem debilitatē:q̄ sig̃at digōnem nondū fuisse inceptā. Naȝ si fuisset incepta iam sapor fuisset pmutat⁹. Uidem⁹ enim q̄ in digōne que p masticationē in ore fit:que est digō iperfecta:⁊ in breui tpe facta sapor cibi pmutaŕ:ḡ multo magis in digōne stōi. ℂ Insup coꝝ expō esset ꝯ intentionē Ypoc. in affo. vētres ⁊c̄. vbi ad bonitatē digōnis que fit in hyeme ⁊ vere adducit p vna cā somnū longissimū. Et manifestū est q̄ lōgissimus somn⁹ occupat de tpe plus q̄nq̄ horis. ℂ Sunt insup alij dicētes quātitatē equaleȝ dicti tpis esse decē horaꝝ. decē.n. hore sūt tēpus qd̄ est equale.i. mediuȝ inter.12.horas ⁊.22. intelligētes hoc in corpe regulariter nutrito bis in die i qualitate ⁊ q̄titate ꝯgruis. Et hi diuidunŕ. Nā qdā eorū intelligūt hoc p toto tpe more cibi in stō ⁊ tpe descēsus eius in itestina. Et alij adducūt ad p̄dicta tp̄s trāsitus chili p intestina:⁊ p meseraicas siue tēpus more chili in eis:qd̄ tp̄s quodaȝ mō pōt vocari tēpus descensus cibi. Ad que tria tpa significādū Aui. vsus fuit trib⁹ vocabulis. Cū dixit. tēpus remanētie ⁊ tp̄s egressiōis eius. Et dicūt hi. tp̄s pmanentie cibi in stō esse circa horas septē:⁊ reliqua duo tpa circa horas tres. Et oēs p̄dicti expositores videnŕ tp̄s per eos itellectū attribuere longiori spatio digōnis:ita q̄ p̄mi dicūt longius spatiū digōnis eē.16.horaꝝ. Et scd̄i q̄nq̄ horaꝝ. Et tertij decē horarū. Et vltimi videnŕ magis ire ad mentē Auic. ⁊ ad id qd̄ sensus ⁊ visus indicat. ℂ Ego aūt dixit Gen. dico h̄ tp̄s non eē pūctuale:sed hñs latitudinē magnā in qua variaŕ s̄m ꝯditiones supradictas:⁊ maxime pp ꝯsuetudinē:ad qd̄ significādū Auicē. in p̄allegato capl̄o de signis debilitatis digōnis dixit. Illā que leuis est sig̃at remanētia cibi in stō lōgior ꝯsueta. neq̄ aliquod limitatuȝ posuit tp̄s:ideoq̄ dixit qd̄ tēpus remanētie equalis.i. debite cibi in stō est illud quod est inter.xij.horas ⁊.xxij. sed iter hos duos nūeros horarū est hora vna ⁊ due ⁊ tres ⁊ quatuor ⁊ sic vltra vsq̄ ad decē vt p hoc voluerit significare q̄ alicui⁹ cibi remanentia eq̄lis in stō cuȝ egressiōe eius ab eo est hora vna. Alicui⁹ alterius hore due. Alicui⁹ tres:⁊ sic vsq̄ ad decē. Cuius remanētie ⁊ egressiōis varietas ꝯtingit pp varietatē in ꝯdōnib⁹ supradictis sumptis ex pte agētis ⁊ obiecti ⁊ ꝯsuetudinis ⁊ aliarū rerū nō nāliuȝ. Ut dixerit. A. q̄ min⁹ tp̄s subtilissimi ⁊ diligentissimi ⁊ pauci cibi remanētie ⁊ egressiōis ex stō a quocūq̄ agente forti digeraŕ:⁊ adiuto ab alijs rebus non nālibus sit tp̄s vni⁹ hore. Et q̄ tp̄s grossissimi ⁊ multi cibi a debili agēte etiā nō adiuto remanētie ⁊ egressiōis sit spatiū decē horaꝝ. Et sit tp̄s remanētie ⁊ egressiōis cibi medij inter p̄dictas ab agente digerēte tēperato q̄nq̄ horarū. De quo cibo ⁊ agēte tēperato intelligēs fortasse Aue. 6° colliget. vltimo cap° dixit. q̄ celebratio oium digōnuȝ sit spacio nouē horaꝝ:per qd̄ spatiū dixit abstinere debere a cibo sumētes tyriacā ad p̄seruationē in tpe pestilētie attribuens p̄me digōni horas q̄nq̄:⁊ duab⁹ sequētib⁹ quatuor. Et p̄dicta dixit Gen. hīc veritatē s̄m p̄lm. dixit auteȝ s̄m p̄lm pp illud qd̄. A. dixit in quadā dispōne sanitatis.i. cū p̄sistunt sani remaneret aliqd de cibo vsq̄ ad.12.horas ⁊ vsq̄ ad.xv.horas. Et p̄dictā putauit verā fuisse intētioneȝ. A. quā multū declarat varius vsus cibatiōis egroruȝ neutroꝝ ⁊ etiā sanoꝝ cū pmanentia sanitatis cum eo etiaȝ tpe longo. Quare dixit Gent. videre potes q̄ tp̄s digōnis nō potuit ꝯgrue ab aliquo limitari. Cuiuscūq̄.n. tēpus digestionis certitudinaliter incōprehēsibile est. Minus tm̄ cōprehēsibile ē tp̄s digōnis tertie q̄ȝ secūde. Et scd̄e q̄ȝ p̄me. Nā mālior est opō digestiue stōi q̄ȝ epatis:⁊ epatis q̄ȝ mēbroꝝ. Ampli⁹ stōi q̄uedo ex cibo meli⁹ cōprehēdiŕ q̄ȝ epatis ex chilo. Et meli⁹ epatij ex chilo q̄ȝ mēbroꝝ ex sāguine. ℂ Neq̄ mirandū eē dixit. de supradicta digōnū varietate ⁊ incōprehēsibilitate certa. Cū diuerse multū sint p̄portiones agentiū ad passa que certitudinalr̄ sciri non pñt. Et sicut certe sciri non pōt p̄portio digerentiū ad digestibilia: ita digōnum tp̄s certum:q̄re ꝯcludit q̄ tp̄s remanētie cibi mediocris in oibus ꝯdōnibus supra tactis in stō ⁊ egressionis eius ab eo est q̄nq̄ horaꝝ. Et q̄ tp̄s remanētie cibi subtilissimi ⁊ pauci sit tp̄s vni⁹ hore:⁊ q̄ ab vna hora vsq̄ ad q̄nq̄ varieŕ tp̄s digōnis cibi subtilis s̄m q̄ plus ⁊ minus distat a subtilissimo tanto plus de tpe reqrit. Et q̄ tp̄s remanētie cibi grossissimi ⁊ multi sit tp̄s deceȝ horaꝝ:⁊ q̄ ab hora q̄nta vsq̄ ad decimā varieŕ tp̄s digōnis cibi grossi s̄m q̄ plus vel min⁹ appropinquat ad grossissimū: q̄to enim plus distat a mediocri vsus grossum plus de tpe exigit. Et putauit Gen. q̄ si cib⁹ fuerit subtilis:s̄ȝ fuerit multus frigidus ⁊ iproportionat⁹ ⁊ iconsuet⁹ ⁊ agēs nō fuerit forte qd̄ exigit ad sui digōnem tp̄s debituȝ cibo mediocri:⁊ fortasse hoc tp̄s trāscēdat ⁊ reqrat tēpus debitū grosso cibo. Sicut ⁊ ecōuerso cibus grossus:tm̄ pauc⁹ calidus p̄portionalis ⁊ consuet⁹ a forti agente digeraŕ in tpe debito cibo mediocri: ⁊ forsitā etiā in minori:⁊ putauit huius intētiōis veritatē nō latere cōiter practicātes. cuȝ bene ꝯsiderant. Qr̄ si eā veraȝ esse non putāt dixit eos in infirmorū cibatiōe errare grauissime. ℂ Mihi aūt ꝯsideranti oia supradicta de tpe digōnuȝ apparet tp̄s eaꝝ esse.xv.horaꝝ in cibo grossissimo. Et ex bona ꝯiectura puto virtutē nutritiuā in vna hora suas cōplere opationes: q̄uis in minori tēpore hora vna ipse nutriēs mēbris vniat. Et sic a tpe icepte digestiōis vsq̄ ad tēpus nutricationis cōplete cadent.xvj. hore in cibo grossissimo. Et fortasse s̄m istaȝ ꝯsiderationē antiqui cibis grossissimis vel saltē multis cōiter vtentes in duob⁹ diebus ter comedebāt:q̄m in qualibet cibatiōe accipiebant sufficienter de cibo:imo ad satietateȝ:vt patet ex verbis Aui. supra allegatis. Cum dixit. ex vicibus satiantis cibatiōis ⁊c̄. ℂ Ex q̄bus verbis potes accipere documentū q̄ hi qui nō comedunt ad satietateȝ:sed a ciboꝝ receptione deficiunt remanentibus adhuc desiderij reliquijs non debent eo modo cibari. ℂ Apparet etiā ex dictis que sunt cause digestiōis. Nā efficiens cā p̄ncipalis est virt⁹ naturalis digestiua ministrās. Et instrumētalis est calor naturalis:⁊ sp̄us naturalis cū cōplexione membroꝝ digestionis. Et cā formalis est decoctio sufficiēs. Et causa finalis ē ordinatio siue dispositio p̄ncipaliter in nutritioneȝ ⁊ secūdario in expulsionē nocitiui. Causa autē materialis ex qua non inest ei:sicut neq̄ alicui accidēti:sed habet cām māleȝ in quā:que est alimentū sub supradictis ꝯditionib⁹ cōprehensuȝ. Et hȝ vt q̄dam dicunt:cām mālem in qua.s. subiectum in quo digōnem efficit.s. membra ad digōnem ordinata que ex dictis nota sunt ⁊c̄.

Oplo gl. de tpe pri me digō nis in stō & de egres siōis ei⁹ ab eo.

Ql certi tudinalr sciri n̄ pōt tēpus di gōnis.

Oplo au coris ꝯ tpe digōnis.

ℂ De virtute expulsiua. Cap.xxv.

Sicut similitudine amica:vt supradictū est fit attractio:ita dissimilitudine inimica fit expulsio:quo accidit vt acetuȝ aqua mixtū radicibus arborū iniectuȝ dissimilitudine pellaŕ ab eis. Aqua vero sine aceto siītudine ab eis trahaŕ vt amica. Sic ⁊ similitudine amica appetitiua virtus attrahit:dissimilitudie vero virtus expulsiua inimica depellit:de qua virtute expulsiua Auicen. p̄ma p̄mi dixit. Expulsiua virt⁹ sup̄fluitatem expellit ex nutrimento residuam que ad nutriendū non est cōueniens. Aut que excedit mensurā que sufficit ad nutriendū:⁊ que nō est necīa.

Et ad hoc ad extra corpus ad mẽbra nõ debẽtia naĩr illaz recipere supfluitatẽ. Aut expellit supfluitatẽ in receptaculo: sicut in vesicã vrinã expellit. ℂ Et tu qdem ex supradictis cõprehendisti duas in corpe repiri supfluitates: vna q̃ facta est de intẽtione nãe: et ex necessitate in digõne reperta sepatione facta in digõne puri ab ipuro: et hic est sicut flegma cola melã ergõ vrina et silia. Alia est que in corpe accidẽtaliter multiplicatur: et ista est duplex: vna supfluitas i q̃ẽto tm̃: et alia in q̃li tm̃. Et supfluitas in quanto est duplex. Una de intẽtiõe nãe facta: sicut sperma qd̃ intẽdit a nã pp gnõnẽ. Alia non est de intẽtione nãe: neq3 ex necessitate digestiõis facta: sicut sanguis bone qualitatis in corpe multiplicatus vltra q̃ntitatẽ sibi neciam. Supfluitas vo in quali nunq̃3 est de intẽtione nãe: q̃uis fm aliqd fit de necessitate digõnis. Et est ois humor puertus in corpe ad qualitatẽ malã ledentẽ corpus. Sic itaq3 quatuor sunt spẽs supfluitatis quas oẽs Aui. tetigit in vbis pdictis: tetigit. n. supfluitatẽ intẽtaz a nã et ex necessitate in digõne reptam: Cum dixit. q̃ ad nutriendũ nõ est pueniens. Et tetigit supfluitatem in q̃ẽto de intẽtione nãe cũ dixit: et que excedit mẽsurã que sufficit ad nutriendũ. Et tetigit supfluitatem in quãto que nõ est de intẽtione nãe cũ dixit: et q nõ est necia. Et sub pma tetigit supfluitatẽ in quali cũ ad nutriẽdũ non sit pueniens. ℂ Silr et Haly. has tetigit supfluitates dicẽs membra expellũt supfluũ qd̃ non est eis neciuz. Aut supfluũ ledens sua quãtitate qua granat: aut sua q̃litate qua pungit. ℂ Oẽ aũt qd̃ expellit siue sit supfluitas absoluta siue sit supfluitas ordinata in corpis iuuamẽtuz expellit. supfluitas tñ mẽbro expellẽti expellit: aut q: aggrauat: aut q: pũgit aut q̃libet aliter ipedit mẽbrum a quo expellit. Un̄ spũs vitalis a corde pellitur: q: cor grauat vel alio mõ cor ipedit. Et silr sanguis q̃ñtũcunq3 puatus sit cã ab epate pellitur. Et sic de alijs que expellunt. ℂ Inqt Gal. 3° de vtutibus nãlib⁹ cap°. 12° pus nõ excernit vtus excretiua aliquã vniuersaz supfluitatẽ añq̃3 in pñaz transcẽdat dispõnẽ ad ipsaz: vel ipsius organũ. Uir pũma cor⁹ que ptinent in ipo Uẽter. n. cũ sufficiẽter ipletus fuerit cibarijs. Et benignissimũ corũ in tunicas ipsius deposuerit tunc reliquũ iaz excernit tanq̃3 onus qd̃dã et alienũ. quẽadmodũ aduenit vesice cuz singulor⁹ attractor⁹ que a multitudine tendẽs aut qualitate mordens anxiũ fiat. Eodẽq3 mõ et matrices cum adhuc non ferũt q̃ntitatẽ tense qd̃ cõtristat dispõnez studẽt aut qualitate morsẽ humor⁹ q effundunt in eas. Et alterutrũ hoc fit violẽter et abortiũt tunc. Fit ẽt q̃3multũ et cõuenienter qd̃ nõ abortit: sed parere nominat. Est. n. hoc cõe oĩum cãrũ expulsiõis siue matricis siue alteri⁹ organi. s. anxietas. Nã in hoc expulsionẽ cãnt inq̃ñtũ anxietatẽ organo inducunt. Un̄ mẽbra non expellũt vtiles mãs pncipalr pp aliqua mẽbra: imo pp pprĩuz cõmodũ: seruit. n. vnumquodq3 mẽbro pprio eo mõ vt ipse Gal. dixit in lib. de morbus indijs. ℂ Est g̃ vt dixit Ge. expulsiõis cã trina. s. aut tumor supfluus. i. aliq̃ tensio: aut aliqua grauedo: aut mordicatio: tumor qdẽ adhuc cũ mẽbra nõ fuerũt tẽsa. Grauedo vo cũ supra virtutẽ fuerit qd̃ ptinet. Mordicatio autẽ cũ humiditates que pus in mẽbranis ptinebant et sustinebant scissis eis in ipsas effuse fuerũt m̃rices. Aut cum vniuersus corrupt⁹ fetus aut dissolut⁹ in malos icores ita irritat et mordicat tunicas matricũ. Et h̃ modus expulsiõis nõ solũ in vesica apparet: sz et in chistim fellis. sup. stõ et alijs. Et h̃ modus expulsiõis manifestus est in organis pticipãtibus neruos et inde sensuz hñtibus. In non pticipãtibus vo neruos et sensuz nõ hñtibus h̃ modus expulsiõis nõ est ita manifest⁹. Et iõ epar: q: fm suã subam nõ pticipat neruos et sensum: nisi fm suũ pãniculũ et venas que in ipso sũt non hz actũ expulsionis sic manifestũ vt stomachus et matrix vesica et chistis fellis et alia silia. ℂ Uirt⁹ quoq3 expulsiua sicut et alie supradicte vtutes ministrantes est duplex. Una ppria que est idez q̃ nutritiua. Alia cõis a nutritiua distincta et sibi ministrans. Et expulsiua ppria cuz sit idez q̃ nutritiua oibus inest mẽbris que nõ soluz supfluitatẽ vltimi alimẽti: verũ etiã qd̃cunq3 nocituũ occurrẽs excernit. Cõis aũt dicunt qdã nõ oibus inest mẽbris. Dixit. n. Gal. 3° et 6° de accñti. q̃ in cute non est virtus expulsiua. s. cõis. ℂ Alij vo dicunt. q̃ h̃ virt⁹ oibus inest mẽbris: ita q̃ et cuti. Et qd̃ Gale. dixit de cute intellexit de exteriori pellicula corporis. s. hymine que nõ est mẽbrũ. nõ. n. viuit et ad eam supfluitates expellunt: sed ipsa nõ expellit. ℂ Utit aũt virtus expulsiua ad expulsionẽ villis ptensis fm latitudinem q ad expellendũ exprimẽdo sunt apti in mẽbris hñtib⁹ villos qbus mẽbrũ pbitur et pstringit cuius pstrictiõe fit expulsio. Et q: ẽt in retẽtione fit pstrictio: ideo scias q̃ alijs et alijs villis fit pstrictio mẽbri in retẽtione et expulsiõe. Fit ẽt diuersimode: q: in expulsiõe fit cõstrictio maior q̃3 in retentiõe. Ex quo apparet q̃ nõ quelibet pstrictio facit ad retentionẽ: sz que est fortis. Dixit. n. Gal. 5° de accñti. In forti retẽtione est expediens q̃ retinẽs fortiter retineat illud qd̃ dz retinere. Et illi firmiter hereat. Remissa aũt pstrictio facit ad expulsionem. ℂ Duplr aũt est videre supfluitates expelli. Alie. n. expelluntur ad extra corpus: et alie nõ: que q̃uis retineant in corpe pp iuuamẽta et vtilitates in corpe vel mẽbro aliquo: tñ a mẽbro a quo vel in quo gñate sunt expellunt pp aliquã de causis expulsiõis dictis. Et harum alie ad receptacula ppria: et alie ad nõ propria: q̃uis cõia. Nã supfluitatũ tertie digõnis nulla expellit ad receptacula ppria: pme vo digõnis supfluitas expellit ad intestina. Sed supfluitatũ scde digõnis alie expellunt ad receptacula ppria vt colera melã et aquositas: et alia ad cõia: sicut flegma. Et supfluitatũ expulsar⁹ ad receptacula: q̃dã expelluntur ab eis ad ex̃ corpus: sicut egõ et aquositas. Et q̃daz ab eis ad q̃daz mẽbra pp vtilitates: sicut melã a splene ad os stomachi. Et cola a felle ad itestina. ℂ Et sunt q dicunt. q̃ pprie loquẽdo modus missiõis supfluitatũ in receptacula dz dici eũo non expulsio. Et alij modi expulsio et non eũo. Et ideo. A. vsus fuit h̃ mõ loquẽdi: aut eũat in receptaculo sibi apto. ℂ Et supfluitas qdẽ que eũatur in receptaculo nunq̃3 expellit ab eo tota siue expellat ab eo ad ex̃ corpus siue ad itra: sz semp aũq̃ ps retinet in eo pp voluptuationẽ eius in ipsa. Dixit. n. Gal. 5° de vtutibus nãlib⁹. ca° 9°. sicut bolum egõ canib⁹ delectabilissimũ: ita supfluitatuz epatis: h̃ qdem spleni: hec aũt cole sustentrici vesice. s. fellis. h̃ aũt renib⁹ familiaris et ppria est. Neq3 qdẽ qd̃ expellitur a receptaculo expellit: nisi cũ sapit aliqualr extranei aut nisi in ipso supfluo eũetur q̃ntitas: cui⁹ nõ est capax. ℂ Ex dictis pz: q̃ vtus expulsiua nõ vertit circa nocituũ tm̃: vt iaz qdã putauerũt: sz vertit ẽt circa iuuatiuũ: q̃uis ipm nõ expellat tanq̃3 iuuatiuũ: sz tanq̃3 supfluuz. Un̄ supfluũ qd̃ expellitur aut est supfluũ absolute: sicut egestio et vrina et ois superfluitas in quali peccãs. Aut est supfluũ fm quid: q: soli mẽbro expellenti. Mẽbro vero ad qd̃ expellitur est neciũm vtile vel iuuatiuũ: sicut sanguis ab epate expellitur: nõ sicut superfluũ absolute: sed sicut supfluuz ipsi epati: reliqs vero membris neciũm vtile et iuuatiuuz. ℂ Dixit Auicẽ. virtus expulsiua supfluitates expellit aut per ptes: vel poros et foramina que sũt illis pparata: sicut aquositatẽ expellit ad vesicã per poros vrinides. Et vir expulsioni supfluitatuz ad receptacula ppria sunt vie parate. Aut expellit eas nõ per vias et foramina a nã parata: et cuz non fuerint foramina parata: tunc mẽbrum nobile expellit ad ignobile ppinquius: aut ad latuz: forte ad debile. ℂ Inquit enim Haly. expellit mẽbrum que in ipso est materiã superfluã ad illud quod ipso debili⁹ est. aut in ppinquiora mẽbra. Materia vo expulsa ad mẽbra: aut in ipsis remanet: et q̃nq3 pellitur de mẽbro ad membrũ: aut ab ipsis mẽbris expellit ad ex̃ corpus: sicut expellit stõus m̃am

Superfluitates i corpore reperte in summa sunt quatuor.

Expulsionis cã est triplex.

Uirt⁹ expulsiua q̃dã ẽ ppria vnicuiq3 mẽbro et q̃dã cõis.

Superfluitatu alie extra corpus expelluntur: alie non.

Uirt⁹ expulsiua non vertit circa nociuuz tm̃: sed et circa iuuatiuum.

In supiorib⁹ eius ɔtentam ad meri ⁊ os ⁊ ex illis ad extra
corpus in vomitu. Et ɔtentā in īferiorib⁹ eius expellit ad
De locis emunctorijs pricipaliū mēbrorum.
īestina: ⁊ ex illis ad extra corpus in secessu. ¶ Principa-
libus aūt mēbris parata sunt mēbra debilia illoꝝ susceptī-
ua sup̄fluitatū. Cordi ascelle: cerebro caro ↄglādosa post au-
res: ⁊ epati iguina: que mēbra vocata sunt p̄ncipaliū emū-
ctoria. ¶ Dixit Rabi aucte Gal. in li. de ↄfomia, caro mol-
lis flaxū māterum citi⁹ alijs mēbris recipit. Et post eā pul-
mo mollitie sui corpis vel defectiōe triū virtutū. s. attracti-
ue retētiue: ⁊ expulsiue. Et post pulmonē matrix. Cōpōne
bona corpis sui. i. apta ad recipiēduz. i. largitate vētriculo
rū eius: ⁊ multis meatib⁹ eius qbus māē ad ipsos vētricu
los expellunt. ¶ Et scias ꝙ sup̄fluitates tertie digestiōis
que sunt sup̄fluitates pure sola v̄tute expulsiua nāli. expel
lunt. Que v̄o sunt sup̄fluitates in q̄to de intētiōe nāe: si-
cut spma. Et etiā sup̄fluitates scd̄e digōnis que sunt alimē
ti residuū non peccans in quāto neq₃ in q̄li duab⁹ v̄tutib⁹
nālibus de mēbro ad mēbrum deducunt. s. v̄tute expulsi-
ua mēbri mandātis ⁊ attractiua mēbri recipientis. Et silr
alimētuz ⁊ oēs ptes eius siue nēcia sit siue inutilis: dictis
duab⁹ v̄tutibus de vno mēbro trāsit in aliud. Unde spma
v̄tute expulsiua mēbroꝝ a qbus decidit: ⁊ attractiua testi-
culoꝝ ad eos deriuat. Et cbilus v̄tute expulsiua stomachi
⁊ attractiua: epatis ⁊ meseraicaꝝ ⁊ itestinoꝝ: q̄uis intesti-
na attractiuā hēant debilē de stō mittit in intestina: ⁊ de i-
testinis in meseraicas: ⁊ de meseraicis in epar trāsit. Et sā-
guis virtute attractiua venaꝝ ⁊ expulsiua epatis ex eo trā-
sit in illas. Et colera v̄tute attractiua chistis fellis ⁊ expul-
siua epatis ex eo trāsit in chistim fellis. Et melā silr ex epa
te transit in splenē v̄tute attractiua splenis ⁊ expulsiua epa
tis. Et silr aquositas v̄tute expulsiua venaꝝ ⁊ attractiua re-
nuz descendit in eas. Sup̄fluitates v̄o scd̄e digōnis in q̄-
to que nō sunt de intētione nāe: ⁊ eius ēt sup̄fluitates in q̄-
Mēbra nō sūt eq̄lia i fortitudie expulsiōis
li sola v̄tute expulsiua pellunt. ¶ Et scias ꝙ mēbra in ex-
pellendo nō sunt equalia in fortitudie expulsiōis. Dixit. n.
Gal. 3° de v̄tutib⁹ nālibus. Cor expellit nociuū fortiori v̄-
tute q̄₃ epar. Et epar q̄₃ stomachus ⁊ itestina: ⁊ arterie for-
tius q̄₃ vene. Eteni sicut trahētib⁹ escā supabūdat que for
tior: ita ⁊ deponētibus sup̄fluitates supabūdat que fortior
s. in expellēdo est: vnaqueq₃. n. p̄ticulaꝝ h₃ quēdā conuz. i.
robur cōicatum quo expellit sup̄fluitatē. Cūq₃ ex his aliq̄
ībecillior facta fuerit f̄m aliquā dispōnez: ex his ēt illā cō-
fluere est necesse sup̄fluitatē. Nā fortissima qdem deponit
in p̄rimis oibus. Illarūq₃ rursus vnaqueq₃ in alias q̄sdaz
ībecilliū. Et inde illarū rursus vnaqueq₃ in alias. Et h̄ f̄m
plm fit donec ex oibus allata sup̄fluitas f̄m vnam aliquaz
Virt⁹ aialis aliqñ ad expulsionē sup̄fluitatū iteruenit.
maneat ībecilliū. Et hinc neq₃ ad aliam possibile est trans-
fluere: vt neq₃ suscipiēte ea aliquā fortiorū: neq₃ potentez
eam expellere que patit. ¶ Et scire debes ꝙ aliquādo ad
expulsionē aliquaꝝ sup̄fluitatū non solū virt⁹ nālis ɔcur-
rit: sed iteruenit ēt virt⁹ aialis. Et virt⁹ qdē aialis ad expul
sionē duob⁹ modis iteruenit: vno qñ pcepto nocumēto v̄-
tus aialis iperat nāli ꝙ expellat. Alio qñ v̄tus aialis mo-
uet musculos latitudinales mēbri suppositi mēbro in quo
cōtinet sup̄fluitas. Et exprimēdo adiutoriū p̄stat v̄tuti na
turali ad expellendū: sicut sepe mouet musculos latitudi-
nales vētris auxiliū in coꝝ ɔsecutione faciēs v̄tuti nāli in
Virtuti expulsiue forti nihil resistit.
expulsiōe egōnis ⁊ vrine. Sic ḡ aialis virt⁹ iteruenit ad ex-
pulsionē vt coadiuuās. Nālis v̄o vt p̄ncipalis. ¶ Et v̄tu-
ti qdem expulsiue forti: sicut Gal. in tegn. ait. nihil resistit.
Un̄ aliqñ expellit sup̄fluitates malas expulsiōe miraculo-
sa p vias occultas medico ignotas ⁊ inextimabiles: vt pa-
tet 7° affo. in ɔ¹° affo. qbus iter renē ⁊ ventrē ⁊c̄. Un̄ ex-
pellit saniez a pulmone p vias vrine. De q̄ locut⁹ ē. A. 14°
tertij. cap° de hydropisi. Et Gal. rursus dicit 3° de v̄tutib⁹
Expulsio ē duplex.
nālibus. In mēbris que sunt organa cōia cōcaua que hñt
ↄificia expulsio fit mediāte v̄tute expulsiua aperiēte orifi-
ciū illud q̄tū₃ ɔuenit ad decentē rei expulsiō. ¶ Insup⁹
scire debes ꝙ expulsio est duplex: quaꝝ vna fit p alteratio
nē rei expellēde in qua illud qd̄ in mēbro ɔtinetur expellē
dū a calo mēbri dissoluit: ⁊ in euaporationē ɔsumit ⁊ exte
nuat: in qua expulsiōe nō iteruenit ɔ̄ctio mēbri expellētis.
Et alia est q̄ fit cū motu locali rei expellēde absq₃ ei⁹ altera
tione: ⁊ in hac ɔ̄ctio iteruenit mēbri. Necesse est. n. vt mē-
brum ɔ̄batur sup rē expellendā eāq₃ tangēdo exprimat: ꝗs
tñ dnt qdam. nō est necesse vt mēbrum tota via expulsiōis
agat ⁊ ɔ̄batur sup obm ip̄m qd̄ expellit. Ait. n. A. in sepa
rabilitate ab obiecto attractiue nō agere expulsiuā. Uoluit
eni ꝙ in expulsiōe rei sup̄flue a mēbro accidat sicut in mo-
tu piectoꝝ. Proiecta. n. in initio mot⁹ tāgunt a piciēte: s₃
postea nō: ⁊ tñ mouent a virtute dimissa in eo a piciente.
Ita ⁊ in corpe cū sup̄fluitas oz moueri mouet p⁹us a mem-
bro: sed postea in pcessu mouet p se mediāte v̄tute in ea di-
missa ab ipso mēbro. ¶ Alij tñ dnt. necesse fore vt mēbrū
in expulsiōe semp tāgat obm ɔ̄hendo se supra illud ⁊ expri
mendo ip̄m de pte ad ptem. Cū aūt dixit Aui. ꝙ expulsiua
nō idiget insepabilitate attractiue: ita dixit. i. tāta quāta il-
la eget. Nā in attractiōe est expediēs vt mēbrū magis ini-
tatur obo eiq₃ magis affigat q₃ in expulsiōe in qua non est
Ē expulsiue nullo mō idiget qete.
necesse vt stet ei ita affixū: sicut in attractiōe. difficili⁹ est eni
aliqd ad se trahere q̄₃ a se depellere. ¶ Dixit Aui. expulsi-
ua nullo mō eget qete: vñ voluit qdam ꝙ q̄₃cito obm a p̄-
ma pte mēbri sepatur recipit in scd̄a pte tam cito illa scd̄a
ps icipit illud mouere v̄sus ptem tertiā. Et sic in tertia tā
cito versus quartā ⁊ sic mō vlteri⁹: ita ꝙ obm non qescit.
¶ Alij aūt dnt. ꝙ in actu expulsiōis cadit aliqlis qes mē-
bri ⁊ obiecti. Nā qñ mēbrū pellit obm: obiectū pellit de
vna pte ad aliā: ⁊ sic vna pars mēbri cōstringit ante aliam:
⁊ sic necio cadit qes: sed tñ ista quies est valde parua insensi-
bilis: vel q̄si nulla maxime respectu qetis īteruenientis in at
tractiōe ⁊ retētione. ob quā cām. A. dixit. ꝙ expulsiua nul
lo mō eget qete. s. in cōparatiōe ad v̄tutes attractiuā. s. ⁊ re
tentiuā. ¶ Dixit. A. cū in pte expulsiōis fuerit declinatio
māe peccātis. s. in quali vel quāto nō conuertit eā virt⁹ ex-
pulsiua ab illa semita inq̄₃tum possibile fuerit. Dixit autē
inq̄₃tum possibile fuerit: quia plura possunt cōcurrere: pp
que v̄tus expulsiua ab illa semita diuerteret: que p̄cipue
sunt tria. Unū cū via esset lōga aut arcta inepta siue diffici-
lis ad motū expulsiōis illi⁹ materie p ip̄m. ⁊ virt⁹ eēt debi
lis nō valēs p ipsaz illā expellere materiā. Scd̄m est cū na-
tura timeret ne in trāsitu declonis materie lederent p ipsaz
mēbra p̄ncipalia. Et tertiū est cū in via eēt lesio que auge-
ret ab illa māā si p ipsaz trāsiret: sicut diuertit colerā a via i-
testinoꝝ cū in eis sunt excoriatiōes vel vlcera que in icessu
colere augerent. ¶ Ex qbus verbis accipit documētū in
expulsione sup̄fluitatū partez: qm̄ nō oz medicus diuerte-
re nām a via declonis sueꝑ quā ipsa tētat vel parat expel-
lere māām: sed oz viā illam apire disponere ⁊ p̄parare: ⁊ na
turā in expulsiōe iuuare nisi in casib⁹ p̄dictis. Et hoc docu
mentū docuit Ipo. in affo. Cū dixit. vndecūq₃ n. ī repit idē
ducere op₃ ⁊ p ɔuenientes locos. Cū ergo medic⁹ sit nāe mi-
nister ⁊ imitator eius nā pigritaret: aut deficeret ab expul-
sione nociuū: oz sibi p artē auxiliari imitādo modū ⁊ viā
eius. ¶ Uirt⁹ ḡ expulsiua est q̄ sup̄flua expellit. Et cā di-
xit Gal. in ɔ¹° affor. p̄mi 6° affo. ꝙ de n. ī retentiue est dno-
uere digesta ad iferiora. Improprie locut⁹ fuit: cū hoc p̄ti-
neat expulsiue vt in locis plībus ipse dixit. Uoluit āt ꝙ re
tētiue sit amplecti ⁊ retinere recepta ⁊ mittere p dimittere
⁊ nō tenere ea vt expellantur ad iferiora. Sicut. n. retētiua
meli⁹ retinet qñ expulsiua qescit ab expellendo: sic expulsi-
ua meli⁹ expellit qñ retentiua desinit opari. ¶ Ex supra-
dictis itaq₃ patere pōt qnq₃ esse ɔcurrentia ad expulsionez
s. agens nāle. s. v̄tus nālis expulsiua aliqñ adiuta a virtute
aiali. Et agens instrumētale calor nālis ⁊ spūs: ⁊ cōplo innata
membri

mebri expellẽtis actuatas ꝑ influẽtẽ. Et subƺ.s.ipm mẽbꝝ a quo vel in quo fit expulsio. Et obƺ.i.alimẽtũ ⁊ oīs superfluitas peccãs. Et via transitus q̃ aliqñ: vt supra est nota nãe ⁊ medico: ⁊ aliqñ est nota nãe: medico vero ignota ⁊ imanifesta. Pñt ẽt patere cãe expulsiõis. Efficiẽs qdem vt agẽta dicta. Formalis.s.ipse expulsionis modus. Finalis vt ↄseruet corpus ꝑ alimẽtũ ⁊ ꝯseruet ꝑ expulsionem superfluitꝫ ⁊ cã mãlis in q̃ est ipsa mẽbra in qbus fit ⁊ ꝑ q̃ fit expulsio. Et mãlis circa q̃ƺ est obm supradictum.

¶ De instrumentis deseruientibus virtutibus naturalib⁹ cum ipse operantur. Cap. xxvi.

NAturales virtutes oẽs oībus insunt mẽbris: sed nõ eq̃lr: vt iaƺ dcm̃ est de qbusdã. Inter eas.n.dixit Aui.p̃ᵃ pmi. q̃dã sunt fortiores ⁊ q̃dã imbecilliores. ¶ Dixit Rabi auctẽ Gal.3° de virtutibus nãlibus. nãlr esse in hoīe ⁊ in oī gñe aĩalis q̃ cor attrahit qd̃ sibi ꝓdest: ⁊ expellit sibi ↄtrariũ: sup.⁊ retinet attractũ: ⁊ retẽtũ digerit validiori ⁊ fortiori v̓tute quã epar. Et epar operatᷣ ꝑdicta validius ⁊ fortius q̃ƺ stõus ⁊ intestina. Et arterie fortius q̃ƺ vene. Et dixit in 7° iuuamẽtoꝝ. q̃ in nullo mẽbro corpis.s.exteriori ad q̃ sanguis ꝑuenit eius digõ adeo in arterijs ⁊ venis coꝝ pficitur: sicut sanguis q̃ puenit ad mãmillas: q̃ bis sanguis transit per cor in ascensu ⁊ descẽsu sui ⁊ mouetᷣ ↄtinue motu pectoris ⁊ calefit lõga mora sui in eis via lõgitudinis. Et dixit in li. de flõmia. q̃ virtus imutatiua est in carne que nõ absolute dr̃ caro: sicut in ceteris mẽbris: sed reliq̃ tres v̓tutes sũt in ea debiliores q̃ƺ in alijs mẽbris. ¶ Et dixit Gal. vt dixit Rabi in expõne eius sup pmo ciboꝝ. q̃ cuiuslibet mẽbri fortis virtus trãsmittitᷣ ad mẽbꝝ sibi ꝓximũ de membris debilibus. Et sic fit in illo mẽbro debili virt⁹ q̃dã ↄposita ex v̓tute transmissa ⁊ alia ꝓpria: ꝑdicte igr̃ v̓tutes nãles nõ eq̃lr in oībus manifestantᷣ mẽbris. ¶ Inquit Haly. 4° theorice. Virtutes nãles mẽbroꝝ ꝑ q̃s est ipsoꝝ esse ⁊ subsistere manifestius manifestantur in stõ ⁊ matrice. Et.n.his duobus mẽbris nãles ãplius patẽt actiões. Nãles quoq̃ virtutes oẽs tanq̃ƺ instr̃o q̃litatibus opantᷣ pmoꝝ elemẽtoꝝ. Et. A. p̃ᵃ pmi declarat quõ cũ eis opentᷣ. Nõ declarauit aũt hoc in alijs v̓tutibus: q̃ ẽt q̃litatibus vtuntᷣ elementorum: q̃ nõ est in alijs adeo manifestũ: vt in nãlib⁹. ¶ Propter cuius noticiã notãt prudẽtes. q̃ v̓tutes ipse operantᷣ cũ dictis q̃litatibus ab intrinseco veniẽtibus existẽtibus in ↄplõne mẽbroꝝ. Et his pncipalr: aut q̃litatibus ab extrinseco corpi supuenientibus vel approximatis: ⁊ his non vt pncipalibus: sed vt scdarijs ⁊ coadiuuãtibus. Cum nulla tñ eaꝝ opantᷣ ea existẽte in summo siue in gradu intẽso. Ait. n. Gal. in ↄᵐ affo. qbuscũq̃ iuuentibus existib⁹ ⁊c. q̃ oīs imoderate aucta q̃litas destruit actũ ꝓprie virtutis ⁊ multo magis oīuƺ aliaꝝ. Qd̃ ẽt Aui. 13ᵃ tertij dixit expsse. Et rõ est q̃ oīs virtus finita extñs limitat sibi certos gradus q̃litatis cũ q̃ suã exerceat opõnẽ: nõ põt q̃litas tñ augeri q̃ trãscẽdet supra ipm limitẽ. Et sic nõ erit supra ipƺ limitem transcendens ↄueniẽs instrm ipsi virtuti. Vñ scias q̃ nõ poterit act⁹ exercere: vñ lƺ dicatᷣ q̃ attractio fiat a calo inq̃ƺtũ calƺ. ⁊ sic de alijs hoc hƺ v̓itatẽ absolute loquẽdo. Et cum hoc tñ stat q̃ determinata attractio: vt. v̓. g. chili vel sanguis fit a calõ regulato a virtute: ⁊ non a quocunq̃ calõ inquãtũ calƺ: sed inq̃ƺtũ regulatũ. Cũ ergo virtus attractiua tanq̃ƺ finita limitet sibi tñ gradũ caloris ꝓ operatione attractiõis si ↄtingat calorẽ illũ augeri supra illum gradũ nõ poterit illũ regulare: ⁊ ꝑ ↄñs opatiõis attractionis facere. Cuius silr̃ intelligendũ est ẽt in alijs virtutibus ⁊ suis limitatis q̃litatibus. ¶ Qualitatũ aũt ab intrinseco v̓tutes ipse qbusdã opantᷣ ꝑ se ⁊ pmo ẽẽntialr semp. Quibusdã vero ẽẽntialr ⁊ semp: sed ex ↄñti ⁊ nõ per se ⁊ pmo. Et qbusdã vtuntᷣ aliqñ ꝑ accñs. Oībus tamẽ oẽs ipse virtutes vtuntᷣ aliquo vel aliquibus dictoꝝ modoꝝ: vñ A. q̃dẽ dixit 1° de ꝑtibus aĩalium opantᷣ v̓tutes cũ q̃tuor q̃litatibus elemẽtoꝝ. Et. A. p̃ᵃ pmi ait. q̃tuor v̓o alijs nãlibus deseruiunt q̃tuor q̃litates pme.s. calia frida hũida ⁊ sicca. Licet nõ eodẽ mõ vt patebit. Et nõ opantᷣ cũ eis diuise vel diuisimita q̃ opentᷣ aliquãdo cũ vna ⁊ nõ cũ alia. Aut q̃ vna virtus operᷣ cũ vna: ⁊ alia virtus cũ alia. Aut q̃ vna virtus operᷣ aliquãdo cũ vna q̃litate ⁊ eadẽ virtus operᷣ aliquãdo cũ alia: nisi hƺ quẽdã modũ improꝑũ vt dicetur. Imo opatᷣ cũ eis in actu cõpositois in cõplone.n. v̓tutes cõplone opantᷣ: sicut instr̃o ꝓprio ad exercẽdas opõnẽs suas. In cõplone aũt sunt oẽs q̃litates ẽẽntialr: ⁊ semꝑ cum refractiõe ⁊ diuisiõe eaꝝ vsq̃ ad minima: vt in smone patuit pmo. Et sic oẽs q̃litates sunt neccie ad famulatũ virtutũ ⁊ semꝑ neccie. Si.n. v̓. g. friditas nõ esset sp in cõplone cũ q̃ opantᷣ virtutes: calitas in cõplone illa effi ceretur ignea ⁊ exalaret: q̃ pp fuit neciũ vt ↄtẽparetᷣ a friditate sp. Et silr nisi hũiditas esset in illa cõplone siccitas sua grauitate discẽderet. Et silr de alijs duabus. Et sic fieret mixtoꝝ solo ⁊ mũdi machina piret. fecit igitᷣ mũdi gubernator deus vt frigora conueniãt flãmis ⁊ arida hũidis. Ne purior ignis euolet aut mersas deducãt pondere terras. ¶ Quãuis tñ oẽs he q̃litates essentialr sint in ↄplone: nõ tamen sunt in ea in actu: qd̃ ↄtingit pp vltimã refractionẽ eaꝝ in ꝓductõe cõplonis. sƺ sunt in ea v̓tualr siue i poᵃ: ita q̃ nõ vtuntᷣ v̓tutibus oībus in actu: q̃dã tamen dicũt q̃ vtuntᷣ eaꝝ quibusdã in actu ⁊ poᵃ: ⁊ qbusdã in poᵃ tñ: ⁊ nõ in actu. Nã in mixtione q̃litatũ i ꝓductu cõplonis saltẽ ↄplonis aĩaliũ in electione elemẽtoꝝ calitas ignis nõ tñ remittitᷣ a friditate aq̃ q̃ƺtum friditas aq̃ a calitate ignis: Neq̃ hũiditas aeris tñ remittitᷣ a siccitate terre q̃ƺtũ siccitas terre ab hũiditate aeris. qua de cã declinat cõplo aĩaliũ ad calm ⁊ hũidum: quare nõ remanet hƺ eos fritas ⁊ siccitas in ↄplone actu: quare nƺ i actu vtuntᷣ eis ãbobus v̓tutes: sƺ solum in poᵃ: calitas ãt ⁊ hũiditas remanẽt in ipsa cõplone in actu ⁊ in poᵃ: ⁊ sic in actu ⁊ in poᵃ vtuntᷣ v̓tutes ipsis. Et si appet quõ in opa nãe ⁊ ad huitia v̓tutũ oīum ⁊ nõ solũ nãliũ intrant oẽs quatuor qualitates pme ẽẽntialiter ⁊ sp.s. put ẽẽntialiter ⁊ ꝑ se est idẽ qd̃ imediatũ. Et ꝓut ꝑ accidens distinguitᷣ ↄtra spƺ. ⁊ est idẽ qd̃ mediatũ. Verũtamẽ in alijs modis veniũt ad seruitia v̓tutũ diuersimode. Nã calitate vtuntᷣ oẽs v̓tutes nõ solũ neccio sp ⁊ ẽẽntialiter ꝓ mõ dcõ: sed ẽt ẽẽntialiter ꝓut est idẽ q̃ pmũ siue pncipale ⁊ per se ⁊ actiue vtuntᷣ ea. Qm̃ calƺ digestiuũ est ꝑ se ⁊ essentialiter pmũ mouẽs ad esse rei. Vt. v̓. g. calidũ digestiuũ spmatis ẽ pᵐ mouens ad esse aĩalis: vt voluit Ar. 4° methaurorũ: sƺ qd̃ est pmũ mouens ad esse: est pmũ mouẽs ad opari: q̃ agens q̃ƺtũ dat de forma tñ dat de opatiõe forme: ⁊ eius motu: vt declaratũ est 8° phys. Et ad hũc intellectũ: ⁊ ꝓ tanto dixit. A. q̃ caliditas seruitiũ oībus dicit v̓tutib⁹ ẽ cõẽe qd̃ ipse declarauit ꝓ tãto q̃ oẽs v̓tutes opantᷣ cũ motu locali. In oī.n. actiõe cuiuscũq̃ virtutis iteruenit mot⁹ localis.s. aut instri.s. spũs. ipse.n. est delator virtutũ: vt patuit i ꝑcedẽte smone. Aut motus subi.s. mẽbri vel villoꝝ eius aut obti aut motᵘ oīum istoꝝ triũ vel duoꝝ ex eis. In oī n. actiõe v̓tutũ iteruenit motus localis spũs. Et in attractione ⁊ expulsiõe iteruenit ẽt mot⁹ localis subi ⁊ obti. In retẽtiõe ãt motus subti ⁊ in digõne mot⁹ obti: ⁊ etenĩ in digõne obm localiter mouetᷣ cũ fit pmixtio hũidi eius cum sicco ipsius. Et q̃ in actione retentiue ⁊ expulsiue v̓tutis motus nõ erat sic manifestus: sicut in actione attractiue ⁊ expulsiue. iõ. A. in eis illud declarauit. Quõ ãt motus isti locales iteruenĩãt in dictis actiõibus supius clare patuit: Motũ aũt localẽ ꝑ. ⁊ ꝑ se opatᷣ caliditas: ⁊ eius.n. est mouere ⁊ a qete phibere. ¶ A. ẽt 3° colli. dixit. q̃ caliditas defuit oībus virtutibus nr̃is itelligens de caliditate mõ dicto q̃ est determinata a forma rei. huius.n. est trahit ad

In stomaco ⁊ in matrice manifestant actiones naturales.

Quãlis ẽ cõplexione sunt oẽs qualitates essentialiter ⁊ semper cũ refractiõe

Quãlis virtus finita limitat sibi certos gradus q̃litatis pro operatiõibus suis.

Quõ calliditate vtũtur omnes virtutes.

Quõ omnes virtutes oībus q̃litatibus vtuntur in operationibus suis.

In omni actiõe cuiuscũq̃ v̓tutis iteruenit mot⁹ localis.

Qō frigiditate vtūt oēs virtutes.

dēȝ dñaȝ pōnis:sic ṽtutes exigūt. Et nō ḋ calitate simplr siue absoluta:cuius est tm̄ ferri sursum que non esset ɔue-niens instrȝ ṽtutū. ℂ Frigiditate aūt oēs vtuntur ṽtutes mō dicto cum nec̃io cōcurrat agēdo ad oēm mixtionem. sicut ꝛ calitas:gñant.n.calȝ ꝛ frigidū ꝛ vincētia māin:sūt enī ambo terminātia mixtionē:vt voluit Ar.4° methau-roꝝ. Uerūtm̄ nō vtunt frigiditate essentialr ꝓut est idē qḋ ꝑm̄ vel ꝑncipale:sȝ p accñs tm̄.s. ꝓut distinguit ɔtra ꝑmū nō ɔtra imediatū. Et rō est:q2 friditas nō est ꝑmū mouens ad esse:quare neqȝ ad opari. Ea ꝑꝑ dixit Ar.4° methau-roꝝ.frigiditas nō opat digōnē:sed indigēnē. Et ēt q2 fri-gitas in cōplone salte aialiū nunq̃ȝ iteruenit:sicut dñans: ꝛ sic ab ea nō dȝ denotari actio:sed a ꝑdñante que est feruꝰ calitatis. ℂ Insup oīs actio ṽtutū vt dc̃m̄ est:fit cū motu locali. Mō ita est ꝙ q̃ȝuis in motu locali sit nec̃ia fixio rei sup qua mouet mobile:cuiꝰ fixio ꝛ firmitas pōt fieri a fri-giditate vt dicet.tm̄ facit semper hāc fixiouē:sed potius ad ipsam:ꝛ sm̄ ipsam facit siccitas. Et q2 nō facit frigitas ad motū:sed ad ip̄m actū motus per quē actū ꝑficit opatio: imo tali actui aduersat:ꝛ ip̄m ꝓhibet:cum sit frigiditatis imobilitare ꝛ qetē facere:dr̄ iccirco ꝙ friditas non intrat in opa ṽtutū essentialr ꝛ ꝑ se:sed solū p accñs ꝓut distingui-tur ɔtra ꝑmū hoc ē ex ɔñti ꝛ nō ꝑmo. Et hoc itellexit. A. ꝑma ꝑmi.doctrina de ṽtutibus.cap.3° cū dixit.frigiditati inest vt essentialr sit oībus ṽtutibus ɔtrariaꝫ:cū ipsa sit pa-raliticū faciēs:ꝛ mortificans ꝛ ab oībus ꝓhibēs opatio-nibus ꝛ motibus. Ad qḋ vadēs Gal.4° de accidēti dixit. frigitas nullū in actione ꝑbet iuuamētū ꝑꝑ q̃ dicta dicūt qdāꝫ si posse esset ꝙ in mēbris esset calitas remissa:sicut ē ꝛ nā esset ibi frigiditas. Adhuc mēbra suas facerent ope-tiones. Alij.dicūt.ꝙ solet apperere de mēte Aui.3° colli. cap.de accñtibus supuenientibus ṽtutibus nālibꝰ cpatꝫ. Ubi dixit.ꝙ frigiditas fuit in mēbris ꝑꝑ ɔtēperare essen-tiale instrm̄ aie:ꝙ est remissa calitas:ꝛ si in membris esset solū remissa frigiditas nō facerēt ṽtutes opationes suas: neqȝ fieret motus localis a ṽtute mēbroꝝ. Et iō dicur ꝙ dictū Joānitij in ysagogis.ꝛ Galy.4° theorice cū dñt.ꝙ retētio fit a frigido ꝛ sicco:nisi p frīm intelligerent remisse calȝ:est falsum. Et sic iprobauit eos Gal.2° tegni.in ɔ1° il-lius pticule. Alie ṽo ptes q̃ intrinsecꝰ sūt.ꝛc̃ ℂ Qz aūt p accñs mō ꝑdicto faciat ad opōnes ṽtutū declarat. A.cum dixit. Est.n.friditas alicui dictaꝝ virtutū accñtalr ɔferēs:ꝛ declarauit hoc in retētiua ꝛ expulsiua. Ad retentionem nāqȝ facit frigiditas ꝑparādo instrm̄ eius.s.qm̄ villos tran-suersales sȝ bone cōprehēsionis figurā ꝛc̃:ꝛ sic facit ad qe-tem q̃ ad retētionē est nec̃ia. Nā retētio cōis sic fit. Cuȝ res q̃ dȝ retineri est attracta:tūc mēbꝝ corrugat ꝛ ɔstringitur super ipsam:ꝛ tȝ ipsam firmā:ꝛ tūc qescit. Et friditatis est qetare ꝛ imobilitare:ꝛ sic facit vt villi retentiui seruēt illā figurā q̃ȝ hñt in hora retentiōis.ꝛ villos retentiuos imo-bilitādo nec recedāt ab ipsa figura:facit per accñs ad retē-tionē. Ad expulsionē vero friditas duobus ɔfert modis p accñs. Uno mō dixit. A. ꝑparādo instrm̄ expulsionis.s.vil-los latitudinales ɔtrahēdo ꝛ inspissando. Et sic ad meio-rem expssionē faciendo q̃ in expellēdo iuuat. Alio mō ven-tositatis ꝓhibēdo dissolutionē q̃ in expellēdo iuuat:q̃ vē-tositas nō inq̃ȝtū frida iuuat ad expulsionem:sed inq̃ȝtum mota p mēbrū extēdit ꝛ ledit ip̄m:ꝛ lesione percepta ṽtus eius mouet ad expellēdū eā. Que ventositas ēt iuuat ex-pulsionē alio mō.s.q2 ipsa inq̃ȝtū vapor motus p mēbrūȝ vel mēbra trāsit inter supficiē mēbri tenētis.ꝛ superficiem eius qḋ tenet:ꝛ sepat inter ea ambo. Sic.n.dr̄ ꝙ ructꝰ sine vētositas diuidit stercus ab intestinis. Et sic sepādo ꝓhi-bet bonā ꝛ firmā retentionē:q̃ ꝓhibita expulsio fit facilrꝰ. Uentositas tm̄ ad expulsionē iuuās dȝ esse pauca cōpressiōi villoꝝ cedēs:multa nāqȝ compressiōi villoꝝ non cedēs nō solū nō iuuaret expulsionē:sed potius eā īpediret vel ꝓhi-beret.vt.17° tertij.declarauit. A.de colica ventosa dē qua accit egōnū ꝓhibitio. ℂ Utunt ēt aliq̃ virtutes ad earuȝ actiōes friditate p accñs nō solū ꝓut distinguit cōtra.ꝑmꝰ: sed ēt ꝓut distinguit ɔtra imediatū.hoc.n.mō friditas iu-uat ad digōnē. Nō.n.facit ad digōnē ꝑ neqȝ imediate:sed mediante calitate q̃ȝ vnit interius. ℂ Ex dictis itaqȝ appȝ q̃mō friditas essentialiter:ꝛ nō essentialiter ingredit opus nāe.ꝛ appȝ vera intentio ɔciliatoris ꝛ alioꝝ pluriū q vidē-tur sibi inuicē aduersari.

Quo siccitate vtunt virtutes.

ℂ Siccitate vero ꝛ hūiditate vtū-tur virtutes ꝑ ꝛ imediate:sed passiue nō actiue in quarun-dā tm̄ actione virtutum magis essentialiter ingredit sicci-tas:ꝛ in q̃rūdā magis hūiditas:siue vt qdā dñt vtūt aliq̃ ṽtutes siccitate ꝑmo ꝛ per se vt nō hūiditate. Et tales ṽtu-tes sunt attractiua retētiua ꝛ expulsiua.his.n.tribus ṽtu-tibus.dixit Cōstāti.1 li° de stō siccitas fuit opoꝛtūa. ℂ Qz āt retentiue siccitas ꝑster iuuamentū notū est:fuit.n.ei fi-xionē faciendo. Qz āt attractiue ꝛ expulsiue:ꝑster siccitas p se auxiliū pȝ. Nā q̃ȝuis sint motiue localiter manifeste. attm̄ q2 in motu reqrit fixū aliqḋ cui motū inamit:ꝛ siccitas facit hoc fixū.ipsa nāqȝ.dixit Aui.efficit substētationē q̃ in motu est nec̃ia ꝑꝑ fixionē mobilis:q̃ȝ fixionē opat sup subiectū ṽtutis.s.sup mēbꝝ vel villos eius sup qḋ initit mobile.s.spūs delator virtutū:q̃ȝ fixionē siccitas facit eēn-tialiter:ꝛ nō p accñs:sicut friditas:q2 siccitas per sui fixio-nem nō est ꝓhibitiua motus sicut friditas. Neqȝ ēt aduer-sat calitati directe:sicut aduersat ei friditas:ꝛ qm̄ siccitas est q̃litas cū qua ꝑ ꝛ per se ṽtutes opant. Sic ergo siccitas facit ad attractionē:ꝛ sic vtit ea attractiua:ꝛ sic facit ad ex-pulsionē:ꝛ vtit ea expulsiua. Egēt.n.ambe fixione instri: vt de expulsiua declarauit. G.6° de accñti. Pȝ ēt de expul-siua:q2 in expulsione mēbrū ꝑmit:ob q̃ȝ cām vel ꝑssionem eget mēbꝝ aliqli fixiōe ꝛ siccitate. Si.n.foret vltiate molle tunc expellēdū resisteret mēbro. Et sic mēbꝝ cederet rei ex-pellēde nō seruās figurā debitā reqsitā in actu expulsiōis. Jō bñ dñt si p possibili ponerent alie q̃litates remisse in corpe:ꝛ nō esset cum eis siccitas:ꝛ fixio p eā nō fieret in eo motus. Jdeoqȝ siccitas q̃ȝuis nō sit dominās in ɔplōne aiali-um:sicut hūiditas:nō tm̄ dr̄ itrare in opus nāe accidentalr sicut friditas sȝ essentialr:stat.n.siccitas cū calitate ꝛ acuit eam ad agendū ꝛ nō ꝓhibet.

Quomodo hūiditate vtūt virtutes.

ℂ Hūiditate āt q̃dā virtutes vtunt ꝑ ꝛ p se ꝛ nō siccitate sicut digestiua. Dixit.n.de ea Aui.ꝙ cū hūiditate opatur. Nā ꝓꝑa mā subiecta digōni est hūiditas rei. ℂ Notāt tm̄ ꝙ nō ita opat digestiua cum hūiditate qn ēt opet cū siccitate. Cum siccitas sit illud sine quo nō fit digō:ꝛ hēat siccū in digōne hūido rei misceri:sȝ ꝑncipalꝰ opat cū hūiditate q̃ȝ cū siccitate:sic neqȝ ēt retē-tiua attractiua ꝛ expulsiua ita vtunt siccitate qn ēt vtant hūiditate.opant.n.cū spū q est hūidus:ꝛ cū villis carnis lacertose q sūt hūidi:ꝛ dāt flexibiles esse. Ad qḋ aspiciēs Joānitius fōrasse in suis ysagogis dixit.ꝙ expulsiua opa-tur cū hūido:aut vt dñt qdā p hūidū intellexit remisse sic-cū:sȝ opant ꝑdcē ṽtutes cū siccitate ꝑncipalius q̃ȝ cū hūi-ditate.

Qualr ṽtutes vtūtur q̃tuor q̃litatibus inq̃lr

ℂ Q̃uāuis tamen q̃ttuor virtutes ꝑdicte q̃tuor q̃li-tatibus dictis vtant. Nō tm̄ dñt auctores vtunt eis eq̃lr: sed ineq̃lr:q̃ ineq̃litatē qdā sic colligūt. Nā oēs opant cū calitate plusq̃ȝ aliq̃ alia. Cū calitas sit ꝑncipale agēs in-strumentale ṽtuti:ɔplō nāqȝ inata acuata p influētē ꝛ cala q̃ vt iā patuit est instrm̄ ṽtutis:qḋ qdē veꝝ est ī digestiua attractiua ꝛ expulsiua actu ꝛ potētia:sȝ in retētiua actu so-lum:ꝛ nō in potentia. Nā in potētia plus vtit siccitate q̃ȝ calitate. Jdeoqȝ dixit Aui.tu repies retētiuā plus idigere sic-co q̃ȝ calore:ꝙ tp̄s in quo reqescere dȝ retētiue villus est maius tp̄e quo mouet dȝ villus q sm̄ amplitudinē tendit ad ɔstringendū. Et tp̄s qḋ est ad mouedū est illud qḋ idi-get caliditate.ꝛ hoc est breue:ꝛ totū reliquū tp̄s opōnis eius est ad tenendum ꝛ quiescendū:qḋ indiget siccitate:ꝛ hoc est longum:quare cum remissa caliditate agit retētiua

in potētia. ¶ Quidā tñ alij dīit φ ṽtus retentiua opat̄ cū calitate in potētia pluſq̄ʒ cū ſiccitate in potētia. Et dīit φ i pdictī ṽbis. A. cōpat retētiuā ad digeſtiuā hoc mō. retētiua opat̄ plus cū ſiccitate q̄ʒ cū calitate non abſoluteꝫ: qꝛ vt ſic eſſet falſuʒ: ſed pluſq̄ʒ opet̄ digeſtiua cuʒ hūiditate. Ut ſic voluerit dicere φ retentiua reqrit ſiccitateʒ maiorē reʳ ſue calitatis q̄ʒ digeſtiua reʳ talis q̄ opat̄. Nā licet in ɔplōne cuiuſlʒ mēbri dīcat̄ calitas ⁊ hūiditas: cum hoc tñ ſtat φ ipſa cōplexio rōe alic⁹ ṽtutiꝫ plus deſeruiat cuʒ ſiccitate q̄ʒ cū hūiditate. ¶ Calitate verūtñ indiget digeſtiua virt⁹ plus oībus alijs virtutibus: qꝛ agit cū motu alteratione faciendo ſʒ formā: q̄ maiori calitate pficit̄: q̄ʒ trāſmutatio ſm locū. Ac ēt digeſtiua aliquali indiget motu locali. Uñ dīit φ ſi cōpaueris ṽtutē digeſtiuam cōem ad digeſtiuā pⁱpriā ſiue nutritiuā in exhibitiōe calitatis ad ſuas pficiendas opōnes iuenies φ digeſtiua cōis pluri īdiget calitate mouēte q̄ʒ nutritiua: vt maxie appʒ i ſtōo: ſed nutritiua plus īdiget calitate inata cū hēat facere maiorē trāſmutationeʒ q̄ʒ illa: vt eā q̄ ē de gn̄e in genꝰ de ſofa. ſ. inaiati ad formā aiati. Digeſtiua vero cōis ſolū facit trāſmutatiōeʒ de ſpē i ſpēʒ. vt ſupra patuit. ¶ Poſt digeſtiuā plus indiget calitate attractiua ambabus alijs: qm̄ maiori ⁊ itenſiori motu freq̄nter opat̄ q̄ʒ ille. Et indiget calitate pluſq̄ʒ ſiccitate: cū maior ps ſue opōnis eſt mouere. Et plus nec̄e eſt ei mouere ptes ſui inſtri q̄ʒ getas facere: ⁊ cū ſiccitate ſtringere: qnimo ēt cū virtus attractiua caliditatis habuerit auxiliū attractio fortior erit. ¶ Poſt attractiuā expulſiua pl⁹ eget caliditate q̄ʒ retentiua: qꝛ motus eius ē vehemētior motu retentiue: tps motus eius lōgius tpe motus retentiue. Et indiget caliditate pluſq̄ʒ ſiccitate: qꝛ tps opōnis eius quo mouet maius eſt tpe quo qeſcit. ¶ Siccitate aūt indiget retentiua plus oībus alijs: qꝛ dixit Coſtā. tps ſue actiōis cū qete eſt longius tpe qetis alioꝝ. ¶ Poſt retentiuā ſiccitate plus indiget attractiua alijs duabus: qꝛ fortiori fixione indiget in ſuo motu: q̄ʒ expulſiua. Habet. n. attractiua magis infigi rei attrahende q̄ʒ expulſiua rei expellende. Et expulſiua magis indiget ſiccitate q̄ʒ digeſtiua. pp fixionem q̄ eget in motu locali. ¶ Et ſic q̄ minus indiget ſiccitate ē digeſtiua. Uerūtñ dixit. A. ipſa plus oībus alijs indiget hūiditate. ſ. inſtri: ⁊ obti. Nā obm hūidū facilius trāſmutatur q̄ʒ ſiccū. Mēbrum ēt ſiue inſtrm digerēs dʒ facere obʒ fluidū liqdū: qđ ēt melius opat̄ exn̄s hūidū q̄ʒ ſiccū. Obʒ ēt fluidū magis eſt penetrabile: ⁊ impreſſionis receptiuū. Hūiditas tamen deſeruiens digeſtiue minor eſſe dʒ caliditate que ipſa digerit̄. dixit. n. Hel. in tegni. φ hūiditas dʒ eſſe tēpata caliditas vero augmentata. ¶ Et Gal. dixit 6° de accidenti φ hūiditas maxie ⁊ pncipalr augmentatiue contingit virtuti. In alijs aūt actionibus nihil valet. Non intelligens ſicut ſonat lr̄a φ in alijs nō valeat actionibus. Nam ipſe ibidem dixit. φ hūiditas deſeruit digeſtiue virtuti. Sed voluit φ hūiditas pncipalius deſeruit augmentatiue virtuti q̄ʒ digeſtiue: qꝛ in augmentatione maior requirit̄ hūiditas q̄ʒ in digōne: ppea in pᵃ etate: qꝛ in ea multū eſt de hūido fit augmētū: ⁊ magis in pn° eius q̄ʒ in pceſſu. In ɔſiſtentia vero: ⁊ alijs etatibus ſeq̄ntibus: licet in eis fiat digō nō fit augmētatio: qꝛ nō eſt in illis hūidum ſufficiens. ¶ Si ergo reduxeris inſtra predictaꝝ q̄tuor virtutū ad ordinē videbis φ inſtrm digeſtiue dʒ eſſe calidū multū: hūidū non multum. Et inſtrm attractiue dʒ eſſe calidum pⁱpⁱe multum: ⁊ ſiccum mediocriter. Et iſtrʒ expulſiue debet eſſe calidum mediocriter: ⁊ ſiccuʒ remiſſe. Et inſtrm retentiue dʒ eſſe calm remiſſe: ⁊ ſiccū multū. Ex quo dicunt multi cōplō digeſtiue virtutis calida eſt ⁊ hūida: ⁊ attractiue calida ⁊ ſicca: ſed qꝛ eius ſiccitas ē remiſſa aliquando abuſiue di φ eſt hūida. Et retentiua cōplō colda eſt ⁊ ſicca: ſed qꝛ eius complō in caliditate eſt remiſſa: ideo abuſiue dicitur a quibuſdam φ eſt frigida.

Que iſte virtutes q̄ plus indigeant ſiccitate.

Qualiter debent eē cōplones inſtrorum virtutū.

Sed nunc reſtat difficillimū mihi videre q̄uo cum cōplone exn̄te vna tot diuerſe virtutes tot diuerſos ⁊ contrarios faciant effectus. Et q̄uo vna virtus in eadem vnica cōplone vna q̄litate vtitur pluſq̄ʒ alia virtus. Et adhuc vna virt⁹ vna qualitate: ⁊ alia virt⁹ alia qualitate: ⁊ illi oppoſita. ¶ Hoc aūt in artificialib⁹ ſic declarauerunt in qbus eſt videre artificē vt fabrum: cū vnico inſtro puta cum vnico calido ignis fornacis diuerſas exercere opōnes: ⁊ diuerſos pducere effectus. Nō ergo erit inɔueniens idē in nālibus euenire: imo ⁊ multo magis in nālibus idē dʒ euenire poſſe. poterit ergo aīa cū eadē complexione calida ⁊ hūida: cum non ſit in ea calitas ⁊ hūiditas in ſummo: ſed refracte ex mixtione alioꝝ qualitatū q̄ mixtione fcā eſt calitas ipſa: ⁊ hūiditas ſiue ipſa cōplo nālis pportionata aīe per diuerſas ſui potētias ſeu ṽtutes diuerſos pducere effectus varios: ita vt nō faciat cōplonem ipſam pportionatā virtuti digeſtiue nec attractiue vel alteri alioꝝ: tā de ṽtutibus miſtrātibus q̄ʒ ēt miſtratis que ſunt ipſa virtus nutritiua. Nutritiua. n. p ipſam cōploneʒ attrahit retinet ⁊ digerit ⁊ expellit. Ideoq̄ʒ dixerunt non eē neceſſariū mēbra que opant̄ digōnē attractionē: ⁊ retētionem ⁊ expulſionē eſſe calide cōplonis inate: vt appʒ de ſtomaco digerente attrahente cibū cōem toti: ⁊ expellente qđ ſupfluū. Et de cerebro digerente ſpm̄ vitalē ⁊ trāſmutante ipm in ſpm̄ aialē: qđ eſt complonis inate frigide. Neq̄ʒ mēbra q̄ opant̄ retentionē eſſe cōplonis ſicce: vt appʒ de epate retinente chilum donec ipm digerat φ eſt cōplonis inate humide. Unaqueq̄ʒ ergo virtus opatur cū tota complone que inq̄ʒtū nālis eſt. eſt pportionata vnicuiq̄ʒ potētie aīe. Et ſic dīit voluiſſe Gal. 6° de accidenti. ⁊ Auic. 1° colʒ. ¶ Sūt aūt ⁊ alij dicentes φ cū q̄tuor qualitates ſint in cōplone in potentia: ⁊ virtualiter: q̄ʒuis ipſa cōplō ſit calida ⁊ hūida actu. Aīa tñ q̄nq̄ʒ plus vtit̄ potentia vnius q̄litatis q̄ʒ alterius ſm φ exigit potentia ſiue virtus ipſius aīe ad ſuas exercēdū opōnes. ¶ Ait. n. Auer. 5° colliʒ. ſic regulat nā: φ p inſtro aliq̄n plus vtit̄ nāli potētia vnius elemēti q̄ʒ alterius: qꝛ nā non deficit in nec̄ijs. plus. n. vtit̄ poᵃ ſiccitatis exn̄tis in cōplone potētia retentiua q̄ʒ hūiditate vel alia q̄litate. Et ſimiliter alie ṽtutes opat̄ potentia alicuius q̄litatis q̄ʒ alterius. Et declarauerunt hoc in exēplo. Aq̄. n. calida actu plus opat̄ cū forā ſua. ſ. friditate potentiali q̄ʒ cū calitate actuali: ⁊ pficit opōnē ſibi inſitā quā habet in potentia q̄ʒuis actualis caliditas ſibi repugnet: ⁊ q̄ʒtū ex ſe ē illi effectui ſit ɔtraria. Silr̄ virt⁹ aliq̄ aīe pficit opōnē ſuā cū potentia alicuius q̄litatis cōplonis. q̄ʒuis actualis caliditas cōplonis vel q̄ʒuis alia q̄litas in ipſa cōplone exn̄s in potētia illi actiōi repugnet. ¶ Et dixerunt alij φ cū auctores dixerunt φ q̄tuor q̄litates deſeruiūt inequalr̄ q̄tuor virtutibus: intellexerunt ſic φ cū aliquo gradu alicuius qualitatis determinate ſiunt de hac opōnes alic⁹ q̄ dependent ab vna ṽtute: ⁊ nō ſiūt alie q̄ depēdēt ab alia ṽtute. Unde Gal. 6°. de accidēti dixit: φ nō oēs operōnes idē tēpamentū reqrunt. ideoq̄ʒ ſi ſtōus exiccat̄ digeſtiua eius debilitat̄: ſʒ retentiua fortificat̄. Et ob hāc cāʒ ibidē dixit φ vna ṽtus pt̄ eſſe leſa alia nō leſa. Et pñt eē due leſe alije nō leſe. Et cū hoc tñ ſtat φ cū vna ɔplone mēbri reſultāte ex varijs gradibus qualitatū fiāt oēs corporis opōnes. Et fortaſſe totū hoc puenit ab influente ſpm̄ influentē ſeu cōplonē influentē ſub tali ⁊ tali menſura: ⁊ vel tali ⁊ tali diſpōne: φ actuat cōplonē inatā ſeu ſpm̄ cōplantatū ita ⁊ taliter φ efficit̄ ɔgruū inſtrm ita huius virtutis φ nō alterius. Et ita illius φ nō iſtius. Et fortaſſe hanc influētiā modificat ad diuerſas ptes eodē tpe in qbus diuerſe virtutes fundate diuerſas eodem tpe efficiunt opōnes ſucceſſiue: vnde mēbꝝ p attrahit: ⁊ expellit ⁊ nō eodē tpe. ¶ Qualitatum vero ab extrinſeco ſuperuenientiū: vel approximatarū corpori ſeruitia q̄tuor ad quatuor virtutes dictas naturales.

Quō vna eadē virtus cum vnate eadem complone diuerſos pducere pt̄ effect⁹ tc.

Scda opin.

3ª opin.

Quō q̄litatibus ab extrinſeco venientib⁹ iuuant̄ oēs q̄tuor virtutes naturales.

Aui.i3° tertij.ca°.de debilitate stōaci tetigit dicēs:q̄ q̄t/
tuor dicte virtutes opant̄ z ɔseruant̄ in suo 4° per dictas
quattuor qualitates hoc mō.i.dz vt digestiua virtus conf/
uet̄ cū siccitate ad bonā digōnē faciendū. Siccitas.n.exte
rius approximata facit q̄ digestio melior fiat q̄z hūiditas
aggregat.n.siccitas z vnit illud qd̄ digerit.i.stōm. Et non
remollit neq̄ relaxat eum sicut hūiditas facit. Et sic forti/
ficat eum in digerendo. Et silr̄ vnit z agregat obiectum di
gestibile:quare circunquaq̄ virtus melius agit in illō mi/
nus dispersa:z facit siccum exterius approximatum calm
digestiuum acutius:z magis actiuum est.n.finis caloris.
Ad que aduertentes oēs auctores medicine oia emplā:z
alia extrinseca auxilia vel saltem plurima ex eis ad digōnē
iuuandā ɔstituerunt calida z sicca.non calida z humida.
¶ Et dixit Aui.q̄ attractiua conseruat̄ calidis z siccis.
Calitas.n.adiuuat attractionem:z siccitas facit ad bonā
captionem attrahende rei. ¶ Et subdit retentiua iuuatur
cum siccitate cū decl̄one ad friditatē:friditas.n.tā iterior
q̄z exterior facit ad retentionē:per accn̄s tn̄.vt supra dcm̄
est:pp qd̄.i6° tertij.ca°.de cura fluxus ventris absolute.
dixit tunc plm̄ necīa sunt calefacientia cum digestiua est
debilis. Et tunc plimum necīa sunt infridantia cū retētiua
est debilis:super quo v̄bo.dixit Gē.retentiua iuuat̄ medi
cis minus calidis q̄z digestiua. Et iō.A.dixit.cū decl̄one
ad friditatē:nō.n.retētiua fridis iuuat̄ perfectū iā dixerit.
A.q̄ retentiua plm̄ frigore deficit. Attn̄ cū modus cōplō
nis quo retentiua iuuat̄ plus declinet ad frigus:quemad
modū cōploni quo iuuat̄ digestiua accit q̄ retentiua plus
confortet̄ fridis in cōpōne ad digestiuā. Nō qdē absolute
fridis:sed diminute calidis hn̄tibus siccitatē:qn̄ ergo
volumus virtutē mēbri cōfortare.s.retētiuam z s̄uare ma
gis approximamus exiccantia q̄z calefaciētia. Jdēq̄ corpa
sicca meliorē hn̄t retentiuam dato q̄ non sit multū calida
q̄z hūida:z calida ēt multū. Jdēq̄ z pueri q̄uis hēant debi
tam calitatem:q: non hn̄t debitā siccitatē hn̄t retentiuam
debilē.q̄uis ergo oibus v̄tutibus collectiue nulla q̄litas
ita deseruiat sicut calitas:cū hoc tamē stat q̄ determinat:
v̄tuti plus deseruiat siccitas. Quidā tn̄ dn̄t q̄ retentiua in
diget siccitate plusq̄z calitate:non q: siccitas sit p̄ncipali⁹
eius instm̄ q̄z calitas:sed eget plus siccitate q̄z caliditate:
q: eget itensiori siccitate q̄z calitate:hoc est q: pōt opari cū
pauca calitate intensiori siccitate q̄z caliditate re⁹ siccitatis.
Jlle tamen remissus gradus caloris magis z p̄ncipali⁹ de/
seruit virtuti retentiue:z magis agit cū eo q̄z illa multa sic
citas. ¶ Et dixit. A.expulsiua conseruatur cū hūiditate z
friditate. Cum hūiditate qdē:q: res hūida facilius expel/
litur:q: per hūidū debilitat̄ virtus retentiua:q̄ debilitatē
sequitur fortificatio expulsiue. Cū friditate vero per accn̄s
sicut supra patuit:frigida.n.sunt de gn̄e eorū que repellūt:
cal'a vero de genere eorum que attrahunt:repellunt autē
frida mās exprimendo eas de mēbro in quo sunt ad alia
loca:vt frida repercussiua faciunt:frigitas tamen dz esse
temperata non excedens ingrossans z inspissans mās:et
hoc modo pōt verificari littera Gerardi extra:z que vbi i
textu dr̄ q̄ expulsiua:fortificat̄ cum hūiditate z friditate:
illa littera dicit cum caliditate:exponendo cū caliditate.i.
cū tēpata vel remissa friditate. Quidam tamen tenent q̄
littera gerardi sit melior z exponit litteram textus cū fri/
ditate.i.remissa caliditate. ¶ Ex dictis apparet q̄ digesti/
ua ab extrinseco debilitatur per frida z hūida. Et attracti/
ua similiter. Et retentiua ab hūido z calido modo dicto.
Et expulsiua a calido debilitatur z sicco. Nullo eni modo
indiget expulsiua sicco faciente qetem:sed indiget motu:
bene tn̄ indiget inspissatione pauca:q̄ ad exprimendū z ex
pellendum tali adiuuet mensura quatenus per ipam rema
neat instrumentū figuram expressionis z constrictionis cō
seruans. ¶ Et dn̄t q̄ attractiua plus leditur a frido q̄z di/
gestiua:maxime q̄tum ad suum subiectū:qd̄ et dr̄ instm̄ z
per eandem enim friditatē:plus debilitant̄ ad motū loca/
lem villi longitudinales membri:z magis inepti reddūt̄
ad motum elongatiōis z retractionis qui est necessarius i
attractiōe q̄z reddat̄ subiectum digestiue ad exercēdū mo
tum alterationis:sed digestiua q̄tum ad actum digestiōis
sue actionis plus leditur a frido q̄z attractiua ad suū actū.
Et q̄uis attractiua operetur cum caliditate intrinseca:z
conseruet̄ per caliditatem extrinsecā:nihilo minus q̄nq̄
debilitatur a caliditate per accidens:qn̄.sc3 caliditas liq/
faciendo z dissoluendo hūiditates est cā remollitionis vil
loꝝ longitudinaliū qui remolliti non sunt aptum instru/
mentum ad attrahendū. ¶ Sunt autem quidam qui redu
centes verbū Aui.quo dixit.q̄ digestiua conseruatur per
siccitatē ad vsum qualitatū ab intrinseco non ab extrīseco
dn̄t q̄ ille textus est corruptus. Et aduersatur superiori di
cto eius in p̄ma p̄mi:z debet dicere per hūiditatem. Uel
dn̄t q̄ per siccitatē intellexit tēpatā hūiditatē.que vt supra
patuit p̄ Gal.dz esse tēpata:que re⁹ supflue hūiditatis pōt
dici siccitas. Unūnq̄q̄ extremū pōt appellari quasi mediū
respectu alterius extremi.vt voluit Ga.i4° affo.in cōmē.
affo:qbus vrina grossa ⁊c. Qd̄ ēt Auic.accepit a Gal.6°.
de accidenti vbi dixit:q̄ si digestio siccitatē habeat tēpatā
est talis qualis si nutrimētū habuerit humidius. Uel dn̄t
q̄ cū nullū humidum ipsum s̄m se ipsum:vt dixit Aristo.
4° metauroꝝ pepansim patiat̄.i.digerat̄ qm̄ idiget sicco:
iō declarauit Aui.q̄ digestiua ɔs̄uat̄ sicco:q: ipse prima
p̄mi dixerat q̄ digestiua plus oibus aliis virtutibus indi
get humiditate:vt non crederet aliquis q̄ ad digestionem
non requirat̄ siccū. ¶ Dicunt insuper q̄ vbi.A.dixit.q̄
retentiua ɔseruatur siccitate cū declinatione ad friditatē
dz exponi ad paucā remissam caliditatē que pōt dici fridi/
tas respectu caliditatis intense:tali.n.remissa caliditate in
diget retentiua.vt supra dcm̄ est. ¶ Et vbi Aui.dixit.q̄
expulsiua ɔseruat̄ cū hūiditate.dn̄t textum hunc esse cor/
ruptum.z q̄ debet dicere cum siccitate. Uel Auic.cōpara
uit expulsiuam virtutē ad attractiuam in siccitate. Et q: at
tractiua ɔseruat̄ cū siccitate multa respectu expulsiue:ideo
siccitas pauca expulsiue potuit ab eo vocari respectu illi⁹.
¶ Et dicunt q̄ vbi in textu dr̄ humiditate cū friditate dz
dicere cum caliditate:vt supra dixit.littera exterior q̄ apo
cos est bona. Uel exponit cū friditate.i.diminuta calidi
tate. Nā caliditas expulsiue respectu caliditatis attractiue
est diminuta:z pōt illi cōparata vocari frigiditas. Intētio
tn̄ istorum est frustra:neq̄ eam reputo bonam. ¶ Dixit
Gal.in libello de substātia virtutū naturaliū questio sit:
q: omnes virtutes naturales trahere qd̄ familiare:excernere
vero qd̄ alienum: Jmpossibile.n.videt̄ multis esse preco/
gnoscere aperte quale qdē qd̄ familiare:qualeq̄ qd̄ alie/
num:vel attractionem familiarium excretionēq̄ alienoꝝ
facere. Cognoscere.n.sensitiue v̄tutis est aptitue sed fami/
liariū z alienoꝝ oibus vegetabilibus esse dūt vegetabili ē
dignotio que s̄m delectationem z tristitiam vel s̄m aliqs
primas his vel alias ɔpositionales passiōes sicut aliis sen/
sibilibus dignotionibus q̄ non participāte aīa vegetatiua
neq̄.n.visibiliū neq̄ audibiliū neq̄ gustabiliū neq̄ odo/
rabilium neq̄ tāgibiliū q̄litatū hz dignotionē:sed solum
nutrire vel nō nutrire potētiā. Nutrire potētia ad seipsam
trahens z detinens:z digerens z transmutans ad ꝓprias q̄
nutriunt̄ mās:que vo non pūt nutrire non accipiat. Itaq̄
Plato vt mihi vr̄ recte dicere sensum hēre plantas fami/
liarium.vz.z alienoꝝ. Et s̄m hoc ɔueniēter animalia vbiq̄
dici posse. Cum hoc neq̄ ex eo qui ex his motū priuant.
Uocauit ergo plato plantas aīalia z pticipare sensu solo
dixit familiarium z alienorum dignoscitiuo. Que si dili/
genter consideraueris q̄lis delectabiliū:z nō delectabiliū
esse videbit̄.pp nihil.n.aliud possibile ē dicere attrahere
ipsam

Quibus qualitatibus extrinsecis virtutes magis cōfortantur aut leduntur

Quattuor virtutes naturales trahūt qd familiare z separāt aliena un.

ipsam: qd ppriu illi assimilare sibi ipsis q̃ ppter volu- ptuationem: et etiam nascentem eis delectationem. Et sub dit Gal. neq; huius cognitio vtilis existit in medicinali phia. sufficit. n. in medicina scire hoc solum: qm trahit fa- miliare quo nutritur: et excernit qd alienum: nã sicut ipse dixit 4°. regiminis acutoꝝ. cõmen. primo. Nature cõueniẽs et inconueniens discernere semper valet.

¶ Tractatus scđs de appetitu et virtute appetitiua. et conti net quinq; capitula.

¶ De appetitu in communi. Cap. i.

Appetitus siue desideriũ oĩbus nãlib⁹ reb⁹ inest. Ordinat̃ .n. appeti- tus in permanentiã: sicut ea que sunt añ finẽ i finẽ. Oia. n. pmanere appetũt: et hac de causa agũt cũcta quecunq; s₃ nãm agunt: per se autem nihil suã ap petit corruptionez: q̃uis per accidens eam appetẽ nihil incõueniens. ¶ Ap petitus equidem nihil aliud est nisi inclinatio rei appetẽtis in obm appetibile. vnde dicitur appetit⁹ quasi ab alio pe- titus. Unde bene dicitur appetitus est inclinatio quedam in aliquid. Appetitus oĩs sumit initium a priuatiõe tãq; a termino a quo: et ducit ad habitum tanq; ad terminũ ad quẽ. Appetitus. n. pn^m est motus: et motus fit rõe carẽtie. Non. n. est appetitus ad illud qd hẽtur. Nã hitibus pñti bus in mã cessat motus: sed ẽ ad illud quo caret: al's. nãle desiderium frustraretur: qd esse negauit Ari. p̊ metaphy. ¶ Dr aũt q̃ appetitus est duplex. Nã appetitus aut fit cũ aliqua apprehensione cognoscitiua vel fit sine ipsa: et s₃ diri gitur sicut regulatus ab aliquo sicut sagita in signũ: vt di- catur hec regulatio qdẽ ab intelligentia fore. Et iste appe- titus dicitur: et est nãlis qui non vr̃ aliud esse q̃ ordinatio quedam: et inclinatio s₃ nãm ppriam: quo etiã modo dicit̃ mãm appetere formã: vt voluit Ari. p̊ phy. q̃ qdem nihil vr̃ aliud q̃ ordinari et inclinari in formã q̃ est finis mãe: qui appetitus cunctis inest aĩatis et nõ aĩatis: maxime tñ aĩatis plãtis et aĩalibus s₃m q̃ nutriunt̃ et augent̃. Et est hic appetitus in eis attractio simplex alimenti sine mente: velut magnes attrahit ferrum. et hoc põt trahi ex scđo. de gñone aĩaliũ. ¶ Appetitus. vero cũ cognitiõe ẽ duplex: vnus añcedens cum motu. Alius pticularis magis et fere sine motu. Et primus est duplex vnus sensitius: et alius in tellectualis: vt voluntas. Et sensitius quidem est appetitus alimenti. Intellectualis vero est s₃m voluntatem. Unde 5° pblematuz dixit Aris. desiderium a cibis et ab itellectu fit: his siqdẽ appetitibus diriguntur in motu aĩalia in ppos fines tã bruta q̃ hoies. ¶ Scđs vero est appetitus stõaci composit⁹ exñs ex virtute aĩali sensitiua et attractiua nãli. ¶ Et ex dictis appz q̃ appetitus est triplex. Unus nãlis qui sola virtute nãli pficitur. Et alius aĩalis qui sola ṽtute aĩali complet̃. Et compositus ex his qui vtraq; virtute cõ- pletur. ¶ Appetitus quoq; nãlis est duplex vn⁹ cõis aĩa- tis et inaĩatis. qui a quibusdam dr̃ appetitus insensatus: et est cõis nãm rerum: vt cõsistant et cõseruent̃ i suo esse. Ali⁹ est pticularis q est solis aĩatis vt psistãt: et conseruentur p restaurationẽ factã de deptito per alimentũ. Et hic nãlis appetitus oĩbus aĩantibus est neccĩus. Inaĩata ãt nõ hũe- runt appetitum hunc nãlẽ pticularẽ cũ nõ nutriant̃: nihil enim alitur nisi pticipans aĩam. ergo oẽ qd alit̃ est aĩatũ: et sõ alimentũ est aĩati tñ. Et q̃ aĩantibus oĩbus neccĩus est appetitus iste appz cãm fore cõtinuã actionem calidi nãlis voꝝ in ipsoꝝ hũidũ: q̃ actione continua cito finiret̃ ipz hũidum quo finito seq̃ret̃ calidi nãlis extinctio nisi ips⁹ hũidi restauratio fieret: q̃ restauratio per alimentũ fit. Po- tens est. n. vegetatiua potentia suum saluare obm median te alimento. sup. ad tps: qd alimentũ cum nõ hẽant aĩata in seipsis: ab extra ipm appetunt mediante ṽtute attracti- ua nãli: cuius actio. q: non est aĩata: sed nãlis: eius cursus in terre nascentibus et aĩalibus idem est: hñt. n. terrenascẽ- tia sicut aĩalia ṽtutes nãles agẽtes circa alimẽtũ: et inest h appetitus oĩum aĩalium et terrenascentium pticulis oĩb⁹ cum omnes alãtur: q: oẽs resoluunt̃. Unde dixit Aui. 13° tertij. ca°. de modis sigñorũ dispõnũ stõaci. Scias q̃ appe- titus nutrimenti. s. nãlis cõicat mẽbris oĩbus. Et subdit. illa cõicatio est nãlis: et scđa ex suspensione vocatiõis ṽtuq; nutritiue cum attractiua. i. ex colligatiõe et colligãtia voca- tionis virtutis attractiue. s. cõis q̃ est in cpe q̃ vocat. i. necẽ- tat attractiuam ad extrahendũ ppter colligãtiã q̃ h₃ cuz attractiua stõaci vel nutritiue cõpris: et particularis mem- broꝝ vnumq̃ vocat. i. necẽtat attractiuam. s. mĩstrãtẽ ei ad at- trahendũ. ¶ Aĩalis aũt appetitus est imaginatio cõis ad deph̃ẽsionem factam a virtute aĩali q̃ inclinatur intellect⁹ in hoie: vel extimatiua in brutis ad aliqd psequẽdũ vel fu- giendum: et in hoie vr̃ esse idem qd voluntas: immo et vo- luntas dr̃ intellectualis appetitus. ¶ Et ex dictis p₃ q̃ ap- petitus aĩalis est duplex: vnus intellectualis q solis hoib⁹ inest. Alius sensitiuus qui inest hoibus et brutis de quo sermo h sequitur. ¶ Est aũt hic aĩalis sensitius appetit⁹. dixit Cõstã. in li. de stõ cuẽte H. sensus siue sensatio oris stomaci suã inanitionẽ et venaꝝ suctiõem sentiẽtis: quo cir ca mouetur ad appetendũ: et q̃rẽdũ cibũ siue alimentum. Et mouet virtutẽ nãlẽ attractiuã ad attrahendũ ipm: vt loca inanita repleantur. Et dicunt quidam. motus et voluntas implendi loca illa inanita est desiderium. Cã ãt huius mo- tus est sensus illius inanitionis. ¶ Et scias q̃ appetitus sensitiuus in hoie aliquando appetit idem cũ appetitu eius intellectuali. Et aliquando appetit diuersum ab eo: sicut. ṽ. g. stõus fridus appetitu sensitiuo appetit multa frida: et tñ ille cuius est ille stõus sic appetens cum cõstat ei fridum stõm multa cibaria digerere non posse: et maxime frida ap petitu intellectuali appetit pauca que digerere valeat et re- clamat contra ipm appetitum sensitiuum: eo q̃ scit intelle- ctus cibum s₃m q̃titatem nãlis caloris appeti debere: vt p₃ affo. et dixit. G. in cõmẽ affo. ventres &c. Hic ãt appetitus sensitiuus nõ inest terrenascentibus cum non hẽant virtu- tem aĩalem sensitiuam. Et sic non hẽant sensum tactus q datus est in aĩalibus p hoc appetitu: vt p eum discernant iuuatiũ a nocitiuo in alimento. ¶ Dixit Aui. i comẽ. 18. scđi de aĩa. Cã quare plante nõ hũerunt sensuz tactus quo distinguerent iuuatiuuz a nocitiuo in ipsaꝝ alimẽto fuit: q: hñt alimẽtũ qñ in potentia in rebus multis. Et cã q̃re hũerũt ipm sensum aĩalia fuit: q: hñt alimentum qd est in potentia in rebus paucis. In qbus ṽbis Aui. itellexit aut q̃ sumãt plãte nutrimentũ ex rebus plĩbus nũero q̃ su- mãt aĩalia. Multe. n. sunt spẽs mixtoꝝ sub terra q̃uis sint nobis igñte q̃ veniunt in alimentũ plãtaꝝ. Et pauce sũt ibi q̃ eas nõ nutriãt. Aut saltẽ pauce sunt q̃ eas interimãt. Et cõ° pauce sunt spẽs mixtoꝝ q̃ nutriũt aĩalia. Et multe sũt q̃ ea nõ nutriunt: et multe q̃ ea iterimũt. Aut Aui. itellexit q̃ plĩma est mã q̃ facilr̃ et leuiter venit ad mixtionẽ in qua sit apta nutrire plãtas. Alunt̃. n. plãte ex hũido cõpacto i pribus terre: qd ibi est i magna copia. Et pauce ẽ mã pata ad mixtionẽ venire: in q̃ fit apta pabulũ aĩaliũ fieri. Alũt̃. n. aĩalia ex plãtis et carnib⁹ aĩaliũ: quoꝝ mixtio nõ ẽ facilis neq; leuis. Uel itellexit Auer. q̃ q: alimẽtũ plãtaꝝ ẽ imp- fectius et abiecti⁹ alimẽto aĩaliũ: et ex impfectioribus mi- xtis. Et qd ẽ ipfectius repit̃ in rebus plĩbus: pfecti⁹ ãt in paucioribus. Et sic significauit p res plures ipfectionẽ nutri- mẽti plantaꝝ: et p res paucas pfectionẽ nutrimẽti aĩaliũ.

Appetit⁹ quid sit.

Appetit⁹ alius est sine cognitiõe: et ali⁹ cũ cognitione.

Appetitus cum cognitiõe est duplex

Appetitus est triplex naturalis aĩalis: et ex his cõpositus. et naturalis est duplex.

Appetitus aĩalis qd sit: q̃ est duplex

Quare plãte non hũere appetitũ sensitiuũ sicut aĩalia.

Pda nī expositio ē melior:qꝛ a mult̄ nutririt̄ pauci ledi
est cā.q̄re non eguerūt plāte sensu tactus distinctiuo iuua/
tiui a nocituo alimenti ipsaꝝ:cuius oppositū est animali/
bus.℄ Gal.āt.4° de accidenti dixit.ꝙ cā q̄re habuerunt
aialia appetitum aialem ⁊ nō plante est:qꝛ aialia nō habue
runt nutrimentū ꝓpinquū sicut plante. Nō.n.sunt infixa
terre:ꝫ distāt ab ea.terrenascētia v̄o sunt infixa terre in q̄
est ipsoꝝ nutrimentū a ꝓpinquo:qꝺ mediātibus suis ra/
dicibus a terra attrahūt. Hūtqꝫ ⁊ aialia motū ꝓgressiuuꝫ
volūtariū quo mediāte mouent̄ ad alimentum quo motu
terrenascētia caruerūt.℄ Iste quoqꝫ appetitus sensitiuus
nō oibus aialis mēbris inest sicut appetitus eis inē nālis.
Non.n.fuisset hoc vtile aut bonū:qm̄ hic appetitus vt di
cetur fit p sensationē dolorosam ⁊ tristē. Et sic fuissent mē
bra oia in ꝯtinuo q̄si dolore ꝯtiua tristitia.vt dixit Auer.
3° col. Et sic fuisset mēbroꝝ v̄t⁹ cito dissoluta:cū nil adeo
ꝓsternat v̄tutē sicut maxie cōtinuus. Et sic nō ꝑdurassent
aialia in eucrasia coꝝ. Cuius rei cā:nā vnuꝫ mēbꝝ solū in
toto corpore hūc ꝯstituit appetitū:qꝺ fuit stōus.℄ Dixit.
n.13° tertij.Aui.ca° de modis signoꝝ dispōnū stōaci:am/
plius appropriat̄ stō appetitus aialis.i.sensitiuus.⁊ sentit
cū eo. Est.n.hic appetitus ꝓpe passio stōaci:⁊ nō cerebri:
vt qdā iā putauerūt. Nō.n.est in nostra potestate:siue vel
mus siue nolimus ꝙ adueniat stō appetit⁹ iste sensitiuus.
℄ Merito aūt mēbroꝝ hoc ordinatū appetitui fuit pp
duas cās.p̄ᵃ est:qꝛ hic appetitus fit p sensationē. Ad stōm
aūt ꝓueniūt nerui grossi a cerebro qb⁹ mediantib⁹.dixit
Gal.4°.de accidēti sensibilior ceteris mēbris alijs est effe/
ctus. Dixit.n.6°.de iuuamentis ꝙ mēbris indigēti multo
sensu coniungunt̄ nerui plures vel vnus magnus neruus.
℄ Scd̄a cā fuit:qꝛ iste appetitus nō fit p quācūqꝫ sensatio/
neꝫ:ꝫ p sensationē ꝓueniētē ex suctiōe venaꝝ:nō solū ad
stōm terminant̄ tanq̄ ad vltimū terminū ⁊ finē vene sugē
tes q̄ sunt vene meseraice:⁊ nō terminantur:vt sic ad alia
mēbra q̄uis.n.multe eaꝝ terminent̄ ad intestina pp stōm
tn̄ est illa terminatio:vt capiāt illud qꝺ a stō est expulsuꝫ:
⁊ effugit ab eo.℄ Et posset p̄dictis addi cā alia:que ē ꝙ
cū ita sit ꝙ ad cāndum dcm̄ appetitū sensitiuū coadiuuet
effusio cole nigre a splene ad os stomaci p poꝝ a nā ad h̄
ordinatū:q̄ sua pōticitate exp̄mēdo hūiditatē ab eo inaiet
spm ⁊ corrugēt:facit vt citius ⁊ facilius oris stomaci exu/
catio ⁊ ꝯtinuitatis eius exsolutio seq̄tur iuuādo in hoc su
ctionē venaꝝ. Et sic adiuuat:vt fiat lanitiōis oris stomaci
sensus ⁊ appetitus. Hec āt cola nigra supra nullū aliorum
mēbroꝝ effūditur.℄ Et scias ꝙ ista effusio cole nigre ex
ꝑmētis cū sit frida ordinata fuit solū ꝓ cāndo famē ⁊ non
sitim. Et nō ordinauit nā:vt effunderet̄ aliqꝺ corpus caliꝫ
supra os stomaci:vt inde cāret̄ sitis.qꝛ sine eo poterat stōus
inflāmari ⁊ exiccari in hūido eius subtili:⁊ sic sitire. Non
āt sic poterat exiccari in hūido suo q̄lo:sed opus fuit ad
exiccationē eius auxilio exp̄ssionis p̄dcē cole nigre.℄ Et
posset addi p̄dicti bonū fuisse mēbꝝ a nā p appetitu aiali
ordinatū fuisse stōm:qꝛ cū ipse sit ꝯstitutus a nā ⁊ dispositus
tus ad recipiendū cibū citius ⁊ facilius potuit in eo ꝯtin
gere remotio tristitie ⁊ obtusio cāe facienti eā pp delitiā q̄
ꝑcipit stōus an̄ oia mēbra ex acceptiōe cibi. Et apud eos q
volunt ꝙ stōus nutriat̄ ex cibo vel chilo poterat citius ⁊
facili⁹ tolli ipsa tristitia p reappōnē deꝑditi:pp q̄ꝫ cāꝫ fieri
spm appetitū dcm̄ est supra. Sic itaqꝫ in stō:⁊ non in alijs
mēbris repit̄ cā efficiēs dicte sensatiōis dolorose.s.suctio
venaꝝ:⁊ effusio cole nigre p̄dcā. Et repit̄ in eo dispō passi
ua.s.multus sensus ipsius quo dictā suctionē sentit ⁊ exp̄s
sionē:q̄ sensationē cū stōus sustinere nō p̄t:qꝛ dissolueret̄ ⁊
ronat̄ cibū q̄rere:vt ipꝫ suū abijciat nocumentū.℄ Dixit
Aui.p̄ᵃ p̄mi.ca° vltio.sensibilis v̄t⁹ stōaci sentit passionē
p suctionē venaꝝ:⁊ mordicationē colere nigre q̄ ē ꝯcitans
desideriū. Et Isaac p̄ feb.dixit.solus venter sentit aialr suā

Appetit⁹ sensitiuus non inest oibus mēbris.

Quare stōachus solus habuit appetitum sensitiuum.

inanitionē. Insup alia mēbra nō indiguerūt appetitu aiali
cū hēant alimentū ꝓpinquū:sicut plāte.s.cibū q in stō ꝯti
net̄ quē tpe nec̄itatis attrahūt. Et ea exūtia in vtero hūt
sanguinē ꝯtentū in venis matricis.℄ Dixit Aris.2° de
ꝑtibus aialiū.q̄lis terra est plātij.talis ē vētris nā aialib⁹.
℄ Et Gal.4° de accidēti.ca° 7° dixit:stōus alijs mēbris
est sicut terra terrenascentibus. Et vene matris tenent sto/
maci locū aialibus eis adhuc in vteris existētibus. Est.n.
dixit ipse stōus arca cibi. Et scias ꝙ nō habuit stōus appe
titū sensitiuū:qꝛ faciat opōnē toti:aut qꝛ attrahat ꝓ se ⁊ to
to vt qdā putārūt:sed pp cās dcās:qꝛ attrahit ab extra:⁊ a re
motis. Nā si illa fuisset cā:nā cpar hūisset illū:cū attrahat
ꝓ se ⁊ toto ⁊ faciat opōnē toti:ꝫ nō hꝫ:qꝛ nō reperiunt̄ in
eo cāe supradcē:⁊ qꝛ attrahit propinquo stō.℄ Sensatio
quoqꝫ suctiōis venaꝝ:⁊ exp̄ssiōis colere nigre nō est attri/
buta oibus sensibus:sed solū sensui tactus. Et rō sumitur
ab Ari.2° de aīa.vbi inq̄t:alunt̄ oia viuētia siccis ⁊ hūi/
dis:calidis ⁊ fridis:hoc est alunt̄ mixtis ex dictꝫ cōpositꝫ:
tactus āt est calidi ⁊ fridi:hūidi ⁊ sicci. Alijs aūt sensibus
non alunt̄ nisi p accidēs:sonus.n.aut color.aut odor nihil
faciunt ad alimentū:neqꝫ ēt sapor:ꝫ nī ꝯferūt ad delecta/
tionē alimēti.q̄re sensus in aialibus pp cognitionē alimti
est tactus.ppea dixit Hali.nec̄e est:vt accītia q̄ patit̄ stōus
pp opōnē desiderij attineāt accidētibus tactus. Neqꝫ etiā
ois sensatio dolorosa eueniēs in sensu tactus in ore stōaci
est cā appetitus:multos.n.patit̄ stōus dolores q nō sūt cā
appetitus. Et iō nō ois sensatio in sensu tactus dolorosa in
ore stomaci fcā est absolute cā appetitus.imo solū q̄dā sen
satio ꝑticularis i tactu oris stōaci:⁊ ei ꝓpria solū in eo re/
pta ē cā appetitus:q̄ꝫ sensationē ꝓpā nā ei approp̄auit pp
finē ⁊ vtilitatē cōem toti:qm̄ suctio venaꝝ:⁊ exp̄ssio cole
nigre in ore stōaci fcā ē ita sensatio ꝑticularis:⁊ ita ē obm
ꝓpū ⁊ determinatū sensus tactus in ore stomaci:ꝙ nō est
alterius. Neqꝫ ēt aliq̄ alia sensatio alteri⁹ rei sensibilis fcā
a sensu tactus oris stomaci ē obiectū ipsius tactus:ita.s.ꝙ
ex illa sensatiōe cāt̄ appetitus. Et est iste in ꝓprietate ⁊ ꝑti
cularitate istius sensationis:⁊ sensationis spmatis facte a
sensu tactus in virga ⁊ ore matricis.spma.n.est ita deter/
minatū ⁊ ꝓpū obiectū sensus tactus v̄ge ⁊ oris matricis
ad inducēdū delitiā:ꝙ nō alterius mēbri. Neqꝫ ēt alteri⁹
rei sensatio isert delitiā ipsis virge ⁊ ori matricis. Spmate.
n.solū p̄nte:⁊ nō q̄cūqꝫ alia mā adueniēte v̄ge:⁊ ori matri
cis accidit delitia in eis. Sic ⁊ p̄nte suctiōe venaꝝ ⁊ cole
nigre mordicatione ⁊ exp̄ssiōe in ore stōaci:⁊ nō q̄cunqꝫ re
dolorē ei iserēte accidit sensatio dolorosa cāns appetituꝫ.
Accidit aut h̄ sensatio dolorosa hoc mō.suctio venaꝝ:⁊
exp̄ssio cole nigre sunt cā cōsumptiōis hūido oris stōaci.
Ex cuius ꝯsumptiōe cāt̄ i eo discōtinuitas in suis ꝑtibus
pp q̄ꝫ ꝑcipit dolorē:⁊ tristitiā sub ꝑticulari:⁊ ꝓpa pceptio
ne doloris:⁊ nō sub absoluta.varii.n.⁊ diuersi modi solu/
nis ꝯtinui diuersos cānt modos doloris ⁊ tristitie:qꝺ exp/
ti referūt vez ē dātes aliū modū doloris cāri a solōne fcā
cū ferro:⁊ alium a solōne fcā cuꝫ ligno vel lapide:vel alio
quouis soluente. Et non intelligas ꝙ stomachus sentiat
suctionem venarum:qꝛ sentiat venam sugentem aut sentiat
humidum suctum cum ista sint sbe que non sunt obm sen
sus tactus. Sed sentit hoc mō:qꝛ q̄n sugitur humidū ab
ore stōaci:tunc in eo cāt̄ discōtinuitas ꝑtiū suaꝝ:⁊ mala
complexio que sunt obiectū sensus tactus.

Stomachus alijs mēbris ē sicut terra terrenascētibus.

Solus ē sensus tact⁹ in aialib⁹ est pp cognitionē alimēti:⁊ non alij sensus.

Spma est determinatum obiectū sensus tactus virge ⁊ oris matricis.

℄ De appetitu cōposito qui est appetitus stomaci. Cap.ij.

Ictum est in p̄cedenti ca°.ꝙ est tertius
appetitus qui est cōpositus ex
appetitu nāli ⁊ aiali:qui est appetitus prop̄e
stōaci:ipse.n.ex illis duobus existit cōposit⁹.
Dixit.n.Gal.4°.de accidenti.desiderium est
nomen cōiter se hn̄s ad nālē ⁊ aialē. Cōpletur
enim dixit.A.p̄ᵃ p̄mi a v̄tute attractiua.s.mīstrāte.⁊ a vir

Probat q̄ stōus hēat vtu tem natu ralē attra ctiuā vl tra sensatā.

tute sensibili q̄ ē in ore stōaci. De hoc appetitu: ⁊ causis ⁊
modis eius satis dcm̄ ē in ca° p̄cedēti. In hoc āt cōplebit
doctrina eius. ❡ Sciēdū ē q̄ nālis vtus ɔcurrit ad hūc
appetitū inq̄ꝫtū attrahit nutriēs. Aialis vō ɔcurrit inq̄ꝫtū
fit p sensationē. Nō.n.fit a vtute aiali tm̄:vt putauerūt q/
dā. Et iō Hal augt.4° theo.siqs dixerit q̄ in trāsglutiēdo
cibū motus meri est volūtarius:⁊ nō fit a vtute nāli attra/
ctiua obuiabit ei:⁊ oñdet q̄ fit ab attractiua nāli:⁊ hoc
ex appetitu cibi suauis ⁊ indignatiōe amari. Et q̄ res non
bñ masticata a famelicis trahit p̄ter voluntatē eoꝝ. Et q̄
appꝫ stōm ⁊ meri ascēdere cū vincit stōus a nimio trahen
di appetitu:vt pꝫ i gulosis. Est itaqꝫ appēs q̄ in appetitu
aliqñ vtus nālis vincit aialē:sicut dcm̄ est in famelicis tra/
hētibus rē nō masticatā p̄ter volūtatē. Et sic appꝫ in suspē
sis p pedes capite iclinato q̄ cibū ⁊ potū vsus supius attra/
hūt. Et aliqñ aialis vincit nālem:vt pꝫ i vehemētia famis
⁊ sitis in q̄ pl⁹ appetit q̄ꝫ vtus nālis possit attrahere. Cō/
tingit ēt q̄ aliqñ exhibeant aliq̄ i qb⁹ delectat aia:⁊ non
nā ⁊ ecōuerso. Delectat āt aia in eo q̄ feruenti appetit de/
siderio:nā tñ cū eo nō iuuat:sꝫ potius ledit vel ipedit:vt
cū eger appetit rē sibi multū nocentē. Et silr q̄nqꝫ nā dele/
ctat in exhibitis:q̄ eis iuuat:sꝫ nō delectat eis aia:eo q̄
sint ei horribilia colore:odore:vel sapore vel mō alio. Et
tñ recepta iuuāt vel q̄ discrasiam alterant:vel q̄ supflua
euāt:vel alio mō:⁊ q̄nqꝫ ɔtingit q̄ exhibita sint anime ⁊
nāe amica vt̄ saporosa ⁊ odorifera cibaria. Et aliqñ etiaꝫ
sint vtriqꝫ horribilia:vt q̄ sint saporis:⁊ odoris abbomi/
nabilis ⁊ mali. Et ex his seqt̄:q̄ sicut apparuit in s̄mone
p.aia nāe cōpatit:⁊ ecōuerso:vt cū aliqd horribile susci/
pienti aie:nāe tñ iuuamētū exhibet:aia ɔ̄ ipsam irascibilit
⁊ indignat̄ p horribilū effectuū ipsius rei imaginationē
ɔtēptiōe sui ipm̄ suū ipellit ad stōm qd subuertēte ⁊ ɔtur
bante ea res assūpta p̄us eijcit q̄ꝫ eius effectus in corpore
subseqt̄. Et silr aliqñ eger cū delectatiōe:⁊ siti magna sue
nāe appetit inimica. Uñ q̄ in sui assumptiōe delectat cor,
ipm resumēs postea p mēbra effundit quo nā i roborat̄ ali
qñ in tm̄:vt ilico p̄fectā crisim faciat:vt sepe appet in febri
citantibus ex potu aq̄ fride.

Qualiter ad eādē appetitū zpriuꝫ con currit vt⁹ naturalis q̄ꝫ aialis.

❡ In mō aūt cōcurrendi ad
appetitū stomaci p dictas duas virtutes est differētia. Nā
p̄ncipalius ɔcurrit vtus nālis q̄ꝫ aialis:q̄ p̄ncipali⁹ fuit
hic appetitus iuētus a nā pp alimtū. In re āt alimēti p̄nci/
palius agit vtus nālis:vt in p̄cedentibus dcm̄ ē. Aialis āt
vt⁹ ɔcurrit scd̄ario ⁊ ex ɔseq̄nti. Et q̄ nālis vtus p̄ncipa
lius ɔcurrit:q̄dē vt Con. vtutē nālē attractiuā appetitiuā
vocāt. ❡ Dñt q̄dā q̄ vltra p̄dictā vtutē aialē sensitiuam
oris stomaci ɔcurrit alia vtus aialis de virtutib⁹ cerebri:
q̄ ⁊ si nō ɔcurrit ad appetitū faciendū ɔcurrit tñ ad ɔseq̄n
dum id qd appetit. Et hec est illa vtus cuius impio aia p
seqt̄ cibū:non tñ cibū absolute:sꝫ ita hunc q̄ non aliuṁ.
❡ Et scias q̄ appetitus stomaci q̄ꝫuis p̄ncipalius fiat a vtu
te nāli:tñ ad differentiā appetitus alioꝝ mēbroꝝ dī appe
titus aialis. Et p appetitū aialē itelligūt auctores hunc ap
petitū stōaci. Et sic dici pōt q̄ stomacus duos hēat appeti
tus.s.nālē in quo cōicat cū oibus alijs mēbris. ⁊ aialē s̄m
quē dr̄ alioꝝ mēbroꝝ seruitor ⁊ ministrator.

Ad appe/ titum aia lem q̄nqꝫ motus cō currūt suc cessione re cta.

❡ Inq̄t Gal.
4°. de accīti ⁊ morbo ca° 7°. q̄nqꝫ motus ɔcurrūt ad ap/
petitū aialē quoꝝ q̄libet p̄cedit motū qui est post ipm:⁊ ē
cā ipsius. Et Rabi dixit. in 3ª p̄ticula suoꝝ affo. q̄ vnus se
q̄tur alteꝝ successione recta ⁊ circulari. ❡ Primus motus
est inanitio membroꝝ facta a calore nāli ⁊ extrinseco:siue
alieno:⁊ est termin⁹ a quo sumit appetit⁹ initiū. ❡ Scd̄s
est nāle desideriū mēbroꝝ inanitoꝝ seq̄ns ad nocumentū
inanitiōis eoꝝ:qd desideriū est cā pp q̄ꝫ attrahūt membra
hūiditatē nutrimtalē a venis. ❡ Terti⁹ est suctio venaꝝ
inanitaꝝ p̄ puaꝝ a magnis ⁊ magnaꝝ ab epe. Et epis me
seraicis:⁊ meseraicaꝝ a stō vt repleant. ❡ 4° est sensatio
ipsius stōaci q̄ percipit se inanitum ⁊ attritum pp suctionē
venaꝝ de sua naturali hūiditate. ❡ Et quintus est deside
rium aiatum ipsius stomaci sequens ad ipsius inanitionē:
quo desiderat ⁊ appetit cibū ab extra:vt a depdito restau
retur:appetit āt ab extra:q̄ nō hꝫ i corpore vnde repleat.
Itaqꝫ stōus est mēbꝝ qd vltimo inanit:⁊ qd p repletur.
Ubi.n.incohat replo:ibi vltimo cadit inanitio. Hūt aūt
p̄dicta veritatem ordine naturali. Nam ex accīti pōt talis
ordo peruerti:vt apparet in appetitu canino.

[illegible] tus et suctione de chilo. [illegible] solum nō cātur appetitus aialis ex eo.

❡ De eo tm̄ qd sugunt siue attrahūt meseraice a stomacho ē
discordia inter auctores. ❡ Quidam.n.volunt q̄ ex sola
suctione hūidi chilosi cātur appetitus:q̄ chilus est mā a
meseraicis nālr attrahenda. Et q̄ stomachus nālr i chilo
voluptuat:per ipsius cōsumptionē tristat. Ad cuius.n.ḡ
seqt̄ aliqd ad ipsius non esse seqt̄ oppositū. dixit Mes. p.
pe ɔsolatiōe medicinaꝝ:vnde mouet stomachus ad appe/
tendum quo ipsius tristitiā abijciat. ❡ Alij āt dixerūt q̄
q̄ꝫuis s̄m māꝫ meseraice chilū attrahunt tāq̄ꝫ māꝫ cōeꝫ:
nō tñ per ipsius ɔsumptionē stōus tristat:cuius rō duplex
assignat. p̄° q̄ chilus ē qdā extrinsecū a stō ⁊ ab ei⁹ sba.
2° q̄ dato q̄ stōus ex chili p̄ntia hēat delitiā:nō tñ ex su/
ctione eius fcā a meseraicis stōus hꝫ tristitiā:q̄ sicut epar
nunq̄ꝫ totū sanguinē mittit ad mēbra:sed sp retinet ptē p
nutrimēto sui a sua voluptuatione in ipso. sic neqꝫ stōus
totū mittit chilū ad epar:sed semp in rugositatibus ps re
manet eius q̄ sufficit p sui delitia:qd pꝫ i famelicis qui ad
vomitum puocati sp̄ q̄d chilositatis emittunt. Et addunt
q̄ si ex hūidi chilosi cāret appetitus ɔsumptione:nā ifans
in vtero appetitū nō hēret:qd est falsum. Nā appetitū cum
oēs cās hēat appetitus:⁊ tñ in stō eius nulla ē mā chilosa
vel cōtinet:q̄re restat q̄ ex alterius consumptione appeti/
tus cāetur. ❡ Cū āt in stō ab humiditate chilosa non sit
nisi hūiditas eius substantifica ⁊ nutrimētalis iā apposita
in porositatibus eius seqt̄ ex huius hūiditatis ɔsumptio
ne:⁊ nō chilose cāri appetitū. Est.n. hūiditas ista rō intrin
seca stō:⁊ de sba eius:ad cuius remotionē ⁊ inanitionē seq
t̄ necio tristitia ⁊ sensatio dolorosa:⁊ ñ mouet ad appete
dum. Et sic ēt i aiali in vtero exñti epar inanitū sugit a stō
dictā hūiditatē cuius suctione sentiens stōus cibū appetit.
Non potēs aūt ab extra cibū hēre non pōt epati tribuere
q̄re necio ɔuertit epis attractiua virtus mediātib⁹ venis
vmblicalibus supra venas matris ⁊ ab eis sanguinē attra
hit q̄ succedit in nutrimētū embrionis. Cū āt epar attraxe
rit de sanguine matris q̄ntum sufficit cessat a stō embriōis
ipsa tristitia. Uel q̄ epar relaxat sibi ptē nutrimēti q̄ꝫ nega
uerat ei dare tpe sue inanitionis. Uel q̄ ɔuertit vt⁹ attra/
ctiua stōaci sup a epar:⁊ mediātibus meseraicis attrahit
ab eo. In aiali vero extra vteꝝ exñti sugit epar a stō post
p̄mū stomaci appetitum post materiam chilosam tanq̄ꝫ
māꝫ cōem toti:deinde facta suctione eius ordinauit nā
vt non cesset eius suctio donec sugant meseraice de hūidi/
tate stomaci substantifica ⁊ nutrimentali apposita nō tāq̄ꝫ
rem cōem vtilē p toto:sed pp finem vt excitet appetitus:
⁊ sic alius q̄ratur cibus ex quo in stomacho tanq̄ꝫ in cella
rio alia mā toti cōis ⁊ vtilis fiat. Ne tandem attracta p̄ma
materia ⁊ consumpta membra remaneant sine cibo nutri
mētali quē reapponāt loco depditi. Dicebāt āt post p̄muꝫ
appetitum:q̄ in ipso ⁊ ante ipm nō repit chilus in stoma
cho:Et sic apud eos ad appetitum aialem reqrit suctio ⁊
depditio hūiditatis intrinsece stomaci:q̄ꝫ precedit suctio
hūiditatis chilose in hñtibus chilum. ⁊ sic volunt q̄ hūi
ditas intrinseca stomaci duobus ɔsumat modis. Uno p
actionem caloris ⁊ inati ⁊ extranei in ipsam:⁊ s̄m hūc mo
dum cātur in stō appetitus nālis sicut in alijs mēbris:non
aūt aialis. Et s̄m hunc appetitū nālē stomachus nō trahit
ab epate alimētū mediantibus meseraicis:sed mediātib⁹
alijs venis venientibus ad ipm a vena ɔcaua. Alio modo
ɔsumit hūiditas intrīseca stomaci p suctionē venaꝝ iam

dictā ꝛ mordicationē ꝛ expressionem melle cadentis supra stōm ex splene. Et fm hunc modum cātur appetitus aialis qui est ꝓprius stō. Uerū ex isto scdo modo cōsumptionis non cātur ipse appetitus aialis nisi dū ipsa consumptio est in fieri ꝛ fit subito. Nam paulatina eius consumptio. ꝛ q̄ est in facto esse non cāt appetitū aialē: qm̄ non sentiunt: ꝛ cū non sentiant non causant tristitiā nec dolorē. ℭ Et dīt cū dr̄ epar inanitū trahit a stomacho non est intelligēdum ꝙ corpore exīte sano: ꝛ debito vtēte regimine vel sibi consueto epar vnq̄ȝ fit ita inanitū ꝙ careat sufficienti mā pro suo nutrimento ꝛ voluptuatione. nā epar nunq̄ȝ talē māȝ mēbris delegat neqȝ mēbra pñt illā ab epate trahere: cum fit epar in hoc fortius eis. immo ꝑ possibili posito ꝙ epar esset egens: ꝛ in stō nō esset mā sanguificabilis: ꝛ in venis esset copia nutrimēti: ꝑ eis ꝛ mēbris alijs. Aut ēt esset in eis minus sufficienti epar tāq̄ȝ fortius ab eis euelleret sanguinē se nutriturꝰ. Tunc aūt dr̄ epar inanitū cū ei deficit mā mēbris deleganda: aut cū ei deficit mā in q̄ȝ agat conuertendo in sanguinē siue illa mā sit chilus siue flegma nāle. Putant. n. ꝙ sicut epar ptē post ptē chili attrahit: ita in ptē post ptē agat ipsam sanguificando. ꝛ ita ptē post partē sanguificatā mittat in venas. Cū ergo non est amplius de mā sanguificabili ꝯuertit virtus epatis supra stomachum ꝛ attrahit ab eo: ꝛ sic non qescit virtus attractiua epatis ab attractione a stomacho quādiu inuenit de materia chilosa attrahibili. Cū vero non amplius inuenit de ea cōuertit se supra humiditatē intrinsecam sugēdo illam: vñ excitatur appetitus nec cessat sugere illam donec stomachus repleat: ꝛ eo āt repleto cessat a suctione: fm ordinē v̄tutum nāliū adinuicē: ꝛ nālē ordinem digestionū inter se. Et ēt ex eo ꝙ transmissio materie sanguificabilis ad epar fit duabus v̄tutibus. vt supra patuit. s. virtute attractiua epatis ꝛ expulsiua stomaci ꝛ intestinoꝝ: ꝛ nō sufficit altera earuȝ nisi in tp̄e magne nēcitatis: sed stomacho repleto cibo v̄tꝰ eius expulsiua sopit vsqȝ ad tp̄s perfecte digēnis. ꝛ adiuuat ad hoc ꝙ virtus retentiua stomaci firme retinet: quare sopit v̄tus epatis attractiua. donec cibus in stomacho fit perfecte digestus. Et dīt. non vt putāt quidā vene ante attractionē chili ad epar: ꝛ ipsius in eo sanguificationē non ita inaniunt qn in eis adhuc multū de sanguie remaneat: vt pȝ inspicienti eas oī hora. Si. n. sic inanirent multo tp̄e starēt inanite. Et fieret spatiū magnū valde inter vnū appetitū aialē: ꝛ aliū seq̄ntē: qd̄ est contra sensum. Cum videamus cōiter hoies inter prandiū ꝛ cenam interponere octo horas vel circa: ꝛ tunc accipere cibum desiderio excitatos: immo ꝛ multos videmus in sanitate perseuerantes inter prandiū ꝛ cenam aliū auide sumere cibū. Et si denegatur eis tristant ꝛ dolent ꝛ in debilitatem incidunt. in quo tp̄e non foret possibile precessisse digestiōis necessarie ad hoc vt sucte vene a membris sugerent ab epate ꝛ replerentur. Et dicunt probabiliter tenendum esse ꝙ hora excitatiōis appetitus animalis quiescat naturalis appetitus membrorum: quia illa hora maxime habent membra materiaȝ nutrimentalē eis a venis delegatā: ꝛ vene ab epe.

ℭ Ex dictis dīt patere cās appetitus aialis. Nā efficiēs eiꝰ est sensatio tristis suctionis venarū de materia intrinsecā stomaci. Et cā formalis est spālis modus cōplonis stomaci que limitat propriam spēm sensus tactus cuius impssione sequitur appetitus. Et cā finalis est restauratio deperditi ꝛ animalis augmentum. Materialis autem cā non ꝓprie inest appetitui nisi materia in qua: ꝛ materia in quam: mā in quam est alimentum extrinsecus. Materia vero in qua siue subiectuȝ est ipse stomacus: ꝛ ꝓprie os eius. ℭ Dixit enim Aui. 14ª tertij. de signis male complexionis frigide epatis: fames idest appetitus animalis non fit nisi ex stomacho tantum.

ℭ De causis appetitus stomaci. Cap. iij.

Humidum intrinsecum tam stomaci q̄ȝ aliorum membrorū est compositū ex duabus partibus vna grossiori ꝛ terrestriori: ꝛ altera subtiliori ꝛ rorida. i quaꝝ vtraqȝ ꝛ simul ꝛ diuisim potest cadere consumptio: que in stomacho sub spāli mō sensationis: vt dictum est percipitur. Et qꝛ finis appetitus est: vt restauretur deperditum: ꝛ restauratio fiat ꝑ similia. Et partes deperdite sint due scilicet grosse ꝛ subtiles: ideirco appetitus animalis diuiditur in duas. s. in eum qui ad rem grossam vt restauretur pars grossio humidi deperdita ꝛ in eum qui est ad rem subtilem roridā: vt restauret pars humidi roridi deperdita. Appellatusqȝ est a sapientibus appetitus qui est ad rem grossam fames. Et qui est ad rem roridam sitis. Unde bene dictum est. appetitus animalis diuitur in famen ꝛ sitim. ℭ Potest etiam hec diuisio adaptari ad appetitum naturalem: vt dicatur membra famescere ꝛ sitire. Sed qꝛ in appetitu naturali: ꝛ membris alijs a stō non distinguuntur manifeste fames: ꝛ sitis: ideo dr̄ ꝙ fames ꝛ sitis non proprie attribuuntur appetitui naturali. Et improprie dicitur famient membra vel sitiūt: ꝓpter q̄ȝ causam cum auctores absolute loquuntur ꝛ de fame ꝛ siti de appetitu animali intelligunt: non de nāli. ℭ Et dicunt qdam ꝙ ꝓprie loq̄ndo de fame ꝛ sitim Gal. dicit. 4° de accidenti. caº 7º. ꝙ ipse sunt sensatio tristitie ꝓueniens ex inanitione intrinsece hūiditatis stomaci: ꝛ ꝓpe oris eius. Et sic fames ꝛ sitis proprie dr̄tur passiōes stomaci. Uerūtamen fames ꝛ sitis: vt plūs sumuntur pro desiderio aiato siue appetitu ad cibum ꝛ potū qui non fit ab aliqua v̄tute stomaci: sed est opō virtutis extimatiue. Et vt sic sumunt fames ꝛ sitis diffiniunt ab Ari. 2° de anima. dicente ꝙ fames est appetitus calī ꝛ sicci. Sitis vero est appetiꝰ fridi ꝛ hūidi. ℭ Est. n. fames appetitus sicci. i. rei solide grosse: rei. n. grosse attribuitur siccitas: ꝛ frequenter sub noīe siccitatis. appellat. Et est appetitus calidi: qꝛ de q̄ȝtitate inati caloris depdit in depditiōe hūidi substātifici stōaci. Et ps grossa ipsius hūidi est ꝓpe pabulū caloris inati: ꝛ ꝑ eiꝰ depditione ꝓprie calor inatus in q̄ȝto depdit. Ideo appetitus restaurationis caloris inati in q̄ȝto attribuit fami ꝑ q̄ȝ appetit res grossa ꝓprie pabulū caloris inati per cuius ptis grosse reappōnē restauret ipse calor nālis in q̄ȝto. Et ꝓpterea rem grossaȝ solidā q̄ appetit fame. Ari. vocauit calȝ siccū. Nō qꝛ Ari. voluerit ꝙ in fame appetat calm pro remotione alicuius gradus friditatis q̄ fuerit acqsita in depditione ipsius ptis grosse humidi: qꝛ nulla friditas positiue ibi acqrit. Et qd̄ ab auctoribus reperit dicm̄. s. ex depditione hūidi substantifici corpus infridari non positiue sꝫ priuatiue intelligi dȝ: qꝛ. s. ꝑuat corpus q̄ȝtitate caloris q̄ȝ prius hēbat: vñ infridari dr̄. i. esse minus calidū. ℭ Sitis vero est appetitus hūidi. i. rei liquide roride: tali. n. rei attribuit hūiditas: ꝛ sub rōe hūidi frequenter appellat. Est ꝛ sitis appetitus fridi: vt remittat acuitas calidi nālis acqsita ex cōsumptione hūidi: vñ reddit siccius. Et calidum iunctum sicco reddit acutius. ℭ Et quidā dīt ꝙ sitis est appetitus rei liquide fluide: q̄ȝ Ari. vocauit fridū hūiduȝ. Et qꝛ res solida grossa nutrimentalis vocat cibus. Et res fluida vocat potus: hinc dr̄ ꝙ fames est appetitus cibi vel rei grosse solide in rōe cibi. Et ꝙ sitis dr̄ appetitus potus siue rei fluide in rōe potus. ꝛ vt patuit iam non appetunt ꝑdcā sub rōe caliditatis siccitatis vel hūiditatis hitaꝝ seu acqsitaꝝ vel q̄ remanserit post hūidi deperditionē: sed sub rōe nō hitaꝝ: ꝛ q̄ resolute sunt cū appetitus nō fit ad id qd̄ habet: sed ad id quo caret. ℭ Et scias ꝙ vtroqȝ appetitu scilicet nāli ꝛ aiali stomachus appetit similia sanus extra sue cōplexioni vt dicet: tamen diuersimode. Et tñ non appetit similia in prº receptiōis reꝝ appetitaꝝ: sine in termino a quo: qꝛ vt sic appetitus est ad cōtrarium. Cum appe-

Ude intelligitur illud dictus ꝙ epar inanitū a stō trahit.

Appetitꝰ aialis diuiditur in famem ꝛ sitim.

Quid est fames.

Quid est sitis.

Correlariū cōcludens cās appetitus aialis.

Qdo stomachus naturalr dispositus appetit similia: las plus vero dissimilia

tatur vt sic qḋ ꝯtium est dispōni stomaci pp quā motū ha-buit ad appetendū. Nō.n. vt voluit Gal. 4° de simplici me-dicina: sumus ad recipiendū cibum exñtes in dispōne nāli vere: secuꝫ sumus in aliquali remotiōe ab ea: sed appetit si-milia in fine.i.in termino ad quē.i.id qḋ finalr sibi simile-tur. Appetit.n.nutrimentū qḋ finaliter in ipm ꝯuertendū est. Sed stōus lapsus a sua nāli dispōne lapsu exñte puo si-militer fm quosdā appetit silia: sed lapsu exñte magno ap-petit dissilia vt Aui.3ª tertij. Et hoc tam in pn° q̄ʒ in fine. sicut.n.voluit Gal.in tegni.egritudinales distēperātie sto-maci differūt a naturalib⁹ eo q ꝯtia cōcupiscūt ⁊ nō silia. Nāles vō similia ⁊ nō ꝯtraria. ❡ Et Hal.dixit.pmo theo-rice.intellige inter malā cōplexionē stomaci nālem: ⁊ ma-lam cōplexionē eius extraneā: qꝛ male cōplexionis stomach naturalis dicim⁹ ea que sunt sibi nālia appetit: male vō cō-plexionis stomaci extranee que sūt ꝯtia vel diuersa. ❡ Ūñ 4° colli3.ait Auer. stōus humidus appetit hūida sicut sic-cus sicca: ⁊ hoc est qñ hūiditas ⁊ siccitas inest per nām: sed si accītalr inest hui⁹ fit per ꝯtiuꝫ: qm̄ hñs stōm accidētali-ter humidū appetit siccā: ⁊ ecōuerso. Et rō est: q: ois appe-titus vt dictū est: est pp indigentiā nō habiti. mō nālis cō-plexio siue tpata siue distēperata: eget restauratione ei⁹ qḋ deperditū est: hoc aūt fit p simile in naturali cōplōne: cō-plexio vero siue dispō innālis eget abiectione ⁊ remotione sui pmarie quod pficit ꝯtio. ❡ Et Cōciliator dixit: dispo-sitio naturalis pncipaliter appetit qd.i.nutrimentū ⁊ ꝯsiter qualeꝫ qḋ calidū vel frigidū. Dispō vō innālis appetit⁹ ecōuerso pncipalr quale: deīde qd. Et dispō qdēꝫ nālis in-citatur ad appetendū silia fm qnqꝫ mot⁹ sepius dictos ad appetitū ꝯcurrentes. Sed accītalis incitat ad appetitū cō-trariop solum accītaliter: puta qꝛ nām infestat. Et ab ei⁹ cogitur in tēperamēto succedere: ita vt incitata moueat in-stinctu quodā diuino ad appetendū: ꝯtrariū illi resistitiuū. ❡ Diuersitas tñ est in appetēdo stomachum sanū silia in duob⁹ appetitib⁹ dictis fm diuersitatē sue cōplexionis. hꝫ enim stōus cōplexionē innatā: ⁊ habet innatā actuatā p in-fluētē. modo appetitu nāli stomachus san⁹ appetit silia sue cōplexioni innate. Et qꝛ eius cōplexio innata est frida ⁊ sic-ca: iō tali appetitu alimentū frigidū appetit ⁊ siccū. Et fm hunc appetitū stomachus tēperatus in dicta cōplōne inna-ta appetit tempata nō respectu cutis ⁊ tēperamēti absolute sed respectu sui pprij tēperamēti. Et distēperat⁹ appetit di-stēperata non solū respectu tēperamēti pmi.sed etiaꝫ respe-ctu tēperamēti absoluti. Calidus.n.stomachus appetit ca-lida respectu tēperamēti pprij: que tñ respectu tēperamēti absoluti sunt frida. Et stomachus fridus appetit frida que sunt frida respectu vtriusqꝫ tēperamēti. Et humidus appe-tit humida respectu pprij tēperamēti: que tñ sunt sicca re-spectu tēperamēti absoluti. Et siccus appetit sicca que sunt sicca respectu vtriusqꝫ tēperamenti. Et pꝫ ex his q stoma-chus calidus ⁊ hūidus: q̄ʒuis appetitu naturali appetat di-stēperatiora q̄ʒ tpatus respectu pprij tēperamēti: appetit tñ tēperatiora illo respectu tēperamēti absoluti. ❡ Appetitu vō naturali nō appetit stomachus similia sue cōplexiōi ina-te nisi fm modū infra dōm. Si.n.silia illi cōplexioni appe-teret: tunc nullus cib⁹ tēperatus respectu tēperati absolu-ti appeteret. Et silr neqꝫ aliqs cib⁹ calidus ⁊ hūidus respe-ctu ipsi⁹ tēperati absoluti: cū eius tñ ꝯtiuꝫ appet in sensu. Et insup si talis cib⁹ similis inate cōplexioni stomaci appete-retur: tunc nō appeteret cibus ꝯueniens p nutrimento to-tius: cum cōplexio toti⁹ sit calida ⁊ humida: ille aūt talis ci-bus sit frigidus ⁊ siccus. quare nō esset cib⁹ toti ꝯueniens: sed neqꝫ ꝯseruans ipm in sua nālitate. imo poti⁹ ab ea cor-pus extrahēs: faceret ipsuꝫ in egritudinē labi. Male itaqꝫ ordinasset nā si stōus querēs cibū pro nutrimēto toti⁹ que-reret illuꝫ similē tñ sue cōplexioni inate. Cum ergo stoma-chus appetitu naturali querat cibū p seipso tñ: ꝯueniens

Qualr stomacb⁹ varias sanus exñs in appetēdo silia fm cōplōnē innatā ⁊ innatā actuatā p influētē

sui: cꝫ appetitu aiali quereret cibū p nutrimēto toti⁹. Cū cꝫ appetitu aiali appetat similia: ⁊ talia nō possint eē simi-lia sue cōplexiōi inate: restat q ea que appetit appetitu ani-mali sint silia cōplexioni inate actuate p influentē. Influūt eniꝫ spūs nāles a corde ⁊ epate supra stōm: qbus cōpletur res nutrimēti toti⁹: ⁊ ipm sic taliter disponētis ⁊ actuantis: q ipse appetit nutrimentuꝫ: ⁊ in ipso taliter opatur qḋ est ꝯueniens toti. ❡ Dixit.n. Gal. 4° de accīti stomach⁹ inui-tatur fm necessitatē alioꝝ membroꝝ. sup. ⁊ non sui ipsius tñ. Et isto modo appetēdo verificat qḋ dixit Auer. 2° col-liget.i.q membrū faciens opationē cōem toti sui ipsi⁹ nō obliuiscit. nā tali modo appetēdo appetit similia pro se ⁊ p toto: que silia aut sunt actu in re que sumit eo mō quo sūt actu similia toti alij corpis: aut sunt in potētia: sicut in eodē alimēto sunt in potētia ea que postea succedūt in nutrimēꝫ tuꝫ boꝝ ⁊ hoꝝ mēbroꝝ: que similia vnūquodqꝫ mēbroꝝ dicit: ⁊ attrahit ex massa nutrimētali sicut et stōus alimen-tum sibi simile trahit ex epate. Nec qdem nec inuenerat sto-macho appetitu aiali appetere silia sue nāe innate cuꝫ appe-tat tali appetitu cibuꝫ ab extra: ex quo q̄ʒuis in cibū con-uerso ipse nō nutrit: ita q substātialiter restauret. Cum ḡ ab auctorib⁹ indicat p appetitū sup cōplōne nāli stomaci non est intelligēduꝫ sup cōplōne ei⁹ innata tñ: sed super ea actuata p influentē que sic actuata est calida ⁊ humida. Et fm hanc cōplexionē stōus tēperatus appetit tēperata: distē-perat⁹ distēperata silia suo distēperamēto tam in distēperā-tia simplici q̄ʒ composita: non tñ quecūqꝫ silia appetit: sed similia pportiōata in gradu: qꝛ p talia fit ꝯseruatio. ❡ Ue-rūtñ qꝛ hec videnť aduersari ꝯclusioni famose dicēti q nul-la cōplexio appetit silia nisi tēperata. Sciendū est q cōplo distēperata appetit silia ⁊ gaudet: ⁊ delectat in eis nō soluꝫ similib⁹ in graduꝫ et remissiorib⁹. Pōt et stōus naturalr lapsus appetere ꝯtia: qꝛ p ea pōt reduci ⁊ reducit versus tē-peramentū. Ūñ apparet q stōus nāliter distēperat⁹ pōt ap-petere similia: ⁊ ꝯtiaꝫ et in vtriqꝫ gaudere. Stomach⁹ autē tēperat⁹ appetit silia in gradu: ⁊ ita ista q alia appetere nō valet. Ūñ nō appetit intēsiora neqꝫ remissiora neqꝫ ꝯtia: qꝛ ab his oībus lederet. Sic ḡ intelligāda est ppositio supra-dicta q nulla cōplo appetit silia nisi temperata: sic.i. q nō possit appetere alia: bene tñ potest cōplo distēperata appe-tere similia in gradu: sed nō sic q ex ꝯsequenti nō possit ap-petere remissiora ⁊ intēsiora ⁊ ꝯtraria: quia ab eis nō ledi-tur. sed poti⁹ reducit in melius: qḋ non pōt facere complo tēperata. Et pdicta ppositio sic itellecta verificat de appeti-tu aiali: ⁊ et de naturali mēbroꝝ. membra eniꝫ tēperata ap-petunt similia: sic q nō alia: distēperata vō pncipalr⁹ appe-tunt silia in gradu: sed ex ꝯñti pñt appetere alia vt dictū est hoc tñ in alijs mēbris a stō nō est bñ manifestū. Et ad hoc vadit qḋ dixit Aris. 10. pblematū q quedā aialia nā sicca appetūt hūida: ⁊ ecōuerso: qꝛ talib⁹ indigētia sunt ma-gis eo q p talia ꝯseruāťur ⁊ reducunť. Et ad hūc itellectū dixit Gal. in tegni q ledunť similib⁹: ⁊ iuuanť ꝯtrarijs mode-rato vsu: ⁊ pcipue si lapsus est magnus. ❡ Et stomach⁹ di-stēperatus non appetit intēsiora: qꝛ per ea labitur ⁊ leditur ad vlteriorē lapsum. Stomach⁹ vō discrasiat⁹ pter naturā semp appetit ꝯtraria sue discrasie: qꝛ appetit remotionē ei⁹ que fit p ꝯtraria. Stomachus tñ existēs in dispositiōe pter nām pōt pati: aut in qualitatib⁹ primis: aut in scđis: aut in tertijs: ⁊ forma specifica. Et si qdem fuerit in q̄litatib⁹ pri-mis: ⁊ fuerit calida appetit frigida ⁊ ecōuerso: ⁊ si fuerit sic-ca appetit hūida ⁊ ecōuerso. Et si in q̄litatibus scđis: ⁊ fue-rit. v.g. in stomacho flegma viscosuꝫ appetit tūc stoma-chus incisiua. Et si in q̄litatibus tertijs appetet tūc incon-sueta. Et stomachus pter naturam existēs in qualitatibus pmis appetit ꝯtraria modo dicto quādiu seruata fuerit in eo forma appetit⁹. Si vero nō fuerit seruata: sed corrupta forma appetitiua: tūc potest appetere similia: ⁊ patebit in

Quomodo intelligitur illa positio famosa q nulla cōplo appetit silia nisi tēperata.

ca° de corruptiōe appetit⁹. ¶ Uñ. A. 13ª tertij. dicto ca°. ait q qñq accidit appetit⁹ luti carbonū ꝛ aliaꝝ reꝝ huiꝰ gñis que sunt sicca pp qlitatē exiccantē que est in stō: vt lōgius in ṗdicto caplo patebit.

¶ De diuersitatib⁹ stōꝝ in appetēdo. Cap. iiij.

Contingit in stomacis existib⁹ in dispone nāli appetitū variari penes variationē reꝝ nāliū ꝛ annexaꝝ eis: ꝛ penes variationē reꝝ non naturalium.

¶ Penes qdem res nāles ꝑ penes cōplonem: s̄m q ipsa est tpata vel distēperata. Et s̄m q distemperātia est simplex vel cōposita. ¶ Et varietas appetit⁹ s̄m varietatē cōplonis maxime attēdit in trib⁹. p̄mo: in bonitate appetit⁹. Nā stōus tpatus appetit meliora q̄z distēperat⁹. Nā appetit tēperata: ꝛ que sūt in medio extremoꝝ que meliora sunt ipsis extremis. Et s̄z h̄ dī q stōus tēperat⁹ est melior ceteris in appetēdo. ¶ Scdo in q̄ntitate appetit⁹ siue rei appetite: siue in durabilitate appetitus. Stomach⁹ nāq tpatus appetit tpata in q̄ntitate: est. n. pportionat⁹ sue digōni. Ait. n. G. in tegni. optima nā q̄ñ appetit q̄ntū ꝛ digerere bene pōt. Hoc tam in fame q̄z in siti sed stomachus frigidus est intensioris appetit⁹ ceteris. Ait eniz. A. ca° de destructiōe appetit⁹ frigus vehemētius appetitui attinet: qz facit ad ꝯsumptionē humiditatis stōaci substātifice exprimēdo. Nā ipedit suctionē venarū: imo ꝓhibet colliquationē humiditatū ꝛ ipsaꝝ ad os stomaci fluxū que esset causa relaxationis oris stomaci ꝛ sic diminutionis appetit⁹. Et cū his veniēdo partes stomaci facit ad maiorē sensum quare fit vt stōus frigidus in dispōne nāli sit intēsioris appetit⁹. Et ideo ait Gal. in tegni stomachus frigidus appetere qdē bon⁹ reducēs hūc bonitatē ad q̄ntitatē non ad qualitatē. Et hoc nō de siti: sed de fame. Nā secus est de siti vt dicet. ¶ In hoc tñ qdam dixerūt q frigiditas stomaci aliquāte intēsionis extra appetitū intēdat: sed multe intēsiōis extra mortificādo debilitat eū. Mediocris vo extra inter parū additā: ꝛ multū intensaz facit appetitū distēperatū mediocriter: sed non gradualiter tpatū. Et sic dñt q a frigitate satis itēsa ꝓcedit appetit⁹ gradualr tēperatus: tñ s̄z vitatē est valde distēperat⁹ ꝓcedēs a magno distēperamēto stomaci in frido. Et silr dicūt q caliditas parū addita supra tēperamētū diminuit appetitū: multū vo intēsa auget illum. facit. n. appetitū caninū: vt īfra suo ca°. Et caliditas media iter ṗdictas facit appetitū gradualr tēperatū: q tñ s̄z rei vitatē est valde distēperat⁹ ꝓcedēs a magno distēperamēto stōaci in calido. ¶ Et dñt qdam. stōus siccus in appetēdo post fridū appetit plura: qz plus inanitur cū sugit. Et post siccū calidus: qz calitas attrahit ad stōm hūiditates a mēbris: ꝛ ipsas attractas: ꝛ ēt eius proprias eliquat que eliquate replent venas inanitas ꝛ eas remolliunt: ūc eas in sugēdo debilitāt. deijciuntq vtutē attractiuā stomaci. Ac ēt ipsis hūiditatib⁹ mediātibus facit caliditas per accidēs ad minorē ei⁹ sensuz. Uñ dixit. A. in cap° de destructiōe appetit⁹. Calitas est mollificatiua villoꝝ stōaci. Et sic debilitat attractiuā: ꝛ pro qz est faciēs currere mās ꝛ replēs locū eis. Ideo stōus calidus minoris est appetit⁹ q̄z stōus fridus ꝛ q̄z siccus. Oium aūt remissior in appetendo est stōus hūidus pp cās notas ex dictis. ¶ Ex quibus pz in distēperātiis cōpositis q stōus fridus ꝛ sicc⁹ est oiuz intēsior in appetēdo: ꝛ post eū calidus ꝛ sicc⁹. Et post eū fridus ꝛ hūidus: ꝛ vltio loco poni calidus ꝛ hūidus. Quidā tñ in vltio loco ponūt fridū ꝛ hūidū: qz dñt ipsi friditas per se nō facit ad fortificationē sensus: neq ad fortificationē attractiue vtutis: sed solū pacciis modis supra positis. mō qñ ipsa iūgit hūiditati oēs illi modi tollunt ab ea. Nā. n. pōt friditas facere tātā exp̄ssionē: ꝛ vnionē siue ꝯfricationē partiū q sit cāi nanitiēis sensibilitatis ꝛ attractionis fortioꝝ obstāte hūiditate secū iuncta. ¶ Quidam vo alij dicūt q friditas nālis ꝯplexiōis stōi q̄nto magis augetur tāto intensiorē efficit appetitū: nisi ab alia cā ipediat: ꝛ qz magis exprimēdo manit: ꝛ magis inanendo ꝑtes vnit. Neq pōt nālis extra nisi augeri q actū vtutis minuat. Friditas vo accītalis si est pua: ita q nō mortificet vtutē appetitā auget sicut nālis: vt infra de friditate aeris. Si vo sit multa: ita vt vtutē mortificet vel stupefaciat tūc appetitū minuit aut destruit. ¶ Calitas vo soli⁹ stōi siue nālis sit siue accītalis: ꝛ siue pua siue magna: appetitū minuit ad cibū ꝛ aliqñ destruit. Unde. A. vbi supra in numerando cās destructiōis appetitus. dixit. qñq est cā eius caliditas pura aut cū mā: verū auget appetitū ad potū. Uñ in cap° significationū dispōnū stōi. A. dixit. q in stō calido appetitus aque. i. pot⁹ plus est q̄z cibi: qz caliditas illa plus cōsumit humidū roridū oris stōi q̄z grossū. Et est potēs resoluere ꝑtes hūidi subtiles ꝛ nō grossas. ideoq est cā augmēti sitis: ꝛ diminutiōis famis. Cū aūt Aui. in caplo appetitus canini dixit: q qñq accidit appetit⁹ caninus pp caliditatē. i. supfluā in ore stomaci resoluentē ꝛ regrentē restaurationē: quare est q̄si os stomaci semp sit famelicū. Caliditas enim in qbusdā dispōnibus facit famē cū supfluit eius resolutio nō itellexit de caliditate soli⁹ stomaci: sed de caliditate ei⁹: ꝛ alioꝝ membroꝝ maxime extrinsecoꝝ: vt in dicto ca° patebit. ¶ In appetitu aūt ad potū stomachus humidus est intensioris appetit⁹ ceteris: ꝛ q̄uis multū hēat de humiditate ꝓhibēte sitim: multa tñ ēt indiget hūiditate pro sui ꝯseruatione. Et post stomachū humidū est calidus. Dixit. n. Aui. in dicto ca°. appetit⁹ canini. caliditas q̄ñ qui stomaci appropriat facit appetere aquā ꝛ currentia humida. Et post calidū est fridus. Et post fridū siccus. Et in compositis stomachus calidus ꝛ humidus est intensioris sitis. Et post eum est calidus ꝛ siccus: ꝛ postea frigidus ꝛ siccus: ꝛ omnium remissioris sitis est frigidus ꝛ humidus: ꝛ cause horum patent ex dictis.

¶ Tertio variatur appetit⁹ in eius festinatione ꝛ tarditate. stomachus eniz frigidus tardius incurrit famē ceteris: q̄uis post q̄z incurrerit plus appetat ꝛ comedat: qd est qz in hūitibus stomachū frigidū membra tardius maniunt: ꝛ sic tardius appetūt: ꝛ silr tardius fridus stomachus inanitur. Qz aūt in hūitibus stomachū frigidū membra tardius inaniant ꝯtingit ex hoc: qz stomachus frigidus est tarde ꝛ male digōnis. Uñ tarde ꝛ male digestū cibum mādat epati: quare illū epar tarde ꝛ in malū transmutat sanguinem: quē tarde: ꝛ non bene digestū transmittit mēbris: quē recipientes membra tarde ipm imutant: q̄re fit vt multo tēpore sint mēbra repleta: q̄re non nisi tarde attrahūt. vñ tarde causat fames. ¶ Stomachus vo calidus citi⁹ incurrit famē ceteris: ꝛ paucioꝝ appetit ꝛ comedit ꝓpter ꝯrias cās. Et dicunt qdā q cū Gal. dixit in tegni stomachus fridus appetere qdē bonus digerere vo malus. sup. ꝛ stomachus calidus econuerso: ipse cōparauit stomachū frigidū ad calidū: in appetēdo: non velocitate neq in bonitate: qz in hijs calidus melior est q̄z fridus: citius. n. appetit ꝛ meliora saltem appetitu ꝓueniēte ab intrinseco qui ꝓuenit resolutione ꝓcedente. Sed cōparauit stomachū frigidū ad calidum in hoc qd est appetere ꝛ digerere: ꝛ voluit q calidus sit melior ad digerendū q̄z ad appetendū. Et frigidus econuerso melior ad appetendū q̄z ad digerendū. ¶ Stomachus vo siccus citi⁹ incurrit famē q̄z hūidus. ¶ Et in cōpositis distemperantijs stomachus calidus ꝛ siccus citius incurrit famem ceteris. Et post eum calidus ꝛ humidus. Et post hunc frigidus ꝛ siccus: ꝛ vltimo tardius frigidus ꝛ humidus. ¶ In appetitu vero ad potum stomachus siccus citius incurrit sitim ceteris q̄uis paucioꝝ: ꝛ ideo est minorem quātitatē potus appetat. Et post siccū citius sitit calidus. Et post calidū frigidus: ꝛ vltimo tardius sitit humidus: s̄z maiorē potū alijs exigat. ¶ Et in cōpositis calidus ꝛ siccus

Varietas appetitus penes varietatē cōplonis in trib⁹ maxime attēditur.

Stōus frigidus ē intēsioris appetitus ceteris.

Stōus sicc⁹ post frigidū appetit: ꝛ post siccū calidus.

Quis stomach⁹ inter distēperātos cōpositos ē intēsioris appetitus.

Friditas nālis stōaci s̄z auget

appetitum accītalis aūt aliqñ: s̄z calitas semp minuit.

Quis stomach⁹ sit intēsioris appetitus ad potū.

Quis stomach⁹ tardius aut citi⁹ famem incurrat.

siccus citi⁹ sitit:qꝛ in hũiditate ei⁹ rorida facilr ⁊ frequẽter
ꝯsumit:qm̄ cũ sit pauca ẽt a debili cã ꝯsumitur:⁊ qꝛ a de-
bili cã incurrit sitim:ideo p potũ q̃uis paucũ cito sitis ei⁹
tollit.remota.n.illa pua ꝯsũptiõe de sua hũiditate rorida
a debili cã fcã:nõ ãpli⁹ appetit potabilia fluida cũ nãlr ap
petat calida sicca. Et post cũ fridus ⁊ siccus quẽ seqt cals
⁊ humidus:⁊ vltimo tardi⁹ oĩuz sitit ⁊ fridus ⁊ hũidus.

Appetit⁹ variat pe-
nes varie-
tatẽ ꝯplo-
nũ in ordi
ne famis ⁊
sitis.

¶ Quarto attẽdit varietas in appetẽdo penes varietatẽ cõ
plexionũ in ordine famis ⁊ sitis.qm̄ stõus tpatus citius i-
currit famẽ q̃ sitiz:nã q̃uis ps ei⁹ subtilis ⁊ rorida sit ma
gis apta sugi ⁊ ꝯsumi q̃ grossa:tñ grossa citi⁹ sugit:ppea
q ꝺ itẽtiõe nãe ⁊ pncipali⁹ fit suctio ptis grosse corpulẽte
q̃ sbtilis roride:qꝺ ẽ.qꝛ nã pncipali⁹ itẽdit reappõnẽ ptẽ
q̃lsaz corpulẽtã q̃ roridã sbtilẽ:qꝛ ex ꝺpditiõe ptis corpu
lẽte magis tristat ⁊ dolet q̃ in ꝺpditiõe subtilis. ¶ Et di
cunt qdã adiuuat ad hoc q in expssione quã facit cola ni
gra cadens sup os stõi de humido ei⁹ ptes eius grosse ma-
gis ad ꝓfundiorẽ ptẽ stomaci ⁊ magis ad remota eijciunt
q̃ ptes subtiles:ipse.n.q̃uis citius ⁊ facili⁹ exprimant le-
uigãt tñ:⁊ ad supficiẽ oris stomaci ascendũt ⁊ irrigãt ⁊ hu
mectant ipsuz:⁊ sic sitim ꝓhibẽt:⁊ sic os stomaci remanet
inanitũ ptibus grossis nõ ex subtilibus:quare citi⁹ grossa
desiderat maxime cuz in stõ tẽperato nõ sit aliqua cã pter
quã citius ꝯsumat ps ei⁹ rorida q̃ grossa:quare dictis de
causis fames in eo pcedit sitim. ¶ In stomacis ꝺo distẽpe-
ratis aliqbus silr fames sitim:vt in stõ frigido ⁊ humido.
Et cãe patent ex dictis in stõ tẽperato. Et qꝛ etiã stõus fri-
gidus nõ hꝫ cãm ꝯsumentẽ humiditatẽ subtilẽ. Et stoma
chus hũidus hꝫ mãm ꝓhibentẽ sitim saltẽ accelerationez
eius. Et in aliqbus coꝝ sitis pcedit famẽ vel saltẽ põt pce
dere:vt in calido ⁊ sicco:q̃uis.n.etiã in eis humiditas ro-
rida cõfluat ad supficiem oris stõi:non tñ diu irrigat ⁊ hu
mectat ipm:cum pauca sit in eis. Et sit in eis agẽs forte in
ꝯsumẽdo ipsam.s.calitas ⁊ siccitas. Nã ⁊ si in quocũqꝫ sto
macho fiat exp̄ssio humiditatis subtilis ⁊ ꝯfluat ad os sto
maci. In stomacho tñ calido ⁊ in sicco põt esse tam pue q̃-
titatis q resoluet ⁊ ꝯsumetur a caliditate ⁊ siccitate ipsoꝝ
anteq̃ fiat suctio partis eius corpulẽte.

Que ꝯplo
facili⁹ vel
difficili⁹ fe-
rat ieiu-
nium.

¶ Penes ꝺo varietatẽ cõplonis toti⁹ corporis:vel maxime
mẽbroꝝ intrinsecoꝝ adiacentiũ stõ variat appetitus pci-
pue in velocitate ⁊ tarditate appetẽdi.ƒm quẽ modũ que-
ritur que cõplexio facili⁹:vel difficili⁹ abstineat seu ferat ie
iuniũ. ¶ Abstinẽtia tñ siue ieiuniũ põt circa duo attendi.
pmum circa quantitatẽ continuã alimẽti.ꝺ.g.siqs spatio.
24.horarũ consueuit accipe li.duas alimẽti:post abstinet
⁊ in eodẽ tpe minus accipit.vt lib.j. Et hic modus est ma-
gis ptinens sciẽtie medicine. ¶ Scðm penes quãtitatis
distantiã siue assumptiõis vices quãtitate ꝯtinua non mu
tata. Ut si qs bis vel ter cõsueuit in dicto spatio comedere
inter oẽs vices.ꝺ.g.li.ij.alimẽti postea abstinet ⁊ comedet
tandẽ quãtitatẽ in dicto spatio semel.⁊ hic modus magis
ꝯsonat vulgo. ¶ Ut aũt sumitur a Gal.in cõmen.afo.se-
nes ⁊c̃. Facilitas abstinẽdi põt esse trib⁹ modis.vno modo
ex parte icursus in famẽ:ƒm quem modũ dicimus illa cor-
pora facili⁹ abstinere que nõ ꝯcupiscentia alimẽtũ tardius
incurrũt famẽ. Et hic modus merito vocat facilitas absti
nentie:qꝛ cum in fame sit quedã tristitia vt dictũ est:hñ di
cimus corpa que nõ faciliter incurrũt hanc tristitiã facili-
ter abstinere. ¶ Scðo mõ penes paucitatẽ nocumẽtoꝝ in
sustinẽdo famẽ:ƒm quem modũ di q corpa que modicuz
ledunt faciliter abstinent:⁊ iste scðs modus ⁊ pmus sunt
modi pprij. ¶ Tertio mõ sumit penes quantitatẽ cibi ⁊
potus:ƒm quẽz modũ illa corpa dicunt faciliter abstinere
qbus sufficit modicũ cibi ⁊ pot⁹:hic tñ modus non est ita

Que ꝯplo
nen pcete-
ris p ordi
nẽ faciẽte
iiunium.

pprius. ¶ Et qdã addunt modũ quartũ ꝗ ẽt nõ est ita p-
prius:⁊ est sũptus penes facilitatẽ remotiõis nocumẽti ex
abstinẽtia habiti. ¶ Et p oppositũ dictis quattuor modis
dicit abstinẽtie difficultas. Penes pmos duos modos di
xit Gal.3°.tera.q cõplexio frida ⁊ hũida cõposita pceteris
fert ieiuniũ:⁊ locauit eã in pmo loco. Et non solũ faciliter
fert:sed ẽt iuuatur eo. Attamẽ 1° de cõplonibus visus est
dixisse oppositũ cuz dixit in qbuscũqꝫ late sũt vene:⁊ mul-
titudo sanguinis his inest:⁊ sine nocumẽto ieiunare:hi sũt
cõplonis calide ⁊ hũide. Unde dõm est q nõ abstinẽt hñ-
tes venas latas cũ multo sanguine rõne cõplonis tñ:ꝫ rõ-
ne ꝯtenti in venis:de quo mõ dictuz est:vel dicet inferius.
¶ Post pdictaz Gal.vbi supra locauit scðo loco cõplonẽ
humidã tñ:qꝺ est qꝛ calidũ tpatum min⁹ potens est in re-
soluendo humidũ intensius tẽperato q̃ humidũ tẽpatuz:
qꝛ minor est pportio maioris inequalitatis ipsius calidi su
pra humidũ intẽsius q̃ supra hũiduz tpatum. Nã qꝺ pdi-
cta querit de fame nãli:que:vt patuit:cãtur ex hũidi ꝯsum
ptione actione calidi in ipm. ¶ Tertio loco Gale.locauit
cõplonem frigidã tñ:qꝺ est qꝛ in cõplone frida mĩr calidũ
cum sit remissius tpato est minoris pportionis supra hũi-
dum tñ q̃ sit calidũ tpatuz supra humidũ tpatuz. Et ex di
ctis pꝫ q cõplexio frida ⁊ hũida ceteris facili⁹ fert ieiuniũ
¶ Quarto loco locauit Gal.cõplexionẽ calidã ⁊ hũidaz.
ipsa.n.facilius fert ieiuniũ q̃ tpata:qꝛ in ea minor est pro-
portio calidi supra hũiduz q̃ in tpata. Nã vt dñt qdã stan
te pportione maioris ineq̃litatis.vt dupla agentis ad pas-
sum vniformiter aucta potẽtia ⁊ resistẽtia tardat velocitas
⁊ minorat pportio:nã aucto calido vt octo p vnũ ⁊ addi-
to humido vt quattuor p vnũ resultat pportio nouem ad
qnqꝫ que est minor pportione octo ad q̃ttuor p vnaꝫ sexq-
nonã:qꝛ per pportionẽ decem ad nouẽ. Ideoqꝫ q̃to cõple
xio calida ⁊ hũida lapsu equali magis auget:tanto facili-
tas abstinẽtie magis augetur:qꝛ cõtinue minorat magis ⁊
magis proportio calidi ad humidũ:vt pꝫ bene ꝯsideranti.
¶ Quinto loco locauit Gal.cõplonez frigidã ⁊ siccã ma-
gis tolerantẽ ieiuniũ q̃ tẽperatã:⁊ q̃ pdicte. De quo qdaz
dñt non eẽ verũ ƀ rõne cõplexionis tñ.imõ vt sic tẽperata
magis tolerat ieiuniũ q̃ frigida ⁊ sicca. Sed qꝛ de facto p-
pter multas ꝯtingẽtias est q frigida ⁊ sicca facili⁹ fert ieiu
niuz q̃ tẽperata.ideo sic locauit eã Gal. Cõtingentie autez
iste possunt esse ppter multã grossitiem ⁊ terrestreitatẽ hu
midi pp multiplicationẽ flãtis de p accñs:⁊ pp melicã cõ-
plonẽ eẽ magis ocio deputatã:⁊ pp ꝺtutẽ cogitatiuã istoꝝ
tñ eẽ ad cogitãdũ mltũ distractã. ¶ 6° ꝺo loco Gal.posuit
cõplonẽ tpatã.ipsa.n.facili⁹ fert ieiuniuz q̃ calida tñ ⁊ q̃
sicca tñ:⁊ q̃ calã ⁊ siccã:⁊ rõ sari nota est ex pdictis.hꝫ.n.
tpatuz calidũ maiorẽ pportionẽ maioris ineq̃litatis supra
hũiduz tpatuz q̃ hẽat calidũ intẽsi⁹ tpato supra hũidũ tpa
tuz. Calm insup tpatuz supra calidũ remissi⁹ tpato maio-
rẽ hꝫ pportionẽ maioris ineq̃litatis q̃ hẽat supra hũidũ tẽ
perati. In sicca nãqꝫ ꝯplone velocior nõ fit resolo q̃ in tẽ-
perata. Et ex ꝯñti seqtur q calm tpatũ maiorẽ hẽat ppor-
tionẽ supra hũiduz tpatũ q̃ hẽat calm itensi⁹ tpato supra
hũiduz remissi⁹ tpato. ¶ 7° loco locauit calm tñ.ipsa.n.
facili⁹ fert ieiuniũ q̃ sicca tñ. Et post eã locauit siccã tñ:⁊
vltio loco posuit calaz ⁊ siccã. Et sic locauit eas Gal.discrẽ
tijs dictis exñtib⁹ eq̃lib⁹ in lapsu. ¶ Si ꝺo eẽt lapsus ineq̃-
lis siue ille lapsus sit pportiõalis siue nõ:põt ꝯtingere op-
positũ:qꝺ sic declarat in qbusdã. Cala nãqꝫ ⁊ hũida ꝯplo
calitate ineq̃lr ⁊ ipproportiõabilr augmẽtati pt facili⁹ ⁊ ẽt
min⁹ facile tolerare ieiuniũ q̃ cõplo tpata. Nã in ea pt ca-
lidũ itãtuz excedere hũiduz:vt sit magis ꝯsumptiuũ q̃ in
ꝯplone tpata. Et pt hũiduz intãtũ intẽdi:⁊ hebetare calẽ:
vt min⁹ possit in ea calꝫ dissoluere de ipso hũido q̃ possit
calꝫ tpatuz de hũido tpato. ¶ Cõplo quoqꝫ frida ⁊ sicca
lapsu pportiõali pportiõat tpate in ieiunãdo:qꝛ calo ⁊ hu
mido pportiõalr diminutis:sitle seruat pportio.nã diminu
to calo ad suũ mediũ:⁊ hũido ẽt ad suũ mediũ.remanebit
pportio dupla sicut i tpata. Ista ẽt ꝯplo frida ⁊ sicca lapsu

pportionali facili⁹ abstinet q̃ frida ꝛ sicca lapsu equalis q̃ frigida ꝛ sicca lapsu pportionali que tpate pportionatur. ¶ Cóplexio vo frida ꝛ sicca lapsu inequali ꝛ iproportióali. Et siłr q̃libet alia cóplo cóposita lapsa ineq̃liter ꝛ iproportionabilr nó seruat eandé regulá in ieiunádo: pp multipliciter posse calm supra humidú variari: vt patuit de calida ꝛ húida. Q̃ui aút sit lapsus eq̃lis ꝛ qui ineq̃lis. Et q ineq̃lis pportionalis: ꝛ q non pportionalis patuit in smone pmo. tractatu de cóplonibus.

Que cóplo meli⁹ pt remoue℞ nocumétú puenićs ex tolerantia ieiunij.

¶ Cóplexio tń tpata magis ꝛ meli⁹ pót idé nocumentú ex fame habitu ꝫ remouere q̃ cóplexio húida tm: ꝛ q̃ frida tm: q2 in tpata vtus é fortior ꝛ nocumétú ét in ea pueniens a fame puenit a minori cá. Et notáter di ide ꝫ nocumentú. Ná si in tpata esset magnú ꝛ in frida vel húida puú: tunc nó plus neq ꝫ melius remoueret in tpata q̃ i illis: imo aliqñ deterius. Et siłr plus pót ꝛ meli⁹ cóplexio tpata remouere idé nocumétu ꝫ ex fame q̃ possit calida tm: aut sicca tm: eo q é cú vtute restauratiua fortiori. Et pbabiliter nocuméta minora icurrit ex fame q̃ ille pp maioré resisténtiá. ¶ Húida quoq ꝫ cóplexio tń nocuméta ex fame facili⁹ recópensare pót q̃ frida tm: q2 vtus est in ea fortior. ꝛ nocuméta in ea sunt remissiora ꝛ difficili⁹ icurrit famé. Et cú hoc húiditas est apta recópensationi. friditas vo est ei⁹ ipeditiua. ¶ Cóplo vo frida tm meli⁹ pót recópensare nocuméta ex fame q̃ calida tm: q2 lz absolute vtus in calida tm sit fortior tń in frida tm é vtus fortior in hoc q vtus in ea pót plus resistere. causis famis ꝛ nocume tis ei⁹: ꝛ vñ remissiora in eo fiút nocuméta. ¶ Cóplexio aút calida tm meli⁹ pót recópensare nocuméta ex fame q̃ sicca tm: q2 tardi⁹ ea famé icurrit. ¶ Et ex dictis pót patere facilitas: ꝛ ét difficultas recópensandi nocuméta có secuta ex fame. i. in discrasijs cópositis iter se ꝛ etiá in simplicibus cóparatis ad cópositas. ¶ Q̃uidá tń tenét q cóplexio tpata facili⁹ tolerat famé q̃ frida ꝛ sicca: ꝛ qda ꝫ tenent oppositú. ¶ Jté conciliator tenet q cóplexio calida ꝛ húida de p se facili⁹ tolerat ieiuniú ceteris alijs pter frida ꝫ ꝛ húidá: ꝛ ita locauit eá in scdo loco. Jó q2 videm⁹ sanguineos ꝛ athletas sanguini plimo abúdátes post dié ꝛ nú leuiter icibatione ferre. ¶ Cóplexio vo frida ꝛ sicca p accńs pót aliqñ plus tolerare faciliter ieiuniú q̃ calida ꝛ húida. Et hoc cú p indigóné húores plimos crudos coaceruauerit. ¶ Dixit. n. Aui. pma pmi. melica cóplexio pura pp melancoliá excitáté appetitú non facile vt sic poterit ieiunare q̃uis nó noceat eo sepe. ¶ Jté Gal. 2° regis acutoꝝ. cómé. 5. ordinauit complexiones in facilitate toleráte ieiunij sic. Primo facilr fert ieiuniú frida ꝛ humida. Scdo húida in actiuis tpata. 3° frida in passiuis tpata. 4° calida ꝛ húida. 5° frida ꝛ sicca. 6° sicca in actiuis tpata. 7° téperata. 8° calida in passiuis téperata. ꝛ vltimo calida ꝛ sicca.

Appetit⁹ variat penes habitudiné corporis.

¶ Penes aút corpis habitudiné variat appetit⁹. ná rara habétes corpa sunt intéfioris appetit⁹ q̃ hńtes densa pp maioré ꝛ citioré resolutione ꝫ que in illis fit. ¶ Et corpa pinguia remissioris sunt appetit⁹ q̃ carnosa pp paucitaté sanguinis ꝛ caloris in eis. ꝛ multá húiditaté. ¶ Et carnosa intensioris appetit⁹ sunt q̃ macra ceteris pibus pp multitudiné calitatis in eis. ¶ Dixit. A. tertia pmi. Corpa hńtes húida húiditate náli resoloni sunt apta veloci: neq ꝫ tm famis tolerát q̃tú corpa sicca paucá húiditate ꝫ hńtia. ¶ Et dixit pma q̃rti. ca. de cibatióe febricitantiú. sunt aliq exuberátis carnis q cú eis abscindit cib⁹ debilitant ꝛ extenuationé icurrunt: q̃re nó tolerát phibitioné cibi nisi húiditatib⁹ pleni fuerint alijs ab eis que in suba sunt mébroꝝ cu ꝫ bone fuerit ꝛ recipiétes ꝛ cóuenietes: vt ná eas i nutrimétú in effectú cóuertat cópletum. Et hoc idem dixit Haly. pmo theorice. ¶ Dixit Aris. i pbino sonús. q boni comestores sunt illi qbus id qd est ab vmbilico inferius est maius, eo qd est abinde vsq ꝫ ad collum.

Appetitus variat penes etatem.

¶ Penes vo etatem variat appetit⁹. Augetur. n. ꝛ festinat in pueris ꝛ in his quoꝝ corpa augent. Unde cóparatióe molis suoꝝ corpoꝝ plus comedút ꝛ frequéti⁹. ¶ Jn pmis vero senibus appetit⁹ minuit ꝛ tardat ita q ꝛ min⁹ comedút ꝛ rari⁹ q̃ pueri ꝛ iuuenes in cóparatióe suoꝝ corpoꝝ. Juuenes vo in hoc mediú tenét iter pueros ꝛ pmos senes. Ait. n. Jpo. in afio. Senes facillime ferút ieiuniu ꝫ: loquéo de pmis senib⁹ minus vo cósistentes. i. iuuenes. min⁹ vero pueri. hoꝝ vo oium min⁹ maxie ifantes. Et ró sm. A. scda tertij. ca. de specb⁹ ꝛ causis sincopis est: q2 pm⁹ mot⁹ de motibus cócurrentib⁹ ad appetitú q est cósuptio húiditatis mébroꝝ debilior ꝛ minor est in pmis senib⁹: ꝛ deide in iuuenibus: ꝛ deinde in pueris ꝛ isantib⁹. Et q sic appet: q2 húidú pmoꝝ senú est magis cópactú. vñ est difficilioris dissolonis. Calm ét senú causans resoloné debili⁹ est. Repléturq ꝫ ꝛ senes flegmatib⁹ multis paratis in ságuiné nutrimétú cóuerti: ꝛ vñ parú attrahút mébra coꝝ. reliq. n. q̃tuor mot⁹ faciétes ad appetitú itendunt ꝛ remittunt velocitant ꝛ tardant. Dato ḡ q héant pmi senes cóplexioné frida ꝫ. coꝝ tń friditas est in toto ꝛ non in stõ solo. Et dato q héant stõm fridu ꝫ plus facit ad debilitaté appetit⁹ pua suctio venaꝝ ꝛ attractio q̃ faciat expssio friditatis stõi ꝛ effusio colere nigre supra os ei⁹ ad augmétú. Cú ét dicút qdá q friditas senú est corruptiua nó i pillatiua ꝛ corrugatiua ꝛ expssiua. Jn iuuenib⁹ vo lz sit calm eq̃le pueris: húidú tń eoꝝ é magis cópactu ꝫ ꝛ min⁹ resolubile. Jn decrepitis vo appetit⁹ auget in q̃titate discreta: q2 sm vices: ꝛ minuit in q̃titate cótinua: pp frigiditaté. n. dñante ꝫ stõis eoꝝ ꝛ frequente ꝫ deriuatione colere nigre supra ora stõꝝ ipsoꝝ multiplicat in eis melia pp cóformitaté cóplonu ꝫ eoꝝ ad ipsa ꝫ: fit q frequéter appetút: sed pp húiditaté p viá idigónis in stomacis eoꝝ multiplicatá fit q parú appetút. pua est. n. eoꝝ resolutio pp paucitaté calitatis eorú ꝛ cópactioné húidi ipsorú.

Senes ex fame pauca icurrut nocuméta ꝛ tarde: alie vo etates nó sic.

¶ Et senes qde ꝫ tarde icurrunt nocuméta cóntia ad fame ꝫ. que sunt tristitia ꝛ afflictio: qd est: q2 hńt hebeté virtute ꝫ stõi sensitiuá: ꝛ agens calitas est in eis debilis: ꝛ húidu ꝫ patiens resisténs. vñ non icurrút inflámationé ex fame. neq ꝫ exiccationé ꝛ humidi corpuléti cósumptioné sicut faciút iuuenes ꝛ pueri. Et dixit Oribasi⁹. senes faciliter abstinent: q2 in eis fridus ꝛ flaticus húor abundat q remittit calidú ꝛ phibet húidi resolones. Non ét excitátur cóitere sicut iuuenes. Et Ras. 17° cótinen. dixit. illi q maxime pñt sustinere ieiuniú sunt senes: ꝛ maxime quoꝝ corpa sunt duri tactus: q2 p hoc cópzehendit húidu ꝫ grossu ꝫ depactum resistés resoloni. Et pcipue si sunt largi por⁹: q2 p hoc cópzehendit multitudo húidi resisténtis resolutióni: ꝛ maxime ét si sint assueti aeri frido ꝛ regimini grosso: ex qb⁹ compzehendit multitudo húidi grossi corpuléti. ¶ Jnqt. A. pma quarti. ca. de cibatióe febricitántiu ꝫ: q de senib⁹ sunt qdam q sunt magne toleráncie famis pp códitiones ibi ab eo positas. Et hi dñr magne toleráncie. Non q2 si ois senex sit magne toleráncie: sed sic dñr in cóparatione ad alios senes non hńtes illas códitiones. Et senes qde ꝫ melius recópensant nocuméta eis cótingétia ex fame q̃ iuuenis ꝛ puer: q2 iuuenis ꝛ puer ex fame icurrút nocuméta maiora q̃ senes. aliqñ. n. icurrunt ex fame tabé: ꝛ aliqñ deueniút ad morte ꝫ: vbi senes puú incurrút nocu^m. q̃uis. n. vir⁹ restauratiua sit fortior absolute in iuuene ꝛ puero q̃ in sene: tń magis est nocita ex fame q̃ in sene. Si tamé nocumétú foret ide ꝫ: ita q senes tń foret nocitus ex fame q̃tum iuuenis vel puer vel adhuc modico remissius. senex peius recópensaret illó nocumentú q̃ iuuenis ꝛ puer. Cum tń nocumentú non fiat i senectute nisi a cá magna valde. ꝛ v⁹ ei⁹ sit debilior. ¶ Et scias q idicatio sumpta a cibatióe a cóplone ꝛ etate nálr tali si córiat idicationi sumpte a cóplone ꝛ tali etate nc. nó. n. idicatio sumpta a cóplone nálí frá ꝛ sicca i sufficit famé córiat idicatióí sumpte a cóploe cala ꝛ húida etatis nc. qb pza: q2 si cóplo frá ꝛ sicca nál idicat i abstinétia cibi lb faciti re⁹ ad corp⁹ tpatú. sed cóplo

talis

talis etatiꝰ si indicat de abstinētia cibi nō facit hoc in respectu ad tēperatū: sed ad ipm idē corpus in alijs etatibꝰ. Et ideo ista ꝯuiant: puero frigido ⁊ sicco tardius est exhibēdus cibus q̃ꝫ puero tēperato. Et huic eidēꝫ puero cibꝰ exhibēdus est citius q̃ꝫ ipsi iuueni vel seni.

Appetitꝰ variat̃ penes sexū.

¶ Penes vō sexū variat̃ appetitꝰ. naꝫ magnificat̃ ⁊ festinat viris plusq̃ꝫ in mulierībꝰ. ipse. n. appetūt minꝰ ⁊ tardiꝰ ꝓꝑ pauciorē resolōneꝫ fieri in eis ⁊ maiorē multiplicationeꝫ humiditatū flegmaticaꝝ in eis factaꝫ q̃ꝫ in viris. exercitantur etiā minus cuꝫ sit mulier custoditiua domus. Mulier insup minus nocumentū ex fame īcurrit q̃ꝫ vir ⁊ illud melius recōpensare potest q̃ꝫ vir. Si tamē tñ incurreret nocumentum quātum vir deterius illud recompensaret ꝓpter causam assignatam in senibus.

Appetitꝰ variat̃ penes ꝯsuetudinē.

¶ Penes vō ꝯsuetudinē variat̃ appetitꝰ. Nā tardat̃ in his q tarde ⁊ modice ꝯsueuerūt refici: ⁊ auget̃ ecōuerso in his qui multū ⁊ frequenter consueuerūt cibari.

Appetitꝰ variat̃ penes hūores in stō ꝯtentos.

¶ Penes vō hūores eos. s. q in stō ꝯtinent̃ variat̃. Nā in quibus colā in stō ⁊ ore eius abūdat appetitꝰ debilitat̃: vt patuit. Incitat ēt colera ad nauseā vomitū ⁊ abhominationē que sūt cā deiectiōis. ¶ Qꝫ aūt dixit. A. 11ª tertij. ca. significationū dispōnuꝫ stōi. q colā fluens ad stōm est cā multitudinis appetitꝰ itelligit̃ de colera fluente ad fundū stōi: que pōt esse cā multe resolōnis. Si tñ itelligat̃ de fluēte ad os stōi: tūc pōt verificari in duobus casibꝰ. pmo qñ fuerit ipsa colera cā multe resolōnis calidi nālis stōi: ⁊ per ꝯñs infrigidatiōis eiꝰ. 2º qñ taliter in ore stōi collocaret̃ q mordicaret vehemēter qua vehemēti mordicatiōe stōus multū exprimeret̃. ad cuiꝰ vehementē exp̄ssionē incitat̃ fames vehemēs q nō tolerat̃: imo associat̃ ei sincopis si nō cito succurrit̃ cuꝫ cibo. Verūtñ durāte calitate in stō nō durat fames illa sed cito tollit̃ vel destruit̃: vt eodē cap̄ dixit Aui. ¶ In quoꝝ vō stomacis abūdat flegma acetosū: aut melancōlica vel acetosa: fortificat̃ ⁊ festinat appetitꝰ. vt pꝫ ex dictis. In qbus vō abūdat aliud flegma auget̃ appetitus ad plura: sed tardat̃. Et p̄dicta veritatē hñt. nisi flegma ⁊ melācolia essent tāte quātitatis vel talis qualitatis q incitēt ad nauseā ⁊ vomituꝫ: vt dixit Aui. ibidem.

Appetitꝰ variat̃ penes hūores in toto ꝯtentos.

¶ Penes vō hūores eos q in toto ꝯtinent̃ variat̃ appetitꝰ. Nā in qbꝰ paucꝰ est sāguis nālis: paucꝰ est appetitꝰ. Propterea oīa aīalia carētia sanguine sunt pauci cibi ꝓꝑ puitateꝫ suoꝝ corpoꝝ: ⁊ paucitatē caloris coꝝ: vt 15º de aīalibꝰ dixit Aris. Et cōtra multꝰ sāguis facit ad multū appetitū ꝓꝑ multitudinē replōnis ⁊ magnitudinē suoꝝ corpoꝝ. Et ꝓꝑ hac cām aīalia multi sanguinis: q̃ꝫuis multuꝫ hēant de nā nutrimētali: que est nā restauratiōis: ⁊ vtutē restaurationem fortē: qꝛ multaꝫ hñt calitatē resoluentē: itensuꝫ hñt appetitū: ⁊ minꝰ sufferre pñt ieiuniū his q minus de sāguine hñt. qd̄ signauit Ipo. in fine supradicti affo. cū dixit. Diuꝫ aūt ipsoꝝ qcunqꝫ fuerint animosiores exñtes minus ferre pñt ieiuniū. animosi aūt sāguine abundātes ⁊ multū caloris hñtes. In qbꝰ vō flā multiplicatū fuerit in eo appetitꝰ minuit̃. Nā si flā fuerit nāle vel aliud in sanguinē ꝯuertibile hñt mēbra cū quo sue resolōnis restaurationē faciant ꝑter q ꝑueniat attractio coꝝ vsqꝫ ad stōm. Et cū h̄ nō est in corpore cā multū resoluēs ea. ¶ Si vō flā fuerit innāle nō ꝯuertibile in sanguinē sua friditate ꝓhibet eāꝫ resoluēteꝫ ⁊ inanietē mēbra: q̄re ēt appetitꝰ in eis minuit̃. Si vō flegma in toto paucā auget̃ appetitus ꝓꝑ ꝯrias cās. ¶ In qbus vero colera in corpe dñat̃ multa ꝓꝑ multā calitatem quā in corpe ponit multā facientē resolōnē ad augmētum facit appetitꝰ: ⁊ econuerso pauca colera in toto facit ad diminutionē eiꝰ. ¶ In qbus vō melā multa abūdat in corpore toto ꝓꝑ infrigidationē quā ponit in mēbris ⁊ humidi coꝝ igrossationeꝫ qbus reddit̃ difficulter resolubile ad diminutionē facit appetitus: ⁊ econuerso pauca melācolia ꝓpter ꝯtrarias cās facit ad augmentū eiꝰ: nisi sit ita paucā q splē non habeat quantitatē sufficienteꝫ ad effundenduꝫ cam sup os stomaci: sicut oꝫ sm naturam.

Appetitꝰ variat̃ penes res nō nāles ⁊ pmo penes tēpoꝝ ⁊ aeris dispōnem.

¶ Penes vō res nō nāles variat̃ appetitꝰ. pmo sm coꝝ tpa ⁊ aeris dispōneꝫ in p̄mis q̄litatibꝰ. ¶ Dixit Gal. in cōmē. affo. vētres ⁊c. q appetitꝰ vere ⁊ hyeme multiplicat̃ ⁊ vigorat̃: etenī calor inatus illis tpibꝰ est multꝰ in stō ⁊ oibꝰ iterioribꝰ ꝓꝑ vnionē eiꝰ in eis. Vñ illo tpe multa resolō in mēbris interioribꝰ fit ab eo q̃ꝫuis minoret̃ resolō a calido ꝯtinētis. Idēqꝫ ꝯtingit in oī aeris ꝯstōne frida. Et ꝓꝑ h̄ dixit Aui. in ca. de destructiōe appetitꝰ. Inueniunt̃ septētriōes ex vētis ⁊ hyems ex tpibꝰ vehemētiores ad excitādū appetitū. ⁊ h̄ ideꝫ dixit Gal. de vere itelligēs de eiꝰ pñº non de ipsiꝰ fine. Et itellexerūt solū de appetitu q est fames. ipsa. n. est que hyeme ⁊ veris pñº ⁊ ꝯstōnibꝰ fridis auget̃ ꝓꝑ cām supius dictā. Sꝫ appetitꝰ q est sitis tūc minuit̃: qꝛ dissolute hūiditates subtiles a calore iteriꝰ fortificato ad supficiē oris stōi veniētes eiꝰ exiccationē ꝓhibēt. ¶ Scias. n. q humiditatis stōi ptes subtiles roride potiꝰ resoluunt̃ a calore extrinseco q̃ꝫ itrinseco. Et calor exterior fridis ꝯstōnibꝰ est remissus aut nullus: q̄re in eis accidit pua sitis. Oppositū aūt est de ptibꝰ hūidis grossis: q potiꝰ resoluunt̃ a calore intrinseco q̃ꝫ extrinseco: q̄ꝓꝑ accidit tūc fames mlta. ¶ Aūt plus q̃ꝫuis hūiditates idigeste hyeme ⁊ veris pñº multiplicate ꝓhibeāt resolōnē ptiū subtiliū hūidi stōi: ⁊ sic faciant ad puā sitim. Non tñ ꝑ illas minorat̃ fames: qꝛ plus pōt calor natꝰ vigoratꝰ ad resolōnē ptiuꝫ grossaꝝ hūidi ⁊ friditas illoꝝ tēpoꝝ ad exp̄ssioneꝫ caꝝ: q̄ꝫ possunt ille hūiditates remollire: ⁊ maxime cū tūc fortificet̃ vtus attractiua a calore inato multo. ⁊ econtra estate ⁊ autūno: maxime quo ad autūni pñᵐ fames ꝓꝑ ꝯuas cās minuit̃: ⁊ sitis augēt̃. Qd̄ ⁊ in ꝯstōne aeris calida ꝯsilr ꝯtingit. ⁊ dixit Gal. in dicto cōmē. p̄dicta hīc veritatē si tpa nām suam seruauerint: ⁊ modū nō excesserint. Nā si modū excesserint posset euenire ꝯriuꝫ. v. g. si hyeme friditas modū excesserit: vt nō solū calorē iteriꝰ fuget: sed iteriꝰ penetrādo ipm minuat ⁊ extinguat ⁊ vtutes mortificet minuet̃ aut destruet̃ appetitus. ¶ Quidā tñ dicūt q in estate sitis nālis minor est q̃ꝫ hyeme i corpe boni regis. ⁊ iō rōne sitis nālis in estate nō ꝯuenit plus de potu q̃ꝫ in hyeme: ⁊ cā est: qꝛ in hyeme calor est potētior. Dicūt tñ q in estate cōpetit potꝰ magis subtilis: vt vinū potētiꝰ ⁊ itelligūt de q̃ꝫtitate ꝯtinua: qm si attēdimꝰ ad potū ꝑmixtū maior q̃ꝫtitas reqritur in hyeme ꝓꝑ ampliorē tunc eē cibū. ⁊ si attēdimꝰ ad potuꝫ sitis extinctiuꝫ nālis cū ipsa sit in hyeme maior: ⁊ maior oꝫ eē q̃ꝫtitas potꝰ: ⁊ silr potus delatiuꝰ maior esse oꝫ cū maior sit cibus deferēdus: ⁊ ecōuerso in estate. ¶ Dicūt tñ q in estate potus oꝫ eē subtilis substātificꝰ: qꝛ talis potꝰ pōt meliꝰ a vtute debili in estate exñte imutari: in debita tñ q̃ꝫtitate sūptus. ⁊ est tūc talis potꝰ necīus vt virtꝰ subleuet̃. ⁊ est ꝓꝑ hanc cām magis necīus in estate q̃ꝫ hyeme: ⁊ cū in hyeme recōpenset̃ cū cibo ⁊ potu multo. qd̄ non pōt fieri in estate. ¶ In aere quoqꝫ calido ⁊ hūido minuit̃ appetitꝰ: ⁊ fortificatur in frigido ⁊ sicco semp̄ p̄supponendo q frigiditas nō sit mortificatiua. Friditas. n. aeris ⁊ alioꝝ extrinsecoꝝ in carnosis ⁊ robustis appetitū auget. In macris vō excarnatis ⁊ debilibꝰ multa exñtes appetitū deijcit. Et Gal. quidem icōo de differentijs febriū. ⁊ Aui. pma quarti. dixerūt appetitū in aere pestilentiali deijci multum.

Appetitus variat̃ penes varietatē regionum.

¶ Penes vō regionū varietatē variat̃ appetitꝰ ꝯsilr varietati ipsoꝝ: ⁊ aeris ꝯstōnuꝫ. In regione frigidā minoratur sitis ⁊ augetur fames. Dixit Auicē. tertia pmi. cap. de regi. iter agentium. in frigore qui iter peragit in niue vehementioris appetitꝰ est valde. ⁊ multiplicatur appetitus in terris montuosis frigidis ⁊ siccis. ⁊ minuitur in paludosis calidis ⁊ humidis.

Appetitus variat̃ penes motū ⁊ qetē ⁊ ac cōtra aīal.

¶ 2ᵐ vō motū ⁊ qetē variat̃ appetitꝰ. etenī minuit̃ i viuētibꝰ ociose. ⁊ i qbꝰ multe sordes aggregāt̃. ⁊ i vtētibꝰ balneoꝝ

dulcis calide simplicis vel decoctionis mollitiuorum: et quocunqȝ alio balneo humiditatum dissolutiuo et non ꝯsumptiuo. et ppea his q balneo vtunt in pmis dieb⁹ accidit appetit⁹ deiectio: qȝ in eis dissoluit solū. et nondū resoluit. Eis vō q balneo vtunt frigido et stiptico cū mora parua. cū aq̄ solū operet pororū cutis clausionē: et ad pfundū nō puenerit ad exprimēdū humiditatē de ore stōi silr deijcit appetit⁹. Si vō expssionē fecerit augeť vt apparet in his q in aqs piscanť fridis. ℭ Multū dormiētib⁹ deijciť appetit⁹. et silr vtētibus cibarijs grossis difficile dissolubilib⁹. et i hītib⁹ euōnes paucas: et in his in qb⁹ ꝯsuetudinaria euō restricta est. et minorať in multū coeūtibus et oib⁹ alijs fortib⁹ euōnibus pp diminutionē caloris inati. et ecōuerso appetit⁹ augetur in exercitātibus et vtētibus balneis resolutiuis et in vigilātib⁹ et vtētibus cibis leuib⁹ facile dissolubilib⁹. et in his in qbus ꝯueniētes et ꝯsuete isunt euōnes. ℭ Accñtia quoqȝ aie inq̄ztū diuertūt v̇tutē a digōne deijciūt appetitū et maxime cū plongant: et pcipue tristitia et timor et solicitudo multa. Gaudiū tñ moderatū appetituȝ auget. ℭ Debēt aūt oia supradicta itelligi ꝑm regulā cōparatiōis positā a Gal. scdo de cōplonib⁹. s. ꝙ cetera debēt eē paria pter illud in quo fit cōparatio. ℭ Et appetit⁹ qdē variať ꝑm varietatē cōplonum ad similia vel ꝯria mō supra posito: et est solū modo in cōi. Non enim noscunt de se ad particularia descendere eligēdo hec vel illa: vel etiam hanc quantitateȝ vel illam: sed h̄ nota facit scientia medicine.

ℭ De cōpossibilitate famis et sitis. Cap. v.

Fames et sitis q̄zuis sint appetit⁹ ad ꝯria et a ꝯrijs causis facti: pñt tñ alicui inesse stō. tūc. s. qñ cā ꝯsumēs sil partē humidi subtilē ꝯsumpserit et grossaȝ. pñt. n. due cāe ꝯrie simul in eadē pte agere: et in eadē pte subsistere saltē sub eē remisso: et iducere vtraqȝ in ipsaȝ pteȝ suū effectū. Uel vt dicūt qdā dato ꝙ non agāt in eādeȝ pteȝ mālem: agūt tñ in eādeȝ ptē formalē: vel vt dñt alij ꝯsumet vna cā ptem vnā et alia alterā. v̇. g. ꝯsumet caliditas pteȝ subtilē: vñ accidet sitis et friditas exprimet grossam: vñ accidet fames: et h̄ in eodē tpe. et sic pōt stō famelico supuenire sitis: et siticuloso fames. Posse est. n. ꝙ in sitiēti pp discrasiā calam supueniat a splene melia infrigidās et exprimēs. Et ponat in ore stōi sensationē suā qua accidet fames. Non. n. pditur sensus in ore stōi pp discrasiā calaȝ in eo nisi supfluat sicut in alijs mēbris. Nō ergo est icōueniēs stōm: et alia ēt mēbra sil appetere ꝯria et diuersa pp ꝯrias et diuerses dispōnes simul in eis repertas. ℭ Et scias ꝙ supuenientibus alicui fame et siti sil in eis reptis: et nihil eo ab extra sumēte. sȝ stāte ieiuno ad tps fames cessat. sitis vō remanet: qm̄ cū stōus sentit se attritū et ianitū multū: sicut in casu pdicto resistit suctioni venaꝝ q̄ztū pōt. Et ꝯuertiť virtus ei⁹ attractiua supra humiditates alioꝝ mēbroꝝ: et attrahit ab eis māas: et cū hoc ēt māe defluūt ad ipm pp dolorosaȝ dispōnem ei⁹: q̄re stōus repleť eis: q̄ si sint bone sicut sanguis attract⁹ ab epate in vehemētia famis illas apponit et ꝯuertit in locū depditi et cessat fames. Si vō sint male: que vtplm sunt tales: sicut de mēte Aui. fuit tertia pmi. cap. de eo qd comediť et bibiť. cū dixit. ꝙ tolerātia famis stōꝫ malis replet humorib⁹. sunť cā destructiōis famis. vt Aui. dixit ca. de destructiōe appetit⁹. Et coadiuuat ad h̄ ꝙ postq̄ȝ stomachus est replet⁹ illis malis māebus. tūc venis sugētib⁹ nō inueniētib⁹ mā ȝ in stō p toto ꝯueniēte ꝯuertiť v̇tus attractiua: et ēt digestiua mēbroꝝ sup māas crudas et reducūt illas ad benignū iuxta posse quo reficiunť. et sic cessat fames cessante a stō suctiōe venaꝝ et attractiōe. Sitis aūt remanet nō semp: qȝ pōt cessare sicut fames pp ꝯsiles causas. Uerū vtplm et frequēter augeť: eo ꝙ māe ad stōm defluentes tpe inanitiōis ei⁹: ꝑm plm sūt cale acute. et sic faciētes sitim et ꝯsistēte augētes. Exacuiturqȝ calim stōi i vehemētia famis et sitj. Et exacuitūr vt pȝ ē cā diminutiōis famis et augmēti sitis. ℭ Ad pdicta scire debes ꝙ cāe appetitiue aialꝭ tria gña cāruin reducunť: qm̄ aut sunt cāe nāles: sicut suctio venaꝝ et effusio cole nigre supra os stōi: aut sūt nō nāles: sicut aeris frigiditas: exercitiū: vigilia: et silia ex dictis. Aut sunt cāe pter nām: de qbus diceť in ca. de appetitu caninor et de vehemētia sitis. Et ꝑm has cās appetit⁹ aialis diuidiť in nālez et pter nām. Et dī vt sic appetit⁹ nālis qui fit a causis nālibus. Et nō nālis q fit a causis nō nālib⁹: et pter nāȝ q fit a causis pter nāȝ. ℭ Et scias ꝙ vt voluit Ypo. in affo. posit⁹ idigentiā soluit p potū vini vel alteri⁹ ꝯuertibilis in nutrimētū tolliť siue tolli pōt fames: et etiā sitis: qȝ reponiť loco depditi. Sed p potuȝ rei nō ꝯuertibilis in nutrimētū: sicut aque simplicis tolliť aliqñ sitis non nālis: et etiā que pter nām remouēdo cās facientes ipsaȝ. Sic et similiter pōt tollere famē nō nālez: et que pter nām silr remouēdo cās eius. lȝ raro h̄ ꝯtingat. Famē aut sitim nāles p se tollere non pōt cū nō possit restaurare depditū: ȝ p accidēs aūt sedare pōt eas ad tps. Qd multis modis facere potest. Uno mō remouēdo aliqs cās accñtales coadiuuantes cās nāles ad inducēdū famē et sitim. scdo mō inq̄ztuȝ aliqualiter sapit aqua frida v̇tutē sensitiuā in ore stōi. 3° mō qñ ppter suā lesionē euitandā calor nālis v̇teret actionē suā in ipsām et non in humiditates substātificas. 4° modo qñ nutrimētū grossuȝ cēt in venis morās sua grossitie ad mēbra transiret qd aq̄ frida sua fluxibilitate ad mēbra trāsire facit et nutrit ea. vñ cessant ab attractiōe: q̄re sedať et fames et sitis. ℭ Et fames qdeȝ nō nālis: et q̄ pter nām sūt et dñt fames mēdosa. Et silr sitis qb⁹ credēdū nō est in exhibēdo cibū vel potuȝ nisi valde infestātes sint et clamose: tūc. n. melius est eis ꝑm ptē satisfacere q̄ȝ magnā molestiā tolerare. vt Gal. voluit qnto affo. in cōmē. affo. qbuscūqȝ desideriū noctu bibere ⁊c̄. ℭ Et scias ꝙ fames et sitis sub duab⁹ dispōnibus ꝯsiderari pñt. Una inq̄ztuȝ sunt sensatio dolorosa fcā a mala dispōne sensibili que idicat et exigit vt remoueať. et vt sic eius appetit⁹ est nālis. Alia inq̄ztū sunt dispō que iest aiali a pn° gnōnis et a pn° nāli et pp fineȝ nālē. Et ꝑm hāc cōsiderationē aliqua fames et sitis diciť nālis: vt patuit.

ℭ Querūt qdā q̄re est ꝙ aliq sani desiderāt cibuȝ malū. qd nō videť debere fieri cū appetit⁹ ordinat⁹ sit in corpis conseruationē et restitutionē seu restaurationeȝ depditi. ℭ Et rñdent qdā h̄ posse ꝯtingere nō a cōplone non a cā manifesta: sed pp occultā dispōnē. ℭ Et alij dñt hoc euenire posse pp ꝯuenientiā illi⁹ mali cibi ad gustū sumētis: q̄zuis in se sit corpi ꝯrius. Et dicūt. ꝙ talis appetit⁹ nō est soll⁹ stōi: sȝ ꝑm plm est appetit⁹ v̇tutis sensitiue iterioris: que taliter sibi ordinat v̇tutem stōi: et abhorreat aliquē cibū etiā corpori ꝯueniētē: vt delecteť in aliquo ēt malo ꝑ suū iperiū. Si. n. pullus psentareť alicui sub forma buffonis q̄ȝtūcunqȝ gustui repsenteť et sentiať vt caro pulli. nihilomin⁹ abhorrebit illū et euomet ac si eēt caro buffonis. imo plus ꝙ q̄zuis cib⁹ sub ꝯueniēti forma psenteť. tñ si noiata fuerit sup ipsȝ aliq̄ forma turpis abhorrēda abhorrebit stōus multoꝝ illaȝ et euomet ac si sub illa forma turpi psentatus foret.

ℭ Ex supius narratis pȝ ꝙ ad appetitū aialē sex ꝯcurrūt. s. v̇tus agēs: organū siue instrm v̇tutis: subm: cā necessitans ad agēdū: cā coadiuuās cām necessitantē: et obm. ℭ Agēs est duplex. s. v̇tus nālis et aialis. Agēs instrale est calor innat⁹ et spirit⁹ nālis et aialis tanq̄ȝ vehicula dictaꝝ v̇tutuȝ. Et cōplo stōi inata actuata p influētē. ℭ Subm vō est stomachus maxime os ei⁹ maxime interior tunica. cū iteriori pellicula ei⁹. ℭ Cā vō necessitās est suctio venaꝝ de humiditate substātifica stōi facta pp attractionē mēbrorum. ℭ Et cā coadiuuās pdictaȝ cām est effusio melie a splene guttatim supra os stōi. ℭ Et obm est nutriēs extrinsec⁹ cibus et pot⁹ siue sit psēs siue absens: hoc aūt obm variať in q̄litatib⁹ suis ꝑm varietatē stōꝝ in suis cōplonibus. Ma/

Cāe appetit⁹ aialis ad tria genera reducuntur.

Verū fame scilicet et siti de fames cesset aliqn remanente siti.

Fames et sitis sub duab⁹ dispōnib⁹ ꝯsiderantur.

Propter qd aliq sani desiderāt cibum malū.

Ad appetitū aialem sex concurrunt.

Scd҃z varietaté sapoz appetitoz.m a fame iudicat de dispóne stôi in nâlitate 7c.

lot tñ oBri variatio est s҃z suos sapores. Et hinc est. ꝙ ma/
xime sm varietaté sapoꝝ appetitoꝝ iudicat᷑ de dispóne stôi
in nâlitate ⁊ ꝓternâlitate sua. Eteni appetit⁹ stôi nâliter se
bñtis: vt dixit Gal. 4° de accñti: ⁊ 4° ét de simplici medici
na est ad dulcia. Uñ Aui. 13ª. tertij. ca. de modis signonuz
dispónuz stôi dixit. Cũ adest bonitas gust⁹ ⁊ est san⁹ nó di
git appetit⁹ saporé supra dulcé. Qđ ét 4° theorice voluit
Hal. Cũ dixit. videm⁹ meri ⁊ stôm suavé cibũ dulcé citissi/
me attrahenté. H ét qlz pbare pót facile. Si qs enim cibũ
aliquem accipiat post qué dulcia sumat. tũc vomitu ꝓuo/
cato dulcia vltimo euomunt᷑. stôus. n. ei⁹ dulcore delectat⁹
in ꝓfundũ sui illuz traxisse pcipit. Uirt⁹ ét retétiua illum
forti⁹ retinet: ⁊ aliũ dimittit vt euomat᷑. Et ió stôus abhor
rens saporé dulcé ⁊ ad aliũ saporé declinâs nó est in nâlitu
te sua: sed ab ea remot⁹ lesus est. Et ió Ari. merito dixit. ꝙ
fames est appetit⁹ calidi ⁊ sicci: loqués de fame nâli. qꝛ ois
stôus in nâli exñs dispóne appetit dulcia: q̃ vt dixit Auic.
scóo cañ. tractatu p. hñt hũiditaté grossam iunctá colori
tpato: que ió vocauit Ari. cala ⁊ sicca. ¶ Quidá tñ dñt. ꝙ
solũ stôus tpatus est ille q appetit dulcia: ⁊ maxime appeti
tu q est fames. Nã res dulcis iúcta est calori tpato. S҃z sto
machus distéperat⁹ in ꝯplone sua nâli pót alios sapores a
dulci appetere. Nec tñ pp hoc iudicabit᷑ esse in dispóne ꝑ/
ter nãz. Aui. quoq₃ vbi supra dixit ꝙ stôus fortis declinat
ad pinguia. Et exponũt qdá. i. dulcia: qꝛ pinguedo est sicut
diminuta dulcedo. Et alij dicũt. ꝙ dixit sic: qꝛ dulcia q̃ ap/
petunt᷑ debét esse pinguia sicut caro. Et alij ꝙ Aui. voluit
ondere ꝙ stôus sanus nó solũ eligit ré dulcé. sed dulcé pin
guem. Auic. tñ ibidé innuit pingue esse duplex: vnũ delecta/
bile nó sepositum: ⁊ de tali itellexit. nã de seposito itellexit cũ
dixit. si stôus appetit pinguia: tũc illic est stipticitas. Qui/
dá tñ non recte hic exponunt pinguia. i. medicinalia. Am/
plius ꝓ cóplemeto hui⁹ tractat⁹ recurrédũ est ad tractatuz
quartũ. cũ in eo determinabit᷑ de lesionib⁹ appetitus.

¶ Incipit tractatus tertius sermonis qntí: de dispositioni/
bus meri. ⁊ cótinet sex capitula.

¶ De anothomia meri. Cap. j.

MEri est primũ mem
broꝝ nâliuz
occurrés sm ꝓcessuz ordi
nis ꝓassumpti. Et é meri
nomé arabicũ. ⁊ dicitur a
meris qđ latine est pars si
ue portio. est. n. sicut ps si
ue additamentũ seu mani
ca stôi. Dr̃ ét isofagus ab
isa greco qđ est itus: ⁊ fo/
gos qđ est ductio. i. itro/
ductio. s. cibi ⁊ pot⁹ in sto
machũ. Ait Gal. 5° dé ite
riorib⁹. ca. 5. via que a gula ad stôi os extédit᷑ antiqtus iso
fagon appellabat᷑: ⁊ etiá appellabat᷑ os stôi. sup. nó recte.
sed qꝛ p ipm tanq̃ p os ingredit᷑ nutriés in stôm: quapp la
tine bene dr̃ porta supior: qꝛ p ipm tanq̃ p portá fit itroit⁹
nutriétis. vnde ⁊ via cibi dictũ est.

De suba meri.

¶ Suba meri est pelli/
cularis mollis siue lenis nó rugosa: vt faciliter trãseat nu/
triés p ipz nó coherés rugis. Et est cóposita ex carne ⁊ ner
uis facta extésibilis: ppea ꝙ ipsaz aliqñ necesse est transire
rem magná. Et est cóposita ex duab⁹ ptibus. s. duab⁹ tuni
cis itrinseca ⁊ extrinseca. q̃rum interior est neruosa plus ⁊
carnosa min⁹ hñs ab iteriori eius pelliculá durá spissam:
vt sit ei in tutelá in trãsitu rei dure ⁊ aspere. Et in hac tuni
ca positi sunt villi lõgitudiales ad attrahédũ cibũ. Extrin/
seca vo est carnosa magis ⁊ neruosa min⁹ in qua positi sũt
villi latitudinales ad expellédũ. ¶ Dixit Aui. meri est có/
positũ ex carne ⁊ tunicis pânicularib⁹. i. hñtib⁹ fo͂am pan/
nicularé: vel pânicularib⁹: qꝛ iterior tunica hz pâniculum
ab itrinseco ⁊ exterior ab extrinseco. planis. i. nó rugosis:
villos hñtibus lógitudinales. s. q̃tuz ad tunicá intrinsecá
vt p villos facilis fiat in deglutiédo attractio. Et tegit ipm
s. meri ipsá tunicá itrinsecá pâniculus. i. tunica. s. extrinse/
ca villos hñs latitudiales: vt per illos facilis fiat expulsio
ad id quod inbtus est. s. ad stomachũ. Et in ipso est carno/
sitas manifesta. s. lacertosa vt dicetur.

An meri heat villos transuersales.

¶ Uident᷑ aũt dissentire auctores: an meri héat villos trans/
uersales. ¶ Gal. nãq₃ tertio v̄tutib⁹ nâlibus. ca°. 8. dixit:
isofagũ hẽe tres mot⁹: ⁊ sic tres spés villoꝝ. ¶ Hal. ét 7ª
theorice dixit. meri hẽe villos trãsuersales. ¶ Et Auic. pª
pmi. ca. de mébris dixit. mot⁹ trãsglutióis fit vill is ꝓprijs
lógitudinis latitudinis ⁊ trãsuersionis. ¶ Et Auer. p col/
liget. dixit. ꝙ tunica meri aliqd tenuit p diametrũ. i. transe
uersuz. ¶ Ex opposito aũt dixit Auic. in anothomia meri
ꝙ ipse est sepatus a villis trãsuersalib⁹ cũ nó sit ad retinen/
dũ. ¶ Sed sm v̄itaté meri hz oia gña villoꝝ longos ad at
trahédũ. latos ad expellédũ versus stôm. Et qꝛ iter dictos
duos mot⁹ q ꝯ̃rij sunt nećio cadit qes media: ad hanc qe/
tem faciendũ habuit ⁊ trãsuersales. atñ qꝛ ista qes est par
ua valde: quasi ipceptibilis: fuerũt in eo villi transuersa/
les pauci valde. Nó. n. hz meri retinere. sed attractũ cibuz
ad stôm pellere. Et qꝛ sunt paucissimi ⁊ actio retétiois ei⁹
est breuissima. Jó Aui. dixit. meri sepatuz fore a trãsuersa/
libus villis: pp hanc ét cám Aue. scóo colliget. dixit. meri
hẽe duas tunicas. vná ad attrahédũ ⁊ aliaz ad expellédũ:
⁊ de trãsuersali non fecit mentioné. pp quá ét. A. illá ꝓuaz
morulá siue qetez villis iposuit latitudinalib⁹: fortasse eni
sufficit latitudinaliũ in se ꝯ̃ctio: quoꝝ ꝯ̃ctionez sequit᷑ ali/
qualis in re que deglutit᷑ fixio. ¶ Quidá tñ dñt ꝙ Aui. i/
tellexit latitudinales retinere cũ auxilio transuersaliũ pau
coꝝ. ¶ Partes neruose meri superant ipsi⁹ ptes carnosas
qꝛ ponit᷑ ei⁹ complo inata frida ⁊ sicca. ¶ Et meri qdé est
mébrũ ꝯcauũ ꝯcauitate rotũda oblõgaz vsq₃ ad 12ᵐ spódi
lé dorsi: que est illa ad quá terminat᷑ vltima costa médosa.

De loco meri ⁊ q̃tũ se extendat.

¶ Dixit Hal. ꝙ icipit a stô ꝓgrediés vsq₃ ad supioré extre
mitaté gutturis. ¶ Dixit Aui. loc⁹ eius est sup spódiles q
sunt in collo. sup. ⁊ dorso sm rectitudiné. Uez qñ ꝓuenit
in directo spódilis quarte ex spódilibus dorsi ptinétibus
pectori. deinde ptransit ipm declinat parũ ad dextrá dádo
locũ vene venieti a corde. deinde descendit super spondiles
octo residuas donec ꝓuenit ad dyafragma. Et cuz pertrãsit
diaf. declinat ad sinistrá s҃z ꝙ declinauit ad dextrá. Et talis
declo est apud spondilez vndecimá ⁊ duodecimá. Et dixit
etiá ꝙ meri post penetrationé in velamine dilatat᷑ ⁊ ápla/
tur mediãdo ⁊ obuiãdo ori stôi. i. ampliat᷑ in suo medio có
cauo: qꝛ efficit᷑ maioris ꝯcauitatis. qꝛ obuiat membro ma
gne ãplitudinis. i. stô. vt secũ ꝯueniat cũ ei iungitur ⁊ ꝯti/
nuat᷑. ¶ Et meri qdez nó fuit creatũ geminatũ: sed vnũ so/
lum: qꝛ solũ sufficiés est ad introductioné nutrientis suffi/
cientis ꝓ toto corpore. Eius tñ extremitas. s. iferior est có/
tinua cuz ore stôi. Et supior terminat᷑ ad fauces. Et fauces
dñr partes vbi meri ⁊ guttur versus os ꝯiungunt᷑: vt in có
méto afo. si a febre habito tumore non apparéte in fauci/
bus ⁊c̃.

De colligãtia meri cũ aliis mébris.

¶ Ad meri descendũt ex cerebro nerui q descédũt
super ipm ad stôm: qbus cerebro colligat᷑. Et colligat᷑ spó
dilib⁹ predictis mediãtibus ligamétis qbus ad ipsas fir/
miter ligatur. Et colligat᷑ dyafragmati. nam meri cũ per/
uenit ad velamen. dixit Auicé. ligatur cuz eo ligamine qđ
subleuat ipm: scilicet velamen: vt nó cóprimat ipsum quod
comitatur ipm ex vena magna securãdo ipsum: scilicet me
ri a nocuméto extéñonis recte apud grauitaté aduenietez
stomacho: qꝛ cuz stomachus tensus cibo grauaretur acci/
deret meri nocumentuz ex coaggrauatióe ꝑdicta: quia ni/
mis extéderetur si esset ꝓcedens recte sine alligatione pre/
dicta. Et colligatur meri tra hee arterie: ⁊ epigloto que
sunt ante ipsum ligaméti: cum qbus a furcula superi⁹ fir/

miter allegať. Et mediante sua pellicula fortissime allegať cū epigloto. ita q dislocatio ab eo ē difficilis. Cui⁹ cā fuit: dixit Aui. vt cū stōus attrahit meri ꝯbendo villos lōgitudinales attrahať epiglot⁹ ad supiora: vt nō īpediat trāsitū cibi. Non. n. dixit Gal. moueť tūc epiglot⁹ ab aliqua ṽtute mouēte ipm: s꜡ solū per p̄dictā attractionē ad supiora ascēdit. Cūqꜫ elongant᷑ villi lōgitudinales p̄dicti relaxati a cōtractione sua ascēdit a meri: vt itez attrahat: epiglot⁹ vero tūc descēdit in locū suū. ❡ Dixit Aui. nō vestiť pars meris interior pāniculo. extēso vsqꜫ ad postremū. i. fundū stomachi. s. pāniculo aduenīēte ei ⁊ pāniculo tegēte os. sup. ⁊ linguā nisi vt attractio ꝯtinua sit: ⁊ adiuuet ad subleuādū epiglotū ad supiora cū fit deglutio cum extēsione meri ad inferiora. ❡ Et Aui. cōparans meri ad primum intestinū dixit. creata est interior ps meri amplior ⁊ magis spissa intestino primo. i. intrinseca tunica primi intestini: q̄m est trāsit⁹ durioris. i. est via p quā trāsit res durior: ⁊ itrinseca tunica primi intestini est mollior. ⁊ itrinseca pars stōi est media inter dictas duas tunicas. Uerūtn̄ id qd̄ est ex itrinseca pte stōi leuius. i. subtili⁹ est apud os stōi. deinde in intestino. i. apud intestinū est leni⁹. q. d. q tunica itrinseca stomachi incipit subtiliari in ore eius: ⁊ gradatī subtiliādo pcedit vsqꜫ ad pfundū eius: ita q apud intestinum est subtilior q̄ in aliq̄ parte supiori. ❡ Et rursum dixit Auicē. 16ª tertij de anothomia intestinoꝝ duodenū oīno est oppositū meri. Nam sicut meri non est nisi ad attrahēdū ad stōm supius: similiter istud nō est nisi ad expellēdū a stō subtus: ⁊ est strictius q̄ meri. Nā non fuit necīum in creatione sua vt dilataretur: sicut dilatatū est meri pp duas res: quaꝝ vna est: q̄m res q̄ penetrat i meri est grossior ⁊ durior ⁊ maioris quātitatis. Et illud qd̄ penetrat in hoc intestino est lenius ⁊ plani⁹ ⁊ subtilioris q̄titatis pp digōnem suā in stō: ⁊ pmixtionem spume aquose secū. i. aquositatis cibi ⁊ sumpte cū cibo q̄ cibo grosso pmixto subtiliat eū. ❡ Scd̄a res est: q̄m penetranti in meri non attribuiť ex ṽtutib⁹ nālibus nisi virtus vna q̄uis volūtas adiuuet ipsā: ⁊ est ṽtus attractiua. Uoluntas vō. s. ṽtus motiua volūtarie adiuuat attractiuā in meri apiēdo viā ⁊ dilatādo ipm: q̄ ṽtus motiua in lacerto est trāsglutiēdi. Hz enim meri musculū hn̄tez villos distinctos ab aliis villis meri dictis ⁊ exn̄tibus in tunicis eius. Mō in actu trāsglutiōis tā villi tunicaꝝ q̄ villi musculi mouentur: sed villi tunicaꝝ a virtute nāli. ⁊ villi musculi a ṽtute motiua volūtarie. Sed tamen in actu trāsglutiendi virtus naturalis in agendo est pncipalis. Et virtus motiua volūtarie est coadiuuās illam: q̄uis enim motus nutrimēti a supfluitatis eius de membro ad mēbrum fiat per ṽtutem expulsiuā membri ipellentis ⁊ attractiuā recipientis deficit hoc a meri: ipm. n. est attrahēs ⁊ expellens. Nā cum nutriēs in eo attractū fuerit ad aliquā sui partem puentū: ⁊ per eandē partē expellit illud ad inferiorē partem. ⁊ sic illa ad aliā donec pueniat ad stōm. Sed penetrās in intestino pmo. dixit Aui. patiť a duab⁹ ṽtutib⁹: quarū vna est expulsiua stomaci: ⁊ altera est attractiua itestinoꝝ. Et adiuuat eā fex que puenit ex sūma cibi: ipsa eniz est obiectū in quo voluptuať itestinū: q̄re magis attrahit ab eo vel fex. i. liquiditas cibi ⁊ fit facile pp illud. i. pp dictas cās expulsio eius. s. chili in via tēperate āplitudinis. ❡ Diuersificať. n. primū intestinū a meri etiā q̄m meri est sicut ps stomaci silis ei in forma cōpōnis sue ex tunicis. h̄ aūt. s. intestinū est sicut pars extranea adherēs ei diuersa in sub̄a tunicarū suaꝝ a duab⁹ tunicis stomaci cū idigeat attractione forti. s. stōus: cui⁹ silī non idiget intestinū. Et pp illud vincēs sup duas tunicas intestini est villus vadēs in latitudie. Nō. n. fuerūt in intestinoꝝ tunicis villi separati: s꜡ i vtraqꜫ sunt lōgitudinales ⁊ latitudinales. Et in vtraqꜫ sunt lōgitudinales victi a latitudinalib⁹: cui⁹ oppositū est in stō ⁊ meri. ❡ Quare. A. in caplō de anothomia stōi dixit. Cū verificaueris q meri est ps stōi ꝯtinua ei cū gradatiōe: q̄m sic est: q̄m tunice meri sunt sicut tunice stōi: quaꝝ magis intrinseca est magis silis pāniculis: ⁊ ad longitudinē. s. villorū: q̄ est hn̄s villos lōgitudinales: ⁊ sic extrinseca est magis grossa carnosa latitudinales hn̄s villos: verū est plus carnosa ea que stōi: s꜡. i. q̄uis sit ex ea. Et est ei silis in situ ei⁹ ⁊ in ꝯtinuatiōe ipsi⁹. Primū vō intestinū dixit Aui. nō est pars stōi. imo est res ꝯtinua ei ex primo: q̄ est ꝯtigua ei ⁊ nō de sub̄a eius. Et pp hoc non gradať huic intestino constrictio ei⁹. i. sicut gradať meri neqꜫ tunice eius sūt sicut tunice stomaci. Et verū sub̄a meri similior est lacerto: s꜡ sub̄a stōi silior neruis. Et pp hanc cām est q innata ꝯplō stomaci frigidior ⁊ siccior est innata cōplōne meri.

❡ Dixit Gal. 5° de iterioꝛib⁹. ca. 5. Iuuamētum meri est duplex: q̄m via est oium rerū trāsglutiēdaꝝ. ⁊ via est oiuz cū vomitu exeuntiū. sup. aut cū eructuatiōe. Uerūz pncipalis opatio ei⁹ est deglutitio cibi. Et q̄ deglutitio ē ei⁹ opatio pncipalis: adeo cōpleť cū duab⁹ tunicis eius. i. tunica intrinseca attrahēdo cū villis lōgitudinalib⁹ eius: quos mouet ipsius ṽtus attractiua. Et cū sua tunica extrinseca comprimēdo a supiori ad inferi⁹ illud qd̄ attractū est qd̄ facit p suos villos latitudinales quos mouet ipsi⁹ virtus expulsiua. Et hinc Aui. dixit q deglutitio fit p meri cū virtute ipsius attractiua attrahēte cibū cum villis suis lōgitudinalib⁹ positis in iteriori tunica ei⁹: qd̄ adiuuāt villi latitudinales positi in extrinseca. Et hoc duob⁹ modis: vno q̄ retinent retro illud qd̄ degluť. Alio q̄ exprimūť illud qd̄ retinent ad iferiora. Et dixit Aui. vomit⁹ etiā cōpleť p meri: sed tn̄ non est eius opatio pncipalis: nec ēt est ei⁹ motus naturalis: sed violētus ⁊ pter nām. iōqꜫ non cōpletur nisi per tunicā eius extrinsecā exprimēdo ad supius p villos latitudinales illud qd̄ euomiť. At tn̄ tā in vomitu q̄ in deglutitiōe ps ad quā ferť illud qd̄ trāsglutiť vel euomiť dilatatur: sed differēter: q̄ in vomitu pars que dilatať est ps superior: ⁊ que ꝯbitur est pars inferior. S꜡ in deglutitiōe est econuerso: q̄ pars iferior dilatať ⁊ superior ꝯbitur. ❡ Gal. quoqꜫ volēs ostēdere q deglutitio opēne ambaꝝ tunicaꝝ fiat. dixit tertio de ṽtutib⁹ nālibus. cap. 8. si aliqd̄ aial accipiēs: deinde denudās ei⁹ circūadiacētia stō. i. meri corpora siue incidēdo aliquē neruoꝝ venarū vel arteriaꝝ que ibi ordinate sunt: volueris a gettos. i. labro vsqꜫ ad toracem rectis incisionib⁹ diuidere exteriorē tunicā que villos habet obliquos. i. latitudinales: deide aiali escā offeras videbis ipm trāsglutire eā. Et nimirū circūstractiua actione pdita: deinde rursum in alio aiali iicidas vtraqꜫ tunicas obliqua incisione ꝯsiderabis: ⁊ h̄ transglutiēs nihil agente intus intrinseca tunica. quocirca māifestū ē p alterā tunicā trāsglutire posse eē. s꜡ deteri⁹ q̄ p vtraqꜫ. Nā cū in stō aliis rursū e h̄ est ꝯsiderare māifeste in anothomia. q in trāsglutiēdo subipleť stōus spū. i. aere q transglutiť cū cibariis: q ꝯtra exteriori tunica ipellit facile in vētrē cū cibariis. ❡ Et. A. ṽba Ga. sumēs dixit. opōne duaꝝ tunicaꝝ sil' cōpleť deglutitio. s. p id qd̄ attrahit villos ei⁹ lōgitudinalis posit⁹ i tunica itrinseca: ⁊ p id qd̄ exprimit villus ei⁹ latitudinalis positus in extrinseca. Et q̄ ad deglutionē opatur tunica exterior. iō subdit. q̄nqꜫ fit difficilis deglutitio ei⁹: si tu ei⁹ scindis meri in lōgitudine: q̄ in tali incisiōe icidunť villi latitudinales ei⁹ q incisi nō possunt iuuare deglutionē: ita vt peccetur. i. diminuať a sua pfecta opōne: p tunc attractio adiuuātis aduētū cibi vel ita. s. vt scissis dictis villis latitudinalibus pueť attractio adiuuās ad vomitū huoris. Nā tunc. puata vel diminuta attractiōe faciēte ꝯglutionē fit auxiliū ad vomitū remoto ipediēte. ❡ Inueniť āt h̄ alia līa q̄ vbi ista dicit attractio dicit ꝯctio: ⁊ est melior. ❡ Auic. quoqꜫ prima primi. doctrina sexta ca. 6° de opōnibus dixit. trāsglutiēdi opō duab⁹ cōpleť ṽtutib⁹: quaꝝ vna est nālis: ⁊ alia animalis. Uerūtn̄ s꜡ in h̄ loco ṽtus nālis in transglutione

operans

De iuuamēto meri.

Ambe tunice faciūt deglutionem.

Deglutitio duabus ṽtutib⁹ cōpleť nāli ⁊ aiali.

operans sit duplex. s. attractiua et expulsiua. H tñ in loco isto solũ de attractiua dixit: q2 ipsa est principalis. Dixit ergo q vna est attractiua nãlis: et alia est attractiua voluntarie. Et attractiua nãlis cõplet p villũ longitudinalẽ operationez suã: et aialis opatio cõplectur p villũ lacerti trãsglutiẽdi qui est in meri vel lacertoꝝ circũadiacẽtium extãtium: maxime in exteriori tunica vẽtris. Exterior. n. tunica vẽtris agit in deglutionibus et vomitius. Et q a duaꝝ virtutibus fiat deglutitio Aui. declarauit dicens: hoc apparet: q2 cũ altera duaꝝ virtutũ destructur actio deglutiẽdi duriter pueniet. Nõne vides q cũ desiderium nõ recte pcedit q duriter pcedit actio trãsglutiendi illud qd nõ desideratur. imo cum abhorremus rẽ aliquã nausea nobis puocabitur. Et si postea trãsglutire voluerimus: et territa fuerit ab ea virtus attractiua desideratiua: dura erit opatio volũtaria trãsglutiẽdi: sicq3 deglutitio erit operatio cõposita siue motus cõpositus factus a vtute nãli et a vtute motiua volũtarie. ¶ Et scias q antiquoꝝ qdã dixerũt deglutionẽ cibi fieri sola sui grauitate: et alij dixerunt. q vi vacui sit: q2 cũ cetera mẽbra trahant a stõ et remãsisset stõus vacuus: et ppea cibus trahit ad stõm vt repleat ipsum. ¶ Et Gal. q̄dez cõparans deglutionẽ ad vomitũ. 3° de vtutibus nãlibus. cap. 8° ait. transglutire facilis est q3 vomere: q̃si trãsglutitur cibus ambabus ventris. i. meri tunicis agẽtibus. ea qdẽ que intus trahente. ea vo que extra circũtracta expellẽte. Vomitu autẽ duaꝝ altera sola. s. ea que extrorsum agẽte nulla trahente ad os. Non. n. sicut vẽtris desideriũ antecedit trãsglutionẽ cibarioꝝ: eodẽ modo in vomitibus cõcupiscit aliq particulaꝝ que sm os fiẽtem passionẽ. i. pp passionẽ que fiat in ipsa: z ambe vẽtris ipsius ptes sunt he dispõnes. i. deglutire et vomere ɔcupiscẽtis qdem et acceptãtis vtilia et propria: grauantis vo et ɔtẽnentis aliena. Ideoq3 et ipm trãsglutire his qui sufficiẽter cõcupiscunt ppria cibaria ventri citius fit a parte trahẽte ipsa et euellẽte ea cibaria anteq3 masticẽtur: hi vo qui farmacũ aliqd pp necessitatẽ bibunt aut cibarium in loco farmaci sumpserint anxia qdem et vix trãsglutiendo pficitur. Et Aui. dixit. deglutitio facilior est q3 vomitus: q2 deglutitio est motus nãlis. Vomitus vo violentus et pter nãm: modo motus pter nãm semp est violẽtior motu nãli. Et q2 deglutitio fit cuz auxilio ambaꝝ tunicaꝝ meri: z vomitus nõ cõpletur nisi p tunicam velatiuã. i. extrinsecã. Et q2 pz ex dictis motũ vomitus et deglutionis q ɔtrarij sunt p eãdem partẽ et p eãdem virtutẽ fieri: qd vr incõueniens: ideo scire debes q motus vere et simplr ɔtrarij p idẽ organũ fieri non pñt: q2 non põt idẽ organum ad duo ɔtria vere se hře. Et ideo cũ mot⁹ attractionis nutriẽtis ad stõm sit vere ɔtrarius motui expulsiuo vomitus non possunt p eandẽ tunicã meri fieri neq3 per eosdẽ villos neq3 p eũdem cõplonis modũ. tunica. n. que attrahit cibũ hz aliũ modũ cõplonis ab ea que expellit. Et ideo oz q fiant pdicti motus a diuersis tunicis meri cũ diuersis villis et ɔplonibus: q̃uis et villi latitudinales ad vtrũq3 dictoꝝ motuũ ɔcurrãt: diuersimode tñ et iã ex superioribus pz cõcurrunt. Nã ad deglutionẽ cõcurrunt cũ expressione incipiẽte a superioribus: et gradatim tendẽte ad inferiora. Et vomitus ecõuerso fit p expressionẽ incipiẽte ab inferiorib⁹ et gradatim pcedẽte ad superius. Et sic etiã pñt p eãdem viã fieri: sicut cõsimile apparet de matrice que p eãdem viã attrahit et expellit. ¶ Inqt Viaticus lib. 4. meri patitur trib⁹ modis: vel ex mutatione ɔplonis: vel ex apate: vel ex vulnere. Vñ ei⁹ actio mutatur et trãsglutiẽdi vius aufert. ¶ Et Haly. dixit 9° theorice meri patitur aut ex mala ɔplone aut morbo offectali aut sucture separatione: aut ex passione lacertoꝝ sndentione ɔplẽtiũ. Et. A. dixit. meri accidũt q̃uis spẽs malitie ɔplonis. s. singularis et cõposite et pure et cũ mã. Et q̃ñq3 fiũt in ipso egritudines instrũtales et cões et apate. Et subdit Illud qd sit meo plu ex egritudinibus instrũlalibus ɔ opilatio. ex quibus oĩbus lesio in eius operatione principali prouenit prout in sequenti cap̃ euidenter apparebit.

Deglutitio et vomitus sic se habent contrarie et vomitus est difficilior

De egritudinibus meri ex causis...

¶ De impedimento deglutitionis. Cap. ij.

Deglutiendi actio tribus modis ledi põt: aliqñ. n. aufert cũ patiens qdẽ penitus deglutire non põt. Et aliqñ minuitur cũ deglutit paꝝ et cũ difficultate. Et aliqñ corrũpitur cũ deglutit: z cũ tortione et titillatione. ¶ Dixit Auic. destructio deglutitionis. s. totalis: et ipsius difficultas. i. diminutio. sup. et ipsius corruptio aut fit pp cãm in ipso meri: aut pp cãm vicini mẽbri. ¶ De facta pp cãm in ipso. dixit Haly. egritudines meri aut sunt in ipsa suba: aut sunt in via: vnde transeunt ad stõm cibaria. ¶ Et de facta pp cãm vicini mẽbri. dixit Aui. egritudo causa vicini: aut est: q2 meri cõpatitur toti: sicut accidit in fine egritudinũ mortaliũ pp defectum virtutis in toto. Et est sicut dixit Ipo. in aflo. superius allegato signũ mortis: aut pp cõpassionem ad cerebꝝ in egritudinibus suis ex nocumẽto eueniente in virtute sensibili et motiua: sicut accidit in frenesi lithargia et spasmo vli vel particulari: sicut mãdibule oris partiũ et colli. Et cũ eius ẽ aut spasmus et thetanus qui vult fieri: aut iã incipit fieri: hec. n. difficultas trãsglutionis sepe antecedit cuzez et ɔgelationẽ. i. thetanũ. ¶ Aut fit pp lesionẽ mẽbroꝝ vicinoꝝ: sicut accidit pp apa sqnanticum et apata amigdalaꝝ: et pp brancos et casum vuee: aut pp declinationẽ spõdilis ad inferiora: aut pp ventositatẽ in mẽbris vicinis coartãtem. Et sup. fit ẽt pp cõpassionem: et fit aliqñ pp medicinã suffocatiuam: sicut accidit bibenti gipsum: aut comedẽti quedam ex fungis malis. ¶ Egritudines vo in sua suba sunt: aut aliq ex ɔplonibus malis simplex vel cõposita pura vel cũ mã que erit aut calida aut frigida aut humida aut sicca. Cõplexio. n. calida lz p se sit cã attractionis: et etiaz aptionis: tñ p accidens põt esse cã impedimẽti deglutitionis: vt cum esset intensa resoluens virtutẽ et exiccãs subaz meri. De mala ɔplone sicca. dixit Aui. siccitas supflua et exiccatio humiditatis in ipso. vbi qdam exponunt aut pro et c. Et alij dñt q p siccitatem intellexit malã ɔplonem siccã qualitatiuaz cũ qua nõ est facta aliq exiccatio humiditatis in meri. Et p exiccationẽ humiditatis intellexit exiccationez alicuius partis humiditatis substantifice ipsi meri. Aut sunt mala cõpositio et solo vnitatis in ipso et egritudines i via ei⁹ sunt: aut apa: aut ɔplo sine apate. Aut solutio cõtinuitatis cum vlcere vel sine vlcere. ¶ Aut accidit lesio in deglutiẽdo pp debilitatẽ vtutis egritudine totius: sicut accidit in decrepitis et cõualescẽtibus et patiẽtibus egritudines fortes.

Egritudines meri sunt vel propter totum vel propter cõtraria membrorum vel totius.

Et cause pdictaꝝ egritudinuz aut sunt primitiue aut ãtecedentes aut ɔiuncte. ¶ Et primitiue sunt: sicut v. g. assumptio medicine aut cibi male q̃litatis aut rei excessiue pcãtis dure aut pũgentis: sicut ossis vel spine: et sicut sanguisuga bibita adherens meri: et sicut aeris intẽsa frigiditas cõstringens. Et sicut casus vel pcussio. ¶ Et ãntecedentes sunt sicut v. g. catarrus aut humor aliquis defluens ad meri ab aliquo alioꝝ mẽbroꝝ. Et sicut mala cõplo: mala cõpositio vel solo continuitatis aut apa in mẽbris vicinis et cõicantibus meri. Et sicut mala ɔplo eueniens in toto: sicut in febrib⁹. ¶ Et cõiuncte sunt eedẽ cause ãñtes cum erunt in ipso meri aut in via eius que dicte sunt. ¶ Et scias q difficultas deglutitionis q̃nq3 est cibi et potus similiter q̃nq3 est cibi et nõ potus: et q̃nq3 est potus et nõ cibi. Et huius vltimi modi dicunt qdã: cã est multa virtutis debilitas que non põt cõstringere meri tñ q̃tum reqritur ad traijciẽdum rẽ subtilẽ que est potus: q̃uis possit tñ cõstringere q põt traijcere rẽ grossam que est cibus. Ad grosse. n. rei expulsionẽ nõ reqritur tãta virtus neq3 tãta ɔstrictio. Dixit. n. Auic. ibi. 16° tertij. q grossum ad huatũ facilius expellit q3 subtile. ¶ Assignatur alia causa que est exiccatio multa cartilagis

Et aliqui trãsglutiunt cibus et nõ potum et aliqui econtra.

nis coopientis cānā: vnde nō pōt totā canā cooperire: sʒ tñ qd paruū dimittit discoopertum p qd nō ingredit cibus res grossa: sed potus res subtilis sic: vnde potus non transiens ad meri deglutiri non pōt. Et si quid eius transit imbibit in suba meri exiccata. Et discernitur hec causa ab alia supradicta per tussim: que statim sequitur cum potum deglutire querit. ℭ Assignatur etiā tertia causa ex parte desiderij stōi desiderātis cibū ꝛ nō potū: vel rē solidā ꝛ nō liqdā: quare attrahit stomacus solum qd desiderat.

Signa gñalia difficultatis deglutitionis nota hñtur ex relatione infirmi vel astantiū. ℭ Et signa specierū dicentur in singulis capitulis causarū ipsarū.

Cura impedimētorū deglutitionis duplex est. s. gñalis q ptinet ad hoc cm. Et spālis de q dicet in particularib⁹ caplis. ℭ De gñali dixit Aui. medicine meri alie sunt que bibūtur: alie sunt q exterius applicātur. ℭ Et circa administratione vtrarūq sunt cañ. obseruādi. Et sunt collecti ab auctoribus numero qnq: quorū vnus est gñalis ad vtrasq medicinas īterius siue exteri⁹ applicatas. Et est q medicine meri debēt esse aromatice cōfortatiue nō carētes aliqli stipticitate. Et in sūma debent esse similes medicinis stōi: qꝛ dixit Aui. meri in plurib⁹ dispōsitionibus egritudinalibus est sequens in cplone sua cplonem oris stōi. Uerūtñ nō meret meri de cseruatione sue vtutis ꝛ pmixtione stipticorū cū resolutiuis ꝛ mollificatiuis i curis suarū egritudinū illud qd meretur stōus: cū stōus sit nobilior eo. Et sumitur hic cañ. ab eo qd meri est pars stōi ꝛ mēbꝛ ei simile. pp quā cām Gal. in miemir. ꝛ Ser. 4. breuiarij. Et Alm. 9. ꝛ plures alij auctorū nō fecerūt ppria capl̄a egritudinib⁹ meri: neq determinauerūt de medicis eius. Reliquerūt. n. ea nota ex noticia passionū ꝛ medicinarū stōi. ℭ Duo vō cañ. attribuūtur medicinis que p os interius sumūtur. Unus est q medicine meri debēt esse viscose glutinose aut cū eis mixte vt adhereāt ei in trāsitu ꝛ suā in mora adherentie faciāt operationē: qre dixit Aui. redeāt iterū ad ipm p viā venarū: sʒ cū vtute debili pp lōgitudinē viarū ꝛ multitudinē passionis in vijs. ℭ Alius cañ. est q debēt sepe ꝛ qsi continue exhiberi: in parua tamen quantitate in vice: ꝛ debent paulatine deglutiri: ꝛ non subito: vt adherere ei possint in via. ℭ Ait enim Haly. earum deglutitio cum saliua fiat: vt non descendat subito ad stomacum. Et propter hanc causam notauit Serap. super Uia. q ad tales medicinas nō debet sequi potus vt nō abstergat eas a meri ꝛ precipitet eas in stomacum: sed adherendo ei morā trahant. Ideoq forma melior i medicinis meri esset forma loboc. ℭ Alij duo cañ. attribuūtur medicinis ei exterius applicandis. De primo dixit Auicē. oportet q medicine que exterius applicātur ponantur in loco qui est inter duas spatulas retro: cuius causa duplex est: vna qꝛ meri locatum est posterius. alia ne ledantur per medicinas fortes membra spiritualia: ꝛ maxime canna si exterius ab ante applicarentur. Medicine vero non fortes applicate: ꝛ si non nocent: sed iuuent. iuuamentum tamen earum paruum est. ℭ Alius cañ. est. q siue egritudines meri sint calide siue frigide medicine non debent ab extra actu frigide applicari: me propter constrictionem factam ab actuali frigiditate in via morantes: que longa est ad meri non perueniant omnino cum virtute debili. Et in transitu nucam ledant ꝛ neruos: cum sit actuale frigidū: vt dixit Ypo. neruis inimicum ꝛ spinali medulle: quare in egritudinibus meri calidis debent medicine actu tepide: ꝛ in frigidis actu calide ministrari. ℭ Et dicis p̄ curam egritudinū meri difficilem fore maxime pp festinum trāsitum ab eo medicinarū que concurrunt interius. 2° que medicine exterius approximate ei in pfundo loco non pueniunt ad ipsum nisi cum virtute debili: quarū iuuamentum paruū est. Et 3° qꝛ ad ipsum multis dispōnibus descendunt catarri multi curam impedientes.

ℭ De mala cōplexione meri. Cap. iij.

Complexio mala meri eueniens autē simplex calida vel frigida sicca vel humida: aut ex his cōposita: ꝛ q̄cūq aūt aut erit pura sine mā: aut non pura ꝛ cum mā: que tñ frequentius cōtingit: ꝛ est mala cōplexio frigida aut sicca cum exiccatione humiditatis meri: sicut in febribus adurentibus.

Signa gñis dixit Gal. malā cplonē meri sequtur tarda trāsglutiēdi penetratio q tarditas in oibus partibus meri est eqlis ꝛ sine dolore. Cibaria. n. nō pñt descēdere nisi angustiose ꝛ quodā interuallo. ℭ Et Auic. dixit. q eius signū ē lōgitudo spatij itineris ei⁹ qd deglutit cū paucitate festinātie in toto spatio ꝛ nō est in eo dolor nisi sit in parte neruosa: patiens. n. malā cplonē meri in longo tpe trahit cibū: sicut faciunt febricitātes post longā masticationē neq sentit in loco meri tñ difficultatē illā: sʒ in toto spatio meri fm suā longitudinē: ꝛ est deglutitio cū labore: q̄uis sit sine dolore. Et sentit patiēs lenitatē in partibus meri. Et cum aspicitur intus in ore apparet orificium meri apertum: patiens etiā asserit nullā in eo sentire clausionem siue obstaculū: quare cibus libere non descendat. Et cū non deglutit nō grauatur: ꝛ hinc dixit. A. nisi sit illud. s. qd deglutitur in parte meri. s. fm eius cōcauū visibiliter. i. insensibilr. s. retētū ꝛ cstringat illic ꝛ sentiatur. s. dolor ꝛ labor apud ipm cū retētione eius qd degluntur.

ℭ Signa spēꝝ marie sumunt ex eo q apparet i ore lingua ꝛ pallato: ꝛ tēni calīa rubor illarū partiū signatur. Et calitate sensata in eis ꝛ circa eas a patiēte ꝛ a medico etiā cū ponit manū suā sup collo ꝛ gula ꝛ in circuitu ꝛ siti ꝛ asperitate illarū partiū. Et vtilitate potus actu frigidi cū sumitur.

ℭ Frigida vō cognoscatur albedine vel liuiditate dictorū locorū ꝛ frigiditate ꝛ sensata in eis: ꝛ est sine siti ꝛ fumositate ꝛ asperitate ipsorū ꝛ calidi potus vtilitate.

ℭ Et humida cognoscitur ꝛ ipsarū partium humiditate. ꝛ multitudine sputaminis ꝛ screatus ꝛ sitis paucitate.

ℭ Et sicca cognoscit ex sicci. ꝛ asperitate ipsorū locorū ꝛ paucitate screatus ꝛ saliue ꝛ sitis multitudine: ꝛ qꝛ seqt ad febres ꝛ egritudines exicātes. Et post euones ꝛ abstinētias a potu ꝛ cibo: ꝛ post balneū exiccatiuū ꝛ silia exiccantia.

Cura male cplonis calide meri. dixit Hal. da ei iulep. s. violatū ꝛ mucillaginē seminis psilij: aquā portulace ꝛ granatorum ꝛ similium vt solatri ꝛ nenufaris. ℭ Et Auic. dixit. fiat cura cum administratione linimentorū ab extra ex succis ꝛ medicinis frigidis. Et cū administratione. s. ab intus lactis acetosi sine butyro: qꝛ butyrū inflāmatur. sup. ꝛ aliorū ciborū ꝛ medicinarū frigidarū. Et fiant gargarismata ꝛ retētiones in ore rerū frigidarū.

ℭ Et in cura male cplonis fride. dixit Haly. da aquā masticis cinamomi anisi seni. ꝛ similiū. Et in vnguētis. sup. emplastris vel epithimatibus pone aloē spicā absinthij ꝛ masticē. ℭ Et. A. dixit: sit h cura cum linimētis ꝛ emplastris calefactiuis qbus vtimur in curatione stōi frigidi. sup. ꝛ salsis similibus calidis interius sumptis.

ℭ Et i cura male cplonis hu. dixit Haly. da triferā paruā ꝛ mirabol. cditos. s. kebulos. Nā dixit ipse ipsorū vtus i exiccāda humiditate ē fortis. Et cedit vinū cditū. s. cū spēb⁹ calidis qd dicitur nectar. ℭ Dixit Aui. cura sit cum medicinis stipticis calefactiuis aromaticis ex qbus sunt anisus assatū: spica celtica folium indum thus myrrha ꝛ similia.

ℭ Cura vō male cplonis sicce meri. dixit Gal. 4° affo. in 2° affo. si a febre habito collū cuertatur eo q siccitas si nimia ꝛ vltimata fuerit est incurabilis. Non vltimate vō cura dixit Aui. fit cū electuarijs humectantibus equalis cōplexionis. s. in actiuis qualitatib⁹. Et cū ouis sorbilibus medullis adipibus ꝛ butyro. ℭ Et Haly. dixit. sorbeāt iura que cū adipe fiunt gallinarū ꝛ olera humida cum oleo amig. o. ꝛ similibus

Canon in medicinis ꝛ ā interius ꝗ exterius applicandis.

Canones in medicinis interi⁹ sumptis.

Canones in medicinis exteri⁹ applicatis

⁊ similibus. Et lac asininū ⁊ caprinū. Et polētaʒ de farina
simile cū lacte recēti. Et ↄcessit syrupū viol'. cū spuma. i. mu
cillagine sēis psilij ⁊ sēis citonioꝝ: ⁊ semina cucurbite ⁊ si/
milia. ℭ Cura vō malaꝝ ↄplōnuʒ meri cōpositaꝝ nota est
ex cōpositione simpliciū adinuicē. ℭ Inqt Uiaticus. in cu/
ra male complexionis calide ⁊ sicce detur syrupus viol'. ⁊
prunoꝝ ⁊ sub lingua teneātur pillule que fiunt in tussi sic/
ca. ℭ Et in cura frigide ⁊ sicce dixit. teneat sub lingua pil/
lulas que fiūt in frida tussi. ℭ Qr si cum aliqua dictaꝝ cō/
plonum fuerit mā cōplicata ipsa euanda erit: sicut in cura
malaꝝ cōplexionum stomaci infra dicetur māliun.

ℭ De apostematibus meri. Cap. iiij.

Postemata meri qñqꝫ sunt cala sā/
guinea vel colica ⁊ qñʒ
sunt frida flātica vel melica. ℭ Dixit. A. qñqꝫ
calida flonica. i. sanguinea aut postularia. i. co
lerica. Et qñqꝫ sunt frida flātica ⁊ dura. i. me/
lācolica. Fiūt vt plim p viā defluxus ad ipm.

Signa gñis coꝝ sunt. dixit Gal. 5. de interio. cap. 5. do
lor meri e infirmo deglutire volēti eo existente
supino: ⁊ pp h istos diuersaʒ iacendi formā videmus ama/
re magis quoqꝫ diligūt ortomi esse. i. erectos sedere ad mo
dū ortomioꝝ: qm̄ ex huius sessione sciūt se melius deglu
tire posse: si. n. ifirmus supinus steterit dolor augebit: ⁊ si
sederit mitigabit. ℭ Et dixit. 5. de interiori. cap. 5. Cōis si/
gnatio est: q si ifirmus deglutire voluerit adeo angustia/
tur q potus p nares exire videbit. Et dolor i vna parte sen
tit magis qꝫ in alia. Et accidit ista diuersitas i partib⁹ fm
lōgitudinē meri: vñ aliqñ deglutiunt vsqꝫ ad aliquā partē:
deinde morat: ⁊ apa est i parte in q cib⁹ moratur. ℭ Dixit
Uiati. dolor pcipit in loco apatis aut ifra ipm paꝝ. als. ⁊
melius sup ipm paꝝ. Et cū apa nō in totū ꝓhibuerit deglu
titionē qñ ptrāsiunt res q deglutit locū apatis dolor ⁊ an/
gustia gescūt: maxie si apa molle fuerit. Et dixit ibidē ⁊ po
nitur a Rabi particula suoꝝ affo. sic: qui hñt egritudines
dolorosaʒ i meri: vt apa vel vlcus dolorē sentiunt inter spa
tulā retro. s. pluſqꝫ in anteriorib⁹ pp situ eius. ℭ Dixit. A.
in apate fit ↄstrictio in ꝓpinqtate. i. cū cib⁹ appropinquat
parti apate: qr cibus ibi retinet ⁊ fit ibi dolor. Et est cū do
lore grauitas: ⁊ p dolorē ⁊ grauitatē distinguit a mala cō/
plone in qua nō est dolor neqꝫ grauitas. Et p grauitatē di/
stinguit ab vlcere i quo est dolor sine grauitate. Et nō euā/
tur in plurib⁹. dixit Aui. dispositio a febre. qꝫuis fm plim
nō sit febris vehemētis fortitudinis. Et hoc est: qr elōgatū
a corde: ⁊ māʒ nō multā aggregat ⁊ ise nō e mēbꝝ nobile.

ℭ Signa specieꝝ subalternaꝝ sunt: qm̄ cū calido sunt sitis:
⁊ dolor est intēsior: ⁊ est dolor cōtinuus siue transglutiat si
ue non. Et est cū eo febris non vehemens. Dixit. n. Gal. lo/
co allegato. q febris non est acuta neqꝫ fm quātitatem si/
tis existens: ⁊ est vt plurimum febris effimera vel interposi
ta. Et sentitur in loco caliditas: ⁊ adsunt reliqua signa ma/
le complexionis calide in ore pallato ⁊ lingua.

ℭ Cūqꝫ apa colligit: ⁊ mā facit cu pūstunc dolor ⁊ febris ve
hementiores sunt: sicut Ipoc. dixit in affo. Et accidit in eo
aliqñ horripilatio que remouetur cū maturatur. i. matura
tum est apa: nam tūc remittitur febris ⁊ dolor. Cūqꝫ habē
ti apa in meri superuenit tremor. s. post predicta signa colle/
ctionis ⁊ maturationis rupturam significat apatis. ℭ Di/
xit Haly. 9. practice. si apa saniē fecerit cognoscitur fetore
oris pp vapores putridos eleuatos a parte qua resudat ab
apate saniato: ⁊ sanies ipsa qñqꝫ emittitur per os in vomi/
tu: ⁊ qñqꝫ descendit ad stōm: ⁊ est hoc vt plurimum: ⁊ ledit
ipsum: que aliquando emittitur in secessu.

ℭ Cū frido vō apate nō est febris vt plim: neqꝫ calitas sensa/
ta neqꝫ sitis neqꝫ pulsatio. ⁊ dolor in eo est remissus qui for
tasse nō pcipit nisi apud deglutitionē. ℭ Signa spēꝝ spe/
cialissimaꝝ nota sunt p ea q de eis dicētur in signis apatuʒ
stōi. ℭ Dixit Aui. plurimoꝝ apatum meri difficilis matu
ratio fit aut curatio: ⁊ tardatur maturari. i. vel curari.

Cura coruʒ duplex est. s. gñalis ⁊ spālis. De gñali dixit
Aui. opʒ vt sint medicine repcussiue stiptice. i. in
pn°: ⁊ sint facte ex odoriferis fm ↄplōneʒ q est in curatio/
ne apatuʒ stōi. Quidā tñ ꝓhibent ab extra repcussiua ap/
poni: ⁊ cā est: qr nō puenuit cū virtute ad partes lesas nisi
sʒ ad sanas circūstantes in q̄s ↄstringēdo inducūt nocumē
tum nō paruū. Uel nō pueniunt ad partes apatas cū virtu/
te qua repcutere mām possint. ℭ Deinde. s. in augmēto di
xit Aui. addant in eis ea que sunt sicut armoniacū ⁊ bdel/
liū ⁊ terbētina: ⁊ ficus pter q euata sunt a stipticis: talis. n.
opatio cōuenit in augmēto cū pmisceri debent repcussiua
stiptica cū resolutiuis. Et addatur dixit Aui. cū eis ex adi/
pibus vt aliqliter mollificent. ℭ Et subdit. q si illa nō va/
lent: ⁊ sunt necessaria ea q sunt pluris resolōnis. s. qr puē/
nit apa ad statū: ⁊ pro aut apa fuerit in radice duꝝ. i. de mā
melica: tūc opʒ vt resoluat cū eis que sunt fortis resolonis
⁊ qdā supplent ⁊ pure. i. sine pmixtione repercussiuoꝝ: nō
tñ sine pmixtione aliquoꝝ stipticoꝝ pp cōseruare virtutem
mēbri: ⁊ ēt non sine pmixtione aliquoꝝ mollificātiuʒ: vel
hoꝝ interposita administratione: vt non cadat resolutio in
parte subtili tm̄ ⁊ remaneat grossum lapidanū. ℭ Et scias
in cura oium apatuʒ meri vomitū nullatenus esse ꝓuocan/
duʒ pp duas causas. Una est: qr vomitus adducit mās ad
meri: qbus apa addi pōt: alia qr fortasse cōmota ⁊ agitata
mā in vomitu nō potens ꝓhibete apate extra educi: sit cau
sa suffocationis vel aliaꝝ egritudinum.

ℭ Cura vō specialis duplici pficitur instrō. s. dieta ⁊ potio/
ne. Et dieta siue est oino diete apatuʒ stōi: ⁊ ideo ad illā fiat
recursus. Et potio silr eisdē intētionibus: qb⁹ in illo imple
tur: ideoqꝫ de ea hic breuiter ꝓcedā. ℭ In cura calidoꝝ di/ Cura apa tū calidoꝝ
xit Hal. fiat flōmia ex vena mediana. Tu vō in flōmādo cō/
sidera q dicta sunt in sermone 1° in cañ. de flōmia. ℭ Dixit
Uiaticus. cassiāfistulā ⁊ mānā cū syrupo vio. damus. Aui.
dixit. in pn° apponimus empla frigida stiptica: vt repercu
tiāt māin. Et medicine q labūtur sunt ex frigidis stipticis:
sicut ex lētibus spodio mucillagine psilij: semine portulace
⁊ silibus. Et sorbitiones sint: sicut ex lētibus ⁊ ordeo ⁊ ace
tosentur. ℭ Unguentū bonū in pncipio sic fit. ℞. olei ros.
⁊ coctanini ⁊ succi plātaginis ⁊ lactuce. añ. partes equales
ferueāt cū modico aceti ⁊ addita cera alba fiat vnguētum:
de quo fiat inūctio: ⁊ desup ponatur emplm de farina lētiū
⁊ ordei cū dictis oleis ⁊ succis ⁊ psilij mucillagine factuʒ.
Et teneat in ore vt paulatimqʒ qsi lābendo cōtinue descen
dat dyadragantū cū syrupo ros. ⁊ viol. mixtū: ⁊ reductum
vt loboc. ℭ Et nutriat ex cucurbitis amygdalato ptisana
ordeacea: ⁊ lētibus bis coctis ⁊ pomis coctis ⁊ similibus.
Et traijciat succū granatoꝝ muzoꝝ: ⁊ coꝝ vinū bibat: aut
aquā ordei aut iulep vio. vel ros. ℭ Et post pncipium. s. in In augmento.
augmēto dixit Aui. misceantur supradictis frigidis stipti/
cis resolutiua: sicut armoniacū bdellium ficus in emplis: ⁊
ysopus ⁊ dactili ⁊ ficus in his que lābuntur. Et sorbitio/
nes pdicte fiāt in decoctione caricaꝝ dactiloꝝ ⁊ passulaꝝ.
Et fiant acetosa ⁊ nō acetosa ꝓut causa ⁊ dispositio exigit:
si. n. ibi fuerit inflāmatio magna acetosentur ⁊ si non: non.
In principio augmēti supradicto vnguēto addatur succus
apij: ⁊ oleū camomille vel anetinū. Et in emplastro addat
oleū anetinuʒ: ⁊ mucillago fenugreci. Et supradicto loboc
addatur loboc de pino. Et cibetur ptisana ordeacea decoc/
ta in aqua passulaꝝ: ⁊ bibant modicū vini limphati pontī
ci. Et pcedēte augmento de pdicto vnguento subtrahatur
oleū citonioꝝ ⁊ addatur anetinū. Et de emplastro substra
hantur succi pdicti. Et addātur armoniacum bdellium fe/
nugrecū ⁊ mellilotū. Et vtātur loboc facto ex dyapenidiō
dyairis ⁊ syrupo de iuiubis. Et cibetur ex iusculis factis
ex carnibus pulloꝝ vel pdicū aut ptisana decocta in hac

dio dictarum carnium cũ dactilis ⁊ passulis vel ouis sorbilibus. Et bibat vinum album debile mediocriter adaq̃tum. ¶ Ait enim Aui. cum appropinquat status addat̃ In statu. in resolutiuis. Cum vero fuerit in statu remotis repercussiuis resolutiua sola apponant̃: mixta tñ cum paucis stipticis ꝓpter conseruationem virtutis meri. Inungatur ergo in statu cum oleo anetino ⁊ nardino. Et supponat̃ emplꝫ ex farina fenugreci ⁊ semĩs lini floribus camomille mellitoto ⁊ absinthio decoctis in decoctione ysopi ex qbus fiat emplm̃ cum armoniaco ⁊ alijs dictis. Et lambat loboc factum ex dyairis loboc de pino: ⁊ syrupo de liqritia vel de ysopo. Et comedat iuscula dictarum carnium ⁊ bibat vinũ album limphatum cum aqua decoctionis caricarum passularum ⁊ ysopi. ¶ Et cura eius qd̃ est sanguineum variat̃ a cura colici sm̃ varietatem cure eorum in isto. ¶ Cura vo apa- Cura apatum frigidorum. tum frigidorum meri. dixit Aui. cõsidera in his q̃ dicent̃ in apatibus stomaci frigidis. Et administra super ea lenificantia maturatiua idest resolutiua mixta cum mollificatiuis: vt pꝫ ex simplicibus que ipse enumerauit. Intrinsecus sint sicut ⁊ sorbitiones ⁊ etiã que diximus ad maturandum. i. resoluendum: sicut illa que fiunt ex farina lilij. s. celestis: ⁊ farina ordei. Et per hec dedit intelligere non in omni tpe apatis frigidi debere administrari resolutiua saltem sola: immo in pn° apatũ frigidorum debent apponi repercussiua: attñ remissa in gradu frigiditatis qualis est inunctio facta ex oleo ros. conquassato cum modico aceti. Et emplm̃ de farina ordei cuꝫ oleo ros. ⁊ aceto. ⁊ sorbeat in pn° dyadragantum cum syrupo iuiubino mixtuꝫ. Et bibat aq̃ ordei decoctionis iulubarum ⁊ xilocharacta ⁊ cibetur ptisana ordei. ¶ Et post pnm̃ in pn° augmenti competit supradi- In augmento. ctum emplm̃ Aui. Et in ꝓcessu dixit ipse addantur illa in qbus est abstersio ⁊ fortitudo. s. resolõnis: sicut radix lilij celestis ⁊ radix liquiritie ⁊ alia silia: ⁊ exterius emplastra maturatiua. i. resolutiua que diximus ex qbus sunt fenugrecum camomilla mellilotum bdelliuꝫ terbentina armoniacum yreos ⁊ alia in quibus sit v̾tus aromatica. Debet ergo in cura frigidorum post pnm̃ fieri processus ad resolu- In statu. tiua sm̃ modum dictum in cura calidorum. Uerũtamen in cura istorum resolutiua debent eligi fortiora. ¶ Qꝫ si apa resolõni non obedierit: sed collectionẽ fecerit ⁊ est in via vt maturet̃: tunc est vtendũ emplis̃ ⁊ vnctionibus maturatiuis. ¶ Emplm̃ bonum in apate calido maturando. ℞. farine ordei radicũ euisci ꝑparatñ. añ. ℥. ij. brãce vrsine. M. i. incorporentur cum butyro recenti: ⁊ axungia pulli. Et ꝓcedente maturatione addat̃ in eo fenugrecum. Et cũ appropinquat maturationis coplemẽtũ addat̃ radix lilij. ¶ In apate vero frigido fiat emplm̃ de farina titici euisco brãca vrsina fenu greco semine lini camomille cuꝫ butyro ⁊ axungia porci. Et sorbeat loboc factum ex radice euisci fenugreco ⁊ croco ⁊ in processu addantur dactili ⁊ carice. ¶ Dixit Aui. cum incipit maturari da sorbitiões ex succo surfuris cum oleo amig. ⁊ zuccaro: ⁊ deinde pone in eis qd̃ est sicut farina orobi ⁊ ciceris. Et bibat aquam passularũ dactilorum ⁊ caricarum. ¶ Et quando peruenit ad eruptionẽ: tunc indiges vt accipias in ipso. s. emplo̾ supradicto vel loboc vel sorbitione virtutem ex radice lilij celestis ⁊ amig. amerarum ⁊ prassij ⁊ aliquid ex sinapi ⁊ ficubus ⁊ dactilis. Et dixit. quãdoq ꝫ est tibi necẽũ vt administres erũpẽtia. s. fortia ẽplastrando: sicut sunt sinapis ⁊ gummi: ruthe agrestis ⁊ reliqua que diximus in cura dubellet pectoris ⁊ pulmonis quousqꝫ ꝑueniat̃ ad terminum stercoris colũbini. ¶ Rupto aũt apate curetur cura vlcerum meri dicẽda in sequenti cap̂. ¶ Scias tamen ꝙ aliquando medicine non sufficiũt ad erũpẽdũ apata meri: q̃ꝫuis sit maturum. Et opꝫ tũc vt cũ tenta ferrea vel plũbea intromissa vsqꝫ ad locum apatis ⁊ desup hic inde ducta rũpat̃. ¶ Qꝫ si apa in dursitiem transierit curetur cum apatum durorum stomaci

¶ De vlceribus meri. Cap. vi.

Ulcera accidunt qñqꝫ in meri ex scissura accidente in ipso: vt dixit Aui. i. a vulnere seu plaga adueniente ei de foris siue perueniat ad tunicã extrinsecã incidendo eius villos latitudinales siue ad tunicam intrinsecam incidendo villos longitudinales: vtroqꝫ enim modo: vt supra opatio transglutiendi leditur. Aut accidunt in eo vlcera. dixit Aui. post apata que erumpunt̃ in eo. supple. vel propter bothor in eo: aut propter hũores acutos mordicantes transeuntes in ipso cũ fit vomitus ⁊ conatus. Et non elongatur quin eueniant ei vlcera cum ẽ catarrus. s. acutus ⁊ similia: vt re aspera dura transeunte p meri ⁊ excoriante intrinsecam tunicam eius. Et pp medicinam acutam que adhesit ei ⁊ excoriauit ipsum.

Signa vlcerum meri sunt exitus sanguinis aut puris aliquando per os: vt plm̃ tamen per secessuꝫ. Et dolor in partibus meri. Et locus doloris locum vlceris indicat: sed nõ est ibi grauedo neqꝫ febris. q̃nto tamẽ pluris fuerit sorditiei tanto dolor percipitur minor: ⁊ econuerso. ¶ Dixit Aui. signum distinctiuum vlceris meri ab apate eius: vltra. s. ea que dicta sunt est ꝙ deglutitio in apate impedit̃ cum magnitudine bucelle ⁊ q̃ꝫtitate eius plusq̃ꝫ impediat̃ cuꝫ qualitate ipsius ex acuitate aut acetositate: aut stipticitate. i. mĩta. sup. aut salsedine aut amaritudie: Uerum in vlcere est oppositum: fortasse enim manatio equalis q̃ꝫtitatis non impedit. Et parua que habet qualitatem dominantem. s. aliq̃ꝫ de dictis impedit. ¶ Dixit Gal. 5° de interioribus cap̂ 5°. patiens sentit punctionem ⁊ ꝯstrictioneꝫ siue transglutiat acetosa siue acuta: aut salsa: aut pontica: vnde cum comedit sinapim acetum vel aliud simile ꝑcipit magnum dolorem: ⁊ cum comedit dulcia vel vnctuosa nõ ꝑcipit illum aut paruum valde. Et sic fit vt transeat res magna sine qualitate nociua nullo vel leui dolore ꝑcepto. Et non trãseat parua nociue qualitatis ꝓpter lesionẽ q̃ꝫ facit pp q̃ꝫ refugit v̾tus ab attractione eius. ¶ Drĩa inter vlc⁹ stomaci ⁊ vlcus meri dicetur in cap̂ vlcerum stomaci.

Cura dixit Aui. illius cui accidit vlcus in meri a plaga añte. i. a vulnere facto ab aliqua causa primitiua ab extra disrũpente meri vsqꝫ ad concauum eius qd̃ non fuerit presto incarnatũ ⁊ ꝯsolidatũ. Cura sit difficilis. Et ẽ super extremitatem mortis sm̃ plm̃: eo ꝙ talis plaga ab extra penetrans vsqꝫ ad concauitatẽ meri non põt esse nisi magna ⁊ impediens deglutionis actum: cuius augmentũ sequitur deglutionem rei deglutibilis. Et si non accipitur cibus ⁊ non deglutit ipsum: tunc calor innatus resolutus extinguitur: ⁊ sic super extremitatem fit mortis.

¶ Cura etiã aliorum vlcerũ non est facilissima dixit Auic. est suspecta valde: qꝛ vt dixit Gal. in 2° afo. vesicã hẽre incisam ⁊c̃. meri est membrum neruosum qd̃ difficile ꝯsolidatur. Et medicie insuper ꝯsolidatiue paruo sup vlcere meri morant̃ tpe. ¶ Cura tñ inq̃ꝫtũ possis fuerit dieta cõpletur ⁊ potione. Et dieta qdẽ eadem est cũ dieta vlcerum stomaci: ⁊ ibi requirat̃. ¶ Et potio duas hꝫ potissimas intẽtiões: quarum prima est ad mũdificandũ vlcus a sordibus: que sm̃ Uiaticũ cõpletur cum exhibitione mellicrati: aut cum aq̃ ordei cum zuccaro. s. rubeo: aut decoctione apij ⁊ ysopi cũ zuccaro ⁊ filibus: quodcũqꝫ tñ horum mundificantiũ sumit̃ oꝫ vt non lãbendo: sed vltra in gurgitãdo multotiẽs traijciatur vt melius vlcus abluere possit. ¶ Secũda aũt intentio est ad cõsolidandũ de medicinis: cuius dixit Aui. oꝫ vt medicine in hac intentione habẽat viscositatẽ ⁊ glutinatitionẽ. i. spissitudinẽ. ⁊ ideo dixit. oꝫ vt eligamus medicinas viscosas grossas: ⁊ demus eas ad potandum paulatim traijciendo eas: eo ꝙ qꝛ vt supra patuit: medicine nõ morantur sup meri: sꝫ continue transeunt ⁊ ab eo separãt̃. Cum ergo non traijciunt̃ subito: sꝫ paulatine paruꝫ post

parum

parum obuiant loco vlceris obuiatione post obuiationē: quare efficiunt opatione post opatione. Alia lra hʒ. cum seperantur in potu. i. cum seperatum per interualla sumuntur in potu. Cum ergo inuiscantur. i. viscose sunt siue per se siue per admixtionem medicinarum viscosarum adherētium in suo itinere ⁊ figunt ⁊ nō seperant subito. vñ meli⁹ opātur. huius āt medicinas inuenies in cap̄ vlcerum stomaci.

¶ De opilationibus meri. Cap. vi.

Opilatio meri non apans qñqʒ accidit ꝑpter rem cadētē in via eius opilantem ⁊ ꝓhibentē deglutionē. Et qñqʒ accidit ꝑpter coarctatione factam in ipso ꝑ causam in membro vicino: sicut ꝑpter remotionem spondilis ad intus: aut ꝑpter apostema squinanticū ⁊ silia. Et causa cōplōis ꝓprie meri. Aut frigiditas extrinseca constringens ipsum aut flegma multum ⁊ grossum perueniens ad ipsum in vomitu: aut ſʒ semitā catarri descendentis ad ipsum: ⁊ est id qd̄ est ſm plm cum adheret sua viscositate ⁊ retinet in eo. Aut causa est res extranea adueniens ei deforis ⁊ continetur in eo sicut est os spina vel sanguisuga: vel sicut bolus magn⁹: aut rei pontice dure. Aut causa eius est res extranea adueniēs ei ab intus: sicut vermis ascendēs ex stomaco. ¶ Dixit Aui. iam accidit cuidā nostrorum notorum difficultas trāsglutiendi ꝑpter retentionē rei ignote. f. apud medicantes tunc in deglutorio. i. meri. Et perduxit eum illud ad similitudinem prefocationis: ⁊ fecit eum sincopizari cum nausea eius: qua euomuit vermes plurimos: cum quorum expulsione facilior facta est deglutitio. ablata est ꝓfocatio: cuius causa fuit retentio illorum vermium in meri qui ascenderunt ad ipm ex stomaco: ⁊ iam plures pueri ⁊ maiores visi sunt: quib⁹ deglutio omnio impedita fuit: ⁊ postea restituta per emissionem vnius vel plurium vermium per os. Et aliqñ euomuntur vermes plures adinuicem conglobati.

Signa opilationis meri sunt grauitas sensata in loco opilato ⁊ difficultas trāsglutiendi in loco opilato: ⁊ apud locū illum: ⁊ moratur cibus illic transire. Et non adest dolor: neqʒ rubedo: aut siccitas in ore ⁊ pallato. ¶ Et si fuerit re extrinseca ingrediente scitur ex relatione patientis vel astantium. ¶ Et si fuerit a vermibus adiunt signa vermium. ¶ Et si fuerit ꝑpter flegma grossum facilius transglutit res asperas q̄ molles: sicut vidi in Guidone de polento: qui castaneas siccas ⁊ panem siccū deglutiebat: carnes vero teneras deglutire nō poterat nisi fere vsqʒ ad furculam. ibi enim tenebant spatio paruo post qd̄ q̄si cum vomitu expellebat eas: durauit hec dispō plusq̄ per annum: ⁊ tandem consumptus mortuus est.

Cura opilationis meri est: qm̄ si fuerit a causa extranea introducendus est vomitus pro posse. Et siqdeʒ fuerit os vel spina vel sanguisuga cura fiat cum eis que dicta sunt in sermone p̄cedente in ꝓprijs caplis. Et si fuerit vermes administrent que eos expellunt. Et si nō ꝯferunt ventosa supra stomacum apponatur cum reiteratione multotiens donec inferius trahantur. ¶ Et si in causa fuerit flegma grossum purgetur cū medicamine de turbith si deglutire poterit ipm. Sin autē clysteria fiant ⁊ acuta. Oximel quoqʒ squilliticum ei paulatim ⁊ sepe ad transglutiendum tribuatur. qm̄ incidit ⁊ seperat flegma illud: ⁊ vomitus supra ipsum frequenter inducat. ¶ Dixit glosator. deglutiat patiens bolum magnum carnium vacinarum macrarum semicoctarum ligatuʒ cum filo cum quo extrahi possit. Et cum deglutitus fuerit: filum trahendo extrahatur. Et fiat hoc de pluribus bolis. abstergitur enim cū eo flegma viscosum a meri. ¶ Ego autem in tali casu feci cum Brancis tentam de candela cere oblunga ⁊ plicabili ⁊ per meri intromitti feci ⁊ fricari meri in circuitu extrahendo ⁊ intromittendo multotiens ⁊ qualibet vice abstergebat a meri eius quantitas flegmatis satis magna: ⁊ sic deglutire potuit ⁊ euasit. Posset etiam similis tenta fieri de plūbo. ¶ Comedat autem patiens sinapim valde nidam: porros cum aceto ⁊ res duras ⁊ asperas. Et bibat vinum album acutum subtile. ⁊ aliquando coclear aceti acuti deglutiat. ¶ Cura autem opilationis meri facte a membro vicino coartante impletur cum his que in illius membri dispositionibus dicuntur.

¶ Tractat⁹ quartus de dispositionibus stomaci continēs capitula. 57.

In hoc tractatu huius quinti sermonis loquar de dispositionibus stomaci: cuius sunt capitula. 57.

¶ De anothomia stomaci. Cap. i.

Stomacus ſm ꝓpriā nois significationem significat os eius: nā dicitur enim a stomos grece. qd̄ latine dr̄ os ⁊ cusis qd̄ est venter inde stomacus os ventris. ꝑpter qd̄ Ga. ait. qd̄ stomacus ꝓprie ysofagus siue meri dicitur: ⁊ sic in de virtutibus nālibus meri stomacum vocauit. Verūtñ ſm cōem ⁊ vsualem significationem stomacus dr̄ de toto ventre. ¶ Et vt fugias equocationem huius nois venter scire debes: q̄ venter in libris medicorum multipliciter sumitur. Uno mō largissime pro oī ꝯcauitate siue pro oī mēbro habente ꝯcauitatem quocunqʒ membrū sit illud. Et sic accipit 6° afo. in afo. si sanguis in ventrē effuderit ⁊c̄. Dixit enim Gal. pº de crisi. venter apud Ipo. est nomē cōe ois mēbri habētis concauitatem. ¶ Scđo mō sumit large pro ꝯcauitate mēbrorum spūalium ⁊ nutritiuorum simul ⁊ generatiuorum q̄ tenet a claui pectoris vsqʒ ad os pectinis. ⁊ istō mō sumit 2° pronosticorum. Et Alm. ait. concauitas totius ventris a furculis vsqʒ ad anchbarum ossa tendit. ¶ Tertio mō sumitur stricte siue ꝓprie pro concauitate nāliū tm̄: ⁊ ita sumitur in afo. In perturbationibus ventris ⁊c̄. Et in alio afo. qbuscūqʒ iuuenibus ventres humidi ⁊c̄. Et Serapion p̄n° tertij tractatus sui breuiarij dixit. Intentio mea est tractare de egritudinibus que in vētre fiunt: ⁊ postea solum tractauit de egritudinibus stōaci ⁊ intestinorum. ¶ Quarto mō sumit pro toto mēbro illō qd̄ cōiter dr̄ stomacus qd̄ ē mēbrum in quo prima celebrat digestio. Et sic sumitur in afo. Ventres hyeme ⁊ vere ⁊c̄. ⁊ 1° tegni. ventris quideʒ cognitiones ⁊c̄. Venter insup grece dr̄ chilia vel cilia siue cilion. Nam cilion grece concauum a quo chiliaca passio que est fluxus ventris factus vitio stōaci. Et Alexā. dixit q̄ antiquitus stomacus ⁊ intestina vocabant colides siue colirides a quo coliria passio. Stomacus etiaʒ a Gal. 4° de iuuamentis. dictum est cellarium siue arca cibi. Et vocatus est a quinto sereno rex corporis. vnde ait. qui stomacum totius corporis regem esse contendunt nuti vera rōe nituntur: eius nāqʒ robur confirmat cetera membra. At contra eiusdem frangūtur cuncta dolore. vnde ait Cōstā. in libro de stomaco. iuuamentum stomaci sicut oībus mēbris generaliter prodest: sic eius nocumentum oīb⁹ nocet. Nullum. n. mēbrorum. dixit Gal. 4° de accidenti toti nocet corpori q̄tuʒ os stomaci. ¶ Superior aūt stomaci pars os stōaci: ⁊ qñqʒ caput stomaci dr̄. Et os stomaci antiqui p̄te cordia vocauerunt. 5° de interioribus. Et Aui. dixit. q̄ quidam homines vocant ipm assued ⁊ cor. Et Ipo. multotiens

De stōaci

dixit sued. et significat per illud os stomaci: vnde os stomaci
precordiũ sued. et cor os. Et sic sumitur 4° asso. in asso. In
non sebuctiātibus exitibus si fiat fastidiũ et cordis mor-
sus. In qua Ypo. per cor intellexit os stomaci: vt Gal. dixit
in 9° cordis. motus in ore stomaci esse itelligitur: qr hoc
mēbrum antiqui semp cor appellare cõsueuerũt. Pars vo
inferior stomaci fundus eius vocatur. Cuius fũdi os greci
pileron vocant. Et interpretat portanariũ. vnde ab Haly
4° theorice dictum est ianitor.

Fundus stomaci pilerõ

Substantia stomaci. dixit. A. est fortior neruis ex
hoc. s. q facta est extensibilis et corru-
gabilis: vt possit equari quātitati cibi cõtenti in eo. est eniz
composita ex carne et neruis habēs diuersitatē i cõpositio
ne eius sm diuersas sui partes. Habet enim venter dixit
Gal. tunices duas in qbus: vt ipse dixit 3° de vtutibus nā
libus. cap. 8°. habuit villos distinctos. Et rectos quidē in
tunica intrinseca attractionis gratia: qr attractio est ei. s.
tunice intrinsece. vel ei. s. ventri magis ppria q̃ retentio et
expulsio. Et obliquos. s. latitudinales et transuersales vil
los habuit in exteriori tunica positos circumtractiõis gra
tia. ¶ Et Aui. dixit. post meri est corpus stomaci. i. substā
tia eius contextum ex diuersis generibus villorum: et ex dua
bus tunicis: quarum interior longitudinales habet villos.
pp illud qd scitur de necessitate attractionis eius: qr attra
ctio stomaci magis necessaria est: et attractio per villos lõ-
gitudinales fit. Propterea cum cõtrahitur stomacus cũ fit
deglutitio epiglotis eleuatur: vt patuit i anothomia meri.
Et extrinseca tunica habuit villos latitudinales: propter
illud qd scitur de necessitate expulsionis: qm per illos fit
expulsio. Et non fuerunt positi villi expulsiui extrinseci. i.
in tunica extrinseca. sup. et lõgitudinales in intrinseca: nisi
qm attractio est prima opationũ stomaci et pprior ei. Dein
de expulsio aduenit in toto vase. et cõplet expulsio per exp̃s
sionem continue in toto vase. i. in tota concauitate stomaci
siue in toto stomaco vt expellat qd in ipso est. sup. et ideo
fuerunt positi in extrinseca tunica: qr contracta extrinseca
tunica cõprimitur intrinseca: et qd in eius concauitate con
tinet vnde accidit illud expelli. Et dixit Aui. cõmiscentur
tunice intrinsece villi transuersales: vt adiuuent ad reten-
tionem faciendum. Et fuerunt positi in intrinseca: et nõ in
extrinseca: ppterea retentio immediate aduenit post attra-
ctionem. Uerũtamen longitudinales fuerunt positi in inte
riori parte ipsius tunice intrinsece et transuersales in exte-
riori parte eiusdem tunice: qr attractio precedit retētionē.
¶ Et ex his pz q non est contradictio in dictis. A. et etiaz
inter ipsum: et Gal. de situ villorum transuersaliũ: qm tunica
interior stomaci habet duas partes: vnā intrinsecā et aliaz
extrinsecam. Et lõgitudinales villi sunt positi in intrinseca
parte eius: et transuersales in extrinseca eiusdem. Et tamē
ambo sunt positi in intrinseca cõdistincta extrinsec. ¶ Almā.
aũt in p̃ lib. cap̃ de anothomia meri et stomaci. diuisit sto-
maci substantiam in tres tunicas sm tres species villorum
in stomaco repertorum. Et sic de intrinseca tunica duas
constituit: cum tamen sm rei veritatem intrinseca tunica
non sit nisi vna. Quidam autem dixerunt ventrē quatuor
habere tunica: quarum prima est pāniculus exterior ortus a
sifac tegens ab extra extrinsecā tunicā. De quo dixit Hal.
3° theo. stomaci opimentũ oĩbus est grossius opimētis
que viscera alia vestiũt: vt cũ stomacus cibo repletus fuerit
aut inflatur minime ei fixura accidat: neqz rumpat. Et cũ
hoc opimēto sifac: qd sub stõ sternitur alligatur. 2ª tunica
sm illos est ipsa extrinseca tunica. Et 3ª est tunica dcā itri-
seca. et 4ª est pellicula tegens ab intra ipsam tunicam in
trinsecam de qua pellicula. dixit. G. 5° de iuuamentis. cap.
2°. tela intrinseca stõi et ysofagi est posita et expāsa per oēs
ptes oris. Et dixit. 3° de vtutibus nālibus. cap̃. viii. appz
manifeste transglutientibus cõcisus. i. tractus: qr itm larix

recurrēs ad os q̃zsi stõi: idest meri subeuellitur. s. aliud
sursum. et cũ demũ cõpleto actu qui in transglutiendo di-
missus fuerit a extensione stõi. i. meri apte rursus appz larinx
delatus tunica. n. ventris que intus est: que villos rectos
hz: que stõm et os subiungit. i. cõtinuat in interioribus par
tibus supertendit laringis. i. faucibus. Itaqz cõtingit sube-
untia ea a ventre eo cuelli et laringā. Manifestũ ergo ē q
venter trahit cibaria per stõm. i. meri. s. ab ore a quo attra-
here cibũ dcā tela adiuuat et hec tela fuit dura: vt esset remo-
ta a receptiõe occasionũ rerum durarum asperarum. vt nõ noceant
ei in deglutione. Et quāto magis hec tela descendit tāto fit
magis rara lenis et mollis paulatim quousqz perueniat ad
fundum stomaci. Et causa eius dicta est sup in anothomia
meri. ¶ Dixit Aui. tota tunica stõi extrinseca obuiat cor-
poribus spissis. i. duris mēbris. s. dorso. sup. et ideo facta
fuit solida. Alia hz tunica intrinseca obuiat corporibus
spissis. s. cibis: et ppea facta est dura. Et est tunica interior
magis spissa exteriore: vt sit magis tuta a nocumentis con
tractus rei dure. ¶ Est aũt vtraqz stõi tunica neruosa ma-
gis q̃ carnosa. verũtñ intrinseca cũ hoc est neruosa magis
q̃ extrinseca: ppea q fuit ordinata ad sentiendum. Unde
sepe tunica neruosa appellat: et extrinseca est minus neruo
sa q̃ intrinseca: et hñt plus de carne: qr fuit ordinata ad
digerendũ. Unde sepe tunica carnosa nominat. Rectius tñ
subcarnosa dici deberet. ¶ Quod aũt dixit. A. intrinseca
ps cõcaua. i. pfunda vel que adheret pfunditati est plus
carnosa et calidior: non intellexit absolute neqz respectu tu-
nice extrinsece stomaci: sed eaz cõparauit tunice intrinsece
pmi intestini superioris: qua ipsa est carnosior et calidior
vt sit magis digerēs. Inuenit aũt hec lra: que dicit. extrinseca
ps est carnosior etc. et est clara. Ambe tñ tunice fuerunt or
dinate ad sentiendũ et digerēdũ. Uerũ intrinseca est ad sen-
tiendum magis: et extriseca ad digerēdũ plus. qr dixit. A.
sensatio melior fit qñ sensibili imediate occurrit sēsus siue
mēbrum sentiens. Alteratio aũt et digõ põt fieri p mediũ. Põt
enim dixit. A. digerentis opõ ad illud qd est digerendũ in
potētia siue occursu imediato puenire. vt tertio de vtuti-
bus nālibus Gal. mõstrauit. ¶ Inquit Serap. 5° breuiarii
cap̃ p. stõm in duas diuidit sectiões. s. os stõi: et concauum
eius. et cõcauũ quidē: et fundus eius est magis carnosuz ore
ipsius: qm ista pars est magis apta ad digerendũ q̃ ad sen
tiendũ. et os eius est magis neruosuz fundo eius: qr est ps
magis apta ad sentiendũ q̃ ad digerendũ. In vtraqz tamē
pte fit sensus et digõ: sed magis et pfectius fit in vna pte q̃
in alia. Fuit aũt ps superior stomaci creata magis apta ad
sentiēdũ: et iferior ad digerendũ: qr appetitus pcedit digõ
nem. ¶ Dixit. n. Gal. 5°. de iuuamentis. cap̃ 2°. stõus hz
sensum digõnis: et pcipue. in capite eius: vt expgefiat aial
ad recipiendũ cibũ pp indigentiā ad hoc. Ideoqz dixit. A. in
trinsece tunice ps cõcaua. i. ps cõcauitatis: et fundi ē magis
carnosa et calidior: vt sit magis digerens: et os eius est plus
neruosum: et vt sic vehemētius sensibile. ¶ Scire hec oportet
q in digõe stõi aut cõsiderat ipsa digõ absolute: que est alte
ratio pmixtiua debite hũidi cũ sicco rei que digerit: et ista
plus fit a tunica stõi extrinseca: aut cõsiderat ipsa digõ inqñ
tum fit ad determinatā formā que ē formis chili: et ista plus
fit a tunica intrinseca. Cuius signũ est: q chilus in colore
plus silatur substantie intrinsece tunice q̃ extrinsece. et q̃z
uis ita fit q tunica extriseca agat digestionē cũ sua āpliori
calitate mediante intrinseca tunica. Non tñ ipsa intriseca
tunica a sua nāli cõplexione remouetur: eo q actioni cali-
ditatis extrinsece tunice resistitur a q̃dā cibi aquosa pte q̃
cõtinue alterat ipsam tunicam intrinsecam ad cõtrariũ alte
rationis inducte ab extrinseca tunica: et non finit a calitate
tunice extrinsece alterari. Cuius sile pz in chacabo posito
cum aq̃ ad ignē sile et cum carnibus ad decoquendum in
quo aque ebulitē carnes decoquuntur vtute ignis: et tñ
fundus

Os stõi est magis neruosum: et cõcauũ magis carnosum

Digõ ad tunica stomaci et magis fit

tunica sẽ

fundus eius ubi mediantibus ptibus aq̄is quibusdā resistē tibus non calefit a caliditate ignis:sed remanet fridus:aut remisse cal'e. ℂ Amplius scire debes q̄ tunica intrinseca stōi sentit inanitionē suam sensu tactus q̄muis cū q̄dā pticulari sensatione:vt p̄ trac. sermonis membroꝝ aiatoꝝ patuit. Et in sensu tactus mediū reqsitū ad sensationem non est extrinsecum sed intrinsecū.s.caro:nā tunica intrinseca stōi non est sic neruosa quin etiam sit carnosa.ꝛ caro eius est medium sensationis:qua mediante neruus qui ē organum virtutis sue sensitiue percipit ꝛ sentit.

Complo stōi innata ē frida ꝛ sicca:sed actuata ē calida ꝛ humida.

ℂ Cum vt patuit ps neruosa stōi supet ptē carnosam:sem̄ ē vt sit cōplo stōi totius inata frida ꝛ sicca. Uerū stōus hꝫ cōplonem acq̄sitā ab alijs mēbris ei influentē:qua influit ei multitudo spūs ꝛ caloris. Nam multa mēbra concurrūt ad calefaciendū ipm vt dixit Aui. prima primi.q̄ actuant eius cōplonē inatā:que sic actuata reddit calida ꝛ hu. rel' tpamēti cutis:ꝛ tn̄ calā vt sm q̄ qdā dixit. reddit calior caliditate epis:q̄muis epar in sui inata ꝯplōe sit longe calius stō. Cū hoc tn̄ stōus hois comparatus stōis multoꝝ alioꝝ aialiū dr̄ esse digestiue debilis:cuꝫ hoc ēt q̄ non comedat cruda sicut illa:q̄muis nō sit calidissimus respectu multoꝝ aialiū vt dixit Ar.4° pbleumatū. probleumate 6°:qr h̄ hꝫ veritatē respectu cordis non respectu stōi. ℂ Et scias. q̄ cōplo illa calā acq̄sita stō ab alijs mēbris multū facit ad digōnem absolutā.i. ad pmixtionem hūidi cū sicco. Quātū aūt ad dandū determinatā formā cibo q digeritur plus opat' ipsius cōplo inata qua sibi assimilat chilū q̄ntū pōt. pp acq̄rere aūt dictā influentē cōplonem q̄ digerere possit quē recipit cibū fuit stōus locatus in medio corpis supioris ꝛ inferioris dextri ꝛ sinistri ꝛ anterioris ꝛ posterioris. Et datus est dixit Aui. ei hic locus vt in eo digō melior celebretur. cōplet'.n. digō caliditate sua ꝛ mēbroꝝ circūstantium ei. Ep.n. supponit ei a dextre.s. eius declup.ꝛ illud id q̄m illic rotundat' ꝛ fit ei illius obuiatio bona. Et splen supponit' ei a sinistra ꝛ elongat' parūper a dyafragmate capiēs in ipso. Nā si supponeret ipse.s. splen ꝛ epar sil' vna suppōne grauaret illud stōm. Electū est igit' vt supponat' ei epar taliter quatenus ꝯphēdat ipꝫ additionib⁹ suis.i. pēnulis extēsis sicut digiti. Et substernatur splen subtus. Et cū hoc epar est magnū valde cōpōne facta ad splenē pp necītatē sue magnitudinis q̄.s. dicet' in ãothomia epatis. Et quō nō.s. est ep maius splene. Cum splen non sit nisi receptaculū vnius supfluitatū epatis pp cui⁹ magnitudinē ꝯsequēs est vt declinet caput stōi ad sinistrū amplificādo locū epati vt coangustet sinistrā. Et vt declinet inferior pars stōi ad spatiū qd̄ euauit epar subtus ꝛ dilatet ēt locū splēi a sinistra ꝛ de subtus. sup.ꝛ sitr det locuꝫ intestino grosso colon inuoluto sub stō iuxta renes. In dextera autem pte in inferioribus stōi locata sunt intestina gracilia que cōpōne grossioꝝ occupant parum de loco.

De situ stomaci.

ℂ Dixit alm̄. lib° p̄. ca°. de figuris.n. stōi. caput stōi ad sinistrā inclinatū repit' ipsi⁹ vo fūdus ad dextrā. Et i tali situ stōus actuatus est:ꝛ ps arcus eius interior a pte dextra.ꝛ gibbose ps eius est a sinistra. Et opposita est. dixit Auic. nobilior ps eius epi:ꝛ vilior spleni. Et dixit ab anterioribus additū est stō zirbū extensū sup ipm.ꝛ supra zirbū est sifac ꝛ ēt mirach. Et lacerti eius ꝯtinētis calitatē ꝛ reuerberantia ipsam supra stōm. A posterioribus vo stōi in loco vehementioris gibbositatis.i. in loco maioris arcuationis posterius extendit' vena pulsatilis:ꝛ ēt non pulsatilis magna sua calitate calefaciētes stōꝫ. Et ꝯtinuatum est os stōi cū meri.q̄ pp locus oris stōi est retro iter terciādecimā spondiliū dorsi:ꝛ anterius est in opposito gladiate vbi os exēpliatur inferius ꝛ abinde descendit stōus inferius arcuate non directe sup spondiles dorsi. Et occupat anteri⁹ vsq̄ ad ptes vmbilicales:vnde descendit a furcula iferiori versus vmblicū in distantia ab vmblico per q̄ttuor digitos vel circa. Et os qdem stōi nō fuit in altiori pte sua seminalis sed aliquātulū descendit ad latus v̄sus dorsuꝫ. Ne cum repletus hō cibo incuruaret' versus terrā ascendat tūc cib⁹ ad meri ꝛ os ꝛ egrediat'. Et simile est de inferiori orificio eius. Nō.n. fuit in inferiori eminentia positū:sed declinat ad latus magis v̄sus superius. Ne cibus sua grauitate extendens ꝛ extendēdo aperiens egrediat' ante tps indigestus:ꝛ maxime apud eructuationē animalis:sed retineat' tpe sufficienti quousq̄ digerat'. ℂ Dixit Alman. loco allegato. portanarium qn̄ cibus in stō adunatus fuerit ꝯstringitur ꝛ clauditur in tm̄ q̄ ab eo nihil ēt aque egredi pōt donec digō compleatur vel cibus corrumpatur. Et Auic. dixit. in inferiori stomaci est foramen cui continuatur intestinum duodenū:ꝛ est strictius foramine superiore:qr est transitus eius quod est digestum ꝛ subtiliatum ꝛ factū est liquidum. Et per superius foramē est transitus eius qd̄ est ꝯtrarium ei:qr neq̄ est digestū neq̄ liq̄dū sm plim. Et iste meatus recepto cibo claudit' vt retineat' cibus vsq̄ quo compleat' digestio. sm enim nām tps retentionis ꝯmensuratur:sm tpa digōnis qua completa iste meatus aperitur vsq̄ quo compleatur expulsio ipsius cibi. ℂ Dixit. G. in li.5°. ca° 2°. de iuuamētis mēbroꝝ. In tpe quo vtit' stōus v̄tute retentiua pp digōnē due vie.i. duo ora stōi sunt ꝯstricte ꝛ ꝯiuncte:sed in hora v̄tutis expulsiue adunat' stōus:ꝛ ꝯstringit' ꝛ ꝯtrahit' via per q̄ꝫ intrat cibus:ꝛ ampliatur via per q̄ꝫ exit. ℂ Et Hal.5° theo. dixit. qn̄ expellenda ad intestina emittuntur:superiora ꝯstringunt':ꝛ inferiora dilatantur.

Durante digōe os stōi tā superius q̄ inferius stat clausum.

ℂ Et factus est stōus membꝝ vnū nō duplex cum sit ipse sufficiens ad hūdum appetitum pro seipso ꝛ toto:ꝛ ad digerenduꝫ cibū sufficientē p se ꝛ toto. Et hoc maxie cum sit mēbꝝ grande respectu alioꝝ mēbroꝝ. Fuit.n. magne q̄ntitatis cum oporteat ipsum qn̄q̄ magna cibi partē capere.

Stōus est vnus tm̄.

ℂ Dixit. G. loco allegato. stōus est oblongus rotundus. Et cā rotunditatis fuit:qr talis figura ē tutissima ab occasionibus. Et est capacissima alia;ꝝ:sed nō fuit vere rotunditatis in duobus:p qr in sui longitudine:vt dcm̄ est arcuatur in figura cucurbite retorte. Ait.n. Alm. si imaginaueris cucurbitam rotūdā lōgi colli superius cui ab inferiori ꝯtinuaret' aliud collū erit ac si videres stōaci ꝛ meri figurā. Et cā sue arcuationis est. Nā si fuisset rectus:tunc sua orificia fuissent in directo posita. Cū igitur hō sit statu re erecte descendisset ab eo cibus an̄ tps debitū. Fuit etiāꝫ arcuatus:ꝛ vt in vacuitate arcus sui cederet locū epati:ꝛ vt iā dcm̄ est:ꝛ inferius apparebit. Et non fuit v̄e rotunditatis iterꝫ. Nā vt dixit. G. in parte dorsi est planus. Et. A. dixit dilatat' in posterioribus suis:vt bona fiat obuiatio sua dorso. rotūdat' tn̄ pars stomaci vbi ꝯtinuat' cum meri. ℂ Et dixit. G. stōus est ꝯcauus in cuius.s. ꝯcauitatē ingreditur cibus cuius pars supior āgustior ē inferiore. Ampliat' autē ps inferior. dixit. A. qn̄ locus in quo morat' cibus est in inferiori.

De forma ꝛ figura stomaci.

ℂ Dixit Ga.5° de vtilitate pticulaꝝ. loco supi⁹ allegato. alijs vniuersis animalis particulis q̄ttuor v̄tutes hūtibus n.ales non copulauit nā sensum:sed velut plante nutriunt'. Soli aūt vētri:ꝛ maxime eis que circa os eius sunt ptibus sensum indigentie.i. famis:siue appetitus instituit excitātē ꝛ pūgētē aiali offerre cibaria. Et h̄ rénatura opata est eis que sm totū corpus particlis a venis que a ꝯcaua vena pcedunt trahentibus cibū. Ipsa vo ꝯtinua venas ex his que sm epar venis:his aūt ex eis que ad portam ferunt'. Et illis ex eis que vētris ꝛ intestinoꝝ. Nulla ergo exnte pticula a qua oꝫ accipere cibū ab extra fuit necessarium aialibus replere eū. Et in hoc differūt aialia a plātis. Plāte.n. licꝫ q̄ttuor v̄tutes nāles hēant. sensus tn̄ eis abēt non.n. debebāt p os nutriri portanarium submissi nutrimenti hūtes terrā cui cōplantate ꝛ ꝯiūcte semp hūt copiā eius qd̄ oꝫ nutrire eas. Substantia vero aialiū cū hoc qd̄ longe a terra est ipsa sm innatas pticulas:adhuc ꝛ mouet

Stōus hꝫ sensū pḣ, te ade fine sensu cibantur.

ꝑm electionē inest: ⁊ locū ex loco permutare. Itaqꝫ ꝓpter
vtraqꝫ īpossibile fuit eis sicut plātas sugere humorem qui
ex terra. Eguit igitur ꝑm singulas species: aut herbarum
semine: aut fructu: aut aliorum aīalium carnibus nutriri. Et
hec illo afferre tpe quo venter indigentiā sentit: sed nulla
aliarum ꝑticularum alia a seipsa possidet innatū sensum. Infuere
ēt ventri talē ṽtutē aliunde oportebat velut per riuos ali/
quos a sensitiuo ꝑncipio. Et huius grā par nō paruorum ner/
uorum ad eum desup defert̄ ⁊ disseminat̄: ⁊ maxime circa os
eius: ⁊ ꝑtes ei cōtinuas. Et in alijs ēt ꝑtibus vsqꝫ ad fundū
eius ꝑtendit̄. ℭ Et. A. dixit. aduenit ex neruis cerebri ad
stōm ramus acqrere ipm faciens sensum: vt ꝑcipiat famē.
sup. ⁊ sitim ⁊ diminutionē. i. inanitionē. Et iste neruus de
scendit ab alto reuolutus sup meri: ⁊ inuoluit̄ sup ipsum
vna inuolutiōe cū est ꝓpinquus stō. deinde ↄtinuatur stō.
Et dixit. A. illo quidē. s. sensu nō eguerunt relique partes
stomaci que sunt post os eius. s. tāto quanto indiguit os.
Sunt. n. dixit Zoar. aliq̄ ꝑtes stōi subtilioris sensus q̄z alie.
Nā qcqd ē ꝓximū suo supiori orificio est sensus purioris.
Et qcqd est ꝓximū suo orificio iferiori est sensus grossio/
ris. Et subdit. A. stōus non eguit sensu: nisi qr eget vt exci
tet ipm cū est vacuus a cibo. Nā cū extremitas eius pª. s.
os eius superius est sensibilis ad acqrendū nutrimentum
sibiipsi: ⁊ alijs non eget illud qḋ est post ipsam illo sensu:
qm ipsa ꝑma extremitas sufficiens est ad deferendū onus
alterius. Et iste neru⁹ oritur ex sexto pari neruorum cerebri:
in quorum anothomia patuit an sit vnus vel plures: ⁊ hoc
mediante neruo stōus cū cerebro magnam habet colligan
tiam: ⁊ ei qꝫ fortiter compatit̄ in egritudibus suis. ℭ Et ad/
uenit ori stōi ex splene vena siue porus deferēs nālr meliā:
que guttatim cadit sup ipsum adiuuās ad excitādū appeti
tum: ⁊ q̄ mediante cum splene colligatur.

De colli/
gātia stōi
cum aliis
membris.

ℭ Dixit Almā. stōus colligat̄ spōdilibus dorsi: ⁊ ēt alijs vi
sceribus ligamētis firmis q̄ cū firmiter tenent. Fortitudo
nāqꝫ ligationis ⁊ substentatiōis oium viscerum ē put eorum
expetit nobilitas: ⁊ eis neciū fuit: ⁊ timor sup ea: qbus ēt
mediātibus hꝫ stōus colligationē cū lacerto qui ē sub eo.
ℭ Dixit. A. loco stōi vehemētioris gibbositatis. i. in loco
maioris arcuationis posterius subponit̄ vena magna ꝓce
dens in lōgitudine ipsius: ⁊ mādat ad ipm ramos plimos
q cū ipso ligant̄. ⁊ diuidunt̄ in ramos subtiles ↄstituti in
ordine suo. i. ↄtinuati diuidunt̄: qui oēs rami appēter nō
veniunt nisi ad extrinsecā tunicā stōi. Et dixit: adhēt ei ar/
teria sil̄r: ⁊ ꝓcedit ab ea sicut illud. s. qḋ dcm̄ est ꝓcedere ex
vena ꝑdcā. Et his mediātibus ramis nutritur stōus: ⁊ in
suo calore euentat̄. ⁊ cordi ⁊ epati. imo ⁊ toti corpi collu/
gātiā: ⁊ cōitatē magnā stōacus hꝫ. ℭ Et qr rami ꝑdicti nō
ingrediunt̄ interiorē stōi tunicā dixerūt: vt supius patuit
stōm q̄ztū ad interiorē tunicā nutriri ex chilo. ꝑm tn̄ alios
q̄uis nō appēter veniant ad ipm vene: veniunt tn̄ subtiles
valde effugiētes visum: cuius signū q cū intrīseca tunica
stōi accidit continuitatis solutio. fluit ab ea sanguis quo
nutrit̄: ⁊ nō ex chilo. Et a felle qdē siue a canal̄ eius ꝓue/
nit ramus ad fundū stōi deferens colerā ad iuuādū digō/
nē. Et nō ꝑtransit ramus iste tunicā interiorē eius: neqꝫ ad
ipsius ꝑuenit ↄcauitatē: sed in sui spgit̄ sibi: quo mediāte
cū felle colligat̄. Et ab añriori qdē colligat̄ cū zirbo: qḋ ē
positū ab añrioribus sub sifach extensum. Dixit. A. super
stōm: ⁊ sup oia intestina hoīe ꝓꝑe. ꝓpea hoīes sūt magis
egentes auxilio digōnis: qḋ opat̄ ipsa extēsio zirbi: ⁊ hoc
fuit pp ṽtutū nāliū hoīum debilitatem ꝑm cōpōne eorum ad
alia aīalia. Alia. n. aīalia hn̄t pellem grossam: hō vo subti
lem. ⁊ mediāte portanario colligat̄ stōus cum duodeno ⁊
alijs intestinis. ⁊ colligat̄ epati vltra colligātiā dcām me/
diantibus meseraicis: ⁊ neruo vadente a stō ad epar: vt pa
tebit in anothomia epatis. ℭ Et ex dictis qdē colligātijs
apparꝫ q̄ztū hēat stōus colligantiā cū totore oībus: ⁊ singu
lis mēbris ad q̄z colligantiā aduertēs Roger⁹ dixit. Nō
ē aliqḋ mēbrum: qḋ nō cōpatiat̄ stōo: ⁊ spālr nerui ⁊ articuli:
cui⁹ rei argumētū tale hēri pōt: q̄dā sūt q in diuersis locis ⁊
⁊ diuersis horis sentiūt dolorē ⁊ aggrauationē oium mē/
brorum sine cā notabili ⁊ manifesta. vñ cogunt̄ fricare stōm
fortiter. Et si exinde ꝓuocantur due aut tres eructuatiōes
soluitur ille oīs dolor. ℭ Facit aūt stōus iuuamentū cōe

De iuua/
mentis sto/
maci.

toti. Inqt. n. Gal. loco ꝑdicto. stōus hꝫ ṽtutē per q̄z attra/
hit: qḋ sibi ↄuēit. sup. ⁊ totū: ⁊ hꝫ aliā ṽtutē per q̄z retinet
illud: qḋ ꝑuenit ad ipsum: ⁊ aliam per quā eijcit a se super
fluitatē: ⁊ hꝫ ṽtutē añcedentē istas oēs non quidem tpe sꝫ
dignitate: ⁊ ꝑma intentione nāe. s. virtutem alteratiuā pp
quā indiget stomacus illis tribus virtutibus dictis: sꝫ de
his virtutibus dcm̄ est sufficienter in ꝑcedentibus.

De egritu
dinib⁹ stō.
euenit po
tentibus.

ℭ Et stomaco quidē accidere possunt oia genera morborum.
Dixit enim Aui. 13ª tertij. q stomaco accidunt quandoqꝫ
spēs malitie ↄplōnū sexdecim. s. pure: ⁊ cum materia. ⁊ ac/
cidunt ei apata ⁊ vlcera: ⁊ resolutio singularis. Et accidūt
ei raritas texture: ⁊ vehemētia spissitudinis substātie ei⁹: ⁊
⁊ accidunt ei ex egritudinibus creationis. i. in natura crea
ture: sicut sunt que eueniunt a ꝑncipio generationis: vt in
q̄ztitate. ⁊ sit magnus valde aut puus valde. Aut i figura.
vt sit vehementis rotonditatis. ⁊ ex egritudibus aspitatꝭ
⁊ lenitatis: ita vt sit asper vel lubricus. ⁊ ex egritudibus si
tus: ita vt sit situatus vehementer ad exteriora. ⁊ accidit ei
opilo: sicut in meatibus qui sunt ab ēpe vel splene vel cere
bro ad ipm: ⁊ accidunt stō ventositates ⁊ inflatio. ⁊ acci/
dunt ei nocumēta in opibus eius ⁊ dolores. ⁊ sunt egritu
dines eius: aut circa meatū supiorē: aut circa inferiorem
aut circa substantiā eius. ℭ Dixit Hal. passio que in stō na
scitur: aut nascit̄ in ore eius: aut in fundamēto: ⁊ est aut ex
mala cōplōne: aut ex mala cōpōne: aut apate: aut iuncture
sepatiōe. ⁊ passiōes oris stōi ꝓꝑe. dixit ipse sunt corruptio
appetitus: appetitus caninus: bolismus: ablatio appeti/
tus: dolor ꝑcordiorum: sitis ⁊ natatio cibi i ore stōi. Passiōes
vo fūdi stōi ꝓꝑe sūt mala digō: sitis: dyarria: lienteria: vomi/
tus: singultus: inflatio: eructuatio: ⁊ sanguis ⁊ lactis coa/
gulatio. sup. ⁊ similes his. Apa vo ⁊ vlcus: ⁊ similia sunt
passiones cōes tam ori eius q̄z fundo. ℭ Dixit Gal. ⁊ scri/
bit̄ ꝑmo ↄtin. quidā patiuntur ex ore stōi sincopim spa/
mū dormitionē ꝓfundā eplīam meliā: ⁊ visum imagina/
bilē. Et qdā qn̄ ieiunabat: aut indignabat̄ patiebat̄ angu
stiā: aut eplīam. Et exinde ꝑcepi q os stōi eius patiebatur
pp huores colericos: ⁊ dixit: ⁊ vidi aliū patiētē spasmū: ⁊ cū
vomit⁹ sequutus ē colere prassine viridis ad mo^m viridis
eris ↄualuit. Et vidi aliū patientē spasmū epilēticū ex ore
stōi cū patiebat̄ fastidiū cibi: aut in potu sumebat vinū nō
limphatū: aut coibat multū in tpe nō ↄgruo. Et vidi aliū
patientē dormitionē ꝓfundā ex sumptiōe ciborum multis: ⁊
non cessauit passio donec p vomitum ipꝫ emisit. ℭ Dixit
Hal. passio que in ore stōi fit molestissima fit: ⁊ aliqñ mor/
tificat̄ pp cordis vicinitatē ⁊ cerebri cōitatē ⁊ societatem.
ℭ Dixit. A. in ca° significationū dispōnū stōi. plēs egritudinū
stōi sunt fride. Et dixit in ca° egritudinū stōi: ex egritudi/
bus stōi sunt q̄dā q cōmouent̄ in calore vehemēti. s. aeris
⁊ fortasse ēt apud approximationē rei vehemēns calitatꝭ pp
duas cās. s. aut ꝓpterea q calor adiuuat eū in attractione
malarum māerum ad ipm. Aut qr adiuuat calitatē stōi. i. nālem
ad resoluēdū. i. alterādū mām i ipso ↄtētā malo adiutorio
nō nāli resoluēte. i. alterāte ipsam ad formā. i. q̄litatē non
nālē. sup. Et q̄dā ēt excitant̄ tpe magni frigoris. Et sūt q̄/
dā egritudinū stōi q accidūt piodice de anno in āñū vel de
mēse in mēsem: ⁊ p āpli⁹: aut minus tps. Et dixit q̄dā ser/
uāt ordinē i piodis suis: ⁊ q̄dā nō. ℭ Dixit Mūdin⁹ stōi
passiōes valde sinthomatice sꝫ afferētes dolores maxios ⁊
ↄfectiōes cordiātas: ⁊ iqetudies ⁊ aliorum mēbrorum lāgores.
⁊ constat q pulsū ꝑmutāt qꝫqꝫ ad summā debilitatē ⁊ puitatē.

ℭ Et

¶ Est aũt vt egritudinũ stõi alie sint ei ppríe ⁊ p cãm ĩ ipso alie insunt ei p cõitatẽ ad alia mẽbra. stõus.n. plim mẽbroꝝ cõpatit passiõib⁹ maxie pncipaliũ ⁊ nobiliũ. ¶ Dixit. A. 13⁹ tertij. ca° de egritudinib⁹ stõi. passiões stõi qñ ꝓlongãtur pducũt ad raritatẽ texture villoꝝ eius: ⁊ fit tũc difficile succurrere ei ⁊ medicari. Et in his vbis reddidit medicuꝫ attentũ: vt sollicite agat curationẽ egritudinũ stõi ne ꝓlongent. Et dixit stõus vehemẽtis sensus est parat⁹ ledi: ⁊ ipe diri a qlꝫ cã ẽt pua. ¶ Dixit. G. cũ stõus fuerit vehemẽtis sensus cõicabit ei cerebrũ. vñ tremor erit in corpe ⁊ cõmotio spasmi. ¶ Dixit. A. stõus laxe texture. rare subs. lubrilis carnis a quacunq cã fuerit siue ex creatiõe siue pp egritudines siue pp regĩs malitiã pducit patientẽ ad debilitatem in oibus opõnib⁹ suis: ⁊ est necẽũ vt caret cũ labore.

¶ De rebus a quibus sumitur significatio super dispositiones stomaci in generali. Cap. ij.

Decem ⁊ septẽ ponunt ab auctorib⁹ sore res a qbus sigñatio sumit super dispõnes stõi nãles ⁊ innãles. Nõ qꝛ horum oium sigñones regrant in cognitiõe vniuscuiusq dispõnũ stõi: sꝫ sufficiũt qdã in qbusdã. ¶ Et pma qdẽ harꝫ reꝝ est ipsius ṽtus nãlis quadruplex ministrãs: ⁊ ei⁹ opatio. s. stõi attractio: retẽtio: digõ: ⁊ expulsio. Uerũtñ in gñatiõe: ⁊ iudicio sigñationis harũ opõnuꝫ ad hoc vt non cadat error in iudicio per eas: opꝫ psupponere ne supueniat stõ res de foris ipediens dictas ṽtutes a pficiendo opationes earũ. Naꝫ error deforis aduenĩens prohibet certitudinẽ sigñationis earum. sicut ⁊ qñ error non pcesserit erit earum sigñatio certa.

¶ Scđa res est virtus stomaci appetitiua. ⁊ ipsius opatio. In certificatiõe tñ iudicij significatiõis isti⁹ opꝫ vt nõ augeatur appetitus gulositate: neq retrahatur ex dispositiõe animi: sicut in multis religiosis euenit.

¶ Tertia res est tolerãtia assumptiõis cibi ⁊ pot⁹ in qñtitate ipsoꝝ ⁊ ipsi⁹ tolerãtia. Cũ eniꝫ stõus tolerat absq lesiõe ⁊ grauamine qñtitatẽ ciboꝝ ⁊ potuũ sibi ꝯsuetaꝫ: tũc ṽtus ei⁹ est pmanẽs in dispõne sua nãli. Si ṽo nõ tolerat absq nocumento qñtitatẽ ciboꝝ ⁊ potuũ ꝯsuetã: tunc ṽtus eius debilitata est pp qñtitatem cãrũ debilitantiũ. Et cognoscit qñtitas debilitatis ex qñtitate recessus a tolerãtia solite qñtitatis. ¶ De dictis trib⁹ rebus. dixit. A. res ex qb⁹ significantur dispõnes stomaci sunt ex dispõnibus cibi in hoc qꝫ tolerat eum: ⁊ pnatur tolerãtia ei⁹. Et ex hoc qꝫ digerit ipm. Et ex hoc qꝫ expellit ipsum. sup. ⁊ ex hoc qꝫ retinet ipm: ⁊ ex hoc qꝫ appetit cibum ⁊ potum.

¶ Quarta res est ṽtus sensitiua ipsi⁹ in hꝫ qꝫ sit acuti sensus: ⁊ sentiat mordicationẽ ex reb⁹ bibitis ⁊ comestis hñtibus acuitatẽ ⁊ acrimoniã. Aut sit sensus hebetꝫ ⁊ nõ sẽtiat illã.

¶ Quinta res est tactus supra stomacũ: in hoc qꝫ inuenit manus tangentis supra ipsum de caliditate vel frigiditate: ariditate vel lenitate stomaci carnositate vel grauitate duritie vel mollitie ⁊ tractabilitate.

¶ Sexta res est pceptio quã eger per seipsuꝫ cõprehẽdit de grauitate ⁊ leuitate stõaci ⁊ ptiũ circũstantiũ flexibilitate: ⁊ inflexibilitate caliditate: frigiditate exiccatiõe ⁊ humectatione ipsius: ⁊ ipsarũ dictarũ partium.

¶ Septima res est exiens in vomitu ⁊ egõne: verũtñ vomitus est res magis significans supra ipsum qꝫ egestio: ppter illud qđ in vomitu ex stomaco egreditur.

¶ Octaua res est vẽtositas egrediẽs p iferius cũ sonitu: vel sine sonitu vel desup in eructuatiẽe: cũ suis spẽbus: aut vẽtositas intus retenta rugitum faciens.

¶ Nona res est sputum ⁊ saliua significãs sua multitudine: ⁊ paucitate subtilitate ⁊ grossitie. viscositate ⁊ fluxibilitate sapore: ⁊ hora exitus eius.

¶ Decima res est dispõ repta in ore lingua palato ⁊ labijs ex sapore odore colore saltu lenitate aspitate exiccatiõe vel humectatiõe ipsarũ partium oris.

¶ Undecima res est color faciei ⁊ toti⁹ corpis: ipse.n. est vehemẽs significatio sup dispõnẽ stõaci ⁊ epatis.

¶ Duodecima res est vrina. ipsa.n. qꝫuis non significet immediate sup dispõnẽ stõaci sigñat tñ mediãte alio. ¶ Dixit. A. ca° de curatione vlñ stõaci. opꝫ vt attẽdas eẽ vrine: ⁊ cũ videris eã icipere rectificari ⁊ tũc ẽt stõus rectificari icipit. Urina.n. cũ fuerit nãlis sigñat pculdubio sanitatẽ stõi. Et cuꝫ fuerit a nãlitate remota nõ sp sigñat malã dispõnẽ stõi: cuꝫ possit extẽsione epatis vel renũ vel alioꝝ mẽbroꝝ eius innaturalitas puenire nulla existẽte in stomaco lesione.

¶ Tertiadecima res est pulsus. ipse eni pmutat in dispõnibus stomaci nãlibus ẽm cibationẽ ⁊ famẽ: ⁊ multo plus in dispõnibus stomaci pter naturãle maxime oris eius pp vicinitatẽ ⁊ cõlitatem quã habet cũ corde.

¶ Quintadecima res est mot⁹ innaturalis stomaci accidẽs ei tremẽdo vel singultãdo.

¶ Quintadecima res est dolor eueniẽs stõaco significãs super dispõnes stomaci ẽm suas species.

¶ Sextadecima res est iuuamẽtũ vel nocumẽtuꝫ sequẽs ad approximata calida vel frida sicca vel hũida euacuãtia vel replẽtia itus vel extra approximata. ¶ Pro cui⁹ rei ṽificatiõe sciendum qꝫ stõ ente in dispõne sua nãli sp sigñatur qꝫ dispõ stomaci est silis rei iuuatiue: ⁊ ꝯria nocenti. Uñ si res calida iuuat vel frigida nocet sigñat qꝫ dispõ stõi est calida ⁊ ꝯsilr in alijs. Sed in dispõne pter nãm sigñatur ꝯrio. sꝫ qꝫ dispõ est ꝯria respectu iuuatiui: ⁊ silis nocitiui: vñ si iuuat res calida vel nocet frida sigñat qꝫ dispõ egritudinalis est frida: ⁊ silr in alijs. Uerũtñ dixit. A. ca° de sigñationib⁹ stõaci. in hac ꝯsideratiõe posset cadere error nisi ꝯsideretur res vna que est: qꝫ res infrigidãtes qñq frãgunt ebullitionẽ hũoris hũidi subtilis aquosi aut salsedinẽ hũoris flãtici. Et extimat qꝫ qꝛ cũ illis puenit iuuamẽtũ: qꝫ illic sit caliditas. i. mã calida. cũ tñ nõ sit ita. Et similr res calefaciẽtes multotiẽs expellunt euãdo humorẽ calidũ: ⁊ pro vel resoluunt eũ. Et extimat qꝫ qꝛ ex eis prouenit iuuamẽtũ qꝫ illic sit friditas. i. humor fridus cũ nõ sit ita. Quapp opꝫ vt ꝯsiderent cũ his reliquie sigñatiões. ¶ Scias hic qꝫ hic error põt cadere in dispõne stõi nãli. In innãli ṽo si res curatiua ꝯtinuet non põt cadere error. sed si nõ ꝯtinuaret posset cadere error. Res eni frida approximata vna vel duabus aut paucis approximationib⁹ p accidẽs vniẽdo calorẽ põt iuuamẽtũ facere in dispõne frida quaꝫ calor inatus vnit⁹ destruit. Si tñ ipsa res frida ꝯtinuaret in dispõne frida nocebit finaliter ⁊ ifrigidabit. Silr ecõuerso res calida aliqñ per accñs nocet in dispõne frida dissoluẽdo hũorẽ frigidũ: ⁊ in vẽtositatẽ ꝯuertẽdo recentẽ. Et faciẽdo hũorꝫ frigidũ colliquatũ ꝯtangẽdo infrigidare ptes quas prius nõ ꝯtangebat. Si tñ res calida in dispõne calida ꝯtinuetur nõ superflue finaliter calefaciẽdo ⁊ resoluẽdo iuuabit: superflue tñ aliqñ ꝯtinuata per accidẽs noceret [illegible] calorem sicut ⁊ res frigida supflue ꝯtinuata per se nocet in dispositione calida inatuꝫ extinguendo calorem.

¶ 17ª res est ꝯsideratio toti⁹ corpis: ⁊ mẽbroꝝ stõ cõicãtiũ: que ꝯsideratio duplr fieri põt. Uno mõ idagãdo si eã dispõnis stõi foret ab illis pp malas dispõnes eoꝝ qb⁹ stõus cõpateret: ab eis ipse recipet cãm ledentẽ: sicut si eẽt cerebruꝫ catarrosũ ⁊ mitteret catarros ad stõm. An si epar eẽt gñatiuũ cole quã mitteret ad stõm. An si splen epolens. i. repletus multa melã mittat ipsaꝫ ad stõm: ⁊ ꝯsilr in alijs membris: ⁊ i toto 2° mõ idagãdo accñtia toti⁹ corpis: vel alicui⁹ mẽbroꝝ stõ cõicãtiũ an pueniat ex stõ. Et in hꝫ ꝯsiderat an ipsa accñtia eueniãt toti vl' ipsis mẽbris p⁹ replõnẽ. s. stõi ex cibo: qm si sic sigñat: aut qꝫ stõus ẽ plen⁹ hũorib⁹ malis: aut qꝫ ẽ debilis: aut qꝫ i ipo ẽ mali⁹ ꝯplõnis. An eueniãt ipsa accñtia i toto vel mẽbris ipsis ẽꝫ ianitionẽ ⁊ vacuitatẽ stõi a cibo: qm si sic sigñat qꝫ stõus recipit colã: aut hũorẽ mordicantem

dicatiuũ aut medicũ aut stãticũ. ꝛ discernit̃ loc⁹ stõi ad quẽ
puenit ille hũoꝛ ꝑ h̃ ꝙ cũ fuerit in oꝛe stõi ꝛ supioꝛib⁹ eius
magnificãt̃ accñtia ipsa. Cũ vͦo fuerit i fũdo nõ magnificã/
tur. ℭ Dixit hal. passiões q̃s patit̃ cerebrũ ex passiõe oris
stõi sunt vigilia alienatio. mali somni ꝛ terribiles. spasm⁹
epĩa stupoꝛ: ꝛ silescvt ꝯgelatio: vertigo: ꝛ soda: imaginatio
ante oculos: ꝛ tinnit⁹. Et accñtia que patit̃ coꝛ pp̃ os stõa/
ci sũt sincopis tremoꝛ cordis malitia pulsus ꝛ siti: ꝛ aliq̃ñ
sequunt̃ destructio ãhelit⁹ difficultas: vel malitia ei⁹ tussis
ꝛ sitis. ℭ Et scias ꝙ cũ oĩb⁹ dictis signis dispõnes stõi sũt
difficilis cognitiõis. Ait. n. G. 5° de iteriorib⁹. ca. 6. dr̃ias
ꝛ diuisiões passionũ stõi nõ possum⁹ intelligere nisi ex solis
ꝑcedẽtib⁹ rebus: ꝛ ex his ẽt nõ pñt sciri nisi ab eo q studio
assum⁹ ẽ in scĩa passionũ: q2 denotatiões eaꝝ q̃ cũ ligua pñt
ꝯferri euenit: vt cũ alijs misceant̃ q̃ verbis nequeũt expli/
cari. quapp̃ opꝫ medicũ eẽ solicitũ ꝛ studiosũ circa cogni/
tionẽ passionũ stõi. Dixit Mũdin⁹ in passiõib⁹ stõi. cauti⁹
inuigilãdũ est: ꝛ circa ei⁹ sintbomata pueniẽdũ. De ipso ẽt
sollicitudo maxie hñda est in oĩb⁹ passiõib⁹ eius intrinsecis
ꝛ extrinsecis acutis ꝛ cronicis: ne acutis molestet̃ ꝛ croni/
cis deficiat. Tu autẽ reducere potes signationes oẽs ꝑdi/
ctas ad tria genera signoꝝ. s. ad genus actionis lese: muta/
te qualitatis: ꝛ mutati exeuntis: per que quomodo disposi
tiones stomaci iudicent̃: ꝛ per que qualis dispositio in se/
quentibus tradetur capitulis.

ℭ De signationib⁹ dispõnũ stõaci nãlis. Cap. iij.

Ognitio nãlis crasis stõaci iudex est
sui: ꝛ ẽt ei⁹ q̃ ꝑter nãꝫ: ea. n.
cognita cognoscit̃ lapsus ꝑter nãm: ꝛ gradus
ipsius. Jõ q3 signa eius ꝑmittẽda sunt.

Signa itaq3 sunt tẽperãtie stõi. ꝛ ei⁹ co
gnitio ẽm Auer. 4° col. est sum/ Signa tẽ/perãtie sto/maci.
pta a suis opõnibus: ꝛo ꝙ stõ tẽpato ꝯuẽit maioꝛ ciboꝝ ꝑs
nisi nimis modũ excedãt nãe: ꝛ nõ accidãt ei accñtia que ac
cidũt stõ distẽpato. ℭ Dixit. A. bõitas digõnis signat bo/
nitatẽ cõplõnis stõi ꝛ equalitatẽ cõplõnis ei⁹. ℭ Et Con.
dixit in li. de stõ. si stõus ꝑfecte digerit scimus: q2 tẽpatã hꝫ
cõplonẽ. Et stõus q ꝑfecte digerit hꝫ necio opõnes alıarũ
ṽtutũ nãliũ bene: ꝛ appetit⁹ eius ꝓportionat̃ digestiõi.
ℭ Jngt. n. Gal. in 1° tegni. optima nã tm̃ appetit q̃ztũ ꝛ di
gerere põt. Appetit⁹. n. est oꝛdinat⁹ in finẽ digõnis: ꝛ ea q̃
sũt ad finẽ ꝓpoꝛtiõata sũt fini in cõplone tẽpata: iõq3 appe/
titiua appetit ẽꝫ finẽ. Et silr ṽtutes nãles agũt ẽm finẽ i ea
ꝛ q2 agũt ad finẽ ꝑficiẽde digõnis: iõ opõnes eaꝝ digestiue
opationi ꝓpoꝛtionant̃. Retẽtiua. n. ṽtus ꝓpoꝛtionẽ suam
seruãs retinet q̃zdiu digestiua digesserit. Et expulsiua ꝯple
ta digõne ilico ad expulsionẽ supflui surgit: ꝛ nõ ꝑuenit ꝛ
tardat. ℭ Dixit Auer. vbi supra appetit⁹ ei⁹ est nãlis cui⁹
nãlitas est appetere silr digõni. Et h̃ est veꝝ cũ appetit⁹ ꝓ/
cesserit ẽm ꝯplonẽ stõi ꝛ exigentiã coꝛpis. Cũ vͦo ꝓcesserit
ẽm lasciuiã ꝛ delectationẽ gust⁹: ꝛ ẽm iperiũ ṽtutis aialis
sic delectãtis: tũc optima nã põt appetere ꝛ sumere plus ꝛ
minus q̃ digõ possit: ꝓꝫ in pueris ꝛ religiosis optime nãe:
nã pueri illi plus cõiter appetũt: ꝛ hõi religiosi min⁹. ℭ Di
xit. G. vt scribit̃ a Rabi. 5° ꝑti. affo. suoꝝ. Cibũ vnctuosũ
ꝛ cibũ dulcẽ saporat tm̃ q est sanus. Egri vͦo sapoꝛãt vni/
uersa cibaria ẽm egritudinẽ suã exceptis his duob⁹. Ut. n.
ipse dixit. sicut 5° scribit̃ ꝯtiñ. debilis ꝛ distẽpat⁹ stõus ap
petit acidũ stipticũ ꝛ salsũ. sup. ꝛ acutũ. s3 Ras. dixit. dico
ꝙ stõus appetit vnctuosũ. Et Aui. dixit. cũ bõitas adest
gust⁹ non eligit appetit⁹ saporẽ supra dulcẽ. Et subdit. cũ
stõus est fortis declinat ad pinguia. s. que sunt tpate dulce/
dinis nõ adiposa. qm̃ pinguia dulcia tẽpate sũt bñ nutritiu/
na. Cũ vͦo declinat appetit⁹ ad aliũ saporẽ ꝛ abhoꝛret illũ
s. pingue dulce. tũc illic est nocumẽtũ. ℭ Dixit. G. 3° de ite
rioꝛib⁹. cũ coꝛpus est sanũ sine macula: ꝛ ꝓpꝛie stõus cui⁹
salius ei⁹ est sine sapoꝛe. Et tolerat stõus tẽperat⁹ q̃ztitatẽ
cibi equalẽ in qualitate ꝛ tẽpoꝛe: ꝛ maxime sibi ꝯsuetã si/
ne lesione ꝛ nocumento: ꝛ grauitate: ꝛ etiã paulo maioꝛẽ:
vel minoꝛẽ. Et reperiunt̃ signa digõnis bone infra dicẽda
oĩa in stomaco tẽperato melioꝛa.

Signa quoq3 cõplonis nãlis calide stõaci reperiũtur
ab auctoꝛib⁹ descripta octo.

ℭ Primũ ẽ. dixit. G. in tegni. digerit meli⁹ q̃ appetat. ꝛ. A. Signa cõ/plexionis ca/lide nãlis/stomaci.
dixit. vincit appetitũ digõ ei⁹ in h̃ vel in bonitate: q2 meli⁹
digerit q̃ appetat. vt dixit. G. vel in q̃ztitate: q2 plã digerit
q̃ appetat in eo. n. appetit⁹ disproportionat̃ digõni in h̃,
q̃ꝺ est min⁹ appetere q̃ possit digerere. Nã vt supra patuit
caliditas est liquefactiua hũiditatũ ꝑsentiũ ꝛ attractiua re
motaꝝ: q̃re os stõaci replet̃ ipsis q̃bus mollificant̃ villi lõ
gitudinales q sunt instrm̃ ṽtutis attractiue. sopit̃ ẽt sensus
ei⁹ ꝑ eas: ꝛ ꝓhibet̃ suctio venarũ de substãtifica hũiditate
ipsius. Et sic de ꝑ accñs est cã debilitatis appetit⁹. Uñ di/
xit Auer. 4° colli3. suus appetit⁹ est diminut⁹ ꝑ se aut cali/
ditas est fortis alterationis ꝛ digõnis. ℭ Scias tñ ꝙ stõus
calidus nõ est faciẽs bonã digõnẽ absolute: q2 hꝫ formã: s3
est hñ colliquatiu⁹ cibarioꝝ: pp̃ q̃ꝺ melius digerit cibaria
grossa q̃ subtilia: ꝛ imo subtilia in stõ multũ calido dissipã/
tur ꝛ ꝯuertunt̃ ad fumosũ: sicut sicca ligna supra multũ
ignẽ: cõperatiue tñ ad stomacũ frigidũ calidus meli⁹ dige/
rit: ꝛ ẽm formã digõnis sicut apparet.

ℭ 2ᵐ signũ est positũ a Gal. i tegni: cũ dixit. digerit q̃dẽ que/
cunq3 dure nãe: ꝛ difficile mutabilia. Et coꝛrũpunt̃ in eo fa
cile mutabilia: ꝛ Auer. d. in stõ calõ subtiles cibi ꝯuertun
tur in fumũ. Et eadẽ grossi ꝯueniũt. ℭ Dixit. A. bene dige
rit cibaria fortia. s. ad resistendũ digõni sicut carnes vacci/
nas: ꝛ anserinas. ꝛ coꝛrũpunt̃ in ipso cibi subtiles leues. i.
facilis digõnis. sicut caro pulloꝝ ꝛ lac. Calidũ. n. intensũ
est bene ꝓpoꝛtionatũ ad mãni grossam: ꝛ male ad subtilẽ:
ideo stõus calidus bñ digerit cibaria dure mutabilia. siue
sint talia rõne subẽ: q2 grossa ꝛ dura: siue ratiõe qualitatis:
quia frigida ꝛ sicca: siue q̃ztitatis quia multa.

ℭ 3ᵐ signũ est. dixit. G. ibidẽ. stõus calidus calidis gaudet
cibis ꝛ potib⁹: ꝛ. A. dixit. recipit. i. appetit cibos calidos
melius siue sint calidi actu siue potentia. ꝛ idẽ intellexit de
potibus: maxime tñ potu permixtio.

ℭ 4ᵐ signũ dixit. G. ꝙ q̃uis cibis gaudeat ꝛ potib⁹ calidis,
ledit̃ tñ ab ipsis imoderate vtẽs eis. Et silr ledit̃ calidis ei
ab extra approximatis: ꝛ h̃ siue talis imoderãtia fit rõne q̃/
litatis. vt q2 fit inteñoꝛis gradus: siue q̃ztitatis calidoꝝ ap/
proximatoꝝ: siue rõne tẽpoꝛis lõgitudinis ꝛ durabilitatis
approximationis calidoꝝ: siue numeri. i. freq̃ẽtis appro/
ximationis eoꝝ: q2 omne distẽperatũ siue nãliter siue ac/
cidẽtaliter leditur a suo simili imoderato vsu.

ℭ 5ᵐ signũ dixit. G. ibidẽ. neq3 a fridis nihil nocet̃ ẽm mo/
deratũ vsũ: ꝛ q moderat⁹ vsus attẽdit̃ in q̃ztitate ꝛ q̃litate
fridoꝝ tp̃e ꝛ nũero approximatiõis eoꝝ. Nã moderate ap
proximata frida reducũt stõm calm ṽsus tẽperamẽtũ.

ℭ 6ᵐ signũ. dixit Alm. li. 2° sitit multũ: q2 caliditas illa multũ resoluit de humiditate oris stõi roꝛida.

ℭ 7ᵐ signũ. dixit Almã. famẽ tolerare non pñt. statim enĩ
resoluunt̃ si non datur cibus. Et resolutus trahit ab alijs
mẽbꝛis materias malas maxime colericas. ꝓpter quod di/
xit Alman. ꝙ ex fame accidit habẽtibus stomacũ calidũ
doloꝛ capitis: ꝛ vertigo ꝓpter fumos malos ab illis mal'e
materijs ad caput eleuatos: ꝛ eo ꝙ stõaci caliditas illas ma/
terias ebullire facit.

ℭ 8ᵐ signũ dixit Almã. dñs eius irascibilis ꝛ acutus. i. subi
tus est ꝓpter ebullitionẽ factã in sanguine a caliditate sto/
maci vicina coꝛdi. Et maxime acuit̃ ira eius tẽpoꝛe famis:
q2 tunc colera attracta moꝛdicat eum. vnde reddit̃ instabi
lis iracũdus non sufferẽs gesta ꝛ verba alioꝝum.

Signa autem naturalis complexionis stomaci
frigide sex ponuntur.

ℭ Primũ

¶ Primũ dixit. G. in tegni: fridus natura vẽter appetere q̃dez bonus. i. fortis ⁊ multi appetit⁹: non tñ pro corpis vtilitate bon⁹: qm̃ si tali appetitui satisfieret corpus inde dãnuz ꝯsequeret̃: q2 digõ in eo non correspõdet appetitui. Est. eniz dixit Auer. 4° colliget eius appetit⁹ excedẽs. Et Aui. dixit. in appetitu ei⁹ nõ est diminutio. sup. sed augmentuz. Nã frigiditas nãlem stomaci hũiditatẽ exprimẽdo ipsum inanit vltra inanitionem quã in eo faciant venarũ ora sugẽtia: vñ maiorẽ necessitatẽ restauratiõis ponit. Addit etiam frigiditas inaniẽdo in ꝯfractionẽ partiũ: ⁊ sic in sensuz: vñ vehemens consurgit appetitus.

¶ 2ᵐ signũ. dixit Gal. stomac⁹ frigidus est digerere malus. ꝑpter quod dixit Auer. cõueniũt ei cibaria subtilia: grossa vero in acetositatem conuertit.

¶ Dixit. A. in digõne eius est diminutio: q2 non digerit nisi subtilia ⁊ leuia cibaria. grossa võ cõmutare nõ põt: naz ad bonã digõnem ciboꝝ grossoꝝ multa exigit̃ caliditas: vt sit ꝓportionata resistẽtie transmutatiõis ipsoꝝ.

¶ 3ᵐ signũ huius venter est acide eructuans. Et seq̃tur ad hoc scõm signũ. Nã eructuatio. vt infra suo patebit caplõ. causatur a diminuto calido: quale est calidum stomaci nãliter frigidi. Et ista eructuatio acetosa quãdo dñs stomaci naturaliter frigidi cibis difficile mutabilibus vescit̃: prouenit qui non suo ꝓportionantur calori.

¶ 4ᵐ signum. dixit. G. cibis ⁊ potibus gaudet frigidis. Unñ d. A. q̃ cibos frigide cõplexionis melius recipit: non quia ille melioretur: sed quia cum maiori auiditate illos appetit ⁊ recipit: quia eis conseruatur.

¶ 5ᵐ signũ. dixit. G. calidis nõ ledit̃ tẽpato vsu. sup. sꝫ iuuatur: q2 p ea reducit̃ ad tẽpamentũ. hoc qdẽ signũ dedit. G. itel ligi p id qd̃ dixit: ꝯsilr in stõ calo: sicut ẽt itelligi dedit q̃ sicut stõus calidus q̃uis letet̃ cibis ⁊ potib⁹ calidis: ab ipsis tñ ledit̃ imoderato vsu. Ita ⁊ frigidus q̃uis fridis gaudeat: ledit̃ tñ imoderate vtens eis. vt ẽt dixit Almã.

¶ 6ᵐ signũ. d. G. silr ex frigidis extrinsecis ei occurrẽtibus nõ fert diuturnã dispõnez siue approximationẽ. i. sine lesione: sicut neq3 etiã calidus sine lesione nõ fert calidoꝝ approximationẽ longã. Q̃uãuis tñ stõus fridus ⁊ calidus ledat̃ a similib⁹ imoderato vsu. nõ tñ eis equalr ledunt̃. Supposita nãq3 eq̃litate lapsus plus ledit̃ stõus fridus a frigidis q̃ calidus a calidis: q2 caliditas est magis amica nãe q̃ frigiditas: friditas võ magis inimica: q2 opponit̃ calido nãli: ⁊ inq̃tuz calidũ est: ⁊ inq̃tuz nãle est. Non aũt sic est de caliditate: que non opponit̃ ei nisi inq̃tum naturale est.

Naturalis võ cõplonis stõaci sicci signa ponũtur septẽ. ¶ Priᵐ ẽ. dixit. G. i tegni. q̃ dñi huius cõplõnis velociter sitiẽtes fiũt: q2 a parua cã iducente sitiunt: ⁊ a magna ẽt puo agente tpe: q2 pauca exñs ei⁹ humiditas rorida: ⁊ facilis resolõnis cito a q̃cunq3 cã ꝯsumitur. Unñ. d. A. q̃ in eis sitis multiplicat̃ in ꝯsuetudine. i. frequẽter sitiũt. ac si ex ꝯsuetudine frequẽter bibere habeant. Unñ ⁊ Auer. dixit. stõus siccus cognoscit̃ p multã sitim.

¶ Scõm signũ dixit. G. ⁊ Auer. q2 eis paru⁹ sufficit pot⁹: ⁊ iõ dixit. A. q̃ ꝯtentus remanet in pauca pot⁹ q̃titate: q2 sua discrasia a parua cã inducta vel paruo agẽte tpe cito a suo ꝯrio tollit̃: ⁊ cito ad suam redit nãlem dispõnem. puo igit̃ ꝯtentus est potu: q2 sufficiẽs est illam puã malã discrasiam remouere: ⁊ ipse vlteriori potu nõ gaudet: q2 statiz q̃ redit ad dispõnem nãlem appetit sicca non humida.

¶ Tertiũ. n. signũ est vt dixit. G. q̃ grauant̃ ampliori potu: q2 dixit Auer. qñ nimiũ recipit potũ fiũt in eo fluctuationes: ⁊. A. dixit. q̃ aduenit ei nausea ex q̃titate nimia pot⁹: q2 fluctuat in eo: ⁊ ascendit in fluctu ad supiora stõaci: vñ nauseat. Omni tñ stõ accidit q̃ ampliori grauet̃ potu: ⁊ q̃ in eo fluctuet: sꝫ hoc p ampli⁹ accĩt stõ sicco: ipse. n. plus grauat̃ sub q̃titate pot⁹ sũpta q̃ alij grauent̃ ex eadẽ. ⁊ maxie grauat̃ q̃titate potus. q̃ stõus hũidus nõ grauaret̃: ⁊ nõ ẽ hoc: q2 ãplior põt⁹ ei nocet: ãĩmo ei iuuatiuũ existeret redu cẽdo ipm vsus tẽpamẽtũ: sꝫ grauat̃ eo q̃ moleste fert ipsũ: q2 est ꝯ suũ appetitũ nãlẽ q est ad sicca. Et hoc de cã nõ amplectit̃ neq3 circũdat ipm: quare fluctuat ⁊ supnatat: quare nauseat: ⁊ aliquãdo euomit potum illum.

¶ Quartũ signũ dixit. G. q̃ cibis gaudet sicciorib⁹. Dixit. A. est recipiẽs cibos plñe siccitatis meli⁹. gaudet. n. assis subfrixis: q2 ab eis ꝯseruat̃: ⁊ contristat̃ elixis ⁊ hũidis: q2 ab eis ducitur extra naturam suam.

¶ Quintũ signũ est: q̃ q̃uis hũidis tristet̃: ab eis tñ nõ leditur moderato vsu: sed reducit̃ vsus tẽpamẽtũ: sicut q̃uis auide sicca recipiat ab eis tñ ledit̃ imoderate vtens eis.

¶ Et hoc ponitur pro sexto signo. Et cã eius est similis ei q̃ posita est in stomaco calido in simili signo.

¶ Septimum signũ. dixit Alman. egestio sicca erit. Et hoc ꝑpter supfluuz vsum siccoꝝ ⁊ molestiã humidoꝝ: ⁊ q2 cõplexionalis siccitas est cã exiccationis.

Naturalis vero complexionis stomaci humide signa sunt septem.

¶ Primũ ẽ. dixit. G. i tegni: q̃ ñ sitiẽtes fiũt talẽ stõz hñtes. Cognoscit̃. n. hũidus stõus. dixit Auer. a pauca siti. ⁊. A. dixit. sitis ei⁹ est pauca. nõ. n. exiccat̃ facilr talis stõus i suo hũido rorido: ⁊ nõ nisi a magna cã cũ hẽat de ipso copiã.

¶ Scõz signũ ẽ: dixit. G. ãpliorẽ hũiditatẽ. i. potũ vl ẽt vsũ brodialiũ ⁊ alioꝝ hũidoꝝ humectantiũ nõ moleste ferũt. imo dixit Auer. hic stõus appetit hũida. dixit. A. q̃uis sitis sit pauca sunt cũ tolerãtia pot⁹ plñi: q2 plm potũ appetunt.

¶ Et ex hoc seq̃tur tertiũ signũ: ⁊ est q̃ multo potu. dix. A. est ei securitas a nausea. q2 non moleste. sed auide recipiũt ipsum: cuius auiditate stomach⁹ bene corrugatur ⁊ amplectitur ipsum: quare non fluctuat in eo nec supnatat: quare neq3 nauseam facit neq3 vomitur.

¶ Quartũ signũ est: q̃ q̃uis imoleste recipiat ampliorẽ potuz: ab eo tñ ledit̃ imoderate vtẽs. Et tunc lesus. dixit Al. ducitur: vt nauseaz cito patiat̃ ⁊ vomitum.

¶ Quintuz signũ dixit. G. cibis gaudet hũidiorib⁹: recipit eni dixit. A. cibos hũidos meli⁹ ⁊ auidi⁹: q2 ab eis ꝯseruatur. ideoq3 tristat̃ assatis ⁊ frixis ⁊ letatur elixis.

¶ Sextũ signũ. dixit Al. est q̃ multitudo saliue ab ore eius ꝓfluat ꝓdiens ex stõaco in os. Et est eius saliua fluida sine sapore que ẽt adiuuat ad paucitatem sitis.

¶ Septimũ signũ. dixit Almã. cito patit̃ scotomiã: ⁊ vertiginẽ ꝑpter multitudinẽ vaporũ eleuatoꝝ ad caput ab humiditate qua auide se replet.

Signa quoq3 cõplonũ stõaci nãliuz cõpositaꝝ sũt: dixit. G. in tegni cõposite discrasie nãlis stõi cõgnitio habet̃ p signoꝝ simplicũ cõpositionẽ. Unñ cale ⁊ sicce cõplonis nãlis stõi cognitio hi p cognitionẽ signoꝝ ambarũ ipsaꝝ sil̃ cõbinataꝝ. ¶ Scias tñ q̃ si in altera cõplonũ cõpositaꝝ fuerit aliqd̃ signũ: qd̃ nõ ꝯueniat alteri cõponẽti: tũc illud signũ in cõposita erit remissi⁹ q̃ sit ipsa icomposita. v. g. sitis est signũ sicce ꝯplonis stõi. si igit̃ cõponat̃ sicca cũ frida cui sitis p se nõ ꝯuenit: tũc in ipsa ꝯposita sitis aderit: sed remissior ea que est in sicca cũ eq̃litate actiuaꝝ.

¶ De mala cõplone stõaci: causis ⁊ signis. ⁊ cura. in gñali: ⁊ de iuuantibus ⁊ nocentibus stõaco. Cap. iiij.

Ala cõplexio stõaci: vt dictũ est aliqñ est pura sine mã ⁊ aliqñ non pura. sed cũ mã. Et vtraq3 aut ẽ simplex aut cõposita. Et simplex est aut calida: aut frigida: aut sicca: aut hũida. Et ꝯposita erit aut calida ⁊ sicca: aut calida ⁊ humida: aut frigida ⁊ sicca: aut frigida ⁊ hũida. Et tam simplex q̃ cõposita aut est similis cõplexiõi naturali ipsius stomaci: sicut cũ stomaco naturaliter calido supuenit mala cõplo calida. Aut erit ei dissimilis: sicut cũ stõaco calo supuenit mala ꝯplo frigida. Unde. A. ait. plurime egritudinũ stomaci sunt frigide,

Et frigidarꝫ nõ puraꝫ frigidar: ꝛ maxime flegmatica. vt plu
ries stomaco dominatur. Ait enim Aui. plurimũ quod in
stomaco continetur est flegma.

Cause malaꝫ cõplonũ stomaci in gñali spãles similes
sunt causis malaꝫ cõplonũ alioꝫ mẽbroꝝ: ꝛ de
quorum dispõnibus in pcedentibus sermonib⁹ dictũ est.
¶ Dixit. A. malitia cõplonis in stõaco qñqꝫ fit ex causis
extrinsecis: sicut calore frigore ꝛ omni alia extrinseca cã in-
tus vel extra approximati alterãte stomacũ ad pter nãꝫ nõ
imediate: qꝛ mediãte aliquo mẽbroꝝ cõicantiũ ei ppinquo
vel remoto. Inter quas extrinsecas cãs hec: que ex dispõni
bus ciboꝝ sumunt ꝛ potuũ maxime pprie existũt. Et fit di
xit. A. qñqꝫ ex causis itrinsecis vel hũoribus malis in ipso
gñatis vel ad ipm descẽdentib⁹: aut ab alijs fluẽtib⁹ mem
bris: vel mala cõplone seu qcũqꝫ alia dispõne mala alicu-
ius mẽbroꝝ stõaco cõicantiũ cũ puenit ad stõacũ pura vel
cum mã alterãs ipsum ad id quod pter naturã.

Signa qdem generis sunt pmutatio opõnũ stomaci
oium vel qrundã seu alicui⁹ eaꝝ fm ablationẽ
diminutionẽ vel corruptionẽ. Uerũtñ corruptio earuꝫ fm
plꝰ malaꝫ signat cõplonẽ calaꝫ: ꝛ fm min⁹ fridã: sicut ab-
latio ꝛ diminutio fm magis signãt cõplonẽ malã fridã:
ꝛ fm min⁹ calidã. Sed de his patebit clari⁹ in capitulis le
sionũ eaꝝ inferi⁹. ¶ Inqt Gal. 7° tera. imutatio cõplonis
ex calido frido sicco vel hũido pducit ad defectionẽ opõnũ
mẽbri cuius facta est pmutatio. Et iõ illa opõnũ pmutatio
tãqꝫ effect⁹ suaꝫ iducit ad eẽ cãm. s. malã cõplonẽ. Et de si-
gnis ei⁹ est q pcessit aut adest aliq cãrũ male cõplexionis.
¶ Scias q mala cõplo cala: ꝛ mala cõplo sicca simplr ꝛ cõ
posite pure: ꝛ cũ mã qñqꝫ pducũt ad ethicã se. Unde dixit.
A. ca° de signis male cõplonis stõi cale. qñqꝫ associat ma-
le cõploni cale stõaci. sup. ẽt ꝛ siccere: ꝛ maxime si cõposite si-
mul fuerint se. ethica ꝯsumẽdo hũiditates corpis substãti-
ficas: ꝛ bonã digõnẽ fieri phibẽdo. vñ ꝛ inutricatio seqt.
Mala vo ꝯplo stõaci calida ꝛ hũida sepe pducit ad febres
putridas. ¶ Et mala cõplo ei⁹ frida ꝛ sicca reddit corpus
sile senectuti: imo ad ethicã senectutis pducit p viã indigõ-
nis i nutricatiõis: ꝛ sic ꝯsumptiõis ꝛ pustionis hũiditatis
toti⁹ corpis. Mala quoqꝫ cõplo frida ꝛ hũida sepe pducit
ad lienteriaꝫ. Et dixit. A. malitia cõplonis frigide stomaci
qñqꝫ pducit ad hydropisim. s. indifferẽter cuiuscũqꝫ spẽi ꝛ
ad iliacã. sup. vel colicã vẽtosam. s. vel flãticã. Et qñqꝫ pdu
cit ad sodã vẽtosaꝫ ꝛ tinnitũ: ꝛ siliaꝫ: ꝛ hoc p viã indigõnis
ad quã multa ad caput seqtur effumatio.

Cura generalis malitie cõplonis stõaci pure sine humo
ris vitio duplici pficitur instro. s. dieta ꝛ potione
Et dieta qdẽ his pficitur canonib⁹. s. vt vitẽtur quecũqꝫ di
cẽda sunt gñaliter obesse stõaco. Et afferant dicẽda iuuan-
tia. Et qꝛ tã nocẽtia qꝫ iuuãtia in hoc dicẽda. ca°. multipli-
cia sunt: ꝛ varia erit in pticularib⁹ curis attendendũ vitare
ex his quecũqꝫ illi speciali egritudini curãde nocere vide-
buntur: ꝛ afferre que illi pdesse cognoscent. ꝛ dixit Gale. 8°
mẽmir. ca°. viij. Cũ sint passiões que circa stomacũ multe
ꝛ diuerse: ꝛ fere plurime fiãt ex indigõne: omni conamine
puidendũ est: vt digestio bona fiat in omni stomaci passio
ne. Et si aquarũ aut aeris malitia fiat: vt maxime contingit:
ingeniatio fiat illas pmutare: vel pmutare patientem. Et si
in causa fuerint non consueta cibaria auferant. Et si mul-
titudo cibi dimittantur ipsa. Et vir lꝫ ab eis cauere ex qui-
bus suspicati fuerimus q accidat.

¶ Ponã ergo prius fm ꝯsuetudinẽ meã pmo gñaliter nocẽ
tia stõaco. deinde subiungã ei gñaliter iuuatiua pcedendo
p sex res non nãles. ¶ Dico ergo q stõaco nocẽt aer gros-
sus hũidus paludosus inuẽtatus. Et aer fetidus inspirat⁹
ꝯturbat stõacum. ¶ Et accñtia aïe oia nãm ab actu digõ-
nis distrahẽtia siue p ipsa spũs nimiuꝫ ꝯculcet iterius: siue
exteri⁹ nimiũ expendat. ¶ Et somnus multũ plurus qꝫuis

Nociua stõaco ex rebus nõ nãlibus.

eo deterior fit supflua vigilia. somnus statim post cibũ fact⁹: ꝛ
ꝛ maxime accubitu resupino. ¶ Quies longa ꝛ ociũ diu-
turnuꝫ: qꝫuis magis eo exercitiũ forte: ꝛ mot⁹ plimus ma-
xime supra cibũ: ꝛ fricatio silr fortis: ꝛ balneũ aque dulcis
mollificat stomacũ. Uñ multũ opꝫ stomacũ custodire in il-
lis q balneant in eo: inungẽdo ante balnei introitũ stõacuꝫ
cũ aliquo oleoꝝ ꝯfortantiũ ipm: ꝛ supponẽdo sacellũ silr
eius ꝯfortatiuũ: quẽ ligatũ teneat qꝫdiu in balneo steterit.
¶ Cibi aũt gñalr nocẽt stõ qcũqꝫ sũt difficilis digõnis tar-
de imutationis ꝛ tardi descensus: siue sint tales ex mõ subẽ:
siue ex mõ qꝫtitatꝫ seu qlitatꝫ: siue ex mõ pprietatis vl icõsue
tudinis diuersitatis ordinis tpis: siue numeri. Et cibi oẽs
vẽtosi inflatiui extẽdẽtes stomacũ: ꝛ q multe sunt vnctuo
sitatis remollitiui ei⁹. Et q facile in eo corrũpunt: ꝛ vniuer
saliter oẽs cibi cacostomaci nocẽnt stõaco. Et cacostomaci
dñr esse 2° dinamidioꝝ: quecũqꝫ malũ ꝛ fastidiosuꝫ reddũt
stõacuꝫ. ¶ Sũt aũt cacostõatica ex aialib⁹ anas. dixit Ser.
q grauat stõacuꝫ. Et anser. vt dixit Isaac in dietis. Et caro
gruũ: ꝛ silr oium auiũ hñtiuꝫ lõga colla: ꝛ in aqs degẽtiũ.
Et aues rapaces quaꝝ carnes. dixit. A. abhorret stõus. Et
oia qdrupedia antiq senectẽtia siue domestica sint siue silue
stria: ꝛ extrema ꝛ cutis ꝛ cauda fꝫ Auer. ꝛ oia iteriora eo-
rum exceptis vẽtrib⁹ ꝛ epatib⁹ pinguiũ gallinaꝝ: ꝛ maxime
autẽ cerebrũ. vt tertio Alman. ipm enim inolutũ facit sto-
machuꝫ. Cor quoqꝫ splen. pulmo. itestina renes pter faci
lem eoꝝ corruptionẽ stomaco nocẽt. ¶ Et butyri assidua-
tio fm Ysaac in dietis. Auer. tamen dixit de butyro cocto.
¶ Et caseus. vt dixit Sera. fm dyasco. A. dixit salit⁹ ꝛ nõ
salitus. ¶ Notant tñ qdam q caseus medi⁹ inter siccuꝫ ꝛ
recentẽ in fine mense in parua qꝫtitate sumpt⁹ stomaci os
corroborat: ꝛ satietatẽ ex dulcibus ꝛ vnctuosis in ore sto-
maci natantib⁹ pueniente aufert ꝛ fastidiũ. Cibũqꝫ ad stõi
fundũ deponit. ¶ Recocta ãt min⁹ est stõaco nociua qꝫ ca-
seus. ¶ Oua quoqꝫ nõ recentia: ꝛ quecũqꝫ in decoctiõe du
ra fiunt stõaco nocent. ¶ Et pisces: qꝛ corruptiõi sunt apti
pcipue lacunales ꝛ bestiales anguille cancri: ꝛ gamberi: ꝛ
ostracosi oẽs pisces. Caro tñ sepie cum suo nigro comesta
stomachũ corroborat defectũ pter humiditatis multitu-
dinem: ꝛ caro limaciarũ eustomatica est: ꝛ caro antij ꝛ ma
rini ꝛ terrestris est stomaco bona: ꝛ ventrẽ molliẽs ꝛ vrinaꝫ
pnocãs. ¶ Panis quoqꝫ de tota farina. panis surfurace⁹
panis opirus nõ bene coct⁹ a corticibus duris: ꝛ cõbustis
nõ mundus. Panis de seminib⁹ minutis. panis subcineri-
titus vel istiualis coctus pinguedine vel oleo ipastat⁹ car-
nibus salitis vel caseo mixtus ad decoquendũ amiduꝫ. sa-
uich triticeum crustepultes: ꝛ alia de pasta cibaria queqꝫ.
¶ Cicera non fracta: ꝛ que nõ liquescunt in decoctione vel
saltẽ non bene tenerescũt. ꝛ faseoli pprie ꝛ lentes nõ excor
ticate: ꝛ omnia semina que nõ matura comeduntur cruda
vel etiã cocta: ꝛ lupini dulcorati ꝛ non dulcorati digestiõi
resistunt: ꝛ stomachũ fatigãt ꝛ defectãt. ¶ Et oia olea sto-
machũ mollificãt: ꝛ oleum maxime sisaminũ. vt dixit Hal.
ꝛ oleum amig. dixit. A. stomachũ grauat: ꝛ oleum nucuꝫ.
vt dixit Nico. ꝛ oleum de fisticis ꝛ pineis vt dixit Mes. in
antidotario. minus tñ malũ est oleum de oliuis. dixit. A. ꝛ
maxime onfacinũ. ¶ Et oia ex olerib⁹ que ventrem molli-
ficant stomaco nocẽt vt attriplex sicut dixit Plin. lib. 20. ꝛ
bleta vt dixit. G. scdo alimentoꝝ. ꝛ maxime multus vsus
eius: ꝛ pprie stomacũ hñtibus sensibilẽ multũ. ꝛ blitis. i.
bleta siluestris. i. bletonce. vt dixit Auicẽ. 31ª tertij. ꝛ sicla
i. bleta cãpestris: vt dixit Alman. ꝛ volubilis maior ꝛ mi-
nor ꝛ malua. vt Ser. fm dyas. ꝛ mercurialis. vt dixit Pli.
lib. 25. ꝛ spinachia: ꝛ caules etiã sunt mali stõaco: ꝛ ex alijs
herbis stõaco nocent absinthiũ ꝛ domesticũ ꝛ marinum ꝛ
pprie succus eius. ꝛ Ser. fm dyas. Mes. etiã ꝛ. A. ꝛ abro
tanuꝫ: vt dixit. G. 6. de simplici medi. ꝛ anetuꝫ vt dixit Al.
ꝛ. A. etiã auctoritate. G. ꝛ basilicon. vt. G. 2° alimentoꝝ ꝛ

dixit Pli.lib.20.ozimū cōe nocet stō.ꝛ Sera.ſm.G.dixit. q̄ est cib⁹ malus grauis digōnis:ꝛ maxime nō bene coctū nocet stō.vt Sera.ſm humain ꝛ ozimū fluuiale.dixit. A. ꝓprie folis ei⁹ stōaco nocent.ꝛ cētonicū siue santonicū vt. G.dixit.6° de simplici.ꝛ corigiola nocet stōaco ſm Alm. Et nasturtiū.vt Ser.ſm Dias.ꝛ poliū montanū:vt Sera. ſm dyas.ꝛ.A.dixit q̄ vir est malū:ꝛ scebea:vt dixit Sera. ſm.G.ꝛ sparagus nocet villis stōaci. Et qdā dixerūt appij oēs spēs ɔferūt stōaco:sed Ruffus dixit nō.imo qn̄qꝫ attra hunt ad stōacuꝫ hūiditates malas.℄ Et ex radicib⁹ nocēt stōaco pastinaca ꝛ baucie:qꝛ retardāt digōnem:ꝛ rafanida siue radix que comedit:vt dixit Jsaac.ꝛ Rasien⁹.vt dixit. A.ꝛ rapa maxime cruda.vt.G.2° alimētoꝝ:ꝛ paritarie radix vtriusqꝫ vt dixit Mes.ꝛ oia acrimoniā multā hn̄tia p̄cipue si cruda comedant:vt alleū maxie copiose sūptuꝫ:vt dixit Pli.lib.20.porrū:vt dixit Jsaac:ꝛ ꝓprie ɔsuetudo cibi ei⁹:vt dixit Ser.ſm dyas.ꝛ porrū vinee siue agreste ſm Gal.ꝛ.A.est deteri⁹:ꝛ cepe ꝛ ꝓprie sqlla:vt dixit hal.cruda comesta ꝛ bulbus siue scalēgia ꝛ cepe narcisci.℄ Et ex fructib⁹ nocēt stōaco citrullus.vt dixit Sera.ſm.G.ꝛ cucurbita:vt dixit Alm.ꝛ.G.ꝛ p̄mo alimētoꝝ:ꝛ.A.dixit q̄ gn̄at egritudinē stōi:ita q̄ ꝛ pueris ꝛ adolescētib⁹:ꝛ cucumer:vt dixit Jsaac:ꝛ Serap.ēt ſm mesrahac:ꝛ melon ſm Jsaac.minus tn̄ melonpepō:ꝛ ceresa:vt Pli.lib.13.ꝛ caro citri ſm.A.ꝛ rillocaracta hūida.i.recens: vt.A.ꝛ ficus recentes ꝛ sicce:vt Ser.ſm dyas.ꝛ ficus faraonis siue lupi siue immeir.A.ꝛ granata acetosa ſꝫ.A.ꝛ p̄sica tā armenica q̄ꝫ p̄coqua.ꝛ gerisinola ſm Auer.ꝛ iuiube:vt Ser.ſm hebē Mesuay.ꝛ mala imatura:vt dixit Jsaac.ꝛ de piris.dixit Ser.ſm dyas.q̄ in ieiuno sūpta nocēt.ꝛ dixit Jsaac.pōtica nocēt asperitate sua neruis stōi:ꝛ pira isipida debilitāt stōꝫ:ꝛ pruna sepe sūpta alba ꝛ nigra:vt dixit Ser.ſꝫ dyas. Jsaac ꝛ Mes.ꝛ nocēt ei iuiube ꝛ nespile:ꝛ grana pini nocent stō si non lauent aq̄ calore cuꝫ zuccaro nō comedant:ꝛ amigdale ꝛ auellane:ꝛ fistici si nō vltime masticent ꝛ nuces siluestre maxie nocent stō calore castanee fatigant stomacum ꝛ cappares salsi nocēt parū stōaco:vt Sera.ſm dyascoridem ꝛ oliue mature:vt Serapion ſm Diasco.ꝛ sinapis mordet stōacū:ꝛ baurach.dixit Aui.corrūpit stōacuꝫ. ℄ Tubera quoqꝫ ꝛ fungi ꝛ stomachū grauāt. Et quecūqꝫ ex toto idigestibilia sunt vehemēter grauāt stōacū sicut carbones teste ꝛ silia:ꝛ sicut ossa cerasoꝝ prunoꝝ vuarū ꝛ granatoꝝ:ꝛ silr cortex vuaꝝ ꝛ cortex ficuū:ꝛ quecūqꝫ ex artificio cū multa pinguedine cōdiunt.sicut arthocbzee berbeta adipata:ꝛ silia stōm lassaut:ꝛ subfrixū nocet ori stōaci ꝛ elisum fatigat stomachū debilē plus elisso.℄ Dixit Oribasius vina grossa.s.turbida:vt musta mala sunt stō. Vinum ēt acetosuꝫ:vt multū acerbū nociuū ē ei.℄ Dixit Gal.sup 2° regiminis acutoꝝ.cōmē.19.vinum aque multitudini p̄mixtuꝫ stomachū debilitat ꝛ mollificat:ꝛ vētositatē in intestinis gn̄at:ꝛ maxime cū in estate fuerit infrigidatū valde. ℄ Dixit Ras.5° ɔtiñ.stōac⁹ lesus debet euitare aquā grauē in potu sumere:ꝛ p̄cipue si passio fuerit in ore stōaci cuꝫ aqua ipsa infestet os stōaci aggrauādo ipm:q̄ si alia aqua nō fuerit p̄sens illa miscēda est cū vino:vt educat eā in breui.℄ Dixit Gal.7° tera.aqua tepida stomachū relaxat:ꝛ. A.dixit.aqua cal'a q̄uis mūdificet villos stōaci lassat tn̄ istrumēta digōnis. Aq̄ multū frida stōacū ꝑcutit:ꝛ ideo iussit hal.p̄mo practice aquā hauriri debere p̄ sex horas anteq̄ꝫ sumat. Aq̄ maris ꝛ similis:dixit Plini⁹:ꝛ ēt Auic.stōaco nocet.℄ De maxime aūt nocētib⁹ stōaco est nauseatiua sacietas.Dixit Aui.caplo de reb⁹ quarū vsu nocet stomaco plures egritudinuꝫ stōaci sequunt nauseatiuā satietatem.
℄ Ex reb⁹.n.maxime stōaco inimicis est repletio:ꝛ maxime cuꝫ ex varijs ꝛ diuersis replet cibarijs potib⁹ seu vinis. Et ꝑp illud nō augꝫ corp⁹ gulosi:qꝛ si non digerit cib⁹ eius:ꝛ maxime cū replet in nō sua hora aut ei incōsueta. Et nocet frequētatio multa eiusdē cibarij ꝛ appetitū ꝑuertit.℄ Dixit Aui.ꝓhibitio fecis ꝛ vētositatis.i.ab exitu cū nā querit illas expellere est maximi nocumēti:qꝛ qꝫ enim ascēdit per illud fex de reuolutiōe ad reuolutionē.i.intestinoꝝ ad supiora donec redit ad stomachū ꝛ ipedit ipm nocumento maximo. Et cōmouēt ēt inde accīitia:sicut ileos ꝛ ɔturbatio ꝛ casus appetit⁹. Et vētositas etiā retenta qn̄qꝫ ascēdit ad stōacū:ꝛ eleuat vapor ipsius ad ipꝫ ꝛ nocet vehemēter corrūpens illud qd̄ est in ipso.℄ Et de nocentib⁹ stomaco sūt ieiuniū:ꝛ tolerātia famis ꝛ sitis venaꝝ.℄ Et coit⁹ maxime supra cibū fact⁹ est ex rebus magis nociuis ei.℄ Et scias q̄ quecūqꝫ dicta sunt nocere stōaco maxie nocere inueniunt:si sumant eo inanito:ꝛ maxime in hora in qua excitat fames. Et p̄cipue in hac hora nocere inuenitur vinū potens acutū purū:ꝛ maxime si fuerit grossuꝫ aut ēt grossum ꝛ dulce.℄ Dixit enim Serap.ſm dyas.q̄ vini multa sumptio ꝛ p̄cipue nigri ꝛ grossi stomaco nociuū est valde: imo dicunt qdam q̄ tale vinum stomaco inanito sumptū ita vehementer nocet vt inter venena cōputetur.

De iuuātibus stomachum.

℄ Juuātia v̄o stomachū ꝛ ɔferentia ei sunt aer seren⁹ euētatus sed nō flātibus ventoꝝ agitat⁹ in actiuis tēperatus vel ad paruū declinās caliditatē.℄ Et stōacus qdeꝫ ꝛ estate ꝛ autūni p̄ncipio debilitat.sicut reliquo autūno hyeme ꝛ vere fortificat si a frigore bn̄ custoditus fuerit. Et ɔferunt ei odores grati.℄ Gaudiū moderatuꝫ:ꝛ non occupari circa agibilia mūdana ꝛ moderatio in motu:ꝛ qete sōno ꝛ vigilia.℄ Dixit Gal.in lib.de attenuāte dieta:ꝛ scribitur p̄mo ɔtinē.caplo p̄mo:si nutriēs habuerit in se aliquaꝫ stipticitatē ꝛ amaritudinē absqꝫ acuitate mitiū ɔfert stōaco.℄ Et Aui.dixit.cibi maxime ɔuenientes stōaco sunt illi in qbus est stipticitas ꝛ amaritudo sine acuitate ꝛ mordicatiōe. Verūtamē amaritudo debet eē pauca ne tollat cibi auiditatē eiusqꝫ delectationē:ꝛ stipticitas dꝫ eē amaritudie amplior: sed nō dulcedine:imo ea valde minor:dꝫ tn̄ esse tāta quāta ad bonū sufficit ɔdimentū:vt p̄ ipsaꝫ reddat cib⁹ saporosus siue simplex sit siue ɔpositus:ꝛ vt vniēdo stomaci substantiā ipsum ɔfortet. Ob hoc.n.stipticitas maxie in cibo querit:sicut ꝛ amaritudo aliqlis qua stōacus ab hūiditatib⁹ ei inuiscatis mundet ꝛ abstergat.ꝛ ɔferunt stōaco cibaria quecunqꝫ sunt facilis digōnis vētositatis ꝛ vapoꝝ non gn̄atiua:neqꝫ facile corruptibilia:de qbus maxime sūt panis de clibano similace⁹ bene fermētatus ꝛ coctus paꝝ salis hn̄s:ꝛ caro pulloꝝ:ꝛ auiū oium siluestriū facilis digōnis:ꝛ maxime caro p̄dicis.ꝛ ius eius ꝓprie qn̄ cū ea decoquitur citonium.ꝛ pulli colūbini iam volare incipiētes:ꝛ per seipsos cibuꝫ querētes caro annualis agni ꝛ castrati ꝛ edi: ꝛ vituli lactētis:ꝛ caro capriol. Et caro porci macra supra prunas assata in stomacis fortib⁹:ꝛ caro ɔculaꝝ. Ventres quadrupedū:ꝛ volatiliū p̄cipue pinguiū anseruꝫ.℄ Dixit Auer.2° colliget.caplo de iuuamentis mēbroꝝ officialiuꝫ. Opinātur antiqui q̄ stomaci volucrū prosunt stomacorū:sicut stomacus gallinarū ꝛ perdicum. Et in hoc omnes cōcordant auctores q̄ pellis intrinseca ventriū gallinarū ꝛ auiuꝫ:ꝛ maxime struthionis a ꝓprietate confortat stomachū:ꝛ confert dolori ei⁹.℄ Et de granis confortāt stomachuꝫ risuꝫ:ꝛ panicū:ꝛ lentes excorticate:aut p̄ma ꝛ secunda aqua decoctionis earuꝫ proiecta.℄ Et de fructib⁹ numerauit azarauius lib.26. Citonia.poma.ꝛ pira.supple ꝛ sorba ꝛ mirtili ꝛ nespila pauca. De piris dixit Rabi in vigesima ꝑticula suorum afforismo.piruꝫ corroborat stomachum. Et succus eius factus acetosus corroborat stomachum corroboratione miraculosa. Et de pomis dixit Galenus secundo alimētorum.q̄ antiqua idest reseruata post collectionē pontica siue stiptica sumpta statim post cibuꝫ conferūt stō.Dixit Aui.si est cum caliditate, aut hūiditate. Jsaac dixit.ꝛ ēt acetosa. Et dixit Azarauī⁹.ex eis sūt oliue ꝛ cappares i salso ɔdite.s.de aceto. Et castanee dulces recē

tra.s.pauce.et simili.de quibus dixit Rab.ubi.s.pistachij pro
pietas e roborare stom. Et corticu exterior ipsorum decoctio
confortat stom. Et pinee ut supra rectificate confortant stom. Et
granata dulza et etiam muza. Et uva acerba corroborat stom.
Et dixit Gal.in.2.alimentorum.et scribitur 5o contin.i vuis passis
dulcibus est confortatio faciens ad stom et mundificatio mode
rata:et iccirco cura ista.i.cum eis mitigat:quod fuerit in sto de
punctione modica. Nam si punctio fuerit multa opus est ad ma
gis confortantia.et passule quidem stom confortant si comedantur in 2o
mensare carice pauce:et fructus rubi et fructus letisci. ¶ Et ex
herbis sto convenientibus sunt menta et mellissa. Et dixit Ga.i 6o
de simplici.apium custom est:et spagi pauci boni sunt sto:mul
ti vero nauseam faciunt. Et basilicon confortat stom:et proprie os eius
et inflationes eructuande dissolvit:et proprie semen eius cum vino
sumptum. Et ex confortantibus ipsum sunt thimus nepita ysopus herbat
et ruta similiter facit:et origanum excitat appetitum et ventositates stomachi
dissolvit:et endiuia proprie silvestris confert sto.dixit.G. come
stio succulorum sive extremitatum alselcera sive vitis albe in
primis cum elevantur a terra confortat stom cum sua stipticitate. ¶ Et
ex radicibus numeravit Azara.rapos conditos in sulcio de ace
to:et enule a proprietate confortat stom:et proprie radix eius quando sicca
tur:et siccata infunditur in aqua donec possit teri.et trita ponitur in
rob et bibitur cum eo.et melongiana solidat et corroborat stom.
¶ Et ex potibus convenientibus sto est vinum ponticum odoriferum et
aqua ferrea. ¶ Et de conferentibus sto est moderata repletio cibi et
potus que non producit appetitus satietatem:sed derelinquit in aia spem
eius adhuc vigentes. ¶ Dixit. G.super 1o epidi.et scribitur a
Rabi.in 9a partic.afo.eius.oportet specialiter:ut sit ciborum quanti
tas temperata quantitate determinata:et non gravet stom.sup.
neque inflet. Et de iuvantibus sunt:ut cibus sumatur et potus
cum excitatur desiderium vero:et maxime si excitatur in hora con
sueta:et sit superfluitatum bona expurgatio:et coitus remissio.

Cura vero generalis potionis instrumenti discrasijs stomachi similiter du
plex est.s.prohibitio medicinarum nocentium ei:et ap
proximatio iuvantium ipsum. ¶ Et de nocentibus quidem.dixit. G.
6o de simplici medi.et scribitur 5o contin.est omnis succus amarus
in quo non fuerit mixtio stiptici:et maxime nocivus est ori eius si
cut succus edere:et arthemisie.s.cuiuscumque speciei eius:et omnes me
dicine acuitatis multe pungitive:sive mordicative sto male
sunt:et precipue ori eius. ¶ Dixit. A.omnes medicine solutive.s.
exoluendo:et precipue scamonea et esula:et omnes que abhomina
tionem faciunt et vomitum provocant in sto nocent. ¶ Dixit Oriba
sius.h sunt mala sto.s.granum Mar.i.iuniperi. Quidam tamen
dixit quod fructus iuniperi maturus confortat stom cum vino sumptus.
Et camomilla.s.maior.i.cotula:et maxime granum sacin.i.
agni casti. Et semen canabis et lilium:et semen lini lassat stom:et
succus absinthij.s.domestici et silvestris sive marini.ut etiam
voluit Ser.secundum Dias.et Ga.et similiter succus abrotani:ut.G.6o
de simplici et aloes etiam:ut dixit Mes.et asa secundum Ser.et.A.sto
nocet:et grana been valde nocent secundum Ser.et Mes. et carta
mus est ei malus:et caseat lac in eo:et coloquintida. ut dixit Ser.
secundum Dias.et etiam Mes.et cuscute multus usus.dixit Ser. stom
gravat.et ebuli succus similiter:et sansucci sto nocet:et euforbium
secundum Ser.stom ulcerat:et fenugrecum secundum. G.sto nocet.et hora
mich secundum Mes.et dixit Pli.lib.27.quod radix filicis sto inutilis
sima est. Et grana cherue valde relaxant stom secundum Ser.et lac
ticina sine rectificatione.dixit Ser.secundum abix.stom destruunt:
rectificata autem minus nocent. Et Mes.dixit.mezereon noce
re sto:et similiter laureolam. Et dixit de nocentibus sto est sene et sera
pinum et Serpentaria:et sisami semen:et oleum etiam pro alimentorum sto
evertit. Et dixit Mes.yreos nocet sto et turbith etiam.et dixit.
G.sicut 5o scribitur contine. quando in passione stomachi necessarius est
usus narcoticorum vitanda est mandragora:quia cortex eius sto a
proprietate nocet. et puto quod. G.intellexerit in sto frido et morbis
eius fridis:eo quod ibidem auctoritate. G. Raf. posuit unum re
medium cum radice mandragore confectum sto conferre:quod etiam Raf.con
firmavit et ponetur inferius capitulo de fastidio stomaci.

¶ De medicinis autem sto iuvantibus.dixit. G.in lib.de attenuati
one dicte:et scribitur a Rabi in 21a partic. Medicine que in
caliditate et siccitate sunt temperate pre alijs medicinis sto bo
ne sunt:sicut sunt rami rubi et rami vitis:et dixit omnes medi
cine stiptice secundum magis sunt sto bone:quoniam cum ut scribitur 5o
contin.cap.pre.maior pars passionum stomachi fit ex humiditate fa
cta sunt stiptica cum multo iuvamento eius:sed cum in maiori parte
stipticorum sit friditas opus est:ut cum eis misceantur calefacien
tia.ideoque maior pars medicinarum que certificate sunt per experientiam
iuvamento stomachi componuntur ex calefactivis et stipticis:et fortas
se hoc fuit motivum methodiacorum qui solum cum calidis stipticis
stom corroborabant:ut patet 7o theo. ¶ Maxime autem medici
ne sto conferentes ponuntur esse iste ex eis que inferius sumuntur.s.
mastix. Dixit zoar.experientia novi et bibere decoctionem ma
sticis preservat ab egritudinibus stomachi et epatis. Et Dias. dixit
mastix eustomaca est:et ventris defectum corroborat:et ad infla
tionem eius iuvat absque molestia. Et folium et gariofili. Et cina
momum:rectificat.n.omnem putrefactionem stomachi:et relevat omnem
virtutem eius corruptam:et omnem fumositatem humorum corruptorum i
corde nardus. Verum folium confortat stom:et epar plusque nardus
et macis et nuxmus.stringit.n.sto:et aromatizat eum:et aufert
fumositates et folia citri et flos et cortex eius. ¶ Et dixit Raf.
quod xiloaloe est utilissima rerum friditati stomachi:et purgat illud quod
est in eo de humoribus per mirabilem proprietatem. Et Avi.dixit.
dosis eius fit.3.i.5.corroborat.n.stom et malos corruptos ex
pellit ab eo. ¶ Et piper longum.dixit Raf.est de melioribus re
bus sto frido:facit facilem cibi descensum:et prohibet tortiones
et ventositates:et post piper longum est piper album:nigrum autem non
sic. ¶ Et nihil confert sto plusquam cardamomum:et de conferentibus
sto sunt cubebe:et crocus:quamvis crocus deijciat appetitum:spica
nardum et calamus aromaticus. Et zinziber confortat stom et de
siccat humiditates eius:et quod accidit in eo ex humiditate ex come
stione fructuum. Et zedoaria confert doloribus stomachi ventosis:et
spodium confert ei. Et mirabolanorum omnes species confortant stom et
preparant ipsum sicut coriun:et mollificationem eius removent. Et
scoria ferri similiter. ¶ Et reubar.confortat stom et debilitati eius
confert.et galanga confert ei cum proprietate:et confert ei aloes lotum
et herba absinthij et syrupus eius:et est.n.medicina mirabilis:et
squilla confortat stom:et acetum eius. Et zuccarum est bonum sto in
quo non generatur colera.et corallus secundum omnes auctores confortat
stom bibitus:et meri etiam cum proprietate:et etiam ab extra ad collum in
spensus:ita ut tangat stom.et smeragdus.dixit Rabi in.22.
partic.appensus:et etiam in ore retentus:et etiam delatus in anulo
corroborat stom. ¶ Et de confortantibus sunt exterior cortex
citranguli. Et ameos secundum A.et ambra secundum Aver. Et radix
omnium specierum apij.dixit Sera.secundum mesabac. Verum secundum Ga. apium
domesticum est magis conferens sto:et magis delectabile eis om
nibus alijs speciebus:et blacte bisantie conferunt ei proprietate sua.
Et ciperi.ut Serap.secundum hebe Mes.et bibiti et emplastrati.
¶ Et de confortantibus stom sunt rose.ribes.berberi.rubus
arilli uvarum grana granatorum:ypoquistidos:mirtus acatia:san
guis draconis:balaustia:psidia:et mirra mumia storax sicca.
sumach. Amomum... calamentum bettonica:et
alia que in particularibus curis discrasiarum stomachi dicentur. ¶ Et
ex simplicibus possunt multa composita fieri intus:et extra ap
proximanda. Et quomodocumque administretur debent esse actu ca
lida vel frigida secundum quod requirit dispositio stomachi:non autem tepida.
¶ Dixit Gal.8.tera.exsolvunt omnia tepida robur ventris. Et
similiter 13a tertij.dixit Avi. Que tamen actu frigide administrate
sunt non debent administrari sub gradu intenso sed remisso
quoniam intensa actualis frigiditas robur stomaci deijcit. ¶ Et
canon quidem generalis dictus in sermone 1o pre tractatu quod canon in
cura malarum discrasiarum purarum est in contrarium alteratio in cu
ris malarum complexionum stomaci modificandus est ca
nonibus infra dicendis. Unde dixit Mes.primo de rectifi
catione medicinarum capitulo de debilitate stomaci post
purgationem. Medicine stomaci non sint expoliate:et va
cue

Rami et
...
...

De medi
cinis sto no
centibus.

De medi
cinis iuvan
tibus.

cue a rebus ꝯfortatibus ſpm. Etiã ẽt ſupra patuit. Et ꝫo ar ẽt dixit. nõ ſit tua medicina ꝑuata aliquo modicũ ſtipticitatis bõte ⁊ ſubtilis aromatizationis. Et ſi fuerit i ipſa aliqd amaritudinis: ſicut eſt amaritudo roſ. erit bonũ valde. ❡ Et medicine qdẽ ad ſtõꝫ ꝑ iterius ſũpte nõ egẽt ꝑmixtione medicinaꝝ v̇tutẽ ipſaꝝ ad ſtõm deferẽtiũ: qm̃ ipſe ad ipꝫ ꝑ deueniũt. Egẽt tñ vt ꝯuenienti tꝑe i ſtõ retineant̃: vt agere poſſint. Et ꝓp hãc cãm ꝓhibetur poſt ipſaꝝ aſſumptionẽ potus: q ipſas extra ſtõm labi faciat: ⁊ date i forma ſicca melius dant̃: ⁊ ſi i forma ſyrupi exhibeant̃ ſine aq̃ ꝑmixtione exhiberi debẽt: vt nõ cito v̇tus eaꝝ a ſtõ decẽdat: ⁊ ad alia trãſeat mẽbra nõ indigẽtia ea. Ad hãc. n. intẽtionẽ ꝯuenit cũ eis medicinas ꝑmiſcere q̃ eas in ſtõ morari faciãt donec opationẽ ſuã expleant. ❡ Et qꝛ nã ſtõi: vt. ſ. multi ẽ ſenſus ⁊ ꝑcipue os eius: expedit: vt medicie auxiliãtes ei nõ ſint excellẽtis q̃litatis ẽt ſi lapſus ei⁹ excedẽs fuerit: ne ſi fride ſint ei⁹ innatã caliditatẽ extinguãt: max̃ cũ. vt. ſ. ſit mẽbꝝ neruoſũ cui exiſtit itẽꝝ fridũ inimicũ: ⁊ ſi calide multũ ſint ipſuꝫ acuitate ſua nõ mordicẽt nꝫ caliditatẽ ei⁹ innatã ḋbilẽ reſoluãt: ſꝫ q̃ꝫ multũ meli⁹ ẽ: vt tẽpate exiſtãt vel ſaltẽ infra gradũ diſcraſie remiſſe: ⁊ ſi tardi⁹ ⁊ in lõgiori tꝑe curationẽ ꝯpleãt: ⁊ qꝛ ſtõi opꝰ max̃ digõ ei⁹ opꝰ ẽ toti ꝯueniẽs ⁊ ipſa calido ꝑficiat̃ ioꝫ vt ⁊ ſi lapſus eius auxi° expectat frida ipſa ſi ſint a calido expo¹ᵃ penitus. ❡ Ac inſup qꝛ ſtõ nã eſt nãlis. vt. ſ. ꝑncipaliũ alligata: oꝫ vt auxilia ei⁹ ſint penitus oi venenoſa: ⁊ mala q̃litate ꝑuata: ne ipſoꝝ malitia ꝑncipalibus cõicet̃: ſꝫ ſint aromatica oĩa ꝯplexiones ꝑncipaliũ ꝯfortantia: ipſis repentia ex fridis vel calis electa ꝓut exegerit diſpõ. ❡ Et expedit. vt medicie ſtõaci interi⁹ ſumende ſint ſaporis delectabilis q̃ꝫtũ poſſe fuerit nõ diſplicibilis ne forte abbominationẽ faciẽtes ⁊ nauſeã vomitu expellãtur aut nõ circundet eas ſtõus: ⁊ ſic nõ actuet eas: ⁊ nõ operent̃. Et h̄ ꝓpe: qꝛ pellicula ſtõi os ⁊ linguã veſtit: ⁊ ſic ſapores ꝑcipit. farmacolos reſpuẽs ⁊ delectabiles ãplectẽs. ꝓpterea inqt Gal. Cõis itẽtio medici ẽ delectabiliſſimũ facẽ farmacũ: dũmõ ad ipſius opõnẽ cuſtodiat̃ v̇tus: vt 1° ſermõe patuit tractatu de gnãli cũone morboꝝ. ❡ Et medicine qdẽ que ꝑ interi⁹ ſtõ adminiſtrant̃: ei a potu ⁊ cibo inanito añ tñ q̃ꝫ appetitus excitet̃ ad futurũ cibũ exhiberi debẽt: vt ſic inter ipſas ⁊ cibationẽ interſit ſufficiẽs ſpatiũ ad operandũ veluti horaꝝ duaꝝ. ❡ De medicis v̇o ab ex̃ approximãdis. dix̃. G. 2ᵃ ad gla. ſꝫ duo mẽbra. Locul⁹ ⁊ os ſtõaci nõ ſuſtinẽt ſupꝑpoſitionẽ rei põderoſe deforis. Et dixit. iꝫ° tera: in auxiliãdo ſtõ ab ex̃ cataplaſmata apponim⁹ ſm̃ dorſuꝫ ⁊ nõ añ: qꝛ ſꝫ dorſum ſtõus iacet. Et dicũt qdã. pro ſtõ itellexit meri aut os ſtõi. ipſuꝫ. n. alligat̃. vt. ſ. iꝫ°. ſpõdili ex ſpõdilibus dorſi: ⁊ iõ ibi ⁊ ab infra circa ſpaciũ medij debẽt remedia exhiberi: ⁊ nõ voluit in v̇bis dictis. G. ꝓhibere approximationẽ auxilioꝝ ab anteriori: qꝛ ipſa ẽt ibi applicata ꝯferunt ſꝫ nõ eque cito neq̃ꝫ eque ſufficiẽter: vt a poſteriori. Et dicũt qdã nõ ſolũ anterius applicata ꝯueniunt: vꝫ ẽt ſuper volis manuũ. Nã ipſe recipiunt a ſtõ ⁊ ſtõus ab ipſis: ⁊ ꝯueniunt ei i neruoſitate. imo ⁊ ſup plãtas pedũ: q̃ꝫuis non ſic agãt ex ꝓximo. Calefactio. n. extremoꝝ: ⁊ ſilr infridatio dixit. A. ꝑducit ad calefactionẽ vel infridationẽ ſtõaci ex ꝓximo. ❡ Et dix̃. A: epithimata ⁊ empla meliora ſunt ẽbrocis. Embroce. n. modice ſunt impreſſionis ⁊ debilis: qꝛ paruo tꝑe morant̃ ſup locũ: illa v̇o diutius. vñ fortius iprimũt. Et nõ intellexit. A. de embrocis q̃ ab alto fundendo fiunt. qm̃ iſte ꝓ tꝑe quo approximant̃ fortius ⁊ citius iprimũt: ⁊ maxime in mẽbro ꝓfundo vel ſtrictoꝝ poroꝝ: eant dure carnis vel oſſe coopto ſicut ẽ cerebrũ. Nã ab alto cadens ſup mẽbrũ meli⁹ ⁊ in ꝓfundius penetrat: de qbus intellexit. G. cũ iꝫ° tera. dixit embroce meliores ſunt emplaſtris. Sꝫ ẽbroce de qbus h̄ intellexit. A. q̃ fiunt leniter fricãdo. vel a ꝓpinquo infundendo mẽbruꝫ. cũ pãno in aliquo liquore infuſo: debiliores ſunt emplis ⁊ epithimatibus ꝓp aſſignatã cãm.

vt dixit h̄. A. ❡ Dixerunt Gal. ⁊. A. ꝙ cũ oleis inungẽdis ꝑmiſcendũ ẽ cere modicũ: vt diuti⁹ immorent̃ i loco no reſolutã v̇tute olei: ⁊ ſic ꝑ longiorẽ motũ fortius iprimat. ❡ Dixit. A. ſcias ꝙ nihil eſt ſtõ ita nocẽs ſicut cũo cũ non fuerit neceſſaria. ⁊ ſic inuit in mala ſtõi diſcraſia pura nullũ ſolutiuum fore dandũ: ſꝫ ſolũ alterantia adhibere. ❡ Dixit. n. G. 7° miẽmir. ea q̃ ſm̃ ſiccitatẽ diſcraſiã hũectare oꝫ. ⁊ ea que ſm̃ hũiditatẽ ſiccare. ⁊ q̃ ſm̃ frigiditatẽ calefacere. Et infrigidare ea q̃ ſm̃ caliditatẽ. Similiter aũt ⁊ ſm̃ cõpoſitas diſcraſias vel ſiccare ⁊ calefacere vel humectare ⁊ calefacere: vel ſiccare ⁊ infrigidare: vel humectare ⁊ ĩfrigidare. ❡ Verũtñ. dixit ipſe 7° tera. cap. 5°: ⁊ adducit̃ ẽt ab Aui. facile ſanabiliſſime ſunt que ſm̃ caliditatẽ ⁊ frigiditatẽ alternationes. i. diſcraſie. qm̃ efficaciſſimis. i. acutiſſimis corriguntur q̃litatibus. Difficile v̇o ſanabiles que ſm̃ humiditatẽ ⁊ ſiccitatẽ. ĩbecillibus. n. ⁊ vt ita dicã mãlioribus q̃litatibus. i. magis mãe ſimilibus. ꝓp paucitatẽ actionis ipſarũ: ſanatio eaꝝ ꝑficit̃. ⁊ marie cũ hũectare oporteat. Et ſubdit. ꝙ tꝑa emẽdationis ſunt paria caliditati ⁊ frigiditati. q̃ꝫuis eniꝫ vt ipſe dixit. 6° de accñti: caliditas ſit magis actiua q̃ꝫ friditas eſt. n. efficaciſſima omniũ qualitatuꝫ: tñ reſiſtit̃ ſibi plus ex ꝑte obiecti frigidi q̃ꝫ reſiſtatur frigiditati ex ꝑte obiecti calidi. vnde ſit cõpenſatio. ita ꝙ tꝑs calefaciendi ⁊ infrigidãdi eſt eq̃le. Verumtñ dixit Ga. infallaciter. i. in dericulo approximationis caliditatis ⁊ frigiditatis nõ ſunt paria. Niſi. n. fortia ſint oĩa que ſunt in circuitu corpora. i. mẽbra periculum eſt eis ab infrigidantibus non parua ꝑcuti percuſſione ita ꝙ ſpes in eis nõ eſt equalis: qm̃ infrigidatione dubiũ cadit ne mẽbris vicinis magnũ inferat̃ nocumentũ. ❡ Et ex his canõ elicit̃ valde bonus in practica qui eſt ꝙ infrigidãdo ſtomacũ non eligant̃ medicine frigide eleuate in gradu niſi apud neceſſitatẽ vehementẽ diuertẽtẽ totaliter ad ſe curã: ſicut caliditas tã vehemens eſſet ꝙ ſpiritũ reſoluẽs virtutẽ proſterneret. In quo caſu non regulariter: ſed coacte medici nõ curantes de nocumento frigidorũ in aliis membris vtunt̃ multũ frigidis. In quo caſu Hal. 8° practice dixit. infrigidantia adhibenda eſſe in gradu eleuata ſm̃ caloris vires. Et in cap. debilitatis ſtõi docuit Aui. approximare lac vaccinũ ſup niuẽ infrigidatũ. Cũ tñ frigida ſic in gradu eleuata approximare oꝫ nõ debent ꝯtinuari ⁊ maxime ſi i epate vel alio ſtõ vicino mẽbro ꝯueniret frigiditas vel debilitas. Neq̃ꝫ debent adminiſtrari ſubito neq̃ꝫ in multa q̃ꝫtitate. iã enim viſus eſt hõ qui mortuus eſt ſubito ꝓp potũ multe aq̃ frigide. Et oꝫ tunc ẽt: vt cura preuiſiua fiat a nocumento ipſorũ frigidoꝝ ipſis mẽbris. Et nõ ſolũ in interius approximatis: ſed ẽt in exterius. Dixit. n. Gal. io. tera. ca° 9°. vñ vt multi aiunt nõ ſupra totũ toracẽ vel oẽm ventrẽ: ſꝫ ſupra illud maxie qḋ ꝑ͞m patit̃ mẽbrũ: Nõ. n. vtiq̃ꝫ neceſſe ẽ cũ infridant̃ vehementer ea q̃ indigent infrigidari: ꝙ eoꝝ que ſimpliciter non indigẽt aut citius q̃ꝫ oporteat nõ eſt neceſſe ceſſare ab infrigidatione: timẽtes ea q̃ vicina ſunt. Ego. n. vidi ſup ypocundrio poſito q̃n q̃ꝫ infrigidãte farmaco cõfeſtim diſnia patientẽ hominẽ. Aliũ vero tuſſientẽ maxime: ſꝫ paulo poſt ꝑdicta ceſſare ſint homini qḋ frigidabat ſublato. Et hinc dixit. A. cap. de cura malitie ꝯplexionis calide. cauendũ ẽ ne velamen aut epar infrigidet̃ tali infridatione q̃ eoꝝ operationes nãles noceant̃. multotiẽs. n. accidit inde nocumentũ in hanelitu: qḋ frequẽter ego vidi aut frigus in epate aut difficultas tranſglutionis: ⁊ ego vidi Joãnẽ menoculũ ex appõne epithimatis frigidi ſup ſtõ incurriſſe ſingultũ: a quo cũ difficultate liberatus fuit. Et ideo ſm̃ h̄ creatũ fuerit dixit. Aui. ſuccurre ei vngendo vel epithimãdo cum oleo calefacto. Et pone loco emplaſtroꝝ. ſ. exterius appoſitoꝝ frigidorũ ea que bibunt̃. Quidam tñ referunt ꝑdicta ſolũ ad frigida actu: attamen frigida ⁊ actu ⁊ potẽtia nocẽt: ſꝫ ex actualibus magis ſubito percipitur nocumẽtum. ❡ Ad curam igitur ſtomaci in calido diſcraſiati aduer/

Cautiones circa adminiſtrationes medicinarum ſtomacũ ab extra.

In ſfrigidando ſtomacũ maxime indigent̃ cautela.

tens, Auer. dixit. 7. col. in curis stõi nõ esse approximanda pure frida: q̃uis dispõ sit cal'a. Et rõ: qꝛ vt supra stõus est frid'e ꝯplonis inate: q ab illis fridis facile lederet: ꝛ fortasse extingueretur calitas ei⁹ debilis: idcõ cũ fridis. s. multa pmiscéda sunt aliq̃ calida. Et sic. A. in emplo ad malã discrasiã stõi calidã pmiscuit galliã muscatã. ℂ Et dix. G. 7° tera. cap. 5. q in exiccãdo ꝛ humectãdo infallacie. i. in periculis: sim̃s est dispõ ꝛ tpe cure est multiplicius. i. longius multũ in siccis discrasijs. sup. q̃z i hũidis. Et reddens cãm dixit: qꝛ q̃le qd senectus est in sanis tale in egrotãtibus est sicca discrasia. Uñ difficillime curationis est: imo dixit. G. q isanabilis existit cũ certissime cõpleta fuerit. ℂ Et Cõst. dixit in lib. suo de stõ. mala discrasia sicca molesta est ad curãdũ: qꝛ euasio ab ea fit cũ debili ꝛ passiua q̃litate. Si. n. p magnũ tpe mẽbra humectata exiccãtur q̃to p lõgissimũ tpe exiccata humectabũtur: ꝛ cũ difficillimo studio: qꝛ vene in stõ siccitatẽ hñtes ꝯstringũtur ꝛ claudũtur pp penuriã suoꝝ humoꝝ. Uñ cib⁹ neq̃t venas penetrare: ꝛ vt in eis humiditatẽ restauret. ℂ Aui. cap. de curationibus vlibus stõi quoq̃ ad h dixit. Cura que accidit malitie ꝯplonis ex vtriq̃ q̃litatibus passiuis difficillima est. Et pp̃e ꝯplonis sicce. Nã opatio cuiuscũq̃ caꝝ est cũ ꝯuo debilis ipressionis. Cũ g. G. dixit. 7. tera. humida discrasia: ꝛ sola existẽs: ꝛ cũ caliditate ꝛ cũ friditate ꝯiũcta diuz est facile sanabilissima: retulit dictũ suũ h ad passiuas: tñ discrasias sic: est sanabilissima diuz discrasiaꝝ siccaꝝ siue siccitas simplr fuerit siue sit ꝯiũcta cũ calitate siue cũ friditate. Et cũ dixit q spes i ambab⁹ est eq̃lis: retulit se ad modũ inductionis ipsaꝝ ꝛ modũ eaꝝ remotionis. Nã vtroq̃ paulatine: ꝛ cuz q̃litate pauce actionis iducitur: ꝛ silr remouet: ꝛ in qꝝ q̃litatuz administratione nõ inducit notabilr nocumẽtũ maius in approximatione vnius q̃z alterius. Nõ aũt voluit. G. q siccitas eiusdẽ gradus iducta nõ sit maioris timoris: ꝛ periculi q̃z hũiditas eiusdẽ gradus: qꝛ imo est deterior cũ sit magis ꝯria rei vite. Dixit Haly. 8. practice. i cura malaꝝ ꝯplonuz stõi sume electuaria: ꝛ alia remedia sm male ꝯplonis q̃ztitatẽ. ad hãc tñ q̃ztitatẽ deueniẽduz est ordine sapiẽtuzq sm Mes. icipit a debiliorib⁹: ꝛ gradatim pcedit ad fortiora vsq̃ ad appõnis gradũ. dixit. n. A. gradare ad administrãdas medicinas cũ equalitate sm q exigit oppositio egritudinis. ita vt cõmensuretur ꝯplo. ℂ Et tu qdez scias q olea ꝛ vnguẽta stomaco applicari debeat cum lana succida: qꝛ ipsa cum proprietate conuenit ei.

ℂ De mala ꝯplone stomaci calida pura. Cap. [illegible]

Complexio stõi calida mala pura iducitur siue induci põt a quacũq̃ causaꝝ calefaciẽtium p se vel p accñs extrinsecaꝝ vel intrinsecaꝝ stomaco occurrẽtiuz mediate vel imediate sufficientium ipsum extra latitudinem sue sanitatis deducere versus calidum. Que aũt sint ꝛ quot sint iste calide satis patere potest ex multotiens dictis in precedentibus.

Et signa eius que ex ea est pura alia sunt gñalia: ꝛ alia spãlia sm causas. Et gñalia describuntur ab auctoribus fore decem ꝛ septem.

ℂ Primũ. ꝛ essentiale est pceptio caliditatꝭ. dixit Hal. in ore stõi ab infirmo: imo ẽt ꝛ a tãgente ipm in partib⁹ stõi. dixit A. sentit infirmus inflãtionẽ. s. manifeste nullo sũpto cibo potu aut medicina calis. Et aliq̃n pcipit calitas ẽt in ore ꝛ in volis manuũ ꝛ q̃nq̃ ẽt i plãtis pedũ: ꝛ q̃nq̃ extẽditur ad totũ corp⁹: ita q q̃nq̃ seq̃tur ad eã febris: ꝛ h cũ inflãtio fuerit vehemens. Et Aui. dixit: q̃nq̃ assotiat huic cõplõni febris ethica maxime cũ sit diuturna. ℂ Scdz signũ est dixit Hal. oris palati lingue: ꝛ labioꝝ exiccatio pp cõtinuitatẽ ad stõm. ℂ Tertiũ signũ dixit Serap. tract. 3. cap. 2. est sitis vehemẽtia. Et Aui. dixit. signat ipsaz sitis: qꝛ caliditas cõsumit humiditatẽ oris stõi roridã: vnde sit q multũ sitiunt patiẽtes nisi caliditas supfluat: ꝛ deijciat virtutez. s. appetitiuã. vz. aialez sensitiuã: ꝛ nãlem attractiuã aut nisi resoluat caliditas stõi humiditatem in aqueã nãm vel ab alijs mẽbris ad ipm attrahat humiditatẽ quã continuere nõ posset. ℂ Quartũ signũ est famis paucitas. dixit Aui. paucitas appetitus cibi. qꝛ vt. ĩ. patuit in calida cõplone stõi appetitus minuitur: ꝛ hoc signũ hz veritatẽ sm plũ. nã aliq̃n caliditas stõi multa pp multã ꝯsumptionẽ ei⁹ solide humiditatis inducit appetitũ vehementẽ: ꝛ est cã appetitus canini. Dixit. n. Aui. q̃nq̃ h ꝯplo pp suã supfluitatem anteq̃z deijciat virtutẽ appetitiuã cõmouet famẽ vehemẽtem p id qd resoluit: ꝛ qd attrahit sua mordicatione: ꝛ qꝛ mouet mãs ad resolõnem sicut sit in suctione. s. venaꝝ. Que fames. dixit Aui. q̃nq̃ est sincopalis pp multã resolõnem: ꝛ qꝛ mordicationi oris stõi cõpatitur cor. Et qñ facit cadere in sincopim qñ tardat cũ ea vehemẽti fame cib⁹. i. cũ nõ datur cibus ilico pp cõpassionẽ cordis cadit in sincopi. Uerũtñ dixit ipse cũ plõgatur spatiũ huius famis parũp. sup. ꝛ nõ dat cib⁹ destruitur appetit⁹ oio: qꝛ vt iã patuit fames est cã effusionũ mãeꝝ ad stõm: qꝛ vt tũc attrahit stõus humiditates ab alijs mẽbris quã attrationẽ ẽt iuuat ipsa caliditas vehemens attractiua. vel cũ plõgatur spatiũ eius. s. caliditatꝭ vehemẽtis parũp: ꝛ non ei succurrit vel remouetur vel remittit destruit appetit⁹ oio: ꝛ h qꝛ destruit virtutẽ appetitiuã. Et subdit Aui. q̃nq̃ multiplicat. s. sincopis pp cursuz sputi. i. humiditatis. s. mordicatiue sm famẽ. i. tpe famis decurrẽtis ad os stõi vt dictũ est. Et multiplicatur ẽt dixit ipse sm saturitatẽ calitas resoluẽs stõm. s. spũz ꝛ virtutẽ eius: vñ seq̃tur sincopis. s. aliq̃n. Et illud. s. aduẽtus sincopis erit plus si illa caliditas iuenerit humiditatẽ. s. stõi facile resolubilẽ. Uel q̃nq̃ multiplicat. s. caliditas ꝛ sit vehemẽtior pp cursuz sputi. i. humiditatꝭ. s. colerice sm famẽ: qꝛ tũc mã colerica maxime defluit ad stõm. Et q̃nq̃ multiplicatur sm saturitatẽ. i. sumpto cibo caliditas resoluens stõz. i. deijciens ipsius virtutẽ pp eius resolõnẽ. Qꝛ si iuenerit. s. ista caliditas resolutiua humiditatẽ stõi. s. facilẽ ad resoluẽdum erit illud plus. s. q illa caliditas deijciat stõm. Et subdit Aui. h qdem sedant cibi grossi: hoc. s. aduent⁹ sincopis: vel hoc. s. resolõnem humiditatis stõi: ꝛ deiectionem eius. Uel h. s. fluxũ humiditatis colerice mordicatiue ad stõm. ℂ Et dixit Aui. tũc maxime appetit⁹ stõi est paucus in hac ꝯplõne qñ malitia ꝯplonis eius est cum mã colerica repta cum ipsa mala ꝯplone calida ꝛ paucitate appetitus: vel ipse appetitus paucus sequens ad ipsaz malã ꝯplonem calidã cũ pñtia mãe calide colerice signat casũ virtutis. s. futurũ: qꝛ signat sincopim possibilez euenire pp paucitatẽ nutrimẽti: ꝛ spũz pp mordicationem oris stõi ab illa mã. ℂ Quintũ signũ est digõnis fortitudo pp quã digerũtur in eo cibaria grossa difficilis digõnis: ꝛ adurũtur subtilia. ℂ Dixit Gal. 2. de ꝯplonibus cap. 6. cũ stõus bene digerit carnes bouinas ꝛ alia difficilis digõnis: tunc ipse est multe caliditatis. Cũ. n. est debilis caliditatis nõ digerit illa: sz pisces petrinos ꝛ alia facilis digõnis: ꝛ qꝛ hoc dictũ Gal. refert potius ad ꝯplonez calidã nãlez stõi. ideo A. õndit q ẽt ad inãlez. Et dixit. malã ꝯplonem calidã stõi signãt adustio ciboꝝ subtiliũ quoꝝ silia nõ adurũtur in dispõne calida nãli. q̃si dixerit. q in ꝯplone mala calida aduruntur cibi minus subtiles ꝛ magis remoti ab vltimitate subtilitatis q̃z in ꝯplone calida nãli. imo tales cibi nõ adurũtur in ea. Grossi vo cibi dixit Aui. digerũtur i illa. s. grossiores q̃z digerãtur in dispõne nãli calida nõ intelligẽdo q melius digerãtur: qꝛ vt. ĩ. patuit p Gal. 1° de crisi deteriꝰ digerũtur: sz bene fortius dissipãtur ꝛ liquescunt. digeruntur ergo: sed non eque bene. ℂ Sextum signũ dixit Auicẽ. est eructuatio fumosa. dixit. n. Ga. 2. de ꝯplonibus eructuatio fumosa signat caliditatẽ stõi ignei multã. Et dixit. p̊ de interioribus cap. 4°. eructuatio fumosa si nõ fuerit a cibis

Nota q̃ ꝯplo calida stõi aliq̃n appetitum inducit qui est caninus.

illius

Mine conditionis.i.qui fumose faciunt eructuare sicut sunt oua frixa significat caliditatem stomaci.

¶ 7ᵐ sigᵐ.dixit Aui.est lutuositas saliue.i.ex qua sentitur sapor sicut luti seu terre pueniēs ex exiccatione eius pcedente a forti calitate stōi.littera tñ gerardi extra exponit.i. mutatio odoris saliue.s.pdeūtis ab extra ab ore:qꝛ ab ea pcipit a patiente vel ab astantibus odor sicut odor luti vel terre:pcipit tñ saliue lutuositas ppᵉ qꝛ cōplo mala calā ē eā corruptionis hūiditatū existiū in stō.Et ex hoc febrientes putride sepe referūt qcūqꝫ cōedūt saporē ceni hēe.

¶ 8ᵐ signum.dixit Sera.est delectari in rebus fridis:ꝛ ledi cum cōtrarijs eaꝝ non solū intus sumptis:sꝫ ēt extra applicatis:vñ dixit haly.ab aq̄ frida ꝛ re actualr frida si exterius apponat delectāt.Et Aui.dixit iuuant a rebus que infridāt ꝯm ꝯditiōe pmissas.s.in capᵒ vlī signōrū dispōnū stōi que sunt maxime qꝫ ipsoꝝ iuuamentū non sit pcciso:cauere.n.debes ne te decipiat ipressio accñtalis.ois.n.lapsus leditur a simili:ꝛ iuuatur a contrario.

¶ 9ᵐ signum est corpis macredo cum exuberantia venaruꝫ corpis q̄ adiuuat ad successum ethice.dixit.A.in eo q est ignei stōi paucus est sanguis:ꝛ malus fetidus acutus quē abhorrēt mēbra diuersa ei in cōplone radicali inata:quare non nutriunt cor:fit ergo ille cuiᵒ ē hꝫ cōplo pauce carnis:qꝛ attenuat pp penuriā nutrimēti:sed vene eius sunt exuberantes:qm sanguis eius malus inclusus est in eis quo non vtitur nā:qꝛ nō est mēbris amicabilis:cuius signum est:qꝛ si fiat in tali corpe flōmia ipsa extrahit sanguinē malum:qꝛ extrahit talem q̄lis est in venis.Quidam tñ dñt qꝫ in vbis pdictis Aui.inuit pdcōs curādos fore cū flōmia:qꝛ ipsa extrahit ex eis sanguinē malum.Uerūtñ dñt qꝫ flōmia fienda est paulatine in multis diebus ꝛ vicibus.

¶ 10ᵐ signū est pulsus magnitudo aut ipsius velocitas ꝛ frequētia calitate cōicata cordi ex vicinitate stomaci.

¶ 11ᵐ signū est egō sicca ꝛ adusta caliditate exiccante cōmunicata intestinis.

¶ 12ᵐ signum est mutatio coloris totius corpis ad citrinitatē sed de colore mutato rōe dispōnis stomaci amplius infra dicetur in caᵒ debilitatis stomaci.

¶ 13ᵐ signū est cutis infectio ꝫ plm q erit ex scabie carbunculis furūculis:ꝛ silibus pp corruptiōem sanguinis in eo.

¶ 14ᵐ signum est qꝫ sequitur ad eam debilitas in omnibꝰ operationibus virtutum totius corpis ppter paucitatem nutrimenti ꝛ spūum in eo.

¶ 15ᵐ signū est qꝫ pcessit vel pñs est aliq̄ cāꝝ intrīsecaꝝ vel pcipue extrinsecarum calefaciētiū stōꝫ vt assūptio cibi potus medicine:vel medicine calē vel silia.

¶ 16ᵐ signū ē sūptū a pticularibus circūstantijs:vt qꝛ sit patiens ꝯplonis calē nālis:ꝛ sit ei etas iuuētutis:sit tps ēni estas:sit regio calida:sit regimē pteritū calm ꝛ similia.

¶ 17ᵐ signū est sūptū a cōsuetudine patiēdi:vt qꝛ sit patiēs solitus alīs silem pati passionē:tūc.n.certificat qꝫ mala cōplō que stomaco dominatur est calida.

Signa vero spēꝝ ꝯm cās sunt.Nā signa fcā ab assūptiōe rei calē sunt ardor in ore pceptᵒ ꝛ meri.Et exeuntia alterant ad id qd̄ sequtur caliditatem.

¶ Et facte a spissitudine poroꝝ signa sunt cutis tēsa ꝛ dura.ꝛ qd̄ pcessit rei stiptice admistratio interius vel exteriꝰ in spissantis:sicut balnei aluminosi ꝛ similium.

¶ Et facte ex corruptiōe cibi signa sunt eructuatio fumosa fetida ꝛ fetor in vomitu ꝛ egōne pceptus:ꝛ premissio cibi facile putrescibilis.

¶ Et facte ex contactu rei calē vel motu superfluo ꝛ similibus cāis signa hñtur ex relatu infirmi:vel astantium.s.qꝫ precessit talis causa.

¶ Et fcā ex vicinitate vel cōmunitate mēbri alterius cognoscit ex malitia repta psenti vel pterita marie ex calitate aliculus mēbroꝝ vicinantium vel cōmunicantium stomaco

Cura aūt male cōplonis calē parte stōi duobus pficitur instrīs.s.dieta:ꝛ potione.¶ Et dieta qdē cōsistit in euitatione nocitiui vel nocentiū q̄ sunt aer calus nā vel arte.Et fridus ēt vniēs calorē interius.Et approximatio soli vel igni multitudo vestimētoꝝ:iteratio calefaciētium pluminarium vel sacelloꝝ vel alioꝝ calefacientium supra stōm ꝛ vētrē:ira:ꝛ oē accñs aie calefaciēs:motus multus vociferatio multa locutio:cantus:fricatio fortis balneum calefaciēs.Et ois multa calefactio extremitatū marie volaꝝ manuū.vigilia multa sōnus pfundus accubitus sup vētre:ꝛ maxime in ieiuno.Et ois cibus:ꝛ potꝰ actu ꝛ poᵃ calus q̄les sunt cibi acuti salsi amari:aut multā hñtes dulcedinē vel vnctuositatē q̄ pabulū ē cali.Et oēs cibi i colāꝫ ꝯuertibiles q̄uis nature sint fridi.Uñ dixit Aui.pñca cōuenirent in curatiōe hac nisi essent vehemētis aquositatis ꝛ insipiditatis:q̄re cōuertāt in colerā.Et ois cibus leuis digōnis in hac curatiōe nocet pp facilē calitatis ꝛ adustionis suspectionē:ꝛ hoc est veꝝ ꝯstante virtute.Si.n.resoluto inato calō ꝛ spū p longā durabilitatē istius male ꝯplonis.vel ipsius vehementiā v̄tus fcā fuerit debilis tūc dādi sunt cibi pdicti leuis ꝛ facilis digōnis.¶ Dixit Costā.in liᵒ de stō abstineat a melle ꝛ ab oibus q̄ de melle fiunt cōpbēdes sub melle ēt zucarū.¶ Et de nocentibus est vinū puꝝ marie potēs dulce acutū vel amaꝝ vetus:nectar vinū coctū ꝛ sapa.pdicti.n.cibi ꝛ potus in hñtibus stōm calm naturalr vel accñtalr cito in colerā mutāt rubeā q̄ multiplicata addit ad malā cōplonē calam.Et fit de ea pura nō pura.¶ Et ex nocentibus sunt ieiuniū tolerātia famis ꝛ sitis longa:coitus consueti dimissio egōnū ꝛ aliaꝝ supfluitatū retētio.Et sorditiei cutis multiplicatio phibēs transpirationē.¶ Cōsistit rursū dieta in approximatiōe iuuantiuū q̄ sūt aer tpatus vel ad puā declinās friditatē natura vel arte.Et ppea ver ꝛ autūnus huic curatiōi cōgrua exñt.Friditas extremitatū ꝛ eaꝝ frequēs resentatio cū fridus tenere ptes stōacales nudas vel paꝝ cooptas letari ꝛ gaudere diu:ꝛ mitē esse:qes multa sōnus tpatus accubitus supinus.Et cibi ꝛ potus actu ꝛ poᵃ fridi.Et si remanserit vtꝰ sunt digōnis difficilis.¶ Sit ergo panis eius simulaceus sine sale modici fermēti:ꝛ modice coctus nō mūdus a corticibus infusus i aq̄ frida sola vel cū aceto:aut succo granatoꝝ.agresta vel silium.panis etiā de spelta vel ordeo ꝛ ptisana ordeacea:ꝛ far silica.amilū panicū psilliū rizum:lagana ꝛ tri.ꝛ alia cibaria de pasta robilie ꝛ fabe ꝛ lentes excorticate:ꝛ silia.¶ Et de cōferētibus est caro edi ꝛ agni.ꝛ lactātis vitule ꝛ porceloꝝ.Et maxime extrema hoꝝ aialiū.Et caro pulloꝝ ꝛ pullaꝝ:ꝛ pulloꝝ pdicū ꝛ fasianorꝫ ꝛ auiculaꝝ puaꝝ bona:exceptis passeribus in domibꝰ nidificātibus.Et sint cōdite pdicte carnes ꝛ alterate cum fridis.Et ventres aialiū laudabiles sunt in cura hac.Et lac butyro extracto marie acetosū.Et caseus recens sine sale.Et oua decocta in aceto liphato nō sorbilia:ꝛ cōdita cum succis fridis:vel sorbilia mixta aq̄ ros.sup aspsa.Et pisces duraꝝ carniū ꝛ ostraci cancri:ꝛ petrini pisces.Dixit.A.pisces recentes ppᵉ sedāt iflātionem stōi.Sꝫ dixit Constan.sint inscelati.i.elixi nō frixi.¶ Et hēbis ꝯueniūt lactuca endiuia scariola taraxacō:cicorea:portulacha blitis spinachia attriplex acetosa epatica:agrestini coribi vitiū ꝛ silia.¶ Et ex fructibus pruna ace.cerasa acetosa q̄ amarena dicimus:mala ꝛ pira acetosa:mora nō pscē matura vua imatura:granata muza ꝛ acetosa pñca pauce hūiditatis quoꝝ caro sepat ad ossibus.Crisomila iuiube:arancie limones:acetosū citri berberi:ꝛ silīa.Et citrulus melon pepones cumere:ꝛ cucurbita.Dixit Zoar.sugere granata muza post cibū confert eis qbus cibus in stō corrūpit corruptiōe fumosa vel simili corruptioni ouoꝝ putridoꝝ.Dixit hal.qꝫ poma cocta in pasta:ꝛ similiter pira comesta confortāt stōꝫ calm:ꝛ augent appetitum.Et similiter citonia assa ꝛ pñca

De nocentibꝰ ex sex rebus nō naturalibus.

[illegible]

De iuuantibꝰ ex sex rebus nō naturalibus.

Et passule austere cum granis suis comeste: 7 amigdala. dul, recentes. ¶ Sint aũt ciberia elixa 7 condita cũ infrigidantib[9] parata ifulsio romania ribesia geladia sine spẽbus: in quas ponant sandali ru. loco croci. ¶ Dixit Gal. 7 scribit 5°. gti. ius galicelli scrĩ spbidebeg. i. acetosum extinguit inflã tionẽ stõi 7 cõtẽpat ipm. ¶ Dixit Hal. pullis illum pasce cũ besserẽ aq̃ aut granatoꝝ 7 berberis. Dr. 1° dinamidio/ rum ea que infridant vẽtrẽ sunt ordeũ quocũq3 mõ suptũ sdria. i. tubera cucurbita cocta: melones 7 melapepones milla sicca mora austera: vua accida mala põtica: 7 accidã 7 talia pira granata pontica 7 dactili hñtes frm̃ hũorez. i. immaturi 7 papaueris sem̃. ¶ Et ex iuuantibus est potus aq̃ fride acetũ limphatũ vinũ3 granatoꝝ muzoꝝ aq̃ ordei 7 vinũ debile paucũ multe aq̃ gmixtũ sumptũ cũ cibarijs.

Regimẽ in potu.

¶ Dr 2°. dinamidioꝝ vinũ adaq̃tũ. s. ad medietatẽ vel plus non manifeste calefacit: 7 iõ in febricitãtibus daſ sine piculo. Et vinum nouũ apte ifridat. Et vinũ austerũ stõ3 calaꝫ discrasiã patiẽtẽ gfortat. Et ex potibus iuuatiuis ẽ iuleb rof. 7 violatũ: 7 sites multa aqua gmixtũ. Comedat multũ in vice eligẽs ex cibis 7 potibus dictis plus 7 minus fri/ dos: 7 plus vel minus digestibiles leues vel grossos fm te norẽ ṽtutis 7 q̃titatẽ discrasie: 7 cõfert puocatio supflui/ tatũ oĩ vie spõte vel arte. Et vsus coitus p iterualla imedia te sumpto cibo magnifice alterant stõm ad frigitatem.

Cura vero p instrm potionis vnica cõpleſ intentiõe q̃ est ad friditatẽ alteratio. Et cõpleſ per interius 7 exterius approximata simplicia 7 composita. ¶ Et de sim plicibus multa sunt dcã in dieta. Et ex eis sunt folia rubi: folia salicis: folia mirti: rose coriandrũ hũidũ: coralli: san/ dali: cãphora 7 bis silla 7 aqua ẽdiuie incube lactuce por/ tulace solatri: 7 silium. ¶ Et de compositis admistrandis ab intus sunt syrupus de cucurbita: syrupus de nenufare vel de papauere. ¶ Dixit Hal. o3 patienti dari granatorũ aq̃ muzoꝝ: 7 cũ syrupo pomoꝝ besserẽ. Et hoc troc. ℞. spo. gummi arabici: se. citruli: 7 cucur. 7 portulace succi. li gritie sandaloꝝ alboꝝ. añ. ʒ. i. cãphore. gra. xv. confice cu3 mucillagine psilij. ¶ Et gfert trisandaloꝝ: 7 dyacoralũ. Et elariũ vtile qd fit sic. ℞. zuccaꝝ rof. vel viol. 7 gmisce cum candis puluere sandaloꝝ berberoꝝ spodij se. portu/ lace 7 modica cãphora. ¶ De de approximandis ab extra est epithima ex succo alicuius dictaꝝ herbarũ fridaꝝ cum aqua rof. 7 modico aceti. Unguẽtũ Gal. vnguentũ de san dalis. Et dixit Hal. cũ portulace sempuiue incube q̃ſere lactuce ṽge pastoris 7 folioꝝ rof. aq̃ expssa. Et cucurbite rasurã cũ modico aceti vini stõ cataplasma. Emplm vtile. 5° gtiñ. fit de rasura cucurbite succo portulace 7 vgire pa storis 7 aceto cum rebus fridis vt sandalis 7 similib[9]. Et dixit Raf. portulaca iuuabilior est oib[9] alijs inflãmatiõi stõ fuerit iflãmatio vehemẽs appone ei vesicã plenã aqua frida. Et hoc idem adduxit ẽt Aui. ¶ Emplm vtile quo vsus fui multotiens. ℞. olei. rof. 7 nenufarini vel cucurbi tini vel de papauere añ. ℥. ij. cere albe. ʒ. iiij. liq̃fiat cera cũ oleis 7 laueſ in aq̃ frã tribus vicibus 7 4°. laueſ in aqua rof. 7 aceto. deinde cõmisce cũ eis malaxando cũ manibus puluerẽ triũ sandaloꝝ rof. spodij: 7 viol. 7 tandẽ modicu3 cãphore. Et p nobilib[9] adde grana duo musci. ¶ Aliõ ẽt vtile. ℞. farine ordei: 7 lentiu3 excorticataꝝ. añ. ℥. i. folioꝝ vitis contusoꝝ. M. i. decoquaſ cũ oleis fridis 7 succo so/ latri vel sempuiue. Et sunt qui addũt adipẽ asini extẽdaſ super petia 7 stõ applicẽſ. ¶ S3 huiõi ẽplastra in calã di scrasia dñt dimitti super loco spatio puo vt ab vna hora vsq3 ad duas 7 remoueri: deinde post simile spatiũ reappo ni: sic multotiẽs iterãdo. Nã huiõi ẽplastra diu retenta: li3 frida sint: supcalefiũt 7 addũt in caliditate: phibẽt ẽt exala tionem 7 transpirationẽ: 7 vñ calitas interius igniſ. ¶ Dr q smeragdus 7 berillus gestatus in anulo: 7 maxime ap/ plicatus stõ calitati eius conuenit. ¶ Et dr q indicum bi bitũ cũ aqua sine dubio restringit stõm 7 mitigat feruore3 sanguis 7 phibet apa in stõ fieri. ¶ Et dr q aq̃ decoctiõis foliorum apij bibita inflammationem stomaci remouet: q2 apium facit penetrare aq̃3 in villos stomaci: 7 sic sedat inflammationem 7 sitim.

¶ De mala compl'one stõi frigida. Cap. vij.

Ala cõplexio stõi frida inducit vel induci post a q̃cunq3 cãꝫ intrinsecaꝫ vel extrinsecaꝫ stõ supueniẽ/ tium potentium ipm alterare ad frm̃: 7 sic ṽs[9] frm̃ duceſ cũ extra latitudinẽ sue sanitatj q̃ pa tẽt ex multotiens dictis in precedentibus.

Signa generis eius ab auctoribus describunt. 17. ¶ Primũ signũ est pceptio friditatis mãifeste in stõ: 7 vẽtre ab egro 7 ẽt a tãgẽte ptes illas. Et sentitur ẽt manifesta friditas in extremitatibus 7 precipue in inferio ribus pp reuocationem caloris ab eis ad interiora.

¶ 2m signum. dixit Auic. est tarditas digõnis cibi. Et si qdẽ mala cõpl'o non fuerit multũ excedẽs digõ fit ois cibi: sed tarda: cibus tamen subtilis bene digeriſ li3 tarde: cib[9] ṽo mediocris male digeriſ 7 tarde. cibus ṽo grossus tarde 7 deterius digeriſ. imino de eo intellexit. A... um dixit. 7 nõ mutaſ mutatione q̃ valeat neq3 q̃ cõferat ad nutrimentũ. q2 non fit i tali stõ alistinibre nisi cibi subtilis siue grossis. Si ṽo ista mala cõpl'o supfluat non alteraſ. dixit Aui. pp ipsam cibus oino 7 nõ digeriſ. s. ẽt cibus subtilis: q2 fridi tas supfluens destruit virtutem digestiuam.

¶ 3m signũ dixit Auic. ita pro 7 sigĩat ipsam vt retineaſ 7 non descendat. s. cibus: sed expellaſ vomitu post spatium quoddã. s. in quo debuisset iam fore digestus. Et cã nõ de scensionis est: q2 ṽtus retentiua retinet vt digeraſ. Et reti/ net ẽt vlteriori tpe fortificata a frido: 7 non iuuat ad descẽ sum eius ṽtus attractiua epatis: 7 intestinoꝝ: q2 indigestũ refugit ṽtus epatis. Et tandẽ remanẽs in stõ ledit ipsum. Unde insurgit ṽtus eius expulsiua q̃ pus nõ mouebatur expectans cibi digõnẽ fm ordinẽ nãle: 7 tunc pcepto no/ cumento mouetur 7 expellit ipsum vomitu parum muta/ tum aut non mutatum omnino.

¶ 4m signũ dixit Aui. q̃nq3 sigĩant ipm multitudo appeti tus. s. cibi Et hoc qñ friditas nõ est excedẽs multũ pp cãm supius dcãm. Si vero excederet mlĩuita vt destrueret ṽtu tem appetitiuam non esset appetitus.

¶ 5m signũ. dixit Aui. est paucitas sitis. s. q̃nq3. Nam aliqñ vt patebit multiplicatur sitis.

¶ 6m signum est iuuari a calidis actu 7 po[e]: 7 ledi a fridis. Dixit Haly. in cã actu calã delectaſ si ori stõi apponaſ ex/ terius. Et i cibis calis sitr 7 potibus. Et q̃uis expsserit de actualr calis delectaſ ẽt 7 i potẽtialr calis. Uerꝫ delectatio 7 iuuamẽtũ i actu calidis est magis psto 7 magis festinũ.

¶ 7m signũ est eructuatio acetosa. Dixit Gal. 2° de cõplonĩ bus ca[9] 6° eructuatio acetosa sigĩat calitatẽ debilẽ q̃ voce tur friditas non excedens. nã si multu3 excederet non erit eructuatio oio vt ifra suo patebit ca°. ¶ Pro verificatiõe huius signi. dixit Alex. noli cõfidere in eructuatione acci/ da p stõ frido. s. sigñando: cũ li accidat. s. aliqñ ex cibarijs 7 dispõnibus. s. pcedentibus. S3 ingre de regimine pce/ dente: 7 de alijs signis: 7 de hũiditatibus ẽt cũ hũiditates liq̃fiant aliqñ ex calitate dñante: vnde gsiderãdũ ẽ subtilr vt cura fiat ggrua. ¶ Dixit. A. sigĩat malã cõplonem stõi fridã eructuatio acetosa absq3 cãm cibo fm q dixim[9]. s. in ca° sigñorũ stõi vbi dixit. eructuatio acetosa absq3 cã in cibo pueniens acetoso. Neq3 a cibo q cũ superflue sumiſ mutatur ad acetosum. tunc illud est pp frigus stomaci: 7 gpe cũ accit a cibis elongatio ad hoc vt acetosi fiant: q2. s. non sunt de sui nã dispositi mutari ad acetosum sicut mel. Nã si inuenis tales cibos fieri acetosos tunc iudica q cã in

Eructuatio acetosa pot prouenire a frigiditate 7 calitate 7 a dispositione cibarum.

hoc

hoc est frigus stoi sine mã vel cũ mã. Et notãter dixit A. ꝛ ppe cum accidit a cibis ꝛc. ꝙ qñqꝫ acescit eructuatio a calitate cum inuenit mãm dulcẽ in stõ ꝛ facit eã ebullire:ꝛ facit ipsam acetosã:vñ eructuatio seqꝰ acetosa:ꝛ oꝫ vt distinguat iter eructuationẽ a calitate:ꝛ eã q̃ fit a friditate. signat igiꝰ illud.s.eructuationẽ acetosã a calitate. dixit A. vt fit eructuatio acetosa cũ signis caliditatis ꝛ inflamatio nis ꝛ amaritudine oris ꝛ siti ꝛ iuuamẽto cũ eo qḋ ifridat. sup. ꝛ q̃ ẽ a friditate est cũ signis oppositis his. Et subdit Aui. ꝙ ex eis qbus signat ꝙ calitas plima supflua qñqꝫ acescere facit cibũ ꝛ eructuationẽ est ꝙ calitas acescẽ facit hac velocius q̃ȝ ipȝ faciat acescere friditas. vt ẽt dixit Auic. 3° colli. declarat ẽt hoc in musto:qḋ cũ ebullit ɔuertit ad acetũ. Vñ dixit rogerius. decipiũt fere oẽs medici credentes eructuationẽ acetosã sp fieri de cã frida:sed ipsa qñqꝫ fit a calore apiẽte os stoi:vñ expirãt fumi ꝛ spũs a spatiositate vẽtris:vñ idigõ seqꝰ. ꝛ sic eructuatio acetosa. ¶ Et distinguiꝰ erucuatio acetosa fcã a mala cõploue pura ab ea q̃ fit a nõ pura p vomitũ marie. Dixit Auic. per vomitum signat ẽt mã. Et ãplius de his ifra in caº. de eructuatõe.

¶ 8m signũ dixit Gal. est ꝙ seqꝰ ad hãc cõplonem tortio in vẽtre pp idigõnẽ multiplicatis flãtibus ꝛ ventositatibus.

¶ 9m signũ dixit Aui. qñqꝫ puenit malitia cõplonis fride in stõ ad hoc vt accidat ex cibo comesto post horas plimas extensio ꝛ dolor magnus q nõ sedaꝰ nisi cũ expulsione. s. p vomitũ hũiditatis acetose ol dictũ ꝫ de hoc amplius infra. in caº de dolore stomaci.

De colore stomaticoꝝ. ¶ 10m signũ est color corpis ꝛ faciei plũbinus. dixit Auic. sup colorẽ hñtis stõm frm appeꝛt citrinitas:ꝛ albedo. Et dixit in caº signõꝝ stoi. color stõaticoꝝ ẽ plũbinus:ꝛ si in eis est citrinitas est declinis ad albedinẽ. Et hͤ color ppe ẽ eburneus. Stõtici vt apparebit in caº debilitaꝫ stoi ppe sunt hñtes digestiuã debilẽ:ꝛ debilitas digestiue ppe p̃cedit a mala cõplone frida. Et iõ hos absolute hͤ Aui. vocauit stõaticos. Cũ ergo male digerant multiplicaꝰ in eis plim flã:qḋ cũ sanguie trãsiens per venas ad mẽbra reddit eos sui coloris. s. plũbini:talis. n. est color plũbi. Verũ p̃misceꝰ ei aliqd citrinitatis:qꝛ pmisceꝰ nutrimẽto aliqd de colera subtili nẽcio vt faciat ipȝ trãsire ad membra. Et sic ex albedine multa seu plũbedine multa ꝛ citrinitate pauca causatur eburneitas.

¶ 11m sigm. dixit A. qñqꝫ cõicat cerebꝝ in ɔplone hñtibꝰ hãc cõplonẽ stoi fridã:q̃re fiũt i eo soda vẽtosa ꝛ tinitꝰ pp multitudinẽ vapoꝝ eleuatoꝝ a stõ frido retẽtoꝝ i cerebro friditate eiꝰ p̃hibẽte resolõnẽ ipsoꝝ ꝛ ipsoꝝ exalationẽ.

¶ 12m sigm. dixit. G. in eis accidit labioꝝ liuiditas propter extictionem caloris inati in eis:ꝛ hoc marie in p̃cessiũe quando frigiditas esset vehemens.

¶ 13m signũ i ore ligua ꝛ palato nõ ẽ exiccatio:ꝛ hoc nisi cõponaꝰ hec mala ɔplo cũ ɔplõe radicali calã vt apparebit.

¶ 14m signũ est debilitas oium opationũ sequens ad paucitatem nutrimenti ꝛ spuũm quoꝝ paucitas sequitur ad debilitatem digestiue stomaci. ¶ Dixit. G. oẽ mẽbꝝ ɔplonis fride nãlis q̃lis ẽ stõus:hꝫ ex nẽcitate ṽtutes defectas. Et si talis nãlr se hñs hꝫ:q̃ȝto magis egritudinalr se hñs. Et maxime si lapsus fuerit ad silem cõplonẽ fridã.

¶ 15m signũ est ꝙ pñs est vel p̃cessit aliqua ex cãis infridantibus stõm sicut sumptio cibi vel potus frigidi ꝛ similia.

¶ 16m signũ est cũ pticularis ɔueniũt:vt qꝛ fit cõplonis stãtice etatis senectutꝭ:sint tps regio ꝛ regimẽ p̃teritũ frida.

¶ 17m signũ est si fũerit patiens consuetus incurrere frigidas passiones ꝛ precipue in stomaco suo.

Signa aũt spẽꝝ eodẽ mõ sumenda sunt in hac cõplone quo supra sũt i mala ɔplone calã. ¶ Dixit Aui. qñqꝫ ɔuenit malitia cõplonis fride cũ ɔplone radicali calida. Et multiplicaꝰ tunc rugitus ꝛ isiatio pp idigõnem multiplicantẽ vẽtositates. Et multiplicaꝰ exiccatio. s. priũ oris vel ẽt totius corporis pp paucitatẽ nutrimẽti:ꝛ mali ꝛ corrupti. Et multiplicaꝰ sitis. s. pp dictã exiccationem. Et qꝛ a friditate p̃ter nãm nõ tollit actio nãlis calitatis stõi:cuius est exiccare hũiditatẽ eius roridã. imo qñqꝫ iuuaꝰ ab ea cum sua exp̃ssiõe exp̃maꝰ hũiditas oris stoi subtilis a friditate illa:ꝛ exp̃ssa ɔsumaꝰ a sua nãli calitate:ꝛ sic fiat sitis. Et dixit Aui. augmẽtaꝰ corruptio. s. cõpõnis siue hitudinis totius corpis:qꝛ augmẽtaꝰ exiccatio ꝛ macrescit quotiẽs indiget stõmia. s. pp aliq̃ȝ aliam cãȝ ꝛ facit eam. Vel quotiens indiget stõmia. s. appetiter pp replõnẽ venaꝝ ex sanguine malo:ꝛ facit eam cum ea vere non indiget:qm stõmia exiccat eam:ꝛ p̃ducit eũ ad ethicam.

De curatiõe male ɔplonis fride stoi dixit Gal. nõ est timor sicut est in curatiõe eius oppositæ. qꝛ i approxiatione caloꝝ nõ timeꝰ nocumẽtũ:sicut timeꝰ nocumẽtũ in approxiatiõe fridoꝝ vt in p̃cedẽti sermõe patuit:q̃ȝuis ista dispõ stoi frida sit maioris piculi nãcitẽ in ea magis lesa. Et hoc:qꝛ calm cum quo mala ɔplo frida curaꝰ est nãe amicũ:vt dixit Ipo. in afo. Et ipsa quidem curaꝰ dieta ꝛ potione. ¶ Et dieta qdẽ ɔsistit in euitatiõe aeris fridi ꝛ vẽtosi ꝛ marie quẽ pflat boreas:ꝛ tolerãtie friditatis extremitatũ ꝛ approxiatiõis reꝝ fridaꝝ actu ꝛ poª itus vel extra. Et in euitatione tristitie:ꝛ timoris:ꝛ pusillanimitatis:ꝛ in euitatiõe qetꝭ multe:ꝛ balnei dulcis aq̃ ꝛ sõni marie multi diurni ꝛ imediate supra repletionẽꝫ cibi facti:ꝛ accubitus supini. Et oꝫ ẽt vt euiteꝰ oẽ calefaciẽs multũ calorẽ resolnẽs inatũ ꝛ spũꝫ sicut est estuosus motus fortis:vigilia sepflua ꝛ filia. Et oꝫ vitare cibos ꝛ potus oẽs actu ꝛ poª frigidos vel actu tñ ꝛ poª tñ. ꝛ oẽs altos duros grossos tarde ꝛ difficilis digõnis nã vel artificio q̃ȝtitate:vel q̃litate ac ẽt ordis vel tpis p̃uaricationẽ.

¶ Et vitare oꝫ vinũ debile pauciferũ ꝛ oẽ vinũ multa aq̃ p̃mixtũ ꝛ marie solius aq̃ potũ euonẽs fortes ꝛ coitũ multum:ꝛ frequẽtẽ cibationẽ ꝛ potationẽ:supfluitatũ ꝛ vẽtositatũ retentionẽ ꝛ nauseatiuã satietatem. ¶ Et cõsistit dieta in approximatiõe iuuãtiũ q̃ sũt aer tpatus ad calitatem tendẽs nõ excessiuã resoluẽtẽ calm nãlẽ q̃ȝuis ẽt aer leuis friditatis nõ occurrẽs stõ discooptõ sit ei vtilis aggregãs calitatẽ in viscribꝰ nãlẽ. ¶ Dixit Gal. 1º ad glauc. ꝛ scribiꝰ 5° ɔtiñ. stõus calefit calefactiõe manuũ ꝛ pedũ:ꝛ ipsorum infridatiõe ifridaꝰ. Et Aui. dixit calefactio extremitatum p̃ducit ad calefactionẽ stoi ex p̃ximo:qꝛ cito. sup. ꝛ ipsaꝝ ifridatio p̃ducit ad infridationẽ eius. Et de iuuãtibus est gaudiũ moderatũ ꝛ letitia. Et ira nõ excedens ꝛ leuis furor. Et indui vestibus calefacientibus:ꝛ moderate aromatizatis aromatibus calis. Et tenere supra stõm plumaciolum de plumis nouis anserũ q sepe inoueꝰ ne noceat p̃ sudorẽ vel sordẽ ei inherentẽ. Et dormire post cibũ moderate nõ imediate accubitu prono vel super latere sinistro. ¶ Et dixit Aui. deãbulatiões:ꝛ motus iuuãt eos. Illi. n. q rõne vtunꝰ incipiunt in p̃mis cũ exercitio tpato. s. facto añ comestionẽ vt irriteꝰ calor nãlis:deinde. sup. p̃cedunt ad exercitiũ fortius:nõ tñ multũ excedẽs. Et dixit. balneatio in aqs termaticis nãlr vel artificialr factis iuuat eos. supple. ꝛ in decoctionibus calis poª ꝛ actu. Et iuuat eos balneũ siccũ stufa vel clibanus. Et sepelliri sub vinacia:ꝛ fricatio moderata sup stõ ꝛ vẽtre ꝛ appositio vẽtosaꝝ sine scarificatione sup eis. Et ɔuenit post cibũ deãbulatio mitis:aut accubitus super dextro. ¶ Dixit Aui. vtẽtes rõne admistrant cibos boni chimi facilis digõnis eq̃lis q̃ȝtitatꝭ sm mensurã q̃ digeraꝰ. Et tales cibi sunt panis similaceꝰ vel de tota farina vel paꝝ furfuraceus salitus bene fermentatus ꝛ coctus a corticibus mũdus. Ex carnibus ũo ãialis agni ꝛ castrati iuuenis ꝛ capreoli iuuenis:ꝛ caro pulloꝝ ꝛ gallinaꝝ fasianoꝝ p̃dicũ qualiaꝝ turturꝝ auiũ minutaꝝ bonaꝝ ꝛ passeꝝ ꝛ pulloꝝ colũboꝝ. Dixit Gal. iã assurgentiũ idest volare incipientium ꝛ querere cibum per seipsos. Nã

Nocumẽtum ẽ calefacere q̃ȝ infrigidare.

Dolor ca[lefactione manuũ ꝛ pe]dum et ipsoꝝ infrigidatione ĩfrigidat.

nodū assurgētiū caro est tarde digōnis de qbus intellexit Aui.i3ª tertij.caº de cura malitie cōplōnis stōi cū mā.cuz dixit.pulli columbini sunt tarde digōnis ꝛ longe more in stō pp supfluā hūiditatē ipsoꝝ:q postea minuit ex motu ꝛ volatu ipsoꝝ.Et vitelli ouoꝝ sorbiles.Et mel qdē ɔue/nit eis vtrūqꝫ pcipue mel apū.In quo.dixit Aui.est expientia ꝛ iuuamētū in hac mala cōplone frida.Juuamētum qdē:q: calefacit ꝛ ɔuertit ad hūorē calꝫ.Expientia vero: q: si mel acescit in stō signat friditatē intēsam.Si vō non acescit ꝛ iuuat signat friditatē nō intēsam.℄ Et de fructibus q exhiberi pñt sunt carice pingues ꝛ dactili maturi sicci ꝛ pasiule ꝛ pistachia pinee anugd.nuces.℄ Et ex herbis mēta mellissa maiorana saluia rosmarinus nepita crucaꝛ nasturtiū ꝛ siler.℄ Et ex sēibus anisum charui semē feniculi ameos.ꝛ siler mōtanū ꝛ cymunū est eis vltimum.

Pulli columbini qui ſunt tarde digōis magis vero bene.

℄ Et ex radicibus rafanida ꝛ carota caula.Et dixit Auic. ollia cocta sūt ex rebus q̄ magis ɔferūt ei.℄ Carnes eoꝝ sint optime cocte potius elixe q̄ asse.Et Auic.cōcedit ius pullorꝫ colūboꝝ ꝛ auiū minutaꝝ.sup.ꝛ multo magis assatum auiū dcāꝝ.Et qdā docēt remouere pinguedinē a iuribus capꝝ ꝛ in macro infundi vel decoq micas panis ꝛ exhiberi.Haly.ɔcessit brodiū cicerū cū olo oliuarū ꝛ muri. Et cū cibis vtaf sapore facto cum pipere sinapi eruca vel alijs sīlibus.Et cōdiat eos cū spēbus q̄ sic fiunt ℞.gariofiloꝝ.ʒ.s.pipis albi.ʒ.i.pipis longi folij galāge.beil.nucismuscate.añ.ʒ.i.zenzi.cinamomi.pelliculaꝝ intrinsecaꝝ vētrium gallinaꝝ.añ.ʒ.iij.cardamomi.ʒ.i.s.croci macis. añ.ℨ.ij.℄ Et de potibus est vinū potēs acutū vetus puꝝ nectar vinū coctū post clarificationē eius.Et aq̄ vitis sumpta cū modico vini est res vtīs.℄ Dixit Aui.medicina.s. p dietā eius cuius mala cōplo est cōiuncta cū radicali complone cal'a est vt sumat paꝝ vini.s.q̄titatē:q̄ isundatur.i. stōus añ cibū:lr̄a tñ gerardi extra sm q̄titatē dicit qua in fridat:iuula supra cibū:ꝑma lr̄a appet melior.Nō pōt aūt dari de vino multū pp nālem cōplōnē calam.Et iō oꝫ etiā paꝝ de eo dari in cibo:paꝝ.n.sūptū nō pōt obesseꝫ ɔfortat calorē nālē ad digerēdū:ꝛ vētositatē dispgit.Et subdit Aui.sint cibi eius exiccatiui.dñt qdā.nō multū.Alij exponunt.i.non vnctuosi non pingues sicut est caro rubea lacertosa absqꝫ iure pingui cum micis.i.panis.Nā oꝫ infundi mica panis in iure carnium abiecta pinguedine:ꝛ sic exhiberi.℄ Et de iuuantibus in mala ɔplone frā est cōedē ꝛ bibere actu cal'a:paꝝ tñ ꝛ raro.Jeiuniū.n.ꝛ famis ꝛ sitis tolerātia valde iuuāt:ꝛ supsluitaᵐ expurgatio.

Simplicia.

Cura vō eius p potionē vnice ɔplet̄ itētiōe q̄ ē ad calꝫ alteratio.Et ipsa qdē alteraf cū medicis simplicibus ꝛ cōpositis calis abintus:ꝛ ab extra approximatis. ℄ Et de simplicibus cōuenientibus sunt galanga macis cinamomū nardus gar.nux mus.xiloaloes zedoaria lignāū cardamomū calamus aromaticus:zinzi.ꝛ ꝑpe cōditū electum ꝛ anisū feniculus mastix olibanum ciminū charui:ꝛ silia vt ameos:de quo dixit Aui.q est ex meliorībº curis in hoc.Quidā tñ dñt q Aui.intellexit in hītibus colorē eburneū.Uerūtñ si h̄ color eēt ex stō cal'o tunc ameos noceret vt Aui.dixit 1º cañ.de ameos.Sed si ex friditate est stōi:tunc est multi iuuamēti.℄ Et de cōpositis sūt aromaticū rof.ꝛ gariofi.dyacimīnū dyaniſum:dyagalāga:dyamuscus dyambra:ɔfectio de xiloaloes dyacinamonnūtyriaca mitridatū:ꝛ dyatrion pipeon qñ friditas est intēsa ꝛ silia.℄ Tragea pista siue suffuf vtile.℞.zinzi.albi interioris cinamomi:galange pelliculaꝝ ventriū gallinaꝝ.añ.ʒ.iij.gariofi.macis cardamomi.añ.ʒ.i.zedoarie.ʒ.i.s.ameos anisi.añ.ʒ.vi.zuccari albi ad pōdus oium.dof.coclear scilicet ante cibū sequēte potu boni vini puri.℄ Elariū vtile valde tollēs a stō friditatē:ꝛ faciens digerere cibum. ℞.triū pipū gar.beil.añ.ʒ.i.zēzi.cinamōi electi zedoarie macis cardamomi xiloal.galāge.añ.ʒ.i.s.ameos.ʒ.ij.zuccari lib.i.dissoluaf zuccaꝝ in aq̄ sansuci:ꝛ decoquāf ꝛ cū eo cōficiāf spēs:dof.ʒ.ij.vsqꝫ ad.iiij.sequēte potu vini.s. optimi potētis ꝛ puri añ cibū spatio ab hora vna vsqꝫ ad.ij.pōt et sumi in fine mēse.Aq̄ vitis aromatizata mirabilr ɔfert cum p īterualla sumif ex ea.ʒ.ij.℄ Et de approximandis ab extra.Dixit Hal.est emplm de mastice aloe galliamus.absintbio xiloal.ꝛ zaffarano cōfectis cū aq̄ citōioꝝ. Et cerotū stōaticū Mes.in antidotario.℄ Epithia vtile. ℞.gariof.cassie ligneꝫ:cipi lignāi absintbij.xiloal.nardi costi calami aromatici macis cinamomi cardamoī:mente añ ɔterant ꝛ seruēāt in vino potēti ꝛ oleo sambucino vel nardino deinde cū filtro vel duplicata petia in eis infusa ꝛ expssa stōus fomētef.℄ Oleū qd̄ iuenī vtile sic fit.℞.vini maluatici:ꝛ olei nardini añ.ʒ.vi.olei rutacei:ꝛ succi mēte. añ.ʒ.iij.castor.sansuci aristo.ro.piretri cinamomi anisi cimini ameos.añ.ʒ.ij.ɔterēda cōtrāf ꝛ ferueāt cū pdictis oleis vino ꝛ succo ad vini ꝛ succi cōsūptionē.deinde colefꝛ ex isto oleo calefacto fomētef stōus cū lana succida i eo īsusa bis vel plies añ cibū.℄ Cerotū vtile.℞.laudani armoniaci terbentine.añ.ʒ.ij.cere galienui.masticis añ.ʒ.s. olipte mus.storacis calamite.añ.ʒ.ij.gar.macis costi.añ. ʒ.s.fiat cerotū de quo medietas extēdaf sup corio.Et cuz cepit infridari iungaf sup ceroto cū modico olei nardini in quo dissolutū sit modicū musci:deinde suppōaf ei pannus lineus tul.tilis:ꝛ densus:ꝛ cū applicare ipm stō volueris suffumina ipm pus cum xiloal.ꝛ mastice.℄ Sacculº vtilis.℞.cinamomi galange macis nardi.añ.ʒ.ij.cipi costicū citri sansuci mente calami aromatici folioꝝ lauri.añ. ʒ.iij.gar.folij macis.añ.ʒ.i.pulueriʒenf ꝛ ponanf in sacculo de pāno lineo subtili ꝛ suffumigef cū xiloal.ꝛ mastice ꝛ stomaco superponatur.

Applicāda ab extra.

℄ De mala cōplone stōi sicce. Cap. vij.

Stomaci mala cōplo sicca induci pōt a q̄cūqꝫ cāꝝ intrinsecaꝝ vel extrinsecaꝝ stō occurrentiū desiccentium ipꝫ ꝛ ducētiū cū extra latitudinem sue sanitatꝫ ōsus siccum siue exiccent ipm consumendo hūiditatē eius p q̄litatē exiccantē siue p cōnē eius que note sunt ex multotiens in precedentibus repetitis.

Signa eius describunf ab auctoribus esse decem. ℄ Primum est ariditas ꝛ aspitas partiū stōi ꝛ ventris cōprehensa per tactū tangentis.

℄ 2ᵐ signū.dixit Aui.est exiccatio lingue ꝛ ptiū.s.oris sup flua sm cōditiones pdictas in caº signorum stōi.Dixit.n. ibi:scias q siccitas oris est a siccitate cōplōnis duobº modis:vnus coꝝ est siccitas vera:ꝛ est vt nō sit saliua:q: ibi ē puatio hūiditatis saliualis ꝛ sputi.Et scōus est exiccatio mendosa vt non sit saliua exuberās viscosa.s.scā ex mā vl scōa flātica adherēte lingue:ꝛ exiccata cā calitatis vaporose vehementis ad ipsam:lꝫ tñ intellexit de exiccatiōe v̄a. Et iō subdit oꝫ vt distinguaf inter siccitatē.s.verā ꝛ exicationē sputi sm eos:q̄ est siccitas mendosa:mā illa signat siccitatem ꝛ illa nonised signat humiditatē viscosam:aut ꝑcedente ex stō aut descendentē ex capite:quā.s.ingrossauit ꝛ exiccauit calitas extranea.

℄ 3ᵐ signū.dixit Aui.est sitis vehemens pp cōsumptionem humiditatum roridarum stomaci.

℄ 4ᵐ signū.dixit Auic.est attenuatio corporis:ꝛ attenuatio ipsius supra factā in nā.i.maior ea q̄ ē in cōplone sicca nālr q̄ ꝑcedit ex exiccatiōe nutrimēti:ꝛ paucitate ipsius.

℄ 5ᵐ signū.dixit Aui.est iuuamentū cū cibis hūidis.sup. ꝛ nocumentum cum siccis:q: vt supra patuit immoderata discrasia leditur a simili ꝛ iuuatur a contrario.

℄ 6ᵐ signum est malitia digōnis ciborum maxime siccorū q: non potest in stomaco sicco bona fieri permixtio hūiditas ciborum cum ipsorum sicco.

℄ 7ᵐ signum est exiccata egestio que emittitur:ꝛ hoc nisi

vltimata

ultimata fuerit siccitas & dilacerit virtutẽ digestiuã eius. & tunc ergo est mollis. Cum.n. magnificat siccitas destruunt oẽs virtutes stõi & stõus fortiter attenuat. Et cũ patiens supinus iacet percipit stõi dispõnem soute alicui silem esset qr profundat in loco stõi & vẽtris myrach: ac si nihil in eo contineat & q̃si infossatum se offert.

¶ 8m signũ est pticulariũ cõuenientia: vt qr sit patiens nãlis cõplonis siccissit senex & tps sit finis estatis: & pncipiũ autũni. Et regio sicca. Et regimẽ precedens exiccatiuum.

¶ 9m signum est q precesserit vel p̃ns sit aliqua de causis exiccantibus notis.

¶ Et 10m signũ est consuetudo similes egritudines. s. siccas patire specialiter in stomaco suo.

Nocitiua ex sex rebus non naturalibus.

Cura eius cõplet dieta & potione. ¶ Et dieta psistit in euitatiõe nocẽtiũ que sunt aer siccus motuosus: & omnu vẽtorũ flatus maxie borealiũ. Et aer calidus mora ad solẽ vel ignẽ lõga aer excellẽter fridus. Et vestiũ exiccãtium indutio. Ira quoqz tristia & sollicitudo motus labor corporis fricatio & balneum exiccãs & vigilie supflua. Et oẽs cibi sicci & exiccatiui po° siue actu. po°. qr sunt acuti amari salsi multum dulces acetosi siue stiptici aut põtici. Actu vero: vt qr sunt in forma sicca pati assi vel subfrixi. ¶ Dixit. A. phibe eis viscosa & dura & grossa. sup. & difficulter digestibilia pp degestiuã ipsorũ debilẽ. ¶ Dixit Cõstã. phibeamus patiẽtẽ a cibis & medicis stipticitatem hñtibus ne desiccẽt qõ in mẽbris remansit de subtili humiditate sicut Gal. dixit. 7° terrap. ca°. vi. vbi dixit. oẽs siccitates. s. q̃s ibidẽ descripsit fore quatuor spẽrũ siue mõrũ: de quibus dictũ est in ca° ethice febris vltime. i. maxime ledũt austerorũ stipticorũ vel põticorũ ciborũ potuũ & farmacorũ oblationibus. cõsumũt. n. si qd relictũ est inate hũiditatis qõ faciũt tribus modis. hoc signũ. i. aliq̃z eius ptẽ obsorbentes. s. exiccando siue exucando illam sua siccitate. illud vo. i. aliã ptẽ eius exprimentes p poros in vacuitatẽ ventris ipsos poros pstringendo. hoc ãt. i. aliã eius ptẽ ad pximos villi & vicinas pticulas expellẽtes: & hoc duobus modis. vno mõ. dicto. i. ptẽ eius exprissam ad vicina mẽbra expellẽdo. Alio mõ ptẽ nutrimẽtalis hũiditatis stõ cõtingẽtẽ repellendo & phibẽdo aduẽtũ eius ad ipm vel in vicinis remanet mẽbris & h siue ipsa austera approximent interius siue exterius. ¶ In spãli ãt nocẽt panis opirus: panis fursuraceus: panis salitus nõ mũdus: panis ordeaceus: panis de spelta vel de auena: panis de panico: milio vel melica. Libaria de pasta. Et ex grãis rizus: fabe: lentes: fasceoli: cicercula viccia horobus: lupinum. ¶ Et ex carnibus quecunqz ex aialibus sumũt senibus: tã volatilibus. q̃ q̃drupedibus. Et carnes q̃trupedũ & volatiliũ siluestriũ. Et insuper carnes aniũ in aqs degentiũ. ¶ Dixit Gal. 7° terrap. eodẽ. ca°. custodire oz paludestria & carnibus dura caseus salitus: & oua dura. ¶ Et ex fructibus nocẽt ei carice nuces auellane castanee & qclicqz ex fructibus sũt stiptici aut põtici sicut fructus nouelli citonia nespila sorba corna & fructus acetosi sicut granata acetosa: & mora citrangula agrestã: & his siles & oẽs fructus caliditatẽ vel fridatẽ excedẽtẽ hñtes. ¶ Et ex herbis nocẽt caules: & q̃cũqz stipticitatẽ vel acrimoniã hñt. Et ex radicibus rafanida & olũ acrumina. ¶ Et dixit Cõstã. q Gal. dixit 7°. terrap. nibil nullũ vinũ bonũ esse eis vel nisi qõ aq nõ tolerat admixtionem deterius tñ est qõ est potentius: ex tũ amarum vetus aut coctũ: aut cũ spẽbus factũ nectar. ¶ Et subdit. aqua est fugienda eis: qr morat & sub ydrafragmate: & inducere vẽtositatẽ & dolorẽ grauatiue cõtrũpẽdo stõm virtutẽ eius deficere facit: & cibum p venas penetrare phibet: & h ois facit sua fridatate: qua et tristari facit patiẽtẽ. Et nocet eis replẽo cibi & potus grauatiua: qr a virtute debili nõ digerit. ¶ Et de nocẽtibus fortiter est ieiuniũ: & tolerantia famis & siti. Et coitus est eis vehementer nociuus: & dirigũ. n. oẽs & similes

siccitas auget. ¶ psistit dieta in approximatione iuuatiũ. ¶ Dixit Hal. 8°. practice. oz in hãc patiẽtiũ passionẽ cũ regimine vltimã adhibere diligẽtiã ne forte in cõsũptionẽ incidant. ergo summo studio iuuãtia notare oz vt afferantur eis: & sunt aer hũidus vel hũectatus arte cũ aspsiõibus hũectantibus & letitia gaudiũ & bona spes: & qes longa & sõnus plixus: nõ tñ supflue post cibũ nõ in ieiunio. Et balneum dulcis aq̃ sm q dctũ est in cura ethice: & cibi hũidi actu & po° q declinent ad calitatẽ vel friditatẽ sm q ista mala cõplo erit sine febre. ¶ Dixit. n. Hal. si non est febris senectus idest ethice senectutis regat regimine eius. Et si est. vel eius febris regat regimine febris ethice. ¶ Dixit ergo Gal. loco allegato panis sit clibanaticus. i. coctus i furno purificatus a furfure de flore farine oz esse purus. i. a corticibus munduã: studiose qdẽ coctus. i. sufficienter & debite. Et sufficienter hñt fermentũ & sal. i. nõ superabũdãter: sz solũ q̃rum sufficit vel pgruit. ¶ Et caro sit pullorũ edi & agni. Et dixit Gal. pullis nõ existibus sit ex pdicibus & passeribus montanis. i. puis auibus carne mollibus. sup. & similium, & fasianis. Et sint carnes alterate cũ rebus hũectãtibus: & cõpetũt eis medulle aialium lac & oua sorbilia. Et dixerunt Gal. Ras. & Auic. testes gallorũ q lacte nutriũt. qui. i. galli vel q. s. testes cũ lacte nutriũt. i. coquũt. Et sic volucrum bonorũ vtiles sunt. Et dixit Gal. pulmẽtũ petrinorũ piscium pueniẽt. Et fiant iura eorũ. s. aialiũ & pisciũ. s. addẽdo ad decoquẽdũ in eis de pinguedine gallinarũ recente in quibus decoquãt mice panis & offerant. Et lac qdẽ vehementer est iuuamẽti eis muliebre asininũ vel caprinũ. Et melius est vt sugat ipm ex mamilla. Et Gal. qdẽ dabat asininum qr efficacius est alio lacte. s. muliebri excepto: cum sit sub aliis & magis tenue: vnde est minoris coagulationis in stõ & velocioris penetrationis in totũ corpus: Et cõpa h indigent hoc nimis cum opus sit ea nutrir i breui tpe. ¶ Sic qr pori nutritatiõis p quos nutricatio ipsis transit sunt in eis cõpacti cõpulsiue cõstrictiõe expedit vt det eis in potu de solo lacte cũ melle modico tepefacto: si non est febris: supple. vel cũ zuccaro siue febre: sit tñ q mel. sup. vel zuccarũ & lac sunt i summa laude bonitatis. Et dabat Gal. lac intromittens asinã in domũ in q̃ erat cubile egroti: & sin camera dubitando ne lac ex retentione eius i aere alteraret: qui si posse foret sugere mamillas melius esset. Et expedit: dixit Gal. ppararẽ anonã asine ex rebus cõuenientibus q sanguinem bonũ ad hũiditatẽ declinãtẽ giãntibus extendendo eã exercitio moderato & fricãdo eã cũ mitro. s. spongia ad remouẽdũ puluerẽ: oz. n. dimittere dicat i puluere reuolui: deinde stallare: & postea fricare & abstergere oz asinã esse iuuenis vltime iuuẽtutis: & oz ab asino separi masculo. Et oz vt asina ãn receptionẽ lactis non sit sumere ad q̃titatẽ anone q̃ sumit q̃ bñ digerit vt lac cõueniẽs & bñ digestum in ea gñet. Et iõ in digõne eius oz hẽri studium. Et cognoscit bonitas digestionis eius & malitia ipsius p fetorẽ stercoris eius & pmutationẽ fetoris: seu & p modum fece eius: an sit equalis fece an mollior: an grossioris vel siccioris: an sit stercus eius vẽtosum inflatũ. Nã si fuerit. liqdũ vltra modũ & fetẽs & repletum vẽtositatibus scire q asina non bñ digerit cibum suum: Vñ augẽ debes in exercitio sue & dimittere cibatiõem: aut mutare anonam ad aliã magis pgruã. Qr si ergo fuerit durior debito contrahenda est p cõtrariũ. Et tale lac sugẽm est ex mamilla aut bibendũ in hora q̃ mulget: qr statim añq̃ ab aere patit alterari in q̃titate q̃ digeri posset: deinde expectãdum est quousqz digõ eius cõpleat in quo tpe qescat. ¶ Cognoscitur aũt q lac sit digestũ ex eructatiõe eius & q̃titate aptiõis ventris. i. lenitate eius. Et sit spatiũ hoc añt horarũ aut q̃tuor. s. deinde balneet: & post balneũ oleo inungat vt non exiccet hũiditas balnei: est eis in mẽbris eius & hoc añq̃ sudent indumẽta sua. Et balneũ esse oz aq̃ dulcis posite in

Iuuantia ex sex rebus non naturalibus.

De lacte.

De balneo.

tina ꝛ aq̃ ꝑpata inter illam in q̃ fit horripilatio.s.ꝓꝑ ipsius
friditatē ꝛ inter mordicatiuā ꝓꝑ calitatē. Et ad vltimum
oꝫ vt sit ita ꝑpate calitatis: vt non patiaꝛ ab ea. imo dılectet
ꝛ huectet ipm̃ ꝛ amplificet poros. Et opꝫ vt sit submersio
patientis in tina ꝛ sessio eius in ea.non.n.est necius ei aer
balneuꝫ sua calitate exiccādo noceret. Et si patiēs nō est
multū exiccatus ꝛ ꝓ ꝯñs nō ē multū debilitat ad balneum
ꝑ seipm̃ mitti motuꝫ multotiēs necīu facit supfluitas sic/
citatis patientis vt nō cōcedaꝛ ei ambulatio ad balneum
ꝛ ab eo.s.balneo ad domū cum cubileāmo vt deferaꝛ ab
ipso.s.cubili ad balneū qḋ oꝫ esse ei ꝓpinquuꝫ. ꝛ ab eo.s.
balneo ad ipm̃.s.cubile sup aliqḋ vt super tabula vel inter
linteamina: qḋ fit vt ꝯseruet: ꝛ nō resoluat eū motus: ꝛ nō
reludet ꝛ extra educat illḋ qḋ sumpsit ex tina vel iuxit ex
tina.s.de aq̃ q̃ effusa erit in poros mēbroꝝ eius. Et qꝛ bal
neū est vtutis mollificatiuū ꝛ laxatiuū ꝛ resolutiuum sui
istri.s.calor nālis ꝛ spūs: ideo nō oꝫ vt approximet ei.s.tādiu
ꝙ exiccet ꝛ resoluat ꝛ debilitet vtutē: ꝛ duplicet illud.s.
siccitas pꝛiꝫ ꝛ debilitas vtutis. ¶ Et dixit Gal. ꝙ aqua
cali balnei mēbra tumēt ꝛ augēt in pncipio: deinde postea
coadunāt ꝛ ꝯstrigūt: nō expedit ꝙ si volueris augere i car
nibus patiētis nō pmittas eū morari diu in aq̃ cala. Et nō
nisi dū corpus fuerit reintegratū ꝛ tumidū: sꝫ si minuere
volueris pmittere debes ipm̃ longā morā trahē in balneo
donec deficiat tumor ipse. Et dixit. scire debes ꝙ spatiū qḋ
necīu est ad diminuēdū ꝛ dissoluēdū carnes latū ē nimis.
Sꝫ qḋ necīu est ad augēdū carnes nimis ē ꝯstrictū: qm̃ in
p̃.i.statim ꝙ corpus reitegraꝛ ꝛ tumet in balneo expedit
vt cesset calefactio.s. ꝛ exeat a balneo. Et dixit Gal. ꝙ tu
mor ꝛ reitegratio corpis in quolꝫ corpe hꝫ modū ꝓpriuꝫ
qm̃ corpus macilētū impoſe est ꝙ tumeat ꝛ reintegreꝛ de
leui: ꝗ ad corpus samū: qm̃ ipa hora q̃ corpus macruꝫ
paꝝ tumet inducit ad dissolutionē stati. Sꝫ corpus samū
hꝫ in hoc latū spatiū sibi vtile. ideo expedit vt reqras solli
cite patiētē dū ē in balneo ne trāsacto ꝯgruo tpe fallax sit
cura tua. Et silr si fricaueris aliqḋ corpus macilētū nimis
ꝓpone calefacere ipm̃ ꝑpate.s.cū tua fricatione. Qꝛ si trans
gressus fueris modū balneādi in tpe aut in gradu caloris
aq̃ ꝓximus eris declinare ad dissolutionē ꝛ macredinem
patiētē. Un̄ post balneationē eliniēdus est patiēs oleo: ne
vltra q̃ꝫ expedit dissoluaꝛ: qm̃ corpus oppilat ꝛ patientē de
fendit ne ex aliquo aere iferaꝛ ei nocu^m. Post balneationem
vo si delectatus fuerit patiēs in assūptiōe lacti da ei i potu
de eo 1°. sin āt da i potu ei i hora illa de aq̃ ordei cui⁹ artifi
ciū ē bonū ꝛ sapiēs ē ille cui⁹ aq̃ multiplicaꝛ: decide dco
ꝗꝫ tādiu donec minoreꝛ aq̃ eius. Et decide itez qescat do
nec digeraꝛ ꝛ balneeꝛ 2°. ꝛ h̃ marie si ꝯsuet⁹ fuit balneari
in sanitate sua ꝛ delectaꝛ in eo. ¶ Et dixit Gal. itez mitte
ipm̃ ad balneādū 3° in vespis postq̃ꝫ quieuerit.s.ꝑ ꝛ 2^m ci
bum digesserit. Quidā āt īcipiūt a balneo p̃ de mane: deiñ
cibāt: ꝛ cibo digesto balneāt. 2°: ꝛ deiñ 2° cibāt. ¶ Dixit
A. si ꝯsuetus fuerit balneo balneeꝛ vice 3ª. s.ꝑ: ꝛ hoc fiet
cū iterpōne horaꝝ q̃tuor vel qnqꝫ ab hora cibatōis. Et sb/
dit. Et ꝓ lꝫ.si ꝓ qꝛ rectius fuerit vt sit cōtentus vicib⁹ dua
bus in die: ꝛ tūc addaꝛ in horis iterpositis ꝛ sint plures q̃ꝫ
qnqꝫ vt sit qes integra. ¶ Ego āt dico ꝙ nr̄is tpibus ꝛ in
nr̄a patria ꝓꝑ isuetudinē balneādi nō repiꝛ cōit vtilitas
magna in balneo: ꝛ ideo nō multiplicetꝛ reiterō eius: sꝫ oi die
ꝯsidereꝛ effectus eius: ꝛ sm̃ ipm̃ ꝓsecutio fiat. ¶ Et de ci
bis iuuātibus ex fructibus sūt poma dulcia cocta amigd.
dul. pinee fistici: vue albe dulces bn̄ mature: pruna bn̄ ma
tura: pira bn̄ matura ꝛ silēs. Et ex oleribus borrago bu
glosa spinachia lactuca ꝛ silia. ¶ Dixit Cōstā.i li° de stō
oꝫ ꝓpēdi vt sint cibaria facile digestibilia: ꝛ multū nutrien
tia: ꝛ sꝫ neqꝫ oꝫ studiū ipēdi i dādis cibis q̃tū necīu fuerit
sed q̃tū digeri pōt. Et docet dare. dixit ipse. eidē pl⁹ aliq̃
tulū ꝛ dare musculū ad orū q̃ꝫ in mūe ꝓꝑ ꝯfortationē diges

De cibis.

siue in somno. ¶ Et dixit. oꝫ iter multas vices dare cibū
multū.n. vna vice datū neqt digeri. ¶ Et A. dixit. elige ex
nutriētibus illa q̃ cū multitudie sui nutrimēti sūt velocis
digōnis subtilis chimi vt penetrare possit ꝑ poros corru
gatos ꝛ strict⁹ ꝛ sint chimi hūidi. Et sūnta sit tāte q̃titat
q̃ nō grauet nec extēsionē faciat plumā: Ueꝝ minoratio.s.
cibi necīa est in huius. Et sepeꝛ.s.ꝑtiaꝛ eius cibus q̃tum
posse ē: sed nō ꝯseqꝛ cibus eius cibū indigestū: sed sit eius
cibatio 2ª cū iā cibus pmus digestus ē. ¶ Et dixit. G. vlr
necīu ē ei qḋ nutritiuū ē nimis: ꝛ hoc idicatōe supra a mor
bo: ita tn̄ ꝙ cū hoc sit leue ꝛ velox ad recipiē^m digōnē. Et
nō sit ideo viscositas aliq̃. Sꝫ dixit. G. ipoſe ē ꝙ res nutriti
ua nimis res i vltimitate sit cū hoc leuis ꝛ velox ad digōe
nē. Et ipoſe ē ꝙ res vltie nutricatiōis sit absqꝫ viscositate.
Si itaqꝫ nutricatio absqꝫ rei nutriētis mutatōe fieret eēt
res nutritiua i vltimitate magis ꝯgrua huic corpi: sed cuꝫ
necīo res nutriēs ad hoc vt nutriat mutetꝛ: fit nociua ei res
multi nutrimēti: cū i digōne retardet ꝛ ex ea debilitentur
vtutes nutritiue. Neqꝫ ēt opus est dare ei silr cibū q in vl
timitate velocitatis digōis existat: qm̃ cū sic fuerit ipoſe ē
vt nutriat nutrimēto multo q̃to iste eget. Ideo expedit: oꝫ
rit. G. ponere tuū ꝓpo^m mediocriter inter duo.s. vt eligas
rē modice nutricatiōis.s. re^{ai} rei viscose multū nutriētis: ꝛ
sit velocis digōnis absqꝫ viscositate ꝛ duritia. grossitie.
¶ Et dixit. G. ꝙ vti oꝫ vino in potu: qm̃ q voluerit reinte
grare caput. al. corpus. ꝛ melius. nō est aliḋ ex potatiōib⁹
ita ꝯgruū sicut vinū solū nisi patiens pateret febrē. vinū
n. oꝫ esse aqueū ꝛ paruꝝ stipticū qḋ paꝝ toleret aq̃: vn̄. vi
tādū est ei vinū potēs cū nociuū sit vtuti eius: ꝛ eius modi
nō est vinū aq̃ū. Et lisandū ē in q̃titate ꝯgrua iuxta modū
necīu ꝛ sm̃ ꝙ dispō reqrit. Aq̃ vo ex friditate sua tardaꝛ
in stō ꝛ in ptibus iferioribus ypocūdrioꝝ ꝛ iducit isfatio
nes ꝛ sonit⁹ depone⁹ vtutē stōi: ꝛ ꝓꝑ h̃ erit i stō mala digō
nꝫ auxiliaꝛ ad trāsportādū ad mēbra nutricationē nimis:
s. multū: sꝫ vinū ꝑ ꝯtrariū opaꝛ. velociter.n. trāsportat dis
solutis isfatiōes digerit nutrimētū bonū gn̄at sanguinē: ve
lociter nutrit: auget vtutē mēbroꝝ. Et iducit qḋ supfluuꝫ
fit ad digerē^m. Ideo da patiēti in potu de eo: ita ꝙ nō supe
natet in stō: neqꝫ supueniat ei rugitus. Et Aui. dixit. necīu
est tribuere in potu vinū subtile decliue ad stipticitatē pūū
tolerās aq̃ admixtionē ꝓꝑ aquositatē suā. ipm̃.n. facit pe
netrare cibū ꝛ viuificat vtutē. Et excusat a potu aq̃ frigi
de facientis irasci. Et lra extra hꝫ. tristari.s. patiētē ꝓꝑ no
cumēta q̃ facit. s. ꝑdicta a Gal. Et sit eius summa tāta ꝙ non
natet supra stōm: ꝛ nō faciat rugitum. ¶ Dixit Cōstā. vinū
si dolorē sub dyafragmate iuenerit eum oīo dissoluit ꝛ pla
cat: ventrē extenuat: vias apit ꝑ q̃s cibus est penetraturus.
Et ad eundū ꝑ mēbra eum adiuuat. Qꝛ si in stō malos chi
mos iuenerit tēpat eos: ꝛ in bonos ꝯuertit: putridos ēt ꝛ
malos hūores i stō: seu q̃ñocūqꝫ fuerit in loco ꝓculdubio
dissoluit ꝛ expellit. Ideo vrine ꝓuocatiuū ē marie si nō fue
rit acerbū neqꝫ pōticū. q̃ oīa facit ꝓꝑ ꝑpam̃tū sui caloris.
¶ Et de potibus iuuatiuis est iulep viol. ꝛ cucurbitinū ꝛ
aq̃ ordei. ¶ Inqt Gal. 7° ter. ca° 7° de his q̃ iplent hanc
intētiōem.s. ꝙ augēt subam stōi ꝛ calorē eius: inq̃tū ꝛ nō in
q̃li ē ꝙ extrorsū afferaꝛ carnosas isfās sil' cū eo dormiēs ita
vt tāgat vētrē. Et cōdā catulos pingues hn̄t nō solū egroti
sꝫ ēt sani. Oꝫ āt facē isfātē nō vdā.i. sudore hūidā hīe cutē
q.n. sudāt ꝑ noctē ifrigāt magis q̃ꝫ calefaciūt. ¶ Et dixit
Gal. expedit ꝙ reqras patiētē in ꝑ die. Et si videris aliqḋ
decidere.s. ꝑ tertiānā ꝯtra ꝑdicta diminuēda ē nutricatio ix
xta q̃titatē necītatis in die 3°. Qꝛ nisi fuerit aliqḋ accñs
nociuū augēda est nutricatio ante paulatim: ꝛ est.n. regēdus
patiēs qñqꝫ in minuēdo qñqꝫ in augēdo iuxta qḋ ꝯgruū
ei videris ad modū regiminis ꝯualescēti. Qꝛ si patiēs fuerit
ꝯuersus ad bonū paulatim auge in regimie eius de restau
ratiuis ꝛ ꝯfortatiuis ꝛ auge i fricatiōe ꝛ motu ꝛ eqtatiōe.

Et

Et cū fuerit ppinquus sanitati nolī ei dare de ptisana ex/ dei ꝛ lacte ꝛ iuccositate ɔfecta de speltariſed ɔuertendus ē ad ciberia cōsueta gradatim in eo qd̄ fuerit magis tenue paulatim paulatī mādu cādo de pedib⁹ ꝛ carnib⁹ aīi nō/ ete vna macellatis. ¶ Et Aui. dixit. cū patiēs melioratur paruꝫ addaꝰ ei in exercitio ꝛ fricatione ꝛ cibo: cū āt sani tati appꝛoximat abscidaꝰ ꝛbiſt ordei ꝛ ponāꝰ loco ei⁹ vno die vel duobus sorbitiōes fcē ex cādarusio: ꝛ addaꝰ ei ci/ bus ex eis qbus vti cōsueuit: ꝛ icipiaꝰ a pedibus ꝛ extre/ mitatibus autū mollibus. ¶ Dixit Gal. hñtibus stōm de siccū ꝛ hāc egritudinē excūtibus vinū nō oꝫ dari cum mā durauerit neqꝫ finita cibi digōne: qꝛ vino tūc sūpto cib⁹ i stō natat ꝛ stō nō circūdaꝰ: neqꝫ digeriꝰ. Qd̄ si siti hūerit modicū vini accipiāt vt sitis mitigeꝰ. Cibo vō oīo digesto vinū ꝙ̄ntū sufficit potēs. ¶ Dixit Aue. 7° colliꝫ. mod⁹ mē dicādi malā cōplōnē stōi siccā est vnus ꝛ idē cū mō medi/ candi malam cōplonē totius corpis siccam. Et posuit pun ctualiter curam supꝛascriptam.

Cura vō p potiōis istꝫ vnica cōpleꝰ itētiōe q̄ ē ad hūi dum alteratio. dixit. n. Gal. itētio eius est hume/ ctare stōm: ꝛ totū corpus. Et iō A. dixit. nō fit sua itētio in hūectādo stōm solūmō: imo hūectatio eius nō fit nisi cum hūectatiōe corpis. Nā ad siccitatē stōi nēcio seqꝰ siccitas oīum mēbroꝝ corpis: cū sit stōus arca nutrimēti eis: stāte āt penuria nutrimēti in horreo nō pñt inde mēbra recipere nutrimētū sufficiēs: ꝛ vō exiccāꝰ. vez res non est ē⁹: qꝛ cū siccitate aliquoꝝ mēbroꝝ pōt stare hūiditas stōi. imo ēt cū siccitate totius pt stōus ad tps stare sine malitia siccitatꝭ le/ dētis: vt sepe declarat expientia i ethicis. ¶ Oꝫ āt vniuer/ sum corpus hūectare pp duas cās. vna est ne mēbra ampli⁹ exiccēꝰ: ꝛ sic āplius trahāt a stō ꝛ addāt cū illa attractione ad siccitatē eius. Alia cā ē qꝛ ꝙ̄uis pp hūectationē vniuer si corpis nō hūecteꝰ stōus sbstātifice: hūectaꝰ tñ hūiditate madefactia ꝛ refrenaꝰ appetitus retractiōis coꝝ. Eis aūt nō multū trahentibus stōus melius pōt substātifice hūe/ ctari: aut saltē diutius ꝓhiberi ipsius exiccatio. Alterant aūt hāc malā discrasiā ꝛ hūectāt cā elia refūpta ꝛ restau/ ratiua ꝛ marzapane ꝛ dyagragātū ꝛ lohoc de papauere ꝛ syrupus eius: Et elāriū de restauratiōe hūiditatis: ꝛ peni/ die ꝛ syrupus viol. ꝛ de cucurbita. Et his silia. ¶ Et ab extra iunctio fcā ex oleo viol. ꝛ de cucurbita ꝛ de papauꝫ ꝛ de amig. d. butyro recēti ꝛ pinguedie gallie recēti ꝛ simi/ bus singularibus vel cōpositis: cū eis fit iunctio leuiꝰ sup stō thorace ꝛ spina ꝛ iuncturis. imo ꝛ sup vniuerso corpe. Et in sūma dixit Aui. curatio huius prima existit curatōi ethice. est. n. lꝫ egri⁹ qdā ethica stōi: ad illā ergo p cōple mento cure recurrēdū est. ¶ Dixit. G. 7° ter. Nocent hu/ iuscemodi dispōnes hñtibus. s. siccas calīa somēta: qꝛ que ex eis sūt sicca cōsilū corpoꝝ. i. mēbroꝝ deuorāt hūiditatē: q̄ vō sunt humida in euaporādi hūiditatē cā maxie dimittāt. Et in valde opādo raꝝ corpus fit ꝛ facile infrāgibile.

Alterātia ad hūidū

¶ De mala cōplōne humida stomaci. Ca. viij.

Ala ɔplō hūida stōi idaci pt a ꝙ̄cūqꝫ cāꝝ hūectātiū ex qbus potissime ē potus multus ꝛ ciboꝝ hūidoꝝ vsus assidu⁹: quies multa ꝛ balneū dulcis aq̄. lꝫ. n. ꝛ silia cū diu/ turnitate tpis in stōm agūt. ducūt ipꝫ extra la titudinē sue sanitatis versus humidum.

Signa eius ponūꝰ cē. 8. Primū ē. dixit Raſ. 5° ɔtiñ. pauca sitis. Et. A. dixit signat ipsaꝫ paucitas sit q̄ ēt est minor ꝙ̄ in cōplone humida nāli.

¶ 1ᵐ est dixit. G. horribilitas ciboꝝ hūidoꝝ ꝛ nocu^m ipso rum. Et A. dixit. terreꝰ a cibis hūidis ꝛ noceꝰ ab eis. Et qꝛ noceꝰ iō terreꝰ. Sed nō est ipse terror sitis terrori eue/ nienti in mala cōplone sicca accnte pp morsū canis rabidi in qua accit timor aq̄ ꝛ terror rep hūidarū. Nā rabiositas ca nis facit desiderare ꝛ q̄rere hūida: cū e pñtāꝰ terreꝰ patiēs ēx visu ipsoꝝ: sed in hac mala cōplone hūida neqꝫ dāꝰ ... neqꝫ q̄rit: ꝛ cū pñtāꝰ terreꝰ patiēs ex eis: ꝛ rogāt vt aufe/ rāꝰ: qꝛ timet nocumētū qd̄ pcipet ex eis si sumeret ea.

¶ 3ᵐ signū est iuuari a cibis siccis maxime que sunt talia actu ac etiam ꝛ potentia exiccantibus.

¶ 4ᵐ signū est. dixit. G. exuberat saliua eius. Et. Aui. dixit multitudo sputi ꝛ saliue ꝙ̄si oī hora. Et dixit. in ca° signo/ rum dispōnū stōi. Cū sputū fuerit hūidū ꝛ spumosū signū q stōus est hūidus in cōplone. ¶ Scias tñ q nō oē sputū: neqꝫ ois saliua sigiat malā cōplonē stōi. Nā saliua gñata in carne glādosa exñte in radice lingue ꝛ sputū exiēs cum tussi ꝛ rascatiōe nō sigñt sup dispōnibus stōi. Sed saliua q̄ pcedit a stō ad os q̄ discerniꝰ ab alia: qꝛ nō exit cū tussi ꝛ rascatiōe. Et est āplioris ꝙ̄titatis ꝙ̄ illa q̄ nālr gñatur in radice lingue sigiat sup dispōnē stōi: ꝙ̄. Aui ꝛ alij aucto. vo/ cāt sputū liqdū fluidū qd̄ cōiꝰ est spumosū. s. ampul' grossis ꝛ magnis: p ꝙ̄s differt a silī sputo pueniēte ex pulmōe: qd̄ est spumosū āpulis minutis: Et tale qdē sputū spumosum āpulis magnis sigiat malā ꝛ hūidā stōi cōplonē nālē nisi multū supfluat. nā cū multū supfluat sigiat malā eius cō/ plonē hūidā: nō tñ sp: sed fꝫ plm. Et hoc: qꝛ pōt idē sputū ab alia cā puenire vt a mala cōplone calīa tñ: ꝛ ēt a calida ꝛ humida. ¶ Dixit. n. Raſ. 5° ɔtiñ. si qs spueret in multa ꝙ̄titate nō est inde iudicādum stōm eius esse humidū: qm̄ q̄nqꝫ accit ex calitate cōdominate: sicut accit in ieiunāte ex pauco cibario cū ipse insepabilr spuat dū accipit cibatiō/ nē. ¶ Et. Aui. dixit. q̄nqꝫ sūt multitudo saliue ꝛ sputi ex calitate sola: illud est qd̄ accit ieiuno. Et dixit q si fuerit multitudo eius fꝫ famē tunc sigñat calitatē cū hūiditate ꝛ aliqñ sigñat calitatē solā. ¶ Dixit Rogerius in abūdan/ tia saliue decipiūꝰ credentes fieri a sola hūiditate: sꝫ q̄nqꝫ fit a calitate: qꝛ qñ subtrahitur nutrimentū calor resoluit hūiditatē stōi i saliuā ꝛ hūidā ꝛ aqueā nāꝫ sicut tu vides in lignis viridibus. ꝛ in carne q̄ assaꝰ fieri. Et dixit discer/ nitur inter saliuā que fit a calitate ꝛ eā q̄ fit ab hūiditate qꝛ q̄ fit a calitate est calīa salsa vel amara. Et soluiꝰ exhibitiōe cibi maxie flātici. Et sunt cū ea reliq̄ signa sigñantia calitatem. Sed in fcā ex humiditate sola saliua erit isipida frida vel acetosa. Et augeꝰ exhibitiōe cibi maxie flātici: ꝛ multiplicaꝰ stomaco repleto magis ꝙ̄ inanito: ꝛ erūt alia signa significantia humiditatem.

Non oē sputū ne/ que ois sa liua signi ficat super dispōnem stomaci.

Sputum a stō pue niens pōt esse a ma/ la cōplo/ ne hūida ꝛ ca/ lida: ꝛ ad vtrūqꝫ simul.

¶ 5ᵐ signū est lenitas vētris. nā vpliꝫ nā ipsoꝝ est solutus ꝛ egō liquida absqꝫ punctiōe ꝛ ardore.

¶ 6ᵐ signū ē lenitas ad tactū repta sup mirach ꝛ ptes stōi.

¶ 7ᵐ sig^m ē pticulariū ɔueniētia: vt qꝛ sit cōplōnis ꝛ etatis hūide: ꝛ tps ꝛ regio hūida: ꝛ vsus regiminis humectatiui: ꝛ maxie si assuerit vel pñs sit aliq̄ de cāis inducētibus ipsā.

¶ 8ᵐ signū est ɔsuetudo pati siles egritudines hūidas: ꝛ tūc n. ɔfirmaꝰ q eis mala cōplo est humida. ¶ Dixit A. vnul tosicus est super os stōi. s. maxie: qꝛ ēt est sup alijs ptibus eius humiditas isusa. i. madefactia ꝛ hūectatia. Et quo tiens hūs esse cā cōcedit meditaꝰ q si moueꝰ euomet. Et accit lꝫ meditatio pp relaxationē villoꝝ stōi: vñ debilitaꝰ vtus retentia ꝛ ꝓhibeꝰ istrm eius a bona corrugatione neqꝫ bñ cōpꝛhendit cibum: q̄re putat q si moueret nō reti neret ipm: eo q cibus agitatus ex motu ledendo excitaret expulsiua agitatus ēt facilius expelliꝰ: putāt āt q expelle reꝰ vomitu pp maiorē relaxatiōꝫ est fcāꝫ in ore stōi: q̄re q̄ escit patiēs ꝛ stat fm vnā formā mēbroꝝ suoꝝ nō audens mouere aliqd corpꝛ: ita q ēt nō loqꝰ. Et ego vidi petꝫ bar tolini hñtē hāc hūiditatē q recipiebat cibū suū capite cū ēt sup puluinari depsso: timens ne si sedens cum reciperet in dispōne capitis ipꝫ euomēt: mox illū euōit q tādē cū labo re ꝛ tpis dilatiōe curatus fuit: de hac tñ dispōne āpli⁹ infra ex vbo. G. i ca° de subuersiōe stōi diceꝰ. Et dixit. A. q̄nqꝫ fit illud. s. meditari euomē si moueꝰ pp debilitatē stōi. Et docens distinguꝫ inter has cās dixit q qñ est ex dbilitate

De hūs q̄ non pñt sumpto ci bo moue/ ri pp vo mitum.

cõmodat ei signe debilitatis dicẽda in ca° suo. Et fit istud apud cõctionẽ tñ.s. qñ est pp debilitatẽ stõi: sz hoc.s. qñ ẽ ex hũiditate īfusiua fit ẽt sm vacuitatẽ q̃uis nõ cõcedat nã: hz panẽs talẽ meditationẽ siue comedat siue non.

Cura eius cõplet dieta ꝛ potõe. Et dieta p docet vitari nocẽ q̃ sĩ aer hũidus paludosus nebulosus pluuiosus ꝛ flatus austri ꝛ hita° in terrenis hũidis: ꝛ dormitio in eis. Et sõnus plurimus marie diurnus ꝛ post cibũ immediate factus. otiũ lõgũ ꝛ oditie nimie ꝛ mũtiplicatio ciborum ꝛ potuũ actu hũidoꝝ sicut cibaroꝝ cant po° sicut carniũ porcelloꝝ agnoꝝ ꝛ pisciũ marie lacunaliũ: ꝛ filiũ. Et multiplicatio cibi ꝛ potus: ꝛ marie pot° sup cibo: ꝛ ebrietas dimissio coitus ꝛ expurgatiõis supfluitatũ: ꝛ cũ onum cõsuetaꝝ retentio. Et docet dieta 2° afferi iuuãtia q̃ sĩ aer mõtuosus serenus siccus nã vel arte ꝛ quẽ pflat boreas. Et aer ẽt calidus iuuatius exsistit. Et tps magis ꝯgruũ tue curatiõi est estas ꝛ pn^m autũni. Et ex iuuãtibus sĩ ira furor ꝛ gaudiũ supfluũ tristitia ꝛ sollicitudo plũia exercitiũ fore plim: ꝛ fricatiões plime aspe sup dorso ꝛ extremitatibus stufa balnea exsiccãtia: ferrea aluminosa sulfurea ꝛ siũa. Et vigilie plimẽtõ tñ ad idigõnẽ pducẽtes: ꝛ ex cibis iuuãtibus sĩ oẽs cibi sicci actu vt assata subfrixa: ꝛ q̃uis sĩ po° sicci. ⁋ Sit ergo pãis eoꝝ de tota farina bñ fermẽtatus: bñ coctus salitus. Et panis biscoctus ꝛ fact° in tortellis vt passimate: ꝛ beligozi: ꝛ panis assus igni. Et qdaꝫ valr ponũt in pane ipsoꝝ puluerẽ masticis aut pipis aut betõice ꝛ alioꝝ siũm. ⁋ Et ex granis cõuenit rizuꝫ: ꝛ lentes ꝛ fabe ꝛ orobus ꝛ lupini ꝛ sĩa. ⁋ Et carnes sint ex siluestribus potius q̃ꝫ domesticis ex q̃drupedibus sicut capoli: lepoꝛis: ericij: pedi: ꝛ iuuẽtis hyrci siue capre ꝛ vituli nõ lactãtis. Ex volatilibus sicut fasianoꝝ. pdicũ: coturnicũ: turtu p: colũboꝝ siluestriũ: turdoꝝ: ꝛ aliaꝝ minutaꝝ auiũ: bonaꝝ: ꝛ gallis: ꝛ gallie ãtiq. Et caseus vetus modice sumptus oua dura subfrixa ꝛ pisces saliti. ⁋ Et ex fructibus ꝯueniũt cerasa castanee: capes cõditi cũ sale: oliue cõdite: ꝛ nuces ꝯdite. Citõia nespila ꝛ silia. ⁋ Et ex herbis menta sitas spica calamitũ origanũ: betõica ꝛ silia. ⁋ Et ppẽt ciba ria assa in vu subfrixa vel salte i testul. ꝛ si aliqñ desiderat patiẽs elixa sint decocta i aq̃ ferrea: ꝛ sint ppata insulsio ꝛ mirtito vel ꝯdita in acetore succis stipticis: ꝛ cũ spẽbus q̃ sic fiunt. ℞. macis gariof. galãge cinamõi electi triũ pipi ber. añ. ⁋ Et potus eoꝝ sit vinũ ru. põticũ purũ aut panis siphatũ cũ aq̃ extinctionis calibis: Jnq̃t. n. A. aq̃ ferri minerallis: aut in q̃ extiguit calibs ignitus multotiẽs est iuuatia stõi hũidioris. ꝯfert. n. stõ hũido mirabilr siue ab it° siue ab extra appoximet. ⁋ Et de iuuãtibus est vt paruꝫ edat: sz adhuc min° bibat. imo si pt cũ cibariis suis nõ bibat. mltũ. n. valz tolerãtia ei° sup siti. ⁋ Et vsus coit° sit moderat°. Et confert supfluitatũ expurgatio: ꝛ ad cõonca ꝯsuetas spõtãeas vl artificiales r̃tẽtis vl dimissis rẽditio.

Cura vo p potiõem ẽ vt approximẽ causas siue ab it° siue ab extra q̃cũq actu sĩ hũida: q̃uis po° sint sicce: sz tũc cura pficit cũ actu ꝛ po° sil' sicca approximant. Et de approximãdis ab it° sĩ mastix ꝛ olibanũ: cũ ex alteroꝝ in ieiunio deglutiũt grana tria vel q̃tuor: ꝛ suptio limature acuũ de calibe. Et elarium de scoria ferri: siue trifera ferruginea. Et chebuli cõditi ꝛ troc. de ros. ꝛ mel ros. mixtis cũ puluere coralloꝝ ypoq̃stidos myrti olibani masticis ꝛ gariof. ⁋ Dixit. A. ex his q̃ remouẽt hũiditatem stõi est vt bulliãt. ʒ. i. anisi ꝛ. ʒ. s. feni. i aq̃ ꝛ colet sup. ʒ. v. zuccari ros. dissoluti digitis ꝛ sumat. Si tñ res esset declinis ad friditatẽ: qd est vtplim: loco zuccari ros. ponat mel ros. ⁋ Et ab extra inũgat stõus cũ oleo masticino: aut ab sinthileo vel de myrto seu de citoniis ꝛ silibus. Et suppo nat ei ẽplm q̃ est vtile: ꝛ sic fit. ℞. sq̃nãti cipi olibani masticis nucis cipsi myrti sẽis ros. psidie. acetose. añ. ʒ. iiij. farine ordei fabeꝝ: orobi lẽtiũ: ꝛ lupinoꝝ. añ. ʒ. i. decoq̃nt

i succo mẽte ꝛ plãtagis ꝛ stõ pus hũido supponat. ⁋ Et de ꝯferẽtibus singularibus sĩ ros: ꝛ succus eius. zinzi. zedoaria storax sicca: mirra: ꝛ ameos acetũ: hus: ꝛ cortex citri. ⁋ Et no h reglãm in curatõe cuiuscũq discrasie simplicis stõi: imo ẽt cuiuscũq mẽbri vt afferat ꝯtrariũ in q̃litate illi op° pportionate. ita q̃ vtãt in ꝯtrarietate q̃litatũ ꝯpatiõ: v.g. si discrasia fuerit alterius q̃litatũ actiuaꝝ sit mẽa tũc ꝯpata in passiuis. Et si fuerit alterius q̃litatũ passiuarũ sit ꝯpata i actiuis. sup. aut paꝝ ꝛ ꝯparũ to excedẽs. Et h vt ad ꝯpositã discrasiã ũ pducat q̃ difficilioꝛ curõis ẽ q̃ꝫ simp.

⁋ De mala cõplõne stomaci composita. Ca. xix

DUm cũe malaꝝ cõplõnũ stõi simpliciuꝫ q̃ se adinuicẽ cõpati psit cõiungũt tũc malã cõplõnẽ cõpositã in stõm agẽtes iducũt: ꝛ si qdẽ cãl cale cũ siccis ꝯiũgũt inducunt discrasiã calidã ꝛ siccã. Et si cale cũ hũidi calaꝫ ꝛ hũidũ. Et si frẽ cũ siccis cõiũgunt discrasiã inducunt fridã ꝛ siccã. Et si fride cũ hũidis fridã ꝛ hũidã est illa q̃ freq̃ntius repẽrit. Et cal'a qdem ꝛ sicca similis ethice febri: frigida vero ꝛ sicca ethice senectutis.

De signis dixit. G. ꝯposite discrasie ex simpliciũ cõpbẽtione cõphendunt: sĩ. n. signa cõpositarum cõposita ex signis simplicium.

⁋ Dixit Gul. signa male cõplõnis calide ꝛ humide stõi sũt paucitas seu debilitas appetitus multitudo nausee ꝛ multitudo saliue. Et caliditas ꝛ mollities sentit in stomaco.

⁋ Et signa calide ꝛ sicce sunt eructuatio fumosa calida fetida pus cibum. Et corruptio ciboꝝ leuiũ: ꝛ bonitas digõnis grossoꝝ: q: calin iunctum sicco redditur acutius.

⁋ Et signa frigide ꝛ humide sunt multitudo sputi: ꝛ assiduatio nausee: ꝛ paucitas sitis: ꝛ velocitas descẽsiõis cibi cũ pauca ipsius immutatione.

⁋ Et signa fride ꝛ sicce sĩ exiccatio ꝛ macies totius corporis ꝛ sitis ꝛ aspitas ꝛ siccitas lingue ꝛ palati: ꝛ sẽdũ sẽtit i ingri añ cõctionẽ: ꝛ sedat ipa cõctio. ⁋ Et sic oium deõia signoꝝ manifeste sunt cõsideratã cãs signoꝝ discrasiaꝝ simpliciũ. Et in sũma auctores reliq̃rũt nota signa cõpositaꝝ ex ꝯbinatiõe signoꝝ simpliciũ: in quoꝝ cõbinatiõe attẽdendus est can. suprapositus in cõpositiõe signoꝝ discrasiarũ nãliũ cõpositaꝝ stõi. ⁋ Dixit Ras. 5° ꝯtiñ. cap p. si in stõ fuerit lesio: reqre maiori studio egõnẽ ꝛ appetitũ: q̃ si cum erũt correcti sanitas erit pxima. Egõ. n. in passionibus stomaci est diuersa: sed in cõnalescẽtibus ab eis est lenis piuncta carens horribilitate ꝛ vehemẽti fetore. Et silr appetit° in passionibus stõi ẽ varius ꝛ diuersus: sz in ꝯualescẽtib° ab eis appetit° ad redit nãlis ad res consuetas.

De cura dixit. G. sicut simplices discrasie curãt simplicibus curis. ita cõposite curãt cõpositis aut eq̃lr aut ineq̃lr fm q̃ lapsus cõpositaꝝ eq̃lis ẽ vel ineq̃lis. Est. n. cura ꝯposita ex curis simpliciũ ꝯponẽtiũ eas. Et ꝯplet dieta ꝛ potione. ⁋ Et dieta cale ꝛ sicce ẽ p ea q̃ ifridãt ꝛ hũectãt vt siue r hũid° ꝯpat° vel ad friditatẽ declinis cũ sõno moderato ꝛ q̃ete. sĩt. A. rexit eos cũ balneo aq̃ dulcis cũ lacte ꝛ aq̃ ordei: ꝛ cibis ifridãtibus ꝛ hũectãtibus: ꝛ ẽ dieta silis dicta febris ethice: ꝛ si qdẽ calores fuerit mita siccitas vo pauca aq̃ frida exbiberi põt. dixit. n. G. 7° ter. ca° 9°. hanc discrasiã hñtẽ copiosius aq̃ curabimus fri: q: non nocẽt ab ea vicina mẽbra moderate disposita. Uẽtre. n. nõdum desiccato neq̃ vniuerso corpe pole est ut nõ deat aq̃ fri. Auer. tamen 7° coll. cap de cõla male complonis calide stõi nõ reduxit hãc datõem aq̃ fride solũ ad malã discrasiã calem. Et dixit. expimẽtatores nri i tpis plin errãt: eo q: credũt calin stõm alterare cũ fridissimis rebus. Et tñ cum medicus peipit q̃ aq̃ frida sit dãda ꝛ tñ vetet cãt magnus error: sicut recitat. G. de q̃dã q̃ i stõ suo calaꝫ ꝯplonẽ malã hebat fortẽ: ꝛ medic° ei aq̃ꝫ fridã bibẽ phibebat: ꝛ. G. ei aq̃ fridã ꝯbuit ꝛ cuauit. ⁋ Si vo cũ caliditate siccitas cõtrahi

tectunc

tanẽ dixit Gal. ſm̄ ſiccas diſpõnes nõ ſolū vicina mēbra: ſꝫ vniuerſū corp⁹ macilētū effectū eē opꝫ. Jõq̄ꝫ in ea ēt cuꝫ cal'a diſcraſia ꝯiūcta nõ copioſus ifridãtiū vſus necius eſt: q2 nocet corp⁹ pp ſiccitatē extenuatū ⁊ debilitatū nedū vicina mēbra. ℭ Per viā aūt potiõis altereť h̄ diſcraſia quēadmodū ⁊ ethica febris altera: cū ſyrupo cucurbitino ſupto cū aq̄ viol. vel maluaꝝ aut portul. ⁊ ſilib⁹ ſyrupis cidariis ꝯfectionib⁹ ⁊ troc. ℭ Et ab ex̄ altereť cū vnguēto vtili qd̄ ſic fit. ℞. olei viol. cucurbitini de ſalice. ⁊ de amig. d. pinguedie galline ⁊ edi ⁊ taſſi: ⁊ ranaꝝ aquaticaꝝ vel teſtudinis recētiū ſine ſale. añ. ℥. j. mucillagis pſilij portulace ⁊ emulſiõis ſe. citrulli melõis cucu. ⁊ cucurbite. añ. ℥. ẞ. cere albe qd̄ ſufficit. ℭ Et dieta i mala cõplone cal'a ⁊ hūida ſit p morã i aere frido ⁊ ſicco cū ſollicitudib⁹ plimis abſq̄ feſtinatiõe. Et p q̄etē tēperatā ⁊ vigilias moderatas ⁊ balnea aq̄ꝝ ferreaꝝ ⁊ p cibos frõs ⁊ ſiccos pauci nutrimēti p paratos in forma ſiccaꝝ ſint pauce q̄titat; ⁊ rare cibationis. Et vinū eoꝝ. dixit. A. ponať recētis tpis. i. nouū nõ ātiquū ⁊ ſit rubeū i ſapore ſtipticū paꝝ ferēs aq̄. Et ſumat ipꝫ ifrigidatū i eſtate: tepidū in hyeme ⁊ ſilr ſint cibi eoꝝ. ℭ Et. G. dixit. 7. terap. hūide cū calitate diſcraſie ē vſus cibarioꝝ ſtipticoꝝ ⁊ potuū abſq̄ calefactiõe. ſup. iꝫ ſint frida: ⁊ potio ipleť cū alterātib⁹ ipaꝫ fridis ⁊ ſiccis. ℭ Et de iuuātib⁹ ſuptis iteri⁹ ſūt ꝫuccaꝝ roſ mixtū cū puluere myrti acatie corallõꝝ berberoꝝ ⁊ modica cāphora ⁊ iulep roſ. ſyrup⁹ de mirto mixta ſimplex ⁊ ſilia. ⁊ Gui. dat ꝫuccaꝝ roſ. cū puluere troc. ſtelle. ℭ Et de ꝯferētib⁹ ſūt troc. d̄ ſpodio ⁊ de berberis: ⁊ de cāphora. ⁊ bolus armen⁹ ſūpt⁹ cū aq̄ ro. vel ēdiuie ace. vel plātagis ⁊ ſilia. ℭ Ab ex̄ ꝯferētia ſūt oleū olſācinū roſ. mir. ⁊ cotaninū cõquaſſata cū modico aceto vini ⁊ iniūcta. Et epithima vtile qd̄ ſic fit. ℞. ſucci plātagis ſolatri ⁊ ūge pa. añ. lib. j. ſucci g̃natoꝝ ⁊ citõioꝝ acetoſoꝝ. añ. lib. ẞ. boli armeni. ℥. ij. inſūdanť in eis filtrū vel petia duplicata ⁊ expimať ⁊ ſtõ ſupponať. Aut ſupponať ei emplim h̄ vtile. ℞. farine ordei ⁊ lētiū excorticataꝝ. añ. ℥. ij. ſandaloꝝ alboꝝ ⁊ ru. acatie gallaꝝ. añ. ℥. iiij. cõponanť cū ſucco plātaginis ⁊ acetoſe ⁊ ſolatri ⁊ modico aceti citoniorum.

ℭ De mala aūt diſcraſia frida ⁊ ſicca. dixit Auer. 7° colliget q̄ ipſa ē difficilior q̄ꝫ eē poſſit ad curādū: q2 eſt diſpõ ſenilis. Et pp̄ea corpa ſūt ꝓhibēda ne ad habitū deueniāt ſenectutis. Et aſſignauit cām difficultaꝫ curationis ei⁹ ⁊ dixit. q̄ ſiccitas ē difficilior ad hūectādū q̄ꝫ hūiditas ad deſiccandū: ⁊ friditas ad calefaciēdū eſt difficilior q̄ꝫ calitas ad ifrigidādū: ⁊ tu h̄ ꝯſider. Siq̄a ēt cura ētēſt vt diceť cū cibariis hūectatiuis iuxta qd̄ poſe eſt ſm id qd̄ dcm̄ eſt in cura ſicce. Uerūtñ nõ excedēs in calitate ēt ſi friditas ſit multa: ⁊ nõ excedētia in calitate nõ ſolum dixit ꝯſtā. ſint cal'a vtute ꝫ ēt actu. ℭ Dixit. A. abſtineāt a potu aq̄ fride: q2 ē res magis nociua eis. Et in ſūma regimē hoꝝ eſt regimē ſeniū ⁊ patiētiū ethicā ſenectutis: ⁊ ꝯfert eis regimē ipinguatiuū. ℭ Dixit. A. ãpleceť patiēs infantē aut catulū pinguē: aut gattū. Et de ifante dixit nõ ſudet puer amplexat⁹: neq̄ꝫ teneatur in medio. ſ. ſui ⁊ pueri velamē neq̄ꝫ ſit puer pollutus ſed ſit ad illud ꝓximus. Et Conſtā. dixit. ſit nitidā carnem habens. Et addatur h̄ de hoc que diceť in capitulo debilitatis digeſtionis. ℭ De catulo dixit Chiran⁹ ſcdo chiranidarum. ſi catulus paruus adhuc lactans ꝯſenſerit iacere infirmo cronico in infirmitate ſua: ⁊ cubuerit ſuper pectus hominis vel mulieris vel paruuli: iſirmus qdeꝫ ab infirmitate ſua liberabitur catulus auteꝫ morietur. ℭ Et de gatto. dixit Rab. q̄ flatus gattoꝝ inducit maciem ⁊ vt ſic conferre nõ videť. Si tamē vis vt cõferat iterpone velamē ꝓhibēs flatū ei⁹ ꝑuenire ad os ⁊ nares. ℭ Et. G. quoq̄ꝫ dixit. 7. tera. ca. 7°. curatio hui⁹ ē hūectare: ſed nõ ſolū: q2 calefacē ēt opꝫ: ſꝫ ⁊ ſi oporteat calefacere nõ euaporatiue dꝫ eē vtutis q̄ calefacit farmacū ea q̄ ita diſpoſita ſūt corpa. Et neq̄ꝫ multā oꝫ hic admixtā ſtipticitatē: q̄ꝫ hic oīs adduntad ſiccitatē. Uñ dixit. A. alieneť ea que addūt ad ſiccitatē pp reſoľonē ſuā aut pp ſtipticitatē fortē. ſtudiū enim dꝫ eē in hūectādo pluſq̄ꝫ i calefaciēdo ēt ſi friditas ſit multa. Nã ad remotionē ſiccitatis ſeq̄ť necio remotio friditatis aut ipſi⁹ remiſſio. ℭ Et dixit. A. alieneť calefactio forꝯ ⁊ ſubita: ſꝫ fiat illud paulati ⁊ hūecteť. ſ. nõ paulati. qū app oēs vaporatiões nocēt ei vt ſupradictū eſt: q2 reſoluūt. ⁊ dixit iterū. dꝫ vt calefiat paulati. i. iter multas vices. ⁊ humecteť in eo qd̄ eſt iter illud. i. in medio qd̄ eſt iter calefactionē ⁊ calefactionē: vt addat cura tua in ſubaꝫ caloris inati ⁊ nõ in igneitatē. Ex dictis videre potes q̄ itētio auctoꝝ in hac cura eſt ſuccurrere ſiccitati pluſq̄ꝫ friditati. ℭ Et dixit G. ſi friditas ſtõi mixta ſit multa difficile eſt eā cognoſcere ⁊ multa ſubtilitate. ſ. igenij idiget: pp̄ea q̄ talis ꝯpľo ē multū remota a nāli cõplone: ⁊ ē multa friditas inimica ⁊ multū ꝯſternēs vtutē ⁊ exigēs multū calidis ad ſui curationē: multū cal'a addūt in ſiccitatē: ⁊ ſiccitas aucta auget friditateꝫ. Uñ ſicut ſenect⁹ vltia effecta q̄ſi ipoſis cure rēddiť. Ea aūt q̄ ꝯferre pñt ſūt q̄cunq̄ꝫ alimētū ⁊ ſāguinē ad ſtõm attrahere pñt: vt ē fricatio tēpata ſup ſtõ ⁊ balneatio ⁊ calefactio ei⁹ ſm mēſuraꝫ. Qz ſi frigus fuerit vehemēs. dixit. A. nõ eſt excuſatio qn liniať ſtõ⁹ eius cū pice. ita vt adhereat ei oi die bis. ſ. mane ⁊ veſpe: ⁊ remoueať añq̄ꝫ infrideť: de quo linimēto dixit. G. 7. ter. optimū farmacū qd̄ ſm vnū qdq̄ꝫ diē apponēdū eſt: qd̄ fit. ſ. ex pice. ſ. nauali qd̄ applicare opꝫ ſup vniuerſū ventrē: deide euellere añq̄ꝫ ifrigideť. ⁊ hoc facere opꝫ bis i die. ſepe. n. facere nõ opꝫ: euaporabilis eni ē ſic faciēs: ⁊ nõ iplebis ſāguie bono pticulā. Nõ āt euaporare qd̄ ꝯtineť in pticula: ſꝫ a ꝓximis euellere dꝫ. Et calefacere opꝫ vētrē nõ q̄titate augēte calorē. ſ. in q̄liꝫ: ſꝫ magis cuſtodire eucraſiā que ſm nām: augere v̄o ſbam. ſ. caloris. ſ. in q̄to: ⁊ ſic facere nõ eſt mala intētio. ſup. iꝫ hõa ſumme. ℭ Et laudauerūt. G. ⁊. A. oleū balſami iunctuꝫ in cura hui⁹ paſſiõis. Et valet vtiliter vnguētū fcm̄ ex oleo laurino hlicano ⁊ de amig. d. ⁊ pinguedie anatis ⁊ galline recētib⁹ cū cera ꝯfectis. Et ex eis q̄ forte afferūt iuuamētuꝫ ē maſtix cū oleo nardino mixta ſtõ ſuppõita. Ueꝝ vt dixit. G. 7. ter. ex maſtice dꝫ eligi qd̄ pingui⁹ ⁊ albidi⁹. Et de vtilibus exhibēdis ab intra eſt mixtura que ſit ex marꝫapane ⁊ teſtauramto. añ. ptes. ij. ⁊ diaꝫēꝫi. ⁊ dyacardamomi. añ. ptē vnā. humectat. n. ⁊ calefacit temperate.

ℭ Fride v̄o ſit ⁊ hūide male ꝯpľonis ſtõi. dixit Gal. 7° tera. ca. 9. optie ſanatiõis ſť dꝫignea. i. acria vniuerſa qb⁹ miſcētur ſtiptica ſine māifeſta ifridatiõe: talia aūt ſť cal'a ⁊ ſicca. ℭ Alterāt qdē eā ab itra ſyrup⁹ d̄ abſinthio: ⁊ d̄ calamito. ⁊ ſyrup⁹ h̄ q̄ vtilis exiſtit. ℞. vini ātiq odoriferi. li. x. mell. lib. v. ꝯcoquāť iuicē ⁊ fiat ſyrup⁹ aromatiꝫať cū maſtice ⁊ ſpica gar. xiloal. croco nuce muſ. ⁊ cardamo. doſ. ℥. ij. cuꝫ aq̄ mēte melliſſe maiora. vľ abſinthij. ⁊ aq̄ vij ē pñs iuuamēti cū puluē maſti. gari. macis: ⁊ cinamõi. Et deglutire g̃na maſticis vel olibāi aut g̃na lauri excor. ℭ Et de ꝯferētib⁹ ſūt aromaticū garioſi. dyatriō pipeon dyaolibanū tyriaca opopira ⁊ ſilia. ℭ Et dixit. G. vniuerſa q̄ extrorſū offerūť ꝓportiõalr ſint his q̄ cõeduni ⁊ bibūť. ꝯuenit ğ ſtõꝫ iungere cū oleo maſticino coſtio ⁊ abſinthiko. Et fortiora eis ſť oleū de caſtoreo d̄ euforbio d̄ pipib⁹ ⁊ oleū phoꝝ. Emplim vtile. ℞. coloſõie. ℥. iiij. cere citrine. ℥. viij. bdelij olei d̄ ſpica. añ. ℥. ij. gallaꝝ cipſſi ſādarace. añ. ℥. j. maſticis olibāi. añ. ℥. v. extendāť ſup corio. ⁊ applicenť ſtõ duab⁹ horis vel ãpli⁹ añ comeſtionē ⁊ cū cibū rcipit amoueať ⁊ ſupponať tūc ſtõ pãnus calefact⁹ fumigat⁹ cū gar. maſtice ⁊ ligno al.

ℭ Dixit. A. ſi nõ ꝯferūt h̄ admīſtra tunc ēpľa mūdificātia ſicut ſynapiſmū aut emplꝫ rute agreſtis. ⁊ dixit: expimēta fortes hñt in h̄ viā notā: vtunť. n. in cibis ⁊ medicis in qb⁹ ē ſtipticitas ⁊ amaritudo vt exiccēt cū ſtipticitate ſua ⁊ calefaciāt cū amaritudie ſua. hēc. n. patiētes diſcraſiā debent morã trahere in aere calo ⁊ ſicco iraſci mouēri ⁊ vigilare

Cura in calida ⁊ humida.

Cura in frida ⁊ ſicca.

De puero catulo ⁊ gatto amplexādis.

Cura in frida ⁊ humida.

tēpate tñ ⁊ in balneo exiccāti balneariꝫ stuffa vel clibano vti. ℭ Dixit. A. cibaria declinēt ad paucitatē ſm mēſuraꝫ que digerunt ⁊ ſint ex calidis ⁊ ſiccis ⁊ cū eiuſdē cōdita ⁊ in forma ſicca ꝑparata. ℭ Dixit. G. 7. terap. optīa ſanatio his pauciſſimi⁹ pot⁹ eſt: ⁊ tūc aliqđ calefaciētiū fortiter vinoꝝ: ⁊ ſit vinū antiquū. ℭ Ampli⁹ ad curationē diuꝫ malarū diſcraſiaꝝ cōpoſitaꝝ opꝫ memorari cañ. 7. ter. a. G. poſiti q eſt: ꝙ ſi lapſus nō fuerit equalis ad ambas q̄litates ſimiliter nec cura ſiue acceptio ambaꝝ oppoſitaꝝ qualitatū debet eſſe equalis: ſed intenſioreꝫ eam. ſ. qualitatem facere oportet. que opponitur maiori lapſui.

Canō in cura diſcraſiaꝝ cōpoſitarū.

ℭ De ꝯplōne ſtōi nō pura in gñali cum mā. Cap. x.

Ala cōplexio ſtōi nō pura ſiue mālis diuidit ſicut ⁊ ei⁹ mala cōplō pura in ſimplicē ⁊ ꝯpoſitā. Et mā cuꝫ qua cōplet ipſa mala cōplō ſeu a q̄ ꝓcedit aut eſt colā aut ſanguis: aut flā aut melia. Et colera qdeꝫ ſm oēs ſuas ſpēs pōt in ſtō repiri ⁊ ſilr melia ⁊ ſilr flā pter gipſeū qđ ſolū in iuncturis reperitur: neqꝫ eſt ab eis fluxibile ad ſtōm pp ſuā groſſitiē. ℭ Dixit. A. in ca° de egritudinib⁹ ſtōi colera cū ſpēb⁹ ſuis. Et dixit. melia acetoſa ꝑ innālis: ⁊ pōtica ꝑ nāli. Et dixit mā flātica aut vitrea aut hñs ebullitionē. i. caliditatē aliq̄lē vt flā dulce: aut ſubtilis. i. liqda natās ⁊ inundās aut acetoſa: aut ſalſa. Et ſāguis. i. melia ſāguinea diſtict⁹. n. ab alijs hūoribus in ſtō nō repit. ℭ Et hūor qdem in ſtō inuēt⁹ aut eſt in ſtō gñatus. aut ab alijs ad ipm ꝯfluit mēbris. Qui autē in ſtō plim gñatur. dixit. A. eſt flā. Et cā in hoc eſt: qm chilus eſt nāe ꝓpinque flātis. Et nō intellexit de flāte nāli: qm ipſius gñatio eſt in ep̄e: ſꝫ de innāli ⁊ maxie de q̄dā hūiditate ſimili flāti que vere nō eſt flā: ſꝫ eſt ſupfluitas chili pp idigōnem in ſtō gñata: que aliqñ flā vocat ip̄proprie. Et chilus qdē eſt ꝓpinquus nāe flātis actu: potētia vo eſt ꝓpinquus nāe ſāguis in quē ꝯuertitur ꝓ maiori ſui pte. Et ſubdit. A. cū chilus nō digerit digōne itegra. ſ. in epate nō fiūt ex eo ſāguinis: neqꝫ colera neqꝫ melia. ſup. ſed ꝯuertit i flā. Et colera qdē dixit. A. q̄nqꝫ gñatur in ſtō calō qñ inuenit in eo cibū recipientē ꝯuerſionem faciliter ad fumoſitatē: ⁊ erit colera inālis. Naꝫ nālis in epate gñatur. Sāguis vo ⁊ melia non reperiunt ex dictis auctoꝝ in ſtō gñari. Ideoqꝫ cū in eo reperiunt ab alijs ſunt ad ipm effuſi mēbris. ſimiliter aūt ⁊ colera ⁊ flā ad ſtōm ab alijs iueniunt effuſa. imo plim qđ ad ipm effundit eſt colā: deinde flā: poſtea melia ⁊ vltimo ſāguis. ℭ Dixit Raſ. 5° ꝯtin. ca° pmo. nō fluit aliquid ad ſtōm niſi de his trib⁹ mēbris. ſ. capite: epate ⁊ ſplene: ⁊ ſub ep̄e cōprehēdit fel. Et h̄. dixit Raſ. itelligo pmaria influētia: qm ſcđaria īfluētia ⁊ mediata pōt influi ad ſtomacū hūor ex corpe toto ⁊ ex alijs ēt mēbris. Uerum pmū qđ effundit ex ep̄e eſt colā: deide flā: deide melia: ⁊ vltimo ſāguis: ⁊ qđ influit ad ipm ex felle eſt colā. Et qđ ex ſplene eſt melia. Sꝫ plim ei⁹ qđ influit ad ipm ex capite eſt flā: deide colera: deinde melia: ⁊ vltimo ſāguis. ⁊ q̄nqꝫ effundunt ex capite ⁊ ep̄e ad ſtōm ſil' duo aut plures de dictꝫ hūorib⁹. ℭ Et pt ē. dixit Auer. 4° colliget ꝙ mā in ſtō repta ſit cōpoſita ex mā gñata in ipſo ⁊ ex effuſa ad ipꝫ ſil'. ℭ Et quecunqꝫ ſit in fūdo ⁊ ptib⁹ iferiorib⁹ eius: aut in ore ei⁹ ⁊ ptibus ſupiorib⁹ aut in ptib⁹ eius medijs. Et q̄nqꝫ in toto ſtō aut in duab⁹ ptibus ei⁹ eſt aut apens aut nō apens. ℭ Et que nō eſt apens. vt inuit Meſ. ꝑ de rectificatione medicinarū. ca° de debilitate ſtōi. poſt purgationeꝫ: q̄tuor modis in ſtō pōt ꝯtineri. Dixit. n. ꝙ aliqñ educit ex ſtō hūor ſupnatās. i. effuſus in ꝯcauitate ſtōi ⁊ derelinquit hūor in poris ſubmerſus: aut adherēs aut ibibitus. Et hoc ēt poſuit Aui. in ca° de cura malitie cōplonis ſtōi cū mā: verū tñ ipſe in ca° de egritudinib⁹ ſtōi reduxit hos quatuor modos ad tres dicēs. mā in ſtō nō ēet qn in corpus ei⁹. ſ. parietes intrinſecos ei⁹ ſubmerſa ſit. Aut ſit effuſa in ꝯcauitatē ei⁹ nō

Mās hūores repiri pñt in ſtō pter flā gipſeū ⁊ ſanguinē purum.

Flā ⁊ colera gñari pñt in ſtō: nō aūt melia neqꝫ ſāguis

ibibita nec adherēs. Modus tñ ibibitiōis eius eſt duplex dixit. A. cognoſce diſpōnē māe in ſtō an ſit exucās. ſ. ſtōꝫ ipſaꝫ ſicut exucat ſpōgia aquā: ⁊ iſte eſt vn⁹ modus māe ibibite an ſit ibibita ſubmerſa ſicut imbibitur pānus in tinctura viſcoſa ſubmerſa in ipſo ⁊ iſte eſt ſecundus modus. Et differūt hi duo modi abinuicē ſm Gen. in h̄ ꝙ mā exucata itrat in oēs ptes mēbri vſqꝫ ad minimas. Et ſi aſpect⁹ caderet ſup illo mēbro nō videret ab extra aliqd de illa mā ſicut aq̄ exucata a ſpōgia itrat vſqꝫ ad oēs minimas partes ſpōgie. ⁊ tñ in ſupficie ei⁹ nihil ex illa aq̄ videt. Sꝫ mā ibibita ſubmerſa nō exucata itrat in mēbrū ⁊ totū mēbrū inficit: non tñ ꝑuenit vſqꝫ ad ptes ei⁹ mīmas. Et apparet ei⁹ infectio ꝑ aſpectū: ⁊ tñ nō ꝑuenit ad oēs ptes minimas panni. ℭ Quidā aūt diſtinguūt de mā ibibita dicētes: qđ aut ibibitur rōne ſubē mēbri: vt qꝛ eſt ſicca rara ſicut ſbā ſpōgie ⁊ talis modus ibibitiōis dr̄ exucatio: aut rōne ſubē māe q̄ eſt ſubtilis fluida vt colera ſubtilis aut flā aquoſiꝫ fluida aut mā ex ipſis duab⁹ ꝑmixta: aut ēt mā flātica gſſa ꝑmixta cū colera ſubtili: que mā igredit cū nō ſubē mēbrū q̄tis mēbri ſuba nō ſit ita rara: ⁊ iſte modus vocat ſubmerſio ſiue ibibitio nō exucatio. Et qdā putāt ꝙ mā ſubmerſa ſit illa que ſubitrat vſqꝫ ad ꝓfunditatē mēbri ⁊ nō exucata. Et mā nō exucata ſit illa que ibibit tñ in poris ſuperficiei mēbri: ⁊ poris ēt iſtis ꝓpinqs non aūt in ꝓfundis. Et pōt mā repiri in ſtō oibus dictis modis ꝯtenta. Et q̄nqꝫ ſimul natans ⁊ adherēs: ſed non ibibita: ⁊ q̄nqꝫ ſimul ibibita ⁊ natans: ſed nō adherēs: ⁊ q̄nqꝫ ſimul ibibita ⁊ adherēs: ſed non effuſa ⁊ natās. Et mā qdeꝫ ibibita adherens ⁊ natās q̄nqꝫ eſt vna ⁊ eadē vt colā vel flā. Et q̄nqꝫ eſt diuerſa vna ab alia. ⁊ ſit. v̄. g. adherens flegmatica ēt ibibita colerica ⁊ natās melica vel ſit flātica imbibita ⁊ colerica natās. Et dixit Aui. ca° de egri. ſtomaci: ſtōus declinat ad cōplexioneꝫ eius quod deſcendit ad ipſum: qꝛ alterat eius cōplexio ad qualitatem humoris ad ipſum fluentis.

Mā in ſtō [illegible] ibibitiōe māe in ſtō ē duplex.

Mā in ſtō [illegible] piri ibibita natās ⁊ adherēs ſimul q̄nqꝫ vna ⁊ q̄nqꝫ plcs [illegible]

Cauſe gnōnis māeruꝫ in ſtō tam intrinſece q̄ꝫ extrinſece ſunt eedē cū cauſis gnōnis ſupfluitatū ⁊ hūoruꝫ in alijs mēbris innāliū. Uerū tñ flāticus hꝫ cās ꝓprias digōnis: lꝫ ſtōus nō ſit niſi ſm ſaniorē diſpōnum. Scias tñ ꝙ digō nutrimēti in quolꝫ mēbro eſt cā gnōnis ⁊ adunatiōis ſuperfluitatū in eo: potiſſime tñ hoc cōtingit in ſtō ꝓpterea ꝙ ꝑuenit ad ipm cibus non pus alteratus ⁊ digeſtus: ſed quod ꝑuenit ad ipm de nutriente eſt magne quātitatis. qꝛ cum non digerit vel corrūpitur in ſtomaco eſt cā aggregationis ſuperfluitatū multarum in ipſo.

Digō nutrimēti in quolꝫ mēbro eſt cā gnōnis ſupfluitatū in eo.

ℭ Cauſe vo effuſionis materierū ab ſtō ſunt. dixit. Auicen. q̄nqꝫ adiuuāt ad effuſionē māeruꝫ ad ſtōm cāe que ſunt in ſtō ſicut dolor vehemēs. Et cōpreſſio vehemēs. ſ. tāta vt ad eā ſequat attractio ⁊ dolor: qm exacuit reuma. Alia lra habet cōprehenſio vehemēs ⁊ exponit. i. ꝯturbatio vehemēs qualis accidit in vomitu. Et ex eis eſt tarditas cibi. ſ. exhibitiōis ei⁹ poſt appetitū veruꝫ excitatū. vñ ſequitur fames. Et tolerare famē ſtomacū putridis replet hūoribus. ℭ Et de eis eſt debilitas expulſiue virtutis ſtomaci nō expellentis ſupfluitates que in ipſo generant. Ac etiā adiuuāt ad recipiendū ſuperfluitates que effundūtur ad ipſum a fortitudine virtutis expulſiue mēbri alicui⁹ ex eis a qbus recipit ſtōacus. dixit Meſ. ca° de debi. ſtōaci poſt purgationē. Debilitas ſtomaci eſt cā ꝙ māe effundātur ad ipm: quod qdem accidit ꝓprie quādo in aliquo mēbro vicinantiū mā exuberat: ⁊ ipm eſt forte in mandādo: ⁊ ſtōus debilis ꝓmptus in recipiendo. Agēs enim ⁊ ſi ſit debile facile ipmit ⁊ ꝓprie quādo rei eſt ꝓparatio. ℭ Et de cauſis eius dixit Auic. q̄nqꝫ eſt ira ⁊ triſtitia aut paſſio aialis. ſ. alia ex eis q̄ mouēt materiā. ℭ Et ex eis eſt dixit. A. aſſuefactio vomendi diuturna ponens ſtomacuꝫ in corpore ſicut lacunam ad quā ſuperfluitates defluūt. ℭ Et ex eis eſt ſumptio medicine vomitiue ⁊ ēt ſolutiue ꝓprie qñ remanent in ſtō reliquie

liquie

lige alicuius corp. ¶ Et ex eis ẽ ꝯplo stõi cálá nãlis vel ꝑter nãm. ipsa. n. attrahit mãs ad ipm ex mẽbris alijs. ¶ Et ex eis est appõ medicinaꝝ attrahẽtiũ vel vẽtosarũ super stõ ⁊ magis mã attrahibili exuberãte in aliquo mẽbro vicinoꝝ ei. ¶ Et de causis effusionũ oĩuz mãeꝝ ad stõm est retẽtio cuiuscũqꝫ effusiõis siue retẽtiõis ꝯsuete ad ex̃ corp⁹ siue ꝓhibitio diuersiõis ei⁹ qḋ ꝯsueuit diuertere ꝟ tã spõtanee q̃ artificialis: qm̃ aggregãt tũc mãe in corpe cũ aliqb⁹ mẽbris q̃ solebãt educi: ⁊ ꝯgregate pñt effũdi ad stõꝫ sicut pꝫ i ꝑgnãtib⁹ ex retẽtiõe mẽstruoꝝ. ¶ Et ex siñb⁹ cãis ẽ dimissio exercitij ꝯsueti siue balnei ꝟ solutiui ꝯsueti ⁊ amputatio mẽbri: ⁊ ꝟ si ñ succurrit cũ euõnib⁹ ⁊ diminutiõe cibi ⁊ pot⁹.

Signa gñis malaꝝ cõplõnũ mãliũ sũt illa eadẽ q̃ sunt malaꝝ cõplõnũ puraꝝ: sũt tñ mixta cũ signis materierũ. Et sunt ea qbus distinguunt̃ male cõplõ mãlis ab imãli ⁊ repiunt̃ ab auctoribus descripta octo.

¶ Primũ est nausea. dixit Aui. nausea signat mãm ꝓculdubio. Nã nausea est icitatio ad vomitũ. mõ nihil icitat ad vomitum nisi sit vomibile. Mala aũt cõplexio sine hũore non est vomibilis: sed sola mã vomibilis est.

¶ S.ḋꝫ signũ ẽ grauitas i stõ sentata. Dixit. A. grauitas ꝓculdubio signat mãꝫ. Uerũ leuitas nõ sp̃ ꝑuationeꝫ signt materie. Cũ. n. dixit. A. in ca. de modis signationũ dispõnum stõi mã in stõ est subtilis aut pauca nõ sentit̃ in eo grauitas.

¶ Tertiũ signũ ẽ sũptuꝫ ab egẽne ⁊ vomitu de q̃ dixit Gal. ꝓ de iterioꝝb⁹ ca. 4. ad cognoscẽdũ vtrũ mala cõplõ in stõ sit cũ mã aut sine ea opꝫ vt ꝯsideret̃ in egẽne an in ea hũor emittat̃. Et ꝯsiderãdũ est silr in vomitu veꝝ vomit⁹ signatio certior est q̃ꝫ egẽnis. Cũ. n. in egẽne fuerit hũor inuolut⁹ vel ei ꝑmixt⁹ signt mãm: s꜓ nõ sp̃ in stõ cũ possit humor ille ꝓuenire ab intestinis. S꜓ vomit⁹ hũorosus certũ signũ ẽ ꝙ humor ꝯtinet̃. Dixit Cõstã. in li. de stõ passio stõi si cũ chimosa q̃litate fuerit vomit⁹ cũ illo chimo erit ꝑmixtus. Et silr egestio cum eo obuoluta erit. Q꜓ si hoc nõ apparuerit in vomitu ⁊ egẽnibus intellige illam cõplõnem malã ex sola stomaci essentia fore. i. sup. ⁊ non ex materia.

¶ 4ᵐ signũ est color egẽnũ. dixit Ras. 5. ꝯtinẽ. ex Gal. ꝑmo de iterioꝝb⁹ si fuerit in stõ mala cõplexio pura videbis panẽ ⁊ carnes. i. facies ex eis factas egeri cũ modica mutatiõe coloris. S꜓ si fuerit cum hũore videbis eas mutari ⁊ egeri in maiori pte tinctas colore illius humoris.

¶ 5ᵐ signũ est eructuatio fumosa acetosa vel fetida. Nã fetida sp̃ signt hũorẽ vel cibũ i stõ corruptũ. Fumosa v̇o ⁊ acida cũ alijs dictis signis iũcta signt mãꝫ: s꜓ sine eis ex̃s non signt mãꝫ: vt supra patuit pt ꝓuenire a mala ꝯplõne pura.

¶ 6ᵐ signũ est sumptũ ex sapore in ore repto amaro salso vel acetoso. Nã cũ nõ ꝓuenerit ex dispõne alioꝝ mẽbroꝝ: s꜓ solius stõaci ꝓculdubio significat mãm in ipso.

¶ 7ᵐ signũ est sũptuꝫ ex dispõne mẽbroꝝ cõicantiũ stõ: qm̃ qñ mala cõplõ fuerit pura nullũ aut valde paruũ nocumẽtũ cõicat̃ illis: s꜓ ꝑmanẽt in sua nãli dispõne. S꜓ qñ fuerit cũ mã ꝟm plim nocumẽtũ illis cõicat ⁊ raro ꝑmanẽt illesa. Et ꝟm pl꜓ cõicat̃ nocumẽtũ eis post cibũ q̃uis in pñtia alicui⁹ mãe collice mordicatiue cõicet̃ illis nocuᵐ stõ ẽt a cibo vacuo. Dixit Constã. G. inqt ꝙ dolor capitis absqꝫ mãifesta cã veniẽs oñdit humores in stõ coadunatos fore.

¶ 8ᵐ signũ sumit̃ a regimie ꝑcedente. Et maxie ab vsu cibarioꝝ mltoꝝ ⁊ multi nutrimẽti ꝯiũcto cũ vita ociosa ⁊ ꝯtinuis ⁊ balneis dicib⁹ p⁹ cibũ ⁊ ꝑcessiõe nauseatiue satietatis.

Cura gñalis male discrasie stõi cũ hũoris vitio trib⁹ ꝑficitur instris. i. dieta potiõe ⁊ cirurgia. ¶ Et dieta qdem in oĩb⁹ sex reb⁹ nõ nãlibus silis est ei q̃ dicta est in cura male discrasie stõi pure: s꜓ tñ in vitãdo nocẽtia q̃ꝫ in assequẽdo iuuãtia. ¶ Attẽdẽdi tñ sũt cañ. qdã in hac cura de qb⁹ ẽ. dix̃. G S. mcamyr. Et ponit̃ a Ras. 4. ꝯti. sic. Stiptica cibaria ⁊ medicamẽta seu potiões nociua sũt passiõib⁹ stõi vehemẽter cũ hũoris vitio añ purgationeꝫ. Et Gal. vt loq in mala ꝯplõne hũida vel frida cuꝫ hũoris vitio. Sed dixit Ras. dico ꝙ. G. intendit dicẽ de cõplõne mala absqꝫ mã. S꜓ si in stõ fuerint hũores multi in qb⁹ fuerit q̃li horribilitas nociua in q̃ꝫtitate tñ nõ in malitia. de qb⁹ hũoribus os stõi sit q̃si ifusũ stiptica iuuabiliora sũt eis oĩb⁹ alijs cũ os stõi corroborẽt ⁊ ꝯstringãt. ¶ Ego aũt si video q̃re Ras. sic locut⁹ fuerit cũ simile smiaꝫ ipse auctate. G. ibidẽ posuerit vbi ait Gal. dixit. hũtib⁹ passiões stõi ex malis humorib⁹ gñatas. maxie si hũores fuerint ifundẽtes sbaꝫ stõi nutrimẽta stiptica ⁊ medicie stiptice nociua sũt vehementer ⁊ subdit. ꝙ si stõus fuerit lesus ex q̃ꝫtitate hũoris nõ q̃litate ⁊ ei euenerit laxitudo: stiptica tũc sũt iuuabiliora oĩbus alijs: qm̃ tunc mẽbrũ patiẽs ẽ mollificatũ: sicut q̃nqꝫ videm⁹ in articulis qḋ colligi nõ pñt neqꝫ reduci ad pistinã habitudinẽ nisi p stiptica. Ad hec dixit Zoar i ꝓhemio. experimẽto noui ꝙ oĩa hñtia fortẽ stipticitatẽ sicut sunt põtica nãlr sunt sicca grossa dura ⁊ terrestria dolorẽꝫ stõi gñantia q̃uis in eis v̇tus aliq̃ ꝯfortãdi stõm repiat̃: s꜓ nõ ꝯferunt stõ hñtia fortẽ stipticitatẽ. sed tẽperatã sicut sũt rose ⁊ siliꝫ hñtia tñ grossaꝫ siccã ⁊ terrestrẽ sbam si decoquant̃ nõ nimis nocẽt stõ exceptis fabis a qb⁹ decoctio nõ remouet nocumẽtũ: s꜓ de ꝟ ãplius ifra dicet̃ in ca° de cura raritatis stõi.

¶ Et scias ꝙ in oĩ mala cõplõne stõi mãli min⁹ de cibo ⁊ potu dãdũ ẽ q̃ꝫ i ei⁹ mala ꝯplõne pura. Et ipsi cibi faciliris digõnis ẽe debẽt q̃ꝫ in pura: qm̃ stõus magis lesus ẽ. Et retẽtio suꝑfluitatũ fecaliuꝫ in magis nociua est q̃ꝫ in pura.

Cura per potionẽ aliqñ respicit stõm tñ ⁊ q̃nqꝫ ip꜓ ⁊ etiã mẽbrũ mandẽs si qḋ affuerit: aut ẽt totũ corpus. Et q̃ocunqꝫ fuerit qnqꝫ cõplet̃ intẽtionib⁹: quaꝝ ꝑma mãm digerit siue in stõaco ꝯtenta fuerit siue in mandẽti mẽbro. scḋa mãm digestã eũat. tertia residuũ eius ad diuersium trahit. quarta stõm cõfortat ne ãplius generet materiã ⁊ membrũ etiã mit̃tens ne amplius materiaꝫ coaceruet. Et qnta derelictã discrasiam corrig. ⁊ ex accidentibus si que affuerint subuenit.

¶ Et ꝑma qdem intentio cõpletur cum his que dicent̃ inferius in sequẽti capitulo. in specialibus curis.

¶ Scḋa v̇o cõpletur cũ eũone mãe p ꝟõmitũ vel fluxũ vẽtris vel vomitũ vel aliũ eũonis modũ. ¶ Circa eũonẽ adimplẽdã. dixit Auic. opꝫ ad qnqꝫ reꝰ attendere ꝑmo. inqt ꝑquire modũ exñdi mãe in stõ. s. an sit effusa natãs: an adherẽs: an ibibita exucata vel nõ exucata. scḋo dixit: ꝑquire initiũ materie. i. radicẽ ⁊ locũ in quo habuerit gñari: an in stomaco: an in alijs mẽbris a qbus postea fluxerit vel fluat ad stõm. tertio dixit. ꝑquire partẽꝫ effusiõis ipsius: quasi dixerit. si cognoueris mãm ab alijs influere ad stõm tunc ꝑquire per quã viam influat. quarto dixit ꝑquire in qua stõi parte collocata sit an in supiori an in inferiori an media: an in oĩb⁹. Et qnto ꝑquire genus ⁊ spẽm hũoris. gen⁹ qdeꝫ an sit de genere sãguinis: an colere: an flegmatis: an melic. Et spẽm vt si fuerit. v̇bi. g. colica: an sit rubea: an citrina: an viridis. Et si fuerit flãtica: an sit salsa acetosa dulcis: an sit vitrea mucillaginosa vel subtilis aquosa. Et si melica: an sit naturalis: an innãlis: an simplex vel cõposita. Et qdam addunt ꝑquirenduꝫ esse si mã diuersis modis in stomaco ꝯtinetur an ipsa sit eiusdẽ generis: siue eiusdẽ spẽi: an diuersorũ generũ vel diuersarũ specierũ. s. an sit mã natans colla ⁊ ibibita flegma vel ecõuerso: ⁊ silr in alijs. Q̃uis tñ Auicẽ. dixerit. ꝑdicta esse perquirẽda in intẽtione ad euacuationeꝫ: quia potissime in ea ipsa tñ etiam sunt perquirẽda in intẽtione digestionis ⁊ diuersionis.

¶ Q̃uantũ ad eũoneꝫ faciendã ꝟm ꝑmũ quesitũ dant̃ casus quoꝝ vnus est ꝙ mã eius effusa natans in concauitate stomaci põt euacuari sine ꝑmissione digestiõis ꝓpter habilitatem suaꝫ ad expulsionẽ. Si v̇o fuerit adherẽs: quia ihabilis est expulsiõi non oꝫ farmaco moueri nisi icidat̃ digerat̃ ⁊ abstergat̃. Si v̇o fuerit ibibita subtilis liqda posset di-

Quinqꝫ ꝯsiderãda sunt circa eũonẽ materie a Aui.

mulatiõe ei⁹ multa exñte nõ pmissa digõne purgari. Si vo nõ multe fit lesiõis securi⁹ ẽ ei pmittẽ digõnẽ:deide euare. ¶ Ali⁹ cañ.ẽ q̃ mã essusa in ꝯcauitate vomitu ꝯueniẽt⁹ euaẽ:sicq̃ dixit. A.a vomitu ẽ plin icipẽ debes.dixit aũt ẽm plz vel pp aliquã mãz graue in vacuitate ꝯz fundũ stõi existẽtẽ pp sui gꝯuitatẽ ⁊ locũ ẽt ihabilis ascẽdẽ in vomitu ꝯz eũo p secessũ ẽ eis ꝯueniẽtioꝛ. Uel dixit ẽm plin pp cos g iepti sũt ad vomẽdũ vel pp icõsuetudinẽ:vel pp difficul tatẽ vel ẽt pp timorẽ vel suspitionẽ eruptiõis vene alicui⁹. ¶ Ali⁹ cañ.ẽ q̃ i eductiõe mãe natãt p vomitũ nulũ vo mitiuũ forte.imo neq̃ mediocre dãdũ eiꝫ sufficit debile si cut aq̃ tepida pauco pmixta acetovl cũ syrupo acetoso sim plici bibaẽ ⁊ postea pẽna vel digit itromissis vomit⁹ pro ceẽ:⁊ si nõ sufficerit sclʒ puocat⁹ reiteret donec sufficiat. Et vomitu sufficiẽter puocato ad lauãdũ ⁊ abstergẽdũ stõm a reliquijs mel rof.dãdũ ẽ cũ aq̃ bñ calida:q̃m reliquas vomi tu aut secessu educet. Et stõm rõne rof.ꝯfortatũ relinquat. ¶ Dixit. G.7.ter.ca.xj.hoꝛ dispõ.s.hũoꝛ ꝯtẽtus i spaciosi tate vẽtris si modicũ ꝯsiterit.i.multo tpe durauerit p vo mitũ expurgat⁹ ꝯsistit facile.s.curat⁹. Nec eget alia itẽtiõe curatiua q̃z p solã euonẽtiõi i ꝯcauitate ꝯieẽ⁹ hũoꝛ q̃ nõ diu ĩpressẽrit facilr vomitu euaẽ ad cui⁹ euõnẽ seq̃ẽ remotio dis crasie cũ ea nõ dimiserit ita q̃ post euõnẽ alteratiõe idigeat sup.sꝫ si lõgo tpe durauerit nõ sufficit euo solo:sꝫ post cũ al teratiõe indiget discrasie quam impresserit.

¶ Quãtũ vo ẽz scõaz ꝯsideratiõnẽ ẽt dẽẽ cañ. Dix. vbi su pra. Si hũoꝛ in stõ gñat⁹ fuerit:⁊ nõ ab alijs ad ip̃z ĩfluxe rit mẽbꝛis solo euo p vomitũ ẽ ipsi⁹ itentio:q2 solũ ad ip̃m stõm est itendẽdũ. Farmacia euans siue p vomitũ:siue p se cessuz sit ex his q̃ purgãt moderate vt nõ pueniat vl⁹ ei⁹ vl teri⁹ q̃z ad regionẽ q̃ ẽm vẽtrẽ vel ẽz itestina:⁊ si forte pce dat vlteri⁹ cũ his tãgat vasa:q̃ sũt ẽz misenteriũ.i.venas meseraicas.sup.⁊ nõ se extẽdat vlteri⁹. Et. A. dixit.ca.ð cu ratiõe vl stõi.euo mãe ꝯtente in stõ.s.i ipso gñate aut ẽt hs eten⁹ ad ip̃m fluẽte:mõ tñ nõ fluẽt nõ ẽ fiẽda cũ medicinis forti attractiõis ptrãseũtib⁹ termios stõi:aut viap vicinar ei absq̃ venis lõginqs.s.q̃ sũt in epe ⁊ p⁹ ip̃m. Nõ.n.eget in hac cura euone mãe p lõginqꝫ ⁊ min⁹ attractiõe eap ad stõm. Et dñt qdã dirigiẽ ista euo.pꝓie ad mãz adherẽtẽ vl̃ ĩbibitã seu ẽt ad natãtẽ graue i fũdo stõi residẽtẽ. Qz si vni ca nõ sufficerit euo reiterãda erit donec sufficiat:imo multi plicatio nũeri melioꝛ ẽ si nõ cogat necessitas sil̃ educẽ toti mãz. ¶ Ex dicto cañ.elicit ali⁹ cañ q̃ ẽ q̃ cũ medicis q̃ ad ministrãẽ ad euãdũ mãz in stõ dcõ mõ ꝯtẽtã:nõ sũt miscẽ de medicie ducẽtes vtutes cop ad lõginq ẽt si ille medicine sint correctiue eap. Nõ.n.expedit medicias ipsas acuẽ. Et pp h̃ in euone mãe flãtice aquose in stõ ꝯtẽte docẽt q̃dã ad ministrare turbith nõ ꝯfortatũ.i.nõ iunctũ cũ.ʒ.vel altera sili medicia:q̃m nõ ꝯfortatũ educit p̃dictũ flã a stõ ñ attra hẽdo a mẽbꝛis lõginqs ad ip̃z. Si tñ aliq̃n ꝯtigat:qõ pꝛap ẽ.q̃ mã in stõ ꝯtẽta sit pp fortẽ ei⁹ adherẽtiã aut pfũdã ei⁹ ĩbibitionẽ multe ĩhabilitan euõni:ita vt idigeat medicina forti ẽt ex eis q̃ ab alijs attrahũt mẽbris si o tali medicia ñ fuerit excusatio tũc leuioꝛ ex illis dando erit pp hẽc.n.cãm docuerũt aliq̃ auctores scamõeã miscẽ medicijs a stõ euan tib⁹. Cũ hac tñ medicia forti vel exacuta miscẽ opꝫ medici nas illi⁹ retinẽtes vtutẽ in stõ:vt nõ extẽdaẽ ad mẽbra a q̃ bus nõ ẽ op⁹ euare sicut ẽ mirabolãi. H̃ ẽt mõ ꝯuenit dacia tõitẽ solutiuũ scãi cũ dyagredio. ¶ Si vo dixit. G.vbi su pra ex alijs ĩfluit pticulis ad stõz mã tũc sbtilissima idiget idagatiõe vt cognoscat.s.mẽbrũ mãdans ⁊ cã ei⁹. Nã cura ꝯfestim seq̃ẽ cognitionẽ faciẽtẽ cãe. Inueniẽtes.n.mẽbrum supflus ad vẽtrẽ mittẽs vniuersaꝫ illi adducẽ curã oꝫ. Uẽ tri vo intãtũ puidẽ solũ:vt ñ suscipiat q̃ ĩfluit. Et h̃ si i mã dãte mẽbro adhuc mã mittẽda ꝯtineaẽ.tũc.n.oꝫ vt medi⁹ exhibeat tẽui⁹ vt⁹ extẽdat vsq̃ ad illũ mẽbrũ. Et cañ.qdaꝫ

¶ vt medicia euãs ex illis siãt lẽtẽ eũõ tam ꝯpost purgationẽ vestigia ꝯpssiõis in corpe derelinquãt de q̃bus pꝓrie sũt mirabolãi. Et Gal.qdẽ.5.practice ꝯposuit ca. pillas vtiles. ¶ Et cañ.iup ẽ in mã fluẽte ad stõm nõ debe re vomitũ frequẽtari:q̃m dixit. A.disponit stõz ad recipiẽ duz. Et filr dñt qdã.pp silẽm cãm nõ debere frequẽtari vẽ tris solonem:verũtñ vẽtris solonem frequentatio in mali tia nõ est vomitui cõpar.q̃m p eaz non attrahiẽ mã ad isto macũ:nec sic violentatur virtus eius.

¶ Quãtũ vo ẽm tertiã ꝯsiderationẽ daẽ cañ.talis q̃ cogni ta via flux⁹ mã eradicata aut multũ diminuta via ipsa ꝯsu tãda ẽ ⁊ ꝯstringẽda.v.g.si mã fluat a capite ad stõz p meri tũc capite sufficiẽter euato adhibẽda sũt gargarismata sti ptica vt ꝯfortet ⁊ stringat mẽbrũ qð est via trãsit⁹. ¶ Di xit Gal.vbi su pra.fiet hoc ẽm duplicẽ modũ: vnũ qdẽ vni uersop reumatũ cõem p repcussionẽ.i.a pticula ad quã in fluit.cõtrahunẽ autẽ.i.repellunẽ a stipticis ẽm ẽt cõem exi stentẽ diuꝫ pticularũ que in eucrasia.i.bonã habitudinẽ p ducunẽ a cõmoderatiõe quasi cõplõne illi⁹ mẽbri sit.

¶ Quãtũ vo ad q̃rtã pscrutationẽ dixit Gal. ex illo inanire opꝫ hũoꝛẽ loco ad quẽ hũoꝛ declinat magis. Et Aui.dix. euã mãm p ptẽ ad quã declinat. Nã si fuerit in iferioꝛi stõi ⁊ nõ facit ipetũ ad os stõi:tũc ipsa declinat ad iferioꝛa:eũa ẽ eã fluxu vẽtris. Et si declinat ad supioꝛa ipetũ faciens ad os stõi tũc eã p vomitũ. Et si declinat ad vtrãq̃ ptẽ:aut q̃a in diuersis ꝯtineaẽ ptibus:aut q̃ diuersa sit in grauitate ⁊ leuitate:aut pp diuersitatẽ motũ ei⁹ a vẽtositate.tũc euan da est mã p vomitũ ⁊ fluxũ vẽtris. Et cuꝫ sic est.s.q̃ vtraq̃ euo est nẽcia attẽdẽdus ẽ cañ. A. in quo dixit. si admistreẽ vomit⁹.s.in pmis:deide vẽtris solo.tũc illõ est recti⁹.sup. q̃z si fieret cõ. Sciaꝫ tñ.q̃ aliq̃n mã declinãs ad vomitũ oꝫ vt educaẽ p secessuz pp indispõnẽ patiẽtis ad vomendũ pp icõsuetudinẽ vel alias cãs supradictas:maxiẽ pp vlce ra que fuerint in meri vel alias filẽs dispõnes. Et filr aliq̃n opus est mãm de se declinantẽ ad iferioꝛa educere p supio ra pp ꝯrias cãs:maxie pp vlcera in itestinis exñtia. ¶ Am plius ad has euones faciendũ p vomitũ vel p secessuz attẽ dẽde sunt ꝯsideratiões alie de tpe anni:⁊ alijs dicẽ in scõo sermone.tracta.de vli curatione moꝛboꝛ.

¶ Quãtũ vo ad q̃ntã pscrutationẽ sciẽdũ ẽ q̃ q̃lꝫ mã euan da ẽ cũ medicia illi appꝛopriata:⁊ si fuerit mãe adiuicẽ mix te educanẽ cũ medicis educẽtib⁹ hũoꝛes pmixtos q̃ ꝯpo nanẽ put res cõpõnis hũop exigit.v.g.mãe pmixte in stõ gñate cũ pillis aggregatiuis vel cũ pillis stõaticis ꝯmis ea rũ q̃s Mes.i suo descripsit antidotario. Et si aliũde flure rint euiẽt cũ elario de mirabol.vel cũ pillis ð q̃nq̃ gñib⁹ mirabol. Aut cũ pillis stõaticis alchide:pñt plẽs ẽt varie ⁊ diuerse medicie euantes diuersos hũores cõponi prout res cõpõnis expostulat. Qñ aũt volum⁹ medicias in stõm ⁊ in mãm ꝯtentã in eo meli⁹ agẽ expedit ⁊ i q̃ñ̃ta subia ⁊ ẽm plz sicca exhibẽ vt piuti⁹ i ipo cõmoꝛaẽtes meli⁹ ⁊ forti⁹ opent. vt ãt ẽz plini pp hũtes cõplõnẽ stõi siccã aut siccã mãz que hũdis poti⁹ idiget medicis. Dix.n. Zoar.i hũoꝛe sicco aut declinãte eo ad siccitatẽ.nõ admistres nisi medicinã in sba hũidã:aut cũ aquosa sba mixtã. ¶ De medicis aũt ꝯueniẽ tib⁹ dix. G.6.de re.sa. Aloen iuuabili⁹ ẽ oibus alijs medi cis stõ in quo sũt passiões colice ⁊ hũores mali.ita q̃ sanat aliq̃n patiẽtẽ vno solo die.i.sola vnica vice sũpta.⁊ silr ie rapi. Et dix. A.meamir.c.5.vbi hũditas praua ꝯfundit tu nicas vẽtris pigra q̃ p aloenẽ vistã expurgãs hũditatẽ.s. malã. Euo.n.hũoꝛis tristãẽ stõz fit p aloen solũ purgatiuã hñtẽ vtutẽ nõ fortẽtis vt ita q̃ ẽm vẽtrẽ sũt purgare poten tẽ. Et si in maioꝛi q̃ñtitate aliq̃n deẽ pcedit vsq̃ ad epaꝫ re gionẽ:imõ tñ purgatiua est toti⁹ corpis aloes vr⁹. Et posuit tñ Gal.plẽs modos pmixtiõis aloes seu pigre. Nã adre mar⁹ in.3.centũ aloes posuit de vnaquaq̃ aliaꝫ medici narũ.3.vj. Alij vo octo. Et qdaꝫ in li.trib⁹ aloes posuerũt de vnaquaq̃ medicinap aliap.s.itrãtũ in ꝓpõne pigre.3. vj. Et

Vel fre re ad stõ nõ ẽz va mitus fre quentari.

De aloes medicis stõaticis ⁊ de ierapigra.

vj. Et qdã addũt in ↄpõne sqnãtũ ⁊ qdã nõ. Et dixit. ꝙ mastix in ea ponit . qꝛ eustomaca ẽ ⁊ odorifera. Et frãgere potẽs farmacositatẽ aloes. i. oẽz malitiã quã hꝫ rõne solonis eiꝰ exsolutiue. Et cinamomũ ẽt ponit ꝓp hꝫ ⁊ qꝛ est subtiliatiuũ pꝛiuꝫ vt apire possit abstergere ⁊ subtiliare si aliquod grossuꝫ vel viscosũ in vẽtre fuerit: gĩlos. n. hũores ꝓp ỽtutis purgatiue aloes ibecillitatẽ nõ est idoneũ aloes attrahere: siꝫ colicaꝝ dispõnũ q̃ sunt in vẽtre optimũ ẽ farmacũ vt in die vno multotiẽs sanet multos q̃ sũt crediti stõatice molestatiõi. Juuat auteꝫ ⁊ has ⁊ alias vniuersas kakochimas passiões cinamomũ pmixtũ ei alteratiuã ad id qđ ẽm nãm hñs ỽtutẽ q̃litatũ pmaꝝ. ¶ Et dixit. G. aloe lotũ efficaciꝰ est ad ↄfortãdũ ipꝫ. Et dixit. ꝙ si ierapi data fuerit ad purgãm stõꝫ tpe ↄgruo lassatiua efficacior oĩbꝰ alijs ẽ: ita tñ ꝙ patiẽs ãbulet post potũ eiꝰ moderate: ⁊ nõ mutet aliqd in mẽsa regis eiꝰ. Et dixit. nõ oꝫ pigra distẽperari cũ melle. cũ ↄfortatio ⁊ corroboratio quã facit in stõ cũ melle fiat minoris effectꝰ. Et iera qdẽ hꝫ vocat iera Gal. simplex. Et a quibusdã vocat iera de octo rebꝰ: ⁊ ẽ de qua itelligit cũ absolute repit. Et describit a. G. 7. ter. ⁊ eiꝰ descriptio repit duplex. vna cũ aloe loto: ⁊ alia cũ aloe nõ loto. De q̃ dixit. A. in cura vlĩ stõi: ⁊ in cura male cõplõnis stõi cũ mã. si mã in stõ ↄtenta est dubia tũc in ipsa eũanda nihil est meliꝰ q̃ ierapigra. in ipsa. n. est aggregatio vtilitatũ multaꝝ in curis egritudinũ mãliuꝫ stõi. Et dixit. in materiis ĩbibitis nulla est efficacior q̃ iera: q̃ñ ipsa ẽ magis adiuuãs medicinarũ ad rectificãdũ stõm ⁊ cõplẽdũ ipsiꝰ opões ipsi ꝓpriãs ⁊ ꝓprie pura nõ pmixta cũ melle: sꝫ oꝫ in forma sicca exhiberi. i. in puluere sine melle. Naꝫ in cura egritudinis mãlis stõi regritur eũo ⁊ ↄfortatio sil. i. equali mẽsura. Sꝫ mel frãgit de ↄfortatiõe iere: q̃uis addat in solone ipsiꝰ. Et dixit. A. ꝙ post ierã intẽtio est ãbulare: ⁊ nõ opꝫ vt alteret ꝑ ipsũ regimẽ. Et dixit Aui. si affuerit casus appetitꝰ remoueat crocus ab ea: qꝛ crocꝰ deijcit appetituꝫ ⁊ loco eiꝰ ponant rose rubee. ¶ Dixit Gal. ꝙ aloes lꝫ sit tpatũ nocet tñ hñti malã cõplõneꝫ calim ⁊ siccã ex supfluitatibꝰ malis. Et Aui. dixit. iera nocet q̃ñ in stõ eẽt caliditas inflãmata sine mã vel cũ mã multũ cal'a que eẽt cũ iflãmatiõis: sꝫ si nõ fuerit mã talis caliditatis inflãmãtis tũc ipsa est medicina magis ↄferẽs hũorib' colicis in stõ: ⁊ ꝓprie cũ decoctiõe absinthij. Qđ aũt dixit. G. 6ᵒ de re. sani. ꝙ absinthij potio ↄtrarissima est: itellexit de hũtibꝰ mãꝫ viscosã flãticã in stõ: nã his q̃ sic dispositi sũt facit adherere vẽtri flãticũ hũoreꝫ nõ hñs in seipso ỽtutẽ expurgatiuã. s. flãtis viscosi: ⁊ cã est dixit Seraꝰ de absinthio ꝓp victoriã sue stipticitatis: que. s. adherere facit hũorẽ flãticũ viscosuꝫ parietibꝰ stõi. ¶ Dixit Mes. absinthiũ mũdificat venas ab hũore colico ⁊ aquoso: expo nũt qdã. i. subtili. Alij ỽo itelligunt de flãte subtili aquoso liqdo. Et nõ oꝫ dari absinthiũ in pñᵒ morbi: sꝫ in ꝓcessu diminuta mã. dixit. n. A. pme q̃rti. de cura emitritei. Cũ sestinas cũ absinthio mouet hũores: ⁊ nõ eũat eos: qꝛ ipse ẽ debilis solonis ⁊ in pncipio humores non sunt digesti.

¶ Quãtũ ãt ad sextã ↄsiderationẽ q̃ fuit addita supra dant cañ. quoꝝ vnꝰ est ꝙ si i stõ sit ↄtineat mã effusa ⁊ adherẽs vel ibibita ab eũone effuse icboãdũ est. Si ỽo in eo sit fuerit mã adherẽs ⁊ ibibita: qđ tñ praꝝ ẽ: tũc ab eũone adherẽtis icipiẽdũ ẽ. ꝓhiberet. n. ipsiꝰ adherẽtia parietibꝰ eũonẽ ibibite. ¶ Aliꝰ cañ. est ꝙ si hũor gñatꝰ in stõ fuerit diuersus ab eo q̃ fluit ad ipm tunc in eũando icboãdũ est ab eo q̃ maioris fuerit nocumẽti: si tñ eq̃les i nocẽdo fuerint: tũc a fluẽtis eũone icipiẽdũ ẽ ⁊ maxie si a toto fluxerit. ¶ Dixit enim Gal. 7. terapeu. ca. xjᵒ. ñãte plectoria totiꝰ euacuãdo est totum corpus flõmia. kakochimia vero totius ñãte illud expurgare debes per farmaciã: deinde ad ipsum deuenire debes eũandũ. Qꝛ si hũor ab vno mẽbro vel pluribus fluxerit si illud mẽbrũ vel mẽbra stõ ignobiliora fuerit tũc ab eũone hũoris in stõ ↄtenti icipiendũ. Exiteriꝫ mãꝫ fluẽtẽ vel fluxere paratã in ipso ignobiliori mẽbro retinẽdus. Si ỽo nobiliꝰ stõ fuerit mẽbꝛuꝫ mandãs ab eũone fluẽtis incipiẽdũ est. Si. n. dixit Gal. nõ ex pncipaliorib' mẽbris vt splene felle vel matrice trãslatio facta fuerit mãe ad stomachũ: ad illa rursus retrahẽs ꝙ supabũdat. s. mãm fluẽtẽ sup. ⁊ fluxã iam ad stõm ab eo euacua. Si ỽo ex pncipalioribus mã fluat ad stõm vt cerebro vel epate ambobꝰ simul ꝓuidebis. s. pncipali mandãti ⁊ stomaco.

Tertia aũt intẽtio pncipalis cõplet cũ oĩbꝰ diuersiorũ modis q̃ dicti sũt pl'es q̃ ꝓcesserũt: ⁊ ipsa q̃dẽ in mã fluẽte potissima ẽ. Dꝫ aũt retractio mãe fluẽtis fieri ad emũctoria aut extremitates aut saltẽ ad mẽbꝛa ignobiliora ꝙ faciũt fricationes ligature cõpressiões dolorosẽ. Et vẽtosaꝝ appõnes cũ scarificatiõe ⁊ sine cuꝫ multo igne. Et cuꝫ ipositiõe mẽbri vel mẽbroꝝ ad q̃ volumus mãm trahere in aq̃ multũ cal'a q̃si feruẽti infusiõe ipsiꝰ sup ea. Et appõne emploꝝ rubificãtiũ vel velicantiuꝫ sup ipsa. ¶ In mã aũt stõ locata attractio q̃rit solũ aut ad itestina aut ad mirach vẽtris. Ad itestina qdẽ cũ enematibꝰ ⁊ suppositorijs acutis trahẽtibꝰ mãꝫ ex stõ ad ipsa. Ad mirach ỽo cũ appõne ventosaꝝ sup ipso ⁊ maxie in ptibꝰ vmbilicalibꝰ ⁊ appõne. sup. empl'ã rubificãtis vel vesicãtis. Ampliꝰ stante in stõ mã gñata multa q̃nq̃ ad diuersionẽ eiꝰ fit flõmia maxime imminente necessitate. ¶ Dixit. n. Aui. q̃ñ in stõ est repletio q̃nq̃ ↄfert flõmia vt mutet humor ad venas ⁊ extremitates. Et si sint humoribꝰ q̃ in stõ sunt meatꝰ in q̃bꝰ expellant. dixit aũt q̃nq̃: qꝛ non nisi in casibꝰ subitis ⁊ magnis ⁊ ꝓcipue cum non eẽt alijs eũonibus via parata.

Quarta aũt intẽtio pncipalis cõplet cuꝫ ꝓuisione ad mẽbꝛuꝫ mandãs: ⁊ ad mẽbꝛuꝫ recipiẽs: q̃ vt dixit. G. tribꝰ fit modis. pmo. n. abscindẽs mãm fluẽtẽ per ipsiꝰ eũonẽ de q̃ iaꝫ patuit in gñali ⁊ patebit in spãli in sequẽti caᵒ. 2ᵒ. cõtẽperãs cõplõnẽ oĩuꝫ pticulaꝝ. s. mẽbri mittẽtis ⁊ recipiẽtis. Et 3ᵒ tẽperãs ductꝰ ꝑ quos nãlr excreatiões. i. eũones fiũt: vt nõ retineãt supfluitates. Et dixit iterũ. G. opꝫ iueniẽtẽ curã. s. medicũ mẽbro qđ mittit supfluũ vniuersã adducere curã: stõ ỽo intãtuꝫ ꝓuidere: vt nõ suscipiat que influãt. Itaq̃ intẽtio hꝫ ẽ 2ᵃ vna ad mẽbrũ mãdãs: scđa ad stõ recipiẽtẽ: q̃ cõplet itentio ẽt curatiua stõi mãm gñantis: ⁊ si aliũde nõ fluxerit: q̃ ãbe dicti tribꝰ modis adiplent. s. mãm eũando. 2ᵒ mẽbri ↄtẽperãdo cõplõnẽ. tertio ꝑparãdo ductꝰ vias q̃: ꝑ q̃s nãlr mã in mãdãte mẽbro gñata ↄsueuit expurgari. sup. ⁊ ẽt vias trãsitꝰ eius ad stõꝫ ↄstringẽdo: ne illuc ampliꝰ fluere possit. Et 4ᵐ ꝑdictis ỽbis. G. addũt auctores alij auctoritate ipsiꝰ Gal. ⁊ est stõm ↄfortare ⁊ roborare ne recipiat: ⁊ iꝫ fluẽteꝫ a sẽ repellat mãm. Sic igit sũt q̃tuor ↄsiderabilia. Et pmũ qdẽ adimplet si fluxꝰ fuerit a toto ꝓgrendo si quã ↄsuetã eũonẽ hrẽ ↄsueuerit q̃ postea restricta fuerit q̃ si sic fuerit festinãdũ ẽ ad ipsius de nouo ꝓuocationẽ: q̃m ad ipam reditꝰ eiꝰ erit huiꝰ passiõis sanatio. Si itaq̃ mẽstrua restricta fuerint vel emorroydes vel emorrosagia ꝑ nares ꝓuocent: ⁊ ↄsilr in alijs. Qꝛ si ꝓp aliquã cãꝝ restricta eũo ꝓuocari nõ possit fiat alia eũo que vice illius gerat. ỽ. g. si nõ poterũt mẽstrua aut emorroyde ꝓuocari fiat flõmia ꝺ saphena. Et si si potuerit ꝓuocari fluxꝰ sãguis nariũ tũc si ↄsueuerit ex dxtra nar fluẽ flõmet dextra basilica. Et si ex sinistra flõmet sinistra. Silr si ↄsueuerit sima cpis expurgare ad itestia supfluitates suas: ⁊ mõ ñ expurgat: ꝑmouet illa purgatio cũ enematibꝰ. Et si hꝫ fieri ñ poterit dent fluxũ vẽtris faciẽtia ⁊ aperiẽtia venã porterũ trãsire possint ad itestia supfluitates ille. Et ↄsilr itelligẽdũ gibbosa pte cpis ↄsueuit ꝑ vrinã suas expurgare supfluitates: ⁊ modo nõ expurgat: sed si per viã palati descendũt ad stomachũ remoueant ille supfluitates ad nares cum caputpurgijs ⁊ sternutatorijs. Et si hoc fieri nõ possit masticatorijs trahant ad os ⁊ expurgentur.

¶ 2ᵐ ỽo. s. ductꝰ ꝑ quos mãe ad stõꝫ defluũt ↄstringẽdũ

qdez mēbrū mandās nobili⁹ stō fuerit ipleri nō oȝ nisi mēbro illo nobiliori rectificato:aut nālis vie excretiōis supfluitatū ei⁹ aptione pmissa. Si vō ignobilius stō fuerit:lȝ ab ipso pncipio eos qui inter ipm ⁊ stōm sunt duct⁹ ꝯstringere:vt supra ēt in scōa intētione in gnāli dictū fuit.

¶ Et ad h̄ 3ᵐ ꝯsiderandū reducit ꝯsideratio de cōpactione ⁊ ingrossatiōe māe subtilis ⁊ de grosse resolōne:⁊ ꝯsūptione vt sedaret flux⁹. ¶ Dixit. A. syrupus de papauere ⁊ loboc ei⁹ est vehemētis iuuamēti ad effusiōes māerū calidaꝝ. Et in mā frida cōpetit piper albū ꝯtritū cū aq̄ ⁊ bibitū.sup. ⁊ filr cubebe. Et dixit.iera est fortis iuuamēti i ipsa pp medicinas fortis resolōnis ⁊ abstersiōis que igrediunt in ipsā. Si tn̄ p ierā querit solū sedatio flux⁹ p viā resolōnis ⁊ ꝯsūptionis oȝ ab ea aloes amoueri. Si āt cū ea querit etiā eūo tūc nō. ¶ Ampli⁹ in ꝓhibēdo fluxū vētosa magna posita sup mēbro mādante multe opōnis existit. Attn̄ regulr apponi nō oȝ mādāte mēbro ente nobiliori:aut mā multa ente in mēbro mādāte nisi post bonā diminutionē ei⁹:nisi ipm mēbrū mandās eēt stō multo ignobili⁹:coacte tn̄ aliqn̄ vētosam apponim⁹ sup mēbro nobiliori:⁊ sup mēbro repleto:vt qn̄ ex effusiōe māe accidētis supuentus timeret maioris timoris ⁊ pīculi q̄z sit nocumētū qd̄ redūdare posset ex retētione māe in ipso mēbro per appōnēz vētose supra eo. Et sic aliqn̄ ponim⁹ ventosaz sup cōmissura coronali in [illegible]

¶ 4ᵐ autē ꝯsiderandū est corroborare stōm.s.ne fluentē ad ipm suscipiat mām. ⁊ duob⁹ auxilioꝝ modis cōplet.s.cū ipm ꝯfortātib⁹ a ppͥetate que est in ipsis:⁊ cū ipsi⁹ vnietibus si būaȝ cūea que in ipsis est stipticitate:que vt supra patuit aromaticitati oȝ eē ꝯiuncta. Et confortātia a ppͥetate pn̄t oī cure tpe porrigi nisi ꝯiūctā secū hēant q̄litatē dispōni nocentē marie cū attractiōe vel ductui deflux⁹ māe aptiōe. Et h̄ nisi flux⁹ a pncipali mēbro multū repleto pueniret:in quo casu admīstrari oī tpe cure pn̄t q̄litate pacā nociua nō obstāte. Cōfortantia vō cū stipticitate stō approximari nō debēt nisi mūdificata mā.siue ipsa fuerit in stō generata siue ab aliis effusa. Et iō dixit Haly.vt aūt stōm cognoueris purgatū q̄ illū ꝯfortāt porrige:sicut troc.de ros. ⁊ mel ros.cū mastice:⁊ aquā ros.in q̄ decocta sint xiloal.mastix ⁊ his filia. ¶ In duob⁹ tn̄ casib⁹ pdicta ꝯfortātia ante purgationē māe porrigi pn̄t. Unus est qn̄ mā eēt tā pauca siue ab ipso pn̄°:siue pp pmissionē diminutiōis ei⁹ q̄ ipsa eēt stiptica exiccādo illā posse ꝯsumere. Ad hāc.n.intētionē dixit. A. q̄ si hūor mordicatiu⁹ aliūde effusus est pauc⁹ tūc administratio sauich ordei cū aq̄ granatoꝝ est auferēs ipm. Nā ratione vtriusq̄.s.sauich ordei ⁊ succi granatoꝝ pro parte exiccatur:⁊ ratiōe succi granatorū pro parte repellit. ¶ Ali⁹ casus est dixit Aui.⁊ qn̄q̄ mā ipedit multitudine sua nō sua corruptiōe. Hāc aūt multitudinē Ge.reduxit ad vnuȝ modū sbe.s.ad subtilē fluidū:⁊ nō ad q̄ātitatem ⁊ exposuit multitudie [illegible] aquositati vt voluerit. A. q̄ ista mā sit liq̄da fluida.nā in ea ꝯueniūt stiptica sine spe malitie. Nā hūorē liq̄duȝ exprimūt ⁊ desiccāt ⁊ stōm ex dicta mā relaratū ꝯfortant ⁊ ꝯfirmāt. Si.n.hūor eēt grossus vel viscosus ⁊ cū h̄ mult⁹ nō dixisset sic. A. qm̄ stiptica i eo noterēt addēdo in grossitie ⁊ viscositatis adherētiā. Et si nō foret ibibit⁹ faceret ipm ibibi:ppea dixit. A. cū in stō fuerit hūor fridus hūidus tūc sis ꝯtētus calefaciētib⁹ resolutiuis:vt.v.g.pipere albo. Et nō dixit stipticis. Nā p hūorē fridū hūiduȝ dixit Ge. A. itellexit h̄ viscosuȝ nō hūidum fluidū:qd̄ pȝ p id qd̄. A. subdit.nō facias in eis ingredi ea que exiccāt cū stipticitate:q2 est error maxim⁹:siue cib⁹ sit siue medicina. Sȝ si hūor foret hūidus liq̄dus nō foret error administrare exiccātia cū stipticitate:imo eēt regulare ⁊ rectū. Et ad pdicta declarādū. Nota q̄ dixit Gal.7.tera.ca.11.⁊ ponit a Rabi in.21° pticula suoꝝ affo.sic. Aq̄ mel [illegible] melicratū in quo est absinthiū coctū delectiōe ei⁹ qd̄ est in corpe stōi iclusuȝ humoꝝ subtiliūȝ opat:q2 bene subducit hūores subtiles p iferius q̄cunq̄ in corpe stōi.s. ibibiti ꝯtinētur. ¶ Et dixit.7.meamyr. Absinthiū ppͥetate sua mūdat lauat ⁊ deponit hūores malos q in ore stōi sunt ⁊ colligit ⁊ ꝯstrigit stōm ⁊ corroborat ipm. ¶ Et. A. dixit in.2.ca.de absinthio. Absinthiū nocet in hūorib⁹ viscosis stōi:⁊ q̄ de absinthio dixerūt de oī alio itellexerūt stipticitatē hn̄te. ¶ Ex pdictis eligūt qdā canōnē.s.q̄ si in vna medicina simplici vel cōposita reperit v̄tus solutiua humoris in stō ꝯtenti vel cū stipticitate ꝯfortāte stōm ipsa nō obstāte stipticitate sua pōt ⁊ oȝ exhiberi ēt a pn̄° vt patuit supra d̄ iera ⁊ d̄ absinthio. ¶ Ampli⁹ cū scit hora effusiōis hūoris ad stōm ꝯfortatio ei⁹ oȝ puenire horā illā. Et si effusio fiat hora famis ⁊ vacuitatis stōi nō solū ꝯferūt medicine ꝯfortātes:sȝ ⁊ cibi. Uñ Aui.dixit.pueniat cū cibatiōe.s.ex cibis stipticis calidis vel fridis bȝ dispōnē māe. ¶ Qꝫ si pueniri nō poterit pp aliquā cām ⁊ iā supuenerint accidētia de sincopi spasmo vel tremore aut aliis:tūc illō qd̄ magis subito ⁊ meli⁹ ꝯuenit eis ē vomitū itroducē leuiter cū aliquo leui vomitiuo ex his q̄ māe effuse ꝯueniūt:⁊ p⁹ vomitū statim stōm ꝯfortare. Et ꝯfortatio stōi pōt fieri cū medicinis ab itus ⁊ ab extra approximati supius bm dispōnē māe. Et de sumendis ab itra dixit. A. si hūor fuerit fridus mastix ⁊ mēta sicca.⁊ xilo.⁊ gar.⁊ troc.de ros.minores ⁊ filia. Et si hūor fuerit calidus tūc sūt rob.s.fridi stiptici vt de agresta ribes berberis.⁊ silia. Ut troc.de ros.⁊ spodij. Et dixit.dyacitonitē purū est bonū materiis calidis ⁊ qd̄ est cū pipere:⁊.33.est bonū materiis grossis:⁊ fiat cū melle ad infridatiū:⁊ cū zucc° ad calefactū. ¶ Et de approximādis ab extra dixit. A. emplā ꝯfortātia os stōi in qbus est stipticitas ⁊ amaritudo:⁊ ista sūt electa ex calidis ⁊ frigidis bm q̄ dispō requirit. Et ex pdictis colligit practicātium error instantiū a pncipio ⁊ ante euōnem cū stipticis ab intus ⁊ ab extra approximādo illa.

Quinta vero intentio gnālis cōpletur cū alterātibus malā cōplōnez pexistētē vel derelictā. ¶ Dixit Aui.cūq̄ mūdificat stōus.s.iaȝ mūdificat⁹ est a mā in ipso gn̄ata vel ad ipȝ aliūde fluxa.sedato.s.fluxu tūc admīstrent illa que equāt cōplōnez.s.tam in stō q̄z ēt in mēbro mandāte vt non gn̄etur mā vice alia vel ad recidiuationez. Qualiter aūt complo rectificet cū medicinis ꝯtrariarū v̄tutū ⁊ cibis boni chimi ex supius dictis notū est. Et attende hic q̄ q̄uis ex v̄bis auctoꝝ colligat hanc intētionē esse vltimo adimplēdā:⁊ ita fit ex ordine regularis curationis vt patuit in sermone scōo. tractatu de gn̄ali curatione morboꝝ:tn̄ si ingeniū tuū inuenit medicinas que hāc intētionem simul cum intentione ad euacuationem adimplere possint tunc illarum administratio est melior ⁊ breuioris curationis.

¶ De signis ⁊ cura dispōnis stōi mālis in spāli. Cap.xj.

Cause singulares dispōnum stōaci māliū satis patēt ex dictis in p̄cedenti ca°. Signa vō singulariū spērum ⁊ ipsarū cura in hoc tradent capitulo.

Signa itaq̄ distinguētia mām gn̄atam in stōaco ab influxu sunt difficilia:neq̄ bene ab auctorib⁹ distincta. ppterea dixit. G.7.terapeu.ca°.xj.si ab aliquo vel aliq̄bus influat mēbris.s.materia in stōm subtilissima idigetur idagatiōe. ¶ Et subdit. ad cognoscēduȝ si humor aliunde defluit opȝ prius totuȝ corpus pscrutari si supfluitates habēat:aut plectoricus existēs mittat reuma vētri. opȝ enim idagare prius si aliq̄ euacuatio ꝯsueta restricta fuerit. In mulierib⁹ qdem si nō purgentur bm nām.s.mēstrua.deinceps aūt in viris si ꝯsueta euacuatio retinet. Nam in qbusdam qdem ꝯsueuit emorroys superfluitatē euacuare:qbusdam vero emorrosagie idest fluxus sanguinis per nares vel per vomitū vel aliquē

alium

Confortatio stōi ex[illegible] expulsam māe ab aliis.

Signa distinguētia mām gn̄atam in stōaco ob influxu ab aliquo mēbro.

aliū locū qd̄ fit aptū vas ad eūonem sanguinis in determinatis piodis. Nonī.n.dixit Gal.in ore ⁊ faringe.i.fauce h̄ntis multis. Et est qbus p vētrē excretio sanguinis p tpa fit.sup.⁊ qbꝰ p vrinā. ❡ Et si h̄ nō repies.dixit ipse. ɔsiderā si patiētes ab exercitijs fortibꝰ ɔsuetis desistētes sint qui nō desisterint ab anteriori dieta:aut si aliq̄ parti corpis extrema tota puata sunt. Et rursuz dixit.ɔsiderā si in eis dyarie p tpa facte sint.i.aliqs vētris fluxus. ❡ his aūt nō inuentis pscrutādū est dixit.si p tpa cum piodis molestatꝰ fit patiēs f̄m aliqd̄ mēbrū:que.i.postea molestatio nō euenerit illi mēbro. Quibusdā.n.arthetica sciatica podagra vel cefalea. Et qbusdam alijs in oculos vel in aures ɔsueuit.s.reuma descēdere eodēq̄ mō ⁊ in alia mēbra. ❡ Amplꝰ pscrutādū est si aliq̄ vsus est dieta. Utrū indigētibꝰ plibꝰ vel ipletionibꝰ in ociosa vita:⁊ marie p̄ter ɔsuetudinē.sup.⁊ ex his sic pscrutatis iudica. Nā si restrictā eūonem inueneris aut fluxū ɔsuetuz ad aliqd̄ mēbrū sublatū sine spāli cura illiꝰ. Aut exercitioꝝ dimissionē sine minoratione diete aut mēbri abscisiōe:aut large vsuz diete iudicabis mām in stō reptā nō in eo gn̄atā:sed aliūde effusā ad ipz:⁊ marie aūt ex toto corpe. Eritq̄ h̄ certiꝰ si cū his sigͣ signātia plectoriā vel kakochimiā inueneris. Erit certissimū h̄ si signa egestionū ppriaꝝ stōi sublata erūt. ❡ Nō repto aūt q̄ a toto mā fluat ad stōm opz tūc vnāquāq̄ pticulā scrutari. Dixit Gal.respice cerebrū epar ⁊ splenē ⁊ fel vtrum sint repleta ⁊ p̄cipue hūorez quē in stō repisti. Nā si hoc inueneris aliūde mām ad stōm deuenisse nō dubitabis. Si vo corpus totū ⁊ mēbra p̄dicta salua:⁊ nō repleta inueneris mām in stō cōtētā in eo gn̄atā fuisse pnūciabis. ❡ Scias tn̄ h̄ q̄ mā effusa ab alijs mēbris ad stōm postq̄ diu steterit in eo facit accidētia silia eis que facit in stō gn̄ata:si nō amplꝰ de nouo fluat. Et silr facit mā ad ipm paulatine fluēs i q̄ntitate modica. ❡ Dixit. A.mordicatio ⁊ dolor.sup.⁊ alia accidētia stōi si sint ɔtinua tūc mā est in stō gn̄ata.sup.aut ad eū hactenus flux:⁊ que tn̄ diu in eo remanēs stetit. Si vero dixit A.accidit in mā effusa.s.natāte in ɔcauitate stōi mordicatio aut dolor.s.iens ⁊ rediēs tūc ipsa mā nō est stabilis:q̄ nō est in stō gn̄ata:⁊ neq̄ diu in eo retēta.imo renouat̃ q̄ ab alijs pfluit mēbris:⁊ vel si accit in mā effusa ad stōm ab alijs mēbris mordicatio aut dolor iens ⁊ rediēs:tūc ipsa nō est stabilis.i.nō terminat̃ fluxꝰ eius qn̄ āplꝰ nō fluat:⁊ imo renouat̃:q.s.de nouo iterato fluit. ❡ Et dixit Aui.in capͦ signoꝝ corruptiōis digōnis.qn̄ mā corrupta est in stō ipso sūt nausee ⁊ accn̄tia que sūt cū corruptiōe digōnis:nausea qdē pp illā mām corruptā:⁊ accn̄tia corruptiōis digōnis:q̄ pp illā corruptā mām cibꝰ corrūpit̃ in stō. Et sunt dixit Aui.frequētia nō hn̄tia vicissitudies.s.ipsa accn̄tia:q̄ sūt q̄si ɔtinua ⁊ hoc est veꝝ qn̄ illa mā corrupta ɔtinuo in stō reperiret̃ gn̄ata vel effusa. Si vo nō ɔtinuo repiret̃ i eo nō erūt frequētia nō hn̄tia vicissitudies:q̄ imo eas hērent nisi eēt tāte malitie q̄ post ipsiꝰ ablationē relinqueret in stōaco malā ɔplōnē sufficiētē ad corrūpēdū quotidianū cibū. Si vo dixit Aui.fuerint illic vicissitudies.s.in euētu accn̄tiū dictoꝝ tūc māe sunt aduenientes effuse.

Signa in fluxionis māe a toto ad stōm, vel ab alio mēbro.

Signa vo spēꝝ sumptaꝝ a loco influxiōis māe sūt q̄ si fuerit influxio eiꝰ ex corpe toto est inuētio plenitudis plectorice vel kakochimie in toto. Et dimissio eūonis ɔsuete vel exercitij ɔsueti vel mutilatio mēbri. Et regimē p̄teritū delitiosū ⁊ sanatio alicuiꝰ doloris vel egritudis mālis piodice ɔsuete i p̄terito ⁊ alia signa replōnis corpis.

❡ Et si effusio māe fuerit ex cerebro erūt signa replōnis cerebri dicta in loco suo:⁊ q̄ sentit patiēs descensum reumatis a capite ⁊ q̄ post sōnuz auget̃ in stōaco malitia:⁊ q̄ cerebrū ɔsueuit pati aliquā egritudinē quā mō nō patit̃ nōn p̄missa ipsiꝰ curatione:vel q̄ cerebrū ɔsueuit influere mām ad aliqd̄ mēbrū ad qd̄ mō non influit ⁊ similia his.

❡ Et si effusio fuerit ab epate signa sunt inuētio egritudinis alicuiꝰ in epate existis cū māe influxe ab ipso epate ad stōm. Aut sanatio vel cessatio alicuiꝰ egritudinū epi ppriaꝝ post inuētionē māe in stō ⁊ marie sanatio opilationuz eiꝰ nulla alia eūone p̄cedēte:⁊ qd̄ infundit̃ stō ab eo f̄m plm̄ ē colera.

❡ Et si influxus eiꝰ fuerit a felle:signa sunt egōnes alba pp opilationē pori fellei valētis ad intestina. Et vrina non tincta.q̄ non mittit̃ colera ex felle p epar ad vias vrine. Et color corporis nō fit ictericꝰ pp colerā nō miscari cū sāguie p venas ad mēbra:sed pellit̃ ad stōm. Uñ postea stōus factꝰ est patiens ⁊ est marime cū deiectione appetitus.

❡ Et si influxus fuerit ex splene signa sūt p̄cessio alicuiꝰ egritudinū splenis mālium q̄ postea sanata est nulla p̄cedente eūonis sanatiōis eiꝰ alia nisi q̄ stōus inde factꝰ est patiēs:⁊ qd̄ influit stō est melācū ⁊ est f̄m plm̄ cū augmento appetitus.

Signa aūt spērum sumptaꝝ f̄m modū eēndi mām in stōaco sunt sūpta marie a tribꝰ.s.aut ɔtinuitate vel interpollatiōe nausee a facilitate vomitꝰ vel difficultate:⁊ a rei vomite q̄ntitate multa vel pauca. Nā si mā fuerit ɔtēta in vacuitate stōaci effuso natās nausea erit interpollata nō ɔtinua. Et vomitꝰ erit facilis:⁊ qd̄ vomitu expellitur erit res q̄ntitatē hn̄s notabilē. ❡ Dixit Gal.p̄mo de interioribus.caͦ 4ͦ mā in ɔcauitate stōaci ɔtenta vomitu exibit.

Signa māe effuse natātis in stō:⁊ si est multa vel pauca.

❡ Et si mā facit aliq̄ accn̄tia tūc illa sedant̃ vomitu aut fluxu vētris supueniēte q̄ fluxꝰ euenit maxime mā circa fūdū stōi existē. ❡ Dixit Aui.cap.de signis male cōplōnis stōaci cum mā.cū hn̄s mām effusaz ad ɔcauitatē in stōaco accipit aliquod absterfiuū vt aquā mellis vel zuccari ducit̃ ad eructuationē:⁊ accidit ei cōmotio in stōaco. Et h̄ est:qm̄ illa mā tūc fluctuat:quapp expellit̃ egōne aut vomitu. Et h̄ est experimētū bonū ad pbandū vtrū mā natās effusa. Dato.n.aliquo subductiuo facili si natās extiterit educet̃ vomitu vel fluxu vētris. Si vo natās nō fuerit nō educet̃ eo. ❡ Et dixit. A.nausea in mā effusa nō continua erit nisi sit multa.nā si multa fuerit quecūq̄ mā in stōaco ɔtineat̃ nausea ɔtinua. Sz si est pauca.s.⁊ natās nausea nō erit ɔtinua imo non accidit ex ea nausea nisi apud cibū.s.sumptū. naz sūpto cibo illa mā cedit ei ⁊ ascendit supra ipm:⁊ supernatat:⁊ nocet ori stomaci. vñ nausea ⁊ maxime supnatat:⁊ citius si cibꝰ fuerit grossus aut multus querēs fundū stomaci grauitate sua.quapp facilis fit.dixit Auic.q̄nq̄ expulsio humoꝝ.s.per vomitū post cibum. Et nō fit facilis ante ipm etiā q̄uis sint effusi nisi sint multi. ❡ Et de signis materie natātis est fluctuatio:siue inundatio illius hūoris in ieiunio apud motū:⁊ maxime si se inclinauerit decubitu:⁊ fluctuatio eius maxime sumpto potu.

❡ Mā vo in stōaco adherēs vel imbibita:dixit Raf.5ͦ ɔtin. cognoscit̃ si humores multi infundūt tunicas stōaci resolutio multa stōaci.i.nausea ⁊ subuersio stōaci inseparabilis erit absq̄ dubio aut magna aut pua:tunc est sn̄ia Gal.8ͦ mayamyr.caͦ.5.dixit.n.ibi.his qbus humiditas praua pfundit tunicas vētris:pigra que p aloen est vtilis expurgās humiditates eis:nobis aūt q̄ ita se hn̄t inest sinthoma nauseosuz magis tn̄ aut minꝰ:itaq̄ mā adherens vel imbibita cognoscitur per pseuerantiā cōturbationis ⁊ nausee:⁊ neq̄ egreditur ex ea in vomitu aut egōne:⁊ si quid expellit̃ erit modicum. ❡ Dixit Gal.p̄mo de interioribꝰ.cap.4.in villis stōaci infiltrata mā nescio hz secū abhominationē vomēdiq̄ voluntatē. Et q̄uis volūtas vomēdi affuerit nihil ex ea vomet. Et si accidat in ea vomitꝰ aut fluxꝰ vētris nō remouet̃ conturbatio:imo remanet. ❡ Dixit Consta.eger si abhominationem habuerit ⁊ vomere nō potuerit re vera scimꝰ humorem in villis stomaci esse ɔiunctū. ❡ Dixit Zoar.stomaco accidit vt adhereat in suis pelliculis ⁊ sub a humor flegmaticus aut colericꝰ:⁊ tunc accidit patiēti debilitas digōnis ⁊ quasi est volens vomere:⁊ non vomit aliqd habens in se quantitatē. ❡ Et Sera.tertio sui breuiarij capͦ nono.dixit.si humores sint retēti in interioribꝰ.i.vacuitate stōi fa.

Signa māe adherentis aut imbibite stōaco.

cdūt vomitū. Et si sūt ĩnexi in rugis stōi faciūt nauseā: ꝛ nō faciūt vomere nisi sit in stō supfluitas cibi. Et. A. dixit. cū mā ĩbibita seu adherēte nō sūt mordicatio aut dolor q̄ accidūt in effusa natāte.

Signa materie natātis ꝛ adherētis s.

Et signa q̄ in stō sunt sil' mā effusa ꝛ adherēs vel ĩbibita sunt. dixit Gal. si sunt sil' vomit⁹ māe ꝛ nausea cū eo. Et nō separanꝰ. s. nausea ꝛ vomit⁹. tunc eni illic est aggregatio vtriusq3. s. māe effuse ꝛ adherētis seu ĩbibite. Cum. n. vides nauseā pseuerantē ꝛ vomituz humorosuz: ꝛ nō remoueꝰ nausea. sed ↄtinuanꝰ ambo. Aut si videris simul nauseā ꝛ egōnē humorosā: que. s. egō humorosa sit a stō: tunc iudica in stō malos chimos in ↄcauitate eē simul ꝛ tunicis eius adherētes vel imbibitos.

Signa distinguētia inter mām adherētē ꝛ ĩbibitā.

Signa vō qb⁹ distinguiꝰ mā ĩbibita a mā adherēte sūt: qm̄ mā adherēs semp est flā viscosuz: ꝛ sūt cuz ea signa flegmatis: dixit Aui. Et mā ĩbibita s3 plm̄ est colica: ꝛ sūt cū ea signa colere: fm̄ tñ min⁹ pōt eē flā aquosuz subtile ꝛ sūt cū eo signa ipsi⁹. Et pōt eē flā cui pmixta ē colera que facit ipm̄ ĩbibi vel flā salsuz. Et erūt cuz eo signa flātis ꝛ colere vel flātis salsi. Et mā qdē3 ĩbibita facit accñtia fortiora q̄3 adherēs. Cū ĩbibita. n. mā ↄturbatio ꝛ nausea itētiores sunt q̄3 in adherēte: verūtñ in adherēte diuti⁹ pseuerāt. Et lesio digōnis maior inueniꝰ in adherēte q̄3 in ĩbibita. Et vt dñt mā ĩbibita maxime dignosciꝰ singultu pp conatuz nāe ad expulsionē ei⁹. Et dñt. in humorib⁹ imbibitis stōus magis solidus appet ad tactuz: in effusis vō min⁹ solidus: in vtrisq3 tñ appet subleuat⁹. Filiḃ dixit. qñ mā est in spaciositate stōi leuiter ꝛ sine difficultate exit: qñ vero inuiscaꝰ grauiter exit: ꝛ nō nisi cū cibo misceaꝰ. ita q̄ post pādiuz exit: qñ vero est iter pelliculas stōi nullo mō exit.

Signa spērū singulariū sunt: qm̄ mām colicam signat amaritudo oris: nō ꝓpter cām alioꝝ mēbrorū. Ꝫ dixit Ras. 5° ↄtinē. amaritudo erit in ore aliqñ nō ex colera ↄdomināte ori: s3 ex cola obsessa i ore stōi. Dixit Rog. in amaritudine oris decipiunꝰ medici credētes ipsā sp̄ fieri a calore: ꝛ cola: sed h3 q̄nq3 fieri a frido hūore resoluto in fumū ↄdensatū in amarā viscositatē circa linguā ꝛ palatiū. sicut tu vides q̄ ligna viridia: que nō sunt amara cuz resoluunꝰ ab igne in fumū ↄdensaꝰ fum⁹ ille in amarā fuliginē. Et distinguiꝰ iter istas duas amaritudies: qr ista h3 aliqd pōticitatis admixtū: vñ est horribilior. ꝛ iuuaꝰ a calidis: ꝛ noceꝰ a fridis. Et dixit. idē3 pōt videri in icterícia nigra in qua ē oris amaritudo: s3 sit de cā frida. Dixit. A. ꝛ signant ipsaz inflātio ꝛ sitis. In ca° tñ de modis signoꝝ dispōnuz stōi dixit. sitis cū nausea signant mām colicā aut flāticā salsam. Et distinguiꝰ inter eas. Nā si sedaꝰ sitis per aq̄ calidā: tūc in plibus dispōnib⁹ mā est flātica nitrosa. Et si augmētaꝰ sitis cū ea tūc ipsa colica. Dñt qdā. q̄ tā cū aq̄ calida q̄3 frida ad sedationē sitis d3 pmisceri acetū. Et signat ipsā: dixit. A. eructuatio fumosa. Et de signis signantib⁹ eā3 ē mordicatio ꝛ nausea ꝛ vomit⁹ colere. Et in ca° signoꝝ corruptiōis digōnis dixit. inueniꝰ in stō mordicatio ꝛ natatio cibi. Dixit Ser. 3° breuiarij. ca. 9. humor q ↄtineꝰ in stō. si ē subtilis colic⁹ mordicat. ꝛ facit accidere nauseā. Dixit Zoar. si eructuatio fuerit fumosa: ꝛ cū ea adsit vomit⁹: ꝛ maxime sine cibo tūc in pelliculis stōi humor est colic⁹. Et signū q̄ nō fallit est tremor labii inferioris. tūc. n. ē apud me certitudo q̄ res ē ita. Dñt qdā. s. si est cū alijs signis dictis. Nā tremor labij nō signāt humorē colericū tñ: s3 pt et ab alio ꝓuenire hūore. Dixit. n. ipse q̄ labij tremor ē accidēs ↄñs humorē colicū stantē in villis stōi: aut humorē3 melicuz gñatum ex vstiōe cole. Et posuit signū distinctiuū dicens. si habuerit eger tremorē in labio ꝛ habuerit vomitū: ꝛ acciderit ei in hora dormitiōis sup vacuitatē stōi ↄrio q̄3 eius ↄsuetudo fuerit. s. q̄ appeant ei in sono visiones diuerse ꝛ sōnia. s. terrefaciētia erit h̄ signū ꝓprium magis q̄3 alia signa q̄ hūor melicus est q facit egritudinē3. Dixit Ser. sup viatico. signa abūdātie cole in stō sūt siccitas oris ꝛ amaritudo ei⁹: ꝛ sputū amarū: dolor in anteriori pte capitis: ꝛ ad radices oculoꝝ. Citrinitas fa. ie: sputū citrinitatis: defect⁹ appetit⁹ cibi: affectatio pot⁹ aque q̄3 vini: nausea vomit⁹ colicus eructuatio amara: egō citrina vel viridis ꝛ dolor in stō ex ꝓfundo emergēs. Dicūt qdā3: qñ cola abūdat in stō adest fastidiū ꝛ tenebrositas in oculis: ꝛ morsus cordis. i. oris stōi mordens: ꝛ est dolor mordicatiu⁹ ꝓueniens a colera mordicante ipsum.

Signa materie colerice in stō gn̄ate ꝛ fluētis ab epate ad ipsum.

Dixit Gal. 1° de cōplonib⁹ ca. 6. cola que ꝓuenit ab epate ad stōm ē rubea clara pura vel saltē citrina. S3 cū cola generaꝰ i stō a caliditate supfluēte in eo ipsa euomiꝰ sicut succus porri. Et itellexit hāc colerā gñari in stō s3 pl3. Aliqñ eni s3 raro repitur h̄ cola i epate gñari ꝛ ab eo ad stō3 trāsmitti. Et dixit Gal. ciboꝝ corruptelā pp malā cōplonē3 stō dñantē sex modis possum⁹ secernere ab ea q̄ fit pp colerā ad stōm ab epate venientē. Prio si videm⁹ aliquē cui flā dñaꝰ. s. in stō naturalr vomētē colerā itelligim⁹ colerā ipsaz ad stō3 ab epe delatā. Si aūt cōplo stōi calā fuerit ꝛ sicca scim⁹ ipsaz colā3 in stō gñari. 2° qr si egō cū colera fuerit pmixta multu3 p3 q̄ in stō fuerit gñata: qr multa ei⁹ cū fecib⁹ pmixta signat q̄ a supiorib⁹ ꝓuenit. ꝛ si egō sit alba certū est ab epe ad stōm manare colerā: qm̄ egōnis albedo signat oplatū esse poꝝ felleū vadentē3 ad itestina. Et h̄ est certū si porus felle⁹ vadēs ad stōm sit aptus: qd cognosciꝰ p accñtia stōi alia idicātia in eo colere dñiu3. 3° si color vomite colere fuerit croce⁹ signaꝰ ipsaz in stō eē creatā. Si vō fuerit rufus aut citrin⁹ ab epate fuisse effusā certitudine crediꝰ. 4° qr si chilus corpus nutritur⁹ boni chimi fuerit noscas ab epe colā3 fluxisse. Si vō malū chimu3 habuerit in stō creatū fuisse intēdēs. 5° qr stō dura digerente cibaria cognoscim⁹ cōplonē ei⁹ eē calidā: ꝛ colam in eo gñari. Si aūt leuia digerit ꝛ dura digerere non valet scimus colerā descēdisse ad ipm̄ ꝛ epatis fuisse. 6° qr si colera fuerit cū vomitu mixta ꝛ egrediaꝰ post vnam aut duas horas cibi iā accepti in stō fuisse creatā manifestaꝰ. Si vō post q̄nq3 vel sex horas vt certificemur cibū fuisse digestu3 epatiq3 mādatuz rōne crediꝰ colerā ad stōm ab epe mādatā fuisse. Dixit Zoar. si fuerit hūor in stō calis: cui⁹ mos nō est in stō gñari sicut eruginosus aut prassin⁹ erūt accñtia valde forti⁹. Dixit Ga. 12. tera. hūores subtiles ꝛ ardentes i ore stōi coaceruati certissimū dolorē faciūt: ꝛ q̄nq3 spasmos sicut apparuit in iuuene q post q̄3 spasmat⁹ ē ꝛ sincopizat⁹: ꝛ quedā ei sudatiōes fride facte sūt: ꝛ pulsus vltime paruus fact⁹ erat ex qbus signis pfecte cuinciꝰ in ore ventris eius eē aliquē mordacē humorē cui dedi ad bibendu3 aquā calidā. Et post hoc vomuit tale qualis est erugo: ꝛ q̄ nō eruginosū humorē eē: sed meli⁹ est dicere certissimā eruginē. Et dixit Gal. q̄ talis hūor in stō exñs vomitibus expurgari op3. Dicūt qdā colera cū multa fuerit facit nauseā oi tpe: ita q̄ ꝛ stō ente ieiuno nullo sumpto cibo qr colera sua multitudine occupat ptes supiores ꝛ inferiores stomaci. Cū aūt pauca ē tunc stās in fundo q̄eta nō facit nauseā: qr cū est q̄eta nō ledit: s3 sumpto cibo multo vel graui petente fundū supnatat ipsi cola adherens ei ꝛ ledit ꝛ nausiam facit. Et colera quidem post cibuz vomita cibo nullatenus in vomitu egrediente ab epate venit. Colera quoq3 ex cerebri ad stomachū descendens cognosciꝰ ex cerebri lesionibus pcedentibus maxime si post apparitionē3 ꝛ inuentionem illius colere in stomacho passio cerebri: aut minuatur: aut delitescat.

Signa materie flātice in stō existētis.

Materiam vō in stomacho repertā fore flegmaticā cognosciꝰ. dixit Aaron vt q̄nto scribitur ↄti. qr saliua ꝛ eructuatio acida aut insipida aut salsa erit. Et inde multiplicās erit saliua ꝛ spuma in ore ꝛ vomitus erit cū flegmate. Et Aui. dixit. significat ipsā exitus flegmatis in vomitu sputo ꝛ egōne. Et sensus acetositatis aut insipiditatis in ore. Et lubricitas stōi: ꝛ fit facilis

descensus

delectatus cibi aut sentiat ab ipsius immutationem. Et dixit. flā declive est ad corrūpēdū digōnē. s. ad acetosum. vel ad corrūpēdū. i. ledēdū digōnē q̄cūq; lesione: ꝓꝓetas. n. flā est diminuere vel auferre digōnē: ꝛ si aliqñ corrūpit: corrūpit ipsam ad acetosum. vel ꝑ appetit⁹ dixit. A. non minuit nisi fuerit flā multū viscosū. modicū. n. flā appetitū auget. multū vō deijcit ipm: ꝛ et si sit flā acetosū. ℂ Dixit. G. ꝛ scribitur sic 5° ꝯti. Si videris patiētē non comedere cibarius multe nutricationis cū delectatiōe. sup. q̄le est dulce ꝛ pingue. Et appetitus eius fuerit debilis ꝛ deficiēs: ꝛ si comederit cibaria multe nutricatiōis ꝛ patit nauseā. Neq; delectat cū ciborū sumere nisi illud in quo est acuitas ꝛ stimulatio sup. vt sunt acria ꝛ salsa: ꝛ non minus inde patit istā stōem ꝛ extēsionē ꝛ horribilitatē: neq; getē incipit nisi eructuando: ꝛ corruptio ciborū sui fuerit ad acidūmorū tibi fit ꝙ in stō suo est flā multū qd̄ eget incisione ꝛ mundificatione. ℂ Dixit. A. flātio multi viscosi est vt cadat appetit⁹ neq; delectet ꝑp cibū multi nutrimenti. Nā māum multum flāticā sigñt abhoiatio ciboꝝ dulcium ꝛ insipidoꝝ. sup. ꝛ vīctuosoꝝ: ꝛ imo declinat appetitus ad illud in quo ē acuitas ꝛ mordicatio. Cū. n. appetitus appetit incitiua acetosa ꝛ acuta: tunc est humor viscosus. Vel ꝑ cū hēs hanc māum multū viscosam accipit illum cibū. s. in quo est icisio: in eo flatio appet ꝛ extēsio ꝛ nausea: ꝛ nō quiescit nisi cū eructuatione. sup. vel vomitu illius cibi aut illi⁹ māe. Et dixit A. non dilatat pectus. i. aīa: q: pauci spūs in eo gñant vel pectus. i. anbelit⁹: q: in eo mala fit digōe: vñ mēbra nō ꝯfortātur. q̄pp nō augēt nec dilatat ābelit⁹ neq; puls⁹. ℂ Dixit Zoar. si eructuatio fuerit acetosa certū est humorē esse frīm. Et Gal. dixit. vt 5° scribit ꝯti. Cū colera ra. non pueniat ad stōm nisi paulatim cū purificatiōis ipsius multiplicat flā: s; meli⁹ eēt ꝙ cola nō pueniret ad stōm cū ipsa corrumpat nutricationē. Et medicus h; posse ad purificādū stōꝝ curare. Jōq; G. dixit. de ꝯsilio medicoꝝ pitoꝝ est vt excitetur vomitus bis in mense cū acutis vt nō permittat aggregare flā huiꝰ: neq; multiplicari i stō: ne i eo gñet lesionē hec. n. passio dixit ipse ifestabat quēdā cui dedi i cibo radices. s. rafanide vel porri. Et in potu syrupū acetosum ꝛ vomuit flā in vltiatate multitudis grossitiei. Et illa die ꝯualuit: ꝛ sic fuerit in passione ista ꝑ tres mēses. Et in mā gdē flātica diminuit sensus stōi. ita ꝙ ꝛ rē acutā recipit ꝛ non ꝑcepit acuitate eius. ℂ Cognoscit aūt flā esse salsum ex oris salsedine ꝛ mordicatiōe. s. in stō ꝛ inflātione. Et dixit Ras. 5° ꝯti. supfluitates salse gñant sitim. s. eā q̄ sedat potu aq̄ calefactis aliq̄d aceti admixtū. ℂ Et dixit Ras. flā acetosum paucū exñs in fundo stōi nō sentit: sed cū admixtū fuerit cum cibario ex repletione stōi pueniet ad os eius: ꝛ sentitur ꝙ mordicat: cognoscit. n. dixit Aui. flā acetosum mordicatione ꝛ infridatione multa. Et dixit in stō ad quē effunditur flā acetosum multiplicat appetitus: qm̄ eius est q̄ntitas infra q̄ntitatē vocātē ad expulsionē: flā. n. acetosum ꝑ ꝓprietatē h; augēdi appetitū de se. Verūtñ cū multū fuerit gravās virtutē: ita vt exiret inde expulsiua ad expellendū seq̄t inde nausea ꝛ abhoiatio ꝛ deiectio appetitus. Et sic esset cū sua infridatione multa debilitaret virtutem appetitiuam. i. aīalem sensitiuā ꝛ nālem attractiuam.

Sig⁹ materie salse in stō.

Signa flatis acetosi.

ℂ Et flā vitreum cognoscit multitudine. i. intensione frigiditatis ꝛ multiplicatione vētositatis ꝛ indigestiōe multa.

ℂ Et māum huīdā fluidā flāticā multitudo sputi ꝛ vomit⁹ humiditatū fluidaꝝ insipidaꝝ absq; amaritudine salsedine vel acetositate: ꝛ nō est cū eo siti nisi apud ebullitionē eius: q̄ si non est sbibita sentit in stō iundatio eius: q̄si sit res ascēdens ꝛ descendēs cū fluctuatiōe: vel q̄si sit res ascendens ꝑp ebullitionē subleuātē ꝛ descendēs ꝑp separatōez ebullitionis: sed in fluctuatione nō est ebullitione nō est cum ea sitis: neq; calitas repta. In ebullitione vero est sitis ꝛ ꝑceptio calitatis in stō. Et q̄nq; ascendit inundatio eius ad meri quam percipit patiens manifeste: ꝛ quandoq; in suo ascensu euomit aliquid eius.

Sig⁹ flegmatis vitrea.

Sig⁹ flegmatis fluidi ꝛ insipidi.

ℂ Qz aūt flā fuerit gñatū in stō cognoscit: q: stōus est in cōplone frā hñs debilē digestiuā: q: ꝑcessit dieta flātica: ꝛ si reperiūtur signa multiplicationis eius in alijs membris. ℂ Aliūde vō fluxū cogscimus: q: stōus est in cōplone calidus hñs digestiuā fortē: ꝛ non ꝑcessit regimē flāticū. Et qd̄ epar sit cōplonis fride. Aut sit cerebꝝ frm̄ catarosum. ℂ Dixit Aui. māum flāticā effusam a capite ad stōm plim sigñt solō ventris. s. spumosa sicut Ipo. dixit. in afo. q̄bus cunq; spumose sunt egōnes his a capite flā defluit. Et sigñt ipsam vtigo cū multitudine descēsus. s. māe flātice ad stōm. Et ꝙ illud qd̄ egredit in vomitu est mucosum ꝛ sil in egōne. ℂ Dixit Ser. sup. viatico: ex flāte nāli ꝛ vitreo sputū erit insipidum: sed ex nāli erit tenue: ꝛ ex vitreo spissum viscosum indigestū. Et ablatio sitis cū appetitu cibarioꝝ: ꝛ ex multa cōmestiōe ꝛ fridis cibis grauant. Et distēsio ꝛ rugitus ꝛ tortio in itestinis. Et si ferātur ista flāta circa os stōi aderūt nau⁹ fastidiū eructuatio insipida non fumosa ꝛ vomitus. Et pleruq; friditas sentit circa stōm: ꝛ grauitas in ꝓfundo. Et q̄nq; resoluunt imoderatū sudorem. Et egōnes absolute spumose saniose liq̄de vel spisse cū mucillaginibus q̄busdā. Et dixit si flā salsum fuerit aderit siccitas oris cum salsedine ꝛ sputum salsum ꝛ sitis cū diminutione appetitus cibi. Et q̄busdā nausea ꝛ vomit⁹. Et si flā fuerit dulce sputū erit dulce ꝛ eructuatio dulcis ꝛ fastidiū cibi: ꝛ potus. Et calor circa stōm in ꝓfundo. Et si fuerit acetosum sputū erit acetosū: ꝛ eructuatio acetosa ꝛ sputū erit tarde ꝛ distēsio circa os stōi. Et tēsio: ꝛ rugit⁹ ex ventositate ꝛ indigōne. Et stōus sentit frigid⁹ ꝛ grauitas circa ipsum ꝛ dolor. Et egestio liquida ꝛ cum sono.

Signa inter flā generatū in stō ꝛ effusū aliunde.

Materiā vō melicā sigñāt exitus humoris melici in egōne ꝛ vomitu. Et vomit⁹ acetosus qui nocet dētibus ꝯgelās eos. Et dolor in stō q̄ vrpsim sentitur ꝑ cōmestionē: s; q̄nq; effundat ad os stōi melia q̄ postea sūpto cibo natat sup ipm ꝛ mordicat os stōi: ꝛ sic inducit dolorē post comestionē. Et dixit. A. in signis de malitia cōplonis fride stōi q̄nq; puenit ad hoc vt accidāt ex cibo comesto post horas plimas extēsio ꝛ dolor magnus q̄ nō sedat nisi cū expulsione humiditatis acetose oī die. Et est talis expulsio per vomitū. Et magnitu⁹ solemis est in hac egritudie familiaris freq̄ntis ꝑdēs eā aut eueniēs cū ea. Et dixit. A. ꝓꝓetas melie est vt ꝓhibeat digōnē diminuēdo. s. vel auferendo ꝛ corrūpēdo eā tñ. Et ista simulitas refert ad ꝓꝓetatē: ꝛ nō ad actū lesiōis. Nā melia pōt diminuere digōnē: ꝛ pōt auferre eā ꝛ pōt corrūpe ipsum. Et qñ corrūpit ipsam est eius corruptio ad acetosum vel horribilē sapoē. Et dixit. in stō ad quē effundit humor melic⁹ appetitus multiplicat nisi q̄titas eius sit tāta ꝙ vocet ad expellendū nō ad attrahendū. Et in stō in quo abūdat humor melicus multiplicat indigestio ꝛ inflatio ꝛ extēsio: ꝛ aliqñ est cū algarisgare ꝛ solitudine. al's. sollicitudine.

Sig⁹ materie melice existentis in stō.

ℂ Et distinguitur melia effusa ab epate ab ea que effundit a splene: q: nō est tāti appetit⁹ ꝛ inflatio est maior: ꝛ adsūt sig⁹ generatiōis eius in epate cū signis incolumitatis splenis. Et in effusa a splene signa sunt econtrario predictis.

Signa inter melias effusā ab epate ꝛ effusam a splene.

Humorē vō corruptum fore in stomaco significat odor oris maluasū non ꝑcesserit ex mēbro alio eructuatio est fetida.

Sig⁹ humoris corrupti in stō.

Et sanguinē effusum esse ad stōm sigñt exit⁹ eius in vomitu vel egōne: qui si fuerit in stō congelatus aderunt signa sanguis congelati infra dōm suo cap. Qd̄ si infiuat ad stōm ex toto vel epe vel cerebro ꝯpōis dignoscitur signis eligendis ex his que dicta sūt in influxu alioꝝ humorum ab eis.

Signa sanguinis effusi ad stomacum.

Materiā vō venenosam in stō ꝯtentā fore sigñt saltus plimus in stō eueniēs ꝑp multū cōsti

Sig⁹ materie venenose existentis in stō.

nāe tēpātis expellere illā. ℂ Dixit Aui. ex signis aggregationis māe male ī stō ꝛ q̄ sequūt ipm mēbrus vt epate spleneꝛ testis est saltus mirach. Et qūcq̄ pducit ad epliam vel meliam fm diuersitatem illius māe. Et erit epilia illa epilia cōitatis. Et melia erit melia mirachia.

Sig^a materie saniose

Materiā vo saniosam viridē. al. virulentā in stō esse significat intentio apātis seu vlceris in eo vel in mēbris ei cōicere potētibus māma saniosam vel resudantē ex apate. ℂ Et Aui. qde in ca°. signo℞ male cōplōnis mālis stōi cum dixit. māam qdē subtilē calam virulentam sigāt ꝛc̄. Non intellexit per hāc māam eā q̄ resudat ex apate: sed māam calidā colericam subtilem resudantem ad stōm. i. influentē ad ipm ex vicinis mēbris.

Sig^a materierū plu(ri)ū in stō simul reperientiū

Signa sūt māe℞ pluriū diuersa℞: eodē tī mō in stō cōtentar℞ hīc psēt ꝛ elici debēt ex cōpositione signorū ipsa℞ simplicium. ℂ De signis aūt plim diuersarum māe℞ diuersimode in stō contenta℞. dixit Zoar. pōle est eē cum humore infuso in villis stōi quēcūq̄ aliū humorē de gn̄e suo vel nō suo: sed alieno in ꝯcauitate stōi. Et si fuerit sui gn̄is nō ē difficilis cognitio. Si vo est diuersus plurdis est cognitio ꝛ laboriosa. Extima ergo vt sit in villis stōi humor flēticus: ꝛ in cōcauitate colericus tunc vomit° nō celabit ab infirmo. Et vomet humores amaros ꝛ tremor labij nō accidet ei: qꝛ humor flēticus prohibet ꝛ diuidit a villis stōi acumē humoris colici. Sed non est dubium q sitis nālr mouet ab humore colico: qd aūt ē in villis humoris flētici phibꝫ trāsitū aq̄. i. potus ad subam villo℞. Et si qd transit ad ea erit mixtū cū hūore colico: aut recipit de vtute sua. Et dixit pp pūctionē ꝛ mordicationē cola viridis: qꝛ incisiua seu mordicatiua est: ipse stōus cuꝫ vniuersis accītibus erit. s. malis. Erit. n. pulsus durus ꝛ puus: qm̄ qn̄cūq̄ fuerit in stō punctio fit pulsus puus ꝛ durus. Et q̄diu tetigeris pulsum: ꝛ tetigeris illū pcipies duritiē pcedētē augmētādo in sua grauitate. ℂ Et si fuerit ꝯ°. s. humor colicus infixus in villis stōi: ꝛ flēticus in concauitate effusus siue ab alio mēbro fluxus: siue in stō gn̄at° accidet volūtas vomēdi hora post horā. Et tremor fortis in labio inferiori. Et sitis q̄ erit fortis: ꝛ marie si hūor flētic° fuerit viscosus ꝛ grossus valde. Et fuerit cū eo aliqd salsedis. nā ex pte salsedis mouet illud. s. sitim pp̄us effect° ei° extīs. Et sua viscositate phibꝫ hūiditatē aq̄ vt pueniat ad pres stōi. Illud vo cole qd est positū in villis stōi puocat sitim nāl: ꝛ gn̄at hūorē in corꝑe eius n. ī est nā acuitatis: ꝛ in eo qd stōus retinet puritatē sensus in ptibus eius supiorib°. ℂ Et si fuerit humor colicus īfixus in ꝯcauitate vo hūor melicus erit tremor labij inferioris fortis atq̄ manifestus: ꝛ accīt īfirmo vigilie ꝛ stabit excitatus sicut hō timoros° ꝛ stupefactus. Et habebit intēsum appetitū ad cibū: sꝫ cū comederit pa℞ recedet eius appetit° pp nām cole citrine vel viridis. Et erit pulsus declinās ad duritiē. Et sentiet. patiens molestiā absq̄ manifestatiōe cāe molestie. Si vo ꝯ°. se hēat: ꝛ fuerit humor melicus infixus ꝛ colic° hūor in concauitate: qd non ꝯtigit nisi raro. Et pōle est nō accidere: qm̄ villi expellūt hūorē melicū nālr: ꝙuis ipse sua grauitate figat in sua concauitate: tī ab eius suba nō recipit q̄diu hꝫ vtutē expellēdi illum. Et si remāserit in ipso tunc nō est pōle ꝯseruari ab corꝛ: sꝫ putrefiet: ꝛ faciet febrē. ℂ Et dico q si hūor flēticus fuerit infixus: ꝛ hūor melic° in cōcauitate tūc volūtas vomendi erit: sed non vomet nisi difficulter ꝛ paucū. Et nō erit tremor labij nꝫ sitis valide, neq̄ īflāmatio neq̄ punctio. ℂ Dixit. G. 7. ter. ex hūoribus ībibitis in pānicul is stōi gn̄antibus punctionē aliqū ꝯfectio cū frō sudore gn̄at ꝛ initiū sincopis. Et dixit. hūor ꝯgitiuus acutus inducit in stō fortiter dolorē quē seqt aliqn̄ spasmus ꝛ sudor fridus ꝛ pulsū efficit puissimū. ℂ Dixit. G. p̄ de dif. febriū ꝛ scribit a Rabi 4° pti. suo℞ afo. coadunat in stōi ore multotiēs hūor malus q mordet ꝛ infridat opat q pulsum puū inēqlr spēdq̄ pūitas pulsus eueniēs ex eo qd īfridat maior est illa que euenit ex eo qd mordet. Et inequalitas eueniens ex eo qd mordet est maior eueniente ex eo qd infridat. ℂ Et dixit Rabi. mordicatio oris stōi vomitus nausea singultus ꝛ defectio ha℞ q̄lꝫ passionū facit pulsū spūlū valde ꝛ debilē: ꝛ qn̄ꝫ velocē moderate. cōtritio sit stōi absq̄ aliq̄ ipsam cā℞ ē: sed q̄ accidit ex cibarijs nullā hn̄tibus vtutē. i. excessiuā q̄litatē. sed grauantibus ꝛ molestātibus q̄titate sola. Et silr q̄ fit qbusdā hūiditatib° ꝯfluētibus in stō ꝛ infridātib°: sed nō mordentibus pulsum tardū puū ꝛ rarū ꝛ debilē opat: vt dixit. G. i micropul°. ℂ Ampli° p cogitādo hūorē ī stō peccātē dixit. G. vōit° bis vel ter puocat° ducet te in cognitionē hūori qcūq̄ sit ille siue sit simp° siue cōposit°: qm̄ cogītes spēz cuiusq̄ ex mō sube ei°: ꝛ ex colore ipsi° ꝛ sapore repto apō vomitū. Dūt qdā q̄diu discrasia stōi diuersa fuit sicut plim ē in sui pn° erit dolor. Cum vo perdurauerit ꝛ sit vna sua sedat dolor: sed anefactio sit stōi ꝛ totius corporis.

Spālis āt cura male cōplōnis mālis stōi variat varietiōe marie cārū ꝛ māerū in ipso repta℞. Si itaq̄ cā gn̄onis māe ex stō solo erit: ꝛ intentio curatiōis in ipso solo hn̄da est. Et si cā in toto fuerit vel alio mēbro ad rectificationē totius vel illius mēbri curō dirigat. Et si cā ī vtriq̄ fuerit rectificatiōi vtriusq̄ intēdat. ℂ Et siqdē in cā fuerit aliq̄ cārū pcatarticarū intētio ad ipā° abscisiōem fit. Si. n. cā eius fuerit aeris q̄litas imoderata pmuta illa℞ vel corrige. Et si cā fuerit malitia cibi vel potus phibe ipsū vel corrige ꝛ rectifica regimē. Et si cā fuerit tolerātia famis vel tarditas datiōis cibi pueni cū cibo añ horā. ꝛ pp̄e cuꝫ appetitus vus excitatus fuerit ilico ciba ipm. Et si cā ei° fuerit secū vel vētositatū retētio expelle illas. Et si cā fuerit sūptio alicui° rei venenose corrige sicut in cura ei° dcm̄ ē in pcedēti sermone. Et si cā ei° fuerit mot° inordinat° phibe illū. Et si fuerit cā dimissio exercitij ad illud redire fac ipm. Et si nō potuerit vel noluerit stōmat: ꝛ diminue regimē. Et silr si āputatio mbri in cā fuerit. ℂ Si vo cā fuerit intrīseca ꝛ ex pte corporis corrige illā cū oppōne. Si. n. fuit in cā debilitas stōi pp aliq̄ malā cōplonē altera eā ꝛ ꝯforta stōm. ℂ Et si cā fuerit opilatio alicui° meatus api illū. Et si nō sufficit: ꝛ qꝛ in corpore sit replo magna pp q̄ non hēat stō° locū ad quē expellē possit hūorē tūc diminue regimē stōma ꝛ purga fm qd illa exigat replo. ℂ Et dixit. A. si cā aggregatōis māe in stō est retētio cūonū mūdificatiū ipꝫ: ꝛ nō ē cā effusio māe ad ipm: tūc oꝫ vt cūes qd aggregatū est: ꝛ apias ptē cursus eius. s. vias p q̄s solet ꝛ oꝫ cūo fieri. Et facias ipsā. s. māam declinare ad ipꝫ. s. locū trāsitus ꝛ cūonis. ℂ Et si cā ei° fuerit retētio alicui° cūonis ꝯsuete tunc studeas apire ꝛ inducere eā vt per ipaꝫ cūeat māa: ꝛ nō āplius fluat ad stōm. Et si nō fuerit hoc pōle tūc cuꝫ cūonibus ꝛ alijs diuersiōibus insiste. ℂ Et si cā eius fuerit dolor seda ipm. ꝛ ꝯsilr in alijs cāis pcedendum.

Cura s(tomachi) cole (infixe) ...

ℂ Si vo mā in stomaco gn̄ata vel ad ipm fluxa fuerit colica ꝛ fuerit natās ilico vomitu leuiter puocato eā expelle. da bis ergo ei aq̄ꝫ tepidam solā vel cū aceto mixtā vel addito oleo viol. vel cū decoctione seīs attriplicis vel cū syrupo ace. simplici. Qz si vomit° fieri nō possit vel mā ad iferiora declinet cūa eā leuiter cū farmaco a stō coleram educente. ℂ Si vero cola fuerit ībibita vel fuerit fluēs adhuc ꝛ immūdāte mēbro exuberās digerat. ℂ Et digestiuū vtile ei° que in stō est granatū totū in q̄ ꝛ a granis mūdatū cū zucc° mixtum de mane sumptū: aut vinum granato℞ mizo℞ vel acetosorum sumptum cum zucc°. Eius vero que in epate ꝛ venis continet ꝯpetit syrup° ace. simplex vel syrup° de endiuia vel oxisacc° ꝛ silēs. Et eā digestā euacuabis solutiuo leui vel ēt ꝯfstiuo si mā n̄ eēt multū ībibita. Si vo mā mlt cū eēt ībibita aut exuberaret ī cpe vel alijs mēbris cūabi cū trīs rub. vl' cū o succo ros. ꝛ silib°. Et iā qdē dcm̄ ē q̄ ...

yera z succ⁹ absinthij in mã colica i tunicis stõi imbibita opat. ℭ Et fcã euõne ei⁹. alterel mala zplo si remanserit. zfortet stõus rectificet mibrũ mãdãs z corrugẽt vie inter ipm z stõm: q̃ oĩa faciũt frida stiptica. ℭ Dixit Ser. 3° bre uiarij ca° 1°. troc. ad maliciã stõi calam z febrẽ z iflãtõem z siti. ℞. spodij sãdali albi seis cucurbite cucumer citruli z portul. añ. ʒ. v. rof. ʒ. vij. cãphore. ʒ. i. berberoꝝ. ʒ. vi. boli ar. ʒ. iiij. zficiat cũ aq̃ portul. vel cucurbite. Et dẽtur sel cũ lacte ex quo extctũ ẽ butyꝝ. z sel cũ aq̃ agreste vel de acetositate citri vel de ribes. Et vtile est zpositũ ex triasãdalis cũ succ° rof. ℭ Et põat supra stõz ẽplm hũectatiuũ factũ ex rasura curcurbite portul. folijs salicis lẽticula aq̃ sãdal albis cãphora z silibus cũ aq̃ rof. Aut iungat stõus cum vnguẽto qd̃ vtilr opat. ℞. olei citonioꝝ z rof. z aq̃ mirti. añ. ℥. ij. triũ sãdaloꝝ corriãdri pparati seis acetose berberoꝝ. añ. ℥. ij. ferueãt ad aq̃ zsũptõz: deĩn addat cere. ʒ. iij. z regio epis iungat cũ vnguẽto. G. z zsidera. Et si i epe aliqd de cola remãserit educ eã p vias vrine cũ aq̃ seiuz cõiuz fridoꝝ aut alchechigi z silibus.

Cura si flegma fuerit in causa.

ℭ Et si mã in stõ reperta fuerit flã in ipso gñatũ vel ad ipm fluxũ z fuerit in eo natãs z stoi supiora petẽs leui vomitu expellat: vt cũ aq̃ tepida z syrupo ace. simplici vel zposito. Et si aliq̃ de cã vomitus puocari nõ possit p secessũ educat farmacho flã a stõ educẽte leuit vt nõ attrahat ab alijs mẽbris ad stõz. ℭ Si võ flã aquosũ fluidũ fuerit z ibibitũ aut sit viscosũ adherẽs digerat. v. g. aquosũ cũ geleniabi: z syrupo ace. simplici vel zposito vel syrupo de mẽta. ℭ Si võ fuerit viscosũ digerat cũ oximelle simplici vel cõposito vel cuz sqllitico ẽt si opus fuerit z his silibus. Et cõilr ẽt si fuerit fluẽs ad stõm ex epe z venis: z si ex cerebro fluat digerat cũ syrupo de sticados vel de acoro z silibus. ℭ Et digestũ flã educat si fuerit natãs cũ kebulis cõditis: vel cũ pillis de aloe mastice. z turbith. Et si fuerit ibibitũ educat cũ yera. Si võ fuerit adherẽs z grossum aut zstineat adhuc ex eo in epe z venis educat cũ medicamie de turbith in quo modicuz ponat ʒʒ. aut cũ yeris magnis. Et si cõtineatur in cerebro educat cum pilis chochijs vel yeris. magnis z silib⁹. Et tãdẽ relige q̃ in cerebro remãserũt p naritiua z masticatoria cerebro euent z deriuent. Et turbith qdẽ nõ acuitũ cũ zenzi. vel alijs acuẽtib⁹ ipz ex stõ educit flã subtile grossũ z ibibitũ z adherẽs. Acuitũ võ z roboratũ cũ eis attrahit flã a mẽbris alijs. ℭ Euato aũt flãte cõfortet stõus z altere tur eius mala zplo cũ cõfectiõe q̃ sic fit. ℞. cinamõi zẽzi. galãge. añ. ʒ. ij. gar. macis cardamomi. añ. ℈. ij. se. feniculi anisi. croci. añ. ℈. i. corticũ citri cõditoꝝ. ʒ. vi. pelliculaꝝ interioꝝ vẽtriũ gallinaꝝ. ʒ. i. zuccari li. ij. fiat cõfectio cũ aq̃ mẽte dof. ℥. ss. mane z sero. ℭ Et zuenit tragea q̃ sic fit. ℞. cynamomi. ʒʒ. gari. galã. macis seis feniculi anisi amcos sicos passulas z zuccarũ. ℭ Dixit Alber. ad frigiditatez stõi senũ z ipsoꝝ indigõnẽ. ℞. piretri. boni. ℥. iiij. gar. ʒ. ij. mellis li. iiij. fiat electuariũ. dof. a. ʒ. iij. vsq; ad. vi. mane z sero. ℭ Cõfectio aromatici rof. descriptione Gabriellis. Et silr aromaticũ gari. z zfectio de xiloal. conueniunt. Et cõfectio dyacitoniten cũ pipe albo: z zẽzi. i. albo facta cuz succo citonioꝝ z melle vtilia est. Sãdaracca sũpta cũ oximelle modici aceti humiditates flãticas in stõ z intestinis exiccat. ℭ Cerotũ Alberti vtile. ℞. laudãi cere resine. añ. ℥. ij. thuris. ℥. i. storacis calamite galliemus. myrrhe masticis. añ. ℥. ss. cynamomi ciperi mẽte folij cimini infusi prius in aceto z postea exiccati. añ. ʒ. vi. gar. piperis. añ. ʒ. ij. olei nardini z masticini. añ. ℥. ss. z pro nobilibus adde paꝝ musci z ambre. añ. z est mirabile. Et confert inunctio cũ oleo nardino z sambucino z silib⁹. Et oleũ resultãs ex sublimatione lib. i. terbentine li. ss. masticis iunctum super stõaco frigido vtiliter confert.

Cura si melancolia fuerit i cã.

ℭ Et si mã in stõ repta fuerit mel͞ia si qdẽ in stõi supioribus fuerit collocata vomitu educat. Si võ in fũdo: qð. vtplm extra fuerit pauca educat cũ mirabol. idis bellirici: z emblicis. Si võ fuerit multa: aut si adhuc fuerit fluẽs ab epe vel splene: z in eis adhuc multa: digerat cũ syrupo ace. z de buglosa cũ decoctiõe scolop. mellisse radicũ capparis z cipi. Et ea digesta euet cũ decoctiõe epithimi vel cũ pillis indis lilij vel cũ yera ruffini silib⁹. ℭ Melia quoq; si adusta fuerit si apta fuerit vomitui p ipm educat. Et si nõ digerat cũ syrupo de fumo. ter. vel de luppulis z silib⁹. Et digesta euet cũ folliculis sene: z epithimio ifusis vel dcoctis in aq̃ lactis vel fumitere. vel lupuloꝝ. Aut cũ dyasene vel eliõ hamech. z silibus. Et ea euata zfortet stõus cũ mixtura fcã ex dyabuglossato: dyarodõ abbatis: dyãtos: z dyamusco. Et inungat stõus cum oleo liliaceo: z de anig. d. additis cera z puluere macis z cardamõi. ℭ Dixit. A. i. mã melica. s. q̃ remãserit in stõ post ipsius minoratione cõfert ẽplm fcm ex alluie. s. iameni: z attramẽto. i. vitriolo z ere vsto mixtis cũ melle. Et subdit. appõ spõgie ifuse in ace. cal͞o valde sup stõ est iuuatiua valde in hora prauitatis egritudis. s. melice stõi. i. cũ sera accitia iducit: qz acetum cũ actuali caliditate penetrat z subtiliat mel͞iam z reddit eã aptã expulsiõi: z ẽt de ea resoluit: sed nõ dimittat ifridari: qz infridata noceret: dz tñ ista fomẽtatio z in trib⁹ casib⁹ vetari. s. cũ stõus esset multi sensus aut multũ debilis aut essent in eo vlcera.

Cura qñ sanguis ẽ in causa.

ℭ Et si mã repta in stõ fuerit sanguis q effusus fuerit ad ipm ex corpore toto stõma saphenã in palmis: deinde basilicã aut nigrã. Et si stõmia fieri nõ poterit sanguisucas sup dictis vẽis appone vel vẽtosas naticis coxis z crurib⁹ cũ scarificatiõe appone. Et post hec scarifica inter spatulas: qm̃ hui⁹ loci scarificatio stõi ppria existit. ℭ Si võ ab aliquo pticulari mẽbro sanguis fluxerit ad stõm venã illi mẽbro corrñdẽtẽ stõma vt si ab epate basilicam: aut ventosas inguinibus applica z in naticis: z inter spatulas. Et si a cerebro fluxerit stõma cephalicã z ventosas collo cũ scarificatione appone. ℭ Post h̃ ad sanguinẽ iã fluxũ ad stõm rediẽ quẽ si poteris vomitu expelle: z si nõ p secessum educ illũ cũ medi° q̃ sic fit. ℞. medulle cassiefi. ℥. ij. z distẽpa cũ decoctione capilloꝝ veñ. z lupuloꝝ z cola: z adde thuris puluerizati. ʒ. i. ℭ Qz si sanguis i stõ coagulet curet cũ his q̃ in suo dicent ca°.

Cura qñ plures materie sunt in causa.

ℭ Si võ cãe male discrasie stõi plẽs fuerit z diuerse: vel z si mãe plẽs fuerit z diuerse cõposite vel cõmixte gñate in stõ vel ad ipm effuse vel z si a diuersis fluxerit mẽbris tũc cũ cura cõposita insistere debes fm cañ. dictos in fmone 1° tractatu de vñ curatione morboꝝ. ℭ Et scias q̧ non sp in cura haꝝ discrasiaꝝ malaꝝ stõi expedit oẽs pdictas intentiones adiplere: sed qñq; sufficit vna vel due ex eis. v. g. aliqñ sola sufficit euõ: vt cum mã fuerit effusa in concauitate stõi natans vel pue imbibitionis vel adherentie: z cum hoc in stõ paruaz traxerit moram. ℭ Dixit. G. 7. ter. cap. xi. si humor in stõ sel constiterit. i. non per longũ tp̃s in quo potuerit malam impssisse discrasiam vnica intentione curat. s. p euõnẽ: vñ dixit. per vomitum expurgata mã. sup. vel per secessũ. sufficit. n. hoc facile. al's. facere vt remaneat stõus in nãlitate sua. ℭ Quidam tamen exponũt sel extiterit. i. solũ in stõ z non in alijs mẽbris euõ tunc sufficit quasi voluerit. G. considere q̧ malam discrasiam si humor ille induxerit nã illo euato facile remouebit cessabit. n. eius sublata cã. Et aliqñ sola sufficit alteratio. Et erit hoc quando discrasia mala esset cã gñonis humoris vel attractiõis eius: z humor non multus fuerit. Sublata. n. illa discrasia humor non amplius gñabit nz ãplius attrahet: z eius parua q̃titas facile a nã resoluet. Oẽs ãt intentiones vel plẽs ex eis qñz exigunt vt cum mala discrasia esset cã gñonis vl' attractionis multe mãe cũ vemẽntẽtia plenitudis totius: z humor ille lõgã traxerit in stõ morã vt in eum malã discrasiã ipsserit. ℭ Dixit. n. G. vbi. s. si humor diu in stõ steterit z malã discrasiã operatus fuerit tñ non sufficit euõ sola: sed reqrit aliã vel

alias intentiones vt in digōne diuersionē ꝛ male discrasie illius alterationē. Erit āt cura facilis ꝛ breuis cū vnica in tēno sufficit: lōga vō ꝛ difficil' cū oēs vel plēs exiguntur. ℭ Dixit. G. facile est sanare tale nocu^m cū paucoꝝ dierū fuerit: difficile vō cū multoꝝ fuerit. ℭ Conuertio vō accñtiū ad hanc malā ꝯplonē seqntiū ꝙ multa sunt vt morsus cordis fastidiū debilitas ꝛ corruptio digōnis lubricitas ventris vel ipsius cōstipatio vomitus supfluus singultus sincopis destructio pulsus difficultas anhelitus spasmus epilia vrigo ꝛ silia implef ex his que in proprijs ipsoꝝ dicenf caplīs ad que fiat recursus tpe superuentus coꝝ.

ℭ De nocumētis stōi cōitate ipsius ad cerebꝝ. Ca. xij.

Quoniam cerebrum ꝛ stōus vehemēf sibi cōunicāt in passionibus suis ꝗ̄ulis. vt dixit. A. p^a tertij. stō cōpatiaf cerebꝝ multo plus ꝗ̄ꝫ stōus cerebro: scīn est vt de ꝗdā passiōe stōi ꝛ cerebri ꝯplonali inētōem h̄ facere sas sit. Est āt h̄ dispō vt sit cap̄ frm̄ pa tu euētui catarri ꝛ stōus sit calid^o medicis nō tolerās sine lesione necias i curatiōe fride passiōis cerebri: ⁊ a t sit dispō eꝫ^o .i. cerebꝝ calꝫ ꝛ stō^o frūs n̄ tolerās medicias fridas necias in curatiōe calide dispōnis cerebri: ꝗ̄ dispōnes licꝫ sint ꝯplonales: tū auctores ꝺ eis mētionē faciūt int' egritudines ꝯplonales stōi. ℭ Dixit. A. in cap̄ de egritudibus stōi in fine ex malis nocumētꝭ in creatiōe est vt sit caput frm̄ ꝑpatū euētui catarroꝝ .s. froꝝ: ꝛ stōus sit calid^o: ꝗre nō tolerat ea ꝗ mūdificāt illū cataꝝ .i. descēdētē ad stōm sicut oxapipe on ꝛ oxacalamētū ꝛ oxaciminū: ꝛ p̄ hāc dispōnē dedit itelligi oppositā .s. vt sic creatū cap̄ calidū reumatizās ad stōm catarros calidos sicut dyacodion ꝛ similia. Dixit. A. hanc dispōnē esse ex nocumētis in cratiōe nō sumēs h̄ creationeꝫ p̄ nā instrali queād^m sumef i ca^o seqnti: sed sumēs h̄ creatiōnē p̄ pncipijs gñonis: q: eius euētus est ex gñone. Et sic dixit. sic: q: nō possit tpe acqri: q: imo p̄t: sed sic dixit. q: in plībus aduenit ex gñone: raro vō ꝛ in paucioꝛib^o aduenit ex tpe. ℭ Et dixit. A. ꝙ istud nocu^m ē ex nocumētis malis cui^o malitie cā est ꝯtrarietas cure. est. n. ista dispō de egritudibus nō sanatiuis: ꝗs ipse tetigit 2^a p̄'. ca^o. de cōplendis dispōnibus. he. n. egritudines nō sanatiue difficulter sanātur: ꝗ̄ñꝫ. n. sūt duo mēbra sibi in cōplonib^o ꝯtraria ꝛ egrotat vtrūꝗ egritudie ꝯsilī sue cōplonē: ꝛ ita se hñt ꝙ vni eorum subueniri nō pōt cū suo ꝯtrario nisi alteri ēt cum suo ꝯtrario subueniaf. tūc nō pōt fieri cura sine nocumēto. Nā ꝗd vni ipsoꝝ ꝓdest alteri nocꝫ ꝛ eꝫ^o. Uerūtñ dispō in qua cerebꝝ est frm̄ ꝛ stōus calidus deterioꝛ ē ea in ꝗ dispō eꝫ^o se hꝫ. ℭ Dixit. n. G. 6. de re. sani. stōi nā calidi ad quos frida reumata descēdūt lōge pei^o se hñt ꝗ̄ꝫ stōi fridi ad quos calida descēdūt reumata. Et h̄ peioꝛitas non est in maioꝛitate egritudinis: sed in difficultate curatiōis: q: deteri^o ꝛ difficilius curaf. Dixit. n. rabi. 3ª pticula suoꝝ afforis. super fluitates fride cū ad stōm calidū ex capite defluūt hui^o difficili^o ē cura. sup. ꝛ ēt cum supfluitates calide ex capite ad stōm defluūt frm̄. Cū tñ dixit ipse. hūores fridi flātici defluunt ad stōm calidū cura est difficili^o poti^o. Et dixit. cuꝫ in hac dispōne venter est durus: ꝛ cū eo est vomitus difficultas: hui^o multo magis est difficilius cura.

Causa qdē haꝝ dispōnū fuit diuersitas ꝯplonis accñs in gñone dictoꝝ mēbroꝝ .s. cerebri ꝛ stōi pp alia ꝗ̄ꝫ cāꝫ in gñone ipsoꝝ assistētiū: aut cāe diuerse occurrētes cerebro ꝛ stō in tpe quaꝝ aliꝗ puertit nālē cerebri complexionē ad fridā vel eꝫ^o ꝛ que sint vel esse possint predicte cāe iam habitū est in his que precesserunt.

Et signa haꝝ dispōnū habentur ex descēsu catarri calidi vel fridi: ꝛ ipsius multiplicatione in capite ꝛ stōꝫ adsunt cū eo signa significantia malam cōplexionē cerebri calidā vel fridā. Et similiter malā cōplonē stōi calidā vel fridā: ꝗ ola signa ꝛ silr signa descēsus catarri habita sunt in his ꝗ̄ precesserunt in suis capitulis.

Et cura haꝝ passionū ꝗ̄ñ sūt ex gñone est iposs. Est tñ corrigibilis ꝛ refrenabil' ne ipsaꝝ augeaf malitia. Qñ vō sunt ex tpe curāf cū difficultate vt. G. dixit. ꝛ marie qñ pdcā mēbra sūt eq̄lr discrasiata. Cū vero le ꝗ̄lr se habuerint fortasse cura possis erit: ꝛ cura qdē ꝯsistit pcipue in remotione catarri ꝛ ꝓhibitiōe gñonis eius siue calidus sit siue frigidus. Implebif aūt cura h̄ cū regie laudabili ꝛ alteratiōe malaꝝ discrasiaꝝ in dictis mēbris prout dcm̄ est in locis suis. ℭ Sciendū tñ ē ꝙ alteratio ipsa male cōplonis cū rebus extrinsecus approximatis cerebro ꝛ stō potius fienda est. fortasse. n. interius sūpte magis nocerent ꝗ̄ꝫ iuuarent nisi in casu in quo lesio stōi longe maioꝛ fuerit lesione cerebri vel eꝫ^o. In quo casu p̄ interius adhiberi pñt medicine ꝗ mēbro magis discrasiato ꝯuint nō mltum cauendo: ꝫ ēt in totū negligēdo dispōnē mēbri min^o discrasiati: ꝛ marie cū medicis remisse ꝗ̄litatis. Qz si in capite vel in stō fuerit mā aliꝗ aggregata ipsa digerēda est ꝛ euāda ꝓut sibi competit: ꝛ iā colligi p̄t ex iā dictis. Et ex euātiuis vtilibus est yera. Dixit. n. A. ꝙ ipsa ē res eis magis iuuatiua. Et lꝫ expliterit de ea solū in pria dictaꝝ dispōnum ipsa tñ ēt multuꝫ cōpetit in scda. Qz si ꝓhibitio gñonis catarri fieri non poterit tūc cura eius est ipsius ad alia membra deriuatio marime ignobilia cum oībus modis diuersionis ꝛ cum caputpurgijs ꝛ masticatorijs ꝛ silibus ꝛ pcipue cum canterio in coronali capitis comissura apposito quod multe potentie in hoc consistit.

ℭ De egritudinibus instralibus stōi ꝓprijs ei. Ca. xiij.

Nquit Aui. stō accñt egritudines creatiōis sumēs creationem large p̄ oī nā cōpōnali ꝛ non stricte p̄ nā cōpōnali ꝙ dr creatura. Sūt āt iste egritudines duplices: ꝗ dā ipsi stō ꝓprie: ꝛ ꝗdā cōce ei ꝛ alicui alteri mēbro. Et de sibi ꝓprijs ꝗ̄ꝫtū huic ptinet sermoni sunt multe: de quoꝝ quatuoꝛ dicenf in hoc cap̄.

Prima est vt sit stōus creatus .i. a pn^o gñonis factus puus re^u .s. corpis cuius est: ꝗre nō capit cibi ꝗ̄titatē sufficiētē corpi: ꝗd ꝺꝫ ex illo nutriri: cuius cā fuit paucitas māe in gñone eius. ℭ Et signa eius sunt. dixit Alm. 2° li. ca. de signis cōplonis als. cōpōnis stōi. si sel' facta cibatiōe aliꝗd grauatus fuerit: cū. n. ex multa cōestiōne nō ledif: sed tñ hñ digerit significaf ꝙ illius stōus fortis est: licet puus sit. Et itellerit p̄ sel' factā cibatiōnē: cibatōm ꝗ̄titatis debite ꝛ ꝯuenētis corpi: cui^o est stōus vnica vice factā. Et intellerit p̄ multā comestionē multam in ꝗ̄titate discreta. Nā ex multa ꝗ̄titate ꝯtiua ledif. imo ꝺꝫ eē puus. Uoluit ergo dicere Al. cū stōus nō ledif ex frequēti comestione: cū tñ ꝗ̄titatis in vice: sed hñ digeri illā. Et ex ꝗ̄titate ꝯueniēti corpi sm̄ suā molē vnica vice sūpta grauaf tūc stōus ille est pu^o. ℭ Dixit Ras. p̄. ꝯti. signa puitatꝫ stōi hñr p̄ cibarū aggrauās cū erit de leui. ℭ Et. A. dixit. non tolerat cibū plim: neꝗ satietatē: ꝛ vñ p̄t satisface appetitui.

Secūda egri^e ei^o est vt sit stōus creat^o magn^o .s. re^m corporis cui^o est: ꝗre nō pōt corrugari super ꝗ̄titatē suo corpi debitā sic vt bene cōphendat eam: quare natat cibus in eo ꝛ non bene digerif. Et cā eius fuit multitudo māe in gñone ipsius. ℭ Et signa ei^o sūt. dixit Ras. 3° ꝯti. magnitudis stōi signū est cibarum tolerabile esse si multum assumptum fuerit vltra ꝗ̄ꝫ opus fuerit ꝛ ꝯueniēs illi corpori. Et. A. dixit. tolerat hñs eū cibum plim: ꝛ susti net repleri ad satietatem: ꝛ cum sic repletur sentit patiens viscera sua comprimi ꝛ adherere inuicem: q: comprimūf ab eo ꝛ restringunf vt cedāt ei. Et dixit. A. iste due egritudines sunt instrales in ꝗ̄ꝫ ꝗ̄titatis. Et eueniūt signa eaꝝ ēt in dispōne sanitatis .s. appentie: ꝛ marime cum ꝯuatiōe signoꝝ aliarum egri^m stomaci. ℭ Et cura haꝝ egri^m ē impossis. Est tñ corrigibilis vt faciliter supponetur. ℭ Quidā tamen

tñ volũt. q in etate augmastica puitas stõi sit sanabilis sal tẽ bꝫ ptẽ. Quẽ fit cũ fricatiõe sup ptes stõi ⁊ appõne emplã: qd cũ mollificatiõe sua bꝫ ṽtutẽ attrahẽdi sanguinẽ nutri tiuꝫ ad stõm additionẽ faciẽdo in cibis bñ digestibilibus ⁊ multi nutrimẽti. ℭ Dixit. A. cibi bñ tñ stõm puũ sũt in qbus est stipticitas ⁊ amaritudo: stipticitas tñ dꝫ esse ꝯue niens nõ supflua: ⁊ amaritudo dꝫ esse leuis sine acuitate ⁊ mordicatiõe: ne cibꝰ expellat añ horã digõnis. Et hi cibi ꝯueniunt qñ nõ q̃rit augm̃ in ore stõi ⁊ post augmasticam etatẽ. ℭ Corrigunt aũt pdicte dispõnes a puitate nocumẽ toꝝ eius si dñs puitatis stõi nutriet cibis ⁊ potibꝰ facilis digõnis pauce q̃ntitatis multi nutrimẽti: quoꝝ q̃ntitas discreta ꝯgrue multiplicet cũ studio: vt in eo bona celebret digõ. Et si dñs magnitudis stõi defert sup eũ vittã firmiter ad herẽtẽ non pmittẽtẽ ipm extẽdi. Et sumat cibos faciles di gõnis non multi nutrimenti: de qbus se nõ repleat ad satu ritatẽ. Sed semper appetitu vigente a comestiõe desistat.

Tertia egritudo est in nã figure. Dixit. A. accit stõ ex egritudibus figure. s. vt sit vehementis rotun ditatis: ⁊ stõus. n. sm nãm bꝫ rotũditatẽ: sed nõ vehemẽtẽ: ⁊ marime in posteriorib9 ptibus eius in qbus dꝫ esse ali q̃lr dilatatus. Si igit sit in istis ptibus vehemẽter rotũdꝰ nõ fit bona adherẽtia ipsius dorso: neq bona alligatio eiꝰ cũ collo. Et similr si in pte arcuationis sue in q̃ cedit locũ epati esset vehementer rotũdꝰ occuparet de loco epatis ⁊ cõpme ret ipm ⁊ esset cã tarditatis descensus cibi ab eo: ⁊ cã male digõnis in epe ⁊ opilonũ eius. ℭ Cã aũt rotũditatis stõi ẽ opõ informatiue ṽtutis ⁊ mala situatio mãe in gñone eiꝰ. Signa eius sunt q post cibũ sentit grauitas. Et cũ recipi tur cibus sentit q̃si pcipitet subito ad inferiora: ⁊ descen dit ex eo in rotũditate posteriori cibus velociter: ⁊ multi plicat indigõ pterq adsint cãe indigõnis alie. Et accit pr dicta cũ puatiõe signoꝝ aliaꝝ egrim̃ stõi. ℭ Cura eius est impolis: corrigitur tñ cũ regie ciboꝝ ⁊ potuũ facilis digõ nis pauce q̃ntitatis multi nutrimenti qui non sint lubrici. Et si tales fuerint pmittat eis cibus stipticus. Nõ moueat tur post cibum: sꝫ qescat tacẽs vt nõ lubricet cibꝰ añ tps. Juuet digõ cũ facientibus digerere cibum.

Quarta egritudo est i nã situs: ⁊ est duobꝰ modis. s. aut sit situatus vehementer ad añteriora ṽsus mirach: aut sit situatus supius ṽsus dyafragma plusq̃ ei ꝯueniat sm nãm. Et pducit situs eius ad malitiã anhelitꝰ: sicut pducit pmus situs ad debilitatẽ stõi vel digõnis. Et cã eius est subtiliatio mãe in nõ suo loco in gñone. ℭ Et signa pmi situs sunt tumor appens in vẽtre. ⁊ marime ma nifeste apparẽs post cibũ. Et mirach manifeste extẽsum q sm plm subtiliat ⁊ gracillat: ⁊ ob hoc nõ pstãs in digõne iuuamẽtũ aut puum valde: vñ debilr fit digõ in stõ. ℭ Et signa scdi situs sunt malitia anhelitus q̃ valde auget post cibũ: ⁊ multiplicatio eructuatiõis absq signis cãꝝ aliaꝝ malitie anhelitus ⁊ multiplicationis eructuationis. Inqt. G. in tegni. vẽtrẽ cuidã ita puũ ⁊ rotũdũ ⁊ ppẽsum iuxta hypocũ driũ vidi vt manifeste appeat sm descriptionẽ p priã ⁊ videntibus ⁊ tãgẽtibus. ℭ Cura hoꝝ maloꝝ situũ est impolis corrigit tñ prauitas pmi mali situs cum cibis facil digõis multi nutrimenti: quoꝝ tñ q̃ntitas diminuen da est. Et dꝫ eius iuuari digõ: marie cũ accubitu super vẽ trẽ ⁊ applicatiõe ei plumacioloꝝ emploꝝ cerotinoꝝ simi lium digõnẽ iuuãtiũ infra suo loco dicendoꝝ.

ℭ De raritate ⁊ dẽsitate sube stomaci. Ca. xiiij.

Raritas ⁊ dẽsitas stõi sunt egritudies in strales euenientes in poris sube eius. ℭ Dixit. A. qñq euẽit stõ raritas textu re in villis suis. Et qñq accit ei vehementia spissitudis. Suba stõi ⁊ textura villoꝝ eiꝰ bꝫ nãm dꝫ esse spissa densa vt nõ facil fiat spũum eius exalatio. Veruñ vltra nãlẽ aliqñ dẽsitatẽ inspissat ⁊ impedit stõm a bona corrugatione supra cibũ. Et hec egri tudo est. Et est raritas aliqñ dicta subtilitas sube eius: ⁊ aliqñ defectio siue debilitas sube stõi vocat. ℭ Diffinitur aũt sic raritas sube stõi. est disgregatio ptiũ sube eius abin uicẽ pter qd accidat in ea continuitatis solo. ad q disgre gationẽ seqtur subtilitas sube ipsius stõi ⁊ multa fuorum spũum exalatio. ℭ Et diuidit in spẽs dupliciter. vno mõ penes tps euẽtus ipsius: ⁊ vt sic est duplex: vna ꝯueniens ex gñone: ⁊ alia in tpe acquisita. Dixit A. qñq accit stõ in creatiõe sua aut cũ pseuerãtia egrim̃ ⁊ doloꝝ ⁊ malitie re gis: vt fiat corpus eiꝰ laxe texture rare sube subtilis cuiꝰ. i. q fiat ad modũ subtilis cutis. ℭ 2º mõ diuidit diuisione cãꝝ ꝯiunctaꝝ eius q̃ sunt due. i. hũiditas laxãs ⁊ siccitas ꝯsumẽs ⁊ sic diuidit in raritatem hũectatiõis ⁊ raritatem exiccatiõis: q̃s ambas spẽs A. tetigit in ṽbis suis dictis. pmã cũ dixit. sit laxe texture: cuius laxitas ꝯuenit ab hũi ditate: scdam cũ dixit. rare sube: cuiꝰ raritas pp̃e ꝯueit q̃n exiccat: ⁊ hãs ãbas seqt vt gracillet corpus stõi: ⁊ efficiatur subtile: sicut cutis subtilis: pp exiccationẽ. n. consumptis hũiditatibus ꝯtinuãtibus inter villos sube stõi fit vt remã neat textura eius rara: vñ macrescit ⁊ subtiliat. Et silr cuꝫ corpus stõi pfundit hũiditate q̃ ibibit ⁊ exucat i eo vsq ad minimas ptes eiꝰ efficit eius suba laxa ⁊ mollis palitica nõ potẽs sustinere: sꝫ ipiãtis ꝯ ponderibus accit ei vt extẽda tur. In cuius extẽsione accidit corpi eiꝰ vt subtilietur: ⁊ ẽ vt in textura eius rarificent ples ptes eiꝰ distracte põdere aliaꝝ. ℭ Et scias q raritas exiccatiõis est duplex: vna ṽa ⁊ ppria pcedẽs ex cãis exiccãtibus: ⁊ de q̃ dixit. A. Si q la borat plꝫ võitu aut solũone vẽtris: sꝫ pp̃e vomitum: q: võitꝰ eget motu laborioso nõ nãli: accit vt rarificet textura villo rum stõi eius ⁊ subtiliet. s. corpus stõi. Et dixit iterũ. scias q egritudines stõi cũ plõgant pducũt ad raritatẽ texture villoꝝ eius. vbi dicunt qdã. q egritudines stõi q̃ sunt calie pducũt ad raritatẽ hãc. Sed egritudines stõi fride nõ. imo pducũt ad raritatẽ hũectationis. Et alij dicũt ⁊ melius q tã egritudies calie q̃ fride pñt pducere ad vtrãq raritatẽ. calie. n. pducũt ad raritatẽ exiccatiõis p viam exiccationis hũiditatis substãtifice. frido ṽo pducũt ad eãdẽ inq̃ntum puãt stõm ⁊ corpus nutrimẽto. Et ad raritatẽ humectatiõ nis vtreq pducere pñt p viã indigõnis multiplicãtis hũi ditatibus indigestis q̃ pñt exucari in suba stõi: calie. n. sm plm pducũt ad raritatẽ exiccatiõis: ⁊ fride ad raritatẽ exu cationis. ℭ Alia est raritas exiccatiõis nõ sic vera neq sic ppria. ad ipsam tñ saltẽ est reducibilis. Et est illa cuiꝰ cã ẽ vẽtositas multa extẽdẽs fortiter subam stõi: ⁊ pp̃e cũ innue nerit eã subtilẽ in q̃ extẽsiõe accit vt rarificet textura villo rum eius: sicut accit in velo isflato fortibus flatibꝰ. ℭ Ra ritatis ṽo humectatiõis cã est humiditas fluida ibibita ⁊ exucata in poris ⁊ suba stõi relaxãs ⁊ mollificans ipsam. ℭ Dixit Ras. 5º ꝯtiñ. accit passio ex hũiditatibus malis infundentibus corpus stõi donec mollificet: q̃ hũiditates pcedũt ex multo potu ⁊ multa assumptione fructuũ mol lium ⁊ nutricationũ molliũ. sup. ⁊ silibus cãis hũiditates aquosas gñantibus. ℭ Raritas exiccatiõis est potissima cã debilitatis ⁊ destructionis digõnis. A. tñ dixit. q ipsa pducit stõm ad debilitatẽ in oibus ṽtutibus suis ⁊ freq̃n ter pducit ad ethicã senectutis. Raritas ṽo humectatiõis frequenter pducit ad lubricitatem ⁊ lienteriam.

Quid sit raritas ⁊ dẽsitas stõi: ⁊ de eius diuisionibus.

Raritas exiccatiõis est duplex vera ⁊ nõ vera.

Signa gñis sũt extenuatio corpis totiꝰ: q̃ marie ap pet in ptibus stõi cũ infossatione eius ad inte riora: ita vt videat adherẽ dorso ⁊ partibus posterioribus ⁊ debilitas totius corpis ⁊ stõi marie in oibus opõnibꝰ. ℭ Signa spẽrã: signa pme spẽi raritatis exiccatiõis sũt q accit post egritudies diuturnas aut resoluẽtes vł post euo nes fortes. Et post cãs exiccantes. Et q põt stõus digerere cibum leuẽ ⁊ paucum: a multo aũt ⁊ grosso vehementer te ditur ⁊ leditur. ℭ Dixit Aui. scias q cum stõus nõ patit

Signa raritatis exiccatiõis vere.

malitiā cōplonis neqȝ apata:neqȝ vlcera:neqȝ inflāmatio/
nem 7 cibus cōuenienti tpe in stō nō retinet:7 nō pōt stōus
digerere cibū ȝsuetū neqȝ minorē eo pter ꝙ adsint cāe ipē
dientes digōnē:tunc ipse est rarificatus in textura sue sube
cum sit pmutatio de vno cibo ad aliū.s.faciliors digōnis
vel rōne ꝙtitatis vel rōne sube:7 nō valet.s.digerere illū:
signum est raritatis:7 ꝙ stōns iā alterat.Dixit.n.in cap ō
debilitate stōi.ꝙ non valz reuolutio ciborūz illic.i.in ista
spē raritatis.Et dixit in cap de signis corruptionis digō/
nis.ꝙ est cum debilitate appetitus.ℭ Dixit Zoar.signa
huius passiōis sunt.ꝙ non sentit q̄si motū in stō.Neqȝ re
pitur apud eius somnū saliua fluens ex ore suo.Et est eius
appetitus debilis valde.Et digō silr:ita ꝙ erit suphuitas
indigesta non mollita sic ꝙ retinet in se:quasi colorē supti
cibi.Et non eructuat stōus:nisi modicum qn̄ ȝtrahit stō⁹
pp suū motū.Et sumptus cibus nocet ei siue sit calis:siue
fridus.Et fit pulsus eius debilis difficilis.i.durus non p/
mutabilis.i.non variue:vel nō diuersus ab eo ꝙ apparet
in pmo tactu:7 est declināns ad puitatem.Qn̄.n.videri ista
signa.dixit Zoar.scias pro certo ibi esse maciem sube stōi.
Et si respexeris ab extra qn̄ fuerit iacens sup dorso suo:7
videris ibi q̄si foueā:tunc ȝfirmabis fidē ꝙ hec est ei⁹ pas
sio.Et si aliqn̄ cōpresseris manu tua supra locum mediocri
violentia.Et fuerit tactus tuus fortis 7 acutus.Et non
perceperit patiens aliquid doloris.s.sua pssione.Et tu sense
ris cum hoc manu tua motū pulsantē scias verū eē qd opi/
natus es.s.stōm pati maciē:7 esse discarnatū 7 subtilem:7
rarū in textura sua:qm̄ motus illius pulsus non est nisi a
vena pulsante posita super medula spinali intus:7 mani/
festum est ꝙ talis pulsus non sentitur ab eo nisi ex macie
stōi.ℭ Dixit Saluan⁹:si accepit cibū multū accit ei dispō
sicut tremor:quē postea seqr calor:sicut fortis febris cum
calefit cibus 7 magna accidit calefactio in volis manuū 7
pedū.Et in rei vitate oēs huius raritatis patir accn̄tia ve
tustatis:7 senij.ℭ Dixit Aui.si replo cibi fecerit accidere
imaginatiōes aut sodā:aut inqetudinem:aut tremorē cor
dis:aut aliud accn̄s in mēbris qbus stōus cōicat significat
illud aut replonē.s.humoralē aut malitiā cōplonis:aut d/
bilitatē.s.corpis stōi.vz.spiritus raritatē 7 exiccationem.
Et tu distingue inter pdicta signata p signa ppria vniuscu
iusqȝ ipsoꝝ.ℭ Scias ꝙ hec spēs raritatis cōicat cū hūidi
tate infusiua oris stōi in hoc ꝙ vtraqȝ facit imaginari dñz
eius ꝙ post cibum si moueatur euomat.ℭ Dixit.n.A.ꝙ
hoc aut signat humiditatem infusiuam in ore stōi aut de/
bilitatem stomaci.s.pcedentē ex raritate sube eius 7 exic/
catione ipsius.Et distinguitur inter eas:q2 in raritate ista
meditatio accidit solū post cibū:sed in hūiditate infusiua
accit post cibū 7 an̄ cibū.Et distinguit ēt:q2 cū cautela q/
dem 7 taciturnitate cibus retineat 7 non euomat in dicta
raritate stōi debiliter inuitatur.Et sentit sapor eius in eru
ctuatione post spatiū magnū:q̄ duo nō contingit in humi
ditate infusiua oris stomaci.

ℭ Signa āt scōe spēi raritatū exiccatiōis sūt retētio vētosita
tis 7 puatio eructuatiōis:q̄ si aliqn̄ aduenit alleuiat pa/
tiētē.Et sentit extēsio in stō:maxie post cibū.Et distiguit
e pdicta spē:q2 in ista calida iuuāt:7 in illa nocent.

Signa raritatis exiccatiōis nō sic hē. Signa raritatis humectationis.

ℭ Signa aūt raritatis hūectationis sunt signa humiditatis
imbibita in suba stōi q̄ in supioribus dicta sunt.Et differt
raritas hec a raritate exiccationis:qm̄ in hac cibus cito d
scendit a stō.In illa tarde.Et valet i hoc reuolutio ciboꝝ.
In illa vo non 7 calia qdē stiptica in hac multum cōferūt.
In illa vero summe obsunt.

Cura aūt in hoc cap non posuit curā raritatis exicca/
tionis.Sed pme spēi eius curā notam reliqt ex
cura male cōplonis sicce stōi.Et cura scōe spēi ei⁹ ex cura
inflatiōis stōi.In hoc aūt cap totū qd dixit vtit ad curam
raritatis hūectatiōis.nā remedia q̄ h posuit nocerēt i rari

tate exiccationis pme spēi.ℭ Cuius cura duplicit pficit
instr o.s.dieta 7 potione.Ea aūt q̄ nocēt ei ex pte diete sūt
q̄cūqȝ calefaciūt:7 desiccāt sicut aer calius montuosus ira:
tristitia:sollicitudo:vigilia multa sōnus lōgus in hyeme:
motus 7 balneū exiccatiuū.Et oēs cibi calefaciētes:7 oēs
cibi actu vel po° sicci.Et vinū purū potens acutū vetus 7
vinū pōticū.Et oēs alij po⁹ multe q̄titatis aut difficilis
digōnis.Et ieiuniū fames sitis coytus.ℭ Dixit Zoar.pse/
ua ipm ab oībus cibis siccis fris:7 ēt a cibis hūidis calis.
Cala tn̄ sunt fortioris lesionis:qm̄ calz:q̄uis sit hūidum
dissoluit multū:7 exiccat p accn̄s:licz humectet nāliter.
Aq̄.n.calida humectat humiditate nāli q̄ in ea est mani/
feste.Verūtn̄ in eo ꝙ mēbrū acqrit de caliditate aq̄ cale/
facit:7 calefaciēdo resoluit:igitur oē qd dissoluit de suba
mebri debes derelinqre in hac egritudine.

Cura raritatis exiccatiōis p sex res non naturales 7 primo ponā ea que nocēt in hac cura.

ℭ Iuuātia vo ex parte diete sunt q̄cūqȝ hūectāt 7 exiccatio
nem phibēt:maxie q̄ subam mēbri reapponūt cū hūecta/
tione.Ex qbus qdē est aer tēperatus aut hūidus cū aliq̄li
declone ad calitatē:qes multa:somnus post cibū plixus:
delitie 7 gaudiū moderatū.Et cibi facilis digōnis multi
nutrimēti in pua q̄titate frequēter exhibiti in for° hūida
pparati:7 cū paucis aromatib⁹ stipticitatē hūtib⁹ pauci
ȝditi.ℭ Dixit Zoar.ciba ipm pullis elixatis in aq̄:7 oleo
amig.d.vt apponat in decoctiōe de mastice:7 in petia li/
gata:sed 7 testiculi galloꝝ sūt meliores.Et ea q̄ dabis in/
firmo sint bene cocta.Et pāis ēt sit factus sapiēter 7 bene
coctus 7 bene fermētatus nō hūs multū de sale.Et sit de
frumento nobili macinato post q̄ infusum fuerit in aq̄:7
sit de pasta tēpata cū aq̄ tepida:7 cōcessit Zoar lac 7 oleum
amig.d.oleū oliuaꝝ dulce lotū in aq̄ tribus vicibus.Et di
xit.citonia assata sunt bona:qm̄ est in eis de hūectatione q̄
siti extinguūt:7 de stipticitate 7 aromaticitate q̄ ȝfortāt 7
vtutē medicinaꝝ ad pelliculas stōi impellunt in eo ꝙ ē in
eis de acetositate modica.ℭ Et potus eoꝝ sit vinuz dulce
aquosum parum hūs stipticitatis tēpate limphatum.Et
puenit aq̄ ordei 7 potus iulep.rof.plune cōmixtionis.Et
studiū qdē cum sollicitudine multa adhibendū est vt ci/
boꝝ 7 potuū digō fiat bona vt multiplicet nutrimentū:7
suba spūs:cuius in hac dispōne multa fit deꝑditio.

In specie aūt scā a vētositate nocētia sūt q̄cūqȝ vētosi
tatē gnāt aut eā resolui phibēt:7 pcipue
si cū hoc vtutē habuerint exiccādi.Iuuātia vo in ea sunt
aer ad calitatē declinis nō excedētē.Et leuis fricatio sup
vētre:7 mot⁹ leuis 7 vigilia moderata.Et cibi facilis digō
nis q cōdiant cū aromatibus calitatis pauce:7 stipticitatꝭ
minoris Et potus sit vinū debile non pōticū purū sine aq̄
aut cum pauce aque admixtione.Et cibi sint actu calidi.

Cura raritatis exiccatiōis nō vere:sz vētose p res nō naturales.

Cura vo pme spēi p potionē duabus cōplet itētōib⁹:s
q̄ꝝ vna est ad impinguādū corpus stōi:7 ipsius
subam restaurādū.7 2ª est ad alterādū malā cōplonē siccā.
Et impinguātes qdē sunt oēs medicine cibales q̄ pñt re/
apponere ptē deꝑditā qd pprie 7 mere p cibos fit.Et has
iuuāt.vt innuit Aui.2° de viribus cordis.medicine q̄cūqȝ
addūt in subam spūs:7 pbe nāl 7 ipz solidāt 7 a resolone
phibēt:7vt hēat nutritiua vtus ȝgruū 7 sufficiēs instrz p
opibus suis.Malā aūt discrasiā alterātes sunt medicie q̄
cūqȝ in actiuis tēpate exītes ad hūiditatē declināt.Et qdā
dñt.si in actiuis ad friditatē declinauerit paucaz meliores
erūt.Unde Ras.in diuisiōibus.in cura debilitatꝭ digōnis
facte pp raritatem sbe stōi docuit dare stiptica cala 7 frida.
stiptica qdē multū 7 cala ēt raritate humectatiōis:7 in ra/
ritate extensiōis siue exiccatiōis pp vētositatē stiptica paꝝ
7 cala.Et in raritate exiccatiōis stiptica paꝝ 7 frā:sed non
excedenter.ℭ Et iplet pdicta intētio cū medicis ab intra
7 ab extra approximatis.Ab itra qdē cū mixtura hac.℞.
elij ad restaurationē hūiditatꝭ triasandali.zuc.rof.an̄.ptē.
g.restauramēti ptes.xi.dos.ʒ.i.mane 7 vespe.Et cuz potu

Medicine in raritate exiccatiōis vere.

aq sublimationis carniū limacinū: aut testudinū sanguie porci q̄z inueni vtillimā. Aut cū potu iulep qd̄ sic fit. ℞. aq borag. buglose mellisse cucurbite. an̄. pte. i. aq sublimationis carniū pullorū pdicū vel filiū ptes. ij. zuc. al. solidi q̄z tū sufficit: debēt āt poni in sublimatione dictarū aq̄rū aut saltē in decoctione dci iulep floreni pl̄es auri de florentia. ℭ Valz ēt elrū qd̄ sic fit. ℞. zuc. al. lib. s. seis citruli melonis cucurbite cucūeris. an̄. ʒ. ij. macis carallorū liq. cardamomi. an̄. ℈. i. decoq̄t zucc[m] in brodio pulle alterate cū lactucis: ⁊ fiat inde pfectio in bolis. ℭ Ab extra vngat stō[9] dixit Zoar cū. ℥. i. olei amig. d. ⁊. ʒ. ij. olei lentiscini. i. de mastice mixtis ⁊ cōquassatus cū x[a] pte sui aq tepide. Et pōt vngi cum vnguēto hoc. ℞. olei mastici ros. viol. amig. d. ⁊ pinguedinis recentis galline ⁊ edi. an̄. ℥. s. cere albe. ʒ. ij. lactis mulieris. ℥. s.

Medicine l. unctose non valeant.

ℭ In raritate aūt extēsionis ꝯueniunt medicine calitatis tēpate cū pus declone ad hūiditatē. Verūtn̄ aliqñ i hac spē alteratio sola nō sufficit: sed reqrit̄ euācuatio leuiter tn̄ facta cū medicis lenientibus dissolutis in decoctione carminātiuꝫ vētositatē debiliū tn̄ q̄ si nō suffecerint acuāt̄ cū vtute turbith nō cū subā eius. ℭ Et sciens q̄ q̄uis in p[a] spē raritatis exiccationis indicatiōe sūpta a morbo nō reqrat̄ intentio euonis: q̄ tamen per viā indigōnis multiplicat̄ in eis hūiditas indigesta: que magis ēt pꝛhibet bonā digōnē fieri: ⁊ transitum chili ad epatiō aliqñ ēt in ipsa exigit̄ euo: q̄ tn̄ impleri non dꝫ nisi per lenientia.

Cura raritatis humectationis.

Cura vō raritatis hūectationis tribus pficit̄ instrūis. s. pdictis duobus: ⁊ ēt cyrurgia. Et dicta qdem in ea vetat oīa hūectātia pcipue q̄ hūiditati actuali coniūcta sunt: ⁊ sic pꝛhibet datione oīum ciborū ⁊ potuū lubricātiū ⁊ festinātiū descensum ex stō: ⁊ pꝛpe si multi sint aut difficilis digōnis. ℭ Sed iuuātia in eo sunt q̄cūq̄ hūiditatē de poris stōi hauriūt eāq̄ desiccāt cū calitate debili. ℭ Dixit Aui. dꝫ vt subtilient̄ cibi ⁊ exiccentur. i. sint cibi actu sicci sumpti ex cibis subtilibus: q̄ sunt facilioris digōnis. Et sumant̄ in plibus vicibus. s. in pua q̄titate in vice: vt non grauēt stōm: ⁊ non impleant̄ vino subito neq̄ post cibū. Et sit illud qd̄ bibūt vinū forte vetus ad aliq̄ztulū ꝯclināns stipticitatē: ⁊ bibāt illud paulati paulatim. s. i mēia. Post cibū aut potū nō moueant̄. Balnea tn̄ ferrea ⁊ aluminosa ꝯferunt eis ⁊ mediocris vigilia. ℭ Potio vō tribus cōplet̄ intētiōibus: q̄r pma est ad restaurādū corpus stōi: 2[a] est ad euāndū hūiditatē illā ībibitā in poris. Et 3[a] ē ad malā discrasiā alterādū. ℭ Et p[a] qdē itentio iplet̄ cū medicinis bonā fieri digōnē iuuātibus in oībus mēbris q̄ dñt ꝯclinare ad siccitatē cū calitate tēpata: q̄ si fuerint cibales aut cū cibis mixte meliores erūt. ℭ Et ex his q̄ ab itra exhibent̄ est mixtura q̄ sic fit. ℞. aromatici ros. ⁊ gario. dya musci dulcis zucc. ros. veteri. an̄. pte. s. restauramēti pte. i. misceant̄. dos. ℥. s. mane ⁊ vespe. Et competit iulep qd̄ sic fit. ℞. aq mēte aq mellisse aq carnis. an̄. pte. i. fiat iulep cū zuc. al. solido. ℭ Intentio aūt euonis iplet̄ p medicinas extrahētes ex corpe stōi hūiditates in eo ībibitas ⁊ exsucatas. de qbus vt s. patuit potissima est yerapigra. Et sciās q̄ in hac itētiōe nō est pcedēdū nisi cū cautela ⁊ timore: vt nō exiccet̄ p āplius suba stōi: ⁊ ꝯsidera q̄ potior est ieqtatio q̄ vnica ⁊ fortis. ℭ Tertia quoq̄ intētio iplet̄ p calitē pata ⁊ sicca non multū eleuata ne fiat euaporatio multa spūs. Jōq̄ nō dꝫ ipleri p sola resolutiua: s3 hēat stipticorū admixtionē. ℭ Dixit Ras. 5[o] ꝯtin. squāma ferri si infusa fuerit in vino: ⁊ de vino ipso datum fuerit in potu: ꝯfert ad corroborandū stōm mollificatū de hūiditatibus. Et dixit Paulus. ⁊ vinū ⁊ aq in qua extinctū fuerit ferrū calefactū plibus vicibus datū in potu corrigit mollificationem stōi. ℭ Dixit Aui. in ca. cure male cōplonis stōi cū mā circa finē capli: dꝫ vt adminstrent̄ medicine calefaciētes stiptice ⁊ pꝛpe aromatice: in qb[9] ē ꝯuenientia cordis ⁊ spūl. ℭ Dixit Ras. 5[o] ꝯti. zēzi. pꝛpe cōsumit hūiditates ꝯgregatas in stō ex comestiōe fructuū hūidorū ⁊ sidū. Et facit ad cibariū digerēdū ⁊ expellit viscositates grossas de stō. Et dyazinzi. qd̄ descripsit Guil. in suo antidotario ē vtile. ℭ Et de vtilib[9] est elrū qd̄ sic fit. ℞. florū anthos folij cardamomi cinamomi electi. an̄. ʒ. i. been albi ⁊ ru. corallorū pelliculorū vētriū gallinarū liq. gal. an̄. ʒ. ij. macis. ʒ. iij. mellis vel zuccari q̄z tū sufficit. ℭ Dixit Gēti. ad debilitatē digōnis cum macredine ⁊ extenuatiōe sube stōi: ⁊ mirach ⁊ totius habitudīs valꝫ in tpibus calis iulep qd̄ sic fit. ℞. aq buglo. lib. ij. aq mellisse lib. i. infundat̄ in eis cinamomi. ʒ. ij. cardamomi. ʒ. s. gari. macis sandalorū citrinorū. an̄. ʒ. i. corticū citri. an̄. ʒ. i. s. Et post diē nālē bulliāt vsq̄ ad consumptionē q̄nte ptis: ⁊ tūc colet̄ ⁊ cū lib. i. s. zuc. albi solidi fiat iulep. ℭ Itē oī mane sumat de ꝯfectione q̄ sic fit. ℞. cinamomi. ʒ. ij. liquiritie ros. an̄. ʒ. iiij. seis melonis citruli cucumeris ⁊ cucurbite cādi ros. an̄. ℥. s. passularū pendiarū. an̄. ℥. i. pinearū. ℥. iij. fisticorū auellanarū amig. d. an̄. ℥. i. s. nucis mus. gario. filoaloes masticis sirici crudi: ⁊ cubar. beē albi ⁊ rub. seis ozimi gario. doroīci corticū citri. an̄. ʒ. i. s. folij galāge calami aromatici. ʒʒ. croci macis ossis de corde cerui margaritarū. an̄. ℈. ij. corallorū ru. interioris pellicule vētriū gallinarum an̄. ʒ. iiij. oiuꝫ sandal. an̄. ʒ. i. zuc. al. lib. ij. liquet̄ zuc[m] cū aq boraginis: ⁊ cū eo ꝯficiant̄ oīa alia: ⁊ fiat elrū dos. ℥. s. ℭ Et sup stō ponat̄ cerotū hoc. ℞. masticis. ℥. s. macq gariofi. spice. an̄. ʒ. i. olei amig. d. ℥. i. picis naualis. ℥. ij. cere q̄z[m] sufficit extēdat̄ sup corio ⁊ ponat̄ sup stō pueb[9] hora ani cibum. Et in hora cibi remoueat̄ ⁊ eo amoto inungat̄ cū oleis de mastice nardo absinthio ⁊ amigd. d. sil̄ mixtis. ℭ Aut. ℞. terbentine lib. i. masticis pulverizati. lib. s. incorporent̄ ⁊ subliment̄ per alēbicū: ⁊ pma aq q̄ egreditur clara pꝛijciat̄ alia q̄ est coloris auri: reseruet̄ in vase bn̄ obturato. Et cū necesse fuerit fiat stomaci inunctio: q̄m̄ vtiliter ꝯfert stō frigido ⁊ humiditatibus pleno.

De densitate stōi.

Densitas vō sube stōi est pnū eius inuicē aggregatio ⁊ vnitio vltra ipsarū vnionē nālē pter qd̄ sequat̄ ad eā carū ꝯtinuitatis solo. sed sequit̄ ad ipsam corpis stōi grossities cum qua efficit̄ dēsatū corrugatū sile corio. Et pꝛhibet̄ per ipsam stōus a corrugatione: ⁊ ēt ab extensione tanta q̄ta q̄titas sūpti cibi reqrit. corrugationem. n. cibum bene ꝯprehēdēte ⁊ extēsionē q̄titati ꝯgrue cibi capacem dꝫ stōus hic sm̄ nām. Et pōt ista densitas eē ex gn̄one. Et pōt esse acqsita ex tpe post egritudies ad hoc facientes: ⁊ ex malitia regis. Et est 2[x]: q̄dā cū mā: q̄dā sine mā. Dinus tn̄ dixit q̄ Aui. solū intellexit de māli. Nā per spissitudinem sube stōi intellexit opilonem accītē ei ex repletione pororū eius pp hūorē imbibitum.

Causa āt dēsitatis sine mā est aut siccitas supflua eueniens ei a calitate forti: que sube stōi densat ⁊ corrugat̄ sicut corrugat̄ coriū igni expositum. Aut cā ei[9] friditas aeris vel mala cōplo eius frida ꝯstringens ⁊ ꝯdēsans ⁊ corrugās subam stōi: sicut ꝯdēsant̄ res liqde ⁊ hūidee: ⁊ membra neruosa cum frigori obuiāt. Et q̄nq̄ causa eius est res multum stiptica ei exterius applicata inspissās substantiam eius: sicut inspissantur ⁊ indurantur coria p gallam mirtum ⁊ similia.

ℭ Densitatis vō māl̄ cā est hūiditas opilās porositates sube stōi pter hoc q̄ imbibat̄ ⁊ exiccet̄ ad pfundas ptes eius: q̄ pp q̄z opilonē pꝛhibet̄ a corrugatione ⁊ extensione pdicta. Dfi aūt densitas mālis a raritate hūectatiōis: q̄ i raritate humectationis humiditas est amplior. Et est liqdior ibibita ⁊ exiccata vsq̄ ad mimas ⁊ pfundas ptes sube stōi: vn̄ reddit̄ mollis non firma. In densitate vō māli mā est minor ⁊ grossior nō exucata ad mimas ⁊ pfundas partes sube eius: s3 solū stās inter orificia pororū eius. Et pp h̄ nō mollificat̄ nꝫ relaxat̄. Vn̄ nō extēdit̄ ⁊ subtiliat̄ ⁊ rarificat̄ s3 potī[9] accīt ei vt igrosset̄ ⁊ inspissetur: ⁊ solidet̄ ⁊ firmet̄.

Signa densitatis sine materia sunt punctio nausee et vomitus et anicessio cap. earum que deficeant calefaciendo aut infrigidando vel stipticando. ¶ Dicit. A. cum stomachus appetit pinguia tunc illic est stipticitas .i. siccitas et spissitudo et densitas sub stomachi. Et maxime est si talis densitas proveniens a stipticitate cum appetit talis stomachus pinguia insipida vel unctuosa que sunt contraria sue dispositioni et iuvamen recipit ab eis. ¶ Signa aut densitatis materialis sunt nausea et vomitus quasi. Et adiunt alia signa humoris in stomacho ibibiti vel adherentis dicta supius. Et in quibusdam percipit tactus itericam stomachi densa grossa dura. Et non recipit stomachus debitus de cibo nisi paucum absque lesione. Et leditur a cibis vaporosis ventositatem generantibus. Et densitas materialis aliquando perducit ad nauseam et subuersionem et quandoque aliquando sequitur vomitus qui non sedat eas. Et in hoc specie non obsunt cibi ficti stiptici: sicut obsunt in densitate imaterialis. ¶ Et sciatur quod in densitate stomachi propter siccitatem et aspiritatem intrinsece superficiei eius tardatur descensus cibi ab eo: cuius contrarium accidit in raritate humectatio nis eius in qua ut dictum fuit cibus descendit velociter.

Cura densitatis stomachi triplici perficitur instro. Et dieta quidem in imateriali consistit in humectantibus declinantibus ad temperiem activarum caliditatem vel frigiditatem secundum quod eius requirit dispositio et cause eius. ¶ In densitate vero materiali sit dieta eius regimen attenuans: et oportet in utroque ut sit cibus facilis digestionis mediocris quantitatis ad quem capiendum stomachum faciliter possit extendi: et possit etiam supra ipsum corrugari ad bene completum bedendum ipsum. ¶ Et potio consistit in alteratione male discrasie: et in evacuatione materie si que in stomacho reperitur. Et eius potissime que est causa coniuncta densitati materialis cum permissione digestionis: et sine ea secundum quod dispositio exigit materialis sciendo quod in densitate materiali stomachi non timetur in evacuando illud quod timetur in raritate humectationis de resolutione spirituum et debilitate virtutis: quare securius potest in ea fieri evacuatio: et cum fortiori farmaco. ¶ Quomodo autem et cum quibus medicis predicte impleantur intentiones patet ex dictis in cura male complexionis materialis stomachi etc. Et etiam in cura raritatis humectationis. Et densitas materialis stomachi curatur cum cauteriis factis in mirach supra stomachum: et maxime in partibus que sunt supra fundum stomachi que teneantur aperte tempore sufficienti: et ad que tamen deueniendum non est nisi quando alia remedia non contulerint.

¶ De aspitate et lenitate superficiei stomachi intrinsece. Ca. xv.

Accidunt stomacho etiam egritudines instrumentales alie in superficie eius intrinseca que sunt aspitas et lenitas. Superficies namque intrinseca stomachi aspera impedit citum cibi descensum post ipsius digestionem et fatigat virtutem eius expulsivam in deponendo illum et tardat per hoc in stomacho tempore preter naturam: quod est et corrumpatur descendit. n. eum tunc non a regle suo. Et cum hoc eius longa mora in stomacho est causa ut tardetur exhibitio cibi stomachi ultra debitum vel consuetum quare et ut debilitetur corpus et extenuetur.

¶ Et causa huius est mala complexio sicca consumens humiditates conlinantes inter partes ipsius superficiei stomachi: aut eius superfluens. Et regimen desiccans et abstergens humiditates predictas ab ipsa stomachi superficie: sicut proprie facit nitrosa et amara.

¶ Et signa eius sunt tardius descensus cibi preter quod adsunt signa alterius cause eius. Et sitis que sedat potus lenitiuus et pressio alicuius causarum exasperantium stomacum.

¶ Cura eius fit cum pinguibus unctuosis: et cum regimine leniente: et lenem reddente ipsam stomachi superficiem: et ea opposita sunt eis que dicentur in lenitate ipsius superficiei stomachi convenire.

Lenitas stomachi dupliciter sumitur.

Lenitas superficiei intrinsece stomachi dupliciter sumitur. Uno modo large pro dispositione stomachi preter naturam: qua cibus ante tempus debitum a stomacho labitur et descendit: que dispositio in genere vocatur lubricitas stomachi: que dicetur ista in ca. debilitatis virtutis retentive stomachi: lienterie et lubricitatis. Et quandoque sumitur stricte et proprie pro applanatione interioris superficiei stomachi preter naturam: ad quam sequitur ut cibus ab eo descendat ante tempus sue digestionis completum. Et est in hoc quod dispositio media inter cibi tiritatem [illegible]

ex debilitate retentive et lienteriam. In hac lenitate minus retinetur cibus in stomacho quam in citio descensu ciborum: et tamen quando in lienteria: nam in cito descensu cibi cibus ipse digeritur: sed non perfecte. Et est possibile quod in dispositione citi descensus cibi cibus paucus facile digestibilis bene stipticitatem perfecte digeratur. In hac autem stomachi lenitate cibus liquidus aut gravis multus et difficilis digestionis non digeritur nisi diminute valde. Cibus vero facilis digestionis et paucus digeritur: sed non perfecte. In lienteria autem cibus non digeritur ut in suo cap. dicetur. ¶ Ex quibus apparet quod lenitas stomachi est dispositio posita ad lienteriam. Lenitas tamen stomachi et lubricitas et lienteria sepe ab auctoribus sub nomine accipiuntur ita quod a quibusdam eorum in uno cap. confunduntur. ¶ A. tamen lenitati stomachi capitulum fecit speciale: in quo non tamen de lenitate stomachi proprie sumpta determinauit: sed etiam de pluribus speciebus lubricitatis seu lienterie: ut in suo ita apparebit cap.

¶ Et causa quidem lenitatis stomachi aut est complexio humida ipsius sine materia aut cum materia lubricante .i. lubricam interiorem reddente stomachi superficiem. Et lubricante .i. lubricare faciente quod sup ipsam incedit de cibo et potu: que materia aut est subs aquosa imbibita in poris ipsius superficiei stomachi remollians ipsam: sicut remollit aqua superficiem terre quando lubricat sup eam incedentes: aut est fleuma viscosum adherens superficiei ipsius stomachi et sua viscositate resistit adherentie incedentis sup ea. ¶ Et quandoque adheret ipsi superficiei limositas quedam mucosa non de genere humorum generata in ipso stomacho ex discursu ciborum et potuum humidorum: et quandoque est humorum flaticorum similis ei que adheret lapidibus in aquarum canalibus per quos aqua transit que est causa lenitatis ipsius stomachi.

¶ Et lenitas quidem stomachi est causa debilitatis virtutis retentive: quare non retinetur cibus sufficienter in stomacho: sed descendit ab eo lubricans.

¶ Et signa eius sunt citus cibi pax immutati descensus cum punctione signorum cap. aliarum facientium ad citum cibi descensum et cum presentia signorum male complexionis humide stomachi puris vel cum materia. Et quamvis Avic. in hoc ca. ponat curam eius: nobis tamen visum fuit reservare eam ad ca. lubricitatis et lienterie principue eius que est ex tempore acquisita. nam asperitas et lenitas stomachi ex generatione non curant: et incorrigibiles tamen sunt.

¶ De inflatione et tensione stomaci. Ca. xvi.

Et accidit stomacho egritudo instrumentalis in recte proculo .i. in concavitate ipsius que vocatur inflatio seu stomachi tensio. Et aliquando denotatur hec passio a causa eius que est ventositas et vocatur ventositas stomachi. ¶ Dicit Avic. in ca. de egritudinibus stomachi: quandoque accidit in stomacho ventositates et p. i. inflatio vel ventositas: et inflatio .i. ventositas inflativa inflationem faciens. ¶ Dicit Passionarius quod hec egritudo grece permintatesis dicitur. Et inflatio quidem quandoque ab auctoribus large sumitur et hoc dupliciter. Uno modo pro inflatione stomachi et intestinorum sicut multi auctorum fecerunt facientes quibusdam cap. unum. Alio modo pro inflatione quieta: et non quieta que est cum rugitu et gurgulatione sicut etiam multi utriusque fecerunt unum cap. Et quandoque sumitur stricte pro inflatione stomachi solitus quieta sine rugitu et gurgulatione. De qua dicit Ser. 3º sui breviarii. ca. 8. quod est fumosa ventositas et inflativa generata in partibus ventris. ¶ Et Canti. dicit. Inflatio est aer non coctus frigidus et grossus ueniens in stomacho proprie ex inordinata dieta. Unde scire debes quod inflatio est vacuitas sine circulatione stomachi repleto preter naturam ex ventositate que extendit in circuitu extensione preter naturam. Et prohibetur per eam a debita receptione cibi et potuum et a cogitatione [illegible]

Quid est inflatio stomachi proprie.

Et causa eius coniuncta est ventositas inclusa in concavitate stomaci replens et extendens ipsam in circuitu: ita ut in tumorem eleuetur. Et ista quidem ventositas ut dicit ubi supra Avi. generatur in stomacho aut ex causa ciborum aut ex causa debilitatis sue in seipso. ¶ Pro maiori tamen declaratione generationis ventositatis scias quod Ar. 2º. metheurorum dixit quod calor fortis non generat ventum. Ideoque in estate minime fiunt venti

De causa generationis ventositatis.

venti: q2 calor estatis mām vētosabilē resoluit. Calor ēt debilis .s. q pōt respectu caloris forti dici frig⁹. imo frig⁹ cōīter dr̄ nō gn̄at ventū. Jdeoq3 in hyeme pauci sūt vēti: q2 calor debilis nō est potēs mā3 in vētositatē dissoluere: sequitur relinquitur q calor mediocris vētū generat: q2 potēs est mām in ventū dissoluere ⁊ nō eā ɔsumere. Et pp̄ h̄ vere ⁊ autūno fiunt vēti respectu estatis ⁊ hyemis. ¶ Quapp. G. 6° de acciñti ⁊ morbo ca°. 2. dixit. q due cāe sunt q̄re vētositas nō gn̄atur: vna ē fortis calitas subtilians vētositatē .s. ⁊ resoluēs. ⁊ alia est fortis friditas que nō eleuat a mā. Et silr dixit Auc. 7° colli3. Et dixit Gal. sicut videm⁹ in feruēti estate ⁊ vehemēti frigore in aere nō fieri nubē. Nā et ipse dixit in cōmē. afo. In diuturnis lienterijs ⁊c̄. Uētositas semp gn̄at a debili calitate faciēte euaporatiōe ⁊ ɔuertēte hūiditatē rei in vētositatē ⁊ nō resoluētem: siue illa calitas sit nālis siue accītalis: et siue calitas nālis sit debilis in seipsa: q2 sit pauca siue accidētalr debilitet: q3uis in se sit mlta pp̄ cās ipediētes actionē eius in mām. Uñ dixit Sera. loco sup⁹ allegato. friditas pura nō gn̄at fumū: q2 nō sbtiliat. Et calitas vehemēs vincit cibū. sup. ⁊ oēm mā3 vētosabilē ⁊ subtiliat ip3 sup. ⁊ sic ɔhibet ipm resolui in fumū si cib⁹ non est ex his ex qbus pōt gn̄ari fumus. i. si cib⁹ nō est ex cibis iflatiuis. Dixit Aui. 13ª tertij tractatu .5. ca. ƥ. oē a quo nō accidit iflatio est pp̄ tres cās: aut. n. accidit pp̄ seipm ab illo in substātia sua: q2 .s. nō est inflatiuū ex pte sue sube: sicut cib⁹ ⁊ potus leuis ⁊ facilis digōnis subtilis sube. Aut est pp̄ dn̄iu3 calitatis supra illud q̄ est potēs resoluere ⁊ nō solū euaporare. Aut est pp̄ dn̄iu3 friditatis que qetat ⁊ imobilitat nō mouēs aliqd. ¶ Dixit Cōstā. si nā .i. cōplo stōi fuerit frida nō facit inflationē: sicut videm⁹ in aere septētrionali nebulā nō gn̄ari. q si sit calē .s. itense ēt iflationē nō facit: quēadmodū aer estiu⁹ nō facit inflationē vel nebula3: q2 attenuāt ⁊ dissoluit. ¶ Dixit Ser. loco allegato ex cibo iflatiuo generant inflationes nocētes diminute tn̄: ita q morant pua hora. al's. diminuunt in pua hora donec. cūcta eructuatione vna aut duab⁹. ¶ Dixit Cōstā. cibus si sit inflatiu⁹ facit iflationē l3 paruā que sola eructuatiōe dissoluit. S3 si stomac⁹ nō est multū calē neq3 multū fridus cibi i eo siue humores puitate caloris i grossa3 ɔuertūt vētositatē: vñ iflatio fit. ¶ Scire debes q res pōt dici vaporosa vel iflatiua tripl̄r. Uno mō mālr: q2 subijcit pma vapori siue rei inflātis: vt sunt fruct⁹ ⁊ legumina ⁊ oīa cibaria difficilis digōnis. 2° mō effectiue: sicut sunt oīa calīa que sui calitate mās qbus obuiāt euaporāt: ⁊ vaporātē nō resoluūt sicut alliū. Uñ 4° regis acutoꝝ dixit. alliū infiam vētositate3 facit. Et silr oīa alia calīa qñ mām inueniūt in stō quā in vētositatē3 resoluāt: q̄ tn̄ cū mā3 nō inueniūt quā vētosent: ⁊ vētositatē factā iueniūt ipsa3 resoluūt. Et ob h̄ accidit q qñq3 dolorē excitāt vētositatē: ⁊ qñq3 persistētē dolorē sedāt ⁊ resoluunt: vt p3 de allio in suo caplo. Et qda3 sunt euaporantia mālr ⁊ effectiue: sicut vinū grossu3 ⁊ silia. ¶ Dixit Auicē. qñq3 est apta calitas ad digerēdū: ⁊ mā est ei obediēs: ⁊ in se nō est iflatiua: ⁊ tn̄ mouet ventositas .s. ex ea p id qd̄ cā .s. calitatē retrahit ab ea .s. digōne māe ex potu aque pōme super ipsa3 .s. mām vel digōnē: aut motu cōmouēte ipsā. sup. aut alia re ɔhibēte calitatē a digōne: de qb⁹ infra dicet in causis digōnis. ¶ Et dixit Aui. fit ēt vētositas pp̄ cām rei ex qua fit .s. vētositas exñs in seipsa: ⁊ in sba sua: sicut cū est res illa iflatiua: sicut legumīa: ista. n. faciūt vētositatē: q3uis caliditas nō sit debilis: s3 sit eq̄lis: qñ. n. est cōplo cibi iflatiua: sicut faseoloꝝ. dixit Aui. nō ɔfert fortitudo vtutis: neq3 alienatio locoꝝ digōnis .s. siue in stō siue in epate siue in mēbris digerant cātur tn̄ vētositas. Uel alienatio locoꝝ digestiōis .s. pme: q2 .s. siue in supiorib⁹ stōi siue in inferiorib⁹ ei⁹ ptibus digerat: cātur ex eis vētositas: q3uis calitas sit sufficiēs illa digerere cū q̄ stat fortitudo vtutis. Et in oī ēt digōne: q3uis nō tāta in scd̄a digōne sicut in pma atq3 tanta in

Res pōt dici vaporosa vel inflatiua tripl̄r mālr effectiue ⁊ vtroq3 mō

tertia q̄ta in scd̄a. Nā ɔtinue in q̄l3 digōne sequētē ɔtitas vētositatis minorat. Dixit itaq3 Aui. gn̄at ex eo vētositas vt dictū est nisi sit calitas fortis vtutis ⁊ mā vehemētis hūmectatiōis .i. subtilitatis. Nā ex cibo3 sit mā sui .n. qñ iflatiua si calitas digerēs ipm fuerit fortis potens resoluere id qd̄ ex eo dissoluit: ⁊ mā sit vehemēter hūida: ⁊ p h̄ velit obediēs digōni ⁊ resoloni nō gn̄abitur vētositas. Scias tn̄ q calitas ita fortis ⁊ mā cibi iflatiui sic obediēs raro repit. Jō q2 raro sumit cib⁹ iflatiuus sic exñs in nā sua q ex eo generet vētositas ⁊ iflatio: tn̄ cū calitas est fortis vētositas illa nō est multū molesta: q2 cito ⁊ facile resoluit. ¶ Et dixit Aui. qñq3 fit vētositas pp̄ cibū cū i ipso est hūiditas extranea que ɔuertit ad vētositatē. Et nō est posse calitatis si sit eq̄lis .i. tpata vel nō debilis: vt resoluat ipsa3 .s. ventositatē in totū subtiliādo ɔsumēdo ⁊ annihilādo eā q est ver⁹ modus resolonis: ⁊ nō resoluat ipsā vētositatē .i. nō ē posse ipsi caliditati. sup. s3 resoluit ipsam in eā. Et h̄ facit illa calitas dissoluēdo hūidū extraneū illi⁹ cibi: ⁊ qd̄ cū dissoluit euaporat ⁊ trāsit in ventositatē. nā dissolutio non est ver⁹ modus resolonis: q2 nō fit in ea euaporatiōis annihilatio. ¶ Et dixit Aui. qñq3 fit vētositas pp̄ caliditatē digestiuā cū est debilis. cibus nāq3: q3uis in nā sua nō sit inflatiu⁹: tamē cum debilitat caliditas digestiua euaporat ⁊ facit accidere ventositatē. Materia nāq3 q̄ in nā sua nō est ventositatis plurime non facit in stomaco euenire inflationē: cū sit caliditas minorata: ⁊ moueatur ista materia .s. ab illa caliditate .s. ad euaporationem ⁊ non digerat.

Quatuor sūt cāe pp̄ q̄s nō gn̄at vētositas in corpe.

¶ Si itaq3 bene ɔsiderant dicta auctoꝝ q̄tuor sunt cāe pp̄ q̄s non gn̄at vētositas in corpe. Prima est friditas qetās ⁊ nō mouēs mā3 imo eā ɔhibēs a motu ⁊ exalatiōe: ⁊ h̄ facit friditas de p se. Nā p acciñs pōt eē cā vētositatis vt apparebit. ¶ Scd̄a cā est calitas vehemēs ɔsumens hūiditatē exalabilē: ⁊ resoluēs exalationē: vt iā supra dictū ē. Quidā tn̄ dicūt hoc hēre vitatē solū de caliditate nāli nō de extranea. Jnqt. n. Aui. 14. tertij. d̄ causis timpanites: qñq3 accidit vētositas pp̄ fortē calitatē extraneā in stō ⁊ epate que resoluit cibos hūidos: ⁊ hūores corpis i vētositatē anteq̄ cōpleat in eis digōnē caliditas nālis. Et cā huius est. q qñ caliditas nālis extraneat: ⁊ trāsit terminos nālitatis vsq3 extremū caloris nō agit p formā nālitatis: s3 p formā absolutā q̄ calor est. Calor aūt absolut⁹ semp ɔuertit hūidu3 in pmis in vaporē ⁊ ventositatē. Et sunt q dicūt q oīs itensa caliditas est cā q non gn̄etur vētositas. Et q caliditas extranea fortis: de qua locut⁹ est Aui. l3 in se sit fortis: tn̄ cōparata ad hūidū mltū illoꝝ ciboꝝ vel humoꝝ crudoꝝ est debilis: ⁊ sicut debilis respectu illi⁹ hūidi ɔuertit ipm i vētositatē. Dicūt ēt q caliditas fortis p acciñs pōt esse cā ventositatis in corpe hoīs. ¶ Tertia cā est cib⁹ de sui nā non vaporabilis: in quē l3 caliditas debilis agat non inueniēs in eo homidū vaporabile nō gn̄at ex eo ventositatē. ¶ 4ª cā est pfecta digō cibi vel hūoris. Cū. n. cibus vel hūor pfecte digerit eius hūiditas extranea si qua est in eo paulatiue ɔsumit absq3 euaporatione que impediat.

Cāe gn̄atiōis vētositatis i corpore in sūma sunt due efficiēs ⁊ mālis.

¶ Cāe aūt vētositatis: vt ex dictis auctoꝝ sumit sūt in summa due. Una efficiens ⁊ altera mālis: ⁊ vtraq3 aut est itrinseca aut extrinseca. Et cā qdē efficiēs extrinseca est res calida ab extra corpi approximata dissoluēs hūorē crudu3 in stō vel alio mēbro in vaporē ⁊ ventositatē: ⁊ nō resoluens eū pp̄ sua3 debilitatē: sicut frequēter accidere videm⁹ ex approximatiōe calidorū super stō ⁊ ventre ⁊ ex assumptiōe ipsoꝝ anterius. Jntrinseca vō causa efficiens ventositatis est caliditas stomaci naturalis debilis agens in cibū siue humorē in eo contentū nō valens pfecte digerere ipm: sed humidū ei⁹ dissoluit ⁊ in ventositatē cōuertit. Et ad hanc cām coadiuuat omne qd̄ ipedit vel debilitat digestionē ɔhibens naturalem calorē ab operatiōe sua: ⁊ reddens eā debilem. Causa vero mālis intrinseca est hūor crudus frigidus flāticus

vel medicus. Et cā extrinseca est cib⁹ vel potus īflatiu⁹ vel
difficilis z tarde digōnis: aut extranea hūiditate replexus.
Uñ dixit Haly. inflatio fit a cā interiori z exteriori: interio
ri cū stōus validi nō est caloris q cibos digerat z subtiliet
z ab eo ventositatē dissipet: sed neqꝫ frigidus q oino cibuz
nō mutet. Exteriori vō sicut cū cibus accipit̄ q ventositatē
generet. ¶ Sunt itaqꝫ vētositatis z īflationis cāe alie p̄mi
tiue z alie añtecedētes z ꝯiuncte. Et de p̄mitiuis causis ē vel cē
pōt oēs res digōnez bonā fieri ꝓhibentes: de qbus est frig⁹.
corpi aduenies de foris: de quo dixit Aui. q ip̄m est cā in
flationis z vētositatis: ex qua repletur corpus: eoqꝫ debilitat
calorē operātē in mā. s. cibali vel humorali: q̄re facit calor
nālis opōnē mediā. i. mediatā diminutā non cōpletā. Naz
opatio ei⁹ cōpleta est digō hūiditatuz. Et medietas opōnis
ei⁹ est euaporatio. Est ēt aeris friditas īflatiōis cā in q̄ztū p
hibet resolui vapores ꝯtinēs eos interi⁹. Et friditas adue
niēs extremitatib⁹ corpis que p̄ducit ad īfrigidationē stōi
ex ꝓximo: vñ supra dim̄ fuit: est frequēter īflatiōis cā. Ae
ris insup caliditas cā īflatiōis existit in q̄ztū euaporationē fa
cit: z in q̄ztū nālez calorē a locis digōnis distrahit resoluit
z debilitat. Et morā trahere in aere grosso hūido multipli
cat hūiditates grosses īflatiuas q̄ sūt cā īflatiōis. Et aliqñ
est cā īflationis aer ab extra igrediēs stōm: sicut cuz qs ore
aperto exponit̄ vento. Aut cum qs ore sugit maxie ex vase
stricti orificij. Aut cū qs auide cibos deglutit vel ingurgi
tādo bibit: igredit̄ .n. tunc sil' cuz potu aer plurim⁹. Et ali
quādo etiā igredit̄ aer in corpus vi vacui. Et dixit Auicē.
qñqꝫ est cā īflationis qñ nā inuenit vacuitatez. s. a cibo. Et
mouēt v̄tutes. s. nāles vt attractiua ad attrahēdū: z expul
siua ad expellēdū: mouet̄ ēt tūc aer inclusus ī spatijs: z mo
uetur cū eo residuū vaporū hūiditatis: q2 nūq̄z stōus rema
net totalr vacu⁹ ab hūiditate. Et frequēter ēt remanēt ī eo
stō reliqe vapoꝝ eleuatoꝝ tpe digōnis. Et dixit Aui. h̄ est
sicut vētositas: q2 nō est ꝓprie vētositas: s3 aer mixt⁹ hūidi
tati. ¶ Et qñqꝫ sūt cā vētositatis accīntia aīe distrahētia ca
lorē nālē a loco digōnis. ¶ Et qñqꝫ est cā ei⁹ motus fortis
post cibū cōmouens cibū z īflationē excitās. Et qes ēt plu
ma multiplicādo hūiditates īflatiuas. ¶ Et sōnus ēt plu
mus maxie imediate post cibū z accubit⁹ supin⁹: z vigilie
ēt plima distrahēdo z debilitādo calīm digestiuū. ¶ Et ci
bi z pot⁹ pñt eē cā inflatiōis mālis aut effectiua. Mālis si
cut q sunt in sui nā inflatiui dicti 2° dynamidioꝝ fridi. In
ter quos nūerant̄ ibi: pisi faseoli cicer miliū panicū lupini
z que sūt hmōi: vt fabe z lētes. Et oē apiū z magis q̄rna
riū aliui succ⁹. aīs filij z radix. Et dr̄ ibidē de ficu fit vēto
sitas modici tpis: q2 facile digerit̄: hñ .n. mature fic⁹ vicine
caricis sūt vt nequaq̄z ledāt. Et dactili virides īflatiui sunt
z raparū cruda magis. Et lac facile ventrē inflat. Et bulbi
crudiores. Et mel nō bñ coctū. Et dulce vinū vētositatē ge
nerat tarde egredēdū: z silr vinū austerū z glaucū z viniū no
uū. Et gñaliter cibi īflatiui ex mā sūt oēs in qb⁹ repit̄ hūi
ditas grossa cruda vt castanee. Ciberia de pasta. Fungi z si
milia. Aut hūiditas aquea sup̄flua: sicut sūt olera cruda: z
maxie blete crude: z fruct⁹ hūidi recētes. ¶ Dixit Aui. 13.
tertij. c. de egritudinib⁹ stōi. adeo nihil est ita vaporosus vt
fruct⁹. Et dixit. 13. tertij. tractatu. 5. ca. p̄. ex potib⁹ īflatiuis
est vinū grossuz z dulce pp grossitiē suā: nisi sit dulcedo su
tilis. i. pauca aut subtilis. i. fūdata in pte subtili vini: q̄ di
cit̄ vulgo dulcedo delicata: z gñatur ex eo vētositas subti
lis. ¶ Dixit Gal. z scribit̄ 5° ꝯtinē. sic. vina grossa generāt
vētositates vaporosas z grossas: sed tenua nō gñant eas ēt si
fuerint dulcia. ¶ Et l3 ex eis gñent̄ vētositates ipse tenues
sunt z aeree nō aquose. Et subdit Ras. dico q si tenuia fue
rint nō viscosa id qd gñatur ex eis de vētositate tenue erit.
lēqꝫ de leui soluit̄ pp eructuationē aut p̄iferiorē emissionē
sed ex grossis gñat̄ vētositas grossa. Et ex potib⁹ īflatiuis
est vinū plime cōmixtiōis cū aq̄. Et aq̄ sola bibita: z maxie

si fuerit grossa. Et ex eis est mellicratū factū cuz melle cru
do. ¶ Cib⁹ vō z pot⁹ pōt ēt esse cā vētositatis effectiua qñ
cib⁹ vel pot⁹ h3 nām calidā agētē in hūiditatē vaporabilē
sicut acrumina: z spālr alliū: vt dixit Auic. Nā q̄uis ipsa
sint vētositatis dissolutiua: z spāliter alliū: tñ cū talis cib⁹
igredit̄ vt digerat̄: z cū sit calidus potētia egredit̄: vt sit ca
lidus actu fuerit in dispōne q̄ calefacit mām fridaz hūidā
resoluit eā: z facit ipsaz euaporare. Et pp hāc cām dr̄ 4° re
giminis acutoꝝ. q alliū sisaz facit. i. vētum. ¶ Pōt ēt cib⁹
z pot⁹ eē īflatiu⁹ alijs modis: sicut qñ est abhoiabilis. naz
qñ stōus cibū abhoiabilr recipit q̄uis bonū: z nō euomit
ip3: tūc nō circūstat ei neqꝫ āplectat̄ ip3: neqꝫ nitit̄ digerere:
s3 agēs in ip3 debiliter ꝯuertit ip3 ī vētositatē: z sicut cū ci
bus ēt si sit bon⁹ fuerit in q̄ntitate mlta supt⁹: qm̄ suffocat
calīm stōi: vñ nō valet supare ip3 vt digerat: s3 solū vt euapo
rare faciat. Et sicut cib⁹ actu multū fridus: qm̄ cuz actuali
friditate debilitat calīm nālē: vt nō p̄ualeat in digōne eius.
Et sicut cib⁹ sūptus ordie puerso: vñ qñ ꝓponit̄ cib⁹ fa
cilis digōnis: z p̄mitit̄ q difficilis: tūc .n. cibus facilis cuz
digest⁹ fuerit nō hñs viā nō exeat remanēs in loco digōnis
in vētositatē ꝯuertit̄ z fumū īflantē. ¶ Et ex causis p̄miti
uis sūt medicie fride: vel ēt calide exteri⁹ applicate: vel exte
rius sūpte excitātes vētositatē: sicut dictū est d̄ cibis. ¶ Et
ex eis causis sūt ēt retētio egōnis aut eructuatiōis vel vēto
sitatū q̄rentis exitū. z coyt⁹ ēt qñqꝫ est cā īflatiōis p̄cipue fa
ct⁹ sup cibo nōdū digesto. ¶ Cā āt añs est nālis cōplo stōi
debilis frida. z cōpō stōi z mirach dēsa z cōpressa. Et hūiditas
grossa flātica vel medica. Cū .n. mā frida exponit̄ calitati di
gestiue debili nō digerit̄: sed dissoluit̄ z euaporat in fumū
ꝯuersa: sicut accit si tpato vl' dbili igni ligna grossa viridia
hūida supponant̄: que nō inflāmant̄ neqꝫ cōburunt̄: sed in
fumū multum mutant̄. ¶ Dixit iō Uiaticus. inflatio fit de
grossis crudis hūoribus vel medicis: cū in eo agit caliditas
debilis nālis vel preter nām. Aut caliditas cibi vel medici
ne. ¶ Et dixit. A. inflatio qñqꝫ fit pp vacuitatez ventris. i.
in vacuitate ventris. s. a cibo cū est in eo humiditas cruda
vitrea: que qñ nālis caliditas cibis occupat̄ est quieta. Et
qñ caliditas est expedita a cibis peruenit ad ipsaz humidi
tatē: z resoluit eā in ventositatē: l3 hoc etiam qñqꝫ accidere
possit in plenitudine stomaci ex cibo. Et dixit Aui. q quā
doqꝫ est cā eius multitudo melie z egritudines splenis. Et
hoc aut ꝓpter multā effusionē que fit in eis: aut q2 multū
infrigidant stōm z debilitant calorem eius.
¶ Et scias q sanguis z colera non sunt materialiter causa
vētositatis: sed effectiue possunt esse causa eius: vt cum ca
lor sanguinis vel colere agit in humiditatē flegmaticā vel
melancolicā sibi vicinam faciens illam euaporare. z in ven
tositatem conuertens.
¶ Causa vero cōiuncta inflatiōis est ipsa vētositas replens
stomaci concauitatē: z vt qdam dicūt in pelliculis eius in
clusa. Dixit Arist. 1° metheoroꝝ ventositas est exalatio sic
ca. Et p hoc differūt a vapore q est exalatio humida. Et vē
tositas qdem diuidit̄ in subtile z grossuz. Et subtilis mi
noris est molestie q̄z grossa z facilioris resolutiōis. z in cor
pore hoīs vtplim generat̄ ex cibis: sicut grossis in eo vtpl
rimū generant̄ ex humoribus crudis z grossis.
¶ Diuidit̄ quoqꝫ inflatio p̄mo sm̄ mām eius in leuē siue fa
cilē siue paruā: z in difficilē seu magnā. Et cā leuis est ven
tositas subtilis: sicut causa difficilis est ventositas grossa ex
qua aliqñ inflatur mirach. Et vocat hanc Auicen. almira
chia: et cā eius causa dixit ipse sm̄ plurimū est vehemētia ca
liditatis stōaci z opilatio viarū: per quas trāsit cib⁹ ad cor
pus: z quare redit mā ex qua fit nō potens penetrare: z reti
netur in ptibus stomaci: z facit eructuationē acetosam p
pter corruptionē ei accidentē a caliditate illa agentē in ip
sam. Et accidit vomit⁹ stupefaciēs dentes p̄cipue si cōicat
splēqꝫ multiplicat̄ tunc melia acetositatis cuius accidit
stupefactio

Cā vētositatis z īflatiōis p̄mitiue añtece z ꝯiuncte.

Aer.

Accidētia aīe.
Motus z quies.
Sōnus z vigilie.
Cib⁹ z potus.

Inanitio z repletio.

Cā añtē

Cā ꝯiūcta

Diuisio inflationis.

supefactio in ventrib⁹:qr ipsa melia inalis p adustionē causata ab illa caliditate stōi. Et opilo ꝓhibet eā trāsire quare regurgitat in stōm ⁊ eructuationē ⁊ vomitū cāt sapore aceto sua hñtē. Et sunt hec vba Gal.3° de iterioribus.cap.7. Et subdit Aui. est in ea digō būida pp cibū nō potentē trāsire qr opilo ista vtplꝫ ē i meseraicis:qre nō exiccat chilus. Unde reddit egōnē liqdā:sed igrossat sāguis.s.in ptib⁹ mirach ⁊ locoꝝ circūstātiū:qr ab illa caliditate stōi resoluit subtile ei⁹ ⁊ remanet grossuꝫ:⁊ qñqꝫ aduritur. Et dixit. A. ꝙ qñqꝫ est illic.s.in ptib⁹ mirachialib⁹ sp̄a melicuꝫ.s.cāns opilonē ⁊ faciēs vaporē melicū q ascēdēs ad cor ⁊ cerebrū facit euenire meliaꝫ.s.mirachiā. ℭ Et diuidit inflatio 2° ßm accñtia qr alia est cū rugitu sonitu vel gurgulatiōe. Et alia sine eis. Et iterū alia est cuꝫ dolore:⁊ alia sine dolore. ℭ Dixit Jud⁹ ⁊ scribit 5° pti. Jn maiori pte mulierū accidūt vētositates inflātes vētrē ⁊ latera. Et frequēti⁹ accidit in his in qb⁹ multiplicat nauseatiua satietas:⁊ multiplicat in autumno plus. ℭ Et. A. dixit.14° tertij.in ca.timpanitis:ꝙ qñqꝫ accidit in febrib⁹ pestilētialib⁹ ⁊ in finib⁹ pluriū egri^m acutarū inflatio vētris q̄si timpanitis ex q̄ audit sonit⁹ timpani si pcutiat manu. ℭ Et inflatio eueniēs ex hūore melicomaxime excitat tpe vacuitatꝭ cibi:ppea qr tūc melia ē magis parata fluere ad stōm. Et calor stōi est magis parat⁹ agere in ipsaꝫ cū non agat tūc in cibū. Et scias ꝙ inflatio semp nocet digōni ⁊ debilitat ipsaꝫ. Et si fit diuturna pducit ad hydropisim timpanitē. ℭ Et dixit Cōstā. in lib. de stō. Uētositas melica molesta est:⁊ pessima magnū aīe ⁊ corpori inferens nocumētuꝫ. Anime qdem tristitiā timorem mortis suspitionē ⁊ cogitationes malas. Corpori vero indigestionē:quoniā cibum ad superiora subleuat:⁊ cōmouet ⁊ stomacū a bona cibi cōprehensione prohibet.

Signa gnis dixit Passionari⁹. tact⁹ sub pectore cpphendit eā:qr inuenit ptes stōi tēsas dextra ꝫ et plusqꝫ sinistrā. Et inuenit tact⁹ resistentiā ab illa tensiōe. Et aliqñ apparet inflatio visu:⁊ ꝓprie apud erectionem egri. Etenim ꝓminet stōus tūc ad exteriora plus. Et est inflatio post cibū maior. Et pcussus vēter sonat vt tīpanū:⁊ est cuꝫ eructuatiōe frequēti:⁊ aliqñ emittit vētositas p anū:qꝫuis ēt qñqꝫ retineat ⁊ nō emittat neqꝫ desup neqꝫ de subtus:⁊ marie cuꝫ est iclusa iter pelliculas stōi:⁊ est absqꝫ grauitate qꝫtū est ex se. verū rōne hūoris vel cibi in stō ꝯtenti reperitur aliqñ grauitas ⁊ est sequēs cū dolore q alleuiat cū eructuatiōe ab emissiōe vētositatis p iferiora. Et sentit cū eo aliqñ rugitus nulla facta pressiōe sup vētrē:cū aūt manu pmitur sup ipso ßm plim sentit rugit⁹. ⁊ aliqñ emittit tunc vētositas per os vel per inferius.

ℭ Signa spērum ex alimētis dixit Hal. minorat ⁊ soluitur paruo motu:⁊ scit ex pas sumpto cibo gñante ventositatē. ℭ Dixit.n. Aui. scit redeūdo ad cognoscēdū substātiā ei⁹ qd̄ sumit ⁊ multitudinē eius:qr ipsa sunt vaporosa:⁊ cum hoc non est plurima valde neqꝫ in hora bonitatis cibi. Cuꝫ eni sumit cibus non inflatiuus non est inflatio. Et qñ eructuatio iteratur bis aut ter sedat eius malitia.

ℭ Signa inflatiōis facte ex idigōne pp debilitatē inati caloris stōi sunt. Dixit Aui. cognoscit p inuētionē cāe.s. qua ē calor debilis:⁊ qua nō fit bona digo. Et p remotionē inflatiōis cū alteratiōe regis. Nā cum dant cibi facilis digōnis pauce q̄titatꝭ nō est inflatio:qr hñ digerunt. Et silr nō reperit inflatio cū adminiſtrant iuuātia digōnem. Et silr nō erit inflatio amotis causis bonā digōnē fieri ꝓhibētib⁹ si adesūt. Et ßm plim in hac inflatione est rugit⁹:⁊ marie in latere sinistro supra splenē digōnis tpe. Et cū his nō appent signa dñij hūoris flatici neqꝫ melici stō. ℭ Dixit Gal. 6. de accñti ca.1. dña inter inflationē factā ex cibo ⁊ factā ex debilitate naturalis caloris in digerēdo est:quia facta ex cibo nō durat multo tpe:sed remouet statiꝫ cū rectificat regimē inflatiuū:facta autē ex debilitate digestiue durat multo tempore:qr causa eius presens est.

ℭ Signa facte ex cā hūoris sūt nauseatio ꝙ i ieiunio añ comestionē sentit rugit⁹. Et hora digōnis fit cōmotio fortis in stō ⁊ in itestis. ℭ Dixit. A. signat ipsaꝫ assūptio aq.i. potꝰ:qm cū potu cōmouet ⁊ cōmotio sonās:qm ipsa ē vtplurimū cū rugitu ⁊ gurgulatiōe:⁊ nō est oīno puata grauitate. Et aliqñ ex eo expellit in vomitu vel egōne. Qꝫ si hūor fuerit flatic⁹. dixit Uiatic⁹. egō erit mollis hūida:⁊ est cuꝫ eo hūiditas oris ⁊ lingue cū isectione ei⁹ in eis. Et est cum puatiōe sitis ⁊ vrina alba ipumosa. Et si hūor fuerit melicus. dixit Uiatic. egō erit sicca dura ⁊ aderit siccitas oris ⁊ lingue ⁊ vrina subtilis glauca. ℭ Dixit Aui. inflatio melica erit cū siccitate. Et flātica cū hūiditate. Et distinguit inter hos hūores p signa sequentia dñiuꝫ ipsoꝝ ⁊ accñtia ꝯtīa ad ipsos nota ex dictis in pcedētibus. ℭ Dixit Aui. signa facte ex causis aliis.i. pmitiuis sunt inuētio illaꝝ causarū.

ℭ Signa iflatiōis leuis sunt tēsio parua nō multū resistens tactui pmētis:⁊ nō est eleuatio in eo supra costas. Jōqꝫ raro cōpzehendit eā visus. Et facilis fit in ea eructuatio:⁊ cū ea cito dissoluit. Et ista ßm plim seqtur ad alimentū:⁊ non a debilitate digestionis cū parua fuerit.

ℭ Signa vō iflatiōis fortis sūt resistētia magna tactui ⁊ dilatatio ei⁹ supra costas:ita ꝙ apparet visui ⁊ extēsio eius ad plures ptes vētris:⁊ durat spatio lōgo:⁊ ßm plim ē cū dolore ⁊ rugitu:⁊ seqtur aut idigōnē forte aut abūdantiā humoris fridi in stō. ℭ Ampli⁹ cōplo hitudo etas ⁊ regimen pcedēs:⁊ reliq̄ pticularia iuua^m pstāt in cognitione cāꝝ. Dixit Aui. qñ multiplicat iflatio in stō ꝯualescētis signat recidiuā. Jnflatio stōi ⁊ vētris veniēs in febrib⁹ acutis:⁊ in febrib⁹ pestilētialib⁹ est signuꝫ malum valde:qr significat calorē nālem diminutum quē resoluit caliditas extranea.

Cura dixit Cōstā. ꝙ iflationē cito obuiādū est sine ibertia:obuiat aūt ei duplici instro. Dieta ⁊ potiōe. Et dieta qdē ꝯsistit in enūeratiōe nocētiū ex oī gñe sex reꝝ nō nāliū q no ta sūt supra in nūeratiōe cāꝝ pmitiuaꝝ iflationis. Et in sūma ex eis sunt q̄cūqꝫ difficulter digerūt aut digōnē ipedūt. ℭ Jnqt Jpo. 5° affo. lac dare hñtib⁹ hypocūdria suspēsa pp vētositatē subleuātē ⁊ extendētē ⁊ hñtib⁹ ea rugiētia pp vētositatē multū malū:⁊ marie si fuerit iflatio ex mā mlta. Nā lac in talib⁹ dispōnib⁹ corrūpit ⁊ vētosat. ℭ Dicūt qdā. lac posse ꝯcedi subtile vt asininū in iflatione pauca:⁊ posse ēt ꝯcedi cū dissoluētib⁹ iflationē mixtū. ℭ Dixit Gal. 3° regis acutoꝝ. ꝙ si faba tribus dieb⁹ coquat adhuc iflatio nō remouet ab ea. Jn 2° tñ dynamidioꝝ dixit. dō ⁊ nūerat faba fracta iter nō iflatiua:puto nō recte. Sūt aūt iuuātia in iflatiōe ex pte diete. Aer sicc⁹ sbtilis dclinās ad calitatē gaudiū ⁊ mot⁹ ßꝫ possidētē. Et fricatio forꝫ in extremitatib⁹ ⁊ ipsaꝝ ligatio ⁊ cōpressio dolorosa. Et fricatio stōi ⁊ vētris añ cibū balneū ⁊ marie siccū vt stufa. dixit Hal. vtat balneo post multū exercitiū. ℭ Dixit Cōstā. in pāte. expimētū Democriti phi vētose maiores vmbilico ipōite subito mltos liberāt. Cōferūt ēt pōite sup stō si nō i ricinis mēbris affuerit plenitudo ⁊ fasciare stōm ⁊ totū vētrē cū victa ampla ē boni ⁊ expti iuuamēti. Et ꝯfert sonus tēperat⁹ ⁊ accubit⁹ sup vētrē. Et cibi oēs ⁊ pot⁹ eligant ex nō iflatiuis q sint boni chimi ⁊ facilis digōnis ⁊ pauce q̄titatꝭ. ℭ Dixit. A. si iflatiōis cā fuerit cib⁹. s. aliqs dimittē illū tendēs ad aliū.s. bonū nō iflatiuū:⁊ meliora regimē futurū:⁊ nō ledat digō:⁊ visqueq fit illō. si digō cibi oꝫ vt dormiat sup ventrē i nū supra puluinar plenū eis q̄ calefaciunt:sicut est cotuꝫ:pluma tñ anserū melior est coto. Et dixit. vinū potēs parūper bibitū sufficit in ea que leuis est si desup dormiat:qm surget sanus ab egritudie sua:ꝙ si bibat calm actu erit iuuātius. Et nectar sine vinū ꝯditum est vtile in ea que fortis est. Qꝫ si cibi nō iflatiui nō habeāt aut voluerit patiēs iflatiuis vti oꝫ vt corrigant. ℭ Dixit Gal. 3° no alimētoꝝ. oēs nutricatiōes iflātes corrigi pñt cuꝫ eo

Marginalia:
De ba vi uso.
Vētositas melica no cet aīe ⁊ cor pori.
Signa facte ex alimentis.
Signa facte ex debilitate caloris stōi.
Signa facte cā hūoris.
Sig^a iflatiōis leuis
Sig^a fortis.
Nocētia ex parte diete.
Juuātia ex parte diete.

qđ corrigit ꝛ ꝯsumit inflatiões eaꝝ. Et hoc fit vt comedat post eas de attenuantib⁹.s.up. ꝛ cū eis ēt ꝛ añ eas. ¶ Dixit Constā. cū dicta sua administram⁹ quedā acumē hñtia: sicut calamētū ꝛ mēta. ¶ Dixit Passionari⁹ radices.i.rafanide que comedunt sunt in escis eoꝝ ꝛ rutha ꝛ eruca. ¶ Scdo dynamidioꝝ. affilia dñr quecūqꝫ vētrē nō inflāt.sup.ꝛ inflatū curāt: sicut ciminū leuisticū ꝛ semē agni casti. Et mel in decoctione pijciens oēm spumā ventositatē expellit. Et de maxime ꝯferētib⁹ est frequēter expurgare supfluitates ꝛ vētositatē emittere. Jdeoqꝫ oia eructuationē mouētia sunt vtilia in inflatiōe. ¶ Jnqt Gal. 3° de accīti ꝛ scribit 5° ꝯti. sic si stōus cum dñio ꝯtinēs fuerit ꝛ restringēs cibariū existens in eo inuoluendo sup illud suis flexionib⁹ efficaciter inde rugit⁹ nō accidet: necqꝫ inflatio. Sꝫ iuxta difficultatem dñij stōi super cibariū rugitus erūt ꝛ inflatiões. ¶ Tragea vtilis faciēs digerere cibū dispergēs vētositatē ꝛ inflationē curās. ℞. anisi feni. carui. añ. ℨ.j. ameos. ℥.s. zinzi. cinamomi galāge. añ. ℨ.iij. gariofi. macis zedoarie cardamomi. añ. ℥.j. zuc. albi lib.j. dos. coclear.j. Jtem. ℞. zinzi. rutbe sicce. añ. ꝯterant ꝛ ponat ex eis in duab⁹ vel trib⁹ caricis pinguibus que postea exponant igni donec bene calefiāt ꝛ comedantur in pncipio mensē: qm̄ vtiliter valent.

Frequētis purgatio- nis ꝛ emis- sio vētosi- tatis ꝛ mo- tio eru- ctuatiōis sūt vti- lia in infla- tione.

Cura vō p potionē q̄tuoꝛ cōplet itētionib⁹: quaꝝ pma digerit mā̄z. scda illā cuāt. tertia ipsāz ad iferiora trahit ꝛ diuertit. q̄rta malā cōplonē alterat ꝛ vētositatē terminat attenuat ꝛ dissoluit: ꝛ lꝫ vltia intētio aliqñ sola sufficit.s. cū inflatio fuerit leuis: ꝛ maxie a cā ꝯueniēs pnitus. Jn forti aūt neqꝫ sufficit: neqꝫ ab ea icipere debem⁹: qm̄ approximatio resoluētiū ante euacuatiōnē plerūqꝫ augmētū efficit dūtaxat ꝛ facit aliqñ euenire dolorē fortē ꝛ nō solū qñ administrant ab itra: ꝫ ēt si ab extra supponant. Uidi. n. frequēter hoc euenire vt magnificet pea in paruo spacio vēter hꝫ formā hydropici. ¶ Dixit. n. Auicē. si fuerit frigus ex mā grossa non dabim⁹ in potu medicias resolutiuas.sup. neqꝫ ēt ab extra applicabim⁹ eas: imo opꝫ vt purgem⁹ in pmis mā̄m: deinde damus eas in potu vel extrinsec⁹ applicam⁹. Sꝫ si frig⁹ fuerit purū.i. sine mā: ꝛ p aut fuerit mā pauca nō curabim⁹ de hoc.s. de euācuando. imo dabim⁹ eas eis in potu vel ab extra applicabim⁹. ¶ Et scias qꝫ si medic⁹ dubi⁹ fuerit de q̄ntitate mā̄e posset a pn° icipere a resolutiuis debilib⁹: vt p ea tentet noscere quanta materia fuerit.

Digō ma- terie.

¶ Prima intētio cōplet digerēdo mā̄m flāticā cuꝫ oximelle cōposito: vel si multū grossa fuerit cū squillitico syrupato cū decoctione ciperi squinanti anisi nigelle ꝛ ameos. Et si materia fuerit melica digerat cū oximelle cōposito syrupato cū decoctiōe scolopēdrie radicū capparis masti. ꝛ anisi. ¶ Syrupus vtilis in digerēdo mā̄z fridā flāticā vel melicā sic fit. ℞. mēte melisse. maio. corticum citri ciperi squinanti calami aromatici camedreos camepitheos scolopēdrie radicū capparis. añ. ℨ.ij. anisi fenic. pal. añ. ℨ.j. thimi calamēti ysopi. añ. ℨ.j. bulliāt in trib⁹ lib. aque vsqꝫ ad mediuꝫ ꝛ colent ꝛ in ea ponat mellis lib.j. ꝛ fiat syrup⁹ aromatizat⁹ cū galanga ꝛ cinamomo ꝛ fiat acetosus cū pauco aceto vini.

Edo mā̄e

¶ Scda vō intētio cōplet cū euāntib⁹ hūoꝛē peccantē: qꝫ si fuerit flāticus magnifice valet turbith ꝯfortatū cuꝫ pauco zinzi. ꝛ pauciori mastice. ¶ Et pillule stomatice mes. facte cū turbith. ¶ Pille vtiles. ℞. turbith. ℨ.j. pulueris biere. ℨ.s. cōponant cū melle ros. colato. ¶ Et si hūoꝛ fuerit melancolicus euācuetur cū catholicō vel cū pillulis indis Hal. vel cū iera ruffini cū modico masti. ¶ Dixit. A. si indiget euacuatione fortiꝛ: vt qꝛ repletio nō solū in stō: sed ēt in toto sit corpe administre pillas fetidas.s. ꝛ filia: ꝛ maxime si mā fuerit melancolica. Utat patiēs p interualla pillis vtilr iuuātib⁹ in dispergēdo vētositatē ꝛ pseruādo ab inflatiōe que sic fiunt. ℞. nardi gari. piperis lōgi costi galāge lignial. squāti. añ. ℨ.j. ℈. anisi cina. folij casfiel. bdel croci myrrhe. añ. ℨ.j. diagre. ℨ. ℥.s. aloes epatici ℨ.xviij. informent cū vino veteri optimo,

¶ Tertia itētio cōplet cū oib⁹ que diuertūt mā̄z ꝛ trahūt ipsāz ad iferiora ꝛ ad extremitates. Et scias qꝫ si colla vel sanguis peccat. p cur⁹ petū p accñs sequacitatis pdicte tres intētiōes in eis ipleri debēt: tñ qꝫ ꝯuenit eis ꝯueniētiam habere poteris ex hiis que dicta sunt in pcedētibus.

Diuersio materie.

¶ Quarta aūt itētio cōplet cū medicinis ab extra ꝛ ab intra approximādis. Et de ab extra approximādis dixerūt Luzi 5° ꝯti. ozimū nutrio valet ad infirmos quoꝝ stōus inflatur. Et ꝯfert eis oleū de lilio ꝛ camomellinū inunctū. ¶ Dixit Ser. fiat euaporatio cū milio ꝛ inclusio in sacculo q calefact⁹ stō applicet ꝛ vētri. Et Haly. dixit cū sale ꝛ cimino. Euaporatio vtilis vbi pdicte nō ꝯueniūt. ℞. ameos leuistici baccarū lauri cimini seis ruthe nigelle piretri costi floꝝ camomille mellilotí. añ. ꝯterant ꝛ recludant in sacculo q calidus supponat vētri. ¶ Et ꝯfert embrocatio vel fomētatio facta cū aq̄ sola vel cū aq̄ ꝛ vino albo in quo sit decoctiōis reꝝ pdictaꝝ. Euaporatio fiat: fomētatio q̄ dꝫ precedere pdicta. ℞. ameos floꝝ camomille mellilotí: florū fenic. florū vel seis aneti fenugreci florū cheirini añ. ¶ Dixit Ser. si inflatio est ex melica fiat euaporatio cū aceto decoctionis pulegij camomille aneti sambuci mente apij dauci ꝛ silium. ¶ Dixit. A. si inflatio est inseparabilis melica pone desup spongiā infusāz in aceto forti valde. Et meli⁹ est si in ipso aceto bullierint medicie ꝯueniētes ad h: vt quod dicte sūt a Serap. ꝛ filee. ¶ Dixit Aui. si fuerit in cā frig⁹ stōi vngat cū oleo in quo decocta sint subtiliatiua disrūpētia vētositatē: sicut sunt ameos leuisticū ciminū. ꝛ si indigent fortiorib⁹: tūc sint rutha bacce lauri ꝛ siler mōtanū que decoquāt in oleo laurino. ¶ Et dixit. vng^m ꝯferēs eis decoquant nigelle ꝛ grana lauri ꝛ rutha in vino vehemēter ꝛ colent. deide coquātur cū oleo.s. cōi vel alio ꝯueniēti medietas illi⁹ vini donec remaneat oleū: cū quo.s. fiat iunctio.sup. ꝛ cū alia medietate illi⁹ vini fiat añ inunctionē fomētatio. Et scias qꝫ vinū subtile potēs purū additū oleis dū decoquūtur vigorat ꝛ bonificat opōnes eoꝝ. ¶ Et silr scias qꝫ cū oleis facietib⁹ ad inflatione nō dꝫ poni cera ne sua corpulētia ꝛ adherentia claudat poros: ꝛ sic phibeat vētositatis exclusionē. Et ppter hoc cām opꝫ vt añ inunctionē pmittat fomētatio loci vel ipi⁹ lōga ꝛ lenis fricatio vt apiant pori: ꝛ possit vt⁹ oleoꝝ penetrari ad pfundū ppꝫ quā cām iunctio ꝯtinuāda est bono spatio ꝛ inde ad ipꝫ dꝫ fieri oleoꝝ absterſio. ¶ Oleuꝫ potēs ꝛ vtile in inflatiōe forti. ℞. baccaꝝ lauri ruthe sicce ꝛ seis ei⁹ cimini ameos nigelle piretri costi. añ. ℨ.ij. laudani ℨ.iiij. olei laurini vel ruthacei aut irini. ℥.vj. vini malnatici ℥.iiij. decoquant oia vsqꝫ ad ꝯsumptionez vini ꝛ colent: ꝛ cū eo qđ remanet inungat stōus fricado ꝛ desup ponat pānus calefact⁹. Et scias qꝫ si sup inunctionē apponet emplꝫ de baccis lauri erit ꝯueniēs valde in forti. ¶ Et de vtilib⁹ est oleū nardinū vel sambucinū cū castoreo mixtū. ¶ Dixit Jude⁹ vt ponit 5° ꝯti. ℞. nigelle baccaꝝ lauri ꝛ ruthe añ. infundant in aqua: ꝛ postea cum illa aqua ꝛ oleo communi vel alio coquatur ad aque consumptionez. Et ex illo oleo inungēdus est venter. Et dixit. oleum liliorū.s. albi ꝛ celestis mirabile est ad dissoluēdas vētositates: ꝛ vtiliter ab eo incipitur. ¶ Dixit Simeō. coquat castoreū cum cimino ꝛ anisdem ꝛ similib⁹ in oleo: ꝛ inde fiat inunctio super stomacb. ¶ Dixit Rasis in diuisionib⁹. terantur baccaꝝ lauri ꝛ ruthe. añ. partes quinqꝫ cimini partē vnam misceātur cum melle ꝛ in frixorio stringant ꝛ more emplastri superponantur. ¶ De medicinis vero approximādis ab itra. dixit Alman. electuariū de baccis lauri non est par in dispergendo vētositates. ¶ Et de siūme ꝯferētibus est dyaspermaton.i. electuariū de seminib⁹. Et describit in antidotario Mes. Et dyaspolition: ꝛ dyaciminuꝫ: ꝛ valet dyagalāga ꝛ dyaniūum. Et dyapigamum: ꝛ est electuariuꝫ de rutha quod sic fit. ℞. nitri piperis cimini infusi in aceto: ꝛ postea torrefacti. añ. ℨ.iiij. foliorum ruthe siccorū ad pondus omniū

Alteratio cōplonē ꝛ vētosi- tē termi- nantia.

Cū oleis facietibus ad vētosi- tatē nō dꝫ poni cera ne sua cor- pulentia claudat poros.

dus oium ɔfice cū melle vel zuccaro. ¶ Dixit Isaac. s. li/ ber sine auctore. ⁊ ponit 5° ɔti. terat galāga ⁊ misceat cū melle ⁊ sumat ad modū nucis mane ⁊ sero. Et dixit. galā/ ga trita distēperata cū serapino: ⁊ in forā de pillul. ⁊ da au re. j. cū aq̄ cala. ¶ Dixit. G. 4. de regi. sani. ⁊ ponit a Rabi in. 21. ptic. piper lōgū sui bonitate dissoluit vētositatē gros/ sam īflatiuā ⁊ expellit qd̄ aggregatū est in stō de hūiditati/ bus ad iferiora ⁊ adiuuat appetitū. ¶ Et dixit 13° ter. allia sunt ex dispgentib⁹ vētositatē fortiter: ⁊ nō faciūt sitim. Et qz inflationē plus oib⁹ comestibilib⁹ alliū dissoluit: iō ip̄z tyriacā nomino rusticoꝝ. ¶ Et semē ozimi gariofilatū in potu sumptū valet ad īflationē nimis: qm̄ est acutū ⁊ ster/ nutationē faciēs: sicut ɔdixi. Et croc⁹ dissoluit īflationē de vētre. ¶ Et dixit Gal. vt scribit 5° ɔtin. si acciderit īflatio aut extensio fasciculū polij maioris in aq̄ decoque: ⁊ deco/ ctionē da ei in potu aut de aq̄ in qua coctum fuerit menta/ strū fluuiale posito ī eo modico mellis. ¶ Dixit Hal. si vē/ ter fuerit mollis da ei ciminū aceto infusuz postea exiccatū i. torrefactū. Et silr̄ mō ɔfert semē anisi ⁊ nasturcij ⁊ fenicu li. ¶ Et ɔuenit nucis mus. ⁊ vrtice semē. ⁊ in fine rei conue niunt opiata magna fermētata vt tyriaca metridatuz saze/ nea ⁊ similia. ⁊ sunt quedā que conueniūt cum proprieta/ te. ¶ Dixit Constan. calcaneus porci adustus potui dat⁹ potenter valet. Auicē. autem dixit: dicitur q̄ calcane⁹ por/ ci adustus est bonus ad hoc.

De allio, q̄ plus oi/ b⁹ cōestibi/ lib⁹ vētosi/ tatē dissol/ uit: iō vo/ cat tyria/ ca rustico/ rum.

¶ De egritudinibus stomaco communibus instrumentalib⁹ ⁊ alijs membris. Cap. xvij.

Egritudines instrūales que sūt cōes stō ⁊ qbusdā alijs mē bris eueniūt in nā organica dicta via siue rece ptaculū. ¶ Dixit Aui. qn̄qz accidit stō opilo in suis ⁊ in meatib⁹ stōi ad epar ⁊ splenē. sup. ⁊ ad alia mēbra qbus stō in vijs cōicat ⁊ du/ ctib⁹ vt cerebrū nēri itestina ⁊ fel. Ex qbus opilōnib⁹ aut ɔhibet ad stōm venire qd̄ fm nāz. vz. vtute cibo vel hūo/ re aut ɔhibet egredi ex stō ⁊ trāsire qd̄ trāsire dz ab eo fm nām ad alia mēbra: ɋre accidit in opōnib⁹ stōi nocumētū. sup. ⁊ qn̄qz accidit in vijs ipsis dilatatio pter nāz: ɋre fluit ad ipm qd̄ nō dz fluere vel plusq̄z debebat fm nāz. vn̄ eue nit ei nocumētū in opōnib⁹ suis. ¶ Opilatio āt ductuū pt in septē venire vijs. Prima ē via iter os ⁊ ipm stōz: p quaz trāsit cib⁹ ab ore ad ipm: ⁊ p quā expellit stōs aliqn̄ super/ fluitates suas i vomitu sputo: ⁊ eructatiōe: ⁊ de istis suffi/ ciēter dictū est in pcedētib⁹. scd̄a via est p quā cerebrū mit tit ad stōm spūm aialē sensitiuū vt hēat p ipm stōus sensuz: ⁊ maxie os ei⁹ vt possit appetere cibū: ⁊ est neru⁹ descēdēs a cerebro ad os stōi: vt patuit in anothomia ei⁹. tertia ē via que venit a splene ad os stōi deferēs hūorē melicū ad ipm vt excitet appetitū. ɋrta est via vadēs a felle ad fūdū stōaci deferēs hūorē colicuz ad iuuādū digōnē ⁊ excitādū expul siuā stōi ad emittendū suꝑfluitates suas. qnta est via que a stō ad itestina dicta pilero: p quā descēdit chilus in ipsa in/ testina. Et ista via est ēt corpus itestinoꝝ vsqz ad fine recti. sexta via est illa p quā chilus trāsit ad epar. s. vene meseraj/ ce que cū opilant nō trāsit chilus ad epar sed egredit in se/ cessuz. 7ª via est vene que sūt iter epar ⁊ ipm stōz: p q̄s mit tit ep sāguinē nutriturū stōz. Ex opilōne. n. cuiuslz dictaꝝ viaꝝ accit in opōnib⁹ stōi nocu^m quecūqz opilatio sit illa.

Opilō du ctuū stōi pōt fieri in septē vijs.

Dilatatio vō viaꝝ cadētiū iter stōz ⁊ alia mēbra est maxie duplex. s. illa que cadit in poro q̄ ē a felle ad stōm. Et illa q̄ cadit in vena q̄ est a splene ad stōz. Et pma qdēz potissime ɔsistit in h̄ q̄ fit scā ex gnōne via q̄ vadit a felle ad stōm magna āpla. Et fit scā via que vadit a felle ad intestina pua stricta: ɋre effundit cola multa a felle ad stōm: qꝛ qz. n. dixit Aui. effundunt a felle ad stōm hūo/ res colici: ⁊ illud in qbusdā in qb⁹ creant vie plures. i. ma/ iores. Nō. n. est hec via nisi vna: tā locut⁹ fuit in pluraliqz

De dilata tiōe vie a felle ad sto machū.

posuit q̄titatē discretā p ɔtinua a felle ad stōm: cuius hūo ris aductus fm plm est ad itestina: ɋre effundit ad stōm il lud qd̄ opz vt effundat ad itestina. Sūt. n. qdā hoīes in q bus creat illud fm ɔ̄riuz ɔsuetudinis: ⁊ hz ɔ̄riū illi⁹ qd̄ est fm plm in creatiōe venaꝝ veniētiū a felle ad stōm: q porus fm plm ⁊ fm nāz vt ēt appebit in anothomia fellis ē pu⁹. Et cā hui⁹ fuit error vtutis iformatiue in gnōne. Et multi plicatio māe in nō suo loco ⁊ diminutio eius in loco suo. ¶ Scd̄a dilatatio pter nām pdicta est vt sit facta vena va/ dēs a splene ad os stōaci magna ampla: ɋre effundit p eam ex splene multuz de humore melico sup os stōaci. ¶ Dixit eni Aui. qn̄qz effundit melia a splene ad stōm. i. plusq̄z de/ beat fm nāz fm q̄ faciā te cognoscere. s. fen 15ª de anotho mia splenis. Et causa ei⁹ est multiplicatio māe in loco suo quam informauit virtus informatiua in gnōne.

De dilata tiōe vie a splene ad os stōi.

Et cause qdem opilonū dictaꝝ viaꝝ sunt vel eē pñt eedē que sunt vel eē pñt cāe opilonū in alijs mēbris que dicte sunt in locis suis. Et pñt esse extrinsece ⁊ itrinsece. Extrinsece sunt aeris fiditas balneuz aque fride vel non calide: ⁊ ociū: ⁊ cibi grossi: ⁊ retentio suꝑfluitatū ⁊ silia. ¶ Et intrinsece sūt sicut multiplicatio māe in stō: ⁊ in di/ ctis mēbris vel vicinis ei apatis: vel nō apatis. Et qn̄qz est cā dictaꝝ opilationū siccitas multa corrugās.

Signa opilationū cadētiū in via q̄ est a cerebro ad os stōi sunt paucitas appetit⁹ vel ipsius ablatio. Neqz excitat p assumptionē reꝝ excitātiū ipm: sicut acetosaꝝ saliaꝝ vel acutaꝝ: qm̄ nō pcipit mordicationē. Pōt. n. dñs hui⁹ passiōis comedere res multe mordicatiēis absqz hoc q̄ pcipiat illaz: ⁊ absqz hoc q̄ pueniat ei singultus ex ipsoꝝ vsu ēt in ieiunio. Neqz sunt reperta signa aliarū cau sarū defectionis appetit⁹ dicenda suo cap⁹. Et cū hoc digō eius qd̄ sumit remanet in loco suo statu. s. sicut erat añ. Et apparet stōus in alijs opōnibus sanus.

Sig^a opi/ latiōis ca/ dētis i via q̄ ē a cere/ bro ad os stōi.

¶ Signa vō opilatiōis cadētis in via a splene ad os stōi sūt paucitas appetit⁹ quē aliqn̄ excitant res acetose ⁊ pōtice. Et sunt cum ea fm plm magnitudo splenis vel ipsius de/ bilitas: ⁊ cū hoc reperiunt signa dominij hūoris melici in ipso splene aut in epate ⁊ corpore toto.

Signa opilōnis a splene ad os stōi.

¶ Et signa cadētis in via iter fel ⁊ stōm sunt digō similitudo: ⁊ tarditas descensus chili ex stō fm plm. Aliqn̄ tn̄ festinat descēsus eius: maxie in pcessu multiplicatis in stō mucilla ginosis suꝑfluitatib⁹ faciētib⁹ chilū añ tēpus extra stōm lu bricare. Et dñs eius pcipit aliqn̄ friditatē in gubus fundi stōi. Et si euomit non inuenit in vomitu ei⁹ colera. ¶ Sz signa abūdātie colere apparēt in epate ⁊ sāguine ⁊ corpo re toto: ita q̄ aliqn̄ pducit ad icteritiā citrinā: sicut pcedē tis vie opilatio aliqn̄ pducit ad icteritiaz nigram. Et qn̄qz apparet colere abundātia in vijs intestinoꝝ.

Signa opilōnis inter fel ⁊ stōm.

¶ Signa aūt opilatiōis cadētis iter stōm ⁊ itestina sūt q̄ ci bus nō descēdit: ⁊ z vomitu expellit: ⁊ e adsunt signa ileos ⁊ colice: ⁊ cū hoc nō appet in stō lesio alia nisi diu durauerit. ¶ Et signa cadētis in vijs inter stōz ⁊ epar. s. venis meseraj/ cis sūt egō multa hūida chilosa aliqn̄ sāguinolēta: ⁊ aliqn̄ nō. Dixit eni Aui. aliqn̄ accidit egō sāguinolēta: ⁊ hoc erit qn̄ opilacio nō ē in orificijs meseraicaꝝ: sz i vena porte aut ppe ipsaz: tunc. n. igredit chilus in meseraicas: ⁊ in eis re cipit aliquā digōnez ad sanguificationē: ⁊ vn̄ tingit sed non valēs trāsire ad epar pp opilōnē vene porte regurgitat ad intestina cū colore acqsito: ⁊ egredit egō chilosa sāguino/ lēta. i. hñs aliqualē ruborē siue tincturā sanguineā. Cū vō opilō foret in orificijs meseraicaꝝ: tūc chilus egrederet in secessu cū colore suo sine tinctura. maxime si opilō ad orifi cia oium meseraicaꝝ puenerit. Si vō puenerit ad q̄sdaz ea rum ⁊ q̄sdā nō cū opilōne vene porte tūc chilus egrit pām sāguinolēt⁹ ⁊ pā in colore suo. Et ē illō qd̄ est vtplz. Et ac cidit in hac opilōne sitis pp exiccationē oris stōi. paucifica tur. n. in stō: ⁊ corpe toto sanguis ⁊ nutrimētalis hūiditas

Signa opilōnis iter stōm ⁊ intestina. Signa opilatiōis inter epar ⁊ stōm.

Et accidit inde ɔsumptio ꝛ arefactio in corpe toto ꝛ dispõ
sitõe dispõni hydropicoꝝ.s.q̃ꝫtuꝫ ad colorẽ corpis.q: alte
ratur color faciei ꝛ corpis ad pallorẽ:sicut in hydropicis.
Et signa opilatiõis cadẽtis inter epar ꝛ stõm sunt defectio
stõi in oibus opõnibus suis pp ꝑuationẽ sui nutrimẽti:q̃
re arescit ꝛ arescit cũ eo corpus. Et adest sitis intẽsa pter ꝙ
reperiant̃ in stõ alie cãe sitis. Et tu poteris distinguere iter
cãs dictaꝝ opilationũ itrinsecas vel extrinsecas per ea que
dicentur in capitulo opilationũ epatis.

Signa dilatationis inter fel ꝛ stõm.
ℭ Signa autẽ dilatatiõis vie inter fel ꝛ stõm sunt ꝙ inueniſ
colera in stõ q̃si oi hora. Et sentit patiẽs quasi ɔtinue in stõ
suo mordicationẽ inflãmationẽ que sedaſ per assumptio
nẽ frigidoꝝ. Et est egestio non tincta aut paꝝ tincta nisi cũ
expellitur colera p secessum. Et adsunt alia signa significan
tia dominiũ colere in stomaco dicta supra.

Signa dilatationis inter splenẽ ꝛ stõm.
ℭ Et signa dilatatiõis vie iter splenẽ ꝛ stõm sunt vehemẽtia
appetit⁹ ſm plm:q: nisi valde supfluat ꝛ ifrigidãdo stupe
faciat sensuꝫ oris stõi. Et debilitas digõnis ꝛ mordicatio ꝛ
dolor in stõ sine iflãmatione ꝛ eructuatio acetosa. Et signa
alia significãtia defluxũ melie a splene ad stõꝫ supra posita.

Cura gñalis opilationũ dictaꝝ est eadẽ cũ cura opila
tionũ in aliis mẽbris ex siꝑb⁹ causis factaꝝ cum
ꝓhibitiõe ois diete igrossantis vel opilãtis ꝛ vsu attenuã
tis ꝛ apientis. Et in isto potiõis cũ euitatiõe oiuꝫ medici
naꝝ stipticaꝝ ꝛ sãguinẽ vel hũores igrossantiũ: siue p mo
dũ sue sbe siue q̃litatis fridẽ:aut ẽt q̃litatis excessiue calide
exiccãtis ꝛ idurãtis hũores:ꝛ cũ ꝓhibitiõe cãꝝ extrinseca
ruꝫ ɔstringẽtiuꝫ:ꝛ cum emẽdatione nocumẽtoꝝ cãrũ opi
lationũ vel alteri⁹ cãrum quecũq3 affuerit.

Cura spãlis vniuscuiusq3 spẽi.
ℭ Cura v̓o spãlis vniuscuiusq3 spẽi ipsaꝝ fit cum ꝓhibitiõe
spãliuꝫ cãꝝ. Et q̃n qdẽ fuerit opil'o iter cerebrũ ꝛ stõm cu
reſ cura paralesis dicta iu loco suo cũ elleuiatiõe ois narco
tici simplicis vel cõpositi:ipsa.n.sũt vehemẽter nociua nisi
cõposita eis fuerint intñ antiq̃ta ꝙ ois v̓tus narcoticitaꝫ
ipsoꝝ amota sit:ꝛ ꝓcesserit sufficiẽs cũo:tunc.n.aperiunt ꝛ
reliquias humiditatũ ɔsumunt. ℭ Et de vtilib⁹ aperiẽti
bus opilationem predictaꝫ sunt costus assarum:ꝛ nardus
ſm partes equales ꝛ subtiliter puluerizentur:ꝛ cum vino
albo subtili in potu sumantur.
ℭ Cura v̓o opilõnis cadẽtis iter splenẽ ꝛ stõꝫ ẽ cura magni
tudinis splenis:ꝛ cura icteritie nigre dicẽde iferi⁹ i suis ca
pitulis cũ eũone hũoris melici ꝛ ꝓhibitione a gnõne ei⁹.
ℭ Cura cadẽtis inter fel ꝛ stõm est cura icteritie citrine.
ℭ Et cura cadẽtis iter stõꝫ ꝛ itestina ẽ cura ileos ꝛ colice.

De opilõne meseraicaꝝ cũ siccitate ꝛ duritie.
ℭ Et cura cadẽtis iter stõm ꝛ epar:vel iter epar ꝛ stõm est cu
ra opilõnũ epis ꝛ meseraicaꝝ put in sequẽtib⁹ diceſ. ℭ Et
scias h̓ ꝙ cũ opilõne meseraicaꝝ aliq̃n ɔiungiſ siccitas vẽ
tris ꝛ gracilitas ei⁹:de qua dispõne dixit Auic. in ca° de si
gnificationib⁹ nocumẽtoꝝ stõi nõ cõplonaliũ q̃n hõ iueniſ
inter stõm ꝛ epar duritiẽ cũ gracilitate.s.mirach tunc illud
est indiciũ resolõnẽ nãe.i.dissolutionẽ v̓tutis:fluit.n.ven
ter illius. Et cã ei⁹ est opil'o cadẽs iter stõm ꝛ epar.s.in me
seraicis:q: nõ trãsit chilus ad epar ꝛ fit cã solõnis nãe. Ac
cidit aũt ꝑdicta duritics ꝛ gracilitas maxie cũ ꝓcesserit opi
latio ꝛ facta fuerit diuturna:ꝛ ꝑcipue cũ mã opilãs igros
satur p resolõnẽ subtilis:vel cũ ab ipso ꝑn° fuerit grossa:ꝛ
põt esse apẽns ꝛ non apẽns. Et cã gracilitatis mirach ẽ sic
citas sequẽs ad defectuꝫ nutrimẽti. Et ista siccitas lꝫ aliq̃n
possit ꝑcedere duritiẽ pp caliditatẽ.cã ei⁹ tñ vtplũn seqꝰ ipaꝫ:
ꝛ q̃n ꝑcedit põt esse cã corrugatiõis ꝛ exiccatiõis meserai
caꝝ:ꝑ quã disponunſ vt eueniat in eis mãlis opil'o. ℭ Et
signa hui⁹ dispõnis pñt eẽ nota ex dictis:q: sunt mixta ex
signis siccitatis stõi:ꝛ signis opilõnis meseraicaꝝ. Et indi
cat eã aspect⁹ ꝛ tactus gracilitatis mirach ꝛ inuẽtio duri
tiei sub eo. ℭ Et cura hui⁹ dispõnis est difficilis valde:ita
ꝙ fere reddiſ ipõssi:maxime si in tpe ꝓcesserit:cui⁹ diffi
cultatis cã esse ɔiectam cũonis cadẽs in cura dictaꝝ dispõ
num simul iunctaꝝ. Nã ea que apiunt ꝛ curãt opilationẽ durã
sunt calia ſm plꝫ:ꝛ ista addũt in siccitatẽ. Et illa que curãt
siccitatẽ sunt nutriẽtia hũectãtia que ſm plm addũt in opi
lationẽ. ℭ Cura tñ ei⁹ quã poîe est facere est:q: opꝫ vt vet
taſ pot⁹:ꝛ ꝑus ad deopilãdũ q̃ꝫ ad hũectandũ:q̃n nisi re
moueaſ opil'o nõ põt siccitas humectari neq3 gracilitas re
staurari:q̃n opil'o trãsitũ nutrimenti ꝓhibet. ℭ Dixit igiſ
de ea Aui. in ca. de curationib⁹ stõi cũ modis vlibus:oꝫ vt
iste hõ ponat cibos suos:ꝛ medicinas aquã ordei.s.come
stibilẽ ꝛ potabilẽ. Nã ɔuenit ei inq̃ꝫtũ hũectat qd̓ est exic
catũ ꝛ gracile ꝛ aperit opilõnẽ. Et subdit.opꝫ vt gradeſ in
bibẽdo ipsaꝫ quaq3 die a.ʒ.x.vsq3 ad.xx.ꝛ vsq3 ad cẽtũ ſm
longitudinẽ diei sui.i.tpis ipsi⁹ dispõnis vsquequo fit po
tens in bibẽdo ipsaꝫ vna vice aut duab⁹.q̃si dixerit Auic.
q: stõus isti⁹ hõis ẽ debilis nõ potẽs digerere q̃ꝫtitatẽ mul
tã in vice vna icipe in exhibitiõe ei⁹ a q̃ꝫtitate ꝑua quã dige
rere possit:ꝛ ɔñter ꝓcede gradatĩ augẽdo in q̃ꝫtitate ei⁹:vt
v̓.g. vsq3 ad.ʒ.xv.vel.xx. Et sic vlteri⁹ cũ gradatiõe augẽdo
ꝓcede ſm ꝙ augeſ robur sui stõi in digerẽdo:ꝛ ſm ꝙ ape
riſ opil'o donec ꝑueniat ad.ʒ.c. Et ab exẽplo hui⁹ sumi oꝫ
ꝓcessus exhibitiõis ciboꝝ alioꝝ cũ tolerauẽit eos q debẽt
esse siles aq̃ ordei.s.humectãtes cũ apertione. Et dixit Auic.
nõ approximet hõ iste medicine eũatiue:q̃n desiccat ꝛ ma
teriã duraꝫ opilantẽ eũare nõ valet. Et intellexit nisi post q̃ꝫ
p maiori pte remota fuerit opilatio:ita vt ɔsidere possis ꝙ
medicina eũatiua residuũ mãe opilãtis.aut eradicabit:aut
saltẽ minorabit. Et itellexit maxie de medicinis educẽtib⁹
exsoluẽdo pp exiccationẽ quã faciũt. Et silr de eũantib⁹ cõ
primẽdo pp illud qd̓ exiccãt ꝛ in opilõnẽ addũt. De leniẽ
tibus v̓o sumere possit si vocauerit ad eas necessitas. Et di
xit iteꝝ.nõ approximet stõmie:q̃n magis exiccaret ꝛ opila
tionẽ ipsaꝫ nõ apiret. Et posuit Aui. in cura hui⁹ troc.ɔfe
rẽtes q sunt Ser. 3° breuiarii.ca.tertio.ꝛ sic fit. ℞.masticis
troc.dyarodõ.añ.ʒ.iii.karabe mẽte sicce cinamomi xiloal.
añ.ʒ.ii.deſ in potu cũ vino antiquo vbi ɔiũcta foret fridi
tas:aut cũ miua.s.simplici vbi esset ɔiũcta caliditas. Aut cũ
miua aromatizata vbi eẽt ɔiũcta friditas:vinũ tñ antiquũ
dari oꝫ q̃n intẽtio ad exopilãdũ est maior. Et miua aroma
tizata q̃n maior eẽt necessitas ad ɔferẽdum. Sed tñ q: isti
troc.lꝫ sint ɔfortãtes v̓tutẽ ꝛ digõnẽ ꝛ aliq̃liter apitiui sũt
exiccatiui. Jõ oꝫ vt in ipsoꝝ exhibitiõe ꝛ siliuꝫ ꝓcedaſ pau
latine ꝛ cuꝫ cautela ne in exiccatione ꝛ gracilitate augmen
tuꝫ facerent. ℭ Conuenit aũt vtiliter iulep:qd̓ sic fit. ℞.aq̃
endiuie aqua cucurbite:aque lupuloruꝫ aque feniculi.añ.
ʒucc.albi q̃ꝫtum sufficit:ꝛ si fuerit ibi ɔiuncta friditas. ℞.
aque feniculi albi cicoree.añ.ʒuc.q̃ꝫtum sufficit aromatize
tur cũ cinamomo:ꝛ xiloal. ℭ Dixit Gen. emplm bonũ in
hac dispõne sic fit. ℞.olei antig.ama.ꝛ dulciũ olei cheirini
vł sambucini terbẽtine.añ.℥.i.bdelli.ʒ.vi.cassiel.ireos:sq
nãti cinamomi.añ.ʒ.iii.olei balsami.℥.ii.aggregent̃ oia:ꝛ
extendanſ sup petia.ꝛ ponanſ super loco duritiei.
ℭ Cura dilatationis viarũ supradictarũ est ipossibilis. Cor
rigitur tñ ꝛ refrenaſ nocumentũ eius:qd̓ est inter fel ꝛ sto
macũ cũ frequẽti ꝛ studiosa curatione male cõplexiõis sto
maci calide ɔiuncte cũ effusione materie colerice ad ipsum
ꝛ corrigiſ ꝛ refrenaſ nocumentuꝫ eius que est inter stõm:
ꝛ splenem cum euacuatione frequenti humoris melãcoli
ci:ꝛ remissione vehemẽtie appetitus:que in curatione ap
petitus canini infra dicetur.

ℭ De solõne ɔtinuitatis substãtie stomaci. Cap. xviii.

olutio ɔtinuitatis stõ eueniens est du
plex. vna simplex que est plaga
in incisione vel pũctura stõaci dirrũpens sub
stantiã. Et alia est cõposita:ꝛ est vlcus cui fiet
capitulũ speciale. ꝛ simplicis qdem cã aut est
itrinseca:aut extrinseca. Intrinseca est sicut hu
mor acutus mordicatiu⁹ soluens ɔtinuitatẽ stomaci pun

pungēdo vel corrodēdo aut vētositas soluens eū extēdendo. Aut cā eius est extrinseca vt cultellus sagitta vel aliud silr̄ ab anteriori vel posteriori pueniēs ad subām stōi incidens aut perforās ipsam. Aut est extrinseca aū interi⁹ tā sumpta sicut cū deglutitū fuerit os acutū vel incidēs aut spina aut acus: aut vitrū vel aliud simile: qd̄ possit soluere subāz sto maci intrinsece eaz pungēdo vel incidēdo. ¶ Et solō qdem simplex: aut est supficialis in intrinseca vel extrinseca ei⁹ tu nica aduenieñs. Aut est pfunda disrūpens alterā tunicarū eius intrinsecā vel extrinsecā: aut disrūpēs ambas simul: et vocatur stōi pforatio: et quecūqꝫ fit aut est in pte supiori sto maci aut inferiori: aut in medio: aut in oib⁹. ¶ Et qñqꝫ est in parte eius anteriori: et qñqꝫ est in posteriori.

Signa eius que est in intrinseca tunica tm̄ sunt dolor in stō et corde maxime post acceptionē rei acu/ tose acute vel salsee q̄ sanguis aliquādo emittitur in vo/ mitu vel secessu.

¶ Signa vō penetrātis illate ab extrinseco sunt q̄ p vuln⁹ pe cibi emittit̄ et aliqñ sanguis: et q̄ de sanguine ēt vomitū aliqñ expellitur: et aliqñ in secessu. Uerū tñ sanguis exiens p secessum non est certū signū certificās vulnus peruenisse ad stōm cū potuerit puenisse ad alia mēbra: et ex illis egre/ di sanguis p secessum. ¶ Si vō fuerit penetrās a cā intrin seca tunc dolor erit fortior: et ardor intēsior apud acceptio/ nem rerum mordicantiū: et frequēter accidētia mala post paruū spaciū dolorem et tumorē ventris: et febre.

Signa solutiōis exiītis in pte supiori stōi sunt q̄ dolor est in supiori iuxta furculā in pte anteriori: et circa. 13. spondilem dorsi a pte posteriori: et est dolor fortis valde pp̄ plīm sēsus eius: et cū deglutiunt̄ res mordicatiue sentit̄ dolor stati cū degluti unt̄: et erūt cū ea accidētia mala de malitia anhelit⁹ et sincopi defectiōe sudore frido friditate extremitatū et si/ milib⁹. Si vō fuerit in fundo dolor erit minor. et erit in p/ te interiori versus vmbilicum: et non sentit̄ dolor stico post deglutionē rei mordicātis: sed post tēpus: et accidētia eue/ nientia in ea sunt minora: et tardius euenientia. et sanguinis q̄ egredit̄ plurimū egredit̄ in secessum: sicut quādo solutio est in supioribus plurimū egredit̄ vomitu: et si est in ptib⁹ stōi medijs: accidētia mediocriter se habebunt.

¶ Inqt Ipo. in afo. vesicā habere incisam etc. q̄ hāc stōm in/ cisum est mortale. G. aūt dixit in cōmē. ei⁹. q̄ plaga eueniēs stō nō semp est mortalis: et aliqñ pōt qs ex ea liberari: et in hoc oēs auctores ꝯueniunt. Nā cū stō plaga accidit ab ex/ trinseco nō penetrās in ꝯcauitate eius fm̄ plꝫ accidit vt sa netur. Si vō fuerit penetrās fm̄ plīm mortē minat̄. Dixit. A. quoqꝫ: stōus disrūpit̄ fortasse nō euadūt nisi pauci itelli gētes de penetrāte. ¶ Dicūt qdam si plaga penetrans acci/ derit in ore stōi: et supiorib⁹ eius fm̄ plīm fit: vt non euadat patiēs pp̄ nobilitatē loci: et multā eius sensibilitatē: et diffi/ cultatē incarnationis ipsius: et ecōuerso si accidat in fundo stōi euenit vt sanent̄ ex ea multi pp̄ oppositas cās. et si acci/ dat in medijs ptib⁹ stomaci res medio mō se habebit: vt di cunt. in omni vulnere stomaci cuiuscūqꝫ partis eius si eue nerint signa mala morietur patiens fm̄ plurimum. ¶ Di/ xit. n. Auicē. quarto quarti. ca. pl̄o secūdo: ille cui euenerit vulnus in ventre suo cum accidit nausea aut singultus aut solutio ventris moritur.

Cura eius triplici pficitur instrō dieta potione et cyru/ gia. et dieta qdē ꝯsistit vt aer humidus: et q est mul tū fridus aut multū calīs euitet̄: sed eligat̄ habitatio in ae re sicco in actiuis q̄litatib⁹ tēperato nālr vel artificialr sine vēto et fumore nō opꝫ vt patiens approximet igni. ¶ Fu/ giatur itaqꝫ timor suspitio tristitia: et oīs solicitudo: et sfrua tur gaudio: et letitia. ¶ Et q̄ntum pōle fuerit nō moueat̄ nē loquat̄ neqꝫ clamet et phibeat̄ ab eo tussis et sternutatio et nō balneet̄: et gescat tacens. ¶ Et dormiat. Nā somnus plus ei ꝯfert q̄ vigiliæ: et accubit⁹ eius supinus pp̄ qetē mēbrorum. ¶ Et oīs cib⁹ actu vel potētia humidus euitet̄: et cibus grossus: et q difficilis est digōnis aut magne q̄ntitatis. Sed sit cib⁹ eius hec⁹ stiptic⁹: sꝫ tñ facilis sit digōnis boni chimi: et sit pauce quātitatis in quo si fuerit aliq̄ glutinatio melior erit: et sit cib⁹ vsqꝫ ad die septimū pauci nutrimētis et vinū nō bibat vsqꝫ ad diē septimū si pōle fuerit: et si neces se fuerit vinū exhibere ante septimū vel post tūc sit vinū ru beū stipticū limphatū cū aq̄ extinctiōis calibis: aut cū deco ctiōe aliq̄ stiptica. Añ aūt septimū diē: vbi vinum nō fuerit necūz bibat de dicta aq̄ cū iulep. ros. vel zuccaro ros. aut cū syrupo mirtino: vel mirra simplici. Aut bibat vinū gra natorꝫ dulciū vel muzorꝫ: bibat tñ parū ne cū actuali humidi tate mollificet stōi sbam. ¶ Et oī die supfluitates mūdifi cet spōte: aut cū auxilio suppositorij vel chaisterij lenis.

¶ Curatio vō per potionē aliqñ vertit̄ ad totū corpus si re pletū foret vel ad mēbrū si fuerit reumatizās māus ad stōm. Et si sic cūetur stōmia maxime: et ēt solōnē vētris maxie cū aloe loto reub. torrefacto: et mirab. oīs ēt alia medicina aut exsoluēs aut leuificās caueat̄: et i hoc casu phibet̄ vomit⁹. Conueniūt aūt chaisteria mediocria. et ēt acuta plusqꝫ mor dicatiua acuta. et rectificet̄ mēbrū mādās sicut in pcedētib⁹ est. ¶ Et aliqñ vertit̄ cura ad ipm stōm: et h̄ aut ad hūorē mordicatiuū si in ipso fuerit euacuando: et ingrossando ipꝫ aut ad morbū ei⁹. s. ipsaꝫ solōnē ꝯtinuitatis: vt. s. incarnet̄ et sol/ det̄ q̄nto citi⁹ fieri poterit. Si. n. fuerit supficialis cū cibis stipticis et medi. stipticis cito sanabit̄. ¶ Dixit. A. plaga re cēs in stō: oꝫ vt curet̄ cū medicis stipticis. s. debilib⁹. Sꝫ si fuerit pfūda oꝫ eligere ad curā medicinas fortioris stiptici tatis q pñt admīstrari ab intus et ab extra. ¶ Et medicie ad hoc ꝯuenientes sunt q̄ sunt stiptice puta sicut balaustia: psi dia mirtus hypoquistidos plātago: galla: cauda equa: san/ guis draconis: rosa et filia. et stiptica cū glutinatiōe sūt. sicut bolus ar. terra sigil. mastix olibanū gūmi ara. dragagātum et sarcocolla: hec. n. oīa valēt singulariter et ꝯiunctim intus admini/ strate: et extra posite in emplīs et vnguētis. ¶ Et de medici nis cōpositis valētib⁹ sunt: sicut syrup⁹ qui sic fit. ℞. succi agreste lib. iij. decoquat̄ lento igni donec remaneat. lib. j. et tūc adde zuccari lib. j. et decoque aromatizādo ipm cū spo dio sandalis charabe et modico cāphore: vel fac ex eo elec tuariū cū pulue sumach ros. mirti charabe spodij allumi nis ameni et galle añ. ʒ. s. ¶ Dicūt qdam si vuln⁹ fuerit in sup/ iorib⁹ stōi ptib⁹ medicie stiptice p interi⁹ sumēde debēt eē cōmixte cū glutinatiuis que retineāt eas in supioribus: et adherere eas faciāt in loco vulneris: vt non cito descēden/ tes: sed in loco remanētes meli⁹ citius ꝯsolidēt. Et ecōuer/ so si fuerit vuln⁹ in fundo. Ampli⁹ de cura fm̄ hoc instru/ mentum: et de instrumēto cyrugie amplius dicet̄ in sermo ne septimo in cura vulnerum ventris.

¶ De casu et percussione super stōm. Cap. xiij.

Accidit aliqñ pcussio casus siue obuia/ tio super stō absqꝫ manifesta ru/ ptura ad quā aliqñ sequitur dolor intensus at/ tractio reumatis: et sic timor de apate.

Et signa eius nota sunt ex causa que precessit.

Et cura eius est vt in aere tēperato gaudeat quiescat et dormiat: et cibis vtat̄ stipticitatem hñtibus pauce q̄ntitatis. et pauci nutrimēti: sicut ptisana ordeacea in qua aliqd ponat̄ de succo granatorꝫ muzorꝫ vel citoniorꝫ. Et sicut panis lotus: et infusus in succo pdictorꝫ vel agreste et in potu sumat de iulep syrupis: vel succis stipticis: et le/ niatur quotidie venter eius cum christeribus lenitiuis.

¶ Cura vero per potionē implet̄ cum flebotomia que post casum percussionē vel obuiationem quanto citius fieri po terit fiat: et cum diuersione materierum ad extrema: et cum exhibitione electuariorū vel aliarum medicinarū stiptica/ rum: de quibus sunt rosa: de charabe: et de spodio et similes.

Signa
Dieta.
De dolore
Medicine stiptice cō/ uenientes.
Cura per potionē.

Et dixit. A. in fine capituli. in curatiõe male cõplonis stõi cum mã sferunt troc. positi qnto cañ. in qbus ingrediũtur inter alia charabe et mellilotum et cõpeterent hi in pcessu. ¶ Et scias qȝ. ʒ. j. pulueris bibita mumie cum vino rubeo oẽs rupturas intrinsecas sanat: et similr reub. assati. ʒ. j. ¶ Dixit Aui. emplm iuuatiuũ ad hoc. ℞. pomoꝝ de semi coctorũ et dissolutoꝝ in decoctione et tritoꝝ valde põdus. ʒ. l. et misceant cũ decima pte sui de laudano et rosis. ʒ. viij. et aloes. ʒ. vj. cõmisceant oia cum duob⁹ succis. s. buglose vel plantaginis et folioꝝ cypressi et misceat cũ eis oleum de lilio et tepidet et ligetur super stõaco dieb⁹ aliqbus. ¶ Dixit Dia basius. Emplm sferens oibus rupturis itrinsecis occultis et manifestis exptũ bonũ. ℞. lapidis ematitis sãguinis draconis litargiri opij galbani masticis thuris costi mumie armoniaci. sãguinis hũani recẽtis lũbricoꝝ terre. añ. ʒ. j. picis naualis colofonie cere albe et rub. añ. ʒ. v. rob. mirti cordumẽi. aloes. añ. ʒ. v. galleꝝ balaustiaꝝ pellee marine adustę: aristo. lõ. et rotũ. ciperi ssolide vtriusqȝ. añ. ʒ. j. visci qrcini. ʒ. j. sfice sic: decoque pellẽ edinaꝫ in aqua donec tota dissoluat: et ab aqua colet: et fortiter pmatur: et oia alia terenda terant: et liquefiẽda liquefiãt. Et lũbrici optime terãtur: et ipsi et viscus cuȝ pdicta aqua fortius misceant. et oia alia cum eis postea incorporent: ita vt fiat ex eis emplm: de quo sub loco extẽdat et qñtum necesse fuerit dimittat: et hoc qdem emplm vltimũ est in ruptura sifac. Et cõfert in minẽtia vmbilici si qȝ sferre põt. ¶ Et sanguis aliqñ in stõ coagulatur: et sfitr lac: et nisi cito expellant accñtia generent pessima silia accñtibus veneni. et dictuȝ est de eis in sermone pcedente. tractatu de venenis.

¶ De duritie stomaci. Cap. xx.

Stomaco quãdoqȝ accidit durities in substantia tunicaꝝ suarum non apostemosa prohibens stomacum a bona corrugatione super cibum et comprehensione eius: quare accidit in opatione digestionis eius lesio.

Et causa eius. dixit. A. est frigus ĩspissans sbam stõi: qȝ frigus aut est purũ veniens et sdensans ptes stõi in inuicẽ: et est ppriẽ de ca⁹ desitatis stõi supra posito. Aut frigus illud est cũ mã inuenit iter pelliculas stõi. et tunicas ei⁹ vel in poris ipsi⁹ magnis vel iter tunicã et tunicã. Et inspissauit eaȝ et indurauit: et ista durities aliqñ est in ambab⁹ tunicis. et aliqñ est in altera tñ intrinseca vel extrinseca: et que est in ambab⁹ tunicis sil est deterior: et post eam que est in tunica itrinseca. Ex ea aũt q̃ est in itrinseca nõ puenit in digõne nocumentũ magnũ nisi diuturna fiat: et est ista durities mãlis silis apati stõi duro: differẽs tñ ab eo: qȝ in eo mã collecta est in porositatib⁹ stõi: p̃ntum ista vo in magnis vel inter tunicam et tunicam.

Et signa duritiei stõi sunt cõprehẽsio eius p tactuȝ et difficultas plicatiõis egri cũ inclinat: et qñ est in tunica exteriori appet durities maior tactui: et ecõuerso minor et soliditas qñ est in intrinseca. ¶ Dixit. A. signa sunt vt cognoscat cã. s. p signa ostẽdentia friditatẽ. et qȝ non adsunt signa apatis stõi dicenda in sequenti caplo.

Cura dixit auctor cõpẽdij megategni si duritica fuerit in aliquo mẽbro nobilẽ actionẽ hñte vitã custoditiuã vtile testor eẽ tũc curã ei⁹ pmitti. i. curaȝ accelerarẽ qñ toti⁹ corpis cõtẽperãtia fit cũ actiuẽ stõice ipsi⁹ duritie in eis existẽte: nescio ipsoꝝ duritiẽ dissoluere cohibeamur. At tamẽ dissolutiua nõ opȝ stipticoꝝ admixtiõe carere: vt cũ ipsoꝝ virorũqȝ cõmixtiõe vtus ipsoꝝ mẽbroꝝ custodiat. ¶ Et si duritiea cõ fe. fuerit oportunũ est: vt dissoluat duritie nisi fe. pus resoluerit: nullũ. n. est dissolutiuũ qȝ nõ sit calidũ. Vñ nescio eo apposito augmẽtabit febris.

¶ Et cura ei⁹ q̃ fine mã est cura desitatis stõi supra posita.

¶ Et nullo cura est cura male cõplonis stõi fride cũ mã et maxime silis cure apatis stõi duri que sĩra dicet. ¶ Digestiuũ vtile in hac duritie ẽ syrup⁹ de calamẽto cũ aqs mẽte mellilsi: et absinthij. ¶ Et euacuatiuũ vtile est sfectio pillularũ que sic fiunt. ℞. anici cinamomi masticis. añ. ʒ. ß. pulueris pigre. ʒ. j. turbith agarici folliculoꝝ sene añ. ʒ. j. aloes. ʒ. iij. sficiant cũ succo cauliũ. ¶ Dixit Ras. 9⁹ sti. si in stõaco fuerit durities ad modũ apatis curet cuȝ emplo fcõ de zaffarano mastice corona regia spica bdellio cera et oleo. s. eẽi cũ alio mollificatiuo. et sucurrit emplm de mellilotꝫ positũ in antidotario nro Mes. ¶ Et vtilr valet fomẽtuȝ ex oleo masticino solo vel mixto cũ oleo sãbucino. ¶ Dixit expimẽtator qdã. radices porri coquant in duplici aq̃ p⁹ aq̃ piectat: scda vo bibat: et cũ radices fuerĩt cocte pistent et fiat ex eis emplm qȝ stõ supponat: qm duritiem sẽtris tollit. ¶ Et dixi qȝ puluis alabastri mixtus cum oleo imetino chetrino vel sambucino facta inũctione oẽm duritiã soluit.

¶ De apatibus stomaci in generali. Cap. xxj.

Apostema in stõ gñari stingit: sicut in alijs mẽbris duplr. s. aut p viã cõgõnis mãe in ipso aut p viã destuxus mãe ad ipȝ. ¶ Et ipȝ qdẽ multiformã diuidit in spẽs: vno mõ fm nãȝ. et isto mõ diuidit diuisiõe mãe faciẽtis ipȝ que aliqñ ẽ simplex. et est aut sãguis: aut flã: aut cola aut melia: et aliqñ est sposita ex plib⁹ hap mãerũ: et sic apatũ stõi aliud est simplex: aliud spositũ. Et simpliciũ aliud ẽ sãguineũ: aliud colicũ: aliud flãticũ: aliũ meliciũ: et spositoꝝ aliud ẽ cõpositũ ex sãguine et cola. aut sãguine et flãte: aut sãguine et melia. Aut est cõpositũ ex colera et flãte: aut colera et melia: aut flãte et melia. Aut est spositũ ex trib⁹ vel oib⁹ pdictis hũorib⁹ sil. Et vnũqȝqȝ ipsoꝝ diuidit in illõ in quo hũores cõponẽtes eqlr sunt et in illud in quo inegr. ¶ 2⁹ mõ diuidit diuisiõe dispõnis mãe faciẽtis ipm. Et vt sic aliõ est calm aliud fridũ: aliud durũ: aliud molle seu nõ durũ. ¶ Et 3⁹ diuidit diuisiõe loci i quo accidit. et vt sic aut accit in ore stõi vel ptib⁹ ei⁹ supiorib⁹: aut in fũdo et ptib⁹ iferiorib⁹ aut in ptib⁹ stõi medijs. Et dixit. G. aliud accit in sua scauitate. s. tunica ei⁹ itrinseca: aliud in supficie ei⁹ extrĩseca: et aliõ iter pelliculas ei⁹: et aliõ accit in ptib⁹ ei⁹ añriorib⁹: et aliõ i posteriorib⁹. ¶ 4⁹ diuidit fm modũ terminatiõis ipsi⁹: qm aut resoluit aut suppurat aut ad alia mẽbra pmutat: aut induratur: et lapidescit: et qñqȝ corrũpit mẽbrũ. ¶ Et apata colica in stõ fm plꝫ siũt p viã destux⁹: et marie sanguineũ. Et apã et melicũ sir fm plꝫ fit p viaȝ destux⁹: flãticũ vo frequẽter fit p viã sgõnis: qm stõus alit nutrimẽto flãtico: et colicuȝ qdẽ frequẽt⁹ stõ accidit: deide sãguineũ: flãticũ vo rare. ¶ Dixit. n. Ras. i diuisiõib⁹. O qȝ paꝝ accit in stõ apã flãticũ. Rari⁹ tñ adhuc accit eo apã meliciũ. ¶ Et apata qdẽ calida sunt: vtplꝫ sunt sepiẽdos et raro sequẽdo alias egritudines. Et eȝ apata frida: vtplꝫ alios sequunt̃ morbos: et pcipue durũ induratũ p resolonẽ ptis subtilis et suersionẽ ptis grosse in duritiẽ lapideã. Et vtplm seqt̃ ad apata colerica: raro ad ad frida. Vñ dixit Ras. vbi supra qȝ ñ accit nisi post apa coli.

Cause apatũ stõi dixit. A. 13⁹ tertij trac. 4. c. p. stõ accit apata pp cãs cognitas. s. 1⁹ fen. vbi in gñali posuit apatũ. ¶ Scias tñ qȝ cãe cuẽt⁹ apatũ stõi: aut sũt pmitiue et extrĩsece: aut sũt itrinsece. Et extrĩsece sũt vel est pst casus pcussio vel obuiatio sup stõũ: et ois res calefaciẽs fortiter puenĩes ad ipȝ vel exois ex emplo et alijs silib⁹. Et ex frequẽti vẽtose appõne sup ipso marie corpe existe pleno aut mẽbro ei efficiente. Et ex causis extrinsecis sũt cib⁹: vel medicina excedẽtes calitatẽ aut medicina solutiua forti attrahẽs mãs ab alijs ad stõm. Et ex eis sunt mot⁹ fortes prĩũ stõire fricatio forti facta sup ipȝ: et vóit⁹ puocatio frequẽs marie si fuerit difficilis: pcipue fact⁹ i pri⁹ morbi mãnte cruda mlta: vl mala. et tolerãtia famie et siti: et marie si corpus fuerit colicũ et carbodmũ. ¶ Intrinsece vo cãe sũt sicut

Emplm in oib⁹ rupturis intrinsecis occultis et manifestis et in rupturis sifac.

Prima diuisio.

Secunda diuisio.

Tercia diuisio.

Quarta diuisio.

Cause extrinsece.

Cause intrinsece.

sicut mala cōplo stōi qcūq debilitās ipm & reddēs ipm prauū ad recipiēdū supfluitates & pcipue si cal'a fuerit per id qd est cā attractionis hūoꝝ ad ipm ex mēbris alijs. Et sicut fortitudo alicuius mēbroꝝ cōicātiū ei mittētis ad ipz mās q in ipso supfluūt. & retētio euonis cōsuete & ois corporis dispō pletorica seu cacbocima. Et in sūma ois cā itrinseca pp q̄z mā posset defluī ad stōm aut ꝯgeri in ipso est vel esse pt de cāis accītalibus apaꝫ ei⁹. Et cā ei⁹ intrīseca coniuncta est hūor qcūq fit iā collect⁹ ir. sba stōi & porositatibus eius. ¶ Dixit. A. de cāis apatū eius. s. accītib⁹ st̄ doloris ꝓlōgati in ipso. Nā vt ipse dixit. 2ª pmi ꝓlix⁹ dolor facit extiari q trahat apata. ¶ Dixit. n. G. 5° affo. i ꝯmē. affo. qcūq corrupture si fer⁹. &c. q nā festinat: vt loca dolētia ꝯfendat & trāsducit illuc sanguinē & spm: cū magno. n. conamie nocētia expellit mouēs sanguinē & spūz qb⁹ ceu istrūis vtit in expellēdis nocētibus. Unī & apata fiūt in mēbris patiētibus hoc fortuitū dolorē. Unī dcm̄ est q dolor attrahit reuma & hūores ad mēbꝝ i quo est q fieri pūt causa coniuncta apostematum in ipso.

Sig^a sūt signa gnā^lia apatū stomaci.

Signa gnālia apatis stōi sunt sex nuō: p^m est tumor cū duritie inuētus in loco stōi pp tactum cuz pmit sup eo: q tumor qnq ēt appz visui infirmo iacente supino: & potissime qn sedet aut erectus ē & maxie tumor visui rep̄sentat qn apa fuerit in supioribus stōi. Nā exns in fūdo eius nō manifestat visui nisi fuerit magnū valde: & hoc pp remotionē mirach a partibus fundi stomaci.

¶ 2^m signū est dolor ꝯtinuus iter spatulas pp cōitatē meri: q auget sūpto cibo pp augmētū aggrauatōis ad q̄z maior seqt extēsio & attractio ad inferiora. Et qnq extendit dolor: ita q pcipit dolor in cubitis & fractio in brachijs.

¶ 3^m signū est q anhelitus fit puus: sed velox & spissus pp qd ab eo ꝯpmit dyafragma: q̄re nō pt extēdi ad anhelādū libere: per motum etiam dyafragmatis dolor in stō augetur: quare refugit nā a multa dilatatione eius: quare subuenit necītati potius cum velocitate & spissitudine.

¶ 4^m signum. dixit A. in cap̄ destructionis appetitus. q in apatibus stōaci appetitus cadit cum fortitudine: & pcipue si apostema fuerit in ore eius.

¶ 5^m signum sm̄ Raſ. 5° ꝯtiñ. acceptū. de lib° signoꝝ est lingua grossa & rubea. grossa pp multitudinē vapoꝝ ascēdentium ad ipsam: & rubea ipsa & partes ei adiacentes maxime in apostemate calido & proprie in sanguineo.

¶ 6^m signū. dixit Jpo. 7° affo. & ponit 5° ꝯti. sic. Quibuscunq cum bonitate regis dolor māifestus in stō acciderit ex apate accidēre in eo erit de quo signo. dixit. A. qnq ꝓlonget in stō dolor q non remouet q̄uis regimē bonum fiat: tunc extima q illic est apa: & notanter dixit extima: & nō certificauit: q: possible est dolorē illū ꝓuenire a ventositate vel alia re: & non ex apate: sm̄ plīn tamen ꝓuenit ex apate: & tu distingue de ipso per alia signa. ¶ Deterius apatū stomaci est qd est calidū: colericū tamen deterius est sāguineo: & frigidorum melancolicum deterius est flātico.

Signa lo ci postemum.

Signa spēꝫ sm̄ loca. Nam si fuerit in ore stōi dolor & reliqua accītia multum intenduntur: & non patitur patiens stōm sibi tangi: q: ēt lenis tacus super eo addit in dolorem: & ledit in eo appetitus vehementer: ita vt dixerit Raſ. in diuisionibus q deficit oio. Digō autem non ita vehemēter leditur in eo: & tumor ipsi⁹ magis visu ꝯphenditur: & difficultas transglutiendi magna erit: & si tale apa fuerit calidū aut magnū accidit in pulsu defectio & in extremitatibus frigiditas. & qnq vigiliaꝝ instantia.

¶ Signa vero apatis fundi stōi sunt q dolor & alia accītia oīa sunt remissiora: & digō in eo multum leditur maxie retentio appetitus & retentio. similiter multum leditur. ¶ Gil. tn̄ dixit. qnq deficit oio retentiua: vnde fit semp cum fluxu: & qnq deficit expulsiua: vnde fit cum constipatione: & non est cum apate fundi stōi difficultas transglutiendi: & côtra tur dolori in eo in intestinis & membris inferiorib⁹: sicut in apate oris eius cōicat mēbris supioribus. Amplius locus apatis cognoscitur per locum tumoris duritie: & doloris. Apa oris stōi deteri⁹ est longe apate fūdi eius. ¶ Dixit Jpo. 7° affo. & scribit 5° ꝯti. sic. si accñs fuerit frig⁹ extremitatum cum dolore vehementi in stō vel locis attinentibus ei malum. Et Aui. dixit. quādo accidit cum dolore: & apate in stō friditas extremitatum: tunc illud est signum malum. Dico quando nō remouet illa friditas p fricationem & ipsaꝝ calefactionem tunc illud est signum mortis: q: vt dixit Ga. significat per hoc q apa est maximū ad qd trahitur sanguis & spūs: sicut ad ventosam.

¶ Signa autem q apa fit in interiori tunica stōi sunt q dolor: & accidentia sunt intentiora q̄z q̄ndo est in exteriori: & dolor & grauitas in eo etiam magis augentur cum puenit cibus aut potus ad ipm: & non appet sic apud senium: & anteq̄z cōfirmet aliquid de humore illud faciente in vomitu vel secessu emittit. ¶ In facto aūt in tunica extrinseca magis manifeste cōphēdit ipz sensus: & tumor & duritics magis inueniūtur: & in vomitu nil humoris illius emittitur neq in secessu: & oīa accidētia sunt remissiora neq notabiliter augentur post cibum.

Signa spēꝫ sm̄ terminationem eius sunt: qm̄ illud qd resoluit paulatim & gradatim minuitur: & sm̄ illud accidentia etiam paulatine sedantur. Illud vō qd pmutat delitescit subito vel in paruo tpe cū appōne lesionis in aliquo alio membro ꝓpinquo vel lōginquo. In eo vero qd indurat sedat feb. & dolor & accidentia remittuntur. Inflatio tamen remanet cū grauitate & pondere & duritie maiori in loco in quo apa apparuit in pn⁹. Signa ter minationis apatis.

¶ Signa autem conuersionis eius ad suppurationē sūt q fe. & dolor & omnia accidentia intenduntur.

¶ Signa aūt iam facte suppurationis. dixit. A. sunt q corpus extenuatur: & ꝓfundantur oculi & resoluit. i. psternit nā & debilitat: & multiplicat fluxus ventris vel etiā vomitus pp mām ab apate resudātē incitantē expulsiuā: quare apparet aliq̄ndo ex ea in vomitu: vel egōne & separat feb. i. remittit: & retinet vrina: & stōus sub digitis pmentis cōprimit. s. cedit locus apatus tactui digitoꝝ: tunc iam fit exitura idest iam facta est vbi pus pp duritiē non cōprimebat: neq cedebat. ¶ Dixit Raſ. in diuisionibus signū q dubellati est in stō: quādo sedat fe. & dolor & post apa calidum magnum sensu pceptū velociter. Si ergo iā remanet inflatio scias q apa iam collectionē fecit saniei & indiget eo qd disrumpit: q̄uis enim feb. & dolor facta sanie remittantur: augentur tamen inflatio & grauitas: & cedit tn̄ tactui ꝓpter mollitiem saniei.

¶ Signa aūt rupture apatis. dixit Jpo. 7° affor. ex apaꝫ. s. stōi: & et exposuit. G. in ꝯmē. intus ruptura dissolo. s. vtriq & vomitus & defectio animi fit. ¶ Et positus est iste affo. a Raſ. 13° ꝯti. cap̄ 4°. Et de dictis signis vnuz est cōe ad rupturā cuiuscūq apatis magni. s. dissolutio virtutis eueniens pp multā spūum euonez in ruptura illa. ¶ Scōm vō signū est ꝓpriū rupture huius apatis. s. vomitus. s. sup. vel secessus. s. in quo emittit mā saniosa: vomitus qdē si apa fuerit in supioribus: & secessus si in inferioribus. s. sm̄ plus q: pt ex ruptura ptis inferioris apatis emitti sanies p vomitū & supioris p secessū: & aliquādo vtriusq p vtranq ptē. ¶ Dixit Raſ. in diuisionibus cū commouet tremor. & in corpe: & euenit egō sanguis & saniei. sup. aut vomitus & detumescit apa scias q iā disrūptū est. Et hoc ē q̄ndo apa disrūpit in ꝯcauitate stōi. ¶ Dixit. n. iō Gil. q̄ndo apa est inter ꝯcauitatē. s. in tunica intrinseca: & disrūpit egreditur sanies in vomitu vel secessu. Sed q̄ndo est in supficie exterioris iter pelliculas & disrūpit egredit sanies p vrinā. sanā expellēte eā p vias illas: aut cadit in cōcauitatē vētris & pducit ad hydropē. ¶ Dixit Raſ. 5° ꝯti. Rubor i oculo

si fuerit cū apāte calō in stō:qō acciderit ex dolore diutur/no in eo vel locis attinētibus ei cū putredine.i.cū saniatio ne malū:qz signat malam m.ām cōmunicari cerebro.

Cura per viam.

Cura gñalis apātū stōi pficit instro.s.dieta ⁊ potione. Et dicta qdem pfistit in euitatione ois intensi ex cessus in qlitatibus pmis psertim aeris:⁊ maxie ei⁹ q ap/proximat vel ptāgit stōm ⁊ loca vicina ei.⁊ euitet ira tri/stitia ⁊ sollicitudo.sed inducat ei letitia p posse.⁊ fugiat imoderat⁹ sōn⁹ ⁊ imoderata ēt vigilia.⁊ ois motus cū ēt oi cautela:et nō supueniat ei tussis aut sternutatio:⁊ vitē/tur oēs cibi duri vel graues diffi cilis digōnis cuius qāti/tas:⁊ ēt potus minuat ⁊subtiliatio.n.regis necīa ē:ne mul titudine aut grauitate ledat per amplius stōm:⁊ oi die bo na supfluitatū egōnis ⁊ vrine euacuatio procuretur.

Cura vō per potionē.5.pstat intentionibus.quaꝝ vna materiam digerit.2ª digestā ēuat.3ª eā ad diuer/sum trahit.4ª medicinas alteratiuas fz diuersa tpa huius apātis ordinat ⁊ regulat:⁊ 5ª corrigit accidentia.

Digestio materiaꝝ.

¶ Et pmā qdē oplēt medicine digestiue variate fm varieta tem māe apātis. Sirupus digestiu⁹ māe colice subtil' sic fit. ℞.rob.viol.floꝝ nenufaris:floꝝ cucurbite:florū mal/ue:⁊ florū salicis.añ.ʒ.ij.lactuce portulace solatri plātagi/nis sēpiuiue epatice ⁊ scariole.añ.M.i.scis portu.endiuie ⁊ lactuce.añ.ʒ.i.scis acetose berberoꝝ sumach.añ.ʒ.5.tri um sandaloꝝ.añ.ʒ.iij.tamarindoꝝ iuiubaꝝ ordei mundi.añ.ʒ.vi.seminū mellonis citrulli cucumeris:⁊ curcurbite mūdatoꝝ:⁊ scis psillj integri.añ.ʒ.ij.pruna.xv.nu⁹. Infū dant' in aq̄ sufficiēti p diē ⁊ noctē postea decoquant' ⁊ co/lent' ⁊ fiat syrupus cū zuccaro albo solido ⁊ acetosēt cum pauco aceto citonioꝝ vel granatoꝝ ⁊ cū pauca valde cam phora aromatizet':est.n.vtil' ⁊ efficax ēt in herisipila stōi ⁊ apāte inflāmato. ¶ Sirupus digestiu⁹ colē grossior:℞. radicū buglose borraginis endiuie:⁊ cicoree apij pitretti passul.ordei mūdi.añ.ʒ.i.scis endiuie anisi feniculi.añ.ʒ. 5.capilloꝝ ve.viol.liqui.añ.ʒ.iij.fiat ex eis infusis.vt.s.⁊ postea decoctis cū zuccaro acetosus cū modico aceto vini ⁊ aromatizatus cū sandal' ⁊ cinamomo. ¶ Sirup⁹ dige/stiuus māe flātice in stō.℞.radicū.v.⁊ semis eaꝝ. anicos. añ.ʒ.i.mēte mellisse maiorane.añ.M.i.calami aromatici lignāti ciperi liq.añ.ʒ.5.passul.sebestē.añ.ʒ.i.infundant' ⁊ decoq̄nt':⁊ colēt' ⁊ syrupus fiat cū melle acetosus cum aceto vini ⁊ aromatizat⁹ cū cinamomo gar.⁊ mace. ¶ Si rupus digestiuus māe melice in stō.℞.boraginis buglo. capilloꝝ ve.citrach scolopē.viol.fumiter.camedreos.añ. M.i.anisi feni.charui.añ.ʒ.i.cuscute liq.añ.ʒ.5.passu.ʒ. ij.fiat syrupus acetosus cum melle ⁊ aromatizatus cum cinamomo ⁊ croco.

Edo ma/teriarum.

¶ Scdā intētionē cōplent euōnes varie pro varietate māeꝝ ⁊ dispositionū eaꝝ put dicet' sigillati in seq̄nti cap. Uep/ stōmia cōpetere pt in oi apāte stōi facto p viam defluxus ⁊ maxime corpore ente plectorico pprie si fiat in pncipio.

Diuersio materiaꝝ.

¶ Tertiā vō intētionē oplēt modi diuersionū dicti in pce/dentibus qui ad hoc capitulum afferantur.

Alteratio materieꝝ fz tēpora eꝝ etum.

¶ Et q̄rtā intētionē iplēt medicine ab intus:⁊ ab extra ap/proximate variate fm varietatē māe apātis tēpoꝝ eius. ¶ In administratione tñ eaꝝ dant' cañ.quoꝝ vnus est q apāte exñte in interiori tunica stōi plus est insistendū cum eis q̄ interius assumunt' q̄ cū eis q̄ exterius applicāt':qz imediati⁹ ad locū pueniūt ⁊ forti⁹ opant':exñte aūt eo in tunica extrīseca fortasse q̄ intus sumūt':⁊ q̄ exterius appli cāt' eq̄lr pferūt. ¶ Alius cañ.est dixit.G.7° de ingenio sa nitatis.⁊ ponit' a Rabi in 8ª pti stōus:⁊ epar indigēt me dicis stipticis p mēbris ceteris qz h duo mēbra sunt nobi lia dispōe nobili:⁊ oz qōlz ipsoruz agere opōnem ipālem tempore sanitatis:⁊ tpe egritudis. ¶ Et dixit 7° miemir ⁊ ponitur 5° pti. Apātis stomaci ⁊ epati cura fit cū stipti/cis. Nam si fiat cum mollificatis cū qbus non sint mixta

Ordo apa tibus stōa ci:⁊ epa/tis stipti/ca sint ad/ministran da.

stiptica cura erit fallax. ¶ Et. A. dixit:⁊ etiā tibi ē q̄n ad sūmū puenit cura hora mollificatōis ⁊ resolōnis:vt nō au deas super vtrasq3.s.medicinas mollificatiuas ⁊ resoluti/uas audacia.s.nuda.s.vt des eas puras.imo pmisce medici nas mollificatiuas.sup.⁊ resolutiuas cū stipticis. Nam in hoc vt fit pter⁹ mollificatiuis.sup.vel resolutiuis.s.puris est error magnus:⁊ q̄nq3 pducit patiētē ad mortē siue sint medicie q̄ bibāt siue ponāt sup ipm exterius. ¶ Stiptica tñ pueniētia ad hanc rē.dixit.A.sūt illa in qbus est aroma ticitas:sicut mastix:⁊ rose:⁊ gallia ⁊ siliar:⁊ stōus quidem. dixit ipse in hoc.s.q pdcā stiptica misceant' medicinis p/dictis dignior est q̄ epar:innuēs in his vbis q in apātib⁹ stōi ⁊ epatis stiptica sunt miscēda cū mollificatis ⁊ resolu tis:sed tñ in apātibus stōi h magis puenit facere. Appo/nunt' āt stiptica cū illi:vt pseruēt vtutē mēbroꝝ ipsoꝝ ⁊ p bibeāt ea a mollificatiōe:⁊ spuūm resolōne:qō qdē pueit facere in oibus mēbris nobilibus opōnē p toto faciētib⁹. de quoꝝ nu⁹ sunt stōus ⁊ epar. pp tñ hāc rōem stōus non ēēt eis dignior epe.g⁹ q fm hāc pſiderationē esset digni⁹ stō. cū vt⁹ eius sit magis necessaria p toto:⁊ ea magis idigea/mus.sicut voluit Ga.9° terra. ¶ Sed stōus ē dignior epe in hoc pp alias cās q̄s Dinus dixit potissime fore duas:q̄ rū vna est:qz stōus est mēbrū neruosū. Et est epe siccius:⁊ iō ficciora p sui pseruatiōe requrunt'. Scda est qz mā cōsēta in apāte epatis magis phibet' pp stiptica resolui q̄ pteta in apāte stōi tribus modis:pma est:qz vt apparebit suo lo co apā epis est aptū velociter indurari:imō stiptica multa approximata m.ām interius ptinētia ipsam ad indurōnez velocius disponerēt.hui⁹ āt sile nō est in apāte stōi:cū non sit aptū velociter indurari. Scdo qz vie epis sunt stricte per stiptica multa facile supflue pstringibiles:qb⁹ superflue pstrictis phibet' māe resolō:⁊ qō ex apāte resudat edu/ctio:q̄re p id timet' apātis magnificatio vel malignatio: vel saltim plōgatio:cui⁹ sile nō timet' in apāte stōi:qz vias hz latiores.tertio:qz ep magis q̄ stōus distat a loco medi cinaꝝ intrinsecus sumptaꝝ:⁊ ēt extrīsecus sup ipm positaꝝ: qz est magis in pfundo positū:q̄re p stiptica multa clausis. viis fit phibitio trāsitus vtutis medicinaꝝ resolutiuarū vt nō pueniāt ad ipz nisi cū vtute debili cui⁹ sile nō timet' p ea in apātibus stōi. Et dixit.A.q in tpe approximatiōis resolutiuoꝝ addant' stiptica.sup.resolutiua i pri⁹ nō mor/bi:sz in pn⁹ approximatiōis resolutiuoꝝ:⁊ in fine addant' resolutiua.sup.stiptica. Et seq̄t ex his q in medio tpe eq̄/lia fiant. ¶ Et qz hi sermones sūt fmones.G.13° terap.ic/circo ponā cōstāct posuit eos Rab.13° pti. Dixit.quoti ens apā fuerit in epe:aut in stō fiat opō reꝝ stipticaꝝ magi tū effect⁹ ipsoꝝ pferat corpi toti. Jō in vtroq3 mēbro pce dē cū stipticis:⁊ saltī i fine negocij.i.in pcessu tūc.s.cū op portuna erit dissolō illi⁹ qō ptinet' in mēbro.tūc.n.pōt in eplō aliq̄z ptē stipticā q̄ possit pseruari vir tus mēbri ⁊ non emolliri:qm q̄tiēs corrūpit' vt⁹ stōi corrūpit' ide nutri/mētū inati ide diuersis passionib⁹. Et corrupto nutrimēto in stō vel in epe nō nutrit' ide corp⁹:sz ptunt':⁊ si accipi et nutrimētū malū augebit febrē:⁊ iferet ei acuitatē ⁊ ar/dorē vn studio vigilāti subueni vtriq3 mēbro finaliter.i.vl time sufficiēter. In apāte ergo dictoꝝ mēbroꝝ cū op⁹ fue/rit resolōnis fiat cū medicamine hñte amaritudinē cū sti/pticitate.verūtñ amaritudo vincat stipticitatem illam.

Materia apostēati epatis per stiptica magis p hibet' a re solutione q̄ in apa te stōi.

¶ Q uīntā vō intētionē oplet administratio eoꝝ q̄ accñtia supueniētia corrigūt. Et ppe sicut in caplis vniuscuiusq3 eoꝝ dr:sp̄ali tñ dixit.A.si dolor vehemēs fiat dabis eis i potu pōdus.ʒ.iij.de sele cucumeris cū aq̄ frida aut cuz aq̄ allebi. Aut fumat in potu aq̄z taberzet.i.zuchari albi:qm ē iuuatiua valde. ¶ Et dixit.cū fuerit illic solo vētri q̄nq3 erit necēsse vt ponas in eplastris eoꝝ cū rebus q̄ pueniunt morbo succū agreste:aut succū absinthij aut aggregās iter vtrasq3.s.succū agreste ⁊ succū absinthij. Succus quidem agreste

Curatio accidētiū

agreste oꝫ addi in apa te calo:ꝛ succ⁹ absinthij in frido ꝛ vtraqꝫ in cōposito ex frido ꝛ calo. Et dn̄t qdā succus agreste pōt addi in ꝑn⁹ apatꝫ cali:ꝛ succ⁹ absinthij in statu ei⁹: ꝛ vtraqꝫ sil' in augmēto ipsi⁹. ℭ Et nota ħ ꝓ oibus tumoribus eueniētibus in mirach vel sub eorid qḋ dixit. A. 4° ꝑmi. ca°. 15°. de medicatiōibus apatū. s. ꝙ in apatib⁹ occultis: q̄ sub vētre exn̄t ꝯtingit. i. ꝯtigere ꝑt error: q₂ qn̄qꝫ nō sūt apata: sed sūt rupture. s. sifac: ꝛ erit in ꝑlorādo illud timor: apata. n. faciūt in mirach tumorē: ꝛ sic cū tu credentes apire ea inciderēs i intestinū. Et hoc ego accidere vidi in Bartholomeo Martini de vialarga: ꝛ mortuus est: ꝛ dixit Aui. qn̄qꝫ apa occultū non est in pāniculo: sed in intestino: ꝛ est in apiendo ipm̄ timor.

ℭ De apate calido stomaci. Cap. xxij.

Apostema calꝫ accñs stō ꝛ³ estꝛ vnū ꝑ cēntiā: ꝛ ē illō cui⁹ mā faciēs ipꝫ ē radicalr calā: sicut sanguis vel cola. Et iō ē ꝛ². s. sanguineū ꝛ colericū: ꝛ pōt addi 3ᵐ. s. ꝯpositū ex dictis duobus eq̄lr vel inēq̄lr. Aliō ē apa calꝫ ñ ꝑ cēntiā: sꝫ ꝑ accñs. s. ꝑ calitatē acq̄sitā ex putrefactiōe: ꝛ est illud cui⁹ mā ꝑ cēntiā ꝫ ē frida flātica vel melica: vel ex his mixta cūqꝫ ꝑutrescit calefit caliditate extranea. ℭ Dixit. A. stō accn̄t apata calā ꝑp cās calefacientes cognitas ꝛ notbes in his q̄ ꝑcesserūt. Et sunt narrate ab eo scōa ꝑmi. de causis apatum.

Signa apatꝫ calidi sūt. dixit Rab. 5° ꝯti. ca° ꝑ. ex lib. signoꝝ feb. calitas. s. loci ad tactum. sitis: ꝛ abhoiatio: ꝛ si diāns fuerit ꝑ longuꝫ tp̄s corp⁹ extenuabit: ꝛ ꝯcaui fiunt oculi: soluet nā. i. ꝛ minuet vrina: ꝛ durus erit stōus. ita vt si cōpssio fiat digito ip̄ssio nō penetrabit: ꝛ multa erit vētris dolo ac vomit⁹. Et velox sensibilitas in nocumēto assumpti cibarij nociui. ℭ Et Hal'. dixit apata calā in stō sūt cū feb. ꝛ pulsatiōe grauitate siti angustia abhoiatiōe ꝛ grossitudine subtilitate: ꝛ calore. ꝛ. A. dixit. est ibi inflāmatio vehemēs: ꝛ adustio fortis. s. in loco stōi. Et cū posuit curā ei⁹. dixit inflāmatio ꝛ adustio nō sꝑ signant apa calꝫ: q₂ pn̄t ab alijs cāis ꝓuenire. ℭ Et dixit. ō signis eius sunt siti s: ꝛ feb. inseꝑabiles: ꝛ dolor pūgitiu⁹: ꝛ augmētum qḋ qn̄qꝫ sentit. s. in dolore: qm̄ dolor i hoc apate qn̄qꝫ auget vehementꝫ ꝯtinue tñ in eo sentit dolor satis fortis. Uel augmētū. s. accn̄tiū gn̄aliū apatꝫ stōi dictoꝝ in ꝑcedēti ca°: qm̄ oia illa in calo apate fiunt intēsiora q₂ ad apa calꝫ ꝓpe attrahunt mā e varie ex toto corpe q̄ augmētū faciūt in apate: ꝛ oibus accn̄tib⁹ eius. Et augᵐ ħ qn̄qꝫ sentit de 3° in 3ᵐ diē fieri: ꝛ marie i colico. Et dixit. A. ꝙ qn̄qꝫ ꝑducit apa calꝫ stōi ad ꝑmixtionē rōnis: ꝛ sirsen. i. ad accn̄tia frenesis cōicato nocumēto cerebro. ꝛ qn̄qꝫ ꝑducit ad meliam. i. ad accn̄tia melie: ꝛ cōicato ēt nocu⁹ cerebro. Uel meliā. s. mirachiā: qm̄ de causis melie mirachie vt suo loco patuit: est apa calm̄ stōi. Q₂ si apa hoc fuerit colicuꝫ. dixit Hil. ardor erit intolerabilis: ꝛ dolor erit acutus. i. pūgitiuus. de colico. n. ꝓpe vsicat qḋ dixit Aui. supra cū inter signa numerauit dolorē pūgitiuū. Nā in sanguineo dolor marie est extēsiuus: ꝛ sitis intensare saltus. s. stōi: ꝛ pulsus nimius. i. pulsatio fortis: grauedo tñ minor est. Siccitas ꝟo oris: ꝛ lingue maior ꝛ febris acuta: ꝛ oium virtutū defectus. ℭ Si ꝟo fuerit sanguineū. dixit Hil. aia eadem signa erūt: sed remissiora: grauedine excepta q̄ erit maior. ℭ Et Gui. dixit. dolor erit in colerico magis acutus. Et sentit calor: ꝛ inflāmatio ꝑ tactū manus iposite supra lociꝫ apatꝫ. Et pulsus efficit velox spissus cū qdā duritie. Et vrina rubea vel russa subtil'. Et Ser. sup. 9° Alm. dixit. est cū citrinitate stomaci ꝛ amaritudine oris. ℭ Si vero fuerit sanguineum erit cum rubedine: ꝛ plenitudine venaꝝ. Et dolor cū grauitate: ꝛ pulsus velox spissus sine duritie: ꝛ vrina rubea vel russa grossa vel turbida: ꝛ tumor in sanguineo valde maior est q̄ꝫ in colico.

Signa colerici et sanguinei.

Cura apatis calī in stō dieta ꝑficit ꝛ potione. ℭ Et dieta qdē ꝑrius euitat nocētia. s. aerē calm̄ vel siccū: irā tristitiā motū ꝛ laborēꝫ loqutionem plurimā: fricationē: balneū: ꝛ appōne vētosaꝝ sup stō: multi. n. subito ꝑrūpunt in oi dolore stōi ad applicādū vētosā sup ipso: ꝛ nocerent aliqn̄ nocu⁹ maximo. Uidi. n. hoiēꝫ cui apposite fuerunt vētose sup stō suo: q₂ in eo dolebat: ꝛ attracte sūt plūme ad ipm̄ mā e: ꝛ apatus est stōus eius ꝛ mortuus est inde. ℭ Deuitat isup dieta in his sōnū plimꝫ: ꝛ vigilias ēt supfluas. ꝛ oēs cibos potusqꝫ calos actu vel potētia: q̄re vinum vehemēter nocet. ꝛ dixit Alm. abstineat a carnibus: ꝛ vio ꝛ ꝯfectionibus q̄ de melle fiunt. ℭ Et. A. dixit. oꝫ ne sint assuefi potare aq̄ꝫ fridā ꝑmā. s. in q̄ꝫtitate ꝯtinua. ale. plꝫ. i. intēse friditatis. ale. ples. i. i q̄ꝫtitate discreta. Nā aq̄ frida ꝓhibet oibus apa hn̄tibus in visceribus suis: qm̄ incrudat mām: ꝛ magis eā īpinguit ꝛ ꝓhibeat a resolōne ꝛ maturatiōe: īmo frāgāt eā. dixit. A. cū iulep. s. rosato vel viol. aut cū robub fructuū. s. fridoꝝ. ℭ Dixit. G. xi° tera. Inflāmationē iterioꝝ patiētibus qn̄ balneant: oꝫ vitare fridū solū: ꝛ fridā aq̄ꝫ balnei. assueuerūt. n. crudi hūores: ꝛ q putrefacti sunt difficile trāspirabiles fieri diu morātib⁹ i eo. ℭ Insup dieta iuuatiua mistrat. s. aerē declināte ad friditatē: ꝛ hūiditatē letitiā qete sōnū tēpatū. Et cibos facil' digōnis pauce q̄ꝫtitatis. ℭ Dixit. A. abstinētia ꝛ subtiliatio cibi: ꝛ regis est res magis iuuatiua eis. Et iteꝝ dixit abstinētia a cibo est ex eis q̄ valde iuuāt. Iterauit āt hāc sniam: ꝛ vt reddat medicū sollicitū in subtiliatiōe regis: ꝛ marie in apate colico: ꝛ ꝑcipue si fuerit in ore stōi. Nā tale apa tunc est acutū ꝛ rōne mā e: ꝛ rōne loci: ꝛ rōne accn̄tiū fortiū timorosoꝝ eueniētiū in eo. Et iō dixit Alm. nutriᵐ non sit nisi aq̄ ordei. ꝛ in ꝯsonibus. dixit Rab. si pōt esse ꝯtentus aq̄ ordei cū granatꝫ faciat vsqꝫ quo alleuiet feb. ꝛ calitas: ꝛ Al. dixit. patiēn ꝓpina ptisanā cū aq̄ granatoꝝ mizoꝝ: ꝛ bibat syrupū viol. aut nenufarinū. ℭ Et Ser. 3° breuiarij. cap 4°. dixit nutri eū vsqꝫ ad 7ᵐ cū mes excorticatꝫ atriplicibus: ꝛ sumach: ꝛ cū cucurbitis: ꝛ cū oleo onfā. io: ꝛ de amig. d. ꝛ da in potu in inceptiōe iulep cū aq̄ granatorum. ꝛ. A. hos eosdē cibos ꝯcessit. ꝛ dixit sic. illud qḋ i potu sumūt iulep cū aq̄ pr̄uoꝝ: ꝛ succis endiuie ꝛ taraxaco. s. depuratus: ꝛ post 7ᵐ. sup. vel an̄ aut qn̄cūqꝫ alleuiata fuerit fe. ꝛ iflāmatio. ℭ Dixit Ser. ciba ipꝫ cū sicla. ꝛ melle. s. cāne vel zu° ꝛ iulep. ℭ Et. A. dixit. post 7ᵐ misceant cū ꝑdictis. s. q̄ ꝯcessit an̄ 7ᵐ ea q̄ abstergūt ꝛ maturāt sicut sicla. ꝛ det ei in potu: tunc syrupus acetosus aliqbus dieb⁹: ꝛ syrupus qdē acetosus. s. simplex ꝯpetit ētiā 7ᵐ: ꝛ quousqꝫ non appeāt sig̃ᵃ collectiōis: ꝛ saniatōis. ipsis āt signis apetibus tollat ꝛ dent maturātia: ꝛ abstergentia vt sicla. ℭ Et scias ꝙ oēs cibi ꝛ potus in hac cura dēbēt hīe aliqd stipticitatis in apate. in sanguineo plus: ꝛ in colico min⁹: ꝛ adhuc in ꝑn⁹ hui⁹ apatis debēt esse magis stiptici: ꝛ magis fridi: ꝛ in ꝓcessu minus tā in friditate actuali q̄ꝫ in potētiali. In remissione tñ ꝛ fractiōe: ꝛ friditatis: ꝛ stipticitatis est gradatim ꝓcedendū: ita vt cū puentū fuerit ad dēclōnē iā stipticitas in eis sit valde remissa: ꝛ friditas sit finita actual': ꝛ ēt potētialis. A. tñ dixit. i fine. i. in declōne misceanē cū ꝑdictis. s. iulep: ꝛ aq̄ pruno: ꝛ succo endiuie: ꝛ maristi: ꝛ succus absinthij. ℭ Si necēn̄ fuerit vti carnib⁹ del caro pulloꝝ ꝑuoꝝ aut pulloꝝ ꝑdicū vel fasianoꝝ: aut ēt lactātis edi: ꝛ marie ꝯcedi ꝑt caro in declōne: qdā ēt ꝯcedūt ptisanā: lac amig. panē lotū: ꝛ sista in declōne: ꝛ an̄ ipsam. Et qdā ꝯcedūt i declōne vinū clarꝫ debile ꝛ lipbatū. ℭ Si ꝟo apa fuerit tēdēs vt exitura fiat: oꝫ vt in cibis ꝛ potib⁹ actualis friditas multū restrigat: ꝛ diminuat: ꝛ potētialis ētiā: sed magis gradatim. Et oio fridā aq̄ꝫ nō bibāt: sed ei ꝑmisceant ꝛc. ē. q̄ maturāt ꝛ absterguūt: ꝛ qꝫ ꝑmixtiōe gradati ꝓcedat augmētādo. ℭ Dixit. A. fine eclatōe lenificet: nā si fuerit sicca cū hoc. s. cū lenificatiuo: q̄ xistra ponet. ꝓt

Admitatur. sex rerum non naturaliū

Et lenificari cũ cibis lubricis. Uñ dixit A. fiat ɔtẽtus cibis lenificatiuis aut aq̃ ordei siue ɔsilib⁹ vt prunis maturis: ⁊ alijs q̃ īfra dicẽt. ca° d̃ stipticitate vẽtris. Aut lenificet̃ cũ christerib⁹ lenitiuis: sicut cũ eo: qd̃ sic fit i decoctõe violarũ bliti malue volubil' ⁊ ordei dissoluat̃. ℥.i. medulle cassiefi. ⁊ ℥.ij. zuccari viol. ⁊ ℥.ij. vel .iij. olei viol. ⁊ salis modicũ: ꝑ ⁊ supponat̃. ❡ Et dixit. A. fiat ista lenificatio nãe sine cessatione: ⁊ omni die vsq̃ ad 7^m vel quousq̃ sedant̃ accñtia ⁊ mitigetur caliditas.

[Digestiue.]

Porro v° q̃tuor h̃z itẽtiones: q̃ꝝ pma digõnẽ pcurat. 2ª euat. 3ª diuertit: ⁊ q̃rta ordiat alterãtia s̃m diuersa tempora morbi.

Et p^a qdẽ ɔplet̃ cũ digestiuo dcõ in pcedẽ. ca°. vel cũ syrupo ros. aut oxizacera: in sanguineo marie. Et in colico cũ syrupo violato nenufarino de cucurbita vel de papauere: ⁊ hoc marie si dolor infestaret aut vigilia.

[Sc̃do modo.] [De flobotomia.]

❡ 2ª v° ɔplet̃ cũ flõmia solone vẽtris ⁊ vomitu. De flõmia dixit A. q̃ ipsa ẽ nec̃ia in pl'ibus horis indicãs p hoc q̃ ipsa aliqñ nõ ẽ nec̃ia. ❡ Propter qd̃ scire debes q̃ i apate sanguineo indicatiõe sũpta a morbo: ⁊ a mã morbi flõmia sp̃ ẽ nec̃ia. Licꝫ aliqñ ꝓhibet̃ fieri idicatiõe sũpta a rebus nãlibus: ⁊ a nõ nãlibus: vt si adesset v̄tutis debilitas: aut etas puerilis: aut rabiosa calitas in aere ⁊ silia. In colico v° est nec̃ia flõmia: s꜃ plimã nõ tñ sp̃: q̃ nõ oꝫ fieri cõla exñte ignea acuta: ⁊ in corpe multa: ne cũato sanguie freo ei⁹ ipsa cola fureret: hene ergo dixit. A. flõmia in apate stoĩcalo est nec̃ia in pluribus horis: q̃ sp̃ nisi sit ꝓhibẽs aliqd̃ de p̄dictis vel silibus eis. In apate tñ sanguineo flõmia oꝫ fieri ampla: ⁊ in colico stricta: ⁊ in sanguineo magna ⁊ in colerico pua. ❡ Dixit Ras. in diuisionibus cura eius est flõmia. Et Sera. dixit. flõma basilicã. ⁊ silr dixit Al. Hal. ãt dixit a mediastina flõmia esse incipiẽdũ. Ras. v° ⁊ A. nõ dixerũt de q̃ vena: ideo recurrẽdũ est ad cañ. vlẽs d̃ flõia venaꝝ positos in s̃mõe 1°. trac. p̄ de gñali curatiõe morborum: q̃m stãte plenitudie in corpe magna icipiẽdũ ẽ a vẽa lõginqori: vt saphena vel basilica. Nõ exñte v° plenitudie tã magna icipiẽdũ est a mediastina q̃ imediatius respicit ptes stoĩ: ⁊ dix̃ Hal. pn^m cure eius est flõmia. Et est vex hoc in corpe plectorico i quo repcussiua añ flõmiã approximata nõ inueniret in corpe loca vacua ad q̃ mã repcussa redire posset. In quo cãu flõmia ẽt ñ h̃z horã electã. Nõ expectat ẽt vẽtris lenitionẽ añ eã p̄mitti: s꜃ ilico oꝫ fieri. In corpe ãt nõ sic plectorico pñt repcussiua p̄mitti. ⁊ oꝫ vẽtris lenitio flõmiã pcedere. ❡ De admistratiõe ãt solonis ventris vel vomitus. dixit Iudeus: ⁊ scribit̃. 5° ɔti. si in stõ fuerit apatal'z nõ est insistẽdũ cũ laxatiuis: neq̃ cũ vomitu ne male sit ei. Et tabarret ibidẽ scribit̃ dixit laxatio vẽtris ⁊ võit⁹ i pn° hui⁹ egritudis vitari oꝫ. pp q̃ dixit A. cũ medicaris apata stoĩcala: tũc caue ne in potu tribuas solutiuũ forte aut qd̃ vomere faciat. Et pp magnã hui⁹ cañ. vtilitatẽ dix̃ iterꝫ alienã solonẽ laboriosã ⁊ vomitũ. nã admistratio vomitus est error. ❡ Et q̃ A. īfra in hoc cap̄ ɔcessit aloẽ ⁊ yerã. ⁊ Ras. in diuisionibus: dixit q̃ cura eius ẽ flõmia: ⁊ võit⁹ ideo scire debes q̃ mã colica apans stõm: aut ẽ furiosa aut nõ: si ẽ furiosa oꝫ cũ farmaco forti ei⁹ eductiuo euari. q̃ mai⁹ erit iuuamẽtũ ei⁹ q̃z nocu^m euitãdo p ip̄m nocumẽtũ maximũ: qd̃ ex furiositate mãe colice ɔtigẽ posset. eũet̃ ḡ cũ reubarbo ⁊ scamonea in tali cãu ɔcedi põt. ❡ Si v° mã nõ fuerit furiosa nõ debem⁹ aliq̃ũo in pn° vti medicine solutiua forti: Nã in pn° exhibita mãm tũc crudã exagitat: ⁊ si educit pp sobediẽtiã ei⁹ s꜃ ipsã sic ãpliat ⁊ multiplicat. Neq̃ ẽ post pn^m: q̃ a lõginqs ad stõꝫ mãm attrahit: ⁊ sic in apate aug^m p̄stat. Oz si patiẽs fuerit vẽtris fluxibilis nullo mõ solutiuũ forte det̃. Si v° fuerit vẽter durus ⁊ difficul' mobil' solutiuũ fortasse nec̃ium erit forte: ❡ Dixit. n. ad hoc. Aarõ: vt 5° scribit̃ ɔti. fiat solo cũ syrupo acetoso in quo fuerit scamonea vel aloes. ⁊ Ras. dixit. ɔsiderãdũ ẽt i hac solone. Et hic dixit. A. q̃nq̃ dat̃ qdã in potu scamoneã. sup. vel alias medicinas fortes cũ syrupo acetoso: s꜃ ego dixit ipse abhorreo eã: q̃ ipsa ẽ inimica stoĩ: ⁊ solonẽ efficit laboriosã. sup. ⁊ silr abhorreo oẽs medicinas fortes euantes colerã exoluẽdo: q̃ exagitatiue sũt ⁊ addẽtes in acuitate m. ie. Subdit tñ A. q̃ q̃ndo appent̃. s. furiositas mãe aut stipticitas multa ventris. Et nõ est excusatio. s. qñ det̃ scamõea vel alia silis medicina. tũc admistretur aloes cũ syrupo acetoso: cui⁹ dosis sit. ℥. i. Elegit ãt inter medicias exsoluẽtes aloẽ tãq̃ miu⁹ nocitiuũ stõ. vt pꝫ a Mes. in suo cap̄. Et subdit. A. q̃ dimittere ip̄m aloẽ adhuc ẽ meli⁹. s. si fieri poterit. Et si sic dixit de aloe q̃to magis voluit alias fortiores: ⁊ maligniores dimitti: Et si fuerit nec̃iũ fuerit dare aloẽ nõ oꝫ dari solũ incorrectũ nec in multa dosi. Et multo magis ɔsilr nõ debent dari alie medicine solei correcte: s꜃ debent corrigi ⁊ exhiberi in dose maiori. Et aloes qdẽ q̃nq̃ dat̃ nõ ad soluẽdũ: s꜃ ad acuẽdũ ⁊ icitãdũ medicias lenificatiuas. Dixit. n. A. q̃ q̃nq̃ admiscetur cassiefi. ex yera ⁊ ꝑit aloes põd⁹ dauich duoꝝ ⁊ vsq̃ ad. ℥.5. Et hoc marie ɔueñt facere q̃ndo egerem⁹ aliqd de mã ibibita euare. ❡ Et nõ solũ euo cũ medicis exsoluentibus fuit abhorabilis A. s꜃ ẽt cũ cõpmẽtibus. Dixit. n. q̃ndoq̃ vtunt̃ in eo qdã mirabolanis de quib⁹ fuerũt Alm. in 9° Ras. in diuisionib⁹. Et iudeus ẽt. vt 5° scribit̃ ɔti. dixit. melior laxatio erit cũ succo endiuie ⁊ pauco absinthio ⁊ medulla cassiefi. Et si op⁹ fuerit addat̃ huic medicĩe dauicb. i. aloes loti aut. ℥. i. mirabo. citrinoꝝ. S꜃ dixit A. ego non dedio ad eos nisi sint apata i via dubitatõis. Dixũt qdã. s. in via suspitiõis ad mortẽ pp furiositatẽ mãe siue fuerit furiosa: q̃ acuta mobilis: siue q̃ valde multa: in quo cãu requirit̃ euo eius subito: q̃ euo ɔgrue fieri põt cũ mirabo. siue ẽt cũ alia me^a fortiori si op⁹ ea fuerit. Lenientia ãt in tali mã nõ sufficiũt. Alij v° ⁊ meli⁹ dicũt. nisi sint apata in via dubitatiõis an debeãt fieri an nõ: nõ tamẽ adhuc acciderunt: ⁊ erit hoc q̃ndo aderũt signa ꝓnostica futuri apati in stõ: ⁊ mã iã est posita in motu: vt fluat ad stõm. tũc. n. mirabo. cõueniũt: q̃ sua v̄tute pte dicte sic mote mãe educũt cum sua friditate acuitatẽ mãe sedãt: ⁊ cũ sua stipticitate stõm ɔfortant ⁊ vias claudũt: ⁊ cũ friditate ⁊ stipticitate residuum mãe repellũt. S꜃ quãdo nõ dubitat̃ de apate: vt q̃ iã scm̃ est mirabolani nõ ɔueniũt: q̃ sua stipticitate mãm i apate īfigũt ãpli⁹ ⁊ igrossãt ⁊ ꝓhibẽt eã a resudatiõe: ⁊ sic p istã viã magis nocẽt q̃z sit iuuamẽtũ ei⁹ qd̃ faciũt educendo de mã collecta. Et io subdit. A. ego abhorreo hoc. s. exhibitionẽ mirabo. q̃ndo apa nõ ẽ i via dubitatiõis: ⁊ p q̃re q̃ndo appẽt̃. s. apata mãifeste nõ oꝫ vt admistret̃. s. mirabo. pp dictã cãm. ❡ Sũt ãt qdã q in pn° ꝓhibent mirabo. nõ ɔsolatos nõ rectificatos: de qb⁹ itellexit. A. Cõsolatos ãt ɔcedũt: q̃ ɔsolatio tollit ab eis ingrossationẽ mãe: ⁊ alia nocu^a dcã. Et de his itellexit Ras. Si itaq̃ dixit Tabri. 5° ɔti. op⁹ fuerit ad laxãdũ fiat. sup. cũ cassiefi. ⁊ alijs lenientibus. ❡ Dixit Ser. 3° breuiarij. cap̄ 4°. post flõmiã da aq̃ endiuie ⁊ aq̃ solatri cũ cassiafi. Nõ. n. malũ est: vt euo fiat cũ cassiafi. q̃m ɔfert apati remittẽdo inflãmacionẽ ei⁹ ⁊ exucat. i. minorat mãm euando de ea. Et dixit. A. ex solutiuis iuuatiuis in pn° est: vt sumat̃ aq̃ solatri: ⁊ aq̃ endiuie. añ. ℥. ij. ⁊ medulle cassiefi. ℥. iij. olei de cucurbita olei de amig. d. añ. ℥. ii. als. ℥. iij. ⁊ dent̃ in potu. ⁊ dixit Sera. ⁊ ẽt A. hãc euonẽ debẽ fieri vsq̃ ad 7^m diẽ. ❡ Ras. v° i diuisionibus ⁊ Al. dixerũt euonẽ debẽ fieri cũ calitas sedata fuerit. Tabri v° 5° ɔti. dixit. Uitari oꝫ ois laxatio ventris in pncipio. ❡ Propter h̃ dcã scire debes q̃ si posse fuerit fugiẽda est lenitio vẽtris i pncipio. ⁊ ẽ vtẽdũ: vt dixit Iude⁹ cibis lenificatiuis: ⁊ christerib⁹. Si tamẽ i stõ mã aliq̃ est natãs obediẽs eductiõi p lenientia: tũc cassiafi. dari põt. Si v° nõ: nõ. Nã mã adherẽs vel ibibita nõ foret obediẽs eductiõi p leniẽtia in pncipio. Et si cogẽt te q̃titas mãe ibibite

[De aloe.] [De mirabolanis.] [De cassia fistula.] [Lenitio ventris ẽ fugienda est i pncipio]

ad

ad essendū de spissitudie p̄miscet cū cassiafi. yeram vel aloēs fugius dictū est. Cōis tñ visus stāte adhuc pn°: vt in sāguineo fiat cūo p̄dcā post stōmiāre in colico cū eā. Et hoc idō qz raro repit stōus in pn° mūdus a materijs i eo nascētib⁹ et facile educibilibus. Cōfert ergo in sāguineo cassiafi. dissoluta i aq̄ solatri et ēdiuie: vt dixit Ser. Et in colico dissoluta in aq̄ viol. Aut dixit qdā in succo granati muzi dito p compressionē ipsius granati cū pulpis suis. Aut cū succo duoꝝ granatoꝝ. et dixit. A. qñq3 ponit cū cassiafi. sicut dissoluta absinthij papyrū cū sua pte subtili euat colerā. Et ē iuuatiuū cū pte grossa stiptica ɔfortādo. Et pp hāc ɔfortatōez ꝑit qdā posse dari cassiafi. cū eo pmixtā in pn°. verūtñ melius ē vt postponat. et det in ɔcessu. Si ēt ē vt postponat pmixtio yere et aloes cū caniificalitas fuerit lenta tepida tūc. n. possz ista pmixtio dari i pn°. Post 7m aūt diē. dixit Ser. p̄dictis aquis admisceatur aqua feniculi et apij. Si tñ caliditas adhuc sit multa: et apa inflammatum non oz miscere has aquas.

Vomitus i apatib⁹ stōi caluo ē maxime vitandus i pncipio: sed in ɔcessu cōce di potest.

¶ De vomitu aūt sciēdū ē q vōit⁹ quocūq3 sit laboriosus aut fact⁹ p medicinas vōiciuas fortes oi tpe: et oi dispōne h⁹ apatis ē mal⁹: qz ois talis vōit⁹ māam trahit ad stōm: vnde auget apa et dolor. Nō ēt solū i apate stōi cauēdū ē trahē māam ad ipm: ilz ēt in apate cuiuscūq3 alteri⁹ mēbri nisi sit emūctoriū. vt dixit. A. 4° pmi. Et insup ois vomit⁹ q̄tumcūq3 leuis fact⁹ ā cūonē et diuersionē mãe añcedētē: et maxie i corpe cachochimo i apate stōi est nociu⁹: qz ois vomitus ꝑpat stōm ad recipiēdū mãs pates ad ipm fluētz in corpe nō cachochimo: et maxie pmissa cūone et spāliter p stōmiā vōitus facit pōt eē iuuatiu⁹: imo ē iuuatiu⁹ q̄tūcūq3 in stō essent mãe fluctuātes: et maxie in fluctuatiōe supiora stōi petētes. Et hoc itellexit Ras. cū vt sup dixit: cura ē stōmia et vōit⁹: vt sic voluerit stōmiā pmittēdā fore: qd maxie p3 p litam aliā q̄ ibi repit: dicēs cura ē stōmia deide vōit⁹. et hūc modū sequut⁹ est Guil. in sua practica. ¶ Sūt aūt alii q dixit in pncipio hui⁹ oēm vōitū ɔhibēdū esse quācq3 laboriosus sit maxie cohibēdus. Sed postea in ɔcessu: et circa finē augmēti vōit⁹ leuis ɔcedi pōt et vr hoc fuisse de intētiōe Iudei q postq̄z vt. s. p3 dixit. nō esse insistēdū cū vōitiuis. subdit: q si op⁹ fuerit laxare fiat laxatio cū syrupo acetoso et vōitu. ¶ Et sūt q dixit q in apate ois stōi ois vōitus tā leuis q̄ laboriosus: et oi tpe vitādus est: pp: et qz cōmouet māam apatis: et ad ipm trahit alias: et addit i dolorē et apa. Sed in apate sicti stōi vōit⁹ leuis ɔcedi pōt maxie post stōmiā vel aliā sufficiētē cūonē: qz tūc diuertit a loco apatis: et nō trahit ad ipm materias alias. ¶ Et scias q in dubeleth completa sanatione pōt induci vomitus laboriosus ad inducendum rupturam illius.

Diuersio materie.

¶ 3a āt intētio cōplet cū his q̄ ad diuersam trahunt māam dictis in precedentibus multotiens.

Alteratio cōpleno nis: et materie cōsū ptio.

¶ 4° aūt intētio duo ad sui cōpletionē exigit. s. mãe cōplexionis calide remissionē et extictionē. et mãe apatis extractionē et ɔsūptionē: et vtrūq3 pficit cū medicis ab int° et ab extra approximatis. et qz ambo ista duo in pncipio et aug° apatis cōtrat in mā auxilioꝝ: et in statu et declone pꝫ aut nihil exigit executōi mãdari: nō solū de 1° ɔpleōr. s. de mãe apatis extractiōe eiusq3 diminutione et ɔsūptiōe: hoc aūt p istis q̄rtā intētionē ɔplet: aut recursus mãe apatis: aut extractus: aut vtrūq3 sil. hoc. n. apa sicut reliq p̄dcis trib⁹ modis curari oz: vt dixit. G. in tegni. ¶ Recursus āt mãe apatis triplr fit. s. p pulsū: attractū: et trāsmissum. et ab eo incipiēdū est. vt idē dixit. G. et q̄ e pulsu. De quo dixit. A. qñ extimat. s. p signa supradcā q apa calm apparebit aūt apparebit pp vehemētiā inflāmationis et adustionis: tunc melius est in pncipio: vt icipiat a repercussiuis: et iniūgatur stōus cū eis q̄ sūt sicut oleum de citonijs: et fiat ei emplz de citonijs et folijs cucurbite: et portulaca et farina ordei. et q̄ curbāc visū est hoc emplm indui pectori q pti. ¶ Et A.

Recursus materie triplr fit p pulsū: per tractū: et per transmissum.

dixit. loco dolēti supponant sandali et rosē. et camphora cū aq̄ rosē. et succo citonioꝝ. ¶ Et dixit gerar. fiat hoc epithima. ℞. aq̄ rosē. lib. 5. succi citonioꝝ. ℥. iij. sandaloꝝ alboꝝ et ru. rosē. ru. añ. ʒ. ij. camphore. ℈. i. ¶ Dixit. n. Ser. fiat ēplz i initio ex rebus fridis vt solatro arnoglossa rasura cucurbite farina ordei folijs facilis violis siccis et similibus. ¶ Et ex vtilibus ē emplm qd sic fit. ℞. farine ordei. ℥. ij. sandal. alboꝝ et ru. rosē. ru. boli ar. añ. ʒ. ij. spodij. ʒ. i. camphore. ʒ. 5. incorpent cū succis endiuie solatri vel sempuiue et plātaginis: et qñq3 cogit doloris vehemētia: vt cōponant cū succo papaueris vel iusquiami: vel cū emulsiōe seium coꝝ: et qñq3 ponit de corticibus mādragore et opij paꝝ. et qdā p̄dictis addūt aceti vini modicū vt faciat penetrare: et qdā ad ɔfortationē nālis caloris stōi: et ēt vt faciant penetrare pmiscent p̄dictis de spica: et calamo aro. et silibus. Debēt āt p̄dcā administrari actu frida: ilz cū supcaluerit debent renouari. ¶ De repcussiuis āt approximādis ab extra dixerūt qdā ipsa esse nociua qñ māam in apate ɔstrigūt et māam a resudatiōe ɔhibent. Alij vō dixerūt q nō ɔferunt nisi in pncipio pncipiāte solū put ex mō loq̄ndi. A. p3 cū dixit. vt. s. Cū extimat q apa calm appeat aut appebit zc. tunc eni supra ɔfortāt stōm: et ɔhibēt cursū mãe ad ipm: et nō ɔhibēt resudationē fieri: cū eo tpe nulla fiat resudatio aut pua valde. Nō. n. fit ex apate resudatio nisi qñ mā magnificata extēderit mēbꝝ in quo est: et rarificauerit poros ei⁹ extēdēdo. ¶ Et alij dicūt q pñt et debēt oi tpe pncipij approximari: veꝝ in pncipiāte magis. put intētionis grad⁹. In ɔcessu vō remissiora in friditate et stipticitate. et maxie remitti debēt p admixtionē absergētiū cū eis. Et hi vidētur magis inherere snie auctoꝝ. Dixit. n. Ser. Da aq̄ ēdiuie et aq̄ solatri: et accipiat ex eis vsq3 ad diē 7m. Et in hoc casu. s. postq̄z puenerit ad 7m adde pap aq̄ feniculi super duas aq̄s p̄dcās et aq̄ apij cū pondere. ʒ. 5. troc. de rosē. Et si adhuc calitas est multa et apa inflāmatū nō oz vt addas has aq̄s. Et. A. dixit. q̄ndiu calitas pmāet ētiā post 7m nō abicidas aq̄z ēdiuie et aq̄ solatri et alkekēgi et taraxacō. ¶ Per tractū vō ɔplet recursus in pncipio qñ inaniunt mēbra stō vicina cū stōmia appōne sanguisugaꝝ scarificatione enematibus suppositorijs et ɔuocatiōe cuiuslz euonis ɔfuete: et qñ inaniunt sil et ꝑparant ad receptionē mēbra ēt longinq̄ cū fricatōibus et ligaturis et ɔlurīs dolorosis extremitatū: et pōne eas in aq̄ multū calā. et p applicationē vētosaꝝ in eis cū scarificatōe et sine: et alijs diuersioꝝ modis: et attractus reducit ad tertiā intētionē supdictā q̄ est ad diuertendū mãs ad oppositū. ¶ Sz p trāsmissum ɔplet cū applicatiōe medicinaꝝ stipticaꝝ ɔfortantiū sbaz mēbri: vt a se depellāt māam. Si igit p recursū euata sit mã apatis tota: sic iā sanat⁹ est stōus. Si vō nō tota: sz portio eius remāserit siue ēt addita fuerit q̄tītas ei⁹ in q̄litate tñ fuerit fcā remissiore mitigata fuerit aliq̄lr cūdītas ei⁹ tunc iā apa puenit ad aug̃m. In quo tpe solus nō sufficit recursus aut pp suā subtiliationē augm̃tata fuerit aut pp suam ingrossationē et cōpassionē si fuerit diminuta. Sz oz vt cū recursu sil fiat ēt extractus: q̄re oz vt sil inuicē misceant et q̄ recursum opant q̄ extractū. Verūtñ in pncipio augm̃ti additio fiet in his q̄ recursū faciūt supra ea q̄ faciūt extractū: et in fine eius fiat ɔ° et in medio eius cq̄lr misceant: et fiat hoc cū gradatiōe ɔtinue. ¶ Dixit Ser. post 7m vel i pncipio augm̃ti si fuerit ante 7m siue in eo siue post adde p̄dictis. s. pōitis in emplo pncipij: eimas camomille meliloti absinthiū spicā radicē altee sandalos ru. saufel crocū et baccas lauri: et nō intellexit Ser. q ois ista misceant sil in emplo in pncipio augm̃ti. Sed ex cōn. pred. cōrelig̃t notam q in pncipio ponas q̄ ex eis sūt min⁹ calida vt camomilla: et melilotū: et in fine magis calida vt baccas lauri. Et in medio mediocrit calida vt spicā et absinthiū: et possum sandalos et saufel ad hoc vt ponas in medio et fine: et

Ad repercussiua approximāda stōi ab intus sunt admini strāda.

In augmento.

marie in fine ꝓp ꝯtẽpare caliditatẽ eoꝝ calidoꝝ. Radicẽ aũt altee: ꝛ croci posuit: vt cũ sua maturatiõe iuuẽt resolõnẽ ꝛ sedẽt dolorẽ: q̄ licz in toto augm̄to possint poni ꝑcipue tñ in medio ꝛ in fine. ℂ Emplm̄ Serap. 9° Alm. ℞. foliorum malue bismalue: ꝛ absinth. añ. M. ij. ordei mũdati. ℥. ij. axungie gallie ꝛ anatis. añ. ℥. i. dactilos nũero. iiij. muci lagis seis lini ꝛ senu greci. añ. ℥. s. fac emplm̄. ꝛ cõpetit in p̄n° augmenti ꝛ medio. ℂ Emplm̄ vtile. ℞. farine ordei: maluauisci pręparati senu greci. añ. ℥. ij. absinthij sicci. ℥. iiij. ꝯficiant̃ cũ oleo ros. de mastice ꝛ liliorũ: ꝛ cũ ꝓcesserit ad finẽ augm̄ti adde bdelliũ: ꝛ dactilos. Dixit. A. absinthium q̄ñ cũ eo fit emplm̄ ꝯuẽit apati ꝓhibẽs ne ībibat̃ in oĩb° ꝑtibus stõi. ℂ Dixit. A. empl̄z bonũ in p̄n°. s. augm̄ti apatũ vel vt qdā dñt in fine p̄ncipij vius augm̄tũ. ℞. radice lilij. ℥. s. mellilotí. ℥. i. cere ꝛ olei viol. añ. ℥. iij. ℂ Empl̄z vtile ꝛ efficax. ℞. spodij. ipoq̄sti. altee absinthij mẽte acatie boli ar. añ. ꝑtes eq̄les. bdelli croci squināti añ. ꝑtis vni° qrtā. ꝛ duos vitellos ouoꝝ ꝯfice cum oleo ros. q̄ãtũ sufficit. ℂ Inũctio bõa in augm̄to fit ex oleo ros. de absinthio lilio. ꝛ viol: ꝛ ꝓcedẽte addat̃ oleũ de aneto. ꝛ epithia bonũ fit ex aq̄ endiuie: solatri feniculi ꝛ apij. Et ꝓcedẽte ad finẽ augm̄ti addat̃ aq̄ absinthij ꝛ cinamomũ. ℂ Et d̄ medicis īteri° sumẽdis. Dixit Sera. de aq̄z endiuie solatri apij ꝛ feniculi mixtas puras: aut cũ ℥. s. troc. de ros. s. minoꝝ. Et exhibeat̃ cũ p̄dictis aqs syrupus acetosus ī hoc tp̄e. ℂ Cũ v̄o apa puenerit ad statũ. Inũgat̃ locus cũ oleo de camomilla absinthio: spica: ꝛ ros. vel de citõijs addito modico croci. Et desup ponat̃ emplm̄: qd̄. A. dixit ꝯuenire ī hora status vsq̄z ad declinationẽ. s. exclusiue qd̄ sic fit. ℞. squināti mellilotí camõille spice absinthij sandal̃ saufel: croci bacca lauri añ. incorpent̃ cũ radice cutlei: ꝛ oleis dictis in quo fiat additio in stipticis q̄ sit in eo in p̄n°. s. status ꝛ in resolutiuis in postremis. s. ip̄i° stat°: ꝛ iste idẽ cañ. vt. s. patuit. põt ẽt referri ad tp̄s augm̄ti. ℂ Emplm̄ efficax tp̄e status. ℞. farie ordei senu greci ꝛ seis lini° absinthij. añ. ℥. ij. floꝝ cãomille mellilotí: ros. añ. ℥. s. incorpent̃ cũ succo apij oleo camõellino liliaceo ꝛ nardio. ℂ Dixit. G. 7° miamir. Cerotũ optimũ apati in stõ terminãti. s. tp̄e status: ꝛ ꝑcipue finis eius est: qd̄ ꝯponit̃ ex oleo nardio: ꝛ cera amer̄: sicut est ea q̄ de põto fert̃: ꝛ cũ liq̄fiũt ī vase duplici ita vt sit oleũ q̄ãtũ cera: ꝛ ceroto sc̄õ pmisceat̃ ei puluerj masticis ꝛ aloes: ꝛ ad oẽm. ℥. croci ponat̃. ʒ. i. dicti pulueris aut paꝝ plus. De hoc ceroto. dixit Ser. de ꝯsuetudie Gal. fuit vt vteret̃ in apostemate stõi sp. s. tp̄e finis status ceroto sc̄õ ex aloe: ꝛ mastice rutat: ꝛ oleo balsami: ꝛ fit olei: ꝛ croci. añ. ℥. i. Et cũ infridat̃ pmisce aloẽ ꝛ masticẽ ꝯtrita. A. vero huic ceroto addidit cipeꝝ ꝛ squinātũ. Et subdit Gal. si necesse fuerit addere alias similes medicias: vt gallia ipoq̄sti. ꝛ sumac hec sequentũ adde s̄m dictã ꝓportionẽ. s. vt in q̄libet. ℥. ceroti. sit. ʒ. i. specieꝝ aut paꝝ plus. Et dixit: q̄ valet hoc emplm̄ ante flegmõis indurationẽ. Necẽitas āt addendi p̄dcã eẽt q̄ñ stõus esset multũ debilis cũ remanẽtia adhuc alicuius caliditatis. Sera. āt addidit q̄ñ stomacus ẽ debilis aloe donec nõ ꝯtineat cibũ suũ aut. i. rob. agreste exiccat: dõec ꝯfortet stõz. ℂ Cũ v̄o aduenerit declinatio addẽdũ est vel vtẽdũ est resolutiuis fortioribus: nõ tñ puris: sz pmixtis cũ stipticis: vt saluet̃ v̄tus stõi. ℂ Dixit Ras. 5° ꝯti. si apa fuerit vetus: qd̄ est cum ꝑuenit ad declinationẽ: ꝛ mitigata fuerit inflãmatio eius. Et opus fuerit ad maturãdũ ꝛ dissoluẽdũ. i. ad adiuuãdũ dissolõnẽ cũ maturatiõe cura fiat cũ cãomilla senu greco seie lini corõa regia ꝛ maluauisco ad emplandũ cũ eis. s. additis q̄busdã stipticis paucis s̄m cañ. ꝛ. A. dixit appõe cerotũ de oleo balsami aloe ꝛ cera. Emplm̄ āt ex mellilotó hoc tp̄e iuuatiuũ est valde. ℂ Ab intus āt exhibeat̃ aq̄ feniculi apij ꝛ absinthij cũ troc. d̄ ros. q̄ sic fiũt. ℞. ros. ʒ. iij. xiloal. spice mastic cassie. squināti cinamomi absinthij lig. añ. ꝑte. i. informent̃ cũ vino veteris ꝛ. A. dixit. in declinatiõe da troc. de spica. ℂ Dixit Alex. vt ponit̃. 5° ꝯti. expta habeo curã ad apa stõi valentem nimis. ꝛ est vt det̃ patiẽti de rob. policarie ꝛ rob. absinthij ꝑ aliquos dies. Et dz h̄ cura marie ꝯferre in declinatione ꝛ fortasse ẽt in statu. A. quoq̄z ī hoc cap posuit vnũ empl̄z: qd̄ dixit ꝯuenire in p̄ncipio augm̄to ꝛ statu huius morbi qd̄ qdẽ q̄ãuis videat̃ esse diũsonũ a cañ. gn̄ali curatõis apatũ dicente a p̄ncipio apponẽda esse repcussiua in augmẽto eadẽ mixta cũ resolutiuis: ꝛ in statu cũ augmẽto resolutiua: quẽ cañ implere nõ posset vnũ ꝛ idẽ emplm̄ sine lesiõe: qd̄ qdẽ veꝝ esset si mixtio cõponẽtiũ dci emplr̄ oib° dictis tp̄ibus eq̄lr̄ fieret. Si vero ineq̄lr̄ fiet poterit nõ deuiãdo a dcõ cañ. approximari sine lesiõe. Ineq̄litas āt dz esse tal̃. s. vt ī p̄n° augeat̃ medicina repcussiua supra resolutiuã valde. Et ꝓcedẽte apostemate ad augm̄tũ gradatim aliq̄lis addito in resolutiua: sic vt cũ venerit ad medietatẽ augmẽti iã fere eq̄tur resolutiua repcussiue. Et ꝓcedente augmẽto v̄sus finẽ gradatim medicina resolutiua augeat̃ supra repcussiuã. ita vt cũ euenerit ad statũ iam resolutiua multũ supet repcussiuã. Et hoc fortasse inuit A. cũ dixit. augeat̃ in stipticis in p̄mis: ꝛ in resolutiuis in postremis. ℂ Est aũt cõpositio empli p̄dicti tal̃. ℞. farine ordei saufel nenufaris añ. ℥. i. ro. ℥. i. s. croci. ℥. s. viol. ʒ. xvi. dragaganti. ʒ. v. altee camomille. añ. ʒ. x. sandal. ʒ. xv. masticis acatie balaustie. añ. ʒ. xv. cere ꝛ olei ros. qd̄ sufficit ad incorporandum reliq̄s medicinas. Et ista recepta si bene ꝯsideret̃ põt sicut iacet cõpetere in p̄ncipio augm̄ti. Et A. qdẽ in cura hui° apatis posuit cañ. quoꝝ vnus est q̄ qr aliq̄ñ ꝯtingit q̄ in hoc apate inflãmatio lõgo tp̄e durat indicãs d̄ lõga approximatiõe fridoꝝ: q̄z si faceres posset euenire inde nocumẽtum. q̄ãuis ergo inflãmatio huius apatis ꝓlõget̃ nõ sunt tñ frida tñ tp̄is approximãda marie vehementer frigidat immo insistendũ est: vt resoluat̃ vel maturet̃. Et error enim maximus. dixit. A. est vt ꝓlonget̃ tp̄s tolerãtie apaꝝ stõi: ꝛ incessanter fiat curatio cũ ifridantibus: ꝯtinuatio. n. fridoꝝ est cã q̄ figat̃ mã in loco ꝛ faciat cupũ. Et si sic in via vt fiat exitura ꝓhibet̃ a maturatiõe p infridãtia: q̄re dz vt ꝯsideret̃ hoc. ℂ Scd̄s cañ. est. dixit. A. q̄ si cũ euẽtus apatis fuerit dolor añcedens: de veritate cuius doloris est: vt curetur cũ subtiliatiuis ꝛ resolutiuis: quoꝝ approximatio est vera curatio doloris: tñ tunc cũ ꝑuenit ad apaꝝ dz vt abscindas resolutiua subtiliãtia: q̄r q̄ãuis sedẽt dolorẽ: argumentũ tñ faciunt in apate attrahendo ad ip̄m mãm: ꝛ sic cõtentus sedatiuis doloris. s. leuibus vel. s. p appõnẽ verã: q̄ nõ sedãt ip̄m p viã resolõnis cãe: sed p viã iductiõis oblitẽ ꝛ mollificationis: sicut est adeps anatis: ꝛ galline sup. cuz q̄bus ex cañ. supius posito misceat̃ aliqd̄ stipticũ. Nam tũc p adipes sedabit̃ dolor. ꝛ p illud stipticũ mixtũ ꝓhibebitur stõus a mollificatiõe adipũ ꝛ ab augmento apatis. Et dixit Aui. iam dcm̄ est q̄ suspensio corelli ad collũ ꝑtinentis sit vt tangat stõm cũ iuuamẽto mirabili in doloribus ꝛ apatibus stomaci.

Cura āt p̄dcã v̄tit̃ ad apa stõi: qd̄ dz terminari p viam resolõnis. Si v̄o resolõ nõ fuerit possibilis: sed mã in porositatibus stõi ꝯtenta incipit eũ scindere ꝛ in eo apũ facere: ꝛ sic ꝑuenit ad exiturã sine dubellatiõe: tunc dz vt circa maturationẽ ei° studeas cũ mollificatiuis ꝛ maturatiuis: ꝛ q̄ post maturationẽ intẽdas ad eius rupturã: ꝛ dixit ꝯtegas ip̄z regie vicep stõ. ꝛ qdã in exituris stõi ꝛ alioꝝ ẽt mẽbroꝝ intrinsecoꝝ stõmãt et patiẽtẽ nõ obstente si in p̄ncipio stõmis facta fuerit. ꝛ hoc faciũt ī p̄n° cũ p̄ appere incipiũt signa collectiõis. ℂ Dixit. n. iudeus vt 5° scribitur ꝯti. in exituris stõi stõmãdus est patiẽs: hoc āt stõmis fieri dz de vena p̄iculari respiciẽte mẽbrũ patiens in quo euẽit exitura: q̄m ꝓhibet hec stõmis augmentũ cupi: ꝛ facilitat maturationem ꝓp minorationẽ q̄z facit de mã faciente cupum. Dz ergo fieri in exituris stõi de vena media siue cõi.

ℂ Et

In statu.

In declinatione.

Cura q̄ apa q̄ cedã stõi ꝯuertēl ad exituram.

¶ Et scias q̄ si in principio apatis stomis obmissa fuerit vel
nõ fuerit scã sufficiens: fieri oz in pn° exiture sic vt sit suffi/
ciẽs. Et dicet sufficiẽs licet nõ sit tã magna: sicut si scã fuis
set in pn° apatj. ¶ Ingeniũ ãt ad maturationẽ oz fieri cũ
medicis lenitiuis .i. mũdatiuis ⁊ resolutiuis sil' mixtis nõ
spoliatis oĩo a qbusdã stipticis aromaticis: vt .õ. patuit ex
cañ. ¶ Dixit. G. vltio tera. ⁊ scribit a Rabi 9° pticula du/
belleth q̄ accidũt in interioribus corpis: ⁊ spãlr in ventre
medicine ɔfecte cũ aromatibus ɔferũt valde: qr resoluunt
⁊ liq̄faciunt mãs collectas in eis. Est ãt icipiẽdũ a maturã
tibus lenioribus ⁊ gradatim ,pcedẽdũ ad fortiora: fiet ãt
hoc cũ medicis iterius ⁊ exterius approxiatis. ¶ Et de in
terius exhibẽdis q̄ maturãt dubellati in stõ vtilibus est d/
coctio q̄ sic fit. ℞. passul'. sebestẽ. añ. ℥. i. seis altee liq. añ. ℥.
i. ʒ. fenu greci sgnãti capillo℞ ve. mẽte. añ. ʒ. ij. dactilos nu
mero. iiij. dcoquant i aq̄ sufficiẽti vsq̄ ad mediũ: ⁊ det:
Et põt ex ea fieri syrup⁹. ¶ Decoctio alia vtilis. ℞. ordei
mũdati passul'. sebesten seis malue ⁊ altee. añ. ℥. i. viol. liq.
flo℞ camomille mellilotti sgnãti cinamomi calami aroma
tici semis mellõis citruli cucumeris. ⁊ curcurbite. añ. ʒ. ij.
decoquant sicut dcm̃ est in decoctiõe pcedẽte. ¶ Electua
riũ maturãs exituras stõi sic fit. ℞. radicũ altee. ℥. ij. ligri.
capillo℞ ve. viol. añ. ʒ. ij. cinamomi. ʒ. ʒ. croci masticis. añ.
ʒ. ʒ. mellis passul' q̄ztũ sufficit. ¶ De approximãdis vo ab
extra sũt ẽbrocatiões iunctiões ⁊ ẽplastra. Embrocatio fiat
cũ aq̄ radicũ decoctionis malue altee camomille mellilotti
fenu greci seis lini absinthij viol. mẽte liq. Et fiat inũctio
ex oleo liliaceo: mucillagie fenu greci seis lini ⁊ altee adi/
pis anatis: ⁊ galline: ⁊ isopi hũide. añ. ℥. i. cinamomi. ʒ. ij.
croci seis aneti. añ. ʒ. i. cere qd̃ sufficit. est. n. vtil'. ¶ Et em/
plim fiat hoc q̄ vtilr resoluit. Et si resoluẽ nõ põt digerit ⁊
maturat. ℞. farine fenu greci seis lini. añ. ℥. i. farine ordei
vel frumẽti. ℥. ij. seis aneti flo℞ camomille sgnãti mellilotti
absinthij ros. añ. ℥. ʒ. radicũ altee ppata℞. ℥. xij. mell'. ℥. iiij.
olei camomellini: ⁊ seis lini: ⁊ de absinthio. añ. ℥. iij. pigue
dis anseris anatis ⁊ galline. añ. ℥. i. aggregent decoqndo.
¶ A. quoq̄ posuit emplm: qd̃ dixit esse mirabile in apate
duro: ⁊ dubellati stõi qd̃ sic fit. ℞. mellilotti fenu greci ca/
momille bacca℞ lauri altee absinthij. añ. ptẽ. i. armoniaci
thuris añ. ptis vnius tertias duas resoluant gũmi in deco
ctiõe. xx. sicuũ cũ vino: ⁊ cũ melle deinde ɔiũge cũ eis reli/
q̄s medicias: ⁊ fiat ẽplm. ¶ Dixit. A. si autũmas matura/
tionẽ ,ppinq̄. i. q̄ iã maturare oz vt in potu tribuas lac re
cẽter mulctũ vice vna post aliã. i. si nõ fuerit ,phibẽs: ⁊ hoc
vt ,ppat ad rupturã: tãgas ergo dixit. A. duritiẽ. i. eminen
tiã apatis: ⁊ ɔsidera an cõprimat. i. ⁊ cedat tactui sub digi
tis. Et attẽde cõmotionẽ. i. si cõmouet sub digitis sanies.
Et attẽde tremorẽ ⁊ cõmotionẽ: qr h̃ sequit ad rupturã.
s. an p istã dicernas si sit dilruptũ an nõ. Alis attẽde cõpres
sionẽ. s. si põt fieri sup eo an nõ. Nã cõpssio fieri põt sup eo
cũ dilruptũ ẽ: ⁊ iã sanies egredit: ⁊ si nõ est dilruptũ: tunc
pone sup stõm emplm scm̃ ex ficubus ⁊ fenu greco camo/
milla ⁊ absinthio decoctis ⁊ embroca locũ vel balnea cu℞
aq̄ cal'a: ⁊ sũt ista v̄ba iudei. 5° ɔti. ¶ Et de ingenijs ad ru
pturã. dixit iudeus ẽ: vt iaceat patiẽs sup stõm: ⁊ rẽ mollẽ
planã cal'am: qd̃ dcm̃ declarans. A. dixit substerne ei stra/
mẽta duplicia in culcitris. i. substerne ei duos plumaceo/
los hic ide ex pãno circunligatos: ⁊ sint duri ⁊ pcipue ei vt
iaceat sup eis vẽtre verso iferius: vt ɔpmat dõec erumpat
sub ɔpssiõe apa eius: ⁊ de iuuãtibus ad rupturã ei⁹ ẽ mo/
tus: ⁊ tussis ⁊ sternutatio. Dixit Ras. in diuisiõibus. det in
potu lac dulce: ⁊ aq̄ cal'a vna vice post aliã ⁊ pmat desuper
⁊ moueat. Si ãt sic nõ rũpit cibo tũc ifirmũ sinapi ⁊ da ei
i potu aq̄z mell' dõec erũpat. dixit. G. 7° miamir cõferunt
ei in hoc medicie subtiliãtes ⁊ pot⁹ modicus vini subtil'.
Et tyriacha qdẽ si nõ est qd̃ ab ea ,phibeat sũpta facilitat
eruptionẽ apatũ itriseco℞. Et de exptis hõis est stercus sca/
biose putrificatus simplr dat⁹ vel mixt⁹ cũ melle. ¶ Em/
plm vtile ad rũpẽdũ apa saniatũ. ℞. stercoris colũbini fer
mẽti ⁊ ficuũ sicca℞ añ. ptes eq̄les. baurach ptẽ. ʒ. aggregẽ/
tur ⁊ ponant sup stõ. ¶ Cũq̄ eruptũ fuerit dãda st mũdi
ficantia ⁊ curet cura vlce℞ stõi. ¶ Qr si exitura nz saniari
neq̄ corrũpi poterit: vt qr sit eius sanies indurata: tũc cure
tur cura apatũ duro℞: ⁊. A. qdẽ inuit i hoc ca° q̄ dubella
ti stõi nõ sp seqt ad apa qd̃ collectionẽ facit: sz dixit ipse ali
qñ sit icipiẽdo hoc tñ raro euenit. Si tñ aliqñ repiret. Cu
ra eius est: vt incipiatur a stõmia: ⁊ a regie stõi apati apate
cal'o itriseco ⁊ extriseco: ⁊ referẽdo h̃ ad regimẽ nõ ad apa.
q̄si dixerit. admiistrẽt ea q̄ dcã st admistrari debere in pn°
apatis tã p iterius q̄z p exteri⁹ approxiata: ⁊ hoc vt si fieri
posse fuerit ,phibeat fieri dubellati. Qr si nõ fuit illd̃ posse
⁊ icipit esse in via maturatiõis tũc oz. dixit. A. vt sit res le
nis. s. illa q̄ admistrat: vt cõpleat p eã maturõ. non. n. eget
fortibus: ⁊ marie in pn° maturatiõis. Eo aũt maturato p
sequendum est ad rupturam eius sicut dictum est.

¶ De apostemate frigido stomaci. Cap. xxiij.

Apostema fridũ eueniens stõi silr du
plex est. vnũ: qd̃ est tale p
essentiã: qm̃ mã faciẽs i pm est radicalr frida.
Et est duplex. s. flãticũ ⁊ melãcũ: sicut flã ⁊ me
lña p nãm st hũores fridi. Aliud est apa fridũ
nõ p essentiã: nõ qr hũor q fecit ipm fuerit ra/
dicalr fridus: imo fuit radicalr cal's: sed postea remota est
ab eo caliditas: aut pp ipsius extictionẽ ex sup̃fluo vsu frido
rum: aut p ipsius exalationẽ resolutis ab eo ptibus subti/
libus cal'e: ⁊ remanẽtibus grossis fridis. ¶ Dixit. A. apa
ta flãtica gñant ex hũiditate ⁊ malitie digõnis: ⁊ puitate
exercitij: ⁊ reliq̄s cãis gñantibus mãs cronicas. i. mãs q̄
cronicas apte st facere egritudies: ⁊ coartãtibus ipsas in
vasis ⁊ visceribus. De apatibus vo melãcis A. determina
uit in ca° de apate duro. vbi dixit q̄ qñq̄ sit incipiẽdo. Et
tale apa du℞ grossum est melãcũ radicalr. ⁊ qñq̄ sit apa
du℞ a permutatione ex apate calido. s. altero modo℞ pdi/
cto℞ supra: ⁊ qñq̄ sit licz raro ab apostemate flegmati/
co cui accidit vt induresca.

Signa apatj fridi gñalia st. dixit hal. apata frida stõi
itelligim⁹ ex grossitudie: ⁊ grauitate i ore stõi.
sup. vel alia eius pte sine siti ⁊ calore. Et de signis eius sũt
remissio accidẽtiũ ⁊ priuatio adustionis: ⁊ incẽdij.

¶ Signa spẽ℞. dixit. A. si fuerit flãticũ est cũ dolore qeto. i.
miti ⁊ remisso in oĩ dispõne. sup. ⁊ tpe eius: ita q̄ ẽt i aug/
mento: ⁊ marie est dolor leuis in cõpatiõe ad apa melãcũ:
q̄uis i augmẽto addat sz q̄ addit apa vel i oĩ dispõne. i.
infirmis: ⁊ nõ est febris. Nõ intelligẽs sic absolute: sz nõ est
febris. i. intẽsa. Dixit. n. Ras. in diuisiõib⁹. q̄ adest febris
leuis. ⁊ dñt qdã nõ est inseparabilis: ⁊ nõ est iflãmatio neq̄
inq̄etudo siue angustia seq̄ẽs ad febrẽ: sz est hũiditas lu/
brica. i. lubricare faciẽs. vel lubrica. i. subtilis liqda exiens
ab ore. Dixit. n. Ras. q̄ adest multitudo sputi: ⁊ aliqñ est
illa hũiditas desciẽdẽs reddẽs egõne labio℞. ¶ Et subdit
A. adest claritas coloris. i. albedo cũ eburneitate q color
apparet in pte stõi: ⁊ si qñq̄ cõicat faciei ⁊ toti corpori: ⁊ vel
claritas coloris. i. albedo hũiditatis. s. ex ore exeuntis pp
dñiũ flãtis in ea. ⁊ adest paucitas sitis. ⁊ malitia digõnis:
q̄ diminuit. Et qñq̄ lz raro aufert. ⁊ adest. s. appetit⁹ p
uitas. ⁊ Ras. dixit. ẽ cũ casu appetit⁹ pp hũiditatẽ liqda℞
replẽtẽ ⁊ relaxãtẽ. Et subdit Ras. repit inflatio stõi absq̄
duritie in tactu. i. magna. ¶ Dixit Auic. pulsus est mollis
⁊ vrina spissa: sed non multum tincta: Dixit Gili. inflatio
est maior ⁊ mollior ⁊ grauitas intẽsior: ⁊ adest totius cor/
poris pigritia: ⁊ stupor sensuũ ⁊ immobilitas q̄si litargici
videantur communicato nocumento cerebro.

¶ Signa vo melãci. sunt. dixit. A. durities tact⁹: ⁊ multitu
do varietatis. s. eminẽtie in dolore: ⁊ q̄ aliqñ est debilior

Maturã/ tia aposte/ ma duro

Approxi/ mãda ab extra.

Rumpẽ/ tia aposte/ ma

Dubella/ ti stõi ali/ qñ sit inci/ piendo.

Sig^a apa/ tis flãti.

Sig^a me/ lancoli.

antiquat' & idurat' vtet in oib⁹ gñib⁹ medicinarũ illud in
quo sit aliqd aromaticitatis:& ex medicinis leniẽtibus.i.
mollificãtib⁹:& ex medicinis resoluẽtib⁹ ẽm silitudinẽ em/
plastri facti de melliloto. Nã cõpositiones hui⁹ emplã sunt
multe:qm̃ ɔueniens est apatib⁹ viscerũ oium que sunt sub
mirach qñ alterant' parũper donec fiat vt vna cõmixtionũ
eius ɔferat apati epatis:& alia apati stõi aut splenis aut la/
certorũ q sunt sup ventre. Et ego iaz aggregaui.dixit ipse.
oẽs istas descriptiões in ɔnrxtionib⁹ emplorꝫ.i.in antido/
tario suo. ℭ Dixit Aui. ɔueniunt ei ea que dicta sunt ɔue
nire in fine.i.declõne apatuz calidorꝫ.s.q mollificãt resoluũt
& ɔfortãt. Sꝫ resolutiue sint fortes.s.vehemẽtis resolutio
nis. ℭ Dixit.n. Ras.in diuisionibus.empletur cũ fortiter
dissoluẽtib⁹.s.mixtis cũ mollificãtib⁹ & ɔfortãtibus:sicut
ostẽdit emplm quod ipse ibi describit. Et est ei⁹ descriptio
ista. ℞.semẽ caulis amig.ama.excorticatas bdeliũ storacẽ
liqdã myrrhã spicã mathcẽ & squinãtum.añ.ptes equales
vel ineqles:sicut videris expedire.gũmi dissoluant' cũ vino
& aggregent' cũ eis reliquas:& fiat emplm. ℭ Emplꝫ Alm.
magis mollificatiuũ & min⁹ calm. ℞.viole.siccarꝫ.ʒ.x.ros.
siccarꝫ.ʒ.v.spice odorifere mathcis.añ.ʒ.iij.ciperi squinãti
calami aroma.añ.ʒ.ij.farine fenugreci.ʒ.xx.florꝫ camomil
le seminis maluauisci & farine ordei.añ.ʒ.x.cõspergant' oia
ex mucillagine seis lini:& ex eis emplẽt' locus p̃us munct⁹
ex oleo nardino calefacto p quatuor horas añ cibuꝫ. Et q/
dã supplẽt.cuꝫ cibũ recipit amoueat'. Et subdit.cuꝫ cibus
fuerit digest⁹ & stõus euacus.s.a cibo ex eodẽ oleo cu lana
vt diximus vaporet' sup. & emplꝫ supponat' p̃dictũ. ℭ Dixit
Auicẽ. ℞.armoniaci & cere.añ.ʒ.viij.melliloti.ʒ.xij.croci
myrrhe bdelly.añ.ʒ.viij.olei balsa.lib.j.& ɔuenit ei emplꝫ
de melliloto mũdificatũ cũ oleo cheirino. ℭ Emplm vtile
& est Senti. ℞.foliorꝫ malue bismalue absinthij.añ.M.ij.
farine ordei.℥.ij.axungie galline & anatis.añ.℥.j.dactilorꝫ.
℥.iij.mucillaginis seminis lini & fenugreci.añ.℥.v.cõquant'
simul & aggreget' ex eis emplm. ℭ Et ex ɔferẽtib⁹ est em/
plastrũ dyaqlon factũ cuꝫ gũmis & sine gũmis ẽm exigen/
tiã. ℭ Et Ras.qdẽ posuit emplm qd ɔfert ad apa stõi du
rũ & ẽt epatis qd sic fit. ℞.aneti sicci viol.siccarꝫ seis lini ca/
momille altee siccarꝫ malue.añ.℥.j.spice ciperi sqnanti ca/
lami aromatici.añ.ʒ.vj.croci.ʒ.iij.olei camomille.ʒ.xv.ag/
gregent' cũ eo.valet enim in hõ antiquato. ℭ Et ad antiq/
tũ dixit. Cũ nõ fuerit caliditas. ℞.fenugreci seis lini semi/
nis caulis carpobal.añ.ʒ.v.corduмeni ireos amig.am.co
sti mẽte cipi.añ.ʒ.vj.bdellij iubal.ʒ.vij.stora.liq.ʒ.ij.mast.
liq.ʒ.iij.ermo.cere citrine adipis anatis.añ.ʒ.iij.olei camo/
mellini.ʒ.x.gũmi dissoluant' in.ʒ.xx.vini.deinde oia aggre
gẽtur & fiat emplm cũ eo. ℭ Quãuis cõiter p̃dict⁹ modus
curatiõis ponat' ab auctorib⁹.s.pmiscẽdo mollificatiua cũ
resolutiuis:põt tñ de ipsorũ licẽtia ista cura fieri cũ p̃dictis
medicinis alternatiꝫ appositis.ita tñ ꝙ mollificãtium ap/
proximatio approximationẽ resoluẽtiũ p̃cedat:sic etiaꝫ ꝙ
neqꝫ mollificãtia nec resoluẽtia pura approximent':sꝫ mix
ta cuꝫ ɔfortantib⁹:vt supra patuit ex cañ.gñali. Et dꝫ ipso
rum alternata approximatio multotiẽs iterari:sic.s.ꝙ ali/
quo tẽpore indurate mãe ẽm partẽ mollificatio fiat.& i eo
qd mollificatũ est p aliquo tẽpore resolutio sequat':& illo
resoluto iterũ mollificatio fiat ẽm aliquã partem:& postea
iterum istius mollificate partis resolutio. Et sic subsequẽ
ter p̃cedendũ est vsqꝫ in finem cure.

De apate duro in vltimo & di dubaule.

Et Zoar fecit mentionẽ de quodã apate duro qd di/
xit vocari dubaule. Et dixit.ꝙ istud apa fit
ex hũore melico:aut ex flãte vltime grossitiei:nõ tñ ꝙ puer
niat ad igrossationeꝫ gipseãꝫ:q2 tale flã nõ repit' in stõꝫ ad
grossitiẽ polẽm inueniri in aliis spẽbus flãtis innãlis.
ℭ Et signe eius sunt p̃uatio doloris. Et inuẽtio duritiei in
loco stomaci:cuius magnitudo ẽst in magnitudie citrãgu/
li. Et sequtur ad ipsuꝫ fluxus ventris ꝑpter indigẽnẽ & cor/
poris macie:& vltimata digõnis destructio.
ℭ Et cura eius est.dixit ipse.ĩpossibilis. Nã non põt repcu
ti:neqꝫ põt resolui pp sui grossitiẽ. Et si qua cura est vt ige
niũ fiat in ipsi⁹ maturatiõe approximãdo mollificãtia cuꝫ
resolutiuis. Nã opꝫ humectare humorẽ grossuꝫ. Nõ enĩꝫ
ɔuenit humor grossus in putredinẽ nisi humectetur in p̃ri
mis. Fiet aũt hoc sumendo ex hũectãtibus mollificãtibus
& ex resoluẽtibus que potentiora sunt.

ℭ De pustulis & bothor & oris stomaci. Cap.xxiiij.

Dixit Aui.accidunt bothor.i.pustule pue
que ẽm plm fiũt ex hũore calo:& si/
gna ipsorꝫ sunt eadẽ cũ signãtib⁹ apa calm
stõi. Et sunt remissiora.
ℭ Et cura eorꝫ est per dietã & potionẽ eadem
cum cura p̃dicta in caplo apatuꝫ calidorꝫ stõi
ad quã redire opꝫ. Auctores tñ volũt ꝙ si p recursũ ipso
rũ mã repercuti nõ põt tẽtare tũc debemus extractũ ei⁹ de
loco cũ resolutiuis. Vtplm tñ ista bothor saniant':qre cuꝫ
non resoluunt' opꝫ vti mollificãtib⁹ maturatiuis. Et cũ sa
nies facta fuerit:q2 pauca est debemus tentare cõsumptio/
nem eius cum eis que ipsaꝫ abstergũt & resoluunt. Et si nõ
ɔferunt tentandũ est aperire ea vt sanies effluat:deinde cu
rent' cura vlcerũ dicenda.

De porio.

Zoar quoqꝫ fecit cam̃ de poris gñatis in stõ. Et
adduxit exẽplũ cuiusdã incarcerati
in quo inuenit porũ fore in stõ suo. Et dixit.ꝙ fit ex hũore
melico vel flãtico viscoso:& ꝙ accidit his q vtunt' cibarijs
de quorũ nã est huiõi pora gñare:sicut sunt camellorꝫ car/
nes assate in igne. ℭ Et signa pori sunt vt ab eo colligi põt
egestio sine ordine. Nã nunc habet patiẽs fluxum vẽtris
nunc ṽo non habet ipsum. Et passio est inordinata ex qua
patiens modo grauat' & modo alleuiat'. Et aliqñ est cũ febre
& tunc grauat':& aliqñ sine febre:& tũc alleuiat'. Et pulsus
eius est scirnus.i.durus. Et qñqꝫ p̃cipitur porum ad tactũ
quãdo p̃mitur super stomacũ:& est sine dolore nisi apud p̃s
sionẽ. Et dixit.ꝙ patiens inuenit in fundo stõaci sui ad mo
duꝫ pomi durũ. Et sequit' ad porum macies & extenuatiõ
in corpe toto ꝑpter p̃uationẽ digõnis.vnde additur debi/
litas omni die. Et dixit zoar.ꝙ hoi illi post aduentũ debi/
litatis exiuit cum egõne sua corpus solidũ simile in figura
sua porro habenti radices. Et hoc fuit porum illud quod
euulsum fuit a sua radice. Et secutus est post illud multus
exitus sãguinis per egõnẽ. Et finaliter mortuus est. ℭ Et
scias ꝙ aliqñ sunt in stõ pora plura.
ℭ Curam Zoar non posuit:dixit tamẽ eã esse possibilẽ ante
aduentuꝫ debilitatis. Et tu cõsidera. Dico tamẽ ꝙ est possi
bilis.tunc ipsa debet fieri cum mollificãtibus & abstergen
tibus sumptis in potu.

ℭ De vlceribus stomaci. Cap.xxv.

Supra dictũ est aliqñ stõ accidere solonẽ
ɔtinuitatis subie sue cõpositaꝫ que
vocat' vlceratio siue vlcus. Et est duplex.vna
que est sup̃ficialis tñ & vocat' excoriatio. Et
alia est p̃funda qñqꝫ vnã tñ tunicarũ eius oc
cupans:& qñqꝫ ɔuenit ad scđam quã ẽt qñqꝫ
pforat. Et accidit qñqꝫ in sup̃ioribus stõaci ptibus:& qñqꝫ
in inferiorib⁹ eius vel medijs. Et qñqꝫ in posterioribus:&
qñqꝫ in anterioribus eius. Et quãdoqꝫ in dexteriorib⁹:&
quãdoqꝫ in sinisteriorib⁹ eius. Et qñqꝫ in oibus partibus
ipsius. Et quocunqꝫ accidat qñqꝫ est recens.parui tempo
ris:& quandoqꝫ est antiquatuꝫ.

De causis & primo de intrinsecis.

Et scias ꝙ causarꝫ eius alia est intrinseca:& alia extrin
seca. ℭ De intrinseca dixit Aui. stomaco quã
doqꝫ accidunt vlcera ꝑpter acuitatem humorũ qui imbi/
bunt corpus eius q penetrant in p̃fundum ipsius:& q ob/
uiant ei.s.in superficie ipsi⁹. Et ista generãt excoriationeꝫ
sicut q imbibit corpus eius facit vlcerationeꝫ profundam:

Et iste hūor qñq3 gñatur in stō: ⁊ qñq3 descēdit ad ipm ex alijs mēbris ⁊ ppue ex capite: multotiēs eni vlcerat stōus. dixit Auicē. ex catarro descendēte ad ipm ex capite calido mordicatiuo aut corrosiuo pp suā putrefactionē. Est enim qñq3 mordicatiuꝰ corrosiuus ex sui nā: vt colicus acutꝰ. ⁊ qñq3 nō ex sui nā: sed ex mō corrosiōis acqsito per putrefactionē: vt cū descendit ad stōm in resudatiōe vel eruptione apatu3 supiop: vt cerebri gutturis vel meri: vel ex lōga mora quā post descēsu3 eiꝰ ꝯbit in stō. catarrus eni nō putrefactꝰ ex lōga mora in stō a regimie nāe derelictꝰ putrefit. ⁊ qui est putrefactꝰ p amplius putrefit ⁊ corrodit ⁊ vlcerat. ¶ Et de causis itrinsecis sunt apata que rumpunť: aut bothor que saniant: aut poru3 qd euelliť. ¶ Et dixit Tabri sicut poniť quīto ꝯtiñ. abhoīatio vehemens ⁊ nausea inducit multotiēs vlcerationē in stō ⁊ ore eius. s. mediante hūore faciente abhominationē ⁊ nauseam.

De causis extrinsecis.

¶ Causa vō exterior ē pōt plaga que portionē sube vlcerati stōi abijcit. Aut plaga simplex que postea saniata est. Et qñq3 accidūt vlcera in stō post sumptionē medicine vlcerātis. sicut arsenici ⁊ silium. Scdm tū plim in stō vlcera sunt aut post catarrū supradictū: aut post aptionē apatis in ipso. ¶ Dixit Aui. in. c. fluxus vētris oium modop. ꝙ vlcꝰ in stō raro fit: raro enim reperiť: ⁊ hoc est verū cōparatione facta ad itestina: cuiꝰ cā est duplex: vna qr stōus respectu intestinop est mēbrū nobile: quare nā de eo magis solicita ē ꝙ3 de intestinis. ¶ Scda cā est: qr nō tm de colera que frequēter est cā vlceris mittiť ad stōm ꝙ3tum ad intestina sm nām: ⁊ cū hoc etiā defendiť ab ea que ad ipm influit cum abundātia flegmatis in eo existis. Et pōt addi cā quarta: ⁊ est ꝙ tunice intestinop sunt magis subtiles: ⁊ sunt cū multis rugositatibꝰ in qbus abscōduť supfluitates vlcerantes: ⁊ diu retineť in eis: quare vlcerāt tunicas eorū ꝓpter subtilitatē eoru3 facile passibiles. ¶ Tunice vero stōi sunt magis grosse ⁊ sine rugis ⁊ ex hoc minus apte vlcerari: ⁊ hinc est ꝙ raro videmꝰ excoriatione3 in stomaco incipere. ¶ Vlcera stōi cum ꝓlongant ꝓculdubio faciūt cadere in lienteriā. ⁊ cū fuerint ab humoribꝰ acutis: ⁊ nō fuerint cito sanata dissinteriā futuram minantur.

Signa generis sunt febris. ¶ Dixit Gui. ad oē vlcus saniosu3 mēbrop interiop sequiť febris necessario ex caliditate loci ⁊ fumo putrido eleuato ad cor ex materia saniosa: ⁊ hec febris s3 plim est separabilis: l3 qñq3 fit inseparabilis. ¶ Dixit Gal. in lib. signop: ⁊ poniť 5° ꝯtiñ. signa vlcerū stōi sunt dolor post comestionē ⁊ vomitꝰ sanguineus vel saniosus. Et nocumētū per assumptionē rei salse acide vel acute. sup. ⁊ amare. Et rei calide vel fride. i. actu nimis. Et dixit. accidit ex vlcerationibꝰ stōaci abhoīatio fetens in ore ⁊ solo vētris. Et qñq3 emittiť in egōne vel vomitu cicatrix vlceris. i. cortex supficialis siue escara ipsius. ¶ Et Aui. dixit qñq3 significat vlcus in stomaco fetor eructuatiōis. sup. ⁊ etiā oris absq3 eructuatiōe. Et eructuat patiens humositu3: sicut est odor pisciū crudop. vel sicut odor ossium vstorū. ¶ Et significat ipm. dixit Aui. eleuatio vaporis faciētis incurrere siccitatē lingue ⁊ exiccationē ipsiꝰ ⁊ oris ēt ⁊ inde accidit sitis. Et dixit. est cū vlcere stōi sincopis plima. i. diu pdurans vel plurima. i. plurie: ⁊ qr frequēs hoc tū non ꝯtingit in omni vlcere stōi: s3 in magnis ⁊ maxime que sunt in ore stōi. ¶ Et dixit Auic. cū volueris experiri an vlcus fit in stō: op3 vt cibes ipm aliquo in quo sit sinapis ⁊ acetū: ⁊ silia mordicātia: qr cū accipit ea subito incurrit augmētū doloris. ¶ Dixit Ras. in diuisionibꝰ: dolor fit fortior cū comedit res acetosas ⁊ acutas. In omnibꝰ tū augeť dolor post comestionē: sed magis post res mordicantes: ⁊ alleuiať post cibi digōnem ⁊ exitum a stō. ¶ Et dixit Ras. sentiť dolor aut inter vtrasq3 spatulas: aut sub collo: aut supra vmbilicū. ¶ Et vlcera qdem stōaci necessario ꝯcomitatur velocitas descēsionis cibi ex eo ⁊ exinde peruenitur ad liēteriā. Et certificat vlcus esse in stō antecessio cāe vlcerantis ex plaga vel ruptura apatis eius: vel vomitus colere mordicatiue male corrodentis: vel sumptio alicuius medicine corrosiue venenose.

Signa specierū sm loca. dixit Aui. qñq3 pducunt vlcera stōi: ⁊ ꝓprie in inferioribꝰ eius ad minorationē anhelitus ⁊ ꝓuocationē sudoris. s. frigidi ⁊ sincopi3 ⁊ infrigidationē extremitatu3. Lra tū Gerar. extra habet. ⁊ ꝓprie in supioribus. ⁊ est melior: que eni3 sunt in ore stōi vlcera grauiora inducūt accidētia ꝙ3 que in fundo pp vehementiā sensus oris stōi: vnde intentu3 patiť dolorē ꝓpter quē nā succurrit cum sāguine ⁊ spū: vñ infrigidanť extrema: ⁊ sudor accidit frigidus. Et cōpatitur ei cor: ⁊ inde sequtur sincopis ⁊ anhelitꝰ prauitas. Si tū lra dicat in inferioribus exponatur vt referat se ad magnitudinē vlceris: ⁊ sic sensus vlcera stōi magna. Et ꝓprie illa que fiūt in inferioribus. i. in fundo in quo sunt magis apta magnificari propter fundi amplitudinē ⁊ carnositatē. Aut vt referat se ad profundationē vlcerum: ⁊ sic sensus que sunt in inferioribus. i. in ꝓfundioribus partibus tunicaru3 stomaci: ⁊ maxime peruenientibus ad profundum in substantia stomaci in quacunq3 parte eius fuerit.

Signa loci vlceris.

¶ Dixit Aui. si vlcus fuerit in fundo stōi significať ex exitu corticis eius in egestiōe: sm eni quoldā in vlcere oris stōaci nō generať cortex neq3 egrediť. Et inuētio doloris apud quietē eius qd sumiť in inferioribꝰ stōi. i. postꝙ3 cibus descenderit ad fundu3 stōaci sentiť dolor in eo: sicut qñ est in ore stōi sentitur in eo dolor apud sumptionē cibi. Et post comestionē statim. omni eni3 hora sentiť dolor in loco vlceris: s3 sentiť fortior in dictis horis: dolor tū fundi stōi est paruꝰ nō qdē absolute: qr est magnꝰ: s3 in cōparatiōe ad dolorem oris stōi qui est intēsus valde. Et silr oia accidētia in vlcere fundi sunt remissiora: ⁊ in vlcere oris eiꝰ intensiora: digestio tū plus leditur in vlcere fundi stōaci ꝙ3 oris eius. ¶ Signa aūt spērum sm cās nota sunt ex inuētione earū. Et qd est antiquū cognosciť ex ꝓlixitate tēporis qd preterierit super eo. Et qd est multarū sordiu3 ⁊ fetidaz. ¶ Dixit Ras. 5° ꝯtiñ. vidi quendā vomentē petiā carnis maiorē nuce: ⁊ ppendi ꝙ in stō eius erat fistula magna hñs quasi radicē quā natura expulit p vomitū eradicando eā.

Signa distinguentia vlcꝰ meri ab vlcere stōi ⁊ ꝓpe oris eius.

¶ Signa distinguētia vlcꝰ meri ab vlcere stōi: ⁊ ꝓprie oris eius sunt. dixit Gal. vt 5° poniť ꝯtiñ. Si in egestiōe emissa fuerit cicatrix vlceris: tūc si dolor fuerit supius: pener stō3 ⁊ fuerit in anteriori pte corporis in mirach vlcꝰ erit in stomaco. Et si dolor fuerit in posteriori pte vlcus erit in meri. Et dixit Ras. ꝙ in isto eius dicto est perfusio: qm si vlcus fuerit in meri habebit dolorē pungitiuū hora deglutionis antequā ꝑueniat multu3 ad inferiora: sed si fuerit in ore stomaci habebit dolorē tēpore quo ꝑueniet ad loca ꝓpinqua pectori. Et si fuerit in stomaco. s. in fundo eius oino nō sentitur dolor nisi post longū tēpus. ¶ Dixit Aui. in vlcere meri sentitur dolor vsq3 ad posteriꝰ inter ossa spatularum ⁊ in collo vsq3 ad initia. al's ⁊ melius. vsq3 ad cōfinia pectoris. Et verificat veritatē eius transitus degluttiti: qm significat locū doloroso3 cum ꝑsentia eius: ⁊ qñ ptransit hunc locu3 paruper. i. qñ cū degluitiť cibus: ⁊ ꝑuenit ad locū vlceris sentiť tūc dolor in loco illo aut infra parū. Et nō est dolor in vlcere meri fortis: sicut in vlcere stōi. Et raro est cum eo febris: cuius ꝯrium est in vlcere stomaci. In vlcere aūt stomaci dolor est in inferioribꝰ pectoris: ⁊ supremis ventris cum est in ore stōaci: ⁊ est vehemētior. Et cum est in fundo declinat ad mirach ⁊ ad anteriora. Et deglutitū significat ipm cum ptransitione pectoris. i. cum cibus degluitiť sentitur dolor postꝙ3 ptrāsierit pectus: qm in loco illo obuiat os stomaci meri: sentiť eni3 dolor in vltimo deglutitionis aut post deglutitionē cōpletam. Et in vlcere qdem stomaci oia accidētia sunt intensiora ꝙ3 in vlcere meri.

¶ Signa

¶ Signa vero distinguentia vlc⁹ stoī ab vlcere intestinorum sunt: qm̄ in vlcere stoī dolor est in superiorib⁹ magis. In vlcere vero intestinorum dolor est in inferiorib⁹ et pfūdib⁹ viscerū: quāuis in vlcere intestinorum gracilium satis appropinquet dolor loco stoī. Sed distinguitur ex hora doloris apud appropinquatiõnē cibi. aīe assumptionē cibi. Nā in vlcere stoī pcipitur dolor apud introitū cibi vel parū post: sed in vlcere intestinorum sentitur dolor apud exitum cibi ex stō. sup. et post. In vlcere quoq₃ stoī cortex q egreditur in egestiōne. dixit Aui. est rarus. i. raro eueniēs maxime in pmixtis fecib⁹ pp distātiā loci: vel est rar⁹. i. lenus et pro. i. et est subtilis ex gñe eius qd egreditur ex intestinis superiorib⁹. ¶ Ex dictis patet q difficile est distinguere inter vlc⁹ stoī et maxime in fūdo ei⁹: et vlcus intestinorū graciliū. Ideo dixit Aui. op₃ vt valde intēdas: et preci pue in vomitu. Nā si in vomitu cortex egreditur. sup. aut ēt sanies nō est vlc⁹ nisi in meri: aut i stō. Et nō est in intestinis. Et si cibaueris patientē cibis hñtibus acrimoniā: tūc si vlcus fuerit in stō statim ex illis patiens sentit augmētum in dolore: qd non ptingit in vlcere intestinorum: imo fortasse nō magnificatur dolor in vlcere intestinorum pp assumptionem sinapis aceti et similiū: nisi parum apud exitū illorū ex stomaco. ¶ Dixit Tabri 5ᶜ ptiñ. pauci euadūt qui euomunt putredinem de vlceratione stomaci.

Cura vlcerū stoī dieta cōpletur et potiōe. Et dieta qdem vetat tanq₃ nociua aerē humidū pluuiosū₃ nebulosum: et maxime si piunctus fuerit caliditati: quāuis ēt aerē phibeat frigidū et tristitiā et solicitudinē et irā. Et motum oēm laboriosum₃. Et balnea calida et hūida remollitiua. Et vigilias plurimas: et phibet acuta acetosa salsa et amara: ac etiā que multū sunt dulcia et oia vnctuosa: et multe pinguedinis: et oia humectātia humida actu et potētia. Et si qdem actu humida pcedere opus erit sint saltim potētialiter sicca: vel cū exiccātibus mixta. Et in sūma dieta phibet quecunq₃ sunt difficulter et tarde digestibilia et mali chimi gñatiua: et pcipue que ex nā sunt facile: et cito corruptibilia: et potus pdictis cibis psimules. Et cibos et potus actu calidos ac etiā actu multū frigidos. et abhorreat ciborum et potuum multitudinē et ipsorū assumptionis frequentiam: et ipsarū superfluitatū retentionem.

¶ Et in tup dieta eis eligitur tanq₃ iuuatiua aerē siccū in actiuis tēperatū: aut parū in eis hñtē excessum et gaudiū et qetē moderatū somnum. et cibaria facilis et cite digōnis bo ni chimi gñatiua sicca actu et potētia exiccatiua pauce q̄ntitatis: sufficiēter tñ nutriētia: qlia sunt panis similace⁹ sine sale non multū habēs fermētū bene coct⁹: et a corticib⁹ mundus: ptisana cadeacea auenata far amidū. Et dixit Gail. comedat lētes excorticatas: fabam₃ fractā et rizum. et qles sunt aues bone siluestres: maxime vt pdices fasiani coturnices turtures turdi et alie aues parue non degētes in aquis. et ex carnib⁹ bonis sunt carnes caprioli edi vitule: et etiā castrati iuuenis. ¶ Et dixit Auic. qnq₃ est necessarium vt cibetur ventrib⁹ vitulorum et edorū pditis cum aceto. Et extrema aialium₃ silr cum aceto pdita puenūt. Debēt aūt vētres et extrema decoq in aqua ad pfectionem: et sic decocta in aceto poni et dimitti donec infrigidentur: deinde ab aceto extrahi et ab eo optime exucari: et sic ad comedēdū dari. Valēt aūt hic maxime qñ vlcera forēt ab hūore mordicatiuo vel ab eodē influēte stō. Et qualia sunt oua sorbilia decocta in acetoca seu recens et lac. Lac quoq₃ cum queritur vlceris mūdificatio d₃ sumi cum serositate sua. Et cum queritur eius psolidatio sumatur sine ea. s. decoctū cum ferro ignito vel lapidibus ignitis. ¶ Et vinū rubeū debile ponticū pfert eis limphatum cū aqua in qua extinct⁹ sit calibs ignitus multotiens. Et ipsa etiā aqua cōuenit in potu sumpta cū iulep ros. cum qua etiā aqua ciberia que elixa sunt debēt decoqui oportet. ¶ Et scias q cum queritur vlceris mūdificatio debēt cum cibis et potib⁹ mūdificantia misceri: et maxime in pncipio

menses: et cauere op₃ tunc stiptica. Et econuerso cum queritur vlceris psolidatio: aut qñ adest fluxus ventris: tūc stiptica cum cibis et potib⁹ misceri debent vel cōuenit ei mundificantia sugere. Et in hoc casu de his que vtiliter administrantur sunt panis pfectus cum puluere masticis aut granorū granatorū: aut vtrorūq₃ simul. Et carnes assate pdite cum succo citoniorum vel granatorū vel agreste et similiū aut cum sumach. Et ex fructib⁹ pira citonia prunella. Et puluis qdem sorborum immaturorum siccatorū est vltimus. Et ex herbis plantago et consolida maior et media.

Potio vo aut respicit cām vlceris: aut ipsum vlcus aut accidētia ad ipm sequentia. Respicit autē causam efficientē vel pseruantē illam a mouēdo: maxime tñ humorē acutum corrosiuū. Respicit aūt hunc humorē cum ipsum digerit: et alterat cum ipm euacuat: cum ipm diuertit: et cum mēbrum generās illū et mittēs: ac etiam recipiens rectificat et confortat: que quatuor intentiones quo implentur satis liquet ex multotiens supradictis.

¶ In euacuatiōe tñ eius scire debes q q̄ntum posse fuerit vomitiuū oē fugere debes: et maxime cum vlcus in superioribus stomaci fuerit. A solutiuo ēt ventris q̄ntum posse fuerit abstine. Et si nō fuerit excusatio ab eo. dixit Aui. pp aliqd vocans ad hoc: tūc op₃ vt soluas ventrē cum eis que sunt sicut cassiefi. Et vitabis oē solutiuū fortis euōnis. qnto autem ptiñ. conceditur ierapigra: quia mundificat vlcus a carne mortua: et mūdificat stōm a putredie. Meo tñ iudicio euacuantia cōprimēdo vtilia forent. ¶ Flōmia quoq₃ cōceditur vbi sit cā requirēs eam coindicātia non phibere eā. Prohibetur quoq₃ euo per vrinā et per sudorē nisi loco diuersiōis veniāt a mēbro generāte et mandāte. Et pceduntur pticulares euacuatiōes ex capite si ab eo fuerit influēs mā catarrosa. Et in omni casu euande materie ex stō pceduntur clysteria lenia et mediocria bm exigentiam.

¶ Potio vo que respicit vlcus duas h₃ intētiones: quarum vna est ad mundificādū vlcus. Et altera est ad incarnādum et psolidandū. Inter eas tñ est ordo seruādus: vt mundificātia pcedant psolidātia. Dixit eni Aui. scias q q̄diu non mundificatur sordes tota nō est iuuamētū cure alterius neq₃ administratiōis psolidatiuorum. ¶ Incipiēdū est ergo a mūdificātibus. quorum quedā sunt debilia: quedā fortia: et qdā mediocria: et qdē in administratiōe ipsorū est cau. vt fortia mundificantia non administrentur nisi in casu necessitatis: et est qñ in vlcere fuerit orta caro mala. Dixit Auic. non op₃ vt sit in purgatorio. i. mūdificatiuo fortitudo purgationis idest mūdificatiōis et ledat vlcera plusq₃ op₃ pp profundatiōnē quā faciūt in ipsis: et qr pparant stomacū ad maiorem sensum: et exinde ad intēsiōnē dolorem: et exinde ad fluxū humoris addētis in vlcera. Mundificātia vo mediocria cōueniunt cū vlcera fuerint multarum sordiū: sicut debilia mūdificantia pueniunt cū fuerint paucarum. Cū vo opus fuerit administrare mūdificantia fortia nō debēt administrari pura et nuda: sed pmixta cum stipticis vt p stiptica phibeatur illorum intēsio nocumēti iam dicta: ideo A. dixit. si illic fuerit corrosio et caro mortua: vbi. s. est necesse vti mūdificāte forti: op₃ vt medicetur cum medicāte carnē mortuā: et incarnāte et faciēte nasci carnē. s. sil nūtis: vt sil hēat dictas duas virtutes. Et silr mūdificatiuū mediocre d₃ administrari pmixtum cum stipticis: attñ paucioribus et remissiorib⁹. Mūdificātia vo leuia non egent pmixtione stipticorū: q̄uis vt apparebit possint simul misceri. De mundificātibus autē fortibus maxime verificatur: qd dixit Auic. op₃ vt sit eorū aspersio et ablutio ad inferiora: et qr. s. educant per secessum. q̄uis hoc etiā cōpetat mediocrib⁹ et debilib⁹. ¶ Et horū eorum administratio d₃ fieri p interi⁹: administrata eni exteri⁹ nihil aut parū pferunt. ¶ Mundificātia aūt fortia que maxime laudantur sunt ierapigra. s. Gale. simplex: quoniā in ea sunt medicine mundificatiue et stiptice cōfortatiue. Et est

dus mūdificatio facilis ad inferiora deponens putredinē: neqȝ est ab alijs attrahēs membris. ℂ Dixit Tabu. ierapigra mūdificat putredinē que est in stō corrodēdo sordities vlcerationis et putrefactionē: ppter qd̄ dixit Aui. o quā conueniēs est ierapigra ad illud. ℂ Dixit Iude⁹ et ponit̄ 5⁹ ptin. si fuerint vlcerationes aut corrosio accñtes stō cura fiat cū medicaminib⁹ q̄ mundificāt stōm de carne mortua: vt sunt adhesiua. i. que cū sua adhesiōe abstergāt et mūdificāt: et sūt ɔsolidatiua et gñatiua. s. carnis: vt est ierapigra: et de mūdificātib⁹ fortib⁹ est mulsa data in potu cū puluere salis vel nitri. Et lixiuiū cū sumit̄ in potu et vrina patiētis bibita. et farina orobi cū aqua mellis sūpta. ℂ Mūdificātia vō mediocria sunt sicut farina lupinoꝝ et farina fabaꝝ et cicerū radix serpētarie radix ireos mulsa et silia. ℂ Et debilia sūt ɔuccarū et aqua ei⁹ iulep et aqua passularū mel et aqua ei⁹ gelenia bin: granatū dulce et cassiafi. cū lenificatiōe sua et manna fisī et similia. ℂ Dixit Gil. si sanies cū difficultate exierit detur. ʒ. j. tyriace ter vel quater tribus aut quatuor diebus interpolatim cum apozimate saltem.

ℂ Mūdificato aūt vlcere vel ipso ente p se mūdo: tūc stiptica incarnātia et ɔsolidātia sequent̄. Que qdē administrari pñt ab int⁹ et ab extra. Et ab extra qdē debēt pura administrari: ab itra vō: q: parū est q vlcus sit mūdū pfecte: et si aliqñ est nō diu sic durat eo q de nouo quotidie noua sordes gñatur. Jō meli⁹ est et securi⁹ ad pfectionē cure vt cū stipticis aliq̄ mūdificātia misceant̄ leuia vel mediocria fm necessitatē. h sūt duob⁹ modis fieri pōt. Uno pmittēdo mūdificātia: et postea vt idē ad horā facta mūdificatiōe sequendo stiptica. 2⁹ ea vtrobiqȝ miscēdo. iter que postea nō separat. pm⁹ tñ modus est melior. Inueniunt̄ tñ quedā simplicia: in qb⁹ est vtus stipticatiōis et mūdificatiōis: sicut caie⁹ ver⁹ ireos tamarisc⁹ cētaurea et silia. Et qdā et inueniunt̄ cōposita in qb⁹ dicte due vtutes sil reperiunt̄: sicut syrup⁹ de mēta de absinthio aut de eupatorio et silia. Cūqȝ administrādo pcedis mūdificātia et stiptica sil: mundificātia quotidie minuere debes vel remissiora sumere: donec i fine rei deuenias ad ɔsolidātia pura. Cū aūt tps iā est administrādi stiptica mixta vel pura tūc ɔsidera. Et si vlc⁹ in supiorib⁹ stōi fuerit admiscēda sūt cū ipsis ɔglutinātia q̄ adherere ea faciūt et nō subito ad fūdū ea descēdere sināt: sȝ ea in loco vlceris tādiu retineāt donec i ipso ipressionē debitā fecerint. ℂ Dixit. n. Aui. cū admistras icarnātia et egritudo ē in ptib⁹ meri et oris stōi: tūc pone cum eis ex glutinatiuis aliqd̄ magni. i. bone q̄ntitatis et maxie gūmi ara. et dyadragagātū. Et in h casu recordare cañ. positoꝝ in curis egritudinū meri. ℂ Si vō vlc⁹ in fūdo stōi fuerit nō debes administrare glutinātia: sȝ stude vt medicamīa icarnātia ad locū vlceris pueniāt sine mora. In h. n. casu loqns. G. 4⁹ de ige. se. c. 7. dixit. si vuln⁹ in vētre fuerit medicīa isimul accipiat̄. s. tota dosis eius: vt. s. tota pueniat ad fundū stōi: sicut dī 5⁹ ptin.

ℂ Spālius aūt ponēdo curā vlcerū stōi scire debes q si fuerit vlcus sequens ad apa qd̄ ruptum fuit a pn⁹ mūdificari dȝ dādo in potu oi mane lac caprinū recēter mulsū. Et de sero añ cenā circiter horas duas aquā ordei cū zuccaro vel melle. Et post aliquot dies in h vlcere et in quolȝ alio a q̄cūqȝ cā facto ab ipsi⁹ pn⁹ det̄ mane et vespere in dispōnib⁹ caliditatis et tpe calo aq̄ ordei aut decoctio liq. cū zuccaro vel sine cū zuccaꝝ ros. colatū. Et his vtat̄ et loco pot⁹ qñ cibū non accipit et sitit. Et in dispōnib⁹ frigiditatis et tpe frido det̄ dictis horis aq̄ mellis aut mel ros. colatū. Aut decoctio ysopi et squinanti cū melle vel sine eo. Et si exegerit q̄ntitas magna sordis fortiorib⁹ adde. Et si sordis viscositas h exegerit, ppue si fuerit ex flāte salso exhibe mūdificātia fortiora: vt aquā caulīū vel aquā oliuaꝝ salitaꝝ. ℂ Et dixit Guil. opȝ vt sit q̄ntitas mūdificantiū in vice ab. ʒ. iiij. vsqȝ ad. vj. Cūqȝ mūdificat̄ vlcus. i. iā mūdificatū est exhibe post mūdificatiui exhibitionē ad vnā vel duas horas medicamē ɔsolidatiuū: sicut troc. de karabe: q pōit cōsilit Aui. si fuerit illic vomit⁹ sāguinis. Et sicut medicamē hoc qd̄ est vtile. ℞. thuris sāguinis dracōis. añ. ʒ. v. ros. balaustiaꝝ karabe boliar. añ. ʒ. ij. puluerizent̄. dos̄ ē. ʒ. ij. cū succo citoniorum vel mirtorum: aut cū decoctiōe sumach et mirti. ℂ Troc. q valēt ad vlcera meri et oris stōi. ℞. ros. boliar. gūmi arab. añ. ʒ. iij. granoꝝ mirti dragagāti spodij balaustie achatie. añ. ʒ. j. s. karabe croci masticis hypoquistidos amidi sēis portulace coralli vsti ematitis sāguinis dra. añ. ʒ. ij. isorment̄ cū aq̄ plātaginis dos̄. ʒ. ij. cū syrupis vel aqua stipticis. ℂ Eliū vtile in h. ℞. dyadragāti syrupi mirtini añ. icorporent̄ cū puluere sumach masticis sāguinis draconis et gūmi arab. ℂ Et ɔferunt in dispōnibus caliditatis aq̄ ros. aq̄ portulace: aq̄ ɔsolide: aq̄ caude eque. et silēs singulariter et ɔiunctis. ℂ Ab extra vō applicet̄ stō emplm qd̄ sic fit. ℞. boliar. mūmie aloes myrrhe masticis. añ. ʒ. iij. icorporent̄ cū. ℥. vj. resine et extendat̄ sup peria et stō applicet̄. Et ɔuenit in h casu balneū ferreū et aluminosū. Et balneum corsene in comitatu lucano in h ē efficax. ℂ Et scias q administratio ɔsolidatiuoꝝ ab extra oi tpe vlceris fieri pōt a pncipio vsqȝ ad finē tpe administratiōis mūdificatiuoꝝ ante et post: ppea q stōm ɔfortant: ambulationē vlceris phibent: et pparant vt facil⁹ ɔsolidationē suscipiat mūdificationē nō phibēdo. Qz si res plongata fuerit et fuerit vlcus in via fistulatiōis et multiplicatiōis sordiū et multe virulētie. tūc folia oliue et rubi et agrimonie decoquant̄ in vino rubeo: quousqȝ tertia pars defecerit: tunc colet̄ et de vino illo colato mane et sero ante cibū bibat̄ ciatus vnus. Est enim efficax et vtile oībus vlceribus intrinsecis. ℂ Qz si res ad corrosionē deuenerit curet̄ cura vomitus sanguinis infra loco suo dicenda.

ℂ Potio quoqȝ que accidentia respicit potissime circa duo versat̄: quoꝝ vnū est flux⁹ vētris. Dixit Auic. si accidat ex vlcere stōi fluxus vētris curet̄ cum troc. de spodio et cū sucis stipticis. sup. abstinēdo ab oībus mūdificātibus interim donec fluxus restrict⁹ fuerit. ℂ Scdm accidēs est dolor fortis. Et in hoc dixit Iude⁹ 5⁹ ptin. ɔfert ei filoniū. Et Aui. dixit. qñqȝ ɔfert vlcerib⁹ stōaci filoniū. sup. et alia narcotica: vt. s. sedetur p ea dolor vehemēs cā additionis vlceris p id qd̄ cōmouet et exacuit reuma: et qȝuis filoniū ɔferat eis et alio modo. s. exiccādo vlcus ɔsumēdo mās et inuiscādo ipsarū fluxū. Cū tñ esset hora ɔsolidationis aut constrictionis fluxus ventris: athanasia descriptione Nicolai melior foret filonio: quoniā sedando dolorē cōsolidat vlcus et restringit fluxum vētris. ℂ De sanguine aūtē et lacte in stomaco congelatis iam sufficienter dictū est in sermone precedente: tractatu de venenis.

ℂ De vehementia sensus stomaci. Cap. xvij.

Uani sensus stōi et cuiuslibet alteri⁹ mēbri est acut⁹ in percipiēdo spēm obiecti sui sine mā q̄ntū pōle est ei cū recto et bono iudicio ei⁹ qd̄ pcipit ne dum q sit ipsi mēbro egritudo: sed est ei optima sanitas. Et quāto veloci⁹ illā spēm sic pcipit tāto pfectior est eius sanitas: sed qñ sensus pcipit quācūqȝ minimā ipressionē statim et nāliter aīs m. āl. magna: tūc talis dispō ponit̄ ei egritudo: q: velox pceptio et passio ab ipsa pceptione est cā doloris in ipso mēbro. Potuerūt auctores hanc dispōnē in sensu tact⁹ plus q̄ in alijs sensibus: q: ipse magis māliter recipit: alij aūt imālr magis. ℂ Dixit Gal. 3⁹ de iteriorib⁹. qdā hūt sensum stōi ita acutissimū vt non patiant̄ acetū vel sinapim et hmōi. Alij vō hūt stomacū q̄si non sentientē: eructuāt qdam eorum quedā in q̄litate pessima: vt nullus possit pati fetores eoꝝ: ab eis tñ nō sentitur. ℂ Dixit Aui. in ca. de egritudinib⁹ stōi. vehementia sensus stōi parat ipsū: vt patiat̄ faciliter et cito etiā a dolore a quo alius non pateret̄ stomacus.

ℂ Et causa

Mūdificātia mediocria. Mūdificātia debilia.

Incarnātia et ɔsolidātia q̄lr et qñ administrari debeant.

Cura vlceris sequētis ad apa.

Applicanda ab extra.

Potus ad idem vlceris intrinsecis.

Correctio accidentium.

Et causa ei⁹ est situatio neruoꝝ descẽdẽtiũ ad ipm ꝛ dispersoꝝ in eo multũ ṽsus supficiẽ itrinsecã iterioris tunice ei⁹:vñ nõ remanẽt coopti fm ꝙ cõuenit fm nãꝫ sꝫ velut discarnati forẽt:ĩqꝫ pcipiũt qòcũqꝫ occurrẽs ẽ minimũ:vñ ledit̃ hic stõus a q̃lꝫ re ẽt leuiter ei occurrẽte vehemẽter:vñ cõpatiunt̃ ei alia mẽbra:vñ multa ꝛ varia sequunt̃ incõmoda. ℭ Dixit Auic.pducit h̃ nocu^m ad epliam aut spasmũ pp cõitatẽ cerebri. Et supuenit ei sincopis ꝛ silia vt tremor cordis ꝛ deiectio pulsus pp vicinitatẽ oris stõi ad cor. Marie tñ supueniũt dicta accñtia cũ ifluit sup os stõi hũor acutus mordicatiu⁹. ℭ Dixit.n. Gal. vt 5° ponit̃ ꝯti.si in ore stõi in quo multa fuerit sensibilitas supueniẽs fuerit humor acutus accidet inde dolor quo patiẽs periculo subiacebit inferendo ei defectiones animi.

Signa hui⁹ dispõnis sũt ꝙ nõ tolerat dñs ei⁹ res acutas:neqꝫ amaras:neqꝫ salsas:neqꝫ acetosas:neqꝫ res actu multũ calidas:neqꝫ multũ frigidas. ℭ Et dixit A. ledit̃ dñs ei⁹ a q̃lꝫ ira aut tristitia aut ieiunio ꝛ q̃lꝫ alia cã mouẽte hũores. Nã eleuant̃ ad ipꝫ hũores velociter ꝛ sequunt̃ ad ipm accñtia praua. Dixit. A. plm qò accidit eis quos ledit frigus est tremor ꝛ spasm⁹. itelligens de tremore ꝛ spasmo vñ toti⁹ corpis. hic.n.seqtur ad passionẽ cerebri cõpatientis stõ. Potuit tñ ẽt itellexisse de pticularib⁹ s. de tremore stõi:ꝛ de singultu q est qdaꝫ spasm⁹ stõi. Sed plm qò accidit eis q ledunt̃ a calido est sincopis ꝛ tremor cordis pp cõpassionẽ cordis ad stõm. Dixit aũt. A. plm:qr ad vtrãqꝫ dispõnẽ pñt seq accidẽtia cordialia ꝛ cerebralia. Et Aui. qdẽ assimilauit habẽtẽ vehemẽtiã sensus stõi hñti debilitatẽ oris eius ob h̃ ꝙ qñ vsqꝫ ad fastidiũ replet̃ cibo:aut supfluit i potu vini:aut in coitu spasmat̃ aut icurrit epliam. Et multotiẽs facit eum pati plurima repletio sub eth plixam pdurantẽ vsquequo euomat. Et qñqꝫ est illò cã ad cadendũ in epliam ꝛ meliam colericã.i.maniã ꝛ cogitationes.i.meliam ꝛ somnia corrupta.

Cura vehemẽtie sensus stõi duob⁹ pficit̃ instris.s.dieta ꝛ potiõe. Et dieta qdẽ vitare docet aerẽ excedẽtis caliditatis vel friditatis:irã furorẽ tristitiã cogitatiões solicitudines timorẽ ꝛ verecũdiã. Ac insup motũ laboriosum:fricatiões sup stõ balnea resoluentia ꝛ vigilias. Et cibos ꝛ pot⁹ excedẽtis actualis caliditatis vel friditatis. Et oẽs hñtes acrimoniã seu acuitatẽ nitrositatẽ salsedinẽ amaritudinẽ seu acetositatẽ:ꝛ alioꝝ ẽt oium cuiuscꝫ modi sint repletionẽ. Famẽ quocꝫ siti ꝛ coituꝫ. ꝛ nocet colicis ex eis ꝛ his q ledunt̃ a calo oẽs cibi calidi:marie q in colerã sũt ꝯuertibiles:ꝛ his q ledunt̃ a frido nocent cibi ꝛ pot⁹ difficilis ꝛ tarde digõnis ꝛ ꝯuertibiles ad acetositatẽ ꝛ spãlr vinũ põticũ. ℭ Cõcedit aũt dieta eis tãq̃ iuuatiua:aerẽ tẽperatuꝫ vel parũ a tẽperamẽto recedẽtẽ gaudiũ letitiã qetẽ ꝛ sõnũ. ℭ Dixit Aui.i colicis ꝛ in his q ledunt̃ a calo sint cibi eorũ q ingrossant sãguinẽ:sicut sũt panis opirus ꝛ nõ bñ coct⁹:focacie pultes de simila ꝛ cibaria de pasta lẽtes biscocte fabe rixi:ꝛ silia grana. Carnes porcine marie iuuẽcule agnine vituline ꝛ bouine:ꝛ his siles:ꝛ p̃cipue vẽtres ꝛ cerebella ꝛ oium aĩaliũ extrema pisces recẽtes anguille gãbari lac ꝛ caseus recẽs vel pauci salis ꝛ ouoꝝ albumen. Et ex herbis lactuca portulaca plantago cucurbita cucumer citrulus ꝛ melõ indus pira mala granata cũ his oib⁹ nõ fuerit acetositas citonia cocta sorba bene matura castanee cocte bene masticate ꝛ siles ꝛ fungi ꝛ papaueris albi semen. ℭ Parent̃ carnes eoꝝ in mirtico cũ geladia sine aceto ꝛ sine spẽbus calis. ꝛ hẽant cibaria sua paꝝ salis. Insipida.n. meliora sunt eis. ℭ Et vinũ sit debile rubeũ ꝛ bñ adaq̃tũ. Et comedãt ꝛ bibãt actu frida:mõ tñ excedẽter. ℭ Et opꝫ vt cibet̃ ilico cũ appetit⁹ excitat̃. imo p̃uenire appetitũ cuꝫ cibatiõe meli⁹ est ei. Et vt sumat panẽ ifusuꝫ in robub fridis tẽperate stipticitatis. Aut i aq̃ frida vel ros. vel vino põtico debili:qñ dixit Aui. istud ꝯfortat eos. ℭ In fridis vo cõplone ꝛ his q ledunt̃ a frido ꝯueniũt panis bñ fermẽtatus bene coct⁹ sine sale a corticib⁹ mũdus. Et caro castrati ꝛ iterdũ edi aut vitule lactẽtis leporis ꝛ capreoli. Et caro bonaꝝ auiũ ꝛ oua tremẽtia. Et ex fructib⁹ passule dactili pinee fistici ꝛ auellane bñ masticate. Et ex herbis menta tenera mellissa feniculus ꝛ siles. Et sint sua cibaria multe pinguedinis condita cum paucis spẽbus calidis. Et vinũ eoꝝ ad dulcedinẽ declinet ꝛ sit mediocriter adaquatuꝫ. Et isti etiã cibari debent ilico appetitu excitato. ꝛ non tardet eis cibus. Et vsus quidem mellis nullã habentis acuitatẽ ꝛ similiter zuccari multi eis existit iuuamenti.

Potio vo q̃tuor hꝫ intẽtiões:quarũ vna est ad euandũ mãm post ipi⁹ digõneꝫ eãqꝫ diuertẽdũ:si q̃ fuerit in ipso aut in toto vel mẽbro mandãte mãꝫ stõ. ℭ 2ᵃ est ad ꝯfortãdũ stõꝫ ꝛ ꝓprie os ei⁹. ℭ 3ᵃ est ad sopiẽdũ sensus stõaci parũper. ℭ Et 4ᵃ corrigit accidentia.

ℭ Prima aũt quo ipleatur sufficiẽter habituꝫ est in his que p̃cesserunt. In spãli tñ dixit. A. si id qò nocet fuerit calm:tunc opꝫ vt mũdificet̃ cuꝫ iera multotiẽs. Si vo fuerit frigidũ euetur hũor q est i eis.s.cũ medicia illi ꝯueniẽte:que tñ dꝫ esse absqꝫ acuitate ꝛ mordicatiõe. Et scias ꝙ habens vehemẽtiaꝫ sensus stõi raro indiget flõmia ꝛ si aliq̃ñ in eo fuerit nec̃ia pp plectoriã aut ꝓpter diuersionẽ de mã nocẽte fiendã melius est vt loco eius apponant̃ sanguisuge aut fiat scarificatio. Et si non fuerit excusatio a flõmia:tũc fiat subtilis siue stricta ꝛ pauca eo iacẽte resupine. Et oris stõi ꝯfortatiõe p̃missa vt Aui. docuit in 4° cañ. de flõmia.

ℭ Scõa intẽtio cõpletur cũ approximatis itus ꝛ extra. Intus qdẽ in his quos ledit calm ꝯuenit zuccarũ ros. manus xp̃i dyacitonitẽ cũ zuccaro sine spẽb⁹ calidis tria sandalũ ꝛ similia. Et põt ex p̃dictis fieri mixtura sic. ℞. dyacitonitẽ p̃dicti zuccari ros. ꝛ tria sandali.añ. incorporent̃ cũ iulep. ros. aut miua simplici. ℭ Cõfectio vtilis. ℞. zuccari al. solidi lib.j. aq̃ ros. ℥.iiij. succi citonioꝝ nõ acetosi aut granatoruꝫ. ℥.ij. spodij ros. coralloꝝ. añ. ʒ.j. xiloal. ℈.ij. cãphore grana.v. fiat ꝯfectio. dos. eius ʒ.iij. ante cibũ. ℭ Hi vo qui ledunt̃ a frido. dixit Aui. ꝯfortent̃ cũ medicinis aromaticis stipticis:sicut cũ dyagalãga dyamacis aromatico ros. ꝛ silib⁹. ℭ Confectio vtilis eis sic fit. ℞. zuccari al. lib.j. aq̃ mẽte aq̃ mellisse. añ. ℥.iij. macis masticis charabe. añ. ℈.j. xiloal. cinamomi electi galãge. añ. ʒ.j. corticũ citri ꝯditorũ ꝛ incisoꝝ. ʒ.iiij. Et ꝯuenit eis syrupus de mẽta. Et dyacitonitẽ cuꝫ spẽb⁹ paucis singulr ꝛ ꝯiũctim. ℭ De approximãdis aũt ab extra in his q ledunt̃ a calo est inunctio que sic fit. ℞. olei ros. mirtini ꝛ cotamini. al's citonioꝝ. añ. incorporent̃ cũ cera alba pauca ꝛ puluere coralloꝝ ꝛ spodij. Et in his qui ledunt̃ a frigido dixit Ale. ꝯfortetur stõus cum inunctiõe facta ex oleo masticino nardino ꝛ absintiico ꝛ cera pauca cum puluere gar. cyperi ꝛ galange.

ℭ Tertia vo intẽtio ipleri dꝫ non quocũqꝫ tẽpore:sed tunc marime qñ p̃dicte due intẽtiones non suffecerint. ℭ Dixit Aui. 13. tertij. ca. de eo q leditur fortitudie sensus stõi cum supfluit illud.s. fortitudo sensus stõi:ita.s. vt pp sui fortitudinẽ nõ sufficiat ad curã eũo ꝛ cõfortatio p̃dicte:tũc nõ est excusatio qn administrent̃ narcotica cum facilitate.i. debilia ꝛ leuia vel cuꝫ facilitate:qr.s. incipiatur a lenioib⁹:ꝛ reetificetis etiã cum rebus emẽdantib⁹ malitiã eorum exhibitisqꝫ in dosi parua ꝛ nõ frequẽter. Sint tñ electa in latitudine debiliũ minus vel magis debilia fm intensioneꝫ ꝛ remissionem vehemẽtie sensus. Et eligant̃ ex eis frigida ꝛ minus frigida fm ꝙ dispositio exigit. Et diacodion qdem conuenit his ledunt̃ a calido:ꝛ similiter syrupus de papauere. Et qñqꝫ inducit necessitas ad hoc vt fortificetur cum pauco opio vel cum requie. Et crocus conuenit his qui leduntur a frigido. stupefacit enim parumper:ꝛ si non sufficit tunc detur filonium in dosi parua.

ℭ Quarta autem intẽtio implet̃ cũ his que dicunt̃ in capl'

Administratio seu [illegible] nõ vtilis.

In cõplone calida.

In cõplone frigida.

Cõs mãe

Confortatio stõm.

Vehementia sensus stõi.

tulis accidentiū supuenientiū siue ex errore cōmisso siue ex superfluitate vehemētie dispōnis huius.

¶ De dispositione in qua opponitur complexio stomaci cōplexioni cerebri. Cap.xxvij.

Irit Aui.in ca.de egrit.stōi.ex malis nocumētis i creatiōe. Nō sumēdo creatiōnē .p creatura nā ɔpōnali.Sed in creatione.i.ex gnōne:q̄zuis possit ista dispō dicēda ēē tpe acq̄ri est vt sit creatū.sup.aut postea factū caput frigidū ꝑparatū euētui catarri.s.frigidi:ꝛ sit stōus creat⁹.sup.vel fact⁹ cal'e:q̄re nō tolerat stōus ea que illū mundificāt catarrū:q̄m cū ille catarrus sit frigidus mūdificātia ipm debēt esse cal'a.Dixit Aui.sicut dyatriōpipereon dyacalamētū dyaciminū:ꝛ silia que sua caliditate nocēt stō cal'o.¶ Est aūt ista dispō de nocumētis malis pp ɔ̄rietatē que accidit in curatiōe ei⁹:q̄re ponit' de numero morboꝝ nō sanatiuoꝝ.i.q difficulter sanant' quos tetigit Aui.2.pmi.ca.de cōplendis dispōnib⁹. q̄ncūq̧.n.sūt duo mēbra sibiinuicē ɔ̄ria in cōplone ꝛ egrotāt:sic q vni nō pōt subueniri nisi mediāte altero:tūc nō pt cura ei⁹ fieri sine nocumēto:q: qd vni ipsoꝝ mēbroꝝ ꝓderit alteri nocebit ꝛ ecōuerso.¶ Et Aui.qdē p hanc dispōnē intelligi dedit ei oppositā quā tetigit Gal.6° de regi̇e sani. Et est vt sit creatū caput cal'm reumatizās ad stōm q creat⁹ est frigidus catarros calidos. Ista tū dispō nō ē eque mala.sicut ei⁹ opposita.Dixit.n. Gal.in eodē 6° stōi calidi nā ad quos frida reumata descēdūt lōge pei⁹ se hūt q̄z stōi fridi nā ad quos cal'a venūt reumata. Nō q: maior sit egritudo vna q̄z alia: q: fortasse pares sunt:vt supra patuit de mala cōplone cal'a stōi ꝛ frida.Sed q: difficili⁹ ꝛ cū maiori ipedimēto fit cura pmoꝝ.ad hec dixit Rabi 3° ꝑticu. suorū affo. supfluitates fride cū a capite defluūt ad stōm cal'z.Uel cū supfluitates cal'e defluūt ad stōm fridū hui⁹ difficilis est cura. Cū tū hūores fridi ꝛ flegmatici defluunt ad stōm cal'm hui⁹ cura difficilis est poti⁹.Et subdit cū vēter est dur⁹:ꝛ i eo est vomitus difficultas hui⁹ multo magis difficilis est cura.

Signa harū dispōnū sunt descēsus catarri ꝛ ipsi⁹ multiplicatio calidi vel frigidi:que habuisti in sermone de mēbris aiatis.c.de catarro.Et sunt signa stomaci calidi vel frigidi habita in hoc supra.

Cura eoꝝ q̄n sūt ex gnōne est ipossi:est tū corrigibilis. Et q̄n sunt ex tpe est difficilis.¶ In vtraq̧ tū dispositione dieta vetat q̄ sunt ɔ̄ria ꝛ eligit iuuatiua que scire poteris in eis q̄ ꝑterierūt locis ꝑdictis.¶ In spāli tū scias vitādā esse oēm cāz euaporationē facientē:ꝛ p ɔ̄ns oēs cibos siue pot⁹ vaporabiles. Et sumēda eē in fine mense aliq̄ cōprehēsiua ꝓhibētia ascēsuz vapoꝝ ad caput:sicut sūt citōniū coriādrū ꝑparatū mastix ꝛ silia.¶ Potio vō aliq̄n respicit caput aliq̄n stōm ꝛ aliq̄n vtrūq̧ sil.Cūq̧ respicit stōm: tūc ei⁹ rectificat ɔplonē cal'z cū fridis ꝛ fridā cū calidis.ꝛ ab eo māz catarralē defluxā cōuat cū his que illi ɔueniunt. Cū vō respicit caput:tūc ꝓhibet catarri gnōnem in ipso:ꝛ gn̄atū resoluit ꝛ ɔsumit.Qz si ꝑdicta facere negerit:tūc ipsius querit ad alia mēbra vtiliora diuersionē.Cū aūt respicit vtrūq̧:tūc aliq̄n h̄ facere eq̄lr ꝛ aliq̄n ineq̄liter ſm q in eis lapsus fuerit eq̄lis vel ineq̄lis.¶ Et scias q alterantia securi⁹ ꝛ cū minori lesione approximant' exteri⁹ ꝛ stō ꝛ cerebro:q̄zuis cerebro possint ministrari ēē in caputpurgijs ꝛ gargarismis ꝛ silib⁹:fortasse.n.medicie interi⁹ sūpte:ꝛ si vni dictoꝝ mēbroꝝ afferāt iuuamētū alteri afferēt nocu^m: quapropter eas vitare opz:ꝛ maxime lapsib⁹ exn̄tibus eq̄libus ꝛ magnis. Ipsis vero exn̄tibus ineq̄libus vel paruis concedi possunt cū cautela tū ꝛ ꝓuisione. Aliq̄n enim cōcedūtur coacte medicine p interius que conferūt membro magis leso ꝛ in casu maioris periculi:semꝑ tū tunc minus lesum iuuando ꝛ a nocumenti receptione defendendo per ea que ei extrinsecus administrantur.

¶ De dolore stomaci. Cap.xxviij.

Olor stōi ab extra vocat' cardiaca:t ipropue tū:q: cardiaca est ꝓpie passio cordis:sed q: q̄n dolor est fortis in stō maxie in ore ei⁹ cōpatit' ei cor. Et sequunt' inde accidētia cordialia. Jō trāslatū est h̄ nomē ad dolorē stōi ꝛ vocat' cardiaca stomatica. Haly.vo sequēs antiquos q os stōi ꝑcordia vocauerūt vocauit dolorē stōi dolorē ꝑcordioꝝ. Uocatq̧ est ēt nomē ei⁹ aliq̄n anxietas vel angustia stōi noīe sūpto ab accn̄te sequēte ipm. Et ſm hāc viā a Uiatico vocatū est tortura stōiaco q multū torqueat patiētē:ꝛ maxie si vocat' dolor iferioris partis stōi. Almā.aūt ꝛ .A.ꝛ q̄zplures alij dolorē stōi vocauerūt. ¶ Est aūt dolor stōi mala sensatio accn̄s in sensu tact⁹ eius pp rem ledentē.ꝛ dolor qdē stōi in gn̄alib⁹ causis ꝛ signis ꝛ intētionib⁹ curatiuis cōicat cū dolore in cōi:de quo dcm̄ est plene in ſmone de mēbris aiatis.q: tū ab eo differt rōne subiecti in quo est:ꝛ nāe ei⁹ ſm qd:nō de eo in spāli in h̄ loco dōnz est. Et si aliq̄ ex gn̄alibus illic dictis repetant' pp doctrine ꝑfectionē erit.¶ Sciēdū igit' est q dolor stomaci multifariē diuiditur. Uno ſm doloris essentiā. Et q̄zuis oēs doloris spēs stō accidere possint:que tū ab auctorib⁹ tacte reperiunt' tanq̄z frequēti⁹ accidētes sūt q̄tuor.s.extēsiuus grauatiu⁹ ꝛ mordicatiu⁹ siue corrosiuus.¶ 2° diuiditur penes diuersas stōi ꝑtes qb⁹ accidere pōt:ꝛ sic ſm locū diuisus est triplex. Unus q occupat os stōaci ꝛ superiora ei⁹. Ali⁹ q occupat fundū eius ꝛ iferiora. Et terti⁹ q occupat totū stōm.¶ Et diuidit' tertio ſm intētionē ꝛ remissionē eius:ꝛ ſm h̄ alius est fortis:ali⁹ leuis:ꝛ ali⁹ iter eos medius.¶ Et diuidit' q̄rto ſm modū ꝑsistēdi doloris in stō. Et ſm h̄ dolor stōi est duplex.vn⁹ ɔtinuus:ꝛ ali⁹ iterpolatus seu piodic⁹. Et piodic⁹ est multiplex.de pmo dixit. A. ex oibus sunt qb⁹ accidit dolor stōi cū comedūt ꝛ sedat' in eis post digēne. Et ex oibus sunt qb⁹ accidit dolor in fine spatij cōprehēsionis cibi ꝛ apud horā decimā ꝛ que sequūtur eā.s.ante vel post. Et itellexit p hunc terminū tot⁹ tps digōnis cibi cōplete:q̄si dixerit.cū cib⁹ digest⁹ est:tūc accidit eis dolor. Cū eni cōpleta est digō tunc est finis spatij cōprehēsionis cibi. Dixit aūt.apud horā decimā vt cōprehenderet mai⁹ tps cōprehēsiōis cibi ꝛ digōnis ipsi⁹ qd est decē horꝛ:vt in ꝑcedētib⁹ patuit. Apud eni horā decimā stōus moueri icipit:vt cibū digestū expellat:ad quē motū mouetur mā mala in stō cōtenta a qua fit dolor.¶ Quidam tū exponūt in fine cōprehēsiōis cibi.i.post q̄z stōus corrugat⁹ est ꝛ cōprehēdit cibū vndiq̧:qd est post tertiā ꝛ q̄rtaz horā:tunc.n.cibus totalr cōprehēsus est:nō tū digest⁹:ꝛ tūc dolor durat toto tpe totalis cōprehēsionis cibi:quousq̧ cibus est digest⁹. Et sunt alij:dixit Auicē.qbus accidit dolor aut adustio vehemēs cum stomac⁹ vacuus est a cibo.ꝛ cum comedit sedatur dolor ꝛ adustio.¶ Dicūt quidā doloꝝ stomaci qdam accidunt in comestiōe vel hora digestionis ꝛ sedat' in hora vacuitatis. Et qdam ecōuerso accidunt ante comestionē ꝛ in hora vacuitatis ꝛ sedantur p comestionē. Et qdam indifferēter se habēt.¶ Secūdus modus doloris interpollati diuidit'. Nā in qbusdaz hominibus sedatur dolor vomitu māe acetose:q̄ qua ebullit terra cum cadit sup ipsam.sup.vel vomitu colere ꝛ non quiescit aliter. Et in qbusdam sedatur cū descensu cibi ad intestina. Et in qbusdaz non sedat' sicut ego vidi nisi cuz multitudine spatij. Et in qbusdam remanet dolor ſm tolerantiam suā longo tēporꝛ:ita q diu durat ꝛ non cessat aliquo dictoruz modoꝝ. Predictos duos modos doloris piodici qdam duas sectas vocant hominuz. Et quidam dicunt:q cum dixit Auicē.de duabus sectis sunt ꝛc.intellexit tā de illis quibus accidit dolor cum comedūt ꝛ sedatur post digestionem:q̄z de illis quibus accidit dolor in fine digestionis.vel de duab⁹ sectis:idest de illis quibus accidit dolor in

lor in

lor in fine digestionis et sedatur in vomitu acetoso. Et de illis qbus sedat̃ cū descẽsiõe cibi.s.cū cola descẽdente cū eo vt egõ ondit que est colica. Et in istis si aliqñ sedat̃ vomitu. sedat̃ et vomitu colico nõ acetoso. ¶ Terti⁹ modus est. dixit Aui. ex hoibus est cui accidit dolor post multitudinẽ comestiõis ⁊ iteratiõnẽ ei⁹ nõ ẽm vitatẽ famis: qꝛ in fame mendosa: sicut sepe accidit patiẽtibus appetitū caninū. Et qñqꝫ accidit pp replẽonẽ ex corpis cõplone nauseatiua aductio in stõ eius itolerabilis. sup. ⁊ qbusdã accidit dolor ẽm multitudinẽ vacuitatꝫ ⁊ famis. ¶ Quart⁹ modus est ꝙ diuidit̃ dolor stõi ẽm accñtia secū ꝯiuncta. ¶ Dixit Uia. tortura aliqñ est cū egõne.i.cū fluxu vẽtris. sup. vel vomitu: ⁊ aliqñ non. ¶ Et silr aliqñ sequunt̃ ad dolorẽ stõi accidentia terribilia vel cordialia ⁊ alia. ¶ Quint⁹ modus est ꝙ diuidit̃ ẽm tẽpus pdurationis eius: qñ ex eis ali⁹ est acut⁹ breuis alius cronic⁹ lõgus alius inter eos medi⁹. ¶ Et 6⁰ diuidit̃ ẽm suas cãs ⁊ generales ⁊ speciales.

De causis itaqꝫ doloris stõi in gñali. dixit Aui. dolor stõi accidit aut ꝓpter malitiã ꝯplõnis absqꝫ mã aut cū mã ⁊ ꝓprie acuta mordicatiua. Et hic reperit̃ alia lrã que dicit. pp malitiã cõplonis absqꝫ mã proprie mordicatiua: qꝛ dato ꝙ sit aliq̃ mala mã in stõ sil' cum mala cõplone si illa nõ fuerit mordicatiua: tūc dolor ꝓueniens nõ esset ab ista mala mã: s; a mala cõplone: de qua qꝛ illa mã nõ opatur ad dolorẽ põt dici ꝙ sit cã doloris absqꝫ mã. ¶ Aut fit dolor in stõ pp solonẽ ꝯtinuitatis eius: que solo aut erit ex cã extendẽte vẽtosa vel mã hũorali multa: aut erit ex cã mordicatiua adustiua aut aggregatiua duarū dictaꝝ sil. sicut est in apatib⁹ calidis in qb⁹ aggregat̃ mala cõplexio solutio ꝯtinuitatis vel aggregat̃ extẽsio ⁊ mordicatio. ¶ Et vt patuit in caplo gñali de dolore. mala cõplo faciens dolorẽ aut est calida aut frigida aut sicca. Sicca tñ reperit̃ raro causans dolorẽ in stõ: qꝛ plm cū accidit ei accidit paulatine: ⁊ fit mãsiua a qua nõ ꝓuenit dolor. ¶ Mã vo faciẽs dolorẽ stõaci aut est colica acuta mordicatiua. de qua dixit Hal. que passio pcordioꝝ dolor dr̃ ex humorib⁹ sit colericis q ad os stõi ꝯfluunt. Aut est acetosa mordicatiua flãtica vel melica. ¶ Et qñqꝫ est flãlica salsa. Et qñqꝫ est flãtica grossa. ¶ Dixit.n. Uiati. tortura fit aliqñ ex grossis chimis iuiscatis. ¶ Et Constã. vt 5⁰ scribit̃ ꝯti. dixit. generat̃.s.aliqñ in spatiositate oris stõi flegma vitreū ex quo excitat̃ in stõ dolor ita vehemẽs ꝙ irritat in hoie oẽs opatiões suas. Flegma tñ ⁊ melia nõ causant dolorẽ in stõaco nisi mediãte mala cõplone nisi fuerit flegma salsū aut acetosū. Aut nisi melia fuerit acetosa. Aut nisi ex eis vel altero eoꝝ ꝓueniat vẽtositas extẽsiua. Et dicūt qdã multiplicatur aliqñ in stõ humor flegmatic⁹ grossus q dolorẽ causat grauatiuū. Ut plm tñ mã faciẽs dolorẽ stõi est acuta. ¶ Et dolores qdẽ stõi fortes: vt plm fiunt pp humorẽ in sba stõi ĩbibitū. Debiles vo pp humores in stõi ꝯcauitate natantes. ¶ Et qñqꝫ dixit Zoar. fit a mã venenosa in stõ existẽte. ¶ Et qñqꝫ fit dixit Aui. dolor stõi ex vermib⁹ q ascẽderūt ad ipm. ¶ Et qñqꝫ a vehemẽtia sensus eius: ꝓpterea ꝙ attrahunt̃ mãe colice ad ipꝫ. ¶ Et accidẽtia eueniẽtia ex humorib⁹ colericis qui effunduntur ad ipsum: sunt causa doloris: maxime accidentis stomaco eius intolerabilis: ita ꝙ quãdoqꝫ facit accidere sincopim.

¶ De causis aūt extrinsecis doloris stõi. dixit Aui. qñqꝫ ꝓuenit ex potu aque fride dolor i stõ clamosus estuosus nõ ex caliditate sensu pceptus: sed est estuosus.i. angustiosus ex angustia ⁊ ingẽtudine tãta ꝙ qñqꝫ morit̃ hñs hunc dolorẽ subito pp euentū doloris ad cor.i.pp euentū ⁊ cõicationẽ nocumẽti doloris ad cor: vnde fit sincopis ⁊ aliquando mors. Et qñqꝫ dixit Aui. descẽdit dolor iste ⁊ facit accidere colicã cõicato nocumẽto eius in itestinis. ¶ Accidit ẽt dolor ex aqua frigida maxime hñtibus stõm excarnatū ⁊ tunicã eius intrinsecã discoopertã. ledit.n. aqua frigida: vt p; ex asso. frigidū vlcerib⁹ mordax ⁊c. tunicã stõaci neruosã: ⁊ maxime si bibat̃ in ieiunio. verū tñ ad hoc vt causet aqua frigida dolorẽ ipsa nõ d; esse intẽse frigiditatis sic ꝙ mortificet vel stupefaciat sensū. nullū enī tūc caret dolorẽ. ¶ Et adiuuat ad h': vt ipsa causet dolorẽ vẽtositatis generatio que fit tūc in stõ. Imo qñqꝫ fit dolor in stõ. dixit. A. ex vẽtositate.s.a quacūqꝫ cã sit gñata. Et fit ex ea dolor fortis aut pũgitiuus. Uẽtositas.n. dixit Aui. scda ꝓmi. ca⁰ de causis cuiuscūqꝫ doloris causat dolorẽ extensiuū ⁊ pũgitiuū. Causat̃ aūt ex vẽtositate dolor fortis: nõ tñ sem p. imo aliqñ cãtur ex ea dolor leuis quẽ ventose appositio remouet. ¶ Dixit Mes. in de ꝯsolatiõe medicinaꝝ intẽtiõe ꝗrta qñqꝫ accidit dolor stõi post farmacū. ⁊ hoc aūt pp malitiã quã sigillauit farmacū aut ab excoriatione facta p illō. Aut a vẽtositate pũgitiua calida. Aut a vẽtositate frigida grossa mota p illud ⁊ nõ resoluta. ¶ Et qñqꝫ dixit Sera. sup Uia. accidit dolor in stõ ex medicina solutiua vel vomitiua que ad stõm multū de hũoribus attraxit: ⁊ de attractꝫ nihil expulit: sicut dixit Isaac in dietis. Et ego vidi plures qbus accidit dolor post assumptionẽ syrupi q mouit ⁊ agitauit mãs in eis. ¶ Et qñqꝫ dixit Ser. accidit dolor in stomaco ex corrupta dieta ⁊ multo vsu fructuū: ⁊ ex vsu ceparū ⁊ porroꝝ ⁊ siliū ciboꝝ potuū ⁊ medicinaꝝ acrimoniam habentiū. Et quandoqꝫ fit dixit ipse a calido.s. acris dissoluente: ⁊ a frigido coartante.

¶ De causis aūt specierū siue modoꝝ doloris pdictoꝝ i speciali. dixit Aui. ꝙ cã ꝓmi modi: qui.s. accidit cū hõ comedit ⁊ sedat̃ post comestionẽ doloris effusio melie ad stõm ex splene aut melia in ipso existẽs. ¶ Et cã scdi modi: q.s. fit in hora cõprehẽsionis cibi ⁊ apud horã decimã est effusio colere ad stõm ex epate semp. Et non itellexit p ly semp ꝯtinuitatẽ tpis. L. ꝙ semp fluat: sed denotauit ꝙ cola fluens ab epate eẽt colera nãlis que ẽm nãꝫ fluit ab epate mediãte felle ad fundū stõaci fere oi hora. Aut denotauit illos in qbus porrus falle⁹ veniẽs ad stõm latior est vadẽte ad intestina: in qb⁹ colera.s. nãlis multa per ipm.s. portat̃ ad stomacū coꝝ oi hora. Et dixit Aui. ꝙ causa q̃re isti humores.i. melia effusa ex splene ⁊ colera ex epate nõ ledūt in ꝓncipio rei.s. vel comestiõis: vel in ꝓn⁰ effusiõis ipsoꝝ: aut post effusionẽ paꝝ est: qꝛ effundunt̃ in ꝓfundū.i. in ꝯcauitatẽ fundi stõi: qõ qdem de colera notū est: qꝛ ad fundū stõi per poꝝ effundit̃. Et melia q̃uis cadat ꝓus super os stõaci: non tñ ibi retinet̃: sed decidit in ꝓfundū. Et cã quare ledunt̃ post comestionẽ est, dixit Aui. quia cū cibus pmiscet eos cõmouẽtur cū cibo ad os stomaci ⁊ ascendūt: qõ ideo ꝯtingit: quia cib⁹ sui grauitate petit fundū cui cedit humor effusus: ⁊ sic inter stomaci parietẽ ⁊ cibū ascendit: ⁊ sic ꝓuenit ad supiora stõaci natans supra cibum. ⁊ illas partes supiores stomaci mordicãdo causat dolorẽ. ¶ Cã autẽ quare melia citius ledit q̃ colera: quia statim post cibū: colera vo non nisi post spatiū longū. Dixerūt qdam ꝙ est qꝛ melia ex splene effundit̃ ad os stõaci ⁊ supiora eius: ꝗre velocius cõmouetur cū cibo. Cola vo ex epate effundit̃ ad fundū stõaci: ꝗre tardius cõmouet̃: sed hec cã nõ est bene ꝯsona. Nã de eis ambob⁹ hũoribus dixit Aui. ꝙ cadūt in ꝓfundū: ⁊ sic melia nõ remanet in supiorib⁹. Colera.n. leuior est ⁊ liqdior q̃ melia: vnde citius ascẽderet ⁊ altius que cū sit magis mordicatiua ⁊ cū acutiori qualitate agẽs citius ageret q̃ melãcolia. ⁊ sic citius lederet. Quidã etiã de seipsis dicūt pcipere casum melie ad fundū stõaci pdicẽtes per hoc de futuro dolore in eis. Sed dicãt causã hui⁹ sore: qꝛ l; ambo ipsi hũores post cibū ascendãt simul modo dicto. Acuitas tñ ⁊ seruor colere a cibo remittit̃ vt apparebit in redditione cãe tertij modi doloris supradicti: ꝗre ad tẽpus non ledit. imo non nisi post feruorẽ cibi ⁊ ipsius colere incẽsionẽ. Sed melãcolie mordicatio parum aut nihil per cibum obtunditur: ꝗre potens est mordicare

Que sunt mãe cãntes dolorẽ in stõ.

Cãe dolorū interpolatorū.

Cause extrinsece.

post cibū statim. Et adiuuat ad hoc vētositas in his melicis gñata statim cū incipit stōus calefacere cibū pp debilē calorē eoꝝ. Cā vero q̄re hic dolor a melia causatus quiescit aliqñ post digōnem cibi est: q2 tunc exitus ei⁹ est ex stōaco descēdente cū cibo: ꝛ vētositas etiā ea hora resoluit̄ q̄re dolor sedat̄. ℭ Cā aūt tertij modi doloris iterpollati supradicti q est eueniēs in hora vacuitatis: ꝛ post comestionē sedatur. dixit Auic. est effusio mārū mordicatiuaꝝ ad stōacuʒ qñ vacuus est a cibo. sup. ꝛ famelicus. Dixit enim ipse tertia pmi cap° de eo qd̄ comedit̄ ꝛ bibit̄: ꝙ tolerare famem stōm putridis replet humoribus que māe aut sunt acetose melice: ꝛ h̄ sunt raro aut flegmatice salse vel acetose: ꝛ h̄ ēt sunt raro. Aut acute colerice. ꝛ sunt vt sepe fm plurimquaꝝ mordicationē sedat cib⁹: aut q2 ꝯiatur cū q̄litate sua qualitati illius māe: vt q2 sit fridus vel insipidus vel vētosus: aut q2 pmiscet̄ cū illis materijs: q̄re non pñt mordicare facte impure. Aut q2 seperat inter eas ꝛ parietes stōi quare non attingūt eas. Aut q2 deponit eas ad fundū stōi ꝛ imobiles eas reddit. Dicunt aūt qdam: ꝙ materie cāntes dolorem in stō: quē sedat cib⁹ ꝯtinent̄ in supioribus stōi quali tercūq3 ad illas ptes deuenerint: qm̄ si ꝯtinerent̄ in fundo cib⁹ comoueret eas: vt supradictas ad supiora: ꝛ eēt cā mordicatiōis ꝛ doloris ad supiora ꝛ nō sedatiōis ei⁹. ꝙ si in stomaci fundo ꝯtineant̄: op3 vt sint pauce q̄s possit cib⁹ alterare cōprimere vel permiscere vbi mās supradictas op3 eē multas. ℭ Et cā quarti modi qui est dolor ꝛ adustio vehe hemēs itolerabilis est vapor eleuat⁹ ex cibo idigesto in quē calor putredinalis egit vel eleuat⁹ ex cibo corrupto q inficit stōm ꝛ adustionē causat in ore eius p suū calorem putredinalē. Et facit eū intolerabilē: aut pp vehemētiā eius puenientē ex intēsione caloris putredinalis ꝛ puenientē ex penetratione ipsi⁹ vaporis ꝛ sensibilitate multa loci vel facit eum itolerabilē pp eius diuturnitatē puenientē ex multiplicatiōe illius mali vaporis. Et dñt qdam. facit euʒ itolerabileʒ q̄tuʒ ad tolerātiā sitis. Nā ipsis accidit sitis vehemēter quaʒ tolerare non pñt. Et dñt. ꝙ iste q̄rtus modus pōt repiri absq3 piodicatiōe. ℭ Et cā qdē piodicatiōis habita est in sermone scdo de periodicatione febrium. Et est particularis dispositio membroꝝ mouētiuʒ materias aut mēbri recipientis vel generantis eas.

Cā dolo ris diutur ni.

ℭ Et doloris qdē diuturni cā fm plim est mala cōplo stōi diuersa frigida cū mā grossa que cā ꝯtinue ꝯseruat. Aliqñ tñ eius cā pōt esse mā cala que cū plixitate tpis stō influit.

Pronostica.

ℭ Dixit Aui. timet̄ in illo in quo plongat̄ dolor stōi ꝙ extrahat in eo sp̄a eo ꝙ est cā debilitati stōi. ꝛ est cā attractionis ꝛ effusionis mārꝝ ad ip̄m. Et qñq3 signat dolor stōaci sp̄a iaʒ factū in ipso qñ dolor est diuturn⁹ ideo ꝙ significat fixionē materie: quod nō facit dolor parui tēporis cū non indicet fixionē humoris: neq3 etiaʒ tm̄ debilitauit stomachuʒ: neq3 etiā tm̄ attraxit de materia ad ip̄m: vnde nō timetur ex eo euētus sp̄atis: sicut ex dolore diuturno. Et mordicatio qdem stōi qñq3 facit incurrere febrē. qñq3 qdē effi. qñ non est multū intēsa: ꝛ nō est pseuerans ꝛ stabilis. qñq3 vō putridā pprie colicam que qñq3 erit tertiana iterpollata: ꝛ qñq3 erit inseparabilis. qñ mā fuerit multa ꝛ multum intense mordicatiōis: ꝛ h̄ facit dolor stomaci cum cōmunitate epatis cum inflāmant̄ in epate humores ꝛ derelinquūtur a regimine nāe ꝛ putrefiūt ꝛ febrē cāut putridaʒ: ꝛ per quā etiā cōitatē facit dolor stōi euenire dolorē in latere dextro cōitate pāniculi velātis epar. Et significat h̄ dolor cōitatē factā esse ad epar. ℭ Et dolor stōi fortis in multū sensibilib⁹ qñq3 inducit mortē subitaneā ꝛ qñq3 sincopiʒ ꝛ cardiacā passioneʒ. ℭ Et dixit passionari⁹. ꝙ qñq3 pducit ad hoc: vt eger nō possit loqui ꝛ qñq3 perducit ad alia accidētia supradicta.

Signa generis dixit Ser. sup Via. in hac passiōe infirmus p̄bitur pturbat̄ ꝛ ꝯtristat̄ ꝛ de figuram figuram mutat̄. Et qñq3 accidit ei tremor cordis ꝛ scotomia. ℭ Signa vō specierum fm cās iaʒ qdē supra habita sūt signa malitie cōplonis stōi ꝛ pure ꝛ cū mā. Et signa iflātionis ꝛ vētositatis ꝛ solonis ꝯtinui ipsi⁹ ꝛ vehemētie sensus eius ꝛ epatis. Et signa vermiū dicent̄ in suo ca. ℭ Et signa cārum pmitiuaꝝ hri pñt ex resolōne ꝛ inqsitione de ipsis. Qm̄ tñ dolor stōaci sepe ꝯtingit ꝛ sepe ad se curam vertit: Non erit malum si signa cārum mārū iuʒ repetant̄.

Signa facti a mate ria calida.

ℭ Dolorē itaq3 a cā calida māli signant punctio ꝛ mordicatio ꝛ sitis ꝛ oris siccitas ꝛ incendiū ꝙ eger pcipit in meri ꝛ palato ꝛ amaritudo oris. ℭ Et dixit Auic. mordicatio cuʒ inflāmatiōe ē signū māe cale pp q̄litatē acutā aut salsaʒ. Et sic ē sig^m cole aut flātis salsi. Et qñq3 puenit ex eo febris: ꝛ qñq3 recedit febris ꝛ remāet mordicatio i stō. Et illō ē. dix̄ A. pp effusionē māe: que. s. nō est tāta ꝙ possit facere febrē est tñ tanta ꝙ pōt facere mordicationē. Et qñq3 apparēt vestigia colere in vomitu ꝛ egōne. ℭ Et mordicatio qdē non stabilis: sed vadēs ꝛ rediens significat effusionem colere ex epate: que si effundit̄ sup os stōi accidit extremitatū frig⁹. Et qñq3 superuenit lipothomia vel sincopis.

Signa facti a mā. frigida.

ℭ Doloreʒ vō a mā frida signat grauitas pprie si mā fuerit flegmatica: ꝛ erit sine inflāmatiōe ꝛ siti pcedēte ex via stōi. Aliqñ tñ incurrūt sitim cōitate pulmōis ꝛ ex multo clamore ꝛ questu. Et aliqñ pcipit eger manifestā friditatē in stōaco ꝛ ore ei⁹. Et si flā fuerit salsuʒ pcipit salsedinē i ore. Et non erit absq3 siti ꝛ calitate aliq. Et si fuerit acetosa flātica vel melica erit mordicatio sine iflāmatiōe nisi fuerit acetositas facta p viā ebullitiōis: tunc. n. eēt mordicatio cū iflāmatione remissa: ꝛ erit sensus acetositatis cū acuitate. ℭ Dix̄ A. signū melie ē vt accidat vomit⁹ aceti acetosi. n̄ ât acutie ꝛ vt sedet̄ eo dolor. Et ꝙ splen sit lesus ꝛ digō mala: q̄uis ēt digō mala fit i flātica. ℭ Dixit Ras. i diuisiōib⁹. si fuerit dolor ex fūdo adsūt multitudo cōctiōis. i. itēsio appetit⁹. ꝛ adest singult⁹ sine mordicatiōe. ℭ Dixit Via. grossitiē humoris cognoscim⁹ ex magno dolore pmanente cū grauitate. ꝛ distinguit̄ maxie iter humores p id qd̄ egredit̄ in vomitu ꝛ egōne. ℭ Et in dolore qdē oris stōaci facto ab humore mordicatiuo calō vel frido. dixit Gal. accidit eq̄litas ꝛ ꝯstrictio in pulsu. coartat̄. n. pulsus: sicut coartat̄ in pn° febriuʒ paroxismoꝝ. Et si qdem dolor fuerit a frido ineq̄litas pulsus erit minor. Sʒ in ipsa ineq̄litate paruitas erit abundātior supra magnitudinē. Et ecōuerso si fuerit ab humore calō inequalitas erit maior. sed magnitudo abūdabit supra paruitatem. Uomētib⁹ aūt p̄dictū humorē hec ambo. s. ineq̄litas ꝛ cōstrictio a pulsu ꝯfestim desistunt. ℭ Et iuuātia qdem ꝛ nocētia magnā cognitionē p̄bēt in discernēdo dolores stomaci calidos a frigidis. ℭ Dixit Haly. Ipo. dixit in li. epidimiaꝝ. mulieri cuidā p̄cordioꝝ aduenisse dolorē queʒ ordei alfitū mitigabat cū granatoꝝ aqua: qm̄ ordei alfitū ab ore stōi coleras desiccabat ꝛ granatoꝝ aqua calorem extinguebat: q a coleris oriebat̄ ꝛ stōi ꝯfortabat os. Cuiusdaʒ vero dolorē mitigabat castoreū cuʒ aceto sqllitico: qm̄ acetum sqlliticum diuidebat ꝛ abstergebat flā grossuʒ ab ore stōi. Et castoreū frigiditatē ei⁹ remouebat. Et eius ꝯsumebat ventositatē. ℭ Ampli⁹ cōplo etas tps anni reginē p̄teritū ꝛ reliqua pticularia in discernētib⁹ doloꝝ spēbus auxiliū p̄bent. ℭ Dixit Aui. pmus ex dolorib⁹ iterpolatis dictis plim accidit melicis ꝛ patiētibus meliaʒ mirachiā. plurimi enim eoꝝ melici sunt. non tñ oēs: q2 iste dolor pōt aliquādo accidere colericis pp colerā fluentē ad stōacos eoꝝ. Flegmatici quoq3 fm plim patiunt̄ hunc dolorē ex frido: sicut ꝛ melici plim patiunt̄ ip̄m ex calido.

Signa facti a vento sitate.

ℭ Dixit Almā. in dolore stōi vētoso adest ructuuʒ multitudo ꝛ extensio ꝛ singult⁹. ℭ Et viati. dixit. mutat̄ hic dolor de loco ad locū. Et gurgulatio adest in iferiorib⁹ vētris. i. stō vel ēt vētris. i. itestinis cōicata eis vētositate. ℭ Et. A. dixit. Signa vētositatis sunt eructatio ꝛ rugitus ꝛ extēsio in hypocūdrijs.

in hypocundrijs.ſup.⁊ in anterioribus ventris. Et dolor eſt pungitiuus.ſ.feriens ad modū ictus ſagitte vel gladij vel extenſiuus ⁊ eſt ambulatiuus permutabilis de vno loco ad aliū. Et ſm pliū non eſt ſtabilis.

Signa ꝑ iudicia.

℃ Dixit Ypo.7° aff°.in dolore forti.i.multum intēſo circa vētrē.i.ſtōm frigiditas extremitatū malū.ſ.ſi fuerit pſeuerās ⁊ non ꝓueniēs a cā extrinſeca. Et hoc ideo:q2 ſignificat aſpa in ſtō eſſe vt ſuo patuit ca.aut aliā fortē leſionē i ipſo.ſup.⁊ multo magis malū eſt frigiditas mēbroꝝ ſtō ꝓpinquoꝝ. ℃ Dixit Raſ.5° ꝯti.de ſi.mortis feſtine:⁊ ponitur ēt ab Aui.in hoc ca.qbuſcunq3 dolor accidit i vētre.i.ſtō.⁊ apparēt in ſupcilijs bothor nigra ſicut fabe:deinde efficiunt vlcera in 2° die ad plus.ſ.a die apparitionis bothor vel vlcerationis ipſoꝝ moriunt. Et hi qbus hic dolor acciderit patientur in ꝓncipio paſſionis dormitionē ⁊ multū ſomnū. Dixit.n.A.accidit eis ſubeth ⁊ multitudo ſomni ꝓp frigus ſue egritudinis. Et in alio ex° Aui.hi ꝙ morit poſtq3 accidit ei ſubeth ⁊ mltitudo ſomni. ℃ Et dixit A. ꝙ in dicto lib.df.qñ apparet in dolore ſtōi ſupra pedē dextrū qdā ſilr veſice tunc ipſe morit in.28.die:⁊ ex ſigno illius eſt ꝙ ipſe appetit res dulces. ℃ Dixit A.dolor ſtōi multiplicat in ꝑgnātibus:q2 ſupfluitas menſtrui que retinet dirigit ad ſtōs eaꝝ. Et addiuuant ad hoc cibaria mala que ſumuntur. Et dixit.dolor ſtōi eueniens ꝑgnātibus portendit preſocationem matricis. Et hoc verum eſt cum multiplicatur ⁊ perſeuerat in eis abſq3 cā extrinſeca quoniam tunc ſignat multiplicationem ſupfluitatū malarū q̄ poſſunt eſſe cā ꝓſocatiōis mricis. ℃ Dixit Gili.dolor ſtōi factus ex humoribus contentis inter pelliculas eius grauiſſime curatur:vel nullo modo niſi per cauteria ⁊ ſectiones:⁊ precipue cum inueteratus eſt.

Cura doloris ſtōi triplici pficit inſtro.ſ.dieta potione ⁊ cyrugia. Et q̄uis ex gnāli cura doloris poſita in ſmōe de membris eiaq3.fiat clara cura doloris ſtomaci gnālis. Et q̄uis etiam ex curis poſitis in hoc tractatu de mala cōplone pura ⁊ mālī. Et in inflatione ſtomaci. De ſolone continuitatis eius de ſpatibus eius ⁊ de vehemētia ſenſus ipſius appareat ſpālis cura ipſius doloris diſtincti per ſpēs ſcōm cās. Nihilominus hic quedā particularia afferentur appropriata.

Cura cauſati a ventoſitate.

Jn dolore itaq3 ventoſo circa iſtā dicte.dixit Raſ.in diuiſionibus.vitet herbas.ſ.fridas ⁊ crudas ⁊ cibos inflatiuos.⁊ vitet frigus ⁊ friditatē pedū ⁊ manuū.⁊ accubitū iacendi maxime ſupinū. Et potū aq̄ fride.ſup.⁊ reliqua que vitanda ſunt dicta in ca.inflatiōis ſtōi. Moret aūt i aere ſicco calo vel calefacto ⁊ calefaciat extrema ſua ⁊ fricet ea fortit. Et dixit Raſ.ſtet erect° vel deābulet poſt fricationem:⁊ ſi pōt poſt deambulationem dormiat. Et vtatur cibarijs facilis digōnis pauce q̄titatiſ. Et fiant clyſteria carminantia ventoſitatem in qb° diſſoluatur eliū de baccis lauri ⁊ yerapigra dyacollognitidos.añ.℥.i.mellis.℥.ii.ſal.ʒ.iij.⁊ ponat cum eis olei camomellini vel anetini vel rutacei.℥.iij. Df 5° ꝯti. Anſen.i.cōchilium ſi crudum deglutitum fuerit mitigabit oēs dolores ſtōi. Et df ibidē.dolori ſtōi cum interiectiōe lamētabili ꝯ de approximate ſqnāte roſ.⁊ ſpice. Et cura eius ꝓpria eſt deglutiat patiens de conculis paruis. Et ius galli decocti cum aneto ⁊ ſale bibitum ꝯfert. ℃ Per inſtrm vero potionis curatur dolor ſtōi ventoſus ꝑmiſſa rectificatione cāe ventoſitatis cum medicis ab extra ⁊ ab intra approximandis. ℃ Et de approximādis ab extra.dixit Gal.vt ſcribitur 5° ꝯti.mitigandus eſt dolor vehemens cum panico calefacto.ſup.vel milio appoſito ei.ſ.ſolo vl mixto cum ſale aut alijs medicinis ad hoc ꝯuenientibus. Et dixit.ventoſe mitigant dolorem vehementē. Aui.aūt hoc dixit.ad dolorē debilē. Ait.n.fridos dolores ⁊ ventoſos ſi fuerint leues ſedat vaporatio cum milijs.ſ.panico ⁊ milio. Et vētoſe cū igne ⁊ ꝓprie quādo ponit ex eis ventoſa magna ſup locū miracb ventris medicamētita vt cōpꝛehendat ex oi parte vmbilicū ⁊ dimmittit ſic vna hora abſq3 inciſione.ipſa.n.dolorē ſedat ilico mirabilr. Et dixit Aui.inūctio ex oleis calefacientibus vt anetino nardino ⁊ ſilib° ſedat dolores paruos. Et iſta eadē ꝯueniūt in doloribus magnis in ꝓn°.que ſi non ſuffecerint approximentur fortiora. De qbus ſunt dixit Sor.vt bulliat ruta caſtoreū radix ariſtologie ⁊ aniſum cōquaſſata in oleo laurino ⁊ infundat in eo lana ⁊ calida ſtō applicet aut fomentet cū veſica plena oleo calido:qm̄ multū valet. ℃ Dixit Mundinus.panis vt extrahitur de furno calius accipiat:⁊ ꝑ mediū ſcindat ⁊ in melle intingat vna medietas eius:que ſic cala ſtō applicet. Et qdā aſpgūnt deſuper puluerē cymini aniſi nigelle ⁊ mēte. Et dixit.paritaria cū cātabro in vino albo cocta cataplaſmata frequenter renouata dolorem ſtōi ventoſum ſanat. ℃ Emplm vtile. ℞.ciminum baccas lauri piretrū naſturtium caſtoreum rutam ſiccā ⁊ ſemen ſileris vel leuiſtici cōtere ⁊ bullire fac in oleo laurino ⁊ vino maluatico lento igni ad vini conſumptionem:poſtea cola ⁊ exprime ⁊ ex oleo hoc inunge ⁊ ex fece fac emplm. De approximandis aūt ab intra.dixit Gal.ſi dolor accſis fuerit ex opilonibus accñtibus cā ventoſitatis groſſe aut frigoris in maiori pte mitigat cū potu vini potentis non limphati. Et poſt ipm dormire d3 patiens.⁊ exinde cum ſurgens fuerit omnino ꝯualebit. Et dixit.ſi de caſtoreo aſſumptum fuerit aliqd in potu diſtemperatum cum aceto valens erit ad dolorem q fuerit difficilis diſſolonis efficaciter. Acetū cum caſtoreo ponitur vt remittat intriſecā calitatē eius. Et dixit.ariſtologia longa valet ad dolores excitatos in ventre ex cā opilonis aut ventoſitatis groſſe. ℃ Dixit Auic.ventoſitatem reſoluūt potus puri.⁊ allia ⁊ exercitiū ſm vacuitatem.ſ.a multo cibo. Nā debent comedi de ſpicis allioꝝ a.xij.vſq3 ad.xx.⁊ deſuper bibi ciatus vini puri boni antiqui.⁊ ſtatī exercitari ambulando vel alr ꝓut melius potuerit patiēs. Et dixit Aui.caſtoreū qñ bibit cū aceto mixto.ſ.aq̄:q2 ſic magis remittit calitatē caſtorei aut mixtū:vt.ℨ.dixit Gal.⁊ ſilr ariſtologia lōga eſt mirabilis in reſoluendo dolores vehementes ventoſos. ℃ Dyaſ.ñi dixit de rotūda.⁊ doſ.eius eſt a.ʒ.i.vſq3 ad.ij.cū vino calido. Et dñt qdam valet ēt ad dolores ſtōi antiquos fridos euādo mām ꝑ vomitū ⁊ ꝑ vētrē. Et ex medicis ꝯuenietibus eſt dyagalāga ⁊ dyaniſū ⁊ dyacaſtoreū eſt optimū.⁊ triſera magna cū cinnino ⁊ baccis lauri ſumpta eſt mirabilis. Et eliū de caruiz:qd ſic fit. ℞.karuizizi.ameos ſeminis apij ſileris ſeminis baucie.paſſul.enucleataꝝ.añ.ʒ.iij.amig.am.ʒ.vi.ꝯficiāt cū melle.

Cura cauſati ab humore frigido.

℃ Jn cura vero doloris facti ab hūore frido cōpetit dieta q̄ ſupraſcripta eſt in cura male cōplonis frigide mālis. Et ſilr cura per potionē ibidē dicta. Et inſuper vtiliter ꝯuenit mā diminuta puluis galāde zedoarie croci.añ.℈.i.cum ſumitur cū brodio aut vino ſubtili calido. ℃ Et de vtilibus eſt comeſtio rute aut ſerpilli decoctio:⁊ maxie cū bibit decoctio ei°. Et ex eis eſt ſemē peonie cū ſumunt ex eis gra.xv.numero aut radicis eius. Et ſuccus radicū gentiane decoctus donec inſpiſſet ſumptus in pondere.ℨ.i.cum vino calido vtiliſſime opat.⁊ ſilr poſitus in clyſteri. Et ex eis eſt vſus quatuor baccaꝝ lauri vel.v.mundataꝝ viridiū vl ſiccaꝝ in ieiunio aut vſus pulueris calamenti cum brodio vel vino calido ſumptus.cuius doſ.eſt aur.i. Et agaric° ſepe ſumptus cum oximelle magne eſt vtilitatis. ℃ Eliū optimum ad dolorē ſtōi friū. ℞.xiloal.maſticis nardi galāge zedoarie nuciſmu.ſcls apij hel gariof.piperis albi rubee ſicce.añ.ptes eq̄les ꝯficiant cū melle.doſ.ʒ.iij.cū aq̄ cala. Aut.℞.floꝝ camomille ſqnāti cētauree mi.⁊ ariſtol.lō.añ.ꝯfice.cum melle.doſ.ʒ.iij.cum calida. ℃ Aut.℞.radices peonie origanū nepitā:⁊ decoq̄ in vino:⁊ qd colatū bibat calim. ℃ Et conuenit dyatrion ⁊ ſilio. ℃ Dixit Auic.ſi dolor eſt ex ventoſitate ꝓfocata.i.incluſa in poroſitatib°

stői: aut inter tunicas eiꝰ ꝯferūt grana lauri ⁊ ciminū assatū. Et balsamū in potu sūptū est vtilliмū in dolore flatico vētoso. ❡ Dixit Uia. cōpetit eis nasturtiū: ⁊ si qdē cū solone vētris assatū: si vō sine solōne nō assum. Et si qdē hūor fridus aliqñ ad stōm ꝓfluat cōpetit ei oxacitonitez qd̉ sic fit. ℞. sube citonioꝝ coctoꝝ i aceto ⁊ mellis ⁊ aceti vini albi. añ. lib. vi. pipis ⁊ zinzi. alboꝝ. añ. ℥. iij. seis apij mōtāi. ʒ. iij. dos. ʒ. ss. cū modico vini rubei puri in ieiuno. ❡ De approximandis vō ab extra sunt inunctio cū castoreo dissoluto, vel bullito in oleo antiquo. ❡ Et emplm̄ hoc. ℞. armoniaci bdellij opoponaci. añ. ʒ. iij. cere resine laudani. añ. ℥. i. ss. gari. sgnanti apij baccaꝝ lauri leuistici cinamomi. añ. ʒ. i. incorporent̄ ⁊ extendatur super corio ⁊ stō supponat̄. ❡ Et de vtilibus est emplm̄ de absinthio acoro nitro ⁊ caricis. Nā exiccat hūores frōs in stō cū cōfortatiōe qua nō reuertunt̄ in posterū ⁊ dolores frigidos vetustissimos aufert. ❡ Et ex eis ē bulbus cū oleo mixtꝰ stō suppositus. ❡ Et lana qdē succida in vino rubeo ⁊ oleo ⁊ adipe anseris calis isusa expssa ⁊ stō supposita est vtilis ⁊ expta.

Cura caū ab hūore calido.

❡ In dolore aūt stōi ꝓueniente ab hūore calō ꝯfert malua in oleo roſ. vel viol. cocta stō cataplasmata sola vel mixta cum puluere sandaloꝝ. Et endiuia emplata supra stō mire valet ⁊ suspiris tollit. Et succꝰ folioꝝ vitis ꝯuenit bibitꝰ ⁊ emplatus vel linitus. Et emplm̄ factū de farina ordei cū succo granatoꝝ acetosoꝝ morsurā oris stōi tollit suppositum. Et ab intra admistret̄ syrupus roſ. viol. nenufarinꝰ ⁊ de papauere ⁊ siles. Et det̄ eliũ hoc. ℞. zuccari roſ. ℥. iij. coralloꝝ ru. sandaloꝝ spodij margaritaꝝ añ. ʒ. ss. cādorum pistatoꝝ. ℥. i. incorporent̄. est. n. vtile eūato hūore.

Cura caū a materia mixta.

❡ In dolore vero mixto. s. facto a cā cala frida ꝯuēit miscere adinuicē supradicta tā q̄ applicant̄ ab extra q̄ꝫ q̄ exhibentur interius. ❡ Syrupus optimus in mā mixta. ℞. succi granatoꝝ muzorū lib. i. succi mente. ℥. iiij. mellis. ℥. viij. fiat syrupus. ❡ Et ab extra valet apiū aq̄ticū cū mica panis tritū ⁊ emplatū. ❡ Et scias q̄ dolor stōi ex humore flatico aliqñ spōte soluit̄ nā mirabilr opante eūoné eius. ❡ Dixit. n. Ipo. 7° affo. qbuscūq̄ iter frenes. i. dyafragma ⁊ vētrē. i. stōm flā ꝯcludit̄. s. faciēs dolorē nō hñs exitū. s. illud flā in neutrū vētriū: q2 neq̄ꝫ in vētre spūalīū neq̄ꝫ in ventre nutritiuoꝝ. his fm̄ venas in vesicā ꝯuerso flegmate solo fit morbi. Et dixit Gal. in ꝯ^{to}. q̄ ignotū est per quas venas siue vias illud flegma transeat in vesicam.

Cura caū a cāis pmitiuis.

❡ Cura doloris stōi ꝓuenientis a cāis pmitiuis gñalr fit cū illarū cārū remotione ⁊ deductione stōi ad cōtrariū illius cāe. Si. n. pcesserit ex friditate aeris aut aq̄ fride debite calefiat stōus cū pānis calefactis aut assibus abietj calefactj ⁊ appositis ⁊ aliis calefacientibus: ⁊ ab intus exhibeant̄ cība calida ⁊ silia. Et valet in hoc ⁊ in varijs ēt cāis fridis puluis betonice cū vino sumptus si nō adest febris: vel cū calida si febris adest. Et si insurrexerit dolor in stō ex assūptione syrupi ꝓuocetur vomitus aut p secessum expellat̄ mā mota. ❡ Et si fuerit ex medicina solutiua ꝓuocet̄ vomitus aut fiat clystere: vt attrahat̄ p ipm̄ mā mota ad inferiora ⁊ expellat̄. ⁊ post hec exhibeant̄ pōtica: qm̄ medicinam ⁊ mām p eā ad stōm tractā deponit ⁊ stōm ꝯfortant. ❡ Et dixit Mes. in de ꝯsolatione medicinaꝝ. si fuerit pp malitiā cōplōnis acq̄sitā ⁊ medicīa alteret̄ stōꝰ. ⁊ si fuerit a ventositate siue sit acuta calida siue grossa frigida mota pp farmachū resoluat̄. ⁊ si fuerit pp excoriationē factā pp farmachū curet̄ vlcer dicta. ⁊ silr ōis dolor curet̄ a solone ꝯtinuitatis stōi fectus. ⁊ si fuerit ab aeris caliditate alteret̄ stōus ad frm̄. ⁊ si ex cibis acutis ꝓuocet̄ vōitus: deide vnctuosa cū insipidis fris mixta dent̄. ⁊ si fuerit ex medicina corrodente vel venenosa vomitus ꝓuocet̄: deide regatur sicut in trac. de venenis dcm̄ est. ❡ Rursum auctores sup dictoꝝ spāliū mōꝝ doloꝝ stōi curā spālē posuerūt. In cura enim doloris pmi modi eius. s. q excitat̄ ilico post cibum.

Cura doloris stōi q excitatur ilico post cibum.

dixit Joānitius ⁊ ponit̄ 5° ꝯti. qñq̄ꝫ sunt in stō humores ꝯgelati. i. geti infundētes stōm: sed cū cōcederit patiēs excitat̄ dolor ⁊ vomitus. ⁊ cura est dixit ipse: cū troc. stelle in dispōne interpōnis: deinde cū purgatiōe cum yera. ⁊ dixit ibi Raſ. vidi quedā patiētē melīā in hac passione ꝯsistentem sine dubio hoc pati. ⁊ ꝯualuit cū purgatiōe melle. De dolore isto qui excitat̄ post cibū ⁊ nō sedatur nisi vomitu cibi vel hūoris facientis ipm̄. dixit. A. q̄ ē malus: ppea q̄ si nō sedat̄ nisi vomitu cibi: tunc ipse ꝯlegit̄ ad maximā debilitatē stōi q̄ nō tolerat cibū. ⁊ si nō sedat̄ nisi vomitu humoris illius. tūc sigñat abūdare in stō hūorem magne malitie. ⁊ cura eius est, dixit Aui. vt sumat oi die in potu aliq̄s mellis añ cibū: ⁊ hoc ꝓprie si fuerit ex hūore flatico: q2 mel abstergit stōm ab eo ⁊ calefacit ipm̄ ⁊ ꝯuertit in ꝯriū hūorē. s. in colerā ⁊ cū sua dulcedine mouet nāꝫ ad auidiꝰ āplectendum cibū ⁊ retinēdū. Opꝫ tñ dixit A. vt ꝯsideres cām ex cap̊ vomitus hoc mō. Nā si vomitus aderit illius hūoris: tūc significat̄ q̄ hūor est in cā eius. eūa ergo illud qd̉ oꝫ eūare cū infusione aloes. Dixit Ser. fm̄ Gal. melior medicina hñti in stō suo colam est aloes: adeo q̄ iā multos sanauit a dolore eiꝰ i vna die: ⁊ reubarbaꝝ ēt valet nimis. Si aūt fuerit alius hūor a cola pone in infusiōe aloes ea q̄ illū respiciūt hūorē: ⁊ si in vōitu nō fuerit vestigiū hūoris signū est q̄ in cā erit vestigiū stōi. Inuenit̄ hic alia lr̄a que dicit. ꝯsidera curā eius ex cap̊ vomitus: ⁊ fm̄ quosdam ē melior: q2 in illo cap̊ ponit̄ cura cuiuscūq̄ꝫ vomitus. illic ergo recurre. Si tñ fuerit ex debilitate recurre ēt ad illud caplm̄ de debilitate stōi. ❡ Dixit Azarauius lib. 26. ꝯditū cui non remanet cibus in stō suo. ℞. vnū vitellū oui recētis ⁊ duo coclearia mellis ⁊ masticis grana. xv. ⁊ ponant̄ oia in vna testa oui ⁊ coquant̄ in cineribus calidis ⁊ sumat̄. ⁊ fiat hoc tribus vicibus ꝯtinuis. est. n. exptū. ❡ Dixit. n. A. post purgationē administra troc. stelle. Joānitius aūt vt patuit prius ꝯcessit troc. stelle: deinde dixit. eūa: vñ scire debes q̄ aliqñ dolor est vehemens ⁊ debilitas stōi multa: tunc incipiendū est coacte a sedatiōe doloris ⁊ ꝯfortatione stōi cū troc. stelle. regir tñ purgatio pmittenda est: vt dixit A. ❡ Et ꝯferunt in hoc dolore ex debilitate vtutis ⁊ hūore frigido flegmatico elīū hoc. ℞. olibani masticis nigelle anisos ⁊ corticū fistici viridium. s. exterioꝝ añ. partes eq̄les terant̄ ⁊ ꝯficiant̄ cum melle emblicoꝝ. Et sumatur ex eo ante cibum a. ʒ. ij. vsq̄ꝫ ad aur. ij. ❡ Aliud. ℞. corticis citrāguloꝝ. ʒ. ij. macis galāge. añ. ʒ. i. macis. ʒ. i. ss. ꝯfice cū melle. ❡ Et dixit Aui. ꝯfert ei administratio coriandri ⁊ syrupus granatorum cum menta. Et hoc si adesset febris aut permixtio humoris colerici.

Cura eius q excitat̄ p longū spatiū post cibum.

De dolore aūt stōi q excitatur post cibum per spatiū lōgū. dixit Raſ. 5° ꝯti. Uidi quēdam qui si comederit de mane excitabatur post decē horas aut minus dolor in stō eius dū euomebat sbam silem aceto bullientē super terrā: ⁊ ide mitigabatur dolor eius: vñ cū hoc viderē ex vehementi frigore in stō fuisse curaui ipm̄ cū potu vini potentis nō limphati: ⁊ calefactione stōi cum emplastro calido. Et sūptione cibarionū fumosaꝝ frixaꝝ. i. ciboꝝ: de quorū nā est vt ꝯuertant̄ ad fumosū: frixoꝝ cū melle tñ parum in vice sumebat. Et Aui. dixit. cura est stōi ꝯfortatio cū calefactiōe: ab extra cum emplis calidis. Et ab intra cum vino puro ⁊ ꝯfectiōibus magnis. s. calidis. vt tyriaca ⁊ ꝯfectiōe cesaris posita in 5°. Et cum cibariis q̄ in patellis pparant̄. Nam ista cibaria frixa ex mō artificij acq̄runt quādā caliditatē cū stipticitate quare alterāt frigiditatem humoris ⁊ stōm ꝯfortant. Et ꝓhibent effusionē māe acetose ad ipm̄. debēt tamen sumi ex carnibus leuibus facilis digōnis: q̄ etiā cōueniunt assate. Et subdit Aui. ⁊ cum cibis quoꝝ ꝓpetas est vt fumigationem faciat in stō calido. i. q̄ conuertantur ⁊ corrumpantur in ipso ad fumosum: sicut oua assata ⁊ mel. Conferunt etiam ei troc. stelle mixti cum electuario d.

buglosa

buglosse vel cū electuario de succo. ¶ Puluis mirabiliter cō ueniens. ℞. succi mente succi absinthij exiccatoꝝ.añ.ʒ.ij. gar.ꝛ xiloal.añ.ʒ.ß.zuccari albi.ℨ.ij.accipiat̄ ex eo mane ꝛ sero cū vino vel cum ouo sorbili ieiuno stō. Et in hoc quidem dolore sicut in p̄dcō dictū est regimine dꝫ p̄mitti cūo māe p̄digeste. ¶ Dixit Sē. in āt̄iquo dolore stōi ex hūore melico digeratur mā cū hoc syrupo. ℞. calamiti sticados anisi.añ.ℨ.ß.passul.ℨ.i.sene polipo.añ.ℨ.ß.cinamomi scis seniculi.añ.ʒ.ij.mellis lib.i.postea purget̄ ꝛ sepe cū pillulis de yera ꝛ pillul' de lapide lazuli simul mixtꝭ. ¶ Et vtatur electuario qd̄ sic fit. ℞. aniseos cinamomi xiloal'.añ.ʒ.i. galā.ʒ.ij.croci.ʒ.ß.mellis.ℨ.vi. ¶ Et dixit. A. si dolor fuerit ex melia inflatiua.i.ex q̄ puenit ventositas: ꝛ inflatio tunc ꝯfert.s.post purgationē vaporatio cum aliquanto allumis ꝛ dragaganti.i.vitrioli ꝯtritis cū aceto: ꝛ vt. vaporent̄ ēt cū ramis aneti.i.sup̄ bullitis in vino ru. vel cū seīe eius ꝯtrito.s.ꝛ posito in sacculo q̄ postea calefactus suppōnatur stō. ¶ Dixit Ras. ꝯ̊ ꝯti. Uidi duos pati dolorē stōi post cōcestionē per horas.v.aut.6.quoꝝ vn' erat decrepit' macilentus nimis sicce cōplonis: ꝛ alius erat sibi silīs in siccitate: sed erat iuuenis: ꝛ in decrepito non mitigabat̄ dolor nisi p vōitū quo vdebat aquositatē tenuē: ꝛ acidā bulientem sup terrā: sed iuuenis nō euomebat. Un̄ ꝑpēdi q̄ pueniens erat stō hūor q̄ātitatis pauce sitiēs in inferiori stōaci pte: ꝛ cū mixtus erat cū cibarijs multiplicabat̄ ꝛ pueniebat ad os stōi: ꝛ tūc sentiebat̄ dolor. Et passio iuuenis significationē dabat sup̄ debilitatē epis cū caliditate: ꝛ ꝑcepi q̄ hūor veniēs ad stōm eius erat de epe ex colera ru. cala. Et in decrepito ꝑcepi q̄ supfluitas cole nigre pueniebat ad stōm eius de splene. Et cura hoꝝ. In iuuene. dixit Ras. est. vt fiat flōmia de basilica dextra. sup. ꝛ euanda est colera. Et danda est in potu aqua lactuce: ꝛ silīa donec manifesta fuerit correctio epis. Deinde ꝯfortandus est stōus cum stipticis. Ista tā cura.s.ꝯfortatiua stōi non dꝫ vti anteq̄ȝ correcta sit dispō epatis. cū melius sit q̄ supfluitas illa recipiat̄ a stō q̄ȝ q̄ remaneat in epate. Decrepit' vero opus habuit purgari de colera nigra: ꝛ ꝯfortādus est stōus añ purgationē: eo q̄ splen est mēbꝝ ignobile hita relatiōe ad stōm. ꝛ dixit Ras. de eo q̄ expertus sum de iuuamētis ipsoꝝ est: vt cōedāt pluries cibaria in multa q̄litate.i.q̄ sint multi nutrimenti: ꝛ pua q̄ātitate. sint ergo cibaria quoꝝ pua q̄ātitas multū nutrit. Et dixit. nō bibant nisi paulatim ꝛ modicū dū deficiat tpē doloris. Et h̄ qdē cura posita hic a Ras. de decrepito ꝛ iuuene est cura doloris stōi pueniētis a vacuitate stōi q̄ñ cōedit.s. cura decripiti eius q venit ab hūore melicō: ꝛ cura iuuenis eius q̄ puenit ab hūore colerico. ¶ Et de pueniente ab hūore colerico. dixit. A. Cura ei' est eūo cole aut eius extinctio.i. obtusio ꝛ ingrossatio. Et eius q̄ est ab hūore melicō: est ēt ipsius euatio. Aut cura vtriusq̄ȝ est diuersio hūoris ad alias ptes q̄ non sint stōi.i.cū q̄bus stōus nō cōicat: a q̄bus posset ēt illā māni diuersant recipe vel suscipe vl' q̄ nō sint stōi.s. vide. vn̄ posset ledi stō' sicut patuit supra de stāte intra renes ꝛ vētrē adusto. Et sicut si traheretur ad mirach supra stōm. Et dꝫ vt ꝯfortet̄ os stōi: imo ꝛ stōus totus cū his q̄ hñt illud cōfortare calidis vel fridis sm influētē hūorē. Et dixit. A. dꝫ vt hō.s. colicꝭ ꝛ melici diuidant cibū i plures vices: ꝛ cōedāt cibos paucos in q̄ātitate multi nutrimēti. ꝛ nō bibāt sumēdo aq̄ȝ p̄ oī potu supra cibū nisi sorbēdo: ꝛ et nō ꝓhibeat̄ cibi digō: ꝛ ne potus q̄ātitas magna misceat̄ cibo: paucoꝝ facia tñ lubricare in digōnē mollificādo stōꝫ p q̄ȝ ēt mollificationē redderet ipm pati receptiōi supfluitatū. Sp̄ tñ quisq̄ȝ post cibū accidit sit sicut incēdiū inseparabile ad extictionē ei' ꝑcipit vt pa p̄ bibāt ꝛ sorbeāt ꝛ expectēt.s. ad bibēdū sufficienter vsq̄ȝ ad horā famis. Nō intelligēa p̄ hāc horā, horā excitationis appetitus: q̄ tūc nō dꝫ dari potus.s. cibus: sꝫ intelligens horā cōplete digōnis in q̄ stōus euacuat̄: ꝛ iā euacuato est

a cibo digesto. Et id̄ subdit. q̄ cū cōplet̄.s. digō bibāt tūc ꝛ erit potus iste delatiu'. ¶ Digerit̄ mā calida cū syrupo cucurbitino viol. vel nenufarino si colera fuerit subtil. Et si fuerit grossa cū acetoso simplici. Dixit. A. facto cū aceto in quo diu steterit absinthiū infusū: vt nō solū ps absinthij subtilis transeat solutiua in acetū: sed ēt ps ei' grossior cōfortatiua. tunc.n. ꝯfert. q̄r p absinthiū euacuabit ptē colere ꝛ ꝯfortabit stōm. ¶ Dixit Alm. in 9° ca° de apate stōi in dolore stōi a mā cala egro aq̄ tepida tribuenda est. Et vt euomat ꝑcipiendū est. Et si hoc nō suffecerit yerapigra tribuatur. Silr in dolore a mā frida eūo eius fiēda est vōitu vel solone ventris. Dixit. A. plm mordicatiōis stōi sedāt res fride. sicut lac acetosū pisces petrini ꝛ aqua frida. Et troc. de spodio ꝛ rob agreste ꝛ silīa. Et vtilib' est lactuca nō lota sꝫ sicut est cōcta. ipsa.n. tollit mordicationē colere: ꝛ cōueniūt portulaca maxime cōcta cū grāis pini [illegible] cala infusis. ꝛ risū lotū coctū cū oleo amig. vel cū lacte proprie vaccino. ¶ Et de vtilibus ꝛ expertis est puluis floꝝ labrusce sumptus ēt cū cibis solus aut mixtus cū interiori pellicula ventriū gallinaꝝ. ¶ Et ab extra. dixit. A. ponant̄ emplā infrigidātia. ꝛ ꝓpe qd̄ fit ex folijs vitis tritis solis vel mixtis cū oleo ros. sicut ego pluries expertus fui. Dixit āt. A. plm.i. pluries. q̄r in plibus mordicatio fit a cola. Uel dixit plm pp eā q̄ fit a mā acetosa in q̄ frida nō ꝯueniūt: sꝫ cala ꝛ ab intus ꝛ ab extra ex eis q̄ dicta sunt: ꝛ ꝑcipue cū nucemus. cinōomo. sale. croco suptis cū vino calido. Et zedoaria masticata in ieiuno ꝛ deglutita curat antiquos dolores ventris ꝛ expellit vmes eius. ¶ Dixit Alber. bon. q̄ succus pētafilon cū vino calido potat' vꝫ stati: ꝛ modicū colofonie puluerizate sumptū cū melle ꝛ aq̄ calida vꝫ ad dolorē stōi ex friditate. ¶ Dixit Petrus de abāo in additiōibus Mes. ca°. de dolore stōi q̄ puluis floꝝ celestiū datus cū aq̄ calida vna hora liberat a doloribus stōi.

¶ Insup q̄dā sunt ꝯferentia dolori stōi cū ꝓprietate de q̄bus est corallus. De quo. dixit. G. suspēde corallū in collo ei' q̄ hꝫ dolorē stōi: ita vt sit corallus pēdēs sup os stōi. Nam ipse vidit corallū sic suspēsū ꝛ remotus fuit dolor. Cumq̄ȝ amouerit ipm rediit dolor: ꝛ itep eo suspenso recessit: ꝛ q suspendit eū in diebus sanitatis sue securus erit a dolore stōi: ꝛ ꝓptea suspēditur collo pueroꝝ. ¶ Et corallus. dixit Sen. sꝫ dyas. puluerizatus: ꝛ cū aq̄ pluuiali bibit' dolorē stōi ꝛ vētris ꝯtinuo tollit. ¶ Et cutes qdē seu pelles interiores vētriū gallinaꝝ. dixit A. cū ꝓprietate sua ꝯferunt doloribus stōi sm q̄ testat̄ Gal. ꝛ sic dixit Ser. sm dyas. ¶ Et dixit Pli. li°. 3°. coclee marine q̄cūq̄ȝ sint efficacissime tridunt. ¶ Et ex ꝯferētibus vtilibus est puluis q̄ sic fit. ℞. masticis olibāi myrrhe scis peonie corticū exterioꝝ sistici xiloal. nardi. añ.ʒ.i. coralloꝝ alboꝝ ꝛ ru. añ.ʒ.iij. pellicularioꝝ vētriū gallinaꝝ.ʒ.ij. zuccari ad pondus oīum: ꝛ pōt ex his ꝯfici ꝯfectio siue electuariū. ¶ Tragea pista valens dolori frido q̄ excitat̄ in hora digōnis. ℞. zinzi. cinamōi piperis albi. añ. ptē.i. croci macis hel. añ. ptis vnius tertiam zuccari ad pondus oīum. ¶ Tragea alia grossa sumenda cū cibis ꝛ ēt sine eis. ℞. zenzi. macis galan. añ.ʒ.i. anisi feniculi carui. añ.ʒ.iij. passularum ʒ.vi. zuccari ad pond' omnium. ¶ Et ex ꝯferentibus ab extra cum ꝓprietate dixit Mundinus boñ. est terra nidi hyrūdinū decocta cum vino optimo ꝛ expssa a stō supēposita.

¶ Qz si stōi doloꝝ ꝑ termos fuerit: ꝛ non valuerit regularis curatio supradcā: tunc necēa erit vti cura mendosa cū narcoticis. ¶ Somnus nāq̄ȝ spontaneus vel arte ꝓuocatus est vehementis iuuamēti: q̄r sensus in somno obtūditur. Spūs ꝛ nāl' calor ad locum digōnis reuocat̄. vn̄ mām digerit. Si igitur dolor fuerit ex causa calida somnus cū somniferis fridis ꝓuocandus est solis vel paucis calefacientibus mixtis ab intus: ꝛ ab extra approximatis. Si vero dolor fuerit a mā frida: tunc cum narcoticis fridis mixtis cū

calidis ab extra approximatis somnus provocet quantum posse fuerit ab intus supra prohibeant. Que si non suffecerit tunc somnifera calida exhibeant que sunt crocus anetum oleum eius et myrrha: et si non suffecerint: quia debilia sunt misceant cum eis ex frigidis secundum necessitatem vincentibus super calidis corrigentibus ea in permixtione. ¶ Et scias quod quandoque sedatur dolor stomachi per dolorem vehementiorem supervenientem vel inductum in altero membro maxime aliquo exteriorum. quod quidam conantur facere ponendo super membro alio medicamen rubificativum vel vesicativum forte. Nam virtus et inquantum virtutem sensibilem ad ipsum divertit. unde sopitur sensibilis stomachi virtus: et inquantum materiam facientem stomachi dolorem ad locum vehementioris doloris divertit: unde sedatur vel minuitur ipse stomachi dolor. sicut Ypo. in afforismis dixit. duorum dolorum qui non secundum eundem incumbunt locum vehementior obscurat alterum. ¶ Instrumentum autem cyrurgie quandoque necessarium est in doloribus antiquis stomaci: et proprie quando alia non contulerit. tunc in mirach supra stomachum fiant tria cauteria unum in superioribus eius: et alia duo in inferioribus eius hic et hic postea diu teneantur aperta.

Sedatio doloris per inductionem alterius doloris.

Sedatio per cyrurgiam

¶ De lesione appetitus que est distructio sive diminutio. Capitulum xxviij.

Galienus 4° de accidenti et morbo capitulo 7°. posuit lesionum appetitus species esse tres. scilicet ablationem diminutionem et corruptionem. Verum corruptionem dixit in duo. scilicet cum quis desiderat cibum et potum: et est augmentum famis et sitis: et cum appetit extranea: et ex hoc et dictis eius in pluribus aliis locis: et aliorum auctorum apparet quod corruptio dupliciter sumitur. uno modo large tamen pro oppositione forme quam quantitatis. ut. G. h. et A. in. c. de corruptione digestionis. Alio modo stricte pro sola oppositione forme operationis prout auctores sumunt in propriis capitulis corruptionis operationum. ¶ Dixit Hali 6° theorice. accidentia que patiuntur stomachus in cibi desiderio sunt triplicia. Aut enim totum aufert desiderium. Aut minoratur aut cursum suum egreditur. Et subdit: quod desiderium peioratur: aut erga cibum: aut erga potum: et sic accidere possunt predicte lesiones tam in siti quam in fame. Auctores tamen cum absolute proferunt aliquam de dictis lesionibus intelligunt de ea que est famis: non de ea que est sitis. Compertum est autem auctores destructioni et diminutioni appetitus simul de his ambabus lesionibus loquentes duo constituisse capitula. unum destructioni et diminutioni appetitus famis. Et aliud destructioni et diminutioni sitis. Corruptioni autem appetitus unum solum constituisse capitulum in quo communiter omnes de corruptione appetitus cibi agunt. Verum Hal. aliqua tetigit de corruptione appetitus potus. nullum tamen de ea reperitur capitulum speciale. Augmento autem appetitus potus auctores unum constituere capitulum. ¶ Si vero quod est appetitus cibi tria constituerunt capitula propter varias considerationes quas de eo habuerunt. Nam aliqui considerauerunt appetitum auctum in se et non coniunctum accidenti. et tunc duplex: nam augmentum eius currit in naturali appetitu membrorum simul et appetitu stomachi. et huic constituerunt capitulum pro primo: quod intitulauerunt de canino appetitu. Aut augmentum eius erit in naturali appetitu membrorum tantum. In appetitu autem stomachi erit diminutio: et huic aliud constituere capitulum: quod intitulauerunt de bolismo. Aut consideraverunt appetitus augmentum ut est coniunctum cum accidente maxime cum sincopi: et sic constituerunt ei aliud capitulum maxime A. quod intitulatum est de fame sincopali: et sic in summa de lesionibus appetitus reperiuntur capitula septem. ¶ Primum igitur quod est destructio sive appetitus diminutio. dixit Alb. vocatur anorexia arabice anatheo quod est sine: et orexis quod est appetitus: quasi sine appetitu. A Ser. vero vocatum est atrofia. i. remotio sine nutrimenti. Destructio quoque et diminutio appetitus simul ab Haly et Ali. defectus sive defectio appetitus dicitur. A quibusdam dicitur fastidium desiderabilis virtutis. Et a quibusdam fastidium nuncupatur. ¶ Est autem diminutio appetitus dispositio accidens membro principali quo stomachus fastidit involuntarie cibum secundum quod solitus fuit consueuit accipere desiderare vel que sibi debetur secundum naturam. unde accidit ab hoc

Corruptio dupliciter sumitur.

Septem capitula reperiuntur in lesionibus appetitus

Diminutio appetitus quid sit et destructio.

corpori toto sensibile documentum. Destructio vero appetitus est cum illum fastidit secundum totum. ¶ Inquit Ga. 4° de accidenti. ablationem scilicet appetitus dico cum stomachus nihil appetit. Diminutionem vero quando parum appetit. ¶ Et etiam dixit Con. in li. de stomacho. ablationem appetitus habentes nullatenus appetunt cibum. Si vero modicum habent appetitum deiectionem appetitus pati dicuntur. In destructione appetitus deficit appetitus naturalis et sensitivus: immo etiam et rationalis appetitus. sed in diminutione appetitus deficit appetitus naturalis. animalis autem vigetvoluntarie. n. movetur ad comedendum et vellet comedere: sed virtus naturalis non attrahit.

Cause autem ablationis et diminutionis appetitus sunt eedem: nisi quia in destructione sunt fortes: in deiectione sunt debiles et sunt multe. Sed ut ad ordinem deducantur sciendum est quod omnis dictarum dispositionum reducitur ad defectum evenientem in altera sex rerum concurrentium ad appetitum superadictarum. aut in pluribus earum aut in omnibus simul.

¶ Itaque defectus eveniens in prima re que est necessitas ad appetendum: et est resolutio corporis: quoniam corpus non movetur ad appetendum nisi resolvatur potest esse duobus modis. scilicet aut quia resolutio non fit. vel si fiat est in corpore: ubi illius restauratio fieri potest: quare non consequuntur motus supradicti ad appetitum requisiti usque ad stomachum. ¶ Non fit autem resolutio quandoque propter causam intrinsecam: sicut propter frigiditatem complexionalem membrorum nullam in corpore dissolutionem facientem: aut parvam valde. Et maxime quando in corpore est naturalis constrictio pororum eius. Et quandoque non fit resolutio propter causam extrinsecam: sicut propter frigiditatem multam continentis vel propter opilationem multam pororum ex sordibus. vel propter balneationem in aquis frigidis aut alluminosis. aut quolibet a causis extrinsecis evenientem. ¶ Dixit A. cum non est resolutio in corpore aut resolutio est parva non est necessitas cibi extrinsecus. Est autem in corpore. unde restauratio fiat si fiet resolutio preter quod ab extra appetatur restaurans: quando repletum est corpus nutrimentali humido multo. Repletur autem corpus tali humido aut propter copiam ciborum bene et multum nutrientium que precessit maxime eorum quorum nutrimentum est de difficili resolubile. Aut quando repletum est propterea quod ab eo abscisum est membrum magnum: ut pes vel manus. Et non abstinuit postea mutilatus a quantitate cibi consueti neque usus fuit re plus solito resolvente: quare superfluit nutrimentum membri abscisi et nutrit ipsum et replet. Aut repletur propter dimissionem exercitii consueti aut diminutionem evacuationis consuete spontanee vel artificialis.

Prima causa diminutionis appetitus ex defectu resolutionis in corpore.

¶ Aut defectus est in 2ª re que est causa conditiva et irritans ad appetendum. Et est guttatim effusio melancolie super os stomachi ex splene quod cum non effunditur quotidie super ipsum. sicut dixit A. non mundificat ipsum neque movet ipsum sua ponticitate exprimendo neque sua acetositate morditando: et utroque ipsum irritando: quare deiicitur appetitus. Cum autem abscisionis melancolie predicte et non effusionis ipsius potest esse duplex. scilicet aut debilitas splenis: que non attrahit melancoliam ab epate quod effundat. Aut opilatio que cadit: aut in poro qui est ab epate ad splenem: quare attrahere non potest splen melancoliam ab eo. Aut cadit in poro qui est a splene ad os stomachi: propterea si attraxerit melancoliam non tamen potest eam effundere supra os stomachi. ¶ Aut defectus est in re 3ª que est virtus appetitiva. scilicet naturalis attractiva: et est animalis sensitiva. Cum enim acciderit eis vel alteri eorum defectus: sequitur in appetitu lesio. dixit autem aut alteri earum: quia quando ad eventum effectum inducendum plures requiruntur causae una earum remota vel impedita effectus ille non producitur. Actio enim communis pluribus non perficitur ab uno illorum tantum: propterea si virtus attractiva deficit vel impeditur non fiet appetitus: et quamvis animalis sensitiva sit sana: quia naturalis non attrahit: licet illa inanitionem et venarum suctionem sentiat. Et similiter naturalis non attrahit: licet sit sana si animalis virtus lesa vel impedita inanitionem non sentiat. Accidit autem predictis virtutibus defectio propter maliciam alicuius complexionum simplicium vel compositarum. aut propter rem alterantem extrinsecam calefacientem infrigidantem exiccantem vel humectantem. ¶ Et accidit defectus in virtute sensibili stomachi aliquando propter causam propriam ipsius

Secunda causa est defectus effusionis melancolie ad os stomaci.

Tertia causa est ex nocumento in virtute attractiva: et animali sensitiva.

stō. Et aliqñ pp cām imittēte vel deferēte mēbro vtutē stōi vt cerebro vel sexto pari neruoꝝ cerebri a quo decidit neruus veniens ad os stōi vel ipso neruo. Et cā ex pte stōi patebit. Et cā pp cerebꝝ aut ē pp passionē eius pp q̄ʒ nō mittit spm̄ sensitiuū ad stōm: q̄re nō pōt pcipere stōus inanitionē seu sensationē inanitiōis: neqꝫ cognoscit ipsam. sicut dixit Uiati. qd̄ q̄nqꝫ fit ex corruptiōe mētis appositū cibi nullo tenus intelligentis necū foi. sicut ꝯtigit in frenesi litargia mania melēca ꝛ silibus. Aut fit q2 vtus aialis distrahitur ad alia q̄uis cerebꝝ nō patiaꝭ: sicut accit in fortibus passiōibus aie ira tristitia cogitatiōibus ꝛ silibus occupatiōibus: vt in studēnbus ꝛ mercatoribus aduenit: vel q2 vtꝰ aialis cogitat: ꝛ iudicat q̄dā cibaria edēda nō ēē: vel q̄ʒtitatē ꝯgruā coꝝ non esse sumēdā: sicut accidit heremitis ꝛ abstinētibus pp religionē. Et defectus in 6° pari neruoꝝ aut est in ipso ramo eiꝰ: aut pp opilōnē cadētē in ipso: aut sicut dixit Hal. 6° theo. pp ipsius nerui attractionē aut incisionē. ¶ Et insup in vtute appetitiua ꝯtingit defectus: aut pp cām in toto. aut pp cām in mēbro vel mēbris deseruientibus appetitui. Et pp cāʒ in toto pt ꝯtingere tripl'r. Uno mō cū nā rei nutrimti i corpe exitis intēdit: sicut cū ꝯuertit se nā supra digōnē hūoꝝ flāticoꝝ crudoꝝ ꝛ ipsos in nutrim ꝯuertit: qd̄ loco dissoluti reapponit: q̄re non est mēbris necū a stō sugere q̄rēdo nutrim extrinsecus: sicut accit urso ꝛ ericio ꝛ multis alijs aialibus q̄ abstinēt a cibo lōgo tpe. Et dcm̄ est a fide dignis ꝙ Uenetijs fuit hō nr̄is tpibus q abstinebat ab oi cibo tota q̄dragesima. Et dcm̄ fuit mihi ꝙ ppe pratū fuit mulier q̄ longo tpe stetit sine cibo ꝛ potu nō appetēs. ¶ Scdo mō q̄n non rei nutrimti intendit: sed alteri rei in corpe exitis: sicut cū intēdit digōni ꝛ diuisioni hūoꝝ maloꝝ faciētiū egritudinē. vt fe. Unde dixit. A. in febri. toleraꝭ dimissio cibi tpe extēso: q̄m epar non sugit ex vēis. neqꝫ vene ex stō: ppea ꝙ nā laborat ad expellēdū ꝛ refugit ab attractione. ¶ Tertio mō pp debilitatem totiꝰ corpis ꝯtingētē vt plim: sicut dicit. A. pp euōnes fortes: ꝛ maxime sanguinis plimi. aut malitiā cuiusqꝫ ꝯplonis supfluā in corpe toto. quare nō fit attractio nꝫ suctio. ¶ Propter dfectū āt aliquoꝝ mēbroꝝ cōtigit: sicut dixit. A. ꝙ accit aliqñ venis in carne ꝛ lacertis: ꝛ reliqs mēbris tm̄ debilitatis: vt non sugant: ꝛ non perueniat suctio fm semitam expulsionis ad os stōi: ꝛ sicut cōtingit in magna debilitate epis: ita vt non attrahat.

¶ Aut defectus est in re 4a: ꝛ est organū ꝛ instrꝫ virtutis appetitiue qd̄ est calor nālis: ꝛ spūs aut pp ipsius paucitatē aut pp ipsius extinctionē: aut pp mutationē ꝯplonis eius ad extraneitatē. Et paucitas q̄dē spūs ꝛ caloris accit: aut pp egritudines resoluētes q̄ pcesserūt: sicut accit ꝯualescētibus ex egritudibus cronicis vel acutis debilitas appetitꝰ pre paucitate spūs ꝛ sanguinis coꝝ. Aut accit pp longuꝫ ꝛ quotidianū ieiuniū: aut pp exercitiū forte: aut supfluas vigilias vel pp supfluū coytū. Aut pp supfluitatē in gaudio vel ira vel pp supfluitatē in euōne in flomia fluxu ventris vōitu sudore. aut aliq̄ aliaꝝ. Uel pp calītatē vehemētē aeris vel alterius rei maxime eueniētē post euōnē: aut sup euōnē plimā. Dixit. n. Mes. ꝑ. de rectificatiōe mediciaꝝ. q̄ꝫ ꝯtīgit pp occursum caloris ꝛ estꝰ fit resolō caloris ꝛ spūs ꝛ exalatio eorū: ꝛ dimissio a basi ꝛ radice. ita ꝙ sup medicinā plim soluētē: ꝛ coytus ꝛ labor ꝛ oē malū regimē ē cā huius. ¶ Extīctio vo caloris ꝛ spūs accit: aut cū suffocaꝭ retractus ad basim in timore ꝛ tristitia subito. Aut cū dilataꝭ: ꝛ extinctiōi appropinq̄t pp plimā assūptiōe reꝝ fridarum valde: ꝛ pꝑe pp potū aq̄ fride plime sūpte post coytum vel laborē vel balneū calefaciēs vel euōnē plimā ꝛ similia. Extraneatio quoqꝫ ꝛ male cōplonis gūo pure. aut māl' est cā deiectiōis appetitꝰ: pura q̄dē mollificādo ꝛ dissoluēdo hūiditates stōi: ꝛ attrahens hūiditatē ēt ab alijs mēbris ad ipm q̄ vacua stōi loca repleꝭ. vñ ꝓhibeꝭ q̄ꝫ discō

tinuatio eius ꝛ sensatio tristis. vñ Ha. 9° theo. dixit. ꝙ deiectio appetitꝰ accit ex mala ꝯplōe emolliēte ꝛ dissoluēte. Et. A. d. q̄nqꝫ est cā eius calītas pura ꝛ cū mā. vñ appetit hūim ꝛ frim qd̄ ē potꝰ q2 siti facit. Et appetit ipꝫ abiꝫ calo ꝛ sicco. i. grosso corpulēto: qd̄ est cibꝰ. aut illa mala ꝯplo ē friditas nō q̄dē moderata vel paꝝ addita sꝫ vltimata. stupefaciēs ꝛ mortificās vtutē sēitiuā ꝛ attractiuā. Dixit āt. G. sicut 5° scribiꝭ ꝯti. appetitꝰ intensus fit cā frigoris in ore stōi: ita tñ ꝙ frigus nō sit intēsus: quēadmodū ē in dispōe decrepitorū. inde. n. in eis irritaꝭ. i. deficit vel minuiꝭ appetitꝰ oio. aut ē mala ꝯplo sicca ledēs vtrāqꝫ vtutē. aut hūida emolliēs ꝛ relaxās. Aut est dictis ꝯposita. dixit. n. A. q̄nqꝫ est cā eius mala ꝯplo superfluēs ois: q̄m si cōfirmēt. i. ad vltimam in superfluendo deueniat: virtutes oēs debilitat: ꝛ eaꝝ destruit actus. ¶ Mala tñ cōplo calida p se: ꝛ accñs pōt esse cā deiectiōis appetitus: p se q̄dē q2 caliditas aufert friditatē q̄ ē cā appetitus: ꝛ q2 caliditas inducit appetitū fridi ꝛ hūidi: ꝛ sic inducit sitim: ꝛ puat fameꝫ sicut iter agentes in aere calido: ꝛ estate manifestātē: ꝛ similiter exercitia faciētes: aut se in calidis aq̄s balneātes in q̄bus oibus deficit fames ꝛ augeꝭ sitis. Per accñs vo inq̄ꝫtū caliditas dissoluit hūiditates stōi. vnde emolliꝭ villus eius lōgitudinalis dōec nō fit ꝯueniēs instrm vtuti attractiue. Friditas aūt plꝰ attinet appetitui: ꝛ p se: nisi: vt dcm̄ est supfluat. ¶ Mā vo aliqñ ē in stō natās ꝛ abūdās hūida fluida q̄ in inundatiōe sua ascēdit ad os stōi ꝛ emollit ꝛ īplet ipꝫ: aut ē mā flātica cruda plima cōphēs ꝛ adherēs ori stōi: q̄re refugit nā a cibo. Dixit. A. nisi ab eo in quo est subtiliatio acuitas ꝛ incisio. Aut ē mā melēca plima male maneriei grauās ꝛ ledēs vtutes stōi. aut est hūor salsꝰ: aut colicus: aut putridus exis in ore stōi. Et mā aut erit in stō gñata aut ad ipꝫ effusa: ꝛ ois q̄dē mā stō exis q̄ocūqꝫ in sua q̄ʒtitate vel excellēti malitia mouet nām stōi ad expellendū nō attrahēdū. sicut dixit. A. est cā deiectiōis appetitus: ꝛ nauseatiua q̄dē satietas: ꝛ freq̄ns indigō est potissima cā replōnis stōi: ꝛ sic deiectionis appetitus.

¶ Defectus āt in re. 5a q̄ est subam vtutis appetitiue. s. stōꝰ accit: aut ex lesiōe eiꝰ ꝓpria: aut ab altero ei cōicata. ¶ Et de lesionibus ei ꝓprijs maxie est raritas texture eiꝰ in q̄ stōꝰ terreꝭ a cibo: ꝛ nō recipit ipm. aut recipit rē modicā. aut ē apa eius aut aliq̄ ex egritudibus ipsius ꝓprijs supradictis. ¶ De lesiōibus āt accitalibus stō p cōitatem est maxie apa epatis. dixit. n. A. ꝙ appetitus in apatibus epis: ꝛ stōi cadit cū vehemētia. i. vehemēter siue multū. Quidā tñ ꝯstruunt hoc qd̄ dixit cū vehemētia stōi apatibꝰ: vt sit sensus cū apatibꝰ stōi ꝛ epis. cū vehemētia. i. vehemētibꝰ. s. ꝛ magnis. nō āt in pūis. Ueritas est ꝙ in oibus dictis apatibꝰ appetitus cadit. q̄uis tāto magis q̄ʒto apa malꝰ fuerit. Cadit āt appetitus in apatibus stōi. q2 repleꝭ tūc stōus hūoribꝰ multis ꝛ malis: ꝛ q2 pp apa stōus debilitaꝭ in oibꝰ vtutibus suis: ꝛ fit ēt in stō irritatio pinde ad expellēdū non ad attrahēdū. In apate vo epis: ꝛ tūc epar mouēt ad expellēdū nō ad attrahēdū: q̄re nō attrahit a stō. ledunꭓ ēt oēs vtutes epatis in apate eius q̄ꝝ lesio cōicaꭓ virtutibus stōi. ¶ Et ex lesiōibus cōicātibus stō est debilitas epis meseraicaꝝ: aut ipaꝝ opilatio: ꝛ opilō splēis ꝛ apa ipsius: q̄re nō mittit meliā ad os stōi vel mittit corruptā vel adustā: ꝛ q̄ñ pp opilōnē vel apa splenis nō mittiꭓ meliā ad stōꝫ tūc remanet supra os stōi supficiē intrīsecā. Dixit. A. res extranea. s. q̄ debebat expelli p expssionē melie. Et tunc ēt si ista res sit pauca stōus fit sicut abstinens a mā. s. cibali. sed mouēt ad expellēdū illā mām extraneā cōruptā q̄ remāsit. Et nō mouēt ad attrahēdū cibū. ¶ Et cōicātibꝰ sunt apata ꝛ vlcera itestinoꝝ. ꝛ multiplicatio fecū ꝛ vētositatū in eis. ꝛ vētositas maxie ab eis ascēdens ad supiora: ꝛ hūores corrupti ꝯtēti in eis vel vermes: ꝛ maxie q̄ ascēdūt ab ipsis ad ipm. ¶ Et ex cōicātibus est apa cerebri ꝛ soda ꝛ.

Quarta cā ex nocumēto in organo: ꝛ instro virtutis.

Quinta cā ex pte lesiōe stōi.

catarrus marie descẽdẽs a capite ad stõm ɔfundẽs ⁊ remol/ liẽs ipm:aut adherẽs ei cũ viscositate sua. ℭ Et ex eis ẽ d/ fectus odoratus:aut polipus vel vlcus in narib⁹ inficiẽs odoratũ odore malo extraneo abhoiabili:q̃re refugit nãs a cibis pp rõm in imaginatiõe:q̃re imaginat̃ cibos eẽ illi⁹ fetoris ⁊ abhoiatiõis. ℭ Et ex eis est defectus in istrũs gu stus cũ īfecta fuerit ad amaritudinẽ vel salsedinẽ vel sapo/ rẽ extraneũ abhoiabilẽ.vñ appẽt cibaria illius saporis:⁊ refugit v̄t⁹ attractiua attrahere ea. ℭ Et ex eis st̃ egritudi nes meri ⁊ passiões ẽt cordis:⁊ marie tremor ei⁹. ℭ Et ex eis est cõceptio matricis in retẽtiõe mẽstruo⁊ marie in pre gnatiõe ī p̄ mẽse vel ẽt sine ꝑgnatiõe. Et qbusdã mulierib⁹ accīt deiectio appetitus ĩ oĩ mẽstruatione marie in p̄n⁹ cũ īcipiũt mẽstrua fluere pp vapores malos ab ipsis ascẽden tes ad stõm inficientes ipm. Et ex eis est spma retentũ cor/ ruptũ cũ vaporibus corruptis mal. eleuatis ad stõm.

Sexta cã est ex defe ct⁹ obiti v̄ tutis appe titiue sic cibi.

ℭ Defectus vero in re 6ª.q̃ ẽ obm v̄tutis appetitiue.s.cib⁹ marie attendit̃ in q̃ntitate eius q̃litate artificio mõ ordine: ⁊ hora sũptiõis eius. ℭ In q̃ntitate qdẽ qñ sicut sumit̃ ex cibo res pua q̃ non sufficit ꝑ nutricatiõe.vñ d̄bilitat̃ stõ⁹: ⁊ nõ põt postea attrahere rẽ sufficiẽtẽ:vel sicut cũ sumit̃ in q̃ntitate magna onerãte stõ ⁊ ledẽte ipz:q̃re cũ postea ali⁹ p̄sentat̃ cibus abhorret eũ stõacus ⁊ refugit ab eo. Uel cũ p̄sentat̃ cibi q̃ntitas tãta q̃ sumere posse nõ spat:q̃re refu/ git ab eo. ℭ In q̃litate v̄o:aut q̃ cibus ide sui nã ẽ gñãs fastidiũ:sicut caro ãseris cerebella cutis cauda ⁊ filia.aut q̃ hz q̃litatẽ deijciẽdi appetitũ:sicut cibus pinguis multe vnctuositatis cuius vnctuositas in stõ supnatãs replet ⁊ re mollit os stõi. Aut q̃ cibus est de supfluẽ replẽtibus m̃lti nutrimẽti.sicut cibaria multe dulcedis. vinũ grossũ dulce ⁊ ois potus multũ nutritiu⁹. Aut q̃ cibus ẽ hñs v̄tutẽ sub uersiuã vomitiuã:q̃re refugit nã ab alio cibo ẽt. Aut q̃ in cibo ẽ aliqd deijciẽs appetitũ sicut portulaca ⁊ crocus:cũ/ nis crocus deijciat appetitũ:ẽt q̃ euaporationez facit:aut q̃ p̄ntat̃ cibus inter quẽ ⁊ stõm recipiẽtẽ nõ ẽ ɔuenientia nz ꝓportio:aut p̄ntat̃ cibus cũ illo mixtus:q̃re refugit nã ab eo:aut q̃ cibus nõ ẽ ɔformis ei:qd̄ appetit stõus pp ali qd extñs in eo.sicut cuz p̄ntat̃ cibus dulcis vel vnctuosus hñti flã viscosũ adherẽs ori stõi suũ:⁊ ipse appetit acuta sal sa vel acetosa:aut q̃ cibo ẽ q̃litas venenosa:vel q̃ venenũ ꝑcessit cibũ.qd̄ ẽ cã deiectiõis virtutĩ appetitiue. ℭ Et ar/ tificio v̄o sicut cibaria frixa.ipsa.n.inter oĩa cibaria rõe ar tificiĩ deijciũt appetitũ:⁊ sicut herbata adipata pultes:⁊ q̃ cũq̃ alia cibaria q̃ ꝑ sui ɔdimẽto recipiũt pinguedis mul tũ.⁊ sicut cibariũ ꝑpatũ in forã nõ desiderata ẽt in colore odore vel sapore abhoiabili extraneo fetido vel q̃ cecidit in cibario res abhoiationẽ faciẽs vt musca. Uel q̃ p̄ntat̃ in vasis turpib⁹ imũdis:aut q̃ p̄ntat̃ in p̄ñtia re⁊ fetida⁊ imũda⁊ vel in aere fetido abhoiabili:vel in aere coqna⁊ in qbus multitudo marie piguiũ carna⁊ decoq̃t:vel q̃ p̄nta tur ab hoĩe vili vel imũdo vel in eius p̄ñtia. Uel q̃ p̄ntat̃ in p̄ñtia ɔuiua⁊ imũde turpit̃ vel abhoiabilit̃ vel sine aui/ ditate cõedẽtiũ. Et dixit. A. qd̄ ɔsuetũ est vehemẽtius:⁊ ma/ gis destruit appetitũ.s.q̃ incõsuetũ. Et hoc iõ q̃ consueta nõ inducũt tãtã sensibilitatẽ in ore stõi q̃ntã incõsueta. Dñt tñ qdã hoc dcm̃. A. hñe veritatẽ solũ in neutris decidentis ad hãc passionẽ in eis.s.q hñt aliquãtulũ cibi deiectionẽ:⁊ st̃ pati eadẽ in magnã qñ ẽt sic patis eadẽ cib⁹ q̃ntũcũq̃ bonus ꝑ frequẽtes cibatiões sũptus fastidit ⁊ appetitum deijcit:qñ co⁊ appetitus est ad ɔtraria:vt ꝑ ea ꝑducat̃ a casus ⁊ reducant̃.⁊ iõ est eorũ appetitus ad īcõsueta:⁊ fm alios hoc dcm̃. A. hz veritatẽ ẽt in egris nũc pp eãdẽ cãm. Uerũ debẽt aliĩ si in egris nũc hz veritatẽ hoc erit de ɔsuetĩ in ipsa egritudine si exhibita fuerit fm appetitũ egri:q̃ ɔl fuerit ei ɔsueti tpe sanitatis. Sz de ɔsuetĩ vel īcõsuetis tpe sanitatis nõ hz v̄itatẽ:imo ɔsuetũ tpe sanitatis si fuerit de distrũpẽtibus appetitũ magis ɔuenit egris q̃ īcõsuetũ. Et

Nota ɔ̃ intelligat dcm̃ Aui. s.q̃ ɔsue tũ est ma gis destru it appeti tum.

dixit. A. solita ɔsuetã st̃ magis ꝓuocatiua appetit⁹. Cui⁹ sile ẽ intelligẽdũ de acutis ⁊ aliĩs ꝓuocãtib⁹ appetitũ. In sanis vero dcm̃. A. nõ hz v̄itatẽ.nã in sanis ɔsueta ɔfuãt appetitũ:q̃ magis ɔfuãt sanitatẽ:vt auctores d̄ ɔsuetudie loqntes approbãt ⁊ p̄cipue. G. 8⁹.tera. Sũt ẽt magis con formis nãe.vñ maiorẽ delitiã īferũt:⁊ ide magis attrahũt: ⁊ iõ auidius appetunt̃. Nõ ãt faciũt ꝑdcã ɔsueta agendo: vt iã qdã putauerũt:q̃.l.a ɔsuetis nõ ꝓueĩt actio. Et iõ di xerũt q̃ rõe actiõis ab īcõsuetis magis ꝓueniũt appetitus. De his tñ amplius dcm̃ est in fmone.p̄ trac. de ɔfuatione corpis ꝑ cibũ ca⁹ de effectibus q̃litatũ cibo⁊. Et ex dictis liqde appz de mõ ꝑpationis cibo⁊ q̃uo ipsi st̃ cã deiectõis appetitus. ℭ In ordie v̄o qñ qñ ꝑ p̄ntat̃ cibus abhoia/ tionẽ faciẽs refugit nã postea a 2⁹.cibo q̃uis ipse in se sit appetibilis:⁊ nõ abhoiabilis:aut q̃ndo a p̄n⁹ dat̃ cibus grauis replen⁹:aut mali saporis refugit postea nã a cibo 2⁹.ẽt si subtilis sit:⁊ boni saporis. ℭ In hora vero cibatio nis cõmittit̃ d̄fectus deijciẽs appetitũ. Cũ p̄ntat̃ cibus in hora icõsueta vel ante resolõnẽ crapule:⁊ nõ fm v̄itatẽ fa/ mis. Siue cũ dat̃ cibus ante ꝑteriti cibi digẽnẽ eiusq̃ de/ scensũ ⁊ mũdificationẽ stõi ab eo.aut cãt̃ d̄fectus cũ post ponit̃ hora. Et nõ dat̃ cib⁹ in excitatiõe v̄e famis:q̃re con tus stõus attrahit ab aliĩs mẽbris ⁊ replet̃ hũorib⁹ mal ⁊ corruptis. Dixit.n. A. 3ª p̄mi. tolerare famẽ stõm putri/ dis replet hũoribus.cũ ergo p̄ntat̃ ei postea cibus refugit ab eo. ℭ Pro auctorizãdis ãt p̄dictis cãis deiectionis ap/ petitus scias q̃ G. dixit. in sũma morbo⁊ ⁊ accñtiũ ⁊ scri/ bit̃ 5⁹.ɔti.sic. Mutatio appetit⁹ fit tribus de cãis. Prio q̃ stõus nõ sentit v̄eas sugẽtes ipm. 2⁹ q̃ vene nõ attrahũt. 3⁹ q̃ nõ resoluit̃ aliqd de corpe. Et subdit. irritatio sensi/ bilitatis stõi aut erit ex diminutiõe eius.s.stõi lesiõe.aut ex cerebro sicut accidit frenetico eo q̃ nõ sentit famem:aut q̃ par sextũ neruo⁊ cerebri patit̃ ipedimẽtũ de opãte aut li/ gatione aut peccato accñte in cura manus vel manuali.s. cyrurgia.aut si mala ɔplõ ɔdominãs fuerit sup stõm:sicut est dispõ in febre. Et dixit. G. p̄. de ɔplexionibus cpatis:⁊ scribit̃. vbi.s̃.sic irritatio.i.lesio appetitus fit.aut d̄ hũore malo.aut de d̄fectu v̄tutis sensibilis. Et dixit. G. sup li⁹ d̄ aere ⁊ regiõe ⁊ scribit̃.vbi.s̃. Si in aliquo ꝓueniẽs fuerit flã de capite ad stõm freq̃nter eius appetit⁹ in cibariis erit defectiuus. Et dixit 2⁹. de v̄tutibus nãlibus:⁊ põit ibidẽ cã:q̃re aial ꝑ maiori parte nõ famescit est multa nutricatio extñs in cpe.sup.⁊ v̄eis:⁊ itẽsio.i.augmẽtũ ei⁹. Dixit Ras. 5⁹ ɔti. irritatio appetitus p̄t eẽ ex pauca dissolõne corpis. ⁊ ex mala ɔplõne cala in stõre ex officio nãe:qñ maturat hũorẽ malũ:vt in dispõe se. In febri.n.aliqñ nã itẽdit sepa tiõi ⁊ expulsiõi hũo⁊ corrupto⁊:q̃re nõ itẽdit ad attractio nẽ. Et hinc est q̃ febriẽtes aliqñdo diu abstinẽt:⁊ viuũt sine cibo ⁊ multo plusq̃ sani. Et cã ẽ sani exsoluũt̃ ⁊ īcurrunt sincopi ex dolore ⁊ attractiõe oris stõi q̃ patiunt̃:quã fe/ briẽtes nõ patiunt̃:q̃ in eis nõ ẽ appetitus aĩalis ꝑ quez sentiat̃:⁊ nã est in eis itẽta ad alia. Silr ⁊ aliq̃ndo sani diu abstinẽt:⁊ st̃ sine appetitu:q̃ nã ĩ eis itẽdit digẽni hũorũ flãtico⁊ multo⁊:⁊ ɔuertit illos in sanguinẽ. Unde mẽbra hñtia iterius nutri^m nõ trahũt ab cp̃e.nz cp a stõ:vnde nõ appetũt nz q̃rũt cibũ exteriorẽ:hoc ẽt mõ aĩalia q̃ thesauri zãt sibi cibũ ꝑ hyeme lõgo tpe sine appe^{us} st̃:aut.d. Ras. ac cidit ex retẽtiõe cole nigre.⁊.n.dixit Ras. q̃dã spẽs d̄fect⁹ appetitus ꝓueĩt ex splene. Dixit Pan. fit d̄fect⁹ appetitus de lũbricis. ℭ Dixit. A. deficit̃ appetitus in febri.pp ma/ litiam ɔplõnis ⁊ d̄situm sitis:⁊ replõnem hũo⁊ excitabi/ lium.s.ad nauseã ⁊ vomitũ:⁊ iõ vehemẽtius cadit appetit⁹ in febri.pestilẽtialibus:q̃ in eis corruptio hũo⁊ est intẽsior virtus ɔstratior ⁊ spũs paucior.

Mutatio appetitus fit tribus de causis.

ℭ Narratas oẽs cãs ꝑ q̃s itelligẽs reducẽ ad ꝑmitiuas an/ cedẽtes ⁊ ɔiũctas siue ad extrisecas ⁊ itrisecas. ℭ Primiti/ tiue.n.siue extrisece.dixit. A. si supfluitas caliditatĩ aeris

aut friditatis ipsius: ita vt calitas resoluat v̄tutē ⁊ vehem͞ tē facit calitatē stō̄i: q̄re dissoluit ⁊ sp̄m resoluit ⁊ v̄tutem ꝓsternit. aut vt stupefaciat v̄tutē sua friditate: aut ꝓhibeat resolōnē: ⁊ aer ꝑ putredo mala ⁊ epidimiaca. ⁊ accītia aīe. d. A. q̄n̄ sīt cā eius. itēsa. n. m̄ām distrahūt ad alia tristitia timor ira: ⁊ q̄ sīt his filia: ⁊ sōn⁹ supflu⁹ maxie isuet⁹ ꝑ illō ꝙ pigras ⁊ hebetes facit v̄tutes aīales. Et ꝑ illō qd̄ mollificat ⁊ replet ⁊ ꝓhibet a resolōne. dix̄. A. q̄n̄ alterat͛ dispō appetit⁹ ⁊ d̄bilitat͛ pp malā dispōnē sōni: ⁊ vigilie ēt supflue d̄ijciētes v̄tutē. ⁊ labor supfl⁹. exercitiū imoderatū ⁊ balneū dissolutiuū. d. n. A. exercitiū ēt abscidit appetitū cibi: ⁊ nō facit h̄ t̄m: q: resoluat sp̄m ⁊ calorē. sed ēt aliq̄n̄ q: dissoluit h̄ūiditates: q̄ aliq̄n̄ defluūt ad os stō̄i ⁊ replēt ⁊ mollificāt ip̄m: ⁊ h̄ freq̄nt̄ ꝯtigit i p̄n. exercitij ⁊ añ q̄ resoluat h̄ūiditates dissolutas. Et otiū ēt m̄tū hebetādo v̄tutes ⁊ ꝓhibēdo resolōnē: ⁊ cibi supra narrati cū q̄litatibus sup̄dicti. dixit. A. ⁊ pot⁹ aq̄ plīme maxie i ieiunio ⁊ potus ēt vini ātiq calefacietij ⁊ iducētij siti. Et cōestio i nō sua hora aut nō s̄z ordinē: ⁊ ciboꝝ ⁊ potuū repletio nimia ⁊ crapla: ⁊ abstinētia ēt plīma ⁊ cibi ꝓhibitio t̄pe famis: ⁊ dimissio ēt potus. dixit. A. q ꝯsuetus ē bibē ⁊ dimittit illō deijcit͛ appetitus: ⁊ q: ꝓuocat͛ sitis q̄ ē ꝯtraria dispō fami. Et q: nō abluit͛ stō̄s in dimittētibus potū sicut cōsueuit: ⁊ q: accēdit͛ in stō̄ inflāmat͛ sp̄s eius ⁊ accēdit͛ in stō̄ calitas. Maxie āt fit hoc i h̄n̄tibus meatus cibi artos ⁊ dimittētibus potū delatiuū in eis ꝯsuetū. ⁊ coyt⁹ superfluitas. ⁊ ip̄i⁹ ēt dimissio sīt ex cāis p̄nitis: ⁊ reliq̄ oēs q̄ ex p̄dictij colligi p̄n̄t. ¶ Cāe v̄o itrīsece eñtes sīt mala ꝯplō ī toto corpe cū vno seu plibus mēbris de p̄dictis d̄suiētibus ad appetēm pura vel cū m̄ā: ⁊ poroꝝ ꝯ°. ⁊ opilō nerui d̄scēdētis ad os stō̄i. opilō meseraicaꝝ. aps epis. vlcera itestinoꝝ corruptio h̄ūoꝝ i eis aut ēt i fūdo stō̄i ⁊ filis. Et. d. A. q̄n̄q̄ fit cāus appetitus pp paucitatē sanguis q̄z seq͛ d̄bilitas v̄tutū. sicut in ꝯualescētib⁹: ⁊ q̄ maxie accit ni eis in p̄n° ꝯualescētie: s̄z postea ꝯtīue minuit͛: ⁊ appetit⁹ auget͛: sicut in mēbris sanguis auget͛ ⁊ v̄tutes fortificant͛: ⁊ q̄n̄q̄ t̄n̄ deijcit͛ appetit° in ꝯualescētibus h̄ūores q in eis remāserūt cū fe. cuius deiectio sp augēdo ꝓcedit: ⁊ signat recidiuā. sicut dixit Ipo. i aflo. q̄ relinquūt͛ in morbis post crisim s̄uersionē facē ꝯsueuerūt nisi e corpe eijciāt͛. Et dixit. q̄n̄q̄ fit cā casus appetitus debilitas epis: q̄re debilitat͛ v̄tus appetitiua: īmo q̄n̄ fit cā eius mors virtutij appetitiue ⁊ attractiue toti⁹ corpis: sicut fit post egōnē sāguis plimi. Et dixit. q̄n̄ cā eius ē v̄mes q̄n̄ nocēt itestis ⁊ cōpatit͛ eis stō⁹: ⁊ nō ledūt stōm nisi ascēdēdo ad ip̄m: ⁊ q̄n̄ accit d̄bilitas appetit⁹ pp p̄gnationē ⁊ retētionē mēstruoꝝ in p̄n° p̄gnatiōis: ⁊ ex p̄dictis ēt p̄n̄t colligi alie cāe itrīsece accñtales. ¶ Cā v̄o itrīseca ꝯiūcta est egritudo ori stō̄i ꝓpa aut ꝯpassio eius alteri mēbro: ⁊ egritudo ei ꝓpa vel est mala ꝯplō pura aut cū m̄ā aut opilō aut ꝯtinuitatij ei⁹ solō aut aps in eo. ⁊ q̄uis de p̄dictis cāis vna sufficē possit ad deijciēdū appetitū: ⁊ vt freq̄ntius t̄n̄ plēs caꝝ in vnū ꝯcurrunt. Dixit A. scias ꝙ cāe destructiōis appetitus ipse eedē sīt cā debilitatis appetitus cū sīt miores ⁊ debiliores. sicut cū sīt magne ⁊ fortes sīt cāe d̄structōis ei⁹. ¶ Et scias ꝙ appetitus freq̄nti⁹ deijcit͛ a calō q̄z a frido: ⁊ freq̄nti⁹ ab h̄ūido q̄z a sicco. ⁊ freq̄nti⁹ in estate q̄z in hyeme. frig⁹. n. vehem͞tius attinet appetitui. Et pp h̄ iueniūt͛ septētriō ex ventis ⁊ hyems ex t̄pib⁹ āni vehem͞tiores ad excitādū appetitū: ⁊ q iter pagit in niue ēt regiōib⁹ fridis vehem͞tioris appetit⁹ ē valde. ¶ Et appetit⁹ deiectio multiplicat͛ in pueris magis q̄z in ꝓuectis pp iordinatū regimē pueroꝝ ⁊ multiplicat͛ in pestilētia: ⁊ in febri. pestilētialibus. d. H. 8°. tera. In oyarijs d̄bilitat͛ appetit⁹: ⁊ itellexit in oyarie p̄n°. naꝫ postea in ꝓcessu: ⁊ in fine appetit⁹ fortificat͛: ⁊ maxie fortificat͛ i fluxu oyario a toto ꝓueniēte corpe cū h̄ūores malī purgāt͛ trāseūtes ꝑ ep ad intestina: ⁊ nō ascēdētes ad stō̄ꝫ ⁊ fortificat͛ maxie in ꝓcessu: q: t̄ūc mēbra olā inanita sūt. t̄ūc. n. sicut dixit. A. in fluxu v̄etris appetit⁹ fit vehem͞s cū fortitudie. In p̄n° āt flux⁹ oyarij appetit⁹ minuit͛. ⁊ maxie in fluxu a stō̄ ꝓcedēte ꝓprie ex corruptione ciboꝝ ac ēt ex quocūq̄ h̄ūore quocūq̄ supra stō̄ꝫ trāseūte: ⁊ q: ledit ip̄ꝫ: ⁊ q: replet ⁊ abhoiationē facit. vnde mouet͛ nā stō̄i ad expellēdū nō ad attrahendū. ¶ Casus appetitus diuidit͛ mlt̄ꝭ mōis. Vno° s̄m cās a q̄bus fit: ⁊ sic alius ē a mala ꝯplōne. alius ab ap̄atē: ⁊ ali⁹ ab aliq̄ aliaꝝ caꝝ dcāꝝ. Vel sic. alius est a cā itrīseca: ⁊ alius ab extrinseca. Vel alius est ꝑ ꝓprietatē ⁊ alius ꝑ cōitatē. ¶ Scd̄o diuidit͛ s̄m t̄ps euētus eius in cibatiōe. Nā alius ē qui cū p̄n̄tat͛ cibus est debilis in p̄n° cōestiōis: postea vero excitat͛ ⁊ fit fortis: ⁊ cā hui⁹ est. dixit. A. aut q: cibus excitat virtutē appetitiuā. aut q: ē de gñe acetosoꝝ. Aut q: q̄litas actu inueta in ipso cibo alterat cōplonē deijcientē appetitū. sicut si fit ꝯplō illa calida: ⁊ igrediat͛ cibus q fit actu frigidus cū ꝯparatōe ad illā ꝯplonē calidā: q̄re sedat͛ illa mala ꝯplō: ⁊ excitat͛ appetitus. aut eꝯ° scilicet cū deiector appetitus est frigiditas ⁊ igredit͛ cib⁹ actu calidus. Et alius ē opposit⁹ p̄dicto: in quo. s. in p̄n° cōestiōis appetitus est excitatus: ⁊ cū incipit cōedere statiꝫ ꝓstrat͛: ⁊ nō accipit ex cibo nisi modicū: ⁊ cā hui⁹ est vltra ea q̄ dicent͛ in cap de bolismo: aut vapor ascendēs ad stōm ab aliquo vel aliq̄bus mēbris replēs stōꝫ replōne mēdosa vel inficiēs virtutē eius appetitiuā. aut est h̄ūiditas aliūde attracta in hora cōestiōis ad stōm. aut dissolutio h̄ūiditatis alicuius q̄ in stō̄ erat geta q̄ dissoluta replet ⁊ mollit stōm. Aut q: cib⁹ erat in se vel ex mō p̄patōis eius abhoiabilis. vel noiatū fuit aliqd̄ abhoiabile supra ip̄m in p̄n̄tia comedētis. aut q: cibus actu h̄ꝫ q̄litatē ꝯtrariā q̄litati faciēti appetitū: q̄re in p̄n° cū sumit͛ inficit stōm ⁊ deijcit appetitū. ¶ Et diuidit͛ 3° s̄m diuersitatē q̄litatū cibarioꝝ: est. n. i quo respuūt͛ dulcia ⁊ vnctuosa ⁊ insipida. Acuta vero salsa ⁊ acetosa auide recipiunt͛: ⁊ cā huius est flā viscosum adherēs ori stō̄i. aut h̄ūiditas isusiua in ipso. aut supflua replō totius. aut hebetudo sensus oris stō̄i: ⁊ ē alius eꝯ° in quo cibus dulcis auide recipit͛. Acutus vero salsus pōtic⁹ vel acetosus respuitur: ⁊ cā hui⁹ est aut paucitas caloris vel sp̄s: sicut accidit q̄buidā ꝯualescentiū. aut nimius sensus oris stō̄i mordicatiuos cibos pati negens: ⁊ silr̄ est in quo grossa sicca ⁊ solida recipiuntur. Fluida v̄o ⁊ liq̄da respuūtur. Et cā hui⁹ est h̄ūiditas isusiua oris stō̄i. aut h̄ūiditas natās in stō̄ ⁊ inūdās vsq̄ ad os ei⁹. Et ali⁹ est eꝯ° in quo fluida liq̄da recipiuntur: sicca v̄o ⁊ solida respuūtur: ⁊ cā huius est h̄ūor grossus in ore stō̄i. ⁊ silr̄ alius est q appetit calida: ⁊ alius q frida respuēdo cōtraria: ⁊ possent adduci alie diuersitates s̄m alias q̄litates ciboꝝ. ¶ Et diuiditur 4° s̄m accidentia q̄bus complicari pōt: maxime tamen cū febre vel cum sincopi aut sine eis.

Signa gñis nota sīt ex relatiōe cū referunt patiētes se nihil aut paꝝ vel nō s̄m q̄titatē ꝯsuetā appetere. ¶ Signa v̄o sp̄eꝝ s̄z cās. Cāe p̄nitiue sciunt͛ ex caꝝ vel alicuius caꝝ inuentiōe: ⁊ patiētū vel astantiū relatiōe. Et discernit͛ vna ab alia in indagatiōe ipsaꝝ. ¶ Signa facte pp paucitatē resolōnis sīt multitudo egestiōis respectu assūptoꝝ: q: nō ꝯuertit͛ cib⁹ in nutrim̄: s̄z in supfluitates. Et ꝯualescentia appetitus post exercitiū moderatū: ⁊ post vigilias. post abstinentiā ⁊ euonē: ⁊ oēm ꝯsimilē cām resolutiuē. ꝑ resolōnē. n. seq͛ mēbroꝝ inānitio: ⁊ sic ipsoꝝ a v̄eis maior attractio: ⁊ ide venaꝝ maior suctio: ⁊ hinc ꝯualescētia appetit⁹. ¶ Et signant ipsam pigritia ⁊ grauitas toti⁹ corpis ⁊ aīe desidia. ⁊ ꝙ p̄cessit cā replēs regimē oblitiosū. Et multitudo q̄etis ⁊ sōni: ⁊ ex quo regie h̄ūor grossus gñatus ⁊ crud⁹ poros corpis oppilat ⁊ a resōne ꝓhibꝫ. ¶ Et signāt ipsam dimissio coytus vel stomie vel alicui⁹ euonis ꝯsuete vel exercitij aut balnei ⁊ similiū. ¶ Dixit Rab. in diuisionibus. Signa eius sīt duritics cutis. i. spissitudo hu

fuerit n.illis fine accidētal.⁊ lõgitudo tolerātie famis.nõ.
n.ex tolerātia fanus ēt lõga minuitur corpus nʒ arefcit ex
egritudie lõga ficut innuit Jpo.in affo.febricitātib⁹ nõ oio
in fupficie manere ⁊c.hñt.n.corpus tumidū hypocūdria
fufpēfa:⁊ eoꝝ exeuntia fī cruda.⁊ calor corpis eoꝝ ad liui
ditatē tendit.⁊ hʒ tpēs plīm accidit in habitudine corpis
pingui ⁊ groffa.℄ Signa āt fcē pp debilitatem ṽtutis ⁊
paucitatē ⁊ refolonē caloris:⁊ fpūs fī ꝙ patiēs fentit fe d̃
fectuȝ:⁊ q̄rit cibū.ſʒ cū p̄ñtaᷓ ei refugit ab eo:⁊ nõ fumit
ex eo nifi rē modicā.Et cū guftat cibuȝ vitupat ipm nulla
exiñte cā in cibo:ēt q̄ʒuis ille cibus fuerit defideratus ab
ipfo.Et qñʒ nihil appetit nʒ q̄rit cibū:⁊ fi p̄ñteᷓ ei nõ iu-
mit ex eo qcq̄ʒ:⁊ extenuaᷓ corpus eius ⁊ vene ipfius va-
cue appēt:⁊ vtplīm eſt cū eo aliq̄ difcrafia ꝯfirmata in toto
corpe vel epate aut ſtõ:⁊ p̄ceffit feu pñs eſt aliq̄ de cāis de-
bilitātibus:ficut feb.acuta liq̄factiua vel cronica vel pefti
lentialis:aut eūo magna fpõtanea vel artificialis:⁊ marie
fanguis vel fpmatis in coytu vel gomorea:aut labor plu-
mus vigilie fupflue abftinētia mlta ⁊ filia.Dixit Gil.fi ex
defectiõe fit defiderabilis ṽtutis ⁊ moadicatiõe fui ifirm⁹
Signa fcē pp mortificationeȝ caloris ⁊ frigoris.
cibū prius amatū ⁊ appetitū abhorret faporādū neq̄ʒ vult
accipe de eo cuius p̄us hūit defideriū.℄ Signa āt fcē pp
mortificationē ⁊ extictionē caloris a frido fī ꝙ fentit eger
friditatē multā in iteriorib⁹:fʒ marie in oře ſtõ:⁊ pulfus
eſt p̄uus rarus tardus ⁊ debilis ⁊ anhelitus ſit:⁊ digõ nõ
fit ēt cibi leuis ⁊ pauci:⁊ p̄ceffit ipfam aliq̄ ex cāis infridā
tibus vehemēter:ficut aer vehemter fridus potus aq̄ fri-
diffime plurime,vel medicine narcotice ⁊ filium.
Signa fcē pp diftractionē nāe ad alia.
℄ Signa fcē pp diftractionē nāe ad alia fumunᷓ ex inuētõe
ipfoꝝ diftrahētiū:vt q: corpus eſt repletū multo flāte cru
do vel eſt in p̄n°.aut aug° febriuȝ putridaꝝ vel in ftatu ⁊
approximatione crifis aut q: vacat occupationibus fimili
bus occupationibus ciuilibus.
Signa fcē pp obtufionē fenf⁹ ſtõi.
℄ Sig^a^ fcē pp obtufionē fenf⁹ ſtõi fī.dixit Gor.ꝙ fi cõedit
acuta ⁊ mordicatiua ⁊ poftea potat vinū purū nõ grauaᷓ
ex illis nʒ patiᷓ ab illis mordicationē figultū feu naufeaȝ:
Nõ defiderat cibū:⁊ fi fumit.dixit Plateari⁹ fentit ipm in
trāfitu fridū:⁊ fiet in eo digõ p̄ua valde aut nulla ⁊ ē fine
dolore:⁊ ꝯfirmaᷓ ei⁹ figñatio p p̄uationē figꝝ aliaꝝ cāꝝ.
Signa fcē pp maliciā cõplõnis pure vel cū mā.
℄ Signa facte pp malitiā ꝯplonis pure aut cū mā nota fūt
ex dictis.s̃.in fuo cap.℄ Uerūtn̄ fi fuerit in cā flā vifcofū
adherens:abhorrebit ifipida dulcia ⁊ vnctuofa ⁊ actu fri
da ⁊ inclinabit ad calida acuta icifiua:⁊ erit fine fiti:⁊ fine
pūctura ⁊ mordicatione.℄ Et fi fuerit flā cruda apparebit
acetofitas in eructatiõe ⁊ mala fiet digõ ⁊ inclinabiᷓ ad
cala actu:⁊ erit cū inflatiõe ſtõi ⁊ fine fiti.℄ Et fi fuerit flā
falfum fentiet in oře falfedinē:ita vt cibus infipidus appe-
at ei falfus:⁊ erit cū fiti ⁊ inclinabit ad rē liq̄ā calidā actu.
℄ Et fi fuerit colā erit in oře amaritudo ⁊ eructatio fu-
mofa ⁊ fitis cū ardore:⁊ inclinatio eius ad frida.℄ Et fi
fuerit melia fentieᷓ in oře eius fapor acetofus vel põtic⁹.
⁊ erit cum īgetudine ⁊ extimatiõe mala corruptā.℄ Et fi
fuerit hūor corruptus aderit naufea ⁊ fubuerfio ⁊ fetor
oris marie in ieiunio ⁊ eructatio ⁊ egõ erūt fetide.℄ Et
fi fuerit in cā naufeatiua fatietas aderunt figna eius. Et fi-
gñat illā ꝯ̄ceffio idigõnis vel corruptionis eius freq̄ns.
Signa fcē ex abfcifiõe melancolie a fplene.
℄ Et figna fcē ex abfcifiõe melie a fplene fī ꝙ q̄n eger cõe-
dit acetofa ⁊ põtica excitaᷓ appetit⁹ in eo:q: cõmouent ⁊
excitant ⁊ exprimūt os ſtõi ficut facit melia.⁊ fic fupplent
locū eius:⁊ faciūt opõnē q̄ʒ feciffet ipfa.Et accit cū ea vt-
plīm magnitudo fplenis pp retētionē ei⁹ q̄d mitti folebat
ad os ſtõi:⁊ q̄nq̄ʒ nõ eſt magnitudo fplenis:fʒ ē debilitas
eius ⁊ nõ attrahit meliā ex epe:vel cadit oplõ inter epar ⁊
fplenē.Et dicenᷓ figna eius in tractatu de fplene infra.
Signa fcē pp lefionē ꝯprie ſtõi ⁊ cãuſarū.
℄ Signa fcē pp lefionē ꝓꝓā ſtõi fī figna aliciuius egritudi-
nā ſtõi dicta fupius.℄ Sʒ fcē p cõitatē fī p̄uatio fignoꝝ
egri^m^ ſtõi ꝓꝓaꝝ ⁊ īuētio egritudis in aliq̄ mēbroꝝ cõicato.

rū.℄ Et fi fuerit pp opilõnē mefaicꝝ egõ erūt liq̄dā (ali-
quā aliq̄ñ alba aliq̄ñ virid):vt dixit Raf.i diuifiõib⁹.℄ Et
fi fuerit pp vmes aderūt fig^a^ vmiū.℄ Et fi fuit pp retētio
nē mēftruoꝝ erūt fig^a^ ei⁹ cū fignis ip̄ gnātiõis vel fine eis.

Signa ꝓnoftica.

Dixit philomenus:⁊ ponit 5⁹ ꝯti.irritatio.i.deiectio
appetitus eſt figñatio mala in oībus egritudib⁹
diuturnis p̄cipue in fluxu fanguis de vētre:cū ex mlta hūi
ditate nõ ꝓueniat in his:vt aggregeᷓ id in oře ſtõi ex quo
accidat irritatio appetitus.vñ necio illa irritatio ē ex mor
tificatiõe ṽtutis.℄ Uñ dixit.A.cafus appetitus in egritu
dibus cronicis eſt figño valde mala:q: figñat debilitatem
virtutis cuius ꝯfuatio necīa ē i morbis cronicis:⁊ ē mala
ēt p viā cāe:q: ꝓhibet ne recipiat eger cibū q valde necī^a^
eſt in morbis crõicis p ꝯfuatiõe ṽtutis:vt valeat in eis to
lerare toto itinere longo.vfq̄ʒ ad finē:⁊ iō in flāticis ⁊ me-
licis morbis deiectio appetitus fupueniēs mala eſt.⁊ in pe
ftilentialibus eſt mala valde:ficut eius ꝯfuatio ⁊ bõitas ē
figniū bonū valde.℄ Ablatio appetit⁹ in diffinteria:⁊ ēt
in oi fluxu diuturno mortalis eſt ⁊ molefta valde.℄ Et
ois d̃ftructio appetitus q̄ diu durauerit ē figniū mořti.nõ.
n.p̄t corpus fine cibo diu effe.Dixit A.cū appetitus ꝯua-
lefcētiū non eſt bonus fed cadit:figñat recidiuationeȝ.nifi
fuerit pp paucitatē fanguis ⁊ corpis debilitatē.Cõfidera
ergo illud.f.⁊ difcerne inter vtrunq̄ʒ.Cum.n.appetit⁹ ca-
dit pp reliq̄as mãe que faciebat egritudinem que cõtinue
augetur:tunc figñat recidiuam.Dixit.n.Jpo.in affo.que
relinquunᷓ in morbis poft crifim ⁊c.Et cognofces hoc.
q: appetitus quotidie plus cadendo ꝓcedit pp cibos qui
quotidie corrumpunᷓ vel male digerūtur.Sed cū eius ap
petitus fuerit pp debilitatē ex refolõne fcā a fe.vel egritu-
dine p̄cedēte:tunc non figñat recidiuā cū nõ remāferit reli
q̄e mãe.Cognofces āt hoc:q: appetit⁹ de die in diē crefcet
⁊ accipit ꝯualefcētiā.℄ Dixit Rabi in 24.ꝑti⁹ fuoꝝ affo.
ex li.G.non fuit qui amifit comeftionem panis per longū
tp̄s:⁊ poftmodum panem comedit.℄ Deiectio appetitus
fcā a frigitate deterior eſt fcā a calītate:q̄m ficut patuit:fri
ditas plus attinet appetitui:⁊ non fit ab ea deiectio eius
nifi fit intenfa valde:⁊ ex eo ēt:q: hʒ curari per calitatē q̄li
tatē ꝯtrariā appetitui.℄ Et fcā ex debilitate cpis marime
cū debilitaᷓ attractiua totius corpis.dixit A.eſt mala ⁊
difficil' cure ⁊ ꝑducit ad hoc:vt cognofcat cibos ⁊ appetit
ex eis aliq̄d:⁊ cū ponunᷓ añ ipm refugit ab eis:⁊ deterius
hoc eſt vt nihil appetat.℄ Dixit Ser.fcias ꝙ deftructio
appetitus fortiores figñones ⁊ ples q̄s hʒ in debilitate ṽ-
tutis q̄ d̃fiderat ē:vt dicat infirmus ego d̃fidero q̄dā ⁊ ꝑ-
paᷓ ei eū ꝙ guftat illud vitupat ipm:⁊ non fufcipit ex eo.
℄ Dixit.A.d̃iectio appetitus ꝓueniēs a malitia ꝯplonis
ēq̄ta.i.fcā ⁊ ꝯfirmata deterior eſt illa q̄ ꝓuēit ex aliquo vel
aliq̄bus hūoꝝ.℄ Dixit Paffionarius.Deiectio appetit^a^
fine fe.deterior ⁊ moleftior eſt illa q̄ ē cū fe.⁊ hoc marie fi
fe.illa eſt de acutis:⁊ his q̄ finiunᷓ p crifim.Jn cronicis āt
nõ hʒ veritatem.Dixit Roge.hʒ paffio fi cadit in colico vix
aut nūq̄ʒ curaᷓ:fed fi cadit in flātico facile curaᷓ.℄ Et ꝓ-
ueniēs a cāis intrinfecis d̃terior eſt ꝓueniēte ab extrīfecis
fīlibus intrinfecis.ficut.ṽ.g.ꝓueniēs a ꝯplone cala ſtõi d̃
terior eſt ꝓueniēte a calītate aeris.℄ Deftructio appetit⁹ fʒ
oēs fuas cās ⁊ fpēs d̃terior ē diminutiõe ei⁹ filiū cāꝝ ⁊ fpēꝝ.

℄ De cura d̃ftructiõis appetitus ⁊ diminutiõis.Cap. xxx.

Cura deftructionis appetitus ⁊ diminutiõis
ꝯfius eadem eſt:variata folum fm
magis ⁊ minus:⁊ fm amplius aut minus tp̄e
approximationis remedioꝝ.Nam in d̃ftru-
ctione eius eligēda fī remedia fortiora ⁊ diu-
tius funt ꝯtinuanda.Cõpleᷓ āt dieta ⁊ potiõe
q̄ variatur fm diuerfas cās ⁊ fpēs eaꝝ.Gñaliter tñ tres hʒ
itētiões:q̄ꝝ p̄^a^ eſt ad fiftēdū cām.2^a^ ē ad ſtõi:⁊ marie oris
ei⁹ fctificatõeȝ:⁊ 3ª dirigiᷓ ad accñtiū correctõnē. Et q̄ro

ꝑmis ipleat patebit pcedēdo p spāles curas. Et sitr scda. ⁊
de tertia dicet in fine capli. ℂ Circa dietā tñ gñaliter vide/
re potes qcunqȝ sūt nocētia in qlȝ spē deiectiōis appetit⁹ p
ea q narrata sūt d causis eap. illa g ꝯsidera ⁊ deuita. Sūt āt
adducēda iuuātia ƀȝ qlȝ spēm eap.

Administratio sex rerū nō naliuz in vnaqq; spē ⁊ pmo in fcā pp punitiōes resolōnis.

ℂ In fcā itaqȝ pp pua
tionē resolōnis iuuātia sūt aer calē subtilis seren⁹ mōtuo/
sus gaudiū letitia ira fricatio corpis ⁊ ipsius mundificatio
abstersio ⁊ balnea mūdificātia ⁊ apientia. Et exercitiū mo/
deratū aut pap excedēs tpamentū. Et vigilie sitr. Jnqt. A.
oȝ vt rarificet corp⁹ cū balneo ⁊ exercitio eqli ⁊ puocatiōe
sudoris cū apitiuis. Dixit Con. iubem⁹ eos vti vigilijs: tē/
perate tñ ⁊ mediocriter: qꝛ in vigilijs nālis calor ab iterio/
rib⁹ ad exteriora egredit ⁊ vñ qꝛ cutis eoꝝ ⁊ viscosis hūori/
bus ē solida calor egredi volēs illos dissoluit hūores ⁊ po
ros aperit. Jtē in vigilijs sp fit mot⁹ ⁊ mot⁹ est cā caloris: ⁊
vñ calor augmētat⁹ hūores in poris cutis exñtes dissoluit.

Jn fcā pp plenitudinē corpis

ℂ Juuātia vero in facta pp plenitudinē corpis sunt aer
subtilis siccus ventosus borealis ira tristitia sollicitudo ⁊
circa multa occupatio exercitiū balneū resolutiuuȝ ⁊ vigi/
lie. Cibi ⁊ potus pauce qtitatis ⁊ pauci nutrimēti. Jeiu/
nium coitus ⁊ superfluitatum expulsio.

Jn fcā pp abscisionē melie.

ℂ Jn facta vo pp abscisionē melie ex splene iuuātia sūt que
splenē aperiūt ⁊ confortāt que inferius tractatu de splene
dicent: ⁊ cibi ⁊ potus acetosi ⁊ pontici.

Jn fcā pp resolōnē vtutis.

ℂ Et in facta pp resolōnē vtutis sunt aer tēperat⁹ serenus
odorificat⁹. ⁊ odorare res aromaticas boni ⁊ iocūdi odo/
ris gaudere ⁊ letari ⁊ ꝯuersatione hre cuȝ amicis gaudēti/
bus ⁊ referētib⁹ de his q auide comedūt ⁊ cū comedētib⁹
ēt cū ifirmo ⁊ in sui pñtia auide ⁊ cū mūditia multa. ℂ Et
puero qdē quē noui restitut⁹ est appetit⁹ ablat⁹ p aspectuȝ
ad pueros socios suos q in sui pñtia comederūt auide val/
de nebulas ⁊ fruct⁹ ⁊ ad alterutrū ludētes auferebāt sibi i/
nicē de manib⁹ nebulas ⁊ fruct⁹. Et ludere ⁊ iocare ⁊ exer
citari cū tranqillitate in pomerijs ⁊ locis amenis. Uel loco
exercitij leuiter fricari. Et sōnus moderat⁹ ⁊ nutricatio cū
cibis pauce qtitatj ⁊ multi nutrimēti facilis digōnis: quo
rū apparatio ⁊ ꝯdimētū fiat ƀȝ desideriū patiētis. Et pot⁹
vini pōtici odoriferi parūper liphati: ⁊ supfluitatū conue/
niēs expurgatio fiat. Et in sūma regimē sit resūptiuū ⁊ di/
latans aiam. Dixit nāqȝ Aui. hic appetit⁹ redit cū viuifica
tione ⁊ reditiōe sāguinis paulatim. ℂ Regimē tñ ꝯualescē
tiū ⁊ debiliū variāduȝ est ƀm diuersitatē cause ⁊ dispōnis
egritudinis a qua ꝯualescit. debēt. n. ꝯualescētes ab egritu
dinib⁹ calidis regi regie delectiōis appetit⁹ a cā cala. ⁊ ecō
verso ꝯualescētes ex egritudinib⁹ fridis debent regi regie
eius cuius appetit⁹ pstratus est pp frig⁹. Et tñ in ꝯualescē
tiū regie obseruādū q nō pueniāt in cibis ⁊ potib⁹ eoꝝ ad
gradū friditatis vel caliditatis quo vtebant tpe egritudinis
a qua facti sūt ꝯualescētes: sed sit remissior eo satis.

Jn fcā pp mortificationē virtutis.

ℂ Jn fcā vo pp mortificationē caloris inati iuuātia sūt mo
ra i aere calo: ⁊ olfactio reꝝ arōa. calarū: ⁊ frequēs retētio
anhelit⁹ ira gaudiū exercitiū moderatū ⁊ fricatio toti⁹ cor
pis: ptiū tñ stōi magis ⁊ balneū calefaciēs ⁊ vigilia aliq;/
tulū excessiua: ⁊ cibi actu ⁊ po° calidi: qꝝ tñ qtitas pua sit.

Jn fcā pp distractionē nāe ad alia.

ℂ Jn fcā vo pp distractionē nāe ad aliq iuuātia sūt sollicita
ri circa alia ⁊ ludere ⁊ gaudere ⁊ iter comedētes: ⁊ de come
stione loquētes ⁊ tractātes ⁊ sollicitātes ꝯuersari.

Jn fcā pp obtusione sensus stōi

ℂ Et in facta pp ablationē vel diminutionē seu obtusionem
sensus oris stōi iuuātia sunt aer calidus odorificat⁹ ira gau
diū exercitiū moderatū: ⁊ sitr vigilia fricatio stōi: ⁊ positio
ventosaꝝ super eo sine scarificatiōe: ⁊ cibi calidi acrimoniā
habētes ⁊ vinū vetus acutum purum.

Jn fcā pp malitia cōplonis calide.

ℂ Juuātia vo in fcā pp malitiā ꝯplonis pure vel cum māa: ⁊
sitr nocētia dcā sūt supra i curatiōe ipsi⁹ mele ꝯplonis: spāl/
liter tñ in cura facte pp malitiā cōplexionis cale. Dixerunt
Raƀ. ⁊ Cōstā. aq frida corroborat appetitū. i. pstratū pp ter
cās calas. ⁊ in multitudie nutrimēti exñtis in corpe: ⁊ A.
dixit. factā pp caliditatē qñqȝ rectificat pot⁹ aq fride: ⁊ hic erit
qñ cū vtute forti calor inatus nō est paucificat⁹. Et iō ad hī
declarādū subdit: q cū qtitate q nō mortificet calorē ina/
tū: ⁊ p tāto de ꝯualescētib⁹ ex egritudie cala. dixit Aui. nō
vtant aq frida plimarꝫ vt nō deijciat vtutes stōꝝ ipsoꝝ. ⁊ qꝛ
plus deijcit ⁊ sepi⁹ appetit⁹ ab hūore calo qȝ a frido. dixit
rursus: vt 5° scribit ꝯtñ. potatio aq fride plus facit ad ap
petitum qȝ potatio vini. ℂ Et dixit Raƀ. in diuisiomb⁹ lo
quēs marie in ꝯualescētib⁹. nō oȝ aq frida dari añ cibū s;
post: qꝛ sūpta in ieiunio iuenit neruos stōi mūdos quos p/
cutit ⁊ debilitat. ℂ Et dixit 5° ꝯtinē. si defect⁹ appetit⁹ fue
rit a mala cōplone cala sine mā da in cibo nutricatiōes ꝯfe
ctas cū aceto ⁊ lac acidū: ⁊ in potu da aquā fridā modera/
te: ⁊ in dispōne calā acetositas citroꝝ. s. ⁊ fūuȝ facit ad ap/
petitū cibi. Et malū acidum comestū crudū vel assuȝ pasta
apposita stōm ꝯfortat ⁊ appetitū excitat: ⁊ sitr mora acida
excitāt appetituȝ. ℂ Dixit. A. ꝯfert eis vti robub acetosis
⁊ succis. s. fridis vel succis pōticis ifrigidatis. Et subdit. q
febricitāti redit appetit⁹ qñqȝ cuȝ receptiōe panis infusi in
aqua frida: ⁊ qñqȝ bibit aq frida in ieiunio. s. a febriente ⁊
fortasse ēt a colico sano ⁊ excitat appetitū. Nō. n. debēt su/
mere ipsaȝ vt supra patuit p Raƀ. nisi calidas hñtes ꝯplo/
nes ⁊ robusti ⁊ ꝯsueti bibere illā sine nocumēto: ⁊ de exci/
tātib⁹ appetitū in cā cala sūt succ⁹ citoniorū ⁊ granatoꝝ
muzoꝝ ⁊ acetosoꝝ ⁊ arācij limonū berberoꝝ pirorūȝ ace/
tosoꝝ agresta ⁊ silia. Et ipa ēt pira acetosa ⁊ cerasa acetosa
⁊ acetū ⁊ ipsi⁹ aceti pot⁹ cū aq frida maxime a robustis ⁊
ꝯsuetis ipm bibere sine nocumento: ⁊ acedula comesta tpe
veris marie oia fastidia tollit ⁊ cibi pōtici assi cū pdictis ci
bis vel insulcio geladia mirtito berbena romana vel agre
sta sine spēbus calis. ℂ Dixit. A. in ca. de appetitu canino.
Acetosuȝ facit in ore stōi illud: qd facit suctio venaꝝ capiē
tiū cibū: ⁊ comitat ipm. i. seqtur ad ipm acetosuȝ: vt ispis/
setur sanguis cuȝ eo ⁊ ꝯbat ⁊ sentiat in orificijs venaꝝ: si/
cut abstergēs sucās. ℂ Ualet ēt acetosuȝ qñ in cā forēt hu
mores fridi viscosi. nā cū icisiōe ⁊ pssiōe sua remouet ipsos
si sunt in ore stōi. Et iteꝝ villoꝝ stōi mot⁹ vehemēs fit: ⁊ ad
inspissandū ⁊ ꝯstringēdū cui⁹ sile accidit cū est mot⁹ suctio
nis venaꝝ ⁊ mot⁹ vtutis attractiue.

Acetosa cāut appetituȝ trib⁹ modis.

ℂ Dixit Cōstā. in lib.
de stō. acetosa cāut appetitū trib⁹ modis. Uno mō qꝛ pun/
gūt ⁊ mouēt stōȝ: ⁊ villos ei⁹ lōgitudiales: ⁊ iō sic titillat⁹
mouet ad appetēdū. Scdo qꝛ eoꝝ friditate constringūt ⁊
coadunāt hūiditatē stōi: ⁊ vt paruū locū occupet: ⁊ sic alijs p/
tibus ea vacuis nā querit cibū vt ipleant. Tertio qꝛ fridi/
tate ⁊ coruȝ stipticitate sbam stōi coadunant ⁊ inspissant ⁊
fortificant. Et subdit. q hec faciūt pōtica ⁊ stiptica nisi q
non sunt incisiua humoris viscosi.

Jn fcā a mala complone frigide.

ℂ Jn deiectiōe vo appetit⁹ fcā a mala ꝯplone frida pura vel
cū mā spālr: dixit. G. 2° alimētoꝝ ⁊ ponit a Rabi in. 21° p/
ticula. Cappar appetitū diminutū icitat ⁊ mūdat: qd est in
stō ex flāte: ⁊ p secessuȝ educit illud. Et dixit 4° de regie sa/
nitatis qlȝ spēs piperis icitat appetitū. ℂ Dixit Ser. si ex
hūore fit grosso qd comedit: ⁊ bibit sit sicut in quo est ab/
stersio dixit Raƀ. 5° ꝯti. Cepe faciūt ad appetitū cibi ppue
si sumpte fuerint crude ⁊ ēt trite ⁊ olfate faciūt ad appeti/
tuȝ cibi: sicut scio q fecerūt in riccardino. Et lupini dulco
rati supti cū sale faciūt ad appetitū cibi. ℂ Dixit Auicē. ex
eis q ꝯferūt illis quoꝝ appetit⁹ ē pstrat⁹ pp debilitatē: si/
cut ꝯualescētiū ab egritudinib⁹. s. mālib⁹ fridis aut pp ma
teriā hūidā viscosaȝ ē: vt comedāt oliuas aq. i. i aq pus ma
ceratas. sup. ⁊ deide salitas ⁊ ēt ex piscib⁹ salitis aliqd. Et
sorbeāt acetū sqlliticū paulatim. Et dixit. allia sūt maximi
iuuamēti. ℂ Et ex puocātib⁹ appetitū sunt cappares ppe
rati ⁊ mēta ⁊ cepe ⁊ oliue. pip. gari. galāga. acetū. acetosa.
almuri. mel. zēzi. ⁊ assa. i. dulcis ⁊ belseme ēt puocat appe
titū ⁊ mūdificat cuȝ hoc os stōi. Et ꝯfert eis comestio bo/
naꝝ carniū assataꝝ vel coctaꝝ in testulis vel pastello cōdi/

tarꝫ ꝛ odorificatarꝫ cū puluere gari.pipis ꝛ pipis lōgi ꝛ ga
lāga mixto cum aceto vel aliquo succoꝝ acetosoꝝ.¶ Et si
fuerit in cā hūoꝛ viscosus ꝯfert suctio ciboꝝ icidētiū salso/
rū acutoꝝ ꝛ acetosoꝝ actu calorū. Ex qbus est raffanus ꝛ
rafanida.i.radix que comedit̄ poꝝ:nasturtiū.scalōgia cru/
ca ꝛ supiora feniculi.i.cime vt flores.¶ Et ex saporib⁹ mu
starda piperatū.salsamētū ꝛ silia. Et si fuerit illic in cā hūi/
ditas ifusiua ꝯferunt biscoctū castanee cocte cicera torrefa
cte.ꝛ fabe torrefacte ꝛ silia.¶ Dixit Ras.da in potu de vi
no veteri cum decoctiōe seiuꝫ caloꝝ vt anisi ꝛ fileris.ꝛ.A.
dixit.vinuꝫ vetus ꝯfert eis.¶ Et si in cā fuerit mella.dixit
A.administrent̄ incisiua:vt icidatur illud qđ remāsit post
cōnē.deinde administrent̄ cibi boni chimi.

In sca pp nauseati. ad satieta tem. ¶ In facta vō a nauseatiua satietate iuuātia sunt.Dixit.G.
super 6⁰ epidimiaꝝ ꝛ ponit̄ s⁹ ꝯtineū.sic.plēs cōquesti sūt
sibi pati defectionē appetit⁹ qbus ipse p̄cepit:vt spacio lō/
go se a cibo abstineret q per ipsaꝫ ciboꝝ abstinētiā ad ap/
petitū reuersi sūt.Dispō nāqꝫ hec ē:vt dispō ei⁹ q parū dor/
mit.ꝛ cuꝫ ista dormitio pauca ībibita fuerit sibi oīno seno
vehemēti dormitre p̄cipue hoc mādatū.G.respicit reple/
tos ꝛ patiētes ex nauseatiua satietate.Dixit enim.A.iuuat
eos abstinētia ꝛ ciboꝝ paucitas.¶ Et dixit ex curatiōe bo
na ei q non accipit cibū in eo pp calitatē dn̄antē.sup.sed in
replone:sicut in nauseatiua satietate:vt ꝓhibeat̄ ei cibus
spacio lōgo ꝛ minoret̄ ei donec viuificet̄ vtus ei⁹:ꝛ digera
tur oīno tegmatau.i.satietas nauseatiua siue illud:qđ dere
lictū est ex idigēne:qđ facit nauseatiuā satietatē:qđ fit exa/
cuito calore nāli p abstinentiā.patiat̄ ergo famē donec le/
nificet̄ eius stōus:ꝛ appetat cibuꝫ.Et accidit dixit.in stō si/
cut accidit vigilātib⁹ qm̄ cū ipsi ꝓhibent̄ a sōno longo tē/
pore siunt dormiētes ꝛ ꝓfundant̄ in somno.

In sca pp pregnātes ¶ In facta vō ꝓpter aliquā egritudinē stomaci vel mēbro/
rū cōicantiuꝫ ei dieta requirat̄ in caplo illaꝝ.Dixit Auic.
p̄gnantiū appetit⁹ qn̄ cadit qn̄qꝫ accrescit cū eis que sūt si
cut incessio tēperata ꝛ exercitiū tpatū ꝛ intētio in comestis
ꝛ bibitis.i.assecutio ciboꝝ ꝛ potuū qui desiderant̄ ꝛ appe
tunt̄ ab eis:ita q intētio earū ipleatur ex eis que querūt.ꝛ
vinū antiquū odoriferū ꝯfortatiuū vtutū expulsiue ꝛ reso/
lutiuū māe male.ꝛ ideo dꝫ esse acutū vel cum aliq̄ amaritu.
dine ꝛ rep̄sentatio ciboꝝ saporosoꝝ:ꝛ ea in qbus est cali/
ditas vel incisio siue cibi sint siue medicine.

In sca pp cām primitiuam. ¶ In facta autē ab aliqua cārum p̄mitiuaruꝫ est iuuatiuuꝫ
abscisio illius cause ꝛ deductio ad oppositū q̄litatis illius
cause.Si ergo fuerit in cā aeris caliditas locet̄ patiēs in ae
re frido:ꝛ regimē totū vertat̄ ad friduꝫ.Et ecōuerso si in cā
fuerit aeris friditas ꝛ consilr ꝓcedatur in aliis.

Nocētia i q̄lꝫ spē deiectiōis appetitus. ¶ Et scias q quedā sunt nocētia in q̄lꝫ spē deiectiōis appe/
titus que oīno ꝓhibēda sūt:ꝛ ista sunt aer multū excedēs
in aliq̄ qualitatū p̄maꝝ ꝛ ventus austrin⁹ ꝛ imaginatio q
cib⁹ ꝛ potus p̄ntatus sit vomic⁹ vel abhoiabilis seu displi
cibilis saporis vel odoris.aut q sit nocibilis eius.ꝛ aspe/
ctus ad res abhoiabiles:ꝛ ad hoies turpiter vel abhoiabi
liter vel turpia ꝛ abhoiabilia comedētes.ꝛ recordatio coꝝ
ꝛ cogitatio sup eis:ꝛ sup subuersiōe ꝛ vomitu:ꝛ exercitiuꝫ
ꝛ qes imoderata:ꝛ dē balneū aque calie dulcis deiicit appe
titū p id qđ mollificat stōm.ꝛ somus ꝛ vigilia supfluētes ꝛ
dimissio abstersiōis sordiū:ꝛ maxie ab ore ꝛ māib⁹:ꝛ odo
res mali ꝛ fetidi:ꝛ maxime si fuerūt rerū ebibiliū:ꝛ p̄ntatio
cibi p̄me quātitatis ꝛ frequētatio comedēdi eūdē cibuꝫ:
ꝛ eodē artificio ꝯfectū:ꝛ cibi hn̄tes vtutem nauseatiuā vel
vomitiuā:ꝛ loci ꝛ vasoꝝ ꝛ admistrantiuꝫ imūditia.quapp
ꝓhibet̄ hn̄tib⁹ appetitū deiectū introit⁹ in domos coquo
rū.¶ Dixit.A.scias q oīa olea.sup.ꝛ vnctuosa ꝛ butyrū
ꝓsternunt appetitū aut debilitāt ipm p hoc q mollificāt:
ꝛ p hoc q corrūpunt orificia venaꝝ.s.sugentiū.Et subdit:
q ex oleis in qbus est minus nocumētū:ꝛ qb⁹ pmissuꝫ est
vti patiētes sunt illa in qb⁹ est stipticitas:sicut oleū onfacī/
nū.oleuꝫ de fisticis:olēū de nucib⁹:qr in his est aliq̄lis sti/
pticitas ꝛ ꝯfortatio.¶ Et de mēbris aiāliū deiiciūt appe
tum cerebrum medulla cutis oculi epata itestina cauda ꝛ
adeps ꝛ spāliter caro anserū anatū:ꝛ oium auiū colloꝝ lō
gorū:ꝛ subfrixa ex carnib⁹:ꝛ oīa cibaria multe vnctuositā
tis vel multe dulcedinis vel occulte insipiditatis.¶ Et ex
herbis atriplex malua spinachia lubleb bletones siue bli
tis siluestris ꝛ silia.¶ Et potus mult⁹ ꝛ ꝓprie vini dulcis
aut grossi:ꝛ aq̄ tepida.tepidū.n.oē mollificat stōm ꝛ indu
cit nauseā.ꝛ coitus mult⁹.ꝛ retētio supfluitatū ꝛ vētositā/
tis.¶ Dixit Ras.qnto ꝯtinentis.si appetitus fuerit debi/
lis non est dandū oīno oxazafferana in cibatione.ꝛ.A.di/
xit.opꝫ vt vitetur in cibis eorū crocus oīno.

Iuuātia i oi spē prostratiōis a. petit⁹. ¶ Silr scias q q̄dā sunt iuuātia ꝛ obseruāda in oi spē p̄stra
tionis appetit⁹.Et sunt vt anq̄ꝫ p̄ntetur cib⁹ fiat collutio
oris cū vino odorifero:aut cuꝫ aceto limphato vel syrupo
acetoso:ꝛ facies ꝛ man⁹ cū aq̄ ros.vel de florib⁹ citrangu/
lorū vel citri vel cū aliq̄ decoctiōe odorifera lauent̄ ꝛ irro/
rent̄ ꝛ nares cū cocto in aceto acuto vino odorifero vel aq̄
ros.intincto ꝛ expsso obturent̄.Loc⁹ mense sit in loco mū
do odorificato ꝛ lucido.Et mēsa sit strata florib⁹ folijs vel
ramis odoriferis:ꝛ mādilia sint alba nitida odorificata:ꝛ
sit patiēs indut⁹ vestib⁹ pulchris resplēdentib⁹ ꝛ redolēti
bus.Cui cibi in vasis nitidis ꝛ mūdis p̄ntent̄ parati ꝛ con
diti s̄m desideriū patiētis sintqꝫ pauce q̄ntitatis a qb⁹ iam
euaporatiua caliditas exalauerit:vt non repleat̄ odoratus
vaporib⁹ eorū.Plures.n.fastiditorū abhorrēt cibū pp cō/
prehēsionē odoris eoꝝ torquētes ab eis nasuꝫ ꝛ auferētes
faciē.¶ Cibi aūt meliores ad appetitū excitādū sunt quos
magis appetit patiēs:ꝛ quos post longā ꝛ intimā inq̄sitio
nē de eis factā q̄sierit.Qui si sint boni vel ēt paꝝ mali ad li
bitū ꝯcedant̄.Inqt.n.Ipo.in asso.paꝝ dterior cibus ꝛ po
tus ꝛc̄.si cū auiditate recipit̄ minus ledit q̄ꝫ cib⁹ absolute
melior eo nō desiderat⁹.Si vō multū mali fuerint q̄ꝫ medi⁹.
fieri pōt rectificent̄:si vō nō potuerint rectificari vel nolue/
rit patiēs ipsoꝝ rectificationē pati ꝯcedi debent:sed in q̄n/
titate pua valde:ꝛ p̄cipue in fastidiosis ex debilitate vtutis
ꝛ spūuꝫ resolōne.spūs aūt nr̄ qn̄qꝫ ad aliquē vnū cibū mo
uetur directus ad illum ex cā occulta nobis ignota.¶ Si
quoqꝫ maloꝝ multū ciboꝝ q̄ntitatē multā sumpsisse ꝯtige
rit vōitu ꝓuocato expellant̄.Qꝫ si vomere noluerit patiēs
aut nō potuerit sup eis vel postea que illoꝝ nocumētū abij
ciāt porrigant̄.¶ Varij insup cibi:ꝛ s̄m sbam:ꝛ s̄m artifi
ciū in eadē cibatione p̄parent̄:vt ex singulis modicū quid
accipiat.Et q̄les p̄ntati fuerint in prādio nō p̄ntent̄ in ce/
na:sed alij ꝛ alij diuersi suba ꝛ artificio odore ꝛ colore.Et
si ꝯtingat patientē nullū desiderare cibū:faciat tūc medic⁹.
parare cibū illū quē nouerit tpe sanitatis vel tpe alioꝝ mor
boꝝ fuisse sibi magis gratū vel magis vsitatū.Cuiqꝫ cibus
p̄ntat̄ assistāt ei amici noti ꝛ sodales sui leti gaudētes:ꝛ ci
bū illū laudātes:ꝛ de illo vel alio auide cōedētes.¶ Et si cū
his oib⁹ cibū nō assūpserit adueniāt viri q̄s patiēs vereat̄
mādātes ei vt māducet.ꝛ si necēū fuerit piculū ei ōtegētes
si a cibo abstinuerit.Dixit Sor.i oi ōfectu appetit⁹ tardet̄
gallia vel ali⁹ pullus cū lardo ꝛ gario.ꝛ asset̄.deide aspgat̄
aq̄ ros.ꝛ vīo odorifero ꝛ odoret̄ freq̄nter.ꝛ qdā sile faciūt
de pullis colū.qs hn̄ calos an̄ egroti faciē frāgūt.¶ Et de
destrūpētib⁹ appe^m ē:vt accipiāt lib.xij.musti albi bōi:ꝛ po
nant̄ in eo poma acetosa vel muza a cortice exteriori mūda
ta.v.nūero:ꝛ.v.citonia mūdata a duro coꝝ iteriori ꝛ q̄nq̄
ꝛ nespila nūero.l.ꝛ sumach ꝛ croci an̄.ℨ.vj.ꝛ bulliāt lento
igni vsqꝫ ad mell̄ sbaꝫ dos.ei⁹ ē vsqꝫ ad ℨ.iiij.seq̄nte mo
dico potu vini bōi.Succ⁹ absinthij vel ei⁹ dcoc.sumat̄ vsqꝫ
ad.x.dies ꝯtinuos.nā mirabilr ꝓuocat appe^m.Inqt dras.
mēta ꝯditurie bn̄ admisceat̄:qr custōdaea ē:ꝛ a stō nihil ꝯcu
piscēti fastidiū dtrahit.ꝛ puluis ei⁹ trib⁹ digitij app̄hēsus
ꝛ cū aq̄ calia in potu supt⁹ oēꝫ iniuriā stōi detergit ꝛ nimiū
vomitum.

vomitū. Origanū ē stō̄ ossligit ⁊ excitat appetitū: ⁊ silr mel/
lissa. ℂ Acetū vtile ad appetitū ꝓstratum. ℞. aceti optimi
lib. v. calefiat: ⁊ in eo calefacto infundanť ꝑ diē vel noctē
vnū vel duo citonia quassata: ⁊ coriādri ꝑparati. Et iterio
ris cinamomi electi. añ. ℥. ij. cardamomi gariofi. añ. ℥. v. q̄s/
satoꝶ. deinde bulliāt ad lentū ignē vsq₃ ad medietatē ⁊ co/
letur ⁊ colatū reseruet̄ in vase vitri vel vitreato: ⁊ eo vtēdū
est in ꝯdimētis: ⁊ in somētationibꝰ factis ad stōm bis vel
ter ante cibū. ℂ Et de vtilibus est vinum pomoꝶ vel piro/
rū agrestiū in quo extinguat̄ calibs ignitꝰ multotiēs. dein
de teneat̄ in loco calīdo donec acetoset: ⁊ fiat sicut de supio/
ri. ℂ Dicitur ꝙ verbena in sinu portata insuper ⁊ comesta
mire reddit appetitū. Et valet eius decoctio: ⁊ similiter bu
glosa sparsa in loco mense ⁊ in circuitu. Dixit enim macer
ꝙ conuiuas reddit hylares.

Septē sūt intētiões habēde i cura dīectionis appetitus.

Cura ꝑpotionē maxime adimplet̄ per duas intētiones
gñales supradictas q̄ diuise in spāles intētiones
reducunt̄ ad septē: quaꝶ ꝑma v̄tutē viuificat ⁊ ꝯfortat: se/
cūda malā cōplonem alterat. tertia mām digerit. q̄rta ma/
teriā eūat. 5ª mām diuertit. 6ª stōm corrigit ⁊ rectificat. Et
7ª mēbra stōaco cōicata respicit corrigendo illa. Et he oēs
quomodo debeāt ipleri: ⁊ qbus spēbus deiectionis appe/
titus applicari nunc particulariter explicatur.

Prima intētio ad v̄tutē viuificādam.

ℂ Intētio qdē ad v̄tutē maxime attendit̄ in deiectiōe appe
titus scđ ꝑꝑ debilitatē v̄tutis ⁊ resolutionē inati caloris ⁊
spūs: sicut in ꝯualescētibꝰ: ⁊ post eūones ⁊ distractionē v̄/
tutis ⁊ silia. Et ipsa qdē in resolone v̄tutis adiplet̄ cū acce
ptiōe ꝯfectionū resūptiuarū ⁊ electuarioꝶ restaurantiū cor
dialiū calorē innatū multiplicantiū ⁊ spūm solidantiū. Et
cū approximatiōe inūctione emploꝶ: ⁊ epithimatū cordia
liū: ⁊ a resolone ꝓhibentiū que debēt sumi ex calidis ⁊ fri
gidis pauce stipticitatis vel multe ꝓut experit cā ⁊ dispōt
que oia hēe potes ex sermōe ꝑcedēte trac. de dispōnibꝰ cor/
dis. Qz si v̄tus ꝑꝑ eūonē debilis fuerit curet̄ cū eis q̄ in cō
plō illius eūonis tradunt̄: ⁊ in distractione v̄tutis ad aliat
opꝫ auferre occupatiōes ⁊ solicitudies ⁊ iducere qetē ani/
mi ⁊ sollicitationē circa rē cibi: disponēdo ēt ea que opꝫ in
magnis ꝯuiuiis. ℂ Et si v̄tus aialis fuerit defecta cū cōita
te cerebri ⁊ neruoꝶ cōfortatio ⁊ curatio fiat cerebri ⁊ ner/
uorū ꝓut in s̄mone tertio dcm̄ est. Cū h̄ stō applicādo ele/
ctuaria magna ⁊ acuta: sicut dyatrion dyacalamētū dyaci/
minū. dyagal. iga ⁊ silia. Qz si v̄tus distracta fuerit in sepa/
ratiōe ⁊ expulsiōe hūoꝶ maloꝶ: sicut in crisi nō disturbetur
ipsa a cibatiōe fuaꝫ dimittat̄ donec suā cōpleat actionē.

Scđa intētio alteratio male ꝯplexiōis: ⁊ primo calide.

ℂ Intētio v̄o 2ª q̄ est ad male cōplonis alterationē cōpletur
in vnaquaqꝫ eiꝰ spē simplicis vel cōposite cū his que dicta
sunt in ꝓpriis capitulis ipsaꝶ. Spālr tñ de his que appro
ximant̄ ab itra in mala cōplone calā. dixit Hal. vtendū est
īfrigidātibꝰ stōm ꝯfortātibꝰ vt besken syrupo ⁊ pomoꝶ ⁊
ribesino. ℂ Dixit Bimasui 5º ꝯtiñ. Cibum valēs ad febri
citātes in qbus est irritatio appetitꝰ. ℞. sbe citonioꝶ ⁊ ma/
loꝶ mundate. añ. rotulū. j. coquant̄ in aceto. deinde terant̄
⁊ ꝑmant̄: ⁊ de melle canne ponat̄ ad modū duarū partiū
aceti i quo cocta fuerit ipa sba ⁊ coquat̄ donec īspissationē
suscipiat. deinde miscēdū ē cū eis xiloal. ℥. s. mast. ℥. j. piste
ta ⁊ dissoluta i aq̄ rof. rotulo. s. ⁊ coquat̄ ad ꝑfectionē. ē. n.
h̄ vtile. Syrupus limonū vtilis est māe ⁊ sero supꝰ cū dul
ci decocta. ℂ Dixit. A. ex dirūpētibꝰ appetitū ꝑꝑ malitiā
cōplonis cale aut febrē: ⁊ in ꝯualescētibꝰ ex eis est electua
riū dyacitonitē. s. factū cū zuccaro. Et pñt in eo poni medi
cine cordiales ⁊ stōatice fride ⁊ troc. q sic fiunt. ℞. rof. ℥. x.
sumach. ℥. ij. cardamomi. ℥. j. fiāt troc. cū aliquo succo ace/
toso quoꝶ vnꝰ sumat̄ ante cibū cū iulep vel succis fridis.
ℂ Syrupꝰ vtilis in ꝓuocādo appetitū ꝓstratū ꝑꝑ calītatē
⁊ in febri. sic fit. ℞. succi piroꝶ acetosorum lib. j. succi cito
nioꝶ acetosi ⁊ acetositatis citri vel citrāguli vel limonū añ.
lib. ij. aceti vini optimi lib. v. pruna. c. mūero solum cōitum
mūdatoꝶ fridorū. ℥. iij. decoquant̄ oia post cōfusionē se/
minū donec redeāt ad medietatē: tunc colent̄ ⁊ fiat syrupꝰ
cū zuccaro albo solido ⁊ aromatizet̄ cū sādalis ⁊ modico
xiloal. ℂ Et de approximādis ab extra dixit. A. ꝯueniunt
ei empla īfridata posita supra stōꝫ. Et vtilr cōuenit empla
strū h̄. ℞. sandaloꝶ olumiseis mirti spodij seis citoniorū
añ. ℥. iij. rof. ℥. viij. panis assi ⁊ in aceto infusi. ℥. viij. ⁊ vnū
citoniū crudū ꝯtutum aut loco eius succi citonioꝶ. ℥. viij.
aceti ⁊ aque rof. añ. q̄ntū sufficit ad incorporādū. ponat̄
sup stō per duas vel tres horas ante cibū: ⁊ qdā addūt fa/
rine ordei. ℥. ij. ℂ Dixit Sor. rof. sandali citonia ⁊ acetosi/
tas citri bulliāt in oleo rof. i quo postea lana itincta ⁊ ex/
pressa calīa supra stōm applicet̄. Et valet hec inunctio facta
sup stō ante cibū. ℞. olei citonioꝶ olei rof. añ. ℥. ij. cere al/
be. ℥. iiij. liquefiāt ⁊ liquefacte lauent̄ in aceto acuto ꝑlibꝰ
vicibus. Et in fine addant̄ rose spodiū ⁊ berberi. Et si sitis
adsit intēsa addat̄ ꝑdictis oleis oleū viol. vel de cucurbita.

In mala cōplexiōe frigida.

ℂ In facta aūt a mala cōplone frida. dixit Haly. calefacē/
tia da ⁊ emplm de xiloal. ⁊ Bimasui dixit. xiloal. ⁊ mastix
terant̄ cū quarta pte sui de gariofi. ⁊ in aq̄ rof. dissoluant̄
⁊ ponant̄ in vase eneo ⁊ coquant̄ donec inspissent̄. Et erit
mirabile ad excitādū appetitū. Et mitigat vomitū. Cōfert
offa seu suppa facta ex pane albissimo supra prunas modi
cū calefacto ⁊ torrefacto infuso in optimo vino qui panis
post infusionē ab ipso vino extrahat̄: ⁊ sup ipm aspergat̄
puluis factꝰ de optimo cinamomo mixto cū zuccaro albo
vel loco eius puluis q sic fit. ℞. cinamomi electi. ℥. s. gario.
℥. ij. galāge macis zēzi. liq. mūde. añ. ℥. v. cardamomi nucis
mus. añ. ℈. j. zuccari albi. ℥. j. ⁊ hic puluis vocat̄ puluis sto
maticus. ℂ Dixit Gal. in lib. de tyriaca ad cesarē. ⁊ scribi/
tur a Rabi in. 14. ꝑticula. cuidaꝫ mulieri accidit egritudo
stōi fortis intantū ꝙ appetitꝰ ciboꝶ cessauit ⁊ deuenit pro
pe mortē ꝑꝑ eiꝰ debilitatē fortē. Et medicati sunt in eā me/
dici in opēibus medicine experti ⁊ non curauerūt eam. Et
ego ꝑcepi eisdem vt absinthij syrupū darent ei: que statim
ꝙ ipsuꝫ syrupū bibit cōualuit ⁊ fortificatꝰ est stomacꝰ eiꝰ
⁊ petiit cibuꝫ ipsa hora. ℂ Dixit Aarō ⁊ scribitur 5º ꝯtiñ.
decoctio absinthij si data fuerit quolibet die facit ad defe/
ctionē appetitꝰ cibarij. Et Ras. ibi ait dico ꝙ absinthium
infusuꝫ in aceto si acetū ipsum coctū fuerit cū syrupo aceto
so ⁊ datuꝫ fuerit in potu valet ad stōm nimis. Sed non est
vtendū succo absinthij eo ꝙ malus est stō ⁊ gñat dolorē ca
pitis: sed vtendū est herba ipsiꝰ. nā stipticitas eiꝰ sepatur a
succo eiꝰ. ℂ Dixit. A. in deiectiōe appetitus a cā frida ꝯfe
runt chebuli ꝯditi ⁊ zenzi. cōditū ⁊ dyatrion piperō ⁊ mi
tridatū ⁊ tyriaca ⁊ syrupus de absinthio ⁊ medicamen fa/
ctū ex. ℥. j. squnanti radicū ⁊. ℥. v. nardi ⁊ est dos. j. cuꝫ vino
potenti in ieiunio. dixit Sor. dyacitoniten cū potione mus/
cata misceat̄ ⁊ exhibeat̄. ℂ Syrupus vtilis sic fit. ℞. ma
iorane mēte balsamite mellisse. añ. M. j. galange macis nu
cismus. añ. ℥. ij. rof. ru. ℥. j. masticis. ℥. iiij. corticis exterioris
fisticoꝶ. ℥. iij. aceti squillitici. ℥. vj. decoquant̄ in aq̄ ⁊ colent̄
⁊ fiat ex eis syrupus cū melle. ℂ De approximādis v̄o ab
extra est emplm h̄. ℞. masticis ligni al. zedoarie galāge ga
rio. anisi gallie mus. añ. ℥. ij. pistent̄ ⁊ misceant̄ cuꝫ oleo de
mastice ⁊ balsamino: ⁊ postea misceant̄ cū folijs absinthij
⁊ mente ⁊ pane albo intincto in vino puro ⁊ stō applica ⁊
videbis mirabilia. ℂ Dixit. A. ꝯferunt ei vaporatiōes cū
milio: qm̄ ipm est magis iuuatiuuꝫ q̄ sal: ⁊ est ita si fridita
ti fuerit ꝯiuncta siccitas: secus eēt si sibi foret ꝯiuncta hūi/
ditas. ⁊ emplm factū ex olibano mastice xiloal. gallia cala
mo aromatico ⁊ balaustiis cū aqua succo citonioꝶ: ⁊ vino
odorifero: ⁊ est vtile si cū friditate fuerit ꝯiūcta hūiditas.
ℂ Dixit Guil. hoc emplm eē bonū. ℞. armōia. ℥. xvj. cere
citrine laudāī. añ. ℥. viij. olei de mastice ℥. ij. dissoluant̄ ad/
inuicē: ⁊ postea manibꝰ malaxent̄: ⁊ extendat̄ ex eo sup co/
riū ⁊ ponant̄ sup stō añ cibū. ℂ Aliud vtile. ℞. masticis

ʒ.viij.oleo nardini.ʒ.xvj.puluerizet᷑ ⁊ incorporet᷑ cuȝ ipso
oleo in mortario.deinde fundat᷑ ad ignē leuem ⁊ proijciat᷑
sup ipsa pulois q̄ sic fit.℞.cinamomi nucismus.galāge.aā.
ʒ.ʒ.xiloal.gallie mus.aā.ʒ.ʒ.calami aromatici.ʒ.ij.cere.ʒ.j.
⁊ extendat᷑ sup corio ⁊ stō applicet᷑ aā cōbū:⁊ si post cibuȝ
teneat᷑ ꝯfortat digestionē.ℭ Unguētū bonū.℞.olei nar
dini ⁊ absinthilei.aā.ʒ.xvj.vini in quo infusum fuerit ab/
sinthiū per tres dies succi betonice succi mēte succi saluie
siluestris.aā.ʒ.xij.bulliāt ad succorū ꝯsumptionem:⁊ po/
stea addant᷑ cere citrine.ʒ.iiij.qua liquefacta supermittat᷑
puluis dictus in emplastro p̄cedente.

Tertia īte͂tio mā͂ di geris.

ℭ Tertia intētio q̄rta ⁊ q̄nta.exigunt᷑ qñ defect᷒ appetit᷒ ab
hūoris vitio p̄cesserit que quō ipleri debeāt dictū est i cura
male cōplonis mālis stōi.Ex spālib᷒ tñ digerētib᷒ humo/
rē calidū est syrupus de endiuia fact᷒ acetosus vel mixtus
cū acetoso simplici:⁊ in humore frido syrupus de calamē/
to:⁊ si fuerit flā viscosuȝ oximel sqlliticū.⁊ acetū quidem
squilliticū mixtū cum decima pte sui aque vitis paulatim
transglutitū est mirabile in dicto flāte viscoso.ℭ Et si mā
mixta fuerit detur syrupus de mēta descriptiōis.A.confe
rēs appetitui p̄strato cuȝ nō fuerit excedens calitas vel ex/
cedens friditas qui sic fit.℞.succi granatoȝ acetosoȝ:⁊ cō/
pressoȝ cum corticib᷒ suis partē.j.succi mēte partē.ʒ.po/
ne cū eis mellis vel zuccari ptem.ʒ.⁊ ꝯfice syrupū.ℭ Ali᷒
similiter valēs.℞.succi acetositatis citri vel limonū ⁊ suc/
ci citonioȝ aā.lib.ij.succi granatoȝ muzorum.ʒ.iiij.succi
mente ⁊ maiorane.aā.lib.j.aceti puri.ʒ.vj.pulueris corti/
cum citri.ʒ.ij.decoquant᷑ aliquantulū:⁊ postea colētur ⁊
addat᷑ mellis spumati vel zuccari lib.iiij.⁊ fiat syrup᷒ aro
matizat᷒ cū puluere cinamo.gario.rof.⁊ sandaloȝ.

Quarta ⁊ q̄nta īte͂tio mā͂ cuat.

ℭ Dixit Rof.5° ꝯtiñ.si defectus appetit᷒ fuerit a mala cō/
plone cū mā vtendū est vomitu vel laxatione ad euacuandum
materiā tenuē non grossaȝ.i.digestā non crudā. Uomitus
tñ caute fiat:vt non deficiat v̄tus stomaci.Et dixit.si in stō
fuerint hūores colerici locati vomit᷒ dȝ fieri cū potu aque
calide:⁊ lassatio cū syrupo rof.vel scamonea aut cū dyaci/
toniten ꝯfecto cū succo ⁊ suba ipsoȝ ⁊ zuccaro ⁊ scamōea
⁊ si hūor fuerit grossus cura fiat cū diuersimis.deinde cuȝ
lassatiuis potēter.ℭ Dix.A.vomit᷒ mūdificās cū facilita
te ē medicamē mirabile ei cui° appetit᷒ i dulcib᷒ ⁊ vnctuo
sis p̄strat᷒:⁊ est ꝯtētus in appetēdo acetosa ⁊ acuta.Et di/
xit q̄ vomit᷒ ꝯfert etiā in cā calida:⁊ dixit q̄ in deiectione
facta pp debilitatē v̄tutis confert vomitus p̄uocatus itro
missis digitis.Nā isti ⁊ si nō vomant inueniūt tñ inde au/
gmētū virtutis appetitiue pp motū ⁊ ꝯcursum spūum ad
os stōaci.Sunt qui laudāt agar.in deiectione facta ex op/
pilatiōe in venis ⁊ mēbris longinqs:qm̄ v̄tutis eius ad oia
mēbra extendit᷑.ℭ Post euōnē ꝯueniunt ab int᷒ ⁊ ab ex/
tra ea que dicta sunt.Uerū qñ causa p̄cesserit mixta ex cole
ra ⁊ flegmate stante ꝯñante ꝯfert:vt emplm̄ Alcrā.qō scri
bit quinto ꝯtinen.qō fit de thure mastice xilobl.sucb cala
mo aromatico balaustia.succo citonioȝ ⁊ vino odorifero.
ℭ Aliud qō valet vincēte colera.℞.carniū citonioȝ infu/
soruȝ in aq̄ rof.⁊ aceto lib.ij.aloes succotrini puluerizati.
ʒ.ij.succi absinthij.ʒ.v.aque rof.q̄ȝtuȝ sufficit ad incorpo/
randū.ℭ Emplm̄ Se.ad appetitū valde.deiectū.℞.pulpe
citonioȝ elixatoruȝ in vino bausco.ʒ.iiij.sansuci vel cala/
mēti.M.ʒ.mirtilloȝ squinanti.aā.ʒ.ʒ.absinthij.ʒ.j.ma/
sticis.ʒ.ij.incorporent᷑ ⁊ ponant᷑ super stō.ℭ Emplȝ Ray/
naldi de villa noua in cā frida.℞.masticis cinamomi.aā.
ʒ.ʒ.xiloal.zedoarie galāge gari.anisi maratri.aā.ʒ.iij.pul/
uerizent᷑ ⁊ misceant᷑ cuȝ folijs absinthij ⁊ calamēti ⁊ pane
assato infuso in vino albo.aā.ʒ.v.incorporent᷑ ⁊ ponātur
super stō.ℭ In deiectione facta cā vermiuȝ.dixit Paulus.
ꝯuenit aloes cū succo pomoȝ:⁊ est epithimandū super sto/
macū:⁊ vtendū rebus emittētibus lumbricos.ℭ Et deie/
ctionis facte pp aliquā egritudinē stomaci ꝓpriam vel per/

cōitatem cura fiat sicut dictū est in istis.

Intentio 6ª ⁊ 7ª.

ℭ Intētio autem sexta ⁊ septima:de confortatiōe ⁊ rectifica
tione stomaci ⁊ membrorū cōicantium ei:quō impleantur
patet ex dictis in p̄cedentibus.

Correctio accidētiū.

ℭ Octaua aūt intētio gñalis que respicit accitia magis vti/
titur ad sincopim ⁊ ad fluxuȝ ventris:⁊ quō sincopi reme/
dietur dictū est in sermone p̄cedente in suo ca°.ℭ In ea au
tē que est cū fluxu vētris cū signōnibus calitatis ꝯfert ele/
ctuariū:qō sic fit.℞.succi citonioȝ lib.ij.aceti lib.j.zucca/
ri albi solidi lib.ij.decoquant᷑ lento igni ad perfectionē ⁊
supermittant᷑ troc.de charabe ⁊ trocis.de spodio.aā.ʒ.vj.
dof.ʒ.v.ante cibū.ℭ Aliud valēs in disponib᷒ frigidita/
tis.℞.succi citonioruȝ aceti ⁊ mellis.aā.lib.j.decoquatur
abijciēdo spumā.Et cum pfecta erit decoctio supermitte
hunc puluerē.℞.zenzi.pipis albi ⁊ cinamomi calami aro
matici masticis olibā.macis ⁊ nasturcij torrefacti.aā.ʒ.j.
dof.ʒ.v.in ieiunio.ℭ Aliud qō valet sitr.℞.calamenti le/
uistici nardi macis pipis cardamomi nigelle ameos anisi.
reside.aā.ʒ.ij.thuris masticis balaustiaȝ.aā.ʒ.j.mellis dis
pumati q̄ȝtuȝ sufficit.dof.ʒ.ij.vel.iij.ante cibū p duas ho/
ras.dixit Haly.citoniatū:qō nō frangit nām nec soluit su/
mant᷑ citonioȝ odore iocūdoȝ ⁊ mellis ⁊ aceti.aā.partes
eq̄les donec fiat sicut liquor mellis.dof.ab.ʒ.j.vsq̄ ad.ij.

ℭ De diminutione sitis. Cap.xxxj.

Diminutio sitis qd sit.

Ysaticus fecit caplm̄ speciale de dimi/
nutione sitis:⁊ ipsius destru/
ctione:⁊ intitulauit ipm de ablatione appeti/
tus bibēdi.ℭ Est aūt diminutio sitis disposi
tio oris stōi qua stōus respuit potū preter vo/
luntatē sm ptem eius qō ei ꝯuenit sm natu/
ram vel sm ꝯsuetudinē suaȝ ex qua accidit in corpe sensibi
le nocumētuȝ.Cū vero fastidit inuoluntarie potū totaliter.
tūc est ablatio sitis.ℭ Est aūt potus corpori necūs:vt ma

De necessitate ⁊ iuuamentis potus.

xime restauret᷑ per ipm ps subtilis roride hūiditatis mem
broȝ ab eis resoluta:⁊ est ēt potus corpori iuuatiuus in h
q̄ cibo pmixtus ipm melius digestibilē qui sine eo male ⁊
difficulter digereret᷑:vt infra de nocumentis digōnis pate/
bit.⁊ si aliqñ bene digestus in corpibus hūidis sine potus
pmixtione reperiat᷑ grossior tñ ⁊ solidior est eo:qō dȝ esse
sm nām.quapp non bene trāsit per meatus ⁊ angusta mē/
brorum.potus autē cibo pmixtus illum transire facit.Ci/
bus autē indigestus aut digestus:sed nō transiēs p mēbra
ea nō nutrit:quare cū nō recipit stōus potū.aut recipit sed
minorē debito p̄uant᷑ mēbra nutrimēto ⁊ arefiunt:⁊ sensi/
biliter leduntᷓ.ℭ Dixit Constā.in lib.de stō.corpori renta
nenti sine potu simile ei accidit quod accidit arborib᷒ cuȝ
non recipiūt humidū nutrimentale a terra tempore priua/
tionis pluuie:quia desiccantur.

Causa autē ablatiōis seu diminutiōis est defectus acci
dēs in aliqua vel aliqbus sex rerū ꝯcurrentium
ad appetitū potus supra positaȝ.Igit᷑ defect᷒ appetit᷒ bi/
bendi accidit aut pp mortificationeȝ v̄tutis sensibilis ⁊ at/
tractiue oris stomaci ⁊ resolutionē spiritus ⁊ caloris inati
diminutionem.Aut propter distractionē virtutis ad alia.
Aut ꝓpter imaginationē.Aut quia nō fit in corpore hu/
mido roridi resolutio.Aut quia epar ⁊ vene non sugūt il/
lud.Aut ꝓpter ipsius humidi roridi in corpe multiplica/
tionē ⁊ in ore stomaci.Aut cum lesione cerebri ⁊ neruoȝ:
sicut accidit in frenesi litargia ⁊ similibus passionib᷒ in q̄/
bus non intellexit eger potū sibi fore necessarium.Aut ꝓ/
pter malitiā cōplexiōis stomaci humide mollificantis vil/
los lōgitudinales stōaci:quare nō attrahūt:aut ꝓpter ma/
lam cōplexioneȝ frigidaȝ ⁊ humidam simul.Et q̄ñq̄ fit le/
tero ꝓpter malitiā cōplōnis stōi calide aut sicce:cū vl'timan
tur ⁊ deijciunt v̄tutes:sicut aliquādo cōtingit in ethicis ⁊
ptisicis.Aut pp humorē flāticuȝ maxime fluidū ꝯtentū
in ore stomaci:aut descendentē ad ipsum per viam catarri.

Aut

Aut pp aliquā egritudinē stōi. sicut accidit in mollificatione ei⁹ 7 lubrificatione. Aut pp cōicationē ad mēbra cōicātia vel vicina stō: sicut accidit in hūiditate pulmōis. ¶ Et qñqʒ accidūt ablatio 7 diminutio sitis pp cām in potu siue re potabili. s. q2 non est nāe recipiētis cōformis. Aut q2 fastidiosus est vel nauseatiu⁹: quare abhorret. Et in summa ad hoc ca^m adduci pñt oēs cāe adducte in pcedēti cap⁹. de deiectione famis. ¶ De dictis causis Ras. 5° ptinē. tetigit duas. s. defectū sensus stōi: sicut in morbis accidit periculosis. Et dñiū friditatis 7 hūiditatis sup os stōi. ¶ Viatic⁹ vo 7 Cōstan. aucitate. S. tetigerūt tres. s. multitudinē hūiditatis in stō coartate: defectionē sensibilis vtutis in stōac i ore 7 mētis distēperantiā. ¶ Dixit Ser. sup Viati. pōt cōtingere ex sono diuturno 7 qete multa 7 trāquillitate totū corpus infundēte. ¶ Pñt autē pdicte cāe reduci ad pmitiuas añtes 7 piūctas facilr p ea que dicta sūt de causis deiectionis famis. ¶ Deiectio sitis vt frequēter accidit pueris mulierib⁹. tranlis 7 hūidis nā. Et catarrosis ex hūore stātico liqdo. Et tussiētibus ex hūiditate pulmonis cū sentētu hūiditatis liqde 7 hūidis fm os 7 meri. ¶ Possunt autē deiectiōi pot⁹ assignari spēs fm qp assignate sūt deiectioni cibi. Que tñ frequētius accidit est illa que puenit a cōplone frida 7 hūida: 7 ppue cū hūoris viliditate: que dixit Serap. qp ex frigiditate ptingēs in sanis 7 lapsis. i. neutris dicidentie facile curatur: sed in egris est pessima.

Signa generis nota sunt ex relatiōe infirmi vel astātiū: sibere. n. nō desiderāt vel 7 parum bibūt. ¶ Signa vo spērum 7 cārum sunt illa eadē que dicta sunt sibus spēbus 7 causis deiectionis famis.

Potenciaca. ¶ Destructio sitis deterior est diminutiōe ipsi⁹: 7 est signum malū valde. Et in febrib⁹ mortē vel alienationē significat. vtplʒ tñ signat mortificationē vtutis 7 in ethicis est signū mortis. ¶ Dixit Viati. qp si accidit ppter mortificationem sensibilis vtutis in stō pessimū est signū 7 mortis denūciatiuū. ¶ Dixit Gordo. que nascit̄ pp sensus mortificationeʒ molesta est. peius tñ est: vt sit ablatū funditus.

Cura deiectionis sitis gñalis 7 spālis ē fm suas cās 7 spēs est sīlis cure deiectiōis famis tam in regie per dietā qʒ p potionē: quapp ad illud ca^m recurrēdū est referēdo curā singulaꝝ spērum in illa ad cōsimiles species in istis. ¶ In spāli dixit Viati. cū voluit⁹ medicari hūores cōsiderare opʒ: 7 si sint nimij in ore stōi vomitu aut solutiōe ventris sunt purgādi. Et mediocres cibi 7 potus dādi. mediocres dico in qlitate q malorū humorꝝ sunt mūdificatiui. Et malarū qualitatū siue cōplonum in bonas mutatiui. Et si ex friditate sit quā dñetur ori stōi calefaciēdus est stōus cū calidis medicaminib⁹ 7 antidotis odoriferis 7 similib⁹ cibis. Et dixit. que ex mortificatiōe est vtutis mortalis est 7 curationē non recipit. ¶ Dixit Sit. cāe pmitiue in ɔtrariū conuertant̄ vt de somno supfluo ad vigilias de quiete ad exercitium 7 in alijs similiter.

¶ De appetitu canino. Cap. xxij.

Augmentum appetit⁹ cibi ab Ipo in asso. in antiq trāslatione limos vocat̄ qd̄ iterpretat̄ fames. Et in alia trāslatione indigētia dicit̄ per quā: 7 vt dixit Gal. in cōmē. appetit⁹ caninus itelligit̄. Ab Aler. dicit̄ chinodosius. dixit Sera. ē cinos grece canis: 7 elixos gloria: vnde 7 Ser. dixit. nofatur nole canū q desiderāt qp comedāt multū 7 diuersu: cum fame absqʒ satietate. canes enim in appetitu nimio glorīdur imoderate appetūt nimios cibos sumūt: 7 q gerere illos non valent nec retinēt: sed p vomitū aut secessum expellūt: 7 iterū appetūt non digerūtes sic iterū expellunt. Gal. dixit. qp silla vocat̄. qd̄ interpretat̄ vorago. ¶ Sc̄dm Aui. hec passio vehemētia famis 7 canin⁹ appetit⁹ vocat̄. Et pt dici appetit⁹ intēsus 7 fames isatiabilis. Et aliqñ vocāt hāc passionē cinodorei vocant̄. Quidā hūc appetitū reducunt ad appetitū corruptū: non q2 corrupta cibatiōis forma cōtraria stō sano appetant̄: sed q2 appetit̄ non hʒ formā attributā nāe hūane: nō enim appetit patiēs sicut homo: 7 sicut canis. Et fm h̄ dixit Gal. 4° de accñti 7 morbo. c. 7. 7 scribitur Rabi in. 24. pticula suoꝝ asso. appetit⁹ malorū ciborū cū auget̄ dicit̄ caninus. ¶ Dixit Hal. caninus appetitus est imoderatus appetit⁹ comedēdi: cuius nē satiatur oñs. Et Ser. dixit. est desiderium multe comestiōis 7 varie cū fame absqʒ satietate. ¶ Scias qp ista imoderātia appetitus canini duplex est: vna ex pte q̄ntitatis obiecti: quia quantitas eius appetit̄ multa nō solū in q̄ntitate ɔtinua: sed ēt in discreta vñ appetit dñs eius 7 comedere multū 7 comedere oī hora. Sc̄da est ex pte modi appetēdi. nā auidissime intense 7 voraciter appetit: stat. n. duos appetere eādē q̄ntitatē 7 vnū itēsi⁹ altero: 7 forte: q2 h̄ duplex imoderātia appetitus soli cani inest īter aīalia nome a canib⁹ denomiatū accepit. Et fm h̄ appetit⁹ caninus est appetit⁹ a ppria nā fm augmētū mutat⁹. Et tāte intēsionis exñs vt in accipiēdo formā brutalē 7 non hūanā seruet. nā in canino appetitu viget sensus 7 nāls mot⁹ 7 superāt rationalē appetitū. Nō. n. tñ comedūt volūtate a rōne regulata: sed victa rōne volūtas obedit sensualitati 7 nāli motui. vñ dixit Hal. caninus appetit⁹ feda est stōi passio. Vomit. n. vt comedat: q egritudine legit̄ diuina vltione perisse Neronē.

Appetit⁹ canin⁹ qd̄ sit.

Cause appetitus canini sunt ɔ̄ie causis deiectionis appetit⁹ suo ca. dictis. accit. n. aut pp cām necessitātē ad appetēdū: aut pp cām adiuuantē: aut pp defectū in virtute organo seu instromūt instro vel obiecto eius. ¶ Propter defectū in cā necessitāte accidit caninus appetitus: q2 resolutio in corpe superfluit. dixit. S. 4. de accidēti vna cā canini appetit⁹ est dissolutio intensa scā veloci⁹ in supficie corpis pueniente a calitate aut veteritue debilitate. ¶ Et Sera. dixit. accidit ex eūone multiplicata. s. multa 7 frequēti que accidit toti corpi que fit aut ex debilitate retētiue a coctione cibi: que. s. non retinet q̄diu cibus coquat̄ 7 digerat̄: 7 ppter illud expellit̄. Aut ex difficultate caliditatis pp que fuit ipmaque calitas nō est in qe stōiʒ in toto corpe: sup. aut pp aliquā aliarū cārū resolutiū corp⁹ vñ Aui. dixit. multotiēs excitat̄ hic appetit⁹ post eūones 7 febres plir. 7c. sup. aut acutas liquefactiuas. Et dixit. q cāis pmouētibus appetitū vehemētē sunt vigilie: ppea qp resoluunt 7 attrahūt hūiditates ad exteriora sequentes delationē calitatis ad exteriora. Et qñqʒ est cā ci⁹ calitas vehemēs deforis pcipue pp dñiū aeris calidi in corpe cū occurrit raritati eius 7 obediētie ipsi⁹ ad resolōnē. Et necessitatē. i. hore nāli ad restaurationē: q2. s. i hora vere famis que accidit pp resolōnē. Et sicut post coitū plim. Et exercitiū quotidianū 7 balneū resolutiuū. Et ideirco accidit pgnātibus 7 laborātib⁹ 7 artificib⁹: qp viriliter comedūt 7 vehemēter esuriūt. Et qñqʒ puenit appetit⁹ caninus: q2 nis resolutio nō fit plima: q2 nō puenit de nutrimēto ad mēbra: q2 ppo reappondit loco dissolutiuorum: ppea qp a serpētib⁹. i. lūbricis comedit̄ q in ventre sūt. ¶ Dixit. n. Auic. q qñqʒ fit pp vermes 7 serpētes magnos cū subito incipiūt venire ad comestā 7 appropinquāt eis. sup. 7 deuorāt ea 7 dimittūt corp⁹ 7 stōm famelicū: aut q2 ipsi vermes incitant expulsiuā stōis qre expellit cibū an spōsue digōnis. Et ego cognoui stomachē mulierē: que pp vermes plimos quos hēbat in vētre cōgregatos nō stābat vna hora iter comestionē 7 comestionē. Et si pp aliquā cām dimittebat cibū vna hora vehemēter cruciabat̄: vñ plibus vicib⁹ de nocte surgebat 7 comedebat̄ finalr sūptis pillulis de colloquntida emisit flegma mixta grosso. Et vnus in pūbus dieb⁹ vltra cētum longos satis. Et cessauit ab ea appetitus ille. Dixit Aler. vidi quandaʒ mulierē hoc pati. s. appetitum intensum. Et dedi ei in potu delicias 7 emisit multos vermes p egestū 7 mitis.

Pōnit cā ē supflua resolutio facta in corpore.

Vermes qñqʒ sunt cā supflue resolūtis sine inanitiōe i corpore.

gata est passio ei⁹: q̄ dixit mihi q̄ in stō suo erāt res viuē ꝛ corrodēs donec sumeret cibū. Et dixit Ras. 5° ꝯti. vidi mulierē multū comedere nō tn̄ cū satietate ꝛ accidebat ei punctio in stō cum tussi cui dedi in potu de iera ꝛ inde dissellauit ꝛ emisit lūbricos ad longitudinē duodecim brachiorū ꝛ plus ꝛ inde cessauit intensus appetit⁹ ei⁹. ¶ Et scias q̄ q̄n mēe corrupte ex qb⁹ vermes fiūt cōicant ori stōi cū sba vel cū vapore: aut vapor vermiū ꝛ marie mortuorū: tūc sūt cā deiectionis appetit⁹: vt supra dictū est: ꝛ est hoc vtplm. Et silr q̄n p̄p fluxum vētris nō puenit ad stōm nisi q̄ vene inanite magis sugūt. tūc flux⁹ est cā canini appetit⁹. Cū vo p ipm vtus pſterniť: aut puenit ex mā qua euatur in fluxu vapor malus ad stōm: tūc est cā deiectiōis appetitus.

Scda cā ē supflua effusio melle ad stōm.

¶ Propter defectuz vo in cā coadiuuāte puenit appetitus caninus q̄n pl's de humore melico effundiť a splene supra os stomaci ꝛ frequēter: quasi omni hora ponēs in ipso sensationē inanitiōis: quare oi hora excitať appetitus.

Tertia cā ē nocumē tū i vtute.

¶ Propter defectū vero in vtute accidit appetitus canin⁹: ppterea q̄ imaginať ad comedēdū. ꝛ ꝯsiderat in vtilitate comestionis: sicut fit in sequētib⁹ epicurū. Et cognoui mulierē que ob hāc cām ꝛ vt ipinguareť comedebat iter dies ꝛ noctē duodecies ꝛ vltra ꝛ bonā q̄titatem in vice: ꝛ stetit cū bona digōne p mensez ꝛ vltra ꝛ tandē infirmata fuit febre flegmatico que durauit mēsibus duob⁹ ꝛ mortua est. ¶ Et q̄nq̄ fit lz raro p̄p fortitudinez vtutis expulsiue stōi que expellit a stō cibū ante ipsius digōnē: quare nō restaurant eo mēbra: sed remanēt famelica: ꝛ iō attrahūt cū fortitudine: ꝛ ant p̄p fortitudinē vtutis expulsiue in epate vel in toto corpore expellētis nutrimētū anteq̄ mēbra restaurenť.

¶ Et dixit Aui. q̄nq̄ accidit p̄p debilitatē retētiue in corpore: q̄re assidue fit resolō supflua ꝛ assidue fit vehemens appetit⁹ restaurādi dissolutū vel resolutū: aut p̄p debilitatē retētiue stōi que nō ꝯtinet cibū donec digerať. Et q̄nq̄ accidit p̄p debilitatē vtutis stōi non potētis resistere suctioni ꝛ resolōni suiip̄i⁹. Et q̄nq̄ fit p̄p supfluitatē sensus qui stōi inanitionē sentiētis q̄tūcunq̄ paruam.

Quarta cā ē nocumē tū in orga no vtutis.

¶ Propter defectū aūt in organo siue instrō accidit canin⁹ appetitus q̄n stō ꝯsiatur mala cōplō frida non tn̄ vltimata sic vt stupefaciat sensum ꝛ mortificet vtutes. Et q̄nq̄ puenit istud a cā pmitiua ꝛ aeris frigiditate: sicut accidit: dixit Aui. peregre ꝓficiscētibus in frigore vehemētis ꝛ sicut accidit qbusdā piscatorib⁹ in fluminib⁹ ꝛ lotorib⁹ pānorū in aqs dulcib⁹ fridis ꝛ silibus. ¶ Et mala cōplō stōaci frida q̄nq̄ est pura ꝛ q̄nq̄ est cum mā. Et mā aut est pōtica aut acetosa. Dixit Gal. 4° de acciñti. q̄ vna de causis appetitus canini est humor acidus malus. Et Auic. dixit. q̄nq̄ accidit p̄p humorē melicū acetosuz. sup. vel flāticū cōmouentē os stōi ꝛ facientē in ipso illud qd̄ facit suctio venarū capiētiū cibū: ꝛ ppterea caninus appetit⁹ est q̄nq̄ in fine febriū q̄rtanarū ꝛ aliarū egritudinū melicarū. ¶ Et q̄nq̄ fit ex catarro: lz raro. Catarrus tn̄ duob⁹ modis pōt incēdere appetitū. Uno mō q̄n est de genere acetositatis: hoc rarissime ꝯtingit. alio mō q̄n fuerit de genere reumatis subtilis fluidi cū non ibibitur neq̄ replet os stōi: sed solū sua hūiditate deijcit virtutem ꝯtentiuā oris stōi. Unde dixit Ser. reuma ēt pōt incēdere appetitū debilitādo ꝯtentiuā ꝛ faciēdo stōm alueale flumē. Catarrus aūt ibibitiuus ꝛ repletiuus ē cā deiectiōis appetit⁹ vt supra. ¶ Et q̄nq̄ fit vehemētia appetit⁹ p̄p malitiā cōplōnis calide ꝯsiantis mēbris iterioribus ꝛ resoluētis ea superfluere maxie renibus: q̄ cū vehemēter attrahunt: sicut accidit aliq̄n vehemētia famis multum viriditatibus. Et q̄nq̄ fit p̄p malitiaz cōplōnis calide in corpe toto illud supflue resoluentis: que mala cōplō q̄nq̄ cōicat stōm, q̄nq̄ nō. ¶ Dixit Aui. fames sm plim fit a supfluitate caloris in corpe toto ꝛ in extremitatib⁹ eius: q̄r cū ipsa ꝯsiat corpi resoluis ꝛ cogit venas vti suctiōe post suctionem donec perueniat ad os stōi capiēdo q̄d in ipso aggregatū est. In cōplone ēt calida nāli toti⁹ corpis accidit vehemētia appetitus: sicut accidit his q̄ sunt audaces pilosi ꝛ carnosi. Dixit. n. Aui. q̄nq̄ est supfluitas resolōnis cā in appetitu vehemēti cū est illic calitas itrinseca. i. inata. vel itrinseca. i. in mēbris interioribus digestiua resolutiua: ꝛ pcipue si fuerit illic calitas extrinseca iuuās adiutoriū debilitatis retentiue. Et q̄nq̄ est appetit⁹ caninus p̄p caliditatē in ore stōi resoluentē ꝛ regrentē. i. regrere facientē restaurationē.

Calitas in ore stōi q̄nq̄ ē cā appetit⁹ canini q̄nq̄ est cā deiectionis appetitus.

Ser. aūt dixit. calitas que est cā famis nō est oris stōi. imo est totius stōi. Et illud iōq̄ q̄n cū accidit calitas in ore stōi ꝯstruitur appetitus: p̄p que scire debes q̄ calitas i ore stōi absq̄ caliditate totius corpis vel itrinsecorū mēbrorū est cā deiectionis appetitus: p̄p cās in suo ca. habitas: sed calitas stōi cū calitate totius vel intrinsecorū mēbrorū est cā vehementie appetit⁹: q̄r nō hūs vñ attrahat hūiditatē resoluit hūiditatē stōi: ꝛ sic sil' fit resolō in toto ꝛ in stō vel in mēbris itrinsecis ꝛ ir. stōaco. Et hoc itellexit Aui. in vbis pdictis. q̄nq̄ est appetit⁹ caninus p̄p calitatē in ore stōi. Iā. n. dixerat q̄ vehemētia famis fit p̄p calitatē itrinsecorū mēbrorum. ꝛ. q̄ fit p̄p caliditatez toti⁹. Et postea in vbis dictis voluit declarare: q̄ si calitas totius vel itrinsecorū mēbrorū cōicat ori stōaci vel cū eius calitate ꝯiungitur accidit caninus appetitus. Ne fortasse aliq̄s crederet q̄ cū caliditas toti⁹ vel intrinsecorū esset cū caliditate oris stōi: tūc adesset deiectio appetitus p ea que dixerat q̄ calitas oris stōi erat cā deiectionis appetitus. Quidā aūt dicūt. q̄ cum corpus est mūduz ab hūiditatibus ꝛ calitas sit fortis in ore stōaci potēs non solū ipsius hūiditatē dissoluere: sed ēt dissolutā resoluere: q̄uis in toto vel mēbris itrinsecis nō sit caliditas excedens illa sola erit cā vehemētie appetitus in tali corpore mūdo a quo non pōt multū attrahere: ꝛ hoc dictum voluit Auic. sed q̄ hoc raro reperiť: iō Ser. absolute dixit. q̄ caliditas faciēs famē non est in ore stomaci. Et sic hoc dictuz Ser. habet veritatē vt in plurib⁹ ꝛ vt frequēter. ¶ Et mala cōplexio calida q̄nq̄ est pura ꝛ q̄nq̄ cū mā. Unde dixit Ale. q̄ quādoq̄ fit ab humore colerico mordicāte. s. ꝛ stimulante expulsiuā ad superfluū expellendū: quare ꝯsequitur inanitio in corpore ꝛ in ore stomaci.

Quīta cā ē nocumētuz ꝓpriū in stō.

¶ Propter defectū vero in subito. s. stō accidit caninus appetitus aliq̄n p̄p passionē ꝓpriā ipsius: sicut accidit aliq̄n p̄p lubricitatē eius: p̄p quā nō retineť cibus in eo tpe longo quo digerať. Et sicut ēt in vlcerib⁹ stōi pter dolorē ei⁹ in quo expelliť cibus ēt anteq̄ digerať. Ex quo sequitur corpus totū inanitionē magnā: q̄re magna fit suctio ꝛ magn⁹ fit appetitus. Et aliq̄n fit p̄p cōitatē stōi ad intestina cuz sunt repleta multis vmibus: vel ad matricē: sicut accidit aliq̄n in pgnātibus. ꝛ eis quarū mēstrua retinenť: vñ dixit Ras. 5° ꝯti. appetitus caninus accidit minus pgnātibus.

Sexta cā est defect⁹ ex pte cibi.

¶ Propter defectū vero in obiecto. s. in alimēto contingit si fuerit cibus ex genere apopticorū vel acetosorū salsorūq̄ vel acutorum: aut de genere ciborū sapidorum delitiosorum: aut ex pluribus ꝛ varijs cibis ꝛ sub diuersis formis paratis: aut quia ciborum fuerit insuetum diu desideratū ꝛ in forma desiderata paratum.

Oēs cāe appetit⁹ canini reducuntur ad tres.

¶ Predictas cās cōiter auctores reduxerūt ad tres: sicut fecerūt Ser. ꝛ Ras. in diuisionib⁹. Hal. Uiatic. ꝛ multi alij. s. ad frigidā cōplonē qui stōi ꝯsiantē ad hūorē acidū mordicatiuū in ore stōi existētē ad inanitionē mēbrorū. A. aūt reduxit oēs cās ad octo. s. ad resolōnē corpis: ad debilitatez vtutis retētiue: ad calitatē supfluā ꝯsumez corpis: ad catarrū: ad vermes: ad hūorē acetosuz: ad friditatē ꝯsiantē ori stōi: ꝛ ad supfluitatē vigiliarū q̄ tn̄ oēs octo pñt reduci ad tres vt ps itelligenti. ¶ Et ps ēt ex pdictis q̄ sunt ei⁹ cāe pmitiue que antes ꝛ que ꝯiuncte. Primitiue. n. sunt sicut aeris multa calitas vel ei⁹ friditas labor plurim⁹ vigilia supfluitas ciborū delicies ꝛ silēs. ¶ Antes aūt sunt sicut mala cōplō calida in toto vel mēbris itrinsecis ꝛ calitas corpis vermes

in intestinis

hi intestinis humor mordicatiuus in corpore vel fundo stõi repletio splenis ex hũore melico dispõ capitis catarrosa menstruorum retentio ⁊ similia. ¶ Et cã coniuncta eius est mala cõplo frigida vel calida oris stõi nimi⁹ sensus: eius hũor acidus in eo existẽs ⁊ similia. ¶ Dixit Ras. 5° cõtiñ. hũor acidus inducit vehemẽtẽ appetitũ: qr ex eo accidit in ore stõi punctio similis pũctioni famis. Et qr infrigidat stõm ⁊ friditas auxiliũ pbet appetitui cũ ipsa colligat corpus stõi ⁊ cõfortet: vñ corroborat stõus ad appetẽdũ. Et Aui. dixit. vt ẽt ex supioribus pz acetosũ cõmouet os stõi: ⁊ facit in ipso illud qd facit suctio venarum capientiũ cibũ. Et cõicatur ipm vt inspissetur cũ eo sãguis. i. coaguletur humidũ nutrimẽtale oris stõi: ⁊ pbatur comitatur ⁊ sugatur facili⁹ ⁊ plus coadunatũ: vel vt coaguletur humidũ nutribile in alijs ptibus: ⁊ pbatur. i. inci retineatur ⁊ phibeatur ad ipm venire: vt dixit lra extra. q̈re remanet os stõi inanitũ. pma tñ expõ est melior: vt pz per id qd seqtur. dixit. n. ⁊ si sentiatur in orificijs venarum: sicut abstergẽs sugens. Et dixit. acetosũ ẽt sua incisiõe ⁊ expulsione. al's expssione remouet hũores viscosos si sunt in ore stõi q sunt cõtrarij appetitui: vt supra. Et iterũ p ipm villorum stõaci mot⁹ vehemẽs fit ad inspissandũ ⁊ cõstringẽdũ. cui⁹ sile accidit cũ est mot⁹ suctionis venarum ⁊ mot⁹ vtutis attractiue. Dixit Gal. in lib. theorice ⁊ etiã in lib. de iterioib⁹: vt ponitur a Ras. 5° cõti. Accidit in aliqbus qd multum sumit cibariũ ⁊ togma. i. fastidiũ non facit: ⁊ nõ egreditur per egestũ s. multũ ⁊ nõ ingrossat ẽt corpus neqꝫ facit ad repletionem: sed soluitur velociter a supficie corpis. Et pmitiua. i. potissima cã huius dispõis est dissolutio velox vtute attractiua ⁊ appetitiua remanẽtib⁹ in dispõne sua. Hanc ẽt dispõnem tetigit. A. in cap. de mõ significatiõis dispõnũ stõi: ⁊ dixit. qd cã eius est dissolutio multa velox. ¶ Quidã distinguũt caninũ appetitũ a vehemẽtia famis dicẽtes qd appetit⁹ caninus tũc esse dr̃ qñ patiẽs a multo cibo grauatur ⁊ cogitur illum expellere vomitu vel secessu: ⁊ si nõ expellitur nõ recipit ex eo corpus sufficiẽs nutrimẽtũ nedũ augmẽtũ: qr non digeritur. Sed vehemẽtia famis tũc esse dr̃ qñ patiẽs a cibo sũpto non grauatur ⁊ nõ cogitur ipm expellere: corporiqꝫ pbet sufficiens nutrimentũ. imo ⁊ aliqñ superfluũ lz nõ eque bonum: sicut si appetit⁹ fuerit ordinatus: eo qd recipit plus de cibo debito ⁊ solito: q non eque bene regulatur a natura. Unde aliqñ kacokimũ reddit corpus.

Appetit⁹ canin⁹ distinguit a vehemencia famis.

Signa generis q̈zuis haberi possint relatiõe infirmis astantiũ. de his tñ dixit Almã. cũ aliqs famem assidue patitur: ⁊ cib⁹ post comestionẽ adeo grauat eum qd aut vomere: aut p inferiorẽ regionẽ ipm eijcere cogitur: tunc patitur caninum appetitũ. Et Platear⁹ dixit. Signa eius sũt qd patiẽs magis subito ⁊ plus debito appetit: ⁊ ex assumptis cibis nil additur corpori: sed cõtinue macrescit ⁊ attenuatur. Et accit vẽtris flux⁹ ẽt frequẽti⁹: cuius cã est indigõ sequẽs ad positionẽ cibi supra idigestũ cibũ. ¶ Signa spẽrũ fm cãs. Cãe pmitiue sciunt relõne ⁊ ipsarum idagatione.

Sig⁹ facti pp multitudinẽ resolutiõis.

¶ Signa facti pp resolõnis multitudinẽ sunt qd accidit conualescẽtibus ex egritudinib⁹ resoluentibus: ⁊ post eiectiones multas. Dixit Auic. qñ accidit ex multitudie resolõnis nõ accidit in digõne nocumẽtũ. Et Ras. dixit in diuisiõibus: si est ex raritate corporis nõ fit in ea egõ fm q̈ntitatẽ comestionis. Et Aui. dixit. non est nã soluta fm plm: qm corp⁹ attrabit humectationẽ cibi ad seipm: quare exiccatur fex. Et accidit ei sitis: ⁊ vt dixit Sor. Et alia etiam signa que significant corporis raritatem.

Signa fci ex multitudie hũoris melici.

¶ Signa facti ex multitudine humoris melici vel acetosi in ore stõi. dixit Aui. sunt paucitas appetit⁹ aque. i. potus. in eis eni sitis est parua. ⁊ acetositas in eructuatiõe sentitur. Et Sor. dixit qd si acetositas fuerit ex flãte: tunc ipsa erit pura cũ humiditate multa. Sed si fuerit ex melia: ipsa erit cũ põticitate ⁊ quadã siccitate. Et Hal. dixit: egõ in eo erit multa ⁊ hũida. i. fluida. Et Ras. dixit in diuisiõib⁹. si ẽ ex colã nigra est egõ melica ⁊ mordicatio est i ore stõi si nõ comedit. ⁊ iõ dixit Guil. qd non tolerat famẽ: ⁊ si tolerat deficit.

Signa fci a mala cõplone frigida.

¶ Signa facti a mala cõplone nota sunt ex dictis in suo ca. Dixit tñ Ras. 5° cõti. in facta ex frigore stõi egõ erit multa: si dissolõ nõ fuerit multa. Et Aui. dixit. qd erit paruitas sitis ⁊ multitudo fecis pp cibi indigõnem. vñ modicũ de eo trabit epar. Et iflatio multitudinẽ ventositatis. Et aliq dicũt multitudo est egõnis ⁊ iflatio. s. ipsi⁹ egõnis. est. n. egõ multa ⁊ iflata: sicut egõ vaccarũ. Et Ser. dixit. qd adest solutio nãe supflua. Et Ras. dixit in diuisionib⁹. adest multitudo comestiõis cũ multitudine singult⁹ sine mordicatiõe. Et Aui. dixit. pma pmi. ca. de cõplonib⁹ etatũ: qd est cũ multo desiderio pp friditatẽ cõplonis: sz nõ puenit alimẽtũ membris bona digõ. neqꝫ nutri^m rõne indigõnis: ⁊ vñ extenuatur corpus. dixit Platear⁹. q si est ex cõplone frida sine humoris vitio: tunc est absqꝫ cõsuetudinaria acetositate vel absqꝫ acetosa eructuatione vel insipida vel oris insipiditate.

Signa fci a mala cõplone calida.

¶ In facto vero a mala cõplone calida dixit Auic. adest fortitudo sitis non qdem absolute: qr in oi vehemẽti fame sitis est remissa: sed cõparatiue: qr est fortis cõparatiõe ad sitim cõplonis fride. Et nõ est nã resoluta: imo est cõstricta fz plurimũ: dixit aũt fm plm: qr nã aliqñ posset esse fluxibilis: vt qñ pduceret ad indigõne vel qñ multiplicaretur colã mordicando irritans expulsiuam. Et non est vomitus acetosus: neqꝫ etiam eructuatio acetosa. Et si fuerit cum eo humor colericus erit cum amaritudine oris: ⁊ apparebit colera in vomitu vel egestione.

Signa fci ex debilitate vtutis in stõ ⁊ toto corpore.

¶ Signa facti ex debilitate vtutis cõtẽtiue in stõ ⁊ toto corpore sunt. dixit Aui. multitudo egõnis crude pp paucitatẽ more cibi in stõ: ⁊ vñ aliqñ talis emittitur in secessu q̃lis assumpt⁹ fuit: sicut in liẽteria ⁊ in magna debilitate ipi⁹ vtutis erit hoc. Et dixit. ⁊ pductio ad egõnẽ sanguinolẽtã: ⁊ hoc erit qñ debilitas cõtẽtiue erit in epate aut corpore toto. erit cui dixit Sor. cib⁹ idigestus: ⁊ cũ q̈dã qñ sãguinis pmixtione. Et dixit Aui. erũt reliq̃ signa pportionabilia. s. ad cãm debilitatẽ cõtentiuã. Si. n. mala cõplo frigida erit cã debilitãs eam apparebũt signa male cõplonis fride cum pdictis signis silr in alijs. Et cũ pdictis signis apparebũt etiã alia signa debilitatis contentiue quecũqꝫ debilitas sit illa. Iõqꝫ dixit Sor. qd fm varietatem complexionis deijciẽtis contẽtiuam erunt alia ⁊ alia signa.

Signa fci pp egritudines stõi vel mẽbrorum.

¶ Signa facti pp egritudies stõi vel mẽbrorum cõicãtiũ ei sũt signa alicui⁹ illarum dicta in ca. suo. Et facti pp vermes sũt signa vermiũ. Et dixit Gil. est cũ paruo secessu ⁊ inordiato.

Pronostica.

¶ Dixit Haly. si hui⁹ passiõis dño ructat⁹ acciderit bonum erit. Et hz hoc vitatem qñ puenerit a frido mãli vel imãli vel a debilitate cõtẽtiue: qm significat cibũ morã traxisse in stomaco. Si sũpto vino appetitu canino patiẽs non siuerit significatur cita remotio famis: qr signũ est vinũ bñ penetrasse ⁊ ibibitũ fore in porositatib⁹ stõi iteriorib⁹: ⁊ vt sufficiẽter abijciat hũores fridos acidos ⁊ grossos q intẽdebãt appetitũ. ¶ Canin⁹ appetit⁹ eueniẽs cõualescẽtibus significat recidiuã verã vel non verã: ⁊ est etiam causa eius fm plurimũ. ¶ Caninus appetitus multiplicatur in regionib⁹ frigidis ⁊ tpibus ⁊ silib⁹: ⁊ cũ perflat septẽtrion. Et in hñtib⁹ stõm fridum ⁊ cõplonẽ fridã: vt pz in cãnõe. atio. por⁹ indigẽtiã soluitur: ⁊ ob hãc cãm plẽs auctores non posuerũt curã nisi ei⁹ q fit a frigiditate. Et ipse qdẽ pluries accidit pueris q̈z puectis pp aptitudinem puerorum ad resolui. Uehemẽtia appetit⁹ pducit ad appetitũ caninum. ¶ Et caninus appetit⁹ dixit. A. multotiẽs pducit ad bolisimũ. Et hoc est quãdo cõtinuatur ⁊ intẽditur: ita vt deiciat virtutes stõi. tunc enim multiplicatur indigestio. Et pp indigõnem multiplicatur flegma multũ: qd sua viscositate adherẽs ori stomaci eius sensum obtũdit ⁊ vtutem stupefacit appetitiuam: adeo qd lz mẽbra sint inanita: ⁊ inanita attrahant ⁊ vene sucẽt os stomaci: ipsum tñ stupidum factũ suctionẽ earum ⁊ sitã inne

nitiones nō sentit: ꝛ tūc nō appetit: ꝛ tūc est bolisim⁹ vt sup̄a. Et q̄nq̄ꝫ dixit Aui. ꝑducit canin⁹ appetit⁹ ad subeth.s. q̄ñ capiti cōicatur vapor mult⁹ frigidus q ibi cōuersus in aquā nām cū sua friditate ꝛ hūiditate inducit subeth. Et q̄nq̄ꝫ dixit Aui. ꝑducit ad mortē. ¶ Dixit.n.hic Sor. ꝙ caninus appetit⁹ q̄ñ ꝯtinuatur ad bolismū mutaꝰ. Et bolismus in famē sincopalē: ꝛ famis sincopalis in mortē. ¶ Et q̄nq̄ꝫ ꝑducit canin⁹ appetitus ad lienteriā: ꝛ q̄nq̄ꝫ in opilationes ꝛ cacchiā ꝛ hydropisim ꝑcipue timpanitē.

In fcō pp nimiā cūo nē insen sibilem.

Cura canini appetit⁹ duplici ꝑficitur istr̄o.s. dieta ꝛ potione de qb⁹ ſm singulas eius spēs diceꝰ. Et primo de dieta: ipsa.n. in facto pp nimiā insensibilē cūonez vitare docet aerē calidū ꝛ siccū subtilē ꝛ luminosuꝫ: gaudiū: multā irā: sollicitudines ꝛ occupatiōes: maxime eas que cū corpis motu fiunt. nā ꝛ laborē corporeū ꝛ oē exercitiuꝫ locutionē multā: fricatiōes ꝛ balnea abstergētia ꝛ resoluētia vitare ꝑdicat: vigiliasq̄ꝫ plurimas ieiuniū famis ꝛ sitis tolerātiā coitū ꝛ oēm humoꝝ cūonē. Cibos insup ꝛ pot⁹ calidos actu vel potētia: ꝛ maxīe eos cū qbus est cōiuncta subtiliatio ꝛ aptio aut vis solutiua. spālr aūt acutos ꝛ salsos ne augmentū in cā appetit⁹ canini faciāt. Quos ēt oēs vitare opꝫ in facto pp sensibilē cūonez simul cū illis q ꝓhibenꝰ in curis ipsarū cūonū. Dixit Haly. acida ꝛ pōtica caueant ne augmētū faciāt in dispōne.s. in ipso canino appetitu: q̄ꝫtūcunq̄ꝫ ēt aliq̄ñ ꝯ eius cām valeret. ¶ Iuuātia aūt in ipso canino appetitu sūt aer grossus hūidus obscur⁹ ad friditatē quandā declinās gaudiū tēperatū ocium quies ꝛ somnus. Et cibi ꝛ pot⁹ grossi viscosi: multi tñ ꝛ boni chimi gñatiui in plures vices partiti: vt melius valeāt digeri. ¶ Dixit.n. si ex cūone.s. multa insensibili accidit patiēti cibos plurimi nutrimēti ds ter in die aut quater paulatiꝫ.s. in parua q̄ꝫtitate vt stōus illos digerat: neq̄ꝫ eis graueꝰ. Et molire ne ab eius corpe aliqd dissoluaꝰ. Et Aui. dixit. nutrianꝰ ex cibis fridis. Qꝛ si cū appetitu isto remāserit digestiua fortis: ꝛ maxime si fuerit ꝯiunct⁹ cū aptione poroꝝ ꝛ corporis raritate cibi sint grossi glutinosi: quoꝝ nutrimentū difficile dissoluaꝰ. Dixit.n. Aui. opꝫ vt sint cibaria eorū grossa viscosa frigida: sicut sunt vētres ꝛ acida.s. stiptica ꝛ acetosa ꝛ ꝯgelata ꝛ panis azim⁹. Uerū dixit ipse. cum non inuenit patiēs iuuamētū cuꝫ hoc regie ꝯuenit ei. vt abhorreat.s. ꝛ dimittat ipsuꝫ paulatim ꝛ succurraꝰ malitie ipsi⁹: que malitia pōt esse duplex: maxie.s. humoꝝ crudoꝝ grossorū multiplicatio ꝛ epatis ꝛ venaꝝ opilatio. In casu autē vbi ꝯueniat regimē supradictū. dixit Sera. sup Uiati. dentur ei pisces duras carnes hñtes: vt sunt sepie marine ostrea ꝛ pisces marini bestiales ꝛ anguille. Et ꝯueniūt legumina ꝛ pultes: ꝛ maxie de simila ꝛ panis similagine⁹ ꝛ extrema aialium ꝛ coꝝ iteriora ꝛ maxime porcoꝝ. Case⁹ recens lac coagulatū ꝛ recoctā: ꝛ oua dura valde portulaca cucurbita ꝛ silia. Et parenꝰ in mirtito ꝛ geladia cū sādalis absq̄ꝫ spēbus calidis. ¶ Et ista eadē ꝯueniunt in facto ex aptiōe poroꝝ ꝛ raritate texture corpis ac etiā in facto ex mala cōplexiōe cal'a resoluēte. Uerum in hoc eliganꝰ ex his magis frida. Conueniūt ꝛ ꝯualescētib⁹ ex egritudinib⁹ calidis: at tamē in eis eligi debēt ex ꝑdictis illa que sunt faciliōris digōnis. Dixit.n. Aui. ꝙ denꝰ eis cibaria subtilia nō quidez subtilis: qꝛ facillime digōnis: neq̄ꝫ qꝛ eorum nutrimētū sit subtile facile dissolubile a corpe: sed subtile.i. pauci nutrimēti: ꝛ hoc vel absolute: ꝛ sunt ea quoꝝ magna q̄ꝫtitas parū nutrit vel cōparatiue ad eorū q̄ꝫtitatē. Et ꝙ sic intellexerit pꝫ ex eo qd̄ exēplificādo subdit. ꝛ pro.i. cucumeris ꝛ citruli ꝛ cucurbite: ꝛ ex eorum exēplificatione dedit intelligi talia cibaria debere ad frigidum declinare: sicut olera frigida vt lactuca ꝛ similia.

In fcō pp cūonē manifestam.

¶ In facto aūt ex cūonibus manifestis ꝯueniunt diete dicte in earū capitulis. ꝯueniunt ēt ea que deiciūt appetitū. Dixit enim Aui. illos qbus accidit appetit⁹ caninus post febres ꝛ cūones opꝫ cibari ex vnctuosis que mollificent ᵒa stōi que nō sunt male subex: sicut oleū amig.s. dulciū cū zuccaro. ¶ Et Serech dixit: vt 5ᵒ scribiꝰ ꝯti. q̄ñ ꝓueniunt ex vehemēti caliditate stōi nutricādus ē patiēs cibario vnctuoso frido pōderoso dulci ꝛ hūido: vt ide mitigeꝰ calitas ei⁹ ꝛ vñ ds in potu de granis rizi cū butyro vaccino ꝛ zuccaro. Et de piscib⁹ recentib⁹ ꝛ de auibus aqueis ꝛ aq̄ ptisane.

In facto ex mala com plone fri gida pura.

¶ In facto aūt ex mala cōplone frida dieta vitare docet aerē frigiduꝫ grossum ꝛ vētosuꝫ: accidiā ociū ꝛ quietē: ꝛ cibos fridos actu vel potētia. dixit Auicē. alienenꝰ ab acetosis ꝛ stipticis: sꝫ approximare docet aerē calm ꝛ siccū gaudium moderatū: exercitiū tēperatū vel ad fortitudinē quādā declinās fricatiōes ꝛ balnea calefacientia ꝛ vigilias moderatas. Scias eniꝫ ꝙ somn⁹ ꝯuenit in fame mendosa facta pp crudos hūores: q̄ñ iuuat in ipsoꝝ digōnez ꝛ sopiēdo virtutē sensitiuā sedat famē ꝛ mēdosam ꝛ verā. Et docet approximare cibos ꝛ pot⁹ actu ꝛ potētia. Dixit.n. Auic. opꝫ vt sint ea qbus cibanꝰ calide cōplonis pinguia: sicut ea q impinguanꝰ ex gibbo vel zirbo cameli: pinguedo eni seposita que adheret renib⁹ ꝛ dorso cameli est mlta ꝛ abhoiabilis. Et dixit. oleuꝫ est ipsis iuuatiuū cuꝫ in ipso nō est pōticitas ꝛ acetositas. Et ea ex qbus opꝫ eos cibari. dixit Aui. sunt vitellus oui assatus valde.s. donec durescat: ꝛ hoc in eis in qbus virtus digestiua nō est multū ꝓstrata: sꝫ debet sumi post cibū duab⁹ de causis: vna qꝛ est tarde digōnis: ꝛ iō dꝫ postponi. Alia qꝛ postposit⁹ diutius remanet in supiorib⁹ stōi: ꝛ illa alterat ꝛ replet magis. Et Haly. dixit. reficiaꝰ vnctuosis ꝛ pinguib⁹ ꝯditis ꝯdimētis calidis. Et oēs silr auctores in vnctuosoꝝ exhibitiōe ꝯueniunt: q̄ñ vnctuosū est inflāmabile ꝛ retinēs caliditatē: ꝛ sic alterat frigiditatē: ꝛ cū hoc abhoiatiōnē ꝛ fastidiū gñat. Et inter alia pulli columbini ipinguati laudanꝰ: ꝛ maxime elixi. Et dixit Silb. ꝛ ꝑcipue post cibū dandū est qd̄ est vnctuosuꝫ pp cām dictā de vitello oui indurato. ¶ Dixit Cōstan. in lib. de stō. Gal. dixit. multis vicib⁹ domaui hoīes hñtes caninū appetituꝫ s. pp friditatē dādo eis vinū forte.i. potēs purum ꝛ calefactū. Et dixit. G. in cōmē. afo. pot⁹ indigētiaꝫ soluit. ꝙ patiens dꝫ bibere vinum multū: sed nō comedere multū vt vinū magis calefaciat: ꝛ inundationē faciēs in stō os ei⁹ magis repleat. Et dixit. non sit vinū acerbuꝫ.i. non sit ponticū stipticū neq̄ꝫ acidū: sed rubeū vel ruffum. sup. vel rosēū aut rubicūdū acutū potēs. Et dixit. vinū multū ē dādū ēt si nō sitierit. ꝛ iō dix Ser. ꝑcipim⁹ eis bibere vinū añq̄ꝫ sitiāt. nā vinū sūptū in siti citi⁹ cōuertiꝰ ꝛ citius trahiꝰ a mēbris extra stōm: sed sumptū plusq̄ꝫ sitis expetat vel añ sitim diuti⁹ retineꝰ in stō vnde diutius ꝛ magis alterat malā cōplonez frigidā ꝛ magis replet: ꝛ magis fastidit. Et in hac sentētia Ipo. in dicto afo. oēs ꝯueniūt auctores. dꝫ aūt esse rubeū vel rubicūdissimū: vt dicunt auctores: qꝛ cū magis nutriat ꝛ repleat ꝛ diutius moreꝰ in stō est magis iuuatiuū: vnde ꝛ Aui. dixit. bibant vinū plm in quo nō sit pōticitas nec acetositas. oino ipm eni sanat ab eo sumptū in potu calefactū q̄ñ est curatio magis ꝯferens eis. Et dixit Gale. ꝙ tale vinū nō dꝫ sumi in ieiunio: sed supra pinguia ꝛ acetosa cibaria nāliter vel artificialiter talia exñtia: q̄ñ vinū diuti⁹ retinent in stō ꝛ subleuāt ipꝫ cū natatiōe ipsoꝝ ad supiora stomaci vñ melius opatur. Idē dixit Ras. 5ᵒ ꝯtiñ. aut añ potū detur ei de cibario vnctuoso carente stipticitate: ꝛ deinde detur ei in potu de vino: ꝛ q̄ñ lubricabiꝰ inde stōus.i. lenietur os stōi: qꝛ per illoꝝ repletionē applanabiꝰ ide stōus in supficie oris sui que in magna fame erat aspera corrugata. Uel lubrificabiꝰ inde stōus.i. absergeꝰ ab hūore acetoso frido qd̄ erat in eo cā canini appetit⁹. Precepit aūt Auic. vinū dari in ieiuno intelligēs q̄ñ in stō non erit ꝑñtia hūorum crudoꝝ multoꝝ: sed paucoꝝ: ꝛ iā digestoꝝ vel saltem minoratoꝝ: ꝛ maxime si patiēs habebit cerebrū ꝛ neruos fortes: ꝛ nō habuerit vehemētiam sensus oris stōi. In alijs

De vino exhibēdo p cura canini appetitus.

autem

aut dandū est post dicta cibaria: vt dcm̄ est: vt nō percutiat stōs ⁊ cerebra ipsorum ⁊ ledat ea lesione multa vltra iuuamentū qd̄ posset efficere in curatione canini appetitus: q̄3uis tñ multa inueniant̄ cibaria calefaciētia ⁊ replētia ⁊ abhorabilia: ⁊ sic iuuātia in hac cura: elegerunt tñ potissime vinū: q2 de eo pōt sumi q̄ntitas magna: ⁊ inter alia maxime alterat malā q̄litatē fridā ⁊ sua suba q̄ multū nutrit replet ⁊ satiat. Uinū ergo est potissima cura huius passionis: nisi dixit Aui. sit cū ea solō vētris. s. magna ⁊ plusq̄3 insit ex nā huius passiōis. Nā sicut Sera. dixit. vt. s. in appetitu canino est multitudo egōnis: pp cuius multitudiné vocauit eā Aui. solōné nāe supfluā nō qdē absolute supfluā: sed in cōparatione ad sanitatē in q̄ nō est egōnis multitudo: sed tēperāta: tūc. n. dixit Aui. oē vinū vitēt: stipticū. n. augmētū facit in egritudine. s. canino appetitu: ⁊ amar̄ addit i solōne vētris. Et ex redditiōe cāe quā fecit hic Auic. exēplificādo de stiptico ⁊ amaro. dn̄t qdā q̄ Aui. nō itellexit oē vinū absolute: sed oē vinū cui⁹ potu auget̄ egritudo ipsa: l3 ɔferat accn̄ti. s. fluxui vētris: sicut facit vinū stipticū pōticū vel acetosum vel cō⁹: qd̄ q̄3uis ɔferat egritudini ⁊ destruat ipsā: auget tñ accn̄s. s. fluxū vētris: sicut vinū amar̄: qd̄ sua calitate alterat fridā cām canini appetitus ⁊ est abhorabile. Et sicut vinū dulce: qd̄ silr remouet fridlitatē ⁊ est repletiuū. Et tñ vtrūq̄ auget fluxū vētris vt suo ca. patebit. q̄re relinquit̄ q̄ vinū mediū iter p̄dicta: qd̄ sit vinosu3 potēs nō amar̄ nō dulce nō stipticū nō pōticū ɔcedi possit ⁊ debeat: qm̄ ɔfert vtrisq̄: nō in tāta q̄ntitate: sicut si nō adeēt fluxus vētris. Et dn̄t apparet q̄ in fluxu vētris paruo q̄ntus est q̄ seqt̄ regulariter hāc passioné ñ p̄hibet̄ vinū acutū potēs: vt. s. q̄3uis illū fluxū aliqualr augmētet pp iuuamētū qd̄ sequit̄ ex eo maximū de curatiōe egritudīs: cuius curationé sequit̄ curatio fluxus illius vbi nō multus fuerit. Et maxime curat hāc passioné sumptū in ieiunio remouēdo fridā cām eius. Et silr ēt sumptū post cibariū vnctuosum. vt. s. ℭ Et vinū qdē si semel sumptū curat hāc egritudinē bn̄ est: sin aūt iterandū est donec sufficiat. Dixit. n. Uistic⁹. q̄ multū ⁊ multis vicibus dari d3. ℭ Dixit Aui. q̄ grana alchadra sumpta in ieiunio aliq̄bus diebus ɔferūt. Dixit Sē. q̄ ista grana sunt grana nigra silia granis piperis q̄bus caremus: sed loco ipsor̄ vtimur granis pini vel fistici.

In facto a mala cplō ne frigida cū mā.

ℭ Qz si mala cōplō frida fuerit cū p̄ntia hūoris acetosi flāti ci vel melicū: tūc ɔferētia sunt duplicis itētiōis: q̄rū vna est calefacere stōs cor̄. ℭ Dixit Au. sicut cū aliquo. s. cibo i q̄ cadūt origanū sinapis ⁊ piper: ⁊ vt comedāt mel ⁊ cepas ⁊ allia ⁊ nuces ⁊ amig. ⁊ silia. Et 2ª itētio ē eq̄tio acetositatis hūoris illi⁹. Dixit Aui. sicut cū cibis vnctuosis ⁊ adipib⁹: sicut gallinar̄ ⁊ silium. Et si fuerit hūoris melici effusio supra os stōi dicta fiat sicut in magnitudine splenis dicetur. ℭ Et scias q̄ stāte hūore acetoso in stō vinū purū superi⁹ dcm̄ nō ē dādū ne ip3 exagitet ⁊ portet ad epar ⁊ opilōnes vel alias egritudines gn̄et. Quinto. n. ɔtin̄. dixit Aaron. si appetitus caninus fuerit a frigore ⁊ supfluitate flātica curādus est p calefacciētia: sicut p potū vini potētis ñ limphati ⁊ nutricatiōes vnctuosas. Sed Ras. rep̄hēdēs eū dixit. dico q̄ in h̄ est pctm̄: q2 humor p̄us eūandus ē: deide vinū ⁊ vnctuosa dādū. ℭ Dixit Philagorius. da in cibo tunc. s. post eūoné ⁊ minorationé hūoris de reb⁹ calis ⁊ de vnctuosis: qm̄ vnctuosa corrigūt acidū. Et dixit. Iuuenis qdā nō sanabat̄ p multū cibariū ⁊ egō ei⁹ erat melica ⁊ vrina pauca cui dedi in potu de yera p̄ñes dū educte fuerūt supfluitates multe ⁊ melia ⁊ spālit dedi ea postea de adipe gallinar̄ ⁊ vinū vehemētis calitatis añ cibationé. In casu tñ q̄ illō flegma fuerit paucū posset a p̄n° vinū dari cū vnctuosis.

In fcō pp debilitatē virtutis cō tentiue.

ℭ In facto aūt pp debilitatē virtutis ɔtētiue vitādus est aer calīus ⁊ hūidus pluuiosus austrinus balneū dulcis aq̄. Uigilia nisi affuerit sudor plurim⁹: tūc. n. vigilia ɔpetit plusq̄3 somn⁹. Et vitēt̄ cibi hūidi liq̄di. Et v̄tutē laxatiuā h̄ntes. Et oēs quor̄ nutrimētū facilr a corpore soluit̄. Sed in eo iuuātia sunt aer siccus in actiuis temperatus: aut ad paruā declinās frigiditatē: ⁊ quies ⁊ somnus. Et cibi ⁊ pot⁹ moderate stiptici vt ɔfortēt retentiuā: ⁊ nō faciāt cū multa stipticitate in canino appetitu crementū. Sunt aūt eligēdi cibi ⁊ potus calidi vel fridi s̄m malā cōplōnē facientē debilitatē cōtentiue. Si. n. fuerit frida exhibe cibos calidos: ⁊ si cala frigidos. Propterea dixit Paulus. si debilitas ɔtētiue fuerit de cā cala damus patiēti de pane infuso in aq̄ frida in hora 3ª: deinde nutrica eū cū ouis duris elixis ⁊ gallinis n̄ bn̄ coctis ⁊ oleribus infridatis ⁊ piscibus duris ⁊ fructibus stipticis ifrigidatiuis. Dixit Aui. in fcō ab hūiditate cōfert panis de simila valde: q ñ factus est ab hūiditate est cure difficilis valde: q2 ea q̄ cōferūt egritudini augēt cām eius: sicut sunt vnctuosa hūida repletiua. Et q̄ ascindūt cā3 augent egritudiné: sicut sunt pontica acetosa desiccātia. At tendendū tñ est ad id qd̄ p̄ualet altero nō neglecto. Cū igit̄ videris cām fortioré dirige intētioné tuā ad eā: ⁊ maxime si p̄duxerit ad lubricitaté. Dixit. n. Ser. si soluta fuerit nā cū appetitu canino restringēda est. dandū est egro de lacte in quo extinctū fuerit ferrū multotiēs ⁊ de trifera minori. ℭ Et Aui. dixit. si nāe cor̄ fuerint vehemētis mollificatiōnis: tūc retine. Nā in retētione est cura fortis. ℭ Ait Paulus. si hui⁹ v̄tutis debilitas fuerit ex cā siccitatis difficilis ē cura ei⁹. Et Ras. ait. dico q̄ h̄ itellexit d̄ v̄tute retētiua q̄ ē i stō quā seqt̄ emissio cibarii crudi ⁊ ñ d̄ ea q̄ ē i corpe toto.

In fcō pp egritudines stōi ⁊ pp vmes.

ℭ In facto aūt p̄pter egritudines stomaci p̄prias vel per cōmunitaté dicta est dieta eius in cāplis earum.

ℭ Et in facto cā vermiū dixit Aui. o3 q̄ interficiant̄ ⁊ educant̄. Et vt cibent̄ cibis grossis frigidis ⁊ pane ifuso in aq̄ frigida ⁊ aq̄ ros. Nā in his cibis frigidis vermes nō delectant: q̄re nō sic rapiūt eos: ⁊ cū fuerint cū friditate grossi magnis resistūt deuorationi eor̄. Et dixit. cibent̄ eo q̄ dissoluit̄ in decoctione gallor̄ ⁊ gallinar̄ ⁊ pisciū. s. pinguiū: q2. s. cibent̄ illa pinguedine dissoluta vel pane in ea infuso vel decocto: ⁊ hoc habita itētiōe ad appetitū caninū. Et dixit. vtant̄ fructibus stipticis ⁊ his intētiōe habita ad cām: q2 p̄hibēt ascensum vermiū ad stōm ⁊ iuuāt in depositiōe eor̄. Scies tñ hic. q̄ vsus dictor̄ cibor̄ grossor̄ frigidor̄ ɔuenit solū in actu curatiuo dū vermes sunt in ventre: ⁊ viui: nō aūt i actu p̄seruatiuo: neq̄ post eductioné aut mortē ipsorum: qm̄ tales cibi sunt gn̄atiui vermiū: ⁊ cum sua frigiditate augerent appetitum caninum.

Nocētia ⁊ iuuātia in appetitu can no generaliter.

ℭ Amplius scias q̄ q̄dā sunt nocentia gn̄aliter in appetitu canino. Et q̄dā sunt gn̄aliter iuuātia. Et nocētia sunt q̄ cōtrariis dicta sunt gn̄aliter cōferre ad deiectioné appetitus. Dixit Ser. in augmēto famis cā friditatis nō fit in cibis eor̄ acetositas. sup. neq̄ pōticitas aut stipticitas. Et in augmēto eius cā caliditatis nō fit in cibis eor̄ acuitas neq̄ salsedo neq̄ amaritudo. ℭ Iuuātia vero sunt gn̄aliter oēs cibi pingues ⁊ vnctuosi vel nā vel arte nisi in ea sp̄ē que fit ex debilitate virtutis cōtentiue maxime stōi. Et p̄cipue si cā huius fuerit caliditas aut humiditas. Dixit enim Uia. q̄ in ea nocere videntur: ⁊ h3 veritatē indicatiōe sumpta a cā. Et s̄m Ser. cibi pingues debēt sumi in p̄n° mēse. Et Alexā. dixit pinguia sumant̄ p̄. i. ante alia cibaria. Et cōfert butyru3 ⁊ maxime antiquū. Et oleū silr. Iō dixit Platearius. cibaria multo oleo cōdita sint vt vnctuositas oris stomaci natās fastidiū faciat. Dixit Alm̄. dulcibus ⁊ vnctuosis solū vtat̄: qm̄ dulcia replent. Dixit enim Ar. p̄bleu^m. 22ª p̄bleumate 2°. ⁊ 3°. citius replemur a dulcibus q̄3 ab acetosis: q2 citius q̄escimus cōcupiscētes dulcia: sicut aūt desideriū cito repleta dulcibus: ita ⁊ venter. sup. ⁊ ēt q2 multa sunt repletiua. Et vnctuosa supernatant rōne aereitatis eoꝝ. Et maxime ⁊ spāliter dulcia cōueniunt in cā frigida ⁊ precipue cum humore melico. Et q2 calida sunt: ⁊ q2 cōuertibilia in colam: ⁊ sic discrasiam remouent frigidam ⁊ humore3 cor

rigunt multū rōne ꝫrietatis que est inter ea. ¶ Et scias ꝙ vnctuosum deijciens appetitū oꝫ esse sepositum aut vetus ꝛ rancidū: qm̄ hoꝝ vsus ēt paruus deijcit appetitū: vnctuosorū vero nō sepositoꝝ neqꝫ rancidoꝝ vsus nō deijcit appetitum nisi sit multus ꝛ cōtinuus: paruus aūt vsus dulciuꝫ ꝛ vnctuosoꝝ temperate non deijcit appetitū. imo in qbusdā seu in pluribus auget. nā ad ea nāliter se hñtes stōi appetitus declinat: vt in p̄cedentibus patuit. ¶ Cibi quoqꝫ ꝛ potus sumendi sunt actu tepidi: qm̄ vt inde patuit tepidū est stōi mollificatiuū. Et hoc est veꝝ p̄terq̄ꝫ in facto cā debilitatis contentiue ex humiditate. aut cā frigiditatis in qbus debent esse calidi: aut vermiū in qbus debent esse frigidi. Et hoc est indicatione sumpta a cā non a morbo: qm̄ rōne morbi tepidū oībus cōpetit. ¶ Debent aūt cibi parari sub frixi vel in forma abborabili ꝛ nō desiderata ꝛ in vasis immundis pstari. Et oꝫ patiens ex eis sumere subito. imo ꝛ auide ꝛ voraciter comedere. ¶ Dixit enim Macrobius in saturnalibus. qui auidius comedunt facilius satiant: qꝛ multus aer introferꝛ pp hiatum. ergo vbi aer in ventrē intrauerit pro cibo pensat. ¶ Mālia aūt in hac egritudine conuenientia sunt carnes anserine ꝛ anatine ꝛ olum auiuꝫ paludestrium asse vel frixe pingues. Et carnes merularum turdorum qualiarum turturum ꝛ pipionum valde pinguium. Et carnes vaccine pingues ꝛ cerebra ꝛ medulle ꝛ caude arietum ꝛ cutes omnium animalium pinguium ꝛ epata proprie assata vel frixa. Et herbata ꝛ adipata. Et caules multum cocti ꝛ cum pinguedine multa ꝛ rape silr. Et cum multi sparagi comeduntur nauseam inferunt. Et maiorana cum post cenam sumit nauseam facit. Et silr serpillum ꝛ vinum dulce ꝛ grossum nauseā facit. Cū obuli duo radicis cucumeris domesticis cū mulsa post cenā sumunt nauseā inducūt. Semē rafanide cū aceto bibitū nauseā magnā facit. Et alia que caplo de p̄uocatiōe vomitus dicent.

Cura vero per potionē directa ad genus huius egritudinis qnqꝫ cōplet itētiōib⁹: quaꝝ vna resolōnē p̄hibet. Altera discrasiā alterat ꝛ v̄tutē ꝯfortat. Tertia hūorē digerit. Quarta ip̄ꝫ euāt ꝛ diuertit. Quinta corrigit accn̄tia.

Prima intentio q̄ e prohibitio resolutōis

¶ Pro cōplemento prime dixit Aui. opꝫ ꝙ inspilletur qd̄ de corpore est apparens ꝛ lineant extrinsecus cum eis que opilant poros: sicut est oleum mirtinum in quo: vt retulit Ras. 5° ꝯtiñ. nullo est resolō. Et Aui. dixit. ꝙ est stipticuꝫ grossum ꝛ proprie in ceroto. i. mixtum cuꝫ cera: qꝛ cera sua viscositate opilat. Et sicut alumen cōtritum dissolutum cū aceto. sup. ꝛ illinitum super corpus. Et abluantur. s. patiētes cuꝫ aqua frigida nisi sit qd̄ prohibeat. Dixit Hal. poros opila frigide aque balneo in qua alumen coxeris oleoqꝫ corpus eius inunge mirtino Ros. ꝛ salicino. Et Filagorius dixit. in facto ex superflua resolutione blancetur corpus cū alumine dissoluto in aceto: qm̄ acetum ducit stipticitatem aluminis vsqꝫ in profunduꝫ. ¶ Ab intus vero exhibe dya citonitē cū çuccaro sine spēbus iulep. ros. syrupū mirtinū dyamilon cīnum de granis granatoꝝ ꝛ filbus.

Secūda intētio ē alteratio discrasie ꝛ ꝯfortatio virtutis.

¶ Scd̄a intentio complet qñ cā est frigida. dixit Viaticus. exhibe citoniatum cū spēbus. s. calidis dyaçinçi. ꝛ silia. Et Aui. dixit. vtere calefactiuis: de qbus sunt dyanisum dyagalanga dyatrion ꝛ tyriaca per vices. i. interposita sumpta ꝛ silia. Et dixit Viati. ab extra alteret stomacus cū emplis ꝛ vnctionibus calidis ꝛ remollientibus: sicut cum oleo de semine lini ꝛ adipibus calidis ꝛ mucillagine fenugreci ꝛ similium. Ista eium respiciunt simul cām ꝛ dispōnem. Dixit Aui. ex vnctionibus abstergendo factis sunt muscus ꝛ laudanum: quoniam alterant causaꝫ. ¶ Quando vero causa est calida. dixit Viati. confert dyamilon çuccarum ros. ꝛ similia. Dixit Aui. impletur ista intentio cum eo qd̄ scis: qꝛ cum infrigidantibus. Et de cōferentibus magnifice est cōfectio triasandalorum in qua ponit cāphora. ipse enim alterat discrasiam calidam ꝛ multum alterat appetitum. Et inunctio ab extra facta cum oleo viol. ꝛ mirtino vel salicino ꝛ pinguedine pulli vetusta ꝛ mucillagine psilij sit mixtis. Confectio sauonie seu marçapanus que non est recēs sed attinet ranciditati deijcit appetitum. sup. in vtraqꝫ cā. Si patiens biberit bonitatem q̄ntitatem olei cum quo fuerit permixtus adeps renū capraruꝫ dissolutus deijcit appetitum: sed oleuꝫ in cā calida sit ros. vel vio. Et in cā frigida sit cōe. Dixit Paulus. notum habeas ꝙ si cura facta fuerit in hac passione ex debilitate contentiue facta cum stipticis non erit bona. sed cognoscenda est mala complō que est cā eius ꝛ deinde corrigenda. In maiori tñ parte dixit ipse est ex frigore. Et vtendū est calefactiuis tam in potu q̄ꝫ in emplis. Ir de dixit Aui. oportet vt tu cognoscas complōnem. s. debilitatem ipsam. s. virtutem. Et oppones ei cum ꝫrietate cure. Et dixit Via. medicinam opꝫ esse odoriferā. Rursum imaginatio de vtilitate comestionis abijciatur ꝛ inducatur patienti terror de comestione.

Tertia ꝛ q̄rta itētio est digō ꝛ euā.

¶ Tertia autem intentio completur cum medicinis digestiuis humoris peccantis supradictis.

¶ Et cōpletur 4ª. dixit Aui. in superfluitate flātica cuꝫ euōne nota. i. cū purgantibus flā notis supra in cura male cōplōnis stomaci cum m. ā flātica. Et dixit. in flātica acetosa si patiens fuerit fortis tolerans solōnem ventris soluat post administrationem subtiliatiuorum. i. digestiuorum illius flātis cum yera confortata: sicut cum yera dyacollo quintidos. Et Hal. dabat in hoc humore pillās de yero ꝛ aromaticas. s. eletanginas. s. in non tolerantibus euonem fortem. Et in pueris. s. ꝛ his qui non tolerant euōnem ventris. Dixit Aui. assiduent sumere in potu aquam calidam post regimen cum subtiliatiuis: illud enim lauat humores coruꝫ. sup. ꝛ educit vomitu vel facit eos lubricare ad inferiora. ¶ Et si cā fuerit melia effusa ex splene. dixit. A. ꝙ quādoqꝫ eget flōnia basilice sinistre si est sanguis in eo plurimus cā melie plurime. s. que effunditur: esset aūt hoc cum habitudo corporis fuerit carnosa. Et regimen preteritum generatiuū multi sanguinis grossi melici. Et post flōni. ā euandus est cū dyasene vel alia medicina euante mām melicā ipsius digōne p̄missa. Et dixit Aui. si splē est apatus. i. igrossatus ꝛ magnificatus: tunc opꝫ vt elaboretur in euando eos cuꝫ eis que constructa sunt in can. s. in suo cap. Et scias ꝙ in hac passio euō humoris nō oꝫ fieri cū compressiuis nisi qñ humor ille aliunde effunderet stō. ¶ Dixit Aui. in effusione melie ex splene ad stomacum qñqꝫ cōferunt ventose posite supra splenē. i. sine scarificatione: eo ꝙ retinent meliam in splene: neqꝫ sinunt effundi ad stomacum. sup. ꝛ similiter conferunt super quouis membro posite a quo effusio humoris fieret. Dixit aūt qñqꝫ. qꝛ. s. cum non fuerit plenitudo hūoris que effundit in epate vel in toto: tunc ei apponi nō debēt. nā ꝛ si pro t̄pe more eaꝝ sup mēbro effusionē humoris p̄hibeāt: postea tñ eēnt cā maioris fluxus p̄ id qd̄ de humore ad mēbrū traherent. Dixit Gerar. sup 9° Alm. ꝙ euō p̄ vomitū multū cōuenit in hac cura. ¶ Qꝛ si in cā canini appetitus fuerit aliq̄ egritudinū stōi propria vel p̄ cōitatem. Cura est cura illius egritudinis simul cū admixtione deijcientiū appetitum. Et Gor. dixit. si acciderit pp causas primitiuas reducant per ꝫria ad temperamentum.

Quinta intētio ē correctio accidentium.

¶ Intentio aūt 5ª que accn̄tia corrigit implet: qm̄ si perduxerit ad bolismū vel sincopim cura eoꝝ fiat: sicut in sequentibus nunc dicetur caplis. ¶ Et si perduxerit ad opilōneꝫ nutrimentorum cura fiat cuꝫ aperitiuis sicut dicet in cura opilōnū epatis. ¶ Et si supuenit fluxus vētris q est h̄ꝫ plm̄ supueniēs eis: ꝛ fuerit cuꝫ dispōne friditatis administrent odorifera stiptica: sicut cū elio alcāçi: vel de ambra in quo ponant stiptica. Et si fuerit cū dispōnibus calitatis administret electuariū de granis mirti vel de fructibus stipticis. Et Haly. dabat citoniatū sine specieb⁹ ꝛ triferā ferrugineā ꝛ administrent ēt alia fm̄ necessitatē. Dixit enim Auic. ꝙ

retinendo

retinēdo fluxum ventris est cura fortis istius egritudinis. Cap. 33.

¶ De bolismo ⁊c.

Bolismus dr̄:q̄ñ fit boli vnius limes:cō uenientius tñ dī bolismus.i. bouis limes.s.fames vaccina:⁊ sic ad silitudinem famis vaccaꝝ dī que hñt appe^m stōi bebetem valde ⁊ remissum. Hic dixit Aui. bolism^9 est fames vaccina. Et Sera.ꝙ est multitudo ⁊ magnitudo accepta ex bobus. Dixit Alex. bolismus est fames valida totius corporis cū imbecillitate appetitus stōi. Et Haly.dixit.ꝙ est fames imoderata.s.mēbroꝝ cū appetitus.i.stōi cessatione. Et Aui.dixit.ꝙ est fames mēbroꝝ cū satietate stōi nō satietate replōnis:q2 aliqñ stōus in eo ē ēt multū vacuus ⁊ inanitus:sed cū satietate.i.dispōne qua respuit cibum:ac si esset satur. Mēbra enim reliqua sunt vacua famelica indigētia nutrimēto:⁊ vene ēt sunt vacue ⁊ sugentes:sed stōus est respuens cibū ⁊ abhorrens ipm̄: eo ꝙ est repletus aut debilis aut sopitus:q̄re ⁊ q̄uis venaꝝ exucationem sentiat:⁊ ad appetendū iducat̄ ⁊ appetat ⁊ comedere incipiat:parū tñ recipit de cibo:qm̄ statim deficit appetitus eius ⁊ respuit cibū desideratū post inceptionē comestionis statim. Dixit.n.Ras.5° ptiñ.ꝙ bolismus est fames p tp̄s paucū:sic ergo bolismus est appetitus ꝯpositus ex intēso appetitu mēbroꝝ ⁊ deiecto appetitu stōi. In bolismo eni deficit appetitus volūtarius ⁊ sensitiu^9:q̄uis nālis appetit^9 vehemēter vigeat in mēbris. imo aliqñ ⁊ i stō. ¶ Multi antiquoꝝ ñ fecerūt dr̄iā iter caninū appetitū ⁊ bolismū:s3 caninū appetitū bolismū vocauerūt:qd̄ fortasse accidit eis pp ꝯueniētiā in causis:s3 re vera differūt abinuicē in multis. ¶ Dixit Ser.iste egritudines sunt diuerse in h ꝙ virtus appetitiua.s.sensibilis ⁊ attractiua est sana in appetitu canino ⁊ mēbra sunt repleta. Sed in bolismo virtus ē deposita ⁊ appetitus est in casu fir̄ ⁊ Gal.dixit. ꝙ in bolismo appetitus cessat ⁊ virtus debilitat̄ totius corporis: q2 vt dixit Sera.cōtinuat̄ cū bolismo diminutio.s. macies ⁊ siccitas ⁊ frigiditas ⁊ debilitas.s.in corpore toto pp priuationem nutrimenti. Dixit.n.Gal.5° de simplici medicina. Bolismus nō est nisi frigiditas ⁊ siccitas.i.non est nisi egritudo frigida ⁊ sicca:vel est egritudo perducens corpus totum ad frigiditatem ⁊ siccitatē. Cuȝ aūt corpus infrigidat̄ ⁊ exiccatur nescio macrescit ⁊ debilitatur. Qz aūt dixerunt Ser.⁊ Hal.ꝙ mēbra sunt repleta in canino appetitu nō intellexerunt de oī spē eius. Nam in facto pp euōnes ⁊ superfluā resolōnē ⁊ debilitatē cōtentiue mēbra non sunt repleta. Sunt tñ in oī spē eius oia membra parata repleri ex mā ta. Sunt tñ in oī spē eius oia membra parata repleri ex mā alimenti ꝯñtis ad id qd̄ accipit̄ ⁊ copiā eius: cuius ꝯtrium ē in bolismo:in quo oia sunt parata macrefieri ⁊ inaniri pp penuriā nutrimēti. ¶ Differunt ēt q2 ⁊ bolismus vlis est ⁊ dī appetitus vlis q cōicatur cōiter oibus mēbris corporis. Caninus vero appetitus dī appetitus particularis: q fm plm est solius stōi. Et iteꝝ appetitus caninus fm plm fit incipiēdo. bolismus vero ecōuerso sequēdo fit fm plm. Et pcipue post appetitū caninū q ad ip̄m pducit:vt.s̄.suo cap̄.qm̄ frigiditatis est fm plm sic agere subiectiue:ꝙ p̄ faciat vnionē ⁊ expssionē:⁊ sic appetitū intēdit:deinde intensior facta appetitū destruit:⁊ bolismū facit. ¶ Dixit Aui. bolismus q̄nq3 fit pp appetitū caninū:q2 destruit̄ post ip3 appetitus pp satietatē.s.stōi sequētē ad multitudinē assumptoꝝ:que satietas deijcit appetitum: deiecto aūt appetitu nō recipit̄ nutrimentū sufficiens : quare mēbra inaniunt̄: q̄uis remaneat stōus cū satietate sua. Et sic fm istā cām inducit̄ bolismus q p̄parat vel tardat induci fm cās iuuātes inaniri mēbra vel nō iuuātes. ¶ Diuidit̄ aūt bolismus: vt p3 ex dictis in eū q fit sequēdo:⁊ in eū q fit icipiendo. Dixit Aui.q̄nq3 destruit̄ appetitus.s.stōi nō incipiēdo.s. p̄ter ꝙ p̄cedat appetitus caninus vel alia egritudo cāns ip3. ¶ Et diuidit̄ ēt bolismus fm accn̄a cū q̄bus aliqñ cōplicat̄ ⁊ aliqñ non. Et auctores qdem inter alia accn̄ia spāliter mentionē fecerunt de sincopi. Dixit iō Aui.q̄nq3 puenit res in ipso ad sincopum pp resolutionē corpis ⁊ spūum. Et sincopis qdem fm plm accidit in processu:⁊ postq̄ accidere incipit raro est sine ipsa. Et ppea Ras.5°.ptiñ.describens bolismū:put est cū hoc accn̄te dixit.dico ꝙ bolismus est defectio ai accidens post famem non durabilem.

Insuper bolismus diuidit̄ fm suas cās que ꝯsideratis dictis auctoꝝ reducuntur ad tres cās.s. ad virtutē.ad malā cōplonem : ⁊ ad opilōnē cadentē inter venas sugentes ⁊ os stōi. Ex parte aūt virtutis accidit bolismus:sicut cū stō accidit debilitas pp raritatē sue texture:in qua oia mēbra arefiūt ⁊ fiunt famelica. Stōus aūt nō est recipiens multū cibū. ¶ Ex parte vero cōplōnis r^s:quia aut pure aut cū mā. Et que fuerit pura aut erit frigida aut calida. Et mala cōplō frigida aut dn̄atur stō tm̄ aut toti corpori. Frigiditas tñ que est cā bolismi nō est q̄cūq3:sed que est vehemēs:ita vt mortificet virtutē:non qdem in totū:q2 tūc destrueret appetitū:sed pro maiori parte sic vt rōne frigiditatis exprimentis aliq̄liter excitet̄ appetitus ⁊ icipiat appetere:sed statim deficiat:qñ sopita ⁊ destituta fit eius virtus. Et hoc intellexit Aui.cū dixit cā eius est malitia cōplōnis mortificantis virtutē sensibilē ⁊ attractiuam. Inuenit̄ hic aūt alia lrā que dicit.cōplōnis mordificantis.⁊ pōt saluari qm̄ stōus sentiens mordicationē.i.lesionem frigiditatis conatur ad expellendū nō ad appetendū : prima tñ est magis clara. Et mala cōplo frigida pura q̄nq3 prouenit a cā intrinseca. Et q̄nq3 ab extrinseca : sicut a medicina stupefactiua nō multū frigida ⁊ balneo aque frigide.s.a frigiditate mul ta aeris:⁊ ppea frequentius accidit tp̄ibus frigidis. Dixit enim Ar.8ª pbleu^m. pbleu^s 7°.hoīes bolismū patiunt̄ plus in frigore ⁊ in hyeme q̄3 in estate. Et cā est dixit ip̄e: q2 bolismus fit pp indigentiā sicci cibi.i.nutrimenti grossi i spūs:qd̄ est maxime nocumentū radicaliū mēbroꝝ. Cum ergo i hyeme ⁊ tp̄e frigido calidū nāle illoꝝ mēbroꝝ fit minoratū vel in minori ꝯtentum seu cōtentū loco q̄3 expediat ad digōnem illius nutrimenti priuant̄ illa mēbra nutrimento sufficiēti:vñ bolismū incurrunt:hoc tñ maxime ꝯtingit in his quoꝝ calor innatus debilis existit. Cōtingit ēt in aliis qñ diu alterationē recipiūt ab aere frigido ppea dix̄ t Gal. 4° de accidēti.ꝙ hec passio accidit facientibus iter in aere frigido vehemēter. Et.A.dixit.multotiēs accidit bolism^9 iter agētibus in frigore ⁊ cōgelatis:quoꝝ stōi ex frigore vehementi inspissant̄ vñ reddunt̄ villi lōgitudinales inepti ad attrahēdū vel ispissati.i.replent̄: eo ꝙ friditas illa magna exterior exprimit:qdē in mēbris extrinsecis qd̄ in venis eorum cōtinet̄ ⁊ ipellit ad iterius ad stōm:⁊ tūc stōus replet̄. mēbra vero illa remanēt vacua inanita. ¶ Mala vō cōplō calida.dixit Ar.in pbleumate supradicto.aliqñ diffundit̄ ⁊ spargit̄ in mēbris dissoluēs humiditatē corp:q̄ si cadat sicut liquata in loca digōnis mēbroꝝ digerit̄ ⁊ nutrit ea : ⁊ nō cāt bolismū. S3 aliqñ ñ fluit ad loca digōnis:sed ad pn^a anhelitus:⁊ cāt in eis ipotentiā vocis vel diminutionem. Et aliqñ fluit ad stōm ⁊ spargit̄ in villis eius ⁊ tegit ipsius tunicā intrinsecā:⁊ tūc cāt bolismū:q2 deijcit appetitū stōi ⁊ relinqt mēbra inanita ⁊ appetētia:⁊ hoc aliqñ ꝯtingit in febrib^9. Et aliqñ facit mala ꝯplō calida bolismū qñ dn̄at̄ in stō solo tm̄ ꝙ attrahat humiditatē mēbroꝝ ad ipsū:ita ꝙ ipse repleat̄:alia vero inaniunt̄:neq3 est necessarium: vt ista attractio fiat ab oibus mēbris : imo sufficit ꝙ solum a vicinis:qm̄ postea deiecto sic appetitu stōi oia alia mēbra inaniunt̄ ex penuria nutrimenti. Et ista mala cōplō calida aliqñ accidit a cā intrinseca:⁊ aliqñ ab extrinseca : vt aeris feruore vehementi labore nimio:quo accidit multotiēs bolismus laboratoribus. Et scias ꝙ mala cōplō frigida pura facere pōt bolismū:sed calida nō cāt cū sine mā. ¶ Et mā faciens bolismū q̄nq3 est calida q̄nq3 frigida. Et qualiscunq3

Quid sit bolismus.

Differentia inter bolismū ⁊ caninū appetitum.

Diuisio bolismi.

De causis bolismi. Tres sunt cause bolismi.

Mala cō. plō frida.

Mala cō. plō calida

Materia bolismi.

fit aliqñ peruenit ista mã ad stõm pp sumptionez medicine solutiue ventris vel vomitiue dissoluẽtis humores corporis ꝛ attrahentis eos ad stomacũ quo postea nõ expelluntur pp aliquã cãrum ꝓhibentium ipsoꝝ expulsionẽ. Uel pp debilitatẽ expulsiue vñ stõus remanet repletus: mẽbra vero inanita. ℭ Dixit. A. Et fit ex humoribus tegentibus ꝛ cooperiẽtibus stõm ꝛ absis in villis suis: sicut ẽt. ä. patuit ex verbo Ap. Qꝫ aũt humores tegentes ꝛ cooperientes stõm deijciant appetitum patuit cap̃ de debilitate appetitus. Cã vero sparsorũ. i. ibibitorũ exsiccatoꝝ in villis stõi est quia sunt repletiui. Dixit. n. A. qꝫ fit ex dictis humoribus motus ad expellendum ꝛ fuga ab attractione. ℭ Opilõ vero mediãs inter os stõi ꝛ epar cãt bolismũ: qꝛ nõ fit suctio in ore stõi: quare non sentiens se sugi nõ attrahit: vñ priuant postea mẽbra nutrimẽto. Et quãuis egẽtia facta attrahant a venis: vene tñ opilate sugere nõ psñt. Dixit Gor. sup Uiati. cause bolismi sunt eedẽ cũ causis appetitus caninised sunt magis intẽse qꝺ dcm̃ si refert ad bolismũ inquãtum est vehementia appetitus nãlis mẽbroꝝ hꝫ veritatẽ: si vero refert ad bolismũ inquãtum est deiectio appetitus stõi nõ hꝫ veritatem: sed potius coinciderent cũ causis oppositis. s. deiectionis appetitus. Bolismus frequẽter accidit a frigiditate raro a caliditate ꝛ frequẽtius a frigiditate exteriori: pp quã cãm Gal. in 3° supradicti affo. dixit. qꝫ bolismus a sola frigiditate exteriori fit. Et ex hoc voluit qꝫ frigiditate pura fit ñ materia: rarissime enim vitio fit humoris.

Signa gñis nota sunt ex relatione patiẽtis ꝛ astantiũ gñalia ẽt signa bolismi colligi pñt ex supradictis. sunt. n. v. g. debilitas totius corporis ꝛ ipsius extenuatio: arescit. n. ꝛ macrescit ois bolismũ hñs. Et vene corporis eius apparent vacue. Et dolor corporis mutat. Et appetitus stõi deficit multũ vt fere appropinquet destructiõi. Quidam tñ dicũt qꝫ appetitus stõi aliqñ magis solito appetit ꝛ pluries. i. appetit auidius ꝛ frequẽtius: sed tñ desinit appetere statim cũ comedere incipit. Et frequẽter accidit patiẽti sincopis si ei ilico nõ affert cibus cũ appetit. Et vẽtres roꝝ plm̃ sunt exiccati pp plurimã attractionem factam a mẽbris inanitis: aliqñ tñ accidit ei fluxus vẽtris: ꝛ maxime in duobus casibus. s. in mala cõplõne frigida cũ mã lubricare faciẽte. Et in debilitate virtutis ꝯtẽtiue. Et qꝛ fere in oi bolismo post durabilitatẽ eius hec virtus debilitat. Jõ in fine eius sm plm̃ vẽter soluit. ℭ Signa aũt spẽrum sm causas habent ex dictis in pcedentibus capl̃is.

Cura dixit Ap. in ꝓbleu[te] supradicto. patientibus bolismũ veloces sunt curatiões: maxime in pn° añ qꝫ humiditas reddat a frigore multũ ꝯpacta. Et cã leuitatis ꝛ velocitatis cure eius est: qꝛ bolismus a cã pcedit exteriori. s. a frigiditate aeris: de quo Ap. locutus fuit. verũ pcedens a cã intrinseca est difficilis cure. Et cura eius est duplex. s. generalis ꝛ particularis. ℭ De gñali dixit Aui. cura eius est cura casus appetitus oĩno. Et h tã in potione qꝫ in dieta: ꝛ tã ex parte approximatiõis iuuantiũ qꝫ ex parte vitationis nocentiũ. Et dixit Aui. penitus opꝫ vt odorent cibi ꝓuocantes appetitũ hñtes spẽs. s. odoriferas calidas vel frigidas sm qꝫ reqrit dispõ ꝛ cã bolismi vel hñtes spẽs. i. formas varias sm artificiũ: qm̃ talis ciboꝝ apparatio ẽ excitans appetitũ. vt. ä. Et subdit. cõferunt fructus odoriferi ꝛ aromatica adorabilia vt cõgreget virtus ꝛ nõ resoluat: ꝓpe debẽt illa aromatica hẽre stipticitatẽ. ℭ Dixit Ser. demus eis in potu res bonas odoriferas delectabiles: talis enim cõfortatio p odores bonos: nõ solũ dꝫ fieri p cibos ꝛ potus: sed ẽt p frequentẽ olfationẽ aromatũ ꝛ rerũ bonaꝝ ꝛ iocundi odoris. Et per delationẽ in manu pomi odoriferi. Et p morã in aere odorificato ꝛ p fragrantiũ vestimẽtoꝝ induitionẽ. Et de ꝯferẽtibus dixit Aui. est vt deglutiat panem infusum in vino odorifero: ꝛ sumãt in potu ex eo. Et ꝓpe si permiscet ei cãphora in cõplõne calida. Et xiloal. ꝛ gallia in frigida in qꝫ multũ valet puluis stõticus in pcedẽtibus positus: dꝫ aũt panis esse assatus: qꝛ p assationem qddã acqrit stipticitatẽ: p quã est stõi magis cõfortatiuus: aut dꝫ esse panis tortelloꝝ vel biscoctus vel palsamita.

ℭ Cura võ pticularis hꝫ varias cãs ei° pficit dieta ꝛ potiõe. ℭ Jn facto eni ex stõi debilitate pp raritatẽ texture eius tant in dieta qꝫ in potiõe cura dicta est in ca. suo. ℭ Et sitr in facto pp aliq̃ egritudinũ stõi recurrat ad ca[m] illius. ℭ Et in facto ex mala cõplõne calida ꝯuenit aer frigidus letitia qes ꝛ moderatus somnus. Et cibus frigidus stipticus vel cuꝫ stipticis paratus ꝛ elixus potius qꝫ assus. Dixit Gor. paretur pulla vel alia auis bona cũ aq̃ rosꝫ. ꝛ cãphora ꝛ odoret eã ꝛ comedat infrigidata. Et cõdiat sua cibaria cuꝫ robub frigidis stipticis. Et vinũ dandũ est debile ponticũ aromaticũ limphatũ. ℭ Sed in mala cõplõne frigida cõuenit aer calidus ira exercitiũ mediocre vigilia non multũ excessiua. Dixit Gal. 8° miamir. ca. 8°. eos q patiunt bolismũ in vijs vel aliter quolibet recuperabimus dãtes odorare acetũ vel pulegiũ vel terrã q̃cunqꝫ occurrit infundentes cã aceto vel citonia pira vel poma aut aliquẽ fructuũ siliũ: adhuc aũt panẽ odorando vel offerendo: ad singulũ eni hoꝝ excitant faciliter. Cum his ẽt carnes porcinas assatas: ꝛ vir ola nutritina: ꝛ maxime odorẽ chinosolum ꝛ bñ ꝯditũ ꝛ sufficiẽtem hñtia. Cibi eni calidi ꝛ cũ calidis ꝯditi aromatibus in cã frigida cõueniũt ꝛ aliũ potius qꝫ elixi. ℭ Absqꝫ auctore siue ignotus: vt ponit 5° ꝯtiñ. dixit. expellũt appetitũ bolismi pulli colũbini assati si dati fuerint i cibo in ieiuno: deinde detur ei de cibario. s. alio paulatiꝫ. i. paꝝ. Et dixit Ras. dico qꝫ si datũ fuerit ei gradatim de calcis. i. carnibus minutatim incisis salitis ꝛ suspensis in aere ad desiccanduꝫ cũ ameos siccata in solõne mirabiliter facit. ℭ Dixit Gor. assetur pulla ꝛ lardet cuꝫ gariofi. ꝛ aqua rosꝫ. ꝛ muscata ꝛ odoret eã ꝛ comedat ex eo. ℭ Dixit Sera. bibat vinũ odoriferꝫ antiquũ. Et Gor. dixit. bibat vinũ muscatellũ ꝛ alia odorifera. Et Guil. dixit. bibat vinũ purũ. Gal. tñ in cõmen. affo. potus indigentiã soluit. ꝛ scribit sic 5° ꝯtiñ. dixit. qꝫ vinuꝫ purũ de quo dcm̃ est in cura canini appetitus non curat bolismum. s. non eque bene vel nõ eo modo: qꝛ in appetitu canino dꝫ dari multũ in q̃titate. in bolismo vero parũ. ℭ Dixit Aui. opꝫ vt ligent man°ꝛ pedes coꝝ. i. brachia ꝛ coxe vehemẽter: ꝛ opꝫ vt doleant pũcti aliqua re pungente si vnguibꝰ nõ cõstricti ꝛ pcussi aliqua virga subtili molli: vt corrigia vel cuspis vt dolorẽ faciat ꝛ non disrũpat. Dixit Gor. fiunt hec vt virtus suscitet: debent enim fieri in cã frigida mortificante: qm̃ calorẽ excitat ꝛ virtutẽ sensibileꝫ a sapore erigunt. Jdeoqꝫ subdit Auic. nisi cã eius fuerit caliditas: qm̃ tunc predicte nocerent inflãmando. Alii aũt dñt. nisi in cã sit caliditas: qꝛ tunc disruptio nõ noceret: sed iuuaret. cõpetit ẽt in cã frigida positio extremitatum in decoctionibus calidis ꝛ ventosatio sine scarificatione facta in extremitatibus ꝛ dorso ꝛ vẽtre. Et epithimatio cordis cũ aromatibus calidis ꝛ lotio pudendorum cum eis. Et oportet dixit Aui. vt a somno prohibeantur. Et hoc tam patientes bolismum a caliditate qꝫ a frigiditate: in frigida enim cõplõne prohibetur somnus: qm̃ aiales virtutes pigras efficit: in calida vero: quia somnus calorem interius aggregat qui magis resoluit. Jn vtraqꝫ vero: quia somnus factus super stomaco ꝛ membris inanitis magis inanit: in complectione tamen calida vigilie superflue plus nocent qꝫ somnus: ꝛ in frigida econuerso plus nocet somnus qꝫ vigilia: debentqꝫ abstinere bolismum patientes a coytu ꝛ ab omni euõne forti: frequenter autem debent refici parum accipiẽtes in vice addentes in processu paulatim sm correspondẽtiam appetitus ꝛ digestionis.

Cura vero p potionẽ q̃tuor cõpletur intẽtionibus: qrũ p° est ad alterandũ. 2[a] ad digerẽdũ. 3[a] ad euacuãdũ ꝛ diuertendũ. 4[a] ad correctionẽ accidentium.

ℭ Et prima

Cura gñalis bolismi.

Cura particularis spẽrũ eo°.

Prima in(tentio) ē alte(ra)tio male cōplexiōis

¶ Et prima qdem cōplet̄ cū medicinis intus ⁊ foris appro/
ximatis alterātibus malā discrasiā in qbus inueniat̄ stipti
citas ⁊ aromaticitas. Dixit Aui. fiat p̄paratio in calefaciē/
do corpora eoꝝ si cā fuerit frigus: ⁊ infrigidādo ipsa si cā fue
rit calor q̄ sint dixit Gor. ex aromatibus boni odoris. Di/
xit Aui. in cā frigida sumat tyriacā ⁊ lazenca ⁊ eliū de lemi
nibus ⁊ silia: sicut aromaticū gariofilatū dyamuscū dyābra
pliris cū musco dyamargariton elium de gēmis ⁊ stomati
con. Et in cā calia eliū de lapidibus cū aromaticis frigidis
dyarodō abbatis ⁊ silia. Et dixit Aui. fiat eis empl'z ex odo
riferis ⁊ medicinis cordialibus boni odoris. Et ex eis que
conferunt eis sunt tortelle digitis cōtrite ⁊ posite in medi/
cinis ⁊ succis odoriferis: ex qbus postea expssis fiat empl'z
qd̄ stō supponat̄. Et debent eligi calida in frigida discrasia
sicut xiloal. ⁊ crocus ⁊ muscus ⁊ gallia mus. ⁊ ambra ⁊ sto
rax calamita laudanū gariofili nux mus. succus maiorane
mente ⁊ balsamite ⁊ silia. ⁊ vaporent̄ stomaci eoꝝ: ⁊ ēt pe/
ctora cū eis. Et in calida discrasia debēt eligi frigida: sicut
ros. viol. nenufar. sandali cāphora ⁊ silia: vt aq ros. mirti ⁊
cāphorata. Et dixit Aui. ɔfert facere iuncturis eoꝝ empla
stra in cal'a discrasia ex frigidis: ⁊ in frigida ex calis. ¶ Di
xit Sera. suffumigemus eos semp cū xiloal. calamo aroma
tico ⁊ ambra. Et ponamus sup iuncturas eoꝝ empla ex aq̄
⁊ aqua mirti ⁊ syrupo de lilio cāphora musco croco xiloal.
cōtrito gallia ros. ⁊ silibus. s. eligendo frida ex eis ad cali/
dam: ⁊ calida ad frigidā. ¶ Descriptio syrupi de lilio non
reperit̄: pōt tñ fieri sic. decoquant̄ flores lilij albi in aqua
non qd̄ solitq; nocēt stō cū p̄prietate eoꝝ: sed cū aromati/
bus corrigentibus eos: ⁊ fiat syrupus cum zuccaro.

2ª i(n)tētio ē digō mãe

¶ Scd̄a intētio adimplet̄ digerēdo mām que peccauerit. Di
xit. A. ɔfert eis syrupus de lilio si cā eius nō fuerit calitas.
Et silr alij syrupi aromatici digestiui mãe frigide. Et in mā
cal'a ɔfert oxizachara syrup⁹ d̄ endiuia aromatizat⁹ ⁊ siles.

3ª intētio ē eius euac(u)atio

¶ Tertia intētio cōplet̄ cū medicinis euantibus mām pec/
cantē in quaꝝ administratiōe in hac passiōe tres dant̄ cañ.
vnus est vt medicine solutiue sint aromatice cordiales aut
cū eis mixte ⁊ sint ex ɔfortantibus stōm ⁊ nō ei inimicanti
bus. ¶ Scd̄s est q̄ medicine euantes cōprimēdo in hac di
spōne sunt alijs meliores ⁊ p̄eligēde: qm̄ mām euantes cor
roborāt stōm ⁊ os eius corrugātes excitāt appetitū. Medi
cine vero lābificādo ⁊ lubricū faciēdo euantes nō couenīūt
in hac passiōe neq; in deiectione appetitus: qm̄ licet mām
educāt: stōm tñ laxant ⁊ mollificāt ⁊ appetitum deijciunt.
¶ Tertius cañ. est q̄ medicine solutiue dari debēt in hac
passione in dosi parua. timēda est enim pp̄ virtutis debilita
tem ois medicina fortis solōnis p̄eligendo euōnis potius
iterationē: cōueniunt itaq; in mā frida flātica chebuli: ⁊ in
melica indi: ⁊ in colerica citrini: ⁊ in mā mixta aloes ⁊ silia
Dixit Aui. si fuerint in stōis eoꝝ hūores colici aut subtiles
sumat in potu q̄ītitatē duorū coclearioꝝ ex oximelle. s. scō
cū melle cāne qd̄ est syrupus acetosus cū aur. s. de yera vel
minus si fuerit debilis. Et posset in mā flātica exhiberi dya
finicō solutiuū vel eliū indū cum oximelle: qm̄ mūdificant
stōm ab humiditatibus flāticis ⁊ corruptis.
¶ Mām v̄o diuertere debes ad partes ignobiles si tibi vi/
debit̄ cōuenire. ¶ Et si in cā fuerit opilatio supradicta ape
ri eam: sicut dicet̄ in cura opilationum epatis.

4ª i(n)tētio ē correctio accidētiū.

¶ Quarta aūt intētio que est accidentiū correctiua maxime
vertit̄ circa sincopim q̄ in hac egritudine valde est familia/
ris: pp̄ qd̄ multi auctoꝝ huius passionis nullā curam adhi
buerūt nisi sincopis: que q̄uis debeat curari sicut dictum
est in cura sincopis: ⁊ sicut in sequenti dicet̄ cap. nihilomi/
nus adducā aliqua que in hoc ca. auctores spāliter posue/
runt. dixit Gal. 8° miemir. ca. 8° in odoribus bonis: vt pl'z
restaurent̄: ⁊ extrema eoꝝ nō minus fricādū ⁊ excitandū
est eoꝝ pungēdo genas ⁊ capillos ⁊ aures trahendo recu/
perabisq; ex hac opiōne g panē mero mixtū infusum vel
aliqd aliud potentiū resumere repetēte dandū sicut oua sor
bilia. ¶ Dixit Alex. patiēs bolismū. vz. ⁊ sincopim famelī
cā fricādus est sup stōm efficaciter ⁊ sup extremitates ipoꝝ
p manus plies. Et cōmouēdi ⁊ extēdēdi sunt penes oēs vo
ce magna approximato eis pane cū vino. Et Ser. dixit. stri/
gamus manus eoꝝ ⁊ ipsoꝝ pedes ⁊ excitemus eos pungē
do mādibulas iferiores ⁊ trahendo capillos eoꝝ. Et cū cō
ualuerint a sincopi da eis panē infusum in vino ɔmixto aut
aliqd ex eis que cōfortāt velociter. Et op; vt curemus post
illud studiose cū cibis ɔueniētibus donec ɔfortet̄ debili
tas eoꝝ. Et Hal. dixit. aq̄ rorādi sunt frida ⁊ ros. refrigera
ta sup faciē ⁊ iocūdos p̄erētia odores olfaciat ⁊ calefacien
tia: vt muscū ambrā ⁊ vinū macianū. Et cū xiloal. vapora.
Et stōm cū succo. i. gallia muscata emplastriza ⁊ silib⁹ ma/
nus ⁊ pedes fassijs liga ⁊ fortiter frica capillos trahe ⁊ au/
res ⁊ corpus punge: ⁊ vt a sincopi redierit panē illi da vino
mixto infusum aut pomoꝝ syrupo. ¶ In ea que fit ex mo
ra vel itinere in aere frigido ⁊ niue seu ex balneis frigidis
expetit vltra p̄dicta vt rarificet̄ totū corpus cū fricationi/
bus mediocribus ⁊ balneis calis: sicut cū decoctiōe camo/
mille melliloti sticados ⁊ silium. Et cū appōne pānoꝝ cale
factoꝝ ⁊ inunctione cū oleis aperitiuis calidis: sicut camo
mellino anetino rutaceo ⁊ silibus: cū qbus fiat inūctio sup
vniuersum corpus si nō sentit̄ lassitudo ēt in iuncturis. Si
vero perceperit patiēs in eis lassitudinē: tūc nō op; vt fricen
tur aut blandient̄ loca illaꝝ: sed solū inungant̄ leuiter cum
oleis dictis in sermone p̄mo. cap̄ de lassitudine. ⁊ quiescāt
abstinentes a motu. Et in ea que fit pp̄ morā in aere calo:
op; vt pori ɔstringant̄ cū emplastris ⁊ linimētis fridis sti/
pticis. ¶ Et si i cā bolismi fuerit aliq̄ aliaꝝ caꝝ p̄mitiuaꝝ
deducat̄ corpus patiētis ad ɔ̄riū q̄litatis illius cause.

¶ De fame sincopali. Cap. xxxiiij.

Fames sincopalis non est aliud genus fa
mis ab appetitu canino ⁊ vacci/
no: sed q̄nq; reducit̄ ad ca^m appetitus canini:
⁊ q̄nq; ad ca^m vaccini. Auic. tñ de ea fecit ca^m
spāle. Et illud iō: q2 reqrit spālē curā pp̄ sinco/
pi; ɔcomitātē aliqñ ad dictos appetitus: l; fre-
quētius ɔcomitet̄ appetitū vaccinū: ⁊ ab ipso accn̄te famis

Quid sit fames sincopalis.

sincopis dr̄: siue vt dr̄ 5° ɔti. famelica sincopalis ⁊ a qbusdā
fames malfatiōis dr̄. ¶ Est aūt fames sincopalis appetit⁹
stōi ad quē seq̄t̄ sincopis: ⁊ p̄cipue si cū excitatus fuerit ipe
appetitus cibus ilico nō fuerit oblat⁹: diū. n. hui⁹ passiōis
nullo mō pñt ieiuniū tolerare. Dixit. A. fames sincopalis ē
vt sint patiētes famē nō tolerātes seipsos cū famelici sunt
cūq; tardat̄ eis cibus supuenit eis sincopis ⁊ casus v̄tutis.

De causis

eius. dixit Paulus. hec passio ē vehemēs
fames ⁊ itēsa que ex calitate intēsa ⁊ debi
litate in stō est: ⁊ iō patit̄ sincopim ⁊ ai defectionē quotiēs
patiēs nō comedit. Et sic Aui. dixit. cā eius est aut calitas
fortis: aut debilitas in stō. Gal. tñ ad glau. vt scribit̄ 5° ɔti.
sincopis accidit ex stō qñ infrigidat̄ vehemēter in viagio in
quo est nix intēsa. Au. ēt xi° tertij dixit. q̄ stōus facit aliqñ
ɔuenire sincopim: q2 infrigidat cor valde: sicut in bolismo
Gor. dixit. q̄ cā eius est debilitas stōi ⁊ sensibilitas oris ei⁹
Et Gerar. sup 9° Alm. dixit. q̄ cā eius est sensibilitas oris
stōi. Et p̄dicte qdē cause ab auctoribus expsse sunt tāq; po
tissime. Nihilominus famis sincopalis cā esse pōt q̄cunq;
aliaꝝ cārū appetitus canini vel vaccini. Caliditas tñ que ē
famis sincopalis est calitas intrinseca resolutiua cōsumpti
ua: aut caliditas fortis in corpore toto inducēs famē vehe/
mētē: ⁊ hoc in q̄ītum adducit̄ ad appetitū caninū. Aut est
caliditas stōi remolliens ⁊ replens p id qd̄ dissoluit ⁊ attra
hit: ⁊ hoc in q̄ītum reducit̄ ad bolismū ⁊ est raro: ⁊ q̄nq; cō
currit cū caliditate mā colica que effunditur ad stōm que
mordicat ipsum: ⁊ hoc est illud qd̄ frequētius accidit de fa
me sincopali ⁊ caliditate. Iō q; pl'z accidit colicis. ¶ Et de

bilitas quidem stõi pp cõitatez quã os stõi hꝫ cũ corde: vt suo loco patuit est cã sincopis: ⁊ in plibus est cã eius cũ tardat cibus postq̃ꝫ appetit⁹ fuerit excitatus p spũuz resolõne q̃ fit in fame. Cũ itaqꝫ in debilitate stõi sit paupertas spũum ex parua ipsoꝝ resolõne supueniet sincopis supueniẽte fame si ilico nõ succurrit cũ cibo. ¶ Et sensibilitas oris stõi ẽ cã sincopis cũ excitat appetitus si tardat cibus pp dolorẽ euenientem ex nimia sensatione inanitionis in tpe famis: q̃ꝫuis ẽt habentibus debilitatẽ stõi sil' ⁊ sensibilitatem oris eius superueniat sincopis in hora famis qñqꝫ pp humorez acutum mordicatiuũ qui frequenter effunditur ad stõs coꝝ in quevacuitate. ¶ Frigiditas aũt stõi est cã sincopis: ppea q debilitat calorem ⁊ spm̃ congelat in corde. Dixit Auic. xiª tertij. fames sincopalis accidit vtplurimũ debilioribus hoibus ad tolerandũ famẽ. Et hi sunt q sunt comparati ad hoc vt neqꝫ sint infirmi neqꝫ sani: sicut sunt infantes: ⁊ qui sunt eis pximi. Et decrepiti ẽt ⁊ cõualescentes: in etate aũt pueniẽtes: sicut iuuenes tolerant famẽ sine superuentu sincopis pp multitudinem suorum spũum: ⁊ ẽt habilitatem suorum corporum ad resolõnẽ. sup. ⁊ senes ẽt pximi tolerãt famem sine superuentu sincopis pp inhabilitatem ipsorum ad resolonem ⁊ mãe conuertabilis in eis nutrimento multitudinem. ¶ Et dixit Aui. q famis tolerãtia in hyeme. s. absqꝫ superuentu sincopis maior est q̃ꝫ in estate pp dictas cãs. Et intellexit hoc q̃ꝫtum ad q̃ꝫtitatem discretaz ⁊ numerum cibationum non q̃ꝫtum ad q̃ꝫtitatem continuam cibi. Nam vt sic plus cõpetit de cibo in hyeme q̃ꝫ in estate. Et fames quidez sincopalis colericis plus accidit q̃ꝫ alijs pp mordicationem cole ad qδ coadiuuat facilitas resolutiõis ipsorum pp multã apertionem pororum ipsorum ⁊ paucitatem spirituum. Et accidit ↄualescentibus ⁊ euãtis sponte vel arte ⁊ his q superfluo sunt vsi coytu: ⁊ his oĩbus ꝓpter paucitatem spũum coꝝ ⁊ multitudinem suctionis in eis sequentem inanitionẽ que expetit restaurationẽ.

¶ Et fames quidẽ sincopalis frequẽtius accidit in bolismo q̃ꝫ in appetitu canino ⁊ deterior ẽ in eo ⁊ difficilioris cure.

Signa eius nota sunt relõne infirmi ⁊ astantiuz: qm̃ qñ in eis fames excitat ⁊ nõ recipit cibũ cadit in sincopim vel lipothomiã. Et adiuuant ad hoc cause primitiue facientes resolonem sicut aeris caliditas: labor vigilia coytus. Et eructuatio egõnis maxime tpe vacuitatis ex cibo. Multis enim talium in emissione egõnis in hora coytus superuenit sincopis. Et cum superuenit hora cibatiõis dissoluunt coꝝ corpora ⁊ debilitantur. ¶ Signa vero spẽrum nota habent ex dictis in cap̃ vehementie sensus stõi: ⁊ cap̃ appetit⁹ canini ⁊ vaccini ⁊ dicẽdis cap̃ debilitatis stõi.

Cura famis sincopalis qñqꝫ vertit ad cãm eius ⁊ completur cũ eis q̃ dicta sunt in dictis caplis abscindentia illam. Et qñqꝫ vertit ad ipsum accidens. s. ad sincopim que trifariam variat: qm̃ aut pseruat preueniẽs: ⁊ prohibet a sincopi anteq̃ꝫ fiat aut curat ⁊ remouet p̃ñtez sincopim. Aut corrigit ⁊ remouet accidentia derelicta. vnde dixit Aui. q cura eorum dirigitur ad curandum patiẽtes in dispõne sincopis. Et ad curandũ ipsos qñ euadunt. Et ad curandum ipsos: eo q curantur ante illud. i. ante sincopim. ¶ Et dixit Aui. q cura ei⁹ ẽ cura bolismi. sup. aut appetitus canini: aut debilitatis stõi vel vehemẽtie sensus ei⁹. Et hoc vertendo intentionẽ ad cãm: expressit aũt solum in bolismo: qꝛ ab eo frequentius accidit. vel fecit sic: qꝛ vt patuit in p̃cedentibus cura plurium auctorum posita in cap̃ de bolismo solum vel plurium vertit circa sincopim. Et fortasse retulit hoc dictum ad curam p̃ñtis sincopis in qua necesse est vti cura pxima cure bolismi maxime eius bolismi q vtplurimum aduenit: ⁊ est ille qui fit a frigiditate. Dixit aũt proxima ppea q vt pꝫ inspicienti non est oino eadez in oĩbus: sed i q̃ꝫpluribus. ¶ Deinde Aui. breuiter se expediuit ponens curam huius dispõnis per dietam ⁊ potionem dicens de dieta q iam p̃terijt pars maior cañ. regiminis in doloribus stõi ⁊ bolismi. Et de doloribus quidem stõi maxime de eis qui proueniunt a fortitudine sensus stõi aut ab humore mordicatiuo. Et per bolismum intellexit curaz in suo cap̃ positam que dirigitur ad sincopim. Et silr̃ debet intelligi de debilitate stomaci ⁊ alijs causis. ¶ Aui. tñ dixit xiª tertij: sincopim factam ex fame qñqꝫ sedat bolus panis sumpti. i. parua q̃ꝫtitas panis: ⁊ maxime si infusus fuerit in re conuenienti vt vino syrupo pomorum brodio carnium vel aqua eorum. Et hic panis cõpetit anteq̃ꝫ fiat sincopis ad prohibendum eam ⁊ competit post sincopis remotionem ad virtutis debilitatem corrigendũ ⁊ spirituũ restaurationem faciendum. Et ẽt cõpeteret in presentia sincopis si possibile foret illum deglutire que possibilitas raro reperitur. Expertus tñ sum optimum ⁊ dulce vinum vt vernacinum in hora sincopis in ore ponere ⁊ multum ⁊ subito valere. Uerum maior potus q̃ꝫtitas dꝫ exhiberi añ sincopim ad prohibendum eã q̃ꝫ post eam ad corrigendum ⁊ resumendum: sicut ẽt maior q̃ꝫtitas dꝫ esse qui exhibet post sincopim q̃ꝫ eius qui exhibetur in eius p̃ñtia. Et dixit ibidem. q qñ fuerit vacuitas ⁊ fames tunc non approximet eis vinum purũ. imo opꝫ vt permisceat cũ aqua carnis multa. Et permisceatur cum aqua. s. clara ⁊ pura. Aliqua tamẽ de aquis cordialibus puris calidis vel frigidis sm̃ exigentiam ad permiscendum cum vino esset melior. Et dixit. ⁊ si non. i. permisceat aqua cum vino tunc fortasse accidit eis permixtio rõnis ⁊ spasmus pp lesionẽ quã facit vinum purum stõ cerebro ⁊ neruis. Et dixit iterũ ibidem. qñqꝫ perducit necessitas ad illud. s. exhibendum qδ est fortioris nutrimenti. i. grossioris ⁊ durabilioris q̃ꝫ vinum. Et proprie cũ sincopis est a fame ⁊ resolõne plurima. Et sic innuit q quanto cam resoluens est actiuior. Et quanto maior est preparatio in corpore ad resolui tanto cibus dꝫ esse solidioris nutrimenti ⁊ maioris resistentie cause resoluenti. ¶ Et dixit: qñ fit vt cum vinũ purum superuenit corporibus eorũ ⁊ multiplicat in eis: ⁊ facit possidere permixtionem rõnis spasmũ: tunc non est eis aliquid ita conueniens: sicut aqua carnis cum vino puro permixta ⁊ succo pomorũ dulcium aut acetosorum sm̃ duas res. s. sm̃ caliditatẽ vel frigiditatem: qꝛ si fuerit caliditas sint poma acetosa: ⁊ si frigiditas dulcia. Et subdit. si non est qδ ꝓhibeat tunc melius est q ponant in ipsa que sunt sicut gario. ⁊ muscus: qm̃ stõus est magis recipiens eam ⁊ virtus stõi cum ea vehementius iuuatur: ⁊ cor magis attrahit ipsam pp aromaticitatẽ: ꝓhiberet aũt permixtionem cũ ea intensa caliditas aut aliq displicentia que est inter quosdã ⁊ muscũ. ¶ Et dixit Aui. qñqꝫ necessarium est: vt dissoluas panẽ similagineu in eo qδ facies eum sorbere sicut cum aqua carnis. Et hoc erit cũ spatium a cibo. s. futuro longinquũ erit. Nam cũ illo pane diutius remanet: ⁊ nõ cito dissoluit a corpore. panis enim similagineus dissolui meret. Et hec quidez oĩa que dicta sunt: q̃ꝫuis spãlius recipiant sincopim ex fame: tñ ad curã ois speciei sincopis adduci possunt. Et hoc inquantum cura respicit sincopim presentem vel preteritam.

¶ De cura autẽ pseruatiua. dixit Aui. q anteq̃ꝫ fiat sincopis hi sunt curandi. s. pseruandi ⁊ ꝓhibẽdo a somno plurimo. Et hoc appropinquante tpe sincopis qδ fit ne fiat retractio multa caloris ⁊ spũs ad interiora: sed expandat ⁊ dilatet vsqꝫ ad extrema corporis ne retractus calor adiuuet ad superfluam resolonem mẽbrorum interiorũ: ⁊ sic addat in cãm famis ⁊ sic in sincopim. Dixit aũt Aui. somno plurimo: pro eo q paruus somnus ante sincopim aliqñ non nocet. imo iuuare põt p̃cipue in vehementia sensus stõi. Dixit Aui. ẽt non tardet eis. sup. sed p̃ueniant cũ eo anteq̃ꝫ superueniat sincopis: ilico enim cũ appetitus excitat cibus est dandus. imo in hoc casu concedit exhibitio cibi ẽt ante famis excitationẽ. imo ⁊ in paratis multũ cadere in sincopim pp famẽ

in appetitu

Cura sincopi p̃teri te p̃ñti ⁊ future cõ uenienti.

De opti mo vino in hora sinco pali.

Cura pser uatiua a sincope.

in appetitu medoso cibus ē oādus: q̄titas tn̄ oz ēē parua.

Cura sincopis presentis. ¶ De cura aūt sincopis p̄sentis. dixit Aui. fiat sicut dc̄m est in cap̄ sincopis. dixit Paulus. corrigenda est sincopis vt olfatio ei fiat cū nutricatioib⁹ odoriferis: sicut cū edis ⁊ allis pullis colūbinis assis: ligatis tn̄ prius extremitatibus ei⁹. Et facta fricatione in volis manuū ⁊ plantis pedum ⁊ p̄hibito ei somno: vt per hec voluerit q̄ olfato illa fiat in fine sincopis post q̄ȝ ab ea incipit reuiuiscere. sup. ⁊ fiant alia q̄ dicta sunt in cap̄ precedente in quarta intentione.

Cura post sincopim. ¶ De cura vero post transactā sincopim. dixit Paulus. cum mitigata fuerit a defectio da ei de pane infuso in vino: dein de postea de alijs nutricationibus neq̄ȝ expedit q̄ tarde detur ei cibariū. Et cibarium sit difficilis trāsmutationis. Et hoc est verū in facta a caliditate: ita tn̄ q̄ sit frigidum ad confortandum: cum frigidum valens sit ad confortanduȝ cum frequenter assumit'. Et consulo. dixit Paulus. vt cura fiat cum desiccatiuis. i. cū cibarijs p̄paratis in forma sicca: sicut sunt assata: vt sint difficilis transmutationis. Et scias q̄ q̄busdam aliq̄n superuenit imēsus appetitus comedēdi in certis horis: sed leui cibo tollit' ab eis q̄bus p̄ueniendū est cū cibo pauco boni nutrimēti vel cū aliqua confectione: vt cum restauramēto mixto cū cordialibus ⁊ stomaticis ilico cum primos illius appetitus sensit motus. ¶ De cura aūt huius passionis per inst̄m potionis exequendum est: vt dictum est in capitulo sincopis: ⁊ in cap̄lo appetitus canini.

¶ De multitudine sitis. Cap. xxxvi.

Sitis augmentū cōiter sitis multitudo vel magnitudo di' aut sitis vehementia. Et a quibusdā absolute cap^m de siti intitulat'. Et q̄ sitis di' a siccitate. Passionari⁹ hoc cap^m intitulauit de multitudine: ⁊ vehementia sitis.

Duplex ē imoderantia in appetitu bibendi. Dixit. Aui. sic: q̄ duplex imoderantia in appetitu bibendi reperitur: vna qua obiectum .i. qd̄ est potus appetitur in multa q̄ȝtitate ⁊ cōtinua ⁊ discreta: ⁊ s̄m hanc dixit. multitudo alia est qua cum multa auiditate potus appetitur: ⁊ s̄m hanc dixit: ⁊ vehementia eius. Quidā tamē dicunt q̄ per vehementiā intellexit appetitū ad potum non solum multū: sed ēt vehementer frigiduȝ. Sunt q̄ reducūt hunc appetitum ad appetitū corruptū: non q̄ corrupta forma potabilium appetat': sed q̄ appetit': non cū forma cōformi nature humane in multitudine ⁊ auiditate bibendi. Est enim augmentū sitis appetitus rei liquide potabilis vltra summā que debet' nature ⁊ cōsuetudini patientis. Mutatur enim appetitus iste a propria n̄ā in multis intantum: vt patientis appetitus sensitiuus superet rōnalem ⁊ obediat voluntas sensualitati ipsius ⁊ gulosi sensualitate vincente bibat sicut multi bibuli quotidie faciunt non bibentes vt viuant: sed viuentes vt bibent.

Augetur autē sitis aut p̄p cām in re necessitante ad bibendū aut p̄p cām in virtute. Aut p̄pter cām in organo siue inst̄o ipsius aut propter causam in subiecto: aut cām in obiecto eius.

Cā ex pte resolonis i corpore. ¶ Causa aūt necessitans appetitū sitis tunc est cā augmenti eius q̄n resolō ⁊ cōsumptio partiū roridaȝ a mēbris est magna p̄p aliquā prouenientē cām resoluentem aut desiccantē illam: q̄re vene sitī sugunt a stomaco. i. humidum roridum eius ⁊ multum: q̄re sitī appetit stomacus ⁊ multū: q̄ multum est qd̄ deperditum est. Et ob hāc cām accidit sitis magna in febribus adurentibus ⁊ euātionibus ⁊ t̄pe estiuo ⁊ labore ⁊ balneo resolutiuo ⁊ similibus.

Cā ex pte virtutis. ¶ Virtus aūt tunc est augens sitim cū imaginatur ad bibendum ⁊ cōsiderat in vtilitate potus ⁊ eius delectatiōe. Et huius est sitis eorū qui in tabernis finiunt dies suos. Et ego vidi hanc sitim florentie in quadā muliere satis nobili que bibebat oi die vltra quatuor quartas vini p̄uri que tandeȝ arrepta est a febre ⁊ mortua est sitibunda. Est ēt virtus cā augmenti sitis q̄n debilitatur virtus retentiua in toto: q̄re magna sit deperditio humidi subtilis roridi: vñ ⁊ magna sit ipsius quesitio. Aut q̄n debilitat' virtus retentiua in stomaco: q̄re nō retinet' in ipso res humida rorida extinguēs aut prohibens sitim prohibendo suctioneȝ humidi roridi stomaci: sed cito descendit ⁊ bibitur. vnde sit sitis vel salteȝ remanet p̄existens: aut q̄n fortis sit nimis virtus mēbroȝ attractiua: quare multū attrahit a stō sicut aliq̄n sit sitis valida in cōualescentibus non p̄p malitiaȝ cōplōnis vel alias causas: sed q̄ corpus resumitur ⁊ multū attrahūt mēbra.

Cā ex pte instrumenti. ¶ Organū vero ⁊ virtutis inst̄m: tunc est cā augmenti sitis cum spūs nālis p̄p aliquā cārum efficitur acutus aut paucus: vel q̄n accidit ei malitia complōnis calide aut sicce aut vtriusq̄ȝ. Dixit Aui. in cap̄ de modis significationū dispositionum stōi sitis significat cōplōnem calidā. sup. aut siccā aut ex eis cōpositā. Non explicauit aūt Auic. de sicca q̄ notum erat de ea: ⁊ q̄ caliditas est cā exiccationis. Et mala quidem ipsa cōplō q̄ñq̄ȝ est in corpore toto: ⁊ q̄ñq̄ȝ est in stō solo: q̄ñq̄ȝ est in mēbris intrinsecis cōicantibus. Dixit Galē. 6° de interioribus sitis fit ex cā male cōplōnis calide aut sicce aut vtriusq̄ȝ. Et erit hec precipue in ore stōi: aut in epate p̄cipue latere eius gibboso: q̄n inflāmantur loca venaruȝ ⁊ loca ē attinentie intestinoȝ ⁊ proprie intestini ieiuni. Et fit ēt ex inflammatione meri ⁊ pulmonis.

Cā ex pte subiecti. ¶ De facta p̄p subiectum. dixit Aui. fit p̄p stomacuȝ aut p̄p caliditatē cōplōnis eius: ⁊ proprie oris ipsius. Et de hac dixit in cap̄. appetitus canini. Caliditas stōi dominans facit appetere aquā ⁊ currentia humida. s. potabilia. Et horum appetitus est sitis. hoc aūt facit caliditas: q̄ desiccat humiditatem roridam oris stōi. Et dixit. q̄n fit p̄p siccitatē stōi q̄ consilr̄ consumit ⁊ desiccat illā roridā humiditatē: ⁊ multo magis fit eius consumptio si caliditas ⁊ siccitas simul iuncte fuerunt. Et dixit Rabi in 7ª particula suoȝ afforismoȝ. Causa sitis est ēt mala cōplō calida vel sicca vel ex eis cōposita accidens epati ⁊ eius concauitati. Et accidens silr̄ meri ⁊ pulmoni que extendit se ad stōm. Et Aui. dixit. q̄ñq̄ȝ fit cū caliditate aliorū mēbrorum: sicut que fit cum non habet. Et q̄ñq̄ȝ fit p̄p cōitatem epatis cū febricitat. i. supercalefacit aut apostematur. Aut cū vehemens fit frigus eius: quare non attrahit: siue illud frigus sit p̄p frigiditateȝ superuenientē ei siue sit p̄ viam resolutionis calidi. Et per frigiditatem leditur attractiua eius: quare non attrahit a stō humiditatem roridam siue potabilē in stō existentē aut non sufficienter attrahit: q̄re humiditas illa in stomaco remanens supercalefit ⁊ calefacit stomacum: ⁊ sic frigiditas epatis per accidens est cā sitis: caliditas vero eius est cā sitis per se ⁊ effectiue. Naȝ est attractiua humiditatuȝ stomaci ⁊ calefactiua oris eius. Et dixit Aui. fit ēt sitis q̄ñq̄ȝ a cōitate pulmonis ⁊ cordis cuȝ supercalefiunt ⁊ calefaciunt os stōi. Et q̄ñq̄ȝ fit cōitate intestini ieiuni ⁊ cōitate meri ⁊ fauciū q̄n calefiunt ⁊ exiccant' aut q̄n ebulliunt in eis humiditates. Et q̄ñq̄ȝ fit sitis cōitate cerebri: sicut accidit sitis i frenesi ⁊ mania ⁊ cutubut. Et dixit: q̄ñq̄ȝ fit sitis cōitate totius corporis sicut in febrib⁹ acutis. Et sitis etica: ⁊ q̄ fit in ethica ⁊ ptisi. Et q̄ñq̄ȝ dixit Auic. est sitis in inflāmatione febrium: ita vt quidā eoȝ nō cessent bibere: neq̄ȝ satiant' donec moriantur inde in proximo. Et q̄ñq̄ȝ est cā siccitas stōi ⁊ totius ēt euō. fit. n. siccitas ⁊ ariditas in stō ⁊ corpore toto ex euōnibus fortibus q̄buscunq̄ȝ vt fluxu sanguinis fluxu vētris vomitu sudore coytu ⁊ vrina multa: q̄ȝuis euō sedet ⁊ curet sitim factaȝ vitio humoris.

¶ Et mala quidē cōplexio calida vel sicca faciens sitim q̄ñq̄ȝ prouenit a cā primitiua calefaciente vel exiccāte sicut ab aere estuoso vehementi ita tristitia longa: vigilia superflua: labore: loqutione: lectione multa: vociferatione: cātu: balneo calefaciente cibis ⁊ potibus calidis actu vel potentia: ⁊ maxime siccantibus sicut salsis ⁊ somno facto super ipsos cibos calidos p̄p multiplicationem igneitatis eorum in somno. Et multotiēs accidit a medicina calefaciēte ⁊ desiccāte:

sitis fortis: ꝛ maxime in confectionibus magnis opiatis ꝛ
fermentatis vel a medicina solutiua que est cōplonis cali-
de ꝛ sicce vel que mouit humores acutos vel salsos ad stō:
vel qꝛ super fluxe cūat: vel a medicina calida desiccante exte-
rius applicata. ℭ Et multotiens accidit sitis: qꝛ toleratur
ꝛ abstinetur a potu tpe exiccationis eius. Dixit Ser. trac.
3°. c. 15°. alius mortuus est q volüit tolerare sitim. In tali
enim tolerantia cōsumit humidū roridū: ꝛ acuit calor stōi
ꝛ membroꝝ. vñ sequit sitis. ℭ Et non solū totalis absti-
nentia a siti est cā sitis: sed ēt paruus potus: ꝛ maxime post
cibos calidos ꝛ siccos. ℭ Et dixit Aui. qñq3 fit sitis pp me
dicinas ꝛ cibos sitim facientes: quā. s. sitim nā querit tolle-
re cū ablutione: aut cursu. Et ablutione qdem sicut res sal-
se quas nā abluere querit cū ablutione. i. cū potu lauatiuo
Cum cursu vero aut incisione sicut res grossa viscosa quā
nā querit subtiliare ꝛ incidere cū cursu. i. cū potu rei pota
bilis cursibilis habentis virtutē subtiliatiuā incisiuā pene
tratiuam qua currere faciat rem illā grossam viscosam fa-
cientem sitim: ꝛ sic a siti liberetur. ℭ Et dixit. qñq3 facit si-
tim res grossa. s. ꝛ sicca ppea q venit ad eam caliditas ꝛ sic
exiccat ꝛ finit humidū subtile roridū exiccando ipsu3: siue
illa res grossa sit hūor: siue cibus: siue medicina. Et pisces
quidē saliti aggregant hec ola. s. salsedinem viscositatem ꝛ
grossitiē. Et ppea sunt cā sitis fortis. ℭ Dixit Ser. auctori-
tate Gal. vidi quosdam cecidisse in sitim cōtinuam ꝛ mor-
tui sunt in ea: qꝛ ipsi comederunt viperas sitim facientes:
ꝛ alios ex messoribus infirmatos esse hac eadem infirmita
te: qꝛ ipsi biberunt vinū in quo mortua fuerat vipera. Et
alius qꝛ ipsi biberunt vinum antiquū sicut recitauit Gal.
3° de interioribus de seruitore notarij qui multum sitiēs: ꝛ
aquam non inueniens vinū vetustissimū: ꝛ multe q̄ntitatis
bibit. vñ ab hora illa permansit vigil: eiq3 ex nimijs vigilijs
febr. accidit qua alienatione sequente mortuus est: qꝛ vinū
illud inflāmauit stōm ꝛ cerebrum ipsius. vñ dixit Auic. ex
potu multo vini veteris puri moritur aliqñ homo inflāma
tus ꝛ cōturbatus siue alienatus ꝛ sitiens. ℭ Et dixit. G. 4°
de accidenti ꝛ morbo. cap. 7°. ꝛ ponitur ēt a Ser. q naute
quidā non hñtes aque q sufficeret marinam aquā pota
uerunt. vnde maiorē non bibentibus sitim habuerunt so-
lutionemq3 ꝛ punctionē hñtes pp eam perierunt: alios q
aquā non biberūt marinā: sed sine potu steterunt. ℭ Et ego
cognoui virum cui accidit febris ardētis: ꝛ dum esset in aug
mento febris bibebat multam aquā frigidam que inflāma
ta in stō eius perduxit eū ad sitim ita intensam: vt non fue-
rit satiatus bibere donec mortuus fuit. Et non solū hoc cō
tingit in causone: sed ꝛ qñq3 in febri. flāticis de flāte multo
crudo putrefacto: qd per potū non digerit neq3 incidit ne-
q3 educitur in qbus quicqd bibit: ꝛ si sit aqua frigida iflā-
matur: ꝛ fit cā intēsionis caliditatis feb. ℭ Et de causis pri
mitiuis inducentibus sitim est punctura seu morsus vipe-
rarum. ℭ Dixit Aui. qñq3 accidit pp puncturā viperaru3
sitim facientiū: qꝛ cū ipse pungunt non cessat punctus bi-
bere: ꝛ non satiat donec moritur. Et sile accidit a potu vini
in quo mortue sunt vipere: ꝛ a cibo in quo. s. sunt mortue
dum decoquit vel in quo sunt posite.

Mela cū plo cā materia sitim faciens.

ℭ Et mela quidē cōplo faciens sitim qñq3 est pura: ꝛ qñq3
est cū mā. Et mā aut est colerica: aut flātica. Et flātica aut
est dulcis aut salsa: aut grossa viscosa: aut fluida ebulliens.
Et ois humor putrefactus pōt esse cā ipsius male cōplonis
ꝛ sitis. Dixit. A. fit pp flā salsum: aut dulce de quo dicit q
non facit sitim nisi accidat ei putredo: aut fit pp colerā ama
ram. Et qñq3 fit ipse dixit. pp humiditates fluentes que nō
facerent sitim: sed sedarent eam nisi acciderit in eis ebulli-
tio. ℭ Dixit Zoar. ex humore flātico viscoso existente in stō.
sm quēcunq3 modum fuerit accidit sitis fortis maxime si
fuerit viscosus ꝛ grossus valde: ꝛ fuerit cum eo ēt modicū
salsedinis. nam ex parte salsedinis mouet illud. s. sitim for-
tem q proprius est effectus salsedinis: ꝛ sua viscositate pro
hibet humiditatē aque: vt non perueniat ad partem stoma
cis: quare nō remouet sitim itaq3 lauat cām eius. ℭ Subie-
ctum vero. s. stōus est cā augmenti sitis: aut pp causam in se
ipso: aut pp cōitatem ad alia membra. Sed tunc est cā sitis
pp cām in seipso qñ patitur aliq3 de egritudinibus calidis
aut siccis. Et tunc est cā sitis per cōitatem qñ ex cā alicuius
mēbrorū cōicantium ei calefit: aut exiccatur. Dixit. Auicē.
qñq3 fit pp opilationem cadentē inter stōum ꝛ epar. s. mese
raicis. de qua dixit. 14° tertij. de cā coniuncta asclitis q qñ
q3 fit vehementia sitis pp opilationē meseraicarum cū non
attrahit ad epar aliquid: de quo sit curandū: quare assidua
fit sitis. sup. pp multitudine3 potus. Et dixit. aut fit pp opi
lationē epatis: quare non sedat sitis q̄ntūs bibatur aq̄ plu-
rima: qꝛ non pōt penetrare ad corpus: ꝛ ei nō madefiūt neq3
irrorant ea membra. vñ non sedat sitis membroru3: quare
remanent continue sugentia ex stō: quare continue stat si-
tis. Neq3 remouet sitim stōi aqua bibita: eo q nō penatrat
ad membra: sed remanet in stō ꝛ ebulit ꝛ inflammat ꝛ cor-
rumpit ꝛ sitim facit. Et ista sitis accidit in hydropisi ꝛ co-
lyca. In hydropisi quidē: qꝛ grossum opilatiuū remanet in
epe ꝛ prohibet penetrationem aque subtilis ad mēbra. Et
ēt in asclite transit aqueū subtile ad vacuitatem ventris: q̄n
tūs in ascliticis ēt fiet sitis exiccatione sbalis humiditatis
roride membrorū cāte in eis ex inopia nutrimenti restaura
re debentis mēbra ipsorū. Non. n. gñatur in epatibus eorū
vt suo patebit cap: humiditas nutrimentalis nutricationi
ꝛ membrorum irrorationi cōueniens: sed humiditas mul-
ta madefactiua. In colicis vero: qꝛ pp opilatione3 non pōt
aq̄ descendere: sed remanēs ebulit ꝛ sitim cāt. Et pp ēt alias
cās dicendas cap de colica. Et qñq3 fit sitis vehementia a

Quali in colica alq̄n fit sitis.

vermibus: aut qꝛ rapiunt potū: aut qꝛ ascendit ab eis ad os
stōi vapor corruptus cals calefaciens ꝛ desiccans ipsu3: aut
qꝛ nā querit lauare eos cū potu plurimo. ℭ Obiectū vero

Cause ex pte obti. s. cibi ꝛ pot⁹

s. cibus ꝛ potus qñq3 sunt cā sitis. s. vltra ea que de eis di-
cta sunt: qꝛ sunt de genere calefacientiū vel exiccantiu3 aut
salsorum: aut amarorū: aut acutorū: aut vehemēter dulciūs
sicut mel ꝛ zucm: qꝛ cōuertunt in colera3: aut qꝛ sunt de
genere viscosorum opilatiuorū: aut de gñe inflāmabilium:
aut fit cū non descendunt cibi ad fundū stōi ad locum digē
nis: sed remanent in superioribus: ꝛ accidit eis vt calefiāt
ꝛ ebuliant. Aut cum corrumpunt in stō: sicut cum accidit
sitis frequenter ex vsu pisciū ꝛ fructuū aquosorū insipido-
rum: aut qꝛ conuertunt ad humorē calidū colericū: aut eo-
rum q̄ntitas est nimia quā laborat stōus digerere ꝛ nō pōt
vnde supercalefaciunt ꝛ estuant sicut crapulati ostendūt.
ℭ Et qñq3 accidit sitis valida ex morsu cani rabidi in qua
patiens pñtato sibi obiecto respuit bibere. Ex dictis vide-
re potes que sint vehementie sitis cause primitiue añtes ꝛ
cōiuncte. ℭ Dixit Joannitius ꝛ Ser. q os stōi mag̃ i xerci-
tat sitim q̄3 alia membra. deinde stōus. s. fundum eius. dein
de meri. deinde pulmo. deinde epar. deinde intestinum ieiu
num. Gali. vero pmisit epar pulmoni: qd esse pōt pp varias
cōditiones. Et quidā locant renes post epar. Dixit Sera. si
tis parua fit ex exiccatione locorū per que transit humidi-
tas. s. potus ad os stōi: ꝛ sunt ptes oris lingue fauciūq3. Di
xit. A. fortior sitis que est: ē a stō. deinde que fit a meri: qꝛ p
pinquius est ori stōi: ꝛ sicut pars eius. deinde que fit cōita-
te pulmonis ꝛ epatis. Et vi ex mō loquendi equiperare si-
tim ex pulmone siti ex epe: quidā tñ dicūt q pmisit pulmo
nem epi: qꝛ si inter istas duas sites est aliq̄ dr̄ia in intēsiōe.
tūc intēsior est que fit a pulmone: qꝛ propinquior est ori stōi
ꝛ deinde que fit cōitate itestini ieiuni. ℭ Et ex dictis appa-
ret distinctio sitis sm intensum ꝛ remissu3: qꝛ ex eis alia est
leuis alia fortis: ꝛ alia fortissima. Et distinctio ēt eius sm
mēbra a qbus puenit: ac ēt eius sm cās. Et apparet q alia
est sitis p ppritatē ꝛ alia per cōitatē. Et diuidit ēt sitis in

veram

verum ⁊ mendosum sumendo sitim verã pro ea cuius cura fieri dz mediante potu. Et mendosam pro ea cuius cura nõ dz fieri potu: sed aliis auxiliis: sicut est illa que fit pp crapulam: ⁊ pp cibũ indigestũ in stõ: ⁊ siles causas. Et rursum sitis diuidit in nãlem ⁊ accidentalẽ sumẽdo nãlem p ea cuius cã est res nãlis: ⁊ accidentalez p ea cuius cã est res non naturalis: aut res pacter naturam.

Signa generis sunt nota relatu patientis ⁊ astantiuz. Signa aũt spẽrũ. Signa fcẽ a cã primitiua sũt ãncessio eius. cũ. n. indagatione fcã de qlibet ipsaꝝ nullaz eaꝝ ãncessisse repit signat q sitis illa a cã p uenit intrinseca.

Signa fcẽ pp resolõnẽ i corpe vl mẽbris

¶ Signa fcẽ pp cãm necessitantẽ ad sitiz sunt: qz adsunt vel precesserunt cause resoluentes totũ corpus vel mẽbra intrinseca cõmunicantia stõ vel ipsum stõm ab humiditate eius rorida ⁊ subtili: sicut febris adurens aut cronica: vel alia mala complexio calida vel aliqua ex causis extrinsecis resoluentibus: sicut labor balneum calidum: ⁊ similia vel precessit aut presens est aliqua euo fortis ex sanguine fluente vel egestione vomitu sudore aut vrina.

Signa fcẽ pp debilitatẽ virtutis rẽtẽtiue

¶ Signa facte pp debilitatẽ virtutis retentiue in toto corpe sunt sudor paucus ⁊ viscosus eueniens frequẽter ẽt sine cã manifesta vel ẽt a parua cã: vt motu leui ⁊ silibus: ⁊ est cuz extenuatione corporis: ⁊ q̃uis sitiant nõ põt bibere: qz leduntur a potu. vinũ. n. percutit cor: ⁊ aqua addit in debilitatem virtutis: ⁊ hec sitis est eueniens in ethica ⁊ ptisi.

Signa fcẽ pp fortitudinem expulsiue.

¶ Et signa facte a fortitudine virtutis expulsiue totius sunt sudor multus per vices: sed nõ viscosus ⁊ frequẽs irroratio corporis: ⁊ insensibilis p poros euaporatio cũ qua extenuatur corpus: sed non q̃tum in debilitate contentiue.

Signa fcẽ pp imaginationẽ.

¶ Et signa facte pp imaginationẽ sunt nota ex relatiõe: ⁊ qz patiens est de nũero bibulorũ: ⁊ eorũ qui nõ expectãt sitiz.

Signa fcẽ pp malaz cõplonem

¶ Signa fcẽ pp malitiã cõplonis pure vel cũ mã nota sunt supra suo cap. spẽaliter tñ. d. Aui. 13ª tertij. cap. de modis significationũ dispõnis stõi. q si sitis sedat potu aque calide tunc mã in pluribus dispõnibus est flãtica salsa: qz aq̃ calida sua fluxibilitate flã salsum lauat ⁊ abstergit: ⁊ sua humiditate ⁊ insipiditate salsedinem a flãte remouet: ⁊ sua caliditate flãtis cõpactiõnẽ separat ⁊ abijcitur: opz tñ vt eius potus largus sit sic: vt lauare illud flã possit. Si. n. potus esset paucus non potens illud flã lauare: aut ẽt si sit multus: non tñ posset illud lauare pp ipsius cõpactionem multam. sicut supra dixit zoar. tunc non sedaret sitis: ⁊ ob hanc cãm non dixit Aui. semp sed dixit. in pluribus dispõnibus: nam in pluribus dispõnibus flã salsum non est sic cõpactuz: ⁊ grossum q in pluribus dispõnibus lauari non possit: potus vero aque frigide in hac dispõne auget sitim. qz mãm flãticaz cõpingit nisi ei misceat acetũ. ipsum. n. limphatũ ⁊ bibitũ alleuiat sitim incidendo subtiliando ⁊ lauando: aut non sedat aq̃ frigida sitim nisi ad paruum tpe vt apparebit. Et dixit Aui. q si mã fuerit colerica aqua calida auget sitim: qz ex actuali caliditate aque colera reddit calidior ⁊ accidit p hoc vt aq̃ in stõ ebuliat. vñ addit sitis: sed potus aq̃ frigide in ea sitim sedat extinguendo calitatẽ: ⁊ feruorem colere ⁊ ipsam lauando: ⁊ maxime si colera fuerit in cõcauitate stõi natãs sine effusa quã lauare possit. Si. n. sic non fuerit: sed fuerit ĩbibita aq̃ frida nõ semp iuuat: imo aliqñ addit ad sitim: qz qñ eã lauare non põt ipsam magis ĩbibit. Vñ Aui. in fine capli: de cura sitis dixit. In stõ quidez calido ⁊ sicco addit aqua frigida sitim: aut qz cõuertit ad nãm colericã. ⁊ pro. i. calefit: aut qz colerã imbibitam per amplius imbibit ⁊ ĩpingit ⁊ non lauat. In quo casu. dixit Gal. q post casum aque fride sentit amaritudo ⁊ fumus calidus gulã inuadẽt.

¶ Scias q aq̃ frigida bibita in oi cã sitim extinguit saltez ad tpẽ: ⁊ illud tpe q̃nq3 sit breue. Verũ3 in materiis colericis q̃nq3 non redit sitis: ⁊ si redit non cito redit. Sed in flegmaticis post potũ aq̃ fride ad paululũ sitis redit: ⁊ aliqñ fortior p'. dixit. A. cap. de signis sitis. q qñ aqua frigida cõgelat. i. ingrossat superfluitatẽ colericã in ore stõi cõtentã vt cũ bibit ex ea multoz subito redit postea sitis fortior: qz aqua illa suo frigiditate cõgelatiua non penetrat: sed remanet in stõ ⁊ calefit ⁊ calefacit superfluitatẽ illã: q̃re reddit sitis in duplo itẽsior: ⁊ sic accidit. dixit. A. q expulsio sitis. s. aq̃ frida addit in sitiz: q̃re nõ iuuat patiẽs ab eis qbus iuuabat potu aq̃ fride: sed post cõgelationẽ eius nõ iuuat ea iz ledit. Littera Gẽ. extra dicit. Et expulsor sitis. i. q tolerat sitim est lrã corrupta: ⁊ dz dicere. i. q tollebat sitim. oñt tñ q̃dam q tolerare sitim in fcã ex indigẽne ⁊ crapula expellit sitim: sed in fcã a caliditate ⁊ siccitate expulsor sitis qui conatur tolerare sitim. vt eam expellat addit in sitim.

¶ Signa sitis p pprietatẽ. i. pp aliq̃3 egritudinũ stõi pprie sunt signa illius egritudinis posita supra in suo cap.

Signa fcẽ p cõitatẽ sũt ãncessio dispõnis faciẽtis sitiz i aliquo vel aliqb' mẽbroꝝ cõicãtiũ stõ vel in toto.

Signa sitis fcẽ pp aliq̃3 egritudinẽ stõi ⁊ p cõitatẽ

¶ Et signa fcẽ p cõitatẽ sũt ãncessio dispõnis faciẽtis sitiz i aliquo vel aliqb' mẽbroꝝ cõicãtiũ stõ vel in toto. Et variatio sitis i magis ⁊ min' sequẽs variationẽ dispõis illoꝝ mẽbroꝝ.

¶ Facte tñ cõitate pulmonis signa sunt. dixit. A. q sedat eã attractio aeris fridi ⁊ pprie eius q est in supficie aquaꝝ. s. fluminũ obũbratorũ fontiũ vel puteorũ. sup. pluriq3 sedat eam potus frigidus. Et qñ fit suctio aque frigide paulatiz sorbendo magis vltima est in sedando sitim ex pulmone q̃3 ingurgitare eam plurimũ: qz paulatine sumpta magis alterat pulmonẽ ⁊ cor. Et dixit. A. q vigilie sedãt eam: qz tpe vigiliarũ magis euentat caliditas pulmonis ⁊ cordis q̃3 in somno nisi vigilie superfluant. Et dixit silr cuz sitis fuerit ex calore. s. membrorũ aliorũ interiorum tunc vigilie conferunt ei: qz mouent calorem ad exteriora. Et somnus addit in eam propter contrariam causam. Et in facta a caliditate pulmonis ⁊ cordis sentit caliditas ⁊ inflammatio in membris spiritualibus ⁊ anhelitus fit frequens cum quadam insufflatione calida ⁊ inspiratio est longa respectu expirationis: ⁊ hec quidem sitis augetur a loquutiõe ⁊ quolibet motu ⁊ minuitur in taciturnitate quiete.

¶ Et facte propter cõitatem cerebri signuz est inuentio egritudinis calide: vt apatis calidi in eo.

¶ Et facte a cõitate epis signuz est: vt adsint egritudines epatis facientes sitim: ⁊ precipue. dixit Aui. mala eius complexio calida ⁊ sicca vel apa eius calidum propter communitatez caliditatis eius ad os stomaci: ⁊ apostema epatis etiã non calidum: quia opilat. Et dixit Constan. cum aquam potauerint sentiunt dolorem in dextro latere maxime si se exercuerint aut ambulauerint. Et nõnunquam etiam eorum constringitur spiritus. i. anhelitus propter communitatem dyafragmatis ad epar.

¶ Et factam pp opilationem meseraicarum. Dixit Auicẽ. significat lenitas nature. i. lubricitas ventris ⁊ egestio est chilosa fm plurimum: aliqñ tñ egestio est sicca alba similis egestioni canis ossa comedentis: ⁊ hoc est qñ in intestinis grossis est opilatio. quare fex non potens transire exiccatur: vel quando expulsiua intestinorum est debilis: quare diu retinetur fex ⁊ exiccatur: ⁊ est alba propter priuationez colere. Et vrina est rubea propter caliditatem totius: que aliquando apparet subtilis propter paucitatem materie que non permiscetur cum ea: ⁊ aliqñ grossa spissa pp permixtionem multe colere cũ ea sicut aliqñ appet in icteritia. Et durities sentitur in hypocundrio maxime in dextro ⁊ reperit apud tactum medici. Et eructuatio est calida. Et sentit eger inflãmationẽ in stõ ⁊ intestinis maxime post comestionẽ ⁊ apparent alia signa opilationum meseraicarum ⁊ epatis.

¶ Signa facte a cõitate renũ sunt signa egritudinum calidarum renum ⁊ precipue dyabetis. Et dixit Aui. ⁊ vt sit sitis vehemens quam non sedat potus aque. imo cum bibit aq̃ fit necessitas extractionis eius cũ vrina: qz trahit ad renes statim ⁊ sitis redit: quare tunc sitis ⁊ prouocatio vrine sunt sese cõcomitantes. i. se sequentes ⁊ equales.

¶ Et fcẽ a cõitate intestinorũ sunt caliditas: ⁊ ardor i loco in

festinoꝝ:⁊ maxime gracilliū:⁊ aliqñ sentitur dolor in eis:⁊
sentit infirmus eleuationē ventris:⁊ membroꝝ inferiorū
ad superiora manifeste statim post potū frigidū. Et egō est
sicca:vtplim colerica faciens vstionem in anno apud exitū
eius:⁊ aliqñ adsunt signa yleos vel colice.

¶ Signa facte a cōitate meri ⁊ partium oris. dixit Aui. sunt
ꝙ sitis est parua debilis non intelligens qñtū ad intētionē
q: aliqñ est fortis:vt.d.sed qñtum ad facilitatē cure: q: faci
lius curaꝰ aliis spēbus. Et cōfert in ea somnus:ppea ꝙ hu
mectat ventrem ⁊ quies ēt cōfert: ⁊ dimissio loquutionis.

¶ Et signa facte ex vermibus sunt signa illorum.

Signa si- tis mēdo- se:⁊ fcē pp indigētiā.

¶ Signa aūt sitis mendose:⁊ facte pp indigētiā ⁊ fatigatio
nem stōi in digerendo sunt ꝙ cum accepit patiens cibum
suum tunc bibit sufficienter:⁊ post cibum non interuene-
runt cause alie facientes sitim:neqꝫ ēt cibus fuit de facienti-
bus sitim. Et eructatio adest fumosa:aut inferens saporē
assumpti cibi. Et adsunt grauitas capitis ⁊ obtenebratio
oculorum. Et cum ebulit cibus in stō fit anhelitus spissus
⁊ pulsus debilis ⁊ frequēs. Et vrina apparet cruda. Et sen
tit infirmus inflāmationem ⁊ cōmotionem ⁊ ventositatem
multā hora ꝙ cibus ꝯsueuit digeri. Et somnus in ea iuuat
qñuis fit aliqñ sonꝰ cū malis imaginatōibꝰ ⁊ fantasmatibꝰ.

De siti pꝰ farmacū.

¶ Sitis eueniens post assumptum farmacū solutiuū nō in
pnº operationis eius:sed in processu significat sufficientē
purgationē si fit moderata:si vero sit superfluēs supfluentē
signat euonē:si non fuerit interueniens ad inuentionē eius
alia cā. Cum vero ex opatione farmaci nondum accidit si-
tis significat sufficientem euonem:⁊ ppea mandauit Ipoc.
in affo. ꝙ quicunqꝫ in farmacijs dum purgant non sitiunt
non quiescant a purgatione donec sitiant: ⁊ hec est ēt snia
Mes. in p̈ de rectificatione medicinarū. Et. A. dixit biben
ti medicinā solutiuā fm plim duz operaꝰ accidit sitis cuius
defectus in pluribus oris significat ꝙ medicina adhuc est
in operatione. Et q: sitis post solonē pōt euenire pp dispō
nem medicine que calida est ⁊ sicca:⁊ pp dispōnem stōi qui
calidus est ⁊ siccus:ideo accidit aliqñ ꝙ sitis post solutiuū an
cedit debitā operationē eius:⁊ pp ꝯrias causas pōt eueni-
re ꝙ sitis venire tardet. Et iō dixit. A. ꝙ in eo cuius stōus ē
calidus ⁊ siccus:⁊ bibit medicinam calidā sitis non signifi
cat ꝙ medicina fecerit operationē suā. Et in eo q ꝯrius est
ei significat ꝙ ipsa efficit operationē suā iam dudū. Dixit
Aui. qñ aggregaꝰ in egritudinibus acutis vehemēs sitis
⁊ siccitas vehemens:tunc illud est maluz valde. Et dixit 2ª
quarti. de signis sumptis ex appetitu. Cum destruiꝰ sitis in
egritudinibus acutis est significatio mala:q: significat mor
tificationē virtutis sensibilis maxime in ore stōi:⁊ dixit pro
prie cū nigredine lingue:q: cū ea fm rōnem dꝫ esse sitis in-
tensa. Unde dixit Gor. si febricitans multum sitierit multa
feb. ⁊ subito cesset sitis ⁊ febris remaneat:⁊ lingua eius aci
da nigra significat mortē proculdubio. Et dixit. si in febre
aduenerit sitis cum ariditate corporis est malum valde.

Cura augmenti sitis dieta perficiꝰ ⁊ potōe: ⁊ in vtroqꝫ
istō est duplex. s. generalis oībus spēbus eius: ⁊
spālis vnicuiqꝫ eoꝝ. ¶ Et gñalis dieta est:vt ois sitiens de
uitet aerem calm ⁊ siccū:ventos maxime boreales ignē ⁊
fumum ⁊ inspirationē aeris p os tm̄. vnde neqꝫ stare neqꝫ

Dieta gñalis sitientis in omni spē sitis cōue- niens.

dormire dꝫ aperto ore:sed solū aerē per nares attrahat. Et
deuitet iram furorē tristitiā laborem motū instabilitatē lo
quutionē multā clamorē ⁊ cātum. Et nihil est siti deterius
qꝫ velox incessus. Dixit Ipo. qui multū clamāt magnā acq
rūt sitim. ⁊ deuitet dormitionē supinā accubituz sup collo:
retentionē puluinariū sub ceruice:⁊ supra stōm ⁊ accubitū
in pulmie. ¶ Dixit Almā. abstineant a comestione rei sal-
se. ⁊ rei dulcis maxime multum dulcis ⁊ rei acris. i. acute:⁊
piscibus recentibus ⁊ salitis:⁊ salmuris ꝯditis: ⁊ oino ab
oibꝰ ipsoꝝ spēbꝰ. ipsi. n. sitis sūt effectiui. Et abstineāt a ca-
paribꝰ ⁊ oliuis. s. sale cōditis. Et debēt abstinere ēt a rebus
insipidis vehementis aquositatis conuertibilibus in cole-
ram:⁊ facile ebullibilibus sicut sunt multi ex fructibus
humidi insipidi recentes ex qbus sunt persica. Et debēt ab
stinere a vinis dulcibus ⁊ vinis coctis ⁊ nectare:⁊ a tolerā-
tia famis ⁊ sitis ⁊ a paruitate potus in hora comestionis.

De aq̄ fabarū ⁊ cicerū q̄ facit sitim.

¶ Dixit Aui. aq̄ fabarum ⁊ ciceꝝ facit sitim: ⁊ intellexit de
aq̄ decoctionis eoꝝ cū corticibus suis. Dixit. n. Mes. in ap
propriatis in sermone aque ciceꝝ. ꝙ in superficie corticis
cicerū est humiditas baurachia cū caliditate subtili. vnde
sunt inductiui sitis:⁊ silr in cortice fabaꝝ:tolliꝰ aūt ab eis
illa baurachitas p multiplicatā infusionē eoꝝ in aqua plies
mutata:aut p longā decoctionē:fabe tn̄ ēt inducunt sitim:
q: grosse sunt ⁊ vaporose. Ois aūt siticulosus dꝫ in aere hu
mido. aut p artē humectato morari. ¶ Dixit Uia. quies ⁊
taciturnitas ore clauso seruet:sedat. n. sitim. dixit Ras. 5º
pti. ex 3º epidimiaꝝ silētiū ⁊ aq̄ frigida:⁊ aer frigidus. Ar
gentū tersum corallus berillus vel cristallus cum ponitur
vnūqdqꝫ in aq̄ frigida:⁊ teneꝰ in ore sepe permutādo sitim
minuit festuce palee ordeace in aq̄ frigida macerate ore retē
te extinguunt sitim:qm̄ multiplicant humiditatē in ore. Et
sacculus rotundus vel planus paruus seie psilij ⁊ citonioꝝ
plenus in aq̄ infusus frigida postea ore retentus cū frequē
ti permutatione sitim extinguit. ¶ Fructus acetosi:vt pru-
na ⁊ tamarindi ore retenti in aq̄ frida prius macerati sitim
extinguūt pulpa citrulli:⁊ cucumeris sup lingua retenta:⁊
ēt masticata sitim extinguit pillule bichichie sub lingua re
tente ⁊ candi ⁊ zucᵐ viol. ⁊ rof. cū mucilagine seminis psilij
mixtū ore retentū sitim extinguūt. Aq̄ frigida infusiōe seis
psilij vel citonioꝝ sepe lingue:⁊ ori aspergaꝰ ponere os si-
tientes in defluxu riuuloꝝ paruoꝝ. vel in vase aq̄ frida ple
no:vel facere ꝙ cōtinue cū vase aliquo aq̄ frida cadat fluēs
sup os eiꝰ ⁊ linguā capite eiꝰ iclinato sup vno lateꝝ:vt egre
diaꝰ aq̄ ex ore:⁊ cadat in subpositā peluē. Et frequēs col-
lutio ⁊ gargarizatio cū aq̄ ordei:aut cū iulep viol. multeꝑ
mixtiōis cū aq̄ frida:aut cū aceto limphato cū aq̄ frida sitī
validā ad tps mitigat. Dixit Ipo. si vis seruare patiētē sine
siti fac eū tacere. G. tn̄ dixit. ꝙ modica loquutio idncit hūi
ditatē i ore q̄ ꝓhibet sitiz. Iōqꝫ dixit Ipo. ꝙ paululū dispu
tātes hn̄t vocē raucā pp descēsuz hūiditati ad guttur. Et q̄
accipiꝰ ꝙ pꝰ dścēsus reumatī fluidi ad guttur ꝓhibet sitī
pp qd aliq i siti valida febriētiū embrocāt capita eoꝝ:⁊ frō
te inūgūt:⁊ timpora cū fridis ⁊ hūidis qrētes p h̄ descēsū
aliqrū hūiditatū fluidaꝝ ad os ⁊ fauces. tussis ēt pua attra
hit hūiditatē ad guttur nisi sit sicca valde: Dixit Ipo. 4º af
fo. tusses sicce ⁊ modicū ꝓuocate i febri. vrētibꝰ ñ valde ōfic
cate sūt: qm̄ vt dixit. G. i ꝯmē. aut hūiditas subtilis dścēdit
ad ptes gutturis. aut pulmo suo motu attrahit ad se hūidi
tatē a vicinis mēbris. ¶ Cibi aūt siticulosis ꝯuenientes sūt
pafena ordeacea maxᵉ cū lacte papaueris cocta cucurbita:
⁊ aq̄ eiꝰ: lac acetosū: ouū crudū recēs tn̄ bibitū: lactuca: por
tulaca spinachia attriplex fructꝰ recētes hūidi carnes puaꝝ
pulleꝝ vl agni vel edi vl porcelloꝝ: aut ēt lactāti vitule alte
rate cū emulsiōe seīz cōiū fridoꝝ lactucis vl cucurbite:⁊ vi
nū eoꝝ sit albū aq̄ituz subtile adaq̄tū: qm̄ ipz plus extinguit
sitiz ēt cū signis caliditati:⁊ in febri. qꝫ aq̄ frida: ⁊ ꝯuenit eis
potꝰ aq̄ ordei aceti limphati decoctōis prunorū ⁊ silium.

Dieta particularis: ⁊ pmo in fcā a mala cō plone calida

¶ Dieta vero particularis variaꝰ variatiōe cāru sitis. patiēs
itaqꝫ sitim a mala cōplone calida pura vel cum mā coleri-
ca abstinere dꝫ a potu aque calide maxie si fuerit in stoma-
cis eorū humor colericus quem vel sua multitudine vel im
bibitione lauare non posset. Et vbi cōuenit dꝫ potus eius
esse multe qñtitatis:⁊ debent abstinere a somno iuxta pos-
se. q: somnus:vt. d. interiora calefacit. Dixit Ipoc. 5º affo.
lac dare siticulosis malum intelligens de lacte nuper mulso
nō facto acetoso. Et hꝫ veritatē dcm̄ hoc in sitientibus pp
malā cōplonē calidā ⁊ siccā:⁊ pp colerā in stō existentem:⁊
hoc q: lac nō acetosum inflāmaꝰ ⁊ corrūpiꝰ in stōis eoꝝ ⁊

augent

auget sitim preterq̄ȝ in cōsuetis bibere lac ⁊ in infantibus. Nam in eis lac pp̄ ꝯsuetudinē a nā regulat̄: q̄re nō corrūpitur nō inflāmat neqȝ facit sitim. ℂ 5° ꝯti. de libro de nā humana: cui accidit sitis vehemēs diminuat de cibario suo ⁊ euomat illud: ⁊ sumat postea in potu de vino tenui nimis multe limphatiōis. Sup quo verbo. dixit Gal. laudo dictū Ipo. in epidimia. s. ꝙ solū de aq̄ accipiat in potu: qm̄ vinū licet sit multe limphationis nō intēdit hūectare corpus sicut facit aq̄: ⁊ est vel humiditate madefactiua: sed humiditate substentifica humectat plusq̄ȝ aqua: ⁊ reapponit ꝑtez oridā deperditā. ℂ 5° ꝯtiñ. de lib° ethice. acetū limphatū cum multa aqua sedat sitim quē accidit in febri. ⁊ ex tēpore estiuo: ⁊ fatigio: qm̄ infrigidat cū potentia: ⁊ inducit aquā cū subtilitate sua. s. ad mēbra. ℂ Scias ꝙ sitim factā cū fame pp̄ inanitionē mēbroꝝ magis sedat vinū q̄ȝ aqua: ⁊ silr plus sedat q̄ȝ aq̄ fcā a calore mēbroꝝ q̄ȝ ēt sedat acetū cum multa aqua. Sed factā pp̄ calorē stōi aqua plus sedat q̄ȝ vinū ēt multa aqua mixtū: imo vinū in pluribus dispōnibus auget ipsum. ℂ Patiētes aūt sitim a flāte salso abstineāt a potu aque frigide nisi in casu in quo posset lauare illud flā ⁊ deponere q̄d est raro: sed vtat̄ in potu aqua calida. Dixit Hor. si fuerit in cā flā salsum det̄ in potu ptisana ordei calida valde q̄ȝtum pati potuerint. Et detur ex ea in potu q̄ȝtū potare voluerint. ⁊ hoc est expertū: qm̄ rōne actualis caliditatis digerit flā ⁊ frequenter sequitur eaȝ vomitus illius. ℂ Dixit. A. aqua cal'a sedat sitim salsi humoris in stō multotiens: q̄z lauat ⁊ abstergit ipsum flā a stō ⁊ humectat ⁊ remouet sitim eius. Patientes vero sitim pp̄ calitatem in toto vel mēbris interioribus: aut pp̄ aerem calīm vel res calidas aduenientes corpori deforis. dixit. A. bibant aquā frigidā ꝑmixtā cū modico iulep. vt ꝑueniat ad mēbra ⁊ extrema eoꝝ: q̄z pp̄ dulcedinē iulep attrahūt ipsa mēbra. debet aūt iulep esse frigidum humidū. sicut viol. cucurbitinū. Et dȝ esse paucū: q̄z si esset multū augeret sitim: q̄z inflāmaret̄ ⁊ cōuerteret̄ in coleram pre dulcedine sua: ⁊ hic est modus exhibendi iulep in siti ēt febricitantiū acute. Errant aūt q cis q̄ȝtitatē magnā iulep concedunt. Nā aqua dȝ esse q̄drupla ad iulep: vel amplior. ℂ Dixit. A. ꝙ in stō calido ⁊ sicco aq̄ frida addit ad sitim: q̄d non est verū sp̄: sed solū in q̄tuor casibus. quoꝝ vnus est qñ aqua frigida in stō moraretur ⁊ in mora ebuliret ⁊ ebulliens calefaceret. ℂ Secūdus casus est qñ in stō esset humor colericus quē aqua frigida in villos eius impingeret. Tertius casus est qñ eius potus esset paucus nō potēs extinguere caliditatē neqȝ humectare: sed tñ est potens calidū stōi ignire ⁊ fortificare: ⁊ q̄d fortificatuȝ illā paruā aquā cōsumit. Et rediens intēsius q̄ȝ prius ēēt addit in sitim sicut aq̄ fabri addit in caliditatē igniti ferri. ℂ Quartus casus est qñ in intestinis meseraicis vel epe essent opilōnes ꝓhibentes aquā penetrare. ℂ Dixit Hor. in mala ꝯplōne calida sine mā: ⁊ sine opilōne det̄ aq̄ frida in bona q̄ȝtitate ⁊ sedabit̄ sitis. Sed si esset ibi colera nullo mō det̄ aqua frigida sola: sed mixta cū vino granatoꝝ: aut cū syrupo vel iulep: aut cū aceto: aut cū mica panis. Et mica quidē panis lota. deinde supaspersa vino granatoꝝ vel pontico vel acuto comesta sedat sitim caliditatis. ℂ Dixit Rabi in 22ª particula. acetū vini remouet sitim: ⁊ est potēs cōfundere colerā. Et in 20ª ꝙ blitis habet ꝓprietatē extinguendi sitim sumptum post cibum. ℂ 5° vero contiñ. ex libro simplicium dicitur. pira mitigant sitim ⁊ succus liq. ⁊ lactuca. Et dixit Rasis. portulaca magis valet ad sitim ⁊ cucurbita comesta: q̄z generat in stomaco humiditatē. Dixit dyas. aqua ordei mitigat sitim.

In sed pp siccitatez ⁊

ℂ Patientes sitim ex siccitate stōi vel totius abstinere debēt ab euōnibus: ⁊ oibus extremitatib⁹ corporis: ⁊ oib⁹ stipticis ⁊ exiccātibus: sȝ vtant̄ humectātibus ⁊ resumētib⁹ corp⁹.

ℂ Et in siti facta post euōnē. dixit Mes. ei obuiandū nō esse nisi cū tolerantia ⁊ somno. sedant. n. eā ad hoc vt ꝯfortetur digō. Neqȝ cōfidas in exhibitione multi potus subito: destruit. n. virtutē: ⁊ addit potius ad sitim q̄ȝ minuat: ⁊ facit cadere in opilōnes malas: ⁊ cām ad hydropisim. Et Auic. dixit. expectet euātus sup siti vsqȝ quo confortet̄ eius digō. Et nō bibat sitiēs aliq̄d plīm subito neqȝ aq̄ȝ frigidā valde: ⁊ prout nō destruat virtutē innatam: ⁊ mortificet quā debilitauit sitis. i. cā faciens sitim que est euō. Et dixit Mes. sitim factā pp̄ medicinā solutiuā pp̄ calorē stōi curat blandiri egro vsqȝ dū catartici cōpleat̄ opatio. Et ista eadē est cura sitis facte post catarticuȝ pp̄ mās attractas ad stōm añ q̄ȝ eius cōpleat̄ opatio. Et post illud. s. post opationē catartici si malā ꝯplōne dereliquerit in stō. s. mala mā vel farmacuȝ calidū cura sitȝ cū eo q̄d ꝑmutationē faciat illi⁹ male ꝯplōnis. Caue tñ dixit Mes. ne suppedites nām cū administratione multi pot⁹ sȝ frāge sitiȝ cū aliquo: q̄d lābēdo ex his q̄ sapiētes scripserūt. Et dixit. ꝙ sitis succedēs supflue euōni cura ē oē regimē addēs ad hūectationē cū rōe digōnis ⁊ ꝯfortatiōe. ℂ Dixit. A. sitiȝ fcāȝ pp̄ vōitū sedat syrupus de pomis cū aq̄ frida vel rob. mixt⁹ ⁊ ibibit⁹. ℂ Dixit Ser. sitim ex calitate mitigāt res acetose. Et Ras. 5° ꝯti. dixit. ꝙ delet sitiȝ cal'aȝ nimis lac acetosuȝ ⁊ aquositas ipsi⁹ ⁊ oia q̄ faciūt abūdare saliuā i ore: sicut positio argēti i ore ⁊ nuclei prūoꝝ ⁊ tamar indi ⁊ sumach: ⁊ pillule q̄ fiūt de sēie papaueris ⁊ lactuce ⁊ succo liq. portulaca dragaganto ⁊ amido.

In mala ꝯplexione cū hūore salso.

ℂ Dixit. G. ⁊ scribit̄. 5° ꝯti. si aliquo tp̄e cōposita fuerit calitas cū hūiditate: ⁊ īde acciderit sitis acetū ē medi⁹ ad curādū ipȝ eo ꝙ ifridat ⁊ desiccat. ℂ Dixit Ras. 5° ꝯti. si hūor fuerit flātic⁹ i stō excitās sitiȝ: aut flā salsuȝ sitis ei⁹ extiguēda ē cū aq̄ cal'a sumpta in potu. ℂ Dixit Ser. anisuȝ extinguit sitiȝ a flāte salso. Et ꝙ vȝ alliū ⁊ poroꝝ ⁊ carice: ⁊ oē q̄d dissoluit flā in stō. Et dyas. dixit. ꝙ curat eā anisuȝ sumptū in potu. Et folia mellisse: ⁊ syrupus ei⁹. Et alliū valet ad sitiȝ accidētē ex flāte salso. Et dixit. ficcus recētes valēt ad sitim.

In sed pp egritudines mēbro...

ℂ Sitis facte pp̄ egritudines stōi vel alioꝝ mēbroꝝ cura est blādiri siti donec illa curet̄ egritudo. ℂ In facta tñ pp̄ pulmonē ⁊ cor. dixit Hal. opȝ patienti habitaculū facere in loco frido ⁊ locis niuosis ⁊ aquosis: ⁊ locis frigidarū aq̄rū ⁊ que ꝑflant aq̄lo caput discoopiat: ⁊ aerē attrahat friduȝ. Et lectus sit ex pānis lineis fridis. Et dȝ vt vigilet ⁊ qescat ⁊ aquā frigidā paulatiȝ sugat. Et Artauius dixit. vt 5° scribitur ꝯti. locetur in domo humida in qua sint frondes odorifere frigide. Et infra ꝑ que fluat aq̄ ante nō parū est: qm̄ inspiratio talis aeris mitigat sitim illā. Et nutricandus est patiens cū ouis assis mollibus ⁊ portulaca ⁊ ptisana ⁊ similibus. ℂ Dixit Serap. sup Viati. sugere aquā frigidā paulatim ⁊ gargarizare eā cū aceto multū valet. ℂ Cura facte ex exiccatione meri. dixit Ser. est somnus: ⁊ h̄ intellerit Ipo. in 4°. epidimiaꝝ dicēs. cū in vigilando sitis in supficie somnus est medicamentū sup quo verbo. dixit Cōci. alexandrinus ꝙ ꝑ sitim in supficie intellexit sitim moderatā ex exiccatione factā tñ in supficie partiū oris. Et nō in ipsarū ꝓfundo: neqȝ in partibus oris stōi ⁊ pulmonis: sicut est sitis que accidit loquētib⁹ ⁊ vigilātib⁹ q̄ȝ sedat gargarisma fridū. Et silr somnus. vt dixit Ipo. q̄z in sōno fit moderata humectatio illaꝝ ꝑtiū oris. Si aūt illa exiccatio nō esset supficialis: sȝ ꝓfunda: tūc neqȝ gargarisma frigidū hūectatiuū: neqȝ somnus sufficeret ad curā: sed indigeret alijs remedijs dcis ⁊ dicēdis i siti ex calitate. ℂ Dixit Ser. sup Via. mādare aquā fridā sup linguā q̄ȝuis ꝯferat in oi siti plus tñ ꝯfert in fcā a siccitate meri ⁊ partiū oris. ℂ Et scias hic ꝙ oēs patiētes sitiȝ pp̄ euōnes: aut pp̄ hūores fridos vl' pp̄ idigēnē aut pp̄ debilitatē virtutis retētiue stōi: aut pp̄ paucitatē spūuȝ: sicut in cōualescētibus dñt abstinere a cibis grossis aut difficilis digōnis: ⁊ a vigilijs ⁊ a calefactiōe exteriori. Et debēt sumere cibaria leuia humectantia: ⁊ dormire pro posse.

In sed pp cām in obiecto

ℂ De dieta in facta pp̄ cām in obiecto. s. cibo ⁊ potu si fuerit cibi ñ cali. i. fridi ⁊ grossi ⁊ difficiles digeri. sup. aut pot⁹ ⁊

quibus eleuant̃ vapores inflãmati ⁊ calefacti vel sint cibi quicunq̃ q non digerant̃ ꝑꝑ aliq̃ cãrum ꝓbibentẽ digõnem ipsoꝝ somnus sedat sitim eoꝝ: q2 facit ad ipsoꝝ digónem. Et hoc itellexit Aui. p.ª q̃rti.caº. de regimine sitis sup'stue febricitantiũ cũ dixit. sitis q̃n͂q3 fit a frigore. s. a frigiditate ciboꝝ. ⁊ sedat eã somnº: vt d ea. dixit Ypo. 5º affo. qbuscunq3 desideriũ fuerit noctu bibere si sup dormierint bonũ valde sitiẽtibus. Et notanter dixit Ypo. valde sitientibus: q2 paꝝ sitiẽtes nõ egẽt somno pro curatione sitis. Et idẽ est intelligendũ de somno supra sitim diurnã post cibos vel potus dictos in ↄsuetis dormire de die: sed somnus factus super cibis calidis nocet: q2 addit ad caliditatez reuocato intus calore. Et hoc intellexit. A. cũ supra dixit. q̃n͂q3 fit sitis a calore ⁊. i. a cibis calidis: ⁊ abscindunt eã vigilie: q2 mouent caliditatẽ eoꝝ ad exteriora: ⁊ ob hanc cãm nocet somnus: ⁊ conferunt vigilie in siti facta a vehementi caliditate stomaci. Dixit. G. in comẽ. ꝑalleg. affo. q si sitis post cibuz fuerit parua non est necesse: vt detur bibendi licentia: sed si superdormierit bonũ ẽt si fuerit cũ desiccatione oris. ℭ Dixit. n. Ypo. in epidimia: ⁊ sic scribit̃. 5º ↄtiñ. si sitis fuerit ex desiccatiõe locoꝝ ꝑꝑ que descẽdit hũiditas de ore ad stõm curat̃ ꝑ somnũ eo q hũectat eos. Et dixit. G. in dcõ ↄmẽto q sõnus ↄfert in siti ꝑꝑ multũ cibũ ẽt nõ valde calm: q2 in somno digerit̃ mã q̃ ebullinit ⁊ cãuit sitim: ⁊ in suma somnus sedat oẽm sitim mẽdosam si nõ fuerit sitis itẽsa valde. Nã vt dixit. G. ibidẽ. op3 tũc potũ dare: imo in oĩ siti intẽsa ⁊ clamosa siue mẽdosa sit siue vera ↄuenit potus aliq̃lis ad remouẽdũ sitim ne nimis ex ea affligat̃ patiens. Jdẽq3 ꝓhibuit. G. 7º tera. potũ sumere post cibũ: q2 irritat cibaria bibẽtibus nisi siticulosi. i. valde sitiẽtes fuerint: etenim dixit ipse siticulosos post cenã abstinere a potu penitus triste sit ⁊ inutile: sed paucus dãdus est potus: vt mitiget̃ anxietas ⁊ humiliet̃ sitis: potus aũt dãdus est talis q̃lẽ reqrit dispõstõi: ⁊ ciboꝝ in calitate ⁊ frigiditate in siccitate ⁊ liq̃ditate in digestibilitate ⁊ in idigestibilitate. ℭ Scias tñ q q̃zuis somnus sedet verã sitim sopiẽdo virtutẽ sensitiuã: nõ tñ bonũ remediũ est in tali siti: q2 tali siti cõuenit potus. ℭ Dixit Gor. multiplex est sitis cui nõ est credẽdũ: iõq3 neq3 potus est dãdus: ⁊ eni ei q de mane sitit in ieiunio nõ est tribuẽdº potus. Si de sero post cenã sitierit nõ est dãdus potus: sed intrare lectũ est vtile: qm̃ si dormierit sedabit̃. Si aũt fuerit sitis ꝑꝑ crapulã ꝓuocãdus est vomitus: ⁊ deinde somnus. Et siĩr si sit sitis ꝑꝑ replõnẽ cibi ⁊ potus ĩducat̃ somnº. Et si sit post medicinã laxatiuã in ꝑnº nõ det̃ potus: q2 sitis illa est mẽdosa. Si tñ aliq sint multũ sensibiles nõ potẽtes tolerare sitim. op3 q accipiant potũ sorbẽdo diu tenendo in ore ⁊ paulatim trãglutiẽdo ⁊ teneãt in ore que sedant sitiz ea. n. tenere in ore est vtile in oĩ siti mẽdosa. ℭ Dixit Ypo. in epidimia: ⁊ scribit̃ 5º ↄti. Incidit sitiz paucũ eloquiũ: ⁊ collectio labioꝝ. sup. ⁊ ipsoꝝ adinuicẽ leuis fricatio in q̃ mal desiunt cũ saliua. Et dixit Ypoc. cui ex sõno. s. accidit sitis. / ita q excitat̃ siticulosus post somnum erectio. s. est medicamentũ. i. expergefactio: ⁊ vigilia ⁊ remotio a somno: ⁊ ↄuenit ei exercitatio extremitatũ ipsaꝝ ⁊ fricatio. Nã ꝑ hoc fumi cali ascendẽtes ad stõm ⁊ faciẽtes sitim tpe somni ad exteriora diuertunt̃ ⁊ resoluuntur.

In multi siti fit potus nõ cõuenit.

ℭ Sitis fcã ꝑꝑ venenũ ebibitũ vel ꝑꝑ morsum: aut pũcturã alicuius reptiliũ curat̃: sicut in sermone ꝑcedẽ. trac. de venenis in ꝓprijs caplis dctm̃ est. Et oĩs sitis fcã ab alijs cãis ꝑmitiuis curat̃ cũ deductiõe ipsaꝝ cãrũ ⁊ corporis ⁊ stõi ad ↄriã dispositionẽ eaꝝ. Dixit Alm. liº 6º. si aq̃ fuerit paucitas aceto ↄmisce. parua. n. q̃titas eius sic sumpta vehementer sitim sedabit. Et. A. dixit. 3ª primi. Cum aquã cum aceto biberit patiens parum ex ea sufficiet in sedando sitiz vbi multa non inuenit̃ aq̃. Sitis fcã ꝑꝑ imaginationem ⁊ malam bibendi cõsuetudinem cõsiliũ non h3 nisi q paulatine fiat mutatio ad cõtrariuz cõsuetudinis: ⁊ terreantur huius

In facta ꝑ venenũ

bibuli per actum anime. Dixit Raf. 5º. continẽtis. balneũ aque dulcis tepide sitim mitigat.

Cura sitis per potionẽ q̃tuor iplet̃ intẽtionibus. prima est ad alterandũ. 2ª ad digerẽdũ. 3ª ad cũandu3: ⁊ diuertendũ: ⁊ 4ª ad corrigendũ accidentia.

ℭ Implet̃ aũt pª itẽtio cũ medicinis ab intus ⁊ ab extra approximatis: ⁊ in approximãdis ab itra dat̃ cañ. q ipse dn̄t hr̃e aliq̃lem viscositatẽ siue n. ĩ siue arte miscẽdo de viscosis cũ ipsis: ꝑcipue si ꝑꝑ discrasiã stõi sitis fuerit pura: aut cum mã subtili colica ad hoc vt hereãt ⁊ morã in stõ trahant: ⁊ sic magis alterat. Et in fcã ꝑꝑ malã discrasiã totius medicine sumpte dn̄t hr̃e aliq̃lem dulcedinẽ: vt ea mediãte citius: ⁊ magis a mẽbris trahantur nisi in febri. adurẽtibus in quibus timor ẽẽt de cõuersiõe rei dulcis in coleraz ꝑ quã fieret additio in iflãmatiõe ⁊ siti. Dixit. A. qñ est vehemens sitis ⁊ nõ feb. misceat̃ cũ aq̃ parũ iulep ꝑꝑ cãm supius dictaz. Et hinc scire debes q nõ oĩa frida ⁊ humida extinguũt sitim. ita. s. q nõ reuertat̃ postea cito: sed solũ illa que nõ sunt iflamabilia neq3 cõuertibilia in colerã. Si itaq3 sitis fuerit ꝑꝑ siccitatẽ nec̃ium est: vt administret̃ aq̃ frida ⁊ aq̃ ordei: ⁊ aq̃ cucurbite ⁊ psilij: ⁊ q̃ sunt his silia. ℭ Dixit Hal. si ex simplici fuerit siccitate aquã illi ꝓpina frigidã suauẽ ⁊ ordei ⁊ cucurbite seminisq3 psilij spumã atq3 citonioꝝ. Et si ex caliditate ⁊ siccitate fuerit aggrega ꝑdicta cũ aqua cucurbite atq3 peponis. i. melonis indi ⁊ ꝓpina. Et Sera. dixit. tunc cura est cũ aq̃ frida ⁊ aq̃ citruloꝝ lactuce cucurbite ⁊ similium. ℭ Dixit Raf. 5º ↄtiñ. sitim ex siccitate mitigat aqua ordei aq̃ cucurbite mucilago psilij succus liq. ⁊ semina herbarũ frigidarũ. Et dixit. sitim sedat nimis semẽ papaueris nigri masticatũ ⁊ succus liq. ⁊ radix eius: ⁊ semen cucurbite. s. cũ masticant̃. ℭ Dixit Ser. sitis intensa sedat̃ si datur syrupus factus cũ decoctione seminũ lactuce cucumeris citrulli cucurbite ⁊ portulace ⁊ succi liqui. ⁊ rob. Et est hic syrupus de vtilibus. ℭ Dixit Uia. det̃ succus cucurbite cũ zuccaro vel psiliũ cũ syrupo viol. Et Hali. dixit. cũ aqua cucurbite assate. ℭ Syrupus vtilis extinguẽs sitiz: ⁊ in febri. adurentibus. ℞. aque cucurbite assate. lib. ij. Jtẽ. ℞. florũ nenufaris viol. añ. ʒ. iij. seis lactuce portulace endiuie. añ. ℥. s. seminũ cõiũ fridorũ mũdatorũ. añ. ʒ. iij. epatice acetose allebue solatri. añ. M. i. ordei mũdi seis papaueris albi liq. ↄtuse. añ. iiii. seis psilij ⁊ iusq̃ami albi. añ. ʒ. ij. pnũa nñer. x. iniubas nuõ. xxx. decoq̃nt̃ i q̃tuor lib aq̃ vsq3 ad mediũ tũc colẽtur: ⁊ colatura misceat̃ cũ dcã aq̃ cucurbite ⁊ syrupent̃ cũ iulep viol. lib. ⁊ aromatizet̃ cũ sandalis ⁊ rob. dosis eius. ℥. ij. cũ multa aq̃ frida. ℭ Tragea vtilis siticlosis. ℞. seminũ cucumeris cucurbite citrulli melonis papaueris albi integrorũ. añ. ℥. i. seis portulace puluerizati. ʒ. s. liq. rase puluerizate. ʒ. i. zuc. albi. ℥. 6. de aq̃ frequẽter accipiat. Et si sitis fuerit cũ dñio cole ↄuenit syrupus de limonibus: ⁊ de acetositate citri. Et syrupus vtilis: q sic fit. ℞. tamarindorũ lib. i. ⁊ decoquant̃ in lib. iij. aque donec remaneat lib. i. tũc colet̃ cũ bona expssiõe: ⁊ syrupet̃ cũ iulep. viol. ⁊ det̃ ex eo cũ frigida. ℭ Dixit Pau. valet syrupº pomorũ vel granatorum cũ aq̃ seminis cucurbite. Q2 si sitis fuerit ꝑꝑ flã salsum ↄuenit syrupus acetosus simplex cũ aq̃ cala. Q2 si sitis fuerit ex pulmone ⁊ corde det̃ iulep: q sic fit. ℞. aque buglose aque viol. ⁊ rob. aque vngule caballine ⁊ nenufaris. añ. decoquant̃ cũ zuc. albo solido. ℭ Medicine v̇o exterius approximate sunt. dixit Sera. q infrigident̃ pedes. sup. ⁊ manus: qm̃ ↄuenit infridatio extremitatũ ad infridandũ cor ⁊ stõm. ℭ Dixit Hal. lini panno ceroto infrigidantur infuso stõm emplastriza: qm̃ prodest. Et Cõstã. in pãtegni dixit. cerotũ frigidum supra stõm ⁊ pectus facies. De liº ethice. 5º ↄti. bona cura ad sitim: ⁊ inflãmationẽ ventris est q cõprimat̃ vua acerba ⁊ spgẽsiat sup portulacam ⁊ terantur ⁊ misceant̃ cũ aq̃ ordei: ⁊ infrigident̃ in aq̃ niuis ⁊ infundant̃ in ea pãni ⁊ ponantur supra ventrez. Et cum calefacti fuerint

Potio int. nõ ẽ alterans

Medicine exteriº approximate ꝑ siti ...

rint

rint illis amotis ponant alij: et hoc donec infrigidet venter et mitiget idem sitis. ¶ Dixit. A. p° quarti. ca°. de regimine sitis superflue: oportet quod inungat caput cum oleo frigido. s. actu et potentia vt nenufarino. et similibus infrigidato valde: et quod fundant super ipsum: et ponat super caput et timporibus: quia per ipsum cerebrum infrigidatum cooperat stomacho et cordi et epati etiam: quia ista inunctio est faciens descendere reumatismum ad os palatum meri et stomachum et humectat illa. Et prohibet etiam ascensum vaporum calidorum qui erant causa exiccationis meri et partium oris. Dixit tamen. A. quod predicta inunctio fiat si non fuerit quod prohibeat: prohibent ab ea reumatismus mala complexio cerebri frigida: egritudines nervorum frigide: et apostema partium gutturis et pectoris asma a causa frigida et similia. In quibus timor est de magnificatione ipsorum per reumatismum sequentem ad illam inunctionem. ¶ Medicamen valde vtile ad hoc. ℞. olei viol. nenufar. et de cucurbita vel de salice ana. ℥. i. aceti vini non acuti. ʒ. 6. cere albe. ʒ. iij. decoquantur in vase duplici ad consumptionem aceti. deinde suppone succi solatri et semperviue. ana. ℥. i. lactis mulieris vel vacce. ℥. 5. et incorporando duc donec incipiat infrigidari: et tunc adde camphore. ʒ. i. et bene incorporetur. Et ex eo stomachus inungatur: et desuper ponatur emplastrum quod sic fit. ℞. farine ordei rasure medulle cucur. citrulli vel cucumeris vel loco eius succi semperviue portullace vel lactuce ana. ℥. ij mucilaginis seminis psilli. ℥. i. 5. aceti acetosi. ʒ. 5. sandalorum alborum et rub. ana. ʒ. ij. decoquantur donec redeat ad formam emplastri: quod extendatur subtile super petia et apponatur stomacho frigidum estate: tepidum hyeme: et teneatur horis duabus. deinde amoveatur et dimittatur patiens sine emplastro spatio circa horam vnam. deinde iterum apponatur et consimiliter dimittatur: et iterum consimiliter amoveatur: et sic reiteretur vicibus multis semper inunctione premissa. appositio foliorum vitis neufaris vel salicis vel cucurbite et similium aspersorum aqua frigida vel rosacea. cum pauco aceto super stomachum cum renovatione frequenti confert. ¶ Dixit Ser. super Via. intingatur pannus vel stuppa in succo barbe iovis et aceto et super furculam extendatur vel circa gullam et sub mento. ¶ Dixit Albe. quod gallus gallinacius sive capo post sex annos in epate vel ventre lapidem elacterium nomine gignit album similem cristallo: et ex tunc non bibit. homo hunc gestans super se dicitur non sitire. Et aqua etiam qua ipse lapis lotus fuerit bibita sitim magnam extinguit. Et lapis in capite limacie grosse inventus preservat a siti ore retentus. Et dicitur expertum fore quod retinere in ore parum zinziberis. vel granum salis preservat a siti iter agentes et etiam alios. Et quod modicum folij squille sub lingua retentum extinguit sitim: et proprie in hydropicis statim. Et dicitur quod folia vel radix amagalici masticata sitim sedant. Et dicitur quod succus herberorum vel syrupus eorum sumptus est vtilis. Et similiter aqua infusionis seminis psilij integri bibita sepe cum zuccaro et aceto sitim validam extinguit. Et iterum de vtilibus est si infundantur gisomilla sicca et tamarindi die vno. deinde cum eis in eadem aqua ponantur iuiube et bulliant et coletur et in colatura distemperetur manna et exhibeatur.

2ª. intentio. ¶ 2ª intentio completur cum digestivis materie peccantis cum his que dicta sunt in precedentibus.

3ª. intentio. ¶ Et 3ª intentio adimpletur cum evacuatione illius materie cum medicina educente illam. Et medicina ipsam evacuans: et etiam omnes alie in extinguenda sitim melius preparantur in forma humida liquida potabili.

4ª. intentio. ¶ Et intentio 4ª impletur cum sollicitudine multa quam hic oportet medicum in exhibitione frigidorum. Et maxime cum ea que continuare diu oportet vt non inducat ad indigestionem et sic ad fluxum ventris et lienteriam. Et vt non perducat ad infrigidationem spiritualium et malitiam anhelitus aut infrigidationem epatis: et cacchexiam. cum. n. viderit medicus infirmum ad aliquod horum vel similium preparari et dispositum oportet statim eis obviare et curare ne eveniant cum eis que in illorum proprijs dicentur capitulis.

¶ De corruptione appetitus. Cap. xxxvj.

Corruptio appetitus a quibusdam vocatur appetitus enormis vel irrationabilis. ipse. n. proprie sumptus irrationabilis dicitur quamvis quidam large appetitum caninum vaccinum et sincopalem irrationabilem et enormem vocent. ¶ Dixit Sera. in trac. 3° c. 12°. sui breviarij. appetitus qui accidit mulieribus. s. maxime pregnantibus qui est appetitus comedendi lutum carbones et similia charato vocatur. Et Hal. vocavit hunc appetitum luxuriosum. Et Consta. in lib°. de stomacho secundum antiquos. dixit vocari piros. Et. A. dixit. quod vna de speciebus eius vocatur periculum et discrimen. ¶ Est autem corruptio appetitus accidens ori stomachi contra naturam eveniens quo corrumpitur forma appetendi. quare appetit inconsueta innaturalia quo ad cibum vel potum humano convenientem corpori cum magno affectu et desiderio. In hoc . n. appetitu avidissime desiderantur cibi vel potus innaturales et inconsueti humane nature in quibus non est corpori humano congruum nutrimentum: quare non iuvatur neque nutritur cum illis veluti cum appetit quis terram lutum coctum testas lateres tegulas cinerem carbones tartarum vitrum saponem solidum obstraca pisces crudos: carnes crudas vel carnem humanam. Et sicuti cum appetit quis pontica: vt fructus novellos cum magna aviditate: aut acetosa aut acuta: vt piper zinziberis. vel alia habentia acrimoniam: aut sal et salsa: vt caseum grossum salitissimum pisces vehementer salitos et similia. Vel sicut cum appetit res fetidas et corruptas: vt vermes et similia extranea: aut cum appetit bibere potus malos sanguinem vrinam vel similia.

Descriptio corruptionis appetitus.

De causis huius appetitus. d. G. 4°. de accidenti. c°. 7°. et scribitur a rabi in commento particule sic. ex humore malo incluso in tunicis stomachi salso vel colico cum ebullit accidit appetitus ciborum malorum: et secundum diversitatem qualitatis et malignitatis speciei humoris diversificatur species ciborum et potuum qui appetuntur. ¶ Et Sera. dixit. quod causa eius est superfluitas mala adherens in rugis stomachi. Et dixit in ca°. de multitudine sitis. quidam desiderant potum horribilium saporum propter quantitatem malitie complexionis vincentis in eis: sicut desiderant cibos malos. Et Hal. dixit. quod fit ex humoribus putridis in ore stomachi. ¶ Dixit. A. causa eius est humor malus diversus a consueto in qualitate sua aggregatus in stomacho et ore eius. ¶ Ser. super 9° Alm. dixit. quod causa eius est humor grossus ponticus dispositus ad putrefactionem. ¶ Et Gui. dixit. quod fit propter malos et diversos humores multiplicatos vel adustos contentos in ore stomachi que mali mala et diversa in colore substantia et sapore inficit stomachum et corrumpit locum appetitus secundum eius malam naturam et complexionem. ¶ Et Platea. dixit. quod fit ex humore melico partim: et quandoque colerico inficiente os stomachi: et quasi in eo quandam lanuginem inducente. ¶ Et Gor. dixit. quod accidit propter humores corruptos potissime melico existentes in stomacho et inficientes ipsum: et ita corrumpentes appetitum et Hal. 6° theo. innuit quod hic humor potest esse de genere flatuoso: et potest esse acutus pungitivus. ¶ Dixit Vla. isti humores aut sunt in stomacho generati: aut aliunde ad ipsum fluxi. ¶ Dixit Avi. quando aggregatur predictus humor in stomacho nam tunc requirit aliquid ei contrarium: quia appetit illius remotionem: et contrarium diversum a consueto est diversum non consuetum fugantia namque sensum extrema. i. contraria que maxime a se distant: et cetera. quapropter accidit quibusdam ex patientibus appetitum corruptum vel ex habentibus diversum humorem in stomacho suo: appetitus carbonum luti gipsi et similium propter qualitatem que in eis est exiccantem vel eructantem: aut incidentem contrariam qualitati illius humoris diversi: non autem appetit consuetum: quia non est contrarium inconsueto: et sic non abijceret humorem illum inconsuetum. imo esset ei conveniens et congruum. ¶ Quidam autem dixerunt quod stomachus propter violentiam ei illatam ab humoribus illis sive a fumositate eorum excitatur ad appetendum similia humoribus illis inficientibus. ¶ Et Gor. dixit. quod quia tales humores habentes sunt adhuc sub latitudine sanitatis appetentes sed qui a talia ab intus hunc appetitum incitantia sunt corrupta infecta et enormia: ideo ab extra corrupta infecta et enormia sibi similia appetunt: quasi sint maniaci de cibis male diiudicantes. ¶ Dicunt quidam humor ille diversus in stomaco existens aliquando inducit appetitum corruptum ratione sue intense qualitatis prime: et tunc appetitus est maxime ad pontica acetosa

salsa amara vel acuta. Et aliqñ nõ iducere appe^m rõne sue q̃litatis p^a: sed rõne sue occulte q̃litatis ꝛ occulti modi infectionis: ꝛ tũc appetitus maxie est ad exiccata supradcã ꝛ cibos vel potus horribiles nãe humãe plusq̃ȝ sint põtica acetosa salsa amara ꝛ acuta. Et pp occultã q̃litatẽ illã eẽ diuersam nõ solũ est appetitus eoꝝ ad exiccatam cõi: sed ita ad hoc q̄ nõ ad aliud vel alia. ita q̄ si appent. v̇.g. carbones q̄ nõ lutũ vel cenũ: aut aliud qd ex exiccatis. Dixit Ua. diuersitas appetitus f̃m q̃litatẽ humoꝝ in stõ se coadunãtiũ cõsideraᷣ. ℭ Et Cõstã. dixit. in hac passione diuersitas appetitus est f̃m humoꝝ nãm in stõ coadunatorũ: qꝛ itaq̃ȝ p̄dicti humores mali ꝛ diuersi in diuersis hoibus sunt diuersaꝝ nãeꝝ: iõ qdã appetũt põtica: qdã acetosa: qdã gipsũ: qdã calcẽ exiccatã vel qd aliõ ex sup̄dictis: ꝛ qdã appetũt alios cibos vel potus horribiles ꝛ enormes diuersos ꝛ incõsuetos. Ego vidi q̃zdã q̄nq̃genariã: que tm̃ comedit tartari q̄ eius q̃ztitas eẽt incredibilis. Et vidi vxorẽ Nicolai dñi Frãcisci de barberino: que in q̃dam sua p̄gnitie comedit circiter. lib. xx. piperis: ꝛ tñ nõ abhorruit: ȝ post partũ remãsit ei fluxus mẽstruorũ colicorũ subtiliũ quo ad mẽses vlcerata ẽ eius matrix ꝛ mortua ẽ. ℭ Dixit Ga. 4°. de accidẽte. q̄ appetitus corruptus accidit p̄gnãtibus iunis. i. multotiẽs ꝛ hoc qd̊ magis appetunt est oẽ acidũ vel acutũ calm: ꝛ in maiori pte hoc accidit eis vsq̃ȝ ad totũ mensem 3^m cuius cã est menstrui retentio. In 4° aũt mense minoraᷣ: qꝛ magna ps mẽstrui ꝯsumiᷣ: ꝛ residua ps pp puã nutricationẽ p̄gnãtis cedit in ea. Embrio ẽt excrescit: ꝛ magis attrahit sup̄fluitates: ꝛ ide minoraᷣ totum illud: qd̊ ex replẽone fit in ea. Et idẽ dixit Ser. Et Aui. dixit. q̃nq̃ȝ accidit p̄gnãtibus appetitus corruptus pp retentionẽ mẽstruoꝝ plusq̃ȝ accidit eis destructio appetitus. ꝛ illud ꝓprie vsq̃ȝ ad duos mẽses vel tres. s. a pn° p̄gnatiõis. Et illud qdem est qm̃ eoꝝ mẽstrua retinenᷣ ꝓ nutrimẽto embriõis. Embrio aũt in initio ꝯceptionis nõ plurimo idiget nutrimẽto pp paruitatẽ sui corporis: quare sup̄fluit qd̊ de mẽstruis retineᷣ ꝛ corrumpiᷣ: ꝛ magna eoꝝ pars expulsa ad stõm gñat in eis appetitũ corruptũ. Cũ vero embrio fit indigẽs sup̄fluo nutrimẽto: illd̊ est apud q̃rtũ mẽsem: ꝛ minoranᷣ sup̄fluitates iste: qꝛ maior pars trãsit in nutrimẽtũ eius: ꝛ ppea q̄ pars illius sup̄fluitatis euãta est in vomitu: ꝛ pars eius idigesta est: q̃re minoraᷣ in eis hic appetitus ꝛ minorãdo ꝓcedit donec desinat: ꝛ hoc veꝝ est in pluribus p̄gnãtibus. Multis. n. nõ accidit hic appetitus pp bonitatẽ sanguinis eaꝝ ꝛ ipsaꝝ virtutũȝ fortitudinẽ. Et cognoui mulierẽ. que. 24. genuit filios: ꝛ in nulla p̄gnitieꝝ ipsi⁹ passa fuit appetitũ corruptũ. Multis ẽt nõ accidit hic appetitus: qꝛ ipsis p̄gnãtibus mẽstruãtur: pluribus ẽt p̄gnantibus pp dictas cãs nõ accidit appetitus corruptus in primis tribus mẽsib⁹: sed postea in processu. ꝛ aliqñ in pluribus vltimis mẽsibus accidit eis illud qd̊ in ꝓcessu volũtarie: ꝛ vel aliter q̃nlibet vtunᷣ malis nutricationibus vel in suis virtutibus debilitanᷣ: vñ aggreganᷣ in eis humores diuersi. Accidit ẽt multis mulierib⁹ hic appetitus nõ p̄gnantibus pp retentionẽ menstruoꝝ in eis: ꝛ maxime in mola matricis: vel pp nutricatiões malas q̄bus humores mali diuersi in eis generanᷣ. ℭ Dixit Ser. ꝛ iam accidit hec egritudo ẽt viris qñ venit huius humor ad ora stõ. um ipsoꝝ. Maxime tñ accidit eis in q̄bus retinetur emorroydaꝝ fluxus cõsuetus. ℭ Dixit. Cõstã. in li°. de stõ: q̄ plus accidit mulieribus. s. q̃ȝ viris: ꝛ maxime frigides nãs hñtibus. Accidit aũt plm melãcis cõplõne ꝛ patientibus opilõnẽ splenis ꝛ debilitatẽ ipsius. Et his q vtũtur cibis corruptis ꝛ potibus malis in q̄bus frequẽter corrumpiᷣ cibus. Et pp hanc cãm frequenter accidit pueris ꝛ puellis. Et accidit ẽt freq̃nter his q vtunᷣ ciberijs vel medicinis sanguinẽ adurentibus. Et appetitus qdem frequẽter corrũpiᷣ ad cibũ: raro v̊o ad potũ. ℭ Dixit. A. rectius. s. minus malũ ꝛ leuius ad qd̊ declinat iste appetitus est: vt sit declinis ad acetosum: ꝛ qdam supplent vel stipticuȝ vel ponticum. Aut ad acutũ: supplent salsum vel amaꝝ. Et illud qd̊ est magis corruptũ. i. deterius est: vt sit decliuis ad exiccatũ ꝛ siccũ. i. ad sicca terrestria: vt terrã carbones ꝛ similia. Et hoc qꝛ sunt magis extranea ꝛ inconsueta a naturis hoium q̃ȝ illa. ℭ Appetitus corruptus cõicat cũ appetitu canino in hoc q̄ sic in appetitu canino cibi hoi magno affectanᷣ desiderio: ita in corrupto mala cibaria ꝛ diuersa ac ẽt potus mali cũ maxima recipiunᷣ auiditate.

Auctores non curauerũt ponere signa huius passionis derelinq̃ntes hec ca nota relatiõe patientis ꝛ astantiũ. In hac tñ passione corpus totũ extenuaᷣ ꝛ macrescit: qm̃ caret nutrimẽto. Ea. n. que appetunt minus mala nullius aut pauci valde sunt nutrimenti: exiccata vero nullius. Dixit Ras. 5° ꝯti. lutũ nõ facit nutricationẽ. ℭ Signa vero spẽrum humoris peccantis ꝯhuntur ex nã rei appetite. Ueꝝ in hoc est dĩa inter doctores. Quidaȝ. n. volũt q̄ stõus in hac dispõne appetat silia in nã natꝛe humoris: quare dñt q̄ si stõus est appetens sicca humor est siccus. Et appetit calida ꝛ sicca pp humorem colericũ. Et appetit pontica pp humorẽ melicum. Et appetit acetosa pp flã acetosum: vel pp meliam nãlem. Et appetit horribilia pp humorem corruptum. ℭ Quidã vero volũt oppositũȝ. s. q̄ appetit ꝯria: ita q̄ appetit sicca pp humorẽ humiduȝ: ꝛ humida pp siccũ. Et calida pp frigidã: ꝛ frigida pp calida. ℭ Auctores in hoc fortasse ambigui fuerunt: vel nõ curauerunt ponere hec signa tanq̃ȝ nõ necessaria ad curã. Cũ tñ bñ cõsideraᷣ in curis auctoꝝ huius passionis. Medicine fere oẽs declinãt ad calm ꝛ siccũ. Et si q̃ reperiᷣ frida ꝛ humida agit hãc curã cũ ꝓprietate nõ cũ q̃litate p^a. ℭ Dixit Ras. 5° cõti. lutũ. s. ꝛ alia silia subiacet ꝛ aggrauat. Et exinde ipediunᷣ motus nutricationis donec genereᷣ ex eo ydrops horribilitas ꝛ nausea. Et corruptio appetitus nisi corrigaᷣ perducit cito patientẽ ad gñationẽ vermiũ pp indigẽnem ꝛ corruptionẽ digẽnis: ꝛ sequiturq̃ȝ ipsaȝ deiectio appetitus: ꝛ frequẽter ꝓducere ad opilõnẽ: ꝛ corruptionẽ formę ꝛ hydropesim. Et aliqñ est cã gñatiõis lapidis. ꝛ gñaliter perducit ad egritudines cronicas malas. ℭ Corruptio quoq̃ȝ appetitus eueniens ꝯualescẽtib⁹ significat recidiuã.

De signis

Cura corruptionis appetitus perficiᷣ dieta ꝛ potione. ℭ Et circa dietã vitare opȝ aerẽ grossum ꝛ fridũ. ꝛ aie passiões corpus exterminantes ꝛ cogitationes sup re desiderata: quietẽ longã ꝛ exercitũ ẽt superfluẽs: ꝛ balnea multũ exiccantia somnũ ꝓlixum: ꝛ vigilias ẽt plurimas: ꝛ cibos ꝛ potus grossos melicos ꝛ oẽs cibos ꝛ potus corruptos ꝛ fetidos retentionẽ egestionũ ꝛ cuiuscũq̃ȝ euonis cõsuete: ꝛ medicinas narcoticas. Conuenit aũt aer tẽperatus vel nõ excessiue cals letitia ꝛ gaudium. dixit Cõstã. oȝ hos infirmos tẽperata assuefacere exercitia: ꝛ maxime mulieres ꝛ silr somno vti temperato. Et nutriri cibis laudabilibus boni nutrimenti. Et vino laudabili puro: aut paꝝ ꝑmixto. Unũ etenim bonũ potens purũ: ꝛ multũ bibitũ est sepe cura huius egritudinis. Dixit Ua. nutrianᷣ cũ pane bono ꝛ auiũ iusculis. ℭ Dixit Azarauius li°. 26°. res que valẽt in appetitu mẽdoso mulierum de luto carbonibus ꝛ silibus sunt. Re. ossa gallinaꝝ vel pulloꝝ assatorũ: ꝛ teratur piper ꝛ sal ꝛ vnganᷣ ossa illa cum isto puluere ꝛ masticenᷣ. Et comedere carnes salsas valet illis qui comedũt lutũ. Et colũbi assati: ꝛ maxie cornũ ipsoꝝ ꝛ subascelle: ꝛ ossa valent ad hoc. Et fabe tosse silr ꝛ fistici saliti. ℭ Dixit. A. extimauerũt qdã q̄ iuuentius qd̊ administraᷣ ad expellẽdũ appetitum luti est: vt cibetur patiens duȝ est ieiunus. i. in pn° mẽse pullis collũbinis assatis: ꝛ vtaᷣ ẽt eis in 2ª mensa paulatim. ℭ Dixit Bimaiui 5° ꝯtiñ. Ad incidendũ appetitũ luti masticãdũ est aniceos ieiuno stõ: ꝛ post saturitatẽ cardamomũ ꝛ cubebas. Et Aui. dixit. vti aniceos in 1ª mẽsa ꝛ amig. amaris est mirabile valde. Et conueniunt in hac hora fistici ꝛ passule

Admini strauo ferrex nõ naturalium.

ci ⁊ passule ⁊ castanee ⁊ grisomila.s.sicca. Et dixit. ꝙ ruta est maximi iuuamenti. Et dixit. A.21ª tertij. p̄gnātes q̄nq₃ iuuanť ex acutis: sicut sinapi ⁊ silibus: ipsum enim abscindit humorē malū: ⁊ excitat appetitū. Et est vltimū in reducēdo appetitū eoꝝ. Ex h̄.d.Ser.sup 9° Alm. ꝙ sinapis valet multū in oib⁹ h̄ntib⁹ appetitū corruptū. ℂ Dixit Gui. mitigať ⁊ sopiť hic appetitus cū corrosiōe ossiū pulloꝝ columbaꝝ assatoꝝ: ⁊ carne salita sicca p̄parata. ℂ Dixit Rabi. in 20ª pti⁹. portulaca h₃ ꝓprietatē curandi appetitū luti.s. cōcisa ⁊ masticata. Utať patiēs cū cibis suis mustarda ⁊ pi perata ⁊ silibus spēbus: que sic fiunt. ℞.cinamomi electi vtriusq₃ cardamomi ligni aloes gar.cubeberū₃ bel.nucis mus.macis croci.añ.ʒ.i.piperis nigri ad pondus omniu₃. ℂ Debet aūt terreri patiēs a comestiōe eoꝝ que appetit ēt demonstrādo ei periculū cui iminet si eis vtať: ita vt p̄pareť eius aīus ad fugiēdū ea: ⁊ ad appetēdū cibaria bōa. ℂ Q₃ si nō valet p̄dictū: ⁊ itolerabile fiet lutū relinq̄re. Dixit rasis 5° pti. Cura fiat cū medicinis ꝓhibētibus nocumētū eius. Et fm̄. A. igeniū in h̄ est duplex. Unū est vt tal' qd̄ appetit partificiū aliq̄d reddať vōitiuū ⁊ abhosabile: ⁊ deť ei tūc: vt post abhorreat ipm: ⁊ est h̄ in appetente lutū. Dixit. A. vt sumať lutū paꝝ ⁊ dissoluať in aq̄: ⁊ ponanť in ipso medicine vomitiue que nō h̄nt saporē manifestū.i. que nō sunt mali.i.boni saporis: sicut esula ⁊ cataputia ⁊ silia. deinde in ipsa ponať ex sale: qd̄ vel q̄ztū ipiaꝝ bonā efficiat.s.in sapore vel in rectificatione illarū medicinaru₃ vomitiuaꝝ. deide ponať i sole donec exiccet. deide p̄cipiať appetēti lutū: vt sumat ex illo aliqd i q̄.s.sit ō medicamie vōitiuo: qd̄ si addit supra dolizvnā: aut vnā ⁊ mediā i fortib⁹ sup. aut mediā debilibus: de cui⁹ doli stať discretiōi medici ꝯponētis ⁊ ꝯsiderātis q̄ztū de virtute vomitiui medicaminis in illa parte luti quā exhibet potuit remāsisse: illud eni faciet ipm vomere illud qd̄ comedit: ⁊ ꝓpie si fuerit res cōmouēs vomitū.i.illud qd̄ assumpserat cū ipso luto vel añ ipsum paꝝ aut post ipsum paꝝ sicut sunt caules: ⁊ alia cibaria nauseatiua. ℂ 2ᵐ ingeniū est ꝙ p̄mutetť illud qd̄ appetit ad aliqd̄ sibi sile: qd̄ tñ sit melius ⁊ tribuať loco ei⁹. sicut dixit Uia. ꝙ deť appetēti lutū grana ciceꝝ ⁊ fabaꝝ assa. Et sicut dixit Aui.21ª tertij: ꝙ q̄n p̄gnās desiderat caseū siccum.s.multum salis h̄ntem recipiatur caseus humidus pauci salis ⁊ asseť sup prunas donec exicceť ⁊ tribuatur ei. Ego aūt dedi cuidā comedenti lutum cortices panis multum cocti ⁊ biscoctum ⁊ profuit ei ⁊ vtebatur eo loco luti.

Cura vero per potionē q̄tuor cōpleť intētionibus q̄rū p̄ª humorē digerit. 2ª illū educit ⁊ diuertit. 3ª malam cōplexionē alterat ⁊ rectificat stōm ⁊ mēbrū si qd̄ mandans stō mām fuerit. Et 4ª prouidet accidentibus.

Prima intē/tio ē digō

ℂ Et digō qdem cōpletur cū sumptione oximellis cōpositi. vel squillitici si sumatur cum decoctione vtriusq₃ cardamomi rute ameos ⁊ passularum.

Secūda intē/tio ē euāo.

ℂ Et euātio. dixit Joānitius efficacior ē p vomitū: q̄n hūor huic cāns appetitū in supioribus p̄manet stōi. Sz tñ in fundum descēderit stōi solōne vētris educatur: ⁊ per clysteria. ℂ Dixerūt Gal. ⁊. A. oz vt euāť hūor faciēs corruptionē. ℂ Dixit Ser. curatio eoꝝ est cū mūdificatione cū vomitu ⁊ potu medicie solutiue illius qd̄ est in stō sicut cū pillulis de hyerapigra: ⁊ de aloe: ⁊ de spēbus.s. elefangine. ℂ Et Cōstā. dixit. ꝙ vtilior oibus medicis est vomitus ꝓuocatio ⁊ stōi mūdificatio cum medicina suaui. sicut est hyerapigra pillule auree ⁊ stomaticon.s. solutiuū. Si itaq₃ appetitus malus ex humore est flātico: stōm. d xit Gali. purga cū vomitu eoꝝ q̄ flā incidunt ⁊ subtiliant: vt mellicrate ⁊ melleo squingibin q̄bus fugiles infunderis cū aq̄ aneti ⁊ eruce seminis: ⁊ pisciū salsoꝝ comestione singulis septimanis: aut singulis decē diebus semel: ⁊ cū pillulaꝝ aloes exhibitiōe: aut aromaticoꝝ.i. alefangine. Et si qdē₃ h̄ hūor ab aliquo mēbro influat stō euētur cu₃ medicamine de turbith. Et si inflat a toto cū agarico. Et si humor fuerit pungens.i.colicus: aut salsus. dixit Gal. vomitus inducendus est cū squingibin: ⁊ aq̄ calida: ⁊ euābis cū yera aloe vel absinthio. Et si hūor fuerit melic⁹ purgeť cū pillulis idis vel deco. tiōe epithimi ⁊ silib⁹. ℂ Dixit Gal. si appetit⁹ corruptio fuerit i p̄gnantibus vomitu illas vtendū nequaq̄₃ est: q̄n cō. vtereť eas nec securitas esset ab aborsu pueroꝝ: ⁊ intellexit de vomitu violento facto per medicinas vomitiuas fortes: ⁊ forsan ēt de mediocri. Uōitus aūt leuis nō est eis nocitiuus. Materia quoq₃ sicut multotiens dcm̄ est diuertatur.

Tertia intē/tio ē alte/ratio male/cōplexiōis/ ⁊ ꝯfortatō.

ℂ 3ª aūt intētio ipleri oz cū alterātibus malā ꝯplōnē si qua fuerit in stō vel in aliquo alio mēbro cōicante ei vel in toto; cū q̄bus mixta sint q̄ stōm ꝯfo tāt. ℂ Inūctio valēs appetitui corrupto. ℞. olei nardini absinthilei ⁊ rutacei ⁊ aceti vini. añ. ʒ.ij. seis sinapis cimini cardāomi ameos radicū capparis. añ. ʒ.i.s. feruēant ad aceti ꝯsumptionē: ⁊ fiat inūctio sup stō p horā añ cibū. deinde fomenteť stōus cū pānis sufumigatis cū xiloal. mastice ⁊ cinamomo. ℂ Dixit Ser. cimiunum: ⁊ ameos sumanť in ieiunio cū aqua tepida. Et Ras. dixit 5° pti. Et sisr. A. ꝙ cōfert eoꝝ masticatio in ieiunio: ⁊ post cibū: ⁊ maxime si deglutiať saliua eoꝝ. Et aliq cu₃ dictis p̄miscent cinamomū ⁊ xiloš. ⁊ ꝓpie in h̄ntibus humores corruptos in stō. Et de vtilibus est electuariū de scoria ferri: qd̄ describiť 5° ꝯtin. sic. ℞. cupolaꝝ glādiū. ʒ.iij. passulaꝝ sine arillis. ʒ.x. squame ferri pure infuse in aceto die ⁊ no te: ⁊ postea exiccate: ⁊ postea iteꝝ infuse: ⁊ iteꝝ exiccate: ⁊ iteꝝ 3° ifuse ⁊ exiccate. ʒ.x. decoquať in. ℥.8. vini stiptici: ⁊ tm̄dē aq̄ donec redeāt ad mediū: deide extrahať a vino: ⁊ de illo vino detur stō ieiuno a. ʒ.iiij. vsq₃ ad. 6. vsq₃ ad. 7. dies. Et est hoc medicamē Sera. ℂ Aliud eiusdē₃: ⁊ poniť ēt ibidem ad eū q comedit lutū: ⁊ corrūpitur. fōrma. ℞. cupularum glā. ʒ.8. aloes. ʒ.6. policarie. ʒ.6. radicū squinanti. ʒ.iij. myrrhe. ʒ.ij. frangātur ⁊ coquanť in rotulis duobus aque donec perueniat ad mediū: postea deť in potu 3ª pars p triduū. post iteꝝ itereť h̄ cura. ℂ Et ꝯueniūt dyagalangas dyacardamomū: dyamuit⁹. Et tragea Aui. q̄ sic fit. ℞. cardamomi minoris ⁊ maioris. vt dixit Uia. ⁊ cubebe. añ. ʒ.ij. zuc. albi. ʒ.6. pista ⁊ misce ⁊ exhibe ex eā añ cibū per duas horas sequente potu boni vini puri. Dixit Ser. ꝙ cōferūt ēt in vesperis. ℂ Electuariū vtile ad abscindendū appetitū corruptū. ℞. ciamomi cardamomi: cubebaꝝ marathri anisi roš. spice masticis antofili xiloal. squanti folioꝝ citri ⁊ sandali. añ. ʒ.j. zuc. albi ad pondus oiuni. doš ʒ.iij. cu₃ aqua tepida. ℂ Confectio que mundat stōm ab oī putrefactione appetitū restaurat ⁊ acetosam eructuationē āputat. ℞. hyerepigre. ʒ.x. chebuloꝝ agar. añ. ʒ.6. masticis dyagridij marathri roš. anisi. añ. ʒ.iiij. mell'. ℂ Pillule ad idē vtiles ⁊ ꝯseruantes visum ⁊ caput a dolore: ⁊ cōferunt matrici: ⁊ oibus visceribus: ⁊ sumunť ex eis. ij. vel. iij. in introitu lecti oī die. ℞. aloes epatici. ʒ.x. agar. ʒ.iij. masticis. ʒ.iiij. ꝯficiāť cū sucoo feni. ℂ Et scias ꝙ si cū corruptiōe appetit⁹ affuerit sig° dn̄ij hūoris colici vt talli debes cala in oib⁹ dictis medicis minuere vl' addere ex fridis ꝯueniētib⁹: sic sumach ⁊ rosas.

Quarta intētio ē correctio acci/dentium.

ℂ Quarta autem intentio impleť succurrendo accidētibus sicut in ipsorum capitulis dictum est.

ℂ De digōne stomaci in generali ⁊c. Cap. xxxvij.

Quāuis de digōne stōi ⁊ eius effectu in p̄mo trac. huius sermonis sufficiēter dictum sit: non erit tñ inconueniens si hoc in loco aliqua repetantur: vt lesiones debilitatis digestionis stōi melius comprehendantur ⁊ citius. ℂ Digestio stomaci est actius virtutis ipsius digestiue. per cuius actionem cibus ⁊ potus ore receptus: ⁊ in stomaco contentus colliquatur ⁊ alteratur: ⁊ bn̄ vel male trāsmutať. ℂ Dixit itaq₃ Aui. 13ª tertij trac. 5° c. de nocumeto digōnis. Cibus conuertiť in stō: aut ad illud qd̄ necessario facit digōnem integra₃.i. qd̄ transmuta/

Quid digestio stōi.

Cōuersio cibi in stō fit multipliciter.

tur in chilum bonū itegre:aut ad illud q̄d nō facit digōnē integrā. ⁊ tunc dupliciter:aut q̄a recipit digōnē aliq̄:⁊ digerit digōe aliq̄ nō itegra:q̄a.s.diminute digerit. Aut nō digerit oino:⁊ cū nō digerit oino est sm duos modos. Unus ē q̄n cibus remanet cū dispōne sua nō trāsmutatus:aut trāsmutatus:sed nō in bonā subam:imo in malā extraneā ⁊ corruptā:⁊ sic inuit q̄ corruptio digōr's pōt reponi sub genere ablationis eius:⁊ silr pōt dici de corruptiōibus operāūz aliar virtutū. Digō itaq̄z sana ⁊ integra nihil aliud est q̄z cōuersio cibi ⁊ potus in chilū q̄litatē h̄ntem cōuenientē ⁊ idoneā:vt p vlteriorē digōnē in eo factā a virtute digestiua mēbroz sequētiū post stōm cedat in nutrimentū stō ⁊ corpori toti:⁊ hoc q̄ztū est de se:nisi aliter superueniret ei defectus vel ipedimentū. ¶ Dixit Hali.6° theo.digō in stō bona est cuz cibus factus est chilosus:⁊ econuerso mala est q̄n cibus ⁊ potus non conuertit ad chilū ydoneum pro nutricatione membrorum:digestionem bonā. Aui. vocauit integraz bonam:malam vero non integram.

Ad bonā stōi digōnē concurrunt sex: quoz p̄mū ē ag̃ns digestiua stōi.

¶ Ad bonā aūt digōnē stōi sex cōcurrunt:p̄m est agēs p̄ncipale.s.virtus digestiua stōi que hāc digōnē totaliter pficit aut per se:nō egens āminiculo extrinseco:vt cū est fortis sicut in iuuenis robustis pueris ⁊ iuuenibus. Aut nō per se sed cū extrinseco adiutorio:sicut cū nō ē fortis:sicut i debilib⁹ egris neutris ⁊ senibus:que tū q̄uis h̄is adiutorio egeat extrinseco digōnē ipsaz incohat ⁊ pficit ⁊ formā sibi pstat.

Scdm est agēs istrumentale.

¶ 2m est agens instrūale quo mediāte p̄ncipaliter agat:⁊ hoc est calor n̄alis ⁊ spūs:⁊ cōplō innata stomaci actuata per influentē sic actuata calida existens.

Tertiū est coadiuuās virtutē digestiuam.

¶ 3m est coadiuuans dictā virtutē digestiuā stōi ad digerendum cibū ⁊ potū:⁊ hoc q̄dē est duplex vnū est intrinsecū ⁊ est calida cōplexio mēbroz stō coadiacētium:sicut cordis epatis splenis vena cōcaua arteria adorti adherētes dorso zirbi ⁊ mirach:maxime tū epatis. Aliud est extrinsecū:⁊ ē duplex vnū est res n̄alis vel ad rē non n̄alem reducta. sicut somnus:cooptura pānoz:accubitus sup latere:quies:letitia:⁊ mētis tranqllitas:exercitū p̄cedēs cibū:supfluitatū expulsio añ cibū:aeris tēpies vel declinatio ad frigiditatē:⁊ silia. Et aliud ē res medicinalis approximata stō ab intus vel ab ex:que q̄dē res medicinalis dz eē calida: q̄m q̄litas cū q̄ operat̄ virtus digestiua est caliditas. Caliditatis.n.ē cibū eliquare ⁊ pmiscere partes eius cū partibus ⁊ transmutare:⁊ dz ad siccitatē tendere. ¶ Dixit.n.A.in c° debilitatis stomachi.q̄ virtus digestiua conseruat̄ sic:cōex his itaq̄z tribus.s.cōplōne stomaci: cōplōne ei adiacentiū mēbroz:⁊ cōplōne extrinsecus approximatoz dz in stō resultare caliditas proportionata obiecto sufficiens ad obiecti debitā elixtionē. Unde nō dz eē remissa neq̄z ēt multū intēsa:sed coeq̄lis ⁊ pportionata. cuius proportio debita tribus modis esse contingit. Uno q̄r nō excedit debitā q̄ztitatē caliditas in stō ex coadiuuantibus:2° q̄n si stōi caliditas eēt aliquātulū remissa eēt coadiuuantiū aliquātulū intēsa:3° q̄n esset cō°.s.stōi caliditas aliquātulū intēsa: coadiuuātiū vero aliquātulū remissa. Sic.n.cū pdicta pportionata fuerint obiecto aliquo dictoz triū modoz erūt ista ydoneū virtuti digestiue stōi p bona ⁊ itegra digōe fienda.

Quartum currit ad digōnē est subz i quo fit talis operatio.

¶ 4m est subm siue mēbrū siue locus in quo virtus ipsa digestiua suā operat̄ actionē in quo obiectū eius cōtineat̄:⁊ sic approximatū agēti:⁊ hoc est stōus maxime inferior pars siue fundū eius:⁊ stōus q̄dē dz esse mundus sine lesione:⁊ absq̄z egritudine cōplexionali vel cōi simplici vel cōposita. Et dz esse carnosus cū carnositate tū sua dz esse extensibilis ⁊ corrugabilis vt sufficientē cibi ⁊ potus quātitatē recipere possit. Et super ipsum insuper bene cōstringi:vt per ipm bona fiat cibi ⁊ potus cōprehēsio. Dixit enim Aui.q̄ bonitas cibi est pp bonitatē cōprehensionis cibi. Nam tunc agens vndiq̄z ⁊ a ppinquo:⁊ sine medio agit in nutriēs:q̄re fortior ⁊ melior prouenit in ipsuz digōnis actio. Quemadmodum cōprehēsio tūc dz eē bona cū tpe pportionat̄ agēti re⁹ patiētis obiecti:⁊ nō durat tpe ampliori neq̄z minori.

Quintum est obm.s. nutriens.

¶ 5m est obiectū.s.nutriens cibus ⁊ potus desorūs oblatuz ⁊ ad fundum stōi tractū:q̄d obiectum dz esse proportionatum agenti in sba q̄ztitate ⁊ q̄litate siue ēt forma specifica. Multa enim que aliq̄n in stō recipiunt̄ sunt virtuti digestiue iproportionata in mō substātie que sunt oino indigestibilia ⁊ a virtute digestiua impassibilia oi tpe sicut ossa cera ferz ⁊ silia. Et quedā licet nō sint in totū impassibilia: sunt tū in substātia sua difficiliter passibilia ēt oi tpe sicut cibaria cruda:aut dure substātie non bñ masticata:aut pp artificium multū exiccata ⁊ silia. Et quedā in substātia sua sunt iproportionata vni etati:licet nō aliis:vt caseus durus isantibus ⁊ silia. imo cōsilr ⁊ vni complōni licet nō alii: vt caro vaccina flātis. In quantitate vero nutriens dz esse improportionatum cū tam multū fuerit:q̄ intātuz extendat stōm q̄ non possit supra ipsum corrugari:vel taz paucum fuerit q̄ cōsilr ad ipsum amplectēdū nō valeat peruenire. In qualitate aūt cum fuerit ex.... calidum frigidū siccuz aut humidum fluidū. In forma vero specifica.sicut cū cuz reperiret̄ aliqd in totum nāe humane horribile:aut cū recipit̄ ab aliquo vel aliqbus aliq̄s cibus vel potus illi vel illius forma specifica iproportionatus:sicut vinū vel case⁹ alliū vel aliā silia:q̄uis h̄ calida nāe humane sint proportionata.

Sextum est tēpus sufficiens.

¶ 6m est tēpus sufficiens reqsitum ad h̄ vt digestiua virtus in nutriens agere possit ⁊ actionē cōplere. Scias q̄ sumpto cibo durāte fieri digōnis calor n̄alis fortificat̄ in stō ⁊ a circūadiacentibus membris reuocatus ab aliis ad nutriētis digōnē:quare tūc in instrūis aliaz virtutū debilitat̄:vñ torpescunt p tunc eaz actiones:sed pfecta digestione n̄alis calor expandit̄ ad instrā illaz ⁊ in eis fortificatur: vñ earum actiones fortiores fiunt ⁊ perfectiores. ¶ Hor.tū dixit.q̄ in pn° digōnis calor n̄alis ēt in stō torpescit rōne cōrietatis ⁊ resistentie nutrientis:sed in fine pualet ⁊ fortificatur.

Signa digōnis bone sunt.dixit. H.in li° signoz:⁊ ponit 5° pti.sic.bonitas somni:velox surrectio ab eo:bonitas coloris entis:facies nō inflata:caput sine ponderositate:habilitas vētris leuitas stōi:leuitas motus:⁊ aliq̄lis inflatio iferioris partis ventris p̄cipue añ egestum. Et dixit.in summis ad glau. vt ibidē scribitur. Qui angustiā nō patit̄ in suo stō bene digerit cibum suū:licet cibus difficilis fuerit digōnis. Sed q patiuntur angustiam post assumptionem cibarū in stō suo:lz paucum fuerit ipsum digerere nō poterit ēt si fuerit facilis digōnis: ⁊ fortasse h̄ erit eo q̄ patiens caret somno. Et dī eodem 5°. trulla si fuerit dure vocis ⁊ potentis:sed pauci venti significat ventrē potentē ⁊ bonuz digere. ¶ Dixit Tacuinus. Signa digōnis bone sunt q̄ sentiunt̄ vtraq̄z latera leuia:⁊ vmblicus:⁊ q̄n iacet̄ supino corpore stomacus manet depositus:⁊ eructuatio accidit absq̄z sapore. Dixit Auic.in c°. de modis significationum dispōnum stōi q̄ digō bona non fit nisi q̄n post cibuz cōprehensum nō accidit grauitas in ore stōi: neq̄z rugitus: neq̄z inflatio:neq̄z eructuatio:neq̄z sapor fumosus aut acetosus. sup. nec alterius male q̄litatis:nec sapor cibi passum pti post quoq̄z horas:neq̄z accidit singultus neq̄z tremor.s. stomacalis nec extensio. ⁊ vt fit spatiuz cibi in stomaco more equale.i.conueniens vel equale.s.tpe digōnis:⁊ descēsio cibi ab eo fit in hora qua opz ⁊ non fit ante ipsaz. neq̄z post ipsam:⁊ illa hora tunc est cū perfecta est digestio: tūc enim licet cibus non sit dissimilis neq̄z cōrius stomaco in qualitate sua tū cōrius est ei in quātitate:⁊ iō tunc tanq̄z onerosus stomaco ab eo debet expelli. Sitq̄z dixit. Aui. somnus temperatus:⁊ expergefactio velox:non tū ante debitam quātitatem somni:sed somno cōpleto non debet remanere dormitatio neq̄z difficultas egressionis a somno: sed velociter debet expergefieri:⁊ esse sicut vigilans:⁊ sit illa expergefactio leuis.i.facilis. vel leuis.i.cū leuitate corpis:⁊ nō sit in oculis

oculis spa.i.in palpebris tumor aut inflatio in facie. Et in capite non si grauitas et obedientia n.ie fit facilis.s.ad sensum et motum: vel fit obedientia nãe.i.ventris facilis.s.ad egestiũ: et añ egõnẽ fint inflata inferiora vẽtris pp pressionẽ a iiõ factã in viscera: et pp õscensum supfluitatũ ad intestia inferiora. Et iõ subdit. post egestũ cesset illa inflatio. Hec. n.oia signant bonitatem inuolutionis stõi supra cibum: et q stõus bñ cõprehendit ipsum: et istud signat fortitudinẽ stõi et cõuenietiã cibi in qtitate et qlitate: et p ɔñs q bona digõ cibi fit et fcã est. Et dixit. A. q egõ eqlis.s.in sbã: et eqlis in qtitate corñte qtitati assũptorũ tẽpate tincture et fetoris.i.tẽperati signat bonitatẽ digõnis. ¶ Scias q melius possumus cognoscere stõm bñ digerere vel bñ digessisse cibũ q̃ epar chilũ p gradum leuitatis et exonerationis qui cõsegr̃ ad bonã digõnẽ cibi et depõnẽ eius: et ista leuitas q̃uis fm quosdã paulatine fiat: qz paulatine depõir̃: sicut paulatine digerir̃: tñ sentir̃ et pcipir̃. Et qd dr̃ paulatine pductũ nõ sentiri hz veritatẽ de sensatiõe delitiosa vel tristi: vt innuit Gal.4°.de accidenti.

¶ Dixit Aua. q cũq ɔtinuã vult custodire sanitatẽ custodiat stõm: qm̃ vt dixit Cõstã.in li° de stõaco. in sanitate manẽte totum corpus manet incolume: est.n.cõis minister stõus oium mẽbrorũ: et velut paterfamilias domus: qui bene se habens digestionem operatur integrã: que est pncipiũ radix et cã sanitatis membrorum: eo vero infirmato oẽ corpus infirmatur pp lesionem sequẽtẽ indigestionẽ eius: que est pma. pma aũt digõne impedita subseqntes non bene fierent pp impedimentum pcedentis: ex lesione aũt digõnum pene oĩs que ab intrinseco accidit egritudo pueniit. ¶ Dixit Viaticus. fastidium est magnum nocumentum ad sanitatem corrũpendã: et morbos generandũ. ¶ Et A. dixit. in cap de corruptione digõnis: corruptio digõnis ẽ mater lãgorũ et origo egritudinum cronicarũ. Et dixit. q corruptio digõnis qñq perducit ad egritudines plurimas malignas sicut epilẽtiã: meliam miracbiã et similes: et multotiens facit accidere pruritũ. Et dixit. in cap de debilitate digẽme: qñq pducunt debilitas digõnis et cõuersio cibi ad flegma et chimũ diminute digestũ ad tremorẽ et frigus extremitatũ et cõmotiõez paroxismi febris.i.ad accidẽs simile accidentibus paroxismi febris: et pcipue ad frigus qd nõ calescit. Distigmtur aũt inter paroxismos febris: et istud accidens dixit ipse per pulsum: quoniam pulsus in hoc accidente nõ est pulsus pncipij paroxismi febris et precipue non est submersus.

¶ Custodia aũt sanitatis stomaci attenditur: maxime in regimine alimẽti et mẽsura eius. Nã mẽsura alimẽti dz esse talis que vt dixit A.3° pmi. grauamẽ nõ afferat. Ipocundria nõ tendanr̃ et nõ inflenr̃: et talis que rugitũ nõ faciat: neq natet: neq faciat nauseam: neq caninũ desideriũ. Et dz esse talis q ex ea nõ accidat ingenij pigritia. Neq insõnietas neq in ãhelitu paruitas: neq in pulsu magnitudo: que duo vltima accidentia pueniunt ppterea q stõus cõprimit per dyafragma: per cuius ɔpressionem fit anhelitus paruus et inspissar̃: vnde nõ põt necessitati cordis satisfacere: sed in ea pbet augmẽtũ: quare vt illi satisfiat magnificatur pulsus: qm̃ in virtute nõ est debilitas. Et sit vel esse dz mensura alimenti talis q nõ accidat ex ea casus desiderij neq sapor in ructibus post tps reperiar̃. Et dixit Aui. q deterior esus stõ est efferens grauitatem. Et deterior potus est qui stõ supnatat. ¶ In mẽsurãdo aũt alimentum vt redatur cõmẽsuratũ sumẽti: opz vt sumẽtis ɔsideretur ɔplo et cõpositio siue habitudo: etas quoq et sexus. Et virtutis qtitas. Et consuetudo et ɔueniẽtia stõi cum cibo et ipsius desideriũ. Amplius ãt et tps ãni et hora presens et regio et aer et hora exhibitionis cibi et quantitas eius discreta. Et ordo cibationis: de qbus oĩbus sufficiẽter dcñ est in sermone pmo. particula de regimine sanitatis.

¶ De spẽbus lesionis digõnis stõi. Cap. xxxviij.

Lesio siue nocumentũ digõnis quandoq defectio: et qñq malitia digõnis dr̃: et a Viatico fastidium nominar̃. Haly. vero 9° theorice. fastidium accepit p effectu male digõnis. Cum.n.cibi non digerũtur vt debẽt quedã fastidiositas cibi sequr. In 6° tñ eiusdem dixit q fastidium est destructio digõnis. Et Con. in pantegni. est corruptio digõnis vel ipsius oĩmoda ablatio. A. qbusdã ãt lesio digõnis corruptio digõnis dr̃ large sumendo corruptionẽ p oĩ spẽ nocumẽti digõnis. ¶ Dixit Joãnitius. corruptio cibi et digõnis inferioribus partibus stõi est. Et Haly dixit. passio q̃ fundamentum patitur stõi est mala digõ. Et A. digõis nocumenta sequuntur nocumenta in inferioribus stõi sicut bona digõ in eisdem locis fit. ¶ Nocumenti quoq digõnis spẽs tres sunt. Dixit.n. Gal.3° de accidenti. cap 4° virtus digestiua stõi aut i cibo nihil facit qd erit cum cibus remanet in ea qualitate qua fuerat. sup. et vocar̃ ablatio: aut destructio digõnis. Aut debiliter facit et vocatur indigestio: qñ.s. cibus tarde mutar̃ vel cum quadam duritie tarda: et etiam cum cibus mutar̃ in aliam qualitatem non dico nãlem. sup. sed extraneam: et indigestio vel crapulitas appellatur: sed bonum esset dixit ipse: si ablatio digõnis indigestio vocaretur: et que non fit cursu nãe vocaretur mala digõ. Et debilẽ dicerent tardam digõnẽ. que vt ipse dixit. 8° meimir. bradiquesia vocar̃. Et Haly. 6° theorice. dixit. virtus digestibilis in stomaco qd patuit tribus est modis: aut.n. aufertur tota: sicut videmus in fastidio: aut minoratur: aut cursus egredir̃ nãe. Silr̃ et alij omnes voluerunt.

De causis lesionum digõnis. dixit Aui. cibus corrũpitur in stõ.i. digestio cibi ledir̃. nam Aui. hic et in rubrica huius capituli. corruptionem large sumpsit leditur dixit ipse. pp cãs que sunt ɔtrarie causis rectificationis eius.i. bone digestionis. In pcedenti aũt cap habitũ est q sex concurrunt ad bonã digestionem: igitur digestio leditur ppter impedimentum vel defectũ in aliq̃ vel aliqbus ipsarũ dictarũ sex rerum.

¶ Igitur cã lesionũ digõnis est aut defectus ex parte virtutis qui quatuor modis ɔtingere põt.s. aut pp ipsius debilitatem: vel ppter ipsius sub morbo: vel eius cã oppressionẽ: vel pp ipsius diuersionem ad aliã intentionem: sicut cũ intendit digõni spatis: vel multorũ hũorũ crudorũ: aut ppter diuersionem ipsius ab alia virtute: sicut cũ diuertir̃ a digõne cibi tpe crisis ppter separationẽ nocitiui a iuuatiuo: et nocitiui expulsionẽ: et sicut cum distrahitur in vigilijs et occupationibus studiorum vel negociorum ciuilium vel ad delitias aut dolorem.

¶ Aut est defectus ex parte organi siue instrumenti ipsius virtutis digestiue. Et est iste defectus aut ex pte paucitatis caloris nãlis et spũs: sicut in cõualescentibus. Aut ipsius mortificatione sicut in cõgelatis. Aut est mala ɔplõ acquisita in stomaco aut ab alijs ei cõicata mẽbris: que potest esse aliqñ cã frigida humida vel sicca simplex vel composita pura vel cum mã ppter q̃ debilitatur stomacus in digerendo: aut pertransit digõnem.s. et deducit ad formã extraneam. ¶ Dixit.n. Serap. scias q oĩs malitia complexionis que fit fortis dissoluit virtutem: et iõ oĩs malitia cõplexio fortis potest esse cã lesionis digõnis. Et. A. dixit. oĩs malitia complexio.s. fortis debilitat.i. ledit virtutem eius et operationem. Uerumtamen dixit Ser. malitiã cõplõnis calide aut frigide sequitur malitia digõnis festine. sup. humide vel sicce. cõplõnis malitiam non sequir̃ lesio digõnis nisi in longo tpe. Dixit.n. Aui. complexio sicca et humida non perueniunt ad hoc fm plm vt perueniat ex istis ambobus cum temperamento actiuorũ nocumentum in digestione.s. manifestum et notorium: eo q sunt qlitates

Stomaco manẽte in sanitate totũ corpus manet incolume et cetera.

Ratio stõi bz custodiri vt fiet sanus.

Nocumenta digõnis sũt tria scz ablatio corruptio et indigõ.

Cã ex parte virtutis.

Cã ex parte instrumenti.

passiue aut parue actiuitatis:nisi iam fecerit euenire sicca arefactioné ⁊ humida ydropisim. Et hͤ sunt vba Haly. ⁊ Ser. q: de ꝓprietate humide ⁊ sicce cóplexionis nó est vt sit lesio cū eis silr. i. ita velociter sicut a calida ⁊ frigida donec destruat eius opatio absqꝫ tpe lógo nisi in hui⁹ hūiditate accidat ydropisis ⁊ in siccitate marasmus. Et similr dixit Haly. ℭ Scias ꝙ siccitas ⁊ humiditas pñt sumi duplr.

Siccitas ⁊ hūiditas sumū tur dupl.

Uno mó pro qualitatibus puris:⁊ vt sic non faciunt in digóne euenire notorū nocumentum. Alio mó sumitur siccitas. s. p exiccatione humiditatis debite esse in mébris:⁊ hūiditas pro positione alicuius hūiditatis in mébris esse non debentis:⁊ vt sic faciunt vel facere possunt in digóne nocumentum manifestum. Et hoc intellexerunt auctores cum dixerunt nisi faciat sicca cóplo euenire arefactionem mébroꝝ. i. humidi eoꝝ exiccationem:aūt humida ydropisim. i. positionem humiditatis:sicut in ydropisi reperitur. Insuper p̄dicte qualitates passiue faciunt in digóne notoriam lesionem qñ actiue qualitates cum eis ꝯiuncte sunt dñantibus ipsis passiuis:vnde siccitas cóiuncta caliditati per viam resolutionis facit euenire in membris arefactionem:⁊ sic in digóne nocumentum. Et cóiuncta frigiditati efficit mēbroꝝ arefactióem per ꝓuationem nutriméti. Silr aūt ⁊ hūiditas coniuncta caliditati per viam attractionis hūidi pót in digóne facere nocumentum:⁊ ꝯiuncta fridita ti per viam indigónis. Dixit A. de qualitatib⁹ actiuis fortior eaꝝ est frigiditas. s. ad nocendum digóni ⁊ debilior est caliditas:frigiditas. n. vehementius nocet digóni qꝫ caliditas:vt pmo tractatu huius sermonis patuit. Caliditas. n. est qualitas cum qua virtus digestiua operatur. Et ideo nó q̄libet alteratio ad caliditatē ledit digónem:q: nó pua sicut q̄libet alteratio ad frigiditatem facit. ℭ Hanc autem

De mā le dente di gónem.

spēm lesionis digónis:que. s. fit defectu v̄tutis:⁊ eius instrumenti Giliber. dixit antemiasim vocari. ℭ Materia aūt cū mala cóplexione in digóne lesionem faciens pót esse in stó gnāta vel aliunde ad ipsum fluxa:⁊ pót esse colerica sanguinea flegmatica vel melīca:aut ex his mixta:sicut tñ mā est diuersa:ita diuersimode digestionem ledit. Colere enim ꝓprietas dixit Aui. in caplo de modis significationū dispónū stomaci:non est vt ꝓhibeat digónem ꝓhibitione destructoria aut diminutiua vel faciente cruditatē:⁊ hoc est:q: hꝫ caliditatem facientem digónē:sed qñqꝫ corrūpit eam ꝓpter malam complónem qꝫ in stomaco pōit supflue calidam. Uel q: cibo pmiscetur ⁊ fit cā corruptionis eius:⁊ ēt destructionis digónis:vt qñ sua multa mordicatione stimularet expulsiuā stomaci ad expellendum cibum aut ante inceptionem digónis:aut ante tps sufficiens digóni. Sed melīe ꝓprietas est vt corrumpat digónē:⁊ ꝓhibeat eā silr:corrūpit. n. digónem pmixtione sui cum cibo:⁊ p malam qualitatē qꝫ stó infert:Et ꝓhibet eā diffinitiue vel diminutiue per suam qualitatem frigidam. Et flā ēt corrumpit ⁊ ꝓhibꝫ digónē eisdē modis qbus melīa ꝓhibet ⁊ corrumpit. Uerūtñ dixit. A. flegma declinis est ad corrūpendum cibum qꝫ melīa:q: maior q̄ntitas est de eo in stóaco:⁊ q: est magis miscibile cum cibo. Sanguis aūt deflux⁹ ad stóm est causa corruptionis digónis pmixtióe sui cū cibo.

Cā ex pte coadiuuā tis ēt intri seci q̄ ex trinseci.

ℭ Aut cā defectus erit in coadiuuāte digónē intrinseco vel extrinseco. Intrinseco qdem sicut si sint epar ⁊ splen frida aut mirach raꝝ pauce carnis debilis caliditatis:aut non affuerit zirbus:aut fuerint spūalia frigida:aut si non mittatur ad fundum stomaci a felle colera ad adiuuandū digónem. Aut si fuerint mébra p̄dicta p̄cipue epar superflue caliditatis vrentis. ℭ Dixit Gal. in libro de vtilitate anhelitus. Cum cuidam pugili pinguedo. i. zirbus in palestra rupta esset ⁊ postmodū liuida effecta e a medico cōstricta: cepit pugil supra modū frigoris eē impatiēs ⁊ ꝯsueta sibi digó diminuta est. ℭ In auxiliante vo extrinseco sicut si subito accubitus fiat super cibo maxime super latus sinistrum quare non descendit cibus ad locum bone digónis: sed remanet in supioribus stóaci:aut non fuerit accubitus ꝯpletus:aut fuerit supinus:⁊ non iuuatur eo stomac⁹ ad digerendum. ℭ Aut si fuerit vigilia plurima post cibum aut motus laboriosus:p̄cipue incessiuus vel eqtatiuus in suauiter:aut vehitiuus in curribus ⁊ silēs. Dixit. n. A. cib⁹ indiget qete ⁊ somno ad hoc vt eius bona fiat digestio:⁊ idó qñ sunt loco amboꝝ. s. qetis ⁊ somni mot⁹ ⁊ vigilia nó ꝯpletur digó:q: calor nālis qui hꝫ digerere reuocat ad exteriora. Et balneū ⁊ oē qd cómouet cibum in stó ⁊ ipsum inundare facit. Et sicut obuiatio aeri vehementis frigiditatis:aut male sbe. Et coytus supra cibū. Et assellatio plurima supra cibū vel frequens:maxime cū conatu ⁊ p̄ssione ad egestum. Et inclinatio partium superiorum p̄cipue capitis vltra inclinationem inferiorum:Et dixit Tacuinus. somnia timorosa male digerere faciunt turbantia spūm ⁊ sensus ⁊ sanguinem.

Cā ex pte stomaci.

ℭ Aut causa defectus digónis est in subiecto. s. in stomaco ꝓpter egritudinem illi ꝓpriam aut ei cóicatam:ex qb⁹ potissima est raritas texture villoꝝ eius ⁊ subtilitas carnis leuis:quare non ꝯtinet calorē sufficientem ad cibi digestionem. Et ex eis est solutio continuitatis eius ex vulnere vel excoriatione disruptione vel attritione ipsius:⁊ sicut densitas sube eius ⁊ apa ipsius. Dixit Aui. sicut si sit substātia stomaci spissa ⁊ zirbuꝫ eius subtilis:ita ꝙ per spissitudinē non sit bene corrugabilis ad cóprehendendū cibū:⁊ p sbtilitatem zirbi non contineatur eius caliditas:neqꝫ recipiat auxilium reuerberationis caloris ab illo. Inuenit autem hͤ lra que dicit:si sit substantia stóaci sicca ⁊ zirbū subtile. Et verificat reducendo eā ad raritatem substantie. Et ois etiam alia egritudo eius instrumentalis ꝓhibens a bona digestione sicut rotunditas stomaci. Et eius situs ad anteriora ⁊ lubricitas eius ⁊ ventositatis inflatio ⁊ ois diuidētia inter stomacum ⁊ zirbuꝫ:⁊ humores mali ⁊ lumbrici q: ꝓhibent bonam comprehensionē cibi:⁊ ois egritudo qua cómouetur ⁊ agitatur cibus in stóaco sicut mutatio multa ⁊ tussis fortis frequens ⁊ motus ipsius stói malus vt tremor stomacalis singultus ⁊ silia.

Cā ex pte cibi ⁊ potus.

ℭ Aut causa defectus ē in obiecto. s. alimēto cibo ⁊ potu. ℭ Dixit Serap. fortasse accidit malitia digestionis preter ꝙ ledatur. i. lesus sit stomacus in aliquo:sed aut ex multitudie comestoꝝ ⁊ bibitoꝝ ex exitu eoꝝ ab equalitate:aut ex qualitate eoꝝ:aut ex hoc ꝙ comeduntur in exitu a sua hora:aut ꝓpter exitum suum ab ordine:⁊ non a ꝯueniētia hore:⁊ dixit. signatio per exitum eoꝝ:ab ordine sicut qñ comedit citonia ⁊ granata ⁊ comedit postea olera cū oleo ⁊ muri:sed vt non sit hora suscipiendi ea ꝯueniens:sicut cū comedit hó anteqꝫ digerat cibus pmus ⁊ anteqꝫ exercitetur hora parua. dixit. multitudo comestoꝝ que sequuntur ⁊ frigiditas eoꝝ debilitāt v̄tutē inatam. s. calorē nālē sicut quando tu ponis super ignē paruū ligna multa aut humida:qꝫuis sint pauca ꝙ extinguitur ignis ille. ℭ Et Rab. 5ª cōtinentis dixit. dico ꝙ leditur digestio ex parte cibarij si fuerit vnctuosum aut fumosum:sicut oua frixa ⁊ habic. i. confectio dulcis. Aut si cibariuꝫ fuerit tenue vltra qꝫ opꝫ sicut de piscibus paruis ⁊ cibis calidis. Aut fuerit grossū vltra qꝫ expedit sicut fit corruptio ad acidum de carnibus vaccinis:aut si cibarium non fuerit delectabile. Ad bonā enim cibi digestionem in stomaco reqritur bonitas appetitus ad illum cibū:talr cibus male digeritur cū oporteat stomacum delectari ad amplexum eius in voluptuari i co ⁊ refocillari:hoc aūt ꝓpter indelectationem cibi pīsūpti tollitur:vnde digó eius non fit bona. Et subdit Ras. ⁊ ex malo regimine:sicut quando in principio datur vltimum grossum:⁊ in fine tenue. Aut ex multitudine modoꝝ ci⁹. Nam si diuersi fuerint modi cibarioꝝ diuerse erūt q̄ntitates temporis digestionis ipsoꝝ. Unde corrūpit id qd iam

digestum

digestum est illud quod nōdum venit ad digōnem: aut ex malo regimine pcedente: sicut si assumptum fuerit cibariū 2m anteq̄ purgatus fuerit stomacus a cibario pmo. Aut ex cibario sumpto aut exercitium ꝛ bibitionem: ꝛ vl'r oē cibarium sumptum ante horam consuetā qua solebat suū digessisse cibarium. ℂ Et. A. dixit ppter cām in cibario leditur digestio. Aut rōne sue quantitatis. ℂ Cibus eniꝫ si est plusq̄ opꝫ patitur de digōne minus q̄ opꝫ. Et si est minus q̄ opꝫ patitur de digōne supra q̄ opꝫ: quare aduritur sicut accidit in robustis: in qb⁹ est multus calor. Et causa hoꝝ duoꝝ est improportio agentis ad patiens: Aut est rōne sue qualitatis ꝛ hoc monstratur. Aut q2 est facilr recipiens corruptionem sicut lac mora melones persica ꝛ silia. Aut q2 sit tarde rectificabilis a calore digestiuo: q̄re anteq̄ possit digeri corrumpitur: sicut tubera ꝛ caro bubali ꝛ caro vrsina ceruina yrcina ꝛ veteris vacce. Et sicut cibus integer deglutitus aut nō bene masticatus. Aut q2 sit multum grauis sicut cibaria de pasta ꝛ castanee: quare vexat desiderium ad deponendum ipsuꝫ ante tēpus. Aut q2 sit nimis subtilis sicut tortura pulli in robustis: aut q2 lubricus ꝛ non moretur tēpore ꝯuenienti sicut olera mollia: aut q2 stipticus ꝛ non descendat sicut nespilla. Aut q2 superflue calefacit sicut mel: aut q2 supflue infrigidat: sicut curcubita: aut q2 multum humidus fluidus inundens in stomaco: aut ante tempus ab eo descendens: sicut brodialia: aut q2 nimis siccus ꝛ non recipit alterationem sicut tortelle: panis biscoctus: cruste panis: caro multum exiccata in assatione vel alr ꝛ silia. Aut q2 ē mordicatiu⁹ sicut cepe ꝛ sinapis. Aut cum pprietate cibi quare est phibēs appetitum pperate: que in ipso: vt q2 sit nauseatiu⁹ ꝛ fastidiati quare non recipit ipm nā: neq3 digerit: vel rōne pprietatis stomaci comedentis ipsum: ita vt non sit inter ipm ꝛ cibū illum conformitas: quare refugit nā ab eo: sicut refugit nā alicuius a cibo aliquo: q̄uis in se cibus ille sit laudabilis ꝛ appetibilis ab alio. Aut rōne difformitatis que est inter cibum ꝛ etatem recipientis: sicut cibaria solida in infantibus. Aut q2 cibus sit recipienti inconsuetus: vel suspectus: quare non recipit ipsum nā eius: neq3 digerit. Aut est multe pinguedis quare supernatat in stomaco ꝛ nō descendit ad locum digōnis. Aut accidit lesio in digōne rōne temporis: sicut rōne hore assumptionis: vt cum sumit' ass digōnem cibi pteriti: ꝛ eius de stomaco descensioné. Aut q2 non precesserit appetitus verus. Aut non pcesserit exercitium conueniens vel consuetum. Aut nō precesserit euasio consueta. Noui. n. plures q cōsueuerunt vomere oi mane: vel in 3m diem qui si aliquando vomitum dimittebant cibum suum digerere non valebant: aut q2 cibus postpositus fuit ad tempus excitationem veri appetitus ꝛ in hora consueta: sicut aliquando ieiunantibus ꝛ occupatis accit. Et dixit. A. aliquando accidit lesio in digestione ratiōe ordinis cibi: sicut si ordinetur cibus qui cito ꝛ facile mutat' supra illum: q2 difficulter tarde digeretur: vnde digestus cibus facilis non habens viam: vnde exeat natans corrūpitur ꝛ corrumpit: q̄d ei admiscetur: quare necessariū est. dixit Aui. vt premittatur leuis supra grauē. i. ante grauē. ꝛ leuis supra stipticum. i. ante stipticum: nisi sit necessaria stipticitas nature ppter aliquam dispositionem lubricare facientem: quare oporteat stipticam premitti ante leuem: ꝛ accidit lesio digestionis ppter confundere plures ꝛ diuersos cibos adinuicem in vno cibario: vnde totus cibus redditur multum etherogeneus in suis partib⁹: ꝛ difformis in suis naturis: sicut cum permiscetur cibus qui est facilis digestionis cum eo: ꝛ qui est difficilis digestionis: sicut cum miscetur caro pulli ꝛ caro bouina: aut ouum sorbile ꝛ caseus durus: aut cibus lubricus cum stiptico absq3 ordine. ℂ Scias tamen q̄ parua diuersitas in substantijs ꝛ naturis ciborum non facit pueniре in digōne notabile nocumentum. sed que est magna: ꝛ est talis q̄ vnius nā non est rectificatrix alterius. Nam si tales forēt cibi liceret eos permiscere adinuicem. ℂ Et aliquando sequr in digōne lesio ppter indebitam permixtionem cibi cum potu sicut cum comedens non debite bibit: neq3 in hora debita: sicut qui totum accipit hora vna vel vice vna: quare non bene permutatur cum cibo: aut q2 potus sit amplior q̄ oporteat ꝛ faciat natare ꝛ inūdare cibum: aut ante tēpus extra stomacum lubricare. Aut q2 potus sit minor q̄ opꝫ: q̄re cibus non redditur bene colliquabilis: neq3 potest dduci ad formam chili. Aut q2 permiscetur ei in hora indebita: sicut cum bibitur post cibum ante digōnem cibi. ℂ Aut est defectus ex parte temporis seu more cibi in stomaco: aut q2 sit minor debito in quanto nō pōt actio digestionis expleri. Aut q2 sit maius debito ꝛ agat stomacus in cibū post eius digestionem mutando ipsum ꝛ eius formaꝫ. Et mora quidem cibi in stomaco erit minor debito: aut q2 festinat expulsiua motu suo: quia fortis est: aut q2 mouetur aliqua causa stimulante eam: aut q2 retentiua est debilis: ꝛ quare non retinet: neq3 comprehendit cibum sicut opꝫ donec digeratur: aut cā eius est lubricitas stomaci: aut q2 accidit supra cibum motus laboriosus: aut alia de causis velocitatis descensionis cibi. Uelocitas enim descēsiōis cibi semper est cā diminutionis: ꝛ aliquando destructionis digestionis cibi: ꝛ q̄n mora cibi in stomaco maior erit: aut propter fortitudinem retentiue: aut ppter debilitatem expulsiue aut q2 cibus est siccus stipticus: aut adest aliq̄ causa tarditatis descensionis cibi. Et tarditas descensionis cibi est causa corruptionis digestionis cibi: q2 morans calefit ꝛ corrumpitur.

ℂ Gal. omnes cās istas reducit ad intrinsecas ꝛ extrīsecas. Et sunt aut pmitiue aut aūtes aut coniuncte quas per te videre poteris Inter quas omnes cās alique sunt q̄ plus attinent corruptioni digestionis q̄ diminutioni vel destructioni eius. sicut sunt cāe calide inquātū sunt calefaciētes. ℂ Dixit Serap. ꝯplo si calida fuerit. s. plusq̄ oporteat corrumpit comesta. Ita vt ex qbusdam eorū odoret' odor rancidus aut lutuosus. Et ex qbusdaꝫ odor fetoris piscium aut putrefactionis extraneꝰ horribilis. Et Aui. dixit. calidum fm plurimum corrumpit digōnem: ꝛ non prohibet ipsam nisi: ꝛ ex hac summa est effusio colere ad stomacum vltra. s. q̄ debeat expelli fm nām. Et ex ipsis causis sunt cāe que plus attinent diminutioni digōnis: vel etiā destructioni eius q̄ corruptioni: sicut sunt abscisio zirbi: ꝛ eius subtilitas: ꝛ ēt mirech ꝛ raritas ꝛ dēsitas texture sub de stomaci. Dixit Aui. in cap̄ de modis significationū dispōnū stomaci. Raritas ꝛ subtiliatio eius ꝛ ipsius siccitas q̄sq3 sunt cā debilitatis digōnis ꝛ destructionis ipsius absq3 corruptione. Et ex cīs est cōprehēsio cibi impedita: sicut cum est grauatiua vel tremula. Et silr totalis cibi incōprehensio plus attinet destructioni vel diminutioni digōnis q̄ corruptioni. Uerūm dixit Aui. q̄n cōprehensio est integra. s. totius cibi ꝛ perdurans vsq3 in fineꝫ digōnis: q̄uis sit impedita: tunc diminutio in digōne est parua ꝛ minor pdicta. Cum aūt nō est integra: ꝛ cum hoc est ēt impedita tunc diminutio digōnis magna erit. Et q̄n cibus dīo non cōprehēditur digō nulla erit aut parua. ℂ Dixit Ras. 5° ꝯti. si friditas in stōaco fuerit pfecta ꝛ vltimata vel ꝯfirmata ex mora cibi in stōaco facta ipse cibus a dispōne sua nō mutabitur: sed si friditas fuerit imperfecta digō cibarij in aliquo apparebit. Predicte tñ cāe nūq̄ sūt ita approbate inducere in digestione vnam lesionem qn possint inducere etiam aliam verbi gratia calidum potest inducere diminutionem digōnis: ac etiam destructionem q̄uis: cum q3 pprietatis sue sit plurimū inducere corruptionē eius. Silr ēt ꝛ fridū q̄uis de pprietate eius sit inducere diminutionē vel destructioneꝫ digōnis: pōt ēt inducere corruptionē ei⁹.

Que cāe ex dictis plus attinent corruptioni aut diminutioni: aut destructioni digōnis.

Et ex dictis causis sunt etiam aliquę: q ita sunt cae lesionis vnius q non alterius:sicut sumptio frixorum vel lactis acetosi semper est cā corruptionis digestionis: et nunq diminutionis vel destructionis. Et sicut dixit A. in ca° de debilitate digōnis: quāquam est cā in debilitate digōnis.s.diminutiua vel destructiua velocitas descēsionis cibi pp lubricitatē stōi. Et non est illud ex causis corruptionis digōnis: et non ingredit in ei:ximo ingredit in causis debilitatis.s.pdicte. Silr aūt et de alijs videre potes que earum plus attinet vni lesioni q alteri: vel que ita vni q non alteri. Maxima tn̄ cāz lesionis digōnis est nauseatiua satietas: et ideo ipsa ē potissime fugienda. Corruptio digōnis deterior est diminutione eius quātuis dicāt qdā. q sit et deterior destructiōe ipsius: sed tn̄ fm veritatē destructio deterior ē corruptiōe. Dixit Aui. corruptio digōnis et eius diminutio: et nocumentum.s.destructio siue qdcunq nocumentū qn̄ accidit ex qualibz mā facilius curat q qn̄ accidit pp debilitatem vtutis et malitiam cplonis cfirmatā: q: cum depēdet a mā est adhuc morbus fiens non factus neq fixus: sed si dependet a mala cplōne cfirmata est morbus factus fixus mansiuus. Morbus aūt dependens a cā pōt facilr tolli p remotionē sue cāe. Dixit Haly. nocumēta digōnis ab extrinseca cā puenientia ad sanādum sunt dura: et aliqn̄ impossibilia: sed cueniētia a cā exteriori facilia sunt sanari.

Signa generis pūt haberi a relatiōe. Et dixit A. in ospē lesionis digōnis accidit extenuatio corporis.s.si perdurat ex eo q non attrahit corpus ex cibo quē pōt assumere qātitatem qua indiget. Possunt et alia signa vtilia colligi ex his que in precedenti dicta sunt ca°: quoniā sunt opposita signis bone digestiōis ibi dictis. Signa aūt spēz dicentur in sequentibus capitulis.

Cura lesionū digestionum duplex est: vna spālis de q in sequentibus spālibus caplis dicet. Alia ē generalis et cōis oībus spēbus eius: que fit dieta et potione. Secunda dietā aūt nocentia sunt aer excedens in aliq quatuor qlitatum excessu magno. Aer grossus turbidus nebulosus paludester. Aut male et fetide sbe sicut epidimialis et ventus austrinus: et accidentia aie diffundentia spūm ad exteriora vel ipm extinguentia et suffocantia et occupationes multe: et somnus et vigilia vltra modum rōnis facta: quies superflua pprie ante cibum et motus multus pprie post cibū: et error in cibis et potibus fm quēcunq modorum qbus supradictū est ipsos posse fore causas ipsarum lesionum digestionis vel alicuius earum: et coytus et superfluitatum retentio: et alia que accipere potes ex enarratione cāsarū primitiuarum. Juuantia vo sunt pdictis opposita de qbus maxime dictum est in tractatu de regimine sanitatis et in pcedenti ca° de custodia sanitatis stōmaci: et de qbus apparebit in sequentibus capitulis. Dixit Uiaticus. qsitum fuit a Gal. quare parum comederet. qui respondit. itendo manducare vt viuam. Alij vero intendūt viuere vt mā ducent. Et Porphyrius dixit. differētia inter vos et me est in vita huius mūdi: qn̄ ego non comedo nisi vt viuā. vos aūt mūdo viuitis vt comedatis. Et dixit Uiaticus. interrogatus Gal. q est bona medicina rn̄dit abstinētia. Dixit Rab. 5° qti. plures dimiserunt nutricationē ne a multa nutricatione grauent. Un̄ vtus eorum appetitiua fuit correcta: et corpus eorum augmētatū inde: eo q digō iuxta Hal. dispositione bona erit nimis: eo q cibarium assumptū erit i minori grauamine: et pcipue si sit cibarium sit bone qlitatis. Et antiqui quidem pceperunt parum comedere vt calor nālis dñet digoni. Cura vero gnālis per potionē. 5. cplex. Incisationibus. quarum pma alterat oppositum impressiōis cāz inducendo. 2a mām si peccās affuerit digerit: euāt et diuertit. 3a stomacum ad bene digerendū cōfortat. 4a rectificat totū corpus: et mēbra stō colcātia et coadiacentia si fuerint in cā. Et 5a corrigit accidētia. Que oēs qnqz qūo ipse

enī iam in pte patuit ex dictis in precedentib9: et p parte patuit ex dictis in pcedentibus: et p parte patebit ex dicendis in duobus caplis sequentibus.

De debilitate digōnis. Cap. xxix.

Debilitas digōnis que est ipsius diminutio tribus modis ptingere pōt: vno qn̄ stōacus non pōt puertere pfecte et integre de cibo et potu tm̄ qtum corpori debet: aut quātū immutare cōsueuit: minus tn̄ eo integre mutat: et hoc sepe ptingere videmus in sanis neutris et egris. 2° mō qn̄ non imutat perfecte et integre non solum tm̄ quātū psueuit et oz: sz neq et nun? eo aliquo tn̄ modo imutat. et hoc pcipue ptingere videmus in debilibus et pualescentibus et hūtibus stōacbos resolutos et excarnatos. 3° mō qn̄ digerit bene quātū cōsueuit et oz: sz nō in tpe puenienti et psueto. imo tarde et cū ptellatione more: qd sepe aliqualr infrigidatis fm stōni vel coadiacentia membra fieri videmus. Est. n. debilitas digōnis stōi ipotentia puertendi cibū pportionatū fm qd oz: aut consueuit in quantitate aut qualitate vel tpe: qn̄.s. imnutat cibū: sed aut non in quantitate. aut non ad debitā qualitatem: aut non in tpe psueto intelligendo p cibo pportionato cibum psuetum bene in eo digeri. Nā cib9 impropotionatus quātuis nō digerat: dicat aut debiliter digerat: non tn̄ pinde digō lesa dicet. Et auctores qdē diminutionem digōnis diuiserūt in breuē siue remissam et in fortem siue itensam: et in mediocrē inter eas. et pōt h diminutio correspondere cuilibet dictorum trium modorum lesionis diminute digōnis: ita vt in quolibet eorum aliqn̄ diminuat digerere parum aliqn̄ multum et aliqn̄ medio mō. Cāe aūt diminutionis digōnis habētur sufficienter ex ca° precedenti.

Signa generis et q cibus in stō nō conuenienter digerat sunt grauitas in superioribus stōaci pp cibum non descendisse ad inferiora eius. Et lentus in undationis eius in stomaco pp malā cōprehensionem ipsius. Et inflatio et extēsio pp multiplicationem vētositatis. Et eructuatio multa pp eādē cām: et maxie afferens saporem cibi: q significat q in eo non est facta mutatio. Et insomnietas vel somni frequens dirruptio et reuolutio de latere in latus.s. in somno et in accubitu absq cā vocante ad hoc. Et sitis mendosa post cibum pp fumos calidos eleuatos ad os stōi et partes oris. Et nausea et rugitus et singultus et tremor stomaci. Et stomaci retentio cū grauatiua: et quasi retinet cibum retentione eius qui habz tremorem pp quādam grauedinē: et est appetens vt separet eum a se. Dixit Aui. cum cibaria in stomaco moram fecerint: et non cito ab eo descenderint.s. cū tpe descēsionis eorum fuerit: sed cum quadā duritie: et appetitus non fuerit fortis neq purus stōus debilis erit. s. in digerendo. Cum. n. predicta signa affuerint vel aliqua ex eis signatur q cibus in stomaco diminute digeritur.

Signa spēz. Signa leuis sūt grauitas et extensio et remanentia cibi in stomaco tpe longiori psueto.

Signa fortis sunt dixit Aui. mordicatio et nausea et iqetudo et rugitus et capitis grauitas: et estuatio et volarum manus caliditas. Et eructuatio pducēs sapores cibi ad qnqz horas. sup. vel post eas aut parum aūt eas. Nam iste terminus qnqz horas non est terminus punctualis pfixus: imo ē variabilis et plus minus: Sunt. n. q cibum suum digerūt in qtuor horis: et qdā in sex horis et qdā in septem: et sic vltra vsq ad decē horas. Uerum plures sanorum iuuentes cibū mediocrē digessisse cū in qnqz horis consueuerint et iō. A. istū terminum assumpsit: qui terminus etiam multum variat fz quantitatem ciborum assumptam: et fm et variabilitatē digestibilitatis ipsorum et eius oppositi. Et de signis ci9 est sitis mendosa et filia.

Signa autem cāz pmitiuarum nota sunt per indagationē ipsarum

ipsaꝝ ⁊ relationem infirmi vel famulātium ei. Et certificantur: qm̄ cum accidit in eis error accidit in digōne nocumentū ⁊ cū abstinetur ab errore rectificatur.

Signa sc̄d ab egritudinibus stōaci.

¶ Signa egritudinū stōi vel mēbroꝝ cōicantiū ei nota habentur in suis caplīs. Et silr̄ ēt signa lesionū ṽtutis retentiue ⁊ expulsiue in suis dicent̄ caplīs.

Signa sc̄d a mala cōphensione cibi in stō.

¶ Signa aūt male cōphensionis cibi in stomaco sunt singultus qui est signū eius: ēt cā inflatio extensio ⁊ rugitus ⁊ eructuatio multa: q̄ ēt sunt signa ventositatis diuidentis sua multitudine inter stomacum ⁊ cibum: ⁊ subleuantis eū a loco digōnis. Dixit. n. Gal. 3° de interioribus. multa eructuatio subleuat cibū ad os stōi. Et de signis eius est lesio in capite ⁊ in oculis pp cōitatē ad stomacū: ⁊ sensus inundationis cibi est ꝓprium signum eius. Et adest appetitus deponēdi cibū: ēt ante tp̄s debitum digōnis eius vel ante tp̄s ꝯsuetum: ⁊ ēt in ipso tp̄e. Omnis. n. cibus qui in tp̄e debito non est digestus infert stomaco grauitatem: ⁊ ē sicut sibi sup̄fluus ⁊ sicut nociuus: ⁊ iō ipsius destruit̄ expulsio. ¶ Dixit. A. si mala digō fuerit ꝓpter malitiā ꝯplōnis: maxime frigide tunc ipsa est tremula absq3 forti appetitu descensionis cibi: ⁊ hoc si ipsa mala cōplō fuerit sine mā: q2 cibus in ea non est corruptus: neq3 ēt stomacus est multum debilis: ⁊ iō non multū desiderat deponere cibū: īmo iuxta posse digerere eum. Et est desiderium eructuādi absq3 euētu rugitus ⁊ eructuationis frequentis. Et est singultus ⁊ inflatio in stomaco petētes illud. i. eructuationē frequētē vel indicātē eā: sicut si euenit post. i. sicut si d̄beat euenire frequens eructuatio post indicationem illoꝝ: s. supple: sed non euenit. Et non eructuat: q2 vētositas illa leuis est ⁊ pauca. Si. n. esset multa ⁊ grossa ꝓpter magnū nocumentum: qd̄ inferret eructuaret etiam frequenter. Et tremula qdem comprehensio cibi pōt ꝓuenire a q̄lz mala cōplone. ¶ Dixit. A. qn̄ cōprehensio est integra: q̄zuis sit impedita non est cū ea eructuatio neq3 rugitus. Sed qn̄ cōphensio non est integra aut est nulla sunt ibi eructuatio ⁊ rugitus. Et scias q̄ s̄m q̄ztitatem eructuationis ⁊ rugitus signat̄ q̄ztitas incōprehensionis cibi. Dixit. Aui. in cā° de cura corruptionis digōnis. Sigm̄ bone cōphensionis cibi non impedite est bonitas digōnis que est in vltimo: cuius signa posita sunt. s̄. cōtraria vo eoꝝ. s. signoꝝ digōnis bone que sunt signa cōprehensionis male sunt habita supra. Et dixit. A. q̄ si res ille p̄dicte non fuerint. s. q̄ non assuerint signa digōnis neq3 ipsius ꝯtrarij: s3 sentiunt̄ grauitas ⁊ ꝯturbatio: ⁊ desiderium minuēdi grauitatē cū cōstrictione accidenti: tunc sciendum est q̄ stomacus vehementis cōprehensionis est: sed ē abhorrēs sūmā cibi in q̄ztitate sua.

Signa sc̄d ex velocitate descē̄sus cibi añ horam.

¶ Signa aūt eius cuius cā est velocitas descensus cibi añ horā sunt leuitas. i. liq̄ditas egōnis ⁊ fetor ei᷒: ⁊ paucitas mundificationis epis ⁊ corporis ab ea. i. paucitas suctiōis q̄ faciunt epar ⁊ corpus de ea: q2 cum sit res indigesta inconueniens nutrimento paꝝ de ea sugūt vel paucitas mundificationis epatis ⁊ corporis ab ea. i. p eā. i. mundificationis humoꝝ in epate vel corpore ꝯtentoꝝ q possent egestionem reddere liquidam fluxibilē. Cuius signū distinctiuū est q̄ egestio non est humoralis: sed chilosa: ⁊ dixit Auic. q̄nq3 sunt cum ea mordicatio ⁊ inflatio: mordicatio in calida: inflatio in frigida.

Signa sc̄d ab h̄uoribus calidis.

¶ Signa autem eius que fit ab h̄uoribus calidis. dixit A. sunt sitis ⁊ paruus appetitus ⁊ eructuatio fetida fumosa. Et eius q̄ est ab humorib᷒ frigidis signa sūt acetositas. s. in eructuatione ⁊ in sapore ⁊ in vomitu: ⁊ casus appetitus non semper: sed q̄nq3 vt supra patuit: de causis lesionis appetitus. Et signant illam vomitus. s. h̄uoris fridi ⁊ alia signa frigoris ⁊ mā̄eꝝ frigidaꝝ.

De debilitate vltia digōnis.

Destructio vero siue ablatio digōnis que est vltia ⁊ maxima digōnis debilitas est impotentia inmutationem faciendi in alimento ꝓportionato in suba ⁊ qualitate: inmutatione. s. de qua sit curandum.

¶ Et eius cāe sunt ille eedem que dicte sunt diminutionis digōnis. Ex eis tn̄ potissime sunt tres. s. vehemens raritas sube stōi: ⁊ mirach. Et festinus descensus cibi ex stomaco: ⁊ intensa friditas. ¶ Dixit Gal. 3° de interioribus. ⁊ ponitur 5° ꝯtinentis. sic. Si in stomaco ciberium non fuerit inmutatū oino infrigidatus est stōacus nimis infrigidatione vltima. Sed si mutatū fuerit cū debili inmutatione infrigidatus est s̄m q̄ztitatē immutationis eius. Et enim dixit Hal. 9° theorice. Cum frigiditas fuerit vltra modū nō mutatur aliquo mō cibus inter stomacū. ¶ Dixit. A. vltimā debilitatem digōnis signat q̄ cibus non alterat̄ alteratione de qua sit curandum penitus: ⁊ q̄ sit ibi friditas superflua valde. ¶ Dixit. A. in libro morꝫ velocis. d2 q̄ si sup oculos eius qui h3 nauseatiuam sacietatem ⁊ tarditatem digōnis apparet borbor nigra silis ciceri: ⁊ rubet pes eius ⁊ viridis sit pars eius: tunc ipse incipit cum diminutione rōnis ⁊ morit̄ in. xvij°. ¶ Dixit Aui. in ca° debilitaꝫ. stomaci. q̄ debilitas alteratiue ṽtutis p̄ducit ad ydropisim carneā. i. yposarchā. ¶ Et dixit in hoc cap̄. qn̄ stomacus non digerit oīo p̄uenit res ad debilitatē intestinoꝝ. s. ⁊ lienteriam aut ydropisim. Uerūtn̄ non conuertit̄ nisi ad ydropisim timpanitē cū stomacus h3 in ipsa impressione tante q̄ztitatis qua faciat euaporationē cibi. i. ꝯuertat ipm̄ in vaporē ⁊ ventositatem: ⁊ non qua digerat ipm̄ sup. ⁊ si non digerit neq3 facit euaporationem perducit ad alias spēs ydropisis: maxime tn̄ ⁊ frequētius ad yposarcā: qm̄ epar ꝯuertit chilū p̄uenietem ad ipm̄ ad humores malos nō cōuenientes nutricationi membroꝝ.

Pronostica.

Cura diminutionis ⁊ destructionis digōnis eadem ē differens solum s̄m magis ⁊ minus. Respicit āt cura h̄ aut p̄ñtem cibū in stō receptū ad hoc vt digerat̄ vel non ledat. Aut respicit stomacū postq̄z iā3 cibū vel cibos digessit: vt non accidat indigō cibi vel ciboꝝ futuroꝝ. Et p̄ficit̄ dieta ⁊ potione. ¶ Et dieta qdem ꝓut respicit cibū in stō existentem est. dixit Aui. q̄ si fuerit a cā leui aut a repletione. s. cibali antecedente non plurima tunc sufficiet in ea longitudo somni. s. cum debitis cōditionibus somni ad digestionē req̄sitis: ⁊ dimissio exercitij: ⁊ vociferationis: ⁊ dimissio balnei. sup. ⁊ aliaꝝ reꝝ oīum digestionē impediētium. Deinde ꝯsidera cām facientem: ⁊ si necessariū fuerit alterare ad opposit'um cāe fac. Et habēt predicta veritatē si cibus ipse fuerit rectificabilis ⁊ aptus digeri. Et si non: tunc non est occupandum circa digōnē eius: sed vomitu expellatur. Et ad hanc itentionē subdit. Et administratio vomitus. Non enim d2 semp administrari: sed solum in casu in quo cibus rectificari non possit. Q2 si vomit᷒ administrari non poterit tunc cibus per inferi᷒ educatur. ¶ Q2 si debilitas digestionis p̄cesserit a cā fortitā q̄ sit maior debilitas digestionis. dixit Aui. cura est vt sumat̄ aqua tepida multotiens ⁊ oī vice euomat cū ea donec euomat̄ totū qd̄ corruptum est. i. crudū indigestū. Et ista aqua sufficiēs est in facile vomentibus. In difficile vero vomentibus decoquent̄ in ea vomitū ꝓuocantia s̄m difficultatis vomitus necessitatem ⁊ magnitudinem cāe. s. cibi corrupti ⁊ indigesti: deinde vaporentur venter eius ⁊ viscera. s. mēbra ventri adiacentia panno calefacto vt resoluant̄ vapores in illis: spū ex cibo illo. Et describat̄. i. iniūgat̄ ei ꝓlixitas somni: ⁊ ꝓhibeat̄ cibus in die illa. Et enim in facta a cā leui ꝯueīt subtiliatio reginis. ¶ Scias. n. q̄ qn̄ debilitas digōnis fuerit pura post vomitū vel emissionem cibi per secessum si necessaria fuerit cibi illius expulsio interposita aliquali q̄ete vel somno pauco pōt ⁊ d3 exhiberi aliqs cibus: sed tn̄ subtilis ⁊ s̄m q̄ztitatem: vt q2 sit paucus: ⁊ s̄m qualitatem: vt q2 sit facilis digōnis: deinde introducatur somnus ꝓlixus. ¶ Si vero debilitatis digōnis fuerit magna vel magna cā: vel fuerit destructio digōnis oīoꝝ maxime si in cā

Dieta in debilitate digōis ex cibo acru. eit exite in stōaco.

fuerit fridītas fortis⁊tunc cibo educto inducendus est sōnus ꝓlixus nullo ꝑmisso cibo:vt stomacus magis calefiat ⁊ magis inducat ad digerēdū māni fridam in eo exñte:q vtplurimū in magna debilitate digōnis reperit exñs magis auarus ⁊ affectuosus digerere illam cibo ꝑuatus:somnus nāq3 oēs v̄tutes nāles fortes efficit:⁊ eaꝝ bōificat operationes. Deinde oꝫ vt patiens cōsideret:⁊ si mane.i.post sōmnum ꝓlixū surrexerit leuis ⁊ fortis ingrediat balneū ꝑꝑ ꝯsumere residuum vapoꝝ dispsoꝝ. Sup.⁊ redeat gradatī ad dispōnē suā bonā. Si vero non sic se senserit.dixit.A. redeat ad somnum ⁊ regimē subtiliatiuū ⁊ dormitationē paucā leuē tribus diebus ꝯtinuis ⁊ vsq3 quo ꝯuertat stomacus ad dispōnē suā nālē. Exponunt qdā.redeant ad sōnum ⁊ dormitationē. Et pro.i.dormitationem que dormitatio est somnus ꝓlixus:de quo dixerat ad quē redire oꝫ: dixit aūt paucam leuē.i.factā super cibū paucū leuis digōnis:⁊ est regimen subtiliatiuum.i.subtile de quo dixerat: posset tñ cibus ille paucus ⁊ leuis fieri subtiliatiuus cum ꝑmixtione aliquoꝝ subtiliātiū cum eo vt cinamomi ⁊ silfium:⁊ maxime si in eā fuerit humor frigidus ⁊ gross⁹. Nō aūt oꝫ exponi: vt multi faciunt:de somno pauco ⁊ leui vel de somno aliqñ facto aliqñ nō:q2 non esset reditus ad sōnū de quo dixerat ꝙ describeret ei ꝓlixitas somni. Et supplent ꝙ inferi ēt admīstrent alia ad ꝑdictas intentiōes cōuenientia si necessariuꝫ fuerit. ℭ Et dixit. A.ꝙ si post vomitum fuerit grauitas capitis:aut timueris lesionē in eo ꝑꝑ vomitū tūc effundat super ipsum caput oleum.s.aliqd repercussiuū vapoꝝ subleuatoꝝ ad caput ⁊ ꝓhibitiuum subleuādoꝝ ⁊ cerebri cōfortatiuū vt oleū roſ.vel oxirodinum:qd ēt fieri oꝫ ante vomitum lesione iuncta ꝑus in capite. Et fricent dixit. A.extremitates eius cum oleo.s.cōī vel camomellino vel oleo roſ.mixtis ⁊ effūdat super eos aq̄ tepida:oꝫ aūt hoc maxime fieri si latitudinē in eis ꝑsenserit patiens:qm̄ ꝑdicta fricatio cū oleo ꝯfortat. Et dicta aque effusio resoluit vapores ad eas ex cibo indigesto sparsos. Debet tñ ꝑdicta fricatio leuiter fieri ne diuertat a somno q necessarius est bis. Et dixit. A.qñq3 est necessaria solutio ventris:⁊ hoc qñ vomitus non posset induci:aut qñ per vomitum non educeret totus cibus indigestus. Aut qñ in eā esset hūor malus ⁊ ꝓprie in fundo stomaci ꝯtēt⁹. ℭ Dixit Haly.oꝫ cibū a patiēte replere cū calide aq̄ ⁊ sengibin potu ⁊ electuarijs.s.vomitiuis vel vētris subductiuis. Ciboſq3 meliores sumat de māe diei ⁊ subtiles. Neq3 ciboꝝ assuescat copiā. Et dixit Haly.si ex cibi fuerit mala qualitate vt lactis vel piscis:aut grossitie substantie vt carnis vaccine.vomitu si facile fuerit vtat. Et si in ordie cibationis peccauerit vt cibū grossum antepo suerit subtili:⁊ incarcerantem nām cibo molienti:⁊ scōus corruptus fuerit cibus vomitu vel expedite:⁊ a 1° cibo stōm purgare.

Dieta in debilitate et destructione digōnis per durantis.

ℭ Dieta aūt respiciens debilitatē digōnis:⁊ eius destructionem ꝑduratē seu ꝑdurabilē variari oꝫ ſm suas cās ꝫ q̄s ex dictis ⁊ dicendis eligere scies iuuātia ⁊ nocētia. Similiter tñ scias ꝙ Aristo.dixit 6° ꝓblematū ꝓbleumate.5° ⁊ scribit ēt 5° ꝯti.si dormitio facta fuerit super latus sinistrum efficacior erit ad digerendum. Et si super dextrū efficacior erit ad emittēdū nutricationem. ℭ Et ait raſ.hoc cognoscitur de libro de iuuamentis mēbroꝝ de causis figure stōi ⁊ ꝑōnis eius. ℭ Dixit. A.somnus oīs iuuat digestionem loquens de somno super quocunq3 situ facto verūtñ dixit ipse somnus super sinistro factus est plurimi iuuamēti in hoc ꝑꝑ cōpssionem epis supra stōm.s.q̄3 epar facit in hoc acubitu.vnde vehementius adiuuat digōnē sua caliditate ⁊ reuerberatione ēt caliditatis stōi super ipm ⁊ in ipso.s. caliditatem manutenendo.⁊ intellexit si somnus fiat post descensum cibi ad fundum stōi q maxime ad ipsum descēdit in accubitu vel somno pui spacij super dextro latere facto vel in miti deambulatione facta post cibū. Et post sōnum factum super sinistro mō dicto ꝯfert ad digōnē iuuādum somnus factus super ventrē ꝑꝑ caloris ꝯtinentiam ⁊ ipsius ēt reuerberationē supra stōacū. Et post hunc est sōnus factus sup dextro:q2 in eo epar de subtus caliditatem ministrat:sicut ignis lebeti suppositus. Et vltimo minus iuuatiuus est somnus factus resupine super dorso:q2 i tali situ stomacus remanet destitutus ab auxilio fere oium circumadiacentium mēbroꝝ. ℭ Dixit Aꝝ.vbi supra 5°.probleumate:iuuat ad digerendū ꝯflexe iacere:⁊ hoc maxime cum mēbris inferioribus:ita vt mēbra nutrimenti aliquā ꝯflexionē hēant. Nam in tali situ membra digōnis magis adinuicem appropinquāt:⁊ inde maius habet auxilium. Relinqt ēt locus vacuus ventositatibus in quo quiescere psit inmote:non impedientes digestionem. ℭ Dixit Ga.5°. de simplici medicina. Non cognosco curaꝫ meliorē fieri in auxilio stomaci ad digerendum cibarium suum sicut cum corpore calido ⁊ humido adherendo ei vt corpore infantis. Cum caliditas infantis magis ꝓpria sit caliditati innate q̄3 faciendo cū emplastris. Et dixit ibidem.catulus caninus per amplexū si adherens fuerit stomaco iuuamētum maximum ꝓbet. Et Raſ.dixit 5° ꝯti.nō cognosco ita iuuabile ad digerendum sicut corpus hūanū calidum adhesum stomaco exterius.hoc.n.vtēdū est ad iuuandum ⁊ ad augendum in q̄3titate caloris innati. ℭ Dixit. A.scias ꝙ amplexari infantē aut catulū canis aut gatti ſꝫ longitudinem noctis est ex rebus magis iuuatiuis ad digōnē. Uerū oꝫ vt non supueniat ei sudor:ipse.n.īfrigidat ⁊ ꝓhibet iuuamentū calefactionis. Et oꝫ vt non sit cū eo in hanelitu estuatio Neq3 patienti fiat appetitus coeūdi cū eo. Estuatio.n.⁊ motus appetitus coitus variāt motū virtutū nutritiuaꝝ. ℭ Rabi Moyses tangens supradicta v̄ba Ga. dixit in 14ª ꝑticula suoꝝ affo. Noui ex rebus oībus digōnem ciboꝝ opantibus nullā esse meliorē q̄3 h.s.aporoximatio corpoꝝ humanoꝝ adinuicē ⁊ ꝯiūctio corpoꝝ hūanoꝝ simul. Et aliqui accipiunt puerū paruū ⁊ apponūt cū sibi supra ventrem noctis tpe ⁊ recipiunt ex hoc vtilitateꝫ magnam:q2 calor puerilis est ꝯuenientior ⁊ melior calore ex rebus medicis ꝯgelatis.i.ꝯfectis ⁊ cōgregatis arte sicut sunt cerotaria ⁊ emplastra ⁊ maiorē calorē illo affert eis. Et aliq cum volunt somnū accipiunt paruū cattuluꝫ ⁊ ponunt eum supra coꝝ vētres:⁊ accipiunt ex hoc requiē magnam. Quidā aūt loco pueri accipiunt puellā:⁊ q2 non sic estuat ⁊ non sic sudat. Et dicūt ꝙ ad euitandū impedimētum sudoris inter ponatur pānus lineus subtilis ⁊ lenis inter se ⁊ pueꝝ ⁊ sepe remoueat ipm. Et qdam loco pueri vel cattuli amplexantur puluinar de plumis nouis aut pānos calefactos:aut pelles agninas. Aut sacellum plenum aromatibus digestiuam iuuantibus. ℭ Scias ꝙ somnus ⁊ predictoꝝ amplexus per se in omni ꝯfert debilitate digōnis:de per accidens in aliqua cā nocere potest:vt cū eius fuerit caliditas. In qua dispōne calida Aui.dixit.ꝙ ꝯferūt cibi acetosi ⁊ stiptici alluminati.i.habentes v̄tuteꝫ alluminis.s.stipticam. Alia lēa dicit allumati. Et est gen⁹ ciboꝝ stipticoꝝ sicut mirtitum:vel ribesia. Et ꝯferūt cibi ꝯgelati sicut geladia sine spēbus calidis:⁊ qui sunt siles istis ex frigidis:q etiam sint actu frigidi. Et potus etiam coꝝ silis oꝫ esse cibis virtute:sicut vinum debile ponticuꝫ ⁊ bene lymphatum. Sicut in cā frida dicūt cibi esse econuerso.potentia calidi ⁊ actu ⁊ ꝯditi cū spēbus que sic fiūt. ℞.piperis albi ⁊ nigri gar.añ.ʒ.iiij.cinamomi electi.zinzi. al.añ.ʒ.ij.cardamomi hal galāge nucis muſ.macis croci. añ.ʒ.ß. Et ꝯfert eis in ꝑncipio cōestiōis ⁊ fine vti tragea q sic fit. ℞.cinamomi electi ʒi zi.albi solidi galange.añ.ʒ.ij. gar.macis.añ.ʒ.i.cardamomi zedoarie puluerizatoꝝ.añ. ʒ.i.anisi ꝯditi.ʒ.iij.zuccari albi.ʒ.ix.

De situ.

De amplexu infantis et catuli et aliorum.

Cura vero per potionē qnq3 ꝯplet intentionib⁹.q̄ꝝ ꝑma est alterandū.2°.est ad digerendum eūandū

⁊ diuertēdum

⁊ diuertendū.3ᵃ est ad stomacū ꝯfortādū.4ᵃ ad membra:
vel mēbꝛꝫ:siue ēt totū corpus rectificādū si in causa fuerit.
Et 5ᵃ est ad accidentia corrigendum.

Prima intentio ē ꝯ̄tra ꝯ̄trarium. ℭ Et pmā qdē ꝯplet᷑ siue respiciat cibū pñtē q nō digerit᷑
cum medicinis ab intus ⁊ ab extra approximatis. Ab in/
tus qdē si leuis fuerit ⁊ frigida cū sumptione zinzi.ꝯditi
vel non ꝯditi. Et cū deglutione zedoarie que multū ꝯfert:
vel cū suctiōe aromatici rof.⁊ similiuꝫ. Et si fuerit leuis ⁊
calida ꝯplet᷑ cū suctione granatoꝝ muzoꝝ vel cū sumptio
ne ex succo vel carnibus citonioꝝ aceti vini ⁊ zuccaro al/
bo solido. ℭ Et ab extra ꝯferunt in leui ⁊ frigida vapora/
tio cum calidis:⁊ inūctio cum oleo nardino ⁊ similibus.
Et facellatio cum cinamomo squanto calamo aromatico
aniso cipis mēta floꝛibus camomille ⁊ similibus. Et retē/
tio sup stomaco ceroti.qd̓ sic fit.℞.mastic ; cere galie mus.
añ.℥.ʒ.nardi calami aromatici.añ.ʒ.ʒ. Et in leui ⁊ calida
ꝯfert inunctio olei citonioꝝ ⁊ rof. Et emplꝫ factū ex rof.
⁊ mirto sandalis ⁊ spodio incorporalis cū carnibus cito/
nioꝝ vel maloꝝ coctoꝝ. In forti vero ⁊ frida vtilr̄ confert
vinū qd̓ steterit in vegete linita resina vel pice cū bibit᷑ ex
eo cyatus medius ante cibum per horā vel plus. Et piper
vtilr̄ facit sumptū. ℭ Dixit.n. Aui.ꝙ pip est magis incisi/
tiuū ad digōnē. Dixit Gal. in libro de mirabilibus ꝑnosti
cationis:vinū decoctionis pipis est vltimū in lesione stōi a
cibo indigesto. Et ꝯfert electuariū factū de betonica gar.
⁊ melle. Et aromaticū gariofi. Et de vtilibꝰ est electuariū
hoc.℞.qd̓ ꝯfert ad debilitatē digōnis ex frido ⁊ humore
frido:cum dolore ⁊ ventositate.℞. Galange zinzi.cinamo
mi.añ.ʒ.ʒ gariof.mac ; zedoarie cardamomi.añ.ʒ.i.croci
xiloal.sandaloꝝ citrinoꝝ draganti gūmi arabi.feis anisi
feniculi cimini ameos corticū citri.añ.℈.ij.zuccari vl̓ mel
lis lib.i.aq̄ meliss.℥.iij.dos.ʒ.ij.in ieiuno sequente potu
vini. Et vtilis ē ꝯfectio stomaticon:que sic fit.℞.gariofi.
nucis mus.hell.cubebaꝝ macis.añ.℈.ij.pipis cinamomi
electi zinzi.albi galange.añ.ʒ.i.zuccari albi.lib.i.aq̄ ma/
Electuariū de ruta. ioꝛane.℥.iij. ℭ Et de ꝯuenientibus est dyaciminū dyaga/
langa ⁊ electuarium de ruta:qd̓ sic fit.℞.rute viridis.ʒ.6.
cimini infusi in aceto:⁊ postea exiccati ⁊ torrefacti pipis
nigri nitri.añ.ʒ.vi.mellis:qd̓ sufficit. Et si qdē q̄rit᷑ p ipꝫ
additio in digōne adde pip. Et si ventositatis exclusionem
adde rutam ⁊ ciminum. Et si in vētris solone adde nitrū.
Syrupus aromatic⁹. ℭ Syrupus vtilis vocatus syrupus aromaticus in debi/
litate digōnis ⁊ oībus egritudibus flegmaticis cerebri ⁊
oium viscerꝝ.℞.cubebaꝝ gariofi.zinzi.cinamomi nucis
mus.cardamomi macis calami aromatici.añ.ʒ.i.ʒ.spice
masticis assari squanti folij.añ.ʒ.vi.amomi ameos costi ci
peri carpobalsami xiloal.añ.ʒ.iiij.suppistata infundant᷑
in vino albo veteri pōderis lib.x.tribus diebus:deinde co
quat᷑ ad tertiam ptē:⁊ cū frigescit manibus in eo fricent᷑ :
⁊ coletur:⁊ cū lib.iiij.mellis coquat᷑ :⁊ in vase bene obtu
rato reponat᷑ ⁊ cū musco aromatizet᷑. ℭ Et de vtilibus est
syrupus de camedreos:⁊ magis q̄to magis antiquat᷑ :⁊ re
silr̄ potus:qui sic fit.℞.masticis maratri anisi mēte feis ba
siliconis.añ.ptes equales bulliant in vino optimo odori/
fero vsqꝫ ad cōsumptionem tertie ptis. Et sumat᷑ ex eo cya
tus vnus calidus q̄tū pati poterit in fine mēse in septima/
na q̄ter. Et potest clarificari cum melle. Radix rafanide:sꝫ
ꝑcipue folia eius sumpta in fine cibationis cibū digerere
facit. Et origanum digerit cibarium ⁊ remouet pondero/
sitatem accidenteꝫ de cibario grosso sumpto. Et saturegia
ꝓprietatem habet expllendi mās grossas:⁊ faciendi digeri
cibum. ℭ In cā autem forti calida ꝯuenit triasandalū elec
tuarium frigidum cofonis iulep rof.aromatizatum cuꝫ
camphora orizacara ⁊ similia. Et dixit Aui.ꝯuenit sume
re.ʒ.ij.suffuf.puluerisq sic fit.℞.rof.ptes.x.spodij.ptes.
iij.coriandri ꝑparati ptes.v. ℭ Et dr̄ 5ᵒ ꝯtin.ex cōpendio
megategni.si stomacus erit flāmosus potus aque frigide
cum corroborat ⁊ bonum digōnem facit ⁊ bonum appeti
tum. Et ait Raf. vidi plures i quoꝝ stomacis grauis erat
nutricatio nimis. Et assumpta aqua frigida in potu exo/
neratum est cibarium inde ⁊ mitigata est inflamatio vētris
⁊ inde bona digō facta fuit. ℭ Cum medicinis vero ab ex
tra Alexā.in forti ⁊ frigida cum inunctione ex oleo ruta/ Applicanda ab extra.
ceo costino ⁊ nardino ꝓcedendum est. Et cum cerotario
supra stomacum apposito:qd̓ sic fit.℞.laudani.ʒ.iij.aro/
matici.ʒ.i.ʒ.masticis.ʒ.vi.cere citrine.ʒ.ij.olei nardini.ʒ.
ij.gariof.ciperi.añ.ʒ.i.galie mus.ʒ.ʒ. ℭ Cerotarium aliō
⁊ est gen.℞.olei masticini ⁊ nardini.añ.℥.i.succi calamen
ti.℥.ʒ.masticis gariof.añ.ʒ.i.nardi.ʒ.ʒ.laudani picis na/
ual.añ.℥.ij.extendant᷑ super corio:⁊ valet fomentatio cū
spōgia vel filtro infuso vino decoctionis corticum radicū
capparis calami aromatici squāti mente cinamomi ⁊ nar/
di.⁊ si ibi fuerit humor melancolicus:tunc īfusio fiat in d̓/
coctione scolopendrie tamarisci cimaꝝ aneti assari absin/
thij ⁊ radicum capparis. Et post fomentationē vngat᷑ cū
oleis supradictis. ℭ Cerotarium ad hoc vtillimum sic fit.
℞.laudani galie mus.masticis resine storacis calamite.añ.
ʒ.iij.gariof.macis galange xiloal.nardi.añ.ʒ.ʒ.ambre mu
sci dissolutoꝝ in modico oleo masticino.añ.gra.ʒ.exten/
datur super corio cooperiat᷑ panno lineo leni ⁊ stomaco
applicetur. ℭ In forti vero ⁊ calida ab extra inunctio fiat
cum oleo rof.ꝯquassato cum succo sempuiue virge pasto
ris ⁊ aceto pauco ⁊ valet cerotum Gal. Et cerotum de san
dalis:facellatio:que sic fit.℞.rof.viol.floꝝ nenufaris gra
noꝝ mirti spodij sandaloꝝ alboꝝ ⁊ rubeoꝝ florum grana
toꝝ.añ.ʒ.ij.camphore.℈.ʒ. Calida per se semper iuuant in
digerendo:supplent.n.paucitatem caloris innati ⁊ ipꝫ ca
lorem excitant vt digerat.per accidens tñ nocet digōni re
soluendo calorem inatū ⁊ spūm istrm digestiue v̓tutis.
Secūda ē digestio ⁊ c. Vinū sqlliticum. ℭ Scđa v̓o itentio ꝯplet᷑ digerendo mām peccātē ⁊ ipsam
euacuando ⁊ diuertendo cum auxilijs ista facientibus ex
his que in precedentibus dicta sunt. Scias tñ ꝙ vinū sql/
liticum oēm maliciā digestionis a mā frigida ꝓcedentem
corrigit vtilr̄. Et sic fit.℞.squille mūdate ⁊ incise cū cultel
lo ligneo eminas q̄tuoꝛ:⁊ pone in amphora vna vini coo/
pta ⁊ dimitte mensibus sex postea colet᷑ vinū ⁊ reseruet᷑ :
pōt ēt breuius fieri sic.℞.sqlle asse ⁊ exiccate in sole tantū
ꝙ possit teri lib.i.musti boni dulcis lib.xxx.squilla trita
ponatur in petia rara:⁊ sic ponatur in musto ⁊ dimittatur
tribus mensibus:postea coletur vinum ⁊ in vase alio mit/
tatur:⁊ bene obturatum seruetur. Pōt ēt fieri cum sqlla
humida sicut fit acetum sqlliticum. vinum.n.hoc incidit
⁊ subtiliat ⁊ prouocat ⁊ nō est mali saporis. ℭ Dixit Gē.
solutiuum bonum ⁊ vtile in materia frigida sic fit.℞.vini
electi lib.ij.calefiat ⁊ in eo calefacto ponatur ad infunden
dum per diem ⁊ noctem folliculorum sene contusoꝝ feis
cartami contusi.añ.℥.i.zinzi.galāge.añ.ʒ.ij.gar.croci.añ.
ʒ.ʒ.deinde leuiter bulliant ad ꝯsumptionem tertie ptis vi
ni coletur ⁊ bene exꝑmat᷑ ⁊ clarificet᷑ cum melle dispūato
dos.℥.iiij.⁊ plus vel minus in auroꝛa debilr̄ ⁊ leuiter sol
uit. ℭ Pillule eiusdem si humor fuerit melancolicus.℞.
pulueris yere.℥.i.folliculoꝝ sene.ʒ.ij.ꝯficiant᷑ cū aq̄ mell
infusionis draganti.

Tertia ⁊ 4ᵃ intētiones sūt rectificatio ⁊ cōfortatio mēbrorum. ℭ Tertia quoqꝫ intentio ⁊ 4ᵃ quō ipleant᷑ ex dictis in p̄ce
dentibus pꝫ. Dr̄ ꝙ venter varioli piscis marini. Et silr̄ vē
ter falage marine esu odoratu ⁊ gestatu forté efficit digō/
nem ⁊ ciboꝛum appetitum. ℭ Oxipiriū ꝯfortās stomacū
frigidum ⁊ digōnem ⁊ appetitum ꝓcurans.℞.succi cito/
nioꝝ.℥.ij.als.lib.ij.aceti lib.ʒ.mell dispūati.lib.ij.zinzi.
albi.℥.iiij.pipis al.℥.ii.dos.ʒ.ʒ.añ cibum.

Quinta intentio corrigit accidentia. ℭ Quinta autem intentio cōpletur cū his que dicent᷑ in ca
pitulis curationis accidentium supuenientium debilitati
digōnis:⁊ eius corruptioni vel destructioni.

ℭ De corruptione digōnis. Cap. xl.

Irit Gal.5° de accidenti.⁊ ponit a Rabi in.23ª pticula. Corruptio ciborū in stomaco ad qualitatem extraneam ⁊ nō in eā que est nālis dicitur mala digō. Est aūt corruptio digōnis mutatio cibi de qualitate sua cōueniente corpori ad qualitatem non cōuenientem vel ledentē. Corruptio digōnis plures hz spēs. ℭ Dixit.n. Auic. q cibus corrūpitur in stō: qz putrescit: aut qz aduritur: aut qz acescit: aut qz acquirit qualitatē nō proportionalē ad aliq̄ qualitatum corpori consuetarum.

Cause adustiōis ⁊ cōuersionis ad fumosum.

Et cause quidē corruptionis digōnis in genere supra habite sunt. Cāe vero eius sm spēs sūt. Nā adustionis cibi ⁊ conuersionis eius ad fumosum sm plīm est mala cōplo calida stomaci ⁊ circunadiacentium mēbrorum pura vel cum materia. Que mala cōplo calida si non multum excesserit est cā coadiuuans ad digerendum cibaria dura ⁊ grossa difficilis digōnis: ⁊ maxie si pura fuerit: sed tamen est cā corruptionis ad fumosum ciborum leuiū facilis digestionis: sicut etiam ipsoꝝ leuium ciborū ⁊ paucoꝝ frequenter dicte corruptionis cā est cōplo nālis calida in robustis: in quibus ē ciboꝝ grossoꝝ cā bone digōnis: sicut enim subtiles cibi ineqles ⁊ iproportionati sūt actiōi dicte complexionis calide nālis vel inālis: ita cibi grossi ei equati sunt ⁊ proportionati. Et ex causis corruptionis cibi ad fumosum maxime est effusio colere multe ad fundum stōi: qz calefacit superflue ⁊ permiscet cum cibo. Et qñqz est cā eius cōplo cibi calida: sicut cum sumitur mel aut rafanus nasturtium vel sinapis ⁊ silia. Et quandoqz est causa eius artificium coctionis cibi: ut ubi frixa.n. ⁊ spalr oua velociter corrumpuntur ad fumosum.

Cā corruptiōis cibi ad acetosum.

ℭ Cā vero corruptionis ad acetosum sm plīm est mala cōplexio frigida pura: aut cum mā frigida: que est sm stōm. Et hoc erit si non fuerit tanta q sit cā diminutionis vel destructionis digōnis. Frigiditas.n. cum est maxima digōnē destruit. Et cum est mediocris eam diminuit: ⁊ cum est remissa debilis cibum corrūpit ⁊ acescere facit. Et qñqz est cā corruptionis cibi multitudo humoris melci effusi ad stōm ex splene cum sua frigiditate ⁊ permixtione sui cum cibo. Et qñqz est cā eius cōplo cibi frigida vel artificium eius. Cibi.n. congelati velociter cōuertunt ad acetosū. Et ois cibus difficilis digōnis cum corrumpitur sm plīm corrumpitur ad acetosum. Et ois cibus q nō perfecte digerit dū fuerit in stomaco toto tpe qd ei debetur sm sui nāz ad digōnem: qz uis non sit perfecte digestus non est tamē acetosus si tunc exit de stomaco. Sed si tpe cōuenienti nō fuerit digestus ⁊ post ipm tps in stomaco remanserit non expulsus corrumpitur ad acetosum: qz resoluit post ipz tps eius calor nālis qui prius in tpe debito in eo cōseruabat: quo resoluto corrumpitur ⁊ acescit. Est.n. qñqz cā corruptionis ad acetosum calitas ebullitiōnem faciens in cibo resoluens eius calidum nāle: vt in precedentibus patuit. ℭ Et scias q cibus grossus difficilis digōnis siue digest⁹ siue indigestus diu moratur in stomaco vltra tps debitum anteqz corrūpatur: ⁊ eō⁹ cibus subtilis facilis digōnis siue digestus siue indigestus nō diu moratur in stōaco vltra tps debitum sue digōni qn corrumpatur.

Cā aliarū specierum corruptionis cibi.

ℭ Cā autem aliaꝝ spēꝝ corruptionis digōnis sm plīm aut est ex parte cibi q in se corruptus est vel mala qualitate infectus. Aut est ex parte humoris eiusdem male qualitatis: q in cibo immiscet ⁊ inficit ipm. Et qñqz ē cā eoꝝ caliditas superflua que sic adurit humores ⁊ cibum q quasi venenum conuertit sicut aliquando contingit de colera eruginosa. ℭ A.i cā° de cura corruptiōis digōnis diuisit corruptōēz cibi ad acetosū i leuē mediocrē ⁊ fortē ōrdiqns rāqz notū q ista distinctio cōuenit ēt alijs spēbus corruptionis.

Signa gnālia corruptionis digōnis. dixit Gal.5° de accidēti.ca° 4°. q putor egōnis.i. fetor nēcio sequitur ad corruptionem digōnis intelligēs de fetore excedente fetorem puum q oz esse in egōne integre digesta. Aut saltem excedentem fetorē cōsuetū egōni patientis tpe sue sanitatis. Et cōsilr seq̄t ad eā fetor tpe ventositatis egredientis per inferius. ℭ Dixit Raf.5° cōtin. trulla si fuerit debilis fetens non grossa corruptio erit mālfesta ⁊ signat debilitatem virtutis digestiue. Et intellexerunt auctores si fetor egōnis vel ventositatis non pcesserit ex cā in cibo sicut accidit comedenti allia. Aut ex humore corrupto q in intestinis pmiscetur egōni: aut non pcesserit ex violētia vlceꝝ intestinoꝝ vel aliunde descendentē adest: ⁊ fetor quidem distinguit corruptionem fortē alicui per qztitatē sui excessus: si.n. paru⁹ fuerit corruptio leuis erit: ⁊ si magn⁹ erit fortis. Et dixit Gal. vbi supra. q punctio ⁊ inflatio.s. rugitus sunt accidentia non nēcio sequentia corruptionē digestionis: sed qñqz fiunt ⁊ qñqz non fiunt: ⁊ cum nō fiūt corruptio leuis est: sed cum fiunt fortis erit. ℭ Dixit Aui. rugitus ⁊ mordicatio in stomaco sunt significationes que qñqz associantur corruptioni digestionis: ⁊ qñqz non associantur ei: ⁊ hoc iō: qz multis varijs modis pōt cibus corrumpi: cum ergo corrūpitur in ventositatem vel aquositatem accidēt rugitus gurgulatio ⁊ eructuatio. Et qñ corrūpitur in fumū calidū accidunt punctio ⁊ mordicatio q fumus si ascenderit ad supiora ⁊ transierit in corpus aliqñ facit horripilationem: sm plīm tñ pdicte significatiōes sūt corruptiōi digōnis familiares. ℭ Et dixit Aui. signiones ex qbus cognoscit corruptio digōnis manifeste sunt.s. ex relatione infirmi: qñ dicit se pcipe eam in vomitu ⁊ eructuatione. Vomitus.n. ⁊ eructuatio maxime distinguunt spēs corruptionis: qz uis sm Aui. eructuatio qñqz associetur corruptioni digōnis ⁊ qñqz non. Ex ea tñ spēs corruptionis digōnis hñr: maxime vt si ē fumosa acetosa fetida vel aliq̄ aliam malam qualitatem adducens.

Signa scd̄m mala cōplone cum materia vel sine materia.

ℭ De signis tamen spēꝝ secundum cās dixit Gal. pmo de interioribus.ca° 4°. cā corruptionem faciens ex eiusdem corruptionis spē cognoscitur. Quidā.n. fumose eructuauerunt: neqz aliqd fumantium comederant ex quo certissime sciuimus eos calorem in stomaco habuisse. Si.n. cibi in stōaco in fumositatem mutant n.ī eoꝝ hoc minime faciente nēcio cā huius per accidens est calida: ⁊ tūc caloris illius cām inquisiuimus an esset pp̄ter malā cōplonē calidam in essentia stomaci existentem. An pp̄ter humores colericos in stōi cōcauitate coadunatos: aut in villis eius inuiscatos. Et ēt an h mā venerit ab epate an a ceteris mēbris. An sit in stomaco nata. Et hec oīa sciunt ex dictis.s. in cap̄ de signis male cōplonis stōi. ℭ Si vero in acetositatem cōuertunt cibi: frigida.s. erit mala cōplo eius. Et dixit: ad pcipiendū an hoc sit ex mala cōplone pura an ex humoribus malis oz vt accipiāt cibaria spēi illius male cōplonis opposita. In quo.n. stō cibi in acetositatē cōuertuntur mel dari necessariū est: in quo vō ad fumositatē cādus est penniscādarusius. Et tunc inqre egredientia per vomitum ⁊ egōnē an aliqs huor cū eis egrediat. Nā si corruptio fuerit pp malā in stō existentem vomit⁹ ⁊ egestio erūt infecti colore illius māe sm q mā illa in eis preualet: vomitu tñ hoc magis ostenditur qz egestione. ℭ Dixit Raf.5° cōti. cum corruptum fuerit cibarium emittetur de stomaco ⁊ intestinis velociter ex nocumento eius. Ex punctione.n. eius accidet fluxus ventris. Pro signis autem aliaꝝ spēꝝ ⁊ cāꝝ opz redire ad pcedentia.

Recidiua.

ℭ Dixit Auic. corruptio cibi ad acetosum si accidat ex cōualescentibus significat recidiuam. Istud tamen gnāle est de oī spē corruptionis propter illud qd de corruptione timetur humorum. Significat autem recidiuam veram p viam signi: qz significat māē malas derelictas in corpore. Et significat recidiuam non veram per viam cause inquantū est cā corruptionis materieꝝ quibus corruptis proueniet egritudo

egritudo. ¶ Corruptio ad acetosuz eueniēs in febrib⁹ acutis est signū maluz valde significās resolutionē caloris inati. Eueniēs autē in cronicis significat lōgitudinē egritudinis. ¶ Dixit. A. cū corruptionis digōnis accidūt hydrops cācer formica herisipilla morphea baras scabies ⁊ similes passiōes. Et illud iō est qꝛ sanguis q gnāt ex cibo corrupto nō est digestus digōne ꝯueniente nāc quare mēbra non attrahunt ipm ita vt eo nutriant ⁊ putrefit ⁊ fetet. ⁊ non fit nutrimentū ex eo nec fit bona assimilatio eius cū eis ⁊ sic aliqñ oēs tres opationes nutritiue virtutis deficiunt ⁊ aliquādo due vltime ⁊ aliqñ solū tertia. Et dixit Aui. quādo fuerint illic vincētia sex ⁊ caliditas. i. terrestrificatio ⁊ siccitas cū caliditate denigrat. s. ipse sanguis eo qꝛ caliditas agēs in humidū denigrat. Et qñq fit nigredo eius similis pici. sup. ⁊ tunc fiunt morphea nigra lepra cancer ⁊ similes passiones. ¶ Dixit Gal. in libro de cibo bono ⁊ malo ⁊ scribitur a Rabi in scda pticula. frequēs idigestio cibi siue bonus sit siue malus est magne virtutis ad generationez chimi mali: ⁊ ad generationē egritudinuz. Et chimus malus gnāt⁹ ex cibo malo peior est chimo malo gnāto ex cibo bono. ¶ Et Auic. dixit. 11ª tertij cap. de sincopi. materie perniciose qñq accidunt ex supfluitate comestionis ⁊ potus ⁊ frequētia fastidij ꝑpter malitiā digōnis. Amplius ex materijs corruptis ⁊ sanguine facto ex cibis corruptis multotiens resoluunt fumi ascendētes ad cerebrū inficientes ipsum vnū accidunt egritudines male in ipso ⁊ oculis ⁊ alijs sensuū instrūis: ⁊ aliqñ sensus ⁊ motus corpori denegatur.

Cura ol' corruptiō cibi in stōmacho.

Cura corruptiōis digestiōis aliqñ respicit in stomaco corruptū: ⁊ ista est gnālis omni spēi eius. ¶ Dixit Gal. 6° de regimine sanitatis ⁊ scribit sic pmo ꝯtinē: Si cibariū corruptuz fuerit in stōaco in vltimitate emittēduz est per vomitum aut per egestionē. Et ait Ras. dico q emittendū est totuz qd nociuum est stōaco ex cibario: cui⁹ non perficit digestio. Et Aui. dixit. expellatur totuz quod corruptuz est ex cibo vsq ad finem sui. i. donec non remaneat ex eo aliquid. Et hoc vomitu aut solutiōe vētris. Nō tm̄ sperat cibi corrupti rectificatio. Et opz vt rectificet regimē eius qd comedit ⁊ bibitur ⁊ reducat in oib⁹ dispōnib⁹. i. cibi ad illud qd nociuum est. s. ad ꝯriuum. vel in oibus dispōnib⁹. i. cause faciētis corruptionē. s. ad ꝯriuz dispositionis cāe vel reducat regimen in oibus dispōibus alijs que ꝯsiderant in rectificatione regiminis tā ꝓ rebus nāl. vt in rebus non nālibus qꝫ per potionē ad illud qd necessariū est ꝯsideratis cibo corrupto: ⁊ cā corruptionis ⁊ dispōne corporis. Et hoc totū fieri cōuenit post emissionē totius cibi corrupti. Et modus ordinationis hui⁹ regiminis est sicut q dictus est in ꝑcedenti cap. ¶ Et dixit Aui. in rectificatione eius per cibū ⁊ potum experiat cuz cibo donec verificetur eius bonitas quasi dixerit in rectificādo cibū paulatim incipe exhibere cibuz facilis digōnis ⁊ prosequere cū eo ⁊ paucitate eius donec cognoueris stomacuz bene digerere. Alia lra dicit. Et expellatur cum cibo. s. mā si qua fuerit in stomaco donec verificet eius bonitas cum cibo: quare mūdificetur prius stomacus sm exigentiam materie ⁊ stomaci. Prima tamen litera est melior.

Cura pec cantis ⁊ pmo scā a mala cōplone cali.

¶ Aut cura respicit apparatū stōaci ad corrūpendū cibum. Et ista est spālis que variat sm varietatē cāuarum. Et perficitur dieta ⁊ potione. Et dieta qdem quo ad efferendū iuuātia ⁊ quo ad vitandū nocentia haberi pōt ex curis malarū cōplexionū stomaci. Et ēt ex ꝑcedenti cap. ꝑpter hoc enim auctores pauca de dieta in hoc cap. explicuerunt. Dixit tamē Paulus. patienti corruptionē cibi ex mala cōplone calida da in cibo panez cuz aceto ⁊ aqua ⁊ lac acidū endiuiam ⁊ lactucā: ⁊ in potu aquā frigidā. Et dixit. non dꝫ tñ hec cura fieri intēsa. i. cum intēse frigidis: cū incessus itensus forte faciat passionē esse difficilis cure ⁊ male. ¶ Et Auicen. dixit. in facta a caliditate nō ponas ei cibaria subtilia q̄ velociter corrūpuntur in stomacis calidis velociter: sed ingrossa cibos eorū ⁊ declina cū eis ad frigus. Et in hoc gradare. s. sm qꝫtitatē caliditatis adeo dixit ipse donec sint sicut caro vaccina ꝯdita cū aceto acetoso vel acuto sꝫ gradū calitatis.

In scā a mala cōplone frigida.

¶ De dieta in facta a frigiditate dixit Haly. opz nutriēs calefaciens esse ⁊ eē desiccās si fuerit ibi hūiditas. Et sint cibi digōni obediētes vt panis munde farine ⁊ aues siluestres ⁊ pulli. Cibos vo digōnis difficilis caueat: ⁊ q sunt frigidi exercitio vtatur ante cibuz ⁊ calide aque lauacro. ¶ Dixit Gal. in pmo de egritudinib⁹ acutis. sicut scribit 5° ꝯtinē. Si os stōaci fuerit debile ⁊ molle: ⁊ inde cibariū sumptum natans fuerit in eo spatio longo cibariuz corrumpet: nec emittetur per egestum vt expedit. Qꝫ si corroboratū fuerit os stōaci cum cibarijs ꝯueniētib⁹ ei expellet tūc nutrimētū ad fundū ei⁹ ⁊ digerat per morā quā faciet in eo ⁊ egeret vt expedit. Nā qꝛ os stōi est pp appetitū ⁊ nō pp digōnem ideo oē cibariū stipticuz ꝯfortat ipm. ¶ Ad declarationē aūt hui⁹ dicti Gal. ⁊ Ras. dico q Gal. intelligit q stiptica sint exhibēda in sanis ad ꝯfortandū os stōaci. Sꝫ in febriētibus nō: cū ipsa desiccēt os stōaci vltra qꝫ tolerabile sit eis: ⁊ iō si cura scā fuerit cū stipticis attenuabit os stōi.

In scā a raritate stomaci.

¶ Dixit Aui. si cā fuerit raritas stōi. curet cū cibis boni chimi velocis digōnis q sint facti declines ad exiccationē ⁊ stipticitatem arte: si non fuerit talis per nām. Alia lra hꝫ ad exiccationē caliditatē. i. calidā: vt. s. sint cibi stiptici desiccatiui ⁊ calefactiui. Et alia lra hꝫ. ad exiccationē. i. hūiditatis faciētis raritatē stōi. Et ista lra dat intelligere de qua spē raritatis texture intellexerit. vide in cap. ei⁹. ¶ Aliaꝝ vo spērum siue cāuarū corruptionis cibi dietā accipe ex ꝑcedēti ca.

Potio intē tio est alte ratio male discrasie.

Cura vo per potionez quatuor cōpletur intētionibus: quarū pma malā alterat discrasiā. ¶ Scda cām eius amputat eam digerēdo euacuādo ⁊ diuertēdo si materialis fuerit. ¶ Tertia stōm ⁊ cōicantia ei mēbra rectificat ⁊ ꝯfortat. ¶ Et quarta accītia corrigit. ¶ Prima qdē cōpletur. ꝑut dictū est in ꝑcedenti cap. spāliter tñ si corruptio fuerit ad fumosuz. Dixit Haly: exhibe hoc troc. sume spodij sandali albi scis cucurbite cucumeris ⁊ portulace añ. ʒ. j. ros. ʒ. viij. cāphore obulū vnuz. berberoꝝ ʒ. vij. terre armene. ʒ. iiij. ꝯfice cum aqua portulace aut mucillagine psilij. Et si mala cōplo calida fuerit cuz hūoris vitio ꝑmittat prius eius eūo: deinde fiat alteratio ꝑdicta. ¶ Si vo corruptio fuerit ad acetosuz. Dixit Paulus. da in potu de coriandro sicco. ʒ. j. ʒ. cum aqua masticis. Et cura fiat cuz electuarijs calidis. ¶ Auicen. autem dixit. q si corruptio ad acetosum fuerit leuis iuuat coriādrum sumptum cum aqua ante cibum. Et similiter mastix cū in potu sumitur ex eo. Si vero fuerit fortis. dixit Hal. oxacimīnū dare oportet ⁊ electuarium de xiloalo. Et si non sufficiunt hec tunc diatrion piperon. Et si mala complexio frigida fuerit valida musce medicamen dulce os. Medicaminis ad hoc vtilis assignatio. ℞. pomorum scilicet citoniorū intus ⁊ extra purgatorum libr. ij. ⁊ vino infunde ariano nocte ⁊ die. ⁊ sic leni decoquas igni donec coctum sit vinum tunc optime tere poma ⁊ superinfunde tantūdez mellis ⁊ bulli donec inspissari incipiat. tunc sume xiloaloes crudi gariofil. nucis muscate croci. añ. dragme duo. ⁊ musci obulum ⁊ trita bene cum illis misce bis. ¶ Dixit Ysaac israelita. da patienti ante dormitum de hoc medicamine. ℞. piperis dragmam vnam. seminis aneti ⁊ cimini añ. gra. quindecim foliorum ros. ʒ. ʒ. da. ʒ. ʒ. cum vino limphato. valet enim in leui corruptione. Et Auicenna posuit hoc idem medicamen: nisi quis non apposuit piper quod licet sm locutionem Auicenne videatur conuenire in forti: ipsum tamen conuenit solum in leui. Et dixit Auicenna ex eis que conferunt ad hoc magnifice ⁊ vltime sunt summitates squinanti cum ceruis scilicet cum trita sumuntur cum vino: Et quandoq sumuntur: scilicet in lenticum gelenjabin infuso in aqua

Secūda est intētio ⁊ 3ª est digō ⁊ cibo.

calida. ¶ Scōa autem intētio ⁊ fiīt tertia cōplentur cum
his que dicta sunt in cura male cōplōnis stomaci cū mate
ria ⁊ in capitulis p̄cedentib⁹. De secūda tñ spāliter Gal. in
libro humoꝝ. ⁊ scribit 5º ꝯtiñ. Si colera rubea aut nigra
fluens fuerit ad stomacū: ⁊ inde cibaria corrūpantur ⁊ re-
gio fit calida cura erit fatigosa propter multiplicationē il-
larum colerarū in tali regione ⁊ diuersionē caloris natura-
lis ad exteriora. Utendū tñ est vomitu ante cibū vt mun-
dificari valeat stomac⁹ ab ipsa colera. s. rubea vel nigra vt
non ꝯmisceat postea cibo ⁊ corrūpat ipsuꝫ. Ideo dixit. A.
opꝫ vt qui ex eis est colericus euomat ante cibū. s. ad edu-
cendū colerā: vt nō ꝯmisceatur cum cibo ⁊ non superflue ca-
lefaciat ⁊ ꝯuertat cibum ad fumositā: ⁊ hoc dixit de his in
quoꝝ stomacis colera generat. ¶ De his autem ad quo-
rum stomacos colera effunditur. dixit. ille in cui⁹ cibi cor-
ruptione causa est effusio colere modo predicto in superio
ribus: eueniens raro: idest in paucis hominibus qui pau-
ci sunt: in quibus porus felleus veniens ad stomacuꝫ am-
plior fit vadente ad intestina. Uel eueniens raro: idest cum
vicissitudinib⁹: idest non frequenter ⁊ continue: per quod
significat q̄ materia est effusa sicut patuit in signis: qñ di-
xit: qñ materia corrupta est in stomaco ipso gñata vel retē-
ta: tunc nausea ⁊ accidētia que sunt cū corruptiōe digēnis
sunt frequētia non habētia vicissitudines. Si eni sunt illic
vicissitudines: tūc māe sunt aduenientes effuse: opꝫ vt ꝯsue-
scat vomere: dixit Aui. ante cibū multotiens. s. donec tota
colera que est in cursu vt effundat totaliter euacuetur. Uel
multotiēs. i. pluribus diebus ante motuꝫ eius ⁊ paroxismū
ipsius. Deinde dixit. ꝯponatur patienti circuitus. s. determi
nati tēporis: in q̄bus euomat ante cibū. Et fiat istud ſm ra-
tiocinationē vel rōnem p̄dictam. s. quarta p̄mi. vbi auctori
tate Ipo. dixit. q̄ introducat vomitus omni mense. sup. ⁊
pluries vel rarius ſm dispōnem patientis ⁊ quantitatē ge
nerationis colere in eo ⁊ effusiōis ipsi⁹ frequentiaꝫ. Uel ſm
rōcinationem predictā. s. statim ante ista verba vbi dixit q̄
post vomituꝫ debet sequi ꝯfortatio stomaci: aq̄ sic etiaꝫ dꝫ
fieri post vomitū ſm illos circuit⁹. Que ꝯfortatio fiat su-
mendo rob. b. repellentes qđ effunditur ad stomacū: ⁊ cō-
fortantes ipm. Et emplastrādo cum eis que confortāt sto-
macū ad expellendū qđ ad ipsum effunditur. Et si meliora-
tur per istud ⁊ sumat cibuꝫ. i. ⁊ non corrūpitur. dixit Aui.
abscindat hanc ꝯsuetudinem vomendi vt non debilitetur
stomac⁹ eius: ⁊ fiat sicut lacuna ⁊ fluant ad ipm omnes hu
mores circūstantium ei membroꝝ. ¶ De hac autē inten-
tione in his quibus cibus corrūpitur ꝓpter flegma. Dixit
Hal. cū one vtenduꝫ est illum deponēte humoreꝫ. Et Ysaac
supradict⁹ dixit. si in stōaco fuerit flegma grossuꝫ post sum
ptionē sirupi de radicib⁹. da has pillulas aromaticas que
sic fiūt. ℞. cinamomi calami aromatici cassie nigre xiloal.
floꝝ squinanti corticū nucis mus. añ. ʒ. iij. frangant ⁊ infū-
dantur in rotulis aque. iiij. ⁊ postea coquant donec veniāt
ad mediū: deinde colent: ⁊ in colatiōe lauetur aloes succu-
trini rotulus vnus: deinde apponant masticis zafferane ⁊
myrrhe. añ. ʒ. iij. Et fiant inde pillule. dos. a. ʒ. ij. vsq̄ ad. ʒ.
iij. ¶ Dixit Auic. illi in q̄bus accidit cibus acetositate for-
ti vtantur vomitu post comestionē salsi ⁊ acetosi ⁊ acuti cū
foca. i. cum ciberio facto ex multis cibis mixtis in vnum.
Et expectent postea vna hora ⁊ plus vel minus ſm dispo-
sitionē: deinde euomāt cum syrupo acetoso mellino calefa
cto ⁊ succo raffani ⁊ similibus. Et sit sirupus iste acetosus
simplex vel cōpositus ſm materie dispositionē. ¶ Si vero
mutatio cibi ad acidū fuerit a mala cōplexione sine mate-
ria non est necessarius vomit⁹. s. post purgationeꝫ vel post
vomitū cibi corrupti qui est principiū cure. supple. ⁊ sicut
post vomitū in colericis conuenit confortare stomacum vt
dictuꝫ est. Similiter ⁊ in istis opꝫ stomacū confortare: ab
intra: q̄dem cum sumptione sirupi corticū citri vel demen
ta ⁊ similib⁹. Et ab extra cū sacello valente ad stomacū de-
bilitatū ⁊ corruptionem ciboꝝ ⁊ nauseatiuā sacietatē: qui
sic fit. ℞. mente maiorane absinthij siccoꝝ. añ. ℥. v. rosarum
ru. florum camomille. añ. ʒ. j. anisi coriandri p̄parati. añ. ʒ.
ij. macis. ʒ. iij. ¶ Cerotariū ad idē. ℞. laudani masticis sto
racis calamite. añ. ʒ. iij. ligni aloes zedoarie galange. añ. ℈.
ij. floꝝ camomille nucis mus. añ. ℈. j. musci. ℈. s. anisi ane
thi coriādri. añ. ʒ. s. succi mēte ⁊ absinthij. añ. ʒ. ij. terbenti-
ne cere. añ. ℥. j. s. incorporent cū pistello calefacto in morta
rio: postea malaxent cum p̄dictis succis ⁊ olei de masti-
ce. ʒ. s. ⁊ apponatur stō in forma scuti. ¶ Unguētū ad idē.
℞. succi mēte ⁊ absinthij. añ. ʒ. ij. succi citonioꝝ. ℥. j. olei d̄
mastice. ℥. ij. cere. ʒ. ij. fiat inunctio supra regioneꝫ stomaci.
Similiter autē ⁊ in his postq̄ꝫ stomac⁹ melioratus fuerit
abscindat consuetudo vomendi. ¶ Sciās q̄ Zoar dixit in
ꝓhemio theysir: fruct⁹ habentes stipticitatē non excedē-
tem sicut sunt granata muza sugere post cibuꝫ confert eis
quib⁹ cibus in stomaco corrumpitur corruptione fumosa
vel corruptione simili odori ouorum putridoruꝫ. Illi vero
quibus accidit in stomaco a talibus omnibus cauere de-
bent: quod est contra hominem qui in omnibus dispositi-
onibus granata muza concedebat. Sed granata dulcia
dixit Zoar. eis non nocent.

Quarta intētio ē de accidentib. corruptio

¶ Quarta vero intentio implet cum his que dicūtur in ca-
pitulis accidentium corruptioni ciborum superuenire so-
lentium. Ex quibus accidentibus precipuum est fluxus
ventris sinthomaticus periodice euenire solitus: ⁊ frequē-
tius cum dolore stomaci ⁊ ventris cui magnifice conuenit
infusio calida facta super stomaco ⁊ toto vētre cuꝫ vnguē-
to: qđ sic fit. ℞. olei nardini. ℥. iij. succi maiorane ⁊ olei mir
tini. añ. ℥. j. bulliant aliquantulū. Et deinde ponant in eis
laudani cere myrrhe masticis. añ. ʒ. j. ⁊ cū liquefacte fuerint
addātur puluis calami aromatici. ros. myrti spice cinamo
mi cimini mellisse. añ. ʒ. j. ⁊ bene incorporentur.

¶ De lesionib⁹ virtutis attractiue stomaci. Cap. xlj.

Quamuis supra in capitulis de nocu-
mentis appetitus dicta sint
que conferūt debilitati virtutis attractiue sto-
maci: bonū tñ putaui facere de ei⁹ lesionib⁹ ca-
pituluꝫ spāle: ⁊ eo maxime: q̄ auctores in his
locuti fuerunt de lesionib⁹ appetitus dirigere
visi sunt plurimū sermōis eoꝝ ad animalē sensitiuā virtu-
teꝫ. ¶ De lesionib⁹ itaq̄ huius v̄tutis attractiue dixit Ga-
lenus tertio de accidēti. In virtute attractiua lesio q̄nq̄ cō-
tingit qđ aut nō attrahit aut male attrahit: sed male attra-
here in duo partit: qñ si stomac⁹ male attrahit necessario
actus eius aut est defect⁹ aut est corruptus. Defect⁹ aūt est
cū attrahit: sed cū quadā duritie aut tarditate. Corruptus
vero est cum attrahit cum titillatione tremore vel spasmo
itaq̄ eius actio aut auferī aut diminuitur aut corrūpitur.
Et Aui. dixit. nocumentū ingredit super attractiuā virtu-
tem: ita vt non attrahat oīno. Et quidā dixit ipsi nominat
hoc nocumentum mollificationem stomaci. Et sic nomina
uit ipsum Constant. in libro suo de stomaco. Aut attrahit
cum pena: tamen attrahit: sed est in attractione diminutio
in qua fit attractio pauci. Multi vero ⁊ consueti attractio
fieri nequit. Aut fit attractio tarda ⁊ difficilis ⁊ non in tē-
pore consueto: neq̄ cum solita facilitate de qua dixit Con-
stantinus cuꝫ in multo tempore attrahit: idest tarde ⁊ angu
stiose est sicut minutio mollificationis stomaci. i. est sicut
eius mollificatio parua. Aut dixit Auicē. est attractio par
ua inquieta quasi sit spasmosa aut tremula ⁊ ista est attra-
ctio corrupta. ¶ Halya. vero operationem virtutis quam
appetitiuam vocauit solum duas lesiones tetigit: scilicet
destructionem ⁊ diminutionem dicens q̄ ipsa patitur cuꝫ
tota aufertur aut cum minoratur. corruptionem v̄o eius
aut sub destructione comprehendit: aut eam pretermisit

tanq̄ raro euenientem.

De causis autē horū nocumētorū dixit Auer. 3° colliget. Causa impedimenti attractiue stomaci eadē est cum ea que hoc facit in isofago: & in summa accidunt impedimēta in operationibus eius propter causas seu defectū contingentē in rebus concurrentib⁹ ad actionē eius dictis supra in primo tractatu huius. in capitulo de virtute attractiua. omnib⁹ vel quibusdam vel altero eorum.

Quot modis fit lesio in virtute attractiua stomaci.

¶ Causa ergo aut erit ex parte ipsius virtutis: vt quia sit alteri rei intenta: vt digestioni humorū vel crisi. Aut q̄a sit debilis ꝓpter paucitatē sui principalis instrumēti caloris. s. naturalis & spirit⁹ sicut accidit ꝯualescentib⁹ & in egritu. resoluentibus & pernitiosis: & maxime iuxta mortem. Aut erit ex parte complexionis instrumēti ipsius virtutis cum permutata fuerit cōplexio ab eo quod s̄m naturā & facta fuerit aut frigida valde aut calida vltime & sicca valde aut humida relaxans: s̄m tamen plurimū est humida simpliciter vel cōposita cum altera actiuarū. Et mala cōplexio ipsa aut erit pura aut cum mā. ¶ Aut causa erit ex parte subiecti. s. stomaci ꝓpter egritudinē in eo ꝓpriam vel ei cōmunicatā. Aut etiam ꝓpter egritudinē in membro stomaco cōmunicante: & maxime in meri quod est via attractionis ei⁹: aut erit ex parte obiecti cum non fuerit ei proportionatum. Plurimū tamen fit passio ista. dixit Constan. de mala complexione. ¶ Et scias q̄ lesio attractionis quandoq̄ est ad res cibales: & potabiles simul. Et aliq̄n est ad rem cibalem tantum: & aliquādo ad potabilē tm̄. Ego enim vidi Thomasium flascariū cibū solidū optime deglutientē. Vinū vero aliaq̄ potabilia deglutire non poterat nulla existente in meri vel faucibus lesione: & hoc maxime ꝯtingit in mollificatione stomaci proprie oris eius.

Signa generis nota habētur ex relatiōe infirmi. Cū enim quis non patitur egritudinē ꝓpriā vel cōmunicatā in faucibus: neq̄ meri: neq̄ patitur lesionē in virtute sensibili oris stomaci aut cerebri: sed cibos & pot⁹ desiderat: ipsos tamen attrahere non pōt omnino: aut attrahit: sed parum & tarde: aut cum difficultate & malo modo: tunc operatio virtutis attractiue stomaci eius est lesa. ¶ Signa vero specierum & causarum habētur nota ex dictis in lesionibus appetitus.

Cura tam generalis q̄ spālis: & tam per instrumētum diete q̄ potionis similis est cure lesionū appetitus: & ideo ad illa capitula fiat recursus reducendo vnamquāq̄ curā in suam cām. Et si causa fuerit ꝓpter egritudinem faucū vel meri recurratur ad capitula earū. ¶ Dixit Auicē. in capitulo debilitatis stomaci: virt⁹ attractiua conseruat calidis & siccis: & est verbū Bimalsui 5° ꝯti. qui dixit. virtus attractiua stomaci regit per calidū & siccū: q̄m ei⁹ operatio ꝑficitur calido attrahēte & sicco sustentāte mobile qd̄ trahitur in suo motu. Dixit ergo Bimalsui. Si hec v̄tus fuerit debilis ꝯfortanda est cū spica mastice nuce musgat. cimino caruie similib⁹. Si tm̄ dixit ipse accidēs fuerit hui⁹ virtutis debilitas: quia in eā fit caliditas & siccitas vltra modū. s. tm̄ q̄ ledant actū huius v̄tutis eis ꝓprie tūc curanda est cū frigidis & humidis: sicut cū succo cucumeris & cucurbite. Et dixit. virt⁹ attractiua cōfortanda est cū vino pauce limphatiōis. ¶ Electuariū vtile confortās stomacū ad attrahendū cibum: maxime in causa frigida & humida sic fit. ℞. corticis citri & exterioris corticis fisticorū doronici masticis sansuci rof. rube. añ. ℥. j. galange mente corticis radicū capparis cinamomi xiloal. nardi. añ. ℥. v. zuccari lib. j. vel mellis. ℥. viij. dof. a. ℥. ij. vsq̄ ad. iiij. duabus horis ante cibū cū potu vini odoriferi. ¶ Aliud qd̄ valet in causa calida & humida. ℞. rof. ru. spodij nardi corti. citri. macis. añ. ℥. j. seminis acetose mente mellisse florum anthos. añ. ℥. v. corallorū alborum & rub. pellicule interioris ventriū gallinarū. añ. ℥. viij. zuccari al. ℥. xl. succi pomorum dulciū & succi acetositatis citri vel citrangulorū vel limonum. añ. ℥. iiij. conficiantur.

¶ De lesionib⁹ virtutis retentiue stōi. Cap. xiij.

Dixit Gal. 3° de accident. & scribit a Rabi in. 23. particula. cessatio virtutis retentiue stomaci dicit fastidium. Et dixit. eodē tertio. q̄ bonitas virtutis retētiue stomaci est vt ꝑncipaliter hec duo possit. s. vt inter se & cibū nullum vacuū sit: & qd̄ tēpus retinēdi cibū quale sit tempori digerēdi. Ideo erit necessario ei⁹ mala actio in altero predictorū duorū: aut in vtroq̄. ¶ Dixit Raf. q̄nto ꝯtinentis. Actio virtutis retētiue stomaci si est vt expedit est continēs cum dominio super cibū cū equalitate qualitatis & quātitatis. Intelligendo per qualitatē bonā continentiā dominabilem. Et per quantitatē tēpus dominij restrictionis stomaci super cibum. Erit ergo lesio in virtute contentiua stomaci: aut quādo non amplectitur vndiq̄ sine medio cibū modo conuenienti: aut quādo nō amplectitur ipsum tempore condecenti in digestionē ordinate integrem in receptione cibi. Cum ergo virtus retētiua non contraxerit villos trāsuersales & corrugauerit substantiā stomaci versus cibū & comprehenderit & tenuerit cum tunc cibus non amplexatus a stomaco neq̄ cōstrict⁹ descendit in intestina ante tempus conueniēs si non fuerit opilatio in pileron. Aut nisi fuerit in stomaco causa sublenans cibum & commouens ad vomitum: nam tunc vomitu emittitur. Si vero cū opilatione in pileron non fuerit causa mouens ad vomitū tunc cibus natat & fluctuat in stomaco & non digeritur. Cumq̄ etiam dictos villos superflue contractos tenuerit cibus cum digestus fuerit tempore decenti per pileron exire non poterit. ¶ Lesio igitur in actione virtutis retentiue stomaci aut refertur ad essentiā actionis: ita vt non retineatur cibus omnino. Et refert ad sui quantitatem: & tunc aut superfluit in retinendo. Et excedit tempus virtutis digestiue. Aut deficit in retinendo tempore conuenienti ad digestionē: aliquo tamen tempore retinet. Aut refertur ad sui formam & retinet: sed corrupte & tremule & malo modo. Unde dixit Galen⁹ tertio de accidenti. Ablatio virtutis retentiue erit cibum non contineri neq̄ comprehendi sicut fit in lienteria. Et defectio eius erit si cibus continere non valuerit donec digeratur perfecte. ¶ Et halyabas dixit. contentiua stomaci: aut aufertur tota: sicut in lienteria. Aut minoratur. Aut stōacus cibum non retinet sicut oportet: sed sicut spasmatus & tremens. ¶ Et Auicēna dixit. in capitulo debilitatis stomaci. nocumentum ingreditur super virtutem retentiuam. Aut vt non inuoluatur supra cibum stomachus omnino: aut mala inuolutione ipsum comprehendit tremula spasmosa: aut cum tremore cordis: idest stomaci vel cordis per viam communitatis. ¶ Et corruptio quidem retentionis cibi in stomaco dixit Auicenna est duplex: vna manifesta apud infirmum & medicum. Et alia non manifesta apud infirmum: neq̄ etiam apud medicum hebetem: apud tamen medicum solertem manifestatur. Dixit itaq̄ Auicenna ex ea est illud quod percipit eger manifesto sensu: sicut tremor cordis & spasmus: idest percipit retentionem corruptam per hec accidentia quo ipse discernit: scilicet per tremorem cordis & spasmum: sed tremorem stomaci quandoq̄ non percipit: idest retentionem corruptam cū tremore stomachali. Destructionem & diminutionē actionis virtutis retentiue Auicen. sub velocitate descensus cibi comprehendit. plures etiam auctores & ipse eas sub lubricitate stomaci & sub lienteria comprehendūt. Augmentū vero siue superfluitatē retentionis Auicē. sub tarditatē descensus cibi cōprehendit. ¶ De retentionis autē corruptione saltim quo ad curā necubi specialiter inueni ab auctoribus forsan qui reliquerunt eam notam ꝑ curas alias

Quot modis fit lesio in virtute retentiua stoi.

rum lesionum eius:quoniã quelibet fit cum retentione sue
cause. ¶ Et scias q retentio leditur aliquãdo circa potuz
tantuz:et retinebit stomacus cibũ:potũ vero vomitu emit/
tet aut egestione. Sicut etiã in dyabete contingit quoniaz
potus in ea in stomaco non retinetur:sed illico transit ad re
nes. Et aliquãdo leditur circa cibum tantuz et ipsum emit/
tit. potũ vero retinet:sicut ego vidi in vxore michelozi que
sumebat cibũ et potuz et paulopost emittebat cibũ:ita cru
datum et omni liquore priuatũ ac si rez aridam comedisset
et nunq̃ bibisset:potũ vero retinebat et bibebat omni die
quantitatem incredibilem vini puri. Et aliquando leditur
simul circa cibum et potum.

Causa autem lesionũ actionis retentiue stomaci
est defectus eueniens in rebus ne/
cessario concurrentib⁹ ad hanc actionẽ dictis supra in suo
capitulo omnib⁹ vel quibusdaz vel altera earũ. ¶ Erit er/
go defect⁹ aut ex parte virtutis:vt quia sit alteri actioni in/
tenta. Vel sit sub morbo et eius materia grauata. Vel debi
lis ꝓpter paucitatez caloris naturalis et spiritus:sicut acci
dit debilib⁹ ethicis et phtysicis in fine vite eorum. ¶ Aut
est defectus ex parte complexiõis stomaci:que mutata est
ad preternaturalẽ:sicut si sit facta complexio stomaci frigi
da valde mortificans:de qua intellexit Auicen. Cum in ca
pitulo cure appetitus canini dixit q virt⁹ retẽtiua ſm plu
rimũ debilitatur propter frigus scilicet intensuz. Frigidi/
tas enim moderata non facit in actiõe virtutis retentiue no
cumentũ:sed iuuamẽtum:sicut supra patuit. cum de serui/
tio quod faciũt qualitates prime virtutibus naturalib⁹ di
ctum est. Similiter autẽ et siccitas cuz sit causa fixionis nõ
facit in hac actione nocumẽtuz nisi superfluat. Aut si fiat
complexio stomaci calida vel humida simpliciter vel cõpo
site pura vel cum materia:humiditas tamẽ vehementi⁹ et
frequentius retentionez destruit. Et caliditas post ipsam.
Nam virt⁹ retentiua. Dixit Auicẽna in capitulo debilita
tis stomaci. conseruat cum siccitate cũ declinatione ad fri/
giditatem. Et itellexit predicta de lesione retentiõis destru
ctiua vel diminutiua:quoniã quantum ad superfluitatem
huius actionis frigiditas et siccitas plus et frequenti⁹ sunt
in causa eius:immo caliditati et humiditati non inest vt fa
ciant in retentione augmentũ. ¶ Aut est defectus ex par/
te subiecti:scilicet stomaci:sicut cũ fuerit lenis lubric⁹ mol
lificatus non asper sicut esse debet ſm naturaz. Aut fuerit
in eo continuitatis solutio:et maxime vlcus in fundo eius.
Aut fuerit in eo ventositas medians inter ipsam et cibuz:
aut subleuans cibuz ad superiora:quare vel emittitur vo/
mitu vel tardat descensus ei⁹. ¶ Aut est defectus ex parte
obiecti:scilicet cibi et potus:vt quia sit lubric⁹ vel habens
virtutem vomitiuã vel solutiuã. Vel sit multus grauis sua
grauitate ꝓmens et deiiciens retentionez. ¶ Aut erit defe/
ctus ex parte ipsius quietis. cuz scilicet non fuerit stomac⁹
in quiete sufficienti:sed superuenit cibo et potui motus la
boriosus concussiuus saltus cursus:aut equitatio infua/
uis:aut nimius conat⁹ post cibuz in emittendo egestiones
vel ventositates:aut tussis molestat:vel sternutatio frequẽs
aut cõtinuus accubit⁹ super dextro latere. Hec eniz omnia
et similia:accelerare faciũt descensuz cibi ante tẽpus conue
niens digestioni sicut horum contraria diutius cibum mo
rari faciũt anteq̃ descendat. Amplius de causis eius dice/
tur in caplo velocitatis descensus cibi.

Signa bonitatis retentiõis cibi in stomaco
sunt dixit Gal'. tertio de ac
cidenti. caplo quarto. et sunt signa bone cõprehensionis ci/
bi dicta supra:et hic sub breuitate repetita:et sunt posita a
Rabi in tertia ꝑticula sic. Quotienscũq̃ sumpseris cibuz:
neq̃ accidit tibi gurgulatio:neq̃ inflatio:neq̃ tremor:neq̃
singultus:neq̃ inueneris in stomaco rugituz quẽ non con
sueueris sentire. tũc bona est retẽtio cibi. Nez vt Gal. dixit
ibidem. Accidẽtia que ex mala fiunt retentione cibi cũ nõ
vndiq̃ cõprehendit cibus sunt rugit⁹ et inflatio.

¶ Signa generis relatione habẽtur. ¶ Signa vero specierũ
sunt quoniã ablationem retentionis significãt:q: remanẽt
superiora ventris post cibũ statim vacua:et tendũtur infe/
riora eius et egredit statim post aliquando egestio cibalis
in qua egredit cibus a sua dispositione non mutat⁹ muta/
tione de qua sit curandũ:et cessat tunc inferiorũ ventris tẽ/
sio. Et erit hoc quãdo retentiua intestinorũ similiter erit le
sa. Aut quãdo multũ fortis esset ipsoruz expulsiua:quãdo
vero intestinorũ expulsiua est sopita et retentiua ipsorũ for
tis tũc non egredit illa egestio statim:sed remanet et cuz ea
inflatio et tensio et aliqñ etiam tẽpore extenso. ¶ Diminu/
tionem vero retẽtionis significat exitus egestionis post spa
tiũ ab assumpto cibo in qua sunt vestigia preassumpti cibi
ita q non est perfecte digest⁹. Et huius diminutiõis dige/
stionis cibi leuitas et fortitudo sumit ſm paruã vel magnã
cibi immutationem. Et est egestio ſm plurimũ liquida egre/
diens cũ ventositate et sonitu. Dixit Auerro. tertio colliget
quando diminuitur operatio retentiue sequitur inflatio et
ventositas. Et aliquãdo erit cibus indigest⁹ et multiplica/
tur in ea eructuatio et rugit⁹. ¶ Superfluitatez vero retẽ/
tionis significat remanẽtia inflationis et tensionis in supe/
rioribus ventris post spatiũ debitum digestioni illius ci/
bi. et sentitur in eis grauitas manifesta. Et sequuntur eam
eructuatio que aliquando erit frequens:et grauitas capi/
tis post tempus debitum digestionis. Et accidit in appe/
titu pigritia et deiectio. Et aliquando expellitur cibus di/
gestus vomitu.

¶ Corruptio vero retentionis cognoscit dixit Gal. vbi su/
pra:cũ stomacus accipit cibũ et comprehẽdit ipsum cũ titil
latione spasmo et tremore intelligim⁹ retentiuã corruptaz
esse. Hic autẽ spasmus et titillatio vocatur singult⁹:tremor
aũt non plene percipit nisi quis bene inuestigauerit:perci
pitur aũt sic. s. post cibum acceptũ non hñs rugitũ nec titil
lationẽ neq̃ inflationẽ:neq̃ singultũ sed angustiã que sibi
in vsu nõ fuit sentiat. Et in stomaco grauitatẽ:vnde deside
rat eructuare aut cibũ descendere. tũc scias stomacũ nõ cõ/
prehendere cibũ ſm q̃d opz:sed cum tremore. ¶ Et Ras.
dixit. 5° ꝯtiñ. auctoritate Gal. Si post cibum sumptũ non
fuerit rugit⁹ neq̃ titigatio:neq̃ singult⁹:sed inde erit in/
consueta interiectio lamẽtabilis et ponderositas cibaria in
stõaco et stomac⁹ desideraret vt velociter deponeret pondero
sitas illa:et vt descendat ab eo cib⁹:et appetit ad ructuãdũ.
Et si cum hoc q̃nq̃ angustia anhelit⁹ mala accidit cũ diffi/
cultate penetrationis notũ fit q stomac⁹ restrictus super ci/
bariũ est:sed hoc est ad modũ tremoris et similitudinez ri/
goris in toto corpe. ¶ Dicunt q̃dam q in corruptiõe retẽ
tionis qñ paruã fuerit:sequit fatigatio stõi ad digerendã
cibũ et desideriũ deponendi ipm preter q dolet ad hoc ru/
gitus inflatio et extẽsio. Ad quãlibet. n. corruptionẽ reten
tionis sequit desideriũ deponendi cibũ. Et tristitia sine cã
et pigritia ad motiones et grauitas ventris. Dixit Auer. 3°
colliget. qñ hec virt⁹ retinet cibũ mala retentiõe adueniet
stomaco:vt sit tremulosus:eo q virt⁹ retentiua ꝯiungitur
cũ fece cibi. Et hoc accidens apparet plus tpe satietatis su
perflue qñ implet stõacus:et non põt regere cibuz. ¶ Dñt
q̃dam. corruptionẽ retentionis cibi magnã sequit tremor
cordis et singult⁹ et spasmus. Et q̃nq̃ sentitur in membris
horripilatio que q̃nq̃ ꝑducit ad tremorẽ magnũ in oĩbus
mẽbris. Et sentit ex eo sicut sentit ex tremore reliquoruz
membrorũ. Et est cum ea rugitus et tensio.

¶ Signa causarũ haberi pñt nota ex dictis de signis causa/
rum aliarũ virtutum. Attamen dicunt quidam. q in facta
a debilitate virtutis procedente ex paucitate vel resolutio/
ne caloris naturalis et spiritus:quando eger deglutit cibũ
sentit ipsũ:et etiam ꝑsentes q cibus ille cadat in ꝓfunduz:
percipitur

Signa ablationis retentionis.

Signa diminutionis retentionis.

Sig⁹ corruptionis digẽstio.

Signa q̃ accidit e... ex retenti... ue a resolutiõe caloris naturalis.

ꝑcipitur.n.ex eo sonus:ac si lapis ab alto caderet in rē cō/cauam ꝓfundā:qḋ cū euenerit in febrib' est signum malū.
Progno/stica.
¶ Destructio diminutio,⁊ corruptio retentionis ꝑducunt necessario ad debilitatē digestiōis. ¶ Dixit Gal. 3° de acci/dēti. Cū stomac' non colligit cibū aliquo modo:neqꝫ ipse in eo includit inclusione bona assiduitas hui' rei adducit egritudinē que intestinoꝝ lenitas appellatur. Et Auerro. dixit. vbi supra. qn̄ opatio retētiue virtutis appropinqua/bit ꝑuationi fiet egritudo lubricitatis intestinoꝝ.

Cura lesionū opationis virtus retētiue ſm dictā ⁊ po/sitionē ponet in caplo tardi ⁊ velocis descensus cibi. Et ibidē ēt ponetur supplementū cāuꝝ ⁊ signorum spērūꝫ eius. ¶ Emplm valēs vtiliter in destructiōe ⁊ debi/litate retentiue cuꝫ significationib' frigiditatis. ℞. thuris masticis storacis calamite cimarū absinthij sicci panis assi mēte maiorane corticis exterioris fistici. an̄. ʒ. iij. nardi ga/ri. ciperi floruꝫ squinātí calami aromatici. an̄. ʒ. j. decoquā/tur in vino ru. stiptico aromatico:deinde expssa a vino ca/lida supra stomacū ponant vel in sacello recludant qui ca/lidus stōaco applicet. Pōt etiā ex puluere subtili dictaruꝫ spērum confici vnguētū cuꝫ oleo nardino masticino ⁊ ab/sinthino cū cera sufficienti:cū quo fiat inunctio post remo/tionē emplastri siue sacelli. ¶ Emplm ꝯsimiliter valēs cuꝫ significationib' caliditatis. ℞. granoꝝ mirti seis rosarum plātaginis acetose acatie ipoqstidos ꝑsidie arilloꝝ vuarū berberoꝝ. an̄. ʒ. iij. gallarū thuris sanguinis draco. cornu cerui vsti masticis spodij. an̄. ʒ. j. ʒ. frangantur ⁊ bulliāt in aqua rosa. succo plantaginis ⁊ aceto acetoso:deinde expri/mantur:⁊ postqꝫ īfrigidata fuerint sup stōaco ponant:vel recludant in sacello qui stomaco applicet. Et pōt etiā cuꝫ puluere dictarū rerum fieri vnguentū cum oleo mirtino ⁊ cotanino ⁊ cera alba quo inungat stomacus. ¶ Dixit Bi/masui. virtus retentiua confortāda est cū stipticis frigidis ⁊ si siccitas ⁊ frigiditas transgresse sunt tunc confortetur cum calidis ⁊ humidis:sicut cum pastinaca eruca sparagis naponibus ⁊ similibus.

¶ De lesionib° opōnis v̄tutis expulsiue stōi. Cap. xliij.

ctio virtutis expulsiue stōaci eis/dem modis leditur qbus actio retētiue. ¶ Dixit Haly. expulsiua que est in stōaco triplici patit modo. Aut enī tota aufert sicut in ileos. Aut minuitur cum stomacus ad expellēdꝫ inducat. Aut nō ſm qꝫ opꝫ egreditur. s. cibus de stōaco. ¶ Dixit Auer. 3° colli/get. virtutis expulsiue opatio aut minuitur aut priuatur:⁊ expulsio etiā quandoqꝫ superfluit. Et subdit. huic virtuti adhuc attribuit malum accidens qḋ est singultus. supple ⁊ tūc corrupte mouet ⁊ malo modo. ¶ Dixit Gal. 3° de ac/cidenti. cap. 7. Virtus expulsiua stomaci qn̄qꝫ auferturs:si/cut in ileos fieri videtur. Et qn̄qꝫ debilitatur tardās expel/lenda expellere ſm totum vel ſm partē. Et quādoqꝫ corrū/pitur mouens se anteqꝫ cibus digeratur tangēs in his ver/bis superfluitatē expulsiue. supple. aut malo modo expel/lit:quē modū ipse ⁊ etiāꝫ Hal. non expresserunt dantes nobis intelligere ex his que dixerunt in lesione aliarū virtutum.
Quot mo/dis ledat/virtus ex/pulsiua.
Itaqꝫ cibus ex stomaco aut non expellitur oino. s. per infe/rius aut debiliter siue tarde expellitur:siue expellitur pars eius ⁊ pars remanet inexpulsa. Aut expellit ante tempus sue digestiōis tot' siue pars ei'. Aut corrupte ⁊ malo mo/do expellitur sicut cum tremore ⁊ spasmo. ¶ Auctores le/siones virtutis expulsiue attribuerūt fundo stomaci:qua/re cuꝫ dicunt virtutē expulsiuā fore debilem intelligunt qꝫ cibus non expellitur per inferius in intestina tēpore quo debet expelli:vel nō expellitur totus. Et cum dicunt qꝫ su/perfluit intelligūt quādo ante tēpus debitum cibuꝫ totū vel eius partē in intestina precipitat. ¶ Dixit Auer. vomi/tus appropriat male operationi istius virtutis. verūtamē non est ita substantialis ipsi:sicut que fit per inferiores par/tes. supple. ⁊ similiter ei attribuitur eructuatio ⁊ vētositā/tis in intestina precipitatio.

Causa lesionum defect' expulsiue virtutis est defectus eueniens in rebus requisitis ad actuꝫ expulsio/nis omnibus vel qbusdam vel altera earum.

¶ Erit ergo defect' aut ⁊ ꝓprie virtutis. Et hoc aut ex par/te virtutis expulsiue naturalis soli':sicut cum est intēta ex/pulsioni humorū in crisi. quare derelinquit expulsionē su/perfluitatis cibi:aut quia est sub morbo oppressa:aut qa errat in expellendo in expulsione sinthomatica:vt cū expel/lit humorē nociuum e stomaco:⁊ cum eo cibū nondum di/gestum:aut quia est debilis resoluta paucificato calore na/turali ⁊ spiritu:sicut accidit cōualescentib' euacuatis eua/cuationib' fortibus ⁊ similib':aut est hoc ex parte v̄tutis animalis tantū. Et hoc aut sensitiue vt cuꝫ supfluus est sen/sus stomaci:quare mouet expulsiuā ꝓpter quodlibet par/uum nocumentū ꝑceptuꝫ quare mouetur ad expellendum cibuꝫ ante tēpus. Aut cū sensitiua stomaci est sopita ⁊ non percipit tēpore debito qꝫ cib' debeat expelli. Aut virtutis aialis motiue cum debilitat in musculis ventris ⁊ nō pre/bet auxiliū virtuti naturali expulsiue cū expssione muscu/loruꝫ latitudinaliū ventris. Et quādoqꝫ est hoc ex defectu virtutis animalis in radice. s. in cerebro in passionib' eius apostematibus ⁊ alijs. Aut est defectus in vtrisqꝫ virtuti/bus simul. s. naturali ⁊ animali.
Defectus ex pte vir/tutis.

¶ Aut erit defect' ex parte instri. s. cōplonis stōi:sicut cū fit calidior vel hūidior frigidior vel siccior simpliciter vel cō/posite pure vel cuꝫ mā. Verū frequenti' fit a siccitate:⁊ oci/de a caliditate. ¶ Frigida v̄o cōplexio ⁊ humida ſm plu/rimū adiuuant expulsionē nisi supfluant:ita vt obtundat sensum frigida ⁊ relaxet hūida villos expulsiuos. Et h̄ de frigida intellexit Auer. cum tertio colliget. dixit. hui' cau/sa est cōplexio mala frigida. s. ita supflua qꝫ obtūdat sensuꝫ ⁊ mortificet. Et ad hoc denotanduꝫ subdit. hec est subalis causa priuationis ipsius. s. expulsionis.
Defect' ex pte instri.

¶ Aut erit defect' ex parte subiecti. s. stōaci ꝑꝑ passiōes exi/stētes in eo ꝑ ꝓprietatē vel cōitatem vt cū est lenis lubric'. Aut sunt in eo hūores acuti mordicatiui stimulātes expul/siuā. Aut cū fuerit in eo excoriatio vlc' vel bothor seu apo/stema aut vētositas multa cōmouens. Unde mouet expul/siua ad expellendū ante tēpus debitū. Vel supfluat aut cuꝫ non venit ad funduꝫ colera incitans expulsiuam. Aut cuꝫ fuerit opilatio in pileron ⁊ in intestinis ⁊ tardet propter h̄ in mora sua post tempus debitum.
Defect' ex pte stōi.

¶ Aut erit defect' ex parte obiecti. s. cibi ⁊ pot' sicut cū su/mitur cib' siccus potui nō ꝑmixtus. Aut cū ꝑmittit cib' stiptic'. Aut fuerit cib' de bradipons. Et bradipora dicū/tur. 2° dinamidiarū. que ad egestionem tardāt in eundo:⁊ sunt sicut panis mūdus fabe frixe lenticule ablato cortice cerebruꝫ medulla spinalis epar cor elixum oua elixa assa ⁊ frixa. s. donec indurescāt lupini faseoli pistacia:semā mala ⁊ pira ⁊ nondū matura cerasa vinū dulce:sed magis austerū nigrū sine dulcedine. Et pingue. i. grossuꝫ ⁊ nouū oē. Aq̄ tū magis est bradipora. Aut est cibus eis ꝯ cōuerso lubri/cus vel vim solutiuā hn̄s per se vel ꝑmixtione aut antece/sione solutionē facientis. Aut fuerit mordicatiu' vel gra/uatiu'. Et ꝑ hoc acceleret expulsiua motū suū ante tēpus. ¶ Dixit. A. cib' plurim' cū nō digerit ꝑꝑ suaꝫ multitudi/nē:⁊ ille cui' qualitas est mala nullus eoꝝ remanet in stō/sano fortis expulsiōis. s. tpe debito:imo expellit ad iferio/ra velociter. Et dixit qn̄ fuerit stōus debilis quē cib' gra/uat:aut fuerit vlcerosus aut hn̄s bothor. Aut fuerit in eo hūor viscosus lubric' nō morabit i eo cib' nisi pax. ⁊ fit h̄ siue sit debil' digestiua siue retētiua. sup. ⁊ ēt si nō sit d̄bilis.
Defect' ex pte cibi ⁊ potus

Signa generis nota habent ratione. ¶ Et signa spē/ruꝫ sunt opposita signis spērū retētiōis. Etenī

superfluitatē expulsionis significāt signa significātia debilitatē retentionis & ecōuerso. Et signa cāruz haberi pñt ex dictis in pcedētibus capitulis & ēt ex dicendis. ¶ Et scias q sicut ex dictis in pcedentib⁹ capitulis habere potes virtus digestiua nō peccat in opatione sua per superabūdantiam: sicut alie tres virtutes ministrātes peccare pñt: & hoc ideo: qz vt patuit suo caplo. virtus digestiua ad alterationem sui obiecti indiget calore tēperato: cuius est equaliter agere in oēm partē sui obiecti alterabilis. cuius quāto maior erit tēperantia & equalitas tāto melior & equatior erit digestio: quāto autez digestio est equatior tāto est melior & naturalior: quare nō accidit in eius maioritate peccatū. In alijs aūt accidit peccatū in augmēto opationis earū: quia ipse ordinate sunt ordine nature in seruitiū digestiue: i quo peccare possunt p superabūdantiā seruitij: digestiua vo nō est ad eas ordinata. ¶ Corruptio expulsionis raro contingit: & rarius est q cibus ab expulsiua totus expellat. Debilitas expulsiue pducit ad corruptionē digōnis. Et ipsius supfluitas pducit ad indigōnē. Dixit. n. Haly. lienteria seqtur cum expulsiua mouet cibum anteq̄z digerat.

Cura lesionū expulsionis taz in dieta q̄z in potiōe in sequētibus duob⁹ capitulis tradet. ¶ Unguētū vtiliter ꝯfortans expulsiuā cum significationib⁹ frigiditatis. ℞. succi ciclaminis & cucumeris asinini & olei cōis. aā. ℥. iij. piretri salis gēme agarici colloq. aā. ʒ. j. ß. fellis vaccini. ℥. j. bulliant in vase duplici ad ꝯsumptionē succoꝝ: deinde colent cum expssione & fiat inunctio sup fundū stomaci. ¶ Aliud ad idē cum significationib⁹ caliditatis vel siccitatis. ℞. succi fumiterre mercurialis radicum ebuli. aā. ℥. iij. olei viola. cucurbitini. aā. ℥. iij. violarum siccarū dyagredij. aā. ʒ. iij. florum nenufaris. ʒ. ß. fiat ex eis: vt supra vnguentuz & inungatur similiter. ¶ Dixit Bimasui 5° continentis. virtus expulsiua est regēda per frigidū & humidū contra calidū & siccū. Ait. n. Auic. in caplo debilitatis stomaci. virt⁹ expulsiua debilitat a calido & sicco: & ꝯseruatur a frigiditate cū humiditate. Qz autē dixit ibi Ser. in litera extra cuz frigiditate & caliditate dz exponi. i. cum tēperata frigiditate. s. non excedente. Nā excedens frigiditas vt dictum est sopiendo sensum destruit expulsiuam.

¶ De tarditate descēsionis cibi de stōaco. Cap. xliiij.

Tarditas descensus cibi de stōaco est cibi remanētia in eo pluri tēpore q̄z sibi conueniat fm nām ipsi⁹ cibi. Qđ tribus pōt ꝯtingere modis. Uno mō pp digestiue debilitatē non potentis cibū digerere eo tpe quo ipse cibus digeritur a digestiue sana. Scdo modo ppter cibū non descendere ad fundū stōaci locum bone digōnis: quare non digerit eo tēpore quo digestus fuisset si illuc in hora debita descendisset: q̄zuis digestiua virt⁹ sana sit. Et isti duo modi reducūtur ad capitulū debilitatis digōnis. tertio mō contingit qñ cibus digestus est in stōaco pro tpe sibi debito. Et postq̄z digest⁹ est remanet in stomaco & nō descēdit. Et hic terti⁹ modus sub hoc caplo ꝯtinetur. ¶ Dixit Gal. sicut scribit 5° ꝯtinentis. Interrogaui luctatores pugiles qñ sentiunt cibaria eorū descendere de stōaco: quorū pars dixit post. xv. horas & plus. Et dixit vnus eorū mihi q nutricatio eius erat caro porcina. ¶ Dixit Judeus q q̄ntitas moderata in q̄ntitate tarditatis cibarij assumpti ab ingressu vsq̄z ad egestuz esse poterat. xxiij. horaꝝ. Et rabbi dixit. q est. xij. horarū. Et Bimasui dixit. q tēpus equale more cibarij in stō est. xij. horarū & ad minus octo. Et Auic. dixit. q̄nq̄z remanet in stomaco aliqd de cibo vsq̄z. xv. horas in dispōne sanitatis: aut circa xij. horas. Dixit Gal. vt ibidē ponitur. diuersus modus sit in hoc iuxta diuersa cibaria & dispōnem diuersam stomaci & diuersitatem humorū sistentiuz in eo. Et Auicē. dixit. hanc diuersitatē esse fm diuersitatem cibi in leuitate & difficultate digestionis. Tu vero que hic dicūtur congrega cū his que que dicta sunt supra in tractatu pmo huius. de tēpore equali remanentie cibi in stomaco.

Causa autē tarditatis descensus cibi q̄zuis sit nota ex dictis in pcedentib⁹ capitulis: hic tñ resumetur sic. Nam cā eius aut est intrinseca.

¶ Et hoc aut ex parte vtutis animalis: qz stupida mortificata vel corrupta sicut sepe cōtingit in egritudinib⁹ cerebri: aut quia est vacans studijs & occupationib⁹ alijs. Aut erit ex parte virtutis naturalis: vt qa sit retētiua fortis & operetur in retentione cibi plusq̄z debeat. Aut sit expulsiua debilis: vel non iuta a virtute motiua musculorum ventris. Aut non iuta vel stimulata a ventositate vel ab hūore mordicatiuo: sicut contingit in his ad quorum stomacos non effunditur colera.

¶ Aut erit hec causa intrinseca ex cā instrumēti: vt qz sit in stomaco mala cōplexio sicca simplex vel cuz caliditate aut frigiditate composita.

¶ Aut ex parte subiecti: vt qz sit stomac⁹ corrugat⁹ asper in tunicis suis: aut non sit in eo vētositas subleuās cibum ad superiora: aut sit in fundo ei⁹: & etiaz intestinis superiorib⁹ opilatio ex humorib⁹ malis: aut apate aut vermib⁹ & similibus. Aut cā eius est extrinseca. Et est vel esse pōt aer intense frigiditatis mortificātis: aut itense siccitatis: aut multe caliditatis desiccantis humiditatē cibi & stomaci. Et tristitia & mordicatio mita in alijs negocijs. Et quies multa post assumptū cibum & maxime membroꝝ inferiorū: & superiorū fricatio fortis. Et ipsorū cōpressio vel ligatio dolorosa: & vētosaꝝ in eis appositio. Et sessio siue situatio corporis incuruatis mēbris superiorib⁹ sicut scriptores & sutores faciunt. Et balneuz stipticū. Et somn⁹ imediate post cibū factus. Et accubit⁹ super sinistro latere pcipue in fine digōnis & ea cōpleta. Et omnis accubit⁹ superiorib⁹ membris depressis & inferiorib⁹ subleuatis. Et cibus stipticus vel cum stipticis permixt⁹: et maxime ante alios cibos premissus. Et similiter potus stiptic⁹: & aqua etiā ferrea. Et cibus etiā siccus actu & potētia aut artificio & assa & frixa. & retentio secuz ventositatis. Et omnis medicina sicca stiptica int⁹ sumpta vel extra approximata. ¶ Dixit Gal. tertio de virtutib⁹ naturalib⁹: & ponitur ab Aui. sic. Non est sicut extimauerūt quidam q omnis causa in retentione cibi est strictura meatus inferioris stomaci. Nā si esset illud nō esset possibilis exitus denarij & aurei deglutitorū. Et vinū & lac nō coagulatū non remanerēt in stomaco. Et ambo. s. vinū & lac nō natarent in stomaco & facerent rugitū & inflationem in stomaco debili. Et Ipoc. qdem in scdo afforis. eorum que nutriunt copiose &c. dedit intelligi afforis. aliū huic oppositum qui est q eorum que nutriuntur pauce & tarde tardi secessus fiunt.

Signa tam generis q̄z specierū & causarum nota sunt ex pcedentibus. Dixit Aui. significat remanētiam longam cibi in stomaco preter hoc q digeratur imutatio saporis eius in ore & in eructuatione. Nam retentio cibi in stomaco non est nisi propter tarditatem digestionis vsquequo digeratur.

Cura tarditatis descensus cibi de stomaco pficitur dieta & potione. Nocent autem in ea generaliter omnia fortificātia virtutez retentiuam & stomacuz siccum & asperum facientia. Et pileton constringētia & opilātia. Et quecūq̄z sunt expulsiuam debilitātia virtutē aut animalē obtundentia senssiturā siue cibi sint siue medicine siue alia quecūq̄z ex sex rebus nō naturalibus numerata supra in causis. Specialiter autez de cibis nocētibus est panis de simila: maxime sine sale confectus: & precipue si fuerit dipirus siue azimus. Et lentes excorticate siue biscocte prima aqua proiecta: ac etiam cocte in aceto. Et tri. & omnia cibaria de pasta sumpta in

quantitate

Quanto tēpore remanet cibus in stō.

Cā ex pte virtutis.

Cā ex pte instrumēti.

Causa ex pte stō.

Nocumēta ex pte ciborum cure tarditatis descensus cibi.

quātitate qua stiptricent ⁊ non grauent. Et rizum similr ⁊ amidū milium ⁊ panicum ⁊ panis ex eis ɔfectus. Et caro siluestriū quadrupedū: sed maxime auium ⁊ ꝓprie turturū ⁊ auicularū paruaꝝ: ⁊ maxime asse vel frixe: aut in testulis aut pastello parate mirtito ribesia: aut romania: aut alio stiptico succo condite. Et oua dura. Caseus ⁊ coagulatū lac. Et ex olerib⁹ caules bis aut multū cocti anagalicus plātago portulaca acetosa menta ⁊ similia. Et ex fructibus citonia pira nespilla sorba corna castanee agresta ⁊ similia: ⁊ vinum rubeū ⁊ aqua ferrea. Et ex medicinis ꝓprie coriādrū ⁊ mastix: ⁊ omnis narcotica medicina.

Juuātia ex parte dure.

¶ Juuantia autē sunt aer calidus ⁊ humidus grossus australis. Gaudiū moderatū motus leuis ⁊ deambulatio moderata post cibū. Et fricatio inferiorū cum quiete superiorum. Et balneū aque dulcis tepide. Et somnus post mitē deambulationē post cibum ad horam vel vsqꝫ ad duas horas factus. Et accubitus super dextro in fine digestionis ⁊ ea cōpleta. Subleuatio superiorū membrorū ⁊ inferiorum inclinatio. Et cibi lubrici vel virtutē solutiuam habētes p se vel aliorū permixtione: ⁊ ipsorū ante alios cibos premissio. Et stipticorū in fine mense sumptio. Et egestionis ⁊ vētositatis expulsio. Et spāliter confert panis salitus furfureus siue de tota farina. Et dixit Auicē. in caplo debilitatis stomaci: sit panis eorū plurimum habens fermenti. Et carnes pingues ⁊ proprie quadrupedū domesticorū: oua sorbilia ⁊ lac recēter mulsum. Et brodiū pingue gallorū ⁊ gallinarū veterum. Et fructus lubrici sicut cerasa pruna mora matura: ficus ⁊ vue bene mature: ⁊ precipue albe. Et ex olerib⁹ spinachia attriplex malua blitis bletones mercurialis volubilis ⁊ similes. Et brodium cauliū semicoctorum ⁊ teneritas lupulorū. Parētur cibaria clixa ⁊ cum predictis olerib⁹ ⁊ sale multo. Et permisceat̄ cibus largo potu. Et potus sit vinū album ad dulcedinē decliue mediocriter adaquatū cū aqua fontium aut puteorū. Et sumantur cibi ⁊ potus actu frigidi: post quos in fine mense sumātur aliqua de stipticis cōprimētibus. ¶ Pro p̄dictis dixit Auicē. ex cura illius est somn⁹ super dextro. s. in principio eius: ⁊ in fine vt dictū est. hic enim adiuuat ad hoc vt velociter descendat cibus. Continu⁹ autē accubitus super dextro faceret aliquādo oppositū retardādo digestionē in habentib⁹ virtutes nāles sanas. In egris autē posset esse causa citi descensus: sed tunc descēderet cibus indigest⁹. Et dixit Auicen. iuuat eos deambulatio subtilis. i. suauis pauca ⁊ paulatine facta: ⁊ fricatio pedum ⁊ cōfractio vētositatis. si quādo est multa subleuās cibū: aut esset ipediens ⁊ retardans digestionē: pauca autem vētositas iuuat expulsiuā.

¶ Et de conuenientib⁹ sunt vua passa ante cibū cum pipere sumpta. Nā flegma de stomaco soluit ⁊ cibū descēdere facit. Et carice pingues similiter cū pipere vel zenzi. sumpte faciunt. Et cappares conditi non loti ante cibum sumpti. Et oliue similiter condite. Et zuccarū rubeum. Et mel ros. Et lupini dulcorati.

Potio vero quatuor implet intētionibus: quarum prima vertitur ad lubricā faciēdum substantiā stomaci remouēdo ab eo asperitatē. secunda respicit humorem peccantem si affuerit ⁊ aperit opilationes. tertia virtutem adiuuat expulsiuā. Et quarta corrigit accidentia.

¶ Primā cōplent medicine humectatiue ⁊ lenitiue lubricā reddentē intrinsecā stomaci superficiē cum applanatione eius ab intus ⁊ ab extra approximate. Ab intra quidē sicut cum administratiōe mucillaginis ⁊ aliarum rerū lenientiū ⁊ ꝓprie cum electuario psillitico: aut dyaprunis sine dyagridio: aut cū cassia fistulata: aut cum cathari. ⁊ māna: aut zuccaro viol. aut iulep viol. ⁊ similib⁹: ⁊ precipue cum sumunt̄ in p̄ncipio mense vel parum ante. Ab extra vero cū inunctione facta super fundo stōaci ex butyro veteri ⁊ pinguedine pulli antiqua ⁊ mucillagine psilij ⁊ altee ⁊ similibus actu tepidis: aut cū suppositione emplastri mollificantis vel fomētatione cū aqua tepida decoctionis mollitiuorū: hec enī remouēdo a stomaco corrugationem ⁊ asperitatem deijciunt retentiuam.

¶ Secūda autē intentio cōpletur humorē digerendo ⁊ euacuādo ſm q̄ ei conuenit. Et humor hic ſm plurimū est flegmaticus obtundēs sensum stomaci: non tñ tante quātitatis q̄ lubricā reddat superficiē stomaci: ⁊ fiat eius euacuatio absqꝫ cōpressiuis. Et cōpletur cum aptione intestinorū: sicut in ileos dicet̄ ⁊ cum apertiōe pori fellei: vt possit colera transire ad fundum stomaci ⁊ intestina: sicut in ictericia dicetur.

¶ Tertiam cōplent calida ⁊ humida que fortificāt expulsiuā que iuuant̄ interdū cum sūptione per interualla acuti amari ⁊ salsi in p̄ncipio mense vel saltim post cibū lubricū. Et inter ea sinapis ⁊ cepe obtinent p̄rogatiuā. Et dixit. A. ca. de pipere q̄ piper longū sumptum valet ad hoc.

¶ Quarta vero intētio cōpletur cum his que in illorū accidētium dicuntur capitulis.

¶ De velocitate descensus cibi. Cap. xlv.

Velocitas descensus cibi ex stomaco est ipsius egressio ab eo ante ipsi⁹ digestionē siue ante tēpus requisitū ad ipsius digestionē ſm naturā sui in corpe temperato. Si ergo egredit̄ digestus ante tempus ɔueniens digestioni eius in corpore tēperato tunc accidit ꝓpter fortitudinē virtutis digestiue cū calore multo ⁊ spirituoso cui obtēperatum retentiua ⁊ expulsiua: ita q̄ statim q̄ cibus est digest⁹ retentiua statim desinit ab actiōe sua. Et expulsiua statim insurgit ⁊ expellit: ⁊ ista velocitas est sanitas nō egritudo. Nā ipsa ꝓcedit ſm proportionem virtutū naturaliū adinuicem: ita q̄ sicut Auic. dixit. quotiēs festinat digestio festinat descensus cibi. ¶ Cōsideratur etiā: ista velocitas descensus cū idem cibus hodie assumptus ꝓpter aliquam causarū facientiū ad digestionem digerit̄ ante tēpus: in quo cōsueuit digeri alijs vicibus. Et sicut digestus est ante tēpus: illud similiter ante consuetū tempus descendit. Accidit autē hoc plurimū robustis corporibus: ⁊ his qui bene ꝓuident digestioni. Dixit Ipocra. secundo afforis. eorum qui nutriunt̄ copiose ⁊ velociter veloces secessus fiunt. Cum vero cibus egreditur de stomaco indigestus ante tempus requisitum sue digestioni: tunc hec velocitas est egritudo: ⁊ perducit ad egritudines ad quas perducit priuatio digestionis vel ipsius diminutio.

Et causa eius aut est intrinseca aut extrinseca. Et intrinseca quādoqꝫ est ex parte v̄tutis animalis: vt quia fit stomac⁹ multi sensus: aut virtutis naturalis ex debilitate retentiue aut fortitudine expulsiue. ¶ Et quādoqꝫ est ex parte virtutis: vt qa fit in stomaco mala complexio: ⁊ precipue humida. Et siue ipsa mala cōplexio sit pura siue cum materia acuta mordicatiua aut salsa vel acetosa: Aut sit materia lubrica viscosa: lubricā faciens stomaci superficiē. ¶ Et quandoqꝫ est ex parte subiecti. s. stomaci: vt quia sit leuis mollificat⁹ lubricus aut patiatur vlcera: vel bothor: ⁊ similia. ¶ Dixit Gal'. tertio de accidēti. Si cibarium de stomaco descēderit velociter: spatiū strictionis stomaci super ipsum erit modicum. Et dixit in libro de malitia anhelit⁹: velox egressio cibarij de stomaco si pauca fuerit mora eius vel nulla significat q̄ calor naturalis extinctus est omnino. Et Auicen. dixit in capitulo debilitatis stomaci. quādoqꝫ est causa velocis descensus cibi propter suam infusionem lubricantem. i. ꝓpter imbibitionem humiditatis fluide in porositatibus stomaci lubricare facientem cibum: sicut contingit in secunda specie raritatis stōaci superius suo capitulo dicta. Et dixit. quādo fuerit stōa

tus debilis quez cibus grauat non morabit cibus in ipso nisi parū nō intelligēs de debilitate digestiue tardāte digōnez: qr talis eius debilitas est cā tarditatis descēsus cibi: sz de debilitate corrūpēte digōnez: hec.n. est cā velocitatis descensus cibi. ¶ Cā vō extrinseca velocitatis descensus cibi est: sicut aeris frigiditas fortis obuiās corpori: z faciēs cōprimēdo cibum descēdere. Et sicut timor magnus subito superueniens cibato. Et sicut labor multus vel fortis z laboriosus motus supra cibū sumptū. Et sicut fricatio vel dolorosa ligatio inferiorꝫ post cibuz vel ventosarꝫ sub vmbilico appositio: vel balnei mollificātis ingressus: vel in ipso sessio. Et sicut conatus multus ad emittenduz egōnem: ventositatē vel vrinā. Et sicut lōgus accubitus sup dextro latere maxime vigiliarꝫ tpe. Et sicut cibus lubric⁹ vel hñs in se solutiuā v̄tutem maxime cū sumit in pncipio mense: vel cibus stiptic⁹ cōpressiuus sūptus in fine mense. z sicut cibus mordicatiu⁹ aut grauis aut facile corruptibilis vel displicibilis: pp hec eniz z silia excitatur v̄tus expulsiua ad expellēdū ante tēpus debitū. ¶ Dixit Gal. 3° de v̄tutibus nālibus: plus tardat descensus nutricationū tenuiū in stomaco debili q̄z grossarꝫ. In stō vero potēti non soluz est velox descensus earum: sed z carnium panis.

Causē extrinsece.

Signa dixit Gal. tertio de accīti. cap. 4°. citā egressionem cibi de stōaco seqtur humida z liqda egestio z paruus eius penetratio: z eius corruptio in intestinis. Egredit eniz egestio īdigesta cum liqditate z sonitu añ tēpus cōsuetuz fm plurimū. Et multiplicat rugitus in ventre. Et corpus totuz attenuat z debilitat. Et in primis qdem añq̄z v̄tus deijciat fortificat appetitus z appetit multuz z frequēter. Et qñq3 puenit res ad appetitū caninum. In processu vero z cū cadit virtus deficit appetitus z peruenit ad bolismuz. ¶ Signa autez causarum habentur ex dictis precedentibus capitulis.

Cura dicta opposita est ei que dicta est in cura tarditatis descensus cibi: quecūq3 eniz in illa dicta sunt iuuatiua esse in ista sunt nocitiua z ecōuerso. Iuuāt eniz in velocitate descēsus cibi aer calidus z siccus nō valde excedens z letitia z occupatio circa ea que fiunt cū quiete: z qes multa z somn⁹. Et accubitus lōgus super sinistro: maxime in fine somni. ¶ Dixit Aui. opz vt dormiāt super cibuz. s. statim vel accubāt super sinistro. z non moueant neq3 exercitent oino. Et stringant extremitates superiores eorū. Et cibi eorū z potus sint stiptici vel stipticis pmixti z alijs pmissi. Dixit Aui. in ca. debilitatis stomaci. fit panis confectus istis ad azimū declinis aliquantulū nō multū ne grauet digestiuā. Et sit panis de simila mūdus sine sale. Et qdam ponunt in pfectione eius masticē ptritum aut sorborū imaturorꝫ siccorū puluerē aut coriādri fm dispēnez variam in caliditate z frigiditate. Et sint carnes ex siluestrib⁹ z pprie auibus bonis pdicibus turturib⁹ z minutis auiculis. Et vinuz sit rubeū ponticū limphatū cum aqua ferrea. Sint autē cibi parati assi vel frixi aut in testulis vel pastillo. Et si fiant elixi decoquantur in decta aqua ferrea. Et condiant cum aromaticis stipticis. ¶ Dixit Auic. opz vt administrent ante cibū aliqua ex stipticis frigidis si fuerit illic mala cōplō calida: aut pmixta cuz calidis si fuerit illic mala complō frigida. Et dixit. Iuuat oui assati vitellus q sit sorbilis z si esset durus dz teri: z ponatur in testa oui cū vno cocleario mellis z duobus danicis masticis contritis: z ponatur sic testa supra cinerē calidū z sine intermissiōe moueantur donec pparata sint z bene cōmixta: z comedantur ante. s. aliuz cibū: z de mane: z fiat hoc tribus dieb⁹. Et habitū est de hoc cibo in pcedentibus auctoritate Ras. ... Et de vilibus est radix anagalici decocta pistata z cū ouis preparata ante alios cibos sumpta.

Potio vero quatuor cōpletur intēcionib⁹: quarū pma aspera lenit z corrugari intrinsecā stomaci supficiez vt fortificet inde v̄tus retētiua ei⁹. scda vertitur ad cās corrigēdo eas. tertia v̄tutem cōfortat retētinā. ¶ Et qrto accidētia corrigit. ¶ Prima cōpletur cum stipticis exiccātibus z corrugātibus subām stomaci z incorpātibus ipm ab intus z ab extra approximatis auferēdo huc que dicta sunt in cura male cōplexionis humide stomaci: z in cura scde spēi raritatis ei⁹. ¶ Secūda vō pficitur cū rectificatione z curatione egritudinū stomaci qb⁹ pueniret velox descensus cibi: maxime lenitatis z lubricitatis ipsi⁹ z vlcerū z bothor eius z humorē a stōaco abijciendo mordicatiuū aut viscosuz lubricare facientem: quō autē z cuz quib⁹ ista cōpleantur dictū est in suis capitulis. ¶ In euone tñ fienda iera est fortis impssionis: qm educit humiditatē ibibitaz in porositatib⁹ stomaci: z pprie si excitatur sicca. i. in puluere. Et medicine qdem que euāt cōprimēdo in hac intētione pueniunt: qm post euonem derelinquūt stipticitatē z corrugationē. Euacuātes vero lubricum faciendo nociue sunt. ¶ Et vomitus iuuatiuus est in hac cura: sicut in cura tarditatis descensus nociuus existit. ¶ Tertia autē intētio q̄uo impleat z q̄uo fortificetur retentiua habituz est ex dictis. ¶ Et quarta impletur cū his que accidentiū superuenientiū curationem faciunt in proprija ipsorum capitulis dicta.

¶ De cura debilitatis v̄tutis discretiue stōi. Cap. xlvj.

Auerrois 3° colliget. dixit. q abonasen inqt q qñ debilitat in stō virt⁹ discretiua necium est vt generent in corpe mali humores: cā est: qr non est facta separatio incōuenietis a puenienti. Unde aliqñ pueniet morfea. Et hoc erit et ppterea q erit debilitata virt⁹ hec in splene: quare nō erit attracta colera nigra ad ipm: sed non manifestauit abonasen per quā complexionē v̄tus ista operet: neq3 qd sit eius instrm: sicut dixit in alijs quatuor. Et h est magn⁹ defectus: qr qñ voluimus remouere accidētia que supueniunt: z si nō cognoscerem⁹ cōplonez qua laborat nō cognoscerem⁹ modos curationis illi⁹: qñ igitur puatur eius opano: aut minuitur pp hoc ex necessitate seqtur debilitas in v̄tute nutritiua quaz hz stōus in seipso: aut ab ea priuat: qr iaz dictuz est: q stomac⁹ nutritur ex chilo aliquo modo nutrimēti: z si nō nutriretur a chilo nō amplecteret ipm. Et qñ debilitatur virtus nutritiua in stōaco seqtur de necessitate in eo egritudo que dicit indigētia stōaci. i. eius siccitas z tabes. Et causa istius dixit Auer. sunt due res. s. aut mala cōplexio frigida z sicca: que īducit senectutē. i. ethicā senectutis. Aut mala cōplō calida z sicca fixa in sbā radicali stōaci que si prolongatur inducit ethicā. i. febrez. Pro signis autē z modo curationis fm dictas causas redeundū est ad capitula ipsarū malarum complexionū stomaci.

¶ De debilitate stomaci. Cap. xlvij.

Debilitas stomaci grece anathumiasis vocat. Dixit Gal. est passio stōaci molestare est debilitas ei⁹ z vocat latine stōacatio. Uerū est tñ q Gal. octauo memir. sicut scribit a Rabi in. 23ª. pticula. dixit. q stomacatio dicit cessatio appetit⁹ cibi absq3 apostemate stomaci. Et in hac egritudine sentit post cibuz grauedo angustia z vstio que non nisi difficulter corpus toleret. Et dixit. similiter stomacatio dicit cum qs habet corpus turbatū post cibum: z spāliter cum vomit⁹ puocatione. Dicitur etiā debilitas stomaci grece aronia stomaci. Et exponit inualitudo imbecillitatis stomaci. ¶ Et Dixit Gale. vbi supra. Quidā homines eos qui sine appetitu sunt vocant stomaticos. Et eos quib⁹ post assumptionem cibi grauatur os stomaci z cōprimitur z quandā anxietatem habent vocant similiter. Et eos quibus superuenit nausea: z pprie si impetū fecerit ad vomitū. Et maxime

Qui dicātur stomatici.

adbuc

adhuc cũ eo q corrumpuntur cibaria. Aliquãdo quidem acida sentia. Aliquando quidẽ grossa.i.fumosa: et aliqñ aliqз qualitatem prauam acgrentia. Et adhuc magis his omnibus illos vocant stomaticos quibuscũqз eructuatio nes cum quadã difficili tolerantia: et fastidio et subuersiõe plene fiunt. Et si nõdũ cibaria sumpserit. Et eos qb° pluri tpe ore ventris pmanent cibaria grauantia: et vix subegre dientia. Et illos ẽt q hñt appetitũ caninũ ita q comedant multũ et grauant᷑ pa᷑ post ad vomẽdũ. Et alios q fortiter exoluuntur qñ multũ ieiunauerint: et si nõ veniũt cito ad cibationẽ mordet᷑ os vẽtris eo᷑. Et qdã nauseosi fiunt si militer si non offerant cito potũ et cibũ. ¶ Dixit Ras. 5°. pti. Patientes q non possunt retinere cibariũ stomaticos vocent. ¶ Dixit A. patientes velocitatem descẽsus cibi q dam antiquo᷑ nominant stomaticos: sed postremo.s. apõ medicos tpis sui hoc nomẽ accidit sup aliud. Nã ipse sto maticos vocauit patientes raritatẽ texture stõi. Et ẽt eos q patiũtur lesionẽ digõnis. Et cap̃ de vomitu vocauit sto maticos habentes contẽtiuã stõi debilẽ: qui cibũ acceptũ ɔtinere non possunt. Et hi sunt quos vulgus stomaticos cõmuniter vocat. Gal. ẽt stomaticos vocauit habentes sto macum inualidũ. ¶ Igitur vt ex predictis patet debilitas stõi põt dici de debilitate oium virtutũ eius simul vel quã rundam ea᷑: seu ẽt alterius earum tñ. ¶ Inquit Mes. pmo de rectificatione medicina᷑. Nomẽ cõe est debilitas stõi: ipm.n. qñqз sumit᷑ p oium virtutũ stõi sil᷑ tam appeti tiue qз nãlium debilitate. Et qñqз sumit᷑ stricte p debili tate alterius seu quarũdã ea᷑ qcunqз sit illa. ¶ Dixit. A. Quecunqз quatuor virtutum stõi debilitatur debilitat sto macum comprehendens sub debilitate attractiue debili tatem virtutis appetitiue. Et quandoqз sumit᷑ strictissime put cadit super virtute digestiua m̃ de qua dixit Aui. de bilitas stomaci est nomen dispõnis stomaci qñ nõ digerit et conturbat ipsum cibus. Et subdit. q hoies loquẽtes de debilitate stomaci iam consueuerunt: vt dicãt illud tantũ super digestiuam. Unde vides q ppriissime sumendo de bilitatem stomaci cadit nomen hoc super debilitatẽ dige stiue qñ non potest digerere cibũ propter raritatẽ texture tunica᷑ sua᷑. hos.n. in pluribus locis auctores vocant stomaticos nullam determinationem addentes. ¶ Dixit Mes. qñqз cadit debilitas stõaci super toto corpore eius. Et sequitur ipsam debilitas oium virtutũ qua᷑ est mine ra. Et quandoqз cadit in superiori parte eius: et seqtur ip sam debilitas appetitus. Et qñqз cadit in inferiori pte ei᷒: et seqtur ipsam debilitas digestiue. Et qñqз cadit in fũdo ipsius et pileron et in villis retentionis: et seqtur ipsam de bilitas retentiue. Et qñqз cadit in inferioribus stomaci et villis latitudinalibus: et seqtur ipsam debilitas expulsiue. ¶ Dixit Auic. hec debilitas qñqз est in supioribus stõi et qñqз est in inferioribus eius: et qñqз est in vtrisqз locis si mul. ¶ Et quecunqз sit ista debilitas siue vnius virtutis siue qrundã siue oium ipsa diuidit᷑ ſm gradus in debilez fortem et fortissimam seu paruam vel magnã seu maximã lesionem operationum eius vel ea᷑. ¶ Quãuis auctores sufficienter locuti sint de debilitate cuiuscũqз virtutis in pprijs capl'is: nihilominus in qbusdam mẽbro᷑ nobiliũ et maxie operationẽ f[illegible] toti vtilẽ: et pcipue stõi et epa᷑ fecerũt de debilitate talis mẽbri cap^m spãle in cõi: qδ qdez fecerũt ad maiorẽ declarationẽ et perfectionẽ doctrine. Et cõiter dñt. q in his talibus capl'is auctores determinant de debilitate virtutis: cuius cã ẽ remissa et fere imperceptibilis pp remissionem eius. Et hoc trahunt ex verbo Gal. p̃ de accidenti. cum dixit. mala ɔplõ parua.i.remissa: qr a medicis male cognoscitur: iõ ab eis a qbus non pcipit᷑ de bilitas nũcupat᷑. Alij vero dicunt. q auctores in hoc cap̃ determinãt de debilitate stõi: vel alterius membri: licz qua non est pñs cã que fecit illam: sed ea iam ablata remãsit de bilitas in mẽbro: sicut videmus homines qui febricitauit: postea debilẽ esse: ita q non coniungit᷑ hec debilitas ali cui cã᷑. Et qdam dicunt. q in capl'is particularibus au ctores determinant de debilitatibus: qua᷑ cãe sunt mani feste intrinsece vel extrinsece. In capl'o vero gnãli determĩ nant de debilitate. cuius cã non est manifesta neqз a medi co cognita. sicut verbi grã. dixit Gor. ponamus q stõus patiat᷑ quãdã angustiã et debilitatem appetitus: et cõphen dat cibũ cũ qdã titillatione et quodã tremore occulto. Et cum hoc non puenit ab aliqua cã extrinseca: nez ab aliqua cã manifesta: neqз ex aliqua notabili passione stõi: tunc d᷑ q stomacus est debilis: ita q pp debilitatem neqз appetit neqз cibum bene retinet: neqз ipm digerit. Et ideo dicũt qdam. q quodãmodo vulgari debilitas: de qua in gnãli cap̃ determinat᷑ apellat᷑ debilitas cuius cã ignorat᷑. Et qr cã talis debilitatis occultat᷑: qзuis ṽtus in se ſm verita tem non patiat᷑: immo solũ rõne sui cõis instrumenti organi vel subiecti: ipsa tñ debilitas virtuti imponit᷑. Et dñ q pp debilitatem ṽtutis accidentia ipsam ɔsequẽtia puenunt. In ṽitate tñ adest aliqua egritudo seu cã intrinseca illã de bilitatẽ inducẽs q̃ fortasse medico intelligẽti et expto non occultat᷑. ¶ Erit igit᷑ debilitas stõi large sumpta impoten tia ipsius ad suas exercendas operationes ɔplete oẽs vel aliqз seu aliquas ex eis absqз cã pmitiua vel cã manifesta. Et debilitas strictissime sumpta est eius impotẽtia ad dige rendũ cibũ ɔplete pter cãm extrinsecã aut ipsius cibi.

Causa tñ debilitatis stõi qñqз est intrinseca: et qñqз est extrinseca. De intrinseca dixit Gal. 4° de ingenio sanitatis. defectio mẽbri pp qз humores ad membrum de scendunt non est nisi mala ɔplexio: qзuis non sequatur q ois mala ɔpl'o sit cã defectionis: qr defectio non fit nisi du ipsa mala cõplexio multum temperamẽto sublata est. Et ob hoc dixit Sera. Scias q ois malitia ɔplonis que sit fortis dissoluit virtutem. ¶ Et Aui. dixit. vnaqueqз ha᷑ ṽtutũ debilitat᷑ pp oẽm malitiã ɔplonis quecunqз sit illa. Et dixit. in ca° de egritudinibus stõi. ois ɔpl'o superfluẽs facit accidere in oi opatione diminutionẽ. ois.n. vltimata qualitas facit accidere ẽt in ppria virtute destructionem opõnis. Et non dixerunt sic. qr non sint alie cause defectio nis membri: immo alie multe sunt: sed sic dixerunt: qr ma la ɔpl'o est que inter alias causas: et plim et vt frequentius est cã defectionis mẽbri. Et ipsa qdem mala ɔpl'o põt esse simplex et ɔposita pura: et non pura. ¶ Dixit Aui. 2° pmi. q de causis debilitatis sunt qdam qbus adiũgitur resol'o spũs: sicut est sol'o ventris plurima: et pprie sol'o sanguis et vomitus plurimus et laboriosus. Et ois egritudo stõaci maxime cronica põt esse cã debilitatis eius. Et pcipue ra ritas texture eius: et ipsius lubricitas. ¶ Dixit. Zoar. stõa co accidit que d᷑ leiz.i. debilitas et macis idest debilitas pp maciẽ donec reddatur suba eius subtilis quasi tale. Et non potest digerere cibum aliquo mõ. Et subdit. preposui qdẽ hanc passionẽ. qr est occulta a medicis: et non pcipiũt illã. Et Aui. dixit. 2° pmi. q ex debilitantibus sũt dolores vehementes. ¶ Causa vero extrinseca dixit Aui. ibidẽ est sicut tristitia lõga: ieiuniũ fames vehemens et sitis et gnãlr ois cã alia ppter qз resoluit᷑ spũs: aut extinguitur vel in grossat᷑. ¶ Dixit Mes. vbi.s. qñqз accidit debilitas stõi post purgationem.i. post sumptionem farmaci solutiui. Aut qr per ipm malitia cõplonis stomaco acqritur. Aut qr immoderata inanitio extenuat et rarefacit corpus eius. Aut qr educitur humor bonus supernatans derelinquen do malum submersum in poris eius: aut adherentem vel imbibitum. Aut qr aliquid derelinquit᷑ de medicina ad herens villis eius. Aut qr in eo mouet mãm plusqз expel latur. Aut qr est de genere adurentium et multi acuminis: et quare multum imprimit. Dixit.n. q de iure solutiuo᷑ est stomaco nocere et parare ei cãs et modos indignationum

Debilitas stõi põt di ci de debi litate om niũ virtu tum eius.

Debilitas stõi qñqз diuidit᷑ in debilẽ: fortẽ et for tissimam.

Cã intrin seca.

Cã extrin seca.

a cibo corrupto vel recipiente in stomaco alteratione᷑ malam. Aut eleuatos ab humore de genere medie in stomaco ⁊ membris adiacentibus ei ꝯtentos ⁊ ibi retentos ꝓpter debilitatem virtutum nãlium.

Signa et cause debilitatis stõi.

℧ Signa vero causaꝝ intrinsecaꝝ nota habentur ex dictis in ꝑcedentibus capl'is. ℧ Et qꝛ vtplurimum causa eius ē raritas substantie stomaci ad ipsam cognoscendum festinandum est: de qua dixit Ras. 5° ꝯti. Si stomacus doluerit .i. passus fuerit: ⁊ in eo fuerit corruptio .i. lesiõ ⁊ nocumentum maxime in digõne ⁊ minima cã nõ ex cibarijs malis: neqꝫ ex regimine alio malo suba eius ꝓpria debilitata est .s. in textura sua facta rara ⁊ subtilis. ℧ Cã autem extrinsece note haberi possunt per inuestigationē eaꝝ: vt supra patuit. ℧ Debilitas stomaci in aliqbus ꝯuenire videt᷑ cũ humiditate infusiua eius. Et distinctio inter eas habetur dixit Ras. 5° ꝯti. Nam si in passione non fuerit nausa nisi post comestionem debilitatis erit. Sed si semper fuerit reuolutio pauca in stõaco humiditas erit. Dixit Sili. Anathema: sed talia signa declarant: Paucus vel nullus est appetitus. Cordis ⁊ oium mẽbroꝝ defectio. Et virtutum ⁊ virium destitutio ⁊ potissime nãlium operationũ cessatio: ⁊ quotidianus corporis defectus. ℧ Dixit Gal. 7° therapeutice. loyci inualitudinem dicebant esse cãm ois doloris. Et ois male dispõnis membri. Unde si quis dolet stomacum vel caput statī hoc esse ex inualitudine .i. debilitate illius membri dicunt. ℧ Dixit Mes. ꝑ de rectificatione medicinaꝝ succurrendum est huic egritudini: qm̃ elementum est multaꝝ egritudinum. ℧ Et Aui. dixit. debilitas stomaci

Debilitas stõi est cã oium fere egritudinũ nãlium.

fortasse cã est oium egritudinum corporis .s. nãlium: qm̃ vt supra: qñ stomacus est debilis male digerit: ⁊ qñ male digerit stomacus male digerit epar. Et qñ male digerit epar male digerunt membra. Unde mãe male generant᷑ ⁊ multiplicant᷑: q̃ egritudines faciunt. Dixit aũt A. fortasse ꝓp quasdam egritudines mãles: que nõ sunt hñ reducibiles in egritudines stomaci seu debilitatem eius: sicut sunt apa ta sequentia ad casū vel percussionē ⁊ alie similes. ℧ Dixit Mes. si fuerit debilitas stomaci ꝓpter rarefactionem parietum stomaci acqsitam ei ꝓpter farmacum. supple vel aliam cãm cura est difficilis. Et .n. dixit Aui. deterior debilitas stomaci est illa que contingit ex raritate texture villorum eius. ℧ Dixit Ras. 5° ꝯti. dico summarie ꝙ stõacus cui dñatur cibarium inducens ad interiectionē lamẽtabilem vehemẽtẽ nimis debilis est. stomacus .n. ad hoc ꝯpellitur cum illud sustinere nõ põt. Est aũt lamẽtabilis interiectio angustia stõacalis siue anxietas stõica q̃ ẽt dr̃ tristitia sine cã. Et dixit Ras. ponderositas sentitur in stomaco post cibum. Et ponderositas cibi erit aut ex sui multitudine aut acuitate aut punctione: his .n. causis desiderat stõ deponere cibum tanq̃ rem grauantem.

De cura

dixit Gal. 7° terap. secta experimẽti nesciẽs curas debilitatis stomaci nil aliud dare pẽcipiebat patienti nisi nutrimenta stiptica declinantia ad amaritudinẽ. Et vinum grossum stipticum ⁊ absinthium: Et spgebat super stomacum oleum stipticũ apposita lana in ipso madefacto: deinde sequendo curabat cũ emplastris stipticis: deinde cum medicinis vehementioribus ⁊ reb⁹ aromaticis stipticis. Et si non sufficiebat curabat eam cũ medicinis rubificatiuis: ⁊ dieta subtili. ℧ Ego aũt rõnem

Gal. p. 8. modos curabat debilitatẽ stõi.

docens dixit Gal. per octo modos curabã debilitatẽ stõi. Nam alijs qdem dedi aq̃ frigidam solum: ⁊ illa bona con valuit. Et alijs dedi aq̃ frigidam refrigeratam in niue ⁊ fructus frigidos ⁊ cibaria frida infridata in niue. Et alijs inhibui vti stipticis: sed ad calefaciendum eũ dedi ei vinũ potens: ⁊ calidũ oi modo multiplicando de pipere in cibarijs suis. Alijs quoqꝫ ꝓponendo desiccare stomachos eoꝝ dedi cibaria sicca: ⁊ paucũ potum sequendo curam ipsorũ infallibiliter cum stipticis. Et nuper curaui quẽdam veniẽntem ad dispositionem ethice q in ꝓncipio passionis erat in quo medici peccantes dederant ei in potu absinthium ⁊ in cibo amara stiptica. Et in fine stomacus cõuersus est ad male digerere cibum. Et appositis ei dictis medicinis stipticis patiens factus est in simili dispositione ethice quē curaui cum humectatione. ℧ Dixit Auic. experimentatores cõtenti sunt exucatione ⁊ desiccatione: exucatiõe .s. exiccatione .s. humidi stomaci. Et desiccatione per qualitatem siccam positiue. Et hoc ideo ꝯtingebat eis qꝛ videbãt plures egritudines stomaci fridas ⁊ humidas. Et qꝛ i illis bene succedebat eis: ideo putabant oẽs egritudines stõaci simili modo curari debere: sed isti errabant non putantes stomacũ alr̃ egrotare: ⁊ iõ A. subdit. ꝙ veritas est ꝙ debilitas stomaci sequitur oẽm malitiam cõplexionis. Et opꝫ ad curam vt cognoscatur ꝯpl'o a qua ꝓuenit debilitas. Et opponatur ei cũ ꝯtrario. Quãdoqꝫ .n. euenit ꝓpter siccitatem stomaci: quare si curabitur cura qua ꝯtenti sunt experimentatores erit cã mortis eius. qñqꝫ .n. est sanitas in potãdo eos aqua frigida aut potu lactis acetosi vaccini infrigidati super niue ⁊ admistratione fructuum frigidoꝝ. Et

Debilitas stõi fit ab oi mala cõplone.

qñqꝫ fit curatio debilitatis stomaci causa calefactionis ⁊ dñatur ei marcasita nos obuiamus ei .s. siti cum eis que sũt sicut aq̃ ⁊ sanãtur ilico. Et qñqꝫ expellitur statim ꝓpter repletionem aq̃ q̃ est illic ex humore nociuo: ⁊ egredit᷑ cū solone ventris. ℧ Dixit 5° de interioribus. Qui solis experimentis sine rõne vtunt᷑ non pñt cognoscere ea que eueniunt raro: ideoqꝫ sepe falluntur. ℧ Dixit. A. scias ꝙ qñ stomacus talr̃ debilitat᷑ ꝙ cibum suum mutare non põt ois vbiqꝫ cã .s. alia a debilitate stomaci: ⁊ est illa debilitas de q̃ agit᷑ in hoc ca°: ꝑcipue vbi auctores absolute loquunt᷑ de debilitate stomaci. Nam plura auxilia eoꝝ que ponunt᷑ ad eis in cura eius diriguntur ꝯtra debilitatem digestiue est hec cã q̃ꝫ distinguunt experimentatores intendẽtes succurrere ei .s. cum cura eoꝝ supradicta: q̃ in hac dispõne est ꝯueniens: ⁊ qꝛ ista dispõ ꝓuenit a multa friditate cũ hũiditate ita ꝙ q̃uis non ꝑcipiãt .i. non cognoscant experimentatores qd faciant: ⁊ tñ bene faciunt. Et silr̃ iuuant᷑ regimine electo ſm eos. nã cõuenit in hac dispõne. Sic igitur pꝫ ex dictis Gal. ⁊ A. ꝙ debilitas stõi dꝫ curari ꝑut reqrit mala ꝯpl'o. vel alia egritudo faciens eam.

Cura stõi infirmi ꝓp farmacum.

℧ Dixit Mes. cura ꝑcedendis ꝓp assumptum farmacum ē ſm quatuor casi. Et primus est rectificare indignationẽ q̃ ꝓpter medicinam stomachus acqsiuit. Secũdus ē remouere causas debilitatis: ⁊ eas corrigere. Tertius est ꝯfortare stomacum cum rebus ꝯfortantibus ipsum. Et q̃rtus est ꝓhibere mãs effundi ab alijs membris ad stomacum. Et illud iõ qm̃ hoc multotiens accidit ꝙ in aliquo membro mã exuberat ⁊ ipsum est forte in mandando ⁊ stomacus debilis ꝓpriũs est in recipiendo. Et isti idem casi ꝯueniũt in oĩ debilitate stomaci a quacunqꝫ cã prouenit.

Stõs ꝯfortat᷑ .5. modis.

℧ Dixit Ser. super 9ᵐ Almãn. ꝙ stomacus confortat᷑ qnqꝫ modis. Uno modo per viam vnionis partium eius: ⁊ isto modo ꝯfortat᷑ cũ stipticis. Secundo modo per modum mundificationis eius a mã ledente si qua fuerit. Et ꝯplet᷑ cũ medicinis domesticis solutiuis. Tertio mõ per viã alterationis male ꝯplonis ⁊ curat᷑ cum medicinis alteratiuis. Quarto mõ per viã nutricationis ⁊ restaurationis ꝑditi. Et ꝯpletur per cibos ⁊ potus: ⁊ per medicinas cordiales q̃ habent ꝯuenientiã cum spũ. Et qnto modo per ea q̃ habẽt respectũ ad ipsum a tota suba ⁊ ꝓprietate sua sicut mẽta mastix absinthiũ galãga ⁊ alia. ℧ Reducendo igit᷑ curã debi

Regimẽ sanitatis ex reb⁹ nõ nãlib⁹.

litatis stomaci ſm sniam auctoꝝ ad vtilitatẽ cõmunẽ dico ꝙ eius cura perficit᷑ dieta ⁊ potione: sunt autem ſm dicta nocentia ei aer excedentis qualitatis cuiuscũqꝫ tristitia: ⁊ furor labor ⁊ ois motus fortissimus ⁊ moderatus. Et balnei ex eis q̃ magis ledũt nisi in casu in quo solutiuum esse valuerit. Et vigilia multa. Et cibi multe diuersitatis vel diffi

tilis digestiōis: et omnia pinguia iura: et pulmēta mollia. ℭ Dixit Mes. non est imitādū illos qui talia cibaria con cedunt: q2 relaxant et mollificāt stōm et replent et fastidium generant et nauseā. Non ɔueniūt iuscula talia nisi qñ neces se est audaciam medicine transmittere a mēbris nutricatio nis: qm̄ lauant et lubricare faciunt eam. Et vitandi sūt fru ctus humidi: pisces et quicūq3 sunt cibi mali nutrimenti. Et nocet potus multus: et vinū dulce grossum turbidum. Et aqua calida mollificat stōm et disgregat virtutem eius. Et aqua veri frigoris debilē calorē deijcit. ℭ Dixit Mes. vitetur coytus. qm̄ factus super medicina solutiua lenes cere facit. et intellexit maxime de medicina effrenitante. Et si militer facit coytus factus supper quacunq3 forti debili tate stomaci. ℭ Iuuantia aūt sunt aer preparatus ad tēpe riē gaudiū moderatū delitia: et quies. Dixit Aui. ex eis q̄ ɔferunt stō debili est administratio vociferationis: et diuz que cōmouent siphach: qm̄ excitāt calidū nāle et attrahūt ad stōm spūm: et resoluūt ab eo supfluitates. Et maxime cō ueniunt in cā frigida et virtute stōi sopita. Et somnus ē ex rebus stomacū rectificantibus et restituentibus corp⁹ vir tuti suę: factus post farmacū maxime: qm̄ sedat indigna tiones acquisitas ex agitatione facta a farmaco. Et ɔuenit in oī casu nisi qñ mā agitata a farmaco. supple vel alia cū nō educeretur. Et cibus sit facilis et velocis digestionis q aggreget: et coadunet stomacum et partes eius laxate ad dat in virtute eius. quapropter oz esse multi et boni nutri menti cōditus cū aromaticis stipticis: aut cū rebus pauce acetositatis. Dixit Mes. non p̄tereas quin cadat in cibis et iuribus eo♃ menta. Dixit et Aui. q in menta est iuua mentum manifestum. Et conferunt in hoc succus agreste et citonia et sumach: et spēs aromatice. s. et stiptice. Et citōia cōdita et mina et similia. Sint ergo cibi patientium debili tatem stomaci oua sorbilia epata pinguium gallina♃ testi culi gallo♃ ale bonarū auium et pullarum. Et turturu3 et aqua carnis ea♃. Et sint h̄ oīa condita cum aromaticis sti pticis. Dixit tū Mes. non sint tales medicine. s. cum qbus ɔdiunt cibaria forte. s. in calefactiōe et stipticie: ne addāt in desiccatione. Et dixit. sit cibi exhibitio pauce quantita tis qua stōus non grauet perueniendo gradatim ad illud, cuius exhibitioni stōus assueuit: et pot⁹ sit vinū odoriferū subtile et lene decētis permixtionis cū aq̄ et sit aqua nō cali da neq3 veri frigoris: sed talis q̄lis est aqua in qua folia mi pa♃ impresserit cui superirroretur aqua ros. Et sit potus paucus. Non enim confidendum est in potu eorum neq3 satisfaciendum est siti eo♃: sed tolerātia super siti est ex eis que stomacum corroborant.

Cura vero p potionē vt iā3 patuit per Mes. tres exigit intentiones: qua♃ vna est conuerti ad humorem qui ad ipm effundit: ipm euacuando et diuertendo: et mē brū mandans rectificando: que quō ipleat et cū quib⁹ au xilijs. d̄. in cura male ɔplōnis stōi mālis habitū est.

ℭ Se^a est ɔuerti ad cām debilitatis obuiando ei. hoc aūt fa cies alterando malā ɔplōnē vniendo resolutionē et spiri tuando extenuationē si adhuc inducte fuerint: que et quō ipleatur: et cū qbus auxilijs iam dictum est: vbi supra: et in cura ētratiate stōi. ℭ Dixit Gal. oēs passiones stōi q̄ non sunt ex caliditate vehementi: ex siccitate vehementi curāt cum medicamine isto. ℞. succi citoniorum rotul. ij. aceti for tissimi rotul. i. coquāt donec perueniant ad spissitudinem mellis: deinde accipe pipis. ʒ. i. et tertiā zinzi. ʒ. ij. terant et im miscant cū eis et reseruent ad vsum. ℭ Aliud eiusdē ad idē et est confectum cum substantia citoniorum ℞. substantie citoniorum rotul. iij. aceti rotul. iij. piperis zinziberis aā. ℥. iij. seminis apij montani. ʒ. i. terantur et fiat confectio. ℭ Et sic dixit Mes. impletio huius intentionis euacu ando humorem malum particulariter post euonem boni. Et sic supple euacuando humorē si quis fuerit inclusus in alijs

spēbus debilitatis stōi: qd̄ q̄dē facies cū medicinis appro priatis illi humori: et obseruando dixit Mes. casū istos: quo♃ vnus est: vt ille hūor digerat: vt facilius fiat ei⁹ euō. ℭ Scōus est vt non subito prūpas ad euonē eius: sed ex pecta donec virtus redeat sufficiens. ℭ Tertius est vt nō fiat ista euō cū medicine forti: q̄uis dispō humoris ipsam exegerit: sed administra medicinā fortem debilē. Et ptire euonem in plures vices: et non sis ausus ipm vnica euone educere nisi de ipsius paucitate ɔstiterit tibi. Aut euando humorē agitatū q̄uis malū quē medicina eduxit in cuius eductione audacius pueniēs. s. q3 in euone mali post edu ctionē boni: facies aūt hoc cū medicinis illū educentibus. Aut abstergendo et lauando a parietibus stōi partē medi cine illis adherentem si qua remanserit. Aut sedando acu men et mordicationem quam medicina fecerit in stomaco. Aut sue venenositati obuiando.

ℭ Tertia aūt intētio est stōm ɔfortare cū medicinis aroma ticis stipticis aut pauce acetositatis calidis vel fridis s'm dispōnem ɔplōnis. In qua♃ approximatiōe Mes. posuit duos cañ. Unus est vt cū eis misceant medicie cordiales: non est. n. pretermittēdū qn ɔfortet cor: qm̄ est thesaurus vite. ℭ Scōus est q nō sint medicine calide vel fride siue stomatice siue cordiales eleuate in gradu: s3 sint sicut i gra du p̄mo et scōo: in qbus nā delectat. ℭ Possunt aūt medi cine: et ab intus et ab extra approximari. Et in approximā dis ab intra dat cañ. tales q quecunq3 dātur ad stōm con fortandū dēt stari stomaco inanito in hora in qua excitat appetitus aut excitari ɔsueuit: q2 tunc facta est stōi mundi ficatio: et superfluo♃ depuratio: vnde stomacus in mūditie recipiet ea. ℭ Et cum sit tunc magis auidus auidius reci pit: et retinet ea: vel vehemētius: et melius operatur. ℭ Di xit Paulus. si debilitas et caliditas fuerint in stomaco: dā in potu patienti de aqua fructuum. s. frigido♃ stipticorū qm̄ hec aqua bona est stomaco calido cum ipsum infrigi det. Et stō debili cū ipm ɔfortet nimis: et mitigat sitim ni mis. ℭ Cōfectio ad idem vtilis. ℞. sandalo♃ oium spodij ros. ru. corallo♃ ru. aā. ʒ. ß. margarita♃ amba♃ iacinto♃ aā. ʒ. i. corticū citri cōdito♃. ʒ. iiij. coriādri pparati interio ris cinamomi electi. aā. ℈. ij. zuc. albi. lib. i. aque ros. ʒ. iij. Et valet cōfectio de corallis. Syrupus de berberis minus simplex cōfectio triasandalo♃ et silia. Et dixit. A. potare grana myrti est iuuamentum eis. ℭ Si vero frigiditas fuerit cā debilitatis stōi ɔuenit vtiliter ɔfectio que sic fit. ℞. interioris cinamomi. ʒ. iij. galēge. ʒ. i. corticū citri cōdi to♃. ʒ. iiij. zuccari albi. lib. i. aq̄ ro. de damasco et est aqua muscata. ℥. i. ℭ Et cōuenit electuarium qd̄ sic fit. ℞. zinzi. albi. ʒ. i. gar. galange cinamomi electi. aā. ʒ. ß. zedoarie pi peris coriandri pparati. aā. ℈. i. anisi feni. anicos nardi car damomi masticis. aā. grana. v. corticū citri cōdito♃. ʒ. iiij. liq. rase. ℈. ij. candi. ʒ. v. pistul. enucle. ℥. i. aque ros. odori fere. ℥. i. ß. zuccari albi. lib. i. fiat cōfectio i bol. ℭ Species qbus vti super cibarijs est vtile sunt h. ℞. coriandri ppati cinamomi electi. aā. ʒ. iiij. trium piperū gar. zinzi. galāge. aā. ʒ. i. ß. anisi feniculi. aā. ʒ. ij. croci. ʒ. ß. zuccari albi. ʒ. viij. ℭ Et cōfert eis nectar q sic fit. ℞. cinamomi electi. ʒ. iiij. zinzi. albi. ʒ. ij. flo♃ cānelle beil. aā. ʒ. ß. gar. galange pipis longi nucismus. aā. gra. xv. fiat puluis subtilissima et zuc cari albi vel loco eius mellis. ℥. iiij. ß. vini albi optimi. lib. xv. fiat stilladitio: quoniā optime valz. ℭ Puluis stomaticus de quo poni dz super offa sic fit. ℞. interioris cinamomi zuccari albi. aā. ℥. i. macis gar. nucis mus. aā. ʒ. i. galange cardamomi zinzi. aā. ʒ. ß. interioris pellicule ventriū galli narum. ʒ. iiij. fiant spēs qbus aspergat panis assus infusus in vino et edat. Et ɔfert magnifice vinum absinthij: qd̄ sic fit. ℞. absinthium contundatur et ponatur in vino albo optimo et ferueat vnica ebullitione: aut duabus: deinde re moueatur ab igne: et seruetur sic vno die: vel duobus: deinde co

letur

Tertia in tentio est stōi cōfor tatio.

In cā cali

In cā fri gida.

Electua.

Secūda in tentio est alteratio.

letur: et bibat ex eo olmane cyatus vnus.ↄfortat.n.stomacū & purgat ab eo humores malos. Ualet etiā vinū infusiōis absinthij: sed non est adeo efficax. ¶ Dixit A. ex medicinis bonis stō debili mollificato ē trifera: & medicamē persap & pro.i.trifera persica. cuius descriptio est. ℞. mirabolanoꝝ nigroꝝ assatoꝝ cū butyro vaccino.ʒ.x. nasturtij alsa ti.ʒ.v. ameos origani persici.an̄.ʒ.iij. scorie ferri.ʒ.x. dof. ʒ.ij. cū vino forti.i. pontico vel acetoso. vel & melius.i. cū vino potenti: butyrū ponitur cum mirabo. ad remouēdū aspitatem q̄ relinquūt. ¶ Dixit Gal. 2° miemir: & ponit a Rabi in 21°. darsin siue darsian est medicina multū subtiliatiua aperit meatus stōi & mundat & subtiliat humores.

Approximanda ab extra.

Et expellit humiditatem eōm fetētē mundans & resoluēs ipsam: & adaptās odorē suū. Et conuenit oibus egritudinibus ex humoribus q̄liā & adaptat putredinē eōm. Et sic est vtilis virtuti corrupte reparās ipsam in bonum. ¶ De medicinis vō ab extra approximandis. dixit Ga. vt scribitur 5° ↄti. In emplastris stōi cōdn̄ans oꝫ esse stipticū: licet ibi fuerit apa. Et in cura debilitatis stōi & abhoiatiōis eī° ↄdn̄ans oꝫ esse aromaticū stipticū. Dixit Mes. ↄferūt sup stōm emplā ex aromatibus stipticis: ↄseruant.n. in eo calorem q forte resolueret pp raritatem eius. In vnguentis aūt istoꝝ ↄueniēter admiscet cera: q̄ñ opilando poros ꝓhibet resolōnē spūs. Et dixit Aui. oꝫ q vnguenta & emplā calefiant valde q̄ñ q̄rit ex eis ↄfortatio stōi. Et est dictum Gal. 8° ter. mollificat.n. tepidum & non resoluit. Et dixit Gal. 2° de ingenio sanitatis. cū os stōi factuꝫ fuerit debile apponenda est ei lana infusa in bono oleo nardino i quo cocta fuerit mastix: & calefiat vehementer: cū tepidū dissoluat & mollificet v̄tutem eius. Et dixit. iuuabile erit ei cerotum ex oleo nardino & aloe & mastice: ita q olei nardini & cere ptes sint eq̄les & aloe & masticis.an̄.ptes.i. Si tn̄ volueris q vna ps sit maior altera esse poterit modicum. Et Gal. posuit 8° ter. cerotū sile ꝓdicto: & describit sic ab A. ℞. cere aur. ß. olei nardini.ʒ.i. misceant: & si stōus fuerit vehemētis debilitatis: ita vt non retineat cibum addātur aloes & masticis.an̄.aur.iij.ß. aut aur.i. & succi agreste.s. exiccati aur.i. & ponat sup stōm. ¶ Cerotū vtile ad stōacū debilitatū & relaxatū ex mā flātica. ℞. masticis.ʒ.ß. aloes ℈.i. gar. cinamo. calami aromatici.an̄.℈.ij. aq̄ rof. & vini citonioꝝ.an̄.ʒ.i.ß. olei masticini.ʒ.ij. cere qō sufficit. ¶ Dixit Gor. ℞. mente absinthij costi summitatū fenicu.an̄.ʒ.ß. nardi squnanti celtice calami aromatici ligni aloes.an̄.ʒ.ij. ↄquassent & bulliant in oleo laurino in quo postea lana vel filtrū infusum stō applicet: aut addita cera noua malaxet: & vt cerotū stō applicet. ¶ Serar. super 9° Alm. cerotum ad debilitatem stōi cū signōnibus frigiditatis. ℞. masticis.ʒ.iii. galāge zedoarie ameos.an̄.ʒ.ß. mēte absinthij.an̄.ʒ.i. terbentine.ʒ.4. incorporent cū pistello calido: deīn malaxent cū modico olei de mastice & extēdat sup corio i modū scuti & stō applicet. Et accipiat panis de frumento calidus: sicut exit a clibano & aspergat cū puluere mēte absinthii & masticis & modico vini: & sic calidus ponat sup stōm: ↄfortat.n. ipm mirabilr. ¶ Et valet vtilr vng^m qō sic fit. ℞. succi mente & succi absinthii sc̄ residentia.an̄.ʒ.ij. olei masticis.ʒ.iij. cere qō sufficit. dixit Aui. pix est ex emplās stōi debilis. Et dixit. supiora feniculi.i. cime vel summitates sunt ex eis que conferunt in emplastris stomaci frigidi & calidi: tamen diuersimode ordinatis. ¶ Emplastrum Se. vbi: supple est cum significationibus caliditatis. ℞. succi plantaginis aque rof.an̄.ʒ.6. aceti.ʒ.i. sandalorum alboꝝ & rub. corallorum rub. coriandri preparati. an̄.ʒ.ii. seminis citoniorum seminis acetose.an̄.ʒ.i. farine ordei.ʒ.iij. fiat emplm̄ & ponatur sup stomacum. Ampli° vbi oportet fiat recursus ad auxilia prima cuilibet virtuti posita in capitulis eoꝝ.

¶ De eructatione. Cap. xlviij.

Ructuatio siue ructus. dixit Serap. est inflationis & vētositatis a stō eūo. Et Haly. dixit. ructus est ventositas inflatiua in stō que ad os cum vaporibus ascendit. Dixit Aui. 3° coll'ꝫ. ructus pp expulsionem fit ventositatis que est in stō a virtute expulsiua. Et Gal. dixit. q est motus stōi ad expellendū fumum indigestuꝫ causatus a v̄tute expulsiua per superiora siue per os. ¶ Dixit Ar. x° ꝓbleu^m. ꝓblu. 44°. Sol° hō inter aialia patit eructuationem. nō.n. eructuāt aialia alia neq̄ subiugabilia neq̄ cornigera neq̄ aues: qō est ꝓpter siccitatē vētriū eoꝝ. pp q̄ velociter in eis ↄsumūt humiduꝫ: sicut aq̄ cito ↄsumit a terra sicca puluerulenta vñ non pōt in eis dissolui in vētositatem q̄ emittit p os in eructuatione. In hoie aūt q hꝫ vētrē hūidum causat vētositas & eructuatio: q̄ oibus hoibus eructuare inest. Jō Solinus iter mirabilia recitat Pōpeū poeta ↄsularē viꝝ nūq̄ ructasse.

Quare solus hō inter alia aialia patitur eructuationē.

¶ Eructuatio vr ↄuenire cū ossitatiōe p h q vt dixit Ar. vbi.s. ossitatio est extēsio musculoꝝ mādibulaꝝ pp expulsionē supfluitatū fumosaꝝ.i. cum aptione oris. Differt tn̄ ab ea: q̄ in eructuatione fumus ventosus q expellitur est grossior & motus ad ipm expellēdū fortior: intm̄ q aliqñ aliqd cibi in os inducat: & ꝓcedūt ipsi motus & fumus ex stōꝫ: ꝫ in ossitatione emittit fumus subtilis nō ex stōꝫ: ꝫ ex aliis mēbris eleuatus: & emittit cū quodā sonitu & hiatu. Sic ēt dixit A. Alices fiunt pp motū v̄tutis expulsiue in mēbris pp expulsionē supfluitatis fumose que est in eis.

Eructatio & oscitatio conueniāt & differāt.

¶ Dicunt. differūt vapor fumus & vētositas: sicut.n. pꝫ ex 2° methauroꝝ. Uapor est de nā aq̄. Jdeo cū ascēdit vapor & puenit ad locū frīm clausum a quo non possit exalare in humiditatē aqueā ↄuertit. ¶ Fumus vō est de nā terrea & aerea sit. gñat.n. fumus ex sicco terreo & subtili aereo & rōne aereitatis multū ascendit: & est facilis resolōnis. Et q̄uis ad locū frīm clausum ptingat in humiditatē aqueaꝫ non ↄuertit. ¶ Uētositas vero est exalatio sicca difficilis resolōnis non apta ascēdere: sicut fumus: q̄ paꝝ pticipat aereitatis. ¶ Medici vō sepe h nola cōfundunt vnum p alio ponētes: & frequēter p vētositatē intelligūt ēt vaporē & fumū. Est aūt vētositas mobilis de loco ad locū p se: & ē facilis vel difficilis resolōnis ₛm suā subam grossiorē vel subtiliorē. Et ₛm diuersitatē loci in quo ↄtinet minus vel magis denso.

Uapor fumus & vētositas differunt.

¶ Eructuatio proprie sumpta est accn̄s. Et ₛm quosdā est actio expulsiue v̄tutis. Et ꝫ alios est exiēs mutatū. Cuius mutatio duplex est. vna q̄ aliud pellēdū p os ex cibo cōsurgēs oꝫ esse vaporeū in eructuatione & grossius. 2ª mutatio est in sapore. Et ꝓprie in ea in qua aliēn° pcipit sapor. Nā eleuatū a cibo ₛm nām nō oꝫ hīe saporem pp suam subtilitatē aut paucitatē aut simplicitatem: aut q̄ euaporat insensibilr. Eructuatio tn̄ egritudo vocari pōt rōnibus alijs dictis. Et Haly. nūerat eā inter passiōes fundi stōi. ¶ Dixit Serap. eructuatio impellit cibū ad supiora stōi & ꝓhibet ipm recipe digōnē integrā. ¶ Et Uiaticus dixit. eructuatio cū sit extra tēpamētū nocet cibarijs in stō digerendis. & Rab. in diuisionibus dixit. eructuatio si multiplicat corrūpit digōnē: & q̄ñ minorat inflat stōm rōne indigōnis & attractionis ad ipm. Et nonnunq̄ dixit Hal. q̄ñ eructuatio sit fortis emittit cibus a stō & digeri nō pōt.

Eructuatio an sit egritudo vel non.

¶ Eructuatio bifariā diuidit. Uno mō ₛm intēsionem & remissionē eius. Et sic alia est fortis siue supfluens: & alia leuis siue diminuta. Et alia mediocris siue tēperata. Et qdā vt sic diuidunt eā in frequētē & rarā. ¶ Scdo mō diuidit rōne eius qō pcipit ex ea in ore. Uel vt qdā dicūt rōne puritatis vel impuritatis eius. Et vt sic diuidit in puram & non purā. Et pura est q̄ nullū iprimit in ore saporē. Et impura ē q̄ saporē iprimit. De qua dixit A. in ca. signōrum dispōnum stōac: alia est fumosa: alia acetosa: alia fetida: alia brumosa vel alterius horribilis saporis: vt rācide

Diuisio eructuationis.

lutosa vel limosa:aut vt erugo eris. Et alia est cibi ꝓpassũ pri afferẽs saporẽ. Et alia est pura in q̃ nõ est q̃litas alia.i. sapor aliq̃s:q̃ a q̃busdã dr̃ absolute ventosa. Et ista inter oẽs spẽs minus seruat de nã saporis. Et fumosa post ip̃m vero pricipat plus de nã fumi. ℂ Eructuatio q̃nq̃ necia ẽ ad expellẽdũ vẽtositatẽ stõ nocẽtẽ:de q̃ dcm̃ est supra in ca. vẽtositatis stõi:q2 q̃n in ea eructuatio minorat̃. dixit Gal. vẽtositas ⁊ inflatio pessima gn̄at̃. ℂ Dixit Joannitius. si eructuatio multa fuerit vltra debitũ eq̃litatis:ita vt expellat cibarium de ore stõi mitiganda est. Et si inflatus fuerit vẽter ⁊ inde eructuatio nõ acciderit expedit vt moueatur. ℂ Dixit Ras. 5° ↄtinũ excitari oꝫ eructuatio q̃n stõus repleẗ vẽtositatibus q̃ nõ pñt egredi. verũtñ nõ est excitãda si ex debilitate fuerit stõi. ℂ Et Aui. dixit. q̃n in stõ est vẽtositas ⁊ non remoueẗ ⁊ est retẽta i ore stõi:⁊ ipedita oꝫ vt remoueat̃ cũ eructuatione:q2 si nõ euat̃ cũ ea corrũpit digõnẽ ⁊ natat cũ cibo.i. cibũ natare facit subleuãdo ⁊ mouẽdo ip̃m. Expedit igit̃:vt q̃n in ventositate iflatiua stõi nõ adest eructuatio. Uel si adest diminuta vt cõmoueat̃ ꝑ artẽ:⁊ tũc maxime q̃n oscitatiões frequẽtant̃. Et mor⁹ circa stõm ⁊ vẽtrẽ iueniunt̃. Neq̃ est in stõ iflatio cũ duritie:sꝫ ad tactũ ꝑtractabilis:q̃re stãte iflatiua ventositate in stõ expedit vt exhibeant̃ ↄmouẽtia eructuationẽ. De q̃b⁹ sũt dixit. A. anisum karui origanũ folia rutbe calamẽtũ mẽta ameos gar. mastix th⁹ masticatũ ⁊ baustũ zedoaria radix ⁊ cõedit̃ ⁊ filia. ℂ In exhibitione tñ eructuationẽ cõmouẽtiũ notãdus est talis canõ. q̃ q̃n ventositas est in stõ sine pctõ hũorali tũc ilico ⁊ ante oĩa exhiberi pñt. Si ãt pctm̃ in hũore fuerit ꝑus ipsius cũo ꝑmitti oꝫ. Jõ dixit. A. eructuatio ↄmoueat̃ nisi fuerit in stõ multitudo flatũ ⁊ hũiditatũ ꝑparatar ad hoc vt ↄuertant̃ in vẽtositatẽ:q2 si in tali casu ↄmouẽtia eructuationẽ exhibeant̃ cũ ipsa sint calida dissoluerẽt mãm illã ⁊ in ventositatem ↄuerterent. Et erit tunc necm̃ vt fit suꝑfluitas in cõmotiõe eructuatiõis ⁊ suꝑfluitas eructuationis est ex illis q̃ ↄmouẽt rẽ prauã.i. corruptionẽ digõnis. sup. ⁊ cum sint cala si inuenerint in stõ humorẽ calidũ nocebũt augẽdo caliditatem.

Q̃n sit necessariũ ẽ ꝓuocare eructuationem.

Cause eructuationis sunt ille eedẽ q̃ sũt gn̄ionis vẽtositatis q̃ est mã eius dicte in ca. inflationis stõaci. Uerũ est dixit Gili. q̃ in eructuatione semꝑ est plus calitatis q̃ꝫ i vẽtositate retẽta vt iflatiõe:ꝓp q̃ꝫ calitatẽ vẽtositas illa in eructuatiõe expellit̃ ⁊ nõ retinet̃. ℂ Cã ãt spẽꝝ diuersa ẽ ſꝫ diuersitatẽ ipsaꝝ:⁊ erit ei⁹ cã aut extrĩseca aut itrĩseca. ℂ Et cã extrinseca in eructuatiõe fumosa esse põt calitas aeris fortis resoluẽs ⁊ desiccãs:⁊ alie res non n̄ales calefacientes ab extra vel ab int⁹ approximate:sicut cibi ⁊ pot⁹. Dixit A. q̃ talis ẽ dñ sui nã:vt ↄuertat̃ ad fumositatẽ:sicut vitelli ouoꝝ in patella ꝑparati:⁊ raffan⁹ ⁊ sinapis ⁊ silia. Et vitelli q̃dẽ ouoꝝ sunt cã mãliter:q2 siccitatẽ quãdã acq̃rũt ꝓp frixionẽ:que ꝑmixta humiditati coꝝ subtili ẽ cã m̃ãlis fumositatis sed raffanus ⁊ sinapis sunt potius cã effectiua q̃ꝫ mãlis. Et adhuc potius si comedãt̃ cruda q̃ꝫ cocta. sua.n. calitate dissoluẽte ⁊ desiccãte ↄuertũt mãm cibi vel hũoris in fumũ. Aut dixit. A. cã eius est cibus vel potus talis rõne artificij:vt subfrixa ꝓp dictã cãm. Et oĩa dulcia q̃bus supuenit ignis dñiũ.i. q̃ nimis fuerũt cocta. Et ex istis est vinũ dulce coctũ. ℂ Cã v̇o ei⁹ intrĩseca ãñs est. dixit Aui. igneitas stõi.i. mala ↄplõ calida. nã fumose eructuatiõi appropriat̃ ↄplõ cala:q̃uis aliq̃ appropriẽt ei ẽt ↄplõnẽ siccã. Et põt esse ista ↄplõ pura ⁊ cũ humoris vitio ⁊ humor ſm q̃ est collectus in stõ gn̄atus ad ip̃m effusus. ℂ Et cã eius ↄiuncta est ipsa vẽtositas fumosa in ore stõi mota ꝓp sui lesionẽ ab expulsiua stõi versus os.

Cã eructuatiõis fumose.

ℂ Acetose v̇o eructuatiõis q̃ oxiremia grece dr̃ cã ꝑmitiua est sicut aeris frigiditas:aut ẽt ipsius multa calitas faciẽs ebullitionẽ:⁊ n̄alis cali exalationẽ:sicut sepe ↄtingit in vino ⁊ lacte ⁊ cibi frigidi ⁊ acetosi:⁊ cibi difficilis digõnis; q̃ ẽt facile in stõ trãsmutant̃ citius acescũt vt lac ⁊ vinum. ℂ Cã aũt intrinseca añs est. dixit A. frigus stõi siue mala ↄplõ frigida q̃ ẽ debilis calitas:vbi.n. est friditas intensa nõ gn̄at̃ vẽtositas:vt. ẽ. ⁊ ꝑ ↄñs neq̃ eructuatio que ↄplõ frida aut est pura aut cum mã. Et m̃ã ſm plim est flãtica ⁊ q̃nq̃ melica. Et q̃nq̃ est cã eius calitas. Dixit Aui. q̃nq̃ acescit eructuatio a calitate cũ inuenit mãm dulcẽ ⁊ facit ipsam ebullire ⁊ facit ipsam acetosam:sicut facit dẽ ẽstate dulci:intelligẽdo ꝑ mãm dulcẽ:ẽt dẽm cibũ ⁊ potũ paratum ↄuerti ad acetosum:q̃ tñ in nã sua non est fridus neq̃ acetosus:sicut vinum:ip̃m.n. in multis stõꝝ caloꝝ acescit. Et subdit A. ex eis q̃bus sign̄at̃ q̃ calitas plima suꝑflua q̃nq̃ acescere facit cibum ⁊ eructuationẽ est q̃ calitas q̃nq̃ acescere facit lac veloci⁹ q̃ꝫ friditas. Estate.n. feruẽti lac citius acescit q̃ꝫ hyeme. Et dicũt q̃dã. nõ solũ intellexit de lacte aeri exposito:sed ẽt de sumpto ⁊ bibito. ℂ Dixit Alex. multi medicoꝝ credũt eructuationẽ acetosã de frigido tñ fieri:vñ sꝑ caliora eis exhibent adiutoria. Uidem⁹ aũt multos talia patientes frigidis cibis iuuatos q̃ ledebãtur a calis. Nam vinũ acescebat in stõacis coꝝ ⁊ cala sicut pip ⁊ anisi. Nos aũt talia remouente iussimus eos accipere aq̃ multã calam ⁊ cibos exhibimos q̃ nõ facile digerũtur. Sic itaq̃ acetositas q̃nq̃ cãtur a friditate sicut accit vuis acerbis cũ colligunt̃ ex q̃bus vinũ aceptũ acescit. Et q̃nq̃ a caliditate ebulliẽte:sicut cũ vinuꝫ dulce ebullit putrens ⁊ fit acetum. ℂ Scias q̃ imediata cã acetositatis stõi ẽ friditas:calitas v̇o esse põt eius cã mediata. Nã calitas stõi apit poros eius q̃bus rarificatis ip̃us euaporãt ⁊ infridat̃ stõus ⁊ seq̃t̃ indigõe ꝑ ↄñs acetosa eructuatio. Caliditas nãq̃ inueniens in stõ mãm fridã illã dissoluit q̃ dissoluta infridat̃:⁊ est cã indigõnis ⁊ acetose eructuatiõis. Inueniẽs v̇o mãm calam in stõ calefaciens cã fumosam causat eructuationẽ:nõ.n. est incõueniens q̃ idẽ calor in stõ diuersos fumos ex diuersa mã eleuet:sicut idẽ ignis ex lignis siccis fumũ acutuꝫ:⁊ ex viridibus vaporosum subleuat. Frigida stõaci cõplõ eructuationi acetose appropriat̃. Et ꝓpter hanc cãm plures auctoreꝫ non assignauerunt pro cã eructuationis acetose nisi frigiditatẽ puram vel cum mã faciẽtes hoc fortasse:q2 a friditate ſm plim prouenit ⁊ a calitate raro. ℂ Dicũt.n. q̃dã. q̃ eructuatio acetosa ↄsequitur defectum digestiue v̇tutis:q̃ defectus ſm plin ꝑ essentiã seq̃tur friditateꝫ stõi:aut humiditatẽ eius n̄alem calidũ hebetantẽ:aut flegma stõ inuiscatuꝫ digõnem ꝓhibens:lꝫ q̃nq̃ indigestio accidat ꝓpter alias cãs supra suo caplõ assignatas. ℂ Et cã coniuncta ipsius est vapor acetosus in stomaco motus a virtute expulsiua eius versus os.

Cã eructuatiõis acetose.

ℂ Et fetide eructuationis cã ꝑmitiua est sicut aer pestilẽtialis ⁊ cibus siue pot⁹ corrupti. Et omne extrinsecũ corrumpens digõnem. ℂ Et cã eius itrinseca antecedens est mala cõplõ vel humor corruptus in stõ:aut vlcus in eo exñs:vel apa saniatuꝫ q̃d rũpitur:vel a quo resudat corrupta virulentia. Et cã ei⁹ ↄiuncta est ipse vapor fetidus corrupt⁹.

Cã eructuatiõis fetide.

ℂ Cenose vero limose siue lutose eructuationis cã ꝑmitiua esse põt cibus generatiu⁹ humiditatis putrefacte vel que putrefit in stomaco a caliditate putrefaciente que humiditas v̇plĩm est frigida flegmatica.

Cã eructuatiõis cenose.

ℂ Et cã eius itrinseca añs est ipsa humiditas. Et ↄiũcta est vapor ab illa eleuatus illo sapore infectus.

ℂ Et rancide cã ꝑmitiua esse põt cibus rãcidus:sicut caro porcina pinguis salita vet⁹:⁊ sicut nuclei fructuũ oleag̃ni rãcidi. Et cã añcedens est humiditas ex illis generata cibariis. Et coniuncta est vapor ab ipsa eleuatus.

Cã eructuatiõis rancide.

ℂ Et brumose cã ꝑmitiua esse põt cib⁹ sumpt⁹ ex carne cruda vel piscibus crudis cui supuenit calitas alterans ip̃m. Et intrinseca añs esse põt humiditas generata ex illis cibis. Et cã ↄiuncta est vapor illius sapore affectus.

Cã eructuatiõis brumose.

ℂ Et eruginose cã ꝑmitiua esse potest calitas aeris intensa.

Cã eructuatiõis eruginose

Et cibus

Et cibus gn̄atiuus hũiditatũ grossaꝝ putrefactaꝝ. Et cã in
trinseca añs est mala ꝯplo calida intensa agẽs in illã mãꝫ.
Et cã ꝯiuncta est vapor ab illa mã affectus illo malo sapo
re. ¶ Scias. n. ꝙ eructuatio male q̃litaꝫ sicut est ruginosa
fetida cenosa brumosa vel rãcida nunq̃ꝫ fit a mala ꝯplone
pura: sꝫ semꝑ est cũ ea mã illius male q̃litatis.

Cãe eructuatiõis afferentis saporẽ cibi.

¶ Eructuatiõis vo afferentis saporẽ cibi cã tã extrinseca q̃
ẽt intrinseca añs semꝑ est vel esse põt cã indigõnis cibi. Et
cã eius ꝯiũcta est ipse vapor a cibo assumpto eleuatus ei⁹
sapor affect⁹ a v̄tute expulsiua stõi mot⁹: vt ꝑ os expellat.

Cãe eructuatiõis ventose.

¶ Uentose vo eructuationis cã ꝑmitiua est vel esse põt aer
frigidus corpus ingrediẽs: siue vẽtus intrãs ꝑ os in stõm:
aut cibus ventosus in nã sua. Et cã intrinseca añs ẽ oẽ qd
est vel esse põt cã indigõnis: vel est humiditas nõ putrescẽ
in stõ exñs neqꝫ aliquo sapore effecto in q̃ꝫ agit caliditas de/
bilis euaporando. Et cã eius ꝯiuncta est ille vẽtus siue va
por per os expulsus nullo sapore affectus. Dixit A. sanior
eructuatio. i. minus remota a dispõne nãli est illa in q̃ nul
lus sentit sapor que dr ventosa. ¶ Et scias ꝙ p̄dicte eru
ctuationis spẽs pñt adinuicem cõponi: vt acida cũ cenosa:
fumosa cum brumosa ꝛ siĺr alie.

Signa gñis nota hñr ad sensum ꝛ relatiõe. ¶ Et sig⁹ spẽꝝ: q̃uis aliq̃ñ hr̃i possint relone infirmi: at
ẽt astãtiũ ꝑcipiẽtiũ ipsaꝫ nihilominus vltra relonẽ cogno
scenda est fumosa sic. Dixit Gal. 5° de interioribus: ꝛ scri/
bitur 5° ꝯtĩ. sic. si qs passus est fumosam eructuationem
ꝛ fetẽtẽ interrogandus est si assumpserit in cibo aliquã cõ
fectionẽ dulcẽ in quã operatus fuerit ignis aut oua frixa
aut radices. Et si cõfessus fuerit inde aliquid sumpsisse in
cibo notũ hẽas ꝙ in stõ non erit caliditas sicca que sit extra
cursum nãe. Qr si non erit ex cibarijs facientibus illud:
tũc in stõ erit caliditas sicca ignea. Unde inspiciendum est
in corꝑe stõi an in eo fuerit mala ꝯplo. i. pura an cola na/
tans rubea: an in tunicis stõi subiacens. An coadunatus
fuerit in eo humor ab epate an in ore stõi gn̄atus. ¶ Dixit
Aui. in ca. signõnũ dispõnũ stõi: si non p̄cesserit cibus con
uertibilis ad fumositatẽ ꝛ eructuatio fuerit fumosa: tũc ipsaꝫ
signant signa caliditatis stõi q̃ aut erit pura: ꝛ scit ex hoc ma
xime si non fuerit corpus in nã sua caliꝫ ꝛ non apparuerit
cola i vomitu aut egõne. Et ꝯfirmat ꝙ caliditas sit sine mã
si patiens sumpserit cibũ q sit longinquus ab hoc vt effu/
met in stõ: sicut panis ordei ꝛ effumet in eo. Et signat ꝙ
sit cũ mã si corpus fuerit nãliter colicũ. Et si p̄cesserit dieta
gn̄atiua cole. Et si adest sitis ꝛ amaritudo oris. Et si vomi
tus ꝛ egõ portendunt coleram. Et dixit Aui. si egõ non est
colica non est necẽiũ: vt cã eius sit caliditas stõi. i. mãlis. Naꝫ
q̃nqꝫ ẽ malitia ꝯplonis singularis. i. pure. s. cã ei⁹. ¶ Dixit
Gal. vbi supra Si fuerit in stõ mala ꝯplo cala aut frida. s.
sine mã videbis panẽ ꝛ carnes egeri cũ modica mutatiõe.
s. in colore. Sed si fuerit cum aliquo humore videbis eos
emitti in maiori ꝑte tinctos colore illius humoris.

Sig⁹ eructuationis acetose.

¶ Et cognoscit eructuatio acetosa vltra relonẽ ipsius infir
mi si p̄cesserit cibus acetosus vel aptus ꝯuerti ad acetosũ.
Qr si nõ precesserit talis cibus: ꝛ eructuatio est acetosa tũc
ꝯsiderandum est an adsint signa stõi fridi an cali. Qr si ad/
sint signa frigidi: tunc erit a ꝯplone frida: ꝛ maxime si ace/
tosant cibi q sunt longinq ad hoc: vt acetosentur vt mel.
Nã in exhibitione mellis. dixit Aui. est expientia ꝛ iuua/
mẽtũ. Et siĺr intelligẽdũ est de vino dulci ꝛ ꝯfectionibus
dulcibus ꝛ alijs ꝯuertibilibus in coleram. Et si erit fridi/
tas illa cũ mã erit in stõ grauitas. Et erũt alia signa signan
tia mãm fridã i stõ flãticã vel melicã. ¶ Dixit Ras. 5° ꝯti.
Si multiplicata fuerit acetositas in stõ regrẽdus ẽ splẽ ne
cola nigra ꝑueniens fuerit ab eo ad stõm vltra q̃ꝫ op⁹ fue
rit. Et si signũ huius hr̃ ꝑ excitationẽ appetitus: ꝛ per in/
flãmationẽ ꝛ vẽtositatẽ ꝛ malã digõnẽ ꝛ eructuationẽ aci
dam. Hĩs. n. q̃tuor signis distinctio datur inter punctionẽ
gn̄atã in stõ de cola nigra ꝛ gn̄atam in eo de cola rubea.
¶ Qr si adsint signa caliditatis: sicut inflãmatio ꝛ amaritudo
oris ꝛ sitis ꝛ ledi a calis ꝛ iuuari a fridis: tunc erit a mala
ꝯplone cala. Distinguitur ãt potissime inter malã cõplonẽ
calidã ꝛ frigidã ꝑ id qd ꝑcipit sapiẽs eger de ipsa acetosita
te. Nã si fuerit ꝑcipiens ipsam cũ q̃dã caliditate ꝛ incendio
tunc erit a caliditate ꝛ ebullitione. Et si ꝑcepit eã absqꝫ acui
tate ꝛ incendio ꝛ fuerit acetositas pura tũc erit a friditate.
Et acetositas q̃dẽ plus accidit dormientibus post cibum
imediate q̃ꝫ vigilantibus vel aliq̃ꝫtulũ ambulantib⁹ post
cibũ: q: in his cibus descẽdit ad fũdũ stõi ꝛ digerit. i. illis
vero remanet in suꝑmo ꝛ non digerit: sed acescit.

Sig⁹ eructuatiõis ventose.

¶ Signa ventose hñtur penitus ab infirmo: q: inuenit eã
sine sapore oino. Et ꝙ p̄cesserit cibus ꝯuertibilis in vẽto/
sitatem q si talis: adsũt signa caliditatis pure vel cum mã.

Sig⁹ eruginose.

¶ Et si fuerit vt erugo eris. dixit Auic. significat caliditatẽ
ꝛ punctionem: ꝛ est vehementior significatio caliditatis
quam fumosa.

Signa cenose.

¶ Eructuatio cenosa q̃ꝫ habẽs dr sentire saporẽ terre vel ce
ni signat caliditatem cum materia grossa.

Signa rãcide.

¶ Et rancida a cibis nõ existens siĺr significat caliditatẽ cũ
materia corrupta.

Signa afferentis saporẽ cibi.

¶ Eructuatio afferens saporẽ cibi post q̃nqꝫ horas. dixit
Aui: signat debilitatem digõnis. Et dixit in ca. signonum
dispõnum stomaci eructuatio si non est fumosa neqꝫ ace/
tosa: sed est afferens saporem cibi post spatiũ eueniens. s.
longum: vt post quinqꝫ horas a cibo sumpto numerandoꝫ
ſm acceptionem cibi: tunc ipsa significat debilitatem stõ
in conuertendo cibum.

Sig⁹ brumose.

¶ Et brumosa eructuatio significat caliditatẽ cum putrefa
ctione remissa.

Signa fetide.

¶ Et eructuatio fetida. dixit Aui. q̃nqꝫ signat putrefactio/
nem in stõ. s. cibi vel hũoris. Et q̃nqꝫ signat vlcera in stõ.
¶ Dixit Judeus: vt 5° scribitur cõtĩ. eructuatio si fuerit
horribilis ꝛ terrosa: vt ex malitia eius ꝯstrigat facies tũc
cõposita erit ex acida ꝛ fumosa. ¶ Dixit Ras. 5° ꝯti. si pa
tiens ꝑdurans fuerit suꝑ eructuationẽ fumosam ide i toto
corpore corrumpitur sanguis: q̃m ex tali chilo nõ erit bo/
nus sanguis. ¶ Et si fuerit eructuatio acida. s. ꝑdurãs pa
tiẽs decliuis erit ad hydropisim. s. timpanitẽ ꝛ ad fluxum
vẽtris. s. lientericũ. Et sanguis tñ nõ erit bonus: sꝫ flãtic⁹.

Cura eructuationis duplex est. s. gn̄alis ꝛ spãlis. De gn̄ali dixit Serap. necẽ est vt sedes eructuatio/
nem cum destructione cãe q̃ facit eã accidere. Et ẽ necẽ vt
resoluat postea ventositas si q̃ in stõ remãserit ꝓprie cum
his q̃ dicta sunt in ca. inflationis stõi tã ſm dietã q̃ꝫ ſꝫ po
tionem. Et oꝫ vt abijciat ois cã primitiua faciẽs eructua/
tionem ꝛ adducat ad ꝯtrariũ eius. ¶ Cura vo spãlis va/
riat variatione suaꝝ cãꝝ. Et non est necẽ in hac cura ꝓlõ
gare sermonẽ: q: depẽdet ab his q̃ in p̄cedentibus caplis
dicta sunt. Adducã tñ aliq̃ spãlr ab auctoribus posita de
intentione hñde ad cãm materialẽ. ¶ Dixit Ras. in diui
sionibus. oximel. s. simplex ꝛ ꝓpe scm̃ cũ zuccaro nocet stõ
ꝛ epati fridis. Et ꝓpea non ꝯuenit in oxiremia ꝯuenientes
v̄tute debili ꝛ caliditate pauca. In facta tñ ꝓp hũores fridos
ꝯtẽtos in stõ cõpetit: q: eos digerit ꝛ subtiliat: ꝛ maxie cõ/
petit si post ipm vomitus ꝓuocet. ¶ Dixit Serap. si mã
est flãtica cũemus eã. Et si ex debilitate fuerit curam⁹ cõ/
plonẽ q̃ facit eã accidere cũ eo qd ẽ ei ꝯtrariũ. ¶ De intẽ/
tiõe ad cãm ꝯiunctã. dixit G. p̄ de iterioríb⁹. eis q acetose
eructuãt dyatrion pipereon ꝛ filius cõpetit: si cũ aq aut cũ
vino bibat. Quibus vo ructus est fumosus absinthiũ ꝛ

Eructuatio potens in expellendo vẽtositatẽ.

hyerapigra ꝯueniũt. ¶ Electuariũ Gal. vẽtositate stõi po
tẽter expellens. ℞. cimini leuistici anisi masticis marathri sq
nanti zenzi. karui ameos amomi sileris piperis lõgi zedoa
rie galãge ozimi calami aromatici cassie l. macis maiorãe
ana. ꝑtes eq̃les. ꝯficiãt p⁹ triturationẽ vltimã cũ melle ro.

¶ Dixit Alex. medicamẽ bonũ ad oxiremiã. ℞. piperis. ʒ.i. seminis aneti & cimini. an̄. ʒ.x. fiat puluis de quo sumatur coclearĩu vnũ cũ vīo tẽperato. ¶ Si tñ eructuatio acetosa fiat a caliditate. dixit Alex. dẽt cibi bõi chimi facilis digõnis: q̃les sũt ventres anserini & ostree nõ cocte cõeste velociter huic passiõi ꝯueniũt & subueniũt: vt nõ acidũ ructuẽt neq3 aliq̃z indigõnẽ patiant. Dixit Ras. 5º ꝯti. ciminũ coriandru3 & karui masticata in ore deglutita saliua eoꝝ post cibationẽ oĩno ꝯsumũt eructuationẽ acidã. Et dixit. eructuanti acide detᷓ in potu añ cibũ de coriãdro sicco aur.i. Et in potu de vino nõ limphato postea: Q2 si hoc accidẽs fuerit in tpe digõnis cibi in modica q̃ntitate ꝑcipiendũ est patienti vt lõgo vtat somno. Et si hoc ĩpossibile est ei curandus est cũ exercitio vociferatiõe balneo & calefactione. Et si alleuiatã videris passionem balneo vti poterit. Et potu aq̃ calide vt vomere possit pluries: & mũdificari qd̃ in stõ fuerit corruptũ. ¶ Dixit Rasis ĩ diuisiõibus. vtaᷓ patiẽs vomitu ante cibũ dyapipercon & zenzi. ꝯditũ & balneũ calidũ ꝯferũt ei. Vinũ decoctionis cinamõi masticis & anisi bibitũ vtilit eructuationẽ sedat. Et silr electuariũ de radice enule & rutha cũ melle sumptũ cũ vino. Et silr ex semine aneti torrefacto origano, galanga & nucismuſ. ¶ Dixit Serap. mastix mouet eructuationes. Et Dias. dixit. q masticata ꝯfert eructuatiõibus fetidis. Et ozimũ ventositates & inflatiões eructuãdo dissoluit. ¶ Dixit qdã experimẽtator. q quicũq3 dixerit in ꝓncipio mense q̃tuor flumina magna exeũt de padiso. s. gion. fison. tigris & eufrates nũq̃z indigestionem patietur.

Nota verba mirabilia q̃ hic esse

¶ De ꝯturbatione stõi anxietate estuatione interiectiõe lamentabili & cardiaca stomatica. Ca. xlix.

Conturbatio anxietas siue ãgustia & estuatio interiectio lamentabilis & cardiaca sinonyme accipiunt: & si in aliquo differũt: differunt ƒm magis & minus. Et pñt ꝯuenire a corde: vt patuit ĩ sermone ꝑcedenti. Et vocat cardiaca absolute: q̃uis qdã determinẽt ipsam dicentes cardiaca cordialis. Et q̃nq3 ꝯueniũt ex stõ: & vocat cardiaca stõatica: & a quibusdã dr tristitia sine cã: de q̃ agit in hoc ca. Et ad significandum q huius passio nõ solũ ꝯuenit a stõ. dixit Aui. q̃nq3 ꝯuenit a stõ anxietas & ꝯturbatio. ¶ Has ẽt passiões hic duas spẽs mõstrauit Mes. in suo de rectificatione medicinaꝝ vt patebit. Et illã q̃ ꝯuenit a stõ aliqñ indignationẽ stõi vocauit. Sũt aũt ꝑdicte passiões ꝑcedẽtes abhoiationẽ & nauseã. imo dixit A. q ƒm veritatẽ sunt ꝑnᵐ nausee: & vt sic appropriant ori stõi. ¶ Est aũt ꝯturbatio motꝰ virtutis stõi expulsiue paulatine & leuiter factus ad expellẽdũ qd̃ ꝯtristat. Est aũt motus leuis: nõ qdẽ absolute: s3 in cõparatione ad nauseã & subuersionẽ. In se. n. ꝯsiderata ẽ motus fortis. Dixit. n. Mes. vbi. s. medicina indebite & laboriose soluens laboriosos gñat motus: sicut subuersionem estuationẽ & tortiões & estuatiões Verũtñ qñ medicina soluit laboriose: aut qd̃ nõ oz: & tale qd̃ nõ oz euacuare est ipuꝝ tunc facit estuationẽ stõaticã. Sed qñ soluit qd̃ non oz: s3 tale est purũ & bonũ: tũc nõ solũ estuationẽ stõaticã gñat: verũ ẽt cordialẽ. Et dixit. si medicina nõ corrũpit: s3 bonũ educit hũorẽ estuationẽ in corpe gñat. Nã cũ medicina superfluitates euacuat non est cũ ea estuatio. s. cordialis. ¶ Dñt qdã. ꝯturbatio minor est anxietate. Et anxietas minor est estuatione. Estuatio. n. ꝓprie est conturbatio siue anxietas cũ inq̃etudine & lamẽtatiõe: q̃z Ras. in pl̃ibus locis libri magni interiectionẽ lamẽtabilẽ vocauit. ¶ A. notificauit ꝑdictas passiões p accñs q̃ sequunt ad ipsas. & ait q ex ꝑdictis dispõnibus inuenit patiẽs tristiciã. tristat. n. absq3 cã nota: & fit ei necẽiũ: vt ꝑmutet de figura ĩ figurã. non. n. stare põt in eodẽ situ: s3 inq̃etꝰ resoluitur nũc sup vno latere nũc sup alio nũc iacet nũc sedet nũc erigit tunc iactat se a capite ad pedes lecti: & nunc de vna sponda lecti ad aliã. Et q̃nq3 comitat ipsas tremor cordis. sup. vel lipothomia vl sincopis aut accĩt cũ ea. Et nõ ẽ posẽ vt hñs eã. s. tremorẽ cordis cognoscat cãm in eo. s. tremore. nescit. n. exprimere cãm neq3 modũ passiõis eius: neq3 cã3 inq̃etudis nedũ cãs tremoris cordis Et q̃nq3 sequũt eas scotomia & v̾tigo ꝓp vapores eleuatos ad cerebrũ. Et q̃nq3 alterat ex ea color. s. faciei & totꝰ ẽt. imo s3 plm alterat ꝓp submersionẽ caloris & spũs. Et q̃nq3 ẽ cũ eis nausea. imo ista accñtia cum supueniũt inciũt nauseã & subuersionem & finalr võitũ s3 plm nisi stomacus sit insuetus vomitui.

Quid sit conturbatio stõi & anxietas.

Causa harũ dispõnũ. Dixit A. eadẽ ẽ mãlis cũ ea q̃ est mã nausee & ꝓprie ĩbita: ipsa. n. cũ ꝑmanet ĩbibita facit accidẽ ꝯturbationẽ. Cũq3 mã aggregat. i. colligit ĩ ore stõi facit accidẽ nauseã. Ex quo hr q mã faciens ꝯturbationẽ nõ ẽ ĩbibita ĩ vna pte stõi tñ: s3 ẽ diuisa p ipsũ & dispsã ĩbibita. Et dixit A. q̃nq3 ꝯturbãt reliq̃e vẽtositatis vel hũor ex medicis võitiuis & solutiuis. s. attracti p eas ad stõm. Et dicũt qdã: q̃ndoq3 fiũt ex debilitate expulsiue q̃rẽtis expellere & nõ potẽtis. Et maxie si retẽtiua stõi fortis fuerit. Et dixit A. oẽ qd̃ feruet ĩ stõ ex fructibus & ex malis dulcibꝰ. s. ex hũiditatibꝰ eoꝝ ꝯturbat: q2 ĩ feruore illo putrefit & ĩbibit. Et id̃ h maxie ex fructibꝰ ꝯtigit in stõ calefacto: vt in febricitãtibꝰ. Et aq̃ frida q̃ bibit nõ in hora sua. dixit A. ꝯturbat. Et cũ hoc multotiẽs in febribꝰ fit. s. aq̃ frida cã additiõis febris. & ꝓp hoc malũ euitãdũ dixit A. nõ oz vt bibat ĩ febribꝰ nisi aq̃ cala: qd̃ q̃uo itelligi debeat in ƒmõibꝰ de febribꝰ declaratũ ẽ. aq̃ aũt frida bibit ĩn nõ sui hora ĩ multi casibꝰ: s3 in tribꝰ maxie. Et ꝑmꝰ est qñ mã ẽẽt fride flãtica vel melica apta vẽtosari. Scõe est qñ mã siue cala siue frida ẽẽt cruda: q2 addit in cruditatẽ eiꝰ. Tertiꝰ ẽ q̃ndo ĩ febribꝰ ẽẽt opilõ ꝑcipue ĩ ꝑmis veis & epate: q2 aq̃ f. ã additi ĩ opilõnẽ illã. Et nõ valẽs trãsire ad corpꝰ cũ ẽt de se sine opilatiõe trãsire moret supcalefit in stõ & estuare facit: fitq3 cã additiõis febris: & q2 addit vẽtositatẽ auget cruditatẽ & opilõnẽ & caliditatẽ: vbi ergo timeret ĩ febribꝰ ex potu aq̃ fride ꝯturbatio tũc ipsa nõ oz dari: s3 loco eiꝰ dicũt qdã det aq̃ cala. i. remisse fridītatis: ne sua caliditate actuali iflãmet. Quidã ãt vt Dinus dixit. q A. itellexit de aq̃ q̃ exhibet grã medicatiõis mixt ꝓuocationis võitꝰ ad alicuiꝰ abstersiõis fiẽde & siliũ q̃ oz eẽe actu cala nõ frida. Nõ ãt itellexit de aq̃ q̃ dat ad mitigãdũ siti vl ad extinctionẽ caliditatis febrilis q̃ oz eẽ frida. Et qdã dicũt. q cũ A. dixit. nõ oz vt bibat in febribꝰ nisi aq̃ cala: itellexit ĩn illis febribꝰ in qbꝰ ipsa sit cã additiõis febris. sup. vel alteriꝰ pessimi accidẽtis: sicut ꝯturbatiõis & siliũ: quoꝝ cã ipsa ẽ: & cã additiõis febris cũ bibit ĩ nõ sui hora. Et hora nõ sua ẽ q̃ndo bibit ꝑsentibꝰ ꝯditiõibꝰ ꝓhibẽtibus aq̃ fridã dari oĩbꝰ vel qbusdã vel altera eaꝝ q̃ habite sũt ĩ sermone de febribꝰ. ¶ Et scias q ꝯturbatio & alie dispõnes ꝑdicte ƒm pl3 fiũt ab hũore calo. Et freq̃nter eueniũt his q pl3 sũpserit cibũ. Cãe aũt alie pticulares oẽs hñr ex cã nausee & subuersiõis: q2 eedem sunt causis illaꝝ. Propter q̃ cãs q̃pleš auctoꝝ determinãt de his dispõnibꝰ vna cũ illis. ¶ Cõturbatio diuidit ƒm auctores ĩ magnã & ꝑuam siue itẽsam: & remissam. Et ꝑua ƒm pl3 euenit post cibum ĩmediate: q̃uis ẽt aliquãdo eueniat ĩ ꝓcessu digõis: & etiã postq̃ digestus est cibꝰ. Et ꝑducit ad alices & oscitatiões. Et quãdoq3 seq̃t eã dolor fortis ꝑuus. Magna v̾o nõ solũ post cibũ: s3 ẽt ante cibũ freq̃nt aduẽit: & ẽ cũ inq̃etudine & inflãmatiõe stõi & itestinoꝝ & aliis accidẽtibꝰ dicti. s. Et dñt qdã. q cã ꝯturbatiõis ꝑue est sola ventositas sine hũore vl solus vapor a cibo eleuatꝰ. Et qdã dñt: & melius: q q̃nq3 ꝯcurrit ĩ cã eiꝰ hũor: s3 ꝑue q̃ntitatis. Magne v̾o cã ẽ ꝑ hũoralis. ¶ Dixit A. ĩ ca. de egritudibꝰ stõi. q debilitas mãe ad h vt faciat accidẽ sincopi. i. qñ mã est pauca: vel & si est multa nõ ẽ maligna: & p hoc nõ potẽs facẽ accidẽ sincopis

tunc

Potus aq̃ frigide q̃ndoq3 conturbat stomacũ & in febribꝰ augeat eas.

Cõturbatio & anxietas et ƒm fiunt ab hũore calido.

Diuisio conturbationis

tunc ipsa facit accidere conturbationē ꝛ extenuationē. Di
cunt qdam. qñ ꝓpter inobedientiā materie seu debilitatē
v̄tutis post conturbationē ꝛ anxietatē non seqtur nausea
ꝛ vomitus: ꝛ res est magna: tunc post eas accidit sincopis
vel tremor cordis ꝛ raro aliter euenit.

Signa dictaꝝ dispōnū habēt rōne ifirmi ꝛ astātiū. Et ex eis q̄ dicta sunt de accñtib⁹ sequētibus eas. Et signa cāꝝ habent ex signis dictis in ca. nausee.

Cura ꝯturbatiōis pue ē cura iflāmatiōis stōi. Dixit. A. illud qd ex ea ē puū remouet vinū mixtū cum aq̄ frida ſm mediū: ꝛ est h̄ ſm plꝫ. Et dixit. ꝙ aq̄ frida cōmix/ ta. s. cū vino ē ex eis q̄ ꝯfortāt ꝛ infrigidāt: ꝛ ꝯfortādo re/ soluit vētositas ꝛ ifrigidādo tollit caliditas: ꝛ iō valet qñ in eā eēt caliditas. Et est affo. Ipo. 7° affoꝛi. alices ꝛ offitatio/ nes ꝛc̄. pp illud qd in ipso ē de mūdificatiōe ꝛ ablutione ꝛ ꝯfortatione. Aut. s. remouet eā. dixit Aui. aqua mellis. Et hoc vbi eēt in eā leuis friditas: aut remouet cū eo. s. qd tē/ perat hūoꝛē malū si fuerit in eā. ℭ Cura vō gñalis cōtur/ batiōis magne est. dixit Aui. qm̄ illud qd ex eo est pīm idi get medicinis nausee ad quā oꝫ fieri recursus.

Cura'scd ab hūore calo aut frigido.

ℭ In spāli tñ quedā ſm curā per potionē ponaꝫ in hoc ca°. Dixit Aui. si fuerit facta ab hūore ꝯueniunt illa q̄ tēperant hūoꝛē malū. vt iā dcm̄ est. Et h̄ humor si fuerit cal's ꝛ fue rit ꝯturbatio pua rectificat̄ aq̄ frida pmixta nō cū vino: vt supra dcm̄ est: sꝫ cū eis que ꝯfortāt ꝛ ifrigidāt: vt cuꝫ iulep rof. ꝛ alijs stipticis ꝯfortātib⁹ fridis. Et si hūor fuerit fri/ gidus rectificat̄ p aquaꝫ mellis si res fuerit pua. sup. vel p alid medicamē absterſiuū calꝫ vel mixtū cū ꝯfortātib⁹ ca lidis. ℭ Et dixit Auicē. si fuerit ex reliquijs vētositatū vel hūoꝝ relictoꝝ in stō ex medicinis solutiuis vel vōitiuis se/ detur rob de citonijs vel de agresta ꝛ filia: q̄ ꝯfortant v̄tu/ tē: vnde reddit̄ potēs resoluere vētositatē: ꝛ ꝯsumit reliqas hūoꝝ ꝛ deponit eas ad iferioꝛa. Si tñ hūoꝛ relictus eēt fri gidus p̄dictis rob. opꝫ miscere aliq̄ cal'a stiptica: ꝛ proprie masticē ꝛ thus. Et si in eā fuerit medicia solutiua sumpta. dixit Mes. festinādū est talē medicinā a corpe ilico expel/ lere ꝛ eius vires frāgere. Et hoc oꝫ fieri si laborioſe ꝛ idebi te: ꝛ qd nō oꝫ soluerit. Et illud qd aggregat p̄dictas duas intētiones est pot⁹ aque cal'e ex q̄ hora post horam bibat. eius nāq; pot⁹ medicinā solutiuā cito lubricare facit: ꝛ ei⁹ v̄tutē frangit. ℭ Cōturbatiōis vō magne curā Aui. ꝓse/ quēs totā curā direxit ad cāscui⁹ cā est hūoꝛ cal's: q2 est illa que sicut. s̄. dcm̄ ē plꝫ aduenit. Curā aliaꝝ notā relinqt ex cura nausee. Dixit ḡ de medicis ab extra approximādis sūt sicut epithimia factū ex sādalis ꝛ cāphora ꝛ rof. cū ifridati uis vt aq̄ rof. endiuie solatri ꝛ silib⁹. Et sicut emplꝫ de cor ticib⁹ cucurbite ꝛ portulaca ꝛ sauich ordei cū aceto. Et ali quādo addunt̄ in eo sandali ꝛ rof. rub. quo emplat̄ stōus ꝛ ēt epar: maxie si epar fuerit in cā gnōnis hūoꝛis illi⁹ cali/ di vt rectificatū nō ampli⁹ gñet ipm. ℭ Et de approximan dis ab itra. dixit. qñ nō est nausea alienet̄ vinū: q2 p vinū il/ le hūoꝛ cal's magis iflāmaret̄: sꝫ sit pot⁹ eius aq̄ tamarido/ rū. Et syrupus de pomis antiqs. quoꝝ hūiditas diminuta est. ꝛ p poma antiq̄ possum⁹ ēt itelligere ea q̄ sūt bñ matu/ ra: quoꝝ hūiditas cruda putrescibilis p bonā maturatio/ nē ꝛ digōnē diminuta ē. Et narrata est p vtili ad eos aq̄ ci/ trulloꝝ citrinoꝝ. i. bñ maturoꝝ. nā tūc sunt citrini excorti catoꝝ cū iulep tarbazet. i. de zuccaro albo solido cū modi/ co spodij facto. Et dixit. ex his q̄ tribuunt̄ ad ꝯturbationē stōaticā est sauich de ordeo ꝯtritū. i. mixtū sil' ꝓprie cū gra/ nis granatoꝝ. Et opꝫ vt sit nō ablutū. i. nō decoctuꝫ. ℭ Et Alex. dixit. ad eos q de pessimis hūoꝛib⁹ in stōaco patiunt̄ mordicationē ꝛ angustiant̄ dabis aquā calam vel hydro/ leon ꝛ vomere iubebis si facile vomāt. Si aūt nō facile vo māt calefacere oꝫ ea pus q̄ circa stōꝫ sūt loca: ꝛ pedes ꝛ ma nus. sup. ꝛ post calefactionē exbibe aquā calaꝫ vel hydro/ leon. Et si sic nō vomuerint digitis vel pēna in ore missis i/ citabis vōitū. Et si adhuc sic n̄ vomuerit: iteꝝ eis oleū cali dū optimū dabis bibere. Solet. n. nō solū q̄ꝫ plꝫ vōitū mo uere: sꝫ ꝛ ventrē laxare: ꝛ hec nō pua vtilitas est ad p̄ns. Qr si nō sponte flux⁹ vētris euenerit artificialr puocādus est: ꝛ maxie cū ptās est mouere ipꝫ. Deide corroborāda sūt ipsa loca adhibēdo extrinsec⁹ absinthij herbā: ꝛ decoctionē ei⁹ potui dādo: nō tñ ab initio iubeo dare eū: sꝫ post⁹ iā purga tione vētris fcā sublato hūo: e: vt non ꝯstipet̄: sꝫ sufficit so lū calefacere: e: vt iā dcm̄ est. ℭ Qr si flā multū in stō collectū fuerit fomētabis oleo multo in quo decoquat̄ anethuꝫ ꝛ absinthiū. Et post h̄ dabis bibere mulsaꝫ in q̄ coxeris iso/ pū ꝛ aliq̄ꝫtulū aneti: ꝛ alia talia cū oximelle. Et dabis dya/ trion eiuꝫ de seib⁹ ꝛ filia. Qr si nimiū fortis fit stridoꝛ: tūc oi mō hi calefaciēdi sunt: qb⁹ ꝑpatū vinū dabis: ꝛ cibos q̄ calefacere solēt: ꝛ fricare oꝫ eos ꝛ calefacere ad ignē. ℭ Et dixit. si aūt de nimio calore aeris fiāt angustie. ꝯtingit autē h̄ maxie his q in aere suffocato ꝛ in balneo multo detinen tur: ꝑe his da q̄ ifridare ꝛ corroborare p̄nt. Cōfortat autē eos stati aq̄ frida data. Et auras fridas iube fieri. Et frica stōꝫ ꝛ iube cū vomere: ꝛ post h̄ vinū dabis bibere ꝛ cibos iube accipe. ℭ Estuationē stōi a frido factā cōpescit aq̄ de/ coctiōis apij ꝛ ozimi. Dixit Gal. sup 2° epidimiaꝝ: ꝛ scribi tur a Rabi in 9ª pticula. angustie que gñant̄ ex humorib⁹ q̄ sunt minoris malitie q̄ꝫ vt gñent sincopim ꝯfert vinū cū aqua mixtū: q2 adaptat hūores malos. calefacit stōꝫ iuuat ad digōnem. ꝛ resoluit frigidas humiditates.

In scd ab alteratiōe aeris.

ℭ De nauseatiua satietate nausea fastidio abhoiatione ani/ mi subuersione. Cap. I.

Nauseatiua satietas fastidiuꝫ abhoia/ tio nausea subuersio ani/ mi siue reuol'o stōaci sunt passiōes stōi multuꝫ adinuicē cōcatēate: ita vt sepe ab auctorib⁹ sino nime accipiāt: q̄ꝫuis differāt vt apparebit. Et sunt oēs p̄dicte dispōnes accñtia. s. actiōis lese v̄tutū stōi ꝛ ꝓpꝛie appetitiue ꝛ digestiue: verūtñ iter egrita dies ꝯputant̄ mō dcō de alijs accñtib⁹. Et p̄dicte q̄dē dis/ pōnes ꝯueniētiā hñt cū vōitu: ꝛ ēt diāꝫ. ℭ Dixit Gil. fasti diū siue anarexia abhoiatio siue nausea: ꝛ vomit⁹ simbolū hñt adinuicē ꝛ diāꝫ. Et vt pateat in qb⁹ cōicāt ꝛ in qbus differāt sciēdū ē ꝙ nauseatiua satietas est accñs sequēs ad ꝺbilitatē v̄tuq̄ digestiue ꝛ appetitiue sil'. nā eā patiētes hñt stōs repletos malis ꝛ corruptis hūoꝛib⁹ gñatij ex corruptiō ne digōnis: pp quos accit fastidiū ꝛ in po° recipiēdi cibū. nā patiēs nauseatiuā satietatē sentit stōꝫ suū plenū: ꝛ si de/ siderat cibū. Et si p̄ntat̄ ei patiēs nauseā: ꝛ si ore recipit ꝛ masticat cibū: sine desiderio h̄ facit: ꝛ postea ēt nō ꝺglutit. ℭ Dñt qdā. ꝙ nauseatiua satietas iquātū est repl'o stōi ex hūoꝛib⁹ corrupt̄ malis reponit̄ in nūero egri^m: isti aliū stōi in ḡuitate ei⁹ veniēs. Et dñt. absolute eā vocari stōi repl'o/ nē. Et dñt. ꝙ nō solū repl'o stōi hūoꝛosa oꝫ vocari nauseati ua satietas: sꝫ ēt ciboꝝ ꝛ potuū repl'o crapulosa. ꝛ dñt. ꝙ hūoꝛosa v plꝫ ē flātica q̄ obtūdit sēsuꝫ stōi: q2 nō famescit sꝫ pot⁹ nauseat ꝺsiderās illā māꝫ expellere: sꝫ n̄ valꝫ pp adhe rētiā ei⁹ tunicis stōi ꝛ villis eaꝝ. Inq̄ꝫtū vō ꝯsiderat̄ vt se/ quēs ad ꝺbilitatē digestiue stōi ponit̄ eē accñs lese actiōis ꝛ q2 ipsa seqt̄ lesionē digestiue stōi. iō. A. post ca^m ꝺbilitatꝫ digōis stōi imeᵈ posuit ca^m de nauseatiua satietate: qd ca^m ꝺñ ē ānexū ca° debilitatꝫ digōis stōi: ꝛ ē sicut ca^m ꝺ q̄dā spā/ li ꝺbilitate stōi. ℭ Fastidiū vō 2ʳ accipit̄. Aliq. n. p fastidiū itelligūt corruptionē digōnis. sic Cōstā. I li. ꝺ stō. ꝛ vt sic 5° ꝯti. vocat̄ togma. de q̄ vt ibidē pꝫ. dixit Archigenes p ma iori pte egritudines stōi accidūt ex togme cibi ꝛ pot⁹. ꝛ iō curādū ē: ꝛ sic sumit̄. s̄. cap. de corruptiōe digōnis. ℭ Alij vō p fastidiū itelligūt effectū seq̄ntē ad ꝺbilitatē v̄tutis ap petitiue: ꝛ sic sumit̄ a Ula. ꝛ sic ēt sumit̄ in h̄ ca. Dr āt fasti diū sic sumptū aliq̄ñ abstinētia. vt a Gal. I 2° affo. 4. affo. In nō febricitātib⁹ abstinētia ꝛc̄. i. fastidiū. ℭ Quidā tñ

Quid est nauseatiua satietas.

Fastidiū duplr accipitur.

dĩt. ꝙ fastidiũ ĩportat diminutionẽ appetitꝰ. Abstinentia v̓o ablationẽ. Et fastidiũ vt sumit̃ hic ꝭz quosdã duplr̃ pt̃ sumi. Uno mõ ꝓ dicto effectu sequẽte ad debilitatẽ appetitiue: ꝛ est vna de dispõnibꝰ p̃cedentibꝰ vomitum. Alio mõ large: ꝛ vt sic est genꝰ ad oẽs supradictas dispõnes: ꝛ ẽt ad vomitũ. sicut dixit Gor. ꝙ fastidiũ est q̃si quoddaz genus. Et spẽs eiꝰ sunt abhoiatio nausea subuersio ꝛ vomitꝰ. ¶ Fastidiũ stricte sumptũ est in poᵃ trãsglutiẽdi cibũ absq̃ defectu in meri: q̃ꝫuis cibũ desideret ore recipiat ꝛ masticet: sed expuit ipm̃. ¶ Gili. ãt dixit. ꝙ fastidiũ est corruptio appetitꝰ. i. appetitiue v̓tutis: ꝛ tediũ. s. recipiẽdi cibũ. ¶ Gord. aũt dixit. fastidiũ est abhoiatio cibi ꝛ potꝰ: q̃si cũ quadam nausea ꝛ aliq̃li appetitu vomẽdi. ¶ Dĩt qdã. fastidiũ ꝛ nauseatiua satietas in rei v̓itate idẽ sunt: ꝛ ꝓ eodẽ apud plẽs auctores recipiunt̃: ꝛ iõ determinãtes de vno nõ determinãt de alio. Quidã tñ alij dĩt. ꝙ nauseatiua satietas est plusq̃ fastidiũ in h̓ qd̓ est cũ maiori plenitudĩe corruptoꝝ hũoꝝ ꝛ cũ maiori desiderio recipiẽdi cibũ. ¶ Nausea v̓o vt dixit Gal. ꝛ scribit̃ 5ᵒ ꝯti. ẽ ex passionibꝰ oris stõi. ꝛ ait Ras. dico ꝙ nausea est ad siĩtudinẽ defectꝰ appetitꝰ cum dñio. Et exinde hĩ signũ ꝙ est de passiõibꝰ oris stõi. ¶ Dicũt qdaz, nausea est in potẽtia recipiẽdi cibũ ẽt ore ꝛ masticãdi ipm̃: q̃ꝫuis ipm̃ desideret ꝛ ore recipiat. hñs. n. nauseã q̃rit cibũ ꝛ postq̃ p̃ñtat̃ ei ꝛ videt ipm̃ nõ tolerat aspectũ eiꝰ: sꝫ auertit ab eo ꝛ mouet faciẽ ad oppoᵐ: ꝛ torq̃t nasuz: ꝛ nõ pt̃ recipere ex eo. Et alij dicũt. nausea ẽ mala cõmotio stõi vomitũ añs: q̃ꝫuis aliq̃ñ võitꝰ nõ ꝯsequat̃. Uñ dixit Ser. nausea est volũtas vomẽdi sine effectu. ¶ Abhoiatio v̓o ẽ idẽ qd̓ nausea p̃mo mõ distĩcta. ¶ Dixit Ser. sup Uia. abhoiatio est ciboꝝ appositoꝝ idignatio qd̓ fit. vt dixit Uia. cũ hõ dicit se cibũ desiderare: ꝛ qñ sibi apponit̃ ipm̃ refutat ꝛ fastidit. imo excutit̃: ꝛ q̃si in terrorẽ vel tremorẽ vel horripilationẽ seq̃tur. Ex solo. n. cibi visu fastidit ꝛ abhorret ipsuz añq̃ degustet. Et si degustat icurrit nauseã vel nimiã subuersionẽ. Et Gor. dixit. ꝙ si cogat̃ accipe cibuz euomit ipz aut patit̃ eructuatiões fetidas vel fumosas vel acetosas. ꝛ qdaz dñt. abhoiatio est respuitio cibi ꝛ potꝰ dato ꝙ stõus nõ iclinet̃ ad võituz. ¶ Subuersio v̓o vel euersio vel reuolutio animi seu ventositas stõi ẽ dispõ stõi in q̃ virtꝰ expulsiua eius mouet̃ ad expellẽdũ nociuũ: ꝛ mouet ipz ꝛ p̃sentit patiẽs motũ eiꝰ ꝛ ascẽsuz fundi stõi ad supiora cuz quo dicat sentio ex pedibꝰ ꝛ inferioribꝰ rẽ ascendẽtẽ ad supiora: cum quo tñ motu nõ seq̃tur alicuiꝰ rei vel puissime expulsio ad extra. ¶ Dicũt qdã ꝙ in fastidio v̓tꝰ expulsiua nõ mouet̃ motu de quo sit curãdũ: q: q̃si iperceptibilr̃ mouet: ꝛ fugit tñ stõus ab attractiõe cibi. Sꝫ in nauseatiua satietate v̓tus mouet debilr̃ tñ ꝛ p̃ceptibilr̃: sꝫ tñ qd̓ dꝫ expelli nõ manifeste mouet̃: ita vt sentiatur mãifeste ab ĩfirmo vel medico. ꝛ est cuz maiori plenitudĩe ꝛ pluri corruptione q̃ꝫ alie dispositiões p̃dicte. In nausea vero v̓tus manifeste mouet vt expellat ꝛ voluntas infirmi est vt expellat̃ aliq̃d de stõ eius. Non tñ qd̓ dꝫ expelli mãifeste mouet̃ ab ea. Ita ꝙ nausea est volũtas expellẽdi ꝑ vomitũ: q̃ꝫuis qd̓ expelli appetitur nõduz manifeste mouet̃. Et abhoiatio in hoc nõ differt a nausea. In subuersione v̓o virtus mouet̃ ꝛ mouet manifeste id qd̓ dꝫ expelli: ita ꝙ sentit patiẽs ascẽsuz eiꝰ ad supiora: ꝛ aliq̃ñ fere vsq̃ ad os. ꝛ nõ seq̃t̃ postea expulsio eiꝰ ad extra. sꝫ redit ꝛ cadit in fundũ stõi. ¶ Auic. de his dispõnibꝰ determiauit in vno ca. sꝫ. s. de vomitu: ꝛ dixit ꝙ vomitꝰ ꝛ subuersio sunt motꝰ stõi ad expellẽdũ ex eo aliq̃d qd̓ ẽ in ipso ꝑ viã oris. Et subuersio qdẽ vna exñs duoꝝ. s. motuũ dictoꝝ. s. vomitꝰ ꝛ subuersionis est motꝰ expulsoris. s. stõis cui. s. motui non associat̃ motꝰ expulsi. s. ad ext̃a: q: in subuersione nihil extra mittit̃. Sꝫ vomitꝰ vnus exñs ipsoꝝ. s. dictoꝝ duoꝝ motuũ ẽ vt associet̃ motui expulsoris motꝰ expellendi ad exteriora: ita ꝙ in vomitu aliq̃d ext̃ mittitur. Et nausea dixit Aui. est dispõ stõi q̃ q̃si suscipit. i. cõp̄hendit hos motꝰ. i. subuersionẽ ꝛ vomitũ: ꝛ ẽ q̃si declinatio eiꝰ ad hos motꝰ. s. subuersionẽ ꝛ võituz. Nausea. n. ẽ ifra subuersionẽ ꝛ vomitũ: ꝛ est via p̄uia ad eos: ꝛ isto mõ suscipit siue cõp̄hẽdit eos: q: antecedit eos. dixit Aui. aut multi tẽporis aut pui. i. aut ex lõginquo ꝭm susceptionẽ mãe. i. ꝭm ꝙ mã suscepta est in stõ varie in eo ꝯtinet̃. Nã aliq̃ñ erit mã in stõ natãs. Et tũc post nauseã cito seq̃tur subuersio ꝛ võitus. Et q̃ñq̃ est ibibita vel multũ adherens: ꝛ tũc sequent̃ subuersio ꝛ vomitꝰ post spatiũ tp̄is. ¶ Dixit Aui. iste dispõnes ꝯrie sunt appetitibꝰ ex oibꝰ ptibus. Nã in appetitu motꝰ est ad attrahẽdũ: ꝛ in istis est ꝯ̃rio. s. ad expellẽduz: ꝛ iõ ad istas dispõnes plꝫ seq̃tur fastidiũ. i. defectꝰ v̓tutis appetitiue ob quã cãm. dixit. A. ꝙ subuersio aliq̃ñ dĩ destructio appetitꝰ. Et dixit. ꝙ subuersio ẽt dĩ nausea iseparabilis. i. diu durãs: ꝛ q̃si ꝯ̃ric. Naz nausea q̃ nõ ꝑducit ad subuersionẽ est breuis tp̄is nõ diuturna neq̃ ꝯtinua. ¶ Dixit Ras. 5ᵒ ꝯti. nausea. s. sũpta mõ dicto aut est acuta ꝛ stimulosa: q: est cũ subuersiõe ꝛ vomitu. Aut est q̄eta sine subuersione ꝛ vomitu. ¶ Et p̄ma est sicut ea q̃ accidit in ayda. i. in colirica passiõe. Et alia est sicut q̃ accidit in stõacis. Dixit Gor. q̃ꝫuis subuersio stõi sit fortior oium harũ dispõnũ ꝛ fortiori motu moueat̃: tñ abhoiatio est d̓terior ꝛ magis piculosa: q̃m in ea aufert̃ digõ ꝛ appetitꝰ simul.

Cause dictaꝝ dispõnuz sunt aut ex pte v̓tutis aut instr̃i eius aut subiecti aut obiecti.

¶ Et que est ex parte v̓tutis esse potest quando imaginaret̃ cibum ꝓpter aliquã cãm non esse sumendũ: aut ipsum esse abhominabilẽ ꝛ subuersiuum. Cã ex pte v̓tutis.

¶ Et cã ex parte instr̃i esse põt calor nãlis ꝛ spũs paucꝰ: sicut in ꝯualescentibꝰ ꝯtingit q̃ñq̃ ꝛ flõmatis: ꝛ q passi sũt euiones fortes: quecũq̃ eũo fuerit: aut qñ accidit ori stõaci mala complõ pura vel cum humoris vitio. Et. A. spãliter noians de subuersiõe dixit. Cã eius est aliquod cõmouens os stõi ad expellendũ aliq̃d ad ꝓpinquiores vias. i. ad os. Et illud. s. mouens aut est qualitas opatiua. i. operãs sola malitia pura absq̃ mã: aut est opatione eius mã. i. aut est aliqua mã ledens os stõaci opatione. i. alteratione eius. Et ista mã dixit Auic. aut est grossa. sup. aut subtilis. Aut est ĩbibita: aut effusa corrũpens cibũ: aut est humiditas mala putrefacta ꝛ corrupta: sicut accidit p̃gnantibus: aut humiditas nõ mala. s. ꝑ putredinẽ: sꝫ tremula absq̃ malitia cause: q: lꝫ illa mã non sit putrefacta: est tñ mala debilitãs os stõi mollificãdo ipm̃: ex cuiꝰ mollificatione accidit tremor eius. Uñ tremula dicit̃. i. tremorẽ stõi inducẽs: ꝛ est sic ledẽs absq̃ malitia cãe. i. absq̃ hoc ꝙ ledat cũ aliq̃ mala q̃litate manifesta. sicut est hũiditas dicta infusiua. Aut est mã grossa adherens aut multa grauãs. s. est cã dictaꝝ dispõnũ q̃ꝫuis non sit cã alia. i. q̃ꝫuis nõ ledat cũ aliq̃ malitia q̃litatis. Et q: Auic. dixerat ꝙ de causis eaꝝ est mã grossa adherens aut multa grauãs. Et flegma dulce est mã adherẽs grossa ꝛ ipm̃ ꝛ sanguis ẽt sunt mã multa grauãs: ne aliqs crederet ꝙ dicte due mãe sint cause dictaꝝ dispõnuz remouẽs hoc dixit. ꝙ q̃ꝫuis flã dulce ꝛ sanguis. sup. sit materia adherẽs ꝛ grauãs: non tñ iducũt nauseã subuersionẽ ꝛ vomitũ. rõ est: q: cuz nutriãt corpus sperat̃ ꝙ veniẽtia ad stomacũ nutriãt ipm̃. Sãguis. n. nutrit stõm ꝛ flã dulce est cõuertibile in sanguinẽ: ꝛ sic põt postea nutrire ipm̃. Nõ enim flã dulce nutrit stõm quocunq̃ mõ accidat. i. q̃le p̃uenit ad ipm̃: sed solũ qñ grauat̃ aduẽtus eiꝰ ad ipm̃ ꝛ ꝯuertit̃ in sãguinẽ. Sꝫ alie spẽs flãtis bene iducũt vomitũ: ꝛ ꝑ ꝯñs p̃dictas dispõnes: vt experiẽtia declarat. ¶ Sũt aũt qdã q introducũt p̃dicta v̓ba. A. sic. A. dixerat. ꝙ cã dictoꝝ accidentiũ aliq̃ñ ẽ materia sine malitia esse grossa adherẽs aut multa grauãs: q: crederet aliqs non eẽ h̓ veꝝ de sãguine ꝛ flegmate dulci: eo ꝙ nutriũt stõm: h̓ non faciũt quocũq̃ mõ accidat euentꝰ eoꝝ ad stõz. imo p̃nt subito ꝛ talr̃ effũdi ad stõz ꝙ fiũt cã ipsoꝝ accñtiũ: ꝛ ẽt võitꝰ: vt expiẽtia d̓clarat.

Et declarauit

Fastidiũ ꝓprie sũptũ qd sit

Nausea qd sit.

Abhoiatio qd sit

Subuersio animi qd sit

Cõpet ad vniuerse ois hec nois supradicta pta.

Cã ex pte instr̃i.

Et declarauit h Aui. expsse de flãte dulci dicẽs ipm nõ nu trire stõm quocũq3 mõ accidat.s.q̃lr puenit ad stõm:s3 so lu3 cũ gradati3 puenit & alterat̃ & puertit̃ in sanguinẽ sup. cũ q̃ puenit nõ gradatim & nõ puertit̃ in sãguinẽ nõ nutrit stõ3:& sic põt eẽ cã dictoꝝ accñtiũ. Et dixit Aui. qñq3 sub uertit̃ aĩa.i.os stõi:& cõmouẽt nauseã caliditas & siccitas.s.si ue mã accñtes ori stõi. Et facit q̃litate sua calĩa illud qd fa cit hũor vicinus.s.stõ vel ori eius q̃litate sua calĩa. ¶ Dixit Gal. & 5⁹ scribit̃ pti.sic.nausea accidit ex pplone mala stõi cu3 hũore & absq3 hũore & infusiõe oris stõi ex hũiditate:s3 ipsa hũiditas sit bone q̃litatis:q̃re cu3 stõus ille mollificet̃ necesse erũt ei medicie exiccatiue. Et dix̃ pmo d iterioꝛib⁹. si in vilis stõi hũores clausi fuerint abhoꝛiationẽ & vomẽdi volũtatẽ eger habebit:neq3 illi⁹ hũoris qppiã mouet: sicut ptingit eis qb⁹ mã circa pcauitatẽ stõi mouet̃. ¶ Dix̃ Se ra. tractatu 3ᶜ sui breuiarij.ca.5°. nausea & vomit⁹ accidũt ex mã q̃ coartat:aut cũ q̃ntitate sua:sicut cibus mult⁹ supra id qd tolerat v̾tus. Aut cũ q̃litate sua:sicut mã acuta moꝛ dicatiua hoꝛribilis aut acetosa aut colica:aut in gñe suo to to:qñ est mĩta mala. Et qñ ptinet̃ in iterioꝛib⁹ stõi.i.in cõ cauitate natãs facit accidẽ vomitũ pter qd moueat̃ ĩfirm⁹: q2 sola sui inundatiõe cõmonet ad vomitũ. al's. pterq3 nau seet ĩfirm⁹: q2 hũor natãs nõ cõmouet ad nauseã:& pcipue facit accidẽ vomitũ qñ ipsa mã ẽ multa:s3 qñ ẽ ãnexa visco sa in rugis stõi:tũc fit ex ea nausea. ¶ Dixit Ras. 5° pti.ac cidit qñq3 nausea & reuolo stõi ex hũiditatib⁹ malis.i.ma le q̃litatis. Et qñq3 fit ex hũiditatib⁹ bonis.i.nõ hñtib⁹ ma lã q̃litatẽ:s3 ex eis fit infusu3 os stõi & lubricatũ: vñ accidit nausea & diminuit̃ appetit⁹:& iste mãe qñq3 sunt in multa q̃ntitate:& qñq3 sunt viscose. Et iste mãe qñq3 sũt in stõ ge nerate:& qñq3 sunt ad ipm ex alijs effuse.

Cae ex pte subi.

¶ Ex pte v̾o subi.i.stõi cã erit aut ex pprietate ipsius:aut ex cõitate ad alia mẽbra. Ex pprietate ei⁹ sicut accit in hñtib⁹ vlcera in stõ aut raritatẽ texture ei⁹ aut aliqd siliu3. Ex cõi tate v̾o.s.ad totũ coꝛp⁹:sicut puenit aliqñ nausea in febri bus pp crisi3 futurã. Aut dixit. A. cã alicui⁹ pticularis mẽ bri sicut cerebri:aut aduẽtus pcussiõis.s.ipsi cerebro vel ca piti. Et sicut epatis in apate suo. Et intestinoꝛu3 in ilcos & vermibus eoꝝ:maxime cum ascẽdunt ad stõm & filium.

Cae ex pte obi. & pot.

¶ Ex pte v̾o obiecti cã eẽ põt:sicut si pñtet̃ cib⁹ abhoꝛiabilis vel fedus vel mali odoꝛis vel i turpi figura & silib⁹ modis. Aut si cibus fuerit vomic⁹ aut medicina vomica. ¶ Dixit Mes. vomit⁹ & subuersio accidũt post medicinã:aut quia medicia de sui nã ẽ vomica:aut si nõ est vomica:alia & alia faciũt ipsa3 vomicã que sũt aut stõi debilitas:aut nimia se cu3 siccitas:aut canaliũ coangustia:aut qñ medicia abhoꝛ ret̃:aut qñ v̾tositas subleuat illa3 medicinã. ¶ Predicte

Dispones pdicte plz fiũt ab hu more ma.

dispõnes plĩm eueniũt ab hũore & raro fiũt a mala pplone pura vel alijs causis:pp q̃ cunq3 cã3. qdã dñt. q qñ nõ pue niũt a cã pmitiua sp signãt mãm & mala3:pp qd plres au ctoꝝ in ponẽdo cãs eoꝝ dixerũt cãm semp foꝛe pñtiã mãe. ¶ Dixit Uia. cũ hõ añq̃ cibũ sumat abhoꝛiationẽ patitur mali chimi in stõ eẽ intelligunt̃ in pelliculis ibibiti vel iui scati adherẽtes. Et pp hãc cãm dixit Aui. ca. de mala pplo ne stõi mãli. q nausea sp signãt pñtiã mãe:mã aũt ẽm plĩm est flãtica:& qñq3 est melica:q̃re mouẽt vtreq3 ad expellẽdũ nõ ad attrahẽdu3:& vt raro est colica:& tũc ẽ3 plĩm ẽ grossa vitellina:& hec hñt v̾itatẽ qñ nausea est foꝛtis & pseuerãs: & nõ seq̃tur vomit⁹ aut seq̃tur difficulter. Nã cũ seq̃tur vo mit⁹ & pertim facilis mã ẽm pl3 ẽ colica vel rubea. Et mã qdẽ natãs nullã aut pvã facit nauseã. Imbibita v̾o vel ad herẽs multã facit nauseã:& difficilẽ ẽt facit subuersionẽ:ita vt credat̃ multũ euomi debere cũ nihil euomat̃ aut paru3 valde:eo q q̃uis expulsiua sentiẽs illi⁹ mãe lesionẽ moueã tur ad expellẽdũ:illa tñ mã inobediẽs ei exñs nõ expellit̃: qñ ergo ad nauseã seq̃tur vomit⁹:& est facilis mã est in pca uitate stõi maĩ aliq̃ñ v̾o vomit⁹ nõ seq̃tur aut cũ difficulta te sit mã ibibita vel adherens. Nausea debilis ẽm plĩm h3 cãm in pcauitate effusa3:foꝛtis v̾o & pdurãs aut h3 causa3 mãm multã in pcauitate effusa3:aut in poꝛis stõi ibibita3 aut pelliculis eius adherentem fixam.

Predicte cae redu cunt ad pmitiuas añtes & cõ iunctas.

¶ Pñt aũt pdicte cãe reduci ad itrinsecas & extrinsecas siue ad pmitiuas añtes & piũctas. ¶ Primitiue.n.sũt sicut aer grossus hũidus odoꝛ fetidus ĩspectio rei abhoꝛiabilis quã nã abhoꝛret & appetit ipsi⁹ expulsionẽ. Et intẽta expulsiõe conat̃ expellere qd in stõ ptinetur:accñtia aĩe v̾tutẽ deijciẽ tia appetitiuã. Exercitiũ foꝛte post cibũ vel balneũ. Et so n⁹ nimis imediate post cibũ fact⁹.p quẽ vapoꝛes crudi re tinent̃ in stõ cib⁹ vel pot⁹ idigestibilis vel coꝛruptibilis vl abhoꝛiabilis:coit⁹ sup cibo:medicia vomica:casus vel per cussio sup vẽtre vel sup capite & his silia. ¶ Cã añs est debi litas expulsiue cũ foꝛtitudie retẽtiue:vẽtositas sanies v̾mes vel aliqs hũoꝛ ptẽtus in fũdo stõi vel mẽbris cõicãtibus ei vel mala pplo in eis & silia. ¶ Et cã piuncta est vel mala cõ plo in oꝛe stõi simplex vel cõposita pura vel ipura. Et hũor malus adherẽs vel ibibit⁹ exñs in oꝛe stõi vel supioꝛib⁹ ei⁹ & ledẽs ipm sicut pturbatio & anxietas stõi nunciãt nauseã & alia accñtia dicta. ita ista accñtia nunciãt vomitũ. imo cũ adsunt nausea & subuersio:& nõ seq̃tur vomit⁹:tunc cã nõ psecutiõis ei⁹. dixit Aui. est vehemẽtia v̾tutis retẽtiue:aut debilitas q̃litatis q̃ facit nauseã:aut puitas ei⁹.s.q̃tum ad mãm facientẽ illa accñtia. Qz si sup ipsã nauseã fit vomit⁹ alleuiat̃ vomit⁹.i.facilitas. al's remouet̃. Aut cã ei⁹ est mã foꝛtiter ibibita vel vehemẽter adherẽs:ita q nõ valet cona tus nãe in expellẽdo ipsa3. ¶ Differũt aũt iste dispõnes a singultu:q2 in singultu ẽ subit⁹ & ipetuosus mot⁹:& est in singultu mã magis iũta oꝛi stõi pter alias ptes ei⁹. In istis aũt dispõnib⁹ mot⁹ eius est magis paulatin⁹ & moderatus. Et mã est occupãs os stõi & alias ptes etiã. Et p3 ex dictis quo differũt a vomitu:q2 in vomitu mã est effusa ad pcauita tẽ stomaci siue pus fuerit ibibita siue adherẽs siue nõ:& se quitur ad ipm mot⁹ expulsi ad extra. In istis autẽ disposi tionib⁹ mã non est supfusa ad pcauitatẽ. imo nõ nisi raro: Et non seq̃tur ad ipsas motus expulsi ad extra.

Diis inter has passio nes & sin gultum.

Signa hoꝝ accñtiũ in gñe sunt. dixit Gul. abhoꝛiatio cibi & reiectio ei⁹ si acceperit. Et excitatio vo mit⁹ hora recipiẽdi ipm & tristitia cũ appropinq̃t hora ci batiõis & pturbatio & cõmotio faciei & nasi cũ pñtat̃ cib⁹. Et ipotẽtia trãsglutiẽdi ciba3 post ei⁹ masticationẽ. ¶ Et Gor. dixit. accñtia que pueuerũt seq has passiões sunt do loꝛ stõi cu3 punctura & ãgustia & inq̃etudo doloꝛ spatularũ tristitia sõnia terribilia sincopis & qñq3 vomitus.

Signa spez nausea tiue satie tatis.

¶ Signa spẽꝝ. Signa nauseatiue satietatis q̃ s3 quosdã est ppria passio dicta thogma. Dixit Ras. 5° pti. sunt iflatio faciei ãgustia anhelit⁹ põderositas capitis:doloꝛ in stõ sin gultus remissio coꝛpis tardus mot⁹ inflatio in vẽtre & ite stinis citrinitas faciei:tumoꝛ hypocũdrioꝝ eructuatio aci da aut ignea acuta aut fetens:aut abhoꝛiabilitas:aut vomi tus. Et qñq3 inde accidit intẽsio pstipatiõis vẽtris:aut flu xus ei⁹. Et qñq3 accidit totũ illud qd dictu3 est.s.de dictis accñtibus:& qñq3 maioꝛ ps:& qñq3 minoꝛ iuxta qd fuerit moꝛb⁹ thogme magnus aut pvus. ¶ Predicta signa su mẽs Auic. & applicãs ea nauseatiue satietati ex quo appa ret q thogma & satietas nauseatiua sũt idẽ:dixit. signa ei⁹ sunt apata faciei.i.iflatio vel tumoꝛ:maxime post somnu3 sicut in cachexia pp malitiã humoꝝ. Et grauitas capitis pp multitudinẽ vapoꝛu3 in capite in aqueam mãm conuersio ru3. Et strictura anhelit⁹ maxime post ciboꝛum repletio ne3:cõpressio dyafragmatis a stomaco repleto:& singult⁹ & pigritia & tarditas mot⁹:sunt enim pigri graues & tardi ad motu3 propter aggrauationẽ stomaci:& etiã toti⁹ coꝛ poꝛis. Et citrinitas faciei maxime:idest eburneitas vel al bedo cum citrinitate. Et inflatio in ventre intestinis & hy pocundrijs propter ventositatem in eis inclusam. Et terũ

ctuatio acetosa aut fumosa acuta vel fetida fm varietatem
corruptióis cibi vel humoris. Et pp vẽtositaté in stó inclu/
saz excitanté ad expulsioné. Et nausea ⁊ vomit⁹ ⁊ lubrica/
tio supflua.s.ventris. Aut retẽtio supflua.s.vẽtris. Et hec
fm diuersitaté cãrũ facientiũ. Uel fm q in ea debilitat ex/
pulsiua vel retẽtiua. Ná si debilitat retẽtiua sequit lubrici
tas vẽtris supflua. Et si debilitat expulsiua erit vẽtris ↄsti
patio. Dixit Aui. qñq3 pducũt nauseatiua satietas ⁊ come
stio non fm vẽitaté famis: vt accidat stó adustio ⁊ acuitas i/
tolerabilis. Et in hoc loco ⁊ dicto nó accepit Aui. nausea/
tiuá satietaté ppriê: sed comestioné non solũ ad satietatez
desiderij factá: sed etiá transcendẽté ⁊ replenté vsq3 ad hoc
vt cómoueat ex ea nausea ad aquá ⁊ ad comest ioné nó fm
veritaté famis.i.ante excitationé appetit⁹ veri seqtur mul/
totiés nauseatiua satietas proprie sumpta.

Sig^a sub-uersionis. ℭ Signa aũt subuersióis sunt q patiés sentit comestionem
mãe in stó. Et q ipsa ascẽdit ad os stói: ⁊ qñq3 vsq3 ad pa/
latũ ⁊ desita q aliqñ relinqt saporé ei⁹ in ore: ⁊ tñ nó seq/
tur expulsio ei⁹ ad extra: sz redescẽdit ad fundũ stói. ℭ Di/
xit Gal. vt scribit 5° ↄtiñ. thogma in quo existit póderosi/
tas: ⁊ ac si fit in stó lapis aut lutũ aut inflatio cũ eructatióe
acida erit ex defectu caloris innati. Sed cũ quo fuerit pun
ctio aut eructuatio fumosa erit ex trãsmutatióe cibarij ad
colerá rub. nãliter vel accñtaliter calam. Et dixit. cuz regi/
men fuerit bonũ ⁊ thogma supuenerit: tũc cá in ipso é debi/
litas stói. ℭ Dixit Ras. 5° ↄtiñ. si cũ reuolutióe stói nó fue
rit sitis neq3 inflámatio pãssio frida erit: sz si fuerit cũ siti ⁊
inflãmatione passio erit calã. ℭ Dixit Aui. signa ei⁹ cuius
cá fuerit malitia cóplõnis oris stói sũt q nó tolerat patiés
illud qđ ei supuenit.s.ex cibo vel potu. imo mouet ad ex/
pellẽdũ ip3. sup. ⁊ expellit. Et tñ p ipsi⁹ expulsioné subuer
sio non tollit: ⁊ nó sentit in ea mot⁹ expulsiu: qm q̃litas pu/
ra nó est mobilis neq3 expellibilis. ℭ Dixit Uia. si hũores
sunt calidi gñant sitim ⁊ fumosum ructatũ. Et si sunt fridi
appetit⁹ fit nimi⁹ sine siti. sup. nó tñ semp: qm in tali casu ra
ro accidit appetit⁹ nimi⁹: imo fm plz est deiect⁹. Sitis ẽt
aliqñ adest cũ hũore frido. Et si hũor fuerit viscosus mul/
tuz adherens nausea ⁊ abhoiatio nimia erit. Et si in pñtia
multe mãe adsunt pdicta signa ⁊ non seqtur vomit⁹: tũc il
lud erit: q2 mã est ibibita. ℭ Dixit Alex. si fuerit nausea cũ
vomitu multo per interualla humor supuenit stomaco de
longinquo: sed si fuerit nausea cum vomitu paruo corpus
stomaci infusum est de humore malo.

Signa dictar spẽrũ cá stói. ℭ Signa vo dictar spẽrũ euenientiũ cá stói passionati per p/
prietaté vel cõitaté nota hñi pñt ex multotiés dictis. Et si/
gna cãr pmitiuar nota hñtur p inquisitioné car.

Pronos-tica. ℭ Nausea eueniés in die idicatiuo vel cretico significat cri/
siz futurá p vomitũ boná vel malá fz pcessioné signor di/
gónis vel indigónis. Et fm ↄstantiá vel ibecillitaté virtu/
tis. ℭ Cũ accidit ↄualescẽtib⁹ nausea frequés signat reci/
diuá. Et h per viá signi nó fuerit pp debilitaté vtutis ⁊ re/
solõné caloris inati: sed fuerit pp reliquias humorũ corru/
ptor in stó. Et p viá cáe: ⁊ signat recidiuá inqtuz ipsa ipe/
dit digóné boná fieri. ℭ Nausea eueniés in febrib⁹ pestilé
tialib⁹ malũ: q2 signat mãm corruptá in stó cui cõicat cor.
Et est ẽt malũ p viá cáe: q2 est cá abhoiatióis ⁊ q cib⁹ non
recipiat saltiz vtiliter: sicut recipi oz in dictis febrib⁹. Di/
xit Gor. cui frequẽter eueniũt supradicta accñtia nó pt ef/
fugere kakochimiá hydropisim tumoré pedũ faciei ⁊ ocu
lor. ℭ Et dixit. si aliqs frequẽter icurrit fastidiũ: ⁊ frequẽ
ter supra fastidiũ cibũ ponit mala.i. cita vel subitãea morte
morietur: qm si corruptiói corru⁹ addat cito souea pparat.

Nocitiua ex pte sex rer nó na-turaliu. Cura dictar passionũ dieta pficit ⁊ potióe. Et nocitiua
ex pte diete sunt aer paludosus grossus turbidus
aspect⁹ multi splẽdoris ⁊ luminis ⁊ rer facientiũ abhoia/
tioné: ⁊ maxime aspect⁹ hoiuz vomẽtiũ: vel etiá alior aia/
liũ: tristitia ⁊ ira istabilitas quoq3 ⁊ mot⁹ fortes oi tpe no/
cẽt. ℭ Dixit Gal. vt 5° scribit ↄti. curádũ est thogma cũ ra
dix sit oium morbor iacẽdo in exercitio ⁊ balneo. Nó eni
expedit vt vtat exercitio ⁊ balneo duz manifesta fit digó ⁊
alleuiatio in vẽtre. deide.n. securiter vtẽdũ ẽ exercitio ⁊ bal
neo. ℭ Dix Hal. qñ mãe crude sũt i stó exercitio vtat tpatoi
digesta vo mã cruda añ cibũ balneũ igrediat: stóz fricet: ⁊
sup ipm aquá irroret calaz: qua stói calor nãlis ↄfortet. ⁊
dixerũt Gal. ⁊ Hal. añ digóné vtendũ est qete ⁊ sõno. ℭ Di/
xit Aui. in ca. cure nauseatiue satietatis. sõnu⁹ nocet vbi i/
diget supfluitatis expulsióe: q2 in sõno sopit vtus expulsi/
ua. Jóq3 cũ in dictis dispónib⁹ fuerint mãe corrupte in stó
ↄtẽte sõnus phibẽdus est vt expellant ⁊ nó retineant. Nó
eni qrit ipsar digó: sz expulsio: a q sõnus phibet ⁊ iuuant
vigilie. Et nocet sõnus qñ pdicte passióes puenerint pp ter
multitudiné qetis ⁊ sõni. Et dixit. vigilie nocẽt qñ idigent
mãe digóne: q2 ipediũt digónez boná ad quá sõnus iuuat.
Jóq3 cũ in stó fuerit cibi crudi vel hũiditates crude aliená/
da est vigilia ⁊ itroducẽdus est sõnus. ℭ Dixit Hal. cibus
minuat ⁊ subtiliet: ⁊ vinũ moderate bibat rarũ. ℭ Dixit
Ser. qñ in cá est debilitas vtutis: tũc minuin⁹ in pmis ex
qñtitate quá recipit ex cibo: ⁊ aut mutam⁹ q̃litaté ei⁹. ℭ Di/
xit Aui. i ca. de cura debilitatis appetit⁹: oz vt phibeat ci/
bus spacio lõgo ⁊ donec digerat oino thogma. Et opz vt
patiat famé donec rectificet eius stomac⁹. ℭ Dixit Hal. pẽ
arce illum a generãtib⁹ flegma ⁊ arcẽdus est ab omni cibo
difficilis digónis ⁊ ab omni nauseatiuo ⁊ displicenti. Fu/
giatur coitus ⁊ superfluitatũ retentio.

ℭ Juuatiua vo in his dispónib⁹ sũt aer tpat⁹ tranqllus. nó Reo[illegible] tiue his dispóni.
tñ multũ luminosus ⁊ gaudiũ ⁊ letitia. Et odorat⁹ odorũ
bonor ei grator ⁊ aromaticor stipticor masticatio ⁊ sa/
liue eor deglutitio. Et aspersio faciei cum aq ros. pura vel
muscata. ℭ Et ↄuenit exercitiũ moderatũ ante cibũ ⁊ ex/
tremitatum fricatio ⁊ ipsar cópressio dolorosa ⁊ ligatio ⁊
positio ear in aq calida. ⁊ in eis vẽtosar appó: deinde sup
stó leuis fricatio fiẽda est. ná dixit Ras. 5° ↄtiñ. ligatio ex/
tremitatũ mitigat nauseá vehemẽté: vñ expedit q incipiat
ex pte epati ⁊ pcedat ad extremitates.s. iferiores. dixit autẽ
Gal. ad glauc. vt scribit ibidez: mitigat nauseá ifrigidatio
extremitatũ: qm qñ calefiũt excitat vomit⁹. Ego aũt mul/
totiés exptus suz ad eos q cibũ sumptũ statiz reijciũt pone/
re ilico supto cibo man⁹ in aq frida eẽ iuuamẽtũ subitũz ⁊
vltimũ. ℭ Et cibus ↄuenit facilis digónis pauce qñtitatis
delectabilr parat⁹ ⁊ ↄditus cũ aromaticis stipticis. ℭ Di/
xit Hal. auiũ vtat carnibus q sint facilis digónis. ℭ Dixit
Guil. comedat carnes assatas.s. siluestres ⁊ domesticas aui
uz ↄditas cũ agresta vel aceto ⁊ vitellis ouor si cá fuerit ca
lida. Et si fuerit frida ↄdiant cuz puluere q sic fit. ℞. cina/
momi. ʒ. ij. carda. ʒ. iiij. galãge gar. añ. ʒ. j. croci. ʒ. s. Et di/
xit. si fuerit pp debilitaté vtutis comedat pdicta: sz tñ paz
in vice ⁊ raro. ℭ Supfluitatũ expulsio oi die pcuret. dixit
Gal. 7° tera. ⁊ ponit a Rabi in 9ª pticula. cum dissolueris
assellationé patiétis fastidiũ cũ suppositorio vel clysteri nu
trias statim patienté aliquo qđ nó sit stipticũ vllo mõ: ⁊ h
ẽt opere die 3°: ⁊ pcipias tũc patiẽti vt igrediat balneuz si
oino liberat⁹ est a fastidio ⁊ aliter nó. Et si ipsa nocte post
balneũ dormierit bono sõno liberat⁹ est p certo pfecte. ⁊ si
post h senserit patiés aliqñtulũ febris nó oz te timere pp h
sz in crastinũ facias ip3 iter igredi balneũ ⁊ nutrias eum.
ℭ Dixit Uia. si hũores fuerit fridi crudi iuuát tũc taciturn
nitas sõnus qes abstinẽtia: ⁊ pot⁹ oz esse pauc⁹ ex vino qđ
magis affectauerit si nihil aliud obstet. ℭ Scias q dieta
cibi posita ab auctorib⁹ respicit fz plus istas dispónes q
ↄueniũt ab hũorib⁹ crudis ⁊ cibo idigesto ⁊ cá frida.

Cura p potioné qtuor cóplet itẽtióib⁹: q̃r vna mãz di
gerit eiũt ⁊ diuertit. 2ª alterat malá ↄplõné. 3ª cõ
fortat stóz ⁊ corrigit mẽbrũ mãdãs si qđ fuẽit. Et 4ª ↄfulit
accñtib⁹. ℭ Scias tñ q si pdicte dispónes fuerint multuz
intense

stentie ꝛ virtutẽ ꝓsternẽtes: tūc incipiẽdū est a ꝯfortatiõe stõi donec mitigent sedent vel remittant. Si vo sint remisse incipiendū est a remotiõe cāe: ꝛ deinde ꝯfortādus est stõus.

Prima intẽtio ẽ digõ mãe eius ꝛ euacuatio.

❡ Prima intẽtio ꝯsiderat mām ꝛ put est ab alio ꝛ put ẽ humoralis. dixit Hal. in subuersiõis ꝛ abhominatiõis medela intuēdū est. Et si acciderit hoi cā multoꝝ ciboꝝ aut coꝝ abhoīatiõe vomit⁹ acceleret cū imissiõe pẽnaꝝ in os dādo ei syrupū acetosum donec purget stõm ꝛ oino mūdet vsqꝫ ad finẽ. Et hoc hꝫ vitatẽ si cib⁹ corrupt⁹ fuerit aut fuerit talis cui⁹ non speret digõ rõne sue subẽ vel multitudinis: qm̄ si ipsi⁹ speraret digõ tūc vt digerat iuuādus est stõus. ❡ Si vo mā fuerit hūoralis tūc si qdez fuerit in ꝯcauitate stõi natās: tūc vomitu ilico eūanda est si facile fuerit patiẽti vomere. Si vo mā natās nõ fuerit sꝫ ibibita vel adherẽs tūc digerat in pmis. Et si qdẽ hūor fuerit flāticus adherẽs incidat ꝛ subtiliet. Et si hūor fuerit subtilis ibibit⁹ igrosset. Et sūmarie qcūqꝫ hūor fuerit digerẽdus est cū eis que sibi ꝯueniūt q̄ scis ex multotiẽs ni p̄cedentib⁹ dictis. ❡ Et mā digesta eūanda est vomitu vel fluxu vētris. Et a vomitu qdẽ in his dispõnib⁹ fm plꝫ icipiẽdū: q si facilis fuerit patiẽti nullo cibo pmisso ꝓuocādus erit. Si vo difficilis añ ipsius ꝓuocationẽ pmittat cib⁹. dixit Aui. qm̄ nausea est nõ post cibū: imo fm semitā vacuitatis a cibo: ꝛ nõ est pole vt fiat vomit⁹ pp paucitatẽ mãe: opꝫ vt comedat patiẽs cibū qm̄ cū replet facilis fit sup ipm vomit⁹: qꝛ cib⁹ facit illum hūorẽ supnatare. vñ facilis ꝛ citi⁹ educit: ꝛ cū tūc magis molestet ꝛ stimulet expulsiuā: magis ẽt supiorib⁹ appropinqt mixt⁹ ẽt cibo sit cuꝫ eo qd educit: ꝛ marie cum cibo sūpto stõus nõ fit auar⁹ i retinẽdo: vt erat tpe vacuitatis. ❡ Dixit Hal. ad vomendū facili⁹ acceleret aque cale ꝛ mellis potationẽ: ꝛ studeat postea ad vomitū. ❡ Et Aui. dixit. qm̄ nausea ledit ꝛ non associat ei vomit⁹: tūc opꝫ vt adiuues ipm cū vomitiuis subtilib⁹. i. leuib⁹: ita vt vomat cibū suū aut humorẽ suū qcunqꝫ cā fuerit nausee. Et notāter dixit. cum vomitiuis leuib⁹: qꝛ vomit⁹ tẽperat⁹ in cura dictaꝝ passionū est efficax. Uomit⁹ vo supfluus nõ est cura eaꝝ: sꝫ est eꝝ inducētib⁹ ipsas: qꝛ lꝫ tñ hūor educēdus ẽ vomitiuo sibi magis approꝑato icipiẽdo semp a debiliorib⁹. Qz si vomitus sufficerit bñ qdẽ: si vo nõ aut pp aliquā cām nõ potuerit iduci tūc eūandus est hūor cū solõne vētris. Dixit. n. Hal. si nõ fuerit facilis ei vomitus eūa accipiat soluẽtia. ❡ Dixit Ser. mūdificam⁹ eos cū pillulis de aloe. Et Uia. dixit. cum pillis aureis ꝛ cū hiera diuersaꝝ descriptionū fm diuersitatẽ materie. ❡ Qz si vomit⁹ ꝛ solutio ventris fuerint necessaria: tunc inter vomitū ꝛ ventris solõnẽ iterponẽdū est tps ꝯueniẽs vt roboret interiꝫ vtus ꝛ digerat residuū materie. dixit. n. Halꝫ. post vomitū p dies aliquot cū hierapigra: ꝛ trifera. s. saracenica vel alia solutiua stõꝫ purgare cõuenit. ❡ Dixit tñ Auic. si necium fuerit vt soluas ventrem eius cū facilitate fac. i. cū solutiuo leui. Et dixit ille q inuenit subuersionẽ inseparabilẽ in vere ꝛ fuerit ꝯsuet⁹ hoc tpe vomere comedat cū pane pue q̄ñtitatis. ꝫ. iiij. cepe narcissi: deinde. s. post spatiū ꝯueniẽs aquā calidā bibat ꝛ vomat: qm̄ sic liberabit: qm̄ oẽm egritudinẽ mālẽ causatā ex retẽtione alicui⁹ ꝯsuete eūonis sanat vt ipse dixit q̄rta pmi. ad eandẽ eūonẽ reditio. ❡ Dicūt qdā. q cepe narcissi ẽ ex vomitiuis fortib⁹: ꝛ q̄tuor. ꝫ. de eo est nimis magna dos. sed sufficiūt. ꝫ. ii. Et dñt q. A. cõiter posuit nimis magnas doses tā medicinaꝝ vomicaꝝ q̄ vētris solutiuaꝝ. ❡ Cõuenit ẽt mām diuertere p̄cipue eāque ab alijs effundit stõe vt ꝓhibeat ei⁹ influx⁹. ❡ Dixit Hal. sicut scribit 5° ꝯtinẽ. Ad nausaꝫ pone de sinapi cum aceto. s. pauco in adiutorio brachij ꝛ vlnis donec locus rubeat: qm̄ diuertet per illud materia faciens nausiam ad loca illa.

Scda intẽtio ẽ alteratio.

❡ Qz si ipletio p̄dicte itẽtiõis ad curā suffecerit bñ est. Sin aūt impleat itentio 2ª. ❡ Dixit. A. post purgationẽ alteretur q̃litas r enusp̄s cū eo qd est ei ꝯtrariū. Et sic vbi nõ fit in cā mā icipiẽdū est ab hac intẽtiõe exhibẽdo medicinas aromaticas calas vel fridas fm qd dispõ reqrit. ❡ Dixit Serap. ordiato regie cibi in nausea facta a debilitate virtutis redim⁹ ad ꝯfortandū stõm cū rebus ꝯtrijs malitie ꝯplonis ei⁹: ꝛ ex qua debilitata est vtus. s. cū medicinis odoriferis: sicut dixit. A. calidis vel fridis robub. vnūquodqꝫ fm se. i. fm q illa mala q̃litas siue cõplo reqrit. Et põt hoc fieri cū medicinis ab intus ꝛ ab extra approximādis. ❡ Dixit Gale. ꝛ scribitur 5° ꝯtiñ. Si reuolutio stõi fuerit ex malo vino bibito ꝛ comestiõe multoꝝ fructuū humidoꝝ aut ex hūiditate cura erit cū medicinis vehemẽtis stipticitatis. Uerūtamẽ secure cura fiẽda est cū stipticis si hūiditas non fuerit multe q̄ñtitatis neqꝫ viscosa. Si vo fuerit grossa aut viscosa opus ẽ vt stipticis fiat admixtio attenuatiuoꝝ. Et dixit. si fuerit defect⁹ sitis ꝛ inflāmatiõis: qꝛ. s. mala cõplo sit frigida miscẽda erūt aromatica cala. Si vo fuerit cū siti ꝛ inflāmatiõe miscẽda erūt acetosa: ꝛ acetū ꝛ sirupus acetosus ꝛ silia. Dixit Ras. 5° ꝯtiñ. dico fm Paulū. si accidat nausea frequẽs requirẽda est dispõ stõi. Et si fuerit signa male cõplonis stõi tñ da in potu de aqua frida ꝛ aceto limphato ꝛ lacte acido nõ in magna q̄ñtitate: sed paulatim paulatim. ❡ Dixit Aui. plꝫ nausee ꝯueniẽtis a calitate ꝛ siccitate remouet cuꝫ appõne emploꝝ factoꝝ ex infrigiditatiuis ꝛ humectatiuis infrigidatoꝝ cū niue. Et sumẽdo in potu aquā frigidā congelatā. Et qñqꝫ ponit in ipsa sicut rob. agreste aut acetose: ꝛ hoc qñ esset necessitas ꝯfortatiõis stõi: ꝛ siccitas nõ esset multū intẽsa. In mala quoqꝫ cõplone frigida ꝯfert rosata nouella descriptiõis nicolai. ꝯfert eni vomitui flegmatico nausee ꝛ ꝯturbatiõi. ❡ Dixit Gal. sicut ponitur 5° ꝯtiñ. ad reuolutionẽ stõaci. ℞. masticis rotuluꝫ. j. radicū mādragore. ꝫ. iij. terant ꝛ distẽperent cū succo mẽte dos. aur. j. cū aq̄ frida. Dixit Ras. dico q hoc medicamen bonū est: qm̄ cortices mādragore nõ sunt timẽde in hoc sicut in alijs: sed tñ parūper est securi⁹ oĩbus dubitādis. s. ex narcoticitate: qm̄ est nutritiuū. ❡ Dixit Ser. qm̄ pulegiū bibitur cū aceto aq̄ mixto sedat nauseā ꝛ mordicationẽ stõmaci ꝛ purgat supfluitates flāticas. Et dñt qdā. si pulegiū tritū datū fuerit in potu cū vino nauseā ꝛ ꝯturbationẽ stõi sedat. Et qd in aceto maceratum datuꝫ fuerit in potu nauseā tollit. Et sedat nauseā decoctio radicū feniculi sumpta: ꝛ etiā feniculus ipse mitigat feruorẽ ei⁹: pulegiū ẽt cū mulsa datuꝫ potui nauseā ꝛ morsuꝫ stõi mirabiliter tollit. Saturegia bibita cū vino vel cū mozbili nauseā sedat. Et betonica cuꝫ mulsa bibita multū valet. Sarl. vel nardus cuꝫ aqua frida potenẽ ꝛ sedat nausea. Calamẽtū ꝯtrituꝫ stõ superēplātū sedat nauseā a mala cõplone frida. Et de vtilibus expertis est vt fiāt lamie ex stupa ꝛ ifundant in aceto vel vino stiptico fm necessitatẽ ꝛ cū albumine oui liniant. Et puluis corticū aut minuti thuris ꝛ masticis supaspergant ꝛ stõ applicent: ac ẽt brachijs ꝛ alijs ptibus corpis in qb⁹ pcipit mot⁹ pulsus. ❡ Dixit Aui. nausea qñqꝫ est pp debilitatẽ stõi quā nõ sedat expulsio facta vomitu tūc nõ laboretur in illa. i. curāda cū vomitu ampliori: qm̄ ampli⁹ noceret. imo si dimitat p seipsaꝫ fortasse iuuabit a nā. Dicūt. aut eius mā p fluxū vētris. ❡ Dixit Dial. radi. elleb. albi i aceto infunde ꝛ misce cū melle suppone ano: qm̄ fortiter trahit ad inferiora māꝫ. dixit. A. qñqꝫ sedat nauseā sauich os dei algelidij: ꝫ dñt qdā. i. ereoticati: alij dñt. i. acetosati: alij dicūt. i. de illa ꝯtrata: supple. ꝛ alia ꝯfortantia virtutem.

De pulegio ꝛ alijs simplicib⁹ sedātibus nauseā.

Tertia intẽtio ẽ ꝯfortatio stõi ꝛ correctio medij mã dantis.

❡ Tertia autem intẽtio quomodo impleatur satis patet ex dictis in caplo de cura male cõplexionis stomaci materialis. que qdem intẽtio etiā necessaria est quādo alie p̄dicte due non suffecerint. Et ista qdem intẽtio conueniẽter etiā supleri põt simul cū implentibus intentionẽ alterationis: vt discurrendo per curas auctorum manifeste apparet miscẽdo confortātia cum alteratiuis siue ab intus siue ab extra approximent. ❡ Et in frigida quidẽ dispositiõe dixit

A.[con]forta sto[m]ac[um] cu[m] oleo de spica solo: aut dixit ipse p[er]mixtio cu[m] oleo ros. Et sicut vides de calefactio[n]e sto[machi].i.s[ecundu]m q[uod] vides sto[machum] i[n]digere calefieri plus vel min[us]. ¶ Empl[astru]m Gor.q[uod] vt ipse dixit fuit reuelatu[m] q[uo]d sic fit. R[ecipe].masticis cinamomi xiloal[oes].zedoarie galage gario.anisi maratri.a[n]a.ʒ.iij.pulueriz[ent]ur: et misceant[ur] cu[m] oleo de mastice et balsamino: et postea misceant[ur] cu[m] folijs absinthij et me[n]te: et cu[m] pane asso intincto in vino puro. Et fiat empl[astru]m q[uo]d cal[idu]m sto[macho] applicet[ur]. Est enim [con]fortans sto[machum] frigidu[m] mirabiliter. ¶ Et [con]fortat ab intus stomacu[m] zenzi.conditu[m]: et electuariu[m] gubane et dyamuceus quodcu[m]q[ue] fuerit p[re]sens: et dyagalaga et dyacitonite[m] cum speciebus calidis et similia.

¶ Quarta v[er]o intetio co[m]pletur cu[m] his que in p[ro]prijs d[ict]ir capitulis eo[rum] que sequunt[ur] vel cu[m] istis applicant[ur] taccitium. Dixit Gal.6[o] de regie sanitatis: et scribit[ur] a Rabi in.9.p[ar]tic. oi[m]um eo[rum] quos inueneris h[ab]ere fastidiu[m] post cibu[m] reg[er]ere acetitia te oz: et quos iueneris sentire in loco e[pa]tis dolore[m] grauedine[m] et tensione[m] vel aliq[ui]d ho[rum] remoue ip[su]m a balneo post cibu[m] et p[ro]cura aperire opilo[n]es suas. Et vita eis sem[per] cibaria grossa. ¶ Et dixit ibide[m].fastidiu[m] cum os sto[machi] est debile et venter restrict[us] est difficilis cure: q[ui]a q[ui]cq[ui]d dissoluit ventre[m] facit fastidiu[m] et [con]turbat a[n]i[m]am. Et q[uo]d [con]fortat os sto[machi] retinet ventre[m]. Et dixit Gal.meli[us] q[uo]d in fastidiosis iueni.s.p[re]dictis est vt cibent[ur] cu[m] herbis p[re]para[ti]s cu[m] oleo et muri. Et postmodu[m].s.in fine me[n]se accipia[n]t pa[rum] de pomis citonijs aut granatis: ad que ho[rum] sto[machu]s ei[us] declinat magis. ¶ Et dixit 7[o] terap. et ponit[ur] etia[m] a Rabi in 9[a] p[ar]ticula.patie[n]tes fastidium cu[m] multo secessu adeo q[uod] debilitat[ur] v[ir]tus ciba eos stipticis successiue. Et q[ui]a appetit[us] cadit multitudie secessus: et tunc ei sunt ei dyacitonite[m]: et si[mi]lia ministra[n]da. ¶ Et dixit.cu[m] cibus corrupt[us] est in sumitate ve[n]tris.i.in i[n]testinis gracilib[us] superioribus patie[n]tis fastidiu[m] cum rete[n]tione secessus: siue cu[m] eo febris sit siue non p[ro]cura ipsi[us] descensu[m] cum pipereon et similib[us]. Si v[er]o in inferiori p[ar]te ve[n]tris fuerit extrahe eu[m] cum suppositorio vel clysteri mellis et olei. Q[uo]d si ibi fuerit punctio fortis clysteriza cu[m] oleo et pinguedine anatis liquefacta: in cui[us] defectu ponit[ur] pinguedo galline: que si no[n] iueni tur fiat clystere cu[m] sepo caprino et cera lota. Et si ibi fuerit inflatio clysteriza cu[m] oleo in quo cocta sint ve[n]tositates expellentia. ¶ Et dixit Gal.in [con]fortatione stomaci fastidiosoru[m] etia[m] si effimera[m] patiant[ur] res [con]fortantes stomacu[m] apponende sunt supra ip[su]m valde cal[id]e effectiue.i.in actu: q[ui]a o[mn]e tepidu[m].vt supra dictu[m] est: dissoluit stomacu[m]. Et dixit.ei q[ui] patitur fastidiu[m] et forte[m] ardore[m] in sto[macho] adeo q[uod] credas ip[su]m habere a[posteme]a calidu[m] in sto[macho] [con]uenit cerotu[m] factu[m] de oleo citonio ru[m]. ¶ Dixit Tabri 5[o] [con]tin[entis].si nausea fuerit cu[m] febre tertiana cura[n]da est cu[m] potu aque vehemetis frigoris. Ait Ras[is]. dico cum rob.pomoru[m] malorum ribes vue acerbe vel acetositatis citri.

¶ De vomitu in generali. Cap.ij.

 Emitus co[mmun]iter ab auctorib[us] sic vocat[ur] a q[ui]busda[m] t[ame]n d[icitu]r relectio oris. Passionari[us] fecit cap[itulu]m de anatropa: et exponit[ur] subuersio animi cu[m] vomitu. ¶ Vomit[us] dixit Auic.est mot[us] cui facto ab expulsiue associat[ur] mot[us] expulsi ad exteriora: ita q[uod] seq[ui]t[ur] eius e[uacuati]o p[er] via[m] oris. Ad vomitu[m] totus sto[machu]s op[er]atur. Veru[m]t[ame]n fu[n]dus sto[machi] est p[ri]n[cipiu]m motus vomit[us] p[ri]mu[m] et i[n]choatiuu[m]. Supius a[ut]e[m] est p[ri]n[cipiu]m ei[us] co[m]pletiuu[m].incipit.n.i[n]ferior pars sto[machi] mouere deinde p[ar]s supior p[er]ficit. Et mot[us] q[ui]de[m] vomit[us]: q[u]a[n]uis [con]sideret[ur] vt factus a v[ir]tute expulsiua naturali possit dici n[atur]alis. Ab auctorib[us] t[ame]n ponit[ur] dici mot[us] p[re]ter na[turam]: et ro[ratio] que mouet eos ad h[oc] est: q[uonia]m Gal.5[o] de accide[n]ti.dixit q[uod] illi mot[us] d[ic]u[n]t[ur] n[atura]les q[ui] fiunt a na[tura] n[atura]l[ite]r se h[ab]e[n]te et op[er]a[n]te libere non coacte ab aliq[ua] re noua m[u]ltiplicata in corp[or]e p[re]ter debitu[m] cursu[m] na[tur]e sicut est mot[us] expulsio[n]is suptluitatu[m] prime et sc[un]de digo[n]is: sed mot[us] vomit[us] no[n] est.imo fit a na[tura] coacta et relede[n]te p[re]ter debitu[m] cursu[m] na[tur]e multiplicata et q[ua]lecunq[ue] vomit[us] sit creticus: et fact[us] a na[tura] opera[n]te regulariter. Illi.n.o[mn]es mot[us] d[ic]u[n]t[ur] dixit Gal.p[re]ter na[tura]m siue [contra] na[tura]m q[ui] sunt p[re]ter actione[m] na[tur]e operantis: vt dictu[m] est: siue illi mot[us] sint regulares: siue sint ho[r]matici: siue ex eis mixti. Vomit[us] g[ratia] dict[us] n[atur]alis siue i[m]pote[n]s no[n] dicit[ur] sic: q[ui]a fiat a na[tura] n[atura]liter opera[n]te: vt dictu[m] est: s[ed] q[ui]a fiat a na[tura] coacta t[ame]n: et fit absq[ue] auxilio artis: vt infer[ius] patebit. Et dicit[ur] sic ad d[ifferen]tiam illi[us] q[ui] fit b[e]n[e]ficio artis q[ui] d[icitu]r artificialis. Et vomit[us] co[m]parat[us] fluxui ve[n]tris est multo magis p[re]ter na[tura]m eo ceteris parib[us]: q[ui]a ve[n]ter inferior est magis parat[us]: et via [con]ueniętior facta expulsio[n]i supfluitatu[m] q[ua]m os sup[er]i[us]. ¶ Anatropa vt ia[m] patuit est sto[machi] sursu[m] euersio cu[m] vomitu q[uonia]m q[ui]cq[ui]d accipit[ur] cibi vel pot[us] statim euomit[ur]. Dixit Ger.sup Viati. anatropa d[icitu]r q[ua]si sto[machi] sursu[m] [con]uersio: q[uonia]m.s.debilitata p[ar]te ei[us] supiori cibi assumpti no[n] desce[n]du[n]t inferi[us]: sed stati[m] educu[n]tur p[er] supiora: et sic p[er] vomitu[m] eijciunt[ur] cibi et pot[us].sup.et humores et q[ui] pri[us] ad os sto[machi] p[er]fluxit. ¶ Et vomit[us] q[ui]de[m] aliq[ua]n[do] co[m]plicat[ur] cu[m] fluxu ve[n]tris et vocat[ur] tu[n]c colirica passio cui fiet cap[itulu]m sp[eci]ale. ¶ Vomit[us] g[ratia] vt p[atet] ex dictis est acc[ide]ns.s.actio lesa expulsiue v[ir]tutis. ¶ Et vomit[us] no[n] obsta[n]te q[uod] sit factus a v[ir]tute n[atur]ali est laboriosus et onerosus mot[us] na[tur]e.inco[n]gruu[m] eni[m] est corp[or]i vomere. Dixit.n.Viati.bonu[m] est corp[or]i si vomitus sibi no[n] noci[u]us sit. Vomit[us].n.corporibus simpl[icite]r sanis nocíuus est neq[ue] in eis o[portet] p[ro]uocari: maxime si vita dega[n]t libera. Si v[er]o viua[n]t vita seruili vel occupata: tu[n]c vomit[us] est eis aliq[ua]n[do] vtilis.imo et aliq[ua]n[do] noci[u]us. Corporib[us] a[ute]m lapsis esse pot[est] vtilis et noci[u]us. In his.n.loque[n]s Auic.dixit q[uod] hypocras securitate[m] facit: q[uod] cu[m] vomitu [con]seruat[ur] sanitas: et cu[m] eo e[ti]a[m] fit p[re]seruatio a futuris p[er]iculis: et multotie[n]s etia[m] ab imminentibus egritudinib[us] euasio. Est g[ratia] in eo iuuame[n]tu[m] manifestu[m] dixit. A.si administret[ur] cu[m] eq[ua]litate: no[n] t[ame]n q[uod] sit o[mn]ibus lapsis corporibus equale.imo colericis vomit[us] aptior est et iuuantior.dixit.n.Gal.6[o] de regie sanitatis: et scribit[ur] a Rabi in.14.p[ar]ticula sic. Vsus vomit[us] [con]fert eiscuius co[m]plo ad calitatem et siccitate[m] est declina[n]s a sui p[ri]ncipio. Et Aui.dixit.ille cui maius iuuame[n]tu[m] [con]fert vomit[us] est: cuius [com]pl[exi]o p[ri]ma.i.radicalis est colerica: et est macer: q[ui]a macies significat q[uod] ipse rema[n]sit in sua co[m]plone radicali colerica. Et dixit iteru[m].ideo macris melior est vomit[us]. Et vt i[n]dicaret q[uod] de macie colericor[um] intellexerit.subdit.colere ipso[rum] a p[ro]tus: eo q[uod] colera est ceteris humorib[us] leuior et leuigans: et sic facile portabilis ad supiores regiones. Inuenit[ur] aute[m] hec littera que dicit: mediocrib[us].s.vomitus est melior.et potest verificari de mediocribus in habitudine inter pinguedine[m] et macie[m].et intelligitur de his qui in habitudine corp[or]is mediocritate[m] excedunt versus pinguedine[m]: vel etiam carnositate[m]. ¶ Post colericos aute[m] vomitus iuua[n]tior est flegmaticis: eo q[uod] stomacus est [con]tentiuus multi flegmatis.imo flegma in stomaco est sicut in minera: et sicut in receptaculo vel lacuna. ¶ Et post flegmaticos est iuua[n]tior sanguineis no[n] q[ui]dem ratione sanguinis q[ui] h[ab]eat euari in vomitu: s[ed] ro[n]e colere que multiplicat[ur] in eis. ¶ Mela[n]colicis v[er]o vomitus minus iuuatiuus est: q[ui]a mela[n]colia est humor min[us] aptus euacuari p[er] vomitu[m] p[ro]pter sui grauitate[m]: et de ea etia[m] in stomaco no[n] multa qua[n]titas continet[ur]. Predictis e[ti]a[m] in suo gradu non est vomitus eque iuuatiuus: sed magis [con]suetis vomere ex eis q[ua]m i[n]consuetis. Et intentu[m] facit ad iuuamentu[m] vomitus consuetudo eius q[uod] vomitus flegmaticis vomere co[n]suetis magis reperitur esse iuuatiuus q[ua]m colericis inconsuetis. Neq[ue] est vomitus omnibus eque iuuatiuus in omni etate: sed in iuuentute iuuantior est q[ua]m in pueritia et senectute: et in pueritia q[ua]m in senectute.

¶ Et vt ordo bonus habeatur scire debes q[uod] equalitas vomitus attenditur maxime in septe[m] rebus. ¶ Primo ex parte habitudinis corporis: scilicet vt sit vomitor macer vel carnosus aut mediocris inter pinguem et macrum. ¶ Et sit lati pectoris faciliter anhelans non aptus spuro sim-

Quarta i[n]tentio co[m]pletiua accessitium

Vomitus q[ui]d sit et a quo fiat p[ri]ncipaliter.

Vomitus q[uo]m[od]o sit no[n] n[atur]alis et q[uo]m[od]o no[n].

Quib[us] co[r]p[or]ib[us] [con]ueniat vomit[us] et q[uibus] n[on] vtilis est eius.

Vomitus eq[ua]litas in septe[m] reb[us] maxie atte[n]dit[ur] p[ri]mo ex p[ar]te habitudinis.

gnis fortis stomaci ꝛ cerebri. Et iō vomit⁹ non est inducē dus in valde pinguib⁹ :q2 cum vomit⁹ eis fit laboriosus:ꝛ ipsi hēant venas arctas timet̄ i eis de estuatiōe vel vene fra ctura. ¶ Neq3 est iducēdus hñtib⁹ pectus strictū male an helātib⁹ paratis ad sputū sāguinis ex pectore vel iā3 ꝯsue tis spuere ipm q2 humores sunt dispositi vt p vomitū: ma xime laboriosuz incidāt in phtisim pp fracturā vene pecto ris que in eis accidit pp laborē vomit⁹. Dixit Ipo. 4. affo. phtisicos vō metuētes ad supiores farmacias. Et dixit Ga le. in cōmē. p phtisicos itellexit actu phtisicos:ꝛ ēt aptitu dine. ¶ Nec ēt est itroducēdus vomit⁹ in hñtib⁹ stomacū debilē. ¶ Dixit. n. Aui. pp accñtia timorosa que sequunt̄ ad ipm que sunt sīlia eis q patit̄ q difficulter vomit. Illi. n. cuius stōus est debilis accidit vt sincopizet ꝛ ipse. s. in actu vomit⁹ ꝛ non possit vomere pp vacuitatē stōi sui. s. qñ ē va cuus a cibo: aut pp prauitatē hūoris ledētis ipm siue sit i bibit⁹ siue nō:ꝛ tñ si esset fortis nō pateret̄ ab eo. s. vomitu q2 non sincopizaret. ¶ Scias q qñ ps inferior stōi est de bilis supior vō fortis tūc in his se hñtibꝰ difficultat̄ vomi tus: sed in hñtibus se ecōuerso. s. q ps eo2 inferior sit for tis ꝛ supior debilis vomit⁹ facilitat̄. Et silr facilitat̄ in hñ tibus ambas ptes debiles salti in ipso actu vomēdi. Neq3 est ꝓuocādus vomit⁹ hñtibus mēbra gutturis debilia aut egra aut lesionē aliquā in meri. Et iō d3 nō ꝓuocari parati s ꝑpatibus gule nec ꝯsuetis incurrere sqnantiā: vel sīles egri tudines: ne mā illuc tracta in vomitu non expulsa pp debi litatē illarū partiū: sed retēta ledat eas inducens apā in eis vel aliā egritudinē. ¶ Neq3 est ꝓuocādus vomit⁹ in habē tib⁹ cerebrū debile aut oculos: aut aures. Neq3 in paratis incurrere lesionē in dictis mēbris aut ꝯsuetis in eas ca dere: q2 vomitus mouet mām ad supiora versus caput que possent esse cause lesionis in illis.

Scdo ex pte tēpo2 anni.

¶ Scdo attendit̄ eq̄litas vomit⁹ rōne tēpo2 anni. Nā cōue nienti⁹ tēpus vt in ipso fiat vomit⁹. dixit. A. est estas. dixit eni Ipo. 4. affo. purgare qdē estate plm p supiora. Nā cali ditas estatis adiuuat ad subleuationē hūo2 ꝛ aptionē via rū. Et dixit Gal. cōmē. q hūores ꝓm dispōnem tēpo2 anni hñt cām cremēti ꝛ decremēti. Colera nāq3 cū sit cala ꝛ acu ta multiplicat̄ in estate que vt patuit h3 facilē aditū ad su periora. Et est cā subtiliatiōis alio2ū hūo2:ꝛ q alij humo res etiā sursuz secū ferant̄. Et q2 subtilis hūor est maxime in caloris tpe parat⁹ sursuz ferri ad vomitū: nō aūt in tēpo re frigoris. Dixit Gal. vt ponit̄ a Rabi in 4ª ptic. q talis hūor hyemis tpe vomitu nō purget̄. Et pp ꝯueniētiā esta tis ad vomendū si necium aliqñ fuerit ꝓhibitos a vomitu pp aliquā cām inducere ad vomēdū fit illud estate meli⁹ ꝛ securi⁹. Et pp eandē cām facilitat̄ vomit⁹ estate difficulter vomēti. ¶ Post estatē aūt ꝯueniēti⁹ tp̄s vomitui est ver:ꝛ post ver autūnus tēpus aut min⁹ ꝯgruū ei est hyems. dixit eni Ipo. timētes hyemē ꝓpter hūores esse hyeme quietos congelatos difficile ad superiora mobiles.

Tertio ex pte hora2 diei.

¶ Tertio attendit̄ vomit⁹ eq̄litas ꝓm horas diei. Dixit. A. q̄rta pmi. ca. 11. i leuib⁹ vomitib⁹ melior hora diei ē meri dies: q2 tūc est hora caloris q adiuuat ad vomitū vomēdo ad supiora. Et est ēt mot⁹ colere: q2 tūc magis mouet̄ ꝛ leui gat ꝛ alios hūores ad supiora subleuat. Nota etiā in meri die colera magis tūc stimulat expulsiuā que diā adiuuant vomitiuū debile. Et dixit ite2. q melior hora est meridies in estate cā doloris. i. in vomitu doloroso: qñ qs nō pōt vo mere sine dolore: sed oi vice qua vomit dolet. Ad effugien dū dolorē in vomitu vel saltē ad remittēdū ipm eligi d3 vo mit⁹ in meridie pp cās inde dictas. Et maxie si cā doloris illi⁹ fuerit difficultas vomit⁹. Hic inuenit̄ alia lrā que lo co doloris h3 caloris. Et dīt qdā q est melior. ¶ In forti bus vō vomitib⁹. dixit Aui. melior hora ad vomēdū ē se cūda hora diei: q2 si añ sumeret̄ vomitiuū forte dixit Aui. inueniret hūores getos imobiles ex dispōne aeris matuti nalis:ꝛ qete nocturna: vnde difficultat̄ vomitus. Et si post scdam horā versus meridiē sumeret̄ vomitiuū forte timor eēt ne supflueret vomit⁹ pp auxiliū qd meridies prebet vo mitui calore eius ꝛ colere motu:ꝛ timor eēt de estuatiōe ex supfluo calore cū oē vomitiuū forte sit calm in tertio gra du. ¶ In vomitib⁹ vō mediocrib⁹ restat vt ꝯueniētior ho ra sit 3ª vel 4ª. s. hora media inter horā scdam:ꝛ meridiē.

Quarto ex pte dis pōis stōi.

¶ Quarto attēdit̄ vomit⁹ eq̄litas penes dispōnē stōi in va cuitate:ꝛ replōne ex cibo. dixit Gal. 6º de regi. sani:ꝛ poni tur a Rabi. 14. hūores colericos declināte versus stōa e u3 purga p vomitū post exercitiū. s. ꝯbile vel tpatū ante cibū. Et dixit in lib. de dolorib⁹ mulierū. ꝛ ponit̄ ibidē. Qui ē ex vomētib⁹ facile ad mūdificationē corpis sui a supfluita tib⁹ cibi exerceat vomitū añ cibū. Et q est ex vomētib⁹ dif ficulter post cibū. Vñ scias q si vomit⁹ iducitur p vomiti uu3 debile d3 induci post cibū: q2 cib⁹ sūptus corrūpit̄ ab hūore q d3 euomi ꝛ corrupt⁹ irritat expulsiuā cib⁹ ēt mo uet hūorē ꝛ hūor motus incitat expulsiuā:ꝛ facili⁹ ēt mo uetur ab ea. Et dixit. hec in difficulter vomētib⁹. Si vō i ducat̄ vomit⁹ p vomitiuū forte hora ad ipm est in ieiunio q2 non idiget incitāte ꝛ stimulāte expulsiuā. Forte ēt vomi tiuū si post cibū sumeret̄ corrūperet cibū q corrupt⁹ stimu laret expulsiuā. Vñ vel nimis cito expelleret̄ vel fortasse su perflueret ide vomit⁹. Vel fortasse ipsi⁹ fortis vomitiui pp cibū ipediretur ꝯueniēs reductio ad actū cū egeat alteran te ipm forti. In mediocrib⁹ vō vomitiuis vomit⁹ pōt indu ci ante cibum ꝛ post cibum quāuis in difficulter vomēti bus melius post cibum inducatur.

Quīto ex pte dispō nis stōi.

¶ Quinto attēdit̄ vomit⁹ facilitas ꝓm dispōne3 māe:hūor cui in stō ꝯtent⁹ qñq3 est cā difficultatis vomitus: aut q2 est pauc⁹ quāuis malus: supra cui⁹ paucitatē stōus nō pt cor rugari ad ipinguendū ꝛ expellēdū ip3:ꝛ eget tūc cibo vt p admixtionē cibi cū eo crescat q̄ātitas supra quā possit sto mac⁹ ꝯstringi ad impellēdū eā. ¶ Cui⁹ cibi auxilij Auic. duas assignauit cās: vna est q2 qñq3 hūor est in fundo resi dēs stōi pauc⁹ sua paucitate parū ledēs:ꝛ sic parū mouens ꝛ parū stimulās nām. Cū vō cibum sūpserit subleuat illu3 cibus ad os stōi qd sui sensibilitate patit̄ ab eo. Multipli cat̄ etiā dixit Aui. i. extēdit̄ vel expādit̄ ipse hūor vel mul tiplicat̄: q2 corrūpit cibū cui ꝓmiscet̄. ¶ Scda cā ē q2 ad iuuat̄. s. stōus cū q̄ātitate cibi: quia fortificat̄ ꝛ roborat̄ ad expellēdū ipm ꝛ ad vincēdū: al's ꝛ meli⁹. vicīendū ipm. ita q expellit. Nā vbi ꝑus hūorē paucū nō poterat vincere ꝛ ꝯtinere exprimēs nūc ipm cibo ꝓmixtū:ꝛ sic multiplicatū vincit ꝛ exprimit:ꝛ expellit ipm. ¶ Et qñq3 est humor cā difficultatis vomit⁹: q2 est subtilis ibibit⁹ q̄re dixit Auic. indiget vt ingrosset̄ ꝛ nō fiat imbibit⁹. ¶ Et simul qñq3 ē cā difficultatis ei⁹ pp suā viscositatē:ꝛ grossitiē: q̄re eget vt subtiliet̄ ꝛ incidat̄ ꝛ remoueat̄ a densione sua. ¶ Cā vō fa cilitatis vomit⁹ ex pte hūoris est vt hūor sit natās in ꝯcaui tate stōi:ꝛ cū sic fuerit vomitiuū tā mediocre q̄3 leue oi tpe exhiberi pōt: qm̄ nō eget alia digōne seu ꝑparatione. Non aūt sic in humore ibibito vel adherēte in quo nullū vomi tiuum est dandu3 nisi in digestiōe ipm ꝑparante ꝑcedēn te. Etenī vomitiuū leue nullā in ipso faceret opōnem: me diocre vō agitaret:ꝛ nō educeret. Forte vō idebite ꝛ labo riose moueret ꝛ educeret: quō autē ei⁹ digō debeat fieri ꝛ cum quib⁹ auxilijs in sequentib⁹ apparebit.

Sexto ex pte q̄ātita tis ei⁹ tam ꝯtinue q̄3 discrete.

¶ Sexto attendit̄ vomit⁹ eq̄litas in q̄ātitate ei⁹ tā ꝯtinua q̄3 discreta. In ꝯtinua qdē vt non superexcedat q̄ātitatē hūo ris vomēdi: neq3 ēt multū infra subsistat: meli⁹ tñ est infra subsistere q̄3 in eo supfluitatē facere. ¶ In discreta vero vt poti⁹ hūor vomēdus in plib⁹ vicib⁹ educat̄ q̄3 in vnica to tus euacuet. ¶ De vomitu tamē ꝯseruatiuo sanitatis dixit Aui. q̄rta pmi cap. 13. de iuuamētis que affert vomit⁹. q Ipo. inquiēs ꝑcepit fieri vomitū in vnoquoq3 mense duo bus dieb⁹ ꝯtinuis: vt in scdo emēdet̄. i. educat̄ illud qd in

ꝙ ole fuit difficile educi: et expellat illud qd̄ stō supuenit ex membris alijs pp agitationē ꝛ motū primi vomit⁹. Ex quo inferūt qdaʒ ꝙ vomit⁹ scđi dici dʒ esse levior pmo ne sui motu ꝛ agitatiōe fieret iterata allatio vel attractio hūorum ab alijs ad stōm. Et dixit Aui. amat etiā a qbusdā antiquoꝝ vt fiat in mense bis. Et sunt verba Gal. 5° de vtilitate particulaꝝ. vbi dixit aliqui medici pceperunt exercere vomitiuū semel in mēse: aut bis. sup. ꝛ qualʒ vice duobus dieb⁹ ꝯtinuis pp cās dictas. Ita tñ dixit Aui. ꝙ nō obseruetur reuolutio scita. i. certi nūeri dierū iterpollatoꝝ inter vomitū ꝛ vomituʒ. Sed sup. nūc interponant plures dies nunc pauciores ꝛ quaqʒ vice varieē ne in prauā ꝛ ieuitabilē vsum nā deducat qui tolli neqʒ dimitti possit sine discrimine. ℂ Supra duas vices in mense vomendū non est nisi obstet ꝯsuetudo pluries vomendi. Dixit. n. Gal. sup lib. de nā humana ꝛ scribiē 5° ꝯtiñ. fic: multotiēs exercere vomitū non phibeē ei qui quotidie exercere vomitū consueuit: sed phibeē his qui solū semel aut bis vomere ꝯsueuit. Illa tñ ꝯsuetudo mala est ꝛ vitāda ꝛ p posse paulatine dimittēda. Ait enīʒ Abugerig. vt scribiē 5° ꝯtiñ. frequēs vomitus debilitat nām ꝛ destruit ꝛ aptat stōm vt subsundāt superfluitates in eū ab alijs mēbris ꝛ a toto corpe. Vñ dixit Aui. assiduatio vomit⁹ debilitat virtutē stōi ꝛ facit ipsuʒ lacunā superfluitatū. ℂ Scias h̄ ꝙ vomit⁹ qui pcipiē fieri in mense semel aut bis: ꝛ q concediē pluries ꝯsuetis est vomit⁹ leuis aut mediocris siue sit spōtaneus siue artificialis. Vomit⁹ autē cum vomitiuo forti nō sic induci dʒ. imo nō nisi in casu necessitatis. ℂ 7° attēdiē vomit⁹ equalitas ſm dispōnē vomētis in facilitate aut difficultate. in ꝯsuetudine aut in icōsuetudie vomēdi. Facile. n. vomētes vti debēt vomitiuo leui: aut ad plus mediocri forti oīno pretermisso. Difficulter vō vomētes vti debent vomitiuo mediocri: forti aūt non nisi in casu necessitatis: ꝛ mā ante optime digesta ꝛ pparata: ꝛ maxime ꝯfidentia habita ꝙ p ipm vomat ex eo ꝙ al's cū eo vomerat vel sibi simili. Si aūt inconsuetus fuerit vomere nō est cogēdus fortib⁹ vomitiuis ad vomēdū: qꝛ esset inducere repentinā mutationē in nām subitā atqʒ fortē. s. a nunqʒ vomisse ad fortiter vomere. Dixit enīʒ. A. pma pmi ca. 11. de vomitu. oēs qb⁹ difficile est vomere neqʒ vomēdi ꝯsuetudinē hñt caueāt: qm̄ si istis vomitus puocatus fuerit fortib⁹ vomitiuis nō remanebit quin eorū vene in ipsoꝝ pectorib⁹ findanē ꝛ pueniant ad ptisim. sup. vel prabi⁹ aliqd̄ accīs seqtur. Cū igitur alicui⁹ qlis fuerit ignorabiē. i. cū medicus ignorauerit. an patientis dispō sit facilis. an difficilis ad vomēduʒ. dixit Aui. ꝙ vomitib⁹ leuib⁹ prius erit experiēdus: qui si ei fuerint faciles erimus ausi fortes ei dare. sup. mediocrib⁹ pmissis: qꝛ gradatim pcedendū est. ℂ Supradicte septē res in oī vomitu inducēdo ꝯsiderari debēt firmiter obseruari nō discedēdo ab eis nisi magna necessitate cogēte. Et tunc ēt qʒtominus poterit discedi ab eis dʒ. ℂ Dixit Auic. faciendū nō est vt pgnans vomat: qm̄ supfluitates corpis ipsi⁹ non egredientur cū eo: ꝛ vomit⁹ ꝛ labor. i. vomit⁹ laboriosus eā ad estuationē pducit. faciendū igiē est vt qescat. Et itellexit cū forti vomitiuo: ꝛ ſm quosdā ēt cū mediocri. Supfluitates. n. pgnantiū crude sunt ꝛ idigeste: neqʒ cōgrue pp pgnitiē digeri ꝛ pparari pñt. queꝑp ab illis vomitiuis agitabunē ꝛ non egredienē cuʒ eis: vñ succedit eis labor estuosus. Vomitus aūt leuis ꝛ spōtaneus ꝛ artificialis pgnātibus competit: pcipue scđo mense ꝛ tertio pgnationis. Nam corpora earum a superfluitatibus mundantur.

Septime ex pte dispōnis vomentis.

Pregnātes nō sūt cogēde ad vomitū.

ℂ De spēb⁹ vomit⁹ gñalib⁹ ꝛ medicinis vomitiuis. Ca. iij.

Omitus diuidiē in vomitū spōtaneū ꝛ artificialē: ꝛ vterqʒ eoꝝ vt iaʒ ex dictis pʒ diuidiē in leuē mediocrē ꝛ fortē. Est aūt vomit⁹ spōtane⁹ ille q inducitē a nā agēte per seipsaʒ sine auxilio medicine. Et artificialis est ille q inducitē a nā adiuta bñficio medicine. Sūt enī medicinaꝝ alique q̄ p vomitū euāant. Et sūt. dixit Mesue. quecūqʒ ex ppzietate hñt vt os stōi superius debilitēt. deinde morātes in ipso stō attrahūt ad ipm ab epate ꝛ intestinis ꝛ alijs mēbris: ꝛ gñant in eo agitationē cū subuersione. deīde ꝯ motū ꝯtutiam illis: que vt supra. dixit. discreuit itestina expulsiōi ꝛ meri attractioni ꝯtinuaē ei. s. medicine vel ei. s. hūori attracto mot⁹ expellēdi p os. ℂ Sunt aūt. dixit mes. medicine vomitiue triplicis maneriei. Nā alie sūt leuiter vomere faciētes: alie mediocriter ꝛ alie fortiter. Et medicine qdē vomice sūt aut medicine pure: aut medicine cibales: aut cibi medicinales. Et q̄ sunt pure idueūt vomitū attrahēdo ad stōm hūores ab alijs mēbris: vt nux vomica: ꝛ ellebor⁹. medicie vō cibales iducūt vomitū: aut commouēdo hūores stōi: sicut semē anetiꝛ attriplicis ꝛ raffani: aut retinēdo in stō medicinā vētris solutiuā: que sic retēta efficiē vomica. Et cibi medicialea faciūt illud aut mordicādo sicut eruca: aut supnatare faciēdo sicut cibi pigues multe vnctuositatis. Et est cū cibaria aliqñ grauādo sūt cā vomit⁹: ꝛ mult⁹ etiā potus inundare faciendo.

ℂ Medicine itaqʒ leuiter vomere faciētes mūdificāt qd̄ in stō ꝯtinetur. Et sunt dixit. A. sicut semē rafani: semē aneti semē cepe: ꝛ porri. Et eruca ꝛ carice ꝛ calamētū mōtanuʒ ꝛ pulegiū mōtanū ꝛ attriplex. Et semē ꝛ radix citrulli: ꝛ cucurbite. Et aq̄ ordei cū fece sua ꝛ melle. Et pultes fabaruʒ cū dulcedie. i. cū aliq̄ re dulci pparate. Et vinū dulce: ꝛ pultes cū melle: ꝛ mica scā ex pane azimo cū oleo. s. cocta ꝛ sūpta. Et sirupus acetosus simplex: ꝛ cōpositus. s. melle⁹ vel zuchare⁹. Et aq̄ cū aceto vel cū oleo aceto ꝛ melle. ꝛ mes. addit semen rape ꝛ nigelle ꝛ rafanide sal flores genestre ꝛ asarū. Et dicūt qdā ꝙ radix mellonis bibita cuʒ oximelle vel vino vomitū mouet sine labore: ꝛ dos. ei⁹ est a. ʒ. j. vsqʒ ad. ij. Et ex eis est radix betonice sūpta cū idromelle. ꝛ etiā decoctio ipsi⁹ bibita. Et butyrū crudū. vt dixit Almā. ꝛ semen canapis ꝛ radix sicle ꝛ radix peponis ꝛ siler. ꝛ ad has medicinas reduciē itromissio digitoꝝ in os vsqʒ ad palatū ꝛ vuā. ꝛ itromissio pene oleo inuncte: maxime sisamino.

Medicie leuiter facientes vomere.

ℂ Et medicine qdem mediocriter vomere faciētes mūdificant stōm ꝛ venas pmas. i. meseraicas: ꝛ eis ppinquas. Et extendiē virtus eaꝝ ad epar. Et sunt. dixit. A. radix rafani ꝛ hermodactili. Et mes. addicit nucē vomicā cartamuʒ baurach sal iduʒ sal gēma been magnū agaricū mezereon ꝛ cucumerē asininū. de agarico. dixit Hal. s. cū syrupo acetoso. Et de beē dixit Ser. ſm Gal. ꝙ succi granoꝝ ei⁹ aur. j. cū melle ꝛ aq̄ sumpt⁹ cōmouet vomitū. Et ex eis est catapucia minor. Et Alm. ꝛ Ser. ꝛ bulb⁹ vomic⁹ siue cepe narcisci. de quo dixit Ser. ſm Dyasco. ꝙ crudus vel coct⁹ vel decoctio ei⁹ sumpta vomere facit. Et Gal. dixit sup 6° epidi. vt scribiē a Rabi m. 14° pticu. cepe narcisci ē ex medicinis vomicis. Et iō qñ volo aliquē ad purgationē supfluitatū cibi per vomitū puocare do sibi ex cepis ipsis duas vel tres comedere an̄ cibū. Quidā tñ hūc bullū inter medicinas fortes vomicas numerāt. Et ex eis est succus radicum ebuli ꝛ sābuci. Et median⁹ cortex eoꝝ. Et epithimū. dixit Ser. ſm dyasc. marie viridis. de quo dixit Auic. ꝙ ꝯuenit in colericis. Et cherua. vt dixerūt Ser. ſm dias. ꝛ ēt mes. ꝛ ex eis sūt lapis lazuli ꝛ armen⁹ nō ablut⁹. Et ex eis sūt folia lauri. Dixit Ser. ſm Dias. folia ꝛ grana sūpta. A. dixit. grana ꝛ oleū. Auer. dix. grana ei⁹. Et ex eis ē patisaria ſm plinū lib. xx. iteri⁹ sūpta. Et polipodiū ſʒ Sera. 3° breuiarij. Et turbith ſʒ mes. ꝛ semē vatice ſʒ pliniū. ꝛ cū sumiē. ʒ. j. pulueris corticū radicū altee ꝛ anisi ꝛ feni. aur. ij. ꝛ misceē cū melle ꝛ sumunē cū casa mouet vomitū expellēdo hūiditates flāticas ꝛ colicas: ꝛ aliqñ educūt eas p secessum ſm nām ipsoꝝ. ℂ Medicine vō vomice fortes mūdificāt stōʒ ꝛ epar: ꝛ venas remotas ꝛ mēbra lōginq̄. Et sūt esula catapucia maior tapsia: laureola: ꝛ cētaurea dragōtea: ꝛ dacturū cocognidiū:

Medicie mediocriter facientes vomē.

Medicie fortiter vomere facientes.

cocognidium: lac titimallorū: lac ficulnee: ⁊ scamonea vt dixit Mes. ⁊ Sera. fm albez mesuaz ⁊ staphisaria: vt dixit Sera. fm dias. ⁊ elleus niger ⁊ albus: ipse enim est vltimum ⁊ violentius oium alioꝝ. Et radix qdē rafani in q̄ infusus fuerit elleborus albus prout in suo docet cap. ponit in p̄n° fortiū. ℭ Et medicine qdē vomice supradicte: aliqñ prouocant vomitū simplices administrate: ⁊ aliqñ cōposite in syrupis electuarijs pillulis ⁊ alijs modis de qbus est vomit° p̄ierche. Pillule de tapsia ⁊ silia. Et ell's albus supposit° vomitū mouet. Et electuariū. ai's. ellebor solutū in aqua ⁊ illinitū cū pēna sub lingua vomitum facit. Et Ser. dixit ꝙ os vstū sumptū cū ydromelle: aut mixtū cū melle prouocat vomitū ⁊ laxat ventrē: ⁊ ꝓuocat vrinā ⁊ cōfert hydropisi: qꝛ facit descēdere egōnes aque. ℭ Auic. aūt absolute dixit ꝙ linito ex eo palato vomitū excitat. ℭ Administrant ēt aliqñ medicine vomice ab extra inunctionibus epithimatibus vel emplis: de qbus est vnguentū arthanite in antidotario Mes. ⁊ yerarufini distēperata cū amurca olei inuncta superioribus lacertis brachioꝝ ꝓuocat vomitum sicut inuncta in lacertis coxarū ꝓuocat secessum. ⁊ gnalr oē fel aialiū inunctū ab vmbilico superius ꝓuocat vomitū: sicut inunctū ab vmbilico inferius ꝓuocat secessū. ℭ Et ex vtilibus ē emplīm qd̄ sic fit. ℞. radicū cucumeris asinini. ʒ. vij. cocognidij scamonee. añ. ʒ. ij. succi vel lactis titimalli. ʒ. v. ciclaminis terbētine. añ. ʒ. iiij. ellebori nigri. ʒ. vj. mellis qd̄ sufficit ad incorporandū. hoc. n. positū sup stō vomitū mouet: positū sub vmbilico ventrē soluit: positū sup pectine fetum mortuū educit: quo educto statim remoueri dꝫ empl̄m ne aliud in exitu sequat. Et dicūt quidā ꝙ positū retro in renibus ventrē stringit. ℭ Unguentū aliud. ℞. litargirij auri pigmēti eufor bi piretri ellebori albi. añ. ℥. i. succi lapatij acuti ⁊ succi brionie argenti viui. extincti. añ. ℥. iij. axungie porci veteris. ℥. vi. cōficiant adinuicē ⁊ fiat vt de superiori. Et dicūt qdam ꝙ inunctū sup pulsus brachioꝝ prouocet vomitū post tres dies. ℭ Unguentū aliud alberti bonū. ℞. axungiā veterē fetidā ⁊ tantūdē aceti ⁊ bulliāt vsqꝫ ad spissitudinē postea superaspergat fel porcinū fm q̄ntitatē ꝙ resultet ex eis for° vnguēti ⁊ fiat inunctio ex eo vsqꝫ ad stōm supra vmbilicū. Et idē facit vnguentū factū ex felle thauri ⁊ oleo: ⁊ hoc inunctū pectini ꝓuocat mēstrua. ℭ Unguentū de quo dr̄ ꝙ inunctū sup vol' ꝓuocat vomitū ⁊ sup plantis pedū ꝓuocat secessum. ℞. dā albi ⁊ nigri hermod. lulgami aceti ⁊ succi sempuiue ⁊ brionie añ. cōficiant cū axungia veteri. Et cū volueris restringere hos flux° laua man° vel pedes ⁊ vnge cū populeō. ℭ Dr̄ ꝙ si tollat iecur lutij piscis ⁊ ponat in frixorio ⁊ liq̄tū seruetur: ⁊ eo iungat qs ab vmbilico vsqꝫ ad furculā vomitū ꝓuocat. Et si retro īter spatulas ipm vomitū restringit. Et si iungat ab vmbilico iferius vētrē mouet. Et si retro in renibus ipm secessū restringit.

ℭ Medicine ēt vomice aliqñ cū comestibilibus cōficiunt ⁊ sic recipiūt. Unī qdā cōficiūt nebulas cū puluere esule catapucie vel laure ole cū zucharo vel mele. ⁊ qdā in pomo vel citonio aliaquantulū ex pte floris remouēt. deinde residuū intrinsecus abijciūt: ⁊ ipm cōcauant posterius replēt ipm puluere elli albi esule vel cataputie vel ipsarū succo postea cooperiūt ipm cū frusto ab eo remoto ⁊ deinde totū postea inuoluūt: ⁊ ipsā pastā acu in pluribus locis perforāt ⁊ in furno calido ponūt quousqꝫ pasta sit decocta tunc a furno extrahūt ⁊ pasta abiecta frustula illius pomi vel citonij delicatis tribuūt. ℭ Quidā folia asari accipiūt nuō a. xv. vsqꝫ ad. xxx. ⁊ de sero in vase mūdo ponūt ⁊ sup infundūt tm̄ vini quo cooperiant: ⁊ sic tota nocte dimittunt. Mane illa folia cōterūt: ⁊ cū illo vino dissoluūt ⁊ cōcutiūt postea colant ⁊ colatū illud potui dāt. ℭ Uomitiuū bo^m ⁊ vtile. ℞. granorū cataputie pipis cinamo. añ. ʒ. ʒ. puluerizent: ⁊ potui cū aliquo iure vel vino limphato dentur. ℭ Et scias ꝙ auctores in vomitu artificialiter ꝓuocādo potissime g'ntes sumpta plēs cau. obseruari p̄cipiunt quosdā añ vomitum: quosdā in ipso actu vōitus: ⁊ quosdā post vōitū. Attendendoꝝ aūt añ vomitū qdā attēdunt añ vōitū facilē vel mediocrē: ⁊ qdā añ fortē. ℭ De attēdendis añ vōitū facilē vel mediocrē. Dixit Aui. p plēs dies p̄para añ ipm. Et ista preparatio aliqñ respicit hūorem vomēdū q p̄parari dꝫ cū sua digōne: ⁊ digestiua cuiuscūqꝫ hūoris in p̄cedētibus habita sunt. Dixit. G. p̄ de regi. sa. ⁊ scribit a Rabi in. 14ª ꝑticu. sic. Qui hꝫ in stō flā viscosū residēs si est ex vomētibus facile vtile est ei secaniabi de radicibus. Et si est flā subtile nō viscosū vtilis est aq̄ farris ordei tm̄ vel aq̄ mellis tm̄. ℭ Et aliqñ respicit dcā p̄paratio stōm. vt. s. relaxet eius virtus retentiua. Dixit. mollifica ipsius nutriēria. i. adhibe nutrientia mollificātia: ⁊ fac ea vnctuosa: qꝛ supnatāt. Et sadea solutiua nō qdē vētris: sed appetitus ita ꝙ sint ipsius deiectiua q̄lia sunt insipida: ⁊ alia dicta supra suo cap. Et da in potu vnctuosa ⁊ olea cū vino. Et Gal. 3° alimentoꝝ dixit. qñ vis ꝓuocare vomitū post cibum ꝓpina p comestiōe aliqd̄ cere^m in aliquo oleo decoctū: qm̄ corpus ad vomitū valde mouet. ℭ Et aliqñ respicit dcā p̄paratio ɔsuetudinē vomēdi. Dixit. A. fac eius ɔsuetudinē. s. vomit°. qñ dixerit. tēpta ipm ad vomendū aliqbus vicibus añ vt reddat postea facilior scā p̄paratione p plēs dies veniēs ad diē vomendi.

ℭ Considera si vis mediocrē vomitū mouere post cibū. Et si sic exhibe cibū ad hoc cōuenientē. Si. n. fuerit vomitur° facilis ad vomendū. dixit. G. v. de vtili. ꝑticu. oēs medici concordāt ꝙ cibi q añ vomitū recipiuntur sint saporis acuti vel virtute mūdificatiua ⁊ abstersiua mūdificēt ⁊ abstergāt totū flā in stō ɔtētū ne ipsius malicia ledat corpus. Et Rabi dixit. ex dictis suis apparet ꝙ p̄dicti cibi acuti nō cōferunt nisi in hn̄tibus stōm plenū flātibus. In colericis aūt nocerēt. Ait. n. ibi Gal. oēs medicine ⁊ cibi acuti abstersiui ⁊ pūgitiui sunt citrinā colerā generātes cū dn̄ant in cibo: ⁊ sic sunt nociui corpori. s. colico. sup. sꝫ exhibe cibos insipidos ⁊ mollificatiuos. ℭ Et hoc idē qd̄ dcm̄ est facere debes in vomētibus difficulter si cōsiliis fueris de vomitus ꝓuocatione. Si vero nō fueris cōsilius in difficulter vomētibus ꝙ tuū vomitiuū moueat eos ad vomitum sine leue fuerit siue medio cre: tūc cibis bonis ipm vti fac. ℭ Dixit Aui. añ vomitū. s. eadē die vt sequat vomitus post nutriētia bona. Et ꝓprie si vomitus fuerit difficilis. i. si vomitor est de illis q nō vomūt nisi cū difficultate: qm̄ fortasse nō mouebit ipꝫ ad vomitū ⁊ cibū assumptū: ⁊ nō nā ipm retinebit. Et melius est vt bonū retineat q̄ malū. ℭ Et dixit Aui. melius est vt cibus q ad vomēdū sumit diuersus sit. i. totus sit assumpt° ex varijs cibis: qm̄ cū vnus est simplex qñqꝫ amplectit ipꝫ stōus ⁊ in dimittēdo ipm sit auarus. Ciboꝝ v̄o diuersitas stimulat expulsiuā ad expellendū: ⁊ hoc est verū in vna mēsa: in eadē. n. vnicus cibus est cā retētionis: ⁊ plalitas expulsionis. Sed ciboꝝ diuersitas quo ad diuersas mēsas. ita. v. g. ꝙ in ꝓandio accipiat vnus cibus: ⁊ in cena alius ab illo vel in suba vel artificio. v. g. hodie sumat cibus vnus ⁊ in crastino alius: si sit ab illo diuersus est cā retētionis nō expulsionis. ⁊ eꝫ. Unī vnus cibus plibus diebus ɔtinuatus ē cā delectiōis appetitus ⁊ expulsiōis nō retētionis. Et p h̄ soluit ɔdictio q̄dā q̄ vr̄ eē in dictis Auic. 4ª p̄mi. ⁊ 13ª tertij. vnicus. n. cib° in vna mēsa reddit stōm auidū: multis vero ɔtinuat° mēsis fastidiosū. ℭ Dixit. A. q vomere voluerit post cibū nō dꝫ cibū fortiter masticare: qꝛ bn̄ masticat° cib° citius ad fundū stōi descēdit ⁊ min° stimulat expulsiuā: nō ꝫ bn̄ masticat° eꝫ supnatat ⁊ magis stimulat. ℭ Dixit Gal. p̄ de ige. sani. Illud qd̄ ex cibis recipit ad cibādū stomaci° eo qd̄ ex ipsa recipit ad cibādū. Et. A. dixit fiat vomit° postqꝫ comedit: ⁊ ipleat cibo. ℭ Et d potu dixit. q bibit vinū iebrians vt vomat nō dꝫ incipe vomē donec pax bibitaqꝫ hābeat multū. ℭ Nō tn̄ dꝫ vomitor ad sūmū repleri: qm̄ stōus vehemēter replet° difficili° vomit. Nō. n. pōt in se ipm ɔbibed

Medicine vomitiue aliqñ simplices ⁊ aliqñ ɔposite administrate

Administrata ab extra ꝓuocantia vomitum.

Administrata ab intra ꝓuocantia vomitū

[illegible] in ꝓuocādo vomitū ⁊ p̄mo añ ipsū vomitū

expellendū sicut ꝛ vesica vehemēter plena difficilius vrinā
emittit. Et ēt q2 si ɔtingeret ex aliq̄ cā vomitū non ꝓuocari
min⁹ moleste fit stō ꝛ corpi nō fuisse ad sūmū repletū. ℭ Et
dꝫ cupiens vomere abstinere añ vomitū ab oī cibo ꝛ potu
nālr vel artificialr pōtico vel austero. ℭ Cibus quoqꝫ ꝛ po
tus ad vomitū ꝓuocādū sil' sumi pñt. pñt ēt sumi separatiꝫ
sic. s. q̄ p̄us sumat' cibus ꝛ deinde spatiū potus: ꝛ h mod⁹
est melior ꝑ multū difficulter vomētibus: q2 magis facili-
tat vomitū. Uñ dixit Aui. pma 4'. in cura febris q̄rtane iu
uat' cū accessiōe comestionis ꝛ post illud cū potu aq̄ multe:
deinde fiat successio cū syrupo acetoso ꝛ euomat. Nō. n. dꝫ
vomitor ilico post cibū vel potū sumere vomitiuū: sꝫ iterue
nire dꝫ spatiū tm̄ in quāto cibus sumptus hūorē educēdū
secū īuoluat subtiliet ꝛ agitet ꝛ subleuet: aqȯ spatiū cōiectu
rat' sufficiēs fore vni⁹ hore: ꝛ vsqꝫ ad duas ꝛ ñ vltra. nō. n.
dꝫ expectari tm̄ q̄ virtus in digōe cibi multum ꝓcesserit.
ℭ Somnus quoqꝫ tpe p̄parationis māe ɔuenit: qm̄ iuuat
ad digōnē eius. Uerūtñ iter cibū ꝛ vomitiuū sumēdū nō ē
dormiēdū: sed p̄cipiēdū est vt vigilat. ℭ Et exercitiū tēpera
tūꝫ tpe p̄parationis māe. Et ēt iter cibū ꝛ vomitiuū ɔueniēs
est: qm̄ calorē icitat ꝛ hūores ꝓhibet a ɔgelatiōe ꝛ qete.
ℭ Et Dixit Aui. fiat dcm̄ exercitiū vel ipse vomitus post
balneū: ꝛ postq̄ꝫ comederit post ipm. s. balneū: nā vomitor
dꝫ itrare balneū añ cibū itelligēdo de balneo aq̄ dulcis cal'e
qm̄ mollificādo disponit ꝛ habilitat stōm ad vomitū. Si
aūt itelligat' q̄ exercitiū tēperatū fiat post cibū sumptū post
balneū tūc hꝫ veritatē in die vomitus tm̄: nō aūt tpe p̄para
tionis māe in quo ēt tpe dcm̄ balneū conuenit: qm̄ p̄parat
stōm virtutē laxādo retētiuā. A balneis aūt multū calefa-
ciētib⁹: ꝛ ab exercitijs fortibus dꝫ vomitor cauere: qm̄ māꝫ
diuertūt a via vomitus. Et de his exercitijs intellexit Aui.
cū dixit. fac eū qescere ab exercitijs. Quidā tñ referūt hoc
dcm̄ Aui. ad vomitū forte: ꝛ verificat' tūc de exercitio forti
ꝛ ēt de mediocri vt patebit. ℭ Dꝫ quoqꝫ vomitor eē qetus
ab oīe accidētibus fecibus p̄missoꝝ ciborū vacuus: ꝛ sic dꝫ
in aere ad calitatē declini situari: ꝛ isti vomitum celebrare.

Uomitor dꝫ eē qet⁹ ab oīe accidētibus ꝛ vacuus a fecibus.

ℭ Añ vero vomitiuū forte. dixit Jpo. in affo. opꝫ corpus
prius humectare multo nutrimēto ꝛ reqe. Et sicut colligit'
a Gal. in ɔ^{to}. Jpo. itellexit de hūectatōe substātifica corpis.
Uoluerūt ergo q̄ añ ꝑ plures dies cibi ꝛ potus nō hñtes
medicinalē v̄tutē: sꝫ multū nutriētes p̄beant' vt multo nu-
trimēto reficiat' corpus. Q2 iō p̄ceperunt vt fiat corpus co
piosum spiritibus abundans nutricis humiditatibus vt se
defendere possit a molestijs fortis vomitiui ꝛ siccitate quā
pp̄ ipm vomētis corpus icurrere ɔsueuit. ℭ Cibi vero me-
dicinales replēt corpus hūiditatibus nō nutrimētalibus q̄
vel vomitū difficilē facerēt: vel ipꝫ supfluū redderēt. Quies
aūt multa cōpetit ꝛ silr somnus multus: q2 iuuāt in nutrica-
tione ꝛ digōne bona ꝛ corpis robore. Et dcā hūectatio ma-
xime cōuenit ꝛ difficulter vomētib⁹ sicut Jpo. dixit in affo.
q̄ nō facile sursum purgant'. ℭ Ante ēt vomitiuū forte hu
morū digō p̄mittenda est ꝛ corpis p̄paratio: q̄ vt Gal. dixit
in ɔmē. dicti affo. duobus fit modis: vno mō assuefaciēdo
corpus vomitui p̄mitēdo añ ꝑ plꝭs dies aliqȯ vomitiuū le
ue semel ꝛ plꝭs s̄m necessitatē. Alio mō p̄parādo canalia ꝛ
vias aperiēdo vt humores facilr ad stōm attrahi possint ꝛ
leuiter educi. ℭ Dixit Aui. forte vomitiuū dꝫ sumi postq̄
stercus ab intestinis exierit: ne forte attrahat' stercus ꝑ ipꝫ
ad stōm: ꝛ deijciat ꝛ corrūpat ipsum.

Canones obseruādi in vomitu.

ℭ Canones vero obseruādi in vōitu. s. cū vōitiuū dꝫ sumi ꝛ
cū sumptū est ꝛ cū vsqꝫ quo operationē sufficiētē fecerit hi
sunt. ℭ Uomitiuū qdcūqꝫ dꝫ sumi actu tepidū vel ad cali
ditatē declināns aliq̄lē nō multū calm neqꝫ fridū: post cuius
sumptionē nō est aliqȯ cōpressiuū sumēdū neqꝫ ēt masticā
dum vt nō reddat' vomitus difficilis. Neqꝫ ēt sumpto vo-
mitiuo est ilico vomitus ꝓuocādus: sꝫ sinēdū ꝛ expectādū
donec a nā reducat' ad actū in quo tpe vigilādū ē ꝛ exerci-
tandū tēperate vel ēt fortiter si pōterit. Dixit. n. Aui. in ho-
ra vomitus currat ꝛ exercitet'. s. ambulet ambulatōe media
iter mitē ꝛ fortē: fortis. n. motus diuertit a via vomit⁹. In
hora qdē nō post q̄ꝫ vomere incepit: sꝫ in hora. i. tpe medio
iter assumptionē vomitiui ꝛ actū vomēdi: ꝛ hoc nisi i casu
īfra dicēdo. Cū āt venit hora vomēdi q̄ assignat' cōiter ab
hora media vsqꝫ ad vnā vel ēt vsqꝫ ad vnā ꝛ mediā spōte: si
tūc nō vomerit digitos in os mittat vel pēnā oleo inūctā:
ꝛ si sic vomerit bñ qdē: ꝛ si ñ moueat' parūp. Et si cū his vōi
tus retardat'. dixit G. p^a ad gla. calefac stōm ipsi⁹ ꝛ cū aq̄
cal'a palma manuū ꝛ plātas pedū. Et A. dixit adiuuat ad
h. s. facilitādū vomitū stōi ꝛ extremorū calefactio. s. suauis
nō intēsa ne diuertat a vomitu. Inuenit' h alia lr̄a q̄ dicit.
stōi ꝛ intestinoꝝ ꝛ ēt bona: dꝫ. n. calefieri stōus ꝛ ēt mēbra
ei adiacētia. Et si ñ iuuat subdit ibidē Gal. ꝓpina sibi. s. ad
bibēdū oleū calm melius qȯ hri pōt. Et dixit. vt scribit' a
Rabi in 4ª pticula. hoc oleū multotiēs nō ꝓcurat vomitū
sed mollificat egōnē: ꝛ ex hoc hꝫ vtilitas dño huius status.
Et Aui. dixit si ꝑ h vomitus nō ꝓuocat' in balneū mittat'. s.
aque dulcis cal'e. Nā sua calitate cōmouet māꝫ a sua hūidi
tate relaxat stōm: ꝛ sic vomitū facilitat. Et si adhuc non vo
merit noli dare vomitiuū supra vomitiuū forte: sꝫ fine ꝛ qe
tē adhibe ꝛ christerijs vomitiuū ad iferiora trahe vt educa
tur. ℭ Dixit Aui. 4^a p'. c^o. xi^o. in hora aūt vomēdi. s. cū ap
parat' hora vomēdi quā sciea ꝑ nausēā ꝛ alia signa p̄cedē-
tia vomitū. Et idē añ q̄ꝫ vomitus icipiat opꝫ vt oculi ligent'
suppositis pilis duab⁹. s. vnicuiqꝫ oculo vnā: q̄ fit de bōba
ce ꝛ istitis ligent' q̄ sint firme ne ꝑ ipetuosum ꝛ fortē motū
vomitus oculi extra ꝓmineāt: ꝛ idē ledant'. Deinde vēter
leui fassia fassiet'. leui. i. nō fortiter stringēte. deinde vomat.
ℭ Et dixit. in actu vomitus motus magis facit vomere ꝛ
qes min⁹. Et idē itellexit de vigilijs ꝛ sōno cū sint vehemē-
ter sibi sil'es. Dixit. n. Jpo. 4°. affo. Cū volueris magis du
cere elleboꝝ moue corpus. Cū v̄o statuere. s. vomitui termi
nū ponere somnū fac ꝛ noli mouere. Et iterū dixit. ad mo-
tiones qdē corp⁹ magis ducere ad somnos v̄o ꝛ imobilita
tes minus: declarat aūt nauigatio: qm̄ mot⁹ corpa turbat.
Dixit Rabi q̄ Gal. in ɔ^{to} huius affo. itellexit de motu vio
lento ꝛ forti: eius tñ fortitudinē ꝛ debilitatē metiri dꝫ s̄ꝫ
q̄ virtus tolerat ꝛ necessitas vocat. ℭ Si quoqꝫ medicina
vomitiua p̄perauerit: ꝛ suā cito icepit opationē siue añ ho
rā siue i hora qescere dꝫ ꝛ ñ mouere: auxilio. n. tūc nō eget.
Et declarat' q̄ vie sunt patere q̄ nā ē obediēs: si tñ postea
aliq̄ de cā nō sequeret' ɔueniēs purgatio: tūc mouere corp⁹
sꝫ: ꝛ alia facere sup̄dicta si opus fuerit. ℭ Dixit G. sup lib.
de nā hūana. ꝛ scribit' a Rabi i 4ª ptic̄u. sic. de vomitiuis
mediocrib⁹. Res vomitū ꝓuocātes nō sunt sumēde subito
sꝫ gradatiꝫ vt morā trahētes in stō diuidāt ꝛ subtilietēt. Et
vltimo ipse res vomice sumpte in q̄ntitate maiori ꝑ vomitū
cūant qȯ in stō ꝛ venis primis ꝓpe ipꝫ positis ɔtinet'.

Canones obseruādi post vōitū.

ℭ Canones v̄o obseruādi post vōitū ɔueniētē sūt q̄ qescat vo
mitor. ꝛ odores bonos olfaciat ꝛ ei⁹ extrema ɔpimēdo fri
cent'. Et parū aceti. dixit A. in potu ei tribuēdū ē. Et come
dat maciana ꝛ citonia. s. ɔdita cū modico mastice vel silia:
vt stōus a sua lassitudine ɔfortet'. Os quoqꝫ ꝛ facies ei⁹ la
uet' cū aceto ꝛ aq̄ cal'a cū modico cinamomo. Dixit Aui. vt
grauitas q̄ qñqꝫ capiti ex vomitu accidit remoueat': ꝛ vt ma
la mā ꝛ mali fumi in ore remanētes abstergāt' ꝛ expellant'
vt nō noceāt dētib⁹ ꝛ alijs oris ptib⁹. ℭ Uomitor quoqꝫ ñ
dꝫ post vomitū comedē ilico: qm̄ debilitat⁹ stōus nō posset
illū bñ digerere cibū: sꝫ tardet. dixit A. comestionē donec
fames fortis fit. s. v̄a nō mēdosa. ñ tñ multū valida ne stōus
idē plus debilitaret': aut ne males trahat ex corpe māa. Et
dixit. sedet sitiꝫ suā cū aliquo qȯ sit sicut syrupus maciano
rū vel silijs ei vt citonioꝝ sine aq̄ vt ɔfortet stōm sicut ēt sup
ɔcessit maciana ꝛ citonia comedē. Intellexit ergo de siti q̄ ē
post vōitū añq̄ꝫ cibū ɔsumat: ꝛ ñ sedet hāc sitiꝫ cū iulep. s.

cōi neqꝫ

cū necp cū syrupo acetoso qm̄ vomē faciūt. ℭ Et dixit iterū. hi q euomūt acetosū z nō sunt soliti vomere illud si ad est eis signū febris. i. si febricitēt debēt tardare comestionē p sex horas. Et dixit si spes q illa febris sit ēē q post sex horas declinabit: z h termin nō ē pūctualis: sz ē ac si dixisset tardet comedere vsqz ad febris declinationē. ℭ Et dixit A. cibus sumēdus post vomitū sit res boni saporis bone sube z velocis digōnis. Dixit ergo cib q eis vtilis ē pull paratus cū agresta z aues pue z pulli. s. colūbarū cū volare icipiūt: ossa tn̄ suarū extremitatū nō comedāt: qz grauia sūt z in stō tardāt. Et potus sit vinū clarū odoriferū ad pōticitatē declinās mediocriter adaqtū. Cibi tn̄ z potus qtitas minuat. A. tn̄ tres fialas vini cōcessit: qm̄ voluerit q potus cibi cōparatione sit āplior: qz facilius digerit: z magis būectat. ℭ Post comestionē aūt vomitor qescat ad horā: deide dormiat. Cūqz senserit stōm digessisse cibū balneū intret z abluat se velociter z egrediat ex eo: qm̄ tūc nō qrit p balneū nisi mēbrox būectatio. Facta aūt ipsox humectatione interposito ɔueniēti spatio. dixit. A. absolute balneū igrediatur itelligēs q ɔueniēte in eo trahat morā: qm̄ p h balneū qrit vapox releuō z reliqax macerū ɔsumptio: z demū pcessu tpis ad ɔsuetā redeat dietā. ℭ Dixit A. flōmia si fuerit necessaria nō ē cū vomitu ɔtinuāda ne āplius debilitet nā: sz tardāda trib diebus nō pūctualr sz tp̄s interponatur fm̄ virtutis cōstātiā: z h i vomitu forti vel mediocri. Uel vt qdā dixit est tardāda trib diebus. s. ad min. Et pcipue si in ore stōi fuerit humor. s. q ramāsisset in eo post vomitū: phibet. n. flōmia in hn̄tibus stōm debile aut hūorē mordicatiuū in ore eius. ℭ Et sil vētris solō cū farmaco solutio nō ē cū vomitu cōtinuāda sz tardāda fm ɔstātiā vtutis. ℭ Uomitus ēt si dcāt flōmiā vel farmaciā seq nō ē illis cōtinuādus: sz tardādus ɔsilr. ℭ Et medicina qdē vomitiua siue leuis siue fortis fuerit qnqz nō iducit vomitū: sz efficit solutiua vētris: qd cōtingit. dixit Mes. aut qz ipsa est velocis descēsiōis de stō: aut qz ipsa mixta ē rei delectationē faciēti qre tollit ab ea abhoiatio eius: z atrahit: aut qz stōus recipiētis est fortis maxime fz supiora eius: z marie si fuerit debilis fundus eius. Aut qz suscepit eā sup famē vehemētē qre stōus est auarus in retinēdo nō pnus in expellendo. Aut qz suscipiēs hz lenitatē nāe: aut qz nā distrahit ad alia pp res delectātes exteriores: aut qz nō oia regulās dcte nit sapiētius de medicina vomitiua facere secessiuā. Cū igit fit secessiua: tūc si educit qd z qtū dz hn̄ ētī āt nō retineat fluxus ille z postea ɔpetēti tpe iteret vomitiuū. ℭ Et qnz nō iducit medicina vomitiua vomitū nz ēt secessuz. Et tūc si vomitiuū fuerit debile nō ɔuenit idē nocumētū de quo sit curādū. Si vō fuerit forte. s. factis q dcā sunt sup ad facilitādū vomitū: z nō seqt vomitus nec fluxus vētris. tūc dixit A. h ē malū: qz magnificat angustia z accidit tēsio in stō z vētre z oculox egressio ad exteriora z fortis rubedo in eis vtrisqz z sudor multus z intersectio vocis z nisi ei sucurrat pducit ad mortē. Et qnqz nō pducit ad mortē: ad alias egritudines malas: pp defluxū māe a vomitiuo mote ad diuersa mēbra: Et id quo ei sucurrit. dixit A. est enema. s. trahēs mām ad iferiora. Et exhibitio dosi mellis cū aq calā: qm̄ iuuat ad vomēdū. Et si nō p ip̄m vomit deponit vomitiuū: z māz ad iferiora. Et ds in potu oleū i quo vtus tyriace existit. i. virtus resistēdi veniēs: sicut est oleū de lilio calm. Et dixit iterū. 4ª p. Cū icisio. i. mordicatio acciderit z angustia stōi det ei aq cala in potu: aut oleū: qm̄ aut vōitū faciet: aut vētrē soluet. deide labora vt euomat: qm̄ si vomerit nō suffocabit neqz alias icurret egritudines. Et si nō vomerit adhibe ei enema qd sit apud te pparatū. Et notāter dixit. p paratū vt reddat medicū sollicitū z attētū: vt cū voluerit exhibere vomitiuū forte sicut elleborx: sic pparet se añ illō vt si seua supueniāt accñtia possit eis sucurrere sicut opz. Qz si pdcā nō ɔtulerint exhibēda est tyriaca vt medicine obuiet venenositati. sup. z fiāt alia q dcā sunt in sermōe 4º in tractatu de venenis i cura venenositatis ipsius medicine vomitiue exhibite. Et fienda ē flōmia de basilica vel mediana vt resistat fluxui māe mote z nō ledat pncipalia. ℭ Et caue ne vomitiuū forte supea vomitiuum qd nodū mouerit ponas: qm̄ hoc existit timorosum. ℭ Et scias q predicti cañ. observandi sunt ēt i vomitu spōtaneo. Et si spōtane vomitus fuerit sciti piodi añ ip̄m ēt obseruādi sunt cañ. q obseruati dicti sunt ante artificialē vomitum.

Stōm ss si ē cū vomitu ɔtinuāda: neqz ē tris solo: nz vōitu ipse continuande

Qnqz medicina vōitiua fit solutiua z q re.

Quid siendū qn̄ medicina vōitiua nō facit vomitū nz secessū

ℭ De spālibus spēbus vomit z eiectibus eius. Cap. iiij.

Uomitus quoqz tā spōtaneus q̄ artificialis diuidit i vomitū tēpatū bonū z laudabilē: z itēperatū malū z illaudabilē. ℭ Et vomitus qdē tēperatus z bonus est ille q eūat qle z qtū oz: z malus nō ē pnct accñtibus. Uomitus aūt a tēpamēto egrediēs est ois vomitus q nō educit qle opz. Aut z si educit qle opz supfluit i educēdo: aut idebite z laboriose illud educit. Aut q ex eox pluribus ē cōposit: aut ex his oibus est pessim. ℭ Uomitus ēt nimis frequēter eueniēs itēpatus ē malus debilitās stōz: z sicut sentinā supfluitatū ip̄z reddēs. ℭ Uomitus aūt tēpatus ppotionatus eē dz replōni sicut G. dixit ita vt si pua sit in corpe replō puus sit vomitus. Et si qdē magna magn si virtus cōsenserit. ℭ Et vomitus qdē tēpatus corpi multa affert iuuamēta. itēpatus vō nocumēta. Uomitus. n. tēperatus multis ɔuenit egritudinibus. Et digniores egritudines vt in eis fiat vōitus sunt egritudines cronice. dixit Aui. sicut ydrops. i. dispō ad ydropisim q di cacexia: q̄tis ēt in iposarca cōueniat. Et sunt sicut epilā: melā: lepra: podagra: z sciatica: sup. z qrtana: z calculus z silēs his. Et itellexit de vomitu forti tā spōtaneo q̄ artificiali. ℭ In administratiōe vō vōitus leuis siue mediocris. dixit A. est iuuamētū maximū: qm̄ ipse mūdificat stōm a colā z flāte: maxime aūt conuenit ei ad mūdandū ip̄m a flātibus. ℭ Dixit. n. G. 5º de vtili. pticu. z scribit a Rabi i 4º pticula flā qd descēdit ad itestina aut qd gñat in eis supfluitate colē citrine lauat z egredit in secessū: sz cū gñat in stō multū flātis antiq medici pceperūt exercere vōitū. ℭ Et. A. 4ª p. cap. 13º. dixit. hoc mūdificatōe eget stōus: qm̄ nō hz colā q mūdet ip̄z sicut itestina. i. nō hz qtitatē cole sufficiētē ad lauādū ip̄z a flāte sicut hn̄t itestina: qz porrus felleus portās colāz ad stōm minor ē: vt in pluribus fm nām portante ip̄az ad itestina: z maxime nō hz colerā sufficiētē ad h qtū ad tp̄s ptes supiores: qz ille porr venit ad fundū stōi. ℭ Et de iuuamētis hui vomit iūt: qm̄ remouet grauitatē q accidit capiti z ɔfert vlceribus q sunt in renibus z vesica: z est medicam forte lepre z malicie coloris: z epilē stomatice z yctericie ex opilone: z asmati: z tremori cordis: z paralisi: z ē ex curationibus q vlcera magna nigra hn̄tibus cōferunt z ɔfert laxitati z molliciei corporis: z aufert fastidiū z abhoiatioē q fit pp ventositatē. s. cibox: vel pp vnctuositatē. i. pp māz grossaz q aliqn vocat mā pinguis. Et aufert casum desiderij ipsius meri. i. oris stōi: z ɔfert ad id qd facit desiderare acutū z acetosū. i. pōticū. i. cōfert appetitui corruptor z ɔfert corpi. s. repleto cacochime. Et dixit Aui. 13º tertij. cap. p de vomitu: q ex administratiōe vomitus cū eqlitate ɔseruant renes z curant eox nocumēta: z nocumēta pedū z sanant ex eis eruptio venarū. s. emorodalium vel ēt aliarum remotax ab epe z nō ppinqrū stō: sed h vomitus dz esse leuis. Al ia tn̄ lra dicit: corruptio venarū: z est melior ga ex vomitu sanat dispō corpis in q est plenitudo humorx corruptorū in venis sicut in qbusdā cacetiicis cōuenit: z in varicibus. Et cōfert ad cuius stōm descēdit colā q ipsi corrūpit cibū. Nā cū pcesserit vomitus colē cibū sup mūdū veniret stōm: z sic nō corrūperet z clarificaret visus. ℭ Et dixit. eadē 13º tertij. multotiēs accidit febricitanti spasmus: aut epilē: aut sile epilē subito: z euomit humorem q est vt

De tēpamētis vomitus.

fios ex latent indiciis: et euadit.i.qescit ab illis accidētibus: qꝛ euomita est mā q̄ erat cā eoꝝ. Et dixit. qñqꝫ ēt euadē facit ex subeth et lamētatione replōni in febribus et alijs.s.dispōnibus cū qbus nō est febris. Et lamētatio replōnalis ē dispō in q̄ eger lāguescit et vigilās ꝯquerit et lamētat: et aliqñ ēt in somno absqꝫ dolore et cā manifesta exteriori. et pōt illa replō eē ex cibis et qñqꝫ ex humoribus. Et dixit. qñqꝫ sanat vomitus ex singultu clamoso educta mā faciente singultum. ¶ Et ꝑm Ari.5°. pbleumatū. pbleu.7° ꝯfert laborantibus.s.eis q ꝑꝑ iordinatū laborē ꝑcedentē nō pñt vl' ꝑra laborare vel qui q̄uis incipiāt laborare nō pñt ꝑq̄ laborē: qꝛ fatigant et frāgunt in mēbris suis: eo q̄ sunt male dispositi ad laborē ꝑꝑ supfluitates malas in eis multiplicatas ex malo regimine vel ꝑcedēte inordinato exercitio q mouet dissolute ꝑꝑ motū ad iūcturas et lacertos et alia mēbra qꝛ grauāt ea et fatigāt: qbus ꝯfert vomitus: qꝛ eūat supfluitates illas nociuas: hi tñ si in labore forti et multo pseuerassent vomitu neqꝫ alia ēt eūone egerēt: sed quiete multa. ¶ Dixit A.li.4. vomitus sensus alleuiat: et visum acuit qꝛ diuertēdo eūat et eūando diuertit mām grauantē instrā sensuū. Cū hoc.n.q̄ vomitus a supioribus diuertit et ab inferioribus eradicat cōfert oībus egritudinibus mālibus corporis precipue in membris interioribus.

De nocumētis vomitus itēperati.

¶ Intēperatus vero vomitus affert nocumēta multa q̄ sunt dixit. A. qꝛ gñat surditatē et visui nocumētū facit. Accidit enī dixit. Hal. ꝑ ꝑtice: visui ōbilitas cā vomitus. Et obest dixit A. epilie cā capitis q̄.s.nō ē cā iferioꝝ mēbroꝝ: et silr doloribꝰ capitis antiqs exceptis eis q sunt ꝑꝑ satietatē stōi. Et obest pectori et dētibus generās cōgelatione in dētibus et ꝑprie q est acetosus et frequēs vomitus dentes reddit fedos: vt experiētia demsat. Et dixit. supfluitas q̄ est in vomitu.s.in ipsius difficultate nocet epati pulmōi et oculis: et aliq̄ venarū qñqꝫ findit maxime in ꝑtibus pectoris. Et dixit. 14ª ꝑ' cap̄.4°. supfluus vomitus stō nocet: et ipm debilitat et resoluit ipm.s.in textura suoꝝ villorū: qꝛ ꝑducit ipm ad raritatē texture sbe eius. et ipsiꝰ subtilitatē: et facit ipꝫ aptū vt māe ad ipm defluāt. Et dixit. vomitus qñqꝫ perducit ad adustionē.i.ardorēq sentit in meri et gutture: imo qñꝫ ad vlcera: qꝺ magis facit vomitus colicus. Et dixit. ꝑª tertij cap̄ cū mām eūare volueris ꝛc. Uomitus ē ex eis qbus nō fit iuuamētū in curis egritudinū capitis nisi fiāt ꝑꝑ cōitatē māe in stō. sup. vel alijs iferioribꝰ eo mēbris: tūc.n. melior modoꝝ eūonis eius est vomitus.s.si nō sit qꝺ ab ipso ꝓhibeat. ¶ Alex. aūt cap̄ de eplia capitis. dixit. post purgationē cerebri expedit vomitibus exagitare corpus: et hoc nō dixit querēs ꝑ vomitū eūare mām illius eplie capitalis: sed q̄rens ꝑseruationē ab ea ꝑ sꝑm. Ne ꝑꝑ nocumenta q̄ potuissent vel pñt cōicari stō in eo gñaret mā q̄ postea multiplicata posset fieri cā cōseruās vel augēs illā epliaꝫ cōpatiēte postea cerebro ꝑpsi stō. ¶ Dixit Aui. confert oculis ꝑ illud qꝺ mūdificat stōm. Si ergo bñ ꝯsideret dcm̄ istud: et alia eius supius adducta facilr apparebit solo alicuius ꝯdictiōis q̄ vꝫ eē in verbis eius de iuuamētis et nocumētis eius in egritudinibus capitis. Nā vomitus dñt qdā cōfert oibus egritudinibus supioꝝ q̄ ꝑueniūt ꝑ cōitatē ad stōm et alia membra iferiora. Et nocet oibus eoꝝ egritudinibꝰ ꝑprijs absqꝫ cōitate iferiorū. ¶ Gē. vero dixit. q̄ vomitus leuis q inducit absqꝫ medicina vomitiua attractiua a remotis nō cōfert in curis egritudinū mēbrorū capitis nisi fiant vitio stōi vel alterius mēbrorū iferiorū a quo vomitus eūare pōt. Nā talis vomitus mām capiti ꝑpriā eūare nō vꝫ: sed agitaret eā et augeret. Si tñ in capite aliq̄ ꝯtineretur mā ei a stō cōicata cōferre posset eā educēdo ꝑ viā cuiusdā ꝯsequētie vel sequele: et cōfert ēt auferēdo illius māe capiti cōitate minerā sue refluxionis vel periodicatiōis. Sed vomitus fortis q fit cū medicina attractiua a remotis pōt cōferre egritudinibꝰ mālibus capitis trahēdo sua ꝑprietate mās a capite et ꝑprias vel cōicatas ad stōm ex eo ꝑ supius educēdo. Dixit tñ Gē. q̄ si mā ꝑpria capitis posset cōuenienter ꝑ secessuꝫ educi illō eēt fiendū: qꝛ cōueniētius esset q̄ per vomitiuum.

De diuisione et spēbus vomitus.

¶ Et vomitus tā bonꝰ q̄ malꝰ diuidit in eū q est talis ꝑ viā signi tm̄ et in eū q est talis ꝑ viā cause tm̄: et in eū q est talis ꝑ viā signi: et ꝑ viā cause: de qbus iferius appebit. Uomitus quoqꝫ spōte factꝰ diuidit in fcm̄ vi nāe et fcm̄ vi sinthomatis. Et vtrūqꝫ ipsorū Sera. diuisit in fcm̄ ꝑm semitā crisis aut absqꝫ crisi.i.in creticū et nō creticū. Et factus ꝑm semitā crisis. Alius est laudabilis: et est q est cā euasiōis ab egritudine. Aut est illaudabilis: qñ.s. est ꝑm ꝯtrāū illius. ¶ Dixit. A. vomitus creticus.s.laudabilis cōfert febribus acutis et apātibus epatis q̄ sunt in latere concauo: et euadere facit.s. ab egritudinibus: quarū mā in ipso eūat. Uomitus aūt nō creticus diuidit in vomitū ꝑiodicū: et nō ꝑiodicū. ¶ Dixit Aui. qdā hoies sunt q hñt ꝑiodos i melia ꝯsuetos.i.in vomitu hūoris mlīci vel in melia.s.egritudine: et ꝑprie mirachia. Nā vt patuit suo cap̄. ipsa aliqñ ꝑiodice iuadit. Et accidit eis tūc vomitus mlīcus et sanant: et in eis.s.ꝑiodis sūt sani.s.toto tꝑe medio qꝺ est iter tꝑs effusiōis hūoris mlīci ad dictā mliaꝫ cāndū. et tꝑs vōitus eius vel in eis.i.ab eis sunt sani: qꝛ ille vomitus est cā q̄ sani degūt. ¶ Insup vōitꝰ tā spōtaneꝰ q̄ artificialis diuidit ꝑm mām q̄ in ipso eūat: et vt sic diuidit in vomitū cibalē tm̄ et vomitū hūoralē tm̄: et vomitū rei extranee tm̄: et vomitū ꝯmixtum ex his. ¶ Et vomitus cibalis qñqꝫ accidit illico sumpto cibo vel paruꝫ post: et qñqꝫ accidit post qetē cibi et descensum eius ad fundum stōi: et qñqꝫ accidit in fine spatij tꝑis digōnis ipsius.

¶ Uomitus quoqꝫ hūoralis diuidit in vomitu puruꝫ et vomitū non purū siue diuersum. Uomitus purus dr ille q est vnius hūoris siue coloris tm̄: et diuersus dr q ē ex pluribꝰ hūoribus siue coloribus. Et vōitus purus diuidit in eū q est purus puritate nālī: et in eū q ē purꝰ puritate inālī: q̄ est dꝫ puritas eleatalis q̄ est ex hūore nālī sicut ex colera vitellina vel zinaria: qm̄ iste inālis hūor est reductus plus versus nām elenti. Puritas vō nālis est ex hūore nālī vt colera nālī vel flāte nālī. ¶ Uomitꝰ purus vtroqꝫ mō puritatꝫ diuidit ꝑm suā mām. In sanguineū: colicū: flāticū: et melicū.

Diuisio vomitus ꝑm diuersitatē humorum.

Et vomitus qdē sanguineus alius ē ex sanguine nālī et fit aut a nā ꝑꝑ necessitatē regulata sicut est q accidit his qbus supfluit nutrimētū ex mēbro absciso et silibus: aut fit vi sinthomatis et violētationis nāe. Et alius est ex sanguine inālī et illaudabili. Et vomitus colicus diuidit i vomitū cole nālis vt colere rubee: et in vomitū colere inālis vt citrine vitelline prasīne vel zinarie. Et vomitus qdē colicus aliqñ vocat xantus: et aliqñ vocat felleus. Uomitus tñ felleus.2° ꝓno.ꝯꝰ.37° accipit ꝑ eo q ex cola inālī: et est in colore citrinus vel viridis. et in sapore amarus. ¶ Et vomitus flāticus diuidit in eū q ē flātis nālis: et in eū q est flātis inālis mucilaginosi vitrei: vel aquosi: vel in eū q ē flātis isipidi vel salsi aut dulcis: seu acetosi. ¶ Et vomitus melicus diuidit in vomitū mlīe nālis q ē vomitus pōticus. Et in vomitum mlīe inālis facte ꝑ adustionē ex quouis hūore vel ꝑ ꝯgelationē: q vt plm est acetosus. ¶ Et rursus vomitus purꝰ diuidit ꝑm modū sue sbe in grossum et subtilē et mediocrē: i tenacē fluidū et mediocrē. ¶ Et rursus diuidit ꝑm colores vt in liuidū: citrinū: viridē: rubeū: plūbeū: albū: azuluꝫ: vel idicū aut nigrū. Et niger diuidit in nigrū obscurū sine luciditate: et nigrū cū q̄dā luciditate nō itēsa: et in nigrū cū luciditate intēsa. ¶ Uomitus vero diuersus siue nō purus est ex pluribus hūoribꝰ: aut oībus eis nālibus: aut oībus eis inālibus: aut qbusdā ex eis nālibus: et qbusdā inālibus: siue ista diuersitas fuerit ex vno gñe hūoris tm̄. vt ex diuersis coleris vel diuersis flātibꝰ: siue fuit ex diuersis gñibꝰ humoꝝ vt ex coleris silr et flātibꝰ et silibꝰ. Et pōt ista diuersitas cōsiderari in mō sube: in mō coloris: in modo saporis.

¶ Uomitus vero rei extranee maxie est q̄druplex.s.saniosus: sicut

sicut q accidit in vlceribus stõi: q aliqñ ẽ corticibus vlcerũ
pmixtus: 7 aliqñ nõ: 7 carnolus sicut accidit. dixit Aui. q
euomat frustũ carnis filtrose decise a carne fluctuosa vel fi/
stulosa q̃ est in stõ. Et tertius est fecalis sicut aliqñ euomit
stercus in yleos. Et quartus est vomitus vermiũ. ℂ Et di/
xit Gen. q Magister Joãnes iuliani de forliuio misit sibi
lapidẽ in q̃titate vnius nucis vomitu expulsum post dolo
rem stõi cuius lapidis duricies erat supra duritiẽ gipsi 7 fi/
gure eius sicut figura oui. ℂ Et vomitus tã cibalis q̃z hũo

Vomitus lapidis.

ralis q̃z rei extranee diuidit̃ i fetidũ: 7 nõ fetidũ. Et rursuz
vomitus tã spõtaneus q̃z artificialis diuidit̃ in vomitũ qe/
tũ: 7 in vomitũ iquietũ: q ẽt dr̃ estuosus. Et vomitus qet⁹
dĩ cui neq; difficultas: neq; malũ aliqd accñs associat̃. Et
inqetus ẽ huic oppositus. ℂ Dixit A. alius est acut⁹ estuo
sus sicut q fit in colica passiõe: 7 sicut q accit ei bibit medi/
cinã solutinã fortẽ. Et alius est qetus sicut q accit stõaticis
illis. s. q nãlr hñt stõz aptũ ad vomẽdũ q qd euomũt cũ fa/
cilitate eiciũt. ℂ Vomitus aũt inqetus cũ accñtibus cõiũ/
ctus diuidit̃ p varietatẽ accñtiũ qbus ꝯiũgi põt. Vñ alius
est cũ dolore. alius cũ sincopi: alius cũ fluxu vẽtris: alius cũ
febre: 7 alius cũ quouis alioꝝ accñtiũ. ℂ Dixit. A. ex boĩ/
bus sunt aliq ita gulosi q cito volũt impleri. s. multo cibo:
deinde nõ tolerãt ipm. q̃re pparãt ad vomẽdũ. Et actio h⁹
ẽt eis ẽ q̃ pparãt eos ad egritudies mãsiuas. Et dixit: sũt q
dã hoies q nõ cessant appetere cibũ: 7 quotiens replent̃ ex
eo euomũt ipm. aut expellũt ipm ad iferiora: deinde redeũt
s. ad capiẽdũ cibũ: q2 esuriũt priuati nutrimẽto pterito: 7 e
nõ cessat ille labor eoꝝ. Et efficit̃ ista expulsio cibi in eis ac
si eẽt res nãlis. Et vĩ q fit cã eius debilitas ꝯtẽtiue q̃si nãlr
eis exñs. Et ipsi tñ viuũt vita sanoꝝ: itelligendo de sanitate
multũ lapsa: maxie si totũ vel fere totũ euomunt cibũ 7 pci/
pue añ ipsius digẽnis iceptionẽ. Aut sanitate lapsa nõ tam
multũ: maxie si nõ euomũt nisi ptẽ cibi: 7 pcipue post ipsi⁹
digẽnẽ ꝯpletã vel q̃si ꝯpletã. Et. G. de istis posuit ex^m 5°. d
iterioribus. cap̃ de dyabete. qd. A. h addurit. Et ẽ de aue q̃
nõ cessat cape locustas 7 nõ cessat eas comedere 7 expellere
eas 7 nõ satiat̃ toto tpe quo iuenit eas. ℂ Et dixit iterũ. sũt
qdã hoies q extimãt q si moueant̃ euoment aut si irascan
tur vel loquantur aut mouerantur motu aiali. Dixit. Gor.
sicut si timeãt aut videãt rẽ turpẽ aut audiãt de ea loq. Et
cã ei⁹ ẽ aut debilitas stõi eorũ magna aut hũiditas in fluxu
ipsoꝝ stõoꝝ sicut ẽt dixit in cap̃ de modis significatiõis di/
spositionũ stõi. Et in capitulo ẽt de vtilitate eius.

ℂ De causis vomitus. Cap. liiij.

De causis ex parte virtutis animalis.

Emitus cãe sũt ille eedẽ q̃ dcẽ sũt fore cãe subuersiõis 7 nausee: verũ
tñ ad vomitũ semp reqrit̃ mã expellibilis ciba
lis vel hũoralis vel rei extranee. Et eaꝝ alie se
tenẽt ex pte virtutis. ℂ Et haꝝ alie isequunt̃
virtutẽ aialẽ: sicut cũ accit vomit⁹ pp aspectũ
ad vomẽtẽ: aut visuz rei fede abhoiabilis: aut eius auditũ
7 memoriã: vel pp recordationẽ vel imaginationẽ medicie
vomice al's sũpte vel vise 7 siliũ: q̃m mouet̃ post h virt⁹ nã
lis expulsiua ad iperiũ virtutis aialis ad expellendũ p os.
ℂ Et alie isequũt̃ virtutẽ nãlẽ aut retẽtiuã 7 ꝓprie oris stõi
cũ debilitat̃ pp aliq̃z cãrũ debilitãtiũ eã: 7 pcipue si associa
bit̃ ei fortitudo v̉tutis expulsiue fundi eius: aut virtutẽ ex/
pulsiuã cũ est fortis 7 expellit q̃zcũq; rẽ q̃ztũcũq; parũ ledẽ
tẽ vel grauãtẽ nãm p viã oris. ℂ Et dixit A. q dolores ve/
hemẽtes 7 tristicie: ieiuniũ: 7 fames vehemẽs sunt ex causis
vomit⁹ sm semitã itroitus debilitatis sup ipm. i. inq̃ztũ de
bilitãt: q̃zuis dolor ex alia pte si ẽt cã vomitus: inq̃ztũ. s. vir
tus recurrit ad locũ doloris: 7 relinqt cibũ 7 amplexũ ei⁹.
Aut inq̃ztũ agitari 7 inqetari cogit ifirmũ. Aut inq̃ztũ ẽ cã
attractiõis hũorũ ad stõm. Et p has cãs itellexit oẽs alias q̃
sunt vel eẽ pñt cãe debilitatis retẽtiue. Ad i itãdũ aũt ex/
pulsiuã fortẽ ad expellẽdũ adiuuat vehemẽtia sensus stõi q̃
nocumẽtũ pcipit 7 paruũ 7 magnũ velũt virtus apphẽdit
vnde mouet̃ ad expellendum.

ℂ Et alie sunt cãe ex pte organi 7 instri v̉tutũ 7 erũt aut ex
pte paucitatis caloris nãlis 7 spũs sicut qñq; accidit vomi
tus post sõnnũ statiz 7 qbus multus fluxerit sanguis. Aut

De causis ex parte instri. s. caloris naturalis.

multus 7 lõgus fluxus vẽtris: 7 sicut qñq; accidit vomitus
ꝯualescẽtibus. Aut erũt ex pte malicie ꝯplonis debilitan
tis retẽtiuã: q̃ vtplĩ est cal'a 7 hũida q̃ mala ꝯplo si fuerit
pura põt eẽ cã vomitus cibalis vel rei extranee: qd tñ raro
ꝯtingit: s3 vtplĩ est cũ hũoris vitio q fuerit ibibitus vel ad
herẽs erit cã subuersiõis 7 nausee. Et põt eẽ cã vomitus ci/
balis vel rei extranee. Et si fuerit effusus natãs expellet̃ vo
mitu. Et si p pte fuerit ibibitus vel adherẽs: 7 p pte natãs
erit cã subuersiõis 7 nausee silr̃: 7 vomitus cibalis vel rei
extranee. Et p pte ẽt hũor vomitu educet̃. ℂ Aui. ponẽs
cãm subuersiõis nausee 7 vomitus dixit q mouẽs pdicta
accñtia aut est q̃litas opatiua. i. mala ꝯplexio pura factiua
illius motus sine mã. Aut est mã opatiõe eius. s. q̃litatis ei
ue male ꝯplonis. Nã mã p se nõ agit: sed ꝯiũcta q̃litati. Et
sic voluit q aut ẽ q̃litas sine mã. aut ẽ q̃litas cũ mã. Mã nã
q; ledit aut sua q̃ztitate tñ grauãdo: aut sua q̃litate sicut
hũor corrupt⁹ vel mordicatiu⁹: aut vtraq; sil. ℂ Dixit Gal.
2°. de igenio sani. Vomitus fit aut põderositate rei q̃ est in
stõ ex multa q̃ztitate eius: aut ex pũctiõe eius p acidũ salsuz
aut amarũ: aut salsuz vel p acutũ. Aut est cã eius hũor exñs
in ꝯcauitatibus stõi q nõ alterat̃ vt nutriat ipz sicut fla dul
ce vnctuosũ: q̃m stõus appetit ad expellẽdũ qd nõ est nu/
tritiuũ. ℂ Et mã faciẽs vomitũ aut est frida flatica vel ml̃a
ca. Aut ẽ cal'a colerica vel sanguinea. Et q̃cũq; eaꝝ fuerit
aut est ex stõ ipso tñ: aut est ex aliis mẽbris effusa ad ipsũ.
ℂ Dixit Aui. mã aut ẽ grossa ibibita. s. firma. nã mã grossa
vero mõ ibibitiõis nõ ibibit̃: s3 figit̃ herẽs: aut est effusa in
ipso stõ corrũpẽs cibũ. Aut est mã colerica: aut est hũiditas
mala putrefacta: sicut accidit pgnãtibus: aut est hũiditas ñ
mala. s. malitia putredinali vel horribili nãe: sed est tremu/
la. i. tremorẽ faciẽs eo q mollificat os stõi absq; malitia cãe
. s. q̃litatis actiue cãntis tremorẽ. Aut ẽ hũiditas grossa ad
herẽs itelligẽs p hãc mãm grossaz flaticã viscosam: sicut p
mãz grossaz firã itellexit mãz melicã. Aut ẽ hũiditas mul/
ta grauãs: q̃zuis nõ fit in ea cã alia. i. q̃zuis sit absq; malitia
q̃litatis. Et Aui. qdẽ exclusit ab hũoribus faciẽtibus vo/
mitũ sanguinẽ 7 flã dulcem: 7 h q2 nutriũt stõm. Et silr̃ itelle
xit de flãte qd vadit sil' cũ sanguine: vt tpe necessitatis nu/
triat in sanguinẽ ꝯuersuz. ℂ Et mãe fluẽtes ad stõz aut sũt
ex corpe toto: aut ex aliquo vel aliqbus ptibus mẽbri vt ce
re⁹ meri epi splene itestinis mrice. ℂ Et alie cãe sumunt̃ ex
pte subi. s. stõi. Aut ex egritudinibus eis ꝓpriis: sicut rari/

De causis ex parte subi.

tate texture apatibus vlceribus opilonibus 7 vẽtositatib⁹
subleuãtibus ad supiora eius. Aut ex egritudinibus cõite
tis. Dixit. n. Aui. qñq; sunt in stõ 7 in visceribus apata: 7
ꝓprie cal'a faciẽtia euenire vomitũ pp plẽs cãs: vel q2 decli
nãt ad expellẽdũ. s. mãm apatũ ledẽtẽ vel resudãtẽ ab eis: 7
q2 ledunt̃ quolibet tactu accñte eis: aut ex quolib3 cibo vl'
me^ae vel hũore vñ mouent̃ ad expellẽdũ p vomitũ. Aut q2
ledunt̃ mẽbro mollificato. i. repleto molli mã quã trãsmit/
tit ad mẽbrũ apatũ. vl' mollificato. i. relaxato 7 ꝯidẽte sup
stõ vel aliud mẽbrũ apatũ. ℂ Et qñq; accidit vomit⁹ pp pas
siões spũaliũ: 7 maxie si adsit tussis fortis cuius motu mo/
neat̃ cibus vel ẽt hũor in stõ: 7 supnatet 7 expellat̃ p os.
ℂ Et alie cause sumunt̃ ex pte obi. s. cibi potus 7 medicine 7
aliorũ occurrẽtiũ extrinsecoꝝ. ℂ Et cibi qdẽ 7 pot⁹ sũt cã

De causis ex parte obi. s. cibi et potus.

vomitus aut rõne sue q̃ztitatis tñ cũ sunt q̃ztitatis magne
icõsuete grauãtis nãz: q̃zuis sint boni: aut rõne sue q̃litatis:
vt q2 sint vnctuosi leuigãtes: vel q2 sint quouis mõ deiectiui
appetitus: nauseã 7 abhoiationẽ faciẽtes: vel q2 sint pũgiti
ui: vel q2 viz vomicã hẽant ex se vel pmixtiõe medicine: vel
q2 sint multũ fluidi iundantes sicut cũ pauco cibo mul: ue

miscet potus. ¶ Dixit Ari. 3° pbleumatū pbleumate 3° vinū purū magis facit vomitū q̄ʒ limphatū: q2 pūgēs stōm scitat ad vōitū. postea eadē pticula. pbleumate. 18° dixit. ꝙ vinū limphatū magis facit vomitū q̄ʒ purū: ⁊ hoc ēt voluit G. 2° regi. acu. 2¹°. 17. Un̄ scire debes ꝙ vinū multū liphatum mollificādo ⁊ laxādo os stōi magis facit vomere q̄ʒ purū: ⁊ maxime: q2 gñatiuū est multe vētositatis q̄ ad sublevatione adiuuat: sed vinū purū magis facit vomere q̄ʒ purum limphatū: q2 pūgit ⁊ stimulat: parū aūt limphatū nō pūgit neqʒ ēt mollificat os stōi. Uinū ēt multuʒ limphatū magis facit vomere q̄ʒ aq̄. vt Ari. eodē 18° pbleumate. dixit. vinū eniʒ multū limphatū: maxie si dulce supnatat ⁊ est fastidiosum satis: q2 nō cito fluit ⁊ penetrat: sicut aq̄ pp grossitiē vini nec est ꝯfortatiuū sicut vinū purū: q2 ḡ fastidiosuʒ est nō amplectit̄ cū stōus nec retinet: s3 expellit: ⁊ h̄ vomitu q2 supnatat. ¶ Dixit Mes. medicia est cā vomitus: vel q2 de sui nā ē vomica: ⁊ si de se nō est talis alia ⁊ alia faciunt ipaʒ vomicā q̄ sūt aut stōi debilitas: aut secū multa siccitas: aut canalīū angustatio: aut q2 me⁹ abhorret aut q2 vētositas ipaʒ subleuat. ¶ Et q̄nqʒ ē cā eius motio corpea vel aialis sup farmaciā: aut fetor vel aspectus rei abhoiabilis: ⁊ silia: q̄ ēt absqʒ medicina faciūt vomere: maxie cū occurrerint ventri pleno. ¶ Et ex huius cāis ē iclinatio capitis v̄sus terrā multa: ⁊ qes ⁊ sonus imediate post cibū: ⁊ accubitus prim⁹ sup sinistro ⁊ silia. ¶ Et ex cāis vōitus ē venenū siue medicia venenosa iterius sūpta ⁊ exteri⁹ applicata: ⁊ ex eis ē casus vl' pcussio sup stō vel vētre vel sup capite cū lesiōe cerebri.

De causis ex pte medicinarū ⁊ q̄ de q̄busdā alijs cāis.

¶ Aui. quoqʒ in cap° spāli assignauit cās vomitus sanguis: ⁊ dixit. sanguis exiēs p vomitū exit: aut ex stō aut ex meri. Et cā eius ē q̄druplex. nā aut egredit̄ ex vena: aut ex apate qō rūpit̄ nōdū maturo i meri vel stō: aut ex vlcere: aut emoroydibus in ipsis mēbris. ¶ Dixit Ras. 4° ꝯtin. de libro sinthomatū: q̄nqʒ fiūt papille in stō ad modū emoroydarū: ⁊ in tpe post tps fit ide vomitus sanguinis iuuabilis eis sic fit p emoroydas: s3 patiētes huius sūt sp cū colore citrino: ⁊ q̄nqʒ exit ex suspēsiōe sanguisuce i meri vel stō. ¶ Et sanguis exiēs ex vena: aut exit ex vena ipsius stōi vel meri h̄ tñ ē raro: aut exit ex vena alioꝝ mēbroꝝ: sicut cerebri: sicut qñ currit sanguis a capite ad stōʒ a loco q ignorat̄. i. ab isirmo deinde emittit̄ in vomitu: ⁊ sicut ex venis epatis sicut qñ effundit̄ sanguis ad stōm ex epate: aut toto: aut alijs mēbris mediāte epate: ⁊ p̄cipue cū retinet̄ euo aliq̄ sanguinis ꝯsueta nālis vel artificialis. Et sicut cū supfluit sanguis ex icitione mēbri aut dimissiōe ꝯsueti exercitij vel coitus. ¶ Dixit Ua. cā vomitus sanguinis: aut est p̄mitiua: aut añs. i. itrinseca. Et dixit Aui. multotiēs fit vomitus sanguis post vomitū fortē: aut vētris solōnē factā a catartico cal'e ꝯplōnis ꝯ. cūante ex soluēdo cum effreniter cūat. ¶ Et Mes. dixit. educūt sanguinē oīa soluētia vltie ⁊ effreniter. Et ois medicina q̄ excoriat venas. ⁊ de tali medicina fortasse itellexit A. cū dixit. a catartico cal'e ꝯplōnis. Et ois ēt medicina q̄ apit orificia venarū. Et sunt. dixit Mes. aloes mal⁹ ⁊ cucumer asininus: ⁊ cētaurea ⁊ cologn. singularis ⁊ euforbiū ⁊ mezereon prauis ⁊ scamonea corasceni. ¶ Dixit Gal. ⁊ scribit̄ sic 5° ꝯtin. vomitus accidit vehemēs qñ in stō ē aliq̄ erugo ꝯria ei vt colera ziniaria vel virulentia acuta mordicatiua. Ideqʒ magnificat̄ nocumētū ipsi⁹. ꝙ si cū hac dispōne stōus fuerit debilis erit du² nocumētū. ¶ Uomitus frequētius accidit ex debilitate ꝯtētiue stōi. Et frequēti⁹ accidit vomitus cibi q̄ʒ hūoris ⁊ hūoris q̄ʒ rei ex̄nee. ¶ Et iter vomit⁹ hūorales frequētius accidit flātic⁹: ⁊ post eū coleric⁹. Melācolicus vō raro accidit: ⁊ sanguineus rarius. Et vomitus pmixtus ex colera ⁊ flāte frequētius accidit q̄ʒ pur⁹. ¶ Uomitus frequētius accidit pueris: ⁊ post eos mulieribus: q̄ʒ uis vomitus creticus frequētius eueniat iuuenibus q̄ʒ pueris: ⁊ carnosis q̄ʒ pinguibus. ¶ Et frequētius accit estate. deinde autūno ⁊ postea v̄ hyeme vō raro fit vōitus.

Quib⁹ frequētius accidit vomitus ⁊ quo tempore.

¶ De signis vomitus. Cap. lv.

Signa grīs q̄dā sunt p̄cedētia ⁊ ptēdētia vomitū futurū. Et horū q̄dā de lōginquo: ⁊ q̄dā de ppinquo: ⁊ q̄ de longinquo sūt tenebrositas oculoꝝ: dolor frōtis ⁊ scothomia. Ista. n. significāt vapores in capite ex mā mota ad supiora q̄ cū lesionē fecerit ori stōi vomitū pmouebit. Que vō de ppinquo sunt os amaricatū ⁊ cordis. i. oris stōi morsus ⁊ multitudo saliue fluide. Et nausea ⁊ subuersio: q̄m oia ista significāt mām expellibilē p vomitū in stō fore. Et ex eis est tētio hypocūdrioꝝ ad supiora significat. n. mām ad supiora stōi ascēdere. Et tremor labij iferioris: ipm. n. tremit: q2 colligat̄ lingue magis q̄ʒ supius. Et lingua mediate colligat̄ stō: lingua. n. stō colligat̄ mediāte pellicula coopiēte ab intus stōm os eius meri ⁊ linguaʒ. ¶ Dixit Aui. signa ptestātia vomitū sunt nausea ⁊ subuersio añtes vomitū: ipe. n. q̄nqʒ añcedūt: ⁊ tñ nō seq̄t̄ vomit⁹. Et aliqñ seq̄t̄: s3 nō multū de ppinquo: ⁊ subdit: qñ tremit labiū. s. iferius: ⁊ accidit tētio hypocūdrioꝝ ad supiora tūc iudica ipm adeē: q̄m ista duo signa significāt vomitū de propinquo: ⁊ ꝙ statiʒ erit ⁊ raro fallit: tremor. n. labij iferioris significat māʒ in ore stōi sitā velut in foribus ⁊ via vomit⁹ ⁊ eleuatio hypocūdrioꝝ ad supiora significat ꝙ nā mouet māʒ ad supiora. q̄ iō expellet̄ vomitu. Et p̄dcā signa significāt ⁊ p̄cedūt vomitū spōtaneū: q̄ʒuis raro aliqñ p̄cedant ēt artificialē: ⁊ maxie scḿ cū vomitiuo forti. ¶ Dixit Aui. ꝙ vomitū scḿ cū vomitiuo forti p̄cedūt ⁊ portēdūt ipʒ emissio saliue q̄ fluit. s. multa ⁊ liq̄da: deinde sequit̄ ipaʒ vomitus multi flātis multotiēs: qō tñ nō est de mā q̄ q̄rit̄ expelli p illud vomitiuū: s3 eius expulsio p̄cedit illā māʒ. In stō. n. vt plurimū est multitudo flātis apti p vomitū educi ⁊ euat̄ añq̄ʒ mā p illud vomitiuū educēda ad stōʒ sit attracta: h̄ tñ nō est semp: q2 nō semp est ꝙ tale flā sit in stō: ⁊ nō sp est dato ꝙ sit in stō ꝙ succedat imediate emissiōi saliue: q2 aliqñ cū eo est in stō de colera q̄ pōt educi añ ipm. Et subdit A. postea sequitur vomitus rei liq̄de. i. subtilis vel tenacis. i. grosse vel rei viscose. Et h̄ erit put de pprietate vomitiui illius erat attrahere. Et subdit. q̄nqʒ ēt soluit̄ venter tūc. s. añq̄ʒ vomitiuū māʒ traxerit ad stōm ⁊ eduxerit de ea. Et h̄ eē pōt qñ vomitiuū illud efficit̄ ventris solutiuū: vel qñ portio māe ab eo tracte descēderet ad itestina grossa q̄ stimulādo expulsiuam eoꝝ educeret̄ sola vel fecibus mixta p secessuʒ. Et fortasse aliqñ soluit̄ vēter tūc. s. qñ iā euomit̄ mā attracta pp dictas cās. Et dixit. dolor ⁊ mordicatio fortis ⁊ angustia puenientes a farmaco forti sunt māsiua. i. pdurātes si non mutet̄ ad alia accn̄tia nisi nauseā ⁊ angustiā. Et fiūt pseuerātes donec vomitus cōpleat̄ qō h̄ plim erit in spatio q̄tuor horaꝝ ab hora iceptiōis ipsaꝝ vel parū plus vel parū min⁹. Preterea Aui. Dixit postea in hora q̄rta icipit qescere: ⁊ ad requiem declinat: q̄nqʒ tñ pmutat̄ ad alia accn̄tia p̄uiora vt spasmū: epilīaʒ: sincopiʒ: ⁊ silia. Ista tñ aliqñ eueniūt pp māim malā ꝯtētā in ore stōi: ⁊ ad ipʒ motā: ⁊ sedant̄ illa euomita.

¶ Signa spērū. Signa boni ⁊ mali. dixit A. tu qdē cognosces vomitū ꝯferētē ab eo qō nō facit aliq̄d iuuamēti ex eo ꝙ ad ipʒ seq̄t̄ apparitio alleuiatiōis ⁊ desiderij bōi. Et anhelitus ⁊ pulsus bonitas: ⁊ silr ex opōnibus aliarū virtutū q̄ bñ pficiunt̄. Scias ꝙ cū videris in vomitu tā spontaneo q̄ʒ artificiali educi māim quā putabas eē cām egritudinis vel grauitatis nāe: ⁊ vides ifirmū libēter vomētē bñ tolerantē absqʒ malis accn̄tibus iudica vomitū illū vtilē fore: ꝯriū vō inutilē. Inq̄t Ipo. p° afo. Si q̄lia oꝫ purgari purgent̄ ⁊ cōferunt: ⁊ bñ ferunt. Si vero non ꝯriūm.

Signa vomitus in vniuersali.

¶ Signa vomitus cretici sunt ꝙ p̄cesserūt in die indicatiua p̄cedēte nausea ⁊ subuersio: ⁊ alia signa portēdētia vomitū a remotis. Et in die cretica apparent signa significātia crisiʒ debere fieri p vomitū. Uerūʒ vomitus creticus laudabilis ab illaudabili. dixit Ser. distinguit̄ ꝙ laudabilē p̄cesserūt

Sig° vomitus cretici.

signa

signa digestionis ꝛ adest virtutis fortitudo ꝛ euadē facit. Precedūt quoq; creticū laudabilē signa laudabilia: quoniam accidētia ipm̄ pronosticātia sunt leuia: quoniam natura leniter h3 pugnare. Et cū accidit ipse est facilis tēperatus in quo expellit materia morbi. In vomitu vero cretico illaudabili cōtraria erūt an̄ ip3 ꝛ in ipso ꝛ post ipsuz nō sequit alleuiatio sed virtutis prostratio.

Signa sinthomatici. ℭ Signa vomitus sinthomatici in morbis sunt q̄ fit in principio. vel nō precedētibus signis digestionis. Dixit .n. Gal. q̄ nulla euo fit in principijs morboꝝ s̄m naturā: s3 ois est sinthomatica ꝛ coacta. Et signa eius in sanis .s. lapsis sunt q̄ accidit subito absq; cā manifesta ꝛ est cū accidētibus malis difficilibus itolerabilibus ꝛ angustiosis siue in sanis siue in egris eueniat.

Signa vomitus cibalis. ℭ Signa vomitus cibalis hn̄r ex visu rei vomite. Et q̄r precessit ei bus hn̄s iducē vomitū ex his q̄ supra: ꝛ in cāis dc̄ā sūt. ℭ Dixit Guil. mordicatio sentit in stō ꝛ acuitas ꝛ agitatio ꝛ motus. Et si cibus fuerit fluidus sentit iundatio i stō ꝛ subuersio.

Signa vomitus rei extranee vomitus saniosi. ℭ Signa aūt vomitus rei extranee filr hn̄r visu illius. ℭ Et saniosus qdē cōprehēdit. dixit A. intuēti in ip3: quoniam discernit visus saniē in eo. Et cognoscit ex vehemētia nocumēti stōi ab ipso cū leuitate eius. stōus .n. patit multa nocumēta pp saniē in eo cōtentā: q̄uis pcipiat ifirmus leuitatē ꝛ nō grauitatē: q̄si dixerit. q̄uis sanies sit res pauca leuis ꝛ n̄ grauās ifirmū: tn̄ ipse multa patit nocumenta in stō suo: quoniam dixit Aui. non nocet nisi qualitate sua ꝛ non q̄ntitate.

Signa humoralis. ℭ Signa vomitus humoralis filr cōprehēdunt visu siue purus fuerit siue permixtus seu diuersus. Verū signa facti a multitudine humoris tm̄. dixit Aui. sunt multitudo vomitus non mali .s. in quātitate vel accidentibus ꝛ multitudo egestionis ꝛ saliue: ꝛ pcipue si pcesserit satietas nauseatiua. Et dixit. non est illic vapor ꝛ putrefactio .i. vapor putrefactus: q̄r nō sentit ex eo fetor seu odor malus: neq; sentit ex eo sapor malus acutus amarus salsus acetosus: vel pōticus: aut insipidus vel vnctuosus abhoiabilis: neq; adest vomitus malus .i. cū malis accidentibus: vel malus .i. ifectus aliqua mala q̄litate. Et dixit. sedant ipsuz si fuerit subtilis sube medicine pontice: q̄r ingrossant sbaz eius ꝛ cōfortāt virtutem. Et si fuerit grossus sedāt cū medicine subtiliatiue: q̄r subtiliant sbam eius. Verū ex can̄. gn̄ali supra p3 q̄ debēt eē cū stipticitate: ꝛ aromaticitate: q̄ cōfortēt virtutem. In vomitu aūt humorali peccāte sola q̄litate vomitus erit paucus ꝛ erit cū paucitate egestionis ꝛ saliue: ꝛ percipiet in eo q̄litas mala: ꝛ erit cū malis accidētibus. Et si humor peccauerit q̄ntitate ꝛ qualitate simul vomitus erit multus ꝛ malus.

Signa humoris putridi colerici vel flegmatici vel melancolici. ℭ Signa humoris putridi sunt putrefactio apparens .s. in olfatu vaporis putridi ꝛ sapore extraneo malo ꝛ bruuioso. Et si fuerit calidus .s. pro q̄r erit calidus. dixit Aui. erit cū eo sitis: ois .n. humor putridus est calidus nāliter vel accidētaliter sic̄ sicut colera ꝛ sanguis putrefacti: q̄ cū caliditate illa exiccādo roridā humiditatē oris stōi cāut sitim. ℭ Dixit Via. in scō ex colera reperitur cibi digō: l3 aliqn̄ sit corrupta. Dixit Guil. erit cū amaritudine oris ꝛ siti ꝛ caliditate: ꝛ illud qd̄ expellit erit fluidū si fuerit cola n̄alis aut citrina: sed si esset vitellina vel eruginosa nō eēt fluidū sed grossuz: priuatū tn̄ viscositate q̄cunq; colera fuerit. Et spēs et colere cognoscūtur rubeo croceo vel viridi. Non tn̄ dixit Guil. oē croceum vel viride qd̄ ore expellit d3 iudicari colericū .s. purū vel cū pdn̄io nisi suba eius fuerit priuata viscositate: quoniam si sic fuerit erit colericū purū. Si vero cū viscositate fuerit erit ibi q̄ mixtio colere cū flātibus. Et cognoscit victoria vnius sup alterū p q̄ntitatē viscositatis. ℭ Et Via. dixit. in scō ex flāte ꝛ viscositatibus ꝛ friditate inuenit cibus crudus ꝛ non coctus saltē pfecte. ℭ Et dixit Guil. mā vomitus flātici erit alba viscosa s̄m plm̄. Et q̄nq; erit viridis vt coloris succi lactuce. talis .n. color reperit sepe in humiditatibus q̄ sunt i stō gn̄ate p viā indigestionis ex herbis ꝛ fructibus q nō digerunt vt Gal. dixit sup 1° pno. Et q̄nq; erit color mā flātice liuidus: ꝛ sapor eius erit isipidus vel acetosus: ꝛ tūc erit absq; siti. ℭ Si vero mā vomitus fuerit melīca erit suba eius fluida in q̄ erit residentia ad modū fecis. Et erit in colore nigra vel cineritia. Et in sapore acetosa vel pontica.

Signa vomitus sanguinis. ℭ Vomitus vero sanguinis. dixit Guil. notus est visu coloris sui ꝛ est in sapore dulcis. Dixit Via. sanguis q effundit ab alijs mēbris ad stōm erit mixtus cū aliqbus stōi humoribus. Et intellexit s̄m plm̄. aliqn̄ .n. erit ipermixtus: imo exiens ex stō aliqn̄ erit permixtus: ꝛ aliqn̄ non. Dixit Aui. q est ex stō distinguit ab illo q est a meri ex loco doloris: nā in vtroq; est dolor nisi sit ex aptione orificioꝝ venarū: ꝛ nō sit ex corrosione ꝛ vlceribus. Et dixit in facto pp epar: ꝛ pp splenē non est dolor .s. s̄m plm̄: q̄r vt plm̄ ab eis pp aptionē orificioꝝ venarum: ꝛ nō ex corrosione fluit. Si tn̄ aliqn̄ esset ex corrosione esset in eo dolor: sed nō intēsus pp remissuz sensum eoꝝ: maxime respectu doloris eius q est a corrosione: ꝛ raro est q̄ in stō fiat ab aptione orificioꝝ venarū. Vel nō est dolor in eis .s. in partibus stōi: tn̄ pōt esse dolor in loco epatis ꝛ splenis. Sāguis aūt q exit ex splene: q̄r attinet nigredini est magis turbidus. Et q̄nq; percipit in eo acetositas vel ponticitas. Sanguis vero q exit ex ep̄e ꝛ mēbris lōgingoribus est magis clarus: ꝛ q̄nq; attinet rubedini purpuree: ꝛ q̄nq; rubedini clare .i. alicui citrinitati. Sāguis quoq; pcedēs ab ep̄e est magis coagulatus ꝛ trūbosus. Et exiens ex stō ē magis fluidus. pcedens vero ex cere° cognoscit p lesionē cerebri. Et q̄ accidit vomitus post descēsuz eius ex stōm. Et q̄ exit sanguis a corrosione ꝛ vlceribus cognoscit p signa vlcerū. Et dixit. A. sanguis exit ab vlcere paulatim ꝛ modicus in primis: q̄r iprimit. Nā in principio corrosio ꝛ vlcus non attingit nisi ad venas paruas supficiales. deinde euāt ex eo res plurima .s. qn̄ corrosio peruenit ad venas magnas. Et Via. dixit preterito iā dolore sanguis egredit ꝛ difficilis est in exitu: ꝛ color suus niger: talis .n. sanguis significat vulnera venā corrodentia ꝛ putrefaciētia. Sanguis vero exiens ab aptiōe orificioꝝ venarū vel dilatatiōe poroꝝ ipsaꝝ egredit paulatim ꝛ sine dolore. Et s̄m plm̄ est aquosus ad subalbedinē decliuis. Sed sanguis q exit a ruptura vene egredit subito multus grossus ꝛ rubicūdus: ꝛ sentit dolor i loco rupture.

ℭ Signa aūt sanguinis egredientis a sanguisuca. dixit Aui. sunt q̄ sanguis est subtilis saniosus .i. virulentus eruginosus vel est saniosus .s. post casuz sanguisuce ad tps: inq̄ntuz in loco vlceris sanguisuce gn̄at sanies. ℭ Signa vero eius q egredit ab emoroydibus sunt. dixit Aui. vt egrediat hora post horā: q̄r talis vomitus est piodicus: sicut est exitus sanguinis aliaꝝ emoroydarū. Et color eius est citrinus .s. cū declinatione ad nigredinē vel viriditatē. Et iuuant patientes p illud. ℭ Signa vero vomitus sanguinis facti a virtute sana regulr operante sunt. dixit A. vt nihil de esse suo immutatū sentiat patiēs. Ex quo .s. cōprehendat manifestū nocumentū: sed inueniat leuitatē post grauedinē: nā hūc vomitum an̄cedit grauitas sensata totius corporis vel epatis vel alterius mēbri. Et post ipsum succedit leuitas ab illa grauitate: ꝛ sanguis exiens est sanus non calidus corrosiuus: aut vlcerosus: aut ēt apostemosus. Nam in vomitu sanguineo facto a virtute sana egredit sanguis purus absq; dolore. Et si h̄ euenerit ei q consueuit hr̄e fluxū sanguinis: qui postea restrictus est. Aut ei qui consueuit flōmari: ꝛ postea nō fuerit flōmatus. Aut ei qui consueuit vti coitu ꝛ postea abscidit vsum eius. Aut q ei cōsueuit exercitari ꝛ laborare postea mansit in qete ꝛ otio: ꝛ vixit delitiose. Aut ei cui amputatum fuerit aliqd̄ membrū: ꝛ postea nō diminuit de ciboꝝ cōsueto: aut his silibus: tunc certū erit q̄ ille sanguis vi nāe expellitur. Et filr in vomitu alioꝝ humorum facto vi nāe egrediunt humores nāles: aut parū mutati a nālitate: post quē sequit leuitas: ꝛ precipue fit post aliq̄3 euonum cōsuetarum. que restricta vel dimissa fuit: tunc enim vi nāe fit talis vomitus ꝛ nō vi sinthomatis. ℭ Signa vomitus diuersi nota sunt p visum: ꝛ q̄r diuersi sapores in eo cōprehēdunt

⁊ modus sibi non est vnus: sed diuersus. ¶ Dixit Sera. si vomitus est ex superfluitatibus stõi est cõtinui nocumenti. si vero ex superfluis q̃ effundunt̃ ad ipsum ex alijs mẽbris non est cõtinua lesio: sed qescit stõus in hora. i. aliquo tp̃is spatio donec iterũ effundat̃ sup̃fluũ ab illis ad stõm. ¶ Dixit Alex. Si nõ interposito spatio fit vomitus humor est cõstitutus in ventre. i. est ex ipso stõ. Si vero inter nauseam ⁊ vomitũ spatiũ est: tũc humor aliũde fluit ad stõm q̃ntum gigrit. ¶ Et dixit. si statim post nauseã sequit̃ vomitus ⁊ sine molestia humor in spacioso loco cõtinet̃ ⁊ sp̃aliter si cessent accidentia: s. q̃ sunt cũ eo ad motũ vomitus. Si vero non cessent: ⁊ non statim sine molestia fit vomitus post nauseã: sed est cũ multa nausea angustia ⁊ inqetudine: ⁊ p̃cipue si fit in ore stõi: ⁊ fit humor mordicatiuus: ⁊ cũ hoc percipit̃ eminẽtia stõi cũ soliditate eius: ⁊ cũ h̃ est cũ singultu: ⁊ nõ cessant ista accñtia p̃ vomitũ sup̃uenientẽ: tunc humor est ibibitus sup. aut adherens. ¶ Op3 quoq3 multũ cõsiderare mẽbrũ a quo fluit humor ad stõ3 per signa egritudinũ illius membri dolorẽ inflationẽ tensionẽ rugitũ grauitatẽ eius ⁊ silia.

¶ Dixit Aui. in ap̃ate epatis calido. s. colerico accidit vomitus colericus vt colera vitellina. deinde vomitus: vt succus porri: deinde vt erugo eris. Et cã est: q̃ colera nãlis vel citrina cũ adurit̃ caliditate illius ap̃atis: siue ẽt q̃cunq3 alia caliditate ꝑ fit colera vitellina: deinde p̃cedẽte adustione fit prassina siue porraria. Et adhuc vlterius procedente adustione ⁊ humiditate consumẽte fit ziniaria. Amplius ad hoc oĩa signa distinguentia hũores afferẽda sunt. q̃ dcã sunt in cap̃ malitie cõplexionis stõi cum materia.

Signa vomitus fcĩ ex malitia cõplonis sine materia

¶ Signa aũt vomitus facti ex malitia cõplõnis sine mã h̃nt ex eis que dicta sunt supra in loco suo.

Signa fcĩ ex debilitate stõi.

¶ Dixit. A. signa fcĩ ex debilitate sũt: q̃n stõus debilis quotiens cibat̃ accidit ei nausea ⁊ subuersio al. Et si fuerit debilior parũ non poterit retinere illud qd̃ recipit: imo. expellit illud ad sup̃iora: ⁊ pro vel inferiora. i. vel ad iferiora. ¶ Dixit Ras. 5° ɔtiñ. dico q̃ si vomitus pp̃ debilitatẽ stõi erit inde debilitabit̃ appetitus. Et añ cibationẽ anhelitus nõ erit spissus. Ille vero in quo humor subfundans fuerit vomere non poterit donec cibariũ nõ assumpserit ⁊ anhelitus erit spissus añ cibationẽ. Et dixit si alicui q post cibationẽ fecerit motũ superfluũ accidit vt vomitũ talẽ faciat. Aut erit vomitus ille ex humiditate mala infundente os stõi: aut ex ei⁹ debilitate. Et si hoc fuerit ex humiditate accidens erit post motũ superfluũ: s3 cibariũ añ motũ fuerit assumptũ. Et cũ nl̃ ab humiditate abest sitis: ⁊ priuat̃ appetitus oĩs potus. Iuuaturq3 cũ3 assumptione siccoꝝ: ⁊ desiccantiũ. Qui aũt fit ex debilitate accidit post euõnes fortes vel egritudines resoluentes ⁊ alia exterminantia. Et accidit frequẽter vt q̃si reijciat oẽm cibũ. Et maxime nocet̃ ex quolibet cibo multe q̃ntitatis: ⁊ a pauco vero aromatizato iuuat̃. ¶ Dixit A. vomitus dolorosus. i. stõus in vomitu ex dolore p̃ueniẽte velociter euomit cibũ ⁊ expellit ipsum. Etenim quotiẽs assumit cibũ totiens euomit ipsum. Et dixit. illi cui superuenit frequenter nauseatiua satietas: ⁊ q non comedit s̃m veritate3 famis verificate. i. s̃m appetitũ verũ accidit in p̃mis q̃n comedit adustio: vehemẽs valde quã nõ tolerat: deinde ɔuertit̃ esse eius ad hoc vt euomat totũ qd̃ comedit.

Signa fcĩ a cãis primitiuis.

¶ Signa vomitus fcĩ a causis primitiuis h̃nt̃ p̃ inq̃sitionem earum ⁊ relationem patientis vel astantium.

De võitu sanguinis cũ febre ⁊ sine febre.

¶ Dixit Ypo. 7°. aflo. q̃cunq3 sanguinẽ vomunt siquidẽ sine febre salutare. Si vero ex febre pernitiosum. Et causa est. dixit Gal. in cõmẽto. q2 sine febre est signũ qd̃ est absq3 apostemate: ⁊ talis curari põt: ⁊ curat̃ s̃m plim cito. Si vero fuerit cũ febre signũ ẽ q̃ ẽ ab ap̃ate vel a vulnere cũ ap̃ate: ⁊ id est malus ⁊ pernitiosus: ⁊ aliq̃n icurabilis. significat. n. aut ap̃a ruptũ añ maturationẽ: aut corrosionẽ in stõ: aut fistulositatem. Et Aui. dixit. oĩs vomitus sanguinis cum febre est malus: ⁊ si non est illic febris q̃nq3 non est malus: vt q̃n nõ superfluit: imo tunc est bonus q2 mundificat̃ per ip̃m corpus a sanguine superfluo. Et intellexerunt de vomitu cũ febre si q̃ ipse nõ p̃cedat a febre neq3 a sua cã: sed a cã propria ipsius vomitus. Et ad ip̃m ⁊ suã cãm sequat̃ feb. Si aũt talis vomitus esset cũ febre: q2 sequens ad febrẽ vel suã cãm: l3 s̃m plim sit malus: non tñ est necessario mortalis. imo põt esse bonus nã purgante p̃ vomitũ sanguinẽ superfluũ. Differt aũt salutare a nõ salutari: q2 salutari coniungit̃ leuitas ⁊ bona tolerantia. Et q2 accidit corporibus q̃bus dcm̃ est vomitũ sanguinis ɔferre. Et post ipsum sequit̃ alleuiatio. Et ex his h3 itellectus aflo. dicentis. sanguis sursum q̃litercũq3 exiens malũ. ¶ Dixit A. vomitus niger vt fex. s. sanguinis est malus: deterior tñ est si sit vt fex vini: ⁊ adhuc eo deterior est qui est vt fel nigrũ. ¶ Et dixit. Uomitus fetidus est malus ⁊ p̃pric q̃cunq3 amboꝝ. s. fetidi. ⁊ vt fex sanguinis est in febribus pestilẽtialibus. imo dixit Gal. q̃ oĩs vomitus in febre pestilentiali est malus.

Signa pn̄ostica.

¶ Dixit A. vomitus vt sucus porri significat mortẽ virtutis intelligens si venerit in febre vel alia passione forti: q̃n aliq̃n ɔtingit talis vomitus in dispõne sanitatis: ⁊ aliq̃n in eo cuius epatis cõplõ est calã valde: ⁊ non est ita malus. Et id subiunxit q̃uis vomitus citrinus: ⁊ vt succus porri ⁊ vt flos eris multiplicet̃ in eo in cuius ep̃e est cõplõ calã valde sup. tñ nõ significat morte3 virtutis. ¶ Scias q̃ vomitus rei eñee. s. viridis ⁊ eruginose vel feculente eueniẽs in p̃n° fortiorũ passionũ in ap̃atibus viscerũ est malus ⁊ citã mortem significat. ¶ Uomitus stercoris significat ap̃a in intestinis. ⁊ eueniens in yliaca ⁊ colica mala est signu3 ad mortẽ. ¶ Uomitus vermiũ est malus ⁊ in acutis passionibus cu3 virtutis debilitate significat mortẽ: ⁊ maxime si mortui euomunt̃. Aut si puri inp̃mixti alijs rebus egrediunt̃. ¶ Dixit Aui. scito q̃ exitus male rei. i. male mãe p̃ inferiora post vomitũ. i. post signa oñdentia vomitũ fore necessariũ est signum q̃ illud qd̃ faciebat fastidiũ descendit ad inferiora: ⁊ euãtur per fluxũ ventris. Et silr vomitus rei male post assellationẽ. i. post signa oñdentia solõnẽ ventris fore necessariã est signũ qd̃ est ex accñtibus assellandi. i. q̃ euãtur p̃ vomitum qd̃ debebat euãri p̃ fluxũ ventris. sup. ⁊ sic euomentes vnus excusat alrũ. ¶ Dñt qdã. q̃ fluxus vẽtris post võitu3 iam inceptũ: vel ẽt sup̃fluentẽ est signũ q̃ illud qd̃ faciebat fastidiũ. i. vomitũ descẽdit ad iferiora: ⁊ sic curat̃ vomitus. Et silr ecõuerso võitus eueniẽs post assellationẽ. i. fluxũ vẽtris inceptũ vel sup̃fluente3 est cura eius. ¶ Dixit Mes. q̃ Ypo. dixit. fluxus vẽtris interdũ võitui. Et vomitus fluxui iterdũ cã curatiua est. Et dixit Damasn. illud id est: q2 q̃n ex hoc ad oppo^m vel diuersu3 attractio fit ei⁹ q̃ cã illoꝝ erat. ¶ Dixit Ypo. 2° p̃no. laudabilis võitus ẽ cui fuerit flã admixtũ colibus neq3 nimis viscosus: ⁊ q̃nto fuerit a simplicitate flãtis remotior tãto suspectior. ¶ Et. A. dixit. Sanior vomitus est p̃mixtus: ⁊ itellexit de p̃mixtione humoꝝ nãlium aut parũ deficientiũ a nãlitate. Ad qd̃ declarandũ subdit. medius in grossitie ⁊ subtilitate: neq3 tñ intellexit de p̃mixtiõe quorũcũq3 hũoꝝ nãliũ: s3 duoꝝ tm̃. s. flãtis ⁊ cole sicut dixit Ypo. ad qd̃ significandũ subiũxit ex humoribus q sũt ɔsueti. s. stõ: sicut colã ⁊ flã: flã q2 minerã h3 i stõ: ⁊ colã vo q2 multotiẽs in stõ rep̃it̃ gñata in eo vel effusa ad ipsu3.

¶ Et post vomitũ p̃mixtũ ex colã ⁊ flegmate melior est q est ex eis vel ipsoꝝ altero p̃mixtus cũ humore melico nãli. Et post istũ q est ex colã ⁊ flãte vel eoꝝ altero p̃mixtus cũ sanguine. Et post hũc q est ex oĩbus dictis q̃tuor humoribus mixtus. Uomitus. n. diuersus melior est quocũq3 puro. Dixit. n. Aui. vomitus purus siue colericus fit siue flãticus est malus. Etenĩ Gal. in ɔ¹°. vbi. s̃. adducit Ypo. dicẽs. q̃ Ypo. vĩ velle ne aliq̃s hũor sit purus: ⁊ h̃ id: q2 hũor q est de gñe colẽ significat victoriã vehemẽtẽ caliditatis: ⁊ flã purũ sig̃at frigiditatẽ. s. vehemẽtẽ. sup. ⁊ silr de alijs hũoribus h̃ñ ergo dixit Ypo. vt. s̃. q̃nto vomitus fuerit a simplicitate remotior

tanto est suspectior. Et si vomitus diversus evenerit in die crisis erit laudabilis: vt idicauit Ipo. 4° afo. et Gal. in cō°. Et Aui. 2° 4'. Sed vomitus diversus diversitate humorū innāliū euntiū versus nām elemēti deterior est quolibet vomitu puro sive fuerit purus de vno hūore nāli sive innāli. Ad qd significandū dixit Aui. vomitus diversorū colorū deterior est nigrore illo q est vt flos eris: et vt succus porri per illud qd significat de aggregatione hūorū malorū ex pluribus inimicitiis ledentiū n.ām. sup. q̄rto igit est deterior colericor flātico melico vel sanguineo nāli. Et nō est dubiū q per vomitū hūc diversorū colorū itellexit vōitū diversum diversitate humorū inaliū. Nā vōitus diversus diversitate humorū nāliū vt ipse dixit. melior est puro nāli nedū nigro et aliis dictis coloribus inālib° malis. ¶ Dixit n. Ipo. vbi. s. vōitus sicut succus porri. aut viridis sicut flos eris aut plūbeus aut niger est malus. Et si omnibus his infectus fuerit morti est cōtinuus. ¶ Vōitiuū quoq puror q est purus puritate alimentali deterior est puro puritate nāli. Et purorū humorū ināliū deterior est niger vt fel nigrū: q: ex toto gñe mortalis: vt Gal. dixit 4° afo. in cō° afo. egōnes nigre et c. Et post eū est niger: vt fex vini. Et post hūc erugīnosus et post ipm indichinus et azulinus. Et post hūc prassinus. Et prassini vōitus deterior est ille q est hūoralis eo. s. q est ex hūiditatibus gñatus et fructibus herbis cepis porris et fillibus. ¶ Dixit Aui. Vomitus q est sicut succus porri intelligēs de prassino et eruginoso significat malitiā. s. magnam. ¶ Et vomitus viridis declinans ad nigredinē: sicut azul et indicū s̄m plīm cōgelationē calitatis significat. i. significat q processerit a friditate cōgelante. Et sunt pter illū q est vt succus porri et flos eris. s. q ēt signāt cōgelationē calitatis q̄uis q̄nq cōtingat q sint ambo. s. ille q est vt succus porri et flos eris. Et ille q est viridis declinans ad colorē azuri et indici pp adustionem. Et in istis verbis voluit. A. q pdicti colores q̄nq sint a frido cōgelante: et q̄nq a calo vrente. Et ppea docuit Aui. iter eos distinguere: et dixit q adustio. s. nigredo q̄ nō est a vehemētia frigoris et cōturbatiōe ei° sup. sed est a calo adurente est declivis ad splendorē et claritatē q.s. est dyaphanus sicut cornu politū. Et sile intelligendū ē de veriditate. Que vero est a friditate nigredo est obscura cū opacitate. ¶ Dixit Ipo. 4° afo. egritudinibus qbuscūq incipiētibus si fel nigrū sursum. i. p vomitū aut deorsū. i. p secessum exierit mortale. Et intellexit p fel nigrū humorem melicū q est vt fex sanguinis vel vt fex vini: vt Ga. dixit in cō° afo. egōnes nigre et c. Et cā huius dixit Gal. est q: cū nō possit in pn° morbi expelli vi nāe cū nulla in pn° pcesserit digō et divisio eius a puro signū est q expellit sintomatice: et significat hic humor lesionē magnā in epate. ¶ Vomitū vero purorū ex hūoribus nālibus. dixit A. deterior est vomitus sanguinis. Dixit n. Ipo. 4° afo. sanguis q̄lincunq fuerit sursuz. i. p os in vomitu exiēs malū. Et intellexerunt de egrediēte coacta nā: qd mōstrauit. A. cū subdēs dixit. nisi fuerit s̄m necessitatē quā dicā: q: q̄n factus a nā agēte pp finē: et pp melius non coacte nō est deterior: multotiēs eni dixit Aui. fit vomitus sanguinis ex sana virtute que expellit sanguinē ad partē quā invenit in dispōne expulsiōis eius cōvenientiorē. Et pp hoc est multotiēs in vomitū duorum lib. sanguinis. v.g. tranqllitas et iuvamentū. Et illud q̄n effundit superfluitas splenis et epatis ad stōz. i. sanguis q ei superfluit et egredit vomitu. ¶ Subdit Aui. sequit ipm. s. vomitū sanguinis in malitia vōitus niger. i. hūoris melici q est fex sanguinis. Et cā est dixit ipse: q: ista duo. s. melia et sanguis nō sunt gñata in stō: neq cōsueta ei: neq cōsueta multiplicari in eo: sicut cola et flāa: imo nō sunt in eo nisi expulsa ad ipm ex locis longinqs et mēbris aliis: et significant nocumentū in mēbris illis. Et s̄m cōitatē stōi et obedientiā. i. apparationē eius ad recipiendū illa duo ita vt debilitent ipm. s. sup. aut significent ipm iā debilitatum. Vomitus aūt

sanguinis deterior est vōitu melie nālis. Dixit A. pp duas cās: vna est: q: sanguis significat maiorē malitiā q̄ melia nālis: et in nobiliori mēbro: q: sanguis in epate et melia in sple. Et alia est: q: cū sanguis sit filius nāe et dilectus cuz egredit in vomitu significat ipotentiā nāe in retinendo ipz et pp hāc cām significat mortē. Dixit n. Aui. q vōitus sanguinis significat motū eius egredientē a necessitate. s. cogēte nāz. Et ipse cū egredit a tali necessitate portēdit mortē. Et de eo dixit Aui. q est deterior nigro: nō intelligēs oī nigro: q: vomitus niger vel fel nigrū est deterior eo. Et vomitus niger vt fex vini s̄m plīm ēt est deterior vomitu sanguinis: sed hñ s̄m plīm vōitus sanguinis est deterior eo q est vt fex sanguinis pp duas cās. ¶ Vomitus aūt colicus ex pte deterior est flātico et ex parte minus malus: deterior quidē est: q: cola s̄m plīm est expulsa ad stōm ex mēbro alio. Minus vero malus: q: facilior est flātico. ¶ Ois vomitus fetidus deterior est non fetido sui gñis pp illud qd significat de putrefactione. Dixit Ipo. 2° pno. ois dolor malus in vomitu significat malū. ¶ Dixit Aui. ex cōpōne mala est vt sit stōs os subuersum patiēs sincopim. Et significaret p hoc q hō huius status sit multū debilis ex quo sincopizat. Et dixit. et vt sit nā restricta. i. cū vomitu hēat ventrē stipticū: eo q illud qd sedat vomitū addit in restauratione nāe. Et illud qd resoluit nām addit in vomitu nisi sit illud qd facit sincopim, humor subtilis aut colicus: et curet dispō cū aq̄ prunorū et tamarindorū et silui q cōferūt vtrisq rebus sil. s. vomitui et restrictioni ventris. Nam talis aq̄ ventrē lenit: et colicū vōitum sedat alterādo et eūando cāz eius. Et ex his verbis hz q casus supradicte male cōplonis hz locū in vōitu flātico in stō multū debili in quo abūdat flā: h. n. ad sui curationē reqrit forte farmacū vomitiuū vel solutiuū: vt educat illud flā. Sed cū sit debilis nō posset ipm tolerare: q: in magnā sincopiz icideret. Debile vero vōitiuū nō sufficeret: et cū hoc adderet in restrictiōe vētris. Et debile solutiuū in eo efficit vomitiuū pp stōi debilitatē. Ut dixit Mes. p̄ de rectificatiōe medicinarū. Et hoc ēt nō sufficeret: q̄re redditur cura eius ipossis aut difficilis valde. Et si q̄ via est ad curā ē vt educat flā illud cū medicina forti debili que hēat educere humorē difficilis eradicationis: sed tñ parū in vice p eius parvā dosim. Et sit medicina ista solutiua vētris nō vomitiua ne amplius debilitet stōm et sit permixta aromaticis stipticis cordialibus boni saporis. ¶ Dixit Ras. 5° cōtī. dico q sputū sanguinis penes vehementē vomitū molestū est: et maxime patiētibus asma et pcipue si pectus fuerit angustū et incōsuetū ei: vñ toto studio debes removere ipz et lenire pectus et fricare et epithimare vt cōveniens sit extensioni. ¶ Dixit Ipo. 7° afo. et ponit ab Aui. in cap. de singultu. In vomitu singultus et oculi rubei malū: q: significat calīm apa esse in cerebro vel in stō. Et dearticulat iste singultus ad significandū a rubore oculorū: sicut Gal. dixit i cōmento dicti afo. Uñ dīt q p remanentiā singultus soliti qescere post vōitū cōprehēdit cāz eē fixā i cerebro vel i stō: q: ab āboh° pōt illa rubedo pcedere et a quocūq pcedat signat malū. In quo tñ dictorū locorū sit cā fixa oz sciri p signa ppa apa cerebri et stōi dcā i suis caplis. ¶ Dīt qdā: singultū et vōitū ñ posse sil pcise cōiūgi: cū vn° sit mot° fortis et ali° debilis eiusdē mēbri: et seq̄t ad vnū ipsorū expulsio rei nocētis. Ad alterū vo nō: sz sic pñt cōiūgi q post vōitū et i qete a suo motu supueniat singult°: post quē ēt seq̄t vōit°: et post vōitū iterū singult°: et sic vlteri° vn° succedat alteri: alr aūt coincidere nō pñt: et ēt dato q a diversis materiis cāent. Dixit Gal. 2° pno. sup ca. de vōitu. cola admixta flāti ē subtilior. i. liqdior q̄ ipsa sola intelligēs de cola inali aduste exiccata q̄ p admixtionē rei humide: vt flātis reddit liqdior: sicut appet de terra q̄ fcā lutū p admixtionē aq̄ est subtilior et liqdior q̄ añ. Et ipsa cola p admixtionē flegmatis cum ea facta flexibilior aptior redditur expulsiōi. Alie vero spēs cole per admixtionem fleg-

matis cũ eis tanq̃ cũ admixtione grossioris reddunt̃ grossiores ꝛ solidiores: ꝛ sic expulsioni minus obedientes.

¶ De cura vomitus cibalis ꝛ superflui. Cap.lvj.

Qui vomi nõ sint cõ. & dimittendi

Vomitus cibalis si fuerit a cibo superfluo indigesto vel corrupto semper ab auctoribus sumit̃ tanq̃ egritudo ꝛ est curandus ꝛ ꝯstringendus ꝛ nullo mõ dimittendus: qm̃ si dimittit̃ stõm debilitat ꝛ pparat ipm ad recipiendũ mãs malas q̃bus ad malas disponit̃ egritudines. Vomitus vo humoralis ꝛ temperatus nõ ponit̃ ab auctoribus iter egritudines neq̃ eget curatiõe. Verũtñ nõ oꝫ h vomitus: neq̃ ẽt cibalis fieri ꝯsuetudinarius: imo dix Raf.5° ꝯti. corrigẽda est h ꝯsuetudo cũ exinde stõus debilitet ꝛ aptissimus fiat ad recipiendũ reumata discurrentia ad ipꝫ. Vomitus vo ois q difficultat̃ aut superfluit ꝑ egritudine accipit̃ ꝛ curatiõe indiget. Et vomitus qdẽ quicq̃ facilis icipit laudabilis: ꝛ q̃ post in ꝓcessu difficultat̃ aut superfluit. Et difficilis ꝛ illaudabilis reddit̃: ꝛ tũc curatiõe idiget. Vomit⁹ humoralis dũ facilis ꝛ temperatus ꝑseuerat nõ est ꝯstringẽdus donec stõus ab illis superfluis mundificatus fuerit humorib⁹ ꝛ h vtute ꝯstãte. ¶ Dixit Sera. vomitus colicus nõ abscindat̃ nisi multiplicet̃. Si vo multiplicat̃ cohibe illuꝫ. Similr quoq̃ vomitus sintomaticus factus a nã regulãte ꝛ non coacta nõ est cohibẽdus: sꝫ dimittendus: qm̃ lꝫ sit malus ꝑ viã signi est tñ bonus ꝑ viã cãe: iq̃ꝫtũ mãꝫ malã paratã egritudinẽ vel actu faciẽtẽ minuit: ꝛ quicq̃ eradicat: ꝛ vñ egritudinẽ illã võitus tollit vel minuit: ꝛ nãm sup residuũ potẽtiorẽ reddit: ꝛ h vomitus frequẽter accidit in pn° morbi: de quo itelligit̃ i afo. i cbo ãtib⁹ morbis si qd v̾r moue: moue ꝛ frequẽter ẽt accidit in pncipijs paroxismoꝝ febriũ: de quo dixit Aui. ꝙ vomitus in pn° paroxismi aut minorat: aut eradicat paroxismũ. Vomitus vo sintomaticus fact⁹ nã coacta semp est ꝯstringẽdus: qm̃ malus est ꝑ viã cãe ꝛ ꝑ viã signi.

Multi⁹ de cibo võit⁹ idigeat cu ratiõe q̃ꝺo ꝛ q̃n

¶ Scias ꝙ vomitus facilis ꝛ tẽperatus corpori multũ repleto superueniẽs: tñ q̃tus dũ talis ꝑseueret nõ sit ꝯstringẽdus: tñ stõus cũ aromaticis tẽperate stipticis ab intus ꝛ ab ex̃ fouẽdus est ne in effrenẽ ꝛ superfluũ ꝯuertat̃. ¶ Võitus quoq̃ curatiõe idigẽs aut eget eaq̃ difficilis: aut q superfluus. Facilitat̃ aũt vomit⁹ difficilis opponẽdo cãe difficultati ipsi⁹. Si.n. cã ei⁹ fuerit fortitudo retẽtiue deijce illã ꝛ mollifica. Et si eius cã fuerit expulsiue debilitas fortifica illã ꝛ incita. Et si cã eius fuerit viarum coãgustatio api illas ꝛ exopila. Et si cã fuerit ex cibo abhoiabili vel alr ipzimẽte abijce ꝛ ꝑmuta illũ rectifica. ¶ Dixit A. si cãtur a corruptiõe administratiõis cibi. i. ꝑp pctm̃ in cibo vel mõ ꝛ administratiõe eius ꝛ rectificet̃ cibus ꝛ eius administratio ꝛ fiat bon⁹. Et adiuuet̃ cũ ꝯfortãtibus stõꝫ boni odoris: ꝛ ois aũt supradcã scire poteris ex dictis in supioribus caplis. Et si cã eius fuerit in cãis extrinsecis alijs ordina illas ꝛ regula. Si vero cã eius fuerit ineptitudo mãe: expulsioni digerat̃ ꝛ pparetur. Dixit eni Aui. Cum fuerit illud qd̃ eiiare volumus vomendo aut sudãdo. Alia lr̃a hꝫ. aut educẽdo. s. ꝑ q̃cũq̃ viã icipiemus ꝛ grossuꝫ subtiliabimus ꝛ icidemus illud si fuerit viscosuꝫ: ꝛ si fuerit subtile ispissabimus ipꝫ. Et si fuerit putridũ saniosuꝫ rectificabimus ipm̃ cũ bono odore eius qd̃ in potu sumit̃ ex medicinis. Qz si ista rectificatio sufficerit ꝛ võitus facilis fiat ꝛ euãt̃ in ipso mã mala finẽdũ. Sin aũt opꝫ vt illa mã eucẽt̃ ꝛ ad diuersum trahat̃ prout dicet̃.

De aere ꝛ odoribus valẽtibus ad võitũ ꝯstringendum.

Vomitus aũt superfluus dupliciter ꝯstringit̃. s. leuita ꝛ potiõe. Et dicta qdẽ ab oibus sex rebus nõ nãlib⁹ line derat̃ ꝓhibet q̃ sufficiẽter notari ꝑnt ex dictis in cura nausee ꝛ causis vomitus. Affert quoq̃ ẽt iuuantia ꝛ sunt morari in aere tẽperato ad siccitatẽ declinãte ꝛ leuẽ friditatẽ odoribus gratis repleto. Dixit Aui. bon⁹ odor vehemẽter ẽ ꝯueniẽs stõ: sicut odorare panẽ assatũ in aceto forti isusuꝫ: aut in vino aromatico: est.n. optimũ. Vñ dixit Raf.5° ꝯtñ. appropinquẽt naribus patiẽtis odores boni ꝛ vini. Et cũ aromatibus fiat suffumigatio donec repleat totã domũ. Etenĩ odorifera mitigãt nauseã ꝛ vomitũ sicut fetida eos excitãt. Et dixit auctoritate Gal. in lib. alimentoꝝ. Si odorifera q̃ administrant̃ ad vomitũ ꝯstringẽdum fuerint nutritiua magnũ iuuamẽtũ pbẽt. Jõ dixit A. ꝑprie ꝯfert bonus odor si est in nutritiuis. i. in potibus ꝛ cibis nutriẽtibus. ¶ Dixit Gal. 7° miemir. sicut oĩa fetẽtia stõm subuertere apta nata sunt ita odorifera ꝯfortare. Et si cũ h fuerint cibisia multipliciter iuuabũt stõm subuersum ꝑp maliciã hypocũdrioꝝ. ¶ Dixit A. ꝛ remoueri ab eo. s. odore bono ꝯfert si sensus est diligẽs ipm quẽ approximas sed postea iterũ reapponere ꝛ iterũ remouere opꝫ ꝛ frequẽter pmutare: vt auidius recipiat̃ ꝛ odor ipsẽ. Inuenitur aũt lr̃a negatiua dicẽs: ꝛ nõ remoueri ab eo odore bono: ꝛ ẽ clara: ꝛ scias ꝙ pmutationẽ facere de vno odore ad aliũ placibilẽ patiẽti est vtile. Abhorrẽt.n. qdã quosdã ex odoribus bonis: ꝛ vñ si abhoiabilẽ ei odorem approximasti remoue te ab eo ꝛ aliũ approxima in quo cõplacẽtiã hẽat. Et locus in quo morat̃ nõ sit luminosus: sed cũ obscuritate ꝛ in eo letetur ꝛ iocũdet̃ ꝑ posse. ¶ Dixit Raf. motus intẽsus si fuerit post cibationẽ excitabit vomitũ: q̃re opꝫ vt vomẽs cibũ vtat̃ q̃ete. Et Aui. dixit. adhibeat̃ exercitiũ subtile. i. debile paruũ ꝑp egri ibecillitatẽ: ꝛ q motus corpora turbat: q̃re q̃eti ꝛ taciturnitati attinere dꝫ patiẽs sm̃ plm. ¶ Dñt qdã in vomitu humoroso ex humoribus fluẽtibus ad stõm ꝯfert exercitiũ forte: q diuertit ad exteriora: ꝛ ꝑprie exercitiũ mẽbroꝝ iferioꝝ. Et hi exponũt exercitiũ subtile. i. subtiliãs ꝛ diuertẽs humores. ¶ Dixit Aui. calefactio extremitatũ summa est in restauratione vomitus: itelligẽs de calefactiõe forti: qd̃ apparet: q subiunxit ꝑ illud qd̃ attrahit. s. ad diuersum. Non aũt attrahit nisi sit fortis: debilis ẽt extremoꝝ calefactio ꝓuocat vomitũ: vt. d̃. Et ꝯuenit dicta calefactio in võitu frido flãtico. In calo vero noceret: sicut in eo iuuat extremoꝝ infridatio. Dixit.n. Aui. ꝙ infrigiditatio extremorum est iuuatiua in sedatione vomitus velocis calidi: q alterat ꝛ infridat stõm ꝛ mãm colicã reprimit. Et ego expertus sum in febriente reijciente cibũ illico post sumptionem cibi ponere manus eius in aq̃ veri frigoris: ꝛ fuit eius iuuamentum. ꝑesto etenĩ vt. d̃. patuit: infridatio extremoꝝ ꝯuenit ad infridãdũ stõm ex primo. Et ob hoc infridatio stõi est iuuatiua. s. qñ est remissa. nã intẽsa infridatio eius debilitat ipꝫ ꝛ posset cẽ cã vomitus. Et dixit Aui. mirabile est hoc. s. ꝙ a duabus causis ꝯrijs vt calefactiõe ꝛ infridatione extremitatũ ꝓueniat idẽ effectus. s. restrictio võitus. Et scias ꝙ ifrigidatio extremitatũ ꝛ faciei ꝛ ipsarũ irroratio cũ aq̃ ros. vl̃ frida nõ solũ in võitu colico est iuuatiua: sed ẽt in quocũq̃ alio vomitu ꝑ id qd̃ calorẽ nãlẽ interius adunat ꝛ in visceribus ꝯfortat. ¶ Dixit Aui. stude in hoc q̃ꝫtũ potes vt ipm dormire facias: qm̃ est radix cure. Retinet.n. somnus oẽs fortes euõnes sudore excepto. Et sit in somno accubitus super dextro latere erecta ceruice ꝛ subleuatis spatulis. Et dix. i vomitu ꝑp multitudinẽ humiditatis. s. isusiue dormitio ei⁹ ꝛ ipsi⁹ cõmotio sint in cuna. i. dũ dormire dꝫ moueat̃ eger sic mouet̃ puer in cunis: ita ꝙ sit illa cõmotio suauis ꝛ lenta pparãs ad somnũ ꝛ nõ cõmouẽs humiditates: q.n. qñ sit in talibus humiditatibus motus fortis mouet̃ vomitus: ꝛ iõ nõ hẽat se moueri motu forti. Dix̃ A. ꝙ accubet ꝛ dormiat in cunis: ꝛ si aliqñ in eo cẽt motus oportunus moueat̃ suauiter. ¶ Cib⁹ quoq̃ dꝫ cẽ facilis digẽnis boni chimi odoriferus ꝛ paratus in forma ab ifirmo desiderata ꝛ cõditus cũ stipticis frequẽter de vno ad alterũ pmutat⁹. Dixit Raf. 5° ꝯtñ. patiẽti q euomit cibariũ noli dare de cibis tardis. s. ad digerẽdũ liq̃dis: q debẽt cẽ sube spissere. precipue dixit Raf. quoꝝ virtus fuerit humectatiua: ꝛ sapor insipidus: vñ maxime debẽt ꝓhiberi hũida actu ꝛ po^a: sicut sunt oua mollia ꝛ spideberg ꝛ pultes cũ mollificent os stomaci. Et post cibũ da eis de stipticis: ꝛ sumãt ex eis frequẽter: q p ea desiccatur

De motu ꝛ quiete.

De calefactiõe ꝛ infridatiõe extremitatũ

De somno

De cibo.

ficcet os stō. 7 dixit. bistritū aromaticū vз aut panis de si
mila si infundiť in salsa aromaticata 7 detť in cibo. Et dixit
Ras. dico φ Gal. dixit in lib. nutricationū. si cū nausea fue
rit vomitus post cibationē statim da patiēti ꝑ lubrificatiua
deinde da nutricationē bonā in modica q̄ntitate: deinde da
de fructib⁹ bonis stipticis 7 sīlibus: qm̄ inde ɔfortabunť
supiora stōi 7 debilitabunť iferiora ipsius 7 mitigabuntur
nausea 7 vomitus 7 solueť venter. Scire. n. debes φ solō
vētris ꝑbet iuuamentū magnū ad sedādū vomitū. ℭ Dixit
Aui. minoreнť cibi 7 subtilienť 7 adhibeať ieiuniuз: qm̄
stōus fit magis auarus postea in retinēdo: dз. n. maxime in
ꝑn° ciboꝶ q̄ntitas minui 7 ɔtinua 7 discreta ita vt deť de ci
bo paꝶ 7 raro. Si aūt cū vomitu fuerit lubricitas ventris
deнť cōpressiua in ꝑn° cibationis 7 in fine. Si tñ virtus fue
rit debilis. dixit Aui. ex eis q̄ ɔferūt i hoc est facere: vt ipsi
sumāt volētes vel inuiti aquā carnis plurimā: nō qdē plu
rimā vna vice: sed in multis exhibita vicibus. Et sumāt eā
cū seibus. s. stipticis vt mirthi sumach plātaginis portul. 7
siliū: vel cū seibus. s. diureticis vt diuertāt mām ad vias vri
ne vel cum seibus. s. carminātibus vētositatē si subiecta vē
tositas fuerit in stō vel cū seibus. s. somniferis vt papaueris
albi: q̄m est multi iuuamēti vel cū seibus. s. calis vel fridis
put dispō 7 mā exigit. Et dixit. sit in ea coriādrū siccū torre
factū infusuз in aceto: qm̄ ipз retinet cibum in stō. Et q̄nq̧
fundiť in ipsa aq̄ carnis vinū aromaticū pōticū. Et q̄nq̧ in
funduнť in ipso tortelle 7 panis de simila: hoc. n. q̄nq̧ facit
dormire. Et subdit. cūq̧ dormierint sudabūt. Jn qbus ver
bis visus est velle φ sudor in cura vomitus cōfert: q2 in eo
diuertiť mā ad partes cutis. Jōq̧ sudor in vomitu ꝓuocā
dus est iuxta posse: maxime in vomitu replōnis totius cor
poris. ℭ Et dixit. A. ciba ipsos paulatim: paulatim: ita vt
nō moueať in ipso. s. vomit⁹ ꝑꝑ multitudinē cibi vice alia.
7 dixit. si eger abhorret cibū bonū 7 euomit ipm permuteť
forma eius p artificiū cocture ei⁹. ℭ Jn vomitu colico spē
liter dixit Sera. si nā est stiptica exbibe ei ꝑus aquā pruno
rū: 7 si est mollis aquā agreste. Et de cibarijs ɔueniētibus
in fluxu colico sūt. dixit Alex. succus ptisane mitigat ardo
rē 7 humectat 7 cole tēperat acredinē. Et Haly. dixit. ordei
alfito illū pasce cū granatoꝶ aq̄. Dixit Aui. ɔueniūt ei gra
nata 7 sumac. ℭ Dixerūt cuззi. ꝓprietas acetositatis cito
niorū est remouere nauseā de cola ru. ℭ Dixit Azarauius.
de cibarijs ɔfortātibus stōm debilē 7 valētibus ꝯ vōituз. s.
colicū 7 saltuз. al's sīm appe^m cibariorū mulierū sunt cora
na: poma: pira oliue in salso. s. de aceto capparis in sulso de
aceto napi in sulso. s. de aceto oleū stipticū. s. onfanciniū: ca
stanee: glādes dulces recētes grana mirti 7 acetū. ℭ Dixit
Aui. vbi virtus fit fortis fabe cocte cū corticibus suis i ace
to ꝑmixto ɔferūt plīm eis. Et lētes effuse. s. a ꝑma decoctiōe
vel a ꝑma 7 2° qd̄ melius est. Et postea decocte in aceto sūt
sunt maximi iuuamēti. Et ɔfert rizū plis decoctū aq̄ 7 mi
lium 7 panicū pilatū. Et dixit Aui. qdā extimauerūt φ qm̄
amigdale cōteruнť 7 digitis fricādo dissoluнť in aq̄ 7 co
lanť: 7 sic colate sumuнť in potu sunt maximi iuuamēti vo
mit⁹ dñantis superātis. Dixit Rufus. portulaca 7 sem̄ ace
tose valēt ad vomitū. Et dixit. citoniū assum melius est non
asso. Et cucurbita elixa 7 postea ɔfecta cū succo vue acerbe
vз ad colerā ru. s. facientē vomitū. Et granatū acetosuз me
lius est citonio. Et de ɔferētibus sunt nespila: sorba: cornus
7 berberi 7 amig. imature 7 prunella siluestria 7 oēs fruct⁹
novelli pōtici. Et ex herbis ɔfert eis plātago: millefoliuз:
virga pastoris: 7 bursa pastoris: 7 anagalicus 7 silex. Et car
nes ɔueniētes eis sunt caro auicularū bonaꝶ 7 pulloꝶ par
uorū: 7 caro ꝑdicis 7 fasianorū: 7 maxime pullorū ipsoruз.
Et ɔueniūt caro edi lactātis 7 extrema aialiū maxie pedes.
Et oua sorbilia decocta cū cortice suo in aceto: 7 maxie qm̄
sup vitello poniť aliqd aq̄ ros. vel agreste. Et debēt cōdiri
cū succis fridis stipticis vt granatoꝶ citoniorum agresta 7

Sudor in vomitu ē ꝓuocād⁹.

De cibis i vōitu colerico.

silibus. Et debent parari in mirtito herbesia vel in geladia
sine spēbus 7 silibus. ℭ Jn vōitu aūt flegmatico cibi coue
niētes sunt panis de simila bñ fermētatus 7 coctus non sal
sus in quo si appositū fuerit aliqd masticis erit vtilior. Et
caro pulloꝶ fasianorū ꝑdicū turturū pulloꝶ colūboꝶ iam
volare incipientiū alaudarū: 7 aliarū ēt paruarū auicularū
bonarū. Ale anserū 7 vētres caꝶ. Caro edi castrati 7 caprio
li. Et oua sorbilia cū puluere masticis 7 gar. aut cū puluere
stōatico dicto in supioribus. Et panis assus īfusus in vino
aromatico cū dicto puluere stomatico 7 sine eo. Et cōferūt
citonia assa cōdita cū aromaticis calis. Et ex herbis cōue
niunt mēta maiorana feniculus. Et dixit Rufus. vз puler
giuз ceruinū 7 sisimbriū citoniū sumať 7 ex eo ex pte floris
modicū remoueať: 7 tres vel q̄tuor garioſli ponanť: deinde
claudať 7 iter calīas testiculas ponať 7 coquať post cibuз
sumať. nā digōnē ɔfortat 7 vomitū retinet. Et ɔueniūt oēs
herbe cal'e hñtes aromaticitatē cū stipticitate. Oia cibaria
ad vomitū plus ɔueniūt assa vel parata i testulis aut pastil
lo q̄з elixa. Et si oporteat ea elixari: tunc decoquanť in aq̄
extinctiōis calibis 7 ɔdianť cū stipticis. ℭ De potibus di
xit Dyas. aq̄ 7 vinū in qbus extinguiť ferruз calefactū plu
ries valēt nausee 7 vomitui. Eligi dз aūt vinū in vomitu ex
calitate pōticū debile rubeū adaq̄tū cū dicta aq̄ vel cū aqua
ros. Et confert mirra simplex syrupus de agresta: syrupus
de ribes. iulep ros. 7 silia. Et in vōitu ex frigiditate eligať
vinū potēs parū adaq̄tū dicta aq̄ vel cū aq̄ mēte vl' masticis
7 garioſi. Et cōuenit steladia seu nectar 7 mirra. Uomēs pre
terea nō dз ilico post vomitū cibū vel potū sumere: sed sustē
dum donec quieuerit stōus 7 odorificeť 7 sibi medicina stipti
ca appliceť. Et vētosa sine scarificatiōe supra vmbilicū po
nať: q̄ ēt sumpto cibo teneať ꝑ spaciū saltē donec ad fundū
stōi descenderit. Potus quoq̧ cū cibo sumēdus sit paucus
imo q̄ȝto minus fuerit poleт: qm̄ tolerātia sup siti 7 nō satisfa
cere siti rectificat stōm humidū 7 cōfert vomitui.

De potu eorum.

Cura vō vomitus ꝑ potionē duplex est. s. gñalis 7 spāe
lis. Et vtraq̧ cōpleť tribus itētōibus: quarū pri
ma respicit cām. 2ª vō mēbrū mādās si qd̄ fuerit 7 ipз stōз:
7 3ª corrigit accñtia. ℭ Et ꝑma qdē malā discrasiā alterat
malā māam digerit 7 cuāt 7 diuertit. ℭ Quō aūt mala alte
reť discrasia. s̄. suo patuit caꝑ. Hic tñ i spāli dixerūt aucto
alterātia debere esse sumpta ex rebus stipticis retinētibus
vomitū vel cū eis mixta. Et q2 ista sūt: q̄ ēt ɔfortationē stōi
adimplēt: iō pticularis ista īfra in ɔfortatōe stōi describenť.
ℭ Quō ēt qlibet humor in stō peccās digerať in cura ma
le ɔplōnis stōi habitū est. Hic tñ in spāli notāt φ stāte vir
tute debili nō debemus insistere cū digestiuis: qm̄ vomitū
augent: 7 sic ēt debilitāt. Et virtute ēt tolerāte nō debemus
digestiua diu cōtinuare ne mām paratam reddant vomitui
multū subito: sed paulatim digerať mā: 7 paulatiз educať.
Et in ꝑcedētibus dcm̄ fuit φ hūor in ɔcauitate stōi natans
digōne nō eget: cū de se parat⁹ sit: vt in eo ab cuōne icipiať.
ℭ De cuōne aūt māe in vomitu vbi habilitatio māe 7 vomi
tus facilitatio non suffecerint. Dixit Aui. in vomitu cuius
cā est mā mala aut plurima cuctur ipsa sm̄ canones predi
ctos. s. in cura male cōplexionis mālis stōi vt. s. cuetur qui
libet humor cū medicina sibi appropriata. Et post hoc po
suit Aui. quatuor modos quibus ipsa mā potest euacuari.
Unus est cum medicinis solutiuis exhibitis. scōs est cuз cly
steribus proportionalibus. i. cōuenientibus ad mām vomi
tum facientem. tertius modus est cuз vomitu. etenim dixit
ipse. vomitus abscidat vomitum cum est a mā sanans eum
cum euomatur illa mā: quare remouetur cā vomitus. Et
quartus modus est flobotomie. dixit enim φ multotiens
alleuiantur nausea 7 vomitus cum flobotomia. ℭ Cuз ve
ro vis euacuationem facere cum medicinis solutiuis ven
tris debes eligere medicinas compressiuas aut saltem eas
cum eis miscere: vt post euacuationē relinquāt in stomaco

Posa lectio alterat malā ɔplōnē 7 māam, digerit 7 cuāt.

De cuōne corpꝭ q̄ quatuor modis cuāri pōt.

De medicinis solutiuis.

⁊ ventre vestigiū cōpressiōis ⁊ ɔfortationis. Uitare aūt opȝ in h casu medicinas lubrificatiuas nisi in casu in quo in vē tre eēt siccitas fecū multa quā clysteria educere nō pñt. Jn vomitu.n.cū fecibus siccis in itestinis nulla alia medicina solutiua dāda est nisi fecibus illis p clysteria pus eductis. Jn vōitu itaq; colico medicamē solutiuū bonū est qd fit ex mirabolanis citrinis ⁊ reub. aliqlr torrefacti cū decoquūt ⁊ exhibet ipsorū decoctio dulcorata cū zuccaro ros. Et in fle gmatico ɔuenit decoctio mirab. kebulorū emblicorūȝ ⁊ ēt belliricorū dulcorata cū melle ros. Et i vōitu melico ɔpetit decoctio indorū ⁊ belliricorū dulcorata cū zuccaro buglosa to. Et micleta qdē est vtilis qñ mā mixta fuerit sumpta cū aq̄ mēte portul. ⁊ mellisse. Et aloen qdē lotū est medicamē bonū pmixtū put mā exqrit. ℭ Dixit A. hyerapigra cū sy rupo acetoso est cōis ad plia.i.cū mā nō fuerit vna: sȝ pmi xta maxime ex cola ⁊ flāte. ℭ Jn euōne aūt p clysteria. dixit Haly. si in corpe humor dñat illū purga. Et si medicamē in corpe nō steterit: qr euomit cū clysteri lenitiuo si hūor fue rit colicus: aut cuȝ acuto si fuerit fridus: aut cū mediocri si fuerit mixtus.s. purga humorē. ℭ Dixit A. multotiēs ab scindit vomitū clystere acutuȝ: qm̄ ad iferiora trahit mām. ℭ Jn euōne aūt cū vomitu nota vomitū nō eē ɔuocādū ni si cū vomitiuo leui. dixit. A. sicut cuȝ vomitu scō cū aq̄ sola vel tepida: aut cū syrupo acetoso vel zuccareo in vomitu co lerico: vel melleo i flātico: vel cū aneto aut aq̄ raffani ⁊ mel le: ⁊ h ēt in flātico: vel cuȝ aneto aut aq̄ raffani ⁊ melle. Jn melico vo scias q cū melia sit humor ineptior eductioni p vomitū melius est vt ipse hūor euandus ad iferiorē diuer tat regionē ⁊ nō educat p supiorē cū vomitiuis. Jn vomitu vero sanguineo licet ipse nō sit restringēdus nisi supfluat ⁊ deijciat virtutē: ipse tñ cū vomitiuis nō est ɔuocādus: maxi me cū nō hēat vomitiuū ducēs sanguinē neq; laudabilis sit sanguinis euō p supiora: vt.ē. dixit Jpo. sȝ ipȝ aliis euabis modis. ℭ Jn euōne aūt p flōmiā. dixit A. 4° p¹. fastiditȝ nō flōmet: vbi.n. fuerit nausea ⁊ vomitus flōmia vitāda est nisi pus sedent: nisi in cā nausee ⁊ vomit⁹ fuerit sanguinis multitudo deijciēs retētiuā in vomitu aut expulsiuā in nau sea: vel qñ eēt vomitus sanguinis descēdētis ad stōm: ⁊ pro prie ex corpe toto vel epate: vel qñ cū vomitu alterius hūo ris eēt in venis sanguinis multitudo ɔhibēs humorē illuȝ trāsire ad venas ⁊ mēbra. ℭ Dixit Sera. incipiēdū est a flō mia basilice: ⁊ Aui. filr dixit. qñq; post vomitū duaruȝ lib. sanguinis qñq; iter vomitū ⁊ pmā flōmiā a q̄ icepisti i.lige bis alia flōmia minuta.i. subtili ad h vt ɔtineat spūs ⁊ non resoluat in flōmia lata vel minuta.s. paruarita q parum de sanguine extrahat. Et fit ista flōmia vt sanguis a via vomi tus diuertat. Jn oi.n. casu i quo necessaria est flōmia ad re stringēdū fluxū sanguinis: vñ cūq; fluat melior est flōmie ite ratio: vt patuit in sermone pcedēte. cap. de sputo sanguinis. Et vȝ in dictis duobus casibus emorroydarū vel mēstruorū vel sanguinis ex naribus ɔuocatio: ⁊ pcipue si qs eorū cō suetus fuerit restrict⁹. ℭ Dixit Jpo. 5° affo. mulieri sangui nem vomēti mēstruis erūpētibus solo fit.s. illius vomitus. Et pōt fieri alius affo. Uiris vel mulierib⁹ sanguinē vomē tibus fluxu sanguinis ex naribus vel emorroydibus erūpē te solo fit illius vomitus. Et verificat affo. si fluēs sanguis supueniēs illi vomitui ɔportionalis ei fuerit in q̄ntitate q̄ debeat sufficere ad curā illius vomitus: paucus.n. si foret si eēt cura eius. Neq; ēt eēt cura ei⁹ si in corpe foret tā magna q̄ntitas sanguinis q̄ esset sufficiēs facere vomitū sanguis: ⁊ ēt fluxū eius p nares vel p emorroydas aut mēstrua. Jn ta li enī multitudine sanguinis vnius fluxus non eēt cura alte rius. Jn 3° aūt casu in quo cū alio hūore esset abūdātia san guinis flōmia postponēda est post euōneȝ illius humoris. ℭ Dixit Haly. in vomitu melico flōma basilicā sinistrā si fi emputet. Jn quo vōitu dixit Aui. Si patiēs fuerit replet⁹ sanguine flōmet basilica.s. sinistra pp splenē. Et Sera. dixit de vomitu colico basilica flōmet.s. dextra pp epar: ⁊ idē pōt fieri in flātico. Jn vōitu tñ sanguinis ex vlcerib⁹ stōi flōmia nō pcipit nisi alia sanguinis plenitudo in corpe cū eo coniun gat. ℭ Dixit A. in vomitu sanguineo ex plenitudine mul tū ɔfert multa regiminis subtiliatio: qm̄ mēbra auara red dit in retinēdo sanguinē nisi sanguis ille fuerit colicus in quo subtiliatio regiminis nō dȝ eē multa: ne amplius in eo cola exacuet. ℭ Dixit Uia. si flōmiā. sup. aut multā regimi nis subtiliationē aliqd ipediat vētosas in vtroq; crure poni mus.s. cū scarificatiōe. sup. vel sanguisugis. ℭ De diuersio ne vero māe. dixit A. attractio māei excitātis.s. vomitū ad extremitates ē iuuatiua valde in retētiōe vomitus. Et Hal. iō dixit. sicias cruribus appone aut sub vmbilico aut in co xarū radicibus.i. inferioribus. Et pedes stringe ⁊ frica: ⁊ si nō mitigat sicias ad spatulas pone. Et Ras. dixit 5° ɔtiñ. ex lib. obstetricū: si q̄ mulier fuerit in cuius vētre nō quiescit cibariū palpāde.s. cū ɔstrictiōe vel fricatiōe sunt manus ei⁹ ⁊ pedes post comestionē. Dixit Aui. ɔprie iuuatiua est at tractio māe ad extrema cū vomitus est ex expulsiōe humorū in mēbris ɔtinētibus.i. circūdātibus stōȝ. Et illud fit si cō stringant extrema: ⁊ ɔprie iferiora sicut crura ⁊ pedes con strictione descēdēte a supioribus ad iferiora. Et dixit. in vo mitu pp multitudinē hūoris qñq; est necessariū: vt ponant sup ventrē eius vētose ⁊ sup dorsuȝ ⁊ iter ambas spatulas si ne incisione. Et qñq; in vomitu cibali ɔferūt posite imedia te post cibū sup stō. Cūq; pdicta nō suffecerint necessarium est sup adiutorium eius ⁊ crus ponere medicamen rubifica tiuum vesiccatiuum vel vlceratiuū vt trahantur illuc māe. ℭ Dicunt quidam q acetum vel succus vue acerbe vel suc cum corticū aranciorum oculis imissum paulatim confert in retentione omnis vomitus.

ℭ Scōa aūt intētio cōplet cū stōm ɔfortātibus cū expulsiuā sopiētibus ⁊ cū mēbrorū mādātiū dispōnes rectificātibus. ℭ De ɔfortātibus stōȝ dcm̄ ē q debēt eligi ex alterātibus mixta: debēt.n. eligi calida vel frida: sicca vel humida fȝ di scrasiā ⁊ fm m.ȝ q̄ in vomitu emittit. Jn quorū approxima tione attēdēdi sunt cañ. ℭ Quorū pmus ē. dixit Uia. si vōi tus fuerit a re grauāte vel pūgēte os stōi: mō opȝ talē vōituȝ stringi neq; ɔhibere ipȝ nisi postq̄ stōus fuerit a malis mū dificatus humoribus q in vomitu egrediunt nisi timeat ne vōitus supfluat ⁊ deijciat virtuteȝ. q̄re medicinas ipsas stōi ɔfortatiuas nō dȝ medicus approximare añ ɔuenientē pur gationē: maxime eas q̄ sunt potētes in restrictione: debiles aūt approximare pōt: vt id. ē. habitū est: vt ɔhibeat p eas vo mitus supfluitatē. ℭ Scōs cañ. est q medicine ipse debent esse grati ⁊ iocūdi odoris fm formā magis egro placibileȝ in vasis nitidis ⁊ a mūdis astātibus psitate. ℭ Terti⁹ cañ. est dixit Aui. nō dȝ medicus vnā ⁊ eādē medicinā lōgo cō tinuare tpe: ne fiat egro tediosa ⁊ nāe ɔsuetudinaria ⁊ non operet: sed dȝ sic de vna medicina ad aliā pmutare: q̄ pmu tatio nō fit ad medicamē alterius virtutis si p ͣ fuerit bñ or dinata. put dixit Jpo. in affo. oia fm rōnē facienti ⁊ nō eue niēti fm rōnē nō opȝ mutare ad aliud: sed pmutatio fiat ad medicamē in virtute sileȝ vtuti pme vel variāte formā pme ⁊ h manēte qd fuit a pn⁹. ℭ Quartus cañ. est dixit Haly. si q̄ vomenti dederis euomet 2° adhibe ⁊ 3° ⁊ vlterius do nec ea retineat. Et Aui. dixit. cū medicamen restrictiuū vo mitus sumit ⁊ euomit: dȝ tunc ipsius fieri iteratio ⁊ reite ratio frequenter. Qȝ si eger vehementer abhorreat ipm mutūe altera ei aliqd odoris eius aut coloris ipsius. sup. vel sapo ris vel permuta ad aliud sile in virtute: dissile aūt in odore colore ⁊ sapore. ℭ Quintus cañ. est q qñ cū vomitu fuerit vētris stipticitas nō cōstringant vomitus cū eis q̄ exiccant ex stipticis nisi cū mēsura absq; nocumēto sed cū medicis nō fortiter stringētib⁹: q̄ ēt ɔtinuāde nō sunt ne cōicet exic catio earū i itestinis. Et his vtēdū ē. dixit Aui. donec admi nistraueris clystere ⁊ solueris nāq; occide sis audax in dādo

robub

De clyste ribus.

De euōne p vomitū.

De diuer sione māe in curatō vomitus.

2ª intētio stōm ⁊ mē bra mādā tia ɔfortat

robub: s. stipticā et forsā p restrictione vomitus. Et intellexit
A. de stipticitate vētris ex cā intestinoꝝ: nō aūt de ea q̄ cōiter
accidit in vomitu ⁊ in pluribus vōitibus pp diuersionē q̄
facit vomitus ad supiora. Nā de hui⁹ stipticitate dixit A.
qn̄ nā est sicca cū cā vōitus. s. pp cām vōitus iuuat̄ cū sti-
pticis exiccatiuis. s. fortibus: vt retineat̄ vomitus ⁊ nō fiat
diuersio ad supiora. ℂ Et pdicti casi. ascripti sunt medicin
ab itra sumēdis maxie: q̄uis ēt possint assignari medicinis
approximādis ab ex̄: in q̄rū approximatiōe dat̄ casi. q̄ sup
os stōi an̄ ⁊ retro apponant̄ ⁊ firmiter ligant̄ vt adhereant.
Et referūt qdā. q̄ apposite ēt in fontanella gule in pulsib⁹
brachioꝝ pferūt magnifice. ℂ Cura vō subalis vōitus va-
riat̄ p dictas intētiōes sm̄ varias cās eius. Jn vōitu. n. cole
colico. dixit Hal. granatoꝝ da syrupū cū mēta scri. s. pau-
ca ⁊ aquā fridā ⁊ pomorū syrupū simplicē cū aq̄ tamarin-
dorū ⁊ aq̄ mēte aut rob. ribes: ⁊ hūc illi da puluerē. ℞. gra
noꝝ granatoꝝ berberorū. an̄. ʒ. v. ros. spodij sumach corti-
cis exterioris pistachiorū. an̄. ʒ. ij. ß. tere ⁊ ppina cū xiloal.
syrupo cōdito muscato vel simplici. ℂ Et Sera. dixit. rob.
granatorū ⁊ pomorū exhibe ei. ℂ Dixit Ruf. vꝫ spodiū ⁊
rob. frēdiū vitis ⁊ mitigat vōitū pgnātiū. ℂ Dixit Aui. cā
phore inest pprietas phibēdi vōitū ⁊ nauseā calā sumpta
in potu cū rob. s. fridō stiptico. Et odorata ⁊ linita ēt super.
stō. Verū qn̄ cāphora exhibet̄ p itra oꝫ dari in q̄ztitate mo
dica: qm̄ si addat̄ q̄ztitas eius deijcit appetitū ⁊ inducit ab-
hoiationē ⁊ nauseā: ⁊ sic disponit ad vomitū. Et dixit A. ex
retinētibus vomitū pp colā est rob. citri. s. acetositatis ei⁹.
Et aq̄ pullulorꝝ vitis. s. capriolorū vel extremitatū eius. Et
pueniūt syrupus de mirto ⁊ de agresta ⁊ de ribes ⁊ de limo-
nibus ⁊ miua simplex. ℂ Et cōueniūt troc. de spodio ⁊ de
berberis: ⁊ maxime sūpti cū syrupo q̄ sic fit. ℞. sanda. alb. ⁊
ru. ros. ru. spodij mirti acacie sumach. an̄. ʒ. ij. ß. masticis
berberi hypoq̄stidos. an̄. ʒ. i. ß. coquant̄ i lib. i. ß. aq̄ pluuia
lis vel i lib. i. aq̄ plātaginis ⁊ lib. ß. aq̄ ros. donec remaneat
medietas: deinde cū expssiōe colent̄ ⁊ colature addat̄ succi
agreste sine sale vel succi berberorū vel succi maloꝝ vel suc
ci pirorū acetosorū vel pōticorū acerborū. an̄. ℥. 4. zuccari
albi solidi lib. i. ß. fiat syrupus clarificat⁹ ⁊ aromatizat⁹ cū
pauca cāphora. Est. n. exptus ⁊ vtilis si ex eo sepe accipiat̄.
ℂ Elm i ß vtile. ℞. granorū granatoꝝ assorū sumach. an̄.
ʒ. v. ros. spodij sanda. alb. corallorū ru. scis portulace semis
plātag. hypoq̄sti. xiloal. an̄. ʒ. i. ß. miue simplicis vel syrupi
mirtini q̄ztū sufficit. ℂ Succus millefolij cū aq̄ frida sup⁹
pfert. Julep vtile. ℞. aq̄ ro. aq̄ folioꝝ q̄rc⁹ aq̄ portu. aq̄ so-
latri succi moroꝝ acerboꝝ succi sorborū ⁊ nespilorū ⁊ pru
nellorū oīuꝫ imaturorū. an̄. ℥. i. ß. succi berberorū ⁊ acetosi-
tatis citri vel limonū vel citrāgulorū imaturorū ⁊ agreste.
an̄. ℥. i. bulliāt i eis acacie ⁊ hipoq. ⁊ sumach. an̄. ʒ. ij. berbe
rū. rub. cruis. ℥. i. deīn colet̄ ⁊ cū zuccaro albo solido fiat iu
lep. dos. ℥. i. cū aq̄ frida. ℂ Ab ex̄ vō alteret̄ stōus ⁊ pforte
tur ex ceroto f. ō ex oleo citoniorū ⁊ mirtino cū cera ⁊ pau
ca cāphora. ℂ Cataplasma vtile. ℞. rosas psidiā balaustias
gallā cupullas glādiū sumach ⁊ acaciā ptere ⁊ in aceto bul
lire fac vel vino citoniorū: postea colent̄ ⁊ exprimant̄. Et
expssē sup stō ligent̄. est. n. efficax ⁊ cū remouent̄ spōgia in
dicto aceto calefacto isusa expssa stō supponat̄ ⁊ iteret̄ mul
totiēs. ℂ Aliō ēt vtile ⁊ efficax. fiāt pastelle de stuppis car
minatis ⁊ in aq̄ infundant̄ frida ⁊ exprimant̄ ⁊ expssa isū-
dat̄ in albuminibus ouorū sceporat̄ cū puluere psidie gal
le ⁊ cāphore. ℂ Emplm pueniens. ℞. farine ordei ⁊ milij.
an̄. ℥. ß. pulueris sumach ⁊ mirti psidie cuppularū glādiuꝫ.
an̄. ʒ. ij. boli armeni. ʒ. iij. bulliāt cū succo plātaginis aceto
⁊ oleo citoniorū ⁊ calīn applicet̄ stō. ℂ Vōitus aūt sangui
neus si nō fuerit piodicus eueniēs a v̄tute sana est mal⁹. Et
nisi ei cito subueniat̄ adducit defectionē magnā in mēbris.
Et aliqn̄ adducit apata in stō putrida vel egritudines pra-
uas ⁊ pcipue si diu fuerint pcedētes ex raptura vene. Jdeo
dixit Ga. reqrit curatiōnē a medico solerti sollicito ⁊ exptō.
Et dixit 8⁹ inuenir. auxiliū pfert vomitui sanguis qd dein
priū est in cura sputi sanguinis ex pectore. ℂ Et dixit. nuan-
tia sunt q̄cūq̄ stipticā ⁊ glutinosā hūt v̄tutē gbus stupe
facientes aliq̄ misceant̄ sm̄ hūc modū. ℞. acacie lis ros. ba-
laustii. terre sigil. gūmi arab. scis iusqāmi q. ij. an̄. pt̄s equa
les. ols. cōgruas. terant̄ ⁊ distēperent̄ cū succo plātagis vl̄
v̄ge pastoris: ⁊ det̄ ex eis cū aq̄ ⁊ aceto. Et si vōitus fuerit
multus det̄ cū succo plātaginis. ℂ Dixit Sera. tro. de ka
rabe retinēt sanguinē. ℂ Et qd stringit sanguinē vehemē-
ter est aq̄ plātaginis ⁊ v̄ge pastoris cū bolo armeno ⁊ terra
sigil. Et aq̄ pluuialis in q̄ isundit̄ bolus armenus ⁊ spodiū
sumpta in potu. ℂ Medicamē eius ad vōitū sanguinis. ℞.
gūmi arab. ʒ. xv. karabe coralli coriādri spodij ros. rub. se-
minis portul. balaust. hypoq. amili. an̄. ʒ. x. cornu cerui vsti
acacie ablute. an̄. ʒ. 7. boli ar. terre sigil. an̄. ʒ. 8. aluminis ia
meni. ʒ. 4. ⁊ qdā addūt opij. ʒ. ij. dos. ʒ. iij. cū aq̄ portul. vel
plātaginis. Et ista est dos. eius qn̄ nō ponit̄ opiū. nā qn̄ po
nit̄ eēt nimis magna dos. sed sufficeret. ʒ. ß. ℂ Succus bur
se pastoris plm̄ vtilis est in vōitu sanguis sepe sūpt⁹ ⁊ pci-
pue si cū eo sumant̄. ʒ. ij. pulueris caude equine. Et puluis
mororū celsi nō pfecte maturi siccatorū in vmbra cū sumit̄
ex eo. ʒ. ij. sistit vomitū colicum ⁊ sanguineū. Et silr vꝫ pul
uis granorū granatorū acetosorū vl̄ muzorū expilorū ⁊ tor
refactorū vel assatorū. Et silr puluis sorborū imaturorum
exiccatorū ⁊ silium. Amplius q̄cūq̄ igrossant sanguinē ex
cibus potibus ⁊ medicinis in hoc fluxu pueniūt. ℂ Dixit
Ras. 15⁹ ptiñ. Venit ad me qdā ebrius q cū eēt vno die pls
crapulatus euomit in q̄ztitate duorū rotulorū sanguinis.
Et inueni oculos eius rubicūdos ⁊ corpus repletū: tūc man
daui q̄ flōmaret̄ ⁊ vteretur rebus stipticis ⁊ liberatus est.
ℂ Ab extra aūt applicet̄ stō qd cōfert vomitui sanguinis
⁊ cole cū infl̄ammatiōe ⁊ febre. ℞. extremitatū mirti. ʒ. iij. aq̄
ros. ʒ. iij. extremitatū salicis ortēsis. ʒ. i. ß. succi citoniorū. ʒ.
i. succi malorū muzorū. ʒ. i. ß. sandal. ru. ʒ. ß. ros. ru. cū cup-
pulis suis. ʒ. i. xiloal. ʒ. ij. ß. cāphore. ʒ. i. ter tiā zaffarani. ʒ. i.
terantur ⁊ incorporentur cū vino ⁊ ponant̄ sup stō. ℂ Ca-
taplasma vtile stōm ⁊ membrū ē a quo fluit sanguis a stō
cū folijs corigiole ⁊ farine lupinorū dulcoratorum valet in
emplis huius vomitus. ℂ Jn vomitu vero flegmatico di-
xit Aaron. si fuerit ex flāte viscoso dandum est de attenuati
uis. Et Aui. dixit si mā flātica fuerit submersa ibibita: itel
ligens p hanc mām adherentē quā submersam ⁊ ibibitam
noiauit: non q̄ ibibatur cum non sit sube subtilis apte im
bibi: sed q̄ respectu māe grosse pōt dici apta imbibi ⁊ sub
mergi. Vel q̄ mā adherens respectu māe grosse effuse in
cōcauitate stōi: ꝫ de q̄ hēbat loqui pōt dici submersa: opꝫ ad
curā eius subtiliatiua ⁊ incisiua eē sicut syrupus acetosus
⁊ spēs aromatice calē. Et si est viscosa grossa. s. nō adherēs
sed effusa in spaciositate stōi tūc adhibe q̄ sunt fortiora pa-
rū: sicut syrupus acetosus cōpositus aromatizatus. ℂ Et
dixit. si fuerit pp multitudinē humiditatis iuuantur cū sy-
rupis. s. stipticis desiccatiuis ⁊ cū pane exiccato in furno: si
cut biscocto ⁊ spodio in succis. s. stipti. is. oē. n. qd adheret
illi humiditati ⁊ exiccat eam pfert eis. Et dixit. miua sedat
vomitū flegmaticū valde intelligēs de aromatizata. Et sy-
rupus de absinthio confert ei in oi hora. s. post cōuenientē
purgationē humoris facientis vomitū: nā an̄ noceret: vt in
pcedentibus patuit. Et gario. cū conteruntur vehementer
⁊ puluerizantur sup sorbitionē factā ex tortellis ⁊ succis. s.
stipticis sedant vomitū statim: ⁊ silr cum bibuntur. Dixit
Dias. menta mitigat vomitum. s. flāticuꝫ. Et sisimbriū sum
ptū in potu. ʒ. 4. sedat vomitū. s. flāticuꝫ. Et Aui. dixit. mē
ta sicca puluerizata est mirabilis qn̄ sumitur ex ea cocleare
vnū. ℂ Dixit Haly. elixium cōferens vomitui flātico. ℞. cito
niorum ⁊ pomorum aque vini eriani. alias. aromatice. an̄.
lib. ß. misce cum eis mente fasciculum vnum balsamite calaꝫ

De medicinis vtilibus in vomitu colerico.

De medicinis vomitus sanguinis

De medicinis conuenientibus in vomitu flegmatico

menti fluuialis.añ.M.ij. Et coq̃ ad medietatẽ: ⁊ adde tũc mellis dispumati lib.i.deinde ꝯfice eliũ addẽdo puluerẽ xiloal.ʒ.ij.masticis spice gar.beil.añ.ʒ.i.zenzi.ʒ.ij. ℂ Et A. dixit.in stõ ex friditate⁊ pp hũores fridos cõpetit eliũ h. ℞.zurũbet doronici castorei.añ. ptes eq̃les puluerizent̃ ⁊ misceant̃ cũ zuccaro qđ sit triplũ oĩu ⁊ sumant̃ ex eo.ʒ.ij. cũ aliquo syrupo vel robub cõueniẽte ad hoc. ℂ Eliũ vtile ⁊ expertũ. ℞.xiloal.macis añ.℈.ij.gallie mus.masticis zedoarie olibani doronici gar.añ.ʒ.i.ciamomi electi.ʒ.ij.zuccari.℥.ß. Calamẽtũ in lacte caprino coctũ ⁊ bibitũ flãticũ vomitũ stringit. Cerfoliũ crudũ cũ aceto comestũ vomitũ ⁊ fluxũ ã cã frida retiet. Et vz ciminũ i aceto bullitũ ⁊ comestũ⁊ magis si de illo aceto bibatur. ℂ Dixit Ras.5°.ꝯtiñ. Pille siue troc. vtiles ⁊ optimi. ℞.masticis xiloal.gar.succi corticũ exterioꝝ fisticorũ pulegij.añ.partẽ.i.cõficiant̃ cũ succo ruthe ⁊ mẽte. ℂ Ad vomitũ diuturnũ flãticũ. Dixit Gen.vtat̃ hoc syrupo. ℞.succi calamẽti vini granatorũ acetosoꝝ expressoꝝ cũ pulpa sua interiori ⁊ vini odoriferi.añ. lib.i.misceant̃ ⁊ bulliãt ad cõsumptionẽ medietatis: deide mittant̃ residere p duos dies ⁊ recipiat̃ ex eis pars clara fece piecta ⁊ syrupet̃ cũ lib.i.zuccari solidi ⁊ aromatizet̃ cũ galliamus.gario.⁊ coriãd. ℂ Syrupus alius vtilis. ℞.cinamomi anisi feniculi seis nasturtij assatoꝝ.añ.℥.ß.nepite balsamite pulegij mẽte mellisse.añ.M.ß.ciperi calami aromatici squãti maiorane.añ.ʒ.iij.zedoarie doronici cinamomi.añ.ʒ.ij.bulliãt in lib.4.aq̃ pluuialis vsq̃ ad medietatẽ ⁊ eis colatis addant̃ vini rub.odoriferi ⁊ succi citonioꝝ ⁊ granatorũ acetosorũ.añ.℥.4.⁊ syrupet̃ cũ zuccaro vel melle ⁊ aromatizet̃ cũ gario.spica xiloal.⁊ gallia mus. Et ꝯuenit diacitonitẽ cũ spẽbus aromaticis stipticis solũ: ⁊ ẽt permixtũ cũ dyamusco ⁊ ros.nouella. Et vinũ decoctiõis masticis ⁊ nucismus.multũ cõfert bibitũ. ℂ Ab extra aũt ꝯueniũt.dixit Mũdinus.oleũ muscellinũ vel laurinũ in quo dissolute sit tyriaca eddito puluere nucismus.⁊ xiloal.more empl̃i stõ applicatũ. Inunctio vtilis fit cũ masticileo nardileo absinthileo sup stõ supaspso puluere gario. ℂ Cataplasma vtile. ℞.cimini assi masticis olibani cipi squãti calamẽti mẽte sicce maiorane.añ.ʒ.4.decoquant̃ in aceto: ⁊ expsse cal'a stõ supponant̃. Et spõgia in illo aceto infusa ⁊ expsse vtilr pdest stõ supposita. ℂ Placelle de stupis madefactis in aq̃ ⁊ expsse: deinde infuse in albumine oui supaspso puluere olibani ponant̃ sup stõm ⁊ sup pulsum manuũ. ℂ Cerotũ vtile. ℞.terbẽtine colofonie masticis olibani storacis calamite sanguinis draco.olei masticini.añ.ʒ.4. aceti sqlltici.℥.i.liquefiãt oĩa ⁊ incorporent̃ malaxando ⁊ ponat̃ sup stõm ⁊ nõ remoueat̃ donec sedetur vomitus.

ℂ Sacellus bonus. ℞.maiorane mẽte mellisse ciamomi masticis cipi calami arom.añ.ʒ.ij.gari.macis zedoarie galliemus.ligni aloes nardi nucismus.bell.añ.ʒ.i.suffumiget̃ cũ xiloal.⁊ supponat̃ stõ. Et q̃nq̃ necessariũ est in friditate vehementi apponere sup stõ emplm rubificatiuũ. ℂ In cura vero vomitus melici. Dixit Sera.si vomitus est ex col'a nigra si multiplicat̃ nõ abscindit̃. Et Aui.dixit.nõ opz vt restringatur q̃ztũ pos'e est.s.nisi sit ipetuosus aut superfluens q̃m melia q̃n retinet̃ parat corpus ad prauas egritudines difficilis cure. ℂ Dixit Serap.curet vnaq̃q̃ spẽs vomitus ex col'a nigra ƀm ꝯditionẽ mãe facientis ipsum.s.si est nãlis vel inãlis adusta vel nõ adusta. Et si q̃dez est ex melia nãli dixit Aui.cõfert ei syrupus de mẽta cũ granatis ⁊ alle famati.i.spẽbus odoriferis sumptus in potu.dñt q̃dam cũ aq̃ mellisse. ℂ Elitum vtile ad vomitũ melicũ. ℞.mellisse zedoarie florũ anthos doronici.añ.ʒ.i.ß.croci gar.cardamomi nardi.añ.℈.i.sirici incisi.ʒ.ß.musci dissoluti in aqua buglo.grana.7.zuccari albi solidi q̃ztũ sufficit dos.ʒ.iij. cũ vino odorifero limphato. ℂ Dixit Oribasius.diacitonitem scim cũ spẽbus letificãtibus est optimũ. Et miscere dyacitonitẽ cũ elito letificãte est cõueniẽs. Et dixit Oribasius.si patiens vomuerit col'az nigrã ⁊ inde inflatus sit vẽter calefaciendũ est acetũ potẽs ⁊ infusa in eo lana apponẽda est stõ, sup.⁊ vẽtri. Dixit Alber.infunde spongiã in aceto calo: ⁊ aliq̃ztulũ exprime ⁊ superaspge ei puluerẽ gario.zedoarie masticis ⁊ sanguinis drac.⁊ stõ appone ⁊ sepe itera. Et dixit. ℞.ruthã mentã maiorenã mellissaz rosas thus ⁊ micã panis ⁊ trita bñ oĩa cũ aceto ⁊ vino pontico distẽpera ⁊ stõ applica: ⁊ si addat̃ aluminis iameni pars.i.erit potentius. ℂ Dixit Gen.emplm in h cõueniens. ℞.carnũ citoniorũ decoctorũ in vino pontico.℥.4.masticis.ʒ.ij.coriãdri mirti gari.añ.ʒ.i.⁊ stõ applicet̃. ℂ In vomitu vero permixto ex col'a ⁊ flegmate valẽt remedia composita ex p̃dictis. Dixit Rufus.granatũ cõfectũ cũ ozimo.s.gari.vz ad vomitum col'icũ ⁊ flãticum.dixit Ras.5° ꝯtiñ.si mastix infusa fuerit in succo granatoꝝ ⁊ sumat̃ pl'ies cõfert. Et cõfert puluis gar.sumptus cũ vino granatoꝝ. Et dixerunt cugi.q vz ẽt sumptus cũ pulte siue ptisana cõfecta cũ vino granatoꝝ expressoꝝ cũ pulpa sua. ℂ Dixit ignotus.ad vomitũ pueroꝝ cortices exteriores fisticoꝝ infundant̃ in aqua dulci die ac nocte: postea pmant̃ colãdo: ⁊ det̃ ex illa aq̃ in potu ps post partẽ. ℂ Dixit Ras.5° ꝯtiñ.ad vomitũ p pueris ⁊ lenib? gar.frangant̃ ⁊ infundant̃ in aq̃ q̃ sit q̃drupla ipsorũ ⁊ coletur ⁊ infundat̃ in ea mastix ⁊ sumatur: qm vz nimis.rob. acetositatis citri cũ xiloal.⁊ gar.vz multũ. Et Aui.dixit.q valet aq̃ ros.decoctionis gar.⁊ pprie pueris. ℂ Empl'z cõueniẽs vtilr in vomitu permixto ex flãte ⁊ col'a. ℞.masticis thuris boli ar.terre sigil.añ.ʒ.4.sanda.ru.ciperi calami aromatici mirtilloꝝ.añ.℥.i.acacie gallarum.añ.ʒ.ij.galange gar.añ.ʒ.i.componantur cum oleo de mastice ⁊ de citonijs ⁊ fassictur super stõ. ℂ Cataplasma ad idem. ℞.rosarum psidie cimini torrefacti masticis.añ. terantur ⁊ conficiantur cũ aceto feruenti ⁊ ponant̃ super stõ. ℂ Empl'z qđ vĩ vltime cõuenire. ℞.spice.ʒ.i.ros.absinthij masticis.añ. ʒ.ij.thuris.ʒ.iiij.gallie mus.ʒ.ij.xiloal.ʒ.i.laudãi.ʒ.iiij.gũmi arabici boli ar.añ.ʒ.ij.succoꝝ mẽte absinthij citoniorũ agreste.añ.℥.i.ß.decoquantur succi vsq̃ ad spissitudinem mellis: deinde gũme dissoluantur cum eis ⁊ cum dissolute fuerint addantur.ʒ.4.terbentine: ⁊ superaddant̃ spẽs aliarum rerũ bñ incorporando: deinde extendatur ex eo sup corio ⁊ stõ applicetur. Scias tñ addendũ esse vel minuẽdũ in calis vel frigidis ƀm dispõnẽ dñantis humoris. ℂ In vomitu sanguineo post p̃missionez diuersionis sanguinis ƀm cañ.predictos opz sanguinẽ si a toto vel aliquo mẽbro processerit ingrossare ⁊ inspissare: ⁊ sic membrũ si qđ nutriens fuerit corrigere ⁊ rectificare ⁊ eius aggregationem ⁊ multiplicationem in toto ⁊ in illo membro prohibere. ℂ Syrupus cõstringens vomitum sanguinis. ℞.aque ros.aq̃ plantaginis succi agreste: succi citoniorũ succi mẽte.añ.℥.4.decoquant̃ in eis anthere sumach galla ⁊ acacia ⁊ colet̃ ⁊ cuz zuccaro fiat syrupus dos.℥.ij.cuz aq̃ plantaginis vel virge pastoris. ℂ Elitum conueniens. ℞.anthere acacie spodij sumach florum lãbrusce lapidis emathitis sanguinis drac.seminis plãtaginis ⁊ portul.coralli rub.boli ar.⁊ terre sigil. gũmi ar.⁊ dragaganti masticis.añ.partes equales cõficiantur cum iulep ros.dos.ʒ.4.cum succo plantaginis depurato. ℂ In cura vero vomitus ex humore putrido. Dixit. A. in vomitu sanioso cura est eiẽo eius cũ vomitu ⁊ mundificatio stõi ex eo. Intelligens per vomitũ saniosum nõ saniem egredientẽ ex vlcere. Naz supra in cura vlcerũ stõi ꝓhibuit vomitum fieri: in quo cura dz fieri: sicut in cura vlceruz stõi dictum est: sed intellexit humorem putridũ corruptum. In tali enim vomitu dixit Aui.opz vt sumat in pn° mense añ cibũ cibos lubrificantes. Et post ipsuz.s.in fine mẽse cibos stipticos odoriferos: ⁊ vt equt̃ cũ q̃litatibus boni odoris vt resistant corruptioni ⁊ fetori. Et conueniunt stiptica aromatica q̃ exiccãt.s.illũ hũorẽ corruptũ: imo ⁊ si sunt nutritiua.s.spa stiptica arõatica ꝯueniũt. Nõ.n.solũ mediciẽ stiptice aromatice

De medicinis cõuenientibus in vomitu melancolico.

De medicinis cõuenientibus in vomitu cõposito.

In võitu sanguineo

De cura võitus putridi vel saniosi

ce aromatice exiccatiue illius hũoris corrupti ꝯueniũt:sꝫ
ět ⁊ cibi ⁊ pot⁹ silr eius exiccatiui. ¶ Dñt qdã. fortasse p
hũorẽ saniosũ itellexerit hũorẽ pinguẽ:de quo locut⁹ ẽ Ga.
5° miemir cũ dixit:⁊ vt scribit̃ a Rabi in p⁹ ptica. Võit⁹ q
accit ex hũore pingui de gñe mãe: exñtiũ in stõ est fortis
⁊ difficilis:⁊ ex isto võitu stõus ledit̃ valde:cuius lesio du
plicatur ipso debili exñte. Cuius cura potior est ꝓuocatio
illius mãe piguose ⁊ ꝯfortatio stõi cũ aromaticis ⁊ seib⁹
bõi odoris. ¶ Qz si võit⁹ hũoralis fuerit piodicus curet̃
tpe porismi:vt dcm̃ est. Tpe ãt iterpolatiõis oꝫ vt ꝓueniã
tur porismus cũ eũone ⁊ diuersiõe mãe:⁊ cũ cõfortatione
stõi ne recipiat. Et rectificatiõe mẽbri a quo mã emittitur
ad stõm. Dixit A. colico si fuerit ꝑ effusionẽ mãe subtilis
mordicatiue cõmiscẽtis. i. cõmouẽtis cibũ vel q̃ se cõmiscu
it cibo:q̃re fit nausea. sup. ⁊ võit⁹ ꝯferũt troc. stelle in hora
porismi. Et ꝯfert syrup⁹ Alexãdri q fit ex fridis stipticis
⁊ acetosis. Et ꝑter horas porismi. s. in tpe iterpolatiõis cõ
fert solũ vẽtris cũ oximelle. s. zuccareo. i. cũ syrupo aceto
so facto cũ aloe vel scamonea fm necẽitatẽ:⁊ p vel cũ aqua
prunoꝝ ⁊ tamarindoꝝ. Ipsa. n. ambo sũt declinantia mãm
ad inferiora:⁊ sedantia ipm võitũ cũ acetositate sua. Et oꝫ
vt trahat̃ mã ad inferiora cũ clysteri leni. Et supponatur
emplm ꝯfortãs alterãs ipm a caliditate ⁊ gñone illius mãe
qd̃ sic fit. ℞. triũ sanda. rosa. ru. mirtilloꝝ cipi masticis spo
dij seis endiuie ⁊ portul. añ. ʒ. 4. nardi. ʒ. i. olei de mastice.
ʒ. ij. olei ros. ℥. 4. cere albe. ℥. ij. extẽdat̃ sup corio vel petia
⁊ aspgat̃ aceto forti:⁊ ponat̃ sup epar. ¶ Silr in vomitu
flãtico ⁊ melico oꝫ vt ꝓueniat̃ tps porismi cũ eũone ⁊ di
uersione. Dixit A. in melico eũet̃ mã cum mirabolanis in
dis epithimo agarico ⁊ sale ido. Et vt oñderet ꝙ de võitu
melico loqueret̃. dixit. fiat eũo ista cum sedatur. i. iã seda
tus est vomit⁹. Et dixit. trahatur mã ad inferiora cũ clyste
ri in quo sit acuitas aliqua:sicut qd̃ fit ex cartamo polipo
dio tribulis epithimo halasce ⁊ camomilla cũ oleo sisami
no ⁊ melle ⁊ silibus. Et dixit Ras. 5° ꝯti. Curetur splen.
fiat itaq; ei ẽplm ex mellilotO mirto laudano vsnee ⁊ vino
põtico:qm̃ ꝯfortat splenẽ. ¶ Emplm bonum in conforta
tione splenis. ℞. ciperi radicum capparis acori nucis cipr̃
si. añ. ʒ. 5. succoꝝ absinthij eupatorij ⁊ scolopendrie armo
niaci cere. añ. ʒ. ij. olei nardini. ʒ. iiij. dissoluatur armonia
cum in aceto forti:⁊ postea ponat̃ ad ignẽ. Et cum bñ dis
solutum fuerit addantur cera ⁊ oleũ. Et liq̃facta cera ad
dantur succi ⁊ spẽs ⁊ bñ incorporent̃:deĩ extẽdat̃ super
corio ⁊ spleni applicetur. Silr in flãtico añ porismũ euan
dum est flegma ⁊ diuertendũ. Et stõus ꝯfortãdus est:⁊ si
qd̃ mẽbrũ affuerit mittẽs flã sicut cerebꝝ corrigendũ erit:⁊
hoc idẽ in piodico sanguine qd̃ curatiõe eguerit fiẽdũ est
stõmãdo regimẽ subtiliando ⁊ diuertendo. Et vinũ deco
ctionis hypericon bibitũ sedat vomitũ sanguis. ¶ In vo
mitu cã ẽ miũ oꝫ vt interficiantur vermes ⁊ eijciant̃. Et de
ꝯueniẽtib⁹ ab itra ẽ syrupus de absinthio. Et ex eis est aq̃
graminis. Et aq̃ cicoree in q̃ infusũ fuerit aloes cũ spẽbus
elesangis. Et ipse pille elesangine ꝯueniũt. Et aq̃ seu vinũ
decoctiõis balaustiaꝝ vl̃ psidie cũ bibit̃ ẽ pñtis iuuamẽti.
Et emplm stõ applicet̃ qd̃ sic fit. ℞. olei de absinthio succi
mente. añ. ℥. ij. aloes cornu cerui vsti. añ. ʒ. i. s. seis caulis
seis nasturtij. añ. ʒ. ij. cere. ℥. i. ⁊ stõ supponat̃. ¶ Cura vo
võit⁹ cibi ẽ vt si videris i stõ hũorẽ abũdat̃ võitũ ꝓuoces
añ cibũ vt ab eo expellat̃ hũor ille:deĩ q̃te aliq̃ta inter
polata ꝯfortet̃ stõ⁹ ab itus ⁊ ab extra cũ reb⁹ supradict.
Dixit Aui. oꝫ vt illius stõus q ꝯluet⁹ ẽ vomere post cibũ:⁊
⁊ non stat cibus in stõ suo empla apponẽt̃ stõ suo stiptica
añ cibũ q̃ eligenda sunt ex calis ⁊ fridis ꝑut dispõ reqrit.
Et in võitu cibali maxime non solum ori stõi:sed ẽt fonti
nelle gule applicãda sunt. ¶ Dixit Gali. in entrosa. ꝑcete
ris iuuat post acepta cibaria esus fructuũ stipticoꝝ ⁊ ab
stinentia exercitioꝝ ⁊ paucus potus ⁊ cataplasma stõi de

Cura võitus hũoralis piodici

Cura võitus ꝗ vermes.

Cura võitus cibi.

menta ⁊ mastice. Et auri limatura cum ouo sorbili sũpta.
Et aqua vel vinum in qua aurum sit extinctum ad medie
tatẽ. ¶ Et experimentator qdam dixit. ꝙ si in aq̃ vel vino
fm varietatẽ dispõnis extinctus fuerit calibs ignit⁹ dõec
ad medietatẽ redierit:deinde in eo extinctũ fuerit aurum
multotiens vel decoctũ vsq; ad medietatẽ ipsius sumptũ
cũ margaritis corallis gari. ⁊ mastice est insedando võitũ
cibalẽ mirabilr̃ vtile. Et ꝯfert ẽt in alijs vomitibus. ¶ Et
si in vomitu cibali cã fuerit vẽtositas subleuans. Uentosa
magna cuꝫ multa flãma ante cibum fundo stomaci appli
cetur ⁊ partibus vmbilicalibus cũ reiteratiõe:⁊ stõus inun
gatur cũ oleo laurino ruthaceo ⁊ masticino ꝑmixtis cũ pul
uere galãge cinamomi ameos ⁊ cimini ꝑus assatoꝝ. Et ab
intus ẽt dissoluẽtia vẽtositatẽ tribuãtur:deinde cibus det̃.
¶ Et si in cã fuerit ciborũ acuitas stõus ab eis mũdificet̃:⁊
deinde ꝯfortet̃ stõus cũ fridis stipticis. Et postea cibus ace
tosus ⁊ stipticus tribuat̃. ¶ Et si in cã fuerit ciboꝝ liq̃di
tas ⁊ inundatio stõus ab eis purget̃. Et stõus cũ calis ⁊ de
siccãtibus cõfortet̃:⁊ deinde cibus siccus aromatizatus det̃.
Et panis qdem assus ⁊ in vino cocto vel alio vino aroma
tico vel stelladia infusus aspersus puluere gar. vel puluere
stõatico sumptus mirabilis ẽ in hoc casu. ¶ Et si in cã ei⁹
fuerit q̃ñtitas exuberãs vomitu expellat̃:⁊ deĩde ieiunũ p
cipiatur donec verificet̃ iterũ fames:⁊ tũc cibis leuibus ⁊
paucis reficiatur. ¶ Et vomitus fact⁹ cã nauseatiue satie
tatis. dixit Aui. curetur cura illius. ¶ Et si in cã eius fuerit
virtutis expulsiue fortitudo deijciatur ⁊ fortificetur retẽti
ua. In qd̃cũq;. n. casu retẽtiua debilis fuerit: ipsa ꝯfortãda
est nullaꝫ eũonẽ faciẽdo in hac neq; in paucitate caloris na
lis ⁊ spũs:sicut in vere ꝯualescẽtib⁹ aliqñ cõtingit: sed solũ
stipticis aromaticis isistẽdũ ẽ nisi i casu debilitat̃ retẽtiue cã
fuerit humiditas lubricãs. ¶ Et si cũ vomitus fuerit dolor
curetur cura doloris: Dixit. A. dentur eis ⁊ q eorũ cursu p
cedunt post cibũ stiptica ⁊ añ ipm lubrificatiua. Et posuit
medicamẽ hoc sumendũ post cibũ. ℞. coriãdri succi ruthe
sicce. añ. partes eq̃les:⁊ sumat̃ ex eis cũ vino ꝑmixto si sen
titur cũ ventositate:⁊ ẽt si fuerit cũ friditate vel cũ aq̃ pura
frida si sentitur cũ mordicatiõe vel cũ caliditate. ¶ Posuit ẽt
medicamẽ aliud bonũ qd̃ accepit ex 5° ꝯtiñ. vbi ponit̃ sic.
Ad eũ in quo nõ morat̃ cibariuꝫ cã doloris. ℞. vitellũ oui
assati ⁊ de melle coclear. i. ⁊ de mastice dauich. i. ⁊ vsq; ad.
ʒ. s. mastix terat̃ ⁊ misceatur in vitello oui assati cum melle.
Et in cortice oui oĩa ponantur sup cinerẽ calim agitãdo cũ
spatula oĩa. Et sumantur in cibo mane p triduũ. Aui. aũt
dixit. ℞. puluerẽ granatoꝝ. xv. masticis albi ⁊ vitellũ vnũ
oui assati durũ ⁊ pistentur adinuicẽ:deinde incorporentur
cũ melle ⁊ sumatur ⁊ iteretur aliq̃bus diebus. ¶ Et in vo
mitu qdem cibi cũ dispõne caliditatis valet diacoditẽ zucca
reum simplex cũ zuccaro ro. mixtũ cum dyamicone ⁊ mina
simplici cũ q̃bus adiungatur puluis subtilissimus fact⁹ ex
sumach seie ros. berberis spodio xiloal. ⁊ acacia. ¶ Et in
dispõne friditatis valet diacitoniẽ melleum cũ spẽbus ale
sanginis sem̃ mixtũ cũ aromatico ros. alcanzi ⁊ mina aro
matica cũ quibus icorporet̃ puluis gariofi. xiloal. ⁊ masti
cis. ¶ Et in dispõne caliditatis valet ab ext̃ puluis gallarũ de
coctus in aceto fortissimo cataplasmatus calis sup stõ. Et
in dispõne friditatis vꝫ emplꝫ qd̃ sic fit. ℞. succi mẽte succi lẽ
tisci ⁊ loco ei⁹ succi gari. succi maiorane succi extremitatũ
Rubi. añ. ʒ. iij. nardi calami aro. ciperi ligni aloes gummi
ara. añ. ʒ. ij. masticis olibani. añ. ʒ. v. pistẽtur ⁊ bulliãt i suc
cis dcis:deĩde icorpent̃ cũ. ℥. ij. laudãi:⁊. ℥. i. terbẽtine cũ pi
stello cal'o i mortario:⁊ ex eo extẽdat̃ sup corio ⁊ applicet̃
stõ suffumigatũ cũ xiloal. Et qdã addũt gra. xv. musci disso
luti i. ʒ. i. vel. ij. olei masticini. Et ex eis q̃ valẽt i dispõne me
dia ẽ vt recipiat̃. ℥. s. pulueris masticis ⁊ icorpetur cũ albu
mine oui parꝫ agitato ⁊ extẽdatur sup petia ⁊ ponat̃ sup stõ
⁊ fasietur vt adhereat: hoc enĩ vomitũ restringit potẽter.

In võitu cibi cũ cali...

¶ Dixit. A. ex eis q̄ cōferunt ei q euomit cibū suū est vt multiplicet in cibarijs suis coriandrū. ¶ Cura vero eius q cogitat φ si moueaſ euomet: ⁊ q euomit cibū suū nō cū colͣ .i. nō pp̄ calitatē ⁊ hūorē colicū: imo ē vomit⁹ ei⁹ pp̄ melā aut hūorē frm̄. s. flāticū est cū calefactiuis exiccātibus: ⁊ h̄ hz veritatē qñ in cā est multitudo hūiditatis isusiue: ⁊ non qñ est a debilitate virtutis retētiue q̄ pōt eē cā illius cogitationis: vt. s. patuit. Et posuit. A. vnū medicamē calefaciēs ⁊ desiccās: qd̄ dixit exhiberi debere cū aq̄ frigida: cū tñ in illo casu videaſ magis cōpetere vinū qd̄ calefacit ⁊ desiccat: ⁊ φ q̄uis ita sit bm̄ absolutā itētionē. tñ A. dixit cū aq̄ frida. Et h̄ maxime in tribus casibus: quoꝝ vnus est qñ pp̄ aliq̄z cām timereſ de iflāmatiōe. Alius casus est qñ pp̄ aliq̄z cāz hoc medicamē nō remaneret i stō tp̄e ɔueniēti: sz subito trāsiret ad corpus: tūc. n. dari oz cū frida q̄ trāsire moraſ: terti⁹ casus est qñ eēt idigētia alicui⁹ stupefactiōis quā aq̄ frida sua actuali friditate iducere pōt. ¶ Cura vomitus ꝓueniētis a medicina acuta mordicatiua vomitiua vel solutiua est silis cure vomitus colici: nisi q2 in ista nō reqritur euō: nisi donec expellaſ ipsa medicīa. Et si ꝑduxerit ad vomitū sanguineū. dixit Aui. tūc sumaſ vinū cū lacte superante. s. lacte s̄m vinū vsq3 ad q̄tuor cotilas dādo aliqd post aliqd. i. parū in vice ⁊ sepe. In hac. n. passiōe vinū oz eē paucū: q2 non ponit nisi vt faciat penetrare lac ad venas: lac vero remittit acuitatē medicine ⁊ lauat ⁊ cōglutinat rōne suarū partiū diuersaꝝ: hoc idē dixit Aui. de lacte 4ª ꝑmi. cap̄. de superfluitate defluxus ventris: deinde dixit. deſ in potu syrupus acetosus infridatus cū niue vt stupefaciat paruper: ⁊ remittat acuitatē. Et vt icidat si qd de sanguine in corpe coagulatuz remāserit. ¶ Et dixit. si retineaſ in stō vel itestinis de h̄ sanguine coagulato: tūc sumanſ. ʒ. ij. cīli albi: ⁊. ʒ. iij. fabaꝝ in potu cū aq̄ calͣ. Ista dos. nō est danda: est. n. magna nimis. Et putaſ φ fuerit culpa scriptoris vel translatoris. sufficeret. n. de cilio albo. ℈. i. vel ad plus. ʒ. ß. educit. n. sanguinez coagulatū. ¶ Cura vomitus facti ab alijs causis ꝑmitiuis est vt amoueaſ cā ipsa ⁊ educaſ dispō ad ɔriā ꝓ dispōnis ipsius cause. ¶ In scō a fortitudine expulsiue: opz vt sopiatur ipsa virtus. sopiſ aūt 2ʳ. vno mō obiectū expellibile ineptū motui illius reddēdo: qd̄ fit cū rebus illud igrossantibus ⁊ adherere faciētibus: q̄s eligere poteris ex multotiēs dictꝭ. Alio mō sensuz obtūdēdo vt nō ꝑcipiat lesiuū cū fortitudine: vt nō excitet expulsiua ad expulsionē eius: qd̄ qdē fit ꝓprie cū narcoticis: quoꝝ ꝓprietas est sensuz obtūdere māz igrossare ⁊ imobilē reddere ⁊ eā exiccando minuere. ¶ In ipsoꝝ tñ administratiōe in cura vōitus duo danſ cañ. vnus est φ nō oz medicus ea exhibere nisi apud horā necessitatꝭ: vt cū ꝑ administrationē bonā dictoꝝ vomitū cōstringētiū vomitus curareſ: sed potius vomitus vomitū cōsequereſ: ad qd̄ inuēdū notanter dixit A. Cū ergo deficit curatio. i. ꝑ ꝑdicta restringētia: tūc necessaria sunt narcotica. ¶ Scd̄e cañ. est φ ista narcotica nō sint electa ex vomere faciētibus neq3 cū eis mixta. Dixit ergo. A. administra narcotica non oia: sz illa in qbus nō est virtus vomica: sicut ē in decoctiōe iusqami ⁊ nucis methel siue methoides q̄ est nux vomica. Et cū volueris eā exhibere memēto vt a debilioribus incipias. Dixit. n. A. imo ex eis debiliora sunt necessaria. Lin ꝑmis: deinde gradatiz ꝓcedēdū est ad fortiora. Et dixit. debiliora sūt semē papaueris. s. albi: ⁊ semē lactuce. Et forti⁹ eis est cortex papaueris ⁊ capitelloꝝ ei⁹ ꝓprie nigri: ⁊ sequunſ s̄m in fortitudie cortex radicū mādragore cāpestris: ⁊ fortius eis est opiū. Inter medicinas aūt compositas bona est athanasia descriptionis Nicholai ⁊ sothira. ¶ Narcotica tñ oia qñ administranſ exterius securiora sunt ipsis administratis iterius: ꝓpea tu poteris localibus restringentibus vomitū cū op⁹ fuerit admiscere corticē papaueris corticea mādragore semē iusqami ⁊ opiū ēt si res exegerit. Ait eni Gal. reddūt stōm idolorosum ⁊ exiccant. ¶ Dixit Rab 2°.

Cura sci pp̄ cogitationem de mora.

Cura vōitus q ꝓuenit a medicine acute mordicatiue.

Cura sci a causis ꝑmitiuis.

Cura sci pp̄ fortitudinē expulsiue.

cōtin. troc. ad vomitū vehemētē ⁊ reuolōnē stōi. ℞. cinamomi corticū fisticoꝝ spice roſ. such. ⁊ est spēs gallie musͣ. añ. partē. i. balaustiarū hypoq. añ. ptem. ß. absinthij opij. añ. ꝑtis vnius q̄rtā: fiant troc. q ɔferunt oibus spēbus vomitus in qbus nō est opus ad purgandū cū laxatiuis: qm̄ sunt cōpositi ex stipticis aromaticis ⁊ stupefactiuis. ¶ Dixit A. medicamē bonū restringēs vomitum sanguinis. ℞. acacie terre sigil. seminis ro. balaustiarū opij scis iusqami albi. gūmi ara. succi plātaginis aut virge pastoris. añ. ptes eq̄les ⁊ sumaſ de eo a medio aureo vsq3 ad. ʒ. i. cū aceto vini multe ɔmixtiōis. s. cū aq̄ ꝓprie pluuiali vel aq̄ plātaginis aut aliq̄ alia aq̄ stiptica si fuerit ꝓueniēs ad stōm plm̄. i. sanguinis. Ista tñ dos. opij in dcā cōpōne ē nimis magna ⁊ sufficeret ex eo in ea. ℈. i. ⁊ maxime virtute ente debili ⁊ exhibeaſ si nō posset sumi in puluere in forma pillulari. Dixit Aui. cū sumiſ narcoticū opz vt multiplicet olfatus odoriferorū ⁊ nō separet aromaticū roſ. apud eum. Et si abhorret vnum permuta ipsum ad aliud ⁊ dormiat.

¶ Tertia vero intētio cōpleſ corrigendo accūtia cū vomitu cōplicata cū his q̄ i singuloꝝ coꝝ dñr caplis. Spālr tñ. A. direxit sermonē suū ad casuz virtutis dicēs qñ timeſ ex frequētia vomitus ⁊ ipsius mala cōplōne q̄ocūq3 sit ꝓterq̄3 in febrib⁹ adurētibus casus virtutis sorbeat ifirmus aquā carnis assumptā ex pullis ⁊ extremitatibus edoꝝ ⁊ arietū. s. castratorū vel agnorū annualiū cū tortellis ɔtrīt vltime. Et aquā pomorū ⁊ parū vini. Et olfaciat ex pullis assaꝭ. s. actu calis scissis añ faciē eius ⁊ fiāt odoriferi. s. cū his q̄ oz calīs vel fridis: ⁊ silr olfaciat panē calīm. Et ex ɔueniētib⁹ est vt elixenſ pulli in aq̄ ⁊ effundaſ ab eis. s. illa aq̄ siue elixatura siue brodiū. Et decoquaſ. s. deinde in alia aq̄: ita vt dissoluanſ in eo: postea teranſ in mortario ⁊ exprimanſ. s. in ipsa aq̄ seu brodio 2° vel in aq̄ carnis. s. habita ꝑ sublimationē. Et infrideſ siue ꝑmittaſ infridari: ⁊ tūc misceaſ i aq̄ medulla panis de simila ⁊ misceaſ cū pauco vino ⁊ ponaſ in ipso succus maloꝝ vel citoniorū ⁊ sorbeat ex eo. Et sunt q hāc aquā ɔcedūt in febribus ēt adurētibus vino remoto loco eius posita aq̄ roſ. superueniēte cāu v̄tutis. Et dixit. A. φ pulli si dissoluunſ in decoctiōe: deide ɔteruntſ meliores sunt illis q ɔteruntſ: ⁊ deinde decoquunſ: qm̄ ab istis resoluiſ humiditas nālis ⁊ euaporat ⁊ in illis cōtineſ ⁊ reseruaſ. Iste modus decoq̄ndi pullos in 2ª aq̄ ɔuenit in febribus oibus ⁊ oibus spēbus malitie cōplōnis calē: maxime si pulli sint antiq vel pingues ꝓterq̄3 vbi foret nā restricta q̄ egeat solui ꝑ cibaria. Nā i hoc casu prima decoctio dari oz alterata tñ cū frigidis si fuerit ibi calītas vehemēs. ¶ Dixit Sera. ⁊ poniſ 5° ɔtiñ. si cū vomitu colico venter fuerit durus. primo lenificandus est venter cū clysteri: deinde dandum est paciētī de rob. granatorū pomorū vel siliū ad corrigendū qd̄ nō fuerit euomitū de colͣ rub. Qz si vomitus fuerit flāticus. s. silr cū vētre duro. Vomitus fiat in ꝑmis. s. aliq̄lis vt minoreſ flātis multitudo de stō: deinde insistēdū est cū lubricatiuis. Et deinde cū rob. pomoꝝ ⁊ vino odorifero. Et aromatizande sunt nutricatiōes cū gario. cinamomo nucemu. galāga ⁊ silib⁹. Et emplastrādus est stōus cū suc. calamo aromatico spica mastice xiloal. ⁊ gariofi.

3ª intētio corrigit accidentia.

¶ De singultu. Ca. lvij.

Singultus fere ab oibus auctoribus sub h̄ noie sumitur: Dixit Gal. singultus est motus malus accidēs ex virtute expulsiua: ⁊ fit de ore stomaci: qñ desiderat expellere rem nociuam que subfundens ⁊ penetrans fuerit in corpore eius. Et 5° affo. in cōmen. affo. in imoderata purgatione spasmus ⁊c. qui singultus est spasmus quem os stōi ⁊ neri patiuntur. Et Sera. dixit. singultus est motus quem nā facit in partibus stomaci: qñ vadit ad expellendum humores qui nocet ei sup. vel aliā rem nocentē: ⁊ non obediunt ei ille res ad expellē.

Et Haly. dixit singultus est spasmus interioris tunice stō. Et Aia. ⁊ Cōstā. dixerūt ꝙ ē grauis ⁊ malus mot⁹ ꝟtutis desiderātis expellere nociua. A. aūt dixit ꝙ mot⁹ ē diuer sus ꝯpositus sicut spasmus ꝯstrictiu⁹ cū extēsiōe dilatati ua ex̄ris in ore stōi aut in toto corpe eius aut in meri. Ex quo aggregat̄ ad seipm cū spasmo fugiēs ex nocēte si fue rit nocens. Aut pparatus ad motū fortis expulsiōis seqn tis ipm: sicut accidit ei q vomit. Et assimilat̄ alicui motuū tussis q̄ ē in pulmōe ⁊ velamie ad expellēdū humorē. Aut nō sit nocēs: imo sit ꝫ semitā sup̄fluitatis siccitatis moueāt̄ ad silitudinē aliq̄ꝫ sicut spasmus: ⁊ nā moueat ad dilata tionē ⁊ nō obediat illud ⁊ succurat ei qd̄ pene ē motus di uersus. i. pter nām vt Gal. dixit de accūt. cōpositus sicut spasmus hoc reducit̄ solū ad h̄ diuersus: ⁊ vt sit sensus. est motus p̄ter nāꝫ sicut spasmus: sed ē ꝯpositus. i. ꝯstrictiu⁹ cū extēsiōe dilatatiua i. q̄ sit dilatatiua ex̄ris. s. iste mot⁹ in ore stōi aut in toto corpe ei⁹ aut i meri. Ex quo aggregat̄ ad seipm. i. in seipm. s. stō⁹ cū spasmo. i. sicut fit in spasmo.

Singultus. n. ꝟe nō est spasmus cū spasmus ꝓpe sit passio lacertoꝝ vel nerui. stō⁹ āt nō ē lacertosus neq̄ꝫ neru⁹ neq̄ꝫ in eo aliq̄e est lacertus q̄ꝫuis sit mēbꝝ neruosū. Spasmus ēt est mot⁹ p̄ter nām tm̄. Singultus āt ē motus a ꝟtute fa ctus lꝫ coacta. In spasmo ēt mēbꝝ ꝯtrahit̄ ad suā radicē. In singultu āt stō⁹ nō corrugat̄ ad suū pn̄m sꝫ solū i seipo ⁊ i spissat̄. Similat̄ tm̄ spasmo ⁊ maxime in duobus. p̄ q̄ sicut in spasmo nerui ⁊ lacerti ꝯtrahūt: ita ⁊ in singultu ꝯ hit̄ stō⁹. 2° q̄ singult⁹ eisdē modis ⁊ eisdē differētijs accit q̄b⁹ accit spasmus vt īfra patebit. ⁊ est fugiēs. s. stōacus a re nocēte si fuerit nocēs ⁊ iō ꝯtrahit̄ aut p ⁊ p̄paratus ad motū fortis expulsiōis seqn̄tis ip̄ꝫ. s. motū ꝯtractiuū: sicut accit ei q vult. s. aliqd violenter ⁊ fortiter expellere a se. In motu. n. fortis expulsiōis illō qd̄ expellit̄ ꝯtrahit̄ ⁊ aggre gat̄ in seipm ꝯgregās vires suas deīde dilatat̄ ⁊ expellit: sic itaq̄ꝫ ꝯtrahit̄ stō⁹ vt sit bene p̄parat⁹ cū oibus suis viri bus ad expellēdū nociuū deinde dilatat se stō⁹ ⁊ expellit: ⁊ sic accīt duo motus i singultu. s. ꝯstrictiuus ⁊ dilatatiu⁹. Et est ꝯstrictiu⁹ sꝫ lōgū: ⁊ dilatatiu⁹ sm̄ latū: quos duos motus A. intellexit cū dixit est motus ꝯpositus ꝯstrictiu⁹ cū extēsiōe dilatatiua. Est. n. extensiuus dilatatiu⁹. Est. n. singultus ꝯpositus ex illis duobus motibus: p̄. n. ꝯtrahit̄ deīn succedit dilatatio cū extēsiōe ⁊ cessat ꝯtractio. Et sub dit A. in diffinitiōe aut nō sit nocēs. i. aut sit stō⁹ fugiens nō q̄ sit p̄ns aliqd̄ nocēs siue nō ex re nocēte: imo. s. sit mo tus ꝯtractiuus stōi sm̄ semitā sup̄fluitatis siccitatis moueāt̄ ad ꝯtractionē ad silitudinē aliq̄ꝫ sicut spasm⁹. i. ad modū spasmi q̄si dixerit ꝙ in singultu aliquo stō⁹ ꝯtrahit̄ a sicci tate sicut fit cōtractio in spasmo sicco. Dixit āt notāter ad silitudinē aliq̄ꝫ: ⁊ nō dixit oēm: q̄ iste singultus de siccitate solū similat̄ spasmo sm̄ silitudinē ꝯtractiōis: ⁊ subdit. ⁊ nā moueat ad dilatationē. i. faciat post illā ꝯstrictionē seq motū dilatatiuū: ⁊ p vt. vt n̄ obediat illi. s. motū ꝯstrictio nis. s. q̄ non ex toto p̄mittit illū fieri ⁊ succurrit ei. s. dilatā do. Alia lr̄a h̄ꝫ: ⁊ non obediat illud. s. mēbꝝ. s. stōacus ⁊ succurrat ei. s. nā q̄si dixerit ex sup̄flua siccitate fit singult⁹ hoc mō: q̄ p ipsam accit corrugatio ⁊ nāe volenti resistere stōacus corrugatus non obedit. vn̄ fit q̄dā agitatio q̄ est singultus. ℂ Dicunt q̄dā. cū. A. dixit ꝙ ē motus ꝯposit⁹ diuersus sicut spasmus. Ista silitudo non solū reducit̄ ad diuersitatē eius: sꝫ ēt ad ꝯpositionē eius: eo ꝙ in spasmo ⁊ singultu sunt p̄dicti duo motus ꝯstrictiuus ⁊ dilatatiuus: sꝫ verū tm̄ q̄ hoc nō est in spasmo semp sicut in singultu. Nō enim est in spasmo dū est i facto esse p̄dictus duplex mot⁹: ⁊ nec ēt dū est in fieri sp: q̄ꝫuis tūc fit ꝟtute cōstante: non. n. est tunc ꝟtute ente multū debili: pp q̄ꝫ cām A. dixit ad sili tudinē aliquā: sicut spasmus: pp qd̄ Serar. sup Aia. dixit. ꝙ solus motus ꝯtractiuus est spasm⁹. Quidā āt dixerūt ꝙ h̄ silitudo est quo ad cām efficiētē eoꝝ. Dixit. n. Ipo. in

Et singultus nō est de spasmo sꝫ ei assimilatur.

afflo. ꝙ sicut spasmus est de inanitione ⁊ repletiōe: ita ē sin gultus. ℂ Et assilauit. A. singultū alicui modoꝝ motus tussis: dcm̄ est. n. in s̄mone p̄cedente. ca° de tussi: ꝙ in eo sunt duo motus: p̄mus est motus dilatatiuus pulmōis in quo attrahit aerē vt expellat humorē in cānulis eius cōtē tum. Et iste est motus ordinarius. Et alius est motus con strictiuus siue expressiuus in quo pulmo extēdit̄. cuꝫ vult expellere: ⁊ in isto ēt motu pulmo dilatat̄ ⁊ cōstringit̄. Et differunt hi duo motus dilatationis pulmonis: q̄ p̄mus est motus viaꝝ ⁊ receptaculoꝝ ⁊ cānulaꝝ pulmonis: vt ingrediat̄ aer: in quo motu accidit pulmonē decurtari. Et secundus motus est motus dilatatiuus pulmonis in quo accidit vias receptacula ⁊ cānulas eius cōstringi: ad quaꝝ ꝯstrictionē seq̄tur expulsio humoris in eis ꝯtenti. Mō sin gultus assilat̄ vni dictoꝝ motuum. s. p̄mo: q̄ sicut in illo pulmo decurtat̄ ⁊ ꝯstringitur: ⁊ sic ⁊ in singultu stō⁹. Hāc ēt silitudinē posuit Gal. 6° de accidenti. ℂ Assilatur etiaꝫ singultus vomitui. Nā in vomitu ēt stō⁹ ꝯtrahitur vt ex pellat. Sed differūt dicit Cōstan. in lib. de stō. Nā in vōitu expelluntur ea que sunt clausa in ꝯcauitate stōi ⁊ expulsa sensui patent. In singultu aūt nō expelluntur ea que sunt i essentia stōi que expulsa sensui occultantur. Et Gal. 6°. de accūti: ⁊ 6° afflo. voluit ꝙ singultus sit mot⁹ fortior q̄ꝫ vo mitus: Et hoc dcm̄ referēs. ℂ A. dixit. q̄dam dixerunt. ꝙ motus singultus fortior est vomitus motu: q̄ vomitus ex pellit rē effusā in vētrē: sꝫ singultus expellit rē siccā. i. ibi bitā: vt alia lr̄a dicit. Sed dixit. A. totū oppositū est. s. ꝙ motus singultus debilior est motu vomit⁹: imo est q̄si mo tus ad vomitū debilis: multotiēs. n. icipit singult⁹ ⁊ p̄ce dit ⁊ seq̄tur eū vōitus. Et singultus icipit p̄mo: q̄ ē mot⁹ paruus q̄n cā eius est parua: sꝫ q̄n augmentatur res ⁊ fit motus apud tactū caute. i. apud pceptionē eius magnam. vehementior fit motus ⁊ fit vōitus. Et nō valet rō Gal. Nā nō ois vōitus ⁊ subuersio fit a mā effusa in ꝯcauitate stōi: cū aliq̄n fiat vōitus ad expellēdū cām imbibitā. Et in hoc dicto A. sumit vōitū ꝓ nausea ⁊ subuersiōe. Et dixit A. ꝯtra Gal. neq̄ꝫ ēt qd̄ expellit aliqd oꝫ vt sit debilius eo qd̄ nō expellit: ⁊ eo qd̄ laborat vt expellat ⁊ nō pōt: imo sup. vr̄ esse oppositū: q̄. s. oꝫ ꝙ sit fortius. ℂ Dn̄t q̄dā. ꝙ sin gultus est fortior motus q̄ꝫ sit vomitus ꝯsiderādo motuꝫ sm̄ ptes stōi q̄ in eo leduntur: q̄ in singultu leduntur oēs: ꝫ nō in vōitu: ⁊ hoc Gal. itellexit. Sꝫ vōit⁹ est fortior singul tu ꝯsiderādo motū sm̄ totū stōm: q̄ in vōitu totus stōac⁹ sicut q̄dā saccus mouetur ad expellēdū: nō āt sic i singultu: nā vt apparet p diffōnes singultus sup̄apositas: Gal. ap propriauit singultū ori stōi ⁊ meri. Hal. ꝟo fūdo stōi ⁊ iferio ri pellicule eius. Et A. toti stō vel ori ei⁹ ⁊ meri: ⁊ sic non sp in singultu totus stō⁹ mouetur: sicut in vomitu: imo di xit A. ꝙ expl̄ꝫ accit ori stōi p illud qd̄ ledit ip̄ꝫ: ⁊ ꝓprie si fuerit stō⁹ siccus. i. discooptus siue h̄ns neruos positos in sup̄ficie iteriori iterioris tunice: q a q̄busdā dr̄ stomacus discarnatus: ita ꝙ nō tolleret os eius nocumētum mordi cationis. Et rursum ad h̄ dixit. p̄m motus stōi nō est nisi motus oris eius pp vehemētiā sensus eius ⁊ fortitudineꝫ lesionis eius a mā feruēte. i. estuāte vel mordicāte. Et hoc scd̄o non intellexit A. Dn̄t q̄dā. Gal. n̄ideret rōni Aui. ꝙ singultus est fortior vomitu sumpto ꝓ se solo in quo effu sum expellitur. Sed vomitus sumptus ꝓ se ⁊ nausea siue subuersiōe: sicut A. h̄ cū sumpsit: est fortior singultu. Et q̄ dam dn̄t. ꝙ q̄ꝫtū ad cām m̄alē que est m̄a mobilis vōitus est fortior singultu: sꝫ q̄ꝫtū ad cām efficiētē motū ꝯtractio nis ⁊ dilatationis singultus est fortior vomitu. ℂ Assimi latur ēt singultus tremori stomacali. Vn̄ dixit Aui. singul tus accidit ori stōi id qd̄ ledit: sicut accidit tremor. s. stoma calis oris stōi pp illud qd̄ nocet. Differunt tm̄ in duobus. p̄mo in cāe magnitudine: q̄ cā singultus est maior q̄ꝫ cā tremoris: qd̄ q̄dē verꝫ ē sumpto quocūq̄ꝫ gn̄e cāꝝ potētiꝫ

Singult⁹ de inanitione ⁊ de repletione.
Singult⁹ assimilat̄ tussi.

Singult⁹ assimilat̄ vōitui ⁊ dfert ab eo.

Singult⁹ assimilat̄ tremori stōi ⁊ differt ab eo.

inducere singultū ⁊ tremorē stomacalē. Nā in cāis oīb⁹ cā ꝑmo incitat singultū: deinde si magnificat̄ ⁊ ꝑseuerat īducit tremorē stomacalē. In diuersis aūt gn̄ibus cāꝝ aliq̄ cā inducēs singultū pōt repiri maior aliq̄ inducēte illū tremorem: vt pꝫ de siccitate inducēte singultū. 2° q2 singultus ꝑcipit̄ a medico ⁊ infirmo. Et.n. dixit Gilib. sonus violēte cōmotiōis oris stōi: sꝫ tremorē stomacalē qūq3 nō percipit infirmus. Et p sonū q est in singultu ⁊ non in tremore stōacali sumit̄ dīa. Fit aūt son⁹ in singultu. dīt qdaꝫ. ex eleuatione fundi stōi ad supiora in ꝯtractiōe ⁊ ipsius depōne in dilatatiōe: ex eius.n. ascēsu ⁊ descēsu fit ille sonus. Alij aūt dīt. q aer in stō reclusus dū stomacus eleuat̄ p angustū locū expulsus cāt illū sonū. Dixit Gal. q singultus est de gn̄e vomitus melius q̄ꝫ si vocaret̄ spasmus. i. magis ei assilat̄. Dixit Gerar. sup 9° Alm. singultus est motus ṽtutis expulsiue nālis scitate a ṽtute sensibili pp nocumentum expellēdū. Vn̄ scire debes q singultus isto mō fit: qn̄ cum aliq̄ res nociua stō nocet ⁊ potissime cū inuiscat̄ in villis ⁊ in sub̄a stōi: tūc ṽtus sensibilis ipsius stōi sentiens illud suscitat ṽtutē nālē expulsiuā ⁊ iperat ei vt expellat: ⁊ tunc ipsa nitit̄ magno ipetu illā rē nociuā expellere. Et iō subdit. q motus singultus nō est simplex: sꝫ cōpositus ex aiali ⁊ nāli: sicut tussis ⁊ sternutatio. ¶ Dixit. A. 1a p'. ca. de accn̄tibus ⁊ significationibus. singultus pncipalr̄ ꝓuenit a nā ⁊ ex opatione eius q̄ mouet̄ pncipalr̄ ad expellēdū rē nocētē. Sed spasmus ꝓuenit ex actiōe nāe accn̄talr̄: pncipalr̄ aūt a morbo. Et sunt ṽba Gal. 5° de accn̄ti dicentis. q singultus fit a nā tm̄: sꝫ spasmus fit ex morbo tm̄. s. pncipalr̄. ¶ Singultus dupl'r diuiditur ab auctoribus. vno mō fm̄ diuersitatē mēbroꝝ a qbus ꝓuenit: ⁊ sic cū sit passio stōi diuidit̄: q2 alius est p ꝓprietatē in ipso stō: ⁊ alius est p cōitatē ad alia mēbra. Et q est p cōitatē alius est p cōitatē ad totū corpus: sicut est singultus cueniēs i crisi ⁊ an ipsam. Et sicut accidit aliqn̄ an̄ dyariā vel vomitū spontaneū ēt in latitudine sanitatꝫ in qbus cūat̄ nā a toto: quos ꝑcedit singultus ⁊ seqt̄ eū vomitus vel fluxus ventris. Et qūq3 accidit singultus p cōitatē ad cerebrum: sicut accidit singultus in apatibus eius ⁊ velaminū ipsius: ⁊ sicut accit ex casu ⁊ pcussiōe sup caput in quo ledit̄ cerebrū: ⁊ cōicat ei stō⁹. Et qūq3 accidit pp cōitatē ad epar in apatib⁹ eius: ⁊ ꝓpe in sima eius. Et qūq3 pp cōitatē ad intestina in apatibus ipsoꝝ: ⁊ ꝓprie graciliū. Et qūq3 pp cōitatē renum ⁊ vesicere ꝓprie in apatibus coꝝ magnis ⁊ vltimatis vel in fine coꝝ cū plm̄ ledūt. ¶ Alio mō diuidit̄ singultus fm̄ suas cās. Dixit Ipo. in afo. spasmus fit de repletione ⁊ de inanitione: ita ⁊ singultus fit. Et Gal. dixit in ꝯ10 eius: ⁊ 5° de accidēti. Et post dictā sententiā Gal. 8° mieumr. corrigens ꝑdictā sententiā dixit. Ipo. dixit. fieri spasmum de repletione ⁊ de inanitiōe. Et addit in afo. fere in oībus exēplaribus: ita ⁊ singultus. Ego aūt dixit Gal. in spasmo terciā cām ꝑter repletionē ⁊ inanitionem nulla video addere. Singultū ēt video absq3 his fieri: aliqn̄ qdē acribus hūoribus aut hr̄coribus farmacosis mordicantibus: quos si vomerint ꝯfestim cessant singultare. Et multi q farmacuꝫ dyapipereon trāsglutiunt si mox supbiberint vinū pcit⁹ singultuāt: quoꝝ vnus sum ⁊ ego. Adhuc ēt si cibus corrūpat̄ ad q̄litatē mordacē singultuant qdaꝫ q si vomerint cessant vnū de notis oībus est. Et qdā rigētes os vētris singultuāt: maxime aūt paruulis cōtingit singultare frequenter in corporibus cibi fm̄ vētrē ⁊ infrigidatiōib⁹ pricule. Et dixit 5° de interioribus. stō pp multitudinē cibi aggrauato: aut pp malā qualitateꝫ eius ꝑparato singultus fit ⁊ acutissimis fumis in stō ꝯtentis nō solum singultus: sꝫ ēt spasmus fit. Et dixit. accidit singultus ex comestiōe multi piperis. Bene qdē dixit Gal. fecerunt accipientes in afo. supradicto plenitudinē large p vera plenitudine hūorali vel cibali ⁊ p plenitudine non ṽa: sꝫ sītudinaria in q̄. s. accidit additio in sub̄a: aut accidit supuētus q̄litatꝫ nociue q̄ sunt cāe reducibiles ad verā plenitudinē. ¶ Et aduertēs ad hoc. A. diuisit singultū fꝫ cās: ⁊ dixit q singult⁹ accit aut a re nocēte: aut a re nō nocēte: vt patuit in diffōne eius supra posita. ⁊ nō dixit ex plenitudine aut inanitione. Nā cā nocēs quecūq3 sit illa reducit̄ ad plenitudinē. Et cā nō nocens ad inanitionē. Cā aūt replēs large sumpta siue cā nocēs est multiplex. Et numerans. A. has cās dixit. Singultus aliqn̄ fit a re ledēte friditate sua: sicut accit singult⁹ in rigore febrium ⁊ in aere frido ⁊ in hūoribus infrigidātibus: ⁊ a frido alio ꝯfirmato in ꝯplone stōi ꝯstringēte ipꝫ ⁊ spasmante. i. ꝯtrahente eū. p hec oīa A. voluit q singultus a frigiditate aut fit pp distractionē caloris nālis a stō: sicut in rigore febriū aut a frigido extrinseco: sicut accidit morā trahentibus in aere frigido ⁊ peregrinantibus tpe hyemis p regiones frigidas. Aut a mala ꝯplone stōi frigida pura aut cū humorib⁹ fridis. ¶ Et dixit A. q frigus facit accidere singultū tribus modis: vnus coꝝ est ex pte inseparabilitatis māe. i. ex pte q̄ frigus est cā q mā non separet̄ a stō: sed retineat̄ in eo p illud qd̄ operat̄ frigus in ipso inspissatione ⁊ fixione ⁊ imbibitiōe ex pte stōi. Secūdus modus ex pte sue q̄litatis tm̄ q̄ cōtrariatur stō ⁊ ledit ipm̄: cum ipsa frigiditas pertransit eq̄litatē: eo q frm̄ ē inimicū neruis ⁊ mēbris neruosis de qbus est stōus. Et terti⁹ modus est ex pte ꝯstrictiōis ⁊ inspissationis q̄ꝫ facit frig⁹ in poris stōi. q̄re retinetur illud de cuius ṽitate est vt ab eo resoluatur. Et hoc qd̄ retinetur: aut est nocēs ⁊ faciēs: q2 ē opilans ꝓhibēs resolonē rei ledētis: q̄re accidit singult⁹. Aut dixit A. cātur singultus a re ledente suo calore sicut accidit in febribus adurentibus ex spasmo. i. ex singultu i ore stōi. Aut accidit ex re ledēte mordicatiōe sua sicut accit ex potu sinapis ⁊ piperis ⁊ humoribus virulentis ⁊ potu medicinaꝝ mordicatiuaꝝ vt dyapipereon cū sumitur cuꝫ vino: ⁊ ista mordicatiua ꝓpe inducūt singultum fm̄ sanitatem sensus stōi. i. apud vehemētiā sensus stōi. Aut fꝫ debilitatē sub̄e eius. i. apud subtiliationē ⁊ macredinem siue excarnationē sub̄e stōi: q2 illa mordicatiua inueniētia loca stōi neruosa discoopta ledūt ea: vn̄ fit singultus. Et de gn̄e mordicantiū: dixit A. est cibus corruptus ꝯuersus ad q̄litatem mordicatiuā. Et de hoc ēt gn̄e est effusio colere i os stōi: vt cum est motus colere in crisib⁹ ad cap̄ stōi. i. os stōi vt expellat eā nā cum vōitu. Et ad hoc genus ēt reducitur mordicatio inducta a vermibus mordentibus ⁊ pungentibus stōm. Aut cātur singultus. dixit A. a re ledēte ventositate. s. retenta in ore stōi ⁊ in tunicis eius ⁊ meri generata a caliditate vaporosa. i. vaporationē faciēte. sine ea.n. non fit ventositas: q̄. s. ventositas nō pōt resolui. Aut fit a re ledente sua grauitate sicut fit in repletione. s. ciboꝝ ⁊ potuū vel ēt in multa repletione humorali. ¶ De cā āt non ledēte dixit A. q fit a siccitate: ⁊ ē duplex: q2 qūq3 fit a siccitate pura. i. ꝯfirmata cū spasmo. i. sicut fit spasmus a siccitate ꝯfirmata. Et accidit hoc in postremis febriū incensiuaꝝ ⁊ in fine ethice ⁊ ptisis. Et in postremo euonū exiccentiuꝫ ⁊ famis ꝓlixe ⁊ aliaꝝ cāꝝ exiccantium. Et qūq3 fit a siccitate non ꝯfirmata: sicut freq̄nter accidit stōs siccos habentibus cum comedūt res exiccantes. ¶ In inueniendo cām ꝓpinq̄ꝫ singultus in apatib⁹ epatꝫ dixit A. qdā dixerūt. s. Gal. 5° de interioribus. ⁊ in ꝯmē. afo. In stōne epatis ⁊ c. q duplex est illa cā: vna est: q2 effunditur ex eo colera ad duodenū: ⁊ ex duodeno ad stōm: deinde ex eo ad os ipsi⁹. 2a est: q2 stōus ꝯpatitur epati mediante quodā neruo ꝓuo ligante inter ea. ¶ Dixit Aaron. ⁊ scribit̄ 5° ꝯti. singult⁹ ex tribus causis cuenit. s. ex supfluitatibus frigidis ⁊ grossis: ex siccitate: ⁊ ex apate. ¶ Ait Ras. dico vidi singultū fieri ex extensione meri qn̄ cibus deglutitur magnus violenter quē appellat vulgus rupturā cibarij in ore pectoris. ¶ Dixit Sera. singultus accidit aut ex repletione aut ex

De diuisionibus singultus

De causis

Frigus facit accidere singultū tribus modis.

De cau/sis pmiti/uis.

ctione aut mordicatiōe: aut malitia cōplōis stōi: aut ex apa te magno epatis. ¶ Pnt aūt cāe singultus reduci ad pmi/tiuas añtes ⁊ ɔiunctas. ¶ Et de pmitiuis qdē est aer fri/dus balneū frm ⁊ empla multū frida actu stō applicata. Et aer ēt excessiue calidus: aut res multū calefaciēs super stō apposita ⁊ retenta. Et cibus grauis sua subā vel q̄ntita te: ⁊ cibus viscosus ⁊ cibus ventosus ⁊ cibus acutus mor dicatiuus pūgitiu⁹. Et cibus vnctuosus natās ⁊ cib⁹ cor ruptus ad fumosum in q̄litatē mordicatiuā mutatus. Et cibus siue potus actu multū fridus vel calidus. Potus ēt potētia frigidus sicut vinū debile paucis: ẽꝑ cū bibit mlta aq̄ pmixtū. Et potus ēt potētia multū calidus sicut cū bi/bit vinū potēs antiquū sine admixtiōe. Et crapula ⁊ nau/seatiua satietas. Et ex eis sunt abstinentia longa ⁊ ꝓhibi/tio a comestis ⁊ coytus transcēdens: ⁊ medicina mordica tiua: sicut pip cū vltime puluerizat ⁊ bibit cū vino: qm̄ vi num subleuat piper ad os stōi ⁊ marie ī ieiunio. ¶ Dixit Mesue. p⁰ de rectificatiōe medicinaꝝ. Accidit singultus post medicinā solutiuā ⁊ est duplex. Aut. n. supuenit pur gatiōi. i. euenit añq̄ȝ purgatio a medicina incipiat: siue añ q̄ȝ decenter compleat aut seqt post eā: ⁊ supueniēs accidit aut pp dispōnē medicine: q2 est cal'a nimis mordicans aut sicca nimis corrugēs. Aut accidit pp dispōnē mãe mote a medicina q̄ aut est cal'a acuta mordicatiua aut grossa frida aggregās ⁊ replēs. Aut ventositas grossa dissoluta replēs ⁊ extendens. Singultus succedens est ille q fit a siccitate acqsita pp excessum eūonis: q̄ siccitas aut nōdū ɔfirmata est: sed est vt ɔfirmet aut est iā ɔfirmata. ¶ Dixit Gordo/nius. Et accidit singultus pueris pp fletū: q2 dū flent mã mala descēdit ad stōs eoꝝ: q̄ȝuis ēt infantibus accidat sin/gultus pp multitudinē suctionis māmillaꝝ: vñ nimiū re/plent stōi ipsoꝝ. ¶ Cause vo añtes pnt haberi ex iā dictis:

De cāis antecedē/tibus.

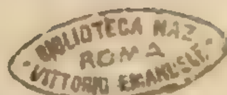
sunt. n. sicut mala ɔplo in toto vel febris adurens: ⁊ reple tio multa totius. Apa capitis vel epatis vel intestinoꝝ. Et humor malus multiplicatus in dictis membris. Et mala dispō renū vesice vel matricis in retentiōe mēstruoꝝ vel ni mio fluxu eoꝝ. Et fluxus ventris ⁊ vomitus: ⁊ debilitas stōi multus sensus ipsius ⁊ vlcera ipsius ⁊ similia. ¶ Et

De cāis cō/iunctis.

cā ɔiuncta est vel esse pōt mala ɔplo pura vel cū mã in ore stōi: que mã pōt esse flatica colerica vel melicar: aut vapor mordicans os stōi ⁊ ventositas extendens ipm. Et apa vel vlcus in ore stōi: ⁊ generalr q̄cunq̄ȝ res actu ledit os stōi. Nā singultus q̄ȝuis si ɔsideretur fm pnᵐ vtutis mot⁹ ex pulsiue fit passio fūdi stōi: vt dixit Haly. tñ ɔsideratus fm sensum lesionis est passio oris stōi: mouet. n. virtus expul/siua in singultu a fundo stōi pp lesionem que pcipit in ore eius. ¶ Et scias. q sicut singultus silatur spasmo ī causis eius: sic ēt ei similari oȝ in diuisiōe eius in spēs fm suas cās. Sicut ergo spasmus vt patuit in sermone 3⁰ in ꝓpo ca⁰ di uidit in spasmū de repletione dcm̄ mãlē siue hūidū. Et in spasmū de inanitiōe dcm̄ siccū. Et in spasmuȝ nō ꝓportio natū ad mãm replentē: sic ⁊ singultus diuidit in singultuȝ de repletione mãlē hūidū: ⁊ in singultū de inanitiōe siccū: ⁊ in singultū nō ꝓportio natū ad mãm. Que spēs q̄uo di/stinguat: ⁊ qbus causis inducat notū habet ex supra dcō ca⁰ de spasmo. Et qdā dñt. ꝓbabilr posse teneri oē singul/tum esse non ꝓportionatū ad mãm. Quāuis. n. singultet stō⁹ pp cāȝ replentē aut inanientē: nihilominus: vt voluit Gal. in ɔmē. aflo. supius adducti. In oi singultu semp ē co natus stōi ad expellendū rem nociuā eius nocumēto pce/pto. ¶ Dixit Gordo. q q̄ȝuis in singultu nã intēdat noci ua expellere. Et in singultu de inanitione non sit mã expel libilis: nihilominus virtus nãlis non est frustrata: q2 vt⁹. nãlis nitit expellere malā ɔplexionē siccā que ledit: sicut facit in tussi sicca: q̄m ibi nō ē vtus pcognitiua: sȝ sēsitiua. Et q2 mala ɔplo ledit: iō nã facit talē motū. est. n. mot⁹ sȝ naturã: sed in spasmo sicco: q2 est motus pter nãm nō mo/uetur nã ad expellendū. Et sic fm Gor. ꝑticula diffinitiōis A. q̄ dicit q singultus est motus diuersus nō exponitur. i. pter nãȝ. ¶ Dñt qdā: q̄ȝuis q̄litas non sit res expellibilis tñ nã mouetur ad expulsionē eius non de pma intentione: sȝ de 2ᵃ vel 3ᵒ mō quo dcm̄ est in fmone precedent. de tussi a mala ɔplexiōe sine mã. ¶ Et dñt qdā. q q̄ȝuis A. non re/duxerit ad cām ledentē nisi solā siccitatē: tñ ad eaȝ reduci pōt ⁊ oȝ omnis mala q̄litas pura ledēs. ¶ Dixit A p. 6ᵃ p blu. ꝓbleu. 4⁰ surgentibus singultus fit magis ⁊ plus q̄ȝ qescētibus: ⁊ intellexit de singultu ex replōne. Cuius cā ē dixit ipse: q2 in qescentibus hūidū ad vnā ptē coadunatū ventris declinat fm situationē qescentis: q̄ pp singultū nō cāt. oȝ. n. ipm fieri ex motu quo illud hūidū ad os ventris ascendit sensibilissimū. Fundus aūt eius non adeo sentit marie cū in eo ɔtingat ɔtinue repiri q̄sdā humiditates ꝓ/hibentes humoꝝ mordicationē. Singultus a re ledente frequētius euenit. ¶ Dixit Gordo. singultus a cā frigida freq̄ntius accidit. s. q̄ȝ a cā cal'a. Et singultus a ɔplōne fri da pura plm accidit decrepitis: ⁊ illis q diuturnitate tpis ab infirmitatibus detinent. ¶ Inter cās pmitiuas singul/tus plm accidit a nauseatiua satietate ⁊ gulose se multum cibis replentibus. Et pp hoc plm accidit pueris. ¶ Dixit Aui. singultus a mala ɔplōne frida plm accidit pueris ⁊ infantibus. Sȝ singultus eueniens pp cibū corruptū ɔuer sum ad q̄litatē mordicatiuā plm accidit pueris. ¶ Dixit Uiaticus. singultū de replōne pp vtutis digestiue debili/tatē patiuntur plm seniores ⁊ qeti ⁊ humidis nutriti nu/trimentis. Singultū vo de inanitiōe ⁊ accñte ex coleribus acutis ⁊ febriū ardore patiūt iuuenes ⁊ laborātes. ¶ Di/xit Raf. singultus ventosus accidit infantibus plm pp multitudinē suctionis māmillarum.

Signa generis nota sunt ex sensu. ¶ Signa vo spēꝝ fm causas dixit A. factus pp ɔplōnes cū mã scitur ex significationibus dictis in capl̄is cōibus. Distin/guitur aūt vna ɔplexio ab alia ⁊ vna mã ab alia fm ea que dcā sunt de signis in caplo male cōplōnis stōi pure ⁊ mã/lis. ¶ Et dixit. omnis singultus succedēs eūonibus ⁊ fe/bribus adurentibus. sup. ⁊ alijs causis exiccantibus: ⁊ nō sedat ipm vomitus: imo addit in ipso est a siccitate. Si āt iuuaret in ipso vomitus tunc esset a mã mala mota ad os stōi in eūonibus fortibus vel ex aliquo cibo sumpto tunc ⁊ corrupto: q̄m dixit Aui. ois singultus q vomitu sedatur cā est res nociua sua grauitate aut q̄litate sua mordicatiua fm vnū dictoꝝ modoꝝ. s. ex hūore vel cibo. Nā vomitus iuuās sp signt plenitudinē humoralē vel cibalē. Distingui tur āt inter singultū fcm̄ a siccitate ɔfirmata ⁊ fcm̄ a non ɔfirmata p magnitudinē cāe exiccantis ⁊ ei⁹ durabilitatē. Nā in fcō a siccitate ɔfirmata pcessit cā exiccans fortis vel saltē diutius pdurās. In alio aūt non sic. ¶ Distinguitur ēt inter eos p iuuātia: nã humectatiua in facto a siccitate ɔfirmata nihil aut modicū valde ɔferūt. In facto vo a nō ɔfirmata ꝓficiūt. imo dixit Aui. iuuat a quolȝ hūectante ⁊ remouet. i. curat. Alius aūt fortasse nō remouet. ¶ In singultu aūt a replōne. Dixit Uia. sentit grauitas in stō ⁊ vtutis digestiue defectio ⁊ corporis repletio. In factio āt a mala ɔplexione pura ⁊ in facto a ventositate non est gra uitas. Uerūtñ in facto a ventositate repit inflatio ⁊ tensio in stō ⁊ vētre ⁊ iuuamētū cū eructuatione. ¶ Dixit Raf. in diuisionibus factus a mordicatiōe oris stōi fit post cōe/stionē rei cal'e aut post vōitū colere ru. vl' viridis vel nigre. ¶ Signa aūt singultus facti p ꝓpetatē sciunt p inuētio/nem signoꝝ alicuius egritudinū stōi. Et factus per cōita/tem scitur per inuentionē significationū alicuius egritudi/nis in aliquo membroꝝ ad q̄ȝ pōt seq singultus sicut apa/tis epatis vel velaminum cerebri ⁊ similium. ¶ Et fact⁹ p viā crisis scitur per alia signa crisis. ⁊ q accidit ī die cre/tica indicata. Et ipse qdem sic eueniens est de signis crisis

Signa sin/gultus fa/cti per p/prietatem/ ⁊ cōitatē./ Ꝑ crone/tica.

futurē p vomitū. Et pōt eſſe ſignū bonū ⁊ ēt malū. Sí.n.
cū alijs fuerint ſignis bonis ⁊ cū ſignis digōnis dixit Hor
do. erit ſignū bonū. Cū malis vō ⁊ ſignis idigōnis malū.
¶ Dixit Ipo. 5° affo. ſpaſmus ⁊ ſingultus poſt nimiā ina
nitionē malū: qꝛ ſignificat vehemētiſſimā cōſumptionē ⁊
vtutis debilitatē. Et dixit. in 7°. ſi ſuppurgato ſeniori. i.
ſupra debitū purgato ſeniori ſiue ſit de p̄mis ſenibus ſiue
de ſecūdis ſingultus ſupueniat non bonū: imo mortale: qꝛ
tūc eſt de inanitiōe ɔfirmato: eo ꝙ in corporibus ſenū eta
tiue ſiccis ⁊ debilibus ſingultus ſic ſupueniēs eſt vltie ma
lus: qꝛ deterior quā iuuenibus ⁊ pueris. ¶ Et dixit. in 5°
affo. ſanguine multū fluēte ſingultus ſupueniēs malū ſiue
ille fluxus ſit ſpōtaneus ſiue artificialis: ſiue ſit mult⁹ ſiue
ſit paucus. Et Gal. dixit. in cōmē. ꝙ p malum nō intellexit
neſcio mortale: ſed vehemēter malū ſiue ſequaꝰ mors ſiue
non. ¶ Dixit. A. Ipo. dixit. in li. affo. ꝙ qn̄ vomitus non
curat ſingultū ⁊ eſt cū eo rubedo in oculo eſt ſignū malū:
ſignificans ap̄a cerebri aut ſtōi. Et ipſe dixit. ſi in ſingultu
māli ſupueniat vomitus ⁊ ſingultus non reſoluaꝰ ſignifi
cat ap̄a cerebri in radice nerui venientis ad ſtōm aut ſigt̄
ap̄a ſtōi. Et ſeqꝰ ambo illa ap̄ata rubedo oculi. Et diſtin
guitur inter ap̄a cerebri ⁊ ap̄a ſtōi p alia ſigna. ¶ Scias
tn̄. ꝙ ſingultus veniens poſt vomitū pōt dupl'r cōtingere.
Uno° a mā derelicta ſiue a reliquijs māe q̄ nō fuit euāta i
vōitu: q̄n̄qꝫ.n. dixit. A. eſt. i. accidit ſingultus pp vomitū
ſiue fit: dicit alia l'ra poſt vomitū oris ſtōi: aut p ſed: pp di
miſſionē humoris pauci in ipſo. ſ. ore ſtōi q non expellitur
vōitu: ⁊ iſte ſingultus eſt de repl'one. Alio° pp ſupfluitatē
euōnis: ⁊ iſte eſt de inanitione. Et dictus ſingultus de re
pl'one accn̄s pp vōitū eſt malus: qꝛ pōt ſignare mām eſſe ſi
rā ex quo ipſa non abijciꝰ. Et hoc maxie ſi accidat ſingul
tus durante vomitu: ſed non eſt malus ſicut ſingultus de
inanitione. Et ſicut ſingultus in vomitu eſt malus ita vōi
tus in ſingultu de repletione eſt bonus. ¶ Dixit. A. ſin
gultus de inanitiōe veniēs poſt durabilitatē febriū incenſi
uap̄ aut poſt q̄ſlibꝫ euōnē fortē eſt ſignū mortale. i. ſi ſicci
tas fuerit ɔfirmata ⁊ ali'r non: vt ſupra. ¶ Dixit Alexā. ſi
ſingultus fuerit in febre vehemēti male eſt ɔditōis: ſed tn̄
vidi ip̄m mitigari cū ſolo potu aq̄. ¶ Scias ꝙ in febrib⁹
pōt euenire ſingultus ex humoribus diſſolutis ex calore
febris pueniētibus ad os ſtōi ⁊ ledentibus ip̄m. Et hic
ſingultus eſt de repl'one ⁊ eſt malus: ſed tn̄ non ſicut q eue
nit pp multā ɔſumptionē q̄ꝫ fecerit febris q ē de inanitiōe.
Et pōt euenire ſingultus in febribus ex vehemēti caliditate
alterante os ſtōi ſupflue ⁊ ledente: ⁊ hic eſt ſingultus non
pportionatus ad mām ⁊ eſt minus malus alijs duobus.
Et multotiens remouetur potu frigido ſicut dixit. ab ex
tra. ¶ Singultus eueniens in p̄n° paroxiſmop̄ febriū ſi nō
pſeuerat puā malitiā ſigt̄: ſi aūt durat ſigt̄ cām multam
aut fixam ⁊ eſt malus. ¶ Singultus in ap̄ate oris ſtōi aut
epatis aut cerebri eſt malus. Et in pcuſſione capitis cū pe
netratione cranei eſt malus ⁊ mortalis. ¶ Singultus cū
mordicatiōe ſigt̄ mām mordicatiuā aut acutā aut ſalſam
aut acetoſam: ſi non fuerit a cā p̄uatiua. Singultus cū ex
tenſione ſigt̄ ventoſitatem. ¶ De ſi. mortis ſubitanee vel
feſtine dixit Raſ. 5° ɔti. ⁊ poniꝰ ēt ab. A. Si poſt ſingultū
aduenjat ſpaſmus ⁊ alienatio peſſimū. Et dixit. ſi poſt ſin
gultum adueniat ap̄a in latere dextro egrediēs a nā abſqꝫ
cā cognita. i. a cā intrinſeca: ⁊ non extrinſeca ⁊ ſingultus ē
vehemēs egrediꝰ aīa eius. i. moriꝰ ex ſingultu. i. cū ſingul
tu. ante ortū ſolis ⁊ hoc ſi acciderit de nocte. ſi vero de die
moriꝰ añ ſolis occaſum. Et dixit. ex illo eſt. i. ex illo libro:
habeꝰ ꝙ ille q hꝫ cū ſingultu pūctionē ⁊ vomitū ⁊ coxep
⁊ deſtructionē rōnis moriꝰ. ſ. cito. Et dixit. ſi poſt ſingultū
euenerit ap̄a in latere dextro. Raſ. tn̄ hꝫ i ſupcilio dextro:
Aut dixit. A. ſuper hunc: mors feſtina ſignificaꝰ. ¶ Di
xit. A. ſi hō habuerit ſingultū ex mā. ſ. replēte ⁊ acciderit
ei in ſcipſo ſitis. i. pp cām intrinſecā non extrinſecā reſolui
tur ſingultus eius: qꝛ ſigiaꝰ mām illā eſſe ɔſumptā. Et.n.
vt dixit Simeon. ſtāte mā humida cāns ſingultū os non
erit ſiccū: ⁊ ideo dixit Raſ. dico ꝙ non erit ſitis.

Cura ſingultus dieta pficiꝰ ⁊ potione. Ex pte diete q̄
cunqꝫ nocent ſingultui ⁊ in gnāli ⁊ in ſingulis
ſpēbus eius ex noticia cāp̄: ⁊ ex his q̄ dicta ſunt multotiēs
in his q̄ pterierunt nota hīi p̄nt in vnoquoqꝫ gn̄e ſex rep
nō nāliū. ¶ Iuuātia āt ſingultū in gnāli excepto ſingultu
de inanitione ſūt dixit Uali. extinguitur oē genus ſingul
tus ſi infirmo timida ⁊ anxia nunciēꝰ nā oī excogitatiōe
ſingultū ipedit: vex̄ oꝫ vt repente ⁊ ſubito ex iprouiſo idu
caꝰ. Ualēt.n. in ſingultu oēs aīe paſſiōes ſubito inducte: ⁊
multū valet ſollicita cogitatio de aliq̄ ꝙ aīa cito inuenire
non poſſit per ipſius inqſitionē. Et de diſturbātibus a ſin
gultu ſubito ⁊ diſtrahētibus aīam ad alia ſunt nūnc tyran
nop̄: inſultus inimicop̄ vel latronū: incēdiū vel ruina do
mus: anunciatio pditionis mercātiap̄ ⁊ ſiliū m. ſoni fortiſ
ſimi ſicut ſonus tubap̄ vel cāpane pulſantis ad ſturnium
tonitruū fulgur ⁊ ſilia. Et intellexit Uia. ſoluꝫ de ſingultu
repl'onali a q̄cūqꝫ mā pueniret humorali vel cibali: q̄ pꝫ
p Ser. ſuper eo q dixit. In ſingultu de ianitiōe ira triſtitia
⁊ timor non ɔueniunt: imo nocēt: qꝛ inaniūt ⁊ ɔſumāt. Et
ſil'r ɔtinere flatū ⁊ ſternutatio ⁊ clamor ⁊ ſilia non iuuant.
Quidā tn̄ dīt. ꝙ Uia. intellexit ēt ſingultū ex mala ɔpl'o
ne cal'a vel frā in quo oēs aīe paſſiōes iuuāt: q̄ꝫuis diuerſi
mode. Nā gaudiū ira verecundia ⁊ oīa in q̄bus ſit motus
ſpūs ad exteriora valent in ſingultu puro vel māli a cā ca
lida. Et oēs aīe paſſiōes in q̄bus ſit retentio ſpūs ad iterio
ra ɔueniunt in ſingultu a cā frā. Quidā tn̄ dixerunt. ⁊ ꝙ
p̄dcā diſtrahētia aīam ⁊ aīe paſſiōes ɔueniunt ēt in ſingul
tu de inanitione: ſꝫ ad t̄p̄s puū. ſ. tunc cū ſubito inducūꝰ:
ſi tn̄ ɔtinuarenꝰ nocerēt exiccādo: vt. s. dcm̄ eſt. In ſingul
tu vō repl'onali ɔueniunt in p̄n° cū inducunꝰ: ſed tn̄ ſi ɔti
neātur ſedāt ip̄m. ¶ Dixit Sicanninus. vt ſcribitur 5° ɔti.
loq̄re patienti eloqo ɔtriſtante cū nimis: aut eloquio letifi
cante cū nimis vt ipediaꝰ ſollicitudo eius inde. ¶ Dīt q
dam. ꝙ accn̄tia aīe ɔtriſtantia vel letificātia maxie iuuant
in ſingultu māli: qꝛ p ea vtus ſenſibilis diſtrahiꝰ a ptibus
ſtōi ad ptes cordis vel cerebri: vbicūqꝫ fiat diſcuſſio ⁊ inq
ſitio rei triſtātis vel letificantis in cuius inqſitiōe ⁊ diſcuſ
ſione multiplicata ſenſitiua virtus in corde vel cerebro re
mittiꝰ in ptibus ſtōi: vn̄ non pcipit in ſtō leſionē rei leden
tis ⁊ ſua leſione facientis ſingultū: q̄re non mouetꝰ ſtō⁹ ad
expellendū: vn̄ ſedaꝰ ſingultus ⁊ ſpūs aīalis ⁊ vitalis pp
accn̄tia aīe cōmotus ſua agitatione mām ledentem ab ore
ſtōi in fundum eius deijcit: q̄n̄qꝫ ēt eam reſoluit.

Accidētia animi mīſ tum cōferunt in ſingultu.

¶ Cura vō ſpālis ſingultus eſt: vt ſi qò fuerit a cā frida: lo
cetur patiens in aere cal'o vel cal'o ⁊ ſicco: ⁊ calefiant ſtōm
eius ⁊ extrema aſſidue: ⁊ nō pmittanꝰ frigeſcere. Et dixit
Filogonius. olfaciat caſtoreū. ſup. aut ruthā: ⁊ alia arom
tica cal'a. Dixit. A. ex eis q̄ remouēt ſingultū eſt lōgitudo
retentionis anhelitus: qm̄ illud eſt res faciens accreſcere
calitatē interius ⁊ cōmouet eā ad exeūdū vſus poros cutꝭ
q̄rēs attractionē aeris q̄re mouet hūores ⁊ reſoluit eos.
Fiat tn̄ iſta anhelitus retētio cū iteratiōe potenti. Et Gal.
dixit. vt ſcribiꝰ 5° ɔti. ꝙ iuua[m] eſt eius: qꝛ attenuat vento
ſitates groſſas cū vehemēti calitate. Et calitas accn̄s ò retē
tiōe anhelitus tunc penetrat poros: ⁊ ſic valet in ſingultu
fcō a mā frā ⁊ in fcō a vētoſitate. Et Filago. dixit. ꝙ ſanaꝰ
ēt aptōꝫ oris nociuā. i. obſtitationē oris freqntē. ¶ Dixit
Hor. ſuper Uia. ſi apponātur digiti in vtraqꝫ aure ⁊ ob
turenꝰ fortiter vel ſi fiant due tente de lardone ⁊ naribus
ſponāꝰ multū remouēt ſingultū. i. a cā frā pp cās dictas ſ
retentione anhelitus. ¶ Dixit Sicaninus. ꝓiice ſup pati
ente de aq̄ frā ſubito: ita vt terreaꝰ. Et. A. dixit aſpſio aq̄
frē ſup faciē ſubito curat ſingultū: qꝛ calorē interi⁹ reuo

Iuuantia in facto a cā frigida

tas: ⁊ vētositates resoluit. suþ. ⁊ mām singultū faciētē: Et qꝛ accidit ex ea cōmotio ⁊ agitatio subito q̄ est cā pmutationis mãe de loco suo: ⁊ ē. n. mouēs laboriose dixit. Aui. siue moueat motu aiali siue corporeo ⁊ ira ⁊ motus ⁊ exercitiū ⁊ eqtatiōe: ⁊ sedēti curru vehitiōis ⁊ vociferatio pcussio sup collo ⁊ ɔstrictio extremitatū ⁊ ipsaꝝ fricatio ⁊ ligatio ⁊ balneū ⁊ retentio eaꝝ in aq̄ cal'a ⁊ stufa ⁊ positio ventosaꝝ sine scarificatiōe sup stō ⁊ spatulis. Et dixit Uia. iuuatur singultus ligationibus manuū cubitoꝝ ⁊ pedū. Dixit Gal. sicut scribit̃ 5° ɔti. tolerabilitas cōmotiōis singultus ē maximi iuuam̄ti i mitigatiōe ipsi⁹: ita q̄ nō erit opus ad curā ipsi⁹ aliud. Et in eodē 5° hētur q̄ Gal. dixit. super ꝑ hiioꝝ. singultus cessat cū hō eū tolerat ⁊ abstinet ab eo ⁊ maxie si debilis fuerit. ⁋ Dixit. A. ɔfert expectatio super cōmotionē tussis cōmouētis: ppea q̄ calefacit ⁊ ipellit. nā qn̄ sup tussi cōmoto fit retentio eius violēter ⁊ abstinētia ab ea: tunc retinet̃ spūs ⁊ addit calitas in inferioribus. Et ɔfert expectatio sup fame ⁊ siti silr qꝛ in ea addit̃ calitas ĩterioribus q̄ resoluit mām singultū cāntē. Et ɔfert sōn⁹ lōgus. nā vehem̄ter iuuat: qꝛ calefacit interiora ⁊ mām digerit ⁊ sensum aliq̄liter sopit. ⁋ Dixit Alm̄. ieiunandū ē. Cūq̄ multis dieb⁹ ieiunauerit icipiēdū ē balneū ingredi. deiñ cibis paucis exiccātib⁹ tñ alēd⁹ ē. Et vini puri parū in potu tribuēdū ē. Maxie āt pt patiēs paulatie q̄si sugēdo vel subtilr bibēdo cū vase āpli orificij modicū in vice: sꝫ freq̄nt̃ de vino potēti puro: q̄m sic acceptū calefacit os stōi: ⁊ vētositates resoluit: ⁊ mās in ore stōi ɔtētas ad fūduꝫ depōit. Sit āt cibi sui cali actu ⁊ po^a ⁊ facilis digōnis pue q̄ntitatis. ⁋ In singultu āt a calitate iuuātia sꝫ aer fridus ⁊ hu. ⁊ infridatio stōi: letitia moderata: sōnus moderatus aut declinans ad paucitatē ⁊ q̄es: ⁊ q̄uis motio extremitatū ⁊ ipsaꝝ fricatio ɔueniāt si in cā fuerit hūor. Et cibi ⁊ pot⁹ fridi ⁊ hūidi pue tñ q̄ntitatis: pot⁹ tñ subtilit̃ ⁊ paulatiue recipiat̃. ⁋ Dixit Ipo. 6° afo. a singultu habito. si māli mā nō sponte: sꝫ in supiorib⁹ stōi ɔtēta siue replendo siue alr q̄uolibet ledēdo: siue cal'a fuerit: siue frida sternutatio supueniēs siue sponte sine arte pūocata soluit egritudinē. i. singultū. Et Gal. dixit in ɔ^{ᵒ} ⁊ ēt 5° de accñti. q̄ sternutatio singultū sedat: qꝛ ipsa ē fortis mot⁹ quē iuuāt musculi ventris ⁊ pectoris. Et singult⁹ cāt̃ a mā ibibitat sed plꝫ q̄ idiget forti motu ad sui exclusionē. Uñ dixit A. sternutationi est ip̄ssio magna in supādo mām faciētē singultū. Ax. vo 33^a. pbleu. pbleu. p^o. q̄rēs cāꝫ q̄re sternutatio sedat singultū: ⁊ nō eructationē. Dixit. nō sedat̃ eructatio: qꝛ est accñs stōi: sꝫ sedat̃ singultus: qꝛ ē accñs pulmonis: pulmo āt ⁊ cerebꝝ sꝫ i sternutatiōe sibi iuicē cōicātia: ⁊ vñ digerit̃ ⁊ expellit̃ vētositas ɔtēta i pulmōe ⁊ circa locū eius. Sꝫ stō⁹ nō cōicat cū cerebro in sternutatiōe: ⁊ iō nō sedat̃ eructatio. Et discrepat in hoc Ax. a sententia oium auctoꝝ medicie: quoꝝ tn̄s in hoc melior est ⁊ vior. Nā cā q̄re sternutatio sedat singultū ē q̄ dcā ē a Gal. Et cā q̄re nō sedat eructationē est q̄ motu eius non excluditur vētositas neq̄ deponit̃ sicut depōit̃ mā corpulēta. Scias. q̄ si añ singultū pcesserit sternutatio: ita q̄ eā seq̄t̃ singultus ⁊ post singultus aduētū ēt seq̄t̃ sternutatio ōndit̃ singultum fixum esse. ⁊ non abijcibilē p sternutationē. Et dixit Ipo. i afo. q̄ sternutatio dꝫ fieri apphēdē^o os ⁊ nares vt̃ vehemētior exp̄ssio fiat. ⁋ In singultu de inanitione nocentia: iuuentia nota habentur ex dictis supra caꝑ de cura male complexionis sicce stomaci. ⁋ Cura vo p potionem tribus ɔplet̃ intētiōibus: q̄p vna respicit malā disc̄rasiā 2^a mām. 3^a respicit ipm stōm vel mēbꝝ q̄dcūq̄ fuerit cōicans ei nocu^m. Et pma intētio sufficit si singultus fuerit a male ɔplone pure simplici vel ɔposita sola aut ēt iūcta cū intentione. 3^a. Et ɔplet̃ dixit Haly. in scō ex cūone. i. ex siccitate aut calore patiēti aq̄ꝫ tribuendo rosatā cū psilij spuma ⁊ oleo rof. ⁊ viol. aut aq̄ꝫ pomul. cū iulepaut aq̄ꝫ ordei refrigeratā in niue ⁊ oleo amig. d. s. cū fridis stōm emplata. Et Sera. exhibꝫ aq̄ꝫ granatoꝝ. s. dul. vel muzoꝝ cū aq̄ ordei ⁊ aq̄ cucurbite. Et Aaron dixit. factus a siccitate curādus ē cū aq̄ ordei ⁊ cucurbite ⁊ psilio. ⁋ Dixit Raf. 5° ɔti. det̃ in potu aq̄ cal'a cū oleo cucurbite ⁊ viol. aut decoq̄tur gallina piguis cū adipe miū galliaꝝ aliaꝝ ⁊ adipe anatis ⁊ det̃ in potu de iure suo ⁊ de vino dulci limphato cū aq̄. ⁋ Dixit Alber. ad singultū ⁊ spasmū de inanitione dissoluant̃ faseoli in aq̄ vehementer decoquēdo ⁊ resoluātur in illa penidie ⁊ de ea bibat patiēs q̄ntū pt. ⁋ Dixit filius Sera. det̃ in pmis aq̄ ordei cū oleo de amig. d. aut de sēie cucurbite aut viol. deiñ aq̄ ordei. cucurbite ⁊ citruloꝝ ⁊ mucillagie psilij ⁊ sēis citonioꝝ cum oleo de amig. dul. aut de sēie cucurbite. Et gñalr in caso ɔueniūt infridantia ⁊ in sicco hūectātia ab intus ⁊ ab extra sicut dcm̄ ē i cura male ɔplonis cal'e stōi ⁊ in cura male cōplonis sicce eius. ⁋ In singultu vo a friditate pura. dixit Gal. 8° meamvr. inuenim⁹ calitatē curatiuā eius. Et Sera. dixit. singl'tū ex malitia ɔplonis frigide curamus cū reb⁹ calefaciētib⁹ ⁊ subtiliātibus ex eis q̄ emplant̃ ⁊ in potu sumuntur. Et ex eis q̄ ɔferunt est cortex fistici exterior rubeus q̄ñ coq̄t̃ cū radice sq̄nāti cū eq̄litate. s. decoctiōis: vel cū eq̄litate. s. dof. ita vt vtriusq̄ ps sumat̃ eq̄lis ⁊ bibat̃. ⁋ Dixit Tabar: vt 5° scribit̃ ɔtin. bulliēdum est zezi in aq̄ ⁊ in illa aq̄ ponat̃ de penidijs ⁊ bibat̃. s. tepida ⁊ valet ēt in ventoso. ⁋ Et dixit Raf. eodē. 5°. castoreū paulati ⁊ paulati i potu det̃ ter aut āpli⁹. Et q̄dā exhibēt castoreū cū aceto. ⁋ Dixit Alm̄. aq̄ cal'a in q̄ ciminū ⁊ rutha ⁊ mētastrum ⁊ pars thuris bullierint multotiēs in potu erit sumenda. Et q̄dā dn̄t. q̄ñ bibit̃ ex rutha ⁊ semie eius. ʒ. i. sedat singultū tridum flāticum. ⁋ Dixit Gerar. sup Uiatico. si cū. ʒ. s. vel. ʒ. s. diptami misceatur. ʒ. i. tyriace ⁊ bibatur est medicamē exptū. ⁋ Dixit Rabi in 10ª pticula. anetum sui spālitate est vtile singultui ex replone. Et silr calamītum pulegium vel origanū sumptū cū vino ⁊ semen aneti decoctū i vino ⁊ bibitū. semē ēt aneti assatū ⁊ calꝫ actu odoratum odore reprimit singultum. Radix aristol'. ro. sumpta sedat singultum. Gariofili in ore retenti sedāt singultum. Et mētha cū aceto bullita valet. ⁋ Dixit Alb. si ponas bōbacem super prunas cum semie suo ad cōburendum ⁊ singultans recepit ad os ⁊ faciē fumum eius cessabit singultus. Et dixit. marubiū bullies aliq̄ñtulum i oleo rof. ⁊ calꝫ stō suppōe. ⁋ Dixit Raf. 5° ɔti. troc. ad singultum frm̄. Rx. costi sq̄nanti fisimbrij mente thuris assari sēis apij anisi cassiel. myrrhe rof. spice castor. succi absinthij succi policarie mastticis folij croci añ. pte. i. aloes. s. epatici ad pondus oium ɔficiantur cū vino odorifero dof. aur. i. ⁊ valēt ēt vbi mā fit. ⁋ In facto āt a vētositate grossa. dixit Serap. damus nitrū siccā ⁊ semē eius cū vino. Et si cū ventositate est hūiditas damus nitrū cū aq̄ mellis. Dixit A. ɔfert assumptio thuris ɔtriti. Et dixit. q̄ enula exiccata ē vltima in hoc. s. pulucrizata ⁊ bibita cū vino: ⁊ dof. eius est. ʒ. ij. Et valēt in frigido ⁊ vētoso dyaciminū dyagalāga dyanisum dyazizibcr tyriaca mitridatū dyairion ⁊ silia. Medicamē vtile ad singultū. Rx. vini albi optimi lib. iiij. mellis puri lib. i. decoq̄ ad medietatē: deiñ adde de zēzibere: rutha ameos cynamomo galāga det̃ ex eo i potu. Et Ger. exhibet aq̄ꝫ vitī ⁊ inūgit cū ea. ⁋ Et scias. q̄ medicie singultui ab intus sumēde meli⁹ administrāt̃ ɔfecte cū melle vel zuccaro in forma elarij liq̄di q̄ꝫ alio quouis mō: qꝛ pp glutinationē ⁊ viscositatē mell'. vel zuccari meli⁹ ⁊ diuti⁹ retinet̃ ori stōi ⁊ ibi diutius retēte melius opant̃. Et de ɔferētib⁹ ē puluis diptami sūptus cū modico tyriace optimo vino. Et valet decoctio serpili bibita ⁊ dcoctio cynamomi electi cū mastice. ⁋ Dixit Dyas. q̄ singult⁹ ē cū dolore stōi succus aceti i aq̄ coctus ⁊ bibit⁹ vsq̄ ad tres ciatos miro mō illū relevat. Et valet decoctio ei⁹ ⁊ semis ipsi⁹ torrefactiue ppriis

Iuuentia in singultu a cā calida.

Propter qd sternutatio sedet singultū ⁊ nō eructationem.

Prima intētio eius erat malas cōplonē ⁊ pro sicca ⁊ calidam

In facto a mala cōplone frigida.

In facto a vētositate grossa.

ad eū q est ex replone cibi. De medicis āt ab extra app'oni mādis ē semē aneti cū ponit' sup prūas minutas ⁊ recipit' fumus eius p os: qm̄ cito remouet illū. ¶ Dixit Raſ. 5° cōti. in frigido ⁊ vētoſo valet inūctio cū castor. ⁊ oleo roſ. Ruta viridis trita ⁊ cyminū pulverizatū in oleo anetino friganť ⁊ frixa sup stō ēplenť. ¶ Emplm̄ exptū. ℞. enule mēte ruthe abſinthij ſiccoꝝ. an̄. M. i. ameos ʒ iii. ſemis ruthe baccaꝝ lauri aniſi maſticis cymini. an̄. ʒ. i. pistenť ⁊ icorporenť cū vino ⁊ mell. ⁊ calīn stō applicet. ¶ Cerotū vtile. ℞. armoniaci bdellij ſerapini opoponaci euforbij. an̄. ʒ. ij. maſticis. ʒ. i. cynamomi castor. cymini xiloal. piperis longi. an̄. ʒ. ʒ. infundanť gūme i aceto: ⁊ cū cera vel laudano vel pigula fiat cerotū qδ extēſū sup corio stō applicetur. ¶ Embrocatio ſiue fomētatio vtilis an̄ appoſitionē ēplastri vel ceroti: ⁊ ēt poſt qn̄ remouet. ℞. floꝝ camomille abrotani abſinthij folioꝝ lauri ruthe mente calamenti cymini aniſi baccaꝝ lauri ſēis ruthe maratri ameos charui. an̄. bulliāt in vino ⁊ aq̄ ⁊ modico aceti vel i lixiuio. Et in eo infundať ſpōgia vel filtrū ⁊ exp̄mať ⁊ ponať ſuper stō remoueať cū tepere ceperit: ⁊ itereť multotiēs. ¶ Dixit Raſ. in diuiſionibus ingrediať balneū calꝫ ⁊ traiciat aq̄ꝫ calidā nō ſupflue. ¶ Et vaporeť locus stōi. Et qn̄ res eſt magna ⁊ antiquatur ſt neceſſarie medicine rubificātes appoſite ſupra stō ſicut ſinapiſmus ⁊ ꝑpe ſi reliq̄ nō contulerint. ¶ Dixit. A. vnguenta ↄueniūt liniendo cum eis nō ſolum ſuper stō: ſed ēt collū ⁊ gulā: ⁊ locū q eſt ſup furculam: ⁊ qui eſt ſub oſſibus pectoris.

Scda intentio digerit ⁊ euacuat mām.

¶ Scda aūt intentio conuenit ⁊ ſufficit in ſingultu replonali humorali vel cibali. Et in humorali qdē iplet' digerēdo illū hūorē: ⁊ euando ⁊ diuertendo. Qz ſi poſt eūonē ⁊ remotionē māe remanebit de mala diſcraſia remoueatur cū his q̄ dicta ſunt implere dictā intentionē p̄mā. Et ſi remanſerit debilitas in stō ↄforteť cū eis q̄ dicētur in intentione tertia. aliqn̄. n. in ſingultu repletionali eſt neceſſariū oēs dictas tres intētiōes implere. Vn̄ dixit. A. in ſingultu māli frigido ⁊ cuius cā eſt vētoſitas oꝫ vt in ei⁹ cura tres intendantur. ſ. reſolō māe ⁊ ꝑmutatio cōplōnis eius: ita vt eq̄tur ſi nō fuerit nocēs niſi q̄litate ſua: ita q̄ ſit mā cōiuncta vt iam ſit mā eūata. Et vt ſtupefiat ſenſus stōi parū per ita vt minoretur māe mordicatio. Et ſumpſit hic mordicationē large ꝑ omni leſiōe nāe a mā ↄueniente: ⁊ nō ꝑprie ꝑ mordicatiōe vera que fit a mā acuta aut ſalſa vel acetoſa: ſed ēt ꝑ mordicatione non vera que ↄuenit a mā viſcoſa de qua in hoc loco. A. locutus eſt. Et ex verbis. A. innuiť in hac cura intentionē ad digōnē aliqn̄ eſſe neciaꝫ ⁊ hoc qn̄ mā ēēt ībibita vel adherens. ⁊ tunc ab ea inchoandum eſt: ⁊ aliqn̄ nō eſſe neciam vt qn̄ mā eēt stās in ſpacioſitatem non adherens neqꝫ imbibita: ſed effuſa natans. Et tunc ab eūone eſt incipiendū. Et hoc nō ſolū hꝫ vītatē in mā magis habili ad eūonē vt de colica de qua magis vz: ſed ēt de minus habili vt de flātica viſcoſa: de q̄ minus vz. A. n. q̄ loquēs de mā flātica viſcoſa nō adherente: tꝫ nātē non fuit locutus de digōne eius: ſed incipit ab eūone dicēs. ex curis ↄuenientibus ſingultui viſcoſo replonali ē vt patiēs ipm incipiat ⁊ euomat: ⁊ deīn̄ yerapigrā bibat ⁊c. Hanc. n. mām viſcoſam replētē ſine ībibitione ⁊ adheſiōe vocauit. A. vt. ſ. patuit viſcoſitatē replonalē ad diīā māe viſcoſe adherentis q̄ ledit cū replone ⁊ adherentia ſua: ꝑdcā aūt ſolū cū replone: ⁊ nō cū adherētia. Et mām adherentē viſcoſam vocauit abſolute viſcoſitatem in cuius remotione ⁊ digōne incipit. ¶ Digōnē itaqꝫ māe flātice viſcoſe efficit oximel ↄpoſitū vel ſqliticū cū aq̄ maiorane ⁊ mente vel cum decoctione ſqnāti radicū enule ⁊ corticum exterioꝝ fiſticoꝝ: hec. n. decoctio bibita plerūqꝫ liberat a ſingultu. ¶ Dixit filius Sera. ſqlla qn̄ accipitur cuꝫ vino curat ſingultum ab humoribus groſſis ⁊ viſcoſis adherētibus: digerit. n. eos ⁊ mundificat stōm a corruptiōe ⁊ putrefactione hūoꝝ: q̄uo aūt alie māe digerantur deīn̄ eſt in p̄cedentibus.

De euacuatione.

¶ De eūone aūt dixit Gal. 8° meamyr. īnueniuus vōitū ſufficiētē eē curā coꝝ q ꝑꝑ aliq̄ꝫ multitudinē vel mordicationē ſingultuāt. Ideoqꝫ dixit Serap. necē eſt in p̄mis vt curetur ſingultus q accīt ex replone cū vōitu. Et ſiir q eſt ex mordicatiōe: nā qn̄ eſt ex humore ↄtēto in stō ī natat ad ſupiora: loquēs de humore flātico effuſo: qδ pꝫ: qz ſubdit: poſt cōeſtionē raſſani ⁊ potū aq̄ cal'e q̄ iā bullierit cū aneto ⁊ ſale ꝑuocetur vōitus. ¶ Et dixit. ill' quibus hūor colicus facit ſingultū ↄuenit i p̄mis mūdificatio humoris cū vōitu poſt potū aq̄ cal'e ⁊ ſecaniabin. ſ. ſimplici. Et. n. dixit Gal. et ſcribiť a Rabi. in. 9. pticula patiētes ſingultū ex multitudie ciboꝝ aut mordicatiōe. i. q̄cūqꝫ leſiōe hūoꝝ vōitus liberat. Et. A. dixit. vōitus ē maxie ↄueniēs ſingultui cuius cā eſt replo p̄ma. ſ. humoralis vel cibal. ¶ Et eūo ēt p medicinas ſeceſſiuas eūantes mām peccantē maxie ibibitā. Vn̄ dixit Sera. ſi humor ē ſubmerſus in rugis stōi eūa cū potu yere ⁊ cum pillis de aloe: ⁊ pillis de ſpēbus. ſ. alcſangine. ¶ Pille vtiles in ſingultu a mā flātica viſcoſe ⁊ groſſe. ℞. caſtor. myrrhe. an̄. ʒ. ij. dyagridij. ℈. ij. maſticis. ʒ. i. ſ. aloes epatici. ʒ. viij. ↄficiātur cū ſucco mēte. ¶ Pille alie optime in mā mordicatiua colica. ℞. ſpodij ſēis endiuie portul. ligniãlo. an̄. ʒ. i. ſ. pulpe tamarindoꝝ. ʒ. iiij. reubar. boni. ʒ. viij. ↄficiātur cum aceto. ¶ Notauit Gor. i ſingultu replonali ſꝑ eūonē p̄cedere debē ſternutationē retētionē ābelit⁹ ⁊ alia ſupradicta: qm̄ illa oīa poſt eūonē meli⁹ ⁊ citi⁹ opāť. ¶ Diuerſio āt māe fit modis diuerſiōis ſupra habitis ⁊ multotiēs dictꝫ. ¶ Singultus fcūs ꝑꝑ apa vel alias egritudines stōi aut ꝑꝑ egritudinē alterius mēbri cōicāt; leſionē stō curať cura illi⁹ egritudinis.

Cura ſingultus ſecūdi ꝑꝑter apa stōi.

¶ In fcō tn̄ ꝑꝑ apa stōi dixit Gor. ſternutatio retentio ābelitus motus vociferatio clamor ⁊ his ſīīa nō ↄueniunt. ¶ Et factus a cāis p̄mitiuis curatur p illaꝝ curēnē ⁊ oīum cōicātiū in q̄litate cū illa cā ⁊ p adminiſtrationē q̄litatis oppoſite. Dixit Iudeus ſi ſingultus fiať diuturnus da in potu de oleo amig. ¶ Tertia āt itētio ↄpleť cū ↄfortantibus ⁊ stōm ⁊ corrigētibus mēbꝫ ſi qδ fuerit in cā ſingultus: q̄ q̄uo fiāt ex dictꝫ in p̄cedētibus pꝫ. Et ↄpletur cū ſtupefactiōe aliq̄li ſenſ⁹ stōi ⁊ ↄuēit iſta ſtupefactio maxie in mā mordicatiua v̄e. ¶ Cōuēit tn̄ ēt i mā nō v̄e mordicatiōis: vt. ſ. deīn̄ ē p. A. ponēs. n. itētiones curatiuas in mā viſcoſa. dixit. q̄ vna ex itētiōibus ē ſtupefactio ſenſus stōi parūp vt minoretur māe. i. perceptio leſiōis eius. Et laudauit. A. i hoc tyriacā. ſ. nouā ⁊ filoniū. hec. n. ꝑpe valēt in mā frida. In cal'a v̄o plus valet reges vel rubea troc. ⁊ ſyrupus de papauere freq̄nter acceptus. ¶ Et valet decoctio A. ℞. corticē exteriorē fiſticoꝝ cū radice iuſqami albi cū decoquūtur i aq̄ ⁊ bibitur ex illa decoctiōe. Et. A. qdē poſuit troc. in qb⁹ repiūtur oēs p̄dcē curatiue intētiones gīales q ſic hūt. ℞. coſti croci roſ. recētiū. an̄. aur. iiij. aſſe ſi: aur. ij. aloes opij. an̄. aur. i. ↄficiātur cū ſucco pſilij. i. mucillagine eius. In iſtis. n. troc. dixit. A. ſt aliq̄ alterantia ⁊ aliq̄ ↄfortātia ⁊ aliq̄ eūantia p ſeceſſuꝫ ⁊ p vrinā ēt diuertētia: ⁊ aliq̄ ēt ſtupefaciētia.

Tertia intentio stōm confortans ⁊ alia mēbra.

¶ Medicamē aliō ſiłe dictis trociſcis ⁊ ē Gor. ℞. nardi ſq̄nāti calami aromatici aniſi maratri folioꝝ ruthe folioꝝ abſinthij coſti. an̄. ʒ. i. croci xiloal' ābre garioſi. aloes ſuccotrini ↄſerue citrāgoli. ʒ. ij. ꝑātis ſaccari q̄ꝫtū ſufficit fiat eduū ō quo vtať māe ⁊ ſero ⁊ refrueť cū amore: qz releuatuꝫ ē. Valēt āt p̄dicta duo medicamina in ſingultu a cā frida: q̄ꝫtitas tn̄ opij in troc. A. eſt nimis magna. ¶ Dixit. A. in ſingultu fcō poſt vōitum ex remanentia materie in ore stōi fiať ſternutatio frequens ⁊ poſtea dentur ei que lubricum faciunt illuꝫ humorē ſicut ſo bꝫ ꝑrunis ⁊ tamarindi proprie cum tu fueris p̄cipiēs ei reciperes tamarindos ſi tu videris eos ↄuenire ei. Alia littera dicit. poſtq̄ꝫ dentur ei ea que lubricum faciunt illuꝫ humorem ⁊ eſt melior: qz prius debet materia parari vt lubricet:

bilcet: deinde oz prouocari ad faciendum eum lubricare et descendere sternutatio.

¶ Finit tractatus quartus de dispositionibus stoi.

¶ Incipit tractat⁹ qnt⁹ d dispõnib⁹ epaţ ɔtinẽs i se ca⁹. 25

¶ De anothomia epatis. Cap. i.

Epar dicitur ab epi. q̃ ē supra q̃si sit suppositũ.s.stoi vel.s.membris nutriẽti. Et latine dr̃ iecur siue ficatũ. Dixit ysidorus epar nomen hȝ ex igne: eo q̃ ignis i eo sedẽ hẽat.ē.n.sedes voluptaţ et ɔcupiscẽtie. Iecur aũt dr̃ q̃si iacẽs pir.i.ignis: qꝛ in eo iacet ignis amoꝛ. Uñ dictũ ē. Cogit amar̃ iecur.

¶ Dixit Rabi in.24.pticula. q̃ Gal. dixit supra opinionẽ Ipo. et platonis: qꝛ illoꝝ tpe hoies puniebant̃ pena membroꝝ cũ qb⁹ illicita cõmittebant: q̃ qdã q amasiã suã manifestauit ex q̃ acceperat vnicũ cõmerciũ. Iudex i sñia ait mi lutus cõcedet ep ipsius: qꝛ epar locus ē et initiũ desiderij. Et ppterea finxerũt poete vulturem rostro fodere iecur trci.

De substa epatis. ¶ Suba epatis ē suba carnea. Et. A.14.tertij dixit. q̃ est caro rubea q̃si ipsa sit sanguis verus ɔgelatus.i.inspissat⁹ vel ɔcretus. Nõ qꝛ sanguis vezimo est caro sanguinea: sed dr̃ sanguis ɔgelatus ad drĩã alioꝝ mẽbroꝝ: quoꝝ sãguis.i.nutrim̃ ɔfiguraĩ et assimilaĩ eis a maiori calo magisq̃ remouet̃ a nã et forma sanguinis q̃ȝ sanguis siue nutrimẽtũ epatis. Ideoq̃ rubet ep natiuũ retinẽs colorẽ. nõ tñ est scã sua ɔgelatio a frido siue diminuto calo sicut ɔgelatio adipis: sȝ ē scã a calo resoluẽte ptes aq̃as et dimittẽte grossas. Dixit Gali.3⁰ de vtilitate ptıculaꝝ.ca⁰ 3⁰. q̃ epar fit ex sanguine ex ptibus.s.grossis: qꝛ subtiles exalãt. Large igitur in ipso accipit̃ ɔgelatio.cũ de fit q̃dã inspissatio. et nõ hȝ caro epatis villos: sȝ ē caro ɔfusa vacua ẽt a villis neruoꝝ.

De venis epatis. ¶ Dixit A. nascũt̃ i carne epaţ vene q̃ sũt radices eaꝝ.s.venaꝝ q̃ pcedũt ex epate.s.vene porte et vene chilis: he.n.pcedunt ex epate vt apparebit. Et sũt ille vene orte in epate in carne ei⁹ diuise et dispse ad modũ retis: q̃rũ vacuitates.s.loca media iter eas replet ipsa caro epatis. et sũt minime subtiles valde sicut villi. Et hñt subtilissimas tunicas: q̃ sunt dispse p vniuersam subam epatis. Hoc aũt totũ de his venis scm̃ ē pp cãs dictas in tractatu p̃ huius ſmonis de trãsmutatiõe chili in subam sanguinis. et rõne istaꝝ venaꝝ silium villis: aliqũ reperit̃ dcm̃ epar habere villos.

De membranis siue paniculo tegẽte ep et defensio epatis per ipsum. ¶ Dixit Gal.5⁰ ca⁰ 3⁰ de vtilitate pticulaꝝ. mẽbranũ q̃dã ab extra velut cutis q̃dã epatis est et ad illõ neruus īplantaĩ vt oio nõ sit hoc viscus insensibile. Et. A. dixit. tegit cũ pãniculus neruosus gñatus ex neruo puo veniẽte ad ipm vt faciat ipm acqrere sensum aliquẽ: qꝛ debilẽ. est.n. epar debilis sensus vel hñs sensum aliquẽ: qꝛ non p totũ: sȝ solũ p q̃sdã ptes supficiales. qꝛ.n. villi neruei nõ dispgunt̃ per substãtias epatis: sed solũ in suba velãte ipm: caro ei⁹ sensum nõ hȝ de se. Ueꝝ dixit. A. illud qd̃ de eo seqtur panniculũ sentit: qꝛ aduenit pariep de ptibus pãniculi neruosi. Dixit tñ Gal. q̃ diuersificat̃ cõitas huius pãniculi ad carnem epatis in hoibus: qm̃ nõ est in oibus eq̃lis: sed in q̃busdã est maioꝛ et in qbusdã minoꝛ: ob q̃ȝ cãm sensus epatis non est in oibus hoibus eq̃lis: sed in qbusdã repit̃ sẽsus ad plures ptes sui epatis et i qbusdã ad pauciores. Et silr diuersificat̃ iudiciũ eius.s.sumptũ ex sensu eius in doloꝛe ipsius. Et pp hoc in eadẽ egritudine epaţ nõ oẽs eq̃lr dolent: sed aliq minus q minus hñt de sensu. Et silr nõ est iudiciũ eq̃lr in alijs accñtibus egritudinũ eius. Dixit. A. panniculi eius sensus.i. manifestatio p sensum ē magis in pte ɔcaua: qꝛ in illa visus et tactus melius discernũt ipm: qm̃ in ea pte est magis spissus vt fortius et firmius ligetur p eũ alijs visceribus: et iste pãniculus aliqñ vocaĩ pãniculus velans: aliqñ tegẽs seu inuoluẽs vel cooperiens epar.

¶ Dixit. A. cõicat epati alius pãniculus suspendẽs ipm ad dyaphragma supi⁹.

¶ Dixit Gal vbi.s. minimũ neruũ epate dedit nã ceu neq̃ ad motũ aliquẽ neq̃ ad sensum pparans id tale. Ubi.n. vtutis ē pn̄.i. nãlis: tales.n. actus ei et venis q̃ ab ipso cõmissi sũt q̃les plãtis insũt. vt vo nõ oio isensibile remaneret neru⁹ iplantaĩ ɔtinẽti tunice ei⁹. Suasibilioꝛ qdẽ erit sermo et aptioꝛ multis. Si.n.nȝ stõnis cure esset ei neq̃ sanationis neq̃ alicuius alterius passionis hẽre sensũ in nullo qdẽ differret a plãta. ppea aũt et obtuse sentit oẽs tales passiões: et non euidenter sicut alie pticule corpis: qm̃ neru⁹ pu⁹ exñs ad tunicã distribut⁹ ē aut nõ oio ad viscus iplãtatus est: aut nõ ad totũ. dem̃stratum.n.est: qm̃ ad ɔtinuas pticulas vsq̃ ad aliqd̃ virtutes tradũt̃: et ppea supfluũ erat neruũ ad totũ distribui viscus: et obtusũ.n. sẽsũ q hȝ traditionẽ debebat hẽre.

De arterijs epatis. ¶ Dixit quoq̃ Gal. q̃ ad mẽbranum epatis venit silr arteria vt custodiat moderationẽ eius inate calitatis. Et. A. dixit. venit ad ipȝ vena pulsatilis pua dispsita in ipso et scm̃ ē vt penetret ad ɔcauitatẽ eius.s. p maiori pte. sup. et p minori pte puenit ad gibbositatẽ q̃ arteria epi spũm.s. vitalẽ a corde et suat calitatẽ eius inatã et tẽpat ipsã cũ pulsu. Et qꝛ gibbositas epatis euẽtatur motu dyaphragmatis cui ɔtiguaĩ: idõ minoꝛ ps illius arterie puenit ad ipsã: et maioꝛ ps mãsuit ad ɔcauitatẽ: q̃ nõ hȝ aliã euẽtationẽ. Dixitq̃ Ga. positõi arteriaꝝ veniẽtiũ ad epar laudare oȝ. Nõ.n. locauit eas i medio venaꝝ iferioꝝ et supioꝝ.i. gibbi et ɔcaui vt refrigerẽtur: sed in simis solis: sciẽs gibbis epatis ɔtinuũ motũ existere ex frenon.i. dyaphragmaţ vicinitate et rõnabilr pue facte sũt valde ceu ad refrigerationẽ solũ famulãtes simus epatis. Neq̃ indigẽtes sanguinẽ sumere: nõdũ.n. deponũt supfluitates nȝ spũm vitalẽ multũ pbere epi: sicut qbusdã alijs organis: sed et nȝ nutrire carnẽ epatis subtili et vaporoso cibo.

De triplici diuisione epatis in partes suas. ¶ Epar quoq̃ duplices ptes hȝ: q̃sdã.s. extrisecas: et nõ ingrediẽtes subam eius de qb⁹ sũt sel et due vene.s. vene porte et vena chilis: de qbus in seq̃nti ca⁰ dicet̃. Et q̃sdã hȝ ptes itrisecas integrãtes subam eius q̃ sunt caro et venule eius et paniculus tegẽs et arteria pdcã de qb⁹ iã dcm̃ est. ¶ Diuidit̃ quoq̃ epar in ptes duas.s. in ptẽ ɔcauã siue iferiorẽ vocatã sima. Et ptẽ gibbosã siue exterioꝛẽ siue supiorẽ. Et ps qdẽ gibbosa solidioꝛ est pte ɔcaua q̃tũ ad sui carnẽ nõ q̃tũ ad sui pãniculũ q solidioꝛ est in parte gibbosa. Cã aũt maioris soliditatis carnis epatis in gibbo ē: qꝛ in pte illa hȝ tãgẽ mẽbra dura: ɔcaua aũt ps fuit leuioꝛ et melioꝛ: qꝛ viscera contãgit mollia. ¶ Diuiditur insuper epar in duas ptes.s. in gibbũ globum et suas pennulas siue extremitates siue additamẽta seu augmẽta. Et tã i gibbo q̃ȝ in additamẽtis hȝ epar ɔcauũ et gibbosũ. Dixit A. ista additamẽta sũt epati sicut digiti manus q̃ dixit ipse. sũt cõphẽdẽtia stõm et adherẽtia ei sicut est cõphensio eius q̃ cõphẽdit̃ digitis: ps ẽt gibbi epaţ ɔphẽdit stõm q̃tuis maioꝛ ps ɔphẽdẽtie eius sit p ipsa additamẽta. Nȝ ẽt totũ ɔphẽdit stõm. Sȝ dixit Al. qꝛ dextrũ latus eius ɔphẽdit̃: neq̃ totũ ipm dextrũ latus: qꝛ nõ nisi ptẽ inferioꝛẽ ei⁹ vbi digo viget cuius cã ipm ɔphẽdit: et nõ cõplectit̃ ptẽ supiorẽ.s. eã stõi. Dixit Haly. epar est variũ in hoibus in extremitatũ nuõ: qm̃ in qbusdã hoibus hȝ tñ duas pẽnulas i qbusdã vo tres. In plurib⁹ vo q̃tuoꝛ aut q̃nq̃. dixit. A. q̃ illa additamẽta sũt q̃tuoꝛ vel q̃nq̃. Et vnũ hoꝝ ē maius altero vel alijs i quo situatur sel ex pte eius ɔcaua. et ē magis ad iferiora declinans: de q̃ idõ dixit. q̃ pp̃e ei ɔpetit nomẽ additamẽti. Et mũdinus dixit q̃ he pẽnule i hoie nõ sũt sp̃ separate ab inuicẽ: sȝ aliqñ repiũtur ɔiũcte.

De figura epatis. ¶ Et ɔcauũ qdẽ epis a pte stõi est vt eius coartatio sup gibbositatẽ stõi bona fiat.

Et ꝯp̄hēdat̄ stōns in sua gibbositate siue rotūditate in cō uexo ep̄is. Mēbra.n.bone ꝯp̄hēsiōis ꝯcaua eē ꝺebēt sicut vole man⁹. ℭ Dixit Al.a pte ꝺyaphragmatꝭ ep̄is repitur gibbositas. Et. A.ꝺixit.ꝯtractū ē i gibbū seu i rotūditatē reductū ē illō qō ē ex ep̄e a pte ꝺyaphragmatꝭ:vt nō coartet̄ ꝺyaphragma cū suo laborioso motu.i.qn̄ mouet̄ laborio se.s.fortiter ⁊ ipetuose.imo sit tāgēs ipm̄ i pūcto sicut tan git res plana rotūdā: ⁊ ēt sicut fuit scm̄ vt bn̄ ꝯp̄hēdāt sup ipꝫ coste curue.s.mēdose sub q̄ꝝ curuitate epar ꝯp̄hēdat̄. ℭ Dixit A.p̄.p̄ ꝺe aīalib⁹ ꝙ epar ē rotūdū in hoīe.sīle ep̄i thauri nō itelligēdo ꝺe vā rotūditate sperica ſꝫ rotūdū ē rotūdū rotūditate lunari nō qdē sīlr lune qn̄ ē i plenilunio rotūda. Sꝫ vt ꝺixit Hal.figura epatis ē sīlīs figure lune cū iā a sole 3ª fulget ita ꝙ hꝫ ep̄ ꝯcauitatē ⁊ gibbositatē sicut tūc hꝫ luna. ⁊ pp̄ hāc cāꝫ apā eueniēs i gibbo epatꝭ ē figur̄ lunarꝭ vt suo patebit ca⁰. ℭ Dixerūt. A. ⁊ ꝯstā.ꝙ ep̄ hoīs ē mai⁹ ep̄e cuiuscūqꝫ alteri⁹ aīalis appropiquātꝭ ei i q̄ꝫtita te.i.pportiōalis ei i magnitudie. ℭ Dixit quoqꝫ Haly.ꝙ epar i oīb⁹ hoīb⁹ nō ē eiusdē q̄ꝫtitatꝭ.sꝫ ē variū in sua q̄ꝫti tate:qm̄ i nōnullis eiusdē magnitudīs min⁹ ē:in aliis vō mai⁹:ep̄ tn̄ i hoīe magnū in tm̄ vt sp̄ i eo mai⁹ sit q̄ꝫ i quo uis alioꝝ aīaliū:qō eiusdē q̄ꝫtitatꝭ sit cū corpe hoīs. Et cā magnitudis in hoīe ē vt sit ꝯseruatiuū mltī sanguis quo hō egnit plusq̄ꝫ alia aīalia sue q̄ꝫtitatꝭ:ppea ꝙ laborare hꝫ hō plusq̄ꝫ illa motib⁹ corporeis ⁊ aīalib⁹ mltis qb⁹ mltū re soluit marie cū sit resolubilior illis. Jōqꝫ sāguīe restaurāte resolutū p̄ ceterꝭ affluit. ℭ Dixit. A.ꝙ oē aīal pl⁹ cōedēs ⁊ ꝺebilioris cordis ē hn̄s mai⁹ ep̄:qr hn̄s cor ꝺbile ⁊ timi dū ē pauci caloris modicū resoluētꝭ. Et si tale mltū cōedit oꝫ ꝙ hēat magnū ep̄ in quo ꝯtineat̄ mag.ª q̄ꝫtitas. Et pp̄ hāc cām ꝺn̄t hꝫ asin⁹ p̄ ceteris aīalib⁹ sibi pportiōalibus mai⁹ ep̄. ℭ Dixit Al.ep̄ i ꝺextro latere potitū locat̄ sb co stis iferiorib⁹.i.itra costas iferiores vel sub eis:qr ē somē dohs q̄ sꝫ sub ꝺyaphragmate. Dixit A.scias.ꝙ nō ē corp⁹ epatꝭ i oīb⁹ hoīb⁹ ꝯp̄mēs costas ꝺorsi ⁊ fortiter vnitū cū eis:q̄ꝫuis sit i plurib⁹ coꝝ sicsit vt ꝯiūgat̄ spine ꝺorsi. Et mūdin⁹ ꝺixit.ꝙ i aīali mortuo multū locat̄ sub costis:qō ꝯtigit:qr spūalia mltū euanuerūt:⁊ iō ad replēdū vacuita tē coꝝ ep̄ ascēdit ⁊ p̄mit ꝺyaphrag.ª:iō oꝫ aīal subleuari ⁊ ep̄ trahi iferi⁹ ⁊ reduci ad locū suū.1⁰ āt ꝺe historijs A.p̄. ꝺixit ep̄ aliqn̄ repiri i latere sinistro. ℭ De colligātia epatꝭ Dixit Gal.4⁰ vtilitate pticulaꝝ. Ep̄ vētri ⁊ itestis oīb⁹ p venas meseraicas ⁊ colligātē eas tunicā copulatū ē. Uix se pabile āt erat ab eis pp̄ figurā ⁊ locū:etsꝫ nō sufficiebāt be vndiqꝫ igr̄ alligatiōib⁹ qbusdā nā firmāe adiacētib⁹ pti culis iplātauit vni qdē ⁊ marie ꝺbile id regere tunice gño nē ex piteneō accipiētꝭ:gñat⁹ ē.n.pānicul⁹ tegēs ep̄ ex vil lis nerui veniētꝭ ad ipm̄ vt ꝺcm̄ ē:ex villis piteneon:qm̄ p hāc oīb⁹ itrīsecis viscerib⁹ ꝺebebat copulari.oīb⁹.n.tūi ca h supertēdit̄.s.piteneon. Et ē ep̄ p magnā aliā colligan tiā colligatū copulatū frēib⁹.i.ꝺyaphragmati. Et p alias q̄sdā.s.colligātias ⁊ eā q̄ subtāgit frenō ab iferi⁹ q̄ ambe germināt̄ a piteneō. Et ꝺixit Gal.grossities āt ei⁹.s.epatꝭ ⁊ robur ⁊ vix passibilitas ei⁹ ē pp̄ hoc:qm̄ mltū pmutat̄ a piteneo ꝺecēter. Si.n.recti steterim⁹ ex frenis necesse est pēdere ep̄:piculū igit̄ ē nō puū scindi facilr id.s.frenon.s. ex vehemētiori motu ⁊ mori aīal ꝯsesti marie. ℭ Copulat̄ āt ꝺixit Gal.nō solū frenib⁹ sbi:sꝫ ēt cordi p frenes. Cōca ua.n.vena necē hēbat ascēdere ad cor p aliā āt regionē nō erat meli⁹ ꝺucere eā ꝺebētē ptrāsire frenos necio medio ia cētes vtriūqꝫ visceꝝ.s.cordis ⁊ epatis:nō ergo hēbat bene alia qdē ligamēta vene p̄pateralia qdē visceri.s.epati:sed. vnū ꝺuꝝ ē ⁊ grossū idumētū tunice vene ⁊ eē sit̄ ligamētū ad ꝺyaphragma ⁊ toti visceri.s.epati facere meli⁹ erat:pri cipālis igr̄ sufficiēter ꝺebebat eē ista regio. Et nocumētū vene q̄ ē ibi ꝺifferre ab oīb⁹ alijs venis:sicut ⁊ si stipes ar boris patiet̄:vulnerata.n.vena q̄ ē ibi aut ꝺiuisa ita acuta

seqt̄ mors:vt nō mlto tp̄e si vulneret̄ viuere pmittat. Ma gni āt ligamēti ⁊ ꝺurī qō ꝯtinet ꝯcauā venā i posteriorib⁹ qdē ptib⁹:qō vō subtilissimū in añriorib⁹:qō grossi⁹ nā apposuit vt nō solū phibeat futurā ab aīalib⁹ ex se ipsis facilē passibilitatē:sꝫ ēt q̄ ab extrīsecis:q̄scūqꝫ.n.passiōes currētib⁹ aut saliētibus eis vehemētr ꝺebat pati vena nō bn̄ colligata:he ab ipsis aīalib⁹ pdeūt. Que vō ab occur rentib⁹ vt q̄cūqꝫ q̄ssare aut vberare.al.vulnerare nota sūt extorsū aduenīūt:igit̄ in hoꝝ aduētu abūdātibus añriori bus ꝯcaue vene ad facilē passibilitatē nō oportuit eq̄lr eē grossitiē coopmēti ei⁹:sꝫ ēt pmptiorib⁹ passionib⁹ robu stius fieri fuit iustū. Qm̄ āt frenes nō minimū organū eri stunt respiratiōis nō oportebat eos āgustari ⁊ opp̄mi. Et aliqn̄ adeo ꝙ ad āplius moueri motu ab aliq̄ inferioꝝ pti cularū. Hec āt p̄uidens creator inq̄ntū possibile fuit neu trū vicināriū organū p̄īm abduxit:neqꝫ ventris spatiosita tem mox copulās stō cū trāsit frenes:sed velut extimo ali quo p longe ⁊ stricte succedentē operās fistulā:q̄ paulatiꝫ āplificat̄:operat⁹ est os vētris. Nꝫ epatis totū gibbū ipo nens frenibus ſm p̄īm eleuās ⁊ gibbosans ⁊ suptendens id qō ſm ꝯcauā venā ⁊ hoc solo tāgere se opans pticulas. ℭ Et hꝫ ep̄ colligantiā cū cerebro mediāte neruo veniēte ad panniculū eius. Et colligantiam hꝫ cum corde mediāte vena ꝯcaua p q̄ꝫ sanguis transit ab epate in cor:q̄ vt ꝺixit. A.sapienter ligata est cū epate ⁊ cū pāniculo ꝺuro spisso. i.cum ꝺyaphragmate. Et est penetrans supra ipm̄.i.ꝺya phragmate vel supra ipm̄.s.pāniculū epatis. Et subtilius la tus.s.vene cōcaue est illud qō est a pte intrinseca.i.ꝯcaua epatis.est aūt subtilius.i.leuius ⁊ mollius:qr tangit mem bra subtilia.i.leuia ⁊ mollia. Et ēt subtilius illud qō ꝺe ea est a pte epatis.i.minus grossum q̄ꝫ sit illud eius qō est a pte cordis:qm̄ h vena iuxta cor grossior est q̄ꝫ iuxta epar vt anothomia manifeste ꝺeclarat:hꝫ etiā colligātiā epar cū corde arteria mediante arteria veniente a corde ad ipm̄ su pradicta. ℭ Et hꝫ epar colligātiā cū ꝺyaphragmate medi ante pāniculo suspēdēte:quo mediāte ꝺyaphrag.ª fortiter alligat̄:⁊ eo ēt mediāte ⁊ mediāte pāniculo velāte ipꝫ hꝫ colligātiā cū costis ⁊ ꝺorso qbus alligat̄. ℭ Et hꝫ colligā tiā cū felle mediāte poro fellis. ℭ Et hꝫ colligātiā cū sple ne mediante vena vadente ab eo ad splenē. ℭ Et hꝫ colli gātiam cum renibus mediantibus venis emulgentibus. ℭ Et hꝫ colligātiā cū stō mediāte neruo subtili.i.puo. Et qr puus est ꝺixit. A.non sunt cōicātia in sensu.s.stōus ⁊ ep̄ p ipm̄ neruum nisi pp̄ rē maximā ex aīatibus epatis:q̄ꝫuꝭ alijs mōis cōicent adinuicē. Nā epar cōicat ēt cū stō medi ante vena vadente ad tunicā extrinsecā stōi. ℭ Et colliga tur ēt intestinis mediātibus meseraicis. ℭ Et hꝫ colligan tiā cū visceribus oībus qbus alligat̄ mediāte pāniculo ve lante. ℭ Et hꝫ colligātiā cū toto corpore mediante vena magna ascendēte ⁊ ꝺescēdēte:q̄ est vena chilis per q̄ꝫ ē ap plicatio nutrimenti ad mēbra:⁊ per q̄ꝫ supfluū ciso ēt reci pit cū ipsa nā vel arte ad viscera ꝺeducunt̄ vt expellātur. ℭ Est āt ꝯp̄lō epatis calā ⁊ hu.⁊ est fons humiditatis in corpe calīm tn̄ est minus q̄ꝫ sanguis. Dixit. A.p̄.ª pnti.q̄ꝫ uis ipm̄ generet sanguinem:qm̄ sanguis post epar perficie tur a corde:ppter qō calidior redditur epate. Cum autem Gal.ꝺixit.in 3ᵒ ꝺe iuuamento.quibuscunqꝫ iuuenibus existibus vētres ⁊c̄.ꝙ in epate pōt frigus ꝺn̄ari:non intellexit abso lute:sed in cōpōne ad epar temperatum. ℭ Et quoqꝫ epar membrum p̄ncipalē fons ⁊ radix vtutis nālis.est.n.in eo manifestatio illius:⁊ ab ipso pdit spūs nālis in membra per quem est conseruatio spēi ⁊ indiuidui. Dixit tn̄ Aue. 2⁰ colliget.caplo ꝺe iuuamentis membrorum officialiuꝫ. ꝙ ppter ꝺn̄ationem quam hꝫ epar super oia mēbra nutri tiua opinabatur Gal.ꝙ esset positum in virtute nutritiua p̄nceps:⁊ ipse nesciuit ꝙ postremū nutrimentū ē in corde ⁊ in eo est p̄mo virtus nutritiua ⁊ est ei⁹ p̄nceps. ℭ Est āt

in

De quātitate epatis.

De situ epatis.

De colligātia epatis cū mēbris.

De cōplexione epatis.

De p̄ncipalitate epatis: ⁊ ōibus eius.

in cꝑe v̄tus nutritiua. Et sunt in eo v̄tutes q̄tuor n̄āles mi
nistrātes. s. attractiua retētiua ⁊ digestiua ⁊ expulsiua. Ue
rū plīn digestiue est ī carne ipsiꝰ: cū fiat digō ꝑ calīn d̄ quo
est plus in carne ipsiꝰ q̄ȝ in reliq̄s ꝑtibꝰ eius. Dixit Auicē.
plīn opōnuȝ aliaꝝ v̄tutū. s. ministrātiū corpori opationem
ꝓ cōi vtilitate est cū villis eiꝰ. i. cuȝ venulis ipsiꝰ vel villis
venaꝝ: cū non hēat caro eiꝰ villos vt dcm̄ est supra. Sūt aūt
oēs motꝰ manifesti ꝓ cōi vtilitate ꝑ villos. Aui. ꝑ dcā v̄ba
vedit intelligere de qbꝰ v̄tutibꝰ. s. loqueret̄ de admistranti
bus cōibꝰ: ⁊ nō de ꝓprijs ipsi epati q̄ vt in ꝑnͦ tractatꝰ bu
ius apparuit sūt ꝓ̄uis idē cū nutritiua eius cuiꝰ motꝰ non
sunt māifesti facti solū ꝑꝑ ꝓpriuȝ iuuamētū q non idigent
villis: sed cōplent̄ in omni ꝑte ipsiꝰ epatis. Et est epar mē
brū gn̄atiuuȝ masse sanguinee ex massa ꝑtisanaria venien
te ad ipm mediantibꝰ meseraicis. Dixit. n. Gal. 4ͦ de vtili
tate ꝑticu. epar postq̄ȝ accepit ꝑparatū chiluȝ ⁊ velut sub
figuratione quādā obtusaȝ spēm sāguinis a famulātibꝰ si
bi meseraicis hn̄iteȝ supinfert ei ꝑfectū ornatū ad sāguinis
certi gn̄atione. Et fit in epate separatio sup̄fluitatū de dcā
masse sanguinea. dixit. n. Gal. ibidē. ꝙ sicut stōus cibo ex
purgatione fecerit: ita epar alia velut surfur expurgatione
nutrimēti infert. Et sicut vinū nuper ab vuis p̄ssuȝ ⁊ su
perinfusuȝ vegetibꝰ adhuc ab inata caliditate elaboratione
suscipit patiēs digōnem ⁊ segregationeȝ ⁊ feruens eiꝰ sup̄
fluitatis quic q̄d est graue ⁊ terrestre velut fex in fūdo vaso
rū residet: alterū v̄o qd̄ est leue ⁊ aereū velut flos supnata
bit. Ita ⁊ in sāguine seq̄strates aūt sup̄fluitates a se expur
gat vt plene patuit tractatu de v̄tutibꝰ n̄ālibꝰ. ¶ Diffini
uit aūt Cōstā. epar dicēs. ꝙ est mēbruȝ ꝯcauū rubicunduȝ
⁊ lubricosuȝ in dextro latere aīalis collocatū stō suppositū
vt suo calore ꝑmā iuuet digōneȝ. ¶ Ex dictis dispōnibus
epatis liq̄de apparet ꝙ epar cito fit passibile: qd̄ maxime
manifestat experiētia in h̄ ꝙ in aīalibꝰ q̄ exuentrant̄ ipm
inter oīa viscera maxie reꝑitur infectū. Et mirandū puta
uerūt q̄dā q̄uo epar taȝ nobile mēbrū: ⁊ tā magne q̄ȝtitatꝭ
fuerit a creatore sapiētissimo factū in sub̄a sua dissolubile
⁊ cū taȝ subtilissimis venis ⁊ cū taȝ paucis ligamētis sine
sustētaculo ⁊ basi in ꝯcauitate ventris pendēs. ¶ Accidūt
aūt epati egritudīes oīum modoꝝ. Et accidūt ei egritudi
nes proprie ⁊ per cōmunitatē. Dixit Auicen. egritudines
ꝓprie accidūt in ꝓprietate sue substātie. i. ꝑ ꝓpriam cām in
cꝑe existēȝ. Et de istis alie sunt simplices in ꝯplōne cōpōne
vel vnitate. Et alie sūt cōposite. Et cōplōnes sūt male ꝯplō
nes simplices vel cōposite pure vel cū mā. Et cōpositiona
les sunt sicut opilatio. Et cōes sunt sicut vulnera ⁊ vlcera.
¶ Dixit. A. epar tolerat aliq̄n rupturā plurimaȝ q̄ȝ reliq̄
mēbra. s. nobilia. Et nō timet̄ ex ea mors festina. Et cā eiꝰ
est carnositas eiꝰ ꝯfusa non distincta ꝑ ventriculos in qbꝰ
copia suoꝝ spirituū ꝯtineatur ad quos si ꝑuenerit vulnus
penetrās faceret suoꝝ spūum resolōnē nimiā quā seq̄retur
mors festina sicut cōtingit in corde ⁊ cerebro. Et dixit. A.
ꝓdictū de ruptura epatis magna h̄ȝ v̄itatē nisi societ̄ ei eru
ꝑtio sanguis ex vena magna. Egritudīes v̄o cōposite sunt
sicut apata ⁊ vesice. Et de vesicis dixit. A. ꝙ accidūt ꝓp̄ie
apud pāniculū. s. velantē que rūpunt̄ aliq̄n ad spaciū. s. va
cuū qd̄ est inter epar ⁊ siphac. ¶ Pn̄t ēt egritudīes accide
re epati ꝑ cōitateȝ aut totiꝰ aut alicuiꝰ vel aliquoꝝ mēbro
rū cōicantiū ei supradictoꝝ. Ueꝝ dixit. A. ꝙ in cōitate ad
stōm ⁊ fel ⁊ dyaphragma q meseraicas ⁊ intestina cōicant
in ꝑmis vene que sunt in ꝑte ꝯcauitatis eiꝰ. s. porta ⁊ q̄nq̄
rami eiꝰ: deinde cōicat nocuᵐ ad epar. Et ista q̄dē cōicatio
ex ꝑte fellis stōi ⁊ intestinoꝝ ⁊ meseraicaꝝ est clara: q̄ȝ cōi
cant cū sima epatis. Sȝ cōitas dyaphragmatis nō est clara
cū ipse postea dixerit. ꝙ in cōitate ad dyaphragma pulmo
neȝ ⁊ renes cōicant in ꝑmis vene gibbi. s. chilis: deinde ꝑ
uenit nocuᵐ ad epar: q̄ȝ ex ꝑte gibbi cū ipsis mēbris cōmu
nicat. Et dixerūt q̄dā. ꝙ error fuit trāslatoris: sed alij dn̄t.
ꝙ ꝑmū dictū saluari ꝑt: q̄m̄ ꝑs ꝯcaua epis cōicat dyaphra
gmati inferiori q̄ alligatur ad dorsuȝ: sȝ ꝑs gibbosa cōicat
dyaphragmati q̄ȝtū ad ꝑtes eiꝰ extētas ad anteriꝰ versus co
stas: ⁊ ista cōitas est maior ea q̄ est a ꝑte cōcaua. In cōitat e
aūt totius cōicant in ꝑmis vene gibbi. ¶ Dixit Ser. ca. de
idropisi. Mēbra que infrigidāt epar ifrigidāt venas que
sunt in gibbo in ꝑmis: ⁊ ꝙ mutat̄ inde epar ꝑ totū in spa
cio tp̄is longi sunt sicut pulmo velamē ⁊ renes. Aut infri
gidant venas q̄ sunt in cōcauitate ipsiꝰ in ꝑmis sunt sicut
splen ⁊ intestina. sup. ⁊ alia ⁊ sime epatis cōicant. Et sil̄r i
telligendū est de q̄lȝ alia mutatiōe quā faciunt in epar. De
egritudinibꝰ euenientibꝰ epati via cōmunitatis epatis di
xit Aui. ꝙ plurimū cōicationis epatis in nocumētis est ꝓ
pter stōm ꝓpter cām qua corrūpitur. i. leditur digō. s. stōi
quacūq̄ lesione ledat̄ nisi fit a cā alia. Et expellit̄ cibꝰ ille
ad epar nisi fit cā alia. s. que nō sinat expelli vel mitti illum
cibū ad epar. Et post stōm epar in nocumētis magis cōicat
felli ⁊ spleni ⁊ postea intestinis ⁊ postea renibus ⁊ vltimo
dyaphragmati ⁊ pulmoni. ¶ Dixit Auic. egritudīes mā
les epatis existes in gibbositate eius que termināt ad euo
nem manifestā ꝯm plurimū creticant̄ cuȝ ꝓuocatione vri
ne per venas emulgentes cōicantes cū gibbo vel fluxu sā
guinis ex naribus per venas quibus mādatur sanguis ad
partes superiores: vel per sudoreȝ per venas cōmunes toti
quādo de venis magnis expellitur materia in paruis ⁊ de
paruis ad poros cutis. Sȝ egritudines materiales eueniē
tes in cōcauitate epatis ꝯm plurimuȝ creticant̄ cum fluxu
ventris vel vomitu mediāte poro felleo vel mediantibus
meseraicis: ⁊ creticātur sudore in pluribus horis nō qui
dem in pluribus horis: quia ꝯm plurimū: sed in pluribus
vicibus in multis sudoribus in pluribus ⁊ diuersis horis
eueniētibus. Et causa est: quia materie cōcaui epatis non
expellunt̄ in poris cutis vnica vel paucis vicibꝰ sicut ma
teria gibbi per venas: sed expellunt̄ ad poros cutis: quan
do ita sunt subtiles ꝙ cōuertuntur in vaporem: qui vapor
perueniēs ad cutem ingrossat̄ ⁊ expellitur in sudorē. Hoc
autem non cōtingit freq̄nter: sed raro: neq̄ȝ in vna vel pau
cis vicibus: sed in multis: non eniȝ contingit materiā illaȝ
sic esse subtilē vniformiter eodem tēpore ꝙ simul expella
tur in sudorem vnuȝ vel paucos: sed expellit̄ portio subti
liata ⁊ alia remanet subtiliāda: ⁊ sic pars post partē donec
tota expellat̄. ¶ Dixit Auic. de crisibus harum materieꝝ
notanter vt plurimū: ⁊ non semꝑ: quia possibile est egritu
dines gibbi creticari per fluxum ventris vel per vomituȝ.
Et egritudines ꝯcaui per vrinā vel fluxum sanguinis na
rium. Uerūtn̄ aut in corꝑe erit cā ꝓhibēs illas crises fieri.
Aut cā esset diuertēs nām expulsiōe ab ordinaria ⁊ electa.
Et egritudīes epatis ⁊ que ꝓp̄ie ⁊ que ꝑ cōitatē q̄nq̄ ꝑdu
cunt ad debilitatem virtutū suarū oīum vel cuiusdā: vn̄ ꝓ
ueniunt idrops fluxꝰ ventris epaticus ⁊ similes passiones.

¶ De anotbomia venarum. Cap. ij.

E venarum non pulsatiliū origine dissenserūt philosophi ⁊ medici. Etenim Aristo. tertio de partibus animalium. ⁊ Auer. scd̄o colliget. dixerūt venas oriri a corde: nam ante epatis generationem cum iam cor generatum est in eo reperitur vena in ipso disseminata: ⁊ reperitur etiam in eo principium vene magne a dextro cordis ventriculo egrediens: cuius vene magne ꝑncipiuȝ grossius est apud cor q̄ȝ apud epar: vel q̄ȝ in aliqua corporis ꝑticula tanq̄ȝ stipes omniū sit venarum: cum in ipso corde figatur neq̄ȝ penetrat ipm. Ab ipsoq̄ȝ corde vene per eam ꝑncipium ⁊ finem earum recipiunt. Create enim ad alimentuȝ membris deferendū ab ipso corde prius recipiunt: scilicet sanguinem in eo puruȝ: ⁊ velut in lacuna repertuȝ. Cum enim cor det mēbris formā merito eis videt̄ debere dare materiaȝ propter quē

Diffō epa tis.

De passibilitate epatis ⁊ eiꝰ egritudinibus.

Opīo ꝑhī losophoꝝ

Opinio medicorum.

tor alimēti pn^m pmū eē dixerūt. ℭ Gal. vō dixit in tegni et 5° de vtilitate pticulaꝝ venas oriri ab epe et secuti sūt eum medici alij dicētes φ diuz venaꝝ qetaꝝ origo est ab epate. Nā et in epe vī hr̄e radices. i. venas subtiles in qb⁹ sāguis gnātur p epis sbam disseminatas: a qb⁹ sanguinē sumētes cordi et ceteris mēbris ppināt. ipse quoqꝫ p eaꝝ magnitudinē et paruitatē sup dispōne epis et nō cordis indiciū prestant. venisqꝫ lesis remedia epati: et nō cordi applicāt: sicqꝫ lesis arterijs a corde ortis cordi non epati apponi remedia pceperūt. ℭ Scias venas neqꝫ aliqd mēbrū ab aliq alio mēbro mālr ñ gnāri cū mā diuz mēbroꝝ sit spma et sāguis mēstru⁹ i mr̄ice ptēt⁹. Sꝫ qñto ab efficiēte venas et oia alia mēbra a corde gnōnē hn̄t oia φ añ oia genituz gnāt ea. Et vene et in corde p reperiunt eiqꝫ p⁹ deseruiūt. Et eaꝝ subsbe cordis magis attestat qꝫ epis. φ ēt Gal. sentit cū dixit. in corde est calm̄ et siccū mixtū cū hūido a quo pt pcedere vena que est sicca neruosa. Uerūtñ māifestatiōi appariciōe vī venas oriri ab epate in quo herēt sicut arterie in quo crescūt sicut corallus in luta. Et marie si vene arterijs q̄ rectā tenēt a corde originē cōparent. Cogscit venas ab epate oriri. et iō Auer. 2° colliꝫ. dixit. Inuētū est venas fꝫ viā sensus ab epe oriri: et ibi tāqꝫ medic⁹ insequēs sensuz a venis ortis ab epe anothomiā icepit ipsaꝝ. ℭ Phi quoqꝫ cū medicis dixerūt ab epe duas oriri venas magnas q̄ sī radices oium aliaꝝ. qꝫ vna est dixit Gal. superi⁹ in epe. s. in gibbosa pte q̄ est supior. Et h̄ vena vocat ab. A. ventrē hn̄s. i. cōcaua et vocat cōiter vena chilis. Et alia dixit Gal. ē inferi⁹ s. in ꝯcauo epis q̄ porta seu vena porte dr̄: sic dcā: qr p eam tāqꝫ p portā cib⁹ igredit in epar: et dicit ēt lactea: qr mailaz phtisanariā tāqꝫ lac recipit. ℭ Alm̄. tñ vī velle φ sola vena orta a gibbo sit pprie vena. Dixit. n. vene oēs a gibbosa pte epis oriunt. Uenā āt porte vocauit canalē dicens ex ꝯcauitate epis canalis qdā oritur: cui⁹ figura vene tenet similitudinē: et nō dr̄ pprie vena: qr vt ipse dixit. sāguinē non ꝯtinet: qd vī ptinere ad verā venā: sꝫ tñ d̄ hoc pua sit cura.

De vena porte.

ℭ Et dixerūt φ vena porte ex pte extremitatꝫ q in epe submergit in qnqꝫ diuidit ptes qꝫ qlꝫ intrat vnā de qnqꝫ pēnulis epis. Et si pauciores fuerint pēnule tūc due eaꝝ i maiorem pēnulā diuidunt et qlꝫ eaꝝ ramos a se mittit donec gibbositas epatis puenerit ptes. Ex qb⁹ vna ad fel nutriēdū tēdit. Et isti rami sūt sicut arboris radices q̄ ad funduz originis ipsaꝝ vadūt. Et sūt isti rami vene subtiles in qb⁹ chilus fignatur: vt dcm̄ est i anothomia epis. ℭ Et silr Haly. Cōstā. et Auc. dixerūt. φ egressa ab epe ad mediū descēdit itestini: qd dr̄ duodenū diuidituqꝫ ibi i. 8. venas: quos sequēs Aui. dixit. φ extremitas q̄ ꝯcauitatē sequtur epatis cū ab ipso egredit in ptes octo diuidit: quaꝝ due sūt puee et sex sūt maiores. ℭ Dixit mūdin⁹ cū anothomizaueris in puis discernēdis nō labores. ℭ Dixerīt Hal. et Aui. φ vna ex minorib⁹ cū pte itestini ꝯtinuatur dicti vt alimētū attrahat. Et ab ea dix. A. iā diuisi fuerūt rami q si parati. i. sparsi fuerint in corpe qdeꝫ vocat euchyus. et Hal. dixit. aliqñ aūt sepatur ab ea subtile qddaꝫ qd ad carnē tēdit teneram circa ꝯcauitatē stōi quā vulgares cē putant stōꝫ: et est caro albe. scda āt de minorib⁹ iferiorib⁹ stōi diuiditur apd portanariū vt nutrimentū trahat sicut dixit. A. ℭ Una aūt de sex maiorib⁹ ad stōi ptē latā tēdit ad ipsi⁹ supficiē manifestā. i. extrinsecā nutriēdū: de qua qdā dnt. φ ei⁹ nullus ramus puenit ad itrinsecā tunicā stōi nō egētē illis cū nutriatur ex chilo. Alij vō dicūt. φ ab ea rami subtiles visuz effugiētes ad itrinsecā stōi tunicā pueniūt ad ipsaz nutriēdū cū nō nutriat ex chilo vere. ℭ Scda vō de sex ad ptem venit splenis deferēs ad ipꝫ ab epate sāguinis fecē ad splenē nutriēdū. De qua dixit mūdin⁹ φ est magna et bn̄ discernibilis et dicet de ea in anothomia splenis. ℭ Tertia vō ad latus porrigit sinistrū descēditqꝫ et in rectū diuidit intestinū ad sugendū illud qd ex reliquijs nutrimēti remāserit in eo. ℭ Quarta extēditur ad dextrū et ad modū capilloꝝ separat et spargit. Ex qb⁹ ramulis qdā sūt q ex māifesto vētris latere gibbositatꝫ stōi spargunt ad ipꝫ nutriēdū in opposito ei⁹ qd ex splenetica ad sinistrū stōi puenit. Et ex dictis ramulis sunt alij q in dextra pte reticuli. i. zirbi spargūtur ad ipm nutriēdū in opposito ei⁹ qd ad sinistrā ptēꝫ zirbi aduenit ex vena splenetica. ℭ Quinta vō ad colō dirigitur et in circuitu ei⁹ spargitur ad nutri^m ex eo sumēdū. Et mūdin⁹ dixit. ps ei⁹ cuꝫ dextro cordi ꝯtinuatur. ℭ Et 6ª plim in circuitu ieiunij spgitur et qd remanet in circuitu tunicaꝝ mirachiaꝝ. Reliquū eius spgitur in alijs itestinis gracilib⁹ et marie ileos. Et cū monoculo ēt ꝯtinuat et trahit ex eo nutri^m. Et dixit Hal. φ ēt cū pte q̄ ꝯtinuat colon spgitur. Dixit mūdin⁹. iste ram⁹. i. ista sexta vena est valde māifesta pp multitudinē ramuloꝝ ab ea pductoꝝ ad ipsa itestina. Oēs vō pdicti ramuli dictaꝝ venaꝝ veniētes ad itestina ad sugendū nutri^m vocant vene meseraice.

De vena concaua.

ℭ Uena aūt ꝯcaua a gibbosa epis pte orta radices in pmis in ipsomet epe spgit in ptes q sunt sicut capilli ad attrahēdū nutri^m a ptib⁹ vene porte q̄ radices in ipo gibbo in stipitē de uant q est ipsa vena ꝯcaua: q̄ cū ab epe descēdit in duas diuidit ptes: altera qꝫ magna est et in iferiora descēdēs per spine porrigit spōdiles sociata cū arteria descēdente q̄ e ramus arterie adorti vt in pcedēti fmone patuit: et cº de anothomia arteriaꝝ. et vsqꝫ ad vltimū descēdit spōdileꝫ. Arteria vō maior ascēdit ad supiora: et hec qdeꝫ vena ascendēs vsqꝫ ad dyaphragma itegra porrigit. Rumpitqꝫ dyaphragma et penetrat ipm et duas in ea dimittit venas que i ipso spargunt dyaphragmate eiqꝫ pbent nutrimentuꝫ. Et post dyaphragmatis penetrationē vene qdā subtiles ab ea dispartite cassule cordis ꝯiūgunt. et in ea diuidunt ad modū capilloꝝ: et ipsaꝫ nutriūt. Cūqꝫ h̄ vena ascendēs cordi appropinquat diuidit in duas ptes: qꝫ vna intrat in dextruꝫ ventriculū cordis. Et dixit Auic. φ hec vena maior existit alijs venis cordis. s. pulsatilib⁹: et non pulsatilib⁹: imo ingressus eius in cor est maior di alia pte vene ꝯcaue tanqꝫ si esset stipes ei⁹. Et ipsa qdeꝫ est maior alijs venis cordis. dixit. A. qr alie vene sunt ad aerē attrahēdū et h̄ est ad nutrimentū: sed nutri^m grossi⁹ est aere. qre oportuit φ ei⁹ penetratio esset amplior: et illud in quo stat eēt mai⁹. Et h̄ qdeꝫ vena intrās in cor in tres diuidit ptes. Nā ex ipsa apud itroitū ei⁹ in cor pgredit ram⁹ q in circuitu cordis iuoluitur: et postea in iteriorib⁹ eius igredit ad ipm nutriēdum. Scda vō ad pulmonē vadit hn̄s originē in corde i dextro vētriculo: iuxta tñ sinistrū est apd arteriaꝝ originē. Et portat sanguinē ad pulmonēꝫ nutriendū. Et hec qdē vena vocatur vena arterialis. Nā vena dr̄ qr sanguinē nutrimentaleꝫ portat. Et arterialis dr̄: qr hꝫ tūicas duas sicut arteria. Et habuit duas tunicas: qr portat sāguinē subtilē in vltio sube pulmōis silēꝫ. ē. n. h̄ sāguis subtilis colēc⁹: qr pulmo talis māe est: et paꝝ est φ hic sāguis in corde digest⁹ est pfecte et ab eo exiuit: et cum eo ēt in hoc digeritur. Hic ergo sanguis si in vase duaꝝ tunicaꝝ non ꝯtineret euaporaret. Dixit mūdinus. habuit etiā duas tunicas: qr vadit ad mēbruꝫ qd existit in cōtinuo motu. vnde scissionē pateret frequēter si non fuisset duplicis tunice. Tertia vō dixit Hal. ad iferiorēꝫ pectoris nutritur partē. Alm̄. vō dixit. in superiorib⁹ pectoris ꝯiungitur. i. exteriorib⁹. Et. A. dixit φ h̄ tertia in hoībus pprie declinat ad sinistrā: deinde declinat et vadit ad qntam spondilē dorsi et super ea accubitat: et in octo costis inferiorib⁹ spargit et in eo φ ipsas spargit requitur ex musculis et alijs corporib⁹. Altera vero pars vene ascendētis cum parte ptransit cordis ascendendo emittit ramos capillares qui in summo panniculi mediastini et in supremo capsule cordis et in carnem lapsa seu glandula que mollum vocatur siue minem spargitur. Cūqꝫ in rectitudine ascendens appropinquet furcule in duos partit

ramos

ramos q ambo in pte furcule trāsuerse icedūt: ꝗto plus
vadunt tāto abinuicē separant̄ ⁊ elōgantur. Et vnuiq̃ꝗ
de dictis ramis in duos diuidit̄. Nam a dextro ⁊ a sinistro
vnus ram⁹ dexter ad dextrā partē pectoris: ⁊ sinister ad si/
nistrā diuidētes se in ramos p̄mos q ꝓtendūt ad muscu/
los q sunt infra costas. Et irrigāt mēbra que in rectitudi/
ne illoꝝ sunt ⁊ descēdūt vsq̃ ad os qd̓ vocat̄ gladiale posi
tū sup os stōi. Et ab illis ramulis aliq ꝓcedunt ad muscu/
los exteriores pectoris in rectitudie īrinsecoꝝ positi. vsq̃
ēt ad musculos ꝯculcātes mouentes spatulā. Alter v̓o ra/
mus cuiuscūq̃ dictoꝝ duoꝝ ramoꝝ dextri ⁊ sinistri diuidi
tur in q̃nq̃ ramos. Unus eoꝝ in pectore spargit̄ ⁊ q̃tuor
supioꝝ vnus nutrit costas. scd̓s nutrit spatulaꝝ locum: ter
tius ad musculos submersos q sunt positi in ꝓfundo col/
li vadit ⁊ nutrit eos. Et q̃rtus penetrat in foraminibus sex
spondiliū supioꝝ colli: ⁊ inde ad caput transit. Et q̃ntus q
alijs p̄dicti quatuor maior existit ad ascellas ab vnoquoq̃
latere vadit. s. dexter ad dextrā: sinister ad sinistram. Et tā
dexter q̃ sinister in q̃tuor diuidit̄ partes: quaꝝ vna in mu/
sculis q sunt sup thoracē spargit̄ qui spatule iuncturā mo/
uent. scd̓a v̓o in carne ipsa aliaꝝ ascellaꝝ ⁊ in panniculis
eaꝝ diuidit̄. Et tertia descendit incedēs in suprema ⁊ exte/
riori pte pectoris donec ꝑuenit ad mirach ventris. q̃rta v̓o

De vena basilice.

pars alijs trib⁹ maior in tres venas diuidit̄. vna spargitur
in musculo q ē ꝯcauitate spatule. 2ª in musculo magno q ē
ascella. Et tertia que est maior p̄dictis duab⁹ sup brachiū
porrigit̄ donec veniat ad manū. Et hec est vena que ascella

De vena guide.

ris vocat̄ siue allata siue basilica. ¶ Ram⁹ v̓o q est stipes
cōcaue q a furcula ascēdit ad supiora capitis tā dextre q̃ si/
nistre in duas diuidit̄ venas anteq̃ multū ascēdat. Et vna
eaꝝ vocat̄ guidē māifesta: ⁊ alia dr̄ guidē occulta siue sub/
mersa: ⁊ guidē manifesta apud Hal. ēt vocat̄ organica sti/
co cū a furcula ascēdit in duas diuidit̄ ptes: quaꝝ vna sti/
co cū separat̄ ad an̄riora tēdit ⁊ ad lat⁹: ⁊ altera vadit p̄mo
ad an̄riora descendit ⁊ postea ascēdit ⁊ reuoluit̄ sup furcu
lā: deinde eleuat̄. ⁊ manifesta ascēdit sup collū donec ad p̄/
mā partē ꝑueniat ⁊ ꝯmiscet̄ cuꝫ ea. Et fit ex his ambabus
guidē manifesta. Hal. tn̄ vr̄ velle ꝙ q̃libet dictarū priuꝫ in
plures diuidat̄ ptes: ⁊ ꝙ q̄dā ptes vni⁹ cōmiscent̄ cū qui/
busdā alterius: ⁊ fit ex eis guidē p̄dicta. Uerūtn̄ anteq̃ ps
scd̓a p̄dicta misceat̄ cū p̄ma p̄dicta separ̄t ab ipsa due par
tes: quaꝝ vna ad latitudinē tēdit: deinde sibi apud furcula
rū duaꝝ obuiationē obuiāt in loco ꝓfundo ⁊ adinuicē cō
tinuant̄. scd̓a v̓o in collo māifesta trāsuersatur. ⁊ ei⁹ rami
sibi postea nō obuiāt neq̃ ꝯtinuātur. Et ex istis duab⁹ ve/
nis rami plurimi subtiles ad modū filoꝝ retis aranee pro/
deūt visu nō ꝑcepti q ad supiora eleuant̄ ⁊ illa mēbra ibi/
bunt. Et vocant̄ vene araneales. Dicūt qdā ꝙ qn̄ nō sub/
iacent visui semp tn̄ aliqn̄ visu ꝑcipiunt̄ apud ipsaꝝ pleni

De vena cefalice.

tudinē māe. ¶ Ex ramis v̓o qui adinuicē sibi non obuiāt
tres vene separant̄ q̃titatē hn̄tes sensu visus ꝑcepte semp:
quaꝝ vna sup spatula extēditur ⁊ ad manum porrigitur ⁊
vocatur spatularis siue hūoralis ex q̄ est vena cefalica dcā.
Alie v̓o due radicib⁹ hui⁹ sunt adherentes ⁊ ad duo latera
ei⁹ sup caput spatule sūt cōicantes: q̃rū vna duaꝝ ibi torq̄/
tur vt serpēs: ⁊ nō ptransit ea: imo ibi spargit̄. scd̓a v̓o que
est anterior eā ptransit ad caput adiutorij ⁊ ibi spargitur.
Spatularis v̓o siue cefalica ambas ptrāsit vsq̃ ad vltimū
qd̓ est in manu. Et hec vena spatularis ꝑ brachiū descēdēs
ramos in ip̄m mittit manifestos in cutē ⁊ ptes musculorū
tendēs postea circa cubiti iuncturā in tres diuidit̄ ptes: q̄/
rū vna est que dr̄ focilis brachij: ⁊ aliq vocāt eā chordā cu
biti que sup manifestū supioris focilis extēditur: deīde ad
siluestrē declinat latus in ptē inferioris focilis siue extremi
tatis gibbose cubiti. Et spargit̄ ide in eo qd̓ in inferiorib⁹
ptib⁹ rascete siluestrib⁹ est: ibiq̃ diuidit̄. scd̓a v̓o ps vene
spatularis ad cubiti flexionē tēdit in manifesto asseid ⁊ cō/

iungit̄ ramo orto a vena ascelari p̄dicta ibi ēt iuxta cubiti
flexionē ⁊ vadūt simul ꝯiūcti ram⁹ ascellaris ⁊ spatularis
p̄dicti quousq̃ ex eis vna vena fiat ꝑ ipsoꝝ cōmixtioneꝫ q̄
ꝓcedit per mediū duplicationis: q loc⁹ dicit̄ fons brachij:
⁊ hec vena ex illis duobus ramis resultās est illa que cōis
siue mediastina siue nigra siue azulea siue purpurea vocat̄.

De vena renealis.

tertia v̓o ps spatularis in ꝓfundo submergit̄ ⁊ in ꝓfundo
cū ramis vene ascellaris miscet̄. Uena quoq̃ ascellaris su
pradicta que ꝑ brachiū descendit in suo q̄si p̄ncipio ramos
emittit q in adiutorij musculos submergūtur ⁊ musculos
illos interiores pascūt: ⁊ oēs illi rami in ipsis musculis fi/
niuntur vno excepto q ꝑuenit vsq̃ ad asseid. Cūq̃ ascella/
ris vena appropinquat iuncture cubiti emittit a se ramū q
cū ramo spatularis cōmiscet̄ ex qb⁹ fit vena nigra iā dicta.

De vena salvatelle.

Postea v̓o circa cubiti iuncturā in duas diuidit̄ ptes q̃ruꝫ
vna est pua que rursuꝫ in duas ptitur an̄q̃ ptiatur submer
gitur ⁊ ramo spatularis ꝯtinuatur q ēt est ꝓfundus ⁊ cuꝫ
eo paꝝ incedit. Et cū sepatur ab eo tūc diuidit̄. Et vna ps
ad domesticū siue familiare latus declinat ⁊ ꝑ ip̄ꝫ ꝓfunda
tur vsq̃ ad auricularē ⁊ anularē digitū: ⁊ ad mediū medij.
Et hec pars saluatella vocat̄. Altera v̓o ps aliquātulū ele
uatur ⁊ ad ptes manus extrinsecas tēdit que tāgunt os ⁊

De vena illa q̄ vocat̄ basilice.

ad ptes palme. Reliq̄ v̓o ps vene ascellaris q̄ est maior in
duos diuiditur ramos cū ipsa est apud asseid. Et hoꝝ vn⁹
in latere iferiori brachij diuidit̄ sic. vt vsq̃ ad rascetā perue
niat. Scd̓s v̓o diuidit̄ supra p̄mū ramum aliquātulū neq̃
sic in iferiori brachij. Et ei⁹ diuisiōes sunt sicut diuisiones
p̄mi rami: ita ꝙ ēt vsq̃ ad rascetaꝫ vadit ⁊ hec est illa vena
que p̄lm ꝑ basilica flōmat̄. Terti⁹ ram⁹ sl'r diuidit̄ in me

De ramis vene nigre.

dio asseid. i. cubiti ⁊ ibi terminat̄. ¶ Uena autē nigra seu
mediastina supradicta ꝑ mediū trāsiēs cubiti a domestico
incipit ⁊ ascēdit supra focile ⁊ ꝑuenit vsq̃ ad lat⁹ siluestre
⁊ ibi in duas diuidit̄ ptes ad iře laude grece silitudinē: q̄ꝑ
supior ad extremū superioris focilis tēdit ⁊ vadit ad rascē
tā ⁊ in policis dorso spargitur ⁊ in id qd̓ est iter supremuꝫ
⁊ indicē ⁊ ibi terminat̄: ⁊ hec est illa que ibi flōmat̄. Pars
aūt inferior ad extremū focilis iferioris vadit. s. ad inferio
reꝫ extremitatē cubiti ⁊ ibi in tres diuidit̄ venas q̃ruꝫ vna
ad locū tendit q est iter digitū mediū ⁊ indicē: ⁊ ramo su/
perioris vene dicte cōtinuat̄ ⁊ fit ex eis vna vena. scd̓a v̓o
de dictis tn̄ sb⁹ vocat̄ seylen ⁊ tēdit ad locū q est iter mediū
⁊ anularē digituꝫ. Et est illa q̄ flōmat̄ in manu sinistra ꝓ
passiones splenis: ⁊ dimittitur ex ea sāguis egredi donec ꝑ
seip̄m sistat. Et tertia ad anularē ⁊ minimū tēdit digitos ⁊
in eis diuiditur. ¶ Uena v̓o guidē māifesta post cōmixtio

De ramis vene guidem.

nē duoꝝ ramoꝝ ex qb⁹ fit: in duas diuidit̄ ptes: q̃ruꝫ vna
ad ꝓfundū tendit ⁊ separātur ex ea rami parui q in mādi/
bula seu maxilla tēdunt supiore: ⁊ separāturq̃ ēt ab ea ra/
mi maiores p̄dictis q in mādibula spargunt̄ iferiore a q/
bus ēt plures pullulāt vene i circuitu lingue ⁊ in ptib⁹ ex/
terioribus⁹ musculoꝝ. q in illis locis sūt. Scd̓a v̓o ps p̄dicte
vene guidē māifestat̄ ⁊ i exteriora tēdit ⁊ in locis q̄ sequū
tur caput ⁊ aurē spgit̄. ¶ Uena v̓o guidē occulta ꝯcomi/
tat̄ meri ⁊ ascēdit cū eo directe ⁊ i h' ascēsu dimittit ramos
plres q cū ramis ꝯmiscēt̄ q veniūt ad guidē māifestā. ⁊ oēs
i meri ⁊ piglotto ⁊ i oib⁹ ptib⁹ musculoꝝ ꝓfūdoꝝ spgunt̄ ⁊
penetrāt ad extre^m ei⁹. Reliq̄ v̓o ps guidē occlte ascēdit ad
fine laude grece ex q̄ separāt̄ illi rami q spargūt i mēbris q̄
sūt iter spōdilē p̄mā ⁊ scd̓aꝫ. Et idē dr̄ vena q̄ sbtiliat̄ ad
modū pili dcā capillaris apd̓ iūcturā q̄ ē iter caput ⁊ collū
ex q̄ rami sepant̄ q ad pāniculū cooperiētē craneū veniūt.
Reliquū v̓o dcē vene capillaris ad carnē ꝓfundiorē pene
trat i fine laude. ⁊ ide spgitur ram⁹ his duob⁹ cerebri pāni
culis ad nutriēdū eos. ⁊ ad ligādū pāniculū durū cū eo ꝙ

Que sunt vene q̄ nutriūt pāniculos cerebri.

ē i sui circuitu ⁊ sup ip̄ꝫ postea igredit̄ ad exteriora ad nu/
triēdū gigiā matreꝫ. ⁊ ex ea q̄ nutrit piā matreꝫ ps ad cerebrū
descēdit ⁊ i ipso dispgunt̄ sic i ipso dispgunt̄ arterie hui⁹ ꝑ

oēs ramos ꝯstringit replicatio dure matris ⁊ eos ad locū amplū q platea vocaᷓ defert in quē locū sanguis fundiᷓ ⁊ ꝯgregaᷓ: ⁊ deinde hec vena ab illo loco separaᷓ iter duas replicatiōes ⁊ vocaᷓ ibi torcular. Ex dictis quoqꝫ ramis cū vētriculo medio cerebri ꝓpinq fuerint: ē necesse vt due magne fiāt vene ⁊ ex torculari sugāt ⁊ ex suis venis q̄ ab eo separanᷓ: ⁊ deinde a vētriculo medio ad anteriores duos vētriculos tendūt ⁊ ibi obuiāt arterijs ad locū illū ascendētibꝰ. ⁊ texitur ex eis panniculus q dr̄ secūdina siue rete secūdinum.

De venis emulgentibus.

¶ Vena vo a ꝯcaua descēdēs anq̄ʒ supra dorsuʒ appodiatur emittit a se ramos subtiles capillis similes vadentes ad cooptoria dextri renis: ⁊ in eis sparguntᷓ ⁊ in mēbris eis vicinis. Postea vo ꝓcedunt ab ea due vene magne que emulgentes vocanᷓ ⁊ ad renes tēdūt dextra ad dextrū: ⁊ sinistra ad sinistrū ad sāguinis aquositatē educendā. Et eaꝝ emulgentiū orificia non sunt in directo: sʒ vnū est anteriꝰ altero: cuiꝰ cā fuit ne vnꝰ ren alterū ipediret in attrahēdo: sūt eniʒ vene emulgētes in suo situ sicut lauda lr̄a greca. Et sʒ plm̄ orificiū emulgētis dextre est superiꝰ: qr in pluribꝰ ren dexter est locatꝰ in altiori loco q̄ʒ sinister vt in anothomia renū infra patebit. Et iste vene emulgētes penetrāt in ꝯcauitatē renū ad locū in quo colaᷓ aquositas. A sinistra aūt emulgēte due ꝓcedunt vene que ad sinistrū musculoꝝ ⁊ feminarum testiculū vadunt iūcte reni q̄ ad sinistrū vadūt renem. ¶ Post hec a vena descendēte due ꝓcedūt vene q̄ ad duos incedūt testiculos. Et illa q̄ ad sinistrū tēdit semp a sinistra haꝝ accipit ramū. Et fortasse in aliqbꝰ tota eius origo erit inde. Illa vo q̄ ad dextrū testiculū tendit raro a dextra duarū emulgētiū accipit ramū. imo sepe ei nō cōmisceᷓ: neqꝫ cū eo alteraᷓ qd̄ a rene puenit ad testiculos. Et he due vene sʒ plm̄ in vētre: ⁊ in colo matricis finiunᷓ. ¶ Post hec aūt a vena ascendēte appodiata supra dorsuʒ egrediᷓ corā omni spondili ramꝰ eū ingrediēs. Et hi rami sparguntᷓ in musculis q sunt apud spōdiles positi: ex qbꝰ separanᷓ vene vadētes ad duo ilia ⁊ ad musculos vētris. Et separanᷓ ab ea ēt vene subtilissime q̄ p foramia spōdiliū igrediunᷓ ⁊ veniūt ad nutriēdū nuchā.

De ramis vene ꝯcaue circa vltimū spondilem.

¶ Cū vo vena descēdēs ad vltimū spōdilē venerit in duas diuidiᷓ ptes q̄rū vna tēdit ad dextraʒ ⁊ altera ad sinistrā coxā. Ante tn̄ q̄ʒ ad coxas perueniāt ab vnaquaqꝫ eaꝝ decē separanᷓ vene: quaꝝ pma ad duas notas ⁊ ptes iferiores dorsi porrigiᷓ. Et scd̄a ramos emittit subtiles capillares q ad inferiora ptiū siphac tendūt. tertia vo in musculis spargiᷓ: q supra coxe os existūt. Et 4a spargiᷓ in musculis q sunt in ano ⁊ in māifesto alchatim. Et 5a ad matricis os tendit ⁊ in eiꝰ collo spargiᷓ ⁊ in eo ꝯtinuaᷓ ēt in eo. Et vadit ps eiꝰ ad vesicā. Et ista ps diuidiᷓ in duas. Una in vesica spargiᷓ. altera ad vesice tēdit collū. ⁊ ista ps in feminis est pua: sʒ in viris ē magna ꝓp virgā: ad quā ex ipsa vene veniūt. 6a ad lacertos femoris sup os positis eius siue pectinis vadit. Et septima ad musculos puenit q sunt positi sup ventrē in rectitudie corpis. Et rami huiꝰ vene nō ꝯtinuanᷓ cū extremitatibꝰ venaꝝ que dicte sūt supra a ptibus pectoris descēdere ad mirac. Et ex radice haꝝ venerū sic ꝯtinuataꝝ egrediunᷓ in mulieribꝰ vene q̄ ad matricē tēdūt. Et a duobꝰ lateribꝰ venaꝝ q̄ vadūt ad matricē egrediūtur vene q̄ ad mamillas ascēdūt: ꝓp̄ q̄s mamille matrici associātur. 8a āt vena in mulieribꝰ i vuluā vadit: ⁊ in viris i virgā. Et 9a puenit ad musculos eiꝰ ꝙ in coxa est occultū. Et Hal. dixit. ꝙ ēt ad exteriores femoris puenit lacertos. Decima vo dixit Hal. iliōꝝ ꝯfortat loca. Et Aui. dixit. ꝙ ipa venit māifeste a pte vene emulgētis ⁊ tendit ad duo ilia ⁊ ꝯtinuaᷓ cū extremitatibꝰ venaꝝ descēdētiū. Et precipue cū eis que a pte mamillaꝝ descendūt. Et fit ex eis vena magna que ad naticaꝝ musculos vadit. Reliqua vo venaruʒ descendētiū in suo descensu diuidiᷓ ⁊ ꝓcedit pmo ab vnaquaqꝫ ramꝰ vnus ꝓcedēs ad lacertos q sunt sup anteriore pte coxe. Postea ꝓcedit ramꝰ alius q tendit ad lacertos q sunt in iferiori pte coxe circa superficiē in pte eiꝰ siluestri: ⁊ ꝯfundaᷓ: ⁊ ꝓcipue ipsiꝰ domestica: a quo ēt multi ꝓdeunt rami q in lacertos ꝓfundos coxe expanduntᷓ.

De vena sciatica.

¶ Cumqꝫ in suo descēsu reliquū dictaꝝ venarū ad genu puenit coopeitqꝫ paꝝ iūcture eiꝰ in tres diuidiᷓ venas: quaꝝ vna descēdit per partē siluestrē cruris: alia vo p domesticaʒ. Et inter istas est tertia media. Et media qdē p mediū transit ⁊ ex se emittit ramos q tendūt ad oēs musculos cruris iterioris ⁊ exterioris. Illa vo que ad partē siluestrē tendit occultaᷓ in descēsu suo donec ad cauillā pedis pueniat exteriorē: ⁊ ibi manifestaᷓ ⁊ vocaᷓ vena sciatica a qua postea in pede due ꝓcedunt vene circa pedis ptē siluestrē que illā nutriuit.

De vena saphena.

Illa vo que p domesticū cruris descēdit tēdit vsqꝫ ad cauillā ⁊ locū venosuʒ pedis. Et est vena noiata saphena: a qua ēt in pede due ꝓcedunt vene que extenduntᷓ vna circa cauillā ⁊ alia sup ptes domesticas pedis. Mūdinus vo errauit dicēs de vena sciatica ꝙ ipsa oriᷓ circa partes alchatim ⁊ ibi declinat circa pteʒ siluestrē coxe. Et obliquaᷓ circa iūcturā scie. Et id̄ vocaᷓ sciatica: ⁊ id̄ in passionibꝰ scie flōmata cōpetit. Cū tn̄ expsse p Gal. Alm̄. ⁊ Halya. ⁊. A. appareat ꝯtrariū. voluerūt. n. ꝙ sciatica ⁊ saphena ꝓcedāt ab eodē trūco circa ptes genu posito. Idqꝫ. A. 4a pmi. caᷓ d̄ flōmia dixit. ꝙ rō facit oportere ꝙ iuuamētum sciatice ⁊ saphene supra genu sit idē: sed expimētū in hoc vincit rōnē. ¶ Dixit Gal. 10o de vtilitate pticulaꝝ. Et scribiᷓ a Rabi sic. ꝙ ad ossa puenīūt vene nō pulsatiles: ita subtiles q̄ʒ sunt visuʒ effugiētes. Et dixit. ꝙ ipole est reperiri aliquē lacertoꝝ absqꝫ vena nō pulsatili. Et dixit ꝙ vene non pulsatiles accedūt ad oia mēbra ex ꝓpinqoribꝰ locis sibi exceptis testiculis ⁊ mamillis: ad que accedūt nō a ꝓpinquioribꝰ sibi: sed a remotis: vt sāguis mora sua ꝓlōgatus in eis digeraᷓ in spermat ⁊ in hac pfecta decoctione.

Vene pulsatiles supponūtur vicine nō pulsatilibꝰ vel ipsis supposite.

¶ Et dixit. ꝙ vene pulsatiles incedūt vicine non pulsantibꝰ. Et sm̄ plm̄ vena pulsatilis est posita sub nō pulsatili excepto solo cerebro ad qd̄ vene pulsatiles accedūt p inferiꝰ p rete vt fit motꝰ spūs ad superiora velox. Vene vo nō pulsatiles descēdunt ad ipm ex superiꝰ vt fluxꝰ nutrimēti ad ipm celeriꝰ fiat. In reliquo vo corpe non iuenies venā pulsatilē qn cuʒ ea sit sociata vena nō pulsatilis. Sʒ ex venis nō pulsatilibꝰ sunt alique sepate: cuʒ qbus non iueniᷓ vena pulsatilis. Et sunt ille que sūt in manifesto corpis ꝓpe cutē in manibꝰ pedibus ⁊ collo.

Qr vene i nobis sūt plures q̄ arterie.

Ideoqꝫ dixit Gal. 6o d̄ vtilitate pticulaꝝ. ꝙ vene in nobis sunt plures q̄ʒ arterie. Et cā est dixit ipse qr oia mēbra idiguerūt ꝯseruari p nutrimētū siue sint calida siue frida: sed sed non oia idiguerūt ꝯseruatione caloris p arterias: qr videmꝰ ꝙ multa mēbra sunt frida: ⁊ tn̄ viuunt: ⁊ sic nō egent manifesta ꝯseruatiōe caloris: vt pʒ in pedibꝰ q aliqñ sunt frigidi quasi in vltimo: ⁊ tn̄ postea reuertunᷓ ad calorem. Neqꝫ tn̄ voluit Gal. in vbis dictis ꝙ non egeāt oia membra calore ⁊ spū vitali transmisso eis per arterias: qm̄ imo egent eo vt ipse dixit q̄nto de iterioribꝰ: sed voluit ꝙ non oia mēbra indigent euētatione caloris p arterias: q̄dā eniʒ nō hn̄t tantā caliditatē ꝙ nō sufficiat eis euētatio fcā per poros. Et maxie mēbra frida quoꝝ friditate calor missus eis p arterias remittiᷓ intantū ꝙ nō reqrit euentationē per arterias. ¶ Cā autē quare vene incedūt vicine arterijs est triplex. Una est vt arterie suo calore iuuēt venas in sanguinis digestione. scd̄a est dixit Haly. 4o theorice. vt arterie in sua dilatatione cuʒ aere sanguinē a venis trahāt. In venis meatus qdam sunt q ad arterias vadunt p quos sanguineʒ attrahunt. Cuiꝰ signuʒ est qm̄ si arteria pcutiatur omnis sāguis in ea contentꝰ euacuaᷓ: ⁊ cuʒ hoc etiā euacuaᷓ totus sanguis contētus in venis non pulsatilibꝰ. tertia cā est dixit. A. vt vene panniculis ligentᷓ qui sunt cooperiētes arterias ⁊ quiescant vene in illis membris inter que vadunt.

Diffi. venarum ⁊ de ...

¶ Sunt aūt vene dixit. A. corpora in longitudinē extensa rotunda ꝯcaua ad retinēdū sanguinē ⁊ spūm nālem principaliter

paliter ordinata. ¶ Et dixit. A. earū subā est nervosa ligamētalis. Est. n. subā pānicularis cōtexta ex villis nervoꝝ paucis ⁊ villis ligamētoꝝ multis: hꝫ tñ silitudinē ad membra nervosa in qua sunt omnes spēs villoꝝ: quibus mediātibus attrahit retinet ⁊ expellit. Et sunt omnes vene ex vna tantum constitute tunica vna excepta: scilicet arteriali: que vadit ad pulmonem de qua in pcedenti sermone patuit. ¶ Dixit haly a. ꝙ substātia venaꝝ est fragilis tenera non itelligēs absolute: sꝫ in cōparatione ad arterias. Et sic facte fuerūt vene tenere vt eēnt magis siles sube epatꝭ. ¶ Et hñt vene duplicia foramina. s. orificiū qd̄ terminat̄ in mēbra ⁊ poros ꝑ quos sāguis eaꝝ trāsit in arterias: ⁊ ꝑ quos ab arterijs vitalem recipiunt spūm. Ideoq̄ dixit. A. ꝙ cū q̄re adinuicē vadunt iūcte vene arterijs est vt adinuicē ibibant se. Quidā dixerūt ꝙ vene aliqualr̄ mouent̄. Veꝝ motꝰ earū est debilis impceptibilis sensu. ¶ Sube venaꝝ cplō frigida est ⁊ sicca cū sit nervosa ligamētalis: sꝫ ꝯsiderata vena rōne ꝯtenti ponit̄ calīa. Dixit. n. Avi. pma pmi. vene sūt cōplonis calide nō ꝓꝑ eaꝝ tunicas nervosas: sꝫ ꝓꝑ sanguinē solū quē ꝯtinent. ¶ Dixit Gal. 4° de vtilitate pticulaꝝ. vene meseraice pelaboratū in vētre chilū ad cōem totiꝰ aialis digōnis locū quē epar vocamꝰ deferūt: igressus aūt chilus regionē hāc multis strictis vijs diuisus exis. Et qdam vir antiquꝰ veriusꝰ circa nāꝫ noiauit hāc portā: ⁊ ab illo remāsit nomē vsq̄ nunc semp. Et itellige dixit. venas has nō solū pducentes nutrimētū ex ventre: sꝫ ⁊ attrahētes sil' ⁊ ꝑparantes epati siles ei exñtes. Et primā germinationē ex illa faciētes. Et dixit. vena gibbi sanguinē a duabꝰ supfluitatibus depuratū ad gibbū epatis ascendum suscipit. Ibi vna vena maxie in gibbis epis pgrediēs ad ambas ptes aialis lata supiorē. s. ⁊ inferiorē que velut ꝯductꝰ qdā sanguie plenus exñs riuulos plimos effluētes hꝫ puos ⁊ magnos ad oēm aialis ptē distributos. Sꝫ ⁊ fm ipsaꝫ venā multa hūiditate subtili ⁊ aquosa plenꝰ est sanguis. Vocauit aūt ipsā Ipo. vehiculū nutrimēti ondens mox sil' cuꝫ nuncupatiōe vtilitatē. Neq̄. n. hūi ex vētre ad venas erat poss̄e chilū q ex cibis: neq̄ faciliter ptransire venas q̄ in epate multas ⁊ angustas exñtes nisi ei aliqua subtilis ⁊ aquosa hūiditas ꝑmisceret̄ sicut vehiculū. Et ad hāc vtilitatē dat̄ nō vt alantur vt aialibꝰ aqua. nutriri autē ea nulla aialis pticula pōtz distribui aūt ex ventre id qd̄ debebat nutrire nō ꝯtingebat nō ꝯductū ab aliquo ita liqdo. ¶ Et dixit Gal. vene q̄ ad ventrē ⁊ vniuersa itestina pueniūt inest virtꝰ qdā sāguinis factiua fm quā anq̄ꝫ ad epar pueniat chilus sāguinare ipsum. i. ad sanguinē disponere vene ipse nate sunt: hanc etiā vtutē digestiuā vene ꝯcaue cū suis ramis attribuit. ¶ Venis quoq̄ accidere pñt egritudies ꝯplonis ⁊ cōpositiōis ⁊ vnitatis: vñ patiunt̄ aliqñ malitiā cōplonis purā ⁊ cū mā. Et qñq̄ opilones ⁊ qñq̄ apertionē orificioꝝ suoꝝ ⁊ suorū poroꝝ rarefactionē. Et qñq̄ scissurā. Vñ deducunt̄ frequēter ad debilitatē suaꝝ vtutū in exequēdo opōnes suas. ¶ Dixit Auer. 5° colliget. Accidētia q̄ supueniūt digōni venaꝝ sequunt̄ ꝓ maiori pte egritudies epatis: sꝫ ipse hñt egritudinē ꝓpriā eis hoc est fluxū sāguinis. Et dixit. i egritudinibꝰ fit h ꝓꝑ fortitudinē vtutis expulsiue: ⁊ maxie in cōprehēsione: pdicta tñ fortitudo nō est simplr̄: sed est ex irritatiōe: ⁊ ꝓꝑ aliqd̄ qd̄ est accñs absolutū fit vt ꝓꝑ sanguinē acutū ⁊ mordicatiuū: ⁊ ꝓꝑea dissoluit ꝯtinuitatē orificioꝝ venarū: aut ꝓꝑ subtilitatē vt in egritudine arefactiua sicut tu vides ꝙ accidit in vtribꝰ olei. Aut accidit ꝓꝑ multitudinē sāguinis quā vene ꝯtinere non pñt. Et aliqñ accidit ꝓꝑ debilitatē sube venaꝝ que ꝑparate sūt scissioni: aut q̄ sunt subtiles nimis aut dure nimis. ¶ Et dixit. res que scindūt venas cito sūt multitudo sāguinis ⁊ res extrinsecē casus vel pcussio. ¶ Notāt ꝙ fluxꝰ sanguinis pōt dici nālis ex pte inducētis ipm aliqñ: vt qñ fit a nā ꝓpter iuuamē: sed ex pte mēbri vel mēbroꝝ a quibꝰ vel ex qbus fit nō est nālis cū non possit egredi nisi ꝑ rupturā vene aut ꝓpter apertionē orificioꝝ eaꝝ: sed oē tale est ꝑter nām. Et h ꝑter apertionē venaꝝ que sunt in mrīce tpe menstruatiōis: quē solū fluxū sanguinis Gal. voluit fore naturalē.

Qualis cōplonis sūt vene.

De egritudīb' que venis accidere pñt.

¶ De his a quibus sumitur indicatio super dispositionibus epatis. Cap. iij.

Galenus in scđo tegni. videt̄ reducere ea ex qbus sumunt̄ iudicia ⁊ significatiōes dispōnum epatis ad sex genera reꝝ. Alij autē auctores ea ad plura genera. Et Avi. reduxit ea ad nouē gña: qd̄ qdem factuꝫ est ad clariorem doctrinam.

¶ Primū ergo genꝰ fm Gal. in tegni est sumptū ex humoꝝ indigētia ⁊ abūdantia ⁊ absolute ⁊ determiate. Et absolute qdem: q2 ex coꝝ abūdātia significamꝰ pncipalr̄ sup complone epis hūida: ⁊ scđario sup calida. Et ex eorū penuria significamꝰ pncipalr̄ sup cōplone sicca: ⁊ secūdario sup frigida. Determinate v̄o: q2 ex abūdantia vel penuria vnius determinati hūoris determinatā significamꝰ cōplonē. Ex abūdātia. n. cole alijs humoribꝰ diminutis vel non acutis significamꝰ cōplonē calidā ⁊ siccā. Ex abūdantia flātis cō similiter significamꝰ cōplonē fridā ⁊ humidā. Et ex abundantia sāguinis ꝯsilr̄ signamꝰ cōplonē calidā ⁊ humidaꝫ. Et ꝯsimili abūdātia malitie signamꝰ cōplonē fridam ⁊ siccā. ¶ Dixit Avi. epar in quo gñatur multa cola est calidū vel calīm ⁊ siccū. Et in quo multū gñatur flātis est fridūꝫ. Et illud in quo multiplicat̄ melia nālis est fridūꝫ ⁊ siccū. Et illud in quo recipit̄ sanguis aquosus nō recipiēs cōtinuationē cū corpore neq̄ vnit̄ ei sicut fit in hyposarca indicat̄ fridūꝫ ⁊ hūidū. Et in quo sanguis gñatur bonꝰ indicat̄ sanū. Cognoscit̄ aūt sanguinis ⁊ hūoꝝ nālitas ⁊ innālitas bonitas ⁊ malitia maxie ex ea pte coꝝ q̄ dispergit̄ ad corpus ⁊ in expssione quā faciunt in ipsum corpus.

¶ Scđm genꝰ fm Gal. est sumptū ex colore corpis. ex mutatione. n. coloris corpis ⁊ ꝯuersione eius in non nāles decolorationes malitia in epate signatur. Cuꝫ hac tñ ꝯditiōe ꝙ decoloratio nō pueniat in corpe ex imutatiōe alteriꝰ mēbri. ¶ Dixit. A. ꝙ colorē rubeū mixtū albedini signat̄ sanitas epis. Et Gal. dixit i tegni. cōpetētis crasēos agnitionis fm totū aialis habitudinē est color ex albo ⁊ rubeo ꝑmixtus. Cutis. n. cū sit mēbrū spermaticū nāliter est alba: Cū ergo puenit ad ipsam sanguis bonꝰ q est coloris rubei reddit ipsaꝫ coloratā colore ꝑmixto ex albo ⁊ rubeo. Inmutatio v̄o coloris corpis a pdicto signat̄ dispōnē epis latiaꝫ nālem aut ꝑter nām. Color. n. citrinꝰ signat dñium colere ⁊ epatis caliditatē. Et color plūbinꝰ signat dñium flegmatis ⁊ epatis friditatē. ¶ Scias fm quosdā ꝙ friditas epatis cognoscit̄ qñ in locis in quibꝰ esse dꝫ rubedo vt in labiis gingiuis ⁊ palpebris ⁊ vnguibꝰ est liuedo vel albedo. ¶ Et eius caliditas cognoscit̄ qñ in locis in quibꝰ dꝫ eē albedo vt in albis oculoꝝ ⁊ gula fit citrinitas. Et color brunꝰ non permixtꝰ rubori significat dominiū melācolie ⁊ epatis frigiditatē ⁊ siccitatem. Et color ictericus significat vt infra capitulo de icterica dicetur.

¶ Tertiū genus fm Gal. sumit̄ ex his que fm nutrimētū. s. ex opationibꝰ nutritiue ⁊ digestiue virtutis pfectione vel lesione in epate ⁊ in toto: pncipalius tamē ex secūda digestione significat̄ super epar: ⁊ postea ex digestione totiꝰ ⁊ vltimo ex digestione stomaci. Cū enim oēs predicte digestiones fiunt fm naturā bonitas epatis significat̄. Cū autem scđa digestio mala fit epatis significat̄ lesio. Et similiter si digestio membroꝝ male fit epatis significat̄ lesio. Cū epar sit omniū digestionū pncipium: attamen cū conditione que est ꝙ talis mala digestio ⁊ membrorū innutricatio non procedat ex alio membro vt a corde in phtisi. Et lesio digestionis stomaci potest significare lesionem epatis cū cōditione ꝙ lesa digōne stōaci nō pcedat ex stō solo vel

alio mēbro ab epate aut causis supiorib⁹. ℂ Dixit. A. cuȝ opōnes v̄tutū nāliuȝ epatis attractiue digestiue ꝛ expulsiue fuerit ſm cursum nālē epatis nālis sanitas signatur. Si v̄o ipse vel alique ipsaꝝ fuerint p̄ter cursum nature ꝛ non fuerit illud ex errore in regimine vel alio ipedimēto extrinseco significatur egritudo in epate.

ℂ Quartū signū ſm Gal. sumit̄ ex egōnibus supfluoꝝ. oēs eni supfluitates ex corpe egredientes pn̄t signare sup epar. p̄ncipalius tn̄ hec signatio ex supfluitate sumit̄ vrine. Cuȝ enim ipsa nālis fuerit signat epatis sanitatē. Et cum fuerit preter naturam epatis significat malitiam. ℂ Alie v̄o superfluitates inuitate signant aliqn̄ super epar: vt egestio similis loture carnis recentis que significat epatis debilitatem: hoc tn̄ non faciunt alie supfluitates semper: qꝛ pn̄t immutari ex dispōnib⁹ aliorum membroꝝ.

ℂ Quintū genus ſm Gal. sumit̄ ex dispōnib⁹ mēbroꝝ que ſm epar sunt. Si. n. regio epis fuerit tactus tēperati ad caliditatē declinis nō excedentē ꝛ fuerit absq̄ tēsione duritie asperitate vel lenitate multa ꝛ absq̄ grauedie epis signatur sanitas. Si v̄o fuerit regio epis pmutata ab eo q̄ ſm nām in aliquo p̄dictoꝝ epatis denotat̄ lesio vel lapsus. Et eniȝ caliditas loci illi⁹ epatis signat caliditatē: ꝛ friditas frigiditatē. Et lenitas siue mollities hūiditatē ꝛ asperitas siccitatē. sanitas quoq̄ sensata in loco illo absq̄ dolore ꝛ tumore epatis signat opilonē. Et si cū dolore fuerit ꝛ tumore signat apa i ꝯcauo epatis. Et si fuerit tensio ꝛ dolor absq̄ grauitate in epe signat̄ vētositas. ℂ Scias q̄ dolor extensiuus cū grauitate signat in epate opilonem magnā. Et si grauitas est sine pūctura: tunc mā est ibibita in suba epatis: sed si est cū pūctura: tūc mā est circa pāniculū vellantē. Et dolor aggrauatiu⁹ sine extēsione ꝛ pūctura signat mām fridā in suba epatis: ꝛ est p panniculū suspendentē. Et grauitas qdem in opilatiōe epatis cōparata ad grauitatē apostematis est parua: quia non est tanta quanta est in apate: ꝛ hoc ceteris paribus in q̄ntitate materie.

ℂ Sextū genus ſm Gal. sumit̄ ex dispōnib⁹ in mēbris alijs repertis ꝛ in toto: tact⁹. n. toti⁹ calidus epis signat calitatē ꝛ friditas friditatē cū suppōne q̄ calor ille vel frig⁹ nō pcedat a corde. Et habitudo plena carnosa exn̄s signat caliditatē epatis ꝛ hūiditatē. Et habitudo pinguis adiposa signat epatis friditatē ꝛ hūiditatē. Et habitudo macra epatis signat siccitatē cū caliditate vel friditate. ℂ Magnitudo quoq̄ venaꝝ ꝛ ipsarū amplitudo magnitudinē signat epatis ꝛ viaꝝ ei⁹ amplitudinē. Venaꝝ v̄o paruitas ꝛ strictura epatis signat puitatē ꝛ viaꝝ eius āgustationē. ℂ Dixit. A. breuitas digitoꝝ signat epatis puitatē. Et ipsoꝝ lōgitudo epatis magnitudinē. De quo dcō Auer. rephendit A. dicens q̄ v̄tus iformatiua est in spmate vel saltē in corde: non aūt in epate: ita q̄ epar nō hȝ informare digitos: ꝛ sic forme digitoꝝ nō hȝ signare sup epar. ℂ Dn̄t qdam. q̄ q̄uis epar nō det virtutē formatiuā: dat tn̄ mām multitudinis ꝛ puitatis. Et vt sic epar magnū multuȝ de sanguine nutritiuo trāsmittit ad digitos: vn̄ fiūt magni pp̄ea q̄ mā necessitat aliqn̄ v̄tutēȝ iformatiuā ad iformādū eā pp̄ finē: sicut informat sextū digitū: vt nō remaneat mā illa supabūdans frustra. Nā. n. dixit Alber. intēdit poti⁹ māȝ iformare q̄ ānihilare. ℂ Quidā alij dicunt. q̄ iter epar ꝛ digitos est qdā nālis pportio qua vno magnificato reliquū magnificat̄ ꝛ ecōuerso. sicut est pportio in oibus hoib⁹ in spatio qd̄ est a cōmissura coronali capitis vsq̄ ad extremitatēȝ nasi supiorē iuxta oculos. Et spatio qd̄ est a sūmitate man⁹ iuxta rasetā vsq̄ ad extremitatēȝ digiti medij: vel spatio qd̄ ē ab aure ad aurē p mediū frōtis. ℂ Et qdam alij volūt dicere q̄. A. p digitos itellexit pēnulas epatis que sūt vt supra patuit velut digiti epatis: quoꝝ dictuȝ non pōt esse ad mētēȝ. A. cū pēnule epatis sensui non appareāt. ℂ Et qdā dicunt. q̄ p digitos itellexit. A. venas q̄ sunt sicut digiti epatis: quoꝝ dcm̄ ēt non videt̄: cū antea p venas docuerit. A. signare. ℂ Dn̄t aūt qdā qn̄ sine magnitudie venaꝝ ꝛ digitoꝝ lōgitudine regio epatis reperit̄ magna ꝛ eminēs significat̄ magnitudo epatis nō pcedens a fortitudie v̄tutis: sȝ solū a multitudie mäe: ꝛ est vt plm̄ nō bona. ℂ Et de significationib⁹ sumptis ab alijs mēbris signantib⁹ super epar sunt disnia ꝛ tussis que in egritudinib⁹ epis duob⁹ modis ꝯtingere pn̄t. Uno qn̄ epar non trāsmittit pulmoni ꝛ alijs mēbris spūalib⁹ sāguinē ꝯueniētē eis. Vn̄ multiplicant̄ eis supfluitates ꝛ ledunt̄ ꝛ accidit inde disnia ꝛ tussis. Alio mō qn̄ epar in suis dispōnibus cōprimit dyafragma ꝛ pulmonēȝ stringit vel qn̄ in grauitate epatis trahit̄ dyafragma inferi⁹ p panniculū suspendētēȝ epar ꝛ ligantē ipm ad dyafragma. Et qdā dicūt. q̄ vbi in Gal. ꝛ. A. dī tussis dȝ dici ptisis: ꝛ ēt pōt saluari: que q̄uo significet sup epar iā in pte aperuit. Et plus in signonibus pticularib⁹ apparebit. Hic autē intellige p ptisim siccitatēȝ ꝛ ꝯsumptionēȝ mēbrorūȝ que fit qn̄ epar non transmittit mēbris nutrimentū que significat epar nisi ex alijs acciderit mēbus. Judeus autē hȝ loco tussis vel ptisis sitis: ꝛ est nota.

ℂ Septimū gen⁹ sumit̄ a pilis q̄ sunt in hypocūdrio dextro in regiōe epatis q̄ q̄uo significēt sup epar iferius dicet̄.

ℂ Octauū gen⁹ sumit̄ ex iuuātib⁹ ꝛ nocentib⁹: si. n. cal'a sanitatis tpe iuuāt signat̄ ꝯplo epis calida. Et si frida iuuāt signat̄ frida: ꝛ silr de hūida ꝛ sicca. Si v̄o egritudinis tpe calida iuuāt signatur mala cōplo frida ꝛ ecouerso. Et h̄ qdem iō est qꝛ ꝯuenientia sūt nāli cōplom silia: ꝛ egritudie nāli ꝯ̄ria. Hec tn̄ signatio regulāda est ꝯdōnib⁹ dictis in significationib⁹ dispōnum stōi in consimili signo.

ℂ Nonū signū sumit̄ a causis ꝛ ꝯsuetudinib⁹. a causis. s. p̄mutātibus epar a cōplone sua que sunt sicut etas tp̄s anni regio aer ꝛ ꝯsuetudo. Jsta enim significāt inquātū habent rationē cause. s. inq̄ȝtum ex eis aliqua qualitas in corpore derelinqtur a qua q̄litate iudiciuȝ sumitur. Alia signa tacta ab Auicen. reducunt̄ ad ista.

ℂ De signonib⁹ ꝯplonū epatis nāliū. Cap. iiij.

Dixit Auer. 4° colliget. signoꝝ dispōnuȝ epatis quedā signant sup temperantiā sue ꝯplonis: ꝛ quedā tēperantiā sue compositionis. ℂ Et dixit. que significāt tēperantiā cōplonis quedā sumunt̄ ab opationib⁹: ꝛ quedā a q̄ntitate venaꝝ: ꝛ quedā a tactu. supple p̄ncipaliter: qꝛ quedā sumunt̄ ab alijs. Et sunt in sūma octo signoꝝ genera. ℂ Et primū est sumptū ab opationibus: qm̄ pfecte attrahit chilū sufficiēti tēpore retinet ipsuȝ ꝛ in sanguinē pfectissimū cōuertit: ꝛ ipsuȝ a supfluitatib⁹ depuratū toti distribuit corpori. Et est sanguis ab eo generatus colore purpure⁹: ꝛ eius suba est mediocris nō subtilis multū fluidus neq̄ grossus spissus. ℂ Scōm signū est sumptū a colore toti⁹ corpis. est enim pulcher viuidus ex rubeo ꝛ albo mixt⁹. ℂ Tertiū signuȝ est sumptū ab hūiditate toti⁹: qm̄ corpus cui⁹ epar est tēperatū est medium inter maciē ꝛ grassitiē. ℂ Quartū est sumptū a venis qm̄ in eo vene sunt magne moderate nō excedētes: ꝛ sūt ad amplitudinēȝ aliqualiter declinātes. ℂ Quintū est sumptū a pilis: nā hypocundriū dextrū non est penit⁹ munduȝ a pilis: neq̄ multū pilosuȝ: ꝛ sunt pili illi mediocres in suba ꝛ in colore subnigri. ℂ Sextū signū est sumptū a tactu: qm̄ tact⁹ illius hypocundrij iuenit mediocritatē in lenitate ꝛ asperitate cū calitate suaui. ℂ Septimū signū est sumptū a iuuātib⁹ ꝛ nocentib⁹: iuuat̄. n. tēperatis ꝛ ledit̄ ab oi excessu. ℂ Octauū signū est sumptū ab vrina: qm̄ vrina sꝫ eo est nālis pseuerans in nālitate sua quotidie. Signa distēperātiaꝝ nāliū epis. Signa ꝯplonis ei⁹ calide sūt: p̄mū est dixit Gal. in tegni. Venaꝝ amplitudo. Jntellexit eniȝ p venaꝝ magnitudinē ipsaꝝ amplitudinē: ꝛ ipsaꝝ extra positionē ꝛ manifestationē. Et ad h̄ declarādū Alm̄. dixit. amplitudo

Sig^a epis tēpati sumunt ex octo gn̄ibus signoꝝ.

Signa cōplonis calide epis nāliu.

tudo ꝛ magnitudo. Et. A. dixit. ipsaꝝ manifestatio. Et cā magnitudinis venaꝝ dixit Gal. in 2to ē ꝙ caliditas dñans in gnōne mēbri efficit illud magnū: ꝛ sic epar calīm est magnū. Et ide vene erūt magne cū sint ab eo orte ꝛ sibi deseruientes in delatiōe sanguis: ꝫ orta attestant̃ suis ṗncipijs. Scias ꝙ mēbruꝫ calīm semp est maius tēperato supposita eq̄litate mãe: q2 de mã calidi est ãpliare: posset tñ ɔtingere: ꝫ valde raro ꝙ mã cṗis eēt ita pauca ꝙ epar calīm eēt minus cṗe tēperato. Sūt aūt q dñt ꝙ de fere ex pte v̄tutis semper mēbruꝫ calīm in suo gñe est mai⁹ tēperato: qm̃ in creatione v̄tute ente forti semp attrahit̃ ad mēbrū calīm multū de mã taꝫ rōne creatiōis q̃ꝫ nutricatiōis. Et sic volunt ꝙ in gnōne ꝛ nutricatiōe mēbri calidi sit plus de mã q̃ꝫ membri tēperati sui gñis. Dñt tñ ꝙ si aliqñ reperit̃ eē min⁹ illō est ex ɔstellatiōe: venaꝝ aūt manifestatiōis cã est ipsaꝝ magnitudo ꝛ calidi ad circūferentiã mot⁹. ℂ 2^{m} signū dixit Gal. in eo gñatur in augmastica etate col'a rubea multa. Et. A. dixit. ꝙ in ṗn^{c} ꝛ in medio ei⁹. s. etatis augmastice. Et. A. dixit. maxime in etatis iuuētutis denotãs ex h̃ colerã multã oī etate in tali cṗe re^{a} tēperati epatis gñari. Et nō soluꝫ in augmastica ꝛ ṗn^{o} ꝛ medio iuuētutis: qm̃ vt dixit Auic. ṗma ṗmi. gñatur calore forti. Et hꝫ hoc v̄itatē ceteris paribus. s. ꝙ sūt eiusdē etatis ꝛ regiōis cū vsu ɔuenientis regiminis in sex reb⁹ nō nãlib⁹. Nã si nō eēnt cetera paria posset e cā pmutãte euenire ɔ̃triuꝫ. Si. n. hñs epar tēperatum eēt in regione cal'a ꝛ forti assuefieret exercitio ꝛ vigilaret ꝛ irasceret̃: ꝛ cibis ꝛ potib⁹ calidis vteret̃ certe plus col'e generaret q̃ꝫ hñs epar calīm in frida regione ꝛ manēs in vita ociosa vtēs cibis fridis. Et subdit Gal. ꝙ i fine p augmastice etatis. Aui. ãt dixit. in fine iuuētutis. Et Auer. dixit. cū augmētat̃ calor ꝛ siccitas multa multiplicat̃ colera nigra. Dixit Auer. Adusta q2 fcã p viã adustiōis que qdē multiplicat̃ plus in fine iuuētutis q̃ꝫ in ṗn^{o} ꝛ medio hui⁹ etatis: q2 in qbus est adhuc in corpe epatis de humiditate tñ ꝙ pōt resistere calori adurēti: ꝫ in fine ei⁹ iã siccitas in tñ ṗcessit ꝙ ei resistere nō pōt. Et h̃ signauit Auer. cuꝫ dixit. siccitas multa. Et dixit Gal. calidior ē eius sãguis. s. q̃ꝫ tpati: q2 fit a calidiori efficiēte. Sanguis tñ in eo est minoris q̃ntitatis q̃ꝫ in tēperato: q2 caliditas ei⁹ supfluēs diminuit de hūiditate mãe ex qua fit sãguis: vñ minuit̃ eius q̃ntitas. ℂ Tertiuꝫ signū est sumptū a q̄litate toti⁹ corpis. Dixit Gal. vniuersum corpus reddit̃ calidi⁹: q2 ad ipm calidior sanguis trãsmittit̃ q p ipꝫ plus calefacit. Et. A. de h̃ signo in spãli dixit. calefactio pulmonis. Dñt qdã. ꝛ partiū adiacētiuꝫ pulmoni: ṗpea ꝙ in pulmone maxie manifestat̃ illa caliditas: q2 pulmo nutrit̃ sãguine colerico calidiore. Et hꝫ hoc signū v̄itatē nisi cordis cōplo resistat cū frigiditate sua. Dixit Gal. in cōmē. cū cor est frigidū ꝛ epar calidū i eodē gradu accidit in toto cōplo media in caliditate ꝛ frigiditate. ℂ Quartū signū dixit Gal. est dēsitas coꝝ que sūt hypocundriū est ꝛ vētreꝫ. s. psilis. Et. A. dixit. multitudo pilorū in ossib⁹ pectinis. al's pectoris. Alm̃. vo dixit. sub hypocūdriis piloꝝ multitudo inuenit̃. Et oēs intellexerūt locū qd̃ est in extremitatib⁹ costaꝝ inferioꝝ ꝛ fundo stōi: ꝛ ṗcipue locū q est hypocundriū dextrū. Gal. itaqꝫ loci manifestauit intelligēs p ventrē stōm: ꝛ maxie fundū ei⁹. Almã. vo tetigit ptem iferiorē loci in quo sunt isti pili. Et Aui. supiorē s. vbi icipiunt. ℂ Quintū signū dixit. A. est fortitudo appetit⁹ cibi ꝛ pot⁹. Et Almã. dixit. appetit⁹ eius fortis ꝛ sitis multa: q2 tale epar pp multã suã caliditatē multū attrahit. Et attrahit simul ptē grossaꝫ ꝛ subtilē hūiditatis stōi: est ēt attractiuū multe chilositatis: Et q2 tēperamētū ɔplonis efficit v̄tutes fortes: ideo epar calidū Gal. vocauit tēperatū in cōmē. asso. qbuscūqꝫ iuuenib⁹ ventres ꝛc̃. Cum tñ epar de quo ibi loqtur nō sit tēperatū: sed declinãs ad calidū. Et pp fortē attractionē quã efficit dixit Alm̃. ꝙ adest egēnis siccitas. ℂ Sextū signū dixit Gal. est caliditas ãpla repta ad tactuꝫ sup planitiē vētris. s. sup hypocūdrio dextro ꝛ ṗib⁹ stōi maxie. ℂ 7^{m} signuꝫ dixit Alm̃. egō ꝛ vrina sunt tincte plus. s. versus citrinitateꝫ: ꝛ hoc respectu oium alioꝝ. ℂ 8^{m} signū dixit Alm̃. cal'a cibaria eis nocēt ꝛ medicine: q2 ipꝫ p ãplius iflãmãt ꝛ v̄sus extremū distēpamenti cali deducūt. Frida vo iuuãt q2 v̄sus tpamētū reducunt.

Signa ɔplonis fride nãlis epatis est. Primuꝫ ē dixit Gal. in tegni. angustia venaꝝ. i. strictura ꝛ paucitas. est. n. epar frigidū paruū: q̄re ꝛ pue erunt vene ab eo orte. Est ēt gñatiuuꝫ pauci sãguinis nō reqrentis ãplitudinē venaꝝ in qb⁹ ɔtineat̃ ꝛ deferat̃. Et friditatis est ãgustare. Dixit. n. Gal. in tegni. ãgustatio siue stipticitas filia est frigiditatis. Et q2 sunt pue ꝛ stricte vt plꝫ sunt posite in ṗfundo nō apparētes mãifeste sensui. ℂ 2^{m} signū dixit. G. gñat flã plurimū: q2 diminuta calitas nō pt pfecte excoquere chilū: sed multū eius manet iperfecte decoctū: ꝛ tale est flã. Et pōt v̄ificari de flegmate nãli: ꝛ etiaꝫ de plibus spēb⁹ flãtis innãlis. Et q2 multū flãtis multiplicat̃ ꝛ friduꝫ exñs sanguini admiscet̃. dixit Gal. ꝙ sãguis reddit̃ fridior. Et. A. dixit. ꝙ iste sanguis est subtilis aquosus: ꝛ est cū v̄tute debili. ℂ Tertiū signuꝫ. A. itulit ex dictis in 2°. ꝛ est ꝙ multotiens in cṗe accidūt febres putredinis. Sanguis. n. p sui humiditatē est parat⁹ putrefactiōi: ꝛ calitas est remissa nō bene eã tēperans vel gubernãs v̄tute exñte debili: q̄re festinat ad ipm putrefactio: ꝛ sic febris putredinis in ei⁹ multiplicat̃ dño. ℂ Quartū signuꝫ dixit Gal. vniuersa corpis habitudo est fridior q2 fridior sanguis isluit sup toto nisi ɔ̃ resistat ei cor cuꝫ calitate sua. Si. n. fuerit cor tñ calidū q̃ntum epar frigidū: totum corp⁹. Dixit Gal. in cōmē. ꝙ in hac ɔ̃ resistentia ad hoc: vt corp⁹ reddat̃ tēperatum: opꝫ ꝙ epar pri⁹ declinet ad friditatē q̃ꝫ cor ad calitatem. Dixit. n. A. ꝙ calitas cordis vincit friditateꝫ cṗis plusq̃ꝫ vincat frigiditas epatꝫ caliditatē cordis: q2 calitas est in corde: sicut in forte. ita ꝙ ēt frigidissimū cor est calidi⁹ calidissimo epate. ℂ Quintuꝫ signuꝫ dixit Gal. sunt pilis nuda hypocundria ꝛ vēter. In calido. n. cṗe illic est multitudo piloꝝ q2 illic est calitas ɔuertens hūm in fumū q est mã piloꝝ: ꝛ est ampliãs illi viaꝫ ad exeundū ad cutē: ꝫ in frido epate: neqꝫ est efficiēs: neqꝫ mã piloꝝ: ꝛ frigidas etiã angustãdo paucis fumis si surgunt claudit exitū ad cutē. ℂ Dixerūt Alman. ꝛ. A. ꝙ in hac cōplexione sunt oino alia signa opposita signis complonis epatis calidi.

Signa complonis epatis nãlis sicce sunt ṗmū. dixit Gal. sanguis est spissior ꝛ paucior. Et Aui. dixit paucitas sãguinis: ꝛ grossities ei⁹. Almã. autē dixit solū paucus: est enim pauc⁹ pp paucitatē mãe: desiccat eniꝫ ꝛ diminuit siccitas epatis de mã chilosa. Et est spissior: q2 siccitas habet inspissare ꝛ ɔsumere de humiditate que reddit sanguineꝫ subtilē fluidū. ℂ Scōm signū dixit Gal. vene dure. i. solide: q2 orte ab epate solidiori ꝛ duriori. Aui. aūt in hoc signo videt̃ per duritiē intellexisse vacuitatē. dixit enim venaruꝫ vacuitas: q2 sanguis est pauc⁹. ℂ Tertium signuꝫ dixit Gal. vniuersa corpis habitudo siccior. Et Auicen. dixit. siccitas toti⁹ corporis que. s. causat̃ a siccitate sanguinis ad ipsum influxi: apparet enim corpus ei⁹ tactu asperū. Alman. autē per siccitatem intellexit macredinem. dixit enim ꝙ corpus est macrū ꝛ venter gracilis: macruꝫ qdem ṗpter paucitatē sanguinis nutritiui. Et venter similiter est gracilis ṗpter dictã causaꝫ: ꝛ etiã propter priuationeꝫ pinguedinis in mirach ꝛ zirbo: ꝛ etiam ex epatis paruitate. Siccū enim epar est naturalr paruū ṗpter paucitatem materie ei⁹ in extensibilitatē. ℂ Quartū signum dixit Auicenn. est spissitudo piloruꝫ: idest grossities ꝛ crispitudo ṗpter causas in capitulo de capillis capitis assignates in sermone tertio. ℂ Quintū signum dixit Almã. color corporis pauca participat pulchritudine ṗpter paucitatem sanguinis ad cutem venientis.

Sig^a cōplonis fride epatis naturalis.

Signa cōplonis naturalis epatis sicce.

Sig^a cōplo nis nālis humide.

Signa vo nālis cōplonis epis humide sunt pᵐ dixit Gal. sanguis est plurimus ⁊ hūidus: ē nāq̧ humidus .i. subtilis fluidus liqdus. Et ē plurimus: qa i tali epe est multū de mā chiloſa ex q̄ multus generat̃ sanguis Et iste sanguis vt plm̄ ē flaticus ⁊ dn̄at in eo fla reᵘ alioꝝ humoꝝ. Scias q̧ in cōplone sicca epis sanguis est grossus ⁊ vrina subtilis. Et cō^o in cōplone eius humida sanguis est subtilis ⁊ vrina grossa. Et cā subtilitatis vrine in cōplone sicca est: qꝛ a mēbro sicco: ⁊ ab hūore sicco pauce sepant̃ su perfluitates q̄ cū vrina possint misceri ⁊ ipaꝫ igrossare: vñ remanet tenuis: sꝫ in cōplone humida igrossat̃ p admixtionē multaꝝ supfluitatū cū ea. ℂ 2ᵐ sigᵐ dixit Ga. ē venaruꝫ mollities: qꝛ ex molli epe orte sunt. Et pōt dici q̧ p venaꝝ mollitiē intellexerit ipsaꝝ plenitudinē ex sanguine molli fluido plurio. ℂ 3ᵐ sigᵐ dixit Gal. est hūiditas vniuersi corporis pp influxū sanguinis hūidi reddētis corpus molle lenē: ⁊ h̄ nisi resistat cor: de cui^o resistētia nō fecit mētionē in siīli signo in cōplone epis sicca: qd̄ merito fecit: qꝛ cor sua siccitate vincit humiditatē epatis parūper: vt dixit. A. Et hoc erit cū cor ad intēsū gradū siccitatis puenerit: tūc .n. pt aliqliter epatis remittere hūiditatē ⁊ aliter nō cū hūiditas sit in epe tanq̄ȝ in fonte. Sꝫ hūiditas cordis nō vicit siccitatē epis: nō .n. dixit. A. cōsequit̃ ipsam: ita vt pualeat: imo nō vincit eā oino cū sit epar: vt dcm̄ est fons hūiditais. Dixit .n. Haly. in 3ᵒ. q̧ cū epar exiccat̃ nō pōt sibi resisti per hūiditatē cordis: qm̄ cor quātuncunq̧ hūidū ē sicci^o siccissimo epe. Dixerūt .n. Alm. ⁊. A. q̧ cōplo epis hūida cognoscit̃ p signa opposita signis cōplonis sicce ipsius.

Sig^a cale ⁊ sicce cōplo nis nālis epatis.

Signa cale ⁊ sicce cōplonū epat̃ cōpositaꝝ nāliū sunt. pᵐ est dixit Hal. q̧ ypocūdriū ē pilosissimū Et A. dixit. adest multitudo piloꝝ nigroꝝ apud ossa pectinis sūt aūt multi: qꝛ due cāe cōcurrūt ad mītiplicitatē coꝝ .s. caliditas subleuās fumos ⁊ pparans viā illis ad cutē: ⁊ siccitas cōdensans eos in pilos. Et sunt nigri qꝛ multa caliditas agēs in rē hūidā denigrat eā: ⁊ sunt crispi pp siccitatē. ℂ 2ᵐ signū dixit Gal. sanguis ē spissior ⁊ paucior. Et. A. dixit. sanguis ē grossus pp paucitatē hūiditatis ⁊ reddit̃ talis sanguis calidior. ℂ 3ᵐ sigᵐ dixit Gal. colera amara ē multa i etate augmastica. Et colera nigra multa i fine iuuētutis. Colera nāq̧ nigra in hac cōplone citi^o incipit gnāri q̄ȝ in calida simplici: ⁊ q̄ȝ in sicca simplici: ita q̧ fortasse in pnᵒ iuuētutis ⁊ medio ei^o: eo q̧ in ista cōplone fit velocior adustio ⁊ maior pp caliditatē esse cōiunctā siccitati. ℂ 4ᵐ sigᵐ dixit Gal. est venaꝝ amplitudo ⁊ earū duritiēs āplitudo p caliditatē ⁊ duritiēs p siccitatē. Nō aūt potuit siccitas tm̄ phibere q̧ extēsio nō fieret in mā ipsaꝝ quin caliditas faceret āplitudinem: qꝛ plus opat̃. ⁊ pōt caliditas in dilatādo q̄ȝ siccitas in phibēdo extēsionē earū: ⁊ maxie qꝛ sunt ex epe orte: q̧ q̄ȝtūcūq̧ siccū est hūidū. A. aūt de hoc signo dixit. āplitudo venarū sequēs replonē. Et alia lr̃a dicit sequēs cōplonē. ⁊ ē melior q̄si dixerit: āplitudo ista venaꝝ nō ē vlta: qꝛ nō est tāta q̄ȝta est in calō ⁊ hūido: ppea q̧ siccitas aliqualr phibet extēsionē. Neq̧ ēt fuit necium in ista cōplone esse āplitudinē tātā quātā in calida ⁊ hūida: qꝛ in ista sanguis ē paucus ⁊ in illa multus. ℂ 5ᵐ sigᵐ dixit Gal. vniuersum corpus est calm̄ ⁊ siccū: qꝛ tale est q̧ influit sup ipsuꝫ. Et nō dixit Ga. hic nisi cō resistat cor: qꝛ q̄ȝuis possit resistere caliditati epis ⁊ siccitati tm̄ ei^o nō pōt cōtrariare: vt patuit. A. āt de hoc signo dixit. siccitas corporis si nō diuersificauerit ipꝫ cor: ⁊ nō intellexit p hoc tote siccitatis: ⁊ sꝫ h̄ retulit ad alia signa repta in toto rōne caliditatis. ℂ 6ᵐ signum est dixit Alm. qm̄ qn̄ caliditas fuerit cōiuncta cū siccitate tc̄ signa calide cōplonis erunt māifesta ⁊ in vltimitate fortia: qꝛ siccitas est lima exacuēs ipsuꝫ.

Sig^a nālis cōplonis cali. ⁊ hu. epis.

Signa nālis complonis cale ⁊ humide epis sunt. pᵐ dixit Gal. ypocūdria sunt min^o pilosa .s. q̄ȝ in calida ⁊ sicca: sunt tm̄ plus pilosa q̄ȝ in tēperata: quasi sint in medio inter tēperatā ⁊ calidā ⁊ siccā. Dixit Aui. pili pluri mi in ossib^o pectoris pāmi reᵘ epis tēperati. ℂ 2ᵐ sigᵐ est q̧ generat plm̄ sanguinē: qꝛ hic est plꝫ dc̄ mā ⁊ est etiā sufficiens. sumpsit aūt Gal. hic sanguinē p massa sanguinea. Nā de sanguine cō iuncto alijs hūoribus generat̃ plus i epe tēperato q̄ȝ in isto: ⁊ ēt plus q̄ȝ in humido tēperato in actiuis. A. aūt dixit. caliditas sanguinis ⁊ bōitas essentie eius caliditatē referēs ad epar tēpatū. bonitatē vo essentie ad epar calm̄ ⁊ siccū: vel ēt ad hūidū in actiuis tēperatum Nō aūt ad epar tēperatū cū bonitas essētie sanguis sit melior in tēperato q̄ȝ in calō hūido. ℂ 3ᵐ signū dixit Gal. habitudo totius calida ⁊ hūida: qꝛ tale est q̧ influit sup ipsum nisi cō operet̃ cor ex sua caliditate ⁊ siccitate. Corp^o dixit. A. reddit̃ tener. ℂ 4ᵐ signū dixit Gal. venaꝝ magnitudo: qꝛ caliditas āpliat ⁊ hūiditas obedit extēsioni. Et est hec amplitudo venaꝝ maior q̄ȝ in aliquo alio epate dixit. A. āplitudo venaꝝ valida cū lenitate. Nā earū mollities sequit̃ ad hūiditatē. Dn̄t q̧ āplitudo venaꝝ post corpus calm̄ ⁊ hūidū est maior in corpe calō in passiuis tpato. Et q̄ȝuis ita sit in h̄ corpore earū manifestatio est maior q̄ȝ in calo ⁊ hūido Et postea ē maior in calido ⁊ sicco: deīn in hūido tpato in actiuis: ⁊ deinde i corpe tpato post qd̄ sequit̃ frigidū ⁊ hūidū ⁊ in vltio loco ponit̃ fridū ⁊ siccu. ℂ 5ᵐ signū dixit. A. ē color corpis rubeus sine citrinitate. sup. sꝫ cū albed. ē nō tm̄ est eq̄ viuidū sicut in tpato: dixit. A. absq̧ citrinitate pp colorē corporis: sicut in epe calido ⁊ sicco in quo pp dn̄iū colere vertit ad citrinitatē. ℂ Dixit Gal. si caliditas ⁊ hūiditas i epate multū excedunt cacochimis ⁊ putrescētib^o egritudinibus cōsummunt̃: qꝛ in ea cōcurrūt due cāe putrefactiōis .s. caliditas ⁊ hūiditas. Et q̄ȝuis ābe iste due q̄litates pportionaliter sint aucte. Nō tm̄ diu pōt calꝫ hūiduꝫ gubernare pp multitudinē vapoꝝ capinosoꝝ i tali corpe eleuatoꝝ. Et pp multitudinē ebullitionis in eo: ⁊ pp āplitudinē quā hꝫ ad opilōnes quas frequēter incurrit: ⁊ ista oia sunt cā putrefactionis: ⁊ ppea frequēter febres patiunt̃ putridas. Patiuntur ēt cacochimiā tn̄ eā q̄ ppriē dr̃ cacochimia q̄ ē idē qd̄ cachesia dispō praua ad ydropisim: q̄ȝ eā q̄ large dr̃ cacochimia q̄ est replō hūorū siue in q̄li siue in q̄ntitate: ⁊ ꝫ illis hūoribus caliduꝫ nō dn̄at̃ ad plenuꝫ. Et subdit Gal. adhuc āt magis si plꝫ augeat̃ hūiduꝫ .s. sup. caliduꝫ .s. incurrunt pdictas dispōnes: qꝛ min^o pōt calꝫ illud hūiduꝫ gubernare ei̾ aūtē si caliduꝫ augeat̃ supra humidū: qꝛ pdictas dispōnes nō faciliter incurrit: qꝛ calidū multuꝫ pt melius humiduꝫ gubernare. ℂ Dixit. A. cuꝫ caliditas ē dn̄ans .s. supra humiditatē rēanet humiditatē rēanet corpus sanuꝫ: qꝛ regit illā bn̄ ⁊ defendit a putrefactiōe: ⁊ sꝫ si humiditas est dn̄ans .s. supra caliditatē festināt ad ipsuꝫ egritudines putrefactionis. Fit .n. putrefactio dixit Haly. in 3ᵒ deuicta nāli caliditate: ⁊ sꝫ ea vincente defendit corpus a putrefactione.

Sig^a cōplo nis frides ⁊ hu. nālis epatis.

Signa cōplonis nālis fride ⁊ humide epatis sunt pᵐ dixit Ga. ypocundriuꝫ ē sine pilis pp puatiōē fumoꝝ vstoꝝ q̄ prouenit a frigiditate nō euaporante ⁊ ab humiditate resistēte vstioni: sequit̃ ēt cōstrictio in poris ex frigiditate: ac ēt ex multo adipe q̄ generat̃ in eis: q̄re nō puenit vapor ad cutē. Scias q̧ si fridītas ⁊ humiditas multuꝫ excedunt: tunc est ibi piloꝝ totalis nuditas. Si vo nō multuꝫ tunc ibi subtiles ⁊ pauci sunt reᵘ tpati. ℂ 2ᵐ signū sanguinē opat̃ magis flaticuꝫ. Et pōt hic sumi sanguis tā p massa sanguinea: qꝛ in ea pdn̄at̃ flegma: q̄ȝ ēt p sanguine cō distincto: qꝛ pp frigiditatē nō fit coct^o pfecte: ⁊ vt sanguis remanet flaticus. ℂ 3ᵐ signū dixit Ga. est venaꝝ gracilitas ppea q̧ frigiditas est cū cōstrictionis: q̄ȝuis .n. sit ibi caliditas obediens extēsioni: nō tm̄ est ibi caliditas efficiēs extensionē: neq̧ in tali epate generat̃ multuꝫ de sanguine cum i eo sit v̄tus attractiua chili debilis. Et digestiua silr debilis non potēs mām multā in sanguine cōuertere: q̄re non fuit venis necītas āplitudinis pp multitudinē cōtenti. ℂ 4ᵐ signuꝫ dixit Gal. vniuersuꝫ corpus frigidum ⁊ humidum redditur:

redditqꝫ tale est qḋ influit sup ipm epar nisi ea q̄ sunt circa cor ad ꝯtraria deducāt epati ꝯtra resistēdo: caliditas.n. cordis vicit friditatē epis magnificē: imo nō solū cor calm in hoc ꝯtraopaṫ fridi epatis: sed ēt cor tēpatū: et ēt fridū. Nā cor fridū est calidius calidissimo epe ne dū epate frigido. ℭ 5m signū dixit Alm. sigiones frigiditatis fortes existūt et in vltimo sunt et manifeste ꝑpter hūiditatē coadiuuātē et suffocantem debile calidum.

Signa nalis cōplo nis epatis frigide et sicce.

Signa vo nālis fride et sicce ꝯplonis epis sunt. pmū dixit Gal. paucitas sanguis pp paucitatē mãe et debilitatē attractiue epis modicū attrahētis de mã chilosa et debilitatē digestiue: sūt.n. i eo due cāe ꝯtrarie gñoni sanguinis et nāli ꝯploni eius q̄ ē calā et hūida. Et vificaṫ de massa sanguiea et de sāguine ꝯtradisticto alijs hūorib⁹. Et sanguis in eo gnātus est melicus pp simbolū: gnāṫ.n. in hoc corpore multum de sanguine: sicut in ꝯplone frida et humida multum de flātico. Scias tñ q lꝫ dicaṫ in hoc epate gnātur multū de sanguine colerico flegmatico vel melicō: nō tñ lꝫ arguere: ergo in eo gnātur multū de sāgie absolute: talis.n. ꝯseqñtia nō tꝫ. ℭ 2m signū dixit Gal. est gracilitas venaꝝ: sunt.n. in eo vene graciliores q̄ꝫ i aliquo alio corpe: qꝛ frigiditas non extēdit et siccitas non obedit extensioni. A. aūt dixit. strictura venaꝝ et macilentia carū pp friditatē attenuātē: et duritiē eaꝝ pp siccitatem. ℭ 3m signū dixit Gal. vniuersum corpus est fridus. sup. et sicci⁹. sicut dixit. A. talis.n. est sanguis q sup ipm influiṫ nisi contraoperet cor cū sua caliditate. ℭ 4m signū dixit Gal. ypocūdriū nudū pilis: qꝛ nō fit in eo euaporatio: meatus ēt cor strictī sunt rōne friditatis et siccitatis. q̄re nō trāsit fumus chili ad cutē. A. aūt dixit est paucitas piloꝝ i mirach. sup. aliqñ: et qñ friditas non esset multa: tamē tunc rōne siccitatꝫ essent pili pauci grossi et crispi.

Signa cō plonis tē pate et aliorum.

Signa tēperate ꝯplonis epatis dixit Aue. 4° colliget. sꝫ tēpamētū in figura et positione et q̄ꝫtitate magnitudinis et paucitatis: et in strictura et largitate venarum. Et dixit Auer. ibidē ꝑ verificatione significationū supradictaꝝ q ꝯplones simplices significātes sup cōpositiones mēbroꝝ sꝫ ꝯplones inate q̄ fiūt a pma essētia. Et hoc dico: qꝛ inueniuṫ ꝯplones acq̄site calide et fride a cōsuetudine et vīt a rebus extrisecis. Et sile ē huic q inueniṫ aliqs hō hñs colorē significātē friditatē. Et signa significantia ꝯtrariū sui epatis significant caliditatē: et hoc qꝛ habebit venas latas: et tūc debemus sigñare q ꝯplo sua nālis ē diuersa a cōplone accidētali. Et qñ erit ꝯtrariū debemus sigñare ꝯtrariū hoc est q ꝯplo sui epatis fuit frida et sicca. Et habitudo sua erit grossa et pinguis: et grossities sigñt caliditatē et humiditatē: sed sigñatio sumpta ex operatiōibus est hec: qꝛ epati illius q hꝫ venas strictas euenit opilatio ipso nō cōcedēte cibos opilatiuos. Itē qñ nō ē ep puꝝ ꝯpatū sīō et non supueniet ei aliqḋ accidēs necessariū erit vt hēat ventrē mollē. Nā hec est pfecta sigñatio super paruitatem epatis. qḋ ēt: qꝛ qñ epar est paruū nō pōt trahere chilū a sīō. Et tūc opꝫ vt exeāt supfluitates molles. ℭ Dixit Ap. q epar in qbusdā inueniṫ in latere sinistro et splē i dextro: et qñ supueniunt illis egritudines epis apparēt illi signa epis in latere sinistro.

ℭ De mala complexione epatis causis et signis et cura in generali Cap. vi

Epati possunt accidere oēs spēs malitie ꝯplonis simplices et cōposite pure et māles. ℭ Et mala ꝯplo eueniēs epati: aut erit similis ꝯploni eius nāli: sicut cū epati calo superuēit mala ꝯplo cala. Aut erit illi dissimilis sicut cum epati calo superuenit mala ꝯplo frida. Aut cū epati tēperato superuenit aliqua mala cōplo. ℭ Mã aūt fm q̄ꝫ epar discrasiaṫ ē aut sanguis aut colera aut flegma vel melia aut aquositas aut est mixta ex pdict vel aliqbus eaꝝ. ℭ Et q̄cūqꝫ fuerit siue simplex siue cōposita. dixit. A. aut est in ipso epe ꝯtēta in gñone sui. i. est in ipso gñata nō veniens ad ipm ab alijs mēbris: aut ē ad ipꝫ effusa ex corpe toto aut sīō. ℭ Et mã in ipso ꝯtēta retineṫ in eo pp tres cās: vna est debilitas expulsiue eius pp quā nō expellit illā. 2° est qñ via p q̄ꝫ oꝫ expelli est opilata: sicut cū accidit opilatio in venis aut in vijs q̄ sunt inter epar et receptacula suaꝝ supfluitatū. Et 3° cā est qñ receptacula suaꝝ superfluitatū nō attrahūt: et ipsa nō attrahūt pp duas cās: vna qm̄ ipsoꝝ v̇tus attractiua est debilis. Alia est qñ via q̄ est ab ipsis receptaculis ad alia mēbra p q̄ attractas supfluitates expellūt est clausa opilata: q̄re ētia repleta nō vltra attrahunt: non hñtia vñ expurgēt. Et isto mō multotiens splen non mundificat epar ab hūore melico nꝫ fel a colerico: neqꝫ renes ab aquositate. Silr aliqñ neqꝫ sāguis neqꝫ flegma mittitur ad venas: sicut et quantum oꝫ. ℭ Et scias q oēs spēs flātis pñt in epate repiri gipseo excepto qḋ nunq̄ꝫ fuit repertum.

Causarum malitie ꝯplonis epis alie sūt pmitiue sicut sex res non nāles inconuenienter corpori: et maxime epati applicate in quantitate et tpe si q possint epar discrasiare: et ipm ad discrasiam pter nām ad ducant. Alie sunt añtes sicut egritudo in mēbro epati cōicanti: splenis vel renum vel fellis debilitas: et sicut dispōsitōi generās chilū aptū imutare epar: et sicut replō in toto aut opilatio in venis et filia hīs. Alie sunt ꝯiūcte sicut chilus vel humor actu existēs in epate imutans ipꝫ a sui nāli complexione ad eā que preter naturam.

Signa generis malitie ꝯplonis epatis sunt. pmū permutatio coloris nālis totius corporis. Nā color diffunditur et pmutaṫ a suo colore nāli pp sanguinem innālē malū qui in epate discrasiato gnātur q vadēs ad mēbra: vt nutriat ea inficit ea suo malo colore. ℭ 2m signū est egō pmutata ab eo qḋ erat fm nām aut in substā aut i colore: aut in q̄ꝫtitate: aut tpe exitus eius. ℭ 3m est permutatio eueniēs in vrīa ab eo qḋ erat fm suā nām. ℭ 4m est pmutatio repta fm tactū in ypocūdrio dextro: et toto ēt corpe i caliditate friditate asperitate et lenitate ab eo qḋ erat fm nām. ℭ Et 5m est operationū lesio. In oī.n. epatis mala discrasia lediṫ aliq̄ operationū eius: et si mala ꝯplo vltimaṫ ledētur oēs. Et mala ꝯplo epis excedēs vel pdurās est cā lesionis oīum mēbroꝝ q̄pp satagēdū ē tāti mēbri ꝯplonē rectificare: qm̄ v̇t⁹ impedita epis multa membra ꝯtristat. Ex egritudine.n. epatis et ex errore ei⁹ in curatiōe cōmisso dixit. A. puenit error ad venas et ex venis ad totum corpus. ℭ Inqt viaticus oꝫ festinare in medicanda mala cōplone epatis mutatione qua possit ad suā ꝓpetatē nālē redire anq̄ꝫ indurescat et tumefiat: qm̄ epar: sicut dixit Gal. vnum est de membris quibus alalia viuunt et ꝯseruantur in esse: ꝺiligentē ergo et sollicitū oꝫ esse medicum in dignatione egritudinum epatis et ipsaꝝ curatiōe: et vt eas cito possit abijcere. Dixit zoar. qm̄ sicut Ipo. inquit si ꝯtigat nos bona vita. i. sana hoc per sanitatem epis est.

Cura itaqꝫ malitie ꝯplonis epatis gnālis duplici pficitur instrumento. s. dieta et potiōe. Et dieta qdē ꝯsistit in euitatione aeris grossi paludosi nebulosi et oīum aie passionum excellentium. Et in euitatione imoderātie motus et q̄etis somni et vigiliaꝝ. ℭ Et ꝯsistit dieta in electione ciboꝝ et potuum digōnis boni chimi: in quib⁹ nō sit grossities supflua neqꝫ viscositas neqꝫ acuitas siue mordicatio: neqꝫ aliqua alia excedens qualitas: quoꝝ q̄ꝫtitas diminuenda est potius q̄ꝫ augenda. ℭ Et procuranda est quotidie superfluitatum eius cōpleta.

ℭ Cura vero per potionem dixit Serap. duabus ipleṫ intēntionibus gnālibus: quaꝝ vna est ꝯtrarietas spēi male cōplonis epis. Et alia est ꝯfortatio eius: de quibus duabus dixit. A. In epate conseruatio sanitatis est necīa cū filib⁹ et

& expulsio egritudinis cū cōtrario. De qua intentione iplēda dixit Serap. cōplet cū medicinis bonoꝝ odoꝝ q̄ ministrant in rebus que approximant interius & exterius. Nō. n. dixit ipse oꝫ vt studiū nostrū in destruendo cām q̄ facit corruptionē tm̄: sꝫ ēt ad cōseruādū subam mēbri lesi. Et ppe qū ledit aliqḋ mēbrū pncipale: aut cui inest operatio cōis: de qbus epar. Et dixit. oꝫ q̄ in medicinis boni odoris cōcurrat ēt aliqḋ stipticoꝝ vt vniat: & sic cōfortet subam mēbri. Et pcedit dicta cura a Serap. in can̄. gn̄ali. curatōis egritudinū mēbri pncipalis vl̄ nobilis posito. 4° pmi. ca° 5. Sm̄ quē can̄. de epate dixit Gal. in tegni. qm̄ epar venaꝝ pncipiū existit non se ipꝫ solū quēadmodū plurime aialis ptes pparare natū est: sed imittit virtutē venis: & p eas in oīa mēbra periculū est si dissoluerem⁹ eius vigorē embrocis & cataplasmatibus calasticis. i. resolutiuis aperitiuis & incisiuis. Et. n. ipm pmū debilitare circa opationes & ibecilles oēs facere venas. qꝛ pdicte medicine sil' cū mā resoluunt multū de spū a mēbro: vnde admisceri oꝫ stipticoꝝ aliqḋ farmacoꝝ in curationibus eius. Et notāter dixit aliqḋ: qꝛ non oꝫ apponi excedenter. nā vias cōstringerēt māꝫ ingrossarēt & resolutiua ista a penetratiōe phiberent. Et A. dixit non euacues medicinas resolutiuas apitiuas: qbus cōiter vtimur aduersus egritudines epis māles opilatiuas vel apostemosas a stipticis. sup. neq̄ ēt mollificatiuis: vt supra patuit. tractatu de stō. Verū A. a dicto can̄. exceptuauit dicens. nisi extimes siccitatē supfluā: vt in magna duritie epis: eo q̄ cum oē stipticū sit exiccatiuū additionē faceret in siccitate illa q̄ si esset curabilis fieret incurabilis: & est ēt documentū maius iuuamēto. ¶ Ex dicto can̄. sumunt qdā. q̄ aliqn̄ necessarium est administrare cōtrariū eius qḋ indicat intentio pncipalis curatiua vt in h̄ casu cōtra intentionē pncipalē curatiuā q̄ est resoluere māꝫ pp epatis opilōnē: admiscet stipticum cuius est ingrossare cōstringere & resolōnē phibere: sed tn̄ non in totū oꝫ pncipali intentionē obuiare: qm̄ tunc morbus augeret: sꝫ aliqd̄ de iplētibus pncipalē intentionē minuere & opōnē retardare: si cū hoc fuerit mltū afferētia iuuamēti. Et pdctā qdem intentio oī morbi tpe ipleri pōt & oꝫ. Potissime tn̄ post eūonē vel minorationē bonā māe facientis morbuꝫ. ¶ Prima vō intentio gn̄alis supradicta q̄ est distrahāam malā abijcere & eius mām expurgare tribus cōplet intentionibus pticularibus: qrū pma respicit dispōnē. s. maleꝫ cōplonē eā pmutando & ad nālē reducēdo cū ablatiōe cōtrarii. 2ª cām pmitiuā si affuerit remouendo: & ad cōtrariū impssionis eius adducendo. Et si cā intrinseca humoralis fuerit illū humorē digerendo eūando & diuertēdo. Et si cā fuerit aliquod mēbrū preparans vel mandans māꝫ ad epar vel humorē eūari phibens illud rectificādo. Et tertia accidentibus puidet ea corrigendo. ¶ Pro cōgrua aūt implectione pme intentionis pticularis: dixit Gal. necessariū fore cōplexionē nālē epatis cognoscas cum curare intendas. s. gradū eius. vt cum ad eū vel ppe eum cū tuis medicinis adduxeris. dixit. A. stes & non vltra alterando pcedas. ¶ Dixit. A. in infrigidando vel calefaciendo epar nō perueniatur ad vltimū. Nam in frigidatiōe vltima timet ydropisis pp lesionem q̄ꝫ facit in digestione epatis. Et in calefactione vltima timetur arefactio. Et dixit. non fiat supfluitas in humectatione: et non perueniat ad malitiā forme. s. habitudinis. s. ad molinē vel cacsiā vel ydropisim carnosam & magis dixit ipse oꝫ vt caueatur mollificatio & humectatio cum humectatiuis aquosis. debilitatur nāq̄ ex mollificatiuis virtus epatis. Et ex humidis aquosis timetur ebullitio & putrefactio sup. & nō fiat superfluitas in exiccatione. imo & multo magis caueatur illud: sed auctores. hoc non expsserūt tā q̄ valde notum. Et intentio quidem alterationis in mala cōplexione pura sufficit. In māli vō oꝫ vt cum ea interueniat. scḋa intentio nisi mā sit valde pauca. Aut non sit excessus magnus in gradu malitie complexionis. Ubi vero mā sit multa & eleuata i gradu q̄litatis & malitie: tunc necessaria est 2ª intentio: imo oꝫ vt impleatur ante pmā & ea impleta impleatur pma si fuerit necessariū. ¶ Pōt āt impleri intentio alteratiōis cū medicinis ab intus & ab extra approximatis. In quarum approximatiōe auctores posuerunt can̄. Nā in approximandis ab intus dixit. A. oēs medicine approximande interius oꝫ vt bene terantur & sint subtilis sube q̄tenus ad ipm perueniāt siue sint calide siue frigide siue stiptice. ¶ Et dixit. melior hora ad sumēdas medicinas epatis & ppe pp opilationē eius & similia. vt apata: vt pp opilationes: in venis: vel ēt alijs mēbris post epar est illa in qua extimat q̄ illud qḋ penetrat a stō ad epar & cōprehendit in ipso. s. epate. s. de chilo iā digestū est & separatū: qḋ separari oportuit. Et est hora in qua cōpleta est digestio scḋa. Et fuerūt ista vba Gal. 4° de regimine sanitatis. Dixit tn̄ Aui. extimat qꝛ tps digōnis illius non est certū neq̄ limitatum: sed variabile sꝫ varias dispōnes corpoꝝ: & iō potius cōiectura sciri pōt. Et cā dicti can̄. est: qꝛ si ipse medicine prius exhiberent cū ipse sint subtiles: vt docuit primus can̄. dict⁹: & sint ex subtiliatiue penetratiue facerent materias indigestas transire ad epar. Et sic adderent in cām & opilationē epatis. Et si iaꝫ chilū in epate inuenirent digestū ipm ad venas penetrando ducerent. Et essent cā corruptionis digōnis & opilatiōis venaꝝ: quē chilū indigestū si pp epatis vel venaꝝ opilatiōes transire nō facerent: agētes tn̄ in ipm corrūperent eū: ipse ēt ipedite pp ipm & pp epatis opilationes suas operatiōes facere non possent aut non possent penetrare. Si vō vltra horā illā tardabit medicinaꝝ epatis sumptio cū egeāt tpe sufficienti: vt a nā in stō regulentur & reducāntur ad actum: qḋ minime pōt in breui tpe fieri erit hoc cā tardationis exhibitionis cibi: & p cōseqns debilitatis stō. & totius corporis. ¶ Dixit. A. inter exhibitionē medicine & cibum. s. subsequēdū tps interueniat cōueniens: & in quo tn̄ nā medicinā regulet. Dixit qdā. q̄ hora ista cōueniens currens sꝫ cōsuetudinē est hora q̄ est inter surrectionē a somno & balneationem aut exercitationē. Et q̄ tps cōueniens iter sumptionem medicine & cibū est q̄ est ab vna hora & dimidia vsq̄ ad horas duas & dimidiā. ¶ In approximatione vō medicinaꝝ ab extra dixit Gal. q̄ eligāt leptomeros. i. subtilis sube vt possint ad ipm puenire cum distet a mirach. Et dixit. 10° meinur. tps vsus omnium malignitatū quecūq̄ epati stō & intestinis approximantur optimū est quousq̄ cibus assumptus in ventre nō adest. Intentio vō respiciens causas pmitiuas abijciendū. Et cōtrariū eius qḋ ipressit inferendo. Causam vero antecedentē & cōiūctā. s. humoreꝫ digerendo cū digestiuis vniuscuiusq̄ humoris proprijs & illū cum diuersis euacuationum modis & magis humori appropriatis educendo. Et. n. si sāguis peccauerit vel ali⁹ humor euacuandus est cū flobotomia sm̄ can̄. vniuersales. ¶ In euacuatione aūt alioꝝ humoꝝ posuerunt auctores can̄. dixit. n. Gal. in tegni & filr Aui. q̄ cōsiderandus ē locus epatis: in quo euacuanda mā cōtinet: an. s. in gibbo an in eius cōcauo an in vtroq̄: qm̄ mā contenta in cōcauo educenda est per vomitum aut fluxum ventris. Et que in gibbo per vrinam: qm̄ sicut cōcauum cōicat stō & itestinis: ita gibbum vijs vrine cōicat. Et cōtenta in vtroq̄ euacuāda est per ambas vias. Verū tn̄ incipiendum est ab euacuatione contente in cōcauo: deinde deueniendum est ad euacuationem eius que in gibbo. ¶ Scias tn̄ euacuationem māe contente in gibbo etiam non stante repletione in concauo rectius & securius est ante vrinam prouocatiuam pmittere ventris lenitiuam educens materias cōes quas vt plurimum contingit reperiri in stomaco intestinis & meseraicis: & aliqn̄ etiam in concauo epatis: vt non ponantur per diureticā ad gibbum & addant in eo plenitudinē & faciāt opilationem

Canō in curatione egritudinum epis

Canones in medicinis interius approximandis.

[illegible]

Canones in administratione medicinarum ab extra.

Canones in euacuatione.

[illegible]

Prima intentio in mala cōplonē epatis corrigit.

opilationē et prouocationē vrine non faciant non potentis penetrare:sed potius eius prouocationē prohibeant. Et scias q vomitus et euacuatio per secessum nō solū in plenitudīe concaui q̄z eradicant conueniunt:sed ēt in plenitudīe gibbi. Et hoc in duobus casibus primo quādo mātie multe in stō generant q̄ vomitu vel secessu euari indicāt:ne transeūtes ad epar augeāt plenitudinē et opilationē. 2° qñ mā contenta in gibbo esset grossa viscosa non apta per vias vrine transire:neq̄ p eas educi. Dixit.n. Gal. 7° terap. renes et vesice et gibbo epatis plena multa cacochimia pipilata et distensiua farmaca expurgāt .i. p secessiua:moderata vō per vrinales ptes:multa.n. mā grossa et viscosa per vrinales ptes expurgari conuenienter nō pōt. Et qdam addūt 3^m casum.s. qñ in vijs vrine esset apa aut vlcus:qm mā que euacuaret p ipsas vias adderet in apa et noceret vlceri:vt infra suo loco dicet. ¶ Et caue ne erres, ex errore ē dixit. A. vt prouoces vrinā qñ necium est soluere ventrē. Et hoc est cum mā est in cōcauo:vel vt soluas ventrē cum necessarium est prouocare vrinā:et hoc cuz mā est in gibbo. Et scias q mā exñs in gibbo paucificata multū vel a pncipio pauca pōt p resolutiua ab extra approxiata cōsumi et ānchilari. Uerūm sm cas. iam dictos.s. q non approximent nuda:sed cū stipticis mixta. In mā aūt contenta in concauo epatis virtus resolutiuoꝝ est debilis et insufficiēs. Cum qbus vō menerijs auxilioꝝ pdicte intentiones implicant nunc et in pticularibus curis malitie cōplonis epatis dicent. ¶ Nūc aūt narrabo que epati nocent vt vitentur. Et deinde iuuātia subiungam. ¶ Nocet autē epati aloe malum:vt dixit Mes. et A. collogn. vt dixit Mes. Et elleborus vt dixit Aue. et esula sm. A. Et mezereō vt dixit Alm. nā desiccat humiditatem epatis:vt dixit Serap. Et. A. dixit q valde nocet. Et euforbium:vt dixit Mes. et assa sm Serap. et. A. et serapinum et dragontea sm Mes. Et scamonea sm oēs. Dixit Ysaac q passule sine ossibus nocēt epati marie duro et grosso. Et dixit q dactili ei nocēt et zipule. ¶ Iuuantia vero sunt ex cibis sm Alm. carnes cocte cum aceto et ius galli sm Pliniū li° 19°. et vbera aīalium sm Al. Et passule dixit Serap. sm Gal. cum tota coꝝ suba sit similes epati. Ysaac dixit. sint cum arillis. ¶ Ex medicinis aūt cōferentibus epati dixit Serap. est absintbiuz dixit haly.s. ponticū. Mes. vero dixit. q fortificat epar. Et balsam⁹ sz. A. Et berberi fortificant epar:vt dixit Ser. sz hebenmesuai. Et citonia cōdita sm Sera. Et acorus sm. A. et aloes bonum Mes. Et cinamomū sm Serap. et Auic. triacus cōuenit debilitati epatis et amig. amare sm pliniū. et ameos sm A. et siler apiū. Et blacce bilantie sm Ser. et citrum sm Auer.s. cortex eius. Et cuscute fortificat ep dixit Ser. sm hebenmesuai:et fumus terre sm Mes. Et rosmarinus sm haly. Et filelcos conuenit debilitati epatis:vt dixit Serap. sm Dias. Et xiloaloes sm A. Et eupatoriū fortificat epar. vt dixit Mes. et Serap. sm Gal. et mastix sz Al. et A. et rosa sm Mes. ¶ Et ex cōpositis sunt pillule de eupatorio maiores sm Mes. Et pillule de agarico sz Ser. in antidotario. Et reub. et pillule de reub. sm Mes. et A. Et dyarodon sm Mes. et dyalacca et dyacurcuma:et alia plura que haberi poterunt ex dicēdis. ¶ Et scias q Gal. 3° de cōplonibus. nām et substātiā vocauit cōplexionem. A. vero cōplorionem vocauit ppietatē essentie:qr complexio pprie est rei essentialis.

Medicine q epati nocent.

Iuuantia epar.

¶ De mala cōplone epis cal'a in spāli. Cap. vi.

Mala cōplexio epatī calida quibuscunq̄ causis calefacientibus epati superuenientibus siue per se siue per accidens in ipsum agentibus superuenire potest quas omnes scire poteris ex his que dicta sunt de causis male complexionis calide stomaci.

Signa eius sunt Primum dixerunt Alm. hal. Rasis in diuisionibus. et A. sitis vehemens que non abscinditur cum potu aque frigide. in comparatione ad sitim stomaci non sitis pulmonis. Nā sitis vitio pcedens stōi abscinditur per potum aque frigide in totū vel p maiori pte. Sitis vero pcedens vitio pulmonis non abscinditur:sed parūper sedatur potu aque frigide. Sitis vero vitio epatis medio mō se hz in hoc sedatur.n. potu aq̄ frigide respectu sitis pulmōis:sed respectu sitis stōi parꝝ sedat intensa enim epatis caliditas illam aq̄z cito cōsumit. ¶ Secundum signum dixit haly. Rasis in diuisionibus. et A. est q adest paucitas appetitus cibi que cōtingit ex debilitate attractiue epatis non potentis trahere ab ore stōi partes grossas. Et qr caliditas eius cōicata ori stomaci est sufficiens ad liquefaciēduz partes grossas humiditatis oris stomaci et non consumere eas:quare deijcitur appetitus. Sicut causa multe vehementie sitis est abiectio facta multa ab epate partium humiditatis oris stomaci subtilium et roridarum. Et consumptio earum facta a caliditate ei ab epate cōicata. Et a multis vaporibus calidis ad os stōi puenientibus. ¶ Tertium signum dixit Rasis et Uiatic⁹. ardorem patiuntur. Et Aui. dixit. adest inflammatio.s. in toto corpore pcedens ab epate mediantibus sanguine et spiritu nāli transmissis ab eo supra totū corpus. ¶ Quartum signum dixit A. est citrinitas vrine et ipsi⁹ tinctura.s. colore pueniente a caliditate forti. Caliditas enim epatis non multum excedens citrinat vrinā:multū vero excedēs adurendo reddit vrinā viridem vel nigrā. Et dixit Rasis in diuisionibus rubet aq̄ valde.s. quandoq̄. rubeo tamen claro:vt si cum colera sanguis esset in cā:et quandoq̄ est crocea. Dixit Uiaticus. vrina est citrina colerica:qr magis citrina q̄z vrina nālis vel colerica:qr sic colorata ex admixtione colere cum aquositate vrine. Uel qr in ea residet colera. De colera enim multuz generatur in epate calido. Et si quidem hec mala complexio fuerit pura vrina erit subtilis. Si vero mālis vrina erit in substantia mediocris vel parum declinās ad grossitiē sm diuersitatē colere que ei miscetur. ¶ Quintum signū dixit Aui. est velocitas pulsus:et ipsius frequentia que cōtingit ppter caliditatē cōicatā cordi et arterijs mediantibus venis iunctis eis. ¶ Sextum signum dixit Auic. est febris sequens ad hanc malā cōplexionem:que lz possit esse oīs generis:vtplurimū tñ ē effimera:hoc tñ signum non est semper:sed solum qñ ipsa mala cōplexio est intensa valde aut diu perseuerās. ¶ Septimum signum dixerunt Ras. et Auic. asperitas ligue. et Uiaticus dixit. et siccitas eius ppter caliditatem ori cōicatam eius partes exiccantem. ¶ Octauū signū est vētris siccitas et ipsius stipticitas multa:fex enim multum exiccat et in squibalas deducit pp caliditatem cōicatā in intestinis exiccantem:ac etiam ppter caliditatem epatis attrahentē multum de humiditate chili. Et est hoc signuz in pncipio et in pcessu nisi multitudo colere affuerit:que per īestina euacuet. Et ideo de isto signo Aui. dixit. quandoq̄ exiccatur cum ea nā. Cum etiam multum plōgat:lz sic pauca nā soluitur vt apparebit. ¶ Nonū signū dixit Aui. ē adustio sanguinis:et hoc quādo caliditas multum excesserit. ¶ Decimū signū dixerunt Ras. et A. eque q eger nō pcipit dolorē neq̄ grauitatem in loco epatis:maxime qñ est pura. ¶ Undecimum signū dixit Uiaticus. color corpis in citrinitatem permutat pp paucitatem caloris nālis sanguis et spūs:et qr multum colere generatur que vadēs cū sanguine ad membra inficit ea citrino colore:et appret maxime occulta citrinitas in albis oculoꝝ et gulla. ¶ Duodecimum signum est corporis consumptio et siccitas. extenuatur enim qr sanguis in corpore minoratur et nō bon⁹ efficit:et a caliditate corpori cōicata ingrossatur. ¶ 13^m signum dixit Auic. est ledi a calefacientibus:et qr ois lapsus

preter nãm leditur a silr.sup.⁊ iuuari ab infrigidantibus
q̄ꝛ illi contrariant.¶ 4m signũ dixit Gal.8° meimur.calida
discrasia in epate existente colliquationes fiunt ꝑmo qdeꝫ
humoris:deinde ipsius carnis epatis.Et euacuat̄ per ventrem
colera valde fetida grossa ⁊ ꝓfunda colore:sicut fit i
febribus pestilentialibus.Et Aui.de hoc signo dixit.q̄n
mala discrasia epatis calida ꝓlongatur ⁊ intenditur seq̄t
ipsam liquefactio incipiens ab humorib⁹ epatis:⁊ sic fit
fluxus ventris liquefactiuus:deinde a carne epatis.i.fit
incipiens liquefactio ⁊ fluxus ventris carnis epatis ⁊ hoc
erit cũ magis ꝓlongabitur ⁊ intendet̄.Et Haly.⁊ Cõstã.
dixerunt.hec passio si moret̄ facit consumptionẽ chimoꝝ
corporis.Et post hoc epatis fit consumptio ⁊ cũ egestiõe
eius apparet egressio.hoc aũt mirabile est ⁊ apud quoſdã
possibile.¶ Alij vero dicunt in duobus casibus possibile
esse carnẽ epatis in egestione egredi vnus est in caliditate
adustiua vehementi subtiliata dirũpente carnẽ epatis ad
frusta minima:que si subtiliata porrosi greditur venaruꝫ
epatis ⁊ ingressa venas ipsas transit per portã in miserai
cas:⁊ ex eis in intestina descendit.In intestinis vero cõgelatur
ꝯglobatur ⁊ cõglobata in egestione emittitur.Et de
isto modo locuti sunt ꝑdicti auctores.¶ Alius modus ẽ
quando in epate forẽt vlcera corrosiua:in qbus aliq̄ epis
vene essent corrose tunc per orificia venaꝝ corrosaꝝ põt
caro epatis corrosa ingredi ⁊ per modum dictũ in secessu
emitti.Ego aũt vidi in andrea de vichio d̃ mugello frusta
ad magnitudinẽ auellane circa centũ nũero carnosa in silitudine
carnis epatis ⁊ quo ad visum ⁊ quo ad tactum.in
fluxu ventris egressa:⁊ mortuus fuit 3° die a die ipsius fluxus.
Et subdit Aui.q̄nq̄ sequtur eã.s.malam cõplõnẽ calidam
epatis rasura.i.excoriatio intestinoꝝ siue dissinteria.
Et q̄n multiplicat̄ colera acuta descenderet ad intestia vel
q̄nq̄ sequtur rasura eã.s.liquefactionẽ ⁊ exitũ carnis epis.
Dixit Haly.cognoscit̄ ipse fluxus liquefactiuus:q̄ꝛ illud
qđ egredit̄ est odoris pessimi ⁊ corpus exiccatur ⁊ ꝯsumitur.
¶ Dixit Aui.quando caliditas est mediocris.i.non
multum excedens gñãtur in epe colera:⁊ quando est supflua
generat̄ in eo melancolia per viam adustionis.Et silr
cum non diu durauerit generat̄ in epate colera.Cum ṽo
ꝓlongatur melancolia:mala enim cõplexio epatis calida:
lꝫ pura incipiat raro diu stat qn associet sibi mãm.Cũ igitur
fuerit cũ ea mã colerica.dixit Serap.euacuat̄ ex parte
stomaci colera vehemẽtis fetoris ⁊ grossitudinis ⁊ ẽ pauca
in colore suo.Et accidit vomitus colericus.dixit Haly.
in vomitu ⁊ egestione eoꝝ cognoscentur humores calidi
colerici.Et Aui.dixit multiplicatur cũ eo vomit⁹ citrin⁹
colericus ⁊ viridis vt succ⁹ porri ſꝫ diuersas spẽs colere.
Et egestio silr est colerica.Et si multiplicata fuerit melancolia
per adustionem:silr apparebit in vomitu ⁊ egestiõe:
Cũq̄ multiplicata fuerit colera vel melancolia ⁊ nõ exierit
in vomitu vel egestione sentiet infirmus grauitatẽ aliquam
in dextro ẏpocundrio.Et q̄nq̄ sentiet punctioneꝫ
siue dolorem pungitiuum:maxime iuxta costas inferiores
in posteriori.Et dixit A.quando incipit adurere sanguinem
erit egestio:sicut fex quando.s.sic adustus exit in egestione:
⁊ erit sicut fex vini.¶ Dixit Aui.adiuuat ad significandum
hanc complexionem.s.siue pura sit siue cum mã
etas ⁊ consuetudo ⁊ ars ⁊ regimẽ ꝑteritũ.sup.⁊ tpe regio
⁊ habitudo corporis cum fuerit ſm caliditatem.Et silr intelligendum
erit in alijs malis cõplexionibus epatis.naꝫ
cum ista pricula fuerint ſꝫ q̄litatẽ cõplexionis.¶ Mala
cõplexio epatis pura q̄nq̄ ꝑducit ad febrem effimerã:⁊ sed
que est cũ mã q̄nq̄ perducit ad febrem putridã incẽsiuaꝫ.
¶ Dixit Gal.5° de interioribus.putride sequitur incensiuam
passionem epatis.Et Haly.dixit.plurimi eorum cadunt
in acutas passiones.Dixit Serap.super Viatico.q̄n
colera abũdat in epate circa venas sentitur calor maior q̄ꝫ
in alijs partibus corporis.

Cura quo ad dietã ẽ vt euitet̄ aer calidus nã:vel ignis
multiplicatio indumẽtoꝝ ⁊ pellium ⁊ dormitio
in plumis.Et oĩs calefactio regionis epatis cũ pãnis vnguentis
emplastris ⁊ silibus:q̄uis etiam aliquando epithima
⁊ alia silia frigida regioni epatis applicata noceant
fugando caliditatẽ interius ⁊ ꝯtinendo eã ibi ⁊ ꝓhibẽdo
euẽtationeꝫ eius ⁊ fumoꝝ calidoꝝ exalationem:⁊ sic agẽdo
perducunt frequenter ad opilationẽ.¶ Et euitetur ira
furor multa sollicitudo ⁊ motus corporalis laboriosus
corporis fricatio totius ⁊ balneũ calefaciẽs.¶ Et somn⁹
ꝓlixus maxime diurnus ⁊ accubitus super dextro latere:
⁊ vigilia etiam superflua.Et euitentur oĩa cibaria ⁊ pot⁹
calida actu vel potentia.Et inflãmabilia ⁊ cõuertibilia in
humorem calidum:⁊ oĩa grossum chimũ generantia:imo
si bene inspicientur ṽba auctoꝝ ipsi plus docent vitare cibaria
grossa opilatiua omnibus alijs:⁊ q̄ꝛ plus timuerũt de
opilatione in oĩbus dispositionib⁹ epatis.Dixerũt Serap.
⁊ Haly.a cibis cõditis cũ spẽbus calidis custodiantur.Et
Viaticus dixit.a lacte ⁊ melle ⁊ oĩbus factis cum eis ⁊ ab
omnibus grossis carnibus.¶ Dixit Aui.nocẽt eis epata
⁊ splenes ⁊ corda ⁊ carnes grosse:sicut hyrcoꝝ arietum ⁊
neruosoꝝ aĩalium dure carnis ⁊ his similia.Et ex ꝓhibitione
facta ab.A.de epatibus accipitur documentum q̄
illud Gal.generale docũ est.s.mẽbrũ cõfortat mẽbrum sibi
simile:hꝫ veritatem quando ex alia parte non lederet ipsũ
sic q̄ nocumentũ esset maius iuuamẽto:sicut in hoc casu.
Nã epata ⁊ si a tota substantia cõfortent epar sumpta:tñ
q̄ꝛ ꝓpter eoꝝ ꝯuenientiam cũ epate trahuntur ad epar añ
ipsoꝝ integrã digestionẽ:iuuante hanc citã attractionem
eoꝝ epatis caliditate fit q̄ addant in caliditatẽ ⁊ generẽt
opilationẽ.Et est hoc nocumẽtum eoꝝ maius iuuamẽto
eoꝝ qđ faciunt per cõuenientiã ipsoꝝ cum epate.Et dixit
Aui.q̄ oua assata si fiant dura nocent:q̄ꝛ calefaciunt ⁊ opilent.
Et dixit vitent pinguia superflue:q̄ꝛ inflãmant̄.¶ Dixit
Haly.vinũ est eis vehementer nociuũ.Et Auic.dixit.
nocet eis vinũ valde:⁊ ideo nõ dãdum nisi ipsum sit necessarium
ꝓpter cõsuetudinem aut ꝓpter debilitatem digõnis.s.stoi:
in quibus casibus cõceditur vinum sed debile ⁊
subtile declinans ad albedinem parum in quantitate ⁊ pãrũ
per lymphatum.Et ex hoc verbo Aui.accipitur documentum
in euacuatione.s.q̄ intentio sumpta a cõsuetudine:
precipue antique preualet intentioni sumpte a morbo.
Ex quo accipiunt aliqui q̄ in febribus etiam in ꝑn° rõne
cõsuetudinis vinum concedi dꝫ:⁊ sic cõceditur i bibulis.
¶ Dixit.A.oportet vt sit subtiliatio in regimine:q̄ꝛ epar
debilitatum nõ põt qđ est grossum ex chilo vel multũ digerere
⁊ sanguificare.In subtiliatione tamẽ reginis dixit
ipse non perueniatur ad vltimũ tã ex parte substantie cibarioꝝ
q̄ꝫ ex parte quantitatis ipsoꝝ.Et maxime non dꝫ
dari cibus vehemẽter paucus ne exacuatur ide caliditas.
¶ Et de nocentibus est retentio superfluitatũ ⁊ dimissio
totius:q̄uis etiã eius superfluitas noceat.Et dixit.A.dꝫ
etiã vt euitetur mollificatio vehemẽs cũ hũectatiuis aquosis.
i.cum cibis humidis multe aquositatis:sicut cũ citrulis
⁊ cucumeribus:⁊ similibus.sup.q̄uis sint frigidi.Et
ratio est:q̄ꝛ disponũtur in hac mala cõplexione cala ebullitioni
⁊ putrefactioni.Hoc tamẽ dictũ Auic.reducitur ẽt
ad curam per potionem vt notum est.¶ Dieta autẽ iuuatiua
eis est:vt sit aer temperatus ⁊ magis si declinat ad friditatem
paruam.Et paucis cooperiri pãnis leuib⁹ ⁊ mollibus:
vt lineis ⁊ sericinis.Et quies moderata balneũ dulcis
aque vel ferree.Et somnus temperatus.Et accubitus
super sinistro de coto vel lana vel super corio aere repleto.
¶ Et ex cibis conuenientibus sunt panis similaceus bene
coctus sine sale parum habens fermenti ptisana ordeacea
far auena ⁊ spelta ex granis mes ⁊ lentes.Et ex carnibus

si sint

Epata comesta nocent epe sup calidi

Intentio sumpta a consuetudine preualet intẽtioni sumpte a morbo.

Dieta iuuatiua in mala complexione epatis cala.

si sint sine febre. Dixit Uiaticus. ꝯuenit caro pulloꝝ ꝑdicū
fasianoꝝ cū decoquitur cū eis lactuca vel cucurbita vel se
mina quatuor frigida. Et ex eis sunt caro edi ꝛ caprioli iu
uenis. Si vero febrierint non denꝰ eis carnes nisi virtus sit
debilis. Si enim sit virtus debilis ꝛ indigēt superfluitate
nutrimenti ꝛ cibis multū nutrientibus: tūc da eis carnes
coturnicis galline ꝛ perdicis ꝛ pulle parue. sup. ꝛ aliarū
auium bonaꝝ alteratas cum frigidis. Et ex eis est caro pi
scium. s. paruorum squamosoꝝ bonaꝝ carniū. Et fluuia/
lium cancroꝝ. Et ex fructibus conueniunt granata marie
muza ꝛ acetosa citrangula limones ꝛ acetositas citri mala
ꝛ piratā ex eis sunt acetosa ꝛ mora de semi. i. celsa: vt dixit
Aui. Et dixit bonum est sumere vuas in quibus est duri/
cies carnis que vocatur ducachine: in quibus est paruitas
dulcedinis. Et que sunt muze ꝓprie acetose. Et concessit
passulas que sunt ad acetositatē declines quales sunt q̄ de
naxius: qm̄ non sunt vehementis caliditatis. Et sunt ape/
ritiue opilationum boni nutrimenti: melius tñ est vt cum
aliquibus frigidis misceantur: vt cum quatuor seminibꝰ
fridis aliquibus. ¶ Et ex oleribus cōueniunt dixit Aui.
melones qui non sunt vehementis dulcedinis. Et Uiati.
dixit. cibenꝰ crisolocāna lactucis bliti portul. solatro cu/
curbita ꝛ silibus. Et dixit Sera. damus eis endiuie spēs
reliquas. i. oēs ꝛ ꝓprie amarā qd̄ est: qꝛ q̄uis in hac nō sit
caliditas apparens: tñ cū ea est aptio opilationū sufficiēs.
Et hoc est illud qd̄ est necessarium i oibꝰ egritudinibꝰ. s.
mālibus. Et inq̄ꝫtum ꝓhibet opilonē fieri ꝛ inq̄ꝫtum fa/
ctam apit. Et Aui. dixit. in endiuia cāpestri ꝛ ortulana sūt
oēs ꝓpetates ꝯuenientes: declinat. n. ad frigus non super
fluum. Et est in eis caliditas apitiua non calefactiua. i. nō
est in eis calitas dñans vnde calefactiue dicunꝰ. Et est in
eis stipticitas eq̄lis ꝯfortans. Et dixit Ser. ꝯdianꝰ supra
dcā olera cū aceto. ¶ Et dixerunt ipsi ꝛ Aui. non oꝫ vt su
matur multum de fructibus stipticis frigidis. sup. neqꝫ d̄
oleribus similibus: imo dixit Aui. neqꝫ multū neqꝫ freq̄n
ter sumaꝰ de medicinis: in q̄bus cum infrigidatione est sti
pticitas pp illud qd̄ est in eis de vi faciendi accidere opilo
nes: imo oꝫ vt frangaꝰ stipticitas in eis cū eis in quibꝰ est
lenificatio. ¶ Et q̄dā dixerunt carnes edi ꝛ auium minu/
taꝝ nō multe pinguedinis: qꝛ inflāmātur filr lactētis vitu/
le cōuenire. Et concedunt ventres anserū ꝛ anatum ꝛ caꝑ
extrema vt alas. Et oꝫ cibi eoꝝ condiri cum aceto maxie
non acuto aut cum succo limonum citranguloꝝ: ꝛ filiunt
aut cum aqua roſ. ꝛ aceto ꝛ preparenꝰ insulsio ꝛ geladia: ꝛ
ꝛ silibus: siue cum succo ribes vel agresta. Et Gal. ꝯcessit
lac caprinum. s. acetosum. ¶ Scias tñ ꝙ predicta cibaria
ꝛ congelata: ꝛ vt est dictū cōdita non debent exhiberi nisi
patiens habeat stūm robustū ꝛ bene digerētē. ¶ De poti/
bus aūt oēs cōcordant auctores ꝙ aqua ordei in potu sū/
pta est magni iuuamenti: qm̄ in ea sunt oēs ꝓprietates re/
q̄site ad hanc curā: qm̄ infrigidat ꝛ aperit ꝛ facit penetra
re cibum ꝛ confortat epar cum stipticitate pauca q̄ ē in ea.
Et melior ex ea in hoc est q̄ fit cū ordeo non excorticato.
Et dixit Uiati. de in potu adꝫ cum sirupis frigidis vt roſ.
viol. ꝛ similibus. Et cōuenit vinū de granatis muzis ꝛ de
berberibus. Et vinū ēt debile albū ꝯcediꝰ vt supra nō po
tentibus digerere cibū ꝛ ꝯsuetis cum bibere ꝛ debilibꝰ.
¶ Cura vero eius per potionē tribus cōpletur intentionibꝰ: ꝛ
quarum ꝑma alterat. 2ª si cū mala hac ꝯplone ꝯplicata est
mā eā euat. ꝛ 3ª accñtis corrigit. ꝓ implemento aūt pᵉ intē
tionis adducit Aui. cañ. quoꝝ primus est vt caueaꝰ aduē
tus opilationis in epe cū infrigidatiuis grossissimo: oꝫ vt
infridantia aggregent ad infrigidationē absterfionē ꝛ ap/
tionem ꝛ penetrationem cibi ꝛ stipticitatē cōfortātē non
plurimā: qꝛ multū stipticū opilans est ꝛ cōtrariū apertiōi
Et ista oia reperiunꝰ in vtraqꝫ endiuia vt supra patuit. Et
dixit. A. ꝙ berberi hūt ꝓprietatē maximā in mala ꝯplone
epatis curanda: ꝛ tamarindi ēt: qm̄ hūt infrigidationem
ꝛ stipticitatē ꝯfortātē cū ꝓpetate qua non opilant ep: ve/
rūm̄ non habent caliditatem aperitiuā: sicut endiuia. Et
ideo in apparatis ad opilationē endiuia est melior eis: vbi
vero discrasia sit intensa: ꝛ non timeaꝰ opilatio ꝛ non sit: ber
beri ꝛ tamarindi sunt optimi. ¶ Secūdus cañ. ē dixit A.
non infrigideꝰ cū eis in q̄bus est stupefactio vltima. i. in/
tensa: qm̄ sunt opilantia ꝛ ꝓhibentia penetrationem cibi
non ꝯfortantia virtutē: sed mollificantia. vel non sit in eis
stupefactio vltima. i. non vtaris in ea stupefactione q̄ non
oꝫ administrari nisi in vltīo cū alia non suffecerint: quasi ꝑ
hoc voluerit: ꝙ ēt in vehementi calitate nō debeas vti stu
pefactiuis nisi in vltio: ꝛ qñ nō inuenitur excusatio ab eis.
Et iō dixit. A. vinū forte excusat ab eis forte. i. fortasse nō
forte. i. purū siue potens. Et hoc dixit ipse si bibaꝰ in ieiu
nio cum aqua frida. s. multa valde: qꝛ sic sumptum dat pe/
netrationē aque fride vnde infridat epar intātū ꝙ non est
necessaria administratio narcoticoꝝ nisi sit caliditas magᵉ
valde. Maxime tñ vitari debēt vltīe frida qñ cū mala cō/
plone ꝯiuncta est mā. In pura aūt non sic sunt verenda: ꝛ
ꝑcipue si nō fuerit apertio in opilationibus. ¶ Et scias ꝙ
nenufar. sm̄ oēm modū administratiōis eius prerogatiuā
hꝫ in alterādo malā discrasiam calam epatis: aqua etiam
sublimatiōis eius bibita ꝛ epithimata inter oia reꝑmit ca
liditatem epatis. ¶ Infrideꝰ itaqꝫ epar ab intus ꝛ ab extra.
Ab intus q̄dem cū sirupo violato nenufarino cucurbitio
ꝛ similibus: ꝛ cū triasandalo ꝛ electuario frigido cosonis.
¶ Syrupus sumendus cum aqua frida vtilis. ℞. prunu
numero. xx. tarindoꝝ. ℥. i. bulliāt in tribus lib. aq̄ vsqꝫ ad
medietatē: ꝛ tūc addaꝰ viol. ℥. s. ꝛ paꝝ bullire dimittaꝰ ꝛ
coleꝰ ꝛ huic colature addatur succi granatoꝝ acetosoꝝ: ꝛ
aq̄ cucurbite. añ. ℥. iij. zuccari albi solidi. lib. i. ꝛ clarificeꝰ
deinde coq̄tur ꝛ aromatizeꝰ bulliēdo cū eo puluerē scm̄
de sandalis berberis roſ. spodio floribus nenufaris: ꝛ se
mine portul. lactuce endiuie. añ. ʒ. s. Et in fine ꝓpe ꝑfectio
nem decoctionis addatur modico camphore. doſ. eius. ℥.
i. s. ¶ Inunctio bona qua epar ad extra inungendum est.
℞. olei nenufarini viol. succi solatri lactuce mucillaginis
psilij. añ. ℥. i. cere albe. ʒ. ij. ferueāt silꝰ vsqꝫ ad succoꝝ ꝯsum
ptionem ꝛ colenꝰ ꝛ supmittatur puluis sandaloꝝ roſ. ꝛ
spodij cū modica cāphora. ¶ Emplastrum bonum dixit
Aui. teratur portulaca ꝛ ponaꝰ sup ipsam de oleo roſ.
ꝛ infrigideꝰ. Et ponatur super epar sic aut permiscēdo cū
eis de farina ordei. Emplastrū vtile. ℞. farine ordei. ℥. ij. ra
sure cucurbite vel cucumeris vel citruli. ℥. iij. sandaloꝝ al
boꝝ ꝛ rub. rosaꝝ florū nenufaris. añ. ʒ. ij. succi sempuiue
plantaginis mucillaginis psilij ꝛ olei viol. añ. ℥. ij. decoq̄n
tur ad spissitudinē emplastri de quo extendaꝰ super folijs
nenufaris vel cucurbite vel vitis ꝛ ponaꝰ super epar sepe
renouando. ¶ Epithima vtile ℞. succi plantagis acetose
lactuce solatri vel sempuiue aq̄ endiuie roſ. añ. ℥. iiij. aque
nenufaris. ℥. vi. aceti. ℥. i. triū sādal. rosarū rub. seis ēdiuie
spodij. añ. ʒ. iij. camphore. ℈. i. fiat epithima supra epar re/
nouando ipm cū calefactū fuerit. Et succus q̄dē plātagis
hꝫ ꝓprietatē bonā ad epar calm cum ponitur in remedijs
localibus eius. ¶ Dixit Aui. ꝙ emplastra ꝛ silr alia loca/
lia cum administrātur in curis epatis calidi apponāꝰ actu
frida: ꝛ sic plures faciunt dicentes ꝙ q̄uis i pnᵒ appōnis
eoꝝ calor vniaꝰ interius: tñ post paululū remittiꝰ: qm̄ pe
netrant in ꝓfundū ptes eoꝝ subtiles: ꝛ alterando ptē post
ptem ꝑuenit alteratio eaꝝ ad ep. Quidā vero ex ipsoꝝ frigidi
tate actuali opilonē timētes dixerūt ea apponi actu cala:
ex q̄bus fuit Gal. Et q̄dā dicūt. in mala ꝯplone cala pura
apponantur actu frida in estate: tepida in hyeme: sꝫ in non
pura: qꝛ timetur de opilone ponātur in estate tepida ꝛ in
hyeme cala. Et quocūqꝫ apponātur sunt freq̄nter ꝑmutā
da ꝛ renouanda. ¶ Secūda intentio cōpletur vt si q̄dē mā

Margin notes: Stiptica vitanda sunt. — De potu — Cura pro prima intentione q̄ est alteratio epatis. — Secūda intentio est euatio.

fuerit sanguinea vel colica sanguini mixta fiat flõmia de basilica dextra vel de saluatella dextra. Et dixit ꝯstã. q̃tũ oportuerit sanguinis extrahat. Et qdã. ꝙ i mala ꝯplone epis cal'a pura flõmia cõuenit dũ mõ vtus etas tps: ⁊ reliq̃ pticularia ꝯsen iãt: q2 mitigato sanguis feruore per euonẽ eius epar ꝓmptius ꝯfortabit' ⁊ alterabitur. Qz si flõmia fieri non poterit ponãt' loco eius sanguisuge aut scarifica tio fiat in naticis Qz si m.ã fuerit colera admixta sanguini post flõmiã cuetur ⁊ silr si fuerit colera sine sãguis mixtio ne: ⁊ maxime pmissa eius digõne cũ sirupo de endiuia vel viol. aut cũ sirupo simplici acetoso vel oxizaccara vel alijs fridis sirupis: vt dixit Uia. Et digesta ea dixit ipse ad euan dũ demus solutiua suauia ⁊ leuia catartica. Dixit Hal. aq̃ fructuũ. s. solubiliũ illi ꝓpina. ℭ Solutiuũ vtile. ℞. viol. ʒ. ij. seis endiuie. ʒ. iij. tamaridoꝝ ordei mũdi. añ. ℥. ß. p rũa. sex nũero feruẽat in aq̃ ⁊ colẽt'. Et in colatura dissoluat' ℥. i. ß. pulpe cassiefi. vel. ℥. ij. mãne. Et exbibeat' ⁊ si fortiori idiges adde de reub. optio a. ʒ. ß. vsq3 ad. ʒ. i. vel de electua rio de succo ros. a. ʒ. i. vsq3 ad. ʒ. ij. aut de dyamãna vel dya prunis. Et conuenit reub. solũ datũ cũ aq̃ endiuie. ℭ Et dixit qdã. ꝙ in cal'a discrasia epis ẽt nõ apparẽte abũdãtia hũoris euo colere suauis mirabiliter conuenit: qm̃ colera diminuta epar facilius alterat' ⁊ ad pstinum statum redu cit'. Et si necẽia fuerit euonis iteratio fiat. ℭ Qz si post euo nẽ aliq̃ m.ã colica in gibbo remanserit epis educenda erit p vrinã cũ diuretico leui: qð sic fit. ℞. seis endiuie lactuce. añ. ℥. i. seis apij feniculi. añ. ʒ. iij. alkekẽgi. ℥. ß. seium cõiuz frigidoꝝ. ʒ. iii. terantur ⁊ feruẽãt in aq̃ sufficienti vsq3 ad mediũ ⁊ colentur. dos. ℥. iiii. mane ⁊ ante cenã. Aliud. ℞. aque endiuie cicoree alkekẽgi apij. añ. dos. ℥. iiij.

ℭ De cura male ꝯplonis fride epis. Cap vij.

Ala epatis cõplexio frigida causis q buscunq3 infrigidantib9 siue p se siue p accidens corpori vel epati ap proximatis induci potest q̃s ex multotiens di ctis colligere poteris.

Signa eius sunt dixit Auic. albedo labioꝝ ⁊ lingue. Albescũt. n. dixit Uia. ꝓpter multitudinẽ fle gmatis. Et gnãlr albedo apparet i qbuscũq3 locis corpis in qbus sm nãm dz esse rubedo. ℭ 1m signũ dixit Uiati. ẽ paucitas sanguis in corpe toto. Et dixit Sera. mala ꝯplo epis frida ponit sanguinẽ grossũ difficilẽ in cursu suo. Et Aui. dixit. ꝙ 2m signũ eius est paucitas sanguis ⁊ difficul tas cursus eius pp multiplicationẽ flegmatis inuiscantis. ipm ⁊ ꝓhibentis ipsius fluxibilitatẽ: cuius oppositũ ẽ in ꝯplone epis frida nãli. in qua vt apparuit gnãtur sanguis aquosus fluidus facile cursibilis. ℭ 3m signũ est dixit A. multitudo flegmatis: ⁊ maxie in nãlis qð multiplicatur in epe ⁊ corpore toto pp malitiã digõnis magnã. ℭ 4m sigm dixit Sera. est sitis diminuta. Et. A. dixit. paucitas sitis re spectu epatis sani sui. Dixit Hal. est sine siti. i. cõparatione ad ꝯplonẽ calidã. ℭ 5m signũ dixit Gal. 8° meimir. frigida existe epis discrasia neq3 frequẽter excretiones neq3 multas tardat quoq3 passio. Et post aliquot dies erũpit vẽter eis non hñs similẽ fetorẽ eis qui pp caliditatẽ colliquati sũt neq3 similẽ colorẽ aut ꝯsistentiã: sed minus fetida egerunt his speciem putrefacti sanguinis: ⁊ non putrefacte carnis habentia. Aliquãdo. n. id qð egredit' velut sãguis niger apparet: sed tñ cũ aspexeris diligenter neq3 sanguis niger est neq3 trũbus: sed velut fex q̃dã sanguis grossi pp nigrã colerã. Et dixit. multũ difficile descernibiles colores: sm huius dispõnẽ in egõnibus appẽt. Dixit Ser. de signis ei9 est solo. s. ventris non cõsecutiua. i. nõ ꝯtinua. vel ꝯsecuti ua. s. de necẽitate: qꝛ põt esse in ea ventris stipticitas. Et ia dixit. non est multa neq3 fetida. Et Haly. dixit. qð exit in egõne erit per viã cũ tẽporib9 diuersis ⁊ multis. Et Rasis in diuisionibus. ꝙ est cũ solutione vẽtris. s. periodica ve niente. De hoc signo dixit Aui. Et liquefactio m̃e. s. vẽ tris fluxus fluidus non liquefactiuus: ⁊ iste fluxus nõ est semper: sed q̃nq3. egõ nãq3 in hac ꝯplone q̃nq3 est sicca absq3 odore. i. fetido. Et per hoc differt ab ea q fit in mala ꝯplone cal'a q̃ ẽ cũ fetore q̃uis sit sicca: qꝛ fetor fit a calo. ℭ Dixit aũt Aui. est egõ sicca q̃nq3 qꝛ in tribus casibus. Unus est qñ friditas cõicat' intestinis ⁊ sopit vtutẽ expulsi uam eoꝝ. ℭ Scðs est qñ pp epis friditatẽ: ita pax ð cola generat' in eo ꝙ non mittitur ad intestina de ea sufficiens q̃ntitas ad lauãdũ ea: ⁊ excitãdũ expulsiuã ipsoꝝ. ℭ Ter tius est qñ cum mala ꝯplone epis frida saluat' fortitudo attractiue epatis: ita ꝙ attrahit ⁊ exucat ab intestinis totã hũiditatem chilosam. Et saluat' cũ ea ẽt fortitudo expulsi ue eius: ita ꝙ attractũ expellit ad vẽas: ⁊ mẽbra: q̃uis nõ bene digestũ: ita ꝙ nõ redũdat ad intestina: sicut aliqñ appet in yposarca stipticitas ventris cũ exiccatione fecis: ve rũtñ sm plm in hac mala ꝯplone adest fluxibilitas vẽtris ⁊ egõ hũida. Nã sm plm cõicat' intestinis frigiditas itẽsa debilitãs eoꝝ ꝯtẽtiuã: q̃re non ꝯtinent cibũ tpe sufficienti sine exucatione: quare ex hũiditate eius redditur egõ hũi da. Multa ẽt flegmata in hac passiõe gnãta ad intestina ex pulsa ⁊ parietibus eoꝝ adherentia reddũt ea lubrica: quare descendit ab eis chilus ⁊ non minoratur: multa ẽt flãta in hac ꝯplone gnãta expulsa i meseraicis retinentur ⁊ opilãt eas: vñ nõ põt p eas chilus transire ad epar saltẽ sm bonã partẽ eius: que pa remanẽs in intestinis reddit egõnẽ liq̃ dam. Et sm plm debilitatur attractiua epis ⁊ nõ attrahit neq3 exucat chilũ. Et sm plm debilitatur epis digestiua ⁊ gnãt sanguinẽ inutilẽ ꝓ nutrimẽto mẽbroꝝ: quare expel lit illũ nã pp melius ad intestina. Et q̃nq3 intãtũ debilita tur digestiua epis ꝙ accidit fluxus lotinus silis loture car nis recentis cũ sanguine suo. ℭ Et cognoscitur ꝙ sit pp malã ꝯplonẽ frigidã in epate fluxus lotiu9 per appetitũ q est cũ eo: ⁊ ꝙ accidit in pn°. nã pp alias cãs posset esse cũ appetitu: sed non in pn°: vt dicetur in cap de fluxu vẽtris: et sm plm aũt in hac mala ꝯplone accidit fluxus ventris in terpolans: in cuius interpolatione aliqñ venter est siccus: et ⁊ aliqñ non: sed ⁊ sm cursum nãlẽ. ℭ Dixit Aui. flux9 vẽ tris in hac ꝯplonẽ nõ est sp: qꝛ põt nõ esse. Ideoq3 subdit: nõ perseuerat ita ꝯtinuo: ⁊ non multiplicatur cum ea flu xus ventris: q̃uis sit eius inceptio ⁊ euẽtus elongatus. id q̃uis mala ꝯplo frida sit in pn9 siue diu durauerit. ℭ Et dixit Aui. ꝙ egõ est declinans ad albedinẽ sm plm. Et in pn° maxime pp colere paucitatẽ ⁊ flãtis multitudinẽ. Sz in fine eius ⁊ cũ vltimatur mala cõplo frida ⁊ puenit ad fi nem malitie exit in egõne q̃dã simile feci sanguis putre facti non liquefacti: qꝛ fit per modũ ꝯgelationis ⁊ ingros sationis. Nã p viam adustionis dixit Hal. est sile fece ꝙ est fex sanguis ⁊ infirmus patitur nimiã solonẽ ⁊ subitam. Dixit qdã nimiã. i. in nũero vel q̃ntitate discreta nõ in q̃nti tate ꝯtinua. Et dixerunt notanter. simile feci: qꝛ est magis simile feci hũoꝝ putridoꝝ q̃3 fit eis similis sanguis p viã adustionis ingrossatus ⁊ denigratus. ℭ Et dixit Auic. q̃nq3 appet fluxus violẽtus subtilis: deinde ingrossatur ⁊ denigratur pp additã ꝯgelationẽ. ℭ Et dixit Gal. 5. de in terioribus. Et scribitur a Rabi i 6a pticula sic aquositas sanguis subtilis q̃nq3 emittitur in egõne in egritudine a mala ꝯplone frida epatis q̃ multotiẽs est sine febre. Et cũ ꝓlõgatur sequitur eam febris: qꝛ sanguis corrũpitur epis: ⁊ q̃ non intelligit huius egritudinẽ ⁊ nõ est expertus vilipen dit huius febrem vel putat patientẽ non febricitare. ℭ Di xit Auic. q̃nq3 sequũtur ad hãc egritudinẽ febris putride prime post spatium qðdã qꝛ sanguis subtilis q est in epe recipit putredinẽ. Dicunt qdã ꝙ illa lrã est corrupta: qꝛ dz dicere sanguis grossus: vt supra patuit in 2° signo: sz sicut videsisti est textus Gali. pinductus. Ideoq3 scire debes ꝙ quando mala ꝯplo frigida epatis non est multũ excedẽs

gnãtur

gnatur sanguis subtilis similis loture carnis recentis: quia cum tali friditate non multum excedente pot stare multa debilitas digestiue epatis a qua fluxus lotiuus pendet. 2° quando friditas multum excedit et gnatur sanguis grossus vt supra. Aliq tamen dicunt oppositu. s. quod in friditate multu excedente gnatur propter magna debilitate digestiue epis sanguis subtilis lotiu⁹: sed i minori friditate gnatur sanguis grossus: et tu psidera. ¶ Dixit Gal. si moret h passio febrem facit: sanguis. n. putrefit ex grossitie sui. Et Ser. dixit. infirmus in pn° non est febriens: cum ergo extedunt dies inuadit cu febris: quia corrupit sanguis q est in epe. ¶ 6m signu dixerut Ras. in diuisionibus. et Aui. est corruptio colorj. Dixit Uiati. color faciei corrupit et mutatur. Et non solu faciei: sed totius corporis: quandoqz. n. dixit ipse. denigrat declinans ad viriditate p via pgelatiois et mortificatiois. Et quandoqz fit citrina. s. cutis ad colore fistici declinas. Et vocat color iste fisticbinus et est pmixtus ex citrino et viridi. Et pot fieri a frido: vt pz p vrina p. Ysaac. Aliq p istu colorez intelligut pmixtu ex citrino et albo in quo dnat alb⁹. Isti tamen colores no pueniunt in pn° quia in pn° dixit Aui. color est albus. Et Gal. dixit. corpus in marmoreu mutatur colore. Dixit Guil. patiens i facie et toto habebit colore albu et palidu siue liuidum absqz inequalitate corpis: quia cutis e lenis non aspa. Et aliqn dicut qda. vgit color toti⁹ ad plubeitate. ¶ 7m signu dixit Ras. in diuisionibus. est cuz ea mollities corpis. Et Aui. dixit. pp etate flegmatis efficit corpus totu pplonis flatice: quia disponit totu sm ista complone et mollificatur: vn efficit tuti leis. ¶ 8m signu dixit A. est tepiditas pulsus: non intelliges p huc pulsum cu q est medius inter calidu et fridu: sed cu q est remissus tard⁹ et rarus q signat tepiditate. i. minuta calitate. dicimus. n. de homie tardo ad exercitia quod ipse e tepidus. ¶ 9m signu dixit Serap. est appetitus cibi. Sed Aui. et Uis. dixerut. quod fames est cu vehementia. Ras. aut in diuisionib⁹ dixit oppositu. Et pot sedari ptrarietas ista p vba Gal. q dixit. patiens in pn° hz nimiu appetitu cibi: sed in fine: et maxie cu pduxerit ad febres aufertur desideriu cibi: aufertur etia cu friditas ad fine pduxerit et mortificauerit sensum oris stoi. ¶ 10m signu dixit Ras. vbi. s. est cu puitate digenis. Et Aui. dixit. est puitas digenis in epe: et et i sto pp friditate. Et quia stos no recipit auxiliu ab epe i digone sua. ¶ 11m signu dixit Ras. e tumor faciei silis tumori cacetici. Gal. vo dixit oppositum. s. quod adest minoratio carnis in facie. Scias quod qn ista mala coplexio est pura minoratur caro faciei: sed qn est cu ma intumescit facies. Et qda dicut minoratur caro subalr et exiccatur: quis accntaliter humectet et intumescat. Dixit Guil. quod in pura ma facit post longuz tpe tumore in crurib⁹ et finalr cacchia et ydropisim. ¶ 12m signu dixit Auic. si est illic ma sentitur acetositas in ore et huiditas in egone. Alia lra hz. et huiditas in ore: et est melior: quia de egone ia dixerat. Et subdit quandoqz est ad nigredinem et viriditate declinas. s. color corporis vel color huiditatis illius et non ad citrinitate et albedine. ¶ 13m signu dixit Ras. est cu grauitate et dolore. i. cum dolore aggrauatiuo Uis. dixit. solu cum grauedine lateris dextri. s. i loco epatis. Et Guil. addidit. et totius corpis et pigritia et somnolentia. Et Ser. dixit. quod est cum tensione circa epar. ¶ 14m signu dixit Guil. vrina erit subtilis alba vel pallida si fuerit sine ma: sed si fuerit cum ma. et ma fuerit opilatio vrina erit lactea vel charopos vel pallida spissa. Rogerius vero dixit. si fuerit sine huoris vitio vrina erit tenuis discolorata. Et si fuerit cu ma et non fuerit opilatio vrina erit mediocriter spissa vel mediocriter tenuis. Si vo fuerit cu opilatione et fuerit in pncipio vrina erit in suba mediocris. Et si fuerit in fine et pfirmata vrina apparet tenuis manifesta tenuitate. Gerar. vo dixit. Signa abudatie flatis in epe e vrina alba vel vicina albe et quandoqz pinguis ex huorum admixtione: et quandoqz tenuis ex huorum copactione. ¶ Ego vidi hanc mala discrasiam in dna lapacia de viacentia. cuius vrina p fuit subtilis aquosa in q fere oia alia pdicta signa appuerunt cum continua deiectione appetitus: supuenerat aut ei hec mala dispo ex multiplicato potu aque frigide de mense septebris. Et postea circa medium mensis martij apparuit tumor post aure sinistra et mortua est in die septimo a die tumoris illius. ¶ Amplius vt supra patuit pticularia conditionant ad significandum hanc malam discrasiam. Et precipue regime preteritum.

Cura male discrasie frigide epatis per instrumentu diete est vt vitetur aer frigidus et oe infrigidas extrinsecum tristitia timor qes longa otiu somnus plixus accubitus sup dorso et stratus durus. ¶ Dixit Uis. obseruet se a duris cibis et ad digeredu difficilib⁹. Et caueat se ab oi dulcedine: quia dulcia obsunt epati faciendo opilationem. ¶ Dixit Gal. in lib° de attenuante dieta. in passionibus epatis et splenis ptisana non indiget melle. s. apum et cane admisceri: no. n. est ydonea hor mixtio eleuantur eni. i. intumescunt hec viscera a bibitionibus que ex pdro ipsis p seipsa et multo magis si cu melle ppara ueris: quia mel et alia dulcia pp amicabilitate q hnt ad nam faciunt: quod ad digestione attrahuntur: et sic opilatione generant. Et dixit ibidem. vue passe quecuqz non sunt pontice splem et epati magis non sunt bone. ¶ Dixit Sera. a piscib⁹ oz vt oino phibeantur. Et silr ab oibus fructibus. s. frigidis vel stipticis. ¶ Dixit Ale. fugere oz cibos qui tarde digerutur. Et Aui. oz vt euitetur genera lactis pter lac camellarum arabicar. qd puenit: vt infra cap de ydropisi. Et deuitent pisces et fructus humidos et carnes grossas. Et dixit A. qda dxit. quod miliu vehementer coctum cofert eis. et iste fuit Alex. qui dixit. panicum et pultes de milio date iuuat. Sz dixit A. istud apud me est prauu: quia est opilatiuu. Oes cibi frigidi et huidi in dnio flegmatis nocent. Et aq frigida bibita nocet vehementer: oz aut vt cibu et potu accipiant paulatim partitu ad multas vices ad suma q bene digerere possint. Et coytus psternit virtutes eor. ¶ Juuantia vero sunt aer calidus clarus montuosus: et a vetis tamen tutus ira furor et gaudium moderatu teperate sollicitudo et cooperiri lineis vestibus et pellibus. Et stratus de plumis cu moderantia somni et vigiliaru accubando super latere dextro et totius corporis fricatio et spalr super hypocudrio dextro et exercitium ante comestionem moderatum et balnea calefacientia. ¶ Dixit Serap. oz vt detur panis assat⁹ in vino. Et silr de pane. Dixit Gal. Et Aui. dixit pane calidu in vino infusum sumat. Dxit qda. calidu sicut exit ex clibano. Alij aut et melius calidu. i. calefactum ad igne: quia digeritur faciliter et calefacit. ¶ Dixit Sera. dentur ex carnibus que sunt velocis digestiois: sicut perdix et pue aues et codiatur cum aromatibus. Et Uis. dixit. nutriantur cu subtili et sani dieta apparata cu aromatibus calidis. Et Alex. dixit. nutriantur cu gallinis pdicibus turdis merulis et ventribus anserinis. ¶ Dixit Aui. sumat carnes leues que sunt ex carnibus auium paruar. et galline et fasidi et perdicu et ventris anseru. Et dixit. sumant sorbitiones que sunt sicut fenugrecum. ¶ De herbis dixit Ale. comedant incuba et scariola. Aui. aut dixit. quandoqz ponitur in cibis eor endiuia: et pp ea illa que est vehementis amaritudinis. Et quida cocedunt menta mellissam et feniculuz. ¶ Dixit Serap. cofert caules decocti tribus vicibus. s. oi vice aq piecta. Et silr dixit Aui. sed addidit cum seminibus calefacientibus: et cum cinamomo pipere cimino et similibus. Et concessit cum caulibus ruthem. Et Gal. dat aqua cicerum. ¶ Dixit Auic. de fructibus quibus vtimur in febris mensis sunt sicut castanee. Et Alex. dixit cofe runt castanee asse mediocriter: sed non sepe date: nihil eni habentia in se frigidum et reumatissimum mitigant hae mod

De his q nocent.

De iuuantibus.

dicatione. ¶ Quidam tamen admirantes de hoc cũ sint stiptice grosse dicunt q textus vtriusqꝫ est corruptus. Et vbi dicitur castanee debꝫ dicere auellanee ⁊ in veritate est melior lra. ¶ Et dixit Alex. dande sunt etiam vue. s. passe in oi epate infirmo si sine flegmone sit: ꝓprius enim sunt cibus qui cõfortat epar. Et si quidẽ malũ in eo continet in bonum mutant succũ. Dixit Aui. de cõferẽtibus sũt passe pingues: qm̃ vt Uiati. dixit habent ꝓpriũ iuuare defectionem cõis vnicuiqꝫ sit. Et vide q de passis dixit supra Gal. Et qdã exhibẽt auellanas torrefactas tm̃ solũ mõ vt possint mũdari mixtas sil' cũ passis: qm̃ conferunt frigiditati epatis ⁊ debilitati eius. ¶ Et dixit Aui. ex fructibus sũt fistici ꝓprie q̃uis quidã dicant oꝫ vt abstineant a fisticis ⁊ amig. ꝓp grauitatem eoꝝ super stõm. Et iste fuit Alex. dixit enim q facile corrũpunt. Et oleum i se habent ⁊ parate sunt vt in colerã cõuertantur ⁊ humores superfluos. Et dixit Aui. non oꝫ vt attendantur verba eoꝝ in fisticis ⁊ amig. Et maxime si amigdale fuerint amare: oportꝫ tamen vt vitent ex fisticis ⁊ amig. antique ⁊ que sunt oleaginee. ¶ Dixit Rabi in 20ª ꝑticula. pistachium est melius ex fructibus cuius ꝓprietas est corroborare stõꝫ ⁊ epar comestũ solum vel cum passis vel cũ zuccaro ⁊ ante cibum ⁊ cũ cibo ⁊ post cibum est bonum omnibus statibus: ⁊ eius calefactio ⁊ siccitas est temperata. ¶ Dixit Aui. ex eis que ꝯferunt est caro limaciaꝝ: ⁊ ꝓprie preparata cum seminibus. s. calidis odoriferis. Dixerunt Ser. ⁊ Aui. q carnes preparẽtur asse vel frixe. sup. vel simili forma: vt in testulis vel pastillo. Et si elixentur decoquãtur cum eis feniculus petrosilinum apium vel aliquod simile. Et cõferunt vitelli ouorum. Dixit Rasis in diuisionibus. bibat vinum vetus purum subtile.

¶ Cura per potionem ẽm intentionem alterationis est dixit Ras. omne qḋ calefacit epar. s. ab intus ⁊ ab extra approximatũ. Et ab intus quidẽ dixit Auic. confert sirupus de absinthio cum sirupo acetoso de melle. i. cum oximelle mixtus: quoꝝ dosis sit. ℥. ij. cũ decoctione cinamomi feniculi ⁊ passul. ⁊ troc. de absinthio sumpti in hora accubit⁹: si supdormierint: in quo verbo apparet q quacunqꝫ hora digesto cibo sumant ⁊ supdormierint est conueniens. Uñ dicunt quidam. patiens cenam non sumat qñ vult sumere troc. hora accubitus. Et si non potest stare sine cena sumat cenã leuẽ hora qua potuerit ipsam digessisse: ⁊ cũ digesta fuerit sumat troc. ⁊ superdormiat: dosis eoꝝ est a. ʒ. i. vsqꝫ ad. ij. cũ potu vini subtilis. Et cõferunt. dixit Aui. semina calefacientia nota: sicut anisi feniculi cimini carui cardamomi: ⁊ similia. Et dixit. conferunt dyacurcuma dyalacca ⁊ atanasia. s. que scribitur ab eo. 5° cano. Nã illa que describitur a Nicolao est vehementer nociua. Et bibatur super ea vinũ subtile acutũ odoriferũ: aut decoctio que sic fit. ℞. seminis feniculi anisi masticis. añ. ʒ. ij. corticis radicum apij feniculi. añ. ʒ. x. squnanti. ʒ. ij. eupatorij absinthij. añ. ʒ. v. lacce calami aromatici costi cimini. añ. ʒ. iij. decoq̃nt in lib. iiij. aq̃ donec veniant ad medietatẽ ⁊ colent ⁊ bibãt ex ea. ℥. iiij. ⁊ supdormiãt. Hal. ꝓpriauit troc. q̃ recipiunt de lacca. ¶ Uia. dedit ĩfirmo dyacurcuma ⁊ troc. ei⁹. dyalacca dyacurcuma: ⁊ troc. ei⁹ dyalacca dyacurcuma horuorũ: dyacostũ dyagalãga dyaciminũ ⁊ dyaanisũ. Et troc. q̃ anisi vel q̃ squãto cũ apozimate anisi feni. apij mastic. spice foli ⁊ squanti ⁊ ẽ optimũ apozima. Uide qḋ in alteratione huius male discrasie frigide epatis aucto. vtuntur calidis aperitiuis: qꝛ ipsa raro inuenitur sine mã opilante: ⁊ ideo maxime timetur opilatio. Saluia bibita cum mulsa cõuenit frigidis passionibus epatis. ¶ Ab extra vero conferunt dixit Aui. epithimata ⁊ emplastra calida. s. actu ⁊ potentia.

Applicãda ab extra.

¶ Emplastrum vtile. ℞. folij nardi squinanti cipi. añ. ʒ. i. absinthij mellilotí assari aloes epatici costi carpobal. xiloal. añ. ʒ. iiij. croci. ʒ. i. menta masticis. añ. ij. farine fenugreci ⁊ lupinoꝝ. añ. ʒ. viij. incorporẽtur cum oleo nardino ⁊ costino ⁊ castoreo ⁊ epati superpõatur. Aliud Rasis. fit cum ciperis spica squinãto myrra ⁊ costo cum vino odorifero stiptico veteri. ¶ Epithima vtile. ℞. succorum depuratoꝝ eupatorij ⁊ absinthij vel aquarũ ab eis sublimataꝝ. añ. lib. i. nardi cinamomi squinãti. añ. ʒ. iij. cubebe. ʒ. iij. infundatur in eis pãnus de scarlato ⁊ expressus calidus epati superponatur. ¶ Dixit Zoar. q inuenit q q̃ ꝓuenit ex potu aque frigide non curat simpliciter cum q̃cunqꝫ re que simpliciter calefaciat: sed habeat cũ sua calefactione confortationem cum temperata stipticitate ⁊ aromaticitate. Et camomilla cum floribus ros. ẽ valde vtilis in hoc.

De euacuatione.

¶ De intentione euacuationis si fuerit cum ea mã digeratur ẽm ipsius exigentiã: deinde mã flegmatica euacuet cum electuario idoꝝ: qm̃ ꝓpe educit mãm flegmaticã a mẽbris nutritionis: aut cũ medicamine de turbith. Et mã euãta si qua eius portio in gibbo remanserit educatur p vrinã. Et diureticũ ad hoc ꝯueniẽs est aqua radicum. ꝓ ꝓuocationẽ. n. vrine dixit A. aqua de radicibus operatur. s. quinqꝫ cõibus. s. apij feniculi sparagi petrosil. brusci. asi. ¶ Et conferunt decoctio que sic fit. ℞. radicum apij sparagi ⁊ petro. añ. ℥. i. cicerum ru. nigroꝝ. añ. partẽ. i. anisi feniculi carui ameos macedonici milij solis. añ. ʒ. iij. spice. ʒ. iij. spice. ʒ. i. cõterantur ⁊ decoquantur in aqua sufficienti donec remaneat medietas ⁊ colata calida bibat per duas horas ante prandium ⁊ cenã. dosis. ℥. iij. Et põt clarificari cum melle vel zuccaro. ¶ Si vero materia fuerit melancolica digeratur ⁊ euacuetur cum eis: que dicta sunt in mala cõplexione stomaci cum mã melancolica.

¶ De mala discrasia sicca epatis. Cap. viij.

Mala cõplexio epatis sicca a diuersis ꝯuenit exiccantibus: ⁊ plim tamen fit post alias egritudines ⁊ maxime cronicas.

Et signa eius sunt dixit Aui. primum siccitas oris ⁊ lingue. Cũ. n. epar exiccatur ⁊ sit fons humiditatis sequitur exiccatio in omnibus membris eius: ⁊ in toto etiam: vnde dixit Ser. totum corpus redditur siccum. Et Haly ⁊ Uiaticus dixerunt. cognoscitur hec mala complexio corporis macilentia. ¶ Secundum signum dixerunt Serap. ⁊ Auic. est sitis que sequitur eam propter exiccationem oris stomaci. ¶ Tertium signum dixit Auic. est pulsus duritas que sequitur ad exiccationem arterie. ¶ Quartum signũ dixit Auic. est subtilitas vrine ꝓpter cãm dictam supra in complexione sicca nãli: que vrina cum sui subtilitate est in q̃titate multa. Ait enim Egidius. siccum monstrat epar estiuo multa liquoris ⁊ eius multitudo contingit ꝓpter frequentem attractionem renũ. ¶ Dixit Ser. super Uiatico: si melã abũdat in epate: ⁊ que fit cũ siccitate eius vrina erit tenuis ⁊ liuida vel erit spissa ex abũdãtia multi humoris mixti secum. Et erit spumosa ex ventositate: ⁊ quandoqꝫ est glauca ⁊ tenuis vel alba. ¶ Quintum signum dixit Ser. hec mala cõplexio inspissat egestionem ⁊ minorat eã. Fit enim Uiaticus patrata ⁊ sicca ꝓpter cõsumptione humiditatis chilosi: ⁊ hoc verũ est nisi ꝑducat ista mala ꝯplexio ad debilitatẽ attractiue epatis: qm̃ tunc fieret egestio humida non attracta humiditate chili. ¶ Sextum signum dixit Serap. hec mala complexio ponit humores corporis siccos grossos valde: fit enim in tali epate sanguis pauc⁹. ⁊ grossus: ⁊ multiplicatur in eo melã vel colera grossa: ⁊ ob hanc causam corpus redditur siccum asperum. ¶ Septimum signum dixit Serap. reddit corpus fuscum: sed q2 hoc non semp. dixit Aui. qñqꝫ denigratur color corporis ⁊ hoc erit quãdo dominabit melancolia: ⁊ iõ sup. ⁊ qñqꝫ citrinatur: vt cum dominatur colera. ¶ Octauum signũ dixit Uiaticus: sentitur spasmus circundans epar. Et

declarans

declarans hoc Gerardus dixit. siccitas cōtrahit pelliculas z lacertos mirach vnde sentitur durities z tensio: qūre ꝑmitur epar. Et hoc appellauit Uiatic⁹ spasmum.

¶ De mala cōplone epatis humida. Cap. ix.

Mala cōplexio hūida epatis ex causis ꝓuenit humectātibus. ¶ Et eius signa sunt primū dixit Auicen. est inflatio faciei z palpebrarū: z maxime post somnū. Et Uiaticus dixit. facies infirmi tumescit z inflatur ꝓpter multitudinē humiditatū indigestarū z vaporū humidoꝝ eleuatorū ad caput. ¶ Secundū signū dixit Auicē. est mollities. i. z lenitas carnis hypocundrioꝝ: imo z totius corporis. Et mollitiē humiditatis. i. que sequitur ad humiditatē. Dixit Aui. quādoqꝫ debilitat in eo corpus. s. in virtute motiua: quia mollificat in neruis z lacertis. ¶ Tertiū signū dixit Auicen. est paruitas sitis: non enim sitit dixit Uiatic⁹. ꝓpter humiditatē. Et ꝓpterea dixit Auicē. est in ea humiditas lingue z multitudo sputi: sicut in sicca est sputi paucitas.

¶ Quartū signum dixit Auicen. est albedo coloris. s. faciei z totius corpis. ¶ Quintū signum dixit Serap. sex non exiccatur: sed remanet humida: qḋ contingit dixit ipse: ꝓpterea ꝙ ipsa ponit ꝙ hūores subtiles aquosos valde. supple. z qꝛ non fit exucatio humiditatis chilose cōpleta z ꝓpter multitudinē aquositatis non extenuat in ea corpus: sed ſm plurimū inflatur z tumescit. Quidā tamen dicūt. ꝙ corpus in ea exiccatur substātialiter sed humectatur accidentaliter. ¶ Sextū signum dixit Uiaticus. vrina est alba z clara sine tinctura aliqua: z est quasi aqua ꝓpter malitiam digōnis: z est multa aut frequēter micta. Dixit Hal. mala cōplo humida epatis hꝫ oia signa ꝯria siccitati eius.

De cura harum malarū cōplexionū dixit Serap. malitie cōplexionis humide aut sicce: que fit in epate opꝫ vt medicetur cū regiminib⁹ conferētib⁹. Et eligantur ex eis res quaꝝ ꝓprietas est vt humectent aut exiccent ꝑter qḋ appareant calefactio earū. aut ipsarū infrigidatio. Propterea dixit Auic. opꝫ ꝙ humectatiua declinēt ad equalitatē. sup. z similiter exiccatiua declinent ad equalitatē. s. in equalitatibus actiuis. Et subdit Auicē. vel declinent ad calidū vel ad frigidū ſm quātitatē necessitatis: hoc est ꝓut requirit dispositio calida vel frigida cōplicata cum hūiditate vel siccitate. Et dixit Serap. curet mala cōplexio humida vel sicca epatis in inceptione: idest in ꝑncipio cū apparent. Nā ipse cum magnificātur. supple: vel ꝓlongant faciunt cadere humida in hydropisim carnosā. s. hyposarcam. Et sicca in marasmū. Et ꝓpter illud facte sunt vtreqꝫ simul. i. cum ꝯiungūtur ꝑdictis dispositionib⁹ scilicet hydropisi carnose z marasmo: de his qbus non est curatio: quia. i. sunt icurabiles: imo z etiā anteqꝫ illis coniungant sunt curationis difficilis valde. Uerū dixit Serapion qū sunt in statu: z vt curentur tunc humida ꝓpinquior est ad sanationē qꝫ sicca. Et causa supra patuit: z cū hui⁹ simile dictū fuit supra in mala cōplexione stomaci humida vel sicca. Dixit Auic. in regimine per dietā regat sicca cū humectatiuis ex cibis z oleribus z similib⁹. supple. z humida cum exiccatiuis. Et in sūma nisi parū dieta discrepat a dieta suarum similiū in stomaco.

¶ Cura vero per potionē dixit Auicen. mala cōplexio sicca epatis alteret ab extra cū epithimatib⁹ z emplastris. Et ab intus cū potionibus. Et sint oia ista cū humectatiuis. Uerūtamen in his posuit duos cañ. vnus est ꝙ humectantia declinent ad equalitatē in actiuis. vel declinent ad calidū vel frigidū ſm quantitatē necessitatis vt supra. ¶ Secūdus cañ. est non fiat superfluitas in humectatiōe: vt non ꝑueniatur ad malitiā forme: idest habitudinis z hydropisim carnosā z mollitiē. Nā humectātia superflue opilāt z deijciunt digestiuā z retentiuā epatis: vnde fiunt. sup. mēbra humores indigesti z multi. Et ꝓpter predicta dixit Haly. administrent i cum eis quedā pontica: idest stiptica cum aromatico odore quo epar ab illis fiat robusti⁹. Et in sūma cura hec impletur sicut cura male cōplexionis sicce stomaci. Nisi quia oportet vt localia alterātur epati. ¶ Mala vero cōplexio humida alteretur cū exiccātibus non ꝓducētibus ad opilationē. Dixit Auic. regatur acceptione rius in quo sunt subtiliatio z exiccatio: z ꝓprie ea in quo est cum exiccatione exucatio. i. eius qḋ non solū est cū sua qualitate exiccatiuū: sed etiā sua substātia exiccat. Et habens has duas ꝓprietates sua q̄litate siccat z ꝯsumit z finit humiditatē. Et cū sua substātia ibibit in ea. Et exucat eam: sicut spōgia cū substātia sua sicca porosa rara. Cū enī medicina agit exiccationē cum qualitate. z cum substātia citius z meli⁹ curā perficit. Et in sūma hec cura est similis cure male complexionis humide stomaci.

¶ De mala cōplone epatis cōposita. Cap. x.

Mala cōplexio epatis ꝯposita a causis ꝓuenit cōpositis. Et similiter eaꝝ significatiōes erunt cōposite. Dixit Sera. si acceperis plures significatiōes ex illis quas dixim⁹ possibile erit tibi significare cū eis super malas cōplexiones cōpositas quādo illa signa cōponunt. Nā dixit Uiatic⁹. si he cōplexiones dominent cōposite apparebunt significationes cōposite. Uerbi gratia. z cōplexione humida dixit Auicē. qñqꝫ est in colore corporū cum albedine citrinitas pauca: z hoc erit quādo caliditas erit cōposita cum humiditate. Sed quādo humidū erit ꝯiunctū cū vehemēti frigore color erit decliuis ad viriditatē que est semita ad nigredinē. Similiter quoqꝫ erit cōpositio in alijs signis. ¶ Scias ꝙ si ambe discrasie equaliter erunt cōposite: similr z earū significationes erunt equaliter cōposite: si vero inequalr tūc ꝑdominātis significationes ꝓualebunt. ¶ Mala complexio epatis calida z humida non diu morat in epate quin faciat patientē incurrere febres putridas. Et mala complexio calida z sicca epatis est familiaris febri ethice z preparat ad eā. Et mala cōplexio frigida z humida disponit ad hydropisim. Et frigida z sicca ad ethicam senectutis: facit enim corpus simile corpori senum.

Cura malarum cōplexionū epatis cōpositarū cum ꝑmixtione curationum ipsarū ambarū equaliter vel inequaliter ſm exigentiam cōplexionis. ¶ Dixit Auicēna mala complexio calida z sicca alteratur emplastris z epithimatibus frigidis humectantib⁹. supple: z cum similibus medicinis que ab intus eis exhibētur. Et in summa cura eius que est pura sine materia est similis curationi febris ethice. Et si est cum materia est similis cure tertiane. ¶ Julep vtile alterans caliditatē z siccitatem epatis. Re. epatice solatri portul. añ. M. s. seminū communiū frigidorum. ʒ. ij. sanda. omniū. ros. rube. seminis papaueris albi: z endiuie lactuce z portula. succi liquiri. spodij. añ. ʒ. ij. dragagan. viol. añ. dragmā vnam feruean in lib. iij. aque fontis vsqꝫ ad medium z colentur z superponātur zuccari viol. z dyaborraginati. añ. dragmas sex. candorum. ʒ. iij. clarificentur z decoquantur ad ꝑfectionem dosis. ʒ. ij. cum frigida. ¶ Mala vero complexio calida z humida alteratur cū eis in quibus est infrigidatio cum stipticitate z exiccatione aliqua non excedente: sicut cum iulep ros. cum trocis. de berberis z similibus. ¶ Et mala complexio frigida z sicca alteratur cum calidis humectantibus. Et proprie cum mixtura facta de dyazinziber: z dyaborraginato z restauramento calido. ¶ Dixit Auicenna administrentur confectiones calide sicut dyalacca dyacurcuma z homorosia. Iste tamen confectiones z si iuuent existente siccitate valde pauca. In multa tamen siccitate nocerent. Et rectius est ab eis declinare. nisi cū hac

In calida z sicca.

In calida z humida.

In frigida z sicca.

In febla ꝛ ḣũida.

mala compl'one esset opilatio magna. ¶ Mala vero frigida ꝛ humida dixit Auicen. alterat cum medicinis in qb⁹ est calitas ꝛ stipticitas ꝛ subtiliatio ꝛ exiccatio: sicut cū cōfectionib⁹ magnis ꝛ ex maxie ꝯferentib⁹ sunt dyacostū ꝛ dyatriō ꝛ sādā. Et administra empl'a resoluētia extrinsec⁹. Dixit Ser. ẜm similitudinē curationis simpliciū discrasiarū opȝ vt cogites in curatiōe malitie cōpositarū: qñ.n. tu ꝯsequeris cum illis⁹ causis .s. curatiuis quas diximꝰ posse est tibi vt resistas vnicuiqȝ spērū malitie cōpl'onis cōpositarū cum prudētia ꝛ cogitatione. Et sicut dictū est de alteratione ita intelligendū est de digōne māe ꝛ eūone eius.

De correctione accidentiū.

¶ Intētio autē tertia que in dictis curis attendit circa correctionē accñtiū cōpletur cū illis que in ipsoꝝ accñtiū tradūtur capitulis. Accñtia vō de qbus spāliter sunt locuti sūt opilatio ꝯiuncta cuȝ caliditate epis. Et q̄uis in p̄n° opil'o repiri possit cū caꝛ omni et tpe frequēti⁹ tñ opil'o l ea cuenit in p̄cessu. Cum.n. mala cōpl'o epatis ꝓlongat ꝛ antiquatur ẜm plim supuenit opil'o ꝓpea q̄ in illo tpe facta est resolutio subtilis ꝛ remāsit grossum opilās. Dixit. A. cū affuerit cum calitate opil'o opȝ vt adiungat cū aqua endiuie domestice ꝛ siluestris aqua apij: qm̄ apiū aperit opil'ones epatis in quacūqȝ duaruȝ partiū fuerit .s. concauo vel gibbo. ¶ Aliud accidēs est sincopis de qua dixit. A. qñ cum mala epatis compl'one frida adest sincopis administret dyacostū ꝛ zinzi. ꝯditum cum aqua apij. ¶ Mixtura optima in hoc fit ex dyacosto dyamargariton ꝛ dyanthos de qua detur cum vino subtili odorifero. ¶ Aliud accidēs est febris de qua dixit Haly. qñ ipsa ꝯiungit cuȝ caliditate epatis aquā ordei illi ꝓpina ꝛ troc. infridātes et ita q̄ troc. de cāphora dent. ¶ Aliud accñs est tussis de qua dixit Haly. cū fuerit cū calitate epatis tussis troc. ex gūmi arab. ꝓpina q̄ fiunt ex gūmi arab. dragagāto amido ꝛ succo liq. ¶ Et confert magnifice decoctio que sic fit. ℞. capilloꝝ veñ. politrici. viol. liqui. añ. ʒ.ij. iuiubaruȝ sebesten ordei mundi. añ. ℥.j. seminis endiuie. ʒ.ß. decoquant in aqua sufficiēti: ꝛ colata ꝓpinetur. ¶ Aliud accidēs est flux⁹ ventris aut ei⁹ stipticitas cum cōplicantur cuȝ caliditate epatis de quib⁹ locutus fuit Halyа. quomodocūqȝ tamē cōplicentur curari debent: sicut in suis dicetur capitulis.

¶ De paruitate ꝛ magnitudine epatis. Cap.xj.

Quandoqȝ accidit vt epar paruuȝ sit aut magnū p̄ter nām: ita vt noceat in operationib⁹ suis. Et p̄nt iste dispōnes ꝓuenire ex creatione. Et p̄nt acquiri in tpe. Dixit Aui. paruitas epatis. qñqȝ ꝓuenit ad tm̄ q̄ efficit sicut ren paruus. Et magnitudo ei⁹ qñqȝ crescit vltra nālem mēsurā quātitate magna. Ego vidi gallinā: q̄ oibus apparebat p̄fecte sana ꝛ cecidit mortua subito me p̄nte ꝛ anothomizaui eā: ꝛ nō inueni in ipsa nocu^m: necqȝ in vētrib⁹ suis rē debentē eā ledere: ꝛ epar tñ suum erat magnū ad q̄titatē c̄pis eius: ꝛ erat purū ꝛ sincerū.

Causa paruitatis epatis eueniētis in tpe est paucitas nutrimēti sequens ieiuniū ꝛ abstinētiā multā: aut laborem excedentē: aut euationē fortem: maxime sāguinis multā: aut aliaȝ ex causis exterminātib⁹ corpus. Et cā magnitudinis ei⁹ est multitudo nutrimēti cū bonitate digōnis ꝛ fortitudine nutritiue. Aut multitudo māe ipm excedentis. Paruitas epatis est cā potissima opilationū: eis ꝛ frequēter ad eas adducit. Cuius oppositū magnitudo ei⁹ facit. Non eniȝ incurrit opil'ones epar magnū nisi a causa magna valde ꝓpter amplitudinē venaꝝ suarum.

Dig°. ep̄is parui ex creatione.

Cognoscitur epar paruū ex creatiōe ꝛ breuitate digitorū ꝛ paruitate ꝛ strictura venarū ꝛ habitudine parua ꝛ gracili toti⁹ corporis. Et dixit Aui. paruitatē ipsi⁹ sequitur q̄ cuȝ hō assumit qđ necīuȝ est de cibo non capit ipm epar. Et stomacus mittit sibi qđ necessariū est. Et tūc ꝯstringit ab ipso .s. epate ꝛ facit illud accidere opil'ones vel dolorē grauatiuū vel extensiuū. Aut leditur vtus epatis in opationib⁹ suis ꝓp coartationē vtutis ei⁹ operātis sub virtute passi supuenientis ei .i. q2 succūbit virt⁹ epatis in agēdo in chilū multū venientē ad ipm: ita q̄ superat agens passo: q̄re destruunt opōnes attractionis retētionis digōnis sepationis ꝛ expulsionis .s. aut diminuunt aut corrūpunt. Et non dixit Aui. hic ꝛ separatiōis q2 voluerit vtutē separatiuā distinctā: sed vt supra dictuȝ est de vtutib⁹ ministrantib⁹. Et dixit Aui. qñqȝ concomitat illud sanguinolēta egestio: ꝛ flux⁹ .s. epatic⁹ vel fluxus .s. chilosus: qm̄ de chilo nō trahit ad epar illud qđ colatuȝ est .s. a fece. Et dixit Auic. qñqȝ significat paruitatē epatis euētus opilatiōis in epate: ꝛ vētositas plurima: vnde accidit dolor grauatiu⁹ ꝛ extensiu⁹. Dixit autē quādoqȝ: quis possunt ab alijs causis ꝓuenire opilatio ꝛ vētositas faciētes dolores illos. Et grauat habentē paruū epar cib⁹ tēperate q̄titatis: q2 non pōt in ipso bene locari: ꝛ a multo aūt cibo leditur vehemēter. Et sequitur cum dixit Auicen. corporis debilitas: q2 indiget nutrimēto multo. Et epar non pōt accidere de cibo nisi parum. Et recitauit q̄ Gal. dixit. q̄ fuit homo cui⁹ corpus nō ledebat a cibo in alio .s. a cibo tēperate quātitatis: ꝛ tñ ex ipso cibo non ascēdebat ad corp⁹ aliquod de quo eēt curandū: q2 plurimuȝ eius egrediebat in secessum: quare extimauit Gal. q̄ ipse erat fastidit⁹ ꝓpter paruitatē epatis sui ꝛ constrictionē viarum eius.

Dig° ep̄is magni ex creatiōe.

¶ Epar vero ex creatiōe magnū cognoscit ex lōgitudine digitorū ꝛ magnitudine ꝛ amplitudine venaꝝ ꝛ habitudine totius corporis magna ꝛ carnosa. Et magnitudie ꝛ amplitudie hypocundrioꝝ: ꝛ q2 nō frequētat in eo euēt⁹ opilatiōis neqȝ grauat a multitudie cibi. Cū vō nō magnificat epar ꝓpter creationē: sed in tpe accidit tēsio in hypocūdrio: ꝛ magnificat locus vētris ꝯtinentis ipm ꝛ eminet. Et aliqñ cōprimit dyafragma: quare accidit lesio in anhelitu. Et qñ iacet sup dextro latere dolet: ꝛ non pōt stare sup eo.

Cura paruitatis epatis.

Cura paruitatis epatis multū est similis cure opilationū eius. Dixit Aui. regimē istoꝝ est p̄paratio cum cibis pauce quātitatis multi nutrimēti velocis penetrationis. Et vt sumat cibus in vicib⁹ paulatim separat⁹ hoc est q̄ partiat ad paruas p̄tes: ꝛ detur in multis vicibus: vt sic sufficiat nutrire corpus sine lesiōe. Uel vt dicit alia lra. sumatur paulatim in vicib⁹ separatim .i. in vicib⁹ separatis ab inuicē habentibus distantiaȝ separatā: ꝛ longam sufficientē ad transitū primi cibi. Et dixit. administrent medicine solutiue euacuātes humores ꝛ materias retētas in concauo epatis ꝛ meseraicis: que non potuerūt trāsire. Et administrentur medicine diuretice mundificatiue epatis .s. a materijs retētis in gibbo epatis que per se transire nō possunt. Et administrent medicine subtiliatiue aperitiue: ꝛ ꝓhibeant ab opilatione: etiam factā aperiāt.

Cura magnitudis.

¶ Regimen vō habentis epar magnū est exhibitio ciborū facilis digestionis: sed non multi nutrimēti excedentiū aliqualiter tēperatā quantitatē. Et flobothomia quidē est eis couenięs ẜm plurimū .s. de basilica dextra: qm̄ ẜm plurimū epar magnum est generatiuū multi sanguinis. Dixit autē ẜm plurimū: q2 aliqñ ꝓpter malam discrasiā epar magnū fit generatiuū alioꝝ humoꝝ a quib⁹ non cōpetit flōmia. Sed cōpetit euacuatio eorū per vomitū vel secessum.

¶ De debilitate epatis. Cap.xij.

Auctores Rasis Auicen. ꝛ alij q̄plures faciūt capitulū de debilitate epatis. non quia perueniat ab aliqua egritudine eius distincta ab alijs egritudinibus eius. sed sicut dictuȝ fuit de debilitate stomaci: loquuntur de ea prout prouenit ab egritudine eius non manifesta propria epati: vel per communitatem. Et ẜm hanc intentionem dictus debilitatis epatis vocatur epaticus. Et ipsa egritudo vocatur: vt patet 6°

mēnir epatica. ¶ Inquit Gal. quinto de iterioribus: epa-
ticus est ille in opōnibus epatis. cui⁹ est debilitas absq̄ re
manifesta ex apāte dubellati. sup. aut alia apparēte egritu-
dine: lesio tñ opationū est manifesta: qd̄ duob⁹ modis pōt
ꝯtingere. Uno qñ egritudo nō nocet p sui intensionē qua-
litatis aut extensiōis aut grauitatis vel alteri⁹ dispositiōis
intense: sed solū nocet per aliquā malā qualitatē occultā
vel ventositatē in ea existētē. Scd̄o modo qñ egritudo q̄-
uis fuerit intēsa ⁊ manifesta iā cessauit a sua intēsione. Et
tñ epar remansit cū debilitate sua quam ab egritudie illa
acquiuerat. Scias tñ q̄ ista d̄bilitas bñ pōt stare cū aliqua
egritudie māifesta a q dp̄edeat sic a cā. ⁊ pt stare cū aliqua
egritudie in qua lesio apparet opationū vltra gradū illius
egritudinis ꝯsuetū. Est itaq̄ debilitas epati. in potētia ip
si⁹ ad suas exercēdas opōnes oēs vel aliquam seu aliquas
earū absq̄ cā extrinseca vel itrinseca manifesta. Et est debi
litas accidēs potens sequi oēm egritudinē epatis. Et ipsa
sicut ⁊ alia accidētia cum ꝯsiderantur ꝑut de necessitate se-
quuntur egritudies non exigūt vt de ipsis tractet in ꝓprio
ca°: qꝛ cura egritudis cui⁹ sunt accidētia est cura eoꝝ: sed
vt ꝯsiderant̄ ꝑut addunt supra morbū ꝓncipalē aliquā in-
tentionē curatiuā sic de eis determinat̄ in ꝓprio ca. ¶ Est
autē debilitas epatis duplex. vna totalis siue vlis ⁊ alia pti
cularis. ¶ Dixit Aui. debilitas ep̄is totalis aggregat debi
litatē oium v̄tutū eius. Particularis vero debilitas est s̄m
aliquā q̄tuor v̄tutū eius nāliū ministrantiū. Et debilitas
totalis est cadens sup toto corpe epatis. Particularis vero
q̄nq̄ cadit in toto ⁊ q̄nq̄ in altera ptiū ei⁹ ꝯcaua vel gib-
bosa. ¶ Debilitas. n. digestiue ⁊ retētiue s̄m plꝫ est cadēs
in vtraq̄ ei⁹ pte. Et debilitas attractiue s̄m plm est cadēs
in pte eius cōcaua. Et expulsiue s̄m plm est cadens in par-
te gibbosa: Qd̄ aūt vt plm ꝯsideratur in debilitate ep̄is est
illud qd̄ cadit in digestiōe eius. Et post eam in separatione
⁊ expulsione. ¶ Dixit Guil. debilitas epatis cōiter appel-
latur qñ epar nō rectificat chilū q sibi mandat̄ ex stō. Aut.
qñ diminuit̄ digō in eo. Et qñ hūores ꝯuenientes nō man-
dant̄ ad mēbra: neq̄ per venas mandare pōt.

Quid sit debilitas epatis.

Debilitas epatis est duplex.

De causa

debilitatis dixit Auicē. ꝓin^m eius aut est ex
epe. s. per ꝓprietatē aut est ex mēbris aliis:
s. per cōitatē. Et illud qd̄ est p ꝓprietatē aut est pp malitiā
cōplonis singularis. i. simplicis. supp. aut cōposite sine mā
sup. aut cū mā. Et ipse qdem non exposuit de mala cōplone
cum. mā: qꝛ ipsa vt plm est manifesta saltē respectu ei⁹: que
est sine mā. Et dixit. q̄nq̄ non accidit pp malitiā cōplonis
tñ: sed pp apa aut vlcus in epe: aut pp putredinē i eo: aut
pp scissurā siue solonē ꝯtinuitatis in ea. ¶ Dixit Zoar. de-
bilitas v̄tutis epatis erit ex malitia ꝯplonis alicui⁹ simpli
cis: aut cōposite: aut erit ex alia egritudine facta in ipso de
egritudinib⁹ morboꝝ cōpōnis: sicut opilatio ⁊ apa. ¶ Di
xit Auic. que v̄o fit per cōitatē: aut accidit pp fel qñ nō at-
trahit colerā: aut pp splenē qñ non attrahit melā: aut pp
renes vel vesicā qñ non attrahūt aquositatē: aut pp matri
cē: vt pp vehementiā flux⁹ sanguinis mēstrui: vñ īfrigidat̄
epar: vel pp vehementiā retētionis ei⁹ ⁊ corrūpitur p ipm
sanguis ep̄is: aut pp stōm cū non mādat ad ipꝫ chilū bene
digestū vel corruptū: aut pp intestina cū ledunt̄ ⁊ cōicat le-
sio ipsoꝝ epati. Uel qñ multiplicat̄ in ipsis hūor viscosus
adherēs: ex quo accidit iter ea ⁊ fel opilo. Et nō separatur
cola ab epe: qꝛ intestina non recipiūt ipsā a felle: qꝛ fel non
trahit ipsā ab epe: vñ remanēt plena. s. itestina illo. s. hūo-
re viscoso: imo ēt fecib⁹: qꝛ non vadit ad ea illud ex sāguie
⁊ ex colera que dꝫ separari a sāguine ⁊ ire ad itestina: sicut
multotiēs accidit in colica. Aut pp cōitatē mēbroꝝ pecto-
ris. Aut pp cōitatē toti⁹: sicut in febrib⁹. ¶ Et Ser. dixit
debilitas fit in epate pp aliqd malitie cōplonis que vincit
aut in subā ei⁹: aut istī i sūis: aut ex materijs retētis in ip-
sis suis instriis. ¶ Et q̄nq̄ est cā debilitatis ep̄is cā primis-

na. Ideo dixit Zoar. debilitas v̄tutis ep̄is lē q̄nq̄ fit ex mul-
to potu aceti: ⁊ vsu reꝝ acetosarū. Et fit ex potu multo aq̄
frigide. ¶ Dixit. A. scias q̄ q̄nq̄ fit oīs debilitas. s. cuius-
cūq̄ v̄tutis ex oī malitia cōplonis. s. cū vltimat̄. Uerūtñ
q̄uis epar sit calidū ⁊ facilior sit lapsus ad sicc̄ q̄ ad ꝯriū
plm tñ debilitatis ei⁹ est pp frig⁹ aliqd̄: qd̄ est: qꝛ epar no
cetur a quocūq̄ frido: imo ñ nocet̄ a calo nisi excedat mul
tū: cum sit instrm ei⁹. Et ꝓpea debilitas ep̄is eueniēs a ca-
liditate est ex eis que fiūt parū. Et post friditatē plm accit
ab hūiditate. Et post humiditatē a siccitate: qꝛ paruꝫ est q̄
epar ledat̄ a sicco cū sit fons hūiditatis. Uerūtñ dixit Aui.
attractiua ⁊ digestiua debilitant̄ plm ex frigore. Et reten-
tiua s̄m plm debilitat̄ ex hūiditate cum egeat siccitate. Et
expulsiua s̄m plm debilitat̄ ex siccitate faciente fixionē. s.
rei expellende: hoc aūt facit siccitas qñ est multa. Et hꝫ plꝫ
mala cōplo ep̄is debilitās est cū materia retēta in ipso epe.
¶ Pro his causis dixit Auer. 5° collꝫ. de debilitate dige-
stiue h̄ accñs ꝓueniet pp malā ꝯplonē fridā in ālē ⁊ ñ mā-
lē. Et aliqñ fiet pp q̄litatē cibi ⁊ malitiā sui ordinis. Et ali-
quādo fiet pp res extrinsecas. Et pōt fieri ab oibus causis
que iducunt friditatē cōplonis. Et aliqñ pp colligātiā mē
broꝝ seruientiū epati cū ipso sicut stō: quare qñ diminuit̄
opō stōi in digerēdo cibū ⁊ mittit ipm nō coctū epati. Et
qñ in hoc fit pseuerātia ꝯuertitur na epatis ad cōplonē fri-
gidā. Et splen qñ debilitat̄: ⁊ nō mūdificat qd̄ dꝫ tunc re-
manet ps frida ⁊ sicca in epe. Et ꝯuertit ipm ad cōplonem
fridam. Et qñ ēt itestina gracilia acqrunt malā cōplonem
debilitat̄ epar pp colligantiā que est iter ipsa ⁊ epar. Et ali
quando acqrit epar malā cōplonē pp apa: tñ apa nō fit
p maiori pte cā huius egritudinis. i. friditatis cōplonis ⁊
debilitatis digestiue nisi idureī: ⁊ fiat lapideum. Et aliqñ
erit cā debilitatis ep̄is egritudo officialis: sicut sunt opila-
tiones que fiūt in ipso: eo q̄ opilatio hꝫ extinguere calorē
intrinsecū: ⁊ maxime qñ humor faciēs hoc est frigidus. Et
qñ opatio v̄tutis digestiue acq̄siuerit maximū calorē: tunc
accidet vnū ex duobus: qꝛ aut hydrops tympanitica: aut
alie egritudines calide: sicut febres. Aut ascites: que p ac-
cidens pōt fieri a causa calida resoluēte calorē itrinsecum.
¶ Dixit Gal. sup 1° epidimiaꝝ. ⁊ ponit̄ 5° ꝯtinē. si stōus
fuerit calidus: ⁊ hūores gñantur in eo ignei ⁊ pauca fit at-
tractio epatis de eis: cū toti id qd̄ generatū fuerit chili sit
male qualitatis: ⁊ fit inꝯueniēs pauca fiet attractio mem-
broꝝ de eo: ⁊ debilitabit̄ corp⁹ inde. ¶ Lesio opōnū epa-
tis accidit s̄m alterū modoꝝ lesionis opōnū. Uirt⁹ enim
attractiua epatis: aut non attrahit oino: aut attrahit dimi-
nute ⁊ cū tarditate ⁊ difficultate: aut attrahit supflue: aut
corrupte ⁊ malo mō. Attñ corruptio in attractiue opōne
non bene cōprehēdi pōt. Silr ⁊ retētiua. Aut non retinet
oino qd̄ raro ꝯtingit. Aut retinet dimiute ⁊ est qd̄ euenit
in opatione eius vt plurimū: aut retinet supflue ⁊ cōtingit
vt rari⁹. Aut retinet corrupto ⁊ malo mō: ⁊ hoc erit raris-
sime. Et digestiua aut nō digerit oino ⁊ nō sanguificat chi-
lū. Aut digerit diminute: ⁊ generat sanguinē flegmaticū
puꝝ: aut digerit corrupte: ⁊ generat hūores malos nō ido-
neos ꝓ nutrimēto neq̄ corrigibiles. Et silr expulsiua: aut
non expellit oino: ⁊ hoc raro ꝯtingit. aut expellit diminu-
te: aut superflue. aut corrupte: sicut cū expellit supfluita-
tes ad loca ⁊ per loca idebita. Et sicut cum expellit sangui-
nem grossū ad supiora: ⁊ subtilē ad inferiora.

De modo lesionum opōnū virtutū epatis.

Signa

generis debilitatis epatis sunt corruptio for-
me siue habitudinis ab eo qd̄ erat in sanitate.
Et debilitas in toto corpe cum pigritia ⁊ vt plurimū cum
grauitate. ¶ Dixit Gal. super 1° epidimiaꝝ. qui hꝫ epar
debile color eius est albus candidus ex modico sanguine
quem generat. Et dixit q̄nto de interiorib⁹ caplo septimo
q̄ color epatis est sicut color herbe inter viriditatē ⁊ albe-
dinē: aliquādo est plūbinus. Et Auicē. dixit. color eorum

poris est ex reb⁹ que significāt ſm plīm diſpōnem epatis. Epatic⁹ enim ſm plīm est decliuis ad citrinitatē ⁊ albedinē. Et qdam dnt. ꝙ illa ꝯiunctio ⁊ tenet diſiunctiue ꝑ vel .i. est decliuis ad citrinitatē vel albedinē. Nā epar ſm plīm diſcraſiat: vel ad calidū ⁊ tunc declinat ad citrinitatē: vel ad fridum ⁊ declinat ad albedinē. Alij dicūt. ꝙ illa cōiunctio ⁊. tenet copulatiue: vt ſit ſenſus. ꝙ dclinet color ſimul ad albedinē ⁊ citrinitatē. Et dicūt. ꝙ ſm pl9 color epis est ꝯmixt⁹ ex citrino ⁊ albo citrino vincēte in cōmixtiōe. Et ꝑ hoc dnt. differt color epatici a colore stōatici: q vt ſuo loco apparuit: ſilr ē ꝯmixt⁹ ex citrino ⁊ albo: vincēte tn̄ albedie in cōmixtiōe. Et dnt. ꝙ Aui. dixit. ſm plīmq: vt plīm debilitas epatis ꝓcedit a friditate. quare debilitat digō eius: ⁊ fit gñatio multi flegmatis: qd̄ tranſiens ꝑ venas ad mēbra reddit ea ſuo colore albo iſecta. Uerūtn̄ ꝓpter opilationes nō poſſet illud flegma trāſire ad mēbra niſi ꝯmiſceret ei de colera faciēte ipm penetrare. Et dnt. ꝙ epar quātūcūq fridū ſi recipit chilū ꝯueniētē a stō gñat de cola plusq̄ epar tēperatū recipiēs chiluꝫ digeſtū a stō: ⁊ hinc est ꝙ plus de colera vadit cum nutrimēto ad mēbra in epaticis q̄ in stomaticis: vnde in epaticis ⁊ non in stōaticis colera vincit ſupra flegma in tingēdo ſuo colore: q̄uis. n. flegma ſit in q̄titate plurimū ſupra colerā: illā tn̄ portio colere in tingendo pōt vltra illud multū flegma. imo modicuꝫ colere ſufficit tingere ad citrinitatē multū flegmatis. Dnt tn̄ ꝙ quanto plus ꝓcedit debilitas epis a friditate tāto plus color attinet albedini. Et quāto a minori frigiditate tāto plus attinet citrinitati. Dicta tn̄ ꝓdictoꝝ non ꝯcordant cū dcō Gal. adducto ꝑ Rabi ſupra. ⁊ tu ꝯſidera. ¶ Dixit Aui. ⁊ qñq declinat color epatici ad liuiditatē ⁊ fuſcitateꝫ. ⁊ ꝑ vel: ⁊ h erit ꝓcedente aduſtione vel mortificatione. Uiriditas eniꝫ ⁊ fuſcedo vtraq pōt ꝯuenire ⁊ a calido ⁊ a frido. Et intellexerūt Gal. ⁊ Aui. de ꝓprie epaticis q ſunt illi quoꝝ epatis digeſtiua est leſa. ¶ Dixit Auic. ꝙ medic⁹ expertus cognoſcit epaticū ⁊ ſtomaticū per colorē ſolū non egens cuꝫ eo ſignificatione alia. Dicūt qdam. ꝙ color cauſat in cute diuerſus ſm diuerſitatē manerici humoꝝ venientiū ad ipſum: ⁊ ideo color ei⁹ ſignificat ſuper illa mēbra a quib⁹ diuerſitas ꝓcedit humoꝝ ſuper ipſaꝫ. talia aūt membra ſunt epar maxime ⁊ ſtomac⁹: epar. n. hūorib⁹ diuerſos tribuit colores. Stomac⁹ ēt potiſſime est cā gñationis humoꝝ diuerſorum coloꝝ ſm diſpōnem chili quem tribuit epati ſupra quē aliqñ epar ꝑualere non pōt: ita vt a ſuo colore expoliet ipm: ⁊ aſſimilet ſibi. Signat ergo color cutis diſpōneꝫ epatis ⁊ stōaci non imediate: ſꝫ mediate: qr. v̄. g. color citrinus ſignificat colerā gñari que calā est ⁊ ſicca: ⁊ ſic ꝑ accñs color citrin⁹ ſignificat calidā ⁊ ſiccā diſpōnem epatis ⁊ corporis. Et ſilr de alijs. Et color plūbinus hoc mō ſignat ſup stō. ſ. exiſtēte epate in diſpōne nāli vel parū alterata: tūc. n. color plumbin⁹ ſignat frigiditatē stō: ꝓpter quā friditateꝫ crudū chilum epati miniſtrat: quē epar totalr rectificare ⁊ aſſimilare ſibi non pōt. Ad hoc tn̄ vt coloris iudiciū ſit verum opꝫ vt non ꝓcedat a cā extrinſeca ſicut Gal. dix̄ in tegni. de ſignis cōplonis toti⁹: opꝫ etiaꝫ vt hūores q ſunt in interiorib⁹ corpis colori cutis corrñdeant vt Gal. dixit q̄rto de regimine ſanitatis. ¶ Dixit Aui. plures epaticos comitatur dolor leuis expulſiu⁹. i. q ſe extendit vſq ad curtas. ſ. coſtas: vel vt alia lr̄a dicit: vſq ad furculas ⁊ est melior: ⁊ iſte dolor non est extēſiuus: imo est grauatiu⁹. Et ꝓprie ſentitur iſte dolor cū penetrat chilus in epar: q: tunc ex chilo accidit grauedo: ⁊ cū epar ſit debile: deinde accidit tēſio ꝑueniēs ad venā ꝯcauā. Uñ accidit aliqn dolor leuis ꝑueniēs vſq ad furculā: q: verſus eam vena concaua tendit.

Sig⁹ debilitatis attractiue epatis.

Signa ſpērū. ſigna debilitatis attractiue epatis dixit Sera. ſex ſit mollis. i. liqda chiloſa. Et Auic. dixit. flux⁹ albus. i. chiloſus purus. i. non ꝯmixt⁹ alijs materijs vel puruꝫ. i. vniformis nō diuerſiue. nā ſi egrediunt cum eo res diuerſe ſignificat ꝙ corrupta ē digeſtio: que diuerſitas ꝓprie attēditur in ſubā. nā non est res tota fluida liqda: ſed est ꝯmixta cum ptib⁹ groſſis: ⁊ non est pura chiloſa: ſed est ꝯmixta cū humorib⁹: ⁊ cū est ſic: tūc ēt est diuerſa in colore: ita ꝙ non est pure alba: ſed ꝯmixta cum colorib⁹ humorū ꝯmixtoꝝ in illa cum albedine chili. Et aliqñ erit egeſtio chili non corrupti: ⁊ erit tunc ſine fetore: ⁊ aliquādo chili corrupti vel ꝯmixti hūoribus corruptis: ⁊ erit cū fetore. ¶ Et dixit Aui. plīm ſignificatiōis debilitatis attractiue epatis est egeſtio ⁊ lenitas ei⁹ ⁊ albedo ipſi⁹. i. egeſtio lenis alba. Cūꝫ. n. non attrahit epar remanet chilus in inteſtinis ⁊ lubricat. Et dixit. ꝓcipue ſi egredit ſicut intrauit. i. in colore ⁊ q̄titate. tunc enim ſignificat ꝙ opatio attractiue epatis est ablata. Cum aūt egredit non in tanta q̄titate: ſed in minori: tunc opatio eius est diminuta. Hoc tn̄ ſignū non ſemꝑ ſignificat debilitatē attractiue epatis: quia pōt accidere ꝓp alias cās vt ex lubricitate stōaci ⁊ inteſtinoꝝ ⁊ debilitate retentiue ipſorū: q̄re non morat chilus in inteſtinis donec attrahat. Et pōt ꝯuenire ex meſeraicaꝝ opilatione: q̄re non pōt attrahi ex ꝓhibitione tranſit⁹ eius ⁊ diſcernitur iter ea ꝓpter ea que dicent in ſuis capitulis. Dixit Auicen. ſi cum dicta egeſtiōe. ſ. chiloſa est vrine tinctura ſignificat ꝙ nocumētū est in attractiua tm̄: ⁊ non in digeſtiua: q: ſi eſſet in digeſtiua vrina eēt ꝑmutata. Et dixit. ꝙ egeſtio est magis ſignificatiua v̄tutis attractiue q̄ vrina. Et vrina digeſtiue magis q̄ egeſtio: quia attractio plus viget in ꝯcauo epis cuꝫ quo magis cōicat egeſtio. Et digeſtio plus viget in gibbo cum quo magis cōmunicat vrina. ¶ Et dixit Aui. debilitatē attractiue virtutis certificat debilitas corporis que ſeqtur ad ipſam ꝓpter nutrimēti paucitatem. Ad debilitateꝫ enim cuiuſcūq virtutis epatis ſequitur debilitas corporis. Sed ad debilitatē attractiue ſequitur maior q̄ ad debilitatem cuiuſlibet aliarū: quia magis priuatur corpus nutrimento.

Egō ſignificat ſuper v̄tutem attractiuam magis q̄ vrina ſuper digeſtiuā.

Sig⁹ debilitatis digōnis epatis.

Signa v̄o debilitatis digōnis epatis ſūt. dixit Auer. tertio colli. ſāguis ſuus erit flāticus. ſ. aqueus. Et mēbra que nutriunt tali ſanguie lōgo tpe ꝯuertent ſꝫ ſuam cōplonē ad nām illius hūoris ⁊ poterit inde fieri egritudo que dr̄ idropiſis. Dixit Auic. cibus. i. ſanguis penetrans ad mēbra est indigeſt⁹ aut est parue digōnis aut corrupte digōnis ꝯuerſus ad q̄litatē malā: quare nō recipiunt ipm mēbra: q̄re inflant multotiēs ꝑ ipm facies ⁊ oculi: ⁊ imo extrema ſm plīm. Et ſanguis q extrahit a patientibus debilitatē digeſtiue epatis in flōmia est declinās ad aquoſitatē ⁊ flegmaticitatē dnt. maiorē valde q̄ qui exit a patientib⁹ debilitatem digeſtiue stōaci: in vtriſq. n. erit aquoſus flegmatic⁹. ſed in epaticis multo plus q̄ in stōaticis. Et h est veꝝ. dixit Aui. niſi accidat debilitas digōnis epatis ꝓp debilitatē retētiue ei⁹: ⁊ nō retineat chilus in epate tēpore quo digerat: qm̄ qñ est ꝓp debilitatē retētiue digeſtiua exiſte forti chim⁹ non est tāte aquoſitatis ⁊ flāticitatis q̄te est qñ est ꝓp debilitatē digeſtiue: q̄uis retētiua ſufficienti tpe retinēt. ¶ Propterea dixit Aui. Illud qd̄ ꝑuenit ad membra ſanguis illaudabilis digeſtiōis est a digeſtiua plus ⁊ a retētiua min⁹. ¶ Dixit Ser. qñ debilitat v̄tus imutatiua qñq mutat qd venit ad epar chilus ad qualitatē horribilem. ſ. qñ corrūpitur digō eius. Et qñq remanet ſm nām ſuā ſpatio lōgo ꝑterq̄ recipiat digōnē. i. qñ deſtruit digō. Et qñ digerit media digōne. i. nō integre: ſꝫ dimiute. ¶ Dixit Raſ. in diuiſionib⁹. ſignum debilitatis epis loquēs de debilitate digeſtiue est egō ſilis aque carnis recētis cū abluit. Et Ser. dixit. ꝙ diminutiōe idigeſtionis epatis ſeqt egō ſilis loture carnis recētis aialis ex ꝓpinquo tpe decollati. Et Aui. dixit. ꝙ ablut⁹ fluxus. i. fact⁹ ſicut lotura carnis recētis adhuc exiſtētis cuꝫ ſanguine ſuo ſignat debilitateꝫ epis cū digōne pauca. i. ſignat diminutionem in opōne digeſtiue v̄tutis epatis: ⁊ non ſolū ꝓdicta egō illud ſignat

ſed dixit

sed dixit. A. etiā vrina silis loture carnis signat fm plm q epar nō est forte laborās in generando sanguinē.s. bn̄ digestū. Qre dixit Aui. nō separat māmꝫ eiꝰ ex chilo. Dixit aūt Aui. fm plm: qꝛ hoc pt ɔtingere aut pp debilitatē digestiue: de qua itellexit Aui. aut pp debilitatē retētiue. Et qꝺ Aui. dixit. nō sepat māꝫ eiꝰ.s. sāguinis ex chilo: retulit ad egōnez. nā loquēs de vrina dixit: neqꝫ colorat ipsaꝫ ab aquositate. Et h.s. talis vrina est fm plm signū debilitatis.s. digestiue epis: ꝛ dixit fꝫ plm: qꝛ pōt talis vrina pcedere a debilitate expulsiue epis: ꝛ pōt pcedere a debilitate renuꝫ: vt appebit suo loco: vbi ēt ponent signa distinguētia. ¶ Dixit Auic. Iste fluxꝰ lauatiuꝰ in fine suo.i. in pcessu pmutat ad spēm aliā.i. ad aliuꝫ fluxū. Et sūt vba Gal. 5° de iterio. ¶ Scias q si debilitas digestiue epis pcedit a calitate fluxū lauatiuū pcedit fluxꝰ colicꝰ fꝫ plm. Aut pcedunt alia signa significātia calitatē epatis: vt marie cū mā: sed cū iste fluxꝰ pduraverit ꝛ mala ɔplo calida pcesserit dixit Aui. pmutat ad virulentiā.s. ad virulētū subtilē. Neqꝫ itellexerūt Gal. ꝛ A. de virulēto scō ex eliqtione hūoꝝ pp calitatē eliquantez: qm̄ fluxꝰ virulentꝰ ex colliqtione pōt pcedere fluxū lotiuū sicut ꝛ colicꝰ: ꝛ iō itellexerunt de virulēto q est via pnia ad virulentū fecalē adustū. Et iō dixit Auic. deide fit sicut fex vini ꝛ sicut sāguis adustꝰ. Si vero ipsa debilitas pcedit a friditate pmutat in pcessu pcedente friditate fluxꝰ lotiuꝰ ad fluxū q est sicut sāguis ɔgelatꝰ: alia lrā dicit. sicut sanguis putrefactꝰ. Dixit Ser. ad digōnē epis corruptā: ꝛ ēt ablatā seqtur fluxꝰ multaꝝ diuersaꝝ rerū diuersoꝝ coloꝝ ꝛ diuersaꝝ subaꝝ. Aui. tn̄ dixit hunc fluxū diuersuꝫ sequi ad digōnē corruptā: vt iā supra dcm̄ ē. Et dixit Aui. q eūo rerū diuersaꝝ in suba ꝛ qlitate qn̄qꝫ seqtur post fluxū lotiuū q est siguū diminutiōis digōnis. Un̄ dixit. ꝛ pueniunt ābo sil.s. fluxꝰ lotiui.s. ille q fit a calitate: ꝛ ille q fit a friditate ad educendū res diuersaꝝ qlitatū ꝛ subaꝝ.s. diuersoꝝ hūoꝝ in suba ꝛ qlitate: ꝛ pprie in hn̄te fridā cōplonez.s. in scō a friditate: qꝛ friditas est qlitas minꝰ pmixtiua ꝛ minus ɔductiua ad formā vnā qꝫ caliditas. Et qꝛ in scā a frigiditate plus multiplicat idigō que ē maior cā diuersitatꝫ in humoribꝰ. Et dixit. A. q res que euat est diuersa sicut accidit apō debilitatē digōnis stōi. ¶ Dn̄t qdā. cū nō hēat patiēs malā cōplonē in epe marie p tactum cōprehēsibilē: neqꝫ apa neqꝫ solonē ɔtinuitatis. Et vrina est sicut lotura carnis recētis tunc extimādū est dn̄m eiꝰ pati lesionē digōnis pp laxitatē ꝛ raritatē sbē epis sui. Et dn̄t q qn̄ epar ē totalr relaxatū ꝛ rarificatū: sicut vetustꝰ pānꝰ tūc vrine eiꝰ sūt valde rarificate in villis ꝛ poris suis: ita vt aliqn̄ de chilo transeūte ad epar igrediat ps ante ipsiꝰ alterationē i venis ipsiꝰ: ꝛ transiēs ad venas descēdit aliqn̄ p venas emulgentes: ꝛ exit in vrina apparēs in fundo vrinalis: sicut ptisana ꝛ hesitant medici hoc videntes quid sit illud.

Signa debilitatis retētiue epis sūt dixit Ser. si corrūpit virtꝰ retētiua in epe fit q hūoꝛ nō tardat in eo spacio qꝺ necīuꝫ est in digōne eiꝰ: ꝛ puenit ad mēbra indigestus. Est. n. dixit Auer. debilitas retētiue epatis cā vt creat ex eo sāguis crudus. ¶ Dixit Aui. signōnes eius sūt signōnes debilitatis digestiue epatis: ita vt pueniat ad mēbra nutrim̄ illaudabilis digōnis.s. aquosuꝫ: ꝛ fꝫ illā spēciē lesionū digōnis: vt diminutiōis vel ablatiōis vel fꝫ qdā ēt corruptiōis eiꝰ.s. pue aut nutrimētū illaudabile ad mēbra fm illoꝝ ad qꝺ declinat mala digō. dixit Aui. pp dsectū retētiue ꝛ nō digestiue in seipsa: vt.s. fit cā lesiōis digōis lesio retētiōis: ꝛ nō ex pte vtutis digestiue pncipalr: qꝫuis non fit absqꝫ defectu digestiue fꝫ scdario. ¶ Dn̄t qdā. nutrimētū idigestū ad mēbra puentū signat sup debilitatē digestiue epis fꝫ plm. Et aliqn̄ lꝫ raro signat sup debilitatez retētiue q nō tenuit chilū in epe tpe ɔuenieti. Et Aui. docuit distinguere iter hec dicēs illud qꝺ est pprīū retētiue.s. debilꝭ pp cuiꝰ debilitatē nō digerit chilus est q ab epe festinat remotio expulsiue.i. festinat remotio ꝛ expulsio hūoꝝ q debent expelli ab expulsiua. Et qꝛ festinat pp debilitatē retētiue: que nō pōt tenere chilū tpe sufficiēti donec possit fieri bona sequestratio: expellunt hūores ad mēbra nō ad receptacula ppria: sicut ɔuenit. ¶ Pro declaratiōe pdictoꝝ notat Gen. q retētiua hꝫ duo tpa: vnū in quo retinet chilū donec digerat. Et cū debilitat in hoc tpe pducit ad debilitatē in digōne. Aliud tps hꝫ in quo tenet chilū iā digestū donec fiat seqstratio supfluitatū eiꝰ: vt mittant ad loca determinata. Et cū debilitat in hoc tpe supfluitates sil cū sanguie transeūt ad mēbra: qꝺ Aui. denotauit cū dixit. iō vt minoret cū hoc sepatio triū supfluitatū.s. colere rub. colere nigre ꝛ aquositatis: ita vt etiaꝫ minoret vrina: qꝛ nō mittit aquositas ad renes. Et minoret ēt tinctura egōnis: qꝛ colera que dꝫ illaꝫ tingere nō mittit ad loca debita. Et minoret necessitas surgēdi.s. ad sellā: qꝛ colerā non mittit ad itestina ad stimulandū ea. Et ita vt nō expellatur melā ad splenē. Et pp illud minorat appetitꝰ: qꝛ non pōt melia transmitti ad os stōi in quātitate sufficiēti q excitet appetitū. Sꝫ dixit Aui. accidit vt aggreget in colore.s. totiꝰ corporis mollities cū citrinitate ꝛ nigredine pmixtꝰ cū albedine.i. vt reddat corpꝰ totū molle pp multitudinē aquositatis ꝛ flegmaticitatis ad ipm trāsmisse. Et fit colorati colore pmixto citrino nigro ꝛ albo ppter tres pdictas supfluitates: que ad ipm mittunt ꝛ nō ad loca ppria ꝛ debita. ¶ Dinus aūt dix in hoc textu. illud qꝺ est pprium retētiue ꝛc. q lrā est corrupta: ꝛ vbi dicit q est pprīū retētiue dꝫ dicere q est pprīū expulsiue. Et iō dicit Dinꝰ q h Aui. posuit signa expulsiue debilis: de qbꝰ in alia pte nō fecit mentionē. Et ista signa sūt: qm̄ qn̄ expulsiua est debilis festinat remotio expulsiue.i. festināter renouat actꝰ expulsiōis supfluitatū ita vt minoret festinatio triū supfluitatū: ꝛ ab hinc sequant alia q dicta sunt. Et notādū est q ista fuerit intentio Aui. ¶ Dixit Ser. qn̄ corrūpit virtꝰ expulsiua que est in epate puenit ad mēbra sāguis imūdus ꝛ seqtur ipm malitia ɔplonis aꝉs ɔpōnis.i. habitudis in eo qꝺ apparet de corpe. Et Auerr. 3° colliget dix. qn̄ debilitat expulsiua: ꝛ pmutata est ad malū in hoc mēbro tūc reuertit sanguis ad itestina p meatꝰ per quos cibꝰ trāsit ad epar: ꝛ fiet fluxus sanguinis: ꝛ hoc ɔtingeret qn̄ expulsiua eēt debilis in gibbo epatis: ita q nō possit transmittere sāguinē p venas ad mēbra. ¶ Dixit Ras. in diuisionibꝰ debilitas epis est cuꝫ debilitate appetitꝰ: ꝛ hoc maxie erit si fuerit debilis attractiua eiꝰ. Et dixit Ras. est cuꝫ extenuatiōe corpis que seqt ad innutritionē pp penuriā nutrimēti boni. Corpꝰ. n. totuꝫ subaliter exiccatur ꝛ extenuat: lꝫ accitalr hūectet: ita vt inde istuant ꝛ magnificent mēbra apparēter. ¶ Signa aūt supfluitatis attractiue epatis sūt appetitꝰ fortitudo ꝛ sitis ꝛ paucitas egōnis ꝛ ipsiꝰ exiccatio ꝛ cā hoꝝ est nota. Et fm plm multiplicat vrina nisi pduxerit multitudo attracti ad debilitatē expulsiue: ꝛ adsunt signa calitatis epatis. ¶ Signa vō supfluitatis retētiue epatis sunt grauitas sensata in toto eiꝰ in fine scōe digōnis. Et minorat vrina ꝛ pulsio supfluitatū ad loca debita. ¶ Et signa supfluitatis expulsiue sunt illa eadē que sunt debilitatis eiꝰ.s. q mittitur sanguis imūdus ad mēbra pptere q non expectat digōnem in chilo pfici ꝛ non mittunt supfluitates pure ad receptacula: qꝛ mittunt ante pfectam separationē.

Signa cāꝝ signa malitie ɔplonis habita sunt supra. ¶ Signa eiꝰ q est pp fel. Dixit. A. eam qn̄qꝫ signat color ictericꝰ.s. qn̄ seqt ide icteritia: lꝫ qn̄qꝫ n̄ fit icteritia: ꝛ est cū ea egō alba.s. qn̄ fit opilo iter fel ꝛ epar vꝉ iter fel ꝛ itestina. sup. ꝛ sꝉ cū ea signa signātia calitatē cū dn̄io colē. ¶ Et signa scē pp splenem sunt q adsunt egritudies splenis ꝛ vincit i colore corpis nigredo. imo aliqn̄ accidit icteritia nigre ꝛ inueniunt alia signa dn̄ij colē nigre. ¶ Signa facte ex stōaco sunt signa malitie digōnis eius ꝛ alioꝝ

nocumento ꝑ ipsi⁹. ¶ Et facte ex intestinis signa sumunť ex pũctura eoꝝ ⁊ vẽtositate ⁊ rugitu ⁊ colica: vel alijs nocumẽtis ipsoꝝ. ¶ Et signa facte ex renib⁹ ⁊ vesica sumuntur p vrinã cuꝫ ipsa alterať ab eo ꝙ opꝫ ẜm nãꝫ. s. ex ꝓprio defectu renũ vel vesice. Et accidit malitia forme. i. habitudinis ⁊ idropisis: q2 nõ purificať sãguis ab aquositate sicut opꝫ. ¶ Et signa facte ex mẽbris pectoris sumunť ex malitia anhelit⁹ ⁊ tussi sicca: q2 materie retineť ⁊ redũdant ad epar: vel quia nõ recipit pulmo flegma ad sui humectationẽ sicut dꝫ. vñ tussis accidit sicca ⁊ flegma illud redũdat ad epar: ⁊ est cã debilitatis ei⁹. ¶ Dixit. A. qñqꝫ iuenit hũs cam. i. ex mẽbris pectoris in suspensorijs. i. in pãniculo suspendẽte epar ⁊ alligãte cuꝫ dyaphragmati grauitatẽ ⁊ tẽsionẽ: q2 dyaphragma lesum nõ põt sustẽtare epar sine lesione. Ubi aũt h Aui. hꝫ in suspensorijs Ras. auctoritate Judei hꝫ sexto ↄtinẽ. in testiculis: ⁊ h lr̃a est magis obscura ⁊ putandũ est ꝙ sit corrupta. Quidã tñ dñt. ꝙ põt saluari p dcm̃ Rabi in 24ᵃ ꝑticula suoꝝ affoꝛ. vbi dixit auctoritate Gal. sup p̃ma epidimiaꝝ. qñqꝫ fluit a capite supfluitas q̃dã in pulmonẽ ⁊ ex pulmone in testiculis ratiõe societatis nãlis que est inter instr̃m pectoris ⁊ instr̃a gñatiõis. ¶ Et signa facte pp matricẽ sunt signa egritudinũ m̃ricis ⁊ retẽtio mẽstruoꝝ aut ipsoꝝ nimius exitus. ¶ Et signa facte a cõitate toti⁹ sunt nimi⁹ flux⁹ sanguinis ex narib⁹ vel emoroydib⁹ abscisio mẽbri vel retẽtio flux⁹ ↄsueti ⁊ sĩlia. Cum attractio epatis supfluit pducit ad debilitatẽ digestionis ⁊ opilationis. Et debilitas digõnis epatis est potissima ⁊ ꝓpinqua cã idropisis. ¶ Dixit Ser. deterior spẽs lesionis digestionis est que est ipsius corruptio: q2 sanguis alterať ad dispositionẽꝫ qua fit malus ⁊ peruenit ad corruptionẽ. Et postea deterior est que est ablatio. Et postea diminutio ei⁹ est minus mala. Sed Auicen. dixit ꝙ deterior est vt cibus non digerať: ita ꝙ auferať digestio. Deinde est vt male. s. corrupte digeratur: deinde vt paꝝ. i. diminute digerať: pp h scias ꝙ facta cõparatione ad effectuꝫ digõnis. s. ad id qd̃ in corpe remanet corruptio digõnis est deterior ablatione eius. Et sic intellexit Ser. sed facta cõparatione ad cãm efficientẽ ablatio digõnis est deterior corruptiõe eius: vt dixit Aui. qm̃ q̃uis chilus corrupt⁹ sit deterior chimo idigesto idigestũ tñ habuit fortiorẽ cãm: q2 forte fridũ: chimus võ corrupt⁹ minorẽ: q2 calidũ excedens: sed deteri⁹ est epar fore discrasiatũ ad frigidum q̃ꝫ ad calidũ.

Cura debilitatis epatis duplex est. s. gñalis ⁊ spãlis. Et vtraqꝫ duplici pficitur instr̃o. s. dieta ⁊ potione: ⁊ vtrũqꝫ tunc cõmode administrať cũ nocẽtia vitanť ⁊ iuuãtia afferunť. Et taꝫ ex nocẽtib⁹ q̃ꝫ iuuantib⁹ alia sunt cibi: ⁊ alia medicine: ⁊ alia ex alijs sumunť reb⁹ nõ naturalib⁹. ¶ Nocẽt aũt epati aer calidus p̃cipue in regiõe calĩa cũ humiditate ⁊ grossitie ⁊ pauca euentatiõe: ⁊ maxime australibus exposita vẽtis. Nocens ẽt ei aer excedẽtis frigiditatis mortificantis ⁊ timor ⁊ tristitia ⁊ ira nocẽt epati cũ fortitudine. Et exercitiũ supfluens ⁊ ambulatio siue eqtatio isuatis: maxime post cibi repletionẽ magnifice nocẽt ei. Et balneũ aque actu fride: ⁊ balneũ alluminosuꝫ ⁊ stipticum magnifice. Et qes etiã supfluẽs nocet ei. Et somn⁹ diurn⁹ p̃cipue ꝓlixus. Et accubit⁹ sup dextro latere diuturn⁹ aut sup dorso epati obest: ⁊ silr̃ vigilia plurima. ¶ Dixit Aui. 14ᵒ tertij. capᵒ de causis nociuis epati. oĩa viscosa epati nocent ex pte qua faciunt possidere opilonẽ. Et dixit. frumẽtũ est ex eis in qbus est viscositas cõparatiõe ad illud qd̃ est post epar. s. de mẽbris cuꝫ digerit cũ epate ⁊ nõ est oẽ frumẽtũ ita: imo glutinosuꝫ ex eo. ¶ Propter hec verba Aui. scire debes ꝙ cibaria viscosa sunt duoꝝ modoꝝ: quedã eniꝫ habent viscositatẽ multaꝫ cõpactam ⁊ glutinosam: ⁊ ista opilant non solũ epar: sed etiã que sunt post ipm membra: qm̃ neqꝫ in p̃ma neqꝫ in scda digõne ipsorũ dimittunt viscositatẽ: sed ipsaꝫ vsqꝫ ad tertiam digõnem reseruant. Et alia sũt non sic cõpacta ⁊ glutinosa: quoꝝ viscositas tollitur in scda digõne. Modo ẜm Gal. pmo alimentoꝝ de frumẽto inueniť qd̃ est viscosuꝫ multũ: ⁊ qd̃ est viscosum paruꝫ. Et qd̃ multuꝫ est viscosum: sicut ꝓprie est gen⁹ eius: qd̃ siligo vocatur nocet epati vehemẽter. qd̃ võ paruꝫ est viscosum epati non nocet: imo ↄuenit ei. Aristo. n. 21. ꝓbleumatũ ꝓbleu. 2ᵒ. laudat frumentũ: q2 viscosum. s. non multuꝫ: multum. n. viscosuꝫ siue sit tale ex nã sua siue acquirat glutinationẽ ex artificio siue ex pmixtione rei glutinose nocet magnifice. Ideoqꝫ nocẽt ei tri. ⁊ frixelle zipule lagana pastilli cruste adipata. ⁊ oĩa hmõi cibaria sĩlia: maxime nocent viscosa si contingat ea eẽ dulcia nã vel pmixtione. Duplicať enim nocumẽtũ ipsoꝝ: q2 pre dulcedine trahunť ab epate ante ipsoꝝ digõnem ⁊ eoꝝ depurationẽ. Et p̃cipue si dulcificata fuerint melle vel zuccaro multo. ¶ Dixit Gal. sup 3ᵒ regis acutoꝝ. ⁊ seqtur ipm Aui. in hac cura ꝙ vinũ dulce facit euenire in epate opilatiões versꝰ ipm abscindit illd̃ qd̃ est in pectore. Et reddẽtes cãm dixerunt: qm̃ vinuꝫ dulce trahitur ad epar nõ gradatim: ꝓpterea ꝙ epar diligit ipsum: ex eo ꝙ est dulce ⁊ ipm penetrat cito: q2 est por⁹. s. liquidus: q̃re non morať in stõ quãtitate qua digerať ⁊ separeť ab eo fex ẜm morã aliaꝝ rerũ grossaꝝ. Nõ. n. sic ↄtingit de cibis grossis dulcibus: sed moranť in stõ q̃uis epar eos trahat. q2 ꝓhibenť transire pp suam grossitiẽ ⁊ spissitudineꝫ: q̃re non puenĩũt ad epar nõ depurati ⁊ subtiliati. s. q̃ꝫ multuꝫ: non tñ q̃ꝫtuꝫ ↄuenit: ⁊ p̃cipue sicut vinuꝫ dulce. Nam ipm supuenit epati cũ sua grossitie ⁊ fece: ⁊ maxime cuꝫ vie inter stõm ⁊ epar parate sũt ⁊ ample suo trãsitui: nec in eis etiam morať donec depureť: sed expelliť subtile eius in venas strictas epatis velocitate sue penetrationis: ⁊ fortitudine attractiue epatis ⁊ dimittit sedimẽ grossuꝫ ei⁹ pp stricturaꝫ vie. ⁊ sic opilat ⁊ nocet epati. Sꝫ in pulmone est econtrario: q2 vinũ dulce aut puenit ad ipꝫ per viã meri cum bibitur: ⁊ tũc puenit ad ipm ẜm semitã resudatiõis ex poris meri: ⁊ sic puenit ad pulmonem ex poris ⁊ meatib⁹ strictis ⁊ puenit ad amplos: quare grossuꝫ ei⁹ remanet. ⁊ nõ potẽs transire p poros illos: vñ puenit ad pulmonẽ subtile ei⁹ factuꝫ. Aut ipm puenit ad pulmonẽ per viaꝫ venarũ: ⁊ vt sic nõ vadit ad ipm per viã venaꝝ nisi postq̃ꝫ dimisit fecẽ suã: ⁊ ideo colatum ⁊ depuratũ est in epate. Et cum puenit ad pulmonẽ adhuc illud colatũ: colatur vice aliã. q2 trãsit de meatib⁹ strictis ad amplos. s. p ramos venarum: que sunt in illo transitu vadens ad amplos ramos cãne qui sunt in pulmone: cõtinue ergo ꝓcedendo decolatur: ⁊ sic continue perdit de sui grossitie: vnde multuꝫ purificatũ peruenit ad pulmonem: quare non opilat ipm: sed abstergit ⁊ mũdificat ¶ Dixit Rabi in. 21. ꝑticula. muse habet specialitateꝫ opilãdi venas epatis ꝓpter sui viscositatẽ ⁊ dulcedinẽ. Et generaliter epati nocet omnis cib⁹ ⁊ potus grossus: etiã si in stõ̃aco bene digeratur. ¶ Indigestio quoqꝫ ciboꝝ in stomaco ⁊ ipsorũ corruptio. dixit Aui. est vehemẽter nocens epati. Ideoqꝫ dixit. itromittere cibũ supra cibum est error ordinis eius: vt qn̄ p̃mittatur grossum subtili sunt ex reb⁹ magis nociuis epati. Et dixit. potare aquã frigidã subito s. in magna q̃ꝫtitate: aut ieiunio ⁊ post balneum ⁊ post coitum ⁊ post forte exercitiũ quãdoqꝫ perducit ad infrigidationem vehementem epatis. Et qñqꝫ accidit inflãmatio ex ea. s. quando epar sugit ex eo multuꝫ ⁊ subito ⁊ retineť in eo non penetrãs in venas: vnde calefit ⁊ inflãmat epar. Et quandoqꝫ pducit ad hydropisim. Ideoqꝫ quãdo necessarius est potus eius in illis dispositionibus oportet vt permisceatur aqua cum vino ⁊ non infrigidetur vehemẽter: ⁊ non deglutiatur impetuose: sed sugẽdo paulatim. ¶ Retentio quoqꝫ superfluitatuꝫ ⁊ vẽtositatis perturbãt epar: ⁊ flobothomia frequens ⁊ euacuatio cum farmaco forti: ⁊ multus vsus coitus vehementer debilitat epar. ¶ Inter meddicinas autem fortes solutiuas ⁊ precipue nocent epati

Que lesio digestionis sit deterior.

Nocentia epati ex rebus non naturalibus.

Frumẽtũ qddã ẽ viscosũ multũ ⁊ qddã parũ.

Vinũ dulce facit opilões epatis ⁊ aperit pectoris opilationes.

epati mezereon scamonea esula coloqn. serapinū euforb. terpētaria brionia artbanita cucumer asinin⁹: et vterq3 ellebo rus. et dixit. A. q᷑ aloes nocet epati. s. illō qō ē ex eo malū. ℂ De nocētib⁹. n. est ozimū fm pliniū. Et oē qō est fortiter stipticū nocet epati siue cib⁹ sit siue medicina.

Conferētia epati ex sex reb⁹ nō naturalib⁹.

ℂ Conferētia aūt epati sunt aer tēperat⁹ ad friditatē paruū declinās seren⁹ et clarus et bñ euētatus: et marie borealib⁹ ventis pflat⁹: et letitia moderata: et moderatū exercitiū: et somn⁹ nocturn⁹: et marie eo mō fact⁹ quo iuuat stōi digōnē bonā fieri: bona nāq3 digō stōi epar in bona sanitate cōseruat. Et sint cibi et pot⁹ non picbime: sed leptbomeris. sup. cui⁹ substātie ēt esse debēt medicine ei⁹ et sint boni chimi. ℂ Dixit. A. dulcia ɔueniūt epati. ipinguat. n. magnificat et ɔfortatur cū eis: verūtñ timet ex eis opilo: qr epar attrabit ea laboriose. i. cū forti et festino motu: qr ea auide querit et attrabit. et sic attrabit ea ante digōnem et depurationē vt supra. Et timet dixit. A. etiā ex eis calefactio: qr dulcia in epate velociter ɔuertunt ad colerā: quāto ergo sūt grossiora vel magis stiptica aut stipticis iuncta tāto sunt nociuiora ppter opilatiōes. Et quāto sunt calidiora tāto sūt nocibiliora ppter ɔuersionē eorū in colerā. Si autē cōtingit talia dulcia comedere, oz vt apitiuis et subtiliatiuis acetosis misceant. ℂ Dixit Rabi in 10ᵃ pticula. lac camellinū fortificat et corroborat epar et stōm: et est epati vtile spālitate quā bz ad ipm. Et dixit. pistacbium ɔfortat epar. ℂ Dixit Auic. auellane sunt ɔuenientes oībus epatib⁹: qm̄ ipse nō sunt vebemētis caliditatis et sunt aperitiue: et chim⁹ earū est bon⁹. ℂ Dixit Gal. de simplici medicina. et scribit a Rabi in nona pticula sic. Intube siluestris et ortēsis cōplo vincitur a friditate modica: et habēt cū hoc aliquā amaritudinem et sunt ambe stiptice. Et qr habēt has qualitates sunt de meliorib⁹ reb⁹ qbus curat cōplo epatis calida. Et non nocēt in malitia cōplonis fride: quēadmodū obsunt aliē medicine fride et humide sine stipticitate et amaritudie: et ipse ɔfortant epar ppter suā stipticitatē et mūdificāt per suam amaritudinē. Et ɔferunt male cōploni epatis cū mā. Et cū admiscet eis mel ɔuocant et faciūt descēdere ipsi⁹ humiditates aquosas et alia. s. vias vrine. ℂ Dixit. A. taraxacō quā Sen. dixit eē cicerbitā siue rostrū porcinū. Et Guil. dixit speciē esse cicoreā. Et est illa spēs que a multis vocat plāta leonis. et quecūq3 sit: spēs est endiuie siluestris: ipsa et endiuia ortulana et campestris ɔueniunt epati valde. Et ɔferūt calide et fride egritudini epatis cū ppietate sua ɔferunt calide egritudini ei⁹ cū ɔrietate vel cū qualitate ɔria: qr frigide sunt: ɔ̄uis dixit. A. dicūt qdā. q᷑ que ex eis est vebemēter amara ē calā. Et ɔferūt ēt epati aperiēdo opilationē per amaritudinē suā: siqñ opilatio eius est ab būore calido grosso. Et ɔferunt etiā ei ɔfortando p stipticitatē quā habent: frigide etiā egritudini epis ɔferunt a ppietate et aperiendo opilatiōes et ɔfortando.

Taraxacō

Cōferētia a proprietate.

ℂ De ɔferētib⁹ a ppietate epati dixit Auic. sunt epar adib. i. lupi et caro limaciarū. De limaciis. dixit tñ Gal. 3° alimentorū. cap°. de cordio. qō est limacia. q᷑ in arefactionē epatis cortices limaciarū multū ɔueniunt: qr sunt multi et boni nutrimēti. Sz in apate epatis. sup. et opilationib⁹ non ɔueniunt. qr fortasse opilant rōne viscositatis. In omni tñ casu in quo ɔcedunt vt remoueat ab eis viscositas opilatiua et virtutis directiua: et opz vt lauētur cū aqua cineris pluries permutādo aquā: et cū vino et aqua: et inde debēt bene absteri et decoqui et parari fm placibilitatē recipiētis cum spēbus et sine eis put dispositio exigit. ℂ Ego quoq3 dico q᷑ aqua elicita ex eis per distillationē in alembico est vltimi iuuamēti efficacie et pbate in omnib⁹ calidā et siccā distēpātiā epatis vel totius corporis patientib⁹ bibita bis in die. s. ante prandiū et ante cenā per boras tres. Sic valet aqua testudinū marie nemoralium quas qdam p limacias itelligere volunt. Et qdā sibi de istis affirmāt. ℂ Dixit Azarani⁹ libro 10°. cibi vtiles epati debili sunt oēs cibi facilis digōnis: sicut panis nō nimis tantilatus et fermētatus pprie qui fit de frumēto tenero leui et albo. Et pulli perdices turtures galline et auicule parue turdones albi et oua mollia bazir de pane et ordeaceū: panis ablut⁹ cū zuccaro: vue passe cū granis qr babēt ppietatē ipinguādi epar macilentū et fistici ɔfortant epar qñ declinant ad frigiditatē aperiūt opilationē et remouēt grossitiē eius. Et ius vuarū passarū que nō babēt grana babent ppietatē extrabēdi supfluitatē a venis. Et epar anatū bz ppietatē fluxui epatico rōne debilitatis ei⁹. et amigdale aperiūt opilatiōes eius marime qñ sunt amare modicū. Et passe sine granis cū fisticis sūt bonū cibariū epati frigido aperiunt opilatiōes eius. Et poma acetosa refrigerant fortiter epar. Citonia cōfortant stomacū et epar. Et succus simplex agreste ɔfortat epar: lactuce mortificāt et refrigerant. Rostrū porcinū cuscute anisum et maratrū aperiunt opilatiōes epatis declināt ad friditatē. ℂ Dya. dixit. citoniū muzum cōfortat epar: et fisticiaco q᷑ habēt amaritudinē aromatizatā aperiunt opilatiōes que sunt in epate et ɔferunt epati cum ppietate. Et Gal. dixit. fistici ɔferunt epati cum aptione quā faciunt in opilationib⁹ eius. Et eo q᷑ mundificāt venas ipsius et aperiūt meatus nutrimenti.

Medicine epati cōuenientes.

ℂ Medicine aūt ɔuenientes epati. dixit. A. sunt ille in quibus inuenitur virt⁹ aperitiua cū amaritudie vel sine amaritudine dūmodo sint ɔiuncte cū stipticitate q̄ cōfortet epar et cū odoramēto ɔuenienti sube epatis: qui epar est minera spūs nālis. Et cum hoc ēt fit odoramentū eorū pbibens putrefactionē: debet ergo medicina epatis eē aperitiua cū aliquali stipticitate boni odoris amara vel sine amaritudine. verū si fuerit amara amaritudo non dz esse multa: quia aut esset nimis calida: aut non esset dilecta. Et ponit exemplū de istis medicinis ɔueniētib⁹ epati Aui. et dixit. sicut cinamomū sūmitates squināti mirra et similia: vt cassia lignea. xiloal. reuponticū calamus aromatic⁹ capillus veneris scolopendria. ℂ Dixit Rab. septimo ptinē. ppietas balsami est qr babet ɔfortare epar. Et dixit ppietatē babet acorus cōfortare epar: et similiter croc⁹. ℂ Dixit Gale. 8° mehmir. et ponit a Rabi in. 31. particula. bdelliū lenit lenitate sufficienti: Et cum boc decoquit et dissoluit dissolutione tēperata. Et terbētina babet virtutē similē ei: et cū boc est modificatiua et aperitiua meatuū strictorū: et iste sunt res quibus debile epar eget. Et dicunt qdam. q᷑ epar leporis siccū. Et similiter epar vsi confert epati cum proprietate: Et dixit Lucas. q᷑ fel vsi sanat epaticos perfecte cum melle bibitum. Et sanant eos lapilli inuenti in ventre byrundinis dextro brachio alligati. Et dixit Baranus q᷑ anseris epar confert epati. ℂ De medicinis dixit Auicenna conferūt epati medicine in quib⁹ est ablutio et abstersio et mūdificatio virtus malitie: idest chimorū malorum cum iste medicine non consequunt de mollificatione summā mollificationis mellis. ℂ Dixit Dinus. q᷑ Auicē. dixit boc: qr mel nō habet stipticitatem coniunctā cum sua abstersione cum qua confortet epar: sicut medicine epatice babere debent: vt patuit. Nam mollificātia et abstergētia pura laxāt virtutē epatis. ℂ Gen. autem exposuit: idest cum nō sunt molles sicut mel: vel quia mel mollit ventrē: vel quia bēat viscositatē cum sua mollitie: quare non bene penetrat. Voluit ḡ Aui. dicere q᷑ medicine epatis debēt esse magis ligide et magis penetratiue q̄ mel. Et de medicinis que conferunt epati sunt ille in quib⁹ est maturatio et lenificatio pprie cum stipticitate confortāte sicut crocus et passule. Et conferūt epi quecūq3 sunt velocis penetratiōis cū cōfortatione sicut vinum odoriferū: ipsum enim confortat et confert pluribus epaticis in quib⁹ nō est caliditas vebemēs. Et dixit Auicen. q᷑ medicina aggregat ad ppietates predictas suauitatem saporis: sicut passule et crocus et auellane tunc est vltimi iuuamenti. Etenim epar diligit ipsam

cum sit amica eius. ¶ Medicine aūt solutiue epati conue nientes sunt reubar. aloe lotū eupatoriū cuscute mirabolani omnes tamorindi ⁊ his similes.

¶ De spāli cura debilitatis epatis. Cap. xiij.

Cura debilitatis epatis spālis variatur variatione suaꝝ spērū. Nam alia cura debet debilitati digestiue eius: ⁊ alia debilitati attractiue: alia debilitati retētiue: ⁊ alia dbilitati expulsiue. Et variat̄ ēt ſm q̄ ipsa debilitas est p ppietatē vitio ipsi⁹ epatis vel p cōitatē. Et variat̄ insup ſm suas cās. Et pficit̄ dieta ⁊ potione.

Dieta in debilitate digestiue.

Sit ergo reginē p dietā in debilitate digestiue ep̄is cum cibis ⁊ potib⁹ cite digōnis boni chimi facilis penetratiōis ⁊ pauce q̄ntitatis cū diligenio ⁊ solicitudie vt bñ in stō digerant̄. Nā digō stōi bona ē thesaur⁹ ⁊ p^m pn^m cū re malitie digōnis ep̄is sicut bonitas digōnis ep̄is est pn^m p^mū bone digōnis venaꝝ ⁊ mēbroꝝ. Sint aūt cibaria declinātia ad calidū siccū vel hūidū ꝑut ep̄is reqrit dispō.

Dieta in debilitate retentiue.

¶ Regimē vo in debilitate retētiue ei⁹ fit cū cibis facilis digōis ſ3 nō facilis penetratiōis sicut sūt epata pulloꝝ ⁊ gallinarū ⁊ edi ⁊ vētres anserū ⁊ anatū iuuenū pinguiū. ⁊ caro edi ⁊ lactātis vitule. Et vitelli ouoꝝ assatoꝝ cū iā iduratiōi appropinquāt ⁊ similia vel sint saltē cū stipticis pmixti vel ppa rati cū declinatiōe ad friditatē aliq̄lē cū custodia ab oibus acutis mordicātib⁹ vel excitātib⁹ expulsiuā. Et cū custodia ab oib⁹ subtillatiuis ⁊ apitiuis. ¶ Et regimē in supfluitate retētiue fit p̄dicto opp^m.

Dieta in debilitate attractiue

¶ Regimē vo dbilitatis attractiue ep̄is est vt sint cibi leuis digōnis facilis penetratiōis in qb⁹ nō sit stipticitas ſ3 penetratio velox. Aut sint mixti cū apitiuis ⁊ faciētib⁹ eos penetrare ⁊ sint parati cū eis que reddūt eos saporosos alliciētes ad scrututē ep̄is ad attrahēdū eos. Et oꝫ vt declinēt ad calitatē: ſ3 nō excedentē. Et vinū odoriferū albū subtile cū aliq̄li declinatiōe ad dulcedinē ē in ea vehemēter iuuamēti. Fiat āt custodia a cibis grossis ⁊ viscosis ⁊ oib⁹ opilōnē gñantib⁹. ¶ Et regimē supfluitatis attractiue ē p̄dcō oppo^m cū cibis grossis viscosis ⁊ stipticis in qb⁹ nō sit dulcedo: ⁊ sint in fora sicca pati. Et declinēt ad friditatē aliq̄lr.

Dieta in debilitate expulsiue.

¶ Regimē vo debilitatis expulsiue ep̄is fiat cū cibis ⁊ potibus facilis digōnis subtilib⁹ ⁊ declinātib⁹ ad calitatē q̄̄dā ⁊ i qb⁹ sit acuitas ⁊ pūctio aliq̄ stimulās ⁊ icitās expulsiuā. Cū custodia a grossis viscosis stipticis ⁊ fridis. Et p̄cipue si i eis fuerit aliq̄ stupefactio. Et regimē in supfluitate eis ē p̄dcō oppo^m.

Valētia i debilitate q̄ruis ſcḋm cas ep̄is.

¶ Regimē vo ſm cās debilitatis ep̄is variatū ē. Dixit. A. si cognoueris cām in debilitate epatis in q̄cūq3 virtutū ei⁹ sit an sit ppiā cōplōnē aut pp egritudinē officialē aut alias. s. alia ppriaꝫ vel cōitatē: sic cura cū eis q̄ dcā sūt in curis ipsaꝝ egritudinū. Et dixit. ꝯsidera ptē3 calitatis ⁊ friditatis. sup. ⁊ siccitatis vel hūiditatis ſm q̄ exigit cōplō. Et cognosce illud qḋ calefacit aut ifridat desiccat vel hūectat. sup. ⁊ administra sm̄ op3. ¶ Dixit Ras i diuisiōib⁹. ille q̄ h3 egritudinē i epe fnd comedat passas cū interiorib⁹ suis postq̄ bñ masticauerit eas si vult vt ipinguet̄ epar ⁊ cōfortet̄. Dixit. A. de h̄ gñe sunt passe. s. ⁊ gñe coꝝ q̄ ꝯueniūt debilitati ei⁹ vt in pluribus: ⁊ maxie cū suis iterioib⁹. s. grauis stipte post bonitatē masticatiōis eaꝝ. s. q̄ terātē bñ grana eoꝝ in masticatione: hñt. n. rōne granoꝝ stipticitatē q̄ ꝯfortant. Et rōne carnis sue hñt dulcedinē q̄ abstergunt ⁊ maturāt. Et dixit q̄ ꝯferūt ita q̄ ꝓhibēt solonē vētris silr3 loture aq̄ carnis. s. fluxū loturaꝝ ꝑūc ēq̄ sutur ū. sed ppo tissime āt ꝯueniūt in cōplōne frida ⁊ hūida. ¶ Et dixit q̄ṅq3 ꝯueniūt res mazze in qb⁹ est aliqd stipticitatis ipse mēt sua acetositate ꝯfortāt ⁊ incidūt ⁊ sua dulcedie abstergūt sicut grana gñatoꝝ muzoꝝ. s. siccata granatoꝝ ⁊ c. cū suis granis ... ⁊ maxie ꝯueniūt i ꝯplōne cal ⁊ hūida. ¶ Et dixit vinū est ex eis q̄ ꝯueniūt dūmō nō sit aliqd qḋ ꝓhibeat s. ex mala ꝯplōne calida febri vel apate ... ¶ Et vo ...

ꝯueniētiores cibi sunt illi in qb⁹ nō est grossitudo neq3 viscositas sicut carnes leues ⁊ frumētū ñ glutinosu3. i. panis ex eo fact⁹ ⁊ vitelli ouoꝝ sorbiles ⁊ silia his. ¶ Et dix̄ aq̄ cadei ꝯfert ⁊ p̄cipue calefactis: ⁊ supta cū malie ꝯfert infrigidatis. ¶ Et dixit. in cala cōplōne p̄cipiat̄ eis comedere citonia: ⁊ mala de seni ⁊ pira ⁊ gñata muza ⁊ acetosa si nō fuerit opilō plima: qm̄ in forti opilōne ꝓhibet̄. Potes. n. eligere in vnaquaq3 ꝯplōne vel cā pticulares cibos ex his que in p̄cedentib⁹ dicta sunt: ⁊ ſm cañ. predictos.

Cura p potionē potissime aduersat̄ ad suas cās. Et ſm plīm cure acutoꝝ videnī apposite ꝯtra cām frigidāq3 vt dixit. A. plīm debilitatis epatis est aut pp hūiditatē aut siccitatē. Et dnt qdā q̄ ista dictio: aut. oꝫ eē expletata. s. haud. p nō. ita vt nō fiat plīm pp hūiditatē neq3 plīm pp siccitatē: imo supplēt raro fit ab his. Et iō dnt q̄. A. dixit plīm cure ei⁹ fit cū calitate subtili cū aptione ⁊ maturatiōe ⁊ lenificatiōe pmixta cū stipticis. oꝫ. n. calitas eē subtilis ⁊ in re subtilis iube ⁊ apitiua cū maturatiōe ⁊ lenificatiōe vt sit calitas mitis nō acuta excedēs. Non. n. intellexit vtēdū fore medicinis maturatiuis veris: sed medicinis calidis eq̄lib⁹ ꝯuenientib⁹ calori nālitq3 calefactionē vocauit maturationē. Quidā vero alij dixerūt q̄ illa dictio aut pōt teneri disiūctiue q̄ appet ex eo qḋ sequitur. subdit. n. A. ui. debilitas ep̄is pp caliditatē ex eis q̄ fiūt parū ifra illōr qḋ in ipsa dnat̄. i. parū fit ⁊ raro a calitate q̄ epi accidit infra suū dñiū ⁊ vltimitatē ⁊ itēsionē sui dñijq3. A. voluerit qḋ fit a calitate rari⁹ fit a calitate remissa ⁊ frequēti⁹ ab itēsa: ⁊ cū h̄ q̄ calitas ista itēsa raro in epe repit̄. Jō paꝝ ē raꝝ ē q̄ debilitas epaq3 calitate q̄cūq3 respectu ei⁹ q̄ fit pp frig⁹ pp hūiditatē ⁊ pp siccitatē fiat. Et iō bñ dixit plīm cure ei⁹ fit cū calitate subtili. i. nō excedētē ⁊ subtili. i. ꝯiūctase subtili cū aptione. Et hoc dixit pp illā q̄ fit a friditate subdit: ⁊ cū pp illā q̄ fit ab hūiditate: ⁊ subdit ⁊ cū lenificatiōe. Et h̄ pp scām a siccitate pmixta. s. lenificatiōe cū stipticitate ꝯfortāte ⁊ ꝓhibēte putrefactionē: tm̄ lenificatio oꝫ eē pmixta cū stipticis vel pmixta. s. calitate subtili ⁊ maturatiōe ⁊ lenificatione cū stipticis: ⁊ ista pmixtio referat̄ ad debilitatē factā a friditate. ⁊ ab hūiditate ⁊ a siccitate. Nā in oib⁹ eis oꝫ eē pmixtū aliqḋ stipticoꝝ. vt supra patuit in cañ. Et dixit. A. plꝫ illius fit cū medicis aromaticis i qb⁹ sunt aptio ⁊ maturatio: q2 plurimū debilitatis epatis puenit a frigiditate ⁊ humiditate.

¶ Cōplet̄ aūt cura p potionē q̄ttuor itētiōib⁹: q̄rū vna ē ad alterādū malā discrasiā. Et q2 vt dixit. A. debilitas epatis puenit pp malas maās ꝯtētas in ipo: iō surgit 2ª intētio q̄ est ad digerēdū euandū ⁊ diuertēdū ipla3 malā maā. Et q2 aliqñ accidit debilitas p cōitatē ad totum corpus vel aliqḋ mēbrū ei⁹: iō surgit 3ª intētio q̄ est ad rectificādū totū vel mēbrū cui⁹ cōitate fit. Et 4ª intētio corrigit accñtia.

Cura potionē p3 q̄tuor itētiones.

Prima intētio malā cōplōnē corrigit. Cōfortatiua virtutis digestiue.

¶ Prima qdē intētio cōplet̄ cū medicinis ab int^o ⁊ ab extra approximat: ⁊ variat̄ varietate spēꝝ ⁊ cāꝝ. ¶ Dix̄. A. si puenerit debilitas ad digestiuā ꝯforta eā cū eis in qb⁹ ē stipticitas cū mēsura. s. q̄ ꝯfortet ⁊ nō opilet. Et sit in eis odoris aromaticitas ⁊ maturatio. Et ex medicinis istis dixit Ser. ipse sūt ille i qb⁹ ponunt̄ spica folium ⁊ nux muscata ⁊ coriādru3 ⁊ mastix ⁊ calam⁹ aromatic⁹ ⁊ cipi ⁊ silia. ¶ Dixit Gor. ꝯfortātia digōnē ep̄is sūt exhibēda añ cibū vel saltē cū cibo nūq3 āt post cibū qm̄ nocēt sic venenū faciūt. n. penetrare idigestū ad mēbra: ⁊ iō dixit ... q post comestionē itrāt camerās ... ꝯfectiōes calas vt digōnē ꝯfortēt. aut bibūt vinū puꝝ al' nectar vel maluasiā ⁊ similia.

Cōfortatiua virtutis retentiue.

¶ Si vo dbilitas puenerit ad retētiuā dixit. A. adde in ꝯfortatiōe ⁊ stipticitate. i. i stipticitate ꝯfortāte: ⁊ minue de calefactiōe: q2 retētiua nō egēt calore iō vtēdū ē stipticis declinātib⁹ ad friditatē. Aut dix̄. A. ꝯforta has medicinas. s. q̄s dixerat in ꝯfortatiōe digestiue q̄ sūt cale stipticeq3 vt spica soliū ⁊ c. cū medicis oppositis eis. Et vt. ōdēret q̄ non

ꝙ non sunt eis opposite in q̄ztū sunt stipticeꝫsed solū in q̄ztū sunt cale dixit cū infridatiōe sicut sūt balaustie rose ypoq. acatia ⁊ silia. Ista tñ pmixtio cū fridis nō est necessaria neq̃ fiēda nisi qñ caliditas eēt cā debilitatis retētiue qđ est p raro vel nisi qñ nō eēt excessus in altera q̃litatū actiuarū: tunc.n. oꝫ fieri vt declinēt ad friditatē. ℭ Si vero debilitas puene/rit ad virtutē attractiuā dixit. A. ꝯforta cū eis: in qbus est aromaticitas ⁊ calefactio ⁊ cū eis in qbus est stipticitas.s. pauca: subdit.n. minora valde ea in qbus est de stipticitate .s. multa: ⁊ imo pone ea cū mēsura q̄ ꝯseruet v̇tutē epatꝭ: qm̄ stiptica attractioni nō cōueniūt cāꝫ ēt cōplonē opposită at/tractioni. Et q2 in exhibitiōe stipticoꝝ piterius pōt cadere error facil: ad euitādū errorē dix. A. fiat curatio cū emplis epithimatibus ⁊ vnctiōibus: qm̄ q̄zuis virtus exterioꝝ me/dicaminū nō ita pueniat cū potētia ad ꝯcauū epatis in quo viget attractio sicut ad gibbosuꝫ ipsa tñ in isto loco sunt cō/uenientia ⁊ magis secura: qm̄ nō puenit stipticitatis virt⁹ ad ipm cū potētia opillādi sicut cū medicaminibus ab intra su/ptis. Et vt bñ fiat opilōnis euitatio ab vsu stipticoꝝ dixit: stude in apriōe opilonū: q̄si dixerit. exhibe ab intus apritiua qm̄ fcām opilonē remouēt ⁊ a futura ꝓhibēt. Et sic facien/do cōfortādo ab ex̄ cum his in qbus est stipticitas paucare apriendo ab intra vt viā faciat attractioni cura erit ab errore secura. ℭ Qz si puenerit debilitas ad expulsiuā ꝯforta epar .s. cū calis tēperate ⁊ apritiuis in qbus est de stipticitate res parua: ⁊ ꝯforta mēbra ad q̄ expellit epar supfluitates ⁊ pro/prie virtutē attractiuā coꝝ vt iuuēt cū sua attractiōe expul/siuā epatis in mūdificādo epar a supfluitatibus: ipse.n. vt p̄ tractatu huius sermonis patuit mādat ad sua loca determi/nata duabus virtutibus.s. expulsiue mādantis: ⁊ attracti/ua recipiētis hoc aūt fiendū est cū calis apertiuis ⁊ iuuanti/bus attractionē positis sup mēbra recipiētia. Dixit.n. Aui. calefac renes ⁊ viscera.s. splenē ⁊ locū fellis ⁊ api poros.s. dictoꝝ locoꝝ ⁊ ēt totius corporis cuꝫ fricatione ⁊ silibus. ℭ Notat̃ hic ꝙ cura dictarū spērū est ꝯueniēs ⁊ fienda in pluribus horis.i. fm plm: q2 fꝫ plm ꝓcedūt p̄dicte spēs de/bilitatis ab illis cāis ad q̄s p̄dcā cura refert̃. Aliqñ tñ pos/set eē icōueniēs ⁊ nociua cū ꝓcederēt p̄dicte debilitates ab alijs cāis. Cū.n. possit vt supra patuit: vnaq̄q3 virtus debi/litari a q̄cūq3 ꝯplone: tūc si debilitas digestiue fieret a calo cū cura supraposita sit ex calis: tūc esset vehemēter nociua: bñ ergo dixit A. q2 qñq3 sit ois debilitas.s. cuiuscūq3 virtu/tis ex oi malitia ꝯplonis: aliqñ est necessitas vt isfrideẗ epar ad h̄ vt digerat: ⁊ ad h̄ vt attrahat. Et silr intelligendū est ð alijs ꝯplonibus ⁊ alijs virtutibus. ℭ Añ ergo inceptionē curatiōis ꝯsidera debilitatē virtutis cuiuscūq3: ⁊ cōsideran/da est ꝯplo p̄dominās vt fiat ei oppō cū ꝯrio. Et si in hac cō/sideratiōe nō apparēt signa malitie alicuius ꝯplonis ꝯñan/tis: sed cōprehēdit̃ q̄si dispō media inter eas. epar tñ debile reperit̃ in oibus aut pluribus virtutibus suis: tunc aucto/res remedia plura adduxerūt: qbus vtēdū est in tali dispōe. Inter q̄ est medicamē Ga. in lib. expimētoꝝ qđ pōit̃ ab. A. h̄ sic.s. ℞. passulaꝝ enucleatarū aur. xxv. croci aur. i. in alio aur. ʒ. calami arōatici aur. ij. bdellij aur. ij. ʒ. cinamomi aur. ij. cassielli aur. ʒ. spice aur. iij. squināti aur. ij. ʒ. mirre aur. iiij. gūmi albotin aur. iiij. darsisaben aur. ij. mellis aur. xvi. vi/ni q̄ztū sufficit. Et qñq3 ponunt̃ in ipso opij ⁊ scis iusquiami albi añ. aur. ʒ. ⁊ plus vel minus fm necessitatē. ℭ Dixit A. ꝙ Ga. extimauit ꝙ h̄ medicamē ē ꝯpositū ex medicinis cō/uenientibus epati cū suis ꝓprietatibus.s. virtutibus: q2 est ꝯpositū ex medicinis ꝯfortātibus cū stipticitate tēperata: ⁊ ex medicinis mūdificātibus virus malū ⁊ exiccātibus ipm ⁊ ex medicinis rectificātibus malā cōplonē: ⁊ ex medicinis ꝯrarijs putrefactiōi ⁊ expellētibus cām corrūpētē ⁊ resistēti/bus medicinis ⁊ materijs mortiferis ⁊ venenis. Et ex medi/cinis aggregantibus maturationē cū stipticitate ⁊ lenifica/tione ⁊ resolone. Et ex medicinis ēt cōuenientibus caliditati si

Cōfortādo virtutē attractiuam

Cōfortan/do virtutē expulsiuā.

Cōfortan/do epar de/bile nō ap/parētibus signis ali/cuius ma/le ꝯplonis

sibi fuerit associata cū debilitatis. Et declarauit A. q̄ sūt me/dicine in ea p̄dictas operatiōes faciētes: est.n. h̄ medicamē ꝓlatū oibus alijs in debilitate epatis. ℭ Aliud medicamē A. sic fit. ℞. lacce ablute aristologie aloes añ. ʒ. iij. succi eu/patorij succi feniculi scis attriplicis añ. ʒ. v. absinthij rōani. ʒ. vj. scis endiuie scis aneti. añ. ʒ. i. scis apij. ʒ. iiij. fiant ex eis troc.s. cū vino aut fiat sufuf.i. puluis subtilis. ℭ Dixit Cō/ciliator. nō administrent̃ medicine eleuate in gradu ita vt nō ascēdāt calide vltra tertiū graduꝫ neq̃ fride vltra primum. ℭ Dixerūt Ras. ⁊ A. ꝙ epar adhib exiccatū ⁊ cōtritū a ꝓ/prietate ꝯfortat epar fm oem spēꝫ debilitatis eius si sumit̃ ex eo coclearīū vnū cū vino. Et dixit Ras. fui eo expertus suf/ficienter. Et dixit. ꝙ coclearīū vnū est duo aur. ⁊ dat̃ non fe/bricitātibus cū vino dulci ⁊ febricitātibus cuꝫ aq̃ endiuie vel cū aq̃ frida solū. ℭ Euaporatio ꝯferēs epati debili. ℞. cassieli. cinamomi añ. ℥. ʒ. spice folij añ. ʒ. i. absinthij eupa/torij añ. ʒ. v. scis endiuie. ʒ ij. bulliāt in vino odorifero. li. ij. ⁊ aq̃ cicoree. li. i. ⁊ infundat̃ in eis spōgia vel filtrūe expssa cal'a applicet̃ epati. ℭ Emplm vtile. ℞. cipi masticis thuris spice gallice mus. nucis cipssi añ. ʒ. i. squināti eupatorij semis apij feniculi anisi scolopēdrie añ. ʒ. iiij. olei nardini olei de squināto ⁊ cere q̄ztū sufficit. Et dū icorporat̃ intromittat̃ ace/ti acuti. ℥. i. ℭ Dixit Cōciliator ꝙ epar edi vel agni vel alte/rius aialis calm nō arte: sꝫ sicut de vētre aialis exhibit̃ positū sup̄ epar ꝯfortat ipm ⁊ rectificat ⁊ remouet dolores eius ⁊ opilōnes maxie nouas. Dixit Dias. decoctio amomi supta in potu ꝯfert epati patiēti. Et dixit. ꝙ reub. sumptū in po/tu hꝫ ꝓprietatē ꝯferēdi debilitati epatis. ℭ Dixit Ras. 7° ꝯtiñ. camepitheos sanat opilōnes i epate. ℭ Elm Hē. ad de/bilitatē epatis cū febre flātica. ℞. lacce ablute succi eupato/rij scis feniculi añ. ʒ. i. scis endiuie fisticoruꝫ passulaꝝ. añ. ʒ. iiij. cinamomi. ʒ. ij. xiloal. calami arōatici. añ. ℈. ij. spice. ʒ. i. rosaꝝ rub. sādaloꝝ ru. añ. ʒ. i. mellis vl' zuchari q̄ztū sufficit dos. ʒ. iij. māe ⁊ sero. ℭ Dixit Zoar i debilitate fcā ex multo vsu acetosoꝝ fiat cura cum passulis enucleatis liquiri. mun/da ⁊ radicibus iringorū facto ex eis syrupo cū zuccharo ad/dito mastice ⁊ cum eis dyarodon. Et mungatur epar cum oleo lētiscino ⁊ camomellino equaliter mixtis.

ℭ Pro iplemēto itētiōis q̄ est ad mā3. dixit Gal. 8°. mierar. ⁊ ponit̃ a Rabi in 9ª pticula. epar debile semp est adiuuan/dū cū apientibus opilonē ⁊ mūdificātibus ⁊ resoluētibus tēperata resolutiōe vt terbētina q̄ mūdificat ora arteriaꝝ ⁊ venarū discrepantiū sibi abinuice vt sint apta ⁊ nō opilata: q2 opilo disponit ad putredinē. Et dixit. opꝫ ꝙ medicia ꝯ/spēsata ad epar nō sit nimis frida: sed sit eius friditas tēpe/rata. ℭ Si g̃ i epate vel ĩ toto exuberat sanguis fiat flōia mi/noratiua: ⁊ posi⁹ si necessariū fuerit iteret̃: ⁊ fcā de saluatel/la dextra ē melior. ℭ Et si fuerit peccās i ep̄e aliqs hūor di/gerat̃ ⁊ deiñ put ei ꝯuenit euacuet̃ fꝫ cañ. s. positos. ℭ Dix̃ A. qñꝫ idigem⁹ pp mā3 i ep̄e retētā flōmia ⁊ solone ꝯtris sup. ⁊ ꝓuocatōe vrine: ⁊ euone isensibili: sꝫ mēsura euonē fꝫ mā3. sup. ⁊ locū i q̄ ꝯtinet̃ i ep̄e. Laudauit āt A. i mā flātica agarici ⁊ i colica succū eupatorij ⁊ absinthij cū eis q̄ adiu/uāt eos in soluēdo: vt cū reub. illi.n. succi p se sunt leuis so/lutiōis. ℭ Regimē vero supfluitatis supradictaꝝ q̃tuor vir/tutū p instm potiōis q̄ztū ad intētionē alteratiōis oꝫ eē op/positū regimini debilitatū earū sup̄dcōꝝ: sꝫ q̄ztū ad intētionē euonis est illi sile. ℭ Auctores nō fecerūt mētionē de cura corruptiōis opōnis dcārū v̇tutū i ep̄e: q2 raro ꝯtigit nisi i di/gestiua. Et si ꝯtigit est male ꝯphēsibilis: sꝫ qūocūq3 sit regi/mē ei⁹ est sile suo sili in operatiōibus siliū virtutū in stō.

ℭ Tertia aūt itētio iplet̃ cū rectificatiōe ꝯplonis in mēbris māalis ⁊ nō māalis qđcūq3 mēbrū fuerit illud cui⁹ cā epar de/bilitatū fuerit. Pro rectificatiōe tñ tā epatis q̄ȝ alterius mē/bri ei cōicātis qñq3 est necessaria opiatarū admistratio: qñꝫ nō terūt: vt cū fuerit debilitas ex nimio fluxu sanguis. Aut cū expulsiua vehementer supfluerit: ⁊ qñq3 fermētatarū ⁊

De cōplemē/tio mā3 re/specta. [illegible]

Tertia in/tētio recti/ficat epar ĩ alia mem/bra. [illegible]

antiquarū ⁊ maxime in ꝓcessu ⁊ ꝑmissis purgationibus ⁊ ꝑcipue in mala ꝯplone frida cū reliquijs māe. Et in cala ēt mālī cū ꝓlōgata fuerit ⁊ maxime si alia remedia nō suffecerint ad curā. dixit Aui. qñqꝫ fit filoniū iuuās bñtes debilitatē epatis ꝫm descriptionē suā. s. quā fecit de ipso philon phs. Pōt ēt cōpetere filoniū pficū ⁊ silr itellige de alijs opiatis inter que fiat electio ꝫm dispōnem ⁊ māṁ.

Quarta intētio corrigit accidētia: ꝯpter fluxum vētris.

¶ Quarta vō intētio ꝯplet obuiādo accñti cuicūqꝫ cū his q̄ in suo dñr cap. In ſpāli tñ dixit A. nō timeas subito sinthoma fluxus vētris sanguinolēteqꝫ egōnis sicut qdā medici ignari faciūt q statiꝫ volunt exhibē medicinas solutiuas stipticas puras: ⁊ ꝓuenit ex eis nocumētū maximū marie i tribus casibus. Primus est qñ fluxus vētris ꝓcedit ꝓꝑ debilitatē attractiue epatis: qꝫ stiptica adiuuāt ⁊ augēt. Scḋs casus est qñ ꝓcedit ex materis corruptis malis retentis in epe: q̄rū retētio auget debilitatē. Et tertius est qñ ꝓcedit ex opilōne meseraicaꝝ ⁊ epatꝫ qꝫ stiptica augēt. Cōsidera ergo cām fluxus: ⁊ si est aliq̄ de dictis tribus administra apitiua pura. i. eq̄lia cū ꝯfortātibus stipticis eq̄libus. i. approximatis ⁊ mixtꝫ cū apitiuis ꝫ cañ. i quo dcm̄ ē ꝙ debēt eē pure q̄litatꝫ. ⁊ sint ꝑdcā medicamia ꝓpue aromatica decocta i vino in quo ē stipticitas odorifera. sup. ⁊ si nō ē aliq̄ de ꝑdcis tribus causis tūc ꝓueni ad restringendū fluxū cū stipticis.

¶ De lesiōibus opōnū venarū ⁊ mēbroꝝ. Cap. xiiij.

Accñtia vl tunc digestiōis sunt tria.

Accidunt nocumēta i opōnibus ṽtutū nālīū venarū ⁊ mēbroꝝ ō ablatiōe diminutiōe supfluitate ⁊ corruptiōe eaꝝ sicut in stō ⁊ epe dcm̄ ē ꝓuenire ⁊ ex silibꝰ cāis. Et auctores paruā fecerūt de his accñtibꝰ mētionē. ¶ Auer. tñ 3ꝰ colliget. ſpāliter loquens de nocumētis digōnis ipsaꝝ dixit. Accidentia q̄ accñt vltie digōni q̄ est in mēbris sunt tria sicut in alijs: qꝛ aut ꝑuaṫ opō nutritiue in ipsis sicut fit in ethicis. s. vltie calis. Aut diminuiṫ sicut fit in macie appellata elchacul. i. tabes: aut ꝑmutaṫ. i. corrūpiṫ sicut i lepra ⁊ morfea. Et cā hoꝝ accñtiū aut ē ꝓꝑ malā ꝯplonē ipsoꝝ mēbroꝝ: aut ꝓꝑ cōitatē aliorū sicut in lepra q̄ fit ꝓꝑ duas cās. i. aut ꝓꝑ debilitatē virtutis digestiue q̄ est in mēbris: aut ꝓꝑ malā māṁ ei ab alio transmissam. Et malitia materie aut ē ꝓꝑ sepla: aut ꝓꝑ debilitatē epatis ⁊ venarū. Et cā morfee ꝓ maiori pte est debilitas virtutis digestiue epatis: aut ꝓꝑ debilitatē attractiue in splene ⁊ aliqñ accit ꝓꝑ malā ꝯplonē acq̄sitā in subā mēbri meserici. Et aliqñ ꝓꝑ cibos. Et dixit: scire debes ꝙ qñ enumeramus cās istoꝝ accñtiū nō dicimus tūc res q̄uas adinuicē aut ēt qꝛ ipsa accñtia aliqñ nō possint eē sil: imo pluries ista accñtia sūt ꝓꝑ plures cās: vnā: ⁊ posset ēt eē ꝙ oēs cāe adessent. ¶ Dñt qdā. ꝙ ꝑuatio opōnū ṽtutꝫ nutritiue nō pt īteruenire nisi i pūcto ꝑuatiōis: qm̄ ṽtus nutritiua auferri nō pt manēte vita. ¶ Et dix. Auer. ibidē accñtia q̄ supueniūt digōni venarū sequnṫ ꝓ maiori pte egritudies epatꝫ. veꝝ hñt egritudinē eis ꝓpriā. s. fluxū sanguis. Et in egritudinibus fit h ꝓꝑ fortitudinē ṽtutꝫ expulsiue: nō tñ ꝙ h sit fortitudo simplr: sꝫ ex irritatiōe. Et silr itellige ꝙ egritudines mēbroꝝ vt plm̄ sequnṫ egritudines venarū: ꝫm plm̄ lesiones in opōnibus ṽtutū nālīū venarū ⁊ mēbrorū ꝓueniunt ex malitia ꝯplonis simplicis vel ꝯposite vel cū mā mala improportionata nutricatiōi mēbrorū. Aut ex opilatiōe ipsarū venarū: ⁊ pororū emulgētiū aquositatē. Et qñꝫ ꝓueniūt ex cōitate marie ad renes cū debilitaṫ ṽtus attractiua coꝝ. Et nō purificat sanguinē ab aquositate. Et opilatio ēt pororū cutis extrinsecorū aliqñ est cā lesionis eorum.

¶ Et mala qdē ꝯplo cal'a pura vel cū mā si multū excedens fuerit corrūpet digōnē venarū ⁊ mēbrorū: ⁊ destruet vel diminuet retētiuā ⁊ expulsiuā: sꝫ vigorabit attractiuā eoꝝ. Et friditas cū dñans fuerit pura vel cū mā d̄struit vel diminuit digestiuā ⁊ attractiuā: sꝫ si nō multū excesserit fortē facit expulsiuā ⁊ retētiuā. Et siccitas multū excedēs destruit vel diminuit digestiuā attractiuā ⁊ expulsiuā: sꝫ corroborat retētiuā. Et hūiditas excedēs attractiuā ⁊ retētiuā: ⁊ qñqꝫ ēt digestiuā laxas efficit: ⁊ nisi multū excesserit ñ ledit ītꝫ expulsiuā. Dis tñ vltiata q̄litas destruit actū cuiuscūqꝫ ṽtutꝫ.

¶ Signa aūt haꝝ lesionū tā ꝫm spēm q̄ꝫ ꝫm cās sumanṫ ex his q̄ dicta sunt in suis silibus in epate.

¶ Et ꝯsilr ēt curenṫ. Eīm vtilr ꝯfortās digōnē in epe venis ⁊ oībus mēbris ⁊ reddit pulchꝝ corporis colorē ⁊ eius bonū reddit odorē: canales apit ⁊ sanguinē mūdificat ⁊ corpꝰ in sua sanitate custodit sic fit. ℞. spice cinamomi legni al. cru di rob. ru. añ. ʒ. ij. lacce ablute gario. sandal. citrino ⁊ reub. sansuci. añ. ʒ. i. anisi feniculi masticis assari carpobal. añ. ʒ. iij. ignāti cāepitheos spodij sumeu cimi cuscute policarie. añ. ʒ. ß. zucbari vl mellis q̄ꝫtū sufficit. dos. ʒ. iij. cū vio ibulā.

¶ De opilatione epatis. Cap. xv.

Emfrasis coangustatio siue opilo epatis a q̄busdā sclirosis ⁊ duritiea dcā ē epatis: sꝫ nō recte. Est aūt morbꝰ officialis i vijs epis mater ⁊ origo egritudinū eiꝰ. Et plurimarū egritudinū corporis. ¶ Et epi qdē ꝯtingere pñt oēs tres spēs opilonis. s. coartatoria attenuatoria ⁊ carnosa. Verū attenuatoria raro accit: q̄ꝫuis carnosa adhuc rarius: ⁊ ꝫm quosdā nūq̄ꝫ. Dixit A. q̄ꝫ di ō ortu carnis aut poroꝝ ē lōginquū ⁊ parū ⁊ rarū valde: ⁊ illud sō: qm̄ orificia venarū sunc sumanṫ orificia ꝓ extremis earū siue ꝓ tota ꝯcauitate venarū sunt neruosa. i. silia sube neruorū: sup quoꝝ suba silr nihil oriṫ ex carne vel poro. Dixit. n. A. 4ᵃ q̄rti. ꝙ sup mēbra spermatica neruosa nō ē apta caro gn̄ari: cū vene epis sint multe valde ⁊ abiuuicē sepate sortireṫ caro sup vno orificio vel aliq̄bus eaꝝ: cū illa caro nō sit bñ cōicabilis aliis nō ꝓueniret inde nocumētū apparēter nō hñc.

Opilo coartatoria ē illa q̄ maxime accit epati ⁊ diuiditur triplicater.

¶ Coartatoria igiṫ ē illa q̄ freq̄ntius accit de q̄ in h cap ꝫmo erit: q̄ ē clausio siue ꝯstrictio venaꝝ aut pororū epis ex aliquo hūore i eis currēte. Et ipa qdē triplr diuisa repiṫ. Vno mō hꝫ locū epatꝫ. 2ᵒ ꝫ māṁ eā cāntē. Et 3ᵒ ꝫm tps. Et diuisio eiꝰ ꝫm locū duplex ē: vna sumiṫ ex parte sube epatꝫ: ⁊ vt sic opilo ꝯtingit aut i venis epatꝫ: aut i poris sube eiꝰ. Aut ꝫ situ ptiū epatꝫ. Et vt sic opilo qñqꝫ fit i pte ꝯcaua eius: ⁊ qñqꝫ i gibbosa. Dixit. n. A. opilo qñqꝫ accit i carne epatis. i. poris carnis eius. Et qñqꝫ accit i venis ipsiꝰ. Et dixit. plm̄ huius gn̄is. s. eiꝰ q̄ꝫ ē in venis accit in ramis porte. sup. ⁊ minꝰ accit in ramis ꝯcaue. Et ꝓꝑ h plm̄ opilonū epatꝫ nō fit nisi in latē ꝯcauo. Et cā ē dixit A. qꝛ mā opilationis pus ꝓuenit ad ramos porte pus. i. chilus p illud. i. ꝓꝑ illud q̄ꝫ colaṫ ab ipsa. s. vena porte ad orificia venarū ramificatarū ex vena ascēdēte ex gibbo epatis ⁊ iā dimisit fecē illic. i. ꝓꝑ illō q̄ꝫ iā colatū ꝓuenit ad ramos vene ꝯcaue. Et dimitit fetorē i venis porte: ⁊ sic in pte cōcaua epatꝫ: qñꝫ tñ ꝓuenit res ad h vt faciat euenire opilones in gibbosa pte epatis. s. rnā. Et qñqꝫ in ambabus ptibus simul. ¶ Dixit Sor. in toto epate pōt cadere opilo. s. in poris ⁊ venis ipsiꝰ ⁊ in pte ꝯcaua ⁊ gibbosa: veꝝ ꝯcaua pars eius de facili opilaṫ: qꝛ humores de facili fluunt ad loca decliuia.

Et cause qdē opilonis poroꝝ carnis epatis sunt. dixit A. grossities sanguinis q nutrit ipm: ⁊ q cōtineṫ in ipso. Vel est debilitas expulsiue eius q̄ nō expellit supfluitatē nutrimēti eius vel fortitudo attractiue ipsius q̄ attrahit q̄ꝫ nō oꝫ vel attrahit plus q̄ꝫ debeat: debilitas. n. expulsiue ⁊ fortitudo attractiue possunt esse cā grossitiei sanguinis peruenientis ad epar.

Cāe ex pte venarū

¶ Opilonis aūt q̄ fit in venis cāe tenēt se aut ex parte cause subiectiue. s. ipsarū venarū in q̄bus fit opilo: aut ex pte cāe mālis: aut ex parte cause efficientis. Et que tenent se ex parte ipsarū venarū sunt aut cōstrictio eueniēs eis in creatione sua cū sunt create stricte plus q̄ꝫ debeaṫ ꝫm nāṁ. q̄re nō trāsit ꝑ eas sicut oꝫ id q̄ꝫ fluere oꝫ ꝑ eas ex chilo ⁊ sanguine ⁊ supfluitate eius vñ cāṫ opilo. Dixit Gal. 3ᵒ alimentorū

⁊ poniṫ

et ponit' a Rabi in. 9°. ptícula sic. q bȝ capita venarū qbus decurrit cibus a pte ɔcaua epatis ad pté gibbā stricta i opilationé epatis sepe cadit. Aut de cāis eius dixit. A. est ipsarum venarū inuolutio. multotiēs. n. sunt create vene epatis inuolute plusq̄ɜ debeat' bȝ nāȝ: pp qḋ nó pmpte defluit p eas qḋ currere dȝ. Et sic ɔstrictio ⁊ inuolutio sunt cā ꝙ māe reti neant' in eis ⁊ opilēt. ℂ Que vo se tenent ex pte cāe mālis sunt dixit. A. qm mā q̄ gnat opilōné aut ē humor opilans pp suā grossitiē: aut pp suā viscositaté: aut pp suā multitudinem: aut replōné fcāȝ ex cōitelligēs p multitudiné q̄ntitatē hūoris supabūdāté in toto corpore sit ⁊ epe. Et p replōneȝ q̄ntitaté supabūdāté ptim in ipso epe siue fit in ipso gñatus hūor ipse: siue aliūde ad ipsuȝ subito fluxerit ⁊ repleuerit ⁊ ex subito fluxu opilauerit ⁊ fecerit ex subito de fluxu illḋ qḋ de se nō fecisset. Aut dīt qdā itellexit p replōné hūoreȝ supabūdāté i epe ex mēbro absciso: aut retētioné fluxus sanguinis ɔsueti vel dimissiōe flōmie ɔsuete. Dix. n. Uia. epar opilat' ex quorūdā mēbroꝝ scissiōe ⁊ ex mēstruorū retētiōe. sup. ⁊ aliorū fluxuū. ℂ Dixit Ga. 8° terrap. ꝙ mā opilans aut est hūor grossus: aut viscosus: aut multus. Sera. vo solū grossitiē ⁊ viscositaté tetigit dicēs. Cā opilōnis q̄ in epe fit nē est nisi hūores grossi viscosi q aggregant' ⁊ coartant' in extremitatibus instroꝝ diuersoꝝ in epe vene q̄ noiatur porta. Et iste humor opilās dīr Uia. aut est sanguis mult⁹ lȝ nō grossus. Aut colera inālis grossa. Aut flā: aut melia. sup. aut sanguis grossus lȝ nō multus. Colera aūt nālis sua subtilitate nó opilat nisi eēt multa. Et hūor faciēs opilōné aut est apanstaut nō. ℂ Dixit haly. opilatio epis aut est ex apate: aut ex grosso humore. Et Aui. dixit: quandoq̄ȝ est causa eius apostema. Et dixit. quandoq̄ȝ est cā eius vētositas replēs venas epatis. ℂ De causis aūt q̄ se tenēt ex parte cāe efficiētis Dixit A. efficiēs opilōné epatis est debilitas digēnis eius. i. lesio in digēne q̄cūq̄ȝ fit illa lesio. sup. ⁊ ēt lesio digē nis stōi. Et debilitas separatiōis supfluitatū in epe. Et debilitas expulsiōis earū ab epe: siue ista debilitas insit ei p egritudiné ppriā epis: siue p cōitaté ab alio. Et ex cis ē debilitas receptaculorū. s. fellis splenis ⁊ renūȝ: q̄re nō attrahunt supfluitaté ab epe ⁊ nō mūdificāt ipȝ: q̄re virus remanēs in eo opilat ipm. ℂ Et de efficiētibus opilōné in epe sunt cibaria grossa veniētia ad epar ex carnibus. s. q̄drupedū ⁊ auibus. i. in aq̄ degētibus. Et ex appetitibus corrupt̄. i. ex eis q̄ appetūt in appetitu corrupto sicut carbones gipsuȝ ⁊ silia. Et ex fungis ex fructibus pōticis grossis q̄les sunt qdā gña pirorū nespilate alia oia cibaria grossa cuiuscūq̄ȝ q̄litatis existāt. Nā radix opilōnū est grossities cibariorū: ⁊ nō ipsorū q̄litas. Nā dixit A. qdā sunt cibaria frigida ⁊ subtilia: ⁊ q: sunt subtilia nō faciūt accidere opilōnē: q̄uis sint frida. Et qdā sunt cibaria calida ⁊ grossa ⁊ faciūt accidere opilōné p sui grossitiē q̄uis sint cala. Grossities tñ iūcta fritati magis facit cadere in opilationé q̄ iuncta calitati: ppea ꝙ frigiditas ingrossat ⁊ coartat māe. ⁊ prohibet eas a defluxu in loca debita.

ℂ Opilō attenuatoria est clausio venarū ⁊ meatuū epatis facta a recōstringētē: ⁊ hȝ cās ex pte subiecti sicut coartariat mālē āt cāȝ si bȝ: ⁊ sí bȝ efficiété. De efficiētib⁹ ipsȝ dixit A. ē q̄litas ɔstrictiua vt fritas ɔstrigēs: ⁊ sicut siccitas corrugās siue siccitas sit simplex siue ɔposita cū q̄litate actiua cala vł frida: aut cā eius est apa mēbro vicino ɔstringēs ⁊ coartās mēbrū. s. epar sicut apa in mirach magnū: aut apa in stōmagnū. Aut est ligatura fortiter ɔstringēs mirach: ita vt proueniat ɔstrictio ei⁹ ad epar. ℂ Soz. reduxit cās opilōnis epis ad extrinsecas ⁊ intrinsecas. Et dixit ꝙ extrinsece sunt acceptio ciboꝝ ⁊ potuū stipticorū fridorū grossorū vel aliq̄ mō ieptorū trāsitui sicut pira sorba fungi caro bouina ⁊ silia: ⁊ coartatio nimia ⁊ ɔstrictio fcā ab aliquo violētāte: vnguenta frida: ⁊ q̄cūq̄ȝ silia mouētia circūferētiā versus centrū: vt fritas aeris: dormitio sup dextro latere post descēsuȝ cibi ad fundū stōi añ ipsius digōné balneū frigidū ⁊ stipticū. Et ex cāis extrinsecis opilatiōis epatis sunt mot⁹ multus post cibū: ⁊ balneū calidū attrahens ad epar: ⁊ positio vētosarū sup epar aut emplorū calidoꝝ attrahētiū añ cibi digōnem. Et ex eis sunt appōitio epithimatū fridoꝝ stipticorū sup epar añ cōnē. Et potus vini turbidi vel musti ⁊ vini grossi maxime dulcis ⁊ vini cocti. Et potus sup cibū indigestū maxime vini potētis subtilis. Et pot⁹ aque fride aq̄ grosse limose vł turbide. Et sūptio medicie stiptice fride vel narcotice. ℂ Intrinsece vero cāe sunt sicut venarū epatis strictura vel inuolutio a creatiōe. Et sicut q̄cūq̄ȝ mala ɔplō debilitās epar in digerēdo vel expellēdo aut fortificans attractioné vel retentioné eius. Et sicut debilitas receptaculoꝝ supfluitatuȝ ipsius maxime in attrahēdo supfluitates ab ipso. Et sicut humor multiplicatus in toto vel mēbro vicino epati ⁊ silia, q̄ oia sunt ex cāis opilōnis añcedentibus. Et sic est humor ipse actu existēs in epe opans vel nō coartās meatus venarū. Aut apa in mēbro vicino coartās epar. Et sicut ventositas replēs venas epatis vel cū humiditate mixta: ⁊ iste sunt de cāis ɔiūctis opilationū epatis. ℂ Dixit Soz. cū vene epatis multe sint ⁊ si nō opilent' oēs: dūmō maior pars earum opilet' dr̄ ⁊ dici dȝ epar opilatū: qm̄ ipedit' cibi trāsitus sufficiētis ad cuius penetrationé talē maioris ptis earū aptio exigit'. ℂ Cāe vero opilatiōis carnose satis p se ex dictis note sunt. ℂ Diuisio aūt opilōnis fm̄ tps est: qm̄ ex ea alia est recēs ⁊ breuis tpis ⁊ alia est antiq̄ plixa. ℂ Corpa pinguia ⁊ ēt carnosa multū facilius incurrūt opilōnes epatȝ q̄ȝ gracilia ⁊ maxie si frigoribus exponant'. Et gulosi ⁊ ordiné cibationis ptermittētes frequēter in eas incidunt.

Signa gñis sūt pmū sūptū a colore faciei ⁊ totius corporis. Dixit A. opilōné epatis patiēs est pauci sanguinis corrupti coloris. tēdit. n. versus coloré cacheticoꝝ. Uariat' tñ fm̄ diuersitaté māe opilātis: ⁊ q̄ exinde multiplicat' i corpe plus. Nā si opilō fuerit ex colera color plus vergit ad citrinū: ⁊ aliq̄ñ ad viride obscurū. Et Soz. dīx ꝙ apparet facies cū luciditate. Et si est ex flāte facies fit discolorata squalida: ⁊ vgit color faciei ⁊ pprie labiorū ad liuidū vł palidū. Et si fuerit ex melia vgit color ad fuscediné ⁊ nigrediné. Et si fuerit ex sanguine color vgit ad rubeū obscurū. ℂ 2m signū est vrina. Dixit Uia. vrina eorū est subtilis ⁊ clara. Et si ex calore fuerit erit citrina vel glauca: ⁊ si est ex friditate erit alba vel glauca. Est aūt subtilis: q: modicū est id qḋ trāsit cū ea. ℂ Dixit Guil. si opilō fuerit ex mā aduста vrina erit tincta cū subtilitate. Si vero fuerit ex mā flāti ca viscosa: vrina erit spissa nō colorata. ℂ Dix Roge. si opilatio fuerit in pn°. vrina est mediocriter tenuis ⁊ q̄n̄q̄ȝ ē mediocris. Sed si fuerit in pcessu ⁊ ɔfirmatiōe vrina erit expssa tenuitate tenuis. ℂ Dix haly. 9° theorice. si opilō fuerit in gibbo vrina fit subtilis ⁊ aquosa. ℂ Scias ꝙ in oi opilatione epatis vrina minorat' ⁊ fit clara ⁊ subtilis in q̄ parū aut nihil descēdit: variat' tñ in subtilitate ⁊ ēt in colore fm̄ māe diuersitaté vt potes colligere ex dictis. Cū igit' Guil. dīx ꝙ in opilatione ex flāte vrina est spissa nō itellexit absolute sed in ɔpōné ad vrinā q̄ fit in fcā a colā vel mlia.

ℂ 3m signū ē sūptū ab hanelitu. Dixit A. ꝙ q̄n̄q̄ȝ sequit' opilationé difficultas i hanelitu pp cōitaté mēbrorū hanelitus cū epate. Aliī. n. epar magnificatuȝ cōprimit dyafragma: ⁊ aliq̄ñ sua grauitate trahit dyafragma deorsū vñ difficultat' hanelitus. ℂ Dixit Uia. cū ambulauerit vel salierit: ⁊ maxime post ebibitā aquā sentit pūcturā doloré ⁊ grauitaté: ⁊ furcule semp mouent' atq̄ȝ a pulsatiōe gescūt. Rogerius ēt dixit ꝙ adest pulsatio furcularū. Et Soz. dīx. malitia adest anhelitus maxie cū ascēdit montes aut gradus scalarū. Et dīt qdā ꝙ cuȝ in pte gibbosa opilatio magna fuerit tussis sicca aderit ɔpressō pulmone mediante dyafragmate.

ℂ 4m signū est ꝙ cū opilō fuerit magna totius aderit corporis lassitudo: ⁊ ad motiones pigritia ppter grauitaté.

Cāe ex pte humoris.

Cāe ex pte causa efficientis.

Cāe ex pte ciborum.

De opilōne attenuatoria l epe ⁊ eius cāis et°

Cāe extrinsece opilōnis epis.

Cāe intrīsece et opilōnis epatis.

Signa opilationis in epate.

¶ 5m signū dixit Ras. in diuisiōibus. d signis opilōnis epis ē paucitas digōnis: ⁊ i stōr ⁊ i epe. Et pp paucitatē digōnis ⁊ difficultatē trāsitus eius qđ dirigit ad mēbra patiēs ē pauci sanguinis sicut dixit A. ⁊ inde est extenuatio corporis.

¶ 6m signū est sumptū ab eo qđ epe egredit in egōne: ⁊ qđ in ipso retinet. Dixit Aarō. signū opilatiōis est q nō attrahit chilus ita q nō māifestat q ibi sit apa ⁊ sit absq corruptione opilōnis: sed iueniet pōderositas vehemēs cū dolore modico ⁊ fit egō liqda. ¶ Et A. dixit signa opilōnis sūt vt nō attrahat epar cibū: qm nō iuenit meatū: aut qm v̄tuti attractiue eius pculdubio associat nocumētū. s. ex opilōne ⁊ comitant istud due res: vna ex eis est qđ ex eo expellit: ⁊ alia ex eo qđ retinet. Et illa q est ex eo qđ expellit est vt fit egō chilosa subtilis ⁊ plurima. subtilis qdē qm aquositas colica nō iuenit viā ad epar. Et itellexit p aquositatē colicā eā q ē subtilis ⁊ acuta sicut colera q est aquositas vrinalis futura q remanēs reddit subtilē egōnē. i. liqdā. Et est chilosa: qm epatis opō nō p̄ualet in eo ita vt ɔuertat ipm a sua chilositate ad sanguinē. Nō aūt p̄ualet eīq: chilus nō intrat in ipz. Plurima aūt est qm illi cuius pprietas est vt expellat i egōne. s. pti fecali chili tā additū est illud cuius pprietas est vt pueniat ad epar: ⁊ ɔuertat plim eius in sanguinē. Et sepat plim eius scdm aquositas ⁊ sepat ps eius scā colera ⁊ ps eius scā melā. Et istud totū addit ei cuius pprietas est vt expellat scdm egō q̄re multiplicat nocumētū eius. ¶ Dixit Ras. in diuisiōibus. de signis opilōnis epatis est lenitas vētris. Sor. vero dixit q si opilō ē in ɔcauo epatis tūc egō est hūida sicut ptisana feculēta ⁊ aliqñ ē sanguinolenta. Si vero opilō est i gibbositate egō est sicca. Et si opilō est in vtraq pte: tūc ptim est sicca ⁊ ptim hūida. Illud aūt qđ seqt ex eo qđ retinet in epe est grauitas sensibilis in ptibus epis. Et illud iō qm illud qđ expulsuz est ad epar cū ipso ɔprehēdit raro expellit ad egōnē 2o ⁊ si nō expellit ab epe ad aliō: tūc ipm multiplicat ⁊ replet: eo q penetrat in ipm a penetratione ⁊ grauat. Dixit Gal. 5o de iterioribus. patiens sentit grauitatē velut rē suspēsaz i dextro latere sub hypocūdrio: Dixit Uia. ifirmus sentit grauitatē in hypocūdrio dextro ⁊ silr oēs auctores ponūt. ¶ Dixit Filagorius. signū opilōnis epatis est q patiēs sentiat q in mirach eius dextro pōderositas sit suspēsa ⁊ dolebit quotiēs sumpserit cibaria grossa ⁊ viscosa: ⁊ quotiēs balneatur. Dixit Roge. siue aggrauatio fuerit in p̄n° siue in fine maior est aggrauatio post prandiū q̄ astiāmo ⁊ post oēm comestionē: ⁊ p̄cipue in hora q̄ extimat q chilus penetret ad epar. Dixit Ras. in diuisiōibus. aggrauatio erit sine dolore. ¶ Alex. vō Sera. ⁊ Haly. dixerunt q in opilōne est grauitas ⁊ dolor. ¶ Aui. vō ɔparās opilōnē ad apa in h dixit. dolor in apate est vehemētior illo q est in opilōne pura. i. sine apate cū q nō ē cā alia faciēs dolorē plim. i. intēsuz: q si est dolor. s. in opilōne pura tūc ē paruus. s. dolor pu° leuis. Dix. n. Ga. 7o. afo. i ɔ° afo. qbuscūq epar circūdolet ⁊c. ɔtingit aliqñ in opilōne dolor: sed est paruus: magis. n. grauat q̄ doleat. Dixit cōiter q in opilōne pura ⁊ in p̄n° nō est dolor: sz cū erit multiplicata ⁊ in pcessu ē dolor leuis aggrauatiuus nisi ɔplicet vt dix. A. cū cā alia iducēte dolorē fortē de q̄rū nūero maxie est vētositas. Dixit eni Gal. 5o de iterioribus ⁊ penit 7o cōtinentis sic. si vētositas vaporosa in epe collecta fuerit in q̄titate abūdāte: ⁊ neq iuenerit ad penetrādū: patiēs nō solū iueniet tactū pōderositatis: sz cū ea silr habebit extēsionē. i. dolorē extēsiuum. Et Uia. dixit. si cū extēsiōe fuerit fumus. i. vētositas nō potens exire nō solū grauitas sentit: sz extēsio ⁊ tetanatio: ⁊ dolor sentit in furculis ⁊ epar. Dixit qdā q in opilōne ɔcaua epatis grauitas ⁊ suspēsio pōderis magis sentit: sz in opilōne gibbi sentit magis qdā dolor leuis extrinsecus.

¶ 7m signū dixit A. nō est febris: qñq tñ accit febris. Si. n. dixit Sera. opilō fuerit cā phibite trāspiratōis iducētis putrefactionē erit febris putrida: pōt ēt vz ea inueniri febris effimera fm plurimū tñ non est cum ea febris.

¶ Signa spērū opilōnē existētē in venis epatis p̄dicta signa oīa vel plura cōitant oī tpe: ita q ēt a p̄n°. In opilōne vero pororū epis nō apparēt in p̄n°. imo nō nisi in pcessu: ⁊ tūc ē nō sunt itēsa. Opilō quoq pororū siue sube epis ponit venas corporis plenas sanguine: vñ ēt reddit color cutis rubeus: q: sanguis q debebat nutrire epar nō potēs penetrare in poros eius trāsit ad venas. Sed opilō pororū p quos supfluitates transeūt ad receptacula ponit sanguinē in toto corpore malū. s. colericū vel melicum fm q opilatio cadit in poro vadente ad fel aut in poro vadente ad splenem prout apparebit in cap de icteritia.

Sig° opilōnis i sube epatis.

¶ Signa aūt opilōnis venarū ɔcauitatis epatis ⁊ porte sunt egō chilosa si nō fuerit talis egō pp opilōnē meseraicarū: vel pp debilitatē attractiue epatis: ⁊ tūc erit multa vt supradictum est. Et ipsa in opilōne venarū gibbi nō est tante q̄titatis ⁊ nō est vere chilosa: imo fm plim vel fm partē erit chimosa ex chimis generatis in sima epatis. Et fz plim est permixta ex chilosa ⁊ chimosa. Et est grossior ⁊ feculētior: pp partē subtiliorē chimi q transit ad venas pp quā cām vrina in opilatione gibbi est maioris q̄titatis q̄ in opilatiōe concaui. Et opilationē magnā gibbi qñq inuenit tactus: sed opilationem concaui non inuenit.

Sig° opilōnis venarū epatis.

¶ Signa materierū. Signa opilōnis fcē ex colera sunt dixit Guil. ifirmus erit cū siti vehemēti ⁊ patiet pruritū ⁊ ardorē in cruribus: ⁊ toto corpore. Et vrina inducit ardorē in v̄ga ⁊ habitudo corporis erit extenuata colica: ⁊ pulsus spissus cū q̄dā velocitate. Et si fuerit cū ea febris p̄dicta signa intēsiora erūt: ⁊ aderūt alia signa significātia coleram grossam. ¶ Et in fcā ex sanguine erūt signa sanguinis. ¶ Et si fuerit ex mā flātica viscosa patiet patiēs in tero inflationē pedū. Et tumor ille de mane fm plim non iuenietur. Et pulsus erit paruus debilis cū q̄dā mollitie: ⁊ erit cū delectione appetitus absq siti: ⁊ multiplicabit sputū insipidū. Et qñq fiet nausea ⁊ vomit°. Et si mā flātica fuerit cū febre p̄dcā signa remissa erūt: q: minuet calitas febris hūiditatē. ¶ Et si fuerit a mā melica aderūt signa hūoris melici. ¶ Signa āt fcē a vētositate signat ipaz dixit A. cū grauitate extēsio mutabilis. s. dolor extēsiuus q pmutat de loco ad locū. sup. ⁊ alia signa significātia vētositatē in epe. ¶ Dixit Sor. in fcā a vētositate nō imutat color faciei neq egō neq vrina. ¶ Et si fuerit ex apate erūt signa apatis infra dicenda.

Sig° opilōnis hūoralis.

¶ Signa opilōnis attenuatorie. s. fcē fm lenitā ɔstrictiōis a re ɔstringēte sunt dixit A. ɔ̄ncessio cārū ɔstringentiū ⁊ stipticitatē habētiū sicut potus aq̄rū ɔstipātiū valde ⁊ aliarū rerū ifrigidātiū aut exiccātiū valde. ¶ Et si fuerit pp mēbra alia cognoscit p dispōnē malā in mēbro illo repertā. Dixit Uia. si opilō fuerit ex mēstruis ablatis vel mēbris abscisis palā ⁊ sentuiscit. n. ex iudicio patiētis ⁊ inqsitiōe sup eis. Et h mō ēt cognoscit quecūq fuerit cā primitiua.

Sig° opilōnis attenuatorie epis.

¶ Signa distinguētia opilationē epatis ab apate eius sunt dixit Gal. 5o de iterioribus: opilatio nō est adeo in apto ad tactū sicut apa: imo nō hñ pcipit nisi fuerit magna valde: ⁊ in gibbo in hīs q nāliter hñt loca subtilia in mirach vel pp morbū subtilitate. ¶ Dixit Aarō. In opilatione nō egredit colera neq alij mali hūores sicut egrediuntur in apate. aut forte egredient hūiditates ille q faciūt opilatiōes quotiēs ɔfortat nā. Et si hūiditates fuerint in gibbo egredient per vrinā. Et siin ɔcauo p egestū. ¶ Dixit Judeus. in opilatōe grauitas est maior q̄ in apate: sed nullū hz dolorez sicut in apate qm i apate ē maior. s. dolor. i opilōne vō paruus valde. ¶ Dix. A. qñ plongat ⁊ mltiplicat tpe opilonā epatis puenit patiēs ad putrefactionē faciētē accidē febres ⁊ apata faciētia cadere in hydropē. Et ad gñationē vētositatis faciētē accidere dolores prauos. ¶ Opilatio epatis periculosior ē opilatiōe splenis ⁊ opilatione renū: q̄uis ille sint tardioris cure pp longitudinem vie ad ipsos.

In quo differt opilatio epis ab eius apostemate.

Que sunt vitanda in opilationibus epatis

Cura opilonũ epatis duobus pficit̃ instrũs.s.dieta ꝛ potione. Et dieta qdẽ ordinat fugiẽda q̃ sunt aer frigidus et aer grossus paludestris: ꝛ ẽt australis: ꝛ tristitia timor ꝛ pusillanimitas. Et dixit A. nõ vtant̃ sup cibo motu neqꝫ exercitio.s.forti. Et opꝫ vt nõ succedat cibo balneũ añ ipsi⁹ digõnẽ in stõ vt nõ attrahat̃ indigestus ad epar loco eius ꝙ resoluit̃. Et silr nocet fricatio sup cibo fcã in ptibus epatis añ cibi digõnẽ. Et Haly. dixit Arceas infirmũ post prãdiũ a motu. Et de nocẽtibus est somnus plixus: ꝛ maxime post cibũ cito factus. Et spãlr si diurnus fuerit. Et longus accubitus sup dextro latere. ¶ Et dixit Ras. in diuisionibus. Cura eius est dimittere cibos grossos viscosos sicut sũt pultes: ꝛ panis azimus ꝛ pedes.s.aialiũ: ꝛ caseus ꝛ oia dulcia q̃ hñt grossitiẽ ꝛ rizum ꝛ ꝓprie cũ lacte coctũ ꝛ comestũ. 2° dynamidiorꝫ: lac qd̃ modicũ hꝫ serũ ꝛ caseũ multũ inutile ẽ eis q ex ipso replent̃: ledit.n. lũbos his qcũqꝫ ꝓmptus fuerit ad generandũ lapidẽ: ꝯstipationẽ quoqꝫ in epe facit paratis hoc pati. Pingues dactili opilatiui sunt ꝛ maxime immaturi: ꝛ oia q̃ de his ꝯponunt̃. Et triticea farina cũ lacte ingrossato inutilis est epar facile ꝯstipatũ hñtibus. Et hñtibus renes habiles ad generandũ lapidẽ. Et vinũ dulce obturat ꝛ viscera eleuat. ¶ Dixit. A. alienet oẽ grossuꝫ ex carnibus: ꝛ pane azimo: ꝛ pane fcõ ex sila viscosa glutinosa. Et rizũ ꝛ miliũ ꝛ pedes ꝛ capita: ꝛ frixa siccata ꝛ assa siccata ꝛ dactili.sup. ꝛ oẽs fructus stipticos. Et vinũ grossum: ꝛ dulce.imo ꝛ dulcia oia ꝛ ꝓprie in qbus est viscositas ꝛ grossitudo. Et lac oẽ opilat epar p̃ter lac camellarũ. ¶ Et de nocentibus sunt vinũ nouũ turbidũ aq̃ grossa: grauis turbida: ꝛ maxime si frida fuerit: ꝛ multa. Et dixit A. non bibãt sup cibum plĩm ꝛ elongent iter comestionẽ ꝛ potũ.s. delatiuum: ꝛ ꝓprie potũ vini subtilis: qꝛ defert cibũ indigestuꝫ ad epar. ¶ Et de nocentibus gñaliter est oẽ qd̃ ipedit digõnẽ in stõ vel epe. Et oẽ qd̃ trahit cibũ ad epar añq̃ꝫ sit in stõ digest⁹. Et p̃sertim a p̃dictis sibi cauere debent hñtes venas nãliter strictas ꝛ inuolutas. ꝛ opilõnẽ patiẽtes ꝓp mãꝫ grossaꝫ vel viscosaꝫ. Et oẽ calefaciẽs cũ intensione in opilatione ex mã calida est nociuũ.

Que sunt conferentia

¶ Amplius dieta ordinat cõferẽtia ꝛ administrãda q̃ variant̃ variatione cãrũ. In opilõne.n. ex mã calida aer sit tẽperatus vel declinãs ad calitatem leuẽ. Et gaudiũ sit tẽperatũ. Et somnus sit nocturnus tẽperate factus. Et exercitiũ sit leue añ cibum. Et regimẽ ciborꝫ: ꝛ potuũ sit decliue ad friditatẽ cũ apertione. ¶ Dixit Viati. si ex calore fuerit opilõ nutriatur cibis leuibus ꝛ subtilibus ꝛ pullis ꝑdicibus fasianis ꝛ scariola endiuia lactuca bliti ꝛ silibus. Et det̃ ptisana in q̃ radices feniculi ꝛ apij int decocte cũ oxizacara in potu: mltũ.n. valet in opilõne e mã cola grosa. ¶ Dixit Ras. in diuisiõibus comedãt res in qbus sit abstersio ꝛ apertio. Et q̃ꝫuis hoc documẽtũ sit cõe ad oẽ mãꝫ tñ exẽplificauit i cala ꝛ dixit. sicut ch[illegible]stordei ꝛ faba. Et. A. dixit ẽt fabas. vñ scire debes ꝙ fabe absolute ꝯsiderate nõ ꝯueniũt cũ sint grossi nutrimenti. Sed in ꝯparatione ad alia legumina fabe ꝯueniũt ꝓp abstersionẽ q̃ est in eis: ꝛ maxĩe ꝯuenirẽt qñ opilõ cẽt a colera opilãte sua multitudine non sua grossitie. ¶ Et de herbis ꝯueniunt luppulus ꝛ blitis. Dixit Dias. blitis aperiũt opilõnes de calitate. Et cicorea ꝛ endiuia ꝛ lactuca ꝛ scariola. Et de fructibus cõueniũt passule enucleate acetose. Et amig. hñ masticate. Et conueniũt cucurbita cucumer: citrulus: melon: ꝛ pepon. Et ꝓprie corꝫ semina mũdata. Dixit Guil. comedat herbã feniculi petrosilij ꝛ boraginis.s. mixtas cũ sup̃dictis fridis. ¶ Dix̃ Paulus. si opilõ fuerit cũ mala ꝯplõne calida vtendũ est in nutrimentis aq̃ ordei. Et sũmarie nutrimẽtis q̃ infrigidant modicũ: ꝛ nõ generant opilõnes euitato vino oino. Qd̃ si necessariũ fuerit vinũ ꝓp debilitateꝫ stõi. sup. vel ꝓp aliã cãm tũc sit modicũ vinũ.i. debile tenue ꝛ albũ. ¶ In opilõne vero a mã frida iuuantia sunt aer calidus subtilis serenus ira gaudiũ moderatũ exercitiũ aliqliter forte añ cibũ ꝛ vigilia excedẽs mediocre. ¶ Dix̃ Gal. i tegni q estraꝫ epis patiũt ꝓp vasorꝫ stricturã salubris cã inuẽta est extenuãs dieta. Ex granis itaqꝫ ꝯuenit panis triticeus de tota farina hñ coct⁹ a corticibus duris mundus: sed nõ multiplr. Dixit Ras. in diuisionibus ꝛ silr Aui. sal ꝛ fermentũ in pane suo pani tñ si ꝑmixta fuerint semina feniculi anisi ꝛ cumini: ꝛ silium aut flos rozismarini erit melior. Et ꝯuenit panis factus de lupinis ꝛ de horobis. Et A. ꝯcedit cicera: sed vtẽdũ est brodio eorꝫ. ¶ Et de carnibus dixit Via. vtendũ est carnibus volatilium ꝛ silr carnibus edi annualis agni ꝛ castrati. ¶ Et de herbis ꝛ radicibus dixit. A. misceant̃ cuꝫ cibis eorꝫ porri: qꝛ subtilitãt ꝛ incidũt ꝛ silia eis ex aliis acruminibus. Dix̃ Ras. porrũ napticũ sumptũ in cibo cõfert opilonibus ꝛ humiditati. ¶ Dixit A. spagi sunt iuuatiui ꝛ feniculus apiuꝫ petrosil. origanũ calamẽtũ menta ꝛ his silia. ¶ Et de fructibus dixit Gal. ꝛ ponit̃. 7. ꝯtiñ. sic occurrẽdũ est dãdo in cibo de capperibus ꝯditis in aceto cũ melle añ cibationẽ ei⁹. Conuenirent ẽt sine melle in opilõne ex colera grossa. Et dixit 2° alimentorꝫ ꝛ ponit̃ a Rabi in 2ª particula. Cappar aperit poros epatis ꝛ splenis ꝛ emendat ea comestus cũ aceto ꝛ melle: vel cum aceto ꝛ oleo ante cibum. Et cõueniunt auellane bene masticate: ꝛ radix que comeditur est vtilis. Guil. concedit allia cocta ꝛ ficus cum nucibus. Et amigdale amare hñ masticate. Dixit Gal. 2° alimentorum dissoluũt opilõnes epatis veniẽtes de tumoribus grossis iclusis in extremitatibus venarũ perfecte. ¶ Dixit Paulus. in opilõne ex friditate vtendũ est vino vetusto tenui euitato oi grosso generante opilõnes. Et gñalr cõueniũt oia comestibilia calida q̃ hñt apire subtiliare: ꝛ abstergere m ĩs in epate siue ꝑ se siue mediãtibus ꝯdimẽtis eis ꝑmixtis. Dixit Aui. nõ est malũ tribuere vinũ antiquũ subtile purũ. ꝛ intellexit ꝓ potu delatiuo sumẽdo perfecta digõne in stõ vt faciat penetrare cibũ ad epar ꝛ aperiat ꝛ subtiliet. In potu aũt ꝑmixtiuo cũ cibo melius est vt tale vinũ limphetur ne faciat egredi a stõ cibũ añ suã digõnem. In opilõne tñ ex multitudine sanguinis fcã talis vini pot[illegible]us delatiuus nõ cõuenit: qꝛ augeret sanguinis multitud[illegible]nẽ. ¶ Ois opilatus dꝫ vitare replõnẽ cibi ꝛ potus: q̃ꝫuis potus cõparat[illegible] ꝛ minuere dꝫ de q̃ꝫtitat[illegible] [illegible]ẽtatus. Et parent̃ cibi elixi poti⁹ tione cibi debeat eẽ aug[illegible] medicine calide vel fride apertiue q̃ꝫ sli. Et bu[illegible]ant cũ eis [illegible] Et dꝫ ois opilatus ꝓcurare excre ẽm ꝙ dispõ [illegible] requirit. quotidie: ꝛ si põt in horis ꝯsue tione superfluitatũ suarum [illegible]tat aut multũ minuat nisi in fcã a tis. Coytum quoqꝫ dim[illegible] qua coytus ꝯuenit mediocriter. multitudine sanguinis: [illegible]one attenuatoria variat̃ diuersitate ¶ Regimẽ vero in [illegible] [illegible]a eius apa regimẽ fiat ẽm ꝙ illi apati [illegible] Si.n. fuerit [illegible] ꝯuenit. Et si fuerit ex siccitate dixit Aui. regimẽ fiat cũ lenitiuis maturatiuis ꝛ aliis dictis in cap̃ malitie cõplõnis sicce epatis: Et dixit regimẽ eius qui hꝫ nãliter venas strictas aut multũ inuolutas est regimini eius qui hꝫ epar paruũ.

Potio intẽtio respicit morbum ꝛ causarum.

Cura per potionẽ tribus ꝯplet̃ intẽtionibus: quarꝫ vna respicit morbũ ꝛ eius cãꝫ. 2ª respicit mẽbrũ patiẽs .s. epar. Et 3ª corrigit accñtia. ¶ Pria intentio ꝓut respicit morbũ est aptio siue exopilõ: ꝛ ꝓut respicit cãm est ipsius abscisio: exopilõ aũt ꝛ aptio ꝯplet̃ cũ medicinis apitiuis: de qbus dix̃ A. ꝙ alie sunt fride ꝛ alie sunt ꝓpinq̃ eq̃litati: cũ declinatiõe tñ ad latus calitatis. Et alie sũt calide.s. remote ab eq̃litate: qbus indigemus in opilõnibus cronicis. Et fride qdẽ q̃ꝫuis sint narrate supra sunt dixit A. endiuia ortulana: ꝛ cãpestris ꝛ taraxacon q̃ est spẽs sponse solis. Et aq̃ plãtaginis cũ folijs ꝛ radicibus suis.s. elicita aut ꝑ sublimationẽ aut ꝑ decoctionẽ: de q̃ dixit Gal. ꝛ scribit̃ 7°. ꝯti. Radix lingue arietis ꝛ folia eius ꝛ fructus.i. semẽ valde faciũt ad aperiendum opilõnes epatis. Vexꝫ vbi est calitas. Et ex fridis est solatrũ ꝛ ꝓprie siluestre qd̃ est alchechẽgi. Et folia volubilis comesta cũ aceto. Et lupulus ꝛ fumusterre ꝛ ꝛ blitis epatica: rostrũ porcinũ qd̃ est cicerbita. Et attriplex

de qua dixit. G. et ponit ubi supra 7°. cōtiñ. attriplex dissolvit opilōnes epatis et nō hz caliditatē marie semē eius. Et ex eis sunt succus liq. lac camellarū serū caprinū aq̄ seiuz cōiuz fridorū aq̄ ordei et pprie nō excorticati et filia. ¶ Que vero sunt q̄litati ppinq̄ sūt reub. et absinthiū. Nā lz in absinthio sit calitas q̄dā nō est malū uti ipso in opilōne associata calitati et friditati sil'. sicut opz q̄ ipm administret: hoc est cū rebus cōvenientibus sm dispōnē ut cum aq̄ cuscute in dispōne friditatis et cū aq̄ endiuie in dispōne calitatis. Dn̄t qdaz q̄ cū A. dixit associata calitati et friditati sil' illa copula: et tenetur disiūctive p vel. Et aliq dn̄t q̄ tenet copulative et erit h cū fuerit friditas et ex pte cāe opilātis: et calitas ex pte ei° qd sequit opilōnē ut putrefactiōis. Et ubi dī. nā lz in eo. s. absinthio et c. reperit alia lra que dicit in eis. s. reub. et absinthio. et est melior: nā ambo cōveniūt cū sua q̄litate in opilatione frida. Et cōveniūt in opilōne cal'a: q: evacuāt humorem calim ex epate. ¶ Et ex eis dixit A. est eupatoriū d quo dixit Gal. 7° miemir. et ponit a Rabi in 9ª. pticula. sic. seccasum et est eupatoriū: et est saporis cui amaritudo dn̄at fortiter et pre medicinis ceteris epar mūdificat et apit artas vias ei° sine manifesta calitate vel frigiditate. Et dixi i de simplici medicina et scribit 7° cōtiñ. policaria q̄ est eupatoriū aperit opilōnes epatis absq3 caliditate cognita. ¶ Et dixit A. et amig. amare sunt ppinque eq̄litati et prime his sunt succ° feniculi humidi. i. recentis. Et succus absinthij cuz syrupo acetoso fortiū seium. s. in pvocatione sicut sunt semina cōia cal'a et apij feniculi petrosilij spagi et brusci et fiat syrupus ille cū zuchero vel melle sm q̄ exigit dispō. ¶ Et dixit A. eq̄litati ppinq̄ sunt lupini. ipsi nāq3 sunt medicina melior q̄ petit aptio epatis absq3 calefactiōe et infridatiōe. Dn̄t qdā q̄ lra q̄ dicit lupini ē corrupta: dz dicē lupuli. Et hi dn̄t q̄ reperit h lra q̄ lupuli: h aūt dn̄t: q: lupini sunt grossi nutrimēti rōne cuius opilant. Sed si bn̄ cōsiderent dicta auctorū bn̄ iacet. Nā dixit Ser. lupini sicut sunt. i. nō dulcorati hn̄t virtutē q̄ abstergūt et resolvūt et mūdificāt et aperiūt. Et dixit sm Gal. q̄ comesti cū ruta et pipere cōveniūt. Et R. ēt dixit q̄ cocti in aceto cū melle et ruta et pipere sumpti cōferūt. Et dixit A. in 2°. q̄ lupinus aperit opilōnes epatis et splenis. Et Tacuinus dixit. cū digerunt nutriūt nutrimēto cōvenienti epatis. Et sanguis generatus ex eis sicut dixit Ga. nō est malus. ¶ Et dixit A. camepitheos est medicina primarie: et est calidior eris. s. lupinis pro rūpere sz tēperat i potes cū aq̄ endiuie. Dixit Gal. et ponit 7°. cōtiñ. q̄ cōfert magis q̄ alie medicine ei in quo sunt opilōnes in epe velociter. Et dixit A. q̄ acetū squillitic... spagi et radix lilij sūt huius gn̄is et lac ēt cū potat sm necessitatem. i. sm q̄ fuerit necessariū. ¶ Et ex ppinqs eq̄litati est cuscute de quo dixit dyasco. podagra lini apit opilōnes q̄ sunt in epate et splene et cōfortat epar. ¶ Et ex eis est capillus veneris cū suis spēbus. s. politrico et adianto. ¶ Et ex eis est senatiū. Dixit Rasis 7°. cōtiñ. mel amarū collectū de absinthio est bonū opilationibus epatis. Et si nō habet pmisceat melli de absinthio. ¶ Et ex eis sunt fistici de qbus dixit Gal. q̄ aperiunt opilōnes epatis et mūdificant ipm. ¶ Et ex eis est sticados sm Mes. Et pdcis medicinis vtendū est in opilōne ex mā frida nō multū grossa. Et in scā ex mā cal'a grossa et ex mā mixta ex cal'a et frida: in quo casu cōveniūt ēt medicine eq̄litati vicine p admixtionē fridorū cū calis.

¶ Medicine vo calide ab eq̄litate remote apitive sunt dixit Avi. sicut assarū sicut dixit Sera. sm eben mesuay: et cassia li. sz Auer. et circa instās: et semē petrosilij: et ēt folia et radix sm Isaac. Et aristologia ro. de q̄ dixit Dyas. q̄ hz pprietatem liquefaciēdi id qd in epate cōtinet. Et rubea tinctorum ut dixit Sera. sm Gal. et yreos q̄ est medicina potēs in apiōne opilōnū. Dixit circa instās. vinū decoctionis eius. Et agar. sm Gal. et Sera. Et epithimū ut Avi. et sqlla marie oximel squilliticū. et circa instans et polliū sm Haly. et Gal. dixit q̄ apit opilōnes in oībus visceribus: et centaurea minor de q̄ dixit Gal. in 7° de simplici. q̄ succus eius est de melioribus rebus ad opilationes epatis et valet ēt ipsa herba exterius emplastrata: et Gētiana sm Haly. et Gal. dixit q̄ hz pfectā virtutē radix eius ad aperiendū opilōnes trāscēdēdo in h terminos maioris ptis medicinarū: et ex dictis medicis sūt prassium ut Sera. sm Gal. et mētastrū sm Gal. et mēta circa instans succus eius et decoctio: et ysopus sm Gal. s. sicca et radix peōie sm A. dixit Sera. sm Gal. q̄ztū amigda. bn̄ trita sumpta cū mellicrato et ex eis sunt sm Dias. ciminū et dragōtea. Et dixit. panis porcinus radix violēter et valde mundificat epar et aperit opilōnes eius. Et zēzi. dixit Sera. sz ebē mesuai q̄ cōfert in cā frida et hūida: et cubebe sunt exopilativū forte ut dixit Avi. Et semē agni casti sm Gal. 8° d simplici meª. baucia et radix pastinace: et dauci et radix yringorū. Et acorus sm Almā. Et aloes sm Haly. et betonica sm Auer. et camedreos circa instās intus et ex° administrata. Et cucumer asininus sm Mes. Et enula sm Almā. Et grana iunipi sm A. et origanū sm Haly. Et folia rafani. Sera. sz ebēmesuai. Et rosmarinus Sera. sm Ras. et spica sz Avi. ¶ Et scias q̄ in quolibet ordine dictarū medicinaruz inveniunt medicine cōposite. ¶ In opilōne. n. ex cā calida utilis est syrupus de cicorea. ℞. endiuie domestice et silvestris cicoree et taraxacon an̄. M. ii. cicerbite epatice scariole lactuce fumitterre lupullorū an̄. M. i. ordei non excorticati alchechēgi an̄. ℥. i. liqui. capillorū ve. cetherach politrici adianti cuscute an̄. ʒ. vi. radicū feniculi. et apii. et spagi. an̄. ℥. ij. fervēat in aq̄ sufficiēti et colent: et cū zucharo albo solido fiat syrupus p cuius vnaquaq3. li. ponat ad decoquēdū. ʒ. iiij. reub. electi. ℈. iiij. spice ligate in petia rara q̄ sepe exprimat donec syrupus sit pfecte decoctus dosi. ℥. iij. cū aq̄ emulsiōis seium cōiū fridorū. ¶ Medicamē bonū qd posuit A. in cura male complōnis cal'e epatis. ℞. succi endiuie succi alchechēgi succi solatri. an̄. ℥. iij. succi coriādri humidi succi feniculi. an̄. ℥. i. s. et misceat eis. s. prius depuratis. ʒ. s. croci et ex bibeat in potu. Et Ga. 8° miemir dixit medicamē asclipiadis. Medicamē cōpositū ex medicinis ppinqs eq̄litati. ℞. radicū camepitheos. ʒ. 7. radicū cicoree. ʒ. iiij. cōfice cū melle cocto tritas: et da ad avellane magnitudinē et ciatos tres aq̄ sup bibere. Et dixit. Gal. nō solū radices eorū iuvāt: sed et succus et decoctio et sūmitas sicca. ¶ Dixit archigenes et ponit 7° cōtiñ ℞. succi endiuie ortēsis amare. ʒ. i. s. mell. ʒ. iii. et detur in potu. Et idē pōt fieri de endiuia silvestri. ¶ Et dixit. ℞. succ filicis. ʒ. i. s. mellis. ʒ. iij. et det in potu. Et enī dixit ipse in h̄ ice est cōdominās sapor amarus et violenter pfecte mūdificat epar: et apit meatus strictos q̄ sunt in eo et nō calefacit: et nō infridat manifeste. Et ait Ras. dico potens declinare ad hoc iuxta voluntatē tuā declināndo iuxta iudiciū tuū q̄nq3 vtēdo his sine melle: et addendo in eis aliqd ad infridādū magis. Et q̄nq3 vtēdo his ad pvocādū vrinā posito in eo modico solatro silvestri. Et q̄nq3 vtēdo in eis id qd apit opilōnes sicut succū filicis et apii. Et q̄nq3 vtendo cū eo id qd calefacit modice sicut apiū. Et q̄nq3 id qd ē magis violentū. ¶ Mixtura fcā ex trisandalis dyaradō abbatis: et rosata novella cōpetit sūpta cū potu aq̄ lupullorum et cicoree. Et ipse aq̄ cū aq̄ celidonie mixte et bullite cōveniūt dos. cap. ℥. iiii. ¶ Et de medicinis ppinqs eq̄litati cōpositis est syrupus dyarodon: et syrupus de bisantijs. Et syrupus cōpositus acetosus quē descripsit glosator q̄ ponet in antidotario. et aq̄ sublimatiōis endiuie feniculi celidonie apij cū sumit cū pulvere cuscute et capilli ve. cū mixtura fcā ex dyarodon abbatis et dyalacca. ¶ Dixit Conciliator. q̄ flores tamarisci cuz iure cicerū ru. sumpti sunt medicina mūdificās canales epatis et pvocans. ¶ Et dixit flores sambuci recentes cū aq̄ lactis caprarū sunt laudabilis medicina q̄ sitis extinguit meseraicos et venas epatis clarificat: et facit ad provocationē vrine. Et gaudet ea nā et facit longus usus eius

Abbedicle equalitati propinque valētes in apertione opilonum epatis.

De medicinis calidis in opilonibus epatis

Medicine propinque equalitati composite

minerali gaudij. Et est medicina nobilis coleraz habentibus nigrã. Et manifestũ affert iuuamentum pthisicis ⁊ ethicis. ℭ Syrupus optimus ⁊ ẽ gẽ. ℞. succi apij cup. cicoree depuratoꝝ. aã. ℥. iiij. Et iterũ. ℞. tantũdẽ de decoctione q̃ sic fit. ℞. cuscute floꝝ tamarisci capilloꝝ ve. floꝝ fumitterre. aã. ℥. ß. salule siluestris camepitheos lactuce agrestis rostri porcini. aã. M. i. decoquant̃ in li. ij. aq̃ vsq3 ad li. i. ⁊ colent̃ ⁊ colature addat̃ succis p̃dcis ⁊ supaddat̃ zuchari. li. i. ⁊ depurer: postea i eis ponat̃ reub. ʒ. ij. spice. ʒ. ß. posita in petia rara q̃ sepe fricet̃ donec syrupus sit pfecte decoct⁹. ℭ De medicinis aũt ab eq̃litate remotis ꝯpositis sunt syrupus acetosus ꝯpositus. syrupus de calamẽto: syrupus de eupatorio: oximel sq̃liticũ dyacurcuma: ⁊ dyalacca. ℭ Et electuariũ d̃ gẽtiana q̃ sic fit. ℞. gẽtiane piperis. aã. ʒ. i. folij spice aristologie ro. asari. aã. ʒ. iiij. succi apij. ℥. ij. mell. li. i. dos. ʒ. ß. cuz aq̃ radicũ. ℭ Dixit Bimasui ⁊ ponit̃ 7° ꝯti. succus folioꝝ radicis. s. q̃ comedit̃ vel rasani suptus cũ syrupo acetoso d̃ zuchero apperit opilones ep̃is ⁊ sanat yctericiã ex eis. Et semẽ eius hoc facit. Dixit Dias. lac sumptũ in potu vel cibo cũ medicinis attenuatiuis sicut ysopo pipe zenzi. ⁊ silibus ꝯfert ep̃i opilato efficaciter. ℭ Mũdin⁹: syrupus ad opilonẽ epatis cronicã ex mã grossa sic fit. ℞. succi eupatorij succi prassij: succi cẽtauree minoris: succi arthanite: succi calamenti mõta. succi arthemisie vel amaraci depuratoꝝ. aã. ℥. iiij: ⁊ feruenat in eis agarici epithimi cassieli. asari aristolo. ro. aã. ʒ. ij: ⁊ collent̃ ⁊ cũ melle qd̃ sufficit fiat syrup⁹ dos. ℥. ij. cũ aq̃ radicũ. ℭ Sũt ẽt in p̃dcis ordinibus medicinaruz medicine ꝯposite ab ex̃ approximãde epati de q̃bus ex nũero ꝯferẽtiũ in cã calĩa est fomentatio fcã cũ spõgia vel filtro infuso in decoctiõe q̃ sic fit. ℞. aq̃ endiuie amare cicoree scolopẽdrie lupuloꝝ aã. ptes eq̃les feruẽat in eis absinthiũ cuscute squãtũ ⁊ mellilotũ. Et fcã ista fomẽtatiõe ter vel q̃ter añ cibationẽ abstergat̃ loc⁹: ⁊ inũgat̃ cũ vnguẽto qd̃ sic fit ℞. olei viol. ℥. i. ß. olei amig. ama. ⁊ d̃ cheiri. aã. ℥. ß. aceti. ℥. ß. cere albe. ʒ. ij. squãti spodij cuscute. aã. ʒ. i. ℭ Et de ꝓpinquis eq̃litati ẽ fomẽtatio q̃ sic fit. ℞. aq̃ feniculi apij celidonie cicoree lupuloꝝ. aã. Et feruẽat in eis mellilotũ calamus aroma. cippi cuscute semẽ endiuie: ⁊ squãtũ. Et fcã fomẽtatione vt supra iungat̃ cũ oleo yrino nardino. ℭ Et d̃ remotis ab eq̃litate: est sĩlr fomẽtatio fcã ex decoctiõe radicũ quinq3 rute asari gẽtiane ysopi calamẽti seminis apij ⁊ petro. post quã iungat̃ cũ oleo yrino ⁊ rutaceo. Et vz emplm̃ de mellilo to. Et emplm̃ relatũ ad arbitratuz. Et emplm̃ qd̃ sic fit. ℞. sciis apij feniculi petro. spagi dauci leuistici. aã. ʒ. iiij. polij. ʒ. iij. farine lupinoꝝ. ℥. i. incorporent̃ cũ vino subtili aceto ⁊ melle aut cũ mucilagine fenugreci oleo nardino armoniaco ⁊ cera. ℭ Et scias q̃ in administratiõe medicinaꝝ aperientiũ posita sunt cañ. ab auctoribus quoꝝ vnus est vt cuz medicinis ipsis apitiuis misceant̃ aromatica ⁊ p̃cipue spica: ⁊ hoc fit pp epatis nobilitatẽ ⁊ principatũ ⁊ ꝯfortationẽ sp̃ũs nãlis. ℭ Scd̃s cañ. est vt nõ administrent̃ apitiua pura sine admixtiõe alicuius stiptici pp vnionẽ ⁊ roborationẽ sube epatis ⁊ maxime apitiua fortia vt nõ dissoluat̃ p ea neq3 liq̃fiat suba ep̃is tenera ⁊ facilis liq̃factõis. ℭ Terti⁹ cañ. est vt in exhibitiõe medicinaꝝ apitiuaꝝ obseruet̃ hora dicta. s. in cañ. vlibus curatiõis egritudinũ ep̃is. ℭ Quartus cañ. est vt in administratiõe apitiuoꝝ iceptio fiat a debilioribus ⁊ maxime in exhibitiõe fortiũ ⁊ remotoꝝ ab eq̃litate: rectũ. n. est vt añ ea administrent̃ q̃ sunt ꝓpinqua eq̃litati. Dixit zoar. apiunt̃ ꝯueniẽter opilones epatis cũ aq̃ in q̃ cocta sunt policaria ⁊ capil. ve. ⁊ scolopẽdria. Et succus feniculi h3 bonũ effectũ in h̃ casu. Dare ẽt q̃ eq̃litati ꝓpinq̃ ⁊ maxime medicamẽ fcm̃ de endiuia scariola ⁊ lactuca agrestibus ⁊ radice apij camepitheos ⁊ lupinis amaris ẽ bonũ p cautela illi q̃cũq3 ignorat q̃m cũ vsu istoꝝ non decipiet̃. ℭ Quintus cañ. est cũ opilone ꝯiũcta cũ vehemẽti caliditate vt in cura eius caueat̃ errorẽ quẽ vitare docuit A. 4° pri cap° de medicatiõibus malitie ꝯplonis vbi dixit q̃ caliditaq3 supfluitatẽ cũ opilonibus medicas sibi cauere d3 ab isfridatiõe supflua ne in ꝯuertẽdo opilonẽ. i. mã3 opilon. s in lapidẽ ingrossando ⁊ idurãdo augmẽtũ faciat in opilone: ⁊ ne calĩe ꝯplonis malitiã augmẽtet q̃ augmẽtaret̃ si retineret̃ p frigida mã opilãs q̃ erat cã illius male cõplonis calĩe. imo dixit. A. p̃ paulatim medicare debes cũ eo qd̃ abstergit ⁊ sit pauce frigiditatis sicut est aq̃ ordei ⁊ succus scariole. Et si erit h̃ sibi sufficiẽs bñ erit. Et si nõ tũc cũ illo cura qd̃ tẽperatũ existit. Et si adhuc hoc nõ sufficit tũc cura cũ eo in quo subtilis. i. debilis ⁊ remissus existit calor. Et q̃uis mala ꝯplo calĩa sit itẽia si ꝓcedit a cã opilãte dixit. A. de approximatiõe honũ remisse calidoꝝ ne sis sollicitus. Nã iuuamẽtũ dyaforetis I isfridãdo plus ꝯfert abijciẽdo cãm ⁊ trãspiratione iducẽdo q̃3 sit nocumẽtũ qd̃ facit ex ille calor q̃ ad extinguẽdũ est facilia post apertionez opilonis. Calĩa tñ ab eq̃litate remota in opilone a cã calĩa administrari ꝓhibent̃: q2 vehemẽter illaz caliditatẽ augerẽt. Et q2 p subitã: ⁊ forte ipsoꝝ exhibitionez subtilẽ a mã opilãte resoluerẽt ⁊ grossuz relinq̃rẽt idurandũ. ℭ Sextus cañ. est de approximatiõe localiuz. Dixit haly. epar emplastrabis stõ a cibo ieiuno. ℭ Septimus cañ. ẽ vt nõ approximent̃ apitiua saltẽ fortia añ mãe minorationez. Et q̃dã studẽt euantia sil' ⁊ apitiua miscere vt euantia inde soluere possint de mã. Et q̃dã ex eis dixerũt ⁊ q̃dẽ ⁊ expius deopilantibus epar est vt exhibeat̃ frequenter põdus. ℈. i. de optio reub. cũ. ℥. iij. vel. iiij. ciceris sacerdotal. i. ciceris nigri vel. i. tribuli. Attñ melius ⁊ regularius est p̃us apire ⁊ deinde euacuare. Dixit. n. A. in cura ycteritie cũ ep̃is i fine aut in p̃n° tũc rectius est vt seq̃ris illud soluẽdo. ℭ O. tau⁹ cañ. est dixit Sera. vt in cura opilonis epatis sit sollicitus supfluo studio cũ his q̃ euant viscositatẽ hũoꝝ ⁊ subtiliant grossitiẽ ⁊ abstergũt ⁊ mũdificãt. his. n. ꝯplet̃ itẽtio p⁹ ꝓut respicit morbũ: sz ꝓut respicit cãm ipsa ꝯplet̃ cũ alteratiõe cãe euone ⁊ diuersiõe. Dixit A. medicine in h̃ necessarie sũt medicine abstersiue ⁊ ille in q̃bus est solo vẽtris tẽperata. Et ille in q̃bus est ꝓuocatio vrine. Et hoc fm̃ necessitatẽ: q̃ necessitas sumit̃ fm̃ situ m. ãe opilãtis. Ipse. n. A. declarando qd̃ dixerat necessitatẽ subdit. Cũ opilo est in latere concauo administra q̃ vẽtrẽ soluñt. Et cũ fuerit in gibboso administra diuretica q̃ vrinã ꝓuocãt. sup. ⁊ si fuerit in vtroq3 latere administra vtraq3 ordine obseruato vt inceptio fiat ab euantibus p secessum. ℭ Pro iplẽda aũt euone si ma fuerit inobediẽs p̃mittẽda est ipsius digõ cũ his q̃ opilantem mã3 digerũt ⁊ p̃parãt q̃ eliciant̃ ex multotiẽs dictis: bonũ tñ vt oẽs syrupi digestiui in h̃ casu fiãt acetosi. Ait. n. Gal. 5° de simplici medicina. Medicine ꝯueniẽtes epati ⁊ splenis maxie in aptiõe opilonũ eoꝝ ꝯponẽde sũt cũ aceto. ℭ Mã aũt digesta vel in p̃n° q̃ñ nõ ẽẽt mãe digõ necessaria fiat euo fm̃ mã3 opilãtẽ ⁊ situ eius. Et si q̃dã sanguis opilãs fuerit sui multitudine vel grossitie solus vel alteri hũori mixtus flõmia est necessaria. Dixerũt. n. Ua. ⁊ Contã. In opilone ex calore. i. ex sanguine multo vel grosso basilicaz in dextra manu ⁊ inde incide vel venã q̃ est iter policẽ ⁊ indicẽ. Dix Ser. sup viatico q̃ hec vena directe sanguinẽ minuit ab ep̃e p ramũ vene ꝓfunde trãseũtis p dyafragma ad latus ⁊ ad cubitos ⁊ añ ad illũ locũ. s. inter policẽ ⁊ indicem. Et dixit Ser. q̃ de ista vena dixit Gal. sicut ẽt recitauit. A. q̃ ipsa est fortis in extrahẽdis supfluitatibus ab epate. ℭ Quidã vo dixit q̃ flõmia ista d3 fieri de saluatellis. s. iter ãnularẽ ⁊ auricularẽ digitũ: q2 magis ex ꝓpinquo respiciũt epar q̃uis vena q̃ est iter policẽ ⁊ indicẽ magis diuertat. ℭ Et dix Uia. si opilo fuerit ex ablatis mẽstruis flõmemus ambas venas in cruribus. s. ambas saphenas. Et hoc idẽ fiendũ est si restrictis ꝓuenit emoroydibus. ℭ Et dixit si ex icisiõe mẽbri fuerit flõmamus. s. basilicã: qd̃ ẽt fiẽdũ est si opilo ꝓuenerit ex restrictiõe ꝯsueti fluxus sanguinis ex naribus aut võitu aut fluxu vẽtris vel vrie. Uel ex dimissiõe exercitij vel corp⁹

De medicinis ab eq̃litate remotis ꝯpositis

De approximandis ab extra

De digõe ⁊ euacuatiõe mãe.

De flõmia

vel ex copia regiminis repletiui. ¶ Dixit Sera. ꝯfert opilationi vehemēti ꝓcedēti.i.antiq̄ extractio sanguinis ex iuncture dextra.i.brachij.s.ex basilica. Et. A. dixit q̄n antiquatur opil'o indigeret flōmia basilice ēt lz opil'o non fuerit ex sanguine: etenī ex eius diuturnitate ꝯsiderādū est q̄ isectio iā ꝓuenit ad sanguinē. Hinc dixit Hor. flōmia q̄uis infrigidet tñ q2 deopilat pōt ꝯpetere potissime in antiq̄ta. Et spāliter si vrina īcipit spissari. Et oēs volūt q̄ sanguis trahat cū mēsura fm tenorē virtutis. ¶ Si v° opilās fuerit alius hūor ⁊ fuerit opil'o in ꝯcauo educēdus est p vētrē cū medicina sibi ꝯueniēte. In q̄rū electiōe A. posuit cañ. dicēs. Solutiua ꝯueniētia ad h' ca^m vbi oz vt fiat sol'o vētris nō opz vt administrent' ex eis fortia nisi cū vehemēs est necessitas. Imo opz vt sint leniaȝ q̄m mā est in mēbro qd est ꝓximū medicine. Et q̄n mēbro si virtuosuȝ.i. q2 virtuosuȝ q̄le ē epar ponit'.n.si p q2. sufficit qd̄libet adiutoriū ad expellēdū. Et deinde excepit a dicto cañ. dicēs. Et cū sunt necessaria solutiua fortia q̄ necessitas tūc adeēt q̄n medicine leues nō sufficerēt ad curā reiterate pp inobediētiā māe eiusq̄ malignitatē. Aut q̄n epar nō ēt potēs in expellēdo cū medicina leui. Et itellige fm dispōnē paciētis. Quidā.n. sunt q abs q opil'one nō soluunt' nisi cū medicina forti. Cū medicinis tñ solutiuis dixit Sera. est necesse vt addas medicinas q̄dā q̄ vrinā ꝓuocāt vt cū aptione sua adiuuent ad soluendū māS opil'onū. Et posuerūt Ser. ⁊ A. medicinas leues solutiuas yerāpigrā.s.simplicē. agar. polipodiū ⁊ absinthium. Et suf fuf. de turbith cū polio scriptū 5° cañ. q̄n apit ⁊ soluit ventrē fil'. Fortes aūt sunt theodoricon ⁊ yeralogodion. Uiaticus in cura opil'onis ex colera in quodā solutiuo qd posuit scripsit mirab. Regularius tñ est vt in hac ⁊ q̄libet alia opilatiōe euantis ꝯprimēdo relinquant' q̄tū possibile ē nisi apponerent' ad cuitādū epis dissol'onē p medicinā fortem. Et tūc debēt apponi in pua q̄ntitate. medicine aūt facte cū agarico ⁊ facte cū reub. magne sunt vtilitatis. Et ex ꝯferētib⁹ sunt pillule aggregatiue. Et pillule de reub. Et medicamen ldū ⁊ silia. Pillule vtiles. ℞. yerepigre. ʒ.ij. agarici turbith epithimi. añ. ʒ.iij. zenzi. spice zedoarie asari cassie li. cinamomi croci succi eupatorij succi absinthij. añ. ʒ.ß. aloes epici. ʒ.iiij. ꝯficiant' cū succo apij dos. a. ʒ.i. vsq̄ ij. Et q̄dā addūt Serapini. ʒ.i. ¶ Cū vero opil'o in gibbo fuerit dixit Haly. egrotāti dab' vrinā ꝓuocātia. In eoꝝ tñ exhibitione obseruādi sunt duo cañ. Unus est q̄ diuretica nō exhibeant' stāte plenitudine cibali vel hūorali in stō vel intestinis ⁊ primis venis: sȝ pmittant' leniētia adducētia illā repl'onē vt nō portent illā secū ꝓuocātia vrinā ad epar ⁊ addāt in opil'onem. ¶ Scd's cañ. est vt fiat īceptio a debilioribus ipsoꝝ: fm tñ ꝓportionē māe. Imo dixit. A. si nō apparet in vrina sedimē manifestū ⁊ signū digōnis nō opz vt dent' fortia. Eligenda aūt sunt ex eis cal'a vel frida vel tēperata fm q̄ mā ⁊ dispō requirunt. Et nardo q̄dē cuscute ⁊ capil. ve. ānest virtus valida in exopilādo ⁊ ꝓuocādo vrinā vbi opz. Et q̄dē hāc virtutē iposuīt spice romane. ¶ Cū aūt opil'o fuerit in ꝯcauo ⁊ gibbo sil'. Dixit Ser. q̄ agaricus succo eupatorij ꝑmixt⁹ est bone operatiōis ⁊ mūdificationis. ¶ Ex dictis. A. sup patuit q̄ si pp aliq̄ cām nō posset fieri euatio p vrinā q̄ tūc euari oz p fluxū vētris: ⁊ e sil'r si pp aliq̄ cām nō posset solui vēter mā exñs in ꝯcauo epis oz euari p vrinā ⁊ educi vomitum: ⁊ h' si p vomitū cōueniēter euacuari possit. ¶ Et clysteria q̄dē lenia ⁊ acuta ⁊ vomitus in cura opil'onū fm intentionē diuersiōis māe sunt iuuamenti sublimis. Et maxime in diuertēdo mām a cōcauitate epatis. Est.n. in diuersione māeꝝ opil'onū epatis cañ. obseruādus ne mā ipsa diuertat' ad gibbū: neq̄ ecōuerso: sed diuertat' mā ad ꝯcauitates intestina vel stōcū cū clysterijs vel vomitu vt dcm̄ est. Et cum appēne vētosaꝝ in mirach circa vmblicū. Et mā gibbositatis diuertat' cū ligaturis: ⁊ ipressiōibus extremitatū: ⁊ positione ventosaꝝ in clace in spatulis ⁊ naticis ⁊ his simulib⁹.

De elōne aliqꝫ hūo-rum ⁊ san-guinis.

De ꝓuocātibus vrinā.

¶ In fine vero post euōnē ⁊ appitiōnē signoꝝ digōnis conueniūt valde medicine optime fermētate: imo ⁊ antique ex eis. Et q2 in residuo aptionē faciūt ⁊ ꝯsumptionē ⁊ epatis ⁊ mēbroꝝ lassationē remouent. Et maxime cōueniūt in opilationibus antiquatis ex mā frigida grossa. ¶ Dixit Uia. si necessarium fuerit plus aperire aut calefacere damus ferginem humorosam tyriacam ⁊ attanasiam.s.eaȝ que fit cū epate adib. vt dixit Serap.

¶ Scd'a aūt intentio que vertit' ad mēbrum patiens.s. epar ꝯplet' cū cōfortantibus ipsuȝ ⁊ roborantibus virtutē eius aromaticis ⁊ stipticis: qd fieri oz toto tpe cure ꝓmiscēdo ea cū apitiuis euatiuis solutiuis ⁊ diureticis. Maxime tñ cōueniūt in ꝓcessu iam minorata opilatione. Implet' aūt cū eis q̄ dicta sunt in cura debilitatis epatis.

Scd'a inte-ne epat cō-fortat.

¶ Cura opil'onis attenuatorie implet' fm cās ipsius. Si.n. in cā fuerit apa curet' ipsa. Et si fuerit ligatura in cā soluat'. Et si in cā fuerit friditas aut siccitas curet' cum his q̄ dicta sunt in cura malaꝝ opil'onum epatis putaruȝ. Dñt q̄dā q̄ cura opil'onis carnose vel verrucose est impossibilis. Ingeniandū tñ est auxiliū ꝑbere cū abstergentibus ⁊ aperientibus fortibus. ¶ Syrupus alberti valēs efficaciter in opilatione ex mā grossa frida: ⁊ auxiliū ꝑbēs in carnosa sic fit. ℞. absinthij eupatorij gramis polipodij rafani. añ. M. A. radicum feniculi apij petrosilij macedonici yringi ⁊ vrtice. añ. M. iiij. calamēti ysopi origāi. añ. M. ij. liq. ʒ. ij. feruefit in aq̄ sufficiēter ⁊ colet' ⁊ cū zucharo vel melle fiat syrup⁹ ⁊ aromatizet' cū nardo cinamomo cassialig. ⁊ squinanto.

De cura opil'onis attenuato-rie.

¶ Tertia aūt intētio q̄ respicit accidētia ꝯplet' cū his que in ipsoꝝ dicent' capl'is. Et ex his tñ accñtibus est febris q̄ cū affuerit opz vt administrent' apitiua in calitate remissa vel ꝑmixta cū apitiuis fridis: plus tñ ⁊ minus fm māȝ ⁊ dispōnem. ¶ Et ex eis est fluxus vētris quē q stringere conantur cū stipticis ꝯponūt rem maximi erroris. quapropter a tali cura fugiendū est ⁊ studenduȝ in apertione opilationū: q̄m aperiendo ventris cessabit fluxus.

Tertia intē-tio com-ple accidē-tia.

¶ De inflatione ⁊ ventositate epatis. Ca. xvj.

Inflatio ⁊ ventositas in epe dixit. A. fit q̄n aggregant' in ꝑtibus eius ⁊ sub ꝑtibus paniculoꝝ eius vapores q retinent' illic ⁊ īspissant' ⁊ īspissati trāseūt in vētositates grosses īflatiuas: neq̄ excludunt' inde aut pp sui multitudinē aut pp opil'onē in epe ⁊ ꝑtib⁹ eius. Cū āt nō īspissant' neq̄ igrossant' nō fit īflatio: q2 cū vapores sūt subtiles excludūt' ⁊ resoluūt'. ¶ Dixit āt. A. i ꝑtibus epis.i. sub muscul' vētris vel i carnibus epis sub paniculo velāte ipȝ. Et dix̄ sub ꝑtib⁹ paniculoꝝ ei⁹.i. i ꝯcauitatib⁹ vētris q̄ sūt sub epe sub panicul'.s. mirach ⁊ siphach. ¶ Dix̄ Guil. q̄ h' vapor vētosus icludit' ēt i meseraicis ⁊ vacuitatib⁹ q̄ circa epar existūt. Et dix̄. A. h' vētositas retinet' sub epe sicut retinet' i hipplene. Et vapores illi seu vētositates aut fit i illis ꝑtib⁹ gñate aut ex alijs locis ascēderūt ad ipas ⁊ maxie ex stō aut ex toto sicut aliq̄n accidit in febribus.

Et causa eaꝝ dixit. A. aut est debilitas. v'tutis digestiue pp diminutionē.i. siue opōnis si pp ablatōēȝ. Nā cū ablatio digōnis sit a forti frido nō fātur ventositas: cū ois vētositas fiat ex mā in quā calor agit dissoluēdo ⁊ ꝯsequēdo finē digōnis ⁊ ñ resoluēdo. q̄re ꝯuertat' i sumū vel vaporē vētosuȝ. Aut cā eius est dixit. A. mā cibalis.i. cib⁹ vētosus de cuius ꝓprietate est vt gñet vētositatē ēt post pfectā digōnē. Aut cā eius est mā hūoralis cuius ꝓprietas est vt ꝯmoueat vētositatē.i. vētoset' a calo agēte in ipaȝ nō digōnio q̄lis est mā cruda flatica ⁊ melica.

Signa īflatiōis epatis sunt: dixit. A. q̄nq̄ est cū ea extēsio plurima.s. q̄n vētositas ē plurima nō hñs exitū. Et q̄nq̄ ē pauca. In q̄libet tñ tpe tēsio. ¶ Dix̄ Ras. i diuisiōibus: vētositatis grosse q̄ sub epe est signa sūt tensio sub latere dextro q̄ ꝯmouet' cū digerit' cibus. Et nūc dix̄. A.

in inflatione grauitas pluris sicut ē in apate ⁊ opilone. imo
nō ē cū ea grauitas:⁊ h̄ cū nō fuerit ibi mā hūoralis a q̄ sur
gat. Nā si aliqñ est cū ea grauitas tūc ē pp mā ibi existē q̄
vētosat. Et ē grauitas pua maxie respectu ei⁹ q̄ ē i opilone
⁊ apate. Et dixit. A. ⁊ nō ē cū ea febris. s. sʒ pluꝫ: qꝛ in ea est
qñqꝫ febris effimera pueniēs a dolore cāto ab iflatiōe. Et
qñqꝫ ē febris putrida pp̄ea q̄ mā q̄ vētosat aliqñ putrefit ⁊
gñat febrē. imo iflatio ista sepe accidit in febribus putridis
maxie flāticis calore febrili vētosāte mā. Et iflatio ēt mul
tiplicat̄ in febribus pestilētialibus. Cū tñ icipit iflatio nō
est febris sicut in apate cp̄te. ¶ Dixit. A. illud qd pluꝫ vēto
sitatē signt̄ ē tēsio icipiēs. i. q̄ accit icipiēdo ⁊ si sequēdo alis
egritudines. vel icipiēs. i. paulatiꝫ deinde addit̄. Et sʒ pluꝫ
ita aduenit. Et sentit̄ dolor in latere dextro in loco epis: q̄ ē
vt plm maior q̄ꝫ in opilone:⁊ minor q̄ꝫ in apate. Aliqñ tñ ē
maior q̄ꝫ in apate:est. n. aliqñ vētositas cā doloris praui intē
si pp̄ vehemētē extēsione quā facit. dolor. n. accidēs in extē
siōe est extēsiuus:⁊ qñ iflatio est in gibbo dolor extēdit̄ ad
dyafragma ⁊ ossa pectoris ⁊ dorsi. Et qñ ē in ꝯcauo exten
dit̄ ad itestina ⁊ vētrē. Et dixit. A. in ipsa ē pmutatio q̄dā
s. in loco tēsiōis ⁊ dolore. Nā dolor eius ē pmutabilis. Et
dixit nō sequit̄ eā alteratio dispōnis in forma. s. habitudie
⁊ colore corporis egrediēs a ꝯsueto. Qñ vō vētositas cōti
net̄ sub epate mouet eā cōpressio sub hypocūdrijs ⁊ motū
eius dixit A. apud ꝯpressionē cū manibus pcipit eger. Et
ēt qñqꝫ medicus. ¶ Et dixerūt Ras. ⁊ Aui. qñqꝫ incidit. i.
remouet inflationē ꝯpressiōis ligatura desup fcā cū fassia vl̄
spodiatio ad rē ꝯprimētē. resumit̄. n. ⁊ ꝯsumit̄ p hec mā vē
tositatis ꝓpe qñ est pauca. Et hoc pp̄ calefactionē q̄ seq̄t̄
ad ꝯpressionē p id qd calorē retinet in iterioribꝫ ⁊ reuerbe
rat:⁊ auget eā. ¶ Dix̄ Guil. signa vētositatꝭ i epe:⁊ ptibꝫ ei⁹
sūt tēsio sub latere dextro q̄ ꝯmouet̄ ⁊ agitat̄ hora digōnis
cibi. Et sedatio ei⁹ p ꝯpssiōeꝫ fcā sistit ipaꝫ cū manibꝫ vehe
mētē. Et extimāt stulti medici vt dixit Ras. ex ista cā ⁊ mō
doloris q̄ sit ibi opilo vel apa cū nō sit: ⁊ rugit⁹ circa ptes
ylioꝝ ⁊ radices costaꝝ ex pte dextra. Et seq̄t̄ mltotiēs eā fe
bris. Et vria appet mltotiēs spumosa valde vl̄ spissa ⁊ alba
vel glauca. Et qñ ē cū febre vrina ē magis colorata ⁊ min⁹
spissa. Et pulsus ē magis freqns ⁊ debil. s. q̄ꝫ qñ ē sine febre.

De dieta. Cura eius duobus pficit̄ istrīs. s. dieta ⁊ potiōe. Et die
ta abstinere docet ab aere frō ⁊ vētoso:⁊ grosso ⁊
hūido nebuloso ⁊ paludestri ⁊ a timore:⁊ sollicitudie: mo
tu multo maxie post cibū:⁊ vigilijs plurimis. Et ab oibus
inflatiuis cibis ⁊ potibus:⁊ maxie a potu vini plurime per
mixtiōis cū aq̄ ⁊ a potu aq̄ fride ⁊ multa repletione cibi ⁊
potus. Et a retētiōe ventositatis ⁊ aliaꝝ supfluitatū. ¶ Et
docet dieta afferre iuuātia q̄ sunt aer subtilis calid⁹ ab agi
tatiōe ventoꝝ qeta. Et moderata letitia ⁊ ira pauca. Et mo
deratus motus:⁊ moderata vigilia. Et cibi ⁊ potus pauce
inflationis cū q̄ntitate q̄ bñ digerant̄. ¶ Dixit Ras. in dis
siōibus ꝯfert ei vinū forte. i. potēs purū cuꝫ bibit̄ ex eo res
modica ⁊ minoret̄ aq̄ ⁊ misceat̄ cū ea vinū. ¶ Dixit A. cō
fert ei balneū in ieiunio ⁊ vinū puruꝫ:⁊ paucitas potus aq̄
frigide. imo nullo modo est bibenda.

De potio. ¶ De cura p potionē dixit Aui. cura inflationis approximat
cure opilonūꝫ. s. pueniētiū a mā frida. Et cōplet̄ cū medici
nis subtiliatiuis ⁊ resolutiuis p̄dictis in cura inflatiōis stōi
singularibus ⁊ cōpositis ad intus ⁊ ab ex̄ approximatis vl̄
p̄dcis in cura opilonū epatis. In eorū approximatione sun
tañ. sp aliq̄ aromatica stiptica pmiscendo. Et si qdē vētosi
tas ibi fuerit absqꝫ mā hūorali ab spis incipiēdū est. Et cel
tica qdē: vt dixit circa instans: cū apozimate absinthij sup̄ ea
multū vꝫ. Et de ꝯferētibus cōpositis sm Mes. est cōditū d̄
citro:⁊ syrupus de eupatorio. Et ex eis sūt dyaciminū: dya
galāga tragea cū spēbus alesanginis. Et dyacurcuma quā
descripsit Uia. in cura ydropisis. ¶ Et ab ex̄ dixit Ras. cō
fert adherētia sup loco pāni calefacti:⁊ euaporatio cū mi

lio. Et. A. dixit. vaporatiō cū pāno calefacto ⁊ calefacti. s.
spēbus resolutiuis. Et emplis:⁊ vnctiōibus sicut ea q̄ fiūt
ex mastice squanto spica oleo nardino ⁊ rutaceo ⁊ silibus.
¶ Si vero in inflatiōe fuerint mãe vētosabiles tunc incipe
ab eūone eaꝝ digōne pmissa si necessaria fuerit. Et dimitte
resolutiua añ eūonē ne addāt in iflationē mãs illas euapo
rando. ¶ Et qñ est res ambigua an. s. sit ibi mā an nō tūc ex
periendū est cū emplis ⁊ vaporationibus factis ex tēperatē
resoluētibus: qbus approximatis si nō auget̄ eis dolor pce
dendū est cū eis ascēdēdo ad fortiora si expedierit: qm̄ non
est ibi mā ꝯuertibilis in vētositatē. Si vero p ea dolor exci
tat̄ fortior: tunc desiste ab eis ⁊ incipe ab eūone sicut docuit
Ipo. 2° regiminis acutoꝝ. ¶ Dixit. A. si vaporatio moue
rit. s. dolorē fortiorē: tūc opꝫ vt ꝯsideres latus cōicanēis. s.
doloris. Nā si intēdit̄ dolor ad ptes. s. itestinoꝝ: tunc solue
vētrē deinde resolue vētositatē:⁊ si extendit̄ ad dyafragma
⁊ costas ⁊ dorsuꝫ administra diuretica deinde resoluētia vē
tositatem. ¶ Dixit Ipo. 7° afo. Quibuscūqꝫ epar circūdo
let. s. dixit Gal. ex ventositate grossa inflatiua febris supue
niens soluit dolorē. Et de hoc amplius infra in cap̄ de do
lore epatis. Medicinas aūt eūatiuas ⁊ resolutiuas poteris
eligere ex dictis in precedentibus.

¶ De casu ⁊ percussione supra epar. Cap. xvij.

Asus ⁊ pcussio sup̄ epar ⁊ obuiatio eius
rei dure dixit A. si signa fuerit time
re facit alteꝝ triū accidētiū seq̄ui: quoꝝ vnū est
vt accidat fluxus sanguinis nariū. s. vnni⁹ . sup̄
vel aliūde vt p vomitū secessuꝫ vel vrinā. 2m est
apa sicut patebit in cap̄ apatis eius. 3m ē ne ad
ditamētū eius ex additamētis eius maius remoueat̄ a loco
suo. Et maxime si fuerit casus saltus vel pcussio ei⁹ vehēs.

Signa fluxus sanguinis nota sunt p fluxuꝫ sanguinis
ex aliquo dictoꝝ locoꝝ eueniētē post casuꝫ per
cussionē vel saltuꝫ. ¶ Signa aūt apatis dicent̄ in cap̄ suo.
¶ Et signa remotiōis additamenti a loco suo hñtia p dolo
rem fortē ⁊ ꝯpressionem aliorum viscerū. Et q̄ non adsunt
fluxus sanguinis neqꝫ signa apatis.

Cura si accidat fluxus sanguinis opꝫ vt fiat flōthia pua
⁊ diuersiua. Et administrentur in pn⁹ stiptica ⁊ q̄
ꝯstringuntque si fuerit ibi calitas sint sumpta ex fridis. Si
vero nō fuerit ibi calitas non est malū si cū stipticis frigidis
misceant̄ aliq̄ tēperate caliditatis stiptica aromatica: quoꝝ
administratio fiat ab intus ⁊ ab ex̄ donec sanguis fuerit re
strictus. Fluxu aūt sedato dixit. A. tua intentio non erit nisi
vt resoluas sanguinē mortuū. i. ꝯgelatū:⁊ nō puenias ad re
solutiua fortia nisi postq̄ꝫ securus fueris de apatione. Et ex
resolutiuis bonis ab intus administrandis sunt reu. lacca
mellilotū mumia ⁊ rose. Cumi sit ex eis s. inuicē mixtis pul
uis:⁊ exhibet̄. ¶ Cura vero ꝓhibens apa euenire post ca
sum ⁊ percussionē vel obuiationē. Et si iam acciderit cōfert
ei in pn° est vt fiat flōmia sufficiens. Et fiāt diuertiones tra
hentes sanguinē ⁊ humores ad extrema. Et facta flōmia ex
eis q̄ ꝓhibent apa fieri est vt in potu sumat. ʒ. i. pulueris ru
bee ⁊ reu. oi die ⁊ fiat h̄ tribus diebus: est. n. h̄ mā eūantis
epar ꝯfortant. Et sic ꝓhibent apa fieri in ipso. ¶ Uiaticus
dixit dent̄. ℈. ij. reu. cū vino vel cū lacca vel cū rubea. aā. ʒ. s.
s. cū vino vel. ℈. i. aristo. ron. cuꝫ aqua cal̄. Et ista maxime
ꝯpeterent qñ non esset ibi caliditas. Si aūt infirmus pate
ret̄ caliditatē in epate dixit Uiaticus. demus balaustiam ⁊
boliar. cum aq̄ plātaginis vel solatri. ¶ Et subdit. Puluis
q cōfert vꝫ ad casum ⁊ percussionē supra epar ⁊ ꝓhibet apa
⁊ fluxū sanguinis. ℞. balausti. mirti. boliar. viol. amidi. aā.
ʒ. iij. sanguinis draco. reub. lacce mumie. aā. ʒ. i. s. dos. ʒ. i.
cū apozimate ros. masticis ⁊ arnoglose. ¶ Alexan. posuit
emplm̄ ex plantagine coriandro ⁊ mumia cum vino stipti
co:⁊ inunctionem cum oleo citoniorū ⁊ rosato cuꝫ puluere
mumie. Et cū iaꝫ securus fueris ab apate tūc dixit ipse. ex

Cura post casuz ꝓhibēs euenire apa.

bibenda sunt resolutiua tēperate vt sunt nardus flos sq̄nā ti absinthiū crocus mumia ⁊ sillia. ❧ Q2 si sanguis mortu⁹ in loco remāserit fiat linimētū h̄ optimum. ℞. bdelij. masti cis calanū aro. añ. ℥. ij. croci xiloal. añ. ℥. i. mumie. ℥. iij. arte nici citrini. ℥. ß. icorporent̄ cū oleo camomillino. ❧ Si ve ro apa ꝓhiberi nō potuerit curet̄ cura in illo dicēda. ❧ Cu ra aūt eius cuius additamentū remotū est a loco suo. Dixit A. est vt fiat ꝯmotio ⁊ excussio cū ꝑparatione pectoris illi⁹ q̄ ħ illud. s. vt inclinent̄ superiora ⁊ subleuent̄ inferiora ⁊ cōcutiant̄: deinde erigat̄ patiēs: sedat̄. n. dolor subito cum redditiōe additamēti ad locum suum.

Cura eius cui⁹ additamētū remotum ē a suo loco.

❧ De solutione ꝯtinuitatis in epate. Cap. xviij.

Pati q̄n̄q̄ accidit solo cōtinuitatis q̄ q̄ est simplex: ⁊ q̄n̄q̄ ꝯposita. Et simplex q̄dē ꝓuenit a cā exteriori icidēte vel pforā te vel dirūpēte eius subaꝫ. Cōposita vō ē solo ꝯtinuitatis cū vlcere. Et dicet̄ de ea in cap̄ vlcerū eius īfra. ❧ Et plaga q̄dē eueniēs epi alia ē supficialis: ⁊ alia ē pfunda magis: ita q̄ ex ea aliq̄ ꝑuēit ad venas ei⁹. Et accit aut i gibbosa pte ei⁹ aut i additamēti ip sius. Et q̄n̄ abscindit̄ aliq̄d additamētoꝝ ei⁹. Et q̄n̄ accidit in pte ꝯcaua e.⁹: ⁊ q̄n̄q̄ ꝑuenit ad vtrasq̄ ptes simul.

Signa supficialis nō peruenientis ad venas sūt q̄ post vulnus illatū seu post casū vel pcussionē dirūpētē accidit iflatio in vētre supra pectē. Et grauedo sentitur ibidē ex sanguine defluēte ad ꝯcauitatē vētris. ❧ Signa āt ꝑueniētis ad venas sunt exitus sanguinis p vrinaꝫ si ꝑuenerit ad venas gibbi: vel p secessum si ꝑuenerit ad venas simi: vel p vtrūq̄ si ꝑuenerit ad vtrasq̄. ❧ Dix̄ A. q̄n̄q̄ accidit vrina eius sanguinea ⁊ fluxus vētris cū eo. s. sanguine ſm duo latera epis. i. cōcauū ⁊ gibbosum. Et fluxus sanguinis si fuerit ꝑuus significat icisionē venaꝝ ꝑuarū. Et si magnus magnaꝝ. Et q̄n̄q̄ ex illo sanguine regurgitat portio ad cōcauitatē vētris sicut est dcm̄ in plaga supficiali.

Cura dixit Ipo. in affo. Uesicā h̄ic icisaꝫ ⁊c. q̄ h̄ic epar icisum. i. h̄ic epar solonē ꝯtinuitatis est mortale. Gal. vero dixit. in ꝯ^{to} ipsius affo. ⁊ ponit̄ sic a Rabi i. 24⁹ pticula. Incisio pfunda cū cadit in pēnis epis pōt curari. Et siſr incisio alicuius pēnaꝝ eius pōt curari. A. aūt dixit. extimuit Ipo. q̄ morit̄ ille cuius dirūpit̄ epar. Et ē hoc veꝝ si accidit separatio cōis ex eo corpori ipsius ⁊ venie ei⁹. In illo q̄d est minus hoc q̄n̄q̄ est spes. ❧ Cōplet̄ aūt cura eius q̄ est potis triplici instrō. Et dieta q̄dē silis est ei q̄ est dcā in cura plage stōi ⁊ in cura fluxus sanguinis. ❧ De potione dixit A. Cura illius est cū medicinis stipticis ⁊ glutinatiuis ſm q̄ scis: ⁊ ſm q̄ dcm̄ est in cura sputi sanguinis. Et dixit: q̄n̄q̄ ꝯfert ei dare in potu pondus. ℥. ij. de rosis cū aq̄ frā. Aut dare in potu balaustias aut facere emplm̄ cum ris. ❧ Et scias. q̄ medicine q̄ in hac cura in potu dant̄ debēt eē leptomeris sube vt citius ad epar ꝑueniāt. Aut debēt ꝑmisceri cū eis aliq̄ diuretica leuia q̄ faciūt stiptica peruenire ad epar ⁊ ad locū scissionis. Et maxime si incisio fuerit in pte gibbosa. Et ħ cañ. hēant aromaticitatē q̄ ꝯfortēt virtutē eius. ❧ Cura vero p cyrurgiā ponet̄ in sermone. 7. in cura vulneris epis: ⁊ ibi ꝯplebit̄ ista cura.

❧ De apostematibus epatis. Ca. xix.

Apostema epatis tumor existēs pter naturā in ipso accidit sicut ⁊ in alijs mēbris aut p viā ꝯgōnis. aut p viam defluxus māe ad ipꝫ. ❧ Et diuidit̄ apa epatis aliq̄n̄ ſm māꝫ faciētē: ⁊ ſm ipsius māe q̄litatē ⁊ q̄ntitatē. Et aliq̄n̄ diuidit̄ ſm locū quē occupat de epate. ❧ De diuisiōe ħ māꝫ dixerūt q̄dā. q̄ aliud est sanguineū: aliud colicū: aliū melicū. Et q̄d ex flāte nō accit apa in epe: q̄m̄ epar ꝯmutat flā in sanguinē in ipso existēs sicut ꝯmutat chilū. Et de coꝝ sūnia vr̄ fuisse aliq̄n̄ Gal. i. 14. pulsuū: sicut scribit̄ a Rabi i. 9. pticula. Impoīe ē iq̄t holy.

An in epe fieri possit apa flaticū

apa in epe ꝑnari flāticū: q2 epar. nō solū ē mēbrū solidū. i. densuꝫ in q̄d nō penetrat flātica mā: ſꝫ cū h̄ imutat chilū: ⁊ alterat ipm a sui nā. Et Rab. in diuisiōibus. dixit. forsitā nō fit in epe apa flāticū. Alij aūt dixerūt. q̄ in epate fit ēt apa flāticū de quoꝝ nūero sūt Al. vt pꝫ ex serie eius cum posuit curā. Iude⁹ ēt vt ponit̄. 7. ꝯti. tetigit apa flāticū epis. A. ēt dixit. nō cūat̄ apa epis q̄n fit aut flōnides dubellati aut nō dubellati. Aut fit colicū cācrosū aut n̄ cācrosū. ❧ Dūt q̄dā p flōnides dubellati itellexit A. apa sanguineū vocatū flōn dubellati. i. ꝯgregās māꝫ in sinu: nō q2 ip̄ fiat dubellati: sed q2 flōn i epe ē aptū fieri dubellati magis oī alio apate eius. Et q2 nō ip̄ fit iō dixit aut nō dubellati: aut fit colicū. i. corrosiuū sicut cācer. q2 aliq̄ cola ē corrosiua. Aut n̄ ē cācrosū. i. nō corrosiuū: q2 aliq̄ cola nō ē sic corrosiua. Et sic volūt p dicti. q̄ n̄ fit nisi apa calm illud q̄d fit i epe. s. flōn ⁊ herisipila. ❧ Alij āt dnt. q̄ i epe fit ēt apa melicū: ſꝫ n̄ ō melā nālē ſꝫ ō inālē p viā adustiōis. Et q̄ ō h̄. A. itellexit cū dixit. apa cācrosū colicū q̄d fit q̄si cola pp nimiā calitatē aduritur ⁊ cōuertit̄ i hūorē melicū faciētē cācrū q̄ ē apa melicū. ❧ Et alij dnt. q̄ i epe fit ēt apa flāticū. Et q̄ A. de h̄ itellexit cū dixit aut nō dubellati de quo sic locut⁹ fuit: q2 apa flāticū nunq̄ aut raro valde i epe aggregat māꝫ i sinu. ❧ Tenere aūt debes q̄ apa i epe pt fieri ex quocūq̄ hūore. Et q̄ possit fieri i epe apa flāticū: pꝫ: q2: vt. ꝫ. patebit. Gal. posuit signa apatis flātici i epe. Uerūtn̄ h̄ raro valde ꝯtingit. Dūt tn̄ q̄dā. q̄ nūq̄ fit i epe apa flāticū ō flāte nāli: q2 vt. ā. patuit p Ga. epar suis ipꝫ imutat. Et de eo itellexit ipse cū: vt. s. dixit. nō fieri apa flāticū i epe: nāe cū flā nāle n̄ fit aptū penetrare i subaꝫ dēsaꝫ epis: ſꝫ pt fieri ō flāte ināli dulci ⁊ salso: ⁊ ħ aliquos ēt ō acetoso ⁊ ēt de flāte aquoso: q2 ista flāta pn̄t penetrare i subaꝫ epis. De flāte āt vitreo grosso mucillaginoso nō pt i epe fieri apa. Et p̄dcō mō itelligētes dixerūt Roge. ⁊ Gui. apata epis q̄n̄q̄ sūt cala sanguinea vel colicata q̄n̄q̄ sūt frā flātica vel melica. ❧ Et scias. q̄ post apa flāticū min⁹ accit in epe 2° apa melicū: ⁊ post ipꝫ colicū: sanguineū q̄ ē illō q̄ ħ plꝫ accit i eo. ❧ Dix̄ A. aut accit i epe apa iflatū vētosū.

❧ De diuisiōe aūt ħ locū dix̄ Sera. alia fiūt i gibbositate ei⁹ ⁊ alia i ipsius ꝯcauitate. ❧ Et. A. dixit. alia sūt q̄ accūt in ptibus eius supioribus ⁊ ad latus gibbosū: ⁊ alia in ptib⁹ eius iferioribus ⁊ ad latus ꝯcauū supra. ⁊ alia fiūt i vtrisq̄ ptibus sil. ❧ Et dixit Ser. Alia fiūt in carne epis solū pter pāniculū. Et alia fiūt i pāniculo sparso sup ipꝫ ⁊ itellexit tā de accūtibus i ꝯcauo q̄ in gibbo. ❧ Et A. dixit alia sunt q̄ accūt i velaminibus eius. s. in pānicul suspēdētibus epar ⁊ alia in pāniculo eius. s. tegēte epar. Et alia in venis ipsi⁹. Et dixit A. q̄ hec diuisio. s. 2° loco dicta ē ſm min⁹. i. ſcdm minores ptes epis. s. respectu pme diuisiōis q̄ ē ħ ꝯcauū ⁊ gibbosū. Et dixit. q̄n̄q̄ cōicat apa spēbus ptiū eius. i. pluribus ptibus epatis: imo q̄n̄q̄ cōicat latus alteri. i. gibbū cōcauo ⁊ ecōuerso vsq̄ ad terminū plꝫ pp ꝯtinuitatē coꝝ adinuicē p quā lesa vna pte cōicat lesio alteri: vt dixit Gal. ꝫ. de iterioribus. ❧ Frequētius tn̄ apa epis accidit in carne eius q̄ i pāniculis ⁊ venis: q2 pānicul ⁊ vene sunt mēbra dura nō apta recipere māꝫ sicut caro: ⁊ ipsius. Et sanguineū q̄dē pl⁹ accidit in gibbo epatis q̄ in cōcauo eius. Et magis accidit in carne epatis q̄ in pāniculis ⁊ venis. Et colericū ⁊ melicū accidūt plus in ꝯcauo: ſꝫ colericuꝫ in pāniculis ⁊ venis plus ⁊ melicū plus in carne: flāticū vō ⁊ melicū cōicant cōcauo ⁊ gibbo: Ueꝝ flāticū plus accidit in carne epatis vērosum plus in vtrisq̄ pāniculis. ❧ Dixit Ser. q̄ aliq̄n̄ ħ raro pōt ꝑnari apa in epe ex chilo nādū ꝯuerso ad māꝫ hūoralem. Et hoc q̄n̄ pp epatis debilitateꝫ vel chili multitudinē vel aliā cāꝫ chilus i epe imutari nō pōt. Pōt tn̄ in epate subtiliari ⁊ dispergi ad duritē eius ⁊ ꝯgregari ⁊ apa cāre. Auctores tn̄ de hoc nō fecerūt mentionē: q2 est de raro contingentibus. ❧ Scdm̄ quātitatem autem materie apostema epatis diuidit̄ in magnū ⁊ ꝑuū ⁊ mediocre. ❧ Et ħ q̄litatē eius

De diuisione apatis epis ħ locum.

Diuisio fm qualitatem mãe apa. tis e fm q̃ litatem.

tē eı⁹ diuidiť vt iã patuit in calīn ⁊ frīn ⁊ corrosiuū. ⁊ nō cor/
rosiuū in durum ⁊ molle in perniciosum salutiferum ⁊ me/
diocre. ¶ Diuiditur insuper apa epatis fm cām primitiuā
siue extrinsecam ⁊ cām intrinsecam. Et fm modum termi/
nationis eius: vt infra patebit.

Cause

apatū epatis. Aut sunt dixit Uiati. ab exteriori
aut ab interiori. ¶ Et q̃ sunt ab exteriori sunt si/
cut percussio incisio: appositio emplo⁊ calo⁊ attrahentiū
sup epar vel ventosa⁊ stante corporis plenitudine: ab his. n. ⁊
silibus sanguis ad epar trahiť ⁊ in ipso ɔcludiť ⁊ apa cāt.
Dixit A. qñq₃ accidit pp pcussionē ⁊ corrosionē. i. tortionē
vt hʒ alia lr̄a. Et ad istas cās pn̄t reduci alie cause primiti/
ue mouentes ex̄ntes in corpore sicut calitas aeris: ira fortis
⁊ furor motus laboriosus: balneū dissoluēs longus accubi
tus sup dextro ⁊ vigilia pluria. Cibi calefaciētes: cibi gros/
si: ⁊ q nō digeruntť valde iuuātes sunt ad faciendū accidere
in epate apa. Et dixit Judeus fit ex multo nutrimēto veniē
te ad epar vltra debitū qḋ ɔcludiť in ipso: ⁊ putrefit iuxta
secessum lōgi tpis. ¶ Cause vero intrinsece sunt q̃dā tenen
tes se ex pte epatis de qbus dixit A. q sunt mala ɔplo eius
cala cū febribus destruentibus. s. virtutes epatis vel saltē
ponens diminutionē in opēribus ea⁊ aut corruptionem.
Aut sine febribus: tn̄ ipsa mala ɔplo est ledens ipsas virtu/
tes. Uel est ɔplo frā ,phibēs digōnē aut expulsionē in epa/
te. sup. aut est alia ɔplo mala simplex vel cōposita pura vel
cū mā in epate. Aut est opilo cōgregās tīta q ēt cola. s. sub
tilis sua multitudine ⁊ silia. s. subtilia vt aquositas. imo ēt
⁊ vētositas. Ista. n. q̃uis sit subtilia psīt tn̄ opilare sua mul
titudine. Ait. n. Gal. 8. tera. Ut qñq₃ q multū effluēs repē
te sil nō minus obstrui ⁊ incuneari viscosis ⁊ grossis. Uel ⁊
silia vt alij humores nāles sua multitudine: vel innāles sua
grossitie vel viscositate: pn̄t. n. sic oēs humores eē cā opilo/
nis q̄ humores cōgregatos facit penetrare in partes epatis
penetratione non nāli: ⁊ non sili penetratiōe nutrimēti. Et
hoc q: pp opilonē nō penetrat ad loca sua: sed ad non sua: ⁊
cānt apa in eis. Et dixit. cū epar est vehemētis attractionis
⁊ attrahit vltra q̄ opʒ ad ipam attractionē seqť q ad epar
attrahiť magna ps eius cui⁹ est expelli. i. q̄ oʒ expelli ex cor
pus feces: ⁊ ex hoc pparať epar ad apa. ¶ Et de cāis se te/
nentibus ex parte epatis dix̄ Judeus est paruitas ipsius in
seipso. Et silr strictura nālis venarū ⁊ poro⁊ eius: ⁊ multi
tudo inuolutiōis vena⁊ ipius: ⁊ dolor accīs in ptibus epatꝭ
est de causis apatis eius maxime cū plongať pp attractio/
nē quā facit ad ipsum. ¶ Et de causis intrinsecis quedā se
tenet ex pte alio⁊ mēbro⁊ cōicantiū ei de qbus dixit A. est
debilitas in stō: mittit. n. cibū indigestum ad epar: ⁊ īmo apa
epatis qñq₃ est ex nocumētis cū cōitate stōi. i. q̄ cōicanť a stō
epati: vn̄ corrūpiť digō epatis. Et dixit opilatio cū cadit ad
latus fellis: vn̄ nō pōt mūdificari cola ab epate facit sangui
nē feruentē pp remanentiā eius in epate q̄ facit ipʒ sibi in
ptibus epatis ibibitiōe nō nāli. Et dixit. ad summū magna
colere multitudo remanens in epate est ex cāis apatis cali
in epate. Dixit Alex. quēadmodū inflationes de calo ⁊ fer/
uenti sanguine fiunt in toto corpore sic ēt in epate: ⁊ nō so/
lum opilo fellis est cā in hoc: sed ēt ipsius debilitas a mun
dificatiōe cole. Et silr est ex splene in opilone eius. Et cū nō
mūdificať epar p ipm a melā. Et silr ex renibus ex pte inte
stino⁊ in opilonibus eo⁊. Aut cū diu retinēt fecē q̄re exuc
cať ab epate. Et pōt esse ex mirice ⁊ maxime in retentiōe mē
struorum. Et silr pōt accidere ex corpore toto ⁊ dimissione
exitionis cōsuete ⁊ ex abscisione mēbri ⁊ opilone poro⁊ pro
hibente resolonem. ¶ Et ex dictis cāis oībus ⁊ silibus pa
tent cāe ex̄ntes apatis epatis.

De cāis ex trinsecis.

De cāis intrinsecis.

¶ Cā aūt ɔiūcta eius est sanguis vel alius humor egressus ō
venis magnis in paruas: ⁊ de paruis in capillares: ⁊ de ca/
pillaribus in porositates epatis. Et pñt reduci ad hoc para/
grafū cārū qḋ dictū est de causis opilonis epatis. ¶ De

De cāa ɔiuncta.

causis apatis vētosi epatis. dixit Uia. Cā eius ē grossa vēto
sitas q̄ claudiť in ep̄e neq₃ inde exire pōt: cuius cā est come/
stio nimia ⁊ digō parua. ¶ Dixit Uia. apa epatis ex sangui
ne vocať flōn eius ⁊ fcm̄ ex colera vocatur herisipilla eius.
Et. A. dixit. almesire ⁊ fcm̄ ex flāte vocať apa molle epatꝭ.
Et f. m̄ ab humore melico vocať apa durū eius. ¶ Gal. in.
5. ō inte. vī dicere q apa in ɔcauo epatis eueniēs est deteri⁹
eueniēti in gibbo eius: qm̄ ad ipʒ deteriora sequūť accn̄a.
Ait. n. porro flōnes in ɔcauo epatis ex̄ntes deteriores sunt
ex̄ntibus in gibbo in gn̄ando appetitus ablationē vomitū
colicū ⁊ sitim. Et aliqñ sicut scribiť. 7. ɔtiñ. dixit oppositū
. s. q apa gibbi est deterius apate ɔcaui. Et h̄ idē voluit A.
⁊ itellexit de apate eiusdē gn̄is ⁊ ceteris paribus. ¶ Ueri/
tas aūt est. q rōne eēntie apatis vtrūq₃ pōt eē eq̄le: q: eadē
mā ⁊ eiusdē q̄titatis pōt cāre apa ⁊ in cōcauo ⁊ in gibbo:
s₃ rōne nobilitatis loci ⁊ dignitatis actionis lete ⁊ maioris
suspitiōis: ⁊ piculi apa gibbi est deterius: q: in nobiliori lo
co ⁊ in loco in quo viget plus virtus digestiua dispēsans p
toto. Et cū hoc cōicat plus mēbris nobiliorib⁹ pp quā cōi/
cationē deteriora ad ipm sequūť accn̄tia ⁊ piculosiora. Ue₃
rōne accn̄tiū stōi q̄ sequūť ab apa ep̄is illa q̄ sequūť ad apa
ɔcaui deteriora ⁊ itēsiora sūt. Et ad h̄ respexit Gal. cū dixit.
apa ɔcaui deteri⁹ eē. ¶ Deterius tn̄ ceteris est apa durū ex̄
stens in ep̄e. Nō. n. euadit aliqs ab apate ep̄is duro ɔfirma
to. Et nō ɔfirmatū ēt qñ erit cācer minoratur spes in eo. Et
post ipʒ i malitia ē colicū pp vehemētiā suo⁊ accn̄tium. Et
post ipʒ flāticū. Sāguineū vō ē saluius ex eis. Illḋ vō apa
ep̄is qḋ puēit ad collectōē₃ iterficit: ⁊ raro fit euasio ab eo.

Q̄d apa sī deteri⁹ in epate.

Signa

gn̄is. Dixit Gal. p̊ de inte. ⁊ poniť. 7. ɔti. signa
apatis epatis inuēta sūt dolor pōderositas pul
sus lenis. Et post modicū tp̄s color lingue mutať: ⁊ color
etiam cutis totius corporis. ¶ De p̊io ho⁊ dixit A. dolor
est fortis in dextro hypocundrio: ⁊ nō dolor fortis absolute
semp: sed respectu doloris opilonū. Aliqñ tn̄ est absolute
fortis vt in apatibus calis: ⁊ in eis q̄ cōicāt velāti pāniculo
eius. Dixit. n. inuenit dolorē vehemētē illic qñq₃. s. patiēs.
Nō āt accīt dolor vehemēs in apatibus flāticis neq₃ in du/
ris: neq₃ in eis q̄ sunt in carne pfunda a pāniculo remota.
Dixit Aui. nō sicut in opilonibus: apsa. n. apata accīt a do
lore. i. cū dolore. s. semp. opilones aūt nō sunt ip cū₃ dolore.
¶ De. 2. aūt signo dixit A. iuenit patiēs grauedinē isepabi/
lem. s. p grauedinē q̄ nō sepatab eo quoque mō se hēat sub
hypocundrijs: maxie dextro. ¶ De. 3. aūt signo dn̄t qdā. q
pulsus est locus attinēs aliq̄n vndositati: ⁊ h̄ cū apa fuerit ī
carne ep̄is: s₃ cū ē in pāniculo ē sicut spasmus tēsus attinēs
serrinitati. Et in ābobus ē eq̄lis ⁊ ōbilis. ¶ De. 4. āt signo
dixit A. alterať cū eo forma nō sicut in iflatione ex densita/
te in q̄ nō alterať. nā in patiēte apa ep̄is adest ōfedatio figu
re: ⁊ habitudinis faciei: ⁊ totius corpis. Inflanť mēbra ex/
trema: ⁊ facies ⁊ propie palpebre. Et alterať color nālis si
cut in cacexia pp opilonē apatis nō sinentem sanguinē ɔue
nientē ad mēbra trāsire: ⁊ h̄ maxie ɔtingit pcedente apate.
Reliquū aūt corpus extenuať: qm̄ dixit Alex. corpus nō
reficiť: sed palidū efficiť ⁊ attenuať. Nō. n. cūať apa epatis
qñ opilat in q̄cūq₃ pte fuerit saltē ptē₃ in qua est. quapp se
quunť ad ipm accidētia opilonis. Dixit A. oē apa accidēs
epati calm vel frm̄ facit opilonē: ⁊ non relinqt corpori nisi
sanguinē aquosum. nā grossis retineť transire non potens.
¶ Mutatio aūt coloris lingue est de signis distinguētib⁹
spēē: ⁊ nō de signis gn̄is. ¶ 5ᵐ signū posuit Gal. 5. de iterio
ribus. dicēs vt scripsit Ras. 7. ɔtiñ. Cū apate calido epatis
nō erit pulsatio. sup. ⁊ multo magis nō erit in frido: qm̄ dix̄
Gal. in hoc viscere nō separanť arterie. Et. A. dixit. in egri/
tudinibus epatis. i. in apatibus calis ⁊ aliis nō est pulsatio
qm̄ in epate pauce ⁊ pue sunt arterie: ⁊ ille dispsite sunt cir/
ca pāniculū. Et dixit. nō accīt dolor pulsatiuus: qm̄ arterie
dispsite sūt i pāniculo ei⁹. Et neq₃ ē grauitas i eis. i. multitu/

[illegible]

do penetrationis earũ in ipso pãniculo nisi q̃ntitas insepa/
rabilis. Est.n.vt.s̃.patuit arteria veniens ad epar paruula
ꝛ in paruos ramos diuisa. Uñ q̃ntũcũq3 sit tibi mã apans
q̃ntũcũq3 cal'a paruũ valde dolorẽ pulsatiuũ poterit cãre:q
fere est iperceptibilis de quo nõ est fiẽda mentio neq3 hñda
sollicitudo. ℭ 6m signũ dixit Gal.2.de interioribus.ꝛ poni
tur a Rabi in.7.pticula. In apate epis cal'o magno vel du/
ro sentit patiens dolorẽ in furcula sequentez tensionẽ vene
cõcaue ptis dextre:ꝛ nõ tensionẽ pãniculoꝝ. Et in.7.ptiñ.
dr̃ si in epate apa magnũ fuerit dolor q fuerit in furcula dex
tra erit cũ extẽsiõe vene scaue. Et A.dixit.coste dorsi cõicãt
in dolore in apatibus epatis:ꝛ maxie in supioribus ꝛ ascẽ/
dẽtibus.s.eis q̃ sunt in gibbo. Et cõicãt in eis ẽt aliqñ coste
vere nedũ mẽdose:s3 tñ nõ sunt in oĩbus coste cõicantes in
dolore:q2 nõ in oĩbus hoĩbus epar eis alligat' vt.s̃.patuit
in anothomia eius. ℭ 7m signũ dixit A.est attractio furcu
le ad inferiora in pluribus horis nõ semp:q2 solũ qñ apa est
magnũ. Nã nõ fit hec attractio nisi pp tẽsionẽ suspẽsoriorũ.
Propterea dixit in plurib9 horis vel dix̃ i plurib9 horis nõ
sp:q2 nõ i oĩ tpe apatis:q2 ñ i pñ° nz i declinatõe qñ pauca ẽ
mã. ℭ 8m signũ dixit Ipo.5.afo.in flõne epate patiẽte.i.qd
cũq3 apa singultus supueniti:sed q2 maxime singultus accit
in flõne verosiõ de eo in signis veri flõnis dicet'. ℭ 9m signũ
dixit A.est q plurima iclinatio patientiũ apa epatis est ad
dormiẽdũ ꝛ iacẽdũ resupine:ꝛ pprie hñtiũ apa calidũ vel
magnũ l3 nõ calidũ:q2 nõ pñt dormire sup latus dextrum pp
cõpressionẽ epatis:ꝛ additionẽ calitatis:ꝛ grauat eos dor/
mitio sup latus sinistrũ pp tensionẽ apatis ad inferiora. Nã
pp pondus apatis in situ sup sinistro epar declinat ad iferio
ra ventris:vnde pcipit eger grauitatẽ nimiã: q2 epar trahit
secũ pãniculũ suspendentem. ℭ Dixit Hor.cũ epar apatur
cõcomitat' ipm febris ptinua:ꝛ duritiẽs dextri hypocundrij
ꝛ grauitas ꝛ malitia decubitus ꝛ decũbãt supra dorsum ꝛ
sibi male. Et dixit in apatibus epis vrina est spissa: ꝛ ofusa
ꝛ liuẽs pp hũoꝝ ebullitionẽ ꝛ febrẽ. Nam l3 apa opilet: ꝛ
opilõ faciat vrinam tenuẽ:hoc est verũ qñ nõ ẽ febris ꝛ hu
morum perturbatio sicut sunt in apate epatis:ista enĩ colli/
quant mãm q̃ inspissat vrinã ꝛ cõturbat. Et fit liuens rõne
febris:ꝛ infectionis ꝛ mortificationis.

Sig9 apa/ tis gibbi. ℭ Signa spẽrũ fm locũ. Signa apatis gibbi dixit Gal.5.de
interioribus.ꝛ ponit'.7.ptiñ.tic. Apa gibbi sepat' ab apa
te cõcaui strictura anhelitus:ꝛ attractõe vtriusq3 furcule ad
iferiora: attractiẽe mirach ad superiora:nigredine lingue ꝛ
tussi. ℭ De p̃ hoꝝ signoꝝ dix̃ A.accidit anhelitus cõstri/
ctior:ꝛ pprie qñ anhelat cũ fortitudine pp cõicationez dya
phragmatis ꝛ pulmonis in nocumẽto ad ipm. Et Sera.di
xit.fit dolor fortior apud anhelitũ. Et Uia.dixit. dolor est
nimius iter epar ꝛ furculã cũ suspirat vel lugeat aut cibos
ꝛ potus suscipit:ꝛ in itinere festino in anhelitu ẽ angustia.
ℭ De 1° signo dix̃ A.q attractio furcule ad iferiora in apa
te gibbi est maior q̃3 in apate cõcaui.nã illa attractio proce
dit pp tensionẽ suspẽsorioꝝ q̃ sunt ex pte gibbi. Inuenitur
alia lr̃a q̃ dicit.ad exteriora:q2 nõ tñ tangit' ad inferius:s3
ẽt ad exterius vt inuit Sera.tractatu 4°.cap 1°. Uerũtñ di
xit A.attractio furcule ad inferiora est minus a dextro.i.a
dextra pte est minus.s.respectu grauitatis.nã statim cũ inci
pit apari hoc incipit grauitas ꝛ dolor aggrauatiuus:sed nõ
statim accidit attractio furcule ad inferius imo non accidit
nisi in pcessu qñ magnificatũ est apa. Et dixit A.attractio
furcule ꝛ dolor eius pp cõitatẽ epis sunt maioris in ptinua
tione epis cũ costis.i.in illis hoĩbus in qbus ẽ epar ptinua
tum ꝛ alligatũ cũ costis p multa suspẽsoria q̃ trahunt': sed
in illis in qbus epar creatũ est nõ vehemẽter adherẽs ꝛ ob/
uians costis attractio furcule ꝛ dolor eius sunt minores.
ℭ Dixit Alex. Cũ apa est magnũ sepe vidi q dolor vsq3 ad
furculã venit.s.supiorẽ. Et dixit A.q dolor in scõ in gib/
bo apud tactũ est maior ita q fere sustinet appõnẽ manus.

ℭ De tussi dixit Sera.exiccat' tussis.i.tussis est sicca. Alia
lr̃a hz.excitat' tussis. Et.A.dicit q accit tussis sicca. ℭ Dix̃
Gal.2° de interioribus.ꝛ ponit' 7° ptiñ.sic.apa in gibbo ẽ
velocis manifestationis tussis in sensu. Et Paulus dixit.ap
paret apa gibbi p oculos ꝛ tactũ si fuerit magnũ. Et Iude9
dixit manifestat' p sensum si mirach nõ nimis fuerit pingue
aut pdensum:aut nisi hõ fuerit vehemẽtis carnositatis:aut
zirbus nõ fuerit grossus. ℭ Dixit Gal.5.de interioribus apa
in gibbo magnũ facile cũ tactu cognoscit':nisi.n.fuerit ma/
gnũ nõ cognoscit' cũ tactu pp musculos vẽtris cũ sub gib/
bo ꝛ ẽt sub siphac sit epar positũ nisi musculi mltũ sint sub
tiliati:quoꝝ subtiliatio in pcessu tpis aduenit nõ in pñ° ni
si nãliter ei insit. ℭ Dixit Sera.apate in gibbositate facilis
fit cognitio p tactũ qñ apata sunt magna ꝛ lacerti q sunt su
per mirach sunt repleti.i.pp apa extẽsum. Dixit Aui.cadit
tactus illic sup apa manifestius.i.pprie in debili.i.macro
ꝛ extenuato. Nã in pingui nõ pcipit ipm tangẽs nisi raro:ꝛ
cũ multa p̃ssione:aut nisi fuerit magnũ valde. ℭ Dixit Ro/
ge.ꝛ Gal.sup Uiatico q dolor ꝛ tumor sentit' circa spinam
dorsi:ꝛ ibi tumor notabilis appet. Dixit A.minorat' vrina.
Et qñ retinet' oĩo qñ apa gibbi est magnũ pp illud qd acci
dit de opilõne in latere gibboso:ꝛ de debilitate expulsiue.
In oĩ.n.apate epis minorat' vrina in ppõne ad sanitatem ꝛ
habito respectu ad potus q̃ntitatẽ:sed in apate gibbi mino
rat' multũ respectu minorationis eius in apate concaui.

Sig9 apa/ tis cõcaui/ tatis epis. ℭ De signis aũt apatis pcauitatis epatis:dixit Gal.sicut ia3
supra patuit ꝛ scribit'.7.ptiñ.defectus appetitus cibi sitis
vomitus colericus ꝛ pstipatio. ℭ Dixit A.apata lateris cõ
caui cõicant meseraicis plim: vñ grauitas ꝛ dolor sentit' in
psundo plus:ꝛ versus vmbilicũ:ꝛ inferiora ventris. Et di
xit.dolor ẽ vehemẽs pp cõpressionẽ factã illic.i.sup mirach
est pprie cũ attrahit'.i.pbitur ꝛ pmit' mirach ad inferiora
siue iteriora:q2 tũc plus pprimit' sp solã.n.leuẽ manus ap/
positionẽ dolor in eo nõ incitat'. Et pp cõitatẽ eius ad stõm
oĩa accñtia ei9 q̃ fiũt pp stõm sũt magis itẽsa:ꝛ apparẽt plus
sicut supra iã dcm̃ fuit de siti nausea ꝛ vomitu colico: ꝛ de/
structione appetitus:ꝛ singultu ꝛ silibus. Et in opatiõe di/
gõnis stõi ilico accidũt nocumẽta cũ in pcauo epar apatu3
fuerit:qm̃ cõcauũ eius pprehẽdit stõm ꝛ maxime eius tuni
cã exteriorẽ a q̃ magis fit digõ. Uñ pcauo epis leso stati cõi
cat' leso fundo stõi:ꝛ eius tunice exteriori:vñ edit' digõ. S3
accñtia q̃ accñt stõ pp mãm in ipm effusam ꝛ ledentẽ maxi
me intrinsecã tunicã ꝛ mouentẽ malo motu sicut in nausea
vomitu:ꝛ singultu nõ fiunt nisi p rẽ magnã ex apate valde
pcicatet' mã stõ ꝛ pprie diuinus. Et hoc fm plim:q2 in qbus
dam multũ eptis ad dcã accñtia possent euenire ẽt a re pua.

De singul/ tu q̃ñ fit pp apate/ ma epatis ℭ Propter pdcã dixit A.singultus minorat' in apate gib/
bi ꝛ multiplicat' in ape pcaui. ℭ Dixit Raß.7.pti.q Gal.
ait singultus erit ex mã acuta fluente ad duodenũ q̃ postea
ascẽdit ad stõm ꝛ supnatabit in eius ore. Et dixit Raß.defi/
cit q̃ dcm̃ extimãtis q ipse euenit ex infestatiõe vẽtositatis
q̃ ifestat epar.ꝛ stõm:vñ corrũpit'. Et.A.dixit.extimauerũt
qdã vt Ipo.ꝛ spãlr Gal.in pmẽ.afo.in epe flõnẽ patientes
ꝛ epar ꝛ q cõitas iter epar ꝛ stõm fit p neruũ subtilẽ ptinuã
tẽ iter epar ꝛ os stõi:quapp nõ accidit singultus nisi cũ apa
est magnũ pprimẽs os stõi. Et dixit Gal.q cũ in illo est illõ
qd effundit' ad os stõi ex apate cal'o ex humore acuto stimu
lãte:vñ accidit singultus. Et dixit Aui.ad tumũ apud oẽs
singultus nõ apparet nisi cũ ẽ apa magnũ:qm̃ spaciũ ẽ lon/
ginquũ inter epar ꝛ os stõi:ita.s.q neq3 ẽt p sitũ cõicẽt:qm̃
epar p suũ situm non tangit os stõi. Et si est dixit Auic.illic
neruus in quo cõicant ipse est subtilis valde. Ideoq3 nisi cũ
apa est magnũ non fit cõitas inter stõm.i.os stõi ꝛ epar fm
plim. Nã in virtute expulsiua q̃ fit cũ motu ad superiora ꝛ
facit singultũ ꝛ vomitũ nõ accidit stimulatio nisi qñ multa
mã ledens os stõi peruenit ad ipsum:sed multa mã non per
uenit ad ipsũ nisi ex apate magno. Secus vero est in parti/
bus

bus stōi inferioribus. nā ex apate ēt puo epatis & maxie cō-cauí eius pt accidere nocu^m in virtutib^9 eius & pōt ledi virtus digestiua stōi. Dixit qdā. q ex apate ɔcaui ꝓuenit singultus: q2 epar apatū ɔprimit stōm: & vñ mouet stōus motu singultuoso: q̄si aliqd expulsur^9 ēt q̄uis nō trāsmittat ad ipz mā ex epate. Aut accit: q2 mouet mā mala ab epate ad stōz q̄ ibibit & facit singultū. pōt ēt ipa mā facere nauseā & vōitū sz diuersitatē māe ipsius. Et fm diuersitatē situs eius in ibibitiōe adberētia vel natatiōe. ℭ Dixit Gal. 5. de iterioribus & ponit sic. 5. ɔtiñ. In apate ɔcaui corpus extenuat. s. plusq̄ȝ in apate gibbi. Etenī penetratio sanguinis ad membra sentit quotiēs apa est in gibbo: sed in apate rotūditatis nō penetrat nisi aqueū bñs i se modicū nutrimētū. ℭ Dixit A. apa ɔcaui nō cadit sub tactu casu de quo sit curandū. Et neq3 sunt in eo tussis: & ɔstrictio anbelitus de quo curetur. Et dixit. grauitas in ipso ē minor: qm̄ latus ɔcauū sustētat sup stōz: & iō nō sic grauitat neq3 pōderat. stōus. n. cedit apati & ifossat & in illa fouea ɔprehendit apa. Nō aūt sic cedit apati gibbi: neq3 ita ɔprehēdit ipz. Et ipz apa epis q̄uis i quocūq3 latere fuerit si fuerit ex eadē q̄ntitate māe tātūdē pōderet: tñ rōne p̄dcā nō tm̄ grauat in vno latere sicut i alio. Et ēt: q2 qñ apa ē in gibbo totū epar magis elōgat a costis versus iferius q̄ȝ qñ est in cōcauo. Iōq3 nō eque bñ sustētat sup stō q̄re in ipso grauitas sentitur plus.

Signa distinguētia inter apā i pāniculo & apā in carne epatis.

ℭ Signa distinguētia apa fcm̄ in pāniculo epatꝫ & circa ipm a fcō in carne ipsius sunt. dixit A. qm̄ apa fcm̄ circa pāniculū & venas est vehemētioris doloris pp sensuz q est in pāniculo. caro aūt epatis est insensibilis in seipsa. Et dixit A. q est ēt prauioris febris si apa est calꝫ. Intelligēs q sit prauioris febris q̄ntū ad accñtia ɔña. nā ad ipz sequunt accidētia fortiora & deteriora: ad quoꝝ fortitudinē adiuuat dolor fortior exacuēdo reuma & feruere faciēdo būores. Sz rōne sue essentie & putredinis febris in apate carnis est prauior: q2 calidior est caro q̄ȝ in pāniculis: & putredo in ipsa eueniens maior est & intēsior. Et ad bāc itētionē A. p^a q̄rti. de febribus apatū dixit. & febris q̄ est in apate pāniculoꝝ & silū est debilior dixit Gal. 5. de iterioribus: etsz tñ si aliqñ apa ē i vno laterū vt in solo gibbo aut in sola ɔcauitate nō pōt esse qn vtriq3 lat^9 ɔpatiat: q2 suba epis ɔtinua ē. Et A. dicit. Nō post plim: q2 post puū tps. Nā q2 suba epis ɔtinua est: ideo cito alteri ɔpatit. ℭ Dixit A. si apa est in duobus lateribus sil. s. in gibbo & concauo vel in pāniculo & carne appārent signa apatum q̄ sunt in vtroq3 latere simul.

Sig^a apatis calidi epatis.

Signa apatū fm q̄litatē māe. ℭ Signa calli. dixit G. 5. de iterioribus. & ponit & Rabi. in. 9. ptitulis sunt febres adurentes sitis: fortis destructio appetitus et toto rubedo lingue in pncipio & postmodū nigredo eius: Vomitus colere vitelline in pncipio: & in fine eruginose: dolor lateris dextri pcedēs ad furculā. Et spālit cū retrabunt hypocūdria sursuz tussis parua qñq3: sensus grauedinis & puncture dependentiū in latere dextro. querela patiētis multotiens de costis posterioribus: & pcipue cū epar ex sui gñatione est cōiunctū costis epatis. Et incāt teratio egōnis pp apa ēt si eper debile existat. s. in attrabendo. ℭ Et A. dixit. Signa eius sunt signa apatis epatis cōia & q̄ sunt in qbusdam ptibus. s. illa q̄ sūt in apate gibbi vel ɔcaui vel carnis vel pāniculi in quacūq3 pte sint. Et sequēs de eis pti dixit. est illic febris acuta cū est apa in carnositate: superius qd dr multotiēs cū est in pāniculo & venis. Et Ras. in diuisionibus dixit. q febris est inseparabilis. Alex. dixit q sui febris eoꝝ feruēs. ℭ Dixit A. sit vebemens sitis. Et Haly. dixit. cū ardore & siti. Et Sera. dixit. q est sitis q̄ nō sedat. Et dixit Aui. minorat appetitus. Et dixit nigredo aduenit lingue: & q̄ñ fit accidit ei citrinitas & rubedo ponens: & pō aūt de inde declinat ad nigredinē. Accidit aūt citrinitas vebemens in colico & rubedo vebens in sanguineo. Et ego vidi in spina de mugello liguā rubeā vsq3 ad 4^m diē: deinde fcā est nigra. Et tandē euasit cū crisi p vrinā multā post sanguinē: deinde nigrā aliqñ puo tpe valde vrina stat citrina vel rubea: q2 cito efficit nigra. ℭ Et dixit Aui. accidit nausea & vomitus colicus in primis: deinde fit vt flos eris: deinde niger & hoc pcedēte adustione. Ser. & Ras. & alij plures solū fecerūt mentionē de vomitu cole silis vitello oui in pncipio & in fine vt erugo eris: & q2 raro expectat donec euomat cola nigra qn prius interficiat. ℭ Et dixit Aui. est dolor extēsiuus ad dorsum & mordicatio in illis locis. i. dolor est mordicatiuus & ppie qñ apa est in gibbo & dixit. qñq3 accidit tussis & qñq3 est malitia anbelitus. Verū nō addit nisi in re anhelitus cū apa est in cōcauitate. Et qdam exponūt cū apa ē in cōcauitate nō addit in malitiā anbelitus nisi addat in re anbelitus. i. in necessitate anbelitus vt fiat magnus valde: qm̄ dixit Aui. qñ attrabit aer plurimus valde extēdit dyaphragma & coartat ipm & ɔstringit attractionē aeris: & iō nō accidit nisi conet eger anbelitū magnū facere. Sed secus ē in apate gibbositatis: vt. s. patuit. Et dixit Aui. qñ est virtus fortis & ppie virtus stōi & apa est in cōcauitate retinet mā. Et si virtus in corpore. Alia tñ lra bz. in stō & epe est debilis soluit mā. ℭ Et Sera. dixit. si apa calm̄ fit in epe pter q sit debile tūc venter cōstringit. Et si est cū debilitate epatis aut stōi nō ɔstringit. Exponūt qdā qñ stōus ē fortis in retinēdo & digerēdo. ℭ Et virtus epatis est fortis in attrabendo tūc venter fit stipticus: & eɔ qñ est debilis. ℭ Dixit Gor. apa ɔcauitatis reddit ventrē lubricū cū cibus nō possit penetrare vsq3 ad epar. Et virtus attractiua eius debilitata est. Si aūt apa est in gibbo tunc aut apa est magnuz. Et adhuc vēter est lapsus pp dcās cās. Et dixit Gor. alicui posset apparere hoc dcm̄ non sanū pp dcm̄ Ipo. dicētis. q hydropa q̄ ꝓuenit ex apate epatis est cū retentione secū: q2 calitas nimia q̄ est in epate rōne apatis & febris trabit būiditates chilosas sicut trabit & haurit spongia aquā. Sz veritas est dixit Gor. q cū chilus non penetrat ad epar & postea ad mēbra: sed ɔuertit in fumū & vaporē q includit inter pelliculas vētris & cāt tumorez & hydropē tūc venter est cōstipatus: ita q verꝫ est vt dixit Ipo. s. q in hydrope ex apate epatis venter est cōstipatus. Sed in apate epatis magno anteq̄ȝ causet hydropē vēter est lapsu & q̄ diu fuerit lapsus non fiet hydrops: q2 mā q̄ deberet cāre tumorē & hydropez fluit: & non retinet ad hydropē faciendū. Si aūt dixit Gor. apa gibbi est paruū nō ꝓbibens penetrationē cibi tunc venter est cōstipatus. ℭ Ultra predicta signa dixit Sera. q destruit sommus & accidit patienti insomnietas pp ascensum vaporum ctium ad cerebrū. Et pp continuū dolorē & ingeturdinē in accubitu. Aui. aūt dixit. q dispō eius est ad dormitionem: & hoc cū apa est magnū: a quo multa surgit euaporatio ad cerebrū. Et accidētia sunt remissa & pcipue dolor. Alia lra reperit dicens a dormitione. & hoc ēēt cū accñtia ēēnt intēsa & pcipue dolor. ℭ Dixit A. auctoritate Ipo. 4. affo. egō cōturbata nigra in pncipio egritudinis acute significat in epate eē apa calm̄ magnū. Egā cōturbata. i. diuersa in mō sue substātie vel vt dixit qdā cōturbata: q2 ɔturbat pp nimiū eius fetorē. ℭ Et dixit Aui. accidit in ape calo epatis frigus extremitatū: sicut dixit Gal. in cōmen. affo. in acutis morbis frigiditas &c. Apa calm̄ trabit sanguinē ab extremis sicut ventosa. ℭ Dixit Alex. apa calm̄ epatis sequit sincopis vebemēs si fuerit in rotunditate. Et Ras. dixit 7° ɔtiñ. dico requisiui plures ifirmos i qb^9 erāt apata magna in epe & singultus cū hoc & inueni ipsos oēs cum hoc seq sincopum vebementē non tepescentem. Et si tepescens fuerit aū parum leratre hoc significabat sup friditate passionis ad quā declinauit. ℭ Dixit. A. accidit sincopis: & nō tñ semp: sed qñ multum cōicat cordi. Et totū hoc dixit Aui. accidit pp illud. s. qd attrabit ad apa ex spū & sanguine: & proprie cum apa est in cōcauitate: et dixit Alex. eo q est iuxta fm plim & plus opilando probibet transitū nutrimentū. Quidaȝ dixit q in

ol apate epatis magno calo sequit sincopis defectio siue B postbomia ⁊ aliqñ sincopis va. Et de signis ei⁹ sunt. ꝙ ocu li q̃n̄q rubent ⁊ q̃n̄ multū citrinant. Et post appitionē ni gredinis lingue alterat color totius corporis. Et Ras. dix appet icteritia ⁊ B maxie accit in apate calo gibbi. Et pul sus fit vndosus ⁊ magnus velox: ⁊ frequens. Undosus fit q2 apa est in mēbro molli cū tn̄ cōicat paniculo minorat vn dositas. Magnus aūt est ꝓstāte virtute ⁊ obediētia instri. Et est velox ⁊ freqūes pp necessitatē additā. ℭ Dixit Pla tearius: vrina est rubicūda vel subrubicūdā inopos spissa ⁊ crocea inferius cū q̃dā liuiditate supius crocea ⁊ obscura. Et singultus q̃dē in apatibus calis maxie accit. ℭ Dix Al. rū qs fuerit male coloratus: ⁊ cū B malā habuerit formā ⁊ dolorē i dextro latere i capite coste posterioris. Et fuerit ei⁹ malus color citrinus. Et fuit in ore siccitas ⁊ sitis vehemēs tūc. s. extime ꝙ dolor ē a mā cala vel ꝙ apa calʒ ē in epate.

Sig⁹ apa tis frigid.

ℭ Signa apatis fridi in epate dixit Haly. sunt ꝙ ifirmus in dextra pte sentit grauitatē sub hypocūdrio cū tussi pua si ne dolore ⁊ febre. s. intēsa. Nā vt ipse dixit. in Uiati. si apa sit frm̄ nō sentit dolorē nimiū neqꝫ sitim: febris. n. eoꝝ est le uis. Dixit A. grauitas est maior: nō. n. accidit in eo nisi do lor aggrauatiuus. Et dixit A. nō est febris: nꝫ sitis. s. intēsa sicut in calo: nꝫ nigredo lingue ⁊ sentit in eo inflatio ⁊ sili ludo spasmi pp magnā aggrauationē quā facit epar supra stōm. ℭ Dixit Gal. ⁊ ponit 7° ꝯtiñ. significatio apatis flāti ci vel melici habet de regimine pcedēte etate: ⁊ colore cutis. Nā color in eo ē absqꝫ rubedine ⁊ citrinitate. Et Rabi. dix auctoritate Gal. ꝙ color albus viridis significat epar apatū eē apate frigido non accenso.

Sig⁹ apa tis sangui nei i epate.

ℭ Signa spēꝝ scd'ꝫ mās dixit Gal. 5. de iteriorībus ⁊ ponit sic 7°. ꝯtiñ. Signa flōnis. s. apatis sanguinei in epate sunt ꝙ patiēs sentit dolorē in latere dextro sub hypocūdrio: vñ accidit B ꝯprimunt oēs ptes q̃ sunt sub hypocundrijs vsqꝫ ad supiores ptes ipsius. Et si inuenit inde dolor puenient ad furculas: ⁊ in osbus boīs tussis erit modica. Et lingua in pn° eius erit russa: deinde nigra. Et appetit⁹ erit deficiēs vehemēter. ℭ Dixit. A. flōnē significāt rubedo faciei ⁊ exu beratio venaꝝ. Et appent signa apatis cali q̃ nō sūt appro priata apati colico. ℭ Dixit Ro. qñ fit de sanguine sentitur dolor aggrauatiuus. Et dolor sub dextro hypocūdrio. Et febris adest ꝯtinua: dulcedo oris: diffusio coloris per albū oculoꝝ. Uenarū inflatio ⁊ totius corporis repletio. Urina rubicūda vel subrubicūda vel inopos supius distincte liuēs. Et Guil. dixit. Signa eius sunt vrina rubea spissa. Et pul sus latus mollior: ⁊ magnus. Et color faciei rubeus mixtus fusceditni. Et defectio appetitus ⁊ sitis: sed non vehemens. Et tussis non multum sicca. Et singultus.

Signa de risipile in epate.

ℭ Sig⁹ herisipille siue almesrice. i. apatꝫ colici. Dix Gal. vbi supra. herisipilla erit cū signis silibus signis sanguineis: sed tn̄ erit cū febre causonica ⁊ siti valida nimis. Et Sera. dix. ille in cuius epate ē almesire ē cū febre vehemētis calitatis incēsiua ⁊ siti vehemēti. Et Gal. dixit. 5. de iteriorib⁹ ꝙ ifirmi pp has febres icidūt in ꝯsumptionē ⁊ maxie in 1m̄ gen⁹ ethice. ℭ Dixit. A. in melcire grauitas ē minor. s. q̃ in san guineo ⁊ ēt q̃ in alijs ⁊ inflatio ⁊ mordicatio ⁊ denigratio lingue: ⁊ tinctura coloris. s. in facie ⁊ toto corpe: & mālus sunt vehemētiores plin. ℭ Et color ē declinis ad citrinitatē. Et ē potissimus vehemētie febris tertian⁹: q2. s. fortificat febris de 3° in 3m̄. Et eius iuuamētū a fridis ⁊ hu. est vehemēti⁹. s. q̃ in sanguineo. Et pulsus est durior ⁊ silica serrino q̃ vn doso puro: q2 apa colicū vtplm̄ occupat ptes pāniculi: q2 colla leuigat ⁊ fert ad circūferētiā: sꝫ tn̄ pulsus ē minor: sed vehemētioris velocitatis ⁊ freqūetie: q2 necessitas ē maior: sꝫ arteria nō est ita obediēs: q2 deficcat ⁊ tendit plusqꝫ i san guineo. ℭ Dixit Roge. sentiunt ardure ⁊ mordicationes ⁊ pūctiōes sub dextro hypocūdrio. citrinetū. alba oculoꝝ ⁊ amaricat ositis adest: ⁊ febris magis acute. Urina niger

subrubea cū spuma crocea supius in circulo liuēs. Et Guil. dixit. vrina est rubea acuta in q̃ aliq̃ apparet spissitudo: ⁊ eo ꝙ colla p opilōnē ad loca ꝓpria ñ mādat: ꝫ i modū superflui tatꝫ remanens cū vria miscet ⁊ ipaꝫ aliq̃lr ispissat. Et pulsus ē velox ⁊ dur⁹ i quo multū repit diuersitatꝫ. Et tussis adest. aliqñ sicca cū q̃ ñ ē sputū. Et caius appetit⁹ ⁊ singult⁹ aliqñ.

Sig⁹ apa tis flāti molli in epate.

ℭ Signa apatis mollis. i. flātici in epate: sunt dixit A. iflatio. cutis ⁊ plūbei᷑as coloris: ⁊ nō sentit cū duritie: ⁊ vehemē tia lenitatis pulsus cū reliqs signis apatis fridi. Alm̄. dix. color corpis fit albus. Et Haly. dixit. cū tactus iuenit grossi tiē cū molitie tūc ē apa flāticū. ℭ Dixit Pla. s. c. ē lenta sitis pua aut nulla: dolor aggrauatiuus vrina discolorata ⁊ tur bulēta supius liuida: oculoꝝ ⁊ corpis isectio nulla. Roge. aūt dixit adest dolor: ⁊ aggrauatio cū extēsiōe ⁊ mollitie ⁊ cū emulo colore faciei: ⁊ totius corporis. Aliqñ cuꝫ febre molli aliqñ sine febre. Urina pinguis ⁊ paruꝫ colorata ⁊ p totū turbida ⁊ supius distincte liuēs. ℭ Guil. dixit. in pn⁹ cū icipit febris est insepabilis lēta occulta ⁊ defectio appeti tus cū nausea ⁊ singultus: sed ē absqꝫ siti. Et eius vrina est tincta vel palida spissa. Et pulsus paruus ⁊ mollis color to tius corpis albus vel liuidus. Et habitudo mollis ⁊ pin guis. Et dolor minor ⁊ tactus absqꝫ duritie multa.

Signa apatis me lancolici.

ℭ Signa apatis melici. Dixit Haly. cognoscit ꝙ cuꝫ signis apatis tactus inuenit grossitiem cū duritie. Dixit Aui. alle viatur apud famem: ⁊ leditur apud initium receptionis ci bi: ⁊ hoc maxime in apate concaui aut magno: q̄m̄ stoma cus plenus cōprimit ipsum vehementia grauitatis valde si ne febre. Et extenuatio corporis ⁊ casus appetitus ⁊ tene brositas coloris. Et minorat vrina. ℭ Dixit Rogerius. sen titur pondus in dextro hypocūdrio: ⁊ loci durities ⁊ aridi tas in exterioribus cū terreo colore faciei: vrina minus co lorata ⁊ minus pinguis superius cū cineritio colore distin cte liuens: ⁊ q̃n̄qꝫ p totuꝫ. ℭ Guil. dixit apparet tactui sub costis res dura. Et corrumpit color totius corporis ⁊ faciei ⁊ conuertitur ad palleciditatē vel cinereitatem. Et singultus ⁊ sitis non vehemens: ⁊ pondus graue in latere dextro sub costis. Et tussis ⁊ defectio appetitus absqꝫ nausea ⁊ vōitu. Et vrina glauca subtilis. Et pulsus paruus.

Signa apa tis cancro si.

ℭ Et q2 apa melicū aliqñ cancrenat Aui. posuit signa eius dicens: si fuerit durū cancrenosuꝫ ⁊ fuerit illic retētio. s. ma terie virulente q̃ resudat ex oi apate melico cācroso vbicūqꝫ fit q̃ in tali apate epatis dꝫ expelli p vrinā vel p secessum tūc dolor erit vehemens. s. respectu non cancrosi. Et sili ac cidit nocumētū in colore ⁊ in appetitu ⁊ alijs superius di ctis plus. Et dixit. in eo q̃n̄qꝫ accidit singultus aut nausea sine febre. Et non sentit dolor vehemēs: ⁊ tūc erit via secu ritatis mēbri. i. ꝙ poterit sanari: q2 significat minor malitia ꝙ nō retinet: sed expellit qd dꝫ expeli.

Signa apa tis duri cō frequentis ad alia apata ꝯra.

ℭ Signa apatis duri. ꝯ̄uītis alia apata i durata p resolutio nem subtilis ⁊ remanentiā grossi sunt: q2 p̄cessit apa calidū p remouent accntia eius: ⁊ non remanet nisi grauitas ⁊ ve hementer apparet ad tactū ⁊ ēt ad visum: q2 in eo mirach ex tenuatur ⁊ gracilitat. Et hoc si nō inceperit hydrops super venire ad ipsum. est. n. via ad hydropisim. imo sequit ipsuꝫ hydrops ⁊ ꝓprie hyposarca pp debilitatē separatiōis mā aquose a sanguine ad resudationem subtilem eius: q̄re cur rit aquositas cum sanguine ad mēbra. Et accidit febris ⁊ ebullitio. alias. ist. itio. Et q̃n̄qꝫ accidit asclites: ppea ꝙ gros sum aquositatis: qd non pōt transire per venas peruenit ad spaciū ventris. Et moriunt s̄m plurimū pp resolutionē na ture: i. per fluxū ventris pp opilationē viarū. q̄p dissoluūt venā ventres. ℭ Dixit A. isti non curant nisi in pn°. tūc. n. q̃n̄qꝫ cōfert cura: sed cū ꝓlongat egritudo non valet cura tio. Et ego q̃dem vidi hoc apa in filio ser Tini cū hydrope ⁊ febre ⁊ mortuus est post multos dies.

Signa resolu tiōis apa tis.

Signa spēꝝ terminatōis sūt q̃n̄ si resoluit ⁊ hoc pat latꝫ p resolōnē ptis post partē siue bñficio nāe

siue

sive artis dixit Ras. in divisionibus allevia͛ infirmus post sedationē febris ⁊ quiescūt oīa accñtia ⁊ sedant ⁊ redit corpus ad dispōnē suā in colore ⁊ appetitu: ⁊ illud fit p nāz cū ē fortis. Dixit Ger. sup Via. hoc fit cū expirat p vaporē: ⁊ cessat febris: ⁊ oīa sua accñtia evanescūt. ¶ Aut resolvit: q2 tota eius mā expellit p clystere vel educit medicaminū auxilio. Et signa huius sūt q2 stāt febris ⁊ alia accñtia vsq3 ad crisiz vel vsq3 ad evōnē p solutiva scāz. Et sequit ad evōnē alleviatio ⁊ accñtia sedant. ¶ Dixit. A. oē apa calz in gibbositate epis qd terminat p crisim. Crisis fit aut fluxu sanguinarij ⁊ pprie ex dextra narerant cū sudore aut cū vrina laudabili. s. ad evōnē mãe illius apatis ⁊ sci in ɔcavitate crisis fit cū sudore aut fluxu vētris colico aut vōitu colico. ¶ Si vo pmutat ad alia mēbra iferiora vel exteriora signū pmutatiōis erit q2 appet dolor ⁊ tumor i mēbro ad qd pmutat: ⁊ post quoꝝ apparitionē seqt epis detumescētia ⁊ sedāt accidētia pp̄ria apatis epatis. ¶ Si aūt suppurat qd maxime ptinet ad apa calin: vt. d. dcm̄ fuit marie sanguineū: plm. n. dubellati dixit. A. fit post apa calin. Signa sunt dixit Paulus. cū apa calm icipit ad coadunādū in epate dolor erit magis vehemēs ⁊ extēsio. Et ide accñt horipilatiōes diverse: neq3 poterit patiēs dormire sup latus dextrū ex vehementi dolore. Et cū crepatū fuerit subito exiet sanies abūdanter. ¶ Dixit Ras. in divisionibus collectiōis saniei. s. iā fcē ⁊ eruptionis ei9 signa sūt q2 sedat febris ⁊ accidit tremor ⁊ vōitus saniei ⁊ sanguinis aut egō vtriusq3 marie si fuerit in ɔcavitate. Aut in vrina apparebit sanies ⁊ sanguinis marie si fuerit in gibbo. Et qes accidit a gravitate quā inveniebat eger qsi rei app̄hēsi i latere dextro: ⁊ furcula ipsius. ¶ Dixit A. cū icipit collectionē facere vehemētiora fiūt febres ⁊ dolores ⁊ accñtia alia. Deinde accidūt tremores diversi pp mordicationē saniei. Et ledit a resupinatiōe ⁊ dormitione sup latus. Cū vo fcā est collectio lenit ɔpressio ⁊ sedant accidētia. Et cū rūpit dixit A. accidit horipilatio ⁊ lubricatio virus ⁊ saniei ⁊ rerū q̄ sunt sicut fex. Et ipsius eruptio aut fit ad ptē itestinoꝝ ⁊ egredit cū egōne: aut ad ptē renū ⁊ egredit cū vrina. Et tūc invenit eger p illas evōnes levitatē ⁊ resolutionē. i. absolutionē a gravitate subito. Et sanies qdē exiēs ex apate qd est in carne epis ⁊ pfundo eius est nigra: sed exiēs ex apate pāniculi ⁊ ptiū nō pfundaꝝ declinat ad albedinē. Cōtingit aūt hoc: q2 vnūqdq3 mēbrū intēdit ⁊ conat reducere mãz ad nām ⁊ silitudinē suā inqztū pōt. Fit igit sanies fcā in pfundo carnis epatis rubea obscura velut sanguis niger sicut ⁊ ipsa caro est. Et q̄ fit in non pfundo ⁊ pāniculis tēdit ad albedinē: nō tñ egredit alba sicut ex apatibus alioꝝ mēbroꝝ: sed ē pmixta rubori obscuro. Aut dixit. A. sanies mittit ad ɔcavitatē vētris. Et signū huius hīo q2 post signa saniei ⁊ evaporatōis sequit allevatio ⁊ sanies nō apparet in egōne. neq3 in vrina: nō. n. manifestat exit9 ei9 quis tñ ad tps appareat alleviatio ⁊ egri ɔvalescētia: redit tñ nō post longū tps egritudo ad vētrē. Et fm plm trāsit in hydropē aut iterficit. Si vo idurat. dixit Paul9. diminuēt dolores ⁊ deficiet febris. Et māifestū erit apa durū extenuato mirach vētris. ¶ Dixit Avi. O q̄z velociter epar opilat ⁊ idurat. Dixit Gal. ij. terapē. epar ⁊ splen sunt mēbra magis parata suscipe sclirosim: q2 nutriunt sanguine grosso ⁊ sanguis grossus de facili valde est idurabilis ⁊ pp̄rie cū frequētant cibaria grossa ⁊ viscosa. ¶ Dixit A. plm cāe pmutatiōis ei9 ad duritiē est supfluitas in ifrīdatiōe ⁊ ɔstipatiōe sicut cū diu approximant apocrustica sup loco: aut supfluitas in dyaforeti cū plus debito administrant resolutiva q̄re fit resolō subtilis: ⁊ remanet grossuz induratū lapideatū: ⁊ pp̄rie cū apocrustica vel dyaforetica administrant in apate calo. Vñ dixit Gal. stude cura vigili curare vt nō accidat epati ⁊ spleni ⁊ renibus sclirosis. nā oēs scliroses in dictis mēbris sunt male: ex eis. n. q̄dā sunt idissolubiles: ⁊ aliq̄ difficile dissolubiles. ¶ Signū aūt iduratiōis ē q2 remanet gravitas ⁊ durities ⁊ aliā accñtia apatis cala sedāt. Dixit A. qñ cū his addit difficultas anhelitus tūc apa calm idurat. Et dixit. q2 difficultas anhelitus: ⁊ gravitas sine febre accidunt in apate duro ⁊ opilone. s. magna ⁊ q̄ est in ptib9 gibbi marie. Sed differūt ipsa p alia signa q̄ sunt nota intuēti signa opilonis ⁊ signa apatis duri epatis aut apa epis iterficit: ⁊ h aut p viā resolōnis calidi nālis: aut p viā aggravationis ⁊ suffocatiōis: aut p viā phibitiōis nutrimēti: aut p viā corruptiōis ⁊ destructiōis membri sicut cū cācrenat. Et apa qdē colicū ē magis aptū resolōni. Et melicū iduratiōi. Et flāticū pmutatiōi i hydropē. Et sanguineū q̄zvis medio mō dicat se hic: est tñ magis aptū suppuratiōi ⁊ terminatiōi p crisim. Et melancolicū quidē est magis aptū corrūpere mēbrum. Et colericum post ipsum.

¶ Cōicat aūt apa epatis pp̄rie qd est in gibbo cū apate eveniēte in lacertis positis supra epar in mirach: ⁊ iccirco oz distinguere inter ea. Dixit Gal. 5. de interioribus ⁊ ponit. 7. ptisi. ad distinguēdū iter dcā apa debes hic noticiā de situ musculoꝝ vētris ne in peccato hui9 extimet q2 apa fit tūc i epe: ⁊ ipz erit in musculo mirach: cū epar fit locatū sub dyaphragmate post hūc musculū. Et apa qdē musculi oz eē longū fm trāsitū musculi. Nā musculus vētris est triplex. s. vadēs p lōgū: ⁊ vadēs p latū: ⁊ vadēs p trāsversuz: q̄ oz eē longū qñq3 fm recitudinē vētris vt cū ē i musculo vadēte fz rectū. s. fz lōgū. Et qñq3 oz eē lōgū fz latū vt qñ ē in musculo latitudinali. Et qñq3 lōgū fz trāsversuz vt qñ ē in musculo trāsversali: ita q2 apa lacerti oz eē lōgū fz situ lacerti in quo fit. ¶ Dixit Haly. apa lacertoꝝ sentit oblongū ⁊ ē aut figure q̄drāgularis: aut vna eius extremitas ē grossior: ⁊ altera subtilior. Et silr dixit Aver. 4. colli. q2 ei9 figura ē lōga vel q̄drata: ⁊ q2 vn9 angulus eius in pn9 est grossus: ⁊ ali9 subtilis: vt plm tñ ē: vt dixit A. sile stilo cui9 vna extremitas ē grossa altera subtilis q̄si sit cauda muris. Et dixit Avi. non sentit. s. tumor eius cū separatione abscisionis eius tāctu no vides ipsum subtiliari in longitudine sua paulatim. Et dixit: imo nō fortitā cōtingit vt ɔprehēdatur ex eo nisi parū in pfundo. Cū est in lacerto pfundo transverso: ⁊ ē silis apatibus epatis. Et voluit in his verbis q2 cū apa est positum in pfundo in lacertis transversalibus q̄ sunt sub longitudinalibus non fortitā cognoscit p figurā nisi parū: q2 in figura multa simulatur apati epis. Et est ei silius q̄z apa alioꝝ lacertorū vt patebit cū ponentur signa illius. ¶ Dixit Gal. 5. de iterioribus necesse est q2 apa qd fit in musculis in longitudine positis appareat longū extensum in medio ventris: sicut ⁊ hi lacerti in medio ventris positi sunt. Et pp hoc palam est istud apa pp cōpositionē ⁊ forma ipsoꝝ lacertoruz: ⁊ silr quoq3 ambo lacerti non recti. supple: sed transverse descendentes. s. reddunt apa fm suam figuram: seu q2 hi sunt longitudinalibus suppositi difficile potest cognosci. Et adhuc difficilius pōt cognosci apa in lacertis in latitudine positis: q2 isti sunt positi magis in profundo tangentes pelliculas vētris. s. siphac. Et sic quo ad figuram ⁊ tactum apa latitudinalium difficillime cognosci potest. ¶ Dixit Auctor compendij magategni: tactus apostematum lacertorū ventris non est sicut tactus apostematis epatis: qm̄ tumor in his erga superficiem corporis existit. Et color cutis ventris mutatur: tumor vero apostematis epatis inferiori concavitati pertinet. Et color cutis nō mutatur. ¶ Figura aūt apatis epatis vt omnes ponunt est lunaris fm situz epatis. Dixit Sera. non est apa epatis longum: sed declive ad rotunditatem non. s. spericam: sed semispericam: est enim similis in figura nove lune cum est trium dieruz vel circa in modum semicirculi. Et hec quidem figura lunaris vt Avi. innuit manifestatur in apostemate duro plusq̄z in aliis. Apparet autem maxime tumor visui ⁊ tactui patienti iacente resupino extenso corpore toto. ¶ Dixit Avicē. cum videris mirach declinare ad tenebrositatē ⁊ siccitatē. i. subtilia-

Signa permutatiōis apatis.

Sig9 suppuratiōis apatis ⁊ ei9 eruptionis.

De causis ⁊ signis permutatiōis apatis ad duritiem.

Dñia iter apa epis ⁊ apa musculorum vētris.

tionē ꝛ macredinē qbus reddit tenebrosum tūc extima ꝙ
apa est epaticū: qd̄ accidit ꝓp penuriā nutrimēti. In apate
aūt lacertoꝝ mirach nō subtiliat: imo īgrossat: ꝛ nō tendit
ad tenebrositatē: sed colorat fm colorē apatis qd̄ in ipso ē.
Ista tñ subtiliatio mirach ī apate epatis qd̄ pduxit ad ascli
tē nō appꝫ ꝓp tumorē qui accidit in lacertis ex hydropisi.
¶ Dixit A. apa lacertoꝝ differt ab apatibus epatis rōe ac-
cidētiū ꝓprioꝝ ꝛ cōiū: qm̄ ex accñtibꝰ ꝓprijs ꝛ cōibꝰ q̄ acci
dunt in apate epatis non est aliquid in apate lacertoꝝ de
quo sit curandum: intelligens de febre dolore malitia anhe
litus siti ꝛ alijs similibus.

¶ Cōuenit ēt vt patere pōt ex dictis apa epatis cū apate pleu
re in tussi ꝛ febre malitia anhelitus loco doloris ꝛ alijs: q̄
ꝓp opꝫ distinguere īter ea ne cadat error. Distinguit aūt in-
ter ea vt dixit Gal. 5. de iterioribus: ꝛ scribit sic 7° ɔtiñ. p
dolorē pōderosuꝫ: ꝛ pulsuꝫ mollē: ꝛ colorē lingue p̄ rubeū
deinde nigrū quē sequit mutatio coloris totius corporis
q̄ sunt in apate epatis. Sꝫ in apate pleure dolor est pungi
tiuus: pulsus serrinus: ꝛ nō mutat color totius corpis sicut
in illo. Et distinguit ēt p egōnē si fuerit ad modū loture car
nis recētis. quotiēs. n. inuenit illa egō ide erit distinctio: qꝛ
ipsa inuenit in apate epatis: ꝛ nō in apate pleure: sed tñ nō
oībus tpibus inuenit. Et dixit separat pleuresis ab apate
in signis in qbus cōicat: qꝛ dolor in pleuresi est incedēs. Et
pulsus durus. Et tussis erit cum incremēto postq̄ modica
fuerit. Et manifestat psputū. ¶ Dixit A. in apate epatis ad
tussim nō sequit sputū. s. ex cā ipsius apatis. Et dolor ē ag
grauatiuus in dextro latere. Et color lingue ꝛ corporis alte
rat in eo. Et pulsus nō fit serrinus valde: aliqñ tñ hꝫ serrini
tatē: ꝛ ꝓprie qñ cōicat apa pāniculo eius: sꝫ qñ est in carne
est mollis vt Gal. ꝛ multi dixerunt. Quidā tñ dñt. ꝙ semp
attinet duritiei ꝓp pāniculi extēsionem. Uerū cū est in carne
durities est parua: sed cū est in pāniculo est magna ꝛ tanta ꝙ
aliqñ efficit serrinus. Et dixit. A. ꝙ capit manu. i. cōprehē
dit ad tactū si est in gibbo. Et significat ipm labor anheli-
tus magni. i. apud anhelitū magnū: ꝛ attractio aeris pluri-
mi. i. cū attrahit aer plurimus volūtarie vel coacte si apa ē
ī ɔcauitate: appet malitia in anhelitu magno: q̄uis apa sit
in cōcauitate: ꝓpter ꝙ apa ɔprimit dyaphragma ꝛ extendit
ipm. s. versus pulmonē. Et ɔmouet tūc tussis. sup. sꝫ i pleu
resi vt patuit in fmone p̄cedēte. cap̄. de pleuresi. ad tussim se
quit sputū: ꝛ dolor est pūgitiuus. Et pulsus est serrinus ve
re serrinitatis. Et labor ꝛ malicia anhelitus adsunt ēt cū nō
magnificat attractio aeris ꝛ adsunt reliqua signa pleuresis.

¶ Cōicat ēt apa epatis cū opilōne ipsius. Nō. n. euatur apa
epatis in q̄cūq̄ pte fuerit qn opilet saltē ptē in q̄ ē. Et aliqñ
attenuatoꝛie opilat alias: quapꝓp sequunt ad ipm accidētia
opilōnis. Dixit A. oē apa epatis calm vel frm facit opilo-
nē: ꝛ nō relinqt corpori nisi sanguinē aquosuꝫ. Nā grossus
retinet. ¶ Dixit. G. 2° de iteriorib'. cū eger sentit in dextro
latere sub hypocōdrio grauitatē cū anhelitu: tūc si est cū fe
bre calm apa significabit. ¶ Dixit A. cū apate epatis debi-
litat epar in separādo aquositatē: nō tñ in oī apate: sꝫ in eo
qd̄ est magnū: ꝛ p̄cipue cū pdurat semp tñ est aptū debilita
re siue magnū siue puū sit. Et dixit. cū hoc retinet plꝫ aquo
sitatis in meseraicis. s. cū est debilitatū in separatiōe eius vl̄
cū opilō est tāta: ꝙ nō pōt tota trāsire. Et dixit. ꝛ ista. s. q̄ p
ueniūt ex apate epatis sunt cāe hydropisis carnose ꝛ asclit
dēs. n. spēs apatū epatis tā caloꝝ q̄ frōꝝ cū plongant pdu
cūt ad hydropisiꝫ. Ad asclitē qdē cū debilitat epar a separā
do aquositatē. Ad hyposarcā vō qñ debilitat digestiua eiꝰ
Et qñq̄ pducit ad debilitatē digestiue stōi vñ pōt accidere
timpanites: frequētius tñ pducit ad asclitē. Et post ipm ad
hyposarcā. Et frequētius hydrops sequit apa durū eiꝰ. Di
xit. n. Ras. in diuisionibus duritiē eius comitat hydropi-
sis. ¶ Dixit Hor. apa durū epatis pessimū est nisi a pnº ve-
lociter medicet. ifra. n. duas septimanas gñat hydropisim:

postea nō appet ꝓp vētrē tumidū ꝛ reddit icurabilis. ¶ Di
xit Haly. cum apate epatis qñq̄ coadunat defectio. Et fit
mollities egōnis q̄ silat loture carnis. Opꝫ aūt intelligi ꝙ
tumor vētris cū defectiōe sui pessimus morbus est ꝛ ad per
ditionē ducit. Cū apa resoluit p ptē post partē optimū est.
Et post h̄ est ꝙ paulatim cū euōnibus minorat ꝛ indicat.
Et illud ēt qd̄ cū crisi laudabili terminat: pmutatio vō eiꝰ
ad mēbra nobiliora ē pessima: ad vilia aūt bona. ¶ Dixit
Gal. ꝛ scribit. 7. ɔtiñ. si in epate fuerit apa: ꝛ trāsfertur ad
splenē bonū est: sꝫ si de splene trāsfert ad epar malum erit ꝛ
crudele. Et silr dixit. A. cū apa epatis suppurat minus est
bonū. Nā pauci euadūt ex eo. ¶ Dixit Gal. ꝛ ponit. 7. ɔti.
si in epe fuerit apa aut dubellet: deinde egrediet in egōne
aliqd̄ nigrū grossuꝫ fetēs. Illud erit de carnositate epatis q̄
putrefcā est ꝛ morit eger: egredi qdē dꝫ qd̄ nigrū est: sed nō
fetēs de quo debilitari nō dꝫ patiēs: neq̄ inde mala fieri di
spositio eius. Et iō dcm̄ est. ꝙ qñ apa epatis indurat est ma
lum. Et adhuc deterius est si cancerat ꝛ corrūpit mēbruꝫ.
¶ Dixit A. cū apatis epatis associat fluxus vētris. s. nō ci
balis: sꝫ humoralis ē mortale. Et nō itellexit de cretico quē
p̄cesserint sigª ɔplete digōnis. Et h̄ cū euenerit ad casuꝫ vir
tutis expellentis fortitudine. Sic ēt aliqñ accidit expulsio
bona p vrinā añ crisiꝫ mā nō bñ digesta sicut pꝫ 1ª q̄rti cap̄
de iudicijs vrine: talis tñ fluxus raro ɔtingit. Intellexit igr̄
A. de fluxu sinthomatico accñte ex dñio māe ꝛ stimulatōis
eius. Et qꝛ talis fluxus fm plm̄ accidit in pnº: nō dñt qdā
ꝙ A. solū de fluxu in pnº fcō itellexerit. ¶ Dixit Ipoc. in. 7.
affo. In flēne epatis singultus maluꝫ: qꝛ significat apa ma-
gnū: ꝛ de mala mā de q̄ multū effundit ad stōm ꝛ facit sin-
gultū: vt. s. Et pꝫ: qꝛ Gal. in ɔmē. de articulat h̄ ad stōm ma-
gnū ꝛ ad apa colicū. Uerūtñ dñt qdā pōt h̄ verificari d̄ quo
cūq̄ apate eius de q̄cūq̄ mā humorali ꝛ in q̄cūq̄ pte eueniē-
ti. facilius tñ euenit ex apate ɔcaui ꝓp maiorē colligātiā q̄
hꝫ cōcauū epatis ad stōm. Attñ si euenerit ex apate gibbi erit
maius malū tāq̄ p̄cedēs ab apate maiori ꝛ deteriori. Et ē
ēt hic singultus malū p viā cāe: qꝛ debilitat stōꝫ ꝛ impedit di
gestionē ex cuius ipedimēto seqt additio in apate epatis.
Dñt multi verificat affo. de singultu eueniēte añ signa digō
nis nō alleuiato flēne: imo singultus apparēs cū sigª digō
nis neq̄ in die cretica si magnus fuerit ꝛ pleurētis ē morta-
lis. Singultus vō apparēs in die cretica post signa digōnis
pōt eē laudabilis ꝛ bonus: pōt etiā singultus accidere post
rupturā apatis epis signis digōnis p̄cedēñbus mā decliua
ta ad stōm q nō eēt malus. ¶ Dixit Mes. in cap̄. de exitu
sanguis ab ore ꝙ exitus sanguis ab ore i apate epis est eiꝰ
appitio aliqñ ad malū ꝛ ꝓprie cū apa est magnū exuberās.
Et qñq̄ est significatio bona ꝛ ꝓprie ad resolōnē ipsius.

Curatio apatū epis 2ª est. s. gñalis ꝛ pticularis. Et
pficit triplici instrō medicinali. ¶ Et dieta
qdē ꝓhibet in gñe q̄cūq̄ itēse frigiditatis extitia ex aere bal-
neo vel epitimatibus epi exterius actu approximari. Et ꝓ
hibēt tristari ꝛ sollicitari motuq̄ ꝛ somnū ꝛ vigiliaꝝ imo-
derātiā. ¶ Dixit. G. 13° tera. flegmināte epe diligentissima
dieta est opus. Et silr flegminante ventre. Nā opa eoꝝ vni
uerso corpori aialis sunt necessaria. Etení nō digesto bono
cibo aut nō ɔueniēter sanguificato oībus aialis mēbris ma
ximū nocumētū aduenit. Et dixit. in epe. alas. in apate. mul
tū differt quē cibū dederis. ¶ Et vt 7° ponit ɔtinentis. di
xit. si in stō aut epe fuerit apa caute. p̄cedere debemus ꝙ nu
trimentum sit velocis digōnis ita vt regimen caute fiat cuꝫ
omni studio digestibile in vltima digōne. Ideoq̄ non opꝫ
vti cibarijs viscosis cum cino euandum sit de epate qd̄ co
adunatum est in eo de humore. Et cibaria viscosa prohibēt
ne mundificetur: ꝛ prohibet transire nutrimentum ad cor-
pus. Et mundificatio humoris ꝛ virus residantis ab apa-
te fit per res que lauant ꝛ abstergunt ꝛ aperiunt meatus: ꝛ
non solum hꝫ veritatem hoc dictū eius in apatibus de mā

grossa

De conue-
nientia apa-
tis epatis
cū pleuresi
ꝛ de diuisi-
one ea.

De conue-
nientia ꝛ
diuisione apa-
tis epatis
ꝛ opilōne

Hydro-
pisis.

Regimē i
sex rebus nō
naturalibus.

postulatis et in colericis. Dixit enim 13° tera. peccante in epate colera que hz euari a felle ad intestinū si condrū de/ deris nocebis: qꝛ inuiscatiuum illius est poꝛri ⁊ vasoꝝ q̄ sm̄ epar ⁊ ꝓhibet colerā in intestinū subire ⁊ cibū ad to/ tum reddi corpus. Et iō opus est apitiuoꝝ. Uiscosa āt oīa minime sunt vtilia. Et dixit. neqꝫ ēt oīa apientia sūt vtilia. Mordicantia aūt nō sunt vtilia. Moꝛsa. n. ꝑticula per ea que flegminat exacuitur. Et ꝓpea egem⁹ eis que sine moꝛ/ dendo expurgant ⁊ apiūt q̄le est mellicratum: sed nō hoc est vtile q̄uis sit expurgatiuū. Et hoc qꝛ dulce. Et nos sci mus: qꝛ dulcia oīa epar ⁊ splenē q̄z ꝑsm̄ eleuāt ⁊ inflāt. Et nocent oīa stipica: qꝛ opilant: ita q̄ ēt in apate calo q̄uis illa sint frā. ¶ Dixit Haly. de apate calo. caueāt a ponticis vt citoniis piris ⁊ silibus: qꝛ opilonē pariūt ⁊ māe ꝓhi/ bent egressum: vn̄ augeī apa: q̄to igiī magis in frido. Et dixit Gal. 13° tera. pomū granatū ⁊ malū. s. pomū cōe qd̄ vocaī malū ⁊ quecūqꝫ stipticant ⁊ opilant meatus nocēt in flōne epatis. ¶ Dixit Sera. mēsura regimen: vt non sint ea que approximes viscosa: neqꝫ dulcia: qꝛ opilant epar. Et dixit. aqua granatoꝝ ⁊ maloꝝ ⁊ oīa que stipticitatem sunt ex his que opilant ⁊ ꝓhibent colerā euari q̄re addūt in apate epatis. Et dixit. silr̄ nocent oēs cibi mordicationē hñtes. ¶ Dixit Alex. dieta ordinanda est que mitigat ⁊ non mordicet neqꝫ acredinem hēat ⁊ melius est remoueri ea que ꝯstipāt. Dixit Gal. 13° tera. q̄ stiptica ⁊ viscosa ma xime nocent qñ apa est in simis epatis. Et silr̄ dixit Sera. Et subdit Ga. silr̄ mordicantia magis nocent qñ apa ē in sima q̄z qñ est in gibboso: q̄ stiptica ⁊ mordentia ad gib bum veniunt iam ante transmutata: vn̄ nō stipticant neqꝫ mordent. Neqꝫ inuiscare pñt viscosa sicut in sima ad quā veniunt transmutata. Ad gibbum aūt veniunt transmu/ tata dupl̄r. Et qꝛ ꝑdigesta: ⁊ qꝛ sanguini i epe existēti miscē/ tur. 2° dynamidioꝝ di. Carice epati ⁊ spleni flōnē hñtib⁹ nociue sunt: qbus tumoꝛ i epate vel splene surgit. Et qb⁹ viscera sunt dura ⁊ tumētia ⁊ īflāmata. ¶ Dixit A. Caue ne dimittas nām remanere restrictā. In hoc enim est nocu mentū magnū ⁊ in ipso est erroꝛ magnus. Et non dimittas ēt eā resolutā supflue: ⁊ cadat v̄tus ⁊ hesitet nā imo tibi su pest vt resoluas ꝯstrictā cū eq̄litate. s. cum clysterijs ⁊ sup positorijs put reqrit dispō. Et silr̄ ꝯstringas solutiuā cuꝫ eq̄litate cauēdo in hoc sp̄ stiptica pura. Cauere aūt maxie oꝫ dulcia ⁊ mordicātia in apate calo. Et dixit Ale. maxie in ꝑncipio. feruēte. n. inflāmatiōe nihil tale suffert epar. Et pinguia ēt in calo sunt vitāda. Et oua ꝓhibenda sunt: qꝛ liquoꝛ coꝝ pinguis est. Et inflāmationē faciunt in ventre ⁊ epate maiorē. ¶ Dixit Uia. ꝑcipe infirmo vt abstineat se a melle ⁊ cum melle factis ⁊ carne ⁊ vino ⁊ oī re cala. Et Alm. dixit. a vino ⁊ ꝯfectionibus q̄ melle fiūt sibi caueāt. Et a cibis calefactiuis. Et Ras. dixit. in diuisionibus di/ mittat vinum oīo vsqꝫ quo v̄ificeī sanitas. ¶ Dixit. A. in cura sanguinea administratio ciboꝝ in qbus ē stipticitas ⁊ frigus sicut granata poma ⁊ pira nocēt: qꝛ ꝯstipāt mea/ tum q̄ est ad fel q̄re non attrahit colerā ⁊ est illud additio i apate ⁊ malitia ꝑlima. Et dixit. in candarisi qd̄ est ꝯdrū. Et dñt qdā. q̄ est genus grāi qd̄ nr̄o ydioniate vocam⁹ far: ⁊ in frumento fortiori eo nēcio est aliqd̄ de grossitie ⁊ cōpssione epatis. Et si non est excusatio a pane sit panis q non ex simula neqꝫ ex tritico grosso: ⁊ non sit panis in fur no coctus. ¶ Dixit Ale. oīa frumentosa a pane leuato ⁊ cocto. s. in furno ꝓhibere oꝫ sicut pultes ⁊ silia cibaria de pasta. ¶ Dixit Zoar. caue ne des patienti aliquid calz aut dulce aut aliqd hñs in se oleaginitatē: aut pinguedinē: qm̄ cum facies hoc corrumpes infirmū ⁊ interficies ipm̄. ¶ In apate v̄o frigido dixit Al. eger a cibis grossis ⁊ fridis ab stineat. Et Auice. dixit. in apate duro caueat a carne. Tu quoqꝫ per te videre poteris ꝑticularia cibaria tā in calo q̄z in frō apate epatis a quibus patiētē ꝓhibere debebis. Ca

hoc q̄ patiētē apa colicā maxime ꝓhibebis a ꝓhibitis apate calo ⁊ ꝑcipue ꝓhibebis patientem apa melicū vel durū a ꝓhibitis i apate frigido. Dieta aūt docens i gn̄ali eligere iuuantia perficitur cum approximatione contrario rum eis que supra generalr̄ sunt prohibita.

¶ In spāli aūt in apate calo ordinare iuuātia sic colligēda est. Dixit Hal. habitatio sit in locis fridis. s. tēpate ⁊ i aere iocundo. s. sereno ⁊ claro: que oīa aglones venture exiccat. al. insufflat. Et gaudiū moderatū cū fiducia bona ⁊ gen. Et eligat eger sibi ipsi sitū sm̄ quē minus molestaī: ⁊ sm̄ illum dormiat. Dixit Gal. 5° tera. Cibus patientiū flōnem epatis sit ex eis in qbus est abstersio sine viscositate ⁊ gros sitie sicut est aq̄ ordei: ipsa. n. est in tali ꝯditione bona: imo dixit ipse. vt scribiī 7° ꝯti. non remanebit res aliq̄. s. ciba lis exhibenda nisi aq̄ excorticati ordei. Et A. dixit aq̄ or dei q̄uis abstergat sine mordicatiōe: tm̄ est dulcis ⁊ dulce facit incurrere opilones: attm̄ in aq̄ ordei ē sufficiētia abū dans in vtilitate cibationis boꝝ patientium vel abundās in remouendo nocumentū dulcedis quare non sinit ipsaꝫ opilare. Et qm̄ abstergit sine mordicatione ēt remouetur ab ea ꝑdcm̄ nocumentū ⁊ ꝓ q̄re non facit accidere ꝑdictū nocumentū ꝓp v̄tutē apiendi ⁊ abstergendi q̄z hz. Et sub dit. amplius si in qbusdā multū aptis ad opilonē incurrē dum timeī ex aqua ordei opilo pole ē vt ꝯfortet eius ag tio ⁊ absterſio cum eis que admiscētur ei si necium est vt addaī ipsius v̄tus. Et sic facilr̄ tolliī suspitio opilonis ꝑ ipsam ⁊ pōt oībus cōcedi. Quidam tm̄ dñt. q̄ aqua ordei nō excorticati est superabundans ordeo: Et est p⁹ aq̄ sine ꝯ coctionis. s. que non est pfecte decoctionis secure pōt oīb⁹ ꝯcedi: qꝛ in tali aq̄ dulcedo pua est ⁊ absterſio multa: sꝫ aq̄ ordei excorticati superabūdantis ad aq̄z ⁊ fit 2ᵃ aq̄. i. aq̄ ꝑ fecte decoctionis maxie p⁹ aq̄ ꝑfecta forsitam noceret ꝓꝑ sui dulcedine ⁊ viscositate quadam cū pauca absterſione. ¶ Dixit Zoar. pone studiū tuū vt facias potare ipm̄ aquā siue succū cucurbite ⁊ ptisanā mice panis ꝯpositā cū suc co cucurbite ꝑter q̄z intret in ptisanā aliqd̄ ꝑter q̄z succum coriandri tm̄. comestio ēt cucurbite elixate in aqua cū mo dico sale ⁊ postea infridate in niue vel puteo ꝯfert iuuamē tum in hoc casu. ¶ Dixit Guil. cōcedat patiens flōnē vsqꝫ quo febris fuerit diminuta succū ordei aut farris vel aue ne. Et errauit vt aīs qm̄ est de auena cum sit calida. Et la ctucas vel cucurbitas ꝯditas cū agresta vel vino de grana tis. s. muzis vel acetosis. Et bibat cum cibo suo aq̄z deco ctionis granatoꝝ vel agreste. Et puto q̄ iste potus nō cō uenit rōne sue stipticitatis nisi forsitā multum in ꝑn⁹. Ut dixit ipse. bibat aq̄z decoctionis pyroꝝ acetosoꝝ. Et qñ febris alleuiata fuerit nutriaī ex carnibus edinis vel pul linis ꝯditis ⁊ coctis cū berberis ⁊ agresta vel vino de gra natis vel pomis acetosis ⁊ vsqꝫ ad finē infirmitatis sit ꝯtē tus potu iam dcō si fuerit pole. Et si fuerit nimis debilis bibat vinū debile limphatū cū aq̄ vincente in odore ⁊ sa pore supra vinū. Et dixit eodē mō regaī patiēs apa colerā cū. ¶ Mihi āt nō placet iste suus modus dietādi cū stipti cis cū sit oīo repugnās dictis auctoꝝ vt patuit. Et iō ꝯside randū est in regimie apatū calidoꝝ epis vt sint cibi eoꝝ fri di extinctiui absqꝫ stipticitate multa: ⁊ dulcedine multa denudati ab oī vnctuositate qui sint facilis digōnis facilᷓ ⁊ cite penetrationis ⁊ pue q̄ztitatis. Et ꝓhibeaī pot⁹ aq̄ fride ꝓhibitione vltia: loco cuius deī i potu aq̄ ordei sine ꝑmixtione zuccari aut si reqrit zuccaꝝ dispō alia ponaī ꝑ parua q̄ztitate valde. Et de potib⁹ vtilibus est syrupus de endiuia factus acetosus. Aut syrupus violat⁹ vbi non sit nā fluxa. Et deī potus eius actu frūs. nō tm̄ vehemēti fri giditatis eligendo sp̄ in apate colerico cibos ⁊ potus fridio res ⁊ humidiores q̄z in sanguineo. Et in his oīb⁹ oꝫ vt cō sideratio potioꝛ fiat in apate ꝯcauitatis. ¶ Dixit. Gal. 13° tera. ⁊ adduciī a Rabi. 7° ꝯti. sic. si apa sit in pte rotunda

Iuuantia in apate calo epatis

miscēdū est in ciberijs semen cartami: ⁊ semen vrtice ⁊ epithimū ⁊ polipodiū: ⁊ id qd lenificat vētrē eqlr Auic. aūt modificās hoc dcm Gal. dixit. cū appet maturatio ⁊ in pcessu apate exñte in cōcauo cōfert vt ponāt in cibis aliqd de seie cartami ⁊ vrtice ⁊ polipodij epithimi sine timore. Et qñqꝫ audemus ad ea q sunt sicut elleborus sm necessitatem. ℭ Ex qbus dictis aliq accipiunt q licet aliqñ medicinas solutiuas miscere cū cibis ⁊ hoc in casu in quo māe attrahēde p medicinas solutiuas sūt ppinq attractioni: ⁊ trāsitus vie medicinaꝝ fit strictus. Nā tūc pp dulcedinem ciboꝝ fortius attrahuntur ⁊ melius penetrāt: ⁊ sic postea māe facilius educūtur. Et ex his patere pōt q medicie solutiue q cū cibis miscent non debēt esse ex his q cōprimēdo eūantqꝫ sui stipticitate phiberēt trāsitū sui ⁊ cibi. Et si qdē trāsirēt non sinerent educi nisi forsitam qd subtile in mā esset ⁊ grossū remaneret. Et pp dictā cām Aui. in hoc casu phibuit mirabolanos. Auctor tñ cōpēdij megategni de hac mixtione rephendit Gal. dicens q dixit Gal. de semine cartami ⁊ vrtice ⁊ polipodij ⁊ silibus cū cibis miscēda esse inutile vā mihi duobus modis. vno. qꝛ cibū corrūpunt ⁊ pturbent: ⁊ mouēt eos egredi āteqꝫ corpus cibis nutriat: ⁊ sic necesse est corpe sine cibis exñte vtus deficiat. Alio qꝛ medicine ille sūt calide: ⁊ colā in caso apate non oꝫ dare: bonū ergo est dixit ipse. vt demus pruna seu violas ⁊ filiū aut oxizaccarā cū modico dyagredij: ⁊ hoc faciendū ē post cibū. Cūqꝫ arbitramur hec a loco apatis esse remota ⁊ mouet cū eis illa colā ⁊ desudatio ab apate colata, s. dūs intestina tunc nutriat eger. hoc. n. vtilius mihi vā fuit ab eodē Gal. in multis alijs locis suoꝝ libroꝝ accepimus. Et tu in his cōsidera. ℭ Dixit A. clystere in pn° vbi accidat q nā sit cōstricta fiat ex succo folioꝝ siele cū melle ⁊ sale aut bauracb ⁊ zuc° ru. Et apud declinationem fiat fortius ⁊ ponat i ipso polipodiū ⁊ cētaurea ⁊ isop° ⁊ origanū. Et qñqꝫ ponit in eo collo qntida. Et puto q melius esset addere in hoc clystere ea q essent minus calā ⁊ respicerent coleram. ℭ In apatibus vo friis epatis locet i aere ad calitatē decliui ⁊ letet p possetcui et ira remissa: ⁊ non pdurās cōfert. Et cōferūt ei motus mitis ⁊ fricatio extremitatū. Et soni ⁊ vigiliaꝝ tēpātia. Dixit. A. oꝫ vt admistret his subtiliātia ⁊ abstersiua. s. sine mordicatione vt dcm est supra. Et haly. in apate flātico concaui dedit aqꝫ ciceris ⁊ cōcessit vuas dulces passas ⁊ ficus siccas in qtitate moderata: ⁊ in potu tribuit aqꝫ mellis. ℭ Dixit Auic. cōedat brodiū caul' ⁊ brodiū ciceris: ⁊ farinā ordei auene vel spelte vel hobos fcm ex spinachijs ⁊ feniculo cū lacte amig. ⁊ cū febris incipit minui nutriat ex carnibus edinis ⁊ pullinis. Et bibat vinū limphatū de decoctiōe lactuce ēdiuie vel portulace. Mihi āt nō placꝫ potus iste cū aqꝫ lactuce ⁊ portulace: sed potius cū aqꝫ decoctiōis vtriusqꝫ endiuie taraxacon vel cicoree ⁊ filium. ℭ Dixit Auic. in apate duro cibi sint illi quoꝝ digō est velox sicut vitelli ouoꝝ sorbilia ⁊ chistib ordei. Et sit cibus eoꝝ sicut brōiū opilonē in epe suo. Et parū vini subtilis est bonū valde. Et attēde in apatibus frigidis de bnficio ventris qd dcm est in caplis. Et oꝫ vt cibi exhibeant actu calidi marie tpib° frigidis. Dixit Ser. sup Viatico. festinādū est medicari apā epatis ne iduretur aut interficiat. qꝛ ista egritudo est multū piculosa ⁊ cū piculosis accidentibus: ⁊ epar est membrū tenerū nobile virtutis nutritiue principium.

Cura vo p potionē trib° cōplet intētiōibus gnālib°. Et pma qdē respicit corpis plenitudinē. 2ª respicit mām apatē ⁊ naturā mēbri apati. Et tertia superuenientia accidentia corrigit. Per pmam querit eūtis māe cōo ⁊ phibitio ne transeat in cōiunctā. Et per scbam qritur māe ciuncte extractio cōseruato epatis robore. Et per tertiam queritur phibitio impedentium curationem.

ℭ Et pma intētio cōplet cū flōnia ⁊ eūone p vomitum ⁊ p secessum sm q mā reqrit ⁊ pticularis consideratio pmittit. ℭ Dixit Ypo. 4°. reg. acu. tales egritudies. s. apata hypocundrioꝝ: de qbus logr nō pūt solui. i. curari si qs pus. i. pn° ⁊ in pmis temptauerit exsoluēs farmacū dare. Sꝫ flōmia taliū egritudinū xeraonicū. i. pncipale est auxilium a quo incipere dbes. Et reddēs cām qre in pn° nō deberet dari medicina solutiua dicta dixit. q conant hoc facere de cōtēto in apate nihil auferūt: qꝛ passio est cruda cū sit in pn°. Et mā indigesta est inobediēs attractioni medicine. quapp medicina sana mēbra egritudini resistētia colliquat ⁊ debilitat. Et corpus totū reddit debile cui postea egritudo dñat. Et sic egritudo illa redderet incurabilis ⁊ corpus insanabiliter se hēet. ℭ Dixit Gal. in cōmēto sup illo verbo 4° re. acu. Et si dolor p calefactionē nō alleuiatus fuerit: sed dolor ad supiora ascenderit ⁊c. q flōmia ē cōpetens in oi apate. s. qd fit p viā defluxus nō p viā cōgestionis: qꝛ oē apa qd fit p viā defluxionis ex quacūqꝫ mā fiat fit illa currēte cū sanguine p venas ad locū apatis: ⁊ nō flōmia oēm mām p venas currētē ⁊ in eis cōtētā eqlr euat. Et in hoc est eūo vlis. Et dixit Gal. q flōmia in hoc ē minus timorosa qꝫ medicina solutiua: qꝫuis medicina solutiua si ēt vtilis vbi oꝫ. Et i hoc cōiter oēs cōcordāt auctores. ℭ In apate igr sanguineo dixit Gal. 13° tera. supponatur epar incipe flegminare. Cura recta erit incidere venā inferiorē sm dextrū cubitū. s. basilicā: qꝛ sm rectū ⁊ perlatam viā eis. i. cōcaue vene vocate cōcedit. Et nō apparēte ista mediā incide. Et si neqꝫ media apparuerit icide reliquā. s. tertiā. i. cefalicā. Ut. n. dixit Gal. 1. regi. acu. in cōmēto. 2° eūo p flōmiā ex quocūqꝫ loco fuerit attrahit ex toto corpe aialis. Et qꝛ expedit flegminantē pticulā ēt respicere i flōmia fienda. Et flōmia dictarum venaꝝ respicit totū ⁊ ptes supiores. Si aliqñ in inferiores ptes flegminarē t dixit Gal. cōuenit ēt flōmare venas pedū si videris ab inferioribus ptibus defluxum ad epar. Et marie si ex restrictione emorroydaꝝ vel menstruorum flegmon in epate fiat. Posset ēt cōuenire flōmia pedū qñ apa esset in sima epatis puūtac et in casu quo corpus non esset plectoricū: ita vt potius derivatione māe qꝫ eūone egeret. Contingit. n. qñqꝫ corporibus nō plectoricis epar incipere flegminare ex casu vel pcussiōe sup epar in quo casu cōueniret flōmia p edū. ℭ Dixerunt Bitrapion ⁊ Ysaac. vt. 7° ponit cōti. Incipiendū ē a flōmia basilice. s. sm plm. Dixit Ser. In apatibus epis calidis in pncipio si vtus ē fortis ⁊ corpus ē repletū indigēs eūone: ⁊ cōsentiūt sup illud etas ⁊ hora ⁊ regio ⁊ cōsuetudo flōmia basilicā ex tūctura dextra. Et haly. dixit. ⁊ flōmia incipe i manu dextra. Dixit Ale. aū oia faciēda est totius corpis puidētia: q si sanguis abūdat pus operare ⁊ sanguinē extrahe de brachio dextro de vena q ē iferior sine dilatatiōe aliq. Et si impole ē eā icidere media est tangēda. Qui vo neglexerint hoc facere in magnū incidunt piculū: qꝛ aut mā putrefit: aut vlc° fit aut idurat. ℭ Ras. vo dixit. in diuisionibus. q cura eius ē cū est incipiens vsqꝫ ad ebdomadā cū flōmia cefalice ex latere dextro. Explicuit āt Ras. de cefalica: qꝛ de ea minus videbatur ⁊ de alijs tacuit: qꝛ de eis notū erat. Et oēs cōiter auctores concordant q flōmia fiat de brachio dextro. Neqꝫ est sile de flōmādo in apate epatis ⁊ apate pleure. In cuius cura dictum fuit flōmādū esse de pte opposita: qꝛ hoc apa epatis cōtrahit ad se sanguinē ex toto corpe plus qꝫ apa pleuresis: qre oꝫ p viā vehementius educēte sanguinē a toto euare i apate epatis: ⁊ cū hoc in pleuresi nō ē ita magna distantia ab eo ad latus oppositū de quo flōmat sicut ē in hoc apate. ℭ Platearius tamen dixit. q flōmia in pncipio huius apatis fiat de latere sinistro. In hoc aūt cōsiderandum ē in casu. vlibus dātis de flōmia. Nā stāte plenitudine sanguis multa vt freqnter ab auctoribus accipit flōmādum est de vena longinqua vt basilica sinistra: vel de saphena: vel de

nigra

nigra

nigra vel de oībus sephenis. Et deinde pcedendū est ad flõmandū de basilica dextra. ¶ Dixit A. pmo o3 te considerare dispõnē repl'onis τ vtutis τ etatis τ hore τ alioꝝ. s. pticulariū vt regimīs pcedentis ertis τ ꝯsuetudinis: τ q̄ras ab eis licentiam in flõmia τ habita ab eis licētia: q: s. ꝯsentiunt τ coindicant de flõmia fienda tūc si potes flõma ex basilica: τ si non: ex nigra: τ si nō: ex cefalica. Et quarta pmi docuit flõmare ramū basilice in manu. Tu vo d istis venis loco basilice electionē facias sumēdo indicationē a multitudine repl'onis: τ a ptibus a qbus cognoscis fluxū .s. ep fieri vt si fuerit ex restrictione ꝯsueti fluxus sanguis nariū flõma cefalicā potius q̄ nigrā: vel nigrā potius q̄ ramū basilice. Et si fuerit ex restrictione fluxus sanguinis pvodici flõma mediā potius q̄ ramū basilice. Et si fuerit ex restrictione fluxus sanguis emorroydaꝝ vel mēstruoꝝ flõma basilicā vel ramū eius potius q̄ nigram: τ nigram potius q̄ cefalicam. ¶ Quātitate vo sanguis euāndi. dixit Gal. vbi supra mēsurabis fm multitudinē quā inuenies τ fm etatē: τ vtutem τ horā τ regimē τ regionē τ ꝯsuetudinē flõmandi. sup. τ fm mām apantē. ¶ Dixit A. extrahe qd necessariū est de sanguine in vice vna: τ si non potes in vna: ptire in vices plūmas. Et non hesites in flõmando si nō est phibitor fortis. Et extrahe sanguinē abūdantē. s. supra q̄titatē necessariā corpori: quā abūdantiam scies cō sideratione facta in ptibus pdictis τ signis dnij sanguis. ¶ In apate aūt sanguinco dixerūt qdā flõmandū eē vsq3 ad sincopim stāte repl'one multa. Et si suffecerit egrotans hoc. n. apa est magnū in quo fm sniam Ypo. τ Gal. licet in flõmādo ad defectionē ducere. Et si vtus non tolerat hoc extrahe fm tolerantiā eius: τ ptire eam. attñ sanguinē3 extrahe abundantē. ¶ In colerico vo apate epatis dixit A. cura herisipille prima est cure flēniatē: sed o3 vt sint vētris solo τ vrine puocatio sublimiores. s. q̄ flõmia. Istud tñ vbum h3 ēt alium intellectū: vt isra patebit q̄tū vo ad hūc locū ptinet dixit Guil. q mundificatio o3 supius fieri quā flõmia. Et scias q flõmia o3 longe minor fieri in colerico quā i sanguinco. ¶ In apate vo flātico τ melīco auctores non expresserūt in cura coꝝ particulari de flõmia fienda. ¶ Non tñ negauerunt eā fieri: τ iō flõmia in eo fienda est: q: ꝯuenit: vt supra per Ga. dcm̄ est. ¶ Dixit Guil. in cura apatis epatis flātici insistendū est cū flõmia. Et silr dixit. i cura melīci. Quidā tñ dnt. q in apatibus epatis frigidis flõmia fienda est cōicantibus de ea pticularibus τ alr non. Et si fieri o3 in flātico o3 esse pua τ minor i melīco. ¶ Qz si in apate epatis quocūq3 flõmia fieri non poterit ad ea q̄ locū tenent flõmie recurrēdū est sicut ad puocādū sanguinem de naribus τ pprie de nare dextra cū intromissione in eā insti i de setis porcinis vel fisticuli alicuius: vel vnguis digiti auricularis vsq3 ad superiora nasi vel cū appōne sanguisuge in naso vel ad scarificandum in spatulis si apa fuerit in epatis gibbo vel ad scarificandū in naticis si fuerit in sima eius τ appōne sanguisugaꝝ in eis vel in loco saphenaꝝ aut ad puocādū emorroydas vel menstrua. Que ēt si aliq̄ eā fieri non poterūt ad alia diuertentia recurrendū erit. ¶ De hora vo flõmie vel tenentiū locū eius dixit Gal. vbi supra est aūt oē aliud auxiliū ante eā inefficax: intelligēs de localibus repcussiuis vel resolutiuis ab intus vel ab extra approximatis. Dixit. n. A. flõmia añ appōne sti pticoꝝ τ resolutiuoꝝ pmittenda est. Et fm Gal. administratio hoꝝ añ flõmiam non solum est inefficax: sed τ piculosa. Et ad hoc vt possint recte hec remedia administrari cito pcipit Alc. flõmiam fieri sine dilatione aliq̄. Et hoc maxie locū h3 in oī apate sanguineo. Qz aūt dixit Ras. q fiat cum est incipiens τ vsq3 ad hebdomadā vnā dixit. q tāto: q: si erratum foret τ flõmia non fuisset facta in pri° tāto: q: non fuit medicus in pncipio vocatus: non ppea discedendu3 est a flõmādo: imo flõmandū est vsq3 ad hebdo

madā: τ ēt post si videris vtutē fortē τ repletionē indicantem. Et forsitā dixit Ras. cū est incipiēs pro apate sanguineo τ vsq3 ad hebdomadā pro flātico colerico τ melīco: ī qbus aliqñ non est incipiendū a flõmia: s3 a minoratione māe apantis: vnde aliqñ timeat de cole ebullitione p flõmiam: sicut qñ col'a pdñatur sanguini multū: tunc. n. minoranda est colera añ flõmiā. vt post flõmiā nō ebulliat. Et silr aliqñ timet de humoꝝ frigidoꝝ incrudatione: τ tunc ēt minorari deberet ante flõmiā. Si tñ pdicti humores nō multū pdominarēt sanguini: tunc flõmia pmittēda est ad ipsoꝝ minorationē. ¶ Facta aūt flõmia mundificationi τ euāoni residui māe est intendēdū vt scōe intentiōis gnālis pdicte impletio fiat. Fit āt hoc multis modis. s. p medicinas solutiuas: τ per vomitiuas τ per diureticas. Et per tactum τ ductū ad diuersum: τ per pulsum siue transmissūm τ per resoloñē māe locate: attēdēdo tamē in omnium predictorum administratione ad dispositionē epatis: τ nām eius: τ ad dispositionem apostematis.

¶ Circa aūt euāonē māe per medicinas solutiuas vel vrine puocatiuas. dixit Ga. i3° terap. attēdēdus est locus epatis in quo fuerit apa: τ. n. cū apa est in gibbo: τ volueris patientē purgare cū puocantibus vrinā purga illū. Et cū ē in ꝯcauo cū soluentibus ventrē. Dixit. n. A. euacua mām. s. post digestionē ipsius. Et cū fuerit euāndi tps fac ex ppinquioribus locis ad educēdū ipsam. Ideoq3 o3 vt cognoscas locum egritudinis situ māe eius. τ caue ne puoces vrinam mā existe in ꝯcauitate epatis: sed euacua ex latere solonis vētris: q: mā est illi ppinquior. Et caue ne soluas vētrē egritudine existe in gibbositate: sed ex latere puocationis vrine: q: illi vie est ppinquor. Et si egritudo fuerit in vtraq3 pte per vtraq3 pte euābis. Incipiendū tñ in soloñe ventris. Et nō solū qñ apa fuerit in vtraq3 pte: sed ēt eo existe i gibbo si magnū fuerit: q: qñ apa magnū in altera tñ pte existis neccio fm qd cōicat alteri pti. Ideoq3 rectius τ tuti° ē in apate magno gibbi: τ forsitan ēt in mediocri τ puo soluere vētrē ante vrine puocationē: vt educantur māe ꝯtēte in ꝯcauo epatis τ vijs pmis stō τ intestinis superioribus: vt nō ducantur ad gibbū τ venas τ p puocātia oportātia māe secū: vnde fieret additio i apate τ opiloñe. Silr quoq3 in declinatione apatis ꝯcaui epatis cōcedūt aliq̄ diuretica: vt p ea dedicant ad vias vrine si que māe cōicate fuerint gibbositati. ¶ Fiet aūt euātio pdicta per vētrē: aut cū medicis ebibitis aut cū cristeribus. Et in his posuerunt Ga. τ Aui. cañ. Dixit. n. Ga. i3° tera. Apa ꝯcaui epatis cū3 tepatis catarticis purgari o3. s. in pncipio. Catarticū. n. forte dere nō o3 medicus: ne sua forti attractione mās in lōginqs positas ad locū attrahat apati qua ibi retēta pp opiloñē accidat apa augeri. Tēperata āt catartica non attrahūt a remotis: sed solū euānt qd ex apate colat: τ qd de colera coadunat. In fine vo τ declinatione cū3 catarticis fortioribus. dixit Ga. miscēs. s. catarticis leuibus crocū africanū. i. cartamūm: τ sēmē viticis: τ q̄qd tēperate vētrē soluit: τ hoc secure τ ꝯfidenter fac cū apa declinat. Ego. n. dixit Gal. decoxi cū farre ordei polipodiū τ elleboꝝ nigꝝ. sup. τ exhibui decoctionem coꝝ. ¶ Et. A. dixit. In pncipio non fiat euō fortis neq3 cum medicis fortibus: sed soluat cū facilitate: τ in fine ꝯueniat ad medicinas fortiores. Et silem cañ. posuerūt in cristeribus. Dixit. n. Ga. in pncipio tales cristerizādi sūt cū aq̄ τ melle τ baurach. Et in declinatione cū fortiorib° τ vt mētastro cētaurea minori τ colloquintida. Silr quoq3 dixerūt in diureticis administrādis. Dixit. n. G. i3° tera. apatis existi in gibbo ꝯueniūt ea q̄ tēperate vrinā puocāt eo ī pn° existēte: s3 cū tps ptrāsierit τ maturari. i. digeri inceperit fortiora sūt dāda. Eligēda āt sūt tā i solutiuis q̄ in diureticis debiliora τ fortiora calīa vel frida vel tēpata dispositionē māe apatis ex his q̄ illi appropata sūt. ¶ Spāle τ vtile solutiuū vētris in apate flātico ē illud qd sic fit. Rc. manne

De electione vene flõmãde.

De q̄titate sanguinis q̄ d3 euacuari apatibus epatis.

De electione locorū flõmie tenentibus.

De hora flõmie.

De electione p̄ fortiores sit solutiuū aut puocatiuū vel ne.

Solutiua τ digestiua cōnecessaria in apatibus mā apatis.

medulle cassiefi.an.℥.i.⁊ dissoluant in decoctione viol.florum boraginis ro.rube.capre ordei nō excorticati iniubaꝝ lig.⁊ exhibeat vel dissoluat cū aq̄ endiuie ⁊ fumiterre.Et pōt addi infusio reub.ad pdicta.Et hoc i pn° post flomnatā.ī fine addāt electuarij de succo rof.⁊ dyacatolicō.an.ʒ.i.ʒ.vel.ʒ.ij.digerenda tn̄ est prius mā sicut dixerūt Bulcrapion ⁊ Isaac:vt 7° scribit pti.cum syrupo acetoso.s.simplici ⁊ aq̄ ordei ꝑ hēs qūo lz miscere aq̄ ordei cū syrupo acetoso.ℭ Conueniūt āt in digōne hui⁹ mae i pn° et syrup⁹ d edi-uis vel oxizaccara.Et in pcessu syrup⁹ dyarodō.Et syrupus acetosus factus cū radice feniculi ⁊ apij endiuie ⁊ buglose.ℭ Spāle āt ⁊ vtile digestiuū in apate colerico epatis ē illō qd fic fit.℞.māne.ʒ.ij.vel manne ⁊ medulle cassich.an.℥.i.zuccari vio.ʒ.ß.dissoluant cū decoctiōe prunoꝝ tamarindoꝝ vio.⁊ semis endiuie.Et in pcessu addat reub.vel electuariū de succo ro.fm necitatē.ℭ Spāle āt ⁊ vtile in flegmatico ē illō qd fic fit.℞.medulle cassief.ʒ.x dissoluat i decoctiōe anisi feniculi cap.ven.⁊ passulaꝝ in q̄ infusus fuerit agaric⁹ vel turbith.Et in pcessu ꝯuenit clariū indū.qm̄ pncipalr eradicat mā flāticas a mebris nutrimēti marie digōne pmissa i pn° cū syrupo duaꝝ radicū ⁊ gelemiabi.Et i pcessu cū syrupo compofito acetoso:vel de qnq radicibus.ℭ In melico vo solutiuū vtile in pn° est vt sumat medulle cassiefi.⁊ electuarij catolicon.an.℥.i.ʒ.⁊ dissoluant in decoctione anisi feniculi passulaꝝ ⁊ florū boragis:buglose ⁊ fumiterre.Et in pcessu soluat cū decoctiōe epythimi:aut cū pillulis de lapide lazuli:⁊ filibus digestiōe pmissa.In pn° cū syrupo labea regis:⁊ i pcessu cū syrupo de epythimo ⁊ filibus.ℭ De cūone aūt p cristeria dnt.in calo apate fiāt in pn° cū decoctiōe blitis malue viol.⁊ ordei i q̄ dissoluant cassiefi.mellis viol.vel zuccari viol.⁊ zuccari rubei.an.℥.ß.vel.ʒ.i.⁊ addat olei vio.℥.iij.⁊ salis.ʒ.ij.In colico tn̄ pōt addi in di.ta decoctione lactuca vel solatrū.Et in pcessu addat pdictis de cētaurea minore:⁊ agarico vel de yerapigra.ℭ In frido aūt apate in pn° fiāt cristeria ex decoctiōe blitis paritarie mercurialis anisi feniculi ⁊ furfuris i q̄ dissoluāt mellis.℥.iij.⁊ addāt.℥.iij.olei cōis vel camomellini:⁊ salis.ʒ.iij.Et in processu addāt pdcē decoctiōi cartamū polipodiū cētaurea minor ysop⁹ origanū ⁊ filie.Et si fuerit melicū addat epithimū ⁊ sene.Et dissoluat in decoctione de clario indo vel de aliq̄ ex yeris magnis.ℭ De cūone vo p vrinā in flone in pn° spāle diureticū fit tibi aq̄ endiuie cicoree ⁊ seminū cōium fridoꝝ.Cui in pcessu fiat additio aq̄ capilloꝝ ve.Et i fine addatur aq̄ feniculi apij ⁊ alkekegi.Dixit Aui.cū apa est in gibbo.s.colz incipe cū diureticis fridis:qm̄ frigida diuretica st debiliora qbus lz incipe:deide pcede cū teperatis.Et qn̄ pcedit maturatio da diuretica acuta fortia.Et dixit non ē necessaria ista posteriorō.s.exhibitionis diureticoꝝ fortiū:nisi pp timorē lapideitat.qn̄ dixerit,ꝯpeterēt ēt diuretica fortia an̄ digōnē ad eūandū mām p vrinā:nisi esset timor de eūatione subtilis ⁊ remānētie grossi in lapidem ꝯuersi pp indispōnē māe.Et q̄uis A.hoc dixerit i flone,hz tn̄ veritatē ēt in aliis apatib⁹.ℭ In colerico vo fit tibi diureticū in pn° aq̄ solatri ⁊ endiuie.Et in pcessu addatur aq̄ seminū cōiū fridoꝝ.Et vltra aq̄ alkekegi.Dixit A.vt supra ēt patuit.Cura hui⁹ apatis colerici est prima cura flonis.Oz tn̄ vt in colerico medicie solutiue vētris ⁊ vrie puocatiue sint sublimiores.i.magis approꝑate hūori colerico.Nā in flene meditine solutiue debēt esse leniue ⁊ mūdificatiue sanguis:lz i colico dēbēt eē pure eūatiue cole. Quidā vo dnt,debēt eē sublimiores.i.fortiores:qz medicine electiue cole st fortiores q̄z mūdificatiue sanguis.Et alii dicūt.q debent esse sublimiores ēt rōne tpis exhibitionis:nā in colerico debēt subito.i.cito exhiberi ēt an̄ digōnem timēdo colere furiositatē.Et silr debent sublimiores esse puocatiue vrie.ℭ In flētico vero ⁊ melico diureticū

De cliste-riis.

De diure-ticis i qui-bꝯ cōue-niunt.

bonū ē aq̄ feniculi ⁊ capilloꝝ ve.endiuie ⁊ cuscute.Et i pcessu aq̄ radicū.Et cū appet maturatio:diuretica fortia vt troc.de spica dyacurcuma ⁊ alia cū aq̄ radicū cū aq̄ quercule mioris:pmissa tn̄ digestiōe.ℭ Tractū vo.⁊ ad diuersum dcām ꝯplent fricationes ligature ⁊ ꝯpssiōes dolorosē marie i extremitatibus inferioribus.Et alia silr diuertentia multotiens dicta.ℭ Impulsū āt ⁊ repulsum māe opz in pn° fieri dū mā fluit:⁊ iā pō pua collecta est:cū medi. iq ab intus ⁊ ab extra approximatis fm cau.pcēdas:quoꝝ vmū est iā apparēs ex dictis q nō fiat coꝝ approximatio an̄ flomnā:nā cū impulsum facietia sint frida stiptica repercutietia si approximet an̄ flonnā mā iam nō potētia repellere pp multitudinē corpis replōnē eā in loco apatis ꝯculcabūt.Unde dixit Ale,oz cauere ne fiat epati cataplasma rēs repcussiuū anteq̄z sanguis extrahat.Et multo magis vt nō dentur p iteri⁹:qm̄ ipsoꝝ nocu⁹ maius est:⁊ marie in apate ꝯcaui.Et A.dixit.Scias q qn̄do tu nō flomas ⁊ dimittis mām in epe:⁊ admistras stiptica ⁊ apocrustica p culdubio idurabitur apa.ℭ Scōs cau.est excipiēs a cau.gn̄ali curōnis apatū quo cauet:vt dr.iz° tera.⁊ 4° pmi.d.dolore in pn° admistrare repcussiua pura.In apate tamen epis ēt in pn° nō debēt admistrari pura:⁊ hoc indicatione sūpta a nā ip̄i⁹ epis.Dixit nāq Ga.eodē.iz° tera.Incipiente epe flegmnari nullus intellcm̄ habēs vteret hoꝝ aliquo.s.repcussiuoꝝ puroꝝ:de qb⁹ locut⁹ fuerat:facilr.n.pea iduratur:⁊ ēt si approximet post flonnā.⁊ A.dixit scias q tu idiges i cura huius apatis coꝛcu⁹ ille est i cau.de repcussiōe ⁊ refrigeratione.Ueꝝ tibi iest eē vt attendas lxs⁹ duritiei.i.vt nō puēiat p illa repcussiua.⁊ subdit.o q̄z velociter ridet duritiei.ℭ Terti⁹ cau.ē i medicinis extrisecis seqns ex pdicto.Et est vt dixit G.vbi sup.In pn° ab extra nulla actu frida ꝯ apponēda.Et auctor ꝯpēdij lib.iz° dixit.nō oz sup eo.s.epe frida catarfica apponi:nā ingrūt puenire ad mebrū pfundū.Et A.dixit.cataplasmatus fridoꝝ admistratio supflua:qndoq pducit ad indurationem:⁊ nocēt ēt qz ꝯstipāt meatum qui est ab epate ad felle q̄re retinetur colera ⁊ additur in apate ⁊ eius malitia.Et qz vt dixit Gal.vbi supra ex oi apate:⁊ marie qd ē i mebro subtilis cutis remdat virus qd oz expelli:⁊ sic ēt ex apate epatis qd virus p appositionē repercussiuoꝝ fridoꝝ puroꝝ rum retinetur.Unde dixit Ga.ibidē.Cum illa colera:⁊ de sudatio purgari phibet nescio augmētatur apa.Et Haly.dixit.caue eoꝝ q refrigerāt ⁊ repmūt imoderatum nimis sepe.n.in apa ferunt dup cuius difficilis fit resolō qd ē cā hydropisis:refrigeratiua.n.⁊ desiccatiua mām glomerant ⁊ ispissant ⁊ dissolui phibent.ℭ Dixit ergo A.oz vt apocrustica sint pmixta cum subtiliatiuis ⁊ spitiuis:s.dbilibus ⁊ paucis.Et subdit.ita q aliqndo sufficit eis introitus balnei.Et hoc esset qn̄ mā esset pauca resolubilis p balneum ⁊ i corpe nō eēt plenitudo.Sic ergo voluerūt auctores q i pn° apatis epat mā existe mista resolutiua debēt admistrari cum repcussiuis.Uerūtamē q̄to pl⁹ appropinqt ꝑ apa suo pncipio tāto min⁹ de resolutiuis ē iponēdum.⁊ q̄to pl⁹ pcedit:⁊ elōgatur a pncipio tāto pl⁹ ieis est addēdū.Scias tamē q cum apa in epe est futuꝝ de primo per viā defluxus:⁊ marie post casum vel pcussionē:modū tamē ē collectum aliqd de mā in epe.lz est vt colligatur in prior tunc posunt admistrari repcussiua pura:Et ad hāc intentione.dixit A.cum extimas q sit in pncipio:immediate admistra emplā frida pura sup eoq fiunt ex succo portulace cucurbite ⁊ spuine aq̄ rof.⁊ sandalis ⁊ caphora ⁊ filibus.Et hoc marie si apa esset calida:non.n.timetur tunc induratio apatis p ea:lz cum apa est iā.i.nō est in pncipio initi aptē:lz in pncipio vt est vnum de q̄tuor tēporib⁹ morbi:sed in quo iam aliqd de mā est collectum non oz vt emplastra sint huius.s.pure repercussiua.sup.sed mixta vt supra.Et Ga.in tegni assignauit huius aliā cām ab ea q vt supra posuerat.

De diuer-sione per tractū.

Cautela i admistra-tione repcus.epatis.

Repcus-siua debēt miscere cū resolutiuis in pn° epatis apa-tum.

fuerit. Et dixit. qñ epar est positū in pfundo periculū est
dissolui vtutē stiptici in via añq̃ pueniat ad epar: qm̄ sti/
pticū trāsire moraſ si non deducaſ ab aliqua ſuba lepto/
meri q̃lis est ſuba aromatica: ſiue illa ſuba leptomeris a nā
reperiaſ in ipſo medicamīe ſtiptico ſimplici: ſiue ei ex alio
medicamine miſceaſ. Verū tñ dixit Ga. melius erit ſi ipm
ſtipticū farmacū ſtatī ſit: ⁊ aromaticū. i. tale ex ſui nāita
ꝙ ſit vnū ſimplex ⁊ ꝯpoſitū ex ſuba ſtiptica groſſa: ⁊ ſuba
leptomeri aromatica. Nā infitas hñs duas q̃litates ⁊ vtu
tes fortius operatur. ¶ Dñt qdam ēt ꝙ in heriſipilla epis
multū inflāmata pñt approximari pure repcuſſiua non re
gulriſed coacte timendo plus de nocumēto inflāmatōis
q̃ de nocumentis dictis repcuſſiuoꝝ puroꝝ q̄ i heriſipila
tali non ſunt vehementer magna pp ſubtilitatem colere.
¶ Spālia aūt ⁊ vtilia facientia repulſum ab intus appro
ximāda qñ caliditas eſt ſupflua. Dixerūt Raſ. i diuiſiōib⁹:
⁊ A. ſunt aq̃ endiuie. ſ. domeſtice ortulane ⁊ aq̃ ſolatri cū
ſyrupo acetoſo. Et aq̃ ordei ⁊ aq̃ virge paſto. plantagis cu
cumeris cucurbite citruli melonis ⁊ portu. Et ſuccus gra
natoꝝ acetoſoꝝ ⁊ muzoꝝ. Et acetoſitas citri ⁊ limonū ⁊
citrāguloꝝ ⁊ berberoꝝ ⁊ filiū. Et aq̃ cuſcute cū eis q̄ mi/
ſceanſ pp cām ſupradictā. Dixit Albu. ſuccus berberoꝝ en
diuie ſolatri ⁊ cuſcute cū ſyrupo acetoſo ex zuccaro albo
ſcō tribuaſ. Dixit Sera. ſi eſt cū inflāmatione vehementi
accipiat aq̃ ſolatri ⁊ ēdiuie cū ſecaniabim. ſ. zuccareo nō
mellino: q̃uis ante ipſe dixerit. ꝙ aq̃ mellis cōceditur: q2 ē
ex illis in qbus non eſt mordicatio. Ego tñ credo ꝙ intel/
lexerit de melle cāne purificato. ſ. de zuccaro albo ſolido.
de quo ēt paꝝ ponēdo eſt cū aq̃. Dixit. A. oꝫ vt admiſceaſ
eis. ſ. repercuſſiuis aliqd coꝝ q̄ ſunt ſicut abſinthiū ⁊ cala
mus aromaticus ⁊ filia cuſcute. ſ. ſolum. Et ſi p̄dictis ab/
ſinthio ⁊c. miſcereſ cuſcute: tunc A. timēs nimiā mixtio/
nem calidoꝝ ſubdit. ⁊ troc. de berberis. ſ. ad remittēdum
caliditatē illoꝝ. Troc. aūt de berberis q ꝯueniunt in hoc lo
co ſic fiūt. ℞. berberoꝝ. ʒ. i. roſaꝝ ſpodij añ. ʒ. v. medulle
ſeminū citrulli ⁊ cucurbite ſcis portulace ⁊ endiuie. añ. ʒ.
ij. ſemis ſeniculi. ʒ. i. ſ. Et ſi neccīum fuerit addere in eis cō
fortantia epar ponunſ cū eis lacca ⁊ reub. Hec tñ additio
melius ſit in pceſſu: vel qñ in pncipio caliditas non eſt ve/
hemēs addūtur ēt p̄dicta ⁊ alia filia pp aromaticitatē eoꝝ
ꝯfortātē epar. Et non impedirent opōnem repcuſſiuoꝝ in
expellēdo mām: ⁊ in alterādo malā diſcraſiā calīam. ¶ Di
xit auctor cōpēdij. lib. 13°. tunc epar ꝯfortari oꝫ ⁊ hūores
phiberi: qñ adhuc tota mā nō eſt coadunata in loco: ſ3 ad
huc fluit ⁊ apa nōdū eſt magnificatū: neq3 mā ingroſſata:
cuius rei occaſiōe timeaſ mām in duritiē cōuerti. Ubi vō
caliditas nō eſt ita ſupfluēs oꝫ vt eligāſ de p̄dictis ea q̄ ſūt
minoris fridītatis. Vel ꝙ miſceaſ illis plus de medicis ca
lidis dictis. ¶ Syrupus vtilis in pn° apatis calidi epatī
eſt ſyrupus de cicorea quē deſcripſit Guil. in ſuo antidota
rio. Et ſyrupus q ſic fit. ℞. epatice ſolatri endiuie cicoree
portulace ⁊ ſcariole. añ. M. i. roſaꝝ violaꝝ floꝝ nenufarī
floꝝ poliſpodij floꝝ lābruſce. añ. ʒ. ij. berberoꝝ ordei mū/
di iniubeꝝ. añ. ℥. ſ. ſeminū cōium fridoꝝ. ʒ. i. ſcis papaue/
ris albi. ℥. ſ. fiat ex decoctiōe hoꝝ ſyrupus cum zuccaro
albo ſolido: ⁊ acetoſeſ ⁊ aromatizeſ cū ſpica calamo aro/
ma. cynamomo. añ. ʒ. i. vel plus aut minus ſm exigentiam
caliditatis doſ. eius eſt. ℥. ij. cū aq̃ endiuie. Poſſet ēt eger vti
iſto ſyrupo ſicut iulep ad ſitis extinctionē. ¶ In apate aūt
frigido in pncipio [illegible] añq̃ de mā colligaſ: ꝯueniūt
ēt repercuſſiua frigida ſtiptica ad phibendū: ne mā ad ep
deſcendat ⁊ colligaſ in eo. Veꝝ debent eſſe remiſſe frigi/
ditatis: ſicut eſt aq̃ endiuie domeſtice ⁊ ſilueſtris ⁊ taraxa
con ⁊ plantagis: ꝯmiſcēdo cū eis de aromaticis calidis ſu
pradictis ſm exigentiam. Sed poſtq̃ aliqd de mā in apa/
te epatis frido collectū eſt nō ꝯueniunt ſtiptica frigida ſu/
pradicta cū indicatione ſūpta a mā que frigida ē ⁊ groſſa

Repcuſſiua intus approxi/ manda.

Repcuſſiua intus approxi/ manda in principio apatis fri gidorum.

q̄ illa frigida amplius infrigidarent ⁊ ingroſſarent: tū ēt
indicatione ſumpta a nā epatis: de qua dixit Gal. 13° tera.
ſuba epatis faciliime apta eſt occupari duritiebus habēs
qdā luteum: ⁊ ſic maxie cū mā in ipſis ꝯtenta eſſet lutea
groſſa. Et nō cōueniunt frigida ſtiptica ſola: neq3 ēt permi
xta calidis ſupradictis mō dicto: ſed oꝫ vt adminiſtrenſ in
eo tunc reſolutiua abſterſiua aperitiua ⁊ maturatiua. i. di
geſtiua illius māe: non tñ pura: ſed mixta cū ſtipticis cali
dis non excedētis caliditatis aromaticis. Dixit. n. A. opꝫ
vt adminiſtrenſ in eo apitiua abſterſiua ſubtiliatiua: nō ap/
propinquat cura eius cure opilonum. Et qdā ſupplent.
adminiſtrenſ ēt reſolutiua ⁊ maturatiua. Nā cura eius ēt
appropinq̄t cure dubelethꝫ q̄ pparate ſunt ad maturatio/
nem. Et tu qdē iā ſciuiſti medicinas maturatiuas ⁊ diure
ticas ēt apitiuas ⁊ ſubtiliatiuas. Oꝫ tñ vt ſit in eis virtus
ſtiptica ꝯfortās aromatica pp ꝯfortationē vtutis epatis.
Fienda tamē eſt dictoꝝ calidoꝝ permixtio cū ſtipticis va/
riata in plus ⁊ minus ſm ꝙ plus ⁊ minus appropinquat
pn° initiāti. Et ſm diuerſam diſpōnē māe in frigiditate ⁊
groſſitie. ¶ Syrupus vtilis in pn° apatis frigidi epatis
ſic ſit. ℞. cicoree endiuie ſilueſtris methe. añ. M. i. roſarū
rubeaꝝ: calami aromatici ſquinanti cuſcute lacce. añ. ʒ. ſ.
decoquantur in lib. ij. aque vſq3 ad lib. i. ⁊ cum. ℥. vi. zuc/
cari albi fiat ſyrupus: ⁊ acetoſetur ⁊ aromatizeſ cū cortice
fiſticoꝝ ⁊ ſpica. ¶ Reſolōnē vero māe faciūt medicine ca
lide apitiue ſubtiliatiue: in quaꝝ approximatione dantur
cañ. quoꝝ vnus iā ſepius tactus eſt: ꝙ ēt mā ante pauca
ipſe ante flōmiā approximāde nō ſunt. Dixit. n. A. ſi dimit
tis flōmiā ⁊ adminiſtras reſolutiua: nō eſt dubiū: quin cō/
moueaſ dolor ⁊ apa augeatur pp agitationē ⁊ attractio/
nem q̄ faciunt. ¶ Scdꝫ cañ. eſt ꝙ nullo tpe apati ipſe nō
ſunt adminiſtrāde pura: ſicut dixit Ga. 13° tera. vbi ēt redar
guit medicū illū q in humōi apate adminiſtrabat reſolutiua
mollificatiua: ſicut eſt emplm ſcm̄ de farina tritici oleo ⁊
aq̃: vnde mortuus eſt eger illeꝫimo ſemp miſcenda ſunt ei
aliq̃ ſtiptica ad ꝯſeruādū vtutē epatis q̄ neccīa eſt toti cor/
pori. Dixit. n. in tegni qm̄ ſumēda eſt alia indicatio ab epe
exīte venaꝝ pncipio. ⁊ imittēte vtutē nutritiuā: ⁊ nō ſolū
ſeipm regēte: queādmodū plurime pticule corporis ſolū
ſeipſas regūt: in qbus nō oꝫ ſumere aliā indicationē in re/
ſoluēdo ab eis ꝯtētā in ipſis mām: ſed ſolū expedit reſolō
nē pſeq. In epate vō nō eſt ſicnā ſi diſſoluerimus eius vir
tutē embrocis ⁊ cataplaſmatibus calefactiuis piculū eſt
ipm pmū debilitare ⁊ opōnes ſuas ⁊ ibecilles oēs facere
venas: vnde admiſceri oꝫ ſtipticoꝝ aliqd farmacoꝝ in cu/
rationibus tuis cū calaſticis. ¶ Et Aui. dixit. ꝙ ex cōſti/
patione. i. adminiſtratiōe ſtipticoꝝ ꝯſtipātiū cū hoc ꝙ ipſa
eſt neccīa in pncipio egritudis nō qdē pura vt patuit: eſt ēt
neccīa in fine eius ⁊ apud rīſionē reſolōnis. i. quādo ē tpe
reſolutiuoꝝ adminiſtrationis: pp cōſeruādā virtutē: quapp
oꝫ vt non incipias a regimine reſolōnis māe in hac egri/
tudine pluſq̃ ſit tua inceptio in alijs apatibus timendo
lapideitatē. i. pp timorē: ne pp reſolutiua pura mā indure/
tur ⁊ ingroſſetur p viā reſolōnis ſubtilis ⁊ remanentiam
groſſi. Veꝝ p ēt. q2 reſolō ⁊ aptio. ſ. cū puris reſolutiuis
mollificāt. i. debilitāt vtutē per viā reſolōnis: ⁊ approxi/
māt inde ad mortem infirmi: ſicut narrauit Ga. de diſpōne
medici curantis apa epatis cū mollificatiuis qbus curanſ
alia apata. Et oportebat vt miſcerentur cū reſolutiuis me
dicine in quibus ſunt ſtipticitas ⁊ ꝯfortatio ⁊ aromatici/
tas: ſicut ſunt cypi calamus aromaticus ⁊ abſinthiū. Ve/
rūtñ dixit ipſe. oꝫ vt adminiſtrētur de iſtis ſtipticis ꝯfor/
tantibus aromaticis oi tpe q̄titas q̄ cōſeruet ſanitatem ⁊
non ſuperfluat: qm̄ ſm diuerſa tēpora apatis q̄titas eoꝝ
eſt varianda. Et ſit in initio apatis repcuſſio cū fortitudie.
i. in gradu excedente ſupra reſolōnē: ⁊ ſit in medio ipſi⁹ ſ.
in augmēto ꝯpoſitio. ſ. eq̄lis ita ꝙ ſtiptica eq̄alr ſint pmi/

In apatibus frigidis ſtiptica ſunt apponēda cū abſterſiuis.

Cautela in reſolōne māe epatis in apate.

z ta resolutiuis. Et in fine. s. in statu egritudinis et declinatione fit resolō cū stipticis huius generis ita q̄ resolutiua sint in excedente gradu supra stiptica. sup. et h̄ attēdant in ꝯpōne ipsoꝝ. s. vt v̄tutes superēt fm̄ dispōnē m̄ae apatis. Nō ergo ē necēium. dixit A. vt ꝯfortet resolō plusq̄ꝫ decē fit. Nā si ꝯfortaret festinat qdē. s. induratio eius et v̄tutis resolō: sicut iudicauit de supradicto egroto Ga. q̄ ipse moreretur dissolōne virtutis et sudore viscoso pauco apparēte. Et subdit Auic. q̄ consideratio istaꝝ ꝯpōnum est ex subtilibus rebus. Et scias: dixit Auic. pro administratione resolutiuoꝝ q̄ sicut decē ē epar velociter ducit ad lapideitatem: et sic velociter suscipit resolōnē: pcede ergo in eis cū mensura: et maxime qr resolutio et apertio qn̄q̄ꝫ sunt cā ad eruptionē apatis. Et ipsa est mala ante tp̄s maturationis. ¶ Et deinde. A. posuit ēt alium cañ. q ēt supra in dieta tactus est q̄ cum administras resolōnē non administres eā ex genere coꝝ q̄ mordicāt: et sua mordicatione cōmouēt apā: quoꝝ mordicatiuū administratio per interius nobilior est cō cauitati epatis q̄ꝫ eius gibbositati. Et ēt administratio exterius magis nocet gibbositati. Cuius cā ē: vt ēt supra decē fuit pueīns coꝝ ad ptē cū fortiori mordicatiōe. Et scias. q̄ in apate gibbē resolutiua admiscēda per exterius. debent esse subtiliora et fortiora q̄ꝫ in apate ꝯcaui. Et ꝯ° administrāda per interius: et h̄ indicatio est sumpta a situ pticule. Et nota q̄ auctores in hoc tp̄e cum resolutiuis docent miscere rūantia: in gibbositate diuretica: et ī ꝯcauitate vētris soluētia: vt accidere cibo m̄ae per illa. ¶ Dixit Serap. administra in apate ꝯcauitatis res q̄ resoluūt nām: nō solū cū alijs medicis pmistas: sed ēt cū cibis. Cū ait. pmisce cum cibis coꝝ sicut tulepē et iniare apud declinationem pmisce cum eis fortiora: sicut aloes agaricū et sillare ō hoc apposuit supra in dieta. Ueꝝ Sera. addidit pdictis medicis solutiuis mirabolanos citrinos. Sed Aui. dixit. ego abhorreo eos pp illud qd̄ est in eis de v̄tute stipticitatis: et timeo ne p eos eūet subtile et cōuertat grossū i lapideitatē. ¶ Spāle āt in hoc tp̄e posuit. A. in apate sanguineo oppopona cū cū aq̄ feniculi et solatri et aq̄ iulep. Dixit qdā. si apa est in gibbo: tunc cū aqua feniculi et solatri. et si est in ꝯcauo: tūc cū aqua solatri et iubleb. In colico āt apate medicie debēt esse frigidiores. i. minus calē. Dixit. n. A. non administres in eo calefacientia. s. multū q̄ꝫtū posē est. Et in apate frigido. dixit. A. cōueniūt dyacurcuma et dyalaca. et dixit. isti si maximi iuuamēti. ¶ Dixit Uia. deīn° apozima de radice calamēti et ysopi et dyagalāga vel de reub. vel de dyaltea vel dyacurcuma cū succo maratri vel apij cocto et colato vel cū decoctione squināti vel absinthij cū radicibus vel oximelle. ¶ Spāle in tp̄e resolōnis et apate sanguineo est syrupus q sic fit. ℞. capilloꝝ veñ. floꝝ bugl. floꝝ āthos corticis exterioris fisticoꝝ: scis alkakēgi. añ. ʒ. iij. liqr. passule enucleate. añ. ℥. i. calami aromatici squināti floꝝ camomille et mellilotí absinthij. añ. ʒ. ij. scis anisi feniculi cassieli. añ. ʒ. ij. s. fiat decoctio hoꝝ in aqua sufficiēter: et cum zuccaro albo fiat syrupus dos. ℥. ij. cū aqua endiuie et feniculi. ¶ In colico āt vtilis est syrupus qui sic fit. ℞. solatri spice endiuie feniculi apij mellilotí. añ. M. i. seminis alkakengi cuscute calami aromatici. añ. ℥. s. eupatorij. ʒ. ij. decoquātur et fiat syrupus. ¶ Dixit Ga. et scribit. 7° ꝯti. q̄ spica cum succo absinthij sumpta ꝯfert apati calō epatis: et intellexit in declinatione et qn̄ caliditas nō est multa. Dixit Dyas. flos squinanti ꝯfert apatibus epatis. s. calidis et in declinatiōe ipsoꝝ. ¶ In apate vero frido ꝯfert vtilr syrupus q sic fit. ℞. radicum feniculi apij ysopi origani calamēti polij floꝝ anthos: saluie siluestris eupatorij absinthij. añ. M. i. cuscute corticis fisticoꝝ radicuꝫ capparis calami aromatici. añ. ℥. s. decoquantur: et fiat syrup° ē mellē et aromatizet cum spica et cynamomo. Et in fine decoctionis addat modicum aceti sq̄llitici dos. ℥. ij. cum decoctione ysopi. valꝫ. n. in declinatione. ¶ Dixit bonā algarlus. gētiana hꝫ dissoluere apata epatis frigida. s. dixit. G. et ponitur vbi. ē. mastix qr est stiptica et lenis ꝯfert apatibus epatis. ¶ De approximatione āt medicinaꝝ ab extra in apatibus epatis. Dixit Gali. 13° terap. Indicatio sumpta a pticula indicat i flōne epatis. sup. et oī illo eius apate eā. q̄ extrorsum superimponuntur mixte esse v̄tutis non solum in pn°. sed cū nō influit qdē adhuc qn̄ non est posē per repercussiua repelli q̄ in flegminante pticula ꝯtinent: debēt. n. esse mixte vsq̄ꝫ quo sunt in pncipio ex repercussiuis et confortatiuis: et in alijs tp̄ibus fm̄ mixtionē supius dictaꝫ. Et scias q̄ i flōne epatis oia localia remedia oī eius tp̄e debent actu tepida apponi. In herisipilla vero dixit. A. apponantur et in fridaximo dixit. apponantur supra ipsam medicine infrigidate in niue: et incessanter teneantur et nō remoueantur: donec eger sentiat submersionē frigoris non intelligēdo q̄ eadē medicina semel supapposita teneatur absq̄ꝫ mutatione toto illo tp̄e: hoc. n. esset agere ꝯtra cañ. multotiens in herpētibus positum. s. q̄ in malis ꝯplonibus: calidis medicine fride supappositē debēt frequenter pmutari: et non debēt sinī supcalefieri. Si. n. din dimitterentur non acquirerent infridationē: neq̄ꝫ sensum submersionis frigoris: sꝫ porius oppo^m. Intellexit ergo Aui. absq̄ꝫ remotione. i. absq̄ꝫ intermissione ꝯtinuatiōis in renouatiōe medicine infridate super loco: donec sentiat eger friditatē pfundari: et ideo dixit Alm. In epithimate pānus inuolutus superponatur: et cū cepit tepe remoueatur: et alius loco eius supponat. ¶ Scias q̄ in herisipila: et localia apponenda sunt puri. et āir intensa frida: et actualiter ēt expedit: ut cū eis misceatur aliquid faciens penetrare v̄tutē eoꝝ in pfundum: vt acetū et ꝯpe acetosum: q̄ alr coꝝ virtus non perueniret ad eꝯ friditatē phibente pēnetratione. ¶ Notant pdictā infridationē localium non debere fieri in iuuēnili in pn° herisipelle et q̄ꝫdiu inflāmatio fortis extiterit. Alijs vō tp̄ib° et in remissa caliditate applicētur remissē frida vel et actu tepida. Ita tū vt gradatim ab intēsa actuali friditate recedatur. In apate āt frido et indurato oia localia debent calida actu supapponi. ¶ In spāli āt de supappositione localiū in flōne dixit Aui. cum extimas q̄ fit in initio humiditate administra empla frida pura: sicut scū ex succo portula. cucurbite et sempuiue aq̄ ro. sandalis et cāphora et silibus: vt succo plātagis v̄ge pasto. solatri et silium: Et qdā administrant spongiā infusam in aceto et aqua frida. Sed cū flōn est in pn° vō non oꝫ. dixit Aui. vt emplastra fiant humōi. i. fride pura: sed mixta cū resolutiuis fm̄ q̄ decē ē supra i cañ. In quoꝝ resolutiuoꝝ administratiōe addēdo gradatim procedatur fm̄ q̄ plus pcesserit pn^m vsus augmētū: ꝯsiderato tñ temp q̄ꝫtitate caliditatis apatis. Et Gal. qdē posuit. 13° tera. Emplastrū sublime in pncipio flōnis. Et adduxit eū Aui. et fit ex citoniis et farina ordei et aq̄ ro. Aut ex citōijs decoctis in aceto et aqua mixtis cum sandalis: aut ex eis decoctis in vino odorifero stiptico cum succo v̄ge pasto. vel plantagis et farina ordei et modico spice absinthij et cipi. Illud tñ vltimū ꝯpeteret in fine pncipij: vbi nō esset multa caliditas. ¶ Empltrū vtile in pn° flōnis epatis vbi ē intensa calitas. ℞. succi solatri et sempuiue aq̄ ro. añ. ℥. iij. farine ordei. ℥. iij. aceti acetosi. ℥. i. s. sandaloꝝ alboꝝ et rube. spodij cuscute. añ. ʒ. i. cāphore. ʒ. s. Epithima silr vtile. ℞. aq̄ solatri sempuiue plātagis endiuie et ro. añ. ℥. iiij. succi v̄ge past. lactuce dpurato: et aceti acetosi. añ. ℥. ij. sandali albi et rub. añ. ʒ. iij. rob. spodij spice. añ. ʒ. i. cāphore. ℈. i. Et pdcā epla et epithimata ꝯueniūt i herisipila i toto ei° pn°: magi tñ i pn° ei° ꝯuenit eplm qd̄ sic fit. ℞. aq̄ cucurbite cucumeri citrulli et melonis: sine rasure medulle coꝝ. succi solatri et lactuce nigre. añ. ℥. iiij. aceti acetosi. ℥. ij. succi citonioꝝ acetosoꝝ granatoꝝ. añ. ℥. i. sanda. albo. rube. rosaꝝ vio. floꝝ nenufaris et corticū mandragore. añ. ʒ. iij. fiat epithima vl

fiat

Medicine que ab extra approximantur in apatibus epatis

De approximandis ad extra in principio flegmonis.

In principio frigidorum. *In statu flegmōis.* *In statu herisipile.* *In statu frigidorum.* *De approximandis in augmēto.*

fiat ēpl'z addita farina ordei: ꝛ pt addi cāphora. ¶ In apati
bus āt fridis in initio initiāte ꝯuenit inūctio cū oxelodio.
s. aceto ꝛ olō ro. adīuicē ꝯq̄ssatis: ꝛ i pn° cor̄ fiat inunctio
cū eisdē addito olō camomellino. Aut supponat̄ ēpl'z qd̄
sic fit. ℞. farie ordei. ℥. ij. oli ro. myrthini masticini ꝛ nar/
di. an̄. ℥. i. s. absinthij aloes ros. ꝛ cipi. an̄. ʒ. iij. ¶ In statu
v̄o flōnis localia fiāt cū callīs tēperate resolōnis: cū qbus
aliq̄ stiptica s̄m supradcm̄ can̄. misceāt̄. Et i eius declina/
tione eligāt̄ resolutiua fortiora: nō tn̄ multū. Nā sp oz at/
tēdere latus caliditatis ipsius: qbus ēt aliq̄ stiptica miscean
tur. ¶ In statu v̄o herisipile localia sint ex remisse frigidis
mixtis cū remisse resolutiuis ꝛ paucis stipticis. Et in ꝺcli
natiōe fiat in resolōne additio aliq̄. ¶ In statu v̄o fridor̄
fiant localia mediocriter resolutiua. Et in declinatiōe fiat
additio in eis mūq̄z tn̄ sine aliqbus stipticis. ¶ Ver̄ qr ꝺ
pn° nō puenit̄ ad statū: nisi p mediū tps qd̄ ē tps augmēti:
oz scire q̄ tpe augmēti tā i medicis ab itus adīstrādis q̄
i exteri⁹ applicādis medicias pncipij miscēdas fore cū me
dicis status. Et hoc s̄m singlīn apa. Nā toto tpe augmēti i
tētio curatiua est ꝯposita ex intētiōe curatiua pncipij ꝛ cu
ratiua stat⁹ v̄tit se ad mām̄ q̄ adhuc influit vt illā ꝓhibeat
ꝛ repellat. Et ad mām̄ fluxā vt eā euare faciat ꝛ resoluat.
Verūtn̄ q̄to apa in augmēto plus pn° appropinquat tāto
mǣ repcussiue siue medicine pncipij supra medicinas sta/
tus siue medicinas resolutiuas virtuosiora esse debent. Et
ecōuerso q̄to plus appropinq̄t tēpori status tanto fiat in
medicis stat⁹ additio supra medicinas pncipij: put pz ex
can̄. gn̄ali curationis apatū. ¶ Ex medicis āt per interi⁹
dādis in augmēto flōnis. dixit Aui. s̄t aq̄ feniculi buglose
ꝛ sqnātū ꝛ apiū mōtanū ꝛ iubleb ꝛ totū illō cum syrupo
acetoso. Nā medicine ꝯferētes in hoc s̄t medicine fortio/
res. i. magis tēdentes ad latus caliditatis. s. q̄z in pn° eius.
¶ Notāt qdā. q̄ ista de qbus exēplificauit A. s̄t nimis cala
in augmēto flōnis: nisi vbi eius caliditas esset valde remissa:
quapp oñt q̄ misceri ꝺbēt cū medicis pncipij eius. Et for
male hoc intellexit. A. cum dixit. Et totū illud. s. qd̄ dcm̄ ē
in pn° ꝯuenire cū eis q̄ hocā s̄t ꝯuenire in augmēto misce
ri debēt. Et oñt hi q̄ ea q̄ hic posuit Auic. ꝯuenirēt i sta
tu flōnis ꝛ adhuc potius in declinatione eius: ꝛ q̄ ꝯueni/
rēt ēt i augmēto apaꝫ fridi. Et dixit A. q̄ ista ꝛ silia ꝯferūt
in apate qd̄ est in tunica p°. i. in gibbo q̄ ꝺr̄ p° tunica: qr
exterius p occurrit: eo q̄ hn̄t de ꝓuocatiōe fastiore marie
cū icipit in maturationē ꝓuenire parū. i. cū incipit mā apa
tis digeri vel cū est in augmēto. Cōferūt ēt troc. de rosis: ꝛ
marie in apate ꝯcauitatis. Tu aūt elige ex receptis de ros
q̄ sunt multe illā q̄ scd̄ ꝯpōne ad caliditatē apatis ꝛ tps aug
mēti ꝛ locū apatis tibi magis videbitur ꝯuenire. Nā que
hn̄t plus de ꝓuocatiōe obseruato gradu q̄litatis ꝛ obser/
uatiōis debēt eligi in cura apatis gibbi. Et q̄ minus hn̄t
ꝓuocationis in cura apatis ꝯcaui. ¶ De approximandis
aūt ab extra in augmēto. dixit Aui. cū voluntas est vt eleue/
tur. s. tua cura vel tuū medicamē ad gradū resolutiōis po
nant̄ in emplis. s. ordinatis i pn° mastix camomilla ꝛ mel
lilotum farina ordei ꝛ fenugreci ꝛ semis lini cum rebus i
quibus est stipticitas: ꝛ cum oleo fisticino ꝛ camomellio.
Et semper ꝓcede addendo resolutiua iam gradatim: sicut
dcm̄ est supra in can̄.

Pronosticā circa saniationē apatis.

Quod si ꝑdictis curis apa nō fuerit resolutū: sed col/
lectionē facit. dixit Ga. vt ponitur. 7° ꝯtin.
Si sanies fuerit in pāniculo ꝛ suba epatis fuerit illesa sa/
nabit̄ patiēs. Si tn̄ sanies fuerit vt fex caro epatis putre/
facta est. Et Iudeus dixit. cū manās fuerit apati sanies al
ba fuerit salutifera: si v̄o nigra mala ꝛ pernitiosa. ¶ Dixit
Zoar. cū apa epis i pus fuerit reductū: nō spero salutē ei⁹:
qm̄ cū sit fons potēs ad ipsi⁹ passionē seqt̄ ꝑditio v̄tutis
ꝛ a ꝺsa ꝑditionē sequr mors. ¶ Dixit Guil. raro apa/
epis i tpe ꝯuertit̄ ad saniē: ita q̄ mūdificet̄ cū salute infir
mitimo s̄m p̄sm: ꝛ q̄si sp infirmi⁹ ad mortē vadit: eo q̄ nā in
tā nobili mēbro pp necessitatē sue opōnis ad totū corpus
saniē ex vlcere lōgo tpe sustinere nō pōt. Et cū talis corpōr
nꝫ p nām̄: nꝫ bn̄ficio medicinali i breui tpe curari ꝛ remo/
ueri non possit: seqt̄ ex necītate ꝯsiderationis q̄ sit cū ad
saniē puenerit incurabilis ꝛ mortalis: ꝛ hoc firmiter credi
mus. ¶ Scias tn̄ q̄ ad hoc vt non deficiat ars in necessa/
rijs. Et vt saluet̄ si qs ex eis saluari pōt posuerūt auctores
curationē eius: Et hanc posuerūt s̄m qnq̄z itēnōes. q̄rum

Quinq̄ itētiōes circa apa ꝓ [illegible] [illegible].

p° ē ad maturādū. 2° ad apiēdum. 3° ad mūdificandū. 4°
ad i carnādū ꝛ ꝯsolidādū. ꝛ 5° ad corrigēdū saniei acuita/
tē: ne sua mordicatione ledat loca p q̄ trāsit. ¶ Pro his in
tētiōibus iplēdis. dixit A. Cū nō ē excusatio qn collectio/
nē faciat. s. pp indispōnē mǣ ad resolui ꝛ appitionē eius
ad suppurari: qd̄ ꝑcipue scit̄ ex ꝓlōgatiōe apatis: ꝛ marie
vsq̄z in 40m diē: sicut dixit Hyp. tunc est necāriū: vt admi/
stres maturationē ꝛ suppurationē facientia: ꝛ hoc i pmist
ocide scd̄ suppuratiōe aptionē facientia apatis: vt egrēdia
tur sanies i eo collecta: ne vlcerādo mēbrum ꝓcedit. Et 3°
scd̄ aptiōe mūdificātia vlcus. Et 4° vlcere mūdificato icar
nātia ipm̄ ꝛ ꝯsolidātia. Mordicationē quoq̄z saniei post
eruptionē vsq̄z in finē mitigare facies. ¶ Dn̄t qdā apd̄ au
ctores suppuratio q̄nq̄z sumit̄ ꝓ maturatione ꝛ saniatiōe:
ꝛ q̄nq̄z p eruptiōe apatis saniei. ¶ Predictas quoq̄z intē
tiōes ꝯplete docēt auctores dieta ꝛ potiōe: q̄uis ēt ad eru
ptiōis itētionē ꝯcurrat cyrurgicū istrm̄. Per istrm̄ quoq̄z
potionis ad maturationē faciēdā: dixit Aui. adiuuāt me/
dicine incisiue subtiliatiue: ꝛ marie pp hūores grossos in
istis apatibus reptos qb⁹ iā mēbr̄ est ibibitū: vt cadat in
eis lenificatio. s. grossitiui ꝛ ꝑparatio ꝛ resolō. s. eqlis: ꝛ si re
solō cadere non pōt in eis cadat in ipsis maturatio. ¶ Di
xit Iudeus. cū q̄rit̄ maturatio laxatio ventris fienda est cū
aloe aqua endiuie ꝛ zuccaro policaria ꝛ absinthio si opus
fuerit ad lauandū: ꝛ vtēdū est ab extra balneatione. s. loci
apatis cū aq̄ tepida ꝛ suppōne ēpl'i maturatiui. Et ad leni/
endū ꝛ maturādū vti oz decoctionis sumptione. s. apij fe/
niculi capillor̄ ven̄. ꝛ oleo vtriusq̄z amig. ꝛ oleo ciceri im
patoris in potu. ¶ Dixit Aui. medicine ebibite iuuantes
ad maturationē sūt: sicut lac asininū cum zuccaro albo vel
rub. Et decoctio radicū. s. apij feniculi ꝛ passular̄ carica/
capilli ven̄. ꝛ fenugreci. Et si apponat̄ dactuli erit fortior.
¶ Emplm̄ Guil. maturatiuū in apate calido. ℞. farie or/
dei. ℥. iiij. fenugreci seis lini. an̄. ℥. ij. pinguedinis anseris
anatis ꝛ porci. an̄. ℥. iij. cipi sqnātī. an̄. ʒ. i. armoniaci. ℥. i. s.
terbētine. ℥. iiij. maluauisci ꝑparati lib. i. olei de mastice ꝛ
ros. an̄. ℥. iij. cere. ℥. i. ꝯficit̄ sic. cera terbētina ꝛ armoniacū
dissoluāt̄ in cazola. ꝛ cū dissoluta fuerint incorporētur in
mortario cū maluauisco ꝛ oibus alijs rebus reducant̄ in
vnū cū pistello de quo extēdat̄ sup corio ꝛ ponat̄ sup ep.
Dixit Hypp. 4° regiminis acutor̄. Caueas vt nō frigeat ap
positū. s. emplm̄: sed sit sume tepidū. ¶ Aliō ēplm̄ eiusdē
in apate frido. ℞. bdellij serapini oppopōaci ꝛ armoniaci.
an̄. ʒ. s. cipi acori sqnāti. an̄. ℥. iij. maluauisci ꝑparati lib. i.
olei de spica. ℥. ij. terbentine. ℥. vi. dissoluātur gūmi i vino
ꝛ ipsis dissolutis addat̄ terbētina: ꝛ dissoluat̄ cū eis in ca
zola. Et cū dissoluta fuerint incorporent̄ cū alijs rebus in
mortario ꝛ reducāt̄ in vnū cū pistello: ꝛ fiat de eo sicut de
superiori. ¶ Cū v̄o scd̄ fuerit maturatio. Dixit A. ꝛ nō sup

De approximandis in rōne dā apate est secunda intētio

puratur: i. nō apit̄ vel erūpit̄. Dixit A. altera. i. separa ipm̄
ab illis. s. maturatiuis dictis: ꝛ vtere suppuratiuis fortib⁹:
i. apientib⁹ potādo ꝛ ēplando. Qz āt apa saniatū p se nō rū
pitur accit pp grossitiē saniei: aut pp dēsitatē cutis: aut pp
debilitatē v̄tut̄. Administra ergo ad apiēdū ꝛ erūpēdū. Di
xit ergo Ser. i potu ei tribuat̄ puluis taraxacō siccet̄ seis
lini ꝛ fenugreci. an̄. ℥. i. cū. ℥. iij. lactis asine vl̄ capre ꝛ. ʒ. iiij.
zuccari. A. āt solū dixit. ꝺ taraxacō cū lacte ꝛ zuccaro. Qꝫ
si nō erūpitur tribue ei in potu decoctionē calamēti vel

⁊ prassij. S. vo sicut scribit 7° pti. dixit. sumat i potu i ie
iunio decoctio polij maioris ⁊ siliũ: donec crepatũ fuerit
apa. ℂ Ab extra vo. dixit S. suppõat ẽplz cũ ficub⁹ stercore colũbino bliti ⁊ maluauisco. Dixit A. ↄfert assiduatio balneatiõis cũ aq̃ calã. s. simplici: vel ẽt decoctiõis rep
subtiliãtiũ dictaꝝ. Et nõ intellexit de balneatiõe toti⁹ cor
poris: qꝛ noceret inq̃ztũ ṽtutẽ debilitaret ⁊ agitaret toti⁹
corpis hũoꝛ: sed q̃uis posset ↄcedi ṽtute ente forti ⁊ corpe
mũdo: sz itellexit de ẽbrocatiõe vel fomẽtatiõe supra prem
ẽpis cũ spõgis pãnis vel filtris i ea isusis: ⁊ aliq̃lr expssis:
⁊ sic supappositis calis trib⁹ vel q̃tuoꝛ vicib⁹: postea abstergat loc⁹ ⁊ supponat ẽplm qḋ sic fit. ℞. farie fenugreci
⁊ seis lini. añ. ℥. ij. mellilloti camomille calamẽti taraxacon
añ. ʒ. iij. cepe narcisci cepe lilij. añ. ℥. i. s. maluauisci pparati. ℥. vi. fermẽti. ℥. ij. caricas nũero. xij. viol. ⁊ masticini. ail.
ʒ. iij. icorporẽt. Et si forti⁹ fieri fuerit necesse addãt pdictis
baurach ⁊ sterc⁹ colũbinũ. Et scias. q̄ ad eruptionẽ hui⁹
apati ↄfert ãbulatio ⁊ salt⁹ ⁊ corpis toti⁹ in altũ eleuatio
ↄcussus ⁊ agitatio. Et ↄfert accubit⁹ sup dextrũ latus pp
ↄpssionẽ q̃ efficit i apate. Cõfert ẽt iste accubit⁹ ad matu
rationẽ ⁊ ↄplemẽtũ ei⁹ ꝓpea q̄ int⁹ nãlẽ ↄclaudit calorẽ.
ℂ Rupto aũt apate. dixit Ga. p̃ libri hũoꝝ: vt ponit 7°
pti. cũ fuerit i ẽpe apa maturꝝ. sup. ⁊ notũ: vtẽdũ ẽ qḋ faciat ad maturãdũ ep de eo. Et hoc vtẽdo in potu aq̃ ⁊ melle
tepidis. ℂ Qꝛ si fuerit in rotũditate vtẽdũ ẽ laxatiõe. Et si
fuerit i gibbositate vtẽdũ ẽ ꝓuocãtib⁹ vrinã. Dixit A. oꝫ
vt sumat sup ipsam. s. rupturã ea q̃ abluãt ⁊ mũdificãt: sicut aq̃ mellis calãꝫ. Et post exhibitionẽ ei⁹ attẽde ptẽ ad
q̃z decliat sanies. Et si declinat ad lar⁹ flux⁹ vẽtris adiuua
mũdificationẽ cũ solutiuis leib⁹ q̃uis solo vẽtris sit necia
ẽt aũ eruptionẽ vt supꝛa patuit p Judeũ tpe maturationis.
Et ẽt fit necia tpe icarnatiõis vlceris. Dixit A. solo vẽtris
necia ẽ pp duas res: vna caꝝ ẽ añ eruptionẽ vt minoꝛet ⁊
mã ⁊ alleuiet nã. Et 2ª post eruptionẽ als. ꝓpe eruptionẽ
⁊ ↄplemẽtũ maturatiõis. Et hoc cũ scit q̄ mã ẽ in ↄcauos
⁊ ad ptẽ itestinoꝝ decliuioꝛ. Cũ hoc q̄ ẽt ↄueniat solo vẽtris si mã fuerit vsus gibbositatẽ: sz nõ p viã adiutorij ⁊ alleuiatiõis. i. p viã minoꝛatiõis mãe vel ꝓhibitiõis augmẽti
ipsi⁹: ⁊ hoc in pn° ⁊ añ maturationẽ ↄpletã. Post maturationẽ vo ⁊ eruptionẽ apatis gibbi nõ ↄpetit solo vẽtris
sz oꝫ vt admistrẽt diuretica supꝛadicta. ℂ Et õ medicis so
lutiuis bonis qb⁹ soluit vẽter añ eruptionẽ ad alleuiãdũ.
dixit A. st mãna ⁊ cassiaf. ⁊ zuccaꝝ rubeũ ⁊ silia. in aqua
sublcb ⁊ endiuie. Et fit fortioꝛ. si det cũ aq̃ feniculi ⁊ radicũ ⁊ eupatorij. Et q̃nz ponũt cũ eis aloes ⁊ absinthium.
Vleꝝ solutiua ⁊ diuretica fortia maxie post eruptionẽ fugienda st. ℂ Dixit. n. Ser. ⁊ ponit ẽt 7° pti. sic. Cum apa
ẽpis saniatũ crepuerit ⁊ sanies declinauerit vsus vesicam
nõ st sumẽda violẽta ad ꝓuocãdũ vrinã ne accidat nocu^m
i locis. s. viaꝝ vrine vt renũ ⁊ vesice: sz sumat semẽ melõis
⁊ cucumeris cũ succo liqr. dragagãto pẽidiis amido lacte
⁊ ouis sorbilib⁹ ⁊ malua oztẽsi spodio ⁊ aq̃ ordei ⁊ silum
q̃ eq̃litatẽ faciũt in sua laxatiõe. Et si declinauerit ad itesti
na vtẽdũ ẽ ad lenificãdũ vẽtrẽ his rebus. s. lenibus. ℂ Dixit Haly. oꝫ mãm in vesice ⁊ renũ ptes trahere cũ medicaminibus vrinã ꝓuocãtibus: vt sanies p vrinã educat. Qꝛ
si nulla fuerit febris porrige aq̃z radicũ ⁊ prassij ⁊ ysopi cũ
melle rosꝫ. qꝛ signũ est q̄ sanies nõ ẽ mordicatiua acuta. Et
ista ꝓpe ↄueniũt post eruptionẽ apatis fridi. Qꝛ si aliqua
fcreuit febris calã nõ sũt dandaꝛ: sed porrige medulle semis
cucumeris citruli ⁊ melõis ⁊ cucurbite. añ. ʒ. v. amidi dragagãti gũmi arabi. añ. ʒ. i. ⁊ ẽt succi liqr. ʒ. i. Et ex his trit̃
⁊ ↄmixtis porrige mane. ʒ. iii. cũ syrupo vio. vel de papauere. ⁊ tãtũdẽ vespere. Et ad ↄfẽsionẽ renũ ⁊ vesice tribue
troc. de papauere cũ syrupo de papauere iuiubino vel nẽnufarino. Si vo sanies i pte stõi ⁊ intestinoꝝ declinauerit
opoꝛtebit nũc, i. vẽtris cauere emollitionẽ. Et maxie cum

De approximandis: ad mũdificandum: & est 3ª intentio.

solutiuis calidis: vt nõ vlceret itestina sanies. ℂ Dixit A.
cũ times pp mordicationẽ saniei: ne accidat intestinis exco
riatio defende ea ab ipsa: ⁊ mitiga ardorẽ eius ⁊ acuitatẽ.
Dñt qdã. nõ cũ solutiuis: qm̃ in hoc casu securi⁹ est nõ ex
bibere solutiua. Et si necessitas cogit ad ea qm̃ non est dimittẽda nã ↄstricta: tunc sine leniẽtibus. ℂ Dixit A. solo
ventris post eruptionẽ cũ necessaria est incarnatio vlceris
affert iuua^m plm cũ nõ est supflua. i. facta a solutiuis forti
bus. Si itaq̃ nã est restricta: vt dixit Haly. ↄfert solo ventris fcã cũ medicis solutiuis lenibus: ⁊ maxie si sanies fue
rit mordicatiua: qm̃ hui⁹ solo ꝓparat ad incarnationẽ vlceris euãdo ab eo mãs malas ⁊ ↄtẽperãdo ↄplõnẽ ẽpis.
Et dixit. A. post eruptionẽ non ꝓuoces vrinã cũ re forti
que faciat incurrere eoꝝ nutrimentum in vesica. Conseruatio enim vesice cum ꝓrumpit sanies ad ipsaꝫ necessaria
est. ℂ Dicunt quidam. q̄ ante diureticum ⁊ solutiuum
pdicta exhibendum est qualibet vice mundificatiuũ vlceris ex fridis: aut temperatis: put reqrit dispositio saniei.
Cũq̃ mũdificat vlcus exhibẽda sũt incarnatiua: ⁊ maxie
cum precesserit mundificatiuum per horas quattuor vel
circa: Dixit Auic. oꝫ vt sumant in matutinis postq̃ mundificatur vltime aquam ordei ⁊ syrupũ acetosum. s. simul;
Et hoc ad mundificandum ⁊ abstergenduꝫ. Et fit syrup⁹
acetosus simplex: aut compositus sm̃ q̄ dispositio febris
⁊ saniei exegerit: ⁊ oportet q̄ sit factus cum acetoso puro
vel pauco. Cumq̃ potum hunc. dixit. Aui. preterierit hore alique. s. in quibus extimes mundificatiuum iam a stõ
descendisse sumatur in potu thuris ⁊ sang. drac. añ. aur. 1.
seis endiuie apij ⁊ masticis. añ. aur. s. cum syrupo vel iulep. vel aqua mellis: hoc enim medicamẽ est incarnatiuũ:
Et semen endiuie ⁊ apij non ponuntur in eo ad incarnandum: sed vt portent medicinas que sunt incarnatiue ad lo
cum vlceris. Et summarie cura vlceꝝ ↄcauitatis epatis est
silis cure vlceꝝ stõi ⁊ intestinoꝝ. Et eius qḋ est in gibbo ẽ
similis cure vlceꝝ renum. ℂ Post exhibitionem incarnatiui. Dixit Auic. confortetur cum cibo. s. inde ad tres vel q̃
tuor horas. Et Auic. qdem in pncipio dubellati concessit
flõmiam basilice: aut ventosationem. s. cum scarificatione
partis ventris que sequitur epar: si dispositio necessariam
fecerit illã. s. flobotomiam ex plẽitudine corporis cum cõ
uenientia particularium. Et pcipue cõceditur ista flõmia
si neglecta ⁊ dimissa fuerit in pncipio apatis. ℂ Per instrumentum vo diete curat dubeleth epatis. Dixit A. in
pncipio dubellati administretur subtiliatio cibi. Et fit cõtentus chist ordei ⁊ syrupo acetoso. sup. ⁊ alijs cibis ⁊ põ
tibus subtilibus: qm̃ eo tpe excrescũt febris ⁊ doloꝛ. Deĩ
post illud. s. cũ fcã est maturatio cibetur patiens cibis aptiuisã. eruptiuis apatis sicut melle colato a sua spuma ⁊
ficubus siccis ⁊ aqua mellis ⁊ aqua ordei potet. ℂ Dixit
Sera. pcipue infirmo vt comedat mel decoctũ ⁊ ficus sic
cas cum ysopo ⁊ calamento: ⁊ bibat aquam ordei vel aq̃
farine ordei decoctam cum melle. ℂ Post eruptionem vo
si sanies erupit ad intestina pasce illum. dixit Haly. lenib⁹
⁊ mollificantibus cibis vt maluis bliti spinachijs ⁊ filibus: cum amigd. oleo ⁊ penidijs: aut zuccaro: aut aqua
ordei. sup. si erupit ad vesicam pasce illum endiuia cucurbitis ⁊ similibus. ℂ Cumq̃ tps fuerit incarnandi tunc cibetur. dixit Serap. cibis mollibus temperate cõplonis: ⁊
intellexit per cibos molles liquidos: sicut mel quod deco
ctum est cum mensura: ⁊ permixtum est ei aliquid de amido. Et lac etiam cui aquositas est ab eo extracta. s. per extinctionem ferri vel lapidis igniti in eo. Et cibetur malis
elixatis cum decoctione ordei mũdi a cortice qḋ vocatur
cãderusũ ⁊ aq̃ ordei in hora post horam. Et sorbeat oua.
Vtat ẽt melle decocto in vino dulci ⁊ piscibus puis petrinis ⁊ carnib⁹ auis delitiose mollis carnis: ⁊ his maxie
si sanies educatur p vrinã. Et Haly. dixit. oua sorbilia sumat

⁊ agnoꝝ

De approximandis ad corrigẽdum mordicationẽ saniei: & 4ª intẽtio.

De approximandis ad incarnandum: & est 5ª intentio.

Dieta in dubeleth apatis.

⁊ agnoꝝ vescat carnib⁹.sup.⁊ edoꝝ similibusqꝫ cibis qui di
gōni parent citoqꝫ a stō descēdūt ⁊ itestinis. Si vero.dixit
Ser.ad itestinoꝝ ptes sanies effundant.sup.⁊ times exco
riationē comedat ex cibis q nō restringūt nām:neqꝫ hume
ctāt multū cū aliquo syrupo de malis:⁊ cū syrupo de cito
niis fcō cum melle. Ista.n.lauādo saniē defendūt itestina ⁊
ꝯfortant illa. Et dixit.accipiat oua sorbilia ⁊ lac decoctuꝫ
statī.s.post emulsionē ei⁹ ab vbere. ℭ Dixit Aui.cū mūdi
ficat vlcus necīa sunt ea q̄ ꝯfortant:sicut aq̄ carnis ⁊ caro
arietina ⁊ castratina vel annualis agni ⁊ caro edina ⁊ auiū
teneraꝝ.al's terrenaꝝ:⁊ eaꝝ iura cū aceto ꝯdita sine seib⁹.
s.calidis ⁊ vitella ouoꝝ sorbiliū ⁊ silia:⁊ paꝝ viniutatur ⁊
odoramētis ꝯfortatiuis. Et dixit Aui.si accidat vt vlceret
sanies:aut ledat meat⁹ vrine:aut vesicā:tūc recti⁹ est vt vta
tur cibis in qb⁹ ē absterſio absqꝫ mordicatiōe:imo cū ꝯglu
tinatiōe aliqua:sicut est aqua mellis decocta cum equalita
te cum qua permixtū est parum amidi ⁊ oleum ros.

Cura apatis indurati.

Quod si neqꝫ resolutum fuerit apa epatis:neqꝫ sup
puratū:sed ꝯuersuꝫ fuerit in duritiē ⁊ lapi
deitatē.dixit Ua.auctoritate Gal.ad glauc.dura apata in
epate si iueterascūt nunq̄ ea curare poteris:neqꝫ aliquos
curare vidi.ois.n.h9 patiens futur⁹ est hydropic⁹ ⁊ maxi
me asclitic⁹:q: in apate duro ꝯcauitatis multuꝫ debilitat
v̄tus digestiua. Ui loco sanguis ex chilo multum gn̄atur
aquositas. Et in apate duro gibbositatis multū debilitat
v̄tus sepatiua superfluitatū cā ad hydropisim. Et dixit Gal.
2° ad glau.⁊ ponit a Rasi.in.10ª pticula sic.multotiēs cu
rauim⁹ sclirosim epatis in pn° suiꝫ q non curant sic aliqñ
deueniūt ad hydropisim ⁊ moriunt ipis mora lōga.⁊ alij
moriunt celeriter fluxu vētris. Et Aui.dixit.nō euadit ex
eo aliqs nisi qui curat in initio sui. ℭ Et cura eius est cuꝫ
digōne ⁊ euōne mãe grosse:qđ qdem fienduꝫ est paulatim
cū medicina forti debili. Dixit.n. Alex.nō est laxādus ven
ter cū reb⁹ calidis oino.i.repēte ⁊ multū:⁊aut eūctur cū ve
hemēter calidis. Dixit Aui.post euōnem mãe grosse cura
fiat cū medicis cōpositis cū spēb⁹ in qb⁹ sit lenificatio eq̄
lis ⁊ resolutio ⁊ subtilitas ⁊ calefactio tēperata. Et aptio
opilationū dn̄antior fit q̄ꝫ lenificatio. Et ꝯfortatio ⁊ stipti
citas ⁊ aromaticitas sit cum quātitate qua idigēt infra qđ
adiuuāt duas intētiones. ℭ In qbus v̄bis Aui. isinuauit

Quadruplex intentio in medicinis apatis duri.

ꝙ in medicinis apatis duri q̄druplex exigit intētio curati
ua:pma est resolō.scđa est lenificatio ⁊ mollificatio vt reso
lutio equalr pcedat in ptes grossas ⁊ subtiles.tertia ē opi
lationū aptio:⁊ q̄rta est mēbri ꝯfortatio. Et in oib⁹ eis oꝫ
esse caliditas tēperata ⁊ stipticitas ⁊ aromaticitas debent
eē cū q̄ntitate q̄ indigēt.s.resolō ⁊ aptio ⁊ mollificatio:q̄si
dixerit.non fit vltra indigētiā dictaꝝ intētionū:vt non ipe
diat p stiptica ꝯfortātia resolutio:neqꝫ aptio:neqꝫ mollifi
catio:sit tn̄ tāta ꝙ virtus epatis nō dissoluat a resolutiuis:
neqꝫ ab apitiuis:neqꝫ a mollificatiuis. Dixit aūt aptio opi
lationū dn̄antior fit q̄ꝫ lenificatio.s.q̄ꝫ mollificatio.s.fcā cū
reb⁹ humectātib⁹ ⁊ madefaciētib⁹ q̄ ppie opponit duri
tiei eius. Nō aūt fit dn̄antior q̄ꝫ mollificatio maturatiua ⁊
digestiua que fit cū medicinis ꝓpete calidis. Nā ista oꝫ esse
maior q̄ꝫ aptio:q: directius opponit duritiei:⁊ est pncipa
lior intētio. Et oꝫ pcedere aptioneꝫ:sed mollificationē ma
defactiuā oꝫ pcedere aptio ad hoc:vt quod mollificatū est
educat. Dixit aūt vltra qđ adiuuant due intentiones.s.qđ
adiuuāt duas intētiones.s.resolōnē ⁊ aptionē:nā v̄tus cō
fortata p stiptica aromatica aperit ⁊ expellit. Dixit.n. Gali
13° tera.ꝙ stiptica in h loco addiuuāt ⁊ ꝯfortant mēbruꝫ:
vt exprimat ⁊ expellat a se mām. Quidā aūt dixit Auic.vo
luisse in dictis v̄bis ꝙ q̄ꝫuis stipticitas fit necīa in apate i
durato p ꝯseruatiōe v̄tutis:tn̄ oꝫ esse infra duas intētiōes
s.resolōnē ⁊ apertionē.i.oꝫ esse minor q̄ꝫ resolō ⁊ aptio:⁊
plus oꝫ eē minor q̄ꝫ in aliis apatib⁹ oibus pp duritiē mãe
ei⁹. Nā in apate idurato nullo ꝓpe est multa stipticitas ne

cessaria cū nō hēat mām fluentē q̄ debeat repelli. ℭ Scias
ꝙ post apa induratū stipticitas min⁹ necīa est in apate me
lācolico:⁊ post ipm in colico. In sāguineo aūt plus. Et in
flātico mediocriter. In oib⁹ tn̄.vt dixit Gali.13° tera.⁊ di
ctū est supra in cañ.necīa est stipticitas aliq̄. Dixit Gale.2°
ad glau.operandū est in regimine cū medicis ⁊ nutrimētis
illud qđ fit apitiuū opilōnū epatis ⁊ abstersiuū illi⁹ qđ cō
tentū fuerit in eo ⁊ lauatiuū. Et admiscendū est cū eis ea q̄
ꝓuocāt vrinā. Et dixit.vt 7° scribit ꝯtinē. In hac cura nō
est dimittēda opatio armoniaci ⁊ bdellij ⁊ medullaꝝ ossiū
⁊ adipū:⁊ dāduꝫ est in potu de renib⁹ que aperiūt opilō
nē ⁊ abstergūt ⁊ ꝓuocant vrinā que sunt violēte. Et dixit
attenuādū eē regimē. ℭ Dixit Biserapiō.vtēdū est emplis
lenificatiuis cū ꝯfortatiuis. Et dixit.q sanat ex eo certe sa
natur cū aperiētib⁹ meat⁹ ad attrahēdū nutrim̄. Et cū leni
ficantib° vētrē meatuū cibi. Utēdū est ergo in apatib⁹ di
ctis dyacurcuma dyalacca ⁊ dyacosto. Et emplis dissoluē
tib⁹ ea cū agarico policaria absinthio ⁊ oleo amigd.ama
rarū:sed recti⁹ cū bdellio ⁊ adipib⁹ cū ꝯfortatiuis aroma
ticis. Sterc⁹ ouinū diu in aceto m ceratū more emplī sup
positū epati idurato multū valet ad mollificādū. Fomēta
tio fcā cū lana succida infusa in vino vel oleo decoctiōis cē
tauree minoris ⁊ radicū affodilloꝝ valet mltū. Et pcipue
si post eā epati supponat emplm h. ℞.caricas nūero.xx.in
lixiuio ⁊ aceto infusas ⁊ cētauree minoris ⁊ absinthij salis
muri.al's nitri ⁊ synapis.añ.ʒ.ij.cere lib.j.adipis anseris ⁊
galline.añ.iij.cōponat ex eis emplꝫ ⁊ supponat. ℭ Et ex
bonis medicis est medicamē h. ℞.gentianā ⁊ absinthium
mellilotū passulas fic⁹:⁊ decoque in aq̄ aut vino albo sub
tili debili ⁊ exhibe in potu dieb⁹ plib⁹. Et inūctio fiat cuꝫ
oleo masticino hyrino ⁊ costino. Et desup ponat emplm
cōpositū ex emplo de melliloto ⁊ vnguēto de bdellio isopi
ceroto oleo masticino ⁊ ipsopo hūida:mollificat.n.⁊ resol
uit. ℞.costū ⁊ pulueriza ⁊ exhibe in potu plib⁹ dieb⁹ q̄li
bet vice.ʒ.j.cū vino subtili vel aq̄ mellis in ieiunio. ℭ Ele
ctuariū vtile ⁊ vltimuꝫ sic fit. ℞.costi su.nardi camedreos
polij seis apij ⁊ feniculi plātaginis sicce cicoree floꝝ came
mille seis agni casti carpobal.croci cinamo.squanti melli
loti fenugre.seis altee.añ.ʒ.j.passulaꝝ enucleatā.caricaruꝫ
pinguiū.añ.ʒ.j.mellis.ʒ.viij.cōponant dos.ʒ.ij.cuꝫ vino
subtili. ℭ Gal.8.meimir. auctoritate asclipiadis dixit.sal
vrina late lapsans i aceto sicca in sole:⁊ da epaticis coclear
vnū. ℭ Medicamē aliud Gal.ibidē ad scliroses. ℞.came
pitheos ⁊ petrosilij.i.agni casti scolopēdrie aristolo.pipis
nardi costi.j.apij enice polij eupatorij.añ.tere ⁊ cribella ⁊
aggrega cū melle dos.auellane magnitudo cū vino ciatis
duob⁹. ℭ Dixit Dyas.armoniacū liq̄factū in aceto ⁊ illi
nitū supra epar dissoluit duritiē eius. ℭ Dixit Bēdigor⁹.
arist.longa hꝫ ꝓprietatē liquefaciēdi id qđ in epate ꝯtine
tur. ℭ Dixit Gal.vt scribit a Rabi.in 9ª pticula ad apata
stōaci ⁊ epatis eligim⁹ absinthiū ponticū:q: cum suspica
mur epar ⁊ stōm esse in malo statu decoqmus absinthiū in
oleo:⁊ ponim⁹ super illa duo mēbra. Qđ si nō inuenimus
absinthiū ponticū ponim° oleum citonio ꝓ oleū masticis
⁊ nardinū etiā si febris parua sit cū eisdem.

ℭ Apa vero epatis qđ fit cācer reddit icurabile iuxta snia
Hyp.in afo.qbuscunqꝫ abscōditi sunt cācri nō curari me
lius est. Et si qdem confert.dixit Aui. medicamē asclipia
dis positū in quinto cañ.absqꝫ felle vsi. Dixit Gale.in te
gni.supposito apostemate in epate eē in angustissimis va
sorū suoruꝫ finib°.i.venaruꝫ eius minutaꝝ capillariū con
strictis humorib⁹:aut glutinosis:aut grossis:aut multis:
siue illa cōstrictio finiū vasoꝝ fuerit cuꝫ apostematis illi⁹:
siue nō:sed fuerit opilatio p se exns in epate:ipediēs tn̄ cu
ram apatis:ꝓp hoc ꝙ non pōt mã apostematis educi p opi
latos meat⁹. Nā.i.an non promptū est.quasi dixerit certe
sic:quod est promptū ⁊ manifestū oportere ad curationeꝫ.

Apatis cancerati cura est impossibilis.

Primū qdē cibis ⁊ potib⁹.scʒ. ⁊ medicinis extenuatiuis spissitudis hūoꝝ ⁊ glutinatōis ipsoꝝ ⁊ tenuē faciētib⁹ di gōnē ipsoꝝ.2ᵐ vo.s.qḋ opʒ facere fcā digōne est illos eua/ re.Uerū ipsoꝝ eūo ab epe.dixit Gal.ñ est fiēda p insēsibiles ⁊ angustos poros tm̄:vt in aliis fit mēbris nō hn̄tib⁹.s.ve nas magnas per qs possit hūor educi: sicut hʒ epar.Et iō humor ptent⁹ hʒ epar p amplas vias eūandus est.Amplis sime eni sunt fm epar vene:quaꝝ alie in gibbis posite ter/ minant ad chilam venam. Et alie in simis eius posite ter/ minant ad pilas.i.ad venā porte.Jtaqꝫ ad eūonē humoꝝ ex epate statuēdū facillimū tibi erit in qbulcūqꝫ venis fue rint pstrictiones eūare prompte trahēti tibi per attrahētia farmaca in ventrē qcunqꝫ humoꝝ pstricti erūt fm eas que in simis finiunt venis.Ad vrinas vo trahēti tibi per chi/ lum venam fm eas venas que in ea.s.parte gibbosa que cō iungitur vene chilis sunt humores.

Tertia in/ tētio gñā/ lis acciden/ tia coru/ git.

¶ Tertia aūt intētio gñalis cōpletur cū his que accidētib⁹ apati epatis supueniētib⁹ pueniūt que in singuloꝝ capl'is tradunt.Aui.tñ ipaliter mētionē fecit de fluxu vētris.Et dixit.si fuerit flux⁹ ventris debilitans:vnde sit necessariuʒ retinere ipsuʒ:vt in potu sumatur trocis.de berberis ⁊ tro/ cis.de reubarb.mixtis.s.simul mixti.

Cura vo per cyrurgiā difficilis est:⁊ hʒ plim nō pficiēs. Dixit Ras.7° ptinē.placuit Gal.q pforaret cuʒ cauterio ille in quo fuerit nascētia in epe:sed hoc est fallax. Quidā opinati sunt cuʒ apa est in epate ⁊ pprie in gibbo eius maturū posse cū ferro medicari.Dicūt autē pforatio/ nē debere fieri in myrach supra epar pforādo:donec ptrāsiēdo siphac perueniat ad pforandum epar donec effluat sa/ nies contēta in eo.Sera.tñ dixit.cum administrat apertio cū ferro est in ea vehemēs timor:⁊ est impossi.Et certe me dico honorabili⁹ est hīces apēnes dimittere qʒ ipsas pseqꝫ siue fiat cū ferro incidēdo:siue cuʒ cauterio.Nō obstāte q dixerit Jpo.7° affo.Quicūqꝫ in epe pp saniem vrunt siq/ dem sanies pura fluxerit ⁊ alba euadūt.Jo tunica eniʒ illa sanies est:si vo velut amurca fluxerit pueniti:qꝛ vt supra pa tuit a pfunda suba epatis pueniteui⁹ fm Gal.in cōmēto affo.Uesicā habere incisaʒ ⁊c.nō ptingit vulneris psolida tionē fieri neduʒ vlceris.Si tñ ptingat vt fiat curatio cum optiōe curādus erit locus:sicut in cura vulnerū mirach di/ cetur in smone 7°.qui est de mēbris exteriorib⁹.Quidaʒ aūt volunt q Hyp.in pdicto affo.reduxit se solū ad caute/ rizationē que fit in ventre qñ ptingit saniē in ruptura apa tis epatis non transire ad vrinā:neqꝫ ad fluxuʒ ventris:sed effundi ad vacuitatē vētris:de qua locuti fuerūt.Serap.⁊ Haly.⁊ alij.¶ Dixit Aui.⁊ sunt verba Ser.cū accidit:vt mā.s.saniosa effundat ad spatiū ventris.s.ad locuʒ in quo adunat aq idropicorū:tunc oportet vt cutis incidat apud inguina.Ser.dixit.supra radicē coxe dextre que noiat in/ guē ⁊ emunctoriū.Et discooperiat lacert⁹ adeo donec ap/ pareat siphach:deinde fiat in siphach foramen ⁊ ponat in ipso cānula.Serap.dixit q foramen fiat paruū:⁊ per illaʒ cānulam extrahat pus:cuius extractionē paulatine facies ⁊ non subito in vna vice.Halyas quoqꝫ hanc curaʒ posuit nono practice fieri cuʒ cauterio.Et dixit.cauteria sume sti/ lilia ⁊ calefac ea fortiter:⁊ coque cum ipsis locū qui est su/ per inguina.Cuqꝫ perueneris ad siphach oportebit sa/ niem educere.dixit Serapion cum egredit curamus epar cum emplastris consolidatiuis regiminibus:scilicet faciē/ tibus ad consolidationem.

¶ De vesica in epate. Cap.xx.

Vesice in epate euenientes aposte/ mata aquosa a qui/ busdā nolant epatis.Accidūt aūt in supficie eius exteri⁹ ex mā aquosa expulsa ad ipm:que fm plim gñatur in ipso ex cibis crudis ⁊ fru/ ctib⁹ hūidis ⁊ frequēti vsu oleruʒ crudoꝝ.Et qñqꝫ est cā in gnōne ei⁹ debilitas digestiue epatis ad quā pparat ⁊ disponit diminuta digōnē localē.Et qñqꝫ est cā ei⁹ debilitas epatis in separando hūiditates ⁊ expellēdo aquo/ sitatē.Et qñqꝫ est cā ei⁹ coplo ʒ habens hūiditatē aquosaʒ trāsire ad renes:qre remanet in epate ⁊ expulsa ad sui supfi cieʒ generat vesicas in ipsa.¶ Eueniūt aūt vesice in epate inter cetera viscera:qꝛ epar est gñatiuuʒ illi⁹ aquositatis:qꝛ aquositas duoꝝ modoꝝ reperit.Nā aliqua est bauracbia mordicatiua:⁊ aliq est sine mordicatiōe ⁊ acuitate.Et in ea que non est acuta mordax nō est timor mult⁹:nisi supfluat qñtitas eius valde.Multa.n.aīalia sana occidunt:quorū apa sunt plena vesicis in qbus ptinetur aquositas.neqꝫ ap parebit per eas in illis lesio.Non enim perueniunt ad ruptu rā:sed consumunt aquositas eorū beneficio nāe:aut medici. Sed in vesicis quarū aquositas est mordax existit timor:q illud qḋ leditur ⁊ p illud qḋ timetur in eis de mixtura ⁊ flu xu illius aquositatis ad spatiū vētris:vñ peruenit hydropi/ sis.¶ Dixit Auic.in caplo de humiditatib⁹ qbus accidit cā epatis:vt expellant qḋ Hyp.dixit.7° affor.in afforis. qbuscunqꝫ epar implet aque ⁊c.q ille cuius epar implet aqua.s.vesicis aquosis:vt vi exponere Gal.i pᵒ ipsi⁹ affo. deinde rūpit illud ad omētū.i.pāniculū vētris.s.siphac.i. ad locū sub siphach q est locus in quo ptinet aq idropico/ rū:vt dixit Gal.Et ptingit illud pter rupturā dictarū ve/ sicarū:siue rūpantur pre multitudine aquositatis extēden/ tis:siue acuitate eius.Cuʒ implet venter eius morit.Non tñ semp:vt dixit Gal.in cōmē.cū ex idropicis ptingit eua/ dere:⁊ multo magis ex istis.Et iō indiciū eoꝝ est:sicut indi/ ciū idropicoꝝ.Dicunt qdā:tunc maxime verificatur affo. qñ talis eruptio aque est cū notabili ruptura pāniculi sege/ tis epar pter nimiā acuitatē illius aquositatis:⁊ nimiam tensionē pāniculi:⁊ sit illa eruptio facta subito cum multa effusione aque:p hunc.n.moduʒ distinguit modus iste as/ clitis a mō ei⁹ q fit paulatine.¶ Aucto.nō posuerūt signa vesicaꝝ epatis.Si tñ multe fuerint:dolor cū multa aggra/ uatione sentit.Et si cum hoc fuerint mordicatiue percipi/ tur dolor cum mordicatione.¶ De cura autē dixit Gale/ nus q ab eis euaditur si catarticis ⁊ diureticis ⁊ catha/ plasmatibus resolutiuis medicetur: hec autem dicentur in cura asclitis ex qbus eligenda sunt calida ⁊ frigida fm q dispositio exegerit.

Et inter cetera q̄ i epa te gñant vesice.

Signa ve sicarū in epa.

¶ De dolore epatis. Cap.xxi.

Dixit Hypocrates 7° affori. qbuscūqꝫ epar circūdolet ⁊c.vt significaret q dolor nō accidit epati:nisi fm extremitatē eius pānicu/ lo velante:aut suspendēte ipsum:⁊ non in pro/ fundo ipsi⁹.Et dolor quidem accidens epa/ ti:vt ex precedentibus apparuit est:aut extensiuus:aut gra uatiuus:quamuis aliqualis mordicatio in eius superficie sentiri possit.Et dolor qdem extensiuus pprie apud panni/ culum ipsum tenentē sentitur. Aggrauatiuus vo pprie apud panniculum suspendentem.

Et cause doloris epatis.dixit Auicenna.sunt aut malitia complexiōis di/ uerse in dictis particulis:aut ventositas extēdens:aut opi latio aggrauans:aut apostema calidum:aut durum. Apo/ stema vero frigiduʒ:⁊ pcipue flegmaticū non facit acci/ dere dolorem:nisi debilem ⁊ remissum:quoniā materia ei⁹ non est acuta mordicatiua soluens continuū eius solutio/ ne multa:nisi perueniret ad rupum: tunc enim crescit do/ lor:⁊ fit satis intēsus:sed non veluti in apostematib⁹ cali/ dis.Jdeo dixit Auicen.apa frigidū raro facit accidere do/ lorem: quia raro est q deueniat ad colectionem. Jdeoqꝫ dixit ipse raro est q dolor vehemens fiat in epate:nisi ab epate calido:aut ventositate. Et distinguitur inter ea p se/ hrē.supple:p alia signa dicta in pcedentibus caplis.¶ Et dixit

dixit Avi. qñq3 fit dolor in epe pp motũ humoꝝ in crisib⁹ q veniũt ad epar vel alterã ptez ei⁹ ꝛ alterãt ꝛ ledũt ipm ꝛ inducũt dolorẽ. Pars aũt epatis ad quã descendũt humores: ꝛ p quã ꝯz fieri crisis cognoscit. dixit Avi. p signa dcã in pnosticatiõe ꝛ i crisi. s. 2ᵃ q̃rti. ℭ Et dixit. qñq3 fit dolor epatis ex debilitate v̾tutis ei⁹ que nõ tolerat cibũ veniẽtez ad ipm: s3 ledit ab eo: q2 abhorret ipm: vñ grauat p ipm ꝛ dolet. ℭ Dixit Zoar. in epe accidit attractio ꝛ extẽsio: sicut in ceteris mẽbris ex vẽtositate: ꝛ sentit ide patiẽs dolorẽ intolerabilẽ: est. n. sensus pãniculi eius fortis: qm̃ qcqd pvenit ad ipm neruoꝝ diuidit in ipso in neruos pvos: pp qd fit sensus ei⁹ acutus clar⁹. ℭ Et qñq3 est cã doloris ei⁹ cã extrinseca ex casu pcussiõe abscissiõe vel pstura supra ipsuz. ℭ Almã. diuisit dolorẽ epatis in factuz ab humorib⁹ calidis: ꝛ factũ ab humorib⁹ frigidis: siue in factũ a cã calidate factum a causa frigida.

Signa dixit Gal. 2° de interiorib⁹. dolor epatis ascendit ad furculã. Et plm gñat angustiã spũs ꝛ tussim ꝛ sanguineã egestionẽ. Et euenit dolor retro post costas. ℭ Signa aũt cuiusq3 spẽrũ hñtur ex eis q̃ dicta sunt in ca° cãꝝ eius. Scias tñ q dolor q fit pp debilitatẽ v̾tutij nõ tolerãtis cibũ maxie excitat apud trãsitũ cibi ad epar. ℭ Dixit Avi. q hypo. dixit in lib. de capsa eburnea inuenta in sepulchro ei⁹: q qñ accidit dolor epatis cũ pruritu vehementi in camaduati. i. posteriori pte capitis ꝛ police pedis: ꝛ apparet in collo borbor silis fabe morit eger in qrto die ante ortũ solis: ꝛ illi cui accidit h̃ accidit difficultas vrine cũ distillatiõe pp opilationẽ. i. colli vesice. Vñ fit difficultas vrinãdi. Et qm est in lacerto. s. colli vesice mã q̃ ipm relaxat. ℭ Et dixit Aulcen. q cã eius est aquositas maligna que expellit in vrina aliquo modo penetratiõis in extremitates. s. corporis: ꝛ facit accidere caliditas eius ꝛ baucitas pruritum vehementem.

Cura doloris epatis cõplet dieta ꝛ potiõe variatiõe factã in eis fm variationẽ cãꝝ. Et q2 de eis in pcedẽtibus caplis sufficiẽter ẽ dcm: io h̃ solũ qdã pticularia referã. ℭ Dixit hyp. 6° afo. Quibuscũq3 dolor fit in hypocũdriis sine flõne. s. a mã frida vẽtosata vel nõ vẽtosata: sed extẽdente: siue fit circa epar: siue circa musculos sibi suppositos febris supueniens soluit dolorẽ. Et verificat de febre effimera: vel humorali remissa non exñte in corpe replõne humorali magna in corpe fuerit: z febris supueniret in lõgitudine ipsi⁹ ꝯsumẽdo mãm illaz: tandẽ solueret dolorez. In pn° tñ sui euẽt⁹ augeret illã replexionẽ agitãdo ꝛ mãz ꝯuertẽdo in vẽtositatẽ: ꝛ mãz ẽt ad locũ debilẽ fluere faciẽdo. ℭ Et dixit hyp. in 7° afo. Quibuscũq3 epar circũdolet febris supueniẽs soluit dolorẽ: ꝛ maxime v̾ificat de dolore extẽsiuo pcedẽte a vẽtositate. ℭ Inquit Gal. se vidisse in somnijs arteriã sitaz inter pollicẽ ꝛ indicez man⁹ dextre flõmari: ꝛ curare dolorẽ epatis. Et postea p expientiã cõprobasse qd in somnis viderat. ℭ Dixit Dyas. absinthiũ distẽperatũ cũ ceroto ex oleo ro. ꝯfert dolori epatis. Et dixit. siminũ ortẽse ꝯfert debilitati ꝛ opilationib⁹ ꝛ dolorib⁹ epatis. Et spica ꝯfert in emplastris posita dolorib⁹ epatis. Et calam⁹ aromatic⁹ silr cõpetit. Et de ꝯferentib⁹ dolori epatis sunt epar lupi ꝛ acor⁹. Et cũ sumit aur. j. agarici in potu ꝯuenit. Et ex conferentib⁹ sunt grana lauri ꝛ zedoarie. ℭ Dixit Zoar. dolor ex vẽtositate extendẽte solebat aggrauare pluries. hal. filiũ iosep. Et curabã ipm cũ oleo de vitellis ouoꝝ. ꝛ cũ pinguedine anatis vel anseris ꝛ sanabat eadẽ die. ℭ Dixit Mũdin⁹. farinã tritici in decoctiõe anexi ꝛ absinthij decoque ꝛ in sacculo reclude ꝛ epati suppone: q2 m̃ dolorẽ epatis ex frida cã sanat statiz. Alia lra ei⁹ habet fursur tritici. ℭ Dixit Guido de Aretico. pulverẽ serpilli cũ vino albo subtili potui da. Quidã laudãt succũ foliorꝝ psicꝝ: cuz sumunt ex eo. ℥. ij. cũ syrupo acetoso. ℭ Fomẽtatio facta cũ filtro vel spongia infusa in decoctiõe absinthij eupato. absinthij acori coriandri ꝛ similiz supposita epati expssa ꝛ sepius renouata multũ confert. Et maxime si supponat emplm factũ ex absinthio melliloto ꝛ aneto decoctis in oleo camomellino. Et aliqñ addunt bacce lauri ꝛ est fortius. ℭ Ingt Pau. dolorẽ epatis sedat emplastrũ qd sic fit. ℞. masticis. ʒ. ij. aloes. ʒ. vj. melilon florum camomille. añ. ʒ. xij. feminis aneti. ʒ. ij. pulueriza ꝛ aggrega cum oleo irino vel cheirino vel de lilio.

ℭ De egritudinib⁹ meseraicarum. Cap. xxij.

Meseraicis accidũt opilõ ꝛ apa consilibus que accidunt in ꝯcauo epatis. Et cãe eorũ sunt ille eedẽ que sunt opilationũ ꝛ apatũ ꝯcauitatis epatis. ℭ Et opilatio qdez meseraicaꝝ distinguit ab apate calido eaꝝ p pñtiaz febris que reperit in ipsarũ apate calido ꝛ nõ in opilõne nisi ad putrefactionẽ pdurerit. Apa v° fridum raro fit in meseraicis. Verũ3 apa calida aliqñ ꝯuertit in apa durũ resoluto subtili ꝛ grosso cõuerso in lapideitatẽ. ℭ Differũt aũt opilõnes meseraicarũ ab opilõnib⁹ epatis maximeq2: flux⁹ chilosus eueniẽs in opilõnib⁹ meseraicaꝝ p pte est sanguinolẽt⁹: ꝛ p pte nõ: s3 in opilõnib⁹ epis est tot⁹ sanguinolẽt⁹. Et p eo q in opilationib⁹ epatis grauitas sentitur longe maior q̃3 in oppilationib⁹ meseraicaꝝ. ℭ Apa v° meseraicaꝝ dixit. A. cõmunicat i signis cũ apate epis marie ꝯcaui ei⁹. S3 in apate meseraicaꝝ calo febris est debilis nõ exñs in po° febris apatis calidi epatis. Et grauitas cũ extẽsione in apate meseraicaꝝ sentit pfundior ad stõm ꝛ ad ventrẽ tendens: q2 ipse sunt site magis in pfundo versus stõm ꝛ intestina. Et dixit qñq3 est extẽsio maior q̃3 sit grauitas. i. sentit eger grauitatẽ magis in pfundo: nõ tñ magnã: s3 sentit ipsaz mitiuz extẽsaz ad ptes ptes: q2 ipse ad multas ptes extendunt: vt ipsaꝝ anothõ° mõstrauit. S3 in apate epis grauitas est maior q̃3 extẽsio: q2 nõ extẽdit ad tot ptes. Quidã dixit. q grauitas in apate meseraicaꝝ est pua. aut fere nulla: q2 sustẽtãtur sup mirinterio. s3 tẽsio sentit notabilis in locis eaꝝ. Et dixit q in apate meseraicaꝝ nõ adsunt signa opilõnũ epis neq3 cũ apate ipsi⁹. Et chilus egredit subtilis aquosus male digest⁹ pp debilitatẽ digestiue stõi sequentẽ ad cõpassionez quã h3 ad meseraicas. Et si sũt illic tẽsio ꝛ febris lenis tunc extima q in meseraicis ẽ apa ꝛ nõ i epe. ℭ Dixit. A. inter apa durũ. s. ꝯcaui epis ꝛ iter apa durũ meseraicaꝝ ꝛ opilõnes eaꝝ. Vel iter apa durum meseraicaꝝ ꝛ opilõnes ipsaꝝ est dña difficilis. Neq3 distinguit inter ea nisi cũ extimatiõe lõga q̃ habet ex h̃ q si egredit post aliquos dies aliqd saniosũ3: nõ tñ vera sanies: tũc est ab apate duro meseraicaꝝ nõ ab opilõne. sup. ꝛ si nõ egredit saniosũ3 qd: tũc est ab opilõne eaꝝ. Et si egredit saniosũ3 ꝛ ẽ ab apate: tũc dicim⁹ q est ab apostemate meseraicaꝝ duro: ꝛ nõ ẽ ab apate duro epatis: q2 illud saniosũ qd ab apate meseraicaꝝ duro est paucũ. S3 illõ saniosũ qd egredit ab apate duro epatis ẽ plus illo. ꝛ cũ h̃ tendit ad rubedinẽ ꝛ sãguineitatẽ saniosã ꝛ citrinitatẽ. Et cãe hoꝝ note sũt ex dictis pcedẽtib⁹.

Curã opilõnũ ꝛ apatũ meseraicaꝝ nõ curauerũt auctores ponere: q2 in oĩb⁹ spẽb⁹ eoꝝ est silis cure apatũ ꝛ opilõnũ ꝯcaui epis. ꝛ fz dietã ꝛ fz potionẽ. ℭ Dixit Rhugeri: ꝛ põit 7° ꝯti. solatrũ pprietatẽ h3 ad dissoluẽdũ apata occulta. Et sumẽdus est succ⁹ ei⁹ in q̃titate. iiij. ʒ. cũ zuccaro: tñ si mixt⁹ fuerit cũ aq̃ podagre lini: ꝛ succo endiuie ꝛ succo apij mirabile erit ad ꝯferẽdũ apatib⁹ epis ꝛ viscerũ oĩuz. Et dix. q succ⁹ absinthij ꝛ policarie ꝯuenit opilõnib⁹ ꝛ apatib⁹ epis. ꝛ phibẽt ne exiccet facies. ꝛ ne fiat apa in extremitatib⁹ ꝛ phibet corruptiõez ꝯplõnis. Medicamẽ validũ ad apata meseraicaꝝ. ℞. funardi gẽtiãe cuscute sqnãti se. apij petrosilij ꝛ endiuie. añ. ʒ. j. folioꝝ solatri exiccatoꝝ. ʒ. viij. puluerizẽt subtiliter ꝛ dent ex eis. ʒ. ij. cũ. ʒ. vel. 4. ʒ. aq̃ scabiose vel cũ. ℥. ij. succi eiusdẽ i ieiunio.

¶ De cacesia. Cap.xxiij.

Acesia dr̄ malitia siue corruptio habitudinis: siue forme: vt Aui. posuit in ea. nocumētoꝝ stōi nō cōplonaliū. Et dixit Aui. ꝙ appropriat̃ noīe corruptiōis digōis. ¶ Est aūt cacesia egritudo mālis frida ⁊ hūida in qua māe frigide multiplicant̃ in tota habitudine corpis ex malitia digōnis epatis gñantis sanguinē fridū ⁊ humidū malū non apponibilē: necq̃ vnibilem mēbris: vnde remolliunt̃ mēbra toti⁹ corpis p ipm: ⁊ intumescūt. ¶ Dixit Ser. malitia habitudīs ē habitudo q̄daʒ in inceptione jdropisis. Est. n. aña idropisiʒ ⁊ via ꝓuia ad ipsaʒ: ipsa. n. sp antecedit idropisiʒ hyposarcā. Et qñq̃ antecedit asclitē: ⁊ ēt tympanitē: sed nō semp: q: pōt qs effici asclitic⁹ vel timpanitic⁹ subito. i. in breui tpe: añq̃ cōicet̃ ſio toti corpi: vt infra patebit: ꝓcedit ḡ aliqñ asclitē ⁊ timpanitē: ⁊ hoc solū qñ fuerit paulatine: ⁊ in spatio tpis lōgo ita ꝙ cōicat̃ lesio toti anteq̃ accidat idropisis. Scias tñ ꝙ q̄uis nō ꝓcedat cacesia semp oēm spēm idropisis: de se tñ semp est apta ꝓcedere oēm spēm ei⁹. Et ex hac aptitudine siue ex cā gñali cacesie corp⁹ disponit̃ idifferēter ad omneʒ spēʒ idropisis. Cū aūt videris cacesiā appere ⁊ volueris scire ad quā spēm idropisis terminabit̃ ɔsidera cās spāles ſꝫ q̄s corp⁹ disponit̃ plus ad hāc spēʒ vel illā q̄ʒ ad aliā: ⁊ ſm illas iudica. Verbi. g. si videris cōicare nocu^m stō ⁊ intestinis plus q̄ʒ alijs mēbris iudica futuraʒ timpanitē. Si vero plus spleni vel renib⁹: vel ēt felli iudica futurā asclitē. Si vo venis ⁊ mēbris alijs: ⁊ vlr toti v̓tuti nutritiue mēbroꝝ iudica futurā iposarcā. ⁊ pp hāc bitudinē disponē ⁊ viam ꝓuiā ad idropisiʒ d̓terminat d̓ ea aucto. añ ca^m de idropisi.

De causis cacesie. dixit. A. ꝙ ipsa accidit qñ corrūpit̃ epatis digō. i. corruptiōe que est minor ea q̄ facit euenire idropicū. Et itellexit p corruptionē digōnis oēm spēm lesiōis ei⁹. Verūtñ ex corruptiōe ei⁹ ꝓprie sumpta frequēti⁹ accidit q̄ʒ ex diminutiōe vel ablatione ipsi⁹. Et dixit. A. cōicat sup ipm epar debilitas. s. ipsius epatis: in alijs ēt opēnib⁹ vel debilitas. s. stōi in digerēdo. ¶ Dñt. n. qdā ꝙ cacesia ꝑt euenire: lꝫ raro ex malitia ciborū ⁊ corruptiōe ipsoꝝ in stō nondū cōicata lesione v̓tuti digestiue epis: ⁊ qñocūq̃ tñ fit debilitas stōi: vt in ꝓcedentib⁹ patuit ꝓparat ad corruptionē digōnis epis: ⁊ sic ad cacesiā qm̄ corruptio digōnis epis gñat sanguinē magis extraneū ⁊ min⁹ vnibilē mēbris q̄ʒ diminutio digōnis ei⁹: vel ēt ablatio. ¶ Et dixit. A. ꝙ cacesia accidit pp aggregationē aq̄ in pulmone: ⁊ fit forma patiētis cā silis forme idropici. Et hoc ēt nondū cōicata lesiōe epatis: ⁊ tunc poterit patiēs diu trāsire añq̄ʒ supueniat ei idrops: disponit tñ ad idropisim ⁊ supueniet ei cōicato nocumēto epati. Et ista spēs nō appropriat̃ corruptioni digestiōis epatis: nisi post q̄ʒ ei facta fuerit cōicatio lesionis eius. ¶ Cās aūt corruptionis digestionis epatis: ⁊ etiā aggregationis aque in pulmone inuenies in his que ꝓcesserunt de ipsis.

Signa gñis sunt. Primū dixit Ser. appet in eis īflatio in corpe toto: ⁊ ꝓprie in digitis manuū ⁊ pedū ⁊ in facie. Et Aris. qdē ꝑmo pleu^m. ꝓpleumate 5°. q̄siuit pp qd īflat̃ pedes illis q nō bñ digerūt: lꝫ corrūpit̃ in eis cib⁹. Aut pp calitatis inate debilitatē. Aut q: comedūt imūda i. corrupta vel corruptibilia cibaria. Et maxie cuʒ corrūpitur digō tertia: ita ꝙ scđe hūiditates male ⁊ abhoiabiles gñant̃ i eis. Et ēt accidit h̓ illis q nō comedūt: siue spōte: siue violenter tolerātes famē vel qd modicū sumētes: vñ dissoluit̃ ⁊ debilitat̃ coꝝ calitas inata mēbroꝝ. Et q̄re ēt hoc accidit illis q nō appetūt. i. ſm stōm: mēbra tñ alia sūt appetētia ⁊ famelica vt in bolismo. sup. ⁊ qbuscūq̃ ēt h̓ euenit pp aliquā aliā cām dicēdā i ca° de idropisi: qb⁹ oib⁹ aliqñ non pedes solū īflant̃: sꝫ ēt alia mēbra corpis. Et reddens A. cām dixit. ꝙ abstinētib⁹ a cibo h̓ ɔtingit pp liq̄factionē seu dissolutionē cuʒ in eis calm̄ radicale liq̄faciat ⁊ dissoluat hūiduʒ radicale. Et silr accidit in patiētib⁹ bolismū: mō hūiditas radicalis liq̄facta terrestrib⁹ hūiditatibus miscet̃: ⁊ sil̓ cū eis defert̃ ad pedes pre grauitate dīcēdens īferi⁹. Sꝫ cā q̄re īflatio pedū euenit nō bene digerētibus ⁊ imūda comedētib⁹. dixit. A. est q: coꝝ nutri^m reddittū abhoiabile mēbris nō trahit̃ ab eis: necq̃ vnit̃: sed respuit̃ ⁊ expellit̃ ad iferiora. ¶ Cā āt quare pedes magis ⁊ citi⁹ inflant̃ q̄ʒ reliq̄ mēbra est dixit Ser. q: hūiditates ille graues ad iferiora descendūt: ⁊ q: pedes sūt debiliores magis a caloris fontes remoti: sūt ēt ſm plm in maiori motu ⁊ maxime q̄ʒ man⁹. ¶ Dixit. A. appet īflatio in palpebris ⁊ facie: ⁊ i extremitatib⁹ manuū ⁊ peduʒ: facies nāq̃ ⁊ palpebre sūt mēbra rara in qb⁹ mā illa mala cito trāsit. Necq̃ tñ ab eis resoluit̃ pp paucitatē caloris ⁊ māe grossitiem ⁊ viscositatē. Et auget̃ ista mā inflās in extremis: q: non cōuertit̃ in eis nutri^m ita pfecte in sub̄a coꝝ: sicut in alijs mēbris: sꝫ remanet in eis tāq̄ʒ res supflua: vñ tumēt. Et qñq̃ spergit̃ mā inflās in totū corp⁹ maxie cuʒ ꝓuenit a cā magna vel diu pseuerāte: vñ fit dixit Ser. totū corp⁹ sicut massa fermētata vel non fermētata. qñq̃. n. gñat̃ in epe q̄dam cōgeries sāguis chimosi grossi ad modū masse panis que sic trāsit ad mēbra p venas. Et appet tunc i mēbris īpressio digiti vel alteri⁹ rei cōprimētis. Et hui⁹ īflatiōis dñm nro idiomate dicim⁹ bulsuʒ. ⁊ dixit Ser. qñq̃ accit inflatio in duob⁹ testiculis ⁊ inguie ex descēsu. s. illaꝝ hūiditatū malaꝝ ad illa loca. Vñ. dixit. īflant̃ testiculi. ¶ 2^m signuʒ ē. ꝙ fit color facici ⁊ toti⁹ corpis. dixit Ser. declinis ad albedineʒ. Et in 7° ɔti. ex v̓bo ipsi⁹ Sera. dr̄ ꝙ declinat ad albedineʒ ⁊ citrinitatē ⁊ corruptionē digōnis. Hoc signū Aui. posuit ꝑmū. Dixit. n. in ꝑmis ꝓmutat̃ color corpis ⁊ facieī ad albedinē ⁊ citrinitatē: ⁊ ɔsequtur ipsam corruptio digōnis. s. in stō ⁊ epe: imo ⁊ in corpe toto qñ res augetur. Dñt tñ qdā. non eē intēdū ly in ꝑmis vel ꝑ^m ꝓordie ꝓoritatis ⁊ posterioritatis. Et dñt. color caceticoꝝ ꝓprie est palledo siue liuedo: ⁊ si q̄ est citrinitas est pauca ⁊ ꝓmixta albedini ⁊ nō est cā a calitate: sed eo ꝙ pp opilōnē venaꝝ a sanguie crudo ⁊ grosso nō trāsit ad mēbra: nisi ꝙ subtile est: qđ postea ɔuertit̃ ad colaʒ. Vel q: nitit̃ nā aliqd cole trāsmittere ad mēbra: vt iuuet penetrationē sāguis grossi ad mēbra vñ tingunt̃ mēbra ad citrinitatē. Ista tñ citrinitas ñ repit̃ i oi cacesia: sꝫ poti⁹: ⁊ maxie i ea: cui⁹ cā ꝓcesserit cala. qñ tñ ɔsiccedit icteritia citrīa cacesiā. tūc ē citrinitas mlta. In scđā āt a cā frida liuedo dñat̃. ⁊ i scđā cā splenis dñat̃ plūbedo.

¶ Tertiū signū est. dixit Ser. ꝙ ɔsequtur ipsam vehementia appetit⁹ cibi. Et 7° ɔtinet: ex v̓bo ei⁹ dr̄ cuʒ habitudie ⁊ remissione. ⁊ hoc accipiēs. A. dixit. qñq̃ est vehementia appetitus. ⁊ qñq̃ non. Accidit. n. intensus appetit⁹ cuʒ multiplicatur hūor grossus melācus in splene: ⁊ splen euomit ipm supra os stōi. Et friditas aliquātulū auget̃ in stō. Cuʒ vero friditas multū aucta fuerit: aut non mūdificat splen humorem melācum: tunc appetitus deijcitur.

¶ 4^m signū. dixit Sera. solo nāe. i. vētris iordinata: fortasse eni stringit̃ in totū: ⁊ qñq̃ supflue. Et Auic. dixit. nā est in sua restrictiōe: ⁊ in sua solōne ſm ordies. i. ꝑiodos in qb⁹ qñq̃ soluit̃ supflue. ⁊ qñq̃ stringit̃ supflue. Qđ aūt approbat expientia est ꝙ cacetici stāt vtplm p plēs dies cōstricti ſm vētres in totū vel supflue: deinde soluit̃ venter eorum superflue vno die vel duobus: ⁊ deinde iterum stringitur: ⁊ postea iterato soluitur: ⁊ sic procedit ſm periodos qui vtplurimum sunt inordinati.

¶ 5^m signū. dixerūt Sera. ⁊. A. ꝙ in eis minoratur sudor ⁊ vrina ꝓpter grossitiem humoꝝ ⁊ opilationem.

¶ 6^m signum. dixerūt. multiplicantur ventositates in vētre vnde fit fortis inflatio in mirach.

¶ 7^m sig^m. dixit Ser. si accidūt vlcera in corpe coꝝ nō ɔsolidāt̃ oino pp corruptionē hūoꝝ retētoꝝ i eoꝝ corruptio-

nē hūiditatū fluentiū ad loca vlcerū. ⁊ .A. dixit q vlcꝰ accidēs in eis fit difficil' ꝯsolidatiōis pp corruptionē ꝯplonis.

¶ 8m signū. dixit Ser. seqt' ipsaꝫ grauitas ⁊ pigritia ad motū ⁊ mollificat' corpꝰ totū ⁊ .A. dixit. cōpꝰ fit debile mollificatū.

¶ 9m signū est. dixit .A. dispō euētus sincopis. s. nō vere: sed cuiusdā lypothomie: siue cuiusdā magne debilitatꝫ in cacesias accidētes: ⁊ ē silīs in restrictiōe nāe. i. vētris ⁊ solone eiꝰ. B ē q accit fm piodos ⁊ iordinate: vt nūc appareāt multuꝫ debiles: deinde ad tps nō appeat in eis debilitas. s. multa.

¶ 10m signū. dixit .A. est q sicut est dispō in eis nāe ⁊ sincopiexita ⁊ vigiliaꝝ ⁊ sōni. s. q cū piodis accit q aliqñ multū dormiūt: ⁊ aliqñ multū vigilant. Et scias q in nono signo loco sincopis repit' alia lrā q̄ dicit sōni. Et fꝫ hāc .A. nō posuisset signū sumptū a debilitate. Et Ge. dixit q credit hāc lrāꝫ eē verā. Guil. tñ ponēs signa poꝰ ab .A. potuit signū sumptuꝫ a sincopi: ⁊ ēt sumptū a vigilijs vt supra. Signū tñ sumptū a piodicatione debilitatis raro accidit.

¶ 11m signū. dixit Aui. qñqꝫ accit in cōmissuris. s. capitis vel cōmissuris. i. iūcturis maxie mādibulaꝝ ⁊ inguinis calitas ⁊ pruritꝰ pp vaporē corruptū ascēdētē ad cōmissuras ⁊ gingiuas: repit' h alia lrā que dicit in cāna. i. gula ⁊ gingiuis.

Signa spēriꝫ. signa accītis a cā cal'a. dixit Guil. sunt calitas membroꝝ extremoꝝ que sentit' in plātis manuū ⁊ pedū. Et aliqñ cum febre. ⁊ aliqñ sine febre: ⁊ vētris siccitas multa: ⁊ puitas appetitꝰ ⁊ asperitas lingue absqꝫ grauitate: ⁊ rubedo vrine absqꝫ dolore forti sub costis dextris: ⁊ cāe hoꝝ note sūt ex multotiēs dictis. ¶ Signa vo accītis a cā frida. dixit Guil. sūt solo vētris cū mollitie corpis. Et corruꝰ coloris cū tūore faciei: ⁊ puitas appetitꝰ digōnis cū grauitate ⁊ dolore aliquo sub latē dextro.

Admistratio sex rerū non naturalium.

Cura cacesie duobꝰ pficit' instrīs. s. dieta ⁊ potiōe. ¶ Et dieta qdē docet vitare aerē hūiduꝫ fridū grossuꝫ nebulosum ⁊ morā in locis humidis tristitiā suspitionem ociuꝫ: ⁊ motū ēt fortē: maxie ante cūonē: ⁊ post cibi suptionez: ⁊ balnea hūectantia: ⁊ somnū plixuꝫ. ¶ Cibos quoqꝫ ⁊ potꝰ opilatiuos: ⁊ difficilis digōnis vel mali nutrimenti ⁊ ipsoꝝ multiplicationē ēt bonoꝝ: retentionē supfluitatū ⁊ coituꝫ. Docet aūt dieta eligere habitationē in aere calido ⁊ sicco subtili claro ⁊ mōtuoso. ⁊ Ser. dixit q ꝯfert habitatio in mansionibꝰ ꝓpinqs mari ⁊ gaudere ⁊ letari omni hora. Et aliqñ irasci maxime post cūones ⁊ fricatiōes mediocres sup extremitatibꝰ: ⁊ toto corpore: ⁊ post cūones. ¶ Illud quo meliꝰ curat' dixerūt Sera. ⁊ .A. est exercitiū tēperatuꝫ: ⁊ balneari in aqs baurachijs sulfureis ⁊ alluminosis aut in aqs maris. Et dixit Aui. vtant' etiā balneis siccis: ⁊ sudent in eoꝝ aere calido: ⁊ fricent' in eo cum spuma maris ⁊ salibus: ⁊ sepeliant' ēt in arena calida ⁊ voluptuētur in ea. Et eligant vt declinēt plus ad vigilādū qꝫ ad dormiendū: lꝫ sōnus tēperatꝰ non noceat. Et de ꝯferentibꝰ dixit .A. est minoratio potꝰ aque: imo etiā ⁊ ois potꝰ. Et dixit. ꝯferunt eis cibi facti cū eis in qbus est suauitas. i. delectabilitas ⁊ ꝯfortatio nāe: sicut ex carnibꝰ pdicuꝫ ⁊ fasiāi ⁊ siluꝫ: vt eduragi. i. laude: ⁊ aliaꝝ bōaꝝ auiū puaꝝ. Et sint cura eoꝝ alzirabegi. i. laudabiliū carniū. Et sint cibi odorificati valde cū eis q̄ sūt sicut gari. ⁊ cinamo. ⁊ crocꝰ ⁊ mastix: ⁊ almosulat. i. ꝯueniūt: ⁊ sꝫ cibaria pparata cū pauco aceto. ⁊ spēbꝰ dictis. Et dixit q ex fructibꝰ ꝯueniūt gnata dulcia: ⁊ q de citonijs parū nō nocet: ⁊ hi duo fructꝰ ꝯueniūt i scā a cā cal'a. Et dixit Aui. oꝫ vt cibarijs misceant' etiā ea que sunt sicut sinapis ⁊ porrū ⁊ allia: ⁊ que currūt cursu eoruꝫ ad apienduꝫ subtiliādū ⁊ incidēdū maxie in mā frida: sed misceant' in q̄ntitate parua ne corrumpāt sanguinē: sūmarie cibi ⁊ potꝰ eoꝝ debēt esse odoriferi pauce q̄ntitatis boni ⁊ subtilis nutrimēti facilis digōnis patica stipticitatē hītes q in scā a cā calida declinēt ad tēperiē: vel ēt in tpibꝰ ⁊ regionibꝰ calidis ad paucā friditatē. Et in scā a cā frida declinent ad caliditatē ⁊ siccitatē. Et in vtroqꝫ debēt eē parati in forma sicca assi: aut in testulis vel pastillo: nisi obsistet nimia ventris siccitas: cuꝫ ꝓuocatiōe tñ emissiōis ⁊ expurgationis cunctaꝝ supfluitatū p vias suas. ¶ Dixit Gent. tragea ꝯueniens cacecticis. ℞. siticoꝝ mundatoꝝ. ℥. s. passularuꝫ enucleataꝝ mundataꝝ. ℥. j. anisi cōditi. ℥. s. macis. ʒ. j. s. cinamomi. ʒ. ij. zuccari albi lib. s. Et dieta qdeꝫ cacecticoꝝ similis est diete idropicoꝝ tñ variat' fm suas causas.

Potio tres hꝫ intentiones.

¶ Potio vo tribꝰ cōplet' intētionibꝰ: qꝝ vna alterat malaꝫ discrasiā ꝯfortat mēbra nutrimēti ⁊ digōneꝫ ipsoꝝ. 2a mā digerit subtiliat ⁊ incidit ⁊ aperit opilones. Et 3a mās euācuat ⁊ diuertit. In qbꝰ tribꝰ itentiōibꝰ adiplendis ispiciēdū est ad māṁ fridaꝫ opilantē: qd nō est: q in oi cacesia a q̄cūqꝫ cā fit multiplicat' mā frida q̄ opilat ad quā ois cura auctoꝝ respicit pncipalr. Et est ēt ispiciēdū ad cām a q̄ pcessit qd est: q si pcesserit a cā cal'a medicie nō debēt esse pure calide respicientes soluꝫ ad māꝫ ꝯiunctā opilātē: sꝫ debēt esse ꝯmixte cū aliqbꝰ tpate fridis ex aperientibꝰ ⁊ ꝯfortātibus epar. ¶ Dixit .A. ꝯsidera an sit in corpibꝰ eoꝝ hūores diuersi ꝯstricti. Et alia lrā dicit. colicia: ꝫ ista non hꝫ ve ire ad mentē auctoꝝ. Si tñ sic dicat dūt qdā q pt vificari p tāto p q̄to in cacesijs accit ꝯstrictio anhelitꝰ: ⁊ inde supinflāmatio: ⁊ ex inflāmatiōe gñatio diuersaꝝ spēꝝ cole malis. aliq exponūt colicia. i. subtilea. Ampliꝰ isra i 3a itentiōe plꝰ exponet'. ⁊ si fuerint in corpe hūores diuersi pcede diuersa cura put ipsoꝝ diuersitas exigit.

Prima intentio malam cōplonē alterat ⁊ mēbra ꝯfortat.

¶ Prima igit' itentio cōplet' cū medicis ⁊ ab intꝰ ⁊ ab extra approximatis q̄s accipies ex eis q̄ dicta sunt i curis malaꝝ ꝯplonū stōi ⁊ epatis. ⁊ in curis lesionū digōnis ipsoꝝ: q̄ntuꝫ āt ad alterādū in h loco ptinet. ℞. spēꝝ dyarodon abbatis: spēꝝ rosate nouelle ⁊ spēꝝ dyalacce. an. eq̄liter vel ineq̄liter fꝫ bonā ꝯsideratione in cā cal'a. Fiat eluꝫ de quo sumat' mane ⁊ sero ante cibū. ʒ. j. cuꝫ tribꝰ. ℥. aq̄ lupuloꝝ endiuie siluestris ⁊ eupatorij. ¶ Et i scā frida cōpetit ꝯmixtio dyasꝑuató. i. eluꝫ de seibus qd descripsit Mes. in antidotario cuꝫ dyalacca de qua sumat' mane ⁊ sero. ℥. s. cuꝫ aq̄ apij ⁊ eupatorij. ¶ Ab extra vo ꝯfert fricatio scā sup toto corpore: ⁊ maxime sup regiōe epis an cibationē in cā cal'a cuꝫ oleo nardino ⁊ camomellino mirti ⁊ bullitis vel ꝯquassatis cū vino albo subtili ꝯbili ⁊ aq̄ actu calis. Et post hāc fricatiōeꝫ vapoꝛet' vēter ⁊ maxie regio epis cuꝫ milio ros. melliloto ⁊ sale reclusis in sacculo. In cā vo frida fiat fricatio cū oleo costino ⁊ nardino ⁊ cucumere asini. bullitis vel ꝯquassatis cuꝫ vino albo subtili ⁊ potēti. Et post fricationē fiat vapoꝛatio cū cassiali, ireos melliloto cinamomo ⁊ silia. Et si nō sufficit ꝯueniād lenitiōeꝫ vētris ⁊ extremoꝝ cū stercore vaccino. ¶ 2a itentio cōplet' cū exhibitiōe sirupi de bisantis cū aq̄ endiuie ⁊ eupatorij in cā calida. ⁊ in cā frida cuꝫ exhibitiōe sirupi de eupatorio cū aq̄ qnqꝫ radicuꝫ ⁊ his silibꝰ.

Tertia intentio materiā euacuat.

¶ 3a vo intētio cōplet' cū cūone māe: ⁊ eiꝰ diuersiōe. Et i cūone eiꝰ aliqñ cōpetit flōmia de qua dixit Ser. Illi de qbꝰ ē malitia hitudinis ex fluxu emorroydaꝝ ꝯsueto retēto supple. vel ex aliquo aio fluxu sāguis ꝯsueto restricto: aut dimisso. ¶ Et illi q elongant' a sanitate donec aggreget' in corpibꝰ eoꝝ multa mala: opꝫ vt flōment' ⁊ cūetur sāguis fm mensurā in tribꝰ diebus vel q̄tuor. Reliqs vo ab illis non extrahat' penitꝰ sāguis si nō est necessitas ꝯtingēs ex aggregatiōe illi in corpe. Et facit necessariū illud etas ⁊ tps ⁊ regimē, ⁊ vsus ⁊ que sunt illis silia ⁊ in his qbꝰ pmittit' flōmia ⁊ est necesse vt vtant' cūone cuꝫ ierapigra ante extractionē sanguinis: ⁊ ēt post ipsaꝫ. Nā ierapigra extrahit a corpe rē terribilē nāe plusqꝫ extrahat reꝫ ꝓpriā ei. Aui. vo dixit. acuitent cacectici flōmiaꝫ q̄ntum poste est. ⁊ hoc vt nō pducat ad flāticoꝝ cruditatē ⁊ mortificationē caloris innati. Et si fuerit necessaria pp replonē sanguis. dixit Auicē. caude. super ea cū mēsura: ⁊ ptire eā in tribꝰ diebꝰ aut q̄tuor. s. modicum euāndo vice q̄lꝫ. Et cū plus est necia flōmia. est cuꝫ cacesia accidit ex retētione sanguinis emorroydaꝝ aut mēstruoꝝ

Nota d' so/lone ven/tris in ca/cexia.

aut alioꝝ fluxuũ sāguis. meli⁹ est tñ vt euõ fiat p̄us cũ his que mũdificāt sanguinẽ sicut cũ iera ⁊ sĩlib⁹: deinde si non sufficit extrahe sanguinẽ paucũ. cõpeteret ēt flõmia i muti latis ⁊ dieta multũ gñante sanguinẽ vtẽtib⁹. ¶ De sol'one vẽt ventris in cacexia dixit. A. In plib⁹ dispõnib⁹ cacexiorũ necesse est vt eues cũ eis q̃ educũt humores sol'one vẽtris. Cõsidera ḡ an sint in corpibus eoꝝ hũores diuersi ↄstricti. s. pp opil'onẽ. al'. colerici. s. ex diuersis colis: sũmẽdo colaꝫ large p oi hũore q̃si dicat. ex diuersis hũorib⁹ ⁊ eua eos cũ iera. ipsa. n. educit supfluitates absq hũiditatib⁹ innatis. Dñt qdã q ois medicina solutiua educit de hũiditatib⁹ inna tisꝫ: ierapigra min⁹ oib⁹ alijs. Et dixit Aui. si sciueris q hũores eoꝝ sint viscosi grossi solue eos cũ iera dyacoloq. ⁊ q̃nq ponunt in ea. s. ierapigra q̃ simplex ẽ aloes ⁊ colog. ⁊ polipodiũ ⁊ agaricũ cuꝫ scamōea. Et põdera eoꝝ erũt s'ꝫ q̃titatẽ quaꝫ extimaueris de subtilitate hũoris ⁊ grossitie ⁊ v̄tute corpis ⁊ debilitate ipsi⁹. Et q̃nq indigẽt elleboro nigro si nõ valẽt alia in educẽdo supfluitates viscosas. Di/cũt qdã. scamõea cũ p̄dictis medicis ponit ad euandũ eas nõ ad euandũ colam cũ nõ gñet ex ea in cacexia nisi paruꝫ. Posset tñ aliqñ poni ad educendũ colaꝫ. ⁊ h̄ in his i qbus gñat cola ex supinflatiõe ⁊ vsu dicte calx. ¶ Dixit Ser. ti/bi licet vt admistres ēt reliq̃s medicinas solutiuas. Deinde Ser. ⁊ Aui. posuerũt cañ. in frequẽtatiõe medicinaꝝ solũ tiuaꝝ in cacecticis. dixit Ser. opꝫ vt nõ ↄuertam⁹ studiũ vt nõ aggregẽt in corpe ĩfirmi supfluitates: imo admistrem⁹ sp qd soluat hũiditates extraneas cũ pillulis factis cũ pul pa coloqui. polipodio agarico epithimo scamonea aloe ⁊ alijs q̃ euant hũiditates extraneas. Et ad sũmũ. dixit Aui. opꝫ vt sit regimẽ p̄hibẽs gnõnẽ supfluitatũ. Et illud cum euonib⁹ subtilib⁹ frequẽtib⁹. subtilib⁹. i. subtiliãtib⁹ ⁊ vel subtilib⁹. i. paꝝ euãtib⁹ i vice vt ↄseruet v̄t⁹. In quo ca/su ↄueniũt medicine solutiue fortes debiles. Opꝫ. n. dixit. A. vt separes in eis illud qd in potu sumũt. s. ex solutiuis: q: opꝫ vt ptiat in plẽs vices. Et quotiẽs imaginat⁹ fuerit q mã aggreget nõ p̄mittes illã figi. i. morari in corpe: sed itera euonẽ. ¶ Et posuit. A. i solutiuoꝝ exhibitiõe cañ. q talis est: opꝫ vt ↄsideres stõs eoꝝ ne ledant a solutiuis. Et ponas i solutiuis eoꝝ aromata: sicut xiloal. crudũ ⁊ silia vt ↄfortet stõus p ea. Si tñ v̄tus fuerit fortis. s. toti⁹ stõi tunc nõ multiplices cogitationẽ tuã in h̄. s. in ↄfortatiõe stõi: sed fac sol'onẽ tuã p̄uenĩdo ad finẽ sufficiẽtẽ. s. in euone mãe: q: ex h̄ plus acgrit iuuamẽti toti corpi q̃ sit nocu^m qd in/currit inde stõus. ¶ De vomitu v̄o dixerũt Ser. ⁊. A. Uo/mit⁹ ante cibũ ↄfert eis plus q̃ ois res: est. n. bonũ regimẽ eis. Et opꝫ vt fiat in p̄n⁹. rei cũ rafano ĩfuso in syrupo ace/toso. Et in fine rei cũ elleboro. s. infuso in rafano. ¶ De p/uocatiõe v̄o vrine dixit. A. q in plibus dispõnib⁹ post so/l'onez ventris ⁊ aptionẽ necesse est eis vt eues cũ eis q̃ p̄uo cãt ⁊ aperiũt opil'ones. ¶ De diuersione v̄o mãe. Scias q oib⁹ modis diuersionũ ipsa fieri dꝫ maxie tñ cũ clysterib⁹ de qb⁹ dixit Ser. ⁊. A. q ēt iuuant cũ clysteri acuto liq̃fa ctiuo. i. dissolutiuo hũiditatuꝫ grossaꝝ. Clisteris. n. subti/lis ⁊ educẽtis hũiditates ⁊ resoluẽtis eas. dixit. A. ↄferũt eis valde. ¶ Et in sũma auctores volũt q totũ regimẽ cõ/uertat ad exiccationẽ ⁊ aptionẽ q̃ztũ posse est ita vt in me/dicis eoꝝ tã ab int⁹ q̃ ab extra approximãdis ponãt medi cine exiccatiue apitiue subtiliatiue ⁊ aromatice sicut spica cassial'. cinamo^m. Et medicine lubricãtes ēt. s. lubricare vel debiliter soluere faciẽtes: vel lubricãtes. i. dissoluẽtes hũi/ditates ⁊ abstergẽtes: ⁊ ob h̄ lubricare faciẽtes: sicut leui/sticũ absinthiuꝫ ⁊ eupatoriũ semen vrtice ⁊ silia. Et in fine rei post purgationes ↄueniũt tyriaca ⁊ mytridatuꝫ ⁊ simi/lia opiata fermentata. ¶ Ampli⁹ cura idropicoꝝ maxime ĩposerticoꝝ est cura cacecticoꝝ cum accipit sub remissiori gradu. debent enim sumi debiliora ex eis.

De euo/ne p vomi/tũ in cacex/ia.
De p̄uoca/tiõe vri/ne.
De clyste/ribus.

¶ De idropisi in generali. Cap. xxiij.

Idrops vel idropisis dr ab idro grece qd latine est aq. ⁊ pisis qd est egri⁹. i. aquosa egritudo: vel q̃si aquosa: h̄. n. nomẽ cuiꝫ spẽꝝ idropisis adaptari p̄t: vt pa/tebit i sferi⁹. ↄueniẽti⁹ tñ p̄us ↄuenit asciti. di/xit. n. Gal. 4⁰ affo. in cõmẽ. affo. qbuscũq tor tiones ⁊c. q nõ dr p̄prie hydrops nisi illa in q̃ est aquosi/tas. Fum⁹ v̄o sicc⁹ vel vapor nõ p̄prie dr idrops. ¶ Mul/te de idrope date sunt diffõnes. Gal. n. 2⁰ p̄no. dixit. q infla tio vel tumor toti⁹ corpis ẽ. Et h̄ diffõ data ẽ p effectu: qm idrops efficit iflationẽ vel tumorẽ. Alex. v̄o dixit. q ẽ pas sio epis gñata ex frigore ei⁹ q̃ nõ põt coq̃re ⁊ mutare cibos in subam sangnis: sed in q̃litatẽ aqueã mutat eos aut i spi/ritũ. i. vẽtuꝫ: aut in flã. ⁊ Hal. dixit. q ẽ egritudo orta ex d/bilitate v̄tutis sanguinẽ gñantis. Uia. dixit. q est errare v̄tutẽ mutabilẽ in opere: sic ẽ error v̄tutis imutatiue epis vt dixit Con. dixit Auẽzoar. q qñ accidit debilitas i v̄tute imuta tiua epis nascunt in corpe egritudies s'm illã debilitatẽ vt idropisis. Et hi oẽs diffinierũt idropisim p cãꝫ efficiẽtem. Nã error digestiue v̄tutis nõ ẽ idropisis: sꝫ ẽ cã effectiua ei⁹. ¶ Notãt q si diffõ data de idropisi p cãm cõponit cũ data p effectũ resultabit vna diffõ sufficiẽs: maxie si in ea explica/bit forma ei⁹ sicut recte fecit Aui. dixit. n. idropisis ẽ egri/tudo mãlis cui⁹ cã est mã exuberãs frida igrediẽs mẽbra: ⁊ crescũt p eã: aut mẽbra mãifesta oia: aut loca vacua priuꝫ vẽtris in q b⁹ sũt regimẽ nutrimẽti ⁊ hũores. Qd. n. dixit q cã ei⁹ est mã frida v̄ificat de oi spẽ ei⁹ p cã ↄiuncta. Est eni q̃ztũ ad cãm ↄiunctã ois spẽs eius ⁊ ip egritudo fridas cui⁹ cã est mã frida. Sꝫ q̃ztũ ad cãꝫ añtez nõ v̄ificat semp. Cũ aliqñ fiat idrops a cã cal'a ⁊ a mã cal'a vt appebit in pa raso cãp. p̄t ēt cã ↄiuncta ẽentialr extñs frida in oi epate pu trefieri ⁊ effici accñtalr cal'a. Et qd dixit. A. crescũt p cam aut mẽbra oia mãifesta: refert ad hyposarcã: sicut qd dixit aut loca vacua vẽtris refert ad ascitẽ ⁊ timpanitẽ: q̃nq tñ ẽrescũt sil' mẽbra mãifesta ⁊ loca vacua priuꝫ vẽtris. ¶ Et scias q idropisis s'm diuersas ↄsideratiões reponit i diuer sis gñib⁹ morboꝝ. Joãniti⁹. n. posuit ipsaꝫ de nũero mor/boꝝ male cõplonis hũoralis. Et. A. posuit ipsã ēt in nũe/ro morboꝝ male cõpõnis. s. in q̃ztitate excedẽte debitã ma gnitudinẽ mẽbroꝝ. Et qdã reducũt ipsaꝫ ad nũerũ morbi cõpositi dñtes q est apa. Et silr s'm diuersas ↄsiderationes põt idropisis reponi in diuersis gñib⁹ reꝝ p̄ter nãm. ⁊ põt dici morb⁹ i q̃ztũ p̄ncipalr ledit opõnes corpis ⁊ mẽbroꝝ. Et p̄t dici cã morbi i q̃ztũ ẽ exuberatio mãe fride. Et p̄t di ci accñs p̄ter nãꝫ i q̃ꝫ^m ẽ actio lesa digestiue v̄tutis epis: vl' ēt dige^ue toti⁹ corpis seq̃ntis ad lesionẽ dige^ue epis: vt dix̄ Hor.

Distĩctio hydropi/sis.

In quo ge/nere mor/bi ponĩ de/beat hy/dropisis.

De causis cõis idropisis. dixit Gal. ois idropisis cã pp ifortuniũ sigñonis est siens. Ait. n. 5⁰ de iteriorib⁹. ponit a Rab. in 9ᵃ ptic. Cã diuꝫ spẽꝝ idropi sis est epar cũ nõ mutat ad sãguinẽ id qd p̄uenit ad ipm ex cibo pp malã cõplonẽ fridã dñantẽ i eo. ⁊ fortassis si aliq mala ↄpl'o frida dñat i aliq istoꝝ cibi vel i aliquo istoꝝ spũs q̃ extẽdit se ad vicia mẽbra quousq p̄ueniat friditas p societatẽ venaꝝ ad corp⁹ epis: gñat i corpe ei⁹ egritudinẽ q̃ ẽ cã idropisis: ⁊ silr cũ augmẽtat ex corpe flux⁹ sanguis. ⁊ vnicuiq ifridat epar ⁊ accit idropisis. ¶ Dixit Uia. H. di/xit. ĩposse est idropisiꝫ sine passiõe epatis fieri. ñ. n. nascit nisi ex d̄bilitate v̄tutis digestiue ⁊ sãguis gñatiue qd p̄priũ est epis. ⁊ iã dcm̃ ẽ passiões epatis: vl' ab ipo solo eẽ vl' p vicini tatẽ siue societatẽ alteri⁹ mẽbri. sꝫ tñ ñ qñcũq epar d̄ficit i sui p̄prietate vl' alioꝝ mẽbroꝝ vicinitate d̄ficit v̄t⁹ h̄: ⁊ nõ cessat idẽ a ↄple^to actiõis sue. Epar. n. aliqñ patit ⁊ v̄t⁹ h̄ actionẽ suã non p̄tergredit: sed augmẽtata epatis passione ⁊ maxie durãte neciuꝫ est hanc v̄tutẽ deficere. vñ neq suc/cũ cibi mutat in sanguinẽ q crudus ⁊ idigest⁹ p̄manebit ⁊ faciet hydropẽ. Et. A. dixit nõ accidit hydrops absq egri tudine epis p̄pria ei vel p cõitatẽ: sꝫ q̃nq egrotet epar ⁊ nõ accidat

Impossibile ẽ hydropi/sim fieri si/ne passio/ne epatis p̄p/ria vel p cõis/tatem.

De causis proprijs epatis causantibus hydropisim.

accidat hydrops. Cãs pprias epati numerãs Gale. dix. qñ
pp malã cõplonẽ fridã: vel pp hydropisim ei⁹ nõ põt cibuz
in sanguinẽ mutare. Dixit Ser. hydrops fit ex epe qñ for
tis fit friditas ei⁹. Et ipm qdem ifrigidat aut ex apate scli
roticoꝝ est apa melãcoli aut ex mutatiõe magna que sequit
cõplones subito: sicut ꝯsequtur illũ q bibit aquã plimã fri
gidã malã nõ in sua hora subito: mã illud est ex eis q ifrigi
dãt mẽbra: qre ifrigidat epar p cõitatẽ eoꝝ. Et fit hydropi
sis etiã ex eũone sanguis supflua: qre ifrigidat epar frigore
supfluo ⁊ debilitat. Viati. vo dixit: q fit ex altero triũ ge
nerũ morboꝝ. s. mala cõplone morbo officiali ⁊ ꝯtinui se
paratiõe. ℂ Dixit. A. cãꝝ ppriaꝝ digniõr ⁊ cõior sine ma
ior est debilitas digõnis epatice. Et ipsa est qsi cã ꝯiuncta:
qm sine debilitate ei⁹ nulla cã añs põt facere hydropisim.
Dixit aũt. q est qsi cã ꝯiuncta: qr re vera nõ est cã ꝯiuncta
sz est cã imediata supueniẽs cãe ꝯiuncte: ⁊ iõ in cõparatiõe
ad cãs añtes alias ⁊ primitiuas pt dici cã ꝯiuncta: in rei tñ
veritate est cã añs. ℂ Cãꝝ aũt añtiuz ppriaꝝ epati alie sũt
cõplõnales: alie cõplo nales: alie cões: ꝯplõnales sunt dixit.
Aui. sicut putitas epatis ⁊ opilones ei⁹ ⁊ apata qcũqz celi
de mollia vel dura opilãtia orificiũ vene ascẽdẽtis. Et duri
ties sup hec ꝯmẽtis. i. apa dura pãniculi velãtis epar. Cãe
vo ꝯplonales sunt sicut cãe calefaciẽtes inflãmãtes que
faciũt hydropisim cũ gdatiõe resolõnis caloris inati. sup.
aut sunt cãe infridantes calorẽ nãlẽ paulatĩ extinguẽtes
aut sunt calefaciẽtes vel ifrigidãtes nõ paulatim: sed subi
to calim destruẽtes inatũ: sue ei⁹ destructio fit subita reso
lutio a cã pueniẽs cala: sue subita extinctio a cã pcedens
frida. Et. A. p resolõnẽ caloris inati itellexit qñ ei accit
vt deficiat paulatĩ ⁊ sue a calo sue a frido. Et p extictio
nem caloris inati itellexit qñ õficit subito sue a calo sue a
frido. Et oẽs cãe de extictiõe ei⁹ subito a re frida. dixit. sic
vt potu aq fride i ieiuno. Vel post balneuz. s. resolutiuũ: vel
post exercitiũ. s. forte: vel post coitum. s. multuz debilitãtẽ.
ℂ Et cãe cõplonales sunt ẽt sicut hũiditates supflue. s. in
socãdo calim nãlẽ aut exiccãtes supflue: sicut accidit post
liquefactionẽ. i. post egritudinẽ liqfacientẽ. Et post eũonẽ
supfluã p sudorẽ vel vrinã: vel solones ventris vel rasuraꝝ
intestinoꝝ: vt in dissinteria vel fluxũ sanguis emorroy
dos aut mẽstrua vel nares vel vomitũ. supp. vel ex vulnere
vel quocũqz. Verũ inter has eũones nobilior ⁊ magis pmi
pta ad iducẽdũ hydropisim est eũo sãguinis: qr eũat illud
qd est magis nẽciuz in corpore ad cuius eũonẽ maior seqt
exiccatio: ⁊ sic digõnis debilitas. ℂ Cãe vo cões sunt. dix.
A. sicut vlc⁹ ⁊ solõ ꝯtinuitatis pueniens ad epar: vñ effun
dit sanies ad vacuitatẽ vẽtris aut vesice in ipso epe: vñ ef
fundit aq illuc: aut ex vlcere plaga vel vesicis debilitat vir
tus digestiua epatis. ℂ De cãis aũt hydropicoꝝ q sunt cũ
cõitate epatis ad alia mẽbra. Dixit Gal. 5° de iteriorib⁹ q
fit pp sclirosis splenisqz et oĩbus egritudinib⁹ splenis pa
tit epar. ℂ Aui. aũt dixit q ex eis alie se tenẽt cuz cõitate
totius corporis vt calefiat sanguis valde: aut ifrigidetur
valde pp aliquã cãm. Calefit aũt sanguis valde: sicut in fe
brib⁹ acutis in qb⁹ põt gñari hydrops. qñis fit egritudo
frida. Et h aut qr calor inatus epatis distrahit ab eo ⁊ tẽ
dit ad corꝫ: vñ relinqtur epar fridũ: aut qr febrilis calor sua
acuitate dissoluit substãm epatis: eo que nãlr rara est in cõme
positione sua: qre infridatur ⁊ debilitat in digerendo: aut
quia propter acuitatem caloris febrilis in epate ⁊ pauci
tatẽ caloris inati in eo ex hoc pauc⁹ gñat chim⁹. Sed su
mus ⁊ vapor mult⁹ q expellit ad vacuitatem vẽtris fit hy
drops. Alie cãe se tenent. dixit. A. ex pte stõi pp frig⁹ eius
⁊ malitiã cõplonis ei⁹. i. qcunqz sit. vñ male digerit cibũ ⁊
male disponit epati: ꝓ qre in epe non põt digeri: vñ puer
nit hydrops: maxie hoc accidit qñ stõs male pparat ci
bũ post fluxuz ventris sanguinolẽtuz: qr ille flux⁹ inducit
debilitatẽ epatis: qre epar cũ sit debile nõ põt rectificare

care cibũ malũ ei paratũ a stõ. ℂ Alie se tenẽt dixit ex pte
meseraicaꝝ: cũ. s. est in ea opilo vel apa vel mala ꝯplo atte
rãs epar. ℂ Aut se tenẽt ex pte splenis in magnitudie sine
duritie sua vel apatib⁹ suis. Dixit. A. q magnitudo sple
nis pducit ad debilitatẽ epatis pp duas cãs: vna est multi
tudo sãguis quã trahit ex epe plus qz deberet: vñ remouet
i. debilitat vtutez epatis. scõa est: qr melã multa in splene
ꝯtenta magno reddit ipm fridũ: vñ accidit q fit ꝯtius epa
ti ⁊ ifridat ipm: ⁊ phibet ipm gñare sanguinẽ bonũ. Acci
dit. n. aliqñ multitudo eũonis melã ad splenẽ ex epe: ⁊ q
ducit supfluitas ei⁹. s. in splene p illud qd accrescit de vtu
te melãce mote. s. in splene ad debilitatẽ epatis ⁊ ifridatio
nẽ ei⁹ ⁊ applicationẽ nocumẽti ei⁹ ad ipm: vnde accidit q
epar variat in opilonib⁹ suis sicut puenit ad cerebrũ. s. ap
plicatio nocumẽti melãce variat cerebrũ sb icursu eius in
ꝯplõnib⁹ suis. ℂ Alie aũt cãe dixit. A. sunt pp cõitatẽ renũ
⁊ hoc aut qr sunt frigidi ⁊ nõ attrahũt aquositatẽ ab epe
⁊ ẽt cũ sua friditate ifridant ipm. Aut qr sunt supflue cali
di ⁊ calefaciãt epar ⁊ attrahãt plus qz opz ⁊ aũ tẽp⁹ debi
tũ cũ debilitat epar: aut pp apata vel opilones eoꝝ: vñ nõ
attrahũt aquositatẽ vel ⁊ tracta nõ trãsit. sz redũdat supra
epar. Dixit Auic. qñis renes egritudinẽ nõ hẽant. i. in sbã
eoꝝ. In vijs tñ ipsoꝝ hñt egritudinẽ phibentẽ transitum
aquositatis. ℂ Alie sunt dixit. A. p cõitatẽ itestinoꝝ ⁊ p
pie orbi: ppea q orbũ est epi ppinquũ cuz sit collocatũ in
dextro. sup. ⁊ ẽt ieiuni pp multitudinẽ meseraicaꝝ venien
tiũ ad ipm. Et h ex egritudinib⁹ eoꝝ ex malitia cõplonis
ipsoꝝ aut apatib⁹ aut dolorib⁹ eorũ ⁊ dissinteria. ℂ Alie
sunt pp cõitatẽ matricis in malitia cõplonis ei⁹ ⁊ apatib⁹
⁊ dolorib⁹ eius ⁊ retẽtiõe menstruoꝝ. ℂ Alie sunt p cõita
tẽ vesice in vlcerib⁹ dolorib⁹ ⁊ alijs egritudib⁹ suis. ℂ Et
alie sunt cũ cõitate sicteris in retẽtiõe pprie flux⁹ emorroy
daꝝ. ℂ Et alie sunt pp cõitatẽ pulmonis ⁊ dyafragmatis
in egritudinib⁹ eoꝝ ⁊ pprie fridis: ⁊ qñqz ẽt calidis maxi
me excitãtib⁹ sitim intẽsaz cogentẽ ad potũ aq fride plime
in vna vice vel plib⁹ ⁊ qsi ꝯtinue. ℂ Plini⁹ autez dixit. q
qñqz fit ex pulsu cordis. i. tremore cordis. s. accñte ex frid
tate ad quã sequtur ifridatio toti⁹ corpis ⁊ epatis silr. ℂ Ha
ly. dix. nõnunqz fit hydrops ex corruptiõe ꝯplonis pulmo
nis q nõ pt refici ⁊ nutriri ex hũiditate sanguis: ⁊ remanet
in sanguie hũiditas ⁊ pascunt ea mẽbra. Vñ eoꝝ humecta
tur cõplo. ℂ Et Ser. dix. fit ex sanguine frido q aggregat
in toto corpe: aut ex multo frigore alioꝝ mẽbroꝝ. quoꝝ p
prietas ẽ vt refrigerẽt epar: ⁊ mẽbra q ifridant epar: aut i
fridant venas q sunt in gibbo ei⁹ in pmis ⁊ mutat epar to
tũ cũ illo i spacio lõgi tpis. Et sũt sicut pulmo ⁊ velamẽ ⁊
renes: aut ifridãt. s. in pmis venis q sũt ꝯcauitate ei⁹ ⁊ sũt
sicut splẽ ⁊ itestina. Et dix. Sera. qñqz puenit hydrops cũ
locoꝝ vacuoꝝ viscerũ. s. vẽtris. Vel qñ in eis ẽ malitia cõ
plonis prauere figilant illud dolores q sũt locati i vmbili
co ⁊ vẽtre ⁊ anchis: ⁊ nõ soluit potu medicinaꝝ neqz eũo
ne: aut pp apa melãcõ qd fit in eis ⁊ seqt ipm durities. Et
A. hũc smonẽ recitãs dix. qdã dixerũt. q qñqz accidit hy
dropisis pp apata accidẽtia in locis vacuis pprie igneis. i.
vel ignitis calefacti pp malitiã cõplonis eoꝝ ledẽtẽ epar:
aut pp sãguinẽ melãcõ q multotiẽs coartat in eis. i. coadu
nat in eis apa faciẽdo. Et gñat opilones in eis q vicina se
illis: vt meseraicis puenĩẽdo ad eas cũ coartatiõe ⁊ puenit
ad egõnez sãguinolẽtã. Ser. vo dixit. q dyaris ẽ cõe accñ
tis. ⁊ h ẽ afo. Ypo. 4° afo. qbuscũqz tortiões ⁊ circa vm
bilicũ dolores ⁊ lũbos dolor ñ solut⁹ neqz farmacijs: neqz
alr hydropẽ siccã. s. timpanitẽ pficit. Dixit. A. ⁊ ẽ plz pdu
cẽs ad hydropisim. Dñt qdã. s. mala ꝯplo i locis dicq post
tolerãtiã doloris ꝯfirmati in eis q fortitũ nõ resoluit p me
dicamẽ ⁊ eũonẽ: ⁊ h est smo. dixit. A. nõ bon⁹. dixit Din⁹
imo est bon⁹: qr ẽ smo Ypo. ⁊ Gal. in ꝯ¹⁰ dicti afo. ⁊ Ser.
Sed non est bonus intelligẽdo q nõ fiat hydrops ex egri

De causis hydropicorum quae sunt cum communitate epatis.

tudinib^9 illorum locorum nisi post dolorē confirmatū in eis cū possit fieri ex egritudinibus corum ante confirmationē doloris cōpatiente epate illis: sed tamen magis fit postq̄ dolor est cōfirmat^9. Gen. vero dixit. h' sermo est nō bonus: nō qr sit falsus: sed qr insufficiēs ⁊ nimis cōfusus nō bene dearticulat^9. Rasis reddēs cām aflo. 7° cōtin. dixit. qr illud signat sup vētositates grossas supabundātes ⁊ resultātes resolonē ⁊ dispositionē. ¶ Dixit Auer. 3° colli. Cum debilitatur v̄tus distretiua epatis: tūc debilitantur opōnes ipsius. Et sparguntur per totū corpus hūores hi cum sanguine: ⁊ fiūt pp hoc multe egritudines. sicut hydropisis. ¶ Platea. dixit. hydrops fit tribus de causis qbus fit debilis v̄tus digestiua epatis: s. ex supfluitatem multiplicantur indigeste. s. ex retentione supfluitatū p̄ter nām. Et ex fluxu hūiditatum p̄ter nām. Et ex distēperantia qualitatū epatis: duz enim supfluitates retinentur vtpote emorroy de menstrua ⁊ filia cōprimunt v̄tutes ⁊ gn̄antur supfluitates: ⁊ ex fluxu vo humiditatum resolnitur spiritus ⁊ debilitantur v̄tutes. vn̄ supfluitatem indigestionis cū cōsurgunt. Ex distēperātia vo qualitatū dixit Platearius. fit q̄tuor modis. s. ex friditate ⁊ humiditate. ¶ Gerar. vo dixit super Uia. q̄ pōt fieri ex distēperantia q̄tuor cōplonū. Et qr hydrops est morb^9 fridus declarauit qūo caliditas est cā eius. Et dixit. q̄ supfluēs calor operatur inati caloris epatis resolonē ⁊ corrūpit eu: vn̄ eper porissputis ⁊ spiritib^9 resolutis ⁊ inato calore infrigidatur. Cōtingit aūt corrumpi interiorē calorē sicut exteriorē dupl. s. per viam resolōnis: ⁊ per viā cōstrictionis ⁊ cōdensationis: ⁊ p̄z in igne cooperto ⁊ sic fit hydrops in febre acuta: ⁊ fit ēt in apate cuiuscūq̄ mēbri nobilis. Et qr ad h' apa sequitur febris acuta: ⁊ quia apa trahit ad seipm ⁊ calorē sicut ventosa infrigidatur epar inde. ¶ Dicūt. hydrops sic vt reliq̄ hz cām efficiētē formalem ⁊ finalē ⁊ mālē. Et mālis est mā frida aquosa vel flātica vel ex his mixta. Et formalis est cētra eius quā sua diffinitio declarauit. Et efficiēs est triplex: s. p̄mitiua aña ⁊ cōiuncta. Et p̄mitiua est ois cā extrinseca ledēs digestiuā epatis vltra lesionē que est in caccia. Et sunt dixit Gord. sicut casus vel percussio nimia calitas aeris vel nimia ei^9 frigiditas: exercitiū nimiū vel qes supflua: balneū supflue calefaciens vel infrigidās: somn^9 pfundus ⁊ grauis: vigilia pternens: longa tristitia. Cibi difficilis digōnis supflue calefacientes vel infrigidātes grossi opilatiui aut nimie hūiditatis ⁊ flāticitatis supfluitatis gn̄atiui: pot^9 aque fride in non sua hora. Nauseatiua satietas ebrietas ⁊ mēbri amputatio supfluitatum retētio coitus nimi^9 ⁊ silia. Et dixit. q̄nq̄ succedit hydrops medicinis venenosis ⁊ potui carne de quarū p̄prietate est debilitare epar. Cā autē huius aña satis p̄z ex dictis. Cum sit ois illa cā intrinseca in epate vel mēbris cōicantibus cū ipo quā debilitatur epar in digōne ⁊ gn̄at mās supradictas que māe sunt vel fiunt cā cōiūcta vē hydropisis. Et cā finalis est vt finalr destruat v̄tutē digestiuā epatis: ⁊ sic ad iteritū pducat. Et qdam addūt q̄tā cāz quā vocant localē in qua cōtinetur causa cōiuncta.

De speciebus

hydropisis dixit. q̄ hydrops multifariā diuidit. vno enī modo diuidit sm cās p̄mitiuas vel āntes ⁊ sic multe ipsi^9 spēs possent poni: que note sunt ex notitia ipsarū cārū. ¶ Alio mō sm dictarum qualitatē cārum. Et sic hydrops p̄prie est duplex: qr aut est a cā calida: aut a cā frida. ¶ Tertio mō diuidit sm locū in quo situata est cā aña. Et vt sic Ypo. 4° regiminis acutorum. innuit de ea hanc diuisionē ois hydrops aut est appropriata cā. i. p̄pria i epate: aut est ex cā remota: ⁊ est ex lubis ⁊ ilijs. Et nō intellexit Ypo. p lūbos renes: sed venas meseraicas venā porte ⁊ simā epatis: in qbus cū opa fuerit remanet egō liqda succositate nō potēte trāsire ad epar. Et p ilia intellexit stōm ⁊ itestina gracilia. Et ita sup aut fit ex alijs mēbris cōicantib^9 epati nocumētū que supra noīata sunt. ¶ Quarto mō diuidit vt sumitur ab Ypo. ⁊ Gal. 4° regis acutorum. sm locū māe cōiuncte: ⁊ sic est duplex. vna eius mā cōiuncta cōtinetur sm mēbra vniuersa ⁊ maxime sm extrema ⁊ alia cui^9 mā in vno cōtinetur loco. s. in vacuitate vētris: sm tn̄ q̄litatē māe cōiuncte hydrops nō est nisi vna: qr frigida vt supra dictū est. ¶ Quinto mō diuidit sm materiē cāe cōiuncte: ⁊ est illa diuisio cui auctores innituntur sm quā hydrops ponit esse triplex: sz q̄ mā cōiuncta triplicis manerie reperit. Nā vt dixit Gerardus sup Uia. Cū cā efficiēs omnis hydropisis sit frig^9 epatis nō poterit epar ex chilo gn̄are nisi aut sanguinē aquosū stantē in humorum latitudine: aut aquositatē de qua dixit Gal. q̄ exiuit latitudinē humorum aut ventositatē. Et sm vnāquāq̄ harum triū materierū: vna cōsurgit spēs hydropisis: ⁊ sic tres erūt species ei^9. vt dixit Gal. sup 4° regiminis acutorum. ¶ Dixit Serap. hydropisis spēs sunt tres: vna fit ex multitudie humiditatis que aggregatur sub siphacon. Et est velamē quod est inter mēbra superiora ⁊ inferiora. Et scda est ex vētositate que aggregatur ⁊ replet illa loca. s. que sūt sub velamine. Et in tertia totū corpus videtur sicut corp^9 mortui. Silr ⁊ Haly. ⁊ Zoar ⁊ Uiati. tres dictas spēs posuerūt. Et Alex. dixit. hydropisis gn̄a sunt tria: vnū qd fit ex tenui humore ⁊ vētositate spūs: aliud est ex vētositate: ⁊ tertiū ex flegmatico sanguine q in toto est cōsistens corpore. Et Rasis in dīui hominib^9 dixit. hydrops tres hz modos: qr aut aggregatur aqua in vētre tm̄: aut mollificatur totū corpus: aut aggregatur in vētre aqua pau. ⁊ vētositatis multū. Et in dicto qdē Rasis quo dixit. aggregatur aqua in ventre tm̄ dictio tm̄ nō ponitur exclusiue sic q̄ voluerit q̄ cū illa aqua nihil aliud aggregetur: qr imo cū ea aggregatur vētositas: vt dixit Alex. sz aquositas est multa supra ventositatē que est pauca: sicut dixit Uiati. sicut ventositas nō aggregat etiam sine aliqua portiōe aque que est pauca respectu vētositatis: vt dixit Rasis. ¶ Dixit Ser. p̄ma spēs que fit ex aq̄ aggregata in ventre dr asclytes. Et a qbusdā dr hydrops humida: ⁊ est illa de qua cōiter intelligitur cū hydropisis absolute pfertur. Et cui p̄prie vocabulū hydropisis attribuitur vt supra. scda species vocatur timpanites: ⁊ est illa in qua sm ventrē aggregatur vētositas: ⁊ tertia ab Ypo. vt supra dicta hydrops carnosa in qua flegmaticitas inflat mēbra. ¶ Dixit Auic. de diuisiones. i. species hydropisis sunt tres. s. hyposarca i qua est causa mā flegmatica penetrans cū sanguine in mēbra. Et asclytes in qua est causa mā aquosa effusa in spaciū vētris inferioris: ⁊ que sequuntur ipsum sub sip hac vt oleo. Et tympanites in qua est causa mā vētosa effusa in illas partes vētris inferioris. Et dixit Auic. accidit asclytes si dominatur aquositas. s. supra ventositatē. Et timpanites si dn̄atur ventositas. s. supra aquositatem. ¶ Theodor^9 autem lib. 4°. Et Passionari^9 auctor summulariū. Gilib. Platea ⁊ plures alij quatuor species hydropisis adduxerūt. Nā qdam ex eis hyposarcā diuiserūt in duas spēs: ⁊ q̄ considerauerūt q̄ sanguis aquosus qui vadit ad mēbra p cām sic cōiuncta hydropisis aliqñ remanet cū aquositate sua multa ⁊ aliquādo cum pauca: ⁊ sm hoc duas species constituerūt: quarum p̄mam vocant leucoflegmantiā q̄si ex albo flegmate factam: quam qui dā eciam rotatē ānocantur scdam vocāt hyposarcā: ⁊ est tolerabile dictis eorum. ¶ Quidam vero eorū vt Platea non cōstituerunt differētias specificas sm mām: sed sm cām efficientē complonalem: ⁊ q̄ cū sit quadruplex vt supra patuit per Platea. ita quatuor species ei attribuerūt sm vnāquāq̄ cāusam efficiētem complonalem vnam. Dixit ergo Platea. si distemperatur epar in frigiditate ⁊ humiditate generatur leucoflegmantia. Et si distēperatur in frigiditate ⁊ siccitate hyposarca. Et si in caliditate ⁊ humiditate generatur asclytes. ⁊ cū in caliditate ⁊ siccitate timpanites. Uerū verba horū non sunt bene consona dictis auctorū. Diuisio itaq̄ sm māim supra dicta. est diuisio vera p̄pria ⁊ cā est iam q̄ vnaq̄q̄ est sm quā manet pimas

Hydrops fit trib^9 de causis sm placeriū.

Quadruplex diuisio hydropisis.

Quatuor sunt spēs hydropisis sm quosdam.

ximе variatur curatio: vt in sequenti capitulo apparebit.

Signa gñalia hydropisis que oibus dictis spēbꝰ eiꝰ cōicant sunt. pmum dixit Aui. corruptio coloris faciei ꝛ totius corporis ꝑpter malitiā sanguinis q corrūpit in oi specie eius: ꝛ ꝑpter ipsius paucitatem.

❡ Scōm est ꝙ in oibus accidit inflatio pedū: ꝛ maxie tali ꝛ iuncture inferioris ꝑꝑ debilitatē caliditatis innate i eis. Et ꝑpter humiditatem sanguinis ꝛ eius vaporem. s. i quē sanguis in pedibus conuertit: ꝛ ipse vapor in humiditatem aqueam. ❡ Dixit Sera. ois hydropicus hꝫ pedes tumidos: sed non ꝯuertit: q: natura delegat frigidos húores ꝛ grossos ad partes inferiores. Et haly. dixit. cōis tribus speciebus hydropisis est pedum tumor. qm̄ vapor q fit in his est grossus ex debilitate caloris naturalis ꝛ ex sui grossitie ad inferiora demergit: ꝛ quia loca sunt remota a fornace caloris nālis corde ꝛ epate. Neqꝫ dissoluitur propter humidas ꝛ ventosas humiditates que descendūt. Et q dixerunt predicti auctores de tumore pedū sumpserunt ex verbis Hal. 4ᵒ afforis. in commento afforis. tortiones ꝛc. vbi videtur predicta dicere: sed in rei veritate. G. ibi intellexit solum de asclyte ꝛ non de alijs: maxime non de timpanite: qm̄ in ea pedum tumor non sp accidit. Dixit Sera. inflantur autem pedes plus q̄ manus: quoniam manus ꝑpinquiores sunt fonti caloris q̄ pedes: ꝑpea dixit Hal. 3ᵒ ꝑnosticoꝝ. ꝙ pedes in primis apostemantur ꝑpter vehementē longitudinē eoꝝ a fonte caloris. Jnflant etiā manus minus: ꝑpterea ꝙ sunt faciliores ꝛ pluris motus q̄ pedes q̄re resoluunt magis humiditates que decurrūt ad ipsas. Et inflantur etiam pedes plus: q: de nā humoꝝ ꝛ vapoꝝ grossoꝝ est descendere ad inferiora. Et dixit Aui. inflantur ambo oculi. i. ambe palpebre. Et Sera. inuit ꝙ inflatio palpebraꝝ ꝛ aliarum extremitatum nō accidit sic in pncipio: sicut inflatio pedum.

❡ Tertiū signū dixit Aui. est sitis. oēs. n. spēs eiꝰ nō euantur a siti clamosa. i. angustiosa. Nā ois hydropicus cōqueritur de siti vehemēti: eo ꝙ ex mā hydropisis ꝯsurgūt vapores corrupti mali ad os stōi: ꝛ ꝯgerit ex eis aquositas in eo mucosa: vnde accidit eiꝰ exiccatio mīxta: ꝛ sic sitis fortis. Et dixit Ser. ꝙ vna de cāis est: quia spūalia cōprimūtur: ita ꝙ non pōt ꝑ pulmonē euētatio fieri: sicut oꝫ q̄re calefit cor ꝛ cōicat calitas eius ori stōi: ꝛ inde fit sitis. Et fortasse etiam ꝯstringit anhelitus ꝑꝑ vapores malos multos ad spūalia eleuatos ꝛ mām crudā in eis cōgestā. Mēbra ēt oia substātifice sunt exiccata: q̄uis in hyposarca maxime sint madida humiditate accñtali: ea tamen non restaurat humiditas consumpta: ꝛ iō maxime attrahunt humiditatem: ꝛ q̄uis bibant potus transire non pōt ad humectandum epar ꝑꝑ opilōnes: q̄re sitis fit valida.

❡ Quartū signū dixit Aui. ois hydropicus non euatur a ꝯstrictiōe anhelitus: q: coartat dyafragma ex replōne vētris iferioris. Et pulmo ēt ꝑꝑ cās dictas in ꝑcedēti signo.

❡ Quintū signū dixit A. plīs eoꝝ est cū paucitate appetitus cibi: ꝛ hoc ꝑꝑ vehemētiā sitis: nisi accidat in aliquibꝰ eoꝝ appetitus cibi a frigiditate epatis: ꝛ ꝑprie a potu aque frigide in non sua hora. Ser. dixit. in hydropisi a cā calida est maior sitis. Et in facta a causa frigida est maior appetitus cibi.

❡ Sextū signū dixit Aui. Jn oibus minoratur vrina: q: nō mittitur aquositas ad renes. Sed in asclyte minorat plꝰ: q: mittitur aquositas ad spacium ventris: deinde in hyposarca: q: i ea mittitur aquositas ad mēbra. Jn timpāite vo minꝰ minoratur: q: plꝰ de aquositate in ea trāsit ad renes.

❡ Septimū signū dixit Auic. in plībus dispōnibus vrina rubet ꝑꝑ paucitatē suā: ꝛ plus aūt tingitur quo q̄ntitas q̄ multa. Aggregatur. n. tinctura. i. res tingēs vt colla in ea q̄ ipsa est in epate ꝑꝑ paucitatē separatiōis sanguineitatis: ꝛ cole rubbe ēt ab vrina. Vel q: ꝑꝑ opilationē meatꝰ fellis colla non transit illic: sed mittitur cum vrina: ꝑꝑ dixit A. non oꝫ vt iudicetur per tincturā aq̄ ꝛ rubedinē eius caliditas hydropisis. Scias tñ ꝙ nō semper tingitur vrina: q: pōt aliq̄n frigiditas intensa epati dñari: ita ꝙ vrina erit nō tincturo. Dicunt quidam. ꝙ aquositas que transit in ventrem non tingitur: q: cā tingēns cum sit mā grossa nō trāsit cum aquositate in ventrem. Et aquositas ipsa putus resudat in vētrē q̄ tingatur. Quidam vo alij dñt ꝙ tingit: sed multo minus q̄ illa q̄ transit ad renes.

❡ Octauū signū dixit A. accñt eis plīn febres tepide debilis caloris ꝑꝑ māe friditatē: q̄uis mā corrupta sit.

❡ Nonū signū dixit Aui. multotiens accñt eis bothor que erupte emittūt a se aq̄ citrinā: nā ꝑꝑ citrinitatē huius aq̄ iudicanda est hydrops a calitate: q: ꝑcedit ex portiōe colere transeuntis cum aquositate ad membra. Dixit Serap. super Ue. accidit eis pruritus in toto ꝑꝑ vaporē corruptū ad exteriora ꝑrumpentem.

❡ Decimū signū est sumptum ab egōne: sed de eo dicetur i signis timpanitis ꝛ in signis hyposarce. ❡ Ampliꝰ signa significantia cacesiā cū augentur demonstrant hydropisiꝫ ꝛ sunt oia vel plura ex eis ꝑcedentia hydropisim ꝛ ꝑnosticantia ipsam. Dixit Gal. super 6ᵒ epidimiaꝝ: ꝛ scribitur a Rabi in 9ᵒ pticula. quicunqꝫ ex sui nā filius est hydropico huic cito accidit hydropisis.

Signa significātia cacesiā cū augentur demōstrāt hydropisim.

Cura gñalis hydropisis triplici pficitur istro. s. dieta: potiōe ꝛ cyrugia. Et dieta vitare docet aerē frīm humidū nebulosum ꝛ habitationē ꝛ morā circa paludes ꝛ lacunas ꝛ stagna ꝛ tristitiā ꝛ sollicitudinē qetēqꝫ longā ꝛ somnū plirū. Ciboſqꝫ difficilis digōnis ꝛ multe q̄titatꝫ ꝛ multum hūidos actu ꝛ poᵗ: ꝛ potū oēm: ꝛ maxime aq̄ q̄ztū est poſe. Docet aūt eligere aerē calm siccum mōtuosū ꝛ letitiā ꝛ spē bonā: ꝛ aliq̄lē iram moderationēqꝫ in motu ꝛ vigilijs. Ciboſqꝫ facilis digōnis ꝛ boni chimi ꝛ pauce q̄titatis. Et vinum subtile claꝝ atqꝫ superfluitatū expurgationem. ❡ Cura per potionē tribus cōplet intentiōibꝰ gñalibus. q̄ꝝ pma est ad ꝯfortationē epatis ꝛ digōnis ipsius maxime: ꝛ cuiuſqꝫ ēt digōnis cū alteratione male discrasie epatis ꝛ totius: seu etiam cuiuscūqꝫ mēbri epati nocumētū cōicātis: ꝛ pōt dici ꝙ hec intentio vtit ad cās primitiuas ꝛ añtes. 2ᵃ vtit ad cām ꝯiūctā in locis in qbus ꝯtinet illam ex corpore educendo. Et 3ᵃ. corrigit accñtia. ❡ Primā ꝯplēt q̄cūqꝫ vtuti digestiue subueniūt ꝛ multiplicāt spm ꝛ calorē inatū. de qbus satis dcm̄ est in ꝑcedentibus. Et cōplēt eā quecūqꝫ cōplōnē frigidā in epate derelictā alterāt ꝛ emēdāt: de qbuꝫ supra in suo ca. dcm̄ est. Et sic q̄cūqꝫ lesiones in mēbris epati cōicātibus tollūt ꝛ corrigūt: de quibus dcm̄ est ꝛ dicet in locis suis. ❡ Scdam ꝯplēt q̄cūqꝫ mām ꝯiūctam hydropisis a corpe educūt ꝛ a locis in qbus ꝯtinetur diuertūt fm oēm euōnis ꝛ diuersiōis modū. Et eā qdē fieri pōt flōmia fluxu vētris vōitu ꝑuocatione emorroydaꝝ mēstruoꝝ sudoris vesicatiōe ꝛ vrine ꝑuocatione ꝛ resolōne insensibili. ❡ De euōne per flōmiā dixit. A. flōmiā oꝫ ve deuitet: ꝛ ols hñs hydropisim q̄ztū pōt: qm̄ ipsa ꝑhibet eoꝝ mēbris nutrimētū subtrahēdo sanguinē nutritiuū eaꝝ: ꝛ ipsa hñt paꝝ nutrimēti. Nā in venis eoꝝ paꝝ de sanguine apto nutricatiōi repit. totum hoc infrigidat epar. ❡ Scias ꝙ flōmia non cōpetit in hydropisi rōne cāe ꝯiūcte. sed rōne cāe añtis in quibusdā casibꝰ cōpetere pōt: quoꝝ pmus est qñ ē illic aptas: sed nō q̄cūqꝫ: sed vt dixit Aui. illud in quo cōpetit flōmari. ❡ Scōs casus est qñ accidit hydrops ex retētiōne fluxus sanguinis ꝯsueti. Dixit Ga. super 2ᵒ epidimiaꝝ. ꝛ ponit a Rabi in 14ᵒ pticula. flōmia ꝛ si non ꝯferat aliq̄n dño hydropisis ꝛ sibi simbus: et cacecicis: ꝛ q̄ūqꝫ ꝯferat vt illis nō est illi cui incepit ex scōne sanguis ꝯsueti fluere ab ore venarū que sunt in ano ꝛ cui incepit ex scōne sanguis mēstrui. Dixit Pau. Si initiū habuerit ex scōne sanguis menstrui sed

Prima intentio ꝙ confortat alterando malā complōnē eiꝰ.

Scōa intētio mām educ.

De flōmia.

emorroydarum.cura fiat in initio cũ minutione nisi affuerit aliquid cã prohibẽs eã. Et extrahẽdus est sanguis vsq3 ad diẽ 3m vel 4m. Et de flõmia in hoc casu oẽs ↄcordãt auctores. Tertius casus est qñ in corpe eẽt plenitudo sanguinis:sicut cũ pcesserit dieta exuberãs grossa multi sanguinis gñatiua: vt vita ociosa. Dixit Gal. et adducit a Rabi vbi supra Cui inest egritudo.s.hydrops ex ↄclone sanguinis multi aliqua rõne ob cuius multitudinẽ dubitat̃ ne calor nãlis extinguatur vtilis est flõmia. Dixerũt Sera. et Ale. q ex ↄcũa repletione sanguinis accidit hydrops trahat̃ sanguis. Et A. dixit.si fuerint signa replẽnis flõmia erit ↄsocatiõis extinguẽtis.s.cal3 innatũ ablatio. Nã dixit Sera.qñ calitas innata appropinq̃t extinguat̃ pp multitudinẽ sanguinis.et si fit vehemẽs frigoris res magis iuuatiua ẽ extractio sanguinis illius:sicut est de igne q suffocat̃ a multis lignis hũidis: res magis iuuatiua ẽ remouere ligna illa ab eo. ❡ Quartus casus est dixit Auic.cũ hydropicus ↄqueritur de latere sinistro multarũ arteriarũ.i.q2 sentit i eo dolorẽ pulsatiuũ q pcipit̃ in latere sinistro:q2 ad splenẽ vt dicet̃ infra in anothomia eius multe veniunt arterie:tũc dixit Aui.flõmet̃ in pnis:q2 ei9 q̃rimonia nõ ẽ pp tẽsionẽ q̃ fit in illo latere sinistro. Ambo.n.latera cõicãt tẽsione eq̃lr:sed illõ ppter sãguinẽ.s.repletẽ. ❡ Dicunt qdã q si fienda est flõmia qñ ↄqueritur patiẽs de latere sinistro multo magis fienda ẽ qñ ↄqueritur de dextro. Et tu in dicto eorũ cõsidera. ❡ Et flõmia qõ inter oẽs spẽs hydropisis magis cõpetit in hyposarca. Dixit Alex.asclytẽ et timpanitem soluas catarticis medicis. Anasarcã võ p flõmiã si fit ex sanguinis pleitudie q̃uis q̃ztũ ad friditatẽ non expediat.i.q̃uis cũ cã ↄiũcta q̃ frida est:sed q2 sublata plenitudie nã leuior efficit̃:sicut videmus q ignis sub viridibus ignis suffocat̃:et tñ sublatis a qbus suffocabat̃ accẽdit̃. Dixit Auic.flõmia vehementius est ↄportionalis hyposarce q̃3 asclyti et timpãitĩ: q2 in ea replõ est fm totũ:in qua replõne flõmia magis cõpetit cũ fit cũo vlis. Mã insup in hyposarca est magis collocata in venis et ramis earũ q̃3 in asclyte et timpanite.ẽ insuper:q2 in hyposarca ṽtus est magis salua:vnde melius sustinet flõmiã:post hyposarcã flõmia magis ↄuenit in asclyte q̃3 in timpanite.imo dixit Aui.in timpanite non ingreditur flõmia nisi raro:q2 mã eius nõ est cũabilis p flõmiã. In oi quoq3 hydropisi q̃rẽda est licentia de flõmãdo a pticularibus.s.ṽtute et habitudine corporis etate tpe anni regione et similibus. ❡ Dixit Guil.fiat flõmia vbi est necia si etas mulieri fuerit circa ãnos.3o.et viri infra annos.40. Et alias non liceat neq3 fieri o3. Et fiat in oi hydropisi flõmia pua. ❡ Dixit Haly.q̃ztũ sufficit extrahatur:et non semel sed paulatim partiat̃. ❡ Dixit Alex.flõmiã tñ alias curas adhibere o3. Dixit Serap.fiat in q̃cũq3 hora anni fuerit qñ posse est:at tñ ipsa fienda est qñ est necia:et tunc fiat statim. Et Aui.dixit.ↄueniat̃ ad eã in pn° rei. Dixit Uer.fiat cum ṽt9 nõdũ defecerit. Dixit Haly.flõmia mediastinã. ❡ Quidam aũt dicunt.flõmet̃ epatica. Tu vero flõma venã quam videris ↄuenire ↄsiderata multitudine replõnis et loco a quo hydropisis originẽ habuit et cãs. ❡ Dixit Guil.si cõtigerit hec egritudo pp retentionẽ mẽstruorũ vel emorroydarũ flõmia fiat de safena. In oibus aũt aliis casibus a supradictis in oi hydropisi flõmia negãda est:et maxie qñ flegmaticitas et aquositas vincunt multũ in sanguine. Nã in humore multũ distãte a nã sanguinis fm Gal.in libro de flõmia.ipsa fienda non est. Et silr non est fienda qñ hydropisis pcesserit post sanguinis euãcuationem multã omnino. ❡ De euãcuatione aũt per fluxũ ventris vel vomitũ dant̃ ab auctoribus cañ. Et pmus est:vt ante euãcuationem pmittat̃ digestio mãe. Et viarũ canaliumq3 apertio. ❡ Scdõs est vt non fiat euãcuatio violẽta neq3 subito:sed fm vices.nã qõ subitũ ẽ enorme est. Et paruũ nocumentũ in eis debilitat epar:educat̃ ergo aquositas:et mã cũ alia quecũq3 fuerit cũ facilitate.

Ueꝝ in hyposarca ↄcedũtur medicine solutiue fortiores: q2 ṽtus in ipsa est magis salua. Dixit. A.ois superfluitas euacuationis in q̃ztitate.s.ↄtinua siue discreta:et in tpe.i.duratione subtilitate est mala. Et tñ in calida hydropisi rectior.i.tolerabilior est:q2 in causa calida ṽtus est minus ↄstrata q̃3 in frigida. ❡ Tertius cañ.dixit Aui.fiat inceptio in solone ventris a medicina debiliori et tãdẽ ad fortiora catartica transeundũ:tñ paulatim eũdũ est. ❡ Quartus cañ.est vt nõ fiat euo cũ medicinis nocentibus epati inq̃ztum posse est. ❡ Dixit Aui.in solutiuis nõ det̃ qõ nocet epati nisi rectificet̃ si aliqd facit illud esse necium. Et inter alia nocentia epati.dixit Aui.q aloe solũ est valde malum epati:q̃re o3 vt elõget̃ ab eo nisi apud necessitatẽ aut cũ ingenio rectificationis. Et dixit q ex troc.de aloe non detur etiã cũ rectificatione eius extenuatis:et in hoc innuit q pñt dari carnosis. Dixit Gentr.super Uia.aloes sit lotũ maxime in cã calida:q2 in lotione ptes ignee dissoluunt̃. Nõ lotũ võ non est tutũ dare:q2 suis partibus igneis dissoluit substã epatis. Ea aũt q̃ p rectificatione eius debent ministrari seu misceri medicinis solutiuis in hydropisi sunt aromatica cũ stipticitate q̃dã in qbus est ṽtus saluãdi mẽbra:que sunt minere ṽtutũ. ❡ Quintus cañ.est.dixit Aui.o3 vt solutiuis sequant̃ ieiuniũ:q̃re non comedat solutus postea die et nocte si posse est. Uñ o3 differre hydropicus potionatus sumere cibum et potũ q̃ztũ potest:et vt magna fiat humiditatum ei9 exiccatio et ↄprie patiẽs hyposarcã et asclytẽ. Nã o3 sumere abstersiuum siue lauatiuũ post solutiuũ opõnem nisi faciat illud necium austeritas medicine. ❡ Sext9 cañ.est.dixit Aui.vt post solutiua sequant̃ ea q̃ ↄfortãt et ↄstipãt parũper ↄfortet̃ epar:et maxime post medicias solutiuas fortes:sicut est euforbiũ mezereõ et silia. Et scias q in dicto.Aui.illa dictio parũper nõ cõponitur cũ illo ↄfortant:s3 cũ ly ↄstipãt. Et iõ dixit Aui.In cura hydropisis o3 vt misceãtur roc stiptici.sup.et ois alia medicina stiptica:q̃uis sit ↄfortatiua. In oi.n.egritudie mãli cronica vius stipticorũ:q̃uis sit laudabilis pp ↄfortationẽ mẽbrorum o3 esse paucus:et interpolat9 pp oppilonẽ quã faciũt et pprie vbi ↄstricta est nã:vbi aũt nã esset soluta tũc vsus eorũ est magis laudabilis et pmiscendo ea cũ solutiuis. Et in oi nã lubrica post oẽ solutiuũ tñ ẽ necẽ dare o3 aliqd stipticũ ↄfortans viscera. ❡ Septimus cañ.est q ois hydropicus oi die euãcuandus est aliquo euõe mediocri:et in hyposarca huic cañ.est magis intẽdẽdũ. Dixit Aui.non o3 vt retineatur nã:imo soluãtur sp:et si nõ cũ alio saltẽ cum medicina tẽperata.est.n.lenitas nãe p arte sẽa ↄueniẽs valde et laudabilis. Et post hyposarcã attẽdẽdũ est huic in asclyte:in q̃ dixit.A.q Gal.dixit.nõ diuisit spaciũ die vna absq3 expulsione. Et vltimo in timpanite in q̃ dixit.A.o3 vt fiat euõ cũ facilitate:et non addit multiplicatiõe solutiuorũ. ❡ Incũbit insup p vomitũ o3 attẽdere vt fiat inceptio cũ vomitiuis debilioribus:et in pcessu cũ fortioribus:et eligas ex eis que respiciũt mãm peccãtẽ:et fiat p interualla. ❡ Dixit Aui.in asclyte ↄfert eis vomit9 aũt cibũ. Et potũ in ẽ ↄplexione.n.valde iuuat eos cũ fit fm exigẽtiã. Et dixit q cõfert et i hyposarca. Et in timpanite aũt pot ↄferre:maxie qñ in ipso eius est fluxus. Dixit q pũocatio vomit9 i pn° est.qñ vt9 ẽ fortis:et maxime in asclyte. ❡ Dixit Haly.vomit9 ↄfert in pncipio cũ ṽt9 est fortior:antequã aggregetur multa hũiditas:i.s.vel slies et anteq̃ mirach trahatur inferi9. Cũ võ hũiditas dilatari cepit et ṽt9 debilitari non sit eius vomit9:efficit.n.difficultas vomitus. ❡ De euãcuatõe võ p clysteria.dixit q in oi hydropisi valuit vel in asclyte et timpanite magis q̃3 in hyposarca. De clysteribus.n.in asclyte.dixit A.q extrahit̃ p ipsa aqua extrahit maxie si fuerint ex eis q̃ educãt aquositate. Et dixit. fiat euõ aquositatis pprie cũ clysterib9:ipsa.n.est ppinquior.s.in asclyte. Et sile in timpanite q̃ ppinquior ventositati:et fiant in eo ex carminantibus et dissoluentibus ventositatem

Flõmia si cõducit magis cõpetit hyposarce q̃3 aliis spẽbus.

Aloes solum nocet epati.

De quãtitate flõmandi in hydropisis.

De solone p certa canones.

De vomitu

De clysteribus.

sollatē: sūt et clysteria. dixit A. leuiora supra nām ꝛ remotiora a liquefactiōe. i. a dissolōne v̄tutis. Et scias ꝙ clysteriorum visus maxie necessari⁹ est cū v̄tus nō est multū potēs. Et in tpe iterpolatiōis solutiōoꝝ: ꝛ maxie ɔueniēs est i hydropisia cā calia: qꝛ nō sic dissoluūt ꝛ liquefaciūt subaz cpis: vt solutiua interius sūpta. ¶ Jn cūone v̄o p vrinā dantur ab auctoribus cañ. quoꝝ vnus est. dixit Ras. 7° ɔtin. nō est vtendū ɔuocātibus vrinā nisi fuerit corpus habile ꝛ v̄t⁹ fortis. Nō est aūt corpus habile ad ipsa nisi p̄cesserint purgationes. ¶ Scđs cañ. est ꝙ in ipsoꝝ exhibitione incipiat̄ a debilioib⁹ ꝛ gradati ad fortiora ꝓcedat̄. ¶ Tertius cañ. est dixit Serap. fiat ipsoꝝ rectificatio p̄fecta: vt perueniant ad gibbū ꝛ renes. ¶ Quartus cañ. est ꝙ ipsorūʒ frequētatio in hyposarca ꝛ asclyte ē vtilis: ꝛ vt inuit Gal. in hyposarca plus q̄ʒ in asclyte. Jn tipanite v̄o ipsoꝝ visus nō oʒ frequētari. Dixit. n. A. in timpanite oʒ vt admīstrēt̄ diuretica: sed nō fiat frequētatio i eis. nā ipsoꝝ sup̄fluitas ꝑducit ad gñonē vapoꝝ plimoꝝ. ¶ Quintus cañ. est ꝙ post q̄ʒ administrasti diuretica fortia. dixit A. adhibe iura pinguia post ea ad remouendū acuitatē illoꝝ. Et maxime ne noceāt vijs vrine. Cōpetit aūt in tali casu ius caponis vel galline pinguis cum sumit̄ post assumptionē eoꝝ post duas horas. ¶ Sextus cañ. est. dixit A. nō oʒ vt vnū solū diureticū adhibeat̄ ɔtinue siue simplex fuerit siue compositum: imo fiat ꝑmutatio de q̄busdā ad qđā sibi similia in v̄tute: vt nō fiāt ɔsuetudinaria nāe. Dixit. n. Sera. ꝙ illud qđ hō ɔsueuit accipere multotiēs fit ei sicut cibus. Gal. tñ hūc cañ. gñalizauit ad oia gña medicaminū. Jta ꝙ et in oibus cronicis morbis. Dixit. n. non expedit in huius medicaminis vsu diutius insistere: neqꝫ in eis q̄ interius siue exterius adhibent̄: sed expedit huius oño passiōis de vno medicamie transire ad medicamen. Ne forte vni assuescat nā roboreturqꝫ in eo: neqꝫ ꝓfit. sicqꝫ et in oibus ꝓlixis oʒ facere morbis. Jn cūone aūt p sudorē maxime oʒ cañ. attendere: vt nō dent̄ sudorē ɔuocantia nisi corpe purgato ꝛ apto ħʒ porosꝛq̄ et p̄cesserint vrinā ɔuocātia. Et ipsoꝝ exhibitio ꝓprie oʒ fieri in balneo vel in exitu ab eo. ¶ Jn cūone aūt p resoluētia ꝛ insensibilr̄ notāt ꝙ ipsa pōt fieri balneis siccis exiccātibus ꝛ balneis mineralibus ꝛ artificialibus ꝛ fomētatiōibus siccis ꝛ humidis ꝛ vaporationibus siue fumigijs ꝛ inūctionibus siue emplis. Et in illa cūone et dant̄ cañ. ꝙ ab ipsa nullo mō est incipiendū: imo nō est ɔueniendū ad ipsam nisi cūonibus p̄missis. ¶ Scđs cañ. est. dixit Aui. ꝙ huius resolutiua non misceātur cū stipticis fortis stipticitatis aut multe q̄titatis: sed sint ipsa vincentia supra stiptica victoria plimatimo stiptica sunt modica. Et solū ſm q̄titatē q̄ ɔseruēt sanitatē. i. virtutē mēbroꝝ. Nā p̄ncipalis intentio in eis est resolō ꝛ exiccatio. Dixit Ras 7° ɔti. dico ꝙ in linitionib⁹ nō debēt poni stipticaꝛcū ipsa obturēt poros cutis ꝛ deficeēt ipsam. Jō cipi ꝛ spica. sup. ꝛ silia nō hāt locū in hoc nisi paꝝ ad frāgēdū bonū odorētiʒ vtēdū exiccātib⁹ sine stipticitate. Dixit A. de stipticis bonis in hoc sunt spica ꝛ hus ciperi ꝛ his silia et q̄ iuuāt in exiccatiōe. ¶ Tertius cañ. est ꝙ ipsa afferantur ꝓprie ad locum minere cause ɔiuncte. ¶ Diuersio aūt mãe fit cū fricationibus ꝛ vētosationibus ēplastris rubificatiuis ꝛ vesiccatorijs ꝛ alijs diuersionū modis ad q̄ʒ deueniēdū est post minorationē mãe. ¶ De cura v̄o p cyrurgie instrm̄ dicet̄ in fine curationis asclytis.

De ꝓuocantibus vrie

De ꝓuocatione sudoris

De resoluentibus insensibiliter

De diuersione mãe

¶ De hydropisi in speciali. Cap. xxv.

Sclytes dr̄ ab ascy greco qđ latine est vter. Et dicta est sic: q̄ cū infirmus mouet̄ aut cū cōcutit̄ venter eius manibus aq̄ in eius vtre contēta mouetur. Dixit Ulis. sicut aq̄ vtre inclusa. Et siſr cū ꝑcutit̄ venter ei⁹ sonat sicut vter aq̄ vel vino plenus. Et ꝓpea apud arabes: dixit Hal. hydrops vtrea dr̄ a q̄busdā vocata est aquosa. Et Zoar dixit ꝙ arab. vocatur alzi. A. Ulis. ꝛ multis absolute hydropisia vocat̄. ¶ Timpanites v̄o dr̄ a timpano: q̄ venter patiētis cā percussus sonat vt timpanum. Et bene vt supra ad Jpo. in aflo. Ulis. ꝛ plures alij hydropeſicā dicūt: qꝛ in cōparatione aliarum paruʒ ɔtinet hūiditatis. Et dixit Zoar. ꝙ timpanites dr̄ a tipão. al's. altalli. ¶ Hyposarca dr̄ ab ipos qđ ē sub ꝛ sarcos qđ est caro: qꝛ totius corpis carni subest. Ab Alm. dr̄ anasarca ab ana qđ est iuxta ꝛ sarcos caro: q̄si iuxta carnē posita: dr̄ et leucoflegmantia seu albū flegma: vt ab Jpo. 7° afo. si ab albo flegmate habito ꝛc. Et dr̄ sic a sua causa mālis vel dr̄ sic a colore siue materie. s. flegmatis qui est alb⁹. Dr̄ etiam ab Haly. ꝛ a Zoar. carnea siue carnosa: sicut etiā dr̄ ab Auice. prima p̄mi. caplō de virtutibus naturalibus quibus ministratur.

Causarum asclytis alia est p̄mitiua: alia añt: ꝛ alia ɔtinua. De cā p̄mitiua satis dictū est in cap̄ p̄cedenti. de q̄bus potissima cā est multitudo potus. ꝛ maxime aq̄ frigide ꝛ multiplicatio brodialiū. ¶ Cām aūt añtem A. reduxit ad tres sp̄es: qꝛ cā aut est in v̄tute separatiua: aut in mã separata: aut in vijs. Et declarās de eis dixit. ꝙ cā in virtute separatiua est: q̄ separatio est cōis iter v̄tutē expulsiuā epatis ꝛ v̄tutē attractiuā renum: cum igitur debilitant̄ ambe: aut altera ipsaꝝ accidit asclytes ſm aliquem modoꝝ infra dicendoꝝ. ¶ Cā v̄o in mã separata q̄ est aquositas est vt sit plurima valde vltra q̄ʒ virtus separare possit: aut si nō bene digesta: ꝛ sic fit nō obediēs v̄tuti: aut quādo nō cq̄t digō cibi. i. chili in ep̄e recipit corpus ꝑtē bene digestā: pars aūt eius. s. indigesta redit ad epar ꝛ meseraicas ꝛ replet vias epatis: redit āt ista pars indigesta ad epar. qꝛ exñs mala renuit̄ a mēbris ꝛ expellitur ab eis. Et dixit A. cā multitudinis aquositatis est pot⁹ aq̄ plime fride q̄ potat̄ plima pp aliq̄ cāꝝ sitis. ¶ Cā v̄o in vijs ē. dixit A. vt sit in eis opilō aut apār ꝛ ꝓpe apa durū in renibus: q̄ ꝓhibēt aquositatē ab incessione vie sue nālis ꝛ penetratiōe in p̄te suasq̄re ɔuertit̄ a via sua ad ɔcauitatē ventris. ¶ Zoar āt dixit. asclytes fit ex eo ꝙ renes non pñt attrahere aquositatē sanguinis in epate g̃iatā: q̄ cum remaneat ꝛ misceat̄ cū sanguie exñte in ep̄e refutabit̄ a mēbris q̄ sanguiś ad ea trāsmittit̄ ꝛ ipellit̄ ab eis illa aquositas ad mirach vētri ꝛ resultat ex ea asclytes p̄ma gñone. 2° v̄o gñone fit. dixit ipse. si cōsideremus defectū v̄tutis renum q̄ fuerit ex defectu ꝛ debilitate v̄tutis ɔueniētis sibi ab epate. s. appetitiue siue attractiue v̄tutis. Si v̄o fuerit debilitas renū ex aliquo accñte eis p̄ncipalr̄ inexñte ꝛ non ex debilitate epatis: tunc non hēbit epar in gñone huius hydropisis vestigiū huius effectus. Et tu ɔsidera v̄ba hec vltima: pp ea q̄ dicta sunt in p̄cedēti cap. ¶ Dixit Auer. 5° coll'ʒ. quādo v̄tus discretiua epatꝫ nō cognoscit neqꝫ separat aquositatē q̄ est in chilo. al's. in sanguine: tūc spgitur in sanguine ꝛ nā expellit ipsaʒ ad ɔcauitatē vētris. Et dixit aliquādo fit hoc accñs pp debilitatē v̄tutis attractiue q̄ ē in renibus. ¶ Apparet itaqꝫ ex dictis ꝙ cā ɔiūcta asclyt est aquositas extra latitudinē humoralē exñs: que vt dixit Gal. in expōne sup̄ p̄ epidimia p: vt scribit̄ a Rabi in 9ª particula. aq̄ adunat̄ i locis q̄ sūt inter itestina ꝛ siphach q̄ est extēsum supra ipsa: sed zirbo mediāte inter intestina ꝛ ipsam hūiditatē aquosam. Et A. dixit. ꝙ cā ɔiūcta asclyt est sup̄fluitas aquosa effusa ad spaciū vētris ꝛ ad vacuitatem in q̄ sūt intestina. Et p̄m statiōis eius non est nisi iter zirbū ꝛ siphach intrinsecus. Et itellexerūt ꝙ p̄dicta aquositas vt p̄lies fit cā coniuncta asclytis non semp: qꝛ supra potuit ꝙ aliquādo est cā ɔiūcta eius sanies effusa ad p̄dictū spaciū ex apātibus epatis: ꝛ alioꝝ viscez. ꝛ supra dcm̄ est. ꝙ aquositati supradicte semꝑ est vel saltē post paruū tp̄s a p̄m⁹ aliqđ de vētositate mixtū. ¶ De mō aūt gñonis asclytis. dixit Ulis. quādo digestiua epatis nō pōt chilū i. bonū

De causis asclytis

Ciphach.

De modo generationis asclytis.

sanguinē mutare gñat᷑ inde hũiditas citrina salsa mala q̄ cū grauet epar ⁊ nō possit eā mēbris delegare remanet in eo. Cū necesse est ꝙ calor epatis tādem in fumū soluat eā: quē postea ad pelliculā siphach nolatū eicit: vbi in hũiditatē aquosā ↄuertit᷑: ex qua spaciū vacuitatis vētris ipplet᷑. A. vō dixit. ꝙ qñ aschytes non hꝫ exitū ꝑ viā nālē reuersa ad epar ⁊ venam porte aditū hꝫ ad spaciositatē vētris. s. ꝑ viā renū ⁊ vesice: aut ēt per viā nō nālē: vt ꝑ porros cutis vel ꝑ intestina q̄ sunt vie nō nāles expulsiōi illius aquositatis. eo ꝙ nā pugnat illā expellere ꝑ vias nāles vel nō nāles. Aut ↄtingit: qꝛ penetratio nō nālis vincit ofiiū expulsiōis illius aquositatis: q̄re plus de illa aquositate expellit᷑ ad ↄcauū ventris q̄ꝫ ꝑ alias vias: qñ vie ille non recipiunt eā: tūc mēbra illā aquositatē repellūt ad epar. Cū ergo epar non recipit eā ꝑꝑ fortitudinē sue expulsiue aut si recipit nō ↄtinet eā ꝑꝑ debilitatē sue ↄtētiue: et tunc hesitat aq̄ ipm̄ inter duas expulsiones. s. hesitat epar ꝑ q̄ꝫ viā debeat eā expellere. vel hesitat a quo ipsa inter duas expulsiōes. s. eam q̄ est epatis ad mēbra ⁊ eā q̄ est mēbroꝝ ad epar: vnde trāsit in spacium vētris altero modoꝝ nūc dicēdoꝝ. Unus est ſm semitā resudatiōis ⁊ illic distillat. ¶ Scd̄s est ꝑꝑ sepationem ventositatis q̄ꝫ resoluit coartatio. s. est ſm semitā ſm q̄ꝫ sepat vētositas ptes cū fit coartatio ⁊ ↄpressio super eā. Et inde ventositas tunc sepat ptes ⁊ trāsit ab eis ad alias ꝑꝑ motū suū ⁊ extēsionē q̄ꝫ facit in ipsis ptibus. Ita silr aq̄ motu suo ⁊ extēsiōe sepat ptes ⁊ ꝑ eas hꝫ aditū ad spaciuꝫ ꝑdictū. ¶ Tertiꝰ modus est ꝑꝑ multitudinē māe. Et hoc duobus modis. vno qm̄ qñ ē multa valde: q̄ꝫuis hēat aditum ad viā nālē: ꝑꝑ sui tñ multitudinē vincit nām a sepatione eius: ⁊ non transit tota ad exitū nālē: sed ps eius redit ⁊ hꝫ aditū ad vacuitatē vētris. 2º qñ ꝑꝑ sui multitudinem nō hꝫ semitā vētositatis: sꝫ sua grauitate ꝑmēdo ptes illas sepat eas: ⁊ trāsit ꝑ sepationē eaꝝ in vacuitatē vētris. ¶ Quartus modus est ꝑꝑ vehemētiā expulsionis quā facit nā stimulata ab ipsa humiditate vincēte nc̄citate stimulationis supra nām: vñ expellit eā i viis. i. ꝑ vias occultas q̄s hñt supfluitates ad dictā vacuitatē vētris. Nā expulsio nālis qñq̄ penetrat optionē in ossibus. Nedū in aliis ptibus ⁊ mēbris in qbus facilior est penetratio. Et est ista penetratio silis ei q̄ꝫ tetigit Ipo. 7º afo. Quibꝰ iter frenē ⁊ vētrem ⁊c̄. Ubi dixit. ꝙ ab illo q̄ hꝫ flegma plīm inter dyafragma ⁊ stōm nō hñs exitū in neutrū vētriū ⁊ facit dolorē: tūc cū illud flegma vadit in venis vsq̄ ad vesicā resoluitur dolor: qꝛ euacuat᷑ eius cā ꝑ vrinā. Et q̄ꝫuis Ga. miratꝰ de hoc dixerit hoc esse sibi dubiū: ⁊ q̄si nō verū: ⁊ ꝙ facilꝰ ꝑcipitaret᷑ illud flā cū sit grossum ⁊ nō aquosū ad ptes ventris q̄ꝫ vesice: nihilominꝰ dixit A. ꝙ G. nō dꝫ mirari d̄ ista expulsiōe: cū istud flā possit dissolui ⁊ subtiliari a nā ⁊ expelli ad vesicā nā eligente hanc expulsionē plus q̄ꝫ illā ꝑꝑ nc̄citatē suā. i. ꝑꝑ aliq̄ꝫ cām necessitātē eā ad ipm̄: sicut fit multotiēs expulsio ad ptes alias mixtas ⁊ magis remotas ⁊ ad mirabiles ꝑꝑ cām agētē. i. v̄tutē explētē. Neq̄ ē hoc magis mirabile q̄ꝫ fit expulsio puris penetrātis ꝑ ossa pectoris ad venā ↄcauā ⁊ ad vesicā. d̄ q̄ G. recitauit. ¶ Quītus modus est ſm semitā scissure aliquoꝝ meatuū q̄ sunt in cibo. i. chilo ad epar. i. ꝑ scissurā q̄ accīt aliqñ aliqbꝰ ex venis meseraicis: ꝑ q̄ꝫ aquosa mā chili trāseūtis ꝑ eas descendit in vacuitatē vētris anteq̄ꝫ transeat ad epar. ¶ Sextus modꝰ est dixit A. quē tetigerūt sublimes antiq medici ⁊ secutus est eos G. in hoc q̄ est ꝙ cū ꝑꝑ opilōnes renū ⁊ ꝑꝑ resistētiā factā v̄tutibus expulsiuis epatis ⁊ renū ex ptibus aliis: ꝑ q̄s dꝫ fieri expulsio: ita ꝙ non fit: ⁊ ꝑꝑ debilitatē ipsaꝝ v̄tutū nō fit expulsio ad vias nāles: tunc expellit᷑ aquositas in venis q̄ ꝑueniūt ex ep̄e ad lumē. i. vmbilicū i vtriusq̄ laterib᷑. s. dextro ⁊ sinistro q̄ dicūt᷑ vene vmbilicales q̄ sunt ille ex qbus sumit᷑ cibꝰ. s. dū infans est in vtero ex orificiis venoꝝ veniētiū ad ipm̄ vmbilicū: ex matre ꝑ q̄s mingit ēt infans in vtero vrinā: in matrice: ⁊ ēt ꝑ eas mingit postq̄ꝫ ortus est anteq̄ꝫ fiat ligatio vmbilici. Et ꝓhibet᷑ ꝑ ligationē exitꝰ vrine ex ipso latere vmbilici: ꝑꝑ cuius ꝓhibitionē nā diuertit aquositatē a via vmbilici ⁊ mittit eā postea ad vias renū ⁊ vesice. Tūc accidit ꝙ nā expellit aquositatē ꝑ illas easdē vias seu vēas ⁊ aquositas in illas expulsa nō inueniēs meatū ad vmbilicū: qꝛ meatꝰ illaꝝ venaꝝ que terminant᷑ apud gibbositatē epatis q̄ est ps extrinseca sūt stricti ⁊ augmētata ē ipsoꝝ strictura vltra stricturā meatuū q̄ sūt apud ↄcauitatē que est ps intrinseca nō potēs ꝑ extrinsecā partē trāsire reuertit᷑ ad intrinsecos meatus: ⁊ ꝑ illos minus strictos euomit᷑ in ↄcauitatē ventris. Hūc modū tetigit Ras. 7º ↄtin. Et Auer. ēt 5º colliꝫ. Et in ꝑcedētibꝰ apparuit modꝰ aliꝰ. s. ꝙ aliqñ colligitur aquositas in vacuitate vētris: qꝛ aquositas collecta in ep̄e expellit᷑ ad supficiem eiꝰ: ⁊ cāt in ea vesicas: quaꝝ ruptura ipsaꝝ aquositas cadit in vacuitate ventris. Et dem̄ est etiā q̄ñ aliqñ non aquositas: sed sanies colligit᷑ in vacuitate ventris ex vlceribus in supficie epatis vel alioꝝ viscerum ventris inferioris. Et A. tetigit quēdā modū inflōnis ventris qui est silis mō inflōnis hydropicoꝝ. Et est ꝙ qñq̄ inflat᷑ vēter: sicut hydropici in eo q̄ hꝫ vlcera itestinoꝝ qbꝰ accidit pforatio absq̄ hoc ꝙ ex illa pforatiōe moriat᷑ vsq̄ quo postea moriat᷑ ex egestione q̄ per illā pforationē egredit᷑ ⁊ cadit in vacuitatē ventris: vnde magnificat᷑ ⁊ inflat᷑ vēter. Et dixit A. q̄ꝫuis h̄ sermo sit dictus a qbusdam ſm me est sicut res lōginqua a v̄itate: qꝛ mors prius accidit q̄ꝫ accidat illa perforatio intestinoꝝ ex vlcere corrosiuo: ⁊ maxime si fuerit in supiorib᷑ intestinis. Quidā tñ affirmāt h̄ esse posse ex vulnere illato intestinis grossis ⁊ non curato ꝑ ꝑnº sicut decet. Et qdā dicūt hoc ēt posse fore ex vulnere illato in intestinis gracilibus: eo ꝙ non semꝑ seq̄t᷑ ad vulnus eoꝝ mors: sicut Ipo. in afo. dixit.

Causa timpanitis silr est aut ꝑmitiua: aut ↄiēta: aut coniuncta. Et de ꝑmitiua apparuit i pcedēti cap. inter q̄s maxime facit ciboꝝ vaporosoꝝ ⁊ vētosoꝝ multa ⁊ freq̄ns cōestio quos seq̄tur potꝰ aq̄ frigide aut vini debilis multū limphati ⁊ alia ꝓhibentia bonā digōnem fieri. ¶ Et cā añs est lesio in digōne secūda ↄtingens duplꝫ ꝑꝑ lesionē in digōne ꝑma. dixit. n. A. plīm cāru timpanitis est corruptio digōnis ꝑme: nō tamen ita ꝙ semꝑ ꝑ illā fiat: qꝛ pōt sine illa fieri nulla lesiōe existente in eaꝫ sola lesa digōne 2ª: vel ēt lesa cū ea digōne 3ª. Neq̄ etiā lesio ꝑme digōnis est: ita cā tīpanitis qn possit esse cā asclytis ⁊ hyposarce: sed qꝛ ab ea ſm plīm ↄtingit timpanites. Et ſm hūc modū timpanites appropiat᷑ lesioni ꝑme digōnis. s. plīm ⁊ nō sp: quādo. n. in ep̄e est caliditas innaturalis accensa: q̄ꝫuis chilus ad epar veniat bene dispositus non ↄuertit᷑ in sanguinē: sed illa innālis calitas epatis agens in ipm̄ resoluit eum in fumū ⁊ in vētositatē ↄuertit. Et ſm etiā similē modū asclytes appropriatur lesioni scd̄e digōnis: ⁊ in hyposarca lesioni tertie. ¶ Dixit A. lesio p̄ime digōnis ad cāndum timpanitē accidit: aut ꝑꝑ v̄tutem: aut ꝑꝑ nām. s. cibalem vel humorosam. Mā. n. cū nō valde digerit᷑ abhorret eā corpus. Et postq̄ꝫ egerit calitas debilis in eā operationem aliq̄ꝫ nō fortē ꝑmū ad qd̄ ↄuertit᷑ est vapor ⁊ ventositas: vt supra patuit in caº. de inflatiōe stōi. Et h̄ mā qñq̄ ↄtinetur in stō ⁊ in intestinis ex gñone sua i eis: ⁊ qñq̄ descendit ad ipsa ex capite ⁊ aliis mēbris q̄ ꝑꝑ calitatē debilem ventosatur. Et ꝓpt̄e cū stōus est frigidus ⁊ hūidꝰ: tūc nō digerit ad digōnē epatis: deinde cū ꝑuenit ad epar. Et ē in eo calitas aliq̄ tēperata. al's. ꝑparata: vt digerat aliqd: sed non sufficienter: ita ꝙ non est ꝑparatum ad vnā. i. sud digōnē. sup. sed per actionē illius debilis caliditatis ep̄is resoluitur ventositatem. Chilus nāq̄ cum peruenit non bene digestus ad epar: maxime cum epar non est bene ꝑparatum ad digerendum ↄuertitur in ventositatem. Et hoc

erit

Nã quãq expellit materiã p vias occultas in ura bilicu.

De cãa timpanitis

erit cum calitas nālis est agēs in eū. Sed qñqȝ agit ipsaȝ calitas inālis vehemēs que agit in cibos vel hūores seu chilum in epate ⁊ in hūiditates corporis añqȝ diñet in eis digō que ꝑuenit a calitate inata: q̄re ꝓhibet calitas innata cōplere in illis digōnē. Sed añ ipsoꝝ digōnē calitas extranea efficit in eis opationē nō nālē: ⁊ resoluit in ventositatem: sicut qñ accidit in febrib⁹ acutis. ¶ Dixit Zoar. timpanites fit qñ in hꝛı⁹ nutricationis cibi epar non perficit mutare oēs partes eius: ⁊ fuerit debile: vt nō possit dissoluere qd̄ suū est: ⁊ qd̄ ꝯsuevit ⁊ educere: neqȝ illd̄ parare ad exitū: mutatur.n. tunc ⁊ ꝯuertit ad mām. al's. ad nām grossi fumi quo perueniente ad mirach ventris tumefit vēter ⁊ figit in ipso. Et si aliqd minuit ex eo p resol'ōnē surgit loco ei⁹ ali⁹ fum⁹ statim. Q2 si epar debile fuerit mutabit nutrimentum illud in calitatem simpliciter: non in sui cōplonē ꝓpriā q̄ nō pōt a nobis exponi. oē.n. calm siue sit nāle: siue accñtale: siue intus siue extra agit in oēm rem liqdā vt aqȝ ⁊ ꝯuertit illā in vaporē. Et qȝtūcūqȝ eius ps non fuerit subtilis site remanebit in hora ꝯuersiōis illius in fumū: ⁊ egredieṫ vapor eius subtilis ⁊ recedet. Et dixit Zoar. timpanites accidit: vt plm cū magnitudine splenis: qꝛ epar non pōt agere vtiliter in subām cibi actionem sibi ꝓpriā: cā. s. que est sue forme ⁊ sue essentie que est alterum transformatio: ita q̄ silis efficiat sue sube ⁊ sue essentie: ⁊ fuerit h̄ sua actio excedens in caliditate modū nāe: tunc calefacit cibum ⁊ vrit ip̄m. Et expelliṫ de eo multū: tunc ad splenē: qm̄ totū id qd̄ vrit ad nām melie declinat ⁊ magnificaṫ cū eo splen: ⁊ sic raro accidit timpanites absqȝ passione splenis. ¶ Cā v̄o ꝯiūcta timpanitis est ventositas inclusa in vacuitate ventris inter zirbū ⁊ siphac. Et supra dictū fuit. q̄ ei aliquid aquositatis admisceṫ: ⁊ ex loco comprehensionis eius apparet q̄ ille non est hydropicus: cui⁹ stō vel intestinis est inclusa ventositas: q̄re non ois vētris inflatio ex ventositate efficit hydropicū. Et qdā dicūt. q̄ vētositas timpanitis dȝ esse in epate gñata ex chilo vel alia mā: nā si esset in stō vel in intestinis gñata q̄ postea trāsiret in vacuitatē ventris nō faceret hydropisim vere nisi noie.

De modo generationis tympanitis

¶ Et modus gñonis timpanitis. dixit Via. est: qm̄ fum⁹ ex humiditate mala in epate gñatus ad pelliculā siphac expulsus fm maiorē partē sui remanet sub forma: ⁊ ꝑȝ aliqȝ partē ꝯuertiṫ ad nām aqueā: ⁊ sic p̄cipitant in ꝯcauitateȝ ventris: tunc aūt maxime gñaṫ in epate ventositas qñ stō⁹ est debilis: ⁊ mittēs hūorē crudū ad epar calm. Nā tūc caliditas epatis illū hūorē crudū in ventositatem conuertit. ¶ Dixit Gal. in comēto afo. qbuscūqȝ tortiones ⁊c. q̄ timpanites cāṫ a cā calidiori q̄ȝ asclytes ⁊ exponitur. i. timpānites est apta gñari a cāis calidioribus: qꝛ quocūqȝ gradu caliditatis dato cū quo pōt cāri hūiditas p intēsionē illi⁹ gradus alijs paribus pōt cāri vētositas: eo q̄ cum ventositas causeṫ p subtiliationē ⁊ māe leuitatē per intēsionē grad⁹ ipsa mā poterit ventosari: ita q̄ calitas transmutās chilū in aquositatem si fuerit intensior ⁊ potentior supra mām gñabit ex ea ventositatē. Et sic p oppositū asclytes gñabitur ex cā fridiori q̄ȝ timpanites exponendo. i. est apta gñari. Nā calitate q̄cūqȝ remissa causatiua timpanitis calitas remissior pōt cāre asclytē. Et hoc iō: qꝛ ad causandū ventositatē reqriṫ calitas aliquante intēsionis: vt nām subtiliādo transmutet in ventū q̄ȝte intensionis nō reqriṫ ad cāndum aquositatē. Cū hoc tñ stat q̄ aliq̄ asclytes causeṫ a calitate intensiore q̄ȝ aliq̄ timpanites. Aliq̄.n. asclytes pōt cāri a calitate intensiori calitate tēperata. Et aliq̄ timpanites pōt cāri a calitate remissiori calitate tēperata.

De causis hyposarce

Causarum hyposarce silr alia ē p̄mitiua: alia añt ⁊ alia ꝯiuncta. Et p̄mitiua est dixit A. corruptio cibi ⁊ potus q sumiṫ i sube coꝝ. Aut flāticitas in q̄litate ipsoꝝ. Et qñqȝ est cā eius statio in aere frigido multū sup. ⁊ oē alius ipediēs digōnē: de qbus in p̄cedentibus dcm̄ est. ¶ Cā aūt añs dixit ipse est corruptio in 3ª digōne siue eius diminutio siue ablatio q̄ declinat ad cruditatē aquositatē ⁊ flāticitatem: q̄pp sanguis non adheret corpori adherētia nāli pp ipsius cruditatē. Et qñqȝ est dixit Aui. cā añs in hoc. l. in corruptione digōnis tertie lesio in digōne 2ª: ⁊ qñqȝ lesio in digōne p̄ma: lesio tñ in digōne 2ª semp est p̄ncipalis: ⁊ p̄ualētior cā añs eius: q̄ȝtūcūqȝ.n. ex lesione tertie digōnis tumeret aliqd̄ vnū mēbꝝ vel plura nisi digestiua v̄tus epatis patereṫ nō esset hydropisis. Vera.n. hydropisis dixit Gal. 2° ꝓno. ꝯmēto p̄. nō fit nisi patiēte sanguifica v̄tute. Et de cāis añtibus hyposarce dixit Aui. est multitudo humoꝝ in mēbris ꝯtētoꝝ: itelligēs ēt p humores hūiditates mēbroꝝ que aliqñ liq̄fiūt a caliditate extrinseca in mora longa in aere multum calido. Et ex eis est opil'o in mēbris ⁊ venis ꝓhibēs humoris crudi exitūs in epate ⁊ venis: ⁊ ēt humiditatis virulēte liq̄facte in membris trāsitū ad renes ⁊ loca expulsionis q̄ nō expulse: sed retente sunt cā gñonis hyposarce. ¶ Dixit Zoar. hydropisis carnosa fit qñ v̄tus digestiua epatis deficit in sue operationis ꝯplemēto relinq̄ns cibū: sicut est non faciens ip̄m aptū vt in sanguinē ꝯuertaṫ: īmo ad nām flātis declinātē. ois.n. cibus q ab epe non digeriṫ ꝯuenienter: ēt cetera membra nō valent ip̄m digerere ꝓculdubio digōne q̄ ꝓpria est vnicuiqȝ mēbroꝝ inq̄ȝtū talia sunt. Et nutriuntur illo nutrimēto qd̄ neqȝ sube epatis similabitur: neqȝ sube alioꝝ mēbroꝝ ⁊ gñatur ex hoc spēs hydropisis carnose. ¶ Cā v̄o ꝯiuncta hyposarce: vt pōt sumi ex verbis A. est duplex. vna est humor flāticus crudus: ex cuius vnione mēbris excluditur v̄tus nutritiua: q̄re imergitur in porositatibus membroꝝ ⁊ inflat ea. Et 2ª est mā fluida eliq̄ta ab hūiditatibus ⁊ hūoribus mēbroꝝ q̄ liq̄facta retinetur in vacuitatibus ⁊ porositatibus mēbroꝝ ipsoꝝ ⁊ inflat ea. ¶ Et scias q̄ q̄ȝuis aquositas ⁊ ventositas sint magis diffusibiles p oia mēbra corpis q̄ȝ flegma crudū: non tñ hyposarcā gñant neqȝ gñare possunt: qꝛ ita diffuse sunt resolubiles facilr a mēbris: q̄re in eis non permanent. ¶ Dicunt quidam. q̄ penes p̄dictas duas spēs hyposarce distiguunt ipsam illi qui spēm hyposarce diuiserunt in leucoflāntiā ⁊ hyposarcā: hoc.n. nō ꝯsonat ꝯsiderāti dicta coꝝ ⁊ cās q̄s illi assignant. Distinxerūt aūt p̄dictas duas spēs hyposarce descriptas ab A. maxime i duobus. p̄mo in cā efficiente. Nā p̄ma ꝑȝ cum fit a frido forti: ⁊ 2ª a cal'o forti liq̄faciente: ex quo pȝ falsitas illoꝝ q dicunt q̄ hyposarca q̄ apud eos est scd̄a spēs de q̄tuor spēbus q̄s imponūt hydropisi cātur a friditate ⁊ siccitate. 2° differunt: qꝛ prima spēs cātur paulatine. 2ª vero dixit A. plm fit subito. Naȝ si paulatine liq̄fierent hūiditates membroꝝ non opilarentur coꝝ pori ⁊ non retinerentur in membris: sed euaporarent ab eis: vnde non intumescerēt.

De modo generationis hyposarce.

¶ Quidā distinguūt alr spēs hyposarce fm cās: ⁊ dicūt. q̄ qñqȝ gñatur in epe hūiditas flātica spissa q̄ fortitudine expulsiue eius mittiṫ ad circūferētiā ⁊ cutē totius corporis ⁊ ibi remanens corpus tumidū reddit: ⁊ hāc vocāt leucoflāntiā q̄ fit a debilitate digestiue non expulsiue. Et aliqñ gñatur hūiditas flātica ex debilitate digestiue in epate: cui ēt associaṫ debilitas expulsiue: sȝ non in vltimo ⁊ pp expulsiue debilitatem nō mittitur ad circūferentiā corporis: sȝ remanens in via sub carne vel iuxta carnē colligitur ⁊ inflat eā: ⁊ iflatio in ista est ꝓfundior q̄ȝ in alia: ⁊ hāc vocāt hyposarcā vel anasarcā sequētes vim vocabuli. Et ex supradictꝭ apparet modus gñonis hyposarce.

Asclytes est deterior aliis spēbus hydropisis.

¶ Dixit Gal. 6° de accidēti ⁊ morbo: ⁊ pōitur a Ras 7° ꝯti. Si digō radicitus defecerit in stō passio ꝯuertetur ad hydropisim timpaniteȝ. Et si digō defecerit in epate inde accidet asclytes. Et si defecerit digō de toto corpore: inde accidet hyposarca. ¶ Deterior spēruȝ hydropisis fm q̄ visus est voluisse. A. est asclytes. Nā vt Gal. dixit 6° de accñti. asclytes fm plm fit ex ꝓprio nocu⁹

epis: tipanites āt ꝛ hyposarca ſm plm fiunt ex nocumēto epis ꝑ cōitatē: ſʒ nocu^m ꝓpriū magis verendū ē nocumēto cōitatis: ꝛ ēt deterior rōne cāe ꝯiūcte: qm̄ ꝙuis vētositas tipanitis fit res magis ꝑter nām ī corpe ꝙ aquositas asclytis: ventositas tn̄ minus ꝑmutat nām citiusq; resoluit̃ ꝛ tollit̃ ꝙ aquositas. Est ēt deterior rōne cāe ꝯiūcte q̄ ē debilitas digestiue epis. Nā ad gn̄onē aquositatis ſʒ plm ꝯcurrit maior friditas ꝛ maior debilitas ꝙ ad gn̄onē ventositatis vel flegmaticitatis. Insup mā ꝯiūcta asclytis magis aggrauat nām ꝙ mā ꝯiuncta hyposarce: qm̄ ī asclyte mā est tota coadunata in loco vno: sed in hyposarca ē sparsa ad multas partes. Ideoq; minus grauat. Et est deterior ratione modi curationis: maxie asclytes ꝓueniēs a caliditate in q̄ medicus nō pōt dirigere curā suā recto tramite ꝯ cām eius ꝯiunctā: q2 augeret cām añtē: neq; cām añtē: q2 augeret cōiunctā. Et cura mediū tenens in tanta egritudie nō est sufficiens ad curandū eā. ¶ Cā timpanitis est ēt deterior hyposarce: q2 maior dbilitas epatis ꝯcurrit ad gn̄onem ventositatis timpanitis ꝙ ad gn̄onē flegmaticitatis hyposarce. Et q2 mā in timpanite est magis vnita: ꝛ q2 est difficilioris curatiōis. nā ventositas eius non pōt resolui nisi ꝑ calīa multū: q̄ cū approximant̃ agentia in humidum ventositati mixtū timpanite resoluūt ipm in ventositatē ꝛ augent cām ꝯiunctā. Et calīa tēperate non sufficiunt ad curam. neq; obstat ꝙ qdā de qbus fuit Joānitius: vt scripsit Ras. 7° ꝯti. dixerunt ꝙ hyposarca est deterior alijs: qm̄ lesio in ipsa cōicat corpori epatis ꝛ oibus venis corpis ꝛ carnitita vt destruat plm digōnis tertie. Et rō est: q2 in hyposarca cā ꝙsi ꝯiuncta q̄ est: vt supra debilitas epatis in digerēdo: a q̄ ꝑncipalr̄ ꝛ potissime depēdet politas curōnis hydropisis: ꝛ ipsius impolitas est minor ꝙ ī asclyte ꝛ timpanite. Et ob hanc cām auctores potissime posuerunt eaʒ minoris malitie: qm̄ ab ea pluries fit liberatio. Dixit eniʒ Gal. vt scribit̃ 7° ꝯti. hyposarca est magis ꝓpinqua sanationi ꝙ alie spēs. Et Uia. dixit. hyposarca est facilis curandum: ꝛ rō facilitatis est nāe bonitas. i. minor malitia: ꝛ diuisio ēt ei⁹ ꝑ oia mēbra corporis: vt vnūqdq; mēbrū tātā hēat ide ꝙtitatē ꝙtū sufficere possit curare. ¶ Et Ras. dixit in diuisionibus. hyposarca est leuior eaꝝ ꝛ ꝓpinquoris sanationis. Dixit A. in manifesta dispōne ꝛ in plimo qd̄ experimentū facit esse necium hyposarca est leuior alijs: ꝛ ē sic a toto gn̄e. Ideoq; ipse subdit. oʒ vt sint spēs hyposarce leuiores: ꝛ nō oʒ necessario: vt de eis fit aliq̄ deterior ſm ꝙ est in reliqs. s. asclyte ꝛ timpanite: vt apparebit. Et hinc pʒ ꝙ illi q dicūt ꝙ vbū A. qd̄ dixit. ꝛ fit de ea aliq̄ q̄ fit valde mala refert̃ ad hyposarcam: male dicūt: īmo refertur ad timpanitē. vt dixit Geti. Dixit itaq; Aui. dignius ē vt fit asclytes malignior oibus alijs: deinde hyposarca fit ex ea aliq̄ q̄ est leuior oibus. Joānitius āt retulit se ad extēsionē cāe ꝯiuncte: ꝛ ēt ꝙsi cōiuncte in hyposarca. ¶ A. aūt 3° coll'ʒ dixit. ꝙ timpanites est peior ceteris. Dixit Guil. ꝙ istud est rōne modi curationis: ſm quē supra dcm̄ est: ꝙ est deterior ꝙ hyposarca. Et dicūt aliq. ꝙ ſm hoc est etiaʒ deterior asclyte: q2 in asclyte non dubitatur de augmentatione cāe ꝯiuncte de approximatione caloꝝ: sicut in timpanite. ¶ Quidā āt alij dicūt: de qbus fuit Gen. ꝙ Auer. intellexit solū de vna spē timpanitis q̄ pōt esse ꝛ est deterior aliq̄ spē asclytis. Et dicunt. hanc spēm intellexit Aui. cuʒ dixit. fit de ea timpanite. s. non hyposarca aliq̄ spēs que est valde mala. Hoc aūt erit ſm cōsiderationē cāꝝ añtiū efficientium timpanitem ſm quā posē est vt fit aliq̄ spēs timpanitis deterior aliq̄ spē asclytis: sicut est timpanites que fit a mala cōplōne vehementer calida: vt in febribus acutis ꝛ in spatibus multe caliditatis que resoluunt spm̄ ꝛ calorem innatū: hec enim redditur incurabilis. Cum neq; infridare possit medicus ꝑꝑ cām ꝯiunctā neq; calefacere ꝑꝑ añtē: ꝛ v̇tus est debilis. ¶ Dixit. A. hydrops eueniēs ꝑꝑ duritiē splenis est magis salua ꝙ eueniēs ꝑꝑ duritiē epis: īmo est illa in qua sperat̃ curatio: q2 durities splenis est facilioris curatiōis ꝙ durities epatis. Et inde dicendum est de alijs speciebus per viam cōitatis. Inter hydropes aūt ꝓuenientes ex nocumento cōitatis ſm Gal. ꝑma deterior est que ex ylijs ꝓcedit ꝛ lūbis. Ego aūt vidi plures hydropicos vitio splenis: quoꝝ nullus fuit curatus: dixerūt tn̄ diutius. ¶ Scias ꝙ hydrops in cōplone frida: ꝛ maxime si fuerit cum frigiditate humiditas ē leuis ad ꝙtitatē: grauis aūt ad curationē: grauior tn̄ ad curationē est q̄ euenit in cōplōne dissili. ¶ Dixit A. hō de quo magis timet̃ cum aduenit ei hydrops est ille: cuius cōplō nālis est calīa ꝛ sicca. Non. n. egrotat ꝑ ꝯtrariū sue cōplonis nisi ꝑꝑ rem magnā ꝛ ꝓcedit hoc ex affo. In morbis minus ꝑiclitant̃ egrotantes ꝛc̄. ¶ Et hydrops qdem a cā calīa deterior est quā a cā frigida: est tn̄ difficilior ad gn̄andū: q2 hydrops morbus exn̄s frigidus difficilius inducitur a cā ꝯtraria: ꝛ maxime ī epate calido exn̄te mēbro ꝛ opposito hydropisi in cōplone: sed est difficilior ad curandū: q2 vt supra dcm̄ est cā eius añs expetit frigida: ꝛ cā coniuncta calida. Et vt dicunt qdā. cū calida resoluit̃ de suba v̇tutum ꝛ epatis ꝛ venaꝝ: nō aūt sic a cā frigida. ¶ Dixit Ipo. 2° ꝑnosticoꝝ. ꝛ adducit̃ ab Auic. ꝙ deterior hydrops est illa que est cū egritudine acuta. s. febrili. Nā dixit Haly. de hac spē null⁹ curari pōt. Nō. n. calida accipe pōt neq; frigida: q2 calida augmētant febrē: ꝛ frigida hydropē. Et Constan. dixit in pātegni. febris supueniens hydropi reddit eā incurabilē: q2 ꝯtraria exigit illius ad sui curā. Et q2 febris multū debilitat v̇tutē nālem epatis: q̄ ēt multum debilitata erat ꝑꝑ hydropē q̄ v̇tus est q̄ curat morbos mālēs. Sic ergo siue hydrops supueniat febri. siue febris hydropi malum est. Uerū deterius est febrem supuenire hydropi: ꝙuis min⁹ malum fit febrem superuenire hydropi a cā frigida quam hydropi a causa calida.

Tympanites est deterior ypo/sarca.

Hyposarca facilius curatur quā oēs alie spēs.

Que idropisis p viā cōitatis fit deterior.

In q̄ complexione idropisis sit deterior

Utrum sit deterior idropisis a calida vel a frida

Ydrops cum febre est incurabilis.

Signa speciesꝝ signa asclytis sunt. Primum dixit A. in ea sentit̃ grauitas in vētre sensibilis ꝛ notabilis. Et est ista grauitas cū tumore ventris manifesto.

De signis asclitis

¶ Scdm̄ signum est dixit Auic. cū ꝑcutit̃ venter manu vel alia re non sonat. s. sicut timpanū: bene aūt sonat sicut vter aqua plenus verum dixit ipse qn̄ cum mouet̃ vēter. s. per medicum vel aliū ꝑmētē a lateribus manu sua: sonit⁹ aq̄ ꝯmote in vētre ꝑcipit̃: ꝛ cū iacēs infirmus ꝑmutatur de latere ad latus ꝑcipit motum illius aq̄.

¶ Tertiū signū est. dixit A. cū tangitur venter eius ꝛ ꝑmit̃ manu apparet tangenti tactus vtris pleni aqua ꝛ nō pleni vtris in quo est inflatio sola. s. ex ventositate.

¶ Quartū signū dixit A. in asclyte mēbra alia a ventre non fiunt grauia neq; magnificant̃ sicut in hyposarca. immo arefiunt multa mēbra ꝑꝑ ꝑuationē humiditatis substantifice. Dixit Gor. mēbra que gracilantur sunt supiora. inferiora vero inflant̃. Et Gor. dixit super Uia. man⁹ ꝛ caput ꝛ collū subtiliant̃: q2 nihil aut modicū mādat̃ eis ab epe. Cutis tn̄ asclytoꝝ est tensa tū ꝑꝑ ꝑuationē hūiditatis substātifice: tū ēt q2 iflant̃ ab hūiditate aquea accn̄tali madefaciente ob ꝙ hūiditatem. dixit Aui. ꝙ tensio ei⁹ est sicut tensio cutis hūide extense. Scias tn̄ ꝙ in asclyte membra fiunt magis grauia ꝛ magis tumida ꝙ in timpanite.

¶ Quintū signū dixit A. est apa. i. inflatio v̇ge: dixit Guil. ꝛ ēt testiculoꝝ. fit. n. inflatio magna valde in v̇ga ꝛ bursa ex hūiditate aq̄a illuc descendente ex ventre. ꝛ apparet in ea bursa: sicut in hernia aquosa: ꝛ qd̄ apa siue que inflatio. dixit A. qn̄q; apparet: q2 in oi tpe hydropisis: sed ī ꝓcessu ꝛ ea magnificata. Et quasi semper in fine eius apparet.

¶ Sextū signū dixit A. vrine paucitas. s. plus ꝙ in hyposarca ꝛ timpanite: q2 modicū de aquositate trāsit ad renes.

¶ Septimū signū est. dixit Gal. 12° pul'uū ꝛ adducit̃ a Rasi in 9ª ꝑticula. In hydropisi vera per id qd̄ aggrauat̃ in

ventre

vētre de humiditate dilatanť vene ⁊ infrigidanť fitq̧ pulsus vigens ad duritiē paruus ⁊ spissus:maxime cū adest febris. Et A.dixit.pulsus habentis eam est paruus freq̄ns ad duritiem decliuis cum aliquali tensione pp tensionem velaminis. Et q̄n̄q̧.s.in fine eius declinat ad lenitatem pp multitudinem humiditatis.

¶ Octauum signum est q̧ tussis in ea eueniens est maior q̄z in hyposarca ⁊ humidior q̄z in timpannite.

¶ Nonū signū est q̧ color corpis ⁊ faciei in asclyte nō tendit ad tantam albedinem:sicut in hyposarca.plus tñ remouetur a colore naturali q̄z in timpanite.

¶ Decimū signū ē dixit Gord.est pceptio iuuamēti ex sudore ⁊ fluxu aquositatis vn̄cūq̧ fluat. Dixit Aui.q̄n est asclytes subito plus lapidē excūtē. Dicūt qdā.i.extractū per incisionē de vesica. Et euenit absq̧ causis manifestis in epe:q̄r.s.epar non patitur:tunc euenit q̧ vna duarū viarū duorū testiculorū.i.duorū pororū vritidū vadētiū vsus duos testiculos iam disrupta est. Alij vō ⁊ melius exponunt post lapidē excūtē.s.a renibus ⁊ venientē ad vesicā ⁊ intrātem p poros vritides q aliqn̄ grossus vel ramosus est in transitu per hos aliqn̄ disrūpit ipsos vel illū per quē transit:⁊ tūc vrina que hz transire p illū porū ad vesicā non peruenit ad eā:sed per loca disrupta regurgitat ad vacuitatem ventris ⁊ causat hydropē subito.i.in breui tpe:ipso adhuc nōdū patiente. ¶ Scias q̧ hec spēs hydropisis ⁊ que accidit ex sanie alicuius apatis rupti in mēbro alio ab epate. Et que fit ex chilo cū fecibus vel vulnere intestinorū ad vacuitatē ventris transeuntibus:vt ex supradictis apparet pōt non pprie sunt spēs asclytis:⁊ silr etiam species hyposarce q̄ fit ex colliquatione humiditatū mēbrorū a cā calida primitiua:q̄r fiunt non patiente epate. Et pp̄ter hanc cām pauci auctorū de eis mētionem fecerunt.

De signis timpanitis

Signa timpanitis sunt.p̄mū.dixit Aui.sumen.i.vmbilicus egrediť plurimo exitu:ita q̧ plus q̄z in asclite ⁊ vehementer proeminet ad exteriora vētositate fortiter impellente ipsum.

¶ Scdm̄ est grauitas pua pcepta in vētre:q̄m nō ē illa parua grauitas:nisi pp portionē aq̄ pmixte ventositati. Et ex hoc totū corp⁹ reddiť leuius ad motiōes ⁊ alias actiōes.

¶ Tertiū signū est.dixit A.sicut chorda tēsa.s.cutis vētris:maxime ⁊ ēt aliorū mēbrorū. Nā est accida ⁊ non est sicut tensio cutis humide:sicut in asclyte:hoc tñ non est semp. sz dixit A. q̄n̄q̧:q̄r maxime in p̄n°.nā in pcessu multiplicatis humiditatibus p idigēnē reddunť hūida. Et in timpanite non est pinguedo mēbrorū.i.tumefactio:sicut i hyposarca.neq̧ etiā sicut in asclyte.imo incipiūt membra tēdere ad arefactionē.i.in p̄ncipio tendunt ad arefactionem ⁊ fiunt mēbra superiora ⁊ precipue collū graciliora quam in asclite.neq̧ in inferiora pedes venter ⁊ bursa tument sicut in asclite.

¶ 4^m sig^m dixit A.est cū pcutiť vēter eiu⁹ magn⁹ audiť ex eo sonit⁹ sicut sonit⁹ vtris i quo ē iflatio nō vtris aq̄ plēi.

¶ 5^m sig^m dixit A.ē q̧ patiēs ē appetēs eructuatōez sp ⁊ iuuať ex eo:⁊ ēt p exitu vētositatū ex ano:q̄r euať ō cā morbi

¶ 6^m signū dixit A.puls⁹ eorū ē lōgior ⁊ maior pulsu aliorū ydropicorū. Nō.n.est debilis sicut in alijs. Cū non ledatur vtus in tipanite cū q̄litate sue mãe sicut in yposarca:neq̧ minorať attractiōe asclitis.i.aggrauatiōe sicut fit i asclite:⁊ hoc accit ei rōne cãe cōiūcte:sub qua yposarticus magis aggrauať tū rōne sue q̄ztitatis:tū ēt rōne sue q̄litatis q̄z in tipanite:sed rōe mãe añtis cū ipsa fit maior in tipanite q̄z in yposarca vt supra patuit pulsus nō fieret maior.imo minor q̄z in yposarca. Uerū q̄r cā piūcta in hoc plus opať q̄z añs.iō in timpanite fm plm pulsus est maior.⁊ ita ad experientiā repitur. Et fm plm velox freq̄ns declinās ad duritiem ⁊ tensionem fm plimū spacij eius.q̄r quousq̧ nō multiplicať hūiditas indigesta in membris.

¶ 7^m signū dixit Raf.in diuisiōib⁹ vrina ē cū ea rubea fm plm. Dixit Guil.vrina ē in ea aliqn̄ mltū tīcta pp apa aut caliditatē multiplicatā in ipso epe ex reclusiōe colere in eo q̄ nō mādať ad loca sua. Et aliqn̄ non est multū tincta:sed ē hñs āpullas magnas ⁊ grossas vt q̄n erit sine apate ⁊ sine multa caliditate. Raf tñ dixit cām rubedinis vrine eē:q̄r fit post caliditatem epe. Urina i oi tipanite tendit ad ruborē:sed plus ⁊ minus fm varietatē cause antecedētis.

¶ 8^m signū dixit Aui.egō sanguinolēta multiplicať in timpanite sicut in yposarca. Egō sanguinolēta accidit in tipanite ⁊ in yposarca minus q̄z in asclite.q̄r in eis epar non ē ita lesum sicut in illa i qua egō accidit magis aquosa.q̄zto aūt minus lediť epar tanto plus cōuertit chilū ad dispōez sanguis. Et q̄r timpanite ⁊ yposarca minus lediť ep plus in eis ɔuertiť chilus ad dispōem sanguis. Cūq̧ in eis expellit nā ad itestina accit egō sanguinolenta.

¶ 9^m signū est color tipaniticorū vergit ad croceitatē plusq̄z in alijs spēbus:q̄r in ea plus de colera transit ad mēbra.

De signis yposarce.

Signa yposarce sūt.p̄mū dixit Aui.q̄m ab ipso p̄n° apparet inflatio in toto corpore.impinguanť eni mēbra in ipsa.i.apparēt pinguia:q̄r tumēt ⁊ pp̄e facies.mēbra nō declinant ad arefactionē sicut in asclite ⁊ timpanite.imo p̄mū qd̄ in corpe tumet ē facies.⁊ est sicut inflatio corpis mortui. Inflať .n.aliqn̄ corp⁹ iuxta mortē:q̄r calor ⁊ spūs nō regulat⁹ ab aia moueť motu suo nāli vsus circūferentiā ⁊ cutē ⁊ sequūtur eū in motu suo multe hūiditates qb⁹ circūferētia catarrico r̄ddiť tūida. Dixit Raf in diuisionib⁹.adest iflatio palpebrarū ⁊ extremitatum.

¶ 2^m signū est q̧ in quocūq̧ loco corporis p̄mitur digitis ɔprimiť ⁊ fit vt cedat cutis p̄ssioni. Dixit Alex.anasarca silis est carni mortui:⁊ totū corpus tumet ⁊ p̄mētib⁹ digitis fossa efficitur:⁊ releuatis eis statim repletur.

¶ 3^m signū est dixit Aui.venter nō inflať in ea sicut i asclite ⁊ timpanite neq̧ est in ea de exitu suminis.i.vmbiliei illō qd̄ est in illis. Neq̧ est in ea ēt de motione aq̄ i vētre sicut in asclite:neq̧ de sonitu sicut in timpanite.

¶ 4^m signū dixit A.est q̧ fm plm sequūtur ipsam flux⁹ vētris sanguinolentus ⁊ lenitas nãe tedēs ad albedinē.sanguinolētus:q̄r in ea epar generat sanguinē ⁊ magis q̄z i timpanite:q̄r in ea epar est minus lesū:sed est h̄ fluxus tēdens ad albedinē:q̄r sanguis quē generat est flāticus vel est tendens ad albedinē pp partē chili q̄ pp opilōnes nō potuit ad epar transire. Raf.āt absolute dixit.est i ea lenitas nãe. Quidā dn̄t q̧ egō fm partē aliq̄z est sanguinolenta ⁊ fm partē aliaz alba pp chilositatē vel flegma admixtū illi pti. cuius magna copia est in intestinis eorū.

¶ 5^m signū dixit Ga.⁊ adducitur a Rabi i 6ª pticula.ydropisis carnosa hz humectare mēbra corporis dura oīa ⁊ materia desacere. Et pulsum fluctuantem sic operatur. Et A.dixit pulsus est vndosus latus lenis pp̄ter multitudinem hūiditatis. Dn̄t qdā.non est pulsus sp latus:sed in p̄ncipio. cū mā non est adhuc multum ingrossata.

¶ 6^m signū ē dixit Raf.in diuisiōib⁹ albedo coloris vrine. ipsa.n.q̄n̄q̧ appet alba spissa q̄si lactea ⁊ q̄n̄q̧ appet discolorata mediocriter spissa.⁊ q̄n̄q̧ rubet ⁊ est cum suba spissa. Rubet āt q̄n cā añs fuerit calida. Dixit Ga.in li° ō multitudine ⁊ scribitur a Rabi in 23^a.pticula chimus quem noiauit Ga.digestū ex quo cāri ydropē carnosam est illud qd̄ residet in vrina sile farro fabarū decocto.⁊ ē vna de spēbus flāticis qd̄ in libris plimis noiatur grossum.

De signis ydropisis per pp̄etatem eius.

Signa spēs ydropisis sūptarū fm mēbra a qbus ipsa hz originē siue signa ydropisis cōitatis ⁊ pp̄etatis sunt.dixit Ipo.2°.pnosticorū.signa ydropisis pp̄uetatis.s.hn̄tis originē ab ipso sunt q̄tuor.p̄mū tussicula cū qua non pūcitur q̄cq̄z. Ideoq̧ dixerunt Sera.Alc.⁊ Auic. tussis est sine sputo. Et Gal.dixit in ɔmēto.hn̄s hāc egritudinē desiderat tussire.⁊ accit ei mordicatio que puocat

ip̄m ad tussiendū. Cum ergo incipit tussire abstinet a tussi
Incipit aūt tussire vt experiatur iuuamētū ei⁹: sed abstinet
q2 non inuenit iuuamētū. Dixit Hal. cogit᷑ tussire: q2 dya/
fragma ꝯstringit᷑ ⁊ inde pect⁹ ⁊ pulmo. Et accit ꝯstrictio
ī pulmōe sicut accit pp descēsū mātꝫ ad ip̄3. Extimat ergo
īfirmus tussim fore vtilē sperās p eā euadere rē ledētē ⁊ di
latare ꝯstrictionē: vñ incipit tussire: sed statim abstinet a
tussiēdo: q2 certificat᷑ q꜄ spes eius est vana: q2 non percipit
ex tussi vtilitatē. neqꝫ videt ī ea sputū. non. n. expuit aliqd
cui sit q̄ꝫtitas: ⁊ si expuit: expuit rē subtilē aquosam sicut
spuma. Scias q꜄ hic eger p̄t abstinē ab hac tussi: q2 volū/
tarie ꝓuocabat seip̄3 ad tussiēdū. nꝫ adiuuat ad hāc tussiꝫ
v̄t⁹ nālis expulsiua sicut mītotiēs v̄t⁹ expulsiua mouet ad
tussiēdū vt expellat ⁊ apiat opilōnē accidētē in pulmōe a q̄
nō abstinet᷑ nisi cū difficultate magna dñt qdā. q̄ꝫuis absti
neat a tussi volūtaria: nō tñ in totū remanet sine tussi: ⁊ ma
xie si ex apate gibbi epatis fuerit: qm̄ ad ip̄m seq̄t᷑ tussis
vt suo cā° patuit: ⁊ de q̄ dixit Hal. q꜄ est ꝓpriū signū eius.

¶ 2m sigm dixit Ipo. ē tumor pedū. ⁊ ē de signis ḡnalib⁹ vt
dixit. G. in ꝯ¹°. Uerꝫ dñt qdā q꜄ ī ydropisi ꝓpetatꝫ tumor
pedū citi⁹ aduenit q̄ꝫ in ydropisi cōitatꝫ ⁊ magis excrescit.

¶ 3m signū dixit Ipo. nō egerūt nisi modicū ⁊ cū angustia.
Et cā est dixit G. ī ꝯ¹°. q2 itestina ⁊ meseraice nō sl̄ ifirma.
Et cib⁹ nō corrūpit᷑ ī eis nꝫ grauat ipsa mēbra. q̄re ñ accit
flux⁹ vētris: sꝫ feces minorāt᷑ in corpe eorꝫ: ⁊ ps earꝫ resol/
uit᷑ a calitate ꝓueniēte ex apate calō epis. ¶ Dixit Haly.
nāc siccitas fit: q2 ī hac spē itestinum ⁊ meseraice sl̄ sana ⁊
fortiora ⁊ cibi succositatē ad ep mittūt. Et colēmeat⁹ q̄ ē
ab epe ad fel opilat⁹ ē: q2 ꝯp̄mit ip̄m apa nꝫ aliqd colē ad
fel penetrat aut parꝫ qd ⁊ subtile. Uñ minuit᷑ colera q̄ ad i
testia d̄fluit a felle. vñ hebetiora sūt ad sentiēdū. vñ ex h̄ fe
ces ī itestinis morāt᷑ ⁊ ī mora exicāt᷑. ¶ Dixit A. cū ē pn
cipiū ydropis ex apate ī epe ꝯstrigit᷑ nā. Dñt qdā q2 pp ve
hemētē calitatē apatꝫ epis ita attrahunt᷑ hūiditates ab ite
stinis ⁊ meseraicis ad epar q꜄ egōnes remanent sicce. Et
dato q꜄ ep sit debile in digerēdo: non tñ in attrahēdo reci/
piēs iuuamētū in attrahēdo a caliditate apatꝫ q̄ est tāta q꜄
ēt p se sufficit ad attrahēdū. Dñt hoc habere v̄itatē in apa
te calido qō est in gibbo. Si. n. esset in ꝯcauo resudaret ali
qd virulentū ex eo ad itestina cui⁹ mordicatiōe itestia mo/
uent᷑ ad egerēdū. Et nō remaneret egō sicca. ¶ Quidā tñ
tenēt oppositū dñtes q꜄ maxie egō exiccāt apate calō exñte
ī ꝯcauo epis: q2 maior cōicat᷑ caliditas in intestinis ab eo.
vñ magis exiccat᷑ egō. Quidā dñt non exñte apate calō in
epe non est necesse egē nem siccā fieri.

¶ 4m signū dixit Ipo. circa ventrē sl̄ apate nō ꝯtinue extra
manātia: sꝫ q̄nqꝫ veluti fugiētia. Dixit G. in ꝯ¹°. intellexit
Ipo. p h̄ apata tumorē q accit ī vētre. s. in mirach. Inuenit᷑
eñi tact⁹ eorꝫ lenis ⁊ mollis ⁊ cutꝫ laxa. qm̄ nutrimētū cutꝫ
ex sanguine est aquoso subtili malo. Cū ergo p̄mis ea digi
to suo recedit ab eo stati. deiñ si morat᷑ qn redeat ad dispō
nem suā p̄mā. vel itellexit apa vētris ⁊ toti⁹. s. tumorē eue/
niētē eis in pn°. Nā multotiēs post appitionē eorꝫ qescūt
ita vt extimet᷑ q꜄ ipsa iam qescāt penitus ⁊ resoluant᷑ deiñ
nō statī: sꝫ redeūt ⁊ sic multotiēs fit. Sꝫ postq̄ꝫ extēdit᷑ tp̄s
ydropisis nō accit illud ita q꜄ non qescūt aliq̄ vice sꝫ pma/
nēt. ¶ Dixit A. accidūt apata in latere dextro ⁊ sinistro. s.
vētris vel ēt mēbrorꝫ inferiorꝫ q̄ aliq̄n recedūt ⁊ occultāt᷑:
deiñ iterꝫ appent. ¶ Dñt qdā. p̄t v̄ificari ō v̄is apatib⁹ q̄ꝫ
accidūt ydropicis. qm̄ aliq̄n post extumescētiā subito deli
tescūt ⁊ sūt eūtia ⁊ redeūtia. Et v̄ificat᷑ ēt de iflatiōe extre
mitatū ip̄orꝫ. de māe. n. ⁊ cū pmanēt ī qete occultāt᷑ inflō/
nes in extremitatib⁹ ip̄sorꝫ. Et de sero post motū ⁊ āmbula
tionē vel lōgā erectionē redeūt in ip̄sis ⁊ maxie in inferiori/
bus. Et dixit A. q꜄ p̄dicta signa plus accidunt in ascite.

De signis ydropisis per cōmunitatem.

Signa vō ydropisis cōitatꝫ sl̄ ei⁹ q꜄ q̄ ꝯsurgit ex yliis
⁊ lūbis. s. stō meseraicꝫ itestinis ⁊ ptib⁹ renū.

dixit Ipo. vbi. s. ēt q̄tuor. ¶ Primū ē pedū tumor q sꝫ sit
ō signis ḡnalib⁹ vt appuit. De eo tñ dixit. A. q꜄ ī hac ip̄se
ydropisis. s. ō spēb⁹ cōitatꝫ icipit apa. i. tumor ī pedib⁹ ab
ip̄o pn°. Ubi ī aliis spēb⁹ cōitatꝫ icipit postea ⁊ ñ sic ī pn°.

¶ 2m signū dixit Ipo. ē vētris diuturna effusio. i. flux⁹ lōg⁹
q fluxus pōt eē duplex. vn⁹ chilosus: q2 nō pōt penetrare
chilus ad ep opilōnē. Et q2 ēt cito ⁊ anteq̄ꝫ penetret expel
litur ab intestinis incitatis mordicatiōe colere. Et qñ cōi/
cat icita expulsiōi ei⁹ retētiue eorꝫ debilitas ⁊ hoc magis ī
ꝓcessu. Alius fluxus est sanguinolent⁹ qui accidit ex pte
chili qui trāsiuit ad epar ⁊ ibi recipit sanguificationē ali/
q̄ꝫ. tādem nō potens transire ad venas redūdat vel remitti
tur ad intestina. sm̄ tamen plīm fluxus chilosus p̄cedit sā/
guinolentū. aliquādo tamē simul euenire pñt. Et dixit G.
in ꝯmēto q꜄ fluxus eueniens est ꝓpū signū huius ydropi/
sis. Et hoc ēt affirmauit Hal. Et dixit. ꝓpriū ydropisis q̄ a
stō ⁊ intestino ieiuno ⁊ meseraica est dyaria ꝯtinua. Dixit
Sera. dyaria est signū cōe accidēs ī ydropisi q̄ accit ī locis
vacuis viscerꝫ qñ est in eis apa. ⁊ non sumpserūt p̄dicti au
ctores dyariā ꝓprie: sed large pro fluxu ventris.

¶ 3m signū est dolor ventris q nō remouet᷑ per dcm̄ fluxū:
sed remanet. Dixit Sera. dictus dolor est in vmblico ⁊ vē
tre ⁊ anchis: ⁊ ꝓcedit hic dolor ex apate ex mordicatione
colere. Et indigōe. n. cibus corrumpitur dixit Ga. ⁊ cōuer
titur ad coleram ꝓpter caliditatē mēbrorꝫ apatorꝫ apate
calido generatur ex idigōe etiā multa vētositas: q̄ ēt est cā
doloris ventris. Non igitur dissoluitur dolor iste ab illo
fluxu: q2 non eūatur in eo cā eius.

¶ 4m signū est tumor vētris q non remouet᷑ neqꝫ minuitur
p illū fluxū: sed remanet ⁊ aliq̄n magnificatur: eo q꜄ nō eūa
tur cā eius. Dixit Aui. non egreditur cū eo aq. sup. sꝫ tran
sit in vacuitatem ventris: ⁊ si euacuatur de aq̄ in illo fluxu
illa non est pura: sed pmixta sanguinolentis fluxus. Et est
pauca: q̄re nō minuitur tumor. ¶ Dixit A. ī ydropsi inci
piente a splene color faciei ⁊ corporis est declinis ad viridi
tatē ⁊ nigredinē. Et est egritudo añs ex splene. Et q̄nqꝫ nō
cadit appetit⁹ in ea: ⁊ hoc est cū multiplicata melā ī sple/
ne fluit ad os stōi. ¶ Et dixit sil̄r in incipiēte ex renib⁹ nō
cadit appetitus in hora. i. subito vel in pn°. seu cito: q2 nō
cito cōicatur in ea nocumētū stō. i. nō cadit: vt dicūt qdam
eo casu quo cadit ī epatica. Et añcedūt cā egritudies renū
apata vel vlcera. ¶ Scias q꜄ añcessiōe egritudis ī aliquo
mēbro cui ꝯpatitur ep ⁊ seqtur postea eam ydropisis sciri
pōt a quo mēbro ip̄a hūerit originē. Ad qd significādū di
xit Aui. oꝫ vt habēs ydropisim sciat illud qō de ipso pri/
mū inflatur an sit femur an pedes. an dorsum. an ptes renū
⁊ alchatin ex intestinis. s. vt p h̄ habeatur cognitio de ori/
gine ydropisis. Nā quādo ip̄a incipit cū apate in epe vel
alio mēbro tumor incipit p̄ in mēbro apato. deiñde ad alia
extenditur mēbra. Et si incipit sine apate tunc tumor inci
pit p̄ a pedibus ꝓpter causam supradictam.

Sig⁹ ydropisis a cā calida ⁊ ēt apate calido.

Signa spērꝫ sm̄ cās dixit Aui. ydropisis cuius cā est
calida est cū signis caliditatis ex inflāmatione
⁊ siti ⁊ citrinitate coloris ⁊ amaritudine oris ⁊ vehemētia
siccitatis in corpore. ⁊ casu appetit⁹ cibi. Et fortis fit adu/
stio vrine. i. multiplicatur in ea sedimē adustū vt cinis. vel.
h. fortē inducit ardorē. Dixit Aui. in fine eius. s. mictionis
vrine facit ardorē vel in fine eius. i. post longū tp̄s ydropi
sis. s. multiplicatur sedimē adustū. vel ēt ardor vrine pp ve
hemētiā colere q̄ ei admiscet᷑. ¶ Et si est. s. ydropisis vel. s.
cā eius ex genere eius in q̄ multiplicatur liq̄factio pp mul
tam caliditatē ⁊ expulsio fit māe liq̄facte ad duas vias nā
les. s. egōnē ⁊ vrinā significatur p multitudinē citrinitatis. s.
in colore corpis ⁊ in egōne ⁊ vrina. Et significatur p signa
liq̄factiōis. s. q̄ appent ī egōne ⁊ vrīa. Et añcedit liq̄factio/
nē egō ⁊ vrinā lotiua ⁊ virulēta ⁊ icipit ex ptib⁹ yliorꝫ ⁊
alchati. s. sm̄ plꝫ. Nā pōt ēt ex aliis ptib⁹ ꝓuēire. Et dixit

Auic.

Aui. hec eadē signa appent in idropisi fcā ab egritudinib⁹ acutis. ¶ Sz facte ab epate calo signa sūt dixit. A. qm̄ icipit ex epis fm plm ⁊ pstringit cū ea nā. ipsa. n. vtplz ē sicca in idropisi icipiēte ex anterioti. i. a pte gibbosa epatis ⁊ ptibus q̄ illi cōicant. ⁊ adsunt signa epatis calidi dicta suo ca. ¶ Et idropisis fcā ex epate duro cognoscit p signa illi⁹ ⁊ fluxū sangu inolētū ⁊ paucitatē appetitus cibi.

Sig^a idropisis a cā frigida.

Signa vo eius cuius cā est friditas sunt puatio inflāmatiōis ⁊ paucitas sitis. s. respectu sitis q̄ fit in idropisi a cā calida. Et insipiditas oris. Et declinatio coloris ad albedinē cū liuiditate ⁊ leuitas cutis ⁊ vomit⁹ flāticus ⁊ nō apparet liquefactio vel adustio in exeuntibus. Et pcesserūt egritudies fride nō calide. Et vrina est alba aquosa. aliqn̄ tn̄ pōt esse tincta vt supra. pp qđ dixit Auic. nō oz vt iudicet per tincturā aque ⁊ rubedinē eius calida idropisis. ¶ Ampli⁹ signe cāp sumunt a dispōne corpis etate tēpore anni regione ⁊ regimine pcedente arte ⁊ consuetudine. ¶ Dixit Aui. si idrops supuenit alicui hn̄ti melancoliam resoluitur melia propterea q idrops humectat eam.

Pronostica.

Sig^a bōa in idropisi.

Signa sperū fz bonitatē ⁊ malitiā. Signa bona dixit Aui. opz vt sit nā l lenitate ⁊ siccitate cognita. Nā eni sicca melior est q̄z cū ipsa est leniosa: qz sigiat nutrim̄ trāsire ad mēbra. In ea ēt tuti⁹ pōt fieri curatio p euōnez q̄ necīa est in cura idropisis a q̄ frequēter pbibet nāe lenitas. ¶ Et dixit Aui. qn̄ expellit nā ex idropico aquositatē. supple. ⁊ flāticitatē p seipsaz sigiat euasionem. Et h siue expellat p egōnem siue p vrinā. subit⁹. n. fluxus vētris q eaz euacuat est bon⁹. Et silr subit⁹ fluxus vrine siue sit subit⁹. i. spōtane⁹ siue artificialis. ¶ Et dixit Auicē. carnositas mirach in idropisi est signū bonū ⁊ sigiat q eger pōt bn̄ tollerare euōnem. ¶ Dixit Ipo. 7° afo. Si ab albo flāte habito dyaria supueniat fortis soluit egritudinē. dixit āt fortis: qz oz esse multa vt pportionet māe iposarce q̄ est multa. opz tn̄ ad hoc vt soluat egritudinē q pueniat a virtute forti expellēte. Nā si pcederet a debilitate ptentiue eēt mortalis vt appebit. ¶ Dixit filagori⁹. ⁊ ponit 7° ptinē. si egō fuerit digesta cōpetenter in idropisi curāda est passio ipsa. Cum caliditas innata sit in ea potens.

Sig^a male in idropisi.

Signa mala dixit Ipo. 2° pnosti. ois idrops in acuta egritudine malū. Et ēt malū est si idropico febris supueniat acuta. mortē. n. portēdit. Febris ēt ei supueniens nō acuta mala est. ¶ Et dixit 7° afo. idropic⁹ si tussim hēat disparatus est: ⁊ hz hoc vitatez si tussis pp idropem eueniret ⁊ nō ex alia cā. dixit. n. ipse in 6° afo. idropicis superueniēs tussis malū: pcedēs vo fine malo. Sigiat. n. superueniēs eis tussis vt dixit Gal. i 9°. q humiditas aquosa idropicop excreuit adeo donec ptingat ad canales pulmonis: est. n. cōicata spūalib⁹ penetrādo p poros dyafragmatis fm plm ad pcauitatē pectoris: quā postea pulmo imbibit in motu suo. Un̄ dixit Gal. in cōmē. q vicin⁹ est suffocatiōi: qz illa aquositas pōt eē cā suffocatiōis ei⁹. Et ēt tussis idropico supueniēs mala p viā signi: qz sigiat hūiditatē intātū additā in vētre vt cōprimēdo dyafragma tussiz causet: ⁊ tussis pcedens lz sit mala in sено tn̄ sigiat in idrope bonū aut malū. Et idē intelligēdū est de pstrictiōe anhelitus. ¶ Dixit Aui. qn̄ dn̄at mā idropisis adeo dōec faciat accidere disniā ⁊ pstrictionē anhelit⁹ ⁊ solutionē ventris: tunc illud sigiat ppinqtatez mortis in trib⁹ dieb⁹. i. cito. Nō. n. est termin⁹ iste p̄fixus: sed q̄si dixerit i breui tpe. qm̄ tāta est mā q̄ simul cōicet spūalib⁹ ⁊ itestinis. Et hz vitatē si pstrictio anhelit⁹ nō pcesserit pp aliā cām q̄z ppter mām idropis. Nā si pp aliā cām pcesserit vt pp magnitudinē officialē aut pp magnitudinē epatis tūc nō sigiat ppinqtatē mortis in breui. qm̄ est magis salus. i. min⁹ cito iterficiēs. Cōstrictio. n. in idrope q̄cunq cā euenerit est mortalis: qz est cā magne debilitatis vtutis. Et maxie si cū tussi fuerit vt patuit. Etenī tussis ēt debilitat ⁊ cōmouet aquositatē. Dixit Ser. si i idrope cū tussi est fetor nō sperat de ifirmo. Nā sputū sigiat mā z cōicatā pulmōi. ⁊ fetor sigiat corruptionez. Et aliqn̄ hūiditas idropicop intrat pcauitatē stōi fortasse p poros tunicap ei⁹. Et fortasse ab epate p meseraicas pcedit ad fluxū ⁊ est mala. Et iam visus est idropic⁹ mori suffocat⁹ pp aquositatē: ⁊ tn̄ ptinue emittebat aquositatez in vomitu. ¶ Flux⁹ vētris ptinu⁹ ⁊ lōgus ⁊ maxie si ethomatic⁹ ⁊ cū quo nō detumescit inflatio ⁊ nō euatur cā egritudinis in idropico est mortalis. maxime si cuz vtutis debilitate fuerit. Ipo. quocunq sit flux⁹ ventris supueniens ei nō afferēs alleuiationē est mortalis. de quo itellexit. A. cum dixit. ⁊ scias q flux⁹ ventris in idropico est mortalis. Et dixit Aui. flux⁹ ventris in quo descēdit sicut caro epatis pnunciat pximā mortē: qz significat corruptionē ⁊ liq̄factionem epatis. Dixit Gor. hoc est qn̄ flux⁹ est sicut caro aut sanguis coagulat⁹. ¶ Flux⁹ lienteric⁹ supueniēs idropico citam mortez portēdit ppter inutricationē q̄ illi fluxui succedit. ¶ Dix̄ Ras. 7° pti. de 6° ca. scōi lib. epidimiarū. qn̄ mors sequtur idropicū venter magnificat ⁊ cutis mirach ei⁹ valde extēdit. ⁊ nō minus os desiccat ⁊ in supficie cutis egrediunt vlcera ex malitia hūiditatuz que sunt i vētre ei⁹. ¶ Dixit Auicē. vlcera oris ⁊ gingiuarū accidūt circa ppe mortez ppter malitiā vapop. Et dixit in fine idropisis ⁊ post pfirmationē ei⁹ accidūt vlcera in corpe pp malitiam cōplōnis sanguis ⁊ silr sunt signū mortis. ¶ Dixit Alman. cum vēter post epatis dolorē ⁊ febres augmētari cepit ⁊ qđ est ab vmbilico vsq ad femur exterius pertinuerit ⁊ cutis que ibi est subtiliari ⁊ albescere ceperit. Et cū venter mouetur audit sonit⁹ q̄si aque in vase semipleno mote. Et cum his fuerit vrina rubea parua spes hn̄da est ⁊ pprie si vtutis nō affuerit fortitudo. ¶ Dixit Gor. vrina color in idropico est mortalis sicut si fuerit iferi⁹ vni⁹ coloris ⁊ supius alteri⁹ coloris ⁊ maxime si fuerit liuida. aut nigra iferius vel supius. ¶ Dn̄t qdā. de signis certis mortalib⁹ est inflatio mentuū. sigiat. n. debilitatē cordis nō potētis defendere illas ptes. ⁊ h maxime in asclite ⁊ tipanite. ¶ Dixit Aui. cōsidera in asclite an femur cōicet in iflatiōe vētris: ⁊ qn̄ cōicat timet resudatio. i. circa vmbilicū aut circa vgā ⁊ bursā. Et resudatio liquefacit ⁊ putrefacit ⁊ facit cadere in vlcera maligna difficillima ad sanādum q̄zuis oia eop vlcera sint difficilis sanatiōis: qz non pn̄t exiccari. ¶ Subtilitas cutis mirach in asclite malū. sigiat. n. intolerantiā euōnis aque. ¶ Dixit. A. de asclite que seqt apa durū nō sperat de cura eius. Nā ⁊ si aqua euētur q̄lz euōne: redit tn̄ itep ⁊ repletur qz cā eius nō tollit. ¶ Dixit Aui. cū catarrū patit idropicus. s. iaz liberat⁹ per fluxū vētris redit iflatio. i. idropisis triū diep. i. i breui tpe. Nā ille catarr⁹ est cā redit⁹ aquositatis ⁊ inflatiōis. Et fm plm fit illud. i. ille catarr⁹ ex vētositate. i. vapore ascendēte ad caput ⁊ ibi pu̇erso in aquā naturā vn̄ fit illud. s. idropisis ex ventositate. s. timpanites pp errorē cātum a catarro in digōne pma. Timpanites ⁊ iflatio vētris in qua audit sicut son⁹ tipani si pcutit eueniēs in febrib⁹ pestilētialib⁹ ⁊ in fine egritudinū acutap mortē peculdubio portēdit. ¶ Dixit. A. ocm̄ est q qn̄ est in facie hois aut manu ei⁹ sinistra mollities. ⁊ accidit ei in pn⁹ huius accītis prurit⁹ in naso morit in scōo vel tertio die.

Modus i asclite ex sex reb⁹ nō nālibus.

Cura spālis idropisis variat fm suas spēs. Cura asclitis in qua Auic. posuit vnū can̄. cōem q est exiccatio ⁊ extractio supfluitatū: q can̄. pōt dici ⁊ est cōis omni idropisi. Uep in asclite vehemēti⁹ attēdendus est. ¶ Ordo dicte asclitis pcedentis a cā frida vetat aerē friduz ⁊ hūiduz ⁊ morā in locis hūidis ⁊ aquosis ⁊ iuxta riuos ⁊ fontes ⁊ flatū australiū vētop maxie. Dix̄ Ser. in loco in quo sedet ad solez nō opz vt vent⁹ flet. Dixit Auic. phibeat a visiōe aq̄ ne iducat sup ipsaz appetit⁹ pot⁹ ei⁹ pp imaginationez ad ipsam: ⁊ vitēt tristitiā ⁊ inertiā qetē multā ⁊ pcipue ast cibū ⁊ potū pferuētē. ¶ Dix̄ Ale. Nihil ita nocet idropi

eo intelligens de oi idropico ⁊ ɔstipatio pororꝫ. Et dixit.
balneū nocet multuꝫ: marie in cōplone frida: q2 hꝫ corpus
magis infridare q̄ȝ calefacere. Et Sera. dixit. calefactio in
balneo humectat ⁊ facit acqrere hūiditateꝫ ⁊ mollitiē. Et
itellexerūt de balneo dulcis aque. De quo dixit Aui. q͏̄ bal
nea hūida. i. hūectātia que sūt actu ⁊ potētia hūida sūt eis
horrēda. ¶ Dixit Cōstan. q post cibū sepe balneat. s. in aq̄
dulci fiet idropicꝰ. Et vetat dieta eis sōnum ꝓlixum iuxta
posse ⁊ silr sōnum diuturnū. Et vetat oēm cibum ⁊ potum
friduꝫ ⁊ humidū. ¶ Dixit Hal. caue cibos tarde digōnis
fridos ⁊ hūidos vt lac pisces recētes butyrū legumina ⁊ q̄
ex tritico fiunt vt amidū tri ⁊ silia ⁊ oia que cū melle cōpo
nunt vel zuccaro. qm̄ eis epar tāq̄ȝ dulcibꝰ delectat ⁊ attra
bit ea: vñ epar opilatur ⁊ egritudo roborat. ¶ Dixit. A.
de fructibꝰ recētibꝰ nō ɔceduntur eis nisi granata dulcia. di
xit Alex. castanee ⁊ nuces q̄ȝtum possibile est nō sunt acci
piēde. Et opꝫ vt alienēt oia olera frida ⁊ hūida ⁊ gnalr oia
cibaria q̄ dicta sunt nocere in mala cōplone frida ⁊ hūida
epatis ⁊ opilonibꝰ eiꝰ. ¶ Dixit Hal. q̄ȝtū poteris aq̄ pure
potū arce illis nisi p pauce. Neq3 aquā sumat oino cū niue
refrigeratā. qm̄ h̄ epati refrigerat opiloneꝫ ⁊ modū auget.
Dixit Aui. ꝓhibitio fiat a visiōe aq̄ neduꝫ a potu eiꝰ: ⁊ ma
xime ꝓhibet qñ sit cū cibo mixta bibit. Et nō dixit Auic.
si nō est posse qn ipsa bibat potet post cibū aliq̄ȝto spacio.
Et potet mixta cuꝫ vino ⁊ alijs ipsiꝰ malitiā corrigētibꝰ.
Ciborꝫ potuūq3 dixit Hal. illis arce copiā. qm̄ stōm aggra
uat digōnē ꝓhibet. auget hūiditatē ⁊ calorē extinguit nāl
lē. Arce quoq3 retentionē supfluitatū ⁊ coituꝫ. ¶ In ascli
te aūt a cā calā vitet aerē in calitate excedentē irā fortē siue
furorē motū plīm vigilias ēt plūnias ⁊ ieiuniū longū. Dixit
Alex. si sit cū febre nō opꝫ vti cibis calidis. Et dixit Sera.
non dent q̄ calefaciūt. neq3 in cibis neq3 in potibꝰ. sup. sꝫ
si sit siue febre dent cibi ⁊ potꝰ calidi moderate nō excedē
ter pp cām añteꝫ. ¶ Iuuātia aūt fꝫ ordinē diete in asclite a
cā frida dixit ɔcilator inspirare bonū aerē est ex marie ɔfe
rentibꝰ. ⁊ pmū mādatuꝫ in cura idropicorꝫ. s. cuiuscūq3. di
xit Hal. si possibile est eos trāsire ad aliā regionē calidiorē
⁊ sicciorē fiat. Dixit Sera. si sol est calidus valde tūc opꝫ vt
eligat calefactio cuꝫ eo. qm̄ penetrat vsq3 ad ꝓfundū cor
poris cū q̄litate que exiccat q̄sdā hūiditates ⁊ attrabit q̄s
dā ad supficiē corpis ⁊ subtiliat q̄sdam ⁊ ponit eas velocis
resolonis ⁊ viuificat corpꝰ ⁊ euigilat v̄tuteꝫ sicut viuificat
oia corpa in qbꝰ est vita. ¶ Dixit Aui. sit in loco vbi nō ē
vētꝰ. q2 cū ventꝰ frequēter renouet aerē calor solis reddit
sibi minor. Et dixit Ser. dū est in sole opꝫ vt hēat caput te
ctuꝫ. Et in iposarca oia alia mēbra sint detecta ⁊ nuda soli.
Et in asclite ⁊ timpanite hēat ventrē ⁊ oia mēbra iflata so
li detecta. Et in tpe in quo sol nō multum calefacit sit mora
eiꝰ ad ignē ⁊ marie ex prunis ⁊ carbonibꝰ. dix̄ Auicen. sit
ignis ex lignis exiccatis q̄re magis desiccat q̄ȝ ex viridibꝰ.
Et dixit Ser. oꝫ vt in sole mora sit super arenā maris ⁊ sit
ifirmꝰ iacens sup illā. Et coopiat reliquū corpꝰ eius ne le
dat a calitate solis. Ualet ēt arena fluminū qñ a sole fuerit
vehemēter exiccata. Et valet silr terra sabulosa: sꝫ nō q̄ȝtuꝫ
arena maris. dixit Sera. arena qñ calefit calitate solis exic
cat ⁊ sugit hūiditatē sicut spōgia. Et Aui. laudauit sepeliri
in arena calā: ⁊ h̄ marie vt dixit Ras. in dinonibꝰ: valꝫ in
iposarca. Et dixit silr valet linire corpꝰ luto vt exiccet sup
corpus ⁊ sit lutū qd̄ adheret rotis curruū vt sit sūptum de
loco trāsitꝰ eorꝫ: q2 magis porosum ⁊ subtiliatū est q̄ȝ aliud
lutū. Et mihi dixit qdā experimētator q͏̄ lutū acceptuꝫ in
vijs de loco in quo multi minxerūt afīn ⁊ exiccatū sufficiē
ter linitū super corpus multū exiccat ipm. Cum aūt nō fue
rit sol calefit arena in cacabis ad ignē vel in furno ⁊ spargi
tur supra mēbra idropici. Ego aūt exptus sum cinerē cali
duꝫ ⁊ valet sufficiēter ⁊ non minus q̄ȝ arena. ¶ Et ordinat
dieta gnalr oēm modū aperiēdi poros marie cū fricationi
bus factis in corpe vbi opꝫ. dixit. A. sint fricatiōes aspe. i.
cū aspitate facte sicut cū arena luto vel cinere vel cuꝫ pānis
aspis ⁊ manu. qm̄ dixit Alexā. fricatio poros apit hnorēq3
attenuat ⁊ digerit. fit ēt marie cum balneis exiccātibꝰ siue
balneū sit humidū actu siue siccū. ¶ Dixit Gal. vt pōit 7ꝰ
ɔtinentis. Aque balneorꝫ exiccatiuorꝫ ⁊ ēt aque maris ɔfe
runt idropicis. cū ipse desiccēt violēter. tñ patiēs morari oꝫ
in eis p diē totū. i. q̄ȝtū posse ē ei vel p diē totū. i. multotiēs
iterādo in die balneationē in eis. dixit Ras. ⁊ ponit 7ꝰ ɔti.
nō est aliqd vtiliꝰ idropico sicut balneū siccū cuꝫ de eo eua
cuet hūiditatē abundāter. neq3 calefaciat cor neq3 illud de
bilitet: sed ɔfortet cū aer fridus tunc icludat in corde. Et p
h̄ dedit itelligere de quo balneo sicco itellexerit: quia nō de
stufa: q̄ cōiter dr̄ balneū siccū: sꝫ de balneo exiccatiuo quo
cunq3 pparato. dūmō facies liberū hēat aerem. Et nō sit ei
necēium ispirare aerē calidū balnei. dixit Aui. balnea q̄ sūt
eis meliora sūt sicca sicut stufa seu clibanꝰ calefactꝰ postq̄
tolerauerit ifirmꝰ vt igrediat ipꝫ: ⁊ ꝓprie hñs iposarcā in
quē cū intrauerit dimittat caput suū extra ad aereꝫ vt pue
niat fridus ad pulmonē ⁊ cor. Et ifrigidet cor eiꝰ. s. p ipm
aerē vt non magnificet sitis ipsiꝰ ⁊ nō resoluat corpꝰ eiꝰ in
sudorē exuberātē inuatiuū. i. dū sudant in eo sudore mlto
quo iuuari debēt. Sūt ēt balnea humida. s. actu iuuatiua
potētia tñ sicca ex aqs termarꝫ. i. nālr calis sic nitrosis sul
fureis alluminosis marinis ⁊ silibꝰ. ¶ Dix̄ Ser. i ablutio
ne cū aqs termarꝫ resoluunt egritudies idropicorꝫ cū ɔse
quit terminū suū. i. stati. dix̄. A. ⁊ ꝓprie iuuat eis hñs ipo
sarcā i statu egritudis. Et dixit. A. igrediant i ea iterādo in
die mltis vicibꝰ: ⁊ si nō cadit v̄tꝰ. Et ū posse ē ei vt steti eis
p lōgitudinē diei faciat. Et dixit de bonitate balnei ex aqs
termarꝫ est statio regis anhelitꝰ fridi. cuiꝰ silis deficit in bal
neis. s. siccis vt stufis i qbꝰ caput nō remanet ex̄ discoptū
aeri frido libero. In h̄. n. hñt illa p̄rogatiuā sup isto. ⁊ dix̄.
A. oꝫ q͏̄ aq̄ balnei obuiet hñtibꝰ asclitē ⁊ tipanitē vētribꝰ
corꝫ tātū. Et hñtibꝰ iposarcā toti corpi. dix̄ Sera. sint bal
nea actu calā nisi qñ idropici idigēt qete ex labore exercitij
aut āgustia calefactōis aut ablutiōis vl alteriꝰ rei. Nā tūc
ɔfert administratio balneatōis i aq̄ maris frida. sup. vel alta
sili ⁊ natatio i ea. ⁊ dixit. ⁊ ɔfert ēt h̄ i diminutiōe egritudi
nis. s. i d̄clinatiōe eiꝰ. nā cū administratiōe harꝫ rerꝫ duplicat
iuuam̄ magnū. dixit. Aui. submersio i aq̄ maris frida i fine
rei ē vehemēter ɔueniēs. ¶ Dixit Gal. ⁊ ponit 7ꝰ ɔtiñ. nisi
iuēte fuerit aq̄ iste termales. ℞. aquā ⁊ salē ⁊ misce ea i sole
donec fiat aq̄ salita ⁊ amara ⁊ ɔferēs erit. dixit Ras. dico po
nēdū ē de sale in aq̄ in sole p longū spaciū: sꝫ in q̄ȝtitate tē
perata ponat sal in ipsa ne excoriet corpꝰ. Nā vt dixit Gal.
aq̄ vlceratiua deterior ē alijs idropicis. siue sūpta fuerit in
potu siue opata fuerit i balneis. Hal. ēt ⁊. A. docuerūt facē
balnea ex aqs dulcibꝰ p decoctionē in ipsis mediciarꝫ reso
lutiuarꝫ exiccatiuarꝫ sicut baurac ⁊ sulfuris ⁊ vrinē sinapis
calcis ⁊ siliuꝫ. Dixit qdā q͏̄ balnea aq̄ maris vel aq̄ ferra
riorꝫ in q̄rꝫ altera bullierit sulfur sal stafisagria bacce lauri
cinis abrotāi ⁊ q̄rcꝰ i q̄ postea posite fuerit rane viue q̄ȝplu
res multū ɔfert in oi tpe asclīti. Et dixit ɔfert ēt aq̄ q̄cūq3
sit i q̄ sunt rane viue mlte. qm̄ rane attrahūt ad se aquā idro
picorꝫ cū ꝓprietate. ¶ Dixit Glosa. fiat discꝰ lōgitudis ifir
mi ⁊ latitudis brachij viiꝰ. ⁊ sit pforatꝰ i medio admoduꝫ
selle tāto foramie q͏̄ p ipꝫ possit tota mollities vētris itra
re. ⁊ sup h̄ disco locet ifirmꝰ ieiuno stō iacēs ꝓnꝰ ita q͏̄ vē
ter eiꝰ obuiet foramini disci. ⁊ sub disco ponat vas plenū
lexiuio calō in quo d̄cocta fuerit ebulus esula calam̄ folia
lauri sauia sulfur sal ⁊ silia. Et ifirmꝰ cū disco vndiq3 coop
tꝰ pānis vt fumꝰ ascēdat ad vētrē eiꝰ. ⁊ cū tepuerit submer
gāt i eo lapides igniti vnꝰ post alterꝫ. Et dix̄. supponāt di
sco lateres igniti ⁊ aspgāt aceto vini ⁊ recipiat fumꝰ eiꝰ ad
ventrē. ¶ Opꝫ aūt in oibꝰ balneationibꝰ fieri vt sudor ꝓ
uocet ⁊ exuberet. Et opꝫ vt abstergat ⁊ exiccet sudor. Et
dixit

Iuuātia i asclite a cā fridā ac ī ẽ rebꝰ nō na turalibꝰ.

De frica tione.

De bal neis.

Rane vi ue a ꝓpriet ate attra būt aquā idropicorꝫ

dixit Ser. cū ꝗ currit ex eo sudor ex calefactiõe: tunc oz vt inungaꝛ vice vna cū oleo aliquo. s. apitiuo ꝓuocatiuo sudoris ꝛ exiccatiuo. Et Aui. dixit cū oleo cucumeris asini. sup. vel alio sil. Et vice alia post inunctionē dixit Sera. supaspgaꝛ corpori eiꝰ nī rū rubeuz assatū ꝯtritū cum sale assato. i. torrefacto. ¶ Et voluit Sera. ꝙ ante oia ista pcedat exercitiū. Dixit. n. Alm. exercitatiões sup oia alia idropicis multū expediūt. Et ipse Ser. dixit cõuenit idropicis plus oi re. s. cū sit absq̄ labore vehemēti. Jaceat ergo infirmꝰ sup eo qđ vehiꝛ. s. curru accubatꝰ nõ sedens. Et post h̄ ambulet sup terrā paꝝ. ꝛ sit terra sup quā incedit plana. ꝛ multiplicet in ea puluis aut arena. Et assidue fricādo iungant: qꝛ per h̄ humiditates grosse subtiliant ꝛ resoluūtur. ¶ Dixit Alex. si põt pedibꝰ ambulare vtiliꝰ est. Et Auic. dixit exercitiū fiat sic ĩ cura iposarce diceꝛ. ꝛ ĩ cura iposarce dixit exercitiū fiat priꝰ resupinādo. deinde initēdo sup dorsum aīalis siue appodiādo alicui rei postea ambulādo paulatim sup terrā lenē arenosam ꝛ hēat sociū ministrū q abstergat ab eo sudorem: vt non opilet resudatio pma a resudatiõe scđa. Et ꝓueniaꝛ post exercitiū ad calefactionē ꝛ ꝓprie solis vt supra patuit p Ser. ¶ Dixit Ras. 7° ꝯtinē. laborāt iposarca vti oz motu in loco vbi sit terra mobilis ꝛ arena lenis: sit tñ ꝗcū eo sit famulus ad abstergēdū tibias eiꝰ gradatim. s. a puluere ꝛ sudore. Et lz ipe sit fessus ꝛ anhelitū habuerit. s. frequē tē: se fricet paulati. paulatī rā pro pte emittaꝛ ab eo hūiditas abūdans ꝛ residua ps exercitio digeraꝛ: sz post exercitiū illud sepeliri oz in arena. sub sole sudet: ꝛ cū h̄ sol fuerit in cancro. ¶ Dixit Sera. est necesse medicāti prudēti vt mēsuret q̄ztitatē ꝛ q̄litatem motus fm quantitatez virtutis infirmi prout tolerat ꝛ fm quantitatem necessitatis. Uñ dixit Haly. fiat exercitiū ꝓut eiꝰ robur fert: nõ imoderatū ne forte calor dissolvaꝛ nālis ꝛ v̄tus debilitetur. ¶ Et ordinat dieta vigilias plimas dūmõ nõ dissoluāt v̄tutez. ¶ Et ordinat ex accñtibꝰ aie oē qđ deficcat absq̄ hoc ꝙ pducat ad ipedimentū digõnis. ¶ Et ordinat cibos velocis digõnis nõ grauātes stõm facilis ꝛ citi descēsus ab eo paucaꝝ supfluitatū ꝛ subtilis chimi hñtes in se v̄tutē abstersiõis. Et dixit Hal. sint calidi ꝛ sicci. s. actu ꝛ potētia. Et Alexā. detur cibꝰ q facile digeraꝛ ꝛ anodosim faciat. Et dixit. optimꝰ est panis clibani hñs in se seminū grana cõpressa q̄ ventositatē resoluāt ꝛ p vesicā deducāt hūores vt anisum: ꝛ sit panis bñ fermētatꝰ non hñs in se aliqđ spissuz qđ opilet. Dixit Aui. sint ꝯtenti pane ordei cum seminibꝰ. s. apitiuis. que si ēt sint carminātia vētositatē vt dixit Alex. sunt meliora. Et si panis tritici est nẽcius: qꝛ. s. no luerint vti ordeaceo. tunc sit de furno coctꝰ ꝛ fermentatꝰ. ꝛ sunt q ponūt in eo farinā cicerū. Et Ras. dixit 7° ꝯtinē. sumaꝛ cuz iure cicerū. oz ēt panis esse salitꝰ. ꝛ si fuerit cū furfure erit melior in mā stricta. ¶ Semia aūt ponēda in pane sūt seia anisi feniculi. cimini amomi ameos ꝛ silia. Et in cā calida ponaꝛ semē alchechēgi. ¶ Carnes aūt q̄s sumūt dixit Aui. sunt carnes auiū leues vt capreoli edi ꝛ piscium ꝓuoꝝ. Et loco edi 4° ꝯtinētis. scribiꝛ capraꝝ. s. annualiuz vel ꝓ capris intellexit edos vt dixit. A. dixit Ser. comedāt aues siluestres: qꝛ sunt magis sicce turtures coturnices ꝛ similes edos ꝛ gazelas decoctas cū subtiliatiuis vel cum eis alr admixtis. Et cibenꝛ iure piscium ꝓuoꝝ. qꝛ in eoꝝ iure nõ est aliqđ de supfluitatibꝰ. post ꝓijciaꝛ in iure ipsoꝝ anisuz ꝛ ciminū. Dixit Alex. oz vti auibꝰ magis siluestribus q̄z domesticis: q̄les sunt merule turdi turtures ꝛ aues minute. Et de q̄drupedibꝰ opz accipe carnes mediocriter saginatas nõ pigues q̄les sant aprine capoline. Carnes āt leporis ꝓhibenꝛ: ꝛ sint decocte cū extenuātibꝰ. Ostraca āt modice denꝛ sicut desiderij cā. Siles ēt cibos Hal. ꝯcessit. Rabi moyses laudauit carnes ericij. ¶ Dixit Aui. caro vipere est eis bona valde: nisi qꝛ ipsa q̄nq̄ supfluit in siti. ꝓhibeꝛ ergo vehemēter siticulosis. ¶ Et dixit igrediꝛ in cibos hñtiuz idropisim fridam vt sumāt in potu lac capraꝝ ꝛ camellaꝝ fetaꝝ: sz tñ meliꝰ est vt detur lac camellaꝝ ꝛ caprarū vbi ꝯuenit in potu cuz eis que solutione educūt supfluitates ꝛ subtiliāt ꝛ ꝓuocāt sicut seca abrotanū ꝛ cardamomū. Et in hoc errauit Ser. trāslator: ꝛ oz dicere soldanellaz vt appebit in caº de soldanella fmo. 8. ¶ Improbat āt. A. eos q negāt dari lac: qꝛ sit fiie idropi in cõplone. Hoc āt nõ valet. nā duobꝰ modis põt medicia filis in ꝯplone egritudini ꝯferre. vno a ꝓprietate sicut endiuia ortulana cõpetit in frida epatis cõplone. Alio mõ. qñ cām egritudis subtiliat abstergit ꝓuocat vel eūat sicut scamonea cõpetit in calida cõplone epatis cū mā colerica eūando colam. Dixit. n. A. q̄nq̄ est medicina lubrificatiua. i. eūatiua ꝯria ei qđ queritur de cura q̄litatis: qꝛ. s. est eiusdē q̄litatis q̄lis est morbus sup. ꝛ iuuat. ꝛ h̄ est cū ꝓprietate sua. Aut pp egritudines. i. pp cās egritudinū sicut eūo. s. est conferēs. Modo lac dictuz ꝯfert in idropisi frigida per illud qđ est in ipso de abstersione ꝛ eūone: ꝛ etiā ꝓprietate sua. imo dixit Aui. scias ꝙ lac camellarū est vehemētis iuuamēti eis. Naz si idropicus vtereꝛ eo assidue loco aque. i. loco potꝰ ꝛ cibi sanareꝛ per ipm ꝛ hoc iaz exptum est in qbusdā q iam ꝓuenerāt ad terras arabū ꝛ pduxit eos necessitas ad illud faciendū ꝛ sanati sunt. Et ipm qdem ꝯfert purū ꝛ nõ puruz: sed mixtuz cum alijs. Nā aliqñ lac purū sufficiēter soluit: ꝛ nõ oz tūc cum alijs misceri. Aliqñ aūt nõ soluit. vel pp occultā proprietatē que est iter sumentē ꝛ ipm lac vel qꝛ corpus multū fugit ex eo. Et aliqñ lac supflue soluit: ꝛ plus q̄z sit in eo de v̄tute: aut pp ꝓprietatez occultā: qꝛ corrūpiꝛ ꝛ eleuanꝛ ab eo vapores acuti: qbꝰ mediātibꝰ soluit hūorez grossum flāticuz: ꝛ aliqñ humorē adustū. Quapp h̄ oia in datione lactis ꝯsiderāda sunt. Et siqdem nõ soluit: iuueꝛ cuz pillulis de oppoponaco vel alijs medicis ꝯuenientibꝰ ad h̄. Et si soluit vltra q̄z opz dimittaꝛ lac ad tps conueniens: ꝛ nutriaꝛ aial ramis ꝛ herbis stipticis. Aut misceaꝛ ei ꝛ in hora qua mulgeꝛ aliqđ de scoria ferri ꝑparata fm artē vel extinguaꝛ in eo ferrea cadētia. ¶ Amplius ꝯsiderare opz ne lac caseeꝛ in stomaco idropici ꝛ ne pducat ad ĩfrigidationē stomaci ipsiꝰ. Qđ si caseaꝛ: qđ scies: qꝛ eructat acetose ꝛ iuenit grauitatē in stõ tunc corrigere eiꝰ caseationē. Et opponacū qdem dissoluit lac coagulatū ꝛ pillule eiꝰ ēt ꝛ educunt ipm ꝛ reliqas eiꝰ. Si v̄o infrigideꝛ per ipm stomacꝰ dimitte ipm ad tēpus ꝛ rectifica eius stomacū ꝛ aial pasce ramis ꝛ herbis calidis. ¶ Dixit Aui. meliꝰ tēpus. s. anni sumēdi lac est a ꝑncipio veris vsq̄ ad ꝑnm estatis pp bonitatē pascui. Cõsiderāda tñ est in hoc regio ꝛ ꝯstitutio aeris in ea ad bonitatē pascui: ꝛ fm illud exhibēdū est lac. ¶ Et dixit Auic. melior hora ad sumēdū ipm est in ieiunio añq̄z ꝑcesserit abstinētia diei ꝛ noctis ꝑcedentiū aut saltē noctꝭ. sup. ꝛ post ipm nõ sumaꝛ cibꝰ nisi digestū sit ꝛ ventrē soluerit. Dñt qdam Haly. ꝓhibuit dari lac tanq̄z cibū fridum ꝛ humidū: ꝛ habuit respectū in h̄ ad initium egritudinis: in quo nõ sic ꝯuenit pp multitudinē sui nutrimenti ꝛ timorē opilonum. Sed Aui. respexit magis ad ꝓcessum egritudinis ꝛ post aptionem opilonuz: siquis bene ꝯsiderat curam eius: ꝛ tunc magis cõuenit. ¶ De oleribꝰ dixit Alexā. olera ꝯceduntur que calefaciant ꝛ extenuant vt apium daucꝰ. rapa ꝛ similia. Dixit Sera. absoluātur: idest concedanꝛ eis olera siluestria calida vt calamētū haucia apiuz. Et aliquādo sparagi ꝛ sicla ꝛ aliqđ ex maluis ꝛ radicibꝰ porrorum. Et Ras. multum laudauit mentastrū ꝛ absinthiū. Et dixit 7° ꝯtinentis. vtendū est in cibis rebꝰ prouocātibus ad vrinanduz sicut sparagis ꝛ blitis ꝛ porris. Et Auicē. cõcessit apiuz ꝛ siclam herbā iudaicā endiuiam fumū terre porra rutam ꝛ folia carui calamētum allia cappares sinapi ꝛ parum de sumach cū eis sup. ꝛ his similia. ¶ De fructibꝰ dixit Alexāder nihil congruuz est accipere amigdalas ꝛ pistachia. Dixit Auicenna medulle fructuum conuenientes

De exercitio.

Medicia silis egritudini i ꝯplone duobꝰ modis pt ei ꝯferre.

De vigilijs. De accñtibꝰ anime. De cibis.

De lacte.

De oleribus.

De fructibus.

cis sunt fistici auellane ⁊ amig. ⁊ q̄n𝔮ꝫ ↄcedunť eis in hora
De spēbꝰ ⁊ saporibꝰ
furtiua dactili ⁊ passule.s.paꝝ ⁊ raro ⁊ cū desiderij.¶ Di
xit Raſ.cū cibis suis vtanť aromatibꝰ ⁊ ꝑprie in pane.di
xit Hal.accipiať cū cibis salsamētū cū aceto gario.⁊ sinapi.
pñt accipere mustardā piperatā ⁊ acetū cum pipere ⁊ alijs
aromatibꝰ.Et ī oībꝰ cibis eoꝝ spēs fiāt de pipere cinamo
mo zenzi.galāga ⁊ gar.¶ Et de oleis ↄcediť eis oleū de si
sticis ⁊ oleū de amig.amaris.ipsa.n.ↄueniunt in oī specie
De potibꝰ
idropisis.¶ De potibꝰ aūt dixit Hal.accipiāt arianū.⁊ si
in eo ꝓiecerís virgas pigami apij ⁊ silium erit meliꝰ.Dixit
Alex.vinū sit vetustū ⁊ qd̄ vrinā ꝓuocet.dꝫ.n.vinum eoꝝ
esse albū subtile potens odorifeꝝ purū aut modice adaq̄/
tuꝫ cum aq̄ ferrea.aut alia ↄueniēte ad hoc.Et gñalr dixit
Aui.hñs idropisim fridaꝫ vtať regie calefaciēte.¶ Dixit
De ꝑpara tiōe ciboꝝ ⁊ eoꝝ q̄ti/ tate sumē/ da.
Alex.carnes assate suauiꝰ accipiunť ⁊ meliꝰ iuuāt.debent
enī carnes ꝑparate esse in veru vel frixe aut in testulis.sine
pastello.si v̄tus tolerat digerere eas.Dixit Ser.si desiderat
eas assas nō est malū.Si.n.patiēs est fortis ad digerēdum
dꝫ vti carnibꝰ assis non elixis nisi in die medicine solutiue.
Si v̄o nō est potens vtať eis elixis coctis cū subtiliātibꝰ ⁊
exiccātibꝰ abiecto brodio eaꝝ si fieri poterit.¶ Dixit Se/
ra.ꝓhibeať a comestiōe panis multi.q̄m q̄uis sit bonꝰ nō
tolliť ab eo adherentia.s.inuiscatio tritici ⁊ opilatio eius.
¶ Dixit Guil.comestio carniū assataꝝ sine pane ⁊ potu est
melioꝛ q̄ꝫ cuꝫ pane ⁊ potu.Dixit Hal.ciboꝝ arce copiam.
In his.n.fame vtimur ⁊ aque.i.potus paucitate ⁊ potꝰ ꝓ/
hibitiōe.Dixit Aui.de melioribꝰ intētionibꝰ curatiuis est
subtiliatio regis:⁊ nō itellexit q̄ regimē in idropisi sit vel
esse debeat ex pte subtiliationis regis:cuius medicamē est
ptisana ordeacea sicut in febribꝰ intelligiť.Nā cuꝫ idrops
sit egritudo cronica cū tali regie non toleraret virtus in ea
sed itellexit q̄ regimē sit subtile in respectu ad regimē alia/
ruꝫ egritudinū cronicaꝝ.Erit ergo dieta ↄueniēs ei electa
ex rebꝰ regiminis grossi ↄstitutis in extremitate grossitu/
dinis versus mediū.Et dixit Aui.de regimine eoꝝ est co/
medere cuꝫ mēsura.i.tēperate.Et expectatio sup siti.s.añq̄ꝫ
potet ⁊ sit.s.q̄ñ potat regimē potus in minoratiōe.Mino
ratio.n.cibi.s.in q̄ntitate ⁊ subtiliatio eius.s.in sub̄a valde
est melioꝛ cura.q̄m ⁊ si egritudo sit cronica:est tñ vehemen
ter hūida:vñ sustinet minorationeꝫ cibi ⁊ potꝰ plusq̄ꝫ vna
alia egritudo cronica vt febris cronica.Sit ḡ cibꝰ eiꝰ pau/
cus ⁊ semel in die si tolerat illud patiens.¶ Et hora ad su
Nota q̄ñ debēt idro pici bibere
mēdū cibū dixit Hal.sit post exercitiū ⁊ balneuꝫ.¶ Dixit
Guil.paꝝ comedat ⁊ hora comestiōis nō bibat si est ei pos
sibile:q꞉ cibꝰ reddiť liq̄dioꝛ ⁊ humidioꝛ:⁊ ēt q꞉ q̄ñ accipi
tur siccus attrahit ⁊ sugit hūiditates.Sꝫ bibat post come
stionē ꝑ duas horas aut tres.Mihi autē appet q̄ potiꝰ in
hac hora errauerit:sꝫ expectari dꝫ donec cibꝰ sit digestus.
Si v̄o a potu hora comestiōis abstinere non poterit bibat
paꝝ.Et si sitis infestaret eū multū abluat os suū sepe.dixit
Guil.⁊ gargarizet ⁊ cū aceto medie fortitudinis vel cū ali
quāto vini albi odoriferi:q꞉ sitim remouet ⁊ minuit ꝑ nāꝫ
sui.Et minoratio q̄dē cibi ꝑdicta multū est ↄueniēs in ꝑn
cipio.⁊ añq̄ꝫ v̄tus debiliteť.in oī tñ tpe attende v̄tutē.Di/
xit Aui.ↄseruet v̄tus ⁊ ↄforteť cū bñ redolētibꝰ aromati
cis ⁊ olfatiōibꝰ suauibꝰ ⁊ odoribꝰ etiā ciboꝝ ↄfortātiūꝫ
⁊ cuꝫ vino aromatico ⁊ his silibus.¶ Dixit Azarauiꝰ li.
26.Cibi vl̄r idropicoꝝ sunt panis nō multuꝫ tamisatꝰ.s.vt
teneat de furfure ⁊ sit de frumento bono leni ⁊ albo bisco
ctus ⁊ lētes ⁊ panicū ⁊ milium mellica ⁊ sauich ordei bro
diū ciceruꝫ brodiū faseoloꝝ carnes salite oliue in sulsu.car
nes volatiliū montanoꝝ.Auicule pue ⁊ panis cū aceto ⁊
oleo.oleuꝫ amig.condimēta frixa ⁊ cagiole ⁊ assature.Lac
camellaꝝ capraꝝ ⁊ asinaꝝ.Caules sumach rostrū porcinū
apiū feniculus maurella cuscute ⁊ trasani.Et fructꝰ vtiles
sunt ꝑprie citonia ⁊ granata:q꞉ cōfortant epar ⁊ stōm.Et
aliquotiēs de pomis ⁊ piris ad auferendū sitim.Et si calor
est magnꝰ denť eis aliquotiēs añ ꝑsica ⁊ melōes ⁊ cucume
res medicū ad ꝓuocādum vrinā.Et ↄclude ⁊ spgi prouo/
cāt vrinā amig.zuccarū vue passe albe ⁊ nō multe:ficꝰ sicce
⁊ potent desup oximel diureticū.Itē sauich ordei paratuꝫ
cuꝫ vino est vtile ⁊ exiccat hūiditates stōaci ⁊ epatꝫ.⁊ ↄfor
Cura q̄n/ dā idropici asclitici.
tat ipsoꝝ v̄tutem digestiuā ⁊ valet fluxui.¶ Ego aūt vidi
idropicuꝫ ascliticū q̄dragenariū curatuꝫ solū h̄ regimine.
De mane comedebat solū allaudas quotiēs iuenire pote/
rat q̄s exuētratas replebat petrosellino minutim iciso ⁊ d̄/
coquebat eas elixādo vel assando ⁊ comedebat eas sine pa
ne.Et in fine comestiōis accipiebat.℥.ij.panis biscocti.Et
cū nō poterat habere allaudas sumebat alias auiculas silr
cuꝫ petrosellino ⁊ bibebat in fine cibatiōis mediū ciatum
vini albi subtilis ⁊ potētis ⁊ postea tota die stabat sine po
tu colluēdo os ⁊ gargarizando cū vino paꝝ linfato.Et de
sero comedebat quartā partē vniꝰ panis cōis a corticibus
mūdi calefacti ⁊ infuxi in vino maluaxie vel alio silī ⁊ vni
cuiq̄ꝫ bolo panis supaspgebat abundanter de puluere q̄ sic
fit.℞.cinamomi electi.ʒ.s.gar.galāge.macis anisi amomi
lacce lote añ.ʒ.s.postea tota nocte stabat sine potu donec
de mane in auroꝛa bibebat de syrupo q̄ sic fit vel iferiꝰ de/
Regimen in asclite ē cā calida.
scribeť.¶ In asclite v̄o a cā calida aer eligēdus est siccꝰ ad
caliditatē declinās parūper.Et exercitiū sit mensuratū añ
comestionē ⁊ post q̄escat ⁊ sōnus sit moderatꝰ.¶ Dix.A.
cibeť carne edi ꝑdicis vel fasiani vel pulle aut auiū ꝑuaꝝ.
Et vtať eis assis nō elixis nisi in die medicine solutiue in q̄
pōt vti brodio eaꝝ añ medicinā ⁊ postꝫ vt nō magnificeť si/
tis eaꝝ.¶ Et dixit Aui.q̄ Gal.curabat asclitē cuꝫ febre ⁊
apāte calido epatꝫ ⁊ spālr cuꝫ v̄tus erat debilis cū h̄ regie
cibabat infirmū cū carne edi assata ⁊ carne ꝑdicū ⁊ auium
siluestriū bonaꝝ ⁊ pane de simila ordei ⁊ nullo mō dabat
iura neq̄ꝫ cibaria elixata nisi in die medicie solutiue vel añ
per vnā diē.⁊ tunc comedebat ea cū aceto medie fortitudi
nis.Cōiter practicātes nō ↄcedunt lauatiuū post solōnē in
idropisi nisi aliq̄ñ in timpanite ⁊ est erroꝛ ⁊ ↄ̄ cano.¶ De
oleribꝰ aūt ↄcedunt eis feniculuꝫ petrosellinū apiuꝫ spagi
luppuli endiuia scariola cicorea taraxacō rostrū porcinuꝫ
ipericō borrago ⁊ silia.Dixit Haly.fercula sint attriplices
spinachia malua cū amig.oleo coriādro.s.hūido ⁊ sicco.⁊
ista ↄcedunť maxie q̄ñ nā est sicca.plātago v̄o ⁊ solatruꝫ ⁊
hmōi ↄcedunť cū nā cēt nimis fluxibilis.¶ Dixit Auicē.
ↄcedunť eis ficus sicce amigd.⁊ zuccaꝝ.Et Hal.dixit vti/
lia sunt que cū zuccaro ⁊ amig.oleo ⁊ aceto vini ↄdiunť ⁊
mēta ⁊ modico carui.Et cappares cū aceto cōdite.Naꝫ in
eis sunt caloris extinctio opilōnis aptio ⁊ flātis eliquatio.
Et ↄcedunť ḡnata dulcia ⁊ muza ⁊ citrāgula matura.Et
sua cibaria ↄcedunť cū aceto medie fortudis ⁊ puluere ci/
namomi ⁊ gar.¶ Et bibāt vinuꝫ albū subtile debile puꝝ.
Si tñ multuꝫ potēs fuerit linfeť cuꝫ aqua extinctiōis cali
bis vel cuꝫ aqua endiuie.Et dixit Auic.in supfluitate sitis
ↄceditur iulep ꝑmixtuꝫ.¶ In timpanite v̄o dieta ꝓhibet
Regimen diete i tim panite ⁊ ipolarca.
oīa ventosa ⁊ difficilis digōnis.Dixit Raſ.7º ↄtinentis
vitētur legumina fructꝰ ⁊ olera.s.frida.Et Aui.dixit.alieꝰ
nent grana ⁊ olera ⁊ lac ⁊ fructꝰ recētes ⁊ gñaliter ꝓhibeā
tur eis ⁊ dentur quecūq̄ꝫ dicta sunt ꝓhiberi debere ⁊ dari
in caplo inflationis stomaci ⁊ etiā epatis.¶ Et in ipolar/
ca similiter ordināda est dieta.tam in ꝓhibendis q̄ꝫ in con
cedendis sicut in dieta asclitis dictum est.Fiat recursus ad
capitulū de cura male complexionis frigide ⁊ humide ma
terialis in stomaco ⁊ epate.

Cura v̄o idropisis ꝑ potiones q̄n𝔮ꝫ cōpleť itentionibꝰ
quaꝝ ꝑma digōnem ꝓcurat ⁊ malam cōplexionē
alterat in quocūq̄ꝫ mēbro fuerit.scōa mām digerit ⁊ vias
ꝑparat ⁊ aperit.tertia materiā euacuat.quarta mām diuer
tit.Et q̄nta accidētia emendat.¶ Scias q̄ in ꝑncipio cu/
ratio maxime vertiť ad mām:⁊ q꞉ multa est:⁊ q꞉ mala.q̄re
exonerāda est ab ea nā duꝫ est potens tolerare amotioneꝫ
mãe.

mie. Nā in ꝑcessu cū res magnificata ē et⁹ nō tolerat illō.

[Margin: Modus [illegible] de curatione mali complonis calide [illegible]]

ℭ Primā rem cōplentia iā dicta sunt in ca°. curationis ma/
laꝝ cōplonū māliuz epatis. Dic tñ aliqñ vtilia adducent.
Ante tñ oīa ꝙ lz stiptica in hac cura ꝯueniant: ꝙ mēbra
ꝯfortant: ꝙ hūiditates exiccāt: ipsoꝝ tñ vsus oꝫ eē pau/
cus solū vt sufficiat ꝯfortationē facere ꝛ liquefactionē mē
broꝝ ꝛ dissolutionē ꝓhibere vtūtis. Nō aūt vt possint sb/
tiliationē īpedire neqꝫ opilonū apriōnē. Dixit Aui. opꝫ vt
fiat exiccatio in idropisi a cā frida cū cā calida .i. auxilijs ca
lidis .s. actu ꝛ potentia ꝙ sint subtiliatiua ꝛ apitiua. sup. in
idropisi calida fiat cū tpatiō ad caliditatē ꝓuā. Indiget. n.
idrops calida medicis calidis habito respectu ad cām ꝯiū
ctā. Et indiget fridis habito respectu ad cām añtez. Et pt
dici ꝙ cura ei⁹ fit silis cure morboꝝ ꝯrioꝝ adinuicē cōpli
catoꝝ in qbus semꝑ cura dirigi oꝫ ad id qd magis īfestat:
non tñ alterū negligēdo. In hac aūt idrope cā ꝯiuncta ma
gis infestat. ℭ Dixit Auicē. idrops a cā calida si fuerit cū
apate opꝫ vt curet apa curatiōe sua. Et si fuerit mala ꝯplō
sine apate curet cuz infrigidatiōe. sup. ꝛ idrops curet cura
tiōe sua. q̄re opꝫ vt attēdas lat⁹ aquositatis ꝛ lat⁹ febris .i.
male cōplonis calide siue sit cum apate: siue sit sine eo. Ne/
qꝫ attēdas dixit Ser. ad vnā tātū qm̄ in hoc est error. neqꝫ
opꝫ vt attēdas illud qd dr̄ cōiter ꝙ idropisis nō sanat nisi
cū medicinis calidis. nā illud cōe dictū verificat vtplurīqꝫ
vtplurī idrops fit a cā frida. Non aūt verificat sempqꝫ ī sa
cta a cā cal'a curatio vt dixit Aui. fit cū fridis. imo oꝫ vt vi
tent medicinas calidas. qm̄ addūt in cā ꝛ sic in egritudine
ꝛ est in ipsaꝝ admistratiōe timor magn⁹. Et nō intellexit.
A. ꝙ fiat curatio in idrope calida cū fridis puris ꝑ illud/
qd dictū est debere curare idropisim curatiōe sua .s. verten
do intētionē ad cām ꝯiunctā que curat cū calidis. Et ideo
non opꝫ vt vitēt medicinas cal'as nisi puras ꝛ eleuatas in
gradu. ꝑmixte aūt cū fridis ꝯueniūt. ꝑ quaꝝ ꝯgrua ꝑmix/
tione dixit Aui. ꝯsidera vt ꝯiungas īter duo regimina cuz
facilitate. Et itende cū eis ꝙ equāt ꝛ resistūt vincēti. Dixit
Ras. in diuisionib⁹. in apliste a cā calida cū apate calido cu
ra est cōposita ex cura apatis cal'i cū cura idropisis. Scias
tñ ꝙ nō est tibi possibile dixit Aui. curare idropē calidam
dum apa ꝛ febris .i. mala cōplo calida stātia sunt. imo opꝫ
vt ꝑus curet apa ꝛ febris non tñ derelinquēdo idropisim.
Ad hec dixit Ser. necesse ē vt curem⁹ eos cū medicinis tē/
peratis postqꝫ resistim⁹ ei qd ex vtrisqꝫ est mai⁹. Naz si fe/
bris est magis vincēs admistram⁹ res īfridantes. Nā de ꝓ/
prietate febris est qm̄ sedat. ꝛ fit caliditas nālis equalis vt
fiat fortis v̄tus imutatiua sanguis ꝛ gñat sanguinē lauda
bilē. vñ gñatur idropisis. febris autē nō est possibile vt de/
struat nisi ꝑ illud qd resistit ei. Et idropisis nō qescit peni/
tus donec qescat cal'itas extranea: ꝛ sic inuit ꝑus esse ꝓcedē
dū ꝯ febrē. Dixit ergo Ser. ad recte curādū opꝫ vt cogscas
oēs cās que ꝓcesserūt: ꝛ ꝙ sunt ꝑñtes. Et nō audias ꝯsiliū
quorūdā q dixerūt: ꝛ ꝯueniunt in hoc ꝙ opꝫ vt calefiāt oēs
idropici. hoc aūt nō est veꝝ. ℭ In hac ergo ꝑma intētiōe cō/
plēda ꝯueniūt ac ēt in digōne iuuāda in idrope frida troc.
de lacca ꝛ troc. de reub. Et dyacostū. ꝛ dyacurcuma ꝛ dya/
lacca. de ꝙ dixit Ser. sup 9° Alm̄. ꝙ dyalacca valet īter oīa
mūdi ꝛ maior ꝛ minor. maior tñ est magis amara. ℭ Cōfe
ctio vtilis sic fit. ℞. cinamomi zēzi. cardamomi galāge añ.
ʒ. s. gar. sqnanti cimini acori. añ. ℈. j. calami aromatici cipe
ri sisileos añ. ℈. s. zuccari albi. ℥. vj. aq̄ apij feni. añ. ℥. ij. cōfi
ciant dos. ʒ. j. in ieiunio. ℭ Conueniūt ēt in hac itentiōe me
dicine opiate fermētate. sꝫ nō nisi in declinatiōe aut ꝑmissis
ꝓlib⁹ euōnib⁹: ꝛ multū minorata mā. Et Ylatic⁹ ꝯcessit ty
riacā ꝛ attanasiā .s. eā que describit 5° cañ. ꝛ maxie si sit cū
epate adib. Dixit Aui. scias ꝙ tyriaca ꝛ alchecbengi .s. qd

[Margin: De potu vrine.]

describit 5° cañ. ꝯferūt valde in fine idropisis fride. ℭ Ra
bi Moyses laudauit potū vrine admixto ei aliquātulo suc
ci rute. Et qdā ꝯcedunt vrinā egri ꝓpriā. Et qdā vrinā ado
lescētuli nō polluti sani ꝛ credo ꝙ ista sit melior. Et oꝫ esse
vrina matutinalis euōnis post digōnem. ꝛ oꝫ bibi mox cū
mingit. Quidā aūt ꝯcedunt vrinā camellaꝝ capraruz vel
ouiū. sed ego ꝓtermitto eas. ℭ In idropisi vō a cā cal'a cō/
uenit ꝯfectio dyarodō abbatis. dixit Ser. da in potu si est
cū febre aquā solatri. ꝛ aquā alchecbengi ꝛ aquā apij .i. sil
mixtas. Et vtiles sunt post acceptionē dicti electuarij itaꝫ.
Et ꝯuenit mixtura fcā ex dyalacca dyarodon abbatꝫ ꝛ tri/
sandalis eqs portionib⁹: ꝛ nō eqs bm̄ q̄litatꝫ gradū. Dixit
dyas. ꝙ succ⁹ folioꝝ ꝛ radicū vmbilici veneris ī idrope ca/
lida est remediū singulare bibit⁹. Et ꝙ sola radix ꝑpi⁹ cuz
oximelle bibita ꝯfert. Valet ēt semē alchecbēgi bibitum.
ℭ Plateari⁹ ꝛ ꝯciliator ponūt ꝙ succ⁹ plātaginis ē medi/
cina magna ꝛ efficax ad idropisim vt puto calidaꝫ ꝛ maxie
si fuerit cuz solone nāe. Et plateari⁹ posuit modū decoctio
nis eius. In quo casu Alm̄. ꝯcessit troc. de berberis: sꝫ vbi
nā ī esset stricta Almā. ꝯcessit troc. de mezereon q sic fiunt.
℞. seis scariole .i. endiuie. ʒ. v. mezereon. ʒ. j. agarici ꝛ succi
eupatorij. añ. ℈. ij. tamarindoꝝ rosaꝝ seis citruli. añ. ʒ. ij. s.
fiant troc. decē nūero de qb⁹ vnus det in die cū syrupo ace
toso simplici. ℭ Dixit Ser. ꝯferūt in hoc ipēs endiuie ama/
rere posuit ipse ꝛ ēt Haly. medicinā ꝯuenientē respiciētes
cām añtez ꝛ ꝯiunctā. Et adduxit eā ēt Auicē. ꝛ est vt exhi
beas eis aquā solatri alchecbēgi apij ꝛ cardamonn ꝛ tara
xacon: cū qb⁹ misceat aliqd de lacca abluta ꝛ croco ꝛ reu
bar. ꝛ mirabolanis citrinis. Et Hal. addidit ꝙ cū ꝑdictis
aqs distēperet pulpa cassiefi. ꝛ aliquot dieb⁹ egro detur.
ℭ Ego curaui duas idropicas a cā frida cuz tussi q̄ꝝ ven/
tres magnificati erāt ꝛ crura ꝛ coxe. Exhibui ēt eis ī potū
ol die in ieiunio. ℥. iiij. aq̄ prassij ꝛ. ℥. ij. eiusdē aq̄ de sero añ
cenā ꝑ. ij. horas. Et purgaui eas de 4° in 4ᵐ diē vel ꝑ ama
plius tps cū succo ireos de quo dicet inferi⁹: ꝛ sanate sunt
ꝑfecte in satis breui tpe. ℭ Quidā dnt ꝙ gūmi edere ē ma
ximi iuuamti in idrope frida suptuz in potu cū aq̄ mellis.
ℭ Dixit Plini⁹ lib. 32. ꝙ adeps delphini piscis cū vino li/
quat⁹ albo ꝛ bibit⁹ sanat idropē. ℭ Scda intētio cōplet

[Margin: Scda inte[illegible] [illegible] dig[illegible]]

cū syrupis ꝛ decoctionib⁹ ꝛ alijs apientib⁹ ꝛ habilitātib⁹
mām. Et in cā qdē cal'a vtilis est syrup⁹ q sic fit. ℞. endiuie
domestice ꝛ siluestris cicoree rostri porcini scariole epatice
scolopēdrie cetrach. dyātbos capilloꝝ ven. saluie siluestris
eupatorij fumiterre plātag. lupulloꝝ. añ. M. j. seminū cō/
muniū fridoꝝ passul. enucl. ℥. s. radicū apij ꝛ feni. endiuie
buglose añ. ℥. ij. cuscute camepitheos añ. ʒ. s. sqnanti cala/
mi aromatici. añ. ℥. ij. decoquant in aq̄ sufficiēti: ꝛ cū zuc/
caro fiat syrup⁹ ꝛ acetoset ꝛ aromatizet cū sandalis ꝛ ci/
namomo. Qz si affuerit febris acuta cū īflāmatiōe ꝛ siti va/
lida addent in decoctiōe ꝑdicta viole nenufar alchecbēgi
solatrū. semē lactuce ꝛ berberi. ℭ Decoctio vtilis ad idēꝫ.
℞. granoꝝ alchecbēgi seminū cōium fridoꝝ seminis endi
uie berberoꝝ. añ. ℥. j. capilloꝝ vene. cetherach scolopēdrie
añ. M. s. radicū acori apij feniculi endiuie cicoree buglo/
se. añ. ℥. j. s. cicerū nigroꝝ. ꝑ. j. decoquant ad sufficientiā ꝛ
de hac decoctiōe bibat cū zuccaro vel syrupo acetoso ꝛ va
let ēt cuz vino albo. ℭ In idrope vō a cā frida vtilis est sy
rup⁹ fact⁹ cuz succo apij depurato cū zuccaro vel melle qñ
ex eo ol die sumat. ℥. ij. cū tantūdē aque isopi. ℭ Syrup⁹
alius vtilis sic fit. ℞. radicū qnqꝫ ꝛ seminū carui. añ. ʒ. j. rae
dicū ireos acori ꝛ iari recentiū añ. ℥. i. s. calamētu betonice
origani mētastri sisimbrij prassi isopi camedreos camepi/
theos scolopēdrie saluie siluestris eupatorij thimi. añ. M.
j. asari sq. squinanti calami aromatici aristologie rotunde
centauree minoris cuscute cimarū absinthij. añ. ij. cipperi
gētiane liquiri. radicum capparis ꝛ seminis anisi leuitici ꝛ
charui. añ. ʒ. iij. decoquant ꝛ fiat syrupus cuz melle ꝛ ace/
tosetur cum aceto simplici vel squillitico ꝛ aromatizetur
cum nardo ꝛ cinamomo. Et competit syrupus de calamē/
to ꝛ syrupus de eupatorio. Et si febris adest cōuenit syru/

pus de bisantijs. ¶ Syrupꝰ valēs in vtraq; cā ⁊ valet i cā frida cū febre ⁊ valet in cā calida i pcessu ⁊ declinatiōe. ℞. capillorū vene. lupulorū scolopēdrie endiuie vtriusq; cicoree cicerbite eupatorij absinthij isopi calamēti cuscute tbimi aā. M. j. radicum feniculi apij petrosilij endiuie cicoree buglose ligri. seis anisi ⁊ feniculi ⁊ florū āthos aā. ℥. j. ros. squināti aā. ʒ. ij. saluie siluestris verbene. aā. M. ij. decoquātur ⁊ fiat syrupus cū zuccaro acetosus ⁊ aromatizatꝰ cum spica cinamomo ⁊ sādalis 7° ꝯtinētis. decoctio maiorane sūpta in potu ꝯfert idropisi valde ⁊ pꝛouocat vrinā. ¶ Absq; auctore. Aqua podagre lini non h̄z sibi simile in ꝯferendo idropisi accidenti cū caliditate opilatione ⁊ febre data in potu cū syrupo acetoso. qm̄ ipsa laxat aquā pꝛouocat vrinam aperit opilōnes ⁊ ꝯfortat epar ⁊ stōm. ¶ Dixit Gal. ⁊ scribitur 7° ꝯtinētis. medicamē de mētastro confert idropicis vehemēter ⁊ mirabilr ex vehemēti pꝛouocatione quā facit ꝑ vrinā. Dicit q; epar aqle exiccatū ⁊ supꝑtū ꝯuenit idropisi.

Tertia intētio [illegible] ¶ 3ª intētio cōpletur cū cūonibꝰ sensibilibꝰ ⁊ isensibilibus obseruādo i eis cāsi. dictos in pcedēti de cūone ꝑ fluxū vētris. ¶ In asclite dixit Aui. in scdā cā calida nō educas colerā in solone tua: q: ipsa resistit aquositati aliquo mō. s. cū caliditate ⁊ siccitate sua: ⁊ q: ad hāc curā est necīa cūo aquositatis: ideo nō sufficeret cūo colere. Et si duplat cūo: q: s. fiat colere ⁊ aquositatis: tūc accidit vtuti nocumentū: q: s. debilitatꝰ. Dn̄t quidā. cūo duplatꝰ: q: das pmo medicinam cūantē colerā deinde cā que cūat aquositatē: aut das solutiuū euacuās vtrāq;. Aut das solutiuū pluribꝰ vicibꝰ. Aut das fortius. Dixit Aui. hoc qdem dixi obserua nisi colera sit transgrediēs terminū in multitudie sua. tunc. n. cūabis eā: sed nō cū cūantibꝰ exsoluēdo vt non dupletꝰ ⁊ fortis fiat cūo: sed his ꝯtentꝰ eis que sūt sicut mirabolani. s. citrini. sūt eni bonū solutiuū in huiꝰ dispōne. Si aūt colera nō fuerit trāsgrediēs tunc necīuz est vt extinguatꝰ colera ⁊ nō cūetur q̄uis ēt ipse sit vel fuerit cā idropisis: s; solū cūetur aquositas. Dn̄t tn̄ qdam q; in pnᵒ. duz adhuc aquositas est pauca colera q̄ est cā idropisis cūari pōt ⁊ d;: sed in pcessu aquositate multiplicata nullo mō colera euacuetꝰ. Dn̄t alij nō euacues colerā. s. solū: s; cā sit cuz aquositate bn̄ euacuare debes. Et ita dixit Dinꝰ voluit Alm̄. q i sua cura docuit euacuare cū cūantibꝰ colaz ⁊ aquositate. ¶ Dixit Gale. in expōne libri pmi humorū. ⁊ ponitꝰ 7° ꝯtin̄. ⁊ scribitꝰ etiam a Rabi in 9ª pticula. idropisis carnosa cuz aderit opz te pꝛius cūare flegma ꝑ secessuz: ⁊ postea que expellūt ipm ꝑ gargarismū. q: gargarismꝰ purgat caput a flāte ⁊ cū flegma ē diffusuz ꝑ totum corpus purgamꝰ ipm vel in purgatiōe ⁊ sic h̄z Rabi Ras. aūt vbi supra h̄z cū flegma hēat pcessum in toto corpe, cōpetit q; cūo fiat de singulis ptibꝰ corpis. ⁊ detur in huius medicine lenitiue ⁊ calefactiue ad purgationez corpis per selonez ⁊ vrine pꝛouocationē. Et Ras. addidit ⁊ sudoris. Et subdit. ⁊ sumarie vtendū est oībꝰ spēbus cūonū flegmatis. S; in asclite nō est ꝯsequēda ista cūo cuz aq̄ īclusa sit in vno loco. vn̄ vtēdū est pmo eo qd̄ educit aquā. ¶ Dixit Aui. in timpanite nō adsit multiplicatio solutiuo rūq; q: multiplicāt vētositatē. ¶ Dixit Ipo. 7. aflo. ab idrope. s. asclite habito ſm venas. s. meseraicas in vētre. i. itestina aq̄ fluente. s. q̄ est in vacuitate vētris que est cā ꝯiuncta asclitis solo fit ⁊ curatio egritudinis. Pōt aūt ipsa aq̄ d loco suo trāsire ad meseraicas intrādo ꝑ porositates earū vel per porositates cpis ex epate deide pueniendo ad eas vel ꝑ alias vias nobis ignotas. Loqtur aūt Ipo. de ista eductione aq̄ facta a nā cui vie oēs note sunt. Et per pdicta Ipoc. īdocet nos q; qm̄ nā aut ipotens aut pigra fieret in educendo aquā nos debemꝰ ipsā ꝑ medicinas attrahētes aquositatē ad intestina deducere: ⁊ sic extra euacuare neq; in hoc pturbare nos d; qd̄ scripsit Ras. 7. ꝯtinen. cum dixit. si qs petierit in asclite curare nō reuertitꝰ aqua ad itestina. vidētū est q; nā nō h̄z ipsaz īducere ꝑ ꝯtinuū sui actus. q̄re non reuertitꝰ chilus ad itestina neq; colera rubea neq; nigra ad epar: qm̄ hoc h̄z vitatē in ordine nāli regulariter pcedētes. Ideoq; dixit Ras. ibidē. dico q; ꝯfidenter vtēduz est in idropisi asclite solone nāe: qm̄ si remāserit in tunicis itestinorū aliq̄ hūiditas augebit caliditatē in ventre: sed si fluxerit extenuabitꝰ venter: s; nō d; fieri laxatio supabūdans subito cū inde destuat vtus. Dis. n. cūo supfluens in q̄titate aut scdm nō suo tpe est mala. est tn̄ in dispōne cal'a rectior. i. minꝰ mala q̄z in frida: q: in frida vtus est debilior. fiat ergo cūo caute. i. paulatim. ¶ Dixit Uiaticꝰ. medicinarū cūantium

De medicīs aquā educētib⁹ aquā q̄dā educunt ipsā cū pprietate attrahēdi. Et de istis quedā sunt fortes quedā mediocres ⁊ quedam debiles: s; de fortibꝰ sunt lac titimallorū ⁊ mezereon ⁊ euforbiū ⁊ succusꝰ cucumeris asinini colognitida scamonea turbith non acuitū cum zenzi. ⁊ filia vt laureol ⁊ cataputia. ⁊ his fortibus nō est vtendū nisi in pncipio ⁊ quousq; virtus ꝯstans fuerit ⁊ maxime conceduntꝰ in carnosis ⁊ hn̄tibus mēbra solida ⁊ rusticis. ¶ Mediocres vo sunt sicut serapinū de quo dixit Aui. q; ipm est bonū solutiuū in dispōne frida. Et ieros ⁊ succus ebuli vel sambuci. ⁊ succꝰ vrtice ⁊ aq̄ foliorū rafani ⁊ his filia vt opponacū ⁊ succꝰ radicū palme xp̄i. ¶ Debiles vo sunt sicut aq̄ cardamomi ⁊ hic errauit trāslator q loco cardamomi debebat ponere soldanellā vt appebit in ſmone 8° cap. de soldanella. Et sicut aqua solatri ⁊ syrupꝰ acetosus de mezereon ⁊ sicut succꝰ menthe ⁊ exponitꝰ. i. volubilis minoris: ⁊ sicut aq̄ cuscute ⁊ fumiterre ⁊ similia. Et dicunt qdam q; stercꝰ colūbinum ⁊ eis silia euacuant aquā: non q: attrahāt ipsaz: sed q: inanisūt vētrē ad cuius inanitionē seqtur attractio aque. ¶ Et q̄dam euacuant aquā dixit Uiaticꝰ cum quadā sui silitudine ⁊ societate sicut lac ⁊ pprie serū eius. Et sumptū ex lacte caprarū vel asine est meliꝰ calefactis. Serū eniz aperit orificia venarū ⁊ vasorū ⁊ lubricat liquiditatē ⁊ subtile sue substātie ⁊ cōpellit secum lubricare aquositatē. Nā ⁊ ipsa sequitur lubricando ex silitudine sue substātie: ⁊ q: sociatꝰ ei. Et huiꝰ generis dici potest q; sit ius allaude ⁊ ius gallorū decrepitorū ⁊ ius cauliū ⁊ similia. Dixit Aui. ex bonis lenitiuis ē ius alcanabith. i. auis allaude. qdā vo dn̄t. i. ius caul. grossi crispi. ⁊ ius gallorū ⁊ pprie cū polipodio aneto ⁊ silibꝰ. ¶ De medicinis aūt solutiuis ꝯuenientibus in asclite cal'a sunt pillule de raued. Almā. q̄ sic fiunt. ℞. reubarbari succi eupatorij seminis endiuie. aā. ʒ. iij. agarici. ʒ. s. mezereō ʒ. x. fiant pillule. dixit Alm̄. dosis eaꝝ est. ʒ. ij. s. ⁊ sumatꝰ ex eis oī hebdomada dosis vna. Ista tn̄ est nimis magna dosis ⁊ nō d; dari nisi in valde fortibꝰ. cūant autē aquā ⁊ cōfortant epar. ⁊ silr ꝯueniūt in hyppsarca a cā calida. ¶ Et ex eis est syrupꝰ de ireos q fit ex succo radicum eiꝰ decocto cū melle vel zuccaro. Multi tn̄ auctorū voluerūt q; detꝰ succus eius solus. Un̄ Simeō vt scribitꝰ 7° ꝯtinen. dixit. da in

De succo ireos ⁊ palme xp̄i. potu de succo ireos recēte. ʒ. iiij. Et Georgiꝰ dixit vt ibidē ponitꝰ. si qs sumit succū ireos in potu erit isallacia magna. s. in eiꝰ suptione. Dixit Gor. expꝰ sum succū ireos ⁊ d; eē crudus. nā cocꝰ nihil facit. ⁊ dos. eiꝰ est q̄tū testa oui capit vel ab. ℥. s. vsq; ad vnā ⁊. s. post q̄z fecerit residentiā. Et d; sumi de radicibꝰ ireos mūdatis. ⁊ pōt misceri cū eo zuccaruz: ⁊ pōt sumi cū ouo sorbili. Dixit Gordo. q; pculdubio sanat oēm idropicū qui humana manu pōt curari: vn̄ tn̄ continuetꝰ. educit. n. qualibet vice tres vel q̄tuor fialas aq̄ citrine. Et dixit. h̄ medicamē solū est sufficiēs. Ego aūt dico q; expꝰtus suz cū eo ⁊ iueni validū: ⁊ expꝰ suz succuz radicū palme xp̄i ⁊ iueni ipm vtuosum sicut succū ireos: ⁊ nō ita vult meri in descēsu eius ad stōm sicut succus ireos. ¶ Et dn̄t q; in ptibꝰ campanie ⁊ circuitibꝰ eius est q̄daz planta quā incole vocāt potafindulā. ⁊ Simō ianuēsis dixit q; est ex spēbus saxifragie q̄ ostensa fuit sibi rome cuiꝰ radix soluit vltra oēs alias medicinas solutiuas. Et educit aquā cuz fortitudie ⁊ humores grossos flāticos. Et valet in

asclite

aſclite ꝛ ipoſarca. ꝛ doſ. ei⁹ eſt a granis. v. uſq; ad. x. ¶ Di-
xit Gerar. ſup 9° Almã. ℞. folioꝝ laureole ſicce. ℥. ſ. ꝛ pul
uerizeᷣ ſubtiliter ꝛ infundanᷣ duob⁹ dieb⁹ nãlib⁹ aut tri-
bus in ſucco citonioꝝ ꝛ aceto. añ. poſtea icorporenᷣ cũ ſy-
rupo ro. ꝛ fiat inde maſſa de qua dari põt tãtũ q̃ in ea ſit
põdus. v. granoꝝ ordei de puluere p̃dictoꝝ. vel pro delica-
tis. ℞. decoctiõis folioꝝ laureole. ℥. iiij. ſyrupi roſ. ℥. ij. ci-
namomi. ℈. j. ꝛ detur. ¶ Dixit Guil. idubitãter credat ois
hõ q̃ ſolũ cuʒ exhibitiõe. ʒ. ij. reub. electi pulueriʒati cum
℥. ij. oximellis cõpoſiti diſtẽperati cum decoctiõe lactuce ꝛ
ſcariole ꝛ radi. feni. multos curauim⁹ exhibẽdo h̃ medica-
mẽ illis in aurora de 3° in 3ᵐ. vel de 4° in 4ᵐ. Et ſi idropi-
cus erat debilis dabã ſolũ. ʒ. j. reub. Et reub. qdẽ in ipoſar-
ca eſt medicia ſolẽnis curãs eã q̃cunq; cã fuerit. Dixit. n.
Raſ. 7° ↄti. laborãtib⁹ idrope carnoſa meli⁹ medicamẽ ẽ
reub. ¶ Et dixit iteꝝ Guil. q̃ ſi ex ſucco cucumeris aſini-
ni fiat pillula magna ad modũ ciceris groſſi ꝛ exhibeatᷣ in
media nocte poſt quã bibanᷣ. ℥. iij. vini decoctiõis reub. ꝛ
mellis q̃ ſanat oẽm aſcliticũ expellendo totã aquã in vna
die vel q̃ſi totã. ¶ Dixit Ser. ꝛ ſcribiᷣ 7° ↄtiñ. herba cu-
cumeris aſinini diſſoluit aquã violẽter ꝛ valde cũ i h̃ aliis
ſit vtilior. Et dixit q̃ hec herba ẽ actis. vñ neſcio dixit Ra-
ſis. ſi ẽ herba cucumeris aſinini an alia herba. Et credo q̃
ille text⁹ ſit corrupt⁹: q2 actis eſt ſambuc⁹ vel ebulus ꝛ dʒ
dicere ꝛ ſilr actis. ſ. educit aquã. Nã. ℥. ij. ſucci radicũ ebu-
li educũt aquã idropici. Et ſilr ẽt ſucci radicũ ſambuci: ꝛ eſt
tñ nimis magna doſ. Ego. n. do de ſucco radicũ ſambuci:
a. ʒ. ij. vſq; ad q̃tuor ꝛ de ſucco radicũ ebuli a. ʒ. iiij. vſq; ad
viij. ¶ Dixit Guido de aretio q̃ ſucc⁹ expſſus a radicib⁹
ebuli dat⁹ oĩ die vſq; ad. 9. dies decreſcẽte luna q̃ʒtum oui
teſta capit ſanat idropicũ. ¶ Dixit Ser. ſm dyaſ. q̃ radix
ebuli in vino cocta ꝛ data in cibo mirabiliter ↄfert. Et ſe-
dẽte in decoctiõe ei⁹. Et dñt qdã q̃. ʒ. vj. ſucci radicũ ebuli
ſumpte validiſſime ↄferunt. Et. ʒ iij. ſucci radicũ ſambuci
vel. ℥. vj. aque decoctiõis eoꝝ. Et qdaʒ accipiũt ſuccum de
mediano cortice ſambuci ꝛ exhibẽt ſolũ vel cum oximelle
educit hũores aquoſos ꝛ alios difficilis eradicationis. Et
dñt q̃ q̃ſi dict⁹ cortex ſumiᷣ ſi fiat abraſio verſus ptẽ ſupio-
rẽ educit p vomitũ. Et ſi verſus iferiorẽ p ſeceſſuʒ. Et dñt
q̃. ʒ. ſ. radicis cucumeris aſinini bibita educit aquam ſine
nocumẽto. ꝛ q̃ vinũ decoctiõis ei⁹ bibitũ ẽ multi iuuamẽ-
ti. ¶ Solutiuũ ↄueniẽs in idropiſi a cã cala. ℞. ſucci eupa-
torij. ℥. j. ſ. lacc. ʒ. ij. ariſto. ro. ʒ. ij. ſ. floꝝ ſq̃nãti. ʒ. j. coſti. ʒ.
j. ſ. ſeminis cucumeris ꝛ lactuce añ. ʒ. j. ſcamonee. ʒ. ſ. doſ.
ʒ. ij. ¶ In aſclite võ a cã frida. ſolutiua ↄueniẽtia ſunt pil-
lule de ſerapino ꝛ pillule de euforbio. dʒ aũt rectificari eu-
forbiũ ſic. ℞. euforbij pulueriʒati. ℥. ſ. farine ordei ꝛ muci-
laginis dragagãti. añ. ʒ. ij. miſceanᷣ ꝛ fiat magdaleon cum
ſucco citonioꝝ. deinde inuoluaᷣ in paſta ꝛ ponaᷣ in furno
tẽperate caliditatis ꝛ dimittaᷣ vſq; ad decoctionẽ paſte: dein-
de extrahaᷣ. ꝛ paſta ↄijciatur. Ex illo aũt ſic decocto datur
a. ℈. ſ. vſq; ad. ℈. j. cuʒ ſorbili vel in nebulis vel cũ ſyrupo
roſ. vel aliquo alio ↄueniente. ¶ Medicamẽ bonũ. ℞. eu-
forbij cimini maſticis. añ. ʒ. j. ſerapini. ʒ. ij. aggregeᷣ doſ. a
ʒ. ſ. vſq; ad. ʒ. j. Et ex eis eſt medicamẽ de alſcebrã poſitum
in antidotario meſue. ¶ Dixit Tabri 7° ↄtiñ. euforbium
ſumptũ cuʒ ouo attrahit aquã violẽter ꝛ doſ. eſt. ʒ. ij. Sed
hĩſerapiõ dixit doſis eſt. ʒ. j. ꝛ vtraq; eſt nimis magna doſ.
¶ Syrupus ſolutiu⁹ bon⁹ ſũptus de 7° ↄti. ℞. aq̃ rotul.
iij. folioꝝ laureole. ℥. j. infunde folia in ipſa aq̃ p triduũ: dei-
de coquanᷣ ſup focuʒ lentũ donec remaneat rotul. j. deide
coletur ꝛ in colatura ponaᷣ aceti vini clari rotul. ſ. ꝛ ʒucca-
ri clari rotul. j. ꝛ decoquaᷣ ad pfectionẽ deinde auf. j. eu-
forbij ponaᷣ in pãno ꝛ ſubmergaᷣ in ſyrupo duʒ diſſolua-
tur in eo ꝛ reſeruecᷣ. Et cuʒ opus fuerit da in potu ex eo. ℥.
j. Et duʒ daᷣ hoc medicamẽ in potu illiniẽdũ eſt epar cum
vnguẽtis ↄfortatiuis ꝛ dato ſup ip̃m ſuper eo q̃ confortat

epar ꝛ infrigidat vt endiuia ſolatro ꝛ ſilibus ſi fuerit in eo
caliditas violẽta. ¶ In ipoſarca ↄueniunt pillule de agarico
ꝛ eliũm induʒ ſepe ſumptũ. Pille valde vtiles ad ipoſarcã
fridaʒ. ℞. cinamomi ſq̃nãti cuſcute croci calami aromatici
ſeminis apij ſu. praſſij nardi aſari maſticis myrrhe. añ. ʒ. ſ.
ſerapini agarici. añ. ʒ. iij. euforbij turbith cologn̄ti. añ. ʒ. j.
reub. ʒ. iiij. aloes ad põdus oiuʒ ↄficiãᷣ cũ ſucco eupatorij
ꝛ abſinthij. ¶ In tipanite dixit. A. euẽᷣ hũor aquoſus hu-
midus ſi ipſa eſt ꝓpter retentionẽ ei⁹: nã a tali hũore humi-
do flãtico eleuaᷣ vẽtoſitas. Et de ↄferẽtib⁹ in ipſa ſunt pil-
lule de ſerapino ꝛ valẽt multũ pillule q̃ ſic fiũt. ℞. aniſi ſe-
minis apij gẽtiane ariſtolo. ro. cinamomi galãge ʒedoarie
ſalis indi. añ. ʒ. ſ. maſticis. ʒ. j. ſerapini reub. añ. ʒ. iij. aloes.
ʒ. 6. doſis a. ʒ. j. vſq; ad. ij. poſtq̃ ſunt ↄfecte cum ſucco ru-
te. ¶ In oĩ aũt ſpecie idropiſi cõpetit alchechẽgi deſcriptũ
in antidotario Meſue. eſt tñ debilis ſolonis. ¶ Aliud ſi-
militer valẽs dixit Raſ. 7° ↄti. dico hoc eſt electuariũ mi-
rabile. ℞. maſticis ſpic. roſ. reubar. lacce añ. ptẽ. j. laureole
infuſe in aceto ptes. ij. agarici turbit añ. ptes. ſ. ↄficiantur
cum carne citonioꝝ aceto ꝛ melle. ¶ Dixit Raſ. 7° ↄtiñ.
es vſtum ꝛ ſim⁹ colũbinus equalr diſtẽperenᷣ cum ſucco
ſolatri ſilueſtris ꝛ fiant inde pillule aur. j. ꝛ detur cuʒ aqua
decoctionis aneti ꝛ abſinthij. Et Archigenes dixit. da in
potu ex ere vſto ꝛ fimo colũbino ruta ꝛ ſale. ¶ Et quidaʒ
℞. eris vſti fimi colũbini ruthe ſicce añ. ʒ. ij. euforbij. ʒ. j. ꝛ
ↄficiunt cum ſucco apij ꝛ exhibẽt a. ʒ. j. vſq; ad. ij. ¶ Dixit
Bimaſui 7° ↄtinẽtis. ſi coquaᷣ gallus cum herba granoꝝ
regioꝝ ꝛ eſt hen ꝛ corrigiola minori. i. volubili minori aut
bliti ꝛ ſumaᷣ ius eius in potu laxabit aquã. ¶ Dixit Ger.
ſuper 9° Almã. qdam faciũt miracula cum praſſio in pau-
perib⁹ idropicis. dant enim ſuccũ eius depuratũ cuʒ vino
albo ꝛ ʒuccaro vel melle ieiuno ſtõ mũdificatis inteſtinis a
fecib⁹. Ego autẽ dico q̃ hoc medicamẽ de praſſio maxime
valet q̃ñ idropiſis eſt ↄiuncta cũ icteritia aut ſeqtur ad ip-
ſam. ¶ Dixit Bimaſui. ſi infirm⁹ eſt debilis laxãdus eſt cũ
emplaſtro ↄfecto de pulpa cologn. cameron laureola ꝛ car-
tamo ſcamonea turbith felle taurino vel vaccino cucume-
re aſinino ireos ſigia ꝛ euforbio diſtẽperatis cũ cera ꝛ oleo
Sed Raſ. dixit h̃ eſt malũ valde: eo q̃ excitãt caliditatẽ ma-
gis q̃ ſi fuerint ſũpta in potu. Et dixit. dico ad corrigẽdũ.
hoc eſt vnguentũ ad aquã corrigẽdũ. ℞. es vſtum fimũ co-
lũbinuʒ ſuccũ cucumeris aſinini pulpã cologn. laureolaʒ
cameron ireos ꝛ abſinthiuʒ ꝛ diſtẽperatis oĩbus inde fiat
vnguẽᵐ cuʒ vrina caprina poſito in fine ↄfectiõis ei⁹ mo-
dico oleo liliorum ꝛ de eo ſuppoſitio fiat ventri: q̃m educet.
¶ Gal. quoq; 9° meimir. poſuit vnguẽta que ſoluũt ven-
trẽ. ℞. radicũ cucumeris agreſtis minã. j. ꝛ decoque i vino
in quo fuerint cocta mina. ſ. ficuuʒ ſiccaꝝ poſtea tere ea ꝛ
miſce eis radicẽ altee equale ꝛ coque ſil' ꝛ tere ꝛ ita appo-
ne. ¶ Aliud. ℞. fellis tauri ꝛ nitri añ. ptem. j. piperis ptes
ſ. permiſce cuʒ melle ꝛ appone ſupra ventrẽ ſpatio medie ho-
re. ¶ Dñt qdaʒ q̃ empla ſoluentia ventrẽ pñt adminiſtrari
in idrope a cã frida in caſu q̃ patiens nõ poſſet recipe me-
dicinas p̃ſeri⁹ pp abbominationẽ vel debilitatẽ. ¶ Edu-
cunᷣ ẽt humores groſſi ꝛ aquoſi ꝛ aqua aſcliticoꝝ p clyſte-
ria facta ex decoctiõe radicuʒ ebuli ſambuci ꝛ ireos laureole
ꝛ cẽtauree minoris. ¶ Euacuatio quoq; i hypoſarca ſit cũ
gargariſmis ꝛ caputpurgio ex eis que dicta ſunt in ſmo-
ne tertio de cura ſode. Dixit Aui. ꝛ ſunt vba ſeptimi cõti-
nentis. in aſclite ſternutatio cuʒ medicinis ꝛ inſufflõnes. ſ.
in nares ꝛ alia que ↄferunt eis. ſ. ad ſternutãdũ ſunt ex eis
q̃ deponũt aquoſitatẽ ꝛ extrahunt eã ad vias euacuatiuas
ſ. egõnis ꝛ vrine. ꝛ h̃ q2 ſternutatio mouet dyafragma cu-
ius motu mouenᷣ nãlia mẽbra cõpreſſa ꝛ incitanᷣ ad expu-
mendũ aquoſitatẽ. Valet ẽt ſternutatio ad deponendũ ad
inferiora ventris aquoſitatẽ q̃ñ queriᷣ q̃ inciſio fiat in vẽ-
tre ad extrahenduʒ aquoſitatem. ¶ De euacuatione ven

Marginal notes (left): De reu-barbaro. — De ſucco e herba cu-cumeris aſinini. — De ebulo e ſãbuco. — Solutiua in aſclite.

Marginal notes (right): In ipoſar-ca. — In tipa-nite. — In oĩ ſpẽ. — De clyſte-ribus. De garga-riſmis e ca-putpur-gio. — De [illegible]

per vinū. dixit Archigenes. radicē calamēti coque ⁊ da in
potu. Et qdam dicūt q̄ succ⁹ eius depurat⁹ valet cum su/
mitur ex eo oī mane. ʒ.ij. ℭ Diureticū vtile. ℞. seri caprini
℥.iiij. nardi. ʒ.ij. bulliāt leuiter vsq̄ ad ꝯsūptionē tertie par
tis ⁊ bibat. Et valet decoctio mētastri. Et decoctio rubee
tinctoꝝ. ⁊ sēis apij. ⁊ feniculi. absinthij ⁊ plātaginis. Et va
let puluis betonice cipperi ⁊ camedreos sumpt⁹ cum vino
diuretico. Et de vtilib⁹ est vinū decoctiōis radicū cucume
ris asinini bibitū. Et puluis scorpionū sumptus cū deco/
ctione spice. ℭ Dixit Ipo. 4° regiminis acutoꝝ ⁊ filr Ra/
sis. 7° ꝯtiñ. Et adducunt verba eoꝝ ab Aui. cū dixit. Di/
xerunt qdā. opꝫ vt adducant cantarides ⁊ auferant capita
⁊ ale eaꝝ. s. ⁊ pedes deīde resoluant corpa earū in aqua
mellis. s. post triturationē earū ⁊ ingrediat patiēs balneū
⁊ sumat illd in potu. aut comedat cū eo panē. Sꝫ hoc apd
me dixit Aui. est error maxim⁹. Dñt qdam est error maxi/
m⁹. s. exbibere cantarides. quoniā qñocunq̄ bibant time
tur ex eis viarū vrine excoriatio aut dyaria vrine. Alij dñt
⁊ meli⁹ est error maxim⁹. s. dare cātarides cū aqua mellis
aut cū pane ⁊ in balneo: q2 tunc magis nocēt ⁊ inducūt ex/
coriationē vel dyariā vrine iuuante aqua mellis ad abrasio
nem viarū ⁊ balneo ad apertionē: ⁊ pane. i. cibo ad lōgam
morā in corpe: sed nō est error maxim⁹ in exbibēdo eas ſm
q̄ opꝫ. Nā hoc ēt docuit Aui. cū subdit plus qd expertū
est debere sumi ex eis in potu est charates vna: ⁊ est pōdus
quatuor granoꝝ ordei. ⁊ sumat in potu aquaꝝ expressarū
notaꝝ. i. cū succis vel decoctionib⁹ notis ad rectificādū cā/
tarides ⁊ ꝓhibēdū nocumēta ipsaꝝ que. s. dicta sunt i tra
ctatu de venenis ca° de his q in potu sumpserūt cātarides.
Uerūtñ non debēt exbiberi nisi qñ alia diuretica admini/
strata nō ꝯtulerint: ⁊ tunc ēt cū cautela ⁊ cū ꝯmixtione suc/
coꝝ fridoꝝ viscosoꝝ ⁊ stipticoꝝ. ℭ Dixit Albert⁹ bono/
nie. sume cātaridē vnā abscisis pedib⁹ alis ⁊ capite ⁊ misce
cū. ʒ.ij. seminū cōium fridorū bene incorporādo. deinde to
tū hoc cōmisce cū. ℥.ij. zuccari viol. liqdi: ⁊ de isto toto da
quolibet mane. ʒ.j. cum ciato vno vini albi subtilis tñ de/
bilis. pus tñ vnge genitalia ⁊ pecten cum oleo anetino vt
sedet dolorē per cantaridē inducēdū circa ptes vesice. Et si p
h nō sedaret sedeat in aqua tepida. Et sumat in comestiōe
panē cū vino faciēdo offam. Et dixit Albert⁹ q̄ qdā idro
picus ab oībus distēperat⁹ curat⁹ fuit solū cū vino de mal
uasia ipꝫ ꝯtinue bibēdo ⁊ in ipso carnes ⁊ sua cibaria de/
coquēdo. ℭ Ser. sup 9° Almā. laudauit vinū decoctiōis
floꝝ rorismarini. nā dixit q̄ est expimentū vetulaꝝ. Nā ac
cipiunt flores illos ⁊ pistant ⁊ faciūt ex eis cū pasta artho
cleā quā ponunt in furno ad decoquēdū ⁊ cū cocta fuerit
frangūt ipsā minutissime. Et ponūt in vino ad dissoluen/
dū per dies ⁊ noctē deinde illud vinū exbibent ad bibēdū.
Et filr Aui. multū laudauit succū calamēti. ⁊ Serap. dixit.
dosis ei⁹ est. ℥.j. facta residētia. ℭ Clysteria quoq̄ ⁊ suppo

De clysterib⁹ ⁊ suppositorijs.

sitoria in educēdo aquā ꝓprietatē habent. Clystere bonū.
℞. folioꝝ laureole. ʒ.ij. agarici polipodij. añ. ʒ.j.ß. cuscute.
ʒ.iij. decoquant in succo ficle ⁊ colent ⁊ superaddat benedi
cte. ℥.j. electuarij indi. ℥.ß. mellis. ʒ.ij. salisgēme. ʒ.ij. olei cu
cumeris asinini. ℥.iij. ℭ Aliud ꝯueniēs in asclite ⁊ ypolar/
ca. ℞. agar. cologn. artanitā radic. cucumeris asinini tur/
bit laureolā blitim ⁊ mercurialem ⁊ decoque sufficiēter in
aqua ⁊ cola ⁊ in colatura pone bñdictā ⁊ eluum indū oleū
⁊ salem. ℭ Clystere ꝯueniēs in timpanite. ℞. anisi feniculi
cimini ameos carui cartami polipodij. añ. ℥.j. baccarū lau
ri. ℥.ß. laureole rute sicce salisgēme. añ. ʒ.ij. olei anetini. ℥.
iij. electuarii indi ⁊ de baccis lauri. añ. ℥.j. ℭ Dixit Almā.
clysterizet cū oleo rutaceo. ℭ Suppositoriū ꝯferēs. ℞. be
nedicte. ʒ.ij. ⁊ decoquat ⁊ in fine superaddatur puluis qui

De resolutiuis in asclite [illegible]

sic fit. ℞. laureole colog. elacterii. añ. ʒ.j. salisgēme. ʒ.j.ß. ru
te sicce castorei cimini. añ. ℈.j. informant suppositoria ⁊ li
gent cum filo ⁊ vtatur eis patiēs. ℭ Dcciones aūt insensi/
bili p resoluētia empl'a ⁊ fomētatiōes in asclite dixit Aui.
q̄ in eis non debēt resoluētia misceri cum stipticitate forti
siue multa: q2 opilādo poros ꝓhiberēt resolutiua a resolu/
ne aque. Et dixit q̄ in asclite a cā frida debent applicari to
ti vētri: sed in asclite a cā calida nō debent approximari su/
pra regionē epatis: sꝫ supra residuū vētris. Et supra regio/
nē epatis debēt apponi que tēperate infrigidēt ⁊ ꝯfortant
epar. Aliq tñ apponunt remedia supra totū ventrē: sꝫ post
remotionē eoꝝ alterant epar cū tēperate frigidis. ꝓm⁹ tñ
modus est melior. In timpanite vō in appōne remedioꝝ
supra ventrē dixit Aui. fiat tentatio an ꝯferant. Nā si non
ꝯferunt dimittant ⁊ sequere euōnes donec plurimū vētosi
tatis euatū fuerit. ℭ Dixit Ras. 7° ꝯtin. oēs farine semi/
nū exiccatiue ⁊ abstersiue sunt ꝓprie in emplastris idro/
pisis vt farina ordei fabaꝝ cicerū lupinorū ⁊ borobonū.
Dixit Gal. vt ibidē scribitur. vidi idropicos illinire se luto
calo ⁊ ide habere maximū iuuamētū. Et dixit Gal. q̄ co/
zule. i. limacie trite cū cōchis suis ⁊ posite sup ventrē idro/
pici sugunt aquositatē valde. Bimalui tñ vt dī 7° ꝯtinēti
dixit concole marine trite cū cortib⁹ eaꝝ ⁊ emplastrate su
pra ventrē idropici non separant ab inflatiōe donec eā dis
soluant ⁊ ꝯsument būiditates ei⁹. Sera. ēt ⁊ Aui. hoc em
plastrū ponunt. terant limacie cū ostrachijs suis extēdā/
tur sup ventre ⁊ dimittant donec exiccent ⁊ per seipsas ca
dant ⁊ remoueant a ventre. Quidā āt dñt debere permis
sceri eis modicū aceti ⁊ dñt post amotionē earū alie appo
nant. ℭ Dixit Gal. 9° meimir. Asclipiadis emplm humi/
ditatē bibens. ℞. farine spelte sextarios duos: floris lapi
dis asij sextariū vnū. mūmie lib. j. tere diligenter ⁊ aggre/
ga cū axungia porcina antiq̄ que sufficiat. Sit aūt axūgia
infusa in vino p totā noctē. ℭ Aliud qd soluit sclirosim
⁊ bibit būiditates que sunt in ꝓfundo. ℞. cere picis naua/
lis. añ. ℥.ij. alluminis būidi sulfuris viui mūmie nitri rub.
añ. ℥.ß. terbētine. ℥.j.ß. olei antiqui. ℥.iiij. aceti q̄tum suffi/
cit dissolue que sunt sicca ⁊ vtere. ℭ Aliud quod fit p bac
cas lauri dissoluēs dēm duritiē ⁊ bibēs apostalca q̄ sūt in
ꝓfundo. ℞. cere resine pini ⁊ picis sicce baccaꝝ lauri siccaꝝ
cū nitri rubei ammoniaci adipis vitulini añ. q̄lr que sicca
sūt tere ⁊ liq̄factibilia liquefac ⁊ cōpone ⁊ vtere. ℭ Dixit
Archigenes sterc⁹ vacce gregalis siccū tere ⁊ ꝯmisce cum
oxicrate ⁊ addita q̄rta pte sulfuris viui pone sup ventrem.
Et chiran⁹. ℞. stercoris vaccini puluerizati lib. j. sulfuris.
℥.j. succi caulīū. ℥.iiij. ⁊ oua cruda. iiij. incorporent ⁊ extē/
dant super vētre. Sterc⁹ ēt vaccinū valet ⁊ distēperatū cū
vrina capre est efficax. ℭ Dixit Auic. de iuuātib⁹ est sterc⁹
vaccaꝝ ⁊ caprarū non pascentiū herbā minimā vel minu/
tā. i. extñtes circa ꝓn^m sui ortus qñ adhuc pua est: q2 nimis
būiditate pticipat. sup. sꝫ pascentiū herbas magnas elōga/
tas a ꝓn° sui ort⁹. ℭ Emplm fiue in initio vtilis. ℞. stercor
ris vaccini veteris cipperi sulfuris añ. distēperata cum aq̄ ⁊
aceto ⁊ succo [illegible] tamarisci ⁊ salicis. ℭ Empl'm
aliud. qd est validū. ℞. farine ordei cipperi fecis vini vete/
ris bauracb boliar. añ. ptes eq̄les incorporent cū vino vel
vrina vel lixiuio. hui⁹ naq̄ ꝓprietas est aq̄ magnā ꝑciꝑ
care. ℭ Empl'z aliud vtile. ℞. stercoris caprini modificati
in aceto. ℥.iiij. cipprei olibani balaustiarum. añ. ℥.ß. boli arme.
j. aggregent ois cū vino stiptico ⁊ ventri supponat. Em
pl'm aliud vtile. ℞. farinā spelte ⁊ oroboꝝ ⁊ incorpora cū
succo ebuli ⁊ vino cocto vel sapa ⁊ suppone. ℭ Aliud vtile
℞. marcasite lib. j. calcāti. ℥.iiij. resine pini. ℥.xij. medulle
cruris vituli q̄tum est medietas omniū ē. n. expertū. ℭ Nō so
lū āt ventrē emplare oꝫ ⁊ curare: sꝫ in oī idropisi ꝯuenit in/
flatiōi pedū ⁊ tibiaꝝ ⁊ alioꝝ mēbroꝝ attēdere. Nā ex illa
mā mala in illis mēbris retēta ascēdūt vapores mali ad vi/
scera ledētes ea. grauat ēt ipsa mā nāꝫ. ꝓhibetq̄ ab exerci/
tio ⁊ alijs q̄ꝓpib⁹ ꝯueniētib⁹ reb⁹. Lutū illud qd adheret
rotis currui illinitū sup pedes ⁊ alia mēbra multū valet.

ℭ Cataplasma

❡ Cataplasma bonũ tibijs iflatis ꝛ etiã alijs mẽbris fit ex decoctiõe sãbuci ebuli radice ꝛ ellebori albi decoctis i vino lixiuio vel aq̃ lotis ide mẽbris ꝛ sup eis fcõ ex subs dictarũ rerũ cataplasmate. Et sola folia sãbuci aspsa vino sup tegulã calãz ꝛ supfassiata valẽt. Cõfert ẽt ipoꝝ lotio fcã cũ lixiuio fcõ cũ cinere cerri ꝛ vitis in quo ferueãt bacce lauri grana iunipi ꝛ sal. ❡ Emplm valẽs mẽbris iflatis ypofartico rũ. ℞. boliar. cippi sgnãti acori yreos sulfuris farine ordei ꝛ lupinoꝝ. añ. ℥. i. aggregent̃ cũ lixiuio ꝛ oleo amig. amaraꝝ ꝛ extẽdant̃ vbi opz. ❡ Emplm aliud vtile ɔferẽs i yposarca a caliditate. ℞. mirti rof. balausti. boliar. cippi yreos. añ. ℥. i. farine ordei. ℥. iij. confice cuz lixiuio ꝛ oleo de lilijs. ❡ In timpanite ɔpetit emplm de baccis lauri ꝛ ẽt emplm de melliloto. Et dixit A. vaporet̃ vẽter eoꝝ cũ milio ꝛ furfure ꝛ qdã supplẽt ꝛ sale ꝛ si ɔfert ei seq̃re cũ eo. sup. ꝛ si nõ ɔfert dimitte vt supra vel ꝛ si nõ ɔfert: q2 ista sint debilia vaporatio fiat cũ fortioribus. ❡ Olea võ ad illiniẽdũ vtilia sunt oleũ de lilio ꝛ de fisticis ꝛ de amig. amaris. Et oleũ de cucumere asinino ẽ validũ. Silr quoq3 pñt fieri epithimata ꝛ fomẽtatiões ꝛ fulnigatiões ꝛ alia multa ad resoluendũ. ❡ Ego ãt fui expert⁹ in asclitis cã cal'a epithima õ boloar. distẽperato cũ vino vel cũ lixiuio. Et exptus sũ fumigatione vẽtris ꝛ mẽbroꝝ iflatoꝝ cũ aceto decoctiõis radicũ ebuli radice ꝛ cucumeris asinini. ꝛ baccarum vel folioꝝ lauri ꝛ edere ꝛ granoꝝ iunipi qñ cã fuerit frã. ❡ Dixit Gal. ꝛ põit 7°. ɔtiñ. fiat fouea ꝛ calefiat in q̃ iaceat ydropicus. nã ipsa ẽ vtilior alijs medicinis cũ hydropicus cũari debeat ex toto corpe. Et p hãc foueã fiat ei cũo maior vel melior vel q̃3 p balneũ. Cũ eger attrabat aerẽ neq3 calm neq3 friñ: vñ sufficit. neq3 ide eius deficit virt⁹. Et ait Ras. dico q̃ vidi i pluribus locis: ipsa fouea facit ad reuma. Et est melior i febribus valde. s. q̃3 balneũ. ❡ Quidã võ in asclite apponũt vẽtri empl'a rubificãtia ꝛ vesicantia. sicut emplm de sinapi ꝛ stercore colũbino. Et sicut emplm de cãtaridib⁹ vel de alijs ɔstrictis. Et dixit Sera. sup. 9. Alm. q̃ fricatio vẽtris cũ alijs q̃3uis in oi hydrope ɔueniãt. In timpanite tñ ẽ sũmũ remediũ. ❡ Dixit Ras. 7. ɔti. vngẽdus est patiẽs cũ baurach ꝛ oleo fassiatis mẽbris ab iferiori pte ipsoꝝ vsq3 ad supiorẽ. qm̃ ɔfert. fassiare. n. mẽbra iflata tpata strictura icipiẽdo ab iferiori eoꝝ ꝛ tendẽdo ad supius. dz aũt fieri post somnũ ꝛ qetẽ qñ iflatio remota est vel saltẽ diminuta. Nã cõfert dixit A. in timpanite qñq3 est necessariũ ponere sup ventrẽ vẽtosas cũatiuas. i. resolutiuas vẽtositatis ꝛ debẽt apponi sine scarificatiõe ꝛ h multotiẽs. ❡ Empl'a aũt ꝛ alia localia apponẽda epati in dispõne cal'a vel post remotionẽ emploꝝ calefacientiũ eligant̃ ex cura male ɔplonis cal'e ipsius.

Cura hydropisis fiat p cãusam.

❡ Amplius cura hec aliq̃lẽ varietatẽ recipit fm varietatem mẽbroꝝ a q̃bus recipit hydropisis originẽ ꝛ fm varietatez cãrũ. Dixit Haly. intuere q̃ nã sit huius aduẽtus passionis: eaq3 intellecta rebus oppugna ɔ̃trijs. Et si cã hui⁹ fuerit apa epatis vel durities vel opil'o meatuũ eius. Aut apa stõi vel durities eius. aut friditas vel apa splenis vel eius debilitas sup. vel alterius mẽbri egritudo oportebit attẽdere in medelã singuloꝝ eãq3 cõponere cũ hydropisis medela. Et q2 talis cure variatio siue cõpositio põt sumi ex dictis ꝛ dicendis. iõ hic pauca referã. ❡ In hyposarca cuius initiũ est ex epate Sera. Haly. ꝛ Ras. 7. ɔtiñ. posuerũt q̃ caro ericij qñ desiccat̃ ꝛ terit̃ ꝛ bibit̃ ex ea ɔfert multũ. Et dixit Haly. bibit̃ ex ea a. ʒ. ij. vsq3 ad. iij. cum vino veteri. Et inueni q̃ decoctio granoꝝ iunipi est iuuatiua valde. Et Alm. laudauit troc. de lacca cũ apozimate de radicibus. Dixit Ras. in diuisionibus hyposarca qñ accidit successiõe potus aq̃ fride plurime vel post coytũ laborẽ vel balneũ ꝛ sentit̃ dolor sub costis ex potu eius. tũc opz vt in potu det̃ vinũ purũ. Et vaporet̃ epar cũ eis q̃ epar calefaciũt. ❡ Eliuz de granis iunipi est optimũ cũ vino potẽti. Et potus aq̃ vitis est in hoc remedium vtile. Et silr in oi cã frida. ❡ Et dixit Ras. qñ fit post fluxũ vẽtris longũ aut multũ fluxũ sanguinis cura est cũ ɔfortatiõe epatis ꝛ calefactiõe ipsius ꝛ gradatiõe ad addendũ in cibo ꝛ odoriferis ꝛ sõno. Et vtendũ est vino vt redeat sanguis ꝛ cõfortet̃ corpus ꝛ redeat ad dispõnẽ suã. Et ɔfert esum de scoria ferri. ❡ Et dixit. qñ accidit hydropisis post magnitudinẽ splenis cura est studiũ in splene. Et singulare in hoc est vinũ decoctiõis tamarisci. ❡ Gentilis ad hydropisim vitio splenis cũ aliq̃li calefactiõe cõposuit hũc syrupũ. ℞. lactuce siluestris eupatorij scolopendrie. añ. M. i. mellisse betonice radicũ feniculi ꝛ petrosilii liq̃ri. corticũ radicũ ebulli. añ. ℥. i. radicũ capparis tamaris. añ. ʒ. 5. cuscute sgnãti absinthij scis endiuie sandaloꝝ. añ. ℥. 5. scis anisi ciamomi masticis. añ. ʒ. ij. zuccari qõ sufficit. Dixit Glosator bibat radices ebulli ꝛ sambuci in vino albo. ❡ In timpanite maxime vitio stõi dixit A. post eũones ꝛ administrationes diureticoꝝ administrent̃ facientia eructuationẽ ad excludẽdũ ventositatẽ ꝛ administrent̃ resoluẽtia vẽtositatez. ❡ Et siqdẽ timpanites fuerit ex cã cal'a. dixit A. opz vt in potu dent̃ ad resoluẽdũ vẽtositatẽ ea q̃ sunt sicut aq̃ feniculi ꝛ apij camomille melliloti ꝛ tribuloꝝ ꝛ siliuz. s. q̃ sunt remisse calitatis. Nã qñ cã añs est cal'a opz vt resoluẽtia vẽtositatẽ nõ sint itẽse calitatis ꝛ dant̃ hñdo intẽtionẽ ad cãz ɔiũctã tñ. Et tũc ɔ̃ cãm añtem alijs est pcedẽdũ remedijs. Sz in timpanite a cã frida resoluẽtia dent̃ intẽriora. Dixit A. sicut ciminũ anisũ castorcũ ameos ꝛ silia. Et in hoꝝ administratiõe gradatim pcedẽdũ est de debilibus ad fortia. ❡ In asclite cũ calitate ꝛ maxime vitio renũ spãle est solatrũ domesticũ ꝛ siluestre. Sed siluestre qõ est alchechengie fortius ꝛ melius. Dixit Dyas. scm̃ solatri siluestris floris rubei si dent̃ nũero. xij. hydropico ɔfert. eo q̃ p vrinã mũdificat mirabilr. sz nõ dz plus dari ex eo. Apud nos est herba dicta caprago a q̃busdã auanelle. Et qdã dĩt. q̃ dr̃ lactuca capraria. cuius succus fcã residẽtia bibitus vel aq̃ sublimationis eius multũ cõfert in hydropisi ab opil'one epis a cã cal'a: in cuius silia cã frida. vz. aq̃ sublimatiõis prassij ꝛ celidonie sumpta cũ puluere cymini zenzi. albi ꝛ limature calibis lote fm artẽ. ❡ Et ɔfert medicamẽ Ras. 7. ɔtiñ. q̃ prouocat vrinã in horis paucis. ℞. ameos ꝛ fructus sauine ꝛ cymini ꝛ salis albi. añ. ptes eq̃les terant̃ ꝛ dos. eius est. ʒ. ij. cum vino subtili potẽti. ❡ Dixit Gal. ꝛ scribit̃. 7. ɔtiñ. posuit curã cuiusdã senioris hydropici asclitici cuz calitate ꝛ debilitate virtutis. Et dixit. nutriui illũ carnibus edinis assis pulloꝝ ꝛ pdicũ ꝛ siliuz auiũ ꝛ pane bruno ꝛ cibarijs factis cũ aceto ꝛ lentibus cõditis cũ aceto data ei larga dieta ad ɔfortãdũ ꝛ ɔseruãdũ virtutẽ eius: sed tñ nõ cõsensi dare ei de iuribus dino. tñ in die in q̃ pposuerã dare ei medicinã. s. solutiuã ɔsensi dare ei de berzag añ medicinã ꝛ post eam añ vt eẽt medicina ei magis ɔueniẽs ꝛ postea: vt non superueniat ei abũdãs suis suptis pdcis cibarijs ɔfectis cũ aceto si vehemẽtis violẽtie: sz mediocris laxabã eũ cũ hac medicina. ℞. mirabol. citri. ʒ. vij. fumittere. ʒ. iij. herbe absinthij. ʒ. ij. herbe policarie. ʒ. iij. endiuie recẽtis ptẽ. i. spice scis endiuie ꝛ rof. añ. ʒ. ij. coquant̃ in rotul'. tribus aq̃ donec redeat rotu. vnus: ꝛ solutis in ea zuccari. ʒ. x. dabã de ea añ assũptionẽ nutrimẽti. Et qñz miscebã cũ ea de lacte sicuũ ptẽ cũ ptẽ in eq̃li põdere dãdo de ea ad modũ duoꝝ cicioꝝ aut triũ. Et post illud dabã in potu de rob vue acerbe aut ribes emplastro epate cũ ifridatiuis. Et ɔsequuta illinitiõe fcã sup vẽtrẽ cũ boloar. aceto aq̃ ꝛ farina ordei ꝛ pauco stercore vaccino ꝛ caprino ꝛ cinere arboris glãdis vitis ꝛ q̃nq3 cũ sulfure ꝛ baurac oĩbus ɔfectis cũ aceto ꝛ dissolutis. Et statim q̃ ipse patiebat̃ febrẽ emplabã ipsius epar cuz sandalis. Et q̃nq3 ponebã ẽt emplm sandaloꝝ sup vmbilicũ ꝛ vẽtrẽ ꝛ purgabã eũ cũ syrupo rof. in quo ifusa erat laureola. Et q̃nq3 infundebã in eo de lacte camerõ annuẽdo sumere ei de fructibus sicut de sicubus siccis ꝛ zuccaro ꝛ amig. ita tñ q̃ sustineret sitim tenẽdo in ore qõ facit ad sitiz. Sz si intẽsa fiebat

sitis in eo miscebā acetū in aq̄ ⁊ dabā ei in potu frequenter.
Et terebā folia laureole ⁊ cribellādo ea distēperabā cū mel
le ficuū.i.cū decoctiōe ficuū dādo ei de eis añ cibū ⁊ post ci
bū. Et sūmarie nō trāsibat dies absq̄ laxatiōe. A. āt hāc cu
rā iposuit Gal. ⁊ est eadem ad lienteriam. Et ego non inue
ni vbi Gal. posuerit eā. Uerum Ras. eodē .7. ⁊ añ supradi
ctā curā dixit. sūma opōnū in hydropisi oʒ fieri put opar⁹
est in ea. ℭ Gal. de pverbijs pnosticoꝝ. Quedam mulier
fuit passa fluxū aqueū ex mrice q̄ sanata fuit p hanc curā q̄
cura pōt trāsferri ad hydropisiȝ cū fit illi prima. Dix Gal.
In pmis purgaui eā cū eo qd̄ laxat aqueū humorē: deiñ de
di ei p triduū decoctionē anisi feniculi apij: deide dato ei la
xatiuo in potu ad laxādū aquā qbus oībus ordinarie tibi
ɔsequutis fricari eā feci cū tobaljs illiniēdo corpus ei⁹ cū
melle cocto ⁊ ɔueniēter infridato ⁊ ɔualuit cū h regie. per.
xv. dies. ℭ Ait Ras. dico q̄ mel coctū dū spissuȝ fuerit cō
ueniēter infridatū ⁊ illinitū attrahit humiditates. Et loco
eius vtēdū est itu.i. itineratiōe leui motu ⁊ sepellitiōe in are
na calā ⁊ balneo calido ⁊ sicco ⁊ alijs silibus cā maioris cu
re. sicut in hydropisi dcm̄ est. Et opȝ vt tradat insup purga
tionē ⁊ purgationē ⁊ administratio alterātiū ⁊ apientiū ⁊
ɔfortātiū epar. Et mēbrū siue mēbra: vñ hydrops habuerit
originē. Dixit Gal. sicut scribit .7. ɔti. stude in asclite ppie
ad ɔfortādū epar. Et in timpanite ad ɔfortādū stōm. Et in
hyposarca ad ɔfortandū oīa mēbra. ℭ Dñt qdā post aliq̄s
purgatiōes seqt̄ administratio reꝝ ɔfortātiū epar cū pprieta
te de qbus ē vt dixit A. epar adib. cū sumit̄ ex eo exiccato ⁊
puluerizato pōdus .ʒ. ij. cū vino decoctiōis passulaꝝ aut cū
sirupo. ℭ Dixit Chiranus sanguis capre calefactus ad ignē
⁊ bibitus sanat hydropisim perfecte.

4ª intētio
māʒ diuer
tit.

ℭ Quarta itētio cōplet̄ cū his q̄ diuertūt mām ad extrema.
Et in asclite ppie cū his q̄ deponūt aquā ex vētre ad bur
saȝ testiculoꝝ. Dixit Ras. 7. ɔti. In asclite insufflādū ē in
nares de puluere ɔuocāte ad sternutādū cū sternutatio ve
hemēs expellat hydropisim: eo q̄ cōmouet aquā ⁊ expellit
eā ad pterenū. Qz si bōa fuerit cura ⁊ ɔfortatus fuerit eger
descēdet aq̄ ad cutem testiculoꝝ. vnde cutis perforāda ē cū
acu bene vt refudet ex ea aqua.

5ª intētio
corrigit ac
cidentia.

ℭ Quinta vō itētio ɔplet̄ cū contigentibus accītis q̄ cū hy
dropisi cōplicant̄. Spāliter auctores mētionē fecerūt de flu
xu vētris. Nā hydropisis ⁊ spāliter asclites ɔiūcta cū fluxu
vētris in quo nō cūat̄ nā operāte aq̄ reddit̄ in fine difficilio
ris curatiōis ēt si fit cū virtute forti. Cū virtute. n. debili est
mortalis. Attēdēdū est aūt fluxū vētris: ⁊ si qdē mult⁹ fue
rit desistēdū ē ab cūone oīo: si vō puus vel mediocris nō oīo
dimittēda ē purgatio. sȝ multū minorāda ē ⁊ in q̄titate cōti
nua ⁊ in discreta. Et ɔponēda sūt solutiua cuȝ stipticis aut
vtēdū est ɔpstiuis in solone. Utēdū itaq̄ ē in cā calā reu. cū
succo plātaginis vel cū syrupo mirtino. Et ɔueniūt troc. d̄
mezereon. Alm̄. dcti supra. Et in cā frida cōueniūt pillule
de reu. assate cū syrupo mirtino vl̄ mina aromatica. Et cluȝ
de mirabo. ⁊ filia. Qz si post solutiuū flux⁹ supfluat vtēdū
est cōstrictiuis ⁊ administrādi sunt frequēter troc. de stella.

Cura per
cauterio ⁊
p incisionē
mirach.

Cura vō hydropisis p cirurgiā. Alia cōuenit oī hydro
pisi ⁊ alia asclitis tm̄. Et q̄ ɔuenit oī ē q̄ fit p caute
ria multa in vētre ⁊ extremis fcā. Que tn̄ fiunt in extremis
pñt fieri oī tpe morbi. Uerūtn̄ expliēria declarat q̄ ipsoꝝ ef
ficacia est dū fiūt in pn̄⁰ ⁊ tenent̄ apta diu. In fine vō ⁊ hū
ditatibus multuȝ ingrossatis ⁊ incuneatis in mēbris nihil
aut paꝝ pficiūt. Que vō fiūt in asclite in vētre cauteria nō
debēt fieri nisi in pcessu ⁊ pmissis cūonibus. ℭ Cura vō q̄
ɔuenit in asclite tm̄ est illa q̄ fit p incisionē ⁊ aptionē in mi
rach: q̄ ēt nō dʒ fieri nisi in pcessu. Dixit Ras. in diuisiōib⁹.
In asclite cū igrossat̄ .i. magnificat̄ res. tūc icide sub vmbli
co. Et Haly. dixit cū nulla ɔferūt ex dictis coctura.i. caute
rio ⁊ crepatura.i. icisiōe cū ferro vtēdū est. ℭ Dixit Gal. sup
6⁰ epy. ⁊ scribit̄ a rabi in .14ª pticula non opʒ cito pforare

vētrē hydropici. sȝ h oʒ fieri cū ē augmētata hūiditas i tm̄
q̄ vtute aggrauat ⁊ defectat: ñ tm̄ in tm̄ ē expectādū ad hāc
curā exercēdū q̄ virtus cadat. qm̄ vtus pstrata eā tolerare
nō pōt. ℭ Dixit Antilis ⁊ ponit̄ 7⁰ ɔtin. patiēs erigi oʒ re
cteita q̄ famuli eius posteriora eius manutenētes ample
ctent̄ opprimētes costas eius cū manib⁹ ad expellēdū aquā
ad iferiora vmbilici. Qz nisi patiens poterit surgere sedeat
sup scānū: ⁊ nisi h poterit asseq noli eū curare cū pforatiōe.
nisi. n. vtus fuerit potēs nulla pforatio fiat. s. nec cū ferro in
cidēdo neq̄ cū cauterio pforādo siphac. cauteria tn̄ q̄ nō p
ueniūt ad pforādū siphac bñ fieri pñt. ℭ De cauterio loq̄ns
A. dixit. Cū euaueris vicibus. x. p aliquot dies ⁊ diminuta
fuerit aq̄ ⁊ alleuiatū fuerit apa.i. tumor vētris. tūc rectius
erit vt sup vētrē cauteria fiāt: vt nō recipiat aquā post illudȝ
sȝ deriuet̄ ad loca cauterioꝝ ⁊ euetur p ea. Et fiant cauteria
post abstinētiā ⁊ dimissionē solonis vētris duobus diebus
aut tribus. Et sint sex cauteria. tria in lōgitudine icipiēdo a
collo vsq̄ ad femur: ⁊ tria in latitudine. vētris. s. sub vmbi
lico: qz inde melius eūet̄ aquositas ⁊ expectēt post ipsaȝ hȝ
famē ⁊ sitiȝ. Dñt qdā. q̄ p cauteriū vnū itellexit cauteriū q̄
fit cū tribus punctis ⁊ pñt fieri h cauteria cū ferro ignito ⁊
pñt fieri cū medicamie causticāte vt cū cātaridibus icorpo
ratis cū butyro ⁊ silibus. Et q̄nq̄ fiūt cauteria minuta i stō
splene ⁊ epate.i. locis supra ea ⁊ in iferioribus sumis. Et re
ctius ē vt cauteria sup vētre nō fiāt penetrātia siphac. q̄uis
qdā ɔcedāt ea. ℭ De icisiōe vō cū ferro dixit Sera. In ascli
te si nō ē possis cura cū medicis: qz eger terret̄: ⁊ nō obedit:
vel qz tps nō ɔsentit tūc fiat icisio cū ferro. Sūt. n. qdā infir
mi q nō tolerāt medicinas solutiuas neq̄ diureticas ⁊ pell
gūt icisionē vētriū suoꝝ. fiat ḡ cum cautella vehemēti: ⁊ qm̄
fuerit infirm⁹ factus cognoscere vehemētiā ei⁹ ⁊ timorē m
quo ē mors. Multis. n. fcm̄ fuit h: ⁊ nō euaserūt nisi pauci.
Et Haly. dixit icrepādo. piculū ē magnū. pauci. n. ex hoc li
berant̄. refert. n. Gal. se neminē vidisse cui fuerit adhibita
icisio ⁊ liberatus sit nisi vnū cui valida erat vtus ⁊ corp⁹.i.
mirach erat corpulētū.i. carnosū. Ideo q̄ dixit A. scias q̄ inci
sio paꝝ pdest nisi i corpe valde forti cū ē potēs tolerare exer
citiū tēpatū ⁊ sitiȝ ⁊ minorationē cibi. Et iō Uia. dixit. non
opʒ timere de hac medicina si itromittat̄. Nō ergo audeat
medicus facere icisionē dū possis ē cura alia: ⁊ nō fiat i mul
tū debili. imo nō fiat nisi dū vtus ē firta ⁊ nō fiat in extenua
tis ⁊ marie fm̄ mirach. Et dixit Ras. i cirurgia. nō sit eger
puer neq̄ senex. ℭ Modus aūt icisiōis est iste dixit A. pci

Mod⁹ in
cisiōis in
vētre ⁊ ex
trahendi
aquam.

pit astutus medicus vt erigat se eger eq̄liter si pōt aut sedeat
eq̄li situ ⁊ cōprimāt seruiētes latera eius ⁊ ipellāt aquā ad
iferiora sumis: deinde opʒ vt mēsures iferiora sumis q̄titā
te triū digitoꝝ ɔiūctoꝝ.i. signa trib⁹ digitis sub vmbilico.
Et si qdē hydrops pcesserit ab itestinis: qz ipsa nō multum
situant̄ añrius. sed magis a lateribus incide vbi signasti in
medio vētris sub vmbilico. Si vō hydrops pcesserit a sple
ne incide silr̄ tribus digitis sub vmbilico: sed declina ad la
tus dextrū. Et si fuerit ex epate fiat silr̄. sȝ declina ad latus si
nistrū. Cūq̄ icidis subleua cutē mirach: ⁊ nō ɔfundes in i
cisiōe vt nō pforet̄ siphac: sȝ mirach tm̄. Et tūc excoria mi
rach a siphac paruper ad iferiora sicut p digitū vnū. deinde
loco iferiori excoriationis pdicte pforet̄ siphac. fiat tn̄ in eo
foramē paruū. Et si foramē mirach superius ⁊ foramen si
phac inferius. deinde intromitte p foramē siphac cānulam
ereā vel argenteā vt p ipsaȝ egrediat̄ aq̄. fcā est aūt diuersi
tas illorū foraminū: vt cū extrahit̄ cānula post extractionē
aq̄ sufficientē cooperiat̄ foramē siphac a carne mirach ⁊ re
tineatur aq̄: ⁊ non egrediat̄ nisi cū alia intromissione cānu
le. Quidā aūt claudunt ⁊ obturant foramen cū stuello vel
spōgia. ℭ Cūq̄ extrahis aquā extrahas ipsam cū mēsura ⁊
spate. Dixit. n. Ipo. in afo. q cunq̄ hydropici vrunt̄ aut in
cidunt̄ his effluēte aq̄ repēte moriunt̄ seuanescēte tn̄ cū illa
aq̄ multo spū. In extractione ergo aq̄ dixit Aui. considera

pulsum ꝛ cū incipit debilitari parũper retine aquã ꝛ nõ ex
trahes plus.s.in vice illa.sed fiat eius extractio per vices ꝛ
vices ſm tenorẽ īfirmi ꝛ virtutẽ suã. Dixit Haly.neqꝫ aquã
ab eo sil' eũabis:sed q̃ztũ virtus patit̃.dũt iõ qdã.fiat ei⁹ ex
tractio de 3° in 3ᵐ die ꝛ parũ in vice. Si.n.multum in vice
vna extraheret̃ exalaret multũ de spũ. Et membra spũalia
sursũ ab aq̃ subleuata subito descẽderẽt in quoꝝ descẽsu
mors posset seq festina. ℭ Dixit A.cũ extraxeris aquã ꝛ re
mãserit aliqd ex ea in fine.nõ labores in illa pua q̃ztitate in
extrahẽdo ipsaꝫ penitus p illã incisionẽ: sed ꝯsolida vuln⁹
ꝛ sufficiẽt tibi in ipsa ꝯsumẽda medicine solutiue. Et q̃nqꝫ
siũt ad ꝯsumptionẽ reliqꝝ cauteria supradicta ꝛ h̃ sunt q̃
dñr ab auctoribus de icisiõe mirach cũ fit cũ penetratiõe ad
interius ventris. ℭ Dixit Ras.in cirurgia. hydrops q̃ cu
rat̃ cũ ferro.s.penetrãdo ad vacuitatẽ vẽtris. Et dixit.non
approximet̃ hec cura timpaniti.neqꝫ hyposarce.qꝛ illud pe
nitus mortale est. Fit ẽt q̃nqꝫ incisio in vẽtre donec pforetur
mirach absqꝫ siphac.ꝛ teneat̃ locus apertus vt decurrat̃ mã
ad ipsaꝫ ꝛ eius opatio est sicut opatio cauterioꝝ dictoꝝ. Et
h̃ incisio nõ penetrãs hũ põt fieri ẽt in timpanite ꝛ hyposar
ca.ꝛ de hac incisiõe intellexerũt Via.ꝛ Constã.in pantegni.
ꝛ alij q dixerũt ꝙ incisio valet in leuco flegmãtia ꝛ hyposar
ca ꝛ timpanite:ꝛ nõ solũ in asclite. ℭ Et dixerunt.auctores
cũ descẽdit aq̃ ad bursaꝫ testiculoꝝ fiat pforatio in ea ꝛ ex
trahat̃ tñ aq̃ paulatim. Dixit A.q̃nqꝫ pungimus inflaturã
testiculoꝝ cũ acubus multis in pluribus partibus burse vt
hẽat aq̃ resudationẽ plurimã. Ego quoqꝫ vidi iuuamẽtũ cũ
fit pforatio in bursa in pn° descensus aque ad ipsam. Cum
aũt pcedit ꝛ magnificat̃ inflatio ꝛ cõicat̃ virge ꝛ humidi
tas infiltrat̃ in osco nõ vidi in pforatione eius iuuamẽtũ ni
si ad tps paruũ.sed oẽs mortui sunt. ℭ Dixit A.fortasse in
cisioni succedunt dolor ꝛ punctura.q̃re opꝫ vt administren
tur sup ipsam effusio olei anetini ꝛ camomillini ꝛ alioꝝ le
nitiuoꝝ:ꝛ sup locũ inflõnis ponat̃ emplm̃ f̃cm̃ cũ fenugre
co ꝛ semine lini ꝛ semine altee ꝛ filibus. ꝛ q̃nqꝫ sufficit aq̃
calida ꝛ oleũ effusa sup locũ incisionis. Cũ aũt sedat̃ pũctu
ra dimitte p̃dicta. ℭ Et A.cõparãdo inter eũonẽ aq̃ asclitì
coꝝ p medicinas solutiuas ꝛ eã f̃cãm p incisionez dixit. ꝙ
eũo eius f̃cã p medicinas laudabilior est q̃z f̃cã p incisionez
ꝛ resudationẽ.nã q̃n sic fit:fit difficillime succurre eis.qꝛ f̃z
plm̃ sequit̃ mors:vt supra dcm̃ est.hoc tñ dictum ꝛ fit diffi
cile succurrere eis: qdam referunt ẽt ad illud qd̃ dixerat ꝙ
euitentur troc.stiptici:qꝛ constringũt mãm ꝛ nãm ꝛ p hoc
fit difficile succurrere eis.

De lesiõe ꝛ pforatiõe burse testiculoꝝ in q̃bus aq̃ hydropicoꝝ descẽderit

ℭ Incipit tractatus sextus de dispositione fellis. Et conti
net capitula quinque.

ℭ De anothomia fellis. Ca.j.

Sumitur fel aliq̃n pro cola
vt in asso. q̃hus fellei se
cessus ꝛc.ꝛ aliq̃n sumit̃
p mẽbro cõtinente cole
rã:ꝛ isto mõ sumptuꝫ est
vna de ptibus extrinsecis
epatis ꝛ est vas cõtinens
colerã in quo ipsa cõcipi
tur tanq̃z in receptaculo
qd̃ chistis sepe vocatũ ẽ.
Dixit Gal.4.de vtilitate
pticularũ. Chistim leuez
ꝛ flauã supfluitatẽ susci
pientẽ nã apposuit epati. ℭ Hꝫ aũt fel ptes duas.s.poruꝫ p
quẽ recipit colerã ꝛ expellit:ꝛ chistim dictã folliculus q̃ dr̃
chistis minor cõparata vesice q̃ dr̃ chistis maior.qꝛ qd̃ vesi
ca continere hꝫ est multo maius eo qd̃ ꝯtinet chistis fellis.
ℭ Est aũt suba fellis pannicularis. Dixit.n.Gal.vbi supra
suba chistis fellis ꝓpinqua est nãe coopertorij duri.i.pãni
culi duri spissi ꝛ solidi. Et est subtilis ꝛ fere carens sanguie.
q̃m pauci sanguinis est. Et Haly.dixit ꝙ ista chistis ẽ vnus
tñ pãniculus durus ꝛ fortis:duritiẽs cuius dixit Gal.fuit
posita ꝓ ipsius subtilitatẽ vt eẽt ei tutela a ruptura ꝛ mordi
catione colere quã ꝯtinet. Et dixit suba poroꝝ fellis est sĩlis
sube chistis eius:ꝛ est tñ collum eius durius chisti.

De subã chistis fellis.

ℭ Dixit A.chistis fellis est hñs vnicã tunicã sicut vesicã neruosam
ꝯpositã ex tribus spẽbus villoꝝ. Sũt.n.Dixit.G.oẽs spẽs
villoꝝ posite in vna tela siue tunica q̃ est cõposita ex filis.s.
villoꝝ extẽsis ſm longitudinẽ ꝛ filis circũdãtibus.i.exten
sis latitudinẽ ꝛ filis ꝓcedentibus dyagonaliter.s.ſm trans
uersum. Et attrahitur per fila longitudinalia iõqꝫ plm̃ vil
loꝝ longitudinaliũ expansum est in collo eius ꝯtinuato:ꝛ pĩ
q̃m ipsum collũ ẽ ad attrahẽdũ. Et expellit p latitudinalia:
iõqꝫ plm̃ villoꝝ latitudinaliũ expãsum est in poris suis.s.q
vadũt ad stõm ꝛ intestinũ:q̃m ipsi sunt ad expellẽdũ. Et re
tinet p dyagonalia. Jõqꝫ plm̃ villorũ trãsuersaliũ expansuꝫ
est in chisti sua q̃ est ad cõtinendũ magis.

De tunica eius ꝛ villis ex q̃bus cõponitur.

ℭ Et dixit Haly.
chisti fellis copulat̃ neruus veniẽs a neruo q copulat̃ epi ꝛ
est neruus subtilis paruus fere latens visui vt det ei sensum
aliquẽ ꝛ perceptionẽ ledentium nocumentorũ. ℭ Et venit
ad ipsum vena nõ pulsatilis portans ei nutri^m orta in vena
porte epis. Et cã huius vene fuit:qꝛ fel attrahit colerã purã
q̃ nõ nutrit aliqd̃ mẽbrorũ. ℭ Et venit ad ipm̃ vena pulsa
tilis orta a vena pulsatili veniẽte ad epar portãs ei spũm vi
talẽ:ꝛ h̃ vena pulsatilis ẽt est pua subtilis q̃si latẽs visui sicꝫ
nõ sicut neruus p̃dictus.imo ipsa ꝛ ẽt vena nõ pulsatilis q̃
maior est ea sensu ꝯprehẽdunt̃. Et copulant̃ p̃dicta neruus
vena ꝛ arteria prius collo eius.deinde nõ cessant diuidi in
corpore chistis donec veniãt ad extremũ eius.

De neruo vena ꝛ arteria chistis.

ℭ Dixit Al.
fel poros hꝫ duos.quorũ vnus est pncipalis ꝛ orit̃ ex pte
epis. Alius võ nõ est ita pncipalis ꝛ orit̃ a p.poro iuxta chi
stim fellis nõ iuxta epar.p p^m dixit A.attrahit humorẽ sub
tilẽ ꝯuenientẽ ei.s.colerã rubeã ꝛ citrinã que ꝯuenit ei:nõ qꝛ
nutriat ipm̃ nutricatiõe ṽa.sꝫ qꝛ voluptuat̃ in ipsa pp quã
voluptuationẽ attrahit eã ꝛ retinet donec superfluat. Et ob
hãc cãm nõ est iuenire chistim fellis oio a cola vacuã. Et p
2ᵐ.porũ supfluẽtẽ expellit. Et sic itelligit̃ verbũ Gal.3° de
ṽtuti.na.cũ dixit.chistis fellis p eũdẽ porũ attractionẽ ꝛ ex
cretionẽ.s.colere in oĩbus tpibus pficit.q̃m verũ est.sed
nõ ſm totũ porũ.sed ſm aliq̃z sui ptẽ.s.vsqꝫ ad illã vbi orit̃
porus 2° q̃ parua est. Et dixit. G.meri silr ꝛ collum inficia
faciũt. Neqꝫ h̃ miremur:q̃m nã venas excernit multotiens
supfluitates in vẽtrẽ. Et tñ p eas attrahit ab ipso iuuatiuũ.
h̃ nãqꝫ ꝯuenit vt p q̃scũqꝫ vias fit attractio p easdẽ possit fie
ri expulsio ꝛ eꝯ. Nõ igit̃ mirari opꝫ si p q̃s redditũ ẽ in epe
qdẽ venas ex vẽtre rursuꝫ in vẽtrẽ ex epe in longioribus ie
iunijs trahi possi escã. Et purgantia farmaca p earuꝫ ora ex
toto corpe in vẽtrẽ ꝓprios euellãt hũores p q̃ antea a nodo
sis.i.redditio f̃cã fuerat. Neqꝫ h̃ est mirabile pp duplicẽ fa
mulatũ ꝛ vtilitatẽ inesse venis q̃ in medio ordinate sũt epis
ꝛ eorũ q̃ ſm ventrẽ. Posse tñ p eũdẽ porũ fieri attractionẽ ꝛ
expulsionẽ ſm nãm põt intelligi dupl'r. Uno mõ ꝙ fiãt p̃di
cti duo actus a nã.ita ꝙ ipsorũ pn^m fit nã.q̃uocũqꝫ ipsa ipo
rũ existat pncipiũ. Alio mõ ipsa nõ fit ipsorũ q̃uocũqꝫ pn^m:
sed ꝙ fit pn^m ordine nãli. ℭ Et adhuc scire oꝫ ꝙ attractio
ꝛ expulsio aut referunt̃ ad mẽbrũ vnũ aut ad diuersa. Naꝫ
si referunt̃ ad diuersa mẽbra pñt p̃dicti actus fieri p eandeꝫ
viã ſm nãm ꝛ ordine nãli ꝛ eodem tpe sil'.ṽ.g.epar expellit
aliqd̃ supfluũ a se:qd̃ supfluũ mẽbrũ qd̃ est post epar attra
hit tanq̃z sibi iuuatiuũ q̃re attrahit aliqd ad se ex chilo per
meseraicas. Si aũt attractio ꝛ expulsio referunt̃ ad idẽ mẽ
brũ tũc pñt hi actus adhuc fieri.sed nõ sil' ꝛ eodẽ tpe.sed in
diuersis ptibus. Et hoc iõ qꝛ attractio ꝛ expulsio sunt act⁹
oppositi q ab eodẽ mẽbro eodẽ tpe p eandẽ viã perfici non
pñt:sed in diuersis tpibus sic nisi sit ꝓhibens. Et hoc di pp
chistiꝫ fellis ꝛ vesicã in q̃bus ꝓhibet̃ fieri expulsio supflu

De poris eius.

tatis attracte ad mēbrū a quo fcā est attractio siue ad mēbrum mandās: vn̄ cola ⁊ vrina nō pñt recurrere p vias p quā sunt attracte pp cooptoriū: qd̄ nā apposuit chisti fellis ⁊ vesice orificijs qd̄ ꝓhibet retrogredi colerā ⁊ vrinā vt patebit. Si aūt itelligat̄ mājtū nā fit pdictoꝝ actuū ꝑm̄ ordine nāli. ⁊ tūc dupl'r. q2 aut attractio ⁊ expulsio fiunt grā alimēti aut nō. Si grā alimēti ꝑncipal'r tūc ꝑm nām ordine nāli nō fiūt pdicti actus p eādē viā: imo sp̄ ē alia via p quā fit attractio ab illa p q̄ȝ fit expulsio. ⁊ ppea stōus ordine nāli expellit p itestinare nō p meri p qd̄ attrahit. ꝑm nām. n. non est q̄ supfluitas ad mebꝝ recurrat a quo expulsa est. Si vero nō fuerit ꝑncipal'r grā nutrimēti tūc eadē pōt esse via ordine nāli attractioni ⁊ expulsiōi. Et h̄ qn̄ attractio illa fit ab eōꝛ nō ab aliquo mēbro in quo id qd̄ attrahit̄ tanq̄ȝ supfluū cōtineat̄. sicut est attractio spmatis a mrice. ⁊ eius vel fetus ab ipsa expulsio p eādē viā. Sic ergo ex dictis p3. q̄ q̄ȝuis collum chistis fellis ꝯsideratū ꝑm se totū fit vnū ⁊ vnius sube. ꝑm ptes tñ ꝯsideratū est 2ᵒ. vnū ⁊ est maius p qd̄ fit cole attractio. Aliud qd̄ iuxta chistim a pdcō sepat̄ ⁊ est minus p qd̄ cole fit expulsio: ita q̄ breuis est pori particula per quā cole fit attractio. ⁊ eius expulsio. Et in plurimis hoīuȝ hic porus minor bifurcat̄ in duos: quoꝝ vnus est minor altero ⁊ maior copulat̄ intestinis ⁊ minor fundo stōi. In qbusdā tñ inuenit̄ oppositū q̄ maior copulatur fundo stōi ⁊ minor intestinis. Dcm̄ est aūt q̄ in plurimis bifurcatur. q2 in aliqbus nō est iā reptus nisi vnus q vadit ad itestina. ℂ De poro qdē ꝑncipali fellis q est ad epar. dixit A. Introitus sine meatus illius cānule est ꝓximus ⁊ silis in introitu cānule vesice in ea. s. poro vritidi. Nā sicut meatus vesice in ꝑncipio est puus ⁊ in pcessu est magn⁹ ita ⁊ meat⁹ fellis in pn̄ᵒ ē paruus ⁊ postea magnificat̄. Et sicut porus vritides intrat vesicā inter tunicā ⁊ tunicā: ita ⁊ iste. Dixit. n. Gal. vbi. s. q̄ porus portās ⁊ attrahēs colerā ab ep̄e ad chistim fellis copulat̄ ipsi dyagonal'r. qm̄ diuidit corpus chistis qn̄ p duas tunicas ⁊ trāsit iter eas dyagonal'r p aliqd̄ spaciū. deinde ptransit ad iterius chistis sicut pori vesice trāseūt in eā. Et cā huius copulatiōis est duplex. vna vt in tali trāsitu ⁊ spacio digerat̄ supfluitas. altera vt cū chistis replet̄ adhereat pars intrinseca pti extrinsece ⁊ coopiat orificiū coopimēto pfecto vt nō possit redire supfluitas ad locum: vn̄ venit. ℂ Porus quoq̄ vadēs ad itestina ꝯiūgit̄ duodeno in fine eius iuxta ꝑn̄ᵐ ieiunij. Dixit. n. Gal. q̄ cola cadit a suis cānalibus in primū itestinū qd̄ ē sup̄ ieiuniū paꝝ. Et cā q̄re terminat̄ ad pmū itestinū est dixit Gal. q2 ibi terminat̄ in minori spacio. ita q̄ via ad ip̄3 ē breuior: ⁊ iō melior. Et pp iuuamēta alia dicēda. ⁊ penetrat sbā3 itestini: ita q̄ eius orificiū puenit ad ꝯcauitatē itestini vt cadat cola ex eo i vacuitatē illi⁹. ℂ Porus aūt vadēs ad stōm ꝯiūgit̄ fundo eius ⁊ spgit̄ in tunica eius extrinseca. Et ꝑm quosdā nō penetrat i scdā3 tunicā. s. intrinsecā: qd̄ nō vr̄ cū p ip̄3 de itētiōe auctoꝝ cola effluat in ꝯcauitatē stōi. nō tñ penetrat eā vt p illā colerā lauet̄ stōus ⁊ mūdificet̄. s3 solū vt p eā iuuet̄ stōi digō: ⁊ iō porus fuit h̄ porus q̄ȝuis ex errore iformatiue v̄tutis in ꝑncipijs gn̄ōnis magn⁹ reperiat̄ in qbusdā. ℂ Et fel qdē minoris q̄ȝtitatis est q̄ȝ vesica. Et eius figura ē rotūda cū collo lōgo. Et eius situs est in ꝯcaua pte ep̄is in pēnula eius maiori q̄ est pēnula media. Et cā huius situs est: q2 colerā quā recipit ab ep̄e d3 trāsmittere ad itestina ⁊ stōm: ⁊ ꝯcauū ep̄is illis magis appropinquat. vn̄ facilius ⁊ melius illā eis trāsmittit ⁊ p breuiorē viā q̄ȝ si eēt situatus i gibbo magis distāte. Habuitq̄ ēt fel tāgere itestinū colon vt acuitate cole redundantis supra ip̄m a felle stimulet̄ expulsiua colon q̄ de se est debilis ad expellēdū feces in ea ꝯtētas. nō aūt ip̄m tāgeret. neq̄ ei ligaretur si nō eēt situatus in ꝯcauo ep̄is. Nā illa ps ep̄is in q̄ ē fel supponit̄ cū eo itestino colon sup ea pte in q̄ colon supegtat stōm. In q̄ pte pp dictā colerā appet aliq̄lis citrinitas: ⁊ cuȝ gustat̄ aliq̄lis amaritudo. Et dictus situs in dicta pēnula ⁊ sup̄ dicto itestino est solū chistis fellis. Nā collū eius dixit Gal. est a pte cōcaua ep̄is in medio venaꝝ q̄ portāt sanguinē ab ep̄e ad corpus: ⁊ venaꝝ iferioꝝ q̄ attrahūt ⁊ adducūt chilū ad epar. Nā in medio ep̄is ꝓprie fit gn̄atio humoꝝ ⁊ ibi fit colere sepatio. Iō dixit A. ꝯtinuat̄ meatus fellis cum ep̄e ⁊ venis in qbus gn̄at̄ sanguis. Et sunt illic rami plurimi rariores. s. Alia lr̄a. neruosi. itrātes sbā3 ep̄is ⁊ suscipiētes colerā q̄ȝuis sit itroitus ppendicularis. i. rectus ei ex grauitate ep̄is. ℂ Colligātiā itaq̄ h3 fel cū epate mediāte collo eius ⁊ mediāte vena nō pulsatili supradicta. Et mediante arteria sup̄dicta h3 colligātiā cū corde: ⁊ cū ep̄e. Et mediāte neruo h3 colligātiā cū cerebro ⁊ cū ep̄e. Et mediāte vno meatuū ei⁹ h3 colligātiā cū stōꝛ mediāte alio cū duodeno ⁊ mediāte chisti cū colon: ⁊ mediāte epate cū toto corpore. ℂ Dn̄t qdā n. ā fellis cal̄a est ⁊ sicca. Iōq̄ humorē3 calīm ⁊ siccū sibi attrahit. Sed alij dn̄t. q̄ ē frigide ⁊ sicce cōplōnis cū sit sube pānicularis neruose pauci sanguis. nō nutrit̄ ex eo qd̄ attrahit cū attrahat colerā purā: s3 nutrit̄ ex eo qd̄ puenit ad ip̄3 ex vena supradicta. ℂ Dixit A. opōnes ⁊ iuuamēta fellis sunt mūdificatio totius ⁊ p̄cipue ep̄is a supfluitatibus spumosis. s. a colera q̄ est sicut spuma ⁊ calefacere epar: ⁊ p hoc iuuare digōnē scdā3 sicut iuuat̄ p ascensionē3 ignis sub vase decoctio rei ꝯtētē in eo ⁊ subtiliare sanguinē. s. iā mūdificatū a colera. ℂ Et de opōnibus eius est relolo supfluitatū. i. supfluitatū expulsio cū motiōe egōnis p coartationē. i. stimulationē quā facit colera in itestinis. p q̄ȝ coartat expulsiuā coꝝ ad expellēdū q̄re mollificat̄ lacertus in circuitu eius. i. aperit̄ lacertus ani. ℂ Et de iuuamētis eius ē iuuare digōnē pmā in stō p colerā ad ip̄3 trāsmissā3 cū calitate sua. q̄ȝuis. n. magna colere q̄ȝtitas sit cā corruptiōis cibi vt patuit in p̄cedētibus. moderata tñ eius q̄ȝtitas est cā iuuās ad bn̄ digerēdū. Iōq̄ porus vadēs ad stōm fuit creatus paruus vt parua colere q̄ȝtitas portaret̄ ad ipsum. Magna. n. eius q̄ȝtitas vehementer stō nocet: ita vt vocauerint auctores infelices illos in qbus porus vadēs ad stōm creatus est maior. ⁊. n. op3 vt hi sepe euomant: imo frequenter bis in die. s. an̄ prādiū ⁊ an̄ cenā vt nō corrūpat̄ in eis digō. ⁊ nō crucient̄ fortibus doloribus: sicut A. 4ᵃ ꝑmi. dx̄. Et dixit. non fuit creata in pluribus via fellis ad stōm. sup. aut nulla aut nō maior q̄ȝ q̄ vadit ad itestina vt lauarent̄ hūiditates eius cū colera sicut lauent̄ hūiditates intestinoꝝ: nisi q2 stōus ledit̄ p illā colerā: ⁊ patit̄ nauseā ⁊ corrūpit̄ digō i ipso p id qd̄ miscet̄ cibo ex humore ipso colerico. eo q̄ magna q̄ȝtitas iret ex eo q̄ stōm p viā magnā. ℂ Inqt Gal. necessariū fuit vt gn̄aret̄ in corporibus hoīuȝ supfluū. viscosum. Et fuit sollicitus creator circa correctiōnē illius: vt. s. gn̄aret̄ ēt in corpe eoꝝ aliqd̄ supfluū acutū abscindens abstersiuū. s. colera. Et q2 necessariū fuit vt supfluū h̄ acutum exeat a corpore. In exitu prius occurrit ad primū intestinū vt iuuet ad abstergendū illud supfluū viscosuȝ ⁊ ad abscindendū ip̄m cū maxime generaret̄ in intestinis. Duȝ aūt corpus fuerit in sua n. āli dispōne illud acutū abstergit q̄ȝtū cūq̄ est in itestinis ex flāte. s. supfluū ⁊ abluit ip̄m. igit̄ cursus colere ad istū locū in quo ꝯtinet̄ flā fuit pp maximā vtilitatem p quā intēdebat̄ remanētia salutis aīaliū. Et non fuit dixit Ga. cursus colere ad stōm ad purgandū ip̄m ab eo qd̄ generat̄ in eo ex flāte: pp qd̄ timebat̄ aliqd̄ nocumentorum ex tali colera tali mō. qm̄ festinaret exitus cibi ex stō anteq̄ȝ digereret̄. Cū indigeat remanentia in stō longa quousq̄ digeratur. ℂ De pdictis aūt opōnibus fellis ꝑncipalior est attrahere coleram ⁊ mundificare epar ab ea: ⁊ q̄ȝuis sic faciat ⁊ mundificet ipsuȝ: vn̄ minus exacuit̄ q̄ȝ faceret: nō tñ tollitur ira ab aīalibus: qm̄ pars colere q̄ remanet in epate est facile mobilis ⁊ inflāmans sanguinē. Et adiuuat ad hoc fel cū sua colere cū sua ꝓpinqtate ad epar vt fiat accēsio ⁊ ebullitio in sanguine ⁊ succedat ira. Et sunt q dn̄t. q̄ fel h3 proprietatē cōseruandi subam epatis illesam a corruptione: qd̄

declarāt

De poro tuate ad epar.

De poro tuate ad intestina.

De poro tuate ad stomachum.

De cōple. cius

De operationibus ⁊ iuuamētis fellis.

declarit p hoc q remoto felle ab epate statim subá cõis in circuitu fellis dissoluit̃ ⁊ liquefit vel liqscit. ¶ Accidũt aũt felli egritudines cõplonales. s. malitia cõplonis q̃re debilitatur: ⁊ non attrabit coleram ⁊ egritudines instrũales ⁊ pcipue opilõ in poris suis: ⁊ egritudines vnitatis. s. solõ continuitatis eius ⁊ egritudo cõposita. s. apa. de qbus. s. q̃ curationẽ sortiunt̃ ꝺm modũ curationis siliũ egritudinum in epate: ⁊ q̃ raro eueniunt: iõ auctores de eis non fecerũt spãlem mentionẽ nisi de icteritia in qua plures dictaꝝ egritudinum concurrunt tanq̃ cã eius. Dixit Auic. cũ non attrabit fel colerã aut attrabit diminute ⁊ non cõplete eueniunt nocumenta ex ea. nã cum colera retinetur supra fel in epate facit accidere ⁊ possidere apata epatis ⁊ icteritiã: ⁊ qñq̃ putrefit ⁊ facit accidere febres malas. Et qñq̃ currit ad membra vrine cum supfluitate ⁊ vlcerat ea. Et qñ currit ad mẽbrum aliqd accidũt in eo berisipilla ⁊ formica. Et qñ currit a felle ad intestina cum superfluitat: facit incurrere solõnẽ ventris ⁊ colericã ⁊ rasuram intestinorum.

De egritudinibus q accidũt felli.

¶ De icteritia in generali ⁊ causis eius. Cap. ij.

Icteritia ⁊ eius expositio est citrinitas vel croceitas sumit̃ aliqñ large pro noĩe gñis q̃litatis mutate. s. coloris mutati in toto corpe q̃ pmutatio coloris est triplex vt dicetur. Et aliqñ sumitur stricte. Et sic ex vi noĩs solũ sumit̃ pro vna spẽ eius in qua accidit pmutatio coloris ad citrinũ. vñ auriga vel aurea dicta est pp silitudinẽ ad colorẽ auri. ¶ Dixit Uia. nomen icteritie a silĩ sumptũ est a volucre aurei vel crocei coloris que estate media solet incurrere deserta. Et Jsaac. 4. febriũ dixit ab aue vitreũ bñte colorẽ dr̃ q̃ galberus dr̃. ⁊ a qbusdã appẽdicula. Suspendit. n. nidũ suũ ingeniose sub nucis ramo icter vel icteris dcã a qbusdã. ista auis glaulus vocat̃ nr̃o ydiomate rigologus dr̃. ¶ Jcteritia a qbusdã dicta est morbus arcuatus ab arcu iride: q̃ in ea permutat̃ color corpis sicut in iride. Et a qbusdã dr̃ morbus regius. Dixit. Quintus serenus: q̃ cella. i. regia curat̃ in aula. ferũt. n. q si aliqs fuerit de stirpe regia ⁊ portet aliquot passibus ictericũ q sanat̃ ex icteritia sua. Uel dñt alij dr̃ morbus regius a colore regali: q̃ citrinus est. ¶ Dixit A. icteritia est alteratio coloris feda in q̃ pmutat̃ color totius corporis de suo colore nãli ad colorẽ inãlẽ pp decursũ hũoris habẽtis illud inãlẽ colorẽ ad quẽ fit permutatio ad cutẽ absq̃ putrefactiõe. Dixit aũt q est alteratio feda. s. cũ intẽsione feditatis. Et p hoc differt a cacesia ⁊ hydropisi in qbus accidit permutatio coloris. sꝫ nõ feda sicut in icteritia. Et dixit. permutat̃ color totius corporis vt p hoc differat a morfea ⁊ baras in qbus est defedatio coloris solũ in aliqbus ptibus ↄtingens corporis: ⁊ nõ in toto sicut in icteritia: q̃uis differat ẽt ab illis in hoc q icteritia procedit ex nocumento 2ᵉ digõnis: ille aũt ex nocumento tertie digõnis vel ex lesione tertie ⁊ vltime operationis virtutis nutritiue q̃ est assimulatio nutrientis nutritor vt dixit Aui. pᵃ pmi. Et differt ẽt ab illis: q̃ in illis alterat̃ ẽt color capilloꝝ vel piloꝝ loci in quo eueniũt: sed in icteritia alterat̃ solũ color cutis pter pilos ⁊ capillos: ⁊ rõ est: q̃ pili non fiunt ex effectu scõe digõnis: ita q ex fumis ab eo eleuatis a quo effectu fit icteritia. sed fiunt morfea ⁊ baras ab effectu tertie digõnis. ¶ Et color qdem pilorũ in icteritia nõ permutat̃ ppꝛie in hoĩe. Jn brutis aũt permutatur: ⁊ rõ est: q̃ cutis hoĩs est rare cõpõnis valde ⁊ passibilis: ⁊ iõ de facili tingit̃ manẽtibus pilis in eodem colore pp fumos facile excludi a cute ⁊ nõ pmanere donec permutare possint pilos a colore ipsoꝝ: sed brutoꝝ cutis est grossa valde ⁊ densa a q̃ nõ põt humor ⁊ fumus facile excludi q̃re diu in ea remanet donec possit piloꝝ colorẽ permutare. Cum hoc etiã in brutis pili sunt a pnᵒ gñationis cõnãles eis ex eadẽ radice gñati cũ mẽbris radicalibus q̃re eoꝝ colore tingunt̃. Sꝫ in hoĩbus pili sunt accidẽtales. vñ nõ tingunt̃ cum colore

Aũ sumit hoc nomẽ Icteritia.

cutis. ¶ Et dixit A. in diffõne et decursu humoris absq̃ putrefactione. Et p hoc differt a pmutatiõe coloris in febribus putridis ⁊ qbusdã alijs putridis egritudinibus. Si. n. dixit A. humor faciens icteritia esset putridus tũc fieret tertiana vel q̃rtana. Et intellexit q nõ sit putridus in icteritia non cretica. Nam in cretica est vel eẽ põt humor putridus q̃lis de venis in crisi expellit̃ ad cutẽ. Et tñ non erit pꝛtunc in tali icteritia febris. q̃ mã lꝫ remãserit cũ sua putrefactõe fcã est a corde remota ⁊ a sanguine separata ⁊ in multas ptes dispartita. q̃re fumũ putridũ ad cor mandare non potest vt febrẽ faciat. ¶ Sunt aũt qui dñt. in oĩ icteritia ẽt cretica humorẽ nõ esse putridũ: q̃ in crisi nõ expellit̃ cã ↄiuncta febris. sed cã añs q̃ non est putrida. cã. n. cõiuncta dñt isti retinetur in loco minere putredinis q̃ postea expulsa cã añte incinerat̃ ⁊ cessat febris. ¶ Et Guil. qdeꝫ pdicte diffõni addidit q talis alteratio coloris est absq̃ ineq̃litate cutis. Et p hoc differt ab herisipilla in q̃ est ineq̃litas in cute. Et a lepra in q̃ cutis fit aspera. Ad mentẽ auctoꝝ icteritia est accidens ppꝛie. s. q̃litas mutata. s. color pmutatus a nãli in toto corpore. põt tñ iportare egritudinẽ pp cãs in pcedẽtibus multotiens dictas. Et dñt qdã ẽt. q vertit ad se curã. Et tũc dñt dꝫ exponi est alteratio coloris. i. alteratum esse coloris.

In crisi si expellit̃ cã coniuncta febris

Species icteritie pñt esse tres. s. citrina nigra ⁊ viridis: sine cõposita ex citrina ⁊ nigra. Multi tñ auctoꝝ non expsserũt nisi de duabus. s. citrina ⁊ nigra derelinquentes notã cõpositã ex eis. Et secutus fuit eos A. in pnᵒ huius cañ cũ dixit. alteratio cutis aut est ad citrinitatẽ aut ad nigredinẽ: q̃uis postea in pcessu expsserit ẽt de spẽ 3ᵃ. ¶ Jcteritia nigra dr̃ milachiõ a melão greco qd latine ẽ nigrũ ⁊ chilo. i. chimo melico nigro. Passioñ. dixit. dr̃ melanchion. i. niger canis vel vt dñt alij melãchirõ. i. denigrãs manũ. ¶ Jcteritia vero viridis dr̃ agarica noĩe deriuato a quodam pisce viridis coloris q raro reperit̃. sicut ⁊ ista icteritia raro reperit̃. vel dr̃ agarica. i. agrestis. Uia. dixit. agriaca pegasceleontos. Alij dñt capreletolonta ⁊ exponit̃ agrestis mustela. ¶ Et scias. q non est dare icteritiã albã a flãte q̃ n. ĩ nõ expellit ipm ad cutim. sicut expellit duas coleras: ⁊ q̃ nõ est nãe odiosum sicut ille. Neq̃ ẽt flã pp sui viscositatem ⁊ adherentiam est bñ spargibile ad totuꝫ corpus sicut ille colere. Et si spargeret̃ cũ ipsum sit coloris albi: vt dixit Gal. 7. affo. in ↄmẽto affo. ab albo flãte habito ⁊c. non permutaret colorem cutis que nãliter est coloris albi. ⁊ multo magis nõ dat̃ icteritia rubea ex sanguine: q̃ nã cũ tanq̃ benignũ in venis retinet. Et si aliqñ ab eis egrediat̃ nõ permanet sub forma sanguinis: sed aut cito putrefit. aut in aliũ permutat̃ humorẽ. ¶ Jcteritiã citrinã diffiniuit Uia. dicẽs. q ipsa est cõmixtio colere rubee ⁊ sanguinis diffundens se. s. colera rubea p oĩa mẽbra corporis cũ sanguine ⁊ apparens in corporis supficie. Siliq̃ mõ pt diffiniri icteritia nigra q est cõmixtio colere nigre cũ sanguine diffundẽs se cũ eo per oĩa mẽbra corporis: ita q apparet in superficie eius. Et viridis est cõmixtio colere viridis cũ sanguine diffundens se cũ eo p oĩa corporis mẽbra: ita q apparet in superficie cutis. ¶ Scias tñ pp dcm̃. Uia. q cõla q̃cunq̃ sit transit cum sanguine mixta in oĩ icteritia non cretica: ⁊ iõ non soluꝫ inficit cutis superficiẽ. sed ẽt pfundũ eius ⁊ carnes musculoꝝ sub cute positas: qd intellexit Aui. cum in diffinitione dixit. ad cutẽ: ⁊ que sequunt̃ ipsum. Sed in cretica cõla quecũq̃ sit expellit̃ a sanguine separata in crisi: ⁊ iõ solũ expellit̃ ad cutis supficiem. Et subdit Uia. q pdicta diffinitio est data p ppꝛias differentias. est. n. data p cãm efficientem. nam commixtio talis humoris cũ sanguine ⁊c. non est icteritia: sꝫ cã icteritie. Jcteritia quoq̃ cũ absolute pfata inuenit̃ supponit p icteritia citrina: qd a vi vocabuli sortita est. Unde Serap. q̃uis mentionẽ fecerit de nigra ⁊ viridi: tñ loquens de citrina absolute dixit. icteritia non est nisi victoria. i. excrescentia colere citrine in toto corpore. põt aũt dici q diuisio

De speb icteritie.

icteritie in dictas tres spẽs sit sumpta ſm sodalia magis.
¶ Dz aũt ⁊ alias diuisiões accidẽtales magis: q̃rũ vna est:
q eius alia est cretica sicut iã patuit: ⁊ alia sinthomatica si/
ue nõ cretica. Et cretica icteritia est illa q̃ accidit in febribus
vel alijs egritudinibus vi ⁊ dñio nature supra morbũ ⁊ cãz
eius: q̃re expellit eã ad cutẽ nõ potẽs eã expellere ad ex̃ cor/
pus pp aliq̃z cãrũ. Et nõ cretica est huic opposita q̃ accidit
vi ⁊ dñio nãe stimulãtis ⁊ irritãtis nãm ad expellẽdũ: in cu
ius expulsiõe humor irregulatus miscet̃ cũ sanguine ⁊ deri
uatcũ eo ad cutẽ. ¶ Alia diuisio est q icteritia alia accidit
subito: ⁊ alia paulatim. Et citrina qdẽm. dixit Aui. ſz plm
fit subito: q̃zuis possit fieri paulatim. Et nigra eõ ſz plm fit
paulatim q̃zuis possit fieri subito. Et viridis in hoc mediũ
tenet. Et cã hoꝝ sumit̃ ab obedĩẽtia vel inobedĩẽtia mãe ci
te expulsioni. Et dixit Aui. q icteritia nigra raro fit cretice
ppea q melis sua grauitate nõ est apta eũari p cutẽ. Aliqñ
tñ accidit cretice vt cũ est crisis egritudinũ splenis. Et hoc
est qñ nã nõ reminiscitur tendens ad partem exhaustiõis. i.
non põt expellere mãz ad partẽ ɔuenĩẽtẽ eũoni eius ipedita
pp aliq̃z cãm nociuã vñ expellit ad cutẽ. Icteritia vero citri
na multotiẽs accidit cretice pp oppositas cãs. Et viridis in
hoc tenet mediũ inter eas. ¶ Diuiditur etiã quelibet spẽrũ
dictarum in spẽs multas diuersificatas ſm diuersitatem cã/
rum ⁊ modi prouentus earum.

[illegible] Icteritiam citrinã Haly. appropriauit felli ⁊ epi. Vñ dixit A. plm est ex pte fellis ⁊ epa/
tis. Et nigra ſm plm est ex pte splenis. sup. ⁊ viridis ſz plz
est ex pte epatis splenis ⁊ fellis sil. Dixit aũt A. ſm plm: q
oĩs spẽs icteritie q̃nq̃ cõtingit ex parte ɔplõnis totius cor/
poris. Et nigra ⁊ ẽt viridis q̃nq̃ accidit vt sit ex epate tãtũ
ꝑut patebit in declaratione cãruz. ¶ Dixit Ioar. icteritia ci
trina vel crocea accidit ex humore colerico expulso subito
vel paulatim ad partẽ cutis. q. s. humor expellit̃ aut pp sui
multitudinẽ grauantẽ nãm aut pp sui malã q̃litatẽ ledentẽ.
aut pp vtrunq̃z. ¶ Dixit. n. Ser. q icteritia citrina nõ fit ni/
si ex victoria colere citrine sup corpore toto habet aũt cole/
ra victoriã in corpore dupliciter: aut q non mundat̃ ex ea
corpus ſm nãm: aut q generat̃ ex ea in corpore plusq̃z de/
beat ſm nãm. ¶ Deinde Sera. declarauit cãs dictaꝝ cãrũ.

De cãis ic teritie citri ne.

Et q A. accepit ab eo ad lrãm iõ cõsequar ſm A. Inqt icte
ritia citrina accidit duobus modis. aut pp multitudinẽ ge/
nerationis colere citrine. Aut pp ꝓhibitionez eũonis eius
qõ dz de ea euacuari. Generat̃ aũt multitudo colere citrine
pp alterã triũ cãrũ. s. aut pp mẽbrũ generans ipsam: aut pp
mãm ex q̃ generat̃. aut pp cãs extrinsecas. Et mẽbrũ qdem
generãs ipsam est duplex. Vnũ generat ipsaz in nã sua. i. pp
suã nãm ⁊ est epar. Aliud nõ ſz nãm suã ⁊ est totũ corpus.
Epar aũt generat multũ colere cũ ipsum valde calefit ꝑpter
cãs calefaciẽtes q̃cunq̃ sunt ille cause sicut pp apata calida
in epate ⁊ in meatu fellis aut pp opilõnẽ retinentẽ coleram
in epate a felle. i. non permittentẽ ipsam mandari ad locum
ad quẽ nãliter mandari dz a felle: aut pp caliditatem cõplõ
nis colere ⁊ calefit p eam. cõplexio epatis valde ⁊ facit cole/
ram multã: aut pp caliditatẽ excedentẽ stõi vel renũ vel ma/
tricis vel alicuius alioꝝ mẽbroꝝ cõicantium epati. Cuz per
cõicationẽ caliditatis illius mẽbri calefit epar supra naturã.
¶ Membrũ vero generãs colerã non in nã sua: q non ge/
nerat ipsam gñatione prima humoꝝ: sed 2ª: ⁊ est totuz cor/
pus generat multũ colere cũ ipsum superflue calefit: vñ con
uertitur qõ in ipso est subtile de sanguine ad coleram. Et
q̃nq̃ calefiunt membra p̃dicta. i. generans colerã gñatione
prima. ⁊ generans ipsam gñatione scõa pp eũones fortes
vñ exiccat̃ corpus ⁊ inde acuitur caliditas ipsoꝝ ad qõ seq

De causis multiplica tionis co lere.

tur colere multiplicatio. ¶ Mã vero ex qua colere genera
tur multitudo sunt cibi ⁊ potus postq̃z sunt conuersi in chi
lum cõuertibilẽ in colerã multã aut pp caliditatẽ ipsoꝝ ci/
borum in stõ calõ igneo ad caliditatẽ sicut sunt cibi dulces
vel vnctuosi. Non. n. eũantur tũc a gñatione colere pluri/
me. s. vel in ipso stõ vel postea in epate. Et scias q colera ge/
nerata in stõ non efficit̃ imediata cã icteritie nisi forsasse ra
ro valde. prius. n. expellit̃ vomitu vel secessu q̃z mandet̃ ad
cutẽ: sed calefaciendo epar est cã gñationis colere multe in
epate. ¶ Et q̃nq̃ generat̃ colera multa pp apata calida vbi
cunq̃ sint pp illud qõ alterat̃ de cõplõne ad caliditatez q̃re
multiplicatio colere fit vel in epate vel in toto vel in mẽbris
vicinis ſm ɔplõnẽ mẽbri vel totius q̃ alterat̃ a cõplexione
apatis q̃zuis apata ipsa aliqñ possint eã cã icteritie p alium
modũ. s. inq̃ztum opilãdo ꝓhibent colerã mandari ad loca
debita. ¶ Et q̃nq̃ generat̃ colere multitudo pp malam cõ/
plexionẽ calidã totius: sicut in febribus adurẽtibus. Cole/
ra quoq̃ ipsa pp dictas cãs multiplicata põt esse nãlis: vt q̃
generat̃ in epate tñ. Et iõ qdã exponunt dcm̃ A. mẽbrum
generans colerã in nã sua. i. nãlem. Et põt esse inãlis vt quẽ
generat̃ in corpore toto aũt stõ vel alio membro ab epate ⁊
exponunt mẽbrũ generãs colerã nõ in nã sua. i. nõ nãlez q̃z/
uis ẽt colera non nãlis possit generari in epate. ¶ Cause ve
ro extrinsece siue extranee multiplicationis colere sunt sicut
multa calitas aeris dominãs ⁊ calefaciens epar ⁊ corpus to
tum. Aut multa calitas sparsa i corpus totũ ex morsu quo
rundã scorpionũ q dicunt̃ geuarrati aut morsu serpentis.
aut punctura vespe grose. aut punctura pediculi vulturis: q
vt dñt qdã: sunt de gñe coꝝ q oriunt̃ in inguinibus ⁊ sub
ascellis. ¶ Dixit Ioar possibile est icteritiã aduenire ex aliq̃
re mala sumpta in potu vt veneno sicut accidit filio Haly. si/
pilia. Aut dixit. A. faciunt eã. s. gñationẽ multe colere p ca
liditatẽ sparsam in totũ corpus medicine bibite q̃daz vene
nose: sicut fel vipere: ⁊ fel leopardi: cũ sunt taliter sumpte q
nõ interficiunt. aut medicine alie calide excessiue. ¶ Et dix.
q gñatio colere multe q̃nq̃ fit subito ⁊ q̃nq̃ fit paulatiz ⁊
in diebus pluribus. Subito fit sicut pp cãs venenosas aut
alias multũ excedẽtes. paulatiz vero fit qñ illud qõ gñatur
de colera non resoluit̃ pp aliq̃z cãruz ꝓhibitionis resolõnis
eius. Et sicut accidit pp spissitudinẽ cutis aut grossitudinẽ
mãe pp quas duas cãs fit aliqñ icteritia cũ cõmouent̃ vẽti
septẽtrionales in estate frida. qñ inspissant cutẽ ⁊ igrossant
mãm: q̃re nõ fit resolõ colere. sed remanet in cute faciẽs icte
ritiã. Et fit ẽt cũ retinet̃ sudor cõsuetus: cuius retentione ẽt
inspissat̃ cutis ingrossat̃ mã. iste tñ due cause melius redu/
cunt̃ ad cãs ꝓhibitionis eũonis colere q̃ dicent̃. Et supple
fit icteritia paulatim pp alias cãs cum sunt remisse. Et Gal.
voluit q q̃ accidit pp nutriẽtia gñantia colerã accidat pau/
latim. ¶ Euo aũt colere q̃ dz eũari ꝓhibet̃ eũari aut ab epe:
⁊ h̃ qñ colera est ɔtẽta in eo: aut a felle cũ cõtinet̃ in eo: aut ab
intestinis ⁊ mẽbris aliqbus ⁊ maxime ptibus cutis ⁊ q̃ se/
quunt̃ eã cũ in eis ɔtinet̃ colera. ¶ Et cã q̃re nõ eũat̃ ab epe
aut est in agẽte aut instrõ. Et cã in agẽte est debilitas expul
siue siue separatiue epatis cũ nõ separat ⁊ expellit coleraz q̃
gñat̃ in eo. Et ſm hũc modũ accidit freqũẽter icteritia hy/
dropicis q̃zuis ẽt possit eis accidere pp cãs alias. ¶ Cã võ
in instrumẽto est opilõ meatuũ epatis: ex q̃ accidit icteritia
pp opilonem epatis ex apatibus calis vel fridis: vel frigo/
re eius ɔstringente: vel alia cã coartante vel aliter opilantẽ
epar: siue fit ista opilõ in meatu epatis q est ad venas gibbi:
siue in meatu q est ad fel. Cũ. n. opillat̃ meatus epatis q est
ad venas gibbi ⁊ corporis nõ puenit ad corpus de sanguiẽ
nisi res subtilis colerica cuius calore cutis ificit̃ ⁊ desedat̃.
Et cũ opillat̃ meatus q est ad fel. colera q̃ dz ad fel mandari
non mandat̃: sed mittit̃ cũ sanguine ad mẽbra: vñ desedat̃
cutis. ¶ Cã aũt q̃re ꝓhibet̃ eũo a felle ipsius colere aut est

De cã q̃re ꝓhibetur eũo colere a felle.

pp debilitatẽ attractionis eius q̃ nõ attrahit colerã ab epe.
Et h̃ maxime erit qñ cũ ea cõiungit̃ debilitas separatiue epa
tis. Aut est pp vehemẽtiã attractiõis ipsius fellis: q̃re attra
bit tñ de colera vice vna in tpe nõ ꝓportionato sue attractiõi
q iplet seipsum in tñ q nõ est capax postea pluris ⁊ debi/

litatur

litatur ex illa attractione fel ēt ita q̄ nō pōt attrahere: ⁊ nō attrahit. supple. ⁊ ēt debilitat ita q̄ nō expellit attractaȝ q̄ repletū est. q̄ nō pōt in se ꝯbi ad exprimendū. Et accidit ei sicut accidit vesice cū multū iplet' vrina q̄ nō pōt in se ꝯbi: vñ nō pōt illā expellere: ⁊ sic retinet' cola illa in felle: ⁊ ꝓhibet eūonē eius q̄ gñat' postea. Aut est pp̄ casuȝ opilōnis in meatu fellis q̄ est ad intestina pp̄ aliq̄ȝ carū opilatiū ipȝ. De q̄bus causis est cū currit ex epate vel felle ad ipm̄ meatū subito multū de cola pp̄ multitudinē cole vel pp̄ fortitudineȝ expulsiue epatis ⁊ attractiue fellis. q̄re iplet' meat⁹ ⁊ cooperitur p illud orificiū eius ex quo ēt accidit q̄ debilitet' vtus expulsiua eius: vñ retinet' cola in eo q̄ opilat. Et ex eis causis pōt eē caro addita vel porus ortus in ipso meatu. Ait. n. Zoar. ꝯsidera ne sit opilō in cistī fellis ex apate scō in meatu eius aut ex poro ex aliq̄ alia re. Et Gen. recitauit inuenisse in anothomia cuiusdā lapidē declinantē ad viriditatem generatū in meatu fellis. ¶ Et ex illis causis est opilō q̄ accidit in orificio ipsius meatus cum terminat' ad itestina pp̄ multitudinē flātis grossi viscosi adherētis itestinis in loco maxime terminatiōis illius pori fellei in eis q̄re nō pmittit' colerā ad intestina labi. Et isto mō accidit icteritia q̄ dr̄ fieri cā colice. Et aliqñ accidit opilo in meatu p̄dicto ex cola vt dcm̄ est. Et cū nō descēdit in itestina est cā multiplicationis flātū ⁊ hūiditatū adherentiū q̄ adducūt in opilōnē. Et tūc est colica cā icteritie. imo opilō p̄dicta q̄nq̄ȝ est cā colice ⁊ icteritie sil'. Ambe. n. sunt cōicantes in cā vna: q̄ est illa opilō q̄ ꝓhibuit colerā effundi in itestina: vñ non fuerunt abluta p ipsam. vñ multiplicate sunt humiditates in eis cōmouētes colicā. Et q̄nq̄ȝ ambe p̄dicte cāe ꝯcurrūt ad opilōnē ipsius meatus. Et colica q̄dē ꝓprie nō dr̄ poni cā icteritie cū distet colon multū a duodeno ad quē terminat' porus felle⁹. Sȝ tūc ꝓprie dr̄ icteritia colica qñ icteritia ⁊ colica ab eadē cā fiunt. s. a multiplicatiōe hūiditatis grosse viscose in duodeno q̄ est cā q̄ colera nō effundat' in ipsum. vñ nō lauant' intestina neq̄ȝ mūdant' a flātibus. sȝ multiplicat' in ipsis: vnde accidit colica. Et est cā q̄ colera nō effusa in intestina redundet supra corpus ⁊ causet' icteritia. sup. ⁊ q̄nq̄ȝ accidit opilō in ipso meatu in loco iuxta cistim: q̄ ꝓhibet' trāsitus colere nō solū p meatū q̄ est ad itestina: sȝ ēt p meatū q̄ ē ad stōȝ. ¶ Cū aūt q̄re nō eūat' colera ab intestinis dixit Aui. est fm̄ illud q̄ qdā extimāt q̄ qñ accidit vt aggreget' in itestinis ⁊ ꝓprie in colon colera prasina vel plurima q̄ iam effusa fuit ad ea p porū felleū ⁊ nō egredit' ab eis pp̄ cām resoluentē. i. eūantē colerā. vel resoluentē. s. sensuȝ ab intestinis vt cū accidit cā in eis ꝓhibens ab intestinis sensum: ⁊ cadat virtus expulsiua. tūc illa colera retinet' ⁊ multiplicat' in eis. Et accidit vt post plenitudinē eoȝ non expellat' q̄ subsequenter gñata dȝ expelli cū non sit illi locus vacuus recipiens eā q̄ȝuis in meatu non sit opilō. sed sit apertus: hoc tñ dixit. A. raro fitre est longinquū vt accidat ꝓpter q̄ colera qñ multiplicat' ⁊ colligit' in intestino exhat se ipsam ⁊ alia ēt secū vt flāta ⁊ feces ⁊ hoc pp̄ mordicationē suam p quā incitat expulsiua ad expellēdū ipsam nisi accidat sensui vt destruatur aut expulsiue. vt cadat. ¶ Cum aūt q̄re nō eūat' ex mēbris alijs lȝ non sit expsse ab Aui. pōt tñ sumi q̄ ipsa sit sicut cā q̄re ꝓhibet' eūari ex cute ⁊ partibus ei ꝓpinqs pp̄ opilōnē. s. ꝯtingentē in ea. Et silr accidit vt nō resoluat' ex alijs mēbris pp̄ opilōnē cadenteȝ in eis. ¶ De causis icteritie. dixit Ras. in diuisionibus icteritia fit aut pp̄ calitatē epis multā in seipso n. ilem: aut q̄ calefactū est seipso accidētaliter. Uel ex cibis seu medicinis calis vel ex apate vel opilone. aut fit pp̄ multitudinē cole rube: pp̄ qd̄ nā expellit eā ad exteriora corporis aut fit ex morsu vermiū venenosoꝝ calioꝝ. Aut fit pp̄ debilitatē fellis ab attractione cole. Aut fit ex opilone meatus quo expellit' colera ad intestina. ¶ Et Via. reduxit cās icteritie ad cām p̄ntē ⁊ exteriorē: ⁊ est cā primitiua q̄ de p̄nti ipaciit. sicut ē morsus reptiliū venenosoꝝ: venenosa pōtatio ꝯsuetudo cibi ⁊ potus calidissimi ⁊ oē aliud qd̄ corpus patit' exterius: vñ sanguinis icēdit' ⁊ in colerā cōuertit' vt caliditas aeris. exercitiū forte: ⁊ multiplicatio vigiliarū. balneū calefaciēs ira furiosa pdurās ieiuniū. coitus ⁊ silia. sup. ⁊ oē id qd̄ colerā a mēbris extrinsecis ꝓhibet resolui vt aeris friditas multa flatus borree ⁊ balneū stipticum dimissio lauacri cōsueti: otium longū ⁊ silia. Et ad cām p̄teritā ⁊ interiorē q̄ sunt aut cā añs aut ꝯiūcta. Et sunt in summa sex cāe. vna est qñ colera expellit' in febribus ad cutē cretice vl' sinthomatice. 2ª est cōplō epatis corrupta pp̄ aliquē morbū calidū incendenteȝ epar. sup. aut lapsa nāliter lapsu multo ad calm. tertia est passio in felle pp̄ quā sua virtus deficit ab attractiōe seu mūdificatiōe colere seu eius expulsiōe. q̄rta ē opilō in via p quā ab epate colera trāsit in fel. vñ sit in epar redeat ⁊ cū sanguine totū corpus defedat'. qnta est opilatio in via p quā colera a felle eūat'. Et ista opilatio aut est in poro ad stōm vadente: ⁊ accidit raro: aut in poro vadente ad intestina ⁊ accidit frequēter. Et sexta est opilatio venaꝝ corrupta. cū vltra nālem q̄ȝtitatē calefit: vñ incendit' ⁊ sanguis colericus efficit'. ¶ Auer. aūt 3°. colliget. dixit accidēs qd̄ dr̄ icteritia fit ex necessitate pp̄ vnam duarū reꝝ. s. aut pp̄ priuationē opōnis fellis aut diminutionē: q̄ tūc remanet amaritudo permixta sanguini. Et virtus expulsiua mittit eam ab oibus mēbris ⁊ expellit eā ad superficiē corpis per viā cutationis sicut expellunt' alie superfluitates ⁊ hec spēs non est timorosa. aut q̄ epar vel alia mēbra aquisiuerunt malaȝ cōplexionē calidissimā. sicut accidit qñ generat' apata calida in eis. aut pp̄ venena calida ebibita. q̄ tūc dñatur multa q̄ȝtitas colere in epate ⁊ spargit' ad cutem: ⁊ hoc manifestatur pp̄ q̄ȝtitatem supfluā ⁊ malā qualitatem: ⁊ non per viaȝ mūdificationis. Et ꝓpter hoc spēs est timorosa. ¶ Dñt q̄daȝ. colera q̄ est cā cōiuncta icteritie est colera grossa: q̄ si esset subtilis. non retineret' apud cutē: sed sua subtilitate exalaret. Et ista colera remanet sparsa sub cute. ¶ Dixit Sera. icteritia citrina q̄ fit qñ corpus non mundat' a colera ⁊ illa q̄ fit qñ de colera gñat' in corpore plus q̄ȝ opȝ: nō sunt nisi fm̄ viā accidētis ⁊ sinthomatice expulsiōis: q̄ vero fit in egritudinibus: q̄ colera cā illarū expellitur a nā ad cutē nō pōt eē cretica ⁊ accidit fm̄ semitam crisis. ¶ Dixit Aui. q̄dam dixerunt. q̄ icteritia citrina fit subito: nigra vero non. Et lȝ hoc sit verū fm̄ plm̄: non tñ semp: imo nigra aliqñ pōt fieri subito ⁊ citrina aliqñ paulatim.

Icteritie aūt nigre q̄ est ex splene ⁊ est illa que est fm̄ plurimū cā est eadeȝ que est colere citrine ꝓcedentis ex felle. Nā ipsa ꝓuenit aut pp̄ opilationē meatus eius. s. aut eius q̄ est ab epate ad splenē: ⁊ nō trāsit melā ad splenem sicut dȝ fm̄ nām. Aut eius q̄ est a splene ad stōm: ⁊ non egreditur ex ipso melā sicut dȝ. Et silr est pp̄ fortitudinem q̄rundā virtutum splenis sicut attractiue cum attrahit subito multū hūoris melēci q̄re opilat' ⁊ debilitat' vtus expulsiua p illud. Uñ neq̄ȝ expellit' ab eo melā attracta: neq̄ȝ attrahit' vlterius. Et silr fit pp̄ debilitatē q̄rundā virtutum splenis sicut cū debilitat' expulsiua eius: ⁊ nō expellit attractū: sant attractiua eius: ⁊ nō attrahit. ¶ Dixit Sera. q̄ aūt accidit ex doloribus splenis ⁊ est icteritia nigra accidit: q̄ splen qñ apat' aut adeo debilitat' donec non pōt attrahere supfluitates melancolicas ad se: tūc ille putrescent' cū sanguine ⁊ spargunt' p venas cū eo ⁊ peruenit ad mēbra ⁊ fit icteritia. s. nigra. ¶ Sed icteritia nigra epatica q̄ hȝ originē ab epate accidit q̄nq̄ȝ pp̄ vehementiā caliditatis epatis q̄ adurit sanguinē ⁊ educit ipm̄ ad nigredinē ⁊ facit multiplicari in corpore melancoliā per adustionē. Et q̄nq̄ȝ accidit ꝓpter vehementiā frigiditatis eius q̄ ꝯturbat' sanguis ⁊ ingrossatur ⁊ nigrescit. Et q̄nq̄ȝ est friditas eius cū siccitate: ⁊ q̄nq̄ȝ cū hu. ⁊ q̄nq̄ȝ accidit pp̄ apata frida ⁊ dura epatis. ¶ Icteritia vero nigra que est cā totius corporis tunc dr̄ fieri qñ in venis ad totū ꝓcedentibus erit mala ꝯplexio: vñ hūores

De icteritia cā colice.

De cā q̄re non eūat colera ab intestinis.

De causis icteritie nigre.

alterantur in toto corpore sicut in hyposarca: q̄ uis.s.illic
in icteritia cuiuslcā est totū corpus corruptio apparēs non
fit.sup.sed in hyposarca est corruptio apparēs in epate. Di
xit aūt notāter apparēs.q: sine dubio in aliquo corpore i di
cta icteritia est aliq̄ corruptio:sed non sicut in hyposarca:ꝛ
talis mala cōplexio aut est calida adurens aut frida conge/
lans sanguinē:sup.ꝛ q̄nq; accidit pp maliciā cōplōnis cali/
de vel frigide in aliquo mēbro cōicāte epati:aut pp apa fri
gidū in illo mēbro. Dixit A.apata frigida sunt dignora ad
gn̄onem colere nigre ꝛ sic icteritie nigre.sup.q̄z cala. ¶ Et
gn̄aliter cause icteritie nigre pn̄t reduci ad diuisionē cāṝum
icteritie citrine.s.ꝙ icteritia nigra fit aut pp multitudinem
melle.aut pp ꝓhibitionē eūonis eius. Et rursum vnūqōq;
mēbroꝝ dicte diuisiōis subdiuidiť sicut de citrina dictū est.
Et eodē modo pn̄t designari cause primitiue antecedentes
ꝛ coniuncte in ista sicut in citrina.

Icteritie vero viridis seu cōposite dixit. A.cā pōt eē
3ᵉ. Aut.n.accidit:q: coleꝛ ꝛ ei qd admiscet
ei de sanguine accidit adustio:sed nō ꝑfecta:vn̄ nō denigrať
illa colera:sed fit viridis.s.colera prassina que postea expel/
litur ad cutē aut accidit qn̄ vtraq; colera.s.citrina ꝛ nigra
ꝯponiť adinuicē ꝛ resultat ex eis humor cōpositus hn̄s co/
lorē permixtū ex citrino ꝛ nigro. Et sicut cum colere citrine
pars aduriť ꝑfecte ꝛ pars nō ꝑfecte:ꝛ cōponiť postea pars
eius adusta ꝑfecte cū nō adusta:ꝛ resultat inde humor colo
ris viridis q expelliť ad cutē. Aut ꝯponunť ambe icteritie
sil:q: in vtrisq; lateribus est nocuᵐ.s.in latere epatis ꝛ fel/
lis ꝛ in latere splenis. Et multiplicať colera citrina ꝛ nigra
vel ꝓhibetur eūo eius qd de vtraq; dꝫ euacuari:ꝙ ambe ipse
colē expellunť ad cutē ꝛ accidit ex eis icteritia ꝯposita. Et
cāe multiplicatiōis vtriusq; colere:ꝛ silr prohibitionis eūo
nis eaꝝ dicte sunt. ¶ Dn̄t cōiter ꝙ oēs spēs icteritie facte p
viā ꝓhibitionis eūonis mā̄e frequētius accidit q̄z q̄ fit per
viā multiplicationis eius. ¶ Et dn̄t ꝙ in icteritia non creti
ca lesa est operatio secunde digōnis ac ēt tertia operatio vir
tutis nutritiue cutis que est assimulatio nā nō assimilat nu/
trimentū cuti:lz apponat ꝛ vniat:sed in cretica solū est lesa
ꝑdicta tertia operatio virtutis nutritiue. Non.n.mā̄ eius
apponiť ꝛ vniť cuti tanq̄ nutrimentum:sed potius ipsa cu
tis fit filis mā̄e ad ipsam expanse pp ipsius mā̄e maliciam.
¶ Color corporis distinguit species.

¶ De signis icteritie citrine. Ca.iij.

Color corporis distinguit spēs icteritie ci/
trine nigre ꝛ viridis. Dixit A.scias
ꝙ in pluribus icteritiis citrina ꝛ nigra.sup.ꝛ
viridi tingiť vrina. Dixit aūt in pluribus.q: in
qbusdā nō tingiť:ꝛ maxime in ea que fit pp de
bilitatē expulsiue epatis nō expellentis mā̄z ad
renes. Et subdit A.q̄zto vrina est magis tincta tanto icteri
tia est acutior.i.breuior ꝛ est magis significatiua sanitatis
epatis ꝛ virtutis eius expulsiue. Unde scōa primi. cōmen/
dauit A.in icteritia vrinam cuius tinctura est tanta ꝙ pos/
sit tingere pannum in ea infusum.

Signa icē e mala cōplexione epatis

¶ Signa cāṝum sic distinguunť. Nam cause primitiue dixit
Uia.cognoscunť p inqsitionē ipsaꝝ. Facta vero a mala cō/
plexione epatis cala pura dixit A.cognosciť per signa ostē
dentia caliditatē epatis:ꝛ q: nō sentiť grauitas in epate. Di
xit.n.Sera.qn̄ est in latere dextro ebullitio absq; grauitate
significat corruptionē cōplōnis illoꝝ mēbroꝝ.s.ad calidū.
Et silr nō sentiť in ea durities in latere dextro. Et dixit A.
minorať appetitus cibi:sed multiplicať sitis ꝛ exiccať cor/
pus ꝛ rubescit vrina pp caliditatē ꝛ permixtionē colere cū
ea. Et nō albescit egō in ea sicut in opilatiua: imo q̄nq; tin/
gitur plus.s.q̄z in sanitate:ꝛ hoc qn̄ plus de colera mittitur
ad intestina. Aliqn̄ tn̄ accidit vt appareat egō minus tincta
q̄z in sanitate:sed nō tm̄ minus sicut in opilatiua qd est pp
deriuari colerā ad exteriora:pp quā deriuationē accidit ꝙ
qn̄ egō tingiť plus nō durat sic plus tincta tanto tpe quāto
durat cū tingiť minus:ꝛ q̄nq; remanet egō fm colorē suū
nālem ꝛ est hoc fm plim. Dixit Haly.cū icteritia est ex epate
egō est colorata.s.modis dictis. Et dixit A.ꝙ ista icteritia
raro fit subito:q: mala ꝯplō ēt non fit subito:ꝛ concesso ꝙ
fiat subito:nō tn̄ subito:generat colerā sufficientē ad māda
ri ꝛ spargi in totū corpus. Ex modo tn̄ loquendi A.appa/
ret ꝙ aliqn̄ possit fieri subito:vt cū esset tanta caliditas in
epate ꝙ subito gn̄aret tm̄ de cola mordicante ꝙ esset suffi/
ciens ad spargi in totū corpus. Fit ergo fm plim paulatim:
q: de tpe in tps gn̄ať de cola que expelliť ad cutē:que pau
latine aggregata permutat colorem eius.

Signa icē a mala cōplexione totius.

¶ Facte aūt a caliditate totius signa sunt caliditas ad tactuꝫ
totius corporis ꝛ maxime in partibus venarū:ipse.n.sentiū
tur calide valde:ꝛ fit pruritus in toto corpore pp humoreꝫ
mordicantē. Et dixit A.fit appetitus paruus.s.ad rē subti/
lem ꝛ acutā:sed est cū acceptiōe grossi ꝛ dulcis.sup.ꝛ ēt fri/
gidi ꝛ hoc pp oppositione caliditatis ꝛ colere q̄ est subtilis
amara ꝛ calida. Quidā aūt exponūt sic.appetitus est puus
cū acceptione grossi ꝛ dulcis:q: grossa ꝛ dulcia nō appetū/
tur ab eis:ꝛ iō substāt:sed ad acetosa ꝛ subtilia est magnus
ꝛ est hoc sepius. ¶ Et dixit A.egō est ꝓxima consuete.s.in
sanitate in colore:ꝛ est tendens ad lenitatē.i.pp liquefactio
nē ꝓcedentē a caliditate:vel ad lenitatē.i.ad eq̄litatē sube ꝛ
hoc est verius:qm̄ qn̄ stōus ꝛ epar nō sunt lesa digō fit bōa.
Et silr vrina est ꝓxima cōsuete.s.in suba:est tn̄ rubicundat
imo egō non fit cū albedine sicut accidit egō albedinis in
opilatione:sed multotiens est egō ꝛ vrina silr tincta ꝛ cor/
pus est leue:ꝛ nō accidit in hac grauitas in partibus epatis
neq; sunt signa on̄dētia caliditatē in epate vel felle tm̄ neq;
in aliquo vno mēbro principali:sed precessit regimen cale/
factiuū totius corporis ex fatigatione eius ꝛ balneatiōe in
balneis calefacientibus ꝛ dimissione flōmie ꝛ eūonū cōsue/
tarum. Et dixit Aui.non fit hec spēs subito:sicut fit.quedā
spēs opilatiue. ¶ Dixit Gui.ꝙ in scā pp caliditatē epatis ꝛ
totius sunt colores citrini in toto corpore ꝛ facie semp ꝛ in
albugine oculoꝝ eoꝝ est semp citrinitas:ꝛ non accidit eis
magnū nocumētū nisi illud multū supfluat in eis.

Signa icē a caliditate alicuius mēbri cōicantis.

¶ Et signa scē a caliditate alicuius mēbri cōicata epati sunt si
gna significantia caliditatē in illo supfluā. v.g.si fuerit i stō
sentit patiens ardorē ꝛ punctionē in stō ꝛ fumosaꝫ eructua
tionē amaritudinē in ore ꝛ sitim cōtinuā. Et accidit ei tinni
tus aurium ꝛ dolor in fronte vel dextro tpe pp fumos ele/
uatos ad caput ex stō. Et accidit in ea frequens vomitus co
lere. Et precessit eam regimen generans coleram: ꝛ calefa/
ciens stōm vt vsus acruminū ꝛ silium. Et alia adiunt signa
caliditatis stōi dicta in loco suo.

Signa icteritie ex inflatione fellis.

¶ Et signa prouenientia ex inflatione fellis sunt, dixit Aui.
ꝙ apparet tunc vrina alba.i.non tincta sicut tingitur in opi
latiua. Et hoc ideo q: tunc epar vacuum remanet a colera
cuius magnam quantitatem attraxit fel cum sua caliditate.
Et fit vrina subtilis:q: non permiscetur ei colera. Non tn̄
hoc est semper:sed in dispōnibus:ꝛ vt q: in principio vel in q
busdam particularibus dispōnibus.

Signa icē a vehementia egritudinis calide.

¶ Et signa facte cā vehementie egritudinis calide ꝛ inflōnis
fellis ꝛ colere retente in eo dixit A.sunt assiduatio citrinitā
tis coloris totius corporis ꝑter faciē ꝛ linguā. Nā sicut ipe
dixit.2ᵃ.ꝑmi.cap de signis cōplexionū albescit lingua ꝛ ni
grescit facies in icteritia que pp vehementiā acuitatis cole/
re occurrit. Et nigredo quidē apparet in facie eo ꝙ arefit ꝛ
exiccať ꝛ expirat ab ea ꝛ resoluitur multū de spū cū fit mē/
brum valde rarū sicut dixit A.p.2.phlebotomatū:vn̄ tendit co
lor eis ad nigredinē. Alij aūt dn̄t.ꝙ facies nigrescit:nō quia
cū ipsa sit lucidior ꝛ splēdidior ꝛ colera ad ipsam veniēs sit
grossa obscuratur ab ea ꝛ fit in ea color croceus tendēs ver
sus nigredinem. Et sunt q dn̄t.ꝙ q: facies est membrū hu/
midū calor colere veniens ad eā agens in ipsam denigrat
eam.

tam. Cum aūt ꝗre denigraꝰ facies plusq̄ reliq̄ mēbra est: q2 colera que tendit ad faciem est subtilior ⁊ calidior. quare in ea plus feruet ⁊ inflāmaꝰ ⁊ plus inflāmat faciē: vñ denigratur. In lingua aūt accidit albedo pp multitudinē flātis in stō ⁊ in itestinis aggregati: ꝓpea ꝙ sunt priuata colera debēte fm nām ad illā trāsire: a quo flāte dealbaꝰ iterior superficies stōi ⁊ subicꝗrꝰ cōicaꝰ meri ⁊ supficiei ligue q̄ ē cū supficiei stōi itrinseca ꝯtinua. Et accit arefactio ⁊ ꝯstrictio vētris: cola ñ vadēte ad itestia: ⁊ ñ ee ꝓ expulsiua nō irritaꝰ: ⁊ nō surgit ad expellēdū: ꝗre exiccāꝰ feces. Et dixit A. accit albedo ⁊ subtilitas vrine in dispōnibus. s. opilōnis ⁊ retentiones colere in felle. Nā tūc multū distat colera a gibbo epatis ⁊ vijs vrine. Et hoc erit in pncipio. Quidā tñ exponūt albescit vrina. i. fit minus tincta q̄ȝ in sanitate: nō tñ alba: deinde accidit vehemētia citrinitatis vrine: qñ. s. aperitur via: ⁊ nō retinetur colera: sed expellitur ad vias vrine. deinde accidit vrina vehementer tincta ⁊ grossa. s. cum ad vrinam multa colera expellitur tingens ⁊ ingrossans eam multum: cuius multa grossitie apparet vrina nigra: spuma tñ eius remanet crocea: q2 pars spumosa non sic ingrossatur. Et dixit. ꝙ accidit in fine vehementia putrefactionis vrine: ⁊ vnde. s. fetet qñ caliditas induxerit putrefactionem.

Signa icteritie fcē pp multitudine colere ñ retēte in felle ⁊ absq3 opilatione.

C Signa facte pp multitudinem colere nō retente in felle ⁊ absq̄ opilatione dixit Raſ. in diuisionibus: sunt ꝙ colera egrediꝰ cū vōitu ⁊ solone vētris freq̄nter ⁊ p h̄ nō remoueꝰ icteritia: ȝ remanet hȝ suā dispōnē in suo statu. Et Guil. dixit. vrina apparet rubea spissa: ⁊ ēt viridis: ⁊ cū h̄ patiēs est absq̄ febre. Et adiuuat ad cognitionē huiꝰ regimē pteritū ⁊ pñs: ⁊ ꝯplo ⁊ etas ⁊ cognitio caliditatis epatis vel totius.

Signa fcē ab opilōne

C Signa aūt icteritie opilatiue sūt dixit Ser. q2 eā seqꝰ ꝓcul dubio grauitas dextri lateris. Et qñq̄ est cū febre ⁊ qñq̄ sine febre. Et adsunt alia signa opilationis gñalia: sed cū opilatio possit cadere vt patuit in diuersis meatibus opȝ vt inter ipsoꝝ opilationes sic distinguas.

C In ea. n. q̄ fit in meatu q est ab epate ad fel dixit A. sunt albedo egōnis in pluribus horis aut paucitas citrinitatis eiꝰ. Dixit aūt in pluribus horis: q2 maxime in ꝓcessu ⁊ post expulsionē colere: q̄ añ opilōnē ꝯtinebaꝰ in felle de q̄ adhuc modicū post modicū mittebaꝰ ad intestina: vñ accidit aliq̄ parua tinctura in egōne. fel. n. illā colerā paulatine trāsmittit: ideoq̄ albificatio in egōne paulatim ꝓcedit de minori ad maiorē donec tota colā sit euāata a felle: ⁊ tūc egō remanet alba sicut egōni canū comedentiū ossa. Posset ēt egō nō albificari subito sed paulatim in icteritia fcā pp multitudinē colere: q̄ q̄uis opilet: non tñ subito sic opilat qn adhuc aliq̄ colere portio ad itestina trāseat. Et accidit vehemētia citrinitatis vrine: ꝓpea ꝙ colā trāsmittēda felli mittiꝰ ad vrinā. Et grauedo in dextro hypocūdrio pp multitudinē mãe. Et inflatio. s. stōi ⁊ hypocūdrioꝝ apud cibū cū q̄ est aliqñ dolor: hoc aūt maxime accidit qñ chilus peruenit ad epar: ⁊ q2 tunc magis cōmoueꝰ colā. Et accidit pruritus in corpore toto a colā sparsa in ipso. Et leuitas adest somni pp caliditatē ⁊ siccitatē colere ꝓ pruritū. Et sup. accūbit patiēs sup laꝰ sinistrū: q2 nō sic ꝯstringiꝰ neq̄ sic agitatur: neq̄ sic excalefit colā sicut qñ iacet sup dextro. Et dixit Raſ. in diuisiōibus: nō est cū ea vomitus colere: neq̄ amaritudo oris. sup. neq̄ sitis: ꝓpea ꝙ colera nō mittiꝰ ad stōm. Et Raſ. qdem vr̄ velle ꝙ in ista ipē fit vrina citrina ad albedinem declinis sicut egō. Et Aui. dixit. hoc hic veritatē cū epar retinet pp sui debilitatē totā colerā. Aut cā nihil de ea mittiꝰ cū vrina: Aut cū virtus discretiua epatis nō facit discretionē in supfluitatibus: ꝗre tota colā retineꝰ in epate ⁊ venis: ⁊ nō mandatur cū vrina: sed qñ colera nō retineꝰ tunc vrina apparet spissa turbida multū: ⁊ est illud qd̄ est vtplm.

C In illa vero q̄ fit pp opilōnē q̄ est in meatu q est a felle ad stōm. dixit Raſ. vbi. s. vrina ⁊ egō sunt grosse sicut bolus ar. ⁊ rubee propter illud qd̄ de colera mādatur ad intestina ⁊ vesicam: ⁊ est eger absq̄ omni amaritudine oris ⁊ absq̄ vomitu colere omino: vt dixit Guil. immo adsunt signa multiplicationis flātis in stomaco.

C Et in ea q̄ est in meatu q est a felle ad itestina ꝓpriū signorū est albedo egōnis ⁊ paruitas tincture eius ⁊ difficultas exitus eius ex vētre cū fortitudine icteritie. Accidit. n. icteritia fortis velociter cū grauitate pua in epe. Et cū amaritudine in ore ⁊ gutture ⁊ vōitu colē. Dixit. A. sigª eius sunt ꝙ ñ añcedit nocuᵐ in epe nȝ in ora ēt. s. apparitiōe icteritie: imo nō nisi in ꝓcessu cū iā lediꝰ ex retētiōe colē in ipso: qñ. s. fel ē ita plenū ꝙ nō ãplius recipit de colā. Et accidit amaritudo oris ⁊ siti fortis: q2 plus de colā mittiꝰ ad stōȝ p porrū vadētē ad ipȝ: vñ plus amarificat ⁊ plus deficcat hũiditatē oralē in ore ⁊ stōi. Et in hac icteritia freq̄nter ꝯmoueꝰ ⁊ accidit colica pp multiplicationē supfluitatū q̄ fit in ea flātiūq̄ in itestinis. Et plerūq̄ associaꝰ icteritia colice. i. seqꝰ h̄ icteritia ad colicā: q2 supfluitates faciētes colicā multiplicanꝰ ēt in alijs itestinis ⁊ duodeno ⁊ opilant meatū illū: ⁊ ille due egritudines augmētāt seipsas adinuicē. pp icteritiā. n. istaȝ augeꝰ cā colice: ⁊ pp colicā augeꝰ opilō cā icteritie hꝰ. Et cā qdē opilōnis cognosciꝰ. Nā si fuerit frigus ꝯstipās sciꝰ p dietā ꝓcedētē ⁊ p reliq̄ sigª ondētia friditatē epis. C Et si cā fuerit hũor glutinosus q ē vtplm sciꝰ maxie ex regimie pterito gñatiuo gñi hũoris. C Et si cā fuerit caro orta poꝝ vl' verruca vl' lapis cognosciꝰ: q2 paꝝ vel nihil recipit iuuaᵐ ab apritiuis ⁊ euātis: imo cū tota curatōe ꝓlōgaꝰ egrᵒ ⁊ ñ curaꝰ.

C Signa fcē a debilitate expulsiue vel discretiue virtutis epatis sunt dixit A. qñ nō est tinctura in vrina vehemēs valde sicut in opilatiua in q̄ ille virtutes sūt fortes: ⁊ nō albificaꝰ in ea egō pure: q2 nō ipediꝰ in ea attractiua fellis quin attrahat de colera quare aliq̄ȝtulū de ea vadit ad intestina. Non enim mittiꝰ tota colera ad vrinā sicut in opilatiua accidit in processu eius. Et in hac icteritia nullo tpe sentiꝰ grauitas in pte epatis. Et hoc est signū distinctiuū eius ab opilatiua. Et adsunt alia signa debilitatis epatis in alijs opationibus suis: qñ ad nocumētū vnius virtutis p cōpassionē sequiꝰ lesio in operationibus aliaꝝ: ita ꝙ aliqñ accidit egō sanguinolēta pp nocumētū in digestiua vel retētiua epatis.

Signa fcē a debilitate expulsiue.

C Et signa facte a debilitate virtutis attractiue vel expulsiue fellis sunt nausea vehemēs: ⁊ amaritudo oris: ⁊ eo ꝙ fel debilitatū nō expellit ad partes ad q̄s oȝ fieri expulsio fm nām: sȝ expellit multū de colera ad stōm. Et est absq̄ grauitate in ptibus epatis: ⁊ accidit paulatim ⁊ nō subito. Et tinctura in egōne est media inter albedinē ⁊ citrinitatē: nō. n. fluit h̄ colā ad intestina q̄ȝtum cōsueuit in sanitate: sed minus: non tñ in totū ꝓhibeꝰ fluere: sed tinctura in vrina fortis est valde maxime si expulsiua epatis remāsit in statu sue fortitudinis: vñ expellit multū de colera ad vrinam.

Signa fcē a debilitate attractiue

C Signa vero icteritie cretice: ⁊ ꝙ nā expellat cum sua fortitudine coleram ad exteriora sunt. dixit Raſ. vbi. s. ꝙ accidit post febrem humoralem ⁊ in die cretico. Et Aui. dixit ꝙ fit in febribus acutis quarum crisis fit per ea. Et ꝓcedūt ipsam signa alia crisis sicut nausea subuersio ⁊ vomitus colericus: ⁊ vehementia vigiliarum ⁊ sitis: ⁊ paruitas appetitus ciborum: ⁊ amaritudo oris: ⁊ paruitas hanelitus siccitas nature: ⁊ ꝙ fit in die 7ᵒ aut post ipsum in sequenti die cretico. Et Guil. dixit ꝙ accidit subito sparsio colere in totum corpus: ⁊ ꝙ si precesserint signa digestionis erit crisis bona si adsint alia signa significantia bonitatem crisis. Amplius dixit Aui. scias ꝙ in icteritia citrina fm plurimum venter est stipticus propter retentionem excitatoris mordicatiui. i. humoris colerici: qui in sua mordicatione excitat expulsiuam: qui retinetur a fluxu eius consueto ad intestina: qui in icteritia fluit ad cutem propter quā etiam causam accidit in eo ꝙ egō fm plurimum fit remissa in colore ab eo qd̄ erat fcōm naturā: ⁊ illa tñ remissio est maior ⁊ minor fm diuersitatē istaꝝ cauſaꝝ icteritie sicut colligi potest ex pdictis. C Si-

Signa cretice

xit Ipo.6° afio.loquens de icteritia citrina icterici non valde inflati fiunt.s.ẽm vẽtrẽ ⁊ stõz ⁊ totã ẽt habitudinẽ.nõ.n. multiplicaẜ vẽtositas iflatiua in eis ppea ꝙ mã colerica q̃ī eis retineẜ nõ ẽ dissolubilis in vẽtositatẽ grossaȝ q̃ iflat ⁊ si in aliq̃ȝ vẽtositatẽ dissoluiẜ ipsa sua subtilitate faciliter resoluiẜ isensibiliter vt in eructuationẽ p os:aut de subt⁹ p anuȝ emittiẜ calitate ẽt forti q̃ est in eis nõ solũ dissolutionẽ mãe faciẽte:sȝ ẽt resoluẽte ꝯsumẽteq̃ȝ lũcũq̃ȝ ergo eẽt ibi aliqua mã vẽtosabilis nõ dissoluiẜ i cã:sȝ alr resoluiẜ. Propterea. dixit Gal.6° de accisi ꝙ ab itẽso calõ nõ cãtur vẽtositas nȝ inflatio. Dixit aũt Ipo.nõ valde iflati fiũt.i.nõ frequẽter:sed valde raro vel nõ valde.i.nõ fortiter:sȝ debiliter. Et tũc hoc eẽt in icteritia fcã ab opilõne pori fellei vadẽtis ad itestina ⁊ maxĩe qñ cũ ea ꝯuertiẜ colica:aut p̃cedẽti eã.nã in tali icteritia multiplicaẜ fiã multũ in itestinis qd facile in vẽtositatẽ ꝯuertiẜ. ℂ Dixit Gal.12° pulsuũ: ⁊ poniẜ a Rabi i 2° pti.suoꝝ afio.pulsus in icteritijs.s.a colera est durus ⁊ pu⁹ qꝛ ꝓprietas hũoris colerici citrini est desiccare sicut desiccat aq̃ salsa vel marina. Et hac de cã sifachia.i.pãniculi venarũ icterici sunt sicci ẽt si sint sine febre. Et A.dixit pulsus in icteritia citrina ẽ puus pp debilitatẽ virtutis: sȝ dixit ipse nõ est vehemẽs.s.puitas ei⁹:qꝛ colera est leuis nõ grauãs virtutẽ:⁊ est cala augẽs necessitatẽ:⁊ cũ illa puitate est durus pp siccitatẽ vehemẽtẽ:sed nõ est velox:qꝛ virtus non est cũ illa fortitudine pp malitiã cõplõnis. Et scias ꝙ multotiẽs egrediẜ ab icterico sudor citrinus inficiẽs pãnos sub colore. Dicunt qdã ꝙ si isectio croceitatis pertrãsit cõmissurã capitis āteriorẽ ipsa est mortalis.qꝛ significat intẽsaȝ malitiã ꝯplõnis calide epatis vel eius apostemationem.

ℂ De signis spẽrũ icteritie nigre ⁊ viridis. Ca.iiij.

Sig^a ict^e a splene.

Signa distinguẽtia spẽs icteritie nigre sñt qñ in fcã a splene.dixit A.est maior nigredo q̃ȝ in fcã ab epate:qꝛ melia a splene ꝓueniẽs ẽ purior ⁊ maior:imo est pure nigredinis nõ pmixte:qꝛ in splenetica cola vn⁹ ẽ hũor.s.humor melicus niger. Et est cũ ea durities ⁊ magnitudo splenis ⁊ iflatio siue põdus sentiẜ in latere sinistro sub costis ⁊ dolor in eodẽ latere. Et sunt in eo egõ ⁊ vrine nigre pp pmixtionem melie cũ eis: imo qñq̃ȝ egrediẜ in egõne fex nigra sicut fex sanguinis. Et est signũ forte istius icteritie. Et qñq̃ȝ dixit A. est vrina nãlis in ea ⁊ saluaẜ a tinctura nigra:sed hoc est qñ nocumẽtũ nõ est adhuc cõicatuȝ epi vel qñ melia in epate multiplicata mittiẜ ad itestina. Et scias.ꝙ qñ vrina est salua nãlis in icteritia nigra tũc ipsa ẽ significatio ꝙ icteritia est splenetica:⁊ non ab epate. Et ẽm plȝ nã est ꝯstricta qꝛ melia obtũdit mordicationẽ colere. Et qñq̃ȝ nõ est ꝯstricta vt cũ melia eẽt acetosa q̃ mordicãdo icitaret itestina. Et est digõ stõi mala pp fridĩtatẽ melie q̃ mittiẜ ad stõm. Et dixit A. ꝙ qñq̃ȝ est mirach in ea extẽsum cũ dolore ⁊ grauedĩe sicut accidit in melia mirach pp defluxũ melie illius. Et est cũ ea malitia aĩe ⁊ tristitia ⁊ varietas.s.i motibus.q̃re accidit ei instabilitas absq̃ȝ cã exteriori. Et sicut dixit Gor.apparẽt alia signa melie. Et qñq̃ȝ dixit Aui. egrediẜ in ea sudor niger. ℂ Qꝫ si fuerit opilõ in meatib⁹ splenis.s.qbus mandaẜ melia a splene ad stõm significant ipsaȝ grauitas vehemẽs:⁊ difficultas dormiẽdi sup latus sinistrũ:qꝛ tũc magis agitaẜ melia retẽta in splenẽ. Et adiunt alia signa opilõnis splenis dicenda ĩfra in suo cap̃. ℂ Et si opilõ fuerit ex ap̃ate aderũt signa ap̃atis splenis silr dicenda in suo cap̃. Verificaẜ ẽt hoc si post replõnem splenis ab hũore melico accideret opilõ in meatu in quo melia mãdaẜ ad splenem. ℂ Dixit Guil.ꝙ icteritiam spleneticã nigram non añcedit icteritia vel viridis nisi rarotimo incipit per se. Et in ea epar est saluum a nocumentis semper a principio ⁊ quousq̃ȝ non cõicetur nocumentũ epati.

Sig^a ict^e ab epate.

ℂ Signa aũt icteritie nigre ep̃ice sũt.dixit A.ꝙ nocumẽtũ i ep̃e mãifestaẜ p signa dcã i icteritia citrina:sple vo ẽ saluius a nocumẽtis saltẽ ad tp̃s:nõ.n.ẽ lesus nisi p ꝯpassionẽ aut cõicaẜ ei nocumẽtũ ab ep̃e ⁊ nigredo in corpe nõ est pura sicut in splenetica:sȝ ẽ remissior ipsius tñ remissio a nigredie pura variaẜ: Nã si fuerit pp calitatẽ ⁊ siccitatẽ nigredo declinat ad citrinitatẽ. Et si fuerit pp calitatẽ ⁊ hu.dclinat ad citrinitatẽ cũ q̃dã rubedine. Et si fuerit pp fridĩtatẽ ⁊ siccitatẽ ⁊ fuerit friditas dñans declinat ad viriditatẽ:si vo fuerit siccitas dñans est magis nigra. Et si fuerit pp fridĩtatẽ ⁊ hu.⁊ hũiditas fuerit dñans declinat ad citrinitatẽ quãdã.⁊ p.i.stipticitatẽ. Et si fuerit friditas vincẽs declinat ad viriditatẽ. Nõ est aũt color niger in ista icteritia purus:qꝛ colorator nõ ẽ vnus:sȝ multiplex:⁊ idõ variaẜ in ea color. Et dix̃ A.pmutaẜ in ea vrina sp. ℂ Dixit Guil.añcedũt eam icteritia citrina vel viridis ⁊ raro icipit p se. Et silr p̃cedit vrinaȝ nigrã q̃ in ea accidit vrina citrina vel viridis. Dixit Ser.si est icteritia vehemẽtis nigredinis tũc est ex egritudine splenis. Et si eius nigredo ẽ leuis tũc ẽ ex egritudine epatis. Et silr si egõ ẽ tincture vehemẽtis nigredinis tũc ẽ ex splene. Et si ẽ pauce nigredinis tũc est epar lesuȝ. Cã est qꝛ fex sanguis nõ euaẜ nisi ex ep̃e:sȝ ex splene nõ euaẜ nisi humor melicus:⁊ pp illud est necessaria in doloribus splenis egõ vehemẽ nigredinis. Et silr si splẽ est durus lesus significat ꝙ icteritia nõ ẽ nisi ex eo. Et si nõ ẽ durus lesus tũc epar est cã eius.

Sig^a icteritie viridis.

ℂ Signa vo icteritie viridis sũt ꝯposite sũt signa significãtia calitatẽ fortẽ ep̃is si fuerit ep̃ica tñ. Aut sig^a icteritie citrine ⁊ nigre silr. Et tu qdẽ distiguẽ potes i ea cãs ẽȝ ea q̃ dcã sũt.

Signa icteritie fcē p cõitatẽ mẽbroꝝ.

ℂ Et icteritia qdẽ fcã p cõitatẽ cognosciẜ p inuẽtionẽ lesiõis in aliquo mẽbroꝝ cõicãtiũ epati stõ matrici ⁊ silibus. Dix̃ A.in illo q hȝ icteritiã fcãm.i.ꝯfirmatã:⁊ nõ curaẜ:neq̃ȝ resoluiẜ eius mã bñficio medicinali est timor. Et in pluribus eoꝝ associaẜ mors subito pp malitiam colere.

Signa pnostica.

ℂ Dixit Ipo.4.re.acu.⁊ ẽt.6.afio.⁊ allegaẜ ab A.15.tertij. ꝙ in icteritia si epar est durũ est significatio mala: qꝛ significat epar ap̃atũ esse ap̃ate duro:q̃ reddiẜ incurabilis. ℂ Et dixit.iterũ Ipo.in afio.quarte particule afio.63.icteritia in febribus eueniens añ.7.diẽ est significatio mala. Et Auic. dixit.2.q̃rti.ad vltimũ icteritia añ.7.diẽ nõ est laudabilis: qꝛ vt dixit Gal.in cõmẽ.dicti afio.significaẜ calm ap̃a epaȝ aut ipsius opilõ. Et intellexerunt de icteritia supueniente febri citrina non de preexistente neq̃ȝ de silr incboante cum febre. Dixit aũt añ.7.dieȝ non pre termino prefixo:sed pro tpe quo applicauerit ante signa digõnis ⁊ in die non creticorũ q̃uis de mã mala in tali crisi expellatur a nobilibus ad ignobilia:expulsio tñ illa est sinthomatica non facta vi nature:fit tunc icteritia de colera grossa: que ante.7. diem non potest esse digesta:multotiens vero nature est primo digerere:deinde digestum expellere eueniens tamẽ die.7.aut post ipsum non est silr laudabile nisi cum determinatione dicta ab Ipo.in dicto afio.si non dextrũ hypocũdriũ durũ fiat. ℂ Zoar.aũt dixit.medici vituperant icteritiam in principio egritudinis:qꝛ ipsius fit exitus añ humoꝝ maturationẽ. Ego aũt dico ꝙ icteritia est morbus acutus:⁊ motus eius velox in agente ⁊ patiente nõ negabimus in ea posse fieri maturationẽ die.2.gñationis: sed maxime die.4.⁊ ꝓprie in etate iuuentutis tpe estatis regione calida locis orientalibus ⁊ meridionalibus. In his enim ⁊ silibus accelerat maturatio ⁊ digõ de cuius dicto satis mirandum est ⁊ maxime ꝙ die scõa eueniat crisis laudabilis:⁊ maxime cuȝ motus icteritie fit de 3°.in 3^m dieȝ. Cũ neq̃ȝ ẽt a Gal.in toto tpe vite sue nõ fuerit visa egritudo:cuius motus est de 3° in 3^m creticari in 4^a die nisi semel. Ab archigene vero bis nedum ꝙ fiat in scõa die ad bonum. ℂ Auer.ẽt 4° collig̃et. cap̃ de signis pronosticis malis sequens zoar.inquit qd dixit Hyp.si icteritia superueniat in acutis febribus ante 7^m malum:⁊ cõprobatũ est experientia in terris nr̃is oĩbus:⁊ ꝙ si veniat in 5° laudabile est multũ:⁊ maxime in corporibus calidis ⁊ tpe calido. Et subdit hoc idẽ euenire in terris persarum:

forsã ⁊ in die maioris ⁊ andalusi ⁊ de cuius dicto ẽt mirandũ. Nã ꝗuis dixerit illud experiẽtia eẽ pbatũ: nõ tñ p illud tollitur dcm̃ Hyp. qm̃ eius dicta in affo. sunt velut cañ. vlẽs ⁊ verificant̃ vt in pluribus. Experiẽtia ẽt quã adducit dñt q̃dam. nõ est approbabilis cũ illud dicat in persia ꝯtingere q̃ est regio satis frigide: est. n. regio q̃ hodie dr̃ tartaria. Qꝫ si fortasse Ioar. ⁊ Auer. voluerint p icteritiã intelligere q̃ddaꝫ remissaꝫ citrinitatẽ circa oculos ⁊ faciẽ maxime apparenteꝫ pp inflatiõnẽ epatis: tunc hoc nihil ꝯ Hyp. q locutus fuit d̃ icteritia vera: vel fortasse qd̃ dixerũt raro valde: ⁊ p accidẽs ꝯtingere potuit: regulr̃ aũt ⁊ p se euenire non põt ad bonũ: ad malũ tñ põt vt q̃ sequit̃ ad apa vel opilõnẽ epatis: sicut dixit Gal. in coñ. dicti affo. Quidã tñ dñt non esse inconueniens q̃ddam leuẽ icteritiã a mã subtiliori contingere posse post signa digẽnis in die 5ᵒ vel alia die cretica añ septimam ⁊ eẽ ad bonũ: sed q2 hoc rarissime ꝯtingit id̃ affo. de ea nõ fecit mentionẽ. ¶ Et dixit Hyp. affo. 4ᵃ affo. 64ᵒ qbus in febribus in 7ᵒ aut 9ᵒ. aut xiᵒ. aut 14ᵒ die icteritia superuenerit bonũ. i. icteritia supueniẽs in die cretica post signa digõnis est bona: q2 ẽ expulsio mãe febris p deriuationẽ eius ad cutẽ. i. cũ exceptione dicta supra: si nõ dextrũ hypocũdrium durũ fiat: q2 p talẽ duritiẽ denotat̃ epar esse apatum ⁊ mãm morbi nõ esse expulsam. ⁊ denotauit Hyp. q̃ de oĩ die cretica intellexerit p eos quos noiauit. Naꝫ noiauit creticos radicales cũ dixit septimã: ⁊ 14. ⁊ creticos p accõmodationeꝫ cũ noiauit xiᵐ: ⁊ creticos ĩtercidẽtes cũ dixit 9ᵐ. Et per hos dies dedit itelligere alios dies creticos pᵒ 14ᵐ vsq3 ad 40ᵐ q est terminᵒ acutaꝝ ꝯuersiuaꝝ: sed nõ expssit de eis q2. 14. dies est terminus cõis acutaꝝ in qbus frequentius superuenit icteritia cũ fit de mã cã colerica: opꝫ tñ psupponere q̃ ad icteritie apparitionẽ sequat̃ leuitas infirmi: vt oñdatur q̃ mã icteritie nõ sit expulsa sinthomatice. sed cretice. ⁊ hec qdem icteritia sic apparẽs põt esse crisis febriũ colericaꝝ cõtinuarũ ⁊ interpolataꝝ cũ possit mã: siue sit inter venas: siue extra p vias venaꝝ: ⁊ p poros eaꝝ: ⁊ alioꝝ mẽbroꝝ transire ad cutẽ. Et subdit Hyp. in fine dicti affo. si võ nõ bonum. i. icteritia si nõ appareat in aliq̃ die cretica nõ signat bonũ: q2 vt dcm̃ est significat apa: aut opilõnẽ epatis. ¶ Dñt qdam q̃ Hyp. cũ dixit. si nõ dextrũ hypocondriũ durũ fiat intellexit p duritie tensionẽ fcãm ab apate duro: siue nõ duro: siue postea induratot ⁊ nõ itellexit de oĩ tensione. Nã dato q̃ ois tensio sit mala: q2 pter nãm: nõ tñ intellexit de fcã a ventositate: ꝗuis raro accidat: vt supra. tñ si accidat non significat malũ: de quo Hyp. itellexit: q2 modicũ durabit eius tensio. Neqꝫ ẽt itellexit de ea q̃ cãtur a mã faciẽte icteritiã cretice expulsa: ⁊ nondũ pfecte euãcuata: ꝫ cuius magna ps adhuc retenta est in epate q̃ tendit ipm: qm̃ ista silr̃ parũ durabit. ¶ Dixit Ioar. respice vtrũ pcesserit expulsionẽ huius hũoris aliq̃ febriũ acutarũ: ⁊ vtrũ alleuiata fuerit febris: aut remanserit in suo esse: vel vtrum talis humor expulsus fuerit absqꝫ febre: aut si eius expulsionẽ sequat̃ febris. Et si febris remanserit post ipsius expulsioneꝫ vel expulsus fuerit post febris aduentũ: ⁊ erit apparitio eius post diẽ 7ᵐ a gñatiõe febris: aut in ipso die 7ᵒ. Nã si fuerit in die 7ᵒ vel sibi simili erit securus patiẽs bonitate eius: qm̃ expulsio eius facta est post humoꝝ decoctionẽ. Si vero fuerit eius expulsio post febris recessum: tũc respice q̃ nõ sit circa febris aduentũ aliqd̃ apatum calidoꝝ in epate: aut eius pelliculat qm̃ si sic fuerit significat q̃ illud qd̃ sibi aduenit mutat̃ ad ꝯplõnem huius humoris: neqꝫ est tũc eius exitus ad corporis superficiẽ sm̃ semitã crisis: sed potius significat̃ nobis q̃ huius passio totũ corpus occupat. ¶ Dixit Hyp. in libro de secretis pronosticis: q̃ qñ in icteritia apparet in vrina hypostasis horobina. i. silis horobo q̃ sic accidit pp multã adustioneꝫ: ⁊ est in ea ꝓfundatio ventris ⁊ febris: ⁊ tremor debilis. Et est debilitas in renibus pp liquefactionem: ⁊ est debilitas in loquendo tũc interficit vsqꝫ ad 14ᵐ diẽ ad plus. sup. vel ante: sm̃ magnitudinẽ sue cause. ¶ Tumor ⁊ inflatio vẽtris eueniens in icteritia est signũ malũ: imo si dꝫ supuenire inflatio sm̃ plm̃ prius interficit: icterici. n. nõ valde inflati fiũt vt. d. Dixit Hor. ¶ Signa mortalia in icteritia sunt intensio croceitatis in toto corpore ⁊ remissio tincture vrine absqꝫ alleuiatiõe icteritie: ⁊ insomnietas: ⁊ ablatio appetitus ⁊ mollificatio neruoꝝ mouentiũ linguam: ita vt vix loqui possit. ¶ Urina vero tincta ⁊ grossa ⁊ remissio croceitatis in toto ⁊ ꝯstãtia appetitus: ⁊ fortitudo motus corporis sunt ex signis bonis portẽdẽtibus sanitatem eius.

Sigᵃ mortalia.

Signa salutis.

¶ De cura icteritie. Cap. v.

Dixit Ioar. si icteritia fuerit pp cõicantiam oium felliũ per totũ corpus ex nimio vsu mellis: aut ex alijs causis. s. silibus erit eius curatio facilis: qm̃ non restat nisi vt reprimat̃ caliditas totius corporis. ¶ Dixit Aui. in icteritia facta ab apate calido duꝫ non remouetur apa ⁊ rectificat̃ dispositio nõ habeas spẽ in curatiõe ipsius. i. non speres de salute ⁊ remotione eius. ¶ Et dixit. si sit cã icteritie opilatio ex nascentia rei alicuius nõ extimo q̃ sit ei medicina: ꝗuis quidã dicãt cõferre ei hoc medicamen. Rx. succi portulace ⁊ succi folioꝝ raphani: ⁊ aq̃ acetose. añ. sm̃ extimationẽ tuam: fac siĩ bullire ⁊ colet̃ ⁊ ponat̃ in eo quantum ipsum est de succo acetose vel aq̃ cũ aliquãtulo horobi ꝯtriti: ⁊ det̃ ex eo in potu aliqd̃ cũ semine raphani melonis excorticatis ⁊ ꝯtextis cũ q̃rta amboꝝ costi ⁊ myrrhe. ¶ Et in fcã ab opilõne lapidis silr̃ nõ extimat̃ curatio: si tñ aliqd̃ valere põt ẽ vsus potᵒ succi lumiarũ siue limõcelloꝝ puoꝝ in ieiunio: aut aque sublimationis succi earum. ¶ Et in facta ab opilatione attenuatoria proueniente ex siccitate: silr̃ parua spes habẽda est: ⁊ si aliqd̃ cõfert. dixit A. est vt administres lenificantia ex subtiliantibus colerã: sicut mucillagines ⁊ sebestẽ ⁊ silia cum oleo amigd̃. dul.

Cura icteritie que reputatur incurabilis.

¶ Curabilium vero icteritiarum curatio. dixit Ras. in diuisionibus vertitur ad duo in genere. s. ad remotionem cause facientis icteritiam: ⁊ hoc in primis. Et ad id qd̃ remansit extrinsecus. s. de accidente que est tinctura innãlis coloris: icteritia. n. vt supra est nomen accidentis. s. illius tincture innãlis: sed aliqñ ꝯhibitur ad significãdũ cãm eius que est egritudo cõplexionalis vel cõpositionalis vel cõis vt apa: ⁊ hec cura que sequit̃ solum accidẽs dꝫ sequi ad primã. Non enĩ remouet̃ feditas coloris: nisi prius esset sublata cã a qua processit: ⁊ si forte toleretur non esset nisi ad tempus paucum. Utraqꝫ tñ cura duplici perficitur instrõ. s. dieta ⁊ potione. ¶ In dieta itaqꝫ nocentia in icteritia facta a mala cõplexione calida sunt aer calidus. Et dixit Aui. deuitent vigilias ⁊ iram: ⁊ motum plurimũ balneũ. s. calidũ: augent enim oĩa ista cãm: ⁊ acuunt coleram. Et dixit: oportet vt non perueniant ad carnes: nisi ad id qd̃ est leue ex eis: ⁊ ad ius carnis auium. Et dixit. non conceditur in istis vt bibant vinuꝫ nisi plurimum permixtum cum aqua. ¶ Dixit Ras. vbi. s. Cura est alienatio ciborum calidorum ⁊ potuum ⁊ medicinarum calidarum. Et dixit Aui. q̃ balneum aque frigide: siue decoctionis rerum stipticarũ probibet resolutionem icteritie: quare est alienandum. ⁊ in summa in oĩ icteritia a cã calida nocent quecunqꝫ dicta sunt nocere male complexioni calide epatis pure vel cum materia sicut in facta a causa frigida nocent quecunqꝫ dicta sunt nocere in mala complexione frigida epatis. ¶ Iuuantia vero in facta a mala complexione calida epatis: vel totius corporis sunt aer temperatus vel decliuis ad caliditatem temperatam in hyeme: vel ad frigiditatem paucaꝫ in estate: ⁊ in tali aere letus pertistat ad posse. Et dixit Aui. dr̃ q̃ patientes icteritiam citrinã iuuantur per considerationem. s. ⁊ aspectum in rebus citrinis. Illud enim mouet naturam ad expellendum materiam citrinam totam ad cutem: quare alleuiatur curatio in eo. ¶ Et similiter potest dici de aspectu rerum nigrarum

Cura eaꝝ que reputant curabiles.

Iuuantia icteritie.

In icteritia nigre ꝛ viridiũ in viridi. Et cõuenit exercitiũ tẽperatum añ cibum:ꝛ silr leuis fricatio: ꝛ balneum dulcis aque calĩm actuali caliditate tẽperate:ꝛ somnus cõuenit tẽperatus. Dixit A. cibus hoꝝ sit aqua ordei ꝛ holera.s. frigida ꝛ humida:ꝛ alia dicta in cura apatuꝫ calidoꝝ epatis. Et hi cibi ꝯueniunt si affuerit apa calĩa vel febris. In qbus casibus. dixit Sera. nutriant̃ cũ cibis q ifrigidãt ꝛ humectãt cũ eq̃litate:sicut aq̃ ordei in q̃ est abstersio ꝛ aperitio:ꝛ non opilat:ꝛ p̃cipue qñ miscet̃ cũ ea aliqd ex aceto. Et cõfert aq̃ cucurbite assata qñ bibit̃ cũ endiuia siluestri. Et Ua. dixit. cuꝫ cucurbitis bliti lentibus ꝛ silibus. ℭ Dixit Haly. si ex humoꝝ alteratione fuerit cibis pasce refrigerantibus ꝛ humectantibus ꝛ extinguẽtibus. ℭ Si vero icteritia fuerit sine apate ꝛ sine febre:tũc dixit Gal. in lib. de icteritia cibi ictericis sint panes bene fermẽtati: ꝛ non valde puri. sup. sed de furfure habẽtes:ꝛ silr de sale. Et pulmenta q̃ ad secessiones fiunt vel ꝯferunt. Et passeres cũ oximelle ꝛ pisces mollium carniũ petrini assi cũ gengidio ꝛ coriandro ꝛ aniso cocti. Et ericius cuꝫ mellicrato. Et qñ terrestris fuerit ericius non opꝫ ab eo abstinere. Et comedere salsuginosa ꝛ alia q̃ ducunt ad vrinã. Et subdit. neqꝫ ab holeribus opꝫ abstinere:sed hoꝝ proprie q̃dam opꝫ sumere q̃ mouent suauissime mictionẽ:sunt aũt talia pastinaca ꝛ cardamomũ ꝛ ternicij ꝛ cyminũ:ꝛ endiuia ꝛ molles cardones ꝛ feniculus ꝛ hyringi radix ꝛ porrũ ꝛ asperagus ꝛ mercurialis:ꝛ oia talia: bonum est aũt origanũ viride domesticoꝝ vero holerũ aptissimus est caulis ꝛ ozmimũ ꝛ ficla ꝛ raphanida ꝛ rapa:ꝛ cepa ortensis ꝛ germẽ sinapis ꝛ tritio. i. sallamentũ qđ fit ex semine eius:ꝛ allio:ꝛ dixit Gal. ꝙ canes siluestres sunt meliores domesticis:ꝛ elisse magis q̃ꝫ asse. Apponit̃ aũt ꝛ sellini semẽ ꝛ feniculi anisi ꝛ cymini. domesticas vero assas comedere q̃ sint iuuenescentiũ. Excipe aũt opꝫ omnia paludestria ꝛ aquatica ꝛ gallos. ℭ Fructuũ vero vẽtosi oẽs nõ sunt apti: sed q sunt visceribus familiares ꝛ vrinas ꝓuocãt absqꝫ ꝙ sint bene cibales: dactiloꝝ vero balanizita sunt diuretici: vt sigs virides comederit vrinas sanguinosas copiose faciat.

ℭ Dixit Rabi in 22ª particula caro vaccina cocta cum aceto sp̃alitate quã hꝫ cõuenit icteritie ꝛ expellit colerã p secessum. Et. A. dixit. da acetosuꝫ de carne vaccina ꝛ acetosum de piscibus. Dixit. n. Raſ. in diuisionibus. cibi eorum sint acetosi. Dixit Ua. febre cessante nutriat̃ cum perdicibus ꝛ phasianis ꝛ pullis cũ aceto. ℭ Dixit Ser. ex ꝯuenientibus sunt pisces aspartiles cocti cum aceto ꝛ apio. Et carnes coturnicũ ꝛ pulloꝝ cocte cũ agresta ꝛ aq̃ granatoꝝ acetosorũ cum apio:ꝛ medulla citrulloꝝ ꝛ cucumeris. Dixit A. ꝙ ex cibis coꝝ est ille q alleuiat ꝛ subtiliat: ꝛ in quo est apertio: ꝛ ius pisciũ cõfert eis ꝓprie cũ eis q̃ ꝓuocant ꝛ subtiliant. Et dixit. da aquas fructuũ ꝛ ꝓprie succũ granatoꝝ in ieiunio. ℭ De pane aũt ictericoꝝ. dixit Ser. panis eis ꝯueniẽs est:cuius fermẽtatio est bona:ꝛ sit mũdus vt sit digestio eiꝰ velox ꝛ nõ corrũpat̃. Et A. dixit. qñqꝫ ꝯuenit vt cibet̃ infirmus pane azimo ꝛ sale trito ꝛ endiuia plurima septẽ diebꝰ panis. n. azimus ingrossat colerã:ꝛ sal ꝓhibet a putrefactione:ꝛ endiuia abstergit ꝛ aperit epar ꝛ fel. Libaria tñ igrossantia nõ debẽt exhiberi cũ timet̃ opilatio p ipsa: imo tunc sunt oino dimittẽda. ℭ Dixit Gal. vinoꝝ alba ꝛ subtilia ꝛ nõ valde antiqua cõferunt eis. Et Ser. dixit. vinũ sit mediũ inter recẽs ꝛ antiquũ:q2 recens opilat antiquũ mutatur in coleram plus. Dixit Raſ. si potat̃ vino plurima ꝯmisceatur aqua: quapp vinũ:ꝛ aut dꝫ esse albũ subtile debile aquosum:ꝛ aut si nõ est nã tale plurima dꝫ esse cõmixtũ aq̃. Et scias. ꝙ de cibis supradictis q sunt difficilis digẽnis non debent exhiberi:nisi digestiua virtus fortis sit. ℭ Dixit Gal. in dicto lib. de icteritia. dieta eos q̃ꝫ maxime. i. paucis nutrimentis:ꝛ qñ sola aliqbus dieta ꝓbuit qđ querebat̃. Et dixit. cauere opꝫ a repl̃one:sicut ab indigentia. i. a nimia inanitione:ambe. n. repletio ꝛ inanitio supflue pessime sunt ictericis:repletio. n. pp indigestionẽ obstruit epar:ꝛ indigẽtia colericiores efficit humores: semel igit̃ aut bis sumant in die. Et in sũma cibus dꝫ mensurari mẽsura qua bñ digerat̃ ꝛ nõ grauet:non ieiunet:ꝛ maxime si colera fuerit abundans:ꝛ3 partiat̃ cibus eius in partes multas. Et in summa in dicta icteritia iuuantia sunt q̃cunqꝫ dicta sunt iuuare in mala cõplone epatis cal'a:siue illa mala ꝯpl'o ꝓcesserit a cã primitiua:siue non. Dixit. n. Haly. si est ex potu rei calide cibis vtat̃ frigidis. ℭ Et Aui. dixit. In venenosa regimẽ cũ cibis ꝛ potibus est:sicut dcm̃ est in ꝯpl'one calida cũ fuerit sine debilitate ꝛ opil'one. Et sicut iuuãtia in hac icteritia sunt q̃ iuuant in mala ꝯpl'one calida epatis:silr in icteritia facta a frigiditate iuuãtia sunt que iuuant in mala ꝯpl'one frigida epatis ꝛ hoc inq̃ꝫtum intentionẽ sumat medicus a cã eius: ꝛ non ab accidente:qđ est coloris mutatio circa qđ remota cã eorum ꝓceditur mõ a quacunqꝫ cã prouenerit. ℭ In icteritia aũt fcã a debilitate virtutũ epatis:seu fellis dicta varianda est ſm suas cãs:ꝛ prout dcm̃ est in cura debilitatis epatis. Dixit enim Raſ. in diuisionibus. cura debilitatis fellis est cura confortans epar: fel enim p eam confortat̃ pp cõitateꝫ quã hꝫ cũ epate. ℭ In icteritia vero opilatiua nocentia ꝛ iuuantia sunt q̃cũqꝫ nocere vel iuuare dicta sunt in cura opilationũ epatis ſm predictas causas opil'onis. Et dixit Sera. in ea maxime caueatur satietas nauseatiua.

In facta a veneno

In facta a debilitate virtuti epatis

In opilatiua

ℭ In icteritia võ nigra splenetica dicta circa nocẽtia ꝛ iuuãtia sit eadẽ cũ ea q̃ dicet̃ in cura debilitatis vł opil'onis splenis ſm suas causas. Et dixit Aui. cibi sint cibi leues noti ꝛ pisces petrini ꝛ pulli impinguati. ꝛ ex holeribus endiuia ꝛ apiũ:ꝛ cappares cũ aceto. In epatica vero dicta fit cum his que infrigidant ꝛ humectant cũ fortitudine:ꝛ si fieri poterit addat̃ eis subtiliatio ꝛ apertio aliq̃:ꝛ ex bonis est medulla citrulli cucumeris ꝛ cucurbite ꝛ similia.

In icteritia nigra.

ℭ In icteritia vero viridi ex colera viridi dieta est eadeꝫ cum dieta ẽpice nigre. ꝛ in viridi cõposita dieta dꝫ eẽ cõposita ex dieta citrine colere ꝛ nigre splenetice. ℭ Azarauius lib. 26º de cibis ictericoꝝ dixit. ꝙ sunt panis tẽperatus de fermẽto ꝛ sale aqua ordei:ꝛ maxime vbi cocte sunt radices feniculi:ꝛ apij:ꝛ oximel brodiũ cicerũ nigrorũ:ꝛ alboꝝ fistici. amig. dul. ꝛ amare blite agresta poma granata acetosa ꝛ ribes. Et dixit. ad icteritiã pp opil'onẽ epatis. ℞. teneritates affodillorũ ꝛ lauent̃ ꝛ bulliant ꝛ cũ aceto ꝛ oleo ꝛ almuri ponant̃ ꝛ comedant̃ cũ pane:sed tñ oleũ amigda. est melius. Itẽ geladia de piscibus que valet icteritie. ℞. apiũ rutbã mentam ꝛ folia citri apiũ romanũ ꝛ modicũ salis: ꝛ allia trita cum zuccaro ꝛ coriandro sicco bulliat hoc totuꝫ in aceto forti:ꝛ colet̃:ꝛ in isto aceto ponant̃ ad comedendũ pisces recentes petrosi vsqꝫ quo accipiãt saporẽ a cõdimentis:ꝛ deponant̃ ab igne:vt nõ destruant̃ pisces:ꝛ si est in estate ponantur ad decoquendũ cũ eis pedes eduli. ꝛ si est hyeme ipsa congelabuntur per se. ꝛ ꝓnias folia cruce in aceto:vt faciat ꝯgelare aut sorba rubea. Est insuper bonum si fiat geladia de carnibus edulorum loco piscium. ℭ Dixit Galie. in libro de icteritia. ꝙ tardante egritudine oportet peregrinationes temptare ꝛ equitationes ꝛ in sole nudari:ꝛ per se natis balneis vti:maximum enim est ab vtroqꝫ horum iuuamentum. Et dixit manifestum est ꝙ si venereis vtendum est in vltimis declinationibus competant:melius tamẽ est magis sobrie dietare in aliis:ꝛ in venereis. Non enim possunt tantum iuuare remissione ꝛ leticia mentis quãtum nocent imbecillitate ꝛ infrigidatione corporis:ꝛ vltra hoc ꝙ infrigidãt tristiores efficiunt oino ꝛ bonum aium ꝛ mansuetudinem sustentercitando qđ contristat.

In icteritia viridi.

De vino pacientibus icteritiam

Cura vero icteritie per potionem maxime habet duas principales intentiones iam supradictas: quas etiam tangens Auicen. dixit. ꝙ vna vertitur vt remoueatur icteritia ipsa: scilicet coloris defedatio: ꝛ secunda vertitur ad cãm abscindendo ꝛ remouendo eam. Et prima harum

est prima

est prima via intētionis⁊ sed est scđa via executiōis. Et 2ª.s. que est 2ª via intētionis est pª via executionis a q̄ p̄ opꝫ incipere in oī icteritia maxime tñ in fcā a venenis ⁊ morsu reptiliū. Dixit.n. A. abscisio veneni est melius qđ oꝫ p̄mittere: q̄re opꝫ vt cum ea occupatio fiat p̄: q̄ñ velit ꝙ modica sit habēda in hac icteritia occupatio in intētione alia. ℭ Hec igit̄ intētio q̄ est ad cām.v. cōplet̄ intētionibus: q̄rū vna est ad alterādū. 2ª ad digerēdū: ⁊ ad apiendū. 3ª ad eūandū. 4ª ad diuertēdū. ⁊ 5ª ad corrigēdū accidentia.

Quinq; intentiones.

ℭ Prima qdē intētio iplet̄ cū alteratōe cōplōnis ⁊ cōfortatione virtutū mēbri peccātis. De cōfortatione tñ virtutū mēbri dcm̄ est in caplis ꝓprijs debilitatis cuiuscūq; mēbri a quo ipsa icteritia pcederet. ℭ Dixerūt Sera. ⁊ A. ⁊ alij ꝙ icterici iuuant̄ carne ericij ꝓp fortitudinem sue ꝓuocationis: ⁊ mūdificationis ⁊ cōuenientie sue ad epar. ℭ Alteratio vero oꝫ respicere mēbꝝ a quo icteritia hꝫ exordiū ⁊ cōtinuantia ei. Dixit.n. A. in icteritia citrina q̄uis plurimū huius itētiōis respiciat epar ⁊ fel: nō tñ sis ꝯtentus in alteratiōe illoꝝ tm̄: sed isridas: siue altera illa ⁊ vesicā.i. partes circūdātes ipsaꝫ: ⁊ oīa ēt alia mēbra q̄cunq; sunt in cā p ꝓprietatē vel p cōitatem. Et sicut in icteritia citrina plim cure est alteratio epatis ⁊ fellis: silr est in cura nigre epatice epatis: ⁊ in nigra splenetica splenis: in ea.n. dixit A. rectifica cōplōnē splenis: ⁊ in nigra epatica dixit. curet̄ epar cuꝫ subtiliatiuis.s. q̄ sint frida vel tēperata. Si tñ dixit ipse in splene fuerit apa calim nō sit supfluitas in calefaciēdo. Et dixit. in icteritia fcā ex mala cōplone in toto corpore q̄cunq; sit illa rectificet̄ epar in primis. Nā ex eo ꝑuenit res ad venas: ⁊ ex venis ad totū corpus. Et post epar rectifica cor. Nā ex eo ꝑuenit res ad arterias: ⁊ ex eis ad totū corpus. Et nō itellexit A. ꝙ pcessus in rectificādo p̄dcā mēbra fiat sic successiue: imo pōt ⁊ oꝫ rectificatio epatis ⁊ cordis ⁊ totius simul fieri: sed talē ordinem posuit: ⁊ vt oñderet ꝙ rectificatio totius dependet a rectificatione epatis maxime ⁊ cordis: ⁊ ꝙ sine istoꝝ rectificatione nō rectificat̄ totū corpus. Uerꝫ in alteratiōe cōplonis calē totius balneationes ⁊ epithimatiōes: ⁊ hmōi reꝝ infridātiuꝫ nō debēt calē vel fride actu approximari: sed tepide. Sed in approximatiōe ifrigidātiū malā cōplonē epis calāꝫ medicine debēt ab eē actu frida administrari: imo dixit A. sint in frigiditate sup niuē ⁊ continuent̄: ita vt sentiat̄ infrigidatio interius: ipsa.n. remouent icteritiam ⁊ albificant vrinam in paucis diebus. Et hoc si non fuerit prohibens ab ipsa infrigidatione: vt apa vel opilatio vel aliud. Pro mā aūt auxiliorū alterantium recurrendum est ad capl̄m malitie complexionis membri qđ alterare habes.

2ª intētio materiam digerit ⁊ opilationes aperit.

ℭ Scđa aūt intētio cōplet̄ cū syrupis ⁊ decoctionibus digerentibus: ⁊ aperiētibus cōueniētibus ad mām icteritie ⁊ locum eius. ℭ Et in icteritia qdē citrina fcā a calitate multiplicante colerā est iuuatiuus valde syrupus q sic fit. ℞. endiuie scariole lactuce epatice solatri acetose.i. trifolij acetosi cicoree capilloꝝ ve. politrici adyantos plātaginis pimpinelle semperuiue. aā. M.i. sēis endiuie scariole lactuce portulace. aā. ℥.s. seminū cōiuꝫ fridoꝝ mūdatorū sēmis papaueris albi. aā. ʒ.i. rosaꝝ violaꝝ floꝝ nenufaris spodij berberorū sandaloꝝ oium. aā. ʒ.ij. pruna nūero.x. iuiubarū. ℥.s. decoquant̄ oīa in lib.vi. aq̄ fontis donec deficiat tertia pars: ⁊ colent̄ ⁊ colatura syrupet̄ cū zuccaro albo solido: ⁊ acetosēt̄ dos. ʒ.ij. extinguit.n. intēsionē colere: ⁊ febres acutas: ⁊ p̄cipue si aromatizet̄ cū modico cāphore. ℭ Syrupus aliꝰ digestiuus grossioris colere sine febre vel cū febre nō multū intēsa. ℞. radicū apij feniculi cicoree ⁊ buglose. aā. ℥.ij. capillorū ve. politrici dyātheos endiuie scariole scolopēdrie ceterach ipicō. aā. M.i. radicū acori ⁊ cipi sēis sparagi ⁊ brusci. aā. ʒ.iiij. decoquant̄ ⁊ in colatura ponant̄ succi lupulorū depurati. ℥.vi. ⁊ syrupent̄ cū zuccaro: ⁊ acetosent̄. dos. ℥.ij. ℭ Syrupus alius in colera grossa: q̄ñ non est febris ⁊ apit opilationes. ℞. foliorū raphani prassij. aā. M.i. radicum sparagi. ℥.iij. ciceꝝ rubeorū vel nigrorū. p.i. decoquātur ꝯueniēti q̄titate aque ⁊ colent̄: ⁊ fiat syrupus acetosus cum zuccaro vel melle. ℭ Syrupus ꝯueniēs in icteritia nigra splenetica: si fuerit sine febre vel cuꝫ febre. ℞. cuscute. ℥.6. ⁊ feruefiat vno solo feruore in lib.i. aq̄. ⁊ colet̄ ⁊ supaddat̄ succi camedreos dpurati. ℥.iij. ⁊ syrupet̄ cū zuccaro. ℭ Syrupus in dcā icteritia q̄ñ mā fuerit grossior: ⁊ sine febre. ℞. ceterach camedreos camepitheos scolopē. foliorū raphani vel raphanide absinthij mellisse. aā. M.i. rad. capparis acori polipodij. aā. ℥.i. foliorū tamarisci. aā. M.ij. decoquant̄: colent̄ ⁊ fiat syrupus cū zuccaro vel melle. ℭ Syrupus cōueniēs in icteritia nigra epatica. ℞. cicoree capillorū ve. scolopēdrie endiuie scariole camepitheos mellisse. aā. M.i. lupulorū sumittere cuscuta. aā. M.ij. decoquant̄ ⁊ colentur ⁊ fiat syrupus aromatizatus cum sandalis ⁊ rosis dos. ℥.ij. ℭ Et scias. ꝙ syrupus scđs supra descriptus in digēne icteritie citrine ꝯpetit in icteritia viridi fcā a colera viridi vel a colera adusta permixta cum non adusta. ℭ Syrupus alius competens in icteritia viridi facta ex permixtione vtriusq; icteritie. ℞. foliorū raphani prassij scolopendrie endiuie cicoree acetose capillorū ven. pimpinelle. aā. M.i. radicum sparagi apij buglose. aā. ʒ.ij. cuscute florū buglose ⁊ epithimi. aā. ℥.s. bulliāt in aq̄ sufficiēti: cuscute tñ ⁊ flores buglose ⁊ epithimū ponant̄ in fine coctionis. colent̄: ⁊ fiat syrupus cū zuccaro. ℭ Syrupus cōueniens in opilatiua fortis opilōnis sic fit. ℞. radicū apij feniculi petrosilij sparagi brusci acori cipi arist. ro. aā. ℥.i. sēmis anisi carui dauci leuistici. aā. ℥.i. scolopē. capillorū ve. eupatorij cicoree endiuie florū raphani. aā. M.i. camedreos camepitheos prassij spicon. aā. M.s. rubee tinctorū gētiane cuscute. aā. ℥.i. bulliant ⁊ colentur cum melle fiat syrupus.

3ª intētio materiam educit.

ℭ Tertia aūt intētio cōplet̄. dixit Rabi in 9ª pticula. auctoritate Gal. sup p̄ humorū. Inqt Ga. opꝫ nos purgare corpa patientiū icteritiā oī mō quo possumus adeo ꝙ purgamus ea p supius in vōitu: ⁊ p īferius in fluxu vētris: ⁊ p vrinā ⁊ p palatū ⁊ nares. ℭ Et in lib. de icteritia dixit: duo sunt in ea maxime iuuātia.i. mod. cuonē.s. flōmia ⁊ purgatio: sed purgatio est ꝓpinquior: eo ꝙ cola ⁊ nō sanguis peccat ⁊ abūdat ictericis: fiet tñ ⁊ aliq̄ñ flōmia ꝓpitia q̄ñ sil̄ cum colera abūdat sanguis. Et q̄ñ epar vel splē ab iflātiōe tēdit̄ ⁊ dolet sicut multotiēs accidit. Nihil est aūt aptior flōmia in doloꝛe ictericoꝝ. ℭ Et A. dixit. cūo fiat p flōmiā basilice: aut saluatelle: aut venarū q̄ sunt sub lingua: sicut dixit qdā. Dixit Sera. ⁊ filr Haly. si fit ex apate calo in epe fiat flōmia ex basilica manus dextre. Et Almā. dixit. si eger venas habuerit plenas fueritq; diu: ex quo minutus non fuerit flōmet̄: ⁊ marie si eger ꝯsuetꝰ fuerit flōmari: ⁊ postea dimiserit eā. Dixit Uia. si febre careāt basilica minuat̄ i dextra manu q̄tuꝫ sufficit adiuuāte etate tpe ⁊ cōplone ⁊ ꝯsuetudie. Sor. dix̄. si corpꝰ fuerit plectoricū ⁊ cā fuerit cala fiat flōmia. Cōciliator dixit. ꝯside i flōmia venarū ꝯcauitatꝫ pedū amboꝝ: ipsa eni sola ē sufficiēs cura icteritie ⁊ opilōnū epis. ℭ Et si ñ fuerit poss̄e flōmiā facē dix̄ A. tūc trahat̄ sanguis cū vētosatiōe.s. ⁊ scarificatiōe fcā supra locū epis sub spatula dextra: aut sub epe in spatio qđ ē sub costis. sup. nō fiat supra ipsuꝫ epar: ne accidat ide ei lesio. Et p̄dcā itelligi debent de icteritia citrina: vel ēt nigra epatica. ℭ In nigra v̄o splenetica dixit. A. ꝯsidera ⁊ si illic fuerit replō plurima sanguinolenta flōma basilicā sinistrā ⁊ salnatellā.s. sinistram post eā. Dixit enī Haly. oꝫ patiētis venā minui i manu sinistra. ℭ In icteritia v̄o ꝯposita: dixit A. cū aggregant̄ ambe icteritie sil̄: ⁊ ē replō q̄ idiges flobotomia: tūc ambas manus eūa cū iterāmissiōe iter eas diebus aliqbus. Et scias. ꝙ in cura icteritie cū necessaria fuerit flōmia ab ipsa incipiendū ē. ℭ De solone aūt vētris in icteritia citrina: dixit Almā. ꝙ cōfert valde vt eger serum bibat per tres hebdomadas. Dixit enim. Mesue ꝙ aqua lactis purgat coleram: ⁊ est medicina conferens

De flōmia

In infectionibus cutis ⁊ morbis opilonũ:de quoꝝ nũero ē
icteritia. Dixit Seil. maxime si sumaẜ permixtũ cũ aq̄ deco
ctionis cartami:⁊ aliqñ pmiscenẜ ei medicine alie fortiores
Dixit.n.A.cũo fiat colere cũ mirabo.⁊ fumiter.⁊ sicut cuꝫ
scamonea in lacte acetoso coagulato.i.cũ sero sumpto a la-
cte acetoso qḋ p coagulationẽ eius separaẜ ⁊ sumiẜ: corri-
git.n.acuitatẽ ⁊ serositatẽ scamonee. Aut fiat.dixit ipse cuꝫ
spẽbus aque casei factis fortibus cũ mirab.⁊ scamonea ⁊ si
milibus. ¶ Et dixit:descriptio aq̄ casei vtilis. ℞.lactis ca-
prini lib.iij.cartami q̄ꝫtum manu capi pōt.teraẜ cartamum
dissoluaẜ digitis in lacte hora vna:deinde coleẜ ⁊ dimittaẜ
lac:vt coaguleẜ in nocte. Cartamuꝫ.n.facit coagulare lac ⁊
iuuat aquã eius ad soluẽdũ:lac aũt coagulatũ coleẜ a casei
tate sua:⁊ accipiaẜ aq̄ eius:⁊ ponaẜ in ea modicũ mellis vl̄
zuccari:⁊ bibaẜ cũ.ʒ.ij.salis indi. Et si vis vt sit fortior po-
ne in ea scamonee dauich.i.⁊ sumaẜ ex ea ẜm mẽsurã q̄ col
ligaẜ a virtute ĩfirmi tribus diebus. ¶ Dixit Sera.ꝯfert ẽt
potus aq̄ casei coagulati cũ secaniabiꝫ qñ sumiẜ cũ mirab.
citrinis ⁊ sale indo ⁊ zuccaro rubeo. ¶ Hoc est lenitiuũ cō-
ferẽs in pn° qñ affuerit febris decoquanẜ atriplices:⁊ lupu
li:⁊ endiuia cuscute:⁊ radix lactuce:⁊ coletur ⁊ in colatura
dissoluaẜ.℥.i.ʒ.medulle cassiefist.aut.℥.ij.ʒ.mãne ⁊ exhibea
tur. ¶ In pcessu vero cũ appet digō in vrina:tũc opꝫ vt ac-
cipiaẜ ex aloe bono cũ aq̄ holeꝝ ⁊ succo eupatorij: q̄ꝫtitatẽ
vo vniuscuiusq̄ꝫ eoꝝ opꝫ vt discernas ẜm q̄ꝫtitatẽ virtutis.
Et A.dixit.cũ appet maturatio expire ea in qbus sũt aloes
⁊ scamonea ⁊ silia:postq̄ꝫ fregeris virtutẽ eoꝝ cũ eis q̄ sunt
sic aq̄ cuscute ⁊ endiuie ⁊ silium. In cuscute.n.lꝫ sit calitas
aliq̄ debilis:est tñ virtus eius p̄cipua ad icteritiã:vt 2° cañ.
in ꝓprio cap. ¶ Medicina soluẽs vtilis in icteritia citrina
ẽt cũ a͞pate epatis sic fit:dissoluaẜ cassiefist.vel mãne q̄ꝫtitas
ꝯueniẽs in aq̄ decoctionis capilloꝝ ve.cuscute endiuie cico
ree ⁊ lupuloꝝ in q̄ postq̄ꝫ colata fuerit apponaẜ reub.opti
mi.ʒ.i.agari.ʒ.ʒ.spice ⁊ salis gẽme.añ.℈.ʒ. ¶ In icteritia
vero opilatiua ꝯueniũt pillule Sera.q̄ fiũt ex troc.de aniso
⁊ semine apij amigḋ.ama.assaro absinthio turbith agarico
⁊ sale indo. Et subdit.si non iuuanẜ p hoc medicamẽ itera
eũonẽ cũ medicamine qḋ sit magis vltimũ in po° eũonis ⁊
aptionis. ¶ Dixit Gal.in lib.de icteritia. Ego aũt euforbio
immiscens epithimũ ⁊ aloem petrosillinũ ⁊ dauci semẽ:⁊ pi-
per albũ purgo ictericos. Et ꝯfert hꝫ purgatio in fcã ab opi
latione ex mã grossa:⁊ vtplm hoc solum sufficit. Et subdit.
bñ aũt purgat scamonea cũ aloe ⁊ sicla:⁊ qcqd aliud acu-
tius eũat maxime q̄cũq̄ꝫ colerã ducũt. Et subdit Gal.debi
liora vero ipositoꝝ.i.submissoꝝ fortassis h̄ nō conferũt:eo
q̄ non currũt facilẽ icterici pp vẽtris siccitatẽ:⁊ q2 neq̄ꝫ oio
descẽdit colera ad itestinũ. ¶ Et dixit Ga.qbus vero impe-
dimẽto est aliqd vt purgeẜ p inferius his ꝯuenit vomere p
raphanidas frequẽter:aliqñ aũt:⁊ post cenam eo q̄ ad am-
bas epar.i.mã in epate ꝯtẽta:⁊ ad eã q̄ p suppositoria:⁊ ad
eã q̄ p vomitũ nō iproprie ducẜ. Et A.dixit.scias.q̄ qñ tu
incipis cũ solone ventris:⁊ nō efficit impssionẽ sufficientẽ:
tũc tibi inest vti vomitiuis fortibus: deinde solutiuo forti.
Et opꝫ vt des in potu vice vna ẜm fortitudinẽ virtutis ⁊ so
lutiui. Nã dixit ipse.qñ tu aperis opilonẽ in fine: aut inci-
piendo:tũc ex eis que recta sunt est vt sequaris illud soluen
do ẜm q̄ tolerat ipsum:⁊ ẜm q̄ preterijt de solone ventris.
In nigra; ¶ Euatio vero in splenetica fiat:dixit A.cũ eis que multũ
euacuãt ex qbus est decoctio scolopẽ.cũ elleo que posita est
5° cañ.⁊ decoctio epithimi. Et ꝯferũt in hac icteritia pillule
inde Hal.⁊ pillule de eupatorio.⁊ spãliter valet medicamẽ
hoc. ℞.floꝝ boraginis ⁊ buglose iuiubaꝝ passul.capilloꝝ
ve.scolopẽ.scene cuscute epithimi mirabolanoꝝ indorũ:⁊
chebul.añ.q̄ꝫtũ videris expedire decoquanẜ cũ facilitate si-
cut ars decoquere edocet:⁊ in decoctiõe colata dissoluaẜ ca
tholicon ꝯfortatũ vel yera ruffini ẜm virtutẽ ⁊ exhibeatur.
¶ In viridi vero icteritia fcã a caliditate epatis eũetur mã
cum hꝫ medicamine. ℞.violaꝝ capilloꝝ ve.iuiubaꝝ sebestẽ
passul.florũ boraginis ⁊ buglose prunorũ ordei.añ.serueãt
in sero caprino:⁊ in eo postea colato distẽpereẜ catholicon
vel oxasacre pmixtũ cũ modica pte electuarij de succo ros.
⁊ exhibeaẜ. ¶ In viridi vero ex vtriusq̄ꝫ icteritie pmixtiõe:
dixit. A.da in potu decoctionẽ absinthij ⁊ epithimi in qb°
.s.distẽperenẜ medicine eũantes vtrãq̄ꝫ colerã. ¶ Medica-
men bonũ ad hoc. ℞.aquã foliorũ raphani tamarisci sali-
cis ⁊ endiuie ⁊ dissolue in ea catholicon cōfortatũ:⁊ elium
de succo ro.ẜm q̄ videris expedire. Cũ vero fuerit qḋ ꝓhi-
beata medicinis solutiuis:tũc vtendũ est cristerijs. Dixit.n. In viri.
A.q̄ ipsa sunt iuuatiua:⁊ maxime in ea in qua est opilatio
in meatibus colere.s.qbus cola eũatur ad felle ad intestina
⁊ maxime si illa opilo ẽ in orificijs venarũ terminataꝝ ad
intestina:⁊ ꝓprie supiora:⁊ p̄cipue si fuerit pp adherentiaꝫ
rei viscose parietibus intestinis,pinde cristeria debẽt eẽ acu
ta:plus tñ ⁊ minus ẜm exigẽtiã. ¶ De eũone aũt p võitum
dixit Sera.vomitus in icteritia fcã ex opilone confert:qm̃ De võit.
fortasse aperitur opilatio pp motũ laboriosum quẽ facit ac
cidere vomitus. Jdeoq̄ꝫ incitatio ad vomitũ cōuenit:⁊ si vomi
tus nō sequaẜ. Dixit. A.vomitus est iuuatiuus in oi icteri-
tia:q̄ꝫuis plus in citrina pp dispōnẽ colere ad eũari p supio
ra. ¶ De ꝓuocãtibus aũt vrinã:dixit Sera.cōfert ictericis De puocantibus vrinam.
illud qḋ subtiliat ⁊ aperit ⁊ ꝓuocat vrinã. Sint aũt electa
ex calis ⁊ frigidis ẜm q̄ reqrit dispositio ⁊ febris pñtia vl̄
eius absentia:ex bonis ꝓprie qñ nō est febris est aq̄ rapha-
ni electa p sublimationẽ:de q̄ dixit Ser.sup 9° alm̃. q̄ ipsa
est sũma me^a ⁊ silr comestio eupatorij cuꝫ aceto ieiuno stō:
¶ Dixit Gal.in lib.de icteritia vtraq̄ꝫ cẽtaurea vrinas mo-
uet:qḋ huic egritudini est valde bonũ:⁊ ꝯbit viscus. ¶ Di
xit Gal.de tyriaca ad cesarẽ.vermes luti.i.lũbrici terre triti
⁊ dati in potu dño icteritie purgãt corpus ipsius eadẽ hora
.s.eũando colam p vrinã. Dixit.n.de eis. A.ex eis q̄ laudan
tur vehemẽter est vt sumaẜ in potu de lũbricis terrenis exic
catis:qm̃ ipsi mũdificãt statim:⁊ hoc faciunt mundificãdo
⁊ expellẽdo colerã p vrinã:faciunt.n.mingere frequẽter co
lerã vehemẽtis citrinitatis p vrinã. Et vtebaẜ eis magister
Guccinus de scarperia dãdo in potu puluerẽ eoꝝ cũ vino
subtili ⁊ bñ succedebat ei. Et sunt q̄ exhibent eũ cũ sero ca-
prino vel aq̄ endiuie. Et qdã exhibet eũ cũ succo celidonie:
⁊ est fortius:qm̃ succus celidonie p se solus est optim° dos.
pulueris eoꝝ est a.ʒ.i.vsq̄ꝫ a.ʒ.ij. ¶ Et ex bonis vtilibus ẽ
potus decoctiõis radicũ sparagi ⁊ cicerũ rube.vel nigroꝝ
pmixte cũ vino subtili:si nō adest febris. Et si adest saltẽ in-
tẽsa sumaẜ sine vino. Dixit Ras.7° ꝯtiñ.fructus solatri sil
uestris.s.alkekẽgi purgat icteritiã ꝓuocãdo vrinã. Et dixit
prassiũ mũdificat icteritiã ipositũ narib°. Seil. aũt de pras
sio posuit expiẽtiã mirabilẽ in oi icteritia citrina curabili:
cũ.s.bibiẜ aliqbus diebus pmissis purgatiõibus vini deco
ctiõis ei° ciatus vnus magnus in ieiunio: fit aũt vinũ albũ
dulce ⁊ dulcoratũ cũ melle. ¶ Et dixit Ras.ibidẽ. ꝺcoctio
herbe panis porcini colata sumpta ꝯfert icteritie mirabilr.
Et dixit.aq̄ mẽtastri ꝯuenit icteritie melãce ⁊ colerice gros-
se. Et Dyas.dixit.succus mẽtastri ꝯuenit icteritie: sicut alie
medicine amare apitiue opilonũ in epe. Et dixit Ras.mẽta
strũ fluuiale curat icteritiã ꝓueniẽtẽ ex opilonib°: ⁊ marie
decoctũ in vino:⁊ agaricũ:silr curat icteritiã ex opilone. Et
camepitheos magis conuenit icterie q̄ꝫ alie medicine. Et si
opus fuerit ad laxandũ miscẽda est cũ ea scamonea:⁊ mira-
biliter opaẜ. Dix Gal.i lib.9.libri.x.tractatuũ q̄ ẽ miemir.
q̄ archigenes dixit.febriẽtes si fuerint icterici si comederint
fructũ rubi canini iuuanẜ ꝯfestim: ⁊ bñ ẽt ꝯfert celidonie
succ° cũ vino vel hydromelle dat° in potu. Et ypus.ʒ.i.cuꝫ
vino melle vel hydromelle. ¶ Dixit Albert° bonon.sumã
tur duo coclearia cornu cerui ꝯbusti cũ vino:vl̄ pulũis radi
cũ celidonie cũ aniso mixt° sumaẜ cũ vino.ꝺcoctio piloselle
bibita sanat oẽs ictericos.⁊ vrina bibita cũ rasura eboris.

¶ Dixit

¶ Dixit Gal. in cura icteritie bonū est bibere calamentum
ierobotanū acetosellā lapatiū acutū. B. n. p se comestū ꝛ de
coctio radicū eius bibita cito iuuat. Et dixit. purgat bñ icte
ritiā sulfur cū ouo sorbitū. ꝛ allia assa: ꝛ cruda comesta: ꝛ
cepe ꝛ raphanida. ¶ Dixit Rabi. in 20° pticula. ꝙ atriplex
est vtilis icteritie orte ex opilone splñitate sua. ¶ In icteri/
tia nigra vꝫ decoctio calamēti ꝛ succus eius si bibat ꝛ bal/
neū in decoctione eius. Et amomū ꝛ poliū cū aceto ꝛ melle
ꝛ radix abugilisse bibita. Et de vtilibus ad citrinā est epar
ericij siccū cū puluerizat ꝛ sumit in potu cū vino albo. ꝛ cū
sumunt. ʒ. ij. ex stercore ouis cū oximelle: aut cū decoctione
sparagi vel camepitheos est vtile valde. Et silr. ʒ. ij. eupato/
rij sicci. ¶ Aliud vtile. ℞. succi foliorū labrusce. ℥. i. dissol/
uant in. ℥. iiij. s. aq̄: deinde in ea ponant. ʒ. iij. nardi ꝛ myr/
rhe. ℈. i. ꝛ det in potu. ¶ Dixit Gal. in lib. de icteritia: bibe
re opꝫ farmaca in hac egritudine. fortius igit coquere ab/
sinthiū in aq̄ ꝛ colatā dare ictericis optimū est si qs animo/
se offerat nō attēdens eius amaritudinē: ꝛ nimirū appare
bit ei esse magis dulce q̄ꝫ amarū. Et amariora eo sunt arist.
ꝛ gētiana ꝛ cētaurea ꝛ alia multa. Nēpe ꝑtermittere iuua/
tiuū pp gustū ingenerosū est sicut assumere nociuum pp
delectationē nefandū. ¶ In icteritia vero fcā a cā frida vti/
liter bibit vinū decoctionis radicū lapacij acuti: ꝛ puluis
origani ꝛ puluis foliorū berbene ꝛ vtica ꝛ vinū decoctio/
nis assari. Et dixit Gal. in 7° de simplici. ꝙ semē rorismari/
ni vꝫ ꝛ decoctio eius. Et dicitur valere cum sumitur cū me
dietate ipsius de pipere in vino.

4ª intētio materiam diuertit. ¶ Quarta aūt intētio cōplet cū diuertentibus māam ad lōgin
qua fricationibus p̄ssionibus ligaturis vētosationibus ca
lefactionibus extremitatum ꝛ similibus.

5ª intētio accidentia corrigit. ¶ Quinta aūt itētio implet succurrēdo cuicunqꝫ accidenti
superueniēti cū his q̄ in ipsorū tradunt caplis. Et dixit Gal.
in lib. de icteritia: scire opꝫ timēdū eē si hec te faciente nihil
ad melius adducūt: sed magis fiunt peiores hñtibus hi qdem
aquositatē: alij vero exiccatiuē. e. n. sūt he versiōes maligne
ꝛ difficile tractabiles fꝫ egritudinē. Jccirco ꝛ a lōge obuia
re opꝫ ꝛ abstinere eis humidiores qdē p purgatōes: ꝛ p diu
reticare p labores ꝛ solares statiōes ꝛ sudoꝝ eductōes. Sic
ciores vero per bonū ꝛ nutrimētū humectādo. Dixit Gir.
sup Uia. ꝯtingit aliqñ epar eē calefactū: ꝛ ide icteritiā gñā/
re stō existēte frido: ꝛ tūc cura valde est difficilis: qꝛ frā stoma
chō nocēt ꝛ calā epar inflāmāt: quapp stōus ab eē calis vn/
ctionibus ꝛ emplis corrigat ꝛ epar ifridātibus. Abintus
vō exhibeant pmixtiōes electuarioꝝ caloꝝ cū fridis: vt ca
lida calefaciāt stōm: ꝛ frida infrigidēt epar ꝛ dieta exhibea
tur tēperata declinās tñ ad frigiditatem.

Cura icteritie icē a veneno **Icteritie** aūt venenose cura. dixit. A. est tyriaca: ꝛ me
tridatū pp qd̄ resistūt veneno: deinde bibāt
aquā granatoꝝ vel maloꝝ acetosorum ꝛ berberorum: aut
succū endiuie ꝛ portula. ꝛ alioꝝ silium in quibus est infri/
gidatio cum virtute tyriace. Et in ipsa quidā iam expertū
est in pncipio cū accidit: ꝛ ppaie cū venenū est ebibitū vt bi
batur lac assidue cū oleo amig. s. d.

Cura icteritie cretice. **In icteritia** vō cretica ꝑdicte itētiōes curatiue nō re
quirunt. Dixit Gal. 9° mieminr. In icte/
ritia cuius est cū criseos bonū in febribus deriuato hūore
colerico ad cutiꝫ facitr cessabit ex balneis dulcis aq̄ꝝ ꝛ dya
foretici olei ꝯfricatiōe ꝛ aliꝫ rarefactiuoꝝ. sola. n. in ea itē/
tio restat ad cutis ꝺfedationē remouēdū. Dix. n. A. ꝙ i ea itē
tio sola ē ad morbū. i. ad id qd̄ finiat icteritia: ꝛ est cutis defe
datio. Nā vt in pluribus nō reqrit euatio p vētrē. sup. neqꝫ
p vomitū: neqꝫ p flobotomiā. Et adhuc. sup. ꝛ si aliqñ req/
rit: qd̄ est raro: tūc nō dꝫ fieri in pn°: sꝫ in pcessu. Et qñ me
dic⁹ viderit aliā curā nō sufficere: euatio tñ p diuretica leuia
ꝛ p silia cristeria bñ in ea ꝯpetit. Sꝫ dix. A. fortasse sufficit
in cura eius balneū solū. Et Haly. dixit cū balnei vsu: ꝛ cū
aq̄ suauis ꝛ tepide irroratiōe sup corpus ꝛ camomille olei
inūctiōe: nihil aūt dādū est qd̄ attrahat de circumferētia ad
centrū. Silr ēt icteritia nō cretica curāda ē. s. i q̄ acciderit to
tā māꝫ ei⁹ expulsiā fore ad corpis supficiē: qd̄ aliqñ ꝯtīgere
pōt in pn° pp virtutis fortitudinē: ꝛ māe paucitatē.

De cura ꝺfedatiōis cutis p regimē. **Cura** vō defedatiōis cutis ex pte diete. dix Ar. higenes.
fit cū vsu ꝯuenietis diete ꝛ regiminis p sufficientes
deambulatiōes: ꝛ multa fricatiōe. Dixit Gal. in lib. de icteri
tia. bonū est mane post surrectionē a somno tēptare fricare
moderate cū oleo puro in quo coquat saluia vel amaracū
vel artemisia vel aliud silr: expurgāt. n. ꝑdicta colorationes: ꝛ
sudores mouēt: deinde ad deambulationē opꝫ exire: modi/
cū vero moto bibere de farmacijs vtilibus: post aūt modi/
cū mox qescere: deinde ire ad balneū: ꝛ ibi prius moto ꝛ vo
citāte balneari cū multa aq̄ cala: sil. n. sic sudores ꝯferūt: sil
aūt ꝛ pruritus cessat: ꝛ maxime si nitro ꝛ fece vini vlta cutis
abstergat: ꝛ in balneo mellicrate bibere pōt. ¶ De cura vō
eius p potionē. dixit. A. ꝙ res in qbus attēdit intētio egri/
tudinis ipsius: ꝛ ipsi⁹ resolonis lꝫ in eis sint aptio opilonū
ꝛ alia iuuamēta: sunt alie potiones. i. res q̄ ab intus appro/
ximant: ꝛ alie q̄ ab extra. Et q̄ ab extra approximant: alie
respiciūt totū corpus: ꝛ alie faciē ꝛ oculos: ꝛ alie sunt cōca
toti ꝛ faciei ꝛ oculis. In istis. n. iacet curatio q̄ vertit ad id
qd̄ remāsit extrinsecus. s. vt remoueat icteritia ipsa q̄ est de/
fedatio cutis. Et ad faciēdū hāc curā nō semp opꝫ expecta/
re vsqꝫquo tota cā icteritie fuerit ablata: sed pōt ꝛ dꝫ admi/
nistrari postq̄ꝫ de mā cā icteritie fuerit fcā bona minoratio
ꝛ opilonis ēt aptio: ꝛ maxime cū adimplet cū eis in qbus
sunt apertio opilonis: ꝛ reliq̄ ēt iuuamenta vt resolo māe ꝛ
ꝑuocatio vrine: ꝛ sudoris: īmo ēt ꝛ cū medicinis soluētib⁹
residuū māe. Et iō A. dixit. ex eis q̄ ꝯiūgūt mūdificationē
icteritie. s. acute cū eductiōe māe p solonē vētris est: vt suma
tur aq̄ folioꝝ raphāi. ℥. i. cassief. ʒ. 8. seis atriplicis. ʒ. i. aloes
dauich. i. croci dauich. i. Et hoc est rectius ei q̄ est cū apate
calo in epate: aut in meatibus fellis. Aq̄. n. folioꝝ raphani
vt dixit. A. in 2°. ꝛ Sera. ēt curat ictericos. ꝛ semen atripli
cis. dixit Sera. ēt curat ictericos ꝛ abstergit icteritiam. Et
aloes. dixit Mes. curat icteritiam ꝛ crocus ponit ad vigo/
randū aloē. Ac ēt cū medicinis vrinā ꝑuocātibus ex qbus
sunt. dixit. A. ℞. folioꝝ raphani succi mori. s. corticū eius.
añ. ptes eq̄les bibant ex eis. ʒ. xxx. Nā in ipso itēdit itētio
huius icteritie: educūt. n. māꝫ p vrinā: ꝛ cū medicinis ēt edu
centibus māꝫ p sudorē cū apientibus poros cutis balneis
inūctionibus lauationibus ꝛ silibus: ꝛ cū medicinis ēt edu
cētibus māꝫ ab oculis ꝛ facie sternutatorijs caputpurgijs
ꝛ silibus. ¶ De soluētibus itaqꝫ māꝫ defendantē p sudo/
rem ꝛ poros cutis sunt. dixit. A. balnea ex aqs fontibus. s.
apiēdo ꝛ resoluēdo. Et ex bonis est aq̄ decoctionis capil/
lorū ve. aut camomille aneti absinthij mellilloti ꝛ silium. Cū/
qꝫ ingressus fuerit balneum: ꝛ incipit mingere. dixit Aui.
mingat in tina. Non. n. dꝫ egredi balneū pp mingere: vt
non disturbetur operatio eius: magna. n. colere q̄ꝫtitas po/
nitur in motu pp balneū quā opꝫ egredi: tum p vrinā: tum
p poros cutis. Et qdam dnt. ꝙ per vrinā illā aq̄ balnei red/
ditur magis aperitiua ꝛ resolutiua. Et succus qdē artemi/
sie in balneo bibitus colorē fedū abijcit: ꝛ bonū restituit.
Et in initio qdem bona fit cura succo linarie calido cū ex eo
illinitur facies: ꝛ totū corpus. Et inunctio fiat cum oleo ca
momellino anetino ꝛ silibus ꝛ fortius eis est vrinū. ¶ Et
dixit Sera. cū oleis resolutiuis ꝛ abstersiuis: sicut est oleū
laurinum ꝛ silia. Et stupha quidem fiat vt pori cutis relax
entur. Et valet multū fomentū fcm̄ ex vino decoctionis ne
pite. ¶ Dixit Ger. super Uiatico. induat patiens camisiam
de pāno canabino crudo non candidato ꝛ ingrediatur stu/
pham indutus illa camisia que sit fortiter constricta vt cuti
bene adhereat. Et egredit humor intercutaneus: ꝛ multū
valet in remouendo colorem fedum. ¶ Et de fumigationi
bus bonis est vt accipiatur. dixit Gerard. caro bouina vel

vaccina vetus ⁊ frustatim incidat: postea coquat fortiter in olla bñ coopta: ⁊ patiēs fumū eius recipiat p os ⁊ p nares ⁊ faciē totā bñ suffumiget. Et dñt qdā: si post hāc fumigationē ponant in angulis oculoꝝ due gutte succi maloꝝ granatoꝝ vel succi mali maciani inuoluti in stupis aq̄ madefactis: ⁊ cocti sub cineribꝰ calis remouebitur color fedus ab oculis. Ualet ēt stupha fcā ex aqua decoctionis limatie vel linarie ⁊ caprifolij. ℭ Et subdit Gor. experimētū valde probatū in icteritia coquatur cortex fabaꝝ in aceto ⁊ mixta pasta ordei fiat fumigatio ad faciē ⁊ totū corpus: ⁊ si vis permisce modicū de absinthio. ℭ Dixit A. qñ egredit patiens balneo vel stupha cooperiat: vt nō adueniat ei frigus oino neq3 vētus: q2 phibet inde resolo mãe. Illi. n. q vult curaz sue icteritie. dixit. A. nocet frigꝰ: ⁊ septētriō: nisi i casu quo vellet frigus extrinsecū resistere medicine cale bibite: sicut cū qs sumit in potu pip: deinde sedeat in aqua frida. Ista tñ cura fallax est ⁊ fugienda. Et subdit post exitū a balneo stupha vel fumigatiōe dormiat coopertus vt sudet. ℭ De potionibus vero q̄ bibunt sunt q̄ sudore faciūt: de qbus dcm̄ est in cap̄ de ꝓuocatiōe sudoris: de qbus p̄cipue A. itellexit cū dixit. q melius est: vt sumat post exercitiū ⁊ post sitim: ⁊ post balneū: q2 tūc facilis penetrat ad cutim inueniētes coleram motā meatus apertos ⁊ poros cutis: melius ēt trahūt a mēbris siticulosis. Medicine ēt diuretice meliꝰ sumunt in balneo: ⁊ maxie in medio more balnei: aut post pax. ℭ De maxime cōferētibus ꝓuocātibus sudorē est medicamē expertum Mes. de bucor marié de quo Ser. fz Ga. dixit q mūdificādo epar colaz cū sudore expellit. Et fm Dias. bibatur vnc. i. cū sapa: aut mellicrato ⁊ aq̄: ⁊ in cala domo cooperiat multis pānis: fiet. n. sudor croceus silis cole. A. aūt dixit. sūptum cū vino: aut mellicrate ⁊ aq̄: ⁊ non vltra tres aureos. Haly. aūt ⁊ Mes. dixerūt sumptū cū sqngibin. ℭ De eductiōe aūt mãe a facie ⁊ oculis p sternutatoria caputpurgia ⁊ odoramēta. dixit A. q ex caputpurgijs calis ⁊ fortibus est succus cucumeris asinini: ⁊ succus ciclaminis ⁊ succus nasturtij: ⁊ succus prassij: ⁊ succus radicū arthetice: ⁊ succus radicū ⁊ folioꝝ raphani. Et ex tēperate calis ē succus sicle. ℭ Dixit Sera. de succo ciclaminis ⁊ cucumeri asinini ⁊ sicle. sup. ⁊ alijs q eradicāt citrinitatē ⁊ euāant grossaz colam ānexā epati ⁊ mouēt eā. Et ex sternutatorijs est ell's albus. Dixit tñ Ras. 7° ꝯtiñ. q p̄dcā caputpurgia fiāt: vt dix̄ Ga. purgato corpore: ⁊ nullo alio remanēte in corpore nisi sola citrinitate. ℭ De odoramētis. dixit Alm. si icteritia in oculis remāserit eger fortissimū acetū olfaciat. Et Ras. dixit in diuisiōibus. q curat suctiōe p nares aceti fortis. ℭ Dixit Ser. sup 9° Alm. acetū p viā mordicatiōis quā iducit in cerebro scitat virtutē cerebri expulsiuā: ⁊ subtiliat ēt mãz: vñ ēt insensibiliter euāt ⁊ non remanet in oculis. Et dñt qdā. lauet facie: ⁊ totū ēt corpus cū aceto albo tepido in quo bulliērint capil. ve. eupatoriū ⁊ ordeū. ℭ Et dixit Ser. fiat ablutio cū aceto albo tepido: ⁊ succo citri ⁊ multum vz: vel si ponat cū aceto modicū de camomilla. Remouet ēt citrinitas ab oculis cū colirijs. ℭ Dixerūt Alm. ⁊ Ras. in diuisiōibꝰ fiat alchohol cū aq̄ ro. Et Ser. dixit. bñ itelligo de ea i pnᵒ fluxus mãe ad oculos: qm̄ tūc ꝯuenit ꝓhibēdo fluxū cū infrigidatiōe stipticitate ⁊ ꝯfortatiōe: sed in ꝓcessu nō valeret imo noceret: q2 in processu cura dz fieri cū collirijs resolutiuis. ℭ Dixit Sera. rasura cornu ceruí bñ bibit ex ea pōdꝰ. ʒ. i. cū ℥. iiij. vini pmixti ꝯfert icteritie iuuamētū magnum. ℭ Serar. sup 9° Alm. in icteritia a mã cala multa ⁊ multiplicatōe cole rubee sū3 expertus q multū vz sugere partē acetosaz iteriorē citri qnolz mane. ℭ Dixit Sera. sup Uia. singulis diebus bibant. ℥. iij. succi lactucelle loco cuius datur succus nostri porcini qđ cicerbitā vocamus: ⁊ est expertuz. Itē in icteritia a calidirate multū valet succus epatice. x. diebus sumptus in ieiunio. Itē syrupꝰ factus ex succo linarie depurato cū zuccarᵒ in vna septimana vel circa curat icteritiam si sumat post purgationes. ℭ Dixit Gal. medicia quā a mulieribus didici: ⁊ cū ea curabat icteritiā. lēticule excorticate trite. ʒ. ij. in aq̄ feniculi ⁊ pueri vrina q coytū nō nouit insil' bibant ⁊ iueni h̄ medicamē manifeste ꝓdesse.

ℭ Tractatus septimus de dispositionibus splenis: ⁊ continet capitula nouem.

ℭ De anothomia splenis. Ca. j.

Splen sic di apð oēs auctores. Et est nomē h̄ sūptū a spōgia q2 spōgiose sit nãe vł sbe. Uñ ait Rabi. in pᵃ ptīcu. suoꝝ afo. corpus splenis est molle ⁊ cauernosuz in modū spōgie: dr ēt latine lien: vñ qnīus serenꝰ: qm̄ lien tumido ⁊c. Et ab hoc noie dr lienus morbꝰ luc'ꝰ: siue splenis. Et hinc dī linosus: siue meliꝰ lienosus ille q est spleneticus. Et ē splē mēbrū qđ ridere facit: siue a quo dī risuz ꝓuenire: q2 risus ꝓuenit a sanguie benigno laudabili ⁊ mito a quo multi spūs ⁊ clari cōsurgūt letificātes aiam. Sic. n. dixit Uiati. Alexandrū itellexisse cū splenē istrm risus eē dixit: qm̄ splē vt patebit est mēbrū hñs clarificare sanguinē trahendo ab eo partes tenebrosas. ppea q bono ⁊ puro vtunt vino bono ⁊ puro ḡnante sanguinē leti sunt ⁊ ridētes. Et pp hoc a liene a quo vt dcm̄ est ꝓcedere risus dictus est lieus: q multo vino vtit eo q multū rideat: vñ ⁊ liacus vinū deus lieus dictus fuit. ℭ Dixit Ga. 4° de vtilis. ptīcu. Corpus splenis vocat a qbusdā par are vtima siue ꝯfusio. Et qdē est q virtutē hz melicos trahēdi hūores rarū sufficiēter ⁊ laxū extiis sicut q̄dā spōgia vt faciliter attrahat ⁊ suscipiat grossitiem. ℭ Dixit A. splē ē mēbrū lōgū linguosuz. i. ad modū ligue. Et q2 lōgū lien dcm̄ est. Nā a liene longus: siue a greco lien dcm̄ est. Dixit Alm. splen fm suā formā lōgus apparet: ⁊ est eni figure q̄si q̄drāgularis cū lōgitudine. Et Auer. p̄ colli3 dixit. forma splenis est lōga. ℭ Et eius suba. dixit A. ē carnosa rara spōgiosa: q2 recipe dz hūorē grossuz. s. melācoliā. Et lz lara sit ⁊ mollis eius caro. dixit Gal. vbi. s. deficit tñ ab h̄ multū ab illa q̄ ē pulmōis lepti. sima. n. ē illa q̄ pulmonis ⁊ leuissima: ⁊ paulominꝰ alba: sicut ex spūs aliq̄ coadunata. Et ē. dixit Ga. corpus splenis tāto rarius epate quāto grossius ē pulmōe. ℭ Dixit Haly. vtilitas splenis ē vt turbiditatē mūdet sanguinis eiusq3 feces: ⁊ hac d̄ cā suba splenis fragilis fcā ē spōgie silis: vt attractio eius ⁊ ipsius receptio facilis sit: qm̄ trahit grossos hūores: ex carne tñ grossa ⁊ dura: lz rara ⁊ porosa. Dix̄ auctor anothoᵉ eoponit vt possit intra se meliꝰ suscipe. Et scito q caro eiꝰ ē ꝯfusa sine villis: sicut caro epis. ℭ Dixit. A. hāc subaz velat pāniculus subtilis: p quē hz sensuz sicut epar. Et dixit Alm. ortus pānniculis tegētis ipm ē ex siphach. Et subdit. A. ꝑueniunt ad ipz vene pulsatiles ⁊ nō pulsatiles. Et Mūdinꝰ dixit. vena venit a porta ad splenē orta a vena ꝯcaua q̄ vena est magna apparēs: ⁊ in medio trāsitus descēdit ab ea ramus vnꝰ vadēs ad misinteriū ad nutriēdū ipz ⁊ portat sanguinē aquosiorē ⁊ humidiorē: ⁊ postea qñ ista vena approximat spleni iterū vnꝰ ramꝰ ramificat ab ea: q vadit ad nutriēdū ptē iferiorē sinistrā stōi: ⁊ postea ꝑuenit ad splenē: ⁊ itrat ꝯcauitatē eiꝰ. De hac loquēs A. dix̄. q splē attrahit meliā cū collo ꝯtinuato cū ꝯcauitate epis vbi ꝯiungit collū fellis. Et sequit Mūdinꝰ q p̄dcā vena i ꝯcauitate splenis ramificat i duos ramos. s. supiorē ⁊ iferiorē: ⁊ ramus iferior vadit ad nutriēdū zirbū i pte sinistra. Et supior i duos ramificat ramos: quoꝝ vnꝰ ꝑuenit ad ptē sinistrā supiorē splenis ad nutriēdū ipsaz. Et alter circa orificiū ꝑuenit stōi ad portandū

meliam q̄ supfluit mulgēdo sup os stōi ad icitādū appeti/tum. De quo dixit Aui. splē expellit meliam cū collo orto ex interiore eius pte: z est vēa magna apparēs sensui: z vo/cat ista vena: vena ꝓmulgens. Et dcē vene .s. p q̄s attrahit splē: z p q̄s expellit et vocāt pori. ℭ Et Alm. a splene duo oriūt pori: quoꝝ vn⁹ ad os stōi: z alter ad ep̄is tēdit ꝯca/uitatē. Dixit Hal. splē būiditatē attrahit sanguis p vas qđ ad ipm mittit a ꝯcauitate epatis: z ab eo funditur in vas aliud qđ ab ipso ad stō3 fert a q̄ƺtitate q̄ excitet appetit⁹: z hoc facit dū in sua ꝑsistit sanitate. Neq3 qdē dixit Haly. ad stōm fert ilico postq̄ƺ illam ab epate traxerit: 3 postq̄ƺ ab ea fuerit alterata z mutata in eius suba: z cibū sibi fece/rit ꝯuenietē. Nā q̄ huic sup est actioni: qđ .s. in suā nō pōt transmutare nām ad os mittit stōi p qđ .s. appetitus fit ro/bustior. Expllit .n. dixit Aui. portio q̄ acescit: aut fit pon/tica: q2 tunc fit ꝯueniens ad cōmouēdū os stōi z ꝑparādū ipm: vt corium z tēperandū caliditatē ipsius. Et dixit Mū/dinus: qđ ex dcā vena remanet in splene nutrit ipm. ℭ Et vene pulsatiles veniunt ad splenē ex arteria adorti que in dorso est infra dyaphragma: z sūt ꝑlime magne: vt ipsaꝝ calore stōus calefiat z iuuet in digerendo a latere sinistro: vt calorē eaꝝ sanguis q nutritur⁹ est splenē grossus subti/liet z digerat. In venis .n. z arterijs splenis sanguis nutri/turus eā digerit: z postea assimilat sube eius. Dixit .n. G. vbi .s. q̄ sanguis qui trahit ad splenē grossior est eo q h3 epar: sed eligimus ab arterijs que in ipso sunt silr z venis multū dēsiorē hñtibus tunicā ꝓm epar a qbus non repēte z grossus carni splenis mittit: sed subtilis z paulatim. Et pp hoc. dixit Ga. Caro huius visceris leuior ē carne ep̄is. Nutrimētū .n. splenis elaborat splē z transmutat vtēs ad hunc actū maxie arterijs que vtiq3 multe z magne sūt ꝓm totū hoc viscus a nā ei datis vt continuo motu z robore ī nate caliditatis que a corde eis influit elaborare frangere z transmutare z alterare possit grossitie3 eoꝝ: quoꝝ qđcūq3 familiarissimū huic visceri humori trāsformatū fuerit nu/trimētū spleni: fit qđ aūt effugit eā q̄ in hoc elaboratione3 non potens ad formā sanguis subtilis transmutari oino inutile fcm̄ ad transmutationē hoc p venosum qđdā vas ī stōm splē eructuat vtilitatē aliq̄ƺ z id v̄tutē h3 nō paruā .s. appetitus excitationē. ℭ Et dixit Gal. ibidē. color carnis splenis non est rubicūdior: aut propṫior colore carnis epa/tis: melica .n. erat hūor quē splē purgauit ex epate: ex quo elaborato nutritus est sanguis: igit subtili z nigro nutrit splē: subtili non absolute: sed subtiliato ab eo qđ erat pp calorē arteriaꝝ z venaꝝ eius. Quidā tñ dñt. q̄ splē expur/gat ex epate hūores grossos: sed q2 hi p̄ grossitie nō possēt penetrare ad splenē nā mittit cū eis de sanguine subtiliori q faciat illos ad splenē ꝑuenire: ex quo sanguie subtili splē postea nutrit: z est hic sanguis subtilior eo quo nutrit ep̄. cuius signū est q̄ splē decoctus remanet mollis: epar vero decoctu3 duꝝ. Nutrit .n. epar sanguine grossiori: 3 beni/gno z transit cū sua grossitie ad carnē epatis per subtilita/tem tunice venaꝝ eius z magnitudinē foraminū .s. poroꝝ z orificioꝝ eaꝝ. ℭ Et dixit Rabi i ꝓma pticula. q̄ p̄dicte arterie sparguntur in splene ad expellēdū a se fumosā sup/fluitatem in eo gñatā malitia humoris in ipm decurrētis z malitia sui. ℭ Dixit Haly. q2 splen trahit hūorē nigru3 factus est color eius ad nigrū declinis: z ei cōfiguratur vt ꝯsilis colere nigre foret. ℭ De situ splenis. Dixit Gal. vbi supra. splenē grossum z lutuosum debētē ab ep̄e trahere supfluitatem: maxime qdē voluisset ꝓm portas .s. epatis sup/ponere nā quo z subsequente debeat a seipsa pondere .i. p grauedine debita melia ipsa supfluitas: sed non erat ibi re/gio vacans occupāte vētre totā eā. Magnū igitur spatiu3 cū in sinistris relinq̄ret ptib⁹ ibi splenē deposuit: z quodā velut stōm ex simis ptibus ipsius splenis ꝓducēs venosu3 vas ad portas epatis extēdit; vt non fit minus expurgatio epatis q̄ƺ si ꝓpe splē esset locatus. Et subdit. splē velut epa/tis expurgatorijs sinistris: ventris portendit partib⁹. Est eni splē organū qdē purgatiuū generatoꝝ i epate limosoꝝ grossoꝝ z melicoꝝ chimoꝝ attrahens ipsoꝝ ad se. Et cō/ueria ē sima splenis versus epar z vētrem. Et gibba simis opponuntur. Et sima qdē arteriaꝝ z venaꝝ implantatio/nes hñt: z eā q̄ vsq3 ad clipeū applicationē. Gibbis v̄o cū ad notas costas z inguina accedūt nullū vas implantatu3 est. ℭ Et de splenis situ. dixit Aui. splen ꝯiūctus est cū stō a sinistro suo vsq3 retro: z vbi est dorsum vt repleat ꝯcaui/tatem sinistrā vētris. ℭ Et Gerar. super Uia. dixit. q̄ splē porrigitur a media parte stōi .i. que seqtur fundū ei⁹ vsq3 ad sinistrā pēnulā epatis. ℭ Et subdit Aui. q̄ splē h3 con/cauū z gibbosū z ꝯcauitas seqtur stō3 adherens ei. Et gib/bositas ipsius seqtur costas: z suspenditur costis cu3 liga/mentis paucis villosis vigoratis cū pāniculis costaꝝ: z nō est locus eius in alto. dixit A. sicut epatis imo est equedi/stans inferiori parti epatis quasi sit supius eius vbi est isfe/rius epatis: ideoq3 est cadens apud inferius stōi. ℭ Et q̄ƺ/titas qdem splenis satis magna est alioꝝ mēbroꝝ cōpara/tione. ℭ Et splen qdem colligantiā h3: vt p3 ex dictis cum stō zirbo z mislinterio mediante vena supra dicta. Et colli/gātiā h3 cū corde mediātib⁹ arterijs p̄dictis z cum costis mediantibus suspensorijs z ligamentis dictis. Et cū dya/fragmate mediante panniculo suo. Nā z panniculus dya/fragmatis. dixit Aui. est ex siphach. ℭ Et ꝯplō eius. dixit Mūdinus in cōparatione ad cutem calida est z humida: q̄ƺuis cōplō eius absolute frigida ē z sicca qđ declarat nu/trimentū eius: nutritur .n. sanguine melico q frigidus est z siccus. ℭ Opationes quoq3 z iuuamenta splenis satis ēt patent ex dictis. est .n. dixit Aui. eūatoriū fecis sanguis z adustionis eius .s. est membꝝ in qđ euacuatur fex sāgui/nis z adustio eius .s. melia nālis z innālis. Et ista eūatio fit p v̄tutē attractiuā splenis: z p v̄tutē expulsiua3 epatis. Et pp hanc eūationem. dixit Ga. 13⁹ terap. q̄ operatio ei⁹ vti/lis est toti. Et dixit A. inest ei virtus z ꝓprietas resistendi cordi ex latere .s. sinistro: z resistendi ep̄i z felli ex latere .s. dextro: ꝯtemperat .n. caliditatem eoꝝ: resistit ergo cordi vt remaneat sinistrū latus fridius dextro. Et fuit hoc ꝯueni/ens: q2 sinistra pars in motu corpis d3 hr̄e z d3 rōne siris sicut dextra ps h3 rōne3 mobilis magis: mō sirio fit a frido magis: fuit ergo ꝯueniens pp bonitatē motuū: vt ps sini/stra in caliditate remitteretur. ℭ Accidūt āt: siue accidere possunt spleni oēs species egritudinū: z ꝯplexionis z com/positiōis z vnitatis z cōes. Oplō tñ ē ei magis familiari3 z freq̄ntius eueniens. Dixit Uiati. plurima splenis passio duricies est sui. Et vt pl3 accidūt ei egritudines in autūno pp oñium hūoris melici z adustionē humoꝝ: z cū hoc est eis autūnus inimicus. Et ꝓm plm egritudines in eo gene/rant ex egritudinibus alijs z ꝓprie ex febribus cōmixtis diuersoꝝ hūoꝝ: q2 tales febres sūt cronice z ingrossant z incinerant in eis hūores. Et ēt ex febribus pestilentialib⁹, pp errorē quē faciunt possidere digestiuā ep̄is: z q2 hūo/res in eis incinerant. Et egritudines splenis ēt q̄nq3 ꝯuerta/tunt ad dictas febres cōmixtas: z hoc siue ei⁹ egritudies sint ꝓpriesiue p cōitatē. Et pl3 accidūt egritudies i splene his qui plurimā aq̄ƺ bibūt in febrib⁹ acutis: z in his qui lōgas passi sunt egritudines: z q cibis melicis nutriūtur z his ēt q post laborē z exercitiū forte ilico multū bibunt aq̄ƺ frigidā. ℭ Et crisis egritudinū splenis freq̄nter fit per vrinā. Ideoq3 dixit Aui. vrina sanguinea .s. grossa bona est in egritudinibus splenis in fine eaꝝ eueniēs .s. eaꝝ q̄ fiunt a sanguine melico. Uñ scias. q̄ qñ splē egrotat de sanguie melico: tunc vrina sanguinea .s. obscura ē bona: 3 qñ egro/tat ex melia magis pura: tūc vrina si fuerit magis obscura est bona. S3 qñ egrotat ex melia pura: tūc dixit A. vrina grossa .s. non sanguinea: sed in q̄ est fex z viscositas z resi.

[Margin notes, left: De poris splenis. — Sanguis q trahit ad splenē ē grossior eo q trahitur ad ep. — De colore splenis. — De situ splenis.]

[Margin notes, right: De q̄titate splenis z de colligātia eius. — De cplōne splenis. — De opōibus z iuuamentis. — De egritudinibus splenis. — De crisibus egritudinum splenis.]

identia feculenta q̄ est in ipsa silis viscositati: tūc est bona: talis.n.residentia est silis feculentie sanguis q̄uis subā vri ne ⁊ color nō attestent̄ sanguini. Resoluit̄ .n.ꝑ talē vrinā febris ex febribus egritudinū splenis ⁊ resoluit̄ per ipsā splē. Et in ca° aꝑatū splenis dixit. Laudabilior vrina eoꝝ est grossa sanguinea: ⁊ vrina in qua est fex grossa viscosa: q̄m signat sanitatē splenis ⁊ destructionē eius.s.egritudis eius non q̄dem adhuc p̄ntem: sed futurā. Et subdit A. dixerūt q̄dā. Cū fuerit in vrina: sicut suspēsio sanguis.i.sicut res suspēsa hn̄s silitudinē ad modū sāguis nō natāis subtilis: s; pēdēs ⁊ grossa ⁊ eger fuerit febricitās hn̄s splenē.s. duꝝ destruit̄ ⁊ resoluit̄ durities splenis eius. ❡ Et qn̄q; fit crisis eaꝝ ꝑ fluxū vētris. Vn̄ dixit A. in ca° signoꝝ aꝑatū splenis. multotiēs ꝯfortat̄ splē subito ꝑ se ip̄m: aut per aliē q̄ ꝯfortat ip̄m.s.ꝑ auxiliū medici ⁊ ꝑualet ꝑ illā sup toto illo q̄d est in ipso de mā mala ⁊ solōne educit eā feculentā: sicut fex oliuaꝝ.i.olei q̄ dr̄ amurca. Et q̄ silis solō feculēta: aliq̄n fit ex epēnō subdit. ꝙ splenetica distinguit̄ ab illa q̄ fit ab epate ꝑ inuētionē sanitatis ep̄is ⁊ inētionē egritudinis splenis: ⁊ ꝙ seq̄t̄ detumitio splenis ⁊ sanitas post illā solutionē. ❡ Et dixit Ras. 7° ꝯtin. forte expellit splen supfluitatē eiꝰ de seipso emittēdo ꝑ vomitū: aut per laxationē sanguineā silem colere nigre: ⁊ qn̄q; ēt fit crisis egritudinū splenis ꝑ emorroydas splenis vel mēstrua. Et qn̄q; l; raro ꝑ fluxū sanguinis ex nare sinistra. Et qn̄q; fit crisis eaꝝ ꝑ deriuationē māe facientis eas ad cutē: vel ad ali q̄d mēbroꝝ maxie exterioꝝ. ❡ Et scias. ꝙ ꝑp splenē aliq̄n gn̄ant̄ in corpore egritudines. Dixit Aui. cū vtꝰ attractiua splenis debilitat̄ a mūdificatōe ep̄is: ⁊ q̄ sequuntur ip̄m.s.venaꝝ ex melia: tūc accn̄t in corpe egritudines melice: vt cancer varices elefantia impetigo lentigines nigre morphea nigra icteritia nigra melia ⁊ lepra ⁊ silia. Et h̄ nisi talis hūor melicus nō euctur. ❡ Dixit Zoar. qn̄; accit ꝙ non recipiēte splene supfluitates q̄ dispgunt̄ ꝑ corpus ⁊ vtus corporis expellit eas ꝑ aliquē modoꝝ. Et posē est expellere eas ad anū.s.per emorroydas: ⁊ erit sicut sāguis nigerrimus. Et post eius exitū liberat̄ a grossitie splenis: ⁊ possibile est expelli eas ad cutē ⁊ accidūt in ea macule nigre. Et soluit̄ splenis grossitudo stati. Et dixit. qn̄ idurat̄ splen ⁊ fit vt nō possit recipe feces sanguis ⁊ remanēt ille feces ⁊ expādunt̄ in corpe ꝑ sanguinē: ⁊ fit ꝙ corrūpit̄ eiꝰ modus: ⁊ eius ꝯplō alterat̄. Et duritiē q̄dē splenis seq̄tur durities ep̄is: ⁊ debilitatē ep̄is seq̄t̄ spēꝝ hydropisis aut plures. ❡ Dixit Aui. cū debilitat̄ expulsiua splenis ⁊ nō mūdificat̄ ipse ab hūore melico q̄ d; expelli: tūc magnificatur ⁊ aꝑatur splen ⁊ aufert̄ appetitus: eo q̄ retinet̄ illud q̄d cōmonet os stō̄i. S; qn̄ fortificat̄ expulsiua ⁊ mittit cū fortitudine meliam ad os stō̄i fortis fit fames ꝑp multitudinem cōmotionis ⁊ attractionis oris stō̄i. ❡ Et dixit Aui. si melia q̄ expellitur ad os stō̄i fuerit acetosa: ⁊ nō fuerit supflua: tunc facit vomitū ⁊ nauseā. Dixerūt q̄dā. ꝙ ista lr̄a ē corrupta ⁊ d; esse affirmatiua.i. ⁊ fuerit supflua: q̄ si nō esset supflua faceret appetitū nō nauseam: neq; vomitum: Quidā tn̄ dn̄t. ꝙ saluari pōt lr̄a negatiue intelligēdo pro nō supflua paucā q̄ cadēs supra os stō̄i imbibitur in ipso: ⁊ rōne sue imbibitiōis cōmouet stō̄m ad expellendū nō ad appetēdū ⁊ attrahendū q̄ si nō imbiberet̄ cōpelleret ad appetēdū: bene ergo dixit A. si non fuerit supflua: q̄m dixit ipse si fuerit multa facit accidere in intestinis excoriationē mortiferā q̄ p̄e multitudīe ipsius grauādo descenderet in intestina ⁊ nō imbiberetur in ore stō̄i: neq; induceret vomitū: aut nauseam. Et q̄dā dn̄t. ꝙ littera negatiua pōt saluari intelligēdo de melia nō nāli ⁊ nō nālr expulsiua ad stō̄m. ❡ Et dixit A. melia in splene qn̄q; aduri̅t ⁊ in eius adustione: qn̄q; declinat ad acetositatē tēperatā.sup. ⁊ si expellitur ad stō̄m nō multū ei nocet: sed qn̄q; declinat ad acetositatē malā abbominabilē: ⁊ tūc effusa ad stō̄m facit accidere vomitū ⁊ subuersionem: q̄ vomitus est inefficax: ⁊ est qn̄q; ꝑrodicus: sicut iam vidi in multis: ⁊ p̄cipue in dn̄a Antonia de bardis: ⁊ est difficillime cure. ❡ Dixit A. ꝙ Hyp. dixit. illi q̄ catarrū h; non accit splē. Nos tn̄ nō habemus hoc dc̄m ab Hyp. Et tn̄ Aui. hoc idē adducit i ca° de catarro. 5° tertij. ⁊ posuit ibi duas cās: ⁊ h̄ posuit vnā q̄ est ꝙ fortaise multitudo catarri est significatio hūiditatē ꝯplōnis eius. Splenetici aūt sūt sicci cōplone ⁊ in tali cōplexione: vt pl; accit splē. Multitudo tn̄ catarri significat humiditatē ꝯplōnis: aut p̄ntem: aut futurā. dixit Aui. in ꝑrimo: l;.n. catarrosus nō sit in p̄n° catarri hūide cōplexionis multū. In ꝓcessu tn̄ cū multiplicat̄ catarꝛꝰ seq̄tur humectatio accidentalis in ꝑrimo. Et aliā cāꝫ posuit. A. auctoritate Gal. ⁊ est ꝙ hn̄s egritudinem in membro vno h; alia mēbra incolumia eo ꝙ ex morbo māli multe male māe totius corpis ꝯsumuntur. In hoc tn̄ dicto. dixit Aui. est ꝯsideratio: q̄ non h; cām necc̄iā: s; solū ꝓbabilr verificatur: neq; est semꝑ veꝝ. ❡ Dixit Gal. libꝰ de vtilitate anhelitus. ꝙ splē pōt dici sinistrū ep: nō q̄ generet sanguinē s; q̄ multū ꝯtinet de sanguie. Et dixit. ait Ap. ꝙ i splene nulla est arteria: queadmodū neq; in epcrolco aūt q̄m in curuatura splenis ⁊ ep̄is inueniūtur tā arterie q̄ȝ vene: sed multo minores sunt vene. Sed i gibbo ep̄is solū apparēt vene q̄ ꝯiungūtur ad chili venā. In gibbo āt splenis: neq; vena est: neq; arteria. Gen. āt dixit. hūc librū esse sibi suspectū ꝙ nō sit G. ❡ Dixit Auer. p̄mo coll; . lōginquū apparet ꝙ sint duo epata.s. ⁊ splē sit vnū: q̄ nō apparēt i eo vene misse ad aliud mēbrū. Et dixit i suo lib. de corde. aialia q̄dā nō hn̄t splenē: vt auis q̄ h; caput ad modum asini. ⁊ hoc est ex duabus de causis: aut q̄ nō pascūtur cibarijs facientibus feces: aut q̄ corpora coꝝ ꝗta sunt melica ꝙ terrestre coꝝ transit in nutrimētū: ⁊ ꝑp hoc aues ⁊ pisces hn̄t paruum splenē. Cum in eis maior pars superfluitatis trāseat in squāmas ⁊ plumas. Et dixit. omne animal habens splenem paruum habet pulmonem paruum: eo ꝙ parum participat de aquoso.

❡ De passiōibꝰ splenis ⁊ malitia cōplexionis eius. Ca. ij.

Dixit Ras. 7° ꝯti. ꝙ sūma passionem splenis cōicat cū sūma passionez epatis. Cadit tamē diuersitas iter eas ex parte angustie ⁊ diminutiōis. Et iō dicūt. ꝙ si de aliq̄bus passionibus splenis auctores non fecerūt spālē mētionē: sicut de solone ꝯtinuitatis in splene ipsē habēt idē iudiciū ⁊ eundē modū curatiōis: queadmodū ipsemet existētes in epe. ❡ Malitia itaq; cōplonis splenis accit aliquādo simplr̄. Et est aut calida: aut frigida: aut sicca: aut humida. Et aliquādo accidit cōposite: ⁊ est aut calida ⁊ sicca: aut calida ⁊ humida: aut frigida ⁊ humida aut frigida ⁊ sicca: ⁊ tā simplex q̄ȝ composita: aliq̄n est pura: ⁊ aliquando cum materia.

De causa

Dixit Ulis. ꝙ G. dixit. ꝙ plūia passio splenis de frigiditate fit ex humoribus grossis. Et malitia cōplexionis in splene ab eisdem euenit causis quibꝰ accit mala ꝯplexio epatis cum illa p̄ualet super splene.

Sig° male cōplonis cale splenis

Et signa male ꝯplonis calide splenis dixit. A. sūt sitis ꝑp cōitatem ad os stō̄i ⁊ inflātio in sinistro latere: hypocūdrioꝝ ⁊ corruptio vtutis attractiue eiꝰ ipsiꝰ debilitas: imo potius ipsiꝰ fortitudo. Intellexit ergo. A. ꝑ corrosionē eius: aut q̄ male attrahit ⁊ cū titillatione ⁊ spasmo humorē quē d; attrahere: aut q̄ attrahit plusq̄; debeat: aut q̄ attrahit ante debitum tp̄s.s.ante tp̄s digēnis ep̄is: istud.n. ad tp̄s debitū in quo fel ⁊ splē debent attrahere fm̄ nāni supfluitatis ep̄is. Et ois eius attractio predicta non fm̄ nām ꝓuenit a caliditate splenis excedente sufficiente ad attractionem.

Sig° male cōplonis frigide.

❡ Signa vero male ꝯplonis frigide splenis sunt. dixit A. debilitas attractionis eius ꝑp imobilitatem q̄ȝ facit frig° ⁊ coartationē

⁊ coartationem. Et casus appetitus: qꝛ nō mittitur de me-lia ad os stōi q̄ꝫtum conuenit: eo ꝙ non attrahat q̄ꝫtitatē sufficientē. iōq; incurrūt fastidiū. i. iteratione fastidiose sa-tietatis: ⁊ hoc iō qꝛ sine appetitu comedunt. q̄re quotiens cibus ab eis sumit̃ totiens fastidit̃. Et q̄m splē infrigida-tus infrigidat stōm: vnde mulplicatio fit in stomaco cibi indigesti. Et accidit in eis multitudo rugitus ⁊ eructuatio nis multiplicata ventositate in stomaco: ⁊ intestinis pp̄ fri giditatem in eis cōmunicatā a splene: ⁊ eructuatio fit ace-tosa propter indigestionem.

Sig^a ma-le ꝯplōnis sicce splēis ¶ Et signa male ꝯplōnis eius sicce sunt. dixit A. duritiei sinistri ypocūdrij nō q̄lis accidit in opil̄one ⁊ apate eius: imo p̄ duritiē intellexit asperitatē. Et debilitas totius cor-poris: qꝛ cōicat ei epar: ⁊ debilitat̃ in digerendo: vnde pau citas fit nutrimenti pro toto plusq̄ꝫ in alijs malis ꝯplōni-bus splenis. Vñ etiam accidit sanguinem pl⁹ ingrossari: qd̄ ēt adiuuat ad debilitatem totius.

Sig^a ma-le ꝯplōnis humide. ¶ Et signa male ꝯplōnis humide sūt lenitas lateris sinistri ⁊ mollities ēt totius corporis. Dixit Ga. sicut scribitur 7° ꝯti. ꝙ si splen patitur ex mala ꝯplōne inde accidit icteritia nigra: ⁊ ait Ras. dico si fuerit frigida. ¶ Dixit Serar. sup̄ Viatico. passio splenis calida cū mā: ⁊ sine mā sinistrū la-tus inflāmat siti generat: ⁊ lingue ariditatē vel asperitatē ⁊ coloris citrinitatē ⁊ casū appetitus. Et passio eius frida facit ꝯtraria ⁊ addit rugitū ⁊ acetosam eructuationē. Et in sicca multa est duritie: ⁊ sanguis grossus ⁊ vrina subtilis ⁊ multiplicatio sitis: ⁊ hūida molle ⁊ lene latus sinistrum efficit: ⁊ liuidū colorē cū ꝑuatiōe sitis: ⁊ cū abūdātia saliue.

Sig^a ma-le ꝯplōnis cū mā ¶ Signa āt male ꝯplōnis cū mā sūt signa significantia eūonē humoris melēci maxime in vomitu ⁊ fluxu vētris. ⁊ tunc non adsunt signa opil̄onis splenis: neq; apatis eius. ⁊ inue nit̃ hypocūdriū sinistrū absq; duritie: ⁊ nō ꝑcipit eger gra uedinē in loco splenis. Aut non apparent vomitus ⁊ flu-xus melēci: ⁊ tunc sentitur duritiēs ⁊ grauitas in latere si-nistro. ¶ Dixit Serar. ibidem.

Signa re-pletionis splenis ex hūore me lancolico. ¶ Signa repl̄onis splēis ex hūore melēco sī hec. vrina tēnis alba ⁊ lucida clara ⁊ radiosa q̄nq;: Et q̄nq; ex reditiōe ei⁹ ad epar ⁊ cōmixtiōe ei⁹ cū vrina fit liuida tenuis vl̄ spissa. Et dolor ⁊ tumor sunt in sinistro hypocūdrio cuꝫ duritie multa ſm̄ eius positionē totius: corporis grauitas ⁊ disco loratio ⁊ pigritia: ⁊ grauitas totius corpis: ⁊ eius extenua tio ⁊ debilitas eructuatio acida vel fumosa: ⁊ sputuꝫ acret facies ⁊ alba oculoꝝ liuida: ⁊ ꝯuersio in nō nālē colorem grauitas post cibum acceptum ⁊ indigestio rugitus: ⁊ tor tio in ventre. Egestiones liuide spumose cū multa ventosi-tate. Et grauitas ex labore: ⁊ maxime ex itinere fatigatio: q̄n. n. ascendunt montes crura deficiunt eis. Et si aliq̄ꝫ diu patiantur ⁊ fatigentur difficultatem anhelitus patiuntur pp̄ cōsumptionem. al's. constrictionem spūalium.

Signa re-pletionis ex flāte. ¶ Qꝛ si flegma in splene multiplicatū fuerit signa sūt vrina alba ⁊ spissa: aut tenuis: ⁊ non clara dolor ⁊ tumor sub si-nistro hypocūdrio ⁊ duritiēs a superiori: eructuatio insipi da fumosa sputum insipidū abūdās: calor circa volas ma-nuum ⁊ pedū indigestio ⁊ circa stōm rugitus ⁊ tensio: ege stio alba spumosa cum mucilaginib⁹ discoloratio corpis ad pallidum. debilitas fatigatio totius corpis maxime ex itinere ⁊ ascensione ⁊ magis post cibum q̄ꝫ ante.

Signa re-pletionis ex colera. ¶ Et signa colere in splene sunt vrina incēsa tenuis tumor ⁊ grauitas ⁊ duritiēs in loco splenis cū colore emergente ex ꝓfundo: deficcatio oris amaricatio ⁊ sitis ⁊ nausea ⁊ vo-mitus. Citrinitas faciei egestio citrina liq̄da: ⁊ aliquando spissa: totū corpus tabescit extenuat̃ ⁊ macrescit. ¶ Et sci-as. ꝙ malitia ꝯplōnis splenis ꝑducit ad debilitatē in aliq̄ꝫ vel in aliq̄bus virtutū eius: vnde patiēs efficĩt spleneticꝰ. ¶ Dixit A. spleneticꝰ nō dr̃ sicut epaticus ⁊ stōaticꝰ a dbi litate digestiue illoꝝ mēbroꝝ: cuius cā non est manifesta. Sꝫ spleneticus dr̃ q̄cūq; patiēs hꝫ duritiem in splene suo apostemosam vel nō apostemosam. Et dixit. Gali. dixit 2° myemir. multi dn̄t spleneticos illos: quoꝝ spleni duritiēs ⁊ lapidositas accidit absq; apate.

De colore splenicoꝝ. ¶ Et color spleneticoꝝ. dixit A. est decliuis ad citrinitatē ⁊ nigredinē: nigredine vincente citrinitatē. Et fortasse p̄ citrinitatē intellexit liue dinē. Verūtū si fuerit spleneticus pp̄ caliditatem nigredo plus attinet citrinitati. Et si pp̄ frigiditatē plus attinet li-uedini. ⁊ si fuerit pp̄ siccitatē: tunc nigredo plus attinet ad vehemētiā nigredis fuscitatē: ⁊ si pp̄ humiditatē plus atti net ad albedinē plūbeā. Dixit Serar. vbi supra splenetici colorē hn̄t fedū vel citrinū: vel ad viriditatē declinātē vel palidū vel nigrū. Et Gal. q̄dē dixit. super 1° epidimaꝝ: ⁊ ponit̃ a Rabi in 9° ꝑticula. ꝙ color hn̄tis splenē debilem: color est lētiginosus ex hūore melēco q̄ sanguini ē ꝑmixt⁹. Dn̄t ꝙ color splenetici ꝑncipalr̄: ⁊ vt p̄l'm est niger ꝓpter nigrū humorē quē colligit: ⁊ quo mediate corpus inficit. Et ita voluit Ga. 5° de interiorib⁹. vltio. ca°. Vñ ⁊ Auic. dixit splenetici coloratio est vnus: q̄nq; tn̄ ⁊ p̄ accñs ꝯtin git eius colorē citrinari: aut pp̄ accñtalē caliditatē acq̄sitā in mā: vnde subtilis ps pp̄ caliditatē citrinat̃: aut qꝛ q̄nq; splē inflāmat̃ ventosum. al's. vnctuosum sanguinē quem trahit vertit in coleram.

Qui dicā tur splene tici. ¶ Rursum spleneticus dr̃ ēt ille cui humor melēcus nālis dominat̃ in splene suo absq; ma litia ꝯplōnis ⁊ duritie eius. de q̄bus dixit. A. spleneticus vehemētiorē cibi appetitū hꝫ q̄ꝫ alij: sed vomit⁹ difficilis fit in eo valde pp̄ grauitatē hūoris ⁊ preparationē stōi ad extrahēdū ⁊ nō ad expellēdū: ⁊ sunt nāe coꝝ stricte ꝓpter exiccationē ⁊ paucitatē gn̄ationis colere in eis: vnde nō sti mulat̃ expulsiua intestinoꝝ ipsoꝝ: cuius opp^m est in sple-neticis in q̄b⁹ melīa abūdat in nālis: in eis. n. sepe causat̃ vt dc̄m est vomitus ⁊ fastidiū ⁊ flux⁹ vētris ⁊ dissinteria: de q̄bus dixit A. ꝙ non indigent in vomitu: ⁊ sol̄one vētris medicinis. s. fortibus. ¶ Dr̃ ēt spleneticꝰ ille cui⁹ virtus splenis est debilitata: ⁊ nō trahit melīā ab epe: ab isto eniꝫ ꝓprie dr̃ debilitas splenis. Vñ Ras. in diuisiōibus dixit. debilitas splenis cū deficit ab attractione melīe. ¶ Sple-netici ēt dixit Ga. 6° afo. in cōmēto afo. q̄cūq; splenetici ⁊c̄. sunt oēs hn̄tes diuturnā duritiem splenis: siue mā sit apate: siue nō: sꝫ sit so^m dispsa per subāꝫ splenis. ¶ Dixit Aui. cū multiplicat̃ eūatio melīe ⁊ non ē illic febris. sup. vel alia cā adurens humores: tunc illud est: aut pp̄ debili-tatē retentiue eius: aut pp̄ fortitudinē expulsiue: ⁊ cū mul tiplicat̃ eius retentio: tunc illud est ecōtrario. s. aut ꝓpter fortitudinē retentiue: aut pp̄ debilitatē expulsiue. sup. aut pp̄ opil̄onē ex aliq̄ re. ¶ Dixit Ras. in diuisionib⁹. Signa debilitatis attractiue splenis sunt corruptio coloris ⁊ con uersio eius ad nigredinē ⁊ ꝯturbatio albugis oculoꝝ. Et Guil. dixit. si ꝓcesserit a caliditate nigredo erit decliuis ad rubedinē cū claritate: ⁊ erit cum casu appetitus: ⁊ sentit̃ circa iliū sinistrū caliditas manifesta. ⁊ vrina erit spissa ⁊ colorata. ⁊ si ꝓcesserit a frigiditate nigredo est decliuis ad obscuritatē: ⁊ ꝯuersio albuginis oculoꝝ erit decliuis ad li uiditatē ⁊ plūbeitatē ⁊ aderit casus appetit⁹. s. sꝫ nō sicut in facta a caliditate. Et friditas sentit̃ circa partes splenis. ⁊ vrina appet turbida clara supi⁹. ¶ Dixit A. hyp. dixit. Si spleneticus inuenit dolorē iteriorē ē magis saluus. s. q̄ꝫ q̄n nō inuenit dolorē. Nā significat̃ ꝙ in splene ē adhuc de sen su: ⁊ nō est egritudo ꝯfirmata ⁊ non occupauit adhuc oēs ptes ei⁹. Nā sicut dixit Auer. 3° colliget. dolor nō sentit̃ a pte egra: sꝫ a pte sana. ¶ Et dixit. A. hyp. dixit. s. 6° afo. in afo. spleneticis dissinteria supueniens bonū. Et potuit intelligere de dyaria q̄ ſm̄ pl'm ꝑmo supuenit mā nonduꝫ putrefacta: neq; multū adusta: ⁊ potuit itelligere de dissin teria ⁊ vera ⁊ non vera. Et A. exponēs dixit. quādo accit splenetico fluxus vētris cū sanguie est meli⁹: qꝛ spargitur cū eo resolutio. i. eūatio māe splēis: ⁊ sic ē bonū p̄ viā cāe est ēt bonū p̄ viā signi: qꝛ significat fortitudinē virtutis in ex-

pellēdo. Et dixit Hyp. notāter supuenićs: vt idicaret q de cretica expulsiõe itelligeret ⁊ nõ sinthomatica. ⁊ ppꝛie cũ durat flux⁹ tpe ꝯgruo correspõdenti q̃titati mãe expellēde in quo fluxu quotidie appet diminutio tumoris splenis. Et iõ sbdit. q si pseuerauerit flux⁹: siue cretic⁹: siue sinthomatic⁹ fuit: ⁊ nõ resoluit p illũ splē aducit ei. dix̄ A. lubricitas hydropica. i. lubricitas ex ꝯpassiõe intestinoꝝ pducens ad hydropisim mediāte cõitate facta epati: ⁊ est vt plm ascites ⁊ mouet idē: ⁊ ego vidi ex hoc seq hydropē: ⁊ finaliter mortē multotiēs. Et cã in eo est. dixit. A. dñiũ friditatis sup ꝯplonē. s. epis: ⁊ intestinoꝝ: vel ēt totius corporis. ⁊ maxie hoc accit si flux⁹ fuerit melic⁹ dissinteric⁹: cũ sit dissinteria deterior morbus q̃ sit durities splenis: ⁊ timet de corruptiõe intestinoꝝ pp lõgũ transitũ mãe male sup eis. Uñ Hyp. eodē 6° affo. ait. Quicunq̃ splenetici a dysaria capiũtur lõga: his supueniēte longa dissinteria hydrops inascit: aut liēteria ⁊ peũt. Et ex hoc qdã exponũt. verbũ. A. accit lubricitas hydropica: liēteria vl̄ hydrops vel lienteria ⁊ hydro ps fit: q2 fortasse illa sola lienteria nõ esset sufficiens cã ad mortē. ¶ Et dixit. A. Hyp. dixit. s. in lib° secretoꝝ pnosticoꝝ q spleneticus q hz dolorē in splene suo: ⁊ currit ex eo sanguis rubeus. s. bon⁹ vñcũq̃ fluat ⁊ apparent in corpe ei⁹ vlcera alba flātica que accidũt pp infrigidationē eueniētē ex exitu illius sanguis boni ⁊ sũt illa vlcera non ledentia. s. sine dolore: tunc ille morit in die scdo. Cã dictoꝝ Hyp. i illo lib. nõ põt rõnabiliter assignari ⁊ fortasse Hyp. ea q̃ in illo lib. dixit. p experiētiã vidit: qñocũq̃ tñ sit de hoc dicto: q2 gñatur magna epatis frigiditas ⁊ vtuti resolo mors cito succedere dz: ⁊ tñ dixit ipse non moritur in die 1° cadit appetitus eius pp mortificationem virtutis ⁊ mors sequitur.

¶ De generali curatione splenis. Cap. iij.

Dixit Hal. scias q passionũ splēis medelle prime sunt medellis passionum epatis: nisi q splē eo q fortis sit ⁊ minus epe nobilis medicamina fert fortiora ⁊ duriora q̃ q̃ epati adhibent. Jdeq̃ in eius medella rebus vtimur amaris ⁊ acrissimis ab interioribus ⁊ exterioribus sine pauore ⁊ cautela: nisi q ad eius bñdum robur ⁊ virtutē fouēdũ medicaminibus vtimur aromaticis: ⁊ iocundi odoris in qbus modica ē põticitas quo sanguis roboret purgatiõe ab humore melico. Et eaꝝ qbus non eget supfluitatē expulsionē in slõi ptes: q̃ postea ab eo p solõnē emittant. Et silr dixit Ser. ⁊ silr ēt dixit Zoar. q splē nõ ē d mēbris pncipalibus: neq̃ pcedit ab eõ virtus ad corpus: sicut ep: vnde nõ idiget ꝯseruatione virtutis splenis: sicut virtutis epis. ¶ Et A. dixit. curatio splenis ē pxima curatiõibus epis. ⁊ indiget vt sint medicie fortiores ⁊ penetrabiliores: ⁊ q ingeniet eaꝝ penetratio cũ eis que penetrare faciũt: ⁊ cũ eis q̃ ꝯseruãt vtutē sup eas vsq̃quo pficiat opationes suas. Et subdit. differentia inter curationes spleneticas ⁊ epaticas est in fortitudine ⁊ debilitate: ⁊ labore ⁊ alleuiatiõe. Epar. n. est dignius vt alleuiet cũ eo: ⁊ q nõ sit supfluitas in ꝯfortãdo illud quo curat. i. in fortificatiõe medicinaꝝ eius: ⁊ q nõ afferant sup ipm medicine acute nimis: sicut acetũ forte: nisi in necessitate: ⁊ splen econtrario illius eget. s. vt adiuuent medicine eius cum eo qd ꝯfortat virtutē eaꝝ: ⁊ cũ eo qd penetrare facit. Et rõ ē q2 si medicine approximent ab extra spleni splen est posit⁹ in pfundiori loco q̃ ep ⁊ est mēbꝝ vilius. Et si approximent ab intra medicine citius ⁊ facili⁹ perueniũt ad epar q̃ ad splenē: ⁊ cũ sua virtute ꝯseruata. Et q2 ꝯtētũ i splene est grossius ⁊ ineptius ad patiēdũ ab eis. ¶ Dixit Serar. super Avic. in curatione splenis eligenda sunt: q̃ sunt facilioris penetrationis ⁊ fortioris virtutis: splen. n. ponit in obliquo: ⁊ a medicina cito ptranseunte non imutat: ⁊ indiget fortiori medicamine q̃ epar pp sui remotionē a vijs medicine: ⁊ pp sui ignobilitatē. Et q2 epar sube est tenerioris. Jn medicinis tñ ab intus exhibēdis spleni cõsiderãdũ est ne sint violenter dissolutiue: ne nocumētũ inferant epi in suo transitu per ipm ad splenē: sed i medicinis ab extra approximãdis non est hec consideratio hñda: q2 approximari pñt ⁊ debēt secure. ¶ Dicũt ergo q curatio splenis differt a curatione epis in duobus. pmo in fortitudine ⁊ debilitate medicinaꝝ vt dcm̄ est. 2° ex pte laboris ⁊ alleuiationis cure. Nã cura epis dz alleuiari a cura splenis: q2 nõ sic insistere debemus cũ medicis in cura epatis: sicut i cura splenis. Uñ. A. dixit. epar dignius est: vt alleuiet cuz eo. s. cura ei⁹ cũ eo cũ quo curat. Dixit Avic. si splenis passio curet i initio añq̃ ꝯfortatio ⁊ durior fiat facilis ⁊ obediēs ē curatiõi: q si neglecta fuerit: donec in ꝯplõnē ⁊ spa indurauerit dura fit ad curandũ ⁊ longa ad sanandum.

Curantur aũt egritudines splenis curatione gnãli dieta ⁊ potione: ⁊ alique ēt cyrurgia. Et ex pte qdē diete nocent spleni aer frigidus: ⁊ aer gross⁹ ⁊ nebulosus pluuiosus paludestris: ⁊ maxie q apud nos ē maritimus: quē pflant venti adustrales. Et nocent ei sollicitudo multa tristitia ⁊ timor pseuerãs. Et exercitiũ maxie post cibũ: ⁊ ppꝛie grossum. Et fricatio ⁊ balneũ post cibum ⁊ calefactio sinistri hypocũdrij post cibũ. Et vigilia nimia: q̃uis somnus ēt nimius sup sinistrũ latus repleat splenẽ. Et oēs cibi melicũ gñantes humorē: sicut sunt panis de granis minutis vt milio panico ⁊ panis azimus nõ bene fermētatus. Et oia cibaria de pasta frumentũ coctũ ⁊ silia: ⁊ rizũ: ⁊ oia gña leguminũ: maxie tamē lentes ⁊ fabe ⁊ cicercule. Et carnes antiquoꝝ aialiũ: ⁊ maxie aialiũ fride ⁊ sicce nãe: sicut bouũ yrcoꝝ ceruoꝝ lepoꝝ: ⁊ pcipue q̃ sunt pingues ex eis. Et carnes antiq̃ꝝ auiũ ⁊ oia interiora aialium: ⁊ lac ⁊ caseus maxime ãtiquus ⁊ salsus: ⁊ q̃cũq̃ cibaria cũ lacte vel caseo: aut recocta ꝯdiunt. ⁊ oua dura ⁊ frixa. ⁊ pisces lacunales nõ squãmosi ⁊ dure carnis. Et pdcã oia assa vel frixa amplius nocēt ei. Et oēs fructus stiptici pontici ⁊ acerbi castanee citonia ⁊ siles. Et vinũ grossum turbidũ mustũ ⁊ maxime si dulce fuerit. Et vinũ etiã põticũ austeꝝ nocet ei. Et sup oia nocet ei fride aq̃ potus pcipue si post laborē balneũ vel coytũ sumat: ⁊ pcertiz in q̃titate multa. Et gñalr nocent ei oēs cibi ⁊ potus po⁹: sz pcipue actu frigidi: ventositatis aut hũoris grossi melici gñatiui multiplicatiui. Et nocet ei vehemēter nauseatiua satietas crapula ebrietas ⁊ ois superfluitatum retentio: ⁊ coytus supflu⁹ maxime post cibuz. Et sicut oia pdcã splenetici nocēt: ita ēt oēs cibi ⁊ pot⁹ pdictis oppositi iuuãt eos. ¶ Ex parte vo potionis nocent spleneticis oēs medicine grosse ⁊ dure sube stiptice non penetratiue: sed opilatiue: sicut iuuatiue sunt quecũq̃ sunt subtilis sube facilis penetrationis: apitiue subtiliatiue incisiue tpate caliditatis. Dixit. n. Gal. 8° mictnir in curatione splenis indigemus medicis attenuatiuis non calefactiuis nimis ne magis ingrosset ipse ⁊ humor ⁊ magis difficilis fiat. Et miscende sunt cũ stipticis ad ꝯseruãdũ vtutē splenis in eo cũ actus suus sit ꝯferēs corpi p attractionē colere nigre que est in eo. Et q̃ ēt eius educũt supfluitates. Et de alterãtib⁹ dixit. A. sunt cortices radicũ capparis: ⁊ scolopēdrie. Dixit. n. Gal. 13°. terra. q̃le est absinthiũ epi talis est capparis spleni. ⁊ q̃le est eupatoriũ epati talis est scolopē. spleni. Dixit A. cũ oximelle sũpta magnifice valet splenē: ⁊ valet acetum decoctiõis eius potatũ: ⁊ ēt ipsa comesta. Et valet in vino decocta supposita. Et ex eis est absinthiũ. Dixerunt Plinius 27° lib. ⁊ macer. cũ aceto aut pulte aut fieri sumptũ. Et ex eis est acetũ forte maxie sqliticũ. vt dixit Mes. in ãtido. Et acor⁹ ⁊ agnus castus vt Pli. 26° lib. Et origanum vt dixit Sera. cũ aceto sũptũ. Et poliũ ⁊ politricũ vt dixit Pli. Et dixit ēt serpillũ cũ aceto: ⁊ tamarisci: vt dixit Pli. 24. ⁊ pcipue si succus eius in vino bibat. Jdeq̃ dixit ipse

In quo differt curatio splēis a curatiõe epatis.

De nocẽtibus et p̃ste rẽtũ nõ nãlium

De nocentibus ⁊ iuuantibus ex pte medicinaꝝ.

ipse mirabilē eius ꝯplō ḃ viscerꝫ antisonā faciūt dicētes ꝙ si ex ligno ei⁹ alueis scis bibāt lues sine splene īueniri. Et iō oī splenetico cibū ꝛ potū in vasis ex eo factis dari ꝑcipiunt. Et iō Sera. ḃꝫ dias. dixit ꝙ aq̄ decoctionis eius vel vinū in vase eius bibat. Et. A. dixit. ꝙ vinū decoctionis foliorꝫ ꝛ ramorꝫ eius sūptū ꝯfert. Et valent folia volubilis cum aceto sūpta: ꝛ vrtica ꝛ semen eius cum oximelle aut vino sūpta. ℭ Et dixit. A. ꝙ vrina hoīs ter in die sumpta mirabilr̄ ꝯfert ei. Et vinū decoctionis bettonice ꝯfert ei. Et camedreos ꝯfert: ꝛ camepiteos ꝛ folia caulis cruda. Dixit Serap. ḃm dias. comesta. Et senationes comesti ꝯferunt. Et dixit ꝙ lacca ꝯfert cū sīngibin vel vino bibita.

De vino [illegible] cur a sple[illegible]

ℭ Et medicine euātiue euantes a splene sunt ex simplicibus agaricū sene epithimū lapis armenus lapis lazuli elleborus niger succus radicū ebuli. Et eusorbiū cū dyascene ꝛ mastice datū ꝛ silia. ℭ Et de solutiuis ꝯpositis est medicamē alkekenai mes. in antido. siue alkekengi vt Sera. in antidotario. ca⁹ 8⁹ ꝛ ab Aui. in 5⁹ ꝛ iera. Aui. in 5⁹ ꝛ iera ruffini. ꝛ pillē inde mes. in ātido. ꝛ alie q̄ in curis ꝑticularibus dicent. ℭ Et sūt ex medicis cū ꝓꝓetate q̄dā q̄ ꝯferunt ei sicut splen edi assue dixit pli. frequenter comestus. Et solea piscis vt dixit plinius lib. 31⁹. supposita spleni cōfert. Et dixit chiranus. splen canis spleni supponat. Et dixit. splen capre calīs acceptus in noīe patientis: ꝛ sup splenē patientis appositus ꝛ fassiatus dic vno postea ablatus suspendat fumo soli vel vēto. Et q̄ztū splē capre desiccat tm̄ splen patientis minuit. Et dixit sextus placitus ꝙ pulmo vel epar vulpis siccatū in cinere calido ꝛ cū vino bibitum ꝯfert. Et dixit Gal. ō tyriaca ad cesarē ꝙ cauilla vacce cōbusta trita ꝛ bibita cū syrupo acetoso attenuat splenem grossum: ꝛ incitat coytū. ℭ Et de ꝯferentib⁹ est splē asini ꝛ splē pulli eq̄ni. ℭ Dixit Rabi moyses Ga. dixit. io. mie mir. ꝙ splen asini siluestris vel splē eq̄ siluestris exiccatus ꝛ tritus ꝛ in potu datus splenetico ad pondus trium denariorū. cū. ℥. 5. vini temperati ꝯfert ei. ℭ Et A. posuit medicamen de vespertilionib⁹: qō sic fit. Accipe vespertilionē ꝛ decolla ipm ꝛ exicca ꝛ cōtere ꝛ accipe ex eo qō tolerant tres digiti. Aut accipe septē vespꝑtiliōes pingues: ꝛ decolla eos ꝛ pōe in vase vitreato submerso cū aceto forti ꝛ lutato dimitte in furno clauso: cū ergo decocti sunt depone vas extractum ex eo quousq̄ infrigidet: deinde extrahe eos ꝛ dissolue digitis in aceto ꝛ sumat oī die ex eo pōdus. ʒ. ij. est. n. hec curatio expta. ℭ Et tadeus q̄dē ꝯposuit troc. ex epe lupi ꝛ epe ꝛ pulmōe vulpis: ꝛ splene asini exiccatis in furno puluerizatis ꝛ incorporatis cū aq̄ vel vino decoctionis corticū radicū cappis. Et dixit ꝙ hi sepe sūpti sūt vltimi in curando splenē. ꝛ calcaneus porci cū oximelle sūpt⁹ cū ꝓꝓetate sua ꝯfert spleni. ℭ Dixit. A. ꝙ ex medicis ꝯferentibus spleni a ꝓꝓetate sunt semen protulace cū sumūt ex eo. ʒ. ij. cū aceto. Et coralli diu decocti in aliquo syruporum splenetico. Et cucurbita: cum ex ea sicca sumuntur. ʒ. ij. cū syrupo acetoso. aut cū ex ea tenera fit emplm̄ de foris sup splene. Et ꝯueniunt ꝑdicte medicie in cā calā. Quidā volūt ꝑ cucurbitā intelligere cucurbitā siluestrē. s. brioniā: q̄ ēt multū valet cū suis q̄litatib⁹ in cā frida. Et Ras. dixit 7⁹ ꝯt. ꝙ gentiana ꝓꝓietatem hꝫ ad dissoluēdū apostemata splenis: ꝛ valet ēt in frido cū q̄litatib⁹ suis. Et dixit Ras. ꝙ radix plantaginis ꝛ fructus eius ꝛ ꝓꝓie fructus. s. semen apit opilōnes epis ꝛ splenis ꝛ infridat: vnde vtendū est in tali casu. ℭ Ex dictis ergo auctorꝫ tres pn̄t colligi cañ. in exhibitione medicinarꝫ splenis. Unus ē. ꝙ medicine splenis debēt fortificari cū medicis ꝯseruantib⁹ v̄tutē eorꝫ: ꝛ ꝓpea misceꝫ cū eis aliqd gūmi hn̄s aspectū ad locū vt aromoniacū. ℭ Scd̄us ē ꝙ ipse indigēt admixtiōe medicine portātis virtutē earꝫ ad splenē q̄ admixtione non indigent medicine epis. ℭ Tertius est ꝙ medicine ille deferentes sūt q̄ sūt spleni ꝓꝓie. Et acetū sqlliticū aut simplex acetū. dixit Zoar: sit spl tui memoria: ꝙ q̄ñ ministraueris alicui medicinā ꝯferetē spleni misceas cū ea aliqd acetositatis: q̄m hoc mēbrū nutrit cū his hn̄s talē saporē ꝛ attrabit sibi: ꝛ rapit ipm cito. q̄re facit acetosū ꝑuenire medicinas iuuatiuas ad ipm cū facilitate. Et. Aui. dixit. scito ꝙ acetū multū ingredit in curis spleneticorꝫ. In cā q̄dē calā alterando ꝛ apiendo ꝛ medicinas deferendo. Et in frigida medicinas portando incidendo ꝛ subtiliando. Et Auer. dixit hoc facit acetum: q: hꝫ a tota suba silitudinē ad splenē ꝛ nō solū ab intra: sed ēt ab extra acetū ꝯuenit in administratione medicinarꝫ splenis. Unū dixit. A. ꝯueniens est vt medicie singulares bibāt cū syrupo acetoso aut cū aceto. Et vt fiant ex eis ēpla ꝯfortata cū aceto.

Tres cān̄ones in exhibitione medicinarū splenis

De medicinis euātib⁹ a splene.

De valentibus a ꝓꝓietate.

ℭ Juuātia vo ex pte diete sūt aer serenus clarus subtilis tꝑatus: aut ad aliq̄lem declinās calitatē ꝛ letari ꝛ gaudere. ꝛ exercitiū tꝑatū ante cibū ꝛ fricatiōes in extremitatibus ꝛ leuesēt super ipso splene. Et sōnus moderatus ꝛ accubit⁹ super dextro latere plus: ꝛ cibi sint facilis digōnis boni chimi ꝛ clari sanguis gn̄atiui sicut panis bene fermentatus ꝛ coctus parū salis habens a corticibus mūdus. Caro fasianorꝫ coturnicum perdicū pullorꝫ allaudarꝫ ꝛ bonarꝫ auiuꝫ minutarꝫ ꝛ caro edi ꝛ castrati iuuenis: ꝛ vitule lactātis: oua sorbilia ꝛ pisces aspratiles: ꝛ ꝯdiāt cibaria sua cū aceto ꝛ spēb⁹ alexandrine cū qb⁹ aliq cappes decoq̄nt. Et vinum sit subtile clarum medij tp̄is. Et q̄ztitas cibi ꝛ potus sit in q̄ztitate q̄ digeri bene possit. fiatq̄ omni die sufficiens expurgatio superfluitatum.

Juuantia in cura splenis ex pte diete.

ℭ De cura male complexionis splenis. Ca. iiij.

Plures auctores nō fecerūt mētionem de cura malarꝫ ꝯplonū splenis derelinq̄ntes eā notā ex cura malarꝫ ꝯplonuꝫ epis. Unde dixit Ser. in cura malarꝫ ꝯplonū splenis oꝫ vt admīstrent ea q̄ diximus ī cura malarꝫ ꝯplonū epis: sꝫ addendū in v̄tute earꝫ: vt. s. dcm̄ est. dixit Gerar. sup Uia. malitia ꝯplonis splēis si fuerit absq̄ mā solis alteratiuis indiget. s. ad intus ꝛ ab extra approximatis sūptꝫ ex ꝯtrarijs male ꝯploni q̄ curari hꝫ. Sꝫ si fuerit cū mā dixit Ga. omni fere medicamie indiget inūctionibus infusiōibus euaporatiōib⁹ emplīs digestiuis ꝛ euatiuis flōmia fricationibus vētosis scarificatiōe ꝛ cauterijs. ℭ Dixit ergo Uia. si sign̄atio videat calorꝫ. s. māe calide in manu sinistra basilicā flōmam⁹ vel venā q̄ ē inter anularē ꝛ mediū digitū. Et G. dixit. in lib. de flōmia: splene patientis ei⁹ q̄ ḃm anularē digitū vene incisio ꝯfert ex sinistra manu. Et silr si venā q̄ in cubito incidis eam. s. q̄ intus. s. basilicā sinistrā. iuuat. n. sufficienter splenē malignatum. melius tn̄ est nō semel euare qō ꝯnēsuratū: sed in duos ptiri dies. Et A. dixit. q̄ñq̄ faciūt egritudies splēis necessariū vt flōmet basilica maior sinistri brachij dicā maior ad dr̄iam saluatelle quo dr̄ basilica minor a q̄busdam. Et flōmet ēt safena sola vl' ēt post basilice flōmiā: ꝛ oꝫ esse safena sinistri pedis. imo aliq̄ñ vene guidē in gula. Et necītas hui⁹ flōmie esse possꝫ vehemētia egritudis splēis: aut vehemētia egritudis cōicate spleni toti eueniētis aut alicui mēbrorꝫ ꝑncipaliū. Qꝫ si flōmia fieri nō posset fiat scarificatio in naticis aut apponāt sanguisuce iuxta emoroydas. Et q̄dā volūt ꝙ scarificatio ꝛ sanguisucarꝫ appō fiat sup ypocūdrio sinistro in locū splenis: qō tn̄ fiendum non est nisi ꝑcesserit flōmia vl'is vel scarificatio aut sanguisugarum appositio in locis dictis. Aut fiat sanguis ex nar̄ sinistra euo: aut ꝑ emoroydas vel mēstrua. ℭ Fcā aūt sanguis euone fiat euo ꝑ medicinas si mā exegerit. Et silr si nō fuerit sign̄atio calitatis: sꝫ ꝙ mā sit frida euet digōe ei⁹ ꝑmissa. Dixit tn̄ Ga. i3⁹. terra. de splene egrediunt supfluitates eius nisi ꝑ laxationē. Unū Rab in 9⁹ ꝑticula: aut nō euatur supfluitas aggregata in splene nisi via vna. s. ꝑ secessum: q: nō pōt ipellere qō in se ē ad renes. Et iō cū apatus est. sup.

Cure male cōplōne calide cum materia.

vel vir egrotat cũ mã moveamus ad expulsionẽ supfluitatũ ei⁹ p secessũ. Et ideo 7° cõti. dixit Ras. qñ inflat splẽ cõmouẽdus ẽ ad expellẽdũ supfluitates ei⁹ ꝛ euacuãdũ qd̃ cõtentum fuerit in eo per medicinas laxatiuas. ¶ Si itaq3 mã fuerit adusta digeratur cũ syrupo de epithimo: ꝛ syrupo de fumoterre syrupatis vel incorporatis cũ aq̃ buglose scolopẽ. ꝛ solatri: deinde euacuet cũ medicina q̃ sic fit. ℞. catolicõ ꝛ dyafe. añ. ʒ. iij. elij de succo rof. ʒ. i. ß. distemperent cũ aq̃ endiuie ꝛ scolopẽ. añ. ℥. ij. ꝛ det in matutinis. Aut detur decoctio epithimi. Aut infundatur epithimũ in syrupo acetoso ꝛ aq̃ fumiterre ꝛ exhibeatur i potu. ¶ Si vero mã fuerit calida ꝛ nõ fuerit adusta digeratur cũ oxizacara aut syrupo simplici acetoso ꝛ aq̃ scolopẽ. tamarisci ꝛ solatri: deinde euacuet cũ medicina q̃ sic fit. ℞. agarici. ʒ. ij. salis gẽme. ℈. ij. ꝛ infundant in aqs dictis cũ qb⁹ postea colatis distẽperent catolicõis. ℥. ß. ꝛ elij de succo rof. ʒ. i. ß. ꝛ exhibeat vt supior. Et dixerunt qdã. si ptingat calitas cũ mã vel sine in splene post calitatẽ epis cũ mã vel sine: ep corrigat ꝛ euacuet in pmis. Deinde dixit Uia. demus succũ solatri feniculi ꝛ tamarisci bene coctos ꝛ colatos cũ troc. de eupatorio: vel dem⁹ dyalacca cũ oxizacara.

Cura male complexionis frigide cum mã.

¶ Qz si signo fuerit mãe fride digerat mã cũ syrupo q sic fit. ℞. camedreos eupatorij calamenti sticados ysopi yreos. añ. M. i. radicum capparis anisi feniculi petro. betonice. añ. ℥. i. corticũ interiorꝫ ligni fraxini foliorꝫ tamarisci. añ. ʒ. iiij. decoquent ꝛ colent ꝛ cũ melle fiat syrupus acetosus. Aut digerat cũ oximelle distẽpato cũ aq̃ mente apij scolopẽ. ꝛ tamarisci: deinde euacuet cũ medicina q̃ ẽ Ras. 7° cõti. q̃ sic fit. ℞. mirabolanorꝫ nigrorꝫ. ʒ. x. polipodij. ʒ. iiij. corticũ radicũ capparis. ʒ. ß. absinthij. ʒ. iij. eupatorij. ʒ. ij. fumiterre. añ. ʒ. ß. epithimi. ʒ. 7. decoqnt ꝛ det ex ea i potu sm exigẽtiã aut dentur pillule inde sm pdictã decoctionẽ vel cum pdicto decoctiõe.

In materia mixta.

¶ Qz si signo fuerit mãe mixte: tũc medicine tã digestiue q̃ euacuatiue pdicte misceant.

Cura debilitatis attractiue splenis a mala complexione.

¶ Qz si pp malitiã cõplonis vtus debilitata fuerit attractiua splenis. dixit Ras. 7° cõti. calefaciẽdus est splẽ ꝛ desiccãd⁹ cũ emplastris: qm̃ sic reuertet vt⁹ ei⁹ ad ipm. Et dixit in diuisiõib⁹. curatio ei⁹ ẽ positio vẽtosarꝫ sup splene sine scarificatiõe vice vna. Et ẽplet postea sine vice altera splẽ cũ medicamine pfortãte ipz: ꝛ sic iterꝫ successiue apponat vẽtosa: deinde ẽplm: pcedat tñ appõnẽ vẽtose ꝛ ẽplastri fricatio splenis ꝛ cõmotio ei⁹. s. manu trahẽdo ipm versus exteriora. Aut pmittat exercitiũ eqtatio vel deãbulatio ꝛ sĩlia. ¶ Dixit Guil. si fuerit debilitas attractionis a calitate pfortet splẽ cũ oleo rof. incorporentur cũ capparis radice cipo acoro ꝛ succo endiuie vel cicoree eupatorij ꝛ modico aceti. Et si fuerit a friditate fiat exercitiũ ꝛ eqtatio ꝛ fricatio ꝛ cõmotio splenis cũ manu: deinde cõfortet cũ emplo facto ex solo armoniaco vel cũ vnguẽto qd̃ sic fit. ℞. succi absinthij. ℥. iij. aceti. ℥. ij. armoniaci. ℥. i. bdellij opoponaci serapini. añ. ʒ. ß. olei oliuarꝫ. ℥. ij. dissoluentur gũmi i aceto ꝛ succo pdicto: ꝛ postea cũ oleo ponant ad ignẽ ꝛ feruẽãt aliquãtulũ: postea addat cere. ʒ. ß. ꝛ ea liq̃facta colẽtur cũ staminea: de quo extẽdatur sup splenẽ. ¶ Dixit Haly. apponãtur medicamina sup splenẽ stõ vacuo a cibo ꝛ intestinis vacuis a fecibus: ꝛ debẽt apponi actu calia. ¶ Cure ãt debilitatis expulsiue splenis implentur cura opilatiõis ei⁹ de qua in proximo sequenti capitulo dicetur.

¶ De opilatione splenis. Ca. v.

Opilatio seu enfraxio splenis ẽ clausio venarꝫ eius seu pororꝫ carnis eius seu meatus q est ab epate ad ipm siue ei⁹ q ẽ ab ipso ad os stõi facta ab humore aliquo grosso nõ apante subam eius. De coartatoria. n. splenis opilone itelligũt auctores absolute de splenis opilone loquẽtes. Nã reliq̃ due spẽs opilonis i splene raro repiũtur. Et G. et 7° pòit cõti. vr velle q splẽ qñq3 opilet a vẽtositate grossa: ꝛ de ea dicet in pprio ca°.

Et causa qdẽ opilonis pororꝫ carnis splenis est sanguis grossus quo nutritur ꝛ quem attrahit cũ retinetur in ipso pp fortitudinẽ vtutis eius retentiue: aut expulsiue ei⁹ debilitatẽ. Aut qz attrahat attractiua ei⁹ de dicto sanguine plus q̃ debeat: q̃uis expulsiua nõ sit debilis: aut cã eius est debilitas sue vtutis digestiue que nõ subtiliat sanguinẽ illũ sicut dz. q̃pp sanguis ipse grossus isiltratur i porositatib⁹ ei⁹ ꝛ in cauernis ei⁹ icuneatur: vñ accit q q̃ntitatiue magnificetur suba ei⁹. ¶ Opilonũ vero venarꝫ ei⁹ cã est aut nãlis strictura ipsarꝫ aut scã a re coartãte eas. Aut ẽ hũor stãs i eis opilãs aut sua grossitie: aut sui viscositate: aut sui multitudie. Et aliqñ qz grossus ꝛ viscosus ꝛ mult⁹. ¶ Et hũor opilãs qñq3 ẽ sanguis gross⁹: qñq3 est colã grossa: ꝛ qñq3 flã grossũ: ꝛ qñq3 melia nãlis vel innãlis. ¶ Et opilatur splẽ pcipue post vsum ciborꝫ ꝛ potuũ grossorꝫ: ꝛ melici sanguis gñatiuorꝫ. ¶ Dixit Ale. tumor fit i splene freqnẽter ex legumibus dactilis ficub⁹ balanis. i. castaneis melle vino dulci ꝛ aliis sĩlibus: ꝛ ex vini grossi turbidi aq̃ fride aq̃ lacunalis vel grosse. Et adiuuãt ad gñonẽ opilonis in splene aer fridus grossus: ꝛ vsus frigidorꝫ stipticorꝫ sup splene lõgus accubit⁹ sup sinistro latere in nõ sua hora: mot⁹ fortis ante cõplemẽtũ scde digẽnis ꝛ fortis fricatio super splene ꝛ vẽtosarꝫ appõ sup eo: ꝛ hoc añ pfectã digẽnẽ. Et balneũ frm̃ vel stipticũ ꝛ hũ sĩlia. Et pdicte cãe sũt cãe opilonis meatuũ splẽis. Et pcipue adiuuat ad opilonẽ meatus q vadit ab epe ad splenẽ cũ gñat ð sanguine grosso vel hũore melico plus q̃ debeat q trãsit ad illũ meatũ ꝛ pstipat cũ vel cũ epar mittit ad splenen de colã grossa vl' de flãte qd̃ mittere nõ dz. Et accit frequẽter post restrictionẽ emorroydarꝫ vel mẽstruorꝫ vel sanguis a sinistra nare fluere pluetis. ¶ Et tu potes reducere cãs pdictas ad pmitiuas añtes ꝛ piũcta. Freqnti⁹ tñ euenit opilo in iferiori pte ipsi⁹ q̃ i supiori: qz hũor grauis facili⁹ descẽdit q̃ ascẽdat. qd̃ tñ plies iuenitur ẽ q accit in toto corpe ei⁹. ¶ Ois quoq3 opilo splene debilitat ipm ab opẽtiõibus suis: sz q̃ accit i iferiorib⁹ ei⁹ ꝛ poro vadẽte ab epe ad ipm magis debilitat ab attractiõe. Et sequũtur ipsã accñia debilitatis attractiue ipsius supi⁹ dicta. Et q̃ accit i supioribus eius ꝛ poro vadẽte ab eo ad os stõi magis debilitat ab expulsiõe: ꝛ sequũtur eã accñia debilitatis expulsiue silr dcã qñ tñ debilitatur vtus digestiua ei⁹ opilo inferioris ptis nõ min⁹ nocet q̃ supioris: qz nã magis pat mãm ad exitũ p secessum q̃ p vomitũ. dixit Gal. q Gal in li. de iteriorib⁹ dixit. q puitas splenis chimorꝫ signat bonitatẽ. magnitudo vero malitiã. Dixit. A. ptigit in qbusdã hoib⁹ ꝙ gñetur magnitudo splenis ꝛ remanet sm illud tpe longo. Et sunt secundum illud sm sanitatẽ dispõnũ suarꝫ apparẽtiũ tpe plurimo: q̃uis qñq3 accidãt ex magnitudie ei nocumẽta plima eueniẽtia sz mẽz efficiẽtẽ ꝛ sm vtutẽ splenis: ꝛ opilo tñ splẽis qñq3 pducit ad hydropisiz. Et qñz ẽ multarꝫ egritudinũ gñonis cã defectiõis epis ꝛ febrũ cõpositarũ tussis ꝛ aliarꝫ pliũ q̃ apparebunt in positione signorꝫ.

Signa qũs. dixit. A. non associantur ei signa apatiõis neq3 inflõnis vẽtose splenis. dixit Gal. sequuntur eã grauitas. s. totius corpis ad motũ vel grauitas in sinistro hypocũdrio sensata. ¶ Dixit Ras. in diuisiõibus. q̃ fit successiõe febriũ apparet tactui i latere sinistro splẽis. Et silr ois opilo q̃ p tps durauit. Antiq̃ vero dixit Ras. ꝛ q̃ ẽ magne duritiei appitio sensui valde manifeste ẽ. Et dixit qdã. q mior ei⁹ qñq3 appet versus stõm qñq3 versus pectẽ: ꝛ qñq3 versus vmbilicũ. ¶ Dixit Roge. si diuturna fit pa° sequtur eã tumor pedũ ꝛ cutis vulneratur. Et post cibũ pcordiorꝫ accit isiõ ꝛ anhelit⁹ molestia ꝛ tussis ꝛ affligitur tipice: ꝛ qñq3 sequtur hydropisis ꝛ dolor sentitur in oi spẽ cius in loco splẽis aggrauatiu⁹. ¶ Dixit Ras. 7° cõti. si isiõ ex opilone fuerit oino nõ erit dolor vehemẽs: sz debilis cum põderositate: nã põderositas signat sup opilone meliorẽ do-

Magnitudo ſplenis attenuat corpus.

lor tñ vehemẽs cũ põderoſitate ſignat ſup apa ſine duꝰ. dicunt q̃dã. In opil'one pua ⁊ in p̃nꝰ nõ eſt dolor niſi ſit cũ ea iſtõ vẽtoſa. ¶ Et dixit Raſ. eodẽ 7° ex li. d aere ⁊ regiõe. magnitudo ſplẽis attenuat corpus: ⁊ io q̃zto plꝰ magnaꝛ in tãto plꝰ corpꝰ macreſcit ⁊ plꝰ appꝫ i ſupiorĩbꝰ corpis maxie in collo ⁊ gulaꝛeo ꝙ ſumit nutri^m multũ ex magnitudine eiꝰ. ⁊ eo ꝙ corrũpit ꝯpl'o epiꝛ ⁊ diminuit eiꝰ vtꝰ digeſtiua: vñ corrũpit ꝯpl'o totiꝰ corpis. ¶ Dixit Hal. ſi opilaꝛ meatꝰ ad ep ſit icteritia nigra: ⁊ alie ẽt paſſiões melice ⁊ alia accña dcã ſupra i debilitate attractiue ſplenis. Et ſi opilaꝛ meatꝰ ad os ſtõi ſiet apa. ſ. vel opil'o i ſplene ⁊ debilitaꝛ appetitꝰ. Et adſũt alia accña de debilitate expulſiue ſplẽis. ¶ Dixit Aui. duritie ſplẽis ẽ mãifeſta ſenſui: q2 ſacile põt tãgi: vñ ſit vt nõ ſit aliq̃ alia ſigño necia. Nõ tñ diñt ita appet ſicut apa ⁊ i opil'one qd̃ nõ ẽ ſebris: q̃zuis ipſa ſi ſit ſepe cũ ſebriũ cronicaꝝ qbꝰ ſacile aſſociaꝛ ethica ꝑpter corpis ſiccitatẽ. Et dixit Aui. alñ euomũt ſanguinẽ colere nig. ꝯtinẽte: ⁊ alñ emittũt eũ cũ egõe. Et Ser. dixit. freq̃nt accit ei võitꝰ alñ colicus: alñ melicꝰ: ⁊ alñ euomũt meliaꝫ acetoſã q̃ cadẽs ſup terrã ebullit ſicut acetũ. ¶ Dixit. A. multotiẽs ẽ vriale ſplenetici ſicut ſani: ⁊ cũ exercitat ſe ipm reſoluiꝛ melia eius ad vrinale: ⁊ facit ipm hẽe nigredinẽ q̃ ꝑus nõ erat. Et illa nigredo alñ eſt ꝑ totũ vriale: ⁊ alñ ſolũ appet i eo reſol'ones nigre admodũ arenularꝝ nigraꝝ ꝓut melia ad vrinale diuerſimode mittiꝛ i q̃ztitate ⁊ mõ ſbẽs: ⁊ nõ ꝑdurat iſta vria nigra. Nõ. n. ꝯtinuat mingere vrinã nigrã: ſed ſolũ poſt exercitiũ. Et ꝑ hoc dr̃t ab vrina nigra ꝓueniente a renibꝰ: q2 illa ꝑdurat: ⁊ aduenit ẽt añ exercitiũ ⁊ ſine eo. ¶ Qꝛ ſi opil'o ſuerit ab hũoribꝰ calis adſũt ſig° oñdẽtia calitatẽ dcã ſupra i malitia ꝯpl'onis ſplẽis. ¶ Et ſi ſuerit ab hũoribꝰ fris adſt ſigna friditatis dcã illic. Verũñ q2 opil'o ſplenis plim ſit ab hũore melico ⁊ raro ab alijs: io nõ plures auctores de ſignis ⁊ curis illaꝝ nõ tractauerunt. ¶ Dixit tñ platearꝰ ꝙ q̃ñ hũor eſt melicꝰ vrina eſt diſcolorata ⁊ valde tennis: ⁊ vgulata. Et ſi eſt ab hũore calido vrina ẽ colorata vel crocea. Et Serar. dixit ſplenetici ꝯtinuũ hñt dolorẽ in ſiniſtro latere q aliq̃ñ cõicaꝛ ſiniſtro ſipori. Et meſtitiã ſiue triſtitiã freq̃nt ſine mãifeſta cã patiũꝛ ꝑꝑ vapores melicos vẽtriculos cordis. ⁊l. cerebri igredientes. Et dixit Aui. ꝙ ſt cũ paucitate riſus: multiplicaꝛ. n. i eis timor ⁊ puſillanimitas. Et ſubdit Ser. p̃ali. ſiue repleti cibo maiorẽ ſentiũt dolorẽ ꝑꝑ ſplẽis ꝯpaſſionẽ vel cõpꝛſſionẽ. Et colorẽ hꝫ ſedũ declinãtẽ ad liuiditatẽ vel plũbeitatẽ q maxie ⁊ ꝑ ꝑus ꝑcipiꝛ in albulis oculoꝝ: ⁊ grauedinẽ patiũꝛ citꝰ ꝑꝑ deſcẽſũ melie ad eos. Et aſcenſus mõtis eos grauat: q2 ſtati icurrũt anhelitũ. Et appetitꝰ in quibuſdã ꝯfortaꝛ ꝑꝑ friditatẽ mãe: ⁊ in qbuſdã minuiꝛ vel d̃ſtruiꝛ vel diuerſificaꝛ ⁊ corrũpiꝛ ꝑꝑ diuerſitatẽ mãe corrũpentis appetitũ. Quidã dñt ante cibũ meliꝰ ſe ſentiũt poſt cibũ deteriꝰ maxie mltũ aut groſſũ: maxie ſi ꝑ ſcalas aſcendãt. Vẽter ⁊ latera coꝝ iſlãꝛ ⁊ tẽdũꝛ ⁊ indigẽnẽ patiunꝛ. Et vẽter coꝝ pluries ꝯſtipatꝰ manet. Et aliq̃ñ aliq̃ gutte ſanguis nigri ꝑ ſiniſtrã fluunt narẽ. Eructuatiões patiunꝛ multas ⁊ vrina ſpleneticoꝝ q̃zto ſubtilior tãto deterior: q2 ſignat hũorẽ eſſe ꝯpactũ ſolidatũ: cũ ſplen ſit durus ſubito inde ſeqtur nocu^m velocior cũ corruptiõe ꝯplonis. ¶ Dixit Raſ. 7° ꝯti. ſcire debes ꝙ in ſpẽbꝰ duritici ſplenis ẽ q̃dã ſpẽs mala: ⁊ ꝫ alie nullã hñt ſallaciã oĩo. Et ñ declarauit qd ſit illa mala. Sꝫ tñ ſcias. ꝙ duritice ſplẽis ſi tacta ⁊ cõſtricta vel ꝯpſſa ſuerit cũ vẽtriculis digitoꝝ: ⁊ nulla cedat ꝯpſſionib;ꝫ ſortiter reſiſtat ẽ incurabilis. Et durities ſplenis i ueterata ꝯplim incurabilis reddiꝛ: ⁊ q̃dã dñt ꝙ opilatio ſplẽis iueterata dr̃ pꝰ annũ vnũ. Alij vo dñt ꝙ vſq ad. 7. ãnos curabilis eſt: tu vero ſcire debes ꝙ q̃zto plus cum ea ꝓcediꝛ tanto eius curatio difficilior redditur.

Signa ſacte ab humoribus calis aut ſrigidis.

De nocẽtibus in opilatiõe ſple. ex parte ſex rerũ nõ nãlium.

Cura opilatiõis ſple. triplici ꝑficiꝛ iſtrõ. ſ. dieta potiõe ⁊ cyrugia. Dieta qd̃ ꝯſiſtit in cuitatione nocẽ^m ⁊ oblatiõe iuuãtiũ. ¶ Sũt ãt ei nociua aer ſrīdꝰ ⁊ oĩ mõ: q̃zuis ẽt aer mltũ calidꝰ adurẽs ſit ei nociuꝰ: oĩſq aer groſſꝰ nebuloſus vel paludoſus. ¶ Et ex nocẽtibꝰ ſt triſtitia: ⁊ timor ⁊ ſolitudo: ac ẽt ⁊ excedẽs ſollicitudo ⁊ exercitium ſorte ⁊ motꝰ multus maxie poſt cibũ ante ipſiꝰ ſãguificatiõnẽ i ep̃e. ¶ Et ꝯſilr nocet fricatio ⁊ balneũ ⁊ vẽtoſatio ⁊ calidoꝝ ẽpl'oꝝ appoſitio ſup ſplene i dcã hora. Et nocẽt ſõnꝰ ⁊ vigilia vtraqꜫ imoderata tpe ⁊ hora. Et Guil. dixit ꝙ bonũ erit ſi ſõnũ ſugerit diurnũ. Et dixit Hal. cibos caueãt difficilis digõis: tarde a ſtõ deſcẽdẽtes vt carnes q̃drupedũ ꝑigues vaccinas ⁊ ſimiles. Et cibos groſſos ⁊ viſcoſos gñantes hũores q̃le ẽ rizũ cũ lacte: pãis azimꝰ: triticũ coctũ ⁊ q̃ de faria ſeu ſimila ſeu paſta ſiũt ⁊ amilo. Et nocẽt gñalit q̃cũq multũ dulces ſt cibi ⁊ potus. Propterea dixit Hal. caueãt ea q̃ de melle ſiũt vel zuccaro. ¶ Et A. i 2° canõ. de lacte plura gña lactis cõmẽdauit ſpleni opl'o in hoc c°. dixit oẽ lac ꝑter lac camellaꝝ ẽ malũ ſpleni opil'o. i digẽti aptiõe ꝑꝑ ꝙ dicũt. ꝙ cũ opil'o ſuerit i ſuba ⁊ poris ſube ſplẽis abſq vẽis ⁊ meatibꝰ i q̃ itẽtio hr̃ ſolũ ad mollificãdũ duritiẽ tũc plura gña lactis ꝯueniũt q̃ remollitiua ſt. Sꝫ ſtãte opil'one i venis vel meatibꝰ ſplenis i q̃ aptiõe idigeꝛ tũc oĩa gña lactis nocẽt cũ opilatiua ſint ꝑter lac camellaꝝ: de quo dixit Raſ. 7° ꝯti. dico vidi i pluribꝰ locis ꝙ duritiẽ ſplẽis ⁊ groſſitiẽ ⁊ augmẽtũ eiꝰ euellit lac camellaꝝ ꝑfecte qd̃ fortaſſe facit hoc lac ꝑ ꝓprietatẽ q̃z hꝫ a camella vel fortaſſe a loco i quo abũdat ⁊ laudabilibus herbis q̃s camelle ibi paſcũt. ¶ Nocẽt ãt ⁊ vinũ coctũ: ⁊ vinum qd̃cũq groſſũ vel turbidũ dulce vel multũ põticũ. Et aq̃ groſſa ⁊ turbida ⁊ q̃cunq frida ſeu cruda abſq rectificatiõe bibũꝛ. ¶ Noceꝛq ⁊ oĩs medicia ſubtiliatiua apitiua ſtus ſũpta ante ſcdãꝫ cibi digõnẽ bibita: qm̃ mãꝫ idigeſtã ad augẽdũ ſplẽis opil'onẽ deportat. ¶ Ampliꝰ patientes opilationẽ a cã calida abſtinere debẽt a p̃dictis ſi caliditati ſucta ſuerit ⁊ iſup a multũ calidis cibis ⁊ potibꝰ medicinis q̃zuis de genere nõ ſuerit opilãtiũ ſicut ⁊ patiens cã a cã frida abſtinere dꝫ ab eis ſi friditatẽ ſecũ habeãt ꝯplicatã. Et ẽt a multũ fridis q̃zuis nõ ſint opilatiua. ¶ Et rurſũ d p̃dictis nocẽtibꝰ ſi q̃ ſuerit melicoꝝ chimoꝝ gñatiua: ipa maxie fugiẽda ſt: q̃m vltie ſt nocẽtia ſplẽi ſiue calida ſint ſiue frida de qbꝰ ad plenũ eſt in ſmone de m̃bris aiatis. c°. de melia dcm̃. ¶ Juuãtia vo i opilatiõe ſplẽis ex pte diete ſt in cã calida aer tꝑatus vel parũ ad caliditatẽ declinis. Et in cã frida aer cal's: ⁊ i vtraq cã ſit ſubtilis lib ⁊ euenatꝰ ⁊ letari ⁊ gaudẽ ⁊ cũ gaudẽtibꝰ eſſe: ⁊ cũ eis delectabiliꝛ ludẽtre oẽ qd̃ aiam dilatat ⁊ ridẽ facit. Qꝛ ſi cã ſlãtica ſuerit aut multũ frida ira abſq ſurore ꝯuenit. Et iuuãt ſõnꝰ ⁊ vigilia moderate ſcã. Et exercitari ante cibum poſt ꝯplemẽtũ ſcde digõnis cibi p̃teriti. Dixit. n. Hal. vtaꝛ exercitio ante cibũ: q2 ipſis oĩbꝰ ꝯduciẽs ẽ. ꝯfortat. n. calorẽ nãlẽ ⁊ ſuſcitat. Et poſt cibos otio vtaꝛ donec cibꝰ i ſtõ digeſtus a ſtõ dſcẽderit ⁊ iteſtis. ſ. ⁊ ſãguificatꝰ ſuerit. Et poſt exercitiũ balneo vtẽdũ ẽtuiꝰ aq̃ ſit ſalſa aut ſulſurea aut ſimilis a qbꝰ aqs ſi caueat patiẽs ꝑꝑ aliq̃z cãm: vel q2 non hũerit tunc loco eaꝝ ſup corpꝰ eius aq̃ iſudaꝛ calida in q̃ camõillã mellilotũ arthemiſiã ſãſucũ vel amaracũ aut his ſimilia coxeris: vel cũ aq̃ ſabaoꝝ ſerri ⁊ lutis iungaꝛ ſulſureis piccis vel alumioſis: humõi tñ debẽt ſieri niſi p̃miſſis euonibus ſufficientibus. ¶ Et dixit Haly. regimẽ ſpleneticoꝝ illud eſſe dꝫ ꝙ i curis ep̃icis moleſtatoꝝ paſſionibus diximꝰ i ſbtiliatiõe ⁊ dinutiõe quo digõi ſit facile. Verũ cibis miſceãtur ea i qbus ẽ iciſio ⁊ ſubtiliatio q̃les ſt auium carnes. ſ. d gẽtiũ i agris ⁊ arboribꝰ nõ i aqs ⁊ pulli ⁊ frãgilli. Sit ãt auiũ caro cũ aceto pata ⁊ gar. oliue oleo charaui ⁊ cinãomo ⁊ cũ granis coq̃ꝛ cappis. ⁊ ꝯferunt caro caſtratis ⁊ edis ⁊ aprina ⁊ capolis ⁊ oua ſorbilia. Et dixit Hal. piſces optimi ſt pati cum aceto acerrimo ruta apio ⁊ zaffrano pipe ⁊ ſimilibꝰ. Et dixit. pãis ſit mũde ſarie ꝓce

Omne lac preter lac camellarum eſt malum ſpleni.

De iuuãtibus ex parte ſex rerum non nãlium.

bati artificij in clibão tpati ignis coctus. Et dixit. cappes
viides i aceto ɔdite vtiles sī valde ꝛ fic⁹ i aceto ifusē ti die
quolꝫ cōedāt tres i ieiunio ꝛ blitis cū aceto ɔdita ꝛ grão
sinapis ꝛ olo. ℭ Dixit Azara. li. 29. de cibis spleneticorū
sī cibaria sbtilia nō gnātia meliā sic ut pāis fermitat⁹ de
frumito bono i cui⁹ ipastatiōe misceat sem̄ feniculi ꝛ ani/
si: ꝛ pulli ꝛ oīa volatilia sbtil' nutrim̄ti. Et cibaria subtilīā
tia sicut allia cepe porri rasan⁹ cappis i sulso ficus remolli
te i aceto: fic⁹ sicce anug. fistici passule nuces ꝛ oliue i sulso
dcocte: cepe i sulso de aceto lupini brodiū ciceꝝ turiōes da
ctilici: tqꝫ hn̄t i se aliq̄ꝫ amaritudinē: rostꝝ porcinū fēicul⁹
apiū cuscute sinapis blite oleū cū aceto ꝛ aq̄ sulsi de cappi
bus oleū: ꝛ oleum ami. ꝛ acetum in quo herbe sint mol
lite. Itē pāis ɔfect⁹ cū nasturtio. rectificatio aceti ɔuēiēt
i cibarijs spleneticoꝝ. ℞. aceti forti. lib. iij. ꝛ remolliāt i eo
teneritates tamarisci calam̄ti ꝛ feniculi recētis apij: cutcu/
te rostri porcini. an̄. M. i. puū ꝛ stēt in eo p tres dies hye/
males vł duos estiuales ꝛ colet ꝛ reducat ad ea q̄ oꝫ. ℭ Di
xit passiōari⁹ p oēs dies ieiūo dabis cōedē radices. s. que
cōedūt cū sinapi ꝛ oxizacle i quo ipse pdīe sint isuse. Et ɔpe
tūt ei borrago buglosa spinachia petro. luppulus cicorea
spag⁹. ℭ Et dixit Oyas. folia cauliū sūpta cruda aceto ɔfe/
rūt. Et dixit Gal. vinū bibāt antonii: oꝫ. n. esse vinū album
subtile potens odoriferꝝ. puꝝ vel parꝝ mixtū cū aq̄ ferrea.
Dixit. n. archigenes: potus sit aq̄ ferro ignito. s. calibe extī
cto multotiēs i ipsa. Et si sint absq̄ꝫ febre det cū vio. cum
hac ē aq̄ ɔuēit cibaria coq̄re. Nā aq̄ ferrea oib⁹ dispōni/
bus splēis ē ɔuēiēs. Et qdā dn̄t q ɔsilr ɔfert aq̄ i q̄ extin/
guit magnes. Aut liniat vinū cū aq̄ dcoctiōis tamarisci.
ℭ Dixit zoar i ɔpendio sui theisir. bibē cū lignis facij ex
ligno tamarisci pseruat ab egritudib⁹ splēis ꝛ alijs accīti
bus malis supuēiētib⁹. Cifus ergo ad bibēdū cū eo fit de
tamarisco. Et si poss̄e fuerit doliū vel veges i q̄ vinū reposi
tū ē fit d eodē. Fiāt ēt d eo flescōes i qb⁹ bibēdū vinū fuer̄.
Et qdā dn̄t sit vas ad tenēdū vinū d fraxino: ꝛ silr cifi ꝛ pi/
xides. ꝛ dn̄t alij saltē sint de salice. Et dixit plateari⁹: auꝝ i
cēsū i vino coꝝ extiguat. Dixit Zoar. cib⁹ coꝝ sbtiliet q̄ꝫ/
tū fieri poterit vt pulli ꝛ turtures ꝛ nō nocebūt gallie do/
nec sanet. Et oꝫ vt admistret patiēti in pn̄° sui aliq̄ grana
cappis pata cū aceto sqlle. qm̄ cappis hāc dispōe sanat ꝛ
pcipue i ieiunio sūpta. Et sic dixit plateari⁹ pot⁹ coꝝ actu
calus ꝛ silr cib⁹. Et tua qdē itercit eligē de supradictꝭ cibꝭ
ꝛ potib⁹ pl⁹ ꝛ min⁹ calos vel frōs sꝫ q dispō exigit: ꝛ silr
miscē cū eis pl⁹ ꝛ min⁹ icitiua vel sbtiliātia. ℭ In dieta di
xit A. cib⁹ i cā cal̄a sit ille q dict⁹ ē i cura apatꝭ cali epis ꝛ
silr opilōnis ei⁹. sup. cū dcliatiōe vt sit apitiu⁹ ꝛ sbtiliatiu⁹
magis. Et dixit i cā melica qn̄ꝫ sufficit rgim̄ sbtiliatiuū. i.
dieta tēuis i sanatiōe splēis: ꝛ h̄ eēt qn̄ vi⁹ forte forti ꝛ mā
eēt pauca. Et qn̄ꝫ ɔfert rgim̄ ipiguatiuū cū cibis multi nu
trim̄ti ꝛ hūidis: ꝫ eēt qn̄ melia eēt adusta ꝛ siccitas aucta
i corpe: qm̄ tale rgim̄ hūectat corp⁹: sāguinem rectificat ꝛ
meliā. Eligēdi tn̄ sī cibi ipiguatiui ꝛ hūectatiui ex n̄ ingē
sātib⁹ sāguinē nꝫ opilātib⁹. Q si opilatiui fuerit pmiscē
di sī cū sbtiliātib⁹ apiētib⁹ ꝛ icidētib⁹ cibꝭ vel medicis.
ℭ Et dixit. A. q si fuit ita. s. rgim̄ opilatiuū ꝛ absq̄ꝫ rectifi
catiōe cū pdiꝭ adhuc adbibēdū ē: qm̄ ista eē dicit sbandi
adhuc erit ɔuēiēs adbibē ipꝫ p tāto q mal⁹ ē iuua^m eis
q̄ꝫ nocu^m opilatiōis: cui postea poterit sbuēiri: ꝛ ɔmū. A.
sbdit. cibi spleneticoꝝ sī illi q sī leues ꝛ pigues ex iurib°
factꭗ ex eis q̄ sī leuia ꝛ sbtilia ꝛ calefcā cū eq̄litate: ꝛ oꝫ q
admistret cū eis sbtiliātia: sicut sinapi ꝛ hiba. Et cappis cū
aceto ɔuēit. Et pot⁹ sit aq̄ ferrarioꝝ ꝛ oē i q̄ extiguit ferꝝ
ignitū miltoties. Fiat āt pcitas ꝛ cibi ꝛ pot⁹: sꝫ pcipue mi/
nuēda ē cēa. Inē cibū ꝛ cibū nō sumat pot⁹ nisi fuerit me
dicialis. ℭ Cū cibis suis pt vti mustarda ꝛ pipata ꝛ allia/
ta ꝛ sallamito: ꝛ aceto ēt solo vel cū pipe mixto. Et pn̄t sup
cibarijs vti spēb° q̄ sic sūt. ℞. cinamo. cardamo. piperꭗ.

an̄. ʒ. 5. gar. nucism. galā. folij pipis lōgi. an̄. ʒ. i. croci. ʒ. 5.
ℭ Cura p potionē sex ɔplet itētiōib⁹: q̄ꝝ vna ē ad leuien/
dū ꝛ mollificādū qd collectū ē: ꝛ i splene iduratū. 2ª est ad
rsoluēdū qd iā mollificatū ē. 3ª ē ad apiēdū ꝛ sbtiliādū ꝛ i
cidēdū qd gs̄sū ē ꝛ viscosū. 4ª ē euandū qd sbtiliatiōe ꝛ i/
cisiōe digestū. 5ª ē ad diuertēdū. Et 6ª ad accn̄a corrigēdū.
Et pme qdē due itētiōes ɔplet cū his q̄ ab extra approxi
māt magis. Et hᵉ qdē oēs alias intētiōes pcedit. Nō. n. sī
resolutiua approximāda an̄ mollificatiōeꝫ ne p ipa liqdio
rib⁹ ꝛ subtiliorib⁹ ptib⁹ ɔsumptꭗ grosse remanētes i sci/
rosiꝫ icurabilē ɔuertāt: sꝫ p mollitiua ꝛ laxā faciētia māꝫ
admistrari dēbet p aliqd tps ɔueniēs. Et sꝫ ptē mollifica/
ta mā resolutiua sēq̄nt: vt qd mollificatū ē rsoluāt: q̄ reso
luto iteꝝ ad mollitiua redeūdū ē: ꝛ deīn iteꝝ ad rsolutiua: ꝛ
sic successiue pcedēdū dū fuerit expediēs. Possent ēt a pn̄°
medicie mollificatiue misceri cū resolutiuis: vt sil' pcedat
mollificatio ꝛ resolōo: verūtn̄ i pn̄° mollitiua debēt pceder̄
resolutiua ꝛ lōgo i pcessu ecōuerso: pm⁹ tn̄ mod⁹ ē meli/
or. Et qūocūq̄ꝫ admistrētur pdicte medicie: vt i supiorib°
paruit n̄ sūt oēs expoliāde a stipticꭗ: verūtn̄ stipticitas eaꝑ
oꝫ eē pua. Et fit stipticoꝝ pmixtio: vt ɔseruet vi⁹ mēbri ꝛ
nō deficiat p viā mollificatiōis vel resolōnis: ꝛ vt ɔseruet
vi⁹ ipsaꝝ mediciaꝝ. Et nō solū cū istis debēt misceri: verū
ēt cū apitiuis de qb⁹ meliora sūt i qb⁹ amaritudo iuenit.
Et iō A. dixit. medicie singulares q̄ ɔueniūt sūt ille i qb⁹
iuenit amaritudo ꝛ stipticitas. Q si nō iuenit a medicia i
q̄ sit stipticitas cū amaritudie tūc misceat medicia amara
cū alumie ꝛ aceto. Nā alumē cū sua vtute stiptica frāgit d
bilitatē ꝛ acuitatē medicie amare: ꝛ acetū frāgit amare ca
liditatē ꝛ iuuat ad penetrationē ꝛ icisionē. Cōueniūt isuꝑ
ēt rsoluēdo ꝛ apiēdo medicie alie cal̄e: q̄ꝫuis nō sint amare
sꝫ debēt eē moderate calide: vt sup paruit i can̄. In qb° si
nō fuerit stipticitas possūt misceri ɔsilr cū medicia hn̄te sti
pticitatē puā: vt dcm̄ ē. ℭ Et scias q mollitiua nō sūt i oi
opilōne nec̄ie: immo nō nisi i ea q̄ iā idurata ē multiplr ma/
gnificata. In alijs āt sufficiunt apitiua: sꝫ qn̄ induratꝭ non
sufficiunt: sꝫ exigunt mollitiua ꝛ resolutiua cum apitiuis.
Dixit. n. Ser. nō ē necē vt simus ɔtenti sup illō quo cura/
mus splenē duꝝ cū medicinis fortib⁹ deforis tm̄: sꝫ cura/
mus ēt iteri⁹. Et A. dixit. qn̄q̄ꝫ puenit duritics splenis ad
hoc in curatiōe ei⁹ ad itroitum cū eis q̄ bibunt absq̄ꝫ eis:
cum qbus fit ēplꝫ. sup. vel iunctio aut fomētatio ꝛ silia.
ℭ In oib⁹ tn̄ medicinis supradictis inceptio cure oꝫ fieri
cum leuioribus ꝛ gradatim pcedi oꝫ ad fortiora.

ℭ Et Ser. qdē noiauit medicinas ɔferētes splenī in apitiōe
ꝛ resolōne māeꝝ opilātiuꝫ. dixit. d radice corticū cappis: ꝛ
de q̄ dixit A. q est melior caꝝ. nā multotiēs educit egerē
ꝛ vrinā sanguinolētā malā. i. malā māīa p egōnē aut vrinā
ꝛ sanat: ꝛ pprie cum bibit cū syrupo acetoso trahente ad
acetositatē. i. q fuerit multe acetositaꝭ. ℭ Et subdit Sera.
ꝛ scolopē. s. vt dixit. A. sumpta cum succo tamarisci. i. tar/
dix ei⁹ de q̄ dr̄ q pistata ꝛ bibita tribus diebus cum vino
subtili aromatico splenē attenuat siue sit sicca siue viridis.
ℭ Et subdit Sera. ꝛ fruct⁹ tamarisci: tamarisc⁹ tn̄ q̄ꝫ ha/
bem⁹ nō fert fructū: sꝫ loco ei⁹ vtimur floribus aut folijs
ei⁹: ꝛ iō sbdit. ꝛ hn̄. ꝛ extremitates ei⁹. di tn̄ q ē alia tama/
risc⁹ i egypto syria ꝛ alijs ptib° vltramarinis q̄ fert fru/
ctū silem gallie: de q̄ auctores itellexerūt cū dn̄t fructū ta/
marisci. ℭ Et subdit Ser. extremitates salicis A. āt dixit
garab. vel algarab q̄ ē spēs salicis: ꝛ h̄ ppe valꝫ in cā cal̄a
vel q̄ ē ɔplicata caliditati. Et seqtur Ser. Et sem̄ agni castis
A. āt dixit. grana alcasid. Et seqtur Ser. ꝛ acorus. Et A.
dixit. ɔfecta cū melle cū ex ea accipit oi die coclear. i. ℭ Et
seqt Ser. ꝛ succ⁹ cētauree minorꭗ. Et. A. dixit. q cētaurea
ꝛ succ⁹ ei⁹ ꝛ ppe mior efficit opōnē radicis cappis. Et di
xit. q sūpta cū syrupo acetoso ɔfert: ꝛ dos. eius ē ab aur.
i. vsq̄ꝫ ad. ij. ℭ Et seqt Ser. ꝛ camedreos ꝛ camepitheos.
ꝛ subdit.

Ser intentiones in cura p potionem.

De medicinis apientibus splenem ꝛ resoluentibus ꝛ primum de simplicibus.

ꝛ subdit.armõiaci ꝛ decoc.lupinoꝝ amaroꝝ.A.ãt de his
dixit.camedreos ꝛ camepitheos ꝛ armiõacũ.Et d̃ lupinis
dix̃.pcipue decoc.eoꝝ cũ syru.acetoso:aut cũ aq̃ dulci q̃ bi
bit̃ cũ syru.acetoso:aut cũ aq̃ d̃coc.folij.℄ Et seqtur Ser.
ɔfert alleũ silvestre ꝛ prassiũ.A.ãt dixit.prassiũ cũ aq̃ ferra
rioꝝ.℄ Et dixit Ser.flos salicis levat lapideitatẽ splenis
qñ cũ ipso fit emplm̃ desup.Et.A.dixit.ꝙ de medicis sple
nis est flos salicis.℄ Dixit Archigenes.serpillũ cũ aceto
da.Et Asclepiades dixit cinaglose.M.j.accipiẽs ɔtere cũ
trib⁹ ciatis vini ꝛ liquorẽ exprimẽs da bibere.Idẽ tñ facit
succus ei⁹ ꝑ se:ꝛ dixit.camedreos.M.j.decoque cum vini
sextario.j.ꝛ exprime ꝛ da ciatos.ij.añ cibuꝫ.Et dixit.tama
risci fructũ ɔtere ꝛ cribella ꝛ da coclearia.ij.cuꝫ oximellis
tẽperati ciatis trib⁹.Et dixit.grana edere iex da trãgluti
re ꝛ sup bibere oximel.Dixit Ras.7° ɔtin.radix dragõtee
crispe sũpta apit opilones splenis.Dixit Cõstã.vinũ deco
ctionis corticis rafani da bibere.Et si vis ꝓbare da porcel
lo ꝑ triduũ bibere.4° die occiso splenẽ non invenies.Dixit
Rufus.ʒ.j.granoꝝ filicoꝝ sumpta in potu quolꝫ die cõ
venit spleni cũ syrupo acetoso.Dixit Dyas.basilicõ gario
filatũ tollit magnitudinẽ splenis.s.sumptũ.Dixit.A.sqlla
est bona ꝛ ultimate maxie oximel ei⁹ ad digerẽdũ.Et na
sturtiũ ẽt est bonũ ꝛ nigella ꝛ acetosa cãpestris.i.vera ace
tosa trita cũ aceto sumpta:ꝛ valet in dispõne calia.Et qdaꝫ
dñt.ꝙ acetosa cãpestris est lapatiũ acetosuꝫ.Et subdit.suc
cus spinachioꝝ recentiũ sumpt⁹ valet silr in cã calia.Et di
xit.anetuꝫ siccũ cuꝫ sumit̃ ex eo oi die põdus.ʒ.ij.ꝛ sequit̃
pot⁹ vane canicelli.sup.vel alteri⁹ rei iuvãtis.Et dixit.põ
dus.ʒ.ij.succi eupatorij ɔvenit sumpt⁹ cuꝫ aq̃ decoctionis
absinthij.Et ɔvenit scea ꝛ apiũ ꝛ scene.℄ Inqt Mes.sti
cados est medicina bona opilonis splenis.Et dixit.capil
lus veñ.cũ infundit̃ in aq̃ apij ꝛ endivie aut cicerũ nigro
rũ:aut seminũ q̃tuor.s.caloꝝ in cã frida:ꝛ fridoꝝ in calida
aut in aq̃ lactis est medicina bona oium opilonuꝫ:ꝛ ꝓprie
epatis ꝛ splenis:eoꝝ aũt sumi recẽs ꝛ ɔtrituꝫ ifundam sicco
cui non est spes.Et dixit.assaruꝫ est ex medicis bonis qb⁹
est spes iuvamẽtoꝝ ad morbos opilonum ꝛ ꝓprie epis ꝛ
splenis ꝛ duritiẽ eoꝝ.Et dixit.polipodiũ ẜm oẽm moduꝫ
administrationis ei⁹ ɔfert duritiei splenis:ꝛ ꝓprie cũ epithi
mo ꝛ sale ido.Et dixit ꝙ ireos est ex bene solventib⁹ duri
tiẽ splenis ꝛ apata epatis ꝛ splenis ꝛ dolores eoꝝ.Et dix̃.
ꝙ lapis armen⁹ ꝛ lazuli ꝛ sene sunt ex medicis bonis opi
lationib⁹ splenis.Et dixit ꝙ aristologia ro.aufert opilo
nes splenis ꝛ vẽtositates in ipso sumpta cuꝫ oximelle radi
cuꝫ.Et dixit Mes.opoponacũ ꝛ serapinuꝫ sunt ex medici
nis splenis bibita ꝛ illinita.Et ꝙ serpẽtaria ꝛ brionia ꝛ ar
thanita silr sũt ex medicis splenis sũpta ꝛ emplata.Insup
in supiorib⁹ dicte sũt medicie multe ɔvenientes spleni ꝛ cũ
q̃litate aut cum ꝓprietate eaꝝ.℄ Et de medicis cõpositis

De cõpositis.

ɔferẽtib⁹ sunt troc.de capparib⁹.ꝛ troc.de scolopẽ.ubi nõ
affuerit calitas.Troc.de capparib⁹ 9° Almã.sic fiũt.℞.cor
ticuꝫ radicũ capparis scis agni casti añ.ʒ.x.scolopen.ʒ.7.
aristol.ro.folioꝝ rubbe scis nasturtij sataragi acoꝛi nigelle
añ.ʒ.iij.armoniaci.ʒ.j.armõiacũ dissolvat̃ in aceto cũ quo
reliqua cõponant̃ ꝛ fiant troc.ʒ.ij.dos.troc.un⁹ cũ oximel
le ꝛ apozimate radicuꝫ.℄ Troc.de scolopẽ.sic fiũt.℞.sco
lop.isopi prassij fruct⁹ tamarisci corticũ radicuꝫ capparis
añ.ʒ.ß.scis agni casti scis rute gẽtiane arist.rotũ.floꝝ gene
stre añ.ʒ.ij.ß.armoniaci dissoluti in aceto.ʒ.j.ß.cõponant̃
ut supiores dosis ut illoꝝ.Et dixit Gor.ꝙ ɔvenit diacap
paris.Et Uia.dixit.ꝙ ɔvenit diareubarbarũ ꝛ dialacca ꝛ
diacostum.Et Guil.dixit.sumat̃ sepe de diacurcuma ꝛ de
dialacca ꝛ cũo de scoria ferri sil̃ mixtis aut diacardamomũ
cuꝫ limatura calibis ablata.℄ Troc.ɔvenientes in opilo
ne a cã calida:aut ẽt a frida cuꝫ febre.℞.scis portulace endi
vie scis tamarisci capilloꝝ ven.ceterach politrici opãthos
coralloꝝ al.ꝛ ru.añ.ʒ.ij.corticũ radicuꝫ capparis scoloꝑ.ꝛ

scis agni casti.añ.ʒ.j.ß.cõponant̃ cuꝫ aq̃ tamarisci ꝛ fusio de
dragagãti.ꝛ ɔveniunt trisandalũ diarodõ abbatis ꝛ rosa
ta novella sil̃ mixta.℄ Et scias ꝙ succ⁹ buglose decoct⁹ ꝛ
bibit⁹ cum tyriaca mane ꝑ duos dies destruit vesicas:que
aliqñ gñant̃ in splene:sicut ẽt dictuꝫ fuit ꝙ gñant̃ in epa
te.℄ De medicinis aũt ab extra approximãdis.dixit Ra
sis 7° ɔtiñ.expertus sum ꝛ inveni ꝙ si lana succida carminata
ꝛ involuta in aceto ꝛ lixivio ponit̃ sup splenẽ efficaciter fa
cit valde.℄ Fomẽtatio utilis in pncipio fiat cum filtro vel

Medicie ad extra a?roximadis.

spongia infusa in lixivio in quo decocta fuerint scolopen.
capillus ve.ceterach folia apij ꝛ semẽ altee.℄ Alia utilis
sed fortior ꝑdicta.℞.aque scolopẽ.apij.añ.lib.j.aceti ꝛ li
xivij.añ.ʒ.iij.ꝛ calefiãt.℄ Alia utilis ꝛ fortior ꝑdicta.℞.
prassij absinthij rubbe camedreos camepitheos corticũ ra
dicuꝫ capparis folia tamarisci folia savine cortex mediani
ni fraxini summitates lauri camomille ꝛ melliloti añ.ptes
eq̃les.ꝛ decoquant̃ in oleo anetivo aq̃ tamarisci lixivio ꝛ
aceto.Et spõgia vel filtruꝫ in hac decoctiõe infusuꝫ ꝛ exp̃s
sum calidũ spleni supponat̃.℄ Inunctio utilis.℞.isopi
humide piguedinis anatis misceant̃.Et fortior est que fit
cuꝫ solo oleo tamarisci.℄ Alia utilis.℞.mucillaginis fe
nugreci ꝛ scis lini ꝛ altee adipis anseris anaꝫ ꝛ galline añ.
ʒ.j.olei anetini cheirini de amigdalis amaris añ.ʒ.ij.isopi
humide.ʒ.j.cõponant̃.℄ Et ex utilib⁹ est ung^m de ciclami
ne:qd̃ descrip.Mes.in ca° de artamita.℄ Ung^m aliud.℞.
olei laurini irini sãbucini butiri aceti sq̃llitici.añ.ʒ.j.ß.em
plastri de melliloto.ʒ.iij.succi ciclaminis ꝛ succi prassi añ.
ʒ.iij.decoquant̃ ad succoꝝ ɔsumptionẽ.℄ De emplis di
xit.A.ex eis que sunt ꝓpinqua eq̃litati est sicla decocta cũ
aceto:ꝛ ɔvenit qñ est febris.Et silr ɔvenit emplm̃ factum
de sicla branca ursina malua ꝛ radice cuisci ꝛ folijs matris
silve.℄ Dixit Gerar.sup 9° Almã.ꝙ emplm̃ de bolo arme
no ifuso in aceto ɔvenit ubi est caliditas.℄ Dixit Alber
bono.℞.radices ꝛ stipites ebuli ꝛ incide minutatĩ.Et fac
bullire cũ optimo vino albo:ita ꝙ vinũ supstet ebulo ꝑ ter
tiũ vel ꝑ unũ digituꝫ postea tere diligẽter ꝛ incorpora cuꝫ eo
aliquãtulũ aceti ꝛ pinguedinis galline ꝛ ipsi⁹ vini in quo
fuit coct⁹.Et si vis fac ẽt bullire aliquãtulũ absinthij cum
ebulo:ꝛ simul pista ut fit tritissimuꝫ:ꝛ calim pone sup sple
nẽ q̃tuꝫ pati potuerit:est.n.utile.℄ Aliud ẽt utile.℞.fa
rinã fenugreci:ꝛ scis lini ꝛ ifunde in aceto decoctiõis sco
lopẽ.tamarisci ꝛ radicuꝫ capparis.postea extrahe ab illis
farinis mucillaginẽ quã ɔficies cuꝫ martiaton oleo lauri
no ꝛ anetino ꝛ modico cere.℄ Dixit Ras.7° ɔti.ꝙ Ipo.
dix̃.ꝙ armõiacũ dissolutũ in aceto illinitũ sup splenẽ ɔfert
valde grossitudini ei⁹.℄ Quidã autẽ utiliter sic faciũt p^s
emplm̃ ponunt sup splenẽ ꝑ tres vel q̃tuor dies.qd̃ fit ex
radicib⁹ cuisci ꝛ farina fenugreci ꝛ seminis lini ꝛ oleo ca
momelino ꝛ cheirino vel de lilio.postea removent emplm̃
ꝛ fomẽtant locũ cuꝫ aceto ꝛ aqua tamarisci ꝛ scolopẽdrij
deinde abstergũt ꝛ supponũt armoniacũ dissolutuꝫ in ace
to aut spõgiaꝫ lenẽ ꝛ novã ꝑus lotã ꝛ bene expssaꝫ infusaꝫ
in aceto in quo fit dissolutũ armoniacũ ꝛ fassiant eã ꝛ di
mittũt die uno postea eã remittũt ꝛ supponũt emplꝫ deĩn
ꝛ dimittunt die uno ꝛ eo remoto fomẽtãt:ꝛ deinde spõgiã
apponũt:ꝛ dimittũt die uno:ꝛ deĩde removẽt ꝛ iterũ empla
strũ apponũt die uno:ꝛ deĩde removẽt ꝛ fomentãt.ut supra:
ꝛ sic successive ꝓsequunt̃ uno die cum emplo alio cũ fomẽ
tatione ꝛ spongia donec liberet̃.℄ Avic.dixit fiat emplã
strũ ex armoniaco ꝛ stercore ovium vel caprarũ ℄ Dixit
Gor.emplastrũ efficax.℞.radicũ capparis.ꝛ mediani cor
ticis tamarisci squinãti.añ.ʒ.iij.sinapis sulfuris scoadeon
stercoris vaccini seminis rubbe.añ.ʒ.ij.armõiaci.ʒ.j.bdel
lij.ʒ.j.picis navalis.ʒ.ß.dissolvãtur gũmi in aceto ꝛ reliq
que terãtur ꝛ malaxent̃ cum oleo laurino ꝛ addant̃ predi
ctis gũmis:ꝛ fiat emplastrũ extensuꝫ sup corio ꝙ cooperiat̃
tur pãno lineo subtili vetere ꝛ ponatur sup splenẽ.℄ De

xit Raz.7° ↄtinentis: ꝙ radix cheiri cocta ⁊ supposita sanat splené durū. Pulegiū cū sale tritum positū sup splené consumit tumoré eius. Licuta decocta cum semine ei⁹ dōz liquefiat supposita spleni mirabilr facit. ¶ Dixit Gal.13° tera. melior medicina ad duritiem splenis est emplm qd fit ex radicibus capparis absinthio aceto ⁊ melle.

Quarta intētio digestiu. ⁊ cūat. ¶ Quarta intētio que est ad euandū dixit Gal.13.tera. ꝙ in curatiōe passionū ep̄is ⁊ splenis per euoné indicatióe sumpta a cōione. i. colligātia eorū est diūa. nam gibbus epatis purgatiōe eius prenerre ↄcauum per ventré idigeat: hec cōsideratio nō est in euone splenis: nā splen altera tm̄ indiget. s. ea que p ventré. Euo itaq3 in opilatiōe splenis debet fieri aptione ⁊ digōne p̄mussis. ¶ Syrup⁹ vtilis in digōne mãe frigide ⁊ grosse. ℞. radicū rafani apij feniculi petro. sparagi brusci brionie añ. ℥.j.ß. corticū radicū capparis. mediani corti. fraxini tamarisci ⁊ genestre añ. ℥.j. camedreos camepitheos scolopé. eupatorij prassij calaméti absinthij capillor veñe. añ. M.j. squinãti calami aromatici meliluse añ. ʒ.iij. passular sebesten. añ. ℥.j. cuscute seis anisi feniculi charui dauci carpobalsami. añ. ℥.ß. seruetãt in aq̄ fontis sufficiéti syrupizet ⁊ acetoset dos. ℥.ij. cū aqua tamarisci vel scolopen. Qz si affuerit febris misceãt p̄dicte radices ⁊ flores boraginis ⁊ buglose fumusterre cicorea scariola endiuia politricū ⁊ oxyantbos. ¶ Gen. syrupus ad duritié splenis cum aliq̄li calefactiōe epatis. ℞. tamarisci corticum radicis salicis scolopé. prassij endiuie siluestris añ. M.j. radicū feniculi petro. apij. acori radicū capparis passulus. añ. ℥.j. seminis plātaginis. ℥.ß. camedreos camepitheos añ. M.ß. seminis anisi ⁊ feniculi ⁊ endiuie añ. ʒ.iij. p̄rna numero.x. decoquant ⁊ fiat syrupus acetosus cum zuccaro. ¶ Dixit Gen. sumpto hoc syrupo purget cū pillulis de lapide lazuli ⁊ aggregatis adinuicé mixtis postea iterato purgetur ⁊ digerat materia cum p̄dicto syrupo additis in decoctione polipodio ⁊ sene añ. ℥.ij. eupatorij. M.ß. epithimi. ℥.j. ⁊ postea purget cū dyafeene ⁊ reiteretur sm exigentiam. ¶ Solutiuū vtile si affuerit caliditas vel febris. ℞. folior boragi. ⁊ buglose florū fumiterre cuscute passular. epithimi ligri. ⁊ seis endiuie bulliant in aq̄ ⁊ colent: ⁊ in colatura distéperetur diacatolicon. ʒ.vj. electuarij de succo ros. ⁊ diasene añ. ʒ.j.ß. ¶ Agaric⁹ cū syrupo acetoso est solutiuū bonū in omni mã ⁊ dos. ei⁹ fit ab aur. j. vsq3 ad. ij. ¶ Et dixit Aui. epithimi pōdus a. ʒ.j. vsq3 ad. ij. cū. ℥. iij. syrupi acetosi confert. Nā cū iteratur solōne educit aliud qd est in splene: ⁊ detumescere ipsū facit. Et hoc est apud me exptum. ¶ Conueniūt quoq3 clysteria ⁊ suppositoria approximata sm exigentiā mãe lenitiua ⁊ acuta paruz vel plus. ¶ Vomit⁹ aūt in hac dispōne raro p̄uocādus est. verum tm̄ si ad ip̄m p̄parauerit ⁊ tus iuuādus est leuiter p̄uocātibus ipsū. ¶ Et euacuatio per vrinas tentāda nō est in hac dispōne nisi p̄mussis alijs sufficiētibus euacuationib⁹. Et tunc p̄cipue fieri debet cū vrina apparet grossa turbida ⁊ nigredini attinens: tūc etiā diuretica ipsa debēt sumi ex eis que splené respiciūt aut saltē cū eis misceri debēt ⁊ simile intelligendū est de euone per sudoré. ¶ De p̄uocātibus tm̄ sudorem in opilatiōe splenis est medicamé hoc. ℞. ciclaminis fieri puluerizati. ʒ.j. ⁊ da cū mulsa calida ⁊ statim postq̄ eā accepit patiés pānos calidos vndiq3 circumda illi ⁊ cooperi illū bene vt sudet. ¶ Et scias ꝙ salernitani vt Roge. Platea. ⁊ alij ante sōmum purgabant ⁊ facta purgatione balneabāt. Et post balneum exhibebāt medicinas opiatas vt rubeā nictor in eā calidā ⁊ mitridatū in eā frigida. Ego aūt dico ꝙ medicine opiate nō conueniūt nisi p̄m sūs euōnibus pluribꝰ ac etiā sōmis vbi necessaria fuerit. In fine autē sunt vnguenti sublimis ⁊ p̄cipue mitridatum tyriaca ⁊ opiata.

Quinta intētio mãz ventrū. ¶ Quinta aūt intentio: cōpletur cū fricationibus ⁊ ligaturis ⁊ ventosarū appositionib⁹ cum scarificatiōe ⁊ sine maxime ex latere sinistro sicut in nate coxe crure ⁊ brachio sinistris. Et ex diuertiuis bonus est cauteriū appositū sub sinistro genu ex parte sinistri cruris. Aut in sinistro brachio sub cubito in parte brachij sinistri.

Sexta intētio accidē ⁊ cura. ¶ Circa sextam autē intētionem q̄muis plura possint opilationi splenis accidētia supuenire quorū cura p̄fici debet cū eis que in p̄prijs ipsorū dicunt capitulis. Auicé. solū de vno mentioné fecit. Et dixit. ꝙ cū spleneticus conquerit de solōne ventris in qua. s. egreditur sanguis medicus cum cuius exitu non iuuat. Et in qua dixit Auicé. non est sanguis exiens ab excoriatiōe intestinorū: neq3 est cum ea punctura: ꝙ est signum. ꝙ nō erit ex intestinis: tunc q̄ solutio ista est spleneticorū. i. ꝙ splen non mūdificat sanguiné neq3 recipit quantitaté sibi conuenienté p̄pter opilationem vel debilitaté attractiue virtutis. Neq3 etiā mittitur ad mēbra sanguis mūdificatus: tunc oportet vt ↄfortentur intestina ne recipiant. Et hoc fiet si patiens sumet pulueré granorū granatorū tribus diebus aut quatuor omni die. ʒ.iij. aut. iiij. sup. aut aliud simile ex stipticis. sicut pulueré arillor vuarū. aut berberor ⁊ similiū. Et op3. dixit Aui. vt fiat ingeniū ꝙ sanguis ille transeat ad mēbra: ⁊ hoc fiet dixit ipse si cibus egroti erit medietas eius quo cōsueuit vti. fiet enim corpus ex illo auarū ⁊ attrahet ⁊ recipiet sanguinem quem non recipiebat. ¶ Scias tm̄ ꝙ potissima cura hui⁹ accidētis est splenis correctio quā Auicé. tacuit relinquēs eam notam ex premissis.

De cauterio ⁊ sectione. De tertio autē instr̄o medicinali in hoc cura dixit Aui. cauteriū dictū. s. a quibusdā factum sup vena que est in inferiori parte brachij sinistri. s. sup basilica sinistra sup. aut sup eam paruū aut sub ea paruū confert: q2 est cā diuersionis a splene: sed dixit ipse si hoc cauteriū nō est manifeste impressionis: tunc vt fiāt dixit Sera. ⁊ alij ⁊ etiā Auic. quinq3 aut sex cauteria magna vel parua sm quantitaté magnitudis splenis que p̄nt fieri potētialia ⁊ actualia. Et debēt diu teneri apta. nō. n. debent p̄mitti ↄsolidari nisi post detumitioné splenis: nō tm̄ debent fieri nisi post q̄ alia duo instr̄a nō ↄtulerint. ¶ Sūt aūt q̄ loco cauterij faciunt sectioné in inferiori loco splenis in quo ponūt laqueū de sirico nodoso ⁊ ducūt hinc inde cū omni die pluries ⁊ tenent hanc sectioné donec detumescat splen.

¶ De apostemate splenis. Cap. vj.

Apostema in splene eisdē modis fieri pōt quibus etiā in alijs fit mēbris. Fit aūt dixit Ser. sup via. ex quatuor humoribus simplr. Et fit ēt ex cor cōmixtione. Et sic accidūt apostemata spleni calida ⁊ frigida ⁊ mollia ⁊ dura. ¶ Et apostema calidū in eo aut est sanguineū aut colericū aut ex eis cōpositum. Et frigidū erit aut flāticum aut melicū aut ex eis cōpositum. ¶ Dixit. A. minorat in splene euētus apatum calidorū ⁊ fixio rerū: ⁊ hoc ideo: q2 in splene raro ↄtinetur humor calidus raroq3 ⁊ fiunt ad ip̄z. Et si aliq̄n ↄtingat in splene generari ap̄a calm: tunc ip̄m est plus sanguineū q̄z colericū: q2 nō sic distat splen ⁊ humor qué ↄtinet a nã sāguinis sicut a nã colere. Et qōcūq3 ap̄a calm in splene ↄtingat non diu p̄durat calidū. imo minorat fixio eius ⁊ declinat ad duritie: q2 sanguis qui puenit ad nutriendū splené est grossus spissus: ⁊ cū ponit in ap̄ate idurat ex p̄strictione ipsi⁹. Dixit enim Gal.13. terap. ꝙ splen sicut ⁊ epar parat⁹ est ⁊ aptus recipere scliroxim ex frequétatione cibor grossorū viscosorū. sup. ⁊ chimorū qui nutriūt ip̄m. Et p̄pter hanc cām p̄lima apatum splenis sunt dura. In quibusdā vero horis ⁊ raro sunt mollia. Et mollia sunt aut sāguinea aut flegmatica: Ap̄a tm̄ in splene raro de mã flegmatica gn̄atur. Sed dixit Serap. ap̄ata splenis non sunt sm plurimū nisi dura ⁊ lapidosa p̄pter grossitudiné humor q veniunt ad ip̄m. Et dixit. fortasse fit in ipso etiā flegmon: q2 in eo sūt

arterie

arterie multe ꝯtinētes sanguinē calm valde. Dixit Gal. frigida apata in splene aut sunt flatica aut melēa: sm tñ pl'm in splene nascit͛ apa ex grossitudine melie. qm̄ fundamentū ei⁹ est splen. ℭ Et dura qdem apata splenis qñq; fiunt incipiēdo: ⁊ h̄ est min⁹. Et qñq; fiūt sequēdo ad alia apata: quoꝝ subtile est resolutū ⁊ remāsit grossum. ℭ Et apa qdem splenis: ⁊ maxime durū raro accidit nā būidis: sicut tenulis pueris ⁊ mulierib⁹ ⁊ catarrosis. Et accidūt apostema spleni pl'm in carne sua absq; cōitate panniculi: ⁊ raro occupat totū splenem: sed vt pl'm accidit in vna parte eius Et qd durum est. dixit. A. plurimū fit in inferiori pte eius propter grauitatem materie eius.

Apa sple/nis raro fit nā būidis

Cause apatuꝫ splenis similes sunt suis cōparibus etiā apatibus epatis: ⁊ sunt aut extrinsece aut intrinsece. Et intrinsece sunt sicut casus ⁊ pcussio sup splenē: ⁊ maxime balneū dissoluēs ⁊ hūores fluere faciens: fortis ⁊ frequēs fricatio sup sinistro hypocūdrio: ⁊ frequēs appō vētosaꝝ super eo. Aer grossus paludosus. ⁊ maxie in autūno quē pcessit estas cal'a adurēs: exercitiū forte. ⁊ mult⁹ accubit⁹ sup sinistro latere in nō sua hora. Cibi ⁊ pot⁹ grossi generantes sanguinē grossuꝫ melēcū ⁊ silia. ℭ Cā vero itrinsece asis pōt esse dispō epatis ad gnōneꝫ multi hūoris melācolici ⁊ mala dispō splenis qua nō expellit suas supfluitates: aut qua attrahit plusq; sibi ꝯueniat aut illud qd nō pꝫ: aut qua non digerit cibū suū. Et retētio emorroydarū vel menstruoꝝ ⁊ dimissio euōnis ꝯsuete: q̄zuis dixerit etiā. A. q flōmia pl'me apat splenem intelligēs de apate duro qd est qñ in flōmia euātur sanguis subtilis ⁊ dimittit͛ grossus. Et gñaliter oē qd pōt esse cā multiplicatiōis sanguis melēci vel alteri⁹ humoris: ⁊ q postea hēet raptū ad splenē siue solus siue mixt⁹ cū sanguie melēco. ℭ Et cā ꝯiuncta est ipse hūor qcunq; sit collect⁹ in splene in loco apatis. Apostema splenis hꝫ modos terminatiōis: sicut apa epis. Aut eni resoluit͛ aut suppurat͛ aut pmutat͛ aut indurat͛. ℭ Et dixit Aui. qñq; terminant͛ apata splenis fluxu sanguis nariū: ⁊ pprie ex latere sinistro. Et ex apatibus apud auctores difficilis suppuratiōis ⁊ aptionis ppter māe grossitiē. Et q͛ frequēter terminant͛ per vrinā: vt supra. iō. A. subdit. q laudabilior vrina eoꝝ. s. que accidit p viā expulsiōis māe eoꝝ est grossa sanguinea. s. sanguine melēco. Et dixit. vrina in qua est fex viscosa grossa qñq; signat sanitatē splenis ⁊ destructionē. s. apatis vel duritiei eius.

De mō terminatio/nis apatꝫ splenis.

Signa gñis. Non euātur apa ei⁹. dixit. A. qn opilet͛ ⁊ sequunt͛ ad ipꝫ accñtia opilonis dicta in suo ca. sm diuersitatē partis quā opilat. Et dixit. figure apatis ei⁹ sunt q̄tuor. s. lōga subtilis lōga grossa lata ⁊ rotūda. Et rotūditas apparet qñ apa ei⁹ est in culpide splenis supiori vel inferiori. Et si est in supiori tumor māifestat͛ versus stomacū ⁊ supiora ei⁹ plus. Et si est in inferiori māifestat͛ magis versus vmbilicū ⁊ pectē. Latitudo vō apparet qñ apostema occupat gibbū splenis siue planitiē ⁊ latitudinē ei⁹. Et lōgitudo cuꝫ subtilitate apparet qñ apa occupat sm lōgitudinē splenis: ſꝫ mā ei⁹ est pauca. Et lōgitudo cū grossitie apparet qñ apa occupat sm lōgitudinem splenis: ⁊ mā est multa multum capiens in latitudine. Et Roge. addit q qñq; appet angulosuꝫ pp diuersuꝫ sitū māe eius. Et qñq; apparet in vna pte grossuꝫ in alia tenue sm q mā diuersimode situat͛ sm multitudinē ⁊ paucitatē ipsi⁹. Et Gerar. dixit. q apata splenis aliqñ sunt hñtia cornua siue sūt triāgularia. Et iste figure aliqñ dignoscunt͛ visu: sed pcipue tactu. Dixit Alex. si apa siue duritiea ꝓlongat͛ supercrescūt suppositi musculi. Ego eni sepius vidi non solū stōm: sed ⁊ magnā ptē ventris dextri ēt lateris ptēꝫ occupatū ex tumore splenis. ℭ Dixit. A. q gñalia signa apatū splenis sūt q oīa cōicant in grauedine. s. sensata in sinistro hypocūdrio: que tñ est maior vel minor sm diuersitatē māe in subtilitate ⁊ grossitie multitudie ⁊ paucitate. Et cōicant in dolore extenso vsq; ad dyafragma a latere sinistro. Et h̄ est pp cōmunitatē ei⁹ cū ipso. Et qñq; ascēdit dolor vsq; ad furculā. s. supiorem ⁊ vsq; ad humerū sinistrū: qd est qñ apa est vehemeter magnū pp cōitatē furcule ⁊ humeri cū dyafragmate. Vñ Sera. ait. cognoscit͛ m̄ gl'u lā hōie et dolore q accidit in furcula ⁊ spatula sinistra: qd est: q͛ dolet velamen pp doloreꝫ splenis: qñ tunica splenis cōicat in dolore ei⁹: ⁊ ꝑuenit ad furculā ⁊ spatulā per viam cōitatis. Et dixit Roge. q aliqñ pcipit͛ dolor etiā in sinistra parte capitis. ℭ Dixit Gerar. sup 9° Alm̄. in cēntia splenis nō est dolor q͛ est mēbrū multū insensibile: sed dolet rōne pāniculi ꝯtinentis ipꝫ: hñ tñ pcipit͛ rōne cēntie ei⁹ dolor aggrauatiu⁹: ⁊ q̄to ergo apa plus occupat de pāniculo tāto dolor maior est. Et oē apa in splene seqtur febris iseꝑabilis pp cōitatē quā hꝫ ad cor mediātib⁹ suis arterijs multis. intēsior tñ ⁊ remissior sm diuersitatē māe eoꝝ in multitudie ⁊ paucitate calitate ⁊ frigiditate p̄terq; in apate ei⁹ indurato sclirosicato in quo aliqñ non est febris. ⁊ p̄terq; in apate duro qd fit incipiēdo: in quo dixit. A. nō est febris inseparabilis semp: imo qñq; est febris iterpolata sm ordinē hūoris peccantis: q̄re sm pl'm est q̄rtana. Et dixit Ser. ⁊ inspirāt inspiratione veloci frequēti intercisa: sicut pueri qñ plorant. A. aūt dixit. qñq; faciunt anhelitū duplū siue duplicatum extētēꝫ sm formā anhelit⁹ infātis. s. qñ flet. Et cā est: q͛ apostema splenis cōprimit dyafragma ad hoc: vt vadat cū motu anhelit⁹. s. ꝯtinuo: sicut dꝫ versus deorsuꝫ: q̄re stat subito. Cū enim pect⁹ mouet͛ mouet͛ cuꝫ eo splen apatus: q̄re dolet: ⁊ ppea qescit͛ pect⁹ inter illud spacio quodā: deinde redit ⁊ duplicat anhelitū ⁊ duplicat͛ attractio aeris donec ipleatur qd diminuerat ex eo: hoc tñ nō ꝯtingit in oī apate: sed solū in eo quod in splene est magnū: q̄uis in omni apate eius quedā difficultas accidat in anhelitu. Nā in oī apate splenis aliq̄lr cōprimit͛ dyafragma: ſꝫ nō semp multū: imo nō multū nisi sit apa magnū. Nā cōitas diafragmatis ad splenē minor est cōitate ei⁹ ad stōm. Et tñ stōus non multū cōprimit diafragma: nisi sit multū replet⁹ aut apat⁹ apate magno. g̃ multo min⁹ cōprimet eū splen cū magis distet ab ipso. Et q ita sit dixit. A. apparet: q͛ sensus qñq; sētit inflōnē splenis. ⁊ corp⁹ alleuiat͛. s. a nocumento anhelit⁹. ℭ Dixit Gal. q Ipo. dixit. in epidimia q patiunt͛ apata in inferiori pte splenis: necesse est vt sāguis ei⁹ fiat subtilis: ⁊ extremitas. s. iferior fiat cal'a: auricule vō fride. Et rōgens h̄ idēꝫ. A. dixit. qñq; accidit in apatib⁹ splenis: ⁊ pprie que sunt in iferiori parte ei⁹ vt subtiliet͛ sanguis: qm̄ splē vehemēter mūdificat sanguinē a fece sua. Nā sicut dixit Gal. si splē nō apat⁹ trahit feces sanguis: apat⁹ p āpli⁹ trahit pp inflāmationē. Et subdit. A. accidit vt rubeāt pedes ⁊ genua ipsi⁹ qm̄ os stōi cōicat inferiori pti splenis: qm̄ ex ipsa ascendit vena expellēs hūorē melēcū ad ipꝫ. Cū g̃ calitas nālis vicit ꝑuenit ad extremitates primas: iferiores tñ plus q̄ supiores: sꝫ cū sāguine illo subtiliato: ⁊ eo q q̄uis sit subtiliat⁹: nō tñ est bon⁹ p nutri° mēbroꝝ: ⁊ cū nō sit ꝑmixt⁹ sicut dꝫ: vel q͛ nimis subtilis: vñ a nā mādat͛ ad mēbra viliora: ⁊ sic ad iferiora: vñ rubēt pedes ⁊ genua in q̄b⁹ vene illū sāguinē ꝯtinētes sūt i supficie posite nō in pfūdo. Coxe āt ⁊ crura nō rubēt: q͛ vene eaꝝ sūt magis posite in pfūdo. Nō āt sic eueniret in apate supioris ptis splenis: q͛ vt dcm̄ ē ex pte iferiori ascēdit vena ꝓmulgēs: ſꝫ tñ ascēdit p supiorē ptē ei⁹: ⁊ in q̄ pte si esset apa opilaret͛ vena illa: ⁊ neq; expelleret͛ melēa ad os stōi: ſꝫ remāeret in splene ⁊ opilaret ipꝫ. Et ipse replet⁹ nō posset āpli⁹ trahē de fecib⁹ sāguinis: q̄re nō subtiliaret͛ sāguis q descēdēs ad extremitates iferiores faceret rubere genua ⁊ pedes. Gal. āt reddēs hāc cāꝫ dixit. q calor nālis h̄ ē in splene fugit ab ipo pp apa. Et subdit. A. accit extremitati nasi ei⁹ ⁊ auris vt resplēdeāt. ⁊ h̄ ē q͛ subtiliant͛ ⁊ macrescūt: ⁊ ex hac cā ēt isridant͛: q͛ accidit sāguini vt sit lept⁹ p nutricatōe pp apeꝫ maliliā. Et

Q̄r i ape/rib⁹ splēis rubent pe/des ⁊ ge/nua splene/dent

Hal. dixit. qꝛ sāguis cū subtilis sit ad auriculas vadit subtilissim⁹. Uñ nō bene calefiūt: ⁊ maxime cū frigiditati exposite sint: ⁊ sint vehemēter passibiles: ab infrigidātib⁹: ⁊ sic etiā in eis faciliter deficit nutrimē. dixit Sera. signāt in primis. i. pncipalr super apa splenis p tactū: qꝛ pp duritiē eorū ꝯsequit ea tactus velociter: ⁊ maxime cū sunt magna ⁊ diuturna. Et 7° ꝯtiñ. dixit Bimatui. apa splenis in maiori pte cognoscit per tactū cuz in maiori pte sit durū qd̄ nihil cōprehendat per tactū ex ꝑuitate ei⁹ erit: aut eo q in inferiorib⁹ ptibus eius erit. i. in parte ꝯcaua. sed tūc cognitio eius habeat per dolorē accidētē in pectine spatule sinistre cum idem dolor doleat ex dolore eius.

Sig^a apa tū caloꝝ splenis. ¶ Signa spēꝝ. Signa caloꝝ dixit. A. sunt q cū p̄dictis accidētib⁹ gnālibus ipsa sunt cū inflāmatiōe ⁊ siti ⁊ febre. s. inseparabili. Etenī dixit Serap. accidit in eo ebullitio. Et subdit. A. color in apate calido est ad rubedinē tendēs nō qdem clarā sed obscurā. obscuritas tñ est maior in sanguineo q̄ȝ in colerico: sicut ⁊ etiā grauedo in eo est maior: sȝ in colerico inflāmatio est vehementior ⁊ sitis fortior: ⁊ dolor est decliuior ad inflāmationē q̄ȝ ad tensionē cuius ꝯ̄riū est in sanguineo in quo dolor extēsiuus est amplior.

Sig^a frigidorū ⁊ durorū. ¶ Signa fridoꝝ sunt. q cū signis gnālibus inflāmatio sitis febris ⁊ rubedo sunt valde remisse. imo fortasse in loco nō apparet rubedo: sȝ liuiditas cū fuscitate. Et dolor in eis est puus: sȝ grauitas in eis sȝ plm est maior q̄ȝ in calis. ¶ Qñ apa est melicum dixit Hal. est i ipso grossities ⁊ grauitas ⁊ durities ⁊ color liuidus ⁊ viridis. Et Ser. dixit. q nō est in eo ebullitio neqȝ calitas: neqȝ dolor: sȝ grauitas in duritie fixa: hec tñ fixio maxie ⁊ magis appet in apate duro indurato p resolōnē subtilis ⁊ remanentiā grossi. ¶ Dixit. A. cū apatibus duris. s. q̄ fiunt i spīcia maligna fit aīa. i. accidiosa tediosa ⁊ cōmouet tristitia. ⁊ varietas in qbuidā boris: qꝛ tristitia magis in boris melie ⁊ varietas attendit in ꝟmone ⁊ instabilitate. mouet. n. diuersis motib⁹. ⁊ accidit pmixtio sensus: sed nō fit fortis nisi apud plȝ victorie māe supra caput: qñ. s. mā melica mota est ad ptes capitis: vel qñ cōicat ei cōitate diaphragmatis: cui⁹ cōmunitate postea cōicat cerebro. Et qñqȝ denigrat lingua. s. qñ apostema est in iferiori pte splenis ⁊ mittitur plīi melie ad os stōi cuius pellicula mediāte cōicatur nigredo lingue. Et dixit. A. cū pmitur sup splene sentit durities sine rugitu nisi ei cōicet isflatio vētosa. ¶ Dixit Aui. qñqȝ cū apate melico multiplicant vlcera cruriū pp grossitiē sanguis q descēdit ad crura. Accidūt ergo cū apa opilauerit meatū qui est ab epe ad splenē: ⁊ est hoc signū cōe oī opilationi dicti meat⁹ plurib⁹ nāqȝ eoꝝ q splenē hñt. i. opilōnē p̄dictam cū accidūt super eos exercitia laboriosa attrahit mā ad crura vlcerās eas: sunt tñ vlcera cruriū aliqñ crisis egritudinū splenis ⁊ euadunt splenetici cū eis. Et in his silr dixit Auicen. qñqȝ corrodunt dentes ⁊ gingiue pp corruptionem vaporis qui ascēdit in ptes gingiuaꝝ ⁊ dentiū. Et dixit. A. egrediunt qñqȝ in duritie. s. in dicto apate duro melico in corpore bothor qua noiant anithan: ⁊ sunt bothor melica q̄ etiā aliqñ pñt accidere per viā crisis egritudinū splenis.

¶ Signa aūt apatis indurati per resolōnē subtilis ⁊ remanentiā grossi: dixit Haly. apa splenis induratū plm sequit post apa calm cuius subtile resoluit. p̄cesserūt ergo signa apatis splenis calidi. Et dixit Paulus. si apa efficit durū ⁊ induratū mitigabitur inde dolor ⁊ caliditas. Et accidit in gingiuis tunc extēsio ⁊ corrūpetur odor oris: ⁊ inde postea sequitur idropisis. Et Aui. dixit qñ fuerit durities post apa calidum antecedēt accñtia apatis calidi. deinde ingrētur. ⁊ inuenientur accidentia duritiei.

Signa sc[illegible]. ¶ Si vō apa fridum splenis fuerit flāticū. Dixit Hal. signa ei⁹ sunt mollities tact⁹ ⁊ color alb⁹. Et Aui. dixit adsunt lenitas tact⁹ ⁊ albedo coloris in quo est paruȝ nigredinis sicut est color liuidus vel plūbeus. ¶ Differentia est inter apa splenis ⁊ opilationē eius. Dixit Ser. q in opilatione corpis eius oēs cauerne ⁊ orificia sunt repleta absqȝ violēta distēsiōe ⁊ ꝯtinuitatis solōne. In apate vō mā est in vno loco aggregata cū violēta distēsiōe ⁊ cōtinuitatis solōne. Et in opilatione nō est febris sȝ plm ⁊ est absqȝ dolore sȝ plm. ¶ Et est dīia inter apa splenis ⁊ inflationē ei⁹ ventosam. Naȝ dixit. A. tact⁹ sentit inflationē. s. ibi resistentē ⁊ expellentē i pm pp tensionē quā facit. Et in inflatiōe qdem corpus alleuiat: qꝛ non sentit in iflatione grauitas: ventositas nāqȝ retēta non aggrauat: sed soluȝ extēdit. In apate vō est grauitas ⁊ insup icessus siue ambulatio vel eqtatio in apate auget dolorē semp pp cōmotionez que accidit ide apati. In iflatione vō incessus qñqȝ sedat dolorem ⁊ remouet inflationē. Et ꝯsilr incessui facit strictura cū fassia ⁊ p̄ssio sup splene cū manu. Ac insup in inflatione est euēt⁹ rugit⁹ ⁊ eructuatiōis ⁊ p̄cipue rugit⁹ cuȝ desup pmittit mon aūt est sic in apate nisi inflatiōi ꝯiungant. Scias tñ q apa splenis vt plm est excitatio. i. apa mixtū cuȝ inflatiōe. dixit Alex. vētositas est cum tensiōe ⁊ pūctione ⁊ fortiter tactui resistit: in qbus signis pmiscet grauitas cū pondere. ventositas erit humorib⁹ pmixta. ¶ Et differētia qdem inter apa splenis ⁊ apa musculoꝝ ei suppositoꝝ est silis ei que ē iter apa epatis ⁊ apa musculoꝝ dextri hypocūdrij. ¶ Et signa iterum collectionis sanici in apate splenis sunt illa eadem que sunt collectiōis in apate epatis. ¶ Dixit Auicē. splen qñqȝ apatur post apa epatis ꝟm semitā pmutatiōis. s. apostematis ad apostema splenis. Et istud est meli⁹ q̄ȝ vt permutet apa splenis ad epar: qm̄ pmutatio apatis vel materie etiā nō apostemātis de mēbro ignobiliori ad nobilius est mala ⁊ ecōuerso bona quādo pmutatur de nobiliori ad ignobilius. ¶ Apostema ꝯtinens totum splenē malū est. Et durum deteri⁹ est ceteris. sanguineū vero salui⁹ est omniuȝ. Et apostema eueniēs in supiori parte splenis deteri⁹ est eo quod accidit in iferiori ei⁹. ¶ Et ex apostemate splenis quod saniat raro euadit aliquis. ¶ Dixit Hor. fluxus sanguinis in nare sinistra in apostemate splenis pōt esse. imo est signum bonū si in die cretica p̄cedentibus signis digestionis euenerit. Et similiter est de fluxu ventris sanguineo. Et dixit. dyaria breuis in passione splenetica bonum est sȝ vrina que est sicut fex viscosa quādoqȝ est ad bonū quādoqȝ ad malum. Ad bonum si vi nature. Ad malum si vi sintbomatis expellitur.

Cura apostematū splenis tribus perficit instrumētis. ¶ Et dieta qdem omnino est silis diete opilationū eius dicte in p̄cedēti ca. nō. n. differt ab ea nisi in subtilitate minori ⁊ maiori declinatiōe versus fridū siue minori calefactiōe ꝟm varietatē spēꝝ ei⁹. ¶ Cura vō p potionez

Quinqȝ intētiones in cura p potionē. qnqȝ cōplet intētionib⁹: q̄rū pma est ordinatio remediorū localiū ꝟm diuersa tpa ipsi⁹ apatis. scda est digō māe. tertia est euō 4ª ipsi⁹ diuersio. Et 5ª accñtium correctio.

Prima intētio ē de remediis localib. ꝑ diuersa tpa apatis. ¶ Pro ipletione pme intētionis sciendū est q q̄uis ex cañ gnāli curationis apatuȝ in pn° pura repcussiua debeāt approximari: tñ cura apatum splenis a dicto cañ. excipit: ne fortasse facerēt redire mām supra epar: aut nō conculcarēt in loco mām ⁊ induraret. Et apa splenis faciliter indurat aut forte claudēdo poros ⁊ meat⁹ ⁊ resudatiōis virulētie ab apate essent cā retentiōis ei⁹ ⁊ sic magnificatiōis apatis quapp expedit vt ēt in pn° initiāte admisceant apitiua ⁊ resolutiua: plus tñ ⁊ min⁹ ꝟm diuersitatē māe in caliditate ⁊ friditate multitudine ⁊ paucitate ꝟm q pn^m fuerit apatis in suo initio vel ꝑcessu. ¶ In pn° ḡ vngēdus est splen cū oleo rosato ⁊ camomellino. Et supponendū est emplm ex farina ordei rosis absinthio mellilloto scolopē. cuȝ oleo ros. ⁊ nardino: si tñ cuȝ eo foret multa caliditas cōficiatur emplm dcm̄ cuȝ succo portulace: ⁊ plātaginis: aut cū rasura cucurbite vel succo solatri. In pn° vō fridoꝝ fiat inunctio cū oleo nard. ⁊ masticio vł absinthileo ⁊ desup ponat

emplastrū

emplastrũ ex farina ordei ꝛ cicerũ dissoluta cum lixiuio: ꝛ mixta cum florib⁹ camomille mellilοto aneto ꝛ absinthio. ¶ Et in augmẽto tam in emplastro frigidoꝝ qȝ calidorũ misceant᷑ aliqua resolutiua. Cũqȝ aduenerit tempus resolutiõis nõ debẽt administrari resolutiua pura. ſȝ debẽt misceri cũ mollitiuis vt nõ resoluat᷑ subtile ꝛ remaneat grossuȝ ꝛ induret᷑. ꝛ cũ p̄dictis debẽt misceri ẽt aliq̈ pauca stiptica dixit. n. Gal. 13° tera. ꝛ ponit᷑ a Rabi in 9° p̄ticu. Cuȝ apat⁹ est splen ꝛ in corp̄e fuerit sup̄fluitas hũoris melãci ad mũdificationẽ corpis a sup̄fluitate ipsa opȝ te miscere resolutiuis ꝛ molliẽtib⁹ in ↄseruatiõe v̄tutũ suaꝝ medicinas stipticas: ſȝ cũ mundũ est corp⁹ noli cõmiscere aliqđ stipticũ ipsius medicis: ꝛ si imisceas sit valde modicũ. ¶ Dixit. A. cura apatuȝ calidoꝝ splenis est p̄pinq̄ cure calidoꝝ ep̄is. ſ. in oib⁹ intẽtionib⁹ ibi dictis p̄ter q̄ necessitas medicinaꝝ illoꝝ nõ ẽ obseruãtia ad lat⁹ stipticitatis. Alis p̄ter q̄ necessitas sit illoꝝ. ſ. apatuȝ splenis ꝛ obseruãtia ad lat⁹ stipticitatis vehemẽtis. Nã vt patuit in curatiõe apatum ep̄is necessaria fuit admixtio stipticoꝝ p̄ ↄseruatione v̄tutũ epatis. Ita silr̃ est eoruȝ necessitas in curatiõe apatum splenis: sed non tãta cũ sit mẽbruȝ ignobili⁹ ep̄e. Quidam tñ alr̃ exponunt dicẽtes q̄ lȝ in p̄ncipio apatum calidoꝝ epatis: sit necessitas admĩstratiõis stipticoꝝ p̄p dictã cãm: tñ ex alia p̄te in administratiõe eoꝝ est timor de opilatione venaꝝ ei⁹: cũ sint valde apte ſm nãm: quę si amplius arctant᷑ per stiptica fieret retẽtio colere in epate: ꝛ sic additio ad apa in quãtitate ꝛ malitia ei⁹ sed in apate calido splenis in p̄ncipio nõ est tãta obseruãtia ꝛ cautela a dictis stipticis: sed securius pñt administrari: eo q̄ vena que portat melãȝ ad splenẽ est satis ãpla q̄ nõ sic de facili p̄ stiptica coarctat᷑: ꝛ si coarctat᷑ nõ est in coarctatiõe ei⁹ timor q̄ ẽ in coarctatiõe venaꝝ ep̄is: cũ sit epar mẽbrũ nobili⁹ splene. ¶ Et dixit. A. p̄cedẽdũ ẽ in cura apatũ calidoꝝ splenis cũ cautela calefactiõis vehemẽtis vt non festinet mã ad grossitiẽ ꝛ duritiẽ. oȝ q̄ vt i calo apostemate splenis p̄cedat᷑ cũ extinctiuis: ſȝ cũ cautela ẽt ne ex idebita approximatiõe fridoꝝ mã ↄgelet᷑ ꝛ induret᷑. Jõqȝ dixit. A. oȝ vt misceant᷑ cũ medicinis fridis medicie i qb⁹ sit incisio aliq̈ cũ caliditate eq̈li vt icidat᷑ ꝛ subtiliet᷑ sãguis grossus q̄ in splene ↄtinet᷑ cũ toto h̄ q̄ apa sit calm in eo. Ab eo quoqȝ p̄n° in apate calido splenis conuenit sumere triasandali p̄tes duas: rosate nouelle p̄teȝ. j. misceant᷑ cum puluere coralloꝝ ru. ꝛ se. portulace. ꝛ fructu tamarisci dosis. ʒ. ß. cũ potu aq̄ capilloꝝ ve. ꝛ folioꝝ salicis: sic. n. vtilr̃ dat᷑. Et ab ipso p̄n° in cura frigidoꝝ exhiberi põt dyarodon abbatis cui p̄misceat᷑ aliqđ de puluere radicum capparis ꝛ fructus tamarisci. ¶ Qr̃ si apostema splenis tenderet ad saniationem regendũ erit sicut dictum est in cura apostematis epatis quod saniatur.

Scđa intentio mãa digestio.

¶ Scđa itẽtio ipletur cũ medicinis digerẽtib⁹ humorẽ peccantẽ in qb⁹ nõ debẽt iteruenire medicine diuretice fortes ne partes portẽt subtiles ad vrinã ꝛ derelinquãt grosses: ꝛ ne nimis cito faciãt transire alias medicinas digestiuas ad gibbũ epatis ꝛ nõ vadãt cuȝ sufficiẽti v̄tute ad splenẽ. Jõqȝ etiã post medicinas spleneticas nõ oȝ sequi pot⁹ vini: vel etiã aque: vt portet medicinas ad gibbũ epatis: ſȝ remaneãt in ei⁹ ↄcauo: vñ hñt transitũ ad splenẽ. ¶ Dixit. A. cũ administrat᷑ medicina spleneticis: tunc meli⁹ est vt dimittãt aquã. sup. ꝛ oẽm potũ aut saltẽ minorẽt eum: ꝛ sit. ſ. valde q̄d paꝝ: vt stet medicina: ꝛ nõ trahat᷑ ad gibbositateȝ epatis p̄pter adiutoriũ aque vel pot⁹ plim. Nã q̈uis euoneȝ materieꝝ ↄtẽtaꝝ in splene aliq̄ñ nã faciat per vrinã p̄pter melius: medic⁹ tñ illã facere nõ dȝ: sicut inuit Gal. 13° ter. Nã mãe in splene ↄtente sunt grosse. Et via a splene ad gibbuȝ epatis ꝛ vias vrine est lõginqua ꝛ arcta: q̄re meli⁹ ꝛ regula ri⁹ oȝ eas medic⁹ euãre per fluxũ vẽtris. Cũ via ad ip̄m initiũ habeat in ↄcauo epatis vsquequo via neqȝ est sic lõginqua neqȝ sic arcta. ¶ Syrup⁹ digestiu⁹ vtilis in apate calido splenis sic fit. ℞. fumiterre endiuie scariole extremitatũ salicis ꝛ tamarisci feni. ꝛ scolopẽ. añ. M. j. seis portulace corticis cucurbite sicce mediani corticis fraxini añ. ʒ. ß. decoquant᷑ ꝛ fiat syrupus acetosus cũ zuccaro. ¶ Syrup⁹ ali⁹ vtilis in digõne apatis frigidi splenis. ℞. extremitatũ salicis tamarisci fraxini scolopẽ. prassij. añ. M. j. radicuȝ capparis radicũ feni. apij buglose cicoree ꝛ endiuie. añ. ℥. j. fumiterre. M. ij. cuscute seminis anisi camedreos añ. ʒ. j. decoquantur ꝛ fiat syrupus acetosus.

Tertia intẽtio mãa euac.

¶ Tertia intẽtio iplet᷑ flõmia ꝛ solutiõe ventris: sicut supra in cura malaꝝ cõplõnũ splenis mãliũ dictum est. dixit. A. in p̄mis fiat flõmia basilice. ſ. sinistre. sup. vel saluatelle sinistre vel safene sinistre: vel fiat scarificatio siue sanguisugaꝝ appositio in naticis emorroydaꝝ vel mẽstruoꝝ p̄uocatio. Et hec in calido apate. In frido v̄o nõ fiat sanguinis extractio nisi fortasse valde in p̄ncipio ad p̄hibenduȝ humoris defluxũ ad locũ. Et si sanguis est rube⁹. ſ. cũ obscuritate ꝛ grossitie extrahat᷑ plus. Si v̄o est mũdus. ſ. subtilis ꝛ clarus minus. Dixit Thade⁹. fiat flõmia luna appropinquãte ad cõbustionẽ: q̄ñ tunc magis fluit sanguis melic⁹: ꝛ h̄ si tẽpus expectationis licentiã hẽat. ¶ Et facta flõmia: vel etiã non facta vbi nõ fuerit necessaria materia alia euacuetur minoratiue. Calida quideȝ cũ decoctione epithimi: in qua ponat᷑ de cassia vel mãna ꝛ eliõ de succo ros. ꝛ dyacatolicon. Et si fuerit flãtica cum infusiõe agarici in qua distemperet᷑ elarium indũ. Si v̄o fuerit melica cũ decoctiõe epithimi dyasene ꝛ dyacatholicon.

Quarta intẽtio mãa diuertẽtia.

¶ Quarta intẽtio cõplet᷑ cũ diuertẽtib⁹. dixit Gal. 7° ↄtiñ. p̄n° nõ oȝ apponi vẽtosa supra splenẽ neqȝ supra epar: sed in p̄cessu in apate duro splenis p̄fecti iuuamenti erit.

Quinta intẽtio accõmodata corp[...]

¶ Quinta intẽtio cõplet᷑: sicut in p̄cedẽti cap. dictum est.

¶ De duritie splenis. Cap. vij.

Durities splenis p̄prie intelligit᷑ splen induratꝰ ex mã in eo cõtenta in modum apatis vel non apatis in eo inuetera ta. Et hec dispõ ab Aui. ꝛ alijs q̄ñqȝ vocat᷑ absolute splen: eo q̄ a tali duritie patiẽs proprie vocetur spleneticus.

Cuius cura est cum leniẽtibus ꝛ mollificantib⁹ ꝛ resoluẽtibus ſm modum superius dictum. Dixit Paulus. q̄ñqȝ vtendũ est lenificatiuis: ꝛ quãdoqȝ dissolutiuis cum violẽtia. Et melius est si emplastrũ: scilicet dissolutiuũ sequit᷑ post calefactionem ꝛ appositionem lenificatiuorũ super ipsuȝ. ¶ Et medicine quideȝ ab intus sumẽde in duritie splenis debẽt habere de apertione ꝛ p̄fundatione: q̄a splen non habet meat⁹ latos: ꝛ cuȝ hoc est positus in p̄fundo ꝛ longinquo. Et debent habere de subtiliatione ꝛ incisiõe: quia materia duritiei splenis grossa est ꝛ dura cõpacta difficilis sectiõis: ꝛ debẽt habere abstersioneȝ: vt ponant se inter membrũ ꝛ humoreȝ: ꝛ sic cuȝ abilem reddãt expulsioni.

De medicinis sumẽdis ab intra.

¶ Et de sumẽdis q̄dem ab intra bonis est decoctio caricarũ scolopen. radicuȝ capparis camedreos ꝛ aristologie rotũde cum oximelle squillitico vel aceto eius. Scire tamẽ debes q̄ si durities splenis fuerit ex apostemate indurato q̄đ fuit calidum: tunc dixit Judeus. ↄuenit ei cortex cucurbite recẽtis siccata fuerit ꝛ trita data in potu omni die in põdere. ʒ. j. cum. ℥. ß. aceti potentis. Et similiter semẽ portulace in potu datum aut fructus tamarisci: aut folia salicis siccata. Et ↄueniũt omnia ista in duritie splenis cum febre. ¶ Dixit Aaron. ad duritieȝ splenis. ſ. que successit apostemati calido da in potu de semine portula. ʒ. ij. cum aceto limphato. ¶ Ad duritiem vero ex apostemate nõ calido confert valde syrupus Pauli qui sic fit. ℞. corticum radicum capparis scolopẽdrie tamarisci corticum salicis rubee tinctoruȝ assari ꝛ acori. añ. coquantur in aceto ꝛ colentur ꝛ syrupentur dosis. ℥. j. ꝛ in omni dosi ponatur dragma vna armoniaci ꝛ bibatur

qñ mirabilr facit valde. Armoniacũ ẽt solũ cũ aceto disso
lutũ ⁊ bibitũ valet multũ. Aliud vtile semẽ m̄ricis silue in
vmbra siccatũ cum bibitur ex eo.ʒ.j.40.dieb⁹ splenẽ atte/
nuat. ¶ Electum vtile. ℞.amomi asari ruthe scolopẽ.isopi
radicũ celidonie pulegij acori seis agni castisfruct⁹ tamari
sci.añ.ʒ.j.corticis radicũ capparis seminis vtrice seis apij
anisi cinamomi.añ.ʒ.ij.mellis q̄d sufficit. ¶ 7° ↄtinentis.
Troc.ad duritiẽ splenis. ℞.carpobal.ʒ.iij.scolop.ʒ.8.cor/
ticuꝫ radicis capparis.ʒ.iiij.squille asse.ʒ.16. nasturtij fru/
ct⁹ tamarisci rubee tinctoꝝ acori ⁊ armoniaci.añ.ʒ.5.ↄfice
⁊ da in potu vinũ qui fit.ʒ.j.cum syrupo acetoso. Trocis.
alij vtiles. ℞.nardi piperis albi armoniaci.añ.ʒ.ij.tamari/
sci scolopẽ.añ.ʒ.iiij.armoniacuꝫ diffundat̃ in aceto donec
fit dissolutũ:⁊ cũ eo ↄficiant̃ alia ⁊ fiant troc. ¶ 7° ↄtinẽ.
camedreos veraciter liquefacit duritiẽ splenis cum sit cali
dũ pfecte operatiuũ in dispõne apatuꝫ duroꝝ. Et semẽ ra/
dicũ sumptũ in potu cum aceto dissoluit apa splenis.⁊ suc
cus cẽtauree minoris sumpt⁹ in potu confert pfecte duri/
tiei splenis. Et posit⁹ in emplastro ↄuenit ei valde. Et cor/
tex radicũ capparis bibit⁹ cum syrupo acetoso est medici/
naꝝ melior educens vrinã ⁊ egõnem sanguinolentã. ¶ Et
de approximãdis ab extra sunt panis porcin⁹ posit⁹ in em
plastro. ¶ Dixit Gal.13° terap.medicina dissolutiua duri/
tiei splenis ⁊ scrofularuꝫ. ℞.succi ciclaminis ⁊ mucillagi/
nis que mulget̃ a radice filicis añ.℥.6.succi extremitatũ ta
marisci.℥.ij.olei irini lib.ij.isopi hũide.℥.5.armõiaci bdel/
lij.añ.℥.j.5.cere citrine.℥.6.aceti.℥.iij.bulliant succi ⁊ ace/
tuꝫ cũ oleo dicto in vase duplici donec remaneat oleuꝫ:po
stea addant̃ reliqua ⁊ fiat vnguentũ perutile. ¶ Empl'm si
militer vtile. ℞.radicũ altee malue lilij squille fenugreci se
minis lini caricaꝝ pinguiuꝫ passul.añ.infundant̃ in aceto
per noctẽ:postea bulliãt i aqua camomille lento igni.dei/
de recludant̃ in sacculo qui ponat̃ sup splene:⁊ cuꝫ remo/
uet̃ fiat inunctio cum hoc vnguẽto. ℞.dyaltee axũgie ana
tis medulle cruris vituli butyri sine sale.añ.℥.j.olei amig.
d.⁊ amaraꝝ.añ.℥.4.cere q̄d sufficit:lenit.n.duritiẽ nouaꝫ
⁊ dolorẽ tollit. ¶ Unguentũ cicute vtile sic fit tota herba
cicute cum lib.5.armoniaci dimittat̃.9.dieb⁹ in aceto no/
no die bulliãt ad ignẽ donec armoniacũ bene dissoluat̃:po
stea colet̃ per pãnũ fortem ⁊ illa liquositas iterũ bulliat:⁊
addita cera ⁊ oleo fiat vnguentũ:est enim potentissimũ cõ/
tra omnẽ duritieꝫ. Et valet empl'm ex stercore caprino vel
ouino cum aceto ⁊ sale. ¶ Aliud vtile. ℞.rutaꝫ ⁊ cortices
radicuꝫ capparis bulliãt cum oleo ⁊ aceto in cepe ↄcauor
⁊ cum illo oleo fiat inunctio.⁊ illud sepe supponat̃. Item.
℞.duas vel tres radices altee ⁊ totidẽ radices blitis cũ fo/
lijs suis ⁊ conquassata fundant̃ per dieꝫ in aceto calefacto
deinde fiat decoctio sufficiẽs:postea cũ illo aceto fiat fumi
gatio sb splene ⁊ exinde fiat eius fomẽtatio cuꝫ spõgia in/
fusa in ipso aceto:⁊ deinde ex ipsis radicib⁹ fiat emplastrũ.
¶ Illinitio bona Ras.7° ↄtinẽ. ℞.armoniaci bdellij myr
rhe ⁊ turris.añ.terant̃ cum aceto vini:deinde fiat illinitio
cuꝫ bombace ⁊ dimittat̃ bombax donec cadat p se:deinde
iteret̃ pluries. ¶ 7° ↄtinentis.ad duritiẽ diuturnã empla
strũ splenis. ℞.cordumeni sinapis piretri fenugreci.añ.p/
tem vnã terant̃ bene ⁊ distẽperent̃ cuꝫ aceto potẽti ⁊ sup/
ponatur. ¶ Et valẽt medicine rubificatiue vt medicamen
de sinapi aut de semine vrtice. ¶ Aut. ℞.caricas pingues
⁊ sinapim ⁊ corticẽ radicũ capparis:⁊ cõpone ex eis empla
strũ super splenẽ. ¶ Aliud forti⁹ de quo dixit Ras. q̄ vtẽ
dum est eo in fine. ℞.piretri.ʒ.5.sinapis.ʒ.j.5.seminis lau/
reole.ʒ.iiij.cordumeni.ʒ.iij.nucis musca.ʒ.j.piperis.ʒ.iiij.
terant̃ ⁊ distemperent̃ cuꝫ aceto squilliticoꝝ sed añq̄ sup/
ponat̃ abluatur locus cuꝫ aceto ⁊ nitro ⁊ calefiat per ho/
rã:deinde superponat̃ empl'm. Et aliqñ dimittunt̃ illa em
plastra rubificantia donec vesicent:⁊ postea aperiunt̃ vesi/
ce. ¶ Dixit Paulus.si passio inueterata fuerit ponẽde sunt

De approximandis ab extra.

Medicine rubificatiue.

De ventosis sup splene.

vẽtose sup splene cũ scarificatione. Et Rufus dixit:curat̃
cum appone vẽtose pluries cũ multo igne ad sugẽdũ vio/
lẽter:deinde scarificatio fiat ↄfunde:⁊ iterũ sugatur violẽ/
ter. ¶ Inquit Bimasui.accipe de carta bõbacina ⁊ incide
eã ad modũ splenis ⁊ iuolue eã in melle ⁊ spge super eam
de sinapi trito ⁊ pone sup splenẽ:iuxta q̄d tolerabile sit pa
tienti.deide abluẽdus est locus cũ aqua tepida. ¶ Rutha
⁊ calamẽtũ cocta cum aceto emplastrata supra splenẽ durũ
sequentẽ ad febreꝫ ↄuenit valde. ¶ Et dixit de 3° instro.i.
cirugia si pactis remedijs apa remãserit in dispõne sua du/
rũ.supple:vel ẽt durities nõ apostemosa:sic remãserit:com
bure sup splenẽ cuꝫ cauterio qnquies aut septies in vna vi
ce.i.in qnq̄ vel sex locis in vice vna q̄d fit tali modo q̄ in/
strumẽtũ ferri ad cõburendũ actuꝫ fiat habẽs qnq̄ aut sex
digitos:⁊ calefactũ apponat̃ super splenem. Et conseruã/
da sunt vlcera ne consolidentur.nam qui sustinẽt cocturã
hanc non indigent alijs auxilijs.

De cauterio in duritie splenis.

¶ De inflatiõe ⁊ vẽtositate splenis. Cap.viij.

Inflatio ⁊ ventositas eiusdẽ modis in splene ⁊ eisdem causis gene/
ratur:sicut supra in inflatione stomaci ⁊ epa/
tis dictum est.

Et signa eius dixit Aui.sunt vt sentia
tur in splene tensio ⁊ inflatio
⁊ eminẽtia. Et cũ desuper pmitur est tendẽs ad rugitum ⁊
eructuationẽ:⁊ ẽ sine gũitate apatũ:imo ⁊ sine gũitate sẽsa
ta i opilonib⁹.⁊ Ras.dix̃.i diuisionib⁹ iflatiõis splenis sig^m
est tẽsio sub latẽ sinistro cũ apate ñ duro.i.sine apate duro:
vt dixit Guil.⁊ p h̄ apa itellexit tumorẽ q̄ fit plan⁹ qñ sup
spꝫ vehemẽs fit cõpressio pp q̄d doleat. Et qñq̄ ↄuenit ex
eo.s.tumore vẽtoso cũ vehemẽter pmit̃ dsup:eructuatio aut
rugit⁹. Et qñq̄ i vehemẽti pssiõe emittit̃ vẽtositas p iferi⁹.
⁊ ser.dix̃.si vẽtositas apat.i.iflat splenẽ expellit tactũ.i.ma
nũ tãgẽtẽ. Et ẽ tẽsio vehemẽs absq̄ gũitate.⁊ Hal.dix̃.silr
⁊ addit q̄ aliqñ dissoluit̃:sꝫ ex cibis vẽtosis cito reuertit̃.

Cura duplici pficit̃ istro.s.dieta ⁊ potiõe. De dieta dix̃
Ras.vbi supra.dimittat oĩa q̄ iflãt.⁊ Alm̃.dixit
aq̃ mlioret̃ q̃zto plus poss̃e fuerit. Et in sũma dieta tã circa
euitationẽ nocẽtiũ q̃z circa oblationẽ iuuantiũ ẽ oĩs silis ei
q̄ dcã ẽ in cura iflatiõis ⁊ vẽtositat̃ epis.dix̃ tñ. A.nõ dor/
miat sup cibũ dõec alleuiet̃ vẽter ei⁹. Et vt dñt qdã iuenit̃
alia lr̃a.q̄ dicit si dormiat sup vinũ dõec ⁊c̃. Et ista alleuia/
tio expectat̃ fieri p vẽtositatẽ euaporationẽ ⁊ emissionẽ: Et
cã dicti ẽ q̄ i tali casu pori i sõno claudũt̃. Et tñ it⁹ in sõno
remãet cõmotor vẽtositatẽ.s.cib⁹ vl vinũ:vñ i iflatiõe addi/
tio fieret. ¶ Et dix̃. A.ñ sumat cibũ subito:imo dissignat
ipꝫ in q̃ztitatẽ valde puã. Et nõ bibat aquã inq̃ztũ pt:sꝫ ci/
b⁹ sit silis ei q dict⁹ ẽ in cura iflatiõis epis:vinũ tñ in ista dꝫ
eẽ ãtiquũ subtile amarũ ⁊ purũ.supplẽt:vel cũ aq̃ decoct.
reꝝ vẽtositatẽ carminãtiũ mixtũ:sic anisi fenic.cimini ame
os rute ⁊ siliꝫ. Alia lr̃a hꝫ q̄ vinũ dꝫ eẽ paꝝ.s.in q̃ztitate:
⁊ ẽ lr̃a vera ex eo q̄ mult⁹ pot⁹ iundãdo cibũ paucũ cãret
ei⁹ idigõnẽ:⁊ idigõ augmẽtaret vẽtositatẽ. Dñt tñ doct. q̄
digesto cibo a stõ educto ↄcedit̃ vinũ p̄dictũ vt maluaticũ
vel silẽ i bõa q̃ztitate vt vẽtositatẽ dissoluat:⁊ maxie cũ ali/
quo elario vel ↄfectiõe hñte carmiare ⁊ vẽtositatẽ resolue/
re vt dyacimino ⁊ silib⁹. Et dix̃. A.dꝫ vt famẽ tolerẽt.sup.
⁊ supfluitates oĩ die large expellãt. ¶ Aer ãt dꝫ eẽ sbtilis
calius cũ letitia ⁊ gaudio aut ẽt leui ira. Et ↄuenit mot⁹ añ
cibũ emissis supfluitatibus.⁊ ↄuenit fricatio sup loco ici/
piẽs a debili pcedẽs ad forteꝫ:⁊ silr cum pãnis calefactio.
¶ Dixit Auic.qñ repletio vẽtris eius cõmouet super euꝫ
dolorẽ nocte vel die cõprimat ipsum faciẽdo cõpressionem
post compressionẽ ⁊ ingeniuꝫ faciat ad egestionem:⁊ dor/
miat q̄ si illud nõ confert fomentet ipsum:scilicet cuꝫ car/
minantibus. Et quidam precipiunt ventrem fasciari fascia
faciente compressionem.

Cura per regimen sex rerum.

¶ Cura vo ꝑ posionē trib⁹ cōplet intētionib⁹: q̄r̄ pma est ad carminādū subtiliādū ⁊ resoluēdū ventositatē inflātez que sola sufficit in leui inflatiōe. 2ª est ad digerendū. ⁊ 3ª ad eūandū. Et q̄r iste due intētiones cōplent sicut dictū est in cura opilōnis a cā frida. Jō solū de pma ꝓsequar. ¶ Dixit Aui. medicie ꝯueniētes in cura duritiei splenis apostemose vel nō apostemose sunt ꝓxime in ṽtute cura inflationis ei⁹. Naz ipsa iflatio idiget medicinis abstersiuis apitiuis ⁊ resolutiuis. supple: mixtis cū aliq̄bus stipticis: q̄bus ēt indiget duritiea ei⁹. Sz in hoc differūt dixit Ser. q̄r in cura iflationis solliciti esse debem⁹: vt sit ṽtus stiptica pōtica magis vincēs in reb⁹ q̄bus vtimur in curatione inflationis. Et sit virt⁹ resolutiua minor: sed in apāte lapideo. sup. ⁊ in oī duritie splenis sit ṽt⁹ resolutiua magis vincēs in medicinis ⁊ ṽtus stiptica min⁹: vn̄ Theodor⁹ Priscianus lib. 5° dixit. si volueris illis medicaminib⁹ plus alluminis ⁊ alias stipticas spēs addere si addis vtilr̄ facis: qd̄ dcm̄ ponēs Aui. dixit. sint ꝑdicte medicine cū ṽtute stiptica forti: plusq̄ȝ sit ṽtus resolōnis: ⁊ hoc est diuersum ab eo qd̄ est in apātib⁹. s. ei⁹ duriciēhoꝝ tn̄ dcm̄ sic dȝ intelligi. s. q̄ ṽtus resolōnis in iflatiōe ⁊ apāte duro siue duritie splenis semꝑ dȝ esse amplior satis q̄ȝ ṽtus stiptice: vt supra patuit. s. ȝ in inflatiōe ṽtus stiptica dȝ esse maior in cōparatiōe ad eā que reqritur in cura duritie. Et cā est dixit Aui. q̄r in inflatiōe mā est vētosa leuis. i. facilis ad motū ⁊ resolutionē: ⁊ iō stiptica nō nocēt in inflatiōe sicut in duritie in qua exiccādo ⁊ indurādo aug^m faciunt. Et etiā q̄r vt dixit Sera. stiptica sunt ꝯuenientia: ⁊ pn̄t expellere vētositatem a splene ad ventrē donec egrediant ab eo in ventositatib⁹ aliis ex cibis vel aliis causis in ventre gn̄atis: sed nō pn̄t repellere mām induratā ab eo. Un̄ aliqn̄ inflatio curari poterit stipticis absq̄ resolutiuis: sed durities splenis nequaq̄: sed semper eget resolutiuis. Et q̄ talis sit sensus dicti can̄. declarāt medicine posite ab eis ⁊ aliis in dcā curatiōe. Nō ḡ est intelligendū q̄ in medicinis vētositatis ṽt⁹ stiptica absolute debeat eē maior ṽtute resolōnis: ⁊ in cura duriciei debeat esse eq̄: q̄m nō sic rn̄dent medicine ab auctoribus posite. ¶ Medicie. s. ab extra approximāte: maxie qn̄ ad pressionē seq̄tur rugit⁹ vel eructuatio. ¶ Dixit ḡ Ras. 7° ꝯtinētis. si epa splenis excitat de vētositate. fac q̄ ꝯdominās in medicina sit stipticū vt vētositas ⁊ flegma tenue expellat: q̄ si cōprimit splen ⁊ expssione facta excitat rugitus: cura fiat cū allumie ⁊ cinere distēperatis in aceto vini ad emplastrādū cuȝ eis: q̄m hec cura valde mirabilis est ⁊ sunt ṽba Gal. 2° ad glauco. Sera. dixit. cū sulfure cocto cū aceto ⁊ allumine cū istud hēat liquefacere grossitudinē splenis: ⁊ eam dissoluere velociter ⁊ corrigere vētositatem grossaȝ. Aliq̄ tn̄ auctores curāt inflationē splenis cū medicinis resolutiuis tm̄. Un̄ ait Ras. 7° ꝯti. ꝯfert vētositati emplatio cū seibus dissoluētib⁹ vētositatē. Et calefactio sca cū aceto in quo rutha coquit. Dixit Aui. inunctiones sunt que fiunt ex oleo de absinthio ⁊ de spica ⁊ de costo sil mixtis. ¶ Unguentuȝ vtile sic fit. ℞. ameos cimini ruthe baccaꝝ lauri aristol. ro. gentiane ireos absinthij melliloti tamarisci origani an̄. ptes equales decoquant post trituratiōnē eoꝝ cū oleo costino ⁊ anetino an̄. pteȝ. j. vini maluatici vel alteri⁹ silis pt. ij. decoquant in vase duplici ad vini ꝯsumptionē: deinde colet ⁊ ex oleo qd̄ remanet fiat inunctio ⁊ ex fece fiat emplm̄. ¶ Emplm̄ aliqn̄ bonuȝ ad duritiē ⁊ inflationē ⁊ vētositatē q̄ est sub splene. ℞. folioꝝ ruthe. ʒ. x. baurach mētastri. an̄. ʒ. iij. nitri ⁊ armoniaci. an̄. ʒ. vij. armoniacū i aceto vel vino veteri dissoluat: ⁊ cū eo alia ꝯficiant ⁊ extendat sup corio qd̄ spleni supponatur. ¶ Et cōfert emplm̄ de baccis lauri qn̄ eis ꝓmiscet puluis agni casti ⁊ tamarisci. ¶ Fomētatio vtilis fiēda cū spōgia decoquant i aq̄ ⁊ aceto cortex capparis ⁊ tamarisci⁹ semē agni casti folia ruthe sicca ciminū anisuȝ bacce lauri melliloti flores camomille ⁊ apiū. ¶ Dixit Aui. si vis vt tue medicine sint fortiores ⁊ ꝓprie vbi non est febris adde in eis armoniacū bdelliuȝ oppoponacū ⁊ silia: ⁊ hec in vnguētis ⁊ emplastris. ¶ Dixerūt Ras. ⁊ Aui. q̄ ꝯfert ei iuuamētuȝ maximū positio vētosaꝝ ignitaꝝ. i. cū multo igne. i. vt sugāt crudeliter: sicut dixit Bimasui sine scarificatiōe ⁊ ꝓprie reiterando ipaꝝ: ⁊ h̄ dȝ fieri corꝑe existe mūdo vel iā bn̄ purgat: alr̄ aūt nocēt. ¶ De medicinis āt ab int⁹ sūptis que sunt magis operātes ⁊ magis ꝯueniētes dixit Auic. sūt sicut agnus cast⁹ ciminū rutha ⁊ semē ei⁹ ameos ⁊ alia silia dicta in iflatione stōi. ¶ Dixit Ras. 7° ꝯtinē. dico q̄ acorus dissoluit vētositatē grossam que est sub splene: ⁊ silr̄ facit nigella ⁊ nasturtiū ⁊ ruta ⁊ agn⁹ cast⁹: vn̄ cū necesse fuerit fiāt ex eis troc. dos. eoꝝ aur. j. cuȝ decoctione duoꝝ seminū. s. nigelle ⁊c̄. ¶ Medicamē bonū fit ex mixtura dia capparis ⁊ electuarij de seibus aut dyatriō pipereō ⁊ troc. de agno casto post que bibat vinū purū: aut limphatū cuȝ aq̄ ruthe tamarisci vel scolop. ¶ Troc. vtiles. ℞. seminis agni casti seis ruthe ameos amomi se. apij ari. ro. cētauree minoris cimini corticū radicū capparis scolo. tamarisci anisi feniculi an̄. ptes eq̄les triturent optime ⁊ cōponant ex eis troc. cū vino veteri isusionis armoniaci dos. ʒ. j. cū vino vl̄ brodio pulli. ¶ Et scias q̄ magnitudo splenis siue pinguedo splenis supponit ꝑ oī inflatiōe eius siue sit fcā ab apāte siue hūorali opilatione siue a vētositate extendēte ⁊ a quacūq̄ harū cārum ꝓueniat signa ⁊ curatio in ꝓprijs ⁊ precedentibus capitulis precesserunt.

¶ De dolore splenis ⁊ casu ⁊ ꝑcussiōe sup ipm. Cap. ix.

Olor splenis prouenit aut a malitia cōplonis ei⁹: aut a solutiōe ꝯtinuitatis ei⁹: aut ab ipsius apāte vel ventositate. Et qn̄q̄ accidit dolor leuis ab opilatione non apostemosa.

¶ Et signa q̄dez facti a mala cōplone apāte vel vētositate: ⁊ silr̄ cura habita sunt ex ꝑcedentib⁹ capl̄is. Folia tn̄ salicis trita cū sale ⁊ supposita spleni in mala ꝯplone calia tollūt dolorē cito. Et silr̄ facit scolopē. ¶ In mala cōplexiōe frigida. ℞. radicū ficle ⁊ altee ⁊ ꝯtere ⁊ isundē in aceto calido ꝑ aliquas horas: deide decoquat: ⁊ ex hoc fiat ꝑus euaporatio ad splenē: deinde cū filtro fomentatio ⁊ tandē fiat ex fece desup emplm̄. Et ireos q̄dem sumptus in potu cū aceto cōuenit in dolore a frigido.

¶ In dolore tn̄ splenis a mala mā replēte dixit Auic. qn̄ repletio ventris ex cibo cōmouet sup splenē dolorē nocte vel die cōprimat ipm faciēdo cōpressionē post cōpressionē. Et ingeniū faciat ad egerēdū ⁊ deinde dormiat: q̄ si illud non ꝯfert fomētet ipm. s. vt dictū est vel faciat alia remedia finiēās que dicta sunt in ꝑcedētib⁹. Et dixit. qn̄ mā est melica ⁊ instat sua multitudie generādo vētositatē multātūc euacuabis eā cuȝ eo qd̄ ꝯuenit ex ꝑdictis. ¶ Et dixit. cū dolori nō associat sensus nisi in pte splenis apud lat⁹: tūc est in eā vētositas retēta inter pāniculū. s. zirbilē ⁊ siphac in quo casu si nā fuerit sicca soluat ⁊ leniat: deide admistret balneū resolutiuū dicte vētositat̄ ex carminātib⁹ ⁊ resoluētibus dictis ⁊ sm̄ can̄. dictos. ¶ Et dixit. A. non fiat flōmia in dolorib⁹ splenis nisi apud necessitatē que necessitas colligit ex dictis in capl̄is ꝑcedētib⁹: q̄uis iudicet flōmiā debere fieri cōitas medicoꝝ in oī dolore splenis. i. medici cōitatis: q̄ a Gal. xj. tera. vocat medici gregales siue medici gregis: s; hoꝝ iudiciū nō est rectuȝ. ¶ Dixit tn̄ Ras. in diuisionib⁹ oibus dolorib⁹ splenis nisi illis q̄ fiunt a vētositate inflāte. sup. aut a mala cōplone sine mā ꝯuenit flōmia basilice sinistri brachij: ⁊ silr̄ saluatelle eiusdē brachij: ⁊ h̄ intellexit ꝑmissis flobotomijs diuersiuis si fuerint necessarie.

¶ Dolor vo ꝓueniēs a solōne ꝯtinuitatis splenis vel a casu ⁊ ꝑcussione sup splenē est oīno similis in curatiōe ei q̄ accidit in epate ⁊ similibus causis.

De approximādis ab intra.

De approximandis ab extra.

De fl[illegible]

¶ Incipit tractatus octauus q̄ est de dispōnibus intestinorū ⁊ zirbi cuius sunt capl'a.65.

¶ De anothomia intestinoꝝ. Cap.j.

Intestina dicunt̄ grece tera. Et ab Alex. dicunt̄ colidos. al's colridos: vnde dicit̄ colirica passio. Dicunt̄ autem intestina ab in vel ab intra ⁊ testa q̄si in testa vel intra testā posita. Propter quā pōnē dicūt qdā intestina dicūt q̄si itrinseca: q2 in itrinseca pte iferioris vētris locata sunt. ¶ Et intestina qdem reuera sunt vnū intestinū ↄtinuū ⁊ nō sunt plura discōtinuata abinuicē: dicūt tm̄ ꝙ ipsa sunt plura nūero q2 ip̄m ex'ns vnū ↄtinuū itestinū in sex ptes notabilr diuersificatas distinctū existit: pp quoꝝ suaꝝ diuersitatē sex sunt posita itestina diuersas abinuicē opōnes hn̄tia ⁊ iuuamēta varia vt dicet̄. Et hūc senariū nūeruꝫ. G.4° de vtilita. ptic. tetigit ⁊ assignauit ⁊ ea varijs noib⁹ noiauit. Silr ⁊ Hal. ⁊ Alm̄. pp qd. A. dixit. nūer⁹ itestinoꝝ est senari⁹. ¶ Et p^m eoꝝ a supiori icipiēdo a Gal. vbi supra vocatū est essef. ab Hal. portanariū. ab. A. ⁊ alijs duodeniꝫ: ⁊ dicm̄ est duodenū: q2 ↄtinet in lōgitudie. xij. digitos ei⁹ in quo est: nō qdē s̄m lōgitudinē digitoꝝ: s3 ȝ ipsoꝝ latitudinē iuxta se positoꝝ. ¶ 2^m vō itestinū apud oēs vocatū est ieiunū: sic dcm̄ eo ꝙ semp iuenit̄ vacuū neq3 minimū cibi in seipso ↄtinēs pp cās que isra dicent̄. ¶ Et 3^m itestinū ab Hal. ⁊ plibus vocatū ē ileos vel ileō a quo ili ca passio. Dixit auctor anotbo. ꝙ sic est dcm̄ ab ile: q̄si sit ↄfuluꝫ pp multiplicē iuolutionē ei⁹ pp quā a qbusdā vocatū est iuolutū. Inuenit̄ etiā vocatū lōgū pp maiorē sui lōgitudinē: ⁊ vocatū subtile: q2 alijs magis tenue. Et ab Alm̄. vocatū ē minutū. ¶ Et 4^m vocatū est monoculū q̄si vni⁹ oculi: q2 vnū tm̄ h3 oculū siue orificiū p qd dixit Hal. itrāt q̄ supant ex cibis ⁊ exeunt: pp qd dcm̄ est cecū siue orbū: ⁊ cognoīatū est sacc⁹: eo ꝙ est ad modū sacci nō hn̄s meatū ab iferiori: vt alia itestina. ¶ 5^m dcm̄ est colō dixit auctor anotbo. sic dī a colendo: q2 angustū est re^u sue grossitiei. Et Hal. dixit. ꝙ dī colō eo ꝙ digō solidata ⁊ idurata in orbo ħ icluditur itestino. Et alij dixerūt dictū est colō: q2 plēs h3 cauernositates siue cellulas: ⁊ alij q2 pl'a h3 colla dcm̄ est colon a quo colica passio. Gal. dixit. vbi supra. nomē ei⁹ flucerō. i. fl̄ctorū. ¶ 6^m vocat̄ rectū. Dixit auctor ano. q2 in rectitudie est extēsum. Et A. dixit. ꝙ vocat̄ extale. siue vt dixit alia l'ra astale a rectitudie aste. ab Ha. vocatū est podix: ⁊ vocatū est ēt ħ lōgaon. ¶ Horuꝫ tria supiora dn̄r subtilia siue gracilia: q2 tunicas hn̄t graciles subtiles ⁊ arctas respectu triū iferioꝝ q̄ vocātur grossa ⁊ āpla a grossitie tunicaꝝ coꝝ ⁊ ipoꝝ largitate. Quidā ēt aliq̄ noiant itestina media figiantes p ea monoculū cuꝫ pte ileos ab iferiori ei⁹: ⁊ cū pte colō a supiori ipi⁹. Et isti iferi⁹ colō cū recto vocāt iferiora ⁊ ptē supiorē ileos cū ieiuno ⁊ duodeno vocāt supiora. ¶ Dixerunt auctores fuerūt itestina iuoluta ⁊ reuoluta nō itelligentes de oīb⁹: q2 q̄dā coꝝ nō sūt reuoluta: sicut duodenū monoculus ⁊ rectū. itellexerūt igit̄ de reuolutis: ⁊ pp istoꝝ reuolutionē fcā est lōgitudo toti⁹ itestini re^u alioꝝ mēbroꝝ magna valde: ⁊ vt dn̄t est tripla ad lōgitudinē toti⁹ corpis cuius sūt. ¶ Quare aūt nō fuerit factū in hoie itestinū vnuꝫ rectū ⁊ recte descendēs. Et q̄re habuerūt in hoie itestina reuolutiōes assignās. A. cām dixit. ꝙ creator sublimis de⁹ pp p̄missionē sue benigne ordiationis: ⁊ pp añcessionē sue sciētie incōmodis hois creauit intestinū ei⁹ pluriū nūeroꝝ ⁊ pluriū iuolutionū ⁊ reuolutionū. In qua creatiōe ondit benignitatē suā in ordie. s. iq̄ȝtū creauit ea pl'a ⁊ dn̄ dit bonitatē in vtilitate. s. q̄ȝtū fecit ea iuoluta: qd est dixit. A. q2 si creasset loco itestinoꝝ itestinū vnū recte descendēs: sicut in qbusdā brutis iuenit̄: aut creasset ip̄m breuis q̄ȝtitatis s̄m lōgitudinē: q2. s. creasset ip̄m curtū nō hn̄s sufficientē iuolutionē: q̄ȝuis hēet aliq̄ȝ separet̄ cib⁹ velociter a ventre ⁊ egrederet̄ a corpe. ob quā caꝫ dixit auctor anoto. duplex seq̄ret̄ incōmodū resūptis. s. ↄtinuatio ciboꝝ ⁊ ↄtinuatio assellatiōis. Vn̄ dixit Aui. eēt necēꝫ hoi oī hora sumere cibū s3 ↄtinuitatē: ⁊ seq̄ret̄ illud ↄtinuatio egeredi. Ex qb⁹ incōmodis eēt in occupatiōe laboriosa. Nā ex p̄mo icōmodo eēt ipedit⁹ a negocijs necījs ad vitā suā: ⁊ oporteret eū vacare ip sup acq̄sitiōe vict⁹. eēt. n. in ↄtinua necessitate cibi: ⁊ sic in ↄtinuo appetitu ⁊ gulositate. Ait. n. Aris. ꝙ aīalia hn̄tia paucā reuolutionē in intestinis maxie gulosa sūt. Et ex 2° icōmodo esset in nocu^{to} ⁊ debilitate sui corporis pp paucitatē cibi q̄ sugeret̄ a mēbris. Et ex ābob⁹ incōmodis eēt hoi turpe q̄si eēt dotat⁹ malitia ⁊ sil'tudine beluaꝝ. Itaq3 itestinoꝝ nūeꝝ mltiplicauit de⁹: ⁊ ipsoꝝ quedam plurimū plōgauit. s. ileos ⁊ colon ⁊ fecit ea iuoluta ⁊ reuoluta: vt sit cibo descendēti ex stomaco mora ↄueniens in illis: tum ratiōe longitudinis eoruꝫ: tum etiam ratione iuolutiōis ⁊ reuolutiōis ipsoꝝ. Et ħ etiā fecit pp aliū iuuamētū: qd est: q2 vene meseraice q̄ ↄtinuant̄ iter epar ⁊ itr̄ȝ digōnis cibi. s. stōm ⁊ itestina nō trahūt sugēdo nisi qd sbtile ē ex cibo suis orificijs penetrabilib⁹ in tunicis stōi: īmo ꝑ ēt in tunicis itestinoꝝ: ⁊ nō trahūt nisi qd tāgunt: q2 nō ↄtangūt ex cibo ⁊ fecib⁹ nisi cui obuiāt: ⁊ non obuiāt nisi illi ꝙ tāgūt supficiē itrinsece tunice itestinoꝝ. nō. n. pn̄t sugere qd nō tangūt ei⁹. n. qd occultatū est ⁊ submersum est in pfūdo itestini elōgati a tractu orificioꝝ ipsoꝝ attractio est ipossis aut difficilis valde: q̄re fecit creator iuolutiōes in eis: vt illud qd ↄtinet̄ occultū in pte vna itestini redeat cōtingens in pte altera: ⁊ sit posse ordini alteri meseraicaꝝ sugere partē ei⁹ qd euasit aciē p̄mā. Dixit. n. auctor anotbo. ꝙ multiplex est ordo venaꝝ meseraicaꝝ: q̄ꝝ q̄daꝫ sugūt a stō ⁊ q̄dā ab itestinis. Et. G. qdem vbi supra inuit. ꝙ vene meseraice ab epe vadētes ad stōm nō trahūt ex ipso nisi q̄sdā ptes vaporosas mulcētes ⁊ resocillātes epar ⁊ mēbra: nō. n. sunt vene iste facte: vt trahāt cibuꝫ ad epar: s3 vt portēt a stō ab epe: q̄ȝuis p eas vapores illi mulcebres ad epar transeāt. Et si aliq̄ sunt deportātes chiluꝫ ad epar ille sunt valde pauce. Et addit Hal. aliā cām iuolutionū ⁊ est ꝙ digerit̄ cib⁹ mere lōgitudie in itestis: ⁊ ipsa sugūt ex eo ꝙ ꝓpinquū est nāe coꝝ. ¶ De sub̄a itestinoꝝ dixit Gale. 4. de vtilitate ptic. ⁊ ēt Hal. ꝙ sb̄a itestioꝝ oiuꝫ est carnosa plus ⁊ neruosa min⁹. Et est sb̄a spi'sa solida sic̄ sb̄e stōi. Et hn̄t oīa itestina duas tunices ⁊ caꝝ iterior est magis grossa ⁊ spissa: ⁊ maxie in grossis itestinis: in qb⁹ icipit idurari fex ⁊ putrefieri: vt sit magis tuta a nocu^{to} fecis: ⁊ alioꝝ ēt humoꝝ ⁊ q̄rūcunq3 reꝝ p ipsa trāseuntiū. Et dixit Ga. codeꝫ 4° ꝙ oīa itestina vnā spēꝫ mot⁹ hn̄t. s. ꝓpulsiuā. Vn̄ dixit 3° de v̄tutib⁹ nalib⁹: itestina tm̄ ↄbūt ⁊ expellūt: attrahūt aūt nihil q̄re vnaquaq3 tunica spēs ad obliquos ⁊ rotundos iuolos resolonē acq̄siuit. Et Auerr. 3° coll'ꝫ. dixit ꝙ tunice itestinoꝝ hn̄t texturā tendētē in latitudie solū. Sed reuera tunice itestinoꝝ hn̄t duos mot⁹: attractiuū ⁊ expulsiuū. ⁊ ēt duas spēs villoꝝ. s. lōgitudinales vt deseruiāt attractiōi ⁊ latitudinales vt deseruiāt expulsiōi. Et insup hn̄t aliquos paucos trāsuersales qb⁹ vtunt̄ in retētiōe. Vn̄ eodē 4° dixit Ga. a qbusdā itestinoꝝ subnascunt̄ qdā vili recti s3 lōgitudinē: s3 q2 attractio itestinoꝝ est valde debilis cōparata expulsiōe eoꝝ: iō dixerunt itestina hēre solū spēm villoꝝ latitudinaliū q a Gal. dn̄r oblīq. Et villi āboꝝ tunicaꝝ. s. lōgitudiales ⁊ latitudiales sūt adinuicē mixti ⁊ ↄfusi: s3 plus in vna tunica q̄ȝ in alia. In q̄l3 tm̄ villus latitudinalis supat lōgitudialē sicut expulsio supat attractionē. Ait enim

Intestina reuera est vnū tm̄ ſ distinctū i sex ptes.

Quare intestina hēant reuolutiōes ⁊ q̄ nō ⁊ q̄re habeāt eas.

De sub̄a intestinoꝝ.

n. A. separati: sicut in mirice: sȝ mixti in vnaq̄q; tunica. Et sȝ vtraq; tunicā plͤs sūt latitudiales lōgitudinalibꝰ: vt vigeat in eis expulsio. Et hoc qdē nō est eq̄lr in oibus itestinis: ꝛ p̄cipue in recto vt apparebit. ¶ Et dixit Ga. 5° de v̄tutibꝰ nālibus: intestina in vtraq; tunica hn̄t villos obliquos. i. latitudiales q̄ in nullo alio mēbro duarū tunicarū inenit. Et 5° de vtilitate pticu. dixit. q̄ hn̄t eos: maxie in tunica itrinseca vt fortius operent̄ ad expulsionē: cuius oppoᵐ i oībus alijs mēbris duarū tunicarū ē. Nā in eis villi latitudiales situant̄ in extrinseca tunica. Cur āt si ābe tunice silr se hn̄t in ocis villis. s. q: hn̄t eos mixtos due facte fuerūt tunice: supflua. n. vi ēē altera. Dixit G. eodē 4° res non sic se hȝ q̄ sit supflua: gr̄a. n. fortitudis expulsiue v̄tutis ꝛ vix passibilitatis ipsorū organorū itestinorū tunica duplex fcā ē: sicut. n. in vētre manere cibaria plim melius fuit vt certitudinalr digererent̄. Ita ēt hoc nō manere: in eo. n. q̄ ferunt̄ p viā lōgā ꝛ strictā diligenter sit ꝛ cito q̄ ad ea nodosis fcā est. Qz āt ad ifallaciā ꝛ vix passibilitatē ꝛ itestinis commoditatē nō puā due tunice facte sūt hoc indicāt maxime dissinterie passiōes: multas. n. ꝛ multotiens vidimus male ꝛ cronice egrotātes plim intestinorū putrescere ꝛ i multis ptibꝰ totā itrinsecā depire tunicā: ꝛ tn̄ vixerūt ꝛ euaserūt: q̄ tn̄ nō sanarent̄ nisi fuissȝ altera supra corrūptā tunicam ab extra. Dixit Auer. 3° collȝ. hūerūt duas tūicas vt cēnt fortia: q: sūt via supfluitatū: ꝛ q: p eas opō v̄tutis expulsiue ē fortior. ¶ Et A. dixit. create sunt. s. oi itestino due tūice pp duas cās. ¶ Una est pp cōsuationē eorū ꝛ custodiā: vt nō ibibāt ipm corruptio ꝛ putrefactio ad q̄ duo itestinuȝ ꝑpatū ē apud q̄d lȝ nocuᵐ ipm ꝯñs velociter. Ne igit̄ fcā lesiōe in vna pte cōicet̄ toti fm ꝓfundū ei facte sūt due tūice: vt vna lesa altera pmaneat. Et de ista cā dixit Hal. vt ab icōmodorū remotū eēt susceptione. qm̄ ad ipm multe defluūt māe male q̄ comedūt ꝛ icidūt ꝛ putrefaciūt ipȝ vt si aliqñ alteri tunicarū icōmodū occiderit altera eiꝰ suppleat locū. Sicut in intestinorū videmus vlceratiōibus cū p egōnē eorū frustra egrediunt̄: ꝛ non per hoc cessat intestinorū actio de cibi transmissione ꝛ digōne ꝛ fecū expulsione. 2ᵃ cā dixit. A. est pp diuersitatē duarū opōnū. s. attractionis ꝛ expulsionis: vt. s. sint sepate ꝛ disticte: ꝛ sit vigēs in vna tūica attractio ꝛ in altera expulsio. Ista tn̄ 2ᵃ cā vt dn̄t doctores non est bene māifesta: q: p vnāquāq; tunicā fiunt ābe ipse opōnes. Quidā tn̄ dn̄t q̄ attractio fit plus p tunicam intrinsecā q̄ȝ p extrinsecā. Ideo ꝛ plͤs sunt villi lōgitudinales in itrinseca q̄ȝ in extrinseca. Non. n. est eq̄lr villos esse pmixtos ꝛ ꝯfusos in oibus intestinis. G. nāq; eodem 4° de vtilitate pticu. dixit. q̄ in intestino recto sunt ab extra ad sustētādū ꝛ iuuandū latitudiales villi longitudinales. Et. A. dixit. iā in intestino recto appēt villi multū longi. alīs. multū longi: qm̄ inter ōia intestina est maioris attractionis indiget. n. attrahere illud. s. de fece q̄d est supra ipȝ vt adiuuet̄ p ipsos villus longitudinalis sup bonitatē expssiōis expulsiōis ꝛ egōnis fecis: oȝ. n. expellēdū eē expellenti ꝯiunctū: vt ergo fex bene expellat̄ oȝ vt sit intestino recto ꝯiuncta: ppea si paucos hūissȝ villos longitudinales fuisset inobediēs: immo ipotēs ad bene exp̄mēdū ꝛ expellēdū feces: q: nō posset illas bene ad se attrahere vt forent sibi ꝯiuncte: ꝛ ꝯiūcta bene expellerent̄. Cur āt villi longitudinales fuerint sil̄ mixti cū latitudinalibꝰ. dixit. G. eodē 4°. fuit gr̄a vix passibilitatis obliquorū: quocirca in qbus dā aialibus subtiles hn̄tibus intestinorū tunicas sunt actꝰ fortiores hoc inest maxime: piculū. n. erat euelli obliquos abinuicē si nō ꝯtinerent̄ ab extra auctis velut ab aliq̄ ligatura. Et pp hoc fm rectū intestinū hi tales plimi sunt: qm̄ multis duris superfluitatibus sicci cibi ꝯgregatis ibi violenter circūtrahi tunicas q̄ sunt ibi notoriū fuit: extrorsuȝ ergo eis supposite sunt ligationes recti villi: imo dn̄r qdā latitudinales: ꝛ villi pauci sunt in intrinseca tunica recti itestini ꝛ nō appent māifesti. q̄ȝuis egeat exp̄ssiōe ꝛ expulsiōe ꝛ hoc iō: q: ab extrinseco recipit̄ iuuamētum fortis exp̄ssionis ꝛ expulsionis. s. a lacertis positus in mirac: q̄re fit vt p̄dicte due opōnes sint in intestio recto magis manifeste separate. villi āt trāsuersales situati fuerunt in intrinseca tūica: ꝛ hi pauci fuerunt: q: parū hn̄t intestina de v̄tute retētiua: vt infra dicet̄: ꝛ eo q̄ iuuant̄ in retinēdo suis reuolutiōibꝰ. ¶ Dixit Auer. 3° collȝ. super tunicā interiorē intestinorū adest viscositas adherens pietibꝰ intestinorū noiata a calo laxati. Est āt ipsa viscositas ab intrinsecus adherens itrinsece tunice eorū. Uerūtn̄ itestina grossa nō solū sūt viscosa: sȝ ꝛ pinguia vt sint magis resistentia feci q̄ est in intestinis grossis multū sepata a chilositate pp suctionē q̄ p̄cessit in gracilibus incipiens ibi exiccari indurari ꝛ reuoluēdo rotundari: ꝛ etiā putrefieri. Et gracilia ēt q̄ȝuis non sint pinguia: non sunt tn̄ dixit. A. vacua in creatione sua a glutinatione supficiei sue intrinsece cū hūiditate viscosa mucosa q̄ est in eis loco pinguedinis. ¶ Suba āt itestinorū supiorū tenuior est suba inferiorū. Creauit. n. dixit A. intestina supiora tria subtilis sube: qm̄ nc̄citas q̄ in eis est digōnis ꝛ penetratiōis v̄tutis epis ad ipsa plus est q̄ȝ in intestinis inferioribus: vt igr̄ facilius penetret ad ea v̄tus ab epe fuerunt create subtilis sube. Et qm̄ dixit. A. illud q̄d ipsa ꝯtinet subtile ē: nō fuit nc̄cīū pp ipȝ creare ea grosse sube: q: non timet̄ vt pungat subam intestini pp suā penetrationem in ipso: ꝛ suam incessionē p ipm ꝛ non scalpat ipm. Est. n. q̄d ꝯtinet̄ ꝛ incedit p ipm cū sua subtilitate lene ꝛ molle: cuiꝰ oppᵐ est q̄d ꝯtinet̄ in inferioribus ꝛ incedit p ea cuius gr̄a fuerūt create grosse sube vt forēt magis tuta a nocumentis illius. ¶ Et aduenniunt dixit. A. oībus intestinis vene ꝛ arterie ꝛ nerui. Et nerui eorū sūt plͤs neruis epis: ppea q̄ egent intestina sensu plimo vt sentiant nocumenta eorū q̄ p ipsa transeunt: ꝛ sic expellant q̄cūq; nocēt. ¶ Et sunt oīa intestina. dixit. A. ligata cum dorso ligamētis stringentibus ea cū eo fm nc̄citatē ꝛ conueniētiā situū ipsorū: q: aliq̄d astringit̄ ei plus ꝛ aliq̄d minus vt apparebit. ¶ Sūt q; oīa intestina coparata ad cutē ꝯplonis fride ꝛ sicce ꝛ plus q̄ȝ sit ꝯplo stomaci.

Quāuis aūt vt dixit mundinus in anothomizādo intestina incipiendum sit a recto: in ꝓsequēdo tn̄ doctrinā de eis icipiēdū ē a duodeno. Ipm. n. dixit. A. ꝯtinuatū est cū fundo stōi: ꝛ hȝ dixiᵐ seq̄ns stōȝ q̄d noiat̄ portonariū. Et hoc oio opᵐ est meriseo q̄d sicut meri nō ē nisi ad attrahendū ad stōm p superius. pncipalis. n. actio meri est attrahere ꝛ est valde fortis ꝛ manifesta: q̄ȝuis i eo fit aliqua exp̄ssio per suos villos latitudinales qua expellit cibū ad inferiora vsq; ad stōm q̄ iuuatur opō attractionis eius: ꝛ ista adhuc est valde debilis ꝛ q̄si occulta. Cōsilr duodenū non est nisi ad expellendum a stō subtꝰ: ꝛ ē duodenū strictius q̄ȝ meri: non. n. fuit nc̄cīū in creatione ipsiꝰ vt dilatatum est meri pp duas cās: q̄rū vna est: qm̄ res que penetrat per meri est grossior ꝛ durior ꝛ maioris q̄ȝtitatis. Sȝ illud q̄d penetrat p duodenū est lenius ꝛ planius ꝛ subtilioris ꝛ minoris q̄ȝtitatis: ꝛ hoc pp digōnem q̄ȝ recipit in stō ꝛ mixtionē spume aquose fecū. i. aquositatis chili q̄ p digōnē melius ꝯmixta est cū suo sicco. q̄ȝ. A. vocauit spumosam: q: aquositatis subtilis est supnatare pti grosse: sicut supnatat spuma. 2ᵃ cā est. q: penetratiōi rei p meri non adiuuat nisi res vna. s. attractiua itelligēs: vt dcm̄ ē q̄ȝuis voluntas. i. v̄tus motiua voluntarie q̄ posita est in lacertis meri adiuuet ipsam ex pte vna. s. mouēdo dictos lacertos apiēdo viā ꝛ dilatādo ipsā: vt sit rei penetrāti via lata. Sȝ penetrās p duodenū patit̄ a duabus v̄tutibus nālibus. s. expulsiua q̄ ē i stō: ꝛ attractiua q̄ ē i duodeno. Dixit. n. auctor anotho. q: stōus suppositus expellit q̄d ꝯtinet i se ad hoc intestinū: ꝛ itestinū hoc trahit ab eo. Et dixit. A. adiuuat ēt ad hoc fex exponit qdā. i. liq̄ditas cibi q̄ puenit ex

De viscositate inter[illegible] intestinorum

Quod substantia intestinorum superiorum fuit tenuior quam inferiorum

De cōplone eorum.

De anothomia duodeni.

sũma cibi: vel fex adiuuat: qꝛ fex est obʒ intestinoꝝ in quo voluptuant: qꝑ attrahũt ipm cũ sit eis ꝓportionale. Auctor ãt anothō. dixit. massa chili seipsã õpẽt sua grauitate ⁊ facilitat trãsitũ: ꝓp ꝗd ĝ cãs facil' ẽ expulsio siue icess⁹ eius ĩ via tẽpate ãplitudis nõ exigẽs ãplitudinẽ magnã sicut trãsiẽs p meri. ⁋ Diuersificat̃ ẽt hoc itestinũ a meri dixit. A. qꝛ meri ẽ sicut ps stõi silis ei i for° ꝯpõnis sue ex tunicis: sʒ duodenũ ẽ sicut ps extranea a stõ adherẽs ei: diuersa. n. ẽ sbã tũicaꝝ suaꝝ a duab⁹ tũicis stõi q̃ diuersitas ꝓpe ẽ in vill' eaꝝ. Nã i itrinseca tũicas stõi ⁊ meri sitĩ villi lõgitudiales: ⁊ i extrĩseca latitudia les: sʒ ꝑdci villi i vtraqʒ tũica itestini. vt dictũ ẽ sr̃ ꝯsuli. Et hoc fuit: qꝛ meri idiget attractionem forti. cuius simile non indiget duodenum.

⁋ Dixit. Gal. primum oiuʒ intestinuʒ qd adheret ventri nõ ad circũuolutiões ꝯfesti flexit: sʒ im̃ ꝑduxit v̾sus dorsũ extẽsũ iqʒ^m dẽat sufficiẽs ipatiũ ꝑbere ꝑdcis corpib⁹. s. i vẽtre exñtib⁹. Et A. dixit. creator creauit hãc cãnã. i. h̾ itestinũ ad modũ cãne exñs recte creatiõis extẽsũ a stõ ad inferiora bʒ rectũ vt sit ipm qd est initiũ expulsiõis cibi a stõ ꝑpatũ ⁊ dispositũ bõe expulsiõi. Nã penetratio cibi ⁊ fec̃ i extẽso recto velocior ẽ ea q̃ ẽ i vndoso ⁊ sopito. i. tortuoso q̃ ẽ ad mo^m icessus vndaꝝ: ⁊ iclinatio hui⁹ re^u recti pt dici sopitũ ⁊ tardũ ad expulsionẽ. Et fuit ẽt iunatiua eius creatio extẽsa recte. dixit. A. ꝓp aliã cãm q̃ ẽtqm̃ cũ hoc intestinũ sedet rectũ dimittit a dextra ⁊ sinistra locũ reliquis mẽbris circũdãtibus stõm a duobus lateribus: sicut põni epis a dextra ⁊ põni splenis a sinistra ⁊ reliqs itestinis. Et G. dixit. ac ẽt vt det locuʒ vene ⁊ arterie magnis q̃ sunt in dorso. Dixit Hal. hoc intestinũ supra spinã dorsi locatũ est non hñs implicationes sicut reliqua intestina.

De anathomia intestini qd vocatur ieiunum.

⁋ De itestino 2°. dixit. G. vbi supra ꝯfir duodeno circũuoluit̃ ⁊ flectit̃ vocatũ ieiunũ. Et. A. dixit. q̃ ps itestini subtilis q segt̃ duodenũ vocat̃ ieiunũ: ⁊ i hac pte est initiũ inuolutiõis ⁊ circũuolutiõis ⁊ reflexiõis: ⁊ q̃si sint ei vie plimes ⁊ nõ est sem̃ ieiunũ vacuũ. dixit. G. 5° de vtilitate ptic. ꝓp aliqʒ vtilitatẽ aialis: sʒ ei⁹ vacuitas õ necẽitate segt̃ ad alia q̃dã q̃ fcã sunt gra aliquoꝝ iuuamẽtoꝝ. Et ista duo sr̃: qm̃ ieiunũ suscepit cibũ chilosatũ in vẽtre ⁊ ei⁹ positio ẽ iuxta epar ⁊ vasoꝝ multoꝝ. s. multaꝝ meseraicaꝝ sr̃ i eo orificia sugẽtia ⁊ colericã supfluitatẽ paꝝ supi⁹ bʒ efferi. i. duodenũ: qꝛ circa finẽ duodeni pori ductiui coleꝝ differũt: hoꝝ ãt hoc qdẽ ad h̾ q̃ citi⁹ anodoset̃ cib⁹. s. ꝑ^m dictoꝝ duoꝝ facit: hoc ãt. s. bʒ ad expulsiui act⁹ ptinet vehemẽtiã. Et ex hoc igr̃ ẽp vacuũ exñs ⁊ lauitũ ⁊ indigẽs repleri rapit ꝓp multitudinẽ vasoꝝ ⁊ ꝓximã epi põnẽ. Et qꝛ ꝑ^m suscepit ea q̃ indigesta sr̃: q̃re q̃ ꝓximũ plm epi p vacuo chilũ ⁊ citissima q̃ ex ipso anodosis fit. Et qꝛ multe ad ipʒ vene veniũt citi⁹ trãsumũt qd in ipso q̃ʒ pauce. Et q̃ p breuia ad epar ascẽdũt citi⁹ q̃ʒ p lõgiora. Et q̃ admixtionẽ ex benigno mlto faciũt citi⁹ q̃ʒ q̃ nõ ex tali. s. mlto ⁊ bẽigno. Et q̃ vacuo afferũt cibũ epi citi⁹ q̃ʒ repleto: ꝓpea ãt qd ꝓpiquũ est applicationi supfluitatis colice hoc itestinũ: act⁹ ei⁹ vehementius auget̃ expulsiu⁹. Et fuerũt mesaice veniẽtes ad ipm fortioris attractiõis q̃ʒ reliq̃: vehemẽtia. n. hui⁹ act⁹ nõ sõ aduenit: qꝛ col'a q̃ ad ipm vẽit ẽ adhuc pura nõdũ ꝑmixta supfluitati: q̃re p ãpli⁹ mordet ipm ⁊ irritat ad excreationẽ: qm̃ ãt hoc itestinũ violenter agit ⁊ visc⁹ qd suscepit. s. ẽp parate trãsumit cito necẽũ ptrãsire ab eo cibuʒ vt nihil remaneat in eo: tʒ tardet: sʒ trãsit⁹ sit solũ cibi ⁊ velox. Uerũtñ qꝛ nõ sp chilosatũ accipit cibũ: ⁊ nõ attrahit sil'r epar sp: nʒ ẽt effluit col'a q̃litatẽ ⁊ q̃ʒtitatẽ eadẽ sp custodit rõnabil'r nõ eq̃l'r: sr̃ sp vacue itestinoꝝ circũuolutiões: sʒ bis q̃dẽ plẽs: bis v̾o pauciores inueniunt̃. Et. A. dixit. cã q̃re inuenit̃ hoc itestinũ bʒ plm vacuũ ẽ ꝯmixtio duaꝝ reꝝ vna qm̃ illud qd attrahit̃ ad ipm de multitudie chili velociter sepat̃ ab eo. qꝛ portio ei⁹ attrahit̃ ad ep. s. velociter: ⁊o q̃ plẽs venaꝝ mesaicaꝝ ꝯtinuate sr̃ huic intestio cũ sit alijs ꝓpinquus epi. Et nõ ẽ in aliquo itestioꝝ de ramis mesaice q̃ʒtũ in ipso: ⁊ post ipʒ i duodeno. Et eqdẽ in yleos sr̃ nõ plẽs vene mesaice q̃ʒ i ieiuno: sʒ dcm̃ suũ A. itellexit bʒ q̃ʒtitatẽ sue lõgitudinis. Et ꝓp dictã cãm dixit. A. accit q̃ ieiunũ ꝯstrigat̃ ⁊ õtumescit ⁊ imorat̃: qꝛ macrescit ⁊ extenuat̃ i egritudie valde. s. ꝯsũptiua marie epis. Et h̾ ꝓp magnaʒ alligationẽ q̃ʒ hʒ cũ epe ⁊ ꝓpiqtate sui situs ad ipm: q̃ꝓp caret nutri° ⁊ macrescit. Et alia portio chili tracta ad ipm abluit̃ ⁊ sepat̃ ab eo ad aliqd qd ẽ sub eo de itestinis. s. ad yleos: ⁊ hoc iõ: qꝛ col'a citria vẽit ex felle ad hoc itestinũ i quo aduẽtu ad ipm ẽ pura nõ ꝑmixta. s. hũiditatib⁹ ⁊ chilo: q̃re ẽ in ea fortitudo ablutiõis: qꝛ vehementer ẽ irritatiua v̾tutẽ expulsiuã cũ mordicatiõe sua. Et sic descẽdit a ieiũo h̾ portio chili: qꝛ col'a lauat ⁊ adiuuat ad expellẽ^m ad inferiora p hoc ꝯmouet expulsiuã. Et adiuuat. Dixit. A. col'a ad expellẽdũ chilũ ad duas ptes fit. s. ad ep: ⁊ hoc ptẽ. s. cibi q̃ iã itrauit mesaicas q̃ i ꝯtractiõe ⁊ ꝯstrictiõe ieiũi fcã ad exp̃mẽ^m magis ꝓpellit̃ p mesaicas v̾sus ep. Et ad inferiora. s. illã ptẽ cibi q̃ nõdũ itrauit mesaicas: sʒ remãsit in ipso ieiuno. Merito ĝ ꝓp dcãs cãs hoc itestinũ vacuũ repit̃ ⁊ noiat̃ ieiunũ. Et mũdin⁹ assignauit hui⁹ vacuitatis aliã cãm: ⁊ ẽ qꝛ ipm ẽ rectũ nõ tortuosũ nʒ reflexũ. Et appet rectũ: sicut itestinũ vltimũ: siue vltimũ sit rectũ siue duodenũ. Et Alm̃. qdẽ voluit q̃ duodenũ ⁊ ieiunũ ãbo sint r̾cta ⁊ i lõgitudie corpis protẽdãt̃. Jõqʒ i hũ dispositis vacuũ repit̃. Hal. tñ ⁊ alij dixerũt q̃ ẽ retortũ curtũ iplicitũ ⁊ alterate icipiẽs a dextro ad sinistꝛ fert̃. Dñt nõ sr̃ iuolutiões i ieiunio magne ⁊ multe sicut in alijs iuolutij intestis sʒ pue ⁊ pauce: ⁊ ẽ sicut dixit. A. imũũ iuolutionũ. ⁋ Dixit. Ga. q̃ ne nã ieiunũ aut duodenũ reliq̃ret suspẽsũ ipm v̾l⁹ dorsũ duxit ⁊ ibi firmũ deposuit: ⁊ postea ligaturis q̃busdã firmis ac mẽbranosis ptib⁹ q̃ ibi sr̃ copulauit. Dixit. A. color ieiuni ẽ ad citrinitatẽ decliuis: ꝓp q̃ tingit̃ colore cole descẽdẽtis ad ipm.

De anathomia yleos

⁋ De 3° intestio qd ẽ yleos. dixit Auer. p colli. post itestinũ ieiunũ ẽ itestinũ noiatum gracile: ⁊ ipm reuoluit̃ reuolutionibus plibus. Et. A. dixit. cũ ieiuno ꝯtinuat̃ ex intestis itestinũ lõgũ iuolutũ ⁊ reuolutũ hñs reuolutiões vna post aliã donec sr̃ multe. Et iuua^m i iuolutiõe sua: ⁊ cã ẽt reuolutiõis sue iã pʒ ex dictis: qm̃ est vt chilo in ipso mora. Et cũ hac mora accit cõtinuatio orificioꝝ venaꝝ sugẽtiũ post aliã cũ chilo ꝓp multitudinẽ venaꝝ mesaicaꝝ ad ipm veniẽtiũ. Ueniunt. n. ad ipʒ vene mesaice plẽs q̃ʒ ad aliqd itestinoꝝ ꝓp sui lõgitudinẽ vt ps chili q̃ effugit vnũ ordinẽ ipsaꝝ nõ effugiat aliũ ⁊ h̾ intestinũ est vltimũ graciliũ. ⁋ Dixit Alm̃. q̃ oium triuʒ graciliũ foramina foramini portonarij eq̃ri videntur. Et Auer. dixit. q̃ latitudo intestinoꝝ graciliũ ẽ ad mo^m. i. ad q̃ʒtitatẽ latitudis orificii portonarij. Et sit⁹ yleos est iuxta ylia: ꝓp qd dñt qdã q̃ yleos vocat̃. Uerũ dixit mũdin⁹. situs eius ad ptẽ dextrã declinat ad spõdiles: ⁊ hoc maxime in superiori parte eius.

De anathomia monoculi.

⁋ De 4° intestino qd est monoculus dixit Auer. vbi supra est intestinũ latũ nõ hñs trãsitũ nʒ meatũ: ⁊ sile est fistule ⁊ marsupio ⁊ nõ hʒ nisi vnũ os. Et. A. ꝯtinuat̃ cũ inferiori intestino gracili intestinũ noiatũ monoculũ: qꝛ nõ hʒ nisi vnũ orifi^m p qd intrat chim⁹ in ipm: ⁊ p illud idẽ egredit̃ labẽdo in colõ: est. n. sicut chistis. Et dixit. A. q̃ huic intestio sufficit orifi^m vnũ: cũ nõ sit sicut stõs sit⁹ ei⁹ bʒ corpis lõgitudinẽ: ⁊ iõ nõ oportuit ipm hr̃e vnũ orifi^m in supiori ⁊ vnũ in inferiori. ⁋ Dixit aũt mũdin⁹. nõ of monuculũ: qꝛ nõ hẽat nisi vnũ orifi^m p qd atrahat ⁊ expellat: qꝛ hoc ẽ spole: imo hʒ orificia duo vnum p qd atrahit: ⁊ aliõ p qd expellit: sed illud p qd expellit nõ ẽ sicut in alijs intestinis opp^m ʒ ꝑmũ: sed ãbo locata sr̃ iuxta inuicẽ imediate. Et qꝛ sr̃ sine medio iudicari pñt ⁊ ab auctorib⁹ vnũ indicat̃. Et sr̃ ei ista orificia q̃si a latere. Et supi⁹ orificiũ ẽ ꝯtinatũ cuʒ orificio iferiori yleos: ⁊ inferi⁹ ẽ ꝯtiuatũ cũ colõ. Et dixit.

Aui.

Aul. ꝙ hoc īteſtinū ē abſqȝ īuolutiōe aliq̄:imo ē ſicut q̄dā gibboſitas ad modū ſacci pēdēs infra ꝺcā duo oꝛificia. Et qȝ ex eo pēdet ē lacūa eius ſicut ſacc⁹. ¶ Et ex vtilitatib⁹ eius dixit. A. ē ꝙ ipm ē aggregatiuū ſupfluitatū q̄ ſi puēīrēt oēs ad reliquū ad īteſtinū. ſ. colō timeret̄ euēt⁹ colice q̄ qn̄ aggregāt̄ i monoculo diuertūt̄ a via: vn̄ n̄ accit colica. Et poſſe ē vt aggregatio ipſaꝝ ſupfluitatū expellat̄: poſtea a nā i ſūma vna: eo ꝙ aggregatū veloci⁹ expellit̄ q̄ꝫ diſpar ſitum. ¶ Dixit Auic. ipm. eſt i pte dextra poſitū. ſ. ppe ep. Et mundinus dixit. eſt locatū in latere dextro ſupra vel iuxta ſciā vel iuxta terminū ⁊ iuxta renē dextꝝ. A. āt dixit ꝙ eius ſitus eſt ad poſterioꝛa paꝝ ⁊ declinat ad dexterā pte. Et ad ipm pauce vēiūt meſeraice. ¶ Et dixit. A. hoc īteſtinū ē digni⁹ vt cadat in rupturā ſifach pluſq̄ꝫ alia: q̄ꝛ nō ē ligatū nec ſtrictū cū eo qȝ aduēit ei de meſeraica. nō. n. aduenit ad ipm ex ea res q̄ hēat magnitudinem: vnde nō hꝫ ligaturā q̄ phibeat ipm a caſu. Et adiuuat ad hoc: q̄ꝛ ſm plm hoc inteſtinū fecib⁹ plenū eſt groſſis q̄ ſua grauitate faciūt ad deſcenſū eius. ¶ De 5° īteſtio. ſ. colō dixit. A. ꝯtinuat̄ cū monoculo ab iferioꝛi pte: ⁊ dicit̄ īteſtinū noīatū colō. Et ē groſſū ſpiſſū: ⁊ cū elongat̄ a monoculo decliat ad ptē dextrā declinatiōe ꝯuēiēte pp ep̄is ꝓpiq̄tatē: deide ad ptē ſiniſtrā deſcēdit. Incipit. n. dixit Almā a dextro latere per latitudinē vētris poꝛrigit̄ q̄ꝫ in ſiniſtꝝ. Et cū oppōit̄ lateri ſiniſtro dixit. A. ōcliat ad dextꝝ ēt ad poſterioꝛa deſcēdēs: ⁊ illic ꝯtiuat̄ cū recto. Et dixit. ⁊ ē cū ptrāſit ſplenē coartatur: q̄pp i eo i quo eſt apa ſplēis phibet̄ exit⁹ vētoſitatis dū nō ꝯprimit̄ ſup ipꝫ: ⁊ hoc q̄ꝛ ab apate ſplēis āplius coartat̄. ¶ Dixit mūdin⁹. hoc inteſtinū eſt multū cellículoſū in qb⁹ cellulis ſiue cameris ſterc⁹ formā recipit: ⁊ i eis moꝛat̄ ⁊ retinet̄ pp has cellulas: ⁊ locus eius eſt multum circa renem ſiniſtrū: ⁊ circa ipm iuoluit̄. Et h̄ eſt cā q̄re ei⁹ doloꝛ ex pte loci nō diſtinguit̄ a doloꝛe renali: poſtea vero aſcēdēs ⁊ coopiēs ſplenē incipit circa exterioꝛa declinare v̄ſus ptē dextrā ⁊ coopit ſtōꝫ. Et pp cooptura q̄ꝫ facit ſup ſtōm accit ꝙ qn̄ ſupfluitas deſcēdit in hoc inteſtio ſtōus ei ꝯpatit̄: ⁊ doloꝛ ⁊ rugitus tūc appēt circa ſtōm: ⁊ tūc ſtatī hō optat aſſellare ⁊ aſſellat: qȝ nō ꝯtingeret ſi in ſtō eēt qȝ facit doloꝛē illū ⁊ rugitū. Et ex his appꝫ q̄re accit his qui purgāt̄ ſincopis qn̄ appetūt aſſellare vel qn̄ hi q in hoc ꝯtinet̄ īteſtio hūoꝛes ōbēt euacuari: q̄ꝛ illi hūoꝛes exñtes i hoc loco alterāt ſtōm ⁊ os ei⁹: ex cui⁹ alteratiōe accit ſincopis. ¶ Et dixit h̄ īteſtinū fuit locatū ſupi⁹ iuxta ſtōm pp tria. p̄m ē: q̄ꝛ ipm ē ignobilib⁹ oīb⁹ gracilib⁹ inteſtis: ⁊ iō ſub myrrach debuit eſſe poſitū iter cetera gracilia i extremis. ſ. vt ſit q̄ſi defenſoꝛiū ſtōi ⁊ inteſtioꝝ graciliū. 2ᵐ ē: q̄ꝛ hoc īteſtinū hēbat ꝯtinere feces q̄ aliq̄n̄ ſt̄ idurate: ⁊ de ſe ſt̄ p̄uate oī hūiditate n̄ali: vt igit̄ a mēbꝛis vicinis iuuaret̄ oꝛdiauit nā ꝙ locaret̄ imediate ſupꝛa ſtōm vt coopiret̄ a zirbo: a quo coopiret̄ ēt ſtōus: q̄ꝛ zirbus ipꝫ hūectat ⁊ calefacit. Ex pp appet ꝙ nō eſt aliqȝ īteſtinū. cū quo ita alligatus ſit zirb⁹ ſicut cū colō. 3ᵐ eſt: q̄ꝛ ꝓpe ſtōm ē ad attrahēdum feces: ⁊ expellēdū maxīe ad expellēdū. Et iō inter alia īteſtia ad ipm debeat venire cola q̄ hꝫ ſtimulare expulſiuā: mō ꝙ hoc ſic locatū ē: cola ad ipſi⁹ ſubam puenit pter illā q̄ ad ꝯcauitatē puēit īteſtinoꝝ. Nā ſuper ipſo i pte dextra in q̄ exiſtit ſub 3ª pēnula ep̄is in q̄ ē cyſtis fell̄ cū ipſo colligat̄ a q̄ cyſti refudat cola ad ipm. Et ppea hoc īteſtinū in illa pte appet citrinū ⁊ amaꝝ in guſtu. Et no. circa hoc mirabilē opēnē n̄ae. Et ꝯſidera ꝙ hoc īteſtinū ē magnū valde: ⁊ ē multū iuolutū ⁊ reuolutū qb⁹ iuolutioīb⁹ ad plēs ptes declinauit: ita ꝙ q̄uis ſit de inteſtis iferioꝛib⁹ rōne colligantie: ⁊ affinitatis cū ſtō ⁊ rōne pncipij ſui: ei⁹ tū nō p̄ua pe ē ſituata i loco altioꝛi alijs īteſtis: ita ꝙ rōe hui⁹ ſit⁹ pt dici de ſupioꝛib⁹: ſed auctoꝛes ſic nō reſpexerūt ad ſuū ſitū: ſed ad pn̄ᵐ ſui oꝛt⁹: ⁊ colligātiā ei⁹ cū ſtō: ⁊ iō poſuerūt ipm ī īteſtis iferioꝛib⁹. ¶ Et ex loco h⁹ inteſtini dixit mūdin⁹

appet cā q̄re auget̄ doloꝛ colic⁹ tpe aſſūptiōis cibi: q̄ꝛ tūc iſtud inteſtinū ꝯpmit̄ a cibo: ⁊ in tpe famis nō: ⁊ ed tūc īteudit̄ doloꝛ renal. Et hoc ē vnū de ſignis diſtictiuis dictoꝝ doloꝝ ſūptū ex loco ⁊ colligātia dicti īteſtini. ¶ Apparet ēt duo alia: vnū vtile in opere aliud in cognitiōe: qȝ ē: q̄ꝛ colica qn̄ ſit incipit p̄us in pte ſiniſtra. alis. plus: ⁊ in illa eſt magis moleſtat: tū q̄ꝛ īteſtinū illud frīdius eſt ibi cū nō ꝯtāgat̄ a cyſti fellis: ⁊ tū q̄ꝛ in maioꝛi pte ē locatū circa renē ſiniſtrū: ⁊ ē ēt ibi ſtrictius: ſꝫ tū colica q̄ ſit in pte ſiniſtra nō tādiu moleſtat: tū q̄ꝛ ſit a faciliorib⁹ cāis: tū q̄ꝛ ē i loco vicinioꝛi ad expulſionē. Quātū vō ad op⁹ ꝯfert. p̄ q̄ꝛ que admiſtrāt̄ in colica exteri⁹ debēt magis approximari circa ypocūdriū ſiniſtꝝ q̄ꝫ dextrū: ſꝫ vtrobiqȝ ꝯferāt. 2° q̄ꝛ qn̄ ſit chriſtere meli⁹ ē ꝙ coꝛp⁹ declinet v̄ſus dextrū vt inteſtinū colō nō cōpmat̄ ab alijs: poſtea iniectio chriſteri vertat̄ ſe ſtatī ſupꝛa lat⁹ ſiniſtꝝ: deinde paulatie ſup dextꝝ. E. dūerſo āt oꝫ fieri in cāone p potionem quādo incipit moueri. ¶ Et dixit. quoniam ſubſtantia colon ſolida eſt ⁊ groſſa: ideo ventoſitatem gn̄atam in eo multo tpe continet que i eo foꝛtaſſe gn̄at doloꝛē iterdū ac ſi īteſtinū terebello pfoꝛaret̄ pp ſubam ſuā eē groſſā ⁊ ſolidā. Et ſig⁹ colō pꝫ ex dcis. ¶ Et de iuuamētis hui⁹ īteſtini. dixit. A. ē aggregatio fecis ⁊ expſſio eius ⁊ gradatio ipſi⁹ ad expulſionē poſt ſubtilē pſcrutationē fecis de chilo ſi fuerit i eo. ſ. aliq̄ poꝛtio hōi chili: q̄ꝫ meſeraice ad colō veniētes in pſcrutatione illa ſugūt. Et in hoc īteſtino recipit fex foꝛmā ſuā ⁊ appet extra maxīe in ſtercoꝛe exiccatoꝛe i cellul̄ ei⁹ aliq̄n̄ ꝯtinetur hūiditas ſtatica q̄ ē mā apta gn̄ationi vermiū cucurbitinoꝝ ⁊ pāniculi ligātis vnū v̄mē cū alio. Dixit. G. 4° ō vtilitapti. In qbuſdā aīalib⁹ totū colō foꝛtib⁹ ꝯſtrictiōib⁹ ꝯſtructū ē ſm lōgitudinē ōſup iferi⁹ circūtēſis vno ſm ſingulā ptē. ¶ De 6° āt īteſtio. ſ. recto dixit. A. poſtremū īteſtioꝝ ꝯtiuat̄ cū iferioꝛi pte colō poſtq̄ꝫ colō cū ipſa extrēitate iferioꝛi redit ad meᵐ coꝛpis: deīn deſcēdit ex eo ſm rectitudinē ⁊ ꝯtiuat̄ cū ſicteri ſuſtētatū ſup doꝛſū alkatin. Quidā dn̄t ꝙ ei⁹ extrēitas ſupio ꝛē circa ylia. Et ē ampliatū dixit A. foꝛtaſſe ſile ſtō. i. meri. fuit. n. āplitudo eius magna reᵐ alioꝝ inteſtioꝝ: vt ſit ei locus in quo colligat̄ ſtercus: ⁊ vt ſit obediēs ad expellēdū. Dixit Auer. 3° coll̄ꝫ. In eo coadunat̄ fex ſicut vrina in veſica: ē. n. hn̄s ꝯcauitatē ampliam vt ſit capax q̄ntitatis magne fecis: ⁊ nō ſit necīū hoi ſurgē oī hoꝛa. ¶ Dixit. A. creatoꝛ creauit ei q̄tuoꝛ lacertos: de q̄bus dr̄ in anothomia lacertoꝝ. Et iuuamētū hui⁹ īteſtini ē expulſio fecis ad exterioꝛa. Et ob hāc cām creatū fuit rectū: vt ſit expulſio fecis ab eo facilioꝛ. Et iuuat̄ ad expellēdū p lacertos q̄ ſt̄ in mirach nō p ſuos. nā lacerti ſui ſunt creati: vt eis mediātib⁹ an⁹ claudat̄ vt refrenet̄ fex: ⁊ poſtea apit̄ vt expellatur. ¶ Dixit Guil. vbi ſupꝛa iſti lacerti nō pmittūt ſupfluitates extra ferri anq̄ꝫ ſubeat excogitatio vt nō impediat̄ hō ab occupationib⁹ ſuis. Ad ipm tū veniunt multe vene meſeraice ad ſugēdū ſi qd ō hūiditate chiloſa remāſerit. Et in extrēitate eius inferioꝛi qnqȝ ſunt vene emoꝛroydales. Dixit. A. nō mouet̄ aliqȝ hoꝝ mēbꝛoꝝ q̄ ſt̄ via cibi p lacertos niſi duo extrēa. ſ. ſupi⁹ qȝ eſt meri ⁊ iferi⁹ qȝ ē iferioꝛ extrēitas recti. ¶ Dixit hal. īteſtia iō fuerūt necīa vt digeſt⁹ cib⁹ in ſtō mitteret̄ ad ea: vt ſ eis ſugeret̄ ei⁹ clara ⁊ mūda ſuccoſitas ⁊ ad ep mitteret̄ p venas meſaicas ad īteſtia veniētes a vena iuuenili: q̄ eſt vēa poꝛte. ¶ Hn̄t aūt inteſtina q̄tuoꝛ v̄tutes n̄ales: verūtū nō eq̄les: imo hn̄t v̄tutē expulſiuā: vt ſupꝛa patuit: foꝛtioꝛē alijs. Et p⁹ expulſiuā. Dixit Auer. ꝙ retētiua ē māifeſtioꝛ ⁊ foꝛtioꝛ: ppea mediate retinēt chiloſitatē cibi tādiu ꝙ qcqd ē puri in ea trahat̄ ad ep. Retinent ēt feculētiā tanta q̄ꝫ titate q̄ coꝛpi nō accidat nocumētū: ſꝫ q̄ eis accidat voluptuatio. nā inteſtia fecibus gaudēt eiſqȝ voluptuāt̄ ppea raro vacua repiūt̄ a fecibus. Hec tū v̄tus retentiua ipſoꝝ. compata ad expulſiuā ōbilis dici pōt. Nō. n. creata fuerūt

Margin notes:

De anothomia colon.

De anothomia ſexti inteſtini. ſ. recti.

Quare doloꝛ colicus auget tpe aſſūptionis cibi: ⁊ doloꝛ renal̄ tpe famis

In inteſtis ſunt oēs q̄tuoꝛ v̄tutes n̄ales: ſꝫ expulſiua ſit foꝛtioꝛ alijs.

intestia ad retinēdū: ꝫ ad expellēdū: ideoq; paucos hūerunt ꝟuulos trāsuersales: ꝫ tn̄ ꝑ ipsoꝝ inuolutionē iuuat̄ ipsoꝝ retētio vt. d. ē. Attractiua vero v̄tus eoꝝ q̄ attrahunt chilositatē a stō: ⁊ q̄ inferiꝰ intestinū attrahit a supiori qḋ i eo ꝯtinet̄ de chilositate ⁊ fecibꝰ est reᵘ expulsiue ⁊ retētiue debilis valde. ¶ Et digestiua qdē v̄tus in eis 2ᵃ ē. Una q̄ digerūt ꝑ seipsas q̄ ꝓꝑe ē ipsoꝝ nutritiua. Et alia ē q̄ digerunt ꝑ toto: q̄ vt supra patuit trac. de v̄tutibꝰ n.ilibus ē digestiua subseq̄ns ad digōnē stōi corrigens ⁊ ꝯplēs qḋ a digestiua stōi euaserat semicrudū vel icōplete digestū. Dixit. n. G. 4ᵒ de vtilit. ꝑtic. digerit̄ āt adhuc ⁊ s̄ꝫ iteratione cibꝰ sicut ⁊ in venis oībꝰ sanguie: nullū tn̄ itestioꝝ gr̄a digōnis fcm̄ est nꝫ vene sāguificatiōis: ꝫ vt dc̄m ē a Ga. nā vtitur singulo organoꝝ alicubi ad melius ⁊ alicubi necio seq̄t̄ oē id cuiꝰ gr̄a fcā sūt: sicut igit̄ vēas anadoseos organa faciēs iposuit eis sāguis gn̄onē: vt nō peat inanū tps allatiōis q̄ fit ꝑ eas. Silr̄ ⁊ in itestis anodosis gr̄a q̄ ad vēas fcis v̄tꝰ q̄dā iest digōnis ciboꝝ. Et qm̄ nō ē lōge a ventre suba itestioꝝ: ideo v̄tutē alteratiuā necium fuit hr̄e eas vētri silē: Quare necio seq̄t̄ i his digeri cibū. Et sicut in epe ē id qḋ ē egasteriū. i. ꝑmᵘᵐ sanguificatiōis: ita i vētre qḋ digōnis. ¶ Quidā āt dn̄t ꝙ digō itestioꝝ ē 2ᵃ: vna quo ad accidētia: ita ꝙ lꝫ stōs dederit chilo forᵃᵐ ⁊ subam itestia p̄nt dare ei accidētia: nō qdē ꝯntia forᵃᵐ: ꝫ faciētia ad bn̄ esse vt colorē. Et 2ᵃ ē ꝯpletiua. s. illiꝰ ptis chili q̄ i stō recepit alterationē ipfectā. Sꝫ tn̄ circa ptē q̄ in stō remāsit nō altāta nō agūt nisi sepādo illas ab alijs: q̄uis qdā alij dicāt: ꝙ ēt circa istā ptē agūt. Alr̄ in lōgis lieterijs: in qbus cibus nō alteratꝰ a stō emittit̄ nō ꝓlōgaret̄ vita. ¶ Dixit. A. digō i intestis gracilibꝰ est plusq̄ȝ in grossis. ¶ Et dn̄t qdā i monoculo. v̄tꝰ digestiua ē fortior q̄ȝ in alijs grossis: ⁊ pp̄ hāc cām decliat ad ptē dextrā ad hoc vt ab epe iuuet̄ ad digerēdū: imo dn̄t ipsi ꝑncipal' opꝰ monoculi est digō pt̄ ipsectē digeste i stō: q̄ sit cū pte pfecte digesta exiuit de stō quā ptē pfecte digestā iā sugerūt mesaice in gracilibꝰ: vn̄ ps in pfecte digesta venit ad monoculū ipmixta: q̄re in eo meliꝰ digerit̄. Ista tn̄ digō dn̄t: attribuit̄ stō a quo recipit forᵃᵐ subalē: sed nō oīmodā pfectionē q̄ȝ ꝯplēt itestia dando ei formā accn̄talē. Pro his dixit. A. ex iuuamtis situs monoculi ad dextrā ē vt ꝯfortet̄ ꝑ calorē epis: vt iuuet̄ ꝑ ipm in digōe sua. Nā monoculꝰ dixit. A. plus appropinq̄t epi in digerēdo post digōnē stōi. In monoculo. n. fit maior digō q̄ȝ in alijs itestis grossis pp̄ vicinitatē eiꝰ ad ep: ⁊ q: opat̄ in chilo aggregato ⁊ ꝯphēso stāte i eo spatio tpis lōgo cū gete: q̄pp fit ꝓportio monoculi ad itestia grossa in digerēdo silis ꝓportiōi stōi ad itestia gracilia. Et digō qdē eiꝰ ē vt dixit. A. vt ꝯuertat̄ residuū eius: qḋ nō ē digestū pfecte in stō ⁊ in intestis gracilibus: quare nō ē ꝯueniēs suctioni epis ad meliꝰ ad qḋ posē ē ipm ꝯuerti. Et pp̄ hāc diuersio nē fit ꝯplemētū digōis. Nā qḋ i stō ⁊ itestis gracilibꝰ fuit iobediēs ad recipiēdū ꝯplemētū digōis pp̄ multitudinem mãe ⁊ ꝑcessionē sepatiōis adueniētē ei qḋ est magis obediens pp̄ qḋ illud qḋ est magis obediens submersit illud qḋ ē inobediēs in stō ⁊ intestinis gracilibus: ⁊ iō nō potuit pfecte digeri: sed nūc in monoculo iā denudatū ē illud qḋ ē inobediēs pp̄ suctionē factā inobediētē: q̄re cū aduenit ei v̄tus digestiua facit ꝯplemᵐ digōis eiꝰ qḋ fuit inobediēs i stō: q: vt dc̄m ē inuenit ipm ꝑ patū ⁊ denudatū ab obediēte ꝓhibēte: q̄uis nō sit denudatū a supfluitate: ō cuiꝰ v̄tute ē vt ꝯuertat̄ in fecē q̄ ē repta in vtriusq; dispōnibus sil. s. qm̄ chilus ē denudatus: ⁊ qm̄ nō ē denudatꝰ. ¶ Amꝑ. monocolo adsūt opēes ⁊ iuuaᵗᵃ: ē. n. supiorē formā dcāȝ hn̄s vt i eo tota fex colligi possit: vt faciliꝰ expelli possit: q: facilior ē expulsio fecis in sūma q̄ȝ ipsiꝰ dispsite. Dixit. n. A. ꝙ huic intestio adsūt iuuamta: de qbus ē vt feci sit locꝰ in q̄ ꝯphēdat̄ ⁊ nō cogat surgere oi hora ad assellādū q̄ pueniit ad itestina inferiora adhuc pap stercoris: ꝫ colligat̄ dein expellat̄ cū facilitate donec ꝯpleat̄ fex. s. adunari vel ꝯpleatur. i. ꝯplemētū sue forme recipiat. Et sit ꝑ hoc posē vt expellat̄ a nā cū ē in sūma vna. Nā vt dc̄m ē aggregatū faciliꝰ expellit̄ q̄ȝ dispsitū. Et ex iuuamtis monoculi ē vt nō descēdat ⁊ colligat̄ in colō tota fex q̄ sua multitudie ⁊ sua grossitie faceret in eo opilōnē cām ad colicā ⁊ alias egritudines. ¶ Et scias ꝙ i monoculo aliq̄n colligūt̄ feces q̄ remanēt in eo lōgo tpe: ⁊ tn̄ hō ille cōedit quotidie s̄ꝫ ꝯsuetudinē suā: ⁊ sic ꝯtiue assellat feces noui cibi: lubricat. n. sup feces in eo exiccatas fex noui cibi ⁊ descēdit in colō ꝑter ꝙ igrediat̄ lacunā monocli: ⁊ ego vidi hoiē q emisit ossa cerasoꝝ post. 40. dies ab assūptiōe eoꝝ. Et dixit. A. ex iuuamtis eius est ꝙ ipse ē locus gn̄onis v̄miū ⁊ s̄petū. i. lūbricoꝝ ⁊ ascaridū. Et ex eis ē ꝙ ipse ē initiū reliq̄ꝝ cōuersionū eiꝰ ad feculētiā. s. cibi. Nā in eo icipit actu separi fex a chilō. Et est eū initiū patiōis suctiōis future accidētis ei ex mesaica. i. suctiōi chili in itestis grossis q̄ fit ex eo pᵒ actualē sepatiōem fecis: q̄uis i eoꝝ inferiori pte sit magis sepata q̄ȝ in supiori: ꝫ nō fit in monoculo illa suctio: ꝫ sit cū chilꝰ ē motus ⁊ descēdēs ⁊ depositꝰ ad iferiora intestina: imo nō ꝯplet̄ fex totalr̄ nisi euadat ab epe. i. nisi post pfectā opēnē epis in sugendo chilū q̄ nō ꝯpletur nisi in intestino recto. ¶ Dixit. A. ꝯsilr̄ attractio ⁊ retētio fortiores s̄t in intestis gracilibꝰ q̄ȝ in grossis: ꝫ v̄tꝰ expulsiua ecōtrario se hꝫ: q: ipsa fortior ē in grossis q̄ȝ in subtilibus: sūma. n. opēnū inferioꝝ itestinoꝝ. dixit. A. ē ꝑpatio fecis expellēde: monoculus tn̄ eget vehemētia āpliori v̄tuti expulsiue alijs grossis: eo ꝙ in eo oꝫ feces redire v̄sus orifiᵐ ꝑ qḋ ingresse s̄t in ipm: vt expellātur in colō: q̄pp necē ē ipꝫ intestinū in seipm colligi ⁊ q̄si sibi initi: vt redire faciat feces v̄sus orificiū suū insursū vt expellātur: q: si hr̄et duo orificia disticta: vt alia hn̄t itestina nō egeret tāto conamini.

¶ De anothomia missinthery. Cap. ij.

Dixit Gal. 4ᵒ de vtilita. ptic. ꝙ lōga existe itermedia regione ꝑncipij oium vasorū. i. venaꝝ ⁊ arteriaꝝ q̄ ad intestina ⁊ zirbuꝫ veniūt: ⁊ nō erat infallar icustodita ꝓducē vasa subtilia: ⁊. n. q̄si suspēderentur q̄ ad portas epis referūtur sup nullo firmo certitudialr̄ idcētia: ⁊ nec auxiliū aliqḋ erat eis s̄ꝫ viā sup qḋ firmarētur ⁊ cōꝑhēderentur. Plurīs āt eoꝝ q̄cūq; valde eleuata ⁊ recta apud epar suptēdebāt̄ vbi copulāt̄ adiuicē hoc facilr̄ passibilia sciēs nā carniformē quādā ꝑticulā apposuit vocatos addenes: q vtiq; velut cunō qdā iniacentes scissuris vasoꝝ firmationē in fallacē ꝑbēt eis: vt nꝫ ab aliquo violēto sinthōate paterent̄. Gal. aūt dixit. ꝙ īter itestia ē caro ꝯfirmās ea. Et. A. dixit. vacuitates q̄sdā q̄ s̄t circa ista mēbra replēt sube glādose q̄ multe s̄t: maior tn̄ ps istius carnis glādose ē in pte supiori ⁊ grossa. Et h̄ caro glādosa vocat̄ cacarō: ⁊ vocatur missintherium ⁊ vocat̄ vulgari nr̄o ydiomate iterilia: q: interiora ē. Et suba eius est ꝯpoˢᵃ ex chordis pānicul' ⁊ ligamētis: ⁊ ex suba seposa pigui i q̄ multe glādule ꝯtinent̄. ¶ Et huiꝰ mēbri iuuamēta sūt: vt pꝫ ex dcis ligare intestina in inuolutionibus suis: ⁊ vt nō ꝯtangant se intestina cum spōdilibus dorsi sine medio vt molle non ledatur a duro: ⁊ vt sustētēt venas meseraicas venientes ad intestina: ⁊ vt generent carnes iste glandose hūiditatem q̄ intestina ⁊ fex tpe necītatis hūectent̄: cuius hūectatione ꝯtigit aliq̄n egōes molles emitti: q̄uis cibaria assūpta dura fuerint ⁊ sicca.

¶ De egritudinibus eueniētibus in intestinis. Ca. iij.

Intestinis qdē p̄nt accidere egritudines ꝓꝑe ⁊ ꝑ cōitatē siue ꝑ ꝯpassionē ad alia mēbra. Et ex ꝓprijs s̄t spēs malitie ꝯplōnis ⁊ cōpōnis male: ⁊ solōnis cōtinui. Et egritudies cēes vt apata. ¶ Et hn̄t h̄ gnā oia egritudinū euenire in quolꝫ intestinorū

[illegible] digestiua in intestinis ē duplex.

[illegible] rum.

Operatiōes ⁊ iuuamēta monoculi.

Attractio ⁊ retentio in intestinis gracilibus sunt fortiores q̄ȝ in grossis: v̄tꝰ vo expulsiua econtra se habet.

Iuuamēta missintherij.

norū subtiliū ⁊ grossoꝝ. Et insup patiūt dolorē inflatiōem rugitū ⁊ vētositates. Et insup patiūt ex eo qd̄ i eis ꝯtinet̄ ꝑter nāȝ aut qd̄ ex eis egredit̄ ꝑter nāȝ. Et ex eo qd̄ in eis gn̄at̄ ex vmib⁹. Ampli⁹ in yleos nascit̄ yliaca passio. Et in colō colica. ℭ Dixit Hal. passio nascēs in intestīs ē dissinteria: tenasmōe: colica: yleos: vētositas: lūbrici: ascarides: ꝯtractiōes: al's. tortiones. Et passio ani dixit Hal. est vicia passiōi intestinoꝝ: q2 extrēitas ē recti intestini. Et ē passio eius emoroyꝫ moꝝ: fixura: siue ragadie exitus ficteris: calidū ⁊ apa ⁊ fistula. ℭ Egritudies v̄o cōitatis accidūt eis maxie q2 sūt sicut lacune ad totū corpus in recipiendo sup̄fluitates. Ad ipsa. n. qd̄lȝ mēbꝝ mittere pōt supfluitates suas: verūtn̄ intestina gracilia sūt magis apta pati a stō ⁊ epe ⁊ alijs supioribus mēbris: q2 sūt magis pata recipere eoꝝ supfluitates: ⁊ sūt magis pata ledi ab extrinsecis p os sūptus. Grossa v̄o magis cōpatiūtur renibus vesice ⁊ mři ci: ⁊ magis sunt pata ledi ab eis q̄ iniĳciūtur p anū. Et a fridi tate extrēitatū iferioꝝ. ℭ Dixit Auer. 3° coll'ȝ. ca° de accn̄tibus. supueniūt v̄tuti nutritiue intestinoꝝ q̄ accidētia q̄ supueniūt intestis sūt s̄m lesionē v̄tutis expulsiue ⁊ retētiue. Qn̄ itaq̄ ꝑuat̄ opō virtutis expulsiue eoꝝ: aut diminuitur fit tūc egritudo q̄ vocat̄ colica aut yliaca. Et qn̄ pmutat̄ opō ipsius v̄tutis ad malū ꝯtrariū. s. ꝑuatiōi ⁊ diminutiōi: q2. s. auget̄: tūc malā faciet opōnē ⁊ fiet fluxus. Fit. n. alī eo q̄ stercus nō trahit morā ꝯueniētē in intestis pp angustiā. al's. augm̄ᵐ hui⁹ v̄tutis: sed qn̄ debilitat̄ retentiua intestinoꝝ fit vna spēs fluxus q̄ noiat̄ elicalfa. i. tēpestiuios exitus q̄ȝ debeat. Et qn̄ ꝑuat̄ ei⁹ opō fit alia spēs fluxus que dr̄ lubricitas intestinoꝝ.

ℭ De anothomia zirbi. Cap. iiij.

Zirbus ab Ipo. i affor. vocatur omētū: ⁊ dr̄ omētū q̄si opimētū: q2 plā opit mēbra nutritiua. a Ga. v̄o 4° de vtilitate p'ic. vocat̄ epyplēū ab epy. qd̄ ē supra ⁊ pleo qd̄ grece est emiȝre: q2 stō ⁊ intestinis supemi net. Et ab eodē 3° de ingenio sanitatis. clipes dr̄: ⁊ est mēbꝝ hoc nō simplex: sed ꝯpoᵐ. dixit. n. G. 4° de vtilitate pti. ipm ꝯpōit̄ ex q̄tuor subiectis. s. duabus telis duris solidis ⁊ subtilibus vna alteri suppositaꝫ ⁊ ex arterĳs ⁊ venis ⁊ pinguedine. Et A. dixit. nituntur vena magna ⁊ arteria sup esfusionē sifach ⁊ ꝯtexitur ex sūma eaꝝ zirb⁹ ex origine nāq̄ sifach supfluit supfluitas eius a duob⁹ lateribus dextro ⁊ sinistro ex q̄ supfluitate ⁊ ramis duaꝝ venaꝝ. s. pulsatil' ⁊ non pulsatil' extensis sup stōm texit̄ subā zirbi q̄ ꝯtexta est ex duabus tunicis aut ex plībus tunicis suppositis piguibus coopiēs stōm ⁊ itestia ⁊ splenē ⁊ mesaicas reflexa ad latus iferi⁹ cui⁹ figura dixit Hal. est silis sacculo ⁊ perule. Et A. dixit. 22ᵃ tertĳ. ca° p̄. est sicut ebistis. est. n. zirbus sicut saccus in quo si poneret̄ aliqd ꝯtineret illud: ⁊ ē sicut interior pānus sifach ⁊ exterior stōi ⁊ cū sua sepatiōe. i. trāsitu a stō ⁊ splene ē suspensuȝ cū mesaraicis. Et loca suspēsiōis eius cū mesaicis sūt glādule q̄ st̄ inter venas sugentes. s. mesaicas ⁊ inter itestinū duodenū: eius tn̄ suspēsiōes pue sūt ⁊ debiles: ⁊ vene ⁊ arterie que i ipso sūt: sūt multe: vene tn̄ pauciores sūt arterĳs ⁊ eius pinguedo est seposita circūdās ipm ⁊ sustētās vēas ⁊ arterias ⁊ replēs ꝯcauitates ipsi⁹. ℭ Et pcessio qdē zirbi est ex eo qd̄ descendit ex supfluitate alcheritiō apud stōm ⁊ duodenum in loco. s. in quo vt dixit. G. vbi supzā due ptes sifach q̄ ascendūt ex pte dorsi ex duobus laterib⁹ ⁊ occurrūt apō ꝯuexū stōi extēse sūt super vētrē. Et. n. h̄ loc⁹ fuit ꝯueniēs gn̄oni ipsius zirbi: q̄m in loco isto ꝯcurrūt ois qb⁹ idiget zirbus ad sui ꝯpōnē. Occurrūt ibi illis duab⁹ telis que supfluūt ex sifach a venis dorsi due vene. s. pulsatil' ⁊ nō pulsatil' ex qbus egrediūt̄ vene multe in ꝯstitutiōem zirbi ingredientes. Et in eo ēt loco dixit mūdin⁹. est missinthēriū a quo adeps zirbi hȝ originē. ℭ Et locus qdē zirbi ē sub sifach ⁊ supra stōm ⁊ intestina. Nā cū stōs a duobus lateribus ⁊ a posteriori hūisȝ mēbra ꝯfortātia calorē ei⁹ ⁊ iuuātia ad digōnē cibi ⁊ ab interiori eius nō hūisȝ seu hr̄e nō potuisȝ ꝯmode mēbꝝ iuuās illā ptē ad digerēdū ordiauit creator ab ant̄riori stōi zirbū mēbꝝ spissū pāniculare cum multis venis ⁊ arterĳs ⁊ adipe: leue tn̄: vt coopiret ⁊ calefaceret ant̄riorē ptē stōi. Fuit āt pāniculare vt esset extensibile. Et fuit spissū vt ꝓhiberet calorē nālē a resolōne: ⁊ȝ retineret ipm ⁊ reuerberaret ipm supra stōm. Et fuit leue ne grauaret ⁊ coartaret stōm: ⁊ huius qdē leuitas ⁊ spissitudo ⁊ durities siue soliditas insūt ei: q2 est ex pāniculo. naȝ nihil ē in corpe aial' spissius ⁊ leui⁹ q̄ȝ cooptoriū. Et vene pulsatiles ⁊ non pulsatiles fuerūt in eo multe: vt ect calim. q2 stōs indigebat calefieri p ipm: ⁊ pp hāc cām: fuit ēt i eo pinguedo multa pabulū multi caloris ⁊ retentiua ei⁹. Dixit. n. A. q̄ adeps eius recipit calitatē valde ⁊ ꝯs̄uat eam pp viscositatē suā piguē. Et G. dixit. q̄ signō mlt̄i caloris in piguedie est velocitas in accēsione eius pp ꝓpinqtatem nāe ipsi⁹ ad nām ignis. Cala. n. est dixit. Gal. vt cognoscit sensus vtētiū ea vti oleo. Judicat āt hoc non minus: q2 facilr̄ trāsmutat̄ a calo: nullū. n. fridū ꝓmpte ꝯburit̄. ℭ Et dixit G. q̄ grā calefaciendi stōm factus sit zirbus euidēter est discere in illis in qbus vulneratis s̄m epigasteriū excidit per vulnus. s. zirbus: deinde si melius factus ad necitatem ad ablationē lele ptis ꝯstituit medicos: oēs. n. humōi fridiorē sētiunt ventrē ⁊ minus digerūt. Et plūmis opinioq̄ ab extra egentes maxie qn̄ dignū fuit magnitudie qd̄ abscissū: q̄uis tn̄ maior dispō zirbi ⁊ maior eius vtilitas sit coopire stōm pp cām dictā: ipse tn̄ nō ē extensus supra stōȝ tn̄: sed ēt supra oia intestina hoium: q̄uis nō sit extensus super oia intestina oium alioꝝ aialiū. Et cū hoc fit in hoie dixit. G. ē qm̄ digniores hoium sunt ibecillissime ⁊ pellis eius nobilissima ⁊ nuda pilis: ⁊ oio facile passibilis. In alĳs āt aialibus iacȝ solū sup vētrē. Et in his qdē magis: in his āt minus extensus super intestina hȝ q̄ vnūqd̄q̄ hȝ nā. ℭ Et ex iuuamētis zirbi est ēt ꝓhibere nutritiua mollia a cōtactu sifach duri solidi. Et ex eis est qm̄ sua hūiditate pingui hȝ remollire feces. Et ob hāc cām inter oia intestina: maxie copulat̄ cū colō. Et aū qdē ꝯuexū splenis extenditur zirbus v̄sus latera ⁊ ligat̄ illic ligamētis s̄btilib⁹ filibus silꝫ: ⁊ copulat̄ ēt cū carne q̄ ē inter vēas veniētes ad stōm ⁊ itestia ab epe: ⁊ copulat̄ ēt cū p̄ itestioꝝ: ⁊ cū canalibus vēaꝝ ⁊ latere plano lateꝝ stōi. A. āt voluit q̄ ligatur cū stō ⁊ mesaicis ⁊ colō. Et Hal. cū stō i loco cū quo orit̄ ⁊ cū splene ⁊ intestio colō: ⁊ nō nūq̄ȝ ꝯsolidat̄ cū extremitate vna epis. In plībus āt ex maiori pte consolidat̄ cū stō splene ⁊ colō. Et sic pȝ zirbū colligātiā hr̄e cū oib⁹ mēbris qbus alligat̄. Et colligātiā hȝ cū corde mediātibus arterĳs: ⁊ cū epe mediātibus venis: ⁊ cū dyafragmate mediāte sifach a quo hȝ originē. Et accidunt ei qn̄q̄ egritudies malitie ꝯplōnis ⁊ compōnis ⁊ vnitatis. ℭ Et accidit ei vt qn̄q̄ descendat in rupturam sifach ⁊ vt putrefactio ei cito adueniat si ex vulnere penetranti mirach ipm foras exire ꝯtigerit: sicut dixit Gal. in affo. Et hoc verū est dixit Gal. in cōmēto ipsius affo. si ali qn̄ diu aeri discoopt⁹ extiterit an̄q̄ȝ intromittatur: si tn̄ illico intromitteret̄ nō corrūpit̄.

Zirbus est cōpositus ex duabus telis ⁊ venis ⁊ arterĳs.

De loco eius.

Quare zirbus principaliter factus est ... calefaciendi stomacum.

De colligātia zirbi cū alĳs membris.

ℭ De anothomia sifach. Cap. v.

Sifach 4° de vtilita. ptic. vocat̄ pitereon inferius. Dixit. A. 13ᵃ tertĳ. ca° d' anotho. stōi. q̄ est pāniculus ꝑuus q ꝯp̄hendit viscera. s. inferioris ventris sub quo imediate est locatus zirb⁹ ⁊ declinat ad an̄riora. Et declinat apud dorsū a latere suo ⁊ ꝯtinuat̄ velamini in supiori pte sui. Et ꝯtinuat̄ iferi⁹ vesice ⁊ duobus ylĳs ab iferiori pte sui. Et illic aduēiūt ei duo foramina q̄ st̄ due vie: qb⁹ penetrāt vene. s. q̄ veniūt ad testiculos vel vene. i. vasa seminaria ⁊ suspēsoria. s. testiculoꝝ. Et cum

dilatāt dcā foramia descēdūt p ea itestia. Et ē pāniculꝰ iste valde subtilis: vt nō grauet sup viscera: sed est solidus durus ne facilr adueniat ei ruptura: ꝛ est neruosus: vt facilr possit dilatari ꝛ ɔstrigi apud iflatioē viscez. Et rōne sue positiōis ꝓhibz ne viscera a lacertis mirach ipediāt p grauitate ipoz. Dixit.n.A. ꝙ est tutela suppositoz ei viscez: ꝛ est distinctio inter itestina ꝛ lacertos mirach: attñ mediāte zirbo. Et h distinctio fcā fuit vt non coopiat.s. mirach ea.s. intestina imediate ꝛ ɔturbet.i. ipediāt in opōnibus suis. Et cōicant ēt ei viscera alia pdicti vētris.s. stōs epar ꝛ splen: ꝛ ligat ea oia adinuicē cū dorso. Et fit coz aggregatio suma ꝛ firme. Et.n. ipse cū dorso est sicut res vna: qz sit ɔtinuū cū dorso. ¶ Et dixit. A. ꝙ qñ ɔtinuāt velamini ꝛ obuiant due extrēitates eius.s. dextra ꝛ sinistra apud dorsum: tūc ligat ille. Et illic est eiꝰ initiū Nā eiꝰ initiū ē supfluitas descendēs ex velamic.i. q̄ supat ex dyafragmate: q.s. icipit a loco vbi cōtinuāt velamini ad os stōi.i. vltus os stōi. Et obuiat ei supfluitas eius.s. dyafragmatis q̄ descendit.s. cū eo qd ex ipso.s. sifach ascēdit ad dorsū ꝛ obuiāt sibi. Et gñat illic.s. sifach corpꝰ pānicl'are: ibi.n. ē pnm gñonis eiꝰ. Et ē nō diuisū in villos sensibiles: imo ē corpꝰ simplex in sensu.i. q̄ztū ad sensū. Et ɔp̄hēdit stōm posterius a duabus tunicis.i. fm duas tunicas q̄ sūt in suba stōi. Et ē tutamē tunice carnose q̄ est ei.s. stō ꝛ puenit ad stōz ꝛ ligat ipz cū corpibꝰ q̄ sūt ex pte dorsi. Et sit ei.s. sifach reflexio.s. circa stōm ꝛ itestia: ꝛ ascēsio ꝛ descensio. Et illud dixit. A. qd ex eo ē grossiꝰ ē inferiꝰ eiꝰ ꝛ sinistrū ipsiꝰ ɩē.n. pāniculus iste grossior in iferiori q̄z in supiori ꝛ in latere sinistro q̄z dextro. Et ē ei.s. lacerto vētris dixit. A. tunica ex subtiliato lacerto.i. pāniculo ventris ipm coopiēs.s. tunica nascēs ex extrēo eiꝰ. Et sub ipsa.s. tunica: qz iter ipsā ꝛ carnē musculi ē subtile eiꝰ qd vere ē sifach ꝛ ē vehemētis subtilitatis. Et ex eo dixit. A. dr pāniculus tegēs pectus. Et ex eo ēt qd supfluit ex origie eiā oriunt oēs pāniculi q sūt sub dyafragmate ita ꝙ ēt pāniculꝰ coopiēs stōmq.s. imediate tegit subaz stōi. Et silr pāniculi alioz dictoz viscez. Et dixit. ꝙ q̄nq̄ ɔtinuāt sifach cū epe ꝛ costis dorsi leui ɔtinuatiōe. ¶ De iuuamētis sifach dixit Ga. vbi supra ꝙ sūt q̄nq̄. vnū qz ē coopimētū oium pticulaz sbiectaz fm vētrē ꝛ itestia ꝛ iferiora frenibꝰ.i. dyafragmati viscera. 2m. ē vt distictio oium illoz viscez ad subiacētes extrorsū musculos.s. iter viscera ꝛ mirach. 3m vt citiꝰ subeāt supfluitates sicci nutrimti.s. fecis q̄ sūt supfluitates cibi sicci ꝛ duri. 4m ē vt nō spiritueāt facilr itestia ꝛ vēter. Et 5m vt oia q̄ sūt sub frenibꝰ colligant ab eo ꝛ velut a pelle aliq̄ oia regātur. ¶ Sz pᵃ vtilitas de pdcis dixit. G. pua ē: cū custodiri ab extrisecis supiacētibꝰ muscul'. magna.n. sūt. Et pinguedo q̄ ē fm eos copiosa ē ꝛ pell' grossa. ¶ 2ᵃ aūt vtilitas tal' ē. Nā cū multi ꝛ magni musculi fm epigasterium tēsi sint gr̄a afflatiōis ꝛ vocis ꝛ egōnis ꝛ vriatiōis circūinciderunt. vtiq̄ ad medias regiōes coz alñ subtiliū itestioz aliq̄ ɔp̄mentis ꝛ p̄ssa ꝛ āgustātia ꝛ āgustata ꝛ dolere faciētia ꝛ dolētia ꝛ i motibꝰ coz ipediretur ꝛ difficillime expellerēt inferiꝰ supfluitates, discere āt oz hoc ex vulneratj i pitereō nō bñ curati: vt oibꝰ hñtibꝰ vnā pdcis passionē: sz nūc supposito pitereō motꝰ oēs sūt ñ ipediti. Et pōnes alterutroz sūt nō passibiles sup extrisecꝰ iacētiū musculoz ꝛ itrisecoz oium nō solū itestioz: sz ēt viscez alioz. ¶ 3ᵃ āt vtilitas ē: qz sicut opimitū certitudial'r oibꝰ iterioribꝰ circūtēsū ꝛ supioribꝰ finibꝰ q̄ hz pectꝰ ꝛ notas costas: vñ h nomē fuit ei a pi qd ē circū ꝛ tēdo vbo. Ad idē āt accñs cū frenibꝰ obliq̄s circūtēsis auxiliāt circūtractiuo motu vētris ꝛ itestioz hz quē subire supfluitates cibi faciūt: velut.n. a duabꝰ manibꝰ a pitereō ꝛ frenibꝰ supra qdē ɔiūcti: iferiꝰ vo distātibꝰ ɔstricta q̄ sūt imediate ɔp̄mēs ꝛ expellūt deorsū cibi supfluitates. Si āt ex inferioribus ptibꝰ ɔiūctū eēt pitereō ad aliqd aliō silr frenibꝰ: distaret āt a supioribus ɔtractiuū illū motū q a trāsuersalibꝰ inulis fit ñ magis ad iferiora q̄z ad supiora ɔstigēt pellē cibū. ¶ 4ᵃ āt vtilitas ē vt coopitoriū certitudial'r circūtēsū ꝛ strigēs oia: vt nō occupēt facilr spumositatibꝰ ea q̄ hz vētrē: vtꝰ nāq̄ sp itrinsecis circūtrahit ꝛ strigit ea cū eo: vñ nō puū ē pitereō auxiliū: qñ.n. ibecillia sūt ea q̄ hz vētrē i occurrētibꝰ cibarijs vaporoso ꝛ iflatiuo spū suo ipleāt: ꝛ mam ē: qñ nō bñ digeri cibū ē nečiū i h ꝛ tardari redditionē eiꝰ. Robustis vo exñtibꝰ vētribꝰ ꝛ itestiis ꝛ pitereō. Et si valde spūosa sint cōcsta digerūt ꝛ āodolosāt facilr: ꝛ ex h iflatiōes eructatiōes eueniāt: ꝛ h iferiꝰ subit q̄ztūcūq̄ fuerit vaporosum.

¶ De fluxu ventris in gnāli. Cap. vi.

Auctores nō fecerūt spāle cam de malitia ɔplonis intestioz relinq̄ntes eā vt notā p ea q̄ dixerāt de mala ɔplone stōi: qm̄ ei vehemēt silis existit: ꝛ q̄ ad spēs ꝛ cās ꝛ signa ꝛ mom curatiōis. Dixit.n. A. i cᵒ. de cura fluxꝰ vētris lubricatiui. ꝙ plim malitie ɔplonis itestioz ē cōicās malitie ɔplonis stōi: ꝛ signa eiꝰ sūt sigᵃ illiꝰ. sup. ꝛ silr curatio huiꝰ ē sicut curatio illiꝰ. ¶ Fluxꝰ siue vētris solo grece dr catacosa: q̄zuis qdā h nomē fluxꝰ appropent cibali siue lieterie. Vocāt āt ab Ipo. in afflo. pturbatio vētris. Et ab Hal. 7ᵒ ptice. ꝛ pturbatio ꝛ ɔturbatio dr. Et qdā oēz fluxū dyariā apellāt. di.n. dyaria a dya qd ē vēter. ꝛ Roys qd ē fluxꝰ: vñ dyaria.i. vētris fluxꝰ. Verū dyaria ppe supta solū appropāt fluxui hūoralí sāguineo excepto. ¶ Et fluxꝰ qdē vētris ē eūo p anū supfluus vel idebita coz q̄ fm nām euari nō debēt fcā a vtute expulsiua itestioz pp mūdificare corpꝰ a nocentibꝰ saltez eis. Et ē accñs.i. exiēs mutatū: aut actio lesa vt eūo superflua. Attñ ē tātꝰ vel tal' ꝙ diuertat ad se curā. Aut cū ɔsiderāt sub rōe morboz ad q̄s seq̄t pōt esse morbꝰ. ¶ Et fluxus qdē vētris sicut oium alioz cāe sūt. q̄tuor.s. māl' ꝛ ista est. 2ᵇ.s. subiua i q̄ fit ꝛ ē itestia. Et obiua q̄ est mā q̄ in fluxu educit. Et foral: ꝛ ista ē ipse morbꝰ fluxus siue motus rei q̄ expellit. Et efficiens ꝛ est nā siue vtꝰ nāl expulsiua mota ad expellēm qd ɔtristat. Et finalr ꝛ est vt expellāt nociua. Et fm oēs dictas cās fluxus vētris didit in spēs. ¶ Fluxus.n. fm cām mālē subiuā siue istrālē a q̄ vel in q̄ fit fluxus didit diuisiōe supta a mēbris: qz aut ē ab itestinis cū in eis mā q̄ expellit repit nō iflués eis ab alijs. Aut ē a toto corpe aut ab aliq̄ vel aliqbꝰ mēbris a quo vel qbus mā q̄ expellit vel q̄ ē cā ꝙ expulsio fiat iflūit itestinis. Et illa mēbra pñt esse multa vt appebit inferiꝰ: fm vo cāz mālē obiuā.i. māz q̄ expellit didit diuisiōe illiꝰ māe: ipa.n. aut est ab extriseco adueniens corpi: sicut cibꝰ vel meᵃ. Aut ē ab itrinseco pueniēs. Et tūc intrisecū hoc qd expellit aut est ps mēbri: sicut frustz vel pellicula eius. Aut ē ɔtētis in mēbro puta hūoribus: ꝛ tūc aut nālr dispositis: vt sāguine coīa flāte melia nō addit neq̄ imutatis a nālitate sua. Et sic ē aut sanguineꝰ: aut colicus: aut flāticus: aut melleus: aut mixtus ex plibus Aut est ex hūoribꝰ pmutatis a nālitate ipsoz. Et didit fm spēs pmutationis ipsoz. Et fm h alius est sendus: alius saniosus: aliꝰ virulētꝰ: aliꝰ lotiuꝰ: alius aquosus: alius feculentus: alius niger: sicut sanguis grossus: alius sicut fex vini: alius sicut fel nigz: aliꝰ niger melicus: alius sicut sanguis purus: ꝛ alius vnius coloris: ꝛ alius diuersoz coloz: ꝛ alius de vmibus ꝛ alius de lapide: lz de lapide raro accidat. ¶ Scdm vero cām foralē fluxus ventris ipse didit in tēpatū ꝛ distēpatū difficilē. Et ꝙ est distēpatus ꝛ difficil' didit in diminutū ꝛ supfluū. Et est distēpatus ille q repl'oni nō ꝓportiōat sicut tēpatus ē ille q repl'oni existit ꝓportionatus. ¶ Et ex pte cāe efficientis diditur fluxus. Nā alius est ex pte efficientis pnʳ.s. vtutis Et tunc aut fortit vdinis expulsiue mote ad expulsionem Aut debilitat is ɔtētiue pncipalr deficientis ꝛ nō ɔtinēs Et fmᵒ didit in scdm a nā nālr opāte p digerente. 2ᵒ. seq̄strante

Quot sunt iuuamēta sifac.

Quid est fluxus ventris.

Fluxꝰ cāe sūt q̄tuor fm q̄s ip̄e diuidit in spēs.

Distinctio fluxus fm cās māles.

strante nocitiuũ a iuuamẽto: ꝛ id nocitiuũ expellente: ꝛ h
dr creticus. Et in scđm a nã nãlr opãte mõ dcõ ꝛ dr sintho
maticus. Alius est ex pte cãe coadiuuãtis sicut aeris bal/
nei mediciaꝝ ꝛ siliũ q̃ sua caliditate dissoluẽdo aut sua fridi
tate ꝯpmẽdo adiuuãt ad fluxũ. ℭ Et ex pte cãe final' diuidit'
fluxus: qm̃ aut ṽtus intestioꝝ expellit nocẽtia sibi ꝛ toti:
aut iuuãtia toti: vel aliqbus mẽbris: nocẽtia tñ sibi:

Divisio ex pte cãe finalis.

Et ex dcis pꝫ q̄ sicut innuit A. 16ª tertij. caᵉ de fluxu ven
tris absolute: q̄ fluxus alius ꝓuenit a cã pimitiua
extrinseca: vt cibarijs ꝛ aere ꝯtinẽte aut a cã intrinseca vt
mẽbris seu q̃cũqꝫ alia cã nõ extrinsecus aduẽiẽte. Et pꝫ in
super q̄ fluxus ventris a q̃cũqꝫ cã extrinseca ꝓcedat diuer
sificat' aut rõne ei⁹ qđ expellit' rõe mãe obiue. Aut rõe ei⁹
pp qđ expellit'. i. rõe cãe efficiẽtis siue mãl' subiue in q̃ vel
a q̃ fit. Et rõe eius qđ expellit' fluxus diuersificat' diuersi/
tate mãeꝝ expellibiliũ p ipm fluxũ ventris: q̃ mltiplex ẽ:
vt supra patuit. ℭ Procedẽdo ãt de cãis fluxus ventris di
co q̄ cãe extrinsece pñt esse multe. s. cibaria ꝛ cibi: vt dixit
A. intelligens oẽs cibos medicinales: ꝛ per cibos puros.
Uñ dixit Ras. in diuisiõibus. q̄ fluxus ꝓuenit qñqꝫ pp mul
titudinẽ cibi. s. puri. Et qñqꝫ nõ est pp mltitudinẽ: sꝫ cib⁹
est solutiu⁹ in nã sua. Aut pp errorẽ ordis assũptiõis ei⁹.
Aut pp multũ potũ sup ipm. Et ex cãis extrinsecis sũt me/
dicie. s. pure ꝛ medicine ẽt cibales. Et ad medicinas puras
pñt reduci venena: q̃ alñ sũt cã fluxus vẽtris. Et medicine
qdẽ siue pure siue cibales qñqꝫ idućũt fluxũ vẽtris pp sui
supfluã dosiꝫ: ꝛ qñqꝫ pp sui malitiã ꝛ venẽositatẽ. Et qñꝫ
dixit. A. cũ remanẽtia ṽtuꝫ eaꝝ: siue remanẽtia sube eaꝝ:
aut cũ remanẽtia eius q̃ ẽ adherẽs supficiei intrinsece stõi
vel intestinoꝝ aut cũ ibibitiõe eaꝝ. Aut pp errorẽ sup me/
dicinã sicut inferius dicet': caᵒ de fluxu vẽtris. pp medici/
nã. Et ex cãis extrinsecis sũt exercitia ꝛ labores dissoluen
tes hũores ꝛ faciẽtes ipsos fluere ad vẽtrẽ. Et balneũ la/
psane vel dissoluẽs vel cõpmẽdo siue friditate ꝛ stipticita
te faciens fluere hũores ad ventrẽ. Et dimissio ẽt fricatio/
nũ ꝛ balneationũ ꝯsuetaꝝ. Et ociositas ẽt multa ꝛ motus
multus supra cibũ. Et vigilie ẽt supflue aliqñ sũt cã flux⁹
vẽtris. Et ira fortis: ꝛ furor ꝛ aer calidus dissoluens ꝛ nõ
resoluẽs: ꝛ fridus ꝯpmẽs ꝛ expmẽs. Et de cãis ẽt extrinse
cis esse pñt vulnera obuiationes casus ꝛ pcussiões. ℭ De

Cãe extrinsece fluxus ventris.

intrĩseca ãt cã fluxus ventris dixit. A. ẽ q̄ fit a mẽbris. s.
aut oib⁹ sil' sũptis: qꝛ a toto a corpe aut a mẽbris pticulari
bus vno vel plibus sil' ꝯueniẽtibus ad fluxũ inducẽdũ. Et
ista mẽbra aut sunt de extrinsecis: sicut mirach ꝛ sicut bra
chiũ: vt dixit Auer. 4ᵒ coll'ꝫ. aut crus vel aliqđ aliđ ex eis.
Aut sũt de intrĩsecis de qb⁹ dixit. A. q̄ ẽ aut ex stõ: aut ex
mesaraicis: aut epe aut splene: aut capite: aut itestis. Et Ser.
dixit. aut fit ab ore vt in natiuitate dẽtiũ coꝝ. Uñ ait Ipo.
3ᵒ affo. Cũ vero dẽtes ꝓducũt accidẽt dyarie ꝛc. ℭ Et flu
xibus qdẽ factis a mẽbris assignauit. A. cãs cões eis vel
plibus coꝝ. Et dixit. q̄ oẽs flux⁹ p̃dicti cõicãt in cãis. s.
[illegible] fluxib⁹ vẽtris: q̃ oẽs cãe assignant' nouẽ. Et pma
ẽ debilitas ṽtutis retẽtiue q̃ nõ retinet qđ retinere dꝫ: aut
nõ q̃titatẽ eius debitã aut nõ tpe debito ꝛ sufficiẽti. ℭ 2ª
est debilitas ṽtutis expulsiue: ꝛ nõ itelligẽdo q̄ debilitas ṽ/
tutis expulsiue sit cã flux⁹ vẽtris reᵘ ei⁹ qđ expellit': qꝛ vt
sic fortitudo eius cã flux⁹ ꝛ debilitas esset cã oppositi. Sꝫ
itelligẽdo aut q̄ debilitas eius sit cã flux⁹ ventris: qꝛ non
ꝓhibꝫ nec repellit mãm ad se fluẽtẽ: sꝫ pmittit q̄ recipiat'
in mẽbro ꝓpe in intestis q̃ recepta ẽ cã flux⁹ vẽtris: ꝛ h⁹
ꝓpe est cã debilitas stõi ꝛ intestioꝝ. Cũ. n. stõs ꝛ intestina
sũt debilis expulsionis facilr quãlꝫ mãm ad ipsa trãsmis/
sam recipiũt nõ repellẽtia nec receptã alijs transmittẽtia: ꝛ
vñ in eis multiplicata cãt fluxũ ventris. Aut intelligendo
q̄ qñ p̃dcã mẽbra sũt debilia: sũt debilia i expellẽdo suas
ꝓpas supfluitates: ꝛ tũc. n. multiplicãt' in ipsis ꝛ multiplica
te sunt cã flux⁹ vẽtris. Aut intelligendo forsasse de debili

Cãe intrinsece fluxus ventris.

tate expulsiue stõi: ꝛ intestinoꝝ ab expulsione chili versus
epꝫ: trãsit. n. chilus in ep mediãte sua ṽtute attractiua ꝛ me
diante expulsiua stõi ꝛ intestioꝝ. Cũ igr nõ expellit' chil⁹
ad ep nõ totus trãsit ad ipm: sꝫ remanet ps eius in stõ ꝛ in
testis in qb⁹ multiplicat' p aggregationẽ ptis ei⁹ ad ptẽ:
ꝛ fit cã flux⁹ ventris. ℭ 3ª cã eius est fortitudo ipsi⁹ ṽtutis
expulsiue q̃ cũ ꝯfortat' ꝛ fortificat' expellit ãplius q̃ȝ dꝫ:
aut expellit añ tps debitũ. Et scias q̄ fortitudo ꝛ debilitas
ṽtutis expulsiue ꝛ ꝯtẽtiue ordinẽ hñt adinuicẽ: qm̃ cũ sint
ipse ṽtutes suis actibus sibinuicẽ ꝯtrarie nisi vna eaꝝ de
bilitet' vel non debilitata cadat ab opõne sua altera suum
nõ poterit exercere actũ: nisi. n. dixit G. expulsiua deficiat
vel qescat ꝯtentiua non poterit retinere. Et eꝯ nisi ꝯtenti
ua deficiat vel qescat expulsiua expellẽ nõ valebit. Utplm
tñ est q̄ ꝯtentiua plus qescit: ꝛ seqt' cã expulsiua expellẽs:
qm̃ vtplm flux⁹ ventris est sinthomaticus ꝓcedẽs a multi/
tudine q̃ȝ ṽtus ꝯtẽtiua regulare vel ꝯtinere nõ põt. Aliqñ
tñ: sed rarius p̃cedit ṽtus expulsiua ꝛ seqt' vt qescat ṽtus
ꝯtẽtiua: vt cũ fluxus est creticus. Cũ. n. nã digesserit mãm
ꝛ seq̃strauerit nocitiuũ tũc ꝯtẽtiua cedit vt expulsiua noci
tiuũ expellere valeat. Et i hoc casu sicut expulsiua paulatĩ
ꝛ iordiate expellit sicut ꝯtẽtiua paulatĩ ꝛ iordiate ei cedit.
ℭ 4ª cã est debilitas virtutis digestiue q̃ nõ digerit nꝫ cõ
mutat nutriẽs in rẽ ꝯueniẽtẽ corpi: vnde expellit' ꝛ fit flu/
xus vẽtris. ℭ 5ª cã est debilitas virtutis attractiue epis ꝛ
mẽbroꝝ: q̃re non attrahunt qđ ꝛ q̃tũ debẽt aut nõ ꝯueni
enti tpe: sicut cũ nõ trahit ep chilũ quo nõ attracto seqt' vt
fluxu ventris nõ expellat'. Uirtutes ãt p̃dcte debilitant'
pp malitiã ꝯplonis pure aut cũ mã. ℭ 6ª cã est cõturbatio
sube mẽbri: ꝛ p hãc ꝯturbationẽ itellexit: aut corruptionẽ
ꝛ putrefactionẽ sube mẽbri siue hũoris in eius suba aduẽ
nati. Aut apã in eius suba eueniẽs: ꝛ h̃is. n. suba mẽbri cõ
turbat' ꝛ dolet. ℭ 7ª cã est aliq̃ ex egritudibus instrũalib⁹
eueniẽtibus mẽbroꝝ: maxie stõ vel intestis: ꝛ p̃cipue lenitas
sube eius: q̃re effluit sup ipm qđ retineri dꝫ: aut effluit añ
tps. ℭ 8ª cã est vlcus accñs alicui dcõꝝ mẽbroꝝ. ℭ Et 9ª
est plaga siue ruptura vel sol'o continuitatis non vlcerata.
Quidã dñt. q̄ Aui. p vlcus itellexit vlcus saniosũ vel nõ
saniosũ: ꝛ p rupturã intellexit excoriationẽ. ℭ Et scias q̄
oi fluxui ꝯpetit h̃ diuisio cõis. s. q̄ aut est laudabil': aut il/
laudabilis. Et cã fluxus laudabilis ẽ obediẽtia mãe mea/
tuũ ꝛ viaꝝ ꝛ canalium p̃patio ꝛ aptitudo ꝛ nãe fortitudõ
cui nihil est ipossĩe in expellẽdis nocentibus ex sui sapiẽtia
ordinata ꝛ infinita vt voluit Ga. Cã ṽo illaudabilis flux⁹
ex nãe debilitas oppssiõe: vnde gubernare nõ põt nꝫ ꝯti/
nere. Intestioꝝ dbilitas q̃ recipiũt viaꝝ largitas. Et mãe
effrenitas furiositas vel grauedo supfluitatis eius. ꝛ iste ŭ
cãe fluxus supflui. Diminuti ṽo fluxus cã est mãe iobedi
entia sui grossitie viscositate vel ibibitiõe. Uiaꝝ opil'o ex/
pulsiue debilitas ꝯtẽtiue fortitudo vel nõ cessio.

Ois flux⁹ aut ẽ laudabil' aut illaudabilis.

ℭ De cãis fluxus vẽtris ꝓuenientis a toto corpe. Ca. vij.

Est assignationẽ cãꝝ cõiuꝫ flux⁹ ventris
seqt' vt de causis ipsius spãlr dicatur
sꝫ vnãquãqꝫ eius spẽm. Et p̃ de cãis fluxus
fci a toto corpore assignãt' cãe sex. ℭ Quaꝝ
pma est fortitudo ṽtutis expulsiue expellẽtis
repl'onẽ vehementẽ in q̃tto vel q̃li vel vtroqꝫ
sicut sepe ꝯtigit in plectoricis ꝛ cacochimis: ꝛ sicut fit fm se
mitã crisis cũ fortitudie ṽtutis expellẽtis repl'onẽ totius
corpis. Cui⁹ repl'onis cã ẽ aut assũptio cibi multi: aut cibi
multi nutrimẽti: aut abscisio alicui⁹ mẽbri notabilis q̃ti
tatis sicut manus vel pedis post cui⁹ abscisionẽ nõ obser/
uat' diminutio in nutriẽte vel nõ cũat' illđ qđ supfluit đ nu
trimẽto qđ debebat' illi mẽbro absciso. Aut cã ei⁹ ẽ dimis
sio exercitij ꝯsueti aut paucitas resol'onis ex corpe toto pp
ꝯstrictionẽ poroꝝ: aut multiplicatio nauseatiue satietatis.
Aut ẽ ꝯuersio hũoꝝ corpis ad corruptionẽ vel malã q̃lita

tē sicut accit pp febres malas: ꝛ pp nocētia. ¶ 1ª cā ē ōbili tas v̄tutis retētiue i toto corpe: sicut accit timētib⁹ mortē vel aliō negotiū grāde qḋ stati vēiat: hi. n. sic timētes stati egerūt ꝛ migūt: ꝛ sicut accit ptisicꝭ i fine vite eoꝝ. ¶ 3ª cā ē vē qḋ liq̄facit corp⁹ ex febrib⁹ adurentibus ꝛ alijs vt ethi cis. Cū. n. liq̄fiūt mēbra ꝛ liq̄scm̄ pueīt ad itestia cāt̄ flux⁹ q dr̄ liq̄factiuus. 4ª cā est opl'o v̄n̄s toti ꝛ ꝓpe vēaꝝ ꝓhi bēs nutri^m trāsire ad m̄bra: q̄re redit ad itestina ꝛ fit flux⁹. ¶ 5ª cā ē būiditas ꝯplonis totius: q̄ꝫ marie hūt trauli ꝛ balbutiētes. Et 6ª cā ē q̄dā n̄alis dispō q̄ꝫ innuit Jpo. 1º afo. in afo. qbuscūq̄ȝ iuuenibus existibus vētres humidi rē. De istis tn̄ duabus causis longius dicetur inferius.

¶ De cāis flux⁹ vētrꝭ fci a m̄bꝛꝭ extrīsecꝭ ꝛ a mirach. ca. viij.

Fluxui facto a mēbris extrīsecis assignā tur cāe tres. ¶ Pria ē puatio re ceptionis nutrimenti illꝭ delegati vel debiti. ¶ Scḋa ē ꝓhibitio resol'onꝭ supfluitatū eoꝝ pp opil'onē poroꝝ siue pp retētionē fluxus eis vel alteri eoꝝ ꝯsueti: sicut cū sanat̄ āṫiquū vl cus crurīū vel alteri⁹ m̄bri. ¶ Tertia ē fortitudo expulsi ue eoꝝ q̄ expellūt p vias venaꝝ m̄ās in eis ꝯtētas ꝛ leden tes: ꝛ pueniunt m̄āe ille ad intestina ꝛ cānt fluxū ventris. ¶ Fci quoq̄ȝ a mirach assignat̄ cā alia q̄ ē mollificatio vil loꝝ siue lacertoꝝ trāsuersaliū q sunt in eo q̄re nō adiuuāt intestina ad retinēdū q̄ retinere debent fm nām: quo non retēto seq̄tur fluxus eius per ventrem.

¶ De causis fluxus vētris facti a cerebro. Cap. ix.

Dixit Ser. fluxus āt fact⁹ a cerebro ꝓueīt qn̄ ex interiori cerebro dscēdit m̄ā su pfluica ad epiglotū. i. ad ptes gutturis q̄ for tasse ab eo currit ad stōm ꝛ vētrē: ꝛ ex eo ad in testia. Et hūectāt̄ ex eo supficies stōi vl' intesti noꝝ: ꝛ hūectat̄ ex eo supfluitas. s. grossa ꝯtēta in stō in spatio tpis: ꝛ sic dissoluit v̄tutē retētiuā: vn̄ seq̄tur fluxus huiditas. n. ex cere⁰ descēdēs ad stōm ꝛ itestia qn̄ꝫ ē cā fluxus ventris: q2 cāt in stō ꝛ itestis lubricitatē q̄ po stea est cā fluxus. Et qn̄q̄ȝ dixit. A. corrūpit cibuꝫ ꝛ facit ipm descēdere: ꝛ descēdit ēt ipsemet catarrus cū eo pp sui lubricitatē: ꝛ pp expulsionē expulsiue stōi q̄ mouet̄ ad ex pelle^m stimulata a cibo corrupto: siue corruptiōe ꝓpe sum pta siue corruptiōe. i. idigōne vl' dimiuta digōne vl' stimula ta ipomet catarro aut q̄ȝtitate aut acuitate seu lubricitate ei⁹. Et isto mō: sicut dixit Jpo. i afo. trauli a dyarīa capiūt̄ lōga. Et. n. dixit. A. sexta tertij. blesi. i. trauli pp mltā hūi ditatē cerebri eoꝝ mulplicat̄ in eis dyaria fcā de catarro.

¶ De cā fluxus facti ab ore. Cap. x.

Et flux⁹ fci ab ore ꝛ ptibus ei⁹ cā ē hūi ditas ab illis ad stōꝫ dscēdens ad itestin: q̄ aliq̄ sua multitudīe grauat expulsi uā ꝛ cogit eā ad expellēdū. Et aliq̄ relaxat̄ ꝛ lu bricā facit stōi ꝛ intestinoꝝ supficiē vn̄ laxat̄ v̄tus eoꝝ retentiua. q̄re seq̄t̄ fluxus. Et aliq̄ est hn̄s acuitatē vl' bauracitatē q̄ stimulat expulsiuā ad expel lēdū sicut accit hn̄tib⁹ alcola: ꝛ aliq̄ sentiētib⁹ salsedinē in ore ipsoꝝ. Et q̄ȝ ē ꝓhibēs cibi digōnē ꝛ corrūpēs ipm q̄re cogit̄ expulsiua ad expelle^m ipꝫ. ¶ Aut cā ei⁹ ē dolor ꝓriū oris ex vlcē vl' pustulis illaꝝ vl' solone ꝯtinuitat: q̄ꝫ i ducūt i pn⁰ digōis eoꝝ: q̄re multiplicāt̄ vigilie: vn̄ accit ci bi idigō vel corruptio: vt dixit G. i ꝯ⁰ afo. sup. adci. cū do lētes ꝓducūt rē. vn̄ seq̄t̄ fluxus ventris. Et dixit Ga. ibi dē. q b flux⁹ marie ꝯtigit apō ꝓductiōeꝫ dētiū caninoꝝ.

¶ De causis fluxus fci a stō. Cap. xi.

Et fluxus q̄dē cibalis est duplex vnus q fit pp cām in cibo de quo dicet̄ inferius. Alius fit pp cām in stō absq̄ȝ ci bo: est ille q ꝓpe dr̄ stōaticus: q dr̄ ēt cibal' q2 ad ipm sp̄ seq̄t̄ fluxus cibi de quo h dicit̄.

¶ Et sic dixit Ras. in diuisionibus: aut pp multitudinem flatis in stō ꝛ intestinis: aut pp repl'onē eoꝝ: aut pp mollitiē ipsoꝝ: vel pp lubricitatē accn̄tē i eis: aut pp borbor i ipsis: aut pp effusionē col'e nigre ad os stōi: aut pp effusionēꝫ ex capite. A. āt ꝓus declauit sub q̄ forma i hoc fluxu cibus egrediat̄. Et ait. factus a stō nō est tot⁹ indigest⁹. ¶ Pro quo no. q aliq̄ in hoc fluxu egredit̄ cibus q nō est totus in digestus. Et aliq̄ cibus q nō est total'r digestus. Et aliq̄ ci bus q ē total'r digest⁹. Et total'r ꝛ oino idigestus egredit̄ duobus modis. Uno mō qn̄ cibus in stō corrūpit̄. Et alio mō qn̄ eius digō penitus aufert̄. Cibus aūt nō total'r indi gestus est cib⁹ hn̄s digōnē dimiutā nō ꝯpletā. Et hāc hꝫ fm oēm sui ptē. Cibus v̄o nō totus idigestus ē ille cuius ps digesta est: ꝛ ps nō est digesta: siue ista ps fit oio priuata digōne: siue fit diminute digesta. ¶ Et dixit. A. q egredie tis non totius. al's. total'r indigesti cā est debilitas v̄tutis retētiue stōi: q̄re nō sustinet dilationē cibi in stō nisi vsq̄ȝ ad tps in quo digerit̄. s. ps eius: ꝛ iam nō digerit̄. s. altera ps eius: deīde nō pōt gradare missione cibi. s. ad fundum stōi: Et nō pōt gradare egressionē eius ex eo: sicut dꝫ q̄re ps ei⁹ egredit̄ indigesta. Hec. n. virtus hꝫ duo tpa retinēdi q̄. A. h tetigit. Unū est qn̄ retinet a pn⁰ digōnis cibi vsq̄ȝ ad tps aptiōis pilerecon. Et aliud ē tps a pn⁰ aptiōis pilereō vsq̄ȝ ad cōpletū exitū cibi de stō. Et p^m hoꝝ tpoꝝ tetigit cū di xit nō pōt gradare missionē cibi. s. ad fūdū stōi. Et 2^m cum dixit. neq̄ȝ egressionē eius ex stō: ꝛ in quocūq̄ȝ hoꝝ tēpoꝝ duoꝝ retentiua deficiat cibus egredit̄ non totus digest⁹: sed cū ipsa deficit in vtroq̄ȝ tpe sil': tūc cib⁹ egredit̄ oio idi gestus vt ꝯtigit in lienteria ex debilitate v̄tutis retentiue facte: vt inferius ca⁰ de lienteria. Et accit dixit. A. hoc. s. debilitas retentiue q̄ cibus egreditur non totus indigest⁹ pp malitiā ꝯpl'onis frigide fm plm: nō tamē sp: q2 pōt acci dere pp malitiā ꝯpl'onis cal'e vel hūide vel sicce ꝛ simplici um ꝛ ꝯpositaꝝ puraꝝ vel māliū. Errauit. n. dixit. A. ille q dixit: q accit p̄dcā debilitas retentiue pp f'a ꝛ nō pp aliā. i. pp malā ꝯpl'onē fridā mālēꝛ nō pp aliā malā ꝯpl'onem mālē. Et accit pp malā ꝯpl'onē frida ꝛ humidā imālenꝛ nō pp aliā malā ꝯpl'onē imālē: q̄uis hoc qḋ dixit fit supe rās. i. freq̄ntius eueniēs. s. q accidat a mala ꝯpl'one frida ꝛ hūida māli vel imāli. Et. n. stōus ꝓnior ē ledi a ꝯpl'one frigida q̄ꝫ ab alijs pp simboleitatē ꝯpl'onis. Et sil'r v̄t⁹ re tentiua eius q̄ ꝯpata ad alias v̄tutes opat̄: marie cā ꝯpl'o ne declinante ad friditatē. Et in hn̄tibus simbolū facilior est transitus. Non est āt superās. i. intensius ledens siue in tensiorē effectū inducēs: qm̄ defectus eius eueniēs pp ma lā ꝯpl'onem calidā intensior est cum nō labat̄ stōs ad ꝯtra riā malā ꝯplexionē nisi a cā magna: qm̄ lapsus ad ꝯtrariū nō est facilis. Et h. fluxus a dcā cā factus dixit Aui. est du cens sua longitudine ad ydropisiꝫ: qm̄ epar in eo in sua di gōne debilitat̄ nō hn̄s cibū sibi debite ꝓpatū ꝛ chilosatū i q̄ni agēdo bonū possit eo sanguiē gnāre: marie tn̄ ꝓducit ad tympanitem. Dixit enim Gal. 6⁰ de accidenti. q pauca idigō est causa tympanitis: qḋ marie facit frigiditas com pl'onis ꝛ cibus indigestus non aptus vt in sanguinem cō uertatur: sed in ventositatem.

¶ Et Scḋa cā dicti fluxus a stō dixit. A. est debilitas digō nis ei⁹: q̄. s. egredit̄ ex stō cib⁹ nō total'r digestus. i. dimiute ꝛ nō pfecte digestus. Scire. n. debes q̄uis hoc in prece dentibus dcm̄ sit q debilitas digestiue stōi fm plm est cā tarditas descensus cibi ab eo: ꝛ marie qn̄ nō acq̄rit cib⁹ malā ꝯpl'oneꝫ. al's. q̄litateꝫ irritāteꝫ expulsiuā ad expelle^m. Ali qn̄ tn̄ est q in dbili digōnē cib⁹ acq̄rit malā q̄litatē: marie cū corrūpit̄ cib⁹ appetit expelli. i. appetere facit q expel lat̄: ꝛ hoc q2 p eius corruptionē acq̄siuit q̄litatem malā le dētē: vn̄ mouet̄ expulsiua ad expellēdū. Jdq̄ȝ dixit. G. 3⁰ de accn̄ti. q ad corruptiōeꝫ cibi i stō: seq̄t̄ ei⁹ cita egressio.

¶ 3⁹ cā dicti flux⁹ dixit. A. ē lubricitas fcā i stō pp hūidita

tes

tes lenietes itrinsecā supficiē eius: q̄re nō dimittit cibū in stō figi tāta q̄ntitate qua digeraẗ: s3 decidit ab eo idigestꝰ. De hoc ampliꝰ infra in capꝰ de lienteria.

Raro fit vlcꝰ in stō incipiēdo.

¶ Quarta cā dix̄. A. est vicus in stō: aut in eo qd vicinaẗ ei vt meri vel aliquo itestinoꝝ: marie supioꝝ cuī cōicet stōus in dolore: aut sanies vel virulētia pueniēs ad stōm ex vlcere mēbri vicini q̄ mordicādo stimulat expulsiuā eiꝰ. Et siue patiaẗ stōus vlcꝰ in se siue patiaẗ vicio suo siue adueniat ei virulētia aliūde nō retinet cibū tāto tpe q̄ digeraẗ. Aut fit pp iceptionē vlceruz in stō. i. excoriationē in eo. Nā raro aut nūq̄ fit vlcꝰ in stō incipiēdo: vt patuit caº de vlcere stōi. Si tn̄ aliqñ fiat silr cā dicti fluxꝰ erit. dixit Ser. aliqñ mā aliqua effusa ad ꝯcauitatē ventris in ea ꝓlongaẗ ꝛ nō seq tur ad cā febris nec̄io. Neq3 descēdit ex ea in vtrisq3. s. siue sequaẗ febris siue nō: res multa sed pauca subtilis ꝛ colerica a qua. s. accidit dictꝰ fluxus: s3 nō in die multotiens. Et dr̄ q̄ huiꝰ passiōis sūt due cāe: q̄ꝝ vna est ex corruptiōe hūoꝝ q̄ sunt in corpe ita vt non sit poſe q̄ nutriaẗ eis corpus: s3 redeūt ꝛ currūt ad vētrē ꝛ itestia paulati s3 assiduationē. Et cā altera sunt vlcera q̄ sunt in ventre ꝛ itestinis.

¶ Et q̄nta cā dixit. A. est catarrus. sumēdo catarruz large ꝓ oi defluxu humoꝝ de mēbro ad mēbrū. i. est cā eius defluxus humorū ad stōm ex corpe toto vel ex aliquo pticulari mēbro vel aliq̄bus mēbris q̄ humor est cā dicti fluxꝰ. Aut q2 corrūpitur cibꝰ quāuis sit cibus in se bone subeq̄re expellitur cibus corruptꝰ: aut in secessu aut in vomitu s̄m q̄ pe stōi supior vel iferior fortior fuerit: aut est cā eiꝰ: q2 q̄uis nō corrūpat cibū: est tn̄ humor ille defluxus in se male q̄litatis abhoīabilis nāe stōi: quare expellit ipsuz ꝛ cibum cuz eo. Aut q2 est in hūore illo v̄tus solutiua. s. sui acuitate sicut cuz effundiẗ ad stōm colera. Aut sui lubricitate sicut cū effunditur ad stōm flā humidū liq̄duz: aut sui icisioue ꝛ abrasiōe: sicut cū effundiẗ ad os stōi multitudo hūoris melācolici acetosi a splene. sup. aut sui bauracitate: sicut cū effunditur ad stōm humor salsus.

¶ Et sexta cā dixit. A. est ventositas inflatiua orta in stōeco qua corrūpitur digestio cibi. Et cibus corruptꝰ irritat expulsiuam a qua expellitur fluxu ventris.

¶ Septima aūt cā fluxꝰ ventris ex stō dixit Auic. est dolor in cor: aut eo q̄ vicinatur sibi ꝛ cui stōus cōpatiẗ: vñ lediẗ ꝛ pducit dolor iste ad debilitatē v̄tutis retētiue. sup. aut digestiue q̄bus debilitatis seq tur vt egrediaẗ cibꝰ: sicut iam dcm̄ est. Aut est dolor cā q̄ humores mali defluāt ad stōm ꝛ faciāt cibuz egredi modis dictis. ¶ Et q̄daz addunt supradictis causis duas alias que dicte sunt in p̄cedētibꝰ. capitulo de velocitate descēsus cibi ex stō: quaꝝ vna est fortitudo vehemēs v̄tutis expulsiue stōi. ¶ Et scđa est supabūdantia sensus eius qua pcipit omne etiā minimū nociuū: vnde mouetur ad expellendū. ¶ Insup Aui. in hoc caplo posuit duas alias cās que sunt de extrinsecis: de q̄bus dicetur in assignatione cāruum extrinsecaꝝ.

¶ De causis fluxus epatici. Cap. xij.

Fluxui aūt facto ab epate ꝛ cā eius q̄ l3 iproprie vocaẗ dissinteria epatica assignantur cause. xij.

¶ Quaꝝ pma est dixit. A. 14. tertij. apa epatis qd rūpitur digestū vel nō digestū: ꝛ marie in sima eius eueniens. Aut apa a quo redūdat mā que p meseraicas transit ad itestina ꝛ cāt fluxum.

¶ Scđa cā est aptio opilonū epis in qua aptione mā q̄ causabat opiloneꝫ deriuaẗ ad itestina ꝛ egrediẗ in secessu.

¶ Tertia cā est replo q̄ expelliẗ: siue illa replo fuerit in ipso epe siue ad ipm puenerit. Fit. n. dixit Aui. aliqñ iste fluxus pp replonē quā necesse est nām expellere q̄ replo q̄nq3 est s̄m totuz corpus. Et q̄nq3 est in ipso epe q̄ñ in eo fit bona gñatio sanguis: s3 tn̄ sanguis ipse moraẗ in epe ꝛ nō trāsit ad mēbra ꝛ seipm replet plusq̄3 sit ꝯueniēs s̄m nām.

¶ Quarta cā est scissura. s. eueniēs aut in carne ipsiꝰ epatis: aut in venis eiꝰ: aut in venis q̄ sunt post ip3 dum redit mā fluens ad epar intelligēdo p scissurā etiā apertionē orificioruz venarū ꝛ poroꝝ ipsarum largitatē: ꝛ transit mā illa ad intestina ꝛ egreditur in fluxu.

¶ 5ª cā ē vicus siue corrosio i carne epis vl̄ venis eiꝰ eueniēs cū fluit mā ex vlcere egrediēs ad itestina: ꝛ egrediẗ i fluxu.

¶ Alia cā. s. sexta est debilitas retētiue epis q̄ non retinet illud qd in ipso cōprehēditur siue cōprehendi d3 s̄m nām ex chilo ꝛ sanguine: quare refluit in intestina ꝛ egreditur.

¶ Septima est debilitas digestiue epatis qd in ipso cōprehenditur nō digerens digōne ꝯueniente ad nutricationem memb: oꝝ: q̄re non recipiunt ipm membra ꝛ non receptū expellitur in intestina: ꝛ egreditur in secessu.

¶ Octaua cā est debilitas attractiue v̄tutis aut ipsius epatꝫ que nō attrahit chilū ad se ex itestinis. Aut est debilitas attractiue membroꝝ q̄ sunt post epar: que non attrahunt ab epate qd remanens in epe efficitur nāe eius odiosuz ꝛ graue: q̄re expellit illud ad itestina ꝛ cāt fluxū vētris: ꝛ chilus etiā remanens in itestinis facꝰ eis odiosus expellitur.

¶ Nona cā est opilo apposa vl̄ nō apposa in gibbo epatis vel venis que sunt post ipm ꝓhibens transire sanguinē ad mēbra: vnde redundat sanguis in itestina ꝛ exit in fluxu. Aut opilatio est in meseraicis ꝛ vena porte ꝓhibens chiluz trāsire ad epar: vnde expellitur in fluxu.

¶ Decima causa est fortitudo expulsiue epatis expellentis plusq̄3 debeat: aut expellentis superflua ad itestina: sicut accidit in crisibus que fiunt per fluxum ventris.

¶ Undecima cā est caliditas multa liquefaciēs substam epis ꝛ humiditates in ipso ꝯtentas. Est. n. cā huiꝰ dix̄ Aui. malitia cōplonis calide liquefactiue a qua liquefactuz redūdat in intestina ꝛ exit in fluxu. Et malitia q̄dem cōplonis epis frigida debilitās epar reducitur ad hanc vndecimā cām: ꝛ quauis cā infrigidante ꝓcedat p̄cipue ab euonibꝰ plimis.

¶ Et 12ª cā est acuitas mordicatiua māe in epe ꝯtētē: siue illa mā fuerit chilus siue hūor cogens expulsiuā epis ad expellēdum seipm: ꝛ cū expelliẗ in itestina erit in fluxu. Et si q̄dez mā q̄ mordicat fuerit chilus: tūc ipse expelliẗ añq̄3 v̄tus retētiua ꝛ digestiua epis cōpleāt in eo actiōes suas: ꝛ q̄ nō cōpleāt eas nō ē pp debilitatē eaꝝ: sed q2 expelliẗ ab expulsiua coacta ab acuitate illiꝰ expelliẗ ante tps. Scire. n. debes dixit Gale. 3º de creticis. q̄ actio epis circa chilū est silis actiōi stōi circa cibuz. Sicut igiẗ stōs nō moueẗ ad expellēdū cibū s3 ordinē nāe: ꝛ v̄tutū nāliū nisi cū digestus fuerit: silr neq3 epar moueẗ ad expellēdū chilū. Et sicut stomacꝰ moueẗ ad expellēdū cibū añ eiꝰ digōnē q̄ñ fuerit i eo acuitas ꝛ mordicatio: ita epar moueẗ ad expellēdū chilum acutū ꝛ mordacē. Et accit dixit. A. vt associeẗ huic expulsioni. s. chili ꝛ cibi expulsio eiꝰ qd est in via de humoribꝰ ꝛ chilo siẗ cū eo qd expelliẗ ab epe. Et hec expulsio. s. q̄ fit ab epe q̄cūq3 sit illa. ꝛ pcipue q̄ fit de hūoribꝰ dixit Aui. q̄nq3 est laboriosa ꝛ iobediēs vt q̄ fit in crisibꝰ malis vel iperfectis: ꝛ q̄ fit vi sinthomatꝫ. Et q̄nq3 ē obediēs ꝛ nō laboriosa: vt q̄ fit in bōis crisibꝰ. ¶ Dixit Ras. 7º ꝯti. dico ē q̄daz spēs fluxꝰ sanguis desormis valde in q̄ est q̄dā pe sillis fecifetēs valde in q̄ spuma de colā ebulliēte erit ꝛ assilatur colere nigre. Non q̄ fit de ea: cū ista fit grossa ꝛ fetens: ꝛ cola fit tennis. s. ꝛc̄ᵃ istiꝰ ꝛ ꝛ fit sine fetore: s3 hec accit in corpibꝰ talis extenuatis q̄ subeūt laboribꝰ multiꝭ ꝛ ꝓprie in estate ꝛ in laborātibꝰ sitī lōga. Et cā huiꝰ erit eo q̄ epar calefit valde ꝛ ide attrahit sanguinē de venis: ꝛ eide sāguis ille igrossatur in meatibꝰ epis in pauco tpe ex vehemēti caliditate ipsius. Et cuz ipse grauis facꝰ fuerit ei expellit ipm ad itestina ꝛ attrahit postea iterum de venis similiter.

¶ Et p̄dicte q̄dē oēs cāe dixit. A. ꝯñt ad duo gña cāꝝ reducti. s. aut ad dbilitatē v̄tutū aut ad fortitudinē eaꝝ. nā malitia ꝯplonis vlcꝰ scissura dbilitas retētiue digestiue ꝛ attra

etiue ad genus debilitatis reducūt: raptio vō opilōnū eruptio ap̄atis expulsio supfluitatū ⁊ replōnis peccātū ad genus for titudinis v̄tutis reducunt. ¶ Et dixit Aui. scias q̄ plim potus vini passi recentis. i. musti fci ex vuis pfecte maturis ⁊ appassatis facit cadere in solōnē vētris epaticām: hoc est potissime pp fortes opilōnes q̄s gnāt. Et hec opilo ⁊ q̄lz alia ad genus reducit debilitatis v̄tutis. ¶ Et fluxus qdē epicus siue dissinteria epica. duplex est vnus cōiter assūptus p quocūq3 fluxu ab epe pueniēte cuiuscūq3 maneriei sit illud qd̄ euāt in ipso fluxu. Alio mō magis stricte solū p fluxu ab epate pueniēte in quo euatur sanguis. Et ab Aui. 14. tertij sumitur vtroq3 mō. Vn̄ de spēbus fluxus epatici cōiter sūpti dixit ipse. ab epe egredientes hūiditates alia est chimosa. alia chilosa: ⁊ sic dixit Judeus. Et est melior l̄ra. q: cōcidit cū eo qd̄ sequtur ista. Et nō dr̄ fluxus chilosus epicus: q: fluat ab epe. cū nō ptineat in eo nec pcedat ab eo nisi s̄m modū dcm̄: sz dr̄ sic. q: pcedit cā epis. Et iō in textu spēs expulsionū rerū ab epe dz suppleri: aut cā epis. Alius aquosus ablutiuus: alius colicus: alius virulētus. i. ad moduz virus exeūtis ex vlcere. Alius niger subtilis: de quo loqtur Jpo. in affor. egritudies qbuscunq3 icipientibus ⁊c̄. Alius niger sicut fex de quo loqtur Jpo. in affo. egrōnes nigre q̄si sanguis ⁊c̄. Et alius niger melācus de quo dixit Jpo. in dcō affo. egritudinibus ⁊c̄. Et alius ē sicut fel nigrū: de quo ēt dixit Jpo. i affo. dissinteria. si a felle nigro icboauerit. Et niger qdē melācus est a melā pura ⁊ est grossior alijs: ⁊ post eā i grossitie ē niger sicut fex ⁊ vltimo fel nigrū. Et alius est sāguis purus. Et q: fecit mētionez de colico melīco ⁊ sāguineo. dixit qdā. q̄ cuz noiauit aquosuz itellexit de flāatico: vt in hoc oēs hūores noiauerit. Et alius est qd grossuz nigrū eueniēs ppe morte ⁊ est epis caro. pōt eni caro epis pp vlcus corrosiuuz quo subā epis dilaniat in fluxu expelli. Quidā tn̄ negāt hoc: ⁊ dn̄t q̄ Aui. dixit sic. epatis caro. q: sic appet lz nō sit. ¶ Dn̄t qdā decē sunt spēs eius vna est chimosa. i. chilosa. Nā. 14. tertij. chimus iportat etiā chilūm lz vt dixit Gal. sup 2° tegni. iportet hūorē cōiter. 2ª est aquosa: q: aq̄ similata in sua liqditate: ⁊ fortasse etiā in friditate ⁊ albedie saltē aliq̄lr: ⁊ dr̄ sic. q: est suba aquosuz vel aquositas gn̄ata ex epis discretiōe: vn̄ epica dr̄. 3ª est ablutiua: q: est sicut lotura carnis recētis: est. n. aquosa cū aliq̄li rubore sanguis. Et fit ex epe debili in puertēdo chilū in sanguinē: ⁊ in seq̄strādo sāguinē ab aquositate. q̄rta noiat colica q: in ea est colā multa fluēs ab epe: vn̄ epica dr̄. 5ª noiat virulēta: q: ē ad modū virus siue saniei ex vlcere fluētis ⁊ dr̄ epice: q: exit ab epe. 6ª vocat nigra subtilis sic dcā: q: cāta p adustionē colere rubee puerse in melāz non nālē vel cāta p admixtionē subtilioris ptis melīe nālis. 7ª est nigra: sicut fex sāguis ⁊ ē melā nālis. 8ª ēt est nigra: sz est sicut fex vini. 9ª ē sāguis purus niger. Et. 10ª est nigra carnosa. ¶ De spēbus āt fluxus epici siue dissinterie epice magis stricte sūpti. dixit Gal. 6° de accīti. q̄ q̄tuor sūt spēs eius: vna est sāguis purus pueniēs ex dissolōne exercitij: aut abscisiōe mēbri magni. Et 2ª ē siñs loture carnis recētis cū sāgnie suo ex epis ptingēs debilitate. 3ª est sāguis niger melīcus liuidus: ⁊ hec ē vltimo sequēs ad scōaz. dixit. n. G. 3° de iterio. q̄ cū hūiditas existit siñs loture carnis in pmo tpe pcedēte igrossat donec fit nigra. Et q̄rta ē sāguis paulatiz defluēs ab itestinis. Et dn̄t qdā q̄ lz Gal. nūerauerit hāc q̄rtā spēm iter epicas: ipsa tn̄ pp̄ie est itestinalis: sz Gal. sic fecit: q: itestinalis cū plōgat pducit ad epaticū mediāte cōpassione meseraicaꝝ ad itestina qbus meseraicis postea cōpatit epar. ¶ Et qdā dn̄t. q̄ fluxus epicus stricte sūptus icipit ab eo q est siñs loture carnis. tendēs vsq3 ad carnē epis iclusiue. Et sic s̄z eos pª spēs q est sāguis purus nō ēēt de spēbus istius fluxus epici: sz de spēbus cōiter sūpti. ¶ Et fluxus qdē factus a meseraicis aliqñ vocatus est epicus: q̄uis nō sit vē epicus: sz p siā rōne quā hz cuz eo q̄uis nō in oībus spēbus. dixit. n. Aui. non sūt poles in eo oēs modi capꝛ dictoꝝ in epico: q: nō pcēdeirant in eo debili tates aut fortitudies v̄tutū ipsaꝝ meseraicaꝝ: q: nō retētiue neq3 digestiue neq3 expulsiue: imo neq3 attractiue de q̄ magis videret: qm̄ dixit. A. attractio dignior est: vt sit epatis nō meseraice: imo nō inest meseraicis nisi ab epe. Nō. n. est attractio meseraice solius attractio d̄ q̄ sit cura. Due itaq3 cāe huic fluxui pp̄ie assignant. Prima est apa in meseraica. Et alia est opilo eius. Et fluxus qdē factus ab opilōne meseraice est pp̄ie ille q dr̄ opilatiuus. dixit. A. si accidat i meseraica pma d̄ dictis duabus cāis. s. apa pole est vt epar attrabat palios. s. ramos. s. meseraice: quos nō opilat apa: q: in apate meseraice v̄tus attractiua epis est salua meseraica autē pp apa nō attrabit: q: lesa est attractio eius per ipm. Et pp hoc dixit. A. Accidit ex ea res de q̄ curat. i. opz curā adhibere meseraice nō epi. Sz qñ meseraica non attrahit pp nocumentum epis quo non influit meseraice v̄tutē attractiōis: tūc nō est attractio meseraice solius res de qua curet q: nō opz curaz adhibere ipsi sz epi sicut lesa manu pp cerebrū nō opz curā adhibere manui: sz cerebro vt dixit G. de iterioribus.

¶ De causis fluxus vētris facti a felle. Cap. xiij.

Fluxus aūt ventris pueniēs a felle tres pōt hre cāas. Et pma est fortitudo v̄tutis expulsiue eius silr ⁊ attractiue ipsius cū q̄ mltū attrahit de colā ab epe: ⁊ silr ēt d̄ attracta expellit ad itestina q̄ stimulādo expulsiuā intestinoꝝ cāt fluxū vētris. ¶ Et 2ª cā pt eē debilitas attractiue fellis q̄ nō attrahit colām ab epe aut nō attrabit q̄ztū dz quā postea i epe remanētē expellit epar ad itestina ⁊ sic cāt fluxū vētris. ¶ Et tertia cā pt eē opilo pori q ē iter fel ⁊ epar: vel eius q est a felle ad stōm vel itestina: q̄re nō pōt trāsire colā ad fel vel nō ad stōm ⁊ itestina q̄ aliqñ multiplicata in epe mittit ad itestina: ⁊ cāt fluxū ventris.

¶ De causis fluxus vētris facti a splene. Cap. xiiij.

Fluxus ventris facti a splene assignant tres cāe. ¶ Pria est opilo apposita vel nō apposa eius: vel pori vadētis ab epe ad ipz: q̄re nō pt trāsire sāguis melīcus siue fex eius ad ipz: sicut dz s̄z nāz. ¶ Et 2ª est d̄bilitas attractiue ipsius: q̄re nō attrahit qd̄ dz ex pte d̄ fece sāguis ⁊ hūore melīco. Et in dcīs duabus cāis mā melīca remanēs in epe aliqñ mittit p meseraicas ad itestina: ⁊ cāt fluxū vētris. ¶ Et tertia cā ē fortitudo expulsiue eius piuncta fortitudini attractiue eius absq3 opilōne q̄ plu melīe q̄ puenit ad ipm expellit ad os stōi q̄ descēdēs ex stō ad itestina expellit in secessu. Aut q̄ expellit mā ad ipz attracta: ⁊ in eo ptēta p porū vadentē ab epe ad ipz supra ipm epar: ⁊ q̄ deinde ab epe expellit ad itestina ⁊ egredit in secessu. Et hoc maxie pt̄ingit in fine egritudinū splenis mālīuz.

¶ De cāis fluxus vētris facti a renibus ⁊ mirice. Cap. xv.

Et fluxui facto a renibus assignat pp̄ie cā vna q̄ est debilitas attractiue eoꝝ q̄ nō attrahūt ab epe hūiditates aquosas: aut nō q̄ztuz pueniens est q̄ remanētes in epe aliqñ expellunt ad itestina ⁊ cānt fluxum vētris. Et hoc innuit ab Jpo. in affo. vrina multa noctu ⁊c̄. paucū secessuz signat ⁊ cō. s. q̄ pauca micta multū secessum signat. ¶ Et fluxui fcō a mirice silr vna cā assignat ⁊ est puatio cursus mēstruoꝝ: quoꝝ mā retēta aliqñ regurgitat ad itestina ⁊ cāt fluxū vētris. Et pt psilr dici de puatione cursus māe solite euāri ab emorroydibus.

¶ De causis fluxus vētris facti ab itestinis. Cap. xvj.

Fluxus ventris ab itestinis. Aut fit ab itestinis gracilibus ⁊ supioribus: aut a grossis ⁊ iferioribus. Et iste diuidit quia alius fit a monoculo ⁊ colōe alius fit a recto. Et q: factus a recto q dicit tenasmō differt a fluxu alioꝝ itestinoꝝ in qbusdā causis ⁊ in quibusdā modis curatiōis. Jō auctores fecerunt de ea capm̄ spāle.

¶ Et

Flux⁹ epaticus duplex est.

Decē sunt spēs fluxus epatici cōiter sūpti.

Fluxus epatici pp̄ie sūpti quatuor sunt spēs.

Flux⁹ iste-stinalis ali⁹ est simplex ali⁹ cōposi-tus.

¶ Et insup flux⁹ vētris fact⁹ ab īstinis diuidit̄: qꝛ ali⁹
est simplex ⁊ ali⁹ cōposit⁹ cū excoriatiōe vel vlcere ipsoꝝ:
q dr dissinteria cui ab auctorib⁹ fit cap^m spāle. ¶ Flux⁹ aūt
īstinalis simplex aut est hūoralis: aut liq̄factiu⁹: aut chi-
losus. Et assignant̄ ei q̄tuor cāe: quaꝝ p^a est debilitas v̄tu-
tis retētiue īstinoꝝ q̄ non retinet chilū tpe sufficiēti quo
possit sugi debite ⁊ trāsire ad epar: ⁊ sꝫ exit i secessu. ¶ 2^a cā
est fortitudo expulsiue coꝝ expellētis citi⁹ q̄ꝫ debeat. Aut
plusq̄ꝫ debeat. aut expellētis māsi in eis cōgestas ⁊ ꝯtētas
ad quam expulsionē irritat aliq̄ñ humor contentus in eis
q sui multitudine aliquādo grauat supra virtutem: aut sui
acuitate vel bauracitate mordicat aut sui aquositate lenita
teꝫ in subaꝫ intestinoꝝ īducit. ¶ Et tertia cā est lubricitas
intrinsece tunice īstinoꝝ de q̄ dixit. A. q̄ cōicat i causis cū
lubricitate stōi: sꝫ vocat̄ lubricitas īstinoꝝ: ⁊ hꝫ tot ⁊ eas-
deꝫ cās quot ⁊ q̄s lubricitas stōi hꝫ: pp̄ quā cām auctores
pluries locuti sunt de lubricitate stōi ⁊ intestinoꝝ in eodeꝫ
ca^o seu codice. Debēt igit̄ lubricitati intestinoꝝ assERRi cāe
q̄ dicte sunt eē lubricitatis stōi: q̄ sūt. s. aut qꝛ īstinoꝝ de-
bilitat̄ retentio: aut qꝛ hūiditas lubricatiua in eis ꝯtinet̄:
aut qꝛ cib⁹ lꝫ in stō nō corrupt⁹: postea in īstinis corrūpi
tur. Aut qꝛ in eis vlcera sūt. Quāuis tñ ābe p̄dicte lubri-
citates cōicent in causis: nō tñ cōicant in oībus causis eq̄lr:
imo dixit Aui. q̄ q̄ fcā est a corpib⁹ vlcerū īstinoꝝ. i. a p-
tibus q̄ pp̄ corrosionē separant̄ a locis vlcerosis vel vlceratis
vel a corpib⁹ vlcerū. i. a spatijs ꝯtentis īfra labia vlcerū in-
ter que cib⁹ descēdens igredit̄ ⁊ igressus ledit ea ⁊ stimu-
lat expulsiuā illoꝝ ad expellēdum vñ ip̄m sine mora nā co-
natur expellere: est plus ⁊ frequēti⁹ eueniēs q̄ꝫ q̄ fit a corpi-
bus siue spatijs vlcerū stōi: imo q̄si non est h̄ lubricitas nisi
ex īstinis: qꝛ raro est q̄ stōus vlceret̄: vt supra. Et dix̄. A.
q̄ solō lubricatiua īstinoꝝ cōicat cū ea q̄ stōi in hac cā q̄
est ꝯcomitātia. i. adherētia vel remanētia v̄tutis medicine
solutiue ad orificia venaꝝ īstinoꝝ ⁊ supficiem ipsoꝝ siue
adhereat vt collogntida nō bñ triturata: siue ibibat̄ vt sca-
mōea subtilr̄ pulverizata q̄ facit p hoc solōnē ab īstinis
ꝓuenientē. ¶ Et q̄rta cā est calītas fortꝫ in sb̄a īstinoꝝ i-
serta liq̄faciēs pinguedinē ipsoꝝ: q̄ postea egredit̄ i secessu
hāc tñ spēm solonis īstinalis multi reponūt in ca^o de dis-
sinteria. ¶ Dixit. G. 6° de iteriorib⁹. oībus īstinis īfirma-
tis ⁊ stō accidit idē passio q̄ vētralis dr̄ si mā nō sit pūgiti-
ua. Nā pūgitiua mā mouet īstina ad egōnē: nō pūgitiua
autē seq̄tur ad defectionē īstinoꝝ. Nā īstina in hac pas-
siōe nō p̄nt ēt modico tpe ꝯtinere ea que in ipsoꝝ ꝯcauita-
te hñt: vñ expellunt̄ velut q̄ðꝫ a quo aggrauata extitissent
sicut ꝯtingit vesice in dissuria. Et Aui. dix̄. q̄ solutio fcā a
debilitate īstinoꝝ ⁊ stōi. s. sīl̄ nolatur mā ventris: qꝛ in ea
tot⁹ vēter v̄r pati. P̄im tñ hui⁹ solōnis. i. dicte māe vētris
cā est debilitas ⁊ vlcera ⁊ corpa ipsoꝝ vlceruꝫ. Et dixit. A.
q̄nq̄ꝫ est vētositas cā flux⁹ vētris p id q̄ð corrūpit de digō-
ne ⁊ mouet de cibo. ¶ Dixit Gale. 6° de accñti. ⁊ scribit̄ a
Rabi in 7ª pti. Cā egōnis frequēter exeūtis est vna trium
cāꝝ. s. aut debilitas īstinoꝝ pp̄ cāꝫ male ꝯplōnis: aut hu-
mores mordicatiui mordētes īstina ⁊ cōpellētes ipsa ad
expulsionē. Aut multitudo sensibilitatis coꝝ nālr̄ vel pp̄
vlc⁹. ¶ Et dix̄ insup. cāe q̄ corp⁹ ad secessuꝫ supfluitatum
mordicatiuaꝝ frequēter stimulāt q̄tuor sunt. s. v̄tus medi-
cinalis q̄ cuꝫ cibis in corp⁹ descēdit supfluitates mordica-
tiue descēsē a corpe ad loca vētris. Et supfluitates mordi-
catiue gn̄ate in stō vel in vētre. ¶ Dixit Auic. scias q̄ in il-
lo q asellat in die plusq̄ꝫ in nocte: imo accidit ei vt asellet
quotiēs appetit⁹ ei⁹ supierit in die cā est debilitas stōi ei⁹.
Et cū in nocte est plus tunc cā ei⁹ est debilitas epis: ⁊ q̄ re-
nuit cibuꝫ. Et cā p̄mi dicti est q̄ñ dies est cōiter tp̄s assum-
ptiōis cibi. Si ḡ q̄s asellat quotiēs sumit cibuꝫ signū ē q̄
ipse est stōatic⁹. Cā v̄o scōi dicti est: qꝛ nox est tp̄s digōnis
marie scōe ⁊ est tp̄s multiplicatiōis humoꝝ circa iteriora
marie circa epar q̄ð est illoruꝫ origo. Si igit̄ flux⁹ in nocte
multiplicat̄ signū est q̄ ille flux⁹ est epatic⁹. ¶ Et piodici

De causis fluxus pe-riodici.

fluxus cā dix̄ Aui. est opilō ꝓhibens trāsitū cibi ad corp⁹
totuꝫ: h̄. n. flux⁹ fit cuꝫ piodis: q̄ñ vene opilate replent̄ in
tpe noto vsquequo euānt̄: ⁊ deinde euantur redeūdo: qꝛ iterū
euāte replent̄ ⁊ deinde iteꝝ euantur: ⁊ sic successiue. Et in eo
tpe q̄ð est iter vtrasq̄ꝫ. s. euōnes dispō est sicut sana. s. appa-
rēter ⁊ nō vere. Et plꝫ tp̄s q̄ð est iter paroxismos dixit. A.
est. 20. dies: ⁊ q̄nq̄ꝫ tñ añcedit aut tardat̄ pp̄ illud q̄ð scit̄ de
causis faciētib⁹ añcedere vel tardare q̄ dicte sunt in s̄mone
2° de causis añcessionis vel postpōnis paroxismoꝝ febriū: p-
cedit enim maxime s̄m multitudinē ⁊ paucitatē materie ⁊
acuitatē ⁊ subtilitatē eius vel māe mititatem ⁊ grossitiem
⁊ s̄m v̄tutis fortitudinē aut debilitatem.

¶ De causis flux⁹ ventris ab exterioribus. Cap. xvij.

Ause flux⁹ ventris facti a cibo q ad sto-
maticū fluxuꝫ reducit̄ in quo cib⁹
expellit̄ idigestus siue totalr̄ siue nō totalr̄ si-
ue non toti⁹. Et est ei⁹ cā ex pte cibi tm̄ seu ex
pte rei accñtis supra cibū. Dixit Aui. q̄nq̄ꝫ fit
lubrificatio. i. fluxus vētris stōatic⁹ nō pp̄ aliō
nisi pp̄ illud q̄ð comedit̄ ex debilitate retētiue. s. ad illud ci-
bariū ꝯsequēte q̄ñ debilitat retētiuā: quā debilitatē iducit
dix̄ Aui. vt p mixto corrūpēte. s. illi cibo q̄ðcunq̄ꝫ sit sic cor-
rumpēs siue hūor siue aliud q̄ð corrūpit cibum: imo p ant
iducit dictaꝫ debilitatē retētiue in pmixto eo p̄usq̄ꝫ sume-
ret vel sumeret̄ vel p̄usq̄ꝫ aliud cibo pmisceret̄. Et hoc pp̄
q̄litateꝫ suā aut suaꝫ quātitateꝫ cibus vincit v̄tuteꝫ retēti-
uā: egredit̄. n. tunc idigest⁹ ex stōaco. ¶ Et q̄nq̄ꝫ sit illa lu-
bricitas nō rōne alicui⁹ pmixti cuꝫ cibo: neq̄ꝫ rōne sue q̄li-
tatis aut q̄ꝫtitatis: sed qꝛ corrūpit̄ ⁊ corrupt⁹ irritat expul-
siuā vt expellat ip̄m. Et q̄nq̄ꝫ sīl̄ cum eo expellit alias mās
malas ꝯtentas in stō. ¶ Et scias q̄ flux⁹ vētris ex cā cibi

Flux⁹ ven-tris cibi ac-cidit mul-tis modis.

⁊ coꝝ que sequunt̄ post cibuꝫ accīt multis modis. s. ꝓpter
sui paucitatē: ⁊ maxime si fuerit cib⁹ leuis ⁊ facilis digōis:
ipse. n. corrūpit̄: ⁊ marie in stōacis calīs ⁊ nō recipit eū po-
stea nā stōi: sed mouet̄ ad expellendū ip̄ꝫ. Aut accīt pp̄ ci-
bi multitudinē ⁊ grauitatē: q̄re emergit̄ de stō cib⁹ nō mo-
rās donec digerat̄: q̄re sic egressus expellitur. Aut pp̄ cibi
mordicationē q̄ stimulat expulsiuā sicut faciūt cepe ⁊ piper
⁊ silia: aut pp̄ cibi venenositateꝫ q̄ abhorret̄ ⁊ stimulat̄ ex-
pulsiua ad expellendū sicut fungi h̄ mō faciunt fluxū ven-
tris. Aut qꝛ cib⁹ est de his que facile corrūpunt̄ sicut lac.
Aut pp̄ subtilitatē ⁊ liq̄ditateꝫ cibi. q̄re non retinet̄ apud
portonariū: sed resudat ex eo ⁊ descēdit: aut pp̄ cibi hūidi-
tateꝫ ⁊ viscositatē qua deponit̄ facilr̄ ⁊ lubricat: aut qꝛ ta-
lis est de gn̄e ꝯturbantiū queadmoduꝫ sunt olera ⁊ alia q̄
sūt magne q̄ꝫtitatꝫ ⁊ pauci nutrimēti: ⁊ p̄cipue robilie cru-
de comeste ⁊ orobi crudi. Aut qꝛ est cib⁹ de gn̄e solutiuo-
ruꝫ sicut volubilis. Aut qꝛ cib⁹ acq̄siuit ex artificio q̄lita-
teꝫ vel modū sube que deijcit retentiuā ⁊ lubricat vel qua
irritat expulsiuā ⁊ expellit̄. Aut pp̄ erroreꝫ in ordine ciba-
rioꝝ q facit neciō euenire liq̄factioneꝫ: q error cōmittit̄ du-
pliciter. Uno mō q̄ñ p̄mittit̄ cib⁹ leuis facilis digōnis lu-
brificatiu⁹ ⁊ post ip̄m sumit̄ cib⁹ grauis expssionis q ex-
primēdo facit cibuꝫ leuē egredi de stō: ⁊ egredit̄ ēt ipse ali-
q̄ñ cum eo p modū sequele. 2° mō q̄ñ p̄mittit̄ cibus gros-
sus difficilis digōnis fuerit digest⁹ nō inueniens viam qua
exeat corrūpit̄: ⁊ corrūpit etiā aliū cibuꝫ: vñ irritat̄ nā ad
expellendū ip̄m: aut pp̄ errorē ꝯsitem ad ip̄m cibum: neq̄ er-
ror etiā cōmittit̄ duob⁹ modis. Uno modo q̄ñ post cibuꝫ
seq̄tur motus mult⁹: marie ambulatiuus ⁊ concussiu⁹ aut
laboriosus ⁊ fortis: facit nāq̄ꝫ talis motus descēdere cibū
ante ipsius digestionē. Scd̄o modo quādo post cibuꝫ sumi-
tur potus multus: ⁊ maxime aque multe. nam deponit ci-
bum ⁊ lubricare ipsum facit.

¶ Flux⁹ v̄o factus a medicina solutiua eūente tale ⁊ tātq̄le

ꝛ quantũ ↄuenit non diuertit ad se curãtꝫ sed solũ qñ sup/
fluit. Et cãe supfluitatis ei⁹. Dixit Mes. pmo de rectifica/
tione medicinaꝝ. sunt aut qꝛ medicia est earũ que pũgunt
orificia venaꝝ ꝛ mordicant ꝛ aperiũt. Aut qꝛ p eam acq̃si/
ta est corpori malitia cõplonis deijciẽtis ṽtute. s. retentiuã.
Aut qꝛ ex ea aliqd remãsit in villis stõaci aut intestinorũ i/
bibitũ in eis: sicut accidit de scamonea cum multũ teritur.
Aut adheret villis stõi ꝛ itestinoꝝ siue parieti ꝛ itrinsece su
perficiei eoruꝫ: sicut collogntida cum nõ bene terit: aut pp
nimiã medicine q̃ntitateꝫ. Et Auic. dixit. cã huius flux⁹ est
remanentia ṽtutis medicinaꝝ solutiuaꝝ adherentis suph
ciei intrinsece stõi ꝛ intestinoꝝ ꝛ orificijs venaꝝ. ꝑ ipso: ꝛ ħ
fluxus qñqꝫ pducit ad abrasionẽ stõi ꝛ intestinoꝝ ꝛ vlcera
eoꝝ: vlcerant enim ꝛ excoriant reliquie medicine qñqꝫ sto/
macũ ꝛ intestina ſm loca quibus adherent.

¶ De causa aũt flux⁹ facti a venenis ꝛ medicinis venenosis
satis patuit in sermõe p̃cedẽte tractatu de venenis.

Cãe flux⁹ fci ab aere.

¶ Et flux⁹ qdem facti ab aere cã est dixit Aui. aut qꝛ aer est
calidus ꝛ resoluit ꝛ desiccat ꝛ debilitat ṽtutẽ. s. retentiuã:
aut qꝛ dissoluit ꝛ liquefacit hũiditates ꝛ fluere facit: aut qꝛ
aer ẽ fridus ꝛ aggregat ꝛ stringit poros ꝛ ꝓhibet a resolõ
ne ꝛ cõprimẽdo exprimit hũores ꝛ facit eos fluere ad cen/
trũ qui cãnt fluxũ ventris. ¶ Dixit auctor cõpendij lib. 5°.
aliqñ pp friditatẽ quorũdaꝫ extrinsec⁹ apoonitoꝝ vene re/
plent: q̃re opꝫ hanc rõnem bñ ꝑscrutari. Quare cũ videris
fluxũ sanguis. sup. vel aliũ augeri auferẽda sũt stati. ¶ Di
xit Rabi in. 13° pti. auctoritate. G. sup epidimijs. Mẽbro/
ruꝫ exterioꝝ friditas constringit ventrẽ. Et est hoc verũ in
ꝓcessu fluxus: ꝛ cũctis exteriorib⁹ a mã. alr fluxuꝫ. vt dixit
Auic. ꝛ subdit Rabi q̃ mẽbroꝝ inferioꝝ friditas lenit vẽ
trẽ semp. s. multiplicãdo ciboꝝ ꝛ chimoꝝ indigõnẽ. dixit
Mes. inqt Gal. dispositio australis multiplicata apit ꝛ ra
rificat ꝛ obedientiã facit ad fluxũ. Ipo. tñ 3° afforis. dixit. q̃
ↄstitutiones boreales vẽtres siccãt. Et ṽitas est q̃ ↄstitutio
borealis in pn⁹ p̃parat ad fluxuꝫ hũiditates repingẽdo ad
centrũ. In ꝓcessu vel cuꝫ extendit ad multũ tẽpus exiccã/
do hũiditates corpis: ꝛ fortificãdo retentiuã vẽtris stipti/
cat. Et dixit ibidẽ Ipo. ↄstitutio austrina vẽtrẽ humectat.
Et Aui. dixit. auster ꝛ multitudo pluuiaꝝ ꝛ regiones me/
ridionales soluũt ventrẽ. ¶ Dixit Mes. q̃ etiã omne ma/
lum regimen in alijs sex reb⁹ non nãlib⁹ põt esse cã fluxus
vẽtris: ꝗ̃d satis põt patere ex dictis. ¶ Et casus qdẽ obuia
tio ꝛ ꝑcussio possunt eẽ cã fluxus vẽtris aut ꝓpter ruptu/
rã vene accidentẽ inde: aut ꝓpter agitationeꝫ inde factã in
humorib⁹: cuꝫ cõtingit eos agitatos fluere ad stõm vel ite
stina: aut cuꝫ ↄtingit eorum agitatione irritari ṽtutem cõ/
turbatã ad expellendũ eos versus stõm vel intestina: q illic
expulsi causant fluxum ventris.

¶ De signis flux⁹ sigñati ſꝫ mẽbra a qb⁹ ꝓcedit. Cap. xviij.

Igna generis nota habent relatiõe ꝛ sen
su: ꝛ silr signa spẽꝝ diuersificataꝝ
ſm mãm egrediẽtẽ in fluxu reõne ꝛ sensu no
ta habent. Et ex eis que dicta sũt multotiens
que sigñant mãm. Et signa spẽrũ diuersificata
ruꝫ ſm cãs exteriores nota habent per inqui/
sitionẽ ipsaruꝫ ꝛ inuentionẽ eaꝝ. Et signa cõia ad oẽm flu/
xuꝫ sumunt ex his q̃ p̃cesserũt. Et que ↄcomitant ꝛ que se
quunt ꝛ que sunt silia his que dicta sunt in signis vomit⁹.

Signa flu xus fci a fortitudie expulsiue: ꝛ ex debilita te ↄtẽtiue.

¶ Et factuꝫ qdem a fortitudine expulsiue sigñat alleuiatio
que seqtur ꝛ facilitas ꝛ bona tolerãtia ei⁹ sicut horũ con/
traria. s. q̃ nõ seqtur alleuiatio neqꝫ faciliter ꝛ bene fertur
significant q̃ ex debilitate ↄtentiue fit vt habet ab Ipo. in
affo. In ꝑturbationibus ventris ꝛc̃.

Signa vo specieꝝ flux⁹ diuersificataꝝ ſm mẽbra a q/
bus ꝓcedunt suntqꝫ: sc̃m a toto ex supfluita
te vel reptõne. s. in quãto quã nã expellit ex corpe toto di/
xit Aui. sigñant cãs ipse reptonis corpis vna vel plures in
vẽtre ex augmẽto cibi aut dimissiõe exercitij vel restrictio/
nis flux⁹ ↄsuetudiarij aut alijs supradictis: hunc. n. fluxũ
p̃cedunt signa reptonis nãlis siue plectoria sit siue cacochi
mia cũ fortitudine ṽtutis ꝛ ꝑuatione lesionis in aliquo ꝑti
culari mẽbro. Et q̃ exit in ħ fluxu aliqñ est sanguis pur⁹
mũdus cuꝫ multitudie. i. mult⁹. Et silr aliqñ egredit alius
humor mũdus. i. nõ corrupt⁹ neqꝫ fetidus: ꝛ est iste fluxus
sine dolore: ꝛ nõ seqtur ad ipm mollificatio in virtute neqꝫ
debilitas i corpe nisi supfluat: qnimo seqtur ad ipꝫ leuitas
ꝛ bona tolerãtia ei⁹: nã p ipm exonerat corpus: ꝛ ſm plin
ħ fluxus accidit subito: ꝛ silr velociter abscindit. Et dixit
Auic. ħ fluxus est habẽs ꝑiodos ſm spatia in qbus iterũ
aggregat materia: ꝛ hoc ſm plin. Et si non ꝓuidetur ei su
per ꝓhibitione aggregatiõis materie.

Signa flu xus facti a toto pp de bilitatẽ cõ tentiue.

¶ Factũ vo a toto pp debilitatẽ ṽtutis ↄtentiue sigñat dixit
Aui. arefactio ꝛ macies toti⁹ corpis: ꝛ inuenit i ħ fluxu pin/
guedo. s. ſm plin. Et añcessit cũ aliqñ timor vehemens vel
altera aĩalis passio terrefaciẽs ꝛ exterminãs ṽtutẽ maxime
cõtentiuaꝫ: vt longe tristitie ꝛ similia.

Signa flu xus facti a toto pp co liq̃tionem q̃ ẽt ẽ mul tiplex.

¶ Sigñant aũt sc̃m pp liq̃factionẽ a toto añcessio cãꝝ cali/
daꝝ vel earũ pñtia: ꝛ maxie ex febrib⁹ adurentib⁹ ꝛ ptisis
ꝛ ethice: ꝛ aut añcessio balnei calidi ꝛ siliũ. ¶ Dixit Auic.
p̃cedit vel adest inflãmatio corpis ꝛ calitas ei⁹ ꝛ cõconti/
nũatia febris minute ꝛ ẽ febris ethica. Et fetor odoris. s. cor/
poris vel oris: vel exeuntiũ. Et qꝛ flux⁹ liquefactiu⁹ ẽ mul/
tiplex: qꝛ qdam est liq̃factiu⁹ humoꝝ ꝛ humiditatũ. Et ħ
dixit Aui. est virulẽtus aquosus subtilis ꝛ fluidus vel su/
tilis quo ad subaꝫ: ꝛ hoc in primis qꝛ est ex re magis apta
eliquari ꝛ que ꝑus eliquat ꝛ educit. Et ħ flux⁹ non ꝓprie
dĩ liq̃factiu⁹ sꝫ est hũoralis. Et ali⁹ est liq̃factiu⁹ hũidita/
tũ mẽbroꝝ. Et ħ ẽt in pñis est subtilis ꝛ in ꝓcessu igrossa
tur: qꝛ pmo ꝓmpta est ps subtilior liquefieri: deide que est
grossior. Et cũ liquefit pars grossior mẽbroꝝ: tũc q̃d egre/
ditur est sicut vin⁹ colore ꝛ suba ꝛ odore. Et est q̃d eũatur
fetidũ valde ꝛ in suba sua est sile pinguedini liq̃facte in ol
la: ꝛ nõ est aquosuꝫ nec subtile neqꝫ in eo est grossitudo. s.
sepata a partibus subtilib⁹: ĩmo ẽt est totuꝫ eq̃le ꝛ adinui/
ceꝫ sile: attñ qñ ꝓlongat egritudo fit suba eius ꝓpter adu
stionẽ sicut suba fecis vini. Et qꝛ alius est liquefactiu⁹ adi
pis. dixit Auic. est virulẽtus grossus: sicut in vlcerib⁹ ꝛ est
cuꝫ pinguedine ꝛ colore diuerso. Et siqdem fuerit coloris
albi est ex liquefactione adipis noui: ꝛ si citrini est ex liq̃fa
ctiõe adipis antiq. Deinde. s. post pn.ᵐ dixit Auic. fit ei eẽn
tia adipis absqꝫ diuersitate in suba ꝛ eẽntia sua: ꝛ cũ est ex
liq̃factione adipis vrina est oleagina p totũ admixta: ꝛ ma/
xime cuꝫ est ex liquefactione adipis membroꝝ superioruꝫ:
sed cum est ex liquefactione adipis renuꝫ pinguedo est cõ/
globata ꝛ sepata supnatãs: sicut accipit ab Ipo. in affo. q/
bus vero pinguis ꝛ globata est hypostasis ꝛc̃. Et qꝛ ali⁹ ẽ
ex liquefactiõe carniformium mẽbroruꝫ absqꝫ adipe dixit
Auic. carnis rubee. Dixit Auic. est similis p̃dicte ex adipe
s. in eẽntia ei⁹: qꝛ est absqꝫ diuersitate partiũ eius. Et quia
alius est ex liquefactiõe partiũ radicaliuꝫ membroꝝ: ideo
tunc est feculẽti coloris: ꝛ est cuꝫ tenuitate ꝛ macredie mẽ/
broruꝫ oium: ꝛ maxime infantib⁹ ꝛ pueris ꝛ eis quoꝝ la/
certi sunt molles. Et q̃d emittit in hoc fluxu est sicut hũi/
ditas alba viscosa. Et differt ħ fluxus ab eo q est ex lique/
factione adipis ꝛ carnis rubee: qꝛ est mã exiens viscosior
ꝛ est cum pluri defectione ṽtutis ꝛ maiori arefactiõe mem
broruꝫ. Et in hoc fluxu maxime qñ ingrossat exiens fortis
fit fames ꝓpter multã resolutionẽ factaꝫ in mẽbris. Et stat
ħ fortis fames quousqꝫ ṽtus non supflue cadat. Nã ea ca/
dente multũ cessat fames aut quousqꝫ incensio multa non
peruenit ad os stõi liquefaciẽs humiditates ei⁹ ꝛ destruẽs
ṽtutes ei⁹: tunc. n. fit nausea ꝛ cadit appetit⁹ eius. Et qñqꝫ
accidit difficultas vrine aut pp malignitatẽ febriũ exiccan/
tiũ: aut qꝛ aliq mã grossa eliquata transit ad vias vrine ꝛ

opilat

opilat eas. Et qñqꝫ accit võtositas ⁊ rugit⁹ in võtre cõuersa aliq̃ mã flegmatica existẽte in eo in võtositatẽ. Et quandoqꝫ accit tenebrositas caloris ꝑpter exiccationem membroꝝ. Et qñqꝫ accit frig⁹ extremitatũ peucificato multum nãli calore. Et qñqꝫ ẽt exiccat̃ lingua ꝑꝑ calorẽ febrilẽ exiccantẽ. ℭ Pro declaratione aliq̃ dictoꝝ de fluxu colliq̃tiuo dixit Gal. 10. tere. ad finẽ. febres colliq̃tiue sic corp⁹ eliquãt sicut cero eliquat̃ sup graticula ad ignẽ. ⁊ sicut ex illa emanat in ṗn⁹ subtile aquosuꝫ: deide pingue: ⁊ postea carnosũ donec ꝯsumat̃ sic est in colliq̃tiuis febrib⁹: q2 ṗmo eliquatur sbtile aquosuꝫ: ⁊ postea piguedo: ⁊ cũ icipit eliq̃ri pinguedo est in colore diuersa: q2 ẽ ibi color piguedis: ⁊ color illi⁹ q in exeũte ꝑcedit liq̃tũ. s. color hũoꝝ vel hũiditatũ q̃ liquent̃. Deide cũ plus ꝑcedit eliq̃tio fit ei. s. exeunti eliq̃tio sba adipis absqꝫ diuersitate: ⁊ cuꝫ plus ꝑcedat euenit eliq̃tio ad carnẽ. s. rubeã lacertosaꝫ que est absqꝫ pinguedie. Et silr est dispõ liq̃factiõis ei⁹. s. q2 est virulẽta ⁊ ꝑuat̃ pinguedine: ⁊ est postremũ hui⁹ flux⁹ liq̃factiui feculẽti coloris. s. nigri grossi: sicut fex ꝑꝑ multã adustionẽ. ℭ Et tu scias q nõ semꝑ in fluxu liq̃factiuo appet dict⁹ ordo. s. q ab aquoso subtili fiat trãsit⁹ ad pinguẽ subtilẽ: deide ad piguẽ grossum: deide ad carnosuꝫ grossuꝫ nigrũ feculẽtũ: q2 nõ in oĩbus repitur piguedo: q̃ sic eliquat̃: imo i qbusdã est valde paꝝ de pinguedie: ⁊ in qbusdã multũ: poterit ḡ euenire aliquis flux⁹ liq̃factiu⁹ in quo nõ erit de pinguedie nisi paꝝ. dixit Ser. cũ mutat̃ sba effusionis ⁊ color eaꝝ ⁊ ipsaꝝ odor ad nãle: tũc iã manifm est q egritudo declinat ⁊ minuit̃.

ℭ Factũ aũt a toto ꝑꝑ opilonẽ venaꝝ corpis sigñat añcessio diete grosse ⁊ ciboꝝ viscosoꝝ ⁊ coꝝ ꝑprie q reseruãt viscositatẽ vsqꝫ post scðaꝫ digõnẽ. Et macies ⁊ arefactio in mẽbris extrinsecis ⁊ debilitas toti⁹ corpis cũ remanẽtia appetit⁹ ⁊ v̀tutũ stõi ⁊ epis. ℭ Factũ v̀o ex opilone poroꝝ cutis sigñat dieta grossa ⁊ multiplicatio sordiũ in cute ꝑꝑ dimissionẽ exercitij ⁊ fricatiõis ⁊ balneatiõis ⁊ hitudo exterior carnosa vel piguis: cũ diminutiõe tñ appetit⁹ cibi. Dix. A. in liq̃factiuo ⁊ opilatiuo adest cursus in seipsis. s. liq̃factionib⁹ ⁊ opilonib⁹ ⁊ voluit ꝑ h̃ q adsint cãe liq̃factiõis i liquefactiuo. ⁊ cãe opilonis in opilatiuo. Et adest dixit ipe in vtroqꝫ denudatio. i. ꝑuatio ⁊ absentia sigñonũ nẽcio faciẽtiũ fluxũ sup ea. s. liq̃factiõe ⁊ opilone q̃si dicat. nõ adsunt sigñones aliaꝝ spẽꝝ flux⁹ ⁊ cãꝝ eaꝝ. Et adest diuersitas coloris ⁊ cẽntie. s. ei⁹ qð egredit̃. Ista tñ diuersitas ꝓprie ẽ in liq̃factiuo: q̃uis ẽt in opilatiuo aliq̃ñ possit repiri vt cũ aggregant̃ in opilone hũores diuersi in colore ⁊ sba.

ℭ Fluxũ quoqꝫ creticũ factũ a toto sigñant signa crisis que fit per fluxum ventris.

ℭ Flux⁹ quoqꝫ cerebralis cognoscit̃. dixit Aui. q2 plꝫ ꝯtingit post sõnuꝫ longũ. sup. aut saltim ꝓlõgatũ vltra nãlez ⁊ ꝯsuetũ. Et notãter dixit. post somnũ longũ: q2 tpat⁹ sõnus digerẽdo mãm posset celebralẽ fluxuꝫ abscindere. In bora enĩ sõni calor nãlis in iterioꝛib⁹ fortificat̃ q est cã q v̀tus expulsiua forti⁹ expellat mãm catarralẽ in sono aggregatã fluentẽ ad stõm ⁊ intestina. Et appet q patiens trãsglutiat apud descẽsuꝫ illi⁹ mãe ⁊ trãsitũ ipsi⁹ ꝑ meri que postq̃ꝫ ad stõm ꝑuenerit grauat ipm: ⁊ aliq̃ñ dolorẽ in ipso iducit. Et fit aliq̃ñ cã q cib⁹ siue chilus in stõ reptus cũ ipso egrediatur: ⁊ erit cib⁹ aliq̃ñ idigest⁹: ac si foret in stõ vel in itestinis lubricitas: s3 differt ista lubricitas ab illa: q2 hꝫ horas distinctas siue piodos in qb⁹ crescit: illa aũt nõ. Et flux⁹ cerebralis abscindit̃ vel minuit̃ tpe vigiliaꝝ: q2 non fluit neqꝫ descẽdit mã reumatizãs a capite tpe vigiliaꝝ: sicut tpe sõni q2 in vigilijs aliter resoluit̃: ⁊ adsũt signa catarri: ⁊ maxie retẽtio ei⁹ qð solebat emitti ꝑ nares ⁊ sputa. Et adsũt signa debilitatis cerebri aut lesiõis ei⁹. Et spumosa egõ: sicut dixit Ipo. in affor. sigñat q mã a capite defluit flãtica. Dixit Auic. q h̃ flux⁹ est ꝯseruãs piodos in qbus redit ꝑ spatia breuia vel lõga ẽm reaggregationeꝫ catarrose melãcolie ⁊ eius defluxum ad stõm ⁊ intestina.

ℭ Et signa flux⁹ facti ab ore sunt vlcera repta in ore tãt q tunc pueri dentes ꝓducunt. ⁊ quia pungũtur ab eis ipsorum gingiue plorant.

Signa aũt stõatici cibalis sunt. dixit Aui. flux⁹ stõaticus. s. cibalis ordinẽ nõ hꝫ neqꝫ horas ꝑ seipm in qb⁹ crescat: imo est ei⁹ excrescẽtia ẽm regimẽ. i. q2 q̃ñqꝫ hora sumat̃ cib⁹ accit exit⁹ eius: differẽter tñ dixit. A. Nã si digestiua est debilis exit sine digõne: ⁊ cũ hoc si sunt retẽtiua ⁊ expulsiua sil̃ debiles egredit̃ velociter: sed tñ nõ egredit̃ plm eius subito in vna vice: imo frequẽtat̃ eleuatio ad asellã paulatim: q2 ꝑꝑ debilitatẽ expulsiue nõ expellitur in vice nisi modicũ: s3 ꝑꝑ debilitatẽ retẽtiue egredit̃ frequenter. Quidã tñ dñt q. A. cũ dixit nõ hꝫ ordinẽ neqꝫ horas voluit q h̃ flux⁹ nõ hꝫ piodos. Et h̃ qdẽ flux⁹ si fuerit ꝑꝑ debilitatẽ digestiue cib⁹ egredit̃ idigestus: aut nõ ẽm totũ digest⁹: aut non cõplete digest⁹. Et q2 hoc vtplm ꝓuenit a frigore: ideo vtplm iueniunt̃ cuꝫ eo signa malitie cõplonis fride stõaci mãlis aut pure. Et si fuerit h̃ fluxus ꝑꝑ debilitatẽ retentiue absqꝫ debilitate digestiue tunc cib⁹ q egreditur nõ erit ꝑuatus digõne tota: aut ẽm oẽm ꝑtem: imo erit hñs digõneꝫ. s. ẽm plus vel minus: vel ẽm pl̃es partes aut pauciores ẽm tẽpus more ipsi⁹ in stomaco.

ℭ Et signa facti a lubricitate hũorosa. i. cã hũoꝝ iducentiũ fluxũ in stõ ꝯtentoꝝ ⁊ congestoꝝ vel ad ipm veniẽtiũ sunt q apparet illoꝝ exitus in fluxu cũ cibo. Et siqdem fuerit flã dixit Ras. in diuisionib⁹ fluxus est albus ⁊ multitudo adest sputi ⁊ sitis paucitas: ⁊ silr nausee ⁊ vomit⁹ flegmaticus ⁊ exitus flegmatis cum cibo ⁊ egestione permixti. Et egestio in qua non est plurima coloratio.

ℭ Et dixit. signa facti ꝑpter multitudinẽ melle veniẽtis ad os stõi sunt q cõmouet̃ cũ eo appetit⁹ ⁊ inuenit̃ cũ h̃ mordicatio in ore stõi ⁊ sedatio eius apud comestionẽ vel cum bibit̃ parũ olei. Et non sedat̃ cũ cibis non vnctuosis sedatione qua sedatur cũ vnctuosis. Et si qdem fuerit in cã colera signa dicentur inferi⁹ in caplo de oparia.

ℭ Et signa facti ꝑpter borbor vel vlcera in stõ sunt dixit Rasis. q excitat̃ post cibuꝫ dolor in stõ q non iueniebat̃ ante cibũ. Cũqꝫ cibus descẽdit a loco borbor sedat̃ ille dolor ⁊ cõmouetur in loco alio iferiore illo: deinde sedatur ⁊ nõ cessat ꝑmutari ẽm hoc. Et est in egestiõe virus subtile: ⁊ sic cibus nõ alterat⁹ a sua dispõne exit: aut nõ alterat⁹ alteratione plẽna. ℭ Ampli⁹ signa eius ⁊ eius q fit ꝑpter nimiũ sensum stõaci aut ꝑpter võtositatẽ: aut ꝑpter dolorẽ stõaci reqrantur in ꝑcedentibus in ꝓprijs causis.

ℭ Et signa facti a lubricitate stõi dicent̃ cap⁹ de lienteria.

ℭ Et dixit Ras. vbi supra. Ille q fit ꝑpter multitudinẽ cibi non fit: nisi q2 v̀tus appetitiua fortior est retẽtiua. Et iõ signa eius sũt vehemẽtia appetit⁹ absqꝫ mordicatiõe stomaci. Cũqꝫ comedit ẽm appetitũ grauat euꝫ: quare soluit̃ nã. Et signa facti ꝑpter alias causas cibi vel coꝝ que sequunt̃ supra cibum sunt inuẽtio illarũ causarum.

Et signa fluxus epatici diuersificati ẽm cãs ei⁹ sunt qm̃ signa facti ab epate sunt signa epatis eius dicta in suo cap⁹. Et dixit Auic. q retinet sanguineꝫ: q2 nõ ꝑmittit ipm penetrare: ⁊ maxie apa in gibbo ei⁹. Et nõ sũt ibi signa dubellati siue collectiõis epatis: loq̃tur. n. de apostemate nõ sanato. Et in ṗncipio qdem apostematis solutio est subtilis virulẽta resudatiua ex epate: deinde ingrossatur in fine rei. Et factum a dubellati epatis quod erumpitur sequitur alleuiatio a grauitate sensata in hypocundrio dextro ⁊ egreditur sanies eueniens per intestina in egestione.

ℭ Et factum ab vlcere epatis significant signa eius dicta in suo capitulo.

ℭ Et factũ ab opilone gibbi epatis ⁊ venaꝝ q̃ sunt post ipsuꝫ sigñant signa ei⁹ silr dcã i suo ca⁹. Dixit Sor. fact⁹ ꝑ

Signa fluxus facti a toto ꝑꝑ opilonẽ venarũ corporis: ꝑꝑ opilonẽ pororũ cutis.

Sig⁹ flux⁹ cerebralis in epate.

Sig⁹ flux⁹ stõatici cibalis.

Sig⁹ ephic facti ab ei⁹

Sig⁹ ephici facti ab eius vlcere.

Sig⁹ epatici facti ab eius opilone.

pter opilationē epis ⁊ venarum venit de nocte plusq̃ de die: ⁊ est cum multis doloribus ⁊ grauedine ptis dextre. Et si est sine dolore: tūc est periodicus ⁊ stat aliqñ p.20.dies. Et videtur patienti in illo tpe intermedio q̃ sit curatus: ⁊ q̃to plus dantur stiptica tanto plus assellat.

signa epatici facti ab eius repletione.

¶ Et factū a repletione que expellit̃ signant antecessio cāsarum replōnis epatis ⁊ alleuiatio que seqtur. Dixit. A. factum pp replōnem a retētione cursus cōsueti aut absciliōe mēbri aut dimissiōe exercitij ⁊ silibus causis signifi. atq: pñs est cā eius aut p̄cessit ⁊ q̃ fit subito cū multitudine ⁊ abscisione de loci ⁊ cū paroxismo: q: .s. est flux⁹ periodicus.

signa epatici facti ab apertione opilationū eius.

¶ Et factum ab apertione opilationum significat alleuiatio que sequitur: ⁊ q̃ p̄cesserunt signa opilationum.

signa epatici facti a liquefactiōe eius.

¶ Et factum a liquefactione epatis significāt signa caliditatis eius intense. Et alia signa flux⁹ liquefactiui dicta.

signa epatici facti a materia stimulāte expulsiuā ei⁹

¶ Et factum a mā stimulāte expulsiuā epatis significāt signa māerum mordicatiuarū acutarū aut salsarum aut acetosarū dicta in signis malitie cōplexionis mālis epatis.

signa epatici facti a debilitate digestiue ei⁹

¶ Et factum a debilitate digestiue epatis qui est ille q̃ pprie dicit̃ epaticus signat dixit Ras. in diuisionib⁹. egestio silis loture carnis recētis. Et Aui. dixit q̃ est sine dolore ⁊ non est ɔtinuus in oi hora: nec est multe pmixtionis cū fecibus ⁊ raro fit subito. Qz si fiat subito cū alteratiōe coloris ⁊ casu v̄tutis: tunc ipsa est a debilitate .s. multa quare cito cadit ab ipsis causis. Et ea que incipit a lotura ⁊ venit ad feculentā ⁊ ondit illud .s. q̃ sic pceditur: sed tñ qñ cā illi⁹ flux⁹ lotiui q̃ puenit ad feculentū est mala ɔplo epatis: tūc significāt ipsum signa illi⁹ male cōplonis: ⁊ in hoc fluxu epatico adiunt etiā alia signa signantia debilitatē digōnis eius ex vrina ⁊ alijs que dicta sunt in suo caplo.

signa epatici facti a debilitate retentiue ei⁹

¶ Et factū a debilitate retentiue epatis signant egressio rei chilose ⁊ sanguinee: hñtis tñ plus ⁊ minus de chiloso ⁊ de sanguineo sm q̃ plus vel min⁹ v̄tus retētiua retinet chilū in epate eo. n. tpe quo retentiua chilū retinet in epe digestiua eius ptem eius sanguificat ⁊ ptem sanguificare non pōt pp breuitatem spatij: quare pars illa egreditur chilosa.

signa epatici facti a debilitate attractiue ei⁹

¶ Et in facto a d̄bilitate attractiue epis egredit̃. dixit Ras. in diuisionib⁹: chilus absq; sanguie. Et si flux⁹ cum hoc est hūoralis tunc est alb⁹ ⁊ viridis .s. p pte alb⁹ ⁊ pro pte viridis: vel hz colorē resultantē ex mixtura albi ⁊ viridis ⁊ debilitat̃ in eo appetitus ⁊ fit in eo corpus molle ⁊ debilitat̃ ⁊ minorat̃ sanguis in venis eius. Et citrinat̃ ⁊ albificatur color totius corpis ppter paucitatem sanguinis.

Factum vero a meseraica pp apa signant signa apatis ei⁹ dicta in suo cap°. Et factū ab ipsius opilone: silr signant signa opilonis ei⁹ dicta in locis suis.

¶ Et hic flux⁹ est chilosus: q: cum eo stōus non patit̃: sed chilificat cibum: sz postea chilus non pōt penetrare ad epar descēdit inferi⁹ velociter ⁊ sm quosdā attinet alicui rubori per totū vel sm partē pp aliquā virtutē sanguificā quam ɔcedunt esse itestinis. Et sequunt̃ ipm accñtia que sequūtur factū a debilitate attractiue epatis de debilitate corpis ⁊ paucitate sanguinis ⁊ mutatione coloris.

Et factū a splene signat: quia qđ egredit̃ est nigrū vel vergēs ad nigredinē. Et adiunt signa melie ⁊ signa significantia causas ei⁹ .s. apostema splenis aut opilationem aut debilitatem virtutum eius.

Et factum causa renum vel matricis significant signa passionum eorum.

Et fluxū sm stomacū signat q̃ fit inordinate cū dolore grauitate ⁊ debilitate: sicut fact⁹ vi nāe fit ordinate ⁊ cū alleuiatiōe. Discernit̃ .n. inter expulsionē factā a v̄tute coacta ⁊ factā a v̄tute vincēte. Dixit Aui. q: illā que fit v̄tute p̄ualente seqtur lenitas ⁊ est cum ea sanitas dispēnum ⁊ non solū est lenitas in expulsiōe facta a nā p̄ualente vni⁹ hūoris tm̄: sed ēt dixit ipse in expulsiōe diuersorum humorum ⁊ colorum qñq; est lenitas: verum nā non semp p̄ualet hūori vel hūoribus: sz aliqñ sic ⁊ aliqñ nō. Un̄ dixit Aui. scias q̃ non elongat̃ qn v̄tus debilitet̃ .s. pmo supra hūorē vel humores ⁊ debilitata nō separat supfluitates .s. qlis et expellat eas: imo ēt non expellit repletionē .s. quāti soli⁹ ⁊ sz deide accidit ei: vt ɔfortet̃ v̄tus aut pueniat de p̄paratione māerum aut de opilone opilonū cū qua facilius fiat expulsio inobedientis: ⁊ expellit tunc natura superfluitates qualis siue quanti siue vtruiq;.

¶ De differētijs fluxuū ventris abinuicē. Cap. xix.

Differentia inter solonem ventris epaticā ⁊ eam que fit ab itestinis dixit. A. est qm̄ hūores mali egredietes ⁊ sanguis ab itestinis sunt cū rasura dolorosa ⁊ pūgitiua ⁊ paulatim sm ɔtinuationē fit .i. est pauca ⁊ ɔtinua q̃li. Epatica v̄o fit sine dolore ⁊ est plurius ⁊ non est semp cōtinua in oi hora. sup. imo aliquādo est piodica cui⁹ ɔtrarium dixit Gal. videt̃ debere eēq: solo epatica a fortiori radice pcedit hñte ɔtinuā abūdantiā humorum manātiū: flux⁹ v̄o itestinalis non hz humores ⁊ mām aliunde descendētem ad ipsa itestina: vñ magis deberet esse piodicus. Et rursus dixit. q̃ intestinalis dissinteria est cā vulnerū ⁊ dolorum q ɔtinue stimulāt expulsiuā: vñ ɔtinuus est ipse flux⁹. In epatica v̄o non est cā stimulationis ɔtinue. Et qñq; dixit. A. distinguūt iter vtrasq; pmixtio cum egritudine ⁊ sepatio ab ea ⁊ postpositio ab ea. In epatica nāq; venit post egōnem pars pmixtionis. Dicūt qñ est itestinalis pmiscent̃ feces cum virulētia: sz qñ est epatica vtplm p̄cedunt feces. Aliqñ tñ cōtingit in epatica q̃ pri⁹ egredit̃ virus: deinde sequunt̃ feces. ¶ Dixit. G. 6° de iteriorib⁹. Intestinalis nō venit subito velut illa q̄ est ex passione epatis. Et dixit. differt sāguis exiens ab epe ab exeūte ab itestinis: q: in epatico nō egredit̃ rasura: sz eruginosum subtile sicut fex vini. Item epatica cū fuerit cū iteruallo deterior reuertit̃ q̃ in egōne vulneratorum intestinorum nō reperitur. ¶ Dixit Gale. 6° de iteriorib⁹. ⁊ ponit̃ a Rabi in 6ª pticula sic. egōnes sāguinee ex egro epe subito emittunt̃ sed ex egrotatiōe itestinorum nō subito: sz pmo emittunt̃ egestiones colice que mordent multū: deide post eas sequunt̃ rasure intestinorum: ⁊ postea cū ipsis rasuris emittit̃ sanguis parum vel sanguis paucus. Et egō sanguinis que emittit̃ ab epate retinet̃ aliqñ p duos vel tres dies: ⁊ redit postea peior q̃z fuerit. Nec egredit̃ cū rasura: ⁊ hec duo signa significāt nō esse vlcera in itestinis. ¶ Diūa v̄o inter epaticā ⁊ stomaticā est. dixit Auic. qm̄ in epatica egredit̃ chilosa eq̃lis in qua iā stōus effecit qđ ei ierat ⁊ remāsit ipressio eius in ipsa: q: egredit̃ de stō cibus digest⁹. Et si eēt stōatica ondetur ex ea q̃ cum solone egreditur indigestū. Et grauaret qñ retineretur sup stōm. Et esset cum ea nocu^m stōaci plus: qñ tñ egreditur aliqđ indigestū non pp stōm solū modo .i. pncipaliter patiente: imo pp cōitatem epatis ad stōm. Uerum ptinet hoc ad stōm ⁊ non ad epar: quia nocumentū est in operatione stomaci ⁊ non epatis.

signa differētiua iter solutionem epticā ⁊ stomaticam.

¶ Et diūa que est iter egōnem chilosam que est ex epe ⁊ illam que est ex meseraica est: qm̄ in facta a meseraica nō sunt signa debilitatis epis in vrina ⁊ alijs: sz in fcā ab epe sunt ⁊ vrina in ea mutat̃ ⁊ fit sicut lotura carnis: ⁊ mutat̃ maxime color corpis. Et in facta ab opilone meseraice si opilo est in vena porte: tunc chilus egredit̃ tendēs ad rubedinē aliqualē pp alterationē aliquā quam recipit in meseraicis. Si vero opilo est in ipsis venis meseraicis ⁊ orificijs earū chilus egredit̃ sine rubore: imo tendit ad albedinē. Et ei⁹ exitus est citus ⁊ citi⁹ q̃z in facta ab opilatione porte ⁊ q̃z in facta ab opilatione epatis.

¶ Et dīa iter virus factū ex vlcere aut resudatiōe apatum ⁊ factū ex ptib⁹ .i. causis alijs ex epe ēqm̄ cū p. s. fcō ex vlcere seu resudatiōe apatum in pn° aut añ ipz ē febris. ⁊ aliō .s. fcm̄ ex alijs causis icipit sine febre: ⁊ si febricitat post illō tūc est

propter

pp cãm aliã supuenientẽ: vt pp putrefactionẽ euenientẽ in humorib⁹: sed cũ viru qd̃ est ex meseraica ⁊ apatib⁹ in ipsa est flux⁹ ventris chilosus purus absqȝ signis debilitatis in ipso epate ⁊ apate aut dolore resoluẽte calorẽ. Et est febris que ipm comitat̃ debilis. Et ad vltimũ virus epaticũ ẽ declinus ad albedinẽ ⁊ rubedinẽ .i. ad albedinẽ cuȝ rubedie: ac si ipm sit sordes aut pus .s. non pfecte dealbatuȝ: sed sanguis siue virus meseraice est declinis ad albedinẽ ⁊ citrinitatem quasi sit virus vlceris.

Sig⁹ dift(erentie) int(er) solonẽ ab vlcerib⁹ ⁊ corrosiõe ⁊ dubellati ⁊ eã q̃ fit a virtute forti.

¶ Et dr̃ia que est inter solonẽ vẽtris que ab vlcerib⁹ ⁊ corrosiõe ⁊ dubellatiõe: ⁊ illã que est a v̓tute .s. forti aperiẽte opilationẽ aut expellẽte mãm est: qm̃ ad factã a v̓tute reperit̃ leuitas .s. multa. Nã in fcã ex aptione dubellati: īuenit̃ etiã leuitas: s; est pua cõparata ad istã. Et egrediunt̃ cũ fcã a v̓tute forti colores extranei fm diuersitatẽ humoꝝ q̃ expelluñt. Et nõ sunt cũ ea signa apatum: sed qñqȝ sunt añ ipsaȝ opilõnes .s. manifeste qñqȝ vel vtplim vt cũ ẽent illi humores diuersi in epate. Et quo quo mõ fit non antecedit ipsaȝ febris ⁊ arefactio corpis: nec antecedit solutio vẽtris lotius aut sanguinea subtilis aut virulenta.

¶ Dixit Aui. solo feculẽta silis feci vini: cui⁹ cã est calitas .s. dñans: sũe est sanguini adusto. Et añcedit ipsaȝ liqfactio humoꝝ mẽbroꝝ ⁊ flux⁹ vẽtris virulẽt⁹ ⁊ sitis ⁊ paucitas appetit⁹ ⁊ vehemẽtia rubedis vrine. Et qñqȝ est cum ea febris .s. qñ calitas illa cõicatur cordi. Et est ei⁹ egõ sicut egõ febris pestilẽtie .s. in vehemẽtia fetoris ⁊ grossitudie ⁊ tinctura coloris: deinde egredit̃ in fine ei⁹ sicut sanguis niger. Et p hoc differt ab ea que est silis feci vini: cui⁹ cã est friditas. Nã in ista sãguis q egredit̃ est silis sãguini putrefacto in seipso: ⁊ nõ pp extrisecã calitatẽ nõ sicut caro liquefacta vel sicut sãguis liquefact⁹: nec est in ea multa febris vehemẽtia ⁊ fetor ei⁹ est minor fetore calẽ .i. que fit a calitate: ⁊ est minoris nigredinis ⁊ minoris coloris q̃ȝ in illa: q2 non est cũ luciditate: sicut i fcã a calitate. Et qñqȝ dixit Aui. est sanguis subtilis niger q̃ñ fit aliquo mõ feculẽt⁹: nõ tñ congelat⁹: ⁊ hoc qñ friditas nõ ẽẽt multũ acuta. Et est icessus hui⁹ solonis fcẽ a friditate lauatiu⁹ plus: q2 est magis silis lauatiue: q2 friditas est magis ledens digõnẽ: ⁊ sitis in pn̄⁹ sui est puaȝ appetit⁹ cibi est plim⁹ cõicata .i. friditate digõnis: deide in fine sui pducit pp sui putrefactionẽ ad febres ⁊ deicit v̓tutẽ ⁊ pducit ad idropisim. Et ad vltimũ est longitudo ei⁹ cũ extensiõe dispõnis ei⁹: q2 plongat̃ multum.

Sig⁹ dift(erentie) cuius solonis in qua egredit̃ sã guis fetidus aut nõ fetidus.

¶ Dixit. A. 14. tertij. trac. pmo ca⁹ pmo. qñ egredit̃ sãguis fetidus nõ opȝ q̃ extimet̃ q̃ illic sit debilitas v̓tutis. Naȝ qñqȝ fetet pp multitudinẽ more in itestinis: vel q2 retẽt⁹ est diu in epe: ⁊ deide post morã illã expellit̃: s; est q̃ñ fex nigra sed qñ nõ est fetẽs i oi dispõne mala: tũc dixit. A. niger est dignior vt nõ sit in dispõne mala. Et qdã exponẽdo dñt q̃ illa dictio oi: tenet se distributiue q̃ñ dixerit. nõ est fetẽs in aliq̃ dispõne mala q̃cunqȝ sit illa. Et iste dispõnes male in qbus sanguis nõ fetet: sunt aut congelatio aut multa caloris nãlis resolutio: sicut dispõnes male in qbus fetet sunt aut inflãmatio aut putrefactio: tunc q̃ dñt q̃ niger .s. nõ fetens est dignior vt non sit in dispõne mala q̃ȝ niger fetens. Et alij dñt q̃ niger .s. sanguis est dignior vt nõ sit in dispõne mala .s. q̃ȝ rube⁹ nõ fetidus. Nã dñt isti Aui. 13⁰ tertij sile dictũ posuit de vomitu sanguis. Et qdaȝ alij ɔstruẽdo textũ exponũt fetens .s. egõ nõ ẽ mala i oi dispõne: q2 qñqȝ est ex fortitudine v̓tutis expellẽtis reȝ fetidã. Et tũc nigra egestio est dignior vt nõ sit mala in dispõne .s. quadã: vt qñ venit cretice. Et est nigra egestio dignior in hoc q̃ȝ fetida cum fiat a minori malitia.

¶ Et dixit Aui. in feculẽta pp dubellati qñqȝ est pus grossuȝ ⁊ sanguis feculẽtia: ⁊ huores plimi: sicut fit in opilõnibus que aperiunt̃. Uerũtñ signa dubellati ⁊ maturitatis ei⁹ ⁊ eruptiõis ipsi⁹ adsunt vel pcesserũt: que .s. nõ adsunt nec pcesserũt in facta ex aptione opilõnũ. Et qñqȝ currit

dixit Aui. in facta ex dubellati ⁊ in apostemosa vir⁹ subtile in pn̄⁹ sui .s. veniẽs per viã resudatiõis: deinde cũ erũpit egredit̃ sanies. Et qñqȝ currit cũ sanie sanguis vt qñ erũperet̃ añ pfectã maturationẽ aut qñ ruptura est magna.

Sig⁹ solonis ab vlcere ⁊ corrosione epis.

¶ S; illa que fit ab vlcere ⁊ corrosiõe epis. dixit Aui. est cũ dolore in ptib⁹ ei⁹: ⁊ v̓ qñ fuerit circa pãniculũ. Et est cuȝ paucitate eius qd̃ egredit̃. Et remanet .s. spacio lõgo eo qȝ vlcera epis longo tpe pdurãt. Et añcesserũt eã cãe facietes necẽ accidere in epate vlcera vel corrosionem.

Signa solonis in qua egredit̃ caro epis.

¶ Et dixit egestio in qua egredit̃ caro epatis est nigra grossa sicut sanguis ɔgelatus ⁊ associat̃ ei debilitas circa mortem. Et quãdoqȝ moritur .i. statim.

Sig⁹ solonis a mala complone pura.

¶ Signa facti a mala ɔplone pura. dixit Aui. signat̃ illud qd̃ associat̃ soloni ɔplonali .i. pure calide vel fride et humiditate vel siccitate p dispõnẽ ei⁹ qd̃ egredit̃ in sba sua ⁊ p sitiȝ. Nã si sba est sicca ɔiungit̃ illi siccitas: ⁊ si est humida fluida humiditas: ⁊ si adest sitis ẽ ibi siccitas: ⁊ si ñ humiditas.

¶ Signa v̓o facti a mala cõplone mãli sunt: qm̃ in fcõ a sanguine fluẽte ex epate sunt signa opilonis vene chilis ⁊ eaȝ q̃ sũt post eã: vel adsũt signa fractiõis vene porte vel ramorũ ei⁹. Et nõ sentit̃ cũ eo dolor in vẽtre. Et dr̃t a lotiuo qȝ in isto egredit̃ sanguis purus: ⁊ in illo sicut lotura carnis.

¶ Et differt ab eo q est ab itestinis: q2 in isto nõ est dolor ⁊ appet subito mult⁹: deinde iterpolat duob⁹ aut trib⁹ diebus donec de nouo mã aggreget̃ qua aggregata iteꝝ fluit ⁊ deinde fit eruginosus subtilis ⁊ passione amplı⁹ pcedente ⁊ aucta fit grossus sicut fex. Et fit diuersoꝝ coloꝝ pꝑter liquefactionẽ sbe epatis ad quã cũ pduxerit mors cito sequit̃: q2 nã cuȝ diu tolerare neqt. Intestinalis aũt est paucus ⁊ accẽs paulatiȝ ⁊ p̄cipue post fluxuȝ humoꝝ acutoꝝ abrasiuoꝝ. Et est cuȝ dolore q̃ñ ɔtinuo ⁊ sine iterpolatiõe dierũ. Et differt a veniẽte a toto: q2 in eo reperiunt̃ signa repletiõis: p̄cipue plectorie toti⁹ manifesta: que nõ reperiũtur mãifesta in facto ab epate. ¶ Et in facto ab epate ⁊ facto ab emorroydib⁹ nõ est dolor: sed differũt: q2 in epatico sanguis emittitur trũbositate ẽt pro parte sine trũbis: q2 in intestinis congelatur pars ei⁹ ⁊ efficitur trũbosa. Emorroydalis v̓o semp est liqdus ⁊ sine trũbis.

Signa fluxus eruginosi.

¶ Et signa flux⁹ eruginosi sunt viriditas apparẽs in exeũte sicut erugo eris. Et adsunt signa calitatis itense adurẽtis epate ⁊ corpe toto. Et pcessit regimẽ calefaciẽs: ⁊ cuȝ pducit ad epis adustionẽ appet qñqȝ in vrina ipostasis orobina fragilis rubea tendẽs ad nigredinẽ ⁊ est signũ mortis. Et signa saniosi sũt signa vlceꝝ ⁊ dubellati erupti. Et pus qd̃ egredit̃ qñqȝ est sordidũ vel ipm vlc⁹ qñqȝ est corrosiuũ. ⁊ distiguit̃ a nõ corrosiuo pp itẽtionẽ doloris ⁊ febris ⁊ fetoris. Et q2 qd̃ egredit̃ in corrosiuo ẽ declinãs ad nigredinẽ.

¶ Et signa aquosi sunt liqditas sbe ei⁹ qd̃ egredit̃ declinãs ad albedinẽ ⁊ pcessit regimen infrigidãs ex comestiõe multoꝝ fructuũ fridoꝝ ⁊ humidoꝝ ⁊ multe aq̃ fride potu. Et sunt cũ eo paucitas vrie ⁊ sudoris puatio. Et qñqȝ accit in asclite: qñ .s. ɔfortat̃ v̓tus ⁊ expellit aquã ex vẽtre p secessuȝ: sed tunc declinat aq̃ illa ad citrinitatem. ¶ Et in fluxu flãtico egredit̃ flã plim fm varias ei⁹ spẽes: ⁊ silr i colico colera. Et dixit Ras. in diuisionib⁹. signa facti a multitudie colere effuse ab epe sunt q̃ fit post febres adurentes aut post acceptionẽ medicinaꝝ acutaꝝ: ⁊ oĩum q̃ calefaciũt epar ⁊ mordicãt ipm: ⁊ cuȝ plõgatur facit accidere excoriationẽ.

¶ Et signa nigri feculẽti sicut fex sanguis ⁊ grossi vini sunt signa debilitatȝ ⁊ opilõnis splenis. Et regimẽ pcedẽs multiplicãs melãȝ in sanguie ⁊ epe cũ iflãmatiõe ⁊ corruptiõe epis absqȝ febre maligna. Uel sũt sig⁹ friditatis epis absqȝ corruptiõe ei⁹: ⁊ absqȝ febre: ⁊ s; q̃ est ex friditate ẽ pauce nigredis ⁊ ẽ sine odore: ⁊ grossioris tñ sbe ⁊ q̃ est ex calitate ẽ eõ̃rio ⁊ pcedũt istã egõnẽ: ⁊ ẽt vrie colice ⁊ virides ⁊ mixte.

¶ Et signa fellis nigri sunt calitas ⁊ iflãmatio fortis in epate cũ signis debilitatȝ splenis ⁊ opilõnis ei⁹ ⁊ regimẽ pcedẽs

calim multū: ꝗ͛ egredit͛ sup terrā effusuz ebulit sicut acetuz a quo fugiūt musce: ⁊ est valde nigruz lucidū ⁊ acetosi odoris. ℭ Et signa nigri melici ꝓuenientis ex epate sūt debilitas vel opilo splenis p̄cedens cuz dn̄io melie in epate ⁊ sanguis ⁊ est maioris nigredinis q̄ȝ duo p̄dicti ⁊ sine cōpa ctione ⁊ sine odore. Et est differēs a splenetico melicoꝫ q̄m in illo nō apparēt debilitas vel opilo in splene saltē in poro p quē trahit meliam: sed sola adest malitia reglis multiplicātis meliam cuz alijs circūstātijs sibib⁹. Et q̄nq̄ȝ est opilatio in poro expulsiōis ⁊ retinet tunc splē meliam quā trahit ab epe ⁊ cum aperit͛ ipsa opilatio seqtur fluxus melancolic⁹ aut vomitus: ⁊ tunc est maioris nigredinis propter moram longam in penetratione eius.

Sig⁹ debil. etia ⁊ fluxus melici ab epe ab eo facto a splene.

ℭ Signa flux⁹ diuersoꝝ coloꝝ sunt appitio ipsoꝝ in egōne ⁊ regimē p̄cedēs diuersuz ⁊ ineq̄lis discratie corpis signa.

ℭ De ꝓnosticatiōe in fluxu vētris. Cap.xx.

Dixit Aui. scias ꝙ multotiēs succedit aisellationi. i. fluxui ventris colica vehemens per hoc ꝙ flux⁹ extrahit subtile ⁊ dimittit spissum grossum.

ℭ Et dixit flux⁹ chilosus est ex eis que cuz dimittunt͛ ... corp⁹ ⁊ ... quia nō nutrit͛ corp⁹. Et qñ retinent. i. egōnes chilose istant: ⁊ hoc q̄ corrūpunt͛ ⁊ vaporāt in supiorib⁹ vētris. Et nocēt eis maxime inflāmādo ⁊ extēdendo: vnde coarctat͛ dyafragma ⁊ sic ꝯstringit͛ anhelit⁹. ℭ Et dixit Aui. in febrib⁹ colericis si vrina apparuerit alba que p̄us erat nigra. ais rubea vel alba. i. subtilis aquosa que p̄us erat grossa vel mediocris subē: ⁊ nō affuerit neq̄ȝ apparuerit post appitionez illi⁹ vrine pmixtio rēnis: neq̄ȝ loda tūc caue excoriationē. i. nūcia fluxū vētris in quo posset euenire excoriatio. Naȝ p talē vrinā significat͛ ꝙ colera que faciebat febrē ⁊ egrediebat͛ in vrina ⁊ citrinabat eaȝ diuersa est a vijs vrine ad alia mēbra que postq̄ȝ nō repit ad caput: qȍ scitur p p̄uationez alienatiōis ⁊ sode: neq̄ȝ ad alia mēbra: qȍ scit͛ p p̄uationez nocumētoꝝ in eis: tūc ipsa tēdit ad itestina ⁊ cābit fluxuȝ vētris sua acuitate ⁊ mordicatiōe. Et q̄ sua acuitate p̄t excoriare itestina. Ideo dixit. caue excoriationē. Et p hoc reddit medicū circūspectuȝ: vt cum viderit talē fluxum opponat se ei taliter ꝙ nō sequatur excoriatio.

ℭ Dixit hypo. vt posuit Aui. oīs flux⁹ ventris post egritudinē subito eueniēs est malus significās mortē ꝓpinquaȝ. Et itellexerit de fluxu subito eueniēte nō p̄cedētib⁹ signis digōnis neq̄ȝ signis portēdentib⁹ illū fluxuȝ fore futurū. Si eni p̄cessissent signa digōnis ⁊ fuisset idicat⁹ tūc talis flux⁹ esset cretic⁹ ⁊ bon⁹: multi. n. flux⁹ cretici boni subito incipiūt. Et cā dicti Ipoc. est ꝙ talis flux⁹ significat subituȝ ⁊ violētū motū māe ꝯ nām ⁊ dn̄iuȝ humoꝝ supra eā. Si. n. nā fuisset dn̄ata māe fecisset in ea digōnē. ℭ Et Auicē. sui auctoritate subdit. oīs flux⁹ vētris q fit post egritudinē vehemētē. i. vt dn̄t qdā longā accidēs subito est sig̃natio mortis: q̄m significat corruptionē magnam ⁊ subitam.

ℭ Et dixit Aui. singult⁹ accidēs hn̄tibus fluxuȝ vētris ⁊ ꝓprie hn̄tib⁹ tenasmonē est sig̃natio mala significās siccitatē facientē arefactionē. Et pp ipsi⁹ significatū inuit: de quo singultu itellexerit: q̄ de singultu de inanitiōe. Ipse. n. est q est mortalis: q̄ȝuis oīs singult⁹ fact⁹ post euōnez tā spontaneā q̄ȝ artificialē sit malus. Dixit Aui. ꝓprie in hn̄tib⁹ tenasmonē: vt p hoc excluderet oēm singultū q posset euenire ꝓpter reliqas māe faciētis fluxuȝ. Aut pp cōpassionem stōi ad itestina: q sic eueniēs non eēt mortalis. Mō in tenasmone nō bene verisile est ꝙ mā cōicetur stō: aut ꝙ stōus ei cōpatiatur vt p inde accidat singult⁹. Et hoc pp longam distantiā que est iter pileron ⁊ ficteri. Nō aūt sic eēt in fluxu ꝓueniente ab alijs intestinis: qbus stōus magis cōpatit͛: ⁊ a qbus magis ⁊ meli⁹ pōt mā stomaco cōicari.

Singult⁹ eueniens hn̄tib⁹ fluxū ⁊ ꝓprie tenasmonē malus.

ℭ Dixit Aui. qñ cibat͛ hn̄s ventrē debilē. i. lubricū ⁊ fluxū ꝓpter debilitatē ⁊ nō addit͛ pulsus ei⁹ ⁊ nō fortificat͛ v̄tus tūc nō cures eū. sup. s; indica de morte ei⁹. ⁊ recede: eo ꝙ p illud sig̃nat͛ vltiata debilitas ab vltia ꝓcedens siccitate.

ℭ Et dixit Aui. scias ꝙ si qs hꝫ fluxuȝ vētris ⁊ stringit͛ aut spōte aut arte ⁊ eger remanet s̄m dispōnem suā ⁊ nō aduenit ei fortitudo: tūc cā in hoc est ꝙ corp⁹ eius nō recipit cibuȝ. i. nutrim̄ aut ꝓpter corruptionē ⁊ cām in cibo: aut ꝓpter opilones: aut pp debilitatē attractiue mēbroꝝ: immo scias: vt ipse dixit. 14ª tertij. ꝙ cum retētio solutiōis cōturbat infirmū ⁊ eius solutio. s. rediēs facit acqrere tranqllitatē est mortale. Et ego vidi in plurib⁹. in qbus ēt post septimū diem fluxus si dabant͛ eis ꝯstringētia ⁊ retinebat͛ fluxus cōturbabant͛ ⁊ aggrauabant͛ ⁊ conquerebant͛ de retentiōe illius ⁊ cuȝ redibat flux⁹: aut per dimissionē ꝯstringentiū seu sponte siue p imissionē cristeris: etiā lenitiui alleuiabant͛ ⁊ putabāt melius se habere ⁊ quotiēscūq̄ȝ p̄dicto modo ꝓcedebat͛ in cura ipsoꝝ semp eodem modo eis succedebat ⁊ mortui sunt: sig̃natur enim ex hoc ꝙ fluxus ille est a mā vehementer mala: que si retinet͛ ledit ⁊ conturbat nām ⁊ interficit. Si v̄o dimittit͛ fluxus. q̄ȝuis in p̄senti alleuiet: in ꝓcessu tñ ꝓsternit v̄tutem ⁊ occidit. Et dixit Dinus ꝙ ... de fluxu q ... plurib⁹ diebus aut mensibus aut pampli⁹ tēpus retinetur: deinde redit cū dictis cōditionib⁹ de cōturbatione ⁊ alleuiatiōe ꝙ interficit. Et qdam generalizāt hoc ad oēm fluxū. Exposuit etiaȝ Dinus p̄dictuȝ textū Auic. cum retētio solutiōis cōturbat ⁊ ei⁹ solutio facit acqrere tranqllitatē est mortalis. s. retētio ipsi⁹. Naȝ nullus flux⁹ ad quē seqtur alleuiatio est restringēdus nisi supfluat. Dixit. n. Auic. q̄nq̄ȝ est in expulsionib⁹ coloꝝ diuersoꝝ lenitas ⁊ errat q retinet ⁊ ꝯstringit hunc fluxum diuersoꝝ colorū in omni dispōne. supple: ⁊ multo magis est hoc de fluxu vni⁹ coloris: tñ dixit ipse vehementior error est eorum q retinent eū cum opilatiuis ⁊ stupefactiuis alias cōstipatiuis. Et subdit Auicen. cum eius fluxus retinetur cuȝ nocumēto tunc eius fluxus est epatic⁹ ⁊ eius corpus non recipit nutrimentuȝ ꝓpter exiccationem: idest constrictionem viarum.

Cū retentio fluxus ꝯturbat ⁊ emissio facit tranqllitatē ē mortale.

ℭ Dixit Ipo. 4° affor. qbus hypocūdrio suspēsa. i. subpēsa vel subtensa tendētia versus dorsuȝ pp vētositatē cuȝ hūiditate tēdētē ea ⁊ subrugētia. i. hn̄tia gurgulationē ⁊ rugitū ex sonitu cāto ex vētositate pmixta hūiditati p intestina trāseūte lūbi dolore supueniēte in loco opposito lūbis. s. i ptib⁹ vmbilicalib⁹ vel ēt i lūbis vētris: s; tūc i extremo iferiori eoꝝ v̄sus anū vētres his hūectent͛. i. fiūt fluxibiles ⁊ accīt eis flux⁹ ventris. Nā p̄dicta suspēsio hypocūdrioꝝ ⁊ borugit⁹ ⁊ dolor lūboꝝ significāt mās fluxibiles derinari v̄sus intestina vt expellant͛. Et dixit Ipo. ꝙ hec accidētia: maxime fiunt in febrib⁹. s. mālib⁹ de mā vētosabili quam caliditas febrilis vētosat ⁊ agitat ⁊ ventositatē pmiscet humiditati. Et habet afforism⁹ v̄itatē dixit Ipo. nisi vētositates erūpant͛. i. extra excāt: q̄ tunc vēter non redderet͛ fluxibilis: eo ꝙ vētositatib⁹ exeuntib⁹ remittit͛ cā iuuans ad educendū mās per fluxuȝ ventris. nam vētositates iuuant ad expellendū feces dilatando vias intestinoꝝ ⁊ stimulando expulsiuā earuȝ ⁊ agitādo materias expellibiles. Et iterum habet afforism⁹ veritatē nisi vrine multitudo supueniat: q̄ tunc materia deriuat͛ ad vias vrine ⁊ non sequeret͛ fluxus vētris. Et cuȝ vrina esset fluxura tunc dolor eēt magis in superiori lumboꝝ. Et sequeret͛ dolor ⁊ grauitas in pectine. Et qdam supplent aut nisi vētositas ⁊ humiditas transirēt ad loca vacua vētris: q̄ tunc non consequeretur fluxus ventris: sed hydropisis.

ℭ Et dixit Ipo. 6° affo. trauli. i. balbutiētes ⁊ lrās corrūpētes in locutiōe abijciētes aliquas ex eis maxime liquidas: que sunt. l. ⁊. r. loco earū alias ponentes vel non ponentes intelligēs de traulīs naturaliter vel ex multo tēpore ꝓpter multā humiditateȝ cerebri ⁊ lingue a qua vt plurimū fita

Trauli sunt balbutiētes disposi i sunt ad diarias longas.

oxaria

vsaria cepiunt longa: que vsaria ꝓprie reponit sub fluxu cerebrali. ¶ Et A. dixit. Altheca accidit vsaria plurima. p altheca intelligēs illos q nō pñt ꝓferre the. als. el. Et cā i hoc est dixit A. qm̄ hūiditas dñat sup mēbra ipsoꝝ neruo sa ꝛ sup stōacos eoꝝ cū cōitate cerebroꝝ ipsoꝝ aut pp cere brū ꝛ aliud. s. mēbrū. Causat aūt in eis vsaria longa qꝛ pre dicta cā in eis fixa ꝛ mansiua.

¶ Dixit Gal. 5° de iterioribus. dissinteria epatica interdū vī getari ꝛ sine febre fieri: sꝫ aliqñ postea cū ea redit. ¶ Dixit A. in lib. algarab. i. secretorū ꝓnosticorū Ipo. dī. Cū appet in lubricitate itestinorū aliqd sīle ciceri. s. nigro ꝛ ꝓuocatur vrina ꝛ multiplicat̄ morit̄ eger in ipsa hora: qꝛ statim vel in breui tpe. ¶ Et hñs vētrē. i. fluxū vētris dixit A. morit̄ paulatim cū casu pulsus eius. Et fit vermiculosus aut for micans. Et est cū hoc viuus. s. fm mentē ꝛ itelligit: deinde destruit̄ pulsus eius ipso existēte viuo ꝛ intelligēte: ꝛ deide morit̄. ¶ Et Gordo. in lilio sumēs ṗdicta verba. Aui. dixit ois fluxus cū pulsu vermiculoso vel formicāte q nō ꝯfortat̄ p cibos assumptos nec per medicamina mortalis est. ¶ Et ois fluxus eueniēs post egritudinē. i. in egritudine ꝛ nō alle uiat̄ p ipsuꝫ egritudo: sꝫ remanet in magnitudine sua ē mor talis. ¶ Et ois fluxus cum mala tolerantia est timorosus. ¶ Et ois fluxus cū vomitu ꝛ singultu ꝛ alienatiōe est mor talis. ¶ Et dixit Gordo. si in fluxu vētris apparauerint pu stule in exterioribus q̄ subito delitescāt est malus. ¶ Et in fluxu vētris nausea ꝛ casus appetitus perseuerās malū est. ¶ Et dixit. ois fluxus ꝓlixus in senibus est mortalis. ¶ Dixit Aui. Inqt Ipo. Ille q est in pueritia lenis nāe aut dure est in senectute ꝯtrio. Et est affoꝛismus Ipo. qbuscūqꝫ iuue nibus existibus vētres hūidi his senescētibus exiccant̄. Et qbuscūqꝫ iuuenibus existētibus vētres sicci his senescenti bus humectant̄. Et subdit A. q est lenis nāe sp in adolescē tia sua nō ꝯfert ei in senectute assiduatio eius. ¶ Gal. quo qꝫ in ꝯmēto dicti affo. volēs declarare veꝝ intellectū dicto rū in eo posuit quinqꝫ cās fluxibilitatis vētris in iuuene ꝛ vnā dedit itelligere: ita q̄ sūt sex. ¶ Et vna est vehementia expulsiue ꝓueniēs ab hūiditate nāli stōi ꝛ intestinoꝝ: q̄ hu miditas remittit̄ in senectute: ꝛ iō iuueni pp dictā cām hñti vētrē humidū ipso senescēte siccat̄ vēter: qꝛ exiccat̄ illa eius humiditas. ¶ 2ª cā est multitudo colere in iuuene gñate: ꝛ ad itestina trāsmisse radētis ea ꝛ stimulātis expulsiuā eoꝝ q̄ colera: qꝛ remittit̄ in senectute: iō siccant̄ eoꝝ vētres. ¶ 3ª cā est debilitas ꝯtētiue ꝓueniēs in iuuene a calīitate ꝛ hūidi tate eius nāli: qm̄ hñt calitas ꝛ hūiditas debilitare cōtenti uā: q̄ ꝓprie fortificat̄ cū frigido ꝛ sicco: q̄ caliditas ꝛ humi ditas in senectute remittit̄ ꝛ iualescūt frigiditas ꝛ siccitas: vñ vēter exiccat̄. Pōt tñ ēt debilitas contentiue ꝓuenire in iuuene ex dñio hūiditatis solius: vel ēt ꝯiuncte cū friditate q̄ humiditas supueniente senectute remittit̄ ꝛ siccat̄. ¶ 4ª cā est assumptio multi cibi pp multitudinē appetitus in iu uene: q̄ multitudo cibi est cā fluxibilitatis vētris in eo: q po stea appetitus eo senescente remittit̄: vñ vēter exiccat̄. ¶ 5ª cā est debilitas attractiue epatis: pp cuius debilitatē relinq tur in fecibus magna q̄ntitas liquoꝝ chilosi a quo accidit vē tris fluxibilitas. Iuuenis tñ exñs humidus ventrē pp hanc cām senescēs nō efficit̄ siccus ventrē: qm̄ hec cā cōtinue ver sus senectutē: ꝛ in ipsa ēt senectute augēdo procedit: ꝛ iō fit magis humidus. ¶ 6ª cā est vel esse pōt intēsa fri[g]iditas ꝛ sic citas stōi: ꝛ intestinoꝝ in iuuene quarum intēsione deijcitur actio cōtentiue eoꝝ: qꝛ imoderat̄ ei ꝛ ois imoderata q̄litas deijcit actū ꝓprie virtutis. Et pp hāc ēt cām iuuenis habēs ventrē humidū nō hꝫ ipm in senectute siccū: imo magis hu midū: qꝛ hec ēt cā augēdo ꝓcedit. ¶ Et posuit Gal. stiptici tatis vētris in iuuene sex alias cās ṗdictis oppositas: quaꝝ vna est appetitus paucitas in eo pp nimiā caliditatē stōi sui vñ parū accipit de cibo. Et qꝛ talis caliditas in senectute re mittit̄ inde auget̄ appetitus sive sumit plus de cibo: vñ vē ter eius humectat̄. ¶ Scḋa cā est fortitudo retentiue stōi ꝛ intestinorū in iuuene pp friditatē ꝛ siccitatē stōi ꝛ intestino rum eius moderatas: que qꝛ in senectute augent̄ ꝛ fiunt re tentiue eius imoderate: iō destruēdo actū eius vēter q erat i iuuētute siccus humectat̄. ¶ Tertia cā est debilitas expul siue in iuuene ꝓcedēs a caliditate stōi ꝛ itestinarū eius q̄ vē ter fit siccus: q̄ postea remittit̄ in senectute: vñ fit vēter hūi dior. ¶ 4ª cā est fortitudo attractiue epatis q̄ multū exiccā do ptes chilosas liqdas dimittit feces siccas in intestinis ꝛ paucificat eas: ꝛ vñ venter exiccat̄ eo q̄ pp siccitatē tardius descendūt: pp paucificationem minus de eis emittit̄. Superue niente aūt ei senectute diminuta calitate epatis minuit at tractio: ꝛ vñ nō exiccat̄ fex: ꝛ q̄re citius descendit ꝛ plus de ea emittitur redditur vēter humidior. Cuꝫ aūt Gal. dixit in h̄ cōmēto. q̄ epar tēperatū efficit erucationē fortē nō itellexit de vere tēperato: qꝛ vere tēperatū efficit erucationē tēpera tam: sed itellexit de epate: qḋ est mediū inter epar vere tēpe ratū ꝛ epar multū calm̄: qḋ per quandā silitudinē vel quan dam ꝯsiderationē vocauit tēperatū cū sit tēperatū graduali̇r ꝛ tale epar facit erucationē fortē: ad quā seqtur ventris sti pticitas. Sup tñ ista 4ª cā notāt qdā q̄ stāte epe in se fortis erucationis nō sp seqtur vētris stipticitas: qꝛ pōt ꝯiungi cū fortitudine expulsiue itestinorū: q̄ tñ valebit: imo ꝛ aliñ pl⁹ in expellēdo feces añq̄ꝫ exucent̄: q̄ꝫtū valeat attractiua epa tis in exucādo. Uerū dñt vtplm̄ eē sicut dixit Gal. ¶ 5ª cā pōt esse paucitas colere in iuuene: qua parū stimulabitur ex pulsiua ꝛ parū expellet: vñ stabit vēter siccus: pp tñ hāc cāꝫ iuuenis hñs ventrē siccū nō hꝫ eū humidū in senectute: sed magis siccū: qm̄ ista cā semp augēdo ꝓcedit. ¶ Et 6ª cā pōt eē debilitas expulsiue in iuuene pp siccitatē stōi ꝛ intestino rū. Et pp hāc ēt cām iuuenis hñs vētrē siccū nō hꝫ eū humi dum in senectute: imo magis siccū: qm̄ hec cā semp augēdo ꝓcedit. Possent etiam adduci alie cause sumpte a rebus nō nālibus: quas p te ipm ꝯsiderare potes: ꝛ adhuc patebūt ex dicēdis inferius. ¶ Dixit A. Scias q̄ cū egō nigra fcā ab adustione tēdit ad viriditatē: tūc iā nā incipit succurrere: q̄ re fit viridis: ꝛ deide citrina: postea stat: qꝛ cessat fluxus: ꝛ fit sanitas: qꝛ ista pmutatio fit a calore nāli: sicut. n. p actioneꝫ caloris extranei prius fit humor citrinus q̄ꝫ viridis: ꝛ prius fit viridis q̄ꝫ niger. Ita cū ex actiōe caloris nālis dñantis fit recessus a nigredine prius fit viridis: ꝛ deinde citrinus. Et hꝫ hoc signū veritatē qñ alia sunt bona: maxime sumpta ex virtute q̄ semp addit̄ ꝛ ex pulsu. nā aliqñ ꝯtigit q̄ post egō nē nigrā fit viridis: ꝛ aliqñ citrina ꝛ moritur eger. Et ꝯtin git hoc maxime qñ simul ꝛ semel oēs iste māe sunt aggrega te in corpore: ita q̄ nō fit exitus earū p trāsmutationē fcāꝫ p actionē nālis caloris: sed qꝛ aliqñ vna mā plus stimulat ad exitū q̄ꝫ alia: sicut nigra plusq̄ꝫ viridis ꝛ viridis plusq̄ꝫ citrina. ¶ Dixit Aui. Ipo. inqt solo vētris melācolica gros sa nō sanatur: ꝛ hoc qꝛ fit aut ꝓpter multā adustionem: aut ꝓpter magnam cōgelationē. Et verificatur hoc dictum fm plurimū. Nā qñqꝫ posset per viam crisis euenire ꝛ posset sa nari: sed tñ cretice raro cōtingit. Lr̄a tñ exterior A. hꝫ solo lo tiua grossa. Et verificatur. qꝛ non esset lotiua. i. sicut lotura carnis ꝛ grosse melācolica: ꝛ sic declinans ad nigredinē nō curatur: signat. n. magnā epatis debilitatem cum frigidita te multa. ¶ Et dixit Aui. Inquit Ipo. Cum est egestio silis aque. s. carnis recentis: deinde fit silis vnguēto: qꝛ. s. ingros satur ꝛ inspissatur ipsa est mala: qꝛ inspissatur pp corruptio nem. ¶ Et dixit Aui. cū accidit post ydropisim solo vētris ꝛ proprie veniens ab apate epatis que est egō sanguinolen ta. i. sicut lotura carnis: que solutio de se est mala: tunc cum solutione educitur aquositas. s. dicta: que est sicut lotura car nis non abscinditur. i. ipsa solutio: sed perducit ad morteꝫ debilitando virtutem. Uel non abscinditur ipsa. s. ydropi sis: qꝛ non educitur cā eius: immo aquositas que egreditur prouenit a debilitate digestiue epatis.

Sex cause fluxibilitatis vētris i iuvene.

Sex cause stipticitatis vētris i iuvene.

¶ De generali curatione fluxus ventris siue fluxus absolute. Cap.xxj.

Cura generalis fluxus ventris duplici pficit̃ istro.s. dieta ⁊ potione. Et ista.s.cura est cura fluxus absolute siue inq̃ʒtum fluxus est.

Cura ergo eius est vt vitet̃ aer intẽse calidus:q2 dissoluit humores ⁊ humiditates fluere facit. Et aer intẽse fridus:q2 exprimẽdo fluxũ facit. Et aer ẽt hũidus nebulosus pluuiosus lacunalis. Et boreas fortis ⁊ auster. Aer tñ intẽse calidus itentione diuersiõis cõpetere põt. Et aer intẽse fridus in intẽtione constrictionis. Et res oẽs q̃ ventri approximant̃ exterius tepide seu remisse calitatis nocẽt relaxãdo. ¶ Et ex nocẽtibus est furor ira tristitia ⁊ timor maxie. ¶ Et ois ẽt motus fortis ꝯcussiuus ꝓcipue mẽbroꝝ inferioꝝ ambulatiuus vel equitatiuus insuauis nocet dissoluẽdo humores ⁊ versus inferiora descendere faciẽdo:sed ⁊ maxime nocet post cibuʒ factus. Et ꝯsilr nocet inferioꝝ ligatio dolorosa. fortis fricatio ventosatio ipsoꝝ ⁊ eoꝝ in aq̃ calidissima positio nisi in intentione fiant ad diuersioneʒ. ¶ Et balneum in cura fluxus ꝯsiderandũ est:qñq3.n.fit ex aq̃ frida siue ex decoctione reꝝ stipticaꝝ:siue applicent̃ corpori toti siue vẽtri ⁊ renibus in encatismate siue extremis in lotione ipsoruʒ. Et hoc q̃ʒdiu durat intẽtio diuersiõis mãe ab intrinsecis ad exteriora nociuũ existit vehemẽter:q2 diuersiõe mãe ꝓhibet: imo ⁊ fluxum auget mãe ab extrinsecis ad interiora cõpingendo. Declarat aũt hoc itineratio in locis frigidis ⁊ de mane discalciatis pedibus.qm̃ tũc venter melius ꝓuocat̃. Et ad hãc intentionẽ aspiciẽs Mesue ꝑ de rectificatione medicinaꝝ ait debiles in arte cũ stipticis balneãt ignorãtes.qm̃ poros coartant ⁊ mãe ⁊ fumos interius ꝯuertunt ⁊ ꝓpterea sequit̃ talia balnea febris ⁊ stõi ⁊ intestinorũ dolor. Precipue aũt nocet si fit in pn° mã adhuc existẽte multa:⁊ nondũ ꝑ euõnẽ hñt paucificata. Et ꝓsertim nocet vẽtre existẽte pingui ⁊ carnoso ⁊ grosso.qm̃ in tali habitudine balneũ stipticũ siue encatisma stipticũ nullo tpe ꝯuenit.qm̃ ⁊ si iam sit intẽtio ꝯstipationis nõ peruenit virtus eius in tali habitudine ad ꝓfundum cũ restrictione notabili:sed semꝑ in tali habitudine nocet cõpingendo mãe q̃ in mirach ꝯtinent̃ intus ad intestina ꝓpterea toto tpe quo viget diuersionis intẽtio balneũ leuis solutionis cõfert aperiendo poros vapores excludẽdo ⁊ mãe diuertẽdo. Et in hoc casu magis cõfert balneum totius q̃ʒ encatisma. Et encatisma q̃ʒ extremorũ lotio sicut econuerso minus nocet extremorũ lotio q̃ʒ encatisma ⁊ minus encatisma q̃ʒ balneũ totius. Cum aũt intẽtio est restaurationis ⁊ cõfortationis mẽbrorũ aut ẽt ingrossatiõis mãe tũc balneum encatisma ⁊ lotio extremoruʒ ex stipticis ꝯueniunt. Jnquit Auer.7°.colliget.qñ fluxus est in statu.i.qñ adhuc stat fortis melius est vt in balneũ ipsos ire nõ ꝑmittas. Et hoc dixit intelligens de stiptico.⁊ ẽt de resolutiuo ⁊ diuersiuo. Et de stiptico reliq̃t notũ ex causis dictis. Et declarauit de resolutiuo dicẽs.medici noui occurrunt forti fluxui cũ balneo.s. diuersiuo:q2 dñt ꝙ attractionẽ faciũt ad oppositã ptem:sed q̃uis ita sit:nõ est tñ prima medicina.i.ꝑ se:sed ꝑ accidens. sed ꝯriuʒ oʒ expelli ꝑ suũ ꝯtũ ⁊ sicut tussis:hoc.s.ꝑ accidẽs curare:q̃ʒtũ possumus euitandũ est. Et ego adhereo Auer. nã balneũ resolutiuũ fortasse plus de mã dissoluit q̃ dissoluta auget fluxũ:q̃ʒ sit vt resoluẽdo diuertat:⁊ sic fluxũ minuat.⁊ ꝓprie balneũ totius. Et dixerũt qdam ꝙ balneũ aq̃ dulcis calẽ ⁊ si mãm diuertat:nõ tñ cõfert:⁊ ꝓprie in fluxu sanguinis.imo ⁊ multũ nocet vñcũq3 sanguis fluat relaxãdo virtutẽ debilitãdo retẽtiuã:vñ maior sequit̃ fluxus. Uñ verũ approximatione balnei adhuc cõsiderãda sunt ea q̃ inferius dicent̃ de approximatione emplroꝝ ⁊ aliorũ extrinsecus approximandorũ stipticorũ. ¶ Et nocent vigilie plurime ⁊ longus ẽt accubitus suꝑ dextro latere in principio digõnis prime.⁊ adhuc magis in fine eius. ¶ Et nocet ois cibus salsus aut amarus aut acutus seu aliq̃ʒ hñs acrimoniam.qm̃ huius irritat expulsiuã ad expellenduʒ. Et nocet ẽt oino cibus pinguis vnctuosus.qm̃ deijcit retẽtiuã. Propterea dixit A.nõ multiplicet̃ in cibis eorũ sal nec pinguedo nec vnctuositas siue cibus sit calidus siue fridus. Et dix. nõ opʒ vt sit in cibis eorũ mordicatio neq3 sallẽdo plurima nec acetositas nociua natãs.addẽs nociua: q2 acetũ ⁊ acetosa absolute nõ ꝓhibent̃ in fluxu:sed cõcedunt̃.sed ꝑ acetositatẽ nociuã intellexit acetositatẽ multã aut multũ acutaʒ. Et ꝓprie nocẽt ꝓdicta si affuerit vlcus aut excoriatio in stõ vel intestinis. Et nocet eis ois cibus humidus liq̃dus fluxibilis.aut hñs virtutẽ aliq̃ʒ solutiuã:⁊ maxime si añ alia cibaria sumat̃:sicut nocet ois cibus cõpressiuus post alios cibos sumptus:q2 cibũ descẽdere facit: ⁊ sic auget fluxũ ventris. Et dixit Aui. vitẽt fructus:q̃uis sint stiptici oino ꝑꝑ difficultatẽ digõnis eorũ nisi cũ stõus ab alijs refugit cibis. Nocet.n.eis cibus difficilis digõnis cibus chacochim⁹ aut facile corruptibilis. ¶ Et dixit Haly.ꝓhibeas illis dare cibos humorẽ ꝑ solutionẽ egredientẽ gñantes: sed dabis illis ꝯtrios.vñ in fluxu colerico ꝓhibeant̃ cibi colere gñatiui ⁊ silr in alijs. ¶ Et dixit Aui.interdicat̃ eis vinũ. qm̃ vt dix. Gal. vinũ oẽs excreationes mouet. Et si nõ fuerit excusatio ab eo dixit Aui.q2 virtus fuerit regrens ipium vt ipso reuiuiscat tũc sit nigrũ stiptici saporis parũ.s.in q̃ʒtitate. sup.⁊ linfatũ cũ aq̃ pluuiali. Uinũ vero purũ ⁊ multũ vlr nõ cõuenit:q2 calim ⁊ aperitiuũ ⁊ positiuũ humorũ in motu ꝓcipue albũ subtile ⁊ vetus. Posset tñ hoc vinũ cõferre aliq̃ñ in intentione diuersiõis ad vrinã vel sudorẽ.ꝙ si nõ fuerit excusatio a vino ꝑꝑ cõsuetudinẽ.vel etatẽ aut tpe anni fridum. aut q2 infirmus desiderat ⁊ vult ipsum:tunc ꝯcedatur parũ in q̃ʒtitate linfatũ ⁊ cũ cibo solũmõ sumptũ. Fiatq3 abstinẽtia a q̃ʒtitate ciborũ multa ⁊ maxime liq̃dorũ. Et a potu q̃ʒtum possibile fuerit. Abstinẽtia.n.ab eo est potissima cura eius. Et fugiat̃ coitus tanq̃ʒ inimicus.

Juuantia vero in fluxu vt fluxus est aer tẽperatus declinãs tñ ad siccitateʒ nãliter vel artificialiter.sit serenus lucidus fenestris apertis nisi cõturbatus aut nebulosus fuerit aer:nã tũc hostia ⁊ fenestre debent esse clausa.⁊ oʒ aer lucidus fieri cũ candelis in camera accensis. ¶ Diaq3 letificãtia ⁊ alaʒ dilatãtia ei cõueniũt. Cogitet ergo alacria ⁊ occupet̃ in ludis delectabilibus q̃ fiunt cũ corporis quiete ⁊ trãquillitate aut cũ motu leui miti ⁊ pauco. quies aũt cõuenit:q2 humores moueri nõ sinit. ¶ Et diuertentia qdem cõueniunt in principio. ⁊ q̃ʒdiu stat diuersiõis intẽtio ⁊ maxime in superioribus mẽbris applicata. Dixit Aui.opʒ vt ꝓmantur eorũ extrema superiora ⁊ vt trahatur nutrimentũ ad ea:nutrimentũ.s.qd superfluit ex corpore vt nõ descendat in inferiora.vel ẽt nutrimentũ ab inferiorib⁹ trahatur ad superiora:vt fiant inferiora auarã ⁊ fortius retineant. ¶ Dixit. A.scias ꝙ dormire est ex rebus magis iuuatiuis ei q hʒ fluxum ventris. Nam vt ipse dixit 1°.primi: somnus oẽs fortes euõnes retinet sudore excepto. Nã mãs gerat ⁊ ipsarũ cohibet fluxũ. Et hãc cõferentiã nõ facit somnus in pn° fluxus neq3 q̃ʒdiu stat diuersiõis intẽtio.imo nocet mãs in profundo corporis retinendo.imo ẽt suꝑficiales ad centrũ declinare faciendo. Confert ergo maxime in ꝓcessu ⁊ precipue cũ cogit fluxus ad frequentẽ assellationẽ:qua timeat̃ de casu virtutis. Si ergo somnus nãliter nõ affuerit artificialiter ꝓuocet̃ cũ eis q̃ cõueniũt disponi mãe fluẽti vt inferius dicet̃. Et dormiat oi hora ꝓcipue post cibũ ad horam vnã vel circa.qm̃ quietantur in somno humores moti ⁊ sopitur ẽt virtus sensibilis q̃ non percipiens nocumentum nõ imperat nãli expulsiue vt expellat.⁊ fortificat̃ idcirco retentiua. Jnq̃t Jpo.in afo.cũ volueris magis ducere ellebo rum moue corpus cũ vero minus somnũ fac ⁊ noli mouere. Somnus tñ in fluxu cerebrali ⁊ epatico non sic cõfert vt

suis locis dicetur. Sit aūt quies eius ⁊ somnus nō in lecto duro q cōstringit ⁊ debilitat ⁊ frequentē inducēs reuolutionem mouet humores: sed in lecto molli de plumis ꝓpter quā fcō a caliditate multa ⁊ liqfactiōe: a quo qʒtū possibile fuerit ꝓhibeat ne surgat aut assellet: sʒ in lecto in pānis suppositis assellet aut saltē sup ipso vel iuxta ipm. ondit. n. nauigatio. qm motus corpora turbat. Cū aūt assellat ⁊ fere oi hora iocundos ei affert odores. Cameraqʒ asellis ilico purga.

¶ Dixit Gal. in 2° affo. qcūqʒ ex plenitudine ⁊c. q medicina ois euōnis est assumptio cibi laudabilis. Sint ergo cibi eoꝝ facilis digōnis boni nutrimēti hntes stipticitatē delectabilē. in ꝑncipio qdē paucā. ꝑseuerāte aūt fluxu multaʒ ꝓterqʒ in fluxu opilatiuo in quo stiptica ꝓhibent vt infra. Sint ergo cibi ex granis sūpti panis similagineus sine sale ad azimū declinans. Et panis biscoctus siccus in succis stipticis īfusus ⁊ tortelle sine passimate. Et plus de farina mūdi tritici vel ordei vel de panico pilato aut de farre vel rizo torrefacto aut de lētibus. Dixit A. lens decocta in duabus aqs effusis sup eā deinde decoquat in tertia aq donec inspisset q acetoset vel nō acetoset ꝫm q necessitas vocat. Et dixit fabe decocte in aceto sunt bone eis. Et de cibis laudabilibꝰ eis est medulla similaginea assata infridata ⁊ exiccata. Et panis cuius farina ꝯfecta est cuʒ aceto ⁊ fcā panis. als. potus calefactus vltimus est. Et ex sorbitionibus laudatis dixit Aui. est vt assetur papauer. s. semen eius plurimum: deinde fiat ex eo ⁊ rizo ⁊ millio sorbitio. Et si voluerit infirmus fiat acetosa aut fiat sorbitio ex tortellis ⁊ rizo ⁊ adipe renum caprarū. Et quidam decoquunt cū dictis sorbitionibus lac diu decoquēdo. Et cōuenit sorbitio de amulo vel de condro torrefactis ⁊ tritis. Et qnqʒ in superflua liquiditate fluxus opʒ vt cū dictis sorbitionibus apponant inuiscantia ⁊ inspissantia māam sicut gūmi arabic. aut dyadragagantuʒ torrefactum vt cū decoquunt in brodio pedū animaliū.

¶ De exhibitione aūt carnium q non cōuenit ꝑp multū nutrimentū eoꝝ quo adaugent māam fluxus vētris nisi apud necessitatē succurrendi casui virtutis ꝑnti vel de quo timetur ne eueniat. Et tūc dixit A. sint carnes athabaugi. i. volatiliū. Ipse. n. sunt meliores ⁊ sicciores carnibꝰ gressibiliū ⁊ paucarū superfluitatū. ⁊ sint sicut carnes alchubugi. i. ꝑdicis ⁊ adagarigi. i. turdi ⁊ ꝑcipue cū turdi comedunt mirtillos. ⁊ alkanabit. i. laude ⁊ aliarū ēt paruarū auium. Et carnes coturnicū ⁊ qualiarū ⁊ carnes pulloꝝ nō pinguiū: quāuis qdā cōcedant gallinā pinguē antiqʒ cū repleat sumach ⁊ Ipoqstidos. ⁊ decoquit in aq pluuiali in qua ferrū ignituʒ extinctū fuerit pluries deinde dat brodiū eius in potu ⁊ caro ēt eius cōtusa. Et carnes colūbarum siluestriū conceduntur ꝑcipue in fluxu facto a cā frida: sunt. n. calide ⁊ sicce. Et caro qdem turturū laudatur eis. Et de gressibilibus carnes siluestriū meliores sunt carnibus domesticoꝝ. Dixit Aui. sicut caro leporis ⁊ alkata ⁊ alasen ⁊ alfuxiet ⁊ caro aserig. ꝓprie. dnt q sunt carnes aialium siluestriū sicut gazelis ⁊ caprioli ⁊ cuniculi ꝓprie ⁊ similiū eoꝝ q comedunt ex siluestribus. Et dat eis licentia in carne edi ⁊ lactantis vituli ⁊ agnorū castratoꝝ. ¶ Et de mēbris aialium cōuenientibus, dnt q pedes eoꝝ sunt vehemētis iuuamēti ⁊ ꝓprie cū decoquunt cū rizo assato. i. torrefacto. Et vētres silr eoꝝ decocti cū supradictis cibis ex granis sumpti. Dixit A. qnqʒ iuuant quidā cū cibo infridato facto ex vētribus ⁊ sibibus. s. partibus aialium. qn. s. eget inuiscatiōe ⁊ ispissatione māe fluentis. Dixit. n. Aui. q ventres non sunt cōuenientes vltime oibus spēbus assellationis. Sunt aūt qdam q ventres bouis desiccāt ⁊ puluerizant. Et pulue reʒ in cibo vel potu exhibent. Et iuuant dixit Aui. cibo acetoso facto ex bōis partibus vacce. s. vitule lactantis. debēt. n. iste carnes parari in fulsio vel geladia. Maxime. n. dixit A. sunt cōuenientes isti cibi sic parati eis: in quoꝝ stōo corrumpitur cibus. s. ad fumositatē ꝑ caliditate stōꝝ coꝛꝑ. Nam hi debent cibari cibis in qbus est egrossitudo sicut sunt pedes. s. ⁊ silia membra vt rostra ⁊ aures cū parant ⁊ ꝑparant in robub stipticis. Et dnt q epar edi coctū in aceto ⁊ comestū vehemēter stringit oēm fluxum. Et q sanguis edorum vel caprarum assus comestus vel bibitus multū conuenit. Et silr sanguis leporis frixus qui valet ēt in dissinteria. Et dicunt: caro leporis dʒ assari in furno vel patella.

¶ Et oua qdem frixa ⁊ oua cocta dū durescūt ⁊ oua in aceto decocta cū testa sua ꝯueniunt eis. Dixit Aui. ouū elixatū in aceto cū testa sua iuuatiuū est fluxui ventris facto ab attractione ⁊ relaxatione intestinoꝝ: qꝛ reaggregat ea vel: vt dicit lr̄a ex ꝑtain facta a putrefatione. Et tunc cōfert ꝑmissa mūdificatione: sed nō est cōueniens in epatico: qꝛ opilat epar, nec in stomaco: qꝛ grauat stomacum.

¶ Et caseus ēt recens assus ⁊ non assus cōuenit eis. Et cōuenit ēt caseus antiquus paratus ꝫm q dicetur conuenit eis.

¶ Et lac decoctū cū lapidibus fluuialibus incensis q participant stipticitate terre cōuenit eis. Et maxime cū decoquit cū rizo ⁊ alijs pultibus. ¶ De exhibitiōe lactis dixit Ipo. 5°. affo. lac dare his qbus fellei. i. collerici sunt secessus malum: ⁊ ēt malū est dare lac his qbus multi sanguinis egō facta est. Et intellexit de lacte existēte in sui nā sicut ab vbere mulget. ipm. n. inflāmat ꝑp butyrū ⁊ corrūpit in eis ad fumosum: ⁊ fit cā augmēti cāe ⁊ ipsius fluxus. imo dnt lac dare malū esse in oi exuberāte fluxu: qꝛ in oi tali fluxu corpus ⁊ stōus infridat: vn lac acetosat ⁊ ventosatur. Dnt tn̄ q in fluxu sanguineo pauco ꝯueniēte a medicina solutiua vel a re venenosa lac sicut est in nā sua pōt conuenire inqʒtum est frigidū ⁊ humidū ⁊ lenitiuū ⁊ ꝓhibēs ab excoriatiōe. Et ē ꝯueniēs valde in fluxu ab vlceribus stōi vel intestinoꝝ fcōe qm vlcera sordida abstergit ⁊ lauat ⁊ mūda ꝯsolidat: sʒ lac de quo extractum: est butirū cōuenit in fluxu ēt colerico vt dixit. A. 2°. can. cap. de lacte: qꝛ remota est a lacte pars inflāmabilis. maxime tn̄ ꝯuenit in fluxu lac qn remota est ab eo pars eius serosa ꝑ decoctionē bonā vt dix. A. donec bn̄ ingrosset aut decoctū cū lapidibus ignitis fluuialibus ⁊ ter in ipm ꝓiectis qn in eo pōit paꝝ rizi frixi ⁊ maxime lac caprinū cuius pascuū est ex stipticis. Alexā. dixit. q lac decoctum cum ferro est melius qʒ cum lapidibus. Et dixit Aui. melius est lac acetosum de quo extractum est butirum. Dixit Ras. 8°. ꝯtinentis. dico cum virtus fuerit debilis patiētis solutionem ventris fiducialiter est vtendum ꝫm opinionem Ipo. lacte cocto cuʒ nutriat ⁊ confortet violēter ⁊ abūdanter. Et Rufus dixit. vtendum est lacte caprino cū capra sit pauci potus ⁊ multi nutrimenti.

¶ De fructibus aūt q ꝯueniūt sunt stiptici cum vocat ad eos necessitas: ⁊ sunt sicut citonia ⁊ nespila sorba ⁊ corna pira. mala ēt acetosa ⁊ pira ⁊ mala siluestria mora rubi imatura. dactili imaturi castanee ⁊ glādes ⁊ vua agresta.

¶ Et de oleribus conueniunt folia acetose folia plantaginis anagalicus virga pastoris caprioli vitium ⁊ caules biscocti prima aqua proiecta.

¶ Et sepum quidem renum edorum ⁊ caprarum positum in pulmentis est eis valde conueniens.

¶ Et caro qdē gressibiliū aialiū eligit supra carnes aquaticorum. Ex aqticis tn̄ ꝯcedunt eis caro pisciū puoꝝ squamosoꝝ marinoꝝ vel de flumine petroso currēti maxime decoctoꝝ in agresta vel vino pontico vel aceto aut ꝑparatoꝝ cū stipticis. Et cancri ⁊ gābari fluuiales maxime in fluxu colerico in quo eget ispissatiōe. ¶ Dix A. rectius est vt sint carnes eoꝝ assate ⁊ ꝯdite cū seminibus. s. stipticis calis in fluxu frido ⁊ fridis in calo. Et ꝯuenit anisi semē flos fistici. al. feniculi. ⁊ flos carui ⁊ coriādrū ⁊ grana mirti ⁊ silia. Aut carnes eoꝝ pate. dixit A. acetose ⁊ maxime in stōis calis ⁊ fluxibus calis: ⁊ id ꝑ qd fit acetosa comestio. Et ista acetosa fit sicut illud qd fit ex sumach ⁊ granis granatorū ⁊ tortellis īfusis in coriādris ⁊ sint ēt pate in mirto berberis vel succo

arancio℞ granato℞ acetoso℞ vel muzo℞ citonio℞ berberorū aut malo℞ seu piro℞ acetoso℞. ¶ Et dixit. si cibi eo℞ egent cōdimentis vnctuosis tūc cōdiant̄ cū pinguedine edi aut cū lacte amigdala℞ dulciū assatarū aut cū oleo onfancino. sup. aut arietino aut cotanino. ¶ Potest et panis eo℞ infundi in vino pōtico aut aliquo ex dictis robub acetosis stipticis. ¶ Et si necessitas est ciborū elixato℞: tūc decoquātur in aq̄ pluuiali in q̄ extinctus fuerit calibs ignitus multotiēs. ꝯuenit aūt aq̄ ista. ꝗ stiptica est stipticitate ferri ꝛ cito trāsit ad vias vrine secū deriuando māā ad ipsas vias. Et deducant̄ in coctura ad formā solidā non fluidā. Et cū hoc decoquant̄ cū eis stiptica. ¶ Et fiāt cibi eo℞ insipidi parū apponēdo de sale torrefacto. Et dixit Aui. Sit sal eorū sal gēma qđ terat̄ deinde perstringatur bene: deinde bñ admisceantur grana granatorum ꝛ coriādrorū ꝛ sumach. Et si non est in fluxu caliditas vehemens permisceatur cū eo caseus vetus assatus tritus.

Qualis debet esse pot⁹ in fluxib⁹.

¶ Et potus eo℞ in pncipio. sit aq̄ pluuialis. vel ferrata cum zuccaro rosato antiquo vel aliquo ex robub iulep vel syrupis stipticis calidis vel frigidis fm dispōnem ꝛ hoc maxime in principio. qm̄ in principio. abstinendū est a vino vt supradictum est: ꝗ māā dissoluit ꝛ fluere facit. Lum aūt vinū exigitur aut eger ab eo abstinere noluerit eligatur vinū rubeum ponticū parū ꝛ lisatū cum aqua pluuiali extinctionis calibis. potus aūt sumi dꝫ actu frigidus. Dixit Raſ. 8°. ꝯtiñ. vidi ꝙ aq̄ cōstipat ventrē. Et subdit dicendo ꝙ aq̄ frigida cōuenit vlceribus intestinorū ꝛ fluxui ventris nisi fuerit ex friditate epatis cū aq̄ frida cōstringat ventrē ꝛ tepida dissoluat. Dixit A. Oportet vt nō sumat̄ in potu nisi frigidum qualitercūqꝫ fuerit aut infridatū. Frigidū. n. ꝯstrigit ꝛ sufficit in h. Tepidū vero resoluit ꝛ mollificat ꝛ mollificādo est cā lubrificatiōis ꝛ fluxus. Et calm reumatizare facit cū aperiat ꝛ attrahat. Et pdicta de potu actu frido hñt veritatē nisi in fluxu apostemoso ꝛ opilatiuo: ꝛ colica passione: in qbus dꝫ vt si potus actu calidus. ¶ A potu tñ q̄ztū possibile fuerit abstinere dꝫ. Abstinentia. n. ab eo est potissima cura eius: vt inuit Gal. in ꝯ° afflo. Urina noctu multa fcā ꝛc. Et silr in pn° abstinēdū est a cibo si possibile fuerit per duos dies aut tres vel quousqꝫ nā reddat̄ auara in trāsmittēdo māā si q̄ fluit vel saltē multū minuat̄ ab eis. ¶ Et dixit A. Rectius ē vt nō comedāt cibos pluriū spēꝝ sup. sꝫ sint ꝯtēti vno ferculo siue vna spē cibi aut duabus ad plus nisi fastidiat̄ stōus eo℞. nā tūc dꝫ vt sub formis varijs cibi dentur. Et subdit. A. neqꝫ comedāt multotiēs. imo opꝫ vt sint ꝯtēti cibis pauce q̄ztitatis: ꝛ deinꝫ vice vna: ꝛ pmittāt cibū illū q̄ est magis stipticus: aut sugāt añ cibum aliqđ de citonijs aut granatis acetosis. ꝛ vt nō bibāt supra cibū aquā. i. aliquē potū. Nā si expectauerint vt nō bibāt est cura p se ꝛ ppria: si vero cōmoueant̄ ad bibendū tunc bibāt q̄zto min⁹ poterūt. Lūqꝫ virtus debilitat̄ det̄ tūc cibus q in parua q̄ztitate multū nutriat. ¶ Et dixit A. qñ nō digerunt carnes comedēdo eas tūc fiant eis cōstrictiones ex carnibus pullorum ꝛ alcubugi ꝛ filium que decoquantur ꝛ conterantur fortiter ꝛ misceant̄ cū eis rizi ꝛ milij parū. deinde ꝯtūdant̄ ꝛ reducant̄ sup ignē donec appropinq̄nt ꝯgelationi. deinde fiant acetose cū sumach ꝛ granis granato℞ ꝛ filibus. Et dixit Arcardum ech iuuatiuū est eis. i. cū non corrumpit̄. i. debilitatur digestio valde.

¶ Dixit Raſ. 8°. ꝯtinentis. In prima die inquirat̄ si fuerint in vētre nucelle lapidee. i. feces squibalose sicce dure ad modum nucelarū. qm̄ si inueniunt̄ incurabilis eēt passio diu si curabit̄ cū eo qđ ꝯstringit vētrem: sed leniēda est nā cū lenientibus farmacijs vel clysterijs lenibus donec oēs excludant̄: oībus aūt illis exclusis de vētre ꝯuertendū est ad regimina fluxus. Et ego iā vidi istū casum in multis precipue in spinello de burfis: ꝛ in Angelo carduttii. Et nō solū inqrendū est de squibalis. imo et omni die ingeniandum est vt fex emittatur ꝛ non permittatur exiccari.

¶ De cura fluxus ventris per potionem. Ca. xxij.

De cura fluxus vētris in gñali iq̄ztū fluxus ē p initiꝫ potionis dixit Haly. 7°. practice nō opꝫ occupari circa amputationē fluxus q̄zdiu virtus fuerit valida ꝛ euatio modi terminos nō trāsgrediat̄ qnimo nām ad huius iuuare expedit. iuuatur aūt aquā dādo calidā cū oleo amigd. d. quatenus stomacus a superfluitatibus expurgetur. Lū vero virtutem prosternit superfluendo ilico restringendus est.

Cura flu xus cretici

¶ Si itaqꝫ fluxus ventris creticus fuerit laudabilisqꝫ fuerit: ꝗ pfert cū tolerātia bona pmittēdus est. ꝯcedit̄ tñ eo durāte moderata mēbro℞ ꝯfortatio cū rebus tēperate stipticitatis. q̄ phibere hñt ne ipse fluxus superfluat ꝛ effrenitet: ꝛ p hoc illaudabilis fiat: ꝛ debilitet ꝛ male toleretur. Si aūt fluxus creticus difficilis aut diminutus fuerit facilitandus est ꝛ moderate augendus.

Cura flu xus sintho matici.

¶ Fluxus aūt sinthomaticus lꝫ sꝑ p viā signi sit mal⁹ ꝛ aliqñ p viā cāe. tñ aliqñ p viā cāe pōt eē bon⁹ māꝫ fluxus vel aliā egritudinē faciētē aut replētē minorādo. qđ cognoscit̄ p bonā tolerātiā ei⁹ ꝛ alleuiationē q̄ sequit̄. q̄ significat ꝙ nā regulāte fiat. Et hic et restringēdus nō est q̄zdiu bene fert̄: sed dimittēdus: ꝗ p ipm nā supra residuū māe fortior reddit̄. Interim aūt mēbra ꝯfortāda sunt mediocriter stipticis pro hibendo ipm ab effrenitate. Si vero effrenus fiat aut a pn° fuerit nō bñ tolerabilis: ꝛ a quo virtus psternit ilico restringendus est. Luius qdē cura gñalissima lꝫ vnice fit intentionis q̄ est cōfortare retentiuā virtutē ꝛ deijcere expulsiuā cū nulla cā fluxū faciēs fluxū inducat nisi debilitet retentiuā ꝛ irritet expulsiuā. tñ in gñali minus intētio curatiua eius ē q̄tuor res p q̄s ē dicta gñalissima intentio adimplet̄. ¶ Et prima qdē fm A. 4ª pmi cap. de eo in quo supfluit fluxus ventris ex farmaco solutiuo fluxū ꝯstringit: q̄ formalr ꝛ virtualiter ipsi fluxui opponit̄ inq̄ztū fluxus est. Et 2ª est ad diuertendū māam. Et qñ iste due nō cōtulerint tūc insurgit 3ª intētio. q̄ est ad cōpactā reddēdū māam fluentē ꝛ sensum stupefaciendū. q̄zuis. n. inspirare māam. ꝛ sensū stupefacere nō opponat se formalr fluxui: tñ fluxū sistunt ꝛ cursui māe se opponunt. 4ª intētio est ad accidētia corrigendū. ¶ De primis tribus dictis intētionibus. dixit Aui. 16ª. tertij. opꝫ vt iuuent se medici in cura fluxus absolute cum eo: qđ in cap. supfluitatis fluxus vētris ex ebibitis. s. medicinis solutiuis sumēdo inde pdictas tres intentiones: q̄s tñ et in hoc cap. explicauit. Lū dixit. dico ꝙ fluxus phibet̄ inq̄ztū flux⁹ est cū stipticitatē faciētibus ꝛ ingrossantibus māam ꝛ faciētibus glutinationē ꝛ q̄nqꝫ necessaria sunt narcotica. Et qñ qꝫ curat̄ cū diureticis ꝛ sudorē ꝓuocātibus ꝛ aperiētibus poros ꝛ vomitū faciētibus. sup. ꝛ oībus alijs q̄ mouēt fluētem māam ad ꝯtrium fluxus vētris. ¶ Querūt aūt qdā quō pōt fluxus curari nō intēdēdo ad cām eius. qbus r̄ndeꝝ pt ꝙ duobus modis. vno qñ fluxus ipse vt fluxus est indicat de sui restrictione superādo in hoc intētionē sumptam a cā eius: q̄z aliqñ superat pp mala accidētia q̄ sequunt̄ ad ipm. qñ tunc cogit̄ medicus derelinq̄re cām ꝛ intēdere fluxui. 2° mō qñ iā cā q̄ faciebat fluxū abscissa est fluxu remanēte. Et silr dici pōt ꝙ duobus modis dictis intēdit̄ fluxui derelinquendo oēm indicationē sumptā a rebus fluxui cōplicatis vel annexis. Primus est qñ fluxus dissolueret virtutē ꝛ deduceret ad sincopim. Scđs est qñ intētio sumpta ab ipsis ānexis vel ꝯplicatis non preualet intētioni sumpte a fluxu. ¶ Implet̄ aūt 2ª pdictarū itētionū cū rebus q̄ magis ad ꝯtrium vel ad diuersū trahūt. Dix. Gal. 4°. afflo. in ꝯ° afflo. Urina noctu ꝛc. ꝙ fluxu ventris existente multo ꝓuocatio vrine deriuādo māꝫ ꝯfert. Dix. A. multotiēs trahit̄ mā ad exteriora corpis p diuertētia. s. m. lꝫ ad alia mēbra. Uñ notāt ꝙ diuersio fit aliqñ cū ad ext corpus educentibus māam sensibiliter

sensibiliter vel insensibiliter. Et aliqñ cū ducētibus mās ad mēbra opposita vel longinqua p̄ter φ extra corpus educāt. Et notāt φ ad diuertētia educētia mām sensibiliter ex corpus reducit̃ euatio mãe ēt p ipm fluxū vētris. fluxus.n. aliqñ curat fluxū: verūtñ ad curandū fluxū vētris cū ipso fluxu debēt eligi medicine q̄ post solonē relinquāt in stō ꝛ intestinis vestigia ꝯpressiōis ꝛ stipticitatis. Et h̄ faciūt oēs medicine q̄ euant cōprimēdo sicut sunt spēs mirabolanoꝝ ꝛ reubarbarū torrefactū. Et de ꝯpositis est micleta descriptio nis Nicolai cuius dos. sit a.ʒ.vi. vsq ad.x. cū aq̄ plātaginis vel mirti vel absinthij in cā frida. Et diuersio qdē fit ꝛ euatio fit cū vomitu. curat.n. fluxū ventris vomitus sicut vomitum fluxus vētris. Verūtñ in tali casu eligēda sunt soluentia ꝛ vomētia leuia. ¶ Et de euantibus p cutē sensibil'r vel insensibiliter restringētibus fluxum vētris sunt balneum ꝛ fricatio. p hoc φ aperiūt poros ꝛ multotiēs trahit̃ ex inunctionibus q̄ fiūt p olea cala vt anetinū ꝛ silia ꝛ fricatiōibus cū eis. ita φ cōuenit fricatio sicca ꝛ ēt hūida cū dictis oleis. Et ex restringētibus est positio vētosaꝝ sup vētre ꝛ hoc rōe diuersiōis quā faciūt versus mirach. Nos.n. expti sumus φ positio vētosaꝝ sup vētres eoꝝ q hñt fluxū vētris ꝛ excoriationē. i. q̄uis sit cū excoriatione cū dimittunt̃ q̄tuor horis restringūt. Ras. tñ in diuisionibus nō docuit apponere istas vētosas nisi in epatico fluxu: nō q: nō cōferant in alijs sed q: in epatico potissime. ¶ Et diuersio absq euone fit p ligaturas ꝛ fricationes ꝛ pssiones dolorosas: ꝛ p ventosas sine scarificatione positas in mēbris extremis ꝛ oppositis: ꝛ cū appōne pānoꝝ calefactoꝝ vel sacelloꝝ resoluentibus repletoꝝ ꝛ silium. qm̄ cū diuertūt ꝛ tortiones sedāt. Pro hac intētione dixit Mes. i. de rectificatione medicinaꝝ cōuertimus mās ad ꝯrium fluxus vētris cū balneo ꝛ fricationib⁹ ꝛ cū ꝓuocantibus sudorē ꝛ cū diureticis ꝛ vomitū inducētibus ꝛ cū ventosis ꝛ fricatione ꝛ ꝯpressione extremitatum dolorosa. Et vir cū oībus q̄ mās ad exteriora mouent ꝛ faciunt eas diuertere a vijs prime expulsionis. qm̄ hec est res magis necessaria. s. inq̄tum fluxus est. rōne tñ determinati fluxus aliqd posset esse magis necessariū. sup. ꝛ est res in q̄ icipere debemus in cura fluxus vētris. ipsa.n. qñq sufficit ad curationē: ꝛ iō ab hac intētione incepi. Et subdit Mes. balnea ꝛ fricationes sunt ad hoc cura magna. ꝛ bñficiū eius est spāle ꝛ proprie balnea fcā ex aquis dulcibus vigoratis cū eis q̄ poros dilatant ꝛ corpus cōfortant q̄lia sunt camomilla absinthiū sansucus folia citri ꝛ silia in qbus ēt qñq infundunt̃ eis calis pāni ꝛ cū eis expssis corpus fricat̃ aut infusis in vino albo subtili calefacto vt magis ꝛ citius pori cutis aperiant̃. Sit.n. dixit Mesue tua magnifica intentio dilatare poros ꝛ attrahere ad exteriora: q̄tum possibile est. Sic.n. fiet mācrum euaporatio ꝛ acutorū humoꝝ exclusio. Fac ergo egrū sudare in balneo ꝛ vtere fricatione post fricationē. primo leuiori. deinde actiori q̄tum pati poterit vsq dum multū sudet. sudor.n. sepe ꝛ sepius abstergat̃ vt non obstet egressioni alterius sudoris aut vaporis parati extra cludi. opponit̃.n. poris diu retētus sudor abstersus vō faciliter. facit alterius egressionē. ꝛ fricationes in extremitatib⁹ multū faciunt. Et subdit. In balneo vero post q̄ multū sudauerit ꝯfortātia tribue ꝛ ꝯstringētia. sic.n. aggregas duas intētiones. Nā p vnā earū ne viscera lapsa mām recipiant ꝓhibes. ꝛ p aliā mām eoꝝ ad oppositū cōuertis. ¶ Balneū stipticū in hac intētione non cōpetit q̄uis cōpetere possint empla ꝛ vnguenta stiptica stō ꝛ ventri applicata. qm̄ p balneum stipticū ꝓpellunt̃ mãe ab exterioribus corporis ad interius q̄ sunt cā augmenti fluxus. sed per empla stiptica propellunt̃ mãe a stō ꝛ intestinis ad alia membra. Sed balneum stipticū bñ cōpeteret in intentione ad ingrossandum mām. Qz si hec non cōtulerint carnes ꝛ totū corpus in balneo pānis lineis in aq̄ īfusis diu verberet̃ ex oī parte donec cutis rubeat ꝛ inflectur. deinde fricet̃ vt sudet. Et dixit sedere in balneo sup lateres calidos vel lapides leues ꝛ raros. i. spōgiosos ꝛ calefacere cū eis ventrē ꝛ renes multum cōfert. Et extrema instītis ligent̃ ꝛ cōprimant̃ cōpressione dolorosa. ¶ Et subdit diuretica ꝛ vrinā ꝓuocātia multū cōferunt. Dixit enim Ipo. si quis in nocte multū vrinat minoratur secessus eius. Et humaym dixit. plītas vrine ꝛ sudoris plurītatē egōnis exiccat. Et illud est. qm̄ mãe ad alias partes repunt q̄ ad intestina. imo trahunt̃ ab intestinis ꝛ cōcauitate epatis ad renes vel ꝯcauitatē mēbroꝝ: ꝛ derelinquunt feces siccas in intestinis tardioris exitus. ¶ Et adhuc vomitum ꝓuocare est huius gñis. Dixit.n. Ipo. vomitus interdum fluxu. ꝛ fluxus vōitu cā curatiua est. Et dixit humaym illud iō est: q: ad oppositū ꝛ diuersum tractio fit eius qd̄ cā alterius erat. ¶ Et huius ēt intētionis sunt ventose si sub hypocūdrijs ꝛ in vētre ꝛ lateribus ponant̃ ꝛ renib⁹ ligationes quoq ꝛ cōpssiōes ꝛ fricatōes extremitatū sūt h⁹ gñis ꝛ ꝓprie icipiēdo ab ascellis ꝛ inguinib⁹ ꝛ descēdēdo ab eis. ¶ Prima aūt intētio ꝯplet̃ cū medicinis stipticis q̄ aggregant ꝛ coangustāt vias p q̄s mãe fluunt ꝛ ipsas mās ēt ingrossant ꝛ sistunt ꝛ mēbra lapsa vniunt ꝛ ꝯfortant ipsoꝝ virtutes corroborant. q̄re fluentes mās nō recipiunt: sed repellunt. Iste tñ medicine nō sunt administrāde in ꝑncipio. Ait.n. Gal. 4°. afo. in ꝯ'°. afo. qbus aures surdescunt ꝛc. φ error est dare stiptica cū hūor peccans non est purgatus. tūc.n. nō solū nō ꝓficiunt: sed q̄to magis accipiunt̃ tanto fluxus reddit̃ maior. Dixit A. cū administras medicinas. s. stipticas incipe a singularibus que si non valent tunc tende ad cōposita. ¶ Et simplices qdē que sunt mrēs medicinarum aggregantiū in se virtutē ꝯstipationis ꝛ coadunatiōis ꝛ cōfortationis ꝛ retētionis. dixit Mes. vbi.ꝭ. sunt mastix. ꝛ rosa. ꝛ semē eius. xiloal. crudū. ꝛ balaustia ꝛ succus barbe yrcine. ꝛ galla. ꝛ gūmi. s. arabi. ꝛ grana granatoꝝ. ꝛ lutū sigillatū. ꝛ spodiū. ꝛ sumach. ꝛ ameos. ꝛ semen portulace. ꝛ fructus tamarisci ꝛ coriādrū. ꝛ semen arnoglosse. ꝛ folia. ꝛ grana mirti. ꝛ ciminū infusum in aceto torrefactū ꝛ anisū infusum silr. ꝛ cortices thuris. ꝛ coagulū leporis ꝛ sanguis draco. ꝛ grana nasturtij assata. ꝛ gallia. ꝛ fruct⁹ rubi ꝛ silia A. aūt numerauit frigidas de psē: ꝛ calidas de psē. Sed frigidarū quas enumerat alie sunt frigide absolute: q: reposite in gradu frigidarum. Et alie non absolute. imo sunt absolute calide: sed remissi gradus: quas iō inter frigidas reposuit: q: hñt tot partes frigidas quot sunt sufficiētes ad retētionē faciēdū. Dixit itaq φ medicine frigide simplices absolute aut que sunt frigide ꝭm virtutē retentiuā q̄uis sint calide absolute frigide quidē absolute sunt balaustie gale. acatia rose gūmi arabi. lutū sigillatū lutū armenū. ypoqstidos spodiū ꝓprie assatū ꝛ cōditū cum cāfora. fructus tamarisci. grana granatoꝝ. sumach berberi. semē acetose. semen portulace. semen arnoglose. coriandrū. ꝛ succus barbe yrcine. semen rose. bonum. ꝛ fructus rubi imaturus. Et reubarbarum. s. nō solū torrefactū: sed pene assum. nā per illā assationē excludunt̃ ab eo partes calide. ꝛ fructus alij stiptici ꝛ exicatiui frigidi ꝛ ipsorū rob. Et dixit de succo portulace cū bibit̃. ʒ. i. aut. ij. conuenit. Et dixit. lac acetosum decoctū. in quo penitus butyrum nō est. ¶ Et numerauit. A. medicinas singulares calidas ꝛ siccas stipticas. ꝛ dixit φ sunt ciminū assatū. ꝛ anisum assatū. ꝛ ameos. ꝛ myrrha. ꝛ storax sicca. ꝛ darsesahan. ꝛ est spēs cinamomi: qdam exponunt. i. fructus xilocaracte: qd̄ nō vt̃cū sit fridus. Et sicut laudanū de quo in potu dat̃. ʒ. ij. Et dixit attramēta ꝛ coagula cōferentia. al'. ꝯstrictiua sunt. de coagulo.n. edi qñq dat̃ in potu infanti pondus q̄rte. ʒ. vnius cū aqua frida. Et magnis dat̃ sup illud vsq ad pōdus. ʒ. i. Et de coagulo leporis silr. nam retinet ventrē statim. opꝫ tñ vt incipiat q ad potandū dat coagula a dauich. i. Et si nō ꝯfert addat vsq ad illud φ nō ptrāseat. ʒ. i. Dat̃ aūt coagulū cū aq̄ frida: q: iuuat̃ p ipsam ad coagulandū ꝛ ꝓhibet̃ p ea trāsire ad mēbra i qbus

Balnea ex aqs dulcibus conueniunt.

Reubarbarum.

non sunt mãe solute. ne ipsoꝝ liq̃faciat humiditates. Naꝫ
coaguli est discoagulata coagulare ⁊ coagulata discoagula
re. ¶ Ad p̄dictas aũt medicinas ⁊ fridas ⁊ calidas addun
tur ab auctoribus alie. Et de numero frigidaꝝ sunt cauda
equa de q̃ dixit Sera. fm Gal. ⁊ Dyas. ꝙ ꝯuenit. Et caseus
dixit Pli. lib. 28°. ꝙ oꝫ eē vetus. Et Sera. fm Dyas. dixit.
ꝙ oꝫ esse coctus ⁊ expressus aut assatus. qm̄ stringit ventrē.
Dixit A. caseus vetus assatus q sicut est decoquit̃ in succo
stiptico vt agresta cōfert: sed facit sitiꝫ. Et iō melius regimē
ipsius est vt ablurat̃ cũ aq̃ a sale aliquotiēs. Aut decoquat̃ be
ne ⁊ egrediet̃ sal eius ab eo deinde exiccet̃. tunc. n. ꝫ. i. eius
ꝯstringit ⁊ est fortior oī re. Et dixit ꝙ vetus mō dicto ē mi
noris nocumēti ⁊ fortioris opationis q̃ꝫ coagula. dn̄t ꝙ ca
seus vetus oꝫ minutim incidi vel gratusari. Et sic in aq̃ cal'a
decies lauari oꝫ. oī vice bn̄ ip̄m manibus in aq̃ malaxando
deinde exprimēdo. deinde in alia aq̃ ponēdo ꝯsilr faciendo
deinde oꝫ sup ignē in sartagine poni donec exiccet̃. ⁊ sicca
tus oꝫ ꝯteri ⁊ sic exhiberi. Et ex eis est castanea de qua dixit
Ser. ꝙ pellicula q̃ est iter corticē exteriorē ⁊ lignū. Et q̃ est
iter fructū ⁊ corticē eius exteriorē cōuenit in antiquo fluxu.
Et fm Gal. dixit. qn̄ coquit̃ cortex iterior cū cortice fruct⁹
exteriori. Et Haly. ⁊ Aui. silr dixerūt. Et cortex medianus
glādis arboris vel fructus cū decoquit̃ in vino vel aq̃ fm
ꝙ dispositio exigit valet bibita ⁊ clysterizata. sic. n. voluit
Sera. ⁊ Dya. Gal. Ysaac Almā. ⁊ Aui. ⁊ p̄cipue si fuerit ar
bor ferēs glandes. cerrus vt dixit Pli. lib. 24°. aut suber vt
dixit. Quintus serenus. Et decoctio sċis arboꝝ glādifera
rum quo vtunt̃ coriarij ⁊ ip̄m rosum appellant. aut rasura
arboris ipsius in aq̃ vel vino bibita ⁊ clysterizata conuenit
valde ēt fomentata. Et ex eis est acetose semē ⁊ flos vt Ser.
fm Gal. ⁊ silr Almā. ⁊ Auer. ⁊ cōferunt fluxui antiquo q̃ꝫ
uis folia oīs sp̄ēi eius laxent ventreꝫ. Et tassus barbassus.
Nam dixit Pli. lib. 26°. ꝙ radix valet in aq̃ potata. Aut vt
dixit ignotus in vino trita. Et dixit A. vꝫ in fluxu antiquo.
Et citonia ⁊ flos ēt arboris eius dixit Ser. fm dyas. maxi
me cōueniunt assata in fluxu antiquo dixit. Circa instās. añ
cibū sumpta. Et ēt cocta ⁊ cataplasmata renibus ⁊ pectini
⁊ acetositas fructus citri. Et semē ēt eius fm Haly. Et cor
nu cerui vstū. Ser. fm Gal. lotū ⁊ fm Dyas. dixit ꝙ. ꝫ. ij. ei⁹
sumpte ꝯferunt in antiquo fluxu. Et lapis ematitSes dixit
Ser. fm Gal. cū vino antiquo sumptus fm alios cuꝫ aqua
plantaginis. Et grana vuaꝝ. dixit Ser. fm Gal. ꝙ ꝯferunt
iuuamento magno. Et fm Dyas. debēt esse assata cōtrita ⁊
bibita. Et lactuca parū sumpta ⁊ maxime semē eius. vt Se
ra. fm Dyas. ⁊ macer. Et mora celsi imatura. Ser. fꝫ Dyas.
maxime sicca sunt bona medicina fluxui antiquo p̄prie pul
uerizata ⁊ sumpta in cibis. Et ossa proprie bouis vel vacce
cōbusta. Sera. fm Gal. Et semē papaueris albi ⁊ nigri tor
refactū fm Aui. tritū ⁊ potatū cū vino nigro pontico valet
in antiquo fluxu. Et semē portulace assum Sera. fm Alex.
⁊ fm ēt. A. valet in antiquo fluxu. Et Ribes vt dixit Alm̄.
⁊ fructus cinosbati. Sera. fm Dyas. fructus eius siccus ab
lato interiori eius coctus in vino ⁊ bibitus. Et semperuiua
vt dixit Sera. fm Dyas. ⁊ maxime succus eius cū vino sum
ptus ⁊ xilocaracta sicca vt dixit Pli. lib. 23°. ⁊ A. Et virga
pastoris dixit circa instans puluis eius cum ouo sorbili vel
succo plantaginis datus aut emplastrata cuꝫ albumine oui
⁊ aceto pectini ⁊ renibus. Et anagalicus siue consolida ma
ior ⁊ media cū comedit̃ ipsa ⁊ radix eius aut bibit̃ succus
eius. Et endiuia ⁊ cicorea comesta cum aceto ⁊ p̄prie silue
stris. Et aq̃ mirti bibita ꝯfert iuuamēto māifesto. Dn̄t si su
māt. ʒ. ij. lapidis berilli optime puluerizati cū aq̃ cōfert oī
egritudini iterioꝝ mēbroꝝ fcē ex defluxu humoꝝ ad ipsa.
Et cōuenit lapis smeragdus ⁊ margarite ⁊ coralli ⁊ maxie
cū sumunt̃ cū zuccaro rof. veteri aut dyacitonitē simplici.
Et silr valet cū eis limatura argēti. ¶ Et medicinis calidis
supradictis adduntur semen apij. Sera. fm Dyas. decoctio
eius cū radice bibitis cōuenit. macer dixit in aqua ⁊ aceto.
Et folia semicocta cum sale condita ⁊ sumpta. Et assa dixit
Sera. fm Dias. deglutita in granis vue curat fluxum anti
quum. s. frigidū vt dixit Aui. ⁊ oēm fluxū cātum a frido ⁊
humido. Et semen nasturtij dixit sabor rex medoꝝ si flux⁹
ventris fuerit coquendū est nasturtiū. s. semē eius in q̃tita
te. ʒ. iij. cū lacte acido a quo extractum est butirū donec ingro
set ⁊ dandū est in potu. qm̄ incidit eū. Dixit Aui. ꝙ oꝫ esse
assatū nō tritū. aut sumptū cū aq̃ tepida. est. n. vtile ⁊ p̄sertiꝫ
sumptū in lacte caprino in quo extinctus est calibs multo
tiens. Et semen porri assum maxime cū semine nasturtij sū
ptum. Et semē ozimi in aceto infusum postea torrefactum.
Et nux cipssi cū aq̃ rof. sumpta oēm fluxū vētris vtilr fran
git. Et grana vel radix peonie cū vino stiptico coquat̃ ⁊ bi
bat̃: qꝛ vtiliter frāgit. Et succus folioꝝ pentafilon. aut pul
uis folioꝝ eius cū robub stipticis. Et cubebe vt dixit Ser.
fm Paulū. Et feniculus Sera. fm Dyas. agresti radix ⁊ se
men bibita. Aui. dixit feniculi radix ⁊ semē. Et gariofoliut
dixit Sera. fm Raf. Et karabe Sera. fm Dyas. bibita. Et
xiloal. vt Ser. fm Gal. Et macis ꝯsilr. Et nucemuscata Se
ra. fm Ysaac ⁊ ēt Almā. Et olibanū Sera. fm Gal. Et san
daraca dixit Aui. conuenit solutioni antique. Et spica pro
prie inda Sera. fm Dyas. Dixit Mef. res cōior in q̃ aggre
gantur multe ex intentionibus rememoratis est mastix. In
ea. n. est virtus partium coadunationē faciēs ⁊ confortatio
nem. Inq̃t hamech si tribuant̃ masticis. ʒ. ij. aut. iij. cū succo
citonioꝝ expellit cū virtute sua cōpressiua residuū medicine
⁊ demuꝫ stringit. Et dixit hamech dragaganti assati. ʒ. iij.
aut. iiij. decoque cum lacte dulci aut acetoso sicut te inuitat
necessitas ⁊ bibat̃. est. n. ad illud mirabile. Et ex expertis est
vt granoꝝ nasturtij a. ʒ. ij. vsq ad aur. ij. torrefiant ⁊ impin
guent̃ decoquēdo cū succo citonioꝝ aut mirtoꝝ ⁊ p̄pinet̃.
est enim vltimū ad illud ⁊ p̄prie si nō cōterant̃. destruit̃ enī
viscositas eorū in cōtritione. ¶ Et dixit Mesue. in sp̄ali d̄
dictis medicinis. coriādro vtere cū q̃ris igrossare mās ⁊ cō
pingere. Et luto sigilla. ⁊ sanguine draconis qn̄ excoriatio
nem esse credis. ⁊ spodio qn̄ dolores pungitiuos sedare in
tendis. Et acatia ⁊ sanguine draconis ⁊ charabe cū opꝫ flu
xum sanguineū sedare ⁊ succo barbe yrcine qn̄ vene ⁊ du
ctus lapsi refundūt mās ad itestina ⁊ adipibus. s. edi capre
ti ⁊ yrci in pūcturis intestinorum ⁊ mordicationibus ⁊ ex
coriationibus eorū. Et mucillagine psilij in expellēdo resi
duū medicine. ¶ Et Aui. dixit necessitas spodij est ad strin
gendū sanguinē. Et necessitas seminū. s. cimini anisi ⁊ siliuꝫ
infusorū in aceto ⁊ postea exiccatorū est ad stringendū flu
xum stomaticū. Et necessitas psilij. s. seminis eius assati aut
seminis arnoglose assati est ad punctionē. Et dixit Aui. ⁊ si
nō. s. iuuant p̄dicta tūc ip̄m fluxum remouēt syrupi ⁊ p̄prie
quorū assatio iterata est dixit lsa eꝫ. s. seminū ex qbus confi
ciunt̃ illi syrupi. Et sic vt loq de stomatico fluxu. Notāt t̄n̄
ꝙ nō oꝫ vt fiat superfluitas in assatione seminū ⁊ liquefiat
virtus eorū. imo opꝫ vt igniat̃ vas ⁊ remoueatur ab igne ⁊
dimittant̃ medicine sup ipso ⁊ moueant̃ donec assentur. Et
hypoqstidos qdem ⁊ flos eius vtiles sunt in fluxu a cā cali
da. Et folia ⁊ fructus berberorū silr ⁊ decoctio pirorū acer
borū siccorū bibita. Et bacce cinosbati sicce ablata lanugi
ne que est in eis puluerizate ⁊ bibite cū vino vel aqua oēm
fluxū vtilr stringunt. Et flos eius silr. Et cauda eqna vt dix̄
Gal. in 6°. de simplici medicina magnū est remedium ⁊ vtile
cū aqua vel vino sumpta fm necessitatē. Et semē plātaginis
cum vino vtiliter sumitur. Et decoctio capitū rosarū bibi
ta ⁊ puluis ipsorū ⁊ aq̃ sublimationis eorū. Dixit Constan
tinus. succus semp̄uiue valet in colerico fluxu ⁊ cansore pa
rum cū robub stipticis sumptū vtile est. Et aq̃ foliorū quer
cus p sublimationē accepta vtilr ⁊ mire stringit. Et pilosel
la cū lacte cocta bibita cito dyariā stringit. Et millefolium
tritum sumptū cū vino. Et decoctio. ypicon in aq̃ vel vino
bibita

Margin notes: Caseus p[ressus] — Tassus barbassus — Grana nasturtij — Cauda equina.

bibita vtile remediũ est in oi fluxu. Et succus anagalici silr cũ vino bibitus. Dixit Ga. 8. de simplici medicina ꝙ filices stiptice q̃litatis sunt ⁊ iuuat dyarios ⁊ dissintericos. Et decoctio folioꝝ oliue ⁊ sirupus coꝝ vehemẽter fluxũ strigit. Et mirabolani torrefacti ꝯueniũt sumpti ſm spẽs fluxus citrini. in colerico. kebuli in flãtico. indi in melico. ⁊ emblici ⁊ bilirici in flãtico ⁊ melico. debẽt aũt ꝯferri ⁊ torrefieri ⁊ sic ĩfundi in aq̃ rosata vel plãtaginis de sero ⁊ mane seq̃nti lento igni exponant̃ ⁊ fricent̃ manibus in ipsa aq̃ ⁊ colent̃ ⁊ dimittant̃ donec aq̃ illa clarificet̃ ⁊ clarificata det̃ potui. Et reubar. cũ ꝑ ipsum q̃rit̃ post fluxũ vestigiũ ꝯpressionis dꝫ torrefieri deinde dari in potu cũ aq̃ plãtaginis vel rosata. Si aũt q̃rit̃ sola fluxus restrictio dꝫ assari ⁊ cũ dicta aq̃ dari. Dixit Rabi. Moyses in 13ª. particula suoꝝ afio. dixit Timianus in introductorio suo. lac ebullitum ⁊ t̃pe ebullitionis posito in eo semine nasturtij non trito quousqꝫ egrediat̃ mucillago eius in eo curat egõnes gñatas ex potu medicinaꝝ solubiliũ siue pill'e sint siue decoctiones cuꝫ sumit̃ ſpm lac tepidũ. icolat. n. itestina ⁊ lauat a stõ ⁊ intestinis reliquias medizine. Et ait Moyses h̃ veꝝ est: sed opꝫ vt illud lac fac caprinũ. Cristallus solus aut cũ corallis ⁊ margaritj sumptus multũ vꝫ in fluxu colerico. Et di ꝙ puluis tormẽtille ⁊ decoctio eius curat oẽm fluxũ curabilẽ. ℂ Ex p̃dictj medicinis singularibus multe medicine ꝯpõi pñt. Et auctores multas posuerũt declinãtes ad calm magis ⁊ minꝰ. Et q̃sdã ad fridũ silr magis ⁊ minus. Et h̃ fecerũt ꝑꝑ varietatẽ dispõnũ vt eligat̃ medicus ex eis quã viderit dispõni sibi occurrẽti ꝯuenire: q̃rũ q̃dã iterius ⁊ q̃dã exterius approximãtur. ℂ Et de approximãdis abintus ꝯueniẽtibus ẽ ꝙ. ℞. reub. assati. ʒ. i. mirabolanoꝝ citrinoꝝ ⁊ kebuloruꝫ assato. añ. ʒ. i. ſ. triturent̃ bñ ⁊ ĩfundant̃ in aq̃ plãtaginis ⁊ rosaꝝ horis octo deinde collent̃ ⁊ collatura bibat̃. ℂ Aliud. ℞. zuccaꝝ roſ. vetus ⁊ dissolue ipm cũ succo nespiloꝝ vel sorboꝝ imaturoꝝ vel alio silĩ. deinde colla a roſ. deinde bullire fac ad ꝑfectionẽ syrupi doſ. ℥. ij. cũ. ʒ. i. sanguinis draconis. ℂ Aliud vtile ad fluxũ antiquũ ex hũoribus grossis ⁊ viscosis cũ debilitate viscerũ. ℞. emblicoꝝ kebuloꝝ indoꝝ ⁊ belliricoꝝ. añ. ℥. i. ſ. nardi sq̃nãti ciperi zinziberis piperis ameos olibani. añ. ℥. i. scorie ferri ĩfuse in aceto ⁊ postea torrefacte. ʒ. vij. ſ. ꝯficiant̃ cũ melle kebuloꝝ. doſ. ʒ. ij. añ oẽm cibũ ꝑ duas horas. ℂ Medicamẽ auferẽs fluxum colericũ cronicũ ⁊ ẽt vomitũ ⁊ ꝯfortat stõꝫ ⁊ viscera. ℞. nucis cipressi xiloal'. fructus tamarisci. añ. ʒ. iiij. rob. masticis lacce cinamomi. añ. ʒ. ij. ꝯfice cũ aq̃ cubebe ⁊ mẽte troc. ⁊ da cũ aq̃ decoctionis nucis cipſſi. ℂ Aliud bonum. ℞. gario. masticis. añ. ʒ. i. aq̃ rosate. ℥. vi. pone in vase vitreo ⁊ fac bullire in vase duplici. Et ex illa aq̃ da bibere. ℂ Tro. exptũ ad fluxũ vẽtris cũ febre ⁊ sine febre. ℞. thuris sanguinis draconis. añ. ʒ. iij. ſ. boli armeni. ʒ. v. balausti. ʒ. i. ſ. cinamomi nardi carabe. masticis. añ. ʒ. i. ⁊ si mã fluẽs cẽt multuꝫ humida addant̃ alluminis. añ. ʒ. i. ſ. ꝯfice cũ succo portul'. vel plãtaginis. ℂ Aliud medicamẽ Meſ. in cap. ñ medicina. soluit vltra q̃ꝫ opꝫ. ℞. xiloal. nardi gallie muſ. cipperi calami aro. añ. ʒ. ij. cimini ĩfusi in aceto die ac nocte ⁊ postea torrefacti. ʒ. iij. scis porri torrefacti. ʒ. i. ſ. emblicoꝝ ĩfusoꝝ in succo citonioꝝ ⁊ torrefactoꝝ. ʒ. ij. ſ. granoꝝ nasturtij. torrefactorũ. ʒ. vij. granoꝝ passul'. ʒ. v. granoꝝ mirti tritoruꝫ sicut alcohol balaustie ꝯtritarũ adustarũ thuris fructus tamarisci añ. ʒ. ij. ſ. ameos. ʒ. iij. tere oia sicut alcohol. ⁊ fringant̃ in vino odorifero deinde exiccent̃. Et iterũ fringant̃ in succo citonioꝝ antiquo aut cũ aq̃ granoꝝ mirti deinde permitte siccari sup vase vitreato ⁊ iterũ terant̃ ⁊ inoluant̃ in mirra. doſ. ʒ. iij. cũ syrupo citonioꝝ vel mirtino. vꝫ. n. in fluxu cũ significationibus fridítatis. ℂ Aliud eiusdẽ in fluxu cũ significationibus calitatis. ℞. granoꝝ mirti. ʒ. xij. rosarum. spodij sumach triũ sandaloꝝ balaustiarũ gũmi ara. añ. ʒ. i. ſ. granoꝝ granatoꝝ acetosoꝝ assatoꝝ. ʒ. vij. coriãdri ĩfusi in aceto ⁊ assati. ʒ. vij. scis acetose plãtaginis ⁊ rosarũ. añ. ʒ. i. fiat oĩum trituratio bona ⁊ fringant̃ cũ succo agreste vel mirti ⁊ aceto ⁊ exiccent̃ ⁊ inuoluant̃ in mirra doſ. ʒ. iij. cuꝫ syrupo citonioꝝ acetoso. ℂ Troc. eiusdẽ vtilissimi ad fluxũ cronicũ. ℞. balausti. corticũ glãdiũ. al'. cupularũ glãdiũ ĩfusoꝝ i aceto ⁊ torrefactoꝝ sumach granoꝝ mirti. Ypoq. añ. ʒ. ij. cimini ꝑparati vt. d. gallarũ ĩfusarũ in aceto ⁊ torrefactarũ ⁊ capitũ. al'. corticũ granatoruꝫ ⁊ fructus tamarisci macis xiloal. gallie aro. masticis spice. añ. ʒ. i. semis acetose gũmi arab. boli ar. granoꝝ passul. torrefactarum. añ. ʒ. i. coriandri ĩfusi in aceto ⁊ torrefacti. ʒ. ij. fac troc. ʒ. i. cũ vino põtico ⁊ da cũ syrupo citoniorum vel aliquo robub stiptico. ℂ Et valẽt in fluxu electuariũ de sorbis ⁊ de granis mirti alcacim. Et de fructibus stipticis. ⁊ dyacitonitez simplex ⁊ ꝯpositũ cũ stipticis. Et valent troc. de terra sigillata de spodio de berberis. de cãfora ⁊ siles. Et syrupus de ribes ⁊ de mirtorꝫ de succis granatoꝝ mirra simplex ⁊ aromatizata ⁊ siles. ℂ Syrupus vtilis. ℞. balaustiaruꝫ psidie caude eq̃ne gallarũ scis roſ. scis portulace scis acetose granoꝝ mirti sumach fructus tamarisci granoꝝ granatoꝝ vuarum spodij berberoꝝ. añ. ʒ. iij. terant̃ ⁊ decoq̃nt̃ in succo plãtaginis ⁊ virge pastoris ⁊ aq̃ ro. añ. lib. i. donec medietas sit ꝯsumpta ⁊ colet̃ ⁊ in colatura ponant̃ mirre simplicis ⁊ syrupi mirtini ⁊ zuccari ro. añ. ℥. vi. clarificent̃ ⁊ decoquant̃ ⁊ fiat syrupus doſ. ℥. ij. cũ aq̃ mirti. vꝫ. n. vtilr in fluxu colerico. Et p̃t aromatizari cũ sandalis ⁊ cãfora ⁊ est efficacior. ℂ Aliꝰ valens vtilr in fluxu flãtico. ℞. aq̃ mẽte aq̃ absinthij aq̃ melisse. añ. li. ij. ⁊ extinguat̃ in eis calibs ignitus aliquotiẽs. deinde colent̃ ⁊ bulliãt in eis vsqꝫ quo deficiat medietas nux cipressi folioꝝ tamarisci ameos semẽ nasturtij itegrũ semen porri ciminũ torrefactũ ciperi alum̃. calamus aroma. ſm partes eq̃les. postea colent̃ ⁊ syrupent̃ cũ zuccaro albo solido ⁊ aromatizet̃ cũ xiloal'. nardo ⁊ mace doſ. ℥. ij. cũ aq̃ cisterne extinctionis calibis. Et pñt isti sic adinuicez misceri ſm necessitatẽ. ℂ Pñt ẽt fieri clysteria stiptica. Dixit Alex. clysteria ꝯfortãtia. s. ⁊ ꝯstringẽtia ꝯficiẽda sunt ex decoctiõe lenticularũ panici ⁊ rizi balausti. Ypoq. ⁊ silium ⁊ pñt fieri ex succis ⁊ aq̃s stipticis. Et de exptis est clystere fcm̃ ex aq̃ decoctionis fenugreci ⁊ oleo mirtino vel roſ. Et clystere etiaꝫ vtil'r fit qñ in aq̃s stipticis ponit̃ magra seu sinopida carpẽtarioꝝ. Mesue tñ dixit administrent̃ stiptica ẽt ꝑ clysteria si opꝫ ⁊ necessitas cogit ꝑ clysteria debere iuuare. Ex q̃bus verbis dñt q̃dã inuit. Mesue clysteria debere differri ⁊ non fieri in pñꝰ. ℂ De medicinis aũt ab ex̃ dixit. A. ꝙ ex retinẽtibus fluxũ vẽtris sunt empl'a supposita stõ ⁊ intestinis fcã calefaciẽtibus stipticis vel infridãtibus stipticis ſm necessitatẽ. Et sub emplis ꝯp̃hẽdit vnguẽta cataplasmata epithimata somẽtatiões encatismata balnea ⁊ lotiões ⁊ alia hmõi ex melioribus modis administrationuꝫ. Sicut tñ dcm̃ fuit sup. de administratiõe balnei: q̃ꝫdiu stat itẽtio diuersiõis stiptice ab ex̃ administrari nõ debẽt. qm̃ ꝯpingendo interius mãm fluxũ augent ⁊ diuersionẽ nãe ꝓhibẽt ⁊ exclusionem humoꝝ. Sũt insup nocius q̃ꝫdiu mã eruberãs est in corpe ⁊ maxie in extrinsecis eius. remittunt̃. n. exprimẽdo illã in īteriora. Et aũ augẽt mãꝫ fluxus ⁊ fluxũ. ꝑrũ ĩsup opant̃ in ꝯstringẽdo in hñtibus mirach multũ grossum pingue siue carnosuꝫ. Pacificata aũt mã ⁊ cũ iã itẽtio est ad restringẽdũ vniẽdũ ⁊ ꝯfortãdũ mẽbra tũc iã eoꝝ approximatio vtilis est. Quidã aũt dñt ꝙ Mesue de stipticis approximãdis ab ex̃ ẽt in pñꝰ nõ vitupauit nisi balneũ solũ. Alia aũt nõ: sed nõ certificat̃ dcm̃ istoꝝ. ℂ Dixit Meſ. hamech inq̃t si stõs ⁊ vẽter inũgant̃ oleo rosato calido q̃ꝫtũ pati potuerit. deiñ puluis masticis rosarũ ⁊ galle desup aſpgat̃ iuenit̃ mirabile. Et silr vꝫ aliud ex oleis stipticis. Aſpgit̃ aũt puluis sup vẽtre postq̃ꝫ inũctus fuerit: q2 facit ꝓfundari oleũ. ℂ Dixit Mesue. dumach. i. emplm vel cerotũ bonũ ꝯferẽs ad fluxũ vẽtris ⁊ debilitatẽ stõi epatis ⁊ viscerũ sanũ ⁊ exptũ. ℞. ac/

De clysteribus cõuenientibus i fluxibus.

Medicis ab extra approximandis.

acacie sumach hypoqstidos galle mus.laudani calami aro.
ros.et scis eap sandalop alborũ et rub.gallarũ ramich ma/
stici et xiloal.spice olibani costi macis cipi absinthij.aã.ʒ.ij.
fiat eorũ trituratio bona.deinde accipe succi rosarũ.i.aque
ros.et foliop cãne et aq̃ plãtaginis et vini põtici.aã.℥.i.ß.Et
submerge in eis calefactis die ac nocte tortellas de leni.℥.
iij.dactilos siccos.xij.gũmi arab.assati.ʒ.x.mive viscose bo
ne.℥.iij.et fac oia decoq lẽto igni dũ mellis habeãt spissitu/
dinẽ.post hec aggrega cũ puluere rep supradictarũ et tene
diu in mortario vsq dũ fiat totũ viscosũ.deinde line sup pe
cia ex eo et suffumiga cũ xiloal.et epithima cũ eo ventrem.
¶ Sumach aliud bonũ.℞.rosarũ et scis eap sumach san/
dalop alborũ et rub.spodij sanguinis dra.carabe balaustia
rũ galle acacie hypoq.galie mus.corticũ mãdragore capitũ
granatorũ.aã.ʒ.iij.cãfore.℈.iiij.ptere et fac puluerẽ.Et ac/
cipe succi extremitatũ vitis.℥.ij.succi agreste.℥.i.succi extre
mitatũ mirti et aceti.aã.℥.i.isũde i eis die ac nocte sauich or
dei.℥.iij.gũmi arabici.ʒ.v.granop mirti tritop sic alcohol.
ʒ.iij.et mulce cũ eis mive acetose.℥.iij.et decoq igne levi dũ
hẽat viscosã spissitudinẽ.deinde aggrega sil' cũ spẽbus i mor
tario ptũdendo donec bñ misceant et line ex eis sup petia et
suffumiga cũ xiloal.et applica stõ et vẽtri.vz aũt hoc in flu/
xu cũ significatiõibus caliditatis. ¶ Emplm bonũ.℞.corti/
cis granatop ptes.ij.masticis ptẽ.i.pulverizent et icorporẽ
tur cũ melle et fiat vẽtri emplm. ¶ Inunctio bona in fluxu
cũ friditate.℞.olei masticini nardini absinthij olei succi mẽte
aã.℥.ij.laudani et cere.aã.ʒ.ij.succi citoniorũ.℥.i.gariosi.
macis calami aro.cipi.aã.ʒ.ß.fiat iunctio q̃ inungat stõs et
totus vẽter. ¶ Alia inũctio in fluxu cũ caliditate.℞.olei ros.
olei citoniorũ et mirtini.aã.℥.ij.succi plãtaginis anagalici
et aceti citoniorũ.aã.℥.i.ß.ypoq.acacie gallap balaustiarũ
caude eque.aã.ʒ.ß.fiat inũctio cũ cera galliamus. ¶ Dixit
Au.epithima bonũ quo linit' illud qd̓ est iter stõz et epar.i.
stõus et epar qñ cõicãt in fluxu.bulliãt.ʒ.x.absinthij i vino
et colet' et ponat' sup locũ cũ pãno.s.ifuso in dcõ vino et ali/
qñtulũ expsso.deinde sumat' mirti et rosarũ et acacie ypoq.
balaustiarũ galle.aã.ptes eq̃les.et misceant' cũ aq̃ mirti et in
grosset' absinthiũ pdictũ.i.reducat' ad modum empli cũ di
ctis rebus et emplet' cũ eo locus remoto pãno illo infuso.
¶ Epithima cũ fluxus supfluit cũ debilitate virtutis.℞.
gallarũ accacie cipi mente nucis cipssi.thuris.aã.misceant'
cũ vio veti et succo citoniorũ et aspgat' eis vẽter. ¶ Aliud qñ
ẽ caliditas et febris.℞.sãdalorũ rosap boliar.fausel.et gallap
misce cũ succo citoniop et mirti vel aq̃ ros. ¶ Dixit Ha.terra
armẽica crura ei' cataplasmata aceto ifusa et aq̃ mirti.Dixit
qdã experimẽtator pbatũ eẽ q lavare pedes et crura cũ aq i q̃
dcocti sũt yringi vl'tis dcoctiõe facit cessat' oẽz fluxũ vẽtris
ita qẽt dissinteriã.Et ali' dix.põe i fortissimo aceto radices
yringop p'ea liga eas sb plãtis pedũ et miraberis effectũ ei'

Tertia in/
tentio est
materiam
compactã
reddere et
sensũ stu/
pefacere.

¶ Tertia aũt intẽtio cõplet' cũ rebus ingrossantibus et phi/
bentibus mãm fluere cibis et medicinis q̃rũ plurime dicte
sunt in pª intẽtione et inde accipiant'. Implet' aũt et cũ nar/
coticis de qbus est attanasia q̃ describit' a Mes.in antido/
tario et ab Avi.in qnto et a Nicholao et iotira et metridatũ
fyloniũ et tyriaca.Dixit Avi.scias.q tyriaca est cõferẽs val
de oi fluxui vẽtris in quo itẽdit'.i.q itẽdit' et supfluit et dei/
cit virtutẽ cui' cã nõ est apa et neq est cum eo febris vehe/
mens.Et itellexit de ãtiq:de q̃ ẽt dixit Ave. i suo d tyriaca
q ipsa cõpetit in fluxu vẽtris ex hũoribus fridis grossis flã
ticis et melicis.Tyriaca aũt nova cõpetit oi fluxui cuiuscũ/
q hũoris mãm cõpingẽdo et stupefaciendo sensum.

Quarta in/
tentio est
accidẽtia
corrigere
et primum
est febris
fluxui cõ/
plicata.

¶ Quarta aũt intẽtio q̃ ẽ ad acciñtia cõplet' afferẽdo ꝫ ea illa
q̃ in ipsorũ dicunt' caplis.Ex his tñ accidẽtibus est calitas
itẽsa et febris.Scias itaq q febris qñq añcedit fluxũ et flu
xus sequit' ad ipsaz.Et qñq sequit' febris ad fluxũ pteritũ
q iã cessavit:et istis duobus modis nõ est phtis inqsitionis.
Et qñq febris sequit' ad fluxũ et est accidẽs eius.põt tñ fe
bris seq ad fluxũ ex cõmotiõe hũorũ agitãte spũm et iflãmã
te ipm.et erit febris ephĩa.et h febris nõ est sm plm timoro
sa:sz qetato humorũ motu qescit.Aut sequit' febris ad flu
xũ pp agitationẽ humorũ faciẽtẽ fluẽre mãm ad apandũ ali
qd mẽbrũ nobile aut ad opilandũ opilone phibẽte trãspi/
rationẽ.aut agitatiõe removẽte hũores a regimine et guber
natiõe nãe.vñ accidit putredo in hũoribus et sequit' febris
putrida.circa quã cũ sit simplr mala dz medicus diligenter
attẽdere:eo q h febris cũ pmanet aut est fluxus cõservatius
liq̃faciẽdo aut ipsius augmẽtativa.Et h febris qñq idicat
p ablatiõe sui ꝯriũ eius qd idicat fluxus.Nã febris inq̃ztũ
febris sp idicat de fridis et humidis.fluxus vo inq̃ztũ flux'
sp de siccis:sz qñq calis qñq fridis sm varietatẽ dispõnũ.
vñ põt aliqñ cõvenire cũ febre i q̃litate activa.Opz ergo sup
veniẽte hac febre fluxui itẽdere ad id qd periculosius est:nõ
tñ in totũ derelinquendo minus.Si tñ vtriusq idicatio eq̃
lis foret tũc rectius est vt a cura fluxus initiũ fiat cũ ipse sit
cã pncipalis febris et nõ ecõverso.Et p ꝯñs fit cã q̃ nõ amo/
ta febris curari nõ posset:sz eo correcto et amoto cessabit fe
bris q̃ si remaneret pp opilonẽ iductã aut hũorẽ remanẽtẽ
in corpe malũ post sedationẽ fluxus tũc curet' febris cũ eo
qd cõvenit sicut in suo dr loco. In fluxu ab hũore calo pñt
exhiberi fridiora q̃z cõvenirẽt solũ pp fluxũ.Et si fluxus eẽt
pp humorẽ friñ debẽt exhiberi minus cala q̃z ea q̃ cõpeterẽt
fluxui.In fluxu aũt cõplicato cũ febre ethica vel ptisi cõve
niũt inq̃ztũ cõvenire pñt troc.quos descripsit Alm.in li.ioº
de cura ethice.Et troc.ẽt quos descripsit Vla.in cura liẽte/
rie.Et troc.de spodio et troc.de cãphora.Et troc.q sic fiũt.
℞.drag.assi spodij luti armeni terre sigil.cãphore succi.liq
ritie.aã.ptes eq̃les cõficiãt' cũ succo myrtorũ vel citoniorũ.
¶ Dixit Hal.si eger sentit in stõ ardorẽ et in lateribus mor/
surã et sitim gravẽ.opz stõ eius et lateribus apponere pãnũ
infusum in aq̃ ros.cũ sandal.et cãphora.aut refrigerativo
vnge ceroto et h in colico fluxu.Et subdit.si aũt qd egredit'
stãticũ fuerit muscatũ illi tribue cõditũ cũ syrupo pomorũ.
aut troc.tribue de thure. ¶ Et Avi.dixit.qñ cũ fluxu ven/
tris est cõiũcta calitas tũc ponant' cũ stipticitatẽ faciẽtibus
infridantia.Aut eligant' infridatia in quibus sit stipticitas
ex simplicibus et cõpositis supradictis. Sz si admisceat' flu
xui vẽtris frigus ponant' cũ stipticis calefaciẽtia.Aut admi
nistra ex calefaciẽtibus ea in qb' sit stipticitas.Et dixit A.
tũc plm sunt necessaria qñ digestiva est debilis et cũ est opi
latio ex hũoribus viscosis.Et tũc plm sunt infridãtia neces
saria cũ retẽtiva est debilis.Iuvat' nãq digestiva calis et rẽ
tẽtiva declinãtibus ad fridum.dixit qdaz.i.minus calm.Et
lõ ne qs crederet q cala nõ iuvẽt retẽtivã ad retinendũ flu/
xum vẽtris ex debilitate eius ferñ subdit Avi.q qñq adiu
vat calitas ad retinẽdũ mãm p h q faciat penetrare cibũ ve/
lociter et p h q pvocationem.s.vrine facit et facit sudare vt
supra.Et h appet expientia.qñ dixit A.qñq facit vinũ an
tiquũ purũ retentionẽ fluxus vẽtris.qñq.n.hñs fluxũ vẽ/
tris bibit vasa terrea plena vino antiquo puro vnum post
aliud donec sit sp ebrius et retineat' nã eius.Dñt q vasa ter
rea pdicta debẽt eẽ nova nõ vitreata:qz vinũ in eis positum
aliq̃z trahit a terra stipticitatẽ q̃ cõfortat et vnit mẽbra et sui
virtute penetrare et facit sudare . hoc tñ remedium non est
in vsu . Et si valeret in aliquo hoc esset in consueto bibere
multum vinum acutum sine nocumento patiente fluxũ ex
humoribus frigidis et viscosis.
¶ Et tussis qdem est de accidentibus cõplicabilibus cũ flu/
xu vẽtris.qd sup alia magis augmẽtat fluxũ:qz ad motũ la
certop pectoris in tussi movent' lacerti vẽtris cõtẽtivi in q̃
motu pmunt et p pssione eop auget' fluxus.Ac ẽt qz tussis ad
sui curationẽ exigit dulcia q̃ ꝯriat' fluxui et ipsũ augẽt:pp
quã cãm de cõplicatiõe tussis cũ fluxu vẽtris spãlius fuerit
locuti.Dixit itaq Avi.si fuerit cum fluxu ventris tussis dt
mittat patiẽs illud in quo est acetositas et vehemens stipti/
citas.

citas. Et sit cōtentus in qbus nō est illud exuberās. Eligan
tur ergo ex cibis fridi ⁊ faciētes glutinationē. sup. ⁊ silr ex
medicinis. Quidā tñ dixit q medicine iste nō debēt eē abso
lute fride: sȝ aliqliter in calore remisse: Et debent medicine
huius eē lenitiue glutinatiue ⁊ ꝓhibitiue sensatiōis pūctio
nis mãe. Cū his.n. sedat̄ tussis ⁊ ꝓhibet̄ nocumētū qd ac/
cidit ex tussi in cibo ⁊ fluxu vētris. Cibaria nāqȝ glutinosa
ex motu tussis nō labunt̄: sȝ figunt̄ ⁊ retinentur. Et ad hoc
vt magis retineant̄ dixit Aui. opȝ q in hn̄te fluxū ventris
cū tussi illud cibariū eligat̄ durū. i. in subā solida glutinosa
sicut est sauicb. i. ordeū tritū cum multa aq̄ coctum. sup. ⁊ si
cut vitelli ouorū elixatorū in aq̄ donec ingrosset̄. Nocet. n.
pē qd est ex liqdis ⁊ sorbitiōibus ⁊ iuribus: qꝛ ex cōmotio
ne tussis faciliter lubricāt ⁊ descendunt ⁊ ventrē fluere fa/
ciunt. ¶ Ex medicinis ergo ꝯuenietibus hn̄ti fluxū vētris
cū tussi dixit. A. sunt mixtus ⁊ mastix gūmi arabicū thus se
mē psilij assatū spodiū castanee nuces ⁊ auellane assate. s. ca
stanee. Et dixit. A. opȝ vt det̄ illud in quo nō est aceto
sitas ⁊ pōticitas vehemēs. imo opilo ⁊ ꝯfortatio. opilo. s. n̄
vera: sed qdā viscositas lenitiua pectoris pp quā ēt nō cito
labant̄ a stōꝑ quā viscositatē pñt dici viscose opilatiue. Et
q sic intellexerit Aui. pȝ: qꝛ subdit q multa ex electuarijs
factis cū papauere ⁊ gūmi. s. arabico ⁊ dragaganto ⁊ xilo/
caractis fructu mirti ⁊ millo assato ⁊ mucillagine reruȝ que
prius assantur deinde fit igeniatio in extrahēdo ipsorū mu
cilaginē. ꝯiunguntur iter vtrasqȝ res. s. ꝯstrictionē fluxus ⁊
sedationē tussis. ¶ Et de vtilibus in h̄ est. R. granorū mir/
ti. ʒ. ij. gūmi ara. dragagāti assatorū. añ. ʒ. i. amidi assati spo
dij. añ. ʒ. ß. pulmonis vulpis sicci masticis olibani. añ. ℈. ij.
seminis papaueris torrefacti. ʒ. i. ß. penidiarum zuccari ros.
antiq. añ. qȝtū sufficit. fiat electuariū dos. ʒ. i. qñ lābendo ci
hora. ¶ Aui. R. castanearū siccarū xilocaractarū siccarum
spodij granorū mirti ⁊ seis papaueris torrefacti. añ. terant̄
⁊ dentur ex eis. ʒ. ij. cū syrupo mirtino. ¶ Dixit Auic. si nō
fuerit excusatio ab his. s. acetosis ⁊ vehemēter pōticis tunc
dentur pōtica: qꝛ minus nocēt qȝ acetosa. ¶ Dixit Ras. 8°.
ꝯtiñ. dico q sumptio syrupoꝝ in aliq̄ qȝtitate in potu sicut
citoniorū ⁊ siliū augēt sitiȝ laborātis iflāmando cū postea.
Et Aui. dixit. robub dulcia multotiēs cōmouent sitim: qꝛ
facilr ꝯuertunt̄ in colerā. Et dixit. scias q ille q egerit spēs
diuersas colici ⁊ spumosi ⁊ spēs pingues. i. grossas vel pin/
gues vere vt in fluxu liqfactiuo ⁊ nō debilitatur nō opȝ vt
ipsum cōstringas ⁊ ꝯstringēdo mãs malas q̄ euantur ꝓdu/
cas patientē ad egritudines difficiles ⁊ egritudines malas
fraudulētas. ¶ Extimauerūt qdā q sumach portatum ad
collū retinet fluxū vētris. Et q rubea minor q̄ est illa q̄ nō
adheret pānis neqȝ manui ⁊ nō ꝓfert semē suspēsa ad collū
patiētis curat oēm fluxū. Et ego scio q comesta retinet flu
xum mēstruorū. ¶ Dixit Ras. in suo de sialibus. q dentes
eq masculi nō caponati positi sub capite eius q egerit de no
cte in sōno ꝓhibet illud. Et smaragdus suspensus vētri pa
tiētis fluxū vētris vel dissinteriā ꝯfert ei. Et silr lapis topa
cius. ¶ Dixit Haly. cū vōitus ⁊ fluxus fuerint amputati pa
tiēs ad prādiū ꝯsuetū sit si redeatis: ȝ caueat sibi ab h̄. Et sub
tilia ei⁹ cibū. ⁊ auiū illi da cibū ⁊ carnes digeri faciles gra/
natorū aq̄ ꝯditis vel silibus. Et ad grossiora trāsfer cū pau/
latim donec ad ꝯsueta redeat. Et Aue. 7° colliget. dixit. Si
hūor eductus ē ⁊ flux⁹ cessauit: fac ipȝ igredi balneū ⁊ ipȝ
ciba ꝯfortātibus stōm ⁊ ipsius stōm confortantibus vnge.

¶ De spāli cura fluxus vētris cerebralis. Ca. xxij.

Ura spālis fluxus vētris variat̄ fm varie/
tatē mēbroꝝ a qbus ꝓuenit ⁊ fm va/
rietatē cāꝝ eius. Incipiā ergo a cerebrali cui⁹
curatio tres hȝ itētiones: qꝝ p⁹ vertit̄ ad cere
brū. 2ª ad stōm ⁊ 3ª respicit mām fluentē ⁊ iaȝ
fluxā. ¶ Et p⁹ qdē p̄ cerebrū mūdificat. 2° ipȝ
corrigit ⁊ rectificat. Mūdificet̄ ergo cerebrū prius a mā in
eo cōtēta cū eo qd ei ꝯuenit fm q dcm̄ est in fmone 3°. de
ctione mãerum a capite. Et scā cerebri mūdificatione rectifi
cāda est malitia ꝯplonis ei⁹ ne iteꝝ aliā nouā generet m. iȝ.
Qꝛ si adhuc portio de ipsa generet̄ illa expurgāda est ꝑ os
⁊ nares ꝓhibēdo ne ad stōm ⁊ intestina descēdat. Portionē
ēt eius exiccādo ꝑ ea q̄ capiti exterius applicant̄: p̄cipue su
per ꝯmissurā coronalē: p̄cipue cū sacello vtili q sic fit. R. ra
dicē vel florē nenufaris. radix tñ melior est ⁊ vtilior: narduȝ
celticā. sandaracā myrrhā sal ⁊ miliū. añ. ptes eq̄les. pulue/
rizent̄ ⁊ sacellus ex eis repleat̄ ⁊ cū thure ⁊ xiloal. fumige
tur ⁊ capiti bis vel ter applicet̄. ¶ 2ª vo itētio cōplet̄ cū cō
fortātibus stōm ⁊ itestina ne recipiāt. ¶ Et 3ª ꝯplet̄ duplr
p̄. cū his que mām paratam fluere a fluxu ad stōm ꝓhibent
q̄ si fuerit calida vtiliter sistit̄ cū diacōdion in ore retento ⁊
ēt deglutito. Et si fuerit frida vtiliter cōferūt thus cubebe ⁊
spica nardi singulr ⁊ ꝯiunctim cū in ore retinent̄ ac ēt deglu
tiunt̄. 2°. cū his q̄ mām q̄ iam fluxit: ⁊ in stō vel intestinis
ꝯtinet̄ ab eis educūt p̄cipue vōitu ⁊ clysterijs. ¶ Et huius
cibi non debent esse stiptici: sed potius abstersiui sicut ptisi/
sana ordeacea ⁊ panis decoctus in brodio pullorū non pin/
gui. Et dixit Haly. in materia frigida grossos ⁊ frigidos ca
ueat cibos. Et per ꝯns in calida vaporosos calidos ⁊ acu/
tos. ¶ Et dixit Ras. in diuisionibus dimittat somnū super
verticē post repletionē cibi. ⁊ post expergefactionē vōitus
prouocetur cum aqua calida. Et Aui. dixit: opȝ vt habens
eum diu non dormiat sup collum: qꝛ humiditates descen/
dunt tunc magis ad stōm. Ac etiā vt dicunt quanto minus
poterit dormiat ⁊ longinque a cibo. Et subdit Aui. quādo
surgit a somno est ei necessarium vt vtatur vomitu quate/
nus egrediatur humor grossus elulus ex capite in somno
ad stōm faciens fluxum. Et si vomitus prouocari non pos
set: vtetur enim de yera Gal. simplici vel de pillulis de yera
⁊ his silibus. ¶ Dixit Haly. non oportet in huius fluxu in
clusionem facere. s. cum stipticis tam de mā parata fluere qȝ
de iam fluxa sed que ex stō defluunt prohibere studeas ⁊ su
perfluitatem desiccare. Et siquidem superfluitas hic cerebri
signum caloris habuerit amplius vtere refrigerantibus ⁊ cō
fortantibus ex sandalis rosis acatia corticibus papaueris
memithe ⁊ silibus cum aqua ros. solatri portulace ⁊ siliuȝ.
Et aquam gargarizet coriandri rosarum ⁊ granatorum acu
zorum. his tñ vti opȝ post capitis ⁊ corporis mundificatio
nem cum stōmis ⁊ solutione fm q necessarium fuerit. Et si
mā fuerit acuta pungitiua syrupum tribue de papauere ⁊
dyacodion qd fit cum sorbis balaustijs ⁊ pōq. such sumach
⁊ acatia. Et gargarizet. stiptica. Et odoret sandalum rosam
mirtum canforam ⁊ silia. Et fiat obulus vaporibus aceti in
quo lapides imiseris calefactos. ¶ Qꝛ si materia fuerit flā/
tica dixit Haly. sternutatione vtatur syrupum gargarizet
mellinum in quo spicam miscueris cubebas ⁊ galliam. Et
de conferentibus est thus cum aqua pluuiali bibitū ⁊ gar/
garizatum. Et Aui. dixit non oportet administretur reten/
tio catarri a stō cum stipticis ⁊ magnificetur timor. quapro
pter dicunt non debent applicari stiptica vētri nisi prius ces
set fluxus a capite. immo oportet vt extrahatur illud qd de
eo aggregatur superius per vomituȝ ⁊ illud qd descendit. s.
inferius a stomaco per viam intestinorum: ⁊ si non cū alio
saltim cum clysteribus. Et non oportet dixit Auicen. vt re
stringatur illud quod descendit ad ventrem cum eo quod
constipat. quare sedeat: idest remaneat constrictum in ven/
tre suo constipatum. imo retineatur cum eo quod est simile
illi medicamini quo retinetur ex pectore. i. quo prohibetur
fluere ad pectus. ¶ Et in summa dixit Ras. in diuisiōibus
cura huius est cura catarri vt non curat: dixit Sera. aliquid
ex capite: scilicet ad stomacum. retineatur ergo: idest prohi
beatur fluere catarrus cum eo quod dictum est in sermone.
tertio in cura catarri ex abscissione causarum facientium ca/
tarrum ⁊ rectificatione earum.

¶ De fluxu stomatico ⁊ lienteria. Ca.xxiiij.

Lienteria greᴄe lienon dᷓ. Et qdā dñt dᷓ a lienõ qḋ ē lenitio ⁊ terõ qḋ ē itestinũ. ide liẽteria. i. lenitio intestini. Ista tñ iterp̄tatio nõ exponit nisi vnā cām siue spēm liẽterie. Sera. aũt vocauit liẽteriā lubricitatem motus a dcā lubricitate stõi ⁊ itestinoꝝ. A passionario vocaᷓ catatropa. Et dixit ꝙ liẽteria dᷓ a lubricitate stõi ⁊ itestinoꝝ: eo ꝙ facilius ꝑ ea labẽdo cibus ptrāseat. ¶ Inuenit aũt liẽteriā sumi multiplr. Uno mõ largissime ꝓ quocũqꝫ exitu veloci ꝑ iferius rei nõ transmutate siue res illa sit cibꝰ siue potꝰ siue chilus siue medicina. Alio mõ largius ꝓ solo fluxu hũorali. vt 2ª p̄mi. cũ dᷓ. liẽteria sanat apa

Lienteria multipliciter sumitur.

lateris. Tertio mõ large ꝓ oī exitu cibi vel potus idigesti siue sit idigestus ẜ totũ siue ẜm p̄tē notabilē siue sit totalr indigestus. Et siue exitus eius sit velox siue tardus. ⁊ sic sumpta est illa q̄ cõiter ꝯsideraᷓ ⁊ q̄ coiter inueniᷓ. Quarto mõ sumiᷓ liẽteria stricte ꝓ veloci exitu cibi ⁊ potus nullatenꝰ trāsmutati ⁊ ẜ totũ idigesti vel ꝓ freq̄nti exitu eius. Et h̄ q̄rto mõ sũp̄sit Gal. in ꝯmẽto afo. in diuturnis liẽterijs ⁊c. diffiniuit dicẽs. liẽteria ē velox exitus cibi ⁊ potus in eisdeꝫ q̄litatibus q̄bus comesta sunt. vel sic. liẽteria ē ciboꝝ idigẽ q̄bus egrediẽtibus nulla imutatio digestiue virtutis inueniᷓ velut ipse dixit sup p̄mo epidimiaꝝ. sicut scribiᷓ a Rabi in 23ª. pticula liẽteria est cibi imutati exitus freq̄ns. ē. n. digẽnis ablatio cũ cibus nõ mutaᷓ in liquore odore colore vel alia q̄litate. Uñ Haly. dixit ꝙ liẽteria ē ciboꝝ a stõ egressio velocior in ea q̄ sumpti fuerũt hitudine sine aliq̄ imutatiõe. Et Uia. dixit. liẽteria est comesta vel bibita exire in eadē q̄litate q̄ accipiunᷓ. q̄liscũqꝫ. n. cibꝰ accipiaᷓ intactus velociter ꝑ anũ egrediᷓ sicut res lubricās aut cadẽs sup re lubrica. Joānitius quoqꝫ i cap̄. d̄ signis sũptꝭ ab exeũtibus innuit ꝙ in liẽteria nõ solũ ē attẽdẽdũ ꝙ cibus egrediaᷓ imutatus in q̄litatibus suis: ẜ et in sua q̄ꝫtitate. Et voluit ꝙ p̄ solā q̄ꝫtitatē exeũtiũ significeᷓ sup liẽteria. q̄re nõ solum q̄litas remanet imutata: ẜ et q̄ꝫtitas. ita ꝙ exeũt assũpta i eadē q̄ꝫtitate q̄ fuerũt recepta nulla mutata ipsoꝝ q̄litate. Uerũtñ dñt qdā: q̄ põt appellari liẽteria exitus cibi ⁊ potus non mutata ipsoꝝ q̄litate cũ pmutatiõe q̄ꝫtitatis eoꝝ ⁊ nõ econuerso. Jõ Gal. ⁊ alij nõ fecerũt mẽtionē nisi de pmutatiõe q̄litatũ. Joānitius aũt vidẽs ꝙ imutatio q̄ꝫtitatis icludit i se et imutatēꝫ q̄litatũ. si. n. emittiᷓ de cibo ⁊ potu tm̄ q̄ꝫtũ fuit assũptũ necessario seq̄ᷓ ipsoꝝ q̄litatē fore nõ imutatā. Et iõ solũ de pmotatiõe q̄ꝫtitatꝭ dixit. ¶ Dixit Rabi. in 7ª. pticula ex 6°. de iteriorib.ꝰ cũ egrotāt oia itestina ⁊ stõus ⁊ ñ pñt retinere q̄ sũt in corporibus eoꝝ et hora vna ⁊ egritudo nõ ē cũ pũctiõe: noiaᷓ hec passio liẽteria ⁊ egritudo ventris: ⁊ patronꝰ eius dᷓ vẽtrosus. Appet aũt ex dictis Gal. ꝙ lienteria ē exitus cibi ⁊ potꝰ velox: q̄ in puo t̄pe descẽdit ad iferiora. Et ē freq̄ns: q̄ post ipsoꝝ assũptioneꝫ modicũ cadit gesis vel et ē freq̄ns: q̄ ⁊ si nõ totus siᷓ descẽdat ⁊ exeat. descẽdit tñ ⁊ exit freq̄nter modico iterposito spatio iter vnā vicē ⁊ aliā. ¶ Liẽteria v̇o large sũpta sic diffiniri põt ꝙ ē exitus ciboꝝ ⁊ potuũ assũptoꝝ nõ totalr digestoꝝ: aut nõ digestoꝝ ẜ totũ: q̄ꝫuis ẜ aliq̄ꝫ p̄tē non magnā nec notabileꝫ egrediaᷓ digesta: notabilior tñ ps egrediᷓ indigesta. Et ex dictis appet ꝙ liẽteria stricte sũpta ē morbꝰ breuissimꝰ cũ ñ possit v̇tus durare cũ ea lõgo t̄pe ꝑꝑ inutricationē. Sꝫ liẽteria large sũpta p̄t eē lõga: ⁊ p̄t cũ ea v̇tus durare t̄pe notabiliter extẽso. eo ꝙ põt in ea corpꝰ nutriri lꝫ paꝝ ⁊ male. vñ cito paꝝ patiẽs i extenuationē duciᷓ ⁊ magnā debilitatē. Et dñt qdā liẽteria põt diffiniri vt cā: vt cũ dᷓ ꝙ ē lenitio siue lubricitas stõi ⁊ itestinoꝝ. Et põt diffiniri vt accñs vt cũ dᷓ ꝙ est ablatio vel diminutio digẽnis vel cũ dᷓ ꝙ est exitus velox cibi idigesti. Dñt nāqꝫ ꝙ lienteria inq̄ꝫtuꝫ iportat rē cibalē nõ digestā q̄ emittiᷓ vel ē emissa vel inq̄ꝫtũ iportat exitũ talis rei nõ digeste q̄ exitꝰ põt iportare rē exeũtē: ⁊ sic ē accidẽs. s. exiẽs mutatũ: q̄ vbi ꝑ itestina ꝯsueuit egredi fex: mõ exit cibus idigestus: q̄ ē exiẽs mutatũ nõ exñs tale q̄le eē dꝫ ẜm nāꝫ i q̄ꝫtitate ⁊ q̄litate. Q̄ tñ exñs mutatũ seq̄ᷓ actionē lesaꝫ cũ fiat opante v̇tute vel nõ opante: vt sic iportat actõeꝫ lesā ablatā vel diminutā digestiue vel retẽtiue stõi ⁊ itestinorũ: ⁊ sic ē et accidẽs. Et dñt qdā ꝙ liẽteria attribuiᷓ imediate digestiue stõi. q̄ñ sp̄ ē in ea actio digestiue stõi lesa aut per essentiā vt q̄ñ pcederet a fridítate siue diminuta calitate stõi q̄ nõ p̄t digerere cibũ siue ꝑ colligātiā: vt q̄ñ accidit liẽteria ꝑꝑ lesionē v̇tutis retẽtiue vel expulsiue: ad quā seq̄ᷓ lesio digestiue. Et q̄dā dñt ꝙ liẽteria stricte sũpta sp̄ ē actio lesa digestiue ⁊ retẽtiue sil: q̄ꝫuis aliq̄ñ sit vel eē possit cũ lesione et expulsiue. Sꝫ q̄ñ sumiᷓ large tũc possit eē accidẽs digestiue ⁊ nõ retẽtiue q̄ꝫuis nõ possit eēt ecõuerso. Q̄ñ igiᷓ liẽteria stricte sũpta diffiniᷓ ꝑ actionē lesaꝫ digestiue v̇tutis ad ipaꝫ causandũ ꝯcurrit debilitas retẽtiue. Nā cũ stõ dñaᷓ frigiditas ledẽs digestiuā eius añq̄ꝫ iducat liẽteriā stricte sumptaꝫ causat diminutā digõnē ad quā diminutā digõnem ꝯtingit adunari in stõ hũiditates plures vel plurimas relaxãtes ⁊ lubrificãtes: ⁊ sic ledẽtes ipsiꝰ retẽtiuā. Uñ dñt ꝙ in oī liẽteria stricte sũpta ꝯcurrit lenitas siue lubricitas stõi ⁊ itestinorũ. q̄ꝫuis nõ sit ista lubricitas imediata ⁊ adeq̄ta cā liẽterie. Sꝫ cā retẽtiue seq̄ns ad lubricitatē. Ipsa. n. ꝓprius est huiꝰ stricte liẽterie cā: qḋ significauit Gal. cũ 3°. de v̇tutibꝰ nālibus dixit. fundamẽtũ iuestigatiõis liẽterie. i. stricte sũpte e noticia v̇tutis retẽtiue sumẽdũ ē. Et dñt ꝙ q̄ appet i exeũte defectꝰ digestiue ⁊ nõ retẽtiue. Jõ ꝑ defectũ digestiue. ⁊ ñ retẽtiue diffinierũt liẽteriā stricte sumptam. ¶ Dixit Aui. q̄ñqꝫ fit lienteria ꝑꝑ lubricitatē in stõ factā ꝑꝑ hũiditates q̄ re nõ dimittit cibũ figi in stõ tāta q̄ꝫtitate q̄ digeraᷓ. s. pfecte ⁊ sic egrediᷓ cibus nõ totalr idigestus: vel q̄ digeraᷓ. i. aliq̄ mõ: ẜ egrediᷓ totus cibus indigestus. Et subdit Aui. ꝙ nõ est hic fluxus in veritate egrediẽs ⁊ ꝯsurgens ex eo qḋ diximus. s. ꝑꝑ debilitatē existẽtē ꝑꝑ malitiā ꝯplonis sine mā: q̄ hic fluxus sequiᷓ mām. s. hũiditatē q̄ cā est lubricitatis ꝑꝑ quā debilitaᷓ retẽtiua. tñ dixit Auic. nos appropriauimus ipm cũ alleuiatione. al'. allatione: q̄. s. posuimus ipsum hic q̄ꝫuis nõ sit dñs ex ipso ⁊ h̄ fecimus distinguẽdo hũc ab illo ad excitandũ. s. medicũ in oī mõ cause pticularis fluxus stomatici. vt sciat. s. distincte ꝙ ꝯ° mala q̄ debilitat retẽtiuā q̄ñqꝫ est sine mā ⁊ q̄ñqꝫ ē cũ mā. Et h̄ p̄m. i. fecimus dixit ipse. q̄m illud. i. fluxus vẽtris: de quo ibi diximus: q̄ factus est a mala ꝯplone sine mā: pducit ad hydropisiꝫ. Et seq̄ndo hāc expõnē dꝫ ponere ibi expõnē ꝯformē huic quā ibi non posui. ¶ Gẽti. aũt ẜm hāc expõnē. s. q̄ nõ digeratur aliquo mõ dixit: ꝙ iste modus fluxus duobus modis non est egrediens ab eo qḋ dixit. s. in p̄n° fluxus stõatici. vbi dixit ꝙ factus a stõ nõ ē totus idigestus. Et ꝙ factus a debilitate digestiue nõ est totalr idigestus: ẜ h̄ fluxus factus ꝑꝑ stõi debilitatē est totalr indigestus. 2° mõ nõ ē egrediẽs ab eo qḋ dixit: q̄ posuerat fluxus stõi modos in q̄bus v̇tus ꝑ se debilis est ex debilitate vel malitia ꝓprij instrũ: qḋ est ꝯplo: vt posuit ⁊ ibi dñsuꝫ fuit auctoritate Gal. 5° de interioribus penultimo cap̄. q̄uo vnũqḋqꝫ mẽbruꝫ suā actionē facit cũ sua ꝓpria ꝯplone: ẜ iste fluxus nõ est ꝑꝑ lesionē p̄ncipalr existentē in v̇tute rõne sui ꝓprij instrũi qḋ est ꝯplo: ẜ est ꝑ accidẽs. i. ꝑꝑ aliq̄d adherẽs stõ qḋ v̇tuti ⁊ ꝯploni principalr nõ dꝫ attribui. vez dixit Auicē. nos appropriauimus. i. locuti sumus d̄ eo h̄ ꝑꝑ has cās. p̄ª est cũ allatione. i. ex q̄dā ꝯñtia sermonis ⁊ appropriauimus ipm eē fluxũ stõaticũ. Cũ. n. h̄ eēt sermo de fluxu stomatico: ⁊ iste põt dici stomaticus: iõ diximus illũ h̄ ẜ iste nõ possit dici vere stõaticus sicut ille q̄ sequiᷓ ad debilitatē v̇tutis stõi ex lesione proprij sui instrũi. 2ª cā fuit vt distinguẽtes h̄ hũc modũ fluxus excitaremus ⁊ exercitaremꝰ mẽtes medicoꝝ volẽtiũ hr̄e plenā noticiam de modis oībꝰ fluxꝰ stõatici. Et h̄ p̄ꝫ fecimꝰ dixit. A. q̄m illũd. s. v̇e fluxꝰ q̄ dᷓ stõaticꝰ pducit ad hydropisiꝫ. sup. ẜ iste ñ

perducit

Lienteria large sumpta qd sit.

perducit ad ydropisim: ꝫ aut leuiter curaᷣ aut pducit ad extenuationē corporis ⁊ ethicā senectutis vt ergo distingueret inter hos fluxus: locutus fuit de eo hic.

Supra dictum fuit de causis fluxus stomatici ⁊ cibal. hic aūt de eis dōm ꝙ Ga. 4° afo. in ꝯ° affo. qbuscūqꝫ vētres lieterici ⁊c. dixit ꝙ lieteria fit ex defectiōe ꝯtētiue vtutis stōi ⁊ itestinoꝝ ⁊ ex mala ꝯplōne ipsoꝝ accidit. Et qñqꝫ fit pp vlcera seu pustulas in supficie stōi ⁊ itestinoꝝ existētia. Et dixit ꝙ hic morbus dñaᷣ stōi ⁊ intestinoꝝ essentijs ⁊ flāte frido ⁊ acetoso in stō ⁊ itestinis incluso. ℭ Et Sera. dixit fortasse accidit ex vlcerātiōe q̄ est in facie vētris ⁊ itestinoꝝ egressa ab hūore colerico acuto: ⁊ silr a pustulis q̄ accidūt in ore pueroꝝ. Et qñ trāseūt comesta p loca in qbus sunt vlcera tūc qñ coertanᷣ ex eis coguntᷣ expellere ea velociter p̄ter ꝙ recipiāt aliquid alterationis oino. Et fortasse accidit pp debilitatē stōi ⁊ intestinoꝝ q̄ accidit pp malitiā ꝯplōnis ipsoꝝ pure vel cum mā. ℭ Et haly. dixit ꝙ fit ex imoderata debilitate retētiue. Aut ꝯplōne frida ⁊ humida lubricāte aut ex debilitate digestiue. vñ fit fluxus lubricās: aut ex fortitudine expulsiue q̄ alio tpe mouetᷣ q̄ꝫ quo cibus digestus est: aut fit ex pustulis ⁊ vlceribus q̄ in iteriori oriuntᷣ stōi tunica. ℭ Et Uiati. dixit h passio nascitᷣ ex defectiōe ꝯtētiue vtutis in stō: aut ex vulneribus in supficie stōi ⁊ intestinoꝝ. Et defectio ꝯtētiue vel est ex mala ꝯplōne vel est ex humore prauo. Et vulnera cām hñt hūores calidos pūgitiuos acutos remouētes ꝯtētiuā velociter anteq̄ꝫ digestiua incipiat digerere. Fit ēt dixit passionarius ex augmētatiōe assumptoꝝ ciboꝝ. Et fit post longā dysariā vel ēt dissinteriā. Trāsiens. n. humor frequenter sup stō ⁊ intestinis dimittit in eis lanuginē quandaꝫ lubricantē: sicut sup lapides lanuginē efficit lōgus discursus aq̄. ℭ Dixit zoar. pemio theysir ꝙ comedere citonia assata post cibū. s. freqnter hꝫ lienteriā pcreare: ꝫ hꝫ pigritiam remouere. ℭ Dñt ergo. cā lieterie aut est extrinseca sicut exuberant cibi ⁊ potus q̄ꝫtitas siue multa crapula: ⁊ subitus post cibū motus fortis ⁊ alia q̄ dicta sunt supra in fluxu cibali. Aut est itrinseca sicut hūor flāticus viscosus adherēs supficiei stōi ⁊ itestinoꝝ q est cā lubricitatis q̄ cibus nō pōt eis adherere: sed descēdit velociter debilitata pinde ꝯtentiua virtute. Aut q sua friditate ⁊ hūiditate calorē nālem remittit ⁊ suffocat. vñ cibū digerere nō vꝫ. Aut est humor colericus mordicatiuus ledens stōm cuius lesionem sentiens virtus eius sensitiua incitat virtutē eius expulsiuā ad expellendū reꝫ ledentē: ⁊ expellit cū ea cibū anteq̄ꝫ digeratᷣ. Aut cā eius est apa stōi cogens pre dolore deponere cibum ante ipsius digōnem. Aut vlcus in ipso stō. qm̄ quando cibus aduenit super ipsum inducit mordicationem propter quaꝫ excitatur eius virtus expulsiua ad expellendum ⁊ expellit cibum illum non digestum.

De signis huius fluxus supra patuit vbi dcm̄ fuit de signis fluxus stomatici: ⁊ vñ hic breuia dicentᷣ. Dixit Alm̄. cū cibus in stō more solito non moraᷣ. imo citius egreditᷣ non mutatus nisi parū: ⁊ cū h fuerit dolor ⁊ mordicatio in vētre ⁊ sitis cū quo ēt plerūqꝫ adest ventris fluxus a quo añ comestionē inuenitᷣ qd puluerulētum tūc adest lieteria cā vlceꝝ vel pustularū stōi: sed si nō fuerit mordicatio in vētre nec habuerit pus admixtū: sed qd̄ egreditᷣ est viscosuꝫ ⁊ adest inflātionis ⁊ sitis paucitas ⁊ ructus est acidus adest lubricitas cā flātis. Si vero cuꝫ cibo nihil egreditᷣ supfluū neqꝫ virulentū neqꝫ flāticū tunc est cā debilitatis ꝯtentiue. ℭ Et Aui. dixit cū cā fluxus lubrificatiui est vlcus significant illud excoriatio. s. q̄ pcessit. Et illud qd̄ egreditᷣ de significationibus vlceꝝ. s. virus. Et significatᷣ in vlceribus p dolorē sub loco stōi. Et si cā eius est flegma viscosuꝫ significat illud flā qd̄ egreditᷣ cū eo: ⁊ vētositas ⁊ rugitus in vētre cū quo sentitur lubricitas rei grauātis. i. res grauās lubricās. Si vō non fuerit lubricitas ab vlceribus neqꝫ a flāte: sed a malitia ꝯplōnis significabit illud puatio significationū vlceꝝ ⁊ flātis. Et dixit. cū lubricitate humorosa egrediuntᷣ hūores. Et cū vlcerosa aut bothorali sunt signa vlceꝝ stōi ex vomitu corticali. i. in quo aliqñ emittuntᷣ sicut cortices ⁊ pellicule intrinsece tunice stōi. Et ex bothor que apparēt in ore: ⁊ ex dolore. s. stōi vel oris. Et siqdē fuerit ex debilitate digestiue stōi sciᷣ: qꝛ cibus in stō qtuor vel qnqꝫ horis moratur vel plus vel minus: deinde cibus crudus egreditᷣ. Et si fuerit ex fortitudine expulsiue cibus vt sumitᷣ statim vel cito emittitᷣ oino imutatus fm colorē ⁊ odoreꝫ. ℭ Dixit A. diᷓa inter fluxū lubrificatiuū stomaticū ⁊ intestinalē significat digō pauca q̄ est in cibo. s. qñ est a stō. Cuꝫ ergo decēdit a stō. s. cibus ille pauce digestus nō moraᷣ in intestinis: qꝛ est eis grauis ⁊ onerosus. sed pcedit ad exitū. In scō vero a lubricitate intestinoꝝ. s. sup. cibus est digestus fm totū aut fm maiorē partē. ℭ Inqt Ipo. 6° afo. In diuturnis lieterijs oxiremia. i. acetosa eructuatio superueniens prius nō exñs est bonū. Et Ser. dixit signū salubre in lubricitate est oxiremia. Et hoc idē dixit Aui. 13ª tertij. ⁊ 16ª. Nō ꝙ oxiremia fit signū in lieteria totaliter bonū. qm̄ accidens est morbi ⁊ qm̄ cū mala ꝯplōne faciēte oxiremiaꝫ possibile fit egrū mori: sed est bonū fm qd inq̄ꝫtum significat minuī cām lienterie ⁊ ipsam lieteriā: pterea nō est signū certū salutis. imo si dꝫ seq salus expedit vt oxiremia cōtinue minuēdo pcedat donec totaliter tollaᷣ. Et A. qdem 13ª tertij voluit ꝙ oīs lieteria possit incoare cū oxiremia illa: ꝙ ēt illa q̄ fit a calido nā pōt incoare cū calido ita remisso ꝙ cābit oxiremia. Ac ēt pōt incoare cū altera lieteria cāta ab vlcerib⁹. Nā cōtingens est vt in vlceribus stōi cōplicetᷣ caliditas vel frigiditas faciens oxiremiā. Uꝫ q̄ꝫuis lieteria possit cum oxiremia icoare: nō est tñ hoc necessariū s nec semp cū ea icoat. Et maxime dixit Uia. illa q̄ cātur pp vlcus stōi aut pp caliditatē magnā debilitagtē retentiuā: cū non oīs caliditas acetoset: nec illa ēt q̄ cātur pp frigiditatē vehementē aut humiditatē. Nam qñ friditas aut humiditas in tm̄ augetᷣ ꝙ sic debilitat retentiuā ꝙ cibus de nouo sumptus cito lubricet nō causabitᷣ oxiremia. Inter oēs tñ spēs lienterie illa que est minus apta vt cū ea incoet oxiremia est q̄ fit ab vlceribus: qꝛ pp stimulationē fcām ab vlceribus cibus ita cito lubricat vt non acetosetᷣ nec eructetᷣ. Et dr̄ quidā contingens esse in aliquibus spēbus lienterie oxiremiā superuenire in augmēto ⁊ statu. Et hoc erit qñ in pncipio eius cause fuerint intm̄ remisse vt tunc non eructuetᷣ: ⁊ erit hoc ꝯtingens in oibus eius p̄terq̄ꝫ in scā pp frigidū ⁊ humidū: nam in hac nō semp euenit. al. superuenit. oxiremia nisi in declinatione. Nā vt dixit Gal. in cōmēto dicti afo. cū incipit oxiremia iam retentiua incipit vigorari. Et Auicē. dixit 13ª tertij ꝙ tūc digestiua icipit vigorari cū dcē vtutes icipiūt vigorari ⁊ iā egritudo declinat ⁊ minoratᷣ. Cū. n. vigoratᷣ retētiua calīn pluri tpe agens in cibū ipꝫ retinēdo aliqualr acetosat. Et cū vigoratᷣ digestiua vbi calīn prius nō imutabat cibū aliquo mō nūc aliquo mō imutat ipm. Dñt tñ alij ꝙ fm plurimū oxiremia nō incipit cū lienteria nisi abūdet in stō flā acetosum. ℭ Deterior lienteria est illa q̄ prouenit a mala ꝯplōne frida multū debilitante cōtentiuā ⁊ mortificante calidum nālem vt inuit Gal. in cōmēto dicti afo. Et iō h est: qꝛ frigidū est imobilitare ⁊ vigorare retentiuā. Non ergo debilitat eā nisi fit imensa ⁊ vltimata ⁊ fixa cū destruat actū virtutis cui ppriē deseruit. Et post eā deterior est q̄ fit ab vlceribus stōi. Et post hāc est que fit a flāte cōtento in stō. Et minoris malitie oīum est q̄ fit a calīdate pro q̄ꝫto a parua caliditate possit debilitari ꝯtētiua cum calidi sit dilatare ⁊ rarificare ⁊ ipedire debitam constrictionem ⁊ retentionem.

In quo differt fluxus lubricatiu⁹ stomaci ab [illegible]

Cura lienterie diꝝ. A. cū ꝯfirmaᷣ ē in sūma difficilis curatiōis: qꝛ ē ꝯfirmata mala ꝯ frida i stō q̄ ab eo valde de difficili remouetᷣ. Dixit. n. Gal. 7° tera. qñ ipossibile fore curare malam cōplōnē fridam stōi. Et cura lienterie est

prima cure lubricitatis stōi. Et iā diximus curā lubricitatis stōi .s.13ª tertij in pprio cap. Et cura ēt lubricitatis intestinorū prima est cure lubricitatis stōi. Et pficit cura lienterie sicut cura lubricitatis stōi: dieta ⁊ potione. ¶ Et de dieta dixit Alm. in scā a calitate nutriat eger ex assatis abbesim.i. viscosis adherētibus ⁊ pullis cū aceto coctis ⁊ assatis ⁊ in suco agreste positis. Et nutriat ex cibo cui admisceat sumach q sumachia dr. Et in potu sumat sumach cū aq̄ rosata. Et Ser. cibet ex milio decocto in oleo abluto ⁊ lentibus excorticatis in aq̄ agreste aut aq̄ sumach aut succo granatorū acetosorū ⁊ siliū. Et conuenit lac caprinū decoctū cū aq̄ pluuia li.s. ⁊ in q̄ extinguat calibs ignitus donec cōsumet aqua. ⁊ sit vtriusq3 li.i. aut cū aq̄ sumach vel agreste. Et decoq̄ ea cū lapidibus calefactis aut ferro ignito donec depeat ex eo medietas: ⁊ colet ⁊ misceat cū ea aq̄ granatorū acetosorū ⁊ det

Dieta in scā a calitate.

Aui. aūt dixit cibus sit ex lentibus excorticatis rizo ⁊ milio cū succis fructuū stipticorū.s. ⁊ fridorū vt agreste ⁊ granorū acetosorū. Et sauich ordei decoctū cū milio.s. vel pani cōmilliū. n. addit ei stipticitatē ⁊ pmanētiā in stō: eo q̄ siccū fit ⁊ grossum. Et si plongat hmōi lubricitas est necessariū sumere ea q̄ sunt sicut lac acetosum vaccinū: q2 grossum est decoctū: aut in quo extinguant ferra vel lapides igniti ⁊ cū quo sint admixte medicine stiptice.s. ⁊ fride sicut rose spodium karabe balaustie alcoci.i. acacia ⁊ ypoq. ita q̄ ad mediā li. lactis ponant .3.v. dictorū medicinarū. ¶ Dixit Hal. sit cibus eorū caro auiū montanarū frixa in aceto aq̄ mirto i quo berberi sint ⁊ mirti grana. Et Aui. dixit. si non inuenis excusationē qn cibes eos carne: cibabis eos illis q̄ sunt ex pullis pdicibus ⁊ fasianis assatis aspersis succis fridis ⁊ stipticis ⁊ acetosis. Et in summa dixit Alm. totū eius regimē ad hoc perducat vt infridare possit ⁊ ostringere. ¶ Sed si fuerit a malitia cōplonis fride mālis vel imālis dixit Auic. fiat eis cibus ex canabit.i. caulibus albis.s. multū decoctis p⁹ aq̄ piecta. Alij dnt. q̄ canabit est allauda auis. Et puto q̄ ita sit. Nā subdit. ⁊ minutis auibus.s. alijs assatis ⁊ pullis. ⁊ dicit lra ex.s. colūbinis: qm̄ sunt longe remanētie i stō. Et odiant cibi isti spēbus calis odoriferis stipticis: aut calidis pmixtis cū stipticis aromaticis. ¶ Et in cura fluxus lubrificatiui pp flā dixit. o3 vt exicces cibū ⁊ calefacias ip3 ⁊ ponas ipm ex assatis ⁊ alcalage.i. frixis in patella factis ex carnibus leuibus. Et det in potu vinū antiquū purū al. durū.i. ponticū austez grosse lube vt diutius maneat in stō. Et minora potū aque. nō.n. op3 vt bibāt aquā q̄ztū pole ē: q2 est cā multiplicatiōis flātis ⁊ augmēti lubricitatis ⁊ prostrationis virtutis. Et si nō est pole vt nō bibāt aquā: nō 3cedat eis vt bibāt aquā cōlam vino: q2 magis lubricat. Sed vinū vetus subtile pup. al. parū.i. pauce q̄ztitatis ofert eis. Uinū aūt qd̄ diuersificat ab isto.s. vinū nouū grossum debile vel pmixtū aq̄ nocet eis. Et p hoc p3 q̄ lra q̄ supra dicebat. al. durū. nō est bona: aut nō est bñ ibi exposita: 13 o3 exponi durū.s. gustu: q2 acutū vel amarū potens verūtñ etia3 multū sumptū nocet eis. Et subdit Aui. si diligūt aliqd sumere in 2ª mēsa comedāt tūc ea q̄ sunt sauich algebira. exponūt qdā.i. de milio. Alij ⁊ melius.i. de nespillis.s. succu3 eorū vel cibū fcm̄ cū eo: aut cū ipsorū decoctiōe. Aut sauich alkbib. exponūt qdā.i. rizi. alij.i. de saturegia: aut sauich de siliq: aut de granis granatorū aut sauich de nabach. dnt q̄dā.i. de cornis. Alij dnt. q̄ nabach est fructus quo carem⁹: ⁊ loco cuius ponunt citonia. Et Sera. dixit. cibamus ipsos canabit ⁊ puis auibus decoctis cū aceto apio corticibus citri ⁊ sisimbrio. ¶ Et in scā a debilitate virtutis cōtētiue pp malā cōplonē calidā ⁊ humidā. dixit Aui. cibi sint primi illis quos diximus in cap cure male cōplonis calide ⁊ humide stōi. assati ⁊ frixi ⁊ cocti in testulis vel pastillis cū robub stipticis. ¶ Et in scā ab vlceribus stōi cibi sint q̄ dicti sunt in cura vlcerum stōi: qm̄ conueniunt in cura lienterie a dictis vlceribus prouenientis.

Cura vero lienterie ⁊ lubricitatis stōi ⁊ fluxus lubrificatiui p potionē variat varietate cāru. Nā dixit A. op3 vt pmisceas medicinas stipticas fortis stipticitatis cu3 medicinis calefactiui dando eas in potu: ⁊ ponēdo in ēplis ⁊ cū his vtant medicinis q̄ adiuuāt nām ⁊ ofortāt ipūm sicut tyriaca magna bomorufia attanasia.s. dscripta in.5. cañ. ⁊ filia. ¶ Erit ergo cura lienterie ⁊ lubricitatis scē pp multitudinē flātis dixit A. vt labores in euādo ip3. Et in euando: si nō valēt medicine ppinq̄ fortes ppinque ⁊ conuenientes mãe lubricitatē facienti vel ppinque.s. vlumitati fortitudinis solonis. Et nō valēt et medicine fortes fortitudine tēperata: de qbus iā dixit in cura male cōplonis frigide mālis stōi: tūc fortasse indiges eis q̄ sunt sicut elleborus. Uerūtñ q2 ell'us albus vepm̄ educit vomitu ad hoc vt non festines ad ip3: ⁊ vt nō credere q̄ vomitus conueniat in hac cura. A. subdit. q̄ euo huius mãe cu3 vomitu est difficilis ⁊ mala ⁊ raro euat vomitus flā descēdēs ad intestina. Et iō vomitus deterior est in lubricitate intestinorū pp flā: q̄3 in lubricitate stōi pp flā: q2 tale flā magis aptū est euoni p inferius q̄3 p superius. quapp. sup. si das elleborū vel aliā medicinā hñtem iducere vomitū rectifica eā p posse vt fiat solutiua vētris: ⁊ nō vomitiua. ¶ Et in cura vomitus absolute. dixit A. Ypo. dixit.s.4. affo. in affo. quibus ventres lieterici hyeme superius medicari malū. Et sic voluit q̄ vomitus hñti lubricitatē stōi sit malus. Et hoc iudiciū dixit A. occultā h3 cām. q̄3 tñ postea dixit. in cura fluxus lubrificatiui. In cura tñ lubricitatis dixit A. administret vomitus in oi septimana.s. sel vel pluries fm q̄ videbit expedire: sed hoc ipse itellexit qn̄ flā esset stans in stō ⁊ superioribus eius maxime: ⁊ nō qn̄ ē in inferioribus ⁊ aptū descēdere in intestina. Uñ Ser. ait. si fuerit pp flā cōgregatū in stō ⁊ in intestinis.s. ppe stōm vel pp flā cōgregatū in stō ⁊ intestinis.s. ōgregatū ofert ei vomitus post comestionē rafani ⁊ aliarū cibariorū habētium acrimoniā.s. illius flātis incisiuā ⁊ subtiliatiuā. Et Ras. in diuisionibus. dixit. q̄ cura eius est cura vomitus ⁊ potus yere. Uomitus qdē qn̄ ni est in superioribus stōi ⁊ potus yere qn̄ in inferioribus est intestinis. Cum tñ puocatur vomitus. dnt qdā. fiat illud cū medicina leuiter aut mediocriter vomitiua nō cū forti. ¶ Et subdit Aui. qñq3 necessariū est tibi vt euce flā p clysteria ⁊ maxime p clystere fcm̄ in caplo collice. Et si indiges fortiori illo. tūc vtere.s. in clysteri ello ad stōm.i. pp flā qd̄ sit in stō ⁊ ello nigro ad itestina.i. pp flā existēs in intestinis. Maxime tñ conueniunt clysteria in lubricitate intestinorū: ipsa.n. curat sicut lubricitas stōi: nisi q2 in ea nō o3 puocari vomitus maxime cū fuerit flā in intestinis remotis a stō. Et q̄ nō conueniat in ea vomitus voluit Haly.4. affo. in dnēto affo. quibuscūq3 venter in lienterijs ⁊c. ¶ Dixit Alm. si non fuerit mordicatio in ventre: nec q̄ egreditur pus h3 admixtū: sed viscosum ⁊ adest inflāmationis paucitas ⁊ pauca sitis ⁊ ructus acidus egro sicla ⁊ sinapis ⁊ pisces saliti tribuant: deinde cogatur vomere: q̄ si nō suffecerit farmacū qd̄ expellit flā tribuatur ⁊ vomitu sepe vtatur. ¶ Dixit Ser. post euonem.s. hñ nunorantem mām dent res calefacientes cū subtilitate sicut tyriaca ⁊ metridatum cū vino antiquo puro odorifero ⁊ silibus. ¶ Et Haly. dixit. op3 vti medicaminibus ⁊ cibis calefacientibus ⁊ humiditatem desiccātibus viscosam vt elio xilocaractarum: ⁊ elio de sumach ⁊ dyaserugine muscata ⁊ silibus vt alcauzi qd̄ fm Alm. R. arilorū passularū tritorū ⁊ alcobol li.i. mirtillorū siccorū lib.i. xilocaractarū balaustiarū seis tamarisci ameos. añ.3.x. cōfice cū melle de canis mellis: aut cum melle apum optime despumato. ¶ Dixit Sili. Exhibeant ei elia confortatiua ⁊ materie consumptiua vt dyaciminu3 ⁊ dyatriton ⁊ dyamargariton: dentur enim dixit Ras. in diuisionibus. ellectuaria aggregantia caliditatem ⁊ siccitatē. ¶ Et empletur stōus eorum dixit Ser a. ex laudano cipero mastice squinento calamo aroma. galia xiloaloes nuce

Uomitus hñti lubricitatē stōi est malus.

muscata

muscate garioſi. ⁊ aniso cũ aq̃ mirti ⁊ sansuci ⁊ sumach ⁊ ſi
milibus. Et de vtilibus eſt vt inungaꝰ totus ſtõus ⁊ vēter
añ ⁊ retro ⁊ vſq; ad pectꝰ cũ melle deſpumato. Et aſpgatur
deſup puluis maſticis thuris ſinapis ⁊ mirre. Aut inunga/
tur cũ tyriaca diſſoluta in ſucco mēte. ℭ Scias tñ. q̃ pdi/
cta remedia cũantia ⁊ ꝯfortantia intus ⁊ extra approxima/
ta varietatē recipiũt in plus ⁊ minus ſm varietatē ſpērũ flã
tis. ⁊ nõ sunt poſt bonã minoratiõnē mãe ſolutiua q̃ hñt re
ſiduũ educere expoliãda ab cũantibus cõprimẽdo. A. n. in
hoc caſu loq̃ns dixit. curetꝰ cũ eo qd̃ ꝯſtipat ⁊ calefacit tem
perate. ſ. in ſpēbus flãtis nõ intēſe fridītatis. Et ex his ꝯfe/
rentibus eſt elium de granis granatoꝝ cũ cimino ⁊ alcãzi
⁊ troc. de ſpēbus. ſ. tēpate calis. Sꝫ ſi flã fuerit vitreũ. ſup.
mucillaginoſuꝫ vel acetoſuꝫ dixit A. nõ erit excuſatio coꝝ
q̃ ſũt ſicut troc. de alkalebis q ponunꝰ in. 5. cañ. ⁊ filia ſꝫ q̃
hñ viſuꝫ fuerit tibi de mēſuratione teſtimonij. ſ. eius qd̃ eſt
in pſentia. ſ. humoris. Dixit littera extra.

In facta a mala cõplexione colerica. ℭ Cura lienterie ⁊ lubricitatis facte a mala ꝯplone cal'a cum
mã colica eſt mũdificatio prius illius col'e. vez dixit A. edu
catꝰ humoꝛ cũ facilitate. Et aq̃ ordei dixit ipſe in fine capli.
cũ tamarindis iuuatiua eſt ad difficultates egritudinũ. ſ. fa/
ctaꝝ a mala ꝯplone cal'a mãliꝫ q̃ dñt qdã: difficulter accũt:
⁊ io rarus eſt euētus eaꝝ. Alij tñ exponunt eſt iuuatiua ad
difficultates egritudinũ lubricãtis a mã cala: qñ. ſ. difficilis
foret cura eius p renouationē: ⁊ q̃ñ ꝯtinuam effuſionē col'e
ad ſtõm: qm̃ tamarindi illã colerã cũant ⁊ incoꝛiant ſtõm ⁊
ꝯfortãt ne recipiat. ℭ Et dixit. A. oꝫ vt tēperet mēbꝛum in
quo gñatꝰ col'a ſiue a quo iſluit ſtõ ꝓprie epar ⁊ fel cũ his q̃
pdicta ſunt in locis ſuis. Et in cũando colerã dixit ipſe re/
ctius eſt vt cũes eã vomitu ſi poſ'e eſt ⁊ leue. Et ſi non fuerit
poſ'e ⁊ leue. Aut nõ fuerit in virtute debilitas: ⁊ nõ timetur
q̃ col'a ſi cũetꝰ p inteſtina inducat in ea vlcera. Aut nõ ſunt
in eis vlcera tcã tũc cũa p fluxũ vētris. Et cũa eã ſm q̃ plu/
rima fuerit. Uerũtñ dixit ipſe iteꝝ ſi col'a fuerit talis q̃ vlce/
rat aut vlcera auget melius eſt vt ipſa cũetꝰ vomitu in eſtate
ſaltē: q2 tũc acutioꝛ eſt. Et nõ cũes eã ex via vlcerũ: vt nõ fa/
ciat in vlceribus augmētũ: ⁊ ne mordicãdo ea doloꝛē infe/
rat. Et intellexit ꝓprie qñ vlcera ſunt in inteſtinis. Naꝫ eis
exiſtētibus in ſtõ põt cũari p fluxũ vētris colera maxime cũ
puiſiõe ⁊ cautela ne vlceret inteſtina. ℭ 2° eſt cura eius poſt
cũonē. Dixit Ser. dãdo aquã agreſte ⁊ granatoꝝ acetoſoꝝ
⁊ piroꝝ põticoꝝ ⁊ rob citri ⁊ de ribes ſingli: aut cũ troc. de
ſpodio cũ ſemine acetoſe. Et poſt hoc datꝰ aq̃ ſauich ordei cũ
amilo decocta. Et ſi ꝓlongatꝰ egritudo damus eis lac vacci
nũ butyro extcto ⁊ bolũ armenũ: ⁊ terrã ſigillatã ⁊ ſpodiũ
karabe ⁊ filia. Et ſit q̃ntitas lactis li. 5. ⁊ de medicinis dictĩ.
ʒ. v. ℭ Et Aui. dixit. poſt cũonē icipe curare in primis flu/
xum cũ infridantibus ſtipticitatē facientibus. Et ſm dcãs
duas intētiones multotiens ſanat hũc fluxũ dixit A. ſume
re in potu mirab. citri. ipſi enĩ educũt colerã ⁊ faciũt ſucce/
dere virtutē infridatiuã facientē ſtipticitatē. Et dixit ex eis
q̃ ꝯferunt eis eſt adminiſtratio lactis acetoſi ⁊ ꝓprie cũ ſpo
dio: ⁊ ſilr cũ aq̃ ſauich ordei. ℭ Dixit Ser. fiat emplꝫ ſtõ ⁊
mirach ex īfridãtibus ſtipticitatē faciētibus. Et ex vtilibꝰ
eſt emplm̃ dyaſinicon. Meſ. illd̃. ſ. qd̃ declinat ad friditatē.
ℭ Qꝫ ſi in cã lēterie fuerit col'a. ⁊ flã ſil' dixit. A. iuuabũtꝰ cũ
ſũptiõe huius medicamie. ℞. mira. citri. ptē. i. ſcis naſturtij
p. 5. cũ qbus miſceantꝰ zuccari ⁊ granoꝝ mirti ⁊ ſumach ⁊
carmeſich. i. fructus tamariſci. añ. tertiã partem vnius.
ℭ Et ſi cã eius fuerit melia effuſa a ſplene ad ſtõm curatꝰ cura
fluxus ſplenetici melici que infra dicetur.
ℭ Cura lienterie facte a debilitate contentiue ⁊ mala ꝯplone
humida lubricitatē faciēte. Dixit Ser. tũc ꝯfortamus cũ eo
qd̃ ꝯſtringit: ⁊ damus de medicamie fcõ ex gallis: ⁊ ramich
cala. aro. maſtice cipe ſemine apij: cimino infuſo in acetoſ ſcis
mirti gallis balauſtijs: ⁊ granis granatoꝝ. Et doſ. ſit. ʒ. iij.
cũ minus. Et ſi vocat neceſſitas damus eliũ de ſiliqs cũ aq̃

rãni. i. rubi hũidi. ſ. recētis aut medicamē de ſumach cũ aq̃
xiloca. hũide ⁊ ſilia. ℭ Et dixit Raſ. in diui. cura eſt exicca
tio cũ elio de ſiliqs de thure ⁊ de gallis ⁊ dimiſſio aq̃ cale: ⁊
adminiſtratio aq̃ veri frigoris ⁊ ſauich de granis granatoꝝ
⁊ ſauich algabire ⁊ ſilia. ℭ Et dixit Ser. bibat ſyrupũ fcm̃
de fructibus ſtipticis. ℭ Et A. dixit. in cap. lubricitatis. ad
miniſtrentꝰ ſyrupi ſtiptici. ſ. ⁊ fridi pmixti cũ calefactis odo
riferis vt ꝯfortēt ⁊ exiccēt humiditatē. Et fiat iſta mixtio ſꝫ
calitatis itēſionē ⁊ remiſſionē. ℭ Dixit Yſaac. ℞. ſucci gra/
nati ace. extcti p expſſionē vini odoriferi. añ. li. i. 5. eius cum
pulpa ſua li. ij. 5. ſucci calamēti. li. ij. miſceantꝰ ⁊ decoq̃ntꝰ ad
iuicē donec medietas ſit ꝯſumpta tũc colentꝰ: ⁊ adde zucca/
ri. li. ij. ⁊ ſape li. 5. ⁊ coq̃ ad pfectionē ſyrupi. doſ. ʒ. ij. cũ cal'a
eſt. n. vtilis. ℭ Dixit Aui. ex ꝯferētibus eſt eliũ de xiloca ra
ctis cũ aq̃ ſenticũ. i. folioꝝ rubi hũidoꝝ. ſ. recētiũ i pncipio
ortus eoꝝ. Et ex eis q̃ illis maximũ afferũt iuuamentũ ſunt
troc. de ypoq. ⁊ de balauſti. Et dixit medicamē qd̃ eſt ſicut
cibus ꝯueniēs ad lubricitatē humidã. ℞. paſſulas nigras q̃
terantꝰ cocte cũ ſuis iterioribus ⁊ miſceantꝰ cũ eis cortices
granatoꝝ alboꝝ. i. nõdũ maturoꝝ. al. albi. ſ. cortices ⁊ pip
albũ ⁊ oleũ onfancinũ ⁊ comedatꝰ cũ pane. Et dixit. opꝫ vt
miſceatꝰ cũ eo qd̃ ꝯuenit ex ſtipticis fridis maſtix. Et ſi tole
rat pip. i. ſi pp intēſam friditatē exigitꝰ adminiſtretꝰ ēt piper:
qm̃ hec iuuãt ad exiccandũ: ⁊ corigunt nocumēta fridoꝛũ.
ℭ Dixit Ser. ꝯuenit emplꝫ de abſinthio qd̃ ſic ſit. ℞. abſin
thij romani. ℥. i. ⁊ infundatꝰ in vino põtico nocte vna ⁊ mi/
ſceatꝰ cũ eo in mãe ſuccus folioꝛũ mirti ⁊ laudani ⁊ ramich
⁊ iſundatꝰ in eo pãnus lini ⁊ fumigetꝰ cũ xiloca. ⁊ ponatꝰ ſup
ſtõꝫ. ⁊ viſcera poſtq̃ꝫ lnieris ea cũ hoc vnguēto. ℞. olibani
maſticis acacie alluis iameni aloes apij corticũ radicũ man
dragoꝛe ſcis ſuſqami ſauich ordei roſ. ſiccarũ ſumach gal/
lie balauſti. ypoq. galle memithe linj. añ. ꝯficiantꝰ cuꝫ aceto
⁊ aq̃ mirti. Et ſi nõ eſt calitas line mirach totũ ⁊ retro ſupra
ſtricturã dorſi ⁊ dimitte donec cadat p ſeipſum. Et de vtili/
bus eſt qd̃. ℞. gallie muſ. ſgnãt. añ. ʒ. i. 5. ſumach acatie ypo
qui. laudani gallarũ cala. aro. roſ. ſcis caruꝫ ſandal. alboꝝ
ru. xiloa. maſticis garioſi. ſpice thuris coſti. mirre abſinthij
mēte cipi. añ. ʒ. ij. dragagan. gũmi ara. aſſi. añ. ʒ. vij. folioꝝ
lauri. ʒ. ij. cere. ℥. i. 5. terenda terantꝰ ⁊ cera ⁊ ypoq. ⁊ lauda/
nũ ad ignē diſſoluantꝰ ⁊ diſſolutis alia addantꝰ ⁊ icoꝛpoꝛētꝰ:
deinde hꝫ oia bulliãt in vino pontico ⁊ ſucco citonioꝛũ ⁊ aq̃
roſ. ⁊ poſtea extrahatꝰ ab eis ⁊ fiat cerotũ. Et de vtilr ꝯferē
tibus eſt limatura ligni roris ma. q̃nq; decocta in vino vel
aq̃ ſꝫ neceſſitatē bibitꝰ. aut fomentatio ſit cũ ea. Dix Dyaſ.
cortex medius glandis: ⁊ ēt cortex medius arboꝛis eius mi
rifice ſtringit oēm fluxũ vētris. Et Ser. dixit. coquatur cor/
tex mediꝰ arboꝛis glãdis ⁊ cortex medius fructus eius. Et
dantꝰ hñtibus fluxũ vētris antiquũ ⁊ vlcera iteſtinoꝛũ ⁊ va
lēt multũ vtilr ēt clyſterizata. Dixit A. coriãdrũ. ſ. ppatũ
eſt fortj ipreſſiõis in retinēdo cibũ in ſtõ. ſ. cũ ſumitꝰ añ ipm.
ℭ Cura facte a debilitate digeſtiue dixit Aui. ſ. ſi fuerit cor/ In facta a debilitate digestiue.
ruptio. i. malitia digõnis pp caloꝛē. ſ. excedētē igroſſa cibũ
⁊ fac eũ ð gñe ciboꝛũ groſſioꝛũ: ⁊ adminiſtrabis medicinas iſri
datiuas i qbꝰ ſit ſtipticitas: ⁊ ſi fuerit pp malitiaꝫ ꝯplonis
fride cibꝰ ſit ſubtilis facilime digõnis q ptiatꝰ i plures vices
⁊ ſit ꝯditus cũ ſpēbus aromaticis calis. Et adminiſtrabis me
dicinas calefaciētes ſtipticitateꝫ hñtes intus ⁊ ex̃ approxi/
mãdas. Et A. poſuit in hoc dcm̃ ſua auctoritate qd̃ ē bonũ
⁊ vtile. Qꝫ ſi fuerit ex debilitate expulſiue pp friditatē dixit
A. adminiſtra ſuſuf ex ſcoria ferri cũ nucemuſcata in ſyru/
po de mēta. Et adminiſtra cal'a ſm neceſſitatē: q2 exigit ꝯplo
calis. Et ſi fuerit debilitas pp calitatē adminiſtra frida ſtipti
ca. pcipue mixta cũ narcoticis. Amplĩꝰ p curõe debilitatis
dictarũ v̓tutũ recurſus fiat ad ea q̃ dcã ſunt in ſuis caplis.
ℭ Cura facte ab vlceribꝰ eſt cura ipſoꝛũ vlcerũ. A. tñ hic po
ſuit cañ. q̃ ē q̃ cura fiat cũ mixtitudie adminiſtratõis ꝯficcãtiũ
ſtipticoꝛũ cũ medicis fridis vt agreſta ⁊ ſumachis ⁊ ſilibꝰ.

Et Rasis dixit.in diuisionibus.φ cura facte pp botbor est
cibi acetosi ⁊ stiptici exhibitio sicut ribes ⁊ granata aceto/
sa ⁊ ꝓprie citonia ⁊ sumach ⁊ troc.de acetosa.

In feci pp cibum. ¶ Cura vero fcé pp cibū est vt ɔuertat̃ cibus ad oppositū di
spōnis eius p quā soluit. Nec opꝫ vt restringat̃ donec tot⁹
cibus passiptus corruptus vel idigestus plenarie educatur
perducit.n.eius retētio ad nocumēta plurima. Et qn̄qꝫ ad
colicā passionē. ¶ Si igit̃ fuerit pp cibi multitudinē dixit
Ras.vbi.s.mēsuret̃ comestio fm̄ q̄ztitatē q̄ nō soluat̃ nā.
Et si ledit̃ pp vehemētiā appetitus accipiat cuꝫ comedit ex
buto auricula rē multā aut ex cibo vnctuoso buccellā: ⁊ ex pin
gui carne ꝓprie vel leporis. Dixit A.φ descēdat.s.cibus ⁊
egrediat̃: deinde administret̃ post illud fames. Et cū descē/
derit sumat aliqd de robub stipticis. ⁊ si sentit̃ debilitas in
stō cū eo φ accidit de multiplicatiōe cibi ⁊ signū illud id φ
accidit de rugitu ⁊ ventositate sumat balaustias ⁊ thus ⁊
ameos fm̄ ptes eq̄les: ⁊ ɔficiant̃ cū passulis ɔtritis cū suis
iterioribus ⁊ comedāt ex eo oī mane q̄ztitatē nucis. ¶ Qꝫ
si fuerit pp acuitatē ⁊ mordicationē cibo⁊ tūc postq̄z cib⁹
egressus est dent̃ cibi illis oppositi cōditi cū stipticis fridis.
¶ Qꝫ si fuerit pp corruptionē ciborū siue pp cām in ipsis ci
bis. Aut pp cām in corpore vel stō aut pp q̄litates malas ip
sorū cibo⁊: aut pp malitiā regiminis seq̄ntis post cibuꝫ fa/
cientis ipm̄ corrupi. Dixit. A. opꝫ vt sumat post eos.s.iam
egressos ex corpore cibos boni chimi. Et siq̄ ipressio remā/
serit in stō vel itestinis ex calore aut frigore curet̃ cuꝫ eo qđ
ɔuenit ei ex c̄larijs calīs vel fridis donec alteret̃ stōus ab i/
pressione illa. Si v̄o fuerit pp viscositatē vel lubricitatē ci/
borū: cura illud dādo cibos in q̄bus cū leuitate digōnis est
stipticitas. ¶ Et si in cā fuerit p̄missio cibi lubricātis p̄mit
tat postea stiptici. ¶ Et si in cā fuerit posterioritas eius cu
ius velociter fit digō apđ regimē tūc sumat̃ spodiū ⁊ aliqd
ex robub fridis stipticis vt rectificet̃ stōus ab ipressiōe eius
cuius alteratio nocuit: ipm̄qꝫ fm̄ plm̄ est calefactū: ⁊ h̄ pp
putrefactionē. Si tñ aliqñ accideret qđ rarū est friditas pp
acetositatē cibi in q̄busdā dispōnibus huius digōnis: tunc
sumat spodiū cū alcanzi. ¶ Et si cā eius fuerit paucitas ci/
bi: aut subtilitas sub eius cibet̃ post ipm̄ iā egressum car/
nibus grossis ⁊ armolosab ⁊ cōditis cū stipticis: ⁊ cū aceto
ꝑparatis ⁊ piscibus salitis ⁊ hmōi. ¶ Qꝫ si timeat̃ cū hoc
debilitas digōnis tūc ɔdiant̃ cū spēbus calidis.

Cura lienterie cronice ¶ Dixit A. cū cronica fit solo vētris lubrificatiua ⁊ ɔtigit vt
v̄tus cadat tūc recti⁹ ē i h̄ vt icipias cū eq̄tiōe ɔplonis q̄ pec
cat ⁊ calefactōe ei⁹: ⁊ h̄ iō vt ōducat̃ ɔplo ad eq̄litatē calefa
ctiōis: q2 i lōgitudie h⁹ morbi resoluto calore nāli ɔplo pec
cat cū fritate. Et facias eg⁊ vti exercitio qđ ip̄e tolerat aut
si n̄ p̄t vti exercitio facias ipꝫ igredi balneū.s.dulcis aq̄: ita
tñ calꝫ φ sit attractiuū diuersiuū ad exteriora.sꝫ tñ fiat h̄ fꝫ
tenorē v̄tutꝫ ⁊ vt p̄mas eg⁊ ꝑ fricōe sbtili.i.leui. Et frica φ d̄
corpe ei⁹ appet ad ꝑdcāꝫ itētōeꝫ: ⁊ dīn̄ da ei ad sorbēdū aliqd
.s.d̄ cibo roborāte v̄tutē egro iacēte ⁊ si sedēte ⁊ h̄ cū d̄bilit
tas ē nīsta. imo i nīsta d̄bilitate dix̄ A. exite cora ei⁹ supio
re eo toto φ.s.ipaꝫ est p corā itelligēdo anches ⁊ alīs ptes
corporis iferiores. Nā eger dꝫ talr̄ situari iacēdo φ iferiora
sint magis eleuata supiorib⁹. Et cib⁹ sit aq̄ cānis cū q̄ mixta
sint tortelle sicce ⁊ vinū stipticū. Et p⁹ hūc cibū si tolerane/
rit v̄tus ⁊ ɔplo ei⁹.s.pmittat vt ɔsequat̃.s.scā ꝑdci cibi di/
gōne adhibeas aliqd penetrare faciēs sicut diatriō ⁊ diaca
la^m fac ⁊ exhibe ei vt faciat illū cibū penetrar̄e nā cū sic fece/
ris attrahet ep aliqd illi⁹ cibi ⁊ ɔfortabit̃ eo.s.ep ⁊ totū cōp⁹

¶ De cura fluxus epatici. Ca.xxv.

Irit Haly.7.practice dissynterie cura ꝑdif/
ficilis est: ⁊ pauci ab ea liberant̃: eo φ
medico⁊ multi pa⁊ cognoscūt epis debilitatē
⁊ eius cāꝫ. Ait.n. Gal.dixit Haly.s.5.de inte.se
cognouisse multos q̄bus dissynteria ierat epa/
tica ⁊ exierunt ex medico⁊ pauca noticia cura/
tionis eius. Hec nāqꝫ passio dixit Gal.nōnunq̄ꝫ ex hūore fit
acuto q ad itestina decidit: ⁊ qn̄qꝫ vlcerat illa ⁊ curāt eā dis
synterie itestinalis cura: cū epis idigeat̃ cura ⁊ ꝓuidētia q̄
nō faciūt. Ideo qꝫ pereūt. ¶ Et dixit iterū Ga.dī φ huius pas
sio aliqñ icipit sine febre: sꝫ postea tp̄e ꝓcedēte corrupto san
guine fm̄ epar supuenit febris quā medici valde ɔtēnūt in/
experti: ita vt totalr̄ videat̃ eis qn̄qꝫ laborās sine febre. Si
aūt febricitat putāt illā eē pp ieiunia q̄ patit̃ appetitus de/
fectiōe: id̄ꝫ qn̄qꝫ eos cit̄ius liberāt: ⁊ negligēti⁹ pmittūt die
tari. Sic ḡ multi in huius dissynterie curatione decipiunt̃.
Et q2 ꝑdifficilis ē huius dissynterie curatio: iō auctores eā
breuiter ⁊ succinte scripserūt tanq̄ꝫ ipsius modicū sperātes
salutē. ¶ Curat̃.n.dixit Gili.epatica dissynteria grauiter i
ipsius ꝑncipio: ⁊ in iuuenibus iueterata raro: ⁊ in senibus
neq̄q̄ꝫ. Ad h̄ tñ vt medicus in eius curatiōe recte ꝓcedat ex
pedit ei dixit Hal.iuestigationē ⁊ speculationē diligēter ad
hibere in signis q̄b⁹ epis cognoscunt̃ passiōes q̄s cū cogno
uerit eas curare ꝓponat cū ɔfortātibus ipm̄ ex his q̄ ei⁹ ma
lā euertūt ɔplonē. ¶ Dixit Au.opꝫ vt redeas ad curationē
cā⁊ hui⁹ flux⁹. Et cura malitiā ɔplonis epis ⁊ ei⁹ debilita/
tē: ⁊ opilonē ⁊ apa.sup. ⁊ oēꝫ aliā dispōnē epis q̄ posset eē
cā h⁹ flux⁹. Et oīuꝫ ipso⁊ dispōnū cura posita ē plene i tra/
ctatu de dispōnib⁹ epis. Cū.n.curasti cās hui⁹ fluxus dixit
A. tūc iā curasti fluxū ipm̄ p remotionē cause ipsius.

Cura itaqꝫ fluxus chilosi ē amotio cāꝝ eius ɔfortando
attractiuā epis. Aut ipsius ⁊ meseraica⁊ aperiēdo
opilones. Si igit̃ cā ei⁹ fuerit debilitas attractiue epis q̄
nō trahit̃ chilus ad epar: sed remanēs in itestinis cāt fluxuꝫ
chilosum: dixit Ras.in diuisionibus cura est eius apitiua ⁊
calefaciētia epar sicut diapipereon ⁊ diacalamētū. Et vinū
pu⁊ forte.i.potēs pre q̄ztitatꝫ: cala.n.iuuant attractionē. ⁊
ab extra ɔueniūt emplā cōfortātia epar ad attrahēdum. Et
positio vētosarū sup ipꝫ vice vna ⁊ emplā illa vice a^a vt.sa
ter appōnē ⁊ aliā reappōnē eplo⁊ mediet vētosa⁊ appō sine
scarificatiōe posita⁊ cū multo igne vt fortius trahāt: q̄b⁹ re
motis ilico reapponant̃ emplā. Añ tñ pmā appōnē eplo⁊
ɔuenit fricatio cū manu vel pāno supra epar. Aut cū vino
subtili potēti pmixto cū oleo nardino vel anetino donec hñ
apiant̃ ⁊ ꝑueniat eius v̄tus ad epar. posset ēt h̄ fieri oī vice
amotis vētosis. ¶ Dicta aūt cōuenit vt sint cibi subtilis sbe
facilis digōnis ⁊ velocis penetratiōis q̄re caueat̃ ois cibus
grossus aut viscosus: vel stipticus. Et silr̄ potus. Et ɔdiant̃
cibi sui cū cynamomo ⁊ cardamomo ⁊ galanga ⁊ zuccaro.
sic.n.velocius penetrāt ⁊ auidius attrahunt̃. Et vinū bibat
albū subtile: nō potēs linfatū paruper cū aq̄ pluuiali.

Et si cā fluxus chilosi fuerit opilō epis aut vene porte si/
ue meseraica⁊ dixit Gal.a grossis cū ꝓhibe cibis ⁊
viscosis vt qui de farina fiūt amili triti. ⁊ similibus. Et caueat
cibus ponticos ⁊ silr̄ potus: q2 opilationeꝫ augent. Et in
hoc casu vitandus est panis triticeus similagineus: sed pa/
nis eius sit panis triticeus de tota farina de sale habens be
ne fermentatus ⁊ coctus a corticibus mundus: aut panis
furfuraceus cum seminibus aperitiuis: aut loco panis triti
ci panis de spelta. ¶ Carnes deuitet grossas ⁊ viscosas: sed
vtatur carnibus bonarum auium montanaruꝫ: ⁊ maxime
alis earum ⁊ interdum pullorum ⁊ edorum piscibus petri/
nis ⁊ ouis sorbilibus cum quibus decoquantur cicera ⁊
radices diuretice: ⁊ ipsum brodium cicerum: ⁊ brodium ēt
caulium semicoctorū concedi potest. ¶ Et de fructibus cō/
ceduntur pistachia: ⁊ carice ⁊ passule enucleate de quibus
dixit Aui. iam laudate sunt passule pingues.s.enucleate: ⁊
intantum laudate sunt ab antiquis: vt qdam eo⁊ de q̄bus
fuit Ras.in diuisionibus: extimauerint φ ipse sanet fluxuꝫ
difficilem lotiuū.s.cū prouenit ab opilone ⁊ proprie gibbi
epatis q̄zuis dicāt qdam: ymo ⁊ a quacunqꝫ cā proueniēte.
Et nos dixit. A. experti sumus illud: ⁊ fuit res nō longinq̄
ab eo qđ dixit. ¶ Et de herbis cōcedunt̃ sparagi apiuꝫ fe/
niculus

niculus petrosellinus senationes ⁊ siles cū cā opilonis fue
rit hūoꝛ frūs grossus. Sꝫ si fuerit cā eius humoꝛ calīus tūc
cōcedunt endiuia taraxacō cicoꝛea scariola ⁊ siles. ℭ Et pa
renꝫ cibi eius elixi ⁊ cōdiant cū apientibus spēbus ⁊ eos
penetrere faciētibus. ℭ Dixit A. rectius est vt comedāt ci
bum suū in pluribus vicibus nō in vice vna. imo in oī hora
accipiat q̄titatē q̄ ptinet illi hore de cibo suo: ptiendus. n.
est cibus fm̄ horas: q2 modicus cibus melius ptransit per
vias arctas ⁊ opilatas q̄ꝫ cibus multus. Et opꝫ dixit Aui.
vt cōseq faciat cibū suū illud qd̄ iuuat ad penetrandū cū ve
locitate: vt aperiat opilonē cibo ptrāseunti. Et itellexit post
q̄ꝫ cibus digestus est in stō: ⁊ nō imediate post cibū ne face/
ret penetrare ipm̄ idigestū sicut dixit Gal. 4. de re. sani. vbi
fm̄ cū dixit. A. melius illo toto est dyacalamētū de quo dꝫ
dari añ cibū aut. i. ⁊ cū digerit cibus. i. iā digestus est detur
ex eo. ʒ. 5. Et vinū vetus subtile purū dixit A. est bonū val/
de cū administrat post cibū ad eandē penetrationē. Et qdā
exhibent ipm̄ vinū cū dyacalamēto. Et tyriaca. s. fermētata
antiq̄ est res magni iuuamēti ad illud. Et de iuuantibus ad
penetrationē cibi ⁊ attractionē eius ad mēbra est vt cuꝫ re/
ctificatur digō cibi. i. cū iā rectificatus est ⁊ digestus vt bal/
neet eger: melius tñ est vt prius fricet fricatiōe fortiꝫ deinde
itret balneū. Et melius est vt in aq̄ balnei sint decocta apiē/
tia. ⁊ ipsi existēti in eo exhibeat medicina apitiua ⁊ cū ea in
balneo dimittat donec rubere icipiat: ⁊ tūc ab eo ex̄hatur ⁊
qescē pmittat qñꝫ tñ necessariū ē pp attrahē nutrimētū ad
mēbra vt liniatur corp9 eius pice ⁊ medicis rubificātibus:
sicut in cap̄ ipinguādi macrū dcm̄ ē. Et scias q sunt q asse/
runt ebrietatē ꝯferre in penetratiōe cibi ⁊ sudatione.

Cura flu/xus epati/ci opilati/ui per po/tionem.

ℭ Cura vō fluxus epatici opilatiui p potionē curat cū apitiōe
opilonū ⁊ diuersiōe mãe opilātis: cauendo ab approxima/
tione stipticoꝛū. ℭ Dixit. A. illud qd̄ plus cadit de erroꝛe i
cap̄ cure huius fluxus est vt dentur illi q hꝫ eū: medicine cō
stipatiue stiptice. sup. ⁊ silr cibi ⁊ potus addētes in opilonē
cām fluxus ⁊ ꝯfortātes siue ꝯseruātes opilonē. q̄ꝫ aliqñ me
dici dāt vt ꝯstringāt fluxū: credētes curare eū: h̄ nāqꝫ pdu/
cit ad errorē maximū. Et nō solū cadit error iste in medicis
⁊ cibis ab istus approximatiꝭ: sꝫ ēt in approximādis ab eꝭ.
Multotiens. n. dixit. A. liniūt medici isipiētes in hac assel/
latiōe epar cū ispissantibus ⁊ extinguētibus epar. i. calitatē
eius: eligūt. n. inspissantia frida: ⁊ in hoꝝ approximatiōe ē
mors infirmi ⁊ successio putrefactiōis: ⁊ h̄ q2 debilitāt ina/
tū calorē epis: ⁊ q2 opilāt interius ⁊ exterius. Uñ phibet ꝯ
bita trāspiratio q̄ phibita putrefactio pstō sequit. Non ḡ
vtēdū est stipticis nꝫ calis: nꝫ fri. nisi in ea q̄titate quā req/
runt epar: ⁊ alia mēbra nobilia p ꝯseruatiōe virtutū suaꝝ:
vt. s. patuit in dispōnibus stōi. imo opꝫ dixit. A. q cū tu sci
ueris q cā huius fluxus epici est opilo in epe vel in meseral
cis vt intēdas cū apertione opilonis ipsius. Et hoc cū eis q̄
dicta sunt supra in cap̄. opilonū epis ⁊ meseraicaꝝ: opꝫ. n.
q iuuet qd̄ expellit. i. expelli dꝫ ab opilone cū euōne eius.
sup. ⁊ diuersiōe ⁊ cū euant siue euari debēt vie opilate p me
dicinas euatiuas misceant cū eis medicine apitiue opilonū
vt aperiant eas. Et nō solū miscēde sunt cū euatiuis: sꝫ ipse
post euōnē ⁊ añ dāde sunt. Ueꝝ debēt eē apitiue debilr sal/
tem añ bonā minorationē fcām de mā apilante: sed in euan
do qñqꝫ necessariū est euatiuū forte attrahēs mās grossas
faciētes opilonē. Eligant aūt medicine solutiue q̄ opilantē
respiciūt mām. Et aperitiue dent cale vel fride fm̄ dispōnē
mãe opilātis. Et ex aperitiuis vtilibus est syrupus q sic fit.
℞. succi endiuie: ⁊ succi feniculi. añ. ℥. vj. succi apij. succi lu
puli. añ. ℥. iij. ferueāt in eis pal. ℥. i. eupatorij. M. 5. reu. ʒ. i.
ʒ. deinde colent ⁊ fiat cū li. i. syrupi simplicis acetosi ⁊. ℥. vi.
zuccari dos. ℥. ij. cū aq̄ pluuiali. Alia q̄ratur vbi. s. dcm̄ est.
ℭ De diuersiōe aūt mãe opilantis dixit. A. necessariū fore
administrare clysteria fortis attractionis ⁊ apitiōis: ⁊ vōitū
ēt. vomitus. n. est ex rebus magis iuuatiuis ad illud qd̄ ca/
dit ex obuiatiōe ipsius quēadmodū testat Jpo. Tūc aūt ca/
dit obuiatiōe eius qñ opilo est in meseraicis aut i sima epis
ab istis. n. locis pōt vōitus vtilr diuertere mās ⁊ ex̄ euare.
ℭ Et dixit A. nō opꝫ vt soluat eger iste a fricatiōe: q2 in hu
moris debitis. Jpse. n. fiēde sūt in dictis horis sine itermis/
sione aut sicce cū pāno asso: aut hūide cū vino albo subtili ⁊
oleo camomille eq̄lr mixtis. Et fiāt in vētre ⁊ supra regionē
epis ⁊ dorso ⁊ extremitatibus. Nō. n. opꝫ dixit ipse vt frica
tio sepet ⁊ dimittat añ cibū ⁊ post cibū ipm̄. s. post ipsi9 di
gestionē in stō. imo cū debilitat. i. tardat ⁊ nō fit aptio opi/
lationū: vel vt dñt qdā cū debilitat. i. eger idiget tunc vehe/
menti fricatione dorsi: ⁊ vētris cū panno aspo vt trahat nu
trimentū ad corpus: ⁊ diuertat mā opilationis.

Cura flu/xus epici/fci a debili/tate dige/stiue epis.

Cura facti a debilitate digestiue vtutis epis ita vt sit flu
xus subtilis aquosus aut silis aq̄ loture carnis re
cētis cū sanguie suo. Est ꝯfortatio digestiue epis iuxta pos/
se fm̄ q dcm̄ est in dispōnibus epis. Jngrosset aquositas
subtilis cū stipticis donec ispisset. Cū vero ispissata fuerit:
aut si fortasse in pn9 iuenisti eā ispissataꝫ: tūc opꝫ vt alienes
stiptica: nisi fm̄ q̄titatē q̄ eget epar p ꝯseruatiōe virtutum
suaꝝ: derinet q aquositas q̄tū posse fuerit ad vias vrine cū
puocātibus vrinā: ⁊ diuertat ēt ad ptes cutis cū fricationi
bus ⁊ sudorē puocātibus. ℭ Dixit Bimasui ꝯfortandū ē
epar cū eo qd̄ calefacit ⁊ ꝯfortat ipm̄. g. ℞. croci spice cassie
li. corticis fisticoꝛū. añ. ʒ. xxx. radicū ⁊ floꝛū sqnāti. añ. ʒ. iiij.
myrrhe ameos anisi scis apij. añ. ʒ. v. dauci cimini isusi i vio
die ac nocte ⁊ postea modice assi ⁊ lauri añ. ʒ. vi. acori fracti
⁊ assi modice. ʒ. v. granorū granatoꝝ. ʒ. x. assari. ʒ. vij. vsnee.
ʒ. x. puluerizent subtilr dos. ʒ. ij. mane ⁊ sero cū vino odori
fero. Et dixit emplā epar cū absintbio spica calamo aroma
tico mastice: corticibus thuris ⁊ sucb cuꝫ vino odorifero ⁊
mudocb claro. Et ꝯuenit dyacurcuma. Et emplꝫ dyasinicō
qd̄ vergit ad calitatē. ℭ Qꝫ si in cā fuerit malitia ꝯplonis
cale tūc dixit Gabriel. ponat supra epar emplm̄ qd̄ sic fit.
℞. ros. sandal. s. citrinoꝛū cipi ⁊ calami aro. añ. ℥. i. distipe/
rent cū aq̄ extremitatū mirti aut cū rob vue acerbe. Et ꝯue
nit in h̄ casu dyarodō abbatis solū: aut mixtū cū triasandar
lo ⁊ dyalacca. Dixit Bimasui. cibetur eger cum carne co/
turnicū. s. pdicū ⁊ fasianorū allaudarū ⁊ aliaꝝ auiū mōtana
rū minutarū assata ⁊ ꝯdita cū ceruī cimino gar. spica. ⁊ pipe
aut cū oleo fisticoꝛū. Et vtēdū ē fisticis in 2a mēsa. Et potus
eius sit vinū odoriferū subtile antiquū parū limfatū cū aq̄
extinctiōis calibis. ℭ Amplius in cura hydropisis multa
dcā sūt q̄ ad h̄ cam. aducē poteris tā in regie diete q̄ꝫ potōis.
Dñt. cū fuerit necessitas restrictiōis huius fluxus arnoglo/
sa ei appropriat ⁊ succus eius ⁊ semen ipsius.

Cura aūt fluxus epici fci a debilitate retētiue vtutꝫ epis a
ipletur cū stipticis aro. ꝯfortātibus retētiuā calis
vel fri. fm̄ cāe dispōnē. Et siqdē cā eius fuerit mala ꝯplo ca
lida pura exhibe patiēti zuccarū ros. vetus solū aut mixtū
cū dyacodion ⁊ triasan. Et ꝯuenit iulep. ros. ⁊ miua simpl
cū aq̄ pluuiali extinctiōis calib. Et iulep. qd̄ sic fit est vtile.
℞. ros. rub. sandaloꝛū al. ⁊ citri. granoꝛū mirti sumacb ca/
lami aro. masticis balausti. acatie. añ. p. eq̄les decoquantur
in aq̄ pluuiali in q̄ calibs sit extinctus ignitus multotiens ⁊
postea colet ⁊ ex colatura fiat syrupus cū zuc9 albo solido
aut cū miua simplici. dos. ℥. ij. cū aq̄ ros. vel plātagis. Epa/
ticꝫ supponatur eplꝫ dyasinicō qd̄ tēdit ad latus friditatis.
Aut eplꝫ qd̄ sic fit. ℞. ros. sandaloꝛū al. ⁊ rub. siue citri. aca
tie sumacb calami aro. añ. ʒ. iij. farine ordei. ℥. iij. spodij lac/
ce. añ. ʒ. i. 5. ꝯficiātur cū aq̄ ro. ⁊ aq̄ plātaginis ⁊ aq̄ mente.
Aut supponatur epi epithima ex succis portul. plātagis cori
giole ⁊ folioꝛū vel coriboꝛū viti i qb9 ponant sumac sādali
rose ⁊ calam9 aro. Et in eis ifundat pānus line9 ⁊ epi suppo
nat expssus postq̄ꝫ aliq̄lr refrigerat9 fuerit. Qꝫ si mala ꝯplo
cala fuerit mālis digerat ⁊ euetur cū eo qd̄ ꝯuenit maxime
eā cū mirab. citrinis ⁊ reuber. aliqualiter torrefacto.

In cā fri. ¶ Si vero in cā fuerit mala complo frigida pura curaṫ cuȝ eclario qḋ sic fit vtilr. ℞.calami aromatici.nardi squināti ci peri masticis.aā.ʒ.i.macis gar.croci.aā.ʒ.ß.succi mente ⁊ mellisse.aā.ʒ.i.zuccari vel mellis rob.colati a rosis q̃tum sufficit.dos.ʒ.iij.cū vino rubeo.Et epati fiat epithima cuȝ vino odorifero pontico in quo decoquaṫ absinthiū menta mastix cipi calamus aromaticus:cuscute ⁊ olibanū. ¶ Et siqdē illud qḋ egredit in fluxu fuerit res alba subtilis aquosa.dixit Alm.egro tribuatur rob.q̄ fit cum scoria ferri aut dyaolibanū.s.nō opiatū aut dyacalamentū ⁊ troc.alij cali ⁊ stiptici. ¶ Et oī fluxui epico ex debilitate virtutis epis nō a cā cal'a sola vtilis ē syrupus q sic fit. ℞.rob.sanda. alborū vel citri.⁊ passulaꝝ cū arillis ɔtritaꝝ.aā.ʒ.i.eupatorij mente mellisse absinthij cynamonu sqnā.cipi cuscute ligni.mū/de.aā.ʒ.iij.spice lacce.aā.ʒ.i.terant ⁊ decoqnt in aq̄ mēte endiuie ⁊ mellisse ⁊ colent ⁊ in colatura ponant syrupi de corticibus citri.ʒ.viij.syrupi de menta.ʒ.vi.syrupi rob.ʒ.iiij.vini odoriferi pontici.ʒ.vi.⁊ decoqnt ad ɔsūptionē vi/ni.Et in fine aromatizet cū ābra dissoluta in modico vini pōtici.dos.ʒ.ij.cū vino vel aq̄ decoctionis passulaꝝ cū nu/cleis suis.Et ɔuenit vtilr mixtura ex dyābra dyarodō abbatis ⁊ elīo de xiloal.cꝰ dos.sit.ʒ.iij.cū vino odorifero pontico. ¶ Et sciās.q̄ in oībus fluxibus epicis sic ɔsiderāda est remedioꝝ stipticitas:ne siqd influat epi possit in eo retineri. Cū aūt auctores in cura fluxus epici posuerūt troc.⁊ alia remedia multe stipticitat, itellexerūt q̄ deuī:qn̄ qḋ effluit fue/rit multe subtilitatī ⁊ aquositat:aut cū iā sublata fuerit cā fluxus si postea fluxus pseuerauerit. ¶ Qz si malitia cōpl'onis frida fuerit cū hūoris vitio digerēdus est hūor prius ⁊ eūandus:⁊ deinde fluxus restringendus erit.

In cā ola mixta. ¶ Qz si cā mixta fuerit ex calo ⁊ fri.cū hūoris vitio digeraṫ mā cū h vtili syrupo.℞.aq̄ rob.aq̄ plātaginis aq̄ endiuie. aā.ʒ.vi.aq̄ feniculi.ʒ.viij.ifundant in eis xiloa.⁊ cynamomi optimi.aā.ʒ.i.croci.ʒ.ß.p diē ⁊ nocte postea colet:⁊ ad/dita li.i.zuccari albi solidi fiat syrupꝰ de quo sumat mane ⁊ vespe.ʒ.i.ß.cū aq̄ pluuiali.postea purget cū medicia q̄ sic fit.℞.reu.paꝝ torrefacti.ʒ.i.corticū mira.citri.⁊ kebu.paꝝ torrefactoꝝ.aā.ʒ.ij.ifundant in aq̄ rob.ʒ.vi.vel pluribus p diē nālē postea i matutinis bulliāt ebullitiōe vna ⁊ colent: ⁊ tota illa colatura bibat.Et qdā dulcorant eā cū zuccaro rob.veteri:post purgationē sufficiētē.sumat patiēs in matutinis de syrupo q sic fit.℞.aq̄ plātagie li.i.aq̄ rob.li.ß.⁊ infundat i eis sem̄ plātagis:⁊ semē mirti mēta ⁊ calamꝰ aro.p diē nālē postea colet ⁊ cū zuccaro albo fiat syrupꝰ ⁊ añ prādiū ⁊ cenā sumat.ʒ.ß.ō mixtura q̄ sic fit.℞.mirlete.ʒ.ij.zuccaro.vetis.ʒ.vi.margaritaꝝ karabe corallo.spodij.aā.ʒ.i.ß.

Cura fluxus epici. sāguinei. Cura fluxus epici sanguinei:sicut ꝑus ē dix̄ A.qz nō oȝ vt retineat ō subtus vt nō retineat aliqḋ nociuū ⁊ accidat pillud nocumētū:imo denudet regimē.s.ab administratiōe ɔstringētiū p subtus vt p clysteria. Alia lra bȝ:ilmo meliore regimē.s.p dietam ⁊ est melior lra ⁊ clara. Et subdit.cura huc fluxū desup dixit qdam.s.p superposita epatis ita q̄ nō curet per interius administrata. Alij vo volunt. Cura desup.s.p assumpta per os.

Cura qn emittitur egō nigra. Cura aūt fluxus epici in quo pp debilitatē epis emittit egō nigra q̄si sanguis: q tn̄ nō est sanguis:fit cū syrupo q sic fit.℞.vini pōtici clari ⁊ succi citonioꝝ.aā.ʒ.vi. zuccari lib.i.decoquat ⁊ aromatizet cū mace ⁊ cynamomo ⁊ corticibus citri.dat.n.vtilr cū pluuiali: pōt ēt ex eis fieri ɔfectio ponēdo cortices citri ɔditos in zuccaro ⁊ subtilr incises de q̄ sumat añ cibū circiter duas horas. Aut deuī bȝ troc.q sunt vtiles.℞.xiloal.nardi.rob.cynamonū berberis.aā.ʒ.iiij.lacce reubar.gariofi.aā.ʒ.i.ɔficiant cū aq̄ decoctionis rob.dos.aur.i.cū vino pontico.

Quod si fluxus fuerit niger sicut feci factus p adustionē in epe dixit Rab.8.ɔti.cura fit p eplationē epis ⁊ ifridatiōnē vitie fritaȝ ⁊ potū aq̄ niuis ieiuno stō ⁊ p potū syrupi papaueris freqnter dati ⁊ p fricationē superficiei corpis violētā ⁊ ligaturā manuū ⁊ pedū de vtroq̄ inguine fricatis freqnter cū toto corpe cū idē restituat sāguis corpi. Et eius manatio ad epar ex toto cesset. Et tn̄ infrideṫ epar ⁊ modica fiat attractio eiꝰ:ita tn̄ q̄ nō careat epar vna hora a pōne alicuiꝰ ifridatiū sup ipȝ. Et deide dāda sūt narcotica cū ɔfortatiuis.s.stipticis fris vt minuat idē sēsus itestino. Et loca epis liniant cū ɔfortatiuis ifrāuio. ¶ Qz si dicti fluxus nigri cā fuerit fritas rectificet ɔpl'o epis ⁊ ēt splenis apiēdo vias eoꝝ cū ɔfortātibus ea calis. ¶ Et si fuerit cā eius mora lōga sanguis in itestis ɔfortet expulsiua eoꝝ ⁊ fiat vt reddant itestina lubrica. ¶ Aui.dix̄.cura fluxꝰ epici est q̄ in iceptiōe ⁊ in pn° eiꝰ pm qḋ oȝ fieri ē nō approximet epar pani.s.de frumēto:qm̄ ep nō recipit hūc panē pp debilitatē eiꝰ:⁊ opilōnē q̄ cāt ipse panis in ipso epe:imo rectiꝰ ē vt loco panis sit ɔtētus aq̄ sauich.s.ordei in die bis aut ter. Qz si tolerat in fine suo.i.i pcessu fluxus pmixtionē milij cū sauich decoqndo ipȝ:⁊ deīn colādo faciat ⁊ allumat. Qz si tolerat.s.fortificata vtute vt cōedat miliū decoctū.s.in aq̄ ordei nō colatū faciat. Quidā vituperāt pdcāȝ dietā dn̄tes q̄ in fluxu epico dieta oȝ eē facilis digōis facilis descēsiōis de stō ⁊ cite ⁊ bōe penetratiōis. Et oȝ eē sufficiētis nutrimēti sicut ē aq̄ carnis testiculi galloꝝ oua sorbilia ⁊ silia. Alij vo dn̄t.q̄ dieta dcā. A. vtit i fluxū epicū opilatiuū ⁊ tu ɔsidera:qz mibi appet q̄ vtat ad dyariā sanguineā q̄ aliqn̄ inter fluxꝰ epicos nūerat. Et dix̄. A.cū i vase dn̄t qdā.s.arterijs nō fuerit diuersitas.s.pulsus.idicās febrē non erit malū vti adipe galline:ȝ si eēt febris eēt vsus eiꝰ malꝰ:qz iflāmaret. Et h qn̄ fluxꝰ eēt ex debilitate expulsiue. Alij dn̄t in vase.s.i itestinis nō fuerit diuersitas.s.egenū q̄ fit diuersoꝝ coloꝝ ⁊ subaꝝ ⁊ nō sit egō nisi vniꝰ coloris.s.sicut lotura carnis tūc qz idicat de friditate cōplōnis adepa galline cōpeteret.

¶ De cura fluxꝰ splenetici renalis ⁊ mricalis. Ca.xxvi.

Fluxus aūt splenetici cura ē cura dyarie ab hūore milico. Qz si in cā fuerit opil'o eius rectificet epar a gnatiōe melie ⁊ mūdificet ⁊ vie splenis apiant cū ɔfortātibus attractiuā eiꝰ. Si vō in cā fuerit supflua attractio splēis de hūore melico obtūdat attractio ipsiꝰ:⁊ ɔfortet ītētus ne recipiat. ¶ Et fluxus ɔueniēs a renibus curaṫ cū ɔfortatiōe itestinoꝝ a receptiōe mātē q̄ eis effundunt vitio renū cū diuertiōe ⁊ euōne illaꝝ ⁊.rectificatiōe renū fȝ q̄ suo loco dicet. ¶ Et eodē mō curat fluxꝰ ꝑueniēs vitio mricis ⁊ in oībus his fluxibus recurēdū est ad gnālē curā fluxus absolute superius dictam.

¶ De cura fluxus liquefactiui. Ca.xxvij.

Fluxus liq̄factiuus dixit. A.cueniēs ip ethicis ⁊ ptisicis ⁊ his qui bac via icedūt vt in ethica senectutis:⁊ qdā dn̄t. vt in causonicis ⁊ his q pestilētiali febre laborāt nō spat vt curet nisi sicut spat in remotiōe cāe eius. Et q qdē ē ex liq̄factiōe carnifomiū mēbroꝝ minus malꝰ ē. Et nō est tā difficilis curatōis. Qui vō ē ex liq̄factiōe spmaticoꝝ deterior est ⁊ difficilioris curōis ⁊ remedijs idiget fortioribꝰ. ¶ Cura itaq̄ eiꝰ ē cū dieta ifridatiua ⁊ resūptiua. Et ligat ḡ aer frūs ad hūiditatē tēdēs i quo letet ꝑposse fugiēdo ab ira furore ⁊ tristitia ⁊ solicitudine. Et adhereat qeti ⁊ sono. Et cibi sint fri ⁊ hu.pue stipticitatis aut cū paꝝ stipticis mixti. Dixit A.sint cibi eius ex carnibꝰ hulumetb.i.hūidis mollibꝰ. Et sūt sicut caro pulloꝝ ⁊ pulloꝝ pdicū ⁊ pulloꝝ fasianoꝝ ⁊ siliuȝ. Et caro pisciū ⁊ siccubegi cū ace.s.paucor:⁊ est mōus cibarij hūc tāg. Et ex cibis bonis sūt oua sorbilia decocta cū testa sua i aceto vel agresta vel saltiȝ in aq̄. Et lac i quo extinctꝰ fuerit calibs ignitꝰ. Et sorbitiōes fcē ex amilo ⁊ sauic ordei. Et panis sit siligineus bn̄ ɔfectꝰ. Dixit. A.panis fermētatus cū assat ⁊ post assationē abluit in aq̄ vt excludat ab eo aqui

tas

tas fermēti ꝯfert ei. qꝛ̃ꝫ fit ex eo sorbitio ꝑmixto cū gūmi ar. Gūmi.n.ara. ꝛ dragagā͂ ꝛ sem̄ acetose ꝛ ipsa acetosa ꝛ se. coriādri ꝛ flores nenufaris ꝛ filia vtil͛r decoquūt͛ i cibis eoꝝ. Dōbēt āt cibi esse multi nutrimēti facil͛ digōnis cite penetrationis ad mēbra quoꝝ qꝫtitas ꝑtiat͛ vt ipsoꝝ melior digō fiat: q̄ in hoc fluxu multū neccia est. ¶ Et cura eius ꝑ potōꝫ est cū medicis infridātib⁹ ꝛ hūectātibus. Dixit A. fm illud. i. fm ꝙ excedit calitas liq̄faciēsita tñ ꝙ frités nō sic vltiet͛ vt extīguat ipsoꝝ caliꝫ inatū qd̄ in eis multuꝫ paucificatū est fcā resolōne multa hūidi pabuli eius. Et ꝺ bent ista frā decliare ad stipticitatē paucā ꝛ igrossatēꝫ nutrimēti vt ꝑ stipticitatē multā nō exiccēt: ꝛ nō ꝓhibeāt trā situ nutrimēti. Et ꝑ illā igrossationē reddūt͛ humiditates min⁹ liq̄factibiles. Approxient͛ āt medicie ipse abit⁹ ꝛ ab extra. Abintus qdē cū syrupis sulep ꝛ clarijs ꝛ ꝯfectioni bus ꝛ troc. alijs. Et ab extra cum embrocis epithimatib⁹ ꝛ balneis infrigidātibus ꝛ humectantibus totum corp⁹ ꝛ spāliter mēbra ꝓncipalia ꝛ nobilia. Eligantur āt ꝓ̄dicte medicine ex cura causonis ꝛ ex cura ethice vt ptisis. Dixit Rasis. 8. ꝯtinentis. si iste fluxus fuerit eruginosus sanguineus subtilis dico cura fiat ad ingrossandum sanguinem ꝛ cum regimine ethice.

Cura flu/xus per po/tiones.

¶ De fluxu facto a spissitudine cutis ꝛ aere. Ca. xxviij.

Cura fluxus facti a spissitudine cutis siqdē cum ea fuerit corporis plenitudo humoralis est dixit Aui. vt extrahuntur humores per flōmieꝫ ꝛ ꝑ fluxum ventris pertinentē. i. ꝯuenientē humori replenti: deinde administrent͛ ea que ꝯueniūt in facto a causis extrinsecis. s. opilantibus poros cutis vt sordibus ꝛ alijs sine corporis repletiōe. Et ista sūt quecūqꝫ abstergunt ꝛ poros aperiunt resoluunt sine attractiōe: ex qbus sūt fricationes ꝛ sicce ꝛ humide aperiētes ꝛ balnea abstergentia aperientia ꝛ his silīa. Dixit. A. administrent͛ balnea cū aqs aperitiuis lauatiuis mundificatiuis ꝛ abstersiuis in qbus decocta sunt aperitiua. s. ꝛ abstersiua in qbus fricent͛ ꝛ lauent͛. Qꝫ si spissitudo vehemens fuerit dixit. A. administrēt͛ fricatio cū pānis lineis asperis ꝛ cū villis donec rubeat cutis: deinde sup cuteꝫ effundatur aq̄ cala in qua sit v̄tus aperitiua ꝛ cū ea fricetur ꝛ lauet͛ corpus. ¶ Et in facto ab aere si fuerit cū plenitudine corpori fiat eūo: deinde si ꝓcesserit ex caliditate aeris dissoluente: cibet͛ cibis infrigidantibus ꝛ ingrossantibus ꝛ inuiscātibus humores vt ꝓhibeant͛ a fluxu ꝛ dissolōne. Et in hoc vtil͛r dat͛ semen papaueris ꝛ semen coriandri preparatuꝫ. ¶ Si v̄o ꝓcesserit a frigiditate ꝯpingente ꝛ ꝓmente hūores interius: ꝛ dieta sit ex calidis: ꝛ exteri⁹ mebra calefiāt ꝛ ipsoꝝ pori aperiantur cum fricationibus ꝛ balneis ꝛ alijs dilatantibus poros. In vtraqꝫ alteretur aer ad ꝯtrariā dispōnem. Et post hoc opꝫ vt cōfortetur stōus ꝛ intestina si lapsa facta fuerint.

¶ De dyaria a fluxu humorali. Ca. xxix.

Dyaria dixit Gerar. super. 9. Alm̄. est fluxus ventris simplex hūoralis ē.n. fluxus in quo educunt͛ humores absqꝫ cibo ꝛ chilo ꝛ excoriatione. Et diuidit͛ diuisiōe humoꝝ qui egrediunt͛: qñqꝫ.n. emittitur hūor vnus nālis: aut inaturalis: ꝛ erit aut cola aut sanguis aut flā aut melīa. Et qñqꝫ educunt͛ humores plures: ꝛ diuersi: qñqꝫ duo: qñqꝫ tres ꝛ qñqꝫ q̄tuor. Et qñqꝫ emittit͛ humiditas aquosa nō humoralis sola vel ꝑmixta cum humore. Et ꝯuenit humor egrediens aut a toto aut ab aliquo ꝑticulari mēbro: ꝛ aliqñ putridus corruptus aliqñ nouus ꝛ expellit͛ aut vi sinthomatis: aut vi nāe creticātis aut vi farmaci educentis ipm.

Et causa dyarie vt haberi pōt in causis fluxus gñalis aut est intrinseca aut est extrinseca. Et cā intrīseca aut ē replo q̄ꝫti aut q̄lis aut vtriusqꝫ: qua grauat͛ ꝛ ledit͛ nā: ꝑceptoqꝫ nocumēto irritat͛ expulsiua ad expellendum. Aut est fortitudo expulsiue non irritata aut ē debilitas virtutis contentiue. ¶ Et causa extrinseca aut est cibus lubricus. Aut medicina ventris solutiua: ꝛ remanētia virtutis eius in ventre.

Cumqꝫ dyaria fuerit ex debilitate ꝯtentiue virtutis tūc patiēs assellat paꝝ in vice: sed sepe cum corporis ībecillitate cū q̄ accidit aliqñ lypothomia vel sincopis: maxie si surgit ad sellā. ¶ Cū v̄o fuerit ex fortitudine expulsiue tūc siue raro siue sepe assellꝫ eger assellat multū ꝓ̄cipue si plenitudo grauās affuerit cū ꝯstātia v̄tutis ꝛ bona tolerātia: ꝛ ēt si ad assellādū surgat. ¶ Et appet hūor egrediens cuius gñis sit. Et.n. si fuerit colera nālis subs eius erit liq̄da ꝛ color rubeus clarus. Et si fuerit colera citrina color erit citrinus ei subs liq̄da: ꝛ ꝫ cole vitelline subs est grossior. Et prassine subs ē mediocris ꝛ color viridis. ¶ Et color flātis nālis ꝛ innālis est albus. Et flātis nālis ꝛ flātis aquosi subs est liq̄da. vitrei vero ꝛ mucillaginosi subs est grossa tenax. Et dulcis ꝛ salsi ꝛ acetosi subs ē mediocris. ¶ Et melīe color nālis est fuscus tendens ad nigredinē: Et si est innālis ꝑ adustionē color est niger. Et si ꝑ admixtionē flātis color ē cineritius vel plūbeus ꝛ subs est grossa vtriusqꝫ. Et sanguineā signāt exitus sanguis. Et dixit Rasis. 8. ꝯti. ex. 6. de questiōibus epidimie. spēs fluxus ventris sanguinei q̄druplex est. vna a q̄ educit͛ sāguis simplex q̄ accit in eo in quo ꝑs mēbroꝝ incisa est: aut in q̄ dimissū fuit exercitiū ꝯsuetū: aut qd sile. Et de hac dr̄ in h ca⁹. Alia est silis loture carnis recentis q̄ est ex debilitate v̄tutis alteratiue epis. Et 3ª est in q̄ educit͛ sanguis niger splēdidus: ꝛ que fit ex opilōne aut apate epis ꝓhibente ne sanguis ascēdat in venā ꝯcauā: ꝛ eo ꝙ longā morā trahit calefit ꝛ ꝯburit͛. Et cū ex eo nocumētū infert͛ epi expellit illū ad intestina. Et de his duabus dcm̄ est in cap̄ fluxus epatici. Et 4ª est cū educit͛ sanguis paulatiꝫ paulatim per plures vices qñqꝫ purus ꝛ qñqꝫ mixtus rasure ꝛ putrefactionibus vlceris. Et iste fluxus si fuerit absqꝫ ꝓ̄mitu vocat͛ fluxus vlceris intestinoꝝ ꝛ dicet͛ de eo in ca⁹ dissinterie. Et si fuerit cū ꝓ̄mitu vocat͛ tenasmon: ꝛ dicet͛ de eo in ca⁹ tenasmōis. Et subdit. ex libro Gal. de clysterib⁹ accidit fluxus sanguis vētris silis dissinterie. s. epatice de hemoroydibus emittētibus illū. Et in hoc sanguis erit niger ꝛ modicus. s. in vice: ꝛ hoc ꝫ plim ꝛ est seq̄ns iterpolatiōies ꝛ dicet͛ de eo in ca⁹ hemoroydaꝝ. ¶ Et de ꝓ̄ma spē hui⁹ fluxus sanguis dixit ex Ipo. in li. de nā humana. Accidit q̄dā spēs fluxus vētris sanguinei nō ex vlcerib⁹ itestioꝝ sed ex abūdantia sanguis in corpore qꝫ expellit nā ad ꝑtes intestinoꝝ: sicut expellit sanguinē natura ꝑ hemorroydas ꝛ in mulieribus ꝑ menstrua ex matricibus. Et ait Ras. in hac spē nō est dolor: sed ē in corpore replo māifesta. ¶ Et scias. ꝙ in dyaria colerica inueniunt͛ punctiōes in vētre ꝛ inflātio ꝛ morditatio in ano ꝛ siccitas oris ꝛ sitis ꝛ qñqꝫ febris. Et i flātico nāli nō sentit͛ inflāmatio neqꝫ sitis. Et si flātico vitreo ꝛ mucillaginoso sentit͛ dolor in ventre ꝛ inflātio. Et in flātico salso sentit͛ calor ꝛ sitis ꝛ oris desiccatio. Et in flātico dulci sentit͛ dulcedo in ore ꝛ dolor paruus in vētre. Et in flātico acetoso sentit͛ acetositas in ore ꝛ fridītas in ꝓfundo ventris ꝛ egestio erit spumosa. Et in melīco ꝑ adustionē erit dolor in ventre ꝛ ardor ꝛ sitis. Et in alio erit rugitus cū ventositate ꝛ sonitu ꝛ friditas sentitur i ꝓfundo. Et fluxus humoralis factus ꝑ ramanētiā medicīe in corpore dixit A. qñqꝫ seruat ꝑyodos. sup. ꝛ qñqꝫ nō seruat: qꝛ in eo nō sꝑ ꝛ ꝯtinue attrahit͛ tm̄ de hūore ꝙ grauet ꝛ stimulet nām ad expellendū: pōt tñ eos seruare licet raro illud accidat. Unde dixit A. in de fluxu stomatico. ꝙ nō seruat periodos: ꝛ maxie q̄ fit a cā extrinseca vt a v̄tute medicine. Et si aliqñ seruat: ꝑyodi sūt inordinati: qꝛ causa

Signa hu/morum.

Spēs flu/xus sangui/nei sunt q̄/tuor.

Signa flu/xus ex remanē/tia medici/ne.

Signa fluxus facti a cibo.

extrinseca nõ adheret ordini sicut prodicatio exquirit maxime ordinata. ¶ Et factus ex cibo non priodicat: sed accidit quotiens sumitur cibus talis. ¶ Scias q̃ ois fluxus humoralis põt esse priodicus. s. factus ab influxu hũoris a toto corpore vel ab aliquo pticulari mẽbro q aut priodice influit: aut si continue influit parũ est qd influit in vice qd pe᷑ non mouet expulsiuam: sed solũ cũ mltiplicaᷓ grauat que grauata determinato tpe vel non determinato moueᷓ ad expellendũ. ¶ Dixit Ipo. 7. affo. in colerico fluxu dissinteria malũ. Et silr dixit Aui. 16. tertij. caplo de fluxu vẽtris olum modo᷑. Et intellexerũt de fluxu a pura colera rubea: aut de pura colera nigra. Nã qñ ab his coleris dissinteria accidit ipsa vehemens erit. Et q̃uis istarũ colera᷑ sit excoriare intestina ⁊ vt sic ẽm rõnem possit dici ipsã dissinteriã euenire ẽm rõnem: ipsa tñ est mala: nõ. n. absolute sũt bona eueniẽtia ẽm rõnem: sed sunt bona eueniẽtia ẽm rõnem respectiue. ¶ Et dix. t Ipo. eodẽ 7°. In sanguinis fluxu. sup. ⁊ in quolibet alio fluxu desipientia aut spasmus. s. malũ. Alij exponunt de sipientia aut pro ⁊ spasmus. s. de inanitione malum. i. mortale. Nam simul euenientia sũt signũ mortis. De sipientia tñ est malum per viam signi tñ. Et ipsa sequtur maxime ad fluxũ sanguinis ptium supio᷑. Et signat disturbationẽ virtutũ cerebri ⁊ defectionem ea᷑. Et põt precedere spasmũ. Et sic dixit Ga. in cõmento q̃ significat minorem defectũ q̃ spasmus ⁊ maxime si euenerit in habentibus cerebrum nãliter aut ex longo tempore debile: põt ẽt seq spasmũ ⁊ maxime in fluxu inferio᷑ ptiũ in habentibus cerebrũ forte. Et tunc nõ esset incõueniens q̃ significaret maiorẽ defectũ q̃ spasmus. Spasmus autẽ põt esse malus p viã signi significans nimiã desiccationem corporis: ⁊ per viã ẽt cãe: qr ois dispõ pter nãm mẽbro᷑ neruoso᷑ est cã vehementis lesiõis ⁊ debilitatis. ¶ Et dixit Ipo. 6° affo. In oculis patiente a dyaria capi bonũ: qr curat vel minuit vel prohibet augeri mãles passiones oculo᷑. ¶ Et dixit. qbuscũq₃ fellee. i. colerice egrõnes sũt surditate puẽmente. s. a cã intrinseca quiescunt. s. ẽm totum vel ẽm ptẽ ẽm pportionẽ surditatis ad ipm fluxum intelligẽdo per surditatẽ oẽm lesionez auditus siue sit ablatio siue diminutio siue corruptio. Et cã est: qr deriuaᷓ mã illa colerica faciens fluxũ ad ptẽ oppositã sursum ad aures. ¶ Et scias. q̃ lʒ affo. maxime verificeᷓ de fluxu colere nãlis vel ẽt citrine p nobilitatem ipsa᷑ ⁊ ea᷑ facilẽ leuigationẽ ad superiora: põt tñ verificari de quolʒ alio fluxu: q̃uis non sic pp dictã cãm. Et scias. q̃ ad fluxũ humoralẽ per effusionem hũoris ad stõm ⁊ intestina põt seq fluxus cibi ac ẽt chili vt qñ humor ille effusus grauando vel mordẽdo est cã q̃ natura expelleret secum cibum vel chilum.

In diaria colerica.

Cura dyarie generalis sumẽda est ex euõne fluxus ventris absolute maxime cũ euõne ⁊ diuersione hũoris fluentis. Nam cũ finitur illud ⁊ euãtur humor tunc dixit A. alleuiatus est modus reginnis: qr. s. nõ restat nisi confortare mẽbra lapsa ⁊ ꝯfortare. ¶ Spãlis ẽt cura dyarie ẽ: qm̃ si facta fuerit vi nãe ⁊ cã crisis dixit Hal. 7. pratice non expedit vt amputeᷓ operã dare: neq₃ strigaᷓ nisi forte modũ excedat ⁊ patientis ṽtutẽ destruat ⁊ defectio fiat. tunc. n. oʒ q̃ ꝯstringaᷓ. Et A. dixit. non oʒ vt retineaᷓ cũ non pducit ad timorẽ. s. qñ non supfluit. ¶ Cũ itaq₃ supfluit curet vnaqueq₃ spẽs dyarie ẽm q̃ sibi ꝯuenit ⁊ diceᷓ semp intẽdendo mẽbro mã danti cũ cõfortatione a regeneratione hũoris ⁊ diuersione gñati ⁊ maxime p vomitũ. Inqt enim Ipo. in affo. a diaria hito diuturna spontaneus vomitus supueniens soluit egritudinẽ innuens i hoc q̃ si spontane' nõ affuerit artificialr puoceᷓ: vomitus tñ neq₃ ẽt euõ per fluxũ ventris oʒ fieri p aliqd farmacum forte: nullũ enim scamoneatũ aut elleboratũ aut ꝯsilem hñs ṽtutẽ dandũ ẽ. neq₃ ẽt euõ magnificari oʒ: sed ptiri: ⁊ non solũ non cũ lactucis acuitatẽ hñtibus: sed dixit Ha. non repentine ⁊ plene per reṗmẽta solõnez amputes pcipue si cũ dyaria affuerit debilitas retentiue intestino᷑ vel stomaci in quo casu a constrictiuis inchoandum est.

In diaria colerica.

Curatur aũt q̃libet dyaria dieta ⁊ potione. Et dieta qdem in colerica fit vt locetur eger in aere frigido: nõ tñ vltime: ⁊ sit aer odorificatus odoribus frigidis gratis patiẽti ⁊ pcipue rof. ⁊ mixto ⁊ cãfora in quo leteᷓ ⁊ gaudeat ⁊ trãqllitate aie ⁊ corporis in quo dormiat p posse: somnus. n. fortis euõnes retineᷓ sudore excepto. ¶ Libeᷓ fridis ⁊ stipticis de qbus sũt sauich ordei tosti: factis sauich spelte cum qbus decoquanᷓ frusta citonij aut alius ex fructibus fridis stipticis vt nespila vel sorba imatura. Et lac amig. cũ aq̃ decoctionis sumach ⁊ medulla panis similaginei cũ robub fridis stipticis: ⁊ vt cũ vio põticos si non adest febris. Et põt cõcedi rizũ decoctũ cũ lacte donec inspisseᷓ si non adest febris. Et lac acetosum butyro amoto. Et ex eis sũt lentes ⁊ fabe decocte vt superius dcm̃ est. Dixit Haly. fabas sine corticibus in aceto decoctas nõ acerrimo aut aqua mixto. Carnes ⁊ sorbilia deuita q̃tu₃ potes nisi ṽtus exigat marie si febris aderit. Si ṽo virtus exegerit: aut si nõ est febris. Dixit Haly. vitellos ouo᷑ elixato᷑ in aceto illi da sup quos sumach puluerizaueris: ⁊ carnes auiũ illi da pcipue pdicũ coturnicũ fasiano᷑ turturũ alauda᷑ ⁊ alia᷑ bona᷑ auiũ minuta᷑. Et sint pate cu₃ aceto ⁊ succis stipticis fridis: sicut que paranᷓ in iussio ⁊ geladia sine spẽb' calidis vel in borbosia romania vl' mertito. Aut penᷓ assate intus replete fructibus acerbis stipticis: siccis vel viridibus ⁊ ab extra linite cum aqua rof. Et fruct' stipticos ante prandium illi offer: sicut citonia pira innza ⁊ pontica nespila sorba mora celsi ⁊ rubi imatura ⁊ prunela siluestria. Et ex herbis ꝯueniunt que sunt frigide stiptice odorifere. Dixit Raf. in diuisionibus. qñ plongatur egritudo ⁊ cadit ṽtus: ⁊ vides q̃ in ea non valet medicari: tunc cura est cibare egrũ ex micis lenib' ⁊ pinguib' in die multotiens dando omni vice coclearium puũ. Qr si fluxus fuerit colere prassine vel eruginose da patienti de pane asso cũ puluere margarita᷑ vel cristalli: qd est frenũ huius colere. Et qñq₃ misceᷓ cum margaritis ⁊ cristallo corali ⁊ sandali. sunt. n. vtiles. Et mirabilr ⁊ vtilr ꝯstrigit hunc fluxũ lac vaccinũ decoctũ cũ pisosellatimo in fluxu cuiuscũq₃ colere si nulla adest febris. Dixit Hal. lac da vaccinũ de quo butyrũ extractũ fuerit decoctũ cũ lapidibus ignitis aut ferro ignito cum biscocto trito ad semis libre mãturam. Et singulis auge diebus donec ad lib. ꝑuenias. ⁊ pluribus exhibe diebus non semel solum.

¶ Cura ṽo per potionẽ cõpleᷓ per medicinas abitus ⁊ ab extra approxiatas ex eis que diuertũt ⁊ mãs fluxũ faciẽtibus educunt ⁊ pꝑe cũ miracb citrinis: qm̃ ipsi dixit Ha. humorẽ colericũ euant corpus purgant ⁊ nãe subseq̃nter ingerũt inclusionẽ. ¶ Dixit Alm̃. post purgationẽ troc. de spodio ꝯstrictiui dandi sunt cũ succo citonio᷑. Troc. potentes ⁊ vtiles ad ꝯstringendũ fluxũ ita q̃ vt dicũt qdã eodẽ die. ℞. karabe vste. ʒ. i. cornu cerui vsti ⁊ galla᷑ vstarũ thuris ⁊ semis iusquiami albi. añ. ʒ. vii. ꝯfi. ideᷓ cum vino pontico decoctiõis sumach. ¶ Dixit Raf. 8. ꝯtinẽ. habes dixit troc. mirabiles. ℞. rof. gũmi. s. arab. corali croci spodii karabe balaustia᷑ acatie sumach luti sigillati. añ. ʒ. i. seminis psilij ⁊ acetose. añ. ʒ. ij. ꝯficianᷓ cum succo plantagis. ¶ Dixit Ha. puluis optime stringens. ℞. galla᷑ ⁊ corticum granato᷑. añ. ʒ. iij. sumach ⁊ grano᷑ mirti. añ. ʒ. vi. rof. ʒ. i. cum frigida. ℞. agreste ciatũ vnũ ⁊ fac bullire donec clarificeᷓ ⁊ infrigideᷓ ⁊ potui da totum si fluxus est magnus: ⁊ si est puus mediũ. statim. n. restringit. ¶ Et ex maxime ꝯfortantibus stõm ⁊ intestina ⁊ phibentibus ea a receptione mãe᷑ effusa᷑ ad ipsa est puluis factus de ventre struccionis exiccato ⁊ postea lima limato aliter enim difficulᷓ puluerizari põt. Et qdã loco ei' sumũt pelliculas

interiores

interiorꝫ ventrium gallinaꝝ ꝛ pulueriȥant cum corallis margaritis acatia ꝛ sumach. ¶ Confectio bona in calefactione multa epatis. ℞. margaritaꝝ saffiroꝝ smaragdoꝝ iacintoꝝ granatoꝝ. añ. ℈. s. coralloꝝ rub. sandaloꝝ rub. añ. ℈. i. ȥuccari albi ꝛ aqua ros. qꝺ sufficit ꝛ valet cāfora ꝛ spodiū cum dragaganto mixta. ¶ Aliud. ℞. spēꝝ tria sandaloꝝ ꝛ spēꝝ dyarodon. añ. ʒ. ij. coralloꝝ rub. coriādri ꝑparati. añ. ʒ. i. seminis citonioꝝ seminis acetose. añ. ℈. i. interioris cynamomi olibani. añ. ℈. s. aq̄ ros. fiat ꝯfectio in bolis cū ȥuccaro albo ꝛ aq̄ ros. ¶ Aliud. ℞. dyacitoniten sine spēbus dyacodion ȥuccari ros. triasa. añ. fiat mixtura in q̄ ponāt coralli ꝛ margarite ꝛ folia auri. Aut fiat iulep ex aq̄ ros. ꝛ plantaginis vel silibus in qbus decoq̄ntur seia rosaꝝ acatie ȝpoq. ꝛ colet addat ȥuccaꝝ albuꝫ ꝛ fiat iulep. ¶ Pillule valentes in fluxu colerico ꝛ appetitū excitant. ℞. reubar. torrefacti sanguis draco. añ. ʒ. i. ꝯficiātur cum aqua infusionis dragagāti ꝛ gūmi ara. ¶ Dixit Gal. iȝ. tera. lieretricos. i. dyaricos emittētes humores acutos curat medicina lenitiua sine punctione sicut albumen oui ꝛ sepū. Et ista non solum cōueniunt: q2 leniunt: sed q2 diu in stō morant. Jōq3 clisteria ex eis facta cito dolorē vētris pungitiuum curant: qꝺ non facit clystere liq̄dum: q2 subito defluit. Et q̄uis dolor mitiget per ipm iteꝝ redit.

Medicie conuenientes ab extra in dyarria.

¶ Ab extra ante ꝛ retro applicet empl'ꝫ ex citonijs vel piris aut malis siluestribus decoctis in aceto ꝛ expssis: q2 sanat fluxum colericum ꝛ dissinteriā ēt non inueteratā: sꝫ oꝫ ꝙ sepe inonet. ¶ Et valet emplm̄ de crusta panis bene assata ꝛ infusa in aceto ꝯtrita ꝛ expssa postea incorporata cū succo plantaginis ꝛ puluere corticū q̄rcus applicatum ante ꝛ retro ab vmbilico inferius. ¶ Aliud ēplm̄ qꝺ est vtile. ℞. acatie sumach. ȝpoq. sandaloꝝ al. ꝛ rub. ramich galle viridis boli. ar. calami aromatici biscotci xilocaracte rizi. añ. ptes eq̄les tere ꝛ cribra ꝛ cum aq̄ citonioꝝ ꝛ mirti ꝛ virge paste. felioꝝ vitis distempa ꝛ stōꝫ ꝛ ventrē ēplāza. ¶ Et valet encatisma vsq3 ad vmbilicū fcm̄ in aceto fortissimo in quo bullierint radices plantagis vsq3 ad ꝯsumptionē q̄rte ptis. Et valet fomētū ex aque decoctionis radicū filicis. Dixit A. cura huius fluxus dependet ex cura dispōnum epatis ꝛ fellis ꝛ stōi gn̄antium coleraꝫ. Et iteꝝ ex cura colliríce passionis. ¶ Quidā vō cū volunt restringere hunc fluxū pus lauāt intestina cum clysteri fcō ex aq̄ ordei ꝛ ȥuccaro ros. colato. deinde faciunt clystere ex succo plantagis ꝛ decoctione ꝯsolide maioris in qbus dissoluunt duos vitellos ouoꝝ coctoꝝ ꝛ induratoꝝ ꝛ ꝯtritoꝝ cū puluere boli armeni terre sigillate ꝛ sanguis draco. Et prosequt vsq3 ad dies: ꝛ ē vtile. ¶ Qꝫ si times excoriationē oppone te cū defendentibus intestina ab excoriatione. Dixit Gal. pmo de simplici medicina: res viscose ꝛ glutinose ꝯferunt acuitati humoꝝ ꝛ cōferunt laboranti ardore in intestinis de fluxu humoꝝ pungentiū in potu date ꝛ in clysteri posite sicut est adeps anatis ꝛ succus spelte ꝛ rizi. ꝛ adeps caprinus q vtilior est oib⁹ alijs māifeste cū ipse mitiget vehementer punctionē que est in intestis ꝛ velociter ligetur super ea ꝛ ipsa glutinet.

In dyarria flatica.

Cura dyarie flātice quo ad dietā ꝛ quo ad potionē est silis cure lubricitatis stōi facte a flātetiōq3 ibi regrat. Materia qdem digerenda est ꝛ eūanda. Et valēt in eūone eius dixit Da. mirach. emblici. Et post eūonē degluciat ante cibum grana masticis vel olibāi aut sumat ea cū dyacitoniten cū spēbus. Fiat clistere ex decoctione casei antiq multū exiccati ꝛ diuisi in ptes plures. Ualet. n. caseus antiquus subtilissime pulueriȥatus sumpt⁹ in potu ꝛ sup cibaria ꝛ sorbiliate ēt positus in clisteri. ponat mastix sup tegula calida donec liq̄scat ꝛ extēdat super panuū ꝛ pōat super ventrem ante ꝛ retro.

In dyarria melica.

Cura vero dyarie melice est dixit Rasis. in diuisionibus si fit a multitudine colere nigre effuse ad os stōi flōnia basilice. s. sinistre ꝛ solutio cum decoctione epithimi: ꝛ assiduatio pulueris eius. Et A. dixit. si necia fuerit flōmia flōma. tunc autē maxime necessaria est flōmia qn̄ melia est mixta sanguini. Et dixit. si fuerit illic multitudo melie ꝛ fuerit cū ea v̄tutis exuberantia. i. fortitudo eūabis eā cū decoctione epithimi ꝛ silibus: valet. n. qn̄ melia non est multū grossa. Et mirab. qdem indi ꝯueniunt in oi fluxu melico. Et oꝫ dixit A. cū melia effūdit a splene vt attendas ad curā splenis. Et conforta epar vt nō gn̄et humorē melicū: ꝛ os stōi vt nō recipiat ipm. Et dixit Ras. vbi supra de cura eius est positio vētosaꝝ cum igne. i. multo super splenē: sine. s. scarificatione. Et Aui. dixit. pone super splenem ventosas retentas. s. diu sup ipm vt sit retentio in eis. i. p eas ventosas eius qꝺ ab eis. s. locis sup qbus ponunt ꝯpbendit ad stōm ꝛ intestina. s. effūdi. Et subdit Ras. deinde debēt seq medicine ꝯfortantes. Et A. dixit. postea rege ea. s. mēbra cū eo qꝺ est subtile. i. ꝛ stipticū ꝛ ꝯfortatiuū sicut cum medicamine suo qꝺ sic fit. ℞. granoꝝ granatoꝝ. ʒ. x. been rubei torrefacti ꝛ ȥedoarie assate. añ. ʒ. i. carabe ꝛ seminis rutbe cymini vel ozimi ꝛ risi. añ. ʒ. ij. fiat suffuf. dos. ʒ. ij. ¶ Dixit Aui. si cā fuerit melia grossa sicut fex: ꝛ non fuerit talis ab apatesimo pp grossitiē ipsius melie: tunc administrabis in ipso hoc solutiuum si fuerit v̄tus fortis. ℞. salisgēme ptē. i. spice egyptiace ptes. iij. ellebori nigri ptes. ij. decoq̄t spica ꝛ elleborus in aqua fortiter ꝛ dissoluat in ipsa salgēma ꝛ colet ꝛ exhibeat. Et valent in hoc casu pillule de lapide laȥuli. Si āt v̄tus non fuerit fortis eūet cū solutiuo melie debiliori vt cū cattolicon ꝛ silibus. ¶ Jn cura vero flux⁹ felli nigri diligens curatio adhibenda est ab ipso pn̄° ne pducat eius malitia ad excoriationem intestinoꝝ ꝛ vlcerare hoc qdem facies cōtemperando cōplonē totius ꝛ epatis. Et ꝯfortando itestia cum fridis stipticis ꝛ cum glutinosis que defendūt ea: ꝛ pbibeāt ea a receptione administratis intus desuper: ꝛ delubtus: ꝛ exterius etiam applicacis. Et cum regimine in sex rebus non nālibus frigido ꝛ stiptico. Dixit tamen Ras. sumat de māe aliquid sorbitionis vnctuose. s. ex adipe renū capparum ꝛ similibus.

In dyarria sanguinea.

Cura vō dyarie sanguinee: virulente ꝛ lotiue dicta ē in cura fluxus epatici. Dixit Gal. 6. de interioribus emitti aliqn̄ splen supfluitatē in qua emittit sanguis turbidus ꝛ niger absq3 dolore: ꝛ hoc est ad augmentū sanitatis ꝛ curatione nō eget. ¶ Si vō fluxus sanguis pueneri t ex ruptura vene porte fiat ilico flōmia de basilica. Et statiꝫ post dent que stipticāt ꝯglutināt ꝛ ꝯstringunt. Et ex vtilibus est succus arnaglose cum lapide ematitis aut cū sanguie draco. ꝯfricatus ad cuteꝫ bibitus: ꝛ dieta sit stiptica ꝛ glutinosa. ¶ Jn fluxu vero sanguis ex plectoria totius aut epatis aut alteri⁹ mēbri oꝫ fiat pbibitio a cibis ꝛ potibus multiplicantibus sanguinem: ita vt ꝛ caro ꝛ sorbilia: imo si pole est panis vitetur ꝛ maxime q̄titatē hn̄s: ꝛ fiat abstinētia a vino: ꝛ hoc maxie in pn̄° imo ꝛ quousq3 v̄t⁹ tolerat: sed dent cibi pauci nutrimēti stiptici ꝛ igrossatiui fridi actu ꝛ potētia. ¶ Dixit A. regimē añcedēs. i. ꝙ pus intendendū est in hac cura est ꝯsideratio dispōnis in replōne. s. totius vel epātis vel alterius mēbri a quo vī habere originē cū cōsideratione cāꝝ a qbus iste pcedit fluxus vt opponat eaꝝ vnicuiq3 cū eo qꝺ ꝯuenit ꝛ cū ꝯsideratione sintbomatū cū hoc fluxu cōplicatoꝝ. Dixit. n. A. cum nō est cū isto fluxu dolor: ꝛ extimas ꝙ sit a corpore toto aut epe: ꝛ non cadit pp ipm v̄tus: tunc nō retineas ipm: sꝫ sine nām opari sanguis supfluitatē eūando. Nā in retentione eius est timor. Si aūt times ne fluxus iste faciat accidere in intestinis excoriationē: vt q2 sit sanguis acutus mordicatiuus aut times ne faciat accidere debilitatē in v̄tute: ꝛ q2 multus ꝛ plongat: tunc retine ipm. Et retentio ei⁹ fiat cum eūone. ꝛ diuersione. s. in pmis: deiñ cū medicis fridis

ⁱ stipticis intus ⁊ extra approximatis. Incipe ergo minue
re plectoriā cū flōmia ⁊ appōne sanguisugaꝝ scarificatiōe
⁊ alijs diuertentibus. Nā cū hoc feceris frm pſm paucis
indigebis stipticis. ⁊ dixit Aui. noli expectare ad faciēdū
flōmiā euentū excoriationis aut casu virtutis: sed ꝑuenias
cū ea. Et deinde .s. post euōnē ⁊ diuersionē si non fuerit san
guis restrictus administrent̃ medicine stiptice ꝯstringentes
sanguinē. oȝ .n. mēbra a qbus sanguis fluit nō refrigerari
nisi ꝑus ad alia diuersus fuerit. v̇.g. si sanguis ex naribus
fluit nō decet caput refrigerari nisi ꝑcedēte flōmia: ⁊ frica/
tione ⁊ extremitatum ligatione ⁊ ventosaꝝ apōne qbus ꝑ
missis caput refrigera. Medicine āt sanguinē stringentes
dixit A. sunt q̄cūqꝫ fride ⁊ stiptice sūt ⁊ glutinationem fa
ciunt. Et ꝑcipue qn̄ in eis ponunt̃ alumen ⁊ setaragi .i. la
pis emathitis. Alia lr̃a hꝫ semen canapis: ⁊ nō est bona: ſꝫ
vt dixit simon in sinonomis fuit culpa trāslatoris: ⁊ oȝ eē
tritus iste lapis sicut alcohol: ⁊ sanguis draco. ⁊ karabe
⁊ corallus ⁊ margarite. Et dixit Ras. 8. ꝯtin. medicine sim
plices fluxui ꝯferentes vētris sanguineo sūt acatia berberi
olibanū karabe mastix ⁊ reub. ⁊ ꝑpe bibitū cū succo plā/
taginis. ❡ Dixit auctor ꝯpēdij .5. Succus arnoglose mul
tum valet ad sanguis fluxū ꝑꝑ rasurā eritē: verūtn̄ in forti
fluxu cuꝫ eo misceri debēt stiptica fortiora q̄lia sunt balau
stie ipoq. sumach acatia galla viridis cortex granati ⁊ silia.
Et dixit. cum sanguis de magna vena fluxerit fortioribus
stipticis indiget. Cū v̇o de ꝑua debilioribus: q̄lia sūt th⁹
succinū emathites vinū nigrū ⁊ ponticū succ⁹ arnoglose:
⁊ stringunt mirtus ⁊ nespila: ⁊ extremitates multaꝝ arbo
rū cocte in aq̄. ❡ Et de medicis cōpositis ꝯuenientib⁹ ad
oēm dyariā supfluentē cū sanguine vel sine sanguine sunt
troc. de balausti. Alm̄. q sic fiunt. ℞. gallaꝝ siliqꝫ semis
tamarisci olibāi balausti. an̄. ptes eq̄les opij gūmi ara. an̄.
pte .5. dos. ʒ .ij. cū ouo sorbili: si nō fuerit febris neqꝫ calor.
Si āt fuerit dent̃ cū rob citonioꝝ. ⁊ isti troc. sūt opiati: de
quoꝝ ⁊ filiū vsu dixit Mes. ꝑmo de rectificatione medici
naꝝ in cura fluxus flātici ꝙ cōponūt rē magni timoris: qd̄
dcm̄ oȝ extendi ad oēm dyariā. Et hoc si in ꝑn°: ⁊ an̄ ꝯue/
nientē euonē administrant̃: qm̄ retinet māꝫ dyarie ad tp̄s
q̄ postea in ꝓcessu erit cā maioris flux⁹ mō. n. debēt regulr̄
administrari in ꝑn° nisi coacte vehemēti dolore aut in ve/
hemēti instātia vigiliaꝝ. Dixit. A. ꝙ aliqn̄ ad curā flux⁹
indiges narcoticis: ⁊ tunc maxie cū sanguis. sup. vel alijs
humor eēt subtilis ⁊ vie multū amplexe ꝓpue cū alia non
ꝯtulerit. Et dixit. qn̄qꝫ esse necciū vt ꝯfortes ea .s. narcotica
vel alia remedia cū illis in qbus est fortitudo cū stipticita
te: de qbus sunt troc. de balausti. ⁊ de sēie acetose ⁊ de lapi
de emathitis. Et de ꝯferentibus sunt succus arnoglose: ⁊
succus psilij ⁊ succus barbe yrcine ⁊ siles ⁊ maxie cū po/
nunt̃ in eis medicine ꝑdicte: ⁊ administrantur in potu aut
clysterizantur. ❡ Dixit Ras. 8. ꝯtin. Si in fluxu ꝯdn̄ans
fuerit sanguis ⁊ passio sit in ꝑn° fac ꝙ in clysteri ꝯdn̄ans
sit stipticū: tn̄ non careat glutinatiuo ad mo^m hoꝝ troc. q
sūt sabor. ℞. galle sigie balaustie acatie ipoq. an̄. ptes eq̄/
les fac troc. cū succo plantaginis ⁊ cū eis clystere fiat cū de
coctione myrti ⁊ ros. ad ꝯstringendū orificia venaꝝ q̄ sūt
in intestinis. Et dixit. auctate. Tabri. Si fluxus fuerit san
guinis puri clystere fiat cū succo v̇ge pastoris ⁊ plātagis:
acacia ⁊ ipoq. Et si fuerit supabūdans fiat ex succo sterco
ris asini recentis. Et si fuerit sine tortione intēsus clystere
fiat cū succo plātagis luto ar. ⁊ oleo ros. aut cū aq̄ solatri
gūmi arab. ⁊ luto ar. ❡ Clystere vtile i fluxu sāguis case⁹
assatus ⁊ pulverizatus misceat̃ cū oleo ros. ⁊ inijciat̃. Et
ꝯuenit aq̄ vel vinū decoctionis folioꝝ: vel floꝝ salicis si bi
bat̃ ⁊ clysterizet̃. Et pulvis floꝝ vel corticū salicis sumpt⁹
cū ptisana vel sorbili sanguinē vndecūqꝫ fluentem sistit.

Medicine cōposite conuenientes ad oēm dyariā superfluentem cum sanguine vel sine sanguine

Cura fluxus diuersorum colorum.

Quod si fluxus ventris fuerit diuersoꝝ humorum ⁊
diuersoꝝ coloꝝ oȝ in cura eius vt ꝑcedat
illoꝝ diuersoꝝ humoꝝ mūdificatio. Et epatis vel mēbro
rū a qbus fluxus euenit rectificatio confortatio: ⁊ deinde
retentio. ❡ Si quoqꝫ fluxus fuerit peryodicus tp̄e inter/
polationis ꝓhibendi sunt cibi ⁊ potus generātes mām q̄
in ipso fluxu euatur. Q̇ꝫ si eius aliq̄ supfluitas gn̄atur di/
uertenda est a via intestinoꝝ ⁊ euanda. Et melius euatiuū
sunt mirabolani: de quibus sumendi sunt illi qui fluentē
educunt mām. Dixit A. in administratione medicinarum
stringentium sanguinē .s. ⁊ alioꝝ fluxuū humoꝝ scias. ꝙ
cōstrictiua potata ⁊ sumpta ꝑ os cōuenientiora sunt ei qui
est ex intestinis superiorib⁹ ⁊ q̄ sequūtur ea ⁊ q̄ sūt supra
ea vt meseraicis stō ⁊ epe: qꝛ cum fortiori virtute ⁊ magis
⁊ melius ad ipsa mēbra ꝑueniunt. Et clysterizata sunt cō/
uenientiora ei q est ex intestinis inferioribus ꝑꝑ consimilē
causā. Fluxui v̇o qui est inter illa hoc est ab intestinis me/
dijs vel a mēbris tenentibus mediū iter supiora ⁊ iferiora
rectius est vt aggregētur vtreqꝫ intētiones .s. per potata: ⁊
clysterizata. Et illiniendus est venter deforis. ❡ Cibus q
laudat̃ i omni fluxu restringit. n. ⁊ ꝯfortat virtutē. ℞. pul
lam galline perdicē: vel pullū eius fasianū vel pullum ei⁹:
aut turturem ⁊ exuentra ⁊ laua: deinde replē ip̄m ex semis
portul. ℥. 5. ⁊ seminis nasturtij integri. ʒ. ij. ⁊ decoque cum
eo vnum cytoniū: vel plura aut sorba: vel nespila imatura
vel sumach: vel aliud sile. Et cū decoctus fuerit. ℞. vnum
vitellū oui decocti in aceto donec induresçat ⁊ terat̃ cū pul
pis illius auis: ⁊ cū cytonio. Et postea fiat ex eis cibariuꝫ
solidum ⁊ comedatur. est. n. vtile in febre ⁊ sine febre.

❡ De causis ⁊ speciebus fluxus intestinalis siue dissinteria. Capitulum. xxx.

Upra dictum ē ꝙ dissinteria qn̄qꝫ sumitur iꝓpe pro
omni fluxu ventris sanguineo. Et aliqn̄ sumit̃
ꝓprie pro fluxu intestinali cum excoriatione
vel dispōe preuia ad excoriationem. Et ista d̃r
a di seu dis quod est diuisio seu dissolutio vel
discontinuatio ⁊ enteria .i. intestina: qꝛ i hoc fluxu ꝯtinui/
tas intestinoꝝ discontinuata est ⁊ dissoluta: de q̄ dixit Ga.
9. meamir. restat de veris dissintericis ptrāsire in qb⁹ neqꝫ
ep partit̃ neqꝫ aliq̄ est dispō ꝑter vlcerationē intestinoꝝ vł
absolutā vel cū aliq̄ putredine factā q̄ꝫ nominant medici
absolute dissinteriā. ❡ Et Aui. 16ª tertij c° de solone ven
tris oium modoꝝ dixit. excoriatio intestinorum est dolor
abrasionis ex supficie ipsoꝝ intrinseca .i. est dolor ꝯtingēs
ꝑꝑ abrasionem euenientē in supficie intrinseca siue ꝓfūda
qꝛ in ea q̄ est sub ymie. nā ymē nō est de v̇a suba itestinoꝝ
sed q̄ est sub eo est mēbrana ipsoꝝ. Alij dn̄t dixit. in super
ficie intrinseca vt excludat extrinsecā v̇sus zirbū cuius ex/
coriationē nō seqtur fluxus ventris sanguinolentus: sicut
seqtur ad excoriationem intrinsecam. ❡ Et dissinteria q̄/
dem est morbus cōis .s. solutio continuitatis intestinorū
q̄ꝫuis quidem improprie dicant ipsam esse morbum offi/
cialeꝫ in quantum est in membro officiali intestino cuius
leditur operatio.

Unde dicitur dissinteria.

De causis eius dixit Sera. 3. breuiarij. ca°. 16. exco
riatio accidit qn̄ virus currit ad intestia
a visceribus que sunt supra ea. Et hoc qdem virus currit
aut ꝑꝑ humorem malum in corpore qn̄ ꝯfortat̃ nā ⁊ expel
lit qd̄ ꝑmixtum est in sanguinem ex humorib⁹ extraneis.
Aut ꝑꝑ debilitatem v̇tutis facientis sanguinem in epate
que gn̄at sanguinem malum virulentum qui decurrit ad
intestina. Aut ꝑꝑ flōnē i epe ipso. sup. vel alio mēbro a quo
resudans virus defluit in intestina: aut ꝑꝑ illud qd̄ currit
⁊ liq̄fit ex corpore ad intestina qd̄ qdeꝫ virus sua acuitate
excoriat ea. Et subdit. rumpuntur ex intestinis ēt vene ꝑꝑ
multitudinem sanguis sicut rumpunt̃ ēt hemorroyde. Et
dr̄ia inter has ⁊ hemorroydas est. ꝙ in hemorroydib⁹ nō
apiunt̃ nisi vene q̄ sūt in ano. In his aūt rumpunt̃ vene q̄
sunt

Nota de causis excoriātis intestinoꝝ.s.extrinsecis et intrinsecis.

sunt in rotunditate intestinoꝝ aut intestino recto vsus. caput ei⁹ supius. ¶ Tu vo dic q̄ cā eius aut est extrinseca sicut casus ⁊ pcussio sup dorso vel ventre. Et sicut cibus sine potus acutus mordicatiu⁹. Et sicut medicina acuta abrasiua vlceratiua sūpta p os desup: aut imissa desubtus i clysteri. Dixit.n. Aui. fit pp medicinā solutiuā vulnerantē intestina sicut pp pulpā collogn. marie cū non bene terit: q2 tūc adheret intestinis ⁊ vlcerat ea: ⁊ sicut vulnus pueniēs ab extra ad intestini cōcauitatē. Aut cā eius est intrinseca. Et ista aut est humoralis. Et humor qdē faciēs dissinteriā oꝫ q̄ sit calꝰus vl̄ p essentiā vl̄ p mixtionē vl̄ putrefactionē cū q̄ caliditate fiat acutus pungitiuus abrasiuus excoriatiuus. Et ppter cām dr̄ q̄ dissinteria non pōt fieri ab hūore nāli: sed semp fit ab humore innāli: in qua innālitate acqsiuit calitatē ⁊ acuitatē. Verūtn̄ apud multos dissinteria aliqn̄ pōt fieri ab humore nō calo neq3 acuto vt a flāte mucillaginoso vehementer adherēte supficiei intestini. Dixit eni A. q̄ fit dissinteria a vehementia fixionis viscositatis fcā a re viscosa vehementer fixa q̄ cum eradicat vulnerat. s. ducendo secum superficiē intestini sicut cum eradicatur flā p̄dcm̄ p aliquam medicinam assumptam: aut per clystere iniectū. Dixit Ras. in diuisionibus. alia fit a cola: alia fit a flāte salso: alia fit a cola nigra. Et dixit. 8. ꝯtin. auc̄tate Gal. in maiori pte fit de cola ru. s. facta inālī ex freq̄nti pcessu eius per secessum: vn̄ excoriat intestina. Aui. āt dixit. abradens intestina. aut est mā colerica. s. citrina vel vitellina prassina vel eruginosa. aut est sanguinea acuta pmixtione col'e sanguine. Aut est mā viruléta. i. fluxibilis ⁊ subtilis. vel virulenta: q2 resudans ab apate. vel viruléta. i. saniosa mala. aut est saniosa. s. absolute sanies. Aut est feculenta. i. mā melica que est fex sanguis ⁊ humoꝝ vel feculenta. i. p ueniens a fece. Ait.n. Ras. 8. ꝯtin. dico vidi quādā spēm dissinterie accitē ex egōne dura lapidea fcā ad modū lapidis ex cuius emissione cū p̄ssione vehementi dissinteria infert. sup. in textu A. aut ē mā haurachia salsa aut humor adustus qcunq3 sit: ⁊ p̄cipue per adustionē in meliā ꝯuersus innālē. ¶ Et q̄cunq3 sit de materijs p̄dictis ipsa aut ē in intestinis inuenta ⁊ in eis stans ⁊ gescens aut aliunde ō fluit ad ea sicut ex stō ⁊ ppe ore eius: aut cerebro. aut epet aut felle aut splene: aut a toto corpe. Et dixit Aui. fluxus epicus est huius gnīs: q2. s. est de fluxibus qb⁹ mā pcedit ad intestina q̄ mā pōt esse aliq̄ de p̄dictis q̄ sunt abrasiue excoriantes. Et q2 fluxus epicus est mltiplex Aui. ꝯparās inter eos dixit: ex fluxib⁹ epicus excoriantibus apostus. i. factus ab apate epatis est sanior q̄3 epicus. s. factus pp debilitatem v̄tutis epis. de isto.n. intelligit cū epicus pfert absolute. Dixit Serap. plures qdē qb⁹ accidit excoriatio ex apate epis euadūt. Subdit tn̄ A. q̄ ille q accidit ex debilitate virtutis epis est susceptibilior curationis: ⁊ hoc ē veꝝ in pn̄° curationis. Nā cū precesserit ⁊ cōfirmat ē difficilioris curationis ⁊ deterioris finis: q2 tunc in epe ꝯfirmat debilitas oium v̄tutum suaꝝ: qd̄ deterius est q̄3 habere apa in epe. Et addit ad malitiā curatiōis eius frequētia erroris que contingit in curatione eius: vt supra dcm̄ est.

Intestinalis aūt dissinterie que dr̄ dissinteria p ppꝛietatē cā aut est apa in intestis qd̄. s. vlcerat ea ex pte virus resudantis ab eo: aut q2 succedit aptioni apatis: aut fit pp vene succisionē. i. pp aptionē alicuius vene in ipsis intestinis. Et qn̄q3 dixit A. fit a fece. s. excoriāt vt dcm̄ est sua duritie. Aut per id qd̄ ei admiscetur de mā acuta. Et qn̄q3 fit a cibo duro. i. chilo exiccato excoriante suo incessu: aut fit a re inobediente expulsioni: q̄ cū remanet in intestinis: ⁊ non expellit si est de reb⁹ abrasiuis vlcerat. Aut ēt cū violenter expellit vlcerat q̄3uis nō fit de rebus abrasiuis de se. Aut si est res diuersa. s. ⁊ extranea nocens ⁊ vlcerans intestina per suū exitū. i. p pcessum p ea ad exitū. Et iste cāe vltie sicut puto pñt reduci ad cās extrinsecas: q̄ sūt. v̄. g. sicut dixit Bimasui. ⁊ ponit. 8. ꝯti. qn̄q3 fit dissinteria ex assumptione alicuius rei ponderose in intestinis excoriantis ea sicut litargiri ⁊ squamme ferri. sup. deglutione alicuius alterius rei grauis terrestris vel mineralis vt anuli vel denarij ⁊ siliū. ¶ At q2 vtpluꝫ dissinteria pcedit ex decursu alicuius dictoꝝ humoꝝ p intestīa. Et tn̄ decursus illi⁹ nō statī excoriat: sed postea in pcessu. Dixit.n. Sera. qn̄ cola descendit ad intestina. tunc ipsa in pn̄° pertansit ⁊ euat tn̄. Cū āt plongat multum tp̄s i trāsitu eius abradit pinguedinē intestinoꝝ: ⁊ deīde tāgit subaꝫ coꝝ ⁊ excoriat ea. Et non est iste pcessus ad excoriandū in oibus humoribus cq̄lr. Jō auctores tp̄s pcessus vniuscuiusq3 humoris ad excoriandū declarāt. Dixit Judeus. 8. cōtinentis terminus vlceris accītis in intestinis ex decursu col'e rubee erit p duas hebdōas. Et ex flāte salso p. xxx. dies Et ex humore melico p. 40. dies ⁊ pl⁹. Nā fortasse durat p mēses plures: cū nō hēat terminū vnū certū. Et A. hoc dcm̄ Judei accipiens dixit. terminus tpis gn̄onis vlceꝝ i intestinis ab hūore colico ē due hebdōe: ⁊ ab humore haurachio est mēsis vnus: ⁊ a melico est. 40. dies vsq3 ad plinillius. i. aut ad longius tp̄s vt dixit Judeus vel. i. ſm plin. ¶ Et scias q̄ iste terminus non est prefixus: sed p̄ueniri ēt postponi pōt. p̄ueniri qdē a fluxu colerico: q2 pma die vel 2ª: aut tertia. accidere pōt ſm vehementiam acuitatis col'e ptranseuntis ⁊ ipsius acuitatis remissionē: pōt ēt tardare: ⁊ silr est in humore salso ⁊ melico: ⁊ rarotn̄ est q̄ plōget excoriatio a termino p̄dicto. Et tunc est maxime qn̄ intestina essent multum pinguia ⁊ mucillaginibus plēa aut qn̄ mā esset pauca remisse acuitatis ⁊ abrasionis. Cā autē q̄re cola citius excoriat q̄3 flā salsum: ⁊ flā salsum q̄3 melia est: q2 cola est velocis ⁊ acuti motus melia v̄o tardi. Et flā salsum in hoc q̄si tenet mediū. Vn̄ colere motus: q2 acut⁹ ꝯplet in. 14. diebus in qbus cola debuit cōpleuisse suam ipressionē. Flātis vero salsi motus est plixior q̄si deueniēs ad q̄tuor hebdōas. Et adhuc melie motus ē tardior: ⁊ iō extendit ad sex hebdōes ⁊ vltra. ¶ Et scias q̄ auctores non imposuerunt terminū hūc alijs materijs vt sanguinee virulente saniose ⁊ alijs q2 ipse nō excoriāt nisi in inq̄ztū ipse pticipāt acuitate abrasiua. sanguis.n. ⁊ silr alie dicte māe de se non excoriant nisi inq̄ztū pticipant acuitate ⁊ salsedie excoriante. Jōq3 terminus istaꝝ māeꝝ ad inducendū excoriationē erit breuior: vel plixior ſm q̄ pluri: vel pauciori pticipant acuitate. Posuerūt aūt auctores hos terminos vel redderēt medicos sollicitos ad subueniendum an tp̄s excoriatiōis. Et iteꝝ vt cū ad egrotos peruenerit hito pn̄° i ceptiōis fluxus alicui⁹ dictoꝝ humoꝝ possint extimatiue iudicare an iam inceperit excoriatio an non.

Nota causa quare colera citius excoriat q̄ flā salsum et salsum citius q̄ melia.

Diuiditur aūt dissinteria in spēs multiplr. p̄. ſm cās dictas: ita vt sit aliq̄ colica: alia haurachia. alia melica: vel virulenta: alia saniosa ⁊c̄.

¶ 2°° ſm membra a quibus pcedit: ita vt sit aliqua stomaticat: aᵃ epica ⁊c̄. ¶ 3°° ſm loca intestinoꝝ in quibus aduenit excoriatio ⁊ ſm q̄ztitatem intestini q̄3 occupat. Alia eni accidit dixit Aui. in intestinis grossis siue inferiorib⁹ ⁊ alia in gracilibus siue supioribus. Et dixit Ser. multotiēs fit in vtrisq3 sil: ⁊ in qbuscūq3 hoꝝ accidit qn̄q3 capit totū itestinū: ⁊ qn̄q3 ptē eius magnā aut pūā vel mediā.

¶ Et diuidit 4°° ſm diuersitatē excoriationis: q2 alia ē supficialis: ⁊ alia est iam pfundata q̄ vocat vlcerosa. Et hoc vlcus dixit Gal. vbi supra. aut est sine putrefactione aut cum putrefactione. Et qd̄ est cū putrefactione medici de ꝯsuetudine noiant vlcus serpens ⁊ corrodēs. Et in vlcere aliqn̄ intātū pcedit q̄ pforāt intestina hn̄tis ipm. Dixit Ras. in diuisionibus. excoriatio alia est mala putrida antiq̄: ⁊ alia est cum qua non est putrefactio: ⁊ hec est que est recens non antiq̄. Et Aui. dixit. fit ex vlceribus cū putrefactione ⁊ corrosione aut sine putrefactione ⁊ corrosione.

Et fit aliqñ ab vlceribus mũdis.s.a putrefactiõe ꝛ corrosione: non tñ a sanie mundis: immo saniosis aut vlceribus sordidis. ℂ 5° diuidit̃ dissinteria penes id qd̃ egredit̃ ex intestino. Et Gal. qdẽ 4° añ̃o. in cõm̃. affo. si a dissinteria habito ꝛc. posuit tres fore spẽs eius: pma in qua pinguedo supficiei adherens intestinoꝝ emittit̃. 2ª qñ supficialis pellicula intestini mẽbrana tm̃. Et 3ª qñ de suba emittitur intestini. Iste.n. tres spẽs exeuntis ponunt̃ esse de suba intestinoꝝ. Et vocat̃ pma dissinteria pinguosa ꝛ muccosa. Et 2ª ab A. vocat̃ chuarachia.i. pellicularis. Et 3ª. vocat̃ corticalis. Et iste tres sunt vere ꝛ ppꝛie differentie dissinterie. ℂ Sũt aũt ꝛ alie tres spẽs eius non pꝑ sed impꝛopꝛie q̃ dñtur ppꝛijs associari. Et sunt sanguinea virulenta ꝛ saniosa: q̃ io dñtur impꝛopꝛie: qꝛ pñt inueniri ꝛ esse sine aliq̃ de predictis ppꝛijs: ꝛ ẽt cũ eis: ꝛ vñ pñt euenire cũ excoriatione ea. Dñtur aũt associate spẽb⁹ ppꝛijs: ꝛ hoc aut sicut cã eaꝝ. Nã vt supra sanguis vir⁹ ꝛ sanies pñt esse cã excoriationis. Uerũtñ si dicant̃ associate: vt cã tũc iste numerus eẽt deficiẽs: qꝛ vt supꝛa patuit in causis multo plꝛes sunt cãe excoriationis. Et tu potes supplere nũeꝝ eaꝝ: aut dñtur associate spẽbus ppꝛijs: qꝛ sũt vel esse pñt ꝯñtes ad spẽs ppꝛias. Ad excoriationẽ nãqꝫ ꝯseqt̃ exitus sanguis ꝛ virus ꝛ saniei. Dixit A. qñqꝫ est sanguis ab apꝛtione venaꝝ: ꝛ est cũ eo excoriatio cũ q̃ exulceratio fit.s. in pꝛcessu. Et qñqꝫ est exulceratio in pꝛincipio: ꝛ deinde seqtur ipsam fluxus sanguis: ꝛ ꝯsilr̃ est de viru ꝛ sanie. Auic. itaqꝫ ponens spẽs dissinterie posuit ex his ppꝛias ꝛ impꝛopꝛias: ꝛ iõ dixit eas fore sex.s. sanguinea ꝛ virulẽta saniosa muccosa curachia ꝛ corticalis: ꝛ pcessit de oĩb⁹ eis. veꝝ de impꝛopꝛijs pcessit nõ solũ vt ꝯcrẽtes ad ppꝛias: veꝝ ẽt vt pñt esse cãe eaꝝ: ꝛ non solũ vt sunt p ppꝛietatẽ in intestinis: sꝫ vt ẽt sũt in eis p cõitatẽ effuse. ℂ Et incipiens a sanguinea dixit. ꝙ hꝫ duas spẽs: ꝛ vna est eueniẽs subito ꝛ alia paulatim. Et cã veniẽtis subito est apertio venaꝝ in qbus multitudo sãguis ꝯtinet̃ q̃cũqꝫ cã apꝛiant̃ intrĩseca vel extrinseca. Et cã veniẽtis paulatim est resolõ singularis facta a mã aliq̃ vlcerãte: q̃ sicut paulatine vlcerat: ita paulatine sanguinẽ manare facit. de q̃ dixit Gal. 6° de interioꝛibus. ꝙ hoc nomẽ.s. dissinteria sanguinea est ppꝛiũ huius passiõis q̃ñdo egõ sanguis ab vlceribus intestinoꝝ fit: q̃ qdẽ passio non subito fit: sicut illa q̃ fit ex passione epatis. Et dixit A. cũ non associat̃ dissinterie sanguinee doloꝛ aliqs: tunc non fit ab apate: qꝛ tunc eẽt ibi doloꝛ: sed fit ex rebus alijs.s. ex replõne sanguis apꝛtis oꝛificijs venaꝝ. Nam in ea non est doloꝛ nõ solum qñ pcesserit ex mẽbꝛis q̃ sunt supꝛa intestina: sꝫ ẽt qñqꝫ est sine doloꝛe ex intestinis: ꝛ vt qñ est fm̃ semitã apꝛtionis oꝛificioꝝ venaꝝ ipsoꝝ intestinoꝝ sine cã alia.s. faciẽte doloꝛẽ admixta apꝛtioni oꝛificioꝝ venaꝝ ipsoꝝ intestioꝝ. Et qñ est sine doloꝛe associant̃ ei signa aliaq̃.s. ostendunt replõnẽ sanguis in epate: vel in toto.

De dissinteria virulenta.

ℂ Dissinteria vero virulenta. dixit A. põt fieri pp duas cãs: aut.n. fit a liquefactiõe: siue dissolone humoꝝ virulẽtoꝝ coꝛruptoꝝ. Aut fit a resudatione apatis exñtis in via maturationis. Cũ.n. appꝛopinquat apa maxime intrinsecũ maturitati: resudat: siue resudare põt ab eo virus multũ acutũ qd̃ pueniens ad intestina sua multitudine ꝛ acuitate põt facere excoriationem in eis. An̄ aũt q̃ꝫ apa appꝛopinquet maturitati: licet possit ab eo resudare virus: illud tñ est paucũ ꝛ nõ acutuꝫ vnde licet transeat p intestina non ẽ potẽs excoꝛiare ipsa.

De dissinteria saniosa.

ℂ Dissinteria aũt saniosa: aut fit a sanie vere ꝛ ppꝛie dicta q̃lis est q̃ in exituris ꝛ vlceribus gñatur. Aut fit a sanie non vera: neqꝫ ppꝛie sanie dicta que est hũoꝛ q in venis trãsmutat̃ in quãdã dispõnẽ silẽꝫ dispõni saniei vere: sicut cũ per digõnẽ mutat̃ in albedinem silem albedini saniei vere laudabili: ꝛ pp q̃ꝫ silĩtudinẽ vocat̃ aliqñ ab auctoꝛib⁹ sãies venaꝝ: ꝛ de qua dixit Gal. pmo de differentijs febꝛiũ. putredo q̃ est in vasis silis est ei que ẽ extra vasa sꝫ apata. ℂ De sanie itaqꝫ non vera. dixit Aui. Illa q̃ est cretica multotiẽs fit ex febꝛibus acutis vt sanguineis: ꝛ febꝛibus ebullitionis ꝛ febꝛibus adurentibus vt causon tertiana cõtinua: ꝛ interpolata. Nã mã haꝝ febꝛiũ pp eius caliditatẽ apta est actionẽ nãe ꝯuerti in dictã saniẽ nõ verã. Nõ aũt sic flegma ꝛ melia pp ipsoꝝ frigiditatẽ q̃ nõ iuuat ad saniationẽ: imo resistit saniationi. Et iõ in eoꝝ febꝛibus non appet dcã saniei. Et pdicta sanies aliqñ põt educi vi sintbomatis: ꝛ aliqñ vi nãe in crisi. Unde dixit Aui. ꝙ multotiẽs ẽ ex ea crisis dictaꝝ febꝛiũ. ℂ Sanies aũt vera qñꝫ educit̃ pmitiue.i. nulla pcedẽte spẽ dissinterie impꝛopꝛia: qꝛ nec sanguinea: neqꝫ virulenta: imo nec aliq̃ alia cã abꝛasiua: aut qñ nõ est crisis alterius egritudis vel febꝛiũ predictaꝝ. Et qñqꝫ non pmitiue. sed successiue. Et inchoante. dixit Aui. ꝙ cã ei⁹ est: aut eruptio dubellati ꝛ apatũ in visceribus: q̃ꝫ expellit nã ad intestina: ꝛ de qua dixit ꝙ ipsa non est vere stomatica: qꝛ non fit a cãis stõi fm̃ plũm: nec trãsit per stõm ẽt sꝫ plũm: imo vt plũm expellunt ad intestina pp ignobilitateꝫ ipsoꝝ. Et qꝛ vie ad ipsa sunt latioꝛes ꝛ magis apꝛte: vt per eas transeat illa sanies. Et si aliquãdo emittit̃ ad stõm non remanet in eo: nec moꝛatur: sed cito fluit ab eo ad intestina: ꝛ pp q̃ꝫ cãm dictũ est ꝙ stomacus non est aptus excoꝛiari: sicut intestina: ꝛ in qbus mã excoꝛians est apta diu moꝛari pp longitudinẽ ꝛ inuolutionẽ ipsoꝝ: q̃ꝫuis tamẽ non sint stomatica. Dixit A. ipsa nocet stõ multotiens: ꝛ facit in ipso accidere coꝛruptionẽ.s. digestionis cibi in fine rei.i. cũ necessariũ additur: vel cũ multũ pseuerat: qꝛ tunc stomac⁹ intestinis cõpatitur. Et huic silẽ. dixit A. et de virulenta ꝙ licet non sit vere stomatica: nocet tamẽ stõ mõ dicto. Et dixit Aui. ꝙ multotiẽs pꝛo aliq̃ndo seqt̃ fluxus ad saniosaꝫ vẽtris saniosus qui nõ retinet̃. Et erit aut plurime q̃ꝫtitatꝫ aut plũm perdurãs. Et pp sui q̃ꝫtitatẽ excessiuã ꝛ longã pseuerãtiã eius non põt cõstringi: ꝛ nõ põt curari per nãm neqꝫ p artẽ. Et hoc quidẽ tunc cõtingit: q̃ñdo in mẽbꝛo in quo erat apa ruptũ: aut in ipsis intestinis adderet̃ colera ꝛ multiplicaretur putrefactio. Et plũm huius fluxus. dixit Aui. est pus saniosum. Et qñqꝫ admiscet̃ ei sãguis. Et ista admixtio erit: aut quãdo dubullati eruptũ nõ fuerit pfecte digestũ: aut q̃ñdo sanies esset facta coꝛrosiua: ꝛ coꝛrodẽdo faceret sãguinẽ fluere a venis. Ista aũt dissinteria pueniẽs ex ruptura apatis inchoat pmitiue nõ pcedente virulẽta quãdo virus qd̃ resudat ab apate esset ita paucũ ꝙ nõ perueniret vsqꝫ ad intestina: aut si puenerit p paucitate eius resolueret̃ anteq̃ꝫ exiret in egestione. Et ẽt põt incipere egõ saniosa ex vlceribus intestinoꝝ pp que non pcesserit flux⁹ sanguinis: neqꝫ virus: sed solũ incipit saniosa. ℂ Et si incepit dissinteria saniosa non pp dictam cãm: qꝛ non ppter rupturã apatis: neqꝫ ppter vlcus intestinoꝝ: tunc dixit A. fit ex pte cancri putrefacti in intestinis: ꝛ nõ est ei sanitas: qꝛ non põt curari pp multitudinem eius qd̃ coniungit̃ ꝛ decurrit ad locũ de supfluitate pꝛohibente solutionẽ consolidari: ꝛ pp paruitatẽ eius qd̃ inuenitur de gete pp difficultatem egritudinis in seipsa.

De dissinteria muccosa

Dissinteria vero pinguosa siue muccosa est pp humiditatẽ grossam.i. est illa in qua educit̃ humiditas grossa pinguosa: siue muccosa q̃ nãliter adheret tunicis oĩum intestinoꝝ in defensã ipsoꝝ que est rea pma que a causis abꝛadente separat̃ ab intestinis. Et ideo penes eductionẽ eius ꝯsideratur p⁹ spẽs dissinterie vere: ꝛ qꝛ hec humiditas grossa est silis mucco. ꝛ sũt iteꝝ due alie mãe que educuntur fluxu ventris similes mucco: ꝛ ideo oꝫ bene ꝛ diligenter eas ꝯsiderare: ne cadat deceptio ꝛ credat̃ ꝙ sit dissinteria muccosa que non est: ꝛ vna dictaꝝ duarũ materieꝝ est flegma grossum mucillaginosum: qd̃ in suba ꝛ coloꝛe silat̃ur ppꝛie muccositati intestinoꝝ ꝛ nõ est: ꝛ de q̃ dixit Aui. ꝛ quandoqꝫ accidit fluxus vẽtris muccosus in febꝛibus ꝯpositis.s.i. emitritꝫ: ꝛ multo magis in flãticis.

Alia

Alia est humor diuersus corruptus ex pluribus hūorib⁹ mixtus hn̄s cruditatē ⁊ viscositatē ꝓpter debilitatē nālis caloris: ⁊ ꝑ ipsam cruditatem ⁊ viscositatē siātur muccor: ⁊ sic appet muccositas intestinoꝝ: ⁊ tamē nō est ⁊ de hac. dixit Aui. ꝙ accidit in febribus pestilentialibus: ⁊ hꝯ fluxus est spumosus: qꝛ caliditas in eo inter clusa putredinalis facit in ipso ebullitionem ⁊ spumam: ⁊ per hāc spumositatem dfꝫ a duabus alijs ꝑdictis materijs. ℭ Dixit Ge. ꝙ ad distinguendum inter has mās muccosas multū facit experientia. Nā apud inexpertos isti sermones. A. sūt occulti. ℭ Dissinteria vero curachia. siue pellicularis. dixit Aui. fit ab aliq̄ abrasione tunice intrinsece itestinoꝝ. s. a parua ⁊ subtili: qꝛ ab ea in qua abradit̄ solum pellicula subtilis ⁊ non grossa: neqꝫ in ꝓfundo ⁊ sunt ille pellicule q̄si rasura ꝑgameni. ℭ Corticalis vero siue vlcerosa dissinteria est duplex. vna ꝓcedens a membris que sunt supra intestina ꝑcipue a stomaco: ⁊ fm̄ quosdam etiā ab epate. Et alia est ꝓcedens ab ipsis intestinis. De ꝑma dixit Auic. ꝙ fit ab vlceribus stōi ⁊ egredit̄ cū solone vētris. s. de substātia ipsius stōi dissipata ab ipsis vlcerationibus corrosiuis: ⁊ non est in hac corticali dissinteria excoriatio. s. in itestis vel. s. in ipso stomaco: sed solū vlcus: qm̄ stomac⁹ vt supra dictū est: ⁊ si sit aptus vlcerari non est aptus excoriari. Et dixit Aui. est in hac corticali qōdā sil̄e epati. s. q̄nqꝫ. Caro enim epatis ēt per cōsumptionem ⁊ vlceratiuam corrosionem est apta egredi in secessu ⁊ non est ibi abrasio: qꝛ caro epatis: licet sit apta vlcerari non est apta abradi. De 2ª corticali. dixit Auic. ꝙ ꝓcedit ab ipsis tunicis intestinoꝝ. Et est. dixit Aui. cū excoriatione: qꝛ intestina sunt apta excoriari. Quidam dn̄t. ꝙ curachia ⁊ corticalis non differūt: nisi fm̄ magis ⁊ minus. Unde vbi ē excoriatio potest dici ꝙ sit vlcus: sed non conuertitur ꝙ vbi sit vlcus ꝙ ibi possit dici ꝙ sit excoriatio. Dixit Auic. quandoqꝫ perducunt excoriatio ⁊ vlcera intestinorum ad hydropisim.

ℭ Et diuiditur etiam dissinteria sexto mō fm̄ ea que secum ꝯplicantur maxime fm̄ ꝯplicationem febris: qꝛ alia est cū febre: alia sine febre. Et fm̄ plīm in ꝑncipio eius est sine febre. Et in ꝓcessu est fm̄ plurimum cum febre. ℭ Et scias ꝙ dissinteria intestinalis facta ꝓpter debilitatem virtutū intestinoꝝ sanior est facta a ꝑte ipsoꝝ: cuius oppositū est vt supra pꝫ in facta ꝑꝑ epar. Et huius generis. s. ꝯsil̄r dissinterie intestinoꝝ dissinteria excoriatiua. s. facta a mēbris q̄ sunt supra intestina ⁊ splenetica ⁊ fellina ⁊ illa que est ex vlcere stomaci ⁊ meri. sup. ⁊ cerebralis. s. ꝙ que est ex debilitate istorum membrorum in virtutibus eorum sanior est q̄ꝫ que est ex apostemate ipsorum.

ℭ De signis fluxus itestinalis siue dissinterie. Ca. xxxi.

Signa generis nota hn̄tur sensu relatiōe. Signa v̄o specieꝝ diuersificantur fm̄ varias specieꝝ diuersitates: ⁊. n. ad discernendū factam per ꝓprietatem in intestinis a facta per cōitatem alioꝝ mēbroꝝ. Dixit Aui. scias ꝙ dispositio doloris ⁊ puncture ⁊ alchurathi. i. abrasionis est maxime ad qō redis: siue redire debes ad discernendū inter eas. Cum. n. ꝑdicta inueniunt̄ s. dolor in intestinis cum punctura ⁊ abrasione scias ꝙ ē intestinalis ꝓculdubio: non obstante ꝙ ēt aliq̄n sine abrasione fiat fluxus intestinalis: sed non est tūc excoriatiuus. Nā excoriationem ⁊ fluxū sanguis puri. s. fluentis ex intestis sigñat dolor ⁊ punctura in eis: sed alchurati ⁊ excoriatio sunt due sigñationes vltime ad significanda vlcera intestinoꝝ. Et subdit Aui. q̄nqꝫ est vlcus eradicabile adhuc. i. ē aptum eradicare. s. facere ꝙ alchurathi ⁊ excoriatio eueniet: sed tamen nō est adhuc eradicans actu: ⁊ q̄re non apparet adhuc alchurathi. s. ⁊ excoriatio: ⁊ vt q̄si non est corrosiuū: imo non apparet nisi post horam in qua actu eradicat. s. ⁊ corrodit: sed tn̄ q̄uis non appeat dū non corrodit: tn̄ adest lubricitas dolorosa in locō noto: qꝛ in loco vlceris. Nā in eo in fluxu dissinterico sentit̄ dolor: ⁊ est quātitas eius qō egreditur. s. dū non est corrosiuum pauca ⁊ cōtinua: qꝛ sine interpositione temporis notabilis: ⁊ est longi temporis. s. inter assellationē ⁊ assellationē: ⁊ hoꝝ oīa ꝯtraria apparēt cum vlcus fuerit corrosiuū: qꝛ qō emittitur est multum: ⁊ cum minori interpolatione ⁊ tēpus est breue inter assellationem ⁊ assellationem.

ℭ Signa aūt specieꝝ dissinterie diuersificataꝝ fm̄ cās sunt: qm̄ facta a colera abradente. dixit Aui. significāt ꝓcedens euacuatio colere tēpore sufficienti ad potuisse abradi: qꝛ vt supra duaꝝ hebdoꝝ. Et ꝑmixtio colere ipsi abrasioni: quecūqꝫ fuerit de predictis ipsa abrasio. Unde si fuerit sanguinea erit colera ꝑmixta sanguini. Et si fuerit virulenta erit colera ꝑmixta virulentie. Et ꝯsil̄r de saniosa ⁊ alijs. Et erit egestio. s. fecalis isecta colore colere. qꝛ erit citrina aut viridis fm̄ colorē speciei colere que abradit. Ait Ras. 8° ꝯti. dico ꝓut vidi apud iudeū. si fuerit cū eo qō descendit de muccositate ⁊ sanguine. sup. vel viru aut alius humor citrinus spumosus dissinteria erit colerica: ⁊ i qua dixit Hymasui ibidem. est abūdans caliditas ⁊ sitis. ℭ Et si fuerit a flāte. dixit A. baurachio salso aut viscoso significat euāatio ipsius flātis precedens. s. tempore dicto supra. Et euentus ventositatis ⁊ rugitus. Et ꝑuatio tincture in egōne: qꝛ ipsa est declinans ad albedinē. Et sigñat ipsam id qō sentitur. i. ꝑcipit̄ vel vī de re eradicata. s. ⁊ emissa. Et dixit. erit dolor quasi insepabilis qui nō ꝑmutat̄. s. de loco ad locū: aut non ꝑmutat̄. i. non mitigatur ad horā. Et sentit̄ cū ea quasi grauedo in loco: ⁊ hoc ꝑꝑ mām flāticā grauē: cuius semꝑ in loco reperit̄ q̄ntitas notabilis fm̄ plīm. Et admiscet̄. dixit Auic. excoriationi. cuiuscūqꝫ speciei fuerit flegma. Et iō si fuerit sanguinea erit cū sanguine flegma admixtum ei ꝯsil̄r de virulēta cū viru: ⁊ sic de alijs. ℭ Dixit Hymasui 8° ꝯtin. erit in fluxu aliqua pars alba ⁊ viscosa abūdanter cum ponderositate. Et si fuerit flegma salsum erit cū pondere ⁊ caliditate ⁊ siti. sup. ⁊ si fuerit flegma mucillaginosum erit sine caliditate ⁊ siti. Dixit Ras. in diuisionibus. signa facte a flegmate salso sunt ꝙ fit post corizā ⁊ catarrū: ⁊ nō est in ea plurima sanies: nec rubedo. nec viriditas: neqꝫ colera immo flegma ⁊ viscositas: nec materia q̄ pungat ea: sed ventositas cum ea est plurima.

ℭ Et facta a melia. dixit Ras. ibidē. est mala cronica: nō tn̄ q̄libet spēs eius est eq̄liter mala ⁊ cronica. imo dixit Aui. melicā malā ⁊ saluā sigñat ꝑcessio illius ordinis melie: qꝛ. s. precessit euacuatio melie male vel bone tp̄e ꝯpetenti. Et mala est q̄ est acetosa in odore ebulliens super terrā. Et est cum ea ꝯturbatio: siue angustia vehemēs. Et Hymasui dixit. erit cum ea egestione ꝑs aliqua nigra cū fetore vehementi valde. ℭ Et signa male sunt. dixit Ras. in diuisionib⁹. punctura assidua: qꝛ talis est a felle nigro assidue pūgēte. Et egestio erit nigra ex q̄ terra ebullit. Et odoratur ex ea odor aceti. Et dixit 8° ꝯti. dico ꝙ distinctio fit inter fluxū ventris horribilē melicū ⁊ aliū. s. horribilē ⁊ nō melācolicū: imo ex alijs hūoribus ꝑ odorē acidū ⁊ ebullitionē ei⁹ sup terrā: qm̄ q̄uis fluxus ex adustiōe in ēꝑe sit horribilis coloris: tamē nō hꝫ in se odorē acidū: neqꝫ fit ebullitio ei⁹ super lutum calefactū. Melicā aūt non malā: sed factā ex melia feculenta significant. dixit Auic. ꝙ non est acetosa: neqꝫ ebulliens super terram. ℭ Et siqdē dissinteria fuerit sanguinea erit cum sanguine nigredo ex melancolia admixta ei: vel erit partim sanguinea ⁊ partim nigra: ⁊ similiter est de virulenta saniosa ⁊ alijs.

ℭ Signa autem facte a sanguine sunt. dixit Auic. si excoriatio est ꝓpter rupturam venaꝝ ꝑcessit eā euātio sanguis puri ⁊ veri cui est permixtio: q̄dam non tn̄ in ꝑncipio: sed in ꝓcessu. Et hoc qꝛ portio illius sanguinis fuit retenta ⁊ in mora acq̄siuit aliquā corruptioēm. Aut iō qꝛ alie māe

De dissinteria curachia siue pellicularis

De dissinteria corticali

Sig^a sce a colera.

Signa facte a flāte baurachio

Sig^a sce a sanguine.

corrupte in ꝓcessu ei admiscent. Et quãq͡ est cum ea dolor non qđ ẽ in pncipio:sꝫ in ꝓcessu ex alteratiõe subsequẽte. Et quãq͡ nõ est cũ ea dolor:q͡ non in pncipio. ℭ Dixit auctor ꝯpẽdij. Cũ sanguis ab intestinis vel vesica multus ⁊ forti impetu fluit intelligendũ est ꝙ a magna vena fluit:si vo paꝝ sine ĩpetu de parua. Et dixit. siqđẽ sanguis paulatĩ emanabit:⁊ color eius ⁊ non veluti sani sunt:certuꝫ est ꝙ non est ex incisione.i.apertiõe vene:sꝫ ex vlcere. ℭ Dixit. A. quãq͡ sunt cũ excoriatione ꝓuodi:sicut sunt ẽt in ea que non accidit ex intestinis vt in epatica. Et añcedũt eam signa replonis. Et si fuerit. dixit. A. ab emorroydibus ⁊ rebus cãcerosis in supioribus intestinis.i.a reb⁹ q̃ debuissent egredi per emorroydas q̃ nõ egresse sunt ⁊ retente fuerunt cancerose.i.melice acute:tunc erit egestio putrida ⁊ cũ ea sanguis niger:⁊ fiet paulatĩ continua:fm replonẽ corporis ⁊ eius inanitionem. ℭ Qz si in cã excoriationis fuerit flux⁹ sanguis stõi.i.e stomaco venientis. dixit Aui. signũ est. ꝙ facit seq excoriationẽ dolorosam.i.cum dolore etiã in stõe aut facit fluxũ frequẽtem:deinde destruit cũ eo appetit⁹:⁊ subuertit aĩa ⁊ pducit ad abrasionẽ ⁊ excoriationem sanguinis. Et multotiens interficit. Si tñ iste fluxus stomaticus fuerit factus subito absq͡ dolore plurimo:⁊ absq͡ nocumento sequente ipm in appetitu ⁊ in alijs opõnib⁹ stõi ẽ saluus. ℭ Dixit Ga.6° de interioribus. si sanguis emittit cũ egõne nõ est extimandũ ꝙ sit de vlceribus intestinoruꝫ statim:sed incipiendũ est in spẽ sanguinis:⁊ in accñtibus ꝯñtibus ⁊ in mẽbris infirmis siqua sunt ⁊ ꝓprie in epate ⁊ splene. ℭ Dixit Sera. qm̃ plures medicoꝝ non possunt discernere egritudines:ꝓp quas fit assellatio sanguis oꝫ ꝙ denudemus sermonem in illo. Dico ergo ꝙ sanguis q euacuatur ex emorroydibus eppentibus non decipit apud infirmũ ipm. Et sanguis q descẽdit desup fortasse descendit in inceptione subito. Et fortasse ꝓcedit euãtio colere:de cuius ꝯsuetudine est qđ succedat fm plm euãtio rei alterius ex veneno eius qđ mordicat ⁊ abradit. Si aũt est descẽsio sanguis multa subito ꝑter ꝙ ꝓcedat ipsuꝫ euãtio colere:scias ꝙ aliqđ intestinoꝝ est ruptum. Et est fm semitam studij nãcꝫ qñ ipsa expellat qđ grauat sup eã:qđ etiã mor⁹ hui⁹ euãtionis sanguis est vehemẽs ⁊ qescit velociter:⁊ cũ hoc ẽt non destruit vehemẽtia motus infirmi ad appetendũ:ꝫ sicut consueuit accidere qñ euãtio sanguis est ex debilitate epatis. Et fortasse accidit raro euãtio huius in inceptione egritudis epis:sꝫ fm plm euãtur in inceptione egritudis epis virus subtile sic ablutioni aĩalis de ꝓmo ꝯcollati. Et fortasse accidit in inceptione egritudis epatis euãtio subito qñ aggregant replo corporis ⁊ debilitas pauca in epate. Et post tp̃s inceptionis egritudinis ꝯsequit ifirmũ destructio appetitus in toto. ℭ Dixit Gal.6° de interioribus. vidi quẽdã patiẽtẽ solonẽ cũ qbusdã corticibus vulneris:vel q̃si pelliculis:⁊ aliqñ q̃si cũ rebus sanguinolẽtis ⁊ aliqñ cũ qbusdã ꝯmixtis certificaui vulnera in intestis habere. ℭ Dixit Aui. exitus corticũ in fluxu sine excoriatione intestinoꝝ signat ꝙ est a stõe:aut eo ꝙ seqtur ipm.s. meri. Et signat illud dolor stõi ⁊ alia signa vlcerum stõi vel meri. ℭ Dixit Ras. in diuisionibus. signa fluxus sanguis vel saniei facti ꝓp rupturã apatis sunt ꝙ antecessit febris ⁊ dolor ⁊ grauitas in mẽbris.s.in qb⁹ est apa qđ ẽ ruptũ: deinde fuit dolor sedatus ⁊ pulsatio:⁊ remansit grauitas: deinde euenit ei timor subito ⁊ alleuiata est grauitas. Et quãq͡ ꝓuenit ex ruptura exiture in membris q̃ nõ hñt liberos ⁊ amplos meatus ad stõm:sicut a mẽbris partiũ pectoris. Et signa sunt illa ꝓdicta:⁊ erit paulatim. Et dixit 8° ꝯti. dico ꝓut vidi ex lib. signoꝝ ꝙ si cũ fluxu sanguis ventris nõ fuerit febris:neq͡ pulsatio in aliquo loco vt supra tunc in intestinis erit apostema cum vlcere.

Signa a quibus mẽbris fluat sanguis.

ℭ Dissinteriã factã a fece signat dispõ fecis ⁊ doloris euẽt⁹ in descensione fecis super ipsam ex eruptione. Et sedatio doloris cum leuitas adest nature.

Signa facte a fece.

ℭ Et factam a causis primitiuis significat antecessio earum vel ipsarum presentia.

Signa facte a causis primitiuis. Sig' spẽrũ dissinterie.

ℭ Signa spẽrũ dissinterie sunt:qm̃ sanguineã ⁊ virulẽtã ⁊ saniosam visus ⁊ relatio manifestat:⁊ silr muccosam. Cuꝫ ea.n.appareat q̃dã ps piguis in supficie egõnis ad modum olei. Sꝫ vt ꝯprehendat curacbia ⁊ corticalis oꝫ dissoluet egestionẽ in aq̃:tunc.n.pellicule ⁊ carnes intestinoꝝ mundate a fecibus manifeste cõprehendent. Et hoc qdeꝫ fieri oꝫ qñ dissinteria est in supioribus intestinis a qbus pellicule ⁊ carnes veniũt pmixte cũ egõne. A grossis ãt veniũt sepate. ℭ Dixit. A. scias ꝙ alcburatbi ⁊ excoriatio sũt due signãtiones vltie ad signandũ vlcera intestinoꝝ. Et qñ sũt cum hoc fetidi odoris signant corrosionẽ:⁊ si sunt cũ illo fetore melice timet cancer. ℭ Dixit Ras.8° ꝯti. de lib. signoꝝ. si vlcus intestinoꝝ fuerit infectũ sordidũ erit minoris doloris. Et si fuerit cũ eo febris ipsa erit minoris caliditatis. Et fluxus ventris erit fetẽs silis feci:neq͡ alleuiat passio p ipm fluxũ. Si vo vlcus fuerit puꝝ mundũ dolor erit vehementior cũ in se hẽat maiorẽ sensum:⁊ febris cũ eo erit vehementior:⁊ p fluxuꝫ corpus alleuiat. ℭ Et A. dixit. scias qñ egritudo est vlcus ⁊ est cronica. Et illi qđ egredit ẽ q̃ntitas ⁊ nõ ẽ dolor sensitiuus:tunc vlcus ẽ plẽ sordis. Dixit Pau. cognoscit putrefactio vlceris p fetẽteꝫ egõnẽ ⁊ cronicã passionẽ. ℭ Et. A. dixit. dñia inter vlcus sordidũ ⁊ corrosiuũ ẽ:qm̃ corrosiuũ ẽ vehemẽtis doloris ⁊ qđ egredit ex eo est vehementioris fetoris:⁊ est decliue ad nigredinẽ ⁊ est minus.i.in q̃ntitate. Et qđ egredit ex sordido est virulentũ aquosum:⁊ est decliue ad albedinẽ ⁊ ẽ grauis odoris. ℭ Dixit Ras.8° ꝯti. si patiens passus fuerit postq̃ꝫ emittit.i.emissa est pticula carnis eius magnam in fluxu ponderositatẽ ⁊ extensionẽ in ventre ⁊ fluxus diminutus fuerit notũ sit ꝙ intestina pforata sunt:⁊ si hoc fuerit in itestino iferiori forte i mirach fiet apa ⁊ pforabit ⁊ egrediet inde fex:⁊ pdurabit hoc p totã vitã patiẽtis:sꝫ si fuerit in intestino supiori erit deterius ⁊ ꝓpe si fuerit in ieiuno. Cũ patiens in se extenuetur donec moriat:⁊ forte morit añq̃ꝫ extenuet. Cũ inde esuriat vehemẽter:⁊ ex cõestione abũdãti cum nulla satietate inde stõi inflet venter eius vehementer ⁊ inde moritur.

ℭ Et signa signantia locũ vlceris intestinoꝝ.s.an sit i supioribus:⁊ an in inferiorib⁹ sũt. ℭ Primũ est. dixit Ras.8° ꝯti. ex Ga.ꝓ de interiorib⁹. Cognoscit an vlcus sit in supioribus intestinis:⁊ an in inferioribus p spẽꝫ rasure intestinoꝝ: qm̃ si fuerit cũ corticib⁹ grossis ⁊ magnis passio erit in intestis grossis:⁊ econuerso. Et A. dixit. cortices grossi semper sũt a grossis itestinis ⁊ subtiles fm plꝫ sũt a subtilib⁹. dixit. A. fm plm:q͡ ꝯtigens est ꝙ a grossis decidat cortex subtilis maxie fm pn͡m abrasionis. Et cortices magni fm plm sunt ex grossis:⁊ pui ex subtilibus. Dixit ãt ẽt fꝫ plꝫ: q͡ a subtilibus aliqñ pñt decidi cortices magni. sup. ⁊ cortices multi fm plꝫ sũt a grossis:⁊ pauci a subtilibus. Et dẽ fm plm:q͡ ꝙ aliqñ a subtilibus pñt decidi cortices multi. Itaq͡ raro est ꝙ a subtilib⁹ veniãt cortices grossi magni ⁊ multi:ĩmo vt plm sũt subtiles parui ⁊ pauci. ℭ 2m sig͡m. dixit Ga. vt ibidẽ ponit si erectio ad sellã post dolorẽ fuerit spatio lõgi tp̃is passio erit in supiorib⁹ itestis:⁊ ecõtrario. Et Sera. dixit. si sentit aliqđ doloris in vmbilico:⁊ statiꝫ euãnt supfluitates q̃ faciũt accidere dolorẽ illũ:tũc est in inferiorib⁹.⁊ si post spatiũ lõgũ:tũc ẽ in supiorib⁹. Et A. ẽt idẽ dixit. ℭ 3m sig͡m. dixit Ga. ibidẽ. si egõ fuerit nõ admixta cũ rasura illa passio erit in iferiorib⁹. Et si fuerit vehemẽtis admixtiõis passio erit i supiorib⁹. Et Ser. dixit. si sãguis ẽ pmixt⁹ curatbi.i.abrasiõi itestioꝝ:⁊ qđ excoriat ẽ admixtũ cũ fece pmixtiõe ꝯcẽti:tũc ẽ i supiorib⁹:qm̃ pmiscẽtur i lõgitudie viaꝝ suaꝝ. Et si nõ ẽ hoc pmixtũ cũ fece:tũc ẽ in iferiorib⁹. Et A. dixit. vehemẽs pmixtio cũ eo qđ

Signa loci vlceris in intestinis.

egredit̄ signat q̄ vlcus est in supiorib9: ⁊ sepatio ab eo ⁊ ꝑmixtio signant q̄ est in iferiorib9. Et dixit Aui. cortices .i. q sunt a grossis egrediunt̄ apȯ eleuationē ad sellā .i. post assellationē alicuius egēnis. Nō eniꝫ egrediunt̄ ꝑmixti cū alia egōne: sed sepati ab ea ⁊ post eā. Et tūc dixit Aui. plim exitus eoꝝ cū fit cristere: vt ex aq̄ ordei ⁊ zuccaro rubeo ē: q̄m cristere attingit ad itestina grossa: ⁊ lauat eos ⁊ educit illos. sup. sꝫ cortices venietes a gracilibus exeūt in ipsa assellatione: q2 exeūt ꝑmixti cū alia egōne ⁊ modicū egrediūtur cū cristeri lauatiuo: q2 nō attingit ad ea. Et subdit. A. multotiēs fit in illo qȯ est in iferiorib9 maxie in recto: ⁊ in vltimo itestino colon extremo versus anum: ⁊ in ano ēt vt egrediat̄ sanguis añ egōnem aliam. ¶ 4m signū est. dixit Gal. 5° de iterioribus. si cū rasura fuerit aliq̄ pars de gñe pinguedinis: tūc est ab itestinis grossis. sup. ⁊ si nō associatur ei pinguedo: tūc est a supioribus. Et dixit Sera. si associat̄ corticibus ⁊ ei qȯ egredit̄ res chilosa vt lienteria intestinalis: tūc est a supioribus. Et Aui. dixit. scit̄ ex eo q̄ exeūti p excoriationem associat̄: q̄m si est chilosum: aut sile aq̄ carnis: tūc est in supioribus: ⁊ si nō est ex inferioribus. Et dixit Ser. si descēdit cū cortice ex pinguedine aliqd: tūc vlcus est in itestinis grossis. Et si nō est in eo aliqd ex illa tūc est in subtilibus. qȯ est: q2 in subtilibus ꝑꝑ supfluitatē caliditatis locoꝝ suoꝝ est pinguedo pauca. Et illud est ꝑꝑ ꝓpinquitatem suā cū epate. Et dixit Gal. q̄ ꝑmixtio eueniēs a supioribus nō est eq̄lis: q2 que venit a supioribus magis: magis est ꝑmixta. Et que venit vltra supiora: q2 a stō vel meseraicis: est ꝑmixta. Sic ergo dicūt qdam ꝑmixtio ab iferioribus itestinis est nulla: aut pauca valde: ⁊ a supioribus est multa: ⁊ a medijs media. ¶ 5m signū dixit Auic. est q̄ cognoscit̄ ex loco doloris ⁊ ex dispōnibus doloris: ex loco. s. si est supra sinū. i. vmbilicū: vel ifra. sup. vel circa ipsuꝫ. Nā dicūt qdā. si est supra sinū est in gracilib9: si ifra in grossis: si circa in medijs. Gal. tñ vt ponit̄. 6° ꝯtiñ. dixit. dolor sub vmbilico nō distinguit itestina gracilia a grossis: q̄m pars colon est sub vmbilico ⁊ ps supra. Et ps ēt intestinoꝝ gracilium est sub vmbilico. sup. sed tūc signat qȯ dictū est cū dolor q est supra vmbilicū cōicat̄ mēbris que sunt supra itestina. Et q est ifra vmbilicū cōicat̄ pectini ⁊ renib9. Et dispōne vȯ doloris. s. sui itēsione ⁊ remissione: q̄m si dolor ē vehemēs: tūc in iferiorib9 que sunt minoris sensationis q̄ꝫ supiora. Dixit Tabri. 8° ꝯti. si fuerit cū dolore vehemēti ⁊ tortione valida erit in supiorib9. Et si dolor mitigat̄ p horā: ⁊ p horā excitat̄ aliā erit in iferioribus. Et ex tpe assellationis post dolorem: vt supra dictū est. ¶ 6m signū. dixit Aui. cognoscit̄ ex sanguine q egredit̄ ſm q̄ntitatē ⁊ q̄litatē eius: ſm q̄ntitatē qdē: q2 q de gracilib9 egredit̄ est maioris q̄ntitatis: q2 in eis sunt plures vene q̄ꝫ in grossis: ſm q̄litatē vȯ. dixit. A. q2 q egredit̄ ex supiorib9 est lauatiuus. ¶ 7m signū est sumptū de fetore. Dixit Aui. q̄m illud qȯ descēdit ex gracilib9 est magis fetidū: ⁊ hoc ꝑꝑ maiorē caliditatē fecis: ⁊ ꝑꝑ maiorē moraꝫ quā ꝯtrahit ad exeūdum. ¶ 8m signū dixit Gal. vbi supra. est sumptū a iuuātibus: q̄m si vlcus fuerit in supioribus itestinis iuuamentū hꝫ p ea que in potu sumunt̄. Et si in inferioribus per cristeria. Et si in vtrisq̄ per vtraq̄. Et similiter si in medijs.

Signa tēpoꝝ dissinterie: an sit i ꝑncipio vel in fine.

¶ Signa tpum dissinterie. dixit Ga. 6° de iterioribus. dū in fluxu emittit̄ colera: aut flegma ⁊ excoriatio erit cū sanguine modico: tūc ꝑn͠m erit vlceris in intestinis: sed q̄ñ ꝯdñat̄ sanguis ⁊ multiplicat̄: tūc iam ꝯdñat̄ pfecte vlcus. Et q̄ñ in fluxu educit̄ rasura simplex: tūc dr̄ finis vltimitatis vlceris. ¶ Dixit Ras. 8° ꝯti. ex lib. signoꝝ. In ꝑn° dissinterie erit fluxus sanguinis: ⁊ deinde discoriatio māeꝝ diuersaꝝ fetētiū. Et ꝑdurāte passione fluxus erit silis feci. s. sanguimelleo fetēti. Et dixit ex 1° epydi. si diuturnus fuerit fluxus sanguinis. i. dissinteria cū eo egredit̄ egō fetēs: ꝯ̄quis in tenasmone. s. diuturno nō egrediat̄ aliqd fetēs: q2 vlcus est in ꝑmo loco ani. Et dixit ex lib. signoꝝ si vehemens fuerit fetor. al's. dolor deficiet appetitus cibi: ⁊ sꝫ vehemens erit sitis valde cū febre acuta ⁊ anxietate valida. Et forte ei accidit rugitus cū extēsione ⁊ iflatione ⁊ difficultate vrinādi ⁊ nausea ⁊ doloribus hypocūdrioꝝ cū ifrigidatione extremitatū: exiccatione lingue ⁊ eius liuiditate ⁊ corpis extenuatione. Iudeus dixit. Si fluxus emissus fuerit mucillaginosus ⁊ sanguinolētus fluxus: siue vlcus erit ꝑmū. i. ꝑmi tpis. Et dū ꝑdurās fuerit rasura in fluxu añ exitum fecis signat sup ꝯfirmationē passionis. Et tñ si rasura emittit̄ post stercus signat q̄ sanabit̄. Et dixit Ras. ibideꝫ auctoritate Gal. Cū ꝓcesserit dissinteria ⁊ auget̄ dolebit stomachus cōpatiēs itestinis in excoriatione eoꝝ: vñ ei infert̄ nocumētū in digōne: ⁊ deinde successiue nocumētū ifert̄ dū ꝑueniat ori stō̄i. Et ꝑꝑ hoc accidit ide patiēti defectus appetitus cibi: ⁊ sed defectio appetitus in ꝑn° huius passionis ex parte supfluitatū discurrentiū de epate ad stōm dū ꝑueniāt ad stō̄i os erit: ⁊ maxime si sunt colerice. ¶ Dixit. A. q̄ñ egredit̄ post abrasionē vel cū abrasione sanguis plurimus signat q̄ vlcus ꝓfundat̄: ⁊ q̄ egritudo fit fortis ⁊ finit̄ illud qȯ est sup faciē itestinoꝝ: ⁊ q̄ ꝑuenit ad partē itestinoꝝ. s. ꝓfundam. Et dixit. scias q̄ si cā dissinterie fuerit stās adhuc quecūq̄ fuerit illa cā: tūc egritudo est in via additionis ꝑꝑ iseparabilitatem cause. Q2 si abscindit̄. s. cā ⁊ remanet excoriatio ⁊ abrasio ⁊ siliat: vt emissio corticū ꝓfūdoꝝ: tūc cā iam abscisa est ⁊ remāsit cātum ⁊ impressio ꝓueniēs ab illa cā: quare opꝫ vt tu attēdas ad ipsum solum cū curatione. ¶ Dicunt qdam. principiū dissinterie est q̄ñ ichoat apparere exiēs indicās ipsaꝫ. Et q̄ñ peiorat̄ est augmētum. Et status est q̄ñ intātum aucta est q̄ñ nō amplius augetur: sed aut interficit si est de mortalibus. Aut declinat ⁊ minoratur donec sanetur.

De pronosticatione

Pronostica. i. 4 [illegible]

i dissinteria. dixit Ra. 8° ꝯti. ex 7° aflo. Si accidit ex fluxu colere simplicis fluxus sanguinis malū cū vlcus fit magis violētū cū col'a est simplex cū q̄ nō admiscetur hūiditates: q2 calior ē ⁊ vehemētioris acuitatis. Et dīx Hy. 6° aff. i lōgis dissinterijs abstinētie. i. ꝓstratōes appetit9 potissime ad cibū malū sūt signū: ⁊ cū febre pei9 vel pessimū. Vñ 8° ꝯti. dīx Ras. defect9 appetit9 cibi i fluxu sāguis .i. dissinterie diuturna ē signator mal9 cū signet sup mortificationē v̄tutꝫ q̄ est i stō. Et q̄ vlcera sunt vehemētia. q̄re cōpatit̄ eis stōm ⁊ cōicat̄ ei ab illis nocumētū vñ abstiet. Et ipose ē. dīx Ras. q̄ defect9 appetit9 cibi i ipsa passiōe sit ex aggregōne supfluitatū q̄ trāsmittunt̄ ad os stō̄i: cū corp9 i ipsa dispōne manēs nō hēat supfluitatē manātē ad os stō̄i sꝫ ꝯ̄clinatio ipsi9 siti totū ad iferi9. Et dīt q̄ ꝓstratio appetit9 i dcā dispōne ē ēt malū p viā cāe: q̄ꝫtū p abstinētiā vr9 ꝓstrat̄. Est āt h sig͠m cū febre pei9 ꝓ q̄ꝫto p febrē d̄notat̄ putrefactio vlcēꝝ maior: aut apa ibi fore magnū. Et p q̄ꝫto febris ē ēt ꝓstratiua v̄tutꝫ. Est itaq̄ sig͠m malū: q2 vt plim mortale. In breuib9 āt dissinterijs ꝓstratio appetit9 cū possit cāri ex d̄fluxu supfluitatū ad os stō̄i nō tm̄ malū d̄notat: neq̄ ēt i breuib9 tm̄ timet̄ de ꝓstratōe v̄tutꝫ. ¶ Dīx Se. cū abradunt̄ ptes magne ex itestis ⁊ egredit̄ dōec posse fit hōi nominare eas carnē: tūc egr9 ē mortal': sic dīx Hy. q̄m nō ē posse vt nascat̄ caro i h9 vlcerib9: neq̄ vt ꝯsolident̄ itelligēs d̄ subtilib9. ¶ Dīx. A. si aliqs hēat cū pūctura. s. i excoriatōe itestioꝝ spasmū ⁊ vomitū ⁊ singultū ⁊ ꝯturbōnē rōnis signat mortē: q2 ex additōe malitie excoriatōis cōicatū ē nocu͠m cerebro stō ⁊ neruis. ¶ Dīx Ras. 8° ꝯti. ex li° de morte velōci. cū i aliq̄ fuerit dissinteria: ⁊ i posteriori pte sinistre auris pustule nigre siles granis horobi: ⁊ cū h fuerit sitis vehemēs i 2° die morietur: neq̄ tardabit vltra: neq̄ sanabit̄. Hoc idē dīx. A. ⁊ cā ē: q2 signat̄ i corpe dñiū melce vste q̄ fac̄ dissinteriā: cui9 portio pulsa ad supiora fac̄ dcās pustulas ⁊ inflatōe fac̄ siti. Et dīx. A. sāguis p vētrē egrediēs post solo-

nem colericā ⁊ excoriationem cū dolore est malus:q2 signi
ficat ꝙ colera iā abradit de suba itestinoꝝ:quoꝝ venis ab
rasis sanguis emanat:⁊ ꝓprie est malus qñ pcedit alchura
thi:deide venit sanguis purus. ℭ Dixit Bimasuy.8° ꝯti/
nē.si psorant itestina icurabilis erit passio. Dixit Auic.ꝙ
mouet ſm plim:nā ⁊ ſm plim cū vlcus puenit ad h vt egre
diat de suba itestinoꝝ aliqd q̄ntitatē hñs pducit ad putre
factionē ⁊ casum v̄tutis cū cōitate stōi ⁊ ad mortē:quo er/
go nō pducit ad mortē cū psorant itestina:⁊ marie supio/
ra. Dixit aūt marie supiora pp id qđ ipse subdit.s.ꝙ dixe/
rūt qdā ꝙ psorata sunt queda itestinoꝝ iferioꝝ:deide pso/
rata sunt mirach ⁊ vēter pp aꝑa accñs in eis in directo fo/
ramine cōicāte illi putrefactioni ⁊ nocumēto. Et psoratus
est vēter ille. Et egrediebat stercus ex eo:⁊ vixit hō. Et h
q̄ntuis sit in summa possibile:est tñ de possib⁹ lōginqs:⁊ lōgin/
quus est vt viuat ⁊ fex effundat ad spatiū vētris nō hñs exi
tū exteri⁹:q2 ibi retēta sua putrefactiōe putrefaceret epar
⁊ alia viscera. Et dixit Aui. dixerūt qñ accidit vt psoret i/
testinū ⁊ vēter in directo ieiuni non sedat dolor:⁊ nō figit
aliqd in stō ⁊ arescit hñs illud ⁊ apit vēter eius ⁊ morit.
ℭ Dixit Aui. saniosa est salua ⁊ succurrit ei.i. pōt ei auxi/
liari. Alijs ēt pōt subueniri:ſ3 exp̄ssit de saniosa:q2 est illa
de q̄ minus vr̄ ꝙ sibi possit auxiliari:q2 est cgō multi terro
ris apud plimos. Alij v̄o dicūt ptulit de saniosa absoluto
ſmone:q2 in se est magis salua q̄3 aliq̄ aliaꝝ cū signet dñiū
calidi nālis digerētis mām ⁊ ꝯuertētis in saniē. Quidam
aūt alij dicūt. ꝙ ipsa est magis salua q̄3 aliqua aliaꝝ:sed nō
q̄3 oēs:q2 nō est magis salua q̄3 sanguinea:q2 sanguinea fit
a ꝓfunda abrasione absq3 corrosione sube itestinoꝝ ⁊ vena
rū ipsaꝝ a qb⁹ sanguis egredit:ſ3 est magis salua q̄3 viru
lēta. Sicut sanies laudabilior est q̄3 virus:⁊ est magis sal/
ua q̄3 curachia:q2 in curachia educit aliqd de suba intesti/
noꝝ. In saniosa v̄o nō. Et dixit Aui. sanguinea facta ſm se
mitā apertionis orificioꝝ venaꝝ sine cā alia cū ea ꝯiūcta ma/
lat:est icolumior q̄3 facta ab vlcerib⁹:⁊ a solutione singularis
vel apatibus. Nā ipsa signat fortitudinē v̄tutis expulsiue.
Et ꝓprie hoc signat qñ ei associant signa repletiōis. ℭ Di/
xit Hyp. in affo. Dissinteria si a felle nigro icboauerit mor
talis:⁊ qđ ēt voluit Gal. in cōmē. eius. Et dixit in li° de colera
nigra:⁊ vt scribit a Rabi in.6ª partic. Intestinoꝝ aliqđ vul
neratū ex colera nigra nullo mō pōt curari. Et 8° ꝯtinē. ex
li° ipsius Gal. Illa cuius pn̄m fuerit de colera nigra icura/
bilis est cū sit ꝯria cācro:⁊ vñ si vlcera cācrenosa q̄ sūt i sup
ficie corporis sunt difficilia ad sanādū:q̄3to magis erūt vl
cera iterioꝝ difficilia ad curādū:cū medicina nō adhereat
eis:⁊ supfluitates trāsitū habeant frequenter in eisdē. Et
Aui. dixit. q̄cūq3 excoriatio melica est eueniēs ſm semitā
iceptionis:q2.s. in pn̄°:vel vt dicūt qdā:q2 subito est mor/
talis. Incipiēs aūt p ꝓprietatē ex ipsis itestinis deterior est
ea que euenit eis p cōitatem. Et nō solū inchoās est morta
lis:sed ēt eueniēs in ꝓcessu:ſ3 inchoās fit deterior:q2 signi
ficat maiorē malitiā:q2 signat malā māṁ vulnerantē inte
stina:imo signat cācrū vlceratū incurabilē. Dixit eni Ser.
ꝙ est cū cācro in itestinis. Et Auic. dixit. signat cācrū pu/
trefactū:⁊ sic est mortalis p viā signi. Et pōt esse mortalis
p viā cause:q2 nimis ꝓsternit v̄tutē. Ras. tñ in diuis. vr̄ vo
luisse ꝙ supradict⁹ affo. nō sit verus semp:ſ3 vt in plurib⁹.
Dixit enim. Dissinteria gn̄ata ex melia est mala cronica:⁊ ea
ſ ex cuius egōne terra ebullit ⁊ odor odorat aceti:cuius q
dē excoriatio si antiquat nō sanat. Et sic innuit ꝙ si in pn̄
ꝓsto fuerit auxiliū sanari possit. Dixit Aui. dissinteria a fel
le nigro que est i fine febriū marie acutaꝝ est mortalis val
de:q2 signat vltimatā adustionē:⁊ est mortalis ēt quāuis
nō fiat solo melica adhuc.s. pura q̄ est vt fel nigrū:ſ3 dato
ꝙ sit minoris malitie:vt q2 sit sicut fex vini:aut sicut fex san
guis. Et ꝓprie dixit Auic. est mortalis illa que ebullit sup
terrā:⁊ h3 odorē acetosum:⁊ q̄ntuis v̄tus fortis sit adhuc:

Dissinte/
ria si a fel
le nigro
ichoaue/
rit morta
lis.

aut q̄ntuis sit in sanitate.s. alioꝝ mēbroꝝ vel in sanitate ap
parēte:tñ hñs hāc spēm nō sanat:ſ3 dixit Aui. cū nō est il
li humori melico ꝓprietas dicta:q2 nō ebullit:nec h3 odorē
aceti:tūc est supfluitas quā expellit nā:⁊ sperat cū ea sani/
tas. Et hoc si euenerit post signa digōnis in egritudinib⁹
melicis:de q̄ dixit Hyp.5° affo. splenicis dissinteria sup/
ueniēs bonū. Et dixit Aui. in oī cuius res ꝓtēdit in fluxu
vētris.i. in fluxu lōgo siue feculētus:siue virulētus ad hoc
vt cū fluxu egrediat nigrū puꝝ.i. sicut fel nigꝝ nō hr̄ spē.
Et fortasse ꝯferūt medicie fortes stiptice ⁊ glutinatiue pa
rū:⁊ vepeꝝ vltima ꝯsecutio nō pducit ad sanitatem. Dixit
Hyp.4° affo. Quibuscūq3 ex egritudinib⁹ acutis:aut lō/
gis:aut spietaut abortibus:aut alr̄ extenuatis fel nigrū:aut q̄ i
sanguis niger exierit sequēti die cretica moriuntur. Dixit
Ras.8° ꝯtinē. dico si fuerint vlcera ex vtraq3 colera incura
bilia sunt. ℭ Dixit Aui. scias ꝙ qñq3 egerunt res plures
numero:q2 diuerse ⁊ extimāt ex hoc qdā ꝙ fit alchurathi
.i. abrasin pp aꝑa ⁊ vlcera itestinoꝝ ex qbus egrediant ille
res diuerse:⁊ tñ nō est alchurathi. Et hoc qñ. alś. qm̄. non
est exitus illaꝝ reꝝ diuersaꝝ:nisi cū punctura.i. cū remissa
dolore. Nō ergo est tūc alchurathi ex aꝑte ⁊ vlcere:q2 si es/
set sentiret dolor fortior q̄3 punctura:est ergo pp supfluita
tes humoꝝ diuersoꝝ. ℭ Ex doctoribus qdam dixerūt. ꝙ
dissinteria inchoās a felle nigro deterior est oībus pp cau/
sas supradictas. Alij v̄o dixerūt ꝙ inchoans a melia nāli
adusta est deterior:q2 qñ si fuerit facta ex subtiliori parte ei⁹
adusta est silis cācro vlcerato:cui nō est remediū. Et si fue/
rit facta ex parte eius grossiori est silis cācrene precipue si
cū ea adusta fuerit aliq̄ portio sanguinis:de qbus duabus
dixit Hal.9° theorice. he due spēs sunt pessime ⁊ mortife/
re:marime si odori cōiectur furor. Quidam v̄o dixerūt. ꝙ
rōne cite impressionis que fit a felle nigro:ipsa est deterior.
⁊ post istam que fit a melia nāli subtiliori vsta. ⁊ post eam
que fit a grossiori. Sed ratione eradicationis deterior est
que fit a grossiori parte melie nālis vsta:deinde que a sub/
tiliori:deinde que a felle nigro. Et post hanc deterior est
que fit a duabus coleris:⁊ hāc seqtur que fit a colera pras/
sina vel eruginosa:quamuis raro aut nunq̄3 ab eis fiat. Et
hanc sequitur que fit a colera pura:⁊ deinde que fit a fleg/
mate salso. Ipsa enim difficilis est:qm̄ humor colericus
sua subtilitate introitum facit in profundum. Et flegma
sua adherentia ꝑmanet fixum difficulter eradicabile. Et si/
mulat flegma salsum sua salsedine frequenter ⁊ multū ex/
pulsiuam:ad cuius frequētem motum debilitatur ēt vir/
tus. Et hanc sequitur que facta est ab humore melico non
adusto:sed corrupto. Et post hanc seqtur que a flegmate
mucillaginoso vel vitreo fit:q2 vt dixit Uliati. ad huius se/
parationem grandis sequitur vlceratio pelliculam intesti/
ni educendo ꝓpter suam magnam adherentiam. Et q2 do
lorem causat:vnde etiam mordetur a superfluitatibus trā
seuntibus super eam. Et vltima in malitia est que est a san
guine non adusto:sed corrupto:aut mixto cum humore
abradente. ℭ Dixit Gal. super.6° affo. ⁊ scribitur a Rabi
in 9ª particula. vulnera intestinoꝝ absq3 apostemate facile
curantur cum stipticis:sed habentia apostema vel saniosi/
tatem difficile curantur:q2 continue augmentantur. Fa/
cta tñ ab apostematis ruptura est mala plus ⁊ minus ſm
malitiam materie que emittitur ab apostemate ⁊ ſm quā/
titatem eius. ℭ Dixit Gal.5° de vtilit. particu. Cum alte/
rum suffugium.i. altera tunicarū intestinoꝝ:vulneratur
etiam totaliter amotis vulneribus suis cum retinetur al/
teꝝ illesum patiens ab egritudine liberabitur. ℭ Facta a
medicinis est mala plus ⁊ minus ſm impressionem maio/
rem vel minorem ſm malitiam venenositatis ⁊ ferositatis
ipsius medicine. ℭ Dixit Auic. vlcera que sunt in intesti/
nis grossis sunt magis saluate q̄ sunt in gracilib⁹ sunt gra
uiora:⁊ ꝓprie cadētis in ieiuno. Uł enim ꝙ nō sanet vlcus

Que dis
sinteria sit
deterior
⁊ q̄ minꝰ
mala.

eius pp multitudinem venaꝝ eius ⁊ magnitudinē ipsaꝝ ⁊ subtilitatē corporis eius. Et cursum colere pure ad ipsum ex felle pter cōmixtionē. Et qm̄ maxia est malitia nocumē ti eius: eo ꝙ primū est mēbro regali qđ est epar. Nā nō est ex itestinis aliqđ ꝓpiqui⁹ ei q̄ȝ ieiunū. Et iteꝝ qꝛ medicia nō stat sup ipozimo lubricādo dscēdit ab eo. ℭ Dixit Joānitius. vlcera graciliū sūt difficilis cure duab⁹ de cāis: vna qꝛ mā neruoꝝ i eis ē maior. 2ª qꝛ medicie cū difficultate ꝑueniūt ad ea ꝑ supiora ⁊ iferiora pcipue ad partē vlcos iferiorē. Et sic voluit Gal. in com̄. affo. vesicā hr̄e incisam ⁊c. ℭ Dn̄t. illa i q̄ emit᷑ piguedo vel muccositas sola cū sanie: vel alio hūore abradēte est leuis respectu aliaꝝ. Et illa in q̄ emittunt᷑ pellicule intestinoꝝ est grauis. Et grauissima est illa in qua emittitur intestinorum caro.

ℭ De cura dissinterie per dietam. Cap. xxij.

Oportet ad hāc curādā egritudinē ꝓperare a pn̄ᵉ q̄ȝtū poss̄e ē. Ait enī Alex. plures negligētes i cura excoriationis itestinoꝝ noluerūt curari: deide excitat⁹ est i eis dolor ꝯdn̄ans vehemēter ⁊ fcā sunt vlcera putrefacta ⁊ pierūt ex eis. Ait Ras. 8° ꝯtinē. dico hoc idicat ꝙ nulla mora trahi oȝ in cura ipsius: sȝ toto studio velociter cura fiat: qm̄ dixit auctor cōpēdij: si fuerit vlcera in itestinis: ⁊ velociter nō fuerit fcā curatio ad deficcādū ea accidit putrefactio in eis velociter ex caliditate eoꝝ actuali ⁊ hūiditate ipsoꝝ. ℭ Cōplet᷑ aūt cura eius dieta ⁊ potione. Et dieta qdem quātū ad accītia aie: motū ⁊ quietem somnū ⁊ vigiliam: ⁊ aerem eadem est cū ea que dicta est supra in cura fluxus ventris absolute.

De cibis aūt ⁊ potib⁹. dixit Hal. cauēdū est a pūgentib⁹: ⁊ que fortis sunt acrimonie ⁊ salsis. Neqꝫ his q̄ fortiter pōtica sunt ⁊ aipa ꝑmitte vesci: nisi forte i eis viscositas fit sil' ⁊ lenitas vt amilū ⁊ gūmi arabi: ⁊ silia admixta fint. opȝ aūt eligere cibos fridos vel calidos ⁊ plus ⁊ min⁹ ꝭm cāniue mā ȝ faciēte dissinteriā. Et quicūqꝫ sint dēnt esse parati cū stipticis ⁊ glutinatiuis. ℭ Et dixit Ser. ꝯdiant᷑ cū adipe anseris: ⁊ gallie loco olei. Et melior eis est adeps capraꝝ. Et eo melior est adeps yrci: qꝛ in eo est vt⁹ exiccatiua. Et sint cibi eoꝝ assature: qꝛ brodialia hūectāt: nisi sint ꝯdita cū stipticis. Et dixit Sera. oē qđ decoqtur i aceto ⁊ comedit᷑ exiccat mām̄ q̄ est in stōꝭ: ⁊ cōmisceat᷑ cū eis aliqd ex medicinis dissinterie ⁊ dyarie. Et iuuat iuuamētū magnū vt cōmisceat᷑ cū eis rob agreste ⁊ sumac ⁊ silia. ℭ Dixit. A. in cura colirice passionis acetosa ꝯueniētia sunt i excoriatione. s. ea q̄ nō sunt vehemētis acetositatis: ⁊ silr ea q̄ sunt vehemētis friditatis actu ex eis q̄ bibunt᷑ ꝯueniūt: tñ qñqꝫ nō ꝯueniūt eis acetosa: vt cū sint fortis acetositatis ex hoc ꝙ pcutiūt ⁊ ledūt stōs eoꝝ. ℭ Et dixit Sera. decoq̄ cibaria sup ignē leuē quietū: vt nō hēat fumū. Et dixit. oȝ vt caueāt a fructib⁹ oib⁹ maxie hūidis: sȝ tñ si abhorrēt alias res: absolue eis vt comedāt citonia pira mala nespila siliquā ȝarur. i. sorba ⁊ granata faciētia stipticitatē ⁊ vuā que refuat᷑ i olla ⁊ glādes ⁊ castaneas.

Panis. ℭ De cibis itaqꝫ ꝯueniētib⁹ est panis similagineus assus vel biscoct⁹ ⁊ tortelle de senis: ⁊ sit panis ad azimitatē declinās: vt nō ledat acuitas fermēti: aut lauet᷑ panis mica si hn̄ fermētat⁹ fuerit ⁊ fiat panis cū aq̄ pluuiali. Et sunt qui addūt modicū aceti i ꝯfectione ei⁹: vt Gal. 8° tera. ⁊ ꝯuenit rizū torrefactum vel ēt ablutū decoctū cū lacte. ℭ Et dixit

Sorbitiones. Sera. ꝯuenit sorbitio fcā spissa de cādaruṡo: nutrit enim q̄ȝtitate necessitatis ⁊ igrossat. Et plus ea ē iuuatiua sorbitio de milio ⁊ puluerizet᷑ sup ea gūmi torrefactū. Et ꝯfert ēt sorbitio fcā de sauicb ordei: ⁊ silr ea que fit ex decoctiōe papaueris albi cū modico amili torrefacti. Et opȝ. dixit Sera. vt coquant᷑ cū sorbitionib⁹ suis citonia nespila pira ⁊ silia. Et fortasse misceat᷑ cū eis aliqd ex cera. Et oȝ vt decoquant᷑ i decoctione fcā cū rizo pedes castrati vel siliū. ⁊ hoc si nō est febris. Haly. sorbitionē da ex rizo cū adipe renum capraꝝ factā maxime si rizum fuerit prius frixum leuiter. Et que ex tri fit cū aq̄ sumacb ⁊ capraꝝ adipe: aut cū oleo ros. si aliq̄ fuerit febris. Et da fabas cū aceto ⁊ aq̄ sumach. Et dixit Ras. 8° ꝯtinē. Patiētes vlcera itestinoꝝ debēt vti in cibis suis lētibus excorticatis ⁊ fabis coctis in aceto. ℭ De carnibus. dixit Haly. vescat᷑ huius passionis

Carnes. dn̄s si nulla fuerit febris carnib⁹ auiū mōtanaꝝ que leues sunt ꝯdite cū stipticis ⁊ eoꝝ pedib⁹. Dixit Sera. in carnibus nō est magnū iuuamētū: sed tñ cū ꝓlongat᷑ egritudo administramus eas necessario. Et elige siluestres supra domesticas ⁊ volatiliū supra quadrupedū: ⁊ supra illas que sunt in aq̄. Et elige ex eis oib⁹ eas que sunt leues facilis digestionis ex eis in qb⁹ est aliqd stipticitatis: sicut caro coturnicis pdicis ⁊ turturis: ex illis que sunt iter aues. Et sicut caro lepoꝝ gazellaꝝ ⁊ ceruoꝝ ⁊ arietū cāpestriū inter ambulātia. Et sicut alcbezige ⁊ saubath iter pisces ⁊ clirētur in aceto cōmixto: ⁊ ꝓiciant᷑ desup grana myrthi. Et ꝯfert tanguille: ⁊ est cibariū acetosum: ⁊ oē qđ decoqtur in

Lac ⁊ lacticinia. aceto ⁊ comedit᷑ exiccat mās que sunt in stō. ℭ Dixit Ra. de lib. cōpēdioso. da in potu de lacte cocto rotul. 5. cū. 3. ij. gūmi arabi. Dixit. A. ciba ipm lacte decocto cū lapidib⁹: vt remoueat᷑ ps serosa: ⁊ remaneat casealis ꝯsolidatiua ⁊ glutinatiua: vt remaneat cib⁹ ꝭm lenitā medicine. Et si febris dimittit administramus lac decoctū: qm̄ est medicia cōueniēs ad excoriationē ⁊ reliq̄s mās calidas q̄ sunt in ꝯcauitate vētris. Et Ga. dixit in lib. de tyriaca. ꝙ lac coctū cōuenit vlcerib⁹ intestinoꝝ: ⁊ cū lacte aūt coquat᷑ mica panis: vel simila vel amilū aut rizū. Et dixit Ras. 8° ꝯtinē. de in cibo de caseo recēti nō subito: sȝ in fine exitus sue aquositatis ꝑ quadru. vino nullo dato ei alio medicamine: nisi caseum ipsum. Dixit aūt. A. qñqꝫ ꝯfert eis ius ventrium in aliq̄ excoriatione vt colerica: sed nō est medicina omnium.

ℭ Et Gal. dixit. oua si frangātur sup prunas vbi nō sit fumus ⁊ misceat᷑ cum eis aliqd de stipticis: sunt dissinterie aptissima medicina: ⁊ possunt ēt frigi in patella. Et Ras. Oua.

dixit. bonus est vitellus oui coct⁹ in aceto. sup. vel agresta. Dixit Rabi. vitellus oui assati in aceto cū puluere galle sumach ⁊ modico sale est vtilis assellationib⁹ fortibus ⁊ vlceribus intestinoꝝ. Et qdam cōponūt ex vitellis ouoꝝ cū lacte amig. ⁊ pulpis fructuū stipticoꝝ prius coctoꝝ cibuȝ laudabilē. ℭ Dixit. A. qñqꝫ iuuātur ex piscib⁹ assatis ca- Pisces

lidis actu: qꝛ eoꝝ actualis frigiditas ipedit ipsoꝝ digestionē. Dicūt. ex piscib⁹ ꝯuenit murena assata: ⁊ anguilla assata. Et dicūt. ꝙ paruo assat⁹ ⁊ comestus multū vȝ. Et Ras. 8° ꝯtinē. ꝯcedit carnes vitulinas. ℭ Dixit Guil. cibus qui Cibus optimus.

potissimus est ⁊ optie nutrit ⁊ spissum gn̄at sanguinē: sumat᷑ gallina vet⁹ ⁊ coquat᷑ in aq̄ pluuiali vsqꝫ ad mediā coctionē: ⁊ postea agresta ⁊ sumacb hn̄ ablutū apponat᷑ ⁊ decoquat᷑ ad separationem ossium: postea terat᷑ caro ⁊ distemperet᷑ cum brodio eius: ⁊ colet᷑: ⁊ colatura incorporetur cum mica panis azimi facti cum aqua pluuiali: ⁊ addātur vitelli ouoꝝ ⁊ supaspergatur puluis cynamomi garo. bal. sandaloꝝ ⁊ dragaganti ⁊ inuicem decoquantur ⁊ exhibeantur. ℭ Et de herbis. dixit Ras. 8° ꝯtinen. bona est portulaca: ⁊ semen acetose magne sanat vlcera intestinoꝝ. Et de cibis vtilibus est vt comedantur folia malue Herbe

decocta in oleo amigdalaꝝ dulcium: qꝛ purgat coleram: ⁊ tuetur substātia intestinoꝝ ab ea. Et dixit Bimasui. 8° cōtinen. in facta a colera manante ad intestina fiant oia cibaria acida. ℭ De cibatione autem in flegmatica. s. mucillaginosa ⁊ vitrea. Dixit Auic. cibentur cum bisque. s. incidunt ⁊ flegmata quiescere faciūt: donec sint cibi ei pisces saliti ⁊ sinapis cum sicla ⁊ muri ⁊ nasturtium. Et sint tincture eius. s. salsamenta vel condimenta ciboꝝ ex eis que sunt sicut grana granatorum cum seminibus. s. calidis ⁊ sinapis ⁊ que incidunt. Dixit Rabi. cibarium ex cito-

nijs assatis post cibum ꝯstringit ⁊ iocūdat corpus. Dixit Sera. ex potibus q ꝯueniūt eis ꝓprie i ꝓncipio egritudis est aq̄ ⁊ ꝓprie aq̄ pluuie ⁊ aqua fontiū: ⁊ in fine egritudis ꝓpe qn̄ debilitas magnificat̄ ⁊ mollificat̄ stomacus pot⁹ sit syrupus de citonijs purus: ⁊ syrupus de fructibus stipticis. Ut si nō ē febris nec caliditas det̄ eis aliqd̄ d̄ vino stiptico nigro ꝑmixto. ¶ Dr̄ ꝙ splen capre assus sumpt⁹ est sanans dissintericos: ⁊ puluis calcanei turturis ad summū. Et dr̄. impleat̄ turtur exuentratus puluere stiptico: ⁊ aromatico ⁊ ponat̄ in furno post extractionē panis ⁊ dimittat̄ donec puluerizari possit. Nā eius puluis subtilissimus qn̄ocunq̧ sumptus in clarijs positus optime valet. ¶ Dixit Simeon. ℞. seminis nasturtij assi sani. s. integri ⁊ coque ipm̄ cū lacte dū ꝑueniat ad mediā partē guttatī ponendo sup illud de oleo ros. ⁊ da in potu: qm̄ mirabilr̄ sanit: ꝫ coqui oꝫ sup ignē lētū ⁊ lenē per bonā horā magnā. ¶ De inanitione ⁊ repl'one dixit. incipiamus ⁊ ꝓhibeamus īfirmū si possibile est a cibo duobus diebus: aut pl⁹ ꝺm q̄ntitatē virtutis. Et. n. dixit Filagorius magnū iuuam̄ ꝯfert ei modica comestio de eo qd̄ non corrūpitur: nꝫ ponderosū est omno. Et. A. dixit. in dissinteria si cā cui⁹ adhuc effundit̄ si tibi possibile est: vt ꝓhibeas īfirmū a cibo duobus diebus. vt fiat corpus suaꝫ eius qd̄ effundit̄. s. sāguinis vel alterius hūoris a corpore ad intestina factū: c. n. ꝓhibet̄ defluxus: ⁊ augmētū dissinterie. Et q̄uis hoc veꝝ sit in ꝓncipio: maxie tn̄ oi tpe ēt cessato defluxu ad locū: ⁊ si cibus ꝓhiberi nō possit: tūc oꝫ multū minui. Dixit enim haly. oꝫ cibum minuere quo stercus paucū fit: ⁊ per loca excoriata non transeat: ne ea sua mordicatione ledat. ¶ Dixit. A. oꝫ vt nō bibāt vinū: nisi qn̄ non multiplicat̄ caliditas: qꝛ non bibi oꝫ vinū i cā calida. In frida āt aut remisse calida. dixit. A. bibāt ex eo paꝝ qd̄ sit nigrū stipticū: ⁊ aq̄ eius sit frigida. s. q̄ bibit̄ in cā calida: vel. i. sit frida illa cū q̄ lymphat̄ vinū in cā frida: ⁊ hoc intelligēdū est durante fluxu. ¶ Dixit Ras. 8° ꝯti. dico possibile est ꝙ attenuetur regimen in ꝓn° passionis si fuerit virtus. s. fortis: finautē nō est attenuādū omnō: sed nutrimētū ꝯsequēdū est in maiori q̄ntitate: ita tn̄ ꝙ bonū sit ⁊ digōnis velocis: sicut sūt epata gallinaꝝ pinguiū ⁊ testiculi gallo. ⁊ ꝑe modica panis sīle ⁊ vitelli ouoꝝ euitatis oībus difficilis digōnis. ¶ Dixit. A. cibus apud necessitatē ⁊ apparitionē d̄bilitatis sit ille cuius q̄ntitas minorat̄ ⁊ multiplicat̄ cōfortatio ipsius. i. sit cibus q in ꝑua q̄ntitate multū nutriat. De qbus dixit. A. est epar galline pinguis ⁊ paꝝ panis de simila declinis ad azimitatē: ⁊ testiculi galloꝝ ⁊ oua q̄ ascēdūt a sorbilibus ⁊ descendunt ab assatis fortiter. i. q̄ sunt media inter sorbilia ⁊ dura. Et i hac cura multū valet aq̄ carnis. Et ois ali⁹ cibus facilis digōnis paucaꝝ supfluitatū multū nutritiu⁹ stipticitate ꝑticipās. Et aq̄ carnis sublimationis vtilis sic fit. ℞. vnū caponē ⁊ duas ꝑdices ⁊ munda eos ab interioribus ⁊ pelle ⁊ oi pinguedie. Et duas medullas panis similaginei calidas: ⁊. xij. citonia mūda a corticibus ⁊ interioribus ipsoꝝ: ⁊ pone oia in alābico ⁊ sublima eamē aq̄ que ex eis exibit vtilr̄ cōfortat virtutē ⁊ stringit ventrem.

Cibi facit ad restriōes cōuenides in dissinteria.

¶ De cibis valētibus in superfluo fluxu ventris ⁊ dissinteria. dixit Azarauius li° 26°. ca° 5°. Hazu de frumento ad fluxū nimiū q ꝑuenit a medicinis accepti. ℞. medullā frumēti ⁊ dissolue eā in aq̄ cū melle cocto simul modicū ⁊ colet̄ ⁊ reponat̄ ad coquēdū vsq̧quo fiat spissum: ⁊ hoc est expertū. Hazu ad excoriationē ⁊ vlcera intestinoꝝ ⁊ fluxū colericū. ℞. sumach ⁊ remolliat̄ in aqua die ac nocte: deī ꝓmēdo colet̄ ⁊ ꝓijciat̄ qd̄ remanet ⁊ colatura coquat̄ mouendo cū vno ligno aneti ⁊ modico salis tosti vel ponatur ibi oleū aq̄. i. ablutū. Hazu de biscocto: ⁊ est Sera. ad oēm modū fluxus. ℞. biscoctū terat̄ ⁊ coquat̄: ⁊ si coquat̄ cuꝫ aq̄ xilo caractaꝝ restringit fortius: ⁊ quādo fit cum aneto valet ꝯtra dolorē ⁊ inflāmationeꝫ intestinoꝝ. Et in fluxu colerico fiat cum aq̄ sumach vel succo citonioꝝ vel piroꝝ. Et factum cum pedibus montonis. i. annualis agni valet excoriationi ⁊ vlceribus intestinoꝝ. Itē valet sauich ordei coctū cum sumach. Itē fabe cocte in aceto. Itē hazu d̄ milio vel de panico. ¶ Modus pparādi lentes hn̄tib⁹ fluxum colericū. ℞. lentes excorticatas ⁊ bulliant in aq̄ ⁊ ꝓijciatur aq̄ illa bis vel ter: ⁊ postea coquātur cū aqua ⁊ modico salis ⁊ agresta vel aceto vel succo granatoꝝ acriū vel citonioꝝ ⁊ silū. vel cū cimis portulace: aut plātaginis: aut citonijs vel piris ⁊ silibus: ⁊ ponat̄ oleū stipticum. Acetū tn̄ oꝫ poni ad coquendū cū lētibus in 2ª aqua ⁊ coquatur perfecte ⁊ amittat virtutē mordicatiuam: qꝛ qn̄ non est bn̄ coctū mordicat stōm ⁊ intestina cū suo acumine: ⁊ vn̄ cogūt̄ ad expellēdū illud qd̄ est in eis ⁊ crescit fluxus. Et illi qui volunt vt lentes ꝯfortent ⁊ calefaciāt stōm coquūt eas cū vino odorifero stiptico: ⁊ nobilie ꝑebullite: sicut lētes: valent ēt fluxui colerico. Et aq̄ xilocaractaꝝ ⁊ myrthi valēt fluxui cum tussi vel coquat̄ in ipsa aq̄ lac ⁊ bibat̄. Itē. ℞. puluerē glandiū siccaꝝ mūdataꝝ ⁊ coquat̄ cū lib. i. lactis: ⁊ bibat̄ i ieiuno. Itē grana myrthi cū lacte cocta. Itē risi vel rizi cū lacte bene coctum vel ꝑ se est bonū fluxui: ⁊ nō dānificat pectus. ¶ Itē valet fluxui cū tenasmone ⁊ excoriatione intestinoꝝ qn̄ est ex friditate. ℞. tria vitella ouoꝝ: ⁊ mel dispumatū pōderis vitelloꝝ ⁊ coquant̄ in vna cazola insil' donec durescat: ⁊ recipiat̄ calīn per tres dies ⁊ est res ꝓpta ⁊ expta. Et caules biscocti ꝯditi cū aliquo oleo stiptico ⁊ modico coriandri sicci valēt in fluxu a frigiditate. Itē vitella ouoꝝ bullita exiccant humiditatē stōi: qꝛ secū hn̄t stipticitatē ⁊ desiccationē: ⁊ nō dānificāt pectus: ⁊ qn̄ bulliunt in agresta vel succo granatoꝝ acriū vel citroꝝ ꝯferūt fluxui colerico. Et qn̄ bulliūt in succo citonioꝝ ⁊ silū vel in aq̄ sumach ꝯfortāt magis stōꝫ ⁊ restrigūt intestina. Itē pulli vel alie carnes decocte in aqua remollitiōis sumach: post q̄ꝫ bullierit vno feruore: ⁊ colate fuerit. Itē offe de biscocto bullite in brodio carniū vaccinaꝝ. Itē lac coctū cū cimino ⁊ gūmi arab. valet tenasmoni ⁊ fluxui. Itē sauich ordei decoctū cū semine papaueris. Et aliqn̄ potatur cum vino quādo egritudo est ꝓꝑ hūiditates ⁊ adiuuat ad ꝯsūcēdas humiditates stōi: ⁊ ꝯfortandū ipm̄ ⁊ intestina cum sua aromaticitate. Et abscindit fluxum q ꝑuenit ex debilitate stōi ⁊ epatis simul. ¶ Modus decoquēdi lac i fluxu colerico: ⁊ ēt in ꝑthisicis: ⁊ ꝯsūptis. ℞. lac capraꝝ vel vaccaꝝ ⁊ coquat̄ ad lētū ignē sine flāma ⁊ fumo mouēdo cū vno baculo leni ⁊ forti ab extremitatibus ad medium. Et si eruendo supeminet: vel se tenet circa extremitates olle reducat̄ ad mediū: vt non corrūpatur ⁊ corrūpat residuum: postea potet̄ qn̄ erit sine febre ⁊ calore: ⁊ vel fiant in eo offe de biscocto. ¶ Modus aūt decoquēdi lac cum lapidib⁹ vel ferro valēs fluxui ⁊ vlceribus intestinoꝝ ⁊ hn̄ti debilitatē v̄tutis ⁊ nō potenti recipere medicias qn̄ ē sine febre forti ⁊ calore: ⁊ non hꝫ opil'onē in epate vel splene: nec lapidē in renibus vel vesica. ℞. lac vaccaꝝ qd̄ fortius strigit vel capraꝝ ⁊ ouiū. Et si possibile ē sint alalis: cui⁹ pascua sint arbores stiptici: vt oliua myrtus lentiscus ⁊ silex: qꝛ istud lac est melius eis: postea accipiant̄ frusta calibis lenia ⁊ calefiant fortiter ⁊ extinguantur in lacte vsq̧quo inspisset̄. Et si nō pñt hrī frusta calibis sumant̄ lapides fluuiales lenes rotūdi: postea ponat̄ in lacte illo tm̄ de aqua dulci q̄ntū ē diminutū de eo ꝑ decoctionē: ⁊ potet̄ tepidū: sicut lac mulsum recēter. Et ꝓma die accipiant̄. ℥. iij. maxime si est hō qui non cōsueuit accipe de eo: postea oi die augeat̄ vsq̧ ad lib. i. vel amplius: ⁊ nō sumat̄ nisi in ieiunio. Et si supponant̄ ei puluere vel troc. stiptici erit forti⁹ restringens. Et si hꝫ febrē vel dolorem capitis: aut calorē ratione lactis abstineat ab eo: donec sit sine his. Et valet excoriationi si comedat vitella ouorum mollia sine sale: ⁊ comedat de biscocto.

De mō ꝑparandi lentes habentibus fluxū colericum.

Cibi in dissinteria a frigiditate.

¶ De

¶ De cura dissinterie per potionem. Cap. xxxiij.

Cura dissinterie per potionē tres hʒ generales intētiones: quaꝝ pma vertit ad cām dissinterie abijciēdo illā a qua regulr incipiendū est pcipue in pn° ⁊ duʒ mā effundit ad itestina. 2ª vtit ad morbū ipm: ipm destruē do amota cā. tertia vertit ad accñs ipm remouendo qñcunqʒ aduenerit: ⁊ curam ad se traxit: ⁊ pcipue si fuerit dolor vehemens virtutem prosternens.

Cura scd̄a medicina excoriati ... ¶ De intētione itaqʒ ad cām. dixit. A. pmū qd̄ opʒ te ɔsiderare est dispō cāe faciētis egritudinē: qꝛ ƀm varietatē cāruʒ opʒ variare curā. Si ergo cā eius fuerit medicina excoriatiua. dixit. A. ex reb⁹ iuuatiuis est vt fiat cristere cuʒ butyro ⁊ san. dra. cuʒ ponit m. ʒ. 30. butyri de sanguine drac. a. ʒ. j. vsqʒ ad. iij. ⁊ est hoc expꝛtuʒ. Et de reb⁹ vtilibus est bibere aquā decoctiōis mediani corticis castaneaꝝ vel glandiū. s. corticis q est rube⁹. Et puluis ossiuʒ mirabolanoꝝ cū succo arnoglose sumptus. ¶ Dixit Zoar in pꝛhemio theisirsi qs patiat solonem magnā cā alicui⁹ medicine acute vel ex hūore aliquo venenoso malo curat p tyriacā. Et q pdictā hʒ solonem si acceperit pōdus nouē granoꝝ ordei smaragdi triti ⁊ subtilr cribellati cū aq̄ tepida ieiuno stō curabitur ab ea. Et Rabi dix̄ in. 22. pticula. q pōdus nouē granoruʒ ordei de smaragdo trito ⁊ cribellato dato in potu cum aq̄ ante cibū curat assellatiōes venenosas. Et dixit. q snia smaragdi est: sicut snia tyriace: qꝛ nō est admiscēdus cibo: sʒ dʒ esse distātia tpis inter ipsos ad min⁹ p horas nouem. ¶ Dixit. A. ɔferunt ei medicine singulares glutinatiue. ⁊ dragagantū assatum cuʒ bibit ex eo. ʒ. iij. s. ⁊ plus in lacte acetoso ɔuenit. Cōferunt ēt medicine ɔsimiles cōposite: vt zuc. ros. vetus cū puluere masti. gūmi arab. draga. ⁊ myrthi torrefactoꝝ. Et in sūma ɔueniens a sumptiōe medicine solutiue corrosiue acute siue venenose vt dyamanq triti vel arsenici: aut ēt cibi salsi acuti corrosiui: siue ab iniectione talis medicine vel rei cibalis p cristeria curatur cura fluxus medicinalis supra posita.

Cura scd̄a fec. ¶ Cura aūt facte a fece est. dixit hal. si cū egōne accidit siccitas nāe ⁊ egōnis incarceratio patiēti psilij semen exhibe ⁊ meru ac saphaseni. i. altee ⁊ malue: ⁊ cutbimie. añ. ptes eq̄les si in aqua in qua coxeris cassiafi. fricaueris: hoc. n. nām molliet: ⁊ vlcerib⁹ nō oberit. Dixit Aui. curat cuʒ eo qd̄ lenit nāʒ: ⁊ sint in eo lenitas ⁊ vnctuositas ⁊ glutinatio ⁊ lubricitas. Et pmittat añ cibum: sicut vitellū oui sorbilis: ⁊ sicut ius galli decrepiti. Et sicut iura alfideghi. i. pinguia facta ex pullis ipinguatis. Et administrent cristeria lenitiua ex succis. i. mucillaginib⁹ glutinatiuis ⁊ lubrificatiuis simul cū oleo ros. ⁊ vitello oui ⁊ silibus. Et qñqʒ dix̄. ɔfert cū plongat hec excoriatio vt sumat semē lini ⁊ semē psilij ⁊ marubij: ⁊ semē malue ⁊ altee. Et sunt scd̄a q dixit hal. ⁊ accipiatur mucillago eoꝝ: ⁊ det in potu añ cibū: ipsa enim aggregat ad lubricitatē sedationē doloris ⁊ glutinationē. Et sumere pruna. s. matura añ cibū: qñqʒ remouet ħ antecedēs. Res aūt deteriores eis. dix̄ Ras. 8° ɔti. sunt que desiccant ventrē: ideoqʒ medicent cū lenificatiuis duʒ emittant ipse nodule. i. feces nodose dure. dixit. A. multotiens egredit succ⁹ separat⁹ a fece cū igrossat. s. fex ⁊ alleuiat. s. exit⁹ fecis pp cām que exiccat ipm: ⁊ extimat q fluxus q̄re restringunt: ⁊ in restrictiōe est mora. Et signū eius est vt nō sit aliqd eius cū lenitas est nāe ⁊ separatio fecis: ⁊ vt antecedat fex: deinde egrediatur post illud fecis paꝝ. i. succositatis illi⁹: sed diuisio illa. i. illa succositas fecis q est ante ipm. Et plīm ipsi⁹ egreditur ante fecem que excoriat.

Cura dissinterie scd̄ a cā hūorali. ¶ In dissinteria aūt facta a cā humorali. dix̄ Aui. ɔsidera si cā sit adhuc in effusiōe an nō: sed iā cessauit effusio ei⁹. Et si adhuc stat effusio: ɔsidera an sit ex ruptura venearū ex repletiōe totius corpis: aut pticularis mēbri mittētis ad itestina māꝫ. Et si cā eius fuerit apa. dixit. A. ɔsidera si sit ex apate remanēte: siue qd̄ remāsit vsqʒ ad aptionē sui ⁊ emissionē saniei: aut qd̄ est recēter abscisum. i. añ aptionē ei⁹: ⁊ iaʒ destructū est. i. amotū: sed tñ remāsit vestigiū ei⁹ ex excoriatiōe ⁊ vlcere. Et qꝛ excoriauit vel vlcerauit añqʒ eēt abscisuʒ. Et silr ɔsidera in alijs causis de modis eaꝝ. Necesse est ergo dixit Ser. vt ɔsideremus ⁊ si est adhuc aliqd qd̄ currat ad itestina abscindam⁹ cām ei⁹. Et si fuerit ħ pp maliciā cōplōnis in reliquo corpe curem⁹ prius ħ. Et Auicē. dixit. si cā faciens adhuc effundit ppara in abscindēdo eā. s. euādo ⁊ diuertēdo. Et in cōpingēdo. s. ɔstringendo viam trāsitus: ⁊ in igrossando. s. ⁊ cōpingēdo ipsaʒ māmꝫ: ⁊ repellendo ipsaʒ ab icessu ad viaʒ intestinoꝝ: ⁊ hec facies cū eis que dicta sunt in cura flux⁹ absolute. Attamē in euōne ei⁹ p fluxū ventris attēde hunc cañ. Nā si talis euo necessaria fuerit pp malitiā vel q̄ntitatē hūoris. dixit Aui. fac eā cuʒ timore ⁊ cautela: vt nō accidat ex ea nocumētuʒ: ⁊ additio in excoriatiōe ⁊ vlcere rōne medicine solutiue euantis: aut rōne māe euande: ⁊ ideo stude vt nō sit euatiuū vehemēter nociuū vestigio. i. excoriatiōi ⁊ vlceri vel vlceri facto ⁊ sit tūtissimo sit euatiuū: sicut mirabo. ⁊ maxime citrini: ⁊ cum ħ ēt rectifica solutiuū ex mirab. cū eo qd̄ miscet ipsis ea eis q sunt sicut dragagātū ⁊ silia ei in lenificatione: qm̄ mirabo. exasperāt. Ut ergo tollat ab eis exasperatio nociua miscēda sunt cū eis lenificātia. Nam lenificātia defendūt ēt loca vlcerata a mordicatione māe debētis euari ⁊ trāsire per ea: conueniūt aūt mirabo. citrini: maxime: qꝛ vt supra dcm̄ est. plīm huius excoriationis est ab humore colerico quē ipsi educunt. Si tñ fuerit in cā flā conueniūt chebuli ⁊ emblici ⁊ si melācolica conueniunt indi. Et si humores fuerint mixti misceant ⁊ ipsi. Fugienda tñ est euatio māe aliunde effluxe ad itestina ne fiat trāsitus p ipsa: q̄re si necessitas vrgeat eā euari p ea: tūc educat cū lenitiuis solis: aut mixtis cū cōpressiuis. cōmixtione decēti. ⁊ de cōuenientibus lenitiuis ē māna vel cassiafi. dissoluta in aq̄ pluuiali vel extinctionis calibis: aut in aq̄ īfusionis dragagāti in q mirabo. īfusi fuerit. ¶ Si igitur mā q effundit fuerit colica. dixit Ras. in diuisionibus. cura est semina lenientia: ⁊ puluis de bolo. q mane sumat. Et aq̄ sauich ordei cū gūmi arab. Et lac acetosum decoctū cū ferro ignito. Et cibi faciētes glutinationem stiptici: sicut vitelli ouorū ⁊ rizū impinguatum cū adipe renū edoꝝ ⁊ sumach ⁊ agresta ⁊ silibus. ¶ Troc. vtiles ⁊ multū valentes in mā colerica. ℞. ossium oium mirabolanoꝝ assatorum boliar. karabe. añ. terant ⁊ cōficiant cū mucillagine dragagāti ⁊ gūmi arabi. īfusoꝝ in succo plantaginis: ⁊ da cū lacte in quo ferrum ardens extinctū fuerit. ¶ Dixit Bimmasuy. 8° cōtinē. In facta a colera manante ad intestina non fit sanatio: nisi prius emplet epar cū medicinis frigidis: ⁊ minuat basilica. Opʒ. n. in vnaquaqʒ spē eius et rectificet mēbrū mādās. Et cū ɔdñans fuerit sanguis. dixit Bimasuy. declinare debes cū his q phibent sanguinē fluere ad locū opilādo orificia venaꝝ paruaꝝ. sup. ⁊ rectificando ɔplōnē eius. Si vero mā fuerit flātica. dixit Aui. incipias in curatione eius cū eo qd̄ educit flā ⁊ incidit ipsum ⁊ facit qescere ab eo. i. phibet fluxū eius ad itestina si aliūde fluat ad ipsa. Et de euantibus cōuenientibus est medicamē Dyas. qd̄ sic fit. ℞. medulle cartami ⁊ amigd. dul. ⁊ anisi ⁊ mellis. añ. ptes eq̄les. ɔfice: ⁊ da. ʒ. vi. cum ptisana vel iure galli: digō tñ pmittat si necessaria fuerit cū syrupo de duabus radicibus sine aceto. Et de euantibus bonis est decoctio mirabolanoꝝ chebuloꝝ ⁊ emblicoruʒ ⁊ reubar. in aq̄ apij endiuie ⁊ mellisse. ¶ De crysteribus valētibus in hoc dixit. A. ē hoc q. ℞. sansuci cimini salis folioꝝ lauri humidoꝝ. s. recētiū mellilotí. añ. ℥. i. olei kist. ij. decoquat donec ɔsumet 3ª pe: ⁊ colet ⁊ administret illud oleū in cristeri. ¶ Dixit Ras. in diuisionibus. cura facti a flāte salso est semina acuta: ⁊ semen nasturtij decoctum cum aqua ⁊ oleo. Et curetur caput. s. si ab eo descendit. Et euacuetur ipsum

flegma cuz decoctione kebuloꝝ ⁊ citrinoꝝ ⁊ reubar. in aq̄
fumiterre ⁊ buglose. ¶ Q͛ si mā fuerit melica vitētur ace-
tosa. dixit Ras. ⁊ dentur faciētia glutinationē: sicut vitelli
ouoꝝ ⁊ rizum cū adipe capraꝝ ⁊ cū amigd. frixis ⁊ cū pa-
pauere. Et dent̄ leialenia ⁊ calida. dixit Aui. post regimē
melē. s. de digōne ⁊ eūone: ⁊ post splenis rectificationē cō-
fert puluis boli armeni vel terre sigillate. Et cristeria de ri-
zo in qbus ponunt̄ spēs aromatice ⁊ sēia calīa lenia: ⁊ semi-
na stipticare ⁊ oleū ros. ⁊ vitellus oui. Et puluis qdē corti-
cuz castaneaꝝ assataꝝ bibit⁹ ⁊ cristerizatus vtilr valet in
dissinteria frida ⁊ nasturtij assi. ʒ. ij. sumpte cū calīa. ¶ Q͛
si mā fuerit melā adusta q̄z citissime diuerti ⁊ eūari dȝ ⁊ ꝓ
ꝓrie cuz decoctiōe citrinoꝝ ⁊ indoꝝ in aq̄ buglose ⁊ fumi-
terre digerat̄ cum syrupo endiuie ⁊ dicta aqa. Et cōpetit
syrup⁹ de epithimo vel fumoterre sequēte purgatiōe cum
mirabo. citrinis indis ⁊ reub. ¶ Q͛ si cā dissinterie fuerit
apā in intestinis epate vel alio mēbro itrinseco cūetur epar
ſm q̄ dcm̄ est in ca° suo. Et si sanies trāsmittit̄ in itestinis
mūd: ficetur cū aqua mellis: vel aq̄ zuccari rubei: aut aque
ordei cuz melle vel zuccaro dicto: aut cū melle ros. vel zuc-
caro ros. ¶ Et si cā eius fuerit debilitas epatis: ⁊ pp illud
descendat virus ad intestina. dixit Ser. tunc est nostrū stu-
dium in ipso epate cum rectificatione malitie cōplōnis fa-
cientis euenire illud qd̄ effundit̄ ⁊ resudat ⁊ currit ex epa-
te per destructionem cause facientis illud.

De intentione autē ad morbū. dixit Ser. cum
abscindit̄. i. abscisuȝ est qd̄ cur-
rebat totalr: tunc opȝ vt redeam⁹ ad curā vlcerū que sunt
in itestinis. Uariat̄ autē ipsoꝝ curatio: aut rōne loci ipsoꝝ
aut rōne diuersaꝝ dispōnuȝ ipsoꝝ vlcerū: aut rōne accntiū
cum eis cōplicatoꝝ. Rōne qdē locoꝝ vt sint in supioribus
iferiorib⁹ vel medijs itestinis. Dixit Ga. pmo ð iteriorib⁹.
scio bñ q̄ qñcunq̄ passio. s. hec stō vicina fuerit vtiliora si-
bi erunt que dant̄ ꝑ supius ex cibis ⁊ potib⁹. sup. ⁊ medi-
cinis. Et faciliores sunt passiōes que nō sunt lōginque ab
ano: vt iuuent̄ rebus inferius datis: sicut cū cristeri. Ras. tñ
dixit in diuisionib⁹. q̄ que sunt in iferiorib⁹ indigēt cum
cristerib⁹ medicinis et sumptis desup. Dixit Ser. cū sunt
in supiorib⁹: tunc ꝯueniēs est: vt administret̄ ex medicinis
illud qd̄ ebibit̄. Et si in iferiorib⁹ cū his que inijciunt̄ per
cristere. sup. ⁊ si in medijs vtroq̄ mō. Dixit Hal. in iferiori-
bus itestinis vlceꝝ medicamina potionib⁹ nihil. i. modicū
ꝓsunt sup. sicut in supiorib⁹ modicū ꝓsunt cristeria.

¶ Rōne vō variaꝝ dispōnuȝ vlceris curatio variat̄ maxime
penes tpa vlcerū ⁊ penes intēsionē ⁊ remissionē malitie ip-
soꝝ ⁊ mūdiciei vel imundiciei eoꝝ: ⁊ penes q̄litates eis ad-
nexas de caliditate friditate siccitate ⁊ hūiditate. Et quia his
nō ꝯsideratis posset cadere error in curatione. s. ad euitādū
errorē. dixit Ser. opȝ vt sollicit⁹ sis de esse medicinarū stu-
dio vehemēti: ita vt nō recipiant̄ nisi in hora sua: qd̄ est qa
medici dāt in pn° medicinas que ꝯstringūt: ⁊ hic est error.
Uñ dixit. A. nō est ꝯueniens vt incipiat medic⁹ in pmis. s.
cuȝ adhuc mā effundit̄ a medicinis puris singularib⁹ sup.
nec ēt a cōpositis cum q̄litatibus suis stipticis ⁊ asperis. i.
multe siccitatis. Nā mām in loco ꝯstringūt. Et subdit Se-
rap. silr est error qñ medici dimittūt infirmū absq̄ admini-
stratione stipticoꝝ donec debilitet̄ v̄tus: ⁊ forti⁹ fiat vlc⁹:
tunc. n. ꝑparent̄ absq̄ ꝓfectu cuȝ ꝑparant se ad medicinas
de rōne quaꝝ est vt ꝯstringāt: sicut dicit ꝓuerbiuȝ. ꝯsilium
bonū post ꝯsumationē litis. Et dixit. A. opȝ vt nō sit error
in excoriatione. i. in curatiōe excoriatiōis: hȝ. n. excoriatio
plures modos dn̄tes in plus ⁊ min⁹. Fortasse. n. excoria-
tio que tibi occurrit curāda nō est illa que idiget eo i quo
est virt⁹ vehemēs. s. multe acuitatꝭ ⁊ mordicatiōis: ⁊ vt quia
excoriatio est munda nō tolerās eas. Nā admistratio earū
vbi nō opȝ est pnicies ifirmi ⁊ nō solū debilitaꝭ: imo ēt cuȝ
administras cristeria in qb⁹ ponunt̄ medicine cauterizati-
ue. s. fortes in excoriatiōe in q̄ non idiget eis est pniciosuȝ.
Et fortasse etiā dixit. A. nō indiget excoriatio eo in quo est
infridatio vehemēs. Nā aliqñ dare melones indos lactucā
⁊ portulacā sufficiēs est in cura: ⁊ nō debem⁹ dare res frigi-
diores. Jdeoq̄ dixit. q̄ oēs medicine ifrigidatiue faciētes sti-
pticitatē mixte cum glutinatiuis sunt iuuatiue in excoria-
tione: nisi accidat in ea corrosio. Nā si accidit fortasse indi-
gebis abstersiuis ⁊ cauterizatiuis: sed nō purissimo pnix-
tis cum eis que sunt lenia sine mordicatione vt inferius di-
cetur. Et dixit Aui. oportet vt detur illud qd̄ exhibet̄ ha-
benti excoriationem cum aqua frigida: ⁊ non cum calida:
quia calida mollificat laxat ⁊ putrefacit.

¶ Dixit Ser. si est vlc⁹ in itestinis supiorib⁹: tunc ꝯueniēs
est vt administres in pmis qd̄ bibit̄ ex medicis puris sim-
plicib⁹: deinde post illud si vocat necessitas admīstra cōpo-
sitas. Cū itaq̄ vlcus fuerit mūdū: aut fuerit vuln⁹ simplex
sine sanie. dixit Aui. suppositoria ⁊ cristeria sup. ⁊ ebibita
sint ex eis que sūt ꝯueniētia ad fluxū sanguis absolute ad-
ditis stipticis faciētib⁹ glutinationē ab eis igit̄ inchoa. Et
medicine qdē appropriate sunt. dixit. A. reub. s. assatū vel
torrefactū. Jnest. n. ei ꝓprietas mirabilis in itestinis ⁊ vlce-
rib⁹ eoꝝ. Et in fluxu abrasionis. i. abrasiuo vel excoriatiuo: ⁊
ꝓprie qñ datur in potu cū aq̄ arnoglose vel sīab⁹ cū pau-
co vino antiquo: puluerizat̄ nāq̄ post assationē vel torre-
factionē eius: ⁊ sic ponit̄ in dicta aq̄ ⁊ dimittit̄ per sex ho-
ras: deinde colat̄ ⁊ colatura potui dat̄. Et valet ēt cristeri-
zata. Et dixit. q̄ glādes assate ⁊ ꝓprie cupule eaꝝ ⁊ xiloca-
racte v̄tutē forte habēt ⁊ ꝯiuncta ⁊ separata. Et semē rose
est mirabile valde. Et nos qdē iam expti sum⁹ illud qd̄ di-
xerunt qdā. q̄ qñ dat̄ ex eo. ʒ. iiij. in potu cum aq̄ frida re-
mouet̄ ab eo. i. excoriatio. Et lutū sigilla. est bonū valde di
excoriatiōi: ita q̄ ēt corrosioni qñ dat̄ in potu post mūdifi-
cationē corrosiōis. i. hūoris corrodētis ⁊ sorditici cū criste-
ri aliquo abstersiuo sup. aut cū potu rei abstergētis. Et silr
qñ cum eo fit cristere cum succo arnoglose ⁊ stella semis. i.
stella terre. Et ex ꝯferentib⁹. dixit. A. est succ⁹ mori nō ma-
turi: ⁊ succ⁹ caude eqne: ⁊ succ⁹ herbe tinctoꝝ citrine bibi-
tus ⁊ cristerizat⁹. Et pes alachoē. ⁊ exponit̄ pes corui: qd̄
nō credo: qz pes corui est solutiu⁹. Et potare coagulū lepo-
ris ⁊ caseuȝ ablato sale est vehemēter iuuatiu⁹ ⁊ est vltimū
in corrosiōe. ¶ Dixit Ser. cū bibit̄ de cera grana. x. ad ma-
gnitudinē granoꝝ milij ꝯfert ad vlcera itestinoꝝ. Albert⁹
dixit. q̄ debet dari cera alba que inuenit̄ alba in aluearijs.
Et Dyas. dixit. detur cū pultib⁹ ⁊ alijs cibis. Nam alia li-
tera dicit. Azū vero ⁊ ꝓprie nigrū est forti⁹ cera: ⁊ cū dant̄
ex eo grana. x. cū pultib⁹ milij seu risi est vtile. dixit Tabē
portul. succ⁹ ꝯferens est valde. Et si cocta fuerit: ⁊ cū aceto
sumat̄ bona erit. Et plātago valde ꝯuenit: ⁊ decoctio mal-
uauisci ⁊ caude eqne ⁊ ossa adusta. Dixit Alex. thus gene-
rat carnē in vlcerib⁹: ⁊ iō ponenduȝ est ex eo in medicis ad
hoc Gal. dixit. sicut scribit̄. A. ꝯtinenti. da in potu de gūmi
arabi. trito. ʒ. iiij. qm̄ est ꝯueniēs. Dixit Filagori⁹. coagu-
luȝ leporis magnū iuuamētū dat sumptū in potu in pōde-
re aur̄. j. ⁊ ipositū in cristeri: qm̄ mirabilr facit. Dix̄ Dya-
pix sicca ponit̄ cuȝ aq̄ ordei in cristerib⁹ ad vlcera itestino-
rū. Et Ras. dixit 8° ꝯti. diro exptus suȝ calefactiōe ei⁹: ⁊ i-
ueni q̄ tollit tenasmonē velociter. Et dixit. catabra habet
ꝓprietatē incidēdi sāguinē de vlcerib⁹ intestinoꝝ. De quo
dixit Gal. q̄ nō est violente caliditatis: sed est multe desic-
cationis. Et acatia ſm Hal. ⁊ Auic. cōfert sumpta in potu
⁊ acetosa. dixit Ser. ſm Dyas. cum aq̄ ⁊ vino sumpta vlce-
rationi ꝯfert ⁊ flos eius silr. Et agresta. dixit Haly. cristere
fiat vlceribus intestinoꝝ. Et lac acetosuȝ. dixit Serap. ſm
Dyasco. cristerizat⁹ cum sauich ⁊ furfure conuenit. Et di-
xit Auicenn. scdo cano. q̄ conueniūt berberi ⁊ balaustia.
de qua dixit Plinius lib. 23° inuenerunt stipticū farmacū
dissintericos a morte reuocari. Serap. autem ſm Galenuȝ
dixit.

De dietis simplices in vlcere mundo.

Reubar. inest ꝓprietas mirabilis in vlceribus mundatiuis.

dixit. ꝙ ꝯuenit vlceribꝰ intestinoꝝ ꝛ ꝯsolidat ea. Et filr dixit. A. Et flos barbe ircine tritꝰ: ꝛ cuꝫ vino stiptico bis in die sūptꝰ. dixit Sera. ſm Dyaſ. ꝛ Gal. ꝙ ꝯfert vlceribꝰ intestinoꝝ. Et. A. dixit. ꝙ flos vel succꝰ eius est medicamē fortius. Et ꝯuenit. dixit circa instās: bistorta cuꝫ succo plātaginis sumpta. Et valet. dix̄ Piniꝰ lib. 20. bleta nigra bibita ꝛ iniecta: ꝛ etiā semē siluestris blite. Et nux cipssi recēs. Sera. ſm Dyaſ. cuꝫ vino sūpta valet. Et. A. dix̄. valēt etiā folia eiꝰ. Et citonia cruda valēt sumpta: vt dix̄ Piniꝰ lib. 23°. Non. n. idē pn̄t decocta: qm̄ amittunt ꝯstringentē viꝫ succi eiꝰ. Et dix̄ Ser. ſm Pau. ꝙ corallus valet dissinterie dixit circa instās cū ouo sorbili sumptꝰ: vel cuꝫ succo plātaginis ꝑ cristere iniectꝰ. Et valet succꝰ corrigiole bibitus ſm apulegiuꝫ. Et dragagātuꝫ vt dixit Ser. ſm abix. ꝯglutinat vlcera. Dixit circa instās cuꝫ succo plātaginis bibitū vel clysterizatū cuꝫ pluuiali. Et emathithes ad cotē cōfricatus cuꝫ succis stipticis. Dixit Plat. ꝯfert bibita ꝛ cristerizata. Et aq̄ decoctiōis radicum filicis fumigata ꝛ abluta manibꝰ ꝛ pedibꝰ dissinteriā sanat. Et galle cremate ꝛ extincte in vino rubeo sumpte ꝛ cristerizate cuꝫ aq̄ ordei. Et gūmi arabi. ꝯglutinat vlcera itestinoꝝ. dixit Sera. ſm abix. Et Plat. dixit. s. cuꝫ aq̄ ro. vel pluuiali sumptū ꝛ valet etiā cuꝫ eis cristerizatū. Et valet granatoꝝ cortex ꝛ ipsoꝝ grana maxie siluestriū sumpta: ꝛ ēt aq̄ decoctiōis eoꝝ cristerizata. Et valet liciuꝫ. vt dixit Ser. ſm Gal. ꝛ valet millefolij decoctio bibita: ꝛ grana myrti: ꝛ ēt folia eiꝰ sumpta valent vlceribus intestinoꝝ: vt dixit Serap. ꝛ Mes. Et valet spodium ꝛ sumach ꝛ vuarum arilli ꝛ similia.

Medicine ꝯposite in vlcere mūdo.

¶ Et de medicinis ꝯpositis valēt ꝯfectio causabit ꝛ ꝯfectio hermetis que ponunt in 5° tracta. ꝑmo. Et cōfectio adip. que ponit in suma scda. 5° tractat. Et valet rosata nouella magna Nicolai. ꝛ dyacodiō ſm eū. ꝛ athanasia: ꝛ eluꝫ de granis myrti: ꝛ zuccaꝝ ros. cuꝫ puluere masticis gariofi. rosaꝝ ꝛ spodij: ꝛ syrupus myrtinus. ¶ Et valet ꝯfectio que sic fit. ℞. margaritaꝝ coralloꝝ. an̄. ℈. s. triū sanda. an̄. ℈. j. spodij grana. v. smaragdi saffiri ꝛ granatoꝝ. an̄. grana vj. zuccari albi aq̄ rosate ꝛ plātaginis q̄ꝫtuꝫ sufficit. ¶ Et dixit Hal. si in superioribus est itestinis patiēti puluerē karabe dare expedit cuꝫ aq̄ citonioꝝ vel myrti. Aut sume gūmi arabi. ꝛ terre cipsice. an̄. partē. j. sanguinis dra. hypoquisti. an̄. ptem. s. cuꝫ syrupo myrtino: ꝛ sunt q addūt acatiam ꝛ semē portulace frixuꝫ. ¶ Syrupus vtilis. ℞. mirtilloꝝ. M. j. vtriusq; plātag. an̄. M. j. nucis cipressi. mediani corticis glandiū ꝛ quercꝰ ꝛ corticis rubi castaneaꝝ arilloꝝ torrefactoꝝ sumach an̄. ʒ. iij. capitū papaueris. M. ij. vnū citonium nespila ꝛ sorba sicca. an̄. numero. v. acatie. ℥. j. hipoquisti. ℥. j. s. coquant oia perfecte in succo arnoglose ꝛ coletur: ꝛ cuꝫ zuccaro sufficiēti fiat sirupus: dos. ab. ℥. j. vsq; ad. ij. bis in die ante cibuꝫ cuꝫ aq̄ pluuiali: vel alio potu stiptico. Et si cum bibit supmittitur aliqd de luto ar. vel ciprico erit efficacior. ¶ Puluis vtilis ꝯsolidationi vlceruꝫ intestinoꝝ. ℞. aloes thuris cōsolide maioris. an̄. ℥. j. caude eqne. ℥. v. terant vnūquodq; per se: deinde misceant dos. ʒ. ij. cuꝫ vino stiptico. ¶ Puluis de bolo. ſm Alm. bonus ℞. psilij. ʒ. xxx. seminis plātag. ʒ. 10. gūmi arabi. ꝛ boli armeni. an̄. ʒ. 20. dos. ʒ. iij. maneꝛ circa noctē. s. ante cenā cū rob citonioꝝ. ¶ Dixit Ser. dico ꝙ psilliū ꝛ gūmi arabi. ꝛ bolus armenꝰ: qn̄ assantur ꝯferunt iuuamētuꝫ manifestuꝫ qn̄ sumunt ex eis. ʒ. iij. cum sirupo de citonijs puro. Sirupus vlceribꝰ intestinoꝝ ꝯueniens. ℞. mirtilloꝝ viridium lib. ij. carnis citonioꝝ crudoꝝ lib. j. sumach acatie an̄. ℥. v. seminis ros. ℥. j. spodij hipoquisti. an̄. ʒ. iij. gūmi arabi. ʒ. ij. masticis. ℥. s. aque pluuialis lib. xij. decoquant ad medietatē aque ꝛ coletur ꝛ addant zuccari lib. iij. mellis dispumati lib. s. ꝛ fiat sirupꝰ dos. ℥. ij. cuꝫ totidē aque rosate vel plātaginis. ¶ Et de vtilibꝰ est puluis Gale. positus. 10° de simplici medi. ℞. pulueris limaciaꝝ vstaruꝫ cuꝫ conchilis suis partes. iiij. gallarū viridiuꝫ ꝛ piperis albi. an̄. ptem. j. terant subtilissime ꝛ detur ex eis cum vino vel aq̄ vel cum pulueribꝰ. ¶ Dixit Theodosiꝰ. 8° ꝯtinē. trocis. sumēdus penes vehementē passionē ꝯstipans cuꝫ violētia. ℞. sanguinis draco. croci laudani an̄. dauich. j. aluminis clari galle an̄. aur. j. acatie aur. iij. luti sigillati balau. an̄. aur. iij. thuris hypoquisti. an̄. aur. ij. cuppulaꝝ glādiuꝫ seminis acetose an̄. ʒ. j. ꝯficiant trocisci cuꝫ rob myrti dos. aur. s. ¶ D. R. Rabi in 22ª ꝑticula. porcelli maris ꝛ ꝯcule cuꝫ brāchis cōbuste si datur ex eis pōdus. ʒ. j. cum aliquo siruporꝫ ꝯstringentiū ꝯfert vlceribꝰ intestinoꝝ. ¶ Et cāphora qdeꝫ ꝛ spodium mixta cū triasandal. dragagāto ꝛ zuccaro ros. sumpta vtiliter curat dissinteriā epaticā. Et puluis arilloꝝ passulaꝝ curat epaticā ꝛ colericā. ꝛ xiloal. dixit Ser. qn̄ bibitur cum aq̄ confert vlceribꝰ vētris ꝛ stringit ꝛ corroborat viscera per v̄tutē stipticā que est in eo cū aromaticitate. Et dicitur. ꝙ radix lābrusce bibita oēm fluxū sanat. Et de iuuātibꝰ est radix farsare vel altee viridis cuꝫ decoquit in aq̄ ꝛ bibitur elixatura eiꝰ: aut cristerizat. Et succꝰ ꝯsolide maioris: aut folioꝝ lābrusce: presentialiter iuuat.

¶ Si v̄o vlcus mundū nō fuerit: si qdeꝫ fuerit pauce sordis pn̄t simul mundificātia cū stipticis mixta dari. Et radix qdē dauci bibita ꝛ cristerizata ꝯuenit: qm̄ mūdificat ꝛ desiccat. Et aq̄ decoctionis granoꝝ mirti vel xilocaractaꝝ. In vlcere pauce sordis.

¶ Si v̄o fuerit multe sordis tunc ꝓcedendū est cū mundificatiuis in ꝑmis. Et de mūdificantibꝰ sunt aq̄ ordei cū cortice suo sola: aut cum melle vel zuccaro rub. ꝛ aq̄ dicti zuccari ꝛ aqua mellis: ꝛ aq̄ in qua ponit de sale ꝛ aqua furfuris vnaqueq; bibita vel cristerizata. Et de vtilibꝰ est ferū caprinum solū vel mixtū cuꝫ aq̄ ordei nō excorticati: ꝛ melle vel zuccaro rubeo. Et oēs medicine laxatiue debiles ille. s. que educunt peccantē humorē ꝯueniunt in mundificatiōe vlceruꝫ. Et vrina etiā bibita ꝛ cristerizata optime mūdificat. ꝛ dixit Dyaſ. lixiuium ponit in cristeri ad vlcera intestinorū diuturna. sup. ꝛ etiā bibitur: sed debet esse ex aqua in qua infundit cinis ficꝰ: aut arboris glādis septies colata: ꝛ mutato cinere. ¶ De vsu tamē mundificantiuꝫ. dixit Auicen. vsquequo dissoluat illud qd̄ est super intestina. s. de mucositate ꝛ pinguedine: vel etiā ſm quosdā de pellicula supficiali ipsoꝝ: ꝛ vsquequo remanent intestina manifeste discoopta. i. dum dissinteria ꝑmanet muccosa vel curachia: ꝛ non peruenit ad corticalem: nō oportet vt in curatione tua ꝑtranseas glutinationē ꝛ stipticitatem facientia: q2 adhuc ꝑmanet simplex vulnus mundū: aut pauce sordis vel saltē nō supabundantis sordis: ꝛ sine corrosiōe: sed supple. vtere stipticis glutinatiuis. q2 nondum egetur mundificatiuis. In vlcere multe sordis.

¶ Si vero ad corrosionē deuenerit aut fuerit abundātis sordis qd̄ est vt plurimū: cuꝫ passio diuturna fit ꝛ sanies egreditur sine sanguine. dixit Hal. non sufficerēt supradicta ꝑpter humiditatis eoꝝ copiam ꝛ ipsorū putrefactionē. Sꝫ sicut vlcera extrinseca que nō desiccant vnguentis ꝛ medicinis desiccātibꝰ necesse habent ꝙ que in vltimo exicationis sunt exhibeant vt rebꝰ coquentibꝰ: ita ꝛ ista talibꝰ indigent que locum cocture teneāt. Et innuit. A. ꝙ ista sunt aut acetosa aut acuta. Verūtū dixit ipse cū nō ꝑducit necessitas ad illud qd̄ est calm acutum: aut ad illud qd̄ est acetosum meliꝰ est vt nō administret. Dixit. n. de acetoso si intestinis fuerit vlcus noli aliquo clysteri vti in quo sit aliqd acetosum: qm̄ inde difficilis fit cura ipsiꝰ. Sit enim ide dixit Ras. 8. cōtinent. vlcus sile vlceri qd̄ fit ex colera nigra. sup. ꝛ silr si sumatur acetosum desuper ꝛ multomagis non administret acutum. si tn̄ necessitas ad illud ꝑducat meliꝰ est vt incipiat ab acetoso: ꝛ deinde si nō sufficit perueniatur ad calidum acutū. Cum vero necessitas ad acuta vocauerit ꝛ maxime si fit ibi corrosio. tunc dixit Auicenn. non cures in corrosione nisi de medicinis conferentibus corrosioni que sunt mūdificatiue abstersiue cum excoriatione. In vlcere corrosiuo aut abūdātis sordis.

stipticitatē: ꝛ nō oȝ vt multiplicent͛ sup ea glutinatiua pin
guia que separēt inter corrosionē ꝛ ea.i.medicamina valē
tia corrosiōi q̄uis ipsa acuta qn̄qꝫ ledāt fortē dolorē iducē
doꝛꝫ si respiciat͛ ad illud ꝛ h̄ si v̄tus est potēs.dix̄.n.Gale.
13.tera.cū ꝯfidim⁹ in robore v̄tutis q̄ possit pati molestiā
sinthomatꝫ ad sinthoma si aspiciam⁹.imo ꝯ̄triuꝫ facim⁹ vt
cū p aumliū dolꝛis augmētatiua egritudinē curam⁹ quē
admodū dissinteriā curam⁹ mordacissimis farmacijs q̄ hn̄
bēt remouere egritudinē: ꝛ sic cām doloris.ꝛ hoc facimus
cū vehemētissima fuerit v̄tus.Et Ras.dixit 8° ꝯtiñ.si cor
pus fuerit oppressuꝫ vehemēti dolore ꝛ v̄tus fuerit potēs
vtendū est medicamīe acuto eradicāte radiceꝫ morbi facto
cuꝫ reb⁹ pūgentibus in eluio.plures nāqꝫ ex audacia ꝛ pa
tiētia coꝝ eligūt sibi curā crudelē modici tp̄is poti⁹ q̄ȝ mo
deratā lōgi tp̄is: ꝫ ista sit salubrior.Et sil'r multi medici eā
eligunt.vn̄ dixit Ras.ibidē.qdā medicus curādo vlc⁹ inte
stinoꝝ cuꝫ audacia ꝛ ꝯstantia sanauerat multos hoīes ve
lociter ipso dicit interficiēdo tm̄ ptem ipsoꝝ.ipse nāqꝫ dabat
eis i cibo de cepis cū pane ꝛ modico potu vtebat͛ ipso die:
deinde mane sequēti dici tēpestiue cū aq̄ salis acuta clyste
rizabat eos: deīde aliō clystere faciebat de medicamīe acu
to.Vn̄ q erat potēs in v̄tute ꝛ cū patiētia digns saluabat͛
ipso die: sed q nō erat in v̄tute potens ꝛ cū patientia digna
patiebat͛ spasmū inde ꝛ defectū cordis cū desudatiōe cor
poris modica ex vehemētia doloris ꝛ moriebat͛.Quia tm̄
salubrior est cura moderata lꝫ longioris spatij.Jō meli⁹ est
ꝛ honorabili⁹ ire p eā ꝛ nō vti acutꝫ.Si tm̄ necessitas vl' vo
lūtas fuerit vti acutis solis non fiat nisi cū bona ꝓtestatiōe
eius qō posset seq ex ipsa cura.Et meli⁹ est non vti eis pu
ris.Dixit.n.Gal.vbi supra.qdā medicoꝝ ipetuose agunt
aduersus dolorē asperis auxilijs nihil mitigantiū eligētes:
vt curent cuꝫ vna die vel in breui tp̄e ꝛ iterficiūt hoīem.Et
meli⁹ esset in ampliori tp̄e curare q̄ȝ sic curātes mori infir
mū: sed curatio infallax est qn̄ medic⁹ delectat͛ ꝯ̄ egritudi
nem ꝛ mitigat dolorē p̄r custodia v̄tutꝫ: tn̄.n.isistendū est
dolori q̄ v̄tus reassūpserit robur: deinde recurrēduꝫ est ad
egritudinē.Et dixit.hic est termin⁹ coꝝ q s̄m rōnem artis
agunt.Qō aūt vltra agit͛ est sinistri viri.i.mali ꝛ stulti me
dici.Et ēt qui tm̄ intēdit vt placeat ifirmis nō est hō suam
volens sanitatē: ꝫ est deceptor querēs semp obedire volun
tati ifirmi.Adulatoris.n.est largiri egrotāti intēta.Eteniꝫ
bi agūt delectationē ifirmi nō sanitateꝫ.¶Dupl'r aūt miti
gat͛ dolor q inducit͛ ab acutis auxilijs: vno mō p narcotica
ꝛ alio p stiptica frida.De narcoticis.dixit Ras.8° ꝯtinent
Ego nō vidi medicinaꝫ i cura vlceris itestinoꝝ absqꝫ opio
aut iusqamo aut similib⁹ mixtis in ea ꝛ hoc de iure fit cum
deficcent ꝯsolident ꝛ stupefaciāt sensuꝫ ꝯstipent ventrem.
Quidā tm̄ nō pmiscent ea cuꝫ acutis: sed pri⁹ clysterizāt cū
narcoticis: ꝛ post q̄ȝ sensus stupefact⁹ est clystere faciūt cuꝫ
acutis.¶De stipticis aūt ꝛ fridis cuꝫ acutis miscēdis.di
xit Aui.qn̄qꝫ recti⁹ est vt ponas cū eis acutis ifrigidātia sti
ptica de qbus sūt lentes ꝛ cupule glādiū.Nā ipoꝝ mixtio
adiuuat vt accidat cortex.i.cicatrix ꝛ ꝯsolidetur vlc⁹.ꝛ de
narcoticis dixit.qn̄qꝫ est necium vt misceat͛ iusqamū albū
ꝛ opiuꝫ cum eis.Aut q̄ pmittant͛ narcotica sup ipsa acu
ta.Et qdā miscent narcotica sil' ꝛ stiptica frida cuꝫ acutis.
Dixit Aui.qn̄qꝫ rectū est vt icipias cuꝫ aliquo narcoticos
deinde administra nisi cuꝫ nō toleret ipse ifirm⁹.¶Et scias
q̄ tunc maxie ꝯuenit mixtio fridoꝝ stipticoꝝ cū acutis qn̄
vehemēs adest caliditas.Dix̄.A.qn̄qꝫ aggregant͛ febres ꝛ
debilitas ꝛ corrosio.Et si fuerit calitas.s.in aere nō potest
eger vti acutis sicut troc.de arsenico puris.imo opꝫ vt dis
soluat͛ tunc in aqs fructuū stipticoꝝ fridoruꝫ sicut agresta
granatis ꝛ sumach rosis ꝛ silib⁹: deinde exiccent͛ ꝛ multi
plicet͛ sup eis istud.s.q̄ multotiens dissoluat͛: ꝛ desiccet͛.ꝛ
postea administrent͛.¶Dixit Gal.9° meimir.clysteria ad
vlcera intestinoꝝ alia fiunt ex stipticis: alia ex mundificati
uis ꝛ digestiuis: alia ex icarnatiuis ꝛ mitigatiuis: alia ex
colatiuis ꝛ cicatrizatiuis: alia ex acutis: ꝛ alia fiūt ex pluri
bus coꝝ de qbus apponant͛ s̄ꝫ egritudīs q̄ntitatē.¶Qn̄
aūt fit clystere.dix̄ Bimalui.8° ꝯtiñ.fiat caute ne igrediat͛
cū eo vētositas: qm̄ nocet.ꝛ Ser.dix̄.caude cuꝫ clysterizas
ne ingrediat͛ cuꝫ clysteri ventus ita vt sit cōpressio tua sup
instr̄m clysterizādi cuꝫ digitis tuis vice vna nō vicib⁹ mul
tis.Et Ras.dixit.hoc fit si qn̄ canula posita fuerit in mem
bro nō dimitteret͛: sed tenebit͛ iseparabiliter oino.¶Et.A.
dixit de regimine clysterizandi est vt fiat paulati p vices.s.
plures: q.i.fiant plura clysteria ꝛ maxie que fiunt ad lauā
dū debēt enim fieri ter vel quater quousqꝫ aq̄ exeat clara ꝛ
pura.Talis eniꝫ cū fuerit ꝛ sine sanguine ꝛ sanie significat
vlcera esse bene mūdificata.Et p̄cipue qn̄ q̄ȝtitas que egre
ditur non fuerit minor aut amplior ea que imittit͛.i.imissa
fuit.Et dix̄ Aui.fiat absqꝫ expulsiōe.al's.ꝛ melius ipulsio
ne.s.forti: q: oꝫ fieri leniter ꝛ nō ipetuose.nō enim violēter
iniçi in ꝓfundum sed leuiter ꝛ cōtorquēdo instr̄m vt non
vulneret itestina.¶Et dix̄ Serap.anq̄ȝ iponas calamū.i.
canulā inunge ipsaꝫ ꝛ inunge anū cuꝫ oleo ros.multo.Et
Ras.dixit.vngēda est canula cū ceroto.Et qn̄ tu clysteriza
sti.dixit Ser.calefac anuꝫ cum re calida q̄ p̄missa.al'.puisa
est ad illud: qm̄ est res magni iuuamēti in retinēdo qō cly
sterizat͛: ꝛ sit res cū qua calefit pāni aut lana q iaꝫ submersa
sint in decoctione rei faciētis stipticitateꝫ sicut rānus.i.ru
bus ꝛ myrtus.Et Ras.dixit.calefaciēda est sella ani: qm̄ p
hoc ducit clystere ꝛ nō egredit͛ per longū spatiuꝫ: vn̄ cale
faciēdus est ille locus cuꝫ lana carminata ꝛ munda infusa
in vino stiptico calefacto.¶Clysteria itaqꝫ que fiūt ad la
uandū intestina fiūt ex illis met rebus lauatiuis que bibū
tur.Veruꝫ incipiēdū a debiliorib⁹.Dixit Gal.p̄mo de sim
plici medicina.Ego curaui vlcera putrefacta ꝛ pcedētia.i.
corrosiua cū clysteri facto de aq̄ mellis modice aque ad la
uandū cuꝫ ea vlcera pluries iuxta modum consuetudinis
Aqua eni mellis multi mellis ꝛ pauce aque est multū ab
stersiua ita vt mūdificet etiaꝫ vlcera multaꝝ sordiū.Et di
xit.sup p̄mo humoꝝ.ꝛ ponitur a Rasi in 13° particula fa
cimus clystere cū aqua salis in cui⁹ intestinis vlcera putre
facta sunt: vt abluat qcquid est putrefactū: ꝛ extrahat corti
ces nō paucos.Et 8° ꝯtinētis ponit͛ sic.maior ps hominū
vtitur in vlcerib⁹ intestinoꝝ clysteri facto ex aqua ꝛ sale: ꝛ
hoc qn̄ putrefiūt ad abluendū cuꝫ eis id qō putrefactū est
pluries duꝫ mūdificent͛ vlcera.Verū cuꝫ eo egrediunt͛ cor
tices itestinoꝝ magni.¶Dixit Auicē.si sciueris q̄ vlcera
sint sordida tūc ea mūdifica cuꝫ eis que sunt sicut aqua mel
lis ꝛ forti⁹ ea est aq̄ salis: ꝛ aqua in q̄ condiunt͛ oliue sali: ꝛ
ꝛ decoctio pisciū salitoꝝ: ꝛ ꝯueniunt in h̄ clysteris de vri
na de lexiuio ꝛ in quo ponit͛ puluis ireos.Cunqꝫ mūdifi
catur.i.iaꝫ mūdificatū est vlcus dixit Aui.incipiat͛ ab exic
catiuis stipticis glutinatiuis piguib⁹ que.s.sint magis de
siccatiua ꝛ stiptica q̄ȝ ea que desiccāt ꝛ stipticant: qō a pri⁹
fuit mundū sine sorde: aut cuꝫ pauca sorde.¶Debēt enim
ꝯsolidatiua statiꝫ seq facta mundificatiōe.Dixit Gal.eodē
p̄mo de simplici: deinde.s.post mūdificationeꝫ sequor cuꝫ
alio clysteri facto cuꝫ luto sigillato ꝛ aq̄ plātaginis.Et Ra
sis dixit.deinde clysterizādus est cuꝫ exiccatiuis ꝯsolidati
uis ꝛ incarnatiuis.¶De clysterib⁹ ꝯsolidatiuis sunt suc
cus arnoglose succ⁹ tassibarbassi succus caude eque succ⁹
corigiole ꝛ siles singul'r ꝛ cōiuncti.Et qn̄qꝫ ponunt͛ in eis
alia ꝯsolidatiua fortia.¶Clystere bonū.℞.succoꝝ acero
se virgepastoris plātaginis ꝛ portulace an̄.lib.s.olei ros.
ʒ.v.terre sigill.ʒ.ij.ꝛ vnū vitellum oui.¶Aliud.℞.ordei
excorticati lentiuꝫ torrefactaꝝ.an̄.vj.balaustie ros.ꝓsidie.
an̄.ʒ.iiij.rizi loti.ʒ.a.sepi caprini.ʒ.vj.coquāt͛ in trib⁹ lib.
aque vsqꝫ ad.j.ꝛ colētur ꝛ supaddant͛ bolus gūmi arabi.
cerusa acatie an̄.ʒ.j.ꝛ vnus vitellus oui: ꝛ olei rosati.ʒ.s.
¶Quibus⁹ ꝛ ponit͛ 8° ꝯtiñ.Ad dissinteriā antiquā valet
clistere

Mitigatio doloris inducti ab acutis auxilijs.

Clysteria ꝯsolidatiua.

clystere in quo infunditur penis. Ait Ras. dico hoc leui⁹ est ⁊ magis glutinosũ: sed penis oꝫ esse azunnere ponitur cũ eo decoctio rizi panici ⁊ lẽticulaꝝ. Dñt qdã. ad dissinte riam recentem. ℞. tres vitellos ouoꝝ non coctoꝝ ⁊ terre eos in mortario mũdo cũ. ℥. i. olei ros. ⁊. ʒ. i. litargirij ⁊. ʒ. ʒ. ceruse ⁊ tepefacta inijciãt vtilr. ¶ Clystere vtile in con/stringendo ⁊ ꝯsolidãdo. ℞. gallaꝝ sumacb boliar. añ. ℥. ß. dragagãti gũmi arab. añ. ʒ. ij. succi plãtagis fcã residentia. ℥. ij. sepi renũ capraꝝ recẽtis. ℥. i. ß. ⁊ duos vitellos ouorũ coctoꝝ ⁊ aq̄ pluuialis. li. i. iniciãt ⁊ diu teneat: qm̃ q̃to magis retinet tãto magis ꝯstringit ⁊ ꝯsolidat. ¶ Si aũt p p̃dicta vlcera non cõsolident: tunc deuenire ad clysteria acuta nec̃e erit. In quoꝝ approximatione ponẽdo cãm di xit Salier. 8° ꝯtin. nõ est vtendũ clysteri arsenici. s. ⁊ alioꝝ acutoꝝ nisi deficiat sanguis in toto ⁊ non egrediat qd ex eo: sed fuerit flux⁹ de sanie in toto aut in maiori pte. ¶ Di xit Sera. si in intestis fuerit herpesestiomenus Et qd de/scendit sanies est absq; sangui ne: tunc nec̃ie sunt medicine acute adherentes. Et subdit. sicut si herpestiomenus est in eo qd appet de corpe qd videt ipm prudẽs medicus nõ fi/nit tpe cũ administratiõe medicinaꝝ: deinde cauterizat ipm post illud. imo qñ cõsiderat magnitudinẽ egritudis eligit stati qd ꝯuenit ei ex iuuãtibus. Silr qñ est herpesestiome nus in intestis oꝫ q̃ administres medicinas adherentes q̃ cauterizãt statim: qm̃ si vlcus magnificat ⁊ fortius fit non ꝯfert administratio haꝝ reꝝ. ¶ Dixit Ras. 8° ꝯtin. si in inte stis fuerit corrosio: cuius signũ est q̃ egredit sanies tantũ absq; sanguine cura eget medicis calis acutis: acute tñ ne ipse fiant dũ sanguis fluxerit. Cũ dispõ ipsi⁹ fit sicut dispõ vlceꝝ exterioꝝ. Artifex. n. paratus statim q̃ videt vlc⁹ pu trefactũ non oꝫ finire dies suos in medicis leuibus: sed au dacter oꝫ vti acutis añq; dilatet ⁊ magnificet. Ad tale at vlcus maxime deuenit in longitudine tpis. Jõ dixit Ale. si dolor longo tpe ꝯtinuauerit firmiter ⁊ diuturne dio vten dum ẽ clysteri de arsenico. Et Ras. dixit in diuisionib⁹. ex coriatio cronica putrida siue sit colica siue sciatica siue meli ca indiget clysteribus acutis. ¶ Dixit A. cũ vlcus fuerit magnũ. als. malignũ. s. corrosiuũ ⁊ cãcerosum non erit ex cusatio qn fiat clystere cũ aliq̃ salis gẽme: ⁊ deinde fiat seq clystere: qd tñ valde mundificat donec appareat caro mũ/da ⁊ hoc si indiget eo. Et dixit ex eis q̃ fortẽ faciunt dolo rẽ sil' ⁊ iuua^m^ est vt clysterizet cum troc. de arsenico cũ aq̃ salsa: ⁊ hoc nõ vehemẽs est grossities mãe. ¶ Et dixit Sa lier. caue ne ipm clystere. s. acutũ facias i pncipio passiõis dum vlcus fuerit recẽs. Dixit Gal. 9° miemir. ⁊ ponit 8° ꝯtin. sic clysteria arsenici debẽt fieri iuxta vehemẽtiã sen/sus patientis etatẽ ⁊ ṽtutẽ ⁊ magnitudinẽ corpis: ita q̃ in maiori fiat clystere. iiij. aur. s. hñs de medicamie acuto ꝓ/prie si fuerit fortis ⁊ hebetis sensus. Et i mediocri. ij. aur. ⁊ in minori vnius aur. positis in eis opio ⁊ croco: tq; miti/gabit inde dolor ⁊ ꝓuocabit patiẽs ad somnũ: ⁊ sic melius erit p̃dicte dos. in clysteri acuto puro. s. sine opio ⁊ alijs essent nimis magne. Nã loquẽs. Aui. de acuto puro dixit. suma troc. acutoꝝ q ponunt in clysteris est a. ʒ. ß. vsq; ad. ij. Et dixit Gal. comedere oꝫ patiẽs añ clystere acutũ. s. siue sit parũ siue nõ aliqd cibi vt de carne assa in veru ꝯdita cũ aq̃ sumach. Et. A. dixit. det infirmo tunc. s. añ administratio nẽ clysteris acuti cibus laudabilis. s. q sit pauce q̃titaq; ⁊ multi nutrimenti. Et subdit Ga. apponat tũc ventri ẽplz ex iusqamo opio croco ⁊ alijs reb⁹ stipticis. s. fridis. ¶ Di xit Ras. 8° ꝯti. Dico non est vtẽdũ clysteri acuto nisi i ma/gna nec̃itate cũ educãt de intestis tunicã: sicut educunt me/dicine acute. Et dubiũ sit ne pforent intestina ex eductiõe ipsius tunice. Vñ si hoc volueris seq cũ magno studio est ꝯsidũ velociter añq; magnificet vlcus cum non sit tũc du biũ de pforatione. Et A. dixit. de acutis timet denudatio cutis post cutẽ donec pforent intestina. Et pp hoc oꝫ vt sit

Signe ad monstran d ulcera

inceptio in administrãdo ea postq; sciueris q̃ vlcus iã cor ruptũ est ⁊ nõ tardet vsq; ad horã in q̃ timet vt accidat ꝑ/foratio pp dilatationẽ vlceꝝ ⁊ ꝓfundationeꝫ ipsoꝝ. ¶ Et dixit Ras. eodẽ 8° ꝯti. si patiẽs ex clysteri arsenici nõ inue/nerit punctionẽ vehemẽtẽ ⁊ sustinuerit ipm patienter cly sterizãdus est 2°. Si ṽo passus fuerit inde vehemẽtẽ passio nẽ seu punctionẽ dũ ꝑuenerit inde q̃si ad sincopim clysteri zãdus nõ est cũ eo plies. al's. plus dũ mitigabit punctio. Dixit Saber. si ratura ꝯfirmata fuerit i albedine. s. q: exit sanies alba non cũ febre nec col'a descendẽte nec cũ siti va/lida clysterizãdus est clysteri arsenici. s. securi⁹. ¶ Et dixit Ras. eodẽ 8°. si intestina fuerint saniosa in vlcerib⁹ intesti noꝝ detrahẽdũ est oleũ. s. ⁊ ois pinguedo ⁊ clysteri oio. qr adderet in putrefactionẽ. Et auctores qdẽ multa posuerũt clysteria acuta cũ opio ⁊ sine opio. ¶ Troc. G. 3° miemir. ℞. scis ros. hypoq. balau. spodij luti sigillati thuris gũmi arabi. semis iusqami albi. añ. ptẽ ꝯuenietẽ distẽperet cum succo plãtaginis dos. ʒ. ij. ꝯstringunt. n. vẽtrem velociter. ¶ Troc. alij eiusdeꝫ 9° miemir. ℞. ros. opij acatie balau. gũmi arab. hypoq. añ. ptẽ. i. gallaꝝ ptis vni⁹ tertias duas succi plãtaginis ⁊ semis eius ⁊ luti armeni. añ. dos. aur. i. ¶ Eliũ eiusdẽ ibidẽ. ℞. acatie fructus tamarisci gallaruꝫ opij ⁊ sigie. añ. ꝯfice cũ melle dos. ad modũ fabe egyptia/ce. ¶ Pille statim subueniẽtes. ℞. croci. ʒ. ij. myrrhe. ʒ. i. xiloal. hypo. licij succi eupatorij gallaꝝ opij dragagãti pi/peris albi. añ. ʒ. ß. ꝯficiãt cũ vino. dos. ʒ. ß. ¶ Medicamẽ vltimũ in restringẽdo. ℞. aq̃ plãtaginis. ℥. iiij. tyriace ele/cte. ʒ. ij. op. ℈. i. dos. 3ª pars huius totius. sup. aut minus. ¶ Troc. de arsenico Serap. ℞. vtriusq; arsenici. añ. ℥. iij. calcis inextincte. li. ß. carte cõbuste. ℥. i. aceti. ℥. vij. hypo. ℥. ij. tere ⁊ cribra ⁊ ꝯfice cũ succo arnoglose ⁊ siccent in vm/bra: ⁊ sumat ex eis qd est a. ʒ. ß. vsq; ad. ʒ. i. ⁊ misce cũ rizo abluto ⁊ exiccato trito ⁊ cribellato cũ aq̃ passulaꝝ tritaꝝ cũ granis suis: ⁊ colet q̃titas medie lib. aut cuꝫ succo plã taginis vel alia decoctione stiptica. ¶ Troc. alij Ras. 8° ꝯtin. ℞. calcis viue cali arsenici acatie ⁊ galle. añ. ⁊ cõdiãt cũ aceto p dies: ⁊ inde fiant troc. ⁊ clystere fiat cũ vno troc. ⁊ aq̃ mellis aut cum succo plãtaginis. Et isti troc. sepelliẽ/di sunt in sba vue expsse vt nõ dissoluat ṽt⁹ eoꝝ. ¶ Troc. alij Ga. super p̊ humoꝝ. ℞. carte vste arsenici vsti vel rusi aluminis succi vue acerbe battiture eris croci opij calcis ix/tincte. añ. distẽprent cũ decoctione mirti ⁊ fiãt inde troc. in q̃titate aur. iiij. cũ succo plãtaginis. ¶ Troc. haly. ℞. ar/senici rubei ⁊ citrini aluminis iamẽi gallaꝝ eris vsti calcis viue. añ. ʒ. vi. encaustri pãis vsti sanguis drac. añ. ʒ. iij. opij gũmi arab. ceruse plũbi. añ. ʒ. ij. tere diligenter: ⁊ cum aq̃ mirti distẽpera ⁊ informa troc. Et cum opus fuerit sume ex eis. ʒ. ij. Et cum rizi lẽticule ⁊ alfiti ordei aq̃ ⁊ cuꝫ aq̃ mirti diligẽter iniĳce. ¶ Cum ṽo vlcera fuerint in intestinis su/periorib⁹ ꝯuenit eis regimẽ qd. A. dixit. ꝯuenire in febrici/tãtibus ⁊ debilib⁹: ⁊ illis quoꝝ sensus fortis ẽ ⁊ nõ valẽt acuta clysteria tolerare: ⁊ ẽ vt incipiat ⁊ clysterizet cuꝫ aq̃ mellis deinde post. iiij. horas cũ aq̃ salis: deinde det eis in potu lutũ. s. sigillatũ cuꝫ aceto mixto cũ aq̃: qm̃ sanat eos. Sic dãdo istis in potu de aq̃ mellis: ⁊ p̃cipue mixti mellis deinde de aq̃ maris vel salsa: ⁊ deinde lutum sigillatum vel alia ꝯstrictiua. Dixit. n. A. cuꝫ mũdificas oꝫ vt facias seq incarnatiua sumpta ex stipticis ⁊ glutinatiuis. Et hoc fa/cias cũ sciueris q̃ caro sana fit: tunc. n. fit cura ad recuperã dum aliqd loco illius qd discoriatũ est de indumẽto inte/stinoꝝ interioris: vt dixit Bimasui. ¶ Dixit Ale. qdã patiẽ do vulnera intestinoꝝ ⁊ fluxũ sanguis p q̃tuor mẽses cũ tortione vehemẽti ⁊ dolore in dorso in vltimitate intolera bili sũpsit i cibo panẽ cũ radicib⁹ ꝯtritis pluries ⁊ ꝯualuit oio. ¶ De ꝯferẽtib⁹ i vlcerib⁹ quorũcũq; intestinoꝝ ẽ en catisma ex aq̃ decoctiõis stipticoꝝ cũ aceto q̃rte ptis aq̃ q̃ tãdiu decoq̃tur donec ingrosset aq̃. ¶ Fumus anguillaꝝ

tionē ꝛ portās sup locū egritudinis velociter.s.medicīas. De quo tñ.dixit Gal.xiº de simplici medicia.adeps capriᵘ in dissinteria ponit ꝛ tenasmone:nō q2 obtūdat mās mordicātes intestina:q2 vt sic magis poneret adeps porcinᵘ: sed q2 caprinus adeps facilr cōgelatur pp suam spissitudinem:ꝛ vñ adheret supficiei intestinoꝝ ꝛ defendit ab eo qd mordicat:porcinus aūt effluit sicut oleū. Ponere tñ ipz in clysteri dissinterie.dixit Aui.non est necū nisi in pncipio egritudinis.i.qñ adhuc vlcera nō sūt malignata:qm̄ vsq; tūc dr̄ esse in pncipio.q̄re aūt nō post pnᵐ pz ex dictis supra:qm̄ ipm ꝛ oē pingue putrefacit vlcera. ❡ Et dixit A.si vlcus in duritiem lapidis ꝯuertat tunc indiges pinguibus ꝛ glutinatiuis ꝛ separantibus inter acuta ꝛ egritudinē. Nā in vlcere indurato acuta nō cōueniunt. Et dixit si fortior sit sitis in excoriatiōe colere admistra lac acetosum decoctū ꝛ aq̄z sauicb ordei:q̄ vtraq; sint infrigidata: ꝛ pñt administrari maxime in potu:q̄nis ēt in clysteri. Et lac qdē coctū ponit in clisteri qñ q̄rit restrictio:ꝛ ī vtroq; iuenit doloris sedatio. Et oua cruda ac ēt cocta ponūt in clisteri siue cūz stipticis siue cū abstersiuis:q2 dolorē sedāt ꝛ faciunt medicamina adherere.

Cura dis. interie fac. ab exicca. tione ꝛ re. tentione

Indisinteria vō facta ab exiccatione ꝛ retentiōe fecum mollificāde sūt feces ī pmis cum cibis ꝛ medicis ꝛ clisterib' mollificatiuis. Et vitelli ouoꝝ sorbiles sūpti in pncipio mēse valēt ad hoc ꝛ vinuz dulce. Et mollificate educāt. ❡ Dixit Hal.expedit cū excoriatio sanata fuerit medicaminū cauere soluētiū porrectionē ꝛ maxie ī qb' adeps coloq.miscet:aut diagrediū. Si āt ad ea cōpuleris mirab.ci da ꝛ scene ꝛ rob.ꝛ cassief. filia. Dixit A.ꝯsiliū qdē dādū ē illi q non pmutat ex loco suo:q2.s.nō resūit:ꝛ corpus eius nō recipit nutriᵐ:ꝛ tñ iā retēta ē eius assellatio q̄z būitzest vt cōedat ptaꝝ auiū ꝛ almuicobol.exponūt q̄dā.i.bonaꝝ auiū magnaꝝ vt fasianorū ꝛ pdicū pectora absq; extrēitatib' eoꝝ.s.ptib' exterioribus magis tardis ad dscēdēdū.s.de sto ī patella coctā.s. cocta. Et dixit.illi cuius appetitᵘ est ad comedēdū:sed debilitat eius digō dēt iste res.s.pdcā pectora auiū. Et caro rubra.s.porci macra vel alterius quadrupedis facil digōnis frixa cū oleo puluerizato desup ciamomo. Et infūdit istud.s.iste cibus in sirupo de citonis ꝛ malis.

❡ De cura fluxᵘ stercorosi siue mltitudis stercoris. xxxiiij.

Ura fluxus stercorosi siue multitudis stercoris est vt det cibus ꝛ potᵘ:qui sit coꝝ quoꝝ parua q̄ntitas multū nutrit paucas relinquens in itestinis supfluitates:ꝛ sint isti cibi aperitiui vel cū aperitiuis ꝯdici vt faciāt penetrare cibū ad epar ꝛ sanguinē ad mēbra. Et ppea medicine ēt debent esse aperitiue. est.n.cura huiᵘ fluxus similis cure fluxus opilatiui:nisi q2 nō indiget apetientibus ita fortibus sicut ille. Et oz corroborare virtutē attractiuam epis ꝛ etiam mēbroꝝ. Et coadiuuant ad hoc attrahentia ꝛ poros aperientia ex fricationibus ꝛ balneis ꝛ silibus. Qz si corpus fuerit plectoricū vel kacokimū euacuetur cum eo qd conuenit ex flēmia ꝛ medicinis.ꝛ dēt. conceduntur ei in scōa mensa amigdale fistici ꝛ cortice nuces ꝛ similes fructus.

❡ De cura tenasmonis ꝛ speciei eius. Ca. xxxv.

Enasmon a Rabi moyse vocat aliqñ dissinteria recti itestini. Ab A.vocat zahir.exponit āt tenasmō.i.voluntas nimia assellādi. De quo dixit Gali.5º afo.in ꝯmē.afo. In vtero habenti tenasmon ꝛc.qd est passio colon:sed glosator dixit q dz dicere colon:qd est rectuz intestinū. ❡ Dixit Mesue p de rectificatione medicinaꝝ:tenasmon est appetitus mendosus egerendi cum pondere. Et pp hoc in multis partib' a vulgaribus vocat pōdus siue malū ponderis. Dixit Ser.

Quid sit tenasmon

3º sui breuiarij.cap.27.qñ forte fit desideriuz hominis ad conatū egerēdi donec extendat intestinum rectum ꝛ anus extensiōe vehemētī:ꝛ est qd egredit in initio pingue viscosū ꝛ apparet in eo curatati.i.abrasio:deide apparēt in fece puncta sanguis parua ꝛ sāguis pmixᵘ cū fece ipsa tūc hec egritudino est in intestino recto ꝛ noiat tenasmon. Vñ 6º de interiorib' dixit.G.vulnera in recto intestino tenasmonē faciunt cum magna tenasmonitate.i.punctione ꝛ cum magno assellandi desiderio conatum impendūt:nec aliqd nisi puissimum qd in initio morbi flāticū exñs ꝛ obscurū: postea vō in ipso pmanēte diu rasura egredit que in toto tpe morbi sine cōmixtiōe apparet:q̄re pz q tenasmō ē difficultas egerēdi cum conatu maximo ꝛ voluntate ad expellendum cum ipotētia egerēdi q̄ntitatē pportionatā appetitui. Et est cum nimio ꝛ graui pōdere:sic q pp pōdus eiᵘ putat patiēs incessanter assellare debere melestatᵘ ꝛ grauatus. Et iō ad sellā surgit:cum tñ paꝝ aut nisi qd assellet pp cām eius vehementer adherētē ꝛ affixā intestino. Et sic pz q tenasmon est accñs pter nām.s.appetitus assellādi intēsus ꝯñs ad punctionē ꝛ mordicationē recti intestini q̄ aliqñ pducit ad vlcerationē eiᵘ ꝛ aliqñ nō. ❡ Et est dixit A. alius cum dolore.s.extēsiuo abrasiuo in ipso intestino recto ꝛ alius sine dolore. Et in cura tenasmonis innit q zahir est duplex.s.veꝝ nō veꝝ siue mēdosum. Et mēdosū est illud in quo fex sicca retēta est in ipso intestino recto:vnde q̄nq; expnit pp laborē ꝛ difficultatē ex ea aliqd. Et q̄nq; abradit itestimum ipm totū pp laborē.i.difficultatē puenientē ex motu eiᵘ cū expmit:q̄nq;.n.dixit A.est illud ꝛ estimatur q sit tenasmō.s.veꝝ ꝛ nō est cū nō accidat eᵐ fece sicca.s.veꝝ tenasmō:sed pp alias cās q̄ nunc dicent. De qbus dixit Ser.q accidit ex supfluitatib' acutis q̄ effunduntur ꝛ currunt ex sup'oribus itestinis que acuitate sua nocēt ꝛ stimulāt sup solonē ventris assiduā:aut accidit ex apate qd est in hoc intestino:qd pp grauitatē suā facit accidet corrosionē pmouētē ad expellēdū supfluitatē. ❡ Et A.dixit.cā eius est aut apa calīn ex quo currit aliqd.s.per viā resudatiōis:ꝛ illud qd resudat pūgit ꝛ mordicat. Aut dixit ipse.ē apa durum:qd.s.grauando stimulat. Aut est mollificatio lacerti ani:q̄re egreditur cum eo anus. Dixit Simeō:ꝛ nō reuertitur nisi p calefactionē. Et ad exitū ani seqtur cōpssio:ꝛ ad cōpressionem dolor. Aut cā eius dixit A.est tēsio ex q̄ accidit spasmus:q̄re phibetur lacertus retentiuus in pte ani ab opatione sua. Si āt eēt spasmus cōtractiuus nō posset facere descendere qd supra ipm est ad eū: Subdit.n.Aui.q̄nq; accidit vt spasmetur anᵘ ꝛ rectū aut q2 tēduntur:q̄re accidit lacerto vt nō retineat illud qd venit ad ipm:sicut accidit ei vt spasmetur.s.ꝯtrahatur. Et nō pōt facere descendere qd supra ipm ē ad eū. Aut cā eiᵘ est supfluitas salsa baurachia aut humor grossus aut colla corrodēs.s.in subā intestini. Aut cā eius frigus adueniēs extrinsecus mēbro.s.ipsi intestino. Aut cā eiᵘ est lōgitudo sessionis sup duo. Et hec causa spāliter ipmit in hñtib' anum excoriatum. Et ex oīb' dictis causis puenit dolor: Et ex dolore motᵘ ad pmēdum. Aut dixit Aui.cā eius est grossitudo eius qd egreditur de fece ꝛ durities eius aut fistula in ano aut emoroys. Aut regadie aut rugitus.s.qñ in eo ventositas descēdit ad anū:ꝛ in suo descensu inducit dolorē. Aut dixit Aui.accidit zahir ex corrosiōe in lacerto ani in intestino recto:vel cā eius ē corrosio.i.mā que corrodit. Aut cā eiᵘ ē grauitas sensata ex graui mā ibi fixa:sicut ē grossitudo māe retente in recto. ❡ Dixit Simeon: aut fit ex isflāmatiōe ꝛ caliditate cum pustule in eo fuerint:vñ patiēs cogitat q q̄si baurach aut sal sit vel spargatur ī ano eius. Et Aui.dixit.q̄nq; eger cogitat q in ano eius sit sal puluerizatᵘ pp baurācitatē eiᵘ. Et q̄nq; puenit tenasmō a medicina solutiua sumpta acute pungente ꝛ stimulante ad expulsionē sicut euforbio lacte titimaloꝝ ꝛ similibus.

Tenasmō est duplex

Cās veri tenasmonis

Cõcludit, q̃ tẽasmo nis alia ẽ cã extrinse ca ⁊ alia in trĩseca.

Aut medicina deducẽte ad itestinũ rectũ humorẽ acutum
mordicatiuũ aut grossũ grauãtẽ. ❡ Ex qbus ↄstat q̃ cãꝝ
tenasmonis alia est extrinseca vt aeris vel aq̃ vel alterius
rei frigide friditas ꝓueniẽs qñocũqꝫ ad pudẽdũ: maxime
cũ surgit eger ad sellã que ipsi ano vehementer iprimitur.
vñ nã mouet ad hui⁹ frigiditatis expulsionẽ cũ exp̃ssiõe:
ac si esset res aliq̃ corporalis malis sibi adherens. Et ↄsilr
est sessio super re dura frida vt lapidib⁹ ⁊ marmorib⁹ fri-
diore maxime mẽsibus erratis: de qbus dctũ est. Mẽsib⁹
erratis in lapide non sedeatis. Et sicut sessio super herbis
⁊ qbuscũqꝫ alijs reb⁹ fridisq̃ꝫ friditas ꝓuenit ad anum.
Et ab his causis p̃ tenasmone superueniẽs ꝓprie est q̃ dꝫ
vocari mẽdosũ: q̃ nã mota circa ipsius cause expulsionem
decepta est putãs cãm eius esse expellibilẽ cũ exp̃ssione cũ
non sit p̃ eã expellibilis. Et sicut sumptio medicine acute
supradicte: aut imissio clysteris acuti aut multũ calefactiu
vel suppõ suppositorij acuti ⁊ siles. Et alia causa est intrin
seca. Et hec aut est p̃ c̃otatẽ: sicut est humor acutus vel val
de frigidus grossus vel viscosus ex alijs mẽbris descẽdẽs
ad longaonẽ. Aut ẽ p̃ ꝓprietatẽ ex mã acuta vel graui aut
fece sicca aĩa in lõgaone retenta vel cũ eo ibibita vel inui-
scata: aut apate pustulis vel vlcer̃ fistula ragadijs vel emor
royda in ano ⁊ lõgaone. Et de vlcere recordare: q̃ hoc vi-
disti in angelo carduci ⁊ filio barduci clericini. ❡ Dixit
Ras.8° ↄti.ex 2° epidimiaꝝ. tenasmõ magis accidit labo-
rantibus flegmate: cũ tenasmon fit de flegmate putrefacto
pungente intestinũ rectũ in suo trãsitu: qḋ qñ pũgit intesti
num excitat patientẽ ad surgẽdũ ad sellã. Et accidit inde ↄ̃
ꝑmitu ⁊ extẽsione abũdãti⁹ cũ flegma difficilẽ exitũ faciat:
eo q̃ cũ viscositate sua adheret cũ eo cui obuiat de corpori
bus nec penetrat nec egredit̃ sicut colã rubea. plm enim
dixit A. zahir fit ex humore muccoso viscoso. ⁊ intellexe-
runt qñ fit ab vno humore solo. Nã raro fit a colera pura:
q̃ raro est q̃ sola veniat ad anũ nisi in q̃litate sua valde re-
missa. Et rarius fit a melã: ⁊ rarissime a sanguine. Et pp̃ h̃
dixit. A. q̃ zahir plm accidit hñtibus flegma plm: ⁊ hoc
cũ accidit ei putrefactio: q̃ putrefactio eius relinq̃t vesti-
gia eius. s. putrefactionis: q̃ pũctionẽ q̃dã in intestino re
cto apud incessionẽ suã oi hora. Et q̃ plm est adherẽs no
ciuũ. Quidã ãt exponũt plm fit ex hũore muccoso. i. plm
qḋ egredit̃ est humor viscosus. Et hoc dicũt patere per id
qḋ subdit Aui. q̃ postq̃ꝫ fuerit muccosus fit curachi⁹ cũ
exitu. s. ptiũ pelliculaꝝ supficiei ipsi⁹ itestini recti. Et hoc
q̃ ꝓcedente abrasione partis muccose adherẽtis intestino
seq̃t̃ excoriatio supficiei eius: sicut dctũ. s. post curachium
exit pũcta sanguis qd modicũ sanguis ⁊ hoc est qñ pl⁹ ꝓ-
cedit excoriatio in suba itestini: sicut ẽt ipsa vlterius ꝓcedẽ
te vlcerat̃ itestinũ ⁊ exit de carne ipsius. Et cũ hoc veꝝ sit:
nõ tñ est ad mẽtẽ Aui. q̃ voluit cõpationẽ facere inter cãs
hũorales in plimo euẽtu eius. Et ꝓpea dixit. verũtñ inter
oẽs cãs tenasmonis. s. hũorales illa q̃ frequentius
inuenit̃ est hũor ꝑmixtus ex flãte viscoso ⁊ colã pungẽte: q̃
humor sic ꝑmixtus rõne flãtis adheret vehementer supfi-
ficiei intrinsece intestini aut rõne cole q̃ in porositatib⁹ in
testini penetrat ⁊ ibibit̃ in eis. Et tunc fit tenasmon verũ.
Nã colã stimulat ad expeliẽdũ ⁊ viscositate sua flã nõ obe
dit expulsiõi: q̃pp̃ frequẽter appetit ⁊ conat̃ assellare ⁊ nõ
assellat aut qd paꝝ. Dixit Simeõ 8° ↄtin. tenasmõ plm fit
post dissinteriã. Et qḋ nõ fit post dissinteriã est leuioris ⁊
velocioris cure facto post eã. Et A. dixit. facilius zahir est
illud qḋ non succedit dissinterie: aut nõ gñat̃ ab ea.

Signa generis nota sunt ex relatione infirmi per ea q̃
dicta sunt in notificatiõe eius. Nã accidit hoĩ
subito desiderium egerẽdi valde cũ conamine donec extẽ-
dat̃ intestinũ rectũ ⁊ anus extẽsione vehemẽti: vnde patiẽs
frequenter surgit ad sellã ⁊ delectationẽ recipit si assellaue
rit. Et si qḋ egeritur sit paruũ ad modum stercoris galline
ꝓ pingue viscosũ vnctuosum: ⁊ deinde apparẽãt puncta sã-
guinis cum eo: ⁊ postea sanguis amplior non valde ꝑmi-
xtus: ⁊ tunc egritudo est in intestino recto que vocatur tena-
smon: maxime cum est cum dolore in ano ⁊ extensione in
parte posteriori ⁊ spina.

❡ Et signa causarum extrinsecaꝝ habent̃ p̃ ipsaꝝ inuestiga
tionẽ ⁊ p̃ relationẽ patientis vl̃ astantiũ cũ ꝓuatiõe signoꝝ
causarum intrinsecarum.

❡ De signis aũt cãꝝ intrinsecaꝝ. dixit A. diuisiones. i. spẽs
ei⁹ vel modos ẽꝫ varietatẽ cãꝝ. i. hũoꝝ signat illḋ qḋ egre
dit̃ ex eo qḋ vꝫ. s. an sit colã vel flã vel aliud. Nã tenasmõ
colericũ cognoscit̃ ex pũctura ⁊ mordicatiõe ⁊ ardore i loco
⁊ egõne citrina: ⁊ q̃ recipiat iuua^m ex frigidis tẽperate.

Signa te nasmonis colẽi

❡ Et signũ flegmatici salsi est prurit⁹ i ano ⁊ sensus rei hau
racbie mordẽtis in eo. Et egõ est muccosa non vere albedi
nis. Et iuuamẽtũ recipit a tẽperate calis: vt anodinis ⁊ ab
stersiuis. A fridis ãt ⁊ multũ calidis recipit nocumentũ.

Signa fle tici falsi.

❡ Et signa flegmatici mucillaginosi est grauitas siue ponde
rositas in ano sensata a qua conat̃ anus se exonerare. Et sẽ
sus frigiditatis in loco. Et egestio est alba aut liuida muc-
cosa Et iuua^m recipit a calidis ⁊ nocumentũ a frigidis ⁊
stipticis. Et aliqñ hꝫ guttas sanguinis admixtas ex aptiõe
vel ruptura alicui⁹ ꝑue vene ꝓuenientis a nimio conatu.

Signa fle tici mucil. aginosi.

❡ Dixit Aui. fluxus a recto sine dolore est sanguis ⁊ non
aliud. i. est fluxus sanguinis ⁊ non alterius humoris. Et
plm eius est ẽm semitam qua natura expellit fumositates.
als. ⁊ melius supfluitates ex corpore: ⁊ plm nãqꝫ eius est fa
ctum a natura. ꝓpterea q̃ sanguis coadunatus est in cor-
pore vltra quantitatem nãlem qua grauat nãm ⁊ cogit eã
ad expulsionem eius. Et reducitur fluxus iste ad emorroy
dalem: ⁊ ibi de eo dicetur.

❡ Et aucto. nõ posuerũt signa tenasmõis melici: q̃ raro fit
a melã. Et si aliqñ fit tunc eius signa sũt põdus intensius
⁊ silr conamẽ: ⁊ illud qḋ egredit̃ est qd min⁹ tẽdẽs ad fusce
dinẽ ⁊ iuuamentũ recipit a calis subtiliatiuis. Ampli⁹ re-
gimẽ p̃teritũ sup noticiam hũoris peccantis magnũ p̃bet
iuuamẽtũ. Et silr ↄsideratio in alijs particularibus.

Signa me lancolici.

❡ Et signa vẽtosi sũt rugitus in ventre ⁊ inflatio vẽtosa in
loco sine sensu grauitatis ⁊ iuua^m recipit a calis carminã
tibus ⁊ facientibus egredi ventositatem.

Signa tẽas monis vẽ tosi.

❡ Et signa tenasmonis abrasiui sũt exitus rasure sicut signa
curachij sunt exitus pelliculaꝝ: q̃ si vltra ꝓcesserit erit cũ
rasura ⁊ illis pelliculis aliquid sanguinis.

Sig^a abra sui.

❡ Et vlcerosi signa sũt exit⁹ saniei: q̃ si erit corrosiuũ erit sa
nies ꝑmixta sanguini: ⁊ aliqñ hũori acuto colerico vel flã
tico salso vel hũori adusto. Et dixit Ras. 8° ↄtin. ex 1° epi
dimiaꝝ. In vlcere ⁊ tenasmonis nõ est fetor cũ sit ꝓximũ. s.
aeri extrinseco: ⁊ ↄ̃iis euentationi ⁊ expurgationi.

Signa vl cerosi.

❡ Et signa apostemosi sunt dolor aggrauatiuus in loco q̃si
cõtinue ꝑpetuus: sed tñ maior apud emissionẽ stercoris. Et
calor sensatus in loco ẽꝫ plm. Et qñqꝫ seq̃t̃ ipm febris. Et
excũtia cũ magna difficultate emittũt̃. Et egredit̃ cum eis
aliqñ virulẽtia refudãs ex apate ꝑmixta vel nõ ꝑmixta. Et
adsunt alia signa apatis ani. Et pcipit̃ iuuamẽtũ cũ anodi-
nis mollificãtibus ⁊ nocu^m cum contrarijs.

Signa apo stemosi.

❡ Et signa emoroidaꝝ ⁊ ragadiaꝝ dicentur suis capitulis.

❡ Signa aũt facti a mala cõplone frida sine mã sunt cãe q̃
precesserũt ifridantes ⁊ sensatio friditatis in loco cũ obtu-
sione sensus. ❡ Et in mala cõplone calã sũt signa p̃dictis
opposita ⁊ in nulla caꝝ appet in exeuntibus hũor neqꝫ vir
tus neqꝫ sanies. Et iuuãt̃ frida calis: ⁊ calã frigidis. ❡ Di
xit Ras. 8° ↄtin. totum id qḋ egreditur tenasmone non ẽ
admixtum cum eo qḋ egreditur ex suplorbus. s. cũ suba
fecali: q̃ non exit cũ fece mixtũ. Et dixit. qdam dixerũt q̃
a qbusdam ipsoꝝ patientium post exp̃ssionem vehemẽtẽ
egressi sunt extra lapides: sed nũq̃ꝫ dixit ipse vidi siue neqꝫ
audiui nisi ab vno q̃ illud viderat. ❡ Dixit Aui. qdã pure

Signa fa cti a mala cõplone.

runt

sunt. q quicquid egredit in tenasmone id qd est sicut caro. Sz
Gal. elongauit illud. ¶ Et dixit sicut sunt multi q errant in
zabir si fuerit fex retenta ledes et dolore faciens et mittens hu-
cum extimantes q sit cursus. s. fluxus zabir et non sit pp
zabir: sic et sunt qda q errat in hoc q quicquid coperi abrasio
sicut fla et ipsi extimat q sit zabir flaticu ex flate qd faciat
laborare intestinu in expulsione: et tn non est zabir. s. qd ipsi
credebat: sed est alcurathi siue abrasio. No ergo. dixit A.
oz vt decipiaris in hoc. imo oz vt attedas cam ex oi pte. na
si stares in tua extimatione esses deceptus: q2 curares abra-
sionem sicut zabir flaticu cu medicis fortis abrasiois vt ab-
stergeret illud fla: et istud adderet ad abrasione et ad alcu-
rathi. ¶ Dixit Costa. 8° pti. q si emittit sicut albugo oui
fortasse inde mollefiet anus et egreditur.

De cura tenasmonis mendosi facti a fece sicca.

Cura tenasmonis mendosi siue fecis sicce existis in inte-
stino recto. dixit Hal. illum cibis refice et medica-
mibus remollientib9 natm. Na cu ca mollieris mitigabit
dolor. Et Bimasui dixit. indiget vt lenificet venter ei9 cu
mucillagine maluauisci et seis eius. amigd. aqua et psilio.
Valet. n. cliu psiliticu multu. Et Aui. dixit. oz vt cures eu
cu clysteribus lenibus et cum collirijs mordicatiuis. Q si
non agunt clysteria leniatiue ea cum lenitate sua et breui-
tate. i. pauca qtitate. vel breuitate. i. paucitate opationis
cor aliqua acuitate. s. remissa: vt extrahatur per ea graue.
i. difficile: et qd est dur ex stercore. deinde si indiges. in reli-
quo. s. residuo fecis que remansit lenitate et humiditate. i.
mollificatione pura. i. sine acuitate sis cotetus eis. Q si p-
dicta clysteria et colliria no valet. Dixit Ras 8°. ptin. da pa-
tienti de pillulis bdelij: et de gumi grani viridis cura istud
hapsit et conferat dissinterie tenasmoni. s. a dicta ca. Et si B
fuerit cum caliditate dande sunt pillule confecte d cassiafi.
succo liq. et dragaganto. Et Aui. hoc idem ponens dixit. in-
digebis vt in potu pillulas des de bdellio aut gummi al-
boti si fuerit illic grossitudo mae sup. et cu frigiditate. Et
Hal. dixit. in hoc casu cliu illi da sarbarai. i. catarticu ipsi-
le. Et si fuerit cum caliditate dixit A. indigebis eis que se
cassiefi. et syrupus violatus. s. factus cum succo violar et si-
milia et pillulis factis ex medula cassiefi. succo liq. et dra-
gaganto. Et Haly. dixit. cassiefi. da clium cum turbith aut
loboc pannor dyagredij modico et dyaprunis.

De cura a frigore extrinsecus accidit.

¶ Cura vero tenasmonis facti a causis extrinsecis. Dixit A.
si fuerit causa eius frigiditas adueniens ano desoris cura-
bis ipsum cum vaporationibus: et clysterijs calidis: et cuz
furfure. s. posito in saculo qui calidus applicetur ano: et p-
tibus adiacentibus. al. cum furfure quo vaporabit anus
et coxe: et pecte et emuctoria. s. inguina et bursa: et sedeat sup
miliu et sal calefacta in pano. Aut vaporetur cum spongia
in qua calefacta: aut cum spongia sicca calefacta. Et inun-
gatur ex ceroto facto cum quibusdam oleis calidis et sti-
pticis: vt nardino et masticino. Et pmisce. s. cerotum cum
vino calefacto et oleo omfacino: et calefiat locus eius. s. in
quo residet vt camera vel lectus: et pcipue in ea pte in qua
pdicta mebra regescunt: et pcipe ei vt ingrediat balneu. s.
siccum vel stufa. Et sedeat super terra calida. i. super solu
stufe calidu: aut super tegulam calefactam.

De cura facti a sessione super re dura.

¶ Et si fuerit dixit A. ca eius durities loci sup qz sedet ho
mollificet anus cu ceroto ex oleo anetino vel camomellio
cum bdelio et cera: aut fiat clystere ex vino dulci dcoctiois
radicuz euisci fenugreci camomille et aneti: aut fometabis
locum spongia infusa in oleo calefacto.

De cura facti ab acuitate medicine.

¶ Et si ca ei9 fuerit caliditas: aut acuitas medicie clysterijs
vel suppositorijs cura erit cu infrigidantibus stipticis.

De cura tenasmonis veri.

Cura vero tenasmois veri siue facti a cais intrinsecis co-
pletur dieta et potione. ¶ De dieta dnt q in oi te-
nasmone cibaria siccare q sunt amara acuta salsa vel aceto-
sa et qcuqz fece exiccant et exaspent sunt nociua: sed sint oia
cibaria huida insipida: aut dulcedinis pauce. Et dixit A.
plurisbus dispoibus eius nocet assumptio medicinar. i.
cibor medicinaliu q generat chimu grossu et viscosu. No-
cent. n. hec in oib9 excepto in facto a colera subtili acuta.
Et hoc q2 adderet in cam eius. Dixit Sera. phibe eu vno
die vel duobus a cibo donec finiant cae cursus mae. Hoc
tn dictu qda restringut et referunt solu ad tenasmone apo-
sumt: vt na in retinendo currete mam reddat auara. Et vt
ipsa et na ieiunio mioret. ¶ Dixit Ras. 8° pti. oz cauere
paties tenasmone. s. frigidu: ne frigus intemat ventrem et
pedes eius: sup. et pudenda et alia inter ventrem et pedes
media. Et Aui. dixit. scias q frigus nocet tenasmoni i plu-
bus horis. Na nocet in tenasmone de ca calida et de ca fri-
da apate vel non apate: q2 inuiscat maz frigidam et calida
cpingedo ibibi facit. Et pp hoc dixit ipse. Calefactio subti-
lis. i. tpata pueniens est ei in plib9 dispoib9: q2 in oib9 ex-
cepto tenasmone cu incendio et acuitate multa. Cofert eni
plurib9 vaporatio calida tepata sicut nocet eis infridatio.
Custodiendus ergo est eger maxie cu eleuat ad sella ne ap-
proximet ei aer fridus. Et phibeda est ois medicina actu
frigida: calida aut pfert. ¶ Et dixit Ras. vbi supra vitare
dz cocstione cibarior frigidor. al. flaticor sicut tuber et
fungor rapar et carnositatis citror et malor: et psicor et
fructuu huidor omniu exceptis stipticis tm. In facto tn
ex apate ani vitentur cibi stiptici: et exhibeantur lenitiua.
¶ Post ieiuniu at trium dier. sup. vel teporis qd tolerat
virtus. Dixit Serap. par cibi da sicut pane infusu in lacte
multo decocto: panis. n. sic infusus optimus est. educit. n.
supfluitates colicas corruptas easqz tepat et phibet a flu-
xu ad locum apatu et sic in casu apate multuz valet. Et co-
ueniens et est sorbitio rizi et candarusij. Et si na est soluta
admistra miliium. s. sorbitionem eius. Dixit Aui. cu tu ci-
bas melius quo cibas est lac recenter mulsum decoctum
qm lenit locum et retinet fluxum desuper.

Cura tenasmonis veri per potionem.

Cura vero tenasmonis veri per potione. Aut vertitur
ad causam eius. Aut ad morbum ipsum: aut ad
eius accides. De ea aut que vertitur ad cam. dixit Sera. oz
vt intedas tres intentiones in ea. s. phibitione ei9 qd cur-
rit ad intestinum rectum apatu vel no apatuz. Et resolone
apatis sup. et ois mae in loco locate ibibite adnexe siue ad-
herentis substantie ipsius recti intestini: et sedationez acu-
tatis mae et equatione malitie coplonis eius. Et cursus q-
dem mae phibet eiando diuertedo copingendo et costri-
gendo vias trafitus et mam ingrossando: que fiat cu eis q
dicta sunt in cura dissinterie. Interim tn pfortando anu et
ptes ei adiacetes an et retro. Dixit Sera. cum oleo ros. p-
mixto cu aliquatulo vini. s. rubei stiptici vt pfortatus an9
non recipiat: sed repellat. ¶ Sedato aut fluxu huorali de-
ueniendum est ad resolone mae locate et remotione. Siqui-
dem fuerit ma calida apans. Dixit Sera. oz vt ponas em-
plm de solatro cum oleo ros. et vitello oui: q dolore mi-
tigat alterat et repellit. Aut decoquatur lentes excorticate
rose et solatru. i. in aqua: et sedat patiens in ea et fac ex ipsis
rebus tritis et mixtis cum vitello oui et oleo ros. eplm. Et
ad flegmone ani fit emplm forte ex gallis coctis in aqua si

In facto ab apate calido.

indiges restrictione pauca: aut in vino pontico si indiges
restrictione vehementi. et in alijs siue apostema fuerit cali-
dum siue frigidu flat: sicut dictu est in cura apatis ani. Na
dixit A. in calido stude in retinedo illud qd currit ex loco
venar: aut ex via fluxus intestinor supior: et rege apa sm
q pueniit ei. Et tpa huore calidu: et in toto corpe. s. cu sua-
medis per os de sup: ac et in loco apatis et in circuitu ei9.
s. cu exterius approximatis. Et oz vt dixit. A. vt curet in
initio eius cu flomia si necia fuerit: q oz fieri ex basilica: q
si postea iterato fuerit flomia necia sedato fluxu fiat ex sa-
fenis. Et oz vt administres super ipm in pncipio aquas et
embrocas que declinat ad frigus aliqd. s. potentialr cum
mollificatione et phibitione eius qd effundit ad ipm. Et

et eis que conferunt ad istud est filtrū infusum in aq̄ mirti ꝛ
rosaꝝ alcana pauca.sup.ꝛ inunctio ex oleis ꝓdictis ꝛ em/
plastratio cum eis approximatis ante ꝛ retro pectini ꝛ in/
guinibus.Et qdā ēt administrant licinia ex rebus in qbus est
mollificatio cū aliq̄li stipticitate ꝛ frigiditate:ꝛ conferūt cū
dolere ea anue.Et fiat ēt dixit Aui.in pncipio clystere cū
aq̄ ordei ꝛ solatri ꝛ ros.ꝛ albumine oui.debent.n.solatrū
ꝛ rose bulliri ꝛ colate immittat albumē oui bene cōquassa/
tum.Et in pcessu:qȝ in augmēto fiat additio ad pdicta ali
quoꝝ resolutiuoꝝ leuiū.Et deinde ēt fiat additio resoluti/
uoꝝ in statu.Dixit Aui.in augmēto.s.ꝛ statu emplabis ꝛ
embrocabis cum mollificatiuis ꝛ camomilla ꝛ aneto pmi
xtis cum stipticis.Et dixit.qñqȝ confert.s.in augmēto ꝛ sta
tu clystere ex oleo dulci decocto cū aliqbus stipticis:faciē
do tñ semp additionē in resolutiuis lenibus donec pueni/
tur ad resolutiua leuia pura in declinatione inūgendo vel
emplando seu epithimādo cū anodinis:oleo liliaceo ane/
tino ꝛ cheirino:ꝛ fortasse etiam cum yrino ꝛ sambucino.
¶ Et tunc dixit Auic.administrabis maturatiua.i.resoluti
ua.Et ex medicis bonis.dixit Aui.cum qris maturationē
resolōnē ꝛ sedationem doloris est emplm̄ de fenugreco ꝛ
malua.Et emplm̄ de mellilloto:ꝛ emplm̄ de caulibus co/
ctis.Qȝ si necēum fuerit fortius ponat cum eis paꝝ cepe
assate:ꝛ paꝝ bdellij:bdelliū.n.lenit maturat ꝛ resoluit.Et
silr cepe albū assatū cū butyro vel ysopo humida ꝯq̄ssatū
ꝛ bene mixtum.¶ Qȝ si apa calīn fuerit inflāmatum do/
lorosum.Dixit Sera.sumat plūbū vstū ablutū ꝛ cerusa
plūbi ꝛ merdasengi nutriti ꝛ vitellos duoꝝ ouoꝝ ꝛ oleū
ros.tere in mortario ꝛ line cū eo.Et.A.de hoc dixit.suma
tur plumbi vsti loti ꝛ ceruse plumbi pparate cum opopo/
naco ꝛ merdasengi.añ.ptes eq̄les conficiant cū vitello oui
ꝛ oleo ros.ꝛ nos pbauimus ipm̄ ꝛ inuenimus in fine vl/
timum.Et si vis distilla super ipm̄ aq̄ solatri aut silex.s.in
vehementi caliditate.Et si vis adde in ipso cliniamaꝑh
qñqȝ confert ei clinia sola cum vitello oui ꝛ oleo ros.

In facto ab apate frigido. ¶ Qȝ si apa frīn fuerit calefac oleum sisaminum.dixit Ser.
ꝛ clysteriza cum eo.sup.ꝛ inunge ꝛ emplastriza:est enim
vtile.Et pcipe infirmo vt expectet super clystere:qȝ.s.reti
neat ipm̄ horis multis:qȝ hoc resoluit apa ꝛ dolorē.Et cō
fert etiā calefactio ex decoctione fenugreci seis lini ꝛ mal/
ue cum radicibus altee:qȝ resoluit apā. Et silr facit emplm̄
de caulib⁹ cū vitello oui ꝛ oleo ros.¶ Dixit Hal.℞.tara
bum.i.caulē elixatum ꝛ in mortario optime tere superad/
de vitellū oui elixatū ꝛ oleū ros.fortiterqȝ tritum in mor/
tario percute ꝛ patientem foris emplastriza.

In fcō ab apate duro. ¶ Si vero apa durum fuerit.dixit Ser.administra hoc em
plm̄.℞.merdasengi nutriti ꝛ plūbi.s.vsti adipis anatis ꝛ
galline.añ.ʒ.4.croci.ʒ.i.ꝛ duos vitellos ouoꝝ ꝛ oleū ros.
q̄ntū sufficit ꝛ leni cum eo.Et A.dixit.cura ipm̄ cura apa/
tum duroꝝ.Et ex exptis in hoc dixit ipse est meran.i.ēpla
strum vel linitio qd̄ sic fit.℞.bdelliū crocum alkannum si
napim alkerui citrinam siccam ꝛ cerusam plumbi.Et ag/
grega ea omnia cum adipe galline ꝛ anatis ꝛ medulla cru
ris vaccarum ꝛ precipue vituli permiscendo cum vitello
oui ꝛ oleo ros.ꝛ oleo de cheiri.

In fcō ab vlcere ani ¶ Si aūt cā tenasmonis fuerit vlcus in ano lauet vlcus cū
vino tepido i quo sit modicū mellis.Aut sicut dixit Ser.
cum vino stiptico aut decoctione stipticoꝝ:deinde leniat
dixit ipse cum hoc lenimēto.℞.plumbi vsti abluti.ʒ.viij.
ros.sauich.ordei.añ.ʒ.iiij.mirti.ʒ.ij.terant ꝛ puluerizent
super loco.Et vtilr suplinit cū hoc vnguento.℞.gummi
arab.dragagāti aloes loti masticis thuris.añ.terant ꝛ cō
ficiant cū oleo ros.ꝛ de camomilla ꝛ cera pauca.Et scias
qȝ vtilr supaspergit huic vlceri puluis corticū pini.Et h
in vlcere intestini egredientis.Si vero vlcus sit intrinsecū
incorporet dictus puluis cum albumine oui ꝛ fiat inde li
cinum ꝛ supponat aut clysterizet cū oleo antiquo pmixto

cum succo vue acerbe.Et postea insufflet ibidē cū cānula
puluis plumbi vbi ꝛ silium positus in canula que ponat
in anore deinde per eam fortiter insufflet vt perueniat pul
uis ad locum vlceris.¶ Dixit Aui.si tenasmon est ab vl
cere ꝛ corrosione cōsidera.ꝛ si est nā sicca non dimittas sic
citatem eius.imo stude in leniendo eam cum eq̄li lubrici/
tate.s.eo mō:ꝛ cum eis que dicta sunt supra in cura mēdo/
sū.Et hoc sit dixit ipse vt pcipitet ꝛ descēdat egō.s.nō sicca.
siccitas egōnis in hoc gñe est mala valde.Et dixit.oꝫ vt nō
cibet amaris neqȝ salsis valde neqȝ acutis neqȝ acuti neqȝ
acetosis valde:oīa enim ista faciunt egōnē mordicatiuam
doloris inductiuā ꝛ excoriatiuā.Et ad vltimū dixit ipse
oꝫ vt cures ipm̄ curatione corrosionis intestinoꝝ ꝛ vlceris
ipsoꝝ dicta in dissinteria confidens in collirijs.aliis.clyste/
rijs:Et si indigebis mundificatione vlceꝝ incipies ab ea ꝛ
clysteriza ipm̄ cum aqua mellis cum pauco sale.Aut fiat
colliriū ex melle ꝛ baurach:deinde facta mundificatiōe la
bora in curatione vlceris.¶ Dixit Serap.Si igit tena/
smon.s.a causa vlceris diebus multis confert ei clystere cū
aq̄ oliuaꝝ salitaꝝ:cuius quantitas sit due tertie.lib.i.

¶ Si vero tenasmon fuerit cā emorroydaꝝ vel fistulaꝝ vel
ragadiaꝝ.Dixit Aui.curabis vnāquāqȝ haꝝ cāꝝ cum eo
qd̄ dicetur in capl̄is eaꝝ.Serap.tñ in facto ex fixuris ani.
dixit.si fuerit absqȝ caliditate administret hoc emplm̄ ex/
pertū ꝛ pbatū.℞.medulle vaccine.ʒ.i.picis resine.ʒ.5.ce
ruse plumbi merdasengi nutriti.añ.ʒ.vij.cere albe colate.
ʒ.i.olei ros.ʒ.iiij.liq̄fiāt cera ꝛ pix ꝛ medulla cū oleo ros.
deinde pijciāt desuper cerusa ꝛ merdasengi vltime trita:
ꝛ pmisce ea in mortario permixtione multa.Quidaꝫ in vl
cere ꝛ ragadijs pmissa mundificatione clysterizāt cū vino
stiptico decoctionis mirti ros.sumach ꝛ silium.¶ Si vō
tenasmon fuerit a cā calida pura alteret locus cum aq̄ sola
tri aq̄ mirti ꝛ ros.Et epithimet anus ꝛ ptes ei circūstātes
cum epithimatibus frigidis stipticis.¶ Si aūt cā frigida
fuerit tunc vtile est vt impleantur sacelli furfure frumenti
ꝛ feruecat in vino rubeo:postea expressi ꝛ bñ calidi appli/
centur ano ꝛ circuitu eius.Et qdā pmiscēt cum furfure pul
uerē seminis feniculi anisi anteos mentastri ꝛ siliꝫ.Aut.
℞.puleģiū ysopū siccā rutbā semē feniculi ꝛ anisi ꝛ decoq̄
in vino stiptico rubeo:postea īfunde in eo filtrum magnū
ꝛ appone anositu qȝ teneat añ ꝛ retro vsqȝ ad vmbilicum.
Et conuenit sedere super sacello in quo sint semē nasturtij ꝛ
cimini ꝛ bacce lauri.folia mētastri calamēti ꝛ origani pul
uerizati qui calefiat sup tegula ꝛ supsedeat.Et silr sedere
super absinthio paritaria matricaria ꝛ arthemisia calefa/
ctis.Et pōt fieri ex dictaꝝ herbaꝝ decoctiōe encatisma vl
fomentatio.Et policaria qdē trita ꝛ calefacta vtilr appli/
cat ano:qm̄ tenasmonē ꝛ inflōnē eius tollit.Et conuenit se/
dere super assidue leuigata de pino abiete vel populo:aut
super vase eneo calefacto.Et valet fumigiū recipe ad anū
ex olibano puluerizato posito super prunas aut de coloso
nia puluerizata silr posita super prunas:ꝛ marie oī vice qua
a sella surgit.Et de vtilibus est supponere liciniū qd̄ fit ex
myrrhe.ʒ.ij.olibani.ʒ.i.anteos:℈.ij.tritis subtiliter:ꝛ incor
poratis cū melle:aut cum pistello calefacto:aut dissoluant
myrra ꝛ olibanū ꝛ eis dissolutis supponat anteos ꝛ for/
met ide liciniū.¶ Et si cā tenasmōis pmixta fuerit ex cali
ꝛ frigida:ꝛ tunc fiat fomentatio cū spongia vel filtro infu
so in aq̄ decoctionis mellilloti camomille malue altee sein
aneti ꝛ cauliū que post q̄ȝ pluries facta fuerit fiat ano cata/
plasma ex ipsis rebus decoctis.Aut fiat encatisma in de/
coctione ipsaꝝ.Et sunt q addunt eis semē lini.¶ Inquit
Isaac.apozima seis lini valet tenasmoni ꝛ morsuris itesti/
noꝝ ꝛ est mirabile.Et ēplm̄ de radicibus porri albi deco
ctis in aqua incorporatis cū assungia porci recēti actu cali
da ano vtilr supponit.Supponat liciniū ex sepo ircino
vel capno liq̄facto cū 4ᵃ pte sui de oleo ros.Aut sedeatur
super

In facto a causa emorroydaꝝ vel fistularū vel ragadiaꝝ.

In facto a mala cōplone pura.

sup saccello pleno furfure seis lini & altee. Sedeat in encba tismate aq̃ decoctiõis malue violarie brãce vrsine altee pi tarie & mĩricarie aut decoctiõis fenu greci seis lini altee mal ue & tassi barbassi: aut fiat fomẽtatio cũ eis: aut recipiatur ad anũ fumigiũ dictaꝝ reꝝ decoctaꝝ. ¶ Qd̓ si cã tẽasmo nis fuerit humor malus putrefactus ibibit⁹ vel adherẽs i tũc oꝫ vt nulla fiat ꝯstrictio: sed euaĩ hũor & mundificetur anus & itestinũ rectũ ab eo mũdificatiõe cõpleta cũ abstergẽtib⁹ supradictis. Et de meliorib⁹ coꝝ in hũore viscoso adherẽte. dixit Aui. est aq̃ oliuaꝝ salsarũ cũ fit clystere ex media lib. eius & iteret̃ donec egrediat̃ qd̓ est illic. s. in intestino recto de hũore adherente. Absterfiuũ vtile. ℞. farine orobi & cicer. pulueris yreos. añ. ℥. ij. & funde super ea aq̃ ordei calide. lib. i. s. & dimitte sic p horã postea ꝯq̃ssa: & iterũ dimitte residere & postea cola & adde de melle & clisteriza cũ ea. ¶ Si vero hũor fuerit corrupt⁹ ibibit⁹ abluat̃ cum aq̃ ordei & zuccaro rub. & puluere viol. ¶ Et si fuerit ibi ardor & inflãmatio clysteriza cũ clysteri hoc qd̓ remouet inflãmationẽ & ardorẽ ab intestis. ℞. ordei excorticati par. iij. semis lini. ℥. i. s. radicũ altee. ℥. ij. seminis psilij. ℥. i. dragaganti. ʒ. ij. decoquãtur in aq̃ vsqꝫ ad mediũ & ex ea colata fiat clystere cũ oleo ros. & butiro recẽti sine sale. ¶ Qr si hũor mixt⁹ fuerit ex calor & frigorqd̓ ẽ vtpliũ lauet̃ cum succo ficie vel cũ aq̃ ordei melle & zuccaro rubeo. ¶ Et cõueniunt in flegmatico licinia fcã ex melle & sale in colico facta ex zuccaro rubeo. ¶ Qd̓ si hũor pio⁹ fluxerit ad locũ & fuerit hũor frũs. Dixit pau. icideda est tenasmõ cum fluxu successiuo cũ calefactione ani cũ rebus calis stipticis: sicut cũ decoctiõe galle & emplatione caloꝝ sicut cũ fructu sauie. al. tamarisci & silib⁹. Dixit A. si fuerit cã tenasmõis residuũ ei⁹ qd̓ descẽdit in hora. i. hũor q pio͂ice descẽdit ad intestinũ rectũ tunc si illic fuerit fluxus retineas ipꝫ. Et postq̃ retinueris ꝯsiderabis ipm. Et si non fuerit spes q fluxus redeat si eger tolerauerit chlystere clysterizabis cũ q̃ lenius poteris: aut suppones ei colliriũ cũ pauco sale si mã fuerit colica aut ex medula cassief. coagulata cum baurach & turbith si mã fuerit flãtica. Sꝫ si times illud. s. reditũ flux⁹ tũc redi ad illõ qd̓ mollificat & dissoluit mãꝫ fluẽtẽ & atrahit. s. eã ad diuersũ & sedat dolorẽ cũ ẽbrocis & alijs.

¶ Dixit Serap. si desideriũ assellãdi est assidue pter q infirmus aliqd deponat oꝫ vt sedeat ifirm⁹ sup assidẽ pforataꝫ & ponat anũ sup fixurã & stringat in circuitu sedis ad oi latere aliqd qd̓ sit sicut pãn⁹ vt nõ ascẽdat aliqd ex fumo ad nares & os & ponat̃ sub sella testula ignita vel prune & pul uerizet̃ desup sulfur tritũ donec eleuet̃ fum⁹ mult⁹ & ingrediat̃ anũ. Et dixit. sunt ex bolb⁹ q cõficiũt sulfur cum adipe renũ capraꝝ & pinguedine gibbi camelli. ¶ Et A. dixit. qñ difficile fit tenasmõ & nõ ẽ illic mã egrediens. imo nõ est nisi eleuatio ad sellaꝫ plima freqñs cui⁹ qñqꝫ est cã spa duꝝ. & qñqꝫ est cã eius cũ lana infusa in oleo calefacto sicut oleo ros. myrtio & viol. camomellino & vino pauco. Et infunde cũ eo anũ & pectẽ & testiculos. q si nõ sedatur clysteriza ipm cũ oleo sisamio tepido & retieat ipꝫ p horas aliqs qm sanat ipꝫ Est. n. sicut expti sunt ãtiq & nos vehe mentis iuuamĩti. ¶ Qd̓ si cã tenasmonis fuerit ventositas embrocatio fiat cũ decoctionib⁹ carminãtib⁹ vẽtositatẽ: & cataplasmatio fiat cũ silib⁹ & fumiget̃ vẽter & anus cum mastice ameos baccis lauri feniculo & cimio & seie nasturcij. Jnqt Judē⁹. nasturtiũ assũ multũ ꝯuenit tenasmõi. Et karabe ꝯfert tenasmoni a ꝓprietate. Et gũmi arab. ꝯglutinat itestinũ in quo est tenasmon. Et artemisia dixit circaĩ stãs fumigatiõe facta cũ colofonia sup molari lapide. sup. vel latere vel testa calefacta apposita confert.

¶ Et dixit in cã flãtis vitrei liniat̃ locus cũ melle: & supaspgat̃ pulufs calamẽti aut puluis meu. Et puluis origani & silr radicũ peonie. Et ꝯfert dixit Aui. semẽ porri assatũ cũ granis myrti: & Gal. dixit q valet tritũ cũ oleo & fricatum in loco. Et dixit circainstãs q ruta valet facto fumigio ex vino decoctiõis ei⁹ aut encatismate. Et valet silr sauina & storax fumigata cõfert & silr terbẽtina fumigata: & ẽt cum bõbace supposita. ¶ Et de ꝯpositis ꝯuenietib⁹ sunt elimi nigrũ qd̓ describit̃ ab Gal. 6⁰ sui antidotarij. Et elimi de storace in antidotario. Mes. ¶ Qd̓ si remota cã remãeat tenasmon ꝯfortet̃ anus cũ stipticis calis vel fridis fm̃ q exigit ꝯsiderata cã pterita: q̃ si qdẽ fuerit cola subtilis fiat fomẽtatio cũ decoctiõe tassibarbassi caude eqne malue altee & folioꝝ iusqami seu seis ei⁹. Et ex rebus ipsis sic decoctis fiat cataplasma. Et valet fumigiũ ex aq̃ decoctiõis virgepastoris plantaginis malue & violarie. ¶ Si ṽo fuerit flã fomẽtet̃ an⁹ & circuit⁹ ei⁹ cũ decoctione seis nasturcij policarie origani & sauie. Et ex eisdẽ decoctis cataplasmetur aut recipiat fumigiũ ex thure colofonia gallis cipsso & sauina. Qd̓ si fuerit flã salsum supponat̃ liciniũ ex laudano bdelio adipe galline croco & cera. nam maturat resoluit & dolorem sedat.

In seda b hũore malo putrefacto.

In seda mã pio͂ice.

In tenasmone in quo nihil egreditur.

In seda ventositate.

In seda flãte vitreo.

In tenasmone post remotõ. cause.

De intẽtione

ad accĩtia cũ tenasmone ꝯplicata si qdem fuerit fluxus ventris fiat clystere vnũ cũ plura ex lauãtibus cũ leui stipticitate sicut cũ aq̃ ordei nõ excorticati in q̃ bullierint folia plantagis & rubi in q̃ põat̃ de zuccaro rubeo vel de melle ros. vel zucc. ros. ¶ Et ablutis intestis bñ fiat clystere cõstrictiuũ vnũ vel plura: sicut qd̓ fit ex succo arnoglosei quo dissolut⁹ sit vnus de troc. q sic fiunt. ℞. ceruse. gũmi arab. luti ar. luti sigi. acatie sãguis drac. añ. ꝯfice cum succo myrti. Et qdaꝫ addunt croci. ʒ. s. ¶ Et fiãt suppositoria ex sepo hyrcino vel caprino liq̃facto cuꝫ oleo ros. modico addito puluere masticis olibani boli ar. & sanguis drac. Qd̓ si hec nõ suffecerint redeat̃ ad curã fluxus absolute & ꝯparie. ¶ Si ãt cum tenasmõe fuerit vigilie & dolor vehemẽs erit necẽe uenire ad narcotica: qb⁹ sedet̃ dolor & dormiat patiẽs. Et si qdẽ fuerit absqꝫ caliditate & febre: sed cũ vẽtositate nocina rugitu & sonitu. dixit Alm. ℞. seis iusqa. aneti & feniculi. añ. ʒ. v. ameos. ʒ. ij. s. opij. ℈. i. seis apij. ʒ. x. fiãt troc. aur. i. Et cum necẽ fuerit det̃ vn⁹. Et valet ꝯfectio de storace q̃ ẽt valet antiquis fluxui: & fit sic. ℞. castor. opij. assari storacis liqde myrrhe seis iusqami thuris nigri. añ. mellis q̃ntum sufficit. dos. ʒ. ij. aut. iij. Sed si fuerit cũ caliditate sedeat̃ sepe in aq̃ decoctiõis malue altee corticũ papaueris seis lini & fenugreci: qm̃ vtilr valet. Et qñqꝫ addit̃ semĩ iusqa. albi aut herba eius. Et de cõferẽtib⁹ sunt pillule Ga. q̃ sic fiũt. ℞. opij. & diã. añ. aur. i. seis iusq. albi. ʒ. ij. seis apij. ʒ. x. ꝯfice cũ vio pillulas pũas sicut granuꝫ pipis dos. ʒ. ij. vel. iij.

¶ Fiũt ẽt colliria stupefactiua sicut ẽ colliriũ Alex. descriptũ in antidota. Mes. Aliud. ℞. thuris licij croci & gũmi arab. añ. ʒ. i. opij. ʒ. ij. fiãt collirĩa & supponat̃ vnũ ex eis & iteret̃. ẽ. n. hoc forte Aliud qd̓ ẽ leui⁹. ℞. storacis myrrhe croci ceruse diligẽter lote & thuris añ. ptẽ. i. opij ptis vni⁹ tertiã. ꝯfice cũ oleo ros. albuminis oui & succo plãtaginis.

¶ Aliud qd̓ est vtile. ℞. olibãi & ameos. añ. ʒ. i. opij. ʒ. s. croci. ʒ. vni⁹ q̃rtã. ꝯfice cũ melle. ¶ Dixit Ras 8⁰ ꝯtin. ℞. opiũ puꝝ & distẽpa ipm cũ gũmi arab. i aq̃ & suppõe ipm cũ sit efficax. ¶ Jn his tñ suppositorijs opiatis cũ supponũtur & maxie cũ supponit̃ opiũ puꝝ oꝫ hñi cautelã & sollicitudinẽ vt cũ dormit̃ cepit ilico extrahat̃. ¶ Et põt ẽt fieri illinitiões opiate qb⁹ ungit̃ an⁹ int⁹ & ex. ¶ Dixit Albu de zãcharijs. medicamẽ qd̓ oio sanat tenasmonẽ i asũptiõe 3ª aut 4ª sic fit. ℞. sanguinẽ porci recẽtẽ dũ adhuc calet & põe i olla noua ad ignẽ oio puatã fumore bullire pmitte ꝯtinue mouẽdo vt oẽs eius ptes grosse ꝯdẽsate cõminuãt̃ & dissoluãt̃: & tãdiu bullire pmitte donec veniat ad subãm mellis ꝯtinue pmiscẽdo: deinde funde ipm sup manũ tersam & pollitã & extẽde ipꝫ & siccari pmitte i vmbra. Et cũ sicc⁹ fuerit puluerizet̃: & det̃ ex eo mane oino patiẽti q̃ntitas q̃ superet supemineat & cooplat eminentiam fundi ciati.

¶ De colirica passione. Cap. xxxvi.

Olirica passio nõ dr̃ a colon intestino: sed dr̃ a colirici siue colo. qd' interptat' viscus: et hinc a qbusdã colirida siue colliridis noiat'. Et.n. passio viscerũ. Quidã aũt dixerunt q colirica passio dr̃ a colera hũore a quo frequẽti' fit. ¶ Dixit G. 6° de accñti et scribit' sic a Rabi in 23°. ꝑticula. Cũ operat' stõus expulsionem rei nociue p os ad qd' supfluitas declinat et spãliter cum operatur hoc p utrũq3 os suum faciens simul vomitũ et secessum noiatur hoc ꝑturbatio ventris. Et Auer. dixit 7° colli3. q almasta arabice est colirica passio. ¶ Dixit Sera. 3°. sui breuiarij. ca° 19° colirica passio est hesitatio ꝯmestoꝝ que nõ digerunt' quoꝝ aliq̃ sunt que mouentur sursum: et alia sunt que mouent' p inferiora. Et.n. morbus cõpositus ex fluxu ventris e vomitu filivñ dici põt q est passio stõi intestinoꝝ in qua cũant' mãe corrupte ex toto corpore mote ad stõm et ad intestina. ¶ Dixit.n. Auic. q colirica passio est motus materieꝝ corruptaꝝ nõ digestaꝝ ad separationẽ ex via intestini. sup. et stõi vt per ip3 inferi' ptẽ redeuntiũ ad ip̃m. s. intestinũ et stõm ex corpe f3 acuitatẽ et laborẽ expulsiue. s. inductam ab illis materijs corruptis: quarum acuitatẽ et laborẽ expulsiua tolerare nõ põt. ¶ Multiplicãt' predicte mãe in corpore maxime ex indigẽne sequente ad nauseatiuã satietatem. Cum.n. cibi non digerunt' valde dixit Aui. conuertunt' in hũores incõuenientes corpori: et mouet' nã ad expellendos eos ex corpore cũ grauant super ipsam ex ptibus expulsionis cũ spẽbus vomitus: et cum spẽbus fluxus vẽtris. s. diuersificatis f3m illud qd' egreditur. Et q2 humores qui expellũtur diuersi sunt diuersa inordinata fit ipsoꝝ emissio. ¶ Et dixit Aui. qñq3 multiplicat' colirica passio ex potu aq̃ fride in ieiũio sequẽte cibũ grossu3. s. nõdũ digestũ: et p̃cipue grana pini: qm̃ habẽt grana pini. s. non preparata et non lota acuitatem quãdã stimulantẽ. Et dixit crisomila et melones sunt ex eis que cõmouent coliricã passione3. ¶ Et hũores qui cũant' aliqñ sunt flãtici: sed vtplm sunt colericũ citrini. Et qñq3 eruginosi furiosi. Et qñq3 est cibus qui corrũpit' in stõ cã huius motus q mouet' a nã ad expellẽdũ ip̃m. Et sequitur motũ eius motus expulsiõis hũoꝝ corruptoꝝ in corpore repertoꝝ. Et qñq3 est cib' cã hui' motus: non q2 corrũpat': sed q2 est acutus mordicatiu' pungitiuus: q̃re mouetur nã ad expellẽdum ip̃m et expellit post cũ mãs corruptas. Dixit.n. A. cũ expelluntur. s. cibi corrupti: vel acuti in stõ molestantes: vel et humores mali in stõ reperti cum ipsis cibis mundificãtur postea humores corporis ꝑpter illud qd' scies. s. q2 non põt virtus tolerare molestiam eoꝝ: vel q2 victoriosa supra expulsionẽ cibi et hũoꝝ maloꝝ stõi alleuiata excitat' supra expulsionem hũoꝝ corruptoꝝ in corpe reptoꝝ. Et incipit iste fluxus hũoꝝ ex corpore dixit Aui. ex fluxu colericoꝝ hoc: q2 colera ẽ hũor magis apt' educi: deinde seq̃tur cum aquoso malo fetido: deiñ qñq3 pducit ad fluxũ vẽtris qui est sicut lotura carnis recẽ hñs odorẽ pinguedĩe: q2 aliqñ accidit fluxus liq̃factiuus pp colitatẽ extraneã liq̃facientẽ et corrũpentẽ et deducentẽ ad dbilitatẽ epis: vnde fit fluxus lotiuus. Et qñq3 dixit Aui. pducit ad fluxum curachiu3 cum ille materie male abradũt intestina et excoriant ea. ¶ Dixit Serap. ista egritudo est acuta. imo potius peracuta vel pperacuta cũ maximo cõatu vtutis ad expellẽdũ: et est.n. egritudo breuis et periculosa et cum multis malis accñtibus. Et dixit Serap. hui' egritudinis in inceptione facilis est tolerãtia donec cũant' cõesta que corrupta sunt. Et fit dolor fortior in fine: q2 mordicatio accidit tunc stõ et intestinis ab humoribus qui expelluntur ad ipsa et ledunt' ab eis. Et sunt dolores isti ꝑprie in stõ et dolent intestina ꝯiuncta cum eo p cõitatẽ. s. qñq3. sup. et qñq3 per ꝑprietatẽ. ¶ Et. A. dixit. incipit colirica passio mala cum leuitate in pñis. deinde accidit dolor et punctura in ventre et intestinis et dilatat' dolor et descẽdit ad stõm pp multitudinẽ eius qd' nocet ei ex hũorib' acuiũ venientib' ad ip̃m. Cũ igit' videris inceptionẽ colirice passiõis leuẽ nõ cõfidas i leuitate illa: q2 et q mala ẽ incipit cũ leuitate. Et q2 stõus et intestina leduntur. iõ dixit A. q f3m plm sunt flux' ventris et vomit' simul et precipue i mala.

Sig. male

Signa colirice passionis. Signa male sunt q accidit post malitiam regiminis multiplicãtis humores corruptos diuersos: q̃uis calidos magis. Et post sig. male digõnis diminute vel corrupte et nauseatiue satietaq̃. Et f3m plm simul accidit fluxus vẽtris et vomit'. Et qñq3 succedit vnus alteri f3m vices. Et cũ cũant' humores corrupti mali est cum accidentibus difficilibus de ingrtudie angustia et nausea et vigilijs et dolore et pũctione. Et dixit Auic. multiplicatur in ea sitis ꝑpter exiccationem et inflãmationem accidentem stõ ex materijs illis malis. Et quotienscunq3 bibunt aquem calefit in stomacis eoꝝ et euomunt eam. ¶ Et dixit Sera. fortasse extenuatur corpus et cũatur ex eo qd' similatur nãe carnis et odorat' ex eo odor acurati. i. pinguedinis. vt supra dixit Aui. et cum hac extenuatione pulsus mollificatur necessario: q2 fit tardus debilis paruus et rarus et submerguntur timpora et minuitur siue acuitur nasus et tota facies fit tornatilis: et ꝑmutatur pulchritudo faciei totius ad dispõnẽ mortis. Et infrigidãtur manus et pedes. Et accidit sudor frigidus et spasmus in manibus et pedib': qd' est: q2 totum qd' sumitur expellitur vomitu. ¶ Et Aui. dixit. q postq̃3 pduxerit ad excoriationem itestinoꝝ deinde pducit ad mollificationẽ pulsus et spasmum et sudorẽ frigidũ et mortẽ pducit ad mollificationẽ pulsus qñ deficit per viam resolonis. Verũ dixit Aui. multotiẽs accidit eis destructio pulsus f3m semitã cõpressionis. s. et suffocatiõis caliditatis nãlis sub mã illa malo. Et f3 semitã lesiõis et ab ipsa mã iducte. Et pp cã3 et accñtiũ hm seq̃ntiũ maloꝝ ad q̃ pducit et ꝑpe sicut sincopis pulsus cordis dolor p̃cordioꝝ et silia. S3 cum destruit' pulsus pp dictas causas redit cum dicta accidentia quiescunt. ¶ Et dixit A. multotiens ꝯstringit' et abscindit' colirica passio: et declinat subito mã ad mẽbra vrine: et accidit inde ardor vrine. Et hoc ꝑprie qñ mã fuerit colerica que cum perseuerat pducit ad excoriationẽ viaꝝ vrine et resolonẽ vtutis. ¶ Dixit Sera. hec egritudo plm aduenit infantibus. s. et pueris ꝑpea q multiplicãt indigõnes. Viris ãt et decrepitis si euenerit tunc puenit cum eis ad vehemẽtiã: et ꝑpe cum illis: quoꝝ lacerti grossi sunt humidi et cooperit eos rubedo: qd' est: q2 ꝑprie illi sunt p̃parati ad extenuatione3. al's. excoriationẽ sui et liquefactionẽ carnis. Et A. dixit. est in infantibus plus pp humiditates et multiplicatas indigõnes. In eis tñ nõ est tanti timoris quãti in hoĩbus lacertosis paratis liquefactioi. ¶ Et dixit. Sera. que plm accidit est in estate. in autumno võ est mala valde. In hyeme vero accidit raro. Et. A. dixit. plm nõ fit nisi in estate et autũno pp debilitatẽ digõnis in vtrisq3 dictis temporib'. Et minoratur in hyeme et vere pp oppositũ. ¶ Et dixit Serap. colirica passio que accidit ex corruptione digõnis vicere vna. s. post aliã. al's. et meli' p̃ter aliã ẽ bone dispõnis. S3 illa que accidit post ꝑuationẽ digõnis multotiẽs ẽ difficilis et ꝑprie super illum cui accidit raro. Et Aui. dixit. Illa cuius cã ẽ corruptio cibi. s. vnici incolumior est ea: cui' cã est frequentia corruptiõis cibi post corruptionem. ¶ Et dixit. ille qui assuetus est incurrere coliricã passionẽ nõ h3 ex ea timorem: nimio de eo non est timor: sicut in eo qui non est consuetus ea. Et hoc est propter affinitatem et habilitatẽ q̃3 mẽbra assueta recipiunt et acquirunt cum illa mã. ꝑpter assuefactionẽ eius ad ipsa: ꝑpter quam affinitatem non sic patiuntur ab ea. ¶ Et scias q colirica passio fcã a flegmate minus mala ẽ q̃3 que fit a colera: et maxime a colera

In q̃ etate plus accidat.

In quo tpe anni pl' accidat.

colera furiosa. nam ipsa cito perducit ad mortem.

Pro cura colirice passionis dixit Se. expedit iuua-
mentum medici prudentis ⁊ fortis: quem
non terreāt accñtia mala que apparent in ea: q2 opʒ vt sit
medicus prudēs ⁊ ꝯstans in curatione sua neqʒ ab ea desi-
stens ꝑp accñtia fortia que viderit. Et ipsa qdem nō est dif
ferēs a cura vomitus ⁊ fluxus vētris supius dictis: immo
cōplet̄ cum cura vtriusqʒ simul mixta: dieta. s. ⁊ potione.
Uerūtñ tam dieta quo ad cibū ⁊ potū inanitionē ⁊ reple
tionem q̄ȝ potio variat̄ ſm diuersitatem tpum ipsius. Di-
xit Aui. nā diuersum est regimen ipsius in pn° cū mouet̄:
⁊ diuersum est in medio sui motus: ⁊ diuersum est in fine
motus eius. Et variat̄ ēt ſm accñtia supuenientia. ¶ Die
ta ergo eius est dixit Aui. vt sit locus eoꝝ. s. camera in qua
nō sit lumen plīm neqʒ frigus. Frigus nāqʒ expellit humo-
res ad interiora corporis ⁊ necītas est ad extrahendū eos
ad exteriora. Sit ergo camera obscura: cuius aer sit tēpera
tus vel ad leuem declinās calitatem nālr vel artificialr: ⁊
nō separent̄ ab eis odores ꝯfortatiui ⁊ restaurent̄ .i. reno-
uent̄ ⁊ iterent̄ sup eos. Ueꝝ oē qd mouet in eis subuersio
nem aīe ꝑmutet̄ ad illud. Qñqʒ qdem abhorrēt qdam ex
eis odorem panis: ⁊ qñqʒ delectant̄ qdaȝ eo. Et silr est de
odore iuris carniū ⁊ vini ⁊ fumigationū ⁊ alioꝝ. Odoreȝ
aūt fructuū plures recipiūt. ¶ Et fiat vt stet patiens cū oī
aīe tranqllitate ⁊ corporis quiete. Et vt ꝑ posse dormiat.
Dixit eniȝ Sera. si dormit infirmus iuuat̄ iuuamēto mul
to ⁊ resoluit̄ egritudo ex toto. Et Aui. dixit. post approxi
mationem remedioꝝ necessariū erit: ⁊ ingeniū inuenias:
vt facias eos dormire sup lectos stratos pānis. s. lenibus
cū cāticis somniferis: ⁊ cātibus ⁊ cunis ⁊ pressione leui ⁊
alijs dictis in cura sabare. ¶ Dixit Auer. 7° collig. aliqñ
ponēdi sunt in balneo. Et Aui. innuit q̄ in balneo pñt po
ni aliqñ cā sparsionis mãeꝝ colirice passionis in mēbra ⁊
attractōis eaꝝ ad exteriora. Et aliqñ cā euētus ꝯstrictiōis
⁊ lassitudinis in mēbris: ⁊ aliqñ cā resumptionis ⁊ hume
ctationis mēbroꝝ. Si p° modo pōt balneū administrari
ꝓprie in augmēto: ⁊ dū virtus adhuc stat. Si 2° modo po
test administrari qñcunqʒ ꝯfractio ipsoꝝ mēbroꝝ reqrit
ꝯstāte virtute. Si 3° modo dixit Aui. post quietē acuita-
tis ⁊ paucitatis accñtiuȝ ingredi balneū ⁊ nō multiplicēt
morā in eo: imo q̄ȝtitate. s. tāta moreit̄ qua sumant de hu
miditate balnei ꝑfundēdo capita eoꝝ aq̄ tepida ⁊ extrahā
tur. ¶ Cū aūt fuerit in pn° qd est dixit Aui. cū apparēt si
gna colirice passionis ⁊ icipiat eructuatio alterari a dispō
ne sua: ⁊ sentit̄ in stō grauitas ⁊ in intestinis punctura: ⁊
qñ est cū ea nauseatio: tūc opʒ vt non sumat supra illud aliqd
omnino: neqʒ post illud. s. de cibo ⁊ potu nisi cuȝ timet̄ casus
virtutis: debēt enim abstinere q̄ȝdiu virtus tolerauerit ⁊
appetitus excitatus fuerit. Cum aūt egritudo ꝓcedit ⁊ est
de illis dixit Sera. que nō resoluunt̄: sed accñtia magnifi
cant̄ ⁊ pulsus separat̄ .i. debilitat̄ ⁊ multiplicat̄ frigus ⁊
singultus ⁊ sudor damus eis ex vino qd est pōticum forte
odoriferꝝ delectabile paꝝ cuȝ aq̄ de citonijs ⁊ medulla pa
nis. Et si est poſſe sorbeat illud paulatim. ¶ Et Almā. dixit
paulatim ad potandū tribuat̄ vinū vetus cū rob granato
rū: ⁊ qñ vomuerit iteꝝ tribuat̄. Et panem in succo grana-
toꝝ infusuȝ cogēdus est sumere cū vino ⁊ comedere ipm:
quē si vomuerit iteꝝ dādus est: ⁊ sic donec quiescat. ¶ Et
Aui. dixit. cū cōmouent̄ accñtia mala de casu pulsus ⁊ siti
bus: q̄ȝuis non sit euō facta sufficiēs: ⁊ non sit eūtum q̄ȝtū
oportuit euari de cibo corrupto ⁊ humore malo: opʒ tñ vt
cibes eū: ⁊ hoc cū cibis frangentibus cibū ipsum. s. corru
ptū. sup. humorem malū in malitia sua. Si itaqʒ pulsus in
cipit minorari. Et si videris aliqd de impressione spasmi ⁊
singultus incipies ⁊ dabis eis in potu aliqd ex vino dulci
odorifero in quo est stipticitas cū vino citonioꝝ. Et tortel
las aut medullā panis similaginei calidū q̄ȝtum poſſe est

ipsum pati. Et dixit. si necessarius est cibus fortior illo. s.
ad nutriendum plus ⁊ velocius accipiat̄ caro plurima ex
carne molli ⁊ tenera que sit ex carne auium ⁊ arietuȝ. s. ca-
stratoꝝ vel annualium agnoꝝ ⁊ incidat̄ ⁊ ponat̄ in vase
sicut est: ⁊ decoquat̄ vsqʒ quo amittat aquositatem suam.
Et forsitan ad seipsam redire faciat: ⁊ postea exprimat̄ for
titer: deinde decoquat̄ illud expressum paulatiȝ: ⁊ fiat ace
tosum cū aliquo fructuū infrigidātium: precipue cuȝ gra
natis ⁊ citonijs. Et sunt qui ponūt aliqd occultū de vino
⁊ sorbēt. Et si digitis dissoluat̄ in eo panis paucus nō erit
malū. ¶ Dixit Sera. si infirmus abhorret cibaria donec
ēt ipse nō accipiat sauicb. i. supradictū panem infusuȝ: tūc
opʒ vt des eis fructus quos masticet. Et elige ei ex eis il-
los qui sunt plus pōtici ⁊ minoris aquositatis: sicut sunt
mala acetosa ⁊ nespila ⁊ sorba ⁊ citonia ⁊ vua appensa ⁊
alia que seruant̄ cū succo vue ⁊ masticet̄ cū eis. Et ramos
ēt eius. s. vitis: ⁊ si comedūt ex eis nō est negādū. Et Aui.
dixit. nō est malum vti eos vua pensili: de qua tps accepit
humiditatem superfluam cum appetunt eam sumendo ex
ea paꝝ ⁊ masticando grana eius bene. ¶ Et dixit Auice.
cum senseris q̄ tota passio nō est ex cibo: sed est illic sicut
fortitudo frigoris stomaci. s. puri vel cum mã tunc prepa-
rabis te in retinēdo vomitum eoꝝ. Et fac vt illi super qd
dormiunt ex cibo sit virtus permixta pulloꝝ columbaꝝ.
Et sint cum eis species. s. aromatice calide ſm quantita-
tem quam extimas de intēsione vel remissione frigoris sto
maci. Et sit panis eius infusus in passo. i. vino cocto dulci
vt vernacia: vel passo. i. vino cocto vel triplicato. ¶ Almā.
dixit q̄ cum cibus euomit̄ cibus ad masticandum tribua
tur. Et postremo bolus cuȝ camphora ꝯditus tribuatur.
Et sic faciendum est donec vomitus deficiat ⁊ stomacus
cibum recipiat. Post q̄ȝ aūt stomacus cibum retinere po-
terit cibandus est: ⁊ paꝝ vini tribuendum est bene redolē
tis. Et Auic. voluit q̄ si ante cibum balnectur nō trahen-
do in eo moram bonum erit. ¶ Dixit Silb. opʒ nām con
fortare dando paꝝ in vice ⁊ sepe: non aūt repente ⁊ mul-
tum: ne sic exbibendo fluxui mã ministretur. Et quanto
nã debilior est tanto minus administretur de nutrimento
.s. in vice: q2 multitudo nutrimenti magis ꝓsterneret eam
⁊ per viam indigestionis mãm morbi augeret. Et dixit q̄
in oībus immoderatis fluxibus periculuȝ est exbibere in
potu aquā frigidam nisi qñ maximus esset appetitus eius:
⁊ adest alioꝝ potuum fastidium: tunc enim dat̄ in parua
quantitate. Et si ꝯfert tunc det̄ plus. In fluxu tñ colerico:
⁊ feruore epatis datur securius. ¶ Dicunt. in pn° prohi-
beatur cibus ⁊ potus q̄ȝdiu virtus tolerauerit absqʒ eo: ⁊
cum videris exigentiam eius incipe ⁊ exbibe modicuȝ de
cibo leuis digestionis boni chimi ꝯdito ex stipticis cali-
dis vel frigidis ſm exigentiam dispōnum. Exbibe ergo
amidum ꝯditum cum sumach vel puluere arilloꝝ aut gra
noꝝ granatoꝝ vel sauicb ordei simul ꝯditum: ⁊ ꝓcede ad
carnes paruaꝝ auium: deinde perdicum ⁊ pulloꝝ ⁊ gal-
linaꝝ ⁊ filium vel piscium bonoꝝ ꝯditoꝝ cum agresta.
Et interdicatur vinuȝ q̄ȝdiu tolerat cum potu vini grana
toꝝ vel aque decocte cum floribus lambrusce. Qz si non
tolerat absqʒ vino detur vinum paruum ponticum limfa-
tum cum aqua pluuiali in qua calibs extinctus sit multo
tiens. Et hoc in dispositione calida. Si vō frigida disposi-
tio cibent̄ pane similagineo asso tortellis vel biscocto ⁊ in
vino pontico infuso: ⁊ ouis assatis donec aliqualiter dure
scant aut sorbilibus cum aliquantulo masticis. Aut cum
carnibus pulloꝝ columbaꝝ iam volantium aut pulloruȝ
gallinaꝝ. Opʒ tñ vt a iuribus eoꝝ educat̄ omnis vnctuo
sitas. Et vinum bibant rubeum ponticum cū aqua extin-
ctionis calibis. Qz si virtus peramplius cadat ⁊ incurrat
lipotomias aquā carnis exbibe ⁊ testiculos galloꝝ ⁊ siles
cibos virtutem velociter subleuantes.

De accñtis b̄'sies ⁊ de mētis q̄e ... ⁊ ... vigi lia.

Abstinētia d̄i fōt a ci bo in prin cipio q̄diu virtus tolerat.

Cura autem per potionem aut respicit mām in stō ꝯtentam. Aut mām ab alijs mēbris fluentem ad stōm ꝛ intestina. Aut respicit dispōnes ꝛ accñtia cum colirica passione ꝯiuncta ꝛ complicata.

Prīa intētio respiciens mām i stō ꝯtētā.

¶ Et prima qdem intentio cōplet᷑ dixit Sera. qn̄ est: q2 nō digerit᷑ cibus: sed fit in stō indigestus aut corruptus: tunc opꝫ vt vomitu expellat᷑ qđ indigestuꝫ aut corruptū est donec abstergat᷑ stōs ab eo: siue cibus sit siue humor malus. Et fortasse hoc faciet nā ꝑ seipsam mota ad succurrēdum. sup. ꝛ si nō fecerit nā vomitū fac tu. Et si fecerit sed nō sufficiēter: iuua eam. ꝛ sup. defectū eius qđ dixit Ser. q2 hoc .s. vomere cibū corruptū vel humorem malū est iuuamentū resoluens pūctionem ꝛ mordicationē ꝑ remotionē cause que faciebat egritudineꝫ: qm̄ res extranea que gñat᷑ ex cibo qui corrumpit᷑ facit accidere vomitū sicut medicina que dat᷑ ad vomēdū. Et attrahit ꝛ asportat ex corpore humores qui faciūt vomitū ꝛ curant᷑ vomitu sicut illi qui bibūt elebor̄ si bibāt aquam calidā cū baurach ꝛ euomunt sedat᷑ vomitus eoꝝ: qm̄ virtus que attrahit res que egrediunt᷑ in vomitu abluit᷑ ab eleboro ꝛ egredit᷑. Sufficit autem dare istis hn̄tibus cibū corruptū in stō in potu aquaꝫ calidam multā. Dixit Alm̄. aqua calida multoties ꝯtinuo: q2 successiue in potu tribuat᷑. Et si adhuc ꝑseuerauerit vomitus iterū det᷑ ꝛ sedabit᷑ eius passio. Aui. quoq3 dixit. ꝑmū qđ opꝫ fieri est vt expulsio fiat ꝑ vomitū si fuerit adhuc cibus ꝑximus superioribus .s. q2 fit in stō. Sed si nō fuerit ita q2 non sit in stō: sed descenderit ad inferiora ꝛ fuerit in intestinis opꝫ vt exhibeat᷑ aliqd ex eis que leniunt mām qđ ipsum deponat .i. educat .s. anteq̄ꝫ transeat ad epar. Et si quidem fuerit iā in intestinis inferioribus ad educendū ipsuꝫ clystere fiat. Posuit quoq3 Auic. casum in eductione cibi corrupti aut ēt humoris inuēti in stō. Et dixit. si vomitum aut lenitiuū qđ exhibes cū mensura que extrahat illā quātitatem .s. cibi corrupti vel humoris in stō repti que necessaria est educi preter q̄ꝫ extrahat supfluitatem sup illud autem extraneā ab eo. Et sic voluit ꝙ non det᷑ vomitiuū nec lenitiuū nisi debile: vt nō moueat humores ex corpore. Nō ergo det᷑ mediocre nec forte ne attrahat ad stōm ꝛ intestina humores ex corpore qui possint esse cā lesioni: sed solū cibus corruptus educat᷑: ꝛ humor si qs in stō tunc reptus fuerit. Et nō opꝫ dixit Aui. vt educat᷑ cum eo in quo sunt due malitie .s. mollificationis stōi: ꝛ debilitatis virtutum eius sicut sunt in oleo sisamino ꝛ oleo de oliuis ꝛ aq̄ calida .s. sumpta cū dictis oleis vel altero ipsoꝝ. Nā faciūt stōm paratum recipere ex corpore supfluitates. Nec ēt fiat dixit Auic. cū eo in quo est glutinatio .s. relaxans ꝛ humectans stōm sicut est mucillago psilij ꝛ silia: cum ipsi indigeāt ꝯrio glutinationis .s. siccitate ꝛ stipticitate: immo educat᷑ dixit ipse cū eo qđ est sicut aq̄ mellis ꝛ syrupus acetosus dulcis .i. pauce acetositatis cū aqua calida sumptus. sup. ꝛ nō detur nisi ꝓp necītatem .s. ipse syrupus acetositatis: immo educat᷑ cū eo qđ est sicut aq̄ calida sola: aut cū pauco baurach aut cū sale naptico aut cū cimino pauco. Hic repiunt᷑ due alie lr̄e. Una dicit. imo educat cū eo qđ est sicut aqua mellis ꝛ syrupus acetosus dulcis ne mordicet ꝛ det᷑ cuꝫ aqua calida nisi ꝓp necītatem si oporteat te dare ipsa .s. habentia duas malitias aut hn̄tia glutinationē. Et alia dicit. non ꝓp necītatem .i. non q2 sit necessaria aqua mellis aut syrupus acetosus: q2 sufficit aq̄ calida sola. Uel vt dicūt alij non ꝓp necītatem: sed oꝫ sumi ipse syrupus acetosus cū aqua calida. Et si vomuerint ꝑ seipsos dixit Aui. ꝛ accidat eis subuersio non obediēs .i. rei non obediētis expulsioni vel nō obediēs .i. difficilis ꝛ noceat eis ꝑ istud: tūc illic opꝫ vt curent᷑ .s. ꝑ alium modū a supradicto qui erit: qm̄ Hyp. dixit ꝙ vomitus qñq3 ꝓhibetur vomitu: q2 euāt mām eius. Et fluxus aliqñ ꝓhibet᷑ fluxu sīlr: q2 euāt᷑ mā faciēs fluxum. Et dixit ꝙ vomitus aliqñ ꝓhibet᷑ fluxu ventris: ꝛ fluxus ventris vomitu: q2 diuertitur mā: quare fiat illa euacuatio vel diuersio. Uerumtn̄ opꝫ ēt ne hic vomitus aut fluxus ventris fiat nisi cū debilibus non cū mediocribus: nec q3 cū fortibus. Un̄ dixit Aui. opꝫ vt fiat cū suppositorio leui facto ex tereniabim ꝛ zuccaro ꝛ sale: aut cum clysteri leni ex aqua sicle ꝛ aqua baruch ꝛ oleo ros. ꝛ sisamino: aut cum aliquo quod bibatur sicut ciminum. Ipsum namq3 est iuuatiuum multum in hoc.

Lenitiuū ꝛ vomitiuū oꝫ eē debile i cura passionis colirice.

Mō de vomitu curat fluxu ꝛ ē.

xª vō ꝛ ventre vōitu euōcat: ꝛ flux᷑ fluxu.

Scd̄a intētio respiciēs mās ab alijs mēbris ad stomacū ꝛ intestina fluentes.

¶ Cum aūt māe male in corpore fuerint cōmouentes coliricā passionem: ꝛ non fuerint ex cibo corrupto tn̄: vt q2 ille male māe fuerant iuuātes ipsum ad inducēdum eam: vel q2 iam cibus eductus est ꝛ nō est timor dixit Aui. totus ex cibo: sed vel ex eo ꝛ alijs illis mārijs malis: vel ex ipsis materijs tn̄ absq3 cibo tūc non inuenit᷑ excusatio qn infrigidet᷑ stōs exterius. Et si nō alio saltem cum niue: ꝛ hoc post adiutoriū eius ad vomituꝫ si declinat mā ad ipsum. Dicūt hꝫ hoc veritatem si mā fuerit colerica acuta. Uoluit itaq3 Aui. ꝙ anteq̄ꝫ infrigides stōm tu adiuues ad educēdum illas mās colericas vomitu: maxime si declināt ad ipsum. Et hoc dixit ipse fiat cū mensura tolerabili: ꝛ sic innuit ꝙ vomitiuū sit leue nō forte vt sit q̄ntitas vomitus tolerabilis non supfluens: ꝛ ꝓsternens virtutem. Quidā alij dicūt Aui. intellexit ꝙ tu infrigides stōm post adiutorium tuuꝫ ad vomitū .s. post q̄ꝫ iuuasti vomitū: ꝛ postea sedasti eū: sed declinat stōs ad illud .s. vomitum adhuc: ꝛ vt q2 sint adhuc māe in stō vel fluentes ad ipsuꝫ. Et hoc .s. infrigidare stōm fac cū mensura .i. cum q̄ntitate tolerabili: q2 non supflue infrigides ꝛ ꝯstringas infrigidādo supflue vt non remaneant᷑ māe ille male. ¶ Qz si predicta cura quieuerit egritudo dixit Alm̄. balneū .s. dulcis aque ingrediat᷑ in quo per vnius hore spaciuꝫ moret᷑. Et egressus de balneo leui alat᷑ nutrimento: ꝛ deinde dormiat. Si aūt dixit Alm̄. vomitus ꝛ solutio ventris vehemētes fiant: ꝛ sint hōmata terrefaciētia superuenerint nō est timēdum .s. vt pre timore desistas a cura: sed subueniēdum est a pn̄º sic. Troc. de olibano cuꝫ aqua ꝛ niue ꝛ rob granatoꝝ in potu dent᷑ semel. Et si non cessauerit duo adiutoria: ꝛ coxe in supremis ligent᷑ partibus: ꝛ aqua niue infrigidata sup pedes: ꝛ crura fundat᷑ ꝛ in ea moret᷑. Et venter ex ros. ꝛ sandalis ꝛ camphora ꝛ gallia mus. aqua ros. ꝛ psio epithimet᷑. Et pānus in aqua ros. niue infrigidata infusus desup ponat᷑ qui postq̄ꝫ fuerit tepefactus remoueat᷑ ꝛ alius loco eius ponat᷑. ¶ Et Auic. dixit. cū supabundat vomitus tūc ex eo qđ retinet ipsum est infrigidatio ventris supra ab eo posita. Et si illud quo infrigidas fuerit frigidum infrigidans .i. frigidū potentia ꝛ actu factū ex succis fructuū .i. frigidoꝝ stipticoꝝ erit magis iuuatiuum. Et si ministrant᷑ cū eis sandalum ꝛ cāphora ꝛ ros. ꝛ liniatur cum eis mirach erit iuuans. Et ex eis que retinēt vomitum est positio ventosaꝝ sup vētre absq3 incisione. Et subdit Auic. si non fuerit caliditas fortis curet᷑ cum medicamine de luto anesiburia .i. aromatizato qđ positum est 5º can. Et opꝫ dixit ipse vt adiuuent᷑ in retinēdo vomitum cum robub stipticis .s. ꝛ frigidis: qñq3 tn̄ cōcedunt᷑ cum eo qđ est sicut menta: de qua dicunt quidam ꝙ ipsa est precipua in cā frigida: ꝛ vꝫ etiam in calida ꝛ in dolore stomaci ꝑducente ad sincopim. Et precipue succus eius. Et danda est in cā frigida cū vino stiptico: ꝛ in calida cū aq̄ pluuiali. Et si euomuerit ea dixit. A. reiterent᷑ sup eos ꝛ dent᷑ ex eis paulati .i. paucū i vice. Et nō oꝫ vt cesset᷑ i dādo i potu medicias restrictiuas ꝛ rob. stiptica ꝓꝫ vtutē eoꝝ imo oꝫ vt reiterent᷑ sup eos ꝛ fiat ꝑmutatio de vna meª ad aliā .i. aliteꝫ i vtutē ꝛ sint oēs meᵉ eoꝝ stoᶜᶜ. Attn̄ stiptica q̄ oꝫ approximari nō oꝫ vt sint acetositatis plime talis q̄ mordicet stōm. Et sint ꝑ hoc .s. ꝑ mordicationē suā iuuātia mām .s. vt fluat ad stōm: imo si est i eis aliqd ex h̄ frāgat᷑ illa acetositas mordicatiua cū re q̄ nō sit de gñe ei⁹ qđ soluit vētrē aut fac᷑ vōere. Frāgant᷑ ḡ cū zuccaro. Plimi tn̄ qb⁹ acetosi

vomituosi sunt qui sunt colerici qui caliditaté colere pos sunt resistere acetositati. Opꝫ tñ vt expiaṫ dispó coꝝ q̄ reci piunt ea in dādo eis in potu paꝝ ꝯsiderando an tolerēt ea an ledantur. Hoc tñ potest sciri ex regimine preterito si con sueuerūt sumere acetosa ⁊ nō ledi. ¶ Dixit Auic. syrupus de mēta factus cū succo granatoꝝ expressoꝝ cū pulpa sua cū aliquātulo myrti est bonus eis: ꝓhibens vomitū coꝝ. Inueniṫ lr̃a que dicit cū aliquātulo mēte: sed ipsa est sup̄ flua. Et silr̄ retinet vomitū coꝝ aq̄ granatoꝝ acetosoꝝ: in qua q̄ñq̄ poniṫ aliqd de luto aromatizato. ¶ Medicamē bonū. ℞. rob. ℨ. ß. aneti. ℨ. i. balaustiaꝝ. ℈. ij. sandaloꝝ. ℨ. ij. bulliāt in succo plātaginis ⁊ colenṫ: ⁊ colatura deṫ ad po tandū cū miua. ¶ Dixit Sera. deṫ in potu aq̄ granatoꝝ acetosoꝝ ⁊ aq̄ piroꝝ ponticoꝝ ⁊ silū. Et si desiderāt aquā da eis de aq̄ frigida q̄ntitaté. ℥. i. ß. postq̄ꝫ infunduntṫ in ea flores vitꝫ. s. lābrusce aut rose recētes aut spodiū paucū aut tortelle ⁊ silia. Et ex his oībus opꝫ vt deṫ paꝝ vt non gra uēt. Et si sic nō cessat vomitus da rob granatoꝝ cū aq̄ men te pane ⁊ gallia. Et si das aliqd frigidū tūc da ex eis paꝝ ⁊ non ledāt stōm ⁊ virtutes nāles. Et subdit. si expetūt aquā calidā iuuanṫ plus. Et hinc dixit Aui. cū plurimi coꝝ bi būt aquā calidā iuuanṫ fortiterq̄ꝫ non tepidā siue paꝝ ca lidā ⁊ expandiṫ virtus ad venas coꝝ ⁊ redeūt māe expul se ad stōm. s. ⁊ intestina ad venas. s. corporis: ⁊ sic iuuanṫ ꝓ eā. Et dixit. A. aq̄ ros. calefacta. s. sumpta in potu ⁊ illini ta ꝯfortat stōm coꝝ ⁊ calefacit. s. cū sua actuali caliditate ēt fortasse in tēperando spūs: ⁊ sic ꝓhibet ex egritudinibus coꝝ. Quidā aūt volūt q̄ aq̄ calida sit eis nociua. Et expo nūt textū Auic. sic. expandiṫ virtus aque calide ad venas corporis ⁊ liquefacit in eis māe: ⁊ sic māe expanse per ve nas corporis: liquefacte redeunt ad venas. s. meseraicas: ⁊ ab eis ad stōm ⁊ intestina: ⁊ vñ fit additio in egritudine. Et sic fortasse nō recte volūt ꝯtra sniam Sera. ¶ Qꝫ si cā fue rit mala dispō stōi frigida absq̄ꝫ peccato in cibo: tunc dixit Aui. preparabis te in retinēdo vomitū coꝝ postq̄ꝫ vomitu expleuerint totū id qd̄ oportuerit expelli cū syrupo de mē ta ꝑmixto cū miua pauca. al. mirra cū xiloal. ¶ De reme dus aūt extrinsecis in retinēdo vomitū coꝝ dixit Ser. po naṫ sup ventré emplm̄ factū ex citonijs ⁊ ranir ⁊ misceā tur cū eis flores vitis barba yrcina acatia sumach balau stie ⁊ cortices granatoꝝ ⁊ sauich ordei. ¶ Dixit Aui. opꝫ vt vaces ad vaporationes ⁊ vnctiones ex oleis in quibus sunt ꝯfortatio stipticitatis ⁊ calefactio subtilis. i. pauca si cut est oleū de lilio ⁊ de narcisco: ⁊ de spica ⁊ rosatum. Et oleū in quo bullitū est mastix est bonū eis. Et fiat sup hy pocūdria. s. ⁊ ventré: imo vt dicūt qdā ꝯ vnctiones ⁊ emplr̄a coꝝ decliuiora ad calefactioné. Et si fuerit a caliditate dixit emplenṫ stōi coꝝ cū rebus stipticis vehemētis stipticitatis in qbus sit aromaticitas infrigidās. Fomētatur aūt vtilr̄ stōs: ⁊ vēter cū filtro infuso in vino citonioꝝ: ⁊ vino rubeo stiptico in qbus bullierint ista aromata grosso mō ꝯtrita. ℞. galie mus. ℨ. ij. ros. floꝝ lambrusce. añ. ℨ. vi. mēte acatie aburis myrti absinthij ciperi gal. hypoq. masticis corallo rū rub. añ. ℨ. ß. panis assi. ℨ. vi. musci cāphore. añ. ℈. ß. Et fa cta fomētatione bis vel ter exicceṫ locus cū pāno lineo le ni ⁊ supponaṫ sacellus factus ex tribus partibus panis as si ⁊ parte. i. masticis calefactus. Et dixit Aui. sicture ⁊ la certi vngant cū eis que sunt sicut oleū ros. aromatizatum aut oleū viol. silr̄ aromatizatū cū cera pauca mixtū: ⁊ hoc i estate ⁊ in hieme cū oleo de spica ⁊ cera pauca. ¶ Qꝫ aūt plurimus cōmittiṫ error in retinēdo vomitū vel fluxū añ tps ꝯueniēs. Aui. i hoc monēs medicū dixit. opꝫ vt ꝯside res in hoc illud qd̄ egrediṫ: qꝛ vū enim pleuerat exeundo chi lus. i. corruptus vel aliqd̄ homogeneū ei vel cibus corru ptus nō ꝯcediṫ eius retentio oino aliquo modoꝝ. In ipsa enim est timor magnus. Cum aūt alteraṫ ab illo alteratio ne fortasse feda. i. mala. al. fetida vel feda q̄ntum ad accn̄tia

Aq̄ mul. tū calia nō tepida cō fert eis.

Applicās de extrinsecus.

Cū sunt vōit⁹ ⁊ fluxus reti nēdi.

vel feda qꝛ colliquatiua tūc necessaria est retētio. Et silr̄ cū illud qd̄ egrediṫ est res curachia. i. muccosa viscosa vel pel licularis aut colerica aut aliq̄ res ex eis que debilitāt cor pus ⁊ imprimūt in pulsum: ⁊ faciūt ipsum frequētem sm̄ equalitatem. i. ꝓportionem ⁊ faciūt ipsum descendentem. i. cadenté vel submersum: ⁊ faciūt apparere in corpore si cut extenuationé ⁊ in mirach sicut spasmū tunc est necessa ria retētio. Et ideo ēt dixit. cū necessariū facit timor vt ꝓ hibeas coliricā passionem: ⁊ non euāta sunt oīa que opor tuit euāri de ipso corrupto ⁊ humore malo: deinde cōmo ueanṫ accn̄tia mala de casu pulsus ⁊ silibus tunc opꝫ vt ci bes eū ⁊ desistas ab euōne. Et deinde post aliquos dies. s. cessato timore ⁊ sedata cōmotione illoꝝ euacua ipsū. s. ci bum corruptū vel de humoré malū. Recta eniꝫ curatio co lirice passionis est vt nō retineaṫ donec plectorica vel cha cocima sit multū minorata. Et si nō pigritauerit aut tarda uerit fiat ei auxiliū lene ⁊ paulatim. Interim tñ ꝯfortanda sunt stōs ⁊ intestina cū leuiter stipticis aromaticis vel aro matizatis calīs vel frigidis sm̄ exigentiam. Interim ēt ob uertanṫ fluentes māe ad partes oppositas cū his que plu ries dicta sunt. ¶ Dixit Sera. si vomitus nō stat per reme dia facta: tūc opꝫ vt ponas in primis sup inferiori parte vē tris: ⁊ sup sumé cū das. i. dare vis cibū: ventosas. Et si non mouenṫ sup ventré ipsum: ⁊ tūc pone eas iter duas spatulas ⁊ precipe infirmo vētosis sup ipsū stātibus vt dormiat. Et pone eas multū. s. leniter vt non igniaṫ locus. Pone ergo eas cū pauco igne ⁊ eradica eas ⁊ muta ipsas donec euēte tur locus ex obuiatione aeris: q̄ñ tñ multiplicaṫ mora ci bi in stō mollifica apponem vētosaꝝ paulatim. Similr̄ ⁊ Aui. addit q̄ q̄ñ apponunṫ vētose iter spatulas q̄ sint de cliues ad iferiora. Et subdit. si aūt fuerit magis decliue ad inferiora vt emittaṫ ꝑ secessum. s. illud qd̄ influit ex corpo re tūc liga qd̄ est sub ascellis eius ⁊ adiutoria eius. Et fac eū dormire si poīe est. Et cū excitat eū dolor vētosaꝝ aut in stitaꝝ tūc reitera ea ambo sup ipsum. Et nō alteres ea am bo. i. nō remoueas vel nō cesses reiterare ea ambo remouē do vētosas ⁊ reapponēdo soluēdo ligaturas: ⁊ religando vsq̄ꝫ quo sis ꝯtētus vel securus: ⁊ incipiat cibus descēdere a vomitu: aut sedeṫ motus descēsionis eius a fluxu vētris tūc enim solue qd̄cunq̄ꝫ coꝝ paulatim. Qꝫ si nō recipiat. i. nō retineat aliqd cibi vel medicinaꝝ in stōmo fluxu ven tris educat ipsum tūc aggrega in cibatione eius iter stipti ca ⁊ inter ea in qbus est stupefactio aliq̄ sicut amidū assa tū qd̄ ponaṫ in decoctione papaueris: ⁊ ponaṫ sup ipsum gallia. Dixit enim Sera. si fortior sit solo vētris tūc permi sce amidum torrefactum cum decoctione papaueris ⁊ gal lia. Et nō ponas dixit Auic. sup ipsum dulcedinem. i. rem dulcem: dulcedo enim q̄ñq̄ꝫ fit causa ad abhorrendum: ⁊ causa lenitatis ⁊ fluxus ⁊ solutionis nature. Cum ergo de deris ei huius fac ipsum dormire desuper: ⁊ q̄ si fuerit illic vomitus ꝯsequenter adhibeas ei coclear. i. de syrupo mē te aut rob eius. Et si fuerit fluxus ventris premitte supra ipsum. i. ante ipsum suctionem aque citonioꝝ ⁊ silium. ¶ Dixit Serap. intendēs ad accidentia si ledat eos sitis da eis in potu farinam sauich ordei cum aqua granatoꝝ. Et Auic. dixit. frangatur sitis coꝝ cum eis que sunt sicut sa uich ordei ⁊ sauic maloꝝ cum aqua granatorum. Et di xit. quandoq̄ꝫ tollitur sitis eorum cum infrigidatione sto maci. Et dixit. tolerare sitim confert eis: qꝛ consumuntur humores eorum malitiamo dixit Auic. fortasse accidentit eis sitis ⁊ febris: ⁊ significant q̄ solutio ventris. i. vomi tus permutatur ad sanitatem. ¶ Dixit Serap. spasmum qui accidit in manibus cruribus ⁊ pedibus eorum opor tet vt tu sedes cum pannis: quos submergis in lacte ca lido: ⁊ pone eos super lacertos: in quibus est spasmus: ⁊ line eos etiam cum ceroto humido: idest humectan te. Est enim hic spasmus de inanitione. Et dixit. ledan

Dulcedo no cua sunt eis.

Sitis in eo respi ciēs acci dentia.

tur etiam lacerti duorum mandibularum a spasmo. Et oportet ut liniaas eos cū aliquo oleo calido. Aui. dixit. si appareat spasmus administra sup iuncturas. s. et lacertos cerotalenia calida ꝓfundātia sicut in hieme cū nardino oleo de lilio. Et in estate cū ros. et violato. Et silr proijce sup eos pānos infusos in oleis humectatiuis lenitiuis et in oleo de oliuis: oportet tñ dixit ipse in hoc ut intētio principalr sit in mādibulis: et incessanter eleuent cū mento et lacerto mouēte genas inferiores ad supiora cū cerotis. ¶ In declinatiōe aūt cū quieuerit inflāmatio. s. et acuitas et grauitas accēsiū et dormierint da eis ī potu aliqd de robub. s. frigidis stipticis et prepara te ɔfortādo stōs eorum cū troc. de ros. magnis et paruis et cū terrenis ab in et spodio et cū alcauzi et similibus.

¶ De cura stipticitatis ventris. Cap. xxxvij.

Supra cum posite fuerūt cause fluxibilitatis vētris habite sunt cause stipticitatis eiusdēq que sunt illis ɔtrie. Dixit Gal. 6° de accñti. et ponit a Rabi in 3° particu. sic descendit aliqñ ad partes ani humor ex humoribus acutis: qui et: et si sit horribilis retinet: et eius exitus aliqñ ꝓhibet. s. volūtarie: et tunc reuertit humor et ascēdit sursum et gñat stō puncturas et replet caput fumositatibus et eas impellit ad stōm. Et silr accidit multotiēs ex vētositate retenta petēte exitū p inferiora que reuertit et supiora petit et ledit: qre sup. retineri non debet humor ipse nec vētositas: imo emitti debet nulla obstante cāsilitate neqꝫ retineri debet egō querēs exitū: qñ cū retinet induratur et fit difficilis emissionis. ¶ Dixit Ras. 8° ɔtiñ. ex li° nutrimenti. vidi quandā mulierē paraliticā cuius vēter ɔstipatus est p mensem vnū: et paralisis erat in media parte: et tñ vēter senorum non ɔstipat ultra quinqꝫ dies: sed emittit de eis suba sicca. Et impossibile erit q vēter ɔstipet p spaciū lōgū quin inflet et magnificet. Et qñ ꝓlongat retētio fecis dixit Aui. in ca° de colica inflat vēter et interficit. Ego aūt vidi filiā magri Succi de Scarparia que ab ipsa die qua ɔcepit vsqꝫ ad 45^{m} diē nullū habuit beneficiū vētris cū oibus et medicinis et lenitiuis et violētis et clysteribus lenib⁹ et acutis et emplis et vnctionibus solutiuis: et tñ multū comedebat et bibebat et velut sana ꝑmansit et tandē tpe debito peperit filiū. ¶ Dixit Auer. 7° colli3. qñ accidit vētris ɔstipatio: tunc ɔsiderandū est in quo loco sit cibus retētus an in stōm an in itestinis. Et si est in stō Gal. precepit dari ɔfectionē triū piperum: sed nō de forti in qua intrāt medicine laxatiue: sed de debili quā posuit in li° de ingenio sanita. Et hec medicina nō est ɔueniens nisi illi in quo cibus ꝑmutat in stō ad acetositatem: qꝫ stōis calidis et nauseā calidā ex caliditate hñtibus hec nō ɔuenit medicina. Et est dōm Ga. quia iā mostratū est in mēbrorum via q eque debilitat virtus mēbrorum pp cōplonem calidā sicut pp cōplonem frigidā: quia aliqd mēbrum non hz virtutē suā nisi pp tēperatū et cōmensuratū calorē. Et si debilitat pp cōplonem frigidā hoc est iubaleqꝫ est ei ɔtrariū: et si pp cōplonem calidā erit ꝑ acc̄ns sicut sol fortis extinguit ignē: et calor fortis fornacis extinguit cādelā. Silr pōt dici Gal. de debilitate stōi que fit pp causas calidas et nauseas calidas: et ergo Gal. nō respexit nisi ad frigiditatē que stō accidit per accñs: et hāc curare intendebat. Sed ꝓuidendū est sup cōplone calida: et sic medicamina misceri debēt: sed credo q clima suū ipsum sustentauit in hoc. Et mihi vi dixit Auer. q elm citoniorum cū xilo al. mixto. als. mixtū. cū mastice et gar. multū vz si sit taliter cōpositū q frigiditas citoniorum vincat illorum caliditatē. Et nō est tradēdū obliuioni dixit ipse de modis cōparationis harum cōpositionū: qñ si volueris frāgere virtutē predictarum medicinarum absqꝫ citonijs potes hoc facere cū extremitatibus vitiū vel alijs rebus frigidis stipticis. Et medicinis in hoc ꝓuisor esse debet ut resistat ei q plus est timendū. Et melius est q calor qui ex hac ɔuenit mixtione sit in gradu primo. Et qñ fuerit necesse frigiditatem stōi remouere: sicut nos diminuimus in aliqbus ɔstitutionem calidorum: qñ non oportet cōplonem calidā ꝑ contrarietatem e cōuerso. Et dixit Gal. precepit embrocare ventrē istorum cū aq calida. Et intendit p hoc ventrē mollificare: sed mollificatio: quia nocet stō oportet illud facere cū timore: quauis eni mollificatio sit huic ɔgrua egritudini: nāc tñ mēbri ɔtraria existit. Et ob hoc necesse est has duas res miscere bene et semp est necesse rē ɔuenientē ordinare. Sed cum cibus de stō descendit: tūc embrocatio valde vtilis existit hoc obseruato ne cibus indigestus ad embrocata mēbra trahat. et hoc clystere melius est oibus que fieri pñt. Et si nō est mordicatio aut vētositas tūc sufficit clystere factum ex oleo et melle et aliquātulo salis. Et si mordicatio fuerit tunc admisceant adipes anseris et galline. Et si vētositas affuerit necesse est ut in oleo coquat paruper: et semina resoluētia ventositatē: sicut apij cimini et similiū. Et ventositas cū nausea in hoc loco signat q calor nālis est debilis: et ꝓpterea nō est calefaciendum nec infrigidandum: sed vtrisqꝫ vtendum est. Et aliqñ hec febris tribus diebus ꝑdurat: sed dixit ipse non timeas.

In cura ɔstipationis vētris oportet ut abstinētia fiat a cibis et potibus ventrē ɔstringentibus qualia sunt ois cibaria grossa vel viscosa difficilis digōnis et tarde descētionis: de quorum numero sunt panis opirus maxime similagineus et precipue si fuerit durus: cibaria de pasta cruste: suba leguminū: suba caulium biscoctorum: pisces viscosi: caro auium aquaticarum: caro quadrupedū siluestrium et bouum veterum maxime cū cibaria insipida fuerint. Et de his sunt assa et frixa et oua in decoctione dura facta. ¶ Cū vero feces indurate fuerint et in squibalas ɔuerse, mollificāde sunt ante ois cū clysteribus mollitiuis ex oleo cōi et sale vel oleo viol. cum adipibus absqꝫ sale cū decoctione altee mercurialis malue bleti violarie volubilis et branceursine et bene decoquant: et in aqua bene malaxent ut ingrossetur aqua et addat medulla cassiefi. mel viol. et butirū recens: et hoc clystere diu teneat: et si expedit iteret. Et iuuetur ipsorū mollificatio cū potu iurium pinguiū maxime galli aut galline veteris. Et ɔuenit ius qualiarum et ius olerum mollium sumptū. Et fructus humidi bene maturi. Mollificatis fecibus ut venter in lenitate ꝑseueret oportet in pn° cibationis vel paruz ante qō melius est sumere aliquos de fructibus humidis vētris lenitiuis bene maturis: quales sunt cerasa prune mora celsi ꝑsica ficus virides et sicce et vue et pepones et sites cū qbus melius est nō bibere: aut parum vini dulcis. Et de ɔuenientibus sunt ius caulium parum bullitorum et decoctio supradictorum olerum mollitiuorum ventris sicut spinachie bliti malue mercurialis volubilis bletonū et silium. Et sicut decoctio summitatū vrtice aut teneritatis lupulorum maxime qñ ɔdiuntur predicte decoctiones cum carnibus pinguibus: aut multo oleo cū sale sufficienti. Et ɔueniunt carice pingues bullite in aqua mellis et comeste: valent enim sic ad leniendū ventrē et expurgandū pulmones et renes. Et pruna silr decocta sumpta vētrem leniunt. Et emig. cū caricis comeste. Et decoctio sebesten bibita et proprie febricitantibus cū zuccaro. Et ɔueniunt oliue salite et cappares saliti. Et capita porcorum bis in aqua decocta: p° aqua proiecta et comesta. Et cepe comestū in pn° mēse. Et cōchilia marina in pn° mēse comesta: et brodia et leguminum ꝓprie pisorum: sed oportet ut ɔdiant cū zenzi. et pipere lōgo. Et ɔuenit in fine mēse sumere aliqd ex stipticis cōpressiuis: sz in parua qntitate. ¶ Qñqꝫ tñ non sufficiūt predicta: quare oportet ut iuuamētū fiat cū his que itus sumunt p os supius vel cū clysteri vel suppositorijs: et his que exteri⁹ leniunt. Et de sumēdis p os ē medulla cassief. vel māna cū sumunt sicut sūt aut dissoluunt ī aliquo supradictorum brodiorum vel decoctionū: aut ex eis cū zuccaro viol. fit elm. Et syrup⁹ et viol. factus cum succo viol. in febricitantibus est mollificans

No. nocumētum qd̄ ɔseqr̄ cōstipacitate ventris.

No rē miraculosam de muliere pgnāte q̄ stetit sine bñficio vētris p. xlv. dies et bñ cōedebat et sana permansit.

Decoctio mollificatiue vētris q̄ sumunt per os.

tene bonū. Et qñq₃ iuuant carice supradicte cū miscet' eis medulla cartami aut seminis vrtice. aut ʒēʒi. albū. Et qñq₃ ponit' in brodijs puluis tartari. Et v₃ aqua sublimationis flor₃ sambuci bibita. ⁊ ius cācror₃ bibitu: sed nō comedat' caro ipsor₃ vt dixit Abuberti. Et puluis radicu₃ camepitheos icorporatus cū medulla ficuū in modū pillar₃ sumptus. Et vide que dicta sunt supra in cura dissinterie ex fece siccate ꝓprie de terbētina. Nā cū sumit' in introitu lecti ventrē optime purgat ⁊ mūdificat epar ⁊ renes. ℭ Et de approximādis de subtus sunt dixit Ras. fel bouis mixtu₃ cū nitro ⁊ pulpa cologn. ⁊ melle inunctū ano. Et assungia pistata cū sale donec bñ fiat salita ano cū digito imissa vtiliter ventrē ꝓuocat. Aui. ℞. fel taurinū ⁊ distēpera in eo medullā casiei. ⁊ addito puluere salisgēme anū inunge. Et ꝯuenit suppositorium factū de ciclamine. Et de approximandis ab extra est vnguentum de artanita descriptionis Mes. Et vnguentū quo inungit' vmbilicus ⁊ ab eo infra bñ calm tādiu q̄ penetret: qd̄ fit ex butiro vetusto felle bouis ⁊ succo ciclaminis simul bullitis. Et emplm factu₃ de succo radicū ebuli cū farina volatili ab vmbilico superius applicatū vētrem mouet: ⁊ ab eo inferius ventrem soluit. ℭ Unguentu₃ de quo dr̄ q̄ si inungant' eo manus ducit superius: ⁊ pedes inferius. Et si nimis duceret inungant' manus ⁊ pedes cū populeon ⁊ quiescit. ℞. elebori albi ⁊ nigri hermodactilor₃ acori succi temputiue ⁊ brionie. añ. ꝯficiant' cum assungia porci veteri. ℭ Et dr̄ retinet' in manu pomū qd̄ odoratū soluit vētrem ꝯstipatum. ℞. scamonee aloes mirre nigre. añ. ʒ. i. esule coloq. añ. ʒ. i. ʒ. pulueriʒent' subtilr̄ ⁊ ꝯficiant' cū succo coriandri viridis: ⁊ fiant ex eis duo poma ⁊ patiēs teneat ea in manibus ꝑmutando ipsa de vna manu ad aliā vt per talē motū calefiat ⁊ aer fortiter ꝑmutet'. Nam sic faciēdo vt dr̄ vēter laxabit' fortiter ⁊ vtiliter. ℭ Dixit Abuberti. Aer frigidus ꝯstringit ventrem cū in visceribus multiplicet calorē ⁊ ꝓuocat vrinā cū multiplr̄ faciat penetrare nutrimentū. Et qñ adiuuat musculum ani ⁊ expellit egōnem ad superius sicut facit in ꝓhibendo volūtarie: totum ēt intestinum rectū efficitur strictius ⁊ difficilioris aggregationis fecis.

ℭ De rugitu ⁊ ventositate ventris. Cap. xxxviij.

Dixit iudeus indignum est retinere ventositatē: qm̄ si retinet' ex ea gñat' hydrops ⁊ exiccat' fex ⁊ gñat' colica ⁊ ꝯuertit' stercus ad stōm vñ egrediat' per os. Et erit ex ea dolor later₃. Aut forte vapor ascēdit ad caput ⁊ gñat obscuritatem ⁊ ꝑturbationē: ⁊ forte locabit' in articulis ⁊ gñabit spasmū. ℭ Et rugitus qdem intestinor₃ aliqñ dr̄ vētositas vētris: aut inflatio eius ⁊ aliqñ dr̄ obtusus sonitus vētris. Et qñ ſ₃ partes vmbilicales siue mediū vētris dr̄ rugitus vētris: qñ vō ſ₃ partes laterales dr̄ rugitus hypocundrior₃: ⁊ est duplex. s. leuis ⁊ fortis. ⁊ leuis proprie dr̄ gurgulatio siue subrugitus. Et qdam dicunt q̄ vētositas in intestinis si fixa fuerit causat vētris inflationē: si vō mobilis causat rugitum. Et alij dicūt vētositas grossa causat inflationē: subtilis vō rugitū vel gurgulationē. ℭ Cā har₃ dispōnum est vētositas agitata cōmixta humiditati: verūtñ humiditas ista que vētositati ꝑmiscet' qñq₃ est pauca valde: ⁊ tūc facit rugitū ⁊ inflationē: ⁊ aliqñ est pluris q̄ntitatis: ⁊ facit gurgulationē. Dixit. A. qñq₃ vētositati ꝑmiscet' humiditas: ⁊ tūc est declinis ad gurgulationē. Nā gurgulatio fit ex ꝑmixtione vētositatis cū humiditate. ℭ Cā ōis vētositatis absolute loquēdo est caliditas diminuta potens tñ mām ventosabilē in euaporationē ponere. Ipsam vō euaporatā nō potens insensibilr̄ resoluere: qd̄ diminutū calm medici frigidū appellāt. Et hinc est q̄ in libris medicor₃ frequenter scriptū est q̄ ventositas causat' a frigido. ℭ Dixit Ras. 8° ꝯti. ex verbo Ga. in li° de acciti ⁊ morbo. q̄ rugitus in vētre accidit: aut ex vētositate grossa: aut ex debilitate virtutis retētiue vel digestiue. Et Aui. dixit. rugitus gñatur ex multitudine vētositatis ⁊ gñant ipsum cibi iflatiui aut malitia digōnis ꝑꝑ aliquā causa₃ malitie digōnis que est aut in mēbris aut in cibis. Plurimum tñ est in mēbris. s. digōnis: ⁊ nō fit nisi ꝑꝑ frigiditatē mēbror₃ aut ꝑꝑ casum virtutis eor₃ sicut accidit in fine ptisis. Et dixit Aui. q̄ plm̄ accidit rugitus ꝑꝑ malitiā digōnis cū lenitate nāe stimulatione necitatis egōnis. Nam vt ipse ait prima primi de virtutibus ministrātibus ventositas adiuuat expulsiuā necessitās ipsam ad expellendū. ℭ Dixit Ras. 8° ꝯtiñ. Ex multo vsu cibarior₃ inflatiuor₃ ⁊ vini multe limphationis fit inflatio que qñq₃ gñat' in stō: ⁊ dissoluit' de leui ex largitate loci ⁊ vehemēti caliditate eius ⁊ rectificatione humor₃ vētosabilium in eo ⁊ raritate poror₃ eius modica ꝯdensatione ipsius. Et qñq₃ gñat' in intestinis ⁊ maxime in colon: ⁊ ista nō dispergit' velociter ex frigiditate ipsius loci: ⁊ largitate. al'. strictura circuli eius: ⁊ rotunditate ipsius fit angustia exitus vētositatis in eo ⁊ ꝯdensatione poror₃ eius. Et vētositas grossa est illa maxime que inflat. Et cā grossitiei eius est grossities ⁊ viscositas humoris a quo surgit. Et diminuta caliditas nō subtilians eā. ℭ Et vētositas qdem inflat: q: ipsa de nā aeris existit cuius nāe est latiorem petere locū: q̄re extēditur: ⁊ sic iflat: ⁊ ēt q: ipsa participat leuitate: ⁊ nāe leuis est petere superiora: sic ergo extēdit ⁊ inflat.

Et signa gñis relatione hñr ⁊ ēt sensu auditus: q: qñ ꝑcipit' sonus eius a patiente ⁊ ēt ab astantibus. Ue₃ dixit Aui. qñ rugitus fit in itestinis superioribus sonus eius est acutus: q: ꝑcutit vētositas tūc rē magis subtilem: sed qñ est in inferioribus sonus est grauis: q: ꝑcutit ad rē grossam. Quidā dicūt: si fuerit in gracilibus vētositas tenuis vox erit acuta ⁊ tenuis. Et si fuerit grossa erit modica ⁊ modice tenuitatis ⁊ acuitatis. Et si fuerit in intestinis grossis absq₃ humiditate vox erit grauis ex grossa vētositate. Et si fuerit cū humiditate tenui signat sup reqsitionē humiditatis liqde ⁊ reqsitio fit ex motu vētositatis ⁊ liqditatis. ℭ Et dixit Aui. rugitus qñq₃ est signū crisis. s. future ꝑ fluxū vētris. Et predicta dicta sunt de rugitu ꝓprietatis intestinor₃. Ue₃ qñq₃ fit ꝑ cōitatē splenis: ⁊ qñq₃ accidit patiētibus in mirach ꝑꝑ ꝯstrictionē. i. subtilitatem ⁊ tenuitatē ipsius: ⁊ vñ intestina sunt frigida vel infrigidantur. Et qñq₃ fit cū in epate est debilitas. ℭ Et exitus qde₃ vētositatis qñq₃ fit volūtarie: ⁊ qñq₃ inuoluntarie. Dixit Aui. qñ fit absq₃ volūtate: qñq₃ fit ꝑꝑ mollificationem recti: ⁊ qñq₃ fit ꝑꝑ mollificationē ieiuni. alia lr̄a h₃ renū: sed prima est melior. Et qñq₃ fit ꝑꝑ vtrasq₃ mollificationes. Et distinguit' inter eas ꝑ id qd̄ vr̄ de paucitate sensus ani ⁊ frigiditate ipsius. Nam tunc est ꝑꝑ mollificationem recti: aut non videt': ⁊ tunc est ꝑꝑ mollificationem ieiuni. Dixit Ras. ij° ꝯtinen. exitus ventositatis inuoluntarie ⁊ proprie qñ tussierit proprie accidit eunuchis propter frigiditatem ⁊ humiditatem complexionis eorum.

Cura rugitus dixit Ras. ibidē est euitare cibaria frigida ⁊ humida: vt pisces lac olera fructus. s. frigidos ⁊ humidos potum aque frigide ⁊ silia: ⁊ sumere de tyriaca vel anacardino vel dyapipereon. Et vti clysteribus calidis ⁊ calefacientibus ⁊ cibariis habentibus in se sinapim piper ciminum origanum ⁊ silia. Et potum vini vetusti potentis aut ceruisie mellis. ⁊ Auic. dixit. rugitus regatur cum alienatione ciborum inflatiuorum ⁊ plurimorum. s. in quantitate ac etiam in diuersitate: ⁊ cum tolerantia famis ⁊ confortatione digestionis ⁊ resolutione vētositatis cum dyacimino dyatirion ⁊ similibus. s. dictis in cura ventositatis ⁊ inflationis stomaci ⁊ dicendis in cura colice ventose. ℭ Et si exitus ventositatis fuerit inuoluntarius dixit Auic. curet' cura paralesis ani: sed si fuerit ꝑꝑ mollificationem ieiuni vngatur qd̄ est supra vmbilicum

cum oleo costino ꝛ similibus. ¶ Dixit Ser. est egritudo alia in intestinis. Et est ꝙ putat infirmus ꝙ illud qd est sub mirach eius ex visceribus sit frigidū. Et qꝛ non est calidū proculdubio non inflat venter eius ꝛ descēdit fex eius paulatim post laborem. Et fortasse descendit cū ea frustuȝ silé flāti in intestinis absqꝫ egritudinibus.s. alijs. Et clystere qdem in hac egritudine est iuuatiuū multum: qm̄ abstergit ꝛ incidit flegma: ꝛ mutat complexionem intestinoꝝ: ita ꝙ non generet in eis flegma post illud. Fiant ergo clysteria cum calefacientibus subtilibus.

¶ De punctione intestinorum. Cap. xxxix.

Punctio sicut dr̄ ab Auic. a qbusdam dr̄ tortio vel tortura intestinorū. Ab Hyp. in aflo. vocat scrosus ꝛ est dolor intestinoꝝ. Et est sensatio nociua ꝛ tristis eorum. Et pōt accidere in oībus itestinis simul: ꝛ tunc si cū adherentia sua in oībus discurrēdo pcedat per reuolutiones eoꝝ a qbusdam dr̄ dolor tortuosus intestinoꝝ. ¶ Tortio tñ duplr inuenit. vno modo large pro oī dolore cuiuscūqꝫ mēbri a Gal. 2° teg. Alio modo stricte solū pro dolore intestinoꝝ. Si vō nō oia: sed quedā occupat itestina siqdem gracilia yleos dr̄ ab yleon intestino. Si vō grossa dr̄ colon a colon intestino. Et quidam dicūt ꝙ punctio est dolor intestinoꝝ paruus ꝛ leuis. Et tortio est dolor eoꝝ fortis ꝛ grauis. Unde Ras. vbi supra dixit tortio fit ex pūctione vehemēti. ¶ Quidam aūt dicūt ꝙ pūctio tortio scrosus colica ꝛ yleos ꝯueniūt inqꝫtū sepe fiūt a silī mā. Sed dr̄unt f̄m magis ꝛ minus. Naȝ cū passio breuis ꝛ leuis fuerit vr̄ pūctio. Et si aliqꝫtulū fortior dr̄ tortio: ꝛ sic adhuc fortior dr̄ scrosus. Et colica est deterior scroso: ꝛ yleos est deterior colica. ¶ Et dolor qdē itestinoꝝ sicut ꝛ alioꝝ mēbroꝝ dū leuis fuerit ꝛ facilr̄ tolerabilis est accn̄s neutrū significans futurā egritudinē. Cū vō magnus adeo fuerit vt dimidiū sui ab opationibus phibeat ꝯsuetis tūc est accn̄s egrū. ¶ Et tortio qdē siue tortura lȝ iportet motū corporis localē f̄m quē corpus torquet ꝛ non pmanet in eodē situ. Ex cōi tñ locutione vr̄ iportare motū localē pcedētē ex vehemētia doloris exn̄tis circa intestina ex cuius vehemētia corpus in eodē situ stare nō pōt imo angustiat se mouēdo ꝛ ꝯtorquēdo vt rē nociuā expellat. ¶ Dixit Ras. 8° ꝯti. ex vbo Ga. nomē tortionis cadit supra pūctionē intestinoꝝ absqꝫ euōne. Et dixit ꝙ oēs expositores libroꝝ Hy. dixerūt. ꝙ tortio si fuerit in vmbilico erit lapsior ꝛ leuior. Et si in itestinis gracilibus supra vmbilicū erit vehemēs ꝛ crudelior. Et Gal. dixit in hoc eē inspiciēdū: qm̄ colica ꝛ tenasmon sunt de vehemētioribꝰ cū qbus nō est fluxus vētris. ¶ Et Ras. dixit. dico ꝙ cā equiuocationis que est in noīe tortionis: qꝛ iter tortionē ꝛ colicā est distinctio: ꝛ silr̄ iter ipsam ꝛ tenasmonē cū tenasmō fit cōpressio quedā ad emittendū egōnē. Et colica est dolor cū quo nō meditat exitus egōnis. Et tortio est ventositas circūlata cū humiditate dās meditationē ꝙ cū ipsa erit exitus egōnis: deinde nō erit aut erit morbus quē ipsa pnosticabat. Dixit Aui. punctio que non est cum fluxu ventris cum fortior fit est colica aut yliaca.

Dixit Ser. pūctio accidit aut ex mordicatione supfluitatū acutaꝝ: aut ex supfluitatibus grossis viscosis: aut ex vētositatibus iflatiuis que extēdūt. Et Auic. dixit. pūctionis cāe sunt aut vētositas coartata. s. iclusa in tunicis itestinoꝝ nō inueniēs viā ad penetrādū ꝛ exeūdum: aut coartata in ꝯcauitate itestinoꝝ nō hn̄s exitū neqꝫ viaȝ desup nec inferiusp anū. Et pōt esse cā phibitionis exitus illius vētositatis fex sicca retēta in itestinis que. ēt suo icessu p intestina pōt esse cā punctionis. Aut cā eius est dixit Aui. supfluitas mordicatiua acuta que ē colerica aut bauracbis salsa que ēt est mordicatiua: aut est cā eius humor viscosus qui nō expellit. s. nō pōt expelli pp suā adherētiā firmā tunicis intestinoꝝ. ¶ Scias tñ ꝙ spēs doloris que maxime sunt eueniētes in intestinis sunt pūgitiuus extēsiuus grauatiuus corrosiuus ꝛ pforatiuus. Nam cā doloris itestinoꝝ: vt ex dictis pȝ aut est calida subtilis acuta ꝛ causat dolorem pūgitiuū vel corrosiuū. Aut est frigida multa grossa ꝛ causat dolorē grauatiuū. Aut est vētosa: ꝛ causat dolorē extēsiuū: que si sit penetrās acuta vt sit locata iter duas tunicas intestinoꝝ ꝛ separat iter eas causat dolorē pforatiuuȝ in quo patiēs extimat viscera sua terebello pforari. Et cā pūgitiui doloris aut est humor colericus acutus pūgēs: aut salsus dū sua viscositate adheret itestinis: ꝛ sua bauracitate mordet ea. Et qdā addūt: aut est sanguis corruptus qui sui corruptione acqsiuit acuitatē. Aut virus mordicatiuū ex apate exiēs intestinoꝝ: aut ad ipsa aliūde defluēs. Et iste cāe pñt esse cause doloris corrosiui. Aut vermes pūgētes ꝛ mordētes ea: aut vētositas coartata exitū petēs: ꝛ grauatiui doloris cā est mā grossa multa que aut erit flā aut melis aut sanguis ꝯgelatus. ꝛ extēsiui doloris cā est vētositas surgēs ex humoribus frigidis grossis vel viscosis: que ēt locata vt dictū est: est ēt cā doloris pforatiui. Aut cā doloris extēsiui est stercus multū siccū ꝛ retētū in itestinis. ¶ Et cause predicte aut sunt in intestinis p ppꝛietatē aut sunt veniētes ad ea ab alijs membris p viā coitatis. ¶ Et qnqꝫ mouēt causas pdictas cāe primitiue extrinsece de itēsa aeris caliditate vel intēsa frigiditate vel cibis inflatiuis: aut ꝯuertibiles in humores acutos salsos grossos vel viscosos. Et qnqꝫ casus vel percussio mouet eas.

Signa gnīs hn̄r nota relatione. Sed p notitia cāꝝ. Dixit Ras. 8° ꝯti. dico opꝫ te respicere in regimine precedēti: qm̄ vt inuit. G. 5° de regi. sani. regimē preteritū ꝯfert ad sciēdū que sit cā. v. g. ad sciēdū vētositatē esse cām doloris itestinoꝝ ꝯfert regimē ociosum cū replōne cibarioꝝ ꝛ potuū inflatiuoꝝ ꝛ alia que ad hoc faciunt.

¶ Signa itaqꝫ pūctionis facte a colera acuta dixit Ras. ibidem sunt: qꝛ est cū siti ꝛ inflātione vehemēti. Et Aui. dixit ꝙ signa eius sunt grauitas. s. aliq parua: ꝛ est cū vehementia mordicationis inflāmante: qꝛ. s. adest inflāmatio cum mordicatione. Et adest sitis ꝛ exitus colere in egestione. Et dixit Ras. confortat egestionem eius regimen preteritum generatiuum colere.

¶ Et facte ab humore salso signa sunt dixit. A. mordicatio cū grauitate addita. s. supra grauitatem que est in facta a colera: qꝛ in ista est maior. Et egestio flegmatis salsi in egestione: ꝛ ꝯfortat ad hoc regimen preteritum generatiuum flegmatis salsi vel flegmatis ꝛ colere.

¶ Et signa facte ab humore grosso viscoso sunt dixit Ras. vbi supra stabilitas doloris in aliquo loco certo: ꝛ paucitas sitis: ꝛ ꝯsideratio in regimine preterito. s. ex repletione ꝛ nauseatiua satietate. Et Aui. dixit. signa eius sunt grauitas. s. maior qꝫ in alijs ꝛ adherentia doloris in vno loco: qꝛ pmanet in eodem loco: ꝛ non separatur inde exitus humoris grossi viscosi in egestione.

¶ Signa facte a vētositate dixit Ras. vbi supra. ventositas grossa cognoscit per inflationeȝ ꝛ pmutationem doloris. Et. A. dixit. ventosa fit cum rugitu ꝛ inflatione: ꝛ adest tēsio sine grauitate: ꝛ est cū quiete. s. a tortione vel cum diminutione tortionis cum exitu vētositatis desuper vel desubtus. Et cum exit ventositas sedatur dolor ꝛ quiescit punctio siue diminuitur.

¶ Signa facte ab apostemate vel vlcere vel vermibus sunt signa ipsaꝝ causarum que dicentur in suis locis.

¶ Et signa facte a fece sicca, sunt ꝙ non descendit ventus cum ea ꝛ appetitus deficiet. Dixit Ras. vbi supra. si regimen preteritum fuerit declinans ad mitigatiua lenitiua: si vero ad adipem ꝛ vnctuosa in maiori parte erit: post tortionem fluxus ventris. sup. ꝛ econtrario. ¶ Et tortio quidem fortis erit cū angustia ꝛ inquietitudine ꝛ permutatione

Marginalia (left column): Nō. diffā inter ista noīa. s. pūctio tortiō scrosus colice ꝛ yleos. — Cause pūctionis.

Marginalia (right column): Que spēs doloris maxime eueniūt in intestinis. — Signa pūctionis fcē a colera acuta. — Signa fcē ab hūore salso. — Signa fcē ab hūore grosso viscoso. — Signa fcē a vētositate. — Signa fcē ab apostē vel vlcere vl vermibꝰ. — Signa fcē a fece sicca. — Signa p̄nostica.

stione decubit⁹ de loco ad locū de latere ad lat⁹. Et qñq3 ītē
duntur predicta accñtia ita vt similetur cardiace passioni.
¶ Dixit Aui. qñq3 pducit punctio ad cruzem ⁊ vomitū ⁊
singultū ⁊ destructionem rōnis: ⁊ sigñat mortem. Dicūt q
dā. si affuerit vētris ↄstipatio ⁊ stōi debilitas ⁊ intestinoꝝ
multa sensibilitas qñq3 deducit patiens ad sincopim ⁊ ad
mortē: ⁊ precipue si pduraverit passio. ¶ Dixit Hy. 4° af/
so. Tortiones ⁊ dolores. s. a vētositate causati circa vmbi/
licū ⁊ partes vmbilicales ⁊ circa lūbos. i. musculos existe
tes retro in dextro renū: ⁊ ēt in ipsis renibus ⁊ ylijs nō so
luti. i. nō remoti vel nō sic mitigati qn redeāt in hydropez
siccā. s. timpanitē ↄvertunt nō qdem necessario: q2 poss' est
egrum prius liberari vel mori ꝙ timpaniticū fieri. Duplr
aūt pōt esse cā illa ventositas timpanitis. Uno modo dolo/
rē inducēdo qui cōicet epati ⁊ debilitet ipsum ⁊ inde epar
debilitatū fit cā timpanitis. Alio mō vt penetrādo p poro
sitates intestinoꝝ deveniat ad loca vacua ventris in qbus
remanens est cā immediata ⁊ ↄiuncta timpanis.

Cura fcē a supfluitate colerica.

Cura gñalis pūctionis complet' p remotiones causaꝝ
eius qbus remotis rectificet' ↄplo mala si qua in
loco remāserit. ¶ Si itaq3 fuerit pūctio a supfluitate cole
rica acuta dixit Sera. nō op3 vt eūetur nisi illa supfluitas:
deinde administrent' post illud res equales. i. equātes ma/
lam cōplonem calidā derelictā sicut psiliū cū oleo ros. Di/
xit enim Hal. 3. ħ. psilij cū oleo ros. ⁊ viol. ⁊ granatoꝝ aq̄
pcussi patiēti dare ↄvenit. Et intellexerūt p psiliū mucilla/
ginem eius. ¶ Dixit. A. cura pūctionis est cura colice nisi
eius que est colerica. Nā si colerica pūctio curaret' cura co
lice esset in ea timor magnus: eo ꝙ absolute loquendo de
cura colice ipsa pficit' vt dicet' suo loco cū rebus multū ca
lidis que approximate in colerica pūctione multū nocerēt
cā3 eius augēdo. ¶ In eūone cause eius v3 dya māna dya
prunis elm psiliticū nicolai. Et v3 lenitivū factū ex cassia ⁊
māna cū decoctione prunoꝝ tamarindoꝝ ⁊ seminū cōiu3
frigidoꝝ. Et clysteria lenientia vtilia sunt valde. In deco/
ctione itaq3 violarie malue althee blitī ponant' ℥. iij. olei
viol. ⁊ cassie ⁊ zuccari viol. añ. ℥. i. ⁊ iniciat' p clystere. Su
mat patiēs decoctionem factā ex seminibus cōibus frigi/
dis semine malue viol. seminis psilij cū sandalis albis ⁊ ci
trinis postꝙ clarificasti eā cū zuccaro albo: est eni3 vtilis.
Et ↄfert aq̄ lactuce endivie vel portulace. Et ↄvenit ab ex/
tra linitio cū oleo viol. ⁊ nenufarino. ¶ Dixit Gal. sup 6°
epyd. ⁊ ponit' a Ra. in. 13° partic. Cū sunt humiditates pū
gitive in itestinis necessariū est pmo clystere cū aliquo qȯ
ipsas mundificet sicut cū aqua mell. s. cāne ⁊ aq̄ ordei. Et
hūiditatibus ipsis egressis necīū est clystere cū aliquo pū/
ctionem mitigāte incollāte ⁊ ↄsolidāte. s. si colera vulnera
verit intestina. ¶ Et dixit. 13° tera. humoꝝ pūgitivoꝝ de
clinantiū ad intestina eūo fiēda est p inferius p clystere. Et
inter res alias aq̄ farris ordei est melior ⁊ ↄveniētior. s. cly
sterizata cū zuccaro rubeo: posset ēt addi cū ea succus bliti.
Et predicta cura Gal. ↄvenit qñ mā esset in intestinis infe
rioribus a qbus possit cū clysteribus educi. Si aūt esset in
supioribus: tūc op3 vt rebus p os sumptis educat'. ¶ Di/
xit Avi. ↄsideret' ⁊ si fuerit illic v̇tus fortis ⁊ mā plurima
eūet' cū eis que sunt sicut decoctio mirab. citrinoꝝ ⁊ sicut
aq̄ granatoꝝ. s. duoꝝ cū modico scamonee aut absq3 sca/
monea ⁊ sequat' aq̄ ordei. s. in potu sumēda post eūonem:
aut eūet' cū eis que sunt sicut decoctio tamarindoꝝ ⁊ cas/
sief. ⁊ siracost ⁊ silibus. Deide equet' malitia cōplonis cū
eis que sunt sicut semē psilij cum oleo ros. ⁊ aq̄ granatoꝝ.
¶ Dixit Ras. 8° ↄti. si tortio fuerit de colera cū inflātione
⁊ siti da in potu de psilio ⁊ semine citonioꝝ ⁊ semine mal/
vavisci. s. de mucillaginib⁹ eoꝝ cū modico oleo ros. ¶ Di
xit. A. emplastret' vēter cū emplis frigidis sicut cū solatro
⁊ supioribus vitis. i. extremitatibus vel capriolis eius cū
qbus misceat' absinthiū vt ↄtemperet frigiditatem illoꝝ.

¶ Et dixit Avic. cibus eorum sit qui fit de lentibus ⁊ su/
mach ⁊ berberis ⁊ similibus.

¶ Et cura facte ab humoribus frigidis dixit Ser. op3 vt cu/ Cura fcē ab hūoib⁹ frigidis.
ret' cum subtiliativis ⁊ digerat' mā ⁊ eūetur. s. cum eo qȯ
ↄvenit. Et fiāt ēt clysteria educētia flā. ¶ Dixit Avi. op3 vt
curet' cura vētose q̄ dicet': nisi q2 op3 vt intētio sit in eūando
plus sive desubtus sive desup. Et dixit. ex eis que ↄferunt
in ipsa si nō fuerit fluxus. s. ventris: sive fluxus. s. hūoꝝ ad
intestina est pulvis amomi sumptus p se sequente potu. s.
vini subtilis. Sed si esset fluxus nō det': q2 est coliquativus
hūoꝝ: ⁊ adderet ad fluxū. Et dixit ↄferūt alsegnati. i. spe/
cies aromatice que pñt ↄferre añ eūonem digerēdo mām:
⁊ ēt post eā ↄfortādo mēbra ⁊ alterādo malā complonem
frigidā in intestinis derelictā. ¶ Dixit Ras. 8° ↄtinē. si fue
rit ex chimo grosso imobili ⁊ inseparabili. s. pp sui adherē
tiam magnā cū viscositate sua det' in potu de carpobal. ℨ. i.
trito cū ameos. ℨ. i. ß. cū aq̄ tepida. Et laxādus est vēter po/
stea. s. post digōnez cū yera distēperata cū decoctione ame/
os anisi ⁊ karui. Et de ↄveniētibus est elm indū: qm eva/
cuat flā corruptū a mēbris nutrimēti. Et turbith sive zizi.
vel cum zinzi. ↄveniēs est in eūone flātis a stō ⁊ intestinis.
Et clysteria fiāt eūantia flā maxime cū decoctione cartami
⁊ agarici ⁊ fiāt ab extra inunctiones ⁊ empla calida. ¶ Et
cibus in flātica ⁊ in vētosa sit alchanabith ⁊ galloꝝ decre
pitoꝝ equatū. i. ↄditum cū aceto plurimo ⁊ spēbus ⁊ semi
nibus. s. calidis carminativis vētositatis ⁊ digestivis flā/
tis. Et sit ↄfectus iure ipso. s. sine carnibus. Et panis sit cū
sale ↄfectus ⁊ alkirstarti. i. furfuraceus est rectior. Et dicit
ericius assus sm ꝙ dr ↄfert pūctionibus ambabus. s. flāti
ce ⁊ ventose. Et vinū sit vetus subtile vt malvaticū. Et op3
vt vtant' exercitio subtili añ cibū. ¶ Qr si flā salsum fuer Cura fcē a flāte falfo.
rit dixit Avi. op3 vt incipiat' ab eūone eius cū clysteribus.
Et ex bonis est qȯ. Re. turbith ⁊ polipodiū. sup. ⁊ alia edu
cētia flā salsum vel flā ⁊ colerā simul: in qbus tñ sit equa/
tio. s. ab acuitate ipsoꝝ. Et hoc cū eis que sunt sicut yerapi
gra. s. G. ⁊ dyacitoniten solutivū vt qȯ est positū in anti/
dotario Mes. Et administrent' dixit Avic. cibi boni chi/
mi ipinguati bona pinguedine sicut est pinguedo arietū ⁊
pulloꝝ ⁊ gallinaꝝ pinguium. Et minoret' cibus cū bonifi
catione eius. Et bibant vinum subtile paucum.

¶ Cura aūt facte a ventositate est dixit Sera. curet' cum re/ Cura fcē a vētofitate.
bus subtiliativis. s. carminativis vētositatis sicut est cimi
nū semen rute ameos bacce lauri ⁊ silia. Et fiant clysteria
silia. s. carminantia vētositatem cum ruta ameos origano
calamento aniso feniculo ⁊ silibus. Curetur tñ prius dixit
Avic. cum regimine ↄveniente. s. ad digōnem ⁊ eūonem
māe a qua evaporat ventositas. Et cum alienatione eius a
quo generat' ventositas. s. ⁊ ipse humor ventosabilis. Et
cum minoratione comestionis ⁊ paucitate potus aque su/
per cibum. sup. ⁊ cuiuscūq3 alterius potus: immo etiam
cum cibo paꝝ bibere convenit. Et cum paucitate motus
sup cibum. vt non impediatur per ipsum bona comprehē/
sio cibi. Et vt non excitet motus ventositatem. ¶ Et siq/
dem fuerit ventositas inseparabilis. i. q2 sit dolor conti/
nuus pꝑter inseparabilitatem cause generātis ventosita/
tem: vel sit inseparabilis. s. a loco: vt q2 stet continue in ee/
dem loco pꝑter fixionem cause illic tūc dixit Avic. opor/
tebit vt curentur intestina cum clysteri evacuante humo/
rem cum quo vel a quo ipsa ventositas evaporat: ⁊ hoc si
fuerit in inferioribus intestinis. Aut evacuetur cum eo
qȯ bibitur sicut cum dactilion. i. dyafinicon solutivo: aut
yera aut dyacitonen solutivū. ¶ Clystere vtile solvens ⁊
extrahens ventositatem fit si decoquatur decoctione bo/
na: q2 multa vel convenienti in aqua: polipodium: centau
rea minor: ciminum: anetum: ruta sicca: fenugrecum ⁊ se/
men apij sm partes equales: ⁊ sumatur ex illa decoctione
ℨ. centum. ⁊ dissolvātur in ea oppoponacis bdellij. añ. ℨ. ß.

⁊ plus ⁊ minus ſm neceſſitatem:⁊ ponant ſup ea olei nar dini aut rutacei ⁊ mellis. añ.ʒ.x. ℭ Poſt eionem dixit Auic. ſumat in potu tyriacam ⁊ ſilia ⁊ ſemina reſolutiua vẽtoſitatis. Dixit Haly. patienti ꝓpina puluerem ſeminis apij aniſi ſeni. ⁊ ſaturegie cũ vino veteri. ℭ Dixit Raſ. 8° ↄti. ſi tortio fuerit cũ fluxu vẽtris ꝓcede ad incidẽdum ⁊ remouendũ fluxũ dãdo in potu de naſturtio aſſo. Et ſi fue rit cũ ſiccitate vẽtris ꝓcede ad ſoluendũ vẽtrem dando de naſturtio nõ aſſo. ʒ. ij. ⁊ ſeminis apij. ʒ.i.ß. ⁊ aniſi. ʒ.i. cum aq̃ calida. Ibidem. medicamen ↄferẽs ſi eſt abſq; fluxu vẽ tris. ℞. carpobal. cardamomi ſeminis apij. añ. ʒ.ij. ſeminis naſturtij. ʒ.v. doſ. ʒ.ij. cũ aq̃ calida. ʒ.ß. caſtorei cũ. ℥.i. ſyru pi acetoſi. ℭ Dixit Aui. ex eis que ſunt mirabilis iuuamẽ ti apud experimẽtatores eſt calcaneus porci aduſtus ⁊ ſu mat ipſum in potu habẽs punctionem ventoſam. Aut de tur in potu de granis lauri ſiccis ſolis duo coclearia.

Cura fe[ce] a fece fa[cte].

ℭ In cura facte a fece dixit Raſ. vbi ſupra: ſi fuerit ſtercus incluſum in iferioribus cura fiat cũ clyſteribus. ſ. molliti uis. Et. A. dixit. clyſteri vtere. Et ſi fuerit in ſuꝑioribꝰ cũ rebus ad laxãduʒ ventrẽ. ſ. ſupius dictis.

Cura fe[ce] ab vlceri bus.

ℭ In cura facte ab vlceribꝰ dixit Alex. da de his que lenificãt vẽtrem mo derate oleribus ⁊ rebus lenibus. Ego enim vidi plures di xit Alex. in qbus erat vlcus in iteſtino maiori. ſ. colon. Et ſumptis primo nucis in cibo. ſ. pinguefactis ſanati ſunt in de cũ ſtercus ab eis emiſſũ fuerit de leui. Et alij ↄualuerũt ex ſola comeſtione vuaꝝ: ſʒ noli eis dare de rebus ſalitis. Et dixit. ſi videris patiẽtem ex lõgo fluxu fieri debilem cũ inſomnietate ⁊ dolore vehemẽti ſuppone ei hoc colirium. ℞. croci thuris mirre litii. añ. ʒ.i. opii. ʒ.ij. diſtemperentur cũ vino ⁊ fiãt ſief. ſiue colíria parua. Amplius pro ſupple mento huius cure recurrendum eſt ad curam colice.

ℭ De colica. Cap. xl.

Colica dicitur a colon iteſtino groſ ſo in quo plurimuʒ gñat. Dixit Aui. colica ſm veritatem nomen eſt eius in quo eſt cã in iteſtinis groſſis. ſ. colõ ⁊ que ſequunt ipſum. Eſt eni colica egritudo iteſtini colon:⁊ aliqñ monoculi qđ ſeqt ipſuʒ colon doloroſa in qua ꝑꝑ opilõneʒ eius ꝓhibet exitus ꝑ ſterius ſtercoris ⁊ alioꝝ que ſm nãm ꝑ anũ ſecedere dẽnt.

Ro. diffi[nitio]nẽ colice [e]t quo ſã[pſa] ẽ no[mi]na.

ℭ A. quoq; dixit. colica eſt paſſio integra iteſtinalis dolo roſa: itegra. i. tota. Sicut eni ſebris eſt itegra ⁊ tota paſſio cordis:ſic ⁊ colica eſt itegra ⁊ tota paſſio iteſtinalis. ſ. iteſti noꝝ groſſoꝝ:vel eſt itegra. i. fortis. Dixit eni Alex. colica eſt peſſima paſſio cũ dolore nimio colli. Et Haly. dixit. ꝙ eſt dolor grauis iteſtini colon. Quidaʒ aũt ↄſtruũt lrãm. Aui. ſic. Colica itegra. i. cõiter ⁊ large ſumpta eſt paſſio in teſtinalis doloroſa cũ qua difficilis fit exitus eius qđ egre dit ſiue egredi dʒ ꝑ nãm. i. ſm nãm. ſ. deſubtus vel ꝑ nãm. i. ꝑ anũ. ſ. egẽſtiõis ⁊ vẽtoſitatis. ℭ Et iteſtina gdeʒ groſſa diſpoſita ſunt vt multiplicet dolor in eis ꝑꝑ frigus. Dixit Aui. cõplõnis eoꝝ ꝑꝑ ſpiſſitudinẽ ⁊ denſitatẽ ſube ipſoꝝ. Et Judeus dixit. multi in colon gñant dolores ex multa ↄuerſione. ſ. ⁊ reuolutione quã facit in partibus ventris.

Et cauſe gdem colice aut cadũt ꝓprie in colon:aut ca dũt in alijs mẽbris ⁊ ꝑueniũt ad ipſum ſm ſemitã cõitatis. Et ſic inuit ꝙ colica alia eſt ꝑ ꝓprietatẽ:⁊ alia ꝑ cõitatẽ. ℭ Et cauſe gdẽ colice ꝑ ꝓprietatẽ vt colligi tur a Raſ. 8° ↄtiñ. in pluribus locis reduci pñt ad tres in gñe. ſ. ad malã cõplõnem purã malẽ ſimplicẽ vel cõpoſitã eueniẽtẽ in iteſtinis groſſis. Et ad malã cõpõnem ipſoꝝ. ſ. opilõnẽ ꝓprie attenuatorĩã eueniẽtẽ in via ipſoꝝ. Et ad ſolõnẽ ↄtinuitatis eoꝝ. Et Aui. tãgẽs dictas cãs dixit. Co lice ꝑ ꝓprietatẽ cauſe ſunt. Aut malitia cõplõnis pura vel cũ mã. Aut opilõ ꝓprie ꝓhibes egẽnes ⁊ hũores ⁊ vẽtoſi tatẽ a penetratione. ſ. vſq; ad anũ ⁊ ſic ab exitu ipſoꝝ extra corpus ⁊ ipſi expellunt. i. expelli dẽnt ad extra corpus vel expellunt. ſ. a ſuꝑioribus inteſtinis ad ipſa. ſup. Aut eſt ſo lutio ↄtinuitatis eueniens ſube ipſoꝝ inteſtinoꝝ. Et haꝝ gdem cauſaꝝ alie ſunt intrinſece ⁊ alie extrinſece.

Ma[li]tia cõ[ple]xio pura [et] ſim plex.

ℭ Malitia nãq; cõplõnis pura ⁊ ſimplex. dixit Raſ. 8° cõ ti. ⁊ 6° epyd. eſt calida vel frigida vel ſicca cũ dñat iteſtinis groſſis. Ex hũida aũt nõ eſt colica. In maiori tñ parte erit a friditate cõplõnis eoꝝ. Et Auic. dixit. ꝙ mala cõplo cã colice aut eſt calida aut frida aut ſicca. Calida nãq; cõplo operat ⁊ facit colicã exiccatione ſua ⁊ ↄſtrictione reducẽ te nutriᵐ ad epar ⁊ expellẽte illud ad ipſum. ſ. epar. Mala eni cõplo calida operat illud qđ dictũ eſt in precedẽtibus tract. de diſpõnibus ſtõi de opationibꝰ colice deſcẽdẽtis ad iteſtina. Nã ipſa nutrimẽtũ inuẽtũ in iteſtinis deſiccat ⁊ re tinet. Qđ aũt iam in meſeraicis ↄtinet adiuuat vt ad epar trãſeat. Sic ergo:q: mala cõplo calida eſt cã ꝙ nutrimẽtũ trãſeat ad epar eſt cã exiccationis fecis ⁊ eius remanẽtie in iteſtinis. Et ſic eſt cã colice. ſup. mala cõplo calida diuerſa in inteſtinis ꝑ ſe eſt cã doloris in eis ſicut cũ eſt in alijs mẽ bris. Et mala cõplo frigida ſilr facit ↄgelatione ſua ↄdem ꝑſari feces ⁊ ſopiri expulſiuã: facit ẽt dolorem ꝑ ſe mala cõ plo frigida diuerſa ledẽs. Silr ⁊ mala cõplo ſicca facit co licã exiccãdo fecem ⁊ priuãdo huᵐ qđ lubricare facit eã. Facit ẽt dolorẽ mala cõplo ſicca diuerſa nocẽs. Pñt ẽt pre dicte male cõplões diuerſe ideʒ facere cõpoſite adinuicẽ vt mala compło calida ⁊ ſicca:⁊ mala cõplo frigida ⁊ ſic ca. ℭ De mala aũt cõplõne humida ſingulari pura dixit Aui. ꝙ nõ ſemꝑ eſt cã colice. ſup. imo nunq̃ʒ niſi accidat ex ea acciñs:qđ ſit cã colice:vt mala cõplo frida aut aggrega tio mãe male. Et ſic efficiet aut mala cõplo cõpoſita. Aut exiuit puritatem ⁊ facta eſt materialis.

Mala cõ plo cum mã. Ra colera pot ſic efficere colicã.

ℭ Mala aũt complo cũ mã vt hʒ a Raſ. 8° ↄtinẽ. Aut erit eius mã opilans aut non opilans. Aut erit ꝑſpans aut non ꝑſpans. Et erit aut colera aut flã aut melia. De colera tñ dubitat. Nam Gal. dixit in expõne ſcđi epydi. vt ponitur 8° ↄtinẽ. ꝙ colera rubea ſi fluens fuerit ad inteſtina ex ea accidit ↄtrarium ↄſtipationis ventris. ſ. ſolutio ventris:⁊ ſic non accidit colica per exiccationem ⁊ retẽtionem fecis Sed Abubibar dixit. ꝙ fex exiccatur ex ſuꝑabundanti co lera. Et Raſ. dixit. dico ↄſiderandum eſt in dicto eius. ſ. Abubibar:qm̃ ſi colera fluit ad inteſtina excitat ea ⁊ non dimittit ſubſtãtiam in eis. ſ. fecem. Et qñ mixta fuerit cuʒ ſubſtãtia eius dʒ eam attenuare non ingroſſare. Attñ co lica erit ⁊ fiet ſi caliditas fuerit dñans ſupra corpus ⁊ cole ra decliuis fuerit ad venas: qm̃ tunc longa fit mora ſubſtã tie. i. fecis:⁊ in longa mora exiccãtur cum exucentur ex fre quenti durabilitate ⁊ reuolutione eius in inteſtinis. Et Yſaac dixit. in dictis vniuerſalibus. cap. 3°. quibus porus felleus ad inteſtina paruus venit portatur eis parua cole re portio: vnde actio colere deficit in inteſtinis eorum. Et dominatur in illis locis flegma ⁊ ingroſſatur: vnde feces in eis velociter egredi prohibentur. Et tempora exeundi diſcordant: vnde plurimum incidũt paſſionem colicam ex flegmate groſſo abundante. Auice. autem dixit. ꝙ mate ria eſt aut calida aut frigida.

Solõ ↄti nuitatis.

ℭ Solutio ẽt ↄtinuitatis in inteſtinis groſſis ſubito eue niens ſiue a cã intrinſeca ſiue a cã extrinſeca colicam effi cit. Dixit enim Auic. ꝙ colica accidit de ſeparatione ↄti nuitatis inteſtinoꝝ groſſoꝝ ſubito: q̃ʒuis ſit illud cum eſ ſentia colice. i. q̃ʒuis ſolutio ↄtinuitatis eoꝝ ſubito facta ſemꝑ ſit cum colica: immo dicunt ꝙ q: colica eſt dolor ve hemens ad ipſum inducẽdum maxime ↄiungitur ↄtinui tatis ſolutio. Et cã quidem intrinſeca ſolõnis ↄtinuitatis eoꝝ põt eſſe dixit Auic. calida mã que inflãmat ⁊ mordi cat ſoluit ↄtinuitatem:⁊ pertranſit in hoc terminum pun ctionis ꝑueniens ad terminum colice. Et q̃nq; ẽt facit acci dere colicã. ſ. cũ ſolõne ↄtinuitatis frigus. i. mã frigida ꝑ hoc ꝙ gñatur ab ea vẽtoſitas in corpore inteſtinoꝝ hora

Opilo fa ciens colicam accidit a multis causis.

post hec.que.s.ventositas extendit et soluit ipsorum continuitatem. ¶ Opilo aut faciens colicam dixit A. aut est ex apate in intestino calido vel frido:plim tñ apatis eius est calim. Aut est.s.opilo ex humore flatico viscoso implente spaciū intestini et opilat ipm:et est illa q̄ fit vt plim. Aut est opilo a ventositate accidente.i.faciente colicā opilatiuā per accidens.s.aut q: extendit intestinū in tm̄ q non pōt se ēbere supra reni ex pellibilem vt expellat eā. Aut pp cōtorsionē.s. accidentē in intestinis cū torquent pp ventositatē torquentē. Dixit eniz Gilib. q ventositas aliqñ contorquet intestinū ad modum pāni contorti. Aut accidit opilo pp incisionē.i. fractionem ligamenti ligantis intestina qd̄ est misinterium:vñ cadunt parietes intestini et cōiungunt sibiipsis. Aut accidit pp attritionē.i.ēctionē.s.ipsius ligamēti.q̄re accidit vt ēbatur intestinū ipm et cōclandet. Aut accidit opilo pp expulsionē intestini ad partes inguinū aut testiculorum vt cū cadūt in bursam testiculorum et accidit in eo opilo coartatoria. Aut pp rupturā supra illud.s.supra partes inguinū et burse q̄ ruptura accidit sifach in partibus mirach que ruptura vocat eminentia vmblici qñ ingrediunt intestina in ipsam rupturaz: tunc.n.coartant et opilant. Aut accidit opilo pp vermes cōprimentes et opilantes. Aut accidit pp fecē siccā retentam in intestinis ipsis. ¶ De dictis causis tetigit Sera. quasdā et ait. Colica nō accidit nisi ex apatibus que sunt in intestinis. Aut ex humoribus viscosis fixis in eis. Aut ex vētositatibus grossis et vaporosis retentis in eis. Aut ex humorib⁹ acutis mordicatiuis fm aliquē modorum difficilis solutionis fixis in eis. Et dixit Ras. in diuisionibus. Fit aūt ex retentio ne fecis:aut ventositatis. Dixit Judeus.ipeditis stercorib⁹ et vētositatibus in suo transitu cū eis erit colica mala. ¶ Et dixit Judeus q fit ēt colica ex lapide generato i colon. Nā dixit ipse.plures vidi emittere cū stercore lapides:vñ Auic. dixit extimauerunt qdam q qñq lapideicit illud qd̄ retētū est in intestinis et egredit lapis. ¶ Dixit Aui.plim opilatio nis huius:cuius cā nō est apa accidit post q̄ replet monoculus rebus opilātibus.deinde peruenit opilatio ex illis reb⁹ ad colon. Ut frequētius.n.est q implet monoculus in primis fece et humoribus flāticis grossis et ex eo peruenit post ea opilo ad alia intestina grossa. ¶ Et exiccatio quidē fecis puenit:aut pp siccitatē ciborum quorum ipsa est fex:sicut fit post comestionē glandiū.i.castanearum et rizi et aculab.i.dactilorum valde siccorū vel imaturorum:aut pp paruitatē q̄titatis ipsorum ciborum. Et dixit Aui.aut est:q: ipsa remanet tpe longo in intestinis et exiccat. Et cā longe remanentie eius dixit ipse est aut debilitas expulsiue intestinorum.aut potus medicine narcotice stupefacientis virtutes operātes in fece.et cū hoc ēt posse est vt debilitet virtus exp̄ssiua que est in lacertis vētris:sicut accidit ei q multiplicat coytum. Aut est remanentia fecis longa pp destructionē.sup.aut obtusionē sensus intestini.aut pp paucitatē effusionis colere abradētis lauantis.i.q̄ lauando et abradendo et sic mordicando excitat expulsiuā. Aut qñ meseraica exsuccat ex fece plurimā humiditatē:quare exiccat fex et remanet. Aut exiccat fex pp puocationē sudoris superflui et exercitia faciētia sudare. Aut pp vehemētiā raritatis corporis pp cōplonem q̄ est in ipso corpe que.s.est cala rarefaciens.q̄re obedit attractiōi aeris cōtinētis calidi. Et pp hoc est balneatio cū aqua calida ē ex eis que retinent nām.i.ventrē. Aut pp aerē ex calefactione eius cū sequitur vt attrahat humiditates: q̄uis fit corpus absq raritate.s.multa aut pp raritatem fistulosam.i. valde amplā qñ pori sunt aperti in modū fistularum. Et qñq fit pp artem facientem esse necessariū tactū caliditatis sicut est are vitriaris fabrilis fusoria clibanaria et siles. Aut pp complexionē in ventre ipso calidam valde exiccantez caliditate sua. Aut dixit Aui. est cā exiccationis fecis:in paucis tñ dispositionibus multitudo colere effuse ad ventrē adurentis fecem cū inuenerit eā preparatam adustioni pp paucitatem humiditatis sue:aut siccitatē sue subē:et hoc fm minus. Nam fm plim ipsa soluit m̄ām. Et cū accidit hec colica in principio nocet intestinis et facit dolorē vehementem intolerabilē: q: mordicando soluit fortiter ɔtinuitatem intestinorum. Et dixit. qñq est cā illius caliditatis exiccantis fecem vehementia frigoris exterioris quare coartat caliditatem interius. Et per hoc prouocat vrinam et constringit anū et impellit fecez ad superiora. Aut est fex sicca pp siccitatem.i.cōplonem siccaz in intestinis et vētre q̄ fex exiccatur. Et dixit Ras. in diuisionibus q qñq fit retentio fecis:et exiccatio eius: qñ super intestina est flā viscosum plim inuestituz super ea.sup.pp q non percipiunt nocumentū fecis:et non mouent ad expulsionem eius:et hoc est qd̄ plurimum fit.

¶ Uentositatis aūt retentio dixit Ras. in diuisiōibus fit aut pp multitudinē q̄titatis eius. Et fit multitudo ventositatis aut pp̄ter cibos inflantes:quorū q̄titas est multa. Aut propter superfluitatē cibi plurimum. Aut pp̄ter debilitatē caliditatis ventris. Aut pp coartationē ventositatis iter duas tunicas ventris et intestinorum. Aut pp flātis plurimi adherētiaz et tepidationē eius alicuius partis post aliā partē. Aut pp colerā nigrā effusam ad ventrem.quare inflat ipsum. Et zoar.dixit.aliqñ fit dolor in intestinis ex humore aquoso cōuerso i vaporē. Dixit Gal. xi⁰ terap. ɔtigit dolor colicus ex ventositate duplici de cāvna.q: ibi est opilatio phibens exitum ventositati:alia q: ibi est caliditas.s.remissa cū humoribus grossis et viscosis:calefacta aūt que grossa sunt et viscosa vi: cosum spūm generare apta nata sunt. Et in hoc casu medicine que solent mitigare dolorem:que.s.sunt calide dissolutiue cōmouent istum:qm̄ dissoluendo humorē hunc cōmouent dolorē istū imensum quasi intolerabilem. Et subdit Gal. tales dispōnes maxime fiunt his q impleti sunt cibariis frigidis ɔplone grossis et viscosis cōsistentia in qbus ɔtinet i tunicis intestinorum ventosus spūs. Duabus.n.existētibus tunicis intestinorum cū in media regione eorū talis contineret humor in ventosum trāsmutat sensum. Grossus.n. est h.s.humor vel spūs et tarde incedens et fridus:cū igit detineret h spūs et tendat tunicas et humor a quo gñationem hz infrigidat vehemēter appropinquātes particulas intestinorū fm duas occasiones.s.doloris:q: fm malā ɔplonē frigidam diuersam:et fm solonē ɔtinuitatis puenientē a tensione illa q ita laborant dolent. ¶ Et scias q vapor non facit dolorē nisi conuersus in ventositatē. Et dria inter vaporem et ventositatē est q dr vapor qñ quiescit. Et dr ventositas qñ mouet:et tunc inducit dolorē p motū et extensionez. Et sic hoies ɔsueuerūt vocare vapores exteriores qñ nō mouent ventū. ¶ Dixit Aui. colica ventosa q̄uis nō fit ex m̄ā que est m̄ā vētositatis:qm̄ nō cōparatur illi m̄ē.q.d. aliqñ fit colica a vētositate sola p̄ter q ad causandū colicā illa m̄ā a qua vētositas illa surgit aliqd operet in cāndo ipsaz colicā:q m̄ā sola nō opilat viā.s.qñq fm q egredit.i.egredi ōz et nō facit dolorē p se.s.illa m̄ā cū nō opilat absq vētositate.imo facit colicā p illud qd̄ accidit ab ea.s. ventositate. Et ventositas qdem dixit Gal. 9⁰ mīemir aut mansionē hz i ɔcauitate intestinorum:aut in tunica.i.in poris tunicarum:vel aut in tunicis.i.iter tunicas earū:et h est malū dolorē faciēs diuturnū et fixū. ¶ Dixit Ras. in diuisionibus.colica.s.per pprietatē fcā a flāte est illa q̄ fit fm plim. Et Aui. dixit fcā a frigiditate.i.a m̄ā frida grossa plim accidit et maxime in cōparatione ad alios humores. Nam dixit ipse flā dolorē facit per se et opilat per se:reliqne aūt dispōnes.i.reliqui humores faciūt illud minus eo. Et deinde fit plurimū a vētositate forti penetrante in tunicas intestinorum et villos eorū pp separationē ipsorū continuitatis. Et dixit et iam patuit ēt supra cap de rugitu. Uentositas spargitur in stō propter amplitudinem eius. Et q: spargitur dispergit et carminat pp ppinquitatē membrorum calorū ad ipm. Et spargitur.i.carminat et subtiliat et resoluit in intestinis subtilioribus pp gracili-

Retētiões faciēs colicam.

Colica plurimū fit a flāte aut vētositate.

talem sube cor. Et retinet' in grossis ꝑꝑ ꝯtũ illius qȯ ꝺcm̃ est ꝺe stomaco ⁊ intestinis gracilibus.

De causis aũt colice ꝑ cõitatē dixit Ras. 8° ꝯtiñ. ꝺe 4° cap. nimei. Descendũt ex capite flãta grossa. s. ad intestina generãtia colicã. Et dixit. 17°. ꝯtiñ. q̃dam mulier patiebat' aliqd colice ꝑꝑ a͞pa qȯ habebat i matrice sua ortũ: ⁊ orbũ intestinũ ab eo ꝯprimebat' ⁊ desiccabat': ⁊ ex hoc erat nõ modicũ cõstipatũ: ⁊ dolor augebat' cũ stercus volebat egredi: ⁊ nã conabat' ip̄m expellere ⁊ non poterat. ¶ Dixit Sinvon 8° ꝯtiñ. siqs ceciderit sup lũbum eius: ⁊ inde missa fuerit aliq̃ pars spondilis ad iteriora cõstipabit' inde stercus: ⁊ accidet colica. ¶ Dixit A. colica q̃ accidit ꝑ cõitatē est sicut si accidat in epate: aut renibus: aut vesica: aut splene a͞pa qȯ coartet intestinũ: ⁊ per hoc ꝙ coartat ip̄m de suba eius cõstipat ⁊ opilat. Et sicut si cõicet intestinum renibus in dolore lapidis: ⁊ debilitat' operatio eius in expulsiõe humoꝝ. s. ⁊ aliaꝝ sup̄fluitatũ q̃re retinent' in ip̄os: ⁊ sic accidit colica ex cõitate lapidis. Et qñqȝ dixit Avi. accidit colica h̄ñti tetanũ: q̃re deficiũt in expellẽdo feces ⁊ humores ab intestinis supioribus sicut ip̄si deficiũt in retinendo qȯ est in inferioribus. Et qñqȝ dixit Avi. est frigus cõplexionũ coꝝ. i. h̄ñtiũ tetanũ vel coꝝ. s. intestinoꝝ superioꝝ vel vt dicit alia lr̃a: ⁊ est melior. stõrum eorũ cã colice. Et dixit. qñqȝ est colica veniẽs desup. i. ab itestinis superioribus ⁊ quotiensc͞uqȝ fit clystere aut vaporatio retinet'. s. m̃ã q̃ descendebat in monoculo q̃re duplatur dolor. Et ego puto ꝙ Avi. in his verbis voluerit illud qȯ di 8° cõtiñ. s. ꝙ aliq̃ñ includit' in intestinis gracilibus ipsa suba. i. fex sicca. vñ accidit tortio ⁊ punctio. Et si curat' cũ medicinis. s. habẽtib⁹ sedare punctionē ꝑ clystere siue ꝑ vaporationē primitus. i. anteq̃ȝ educat' ipsa fex sicca auget' ide dolor: q: magis exiccat' fex illa. Sȝ si curat' cũ clysteri acuto fcõ cũ sale ⁊ aq̃: ⁊ ꝑ aut cũ eo qȯ soluit vẽtrē ex medicinis inde educit' illa suba siccata ⁊ statim mitigat' dolor ipse. ¶ Jnqt Judeus. Fit colica ex macie vẽtris. s. mirach ⁊ siccitate eius ⁊ modica carnositate ipsius: ⁊ eius debilitate: q: nõ calefiũt neqȝ iuuant' ab eo intestina in expulsione fecis: ⁊ aliaꝝ reꝝ q̃ debẽt expelli q̃re aggregat' in eis ⁊ fit colica. Vñ dixit Avi. Jn cura colice fride si cũ frigiditate intestinorũ fuerit mirach gracile festinabit ad ipsum colica omni hora.

De causis aũt extrĩsecis faciẽtibus colicã ⁊ ꝑparantibus ad ipsam dixit Gal. 12° ꝯtiñ. sic. Accidit illis q multiplr sumũt de cibariis fridis ⁊ grossis que dã spẽs doloris in intestinis ex cã ventositatis. Nã iuxta lõgum viũm ipsoꝝ cũ nõ emittit' chimus grossus de intestis sed ꝯgregat' inter vtrãqȝ tunicã intestinoꝝ ⁊ alterat'. s. a calido nõ intẽso efficit' in ventositatē grossam vaporosam extendentē ea cũ violẽtia: ⁊ sic excitat dolorē in eis vehementē Et dixit Gal. in libro de clysteribus ⁊ scribit' ibidem. Accidit colica de cibariis frigidis: ⁊ de frigore aeris. Cibaria. n. ex qbus generat' flegma vitreũ si supuenerint intestino colon ibi multa fient ista flãtica ⁊ accidet inde dolor. ¶ Dixit Avi. ex eis q̃ ꝑparant intestina ad colicã ⁊ ꝑp̄rie ventosũ est vinũ nimie ꝯmixtionis cũ aq̃. Et olera ⁊ ꝑp̄rie cucurbita: ipsa. n. a ꝑprietate nocẽt intestinis. Et fructus recẽtes ⁊ ꝑp̄rie vua recens. Jpsa. n. multã generat ventositatē. Et potus aq̃ sup eos. s. fructus. Et motus sup eos. s. incõueniens: ⁊ coytus sup̄fluus: ⁊ maxime sup dictos fructus fact⁹. Dix̃ Abuberti. olera sunt cibaria q̃ inducũt in intestinis flã multum: ⁊ silr satietas nauseatiue supabundentes ⁊ frequẽtes. ¶ Et de facientibus ad ḡnationē colice dixit Avi. sunt retentio ventositatis volentis egredi: ⁊ aduentus frigoris vehementis ad intestinũ infrigidãtis ip̄m ⁊ inspissantis. Et dixit. plim colice q̃ fit a cõplõne frigida fit in terris frigidis: ⁊ cũ flat septẽtrion. ¶ Et subdit. ex eis q̃ ꝑparãt ad colicã est comestio ouoꝝ elixoꝝ. sup. ⁊ frixoꝝ. s. induratoꝝ ⁊ citonioꝝ piroꝝ ⁊ alioꝝ stipticoꝝ. Et pasce. s. comeste cũ suis interioribus. Et sauich. s. ordei ⁊ milij ⁊ rizi ⁊ his silia aut solã cibaria stiptica: ⁊ desiccatiua fecis. Et retentio egẽnis volentis egredi ⁊ coytus plurimus ⁊ ꝑp̄rie sup cibũ grossum: q: ipedit cibi grossi digẽnem. Et dixit. multotiens accidit colica post solutiones vẽtris in qbus expellit' grossum. sup. nõ totalr: sed pars eius remãsit in corpore q̃ est cã colice. ¶ Dixit Avi. qñqȝ accidit colica ⁊ yleos ſm semitã accidentiũ egritudinũ pestilẽtialium aduenientiũ: ⁊ perueniunt de regione ad regionem: ⁊ de hoīe ad hoiem. Et vt sic pñt reponi inter morbos ꝯtagiosos nõ ex vaporibus eleuatis a patiente q perueniant ad alterandũ sanos: sed vi aeris qui nunc alterat vnũ corpus vt incurrat has passiones nũc alterat aliud corpus ita vt videat' per hoc de vno transire ad aliud. Et retulit iam hoc dixit Avi. qdam medicus de antiquis: ⁊ iste fuit Paulus. Et dixit. vlterius Paulus ꝙ deueniebant quidam eorũ. s. patientiũ p̄dicta yleos ⁊ colicam ad epliam. Et erat eplia mortalis: ⁊ qdam ad resolutionem intestini colon: ⁊ mollificationē eius cũ incolumitate sensus. i. rõnis: ⁊ separabat' cũ hoc euasio eius. Et dixit paulus qȯ erat plini eius yleos ⁊ ledebat' colon ſm semitaȝ ꝑmutationis silis crisi. Et inqt Pau. qdam medici curabant eos curatione mirabili. Jp̄si. n. cibabãt eos lactuca ⁊ endiuia ⁊ carnibus piscium grossis ⁊ carne ois aialis h̄ñtis vngulã in pedibus. i. ois q̃drupedis: ⁊ oibus illis infridatis. Et potabãt eos aq̃ frida ⁊ acetosis ⁊ sanabãt eos cũ hac. ita ẽt sanabant eos ne caderent in epliam ⁊ paleſim: ⁊ sanabãt quosdã eorum in qbus erat inceptio eplie. ¶ Dixit Abubiber. 8° ꝯtiñ. Vidi qndã pati paralesim ex colica: vñ expedit ꝙ in h̄ inspiciat' q̃ sit cã eius vt eius nocumẽtũ euitet' scienter. Et dixit. vidi plures laborãtes colica vehemẽti postq̃ȝ sanati sũt pati palesiȝ ⁊ ꝑp̄e i mãib⁹: ⁊ hic ꝑp̄e A. dixit. colica mltotiẽs terminat' ad palesiȝ ⁊ sanat' ꝑ eã. Et illȯ ẽ qñ expellit' m̃ã faciẽs colicã sbtilis ad extremitates. s. ad neruos ⁊ lacertos ⁊ coartant'. i. replent' ex ea nerui ⁊ lacerti. Ego vidi istũ transitũ in Ducis Joãnis lozini ⁊ mortuus fuit in paucis diebus. Et dixit A. silr qñqȝ sanant' colici ꝑ dolorē iuncturaruȝ qñ m̃ã ꝑmutat' ad illas. ¶ Et qñqȝ ꝑmutat' colica ad dolorē dorsi. Flegmatica aut sanguinea. i. sanguinea cũ admixtione flãtis ad quã ꝯfert flõmia. Et hoc accidit ꝑpterea q: maturat. s. flã ⁊ ꝯuertit ip̄m in sanguinē caliditas dolorosa. s. q̃ sequit' ad dolorē: ⁊ medicine yliace q̃ sunt calide silr ꝯuertunt in sanguinē m̃ãs crudas. ¶ Et qñqȝ ꝑducit ad ydropisim per id qȯ corrumpit de ꝯplõne epatis. ¶ Et dñt quidam. qñqȝ permutat' ad pulsum cordis faciens sincopim malitiã hanelitus ⁊ sudorem frigidũ. ¶ Et qñqȝ permutat' ad stõm faciens singultum. ¶ Dixit Avi. qñ permutatur colica ad varietatē melicam vt meliam vel maniam aut ad epliam est maluȝ. ¶ Et dixit. qñ inuenit colica dolores articulorum ⁊ siles dolores non apparent. s. illi dolores tribus de causis. Vna est. quoniã dolor fortior impedit debilioreȝ sicut Jpo. dixit in afio. duorũ dolorum qui non ⁊c. 2ª est: qm̃ m̃ãe illorũ dolorum conuerse diuertuntur ad locũ intentioris doloris. Et 3ª. qm̃ dolor. s. calor ⁊ fames ⁊ vigilie resoluunt superfluitates facientes illos dolores. ¶ Et dixit. ꝙ qñqȝ fiunt membra colice. s. intestina fortia ⁊ non recipiunt superfluitates: ⁊ tunc multotiens redeunt superfluitates ille ad superiora ⁊ infirmatur inde caput ⁊ maxime dolore. ¶ Dixit Abuberti. Jn maiori parte hominum accidit spẽs que fit de flãte grosso ⁊ plusq̃ȝ alie. Et que fit a ventositate silr. Et in minori parte accidit que fit a fece sicca ⁊ maxime in qua exiccatur fex ex manatione colere rubee ad intestina: sed qñ accidit deterior est in vltimo dolore mala. Et que fit a vermibus raro accidit. De factis ab humoribus dixit Paulus. colerica est deterior aliis: q: in dubio est ne transeat in yleos. Dñt. deterior ceteris est cuius cã est a͞fa perfecte opilans ⁊ prohibens trãsitum superfluitatum inferius. Et deinde que fit a ventositate torquente vel perforante intestinum.

Colica ⁊ yleos qñqȝ sũt morbi cõtagiosi ⁊ quõ.

Colica terminat' pôt multiplicr.

¶ De

¶De signis colice. Ca.xlj.

Dixit Gal. ij° terrap.cognitio harum egritudinum.s.yleos ꝛ colice est doctrinalis.i.certa nó itelligés ꝙ sit certa simplr cũ sint egritudines interioꝝ mébroꝝ:q̃/rum cognitioné dixit ipse ꝑ de interioribus eẽ coniecturatiuã non certam:sed dixit sic:qꝛ ipsarũ cognitio cóparata ad cognitioné egritudinum aliorum interiorum mébrorum potest dici certa.

Signa generis habentur relatióe: quoniã adest dolor fortis in ventre circa partes in quibus situatus est colon ꝛ in ptibus eis adiacentibus:vez dolor iste diuersificatur in fortitudine sua ꝛ accidétibus suis fm diuersa tépora ipsius. ¶Dolor.n.colicus q̃diu est in pn°. ꝛ nondũ ↄfirmat ꝛ fortificat hꝫ signa nũero sex. ¶Primuz est dixit Aui.q̃n minorat illud qđ expellit de fece:qꝛ nó expellitur tñ q̃ztum expelli ↄsueuit pp opilationé iam causatã saltẽ in parte:ꝛ qꝛ dolor ẽt ꝑuertit expulsiuã. ¶2m est dixit ipse ꝙ expellit paroxismus egritudinis.i.nó hꝫ paroxismus ꝛ nõ redit paroxismaliter:sed semp stat dolor fixus. Alia lr̃a hꝫ.expellit paroxismus egónis:ꝛ hoc erit:qꝛ egõ erit absq̃ ordine ꝛ nó seruat ordiné exitus ↄsuetaꝝ. ¶3m signũ dixit Aui. ꝙ minorat appetitus.imo aliq̃n remouet oino ꝛ maxime abhorrent dulcia ꝛ vnctuosa:stõs.n.in ea ledit ꝛ infirmat ꝛ fit eẽ latitudinem sue nãlis ↄplõnis:cuius nãlis ↄplõnis stõi vt patuit in tractatu eius est appetere dulcia ꝛ pinguia sed tanq̃ infirmus in pluribus dispõnibus colice patiés appetit incisiua.s.acetosa vel acuta tanq̃ ↄ̃ria cãe egritudinis. ¶4m signũ dixit Aui.est ꝙ digó in ea debilitat valde itelligens tã de digóne epatis q̃z stõi. Et non solũ appetitus ꝛ digestio debilitent post q̃z iam superuenit colica:sed ẽt ante. Unõ dixit Ras.8° ↄtiñ.appetitus cibi ꝛ eius digó ante insultus colice tp̃s erunt diminuti:deinde deficiũt oino.i.multũ q̃n proximũ erit tp̃s insultus passionis. ¶5m signũ dixit Aui. ꝙ fit stõus eius decliuis ad subuersioné ꝛ nauseam:imo aliq̃n ꝛ ad vomitũ ꝛ ꝓprie cũ recipit vnctuosa aut olfacit odorem vnctuosi ꝛ dulcis. abhorrent.n.ea vt dictũ est: declinat tñ stõcus ad appetendũ aquã fridam:ꝛ ad potandũ aquam plurimã qđ est:qꝛ calefiunt interiora eius pp doloré. Et dicunt qdam ꝙ ẽt mesaraice non attrahunt humiditates: dũ mébra nó attrahunt ẽt eas q̃re appetũt aquã plurimam vt transeant cũ ea humiditates ad ipsa. ¶6m signũ dixit. A.est ꝙ inuenit patiens doloré in suis renibus: ꝛ ẽt in dorso suo ꝑ viã cóitatis ꝛ ↄpassionis. ¶Cum vero procedit colica ad augmentũ ꝛ fortificat dixit Ras.8° ↄtiñ. inflabitur venter ꝛ erit cũ ea vomitus ꝛ nausea. ¶Et Aui.dixit frequens fit vomitus colericus ꝛ flãticus: sed appropinquat fm plurimum humori flãtico.deinde colerico: deinde q̃nq̃ euomit rem porralé.i.coleram prassinã silem succo porri ꝛ coleram vt erugo eris. Et q̃nq̃ euomunt rem de gñe melis incisaz.i. sine viscositate vel cũ parua viscositate vel incisaz.i.incisiuã q̃ incidit ꝑ mébra ꝑ q̃ trãsit ad modũ melis acetose. Humores nãq̃ in colicis q̃nq̃ corrumpunt ꝛ q̃nq̃ adurunt ꝑ nimio dolore ꝛ vigilijs ꝛ medicinis calidis quibus appropinquant. Et fit vomitus coꝝ frequens ꝛ non fit frequens dixit Aui.nisi pp cóitatem stõi ad intestina:ꝛ pp multitudiné materie ꝛ penuriã vie ad inferiora:ꝛ cóstrictioné eius:vñ mãe redundant ad superiora. Et q̃n via colere a felle ad intestina fm plm cóstringit:ꝛ q̃re expellit ad superiora ꝑ viã vadentem a felle ad stóm. ¶Et dixit Aui.nã qdem retinet:ꝛ non egredit fex:si tñ fortasse nã lenificata fuerit egrediet stercus ventosum inflatũ ad modũ stercoris vacce:ꝛ si ingeniet medicus in extrahendo aliqd de ventre colici egredient humiditates ꝛ sgballe:stercora.s.dura rotũda sicut stercora ouiũ vel capraꝝ magna vel parua. Et egrediet res natãs in aqua qꝛ egressum stercũ in vas aq̃ plenũ natabit in eo:ꝛ nó descendet ad fundũ. Et dixit Aui.nó egredit ẽt ventositas penitus desubtus:imo q̃nq̃ ẽt retinet eructuatio: vt nó egrediat ẽt ventositas desup. ¶Et cũ vlterius adhuc procedit colica ꝛ venit ad statum: replet intestinuz colon. Dixit Gal. in libro de clysteribus. ꝛ scribit a Rabi.7.particula. Cum repletur intestinũ qđ dr̃ colon accidunt inde accñtia mala stõ.i.dolor ꝛ punctio:qꝛ hoc intestinũ cũ replet extendit:ꝛ accidit tũc dolor:siꝑ hoc qđ circũdat stóm ꝛ intestina ꝛ stõus infrigidatur:ꝛ silr extendit lacertus q extensus est supra stóm ꝛ intestinũ ad extensioné colon:ꝛ patitur ẽt stõus ex hoc. Et dixit Ras.8.ↄtiñ.erit cũ punctione infra hypocũdria ꝛ cũ anxietate ꝛ interiectione lamentabili:ꝛ intolerabilitate. Et Aui. dixit.fit fortis punctio ꝛ q̃si perforet venter eius terrebello aut q̃si sit abscondita in intestinis eius acus stans: ꝛ quotiens mouetur dolet. ¶Et q̃nq̃ multiplicatur in quibusdam coꝝ tremor absq̃ cã manifesta. Et q̃nq̃ associat colico tremor cordis maximus:ita ꝙ indiget pectus eius retentione cum manu. Et q̃nq̃ peruenit res ad sudorem friñ ꝛ sincopiz. Et q̃nq̃ dixit Serap.fit sitis fortis:ꝛ nó satiat hñs eã: lꝫ bibat plm:qꝛ qđ bibit non transit ad epar pp opilõnes accidentes in orificijs mesaraice que sequunt ventré.i. stóm ꝛ intestina. ¶Dixit Alex. vrina apparet cruda: q̃nq̃ tñ dixit A. vrina rubet in colica:ꝓpea ꝙ cóstringit via colere ad intestina. Unde magna ps eius conuertit ad renes. Cũ vero inuenit viã ad fel sustentatũ.i.ↄprehensum in epate desubtus ꝑpter illud qđ est corã eo.al's.in eo.i.felle de opilõne regurgitat colera ad vias vrine ꝛ tingit eam. Rubet ẽt vrina:q̃n dolor est cã calefactionis ꝛ attractionis mãerũ calidarũ ad locum. Et q̃nq̃ renes cõicant in dolore in colica. ꝛ ió in colica q̃nq̃ retinet vrina:qꝛ debilitat expulsiua renũ. Et ió caueat medicus ne decipiat in cognitione cause per vrinã:q̃n mã existéte frida q̃nq̃ rubet vrina:t imo dixit ipse.nó opꝫ vt decipiat aliqs per id qđ forte fit de siti ꝛ inflãtione ꝛ rubedine vrine ꝛ extimet ꝑ hoc ꝙ egritudo sit calida. Illud nãq̃ .s.qđ euenit de siti ꝛ inflãtione ꝛ rubedine vrine est cõe oibus tp̃ibus colice. Et dixit. A.q̃nq̃ est in principio colice vrina silis fm coloré aque ciceris ꝛ aq̃ casei pp multitudiné mãe male flãtice q̃ expellit ad renes. ¶Dixit Gal.5.de accidẽti. perseuerat dolor colice plm.i.in fortitudine sua ꝑ biduum nocte dieq̃ absq̃ aliqua tepiditate. Dixit Ras.8.ↄtiñ.si dolor fuerit minor.i.paruus aut ex modica mã erit nó agente dolore forté. Aut passio in intestinis gracilibus erit. ¶Et nóscas.ꝙ qꝛ colon ꝓcedit ad inferius dum ꝑuenit ad meatuz vrine q appellatur vritides:ꝛ procedit ad supius dum peruenit ad epar ꝛ splené dicere possumus ꝙ qui dixit. ꝙ ois dolor iminés in vẽtre vehemẽter q̃litercuq̃ sit in vẽtre colica erit verũ dixit. Impossibile ẽ.n.ꝙ siles dolores vehemẽtes accidãt in intestinis gracilibus cũ hi dolores generentur ex vẽtositate grossa ꝛ vẽtositas grossa eũtur de corpore intestinoꝝ graciliũ velociter ex tenuitate ipsoꝝ:lꝫ non eũantur velociter ex grossis ex grossitie ꝛ densitate ipsoꝝ: vt dixit Gal. 6° de interioribus. Et pp hoc ꝙ hũores frigidi generantur in intestinis grossis abundantius:ꝛ vehementior etiam viscositas est in eis q̃z in gracilibus.

Signa vero spẽrum colice diuersificantur fm diuersitatem mãe a qua fit colica. Signa.n. flãtice sũt dixit Ras.in diuisionibus.colica flãtica fit post satietatem nauseatiuam plm. Et Aui.dixit.q̃nq̃ significant colicã flãticam añcessio cãrum gñatiuarum flãtis ex satietate nauseatiua:ꝛ ex spẽbus ciborũ gñatiuorum flãtis. Et etas ẽt ꝛ hora ꝛ regio ꝛ reliqua q̃ sciuisti q̃ faciunt ad gñationé flãtis: sicut est otium multum ꝛ somnus prolixus. Et subdit Ras. retinetur fex ꝛ ventositas oino. Et Aui.dixit.adest retentio nãe vehementia multa quare non egreditur aliquid de fece neq̃ de humore neq̃ de ventositate. Et si aliquid egreditur de stercore est sicut stercus vaccinum.s.inflatum sile ei qđ egreditur colica ventosa. Uerum dixit Ras.8.ↄtiñ.fit aliq̃n colica.s.flãtica absq̃ cóstipatione nãe. Et hoc fit si flã fuerit

Rubedo vrine de siti ꝛ inflãtione ꝛc. est in oi tp̃e colice.

Signa colice flãtice.

In profunditate.i.concauitate intestinoꝝ non adherens intestino tali ꝙ opilet meatũ:vt qꝛ sit natans nõ imbibitũ nec adherẽs. Et in tali dispõne extimat̃ ꝙ venter patiẽtis perforet̃ q̃si acu:ꝛ qñ nã nõ est cõstipata:tũc signũ eã dixit. A. exitus flãtis in fece vel cũ ea ꝛ añ colicã:ꝛ ẽt cũ ea qñ fit clystere. Et signũ ipsam dixit. A. grauitas sentata.i.in inferioribꝰ ventris:ꝛ frigiditas inferioꝝ.s.partiũ ventris:vel ẽt inferiorũ.s.extremitatũ.s.cruriũ ꝛ pedũ. Et dolor qdẽ in hac colica nõ est intẽsus. Dixit.n. Gal.iz.tera. humores grossos ꝛ viscosos solos nõ sequit̃ aliqs dolor vehemẽs nisi cis compliceat̃ ventositas exitũ petẽs:ꝛ non potẽs exire:tũc q sic se hñt vehemẽtissime dolent. Et. A. dixit leuior est.s.colica flãtica q̃ȝ ventosa:qꝛ flã nõ tantum dolorẽ efficit q̃ȝtum ventositas soluẽdo continuũ. Sed dixit A. fit dolor eius prolixus durans tp̃e longo. Et subdit Ras. multiplicat̃ ꝛ fetet eructuatio desup ꝑꝑ corruptionẽ flãtis ꝛ fecis retentionẽ. Et multiplicat̃ nausea ꝑꝑ cãm supra positã de cõicatione ad stõm:ꝛ e fortis fit sudor.i.cũ fortitudine ꝛ difficultate vel fortis fit sudor.i.abundans:sed sudor est frigidus. Dñt qdam in hac colica egõ est molla aut pus. ꝛ tunc est spumosa viscosa ad modũ gelatine albe. Dñt qdam dolor in ea est magis mensiuus q̃ȝ vagatiuus minus intẽsus q̃ȝ laboriosus ꝛ vrina est remissa. Et color faciei pallidus ꝛ labor nocturnus maior ꝛ conatus maior ad emittendũ egõnẽ in quo pectem ꝛ coxe ꝛ alie partes adiacẽtes fortiter torquentur.

Sig^a coli ce ventose.

Signa aũt ventose dixit Aui. sunt antecessio cãrũ suarum notaꝝ.s.potus multe aque fride aut vini plurimi cõmixti cũ aq̃. Et comestio olerũ ꝛ fructuũ ꝛ alioꝝ ciborioꝝ inflatiuoꝝ ꝛ cibi indigõ. Et aliqñ ꝑcedũt eã rugitus plurimi.s.ꝛ gurgulationes ꝛ ventositates.s.egrediẽtes qñqȝ desuper ꝛ qñqȝ desubtus. Dixit Ras. in diuisionibus rugitus est in ventre ꝛ augmentũ eius.s.rugitus vel vt dñt qdam eius.s.doloris qd̃ augmentũ nõ sanat̃ nisi cũ desuper premit̃. Dixit.n. Aui. ꝙ plim iuuantur cõpressione. Et dixit Ras. dolor fit difficilis ledẽs in vmbilico. ¶ Dixit A. significant ipam extensio.i.dolor extensiuus:ꝛ voluptatio.s.de situ in sitũ siue inqetudo vehemẽs:qꝛ apparet patienti quasi perforent̃ intestina eius terrebello:aut q̃si occultet̃ in intestino acus. Et hoc ẽt accidit in flãtica vt iam dcm̃ est qñ retinetur vẽtositas:aut qñ flã gñat ipsam:sed est in ventosa fortius. Et dolor in ventosa est permutabilis de loco ad locum:verũtñ qñqȝ figit̃ dolor in ventosa:ꝛ non ꝑmutat̃ vt qñ est reclusa inter tunicas intestinoꝝ. Et non sentitur in ventosa grauitas vehemens:propriũ.n.signũ distinctiuum ventose a flãtica. ¶ Dixit Sera. est ꝙ si est de humore grosso viscoso tunc est cũ grauitate tensio. Et si est a vẽtositate vaporosa ꝛ inflatione tũc est tensio absqȝ grauitate. Et dixit Ras. adest eructuatio difficilis plurime q̃ȝtitatis ꝛ retẽtio vẽtositatꝭ.s. vt nõ egrediat̃ per inferius:ꝛ si egredit̃ ex ea aliquid nõ egreditur cũ q̃ȝtitate qua sedet dolorẽ vehementem:ꝑꝑ sit vt plurimum tñ alleuiat dolorem exitus ventositatis desuper ꝛ desubtus. ¶ Dixit Aui. qñqȝ quiescit rugitus ꝛ vẽtositates nõ exeunt. Cum.n.figit̃ vẽtositas in suba intestini ꝛ coartat̃ inter tunicas eius nõ rugit venter:ꝛ nõ egredit̃ ventositas. Et fortasse dixit A. non accidit vt rugiat nisi cũ fit euaporatio aut cõpressio sup ventre cũ manu. ¶ Dixit Ras. ꝙ signa facte a vẽtositate coartata inter tunicas intestinoꝝ sunt vehementis doloris:ꝛ nõ egredit̃ ex ea vẽtositas oinore nõ rugit p cõpressionẽ desup sctãm:qꝛ non põt ventositas extendi p cõcauitatẽ intestini vt sonitũ faciat. Et significãt eam dixit Aui. retentio fecis in intestinis:retinet̃.n. sm plim. Q̃ȝ tñ dixit Ras. cũ hac colica est lenitas ventris:qñ ergo inuenis ventrẽ lenẽ ꝛ dolorẽ vehementẽ:tũc colica est ventosa fortis. Et Aui. dixit. qñqȝ est vẽter in ea lenis:ꝛ qñqȝ est fluxus ꝛ egrediunt̃ humores:ꝛ nõ iuuant̃: eo qꝛ retinet̃ ventositas in tunicis intestinoꝝ. Dixit Aui. qñqȝ signũ ipsam grossitudo fecis.s.sgbellosa natatiua.i.q̃ natat sup aquã vt cũ emittitur in clysteri qd̃ est ꝑꝑ multitudinẽ eius qd̃ in ipsa est de ventositate. Dixit Aui. qñqȝ cognoscit̃ inflatio cũ manu.s. qꝛ resistit ꝑssioni desup facte cũ manu. Et qꝛ cũ percutit̃ vẽter manu audit̃ sonus timpani. ¶ Dixit Ras. in diuisiõibꝰ Signa facte ex flãte ꝙ paulatim soluit̃ in ventositatẽ ꝛ iflati sunt ꝙ sedat̃ dolor ꝛ cõmouetur qñqȝ post duas horas vel tres. Et qñqȝ cõmouet eã euaporatio: ꝑꝑ qd̃ resoluit illud flã in ventositatẽ q̃ causat dolorẽ. Et Aui. dixit. qñqȝ iuuat euaporatio:ꝛ hoc erit qñ nõ est in ventre mã ventosabilis p eã:ꝛ qñqȝ nõ iuuat. Et nõ iuuat qñ est in corpore mã faciẽs ventositatẽ sicca.i.grossa apta vẽtosari: tũc.n. quotiens ista mã inuenit calitatẽ.s.intrinsecã nãlem vel ꝑter nãm potentem eã cõuertere in vaporẽ. Aut inuenit calefactionẽ.i.extrinsecã.s.p appõnem calefacientiũ facientiũ euaporare ꝛ nõ resoluentiũ faciet ventositatẽ q̃ ledit. Dixit Sera. cõe accidẽs sm̃ ꝑꝑ flã grossum ꝛ ventositatẽ inflatiuã est frigiditas inferiorum. Et dolores cronici grossi ꝑꝑ frigiditatẽ humoris ipsius ꝛ tensionem partium in quibus est contentus. ¶ Dixit Aui. colica vẽtosa in q̃ est permutatio doloris est incolumior. Et illa in q̃ est inflatio vẽtris sicut timpani est mala.

Sig^a coli ce colerice

Signa colice colerice. dixit A. sunt cause gñantes colerã q̃ ꝑcesserunt sicut vsus ciboꝝ ꝛ potuũ generantiũ colerã ꝛ etas ꝛ regio ꝛ figura.i.habitudo ꝛ tp̃s ꝛ alia ad generationẽ colere facientia. ¶ Dixit Gal. i. de interioribus. cognoui hãc colicã:eo ꝙ vidi hoiem patientẽ illã augmentum doloris pati datis ei calidis medicinis ꝛ dietis: deinde iuuatũ cũ dietis tẽperatis vteret̃. Et vidi aliũ cibaria facilis digõnis accipere ꝛ dolorẽ eius moueri ꝛ augmẽtari. Et querens ab eo de ꝑteritis dixit. se farmacũ accepisse ꝑꝑ dolorẽ mordicatiuũ ꝛ reditiuũ quẽ hẽbat in vẽtre. Et arbitratus sum intestinũ passum fuisse cã illius farmacie:ꝛ ex mala cõplone cũ mã aliquoꝝ humoꝝ infirmatum fuisset vñ sepe suscepit qd̃ ab epate sibi manauit. Jõqȝ sua corruptio ꝛ malignitas augmẽtate sunt. Dedi ergo ei cibaria dura ꝛ stiptica:quibus comestis cepit alleuiari de doloribus ꝛ morsuris illis:neqȝ egressum est ab eo qd̃ solitũ erat cũ egõne:qd̃.vȝ. erat corruptũ fluidũ ꝛ putridũ. ¶ Dixit Pau. patiens colicã ab humore acuto corrosiuo si laxatus fuerit vẽter eius augebit̃ dolor eius magis. Et intellexit de medicina euãnte exsoluendo q̃ cal'a est ꝛ acuta. Et Aui. dixit. inuenit nocumentũ a clysteribus acutis ꝛ ab eo qd̃ educit ꝛ solens descẽdere facit colerã ꝛ nocet̃ a fame:ꝛ iuuat̃ a tẽperate infrigidantibus. Et ab euõne colere:si nõ fuerit ibibita in sba intestinoꝝ de q̃ intellexit Pau. ꝛ alij ꝓhibentes euõnẽ eius qñ nõ educit̃ p farmaciã:sed cõmouet̃ ꝛ agitat̃ ꝛ cõmotio eius non iuuat:imo nocet. Scias tñ. ꝙ educere colerã q̃ nõ descendit adhuc ad intestina p vomitũ est iuuatiuum. Dixit Pau. erit patiẽs cũ siti ꝛ caliditate ꝛ insomnietate ꝛ febre sibili aut absqȝ febre oino. Et dolor non tepescit aliqua hora sicut in alijs colicis. Et dixit Judeus. erit cũ ea nausea vehemens ꝛ angustia ꝛ dolor in pectine: ita ꝙ pungit in modum punctionis cultelli. vnde dixit Aui. significat eã id qd̃ inuenit patiens de mordicatione vehementi ꝛ inflãmatiõe ꝛ adustione. Et qñqȝ assotiatur ei febris ꝛ fortasse non assotiatur:ꝛ non est febris eius sicut apostẽ in magnitudine accidentium. Et qñqȝ assotiat̃ ei dolor in pectine q̃si puncture cultellis:ꝛ non est ventositas.s.cã illius puncture vel non est ventositas.s.in ventre patiẽtis:qñ nõ multiplicat̃ in vẽtre eius mã vẽtosabilis. Dixit Pau. vrina erit acuta cal'a ꝛ i maiori p̃te erit fluxꝰ vẽtris colericus. Dixit Ser. sentiũt ardorẽ cũ acuitate vrine ꝛ in hac colica adest grauedo pauca.

Sig^a co'l ce melan. colice.

Signa melice ex melia acetosa dixit. A. sũt eructuatio .s.ad acetositatẽ ꝛ nigredo egõnis iuxta colorem melice:ꝛ inflatio vẽtris:qꝛ illa melia vẽtosat̃ ꝛ est cũ paruitate doloris. ¶ Scias dixit Abubiber. ꝙ si humores fuerint inuoluti in tunicis intestinoꝝ de eis nõ emittit̃ aliqd in egõne:sed si fuerint natantes in concauitate sic

Signa

Signa colice a cõplexiõe dixit Serap. si apa fuerit flegmon .i. apa calidum tũc necessario sequit ipsam febris et dolor grauis: et inflãmatio et sitis. Et Ras. in diuisiõibus addidit. adest vomitus colere et inflãmatio maxime in superioribus ventris: et pulsatio iuxta et si fit ista colica fortis vomit infirmus fecem. Et fit anhelitus eius fetidus. Et quãqꝫ fit eructuatio eius fetida et quãqꝫ corpus totum ẽt. ¶ Dixit Aui. signa eius sunt dolor tensiuus: lrã ẽt dicit opilatiuus: sed textualis est melior: et est fixus in loco vno .s. in quo est apa cũ grauitate et pulsatione et inflãmatione et febris acuta et sitis vehemens et rubedo .s. in colore faciei oculoꝝ et totius corporis: ita qꝫ ẽt in mirach in loco maxime qui opponitur apati. Et inflatio in monoculo .i. circa partes monoculi. Et retẽtio vrine pp cõpressionẽ poroꝝ vritidũ ab apate: et est hoc signũ forte .s. ad significandũ hoc apa: vel et fortasse melius est signum forte .i. magni apatis et pre magnitudine eius est forte .i. malũ. Et ledi cũ fluxu .s. ventris q fit alicuius humoris vel virulentie exsudãtis ab apate: qꝛ non egredit cũ doloris. Uel et melius ledi cũ fluxu .i. spõte facto ex humoribus contentis in mẽbris superioribus ad intestina: vel ẽt a farmacia inducta: qñ augetur inde apa. Et dixit: quãqꝫ est iste fluxus cũ leuitate nãe debilitante virtutẽ intestinoꝝ in retinendo feces: sed vtplm adest retentio egẽnis. Et quãqꝫ dixit Aui. perducit istud apa ad frigus extremitatũ cũ calore vehementi in ventre pp reditũ caloris et spũs ad loca apatis cũ q caliditate vehementi coopertura pãnoꝝ sustinere non pñt: et tunc est illa frigiditas extremoꝝ signũ malũ. ¶ Qꝫ si apa fuerit colericũ erũt tensio et pulsatio et grauitas minores .s. qꝫ in sanguineo et febris et inflãmatio et mordicatio erunt vehementiores sitis et insomnietas et sitis. ¶ Si vero apa fuerit frigidum. dixit Ras. vbi supra si fuerit ex humoribus crudis adherentibus .i. viscosis signa sunt vomitus plurimus: et non quiescit qꝫ est in concauitatibus vẽtris: et inueniunt punctura et dolor cũ nausea frequẽti et aq in superioribus ventris. Et cõmouet post comestionẽ: et nõ sedatur nisi vomitu: et sunt cũ eo tristitia et frigus extremitatum quãqꝫ. ¶ Dixit A. facte ab apate flãtico signa sunt vt fit dolor extensiuus apparens in loco vno et pprie cũ descendit aliquid ex eis q descẽdũt de ventre vt fex vel vẽtositas. Et inuenit cũ mãu iflatio cũ leuitate. Est .n. forma eius forma apatũ mollium. Et iam pmissum est p patientẽ añ hoc regimẽ generatiuum flãtis ex assumptione lactis piscium grossoꝝ carniũ fructuũ et olerum frigidorũ et humidoꝝ. Et est sperma patientis humidũ subtile .i. fluidum: hoc aũt signum: ideo hic fuit positũ: qꝛ est signũ corporis flãtici. ¶ Auctores aũt nõ posuerũt signa apatis melici intestinorũ: qꝛ raro fit. eius tñ signa sunt inuentio inflationis in ventre cum duritie. Et emissio humoris melici in egẽne et vomitu maxime. Et precessit regimen generatiuũ melie. ¶ Dixit. G. super libro signorũ. et ponit .A. ptiñ. Si accidat apa in portonario .i. duodeno dolor erit maior in loco dextro: qꝛ ad dextrũ declinat neqꝫ emittit egẽ nisi i lõgo tpe cũ supabũdãtia iflatiõis. Sꝫ si fuerit in ieiuno dolor erit in latere sinistro ad qꝫ declinat: neqꝫ emittit egẽ nisi in tpe lõgo. Et si fuerit in colon dolor erit in parte dextra in locis attinẽtibus anche perueniẽs ad vmbilicũ. An forte mollificet inqꝫtum peruenit ad splenem et spinalem: vñ extimant medici qꝫ dolor tũc fit in splene in epate in renibus aut in spondilis: et sed sitis erit et paucus appetitus cibi: et infrigidatio in extremitatibus corporis: sudor superabundans: et constipatio ventris cum rugitu et vomitu. Et dixit Gal. .i. de interioribus: quidã apa sup inguinẽ habuit quo putrefacto et inciso exiuit egẽ quo circa in intestino colon apa fuisse dixim9. Sed si accidit apa in intestino recto dixit Gal. dicto libro signoꝝ erit dolor vehemens tpe sue assellatiõis cũ tenasmone et pondere in spinali: et difficultate vrinatiõis. Et si patiens fuerit clysterizatus clystere egredit solum cũ dolore vehemẽti. Et si cõstipata fuerit intestina illa grossa erit hor: opilatio cũ febribus acutis vel compositis in retẽtione egẽnis.

Signa facte ex ptorsione intestinoꝝ dixit A. sunt euẽtus eius subito post motũ laboriosum: aut saltum aut casum: vel pcussionẽ: aut calcationẽ vel ructuationẽ siue tolerãtiã ponderis: aut rupturã siphac: aut pp ventositatẽ cõtorquentem intestina. Et est dolor eius silis .i. eqlis multo tpe. Non enim est incipiens leuiter: deinde addens paulatim. Et ruptura significat illam que fit ex ea ruptura.

Signa facte a mala cõplone frida intestinoꝝ pura sunt dolor remissus et pceptio iuuamẽti cũ calidis et nocumenti cũ frigidis et excitia sunt indigesta flãtica ventositati admixta. Et dixit. A. signa eius paruitas sitis et apperitio egẽnis qsi dixerit. aliquid egredit de fece: et nõ in totum retinet: qꝛ nõ est ibi opilatio pꝛohibens: sed est ibi mala cõplo debilitãs expulsiuã. Et est eius egẽnis inflatio et sensibilitas frigoris in intestinis. Et leuitas doloris .i. remissio. Et quãqꝫ est spma cũ ea frm. als. fluidum.

Signa facte ex fece dixit Aui. sunt añcessio eoꝝ q sunt cã retentionis fecis añ aduentũ doloris cũ tensione ventris. Et est illic in ventre grauitas valde vehemens et sentit qsi intestinũ abscindat in seipso. Et qñ fit tenasmõ .i. pssio ad sellam vt egerat non egredit aliqd .s. de fece: sed quãqꝫ egredit res viscosa. Alia lrã inuenit negatiua dicens qñ nõ fit tenasmõ ec. et ẽt põt saluari: qꝛ qñ nõ fit pssio nihil egredit: sed fortasse qñ fit magna pssio egredit quid modicum de fece squibalosum: qꝫ aliqñ indiget iuuari vt digito extrahat. Et aliqñ ẽt cuꝫ magna pressione nihil egreditur. ¶ Qꝫ si cã exiccationis et retẽtionis fecis fuerit cola: tunc erit tinctura fecis ad citrinũ. Et multitudo eius qꝫ egredit de colera: et adustio mordicatio et inflãmatio: et aduentus genis cum exitu colere et exiccatio lingue. ¶ Si vero fuerit ex prohibitione cursus colere ad intestina vel paucitate eius dixit Ras. in diuisionibus. signa sunt albedo coloris fecis: et difficultas exitus eius et inflatio ventris. Et Aui. dixit. signa eius sunt grauitas et inflatio ventris: et albedo coloris .s. fecis: et difficultas exitus eius cum dolore et extensiõe fecis et cõpressione facta ex ea tm. Et quãqꝫ vicinat ei icteritia .i. appropinquat vel aduenit. ¶ Si vero exiccatiõis fecis cã fuerit raritas corporis. signa eius sunt pcessio paruitatis fecis et siccitas corporis et velocitas ledendi a frido et calido extrinseco. ¶ Et si cã eius fuerit caliditas et siccitas vẽtris significant ipsam dixit Aui. inuẽtio caliditatis et siccitatis et tenebrositas eius .i. obfuscatio: et eius nigredo ad rubedinem quandã declinãs: et siccitas egẽnis. ¶ Et si cã eius fuerit resolutio aeris aut exercitij vel sudoris vel alterius rei similis signa sunt dixit Aui. pcessio paruitatis fecis facte a resolutione cũ cã vel cursu ipsarũ dictaꝝ cãrum. ¶ Et si cã eius fuerit frigus aeris vel alioꝝ. Signa sunt dixit Aui. vt non sit ibi igneitas: et sit color declinãs ad viriditatem.

¶ Et facte a debilitate expulsiue signa sunt dixit Aui. qꝫ iã añcessit cã lenitas nãe et necessitas surgẽdi ad sellã freqnter sed paulatim .s. expellebat de fece. Et añcessio cãrũ eius ex eis q debilitant expulsiuã ex calore aut frigore aut assumptione .s. reꝝ debilitantiũ expulsiuam. Et multotiens accidit ventri vt sit lenis: aut temperatus: et sit qñtitas et qualitas egẽnis fm cursum naturalem: sed est dixit Aui. ad hoc vt egrediatur fex instrumenti necessitas .s. clysteris vel suppositorij. Et quãqꝫ est hoc pp fistulam que est in recto. ¶ Et facte a debilitate sensus intestinorum signa sunt dixit Aui. qꝫ illud qꝫ sumitur faciens declinare egẽnem cum qualitate ad mordicationeꝫ non percipitur in assellatione. Et hoc est sicut porrum et cepe et caseus et fenugrecum et vt suppositoriorum acutorum non percipiatur nocumentũ cuꝫ supponuntur. Et inflatur ex eis que sumuntur et retinent. Et nõ dolet dolore de quo sit curandum. Et quãqꝫ accidit vt sit ibi fistula corrumpens sensum. ¶ Et in facta pp spasmum inst

Signa colice a mala cõplexione frigida.

Sig. coli. ex fecẽ et fece.

colli enī apparet spasmus in eo ⁊ alijs membris. ¶ Et in facta a ruptura apparet ruptura. ¶ Et facte a vermibus sunt signa vermium ⁊ antecessio exitus eorum.

Signa co lice p. cō tactum.

Signa colice facte a cōitate siquidem fuerit cōitate stōi erit apparens replō ⁊ grauedo in stō: nauseatiua satietas impotentia vomēdi eructuatio: singultus ⁊ alia signa lesionis stōi. ¶ Et si cōitate fuerit epatis aderit in epate mala complexio vel opilatio: ⁊ dolor procedet peryodice fm regenerationē hūoris ab eo trāsmissi ad intestina. ¶ Et silr dicit si fuerit cōicatio ex parte splenis: ⁊ erit in splene inflatio. ¶ Et si fuerit cōitate spiritualiū precedet lesio in eis. ¶ Et si cerebri aderit catarrus vel erunt alia signa lesionis eius. ¶ Et si fuerit pp priuationem vōtis ex spate cerebri erunt signa spatis illius.

Quia aūt dolor colicus in multis dictoꝝ accidentiū cōicat cū dolore calculoso renū ⁊ meatuū vrine nō pōt certe distingui inter eos nisi cū inqsitione ⁊ maxime: q2 intestinū colon extēsum est sup renes. Et ob hoc dixit Abubiber. 8. cōtin. noscas q ipossibile est q habeat discretio inter dolorē colice accidentē ex inclusione humoris vitrei in tunicis intestinoꝝ ⁊ inter dolorē lapidis cōtenti in meatibus vrine. s. renibus ⁊ poris vritidibus tpe inlultus nisi accidāt cause precedentes. s. sup qbus opz hre inquisitionē cū nō fiat inde sensibilitas tūc tpis cū res cadentes in vtroqz dolore sint incluse. Cum igit inqsitione bona certū pcedet tuū de regimine maxime preterito ⁊ cōsuetudine patiendi hūc dolorē vel illum. Aucto. pro bona distinctione ipsoꝝ doloꝝ sex assignauerūt diias. Nā vt dixit Auic. diia inter eos qnqz sumit ex dispōne doloris. Et qnqz ex parte vicinātium propriorum dolorum. Et qnqz ex parte eius q conuenit ⁊ nō conuenit. Et qnqz ex parte eius qd egredit. Et qnqz ex parte vltimitatis accidentium. Et qnqz ex parte cāsarum ⁊ accidnetiū antecedentiū: ⁊ sic sunt sex.

¶ Et accidētia qdē cōia q̄ cōtinuāt inter ipsos dolores dixit Ser. sunt nausea ⁊ vomitus ⁊ dolores ⁊ retētio magna nature ⁊ vētositatis quarū vie sunt vt egrediat superius ⁊ inferius. Et pp cōitatē magnam accidentiū ipse Gal. in seipso dubius fuit. Ait. n. 2. de interioribus cap. 5. Ego quodā tpe passus sum tā magnū dolorē q arbitrabar iteriora ventris terebello perforari ⁊ pcipue in loco q est inter renes ⁊ vesicam: vñ cū oleo clysterizatus cū magno dolore humorē velut liqdū vitreū emisi silem ei in liquore ⁊ colore q frigidissimus erat intm̄ q tactui apparuit frigidus: ⁊ miror qūo frigidus egredit ⁊ nō ex aliquo calefit ēt si cū magno motu ⁊ expssione exeat. Et ego cū dolebā arbitratus sum tunc lapidez in aditu vrine hre: q2 dolor fuit qsi pūctio ⁊ morsio: mā aūt illa eiecta a dolore qetus intēdime nō habuisse lapidem nec dolorem in renibus seu in via vrine fuisse.

¶ Declarās āt A. pdictas sex diias incipiēs a pa dixit. dispō doloris diuersificat i eis qtuor. s. qtitate: loco: spe: ⁊ motu. ¶ In qtitate qdē: qm̄ ille q est lapidis est paru⁹ qsi sit acus: ⁊ colicus est magnus. Et voluit p hoc Aui. q dolor lapidis occupet par de loco ⁊ colicus occupat multū. Vñ. 6. de interioribus cap. p̄ dixit Gal. in colica plurimū sentiūt dolorez circundare ⁊ torquere ventrē eoꝝ ⁊ magnā qtitatē loci amplecti: ipsm ēt in diuersis ptibus fit. Sed dolor renū semper stat fixus in vno loco. Vñ dixit Aaron. colica trāsmutat in partibus vētris: sed dolor renū imobilis est. Et Sera. dixit. in colica nō figit dolor in loco vno: sed permutat pmutatio: ⁊ eīz in renali est in loco vno. ¶ Loco aūt differūt dixit A. qm̄ colicus incipit ab inferiori parte dextri lateris ⁊ extendit se ad superiorē partē sinistri. Et qñ ɔfirmat dilatat dextra ⁊ sinistra. ⁊ fm quosdā dixit Aui. nō incipit colica a sinistra. Sed hoc nō est veꝝ: qm̄ nos expti sumus ɔtrium illius. Et est in colica dolor ad anteriora ⁊ versus partē declinior qz sit ad posteriora. Renalis aūt incipit a superioribus ⁊ descēdit paulatim vsqz ad locū vbi ɔfirmat. s. figit. ⁊ est declinior ad posteriora. ¶ Tpe vero dixit Aui. qm̄ renalis fit fortis tpe vacuitatis. s. a cibo. Et colicus alleuiat in ea: ⁊ fit fortis cū sumitur aliqd. Dixit q in vtroqz dolor fit fortior in replōne cibi qz sit in vacuitate eius vt de colico dixit hic Aui. Et de renali apparet fen. 18. cap. de signis lapidis renū sed nō tm̄ fortificat renalis in replōne cibi qtū colicus. Et non tm̄ alleuiat renalis in vacuitate cibi qtū colicus. cum nō tm̄ dependeat renalis a replōne stōi ex cibo qtū colicus. Est ergo renalis in vacuitate cibi magis fortis respectu sui ipsius: postea cū est plenitudo cibi qz sit colicus fortis respectu sui ipsius cū est plenitudo: ⁊ q2 plus auget colicus in plenitudine intestinoꝝ ⁊ stōi qz augeat renalis. Et dixit Aui. dolor colicus incipit subito ⁊ in tpe breui. Et lapidosus incipit paulatim: ⁊ fit fortis in fine suo: ⁊. Aaron dixit: dolor colicus est breuis tpis: sed dolor renū est longioris tpis. Et dixit Aui. si est renalis fit prius dolor in dorso ⁊ difficultas in vrina: deinde accidunt signa colice. s. cōia renali ⁊ colico. Et in colico sunt signa colice ppria. s. in pn° prius: deinde accidit dolor. s. cōis colico ⁊ renali. ¶ Motu vero differūt: qm̄ colicus ad partes mouet plures: renalis vero figit in pte vna vt iam dcm̄ est. Dixit Ras. 8. cōti. Ipo. dixit in epidimijs. laborātes dolore renū ex lapide vl ex alio patiūt stuporē in coxa q̄ est ex parte renis dolentis. Et dixit ex 6a epidimia. in doloribus renū dolor quidā: q2 paruus descēdit ad pedē sumēdo pedē pro pede coxa ⁊ crure: ⁊ hoc non accidit in colica. Et hic accidit dolor in pedibus: ⁊ eo q vena cōcaua ⁊ arteria magna qn̄ cōiungunt ex eis pcedit ad quēlibet pedem ramusculus pene locum in quo ɔtinetur maior ramus eaꝝ qui procedit ad renes.

¶ De 2a diia dixit Aui. tremor multiplicat in renibus amabobus. s. in dolore eoꝝ: ⁊ B. s. tremor renū nō ptinet colicos.

¶ De 3a vero diia dixit. clysteria est exitus vētositatis ⁊ fecis alleuiāt dolorē colice. s. multū: ⁊ nō alleuiāt renalē alleuiatione de q̄ sit curandū in pluribus dispōnibus: imo Aarō. dixit. dolori renū nociua sunt clysteria: qm̄ qñ replent intestina infestant renes. Sed veritas est q cōferunt: sed aq clysteris in eis oz esse parue qtitatis vt apparebit in cura lapidis renū. Et Gal. dixit. 6. de interioribus. colici ex mollificatiuis clysteriis magis iuuant qz nefretici. Aliqñ. n. in colica pars frigide aque cūatur: ⁊ vñ statim. dolor eoꝝ mitigat: ⁊ non solum mitigatur: verum ēt curatur. Sed si lapis per vrinam exierit mitigatio nefreticis prestatur. Et Auicenna dixit. medicine frangentes lapidem alleuiant renalem ⁊ nō alleuiant dolorem colice.

¶ De 4a diia dixit Aui. cū renali forsse nō est retentio rei q̄ cū egredit est sicut stercus ⁊ sicut sqballe: ⁊ sicut stercus vaccinum qd natat in aq. Et qnqz nō est retētio taliū rerū oio. Et rugitus ⁊ silia. s. nō sunt in renali: sed colicus nō cūatur ex hoc. s. q nō retineat stercus ⁊ vētositas. Dixit Gal. 6. de iterio. In colicis si aliqñ egō exierit talis erit q a magna ventositate ɔfiante erit qsi bouinū stercus natans super aquā.

¶ De 5a. aūt diia dixit Gal. 6. de interioribus colicis ⁊ calculosis abhorsatio ⁊ vomitus cōiter accidūt: ⁊ z in colica maiora ⁊ fortiora sunt. Dixit Sera. accititia. de nausea ⁊ vomitu ⁊ dolore ⁊ retētione fecis ⁊ ventositatis in colica sunt vehementiora ⁊ plus ɔsecutiua qz in dolore renū. Et Aui. dixit dolor renum ⁊ dorsi: ⁊ tremor in renali est plus: sed vomitus consecutiuus flegmaticus ⁊ casus appetitus ⁊ paruitas digēstis ⁊ vehementia doloris ⁊ perductio ad sincopim ⁊ sudor frigidus ⁊ iuramentum cum vomitu in renali est minus. sup. sed in colico est plus.

¶ De 6a diia dixit Gal. 6. de iterioribus. in dolore renum in principio necessario vrina clara est ⁊ aquosa: postea vero sedimen eius leue exsis factus est arenosus. Serap. aūt dixit. in dolore renū in pncipio egritudinis vrina erit aquosa ⁊ clara: deinde fit grossa ⁊ hz sedimen. Et in fine fit sedimē eius arenosum. Dixit Auicē. frequentia nauseatiue satietatis ⁊

assumptio

assumptio ciboꝝ malorum. Et vicissitudo punctionis ⁊
rugitus ⁊ retentio fecis sunt precedentes in colica. Et vri/
na arenosa ⁊ filosa.i.hñs fila silia capillis est precedēs in re/
nalire nō est in renali vrina subtilis siue aquosa⁊deinde filo/
sa grossa.⁊ deinde arenosa.s.semp.sup.⁊ aliqñ sic.

Signa colice.

Signa bona in colica sunt exitus fecis ⁊ ventositatis
⁊ doloꝛ permutabilis ⁊ eius frequens allevia/
tio⁊ perceptio iuuamēti ex remedijs adhibit. Et bonitas
anhelitus ⁊ abhominatio ⁊ vomitus non consequutiui ⁊
remanentia appetitus. dixit Aui. magis incolumis colica ē
illa in qua nō est retentio vehemēs.s.eoꝝ que debēt egredi
sm nām:⁊ in q̄ est doloꝛ mutabilis.⁊ qñqꝫ alleuiat plm q̄ꝫ
uis postea redeat:⁊ in qua inuenit patiens per exitum fecis
⁊ ventositatis ⁊ administratione clysterioꝝ.sup.⁊ alioꝝ re/
medioꝝ conuenientiū quietē:⁊ ɔ̄ria huic in dictis signis est
prauioꝛ colica. ¶ Colica vero pessima est illa dixit Almā.
cū qua est nausea vehemens valde ⁊ inferius nihil emittit ⁊
fetida eructuatio superuenit:⁊ aliqñ stercus per os eijcitur.
¶ Dixit Auic. signa mala in colica sunt fortitudo doloris:⁊
ꝙ vomitus sequit vomitum:⁊ sudoꝛ frīs. Et frigus extre/
mitatū pp vehemētiā doloris ventris ⁊ declinationē sangui/
nis ⁊ spūs ad ipsum. Et qñ peruenit ad singultū:quoꝝ vn⁹
sequit alterū:⁊ ad perturbationē rōnis ⁊ spasmū ⁊ retentio
nem totius qḋ egredit.i.egredi dꝫ:⁊ nō egredit saltim cuꝫ
ingenio ⁊ farmacia clysteri vel suppositorio est mortalis. Et
subdit:bonitas anhelitus est bona significatio ad euadēdū
qūo ergo erit eius malitia q̄ñ sit fortis significatio ad perdēdū.
¶ Dixit Ras. 8. ɔtiñ. ex. 6. afforism. in quo accidit dissuria in co
lica opilata ⁊ yleos morietur añ. 7. diem nisi superueniat feb
⁊ emittat de eo vrinā superabundantē. Et Gal. dixit. nō co/
gnosco in hoc cām. ¶ Et dixit Ras. ex lib. de morte veloci.
In quo fuerit in ventre doloꝛ ⁊ appuerint in supcilijs vesti/
gia aut pustule ad modū fabe:deinde in eis efficit vlcus du
rando vsqꝫ ad diem. 20^{m}. aut plus morietur. Et in quo fuerit
hic doloꝛ patietur subeth.⁊ abundantē somnū in principio
passionis. A. vero dixit. in extraneis signis dr ꝙ cum appa
ret in eo qui hꝫ doloꝛem ventris vestigiū sicut bothoꝛ nigꝝ
sicut faba ⁊ vlcerat ⁊ remanet vsqꝫ ad diē. 20^{m}. aut plus mo
ritur:⁊ huic quidem homini aduenit subeth ⁊ multitudo
somni in principio passionis sue.

¶ De cura colice. Cap. xlij.

Doloꝛ intestinoꝝ dum leuis est ⁊ adhuc in
dispōne neutralitatis manet nō req/
rit curationē:sꝫ solū ꝓuisionē cū abscisiōe cause
eius. Qui vero fortis est curatione indiget. Et
scias. qḋ ad curationē eius opꝫ medicū sollici/
tum eē ⁊ festinare in remouēdo ipꝫ q̄to citius
posse fuerit ne pre doloris vehemētia nā prostrata deficiat.
Et curatio quidem eius:⁊ sīr preseruatio ab eo fit dieta ⁊
potione generalibus ⁊ specialibus.

De generali quidem dieta dixit Aui. de nocenti/
bus colicis alia sunt cibi ⁊ alia opera
tiones. Et cibi sunt oē grossum de carne siluestri:ita ꝙ lepo
rum ⁊ gazellarū ⁊ vaccaꝝ ⁊ aliatar ⁊ est aial siluestre nobis
ignotū. Et pisces parui ꝓprie siue sint recentes siue saliti. ⁊
oē frixum ex carnibus ⁊ assum qūocunqꝫ sit. Gal. de tyria/
ca ad cesarē si assa sup. vel frixa comederis dabis iuuamen
tum colice.s.augmentabis cām eis. Et oēs ventres aialiuꝫ:
imo oia corpora carniū p̄ter illa que excepimus. Et nocent
eis simula.i.simulella vel panis simulagineus ⁊ panis opir⁹.
Et oia cibaria de pasta vt afinolegi.i.lagana subtilia: ⁊ al/
mucadati.i.lagana grossa vel ciabebe siue cialdones siue ne
bule. Et alchimati.i.cauadoli siue macharonci. Et alhebe
sbia.i.tri siue tria.⁊ sīr albesberneket.i.amidū vel frumen
tum coctū.⁊ oē genus pastilloꝝ. 8. ɔtiñ. quidā passus est co
licā:qꝛ comedit q̄tuoꝛ oua elixa. Et subdit Auic. ⁊ oia gña
lacticinia⁊ caseus recens salitus:⁊ lac coagulatum ⁊ recocta ⁊ oē
in quo est inflatio ex cibis:holera oia preter ea que dixim⁹
.s.rutha ⁊ ficla ⁊ menta nocent eis cum inflōne sua. Et eru/
ca ⁊ tarraxacon ēt nocet eis. Et oēs fructus.s.recentes:⁊ riso.
milla tñ ⁊ pruna colice calide ⁊ facte ex fece calida.i.cū cali/
tate tm̄.s.conueniunt:⁊ non alij. Et dixit. Melon.s.pepon
dulcis añ cibū in dispōne sanitatis non est nociuus pluri/
mis coꝝ. Cucurbita vō ⁊ cucumeres ⁊ alcandros ⁊ est spēs
naponum ⁊ citonia ⁊ oua caulium ⁊ oua naponum ⁊ cana
bit. Et pira ⁊ poma ⁊ proprie acetosa stiptica ⁊ ʒarur ⁊ na/
bach ⁊ alcohora ⁊ proprie acetosa stiptica ⁊ lentes recentes
⁊ mora asemi.i.celsa.⁊ berberi ⁊ sumach ⁊ agresta ⁊ ribes
⁊ que fiunt ex eis ⁊ que sunt silia illis colico non est via vtē
di eis. Et sīr nocent eis nuces ⁊ amig. humide valde ⁊ fabe
humide. sup.⁊ ēt sicce. Et de granatis dulcia sunt minoris
nocumenti q̄ꝫ acetosa. sup.⁊ q̄ꝫ muza. Et potus aque frigi/
de ⁊ vinum plurimum supra cibum. 8. ɔtiñ. vinum acerbuꝫ
excitat doloꝛem colicuꝫ. sup.⁊ agresta. Dixit Alm̄. oia capi
ta aialium sunt nociua. Et citrum dixit Auicē. visus carnis
eius. Et fungi vt capitulo de tuberibus dixit Ser. sm Gal.
⁊ dixit Almā. melon.s.indus viridis nocet eis. Et dixit. oꝛ/
deum ⁊ panis eius ⁊ pira si multa sumantur in ieiuno ⁊ no
cent proprietate vt dixit Sera. sm Abin Mesuay.⁊ similr
Isaac. Et dixit Isaac. nocet xilocaracta in nimio vsu. ¶ Ac
tiones vero nocentes sunt dixit Aui. retentio ventositatis ⁊
retentio egōnis. retentio. n. vētositatis dixit ipse. multotiēs
facit accidere colicam: pp qḋ subleuat.i. excitat eam ita vt
eggregetur res vna.s. que est sua cā. Et facit accidere debili
tatem in intestinis. Et dixit. non opꝫ vt retineatur fex diuos
qm̄ eius retentio oibus dispōnibus colice nocet. Et subdit.
⁊ somnus supra egōnem que est in ventre ⁊ proprie siccam:
imo opꝫ vt cōmoueat seipsum oi die ad euāandum.s.fecem.
Et dixit motus supra replōnē.s.cibi est malus eis:⁊ quanto
fortioꝛ ⁊ insuauioꝛ siue violentioꝛ fuerit tanto magis nocet.
¶ Et dixit Aui. opꝫ vt regimen colice non pretermittatur
nam cū apparent signa inceptionis colice opꝫ vt interdicat
replō.s.ꝙ non comedat neqꝫ bibat quicq̄ꝫ:imo si incipiat ci
bo vel potu existente in stō vomitu expellendus erit: eo cui
euomito magna pars doloris sedabitur. ¶ Dixit Abubi/
bar. dormitio est maximi iuuamēti in colica de humoꝛe frig
gido ⁊ grosso. ¶ Dixit Aui. hñtes colicam cibo indigēt le
nificatiuo lenitiuo:⁊ hec est res in qua nō est dubitatio. Sꝫ
⁊ ꝙ confortatiuo aliquo egeant est res que est apud debili/
tatem apparentem pp vehementiam doloris ⁊ multitudinē
euōnis. Et confortatiua quideꝫ sunt aque carnis fortiter de
cocta:⁊ medulla panis in vino ⁊ vitellus oui sorbilis: ⁊ me/
dulla panis dissoluta in iure ⁊ vino. Et dixit. ɔferunt pluri
mis coꝝ aut nō nocent ficus ⁊ passe ⁊ algemet ⁊ musa hūi/
da:⁊ est qdā fructus lꝫ qdam exponāt.i.melon ⁊ oia ista cō
ferunt cū sunt dulcia. Et melon vehemētis dulcedinis ⁊ ve
hementis maturitatis ēt conceditur eis.

Cura vero gñalis colice per potionem aut respicit cām
eius:aut accidens.i.doloꝛē aut corrigit accidētia.
Et siquidē doloꝛ nō sit multū intensus:sed tolerabilis p̄ter
hoc ꝙ ɔsternat ꝑ ipsum virtus:⁊ perducat ad accidentia ti
morosa cause soli intendendū est:qm̄ ea remota tolletur do
loꝛ. Si vero sic intensus fuerit vt ꝑ ipsum deueniat patiens
ad accidentia praua:tunc cā pretermissa mitigandus est do
loꝛ ⁊ remittendus:eo vero postea remissioꝛe facto ⁊ tolera/
bili ad abscisionem cause deueniendum erit: qm̄ eius remo
tio est curatio vera. ¶ Et cā quidem aut alteratur ⁊ digerit
⁊ cōpletur cuꝫ eis que dicent in particularibus curis. Aut
diuertitur:⁊ tunc aut diuersione ducente ad membra exte/
rioꝛa fricationibus ventosationibus ligaturis compressio/
nibus ⁊ positionibus extremoꝝ in aqua calida. Aut diuer
tit mām ducendo ab extra corpus vomitu vrine prouocatio
ne ⁊ sudoris:⁊ vomitus tñ conuenientius administrat. Aut
cā euacuatur sensibiliter vel insensibiliter: sensibiliter vt medi/

tinis solutiuis vel vomitiuis clysteribus vel suppositorijs.
Insensibiliter vero p fomētationes ⁊ emplā ⁊ alia euapora
re facietia. ¶ In euone aūt per solutiua fienda notent casū.
Nam primo considerare opꝫ an cū colica sit cōplicata pleni
tudo totius corporis: aut alicuius vel aliquoꝝ membrorū
mittentium mām ad intestina. Et quocūqꝫ res se habuerit
nō oꝫ dare solutiuū ex soluens nisi pcesserit lenificatio ven/
tris. Dixit.n. Aui. ex eis qbus nō est conuenientia.s. in pur/
gando colicos regulariter ⁊ recte est vt festinatio fiat in dan
do solutiuū desup: ipsum.n. fortasse est virtutis vehemētis
.s. solutiue: ⁊ humores ⁊ squiballe sunt plures.s. in intestis
q̄ꝫ sit potētia illius solutiui ad mouendū eos: ⁊ cū cōuertit
ad eos humor motus desup p solutiuū fortasse non inuenit
penetrationē ad exeundū pp opilationē sqballaꝝ ⁊ humo/
rum: ⁊ perducit hoc regimen ad timorē maximū. quare pre
mittēda est vētris lenitio. Et illud qd̄ necessariū est ad hoc.
dixit Aui. est vt incipiat ⁊ sorbeat lenientia lubrificantia si/
cut sunt ius galli veteris si nō fuerit febris.s. intēsa que pro
hibeat sua intēsione curā colice per ipsū ius: loco cuius dā
da est tūc aqua ordei: ⁊ ꝓprie cū zuccaro rubeo. Si vero fe
bris fuerit remisse aut nō fuerit febris det secure ipm ius: ⁊
nō det aqua ordei: vt ipse dixit pͣ q̄rti. capͦ de cura putrida
rum in gñali. Et post motū lubrificatū fiat clystere lenifica
tiuū: ⁊ totiēs hoc fiat donec egrediant squiballe ⁊ ēt humo
res ipsi opilātes. ⁊ cū egressi fuerint tūc si opꝫ vt in potu de
tur aliqd̄ solutiuū fiat. Si tñ possibile fuerit vt fiat mundi/
ficatio eius qd̄ remansit post lenitionē mūdificandū cū vo/
mitu frequēti fiat cū eo ⁊ dimittat solutiuū: vomitus nāqꝫ
qñqꝫ incidit.i. euat vel mouet ad euouem mām colice huī/
dam.i. humoralē. ¶ Et innuit q̄ q̄zto minus poterimus so
lutiua farmaca ministremus. Uerūtñ aliqñ euo p solutiuū
melior est q̄ꝫ p vomitū frequentē: ⁊ hoc maxime in trib⁹ ca
sibus. Primus est dixit Aui. qñ sunt pn^m mãe colice stōus
⁊ intestina superiora: ⁊ scit q̄ stōus est debilis ⁊ multitudo
humoꝝ.s. est in eo ⁊ superioribus intestinis. Et inuenit re/
plexio.s. humoꝝ ⁊ fecū supra vmbilicū ⁊ grauitas illic: nā
oia ista demonstrant ⁊ exigunt vt fiat fluxus.s. euo per le[illegible]
tiuū sumptū desup. ¶ Secūdus casus est dixit Aui. si acci/
dat colica post excoriationē intestinoꝝ: tūc.n. cura desup.s.
per solutiuū est melior q̄ꝫ per clystere acutū quo indiget in
cura colice noceret excoriationi ⁊ augeret ipsam: non aūt sic
solutiuū. Quidā tñ dñt hāc nō fuisse intentionem Aui. qm̄
nō minus nocet vel nocere pōt solutiuū excoriationi cū acui
tate sua ⁊ acuitate humoris moti per ipsum q̄ꝫ clystere. Et
iō dñt Aui. p euonem desup intellexisse euonem p vomitū
cū medicina vomitiua. ¶ Tertius casus in spē colice cuius
pn^m est ex stō ⁊ superioribus intestinis si fuerit mā ꝯfirma/
ta in illis: deinde ipsa membra mādant mām ad colon post
mām: ⁊ quotiēs peruenit mā ad ipm accidit dolor: tunc.n.
necessaria est euo incipiens.s. desup cū solutiuo. Cū itaqꝫ in
isto casu bibit solutiuū tūc aut extrahit illā mām ⁊ sanat
ex ea: aut deponit ipsam ad inferiora ad locū vnū ad quē cū
deposita fuerit seq oꝫ mūdificatio eius cū clysteri: ⁊ fortasse
mūdificat eā clystere vnū: aut saltē minor numerus clysterio
rum eo q̄ necessarius erat añ illud.i. añ depōnē mãe ad in/
feriora. Nam añ multa fuissent necessaria clysteria ad attra
ctionē ⁊ mundificationē eius: vbi post depōnē eius pauca
sufficiunt. ¶ Sunt aūt necessarie medicine solutiue ⁊ vomi
tiue maxime qñ colica est cōplicata cum replone totius vel
mēbroꝝ cōicantiū: ita q̄ ēt stōi: ⁊ intestinoꝝ superiorū vt di
ctum est. ¶ Si aūt nō fuerit cōplicata cū plenitudine dicta:
sed fuerit sola replo intestinoꝝ inferioꝝ tūc dixit. A. nō opꝫ
vt in potu sumat aliqd desup oīno: neqꝫ solutiuū neqꝫ vo/
mitiuū: sed sit contētus clysteri. Et illud: qm̄ plm cause coli
ce est humor grossus viscosus egrediēs.i. multū a dispōne
nāli: ⁊ nō egrediēs integre p euantia. Cū ergo bibit medici
na desup euat: ⁊ nō solū a stō ⁊ intestinis: imo ēt ab alijs mē
bris a qbus oīno euo necessaria nō est: ⁊ illud facit acqrere
debilitatē ꝓculdubio: deinde fit necesse mundificare intesti
na exigens clysteria plurima ⁊ euones frequētes: vt.s. educ
cant humorē attractū p solutiuū ⁊ humorē q continebat in
intestino qui erat cā colice: ⁊ p hoc debilitat virtus valde
tunc: vñ opꝫ vt sit contentus q̄ztū possibile est clysteribus
⁊ eis que euant cursu eoꝝ vel suppositorijs. Clysteria.n. ⁊
suppositoria dum inueniunt in intestinis humorē nō attra
hunt ex locis alijs. Et nō euant ex locis alijs plm. Et si itere
tur clystere multotiens fm necessitatē humoris non erit tñ
timoris in ipso q̄ztum est cū euo fit desup p medicinas attra
hentes ex corpore toto. ¶ Dixit Aui. deterius qd̄ sumit in
potu de solutiuis est vt sit solutiuū magne q̄ztitatis a quo
fugiat sumēs: ⁊ abhorreat illud sicut vt plm est cū dat solu
tiuū in forma potabili. q̄re nō remanet in stō: sed euomitur:
imo opꝫ vt sumat pillulas ⁊ yerapig. ⁊ oē qd̄ est parue q̄zti/
tatis ⁊ magis aromatici odoris est melius sumere in potu
vt retineatur ⁊ operet. Et in hoc innuit q̄ solutiuū fiat de/
lectabile q̄zto plus possibile fuerit: vt nō cōtristet patientē.
¶ Et scias dixit Auic. q̄ qñqꝫ accidit vt medicine solutiue
attrahant ex corpore ad intestina humores malos alios.s.
ab eis que cōtinentur in stō ⁊ intestinis. Et qñqꝫ attrahunt
humores puros.i. purulentiā faciētes: equales sunt humo
res colerici vel salsi quare aggregat excoriatio ⁊ colica sil
⁊ hoc est ex nocumentis mortalibus. ¶ Dixit Gal. in libro
de clysteri. ⁊ scribit. 8. ꝯti ñ. si poteris educere hāc passionē
cū clysteribus noli aliud sequi: ne forte i corpore fuerint hu
mores mali ⁊ ipse medicine solutiue eduxerint abūdāter de
eis ⁊ ledant intestina cū euoue hōribi. Sed si ex parte dolo
ris colici fuerit in stō debilitas ⁊ dolor: vtēdū est tunc laxa/
tiuis: cum melior sit hec cura: cum passio sit ex parte stōaci.
¶ In administratione quoqꝫ clysterioꝝ notandi sunt casū.
dixit. A. cū clystere nō educit aliqd: ⁊ mā nō maturat: ideo
nō est matura obediens euoni tūc alleuiet.s. vsus clysterio/
rum. ⁊ nō clysterizet ꝓprie cū clysteribus acutis: hora nāqꝫ
eoꝝ est post maturationē. Ante vero maturationē ex clyste
ribus acutis timetur cordi ⁊ cerebro pp agitationē quā fa/
ciunt in humore quē educere nō pñt. Et qñqꝫ facit sedere
opꝫ tūc adiuuet desup.s. cū medicina lenitiua que adiuuet
lubricare: ⁊ descendere que in intestinis sunt ꝯtenta: ⁊ etiā
ipsum clystere si fuerit retentum. ¶ Et dixit Aui. opꝫ vt nō
fiat clystere cū in stō est aliqd.s. de cibo indigesto ne trahat
crudū ad inferiora. Et intellexit aliqd de cibo q̄ztitatē nota
bilē hñs: nā fm Ras. 9. ꝯtiñ. 2. c. ꝯueniūt clysteria qñ in stō
est aliqd. Conuenit ergo clystere qñ stōus nō est valde reple
tus cibo: nec multū inanitus. Et nō opꝫ vt cōtinuent clyste
ria. q̄si dixerit. nō fiant eodē mane plura vel sero: sed interue
niat spaciū.s. ꝯueniens. ¶ Dixit Aui. cūqꝫ desup est solutio
.s. p vomitū. Et opilatio est desubtus tūc opꝫ vt restringat
qd̄ est superius cū stipticis: ita vt fiat retentū vnū: deinde
euet.s. inferius p clystere. Cū vero clystere nō facit descēde
re aliqd tūc det in potu yerapi. cū vino distēperata: aut sicca
.i. nō distēperata: ⁊ sir.i. opꝫ vt det yerapi. post assumptio/
nem dyasinicon solutiui.s. cū dyasinicon nō educit. Et non
opꝫ dixit Aui. vt cōfortet yera eorū cū agarico: qm̄ agari/
cus est ꝓfundans se in visceribus: profundat ergo virtutē
suā: ⁊ extendit ad remota ⁊ attrahit a locis a qbus nō opꝫ
vt attrahat in cura colice. ⁊ hāc ꝓfundationē facit agaric⁹
nō qr medicina fortis: sed qr morā facit in visceribus. Bene
igit pōt cū yerapi. ⁊ sine ea fieri administratio solutiuorū
fortiū: dūmodo nō trahāt longā morā in stō ⁊ visceribus: ⁊
iō pñt administrari colloqn. ⁊ siles vt infra patebit in spāli
bus curis. ¶ Et scias. q̄ pinguedo anatis anseris ⁊ gallinē
iniecte p clystere ⁊ inunctere vt dñt qdam. ēt sumpte per os
cū aliquo ꝯuenienti iure sedat dolorē colice. ¶ Dixit Aui.
febris est iuuatiua in oībus doloribus colice cuius cā est vē
tositas grossa aut mā flātica aut malitia cōplonis frigide.

Et est

Solutiuū exhiberi oꝫ i pauca quātitate ⁊ dlcē aromaticum.

Solutiuū conueniēs.

Et est ex rebus velocius sanantibus colicam ventosam.

¶ Quicunq; ergo vult preseruari a colica cum custodia bona a nocentibus supra positis: opz vt vtat᷑ vomitu pluries saltim bis in mense ſm doctrinā Ipo. Et teneant᷑ intestina munda clysteribus lenitiuis post que aliqñ sequat᷑ clystere alicuius leuis acuitatis. Et q ad eā sunt dispositi ex dispōne frida ꝓcurent bonā facere ciboꝝ digōnē cū vsu eoꝝ q̄ digerere faciūt ⁊ vētositatē dissoluūt ex eis q̄ dicta sunt in p̄cedētibus ⁊ dicent᷑ in seqnti caplo. Et ex eis est aq̄ vitis: bacce lauri munde integre sūpte galāga. zedoaria ⁊ silia. ¶ Tragea vtilis. ℞. galāge pipis albi zedoarie subtilr̄ pistatoꝝ. añ. ℥. i. liqri. rase pistate. ʒ. iij. ʒʒ. albi icisi. ʒ. iiij. gar. icisio macis incisi. añ. ʒ. ʒ. coriādri p̄parati ⁊ ɔditi. anisi conditi. añ. ℥. ß. zuccari albi lib. i. ⁊ plus ⁊ minus ſm libitū. ¶ Eliñz de quo dixit. cōponēs qd̄ est ɔferens in preseruatione a colica. ℞. croci doronici zedoarie xiloal. masticis. añ. ʒ. i. margaritarum. sirici combusti cubebaruz corallioꝝ rub. añ. ℈. iiij. gallie muscate seminis ozimi gariofilati gar. beē albi ⁊ ru. nardi. añ. ʒ. ʒ. ʒʒ. albi karabe piperis longi florum cānelle. añ. ℈. ij. castoꝛ. musci. añ. ℈. ʒ. aleos succotrini loti pluries in aq̄ bug. ʒ. ij. mellis crudi q̄ꝫtum sufficit ad bene incorporandum predictas spēs. dos. est. ʒ. ij. in ieiunio.

¶ De spāli cura colice ⁊ primo de cura flātice ⁊ eius que fit a mala ɔplōne sine materia. Cap. xliij.

Specialis cura colice diuersificat᷑ diuersitate cāruni eius. ¶ Itaq; i curatione flāuce ⁊ ēt eius p̄seruatione vitādus est aer paludosus limosus grossus non euentatus nebulosus ⁊ frīs. Dixit A. nocibilioꝛ res istis est frigus ⁊ aer frīs queādmodū res iuuabilioꝛ est eis aer calus ⁊ aq̄ cals. Calm nāq; est res magis sedatius doloris ⁊ est ꝓhibitiua gn̄ationis flatū muccoloꝝ ⁊ eoꝝ q̄ iā gn̄ata sunt est dissolutiuū ⁊ resolutiuū. Et scias. q̄ frigiditas extremitatū inferioꝝ ꝓprie perducit ad infrigidationem ventris: vnde excitatur colica.

Regimē in rebus nō naturalib⁹.

¶ Uitandaq; est tristitia ⁊ sollicitudo adherēdo gaudio ⁊ letitie ⁊ ira leuis non nocet eis.

¶ Et vitandū est totum otiū ⁊ multa quies adherendo exercitio ɔueniēti. Dixit Iudeus. motus ambulatio attractio. alias. locutio ⁊ reuolutio vtiles sunt huic morbo. Et itinerari ꝓhibent gn̄ationē eius. Qꝛ si exercitari negerit patiēs fiant sup vētre eius fricationes leues. ⁊ in extremitatib⁹ fortes maxime in coxis ⁊ cruribus. Dixit. n. Aui. q̄nq; sufficit fricatio vētris subtilis. i. leuis vel tēperata cū fricatione forti alioꝝ. s. membroꝝ maxime extremoꝝ.

¶ Et balnea qdem calida potentia ⁊ actu nālia ⁊ artificialia conueniunt in cura huius colice p̄missis eūonibus cōibus ⁊ particularibus de mundificatione intestinoꝝ cuz clysteribus ⁊ suppositorijs. Dixit. n. Aui. aq̄ termarum vt sulfuree salse marine ⁊ siles in dolore vehementi qñ cū eis fit balneatio iuuant valde ⁊ aq̄ de sale armoniaco est mirabilis in h̄ absolute. i. quoquo mō approximata ⁊ si nō alr̄. saltē bibita si tolerat᷑ eius potatio. Et silr̄ dixit ipse tina facta ex aqua in qua decocte sunt medicine resolutiue subtiliatiue. Tina conueniens vtiliter iuuās sic fit. ℞. rorismarini calamēti origani pulegij sansuci camedreos absinthij melisse corone regie sticados camomille aneti ⁊ fenugre. añ. M. i. decoquantur in aqua sufficienti que ponatur in tina. Et patiens ponatur in ea vt perueniat aqua eius vsq; ad vmbilicum ⁊ balneentur in ea mēbra ⁊ extrema. Aut superponatur aqua ipsi in ipsa tina assíde multis perforata foraminibus super q̄ sedeat patiēs coopertus vndiq; capite excepto ⁊ recipiat fumum calm ascendētē per foramina illius assidis: hoc enim mō balneat᷑ quis in aere calido in aqua calida.

¶ Et vigilia qdem magis conuenit eis q̄ꝫ somnus: ꝓpea prohibetur ab eis somnus diurnus. Et somnus post cibi sumptionem nisi post receptū cibū pertranseant hore due ⁊ imo dixit Iudeus. opz cōseruantē sanitatē suā. s. ab hac passiōe vt non dormiat dum accedat ad priuatam. sup. ⁊ egeret ⁊ h̄ nisi instantia fuerit doloris magni in quo casu dixit Ras. in diuisionibus. prolonget᷑ somnus. Et Abuberti dixit. dormitio est magni iuuamenti in colica ab hūore frigido grosso. Quamuis ergo absolute vigilia plus conueniat q̄ꝫ somnus: somnus tñ non dꝫ esse paucus: neq; prohiberi in horis conuenientibus: qm̄ ipse iuuat in digerendo cibum ⁊ ēt humorem ipsum flāticum.

¶ Oportet aūt vt oēs cibi ⁊ potus difficilis digōnis vtent᷑ ⁊ qui flātis sunt gn̄atiui maxie grossi ⁊ viscosi. Et dixit Abuberti. noli dare patiēti de flāte grosso de carnibus dū sanus fuerit: qd̄ nisi potueris da de carnibus auiū. s. nō aquaticarū ɔfectꝫ cū sale ⁊ aq̄ spēbus ⁊ est ius lenitiuū vētris. Et da de antig. cū melle ⁊ pipe. Dixit A. ꝓpriū colice fride ē sumere almuri ⁊ allia in cibario eoꝝ. De almuri dixit. qꝛ opz oia cibaria eius hr̄e de sale abūdāter: qm̄ incidit resoluit ⁊ ɔsumit flā p̄ncipalr̄. De allio dixit Gal. 12. terap. ⁊ ponit᷑ ab Aui. sic. melius eoꝝ q̄ bibunt᷑ est alliū. Inest. n. ei ꝓprietas bona in sedādo dolores colice fride. Cū h̄ q̄ nō inest ei vis faciēdi sitim sicut cepe. Et qñ sumit ex eo colicus. s. iste cum sentit initiū colice ⁊ dimittit cibū oino. ⁊ vltimat se in exercitio ⁊ nō cōedit aliqd. s. post exercitiū illud vltimatū: imo dormit postq̄ꝫ bibit de vino puro ⁊ reuertit᷑ ad istud sanat᷑.

¶ Dixit Sera. cibi q cōueniūt eis sunt q subtiliāt. Et ex eis magis iuuatiuū est alliū: qm̄ resoluit vētositates valde. Uerū dꝫ vt det᷑ ex eo qñ nō est febris nec calitas. Et dixit A. cōdire cibaria eoꝝ cū porris ⁊ sale ⁊ spēbus. s. calis. Et silr̄ fit sal eorū ex cynamomo cū semibus calis. s. mixtū. Et dixit. opz vt sumāt alisfedebig. modus est cibarij cū spuma sinapis. i. in quo sit virtus sinapis. ¶ Dixit Aui. aq̄ potus fride est nocibilioꝛ res in hac egritudine cū pauca intētione ⁊ sedatione sitis: ita q̄ passuz durū. i. vinū dulce grossum ⁊ densum est eis res melioꝛ q̄ꝫ aq̄ frida. Sed dixit Ras. in diuisiōe. det᷑ in potu vinū purū vetus dū est ieiunus ⁊ sit calefactū: ⁊ nō comedat aliquid tribus diebus si pōt illud tolerare. Et si non potest comedat bucellā panis infusam in vino veteri. Dixit Gal. 2. terap. qui colicorum ex humore grosso flātico est vitiosus valde sufficiens cuz abstinentie nutrimenti vsu diminuto nutrimento eius per spaciū longi tp̄is sanat᷑. Dixit Aui. q̄ dimissio cibi oino fit iuuatiua colice flātice ⁊ vētose est res currens cursu cañ. Et in summa debent abstinere a cibo ⁊ potu: ꝫ plus a cibo quātum possibile est donec replexio humoris flātici minuatur.

¶ Dixit Iudeus nō p̄mittāt vētrē suū exiccari vehemēter: ꝓpter qd̄ cibi oēs debēt eē lenitiui ventris: aut nāliter sicut panis surfuraceus ⁊ ius calm parū decoctarū ⁊ ius mercurialis: ius galli decrepiti ⁊ alcanabith. i. alaude auis. De quibus dixit Aui. q̄ est cōe iuuatiuū eius colice q̄ fit ex fece ⁊ colice fride cū spēbus suis. s. siue fuerit sine mā siue cū mā frida flātica vel melica. Sed nō dat᷑ dixit A. licētia in carne galli decrepiti ⁊ ēt alcāburati. s. vt edat᷑. Et hoc dn̄t qdā: ꝓpter illud qd̄ timet᷑ de carne cuius extracta virtus. in elixatione de supfluitate vel fortasse dixit sic: qꝛ vt dcm̄ est iā abstinētia dꝫ fieri a carnibus q̄ꝫtum posse fuerit. Aut debēt esse cibi eorū lenitiui vētris artificialiter facti. ¶ Dixit Auic. q̄nq; est necessarium vt ponant᷑ in iuribus eorū ⁊ pone turbith ⁊ scamōea. Et Ras. dixit. 8. ɔtiñ. pone in cibis suis de semine vrtice ⁊ cartamo: qm̄ laxat flā. Et turbith positū in cibarijs suis in q̄ꝫtitate. ʒ. i. est bonum valde. Preterea ēt Azaranius libro. 26. de cibis patientium colicam posuit inter cibaria conuenientia colice frigide multa ventrem lenientia. Et dixit. cibi colice frigide sunt panis cum multo furfure ⁊ offe panis remollite in aqua cum melle vel zuccaro. ¶ Et carnes muntonis iuuenis vel agni pinguis: ⁊ medulle ossium. ¶ Et brodia pinguia sicut de capitibus muntonum: ⁊ lac coctum cum melle vel zuccaro: ⁊ brodium pulloꝝ vel gallo-

rum veterũ. Et butyrum per se vel cũ melle. Et rob.i.sapa ꝛ oleũ oliuarũ maturarũ. Et oleũ amigd. ꝛ sisaminuz. Et al muri ꝛ aqua maris. Et vinũ dulce. Et vinũ tẽperatũ cũ aq̃ maris vel cũ aqua tepida. Et vinũ de ficubus. Et vinũ passularũ ꝛ dactilorũ: ꝛ maxime qñ sunt facta cũ melle vel zuccaro ꝛ penidie: ꝛ cãna zuccari: ꝛ grana paradisi: ꝛ ficus sicce: ꝛ vue passe in qbus nõ sunt grana ꝑ nãm. Et ficus cum nucibus. Et racemi dulces. Et brodiũ cauliũ cũ carnibus ꝛ sine carnibus: ꝛ crudi ꝛ cocti sine alteratione.i.parum cocti. Et blete ꝛ sparagi ꝛ vrtice ꝛ cepe alki parum: ꝛ brodiũ cicerũ cũ cymino ꝛ aneto. Et de horobo fit sile amidum qd nõ est coctũ ꝛ sumit ꝛ laxat ventrẽ ꝛ ꝓuocat vrinã. Et farina fenugreci. Et brodiũ pulli iuuenis ꝛ galline cũ bliti ꝛ caulibus ꝛ sparagis. Et ꝓp̃ cõtrariũ cãm oĩa cibaria stiptica nocẽt. ¶ Cibariũ vtile valde. decoquant simul cũ carne caponis vetusti vel galline vetuste folia vrtice vel semina eius blitis ꝛ mercurialis. Et cũ cocte fuerint huius herbe extrahant ꝛ incidant subtilissime ꝛ reducunt in dictũ brodiuz ꝛ fiat inde ferculũ cõditum cũ zenzi. ꝛ pipere ꝛ gar. ꝛ bibat bñ salitum. ¶ Et ex potibus vtilibus est nectar factũ cũ vino optimo ꝛ spẽbus electis in qbus sint flores rorismarini. Et auellane qdem comeste cũ pipere ꝛ medulle cartami vtilr cõferunt. Et potus vtilis nõ valentibus sumere vinũ est syrup⁹ mellis aromatizatus. ¶ Dixit Ras. in diuisionibus. cũ sedatur dolor totus redeat ad cibũ.s.consuetũ paulatim ꝛ deuitet aquã frigidam diebus multis ꝛ ponat in vino suo qd sit purũ galliã. Et caueat ab herbis ꝛ fructibus humidis ꝛ granis inflatiuis ꝛ a piris ꝛ moris rubi. a cucurbita citrulis ꝛ grisomillis. Et caueat plurimã comestionẽ nauseatiuã sacietatẽ ꝛ vinum nouum ꝛ acetosum.

Cura vero per potionẽ.5.cõplet intẽtionibus quarũ prima digerit flã peccãs. 2ª cũat sensibilr illud. 3ª diuertit. ꝛ 4ª insensibilr. resoluit ꝛ 5ª corrigit accidentia.

Prima intẽtio ẽ digestio materie.

¶ Et primo qdem fit cũ medicinis calidis incisiuis ꝛ subtiliatiuis: in quarum exhibitione ꝛ approximatione ẽt ab extra Gal. ix. terapẽ. posuit cañ. qui est nõ dare nimis calefaciẽtia neqꝫ ab extra approximare: qꝛ mãz nõ dissoluũt: sed eliquãt sed danda sunt subtiliatiua nõ multũ caloris hñtia. Et equidem istorũ in ꝑncipio eligant debiliora: ꝛ gradatim postea ꝓcessus fiat ad fortiora. ¶ Digerat ergo mã in ꝑncipio cũ syrupo q sic fit. ℞. anisi feniculi ameos karui pastularũ. añ. ℥.i. decoquant in lib. iij. aq̃ vsqꝫ ad medietatis cõsumptionem: deinde colet ꝛ cũ. ℥. viij. mellis rof. colati. ℥. ij. aceti vini fiat syrupus longus clarificatus in quo ponat. ℥. ß. pulueris cynamomi ligati in petia rara dosis. ℥. iiij. sine alia permixtione. ¶ Syrupus alius ꝯueniens magis in ꝓcessu. ℞. maiorane ysopi calamenti origani fumiterre. añ. M. ß. radicum acori sparagi apij ꝛ feniculi. añ. ℥.i. radicũ enule. ℥. ß. seminis rafanide sileris montani ani. vrtice. añ. ʒ. vi. passul. ℥. ij. decoquant in aqua sufficienti: ꝛ colent ꝛ fiat syrupus cũ melle dispumato aromatizatus cũ cynamomo galãga ꝛ mace acetoset cũ aceto vini dos. ℥. ij. cũ aq̃ feniculi. Qꝛ si vlteri⁹ ꝓcedit egritudo addant in ꝑdicto syrupo centaurea minor betonica apiũ montanũ ꝛ arthemisia. Et loco aceti vini ponat acetum squilliticũ. Et iuuant digõnem interim dyagalanga dyanisum dyaciminum ꝛ similia.

Secũda intẽtio est in cũone materie.

¶ In cũone aũt mãe posuit abuhertbi cañ. dicẽs. Noli cõcedere aliqd medicamẽ solutiuũ nisi post dissolutionẽ vẽtositatis ꝛ digõnẽ flãtis ꝛ clystere fcm̃ ad ducendũ subam.s.fecem ne forte inducat ad se medicina mãm supabũdantẽ nõ hñtem transitũ ꝛ inde accidat periculũ velociter. Et opꝫ vt medicina soluẽs respiciat flã peccans. ¶ Dixit Gal. ix. tera. de iuuene q molestatus a doloribus colicis.s.flãticis cũat⁹ fuit cũ scamonea q̃ lesit itestina eius: ꝛ deinde ducebant ex toto corpore ad ventrẽ eius humores cuius signum erat ꝙ ampliora ciborũ ꝓportione egerebat. ¶ De solutiuis ẽt bonis est elium indi qꝛ ipm educit mãs flãticas ꝛ corruptas presertim a membris nutrimenti.

¶ Et ex bonis sunt pillule de serapino: ꝛ pillule yliace Ras. q̃ recipiunt serapinũ colloqn. dyagrediũ ꝛ salgẽma bm partes eq̃les: sed sunt fortes. Et ego corrigo eas cũ cynamomo galãga mace croco bm ptes medias illaruz quatuor medicinarum. Et addo aleon ad pondus oium illarũ quatuor medicinarũ ꝛ sunt optime ꝛ securi vsus. Et voco eas pillulas yliacas: qꝛ conueniũt vtiliter in yleos ꝛ colica. ¶ Pillule Dal. assignatio conuenientium in colica flãtica. ℞. yerepigre turbith. añ. ʒ.i. adipis colloquin. quadrantẽ. salisgẽme obulos duos. dyagridij obul.i. bdellij glauci. ʒ. ß. dissoluat bdelliũ in aqua calida ꝛ cũ eo reliqua conficiant. ¶ Alie eiusdem quas Joãnes appellauit pillulas margaritarũ opoponacũ in aq̃ calida resolue: ꝛ cũ ea Alcebran punisce: ꝛ adde modicum zaffarani. ¶ Idẽ medicamẽ de fimo lupi solutiuũ. ℞. turbith albi. ʒ. v. fimi lupi. ʒ. iiij. seminis anisi ꝛ apij. añ. ʒ. iij. tere ꝛ da cum calida. ¶ Pillule albe pauli velociter laxantes. ℞. seminis laureole mũdati grana. xxx. pulpe colloqn. dauich.i. dyadraganti dauich.i. ꝛ sunt dos. ¶ Dixit Constan. procede ad euandum colicũ flãticum cum pillulis fetidis. ¶ Dixit experimentator. solutiuũ expertũ. ℞. turbith ꝛ radicũ palme xpi. añ. ʒ. vi. cymini ꝛ carui. añ. aur.i. masticis squinãti. añ. ʒ. viij. mellis q̃tũ sufficit. dos. est sicut auellana. ¶ Dixit Aui. cura colice flãtice ex attractione rei ꝛ nature.s.humoris post humorẽ ad locum leiuni est euo subtilis separata.i.leuis ꝛ partita ad plures vices: sit tñ frequẽs nisi sciatur ꝙ ibi sit mã plurima.s.que attrahitur vel iaz attracta est. Nã tũc cũo fienda est dicit littera extra simul multa. Et in hac colica que est bm semitã attractionis ꝛ generationis conueniens est dixit Aui. vt in potu dent cum paroxismus est doloris ꝛ in nocte vehemẽtie eius pillule de aloe vel de yera aut que recipiunt colloqn. serapinũ scamoneaz ꝛ aloen. iste.n. cũ assiduantur aliquibus diebus ꝛ rectificet cibus sanant. ¶ Dixit Ras. in diuisionibus. det eũum de dactilis.i. dyafinicon solutiuum: ꝛ dyacitoniten solutiuum ꝛ pillule de margarites ꝛ pillule albe: ipse.n. valde veloces sunt in soluendo ventrem. ¶ Pillule Ras. 8. ꝯtiñ. vtiles ad colicã flãticam. ℞. cameron serapini. añ. p.i. pulpe colloqn. scamonee. añ. partẽ. ß. infundat serapinuz in vino cocto die noctuqꝫ ꝛ alia terant: ꝛ cũ serapino misceant ꝛ fiant pillule valent.n. in curatione ꝛ ꝓseruatione. ¶ Dixit Abubiben. eusorbiũ valde cõfert his hñs nullũ sile sibi: vñ valent pillule de euforbio. ¶ Dixit Ras. 8. ꝯtiñ. medicina educens ventrem magis q̃ȝ alie res: q̃uis nã sit sicca. ℞. stercoris columbarũ cassiam.i. ancti. añ. p.i. aque rotul. ij. decoquant donec perueniat ad rotul. ß. deinde cola: ꝛ da in potu. ℥. ij. qm̃ non hꝫ sile. ¶ Dixit zoar. si colica ex humore aquoso in ventositatem conuerso fuerit sit tua intentio euare hunc humorem aquosum absqꝫ preparatione ꝛ receptione alicuius digestiui. ¶ Dixit Aui. scias ꝙ qñqꝫ euat totum qd est de humoribus flãticis colice: remanet tñ ex eo res parua que associatur parti doloris que est faciens dolorem. quare opꝫ ne dicatur ꝙ cura tua non est iuuatiua: q̃uis post euonem remãserit dolor: imo sequere ꝛ eũa residuũ cum clysteribus. Quandoqꝫ ẽt post euonem non remanet humor: sed remanet ventositas sola que est cã doloris: quare oꝫ vt administretur qd cõfortatiuum sit membri ꝛ solutiuum ventositatis cum calefactione subtili prout dicetur in cura colice ventose. ¶ Vomitus ẽt prout dcm̃ est in cura generali colice vtiliter administratur in hac colica precipue qñ a stõ ꝛ mẽbris superioribus descendit humor ad colon. ¶ Euacuõ quoqꝫ flegmatis contenti in intestinis maxime inferioribus cõmode fieri potest cum clysteribus obseruando cañ. in eis supra positos in generali curatione colice. ¶ Dixit Ras. in diuisionibus. In hora paroxismi colice succurratur cum clysteri solutiuo leni. Et si sufficit bene est: sed si non cum solutiuo mediocri: et si non sufficit cũ acuto. ¶ Clystere Gal. ℞. seminis

anecti

aneti apij dauci ruthe ciperi.añ.ʒ.i.bulliāt in oleo āntiquo vel ſubtilis lube ⁊ colent̃: ⁊ in colatura diſtemperentur anatis anſeris vel galline adipis liquefacti.ʒ.iij.⁊ imitte: ⁊ ſi os reiſteret. Et ſi non tollit dolorē adde in eo caſtorei pulueriʒati.ʒ.i. ℂ Dixit Abubiber.℞.nitri.ʒ.ij.aq̄ ⁊ olei.añ.rotul.i.⁊ imponat̃ ⁊ videbis mirabilē actū in eductione flātis groſſi de vētre ⁊ ſube ſicce.ſ.fecis. ℂ Paulus. fiat clyſtere acutuꝫ in quo ponant̃ gūmi calia. Et alchitrā galbanū opoponacū caſtoꝛ.⁊ pulpa collogn.⁊ cucumer aſininus ⁊ ſuccus ruthe ⁊ mel ⁊ oleū pentadacili. ℂ Et de vtilr ɔferētibus eſt vinū albū potēs in quo bullierint cētaurea ⁊ ſerapinū clyſteriʒatum. ℂ Aliud educēs flāta ⁊ ſqballas.℞.mercurialis malue brāce vrſine.añ.M.i.furfuris ptē.i.cartami polipodij ſeminis vitice.añ.ʒ.i.agarici.ʒ.ij. centauree minoris aſſari.añ.M.ſ.arthanite.ʒ.iij.aniſi feniculi aneti.añ.ʒ.ſ.bulliant in aq̄ ſufficienti ⁊ colent̃. Et in q̄titate ſufficienti iſtius colature diſtēperent̃ benedicte ⁊ electuarij indi.añ.ʒ.i.mellis ⁊ olei anetini.añ.ʒ.ij.ſalis.ʒ.ij.⁊ inijciat̃ vtile enī eſt.

ℂ Et clyſtere factū eſt decoctiōe ruthe vel cū oleo eius ⁊ baurach vtilr opat̃. ℂ Clyſtere mollificatiuū ſimul ⁊ ſedatiuū doloris.℞.radicū euiſci mercurialis.añ.M.ſ.fenugreci ſeminis lini ſemis aneti.añ.ʒ.i.floꝝ camomille abſinthij.añ.M.i.⁊ caricas numero ſex decoquant̃ ⁊ colent̃: ⁊ in colatura ponant̃ duo vitelli ouoꝝ ⁊ mellis ⁊ ʒuccari rub.añ.ʒ.ij. olei anetini vel keirini.ʒ.ij.ſalis.ʒ.ij. ℂ Clyſtere acutū.℞.agarici ſeminis vitice añ.ʒ.ſ.colloqnti.ʒ.ij. arthanite.ʒ.iij. ſerapini armoniaci bdellij.añ.ʒ.ij. cimini aniſi ameos.añ.ʒ.i.decoquant̃ in aq̄ ruthe ⁊ aq̄ betonice ⁊ colent̃: ⁊ in colatura diſſoluant̃.ʒ.ij. benedicte: atti.ʒ.ij.yerepig.ſi humor fuerit ibibitus. Et mellis.ʒ.ij.olei rutacei.ʒ.ij. baurach ſiue ſalis gēme.ʒ.ſ. ℂ Clyſtere fortiter abſtergens ⁊ vtilr.℞.furfuris ptes.ij.yreos ariſto.rotū.añ.ʒ.ſ.caricas ſex numero.bryonie.ʒ.ij.coquant̃ in aq̄ ſalſa vel marina vel lixiuio ⁊ colent̃: ⁊ in colatura ponant̃ mellis ⁊ ʒuccari rubei.añ.ʒ.ij.⁊ inijciat̃. ℂ Dixit Pau. ſi nocētia fuerint clyſteria.ſup. aut tolerari nō potuerint aut nō educit̃ p ea ſtercus. Cura fiat cū licinijs factis de cucumere aſinino pulpe colloqn. felle taurino ruthe ⁊ melle fiant ſuppoſitoria longa digitis ſex ⁊ inungant̃ cū oleo. ℂ Suppoſitoriū Aui.℞.ſtercoris ſoricini ſalis gēme ⁊ baurach.añ.terant̃ ⁊ cū melle cōponant̃. ℂ Colliriū albū Raſ.℞.baurach.ʒ.x.collogn.nitri.bdellij ſerapini.añ.ʒ.v.ſcamonee.ʒ.ij.ſ.cōponant̃ ex eis collíria. ℂ Dixit Almā.℞.ſalis.ʒ.ij. colloqn. ſcamonee.añ.ʒ.ij.⁊ cōponant̃ cū melle. ℂ Serap. ſi nō penetrat adminiſtram⁹ ſiēſ factū ex pulpa colloqn. ſale melle baurach ⁊ ſemie ruthe qḋ inungimus cū oleo rutaceo añq̄ꝫ imittat̃. ℂ Theodoſius dixit. liciniū violentū fit de pulpa collogn.⁊ ſarcocolla cū penidijs. ℂ Dixit Raſ.8.ɔtiñ.mixtus maluauiſc⁹ cū ſale ⁊ factus in liciniū velocius diſſoluit colicā magis q̄ꝫ baurach ⁊ alia. ℂ Licinium de raſanida inuncta cuꝫ melle laxabit velociter. ℂ Et pōt fieri liciniū de ſola radice brionie aut arthanite aut cucumeris aſinini. Aut de radice caulis vel ſalſe: ⁊ pñt iſta colíria acui cū eſula ⁊ ſalgēma. ℂ Et aliqñ neceſſaria ſunt vnguenta ⁊ empla ventrem ſoluentia aut epithimata cum decoctione colloquin.

Tertia intētio eſt i diuertē do.

ℂ Intentio aūt ad diuertēdū iplet̃ cū eis q̄ dicta ſunt multotiens ⁊ maxime cū vōitu: ſed.n.dixit Raſ.8° ɔtiñ.ex 6° epidimiarū, mitigat dolorē renū: ⁊ colice: ⁊ iam excitat̃ ⁊ fit in vtraq̄ paſſiōe ſil' cū renes ⁊ colō cōicēt iter ſe ⁊ inter ea ſit cōſimratio cū varithion. ℂ Et vōitus qdē vtilr fit cū decoctione raſani in vino vel eius infuſiōe. Aut cū decoctione ſeminis raſanide aut cū ſucco radicis eius. Aut cū aq̄ infuſiōis elleboꝛi albi aut cū vomitu patriarche in antidotario nicolai.

Quarta intētio ē ... cū calefa... bilr reſol ...

ℂ Intentio vō ad euandū inſenſibilr humorē frigidū p interius approximata dixit Sera. fit cum inciſiuis ſubtiliatiuis pauce calefactiōis. Et in his ēt dat̃ regula vt incipiat̃ a reſolutiuis debilioribus ⁊ gradatim pcedat̃ ad fortiora: fortia vō ꝙ adminiſtrāda nō ſunt niſi mā multū ſit pauſiſſata. Dixit.n.Gal.12.terapē.⁊ ponit̃ ſic.8.ɔtiñ. Non ſunt curādi iſti cū medicinis violente calefactionis ponendis ſuper ventrē ⁊ ſup.⁊ multominus ſumendis interius: eo ꝙ diſſoluūt ipſum humorē ſubito in q̄titate ſuperabundanti: ita ꝙ ab eis excitant̃ ventoſitas ſuperabundans que erit in cā doloris magni valde. Sed tu debes ſtudere ad incidendū illū humorē ⁊ maturādū eū per medicinas attenuatiuas que non habēt ſe cū cum attenuatione calefactionē vehementē: ſed intentio earū ſit que diſſoluat ventoſitates ⁊ deſiccet cū potētia. Tu enim audire poteris dixit Gal. maiorē ptem iſtoꝝ dicentiū ꝙ quotiens in diſpōne doloris nulli factum fuerit clyſtere nec emplm nec epithima dolor in eis erat leuior ⁊ remanebat irregulariter ſanior eo q calefactus fuerat cuꝫ violenta calefactione: qm̄ dubia cura eſt petes violētā calefactionē: qm̄ humores huius ſi fuerint ſupabundantes generabunt ventoſitates multas: eo ꝙ nō eas diſſoluere ⁊ diſpargere poterunt augebunt dolorē ⁊ peribit paciens. Et ppea dixit Paulus ſcā ab humoribus groſſis nō eſt curanda velociter cū rebus calidis violēter: ſed pcedendū eſt cū eo qḋ digerit ⁊ attenuat. ℂ Et Aui. dixit ꝙ plus facit hoc.ſ.qḋ abſcindit cām ⁊ reſoluit eā ſunt medicine ſubtiliatiue nō vehemētis calefactionis. Nam vehemens calefactio cum inteſtinis ſubito aduenit nō eſt ſecuritas qn ſit illud qḋ ipſa mouet de ventoſitate additū ſupra illud qḋ ipſa reſoluit: ⁊ maxime opꝫ vt ſit q̄titas calefactionis q̄titas q faciat in ventoſitate reſolonem fortē: ⁊ in mā humida exiccationē ⁊ maturationem: ⁊ nō reſolonem fortē: vt nō cōmoueat ventoſitatē: ⁊ vt non reſoluat ſubtile ⁊ derelinquet groſſum. Et pp hoc euapoatio q̄ꝙ mouet dolorē vehementē quare neceſſariū eſt tunc aut dimittere euapoationē aut multiplicare ⁊ reiterare ipſam vt reſoluat illud qḋ p̄ mouet de ventoſitate. Ait. n. Gal. in lib. de clyſteribus. calefactio.ſ.fortis nociua ē huic paſſioni de flāte vitreo multis ... ſi fuerit bis aut ter: qm̄ cōmouet ventoſitates magis ex diſſolutione p ipſam ſcā in humore. Sed tñ ſi frequēs facta fuerit cōſeruatio eius diſſoluet illud qḋ attenuauit ⁊ diſpergere: ſic acquietabit patientem. Et hoc dictū ſumens Rabi in.9.particula ſuoꝝ afforiſ. dixit ſic. empla ⁊ cataplaſmata que vnq̄ꝫ inuenerunt ad curationem colice facte ex flegmate vitreo in inteſtino colon contento opoꝛtet te in patiente frequētare: ⁊ qm̄ cum frequenter operaris ipſa curas egritudinem ⁊ a malis accidentibus liberas patientem. Et cum ea ſemel vel bis tantum operaberis nocet patienti nocumento magno: quia per illud ſua extenſio augmentabitur. ℂ Sunt ergo ex ſingularibus ea que conferunt in hac cura per interius vel exterius approximata condimenti ſaturegia ſerpillus ſparagus ⁊ radix ⁊ ſemen eius ſemen iuniperi opoponacum cum mellicrate ſumptum. Radix agrimonie bibita. Radix roriſmarini ſicca bibita decoctio ſeminis aneti bibita que etiam dormire facit: decoctio maiorane: decoctio florum camomille: mumia ſumpta cum aqua cymini: karui ⁊ ameos ſemen vrtice cum melle radix filipendule. Et ruthe dixit Ruffus confert magis omni medicina in inteſtinis inferioribus. Et betonica dixit Serap. ſecundum Dyaſ. cum datur ex ea.ʒ.ij.cum.iiij.conc̃s aque calide. Et calamentū vt idem dixit Serap. ſm Dyaſ. ⁊ centaurea vt dixit Alman. ⁊ etiam Meſ. Et galanga Serapio. ſecundum Iſacc. Et harmel Auicena. ⁊ radix leuiſtici. macer. Et matricaria Serapio. ſecundum humain: ſemen petroſi. Serapio. ſecundum Dyaſ. ℂ De medicinis autem loco applicandis ſciaſ ꝙ ante appoſitionem earū cuiuſcunq̄ꝫ forme fuerint locus eſt prius cū vola manus calefacta fricādus vel cū aliquo pāno leni calefacto. Dixit Pau. vngat̃ venter cū oleo de cucumere aſinino: aut de aneto decoctionis cymini. ℂ Dicūt incipiatur cum oleo de aneto vel de lilio vel yrino aut keirino: ⁊ pcedatur ad oleū nardinū vel de cynamomo: deinde

ad costinū rutaceū puleginū laurinū & de enula & de sauina
& vltimo ad oleū de piperibus & de eusorbio & laterinum.
Et sup inunctiōe pōt apponi emplm̄ & incipiat a leuiorib⁹
fiat emplm̄ ex floribus camomille melliloto semine aneti fe
nugreco yreos & sgnāto. Deinde ꝓcedat ad emplm̄ relatū
ad andromacū in antidotario Mes. ¶ Cum accipit filatū
& decoquit in aq̄ cū cinere vitis vel quercus & expssum po
nitur sup vētre est p̄ntis & vtilis iuuamēti. ¶ Aliud valēs
sīr stercus iumētoꝝ acceptū de loco vbi mingūt cum oleo
sup tegula frixū loco dolēti applicetur. Aut stercus colūbi
num pulverizatū & cū melle cocto incorporatū supponat.
Ualent ēt sacellationes loco emplī superposite vt q̄ fiunt ex
fenugreco floribus camomille mellilototanifo: ameos: sq
nanto & rutha. Et ꝯueniūt fomentatiōes facte cū spongia
vel filtro aut lana vel cocto infuso in decoctione reꝝ p̄dicte
sacellationis & procedat ad decoctionē paritarie arthemisie
ruthe folioꝝ calamēti origani rosismarini & fiūt q̄ ēt aliq̄
decoquunt in vino. ¶ Aut infundat filtrū in oleis calidis
calefactis: & expssum loco dolenti applicet & cū tepere cepe
rit amoueat & aliud loco eius ponat: & sic pluries iterent.
¶ Et vesica bovina aut enea vel stānea aq̄ decoctionis reꝝ
calidaꝝ repleta calā inuoluta pānis lineis duplicatis loco
dolēti aplicata est p̄ntis vtilitatis: & si fuerit necesse iteret.
¶ Aut. ℞. seis lini integri. ℥. vi. fenugreci integri cymini
torrefacti. an̄. ℥. i. furfuris frumenti p. i. misceant & ipleant
ex eis sacelli q̄ bulliāt in aqua vel vino vel oleo ebullitioni
bus pluribus: deinde extractus & expssus loco dolēti vtilr
applicet. Conuenit ēt tine vel encatisma ex oleo cōi vel de
semine lini vel de fenugreco aut sisamino. Et cōueniunt bal
nea sulfurea & tine decoctionis reꝝ calidarū post exitum a
balneo aut remotionē emplī vel fomentationis fiat inūctio
nē supradictis oleis. ¶ Qz si flā ipsum ventosaret apponā
tur ventose sine scarificatione. dixit Pau. sic. si dolor fuerit
mitigatus vtendum est sinapi. sup. & alijs rubificatiuis em
plis que tādiu teneant donec rubeat locus & ampullas fa
ciat. Dixit. n. Rabi in. 8. ꝑticula. Cū dolor membro infixus
ꝑminutionē purgationem & attractionem māe ad oppositā
partem non recedit: significat q̄ cū eius nocitū consolida
uit se membro & penetrauit in ipsum & hic dolor non curat
nisi per medicinas potentes.

Quod si colica fuerit a mala ꝯplone frā sine mā. Dixit
Aui. si cū fuerit frigus intestinoꝝ. s. purū &
fuerit mirach gracile opz vt calefiat vēter ipsius semperq̄
frequenter: & expellat ab eo frigus cū eis q̄ cooperiunt ex
pellibus & alijs vestimētis & stringatur sup eis cū ex eis vt a
ꝓpinquiori attingat ipm. Et vnctiones fiant ex oleis cali
dis. Et embroce sīr sūt iuuatiue eis. Et q̄nq̄ necessarie sūt
vaporationes. Et q̄nq̄ necesse est vt ponat in oleis suis ca
lidis castoi. & eusorbiū. Et de vtilibus est sumere in potu ty
riacā cū vino decoctionis gar. Et de cōferentibus in colica
frigida mālir nō māli & ventosa est medicamen de fimo lu
pi: qd̄ sm̄ Gal. sic fit. ℞. fimi lupini. ʒ. iiij. anisi cymini feni.
zenzi. piperis longi. an̄. ʒ. ij. tere subtilr & cū melle dispuma
to distempera in vase recondet & cū opus fuerit. ʒ. ij. vel. iij.
cum aneti & cymini aqua porrige.

¶ De cura colice ventose. Cap. xliiij.

Patiens colicā ventosam vitare dz aerez
frīm & oia actu frida intus & ex
approximata. ¶ Et tristitiā & ociositatē & som
num supfluū. ¶ Et ciberia & potus dure & dif
ficilis digōnis inflōnem & ventositatē generan
tia q̄ dicta sunt in cura ventositatis stoi. & sup.
in cura inflationis. Dixit Gal. 12. tera. & scribit. 8. ꝯtiñ. sic vi
di vnū villanū q̄ statim sentiens dolorē colicū cingebat per
cingulū ventrē suū & comedēdo panē suū cū alijs surgebat
ad faciendū opus suū violenter tota die sua: sed nihil sume
bat in potu de vino potētius dormiēdo p noctē sub quiete
nunc erat sanus. Cū alliū dissoluat vētositatē magis q̄ alie
res: nec sitim excitat. Unde cui accidit hic dolor vehemens
vel alius silis in intestinis eius absq̄ febre vtī dz cibo suo &
alijs & in potu sumere de tyriaca. ¶ Dixit Ras. in diuisioni
bus. det in potu vinū purū vetus calefactū dū est ieiunus.
Et calefiat mirach eius & ligetur sup ipm pānus aut pellis
aut puluinar de pluma. Et ꝓlonget somnus. Dixit A. q̄n
in potu dat aq̄ mellis opz q̄ sit vehementis decoctiōis: q̄n
q̄n est debilis decoctionis facit possidere in ventre inflatio
nem. ¶ Dixit Pau. colica ventosa curat cū abstinentia cu
iuscunq̄ nutrientis. ¶ Et Ras. dixit in diuisionibus. nō co
medat tribus diebus si pōt illud tolerare. Et si nō comedat
bucellā panis infusam in vino veteri. ¶ Et A. dixit. in ven
tosa absq̄ mā humorali interdicat cibus diurnꝰ si nō plus
saltē tribus diebus. Ista tanta abstinentia non est hodie in
vsu: nec tolerabilis nisi forte a valde paucis: sed fiat iuxta te
norē virtutis. ¶ Et dixit. A. dormiat q̄ntum possibile est ei.
calor. n. nālis reuocatus ad intra ventositatem subtiliat & re
soluit & experiri debes figuram dormiendi & resupinatiōis
& dormitionis super ventrem: que. s. earum sit conferentior
& magis expellens ventositatem.

Cura per potionē cōsidera an ventositas sit absq̄ mā hu
morali in ventre que si sic fuerit ꝓcedendum est ad
curam cū dissoluentibus ventositatem. An sit permixta hu
moralis & si sic fuerit dz humor ille eūari sicut in p̄cedēti cap.
dictum est. Non. n. an̄q̄ humor vētosabilis hn̄s minoratus
fuerit debēt dissoluētia ventositatē intus vel extra approxi
marie ne cōuertant humorē in ventositatē & addant in cām
doloris. ¶ Dixit Auc. 7. colliget. q̄n fit dolor cū ventosita
tis fumose que resoluit a corpore humoris: talis dolor non
dz curari cū medicinis vltime calidis: eo q̄ q̄uis resoluāt
ipsam ventositatē faciunt oriri iterū aliā ventositatē ex ipso
humore. quare. cura huius doloris dz esse cū medicinis pau
ce caliditatis: & q̄ cū hoc virtutē habeant digerendi. ¶ Et
Gal. dixit. 12. tera. vt scribit. 8. ꝯtiñ. non sunt curandi isti cū
medicinis violente calefactionis ponendis sup ventrē. sup.
neq̄ sumendis interius: eo q̄ dissoluūt ipsum humorē subi
to in q̄ntitate supabundanti: ita q̄ ab eis excitabitur vento
sitas superabūdans q̄ erit cā doloris magni valde. Cōcedi
tur tñ an̄ eūonē hūoris mitigātia dolorē ex anodis exteri⁹
approximatis & p clysteris iniectis vt dicetur. ¶ Cōsiderat
insup instru potionis an sit ista colica cōplicata cū calidita
te & febre an sint ea. Dixit Abubetri. in ventositatibus co
lice sunt ordines. Nā si fuerit cū caliditate vehementi da in
potu de aqua endiuie solatri cōnigiole minoris: & pro aut
plantaginis cum qua dissolutum est castoi. & si fuerit cali
ditas minoris lesure. & natura fuerit potentior coquantur fi
cus citrine passul. & viol. & dissoluantur & in decoctione ho
rum castoi. sup. & detur. Et si fuerit cum frigore modico co
quantur ficus cum fenugreco & cicere imperatoris apio thi
mo & medulla cartami & polipodio & dissoluatur in decoc
tione castoi. & de oleo amigd. amararum. Et si fuerit cum
frigore vehementi coquatur ysopus cum cartamo epithi
mo & fenugreco galanga cynamomo & polipodio turbith
aniso & ameos & dissoluatur in ea castoi. cū oleo de keruа.
¶ Et considera ventris dispositionem an sit constipatus vē
ter & retēta sit fex an non. Si itaq̄ fuerit cū ventositate hu
mor digerendus est eūandus & diuertendus. Elium abubi
her positum octauo continentis mirabile. ℞. zenzi. cynamo
mi galange piperis & piperis longi castoi. foliorum ruthe
baurach ameos nigelle opoponacis serapini. agarici tur
bith epithimi scamonee. an̄. partem conuenientem distem
peretur cum melle ficuum & detur ex eo: q̄n dissoluit vento
sitatem & laxat humorem. ¶ Dum tñ humori eūoni paretur
licet mitigare dolorem cum anodinis. Et hoc in casu in
quo dolor non valde vehemens fuerit: sicut cum immissiōe
clysteris qd̄ mitigat dolorem & soluit fecem retentam. ℞.
florum

florum camomille fenugreci mellíloti seminis aneti altee ꝛ
furfuris.añ.℥.i.seminis petro.ꝛ apij.añ.℥.ß.decoquantur
colet.ꝛ in colatura ponant.℥.ij.olei de lilio.ꝛ.℥.ß.catartici
imperialis ꝛ salis.ʒ.ij. ¶ Clystere aliud vtile.℞.malue mer-
curialis altee brance vrsine.añ.M.i.ficus siccas nũero.x.
fenugreci seminis lini seis aneti.añ.℥.i.furfuris.p.i.mellis
ꝛ ordei fisamini.añ.℥.i.ß.salis gẽme.ʒ.i.medulle cassiefi.℥.ij.
yere Gal.ʒ.vi.ꝛ sit q̃titas totius clysteris.℥.xv. ¶ Et ab ex-
tra fiat inũctio cũ oleo cheirino anetino camomel.mucillagine
altee fenugre.se.lini ꝛ pinguedine anatis.

¶ Eũato aũt humore aut si a p̃n° fuerit ventositas sine humo
re deueniendũ est ad administrationẽ carminantiũ ꝛ dissol-
uentium ventositatẽ interius ꝛ exterius approximatoꝝ. Et
ex hoc facientibus est vẽtosa cũ igne sine scarificatione. de
q̃ dixit Gal.12.terapẽ.si dolor ↄtigerit ſm ventrẽ ex ventosi
tate cũ humore hec est cura sanare.s.p^m coꝝ paroxismuz.i.
exacerbationẽ doloris p appositionẽ sitie vt expiret ventosi
tas. Et postea eũare humorẽ p imissionẽ clysteris in quo po
sita sint farmaca origniã.i.potentia illũ educere humorez.
Verũ postea in.13.eiusdẽ dixit.oppositũ esse fiendũ.s.prius
eũare humorẽ.deinde apponere sitiam. Et iste pro certo est
modus regularis curationis eius. Aliqñ tñ coacte a fortitu
dine doloris sumẽdo indicationẽ incipimus ab appositiõe
sitie. Dixit Gal.12.terap.ꝛ ponitur sic a Rabi.in 8ª ꝑticula.
doloris ꝓuenientis a ventositate fumosa spãlis cura est ap-
positio magne sitie cũ igne. Et putabis hunc esse magnũ cu
re mo^m artis magice siue sit egritudo in intestis siue in alijs
mẽbris: q2 ipsa hora appositionis sitie euanescit dolor ꝛ sa-
nitas pristina recuperat. sed tñ cũ in loco fuerit humor ven
tositatẽ ipsam operans dolor certe reuertet. Et iteꝝ appo-
ne sitiã supra locuz doloris quousq3 dolor cesset.ꝛ eũa post
modũ humorem ipsum. ¶ 8°. aũt ↄtinentis scribit̃ sicsi do
lor fuerit ex ventositate grossa vaporosa curandus est cũ vẽ
tosa absq3 alio medicamine pluries suspẽsa q̃m deficiet do
lor statim si fuerit ventositas tñ. Sed si cũ ea fuerit humor
grossus reuertet dolor post horas multas aut post biduuz
aut triduũ. Et ꝓprie si in regimine fuerit peiũs ꝛ tñ in suo in
sultu vtendũ est ventosa: deinde ꝓcedendũ est ad eũandum
humorẽ grossum cũ clysteri acuto quo eũet flã vitreũ: quo
eũato mitigabit̃ dolor oino. ¶ Dixit auctor cõpendij. me-
gategni q̃ sitia dz eẽ magna: vt cõprehendat ex oi parte vm
bilicũ: de qua dixit Gal.sup 2° epydimiaruz. appositio sitie
absq3 scarificatione multũ cõuenit oibus doloribus ex ven
tositate grossa inflatiua ꝛ frigida interclusa in corporibus ꝛ
grossis opilatis nõ hñte vnde expirare possit ꝑꝑ suã grossi-
tiem ꝛ ipsoꝝ corpoꝝ opilationẽ. dixit. A. stude in appõne
vẽtosaꝝ cũ igne absq3 incisione. ¶ De approximãdis itaq3
per os. Dixit Simeon. magis ↄferens colice vẽtose est deco
ctio galãge. ꝛ galãga ipsa trita: q̃re ↄfert ↄfectio dyagalãga.
Et ẽt ista. ℞. galange.ʒ.viij.piperis heil.añ.ʒ.iiij. anisi.ʒ.ij.
pistent̃ grosso mõ ꝛ cõficiant̃ cum lib.i.mellis dispumati ꝛ
cocti. Dosis coclear.i.in ieiunio. Pistent̃ aũt grosso mõ vt
diutius remanẽtia in stõ ꝛ intestinis fortius operent̃. Et cõ
uenit dyazinzi. Et elisium de baccis lauri cui non est par in
dissoluẽdo ventositatem. Et elarium dyaspermaton qd̃ est
elarium de seminibus in antidotario Mes. Et ↄuenit dya-
calamentũ ꝛ dyapiperion. ¶ Dixit Ras. in diuisionibus.
Si fuerit ꝑꝑ vsum fructuũ ꝛ ciboꝝ.s.inflatiuoꝝ: cura est vt
in potu det̃ de elario dyacimino cũ aq̃ in qua bullita sint cy
minũ ꝛ karui. Et si sufficiat bñ quidem. Et si non: det̃ ↄfectio
de granis lauri. Dixit Aui. q̃nq3 sufficit bibere ↄfectionem
calaz: sicut tyriacã ꝛ silia. Et q̃nq3 sufficit bibere vinũ calz.
Et q̃nq3 semina resolutiua vẽtositatis: ꝛ hec ꝛ alia silia cale
dent̃. dixit Aui. si nõ fuerit ꝓhibitorium p̃ns vt febris vel
apa. Ruthe ↄuenit ſm oẽm modũ administrationis eius: ita
q̃ ꝛ succus eius bibitus. Et zedoaria silr: ꝛ semen nigelle ꝛ
origanũ ꝛ aristologia ꝛ gẽtiana ꝛ grana lauri. Vñ qdã dãt

in potu puluerẽ.24.granoꝝ lauri cũ semine leuistici. ¶ Et
quidã sumũt gẽtiane.ʒ.ij.baccaꝝ lauri.ʒ.i.gar.numero.vi.
masticis.ʒ.i.nucismuscate.ʒ.ß.folioꝝ ruthe ꝛ cymini.añ.
ʒ.ij.puluerizent̃.dos.ʒ.i.ꝛ plus cũ vino albo potẽti. Cõue
nit.n.vtilr. ¶ Et aristo.ro.puluerizata bibita tollit colicaz
ventosaz. ¶ Et qdã dant puluerẽ galãge ꝛ croci.añ.ʒ.ß.cuz
vino subtili potenti: deinde precipiũt egro vt bñ cooperiat se:
vt sudet. ¶ Dixit Aui. det̃ in potu karui ꝛ semen ruthe in
aq̃ de seminibus: aut in vino antiquo: aut in aq̃ mellis: aut
cũ penidijs. ¶ Dixit Guido de aretio apij semẽ cũ aceto da
bibere: q̃m statim dolorẽ sedat. Et qdã exhibent vinũ deco
ctionis seminis apij ꝛ fenugreci. ¶ Et vz vtilr comestio cy
mini torrefacti mane ꝛ sero añ cibũ. ¶ Dixit Aui. castor. in
est ꝓprietas mirabilis in cura colice frigide ꝛ vẽtose. Et vz
ↄyacastor. Et quidã informãt pillulas de casto. puluerizato
cũ aq̃ mellis decoctionis cymini ꝛ exhibẽt. ¶ Et ex vtilib9
ꝛ potẽtibus est succus gẽtiane decoctus ad spissitudinẽ cũ
bibit̃ ex eo.℥.i.aut cristerizatur. ¶ Dixit Ioar. si hũs colicã
ex frigore vel vẽtositate vel retẽtiõe fecũ receperit ex tyria
ca.ʒ.i.liberabit̃ auxilio dei. ¶ Cõueniũt ẽt in hac cura cly-
steria ꝛ suppositoria. Dixit Aui. stude in eradicatione vẽto
sitatis cũ clysteribus resolutiuis. Dixit Sera. clysterizet̃ cũ
oleo subtili in quo decoquunt̃ semina resoluẽtia vẽtositatẽ
ꝛ exiccãtia: sicut cymini semẽ ruthe: semẽ apij anisuz karui
ꝛ silia. Et est necesse vt colet̃ oleuz in quo decoquunt̃ dicte
medicine: ꝛ liquefiat cũ eo adeps anatis: aut galline: ꝛ non
sit salita nec antiq̃: ꝛ si nõ cõfert hoc oleũ: sed remanet dolor
ꝓmisce in eo casto. aut euforbiũ. Et fiat sic. accipiat̃ ex hoc
oleo.℥.ix.ꝛ ex casto.ꝛ euforbio q̃titas fabe aut minus. Et
qdam permiscẽt in hoc clysteri serapinum ꝛ assam ꝛ gũmi
balsami: ꝛ oleũ ruthe. ¶ Et decoctio balasce ꝛ aneti qñ cly
sterizat̃ cũ ea ꝛ oleo ruthe est iuuatiua valde: q2 sedat dolo
rem ꝛ resoluit vẽtositatẽ. ¶ Dixit Gal.12° terap. ego assue-
ui leptomere oleo sube decoquere ruthaz ꝛ clysterizare: ꝛ mi
rabiliter.n.a clysteribus iuuant̃ oiguibus. Quidã tñ ho
rum cũ clystere ꝓdictũ acceperint vehemẽtissime dolẽt: ꝛ ci-
de parũ postea excernũt vitreũ flã: quo ↄfestim a dolore ꝛ a
dispõne sũi curant̃ eũata cã doloris. ¶ Clystere vtile. ℞. ru
the pitarie calamẽti aristo. gẽtiane.añ.M.ß.cẽtauree numo
ris.M.i.cymini fenugreci melliloti ameos sileris anisi se-
nicu.apij carui dauci aneti.añ.℥.ß. ysopi serpilli.añ.M.ß.
decoquat̃ ꝛ in colatura iniũciat̃ butyrũ recens ꝛ oleũ camo
millinũ.añ.℥.ij.salis.ʒ.ij.ꝛ dissoluat̃ in eo electuarij indi.℥.
ß.ꝛ iniũciat̃. Et si fortius vis facere adde castor.ʒ.i. ¶ Dixit
Pau. suppositoria ad emittendũ ventositatẽ terenda est ru-
tha cũ melle doñ fiat ad modum vnguenti ꝛ pone de cymino
par.ß.ꝛ de nitro vel sale: aut salgẽma par. vni9 quartã ꝛ fiat
sief: aut intingant̃ in eis lana ꝛ supponat̃: q̃m emittet vento
sitates plures: ꝛ sequit̃ quies statim. ¶ Oribasius. ad emit
tendum ventositates multas de inferioribus ruthã. cymi-
num nigella myrrha mastix ꝛ panis porcinus terantur ꝛ in
corporentur cum melle. Et inungatur anus cum eis vel
suppositorium fiat ex eis in lana: ꝛ quoniam mirabile erit.
¶ Suppositorium vtile. ℞. ameos sileris baccarum lauri
cymini infusi in aceto ꝛ exiccati foliorũ ruth.añ.partes.ß.
piretri. nitri pulpe colloquin.añ.par. vnius tertiam. aristo.
gentiane.añ.partes.ß.puluerizentur: ꝛ cum melle ꝛ succo
ciclaminis misceantur ꝛ fiant inde suppositoria mirabiliter
ventositatẽ dissoluentia: ita tamen q̃ in quolibet supposito
rio sit aur.i.dicti pulueris. ¶ De administrandis de foris.
dixit Auicena. stude calefacere membrum de foris cum em
plastris ꝛ alijs calefacientibus: q̃ si inueneris quod illic
non sit humor: tunc calefac ꝛ vapora quouis. ¶ Cum ta-
men natura est obediens.s.in emissione fecum ꝛ ventositatũ
tum minuat̃ tunc fricãdo suauiter locum doloris ꝛ inungen
do cũ oleo sambacino ꝛ silibus ꝛ vaporando cum milio ꝛ
sale calefactio ſm quãtitatem quaz videris cõuenire. Dixit

Approximãda de foris ẽpla.s.ꝛ fomẽtatiões ꝛ balnea.

enim Sera.administra ēpla cū millioqꝫ sūt iuuatiua valde. Fiant fasciculi de folijs policarie artemisie ⁊ paritarie ⁊ calefiāt in vino ⁊ vnus post aliū loco apponaē expressus. Recipiat fumus vini subtilis bulliētis ad locū doloris: qꝛ mirabiliter ꝯfert. ℭ Emplm vtile. ℞. cineris cauliū baccaꝝ lauri. añ. partē. i. folioꝝ ruthe siccoꝝ piretri. añ. partē. ʒ. castorei dissoluti in aceto ⁊ agarici. añ. ꝑtis vnius tertiā. olei laurini olei de scorpionibus facti s̄m artē: aut olei sinapis ⁊ mellis q̄ntū sufficit. ℭ Aliud ēt forte. ℞. seminis vatice cartami stercoris colūbini ruthe mentastri ⁊ fenugreci: ⁊ distēperetur cū mucillagine sinapꝭ. ℭ Dixit Raſ. in diuisiōibus. Cum vides dolorē vehemētē post euaporationē: tūc dimitte euaporationē ⁊ ꝑcipe īfirmo vt ꝓlonget somnum ⁊ calefaciat mirach. s. moderate. Et dixit. si nō sedatus fuerit dolor ingrediat tinā qñ cōmouet dolor ⁊ exeat ab ea qñ debilitat ⁊ inūgat vēter cū oleo qd̄ extinguit ventositatē. ℭ Dixit A. qñqꝫ sufficit ponere vētosas cū igne sup locum doloris. Et qñqꝫ sufficit ponere emplā resolutiua. sup. Et qñqꝫ est opus apponere rubificantia. s. qñ cū vētositate est hūor frigidus grossus. Rubificātia. n. dixit. A. fortiora sunt. Et qñqꝫ resoluūt vētositatē: ⁊ qñqꝫ trahūt humorē ad lacertos ventris. Dixit ꝗdē. ficus sicce passule ⁊ sebesten ⁊ brāca vrsina ⁊ cepe in vino ⁊ oleo triduo dimittanē: deinde fiat vehemens decoctio eoꝝ: postea colenē ⁊ colature addaē puluis cantaridaꝝ euforbij castorei ⁊ sulphuris viui. Et addita cera sufficiēti fiat vnguentū quo fiat inūctio super loco ad solem vel ignem. ℭ Dixit Raſ. 8° ꝯtiñ. ex 6° atio. febris dissoluit dolores vētris a ventositate grossa ⁊ humoribus frigidis ⁊ mala complexione frigida: nam ipsa incidit ⁊ attenuat ipsos humores. Et dixit Raſ. ⁊ abubibar. non vidi aliquid vtilius in dissolutione colice ventose febre. vnde procedo ad curā cuꝫ rebus calefactiuis cū ipse dissoluant ventositatē ⁊ si ipse excitauerint febrem leuis erit extinctio eius postea.

ℭ De cura colice melancolice. Cap. xlv.

E cura colice melācolice. dixit Aui. opꝫ vt euēs melliam cū eis q̄ sunt sicut decoctio epythimi ⁊ sitibus. Deinde sequere cū pillulis de esula ⁊ serapino. ℭ Dixit Raſ. in diuisionibus. In hora in q̄ nō est poxismus fac eū assiduare potū decoctionis epythimi ⁊ oiuꝫ q̄ educūt melliam. ℭ Et dixit A. si necessaria sunt clysteria ponaē in eis polipodiū epythimuꝫ ⁊ sticados. Et ponatur in suppositorijs lapis lazuli cōtritus: aut lapis armen⁹. Et qñqꝫ supponiē eis clystere corticū radicū mori. Et empleē venter eius ⁊ vaporeē cū eis que sunt: sicut grana ⁊ semina carminantia ventositatē ⁊ harmel ⁊ origanuꝫ ⁊ camomilla decocta in vino. ℭ Dixit Gal. 9° myenir. ⁊ poniē. 8° ꝯtiñ. sic. Si adunaē in vētre alicuius colera nigra ⁊ inflatur inde stōs. s. ⁊ venter emplāndus est in tp̄e insultus cū spongia infusa in aceto forti calefacto: ⁊ si postea residui sit inflāmatio appone supra stōm de ruthe viridi cū calamēto distēperatis cū melle: aut cū aloe ⁊ cera ⁊ oleo rutino. Et emplāndus est locus cū sinapi: ⁊ vt calefiat. Et lenificanda est nā dando ei de yera cū aq̄ polij maioris ⁊ mētastri. ℭ Et Raſ. dixit in diuisionibus. decoquanē in aceto forti calamentū ⁊ ciperi ⁊ ruthe ⁊ origanū ⁊ grana nigra. s. nigella. Et fiat vaporatio cū eis. Et trajciat aquā calidā in q̄ decocta sint cyminū ⁊ charui ⁊ clysterizeē cū extinctiuis ventositatis.

ℭ De cura colice colerice. Cap. xlvj.

Cura colice ex colera facte effuse ad intestina ꝓpꝛie est de capꝫ passionis de q̄ dcm̄ est supra. Sed colica q̄ accidit ex retentione colere pp̄ opilationem pori fellei proprie reducitur ad colicam ex retentione fecum propter hanc ipsam cām.

Et in cura prime per instrm̄ diete multi errāt putantes esse colicā frigidā: vnde Gal. 12° tera. recitat de quodā quadragenario qui extimabat se colicam pati. s. frigidā ⁊ vtebaē remedijs cōiter vsitatis ad colicam que cōiter sunt calida. Et proficiebāt sibi remedia. s. inq̄ntū sedabant dolorē: ⁊ sed nocebant: qꝛ corrumpebanē ⁊ emittebanē sursum vel deorsum. Et volens Ga. certificari dedit ei cibū difficile corruptibilem quo sumpto minus doluit ⁊ cognouit hoc ita esse: ⁊ oportere kakochimiā eoꝝ expurgari. ℭ Dixit ergo de cibatione huius colice abuberthi. da de oleribus. s. frigidis ⁊ hūidis excepta cucurbita: qꝛ cucurbita habet proprietatem generandi colicam. Et vtendū est potu aque ⁊ non vini: ⁊ vtendum est cibo ⁊ potu infrigidato. Unde Raſ. dixit. 8° ꝯtiñ. Quidam medicus curabat huiusmodi patientes dando eis in cibo de lactucis infrigidatis cum niue. Et de endiuia cum abundantia vltra modum ad sacietatem: ⁊ de vua. s. recente vel de vua. s. vulpina que ē solatrum ⁊ de pomis. s. malis vel de pomis. s. fructibus frigidis ⁊ humidis. Et dabat de piscibus ⁊ ꝯ pedibus. s. quadrupedum: ⁊ de lacte. s. acetoso ⁊ silibus. Dixit enim Gali. 12° terap̄. vt scribitur. 8° continentis cibandus est patiens cibis difficilis corruptionis non stipticis: cum lauetur inde humor ⁊ alteretur eius complexio. Et in potu. dixit Raſ. dabat ille medicus de aqua frigida cuꝫ aceto infrigidata in niue euitatis oībus in quibus fuerit caliditas omnino. Et exinde sanati sunt plures ipsoꝝ: nec passi sunt inde epilepsiam: necqꝫ melliam. ℭ Dixit Sera. cibentur cibis infrigidātibus calefactis: propter acuitatem humoris: sed nō sint ex eis que alterantur velociter. ℭ Dixit Aui. conuenit administratio ciborum frigidorum humectatiuorum ⁊ prunorū perforatorū cū acu infusorū in iuleb maxime viol. de qbus sumat. xx. numero. Et dixit cibi ꝓpostenose colice ⁊ colliricꝫ sint lubrificatiui frigidi: vt aqua ordei ⁊ ius de lentibus in sidabegi ⁊ ius de spinachijs si non timetur inflatio spinachiorum: ⁊ ius qd̄ fit de prunis ⁊ silia. ℭ Dixit Azarauius lib. 26°. Cibaria frigida in colica ex caliditate sunt panis remollitus in aqua cum zuccaro. Et brodium gipiarum ⁊ cōcularum marinarum ⁊ butyrū. s. recens sine sale ⁊ serum caprarum. Et brodium lentium ⁊ ficus virides in ieiunio cuꝫ frigiditate eorum. s. matutinali collecte ⁊ comeste ⁊ vinum granatorum dulcium ⁊ racemi hyemales. s. vue que reseruantur ad hyemem vel de vite producente vuas ⁊ maturante eas in hyeme cucurbita mellones cucumeres mellones palestini: aut persica cerasa malua blitis rostrum porcinum spinachia lupulus minor atriplices ⁊ pulli cocti cum istis herbis frigidis.

ℭ Cura vero huius colice per potionem cōpletur cum euacuātibus coleram illā. Dixit Sera. ingeniabimus in cŏne bilis mordicatiui. Et siquidē non fuerit imbibitus: dixit Gal. medullā cassiefi. cū aqua solatri catemie ⁊ maluaruꝫ de. Et da ēt aquā calidaꝫ cū oleo amig. d. Dixit abuberthi cassiaſ. est bonū medicamen ad laxandum subas lapideas ⁊ colicā calidam: vnde expedit ꝙ patiens sumat de ea ⁊ super eam dormiat de nocte ⁊ in potu sumat de aqua viol. post. eam. ℭ Qꝫ si humor fuerit retentus in interiori. s. in tunicis intestinorum imbibitus vel inter eas: dixit Gal. primo de interioribus dico multos medicos curasse colicam patientes cum yerapig. s. simplici: arbitratus enim sum ꝙ materia cā faciens esset inuiscata in intestinis in quo casu yerapig. iuuatiua est certe. Unde 12° terap̄. dixit. optimum ad hoc farmacum est quod per aloes fit qd̄ vocatur pigra. Et fiunt ēt pillule ex eo que dicuntur pillule de yera. Dixit Serap̄. si humores fuerint submersi in rugis intestinorꝫ damus yerampigram. Et quando damus scamoneam cū pillulis de aloe. ℭ Dixit Raſ. 8°. ꝯtiñ. dico. ℞. cameron dragaganti ⁊ zuccari. añ. ʒ. ʒ. fac pillulas: qꝛ sunt ꝯferentes colice colerice. ℭ Pillule vtiles de reuberbaro que sic fiunt. ℞. pulueris yere. ʒ. ij. agarici reuberbe. añ. ℈. iiij. diagredij. ʒ. ʒ. infomentur cum succo rof. Dosis a. ʒ. i. vſqꝫ ad. ij.

Medicamina solutiua cŏ meatibus.

ℭ Dixit

¶ Dixit Aaron. in colica colerica cũ siti ⁊ inflãmatiõe ⁊ vomitu vehemẽti da de syrupo acetoso laxatiuo ɔfecto cũ scamonea: aut de yera. auř. ij. cũ. ℥. iij. aq̃ in qua dissoluta sit cassiefi. cũ oleo amigd. dul. ¶ Conueniũt insup clysteria lenitiua. Dixit Gal. 12° terap. clysterizãdus est cũ aq̃ ordei excorticati. Et quidã decoquũt in ea lactucã endiuiã maluã violaceã alteã ⁊ volubilẽ minorẽ. Et qdã addũt in ea oleũ vio. qdã cassiã. qdam elarium de succo rosarũ. Dixit A. sufficit .s. qñq; in curatione eius extio ɔplonis hũoris .s. cũ fridis ⁊ hũidis. ¶ Conueniũt ẽt ab ex̃ embroce ⁊ fomẽtatiões ex infridantibus ⁊ hũectãtibus. Dixit Raf. 8° ɔtiñ. ad colicã hãc vehemẽtẽ ponẽdũ est de aq̃ calia in vase in cuius iteriori pte sit orificiũ puũ ⁊ suspendaſ recte supra locũ doloris: ⁊ dormiat dũ epythima fit .s. guttatim cadẽdo aq̃ sup locũ: qm̃ ɔfert valde. Dñt qdã. vtile fore surfur calefactũ in vase aliq̃ modico aceto aspersũ: ita q̃ non fiat humidum in sacello positum ⁊ loco dolenti applicatum. Amplius ad curã puctionis recurrendum est.

Embroce fomẽta ⁊ ticnes cõueniẽtes.

Flõmia p̃ mittẽda ⁊ solutiõi.

Cura vero eius q̃ fit ex retẽtione colere q̃ nõ descẽdit ad itestina est silis cure icteritie. Vñ dixit Aui. apies vias colere cũ eo qd̃ scis ex cap̃ icteritie: deinde administres in qbus est lenificatio: sñ ex̃ dicit. vel penetratio ⁊ abstersio: sicut medulla cartami cũ ficubus. Et sicut ɔfectiões colicoꝝ .s. patiẽtiũ colicã flaticã. Et dixit. qñq; sufficit in ea pmissio .s. añ cibũ ficle clirate ɔdite cũ oleo aq̃ ⁊ almuri. Et sinapis .s. sumpta supra cibũ. ¶ Dixit Raſ. in diuisionibus vtanſ almuri ⁊ sinapi ⁊ ficubus imaturis. Et ponanſ in eis de lacte fici ⁊ ficle aliqd. Et sumat añ cibũ oliuas aq̃ .i. q̃ saliunſ ⁊ salite tenenſ in aq̃ ⁊ ficlã cũ sinapi ⁊ cõterat medullam cartami cũ ficubus .s. siccis ⁊ sumat inde ante cibum.

¶ De cura colice apostemose. Cap. xlvij.

Cura colice apose apate calo. dixit abuberthi. attenuandũ est regimẽ ad modũ regiminis febriẽtis. Et Bimasuy dixit. cibetur boleribus .s. frigidis ⁊ hũidis ɔditis cum oleo amig. dul. Et in pcessu in cibis coꝝ pone. dixit Aui. aquã cicerũ decoctã cũ aq̃ ordei excorticati. Et deť eis in potu aq̃ feniculi: ⁊ hoc eẽt qñ esset in declaratione. Aliis aũt tẽporibus regimen sit subtile absq; vino ⁊ carnibus ⁊ sorbilibus.

Cura vero p potionẽ in itẽtõe ad euationẽ. dixit abuberthi. noli dare medicamẽ solutiuũ .i. i pn°: qm̃ mortale erit: sz minutio fiat ad extrhẽdũ sanguinẽ paulatim paulatim in plurib° vicib°: qm̃ exinde magnificaſ iuuamẽtũ ei°. Et Ha. dixit. nõ oz in pnis medicamẽ porrigere solueñs: qm̃ in yleos trãsiret: sz basilice ppara flõmiã ⁊ sanguinem iuxta qd̃ opus fuerit extrhe. Dixit Ser. necesse ẽ vt fiat flõmia si nõ ɔhibuerit aliqd ab ea. Qz si flõ ẽ paruũ pone extrctionẽ sanguinis ex iũctura .s. cubiti ex basilica: sicut dixit Hal. q̃ nõ in vẽta fiat ex vena cõtisz si ẽ magnũ donec difficilis fiat vrina ex lesiõe loci ex mẽbro a quo cũaſ .s. vrina vt renib° vel vesica: tũc oz vt ponam° extrctionẽ sanguinis ex venis q̃ sũt sup duos calcaneos .i. sasenis ẽt. Dixit. n. Pau. si fuerit cũ eo difficultas mingẽdi minuẽda ẽ sasena .s. post basilicã. Dixit. n. A. oz vt euacſ sanguis p flõmiã basilice si etas ⁊ dispõ ⁊ virtus ɔueniũt in ea: ⁊ reliq̃ neciarant faciũt eã necessariã idicãtia ipsaz. Qz si fuerit apa vehemẽtis magnitudis ⁊ pueniret ad h̃ vt cõicẽt ei renes ⁊ retineaſ vrina: opoztebit vt fiat flõmia de sasena ẽt post basilicã. ¶ Post flõmiã solue vẽtrẽ dãdo de aq̃ volubilis minoris solatri ⁊ maluauisci fil .s. Dixit Bimasuy. ponẽdo cũ eis cassiaſ. ⁊ oleũ amig. d. Et Ser. dixit post flõmiã pota ifirmũ aq̃ solatri: aut alkekẽgi aq̃ granoꝝ ⁊ folioꝝ altee cũ cassiaſ. Et A. dixit. leniaſ nã cũ aq̃ duorũ granatoꝝ .s. dulciũ ⁊ muzoꝝ: aut cũ aq̃ folioꝝ altee endiuie ⁊ solatri in qbus ponaſ cassiaſ. ⁊ syracost. ⁊ bibanſ ⁊ h̃ cõueniũt in sanguineo maxie: ⁊ ẽt i colerico. Verũ dixit. A. qñ iuenis colaz plimã ⁊ acuitatẽ plurimã idigeret solutiuus cuius q̃ sũt sicut scamonea ⁊ aleos fm singularitatẽ .i. vtrũq; p se vel fz singularitatẽ modi situatiõis colere: q: si est ibi hũiditũc cũ aloe: ⁊ si nõ: tũc scamonea. ¶ Deinde .s. post flõmiã ⁊ solonẽ dirigaſ cura ad apa pcedẽdo fz diuersa tpa ei°. Nã in pn°. dixit. n. A. icipiaſ in curatiõe eius ab acceptis .s. itẽrius fridis ⁊ humidis: sicut aq̃ citruloꝝ ⁊ mucillag. psillij ⁊ silũ pter cucurbitã: cucurbite. n. inest ppetas mala in egritudinibus itestinoꝝ. Et ab ex̃. dixit Ser. administra ẽplm de violis hũidis ⁊ folijs altee ⁊ solatri ⁊ alkekẽgi postq̃ terũſ multũ ⁊ misceanſ cũ violis siccis: ⁊ altea ⁊ farina ordei ⁊ oleo vio. ⁊ rof. Et. A. dixit. icipe cũ ẽplis ifridãtibus: sz sit i eis lenificatio qdã: sicut ẽ aq̃ vio. ⁊ sicut semẽ lini. Et vidi de itẽtiõe Sera. ⁊ A. q̃ repcussiua frida stiptica pura nõ sũt approximãda fortasse: ne nimis exiccet ſer. Cumq; pcedit ad aug" misce aqs dictis q̃ bibunſ aq̃ sebestẽ ⁊ liqritie ⁊ maluue. Et ab ex̃. dixit A. declina ad lenificãtia plus: sicut addẽdo ad pdcm̃ ẽplm flores camomille melliloti ⁊ siliqua ⁊ ɔditur cũ dictis oleis addito oleo camomillino: ⁊ adhuc cũ pl° pcedẽte adde lenificãtia cũ pluri resolone: donec in declaratione vtaris anodinis solis. ¶ Et clysteria qdẽ in huius colice euõne multũ ɔueniũt. Verũ oz vt cũ multa suauitate iniijcianſ. Et in pn° qdẽ fiat clystere cũ aq̃ ordei sola: aut cũ ea ⁊ oleo ro. vel vio. Et. A. dixit. cũ necessaria fuerint clysteria clysterizenſ cũ aq̃ ordei ⁊ cassiaſ. ⁊ siracost. ⁊ si pmisceanſ cũ aq̃ ordei ⁊ aq̃ solatri: ⁊ aq̃ alkekẽgi erit magis ɔueniẽs maxime in colico: in q̃ Oribasius docuit facere clystere ex succo portulace. Cura. n. dixit. A. oz variari fm apa .i. fz diuersitatẽ apatis ⁊ mãe eius: ⁊ vt sit illud qd̃ approximas magis ɔueniẽs ⁊ magis iuuãs. Postea .s. post pn" decoq̃ in aq̃ ordei sebestẽ ⁊ viol. ⁊ folia alt. ⁊ successiue trãsi ad lenificantia magis: vt flores camomille ⁊ mellilotũ ⁊ silia. Dixit A. nos diligimus enemata cum lacte asine in quo dissoluta sit cassiaſ. Et sit oleũ coꝝ oleũ amig. d. ⁊ sisaminũ. Et dixit. qñ q̃ pterãit ifirmitas hũc locũ: ⁊ appet lenitas pauca: q: .s. apa icipit iã resolui: tũc necessariũ ẽ vt ponas in clysteribus aq̃ ordei folia altee ⁊ semẽ lini ⁊ filia: ⁊ aliqd de rubea .s. tinctorũ ⁊ fenugrecũ ⁊ camomillã ⁊ anetũ ⁊ caules: aut succũ eorũ. Et pone in ea triplicatũ succi vue .i. sapã ⁊ cassiaſ. ¶ Et caue ne erres ⁊ credas apa fore frigidũ ⁊ vtaris calis. Dixit enĩ abuberthi plures vidi colicos crudeles ⁊ difficiles ⁊ q̃ tiens in eis medici clysteria faciebãt .s. vsitata ad colicã frigidam vehemẽtius ⁊ violẽtius augebaſ passio ⁊ dolor ⁊ cõstipatio: donec mors sequebaſ. Et dixi q̃ in hac passiõe erat apa in itestinis .s. calm: vñ opoztunũ erat clystere lubrificatiuũ. ¶ Qz si apa fuerit fridũ. dixit Gal. in li° d̃ clysterib° si at clystẽ cũ oli laurini pte .i. ⁊ oli. sciõie ⁊ adipis ãseris. añ p. ij. ⁊ fiat clystẽ: qm̃ mirabile erit. Et A. dixit. ex curatiõi h° hõis ẽ vt sumaſ olei laurini: ⁊ d̃ oliuis ⁊ d̃ adipe ãseris. añ. ptes eq̃les: qm̃ ẽ mirabile .i. si inũgaſ ⁊ clysterizenſ. Et ɔferũt ei ẽpla de abrotano aneto piretro melliloto ⁊ silib°. Et ex eis q̃ ɔferũt ei valde est emplz de abrotano ⁊ bitumine iudaico: ⁊ in sũma cura ẽ silis cure apatis frigidi stõi.

Cure apa tis fm ei° tem poꝝ.

¶ De cura colice ex fece. Cap. xlviij.

Dixit Gal. in tegni. In colica ex opilone fecis ppone i pnis i curatiõe ad lenieñdũ duritiã fecis cũ clysterib° hũectatiuis ⁊ vnctuosis: ⁊ 2° ad euãdũ illã .s. qd̃ mollificatũ ẽ ex fece cũ clysterib° acutis: ptẽ ẽt fex sicca mollificari p ebibita: ⁊ sic euacuatio ẽt ⁊ p exteri° approriata. Et h̃ siue siti cã colice opilo ex fece sola: siue sit alia cã secũ ɔiũcta. ¶ De approximãdis ab ex̃. dixit abuberthi. sessio i pla i egritudib° colice .s. ex fece sicẽ ẽ ɔferẽs valdẽ eo q̃ mollificat totũ corp° ⁊ ppe musculos ani. Et recurrẽdũ ẽ ad ea q̃ dcã sũt sup. i cap. stipticitatis vẽtris. ¶ De cõplicata cũ alia spẽ colice. Dixit A. i frida ⁊ vẽtosa si fex fuerit retẽta: nõ oz vt icipiaſ cura: nisi cũ eo in q̃ ẽ lubrificatio fecis p mucillaginẽ q̃ ẽ i ipso ⁊ cũ oleis ⁊ medicinis q̃ sũt

ad fece s.mollificādas ⁊ extrahēdas:⁊ iste sunt ille q̄ cōue
niunt ad curationē colice facte pure.al's.facte ex fece:deide
post mollificationē ⁊ eductionē fecis redeat ad clysteria.Le
alis cūentia flā:si fuerit flatica.sup.⁊ cōsilr in alijs.

Cura fec. ex fece so la exicca ta. ¶ In fcā aūt ex fece sola opȝ prius ad mollificationē:vt ocm̄
est fecis attendere ⁊ eius eductionē: deinde ad cām exicca/
tionis eius venire. ¶ De mollificatiōe fecis ⁊ eductiōe ei⁹.
dixit abubertbi.cū retinet fex ex siccitate eius impiti labo/
rant toto studio ad emittendū eā.s.cū clysteribus ⁊ medici
nis acutis:⁊ inde accidūt diuersa vlcera cū dolore:imo opȝ
q̄ cū patiens cognoscit q̄ retētio eius est sibi nociua:sumat
ipso die de iure vnctuoso. Et fiat ei clystere de oleo sisamino
sup.vel alio silī. Et sumat in potu de vino dulci:aut de syru
po ficuū:qm̄ ꝯueniens erit ei. ¶ Dixit Azarauius lib.:6⁰.
syrupus ficuū cui est sepe cōstipatio vtēdo illo remollit ⁊ la
xat nām. Et fit sic. ℞.ficuū alboꝝ ptē.i.aq̄ ptes.x.coquant
ad lētū ignē vsq̄ quo venerit ad statū iulep:de quo accipiat
oi die.ℨ.iij.⁊ plus ⁊ minus fm̄ q̄ laxabit. Et dixit eliū de fi
cubus vtile senibus:⁊ laxat coꝝ ventrē cuȝ sunt cōstipati ⁊
accipiat de mane. Et sic fit. ℞.croci ortēsis ⁊.ȝȝ.albi mūdi.
an̄.ȝ.ij.terant ⁊ cribrent. Et ficuū albaꝝ pinguiū nūero.
30.⁊ terant in vno mortario ligneo in modū q̄ nō appareāt
grana. Et si nō possunt bn̄ teri ferueāt modicū:⁊ ponat cuȝ
eis de baurach ⁊ fex argēti vsq̄ ad.ℨ.5.⁊ pistent postea oia
sil'⁊ icorporent cū melle dispumato in quo misceat de aq̄
in qua decocte fuerint.⁊ hoc si coquat sic q̄ nō possint bn̄
teri ⁊ accipiāt ex eo q̄libet die qn̄ sunt cōstipati. Et illi de cō
plexione frida accipiāt ad modū vnius oui:q: lenit nās coꝝ
⁊ nutrit eos.sup.⁊ alij accipiant minus. ¶ Dixit Raſ.in di
uisiōibus.sumat in potu syrupū viol.aut decoctionē ficuū:
aut rob dulce:aut oleū sisaminū:in quo est de zuccaro rub.
q̄tū ipse est sup ignē:aut de penidijs. Et sint cibi dulces vn
ctuosi ⁊ mollificatiui. Coquant penidij cū oleo sisamino ⁊
accipiat an̄ prādiū:est.n.cibus ⁊ medicina. Itē brodium ci
cerū cū oleo amig.sumptū laxat. Et silr mel cū butyro potu
tum. ¶ Dixit Aui.in fcā pp cibos:qui.s.generāt fecē siccā
si posle est q̄ euomāt residuū eorū qd̄ remāsit in stō faciāt:⁊
declinēt cū cibo ad lubrificātia frigida ⁊ cal'a ⁊ tēperata fm̄
necessitatē. Et lubrificātia qdē frigida sunt:sicut ius galli de
crepiti q tam diu insequat donec lasset ⁊ cadat: ⁊ nō rema/
neat in eo fortitudo. Et qdā hoc faciūt verberando ipm cū
scopa postq̄ depilatus fuerit:deinde decolet ⁊ incidatur ⁊
frāgant sup eū ossa eius ⁊ decoquatur in aq̄ plurima:valde
cū sale aneto ⁊ polipodio:quousq̄ dissoluat in aq̄ ⁊ rema/
neat in aq̄ fortis.s.ipressio eius ⁊ sorbeat illud. Et qn̄q̄ po
nitur in ipso oleū de cartamo:⁊ ex eis est ius de spinachijs
cū pullis pinguibus:⁊ ius de prunis ⁊ alia silia. vt ius mal
ue ⁊ decoctio fructuū sorbiliū fridorū. Nā hec lubricātia:
aut leniūt fecē ⁊ educūt:aut leniūt ⁊ currūt iter ipsaȝ ⁊ cor/
pus itestinorū ⁊ sepant iter ea ⁊ ꝑparāt ipsam ad lubricita/
tem. Cū ergo post istā ꝑparationē sumit solutiuū:aut fit cly
stere alleuiat exitus eius ex eo. ¶ Et ista clysteria ⁊ soluti/
ua q̄ dant post ꝑparationē fecis debēt eē ex eis q̄ dcā sunt i
cura colice colerice. Et ꝓprie clystere factum ex succo ficle ⁊
violis ꝯtritis ⁊ almuri ⁊ oleo sisamino ⁊ baurach. ¶ Aut
sicut.dixit Raſ.8⁰.ꝯtiñ.dico ad nām siccā ⁊ aptā ad passio
nem colice. ℞.decoctiōis lenificantiū.s.dictorū ⁊ dissolue i
ea.ℨ.i.medulle cassief.⁊ cōmisce cū eis olei amig.da.d.ȝ.ij.⁊
da in potu p hebdōas: qm̄ eradicabit siccitatē ⁊ tollet eam.
¶ Dixit Ser.q̄ sup oia ad mollificandū ⁊ relaxādū vȝ cly
stere fcm̄ de lib.i.lactis vaccini cū.ℨ.i.medulle cassiafi.
Ius galli decrepiti. ¶ Lubrificātia vō cal'a sunt.dixit Raſ.8⁰ ꝯtiñ. ius cicerum
cōfectū cū pullis colūbarū aneto ⁊ sale multo. Et sicut ius
caricarū pinguiū ⁊ medulle cartami:⁊ seminis vrtice. Et si/
cut ius galli decrepiti exuꝫ̄terati ⁊ repleti medulla cartami
polipodio semine vrtice ⁊ silibus. Et hoc brodiuȝ pōt effici
solutiuū distēperādo in eo ō electuario indo vel dyafinicōe
⁊ silibus. In exiccatione tn̄ fecis oȝ dari simplr ius ipsi⁹ gal
li vel galline veteris. ¶ Et lubrificatiuis aūt q̄ sūt iter duas
virtutes.s.calidā ⁊ fridā q̄ sunt tēperata.dixit Auicē.est vt
sumat zuccaꝝ rub.⁊ penidie resoluta in tāto oleo sisamino
q̄ztum ipsa sunt ⁊ bibant. Et silr decoctio ficuū:⁊ sebesten
q̄ bibat cū triplicato vue. Caro alaude multū vȝ cū de ipsa
multū comedit ⁊ bibit ius eius. Dixit tn̄ Gal.in xi⁰.ō sim
plicibus.q̄ opȝ vt frequēter ⁊ multotiēs comedatur. Et ex
eis est decoctio radicū alter hn̄tis folia intercisa bibita cuȝ
zuccaro ru. ¶ Dixit Aui.siqdem cā fecis sicce fuerit cibus
siccus:aut durus fiat permutatio ad lenē humidū lubrifica
tiuū:⁊ si fuerit cibus paucus multiplicet:⁊ ille q multū vti
tur comestione pisciū frigidoꝝ ⁊ ouoꝝ elixatoꝝ.s.idurato
rum ⁊ supflue vtit eis recipiant rem plurimā salis puluerí/
zati subtilr:⁊ vt sutiat.⁊ bibāt sup ipm aq̄ q̄ztitatē quā pōt:
deinde exercitet ⁊ moueat labore aliquo:⁊ fortasse soluent
eū. ¶ Et dixit abubertbi.recitauit mihi qdā q̄ fuba.s.sec a
lis nō emittebat ab eo oino:nisi p clystere:⁊ h̄ nō erat ex sic/
citate eius:imo suba eius erat lenis ad qd̄ cōieci q̄ aut fistu
la cū dolore ꝓhibebat vas ad expellendū. Aut erat defect⁹
expulsiue in itestinis.quē iterrogaui:an sit cū eo dolor ⁊ rn̄/
dit q̄ nō:tuci ꝯsului q̄ qn̄ sumit nutrimēta eius in cibo su/
meret de oliuis salitis abūdanter cū almuri:aut de piscib⁹
salitis:aut de ficubus in qbus missum sit de lacte ficus:aut
baurac h:aut de medulla cartami. Et q̄ clystere ei fieret cuȝ
aq̄ salis vel almuri. Et cōualuit ⁊ si nō cōualuisset: iā clyste/
rizassem eū cū clysteribus calefactiuis. Et vnxissem lūbos
eius ⁊ mirach cū oleis calidis:cū sensus itestini recti defece
rit tunc. ¶ De h̄ dixit Aui.cōuenit administratio confortā
tium expulsiuā ⁊ tyriaca ⁊ metridatū.s.fomētata. Et admi/
nistret in solōne eius yerāpi.cū aqs spērū.s.calidarū ⁊ oleo
de cherua. Et opȝ vt sit cibus eius de cibis bonis cuȝ carni
bus leuibus laudabilibus. Et dixit.conferunt in facta pro/
pter debilitatem sensuū sumere ea que sunt:sicut yeralogo/
dion ⁊ tyriaca ⁊ metridatum ⁊ vinum purum. Et ex oleis
que conferunt bibendis ⁊ clysterizandis sunt oleū alkeken
gi:⁊ oleum de cherua ⁊ de costo proprie.
¶ Et si cā exiccatiōis fecis fuerit vehemētia raritatis corpo/
ris ⁊ sudor:aut caliditas ventris. Dixit Aui.opȝ vt admini
strent curationes faciles p̄dicte in cura colice colerice. Et ē
necessariū eis ⁊ illis de qbus an̄ dixerat.i.q cōsueuerunt su
mere pisces frigidos ⁊ oua elixata plurima vt sumant an̄ ci
bū lenificantia:sicut pruna altea sicla cōdita cū oleo dulci ⁊
siracostib ⁊ silibus ⁊ vua ⁊ ficubus ⁊ citomillis ⁊ sumāt al
muri in ieiunio:aut oliuas aq̄ i ieiunio ⁊ mltiplicēt in cibo
suo pinguia. Et aliq vtunt butyro. Et sorbent an̄ cibū deco
ctionē cauliū decoctoꝝ cuȝ carne agni pinguis: aut galline
pinguis. ¶ Et si raritas fuerit in corpe supflua inspissa cor
pus cū oleo ro.⁊ mirtbino inūgendo ⁊ in ceroto posit̄. Et
minora ex balneatiōe.s.cū aqs calis:⁊ ponat balneario ei⁹
cū aq̄ frida. Et cū admixtiōe reliq regiminis p̄dicti. ¶ Dix
Raſ.in diuisionibus. Cura facte pp vehemētiā calitatis.s.
vētris est assumptio fructuū lubrificantiū ⁊ infridantium
an̄ cibū:sicut sunt pruna ⁊ ficus humide.i.recētes ⁊ grissō/
mila ⁊ silia de illis q̄ infrigidant ⁊ humectāt ventrē. Et fcē
pp raritatē corpis. Cura est assumptio ciborum grossorum
viscosorum ⁊ inungere manifestum corporis.s.cutem cū ce
ra ⁊ oleo ro.⁊ introitus in aquā frigidam.
¶ Et si cā eius fuerit multitudo ꝓuocatiōis vrine. Dixit. A. Cura re tētiōis fe cis fcē pp multitu dinē pvo catiōnis vrine.
extrahe fecē cū eis que scis ex predictis:deinde multiplicet
in accipiendo ea que sunt sicut dactili ⁊ passe dulces humi/
de ⁊ penidie:⁊ oia.que minorāt vrinā ⁊ leniūt nām. ¶ Di
xit Raſ.in diuisionibus.comedat carnes passularū ⁊ dacti
los ⁊ sisamos factos cū amillo:⁊ butyrū coctū ⁊ crudum ⁊
penidios. Et assiduare acceptionem medulle cassief.⁊ syru/
pum viol.⁊ pruna infusa in iulep.⁊ silia de illis q̄ mouent
ventrē cū opilatione meatuum vrine.

¶ Et cura

Cura relı̄ctide facte pp siccitatē intestinorum. Cura facte pp caliditatē aeris balnei aut pp laborē

¶ Et cura facte pp siccitatē intestinoꝝ. Dixit Ras. in diuisionib⁹ ē potus olei alicu⁹ añ cibū ⁊ introitus in aquam calidā.s. dulcē ⁊ acceptio vini dulcis ⁊ ciboꝝ vnctuosoꝝ. ¶ Et facte pp caliditatē aeris balnei vel laborē. dixit Ras. ibidē. est sumere cibos lubrificatiuos vnctuosos multe q̈titatis ⁊ fructus humidos. Et alterare aerē ⁊ dimittere laborē ⁊ vngere corpus cera ⁊ aliquo oleo.s. frido ⁊ intrare in aq̄ frigidā. ¶ Dixit abuberthi. si substātia.i. fex sicca latitans fuerit imprimēs p̄mitū ⁊ laborē ⁊ app̄r sella vngēda est ipsa sella.i. anus: deinde nō debes laborare ad emittendum ipsam substantiam: sed cū instr̄o siliꝛ ex quo mundatur auris: sed tñ maiori obmittēda est illa sub̄a paulatim paulatim pars post partē: ⁊ postea cum augmēto p̄mitus eius emittenda est pars residua: qm̄ semꝑ post illā sub̄am siccā est pars humidior. Et patiēs hanc passionē oꝫ sumere in potu ⁊ cibo de iurib⁹ vnctuosis: ⁊ de vino dulci. Et dixit. q in maiori pte accidit qñ aliqs dormit cum substātia sicca existēte in īt̄estinis: vñ studeat ad emittēdū eā añ noctē. qm̄ si dormieris sup eā mane erit sub̄a siccior ⁊ nociua.

Cura relı̄cte nōie facte a torsione intestinorum.

¶ Cura facte a torsione intestinoꝝ. dixit A. melior cura est vt sedeat in loco occulto.i. obscuro: ⁊ fricet vēter eius cū tactu subtili.i. leni cēli p̄parante intestina eius ad locum suū. Et iungat̄ siliꝛ dorsū ei⁹ ⁊ ꝯstringatur cura eius valde fortit.i. fricet̄ ⁊ p̄mat̄ vt diuertat̄ mā ⁊ p̄hibeat̄ spatio.

Cura facte a vermibus.

¶ Et facte ex vermib⁹ ē cura vermiū: verūtñ si fuerit dolor supra vmbilicū administrent̄ ea que bibunt̄: ⁊ si circa vmbilicū: vel īfra administrent̄ clysteria ⁊ regat̄ cura vermiuꝫ.

Cura facte ex ruptura

¶ Et in facta a ruptura regatur colica in seipsa. s̄m suam dispōnem si non remouetur per rectificationem rupture: deinde preparentur.

Cura facte ex lapidibus.

¶ Et Judeus qdem curabat emittētes lapides cū stercore cum oleo de keruo ⁊ cera. ¶ In colica quoqꝫ fecali solutiua fortia non administrent̄ nisi postq̄ non inueniunt lubrificantia esse plurimi iuuamēti: tunc.n. non est excusatio pillulaꝝ ⁊ syrupoꝝ solutiuoꝝ fortiū dictoꝝ in cap̄ colice flātice. ¶ Dixit Ras. in suis secretis decoctio agarici sanat antiquū dolorē vētris. Et Albertus dixit. q sanat oēs dolores intra corp⁹. Et valet ēt clysterizatus cū oleo ⁊ melle: ⁊ maxime p̄cedēte mollificatiuo clysteri. Et Ale. dixit. nō erit aliquid melius ad sub̄am siccam obturantem intestina aloe: vnde fiant ex eo pillule ⁊ sumantur.

¶ De cura colice per narcotica. Cap. xlix.

In precedentibus curis dem̄ est de cura doloris colirici intentionē vsq̄ ad c̄am. Et hoc fiendum ē q̄diu dolor fuerit tolerabilis. Si v̄o aliqñ intolerabilis fiat ⁊ v̄tutē deijcit: expedit vt sensus obtundat̄: vt nō intense sentiat: hoc aūt faciunt narcotica stupefaciētia ⁊ sensum obtundencia. Ad ipsa tñ deueniendū non est: nisi necessitate cogente dixit.n. Aui. iam diximus.4° p̄mi.ca° pēultimo. q̄litatē necessitatis alienationis narcoticoꝝ: ⁊ maxie alienanda est ipsoꝝ administratio in mā frigida ⁊ ventosa: ⁊ p̄cipue in p̄ncipio. non minorata mā: qm̄ ⁊ si sedationem doloris faciat sensationem remouendo dolorosam: ⁊ t̄n tñ doloris augmētāt per amplius ipsam ingrossando ⁊ frigidiorē reddendo: vnde frequenter postea dolor vehementior redit. Dixit.n. Gal. 12° terap. ⁊ scribit̄ hic. 8° ꝯti. abstinēdū sunt his a medicinis stupefactiuis valde. Nā ⁊ si mitigent hunc dolorē cum veloci infrigidatione caliditatis q̄ attenuat humorē in ventositate: ip̄m tñ humorē frigidiorem reddunt ⁊ potentiorē in posse qui cum calefact⁹ fuerit ex mā excitabit siliꝛ ventositates: ex q̄bus generabitur vehemens dolor maior q̄ prius: vnde si data stupefacientia in potu subuertet̄ interpolati vsqꝫ ad mortē. ¶ Dixit Cōstā. vt scribitur. 8° ꝯti. p̄cedendū est accidens p̄prie qñ dolor est magnus: vnde debes p̄prius mitigare ip̄ꝫ cum inducis ad sincopim nullo dato tunc medicamine acuto: aut violēto.s. respiciente cām: qm̄ si consequitur cum eo sic fallax erit cura ⁊ p̄iculosa. ¶ Et Aui. dixit. non incipiatur in colica frigida a stupefactione: qm̄ incipientes cum ea cōponunt rem maximi erroris. Administratio.n. narcoticoꝝ non est curatio vera in aliquo: qm̄ stupefactio est cōfirmatio cāe ⁊ destructio sensus per eā. Et pp hoc si cā est humor gross⁹ fit grossior ⁊ deterior. Et si ꝯplo ē frigida fit frigidior. Et si ventositas est spissa fit spissior. Et si est opilo inspissans corpus intestini p̄pter qd̄ nō resoluit̄ ex eo qd̄ in ipso est contentum fit vehementius inspissans: quapp dolor redit post diem vnū: aut duos vel tres fortior q̄ fuerit: q̄re non oꝫ vt in ea elaboret̄ q̄tum possibile est: ⁊ dū inuenitur alia excusatio. Uerūtñ vbi mala ꝯplo frigida pura sine humoris vitio fuerit stupefactiua securius dant̄. Uñ dixit Ras. in diuisionibus. si fortior fit dolor in dispōne.s. frigida in qua non est humor det̄ filoniū. Et Aui. dixit. qñqꝫ datur filonium in hac hora.s. qñ non est humor ⁊ euadere facit.

¶ Amplius si in cā hūor fuerit subtilis coliricus vsus narcoticoꝝ minus suspectus est: imo debilior ipsoꝝ vsus frequēter vtilis repit̄. Dixit.n. Gal. 12° tera. narcotica siue torpificantia non solum in dicto.i. casu vt sensus torpificatiua vtilia exñt: sed vt ꝯsistentiam facietia.i. hūori subtili ⁊ ip̄m hūorē ingrossantia: ⁊ adhuc humoris calorē vehementē p̄sistentē infrigidantia. ¶ Et Ras. dixit. 8° ꝯtinē. In colica ex humore acuto pungitiuo vtendū ē stupefactiuis: qm̄ nō solū cōferunt cū stupefactione: sed sanāt ēt ꝯdensando tenuitatem hūoris ⁊ mutando ꝯplonē ei⁹. ¶ Dixit G. 9° megetni. p̄ma ꝯfectionū anodinaꝝ colicaꝝ.s. mitigātiū dolorē in colica cum stupefactione est q̄ scripsit filon carsensis que est. ℞. croci piretri euforbij spice. añ. ʒ.i. piperis albi iusquiami.s. albi. añ. ʒ.x. opij. ʒ.i. mellis qd̄ sufficit. Et est p̄ma anodinoꝝ antidotoꝝ confectio: ⁊ scā est gloriosa. Et post ip̄m aliq addiderūt ei aliq abstulerunt: ⁊ aliq permutauerunt q̄titates: ⁊ aliqui denoīauerunt huiōi antidota. colica denoīantes ea a passione que maximos dolores hꝫ. Et dixit Gal. opium est maximū coꝝ que stupefaciunt sensuꝫ. Et operat̄ hoc siue si p̄misceat̄ cū apoximate ⁊ sumatur: siue per liciniū supponatur ano. Et siue de ipso inungatur frons aut nares. Et securior modus ei⁹ est si cū eo fiat inunctio: deinde si ponat̄ in licinio: deinde si inijciatur per clystere ⁊ vltio si per os sumatur. Et si ip̄m cum aliquo mitigāti tñ virtutē eius assumatur moderatiorē opat̄ ipsam virtutē. Et oꝫ ea q̄ secū miscētur esse vel de digerētibus vel de mitigare potētibus ipsam eius dispositionē vel dyasorare: aut incidere vel subtiliare potētib⁹ hūores: vel de alterantibus s̄ꝫ totā sub̄am.i. de opponētibus se ei cū p̄prietate: q̄re non oꝫ nos ignorare optimā esse intētionem ꝯpōnis qñ de tribus fecerit aliquis.i. ꝯponens cōiecturā.s. vt cōpositio sit talis qua torpeat sēsus. Et vt nullū ob hoc in posteꝝ permaneat nocumentum: ⁊ vt multū iuuet̄ sensus: magis tñ dispositio. Ad hoc igitur vt mihi videtur aspiciēs Filon ꝯposuit p̄dictū farmacū ex mixtione qdem̄ iusquiami ⁊ opij somnū anodeū ⁊ corporē sensibilis v̄tuꝫ operari volēs: vt āt cito distribuantur ⁊ pertrāseant in p̄funditatē p̄iculaꝝ patiētium calefacientia apposuit piretruꝫ euforbiū ⁊ pipere ea ēt que cū his dyasorare psūt hūores q nocent: ⁊ deide viscosos ⁊ abstergere ⁊ attenuare grossos ⁊ inflatiuos spiritus subtiliare ⁊ mouere.s. ad exitum vt crocū ⁊ spicā. ¶ Dixit A. ꝯuenientius hoꝝ antidotoꝝ est filoniū ⁊ omne narcoticū in quo ponit̄ castoreū: ip̄m enim opponitur ⁊ opio ⁊ alijs narcoticis cum p̄prietate ⁊ qualitatibus suis: ⁊ reducit opationē narcotici s̄m ea que dicta ei debere. ¶ Emplm̄ cōferens in sedatione doloris. ℞. fimum ouis statim q egressum est: ⁊ cum sepo yrcino ī mortario optime teratur: ⁊ postea supaddatur puluis baccaꝝ lauri [illegible] ⁊ piperis iterum terantur ⁊ postea iteꝝ appo

Filonem passio.

natur de opio ⁊ semine iusquiami q̃titatem q̃ videris expe dire: ⁊ iterum terat donec tanq̃ cerotum fiat ⁊ sup corio extendat ⁊ loco applicet. ¶ Dixit Joannitius. fiet ad dolorē intensum ex verbo Gal. fiat ex opio ⁊ succo lactuce. Dixit enim Gali. hoc licinium melius esse in suppositorio factum q̃ datum in potu: q: non erit dubium nocumentū eius hic: sicut si sumatur: ⁊ tñ eius vtilitas erit velocior: aut fiat ex storace liquida ⁊ opio. ¶ Dixit abubertbi. qñ passio fit vehementior clystere fiat cum stupefactiuis dū dormiat. Clystere ad hoc vtile. Re. cymini enim baccarum lauri karui. añ. ʒ. i. rutbe. M. i. decoquantur ⁊ cibentur ⁊ i ea distemperetur castorei ʒ. i. filonij a. ʒ. ij. vsq; ad. iij. aliqui loco filonij volunt ponere opij grana. iij. Et quandoq; est necessarium exhibere in potu de filonio. ʒ. i. vsq; ad. ij. sumptum s̃m descriptiones positas a Mes. in suo antidotario. ¶ Amplius in administratione narcoticorum recurre ad sermonem 3ᵐ 2e tractatū primum. de vniuersali curatione morborum.

¶ De vlt. cura colice p conferentia a proprietate. Ca. I.

Dixit Gali. 10. de simplici medi. ⁊ scribit a Serap. ⁊ etiā a Ras. 8ᵒ conti. sic Quidā dabant de stercore lupi in potu laborantibus colica ante insultū doloris si cū ea non fuerit aqua: ⁊ quidā eorum conualuerūt radicitus: ⁊ non rediit ad eos passio: quibusdā tñ subuersa est passio: sed in debili q̃titate post longū spatiū: sed sumebat de stercore luporum albo in quo inueniunt particule ossis i medio stercoris ⁊ commiscebat de sale ⁊ pipe modice ad alterandum saporē ⁊ odorē eius: vnde datur ad custodiam vt passio nō reuertatur: aut aut debilis in spatio lōgo. Et ego. dixit Gal. posui de eo in capsula argentea apta ad suspendendum in modum fabe ⁊ mirabiliter conferebat sic q satis mirabar de vtilitate eius. Et dixit. q expedit q ponat i pelle ceruiare suspendat cū chorda de lana arietis quē iterfecerit lupus: ⁊ erit melius ⁊ vtilius. Dixit Oribasius. ligetur in pelle ouis q̃ comederit lupus: et sed liget super mirach. Et si nō inuenit liget in pelle cerui. Dixit Plini. lib. 28. in excrementis lupi que terrā nō tetigerūt alligatum brachio confert. Dixit Serap. s̃m Gal. stercus lupi albū repertū sup spinas vel alias plātas potatū vel suspensum iuxta locum doloris. Et dixerūt qdam ligetur in corio lupi cum filo ex lana animalis qd comedit lupus. Aui. aūt dixit. sterc⁹ lupi qd fit de ossibus que comedit: cuius signū est q sit album cui color alius non misceat. Et proprie illud qd eijcit super spinas est res magis iuuatiua. Et dat in potu cum vino: aut aq̃ mellis: aut lābitur cōfectū in melle aut comedatur ferculū aromaticū cū sale ⁊ pipe ⁊ spēbus alijs. Et si inuenit in stercore eius os: sicut est. s. non fractū non masticatū nec digestum est mirabile. Et dr. q eius suspensio est iuuatiua nedum potus eius. Et precipit q suspendatur in pelle leopardi: aut cerui cū lana arietis quē cepit adip. ⁊ euasit ab eo. Et Ga. testatur iuuamētū eius suspēsi in argento. Quidam dñt. q si stercus lupi coquatur in vino ⁊ bibatur q nimium confert colice. ¶ Alex. aūt dixit. in passionario de lana ouis q̃ lupus strangulauit euulsa sine ferro quā due sorores gemelle virgines pertractent ⁊ faciant cingulum sine ferro multum confert si portetur ad nudā carnē sine medio. Consilr dicitur. q corigia de pelle vituli marini portata confert. ¶ Dixit A. dcm̄ est q corpus intestini lupi. s. colon eius qñ exiccat ⁊ teritur ⁊ bibitur est magis vltimum in iuuamēto q̃ stercus eius. Et istud qdē non est lōginquū: valet ēt hoc intestinū cinctum super carnem nudam. ¶ Et dixit Aui. in cura colice colerice conuenit in hoc ca⁹ dare in potu stercus ab ib: etiam ponere ipm in stupefacientib⁹: ⁊ in clysteribus: q: si valet ad sedandū dolorē ⁊ rectificat. s. complonē. Dñt qdā. q hoc stercus dz esse lupi siluestris. Et dñt. q valet pes lupi collo suspensus. ¶ Stercus porci. dixit Plini. lib. 28. puluerizatum cum cimino ⁊ rutha cocto in aq̃ sumptū confert. ¶ Et dixit ossa calcanei porci vsta donec albescant potata valent. Dicunt. n. q sanat inflationes stōi ⁊ intestinorum ⁊ punctiones eorum antiquas. Et confert colice proprie ventose. Et hoc est expertum: ⁊ hoc idem dicitur d calcaneo aliarum bestiarum. ¶ Et stercus canis. dixit haly. cū calida sumptum confert. Et confert stercus galline. Dixit Sera. s̃m Ga. cum vino sumptum. sed Dyasc. cū vino vel aceto. ¶ Dixit kiranus. q acus cum filo per os muris immissa ⁊ per foramē ani extracta colico sanitatem dabit. s. ipm filum cinctū. ¶ Et dixit. q pellis aqle cum tota pena applicata stō ⁊ ventri colico medetur. ¶ Et dixit kiranus. q rorastrū ⁊ est herba sīlis edere arboree per diametrū q: stipes eius hz inter folia spinas: ⁊ hz corillos sicut vitis: ⁊ profert botros aliquos qui cū maturantur rubent: ⁊ non multum excrescit ⁊ vocatur a Dyas. ⁊ Plinio smilax. qdam vocant viticellam: ista herba posita super ventrem cruda: sicut ē a proprietate tollit dolores ⁊ tortiōes vētris ⁊ matricis. Et dr. q est res experta. ¶ Dixit Ras. 8ᵒ contin. q colicam statim soluit coagulū leporis. s. sumptū. ¶ Et dixit ibidem. si de cornu cerui dabūtur in potu aur. iij. cū aq̃ mellis nūq̃ videbitur in eo colica. Et Aui. dixit. ex eis que laudantur in passionibus colice ⁊ vehemētia doloris eius est: vt in potu detur cornu cerui vstū. dñt. n. q sedat dolorē statim. Et G. dixit. 11ᵒ de simplici. q dos eius est coclear. duo. Et dixit kiranus. q dz esse de cornib⁹ rotūdis nō de latis. Et dixit: q qñ de limatura eius sumitur coclear vnū diebus. 20. perfecte sanat. Dñt qdā. q hoc cornu post vstionē dz lauari. ¶ Et dixit Ras. eodē octauo cōti. sedere dz patiēs sup pellē lupi: aut ligare aliq̃ particulā de pelle lupi sup ventrem: aut de pelle pardi. Et dixit. vidi plures patientes colicam ⁊ curabantur sedentes super pellē lupi: sternentes etiā pellem in lecto ⁊ sedentes ⁊ dormiētes sup eā: sed quolibet anno dz mutari pellis. Et qui eqtāt faciūt cooperiri sellā cū pelle lupi: ⁊ quinq; faciunt de ipsa cultram. ¶ Et dixit Ras. qñ bibitur de stercore galli aur. i. aut pl⁹ cum. ʒ. iij. vini sedat dolorē. ¶ Dixit Aui. de conferētibus a proprietate sunt scorpiones assati: ⁊ ipsi nāq; conferūt vehemēter colice. Et opz vt expiatur istud super colicā veram: ⁊ ita vt non sit experimentū eius expertū super colicam mendosam. Et dixit. q ē vltimū iuuamentū ad lapidē renū per se: ⁊ ad colicā p accidens. ¶ Dixit Rabi. in 22ᵃ particula. ex verbo Gal. 10ᵒ de simplici. frequēs bibitio brodij cumerdarum ⁊ cibatio ex corporibus ipsis curat colicā passionē. ¶ Auic. aūt dixit. fus aladud ⁊ corpus eius. ¶ Chirannus aūt dixit. Carduellus auis assa ⁊ comesta. ¶ Dixit Ras. 8ᵒ cōtin. Radix iusquiami si suspendatur sup se confert. Quidā dñt. sit radix iusquiami albi. ⁊ q confert frigide ⁊ calide colice. ¶ Dixit Apologius. q vngula caballina si trita ⁊ cribrata bibitur sanat perfecte. ¶ Dixit Pau. quidam extinguūt argentū viuum ⁊ faciunt dū efficitur in modum cineris: ⁊ dant in potu patientibus yleos. ¶ Dicunt qdā. q vmbilicus pueri q̃ndo cadit hz a forma specifica sanare dolorē colicum quando ponitur in anulo qui anulus tangit locum dolentem: sed debet accipi pro masculo vmbilicus masculi: ⁊ pro femina vmbilicus femine. ¶ Et dicunt. da in cibo gr̃ducum assum ⁊ mitigabitur dolor statim. ¶ Et q oua gallinarum imperfecte elixata in vino ⁊ bibita conferunt. ¶ Et q virga cerui desiccata abluta ⁊ cum aqua ablutionis sue sumpta remouet colicam. ¶ Et saffirus bibitus cum aqua: aut lacte mitigat dolorem colice. ¶ Dixit Plini. lib. 30. q gallerita auis ⁊ est vpupa assa comesta vel cinis eius combuste cum plumis in vase nouo potatus in aqua per quatriduum vel cor eius alligatum femori vel recens tepidum deuoratum cōfert. Et liberatus est quidam hac aue in cibo sumpta ⁊ corde eius in armilla aurea incluso. ¶ Dixit Sextus placitus. q pedes galline cocti ⁊ accepti cum sale ⁊ oleo liberant.

¶ De

¶ De dolore intestinoꝝ cõplicato cũ febre. Ca. li.

Galienus 12° terap. dixit. sicut scribit Rabi in. 9ª particu. in dolore intestinoꝝ accidente cum febre operare cataplasma cum milio. Et si nõ cessauerit dolor recurre ad receptionẽ seminũ. s. carminantium ꝛ resoluẽtiũ ventositatẽ. decoques ea in oleo subtilium partium ꝛ cola ꝛ in colatura liquefac pinguedinem anatis ꝛ clysteriza. Et si non inueniret illa pinguedo pone pinguedinem galline sine sale q̃ nõ sit nimis vetusta: ꝛ si nõ inuenitur adde in illo oleo paꝝ castor. ꝛ clysteriza. Octauo aũt ꝯtin. additur ꝙ si per maluam aut miliũ non fuerit mitigata passio coque de ameos cũ oleo tãtũ ꝛ cola ꝛ pone cum oleo de adipe galline non salito: neq; vetusto: sed recenti ꝛ clysteriza. Et si inde non fuerit mitigatus dolor misce cum predictis de castor. ꝛ opio. aã. fabam vnam aut plus: aut paꝝ. Et de oleo de semibus. ℥. viij. ꝛ misce ꝛ innolue lanã in hoc medicamĩe ꝛ ipone ano: ita tñ ꝙ lana ligata sit cum filo: vt extrahi possit ad tuuz velle. ¶ Dixit Aui. sitis multiplicatur in colicate tñ non opꝫ vt bibatur nisi paruum: aut toleret sitis. Cum tamẽ illud qḋ bibit fuerit permixtum cum iulep erit magis iuuatiuum siti: ꝓpterea ꝙ corpus diligit rem dulcem: ꝛ facit eius dulcedo ea penetrare ad membra magis. vnde magis alterat ea: ꝛ sic magis resistit ei siti. Et dixit Aui. oportet vt intensio sit in capite vehemens valde: ita vt non recipiat vapores eius qḋ cõtinetur in ventre. Et vapores medicinaꝝ calidarum acutaꝝ quas administrare necesse ẽ i pluribꝰ horis i cura colice: quandoq; .n. perducit illud. s. receptio vapoꝝ in capite ad varietatem ꝛ inquietudinem ꝛ permixtionem ratiõis. Et hec intentio prohibitionis dictoꝝ vapoꝝ ꝛ nocumentoꝝ completur cum aromaticis frigidis ꝛ oleis frigidis. s. approximatis capiti: ꝛ cũ reliquis que dicta sũt in cura male cõplexionis cerebri calide. ¶ Et dixit. ex eis quorũ causa generatur nocumentum in curatione colice est: vt non sit possibile medico: vt sciat formã dispõnis egri ẜm membra sua in quibus põt compati ꝛ ledi in colica: ꝛ per curã eiꝰ. Et hoc cum nescit homo non potest scire qḋ necessarium est in curatione. Et in his verbis Aui. monet medicum ꝛ reddit eum cautum vt subtiliter ꝛ bene pergrat de passionibus membrorum patientis colicam: vt valeat ei curã necessariam adhibere: quando .n. accidit vt sit necessitas calefaciendi intestina cõper. s. equalis necessitati infridationis epatis. vt habente colicam frigidam ꝛ epar multũ calidũ: quare custodiatur epar cum emplastris infrigidantibus ipsum ꝛ similibus. Et custodiatur epar etiã ab emplastris ventris ꝛ vnctionibus eius. s. eis que ventri applicant̃ ꝓpter colicam frigidam: ne ꝯtangat regionem epatis. Et similr ẽ dispositio cordis. ꝛ cõuenientior infrigidatio cordis ẽ cũ succis frigidis ꝛ cãphora ꝛ sandalis. Ad bene ergo operandum ꝛ distinguendum inter ista localia: ne vnum noceat alteri: dixit A. oꝫ tunc vt ponatur in ꝑtibus intestinoꝝ ꝛ ꝑtibus cordis vel epatis. s. in illo medio aliqḋ ex panno vel fermento. i. pasta vel similibus: vt distinguat ꝛ prohibeat: ne fluat quod vni eoꝝ applicatur ad aliud. Et Auice. quidem non docuit in hoc casu administrare per interius: q2 non est facile distinguere inter medicamina sumpta interius: sicut inter exterius applicata: non enim potest per interius sic administrari medicamen ꝙ vni confert alterĩ nil nocens. Qḋ si necessarium fuerit per interius administrare medicinas: tunc porrigende sunt non fermentate. sed recentes in compositione sua: vt valeat inter virtutes earum natura sequestrare. ¶ Quidam in colica flegmatica ponunt cauteria duo vel plura sub vmbilico: ꝛ dimittunt ea diu apta. Dixit Ras. 8° conti. vt per illa effluat humiditas superabundans.

Rhose dade su fi, ut in colica.

¶ De passione yliaca: yleos. s. Ca. lij.

Yleos dicitur ab eleo greco qḋ latine dr̃ misereor. Et hic. dixit Ras. ꝙ eiꝰ expositio est dñe miserere. vel dr̃ ab yleon intestino gracili in quo plurimũ accidit: nã lꝫ possit accidere in quolibet intestinoꝝ gracilium: nomen tamen accepit ab yleõ: qm̃ magis aptũ est hunc pati dolorem: ꝛ sic vt frequentius in ipso reperitur qm̃ strictius est intestinis ieiuno ꝛ duodeno: ꝛ multis est circũuolutum reuolutionibus qbus magis aptum est repleri superfluitatibus ĥntibus dolorem causare. 6° autẽ de interioribus. dixit Gal. qdam yleon apellant. Alij vocant chirision. qḋ nomen attribuitur: cum apostema vel tumor in loco subtilium intestinoꝝ fit. Dixit Pau. yleos est acutissima passio dolore plena q̃ mirabili patiẽtes ꝑeunt morte stercus eijcientes ꝑ os circa finẽ. Est .n. dolor freq̃nter intolerabilis: ꝓpter que sepe interficit in ꝑma die vel. 2ª. ꝓpter qḋ inter ꝑperacutas egritudines cõputatur.

Auctores cõiter ꝯuenerũt ꝙ cause yleos sint vel esse possint ille eede que dicte sunt fore cãe colice. Unde dixit Aui. yleos accidit ex oĩbus causis ex quibus accidit colica. ¶ In spãli tñ Auic. nũerauit tres cãs yleos: q̃ licet possint esse cause colice: sunt tñ magis apte inducere yleos q̃ȝ colicã. ¶ Et ꝑma est: qm̃ quandoq; accidit yleos ꝓpter potationẽ speꝝ venenosaꝝ. Uenena .n. ebibita faciũt yleos plusq̃ȝ colicaȝ: q2 ipsoꝝ virtus ꝛ impressio citius ꝛ magis ꝑuenit ad intestina gracilia q̃ȝ ad grossa: ꝛ maxie eoꝝ que sunt vehementis mordicationis. ¶ Scḋa cã est vehementia virtutis intestinoꝝ retentiue que magis est in gracilibus q̃ȝ in grossis: q̃re cõprehẽdit illud qḋ est in eis: qḋ oꝫ ab eis descendere ꝛ retinet ipm. ¶ Et tertia cã ẽ potus aq̃ frigide non ẜm necessitatẽ factus: ipsa .n. vehementer infridat gracilia: nõ ãt sic grossa: q2 ꝑuenerit ad grossa alterata: ꝛ i sua frigiditate remissa. ¶ Sũt ergo cãe yleos sicut ꝛ colice alie extrinsece: ꝛ alie intrinsece. Et itrinsecaꝝ alie sunt per ꝓprietatẽ in intestinis gracilibus: ꝛ alie ꝑ cõitatẽ. Et de extrinsecis sunt aer multũ fridus potus venenosoꝝ potus aque fride multe comestio ciboꝝ difficilis digõnis: ꝑcipue fridoꝝ ꝛ ventosabiliũ tubeꝝ ꝛ fugoꝝ. Et diuꝫ ẽt stipticoꝝ ꝛ siliũm. ¶ Intrinsece vero per cõitatez sunt: sicut apa renum cõprimens yleon: aut apa epatis vel meseraicaꝝ: ꝛ sicut opilatio pori fellei ꝛ silia. ¶ Intrinsece vero per ꝓprietatẽ sunt: sicut mala cõplexio diuersa pura vel cũ mã: ꝛ sicut opilo ex hũoribus grossis vel viscosis: ꝛ vel ex vermibus: ꝛ aut vẽtositate grossa: aut ex fece sicca aggregata ꝑ post partez. Et sicut solũ ꝯtinui causata ab humore mordicãte: aut ventositate extendente. ¶ Et sicut apa calida vel frigidũ eueniens in ipsis intestinis gracilibus. Et in summa pro declaratione cãꝝ yleos recurrẽdũ ẽ ad id qḋ dictũ ẽ in causis colice. ¶ Dixit Aui. yleos vadit de qbusdã ad quosdã permutatione que fit in aere pestilẽtiali. Et vadit de terra ad terrã permutatione egritudinũ euenientium. i. contagiosaꝝ. Et vt dicũt quidã hoc plꝰ cõtingit in yleos q̃ȝ in colica. Et determinatio yleos est: sicut determinatio colice. Uerũtñ yleos ẽ morbus acutior colica ꝛ magis ꝛ citius interimẽs. Dixit .n. Aui. cum ad plus yleos interimit occidit in 7°. Et vt plurimũ occidit in 4°. ꝛ cũ ad plus ꝓlongatur occidit in ꝑma 7ª. ꝛ hoc ẽ veꝝ ẜꝫ plũ. Dixit .n. Ras. vidi ꝙ qdã peruenit ad 10m diẽ: ꝛ deinde mortuꝰ ẽ. Et pulsus eius fuit paruus ꝛ interfectus. ¶ Et yleos quidam ẜm hyp. 6° affo. quandoq; accidit successione stranguriẽ. Unde Auic. dixit. cũ accidit ex distillatione vrine yleos. inquit hyp. moritur ille cuius est in 7°. nisi febris accidat ꝛ curat ex eo sudor plimus. affo. tñ dicit: nisi febre superueniẽte multã vrine fluxerit. Et G. qdẽ dixit in com. ꝙ ignorat cãm in hac: q̃re est ꝙ yleos ꝛ strãguria inducit mortẽ i 7°.

Yleos aliqñ est de egritudinibus contagiosis.

Signa yleos. Signa generis sũt. dixit Aui. vt sit dolor supra vmbilicum: ꝛ vt non egrediat̃ aliqd

omno desubtus. Dixit.n.G.7° afo. in com. afo. In yleos &c. q proprietas huius passiōis est q nihil educatur de inferioribus omno: Dicunt quidam. verum est de fecibus nouis: sed de veteribus que ante aduentum yleos fuerant in intestinis grossis nihil prohibet exire maxime cum clysteria fiūt. Similiter quandoque et egreditur superfluitas hūoralis vel muccosa: et similiter ventositas contenta in intestinis grossis. Et quandoque et ventositas fetida est: verumptamen tamen non procedit. Dixit Rufus. ventositas desubtus. ¶ Et dixit A. in yleos non fit iuuamentum magnū cū clysteri: sicut dixit Hyp. ¶ Dixit Gal. et scribitur sic. 8° pti. Uomitus stercoris erit in hac passiōe: quoniam quando intestina non possunt expellere id quod in eis est ad inferiora mouetur econuerso: et expellunt illud quod ad supius. Et dixit. multotiens expellitur fex ad superiora et euomuntur vmes et ascarides. ¶ Dixit Auic. fetet os eius. s. anhelitus et eructuatio. Immo quandoque fetet totum corpus. Et sentitur fetor quasi stercoris procedens ex eo. Et hec significatio de fetore. dixit Aui. non diuersificatur. i. non permutatur: sed semper adest. ¶ Dixit G. 7° afo. in com. afo. In yleos vomitus &c. q vomitus stercoris non sequitur hanc passionē inseparabiliter: sed accidit in processu magnificata egestione appropinquante periculo: et maxime cum frequēs fit ei nausea. Et A. dixit. magnitudo dispōnis vomitus stercoris inseparabilis non magnificatur nisi cum est timor. ¶ Accidunt etiam in yleos accidentia alia dicta in colica: verūtamen intensiora. Unde dixit Aui. motus. i. vehemētia doloris et vomitus et subuersio sunt in yleos plusquam in colica: quoniam yleos est in intestinis propinquioribus stō quam colica. Et similiter accidētia tristitie et angustie. Et tremor cordis et sincopis et vigilie et friditas extremitatum: omnia in yleos sunt plus quam in colica. Et E. dixit Auic. in yleos flegmatico: et in eo qui factus est ex fece: quia fex est fortior. et se. strictior quam in colica: quoniam est in mēbro vehemētis altitudinis et maioris corporis: et minoris quiete super corpus. exponunt quidam. i. minus sustētatur super aliud mēbrum quam in colon: et ex hoc accipiunt q yleon fit magis inuolutum quam colon: quia quod super altero sustentatur stat magis extensum. In eo autem quod super altero nō sustētatur oportet q vna pars eius super altera sustētetur: et in hoc causatur reuolutio.

¶ Ex dictis patet q yleos differt a colica in specialitate causarum. In specie doloris et quantitate ipsius et loco et permutatione eorum in exeuntium diuersitate et remediorum iuuamēto: yleos.n. magis accidit a causis primitiuis quam colica: vt ab aere frido et potu aque frigide non secundum necessitatem ab aere pestilentiali a sumptione venenorū et similibus: quod contingit propter maiorē propinquitatem ileon ad cor et stōm. Et magis accidit a mala cōplexione puta precipue frigida. Et magis etiam accidit ab apostemate quam colica. Et plus etiam a cōitate quam colica. ¶ Dolor quoque in ileos est tortuosus magis propter stricturam intestini: et magis est pungitiuus propter coleram ad gracilia trāsmissam puriorem. Et est dolor etiam in ileos fortior et acutior: quia gracilia sunt magis neruosa et acutioris sensus quam grossa. Et propterea est virtutem magis prosternens: et coadiuuat ad hoc maior propinquitas eorum ad principalia. ¶ Et dolor in ileos sentitur supra vmbilicum et proprie in hipocundrijs. Uā quoque ileos est magis permutabilis ad membra supradicta propter maiorem colligantiam et vicinitatem ipsorum.

In quibus yleos differat a colica.

¶ Et in ileos quod egreditur per anum parum est: aut nihil etiā quātūcunque acuta fiant clisteria: sed per vomitum sepe multum emittitur flāticū vel colericum citrinum aut viride. Et quandoque nigrum per viam adustionis. Et quandoque stercus et fit os fetidum. Et vrina in ileos est colorata multum propter dolorem intensiorē magis inflāmantē. Et quandoque est propter opilationem prohibentem coleram descendere in intestina: quare transit ad vias vrine et tingit eam. Et sudor in ileos est frigidus magis propter cōitatē maiorē ad nobilia. Et vomitus quidē magis confert in yleos quam in colica: clisteria vero minus. Et sic in colica sunt omnia supradicta econuerso. Cā enim huius passionis est intrinseca: et est flātica vel ventosa. Et dolor est grauatiuus vel extensiuus magis. Et percipitur infra vmbilicum plus. Et est remissior: magis tamen perdurans propter spissitudinē substantie grossorum. Et quia mā in eis diutius continetur: et non sic cōicat nobilibus in nocumentis. ¶ Et colica plus mutatur ad yleos quam econuerso. Nā cū opilatio cadit in colon et in orbo: tunc mā descendens ad ipsa facile regurgitat ad gracilia quia facile retinetur in eis propter ipsorum stricturā: et precipue in yleos quia reuolutum et magis strictū. Sed cū opilatur yleon quod descendit ad ipsum facile regurgitat ad superius ad stōm: et exit in vomitu. q si portio aliqua illius descēdit ad orbū et colon. Cum illud fit subtile transiens de loco stricto ad locū nō opilatum nō facile retinetur in eo. Et quod egreditur de subtus in colica est mucillaginosum: aut squibalosum inuolutū in mucillagine. Et quandoque egreditur flegma vitreū quod secundum Ga. est actu frigidum et egreditur cū ventositate multa et sonitu: sed per vomitū nihil egreditur: nisi per viā cōitatis. Urina quoque cum rubet in colica rubet ratiōe doloris inflammantis et non retentione colere regurgitantis ad vrinam: et quia etiam aquositas vrinalis diutius retinetur in renibus. Et iuuamentum cum clysteri in colica est maius quam in yleos.

Signa causarum. Signa facti a causis extrinsecis habentur per inquisitionem earum et relationē factam de eis. De facto tamen a venenis. dixit. A. significāt ipsum accidētia significationū aliarum secundum eius fortitudinē. Nā ille cuius cā est venenum: quandoque perducit ad debilitatē et mollificationem et cordis tremorē in principio cū accidit antequam fortis fiat dolor eius. Et significat ipsum vt non cognoscatur per cām aliā māifestā. s. extrinsecā vel intrinsecam.

Signa yleos facti a veneno.

¶ Signa yleos apostematis. dixit Ras. 8° pti. sunt nausea frequēs et vomitus: ita q nō pōt potus aque fride morari in stōmacho. Accidit.n. frequentatio vomitus et eiectio eius quod sumitur. Et non poterit retineri in stō vinū. sup. neque alius potus. Cū vero euomuerit stercus absque dubio ex apostemate erit: aut ex stercore sicco. Et locus tortionis et doloris idicat tibi locū apostematis. Uomitus tamen et tortio in vētre inseparabiliter sequitur hāc passionem. Et si passio fuerit crudelis erit cū ea interiectio lamētabilis vehemēs cum infrigidatiōe extremitatū. Et dixit Ras. infrigidatio extremitatū cū accidit in colica et yleos significat super vehemētē dolorem in ventre valde: quoniam attracto sanguie de exterioribus ad interiora infrigidatur superficies corporis. Et dixit. secundum modum magnitudinis accidētiū significatur de magnitudine apostematis. ¶ Dixit Auic. factū ex apostemate. s. calido intestinorum significat durities fecis: quia. s. exiccatur multū a caliditate eius et velocitas in egestiōne. s. frequentia appetitus surgēdi ad sellā: sine qua tamen eleuatione et conatu non emittūtur feces. Nā vt dictū ē retentio fecis ē signū inseparabile yleos. Accidit autem illa velocitas: siue frequentia surgendi ad sellā propter virulētiā resudantem ex apostemate que stimulat expulsiuā. Et propter hāc cām in assellatiōe aliquando emittitur aliquid virulētie: et aliquando aliquis humor colericus ex conatu nimio expulsiue. Et erit apostema calidum. dixit Ras. 8° pti. cum febre et siti et inflāmatiōe et rubedine coloris et pulsatione in ventre et percipietur grauitas in eo. ¶ Si vero apostema fuerit frigidū erit cū inflāmatione et mollitie ad tactū. Et A. dixit. non erit febris. s. vehemēs: neque calus vtrumque vehemēs: quia dolor in frido est remissus non valde prosternēs virtutē. sup. et nō erit cū siti et inflāmatione et rubedine: immo color declinabit ad albedinē. Et erūt cū eo omnia accidentia remissiora. Amplius regimē precedēs et etas et tempus et reliqua particularia coindicant super specie apostematis.

Signa yleos apostematis.

¶ Factum vero ex debilitate expulsiue cognoscitur: quia ipsum non precedunt aliqua accidētia de supradictis: sed precedit ipsum opacitas et priuatio nutrimenti cum potu aque frigide. Et venter in tempore insultus passionis erit leuis. Et cibaria sumpta ante ipsum fuerunt frigida.

Signa yleos facti propter debilitatem expulsiue.

¶ Et

¶ Et factū ex fece dura cognoscit per subam que in eo abū
danter erit in itestinis cuȝ sonitu ꝛ inflatiōe iminēti. ¶ Et
signe qbus distinguit ileos a dolore renali. dixit Auic. si
militer sut signis distōnis colice ab eodē dolori renali. Utrū
ꝙ nāqꝫ. s. ileos ꝛ colica distinguunt a renali ex loco dolo
ris ꝛ motu eius ꝛ paucitate iuuamēti eiꝰ. s. renalis cū cly
steribꝰ. Et hic habes ꝙ q̄uis iuuamētū cū clysteri i ileos
sit paruū respectu colice: est tñ in eo maiꝰ q̄ȝ in renali.
¶ Dixit Ras. 8. cōti. ex tertio epidimiaꝝ. urina si bona sit. s.
in ileos nō significat sup salutē: ȝ si mala sit sigñat sup picu
lū. Et. A. dixit. bonitas urine in hac egritudine nō est plu
rime sigñationis sup bonitatē: qualr ergo erit malitia eiꝰ:
q̄si dixerit ꝙ sigñat sup magno timore. Dñs qdā. p urinam
bonā: aut malā nō possumꝰ sigñare sup ileos: aut colicam
īmediate. Mediate tñ possumꝰ sigñare: vt appet in ileos
qd supuenit stranguries: in quo multa fluens urina sigñat
ipsiꝰ salutē: qꝛ īmediate sigñat solonē strāguric: ꝛ per cōns
ꝛ mediate sigñat sup solonē ileos ipsius qd erat effectꝰ strā
gurie. ¶ Dixit Hyp. 7° affo. in ileos uomitꝰ singultꝰ spas
mus ꝛ desipiētia malū. Et itellexit de ileos vero i quo ster
cus egredit p superiꝰ: qꝛ est deterior spērum ileos. Pauci
enim dixit Gal. 6° de iterioribꝰ. qui hanc passionē patiunt
liberant: ppterea dixit Aui. ꝙ dolor iliacus apostemosus
est malus. ¶ Pro declaratiōe dictoꝝ. scias ꝙ ꝺm ea que ex
corpe egrediunt quinqꝫ cōsiderant spēs ileos. pma in qua
emittit stercus p superiꝰ. scda in qua vētositas que emitti
tur per inferiꝰ est fetida valde ultra modū debitū: tertia in
qua eructuatio emittit fetida. q̄rta in qua anhelitꝰ emitti
tur fetidus. Et q̄nta in qua sudor totiꝰ corpis apparet feti
dus fumis ꝛ vaporibꝰ corruptis cōicatis toti corpi. Inter
quas spēs cōparans Aui. dixit. deterior ileos est in qua ex
pellit stercus ad superiora ꝛ nosatur fetidus: deinde ille in
quo sudor est fetidus habēs odorē stercoris: deinde ille in
quo anhelitꝰ est fetidus: deīde ille in quo est eructuatio fe
tida. Et ultra ille in quo est vētositas p inferiꝰ exiēs fetida.
Et adducēs pdictū affo. Aui. dixit. Cū accidit in colica. i. i
ileos qꝛ large hic sumpāt colicāta quo deus nos tueat: uo
mitꝰ ꝛ singultꝰ ꝛ cōuirtio rēnis ꝛ spasmꝰ: tunc totū illud
est significatio mala. Et ꝺm quosdā hic affoꝛismꝰ verificat
etiā in colica vera. Et vt sic colica in verbo Aui. hic suppo
neret pro colica vera ꝛ ileos vero. Et rō affoꝛismi est cōica
tio nocumēti facta cerebro neruis ꝛ stōaco. Verūtamē ꝺm
plurimū ad ileos malū sequit uomitꝰ ꝛ singultꝰ: non autē
sic desipiētia ꝛ spasmꝰ: qd cōtingit pp propinquiorem colli
gātiam stomaci ad itestina q̄ȝ cerebri ꝛ neruoꝝ ad ipsa. Ac
cidunt aūt uomitꝰ ꝛ singultus stercore cōmunicato stoma
co. Ac etiam stomaco cōpatiente intestinis desipiētia acci
dit cōicato nocumēto cerebro maxime p neruos descendē
tes ad os stomaci. Et spasmꝰ ȝ possit esse de repletiōe seq
cōicata materia neruis: sicut pōt paralesis accidere in coli
ca: vt supra patuit: tamē dixit Gal. in cōmēto vtplurimum
spasmꝰ sequēs ad ipsuȝ est spasmꝰ nō pportionatus ad ma
teriā eueniens ppter nimiū dolorem vel punctionem. Ista
autē accidētia significāt mortē in hac specie ileos: qꝛ signi
ficant apostema vltimatū ꝛ defectuȝ virtutis maximū. Nō
autē significant sic mortem in alijs spēbus eiꝰ. Sic eni ver
bi gratia. in ileos flegmatica eueniūt uomitꝰ ꝛ singultꝰ mā
flegmatica cōicata stomaco: ȝ in seipso accidētia cēnt ma
la: non tamē necessario mortalia: imo posset uomitꝰ per viā
cause esse bonꝰ euacuādo illam materiā. Et quidaȝ dicunt
uomitꝰ ꝛ singultus possunt p̄cedere ileos: ꝛ tunc possunt
esse non multū mali maxime uomitus qui euacuat de ma
teria. Et possunt esse etiam mali multum cum possunt esse
causa ꝙ materia mala fluat ad itestina que causabit ileos.
Et possunt inchoare simul cuȝ ileos: ꝛ tunc possunt signifi
care vehementem malitiā: qꝛ possunt significare: imo signi
ficant materiā tātam ꝙ possit simul ledere intestina ꝛ stō
cum. Et possunt significare non vehementem malitiam: vt
quando prouenirēt non ab exuberātia materie: neqꝫ a cau
sis ileos: sed propter alias causas.

De cura

dixit Ras in diuisionibꝰ. o quaȝ praua ē eiꝰ cura si confirmet. Et Halya. dixit. colica que
est ileos difficile sanat: ꝛ maxime si cuȝ ea stercoris accidat
uomitꝰ intelligētes de ileos apostemoso. ¶ Cura tamē nō
cōfirmati. dixit Aui. appropinquat cure colice: imo est pror
sus eadem quantū est in causis in qbus cōicauerint. Uerū
dixit Aui. est fortior. i. difficilior ꝛ maioris diligētie: ꝛ hoc
ꝺm oēm spēm eiꝰ. Nam virtus medicinarū in ileos dȝ esse
validior: ꝛ cum maiori sollicitudie approximata. Et dixit
Aui. illud qd bibitur magis iuuans est q̄ȝ in colica. Et tñ
est necessariū etiā sibi clystere in ileos: q̄uis non ita confe
rat sicut in colica. Nā dixit Auic. cum bibitur desup ꝛ cō
sequēter adhibetur clystere ab inferiori est clystere adiutō
rium bonū bibito. Et equale est siue premittat clystere ad
bibitum: siue subsequatur ꝺm necessitatem: qdcunqꝫ tamē
eorū premittatur necessariū est: vt alterū subsequatur debi
lius. s. eo qd premissum est ppter clystere tñ fiendum. dixit
Auic. qbusdam videt ꝙ rectius est: vt equetur itestinū in
primis cum positione: i. depositione inflāmationis eius cū
facilitate: hoc autē fit cū leui fricatione ꝛ pressione cū ma
nu reducendo intestinū ad locum suū: vt sit magis rectum
deinde clysterizetur ita reductū: vt perueniat enema ad lo
cum longinquū applicatione facili: qꝛ recto stante itestino
pōt enema ascendere vsqꝫ ad ileon. ¶ Et regimen quidem
per dietam tā generale q̄ȝ speciale est oino simile regimini
colice. De vētoso tamē dixit Almā. hāc solitꝰ pati egritudi
nem caueat: ne vinum aqua mixtū bibat: nec sumat vinuȝ
nisi purum ꝛ forte: nec aquā multaȝ bibat ꝛ caueat ab her
bis ꝛ lacte ꝛ inflatiuis omnibus.

¶ Et potio quidē similr in intentionibꝰ generalibus ꝛ spe
cialibꝰ similiter est oino similis regimini potiōis in colica. Clisteria.
¶ De gñali dixit Aui. flōmia est ei ileos magis necessaria
q̄ȝ colice. Nam si fuerit ibi apostema nō erit excusatio ab
ea. Et si fuerit dolor fortis ex quo timeat apostema oporte
bit phibere aduentū spatio cum ea. Ex hoc eniȝ q̄nqꝫ ac
cidit separatio maloꝝ humoruȝ in corpore pp retētionem
idest prohibitionē eorum dolore. i. ne fluant ad locū dolo
ris: ita vt sentiat corpus p eos. Et q̄nqꝫ separant. i. spargū
tur humores mali in corpore: ꝛ difficilis sit ipsorū exitꝰ cū
fluxu vētris: ꝛ tunc est flōmia ex necessarijs. ¶ Et lenifica Lenificatiua.
tio qdem nāte: ꝛ p ebibita ꝛ p iniecta p anum assiduāda est
in omni ileos cū exhibitiōe ꝛ iniectiōe iuriū pinguiū mix
torū cū alijs lenificātibus. Dixit abuberthi. da in potu de
iure inquātum inflectur venter: ꝛ si illud euomerit iterꝝ da
ex eo: deinde clystere fiat. ¶ Debēt aūt eligi ex lenificātibꝰ
calida ꝛ frigida ꝺm exigentiā dispōnis. Dixit Aui. forsitā
est declinatio lubrificantiū declinātium ad caliditatē ꝛ ma
cillaginū calidaꝝ cum oleo de kerua iuuatiua in pluribus
ileos: nisi in colico ꝛ apostemoso vehemētis caliditatis. ꝛ
silr est decoctio aneti cum sale ꝛ oleo. ¶ Dixit Pau. deco
ctio aneti cōfert huic passioni valde sumpta in potu. Et su
mere dȝ patiēs de pane infuso in aqua calida ebullita val
de ꝛ statim sanabitur. Et est q̄nqꝫ necessaria ad sedationē
doloris ꝛ remollitionē fecis potatio aque calide ꝛ sessio in
ea dum perueniat vsqꝫ ad locū doloris ꝛ locū retētionis ster
coris. ¶ Dixit abuberthi. qꝛ clysteria non possunt perueni
re ad intestina gracilia si stercus diu retentum fuerit in eis
da in potu ei plurics de aqua calida ꝛ sedeat in pila epithi
mando se de aqua calida in loco illius stercoris vt leniatur
ꝛ mollefiat caro ꝛ silr stercꝰ. ¶ Et Aui. dixit multotiēs se
dat dolorē eius sorbitio aque calide: ꝛ aut applicatio eiꝰ ad
ipsum cum propinquitate resoluēdo illud qd nocet in eo.
¶ Dixit Rabi 8° cōtinē. si vtilis fuerit aliqua cura in ileos
dixit Hypo. erit hec ꝙ frequenter est vtendum pila ꝛ frica

tione cum oleis calidis. Et Simeon dixit. vngẽdi sunt ar-ticuli omnes .i. cum oleis calidis ꝛ fricandi efficaciter ꝛ cõprimendi .s. dolorose. Et fricandus est locus doloris .s. leniter cursu manus adhibito a superiorib⁹ vsqȝ ad inferiorez ptem. Et Auic. dixit ꝙ fricatio extremitatũ .s. aspera est ex eis que ꝓhibent mãm dolorẽ facientẽ separãdo eam a profundo .i. ꝛ diuertẽdo eaȝ ad extrinseca. Et subdit. ꝛ similis est inunctio corporis cũ oleo calefacto. ℭ Subdit Tabri. fiant licinia lõga in longitudine .x. digitoꝝ inuncta cũ felle tauri que supponanť. Qð nisi emissum fuerit stercus ꝑ ea ꝛ alia supradicta impone ano cãnulam ꝛ insufflãdo extendantur intestina: deinde extrahať ꝛ fiat clystere. Et epithima fiat sup locũ cum aqua calida. Et liga sup vesicã cuȝ aq̃ calida. ℭ Dixit. cũ continuať super eos vomitus: ꝛ nõ recipiunt cibum sumãt in potu medicamẽ predictuȝ in simili dispẽne colice. Et quãdoqȝ retinet in eis vomitũ ꝛ stare facit cibum in ventribus eoꝝ: vt sumant panem infusum in aqua calida feruente.

ℭ Regimen quoqȝ ileos spãle per potionẽ diuersificatur diuersitate spẽrũ eius. Et Aui. qdẽ assimilauit regimẽ cuiuscũqȝ spẽrum ileos regimini spẽi colice sibi cõpari ꝛ ad illã remisit. Et silr fecit Halya. ℭ Unde dixit Auicen. curetur ileos cõplexionalis .s. cum mãa ꝛ purus .i. sine materia cum ꝑmutatione cõplexionis ꝛ euacuatione humoris sm ꝙ scif .s. ex cura colice. ℭ Et colericus quidẽ ileos curetur cura colice colerice in quo dixit Alm. cassiaf. in succo endiuie bullito ꝛ dispumato distẽperata detur. Et syrupus viol. sepe ꝛ ex leni clysteri clysterizeť. ℭ Et flegmatic⁹ ileos sicut colica flegmatica cũ pillulis de ierapi. ꝛ de serapino: ꝛ ð aloe ꝛ cum clysterijs equalib⁹ trahẽtibus mãm ad inferiora. dixit Hal. ꝯfert in hac tyriaca ꝛ metridatuȝ .s. post purgationem humoris. Et dixit Hyp. in scðo epidi. opȝ ꝯño huius passionis merũ dare paulatim donec sopor illi superueniat: aut fiat in pedib⁹ dolor. Et hoc vt humor calefiat ꝛ subtilietur ꝛ intestina ad ipsius expulsionez roborẽtur. Et dixit Ras. 8° ꝯtinen. ex eodẽ scðo epidi. laborãs ileos sine febre ꝛ inflãmatione oȝ sumere de vino potẽti ĩfrigidato in q̃ȝtitate qua dormiat: dabatur autẽ infrigidatuȝ vt nõ euomať. ℭ Dixit Auicẽ. ileos vẽtosus curať: sicut colica vẽtosa ex ebibitis ꝛ clysteribus: vt ponatur clystere adiutoriũ ei qð bibitur. Et curetur cũ ventosis plurib⁹ positis in supiorib⁹ vẽtris. Et Almã. dat in vẽtoso electuarium de baccis lauri. ℭ Dixit. Auicen. apostemosus calidus curetur sicut colica apostemosa calida. Et frigidus sicut colica apostemosa frigida. ℭ De cura calidi. dixit Paulus. Curandi sunt infantes ꝛ cũ epithimatibus frigidis ꝛ clysterib⁹ ꝛ licinijs. Et curãdi sunt magni cũ minutiõe absqȝ tarditate. Dixit Alman. egri in ꝑncipio flõmenť ꝛ cassiafi. cũ succis herbaꝝ .s. frigidaꝝ est dãda sepe. Et Ras. dixit in diuisionib⁹ in principio rei flõmãda est basilica: ꝛ deinde saphena: deinde detur aqua endiuie ꝛ aq̃ folioꝝ cuscute. alſ aneti. Et aq̃ folioꝝ altee ꝛ malue i qua dissoluta est medulla cassief. ꝛ effundatur etiã desup oleum amig. d. Et clysterizeť cum aqua ordei ꝛ rob. Et si fortior sit ĩflãmatio clysterizeť cũ aqua ordei ꝛ albumine oui: ꝛ cũ mucillagine psillij: ꝛ cum clysteri extinguẽte. Et sumat in potu mucillaginẽ psillij ꝛ aquã citrulli ꝛ fiãa donec sedetur ĩflatio. ℭ Qꝛ si apa frigidũ fuerit sine febre ꝛ calore: cum ꝯstrictione tñ ventris ꝛ nausea. Egro. dixit Alm. dãda sũt que ventrẽ soluãt sine desiderio vomẽdi: vt electuariuȝ ð gallis qð. ℞. mast. gaf. ʒʒ. melanopipis macropipis cynamomi nucismu. gallie mus. añ. ʒ. x. scamonee. ʒ. v. postea exprimanť citonia acetosa recentia: ꝛ succ⁹ eoꝝ cũ eiusdẽ q̃ȝtitatis melle misceanť ꝛ decoquãtur vsqȝ ad spissitudinẽ. Et conficiatur cum eo medicamẽ qð eiusdeȝ sit q̃ȝtitatis: cuius spẽs sunt. ꝛ dos. sit a. ʒ. ij. vsqȝ ad. v. Qꝛ si nausee vehemẽtia nõ fit: neqȝ eger medicinas euomat pillule iliace dãde sunt que. ℞. collogn. serapini. añ. ʒ. x. diagrĩme scamonee. añ. ʒ. iij. ꝛ tertiã. dos. aur. j. velociter enĩ passionẽ iliacã dissoluit. Qꝛ si passio grauis sit: neqȝ medicina solutiua ꝯtulerit supponať hoc collirium: qð. ℞. salis panis. ʒ. x. collogn. scamonee. añ. ʒ. ij. ß. fiãt collirial lõga ꝛ supponanť: que si nõ contulerint clystere lenitiuũ fiat: qð. ℞. ficus citrinas .v. furfuris q̃ȝtuȝ vna manu capi põt mel uauisci. M. j. hec in pãno ligata ꝛ sicle folia .x. in. ij. lib. aq̃ coquãtur donec ad tertiã redeant ꝛ colentur. Et supinmittatur baurach auf. i. olei sisamini. ʒ. i. Et inuistatur ꝛ si fortius facere volueris auf. i. ꝑdicti collirij superadde. ℭ Clystere vehemẽter soluẽs: quo tũc est vtẽdũ qñ medicamina alia non ꝯferunt: nec vẽter soluitur. ℞. cologn. ʒ. x. centauree bucbor marien. añ. ʒ. ij. mẽtastri ruthe origani. añ. M. j. coquãtur in. iij. lib. aq̃ donec redeant ad duas tertias lib. vnius: ꝛ colẽtur ꝛ soluãtur in ea alkitran ꝛ mellis añ. ʒ. ij. castoꝛ. serapini oppoponacis ꝛ collirij supradicti. añ. ʒ. j. misceantur ꝛ dum est tepidũ inijciatur. Et si squibale non exierint iteretur donec exire videanť: hoc nãqȝ clystere administrari oȝ cũ res fortissima est ꝛ pessima. ℭ Et in colica mala que est illa in qua est nausea vehemẽs. Et ꝑ inferi⁹ nihil egredif bibat vinuȝ forte purũ nõ vitiatũ: aut idromel cũ spẽbus que pro ꝯdimẽto ponunť. Et hoc qð sic fit. ℞. mellis mũdi lib. i. aque lib. vi. coquãtur ꝛ dispumẽtur donec fiant sicut iulep. quod cuȝ sic factũ fuerit in vnaquaqȝ lib. mittãtur. ʒ. ij. piperis puluerizati in pãno ligato donec appropinquet finis coctiẽis. Et cũ infrigidať extrahatur pãnus ꝛ exprimať. Et cũ necesse est ꝑpinetur. Cõfert etiaȝ nectar qð Hypocrassuȝ vocatur. ℭ Dixit Ras. 8° ꝯtin. syrupus ꝑprius in ileos frido. ℞. vini vetusti cocti odoriferi absqȝ dulcedine amari saporis rotuľ. i. ꝛ pone in eo piperis. ʒ. iij. galãg. ʒ. iij. folioꝝ salicis recentiũ. ʒ. xv. ꝛ coquantur in eo donec remaneat ꝑs tertia post q̃ȝ infusa fuerit i eo ꝑ triduũ ꝛ dandũ est de eo siue de syrupo. Et dixit. folia salicis sumpta cũ modico pipere trito cũ vino post q̃ȝ bñ trita fuerint ꝯferunt ileos: ꝯfit qdam cum ꝑprietate.

Potus in colica mala.

ℭ Dixit Hal. cũ fuerit ileos ex fecibus iterclusis in subtilibus itestinis curetur cũ medicinis leniẽtib⁹. Et Ras. dixit 8° ꝯtin. curetur cũ clysteribus factis ex oleis puris tepidis in ꝑncipio: deinde cũ factis cũ pulpa collogn. baurach cẽtaurea ꝛ silib⁹. Et dico: dixit Ras. ꝙ dãdũ est in primis in potu de vnctuositate multa de iure spidebeg facto cuȝ adipe gallinaꝝ ꝛ anatum cũ sale multo ꝛ aneto. Et sedere oȝ patiens in aqua calida ꝛ se lauare multotiẽs cũ ea efficaciter: deinde clysterizari cũ oleo tepido: ꝛ cũ fuerit electus oȝ cõmouere vẽtrem reiterãdo hoc pluries: deinde clysterizandus est cũ clysteri acuto. ℭ Dixit. A. curatur in ꝑncipio cum clysteri leni: deinde gradatim ꝑuenitur ad forte. Et succedat illi potus solutiuorum proprie. alſ propriorum fecis: vt deponant id quod remansit.

Cura ilei ex fecibus interclusis in intestinis gracilibus.

ℭ Et dixit que fit ob opilatione fortior ꝙ̃ sit a flegmate vel fece curatur cum lubrificatiuis pinguibus: vt iurib⁹ gallorũ ꝛ gallinarũ pinguiũ ꝛ pulloꝝ arietum: quoꝝ iura pinguia sumantur. Et administretur post illud clystere humidũ lene caliditatis subtilis .i. leuis ꝛ remisse.

ℭ Et dixit Auic. ileos quod fit ex contorsione intestinoruȝ curatur sicut colica ex eadem causa.

ℭ Et dixit Pau. si fuerit ex descensu itestini remittať. Qui enim a ruptura dixit Auic. curatur cuȝ positione exiccatiui: idest stiptici repercussiui ad expellenduȝ illud quod est in ruptura ꝛ opilatione.

ℭ Et cura factꝭ ex cibis stipticis ꝛ põticis ꝛ viscosis. dixit. A. est sicut colice ex simili cãm si quia magis iuuatiua sũt in eo ea que sorbentur ꝛ bibuntur.

ℭ Dixit Haly. si fuerit ex causa letiferi poculi curanduȝ est cuȝ eis que ꝯtraria sunt veneno cũ vsu vomitus: ꝛ tyriaca ꝛ metridato. Dixit Paulus. ꝑuocãdus est vomitus: ꝛ postea curãda est passio cura veneni. Et Auicen. dixit in vene

nostis eo curatiōe incipiatur in primis a vomitu sicut cū aqua calida ⁊ oleo sisamino. Et qñqȝ necessariū est vt ponatur in eo quod datur in potu ad vomendum virtus turbith. aut semen rasani. Et post illud detur in potu tyriaca ⁊ alia bezartica. Et potus ipsius sit aqua zuccari ⁊ cibus iura pinguia.

Cura de ex debilitate expulsiue. ¶ Et factus ex debilitate expulsiue. dixit Ras. octauo cōtinentis. curādus est cū seminibus calefactiuis ⁊ cuȝ calefactione ad corrigendū malā cōplexionē ⁊ cū medicinis purgatiuis ad inducendū eam ad expellendum.

¶ De vermibus in generali. Cap. liij.

Ermis est animal ex mā putrescente a caliditate viuificāte generatū. gñat aūt aial ex putrefactiōe. ¶ Dixit Auer. 12. metaphisice cōmē. 18. ꝙ aialia que generātur ex putrefactiōe ꝗuis sint vilia hñt tñ difficilē inuestigationē. Eoꝝ nāqȝ mā est mā que putrefit ⁊ ex suo agente putrefaciēte deducitur ad formaȝ incinerationis. Uerū nondū deducta est: qm̄ mā incinerata nō est susceptiua animationis: sed dū est in via putrefactionis. Et ipm agens est duplex. vnuȝ est pticulare ⁊ preparatiuū tantū. ⁊ est calor putrescibilis: qui duȝ agit in mā𝔷 putrefaciēdo vt eā incineret quasdā ptes ei⁹ in sua actione digerit preparat ⁊ disponit vt recipiāt formā animalis. q calor respectu totius māe lȝ sit putrescibilis: respectu tamen ptis illius quā p̄parat potest dici nālis: siue vt quidā dicūt hic calor putrescibilis inq̄ȝtuȝ pducit mām ad incineratione dicitur calor absolute ⁊ mere putrescibilis: cuius est dīno corrūpere ⁊ incinerationē ducere humidū rei totaliter consumēdo euaporādo ⁊ separādo a sicco. Uerum inq̄ȝtū partē māe in sua actiōe disponit vt suscipiat pro tūc formā animalis dicitur calor digestiuus ⁊ nālis vel saltē non putredinalis simpliciter: sed soluȝ fm qd: per cuius actionem mā effugit putrefactionē vltimā ⁊ incinerationē ⁊ inducitur cōplexione disponente ad formā statim: qm̄ dixit. A. ⁊ cū euadit mā. s. ꝗȝ nō putrefit putrefactione intēsa ⁊ vestitur cōplexione. i. p̄paratur pp cōplonem necāria est rectificatio ei⁹ ad quā seqtur itroductio quā tolerat figure ⁊ forme. s. ipsa mā sic disposita. Et nō phibetur ei⁹ p̄paratio in cōpleto nāli. i. in fine suo nāli: que. s. p̄paratio cōpleta ptinet eideȝ māe ex factore potēte. i. ex agēti datore formarū. Et pp hoc dixit. Aui. creati sunt vermes ⁊ musce ⁊ aialia alia que cursu eoꝝ pcedūt ex materijs putridis humidis: qm̄ ille māe cuȝ rectificant ⁊ equātur ⁊ euadunt actū putrefactiōis illud quod tolerāt vt recipiāt de forma est aial vermiculare aut muscale. Posuit. n. Aui. 9° sui. de aialib⁹ datores formaꝝ in aialibus generatis ex sēie sicut in gñatis ex putrefactiōe. Uoluitqȝ qñ aliq̄ mā putrefit ⁊ recipit aliquā cōplonē per digōneȝ tūc dator formaꝝ introducit aliquā formā in mā illa. Et dicunt qdā ꝙ dator formaꝝ i his aialibus generatis ex putrefactione est calor siue v̄tus celestis simul cū calore putredinali agente in mām dispositaȝ. Auerro. autem vbi supra in cōmēto. 14. loquēs de generatione animaliū ex putrefactiōe voluit ꝙ in materia animalis quod generat̄ ex putrefactione sit virtus generatiua sicut est in illis que generātur ex semine: sed tamē est differentia: qȝ in gñatis ex semine vnum generatur ex alio: nō aūt in generatis per putrefactionē. Et Gal. qdeȝ 3° afo. in cōmē. afo. seniorib⁹ vero factis parichimis. non voluit ꝙ aialia hmōi ex putrefactiōe generant̄ non solū: qȝ calor eū aptat: de cui⁹ actiōe. A. 2° pmi. ca. de causis calefaciētibus dixit. ꝙ ei⁹ agere nō est putrefacere: sed digerere: ⁊ ei⁹ actio nō est gñatiua: sed solū dispositiua ⁊ p̄paratiua. Unde tertia tertij. dixit. v̄tus p̄paratiua generatiōis pediculoꝝ palpebraꝝ est calītas nālis. Non qdē nālis respectu corporis in quo gñantur: sed respectu ipsius māe que ab ipsis digeritur ⁊ p̄paratur vt recipiat forma pediculoꝝ. ¶ Agēs vero 2m est vle ⁊ vocatur creator vel dator vite siue dator formaꝝ qd Aui. 9° metaphisice vocauit colcodea. ¶ Sic ergo cā mālis aialis gñati ex putrefactiōe est ipsa mā putrida aliqualiter rectificata p digōneȝ per quā acqsiuit cōplexioneȝ p̄parantē ad receptionē forme. Et cā eius formalis est eius aīa viuificās in illaȝ mām introducta. Et cā efficiēs est dator formāis siue v̄tus gñatiua in ipsa exñs mā. Et cā finalis. dixit Aui. est ꝙ gñatio aialis ex materijs putridis meli⁹ est quo ad esse vniuersi ⁊ quo ad esse illaꝝ maceruȝ ꝗȝ si ipse remanerēt fm putrefactionē purā. Et cum hoc ipsa aialia sic ex putrefactiōe gñata hñt aliū finē vtilē: ⁊ est ꝙ ipsa saliunt siue ascēdunt siue se puertunt sup putrefactiones separatas in mūdo ⁊ cibātur eis ppcōitateȝ. i. puenientiā quā hñt cum eis. ⁊ sic absumūt ⁊ remouēt eas ab habitationibus hominū ⁊ ab aere cōtinēte: ⁊ hoc est bonū vtile hoib⁹. ¶ Eodē vtiqȝ modo ⁊ ex eisdē causis gñant̄ vermes in corporib⁹ hoium ⁊ alioꝝ aialiū pfectoꝝ. Mā enim eoꝝ est mā humoralis que euasit actū putrefactionis finalis. Et cā formalis est aīa informās ⁊ viuificās illaȝ mām. Et efficiēs est dator formaruȝ siue v̄tus gñatiua siue calor putredinalis agēs ⁊ inducēs formā in mā p̄parata mediāte calore celesti. Et finis vniuersalis est pfectio vniuersi. Et pticularis est. dixit Gal. 14. tera. mūdificatio putrefactiuorū corpis vel saltē membroꝝ in qb⁹ generant̄.

Vermes multis mēbris generari pñt. ¶ Generātur aūt vermes in corporib⁹ hominū in multis mēbris eoruȝ. A. nāqȝ prima tertij ait. qdam firmauerūt vermes generari sub craneo. Et de his fuit Ras. pmo ptinētis ca. 8. vbi ait. Dixit stares. aliqñ accidit soda ex vermib⁹ in capite generatis. Et ait Ras. dico hoc est de sensibili h⁹ longinquis. Al hoc remotū est vt fiat. Et ait. A. nō est necessariū vt remoueat̄. Nā vermes pñt multotiēs in interiori capite supra locū qui est in statura nauis. Et poſe est vt nascantur apud velamina cerebri ⁊ si raro contingat. Azarauius quoqȝ capitulo de tussi ait. vermes gñari in pulmōe. Et qdā dixerunt vermes in capitib⁹ quorūdā aialium fore repertos ⁊ in renib⁹ ⁊ vesicis eoꝝ. Et Gen. dixit se vidisse guidarellū de baglionib⁹ perusinū ciuē qui passus fuit quotidianā febrē cuȝ dolore renū p octo menses ⁊ in cōualescentia emisit vermes duos ⁊ latos cuȝ vrina ⁊ cessauit dolor. Dixit Zoar. ꝙ sub cute generat̄ qdā vermis sub ea perambulans. Et Albucbasis dixit. ꝙ gñatur inter cutē ⁊ carnē vermis vnus vadēs ascendēdo ⁊ descēdendo p totum corpus q motu ipsius pcipitur. Et frequēter contingit hoc in bobus. Et iō egritudo hec bouina vocat̄. Et gñant̄ vermes in aure ⁊ in dēte. Et dixit Aui. q̄rta q̄rti ꝙ vbiqȝ corporis in vlcerib⁹ putridis generant̄. Et oēs concedūt eos gñari in itestinis.

Utrū vermes in stō generent̄. An aūt generētur in stō discordia videt̄ eē inter auctores. Arist. nāqȝ. 4. methauroꝝ voluit vermes nō posse gñari in stō. dixit. n. ꝙ aial nō fit in ipsa digōne sicut qdā aiunt: sed in segregatiōe pure facta ⁊ in iferiori vētre deide ascēdūt sursuȝ. Digō. n. est in iferiori vētris. viget. n. in eo calor multū digestiuū ⁊ hūidū bñ terminatū. ¶ Ga. vo. 3. afo. i cō^{to} afo. seniorib⁹ vo factis ⁊c. in trāslatiōe arabica expsse voluit vermes posse i stō gñari. Hēt voluit theodorus priscian⁹. Ait. n. ex corruptis in stō humoribus ex incōterētibus cibis sepe sūptis aut ex egritudine sepe nascunt̄ vermes q aliqñ eundeȝ stōm possident ⁊ aliqñ inferiora pp que dñt vermes posse in stō generari. Uerūtñ hoc raro cōtingit ⁊ p̄sertim in homine sano multū lapso. Conciliator dixit. ꝙ in homine sano non multū lapso in quem palam opationes nature nō fiunt male in stomaco ⁊ itestinis primis duob⁹ supioribus ppter abundantiā colere in eis ⁊ multā suctionem ⁊ paucitatē materie flegmatice in eis non generātur vermes: sed in corpore multū lapso egrotatiuo ac etiam in egrotāte contingit vermes quādoqȝ lȝ raro in stomacō ⁊ dictis itestinis generari posse ppter indigestionē ⁊ corruptionē que in dictis locis pōt euenire. Et

nimirū cum in illo possint generari colere bone(?) e apostemata que sunt deteriora vermibus. Et signū ꝙ in illo possint generari est ꝙ in cosoluant cum ad eum ascēdunt. Et dixit. ꝙ in oībus fere ptibus nostri corporis psit generari exceptis vitalibus. ¶ Et qꝛ vmes de quib⁹ hic agitur sūt vermes in corporib⁹ hominū generant in intestinis vel aliquādo in stō. Et dictū est ꝙ eorum materia est materia humoralis. Ne qs crederet ꝙ ex omni humore possint generari: ideo dixit Aui. nō est ipsoꝝ generatio ex omni humore. ipsi enim non generātur ex colera rubea neqꝫ nigra: qm̄ colera rubea est vehemētis caliditatis. quare non generat ex ipsa vermis humidus. imo pro quia. quia ipsa est cōtraria complexioni huius. Et colera nigra est frigida ⁊ sicca lōginqua a ꝓportionalitate aīalis cū omne aīal constet ꝑ calidū ⁊ humidū. Sāguini vō custodia est attributa a natura e membra vehemēter indigēt eo e est proportionalis carni hominis ⁊ ossib⁹ eius ⁊ nō vermi. Et nō est sanguis ex illis materijs vel humoribus qui effundūtur ad intestina ita ꝙ remaneat in eis ⁊ generetur ex eo vermis. neqꝫ ēt forma vermis ⁊ eius color significat ꝙ vermis sit ex materia sanguinea. imo proꝫ qꝛ materia vermiū est flegma quādo calefit e putrefit e multiplicatur in itestinis e remanet in eis. Et ꝙ de materia frigida ⁊ humida flegmatica vermes generari habeāt declarat medicina calida ⁊ sicca que occidit eos. Cum nullū oppositū iuuet suum oppositū ad essendū. Dixit Paulus. de vtraqꝫ colera nō fiunt vermes: qm̄ ipse interficiunt eos: ⁊ ideo non generant ab eis. Qꝫ si aliquādo cū vermib⁹ emittatur colera rubea vel nigra no scas ꝙ illa colera ex alio modo est. ¶ Dixit Ser. cā. s. materialis vermis est flegma: qd̄ est: qꝛ sanguis in natura putat nāe aīalium. Verūtamē nō est de ꝯsuetudine eius vt effundatur in itestina donec ex eo fiāt lumbrici: ⁊ que ex eis sunt filia. Due autē colere: ⁊ qꝛ ambe sunt sicce nō est de proprietate eaꝝ vt generent aīal: ꝓpter illud ergo generant ex flegmate ⁊ gn̄antur in illis in qb⁹ est colera pauca: sicut sunt pueri: ⁊ illi quoꝝ fex est alba. ¶ Et sic flegma est mā vermiū ꝯiuncta ⁊ imediata. Non tn̄ oīs species flātis est apta vt sit mā vermiū. Vitreū nāqꝫ flegma e gipseū ꝓpter eorū nimiā grossitiē e frigiditatē non sunt apta materia generationi vermiū. quare dicūt qdā. restat ꝙ quatuor alie spēs flegmatis sint apta materia generatiōi illoꝝ. s. naturale dulce salsū e acetosū. ¶ Et auctores qdem posuerūt in hoc cās gn̄ationis flegmatis que sunt cē mediate remote sine cās gn̄ationis vermiū. Et hoc fecerūt vt euitent. Et si s eis erratū fuerit corrigātur e a corpore educātur. De qbus dixit Ras. in diuisionibus. gn̄antur a ꝯtinuatione nauseatiue satietatis ⁊ a comestione ciboꝝ putrefactoꝝ vel putrescibiliū. Et 8° ꝯtinē. dixit ex 6° epidimiaꝝ. accidūt ex nauseatiuis satietatib⁹ spissis. Et ex comestione rerū quas sequit putrefactio. Et ex pane grosso e generātur in sumente copiosū cibū. Et Tabri dixit ibidē. gn̄antur in his q copiose malis vtuntur cibarijs ⁊ supabundātibus grossis ⁊ frigidis frequēter ex mala digōne cōtinue sistēte in eis. Et Zoar dixit. ꝙ vmes qui gn̄antur in gracilib⁹ itestinis pro maiori parte generant ex comestiōe frumēti vel farine nō bn̄ coctorū vel eis silib⁹. s. cibarijs de pasta: sed q gn̄antur in fundo intestinoꝝ fiunt ex flegmate putrefacto cū stercore. ¶ Dixit Aui. res. i. causas gn̄ationis flegmatis multitudinis ex nauseatiua satietate ⁊ comestis e debilitate digestionis ⁊ ex cōplone mēbroꝝ frida. Et ex eis q generāt vermes. dixit Aui. sūt cibi leues. i. hūidi viscosi. sicut triticū ⁊ faseoli e fabe e ex receptione pulueris farine. s. reducte in pultē cum aq̄ e ex receptiōe carnis crude ⁊ lactis e oleoꝝ. Et ablutiōe cū aq̄ cala. s. dulci actu cala: siue etiā po' cala. dūmodo talis ablutio fieret supra cibum indigestū. Et silr balneatio post comestionē e coit⁹ supra replonē. ¶ Aui. cōparans vtilitatē vermiū corporis ad vtilitatē vermium extra corpus dixit. nō est vermiū dispō in hoc ꝙ ꝑ ipsos sit iuuamētū in mundificatiōe intestinoꝝ. iuuamentū qd̄ sit ꝑ vmes e silia eoꝝ vt multa alia gn̄ata ex putrefactiōe in mūdificatione putrefactiōis mūdi. Et ratio est: qꝛ intestinū est mundatoriū expulsiuū ex nā. i. nāliter. Cū ergo ab itestino non expellūtur vermes significat in ipso debilitas. Et qm̄ ꝓportio eius qd̄ generat ex istis putrefactionib⁹ in intestinis supfluētib⁹ ab expulsiōe nāe maior est ꝓportiōe vmiū ⁊ suorū similiū ad aerē mundi ⁊ terrā eius: ⁊ qm̄ ex vermibus in itestinis generātur nocumēta aliqua: quoꝝ opationes sunt ex ꝓportione eoꝝ indigētiū cibo ꝙ ex ꝯtrarietate motus eoꝝ. Et ex hoc ꝙ faciūt accidere colicam ⁊ ileos. Et ex cōtrarietate qualitatis sup quā figitur cōplō corporis. Et alijs. s. malis qualitatib⁹ ⁊ vaporib⁹ quibus nocent. Non ergo sit tantū iuuamentū ex generatiōe vermiū in itestinis qn̄tum est iuuamētū in mūdo ex aīalibus gn̄atis ꝑ putrefactiōe in eo. Et ēt ista aīalia cū generātur nō remanet tūc putredo sicut in intestinis. Et si remanet in aliqua pte mūdi putredo illa querētia cibū comedūt eā ⁊ mūdāt mūdū ab ea. Et ingrendo cibū nō nocent mūdo neqꝫ in ꝯtrarietate motus eoꝝ. Neqꝫ ēt silr nocent mundo cū suis malis qualitatibus e contrarietate cōplexionis eorum.

¶ De speciebus vermium. Cap. iiij.

Omnes cōiter auc. dixerūt tres fore species vermiū qui in intestinis hominū gn̄ant. Gal. nāqꝫ sup 2° epidimia. vt scribitur a Rabi in 9° ptic. ait. spēs vmiū vētris sunt tres. s. siles vmib⁹ ecch q generant circa anū. Et siles semīnib⁹ cucurbite q generant in intestinis grossis. Et siles serpētib⁹ qui gn̄ant in gracilib⁹. Et Sera. dixit ex spēbus vermiū sunt longi rotūdi ⁊ sunt lati pui. e sunt graciles. Et generatio lōgoꝝ rotūdoꝝ est in itestinis gracilib⁹. s. duodeno ieiuno ⁊ inuoluto gracili. s. ileon. Frequētius tn̄ ⁊ vt multū generant in ileō. Dixit Rabi. qꝛ in inuolutiōe eius in laterib⁹ eius retinentur humiditates qbus putrefactis generātur vmes lōgi. ⁊ lati generant in itestinis grossis orbo ⁊ colon. Et parui graciles in itestino grosso. s. almucubac. i. recto. Silr ⁊ Ras. dixit in diuisionib⁹. ⁊ silr ēt Hal. 9. theorice. Aui. autē visus est ponere quatuor spēs: ⁊ hoc qꝛ latoꝝ spēm diuisit in duas. Ex his enī sunt q sunt lati ⁊ sunt abinuicē separati q dicunt lati curti siue breues siue lati parui. Et alij sūt lati qui nō sunt abinuicē separati: sꝫ sunt adinuicem ꝯtigui ⁊ cōnexi: qsi funiculo adinuicē ligati in quodā folliculo siue panniculo. quare apparēt ac si eēt vn⁹ vmis latus lōgus. Dixit itaqꝫ Auic. spēs vermiū sunt qtuor. s. lōgi rotūdi ⁊ longi lati ⁊ lati: sed nō lōgi: ⁊ hi sunt ascarides ⁊ parui. Et de lōgis latis subdit. ꝙ sūt qsi ipsi gn̄entur ex humiditatib⁹ fixis in supficie intestini: quos cōprehēdit panniculus nunc colus vel eē eos qsi ipsi gn̄entur in eo ⁊ in eo putrefiāt. Et isti ꝓprie vocant ascarides. Et lati curti ꝓprie vocant cucurbitini. Et longi rotūdi vocantur lumbrici vel serpētes. Parui aūt ab oīb⁹ pui vocātur. ¶ Dixit Aui. nō diuersificātur vmes in spēs dictas nisi sm̄ diuersitatē māe ex qua generātur e diuersitatē loci in quo gn̄antur. Et diuersitas māe ex qua gn̄antur est: qm̄ qdā eoꝝ gn̄ant ex hūiditate sup quā nō dn̄ant diuisio ⁊ separatio attractiōis ex pte epis vehemētis attractiōis. ⁊ ex pte vehemētis putrefactiōis. ⁊ qdā gn̄ant ex hūiditate quā separauit ⁊ minorauit ⁊ paruū fecit attractio epatis ꝯtigua. i. lōgo tpe ꝯtinuata. Et putrefactio e multitudo ꝯturbatiōis fecis ꝯturbātis ⁊ separantis māsm. Et adhuc cū gn̄ant coadiuuat ad hoc vt ipsi remaneāt pui. s. ipsa ꝯturbatio fecis: ⁊ qꝛ fex extrahit eos: antequā magnificent ꝑ vicinitatē e aptitudinē ipsoꝝ ad exitū strictū qui. s. est sicteris. De his paruis dixit Rabi 8° ꝯtinē. in intestino rectoꝫ eo ꝙ est ad modū trāsitus e humiditas [illegible] ei⁹ applicatō ē modica: nō fiūt nisi vmes parui

parui

Que gn̄. tus flātis q sunt cāe [illegible] gn̄ōnis v. mium.

Oēs auc. posuerunt tres spēs vermiū p̄ter Aui. q posuit q. [illegible]

nulli valde. Et dicunt qdam q qr humiditas hec v plurimũ ɔcurbatione lecis plurimũ est diuisa : iõ lʒ sint parui: sunt tñ multi valde nu°. Et qdam gñanť ab humiditate inter duas partes .i. inter duas humiditates media. Dicũt qdam q̃ fm diuersas spẽs flãtis diuerse spẽs vermiũ fiũt. Ex salso eni flãte gñanť longi rotũdi. calitas eni eius facit motũ ad circũferentiã: ɜ sic fit longitudo. Et ex flãte dulci fiũt lati longi q sunt in folliculo: qr ex parte caliditatis eius fit ɔtractio: ɜ ex parte humiditatis fit diffusio in latũ. Et ex flãte nãli fiũt curti lati. Et ex flãte acetoso fiũt parui: qr vtraq3 eius q̃litas s. frigiditas ɜ siccitas motũ facit ad cẽtrũ. ℂ Ex parte aũt loci diuersificanť predicte species. dixit Aui. qr illi q fiũt ex humiditatibus exñtibus in intestinis supioribus sunt pp humiditatẽ primã sine dictã in ẽmis supra in diuersitate mãe de qua adhuc modicũ attraxit de chilo. Et q sunt ex humiditate ɔtẽta in intestino recto de qua. s. epar iã totũ chilosum attraxit sunt pp humiditatẽ dictã 2° loco. Et q sunt ex humiditate ɔteta in monoculo ɜ in colon de qua. s. epar iã attraxit partẽ chili : ɜ partẽ dimisit notabilẽ sunt pp humiditatẽ dictã 3° loco: que. s. est media inter predictas duas. Sũt ergo lõgi rotũdi ex p° humiditate: ɜ parui ex 2° humiditate: ɜ lati ex 3° humiditate. Dixit Auic. lati ɜ parui plurimi exitus sunt ex ano pp vicinitatẽ ani: sunt eni gñati ppe ipsum. ɜ ideo hũc locũ exitus hñt. Et hñt ẽt ipsum pp debilitatẽ fixionis eoꝝ. Nõ eni figi pñt in intestinis fixione longoꝝ: ɜ pp hoc ascẽdere ad supiora nõ sunt apti. Lõgi aũt rotundi: qr gñanť in intestinis supioribus ppe stõm. Et qr sunt fortes ad fixionẽ in intestinis sepe ascẽdũt ad stõm ɜ hñt exitũ p supius. Et dixit Aui. q sicut lõgi sunt vehemẽtioris fixionis in intestinorũ parui sunt vehemẽtioris expulsionis. sup. ɜ lati in hoc tenẽt mediũ inter eos. Et lõgi qdeʒ qñq3 ɔueniũt ad summã. s. in lõgitudine que est vltra cubitum. ℂ Et vermes qdẽ magis ɜ frequẽtius fiũt in habitudinibus grassis ɜ cõplonibus flãticis. Et in etatibus magis post dentiũ plãtatiuam. Et in qbus paꝝ colẽ in intestinis eoꝝ abundat. Et in gulosis ɜ praue digerẽtibus. Et cibis flãticis ɜ grossis frequẽter vtẽtibus ɜ se eis replẽtib°. Dixit eni Aui. plm gñanť vermes in etate infantie ɜ pubertatis ɜ in fine adolescẽtie. Et ascarides fm plm gñanť in eis q separanť ab etate infantie. longoꝝ vel rotũdoꝝ gñio plm est in infantibus: sumẽdo infantiã p tota etate puerilie. deinde in adolescẽtibus: ɜ minoranť in senibus: qd est pp siccitatẽ cõplonis senũ. Cũ tñ illud totũ fit. s. qd gñenť ẽt in senibus. ℂ Et dixit Aui. q vermes gñanť in autũno plus. s. q̃ in alijs tpibus anni pp premissiones assumptionis fructuũ ɜ siliũ: ɜ pp putrefactionem .i. digõnis corruptionẽ. Dixit Ras. xi° ɔti. ex 3° epyd. vermes gñanť in autũno plus ex cã fructuũ. s. sup. ɜ ciboꝝ cõiter paruitatẽ. Sʒ in alijs tpibus gñanť ex cã corruptionis ciboꝝ. ɜ hinc vermes dẽnt moueri oĩbus tpibus: magis tñ excitanť in autũno. ℂ Et vermiũ qdeʒ in corpore paruus numerus. dixit Aui. corpori nõ nocet. Cũ eniʒ fuerint in corpore numero ɜ q̃ntitate moderati nũ nocẽt: sed iuuamẽta efficiũt. comedũt enim ɜ ɔsumũt mãs corruptibiles ad intestina descendẽtes. Dicũt. vermes semp presupponũt mãs putridas in corpore fore. Et iõ nunq̃ est bonũ esse eoꝝ in corpore. Verũtñ bonũ est p viã causeq: qr vt supra dictũ est vermes abijciũt multas putrefactiones ex corpore: et q̃uis enim vermes sint geniti ex putrefactione: nõ tñ sunt putridi. p alteratione enim aliqualr rectificata est mã eoꝝ. ℂ Et dixit Auic. de vermibus minus nociui sunt parui. Et hoc ideo qr sunt paruitate qr elõgati sunt a principijs. Et qñ sunt apti ad expelli cũ fece forti sicca. Verũtñ dixit Aui. parui si magnificanť ɜ crescãt ɜ accidat eis vt remaneãt spatio aliq̃to: magis sunt tũc deteriores oĩbus: qñ ipsi sunt de deteriori mã ɜ magis corrupta. Deinde lõgi. s. sunt in malicia post paruos. Ipsi tñ non sunt in latoꝝ malitia : qñ mã latoꝝ est vehemẽtioris putrefactionis. Et de latis deteriores sunt q sunt velut in folliculo inuoluti. Nõ inuoluti aũt fm quosdã sunt in malitia post paruos: ita q sunt minus maliciosi q̃ longi rotũdi. Et dixerũt q parui sunt egressioni ɜ eductioni faciliores pp loci eoꝝ extremitatẽ: pp loci amplitudinẽ: ɜ pp ipsoꝝ paruitatẽ ɜ debilitatẽ. Et longi sunt difficiliores pp ɔrias causas. Et lati medio mõ in hoc se habẽt. ℂ Dixit Paul. qdã viderũt vermes pforãtes vẽtres eoꝝ ɜ egressi sunt inde. Et Aui. dixit q iã visus est hõ q cuius inguina lũbricus egressus est. Et mihi qdẽ relatũ fuit a fide digna psona q a quodã nr̃o ɔmitatiuo vermes plures ex vmbilico egressi sunt ɜ vixit. Dixit Aui. iã retulerũt qdaʒ q viderũt eos pforasse vẽtrẽ ɜ exiuisse ex eo: ɜ istud apud me maximũ est. ɜ Mes. cap° de egritudinibus cordis dixit. sunt ex vermibus hñtes aculeos pungẽtes orificium stõi punctione vehemẽti donec faciant cadere in dolorem acutũ casum ad sincopim ɜ aliqñ ad mortẽ. Et sunt qñq3 ex penetrãtibus ad vltimas cordis partes: ɜ aliqñ vsq3 ad cor: ɜ sunt causa mortis sestine.

ℂ De signis vermium. Cap. iv.

Ermes cum multiplicanť numero vel q̃ntitate accñtia horrẽda inducũt: ɜ aliqñ mortẽ que accidere faciũt pũgẽdo ɜ mordẽdo intestina in qbus sunt. Et qr nutrimẽtũ corporis rapiũt in cibũ suũ ɜ p suũ morsũ extraneũ quo ẽt aliqñ ascẽdunt ad stõm longi ex eis ɜ vaporibus suis qbus principalia ɜ nobilia inficiũt mẽbra ɜ precipue cor cerebrũ ɜ stõm. ℂ Dicũt patientes vermes aliqñ apparẽt ac si essent frenetici aut maniaci vel melici. Et qñq3 stant nõ loquẽtes vt litargici vel apopletici. Et qñq3 patiunť motus epilẽticos. Et qñq3 patiũtur sincopim ɜ motũ cordis. Et qñq3 sunt cũ fluxu vẽtris: vt plurimũ tñ sunt cũ ɔstipatione eius ɜ dolorem patiunť in vẽtre. Et accidũt a multitudine eoꝝ in vẽtre accñtia mala timorosa. Et oĩa accñtia eoꝝ augenť penes sero. Dixit enim Sera. in maiori parte motus eoꝝ fit penes sero post cenã. Et Aui. dixit. vermes mouenť in sero ɜ hora somni plurimũ pp reuocationẽ caloris ad intra. Et oĩa eoꝝ accñtia augmẽtanť cum febris adestrto q mãm nutrimẽti eorũ ɔsumit ɜ suo calore inflãmat eos: vñ varijs mouenť motibus ɜ ɔfundius pungũt cibum querẽtes. ℂ De signis ergo gñis sunt multiplicatio appetitus cibi ɜ q qñ nõ comedunt patiẽtes mordicanť. ℂ Dixit Zoar. cognosco q illi qui vermes habẽt in corpore qñ sunt famelici angustiantur valde. Et qñ stomacus est inanitus vomũt: ɜ sentiunt in stõ ɜ intestinis agitationes ɜ rugitus extraneos. Et hñt stridores dẽtium in somno ita q audiť. Et ex ore eoꝝ exit saliua ɜ humiditas tunc. Et excitantur a somno cum tremore. sꝫ. timore. ℂ De accidẽtibus cõibus dixit Auic. qñq3 generantur pp vermes ɜ sepẽtes epilepsia ɜ colica: ɜ qñq3 fames canina : eo q vehementer rapiunt cibum. Et qñq3 generãt bolisimum ɜ casum virtutis oris stõi. s. appetitiue pp eleuationem suã ad ipsum ɜ qr infrigidãt ipsum. Et qñq3 sequr vtrasq3 dispõnes. s. intensionem appetitus ɜ remissionem ipsius tremor cordis maximus. Et de accidẽtibus eius cõibus dixit Auic. sunt cursus saliue ex ore: humiditas lubrica in nocte. Et eaꝝ exiccatio in die pp ea q caliditas extendiť in die ɜ coartatur in nocte. Cuʒ ergo spargitur caliditas ad exteriora attrahitur humiditas cuꝫ ea ad exteriora quare vermes incurrũt famem ɜ attrahũt ea stõ: quare desiccatur supficies ɔtinua cum supficie stomaci ex supficie oris ɜ labij. Et adiuuat ad desiccandum labiã aer exterior quare laborat infirmus ad humectãdũ labiũʒ suũ cũ lingua. Et qñq3 accidit hñtibus somnũ. i. qñ dormire qrũt rixa ɜ horribilitas .i. abbolatio locutionis: qñ sit insomnia irati ɜ maloꝝ moꝝ. Et qñq3 patiunť in sõno strido

rem dētium ⁊ masticant ac si haberent cibum in ore. Masticant aūt in somno: qm̄ vermes cū in tali hora comedūt mouēt imaginatiuā virtutez que mota virtuti motiue impat vt musculus genaꝝ ⁊ mādibulaꝝ moueat que obediēdo eos mouet ac si comederet. Auic. dixit. sunt in plibus horis q̄si masticēt aliqd: ⁊ hoc pp ascensum vermiū: ⁊ q̄n appetūt attrahere linguā: ⁊ qn̄qꝫ pducūt ad alienationem pp illud qd̄ eleuat̄ de vaporibus malis ex eis ad cerebꝝ: q nocēt ei. Et ppterea accidūt eis qn̄qꝫ accn̄tia karabitus nisi q̄ nō colligunt pilos ⁊ nō patiunt̄ soda. s. ita magnū sicut patiētes karabitū. Et accidit eis tinnitus auriū qn̄ tales vapores nō sunt multū mobiles. Et accidūt eis saltus in somno ⁊ tremor ⁊ clamor ⁊ agitatio forme. i. cōmotio i quietitudo siue reuolutio de latere in latus. Et ira aduersus eos q euigilāt ipsos. Naz cū euigilant̄ irascunt̄ ⁊ hn̄t somnia terribilia ⁊ excitant̄ terribilr̄. Et qn̄qꝫ in somno surgūt sicut maniaci. Et accidit eis sup cibū nausea ⁊ tristicia ⁊ intercecat̄ vox eoꝝ. Et debilitat̄ pulsus eoꝝ. Dixit Filagorius. pulsus penes dolorē fit debilis: ⁊ forte ex violentia doloris penitus deficiet. Et p pulsuz paruū discernunt̄ ab isanis ⁊ maniacis in qbus pulsus est magnus. Et apud cōmotionez. i. agitationē vel eleuationē a somno est q̄si p̄stratus. s. pulsus. Et est eoꝝ egō plm̄ duratq̄ꝫ tn̄ est fluxibilis liēterica vel dyarica. Et qn̄qꝫ emittunt̄ in egōne aliq̄ gutte sanguinis. s. qn̄ mordēdo vulnerāt itestina. Et casus appetitus: eius vehemētia est fm̄ qd̄ dictū est in cap° cāꝝ supra. Et qn̄qꝫ accidit eis sitis cū qua nō satiant̄. Et qn̄qꝫ accidūt eis egritudines q̄s diximus illic. s. in dicto ca° cāꝝ. Dicūt. desiderāt dormire sup vētrez ⁊ p hūc decubituz discernunt̄ a litargicis q iacēt resupine. Et adest eis oris fetor ⁊ vētris gurgulatio ⁊ decursus ⁊ motus p itestino q̄si rei aiate. Et accidūt ei somniculositas sine spotētia vigilādi ⁊ diuz virtutū debilitas. Et dixit Aui. qn̄ fortis fit egritudo ⁊ dolor cadūt aut spasmant̄ aut storquent̄ ac si essent epileptici. Et qn̄qꝫ accidit in huius hora vt euomant eos: ⁊ diuersificant̄ colores eoꝝ ⁊ color oculoꝝ ipsoꝝ. Nā qn̄qꝫ remouet̄ color facieꝝ ipsoꝝ. Et qn̄qꝫ redit ⁊ qn̄qꝫ inflāmat̄ aut itumescūt aut tēdunt̄ vētres eoꝝ sicut in ydropico ⁊ q̄si nō sint vētres eoꝝ. Et qn̄qꝫ apant̄ testiculi eoꝝ. Et emittūt sudorem frigidū cū febre vehemēti. Qn̄qꝫ eniz eoꝝ retētio in intestinis facit accidere putrefactionem ⁊ causam febris putride.

Signa specierꝫ. Signa lūbricoꝝ. Dixit Ras. xi° cōti. ex li° sig. Accidit laborātibus lūbricis supabundās comestio. Et tn̄ cū hoc extenuat̄ corpus ⁊ debilitat̄. Et patiunt̄ morsum in stō ⁊ penes vmbilicū. Et ppriē cū fuerit vacuus a cibo. Et cū eis accidet tortio in itestinis ⁊ nausea ita q̄ laborās eis cogit̄ manū iponere ori suo vt vomat: ⁊ hoc penes ascensionē eoꝝ ad os stōi. Et soluit̄ ēt vēter eius ⁊ forte emittūt p supius in vomitu: imo qn̄qꝫ p seipsos egrediunt̄ p ore ⁊ qn̄qꝫ p nares. Et accidet eis vehemēs debilitas ⁊ paucitas appetitus cibi. Et citrinitas coloris ⁊ macies ⁊ tussicula sicca p colligantiā ad pulmonē. Et fortasse patiet̄ sincopim. Et fortasse accidet infantibus vt cōmoueant̄ in somno stridēdo dētes. ⁊ iacēdo sup vētres ex vehemētia doloris. Et fortasse cuz eis erit febris spasmus subeth cū rubore faciei ⁊ frigiditate extremitatū extēsis manibus vndiqꝫ ad latera cū interiectione lamētabili ⁊ sudore frigido. Et qn̄qꝫ fit difficultas trāsglutiēdi ⁊ aptio oculoꝝ cū declinatione ad clausionē. Et in tangēdo vētres eoꝝ inuenies res duras que fortasse mouebunt̄ sub manu ⁊ erit exinde tortio. Et pulsus erit debilis ⁊ diuersus. Et totū ex eis qd̄ emittit̄ p vomitū erit penes violentiā febris. Et in dispōne in qua nō erit febris emittent̄ p inferius. Et pars accn̄tiū ipsoꝝ silis erit accn̄tibus carabitis ⁊ distinguēdum est inter eos ⁊ epilepsiā pp dolorē vētris ⁊ p dolorē nullū accn̄tem in capite. Et distinguēdū est inter eos ⁊ colicaz: q: in eis vēter nō erit ꝯstipat̄ penitus: ⁊ veniūt egō ēt addet̄ vna hora post aliā ⁊ color erit citrinus: ⁊ iacebūt sup faciē. Et distinguēdū est inter stridorē ⁊ accidentez in eis in somno: ⁊ aliū: q: stridor accn̄s in eis erit p aliquā horā. ⁊ dixit Ras. ibidē ex 6° epyd. qn̄ videris aliqd dictoꝝ accn̄tium. s. que apparēt esse cerebralia noli iudicare q̄ passio sit cerebralis dū nullā interrogationē ⁊ regsitionē diligētem feceris vt nulla dubitatio intersit ⁊ exitus lumbricoꝝ p os ⁊ nares. Dixit Paul. in infantibus ⁊ pueris fit magis: ⁊ plurimū cuz febre: ⁊ febres erūt aliqn̄ vehemētes ⁊ erronee cū infrigidatione extremitatū ⁊ oculoꝝ ꝯcauitate incipiēte paroximo ter aut quater die ac nocte absqꝫ ordine ⁊ in surgēdo patiēs vehemētiora accn̄tia patit̄. s. q̄ꝫ in quiescēdo. Et in oculis eius apparebit pars sanguinis ⁊ maxille rubescēt dū fiāt post mutationem liuides ⁊ hec modicis tpibus durāt: ⁊ extenuatio erit in toto corpore absqꝫ aliq rōne: q: nō ex fame. i. abstinētia neqꝫ ex aliqua euone intēsa. ¶ Dixit Sera. cognoscit̄ vnaqueqꝫ species ex eo qd̄ egredit̄: qd̄ est: q: lati ex eis ⁊ graciles euent̄ cito ab inceptione sue gn̄onis pp q̄ttuor causas supius assignatas: sed longoꝝ ⁊ rotundoꝝ eūo pp ꝯrias causas nō fit apud gn̄onē eoꝝ. q̄re opꝫ vt cognoscamus eā ex accn̄tibus que sequunt̄ eaz. s. que dicta sunt. Attn̄ in istis accn̄tibus nō est aliqd̄ accn̄s sufficiēs ad signandū ea: qd̄ est: q: posē est vt ista accn̄tia sint ex humoribus colericis retētis in intestinis. sup. ⁊ aliis causis. pp hoc ergo indigemus eo quo verificemus cognitionē eius ex eo qd̄ precessit gn̄onē eoꝝ ⁊ ex eo qd̄ est stās. s. pn̄tialr̄ ex eo qd̄ precessit q̄ꝛ precessit paucitas digōnis ꝯtinua ⁊ appetitus multus ⁊ gulositas ⁊ assiduatio ciboꝝ multoꝝ grossoꝝ. Ex eo vō qd̄ est stās: q̄n accidit ei pūctio ⁊ mordicatio ⁊ nausea ⁊ qn̄ extendit̄ nocumētū a lūbricis fit pulsus paruus quietus. i. tardus ⁊ infrigidatū apparet corpus ⁊ stridēt dētes. ⁊ abstergunt labia semp ⁊ retinet̄ anhelitus eoꝝ ⁊ euomunt. Et qn̄qꝫ ascēdūt lūbrici ad stōm ⁊ egrediunt̄ in vomitu. Dixit Paulus. he sigr̄ones dicte nō sunt reqrēde in totū: sed in partē ⁊ forte inuenient̄ ipsaꝝ pars maior. ¶ Dixit Aui. de signis distinctionis spēꝝ vermiū: quedā sunt distinctionis cōis. s. ⁊ certe. Et est exitus illius spēi. Nā ipsi cū egrediunt̄ ex corpore repn̄tāt se cuius spēi sint. Signa aūt distinctionis ppaie sunt: q: qn̄ lōgos signant cōmotio oris stōi ⁊ mordicatio ipsius cū pūctione eius qd̄ sequitur ipsum ⁊ difficultas trāsglutiēdi: ⁊ casus appetitus fm̄ plur: ⁊ nocumētū ex cibo. s. pp corruptionez cibi: ⁊ lubricitas. i. vētris pp corruptionē digōnis. sup. ⁊ nausea ⁊ subuersio stōi: ppterea q̄ cōmouēt humiditates stōi ⁊ dolor supra vmbilicū: ⁊ qn̄qꝫ nocēt pulmoni ⁊ cordi pp ppinqtatē suā: q̄re qn̄qꝫ accidit tussis sicca p cōitatem. Et q: humiditates nō descēdūt ad pulmonem: sed ad stōm ⁊ locū doloris. Et tremor cordis ⁊ diuersitas pulsus. Et sunt somnus ⁊ excitatio ab eo non fm̄ ordinē. Et accidit pruritus. s. in toto corpe vel accidit pruritus. s. in naso vñ sepe scalpūt digitis nasum. Et accidit dolor capitis pp eādē cām: ⁊ silr̄ tinnitus. s. in auribus aliis. ituitus. s. malus sicut maniaci ⁊ palpitatio ⁊ aptio oculi: imo declināt oculi ad clausionē. Et accidit oculis eoꝝ vt rubeāt qn̄qꝫ deinde alia vice obfuscent̄. Et qn̄qꝫ tēdunt̄ vētres eoꝝ ⁊ fiūt sicut ydropici. s. timpanitici. Et qn̄qꝫ accidit eis fluxus vētris. ¶ Cū latis aūt rotūdis dixit Aui. fm̄ plurimū multiplicat̄: qm̄ fm̄ plm̄ elōgant̄ a stō: q̄re nō nocēt in corꝑ rapiūt cibū. Et mouent̄ in tpe famis motu nocēte debilitātē virtutē ⁊ mollificātē incidēte in eo qd̄ seqt̄ vmbilicū. Paul' aūt dixit. ex vermibus latis accidit in vētre pūctio durabilis cū vehemēti appetitu cibi: qm̄ nutriūtur ex eo qd̄ ad eos puenit velociter: vñ cogit̄ epar ad attrahēdū qd̄ in stō erit. Qz nisi cibatio facta fuerit ex eis accidit punctio in ieiunio ⁊ macies in toto corpore cum debilitate ⁊ hebetudine ⁊ emittet̄ semper cum egestione aliqua pars

que pars ipsorum. Et dicunt quidam. accipit constipatio ventris propter opilationem quam faciunt ⁊ dolor circa umbilicum. ¶ Laborantes autem paruis vermibus dixit Ras. xi°. conti. ex lib. signorum. patiuntur pruritum in ano: qui forte erit vehemens: inquantum patiuntur ex inde sincopim. verumtamen ante emissionem ipsorum patiuntur ponderositatem sub hypocundrijs ⁊ in spinali ipsorum. Dixit Auic. significat proprios pruritus in ano ⁊ inseparabilitas commotionis apud ipsum. s. anum. Et quandoque adeo fit fortis donec accidat sincopis. Et inuenit habens eos dum aggregantur in intestino suo grauitatem sub hypocundrijs suis ⁊ dorso. Dixit Ser. quod vermes qui sunt circa longaonem inducunt stridorem dentium ⁊ stuporem ⁊ abhominationem: quia locus ani qui clauditur ⁊ aperitur habet colligantiam cum cerebro ⁊ stomacho ⁊ sentitur dolor sub umbilico. Et scias quod postquam patiens sumpserit medicinas interficientes vermes additur ei molestia ⁊ angustia ⁊ perturbatio: quoniam vermes ex illis agitantur ⁊ mouentur refugientes ab eis: non potentes ipsarum fortitudinem tolerare. Dixit Iudeus. si volueris scire an in ventre sint vermes an non: sparge supra stomachum patientis de aqua frigida mane. s. in ieiunio: quoniam si fuerint in ipso loco congregabuntur ad modum cuiusdam pallotule.

Pronosticatio ex vermibus dixit Paulus. in febris. s. acutis si vermes emittuntur mortui. s. quocunque tempore febris exierit de signis mortis erunt. Alij dicunt. sunt signum malum: quoniam caliditatem valde intensam qui ipsi mortificantur ostendunt. Si vero emittuntur viui dixit Paul. significant de salute. Idem dixit Ras. xi° conti. ex li° sig. Aui. autem dixit. cum egrediuntur vermes habentium febres acutas viui non sunt vehementis malitie. Nam significant sanitatem virtutis. i. fortitudinem ⁊ potentiam expulsiue: cum magis resistant expulsioni viui quam mortui. Et proprie dixit Auic. post declinationem. Et si egrediuntur dixit Aui. mortui sunt signum malum. Et subdit Ras. ex dicto li° sig. summarie emissio lumbricorum in febre est mala: sed viuorum melior est. Et Aui. dixit. ad summum eorum cum egestione exitus in febre non est signo bona. Et proprie ante declinationem. Dixit Ser. vermes in febribus semper sunt malum signum de natura sui: quia significant lesionem partis ⁊ corruptionem materie peccantis. Et quia sunt ex toto genere preter naturam idcirco non possunt esse bonum signum neque per se neque per accidens. Sed comparatiue possumus loqui de vermibus in febribus sic. Vermes in febribus aut sunt in principio aut in medio aut in fine. Si in principio sunt aut viui aut mortui. si viui malum est: quia significant quod febris est pestilentialis. significant enim magnam corruptionem. Si mortui bonum est: quia significat quod est de mundificatione. In principio enim non videtur quod malitia sit tanta quod possit esse causa magni morbi. Si autem in fine appareant ⁊ sint viui bonum est: quia tunc veniunt ratione mundificationis. si mortui malum: quoniam de malitia materie videtur esse. Si autem appareant in medio morbi signum est malum siue viui sint siue mortui. ¶ Et quando febris est concomitans vermes semper est malum pro tanto quod consumit nutrimentum eorum ⁊ augmentant putredinem ex qua generantur vermes: ⁊ quia inflammantur ⁊ calefiunt ⁊ ita angustiantur ⁊ magis mouentur: ⁊ sic inde patiens magis molestatur. Et dixit Ras. vbi supra. si in non febriente emittuntur viui cum sanguine malum est. Et vermes emissi per vomitum significant super malitiam humorum in stomacho. Et Aui. dixit. eorum exitus non in dispositione febris ⁊ cum eis exit sanguis malum est: ⁊ indicat nocumentum in corpore ⁊ intestinis. s. vulnera que aliquando ipsi vermes inferunt. Et quando eorum exitus est cum vomitu significat humores malos in stomaco. ¶ In corporibus in quibus materie putride sunt in intestinis vermes commisceri stercori bonum signum: quia significant quod illa materia putrida non est tante malitie quin possit recipere alationem. ¶ Vermes puri ⁊ impermixti exeuntes siue viui siue mortui malum: quoniam materie cruditatem ⁊ ipsius expulsioni inobedientiam denotant. ¶ Amplius de pronosticatione ex vermibus in sermone x° tract. de pronosticatione sufficientius dictum est.

¶ De vermibus ventris cura. Capl. xj.

Dixit Ser. 14° terap. ⁊ ponitur xi° conti. sic. vermes sunt res procedentes extra naturam: ideo oportet vt emittantur a corpore radicitus: sed melius possunt emitti quando sunt interfecti: quoniam quando viuunt inherent in intestinis: sed quando sunt mortui emittuntur cum egestione: ⁊ non oportet negligere eos. Dixit enim Paul. quidam negligentes fuerunt in emittendo vermes qui patiendo inde spasmum mortui sunt corrodentibus ipsis vermibus ⁊ morsum facientibus in intestinis ⁊ stomaco.

Eius autem cura complectitur dieta ⁊ potione. In dieta itaque oportet vt custodiantur illi in quibus vermes soliti sunt generari: ⁊ etiam in quibus generati iam sunt ab excessibus qualitatum aeris caliditatis. s. ⁊ frigiditatis. Sed debet eius aer esse temperatus aut declinans ad caliditatem: ⁊ fugiat tristitiam atque accidentia corporis: ⁊ deuitet quietem longam ⁊ ociositatem somnumque plurimum. Sed adhereat motui ⁊ vigilijs. Inquit Ioannitius. si laborans [illegible] tempore assumptionis medicaminis ipsorum fatigium sustinuerit vehemens cum motu celeri vel equitatione laboriosa vehementi confidabile erit hoc super eductionem ⁊ emissionem eorum. Et ait Ras. xi° conti. dico ego vidi plures de quibus emittebantur lumbrici absque medicamine bibito solo fatigio tantum. Et Aui. dixit. labor quidem ⁊ exercitium vehemens solione quandoque educit vermes. ¶ Dixit Alm. qui hoc morbo solitus est ledi a cibis grossis ⁊ unctuosis sibi cauere debet. Et Azaravius dixit. caueant ab omni cibo grosso ⁊ lacte. Et ab omni tarde digestionis a pane azimo ⁊ similibus cibarijs. Et Zoar dixit. abstineant a cibis dulcibus: ⁊ maxime humidis dulcibus. Et Bimasui dixit. unctuosum generat vermes. Et penidie generant eos. Et summarie abstineant ab omnibus cibis difficilis digestionis flegmatis generatiuis. ¶ Sed cibus eorum debet esse subtilis facilis digestionis calidus ⁊ siccus complexione in quantitate non multus: neque sit corruptibilis. Et sit electus ex eis que abstergunt aut vermes interficiunt: ⁊ vel sit cum eis mixtus. Et de abstergentium numero est panis furfuraceus cum aniso vel feniculo ⁊ sale confectus. Et caro auium paruarum ⁊ columbarum brodium galli veteris ⁊ brodium cicerum ⁊ caulium ⁊ oliue salite ⁊ cappares. Et comedat sua cibaria cum salsamentorum proprie cum almuri vel mustarda. ¶ Prohibis dixit Aui. cibus qui necessarius est eis secundum oppositionem cause. s. ex qua fiunt vermes que est materia frigida ⁊ humida flegmatica viscosa: oportet vt sit calidus ⁊ siccus in quo non sit viscositas: sed sit in cibo abstersio ex eis qui eos abstergunt ⁊ extrahunt ipsos. ¶ Dixit Azaravius. de prohibentibus vermes sunt omnia cibaria siccata: sicut panis non tamisatus: sed factus de tota farina fermentatus ⁊ biscoctus. Et carnes frixe ⁊ acetum almuri ⁊ oleum. Et freze. i. cibaria de milio vel panico ⁊ cicera ⁊ brodium eorum rafsanus sinapis ⁊ lupini caulis nasturtium recens menta ⁊ apium. Et comedantur ista cum pane. ¶ Dixit Alm. quotidie antequam comedant sumant bucellas aliquas cum sinapi ⁊ almuri. hoc enim eos generari prohibet. Et Zoar dixit. accipiant in omnibus comestionibus de almuri. Et comedant in ieiunio panem factum cum seminibus nigelle ⁊ feniculi: ⁊ si tempus ⁊ etas consenserint dabis ei sinapim pistatum ⁊ distemperatum cum aqua ad spissitudinem mellis cum pane exhibendo ei postea aliquid aceti ad distemperandum caliditatem sinapis: ergo si prius exhiberes acetum non posset postea tantum accipe de sinapi quod sufficeret ad occidendum vermes. ¶ Dixit Sera. quoniam vermes non generantur nisi ex humore frigido grosso humido oportet vt cibentur qui hanc habent egritudinem cibo subtili calido ⁊ sicco: ⁊ sit qualitas illius cibi qualitas si possibile est interficiens eos ⁊ qualitas altera abstergens ⁊ leniens eorum ventrem quando interfecti sunt vt non remaneant vermes in intestinis: immo expellant eos. ¶ Dixit Zoar. almuri factum ex frumento vel ordeo cum aceto prohibet generationem vermium. ¶ Dixit Iud. fabe ⁊ cicera lumbricos emittunt. Et Tabri dixit. si cicera nigra infusa in aceto patiens comedat ieiuno stomacho interficiunt vermes in

ventre. Et dixit Ras.xiº cōti.fabe ꝛ cicera in aceto infusa ꝑ
noctem vnā ꝛ de mane comesta ieiuno stō nulla alia come
stione postea facta vsqꝫ ad vesperas iterficiūt vermes ꝛ eos
emittūt cū egōne. Et dixerūt qdā ꝙ cicera sic ifusa comedi
dēnt nuº.50. Et dixit Tabri.si nō pōt sumere medicamen
ꝓ vermibus abstinētia vtaꝰ ꝛ fatigio vehemēti:deinde co
medat cicera in vino ifusa. Et hoc vtaꝰ plies ꝛ vermes suf
ficiēter emittet. Dixit Ras.xiº cōti.copiosa comestio nucū
facta in ieiunio iterficiet vermes latos. Et qdaꝫ dicūt ꝙ si
comedanꝰ cū caricis expellūt eos. ꝛ dixit. oliue salite al/
muri capares oī die sumpta añ cibū facit ꝙ vermes nō sub
uertanꝰ ꝛ redeāt: ꝛ silr facit oleū datū in potu añ cibū. Di
xit Aui.ingrediunꝰ in cibis coꝝ aq̄ ciceris ꝛ fol. caulis ꝛ
carnes colūbaꝝ ēt sunt iuuatiue eis ꝛ potus aque salse cō
fert eis oībus. Dicūt bibāt vinū austeꝝ aut acetū linfatū.
Et ꝙ spēs odorifere digōnes iuuātes ꝯueniūt. ꝛ predicta
qdeꝫ maxime ꝯueniūt in hñtibus lūbricos vel ascarides.
¶ Sed in hñtibus vermes paruos.dixit Aui.melius est
vt coꝝ cibi sint ex gñe illoꝝ q sunt boni chimi ꝛ velocis di
gōnis. Nā virtus cibarioꝝ ſm lenitā appōnis nō ꝑuenit
ad paruos oīno. Cū tñ sunt boni chimi minoraꝰ chimus
corruptus q est nīā coꝝ. ¶ Dixit Zoar. cognosce ꝙ in cu/
ra oīum spēꝝ vermiū est necium subtiliare regimē. ¶ Et
Aui.dixit.hora cibationis ꝛ ordo sunt:qm̄ opꝫ vt ipsi nō
egeāt ꝛ mordicēt stōm. Et fortasse faciūt cadere virtutē ap
petitiuā:ꝛimo cibenꝰ añ motū coꝝ in hora quietis. Et sepa
reꝰ.i.partiaꝰ cibus coꝝ ꝛ cibenꝰ cibo pauco.i.in vice. Di
cūt cibenꝰ mane ne ꝓꝑ cibi desideriū ascēdant ad stōm. Et
dixit Aui.cū sunt cū vermibus fluxus vētris ꝛ calitas ci/
bentur cū sorbitionibus acetosis factis cū sumach:qm̄ est
interficiēs vermes ꝛ restrictiuū vētris. Et silr aq̄ granatoꝝ
acetosoꝝ:ꝛ qñ debilitat fluxus necia sunt que nutriūt cuꝫ
fortitudine.i.duritie siue grossitie sue sube. Qꝫ si ista dura
nō digeranꝰ ponanꝰ cibi ex gñe sorbitionū ꝛ aq̄ꝝ carniū.

Cura vō ꝑ potionem gñalis oībus est. dixit Haly.qm̄
opꝫ hñtes vermes medicari medicaminibus que
illos gñant ꝯrijs ꝛ que illos occidūt. Et que ꝑ solōnē eos
emittūt. Et opanꝰ hec medicamina cōplōnem calam ꝛ sic
cā hñtia ꝛ incidētia cū passio ex mā fiat frigida humida vi
scosa. Et medicamina in qbus est amaritudo fortis:qm̄ ex
amaritudine aialiū est iteritus. Cū eni vita fit ꝑ calm ꝛ hu
midūꝫ ꝑ dulcia cala ꝛ humida ꝯseruaꝰ ꝛꝑ amara cala ꝛ sic
ca destruaꝰ. Et maxime in aialibus exanguibus de quoꝝ
nuº sunt vermes. aialia eni oīa talia venenosa amara iterfi
ciūt:qm̄ ipsa sunt debilis vite ꝓꝑ paucitatem sanguinis ꝛ
spūs in eis. Vñ dixit Aui.amari cala cōplo est ꝯria eis cū
calitate ꝛ est ꝯria eis cū q̄litate ex illis que ipsi magis dili/
gūt.s.dulce ꝛ vnctuosū. Et subdit Hal. ꝛ medicamē soluēs
ꝛ elimās qm̄ educit eos ab intestinis post mortē. ¶ Dixit
Aui.intētio que attēdiꝰ in curationibus oīum est vt ꝓhi/
beanꝰ egroti a mā eos gñante ex comestis.s. ꝛ aliis faciēti
bus ad gñonem ipsoꝝ. Et vt mūdificeꝰ stō gñatū in intesti
nis. Nā dixit Bimasui.lūbrici ꝛ vermes q̄uis iterfecti sint
ꝛ emissi ꝑ aliqd̄ medicamē subuertenꝰ post duos vel tres
mēses nisi ꝯ resistaꝰ cū dieta ꝯueniēte ꝛ frequēti eductione
flātis. Et opꝫ dixit Auic. vt interficianꝰ cū medicinis que
sunt venena.s.in cōparatione ad vermes ꝛ sint amari sapo
ris. Et opꝫ dixit Ser. vt sint medicine calefactiue subtilia/
tiue exiccatiue iterficiētes vermes ꝛ expellētes eos. Et pre
dicti auctores dixerūt ꝑdictas medicinas dēre esse calas:
qꝛ talis sunt ex eis plime:quedā tñ inueniunꝰ illud faciē/
tes frigide:vñ dixit Aui.sunt ex eis quedā cale ꝛ quedam
frigide. Et quedaꝫ illud opaꝰ cū ꝓprietate. ¶ Opꝫ aūt vt
vermes interficianꝰ.dixit Sera.qm̄ ipsi nō obediūt eductioni
dū ꝑmanēt in vita:sed tenenꝰ in itestinis ſm dispōnem:cu
ius dissolō difficilis est.inuiscanꝰ eni se ꝛ inherēt itestinis
ꝛ sic repugnāt exitui ꝑ medicinas:q̄uis nā ꝑ seipsam cum

Vermes i interficiendi sunt:qm̄ vi vi nō obediūt eductioni iterfecti statim educendi sūt ne putrescant.

sua potētia expellat sepe eos viuos:ꝯre necesse est vt inter
ficianꝰ in primis vel ponanꝰ inter viuos ꝛ mortuos. Post
q̄ꝫ aūt mortui fuerint dixit Ras.xiº cōti.dēnt celeriter emit
ti si retēti fuerint:qm̄ si putrefiēt ex eis ascēdet vapor ad ce
rebꝝ nociuus valde. Et Auic.dixit.post interfectionē cuꝫ
fluxu vētris educanꝰ si nō expellit eos nā de ꝑ se. Nō eniꝫ
opꝫ vt ꝓlongeꝰ eoꝝ statio in vētre post morte ꝛ exiccatio/
nem ꝛ inferat vapor eoꝝ nocumentum venenosum.

¶ In approximatiōe quoqꝫ medicinaꝝ ad vermes faciētiū
opꝫ attēdere spēm eaꝝ. Posse eaꝝ. Locū approximationis
ipsaꝝ. Et debitū modū. Et tpa. ¶ Spēs qdem attēdiꝰ ꝙ
alique sunt cōes oībus spēbus vermiū. Et sunt dixit Aui.
medicine cale amare vel acute ꝑueniētes ad tertiū graduꝫ
calitatis. Et silr medicine acetose incisiue vt alliū sinapis
ꝛ silia sunt ꝯueniētes in regimine coꝝ oī hora:qꝛ hora pre
seruationis ꝛ hora curationis:qꝛ sunt subtiliatiua icisiua
ꝛ ꝯsumptiua māe vermiū:ꝛ hoc nisi illic sit febris aut apa
Et alique sunt a ꝓprietate alicui spēi vermiū:de qbus infra
diceꝰ.mō nō opꝫ vt ꝓcedaꝰ in cura solū cū medicinis cōi/
bus:sed vt administrenꝰ ꝓprie. ¶ Posse vō medicinaꝝ cō
sideraꝰ:qm̄ vt ifra patebit fortiores requirunꝰ ꝯ ascarides:
deinde ꝯ cucurbitinos postea ꝯ longos ꝛ vltra ꝯ paruos.
¶ Tpˢ vō:qm̄ opꝫ vt administrenꝰ vacuitatis cibi tpe:
qm̄ tūc non ipediunꝰ ad eos ꝑuenire. Et ipsi ēt dū fameli/
ci sunt magis ad eas ꝑueniūt ꝛ coacti eas sumūt. ¶ Locus
aūt ꝯsideraꝰ.in medicinis que ab extra approximantur vt
approximenꝰ vmbilico ꝛ ifra ipsuꝫ aut paꝝ supra ꝛ remo
ueas eas a stō. Interficiētia eni vermes ſm plīm ledūt stōm
ac ēt stōs lediꝰ a cōitate intestinoꝝ.opꝫ ergo vt ꝯforteꝰ iō
stōs ne exinde patiaꝰ. Quapꝑ dixit Auic.cū administras
medicinas venenosas iterficiētes vermes tūc melius est vt
linias stōm cū stipticis vt ꝯforteꝰ ꝛ nō patiaꝰ ab intestinis
in qbus sunt vermes ꝛ ꝓprie cum stipticis de qbus est vir
tus interfectiua vermiū sicut sumach ꝛ acatia ꝛ hypoqsti/
dos dissoluta in vino. Et sicut cappares ꝛ anetuꝫ in vino.
¶ Modus aūt debitus administrationis medicinaꝝ ver/
miū est ꝙ cū ipsa sint venena eis. Et ipsi fugiūt ab eis ꝛ nō
rapiūt eas:ideo opꝫ vt administrenꝰ añ eas dulcia aut vn/
ctuosa ad que ꝑueniant ꝛ sumāt ex eis:deinde exhibeanꝰ
eos interficiētia sola aut cū dulcibus vel vnctuosis mixta:
qd̄ melius est. Et hec administratio ꝯuenit in ebibitis ꝛ
clysterizatis ꝛ suppositis:vñ cū mittunꝰ venena vermiū in
lacte aut fauo mellis.dixit Aui.sunt ipsi ad sumēdū ex eis
diligētes magis:ꝛ hic est magis interficiēs eos:qñqꝫ eni ꝫ
sumit in potu hñs eos sicut lac vel aliud a lacte ex dulcibꝰ:ꝛ
deinde potat die tertio in lacte medicinā interficiēteꝫ eos.
Et qñqꝫ añ.s.medicinā interficiētē vermes sugūt fauū mel
lis. Cūqꝫ iuenit vermis odorē eius ꝑuenit ad sugēdū illud
qd̄ ex fauo deponiꝰ.i.descēdit ad ipsuꝫ.cum ergo sequunꝰ
post illud fauū.sup.vel cū illo sunt magis occidentes eos.
¶ Iudeus dixit.qdā dāt lac recēs ꝑ triduū vel q̄triduū vt
lūbrici delectādo cū eo nutrianꝰ.4º die dāt in potu de fili
ce.i.sarcos ꝛ breue excoriatio aut de abrotano.i.ficumbri
aut de turbith in duplici quātitate aut de lupinis auꝰ.iiij.
cuꝫ lacte recēti. ¶ Idē ēt modus tenēdus est in clysteriza/
tis.qñqꝫ eni fit clystere cū lacte caprino addito zuccaro vel
melle ꝛ reiteraꝰ donec descēdāt ad inferiora. Aut fit dixit
Ras.xiº cōti.ex aq̄ ꝛ melle.s.apuꝫ vel cāne vt descēdāt ver/
mes ad querēdum dulcedinē mellis ad intestina inferiora:
ꝛ postq̄ꝫ descēderūt misceꝰ in dictis clysteribus dulcibus
medicamen interficiēs eos:aut cum eo absqꝫ dulcibus fit
clystere. ¶ Et silr in linicinijs:supponitur enim collirium
ex melle apum vel cāne cocto cum lacte mulieris aut de pē
nidijs:aut supponatur cotum reductum in formam lini/
cinij intinctum in lacte ꝛ zuccaro. Et quandoqꝫ fit il
linitio ani intus ꝛ extra cum butiro recenti:descendunt
enim ad ipsum. Et qñqꝫ fit sessio in lacte caprino et descē
dant

Quot sunt attēdenda ī approximatione medicinaꝝ ad vermes

dant vermes ad ipsum. ¶ Et de modis ꝯuenientibus est: ꝙ qr ſm plim os lumbricoꝝ est fetens: dent eis aliq̄ aromatica ſtōm ꝯfortātia ⁊ alterātia odorem anhelitus eoꝝ. ¶ Et d̄ modis debitis est dixit ignotus liber sine auctore xiᵒ ꝯti. ꝙ quoties sumpserit in potu medicamen lumbricoꝝ qr abhominabile est: debes obturare eis nares vehemēter ⁊ valde: nō apiendo eas dū os lauet ad ꝓbibendū saporem medicaminis dinoꝝ: qm̄ bonū eēt retinere anhelitū qn̄ medicine in potu sumunt᷑ que emittūt lumbricos. ¶ Et. A. dixit cū bibunt᷑ medicine vermium opꝫ vt stringant᷑ nares vehementer ⁊ multiplicetur extractio anhelitus ⁊ intromissio eius q̄ntum possibile est. Nam rectius est vt non permisceat᷑ cum anhelitu aliquid de odore ipsarum.

Medicine calide ōmes interficiētes

¶ Si itaq̄ bene ꝯsiderant᷑ supradicta cura vermium aut respicit causam mālem eoꝝ ipsam digerēdo ⁊ eūando. Aut respicit ipsos vermes eos interficiēdo ⁊ educēdo. Aut respicit accn̄tia ad eos sequētia ea corrigēdo. Aut variat regimen ſm ea que cū vermibus cōplicant᷑ aliqn̄ aut cōplicari p̄nt. Et medicine has intētiones adimplētes aut sunt simplices aut cōposite. Et administrant᷑ aut inferius sumēdo eas ꝑ os aut ꝑ inferius in clysteribus ⁊ suppositorijs. Aut extrinsecus emplant᷑ ⁊ liniunt᷑. Et inueniunt᷑ aliqn̄ medicine plēs ex dictis intētionibus implētes. Un̄ ait. A. inuenit᷑ in medicinis ebibitis ⁊ enematib' que aggregāt ꝓprietates tres. s. ꝙ ꝯriant᷑ medicine vermium ⁊ occidūt eos ⁊ extrahūt: q̄uis qdam dicāt ꝓprietates tres. i. calitatem amaritudinē ⁊ cpationem cū ꝓprietate. Et he tres ꝓprietates repiunt᷑ in ebibitis magis ⁊ clysterizatis. Suppositoria aūt dixit Aui. melius qd̄ est in eis est vt extrahāt. s. mām vermiū ⁊ ipsos vermes irritādo expulsiuam q̄ꝫ vt interficiāt nisi eos q sunt in recto. s. paruos: eos eniꝫ qn̄q̄ interficiunt suppositoria: q̄uis qn̄q̄ fiant suppositoria ex gūe vnctuosi ⁊ dulcis vt trahant᷑ ad ipsa vermes: ꝓpterea ꝙ diligūt ea ⁊ egrediunt᷑ cū eis. ¶ Sic ergo pꝫ ꝙ medicinaꝝ ꝯferētium in curatione vermiū: quedaꝫ disponūt eos vt facilius educant᷑. Et iste sunt duplices: quedaꝫ que eos occidunt ⁊ alie eos versus loca expulsionis deducūt. Prima sunt amara acuta salsa vel acetosa: aut cū ꝓprietate ꝯpe rātia: ⁊ 2ᵃ sunt dulcia ⁊ vnctuosa. Et qdam vermes extra corpus expellūt. Et de eos expellētibus: quedaꝫ tm̄ expellūt: ⁊ quedam eos interimunt simul ⁊ expellunt.

Medicie fride ōmes interficiētes

¶ Medicine itaq̄ simplices cōiter interficientes vermes ex calis qdem dixit Ras. 1ᵒ ꝯti. sunt mēta ⁊ mentastrū fluuiale ⁊ cordumeni semen porri nigella nuclei ⁊ frōdes ꝑsicoꝝ cortex arboris celsi ⁊ succus radicis eius bibitus. Et radix filicis ⁊ myrra ⁊ aq̄ rute emittit vermes: ⁊ semen apij dixit Aui. est valde forte interficiēs oēs vermes de quo sumat᷑ in potu cū syrupo acetoso aut lacte acetoso aut bibat᷑ decoctio eius. Et apiū ipsum aceto ꝯditū ⁊ nasturtium ⁊ semen eruce. Dixit Serar. sup 9ᵒ Almā. inter oia ad occidēdum vermes vꝫ semen Alexādri. i. maceronū puluerizatū ⁊ incorporatū ꝑ noctem in aceto forti: ⁊ postea extractū ⁊ sumptū cū lacte vel carica vel melle vel sorbili. dos. an̄. ʒ. i. vsq̄ ad aur. i. absinthium marinū dixit Sera. ſm Gal. ꝙ intus ⁊ extra approximatū occidit eos plus q̄ꝫ absinthiū. Abrotanū Sera. ſm Gal. ⁊ Diasc. interficit eos. Alliū dixit Plinius liᵒ xxᵒ in aceto coctū ⁊ sumptū. Et Sera. ſm Dias. ⁊ Ruff. comestū expellit eos ſm quosdaꝫ crudū: ſm quosdam coctū. Amig. ams. comeste ⁊ oleū eaꝝ pro ꝯdimēto. Et silr nuclei ꝑsicoꝝ. Amoniacū dixit Sera. interficit eos. Et amomū vt dixit Aui. Et aristologia dixit Dal. ꝓpaie lōga. Et calamentū dixit Sera. ſm Gal. succus eius bibitus vel clysterizatus cū oleo. Et ſm Dias. coctū ⁊ crudum sumptū cū sale ⁊ melle. Cameleonte albe radix dixit Aui. interficit eos exterius applicata. Vꝫ ēt succus vel puluis radicum eius cum vino vel aqua decoctionis origani. Et eupatorij succus dixit circa instās cum nucleis ꝑsicoꝝ sumptus. Et Sitb dixit circa instās. puluis cū melle sumptus. Lapatij succus dixit circa instās cū melle sumptus. Cētaurea dixit Mes. ⁊ circa instās. puluis cū melle sumptus. Apuleus dixit. succus minoris sumptus: Costus dixit Sera. ſm Ga. interficit vermes. Enula ꝯuenit ⁊ lupini interficiūt eos. Dixit Sera. ſm Gal. ⁊ marrubij puluis dixit circa instās cū melle sumptus. Et vꝫ fimbriū vt dixit Aui. Et nigella dixit Sera. ſm Gal. vꝫ comesta ⁊ applicata vētri. Et dixit ſm Deben mes. ꝙ ꝓprietate occidit vermes ⁊ origani succus potatus. dixit Aui. ꝯfert. Et poliū valde ꝯuenit. dixit Auic. Scabiosa dixit circa instās ꝙ lumbricos interficit. Semē vrtice dixit Pliū. liᵒ 23ᵒ cū hydromelle ⁊ sale. Ysopus herba Sera. ſm Diasc. cū melle sumpta occidit vermes. zedoaria macer occidit vermes. Granū nil. i. indicū multū ꝯfert. Et succus celidonie bibitus. Et succus raffani vel raffanide bibitus. Et cardamomuꝫ cū lacte aut vino bibitū. Puluis diptami cū aliquo liquore bibitus vermes interficit ⁊ educit. Et ruta potens est ⁊ oleū eius ⁊ decoctio ipsius. Et santonicū in occidēdo eos est forte. Et ꝑsicaria ⁊ ꝑsici folia. Et gētiana ꝯfert valde. Et gramen ꝓprietatē hꝫ interficiēdi ⁊ emittēdi vermes. Et semen caulium valde potens est. Et matricaria ⁊ maior ⁊ media ⁊ minor. Semen sanctum bonum est valde: ⁊ alia plura his similia.

Medicie lumbricis appropriate

¶ Medicine v̄o frigide interficiētes vermes dixit Aui. est granū coriandri cū bibit᷑ diebus ꝯtinuis cū rob. Et de eo dicūt qdam. ꝙ sumptū semen eius cū vino cocto ꝑ triduū successiue multū vꝫ nō potētibus sumere medicinas acutas. Et ex eis sunt sumach acatia hypoq. portulaca ⁊ semē ⁊ succus eius potatus: vt dixit Macer. Cornu cerui dixit Pliū. liᵒ 18ᵒ vstū potatū. Et Sera. ſm Dias. limatura eboris cū vino sumpta extrahit eos. Granatū acetosum. Cortex granati ⁊ flos eius ⁊ radix ipsius. Dixit Ser. ſm Dias. decoctio radicis occidit ascarides. Auice. dixit ꝙ cortex eius extrahit. Dixit Ysaac. vinū decoctionis radicū ⁊ corticū sumptū lumbricos ascarides ⁊ cucurbitinos iterficit ⁊ eijcit. Et poma assa dixit Aui. ꝯferūt ad v̄mes. Plātago minor dixit Macer. succus eius bibit' necat vermes. Oleū violaceū dixit Macer ꝯfert bibitū ⁊ isusuꝫ. Endiuia cicorea lactuca amara acetosa rubus siligo lac asine succus arācioꝝ acetositas citri ⁊ oia acetosa incidētia mām flāticeꝫ.

¶ In iterfectiōe aūt lumbricoꝝ dixit Ser. sufficiūt absinthiū ⁊ scebe ⁊ epithimuꝫ ⁊ mēta lupini amari aq̄ ciceꝝ calamētū fluuiale cordumeni semē caulis ⁊ ꝓprie de bassaro. i. de illa ꝯra. Et nigella qn̄ comedit᷑ ⁊ qn̄ ponit᷑ ēt in emplis de foris. Et fol. ꝑsici qn̄ terunt᷑ ⁊ ponunt᷑ sup vmbilicū ⁊ rubea. Et bacca vel bacce. s. cicer ipatoris. Radix lilij celestis costus amarus capparis ciminū ⁊ cortex radiceꝫ mori. Et Aui. vltra ea que nolat de ꝑdictis dixit ⁊ prassiū ⁊ cassiefigrana lauri cartamū cibil. Camepiteos. s. ⁊ camedreos hꝫ circa instās. Cētaurea pulegiū ⁊ alliū ꝓprie ita ꝙ aliqn̄ interficit ascarides ⁊ semē feniculi ⁊ absinthiū ⁊ radix enule exiccata ⁊ abrotanū ⁊ apij semē ⁊ anisuꝫ ⁊ nasturtiū forte est in hoc. Et ex frigidis nominauit Sera. aquā salicis. Aui. v̄o dixit. cortices salicis mirtus ⁊ saulel ⁊ semē atriplicis sol'one educit eos cū mortificatione ⁊ silr volubilis.

Medicie ascaridib' appropriate ⁊ cucurbitinis

¶ Medicine v̄o que appropriant᷑ ascaridibus ⁊ cucurbitinis dēnt esse fortiores ꝑdictis ꝑp plēs causas. pᵃ est dixit Aui. qr ascarides sunt remotiores ab eis que bibunt᷑. 2ᵃ qr sunt magis submersi in humiditatib' ꝯuenientibus eis. 3ᵃ qr sunt in chilis ꝯtinente eos. 4ᵃ qm̄ ipsi gn̄ati sunt ex mā grossiore ⁊ spissiore ⁊ ꝓpinqore ad cōplonē calam. s. extraneā suscipiēdā ꝑ putrefactionē: qr vt in cāis patuit ipsi sūt ex mā magis suꝑfluica ⁊ magis putrescibili. Et 5ᵃ cū ista: qr illa mā ex q̄ sunt est magis silis ei qd̄ est venenū eis: q̄re nō patit᷑ a suo sili dū nō suꝑfluit. s. illud sile qd̄ est venenū eis.

¶ Dixit Ras. in diuisionibus latos interficit scoba lupini

amari narciscus ⁊ lebrogi.al's.albrungi. Et sunt semina
parua in qbus sunt gutte albe ⁊ nigre: ⁊ sunt amara silis
granis robilie. Et decoctio eius vz. aliq loco albrungi ha
bēt almuri. Et ex eis sunt dixit ipse xi° ꝯti. aqua portulace
bibitaq emittit vermes latos. Et silr polium cū ꝓprieta
te. Et oleū nucum datū in potu plurics quolibet die emit/
tit eos. Et portulaca ipsa si copiose comedit quolibet die
emittit eos. Et karui emittit latos cuz ꝓprietate. Enula.s.
radix eius recēs premat ⁊ de succo eius sumant. ʒ.iij. qm̄
mirabile erit. Dicūt qdam. ꝙ eijcit lōgos ⁊ latos. ¶ Dixit
Gal. de tyria. ad Les. ⁊ ponit xi° ꝯti. ꝙ rubea piscis edu/
cit vermes latos. Et dixit ibidem: ⁊ ponit a Rabi in xx°
partic. cauilla vacce cōbusta ⁊ cū vino bibita purgat asca/
rides. Cubebe cū ꝓprietate emittūt longos ⁊ latos. Suc/
cus semp̄uiue emittit lōgos. Et succus mēte bibitus occi/
dit ⁊ emittit eos. Dixit Zoar in phe. theis. bibēs decoctio
nem seibin qd in latino dr̄ filix hz ex intestinis educere cu
curbitinos ⁊ ēt lōgos. Dixit Jud. ꝙ semē brau. al's. beatū
datū in q̄titate. ʒ.v. emitti facit nidum vermiū que appel/
lant cucurbitini penitus. Et ego extimo ꝙ sit semē sanctū
qd vocat semē vermium xi° ꝯti. semen portul. emittit ver
mes. ⁊ ait Ras. dico. hoc bonū est si fuerit cū calitate. Gut
ta vna vel due succi cucumeris asinini sumpta cū ouo sor/
bili emittit vermes. Et brionia cū vino bibita oēs vermes
eijcit. Et sauina bibita cū vino bñ limfato oēs statim ver/
mes eijcit. Succus grassule minoris oēs vermes occidit bi
bitus ⁊ emplastus. Vinū dulce decoctionis radicū granati
⁊ radicū fraxini bibitū oēs vermes mirabilr iterficit. Suc
cus basiliconis cū lacte bibitus. Flores celestes herbe que
dr̄ cataputia siue caputiola triti cum vino sumpti vtilr fa/
ciūt. Et succus cētauree bibitus in ieiunio vermes sup ola
necat ⁊ eijcit. Et ꝯferūt folia eius ⁊ flos ipsius. Nuclei ce
rasoꝝ ⁊ psicoꝝ mūdi pistati in aq̄ distēperent ⁊ colent: ⁊
colatura ipsoꝝ ad bibēdum det cū aliquo syrupo dulci.
Dixit Ras. xi° ꝯti. alkitrā emittit vermes sumptū in potu
⁊ positū in clysteri ⁊ inunctuz. Herba dicta porcareccia in
maritima inuēta comesta in frixellis vermes occidit ⁊ cuz
fluxu vētris expellit. Vinū decoctionis bugee bibitū oēs
vermes expellit. Vermes quoq iterficiūt ⁊ euacuāt aloes
succus ireos succus cucumeris asinini agaricus turbith
pulpa colog. cartamus. Dixit Aui. melius quo expellunt
vermes post mortificationez coꝝ est aloes. Et dixit. qñ hō
bibit de oleo potationez que supfluit q̄titatem que potis
est bibēdo ipsum interficit eos ⁊ eijcit. Et ꝓprie dosanci/
nū ēt ipsum interficit latos ꝓp suā amaritudinem ⁊ extra/
hit eos p suā viscositatem: ꝙ si nō fuerit posse bibere ipsuz
vna vice bibat ipsum vtēdo potu post potū sumēdo ex eo
coclearia duo. s. in vno potu vel vna vice. Et grana nil in/
terficiunt lūbricos extrahendo ipsos.

Medicie cōposite i[n]terficiētes vermes.

¶ De medicinis aūt cōpositis interficiētibus vermes ⁊ edu
cētibus eos est elm vtile qd sic fit. ℞. xiloal. ʒ.ʒ. zenzi. ma/
cis. añ. ʒ.i. cornu cerui vsti. ʒ.iiij. zedoarie. ʒ.ij. cordumeni
℈.i. seminis vermiū qd dr̄ sanctū a qbusdā dr̄ semē santo/
nici. ℥.ʒ. zuccari lib. ij. dissoluti in aq̄ graminis absinthij ⁊
mētastri fiat elm vel ꝯfectio in bolis. ¶ Aliud exptuz. ℞.
seminis sancti lib. i. cinamomi electi. ℥.ii. piretri boni. ℥.i.
ꝯfice cū melle dos. ʒ.ij. cū vino. ¶ Dixit Aui. piper grana
lauri cinnimū ⁊ mastix ꝯfecta cū melle dos. coclear. i. in ma
ne ⁊ tantūdem in hora dormiēdi. ¶ De syrupis ꝯueniūt
syrupus de absinthio syrupus de prassio syrupus de cala/
mēto. Et syrupus qui sic fit. ℞. succi mētastri succi radicū
enule succi absinthij succi rute depuratoꝝ. añ. ℥.iiij. succi
lactuce asini succi circoree ⁊ graminis. añ. ℥.vi. decoquat i
eis cornu cerui vstū sumach semen portul. ⁊ cortex grana/
toꝝ ⁊ colent ⁊ colatura syrupet cū zuccaro vel melle. Et
ꝯuenit tyriaca antiq̄. ¶ Dixit Aui. ad lūbricos. ℞. abro/
tani calamēti. añ. M. i. mētastri radicū enule recentiū. añ.
M. ʒ. decoquant in aq̄ ad ꝯsumptionem tertie partis: po
stea colent ⁊ colatura syrupet cum syrupo de absinthio ⁊
oximelle sqllitico. ¶ Aq̄ vtilis. ℞. radicū granunis siligi
nis ⁊ corticū granatoꝝ. añ. M. i. decoquant in aq̄ ad ꝯsū/
ptionem medietatis ⁊ colet ⁊ det ex ea in potu in q̄titate
lib. i. Et qdaz addūt in ea ad decoquēdū mētastrū. Attñ si
patiēs febriret abijce mētastrū ⁊ cortices granatoꝝ ⁊ loco
eoꝝ pone ordeū. ¶ Fac clystere vnū vel plura cuz aq̄ deco
ctionis sebesten sola vel cū butiro recēti ⁊ descēdent ver/
mes a stō ⁊ supioribus intestinis ad inferiora: qm̄ ipsi dili
gūt eā. Dixit Ser. ꝙ adherēt dulcedini eius ⁊ sic expellit
eos. Si tñ fuerint lūbrici in stō ⁊ vis eos educere p vomi/
tū da ad bibēduz aquā decoctionis sebestē aut in ore eius
pone fauū mellis ⁊ precipe ei vt deglutiat saluā: qm̄ ascen
dēt ad os ipsum ⁊ egredient. Cū aūt vermes ad inferiora
descēderint facilr cū enematibus extrahunt. ¶ Dixit Ga.
in li° de clyste. ⁊ scribit xi° ꝯti. clystere de abrotano bonū
ad lūbricos: ad latos aūt ⁊ cucurbitinos fiat ex decoctione
eius cū melle pauco ⁊ oleo. Dixit Zoar. adiuuat ad interfi
ciēdū eos ⁊ educēdū clystere de succo marubij ⁊ silib⁹ cly
stere ex decoctione cētauree minoris prassij enule ⁊ radicū
mori. ¶ Clystere vtile. ℞. aq̄ decoctionis matricarie arte/
misie cētauree abrotani pulicarie ⁊ folioꝝ psici rute ⁊ mēta
stri ⁊ clysterizent cū melle oleo amig. ⁊ yerapigra. ¶ Cly/
stere forte fit ex decoctione centauree isopi cartami pulpe
colog. ⁊ bauracb. ¶ Alkitrā vel aspaltū suppositū necat
vermes. ¶ Dixit Aui. medicine cōposite necātes ⁊ educē
tes vermes sunt oēs spēs yerepigre ⁊ pille absinthij ⁊ ꝯue
niūt pille facte de galbano ⁊ pēnidijs simul tritis. Et ꝯue
nit agar. ⁊ reu. ēt sumptū cū lacte. Et sticados solū cum
melle bibitum lumbricos occidit ⁊ leni laxatione educit.

Medicie approximan de ab extra.

¶ De approximādis ab extra dixit Zoar. ℞. farine lupinoꝝ
centauree minoris dulcis ⁊ folioꝝ psici ⁊ prassi pistent ⁊
distēperent cū aq̄ decima sui parte de aceto ⁊ supponatur
vētri. ¶ Sume panē ordei ⁊ assa ipsum ⁊ infunde in ace/
to: deinde extrahe ab eo ⁊ exprime in succo folioꝝ psici: ⁊
sic infusum ipone in sacculo ⁊ exprime ipsum ⁊ calin sup
stōm pone. ¶ Dixit Paulus. emplastro fiat sup ventrē cuz
absinthio farina lupinoꝝ abrotano corticibus granatoꝝ
⁊ galla. aut fiat sup vētrem totū cū folijs psicoꝝ aut cū fa/
rina lupinoꝝ mixta cū succo abrotani ⁊ felle taurino. Aut
℞. farine lupinoꝝ cētauree minoris. añ. ℥.ʒ. aloes succutri
ni fellis tauri. añ. ʒ.ʒ. misceant cū succo absinthij. ¶ Aut
℞. absinthij ⁊ nigelle ⁊ cornu cerui vsti. añ. tēpera cū mel/
le ⁊ suppone in pueris. ¶ Aliud bonū. ℞. succi absinthij
succi folioꝝ persici. añ. ℥.i. aceti ⁊ fellis tauri. añ. ℥.ʒ. aloes
pulpe colog. seminis sancti. añ. ʒ.i. olei amig. ama. ℥.ij. fa/
rine lupinoꝝ q̄tū sufficit. ¶ Aut. ℞. folia psici absinthiū
⁊ lupinos amaros: ⁊ bulire fac in aq̄ ⁊ aceto equalr sum/
ptis prius bñ subpistis: deinde accipe ⁊ exprime ⁊ sup vm
bilicū añ ⁊ retro cū fascia liga: qm̄ cito cogunt exire vmes
viuos vel mortuos. Dixit qdā. iungat vēter i vmbilico ⁊ in
fra i dispōne frida cū melle. In cala cū lacte ⁊ dimittat sic
vna hora deinde puluerē aloes caballini supaspge: qm̄ mi
rabilr iterficit eos. ¶ Infunde pānū in oleo calamēti: ⁊ su
paspge puluerē cimini ⁊ suppone vētri: qm̄ vermes cogit
exire sepius iteratū. ¶ Aut. ℞. panē assuz ⁊ ifunde in ace
to donec bñ mollificet: deinde exprime p petiā ⁊ accipe cola
turam ⁊ misce cā ⁊ cū succo absinthij ⁊ lumbri ortēsis ⁊
vtrinsq mēte ⁊ maru bij ⁊ folioꝝ psici ⁊ i. olla noua simul
bullire fac: deide adde puluerē aloes succutrini vel caballi
ni ⁊ colog. deide ifunde in hoc toto petiā ⁊ expssam vmbi
lico añ ⁊ retro suppone. ¶ Inungant nares cū tyriaca an
tiq̄. Inungat stōs ⁊ vēter añ ⁊ retro cū oleo amig. ama. aut
nucleoꝝ psicoꝝ aut cū oleo absinthij. ¶ Dixit Aui. empla
.s. ⁊ inunctiones ꝯforent cū eis que sunt sicut pulpe colog.
⁊ fel vaccinum ⁊ succus cucumeris asinini: ⁊ alkitran
⁊ aloes.

⁊ aloes. sup. ⁊ similibus. ¶ Dicunt quidam: terram super quam mingunt asini ⁊ lumbricos terre cum modico aceto frigere sup stõm pone. ¶ Et dicunt. pone paleas siliginis ⁊ lupinos in optimo aceto in quo sedeat patiens. Nam omnes vermes eodem die exibunt facto suppositorio de melle vel clysteri.

Cura q̃n vermes cõiungunt̃ cum casu appetitus.

¶ Uermes aũt q̃nq̧ cõiungunt̃ cũ casu appetitus: ⁊ imo hoc est fm plz. Et tũc cura est dixit Aui. rectificatio appetitus. Et q̃nq̧ inueniũt̃ in emplis: ⁊ in eis ẽt que bibunt̃ qd̃ aggregat ad cõfortationẽ appetitus interfectionẽ vermiuz ⁊ eductionẽ ipsoꝝ sicut sunt pill'e facte ex aloe ⁊ absinthio que debẽt sumi cũ robub acetosis. Et vz herba acetose comesta ac ẽt bibita cũ vino põtico. Et de vtilibus est vt fiat illinitio sup stõ cũ aloe dissoluto in succo pomoꝝ: q̃m suscitat appetitũ. Et q̃nq̧ pruidet̃ eis absinthiũ. s. in dispõnibus frigidis. Auic. aũt dixit. q̃n fit emplm ex absinthio ⁊ aloe: aut cum aloe ⁊ succo citonioꝝ vel pomoꝝ interficit vermes: ⁊ disrumpit appetitum.

Cura q̃n cõiungunt̃ vermes cum fluxu ventris.

¶ Et q̃nq̧ cõiungunt̃ vermes cũ fluxu vẽtris: ⁊ tũc si fluxus nõ est supfluus dixit Aui. nõ est neciũ nisi vt vermes interficiant̃ tñ. Motus nãq̧. s. ipse fluxus vẽtris extrahit eos. Si võ fluxus esset magnus deijciẽs v̾tutẽ: tũc est neciũ. dixit Aui. vt interficiant̃ vermes cũ stipticis amaris vt p eã aggregent̃ simul iterfectio vermiũ ⁊ restrictio nãe. ¶ Dixit Ras. xi° cõti. patiẽtes cũ vermibus solonẽ nãe debẽt sumere plãtaginẽ siccã in cibo: aut succũ eius in potu: aut decoctionẽ cẽtauree. Et de vtilibus est succus granatoꝝ acetosoꝝ cũ pulpa sua iteriori ⁊ cortice exteriori. Et sumach q̧dẽ est vtile ⁊ hypoq. ⁊ lutũ sigill'. ⁊ acetosa. ¶ Et q̃nq̧ ẽt q̃n cũ vermib⁹ est flux⁹ vẽtris timet̃ casus appetit⁹: ⁊ tũc dixit Aui. empl'et̃ cũ emplis in q̧bus est iterfectio aliqua vermium ⁊ nõ deijciẽtium virtutem. s. appetitiuam: deinde ipsi egerũtur post illud aut per naturam aut per suppositorium aut per medicinam.

Cura q̃n cũ vermib⁹ est febris.

¶ Et q̃n cũ vermibus affuerit febris tũc opz vt vermes interficiant̃ cũ medicinis frigidis: aut pauce caliditatis ex eis que sunt venena ipsis. ¶ Syrupus vtilis ⁊ cõueniens eis. ℞. succoꝝ endiuie cicoree abuglisse portulace graminis fumiterre plãtaginis ⁊ mẽte depuratoꝝ. añ. partes eq̃les. cõfice ex eis syrupũ cũ zuccaro ⁊ fiat acetosus dos. ℥. ij. cũ aq̃ endiuie vel graminis vel absinthij fm variã dispõnẽ febrisidoet̃ mane ⁊ sero añ cenã p duas horas. Dixit Paulus sumere dz decoctionẽ sebestẽ ⁊ sumere d̾ ipsis bibẽdo succũ endiuie amare cũ semine suo cõtrite. ¶ Syrupus alius vtilis. ℞. succi portul'. endiuie amare sol. q̃ci vel emulsionis nucleoꝝ ipsoꝝ. añ. fac syrupũ cũ zuccaro ⁊ exhibe cũ aq̃ graminis mane ⁊ sero. ¶ Emplm p pueris lũbricosis febriẽtibus. ℞. succi mercurialis ⁊ portulace. añ. ℥. iiij. succi sol. q̃ci. ℥. iij. aceti fortissimi. ℥. i. farina ordei qd̃ sufficit fiat emplm qd̃ ponat̃ sup ventrẽ. ¶ Qz si cũ vermibus cõtingat̃ aposte. Dixit Aui. necesse est regimẽ subtiliare. sup. ⁊ apos sicut exigit̃ curare non derelinquendo vermes.

Cura cum vermib⁹ cõiunguntur apos.

Cura aũt vermiũ paruoꝝ dixit Sera. hũs eos clysterizet̃ cũ aq̃ de cherua ⁊ alchitrã. Et decoctio allacidis ⁊ cẽtauree q̃n clysterizat̃ cũ vnaquaq̧ eaꝝ p se vel cõiũctis cõuenit. Et cõuenit aq̃ oliuaꝝ salitaꝝ q̃n clysterizat̃ cũ ea ⁊ almuri. Et clystere factũ cũ decoctione absinthij ⁊ olea ⁊ almuri. Et clystere factũ cũ decoctione absinthij ⁊ olei ⁊ pulueꝝ salitaꝝ. ¶ Et suppositoria facta ex sale ⁊ nitro ⁊ pulpa coloq. sunt iuuatiua valde. ¶ Dixit Aui. q̃nq̧ iterficit eos suppõ salis ⁊ clysterizatio cũ aq̃ calida ⁊ eradicãt mãm. Et cõfortãtius est clystere in quo decoquitur cẽtaurea ⁊ cartami ⁊ ysopus ⁊ ruta ⁊ coloq. Et fortius eo est suppositoriũ de alkitran: ⁊ clystere ẽt ex eo. Et dixit. ex eis que colligũt hos paruos est vt mittat̃ in ano caro pinguis salita. s. lardũ ligata cũ filo. ipsi nãq̧ aggregant̃ sup eã: q: diligũt ipsam: ⁊ post horã extrahat̃ ⁊ reiteret̃ vsq̧ quo mũdificet̃ sup. ⁊ postea puideat̃ de regimĩe. Et conuenit clystere cũ aq̃ vehemẽtis salsedinis: aut cũ decoctione cẽtauree nitri ⁊ mellis: aut cũ decoctione coloq. absinthij. Et vz cottũ infusum in oleo ablutore suppositũ vel in succo mentastri vel in felle bouino in quo dissolutũ sit modicũ aloes. Aut in oleo crisomilloꝝ. Dixit Ras. in diuisionibus curant̃ cuz inuoluitur lana in felle taurino ⁊ supponitur.

Cura vermium q̃ntum ad accĩtia.

¶ De intẽtione ad accĩtia. Dixit Paulus. subuenire debes cũ emissione vermiũ ad accĩtia iuxta modũ q̃litatis ipsoꝝ. Si pp agitationẽ vermiũ ex medicinis aut p ipsas medicinas fumus nociuus ascẽdat ad caput liniat̃ frons ⁊ locus cõmissure capitis ⁊ timpora cũ oleo ros. in quo dissoluta fuerit hypoq. ⁊ acatia. ¶ Quidã dixerũt q̧ si accipiat̃ fermẽti. ℥. i. ⁊ croci. ʒ. i. ⁊ aceti q̃ntũ sufficit ad liquefactionẽ ⁊ bonã icorporationẽ fermẽti ⁊ croci: ⁊ cũ eo inũgant̃ timpora: ⁊ cõmissure capitis ⁊ pibet ascẽsum vapoꝝ a vermibus ad caput q sunt cã subeth ⁊ alioꝝ prauoꝝ accĩtium. Si tñ vapores qui ascẽderũt reclusi forẽt in capite tũc inunctio fiat cũ eis que excludũt eos put dr̃ in sermone 3° capi. de cura sode ex vaporibus. ¶ Et si fetor affuerit oris dentur aromatica simplicia ⁊ composita.

¶ De egritudinibus ani in generali. Cap. lviij.

Dixit Gal. 9° trac. lib. x. tractatuũ. ⁊ est mirẽ mir. Egritudines ani difficil'r curant̃ pp multas causas: ⁊ eteni sensitius sufficiẽter est hec particula. dictũ est aũt multoties: q̃m hui⁹ particule irritant̃ facil'r ab acribus ⁊ austeris farmacijs. ¶ Scđa cã est: q: sunt supfluitatũ cibi exitus que p seipsas sunt mordaces ⁊ magis: q̃n egrediũt̃ ipsa colar: ⁊ aliq̃n ẽt aliq liquores. ¶ Tertia cã est eo q̧ medicis nõ est tps determinatũ appõnis farmacoꝝ: vt plm eni fm tpa nõ cõgrue mouent̃ ad excretionẽ qui laborãt. ¶ Et 4ª cã est caliditas ⁊ humiditas loci que indigẽt siccãtibus ⁊ ifrigidãtibus que nõ paꝝ cõferũt ad difficultatẽ curationis eoꝝ: ⁊ eo q̧ cõferũt que sunt stiptica ⁊ tolerare nõ põt locus mordacitatẽ existens facile sensitiuus. Et pp hoc iõ pprijssima farmaca sunt eis metallica quecũq̧ neq̧ acria neq̧ põtica oino existũt: hec eni cũ lota fuerint operantur absq̧ mordicatione qd̃ expedit. ¶ Et dicta Rabi scripsit in 9ª partic. Silr ⁊ Aui. hec dicta Gal. sumẽs ait. egritudines ani sunt difficiles ad sanãdũ pp q̃ttuor causas. p̃ª est: q: est colis in via expulsionis fecis: q̃re pueniũt ad eũ fex sepe q̃n oi hora ⁊ mouet ipsuz ⁊ addit in dolorẽ eius ⁊ diminuit eũ a quiete cũ q̃ cõplet̃ receptio iuuamẽti medicinaꝝ: q̃re nõ põt nã facere rectificationẽ ⁊ curatione egritudinũ eius. ¶ Scđa cã est: q: est inuersus penetrãs ab iferiori vsq̧ ad supiora eius. Inuersat̃ eni sicut inuersat̃ caliga cũ extrahit̃: ⁊ sicut inuersant̃ intestina aialiũ cũ q̃rit̃ ipsorũ mũdificatio: pp quã iuersionẽ difficilis fit adherẽtia medicinaꝝ ad ipsum. Fit aũt eius inuersatio vt exprimat post inuersionem. ¶ Tertia cã est: q: vehemẽtis est sensus quare multiplicat̃ dolor eius ⁊ multitudo doloris attrahit humores pibentes a curatione. ¶ Quarta cã est: q: est positus in inferiori corporis vel in inferiori parte vie expulsionis supfluitatum. s. in fine intestinoꝝ: quare facilis fit descensus supfluitatis ad ipsum ⁊ pprie cum obedit ad receptionem eoꝝ debilitas eius proueniens ex nocumento emorroydaꝝ vel aliaꝝ egritudinum eius. Ac etiam vt dicunt quidam: q: est debilis virtutis fm naturam. ¶ Et coadiuuat ad difficultatem curationis egritudinum ani rugositas ipsius. Et est pars enormis non facilis perscrutationis ⁊ verecundie detectionis eius. De anothomia autem ani dicetur in sermone 7° tractatu p̃° cap. de anothomia musculorum. ¶ Sunt autem egritudines ani emorroyde apostemata vlcera ragadie: mollificatio ani ⁊ exitus eius: pruritus ani ⁊ dolor ⁊ fistula morum ⁊ condilomata. Sed de fistula ani mora ⁊ condilomatibus dicetur in sermone 7°.

Nota causas per quas egritudines ani sunt difficiles.

Enumerantur egritudines ani.

¶De emorroydibus. Cap.lviij.

Emorroys vel ꝓprius emorroys ab emo qđ est sanguis: et roys qđ est fluxus q̄si sanguinis fluxus: et dicūt ꝙ vene emorroydales q̄n fluūt emorroyde vocantur: sed q̄n ingrossant̄ et nihil ab eis fluit a q̄busdam vocant̄ ꝯdilomata: a q̄busdā attici. Gal. dixit ꝙ rotunde collectiones in ano ꝯdilomata vocant̄: et attici s̄m eū sunt collectiones ani nigre q̄s tentare curare nō est necesse cū sint oīno icurabiles: sed tñ quosdam attici sunt emorroyde inflate. ¶Sūt aūt emorroyde vene quoq̄ a vena chilis ꝓcedētes que ad anū veniūt: et ad ipsum terminant̄ a nā ordinate ad mūdificandū corpus ꝑ euōnem sanguinis grossi melici per eas. Cū enim talis sanguis in corpore ꝯgregatus factus nāe odiosus per illas venas emittit̄ tūc eoꝝ orificia apiunt̄ et effluit et educit̄. Et post ipsius eductionem ipsaꝝ orificia claudunt̄. Et nō fit q̄dem hoc in oībus hoībus: sed in q̄busdā masculis: et ēt in q̄busdā feminis: sicut eniꝫ in mulieribus ordinata sunt mēstrua in mūdificationem corpoꝝ ipsaꝝ ita in q̄busdaꝫ viris et feminis ordinata est mundificatio corpoꝝ ipsoꝝ ꝑ dictas venas. Quāuis eni femine ꝑ menstrua ab humore melico mūdent̄ aliq̄n tñ alique eaꝝ ēt ꝑ emorroydas expurgant̄: et hoc erit q̄n in eis tñ humoris melici multiplicat̄: vt purgari expetat ꝑ duas purgationes. Maxime tñ emorroyde mulieribus eueniūt q̄n eaꝝ mēstrua preter naturā deficiūt vel minuunt̄: que ēt post nālem mēstruoꝝ defectū in aliq̄bus repiunt̄. Et sicut menstrua in mulieribus debite eueniētia oī mēse lunari fluere debēt sub debita illi corpori q̄ttitate: et sic fluētia corpora ipsaꝝ in debita sanitate custodiūt. Ita emorroyde debite fluētes oī mēse lunari sub debita q̄ttitate sanguinē emittētes corpora in q̄bus sunt in debita sanitate ꝯseruāt sanguinē emittētes et a multis egritudinib⁹ preseruāt et liberāt. ¶Potuit aūt nā predictas venas in extremo inferiori vie expurgationis superfluitatū: q̄ sanguinis grossi qui ꝑ eas expurgari dꝫ est ad inferiora descēdere: et postq̄ descēderit sua grauitas adiuuat ad aperiēdū ipsaꝝ orificia. Cū aūt aliud a dicto sanguine melico ꝑ eas purgat̄ talis purgatio non est a nā nālr ordinata. Nā sanguinis boni est vt retineat̄ et cedat in nutrimētū mēbroꝝ. Et sanguinis colici sui leuitate est vt ascendat et nō vt descēdat. Et sanguis flāticus melius ꝑ sarnas cias flā purgātes mūdificat̄ q̄ ꝑ ipsius eductionē: vbicūq̄ educeret. ¶Dicūt qdā ꝙ q̄mplurimi iudeoꝝ patiunt̄ hūc fluxū diuina vltione. Nā clamauerūt aduersum Jesuꝫ: sanguis eius sup nos et filios nostros. Et q̄dem dicūt hoc cōtingere eisq̄ in ꝯtinuo terrore ac anxietate ꝯsistunt: vnde melancolicum et grossum multiplicant.

Emorroyde put ab auctoribus sumit̄ triplr in modos siue species diuidunt̄. Uno mō s̄m formā et modū sube eaꝝ s̄m quē modū dixit Ser. ꝙ tres sunt spēs eaꝝ. Naꝫ ex eis sunt lōge sil̄es bautis. Et ex eis sunt late rotunde: et color eaꝝ est cinericius et sil̄ant̄ vue. Et ex eis sunt que sil̄ant̄ moro. Et Aui. dixit. diuidūtur in verrucales et vueas et morales et vesicales: et sic ꝯ̄ addere q̄rtam spēm. Quidā tñ dicūt ꝙ vesicales reducunt̄ ad vueas. Et verrucales q̄dē sunt dixit Aui. subtiles rotūde acute sil̄es paruis verrucis. Et vue sil̄ant̄ botris vue nigrere sunt late rotūde purpurei coloris vel ad purpureuꝫ declines. Et morales sil̄ant̄ moris celsi: et sunt granulose ad modū granuloꝝ mori celsi: et in colore sil̄ant̄ ipsis moris maturis: dicūt q̄dā nō ꝑfecte in q̄bus est rubedo: et sūt molles et sanguinee faciētes extimare: q̄ si comprimerent̄ paꝝ sanguinis ab eis fluere dēret. Et q̄dā dicūt. dicunt̄ sic q̄ sunt sil̄es colori venaꝝ in q̄bus est sanguis coagulatus. Et vesicales dicunt̄ sic: q̄ sunt exiles sil̄es vesicis: imo sunt q̄si vesice. ¶Ait Ras. xi° ꝯti. dico vidi emorroydas diuersos modos habere valde: sed admirāde erant ille que sunt sil̄es ampullis que fiunt in piscibus. Et fortassis istas vocauit Auic. verrucales. Ista tñ diuisio nō ꝯuenit emorroydibus nālr sanguinem emittētibus: q̄m ipse non inflant̄: neq̄ hñt in suis orificijs aliq̄ excrescētiam siue additamētum siue papillas a q̄bus ista diuisio sumit̄. ¶Scđo modo diuersificant̄ emorroyde s̄m locū in quo situant̄ ipsoꝝ orificia. Dixit Ser. q̄m quedā sunt in orificio eius. Et ambe iste vocant̄ extrinsece apparētes leniter vel cū parua loci aptione. Et quedā sunt intra anū fereꝫ apparentes nisi apiat̄ anus cū speculo vel alio instrō: aut nisi muerset̄ aut nisi violēter extra anū fiāt. Et vocant̄ intrinsece. Dixit. A. diuidunt̄ 2° emorroyde in extremis natas et in ꝓfundaēs vel apparētes et nō apparētes. Et siue sint intrinsece siue extrinsece alie sunt orte versus inferius circuli ani. i. versus collū vesice. Et alie sunt orte versus supius. i. versus partē exteriorē caude. ¶Et 3° diuidunt̄ s̄m ꝙ sunt emittentes sanguinem vel nō emittētes. Dixit Paulus. emorroydaꝝ sunt quedā de q̄bus emanat sanguis et vocant̄ aperte. Et sunt quedā de q̄bus nō emanat et vocant̄ cece. Et Aui. dixit. diuidūtur in aptas fluentes de q̄bus sanguis effluit: et nō in aptas nō fluētes dictas cecas et surdas: de q̄bus nihil effluit. Quidaꝫ tñ cecas vocāt ēt eas que sunt interius sensui nō apparētes. Gal. tñ 7° practi. solū eas vocat cecas ex q̄bus sanguis nō effluit. ¶Dixit Aui. predicte tres diuisiones emorroydaꝝ sunt diuisiōes eaꝝ famose. ¶Et emorroyde q̄dem sanguinē emittētes aut emittūt ipsum in debita q̄ttitate et s̄m ꝓportionem sanguinis in corpore: cuius sunt abūdantis et in debita q̄litate: et sanguinem nigrum grossum melicum et in debito tpe et in ꝯuencto piodo. Aut deficiūt in oībus predictis tribus q̄ttitate. s. q̄litate et tpe. Aut in duobus ex eis: aut in altero tñ. Et euenientes isto mō dicūtur euenire preter nām. Eueniētes aūt p⁹ mō ꝯsin̄ euenire s̄m nām: q̄uis fluxus iste emorroydalis in debita q̄ttitate q̄litate et tpe fluens nō sit simplr nālis. Non enim nālr esse dꝫ in hoīe: ideo semꝑ est ꝓter nām. Cum non debeat nālr supfluitas sanguinis ꝑ emorroydas expellibilis in corpore aggregari: ꝓp qđ talis emorroydalis fluxus nūquam in corporibus inculpabilr sanis repitur. Sed tñ aliq̄n ab auctoribus dr̄ naturalis nālitatem accipiens a ꝯsuetudine que est altera natura.

Et cause q̄dem emorroydaꝝ alie sunt itrinsece: et alie extrinsece. Et intrinsece q̄dē sunt sanguis vel humor alius acutus pūgitiuus mordicatiuus vel corrosiuus apiens orificia venaꝝ supradictaꝝ. Aut fex sq̄balosa vehemēter sicca apiēs in difficili trāsitu suo ipsaꝝ ora. Sz cā ꝯiūcta ipsaꝝ est multiplicatio sanguinis melici. Ait eni Gal. 6° affo. in cōmē. affo. emorroydas sanati ꝛc. Et ponit̄ xi° ꝯti. Et hic adduct̄ ab Aui. sic. nō est poīe vt accidant emorroyde nisi apiant̄ orificia venaꝝ in ano s̄m qđ dixit Gal. ex cā supabundātis sanguinis et grossitudinis eius ꝑ quē sanguinē expulsio fit fecis melice. Et ipse Auic. dixit ꝙ est ex melia nō q̄dem pura: atq̄ nunq̄ melia pura ꝑ ipsas emittit̄: sed ꝑ meliā intellexit sanguinē multū declinātē ad melicum. Et subdit. ex sanguine melico. s. nō tñ declinātē ad meliā q̄ntum ille de quo itellexit cū dixit ꝙ est ex melia: vbi semꝑ est sanguis melicus plus et minus. In lib° aūt de aere et regiōe dixit Hy. emorroyde accidūt de colera nigra magis et de flāte minus. Et Aui. dixit. paꝝ gñant̄ a flāte. i. a sanguine flātico: nō q̄dē pure flātico: imo melico cū ꝯmixtione flātis. Et cū gñant̄ a tali sanguine sunt q̄si sint vesice vētrū pisciū q̄s supra noīauit vesicales: iste tñ attribuūtur sanguini flātico. Uerucales aūt dixit Auic. sunt ꝓpinquiores ad hoc vt fiāt ex melia. i. sanguine multū melico. Et morales sunt ꝓpinquiores ad sanguinē. s. nō multū melicū. Et vue sunt inter istas et illas. s. q̄ fiūt ex sanguine nō participāte melia tantū q̄tū verrucales: plus tñ q̄ morales.

¶Cause

Emorroyde qd sit

Quare nā posuit predictas venas in extremo inferiori vie expurgationis superfluitatum.

Quot sūt modi siue spēs emorroydaꝝ.

Alia diuisio emorroydaꝝ sc̄dm loca sui ortus.

De causis emorroydaꝝ intrinsecis.

¶ Cãe aũt emorroidaꝝ extrinsece sunt vel eẽ põt aer calidus ⁊ humidus dilatãs ⁊ relaxãs dictas venas: ⁊ eaꝝ orificia. Propterea dixit Aui. ꝙ ipse multiplicant̃ cũ vẽto austrino ⁊ in regione austrina. Et de causis est ois calefactio applicata ano ⁊ in circuitu ei⁹: ⁊ ois dicti loci fortis fricatio: ⁊ vẽtosaꝝ in ipso appositio. Et quãq; est cã caruz itromissio in ano rei dure aspere aut canule clysteris pũgẽtis: aut suppositorij vel clysteris acuti. Et de eis diuturna sessio sup re dura. Et ex eis est timor frequẽs ⁊ multa sollicitudo. Exercitiũ forte: ⁊ ꝓprie eqtatio longa isuauis ⁊ vigiliaꝝ multiplicatio. ¶ Et de causis eaꝝ sunt oẽs cibi ⁊ potus melici sãguinis gñatiui. Ac isup quecũq; cibaria ⁊ potus acuta sunt amara salsa subtiliatiua aperitiua: ac etiam multum dulcia. Dixit Bimasui. emorroide fiũt ex sãguine melico ex supabũdãtia nutrimentoꝝ melicoꝝ multiplicatorũ: ac ẽt ex supabundãtia dulcium. Et dixit Rabi in 20° pticula. ꝙ dactali ĩpãlitas est emorroidas gñare. Et ipsaꝝ accidũt pp casuz pcussionẽ vel vuln⁹ dicto loco illatu. ¶ Ex dictis pꝫ que est cã mãlis eaꝝ: ⁊ que formalis: ⁊ que varia est varietate ipsaꝝ spẽꝝ dictaꝝ. ¶ Et efficiẽs est nã cretice vel sintomatice mãm nociuã per dictas venas expellẽs: coadiuuat̃ tñ nã i hoc aliqñ a grauitate mãe qua vt supra ad ptes inferiores descẽdere nãliter iclinat̃. Et a vilitate ⁊ debilitate loci qb⁹ ad recipiendas dictas supfluas mãs est parat⁹: ⁊ maxime cuz dolore vel ardore anus fuerit. ¶ Et cã finalis est vt p eas mã supfluica mala pellatur.

Signa generis haberi possunt relatione ⁊ visu: ⁊ ille qdẽ a quib⁹ n. sĩr sãguis effluit dolorẽ nõ efficiunt: qm̃ nec tumẽt: nec additamẽta hñt. ¶ Et signa etiã spẽruz diuersificataꝝ ꝭm modũ figure vel modi substãtie haberi põt relõne visu: ⁊ ẽt tactu cũ digito. Et oẽs iste species dolorẽ efficiunt ⁊ affligũt maxime sedentẽ ⁊ eqtantẽ. Ueꝝ verucales pre ipsaꝝ duritie fortius ⁊ deide vualeo: ⁊ postea morales: ⁊ vltimo vesicales min⁹ affligũt patientes pre mollitie ipsaꝝ. ¶ Et spẽs etiã eaꝝ diuersificate ꝭm locum hñi põt: sĩr relõne visu ⁊ tactu. Intrinsece cñ maxime cõprehendunt̃ dolore qui pcipit̃ apud imissionẽ clysteris vel licinij: ⁊ apud emissionẽ secũ iduratarꝝ. ¶ Et sĩr põt hñi notitia cecaꝝ ⁊ aptaꝝ: qm̃ a cecis nõ emittitur sãguis: ꝗuis aliqñ fluat ab eis aliqua mã marcida. Et in eis ẽ fortis dolor extẽsiuus a mã ɔtẽta in venis illis que ipsas extẽdit generat⁹. Et qñq; intãtũ multiplicat̃ in eis replo ⁊ extẽsio: vt sentiat̃ in loco grauedo ⁊ extẽdat̃: ⁊ cõicet̃ ad partes vicinas anchas ⁊ dorsũ: ⁊ ĩ imo qñq; extendit̃ dolor ad superi⁹ dorsi: vt nõ possit patiens se plicare. Et est cum eis qñq; inflatio in laterib⁹ ⁊ gurgulatio in vẽtre: ⁊ fiet aliqñ dolor eaꝝ pulsatiu⁹ molestus pterius quousq; aperiant̃ ⁊ dolorez eaꝝ adauget mala cõplo diuersa in loco cãta. Et cece qdẽ sp sũt cũ tumore ꝭꝫ aliquã de figuris supradictis. ¶ Apte aũt cognoscunt̃ qꝛ fluit ab eis sanguis niger ⁊ mẽlãcolic⁹. Uerũtñ dixit Hal. sup 6° epidi. ⁊ ponit̃ xi° ɔtin. non in qlibet dispõne sanguis exiens ab emorroidib⁹ erit niger: sed qñq; erit ruffus. Et tunc erit sanguis bon⁹ ex repletiõe corpis qñ in ipso sanguis fuerit supabũdãs quem nã expellit pro vtilitate corpis. Qñq; tñ egredit̃ sanguis ruffus pter hoc ꝙ nã expellat ipꝫ ⁊ nõ est in venis supabũdans ꝗtitas ei⁹. i. sup. sed qꝛ est colicus acut⁹ pũgitiu⁹ aperiẽs ora venarum ⁊ stimulãs expulsiuã. Et dit Ras. dico si fuerit ruffus ⁊ debilitat̃ ide corp⁹: tunc ipse expellit̃ absq; volũtate ⁊ opatione nãe: ⁊ vnde icidẽdus est statim. ¶ Et sãguis qdem q emittit̃ p emorroidas nõ erit cũ fece mixtus. Et si aliqñ ante fecẽ exeat: vtplm̃ tñ erit post fecem ⁊ cadit sup ipsaz. Et si qdẽ ad friditatez tenderit apparebit niger: aut decliuis ad liuiditatẽ: ⁊ erũt cũ eo ɔturbatio ⁊ dolor ⁊ grauitas in vẽtre. Et ad caliditatẽ erit ruffus cũ pũctura ⁊ mordicatione circa anũ ac si pateret tenasmonẽ. ¶ Et ꝗdiu emittit̃ sanguis malus color corpis erit bon⁹. Et si ad ipm fuisset color corporis malus melioratur ⁊ fit bon⁹: sed cuz retinetur malus sanguis ⁊ emittit̃ bon⁹: aut cũ emittitur pmo malus ⁊ subseqũter bon⁹ color pmutat̃ toti⁹ corporis ad colorẽ sedũ: ⁊ qb⁹ ambob⁹ itellexit. A. cũ dixit. plurimis hñtib⁹ emorroidas. i. fluẽtes aliquo dictoꝝ modoꝝ duorũ adest color prim⁹ eis. i. insepabilis ab eis q color est citrin⁹ dclinãs ad viriditatẽ vel palorẽ. Maxime in pcessu: ⁊ cũ ipsaꝝ supfluit flux⁹: eo ꝙ in eis ex ipso fluxu acqritur mala cõplo frida in epatib⁹ eoꝝ: quare neq; bene digerit: neq; bene sepat colerã a sanguie que vadẽs cũ illo sanguine indigesto frido ad membra colorat ea citrinitate declinãte ad viriditatẽ. ¶ Dixit Silib. ꝙ in vrinis eoꝝ: in qbus sanguis emorroidalis aut mẽstru⁹ retinetur apparẽt in fundo vasis arenule nigre que sũt signa dicte retẽtiõis: hꝫ tñ arenule nõ semp in qlꝫ retẽtione apparẽt: sꝫ cũ apparẽt significãt: vt dixit Silib. ¶ In lib. de morte veloci xi⁹ ɔtinẽ. In quo fuerint emorroide ⁊ in genu fuerint pustule supabũdãtes morit̃ in 20° die. Et dĩ ibidẽ si apparuerint pustule multe nigre iter spatulas morit̃ in die 20°. ¶ Ait Ras. xi° ɔtin. si sanguis emorroidalis supuenerit paulatiz: dum in tarditate sua nigrescat melior erit: ⁊ magis conueniẽs eo ꝙ venit subito: bon⁹. n. ⁊ vtilis sanguis est superueniẽs grossus ⁊ niger: q vero est tenuis ⁊ ruffus ipse est icidẽdus. i. abscindẽdus ne sequat̃ eũ defectio vtutis. ¶ Dixit Ser. ille q̃ sunt intra anuz sunt difficilis sanatiõis: qm̃ nõ est facilis ipsaꝝ tact⁹ vel sensus: sicut eaꝝ que sunt extrius. Et neq; tãgunt eas medicine sicut opꝫ. Et Auicẽ. dixit. deteriores sunt itrinsece respectu extrinsecaꝝ. Et deteriores sunt verucales vualib⁹ ⁊ moralib⁹. Et deteriores ꝓprie sunt ille que redeũt ad ptem virge: qm̃ qñq; stringũt vrinã cuz apatione loci eaꝝ: quare cõprimũt vesicã. Et sĩr dixit Ser. Et subdit. ille que sunt retro nõ nocent multũ. Et illarũ que sunt extra anũ aut in circuitu ei⁹ nocumẽtuꝫ est leuis. ¶ Dixit Almã. emorroide longe deteriores sunt rotũdis. Et rotũde min⁹ male sunt oĩbus alijs. Et que nascũtur in anteriorib⁹ ex pte testiculorũ deteriores sunt: qꝛ cum magnificant̃ viaz vrine ɔstringunt: ⁊ si necesse est eas incidi timetur inde apa in vesica. ¶ Dixit. A. multotiens extimat aliqs ꝙ hẽat emorroidas ⁊ nõ hꝫ nisi vlcera in recto: ⁊ in eis que sunt supra ipm̃: ĩõ opꝫ vt cõsideret̃ illud ⁊ fiat distinctio inter ea p signa ne possit cadere error in curatiõe sup. ⁊ sĩr qñq; extimat aliqs nõ hẽre emorroidas: ⁊ hoc qꝛ sunt pfunde: ⁊ tñ hꝫ eas. Et distinguit̃ iter vlcera ⁊ emorroidas: qꝛ ab vlcerib⁹ exit sanies vel mã virulẽta que non exit ab emorroidib⁹ nisi vulnerentur. Et in vlceribus sentitur dolor ⁊ mordicatio fortior non solum in emissione sqibala: sed ẽt fecum liquidarum.

Nõ sp ab emorroidib⁹ egredit̃ sãguis niger: sꝫ aliã ruffus.

De cura emorroidarũ in gñali. dixit Almã. si sãguis recẽs sine dolore p inferiorẽ regionẽ interpolate tamẽ egrediat̃ non est cõstringẽdus nisi ex eo patiens debilitetur: a multis. n. passionib⁹ exinde liberat̃. Et. A. dixit. nõ opꝫ ex emorroidib⁹ apertis fluẽtibus vt sanguis fluens retineat̃ donec pueniat patiens ad debilitatẽ: ⁊ ad mollificationẽ genuũ. i. debilitatẽ ⁊ impotentiã tolerandi corpus ⁊ mouẽdi ipm. Et nisi pueniat ad cõprehensionez sincopis: ⁊ nisi videatur sanguis nõ niger. Et cum necessitas fuerit restrictiõis ei⁹: dixit ipse meli⁹ est vt extrahatur. i. separetur patiẽs ab illo fluxu paulatim ⁊ non subito: nã enim dꝫ subito restringi. ¶ Dixit Sor. ꝙ flux⁹ iste tã diu cõfert ꝗdiu sentiũt patiẽtes se alleuiatos ⁊ melius conueniẽtes. Sed cum sentiũt se grauiores ⁊ cũ casu appetit⁹ ⁊ fedo colore: ⁊ tunc iam superfluit fluxus ⁊ restringẽdus est. ¶ Scias ꝙ vt sumitur ab auctorib⁹ emorroide trib⁹ modis corpus patiẽtis molestare possunt. Uno mõ qꝛ quia fluxus earuz supfluit: cuius supfluitatis cãe hñi põt ex dictis infra in ca° fluxus menstruoꝝ. 2° modo qꝛ retinetur flux⁹ eoꝝ ɔsuet⁹ q dꝫ fluere: cui⁹ retentiõis cã aliqñ est sanguis

Nota q sĩr flux⁹ sãguinis emorroidaꝝ nõ dꝫ restringi nisi hoc liceat.

grossitudo: vñ nō valet currere. Aut cutis spissitudo: ⁊ siccitas eiꝰ que corrugat orificia: que aliqñ accidit post vstionē factā in orificijs eaꝝ pp retinere supfluū fluxū eaꝝ: aut alia de causis retentiōis fluxuū. tertio mō qꝛ eaꝝ orificia inflantur fm aliquē dictoꝝ modoꝝ ⁊ dolorē cānt. Et pōt accidere inflatio eaꝝ qñqꝫ in oibꝰ eis qñqꝫ in vna vel plibꝰ. Et silr retētio fluxꝰ qñqꝫ est pp cām in vna eaꝝ: qñqꝫ i pluribꝰ qñqꝫ in oibus. ¶ Dixit Auicen. si nō fuerit dolor nec asꝑa nec īflatio in ano nō erit tunc plūia necessitas curationis eaꝝ. s. cū medicinis localibꝰ. Nā eaꝝ curatio cū eis qñqꝫ pducit ad fistulā ⁊ ragadias ani. ¶ Et scias ꝙ in curatione emorroidaꝝ itrinsecaꝝ aliqñ necessariū est vt iuersetur anus. Inuersat autē aliqñ cū ventosa cū igne ano apposita: ⁊ aliqñ cū medicinis acutis ei appositis. Unde xiº ꝯti. dixit Ras. ad iuersandū anuz. ℞. pipis ⁊ baurach añ. ptē. j. tere bene ⁊ suppone. Aut. ℞. nitri ⁊ saxifragie ⁊ fellis tauri succi panis porcini ⁊ mellis. añ. ptez ꝯuenientē terant incorporent ⁊ supponant. Dixit tamē Ras. dico ꝙ inuersatio facta p clistꝫ ē melior ⁊ salubrior. Et dixit quādo iuersatus est anus liga euz cum filo de sirico firmio: ⁊ dimittēdus est douz īstabit: deinde soluēdus est: ⁊ poteris tūc exequi voluntatē ⁊ opōnem tuā. Ait Gal. ꝙ cū anus iuersabitur cū dictis medicinis durabit eminēs dum durabit cuz medicinis que ꝯuenietes sunt ei nō solū in emorroidibus sꝫ ⁊ in oibꝰ alijs ꝓfundis ⁊ itrinsecis egritudibꝰ eiꝰ.

Regimē in dieta in curatione emorroidarum.

Cura itaqꝫ ⁊ ꝓseruatio ab eis cōplet dieta ⁊ potione. Uerū in curatiōe eaꝝ aliqñ exigitur cyrugia. Et dieta qdez tā ꝓseruādo ꝙꝫ curādo exigit: vt ab oibꝰ supradictis causis que habēt eas īducere custodia fiat: ab oibus itaqꝫ cibis melicis abstinere oꝫ. Et dixit. A. opꝫ vt alienēt a se oē grossuz ex carnibꝰ: ⁊ rebꝰ alijs leuibus. i. facilr alterabilibꝰ ⁊ ꝯuertibilibꝰ. s. in putrefactiones vel in coleraz acutā vstiuā. Unde dixit. ⁊ alienet oē adurens sāguinez ex cibarijs calidis ⁊ seminibꝰ. s. calidis acutis. sup. ⁊ oibus talibꝰ medicinis nisi fm q̄ntitatē iuuamēti. s. ꝙ faciūt in digōne vel subtiliatiōe sāguinis grossi: q̄re vitāda sunt legumina carnes āntique grosse pisces bestiales ⁊ paludestres. Et vitent acria: sinapim ⁊ omnes herbas acutas vel amaras: ⁊ piper ⁊ alias species ꝟtutem acutam ⁊ digne habentes. Et vitent dactilos. Et Auicenna dixit ficus: qidest recentes meliores sunt eis ꝙꝫ dactili ꝓpter cām supius dictā a Rabi. Et qꝛ ficus digestibiliores sunt. Et dicūt qdā. nigre ficus sunt eis meliores albis: sꝫ ego nō video causaz. Opꝫ autē dixit Aui. vt comedāt ea quoꝝ digō est velox ex carnibꝰ ⁊ vitellis ouoꝝ ⁊ ex cōdimētis pinguibꝰ ⁊ silibꝰ cibarijs. Cōceduntur eis caro gallinarū ⁊ pulloꝝ perdicū ⁊ fasianoꝝ ⁊ aliaꝝ auiculaꝝ bonarū. Et caro edi lactātis ⁊ lactātis vitule. Et caro agnoꝝ annualiū ⁊ castratorum iuuenuz. Et pisces petrosi squāmosi parui. Et oia cibaria eorū fiant cū pinguia vt remaneat fex mollis nō exiccata. Dixit. n. Aui. ipendat studiū in lenificatiōe nāe: vt nō noceat durities fecis ano: ⁊ magnificet labor. i. dolor. s. in exꝓmēdo feces duras. Nā sūt cāe attractiōis supfluitatū ad anū. Et meliꝰ cū quo fit lenificatio nāe. dixit Aui. est ex solutiuis ⁊ lenitiuis sūptis ex medicinis: ex qbꝰ iuuamētū affertur emorroidibꝰ sicut sunt pillule de bdellio. Ipsaꝝ. n. iuuamentū in emorroidibꝰ habētibꝰ piodos est apparens ⁊ manifestū: q̄uis nō sint plurimi iuuamēti in emorroidibꝰ fixis nō habētibꝰ piodos: in qbꝰ alia lenitiua ꝯferūt iuuamentū: ⁊ ꝑcipue siracost. Et cōcedit eis panis mundus recens: nō tamē calidus. Et ex herbis borago ⁊ buglosa endiuia lactuca ⁊ cucurbita ⁊ olera mollia. Et ex fructibꝰ ficus recentes bene mature vue dulces: ⁊ granata dulcia. Et amig. d. dixit Aui. ex eis que ꝯferunt est assiduatio cū melle. Dixit Zoar. ⁊ ēt Rabi in 22ª particula. qd lauacruz ani factū multotiēs cuz aqͣ dulci tepida est securitas ab emorroidibꝰ. Cū. n. regimen rectū plene obseruatū fuerit emorroide aut nō supuenięt oino: aut si superuenerint: ita leuis erit earū vexatio ꝙ aut erit oino nulla aut paruipēdetur. ¶ In spāli tñ dieta emorroidaꝝ variatur variatiōe suaruz speruz. Unde Ser. dixit. si cūo sāguinis est supra mēsuraz cibi ꝯuenietes opꝫ vt sint pauci stipticitatē facientes sūpti ex eis in qbꝰ nō sunt supfluitates: sicut tri ⁊ amidū ⁊ cāda rusuz ⁊ acrigi cū pastillis ꝯtritis. s. cum granis stris ⁊ his siles ⁊ condiant cibaria cū sumach ⁊ silibꝰ. Et comedant portulacā plātaginē ꝯsolidā maiorē ⁊ siles herbas. Nota tñ ꝙ stiptica in hoc casu nō debēt sumi ante cibū: sꝫ silr cū cibo vel post cibū qd meliꝰ est: ⁊ hoc ne fecē induret ⁊ naturā siccet. Sꝫ q hꝫ emorroides opilatas. dixit Sera. opꝫ vt sit cibꝰ ꝯtrariꝰ ꝑdictis sicut res que mouēt sāguinem ⁊ exprimūt ipm. Et ꝯferunt istis res que mouēt sanguinem mēstruū. Nam qcquid ꝓuocat mēstrua ꝓuocat emorroidas. Et silr qcquid restrigit mēstrua restrigit emorroidas fluētes siue cibꝰ sit siue medicina. ¶ Dixit Ras. xiº ꝯtinē. ex tertio lib. humoꝝ. Illi quoꝝ venaꝝ orificia in īferioribus aperiunt. s. fm ordinē nāe nō patiunt pleuresim: ꝑꝑ pleumoniā maniā: ⁊ corrosionez ⁊ herisipillā formicā cum pustulis prauis excoriationē cutis scabiē ipetiginē lepraz cancrū aut aliquē siluz morboꝝ. Qꝛ si huiꝰ habētes emorroidas fluētes fm ordinē nāe curāt cū icōuenieti ordie. s. ꝙ restringātur oēsꝛta ꝙ nō ampliꝰ effluat ab eis sanguis. Accident eis ꝑdicte egritudies. Ait. n. Ipo. 6º affo. emorroidas sanāti antiq̄s nisi vna relicta. s. qua solita purgatio fieri possit piculuz est fieri maniā aut ptisim. Et Gal. dixit. in cōmento. ꝙ piculum est fieri dolorē cpis ⁊ idropisim: ⁊ alios morbos melicos: sicut est scabies ⁊ excoriatio cācer allopitia ⁊ silia ⁊ melia ⁊ epilepsia melica lepra ⁊ alia que fiūt a melia nāli vel innāli. Redit. n. sāguis melicꝰ feculentus q solebat exire sup epar ⁊ eiꝰ cōplonē corrūpit ⁊ sequūtur inde egritudies ꝑdicte ⁊ eis siles. Unū dixit Aui. qñ retinetur sanguis ex eis fluere ꝯsuetꝰ timetur aliq̄ egritudinuz supradictaꝝ: ⁊ timet idrops pp illud qd accidit in epate de apate malo duro ⁊ corruptiōe cōplonis eiꝰ. Et timetur ptisis ⁊ dolor pulmonis ⁊ pectoris: qm̄ qñ corpꝰ repletur ꝑdicto sanguine malo: qñqꝫ expellitur ex eo ad pulmonez ⁊ pectꝰ q corrūpit cōplonez eiꝰ ⁊ venas ipsiꝰ: vñ sequitur ptisis. A ꝑdictis aūt oibꝰ egritudinibꝰ fluxꝰ eoꝝ debitus ꝓseruat ⁊ liberat. Dixit. n. Aui. in sāguine q currit ab emorroidibꝰ. s. cōgrue est securitas ab herpetestiomeno: ⁊ mania ⁊ melia epilepsia melica. s. ⁊ herisipilla procedēte a colera adusta: ⁊ a formica miliari: ⁊ cācro ⁊ excoriatiōe ⁊ scabie ⁊ lepra pleureti piplemonia ⁊ frenesi. Et ꝑdicte qdē egritudines retētione emorroidalis fluxꝰ sequūtur nisi nā aut ars ei subueniat. ¶ Subdit. n. Ras. vbi supra. ꝑdicte egritudies eis accidēt ⁊ pibunt nisi humor soliꝰ fluere frequēter euētur ab eis. sup. aut diuertatur: aut alr ipse iterū emorroide ꝓuocētur. Et cūo eiꝰ fieri pōt flēmia ⁊ solutiōe vētris. De flēmia dixit Ras. ibidem. dico ꝙ flēmia dat magnū iuuamētū si fit dolor ab opilōne orificioꝝ venaꝝ: ⁊ maxie flēmia saphenaꝝ vt ifra. ¶ Et de purgatiōe cū farmatica dixit Bima'ui. sumēde sunt he pillule i hebdomada bis: qm̄ mirabiles erūt. ℞. mirabolāoꝝ idoꝝ bellircoꝝ ⁊ kebuloꝝ. añ. ʒ. xv. seis porri. ʒ. v. gentiane. ʒ. iiij bdellij iudaici. ʒ. x. serapini. ʒ. iiij. infundātur gūme in aqͣ porroꝝ colata die ac nocte: deide terātur bn̄ cū alijs medicinis: ⁊ fiāt inde pillule quaꝝ dos. est. ʒ. iij. Et subdit. iter dies vtatur trifera parua. ¶ Et diuersio qdem sanguinis a via earū magna portio est curationis ipsaꝝ ꝓpterea dixit Auic. ꝙ multotiēs accidit patientibꝰ emorroidas fluxus sanguinis narium: ⁊ retinētur emorroide. s. fluētes. sup. ⁊ ipse ⁊ silr non fluētes recipiūt fluxu sanguinis narū iuuamentū: ꝓpterea ꝙ fit deriuatio sanguinis ab eis ad partes narū. Et silr dixit cū in mulieribꝰ patientibꝰ emorroidas declinat sanguis ad matricē ⁊ fluit in mēstrua iuuatur eo.

Cōones ⁊ diuersiōes ꝯuenientes emorroidibꝰ fluentibus latentibꝰ ⁊ retractis.

Qꝛ si

Oꝛ si spōte sanguis vt dictuꝫ est nō declinauerit oꝫ medic⁹ ip si⁹ declinationē inducere cū ꝓuocātib⁹ mēstrua aut ape rientib⁹ orificia venaꝝ nariū. aut sup. oꝫ medic⁹ diuertere ipm sanguinē ad ptes alias. Unde dixit. A. ꝙ vētosatio. s. facta cū scarificatiōe iter ābas spatulas ꝯfert ad eas diuer tendo mās ab eis. Et ꝯfert ēt ista scarificatio ad mās meli cas ꝑꝑ cōitateꝫ quā hñt spatule ad os stōi: ad qḋ multum fluit hūoꝛis melici. Et tu potes videre ex mō loquēdi au ctoꝛū ꝙ iste diuersiones ꝯueniūt etiā in restrictiōe emoꝛroi daꝝ supflue fluentiū vt inferi⁹ appebit. ❡ Et scias ꝙ in oī patiēte emoꝛroidas est mala cōplo: que vtplm est mālis ex mā melicar aut in coꝛpe toto aut saltē in ēpe ꝑꝑ quam gñat humoꝛē ipm melicū grossuꝫ quē nā necesse hꝫ ꝑ emoꝛroi das expurgare: aut saltē in splene ipsi⁹ qua nō pōt epar mū dificari ab hūoꝛe melico: q̄re necesse est vt ipsa mala cōplo rectificet ipsa mala mā euētur ꝛ diuertat. Dixit. n. Auicē. opꝫ vt in iceptiōe curatiōis emoꝛroidaꝝ rectificet coꝛp⁹. s. a mala cōplone que aderit aut in coꝛpe ipsoꝛ aut in ēpe: ꝛ vt curet splen aut epar si opoꝛtuerit ꝑꝑ societateꝫ ei⁹ cū gñat ex eo ex sanguie malo ꝑdicto. Et opꝫ vt euētur sāguis ipse malus melicus ita vt flōmetur saphena ꝛ vena que est i po steriori pte calcanei. ꝛ vena almabib. curuature poplitis ꝛ est foꝛtioꝛ illis: oēs. n. iste flōmie educūt sanguineꝫ grossuꝫ melācolicū. Sic igitur ex ꝑdictis pꝫ ꝙ generalis itētio cu rationis emoꝛroidaꝝ cuꝫ regimine ꝯueniēte predicto tres hꝫ itentiōes: quaꝝ prima est toti⁹ coꝛpoꝛis male cōplonis alteratio: ꝛ eius equatio ac ēpis ꝛ splenis. 2ᵃ est sanguinis mali ꝛ alioꝝ hūoꝝ equatio: ꝛ digō ac deide euō. Et 3ᵃ ē di uersio ipsi⁹ sanguinis: ꝛ hūoꝛuꝫ ad ptes oppositas ignobi les: que implete si nō ꝯuenerint aut nō suffecerint deueniē dum est ad curas particulares.

Tres sunt gñales itē tiōes in cu ra emoꝛroi darū post regimē dictum.

❡ De spāli cura emoꝛroidarum. Cap. lix.

St autem spālis cura emoꝛroidaruꝫ triplex: quaꝝ vna est ipsa rū ꝓuocatio ꝛ aptio. scḋa est supflue fluētium strictio. Et tertia est iflatiōis siue tumoꝛis seu apatis eaꝝ ꝛ doloꝛis ide ꝓueniētis sedatio: q̄ sedatio si fieri nō poterit ꝑ instrm potiōis erit nečia ad ipsaꝝ curationē cyrugia. ❡ Dixit Auic. medicie que ad emoꝛroidas ꝯueniūt alie sunt apientes eas. i. ꝓuo cātes. Et alie sunt ꝯstringētes sāguinē cuꝫ supfluit. Et alie sunt incidētes. i. apientes surdas. Et alie sūt sedatiue dolo ris. s. ꝑ remotionē apatis ꝛ male cōplonis eaꝝ. Et alie sūt ꝯsolidātes. s. post opationeꝫ manualē. Et medicine que ꝑ dictas intētiones pficiunt dixit Auic. aut sunt eaꝝ que bi bunt. s. aut ꝑ clystere inijciunt aut sunt eaꝝ que exteri⁹ ap proximant: que sunt aut suppositoꝛia: aut epithimata: aut empla ꝛ linimēta: aut pulueres aut suffumigatiōes: aut aq̄ in qb⁹ sedetur. Aut est res strictiua. s. ligatura. ❡ Et suffu migiis emoꝛroidaꝝ. Dixit Ras. in diuisionib⁹ q̄dā fiūt ad desiccādū: sicut cū radicib⁹ capparis radicibus colloq. fru ctu sauine ꝛ silib⁹. Et q̄dā fiunt ad mitigādū doloꝛē: sicut cū bdellio adipe gibbi camelli. Et oēs ꝑdicte medicie aut sunt singulares: aut cōposite. ❡ Et scias dixit Aui. ꝙ qñ cunq3 aggregant apa aut ragadie cū emoꝛroidib⁹: tūc opꝫ vt curēt in ꝑmis ragadie aut apa: deide emoꝛroide. ❡ De pma itaq3 intētiōe que est ad ꝓuocādū emoꝛroidas ꝛ ape riēdū restrictas dixit Hal. 7° practice. Emoꝛroide cece ape riende sunt: vt defluat sāguis malus qui in eis est: fiat tñ vt paulatine fluat. Et Auic. dixit. opꝫ vt studiū ipendat i ape riendo surdas. ꝛ faciēdo vt currat sāguis ex eis q̄ntuꝫ posse est vel vsquequo debilitet: ꝛ egrediat sāguis rube⁹ clarus in quo nō sit nigredo. Dixit tñ q̄dā. non fiat extractio multi sanguinis subito: sed paulatim ꝓuocent. ❡ Prouocātur [illegible] in nō ꝯsuetis pati eas maxie cū multiplicant i eis egri tudines melice alique vel plures ꝛ nō pōt pfici curatio eaꝝ dicta vel potiōe: tūc. n. curant cuꝫ ꝓuocatiōe emoꝛroidaꝝ.

Unde ait Ypo. in affo. melācolicis ꝛ nefreticis emoꝛroides inate bonū. In hoc monens medicū ꝙ si spōte nō innascan tur debeat eas artificialr ꝓuocare. Et in ꝯsuetꝫ hr̄e eas fluē tes ꝓuocari debēt cū restricte fuerint ꝛ maxie si iflant. Nā talis aptio assecurat ab euentu egritudinū melicaꝝ: ꝛ cessa re facit inflationē ipsaꝝ: ꝛ doloꝛē sedat ꝛ apa. Nō tñ apien de sunt statim post restrictionē: sꝫ cū ꝑcesserit nāle tpꝰ ap tionis: ꝛ maxie si senserit patiēs coꝛpoꝛis grauitatē. ❡ Cū ergo itentio fuerit ꝓuocādi vel apiendi eas tūc opꝫ vt inci piatur a flōmia saphenaꝝ: qm̄ eaꝝ flōmia sepe eas ꝓuocat. Et si aliqñ ꝓuocare nō potuerit supplet vicē flux⁹ eaꝝ: qm̄ ꝑ eaꝫ euātur sāguis melic⁹. Dixit Auicē. fiat iuuamētū ad aptionē eaꝝ cū flōmia saphene ꝛ vene curuature poplitis. Quidā aūt in casu quo flōmia fieri nō possit apponūt san guisucas sup ipsis venis. Oꝛ si sic ꝓuocate nō fuerint dige ratur mā ꝛ subtiliet sanguis cū apitiuis nō foꝛtꝫ calidita tis ne viant ꝛ igrossent sāguinē: deide fiat purgatio cū edu centib⁹ hūoꝛeꝫ melicū vel ēt viscosuꝫ: si cuꝫ sāguine fuerit mixtū flegma. ❡ Scias tñ qḋ meli⁹ est ante flōmiā ꝛ pur gationeꝫ dictā, ꝛ etiā post vt emoꝛroide ipse leniant ꝛ mol lificent ad hoc vt aperiētia approximāda possint in eas i primere. Dixit. n. Aui. oꝫ in ꝑmis vt leniant ꝛ mollificētur cū balneationib⁹ ꝛ vnctionib⁹ ex oleis de ꝑsicis ꝛ de criso millis ꝛ de amig. ama. ꝛ medulla cerui ꝛ bdellio ꝛ silibus que mollificāt. Et ꝑcipue ꝯuenit mollificatio ipsis qñ sunt inflate miscēdo cū mollificationib⁹ ea que resoluūt sine at tractiōe qualia sunt anodina vt mollificādo ꝛ resoluendo detumescāt ꝛ disponātur ad aptionē. Et de mollificātibus sunt folia malue altee ꝛ folia cinoglosse: qm̄ inest ei ꝓprie tas in hoc. Et de resoluētib⁹ cū eis miscendis sūt flores ca momille mellilotū fenugrecū semē lini ꝛ flores vtriusq3 sti cados cū decoquunt in aq̄ ꝛ fit sessio in ea: aut recipit ei⁹ fumigiū: aut fit fomētatio ex ea vel spōgia vel filtro. ❡ Di xit Dyas. ad emoꝛroidas iflatas: ꝛ tumoꝛē verēdoꝝ. ℞. ma la maciana lignosa pte eaꝝ q̄ est int⁹ purgata ꝛ in sapa co quātur cū ʒ. vi. als. ℈. vi. croci ꝛ cū cocta fuerint cū pulpā panis mollis optime terātur donec in ceroti mollitieꝫ ve niā: ꝛ loco supponātur. Nā h̄ mollificat resoluit ꝯfoꝛtat ꝛ desiccat. ❡ Ungᵐ vtile ad emoꝛroidas moꝛales tumētes. ℞. piguedis anatꝫ anseris ꝛ galline dissolutaꝝ. añ. ℥. ij. ra sine pini albe olibāi ꝛ galbāi. añ. ʒ. ij. olei ros. ℥. j. cere citri ne: qḋ sufficit. coquant. in die vngēde sunt. Uerucales aūt dure remolliūtur cū vitello oui cōquassato i estate cū oleo viol. aliꝫ tpibus cū oleo amig. d. vel butyro ꝛ mucillagis altee ꝛ fenugreci. ❡ Unguentū liniens ꝛ detumescere fa ciens emoꝛroidas iflatas. ℞. olei amig. d. ꝛ amara. olei ꝑsi coꝝ vel crisomilloꝝ butyri recentis sine sale adipis anatis anseris ꝛ galline ꝛ vulpis medulle cerui ꝛ vituli mucilla ginis fenugreci seis lini: ꝛ euisci malue ꝛ brance vrsine añ. ꝑtē vnā: bdellij galbani resine pini. añ. ptis vni⁹ tertiā cere citrine qḋ sufficit quo fiat iunctio sepe: qm̄ doloꝛeꝫ ēt mi tigat. ❡ Cū itaq3 mollificate fuerit apiantur. dixit Ser. do nec euētur qḋ est in locis de sāguine malo: qm̄ qñ facimus hoc sedatur doloꝛ. ❡ Aperiūtur aliqñ flōmo adhibito cu ius vuln⁹ sit sit latū vt inde effluat sanguis grossus. Et ali quādo cū appositione sanguisugaꝝ sup eis donec ipleant tur ꝛ cadant post quaꝝ casum dimittatur sāguis fluere ꝑ ꝫ necessitatē. Et aliqñ cū fricatione aspera facta sup eis cum pāno aspero ꝓprie infuso in succo cepe vel felle tauri: ꝛ mo dico aceto i quib⁹ sit puluis aloes succotrini. Et de vtilio rib⁹ ad fricanduꝫ sunt folia fic⁹: qm̄ vnūquodq3 ꝯfricatur donec totū lac ab eo effluat. Postea cuꝫ supficie ipsi⁹ folij tamdiu fricētur emoꝛroide donec apiantur. Et valet frica tio cū paritaria. Dixit Dyas. ꝙ cipperū. s. fricatū apit orifi cia venaꝝ ꝛ simil'r squinantū. Et Gal. dixit. ꝙ oleuꝫ camo mille. s. cotule. Aui. videtur velle. ꝙ sit alacoen idest mer curia. dixit. n. ꝙ ꝓuocat sanguinē ꝛ amplificat poꝛos apie

De apiēti bus emoꝛ roidas post eaꝝ molli ficationē.

orificia emorroidarum inunctũ sup anũ. Et radix hermoda-
ctili cũ succo marubij. Aut radix aristologie cum origano
emplastata apit eas. Dixit hobes xiº ɔti. ℞. pulpe collogn. ʒ.
iij. ꝛ misceant̃ cũ oleo amig. ama. ꝛ fiat liciniũ lõgũ: ꝛ sup-
ponatur: q̃n emitteẽ sãguis post q̃nqꝫ horas si oĩ hora in-
novetur liciniũ. Et Auic. hoc idẽ dixit. Et dixit hobes. de
apientib⁹ est ciclamen. Et Auicen. dixit. succus bucor ma
rien. Et Mes. dixit. q̃ est de magis apientib⁹. Et de apien
tibus dixit hobes. est alliuꝫ ꝛ cepe: ꝛ fex olei de lilio ꝛ mel
anacardinũ. Et cepe lõge rubee quas. s. nr̃o idiomate voca
mus maligias infuse in oleo ꝛ supposite: sunt eniꝫ acutio-
res alijs cepis. Et Aui. de eis dixit. succus cepe fortis cum
supponit̃ maxime post mollificationẽ eap cuꝫ fomẽtatio-
ne ex aqua decoctiõis mentastri ꝛ edere terrestris. Et q̃nqꝫ
ponit̃ dixit Auic. cũ p̃dictis ꝛ alijs medicinis aliqd de la-
cticinijs: ꝛ de stafisagria. ꝛ de stercore colũbino: q̃n ipsum
aperit eas proculdubio. Radix lilij. i. ireos quocunqꝫ mo
do applicet̃ eis aperit eas: ꝛ oleũ factũ cuꝫ radicib⁹ eius.
Et oleũ laurinũ aperit eas iterũ. Dixit Dyas. fel tauri cum
licinio imissum aperit emorroidas. Ver dixit Ser. q̃ for-
tasse ptransit terminũ in apiendo pp acuitatẽ ei⁹ ꝛ fortitu
dineꝫ sue mordicationis. Dicũt vtiliter fit fricatio cũ lana
vel pãno aspero insuso in. ℥. j. fellis tauri in quo sint. ʒ. ij.
aloes succotrini pulverizati: ꝛ. ʒ. ij. aceti acuti. Et de apien
tib⁹ est liciniuꝫ ex cotto infuso in succo foliop ficus. Et ra-
dix lus minoris mundat⁹ sicut liciniuꝫ supposita. Et de re-
bus vtilib⁹ est vt trib⁹ vel quattuor dieb⁹ mollificent̃ emor
roide cuꝫ inunctiõe frequẽter facta ex oleo laurino irino ꝛ
de matricaria. Et postea supponat̃ liciniũ ex aspalto ꝛ gal
bano factũ. Aut supponat̃ emplꝫ factũ cũ eis. dixit Ser.
q̃n approximat̃ fel tauri. sup. vel alie medicĩe acute multũ
opꝫ vt administrẽtur cum timore ꝛ cautela ꝛ cognitiõe co
rũ in qb⁹ administrent̃. Nã opꝫ vt attendat̃ velocitas sen
sus mẽbri ꝛ fortitudo acuminis medicine. ¶ Qz si in ano
excitatur acuitas ꝛ ardor pp medicias appositas dixit ho
bes sup. s. p appositionẽ medicinap acutap ponatur ĩ ano
liciniũ ex oleo ros. ꝛ flõma sapbenã. Et dixit Auicẽ. q̃nqꝫ
apitur emorroida ex obuiatione ipsi⁹. s. ad medicinas acu-
tas suppositas. s. ante q̃nqꝫ horas: sed in vna hora vel dua-
bus vel ex obuiatiõe ipsi⁹. s. ad aliquã rem durã asperã vel
ad man⁹ infirmi cũ fortiter scalpit eas. ¶ Aperiunt̃ etiaꝫ
emorroide aliq̃n cum medicinis ebibitis post bonã molli
ficationẽ earuꝫ: sicut cuꝫ aloes ꝛ ieris magnis: sicut cũ vsu
diacalamẽti vel diatriõ pipereon. Et dicunt q̃ ciminũ sepe
comestũ aperit eas. ¶ Dicũt. cũ de novo fuerit facta restri
ctio emorroidap ꝛ fuerit necessitas reaperiẽdi eas suppo-
natur pãnus lineus infusus in albumine oui solo aut mix
to cum pulvere masticis aut olibani vel sanguinis drac. ꝛ
dimittatur donec bñ exiccet̃ ꝛ firmiter hereat: deide amo-
veatur subito ꝛ violenter: quoniã aperientur. ꝛ removebi-
tur ab eis crusta desuper facta. Si vero aperte fuerint: sed
non sufficienter iterentur aperientia. q̃ si non tolerant flo-
botometur saphena: quoniam vt iam dictum est. sup-
plet vicem earum.

Secũda inten[tio] ẽ restri[ctio] flux⁹ sanguinis nimis flue[n]tis.

¶ De scda autẽ intentiõe que est ad restringendũ nimiũ fluẽ
tes sciendũ est q̃ ipse eisdeꝫ intentionib⁹ ꝛ modis restrin-
guntur que dicte sunt in fluxu sãguinis nariũ: ꝛ dicẽtur in
restrictione cap. Dieta ergo si vt vitẽtur acuta amara salsa
ꝛ multũ dulcia. Et vitẽtur res asse ꝛ frixe: ꝛ sumptio stipti
corũ ante cibum: ꝛ vt nõ exiccẽtur feces: ꝛ noceãt cũ duritie
ꝛ aspitate sua. Et vitet̃ ira ꝛ mot⁹ fortis vigilia mult⁹ coi
t⁹. Vtat̃ cibis stipticis multotiẽs dictj ꝛ glutinosis. Et ob
hoc extrema aialium in cibo frequẽter. bibãt vinuꝫ rubeũ
ponticũ: ꝛ pprie in quo extinguat̃ caliber: ꝛ aqua etiã ipsa
extinctiõis calibis convenit. Et ɔuenit in estate iulep ros.
cum aq̃ portulace vel plantaginis. ¶ Divertat̃ sanguis cã
emorroidap cuꝫ apione vene basilice: vel saluatelle in ma-
nu iterãdo eã: sed parũ sãguinis extrahat̃ in vice. Et dixit
Gal. pmo de igenio sanitatis. Incidit fluxũ sanguis emor
roidap positio ventosap sup ventrem sine scarificatione: ꝛ
cum scarificatiõe ponãtur sup lumbos ꝛ renes ꝛ inter spa
tulas q̃n plꝰ valent. Qz si aliq̃ mã acuta fuerit cã fluxus
eũetur cum cõpetenti farmaco. Dixit Jude⁹. pillule bdellij
incidũt fluxuꝫ emorroidarum. Dicunt. plus conferunt in
periodicis q̃ꝫ in alijs. Deinde si fluxus perseueret dum de-
bilitet abscindatur cum rebus constringentibus intus ꝛ
extra approximatis.

¶ Et de approximãdis ab intra dixit Almans. troc. karabe
cum succo sumach: aut sirupum qui sic fit. ℞. de succo vue
acerbe. Dixit Theodosi⁹ xiº ɔti. ℞. triferã puam ꝛ misce
cum vna pte sui de squãma ferri rectificata. Et Auic. dixit
ex eis que bibunt̃ ad hoc est trifera minor ĩ qua posita est
scoria ferri ĩfusa in aceto hebdomada vna a qua postea co-
letur acetũ: ꝛ postea fricetur torrefaciẽdo in sartagine cali
da ita vt bibat. i. exiccetur ip̃m acetũ: ꝛ deinde teratur sco
ria: ꝛ fiat pulvis subtilissim⁹. ¶ Et qdam. rectificãt scoriã
ferri sic. ℞. squammã que repitur iuxta incudem ꝛ subti-
lissime tere: ꝛ bulire fac in aceto forti agitãdo sepe cuꝫ spa
tula: deide exicca eã in aere: deinde iterũ tere: ꝛ tritã iteruꝫ
bullire fac in aceto vt supra: ꝛ sic fiat ter vel quater: ꝛ vlti-
mo subtilissime pulverizet̃: ꝛ de isto pulvere exhibeatur:
q̃n colorꝫ restaurat: melius ɔsumit superfluã pinguedi-
nem attenuat cancrũ occidit fistulã curat saniem exiccãdo.
Alij vo infundũt ipsã in aceto forti in quo infusuꝫ fuerit
dragagantũ ꝛ gũmi arab. ꝛ dimittũt eã in eo p hebdoma-
dam: postea exiccãt vt dixit Aui. ꝛ terunt ꝛ exhibẽt eã cuꝫ
pulvere cinamomi ꝛ gar. ¶ Cõfectio d̃ scoria ferri restrin
gens fluxum mẽstruop ꝛ emorroidap. ℞. mirab. nigrorũ
emblicop ꝛ belliricop. añ. ʒ. v. nardi squinãti ciperi pipis
zinzib. ameos olibani. añ. ʒ. ij. scorie ferri rectificate. ʒ. xv.
mellis dispumati ꝛ cocti in aqua decoctionis p̃dictop mi
rabolanop vsqꝫ ad ɔsumptioneꝫ aque q̃tũ sufficit. ¶ Di-
xit Sera. cõfert ei qui assellat ex sanguine semp hoc medi-
camẽ. ℞. tubel ferri. i. squãme ferri rectificate: seis porri ꝛ
ameos. añ. ʒ. ij. fruct⁹ capparis vel tamariscos sicci. ʒ. iiij. te
rantur ꝛ cribellẽtur dos. ʒ. j. cum. ℥. i. aque porri ꝛ aque ca
lide. ℥. ij. ¶ Dixit Almã. si multuꝫ debilitatur nutriẽdus
est cuꝫ succo citoniop ꝛ bibat vinum stipticuꝫ. Et si hec ꝛ
alia non sufficerint ɔfectio de scoria ferri danda est. ¶ Et
de ɔueniẽtibus est electuariũ qd̃ sic fit. ℞. Dyamiconis ele
ctuarij de radicib⁹ ɔsolide maioris trialandali. añ. ℥. ij. tro
cis. de terra sigil. ꝛ troc. karabe. añ. ʒ. i. ß. ꝛ bene incorporen
tur. dos. ℥. v. cũ. ℥. iij. aque plãtaginis vel portulace. Aliud.
℞. corallorũ rub. optime pulverizatop. ʒ. i. ꝛ exhibe cum
℥. iij. aque plãtaginis. ¶ Dixit Ras. xiº ɔtin. ℞. corallorũ
s. rub. ʒ. ij. thuris masculi. ʒ. i. gũmi. s. arab. ʒ. v. confice cuꝫ
albumine oui troc. dos. ʒ. i. cum aqua plãtaginis: confert
valde si bibatur omni mane. ℥. iij. aque sublimationis celi-
donie: ꝛ ipsa herba comedat̃ in frixellis. Et cõfert bibere
mane ꝛ sero vinum rubeũ stipticum in quo infusuꝫ fuerit
ipericon folia vel radix ꝛ succ⁹ millefolij cum vino extra-
ctus bibit⁹. ¶ Dicũt. teratur turtur vsta: ꝛ sumat̃ ex ea. ℥.
i. balaust. ꝛ gũmi arab. assi. añ. ℥. ß. dos. fit. ʒ. j. cuꝫ vino sti-
ptico. Et ɔuenientium singulariũ sunt plãtago portul. hy-
pogsti. balaustia psidia bolus armenus: terra sigillata: su-
mach spodium acatia karabe: gũmi ara. assi. cornu. cerui
vstum: ꝛ insup queciiqꝫ sanguinẽ ingrossent. ¶ Et corrigi-
tur epar. Dixit Almã. ponatur supra epar emplm̃ de spica
qd̃ in cap⁹ epatis dictũ est ab eo. ¶ Et si magnificetur flu-
xus dũ debilitat ꝛ pducat ad saltuꝫ cordis. Cura fiat dixit
Ras. xiº ɔti. cum emplis ɔfortantibus cor ꝛ stõm ꝛ cũ dia
musco ꝛ vino odorifero ꝛ succo carnium.

Nota mo[dum] p̃paran[di] scoriã ferri ꝛ dan[di] eã.

¶ De approximãdis ab extra si sederit in aqua ferrariorum
vel aluminis in qua bullierit gallia psidia ꝛ balaustria cõ-
fert ei.

fert ei. Et emplm de tasso barbasso decocto cū vino stipti
co & bene contrito: & pmixto cum puluere gallarum masticis
olibani & filium stipticorū vtiliter applicatur. Et petie in-
tincte in succo tassi barbassi mixti cū oleo crisomillorum con
ueniunt applicate. Et rub⁹ emplastus vtilis est. Et Aristo.
pulverizata trita restringit statim. Et cinis scarparum antiq-
rum vstarū supaspersus cōuenit statim. Et confert sessio in
decoctiōe xilocaracte: & clysterizatio cū ea. Et sedere i esta
te sup sacculo pleno rosis & mirtillis sic bullito in aq̄ & ex-
presso dum fuerit tepidus. Et in hyeme sup sacculo in quo
fuerit saluia recens ptusa: & in oleo multo frixa iclusa. Di-
citur q̄ si vatica mortua bene ptusa fuerit cū sulfure: & cū
succo ipsi⁹ vatice fiant troc. & cum eis fiat fumigatio mira-
biliter stringit fluxū: & sedat dolorē. Et q̄ experimēto mi-
rabili iuentū est q̄ cinis buffonis applicat⁹ emorroidibus
solus vel cū aliquo pueniente subito tollit dolorem sāgui
nem sistit & exiccat eas si cōdilomate fuerint. nec opz vere-
ri venenositatē ipsi⁹: q2 tollitur p vstionem ab eo sicut tol-
litur a supioribus. Et idē dicunt opatur puluis sāguisuge
plene sanguine būano cum vrituri & ei⁹ puluis applicatur
emorroidib⁹. Fiat emplastrū ex mastice olibano acatia su-
mach mirto: & sāguine drac. optime puluerizatis & icorpo
ratis cum albumine oui & pilis leporis minuti icisis & tela
aranee. Aspgāt exteriores cinere foliorum oliue: & cinere te-
starum oui mixtī. Et ad itrisecas fiat liciniū ex dictis cinerib⁹
cū sepo castrati mixti. Et psit addi cerusa lota dragagātum
acatia & filla. ℂ Et vehemēter stringit hoc medicamē. ℞.
pulueris pinee cōbuste: & filtri cōbusti: gipsi gūmi arabi. &
pilorum leporis minutim incisorum. aā. incorporent cū mucil-
lagine psilij: & succo tassi barbassi. Et valet fumigiū ex vi-
no decoctionis kalendule: & foliorum porri. ℂ Medicamen
restringēs sanguinem emorroidarū: & etiā vndecūq̄ fluat:
ita q̄ etiā ex arteria incisa. ℞. aloes thuris sāguinis draco
nis boli ar. pilorum leporis minutim incisorum aā. ptes equa-
les terātur subtilissime: & misceātur cum tela aranea supra
ex molendino & supponatur.

Emorroyde vo tumētes sanguinē non emittētes sed dolorē faciētes curātur aut cum
aptione earum: aut cum exiccatiōe ipsarum: aut cum incisiōe ea-
rum. Et aptio qdem ipsarum fit sicut di- tū est supra: aut cum
flōmo cum quo cura fit secura & magis psto. oz autē flōma
ri quecūq̄ tumidior appet: & sin- re sanguinē fluere donec
niger egredit si tolerat vtus. Et si non pcūatur flōmis apiē
do scōa die aliā: & tertio aliā & vl- ra si expediēs fuerit. Aut
fit cū appositiōe sāguisuge: de quib⁹ nō magna ponatur in
bubulo subtili & puo de cānae: & suppon- tur bubulus cū
ea vni emorroidarum: & teneat quousq̄ adhereat. Deide alia
sanguisuga ponatur in alio bubulo: & fiat similiter super
alia emorroida: & sic vltra sm q̄ videris expedire: aut fit cū
fricatione facta super os cū folijs fici: aut cum panno in-
fuso in succo squille & similibus. Aut fit cū medicinis acu-
tis prout dictum est supra.

Exiccatio vo ipsarū fit cum medicinis ab iteri⁹ ex-
bibitis & cū ab- extrinseco approximatis
ex itrinsecis sumēdis sunt pillule de bdellio: & trifera ferru
ginea. Dixit. A. aq̄ alluminose bibite & ēt ablute retinent
cursum emorroidarum. s. exiccādo eas. Dixit Joāniti⁹. detur
in potu galbani sicci. ʒ. ij. q2 sanabit eas. Et si dent in po
tu in eadē dosi ter nō subuertetur in eo penit⁹. Et Auic. di
xit. q̄ hoc est ex electis exptis. Et dixit. Serapinū & storax
sunt ex eis que bibunt. Et ex eis sunt pillule aggregatiue
maiores: & pille zacharie Aui. in 5°. ℂ De approximādis
ab extra dixit Auicē. sunt fumigatiōes. Et earū fortior est
anacardus. Dixit Joāniti⁹. q̄ fumigiū cum anacardo fre-
quēter factū cadere facit eas. Et similiter fumigiū bdellij.
Et qñq̄ sufficit fumigatio. Dixit Aui. cū tamarisco mul
totiēs & ptinue. Et dixerūt qdā. q̄ fumigatio cū folijs mir
ti sumatiua ē valde. Et silr cutis nigra. i. semē milij: alo mir
ti excorticata & mixta cū sale armoniaco. Aut. ℞. bdellij &
seis porri & corticis radicū capparis. aā. cōtere: & sup pru-
nas sub scāno psorato pone: & patientē supsedere fac vt fu
mus inde ad anū feratur. ℂ Dixit Joāniti⁹. fiat fumigiū
cum tamarisco ter. s. in die: q2 emorroide ide desiccate cō
sumētur & cadent postea. ℂ Dixit Filagori⁹. si fumigabit
emorroida sandaraca eam cōtabescere faciet & desiccabit:
& applanabitur: ita q̄ nō emittet de ea aliqua hūiditas. Et
ait Ras. dico sedere debet in aqs stipti. is & fumigari cum
sandaracha mirra & felle porci. Et pellis serpentis in fumi
gio abundāter posita desiccat eas. ℂ Fit aūt fumigatio p-
dictorum qñq̄ cum traiectorio. i. instro simili emboto inge-
niose posito in ano ab extremitate: eius & fumigat in ipso. &
qñq̄ fit cum vase psorato. s. scāno super qō sedetur. ℂ Et
dixit Aui. approximāda ab extra qñq̄ sunt ablutiōes: si-
cut cum aqua alluminosa cū ipsa exiccet eas. Et silr aqua
decoctiōis rerū multum stipticarum. ℞. nucē cypressi: & corti
cem exteriorē glādium & mediocriter cōtere: & in vino stipti
co bullire fac: & cum illo vino diebus ptinuis mane & sero
anum lauat assidue: & patiens lauare eas cum vrina sua: q2
ide emorroide exiccant & dolor sedatur. Et dixit. A. qñq̄
sunt linimēta: linimētum. n. cum myrra corrodit. i. desiccat
emorroidas. ℂ Dixit Mādinus. emorroidib⁹ inflatis ci
to subuenit si supponat bombax intinct⁹ in oleo rōs: vel in
oleum nucum qō bulierit in pomo collogn. aut itinctus in
oleo cotonidij. ℂ xi⁹ ptinentis dicit. cōprimant corna re-
centia: & in aqua. s. succo ipsorum inoluatur lana & ponat su-
per emorroidas frequēter: & tollet eas dino. Et si fricantur
bene cum ea celeriter tollit eas: & significatio habet de hoc
p verucas que. s. cū ea tollunt. Ait Ras. dico: supponatur
aqua cornorum recentiū pluries: si emorroide fuerint iterio
res. Et si fuerint exteriores fricētur cum ea & tollētur peni
tus. ℂ Medicamē q̄ dicūt rē mirabile. ℞. foliorum oleādri
ʒ. v. & tere ea: & pone ea in. ʒ. xxx. olei: deinde coquātur & co
lētur: & lana inoluta in illo oleo supponatur: & si fuerit ite
riores cum eo illiniant & sanabūtur penit⁹ absq̄ alio me
dicamine. Et cōfert valde iunctio cum oleo cucumeris asi
nini. sup. ℂ Et qñq̄ sunt balnea & encatismata: sicut sede
re in vino pōtico decoctionis anacardi fruct⁹ tamarisci: &
sauine & rorismarini: aut in aqua ferrariorum in qua decocta
sint pdicta: aut in aq̄ alluminosa. ℂ Sup. & qñq̄ sūt empla
stra. ℞. extremitatis rorismarini & in oleo ros. decoque &
cū modico farine ordei cōmisce & applica. Et cōfert prassiū
in vino pōtico coctum cū sale pistatū suppositum. ℂ Dixit
Sera. fiat emplm eis cū porris elixatis & emollitis cū bu-
tyro vaccino: & post fumigētur cum radice capparis: & se-
mine porri. Et dicūt. q̄ policaria cataplasmata curat emor
roidas iteriores. Et q̄ radi. es cardamomi cum quib⁹ ppa
rātur pāni bene decocte in vino: & postea pistate donec fiāt
sicut mel & reseruētur in vase eneo & ex eo itromitte in anū
ad emorroidas iteriores: & emplētur ēt cū eo an⁹ desoris.
Nā dixit Sera. q̄ curat ēt ragadias. Et Dyasc. dixit q̄ cu
rātur cum eo ēt claui corporis & mirmicie: & accordine &
dixit Dyas. q̄ semē aneti solum in cataplasmate adhibitū
tumores emorroidarum: & cōdilomata soluit. Et valet ēt bi-
bitū: & folia rorismarini in vino decocta pistata: & more em
plastri supposita valēt. Et dixit Ser. q̄ emplm factū ex ti-
mo & aceto euellit emorroidas & verucas & superexcrescē-
tias malas: que in ano fiūt. Et succ⁹ eius forti⁹ illud facit.
Et adhuc forti⁹ opatur cinis eis pp fortitudinē sue exicca-
tiōis. sup. & ex eis pulueres supasperi. ℂ Dixit Theodo.
pānus blau⁹ & cornu ircinū & rami granati sm ptes equales
cōburant & puluerizent subtilissime supaspgatur puluis
eorum subtilissime: p⁹ ea tā lotis cū aq̄ vrine patientis: q2 in
vno die vel duob⁹ desiccat emorroidas: & ōtumescere facit
& dolorē tollit. Et idē facit puluis pinee cōbuste similiter

administret⁹. Et similr puluis factus de folijs myrti ⁊ folijs lauri: ⁊ cornu ircino. Quidaȝ dñt. si patiens est masculus opȝ sumi cornu hircinum: ⁊ si est femina caprinū. Et aliqui addūt ad cōburēdū cuȝ eis pſidiā ⁊ cininū ſm partes eq̄les. Ulnacia cōbusta ⁊ in cinerē reducta cuȝ aceto malaxata ⁊ supposita tumorē emorroidarū ⁊ cōdilomatare oēȝ tumorē ani sanat: qꝛ fortiter desiccat. ⁊ idem facit cinis fermētoꝝ vitis. ⁊ valet puluis folioꝝ rorismarini supposit⁹. ℭ Ait Ras. xi° ɔti. dico ad desiccādū emorroidas hec decoctio bona erit. ℞. fructū sauine ⁊ corticē thuris: ⁊ extremitatē tamarisci panem porcinū cyperū ⁊ cornua spine. i. ericios crinobatis: ⁊ coque in aq̄: ⁊ in ea sedeat patiens frequēter ⁊ ipso egrediēte ab ea sparge sup eas de galla ⁊ sale armoniaco. Et expectet trib⁹ horis ⁊ iteꝝ ingrediat̄ aquā ipsaȝ: ⁊ sic frequēter faciat aspergēdo puluerē supradictuȝ donec mortificabunt̄. Et cū mortificate fuerit tolle eas cū instr̄o: aut emplentur cū butyro: ⁊ porris donec cadāt per seipsas. ℭ Aut dixit Aui. sunt licinia. s. facta ex reb⁹ exiccantib⁹ eas. Et ex eis que sūt mirabilia. dixit Aui. est vt incidatur radix dragōtee in frustra pua silia suppositorijs: ⁊ infundat̄ in vino die ac nocte: deīde retineat vnum illoruȝ q̄ꝫtū possibile est. Quidā aūt hoc faciūt de radice iari q̄ est dragōtea minor. formāt ex ea suppositoriū ⁊ reliq̄s partes radicis ponūt in circuitu vt cōprimāt suppositoriuȝ. ℭ Et dicunt qdā. ℞. nouē spicula alliorū mundata ⁊ aliq̄ꝫtuluȝ quassata ⁊ ligētur in pāno lineo ⁊ in oleo buliāt postea ponātur sic cum sacculo supra emorroidas q̄ꝫto calidiora pati potuerint educunt. n. morbū cum tota potētia. ℭ Dicūt q̄dam pone sup prunas puluerē sulfuris: ⁊ statim ei suppone herbaȝ scrofulariā que est filius denti equinor: ⁊ recipiat̄ fumus ad anū: multū dolorē tollit ⁊ emorroidas desiccat. ℭ Et dicunt. de patiēti ad comedēdū radices bardane lotas ⁊ bene rasas: postq̄ꝫ ex eis cōfecisti tortellas cū ouis: ⁊ in paucis dieb⁹ liberabit̄. ℭ Scias ꝙ ista exiccātia i emorroidib⁹ moralib⁹ multū ꝓficiunt. In verrucalib⁹ aūt duris parū nisi pus remolliant̄. Et de remolliētib⁹ eas ē emplastrū factuȝ de radicib⁹ porri coctis: ⁊ cū butyro icorporatis. Et ex eis est oleū de semine lini bullitū cuȝ scarabeis ⁊ porceleonib⁹ ⁊ setis porcinis: ⁊ postea ɔiunctuȝ ⁊ inunctuȝ. Alialia quoq̄ꝫ pusilla que platule vocant̄: ⁊ in domib⁹ sepe reperiunt̄ tolle ⁊ frige ea in oleo donec exiccent̄: ⁊ de ipsis exiccatis fac puluerē: ⁊ vnge cuȝ ipso emorroidas. ⁊ ipȝ puluerē superaspergeꝫ: q̄n sanat eas. ℭ Itē limacias cū testis earuȝ tolle: ⁊ pone in fornace donec cōburātur sic ꝙ teri possint. Et puluerē earum subtilissimum emorroidibus ⁊ condilomatib⁹ superaspergeꝫ: mirabiliter. n. emollit eas: ⁊ dolorem mitigat.

Incisio aūt emorroidaꝝ. Dixit Sera. incidūt eas cū ferro. Et quidaȝ cum medicinis acutis. sup. quidem cuȝ ligatura. Ante tñ q̄ꝫ icisio fiat quoquo mō de ꝑdictis fieri debeat ꝑmittēda est flōmia basilice. ℭ Dixit. A. ex bonis. s. faciētib⁹ ad curam ꝑdictā est flōmia basilice ante incisionē ⁊ ligationē sup. ⁊ acutoꝝ appōnem. Et h̄ vt ꝓhibeatur p eaȝ apatio loci que posset sequi ex defluxu humoꝝ ad locū ꝓpter dolorē. Ligatura tñ securior est icisione. Cūq̄ꝫ incidere ligare aut acuta superponere farmaca volueris recordare ꝑcepti Ipo. qd̄ est ꝙ vna relinquat̄ ex qua sāguis fluere possit. Dixit. n. Auic. cū sunt emorroide plures nūero nō opȝ vt icidātur oēs simul: imo opȝ vt audiat̄ ꝑceptū Ipo. ⁊ dimittatur vna ex eis. Et recti⁹ est vt nō incidant̄ oēs simul neq̄ꝫ ligāde neq̄ꝫ cauterizāde: sed vna post aliā si toleratur illud a patiente. Et in fine rei dimittat̄ vna ⁊ currat ex ea sanguis corrupt⁹ cuius exitus solit⁹ est ei in nā. ℭ Ablatio aūt earū siue sil̄ siue sigillatim quoquo mō auferātur stat in electione discreti medici in opōne sua eligentis quā vult amouere vel q̄s vult icidere ligare vel cōburere: ⁊ quā vult dimittere. Scias tñ ꝙ incise ligate vel causticate nō sūt ápli⁹ aptiōi ⁊ emanatiōi sāguis apte. Et scias ꝙ in ablatiōe eaꝝ cum medicamine acuto opȝ defensiuū ponere sup illa que relinquit̄ vt nō ꝑueniat ad eā operatio farmaci illi⁹ acuti. Et qdā faciunt defensoriū cū re apetiēte illā. vñ conterūt caricas cū aloe: ⁊ supponunt vt fluat tunc sāguis ex ea. ℭ Dixit Aui. cum icisum. i. icidendum sup. ligādum vel causticādū fuerit apparēs extra erit eius regimē facili⁹. Et si fuerit ꝓfundū intus erit difficili⁹ quocunq̄ꝫ mō auferri debeāt emorroide. Rectior tñ modoruȝ dixit Aui. est vt radix emorroide liget̄ cum filo sete aut lini vel pilo forti et cuȝ pilo caude eq. ⁊ fiat ligatio stricta ⁊ dimittat̄ sic ligata. s. duȝ mortificetur ⁊ cadat. Et si ceciderit ꝑ illud bene erit: ⁊ si nō expiatur sup illud icisio cuȝ medicinis icisiuis. Et si nō cadit sic incidat̄. s. cū ferro: hoc āt facere in extrinsecis facile est. In ꝓfundis v̄o difficile neq̄ꝫ fieri pōt nisi anus iuertet̄. Inuersatur aūt anus ⁊ trahitur emorrois extra sicut supra dictū est cum vētosa vel medicinis acutis. Cūq̄ꝫ medic⁹ abscindere voluerit dixit Aui. retineat. i. capiat firmiter illud qd̄ abscindit. i. qd̄ abscindere vult ex eo qd̄ apparet. ⁊ factū est exterius ⁊ trahat ipm ad seipm: ⁊ deinde icidat illud ex radice ipsi⁹ cum re acutiore ⁊ penetrabiliore. i. cū instr̄o velocissime incidēte. Et nō opȝ vt ꝑtranseat incidēdo radicē emorroide vt incidat aliquid ex eo qd̄ est infra ipsaȝ: ⁊ ꝑducat ꝑ hoc ad nocumēta: ⁊ apostemata magna. ⁊ q̄n̄q̄ꝫ ꝑducit ad malitiā. i. corruptionem loci ⁊ difficultateȝ. s. curatiōis vel retētionis sāguinis. Sed aūt incisiōe dimittat̄ sanguis fluere vsquequo timeat̄ debilitas: q̄ꝛ in eius fluxu est securitas ab apate: deinde retineatur sāguis si supfluerit. Et illa que retinēt fluxū sāguinis icisionis dixit Aui. sunt attramēta et vitreolū faciēdo crustā. Et iterum pulierizatio ex aloe thure sāguine draco. balaustijs sicē memithe: ⁊ silibus. supponant̄ ⁊ ligētur ligatura forti. i. firma. Et iterū pili leporis vel tela aranee inuoluatur cū albumie oui ⁊ puluere galle: ⁊ ligetur vsquequo sigillet̄. Et que sūt ex eis fortia sunt sicut colcotar cum acatia ⁊ gallis cū ligant̄ fortiter. Et si nihil hoꝝ ɔfert coquatur. i. cauterizet̄ loc⁹ cū coto submerso in oleo feruēte: ⁊ retinebitur sāguis: deīde pulerizētur desup restrictiua: ⁊ in hoc est timor spasmi. ℭ De lib. 5. categenis xi° ɔti. ad incidendū ⁊ restringēdū sāguinē. ℞. vtriusq̄ꝫ arsenici añ. ptes j. calcis viue ptes. ij. acatie partē. j. teneantur in aceto p. xl. dies: deīde fiāt troc. ⁊ illiniat̄ cū eis penes necessitatē. Ait Ras. dico ꝙ acutū medicamē incidit fluxū sanguis: q̄ꝛ vrit locū. De bonis ad restringēdū hunc sāguinē est aq̄ vitrioli: aq̄ alluminis: ⁊ aq̄ fabroꝝ. ℭ Qu si nō fluit sāguis sufficiēter tunc dixit. A. multiplicet̄ flōmia basilice: ⁊ si tolerat vt̄ sāguis educat̄ cuȝ apitiuis dictis supra: ⁊ vt fluat ex eis sanguis erit erectū. Et si nō timet̄ casus v̄tutis ex dolore in eo sufficiet in hoc sicut succ⁹ cepe. ℭ Et opȝ vt scd̄ā incisiōe ⁊ ꝓuocatiōe sāguinis sufficientis ꝓuideat medic⁹ ne apetur loc⁹ ꝓp incisionē ⁊ dolorē. Et hoc faciet cū sedātib⁹ dolorē ꝓcedentē ex icisiōe: ⁊ de qb⁹ est: vt supponat̄ cepe elixatū aut porrū. s. elixatū cuȝ butyro: q̄m vt dixit Ras. h̄ emplꝫ dolorē sedat: hoc ēt faciet medic⁹ repcutiēdo mās ne ad locū descēdāt. Et hoc faciet dixit. A. vt sedeat ille q curat̄. i. iā curatus est ꝓp incisionē ne post ipm supueniat ei dolor: aut apa in aq̄ stipticis decoctis in curcuma. i. in vase aliquo ad hoc apto vel in aceto ⁊ aq̄ in qua decocta sint galle ⁊ cortices granatoꝝ. Quidā v̄o vtiliter lauāt locū sepe cū aq̄ ros. plātaginis ⁊ tassibarbassi. Et post lotionē supaspgunt puluerē factū ex duab⁹ ptib⁹ rosaꝝ ⁊ vna ceruse. Sedato dolore ⁊ apate ꝓhibito curet̄ cum eis que faciūt nasci carnē ex marā. i. emplīs vel alijs formis medicinaꝝ facientiū nasci carnem donec ɔsolidetur locus.

Modus incidendi emorroidas.

De curatione aūt ꝑ ligationē dixit Auicē. si voluerit medic⁹ vt cadat emorrois ꝑ ligaturā liget q̄uā ex eis ex radice sua: ⁊ magnā ex medietate sua.

Cura emorroidarū ꝑ ligaturam.

tate sua. Aut sm diuisionē aliā:q2.s.supra medietatem vel infra medietatē put expostulat magnitudo ei⁹. Ligatura tñ nō oz stringi nisi q̄tū tolerare pōt patiēs absq̧ dolore graui. Et dicūt si fiāt fila de cortice laureole celeri⁹ auferentur. Dixit Aui. scias qd̄ intētio in ligando emorroidas est ppa ratio ad penetrādū virtutē medicinaꝝ faciētiū cadere eas in eas:qm̄ in ligatas facili⁹ ⁊ citius iprimūt. ¶ Qz si videris dolorē effici vehementē vel apari anū pp icisionē. dixit Jude⁹ emplentur cuz porris ⁊ butyro subfumigādo cum bdellio ⁊ adipe gibbi camelli. Et Auic. dixit. necesse est vt suffumiget cū bdellio ⁊ adipe gibbi camelli:⁊ emplēs cū emplastris dictis. s. ex cepis vel porris cum butyro. sup. aut cum eis que dicent ad sedationē doloris. Aut cū pane ardacbe. i. de illa cōtrata q est panis similagine⁹ cum vitello oui ⁊ pauco oleo mixto. Et encatisma in aqs in qb⁹ decocte sunt semē lini altea ⁊ semen ei⁹ porrū ⁊ bis filia. Dixit Judeus. cum ligaueris. sup. aut cum icideris vel cuz medicinis incisiuis emorroidas abscideris ꝯsiderare velis q natura sit lenis:quoniā siccitas ei⁹ generat apostema ⁊ dolorem vehementē. Unde dixit Auic. opz vt leniatur natura:⁊ non dimittatur fex indurari.

De amotione

Cura incisionis emoroidaꝝ p medicinas.

aūt emorroidaꝝ p medicinas acutas. Dixit Aui. cū puenitur vt nō fiat incisio emorroidaꝝ ēt cum ligatiōe:sed cum medicinis tunc pulueriset super eas medicina acuta:qm̄ ipsa corrodit eas ⁊ mūdificabit ipsas:⁊ appebit. s. post hoc caro bona sana. Qz si p hoc dolet sedeat in aquis stipticis qd̄ fit ad ꝓhibēduz fluxum humoꝝ ad locuz ⁊ curent añ illud. s. q̄ sedeat in aqs stipticis vel añq̄ doleāt fortiter ⁊ timeat de apate cuz butyro plurimo posito sup eaz:qm̄ mollificat ⁊ facit ad casum escare gñate ex acuta medicina. Et deide curetur cum emplo de cerusa ⁊ litargirio ⁊ aqs solatri alkekengi ⁊ coriādri. ¶ Postea loquēs Aui. de q̄litate medicine acute dixit non sit medicamē acutū nisi cuz exiccatiōe. s. in forma sic paratū:qm̄ est leui⁹. i. securi⁹ q̄ factū in forma liqda:q2 non sic expāditur ad loca vicina. Et de medicinis acutis. dixit Auic. est diacalbardich:qd̄ fit ex bdellio ⁊ armoniaco dissolutis ⁊ icorporatis cū flore eris:⁊ alcalcadicon. s. de alcāto vel arsenico:⁊ pōt fieri forte plus ⁊ minus sm dispōnis exigentiā. Dz aūt dimitti hoc medicamē acutū sup loco donec denigret loc⁹. Dixit. n. Auicē. q in fine rei. s. opōnis eius denigrat loc⁹. Et cadit. s. postea. ad hoc aūt vt cadat qñ denigrat locus elixet:⁊ nō dixit qd sit elixandū. Quidā tñ dicunt. q elixet radix altee in oleo:q̄ postea ponat desup ⁊ reiteret:sedat. n. dolorē:⁊ tandem facit cadere escarā. Alij dīt. elixetur porrū ⁊ icorporet cū butyro:⁊ supponat vel aliud de faciētib⁹ cadere escarā. ¶ Administrat tñ qñq̧ medicia acuta in forma liqda:de qb⁹ sūt sicut aq̄ in qua decoqtur calx viua:⁊ alkali ⁊ arsenicū ⁊ similia. ¶ Pōt ēt administrari in licinijs. Unde Aui. dixit. fiunt qñq̧ suppositoria vstiua:sicut facta ex vtroq̧ arsenico:qñ puluerizata miscētur cū melle:⁊ fiūt ide licinia. Añ tñ approximationē medicamis acuti. dixit Auic. recti⁹ est vt liniant prius emorroide:maxime ante pulueri zationes fortes. i. multū acutas:⁊ fiat ista linitio cū sarcocolla dissoluta in aqua. Et post linitionē si tolerat dolorē liniat int⁹ anus cū psilotro balnei. i. cum medicamine acuto caustico quo vtuntur in balneo ad pilos eijciēdos:qd̄ fit ex sapone calce ⁊ vino ⁊ toleret ipm parū:⁊ deinde abluat cuz vino stiptico. Et postea pulueriset desup medicamē acutū. ¶ Dixit Aui. si sup emorroidā morales ponētur attramēta exiccabunt ⁊ cadent. Et qñq̧ morales ēt incidunt. dixit Aaron. sup emorroidas pluries spargēdū est calcbadiō qd̄ est medicamen acutū:⁊ ipsis vstis cū eo pluries mitigetur dolor cū sisamo vsto:⁊ illinitiōe olei ros. ¶ Dicunt qdam. q emorroide meli⁹ ⁊ tuti⁹ tollunt cum medicina acuta q̄ p incisionē vel ligationē:⁊ psertim cū vnguēto qd̄ sic fit. ℞. fecis aceti combuste salis gēme nitri sanguis verri exiccati puluerizent:⁊ cū vna pte mellis:⁊ duab⁹ ptib⁹ axūgie porci vetuste liquefacte fortiter icorporent:⁊ in pāno extēsuz emorroidib⁹ ponat:⁊ bis in die mutet oi vice lauando locū cum vino in quo modicū mellis ebullierit calo. In estate tñ addatur huic vino modicū aceti. ¶ Quādoq̧ tñ tollunt emorroide cū cauterio actuali facto ex ferro ignito ⁊ proprie si alia non contulerint.

Dolor autem

pterutus emorroidarū pueniens ex inflāmatiōe:⁊ mala ipsaꝝ compsione parū sedatur nisi post corpis mūdificationē:quapp pmittat abscisio cāe ei⁹ cū flōmia ⁊ corpis euōne ab huore melicore cum aptione earū ⁊ modis supradictis. Deide deueniatur ad sedationē doloris:de qbus sedātibus eum sunt dixit Aui. ℞. mellilotī lentiuz excorticataꝝ. añ. ptes. ꝯficiatur ex eis emplm cuz vitello oui ⁊ oleo ros. Et valet hoc in augmēto. Aut. ℞. alteam ⁊ mellilotū ⁊ cōficiantur cum vitello oui ⁊ oleo ros. Et valet in pcessu augmenti ⁊ pprie cum apantur:q2 in statu ꝯuenit:⁊ vt sumat camomilla ⁊ mellilotū ⁊ parum croci ⁊ terātur ⁊ ꝯficiantur cū mucillagine scis lini ⁊ triplicato:qm̄ ꝯfert ⁊ sedat dolorē incisionis ⁊ ligature ⁊ apatis. ¶ Dixit Serap. si in ano est dolor post exitū eius fac sedere infirmū in vino aldecbini:ips enim sedat hunc dolorē sedatione mirabili que ptrāsit narcoticū. Et opz vt iungat locus semp cū oleo crisomillorū aut nucleoꝝ persicoꝝ. dixit Aui. eoꝝ olea sunt oleū de kerua ⁊ de amig. s. amaris:⁊ de nucleis crisomilloꝝ:⁊ piguedo gibbi camelli:⁊ adipes laudabiles. s. anatis anseris ⁊ galline. ¶ Dixit Almā. cepe albō optime coctū teratur cū butyro vaccino optime cocto dum mollesiat ⁊ tepidū ano supponatur:qm̄ dolorē ⁊ apa vehemēter sedat. Ualet eniz hoc in apate frigido. Et valet ēt in hoc apate radix lilij decocta ⁊ pistata cum oleo de camomilla icorporata supposita. Et valet silr sterc⁹ galline siccū vel recens dissolutū cuz oleo in testa calida sup petia extēsū ⁊ loco appositū. ¶ Et in apate ēt frigido valet qdē dixit Hal. cataplasmare locū oleo veteri oliuaꝝ. Et dixit. ℞. bdellij glauci:⁊ cū oleo seminis lini ⁊ albo porri decocto in butyro vaccino in mortario tere ⁊ ano suppone. Ad idē eiusdē. ℞. camomille mellilotī folioꝝ porri carbenie. añ. M. j. coque i aq̄ donec ipsa deficiat:⁊ tunc in mortario tere:⁊ oui vitellū supimmittere sil tere:⁊ tunc sume fenugreci ⁊ scis lini. añ. ptem vnā bdellij ⁊ adipis galline. añ. ptem. ʒ. tere diligēter ⁊ cū aliis misce ⁊ emplastriza anum. Et in hoc casu dixit Oriba. bulliant alij dētes duo aut tres excoriati in oleo scis lini. ⁊ cuz oleo hoc fiat iunctio:⁊ supponat ei hoc suppositoriū. ℞. bdellij adipis anatis vel galline. adipis gibbi camelli:⁊ seminis porroꝝ. añ. ptes equales fiat ex eis liciniū ⁊ supponatur. Et ꝯferunt cepe elixe mixte cuz butyro vel oleo. aut ℞. olei psicoꝝ. ℥. j. dissolue in eo figie liquide. ʒ. i. bdellij. ʒ. ij. ⁊ inunge. Itē oleum bullitū in pane porcino ꝯtrito. als ꝯcauato inunctū. Et dicit q iunctio facta cū vernice qua vtuntur pictores statim tollit dolorē. Cum coto autē infuso in oleo cōi vtilis fit inunctio. ¶ Si aūt apostema fuerit calidum decoquatur maluz inolutum in stupa madefacta aqua:⁊ aceto sub cinerib⁹ calidis:⁊ ei⁹ medulla cum oleo ros. ⁊ mucillagine psillij misceatur ⁊ supponatur vel inungatur:qm̄ dolorē ⁊ ardorez tollit. Et valet solatrū cuz adipe castrati inter duos lapides pistatū ⁊ suppositum. Et valet inunctio facta cuz adipe anguille que hoc mō fit. sumatur anguilla abiectis itraneis ⁊ capite ⁊ cauda pistata frigatur in vase vitreato sup prunas ⁊ accipiatur piguedo q̄ inde exierit. Et fiat iunctio cū ea ⁊ desup aspgatur puluis radicum filipēdule. Qz si emorroide itrinsece fuerint itromittatur cotum in ea inunctū ⁊ supasperitum dicto puluere. ¶ Qz si dispō media fuerit ꝯfert vitellus oui assus cum oleo ros. mixt⁹ supposit⁹. Et aliqñ additur cuz eis vinū ⁊

Sedantia dolorē sive apostemate calido ex eis.

illinit cum eis duo.n.vitelli oui cuz oleo rof.ꝛ vino albo mixti efficaciter tollunt doloré suppositi. Aut. ℞.mucillaginis seis lini ꝛ fenugreci ꝛ altee.añ.ʒ.ij.butyri recétis seri caprini ꝛ olei rof.añ.℥.ß.ꝛ vn⁹ vitellus oui.misceatur ꝛ fiat illinitio. Aut.℞.olei de crisomillis ꝛ de seie lini ꝛ viole.ꝛ pinguedinis galline.añ.incorporent̃ cuz modica cera alba. Aut fiat inunctio ex oleo rof.pinguedine anseris vel anatis:ꝛ vitellis ouoꝝ icorporatis ad igné. Et post icorporationé addat̃ modicū croci. Et de vtilib⁹ est vt porcelleones frigant̃ in pinguedie galline ꝛ butyro:ꝛ deide cū vitello oui terātur:ꝛ fiat vnguētuz quo fiat inunctio sup emoroidas. Nā ilico dolor sedatur. Sedeat patiens in aq̄ decoctiōis camomille mellilotí rosaꝝ coriādri ꝛ sumitatū papaueris:ꝺeinde iungatur cuz oleo amigd.d.medulla vituli ꝛ cerui sepo hircino:ꝛ adipe anatis ꝛ galline mixtis. Jté vtiliter supponit̃ cādela sepi duz diu retinetur. Aut duz fit inunctio ex sepo ei⁹ mollificato ad igné. Dñt ꝙ gallitricū solum sine aliquo liquore frixum sup tegula calefacta donec marcidū videat̃ fomētatuz vel cataplasmatū doloré tollit. Jté dī de celidonia. ℭ Dixit Aui. qñq3 nō resoluit̃ dolor.i.nō sedatur absq3 administratiōe medicie acute.i.potétis in sedādo doloré sicut est medicamé stupefaciés:q̄re oz vt hui⁹ medicamé admistretur:ꝫ tñ cū sedat⁹ fuerit dolor ꝑ ipm reducat̃ ad curā verā:ꝛ nō fiat ꝓsecutio cuz eo nisi cū oportuerit vt iteretur. ℭ Dixit Alm.si dolor vehemētissim⁹ fuerit ꝛ apa magnū in ano ſtōmetur eger ꝛ empl̃m hoc supponat̃. ℞.mellilotū ꝛ camomillā ꝛ tādiu in aq̄ coquātur donec dissoluāt̃:deide.℞.dicte decoc.coꝝ q̄ɳtum vna manu capi pōt. Et vitellos oui assatos duos ꝛ croci.ʒ.j.ꝛ opii.ʒ.ij.ꝛ seis lini ꝛ fenugreci.añ.M.j.ꝛ ɔficiant̃ oia cuz rob i quo bdellij.ʒ.iij.dissolute fuerit:ꝛ supponat̃ postq̄3 loc⁹ oleo sisamino in quo adeps anatis vel galline dissolut⁹ fuerit iunct⁹:hoc.n.empl̃m ceteris vtili⁹ est:resoluit.n. maturat mitigat ꝛ stupefacit. ℭ Aliō. ℞.mucillaginis fenugreci ꝛ seis lini.añ.ʒ.ij.butyri sine sale:ꝛ sepi capri.añ.℥.i.olei rof.℥.ij.ꝛ vn⁹ vitellus oui ꝛ opij modicū:ꝛ modicū cere albe ꝛ modicū croci. ℭ Dixit Aui. sumatur serapini ꝛ bdellij subalbidi.añ.ʒ.ij.storacis.ʒ.i.opij.ʒ.ß.olei de nucleis crisomilloꝝ.℥.j.ß.dissoluant̃ gūme in ipso oleo:ꝛ addatur.ʒ.ß.castor. Et iterū. ℞.nenufaris exiccati ꝛ altee añ.ptē.j.misceant̃ ꝛ fiat illinitio ex eis vel empl̃z. ℭ Cūq3 dolor fit fortior infunde cotū in aqua rof.in qua opiū dissolutū fuerit:ꝛ suppone aut in anum mitte statim sedabit̃ dolor:sed cum incipit sedari cotum amoue.

De operantibus aūt in emoroidib⁹ cum ꝓprietate dixit Rabi i xx° ꝑticula suoꝝ afi.auctoritate ɔpluri:qñ sumit̃ ps vna radicū serpētarie sicce:ꝛ ptes tres farine sile ꝛ cōmiscētur cū oleo sisamino ꝛ ipastant̃ cum fermēto ꝛ sale:ꝛ fit ide panis. De quo pene sicco ꝛ ɔtrito sic bibit̃ pōdus.ʒ.v.cū sirupo mellis ɔdito mane quolꝫ remouet emoroidas ꝛ extrabit eas ꝑ tres dies. Et ipsi⁹ bonitas in emoroidib⁹ itrinsecis ꝛ extrinsecis est manifesta. Et vide de serpētaria a Meß.in ꝓprio ca. Et dixit Rabi. Salēga ipālitate sua est bona emoroidib⁹ itrinsecis ꝛ extrīsecis:ꝛ maxie bibita cū dulci.s.vino vel sirupo. Et dixit bermoda.ipālitate miraculosa quā hꝫ est bon⁹ itrinsecis. Cū pōdus bermoda.ʒ.ß.emplat̃ cuz butyro pecudū veteri ꝛ supra locū apponat̃ duob⁹ sero cū modico bōbacis hoc fieri nō est necesse tertio sero. Et puluis fact⁹ ex tunica serpētis aspius emoroidib⁹ liberat ab eo sine dubio. ℭ Dixit Tacuin⁹ ꝙ sedia.i.puluinaria ad sedēdū super ipsa que fiūt de gattis paludib⁹.s.de pellibus ipsaꝝ ɔferunt emoroidib⁹. Et istas gattas vocam⁹ lenicas vel lotricas. ℭ Cū autē emoroide ɔiuncte fuerint cū apate calō dixit Hal.hoc est empl̃m ɔferés ei. ℞.ceruse plūbi ʒ.v.litargirij.ʒ.iij.masticis iusqami albi.añ.ʒ.ii.tere oia ꝛ diligēter icorpora cuz albumine oui ꝛ oleo oliuaꝝ imaturaꝝ ꝛ supponatur. Aut. ℞.olei viol.ꝛ adipis galline ꝛ albuminis oui.añ.℥.ij.ceruse plūbi.℥.i.ß.fiat vnguētū ꝛ illiniatur cū eo:qm̃ tollit dolorē:ꝛ eas deficcat. ℭ Ait Raß. xi° ɔti.dico ꝓcede in oibus cum calore cuz succo solatri:ꝛ vnguēto ceruse cū opio:ꝛ illib⁹ lauētur cū aq̄ in qua decocta sint frida sicut portulaca solatrū semperuiua. Et iungantur ex succo cucurbite ꝛ portula.icorporatis optume cum oleo viol.ꝛ albumine oui. ℭ Si vō emoroide sint ex eis in qb⁹ nō est caliditas neq3 ardor dixit Raß.ibidem ꝓcede cuz mucillagine seis lini fenugreci camomille ꝛ adipib⁹ ꝛ gūmi calidis cū succo cepaꝝ:ꝛ porroꝝ mixto cuz butyro. Aut spicas allij a corticib⁹ mūdas ɔtritas in oleo seis lini bullire fac donec coquant̃.tunc cola:ꝛ cuz oleo colato iunge:ꝛ cum suba emplastriza calatam oino dei gr̃a dolorem tollēt. Frequēter solēt prurit⁹ ꝛ vlcera gñari qñ post fluxū sanguis emoroidaꝝ emissio hūiditatū citrinaꝝ albaꝝ vel viridiū subsegtur:qm̃ talis hūiditas aliqñ in locis retinetur ꝛ aggregat̃ que fcā corrosiua pruritū ꝛ vlcera gñant:q̄ vlcera si sordida fuerint:erugo eris cū melle mixta mūdificabit:lauētur cuz lacte caprino si illi hūores acuti fuerint. Sin aūt lauētur cū vino decoctiōis saluie recētis ꝛ plantaginis eq̄lr ɔtusaꝝ:ꝛ aut cū vino decoc.rof.ꝛ ireos vel absinthij ꝛ vngatur cū oleo rof.in mortario plūbeo diu ducto. ℭ Dixit Jude⁹.si cū emoroidib⁹ fuerit flux⁹ vētris calam⁹ aro.bon⁹ est eis. ℭ Et si cū eis fuerit salt⁹ cordis vtere diacurcuma ꝛ diamusco: qm̃ ꝓcedit ex abundātia sāguis q̄ emittitur ide. ℭ Dixit. A.curet̃ retētio vrie si accidat lenificādo apa:q̄3uis oporteat vt ꝓhibeatur itroit⁹ vacuitatꝫ i.flux⁹ vētris die ac nocte:ꝛ ꝓprie post fluxū sāguis forté.

Cura vlcerū q̄ solēt gñari post fluxū sanguis emoroidarū.

ℭ De apostematib⁹ ani. Cap.lx.

Uia de apātibus ani dicetur sufficiēter in 7° sermone tractatu de apātibus:ꝺeió in hoc loco pauca sub breuitate referam. Apatuꝫ ani quedā sunt calida sāguinea vel colerica. Et q̄dā frigida flātica vel melēca. Quecunq3 aūt sint raro fiunt incipiētia. Sed vt pl̃m sequunt̃ ad dolorem emoroidaꝝ:ꝛ ad curā earuz: aut ꝓpter cōitatem ad loca adiacentia ei.

Et signa eoꝝ habētur ꝑ visum ꝛ tactū in genere. Et in spē colligātur signa calidoꝝ ꝛ frigidorū ex his que in p̄cedentibus dicta sunt pluries.

Et cura eoꝝ cōsistit in dieta tenui:lenificatiua tñ ventris ne idurent̃ feces ꝛ ledāt in exitu earum. ℭ De cura ꝑ potioné dixit Raß.xi° ɔti. Dico expertus sum ꝛ nihil iueni in dolore ꝛ exitu ani vtili⁹ minoratiōe de basilica sine dolor excitat⁹ sit per se siue ex incisione:ꝛ alijs curis emoroidaꝝ:qm̃ si est apa calm̃ mitigabit̃ statim. Et si frigiduꝫ ꝓhibebitur augmētū ei⁹. Deide digerat̃ mā fꝫ exigētiam ei⁹. Et digesta eūcetur:sed nō cū farmacijs ex solutiuis attrahētibus mās ad locū apatis:ꝫ fiat cū lenietibus tñ nō attrahētib⁹ neq3 exagitātib⁹ mām:ꝫ diuertat̃ mā a vijs intestinoꝝ q̄ɳtuz pōse fuerit maxie cū vomitu:qm̃ ipse ɔfert multū. ℭ Circa locū aūt in p̄n° cū repellētib⁹ ꝛ trāsmittētib⁹ mām ꝓcedat̃:de quoꝝ nūero est galla.dixit Sera.qñ galla decoqtur ꝛ efficit̃ ex ea emplꝫ.s.cū oleo rof.est emplꝫ violētū ad apa ꝛ eminētiā ani:sed oz decoq̄ in aq̄ si volueris ꝙ sit debilis stipticitatꝫ. Aut i vino stiptico si volueris ꝙ sit stipticitatꝫ fortis. Et de ɔueniētib⁹ est albumē oui cū oleo rof.aut oleū rof.cū succo plātaginis ꝛ hoc in apate calō. Qz si apa fuerit vltime calitatis dixit Raß.vbi supra.nō apponat̃ aliqd actu friduz:qm̃ excitabit doloré vehemēté:frida.n.inimicāt̃ ano:vt Jpo.dixit.i afo.ꝫ fiat ei empl̃m ex florib⁹ vel folijs:ꝛ viol.ꝛ sessio in decoc.earū vel in aqua simplici tēperate calitatis vt dixit ibidē Raß. ℭ Qz si apa fuerit friduz iungatur in p̄n° cum oleo rof.ꝛ masticino mixtis aut oleo rof.mixto cum succo scabiose. Jpsa.n.ꝓprietaté hꝫ boná in apatib⁹ ani fridis:ita ꝙ dñt

Cura solutiua fecum et ventre lenificatiua in apātib⁹ ani.

quidam q succus scabiose bibitus : ⁊ ipsa herba contusa seu emplastrata sanat apostema ani. Et si collectionem fecerit ipsum frangit. ℭ Si vo in ano accidat apostema scliroticum dixit Sera. ℞.adipis anseris croci vitelli oui ⁊ olei ros.añ.partem conuenientem: ⁊ appone. ⁊ hoc in principio. ℭ In processu vo in apostemate calido additur repercussiuo supradicto vitellus oui assus cum modico vini albi: aut mucillagine fenugreci. Aut sedeat in decoctione ros. plantaginis altee ⁊ flor camomille ⁊ seminis lini : ⁊ quanto plus pceditur ad statum tãto plus addatur in resolutiuis. Et conuenit in hoc tpe clystere ex oleo sisamino ⁊ silibus: ⁊ qd retineatur per horam: qm resoluit : ⁊ dolorem mitigat. Qz si hoc modo videris resolonem procedere ⁊ apostema minui: deuenies ad resolutiua pure temperata donec oĩno resoluatur. ℭ Qz si apostema calidum modo predicto non resoluitur: nec minuitur : ⁊ non fecerit signa suppurationis : tunc appone sup loco sanguisugas: ⁊ dimitte sanguinem fluere: qm sic diminuetur : ⁊ tandem resoluetur. Si vo suppurationem fecerit : tunc stude in maturatione eius: ⁊ nõ expectes vltimam maturationẽ eius. Nam dixit Aui. qñ ista apostemata collectionem faciunt ⁊ fiunt vlcera: timetur sup eis ne fiant fistule: pp hoc ergo aperiuntur ante maturationem. s. completam. Cum enim sunt ista apata ppinqui termini in ano ex genere eo que aggregant mãm: tunc cito perge ad pforandum ante maturationem vt non extendatur mã ad pfundum ⁊ fiant fistule. ℭ In apate autem frigido flegmatico in processu vz nasturtium decoctum in vino cõtusum ⁊ emplastratum. Et cepe vel porrum coctum ɔtusum cum butiro vaccino. Et carice pingues decocte in vino ⁊ emplastrate multum valent. Et vz in eis ruta bullita in aqua ⁊ aceto vel cocta in oleo ⁊ cataplasmata. Qz si collectionem fecerit cum emplastro altee ⁊ fenugreci maturetur ⁊ aperiatur. ℭ Et scliroticum vo apa si diuturnum fuerit dixit Sera. cum his que diximus supra: ad hoc pone bdelium aut vnguẽtum mucillaginum. Dicunt q ɔsolida maior contusa ⁊ superposita tumoribus ani spargit illos. Et emplastrum de pomis supra in caº emorroydaꝝ curat omnes pustulas acutas ani ⁊ genitalium.

Apostemata qñ tēdunt ad suppurationē debēt aperiri añ ipsorum maturationem.

ℭ De ragadijs. Cap. lrij.

Ragadie sunt fixure ano euenientes currentes sm circuitum eius sm plurimum. Et causa eaꝝ sm plurimum est humor acutus mordicatiuus ad anum defluxus faciens in eo malam cõplexionem siccam: que ɔhendo partes ani separat eas. Et qñ fiunt ex fece sicca scindente partes ani in transitu suo. Et qñqꝫ est causa eius extrinseca ex appositione medicinaꝝ acutaꝝ in ano: aut fricatione facta in eo cum re dura aspera ⁊ abstersione ani cum ea. Et qñqꝫ accidũt ragadie post aptionem vel incisionem emorroydarum.

Signa eoꝝ nota sunt inspiciẽti in locum. Et sentitur in loco pruritus ⁊ ardor: ⁊ qñqꝫ emanat ab eis aliqua humiditas virulenta ⁊ mordicatiua.

Et cura eaꝝ per dietam ɔsistit in abstinentia ab aere calido ⁊ sicco ira ⁊ furore motu multo ⁊ vigilijs ⁊ a cibis acutis salsis ⁊ stipticis ⁊ acetosis ⁊ multum dulcibus. Sed sit dieta eius in vsu ciboꝝ ⁊ potuum generantium sanguinem tẽperatum in qᵭtitate ⁊ qualitate : ⁊ vsu reꝝ facientium vẽtrem lubricum vt non induret fex.

Intētiões in cura ragadiaꝝ ꝑ medicinas.

ℭ Et cura per potionem ɔsistit in abscisione cause ⁊ ɔsolidatione fixuraꝝ : abscinditur aũt cã cum alteratione euõne ⁊ diuersione eius. ℭ Et alteratio qdem sufficit si fuerit ẽt cã sola mala complexio sicca sine mã: tollent enim tunc fixure cũ humectantibus ⁊ lenientibus exterius approximatis in fomentationibus encatismatibus vnctionibus ⁊ emplastris factis ex eis que sunt sicut mucillago psilij ⁊ seminis lini ⁊ malue ⁊ oleum de amig. dul. ⁊ violatum ⁊ de semine cucurbite ⁊ adipes noti. s. galline ⁊c. ⁊ silia : ⁊ medulle. Verumtñ opꝫ vt hmõi humectantia lenientia eligant frigida vel frigidiora vel calida sm q ipsa mala complexio sicca ɔiuncta fuerit cum caliditate vel frigiditate. Unde si fuerit cum frigiditate dixit Haly. sume medullam cruris vaccini ⁊ ceruini. ʒ. x. cere albe. ʒ. v. olei viol. ℥. ij. mumie. ʒ. iij. misceant. Et in cã calida dixit. si fuerit ardor curet cum vnguento ceruse facto cum albumine oui ⁊ modico camphore vel cum ceroto facto ex cera ⁊ oleo liquefactis sup aqs solatri cathimie ros. fusis pluries ⁊ in eis lotis ⁊ inunge. ℭ Qz si mala ipsa cõplexio fuerit cum humoris vitio: tunc opꝫ vt digeratur ⁊ euẽtur cum eo q illi mãe ɔuenit. Et silr ad diuersum trahatur: ⁊ rectificet totũ corpus: ⁊ precipue epar vt phibeatur gñio mãe illius. Abscisa aũt cã veniendum est ad ɔsolidationem fixuraꝝ illaꝝ ⁊ sigillationem ipsaꝝ. Et completur hec intentio cum humectantibus ⁊ lenientibus siccitatem eaꝝ a qbus non emanat virus: ⁊ cum desiccantibus eas a qbus emanat: ⁊ deinde cũ incarnantibus ⁊ glutinantibus eas. Et qñqꝫ ɔmiscent medicine lenientes cum ɔsolidantibus. Et medicine qdem lenientes debẽt eligi: vt supradictum est: declinãtes ad frigiditatem vel caliditatem sm dispõnem. Et desiccatiue debent esse ex eis que desiccant in gradu pº. Incarnatiue vo debent in forma liqda preparari. Dixit enim Aui. incarnatiue sint lubrificatiue. i. in sba liqda fluida actu sumpte: ⁊ sic approximate: ⁊ hoc vt descendãt ⁊ puenire possint ad oẽm pfunditatem fixuraꝝ. Ante tñ approximationem incarnatiuoꝝ opꝫ vt fixure fortiter fricent cum pãno aspero vel folijs ficus aut pitarie: ⁊ hoc tãdiu donec sanguinolente fiant amota supficie labioꝝ eaꝝ per ipsam fricationem: qd maxime ɔuenit fieri in antiquatis. Et hoc facto debẽt administrari incarnatiua ⁊ non anteqm aliter nunqꝫ aut raro valde incarnarent nisi recentes ex eis. Et opꝫ vt in fine fiat ipsaꝝ bona sigillatio ne de nouo ledant ab humoribus ⁊ fecibus suptransẽũtibus. ℭ Medicine aũt incarnãtes sunt sicut cerusa ⁊ litargirium ⁊ alia mineralia. ℭ De medicinis aũt lenientibus ⁊ incarnãtibus simul ragadias ⁊ dolorem eaꝝ sedantibus. Dixit Ras. xiº ɔti. est medicamen. hoc. ℞. adipis anatis cere thuris medulle ossium cerui tutie cadimie lote ceruse plũbi ⁊ plumbi loti ⁊ seminis ros. ⁊ vnctuositatis lane succi endiuie ⁊ solatri ⁊ olei ros. añ. partes ɔgruas. ℭ Et iteꝝ ait Ras. ibidem. dico hoc est medicamẽ vtile valde. ℞. vnctuositatis lane medulle ossiũ cerui vel vituli ⁊ adipis caude. s. castrati amidi loti adipis anatis vel galline. añ. partes eqles: ⁊ fiat de eis ɔtinue mũnctio cũ cerusa plũbi: qm est corpus adipum ⁊ pinguedinum. ℭ Dixit Ser. ⁊ ponit sic xiº ɔti. ad fixuras sine caliditate. ℞. medullã tibie vacce ⁊ picem naualẽ liqdam ⁊ liquefiãt ⁊ supponant: qm est mirabile. Et si fuerint cũ caliditate. ℞. cerusam ⁊ medullã tibie vacce ⁊ ol. ros. crudum cerã ⁊ litargiriũ: ⁊ emplm de radice cardonis dictũ in cura emorroydũ. vz multũ. ⁊ radix keiri citrini sicca ⁊ puluerizata mixta cum ceroto sanat fixuras ani ⁊ digitoꝝ. ⁊ silr puluis cancroꝝ fluuialiũ. ⁊ puluis capitũ pisciculoꝝ paruoꝝ salsoꝝ vstoꝝ. Qz si ex eis virulẽtia egrediat. ℞. litargiri. ℥. ʒ. cathimie auri ceruse lote aloes loti masticis thuris sarcocolle gallaꝝ mirre balaustiaꝝ ⁊ boli armeni. añ. ℥. i. cribellata misceant cũ oleo ros. Et locus pprius cum pontico calido ablutus illiniat. ℭ Sunt insup quedam medicine valentes ragadijs cum pprietate. Dixit Kiranus. cerebꝝ fallaris auis: dicunt qdam vel anseris cũ oleo ros. mixtum oẽs passiones ani curat appositum. Dixit. A. ex medicinis que currũt cursu pprietatis sunt cinis ostracoꝝ cũ polipodio equali mensura ⁊ folioꝝ oliue medietas vnius partis ⁊ liniatur ex eis. Et ponunt etiam alias que ponentur in sermone 7º. tractatu de solutione continuitatis. vbi ad ple-

Quales incarnatiue medicine debẽt administrari in forma liquida.

ni um de ragadijs dicetur. ¶ Aliquando insurgit in curatione ragadiarum intentio ad accidentia. Dixit Paulus. si autem fuerit dolor vehemens resina assata ⁊ trita mixta cum oleo ros. dum fiat viscosa: ⁊ postea mixta cū vitello oui ⁊ opio: ⁊ superponatur. Et dixit: ad fixuras ani cum inflammatione ⁊ dolore ⁊ caliditate fundatur cerotum de oleo ros. cū succo solatri: deinde componatur cum cerusa opio ⁊ albumine oui: ⁊ bene incorporentur dum fiat vnguentum: ⁊ inungatur eo frigido. ¶ Dixit Auic. cum non est in loco pruritus in dicto casu pauli confert filonium cum oleo mirtino dissolutum ⁊ linitum: si aūt esset pruritus non competeret: sicut neqꝫ etiam alia opiata dicta: quia materiam pruritus in loco compingeret: sed curatur cura pruritus ani que dicetur.

¶ De mollificatione seu paralesi ani. Cap. lxij.

Mollificatio seu paralesis ani est lapsitas eueniens intestino recto: ⁊ sicteri. i. musculo eius: propter quam non potest in se corrugari: neqꝫ constringit sed labitur relaxatum: ⁊ magis mollificatum.

Causarum mollificationis ani alie sunt intrinsece ⁊ alie extrinsece. ¶ De intrinsecis dixit Aui. quandoqꝫ fit ex cōplexione paralitica. i. humida paraliticū faciente intestinū rectum: aut a frigore infra illam. i. cū illa: quia vtplurimū fit a mala cōplexione frigida ⁊ humida raro tamē pura: sed frequēter cum materia: que materia fm Aui. quandoqꝫ humiditas subtilis imbibita: ⁊ est sic fm plīn. Et quandoqꝫ est ab humiditate. s. nō sic subtili fluida: sed est decliuis ad caliditatē. Et caliditas eius est cā imbibitionis ipsius: quia penetrare cā facit: vbi alia dicta humiditas sui multa fluxibilitate penetrat p seipsam. ¶ De causis aūt extrinsecis sunt sessio sup lapide frigido: balneatio plurima: ⁊ mora multa in aqua frigida: vt contingit in fullonibus ⁊ piscatoribus ⁊ nauigātibus. Aut administratio longa epithimatū ⁊ vnguētorum ⁊ similium frigidorum: ⁊ precipue narcoticorum. Et quandoqꝫ fit dixit Aui. pp casum sup dorsum vel spinā: aut percussionem illi euenientē ⁊ nocentē: quare constringit neruos. s. distractis spōdilibus: aut rūpit eos: ⁊ quandoqꝫ fit pp incisionem lacertorum euenientē eis de foris: pp incautā incisionē emorroydarum vel apatis ani. Et quandoqꝫ fit vt accidat lacerto ⁊ neruis nocumentū ex ligatura emorroydarum: aut administratione medicinarum acutarum. Et predictas causas tetigit Gale. primo de interioribus.

Signa quoniam habent nota relatione. Et quod accidit dixit. A. ex ea exitus fecis inuolūtarius: quia lacertus mollificatus nō pōt continere. ¶ Facta pp causas primitiuas fit subito: ⁊ si disrūpitur neruus non hꝫ curationē: sed mollificatio cōplexionalis fit paulatim ⁊ recipit curationē que si fuerit cū calitate cognoscitur p signa cōplexionis calide. ¶ Et dixit. A. cognoscitur p tactū. alias p tractū. s. materie ad locū: quia calitatis est attrahere. Et si est a frigiditate cognoscitur p signa frigiditatis. ¶ Dixit Aui. quandoqꝫ est illic. s. in ano tensio. i. inflatio ad exteriora similis mollificationi pp illud quod sequitur ipsam ad exitum. alias. de exitu fecis inuoluntarie. s. subito mote ad locū istū que est cā inflationis eius: vn̄ apparet eminētia tendens ad exteriora. ¶ Et quandoqꝫ sequitur dixit Aui. ad mollificationem ani colica pp illud quod accidit neruo constrictiuo. i. iuuanti ad constringēdum de tensione. i. de spasmo vel tetano: vn̄ constringitur anus pp quam constrictionem prohibentur feces exire: que retente sunt cā colicē. ¶ Et dixit. mollificatio ani quandoqꝫ est cū sensu ⁊ est incolumior. Et quandoqꝫ est sine sensu ⁊ est deterior.

Cura mollificationis ani est in generali cura paralesis dicta in sermone 3° tract. 2°. ¶ In speciali tamē dixit Aui. si fuerit cā eius frigiditas vehemēs cum materia vel sine materia sedeat in aqua curcume. i. vasis apti ad sedendum in eo modo quo fit encatisma in quibus decocta sint sauina costus nux cypressi spica: ⁊ aliqd de squinanto: vel vt quidam dicūt. decoquatur in illis aquis saluia calamentū poliū santucus origanum yua rosmarinus cypressus sauina ⁊ similia. Et post sessionē ⁊ absterssionem inungatur anus ⁊ circuitus eius cū oleo decoctionis costi nardi euforbij nucis ⁊ foliorū cypressi ⁊ similium. Et si indiget fortioribus dixit Auic. clysterizetur cū euforbio: ⁊ administrentur sup ipsum. s. anum oleum costinum ⁊ similia. Et si fuerit materia faciens humiditatem. i. mollificationem in qua sit caliditas aliq dixit Aui. fac ipsum sedere in aqua stipticis fortibus declinātibus ad frigiditatem. s. nō puram: sed permisce cū eis ēt calefaciētia. Unde quidam decoquūt mirtum rosas psidiam balaustias gallas sumach costū ⁊ absinthium: ⁊ postea inungūt cum oleo mirtino ⁊ costino. ¶ Quod si extimaueris illic esse tēsionem ⁊ inflāmationem ani supradictam tūc dixit Aui. administra mollificātia lenificātia ex oleis ⁊ adipibus: ⁊ similibus ⁊ in fine illius. s. remota tensione opꝫ vt administres stiptica ⁊ mouētia. alias. mollientia. i. educētia fecem cū his in quibus est subtiliatio ⁊ resolutio ad excitandū virtutem ⁊ educendum materiam fecalem sicut est aqua salsa vel salita ⁊ aqua colloq. ⁊ similia stiptica: tamē debēt approximari ano ad desiccādum humiditatem faciētem mollificationem. Amplius in cap° immediate sequenti. quod est de exitu ani dicetur de conuenientibus in mollificatione eius.

¶ De exitu ani. Cap. lxiij.

Exitus siue egressio ani. dixit Aui. quandoqꝫ fit pp vehementiam mollificationis lacerti constringētis anum educentis ipsum ad supiora. s. dum constringitur quare extra egreditur anus: ⁊ sic extra remanet: quia lacertus nō pōt corrugari: vt reducat ipsum ad superiora. Et mollificatio ipsa quandoqꝫ prouenit a cā intrinseca: ⁊ quandoqꝫ ab extrinseca infrigidāte ⁊ humectante: ⁊ quandoqꝫ fit pp apata distantia. s. magna in ano: que ēt sua grauitate coadiuuāt ad exitum eius. Quandoqꝫ tamē inuentus est lacertus ani relaxatus ⁊ foras egressus. ¶ Et exitus ani quandoqꝫ est paruus: quandoqꝫ magnus ita vt visus sit egrediens in quātitate palmi vnius: quoniam extremitas recti intestini sequitur ipsum ⁊ remanet extra cum eo. Et siue magnus siue paruus frequētius accidit pueris pp humiditatem ipsorum relaxātem eum ⁊ neruos ⁊ lacertos eius. In senibus vero raro accidit: quoniam ipsorum nerui ⁊ lacerti exiccati ⁊ indurati facti sunt ⁊ non facile relaxantur: quamuis flegmaticus humor multiplicetur in eis.

Et exitus quidem ani quando est ab humiditate relaxante si per se non redit: quod est vtplurimum potest digito intromitti: nisi apa fuerit in eo prauum. Et cura apostemosi redeuntis per se facilior est eo: qui nō redit. Et rectius est dixit Auic. vt non curetur vnus. verbi gratia. apostemosus curatione alterius: vt curatione mollificati: ⁊ econuerso. Et hoc hꝫ veritatem de medicinis localibus ⁊ maxime in principio quando cure multum diuersificantur. In fine autem aliquando possunt ambe iste cure simul coincidere. ¶ Anus itaqꝫ digitis reducatur ad locum suum. Et quando difficulter reducitur digitis: aliquando reducit ipsum ventosa posita supra alkatin retro. Quod si reduci non potest pp apostema: tunc opꝫ vt mollificetur locus in primis sedando vel fomentādo cum mollificatiuis: ⁊ mollificato apostemate lauetur anus: ⁊ aspergatur puluere: qui infra dicetur: ⁊ sic reducatur. Et post reductionem dixit Auice. stringatur. s. institis ligando coxas vt non egrediatur iterum. Aut stet ipse infirmus iacens resupine strictis naticis coxis ⁊ cruribus absqꝫ ligatura. Cum hoc enim regimine medicine conueniētes administrate iuuant. ¶ Mā digeratur euacuetur ⁊ diuertatur. Et fiat vt regimen in dieta lenitiua ventris consistat ne habeat patiens comprimere anum. ¶ Dixit Almans. cum anus egreditur absqꝫ apostemater:

tere ita disponitur ꝙ si impellatur egreditur tūc. ℞. ceruse antimonij gallarum ⁊ aluminis. aā. partes equales: ⁊ pulverizentur: ⁊ anus oleo ros. inunctus ipso puluere aspergaꝰ ⁊ intromittaꝰ ⁊ stringaꝰ: qd totiens fieri ꝯuenit postqꝫ asella reuersus fuerit ⁊ non est necesse vt ad sellam surgat. Et inueni ꝙ si dictus puluis reductus fuerit in forma suppositorij cum succo acatie ⁊ hypoquist. ꝙ est mirabilis. Et dixit Alm. sedeat patiens in aqua in qua galle balaustie cupule glādium ⁊ folia mirti decocta sint donec aqua rubeat: ⁊ lauetꝰ anus cū ea. ℭ Medicamen Gal. 9° miamir. ꝯferens exitui ani ex mollificatione. ℞. gallarum ceruse acatie hypoq. corticum pini thuris minuti mirre. aā. pulverizetꝰ ⁊ supaspergaꝰ ex eo ano prius abluto cū vino stiptico. Ibidem dixit asclipiades. ℞. scorie plūbi sumach aā. ʒ. viij. flor. ros. ʒ. iiij. mirre. ʒ. ij. applica puluerē hor. sic cum ano prelauās cū vino austero aut decoctione lentisci .s. ⁊ filium. ℭ Dixit Rab. in 12° particu. ꝙ porcelli maris cōbusti ⁊ triti: ⁊ siī ꝯcule cū lineis habēt magnam vim in reparatione ani cū pulverizatum fuerit ex eis sup cū: ⁊ in locū suum fuerit reductus. ℭ Et Haly. cū poder egressus fuerit patiēs in decoctione cartami sedeat: tamēqꝫ cū vino lauet pontico ⁊ sup pulverizet pulverem hūc. ℞. nucē cypressi mirtū acatiam hypoq. ⁊ gallā ⁊ tere diligēter. ℭ Dixit Ras. xi° ꝯti. fructus tamarisci galle ceruse acatie hypoqui. corticum thuris mirre. aā. partes ꝯueniētes fiat ex eis puluis subtilissimus: ⁊ spargaꝰ sup anum postqꝫ lauaꝰ vino pontico. Et vꝫ sessio in decoctione iuniperi ⁊ vino in quo extinguiꝰ ferrum multotiens: ⁊ postea decoquanꝰ in ipso galla ⁊ alia stiptica. ℭ Dixit Auic. ex medicinis que administranꝰ in egressione ani sunt aque in qbus sedetꝰ: ⁊ cū qbus fit embrocatio: in qbus decocte sunt medicine stiptice. Cōuenientius tñ est vt loco aque vinū stipticum. Et ex hmōi medicinis sunt pulveres in qbus nō est caliditas vehemēs. Madefiat ergo anus in vino stiptico: ⁊ abluaꝰ cū eo. Et post dicūt qdam. exiccetꝰ cum pāno lini: ⁊ puluis superaspgaꝰ ⁊ ꝯtinueꝰ istud. ℭ Silib. dixit ꝓbatum fore ꝙ si accipiaꝰ sepū yrcinū si patiēs fuerit masculus: aut caprinum si fuerit femina ⁊ liquefiat ⁊ sup ipsum ponaꝰ: puluis factus de litargirio amilo gallis galbano cuppulis glandiū ematite bolo armeno ⁊ sanguine drac. ⁊ fiat inde licinium sanat suppositū. ℭ Et Gor. dixit. sedeat in aq̄ in qua cocta sunt cortex fabarum hypoqui. psidia balaustia nux cypressi euforbiū ⁊ coloq. vel in vino pōtico decoctionis predictorum: deinde vngaꝰ cū oleo laurino: ⁊ supaspergaꝰ puluis factus de mirra myrto nuce cypressi gallis sumach eqliter sumptis: deinde intromittaꝰ: ⁊ quotiens exierit siī fac. Et dixit ꝙ fumigatio facta cū spolio serpētis vꝫ non solū exitui ani: sed ēt matricis. Et siī vꝫ fumigatio facta cum bdelio. ℭ Dixit Mundinus. fiat de lana succida intincta in succo radicū porrorum suppositorium ⁊ calidū intromittatur: ⁊ cū infrigidaꝰ iterum calefiat. Et cū fuerit siccum renouetꝰ ter vel qter. Item post lotionem eius cū vino stiptico decoctionis stipticorum ⁊ aspgaꝰ cū puluere cornu cerui vsti ⁊ pice cōbusta ⁊ thure ⁊ mastice: ⁊ postea intromittet: ⁊ intromittēdo laua cū aqua decoctionis olibani. Sup lapidem molarem calidū folia porri ꝯtrita pone ⁊ acetū supaspge ⁊ fac ipsum sup ipsa sedere: aut sedeat sup paritariam calamētum absinthium ⁊ mētastrum ⁊ silia calefacta. Dicunt qdam ꝙ emplastrum apostolicon calefactum ⁊ appositum ano egredienti: vel ꝙ si tangatur anus ter cum eo facit ipsum reingredi. Et si quacunqꝫ vice exierit sic feceris cito liberabitur.

Suffumigatio cū spolio serpentis vꝫ non solum exitui ani sed ēt matricis.

De cura autem ani cum apate dixit Alman. si anus apatus ⁊ ingredi minime pōt eger aquam calidam ingrediaꝰ frequēter ⁊ in ea sedeat ⁊ vngat anum ex ea ⁊ oleo camomille ⁊ aneti donec ingrediaꝰ: ⁊ cū intromissus fuerit ex his que diximus .s. in cura precedēte curetꝰ. Dixit. A. si anus nō reducitꝰ ⁊ nō redit ꝑꝑ apa magnum: tunc melius est vt regaꝰ .i. curetur apa ⁊ mollificetꝰ ꝑ sessionem in aqua calida in qua decocta sint sedantia dolorem ⁊ mollificātia apa. Et inungaꝰ post illud ex oleo anetino ⁊ camomellino. Et ex eis que ꝯferunt in hac hora .s. qñ est apa sunt sedantia dolorem. Qꝫ si lenitur apa ⁊ redeat anus curetꝰ cū eis que dicta sunt. ℭ Dicunt tolle nuces oleaginas ⁊ reple ex eis sacculum qui ponatur sup tegulam calida ⁊ calefactus ano apponaꝰ: qm̄ dolorem sedat apa mollificat ⁊ anum redire facit: hoc ēt facit sessio in aqua decoctionis camomille melliloti aneti malue violarie altee fenugreci ⁊ seminis lini. ℭ Qꝫ si sic nō remitti poterit ad curam apatis redire opꝫ supponendo emplastrum serapionis de violis folis aut mixtis cum sauich ordei. fomentetꝰ in principio locus cū aqua decoctionis ros. lentium sumach ⁊ solatri. Et post pn^m subsequatur cura apatis: vt dictum est superius in cura apatis ani. Cum aūt sedatum fuerit apa: ⁊ anus supingressus fuerit curetꝰ cum stipticis supradictis: que ⁊ si aliqñ sint frigida: tñ rōne stipticationis ⁊ desiccationis sunt cā curationis exitus longaonis a mala cōplexione frigida māli ꝓuenientis nō obstante ꝙ frigiditas pura sit relaxās ⁊ paraliticum faciens lacertum ani. ℭ Qꝫ si exitus ani fiat diuturnus ⁊ non valeat curatio predicta: tūc necessarium erit vt fiant duo cauteria retro supra caudam ab vnoquoqꝫ latere vnum.

Sacculus mirabilis cū nucib9 in exitu ani apato.

ℭ De pruritu ani. Cap. lxiiij.

Pruritus ani dixit Auice. qñqꝫ fit ꝑꝑ vermes paruos gñatos in ipso. Et qñqꝫ fit ꝑꝑ humores salsos ⁊ colericos mordicātes ⁊ prurientes ipsum. Et qñqꝫ fit ꝑꝑ vlcera saniosa in eo. ℭ Et factus a vermibus curaꝰ cura vermium. Et factus ab vlceribus cura vlcerum. ℭ De cura autē facti ab humoribus dixit Aui. si fuerint desup venientes ad ipsum cura est rectificatio cibi ⁊ euātio ipsorum humorum. Sed si fuerint retenti in ipso ano cura est cum collirijs que mundificēt intestinum ipsum ab humore flātico .s. salso ⁊ a colerico de qbus dictū est in cura tenasmonis: deinde curetꝰ cum suppositorijs temꝑatis ⁊ cum suppositorijs ēt stupefaciētibus si aliqñ necessaria fuerint. Et rob cum aceto vini iuuatiuum est valde. Et siī ventose sup alhosor .i. os caude cum scarificatione vel sine ea sm̄ exigentiam. Et in materia qdem salsa valet inunctio cum terbentina mixta cum melle ⁊ oleo. ℭ Dixit Gale. 9° meimir. ad pruritum ⁊ dolorem in ano. ℞. ros. tutie lote ceruse plumbi litargirij loti. aā. partem vnam. croci partis vnius tertiam. vitelli oui assi partem vnam. olei ros. partem sufficientem: ⁊ cum eis fiat illinitio. Et confert vtiliter sessio in aqua decoctionis acetose lapatij malue violarie melliloti fumiterre ⁊ lupinorum: qm̄ sedat abstergit ⁊ resoluit.

ℭ De dolore ani. Cap. lxv.

Dolor ani si processerit a mala complexione pura alteretur illa. ℭ Si vero fuerit cum materia inflammante anum dixit Ras. xi° ꝯtinen. medicamen mirabile mitigans dolorem ani. ℞. adipis anatis ⁊ gūmi fisticorum ⁊ corone regie elixe in vino. aā. partem vnam: miscerantur simul: ⁊ cum eis fiat emplastrum ad anum dolentem ⁊ inflatum. Aliud mirabile. ℞. litargirij ⁊ amidi. aā. ʒ. viij. ceruse. ʒ. ij. cere. ℥. iij. butiri ⁊ adipis anatis. aā. ℥. ij. olei sisamini quantum sufficit. Paritaria bene decoquatur ⁊ oleo misceatur ⁊ ano applicetur. Et stercus gallinarum siue siccus siue recens oleo dissolutum super petia extensum: ⁊ super tegula calida calefactum ano applicatum dolorem languorem ⁊ inflammationem tollit. ℭ Quod si videris anum inflari vehementer. dixit Rasis xi° continentis. coquas cortices gra-

natorum cum vino cocto vehementer: deinde distempere eas cum oleo rof. ꝛ superpone more emplastri. Si autem dolor fuerit a solone ꝯtinui, cura eum: sicut in suo dicet loco in sermone 7°. Dixit tñ Ras. eodem xi° ꝙ oēs res que nō pungunt si tepide ponant᷑ sup anum pforatum: aut de quo inciditur fistula mitigant dolorem.

¶ Incipit tractatus nonus qui est de dispositionibus renū ꝛ continet capitula.19.

¶ De anothomia renum. Cap.j.

Renes grece nefri vocant᷑: ꝛ sic vocauit eos Gal. 13° terapē. ꝛ inde nefretica passio: que ēt nefresis vocat᷑: ꝛ inde nefretici dicunt᷑ qui in renibus patiunt᷑. Et renuz regio diuidit᷑ i partes extrinsecas: de qbus dicet᷑ in 7° sermo. trac. de anothoª membroꝝ exterioꝝ. Et in partes itrinsecas q̄ sunt q̄ttuor .s. renes lūbi pinguedo ꝛ porri vritides. ¶ Et differūt renes a lumbis. Nā renes sunt duo corpora rubea solida inuoluta pinguedine. Et sunt mēbra spmatica officialia. Lūbi vō sunt quedam carnes subtiles villose lōgitudinales iuxta renes posite: que se tenēt iuxta spinā ex vtraqꝫ parte inferiori site inter spondiles ꝛ siphach renes sustētātes: lūboꝝ enim vtilitas est vt renes supra ipsos sicut supra culcitrā siphach mediāte tanq̄ʒ linteamine requiescāt. ¶ Dixerūt qdam ꝙ renes attrahūt aquositatē a forma specifica quā adiuuat virtus expulsiua epis. Verꝫ fm veritatē renibus insunt oēs virtutes nāles. Uñ 3° coll. dixit Auer. renes hñt qꝫ virtutes sicut reliq̄ mēbra. Dixit Aui. 18° tertij. ca° de anoth. renū creati sunt renes vt sint instrm mūdificās sāguinē ab aquositate supflua qua idiget .i. sanguis exñs in ēpe vt ea mediāte valeat trāsire p arctissimas venas ēpis que est necitas faciēs aquositatē illā esse neciā: vt cū digestus est sanguis in ēpe exire valeat dictas venas: ꝛ preparet᷑ exitui in corpus. Cū aūt dicta humiditas dixit Gal. 4° de vtil. particu. suū opus expleuerit: nō opꝫ eā amplius in corpore manere: sꝫ opꝫ a sanguine separari: ꝛ extra corpus expelli: ne manens sanguinē in corruptionē deducat. Ad hāc ergo aquositatē a sanguine separādū attrahēdū ꝛ expellēduꝫ creati sunt renes. ¶ Et in 5° eiusdē dixit Gal. ꝙ renes facti sunt duo. Cur aūt duobus eguit nā fuit. dixit Gale. qꝛ multiplex .i. multa est aquosa supfluitas: q̄re nō sufficiebat solus ad tāte supfluitatis expurgationē. Et Aui. dixit. hec aquositas valde plīma fuit: q̄re necessariū fuit vt crearet᷑ mēbꝝ mundificās ipsum attrahēs ad se qd̄ mēbꝝ aut esset vnū mēbꝝ magnū aut duo mēbra parua: sed si vnū magnū fuisset coarctaret .s. aut dorsum versus posterius: aut viscera versus anterius: ꝛ cōprimeret alia mēbra. Quare loco vnius mēbri magni creata sunt duo mēbra parua que sunt duo renes. Et in mūdificatione eoꝝ .i. que fit ab eis de sanguine est iuuamētū qd̄ est notū .s. ꝙ sanguis nō corrūpat᷑ p illās sed sincerus ꝛ purus vadat ad nutriēdū mēbra. Inueniᵗ ēt hic lra alia que dicit: ꝛ in multiplicatione eoꝝ .s. vt sint duo ꝛ nō vnū est iuuamētū notū. Est enim notū in creatione mēbroꝝ periū ꝛ duaꝝ diuisionū .i. mēbroꝝ hñtiū duas diuisiones siue plēs vna. Et istud iuuamētū notū est: vt accidat vni eoꝝ nocumētū stet 2ᵐ mēbꝝ cū parte opationis aut cū plīmo eius. ¶ Cū aūt dicta aquositas exiuit epar ꝛ intrauit venā ꝯcauā magnā: tūc iā dixit Aui. predicta eius necitas destruit᷑ .i. sublata est. ideo ab ipsa vena ꝯcaua nō multū post epar oriunt᷑ vene due dicte emulgētes: qꝛ aquositatē illā a sanguine emulgēt. Verꝫ nō oriunt᷑ dicte due vene ex directo vna alteri: sꝫ vna orit᷑ in loco altiori .s. dextra: ꝛ alia in inferiori .s. sinistra: sicut ēt renes positi sunt vnus altior .s. dexter: ꝛ alter inferior .s. sinister: sꝫ repiat᷑ aliqñ ren sinister altior dextro in qbusdam hñtibus latus sinistꝝ solidius dextro cū ēpe magno ꝛ monoculo paruo: ꝛ colō in sinistra parte eleuato. Et venit vena emulgēs ad ꝯcauitatē renis: ꝛ ibi rarescit ꝛ in pāniculū quēdaꝫ trāsit raꝝ p quem trāsire pōt aquositas. Sāguis vō supra ipsum remanet: ꝛ sic p ipsum pāniculū decolat᷑ ꝛ depurat᷑ aquositas que est vrina. ¶ Dixit Gal. eodē 5° de vtil. partic. ad renes simul cū aquositate venit sanguis nutriturus eos ꝛ se nutriunt eo. Sāguis enim attractus in ipsa carne renū regurgitat sicut fex quedā. Et hinc iā paulatim pariformiter ad totuꝫ ipsoꝝ disseminat᷑: ꝛ vnit᷑: ꝛ nutrimentū fit renibus. Alia lra hꝫ in ꝯcauitate renū regurgitat ꝛc. ꝛ est melior. Aquositatem vō renes expellūt ad vesicā: neqꝫ indiguerūt renes dixit Gal. ad sui nutritionē alio vase portāte sibi nutrimētū ad sui cibationē sicut eguit chistis fellis preter duo vasa magna que ab arteria que est in dorso a ꝯcaua vena siūt. Ut ergo nō excidat sanguis predictus cum aquositate veniēs p aliquem poroꝝ vritidū: sicut subtilis colerica supfluitas decidit melius fuit dixit Gal. densum opari ipsoꝝ corpus. Et Auic. dixit. subtiliatū est .s. hᵐ creans deus ad multiplicādū subam eoꝝ: ꝛ ad faciendū eam solidam spissam ꝛ dēsam pp plura iuuamēta: quoꝝ vnū est vt occurrāt multo .i. multe q̄ʒtitati humiditatis cū paruo spacio .s. subito vel in breui. Et 2ᵐ est vt sint phibiti ab extrahēdo ni si subtile: ꝛ exuccādo ipsum. Si enim fuissent rare subeāt traherēt ēt grossum ꝛ penetraret p ipsa opilādo: q̄re non penetraret postea humiditas vt deberet. Tertiū iuuamentū est vt sint fortis subēā velociter patiētes ab eo quo implent᷑ in oi hora ex humiditate acuta cui associant᷑ humores acuti in plībus horis: qꝛ igit᷑ creati sunt ita .s. sube solide. Dixit Auice. alleuiat᷑ penetratio .s. humorositatis in meatibus eoꝝ. Et dilatatus est locus eoꝝ meatuū .s. pororū vritidiū .i. post renes: sunt enim ampliores post renes q̄ʒ añ .s. dū adhuc sunt in ipsis renibus: ꝛ hoc totū est pp illud qd̄ positū est ibi de visceribus: hñt enim porri vritides ortū a ꝯcauitate renis sub pāniculo eius. Et dixit auctor anothomie ꝙ aliud iuuamentū soliditatis sube renū est vt sui soliditate ꝛ duritie cōprimāt sanguinē cū supfluitate ad modū duoꝝ modoꝝ cōprimētium aliquos motus retinēdo sanguinē ad sui nutrimentū ꝛ reprimēdo aquositatē. ¶ Dixit Gal. 5° de iuuamētis. renibus sufficiūt due vene magne copulate cū vtroqꝫ illoꝝ .s. vena pulsatilis q̄ orit᷑ ex maiori vena pulsatili: que est versus dorsum: ꝛ nō pulsatilis que est emulgēs orta a vena chilis: nec idiget vena tertia veniente eis ad irrigandum eos. Illud enim qd̄ attrahunt renes ex sanguine penetrat ꝛ descendit in eis ꝛ applicatur carni ipsorum: deinde profundatur cum tota carne quasi vapor ꝛ continuatur in ea paulatim ꝛ efficitur cibus eis. Haly. vero 3° theorice dixit. continuantur renibus rami duo magne vene statim vt ab epate surgentes: quoꝝ alter diuiditur in eoꝝ substātiam: ꝛ ad ipsos defert sanguinem: ꝛ per alteꝝ trahunt humiditatem sanguinis que est vrina. Et similiter dixit de arteria. Et Auic. prima primi dixit. preter emulgentes dicitur ꝙ vna ex decem ramificatis antequam ad coxam perueniat ad duos tendit renes. Et 18ª tertij dixit. aduenit renibus vna ex latere epatis ꝛ arteria ex latere cordis ꝛc. Et iteꝝ 19ª tertij dixit. ad renes venit sanguis plurimus cum aquositate: ꝛ venit eis iteꝝ ꝛc. Dixit Conciliator. non diffunduntur vene ꝛ arterie per totam renum substantiam: sed per aliquam solam partem: vt forte lateraliter vsqꝫ in medium: vt sanguis paulisper ac paulatim ceu in vaporem mutatus conuertatur in easdem: propter quod in eorum concauitate non fit sanguis: neqꝫ coagulatur morientium: vt apparet

Differentia iter renes ꝗ lumbos.

Quare sunt creati duo renes

Qr creati fuerunt renes dense substantie

De neruis renum.

paret tertio de partibus animalium. Predicte autem vene a Galeno tacte sufficiunt eis ad nutrimentum ⁊ euentationem ⁊ vitam: cum sint solidi durita quibus qd resoluit est paruum: ⁊ sic anothomia demonstrat nullam aliam venam ad eos venire. ¶ Dixit Aui. aquositas non peruenit ad renes existēs in vltimo clarificationis ⁊ separationis: imo peruenit ad eos existēte in ipsa sanguineitate e 2ª. i. sanguine facto in digōne 2ª que est in epate: ⁊ est q̄n ipsa sit lauatura carnis lote ablutione vltima. ¶ Dixit Gale. 5° de vtil. partic. ⁊ ponit̃ a Rabi in pª particu. suo℞ affo. sic. in pellicula ambo℞ renū est qdam neruus paruus queadmodum est neruus splenis ⁊ epis ⁊ chistis fellis. Nam ad hec oīa mēbra accedūt nerui parui ꝯiūcti pelliculis que sup ea extēdunt̃. Et Aui. dixit. renibus aduenit neruus paruus ex quo creant̃ panniculi: vt ipse dixit pª primi. sunt creati ex villis neruo℞ ⁊ ligamēto℞: tn̄ q: maior pars texture panniculo℞ est neruus: ꝛiō hic Auic. dixit ꝙ creant̃ ex neruo. Et dixit Gale. vbi supra. ꝙ renes sicut splen ⁊ epar muniunt̃ pelliculis ꝓcedētibus a siphach extēso supra vētrē.

De canalibus renū.

¶ Ex dictis pꝫ ꝙ vterq̄ ren hꝫ duos canales: vnū superius. s. venā emulgentem: ⁊ aliū inferius. s. porrū vritidē. Vñ auctor anothomie ait. hñt renes duplex os: vnum superius p qd attrahūt ab epte: ⁊ aliud inferius p qd emittūt ad vesicā. Et Auer. 2° coll. vnusq̄sq̄ duo℞ renū hꝫ colla duo. Et vnus eo℞ ꝯiūgit̃ in vena magna ascēdēte a gibbositate epis: ꝛimmo ab ipsa vena descēdit ad renes: ⁊ alius descēdit inferius donec ꝯiūgit̃ in vesica ꝯiūctione mirabili: sicut patebit in anothomia vesice. Dixit Gal. ꝙ duo colla siue additamēta superiora que terminant̃ ad venā magnā vocant̃ vene emulgētes: ⁊ duo īferiora que terminant̃ ad vesicā vocant̃ porri vritides. Auic. dixit. renes sunt cū duobus additamētis. s. in ꝯcauitate ipso℞ duo ⁊ in gibbositate duo: ⁊ posita est in īteriori parte cuiusq̄ renū ꝯcauitas ad quā attrahit̃ ad ipsū aquositas ex superiori additamēto qd aduenit eis: ⁊ ipsa. s. humiditas vadit. s. p dictā ꝯcauitatē ⁊ deinde trahit̃ ab ipso. s. rene inferiori parte eius. i. ab inferiori additamēto ad vesicā: ⁊ latet qd separat̃ ab ea paulatim postq̄ mūdificat ⁊ purificat ren illud qd associat̃ aquositati de superfluitate sanguinis trāsmissi ad ipsuꝫ ab epe vt nutriat̃ illo purificatione meliore ⁊ magis vltia que possis est q̄re nutrit̃ eo qd ab illo purificatū est ⁊ expellit superfluitateꝫ. Sūt aūt vtraq̄ predicta colla siue additamēta tā superiora q̄ȝ inferiora ab intus ꝯcaua vt p ꝯcauitatē ipso℞ trāseat qd trāsmittit̃ ad renes: ⁊ qd ipsi a se expellūt. ¶ Gal. quoq̄ dixit vbi supra. facta sunt renibus orificia: alia qdem attrahētia: ⁊ alia emittētia subtilē aquosaꝫ superfluitatē. Adiacēt aūt orificia attrahētia ꝯcaue vene paꝝ sub epe ex alterutra parte vt totus q̄ȝtus in eā. s. venā ꝯcauā assumit̃ sanguis ꝯfestiꝫ mūdet̃: ⁊ solus q purus erat p totū eat corpus pauca diffusiā ꝑmixta ei aquosa superfluitate: nō eniꝫ eget hoc multo vehiculo ceu p amplas venas ab inde facile fluxibilis iam nā facta.

De figura renum.

¶ Et figura qdem renis est ista: vt dictū est: ꝯcaua: exterius v̄o gibbosa ⁊ nodosa: ⁊ est aliq̄ȝtulū oblonga vt melius ⁊ magis distincta forēt in eo vena emulgēs subintrās ipsum ⁊ porrus vritides ortus ab eo.

De situ & de loco renum.

Et sunt renes dorso alligati ligamētis explātatis ab ipso dorso. Et dixit Auer. 2° coll. renes sunt mēbra deseruiētia epi ⁊ ꝓprie de latorie trahēdo humiditatē a sanguine: ⁊ iō sicut sepe dixit in pª eiusdē positi sunt in latere duo℞ spondiliū nuce ꝓpt epar vt melius deseruiāt. ren igit̃ dexter est in altiori loco q̄ȝ sinister. Et Gal. dixit 5° de vtilit. partic. reddēs causam huius pēnis dixit. cū aūt dexter desup est ⁊ pª: sinister aūt ab infra ⁊ 2°: q̄m viscus qd ab eis emādat̃. s. epar locatuꝫ est in dextris. Et ꝯcaua vena qdem ad dextrā partē anostomant̃ ꝓxime apofixiū a gibbis epis ad eā portātes sanguinē. Paratius aūt est attrahere ex his que sm̄ rectitudineꝫ ꝯi corpori virtutē attractiuā hñt: ⁊ q̄m splenē in inferioribus partibus sedere melius fuit: epar aūt in superioribus: ideo neq̄ locum silr vacantem in sinistris habebat ren: vt in dextris: q̄re q̄ȝtum vacat epar superius splene nō erat irrōnabile: ⁊ dextrū renē in tāto altiorē fieri ī sinistro. Si eni vtiq̄ simul positi essent ꝓhiberet dixit Gal. vnus attrahere alterꝫ euellēs ad ꝯtriū. Nunc aūt alteruter agit iprohibite solus attrahēs nullo ex ꝯtrijs partibus opposito. Et Aui. dixit. appositus est ren dexter supra sinistꝝ ⁊ in loco altiori: vt sit situs eius situi epis ꝓpinquior ⁊ magis attrahēs ab ipso q̄ȝtū possibile est: ita vt fortasse tāgat ipsum: imo tāgit additamentū qd sequitur ipsum ⁊ positus est sinister descēdēs q̄m cōpressio fit a latere sinistro a splene: ⁊ vt illud qd attrahit̃ de aquositate p ipsum sinistꝝ non. s. trahat̃ ex foramine qd hꝫ. i. qd hēret si in directo dextri foret situs: q: impediret̃ hec opatio: imo attrahat̃ ad ꝓpinquius in primis ⁊ ad lōginquius in 2°.

In debilitate renū non purificatur sanguis ab aquositate.

¶ Dixit Auerr. 5° coll. q̄n priuat̃ sup. vel multū debilitat̃ in renibus v̄tus discretiua aut digestiua aut retētiua: tunc fundit̃ sanguis in vrina ꝓp ea ꝙ aquositas sāguinis que mittit̃ eis ab epe vt nutriant̃. tūc ab eis imutari nō pōt. Et Auic. dixit. q̄n debilitant̃ renes nō purificat̃. s. sanguis ab aquositate: siue aquositas a sanguine: quare egredit̃ aquositas sociata sanguineitate. Et silr dixit Aui. cū epar est debile ⁊ nō discernit aquositateꝫ a sanguineitate ⁊ separatione qua opꝫ ⁊ q̄ȝtitate qua opꝫ ⁊ regimine quo opꝫ: tūc penetrat cū aquositate sanguineitas plus q̄ȝ necesse sit penetrare ꝓp qd superfluit illud qd sociatur ei de sanguineitate mēsura qua indigēt renes p nutrimēto sui: ⁊ est illud qd egredit̃ in vrinā lotiuū ⁊ sile loture que egredit̃ cum renes debiles sunt in nutriēdo. Dixit Gal. 6° de accīti. ⁊ ponit̃ a Rabi in 9ª partic. cū opatio renū cessat. s. opatio attractionis vrina nō venit ad vesicaꝫ: ⁊ tūc vesica vacua est: ⁊ nihil vrine in ea inclusum repit̃: sed cū renes sunt fortes in attrahēdo tūc humiditatē pinguosam: que gñat̃ in venis ex liquefactione humo℞ in venis ꝯtento℞ sugūt a venis ⁊ trāsmittūt illā pinguedinē ad vesicā ⁊ egredit̃ in vrina: sed cū renes sunt debiles ad ipsius attractionē: accidit ex illa pinguositate alteꝝ duo℞: aut vene expellūt eā ad vētrem: aut spargūt eā ⁊ fundūt in totū corpus: ⁊ ex hoc sit ydropisis. ¶ Dixit Auer. eodē 5° colli. q̄n priuat̃ virtus renū attractiua: tūc fit ydrops ypofarcha: ⁊ q̄n augmētat̃ multū: tunc fit fluxus vrine cū multa siti ⁊ egritudo diabetica: ⁊ q̄n dn̄at̃ attractiua debilitat̃ retētiua ⁊ digestiua eo℞ oīno. Et ꝓpterea in hac egritudine exit vrina nō cocta: ⁊ nō est impossibile dixit Auer. attractiuā augmētari ꝓp debilitatē retētiue: ⁊ qd est: q: q̄n debilitatur retētiua nō nutriunt̃ renes ab aquositate ꝯueniēter ꝓp paucā morā quam hꝫ hic aquositas: ⁊ tūc conat̃ virtus attractiua ad attrahēdum plus q̄ȝ ꝯueniens sit: ⁊ ex hoc accidit ꝙ vrina paꝝ manet in vesica: q̄ȝuis non sit plena. Virtus aūt expulsiua impeditur in his membris. s. renibus ⁊ vesica ꝓp opilationeꝫ que fit in eis. Et complexio quidem renum calida est: q: carnosi sunt: non tn̄ multum calideꝫ cum nō habeant intermissas venas: calefiant tn̄ a vena magna descendente ⁊ arteria. Pinguedo v̄o que generatur circa renes non generatur ratione agentis. s. caliditatis: sed gratia finis ⁊ materie: sicut de pinguedine que est circa cor patuit: ⁊ propter hāc pinguedinem multam quam habent circa se assimilāt ipsos cuidam diuiti auaro. ¶ Dixit Rasis in diuisionibus. de egritudinibus renum sunt apostemata: ⁊ lapis: ⁊ caliditas renum ⁊ macies eorum ⁊ debilitas: ⁊ eruptio sanguinis: ⁊ difficultas vrine facta ex eis. Auice. autem dixit. renibus accidunt egritudines complexionis. s. pure ⁊ cum materia: ⁊ egritudines compositionis in quantitate paruitate ⁊ magnitudine eius: ⁊ ex opilatione de cuius summa est lapis: ⁊ accidunt eis egritudines solutionis continuitatis sicut vlcera ⁊ corrosio: ⁊ abscisio venarum: ⁊ apertio earum: ⁊ totum

illud accidit aut in ipsis renibus: aut in meatibus que sunt inter ipsos et alia mébra. illud tñ paꝝ fit. s. ꝙ in meatibus illis. s. poris gñet lapis: nó eniꝫ figit in eis m̃a que esset cã gñonis lapidis. si tñ accidat in ipsis meatibus. s. poroꝝ vastidaꝫ opilatio ex sanguine vel humore alio vel lapide: túc ipsi cóicát reni in curatione. Dixit. A. qñ multiplicant egritudines in renibus debilitat epar donec pueniat res ad hydropisim sive renes sint cali sive frigidi. et resoluunt dixit ipse egritudines renũ. s. mãles p vriná grossaꝫ resides tenue et hꝫ hoc veritaté qñqꝫ: nó semp: cũ ét possint alijs modis resolui. Et dixit iteꝝ. cũ videris hñtes doloré renũ mingere vriná viscosam glutinosam: túc scias ꝙ illud addit in doloribus coꝝ. Et rõ est: qꝛ in vrina illa euãt m̃a mala faciés doloré: et in tránsitu soluit ꝯtinuũ: et sic gñat doloré: ac ét pp illũ doloré attrahunt mãe male que addũt in doloré. s. qñqꝫ: qꝛ qñ non solueret ꝯtinuum diminueret dolor euacuata m̃a eius in vrina illa.

De dispositionibus renum in generali. Cap. ij.

Significantur dispóes renũ dixit Aui. ex vrina ꝯside rata q̃ntitate eius et subtilitate. i. mõ sube eius et colore suo: et signat ex eo qḋ admiscet ei. s. dispóni renũ ex dispóne situs: et ex dispóne de siderij coitus: et ex dispóne dorsi: et ex doloribus eius: et ex ipso dolore: et ex dispóne cruriũ: et ex tactu: et eo qḋ ꝯuenit et qḋ nó ꝯuenit. Et dixit. egritudinibus renũ associant paucitas vrine. i. ẜm plurimũ: qñqꝫ enĩ associat eis vrine multitudo. Et egritudines renũ distinguunt ab egritudinibus epatis que eis siãt. Dixit Auic. ꝙ appetitus. i. cibi nó est in egritudinibus renũ oino ꝓstratus: sicut i egritudinibus epis. Et distinguunt ab eis iteꝝ: et ab egritudinibus vesice. nã ille q mingit vriná dixit Aui. pp quá multotiés ad mingédũ surgit: in renibus eius est egritudo. s. debilitas renũ: et silr est i illo in cuius vrina est sediné carnosum vel capillosum vel orobinũ. s. digestũ aliq digóne: qꝛ qñ est ibi aliq̃ digó est a renibus: et si ꝓhibitio digónis qñ est multum fortis: et est in ea admixtio aliaꝝ reꝝ arbitrare túc ꝙ egritudo est in vesica: et si est minus digestũ est in renibus: et si nó vides in ea aliq̃ digóné arbitrare túc ꝙ pncipiũ egritudinis est in epe: qꝛ maturatio vel digó nó est nisi pp mébra supiora. Qꝛ si nó esset sanitas in illis partibus nó esset ibi digó. Et si nó esset pp egritudiné aliq̃ existétem in illis partibus non esset diminuta digestio.

De mala complexione renum. Cap. iij.

Mala complexio renum dividitur divisione malitie complexionis: quoniam alia est simplex: et alia est composita: et alia est pura immaterialis: et alia cum materia.

Et cause eaꝝ sunt eedé cũ causis malitie cóplonis in alijs mébris multoties in precedétibus dicte: renibus tñ attribuit longus accubitus sup renibus et coitus supfluus. Et dixit Auic. multoties facit incurrere strictura luboꝝ caliditatem in renibus et dolorem.

Signa caliditatis renum.

Signa cóplonis dixit Aui. signat calitas renũ ex incensione vrine. s. in rubedine et citrinitate: et ex privatione pinguedinis totius corporis: et hoc maxie qñ ꝓcesserit et p tps sive tpa duraverit: aut ꝓcedit pp supfluã attractioné quã faciũt renes supcalefacti de humiditatib' totius corporis: et in regione renũ calitas sentit ad tactuꝫ vltra nãlé: quã calitaté qñqꝫ ꝑcipit ipse patiés: et renibus supcalefactis cito et facilr supueniũt apata cala maxie: qḋ est: qꝛ intésa calitas renũ est cã attractionis humoꝝ precipue caloꝝ ad ipsos q attracti pñt causare apata cala i eis. Et iõ. A. dixit. ꝙ signat eoꝝ calitas ex veloci accessu apatũ maxie caloꝝ. Et signat dixit Auic. calitas renũ ex multo desiderio coeũdi: et hoc calitate ipsoꝝ ꝑuritũ faciẽte irritante ad expulsionem mãe spmatice. Et signat ex nimia siti: qꝛ multá humiditateꝫ attrahũt ab epe: et epar attrahit a stõ: vñ causat sitis que nó causat ex potu aque frigide: qꝛ aq̃ frigida potata nó attingit cũ frigiditate sua ad renes: et iuvaméto ꝑcepto cũ vsu frigidoꝝ et noculméto caloꝝ. Et si mala cóplo fuerit cũ m̃a et fuerit sanguinea: túc vrina erit cũ rubedine sua grossa: ita ꝙ erit qñ sanguis cũ dolore aggravativo in renibus et dolore: et calitas sentiata ad tactũ in regione renũ et toto corpore: et venaꝝ replexio maxime saphenaꝝ: et signant ipsam cómplo et habitudo et etas et regimé preteritũ gñativũ sanguinis. Si vo m̃a fuerit colica: vrina erit citrina tenuis: nisi colera multa vrine misceat: et tunc esset grossa: et resolões multe in vrina erũt que sunt graciles in modũ piloꝝ: quaꝝ plures in ĩferioribus vrine erũt q̃ȝ in supioribus et sensus inflámationis in loco renũ ꝑcipit in ꝓfundo: et si erit cũ ea dolor erit púgitivus.

Signa male complexionis frigide renum.

Mala aũt cóplo frigida renũ dixit Aui. cognoscit ex discoloratione vrine: et ét totius corporis: et paucitate desiderij coitus: et ex debilitate renũ silitudine hñtiũ cũ renibus senũ. s. in iclinãdo se et erigédo cũ difficultate: et parati sunt renes frigidi vt supueniãt eis egritudines frigide: et sentit ét patiés frigiditateꝫ in ꝓfundo: que qñqꝫ ét ꝑcipit ad tactũ: nocent aũt a frigidis: et calis iuvant. Qꝛ si mala complexio fuerit mãlis et fuerit a flãte: tunc vrina cũ discoloratione sua erit grossa: in q̃ residebit humor grossus mucillaginosus: et resolões qñqꝫ albe lóge in modũ piloꝝ: et sentiet frigiditas in ꝓfundo renũ: et aggravatio in eis. Si vo humor fuerit melicus vrina erit tenuis livida vel glauca ampulosa: qñqꝫ tñ erit grossa ex dispóne ipsius humoris et ꝑmixtione eius cũ vrina: et sentiet patiés gravitaté cũ descẽsione in renibus: et sentiet dormitioné circa crus ꝓprie ꝯsequés rené lesum. Dixit Ras. xi° ꝯti. et 6° afo. passiones renũ et vesice cũ difficultate sanant et ꝓprie in decrepitis. Et dixit Gal. difi. ilis erit curatio ipsaꝝ: qꝛ non cessat ex operationibus: et ad eos ét ꝑveniũt supfluitates: et que indigét sanatione indigét qete et ociositate: et ꝙ non accidat ad eos aliqd púgens nec excitãs: et supfluitates que ꝑveniũt ad hec mébra excitãt vlcerationes apata: vñ passio fit difficilior et ꝓprie in decrepitis in eis enĩ passiones facilis sanationis sunt difficiles: et q̃to magis si fuerint curationis difficilis: ideo hec passio si fuerit in eis non separat ab eis vsqꝫ ad morté. Et dixit sup 6° epyd. nó vidi aliquem sanari de morbis renum post. 51. annos.

Cura male complexionis calide.

Cura tñ male cóplonis cale renũ fit dieta locãte patientem in aere frigido et fugãte ab eo iram et furoré et oém fortémotũ et laboré: et maxie in qbus renes fatigent et vigilias multas et accubitũ sup renes: et maxie in culcitris de plumis: et oém ré calefaciété exterius applicatã: et oésqꝫ cibos et potus calos sive calefaciétes: et oiaqꝫ diuretica calida: et vitét tolerãtiá famis et sitis et repletioné: et coitusqꝫ nimietaté. Dieta aũt eis ꝯveniés fiat in vsu ciboꝝ et potuũ frigidorũ paratoꝝ in sulcio mirtito et geladia et silibus modis et alteratoꝝ cũ frigidis. Dixit Auic. oia glutina ꝯveniũt eis et extrema aialiũ: et precipue pedes pulloꝝ et gallinaꝝ. Et ꝯveniétes sunt eis dixit Aui. oés herbe frigide vt lactuca endivia et silia: et silr fructus frigidi. Et dixit. cura eoꝝ est exhibitio lactis asinoꝝ et capraꝝ nutritaꝝ in domo. s. cuꝫ herbis ramis et seminibus frigidis. Et det dixit ipse eis lac vaccinum de quo extractum sit butiꝝ nisi timeatur vitium lapidis: ꝙ si timeatur detur ius cicerum. s. decoctorum cum frigidis maxime seminibus cóibus frigidis. Et per instrumétum potionis ꝯveniunt eis frigida intus per superius et per inferius administratate exterius etiam applicata. Interius qdem cum syrupis et robub frigidis superius sumptis. Inferius vo dixit Auic. qñ quando clysterizantur ex aqua frigida et oleo cucurbitino. sap. et similibus erit bonum: alterantur enim renes per ea ex

vicinitate

vicinitate ad intestina. Et conueniunt eis. dixit ipse. empla
vnctiones et vnguenta frigida: et maxime qñ ponit̃ cũ eis
cāphora: qm̃ ipsa est vtilis valde in cura renum calidoꝝ.
¶ Qz si mala cõplexio renũ fuerit frigida cõuenit eis aer ca
lidus: et ira leuis et gaudiũ et letitia et motus tẽperatus. Et
accubitus in lectis de plumis et sup renes. Et calefactio re
gionis renũ cũ pãnis calefactis. Et sint cibi eius faciles di/
gõnis boni nutrimẽti cõditi cuz spẽbus calidis: et maxime
cinamomo et galãga. hec enim calefaciũt renes: et cõfortãt
eos ꝓprietate. Carnes igit̃ eoꝝ sint carnes ꝑdicum et fasia
noꝝ pulloꝝ pipionũ turtuꝝ et aliaꝝ auiũ paruaꝝ bonaꝝ.
Et herbe eis cõuenientes sunt betonica feniculus apiũ pe/
trosilinũ daucus baucia saluia et filia. Dixit Gal. qdam fi/
delis retulit mihi q̄ si primi rami cauliũ incidant̃ et cõpri
mant̃ et de aq̃ eoꝝ bibat̃ ieiuno stõ in q̃ntitate. ℥. iij. cũ mo
dico sale p. ix. dies pfecte sanabũt passiones renũ cũ bona
efficacia. Et hoc dictũ sumptum est ex 6° de interio. qd̃ sic
ponit̃ x° cõtiñ. Sanat morbos renũ in vltimo decoctio ra
moꝝ cauliũ: sed debẽt esse primi rami incipiẽtes in cauli/
bus apparere. Et x° mienir. dixit Gal. det̃ de eis in potu
dauic. iij. quolibet die ieiuno stõ p. ix. dies mixto cum eis
modico sale: q̄m tollũt passiones renũ in vltimo. Et ex fru
ctibus comedãt passulas auellanas nuces caricas pineas
fisticos et amig. ama. et filia. Cibũ minuãt: et coitũ oino fu
giãt. ¶ De cura ꝑ potionem dixit Ras. x° cõti. cura fiat cũ
clysterijs de oleis calidis lenibus et adipibꝰ et silibus. Et
A. dixit. iuuamẽtũ eius ẽ ꝑ clystere ex vnguẽtis adipũ gal
linaꝝ butiri vaccini olei sisamini olei baucie et alkekẽgi et
amig. ama. cartami aq̃ fenugreci et aneti. Et iurium capitũ
arietũ et pulloꝝ colũbinoꝝ. Et adeps qdem caude arietis
qñ fit cũ eo clystere est vltimũ in calefaciẽdo renes et cõfor/
tãdo. Et clystere ex oleo costo est vtile. Et dixit Ras. cõue
niũt ei olea et vnguẽta calida. Dixit A. vngat̃ exterius cũ
adipe vulpis et adipe dabe: et exponũt lupi et oleo laurino
et auellanaꝝ fisticoꝝ et oleo costino ꝓprie. Et folia enule
cocta in vino cataplasmata cõueniũt. Et dixit Aui. ciminũ
est iuuatiuũ valde in cura frigiditatis renũ ꝓprie cũ medi
cinis ꝑmixtũ sup q̃s diũium habeãt. ¶ Qz si malitia com
plonis renũ fuerit cuz mã digerat̃ et eũetur ꝓut ei cõuenit.
Et flũx ad diuersum trahat̃. ¶ Et post bonã eũonem et cor
poris mũdificationẽ diuretica porrigant̃: vt qd̃ in renibus
remãserit de mã ꝑ vrinam ducent. ¶ Et scias q̄ diuretica
fortis nullo modo cũ cibo: aut paꝝ añ cibũ: aut post ipsuz
añ ipsius digõnem sumenda sunt: sed post cibi digõnem et
añ subsequẽtem cibũ ꝑ tantũ spatiũ q̄ possit facere opera
tionẽ: qd̃ vt plim est spatiuz q̃ttuor horaꝝ et vsq3 ad sex. De
bilia v̈o dicũt qdam cũ cibo et añ cibum paꝝ vel post paꝝ
dari pñt. Non enim timet̃ de eis qd̃ portẽt indigestum ad
epar et renes sicut timet̃ de fortibus. Et de debilibus dixit.

Quo tpe debẽt diuretica ministrari.

inter alia sunt cappares: de qbus Gal. cõcessit 14° terap. cũ
dixit. cũ in renibus fuerit lapidosa cõstitutio mox cum oxi
melle dẽtur cappares in pñ° cice quousq3 transeat qd̃ gra
uet: lz qdam dicant q̄ Gal. non voluit q̄ sic cito post cap/
pares sequeretur cibus.

¶ De macie et extenuatione renum siue de mala complexio
ne renum frigida ea. Cap. iiij.

ixit Aui. qñq3 accidit renibus extenua/
tio et vetustatio que dĩ edebul. i. ethi
ca renũ. et diminuit̃ suba renũ. Et qñq3 nõ re/
manet pinguedo circa eos ꝑꝑ malã cõplexio/
nẽ: que vt plim est calida resoluẽs et cõsumens
q̃uis ṡm plm finalr̃ ꝑducat ad frigiditatẽ re/
num. Et qñq3 ẽt frigiditas magna renuz est cã maciei eoꝝ
inq̃ntum destruit virtutem ipsoꝝ digestiuam. Et inq̃ntum
cõstringẽdo fortiter exprimit humiditates ipsoꝝ. Et qñq3
fit post nimium coitũ et purgationez. s. nimiam maxime ꝑ
vrinam sicut accidit in diabete.

Et signa eius sunt dixit Ras. in diuiſ. dolor in dor/
so non fortis cũ extenuatione corporis. Et
paucitas desiderij coitus: et multitudo vrine et albedo eius.
Et A. dixit. signa eius sunt casus coitus et albedo vrine et
frequẽter vrinare et debilitas yliοꝝ et dolor extẽsiuus in il
lo. Et qñq3 erit cũ illo gracilitas corporis. dixit Jud. q̄ ex
pauca pinguedine renuz excitat̃ dolor capitis. Et debilis
fit visus cuz vaporibus malis inferẽtibus quasi alienatio
nem. Et dixit. accidit ex extenuatione renũ retentio pauca
vrine: et debilitas coitus: et frigus in lumbis. Et isti qdem
nocentur ab oibus que desiccant et exterminant corpus: et
iuuantur a contrarijs.

Et cura eius ꝑ dietam est morari in aere tempato ten
dẽte ad humiditatem cũ oi gaudio et letitias
postea fugiẽdo iram tristitiã et oẽm curaz: quiescat et ociet̃
et recũbat in lectis mollibus de plumis: non tñ resupinet:
abstineat ab oibus cibis siccis: et qui desiccãt acutis salsis
et acetosis: et a vinis austeris et antiqs: et a fame et siti et eũoni
bus. Sed dixit Ras. in diuiſ. regimen eius sit impinguãs
corpus cũ dilatatione in cibo. Comedat itaq3 carnes pul/
loꝝ et gallinaꝝ pinguiũ. Et carnes annualis agni pinguis
et edi et lactãtis vitule pinguis: et epata pinguiũ gallinaꝝ: et
testiculos galloꝝ: et oua sorbilia: et impinguent̃ cibi coꝝ
cũ adipe gallinaꝝ: et anseꝝ: et renuz edoꝝ. ¶ Dixit Jud. si
macies fuerit cũ caliditate det̃ in potu lac recens cũ zucca
ro albo. Et cõuenit papauer albũ: et diuretica frigida in ca/
liditate: sed in frigiditate cõdiant̃ cibaria cũ diureticis tem
pate calidis. Et si sint mãe effuse. i. que effundunt̃ vel de/
beãt effundi ad renes apponant̃ spẽs cõfortatiue. s. aroma/
tice cũ stipticitate: q̄m mouẽt virtutem et cõfortãt. Et qñq3
ponunt̃ cum eis res viscose vnctuose vt cõfortẽt subam re/
nũ: et comedat panem calidũ. i. calefactũ: et ius ciceꝝ: faba/
rũ: et faseoloꝝ: et medullas fructũ nucũ auellanaꝝ pineaꝝ
fisticoꝝ et amig. cũ zuccaro. ¶ Dixit Aui. iuuant̃ cum re/
bus in qbus fit lac vaccinũ admixtũ: et lac decoctum cum
suba tertia aut q̃rta terreniabin. Et qñq3 accipiunt̃ renes
et decoquunt̃: et ꝓijcit̃ sup eos puluis specieꝝ donec sint
bñ parati et comedant̃. Et res que faciunt impinguari re/
nes et cõfortãt eos sunt spẽs. s. aromatice precipue cinamo
mũ et galãga. s. qñ miscent̃ cũ cibis. ¶ Balneent̃ in deco/
ctione capitũ arietũ vel edoꝝ aut testudinũ vel limaciaꝝ: et
inungat̃ tota regio renum cuz vnguẽto vtili: qd̃ sic fit. ℞.
mucillaginis gũmi ara. seminis altee et seminis citonioꝝ
dragagãti et ordei mũdi. añ. ℥. i. mucillaginis seminis lini
radicũ altee. añ. ℥. ß. mucillaginis passullaꝝ. ℥. i. olei viol. et
ros. et de cucurbita et amig. dul. añ. ℥. i. ß. sanguinis testudi
nis et adipis eius adipis galline et porci recẽtiũ butiri vac
cini recẽtis. añ. ℥. i. cõficiant̃. ¶ Dixit Ras. in diuiſ. oẽs ci
bi et medicine que addũt in spmate cõueniũt: et cõueniũt oia
restauramẽta dicta in cura ethice febris: et in cura ethice se
nectutis: ac ẽt que dñr in ca° de ipinguatione macri. Et di/
xit ibidẽ Ras. enemata fiãt vnctuosa. et x° cõti. dixit. clyste
re cõferẽs illi cuius renes sunt extenuati ex sup abũdantia
vrinationis et paucificationis spmatis. ℞. aquã ciceris ipe
ratoris cocti vehemẽter et adipẽ renũ capraꝝ et medullã os/
siũ ouiũ cũ testiculis. s. arietũ eq̃lr et lactis recẽtis q̃rtã par
tẽ oium et butiri cocti et adipis caude et oleũ grani viri dis
et ꝑcutiant̃. i. cõquassent̃ adiuicẽ: et fiat ex eis clystere. Etiã
dixit. clystere cõueniẽs frigori renum et siccitati eoꝝ. ℞. de
pinguedine vaccina et oleo nucũ et oleo amig. ama. et aq̃ fe
nugr. et aneti. Dixit Jud. nõ inuenies ad impinguandũ di/
latandũ et calefaciẽdum renes aliud vtile vt oleũ nucũ datuz
in cibo: et positũ in clysteri. Sed si adest caliditas clysterẽ
fiat ex aq̃ ordei et oleo cucurbitino. Dixit Auic. cõferũt cly
steria que facta sunt ex carnibus arietis. s. brodio pingui
ipsaꝝ cũ oleis bonũ odorẽ hñtibꝰ ipẽꝝ: et olea medullaꝝ
fructuũ cõueniunt in dispõne frigida. Clystere vtile. Capi/

re agnoꝝ pinguium ponant̃ in olla: ꝛ cum eis ponat̃ kist aque vnus ꝛ semis ꝛ claudat̃ olla cū luto forti: ꝛ ponatur in furno ꝑ q̃ntitatem. 24. horaꝝ quousq; separet̃ caro ab ossibus ꝑ se. Et ꝑmisceat̃ i ea butiꝝ ꝛ oleū zābat. i. sambucinū ꝛ paꝝ succi porroꝝ: ꝛ cū decoquunt̃ ponant̃ cū eis coralli ꝛ asceth. i. tribuli ꝛ mugat. i. ꝯsolida maior ꝛ fenugrecū ꝛ semen papaueris triti vel ius lactis ipsius vel sapor. al's. succus cepe: q̇ȯ melius. Et cū necium fuerit plus calefacere ponat̃ cū illo oleū de kerua vel de costo. Et si eq̇le volueris facere ponat̃ oleū carcami. Et dixit. si fiat clystere ex lacte nuper muncto ꝯfert valde: ꝛ si fuerit necessaria eius calefactio ad ignem paꝝ fiat.

¶ De debilitate renum. Cap. v.

Debilitas renum pōt euenire in qualibet virtutū suaꝝ: vt supra patuit: ꝓprie tñ debilitas renum dicitur de debilitate digestiue eorum: aut de debilitate retentiue cum remollitione substantie ipsorum.

De causis dixit Ruff. renes debilitant̃ ꝑ senium ꝛ extenuationem senilē. Et ex eq̇tatione equoꝝ subito absq; ꝯsueto vsu. Et ex ꝑcussione in spinali. Et ex labore vehemēti. Et ex retētione longa corporis: ꝛ ex itinere lōgo. In dictis eni dispōnibus diminuit̃ virtus attractiua vrine. Et forte in his dispōnibus descēdēt ad renes humiditates sanguinee que erūt cā vlcerationis. ¶ Et dixit Ras. x° ꝯti. ex q̇ōnibus Ap. supabūdantia vrine debilitat renes eo ꝙ euat pinguedinē ipsoꝝ: ꝛ humiditates eoꝝ ꝓprias: ꝛ silr supabūdātia coitus. Et Gal. dixit 6° de interioribus. ꝙ accidit debilitas renū q̃nq; ex largitate orificioꝝ venaꝝ: de q̇bus decidit̃ vrina de vena ꝯcaua. Unde Oriba. dixit. largi fiūt aliq̃n meatus vrinales: ꝛ debilitantur ide renes. Et Ser. dixit ꝙ amplitudo meatuū in q̇bus vadit aquositas que currit ad renes donec ipsi attrahūt eā facit ꝙ non pñt eā colare. ¶ Dixit Aui. debilitas renū fit cā cōplonis alicuius. s. male simplicis vel cōposite vel imālis. Et ois talis debilitas est mala. Deterior tñ dixit ipse ē illa que est ꝯfirmata. Et q̃nq; fit ꝑp dilatationē meatuū ꝛ ipsoꝝ aptionē. s. eoꝝ in q̇bus decolat vrina. Et q̇dā volūt ꝙ ꝑ meatus itellexerit poros sub̃e eoꝝ q cū dilatant̃ ꝛ rarificant̃ renes debilitant̃: ꝛ ista est vera debilitas renū. Et q̃nq; fit ꝑp mollitiē quā ipsoꝝ acq̇siuit sub̃a. ¶ Et dixit Auic. est debilitas ꝓpria ambobus renibus. Et est illa cā cuius renes deficiūt in colādo aquositatē ab eo q̇ȯ ei associat̃. s. a sāguine q associat̃ ei vsq; ad ipsos renes. Et cā huius debilitatis ꝓprie est sicut multitudo coitus ꝛ multitudo administrationis stupefaciētiū ꝛ multitudo vrine ꝛ statio in eq̇s. s. longa mora ꝛ ipsoꝝ eq̇tatio absq; gradatione ꝛ ꝯsuetudine. Et ꝑp laborē aduenientē renibus ꝛ ꝑp ꝑcussionē. Et huius gñis est plīma assellatio ꝛ icessio. s. plīma ꝛ ꝓpria pedibus. ¶ Ex q̇bus causis pꝫ ꝙ aliq̄ eaꝝ sunt cause itrinsece: ꝛ quedā extrinsece: ꝛ que sunt ille. Et aliq̃n debilitat̃ ꝑp aliq̄s dictaꝝ causaꝝ virtus expulsiua renū: q̄re nō expellūt vrinā neq; humores ad os fluētes. ¶ Et debilitas q̇dē renibus accidit aliq̃n ꝑ ꝓprietatē: aliq̃n ꝑ cōitatē. Uñ dixit Aui. q̃nq; sunt vene. s. totius corpis: vel vene i q̇b⁹ aduenit aquositas ad renes. Et q̃nq; nō sunt icolumes. sup. sꝫ lese: ad q̄ꝝ lesionē seq̇t̃ d̄bilitas renū ꝑ cōitatē.

Signa gñis dixit Gal. 6° de iterio. ꝛ scribit̃ x° ꝯti. sic sunt vrine eruginosi sanguinis tenuis filiis ei q̄ mingit̃ ex debilitate epatis: mingit̃ ēt ex renibus ex sili cā. s. ex debilitate renū. Uñ dixit Ras. in diuisio. signū est ꝙ mingit eger vrinā sicut loturā carnis. Dixit Aui. comitat̃ debilitatē renū quoquo mō fit. i. aq̄cūq; cā ꝛ extenuatione eoꝝ paucitas vrine. Et defectus in coitu: ꝛ debilitas visus ꝛ dolor capitis.

¶ Signa specieꝝ male cōplonis dixit Auic. sunt que dicta sunt in suo cap°. Et silr signa extenuationis dicta sunt.

¶ Signa facte a dilatatione viaꝝ dixit Ras. x° ꝯti. dico habent ꝑ debile corpus: ꝛ maxime ꝑ ipsius extenuatatē: eo ꝙ corpus euat̃ eo quo nutrit̃. Dixit Oriba. egredit̃ sanguis in vrina cū humoribus grossis. Et Ser. 4° breuiarij. cap° 16° dixit. isti nō sentiūt dolorem: ꝛ si est: est paruus valde: ꝛ descēdit cū aquositate aliq̇d sanguinis. Et descēdūt cū eis humiditates aliq̄ grosse: ita ꝙ q̃n vrina descēdit i q̇busdā horis residet. ꝛ eleuat̃ sup eā aliq̇d sīe spume maris: ꝛ hoc erit q̃n vene sunt salue. Si aūt sunt debiles tūc nō apparet in vrina aliq̇d: neq; apparet in eo digō. Et cā in illo est: q̄ cibus nō ꝑmiscet̃ cū potu ꝛ nō alterat̃ ad sanguinē ꝑp debilitatē virtutis mēbroꝝ que sūt supra renes. ¶ Et hūc sermonē sumēs Aui. ait. cū illa que est ꝑp dilatationē meatuū ꝛ mollities carnis eoꝝ nō est dolor nisi q̃nq;. s. q̃n descēderet ad eas mā malā faciēs cōplonē aut ꝯtinuū soluens. ꝛ minorat̃ cū ea appetitus cibi cōparatione stōi ꝛ ēt epatis ad renes. ꝛ vrina añ digōnem. s. cibi in stō ēpe: ꝛ añ aduētum. s. sanguinis ad venas est aquosa: q̄ tūc nō penetrat de aquositate nisi q̇ȯ subtile ex cibo ꝛ chilo: sed post q̄ꝫ cibus. s. digestus est ꝛ ꝯuersus in sanguinē ꝛ ꝑuenit ad venā tūc ꝺm plīm fit exitus sanguinis ꝛ humiditatū grossaꝝ cum vrina. ꝛ est tūc plīm vrina eius sicut lotura carnis grosse: q̄ q̃n ren nō nutrit̃ ex eo q̇ȯ ad ipsum venit ꝛ nō discernit̃ in eo grossū a subtili ꝑp debilitatē ꝛ dilatationē. ꝛ accidit multotiēs vt subsedeat sanguineitas ꝛ appareat res filis spume maris. s. alba: ꝛ istud est cū epar ꝛ vene sūt incolumes. Cū vō nō sunt incolumes discernit̃ aliq̇d: ꝛ nō remanet. s. vrina lotiua cū dispōne sua ꝑp debilitatē digōnis. s. epatis ꝛ venaꝝ. ¶ Et ex hoc accipit̃ dr̃ia inter vrinā lotiuā cā renū ꝛ lotiuā cā debilitatis ēpis ꝛ venaꝝ. Pro cuius maiori declaratione vide q̇ȯ dictū est supra in ca° debilitatis ēpis. ꝛ q̇ȯ dicet̃ iferius in ca° mictus sanguinis. ꝛ Ser. loquēs de his que residēt in vrina ꝑdicta dixit forasse expellit nā huius supfluitates ex corpore toto: ꝛ ex ēpe ad renes ꝺm viā mūdificationis. ꝛ nobis inest vt distiguamus inter hoc ꝛ hoc ex eo ꝙ seq̇tur euonē illoꝝ de difficultate aut trāq̇llitate: ꝛ ēt ex hoc si corpus extenuat̃ aut nō extenuat̃: q̇ȯ est: q̄ si euat̃ vrina cū huius supflultatib⁹ ꝺm semitā mūdificationis seq̇tur tūc euonē illaꝝ iuuamē tñ magnū ꝛ tranq̇llitas ꝛ remotio inquietudinis. Si aūt est descēsus eaꝝ ꝑp amplitudinē meatuū ꝛ debilitatē renū in seipsis tūc accidit ꝯtrāꝝ illius. ꝛ si euō fit opatione nāe mūdificātis corpus: tūc nō debilitat̃ neq; extenuat̃ cū eo corpus. ꝛ fit ꝺm plūs cū reuolutionibus determinatis: sicut fit illud in aptione venaꝝ que sunt in ano. Cū ea vō cuius cā est debilitas renū corpus extenuat̃ post lōgū tps: ꝛ ꝑcipue q̃n euat̃ sanguis in ea ꝛ est nō ꝺm ordinē. Et Ras. x° ꝯti. posuit signa distinctiua debilitatis renū ab aptione meatuū. ꝛ dixit ꝙ cū debilitate renum nō erit euō eius q̇ȯ nutrit corpus. s. sanguinis multū sicut est in euone aptionis q̃n tūc nō trāsit ad renes nisi sanguis nutriturus eos tm̄ ꝛ nō nutritiuū corporis: ꝛ cū hoc in debilitate renū illud q̇ȯ de sanguine euat̃ est minus: q̇ȯ vō in aptione plus: ꝛ cū eo accidūt signa debilitatis renū: que sunt debilitas ventris ꝛ pedū ꝛ supabūdās vrina. Dñt q̇dā ꝙ cū vrīa mīgit̃ grossa deinde clarificat̃ renū vel vesice indigōnē sigñat.

Cura aūt debilitatis renū dixit Aui. eius que est ex mala cōplone est ꝑmutatio illius ꝛ euō māe si cū ea fuerit aliq̃ mā peccās. ꝛ dicta est supra. Et cura facte cā extenuationis silr est cura illius: ꝛ ēt dicta est. Cura vō facte ab aptione meatuū. Dixit Ras. x° ꝯti. dico ꝙ hic morbus ꝯsumēs est sicut diabetes: ꝛ iō curatio huius est ꝓpria curationi diabetis: attm̄ expedit ꝙ sit in eo exiccatiuū magis. Cōplet̃ aūt dieta ꝛ potione. Locet̃ ergo patiēs in aere ad frigiditatē declini ꝛ siccitatē in quo maneat cū trāq̇llitate ꝛ quiete mētis ꝛ corpis: q̇ȯ est dixit Sera. q̄ mot⁹ dilatat meatus:

Signa fcte a dilatatione meatuū

Signa distinctiua inter vrinā lotiuā cā renū ꝛ lotiuā cā debilitatis epatis ꝛ venarū.

Signa distinctiua debilitatis renū ab aptione meatuum.

meatus: et excitat illud qd currit. Et Aui. dixit. Cura est di missio motus: et declinare ad tranquillitatem et quietem: et odire balneationem plurimam. s. in aqs calidis aperientibus. Et adherere somno fugiendo vigilias plurimas. Dixit Sera. opz vt accipiant ex cibis illos q sunt stiptici. sup. et glutinatiui. Dixit. n. Aui. opz vt sit intentio glutinandi et constringendi meatus. Et glutinatio. s. et constrictio fit cum glutinatiuis et stipticis fridis sm plures: qnqz tn debent esse calida: vt qn in ca fuisset visus stupefacientiu. ¶ Conueniunt ergo sm dictos auctores ex cibis panis similagineus no pfecte fermentatus neqz perfecte coctus. Et ex granis rizum panicu lens faba et ordeatum et tri et alia ciberia de pasta. Et ex carnibus vitulline edine et porcine et extrema aialium. Et ex fructibus citonia sorba nespille pira castanee dactili imaturi et siles. Et ex oleribus platago: et alie herbe stiptice. Et opz vt parent cibi eorum in sulcio cum aceto. Dixit. n. Ras. q si carnes vaccine erunt cocte in aceto erit bonu valde. Et Aui. dixit. q acetum bonu est cu coriandro. Aut parent cu succo granoz mazoz granatoz vel acetosoz vel cu acetositate citri aut citranguli vel limonu aut berberoz et siliu. Et conferunt cibi congelati facti in geladia et nirtito et silibus. Et his cibis vtendu est dixit Ras. si sustinet patiens. i. si fortis est ad digerendum eos. Similiter eligant ex dictis cibis: et alijs et silr paratis illi qui sint facilis digonis. Et conueniunt cibi pdicti in pncipio passionis: et et in processu et quousqz incipiat egritudo remitti: sed postea dandi sunt cibi ipinguatiui et confortatiui renum. ¶ Dixit Aui. confortantia renes sunt cibi et clysteria et confectiones ipinguatiue dicte in cap extenuationis renu: vel etia totius corporis. Et Sera. io dixit. in fine in potu sumat lac ouiu qd est: qz est iuuatiuu in regimine corporu extenuatorum et conualescentiu iuuamento bono qm ipinguat corpus eoru et acqrit eis iuuamentu magnu. Et Aui. dixit. administrent in eis lac camellinu et ouinu. Na ipsum confortat renes et aggregat eos: et consolidat meatus. i. constringit. Et dixit iteru. lacti ouino no est coper in egritudinibus renu pp debilitatem: et pprie qn cu eo miscet qd est sicut bolus armenus. Opz. n. dixit Serap. vt recipiat cu eo. s. lacte ouino aliquid ex medicinis que retinent sanguine. Et dixit Sera. sit potus eoru decoctu nigru ponticu. Et A. dixit: ex potibus eis conferentibus est vinu passum ponticu. Et Oribasius dixit. conferunt nutrimenta stiptica et vinu nigru. ¶ In cura vero per potionem dixit Sera. phibeant ab oibus que puocant vrina. Et Aui. dixit. abhorreant diuretica. Et dixit Sera. medicentur intrinsecus et extrinsecus cu rebus facientibus stipticitatem et retinentibus sanguinem ex his que dicta sunt. Ponantur ergo sup pectine et emunctoria de foris empla et linimenta fca cu sauicb. s. ordei et reb9 stipticis. Et A. dixit empla fint fca ex sauicb et casub et est arbor cuius gumi est draganganthum et cu citonijs et rosis et que currunt cursu eoru. Et vnguentis dictis ad debilitatem epatis et stomaci. Et sumat medicinas factas ex succis stipticis permixtis cum bolo armeno. et gumi arab. et silibus. Et dixit Oribasius. conferunt medicine conferentes ad manationem sanguinis. Et appositio infrigidantium stipticoru sup dorso. Verutn dixit Paulus. si dilatatis meatibus pcedit ab eis modica pars sanguinis no expedit vt obuiet ei cu aliquo: forte. n. incidet per se velociter. Qz si durauerit nimis vtere rebus incidentibus sanguinem. Et emplastrent renes cu farina ordei: et aceto: dactillis. s. amaturis acatia et ypoqstidos que coquantur in vino stiptico aut aq et aceto. Et aqua quidem sublimationis buglose in qua extinguit multotiens calibs ignitus confert vtiliter bibita debilitati et relaxationi renu. ¶ Dixit Serap. si hec egritudo accidit cu reuolutionibus tunc floma vena ante hora periodi: deinde administrares dictas: et si non accidit nisi hora subita absqz hora determinata: tunc opz vt resistat ei statim vt non trahat vehementiam mali et debilitatem virtutis et principium malitie complexionis. s. cacexiam.

¶ De ventositate renum. Cap. vj.

Ventositas in renibus gnat dixit. A. grossa extendens eos. Cuius signa sunt dolor et tensio. i. dolor extensiuus absqz grauedine cu priuatione signoz lapidis: et vt dixit Ras. et signorum colice. Et fit in ea mutatio qda. s. vel quo ad locum doloris vel quo ad horam doloris. Et minoratur dolor cum est vacuitas. s. ventris a cibo et fecibus: et sm digestionem bona et eo. Et dicunt tensio et dolor maxime percipitur cum homo mouetur aut se inclinat.

Et cura est dixit Aui. abstinentia a cibis iflatiuis. sup. et cu vsu ciboz caloz facilis digonis conditoru cu his que ventositatem resoluunt. Et bibere vinu subtile potens. Et potio consistit vt bibat. Dixit Aui. diuretica et resolutiua vetositatis sint seme rute et agni casti in aq mellis aut iulep: sm dispositionem frigida vel calam. Et empletur cu eis q sunt sicut ciminu et calamentu et anetu et ruta sicca. Et vaporetur et cu eis. Et intingat cu oleo costino sambacino et silibus. Et dixit Ras. Cura fiat cu seminibus attenuatiuis cu decoquunt: et fit clystere ex decoctione eoz. Qz si fit illic ma vaporabilis digerat et euet sm q sibi conuenit.

¶ De dolore renum. Cap. vij.

Dolor renum nefresis vocat. Et patientes dolorem renu nefretici vocant: et pprie cu dolor fuerit in eis a lapide vel arenullis.

Et causa dixit Aui. est q fit ex aquositate eorum aut ventositate: aut lapide vel arenis: aut debilitate ipsoz pueniente ex mala dispositione ipsoz. sup. vel solutione continuitatis. ¶ Et dixit Gal. super 2° epidi. dolor fit in renibus de supabundantia humorum in eis: et erunt aut calidi aut frigidi. Et dixit qda. q pcedens ab humoribus grossis aliqn est periodicus et iterpolat donec alia ma fit reaggregata: et tunc cu incipit parosismus doloris doletur ac si esset dolor mulieris parturientis. Et qnqz est continuus. ¶ Et dixit Sera. q dolor renum qnqz extedit ad partem ipsoz. Et qnqz ad vesica et testiculos: et qnqz vsqz ad veretru. Et ipse qdem inuenit et apparet sentiri circa finem spondiliu dorsi. Et qnqz ca opilonis renu et meatuu pp materias que attrahuntur ad eos tpe doloris.

Et quandoqz dixit Aui. sequunt dolores renu debilitas digonis. s. in epate et sto et casus appetitus et nausea. Et ista sunt de signis generis. ¶ De signis aut sperum dixit Aui. tu sciuisti signa carum pdictaz. s. in ia dictis: et in his que dicent inferius. Dicut quida. qn dolor est cu opilonis renu scit: qz cu accidit paroxismus doloris accidit vrine retentio: et cu remouet accidit vrie multitudo et arena multa vel humor multus in ea. ¶ Dixit Ras. 15°. contin. venit ad me qda conquerens de dolore lumboz mingens vrina nigra: et cu incipiebat mingere talem vrina cessabat dolor. ¶ Dixit Gilib. ex defcu renu duob9 modis accidit vrina kianos vno mo qn pp calorem renes deficiut a digerendo sanguine et assimilando ipsum: qre nec bn digestum et aliqn adustu cu vrina emittunt: defectus. n. digonis duobus modis fit: aut pp defcm caloris: aut pp ipsius augmentum et fortitudine. 2° mo emittitur vrina kianos qn renes deficiunt pp siccitatem in mutatione sanguinis: vn paruu habent nutrimentu et sanguine no bn dealbat et adustuz aliquantulu emittut. Et qn est ex siccitate tunc venter tenditur ita vt eius lacerti tensi sentiant. Et qnqz dolet in ea renes et tota habitudo siccior apparet et in vtrisqz modis arenosa vel granulosa sedimina in vrina percipiunt que lapidem futuru significant. Vrina igit kianos et spissa cu granuloso sedimine debilitatem renu significat: et lapidem in eis futuru. Et 5° dynamidioru. di. nefreticoru pulsus est lausus: et vrina in his si fuerit rufa no bonu significat: sed cum in mali

ptrahit. Et vrina in his spissa colorē velut sperma habens mortē significat. Et vrina limosa vel humorosa augmentum doloris significat. ¶ Distinguit͛ aūt dolor renum a dolore yliorum: q2 dolor renū est māsiuus firmus in loco eorum. Dolor vero yliorum est ambulatiuus. Et cū dolor est in renibus crus sequens partē doloris patitur quandā dormitionē. ¶ Dixit Ipo. 7° afo. Quibuscūq3 nefreticis existētibus p̄dicta signa nō apparēt. s. q nō supnatēt ampulle in vrina: neq3 hypostasis sit pinguis globosa scḋm expōnē positā in doctrina de vrinis: & fiāt eis circa musculos spinales dolores acuti si quidē circa loca exteriora fuerint apa expecta futurū extrinsecus. Si vero dolores circa interiora magis fuerint: & apa expectabis futurū magis intus. Cā est q2 dolor acutus nō erit nisi ab humore acuto subtili apto penetrare in porositates mēbri: & sic facere apa. Aut erit dolor ille a vētositate: & tūc erit cā attractionis ad locū māerum maxime subtiliū: que erūt cā apatis. Et hic dolor si erit in p̄ncipio denotat apa futurū. Si vero perseuerauerit & erit in processu: denotat apa fiens vel iā factū. ¶ Dixit Ipo. 6° afo. Nefretici. i. patiētes dolorē renū vltra. xl. annos nō sanant͛. Dn̄t. verificat͛ h̄ dictū de doloribus q adueniūt in etate adolescētie vel iuuētutis. Si. n. fuerit sanatus dolor adhibitis remedijs congruis in etatibus in qbus virtus est fortis: verisīle vi q non poterit sanari postea in etate in q̄ virtus ē debilis. ¶ Et dixit Ipo. ibidē. nefretici. i. patiētes dolores renū. s. factos ab vlcerib⁹ eorum laboriose sanant͛ in senibus. sup. & laboriosius in decrepitis pp cās dictas in cura malitie cōplōnis eorum. Notant q afo. iste verificat͛ in senibus cōparādo eos ad semetipsos in etatibus p̄cedētibus. Nā nō est incōueniens q in aliquo iuuene vel adolescente difficilius sanaretur q̄3 in aliquo sene cū aliq senes sint fortiorum virtutū q̄3 aliqui iuuenes. Et scias q debilitas virtutum senum plus facit ad difficultatem consolidationis vlcerum suorum renū q̄3 operentur ad facilitatem consolidationis eorum quies renum in senibus & trāsitus humoris minus acuti per ipsos.

Et dixit Gal. sup 2° epidi. & ponit͛. 10. cōm̄. dolores in renibus si de multitudine humorū superabūdanti fuerint nō dissoluunt͛ p minutionē. i. quācūq3 euonem statim. i. in breui tp̄e ex cōdēsatiōe corporis renū. Et eo q virtus emplastrorū q̄ supponunt͛ renibus nō applicat vi lociter ad renes: cū inter ea & eos sint corpora diuersa: sed eos dissoluit vomitus. ¶ Dixit A. cura doloris renū est remotio morborum: quorum est accidēs. Si tn̄ cā doloris fuerint humores aggregati in renibus: op3 vt euent͛ & parati ad ipsos fluere diuertant͛. ¶ Dixit Simeon. maxime cōueniut renib⁹ si purgent͛ & euent͛ frequenter superfluitates de eis: qm̄ summa dolorum eorum fit de inclusione humorum & ipsorū ingrossatione in eis: & iō indigēt medicinis tēperate aperitiuis. Fiāt ergo euones & diuersiōes: sicut superius dcm̄ est: cū vomitu & solōne vētris: & flōmia si necessaria fuerit. ¶ Et dixit Ipo. 6° afo. nefreticis emorroyde inate bonū: & verificat͛ maxime de nefreticis pp hūores melicos vel adustos: sunt. n. bonum p viā signi inq̄tū significāt virtutē potentē expellere mām doloris: & p viā cāe: q2 p eas euat͛ mā illa. Et in hoc innuit Ipo. emorroydas p̄uocari si spōte inate nō fuerint. ¶ Deinde factis euonibus māe añtis & eius diuersiōe deueniendū est ad euonē māe cōiūcte q̄ continet͛ in renibus p diuretica. Sed añ euonē & diuersionē caue approximationē diureticorum. Dixit. n. A. q vti seminibus diureticis cū dolore ē timorosum pp illud qḋ descēdit. s. de mā ad locū doloris p illa diuretica approximata añ corporis mūdificationē: q̄re non debēt prius regulariter administrari. Loquimur tn̄ aliqñ ex bibere ea in principio añ euonē: maxie in hūtibus vlcera in renibus. Dixit. n. Aui. in his o3 vt icipiat͛ in administratione seminū. s. diureticorum calidorum vel fridorum: scḋm dispōnē i eo q nō inuenit excusationē ab eis in curatione renū & vesice ad hoc vt mūdificēt vlcera. Et erit iuuamētū mūdificatiōis vlcerum maius nocumēto deportatiōis māerū ad locū ipsorū eo maxime: q2 sit cū mūdificatiōe vlcerū euant͛. bonū tn̄ est in isto casu p̄mittere vētris lenitionē & primarū venarū mūdificationē saltim cū cristeri. ¶ Cristeria. n. & vētris lenitio multū cōfert in cura oīs doloris renū. ¶ Dixit Gilib. q in sedatiōe dolorū renū vitio humorū calidorū ponant͛ sup renes vētose cū scarificatiōe supficiali p̄missis cōueniētib⁹ euonibus. Et ego vidi dn̄m Simonē de vicedñis de florētia: q2 aliqñ bis aliqñ pluries patiebat͛ dolorē renū a caliditate intensa: & f̄cā scarificatiōe sup loco renū & extracta bona sanguinis q̄ntitate ilico a dolore qescebat. Et subdit Gilib. deinde fiat inūctio sup renibus ex albumine oui & sup aspergat͛ puluis sādalorum. seis lactuce portul. sirici crudi & fenugreci: & desup ponat͛ stupe canabine minutim incise: & dimittant͛ donec p se cadāt: & nō cadūt donec cadat egritudo. Et dixit Gilib. in dolore ab humore frido supponant͛ ventose sine scarificatiōe: deinde mūgant͛ renes cū melle dispumato calido: & supaspergat͛ puluis semis fenic. apij dauci petro. carui. 33. spice thuris masti. & absinthij: & desup ponant͛ stupe mō dicto. ¶ Deinde deueniēdū est ad sedationem doloris: & tunc qdē dixit Aui. vehemēter cōferūt eis qñ in aq̄ eorum decoquunt͛ medicine lenitiue sedatiue doloris iā dicte multotiens sicut flores camomille mellilotū viole florū nenufaris rose & semē lini in dolore calido. Et in frido sicut camomilla mellilotū anetū sticados yreos fenugrecū semē lini & filia cū sedēt & balneant͛ in eis. Et apponant͛ renibus ēpla alterātia calā vel frida scḋm necessitatē. Si. n. hūores fuerint calidi fiat emplm̄ hoc. ℞. seminis papaueris albi & capitum eorū sandalorū rosarū coriādri p̄parati aā. ℥. i. farine ordei. ℥. ij. decoquant͛ cū mucillagine psilij semis lini & fenugreci oleo ros. & modico aceti. Et in frido fiat empl3 hoc. ℞. mirre thuris aā. ʒ. iij. fisileos squanti aā. ʒ. iiij. farine fenugreci & seminis lini. aā. ℥. i. ß. florū camomille mellilotī semis aneti yreos aā. ʒ. ij. ß. olei camomellini & keirini an. q̄ntū sufficit sunt. n. p̄dicta empla vtilia. & oleū de cinamomo vtilr iungitur dolori renū frido. Et vinū decoctiōis radicū semis peonie semine vtilr bibit͛: & silr decoctio radicū graminis bibita. ¶ Qr si dolor fuerit intensus p̄sternēs virtutē & attrahēs ad locū mām multā tūc nō est excusatio a narcoticis. Dixit Aui. cū dolor est vehemēs tūc supest tibi vti eis q̄ sunt sicut filoniū & troc. stelle & q̄ cursu eorū p̄cedūt: & hoc tādiu donec sedet͛ dolor & remittat͛. tūc redi ad curādū cū cura recta & vera. In vsu tn̄ narcoticorū incipere debes a debilioribus & nō trāsire ad fortia nisi qñ debilia nō sufficiūt. Propterea dixit Aui. studiū in abstinēdo a narcoticis est magis necessariū sup. q̄3 a diureticis. Dixit Gilib. sicut opiū est extinctiuū caloris natiui: ita balsamus & mirrha sunt eū viuificantia: & ire p̄cipue cōpetunt in causis veteribus & virtute prostrata & debili. inflāmant. n. calidū nāle vt oleū ignē. ¶ Dixit Aui. cum. sis cōtentus. s. abstinere ab aq̄ tepida in sedatione doloris: & a sedatione eius absq3 longitudine. i. ab illa que sit in breui tp̄e sicut illa q̄ fit cū narcoticis in administratione perducente ad stuporē. i. p narcoticare: & perducēte ad attractionem. s. cū aq̄ tepida remolliente & faciēte mām descēdere ad renes: & qui descensus pōt dici quedā attractio. Quidam tn̄ dixit q līa est corrupta. Et vbi dicit tepida o3 dicere calida. s. attrahēte. ¶ Dixit Gilibe. vidi sup oīa valere comestionē carniū vulpiū & inunctionē cū adipe ipsarū. Et o3 cato sepe comesto. Et in vētoso vtile est vinū bibitū cū. ʒ. i. comeos & puluis betonice sumptus cū vino aut pyronielle vel decoctione diureticorū. Et vtile est semen vrtice bibitū cū syrupo acetoso dolore vētoso & frido. Et valēt oleū amig. ama. & oleū nucū inūcta. & cinamomū squantū & galāga cū p̄prietate valēt & maxime in frigido. Et fisileos sumptum in potu cū vino cocto p. x. dies sanat dolorē renū. Et squantū sumptum in pondere duorū aur. sanat ipsum. Et balsamū sumptum in pondere duorū aur. sanat dolorē renum & vesice p

De euōne māe cōiuncte. s. in renibus cōtēte per diuretica.

De vento sis applicandis super renes

De simplicibus conuenientibus ex proprietate

ventositate factum ⁊ decoctio cicerum nigrorum vel rubeorū cū radicibus apij petro. ⁊ feniculi condita cū oleo amigdalarum ⁊ bibita aperit opilationes renū ab humoribus frigidis ⁊ grossis. Et silr̄ aperit opilōnes renū decoctio radicū ⁊ seminis sparagi bibita. Dixit Rabi. in 22° particula. caro tricij desiccata ⁊ data in potu cū secaniabin conuenit dolori renum: ⁊ est bona mingentibus in lecto. ¶ In dolore calculoso valet inunctio ex oleo amig. ama. in quo mortui vel bulliti fuerint scorpiones. Et vtile est in dispositione calculosa vt recipiatur maxillarū lucciorū salsorum partes. ij. ⁊ corticum radicū lauri pars. i. ⁊ ligritie ⁊ seminis feniculi añ. partes. iij. pulverizent. Et dos. eius a. ℈. i. vsqꝫ ad. ij. cum vino decoctionis radicū sparagi. Abrotanū dixit Macer cōfert debilitati lumborum. Et Aui. dixit. ꝙ ciperi stringūt dorsum ⁊ neruos. Dixit Plinius l. b°. 22° ꝙ herba scorpionis data ꝯfert passionibus lūborum intus ⁊ extra approximata. Et alium dixit Serap. sm̄ Gal. conuenit dolori lumborum ex opilatione frigiditatis. Et conuenit baucia cōdita: vt dixit Auic. in 5°. Et dixit kiranus. ꝙ stercus capre cū vino coctū applicatū confert. Sextus aūt placitus dixit. ꝙ cum aqua contritū dolorē perfecte tollit. s. ipsum stercus capre. Alkekengi fructus eius dixit Ser. sm̄ Gal. ponitur in medicinis renum. Et apij reninū. Dixit Aui. bonum est renibus ⁊ vesice. Et dixit. sm̄ ignotuꝫ ꝙ assarū fortificat renes ⁊ vesicā. Et esson. i. senationes dixit Plinius libro 23°. cōferunt renibus intus ⁊ extra approximati. Et nuces nutrite dixit A. conferunt frigidis valde. Et passule Sera. sm̄ Dyas. conferunt renibus ⁊ vesice. dixit Plinius lib. 30. ꝙ turdus auis renibus conuenit comesta cū granis myrti. Et dixit. lib. 26. ꝙ radix acori potata nefreticis confert. ¶ Dixit Sera. sm̄ Dyas. ꝙ calamus aromaticus cuꝫ gramine ⁊ semine apij coctus cōuenit eis. Et carnes coturnicis conferunt eis dixit kiranus. comeste. Et dixit macer. conferunt eis folia caulis in vino cocta ⁊ emplastata. Dixit Sera. ꝙ pinee sm̄ ebēmesuaꝫ mundificant humores grossos ⁊ viscosos ex renibus ⁊ vesica ⁊ multotiens ꝓprietate hūiditates mūdāt. Vn̄ dixit A. ꝙ grana pini abstergūt valde humiditates renū ⁊ vesice.

¶ De apatibus renum in generali. Ca. viij.

Apostema in renibus accidit quemadmoduꝫ ⁊ in mēbris alijs. s. aut per viā congestionis supfluitatum in ipsis: ⁊ qd̄ tn̄ raro valde contingit. Aut p viam defluxus humoris ad ipsos: ⁊ est qd̄ accidit sm̄ pluꝫ. Et maxime ex humoribus ad renes fluētibus cum humiditate aquosa: aut a nā transmissis vt eijciant cū vrina q aliqn̄ non expelluntur ꝓpter debilitatē ⁊ ipotētiaꝫ expulsiue eorum: ⁊ aliqn̄ pp multitudineꝫ eorum vel inobedientiam expulsionis. Et aliqn̄ pp viarū opilationeꝫ. Et apata quidē renum diuersificant aliqn̄ rōne mēfa. ientis ea. Nā dixit Aui. quedaꝫ sunt de mā calida. s. sanguine grosso vel subtili colerico. Et quedā de colera. Et quedam sunt de mā frigida. s. flātica vel melica. ¶ Et aliqn̄ diuersificant rōne locorum in qbus fiunt. Dixit Aui. qn̄qꝫ fiūt in vnoquoqꝫ duorum renuꝫ sil'. Et qn̄qꝫ fiunt in altero eorum tm̄: vt dextro vel sinistro. Et fiunt q̄dam eorū in substātia renū. Et q̄dam in suba lumborum lacertosa. Et que fiunt in suba renum ⁊ si qdem magna fuerint totū corpus renis occupabunt. Si vero parua tunc aut tēdunt ad latus concauitatis in qua decolat vrina. Aut ad latus gibbositatis ⁊ pāniculi velātis eos. Et quedam tēdunt ad partē meatus emunctorij. s. porivritidis. Et q̄dam tēdunt ad partē meatus qui est ad supiora. s. versus venas emulgētes. Et qn̄qꝫ diuersificant rōne terminationis ipsorum: qm̄ dixit Aui. apata renum qn̄qꝫ faciūt collectionē ⁊ suppurant. Et tunc aut rūpunt ad partē vesice ⁊ est melior oībus alijs rupturis: aut rumpunt ad intestina mā eoruꝫ expulsa a nā a renibus ad ipsa: sicut expellit mām pleuretice in ossa lateris ad id qd̄ apparet de pectore extra. Et qn̄qꝫ fit ruptura sm̄ semitam reditionis mē apatis ad epar. i. p venas emulgētes: ⁊ deinde ab epate mittit ad meseraicas: ⁊ ab eis ad intestina. Expulsio tn̄ eius ad intestina qualitercunqꝫ fiat dixit Aui. est mala valde: ⁊ maxime respectu eius que fit ad vesicā in qua expellit sanies p vrinā per viā cōuenietē. Aut expellit mā eorum ad spatiū cōcauitatis vētris: ⁊ idiget in curatione eius pforatione. s. mirach i loco in quo ipsa sanies continetur vt extrahat ide. Inuenit alia littera que dicit idiget euōne. s. p medicinas solutiuas. Vel ⁊ ꝓprius p medicinas resolutiuas illius. Et qn̄qꝫ de apata non rumpunt. s. p se a nā. Et opꝫ vt curentur apertione. s. cū medicinis erūpētibus ea ⁊ facietibus egredi saniēꝫ in vrina. Et qn̄qꝫ dixit Aui. non faciunt pdicta apata collectionē: sed aut resoluunt ⁊ hoc est melius. Aut indurant p resolutionē subtiliū partiū ⁊ remanētiā grossaruꝫ. Dixit. n. Gal. 13° terap. q̄uis renes occultent ⁊ lateāt tactuꝫ. Rō tn̄ nos docet renes duritiebus occupari esse paratos: q: subaꝫ hn̄t rarā ⁊ qualitatem malitiā earum: que p eos transeunt superfluitatū: pp que dixit Aui. oia apata renū velocia sunt ad hoc: vt in lapidē cōuertant. Et quomodo non cū ipsa. s. apata calida vel ipsa. s. loca renū sint cā lapidis. Et apatibꝫ qdē calidis velociter accidit indicatio. aūs. induratio. Aut delitescūt ⁊ permutantur ad alia membra. Ola aposta renū velocia sūt ad hoc vt in lapidē cōuertant.

Causarum aūt apatum renum quedam sunt intrinsece: de qbus dixit Aui. ꝙ sunt repletio in toto corpore: aut in membris cōicantibus renibus. Aut pp q̄titatē sanguinis: aut pp qualitatē eius. i. aut pp peccatum eius in q̄tō aut in quali. s. acuitate grossitie vel viscositate. Aut cā est ꝓpter excoriationē lapidis. i. a lapide fcāꝫ. Aut est ꝓpter retētionē vrine apud renes extendentis: maxime qn̄ retinet propter opilationeꝫ pororum vritidū: aut pp alia. s. replentia ⁊ opilantia. Et q: repletio est cā apatis renum: ideo ois dispositio renum attractiua māeruꝫ ad ipsos vt caliditas nimia: strictura corrigie ⁊ dolor ⁊ silia sunt cā apatis renum. ¶ Quedā vero causarum apatum renū sunt extrinsece. Et fortasse de eis intellexit Aui. cū dixit. superius aut propter alia. s. extrinsecus aduenientia: vt casus percussio vētosarum super loco renū appositio: aut attrahētium emplastrorum corpore existe pleno: Et ex eis sunt cibi ⁊ potus grossi viscosi difficilis digestionis. ¶ Et dixit Aui. facit accidere apa renum strictura lōbaris in medio: multa ambulatio longa super pedes: statio infirmis: equitio ponderis eleuatio ⁊ similia. ¶ Dixit Ras. 10. cōtiñ. quidam iuuenis comedendo allia plura minxit sanguinem cuꝫ ardore vehementi valde: postea apparuerunt ei accidentia apostematis renuꝫ. Unde conieci ꝙ humor acutus excoriabat ipsa loca ⁊ aperuit venam: ⁊ deinde intulit apostema.

Signa generis. Dixit Gal. 6° de interioribus. si in vno rene infirmus dolorē sentit ⁊c. Ras. aūt. 10. cōtinentis. vbi posuit hoc dictū eius. dixit in parte renum cū inordinato ⁊ in continuo dolore ⁊ sili febre. s. inordinata ⁊ in continua Rasis dixit. ⁊ fuerint cum eo rigor diuersus inter aliquā raritatē ⁊ febres erronee: tunc eum super ventreꝫ tollere precipi: ⁊ aliquo totaliter moueret: vt infirmus latus superius maneret. Et tunc interrogaui an sentiret grauitatem: quasi aliquid graue suspensum in ipso rene quo sic existente oportet apostema in rene existere. ¶ Et Bimmasuygait. Si volueris scire an in renibus sit apostema an non precipe ei ꝙ iaceat super ventrē suum eleuando pectus de terra parum: ⁊ qm̄ sentiet tunc ponderositatē quasi suspensaꝫ eē. Et febris quidē apa renum sequitur siue sit calidum siue frigidum propter mēbri nobilitatē ⁊ māe putrefactionem: eius vapor putridus pōt ad cor peruenire mediante arteria ⁊ vena concaua: quare febris vt plurimum est permixta ⁊ est separabilis: vt dixit Gal. ¶ Auic. autem dixit ꝙ signa eius sunt febris iseparabilis: nō qdē semper: sed tūc maxie cū apa eius causa fuerit subpuratū. Nā aū collectionē ⁊ in apate

frigido ſm plurimum febris eſſet ſeparabilis niſi apa eſſet magnum valde ⁊ occuparet ambos renes: tūc. n. oi tpe eſſet febris inſeparabilis ſiue calidum fuerit apa ſiue frigidum. Et dixit Aui. q̄ hec febris hȝ remiſſiones ⁊ cōmotiones ſiue fortioratiōes inordinatas quaſi ſint principia quartane: q̄ apparēt febres inordinate vagantes prenūciantes quartanam. Et fiunt cōmotiones huius febris inordinate ꝓpter varias mās que currunt ad renes. Et accidunt cōmotiones ⁊ rigores maxie in dorſo cōicatis malis vaporibus muſculis ſpondilium. Et dixit Alm. q̄ caliditas huius febris nō eſt vehemēs cum qua eſt horripilatio ⁊ rigor. Et pulſus in hac febre dixit Aui. non habet minoratione. ſ. ⁊ ſubmerſionem in inceptione paroxiſmorum eius quā hȝ in principio aliarum febrium interpolatarum: q̄ non fit in hac febre in principio tanta reuocatio caloris ad intra: neq̄ ēt ita ſuffocatur calidum nāle ſub mā: ſit tū febris iſta cū frigore extremitatum ꝓprie manuū ⁊ pedum. Et fit dixit A. illic horripilatio. ſup. vel rigor cōmiſcēs inflāmationē. q̄ poſtq̄ inceperit horripilatio vel rigor ſentit infirmus caliditatem ⁊ inflāmationē. Et deinde iterum horripilatur vel riget. Et hoc accidit ꝓp motū varie ⁊ diuerſe māe ad locū. Et adeſt dixit Aui. ſenſibilitas extēſionis ⁊ grauitatis apud renē: in quo eſt apa ſemp. ℂ Cognoſcitur aūt ren apatus dixit Raſ. 10. ꝯtiñ. qm̄ ſi fuerit in rene dextro ſentiet qñ dormiet ſuper latus ſiniſtrū ponderoſitatē ſuſpenſam in dextro: ⁊ econuerſo ⁊ non ſentitur qñ iacet ſup eodem latere. Et ſi apa fuerit in vtroq̄ rene: tunc pondus ſentit̄ in quocunq̄ latere iaceat. Et dolor quidē accidit in renibus inſeparabilis. Uerūtamē qñq̄ ſentitur fortis ⁊ qñq̄ debilis vt vix percipiat̄ ⁊ putet̄ q̄ non ſit dolor. ℂ Dixit Sera. ſequitur dolor in locis vacuis: ſm hoc tū q̄ ſi apa eſt in ſubā renū carnoſa ſentitur cū eo grauitas in loco. Et ſi apa eſt in pāniculo continēte eos aut in concauitate ipſoꝝ aut in vijs vrine que procedunt ex eis: tunc dolor erit acutus. Et dolor apatis renum qñq̄ tēdit vſq̄ ad epar: ⁊ qñq̄ extēditur vſq̄ ad ancas: ⁊ veſicā ⁊ virgam: qd̄ eſt q̄ ſi apa eſt in rene dextro: q̄ hic ren eſt propinquus epati exiſtens in eo: qd̄ inter extremitates eius. ſ. epatis: tunc doloris ſenſus eſt in loco in quo eſt epar. Et ſi apa eſt in rene ſiniſtro: tunc plurimū extēditur dolor verſus inferiora. Et qñ apoſtemant̄ ambo ſimul peruenit dolor cū coītate cum eis vſq̄ ad vias vrine que oriunt̄ ex eis vtriſq̄. Et ex iſto loco peruenit dolor ad veſicā ⁊ nō forſitan ſentit̄ deſcenſus huius doloris ⁊ nocumentū eius vſq̄ ad hunc locum ſemp: neq̄ freq̄nter. imo viciſſim ⁊ dolēt cum eo ēt anche. Et Aui. ēt ſic dixit. Et dixit dolor qui cōmouet̄. ſ. qñq̄ ⁊ ſedat̄ qñq̄. ſ. apperenter ⁊ ꝓprie ſi fuerit dubellatis: accipiens hic pro dubellati diſpōnē in qua non eſt motus: nūc vero quies: q̄ n. ſ adunat interim ad expulſionē. Et dolor q̄ magis quietus eſt dixit A. eſt cū apa eſt in corpore renis. ſ. intrinſeco. Cum autē eſt apud panniculum ⁊ ſuſpenſorium magnificatur dolor ⁊ fit fortis: q̄ eſt ibi maior ſenſus. Et dixit Sera. ſequit̄ apa renum q̄ infirmus non pōt ſtare erectus neq̄ ambulare. Et ſi eſt ei motus inuoluntarius ſicut ſternutatio aut alius ex eis qui ſunt iſti ſiles vt tuſſis tunc clamat infirmus: ⁊ conqueritur. Et dixit Auic. dixit q̄ apa renum ꝓhibet excretionē: q̄ tūc magis grauat: ⁊ prohibet tuſſim cōicato nocumēto diafragmati ⁊ prohibet ſternutationem cōicato nocumēto diafragmati ⁊ cerebro. Et ꝓhibet debilitatē ꝑparationis eius in quo non eſt confirmatū ſup locū ſuū. ℂ Dixit Serap. non fit ei facile dormire ſuper ventrē ſuū. imo plurimum quietis eius eſt in reſupinatione ſup dorſum eius: qd̄ eſt: q̄ mēbroꝝ apatorum quies eſt vt ſint accubata quieta ⁊ nō ſint ſuſpēſa. Et ꝓp illud plurimū quietis horum eſt ſup dorſum ſuū. Dixit Aui. qñ reſupinatur ſit dolor leuior q̄ ſit cum iacet ſup ventrē: q̄ ſuſpendit in reſupinatione renum. Et eius eſt ꝑparatio leuior ipſi: q̄ in tali ſitu appodiant̄ renes dorſo: vñ non tantus eſt dolor.

Cum aūt iacet ſup ventrē non quieſcit ren appodiatus: ſed pendet: ⁊ ſic magis grauat: vñ ⁊ magis dolet. ℂ Et qñq̄ dixit Aui. retinetur vētri: ꝓpea q̄ mā apans inteſtina coarctat. ℂ Dixit Almā. cum eo erit freq̄ns mictus. Et Raſ. dixit. 25° ꝯtiñ. abdala patiebatur febres ꝑmixtas ⁊ ſentiebat cum iacebat magnum pondus in renibus: ⁊ grauedinem ⁊ multum vrinabat. Et inueni q̄ pater eius patiebatur hunc morbum: ⁊ habebat veſicam debilē ⁊ ipſe ēt hēbat añ hoc in ſua ſanitate. ℂ Et diſtinguitur apa renum a colica: q̄ in colica dolor eſt inſtabilis motiuus de loco ad locū. Et cum emiſſione egōnis alleuiatur. Et ſemp eſt cōſtipatio vētris. Sed in apate renū dolor eſt ſtabilis firmus ēt poſt egōnē: ⁊ vſq̄ ad eruptionē ſaniei non alleuiat̄. ℂ Dixit Gal. 13°. terapeu. q̄ renes parati ſunt occupari duritiebus inſalubiles oꝑ ſariam eſſe dicimus nefreticas paſſiones qualcunq̄ alis difficile ſanabiles. ſ. alioꝝ mēbrorū ꝯparatione. quapꝑ ꝓuidere opȝ diſpōnibus renū in tm̄ plus q̄ epatis ⁊ ſplenis. Ne quies in duritiē eorū incidat inq̄ʒtum diſcuratiores. ſ. difficiliores cure ſunt diſpōnibus illorum.

Et cura apatum renum gñalis ꝑficit̄ dieta ⁊ potione. ℂ Dieta quidē: qm̄ locandi ſunt in aere habēte qualitatē oppoſitam qualitati humoris facientis ipſum apa. Uñ ſi quidē fuerit mā calida aer eligatur frigidus temperate: tñ ne nimia frigiditate humorē compingat in loco: ⁊ ecōuerſo ſi humor fuerit frigidus aer eligat̄ calidus. ℂ Et abſtineant ab oī ſollicitudine: ⁊ a corporis motu ſtantes in q̄ete vltima patiētes maxime apata calida. ℂ Et dormiant moderate accubantes reſupine vel ſaltim ſup latere in cuius rene eſt apa. ℂ Et opȝ vt abſtineant ab oībus cibarijs difficilis digōnis mali chimi gñatiuis ⁊ groſſis ⁊ viſcoſis. Et inſup ab acutis: ⁊ ſalſis ⁊ dulcibus multum. Et minoretur eorum q̄titas q̄ʒtum virtus tolerabit. Dixit Aui. opȝ vt frangatur. ſ. malitia māe apatis ⁊ añtis ⁊ coniuncte cum cibis qui ſunt de gñe ſorbitionis conuenientibus renibus ⁊ apatibus eoꝝ. Uerumtñ opȝ vt ſint de ſumma eorū q̄ mordicationem non hñt: q̄m renes talibus nutriuntur. Et dixit abſtineant a carne ⁊ dulcibus. Et nocet eis oē calidum actu qd̄ eſt fortis caliditatis. Et dixit fortaſſe in principio apatis in potu datur lac: q̄ eius nutrimētū eſt ſine mordicatione cōueniēs renibus. Si tñ ibi ſit inflāmatio opȝ vt ſit lac de quo extractum eſt butirū aut lac acetoſum. ℂ Et de potu dixit Aui. opȝ vt prohibeas potū aq̄. ſ. frigide q̄ʒtū poſſibile eſt in hora principij ⁊ añ q̄ maturet̄ vel digerat̄ apa: ⁊ ſic hora prouocationis. ſ. dationis diureticorum. Nam q̄uis ipſa ſit conueniēs ſm aliquē modū curationis ad mundificādū. Aut ēt q̄uis infrigidet ⁊ humectet apa calidū. Uerūtñ cū eſt taliter qd̄ impellit ⁊ prohibet prouocationē ⁊ coarctat. ſ. fugat. ſup. ⁊ ipellit ⁊ coarctat. ſ. cogit fluere verſus ipſos renes ea q̄ ſunt effuſa ad latus partis huius apatis ac contrarium vie ſuo motu: q̄ ſecū ducit ad renes mās q̄ effunduntur vel effunderent̄ ſeu deberēt effundi ad inteſtina tunc nocumentum eius eſt ſupra iuuamētū qd̄ facit eā qualitatis ſue infrigidendo ⁊ humectando. Et cū hoc aſſociantur cum ea ipſi vapores. aſa. humores. ad renes quoꝝ deſcēſus ad eos fit facilis ꝓp conueniētiam aque. ſ. ad deferēdum eos. Quod ſi neceſſaria fuerit ꝓp aliq̄ cāꝝ: tunc opȝ vt in potu detur aqua dulcis clara frigida que ꝑ coctū vel aliud fugatur. Et cum hoc opȝ vt non ſit ita frigida q̄ prohibeat maturationem. Et dixit aqua calida ēt nocet eis. Uñ dixit Alexā. caue aquam tepidam: quoniam relaxat renes ⁊ facit eos paratos ſuſcipere mās. Et penitus aqua plurima. ſ. ſiue ſit calida ſiue frigida fugienda eſt: nō enim euacuatur quin faciat laborare renes ſuo inceſſu ⁊ motu.

ℂ Cura vero per potionē completur cum alterantibus q̄: que variantur diuerſitate temporum apatis: ⁊ determinationis eius de ea dicetur in cura ſpali. Et completur cum digerentibus māꝫ ⁊ cū [illegible] ipſam diuertētibus ⁊ cum corrigentibus

gentibus accidentia. Et euacuatio quidē mãe ꝛ ipsius di/
uersio fiunt p̱ flõmiam: ꝛ vētris solutionē: per medicinas ꝛ
clysteria: ꝛ p̱ vomitum: ꝛ attractionē mãe ad extrema ꝑprie
supiora cũ modis diuersionis multotiens dictis. ¶ De flõ
mia itaq̄ʒ dixit Serap. 4° breuiarij. cap̄. 12°. si est in corpore
replexio sanguinis multa: ꝛ virtus: ꝛ etas: ꝛ tēpus: ꝛ que his
sunt silia ꝯsentiunt. opʒ vt flõmemus. Et Rasis dixit in di/
uisionibus. si caliditas febris fuerit vehemēs cura est flobo
tomia basilice. ¶ Dixit Almã. eiusdē partis in qua dolorē
sentit aut grauedinē. Uerũtñ ſm cañ. vles si replo magna
fuerit in corpore fiat primo flõmia de vena nigra aut cepha
lica deinde de basilica. Dixit Aui. initium curationis est ab
scisio cause p̱ flõmiam ex basilica si sanguis est vincēs in cor
pore. Et subdit qñq̄ʒ est tibi necessarium vt sequi facias flõ
miam basilice flõmiam ex vena curuature poplitis: q̄ si non
appareret tunc fiat ex safena. ¶ Et post eũonē sanguinis: non
sufficit nobis ad recte prosequēdum curam dixit Serap. vt
sciamus demonstrationē cure ex mēbris lesis tantuʒ q̄ opʒ
nos facere: sʒ ex diuersitate doloris qui accidit: q̄ȯ cirq̄ʒ re/
nibus ꝛ vesice est opationis virtus q̄ mundificat supfluita/
tes aqueas pmixtas sanguini: vt supra dictum est. Et ꝑpter
illud est necesse vt declaret̃ qualis est hec aquositas retenta
in venis q̄ sunt in corpore toto. Nam si est calida prohibe/
mur ab administratione medicinaꝝ que prouocant vrinā: ꝛ
mundificant. Nam ꝛ si in euatione supfluitatum est cõe iu/
uamētum reliquo corpori. Iste tñ medicine calide q̄ prouo
cant vrinā ꝛ mundificant ꝛ euacuant supfluitates sunt noci
ue renibus ꝛ vesice valde: q2 vrina transit p̱ dicta mēbra ne
cessario: quapp̱ nocumētum veniēs eis ex acuitate harum
medicinarum est maius q̄ʒ iuuamētum q̄ȯ sequitur mundi
ficationem eorum. Et apostemata q̄ fiunt in mēbris dictis
non fiunt nisi ex sanguine qui resudat in eis quare est neces/
se vt ꝑcedamus ꝛ ingramus an apa q̄ȯ fit in eis est ex san/
guine subtili colerico an grosso melico: an viscoso flãtico.
Aut sit sanguis apostemans vacuus a dictis qualitatibus:
sed sit sanguis naturalis remanēs ſm naturalitatē suaʒ. Et
post istud oportet vt consideremus in q̄ʒtitate multitudine
spissitudinis eius ꝛ paucitate ipsius: ꝛ A. dixit. oportet vt
cognoscamus dispositionē humorum in subtilitate ꝛ gros
sitie sua in substantia sua an sit de gñe corrupti: an sani an
humoris alterius. Et cognoscatur in summa an sit multus
an paucus: ita q̄ opponatur illi cum medicine quantitate.

De solu. ventris.

¶ De euacuatione autē per fluxum vētris dixit Auic. opʒ
ne solutio sit laboriosa fortis ꝛ magnificetur nocumentum
propter humorem effusum ad intestina vicina renibus. Iã/
q̄ʒ dixit Rufus non laxetur vēter eius. qm̃ attractio mate/
rierum. s. ad diuersum erit melior. Si tñ opus fuerit ad la/
xandum ventrem fiat cum rebus lenitiuis: euitatis oino vio
lentis ꝛ acutis. Et Sera. dixit. si nã eget solutiōe vētris tũc
non oportet vt leniamus eam cuʒ medicinis solutiuis. Fiat
ergo lenitio vētris cũ mãna ꝛ cassiafi. ꝛ similibus. Et Aui.
dixit illud q̄ȯ melius soluit in hoc casu est aqua casei ꝛ cas/
siafi. In aqua nãq̄ʒ casei est declinatio mãe ad intestina: ꝛ ab
lutio ꝛ abstersiōe infrigidatio: ꝛ maturatio ꝛ rectificatio
in vlceribus. Et cassiafi. est solutio ꝛ maturatio cũ facilita/
te. Et dixit aqua zuccari ꝛ mellis plurime cõmixtionis est
huius generis. Et subdit tangens intentionē digestionis: q̄
si añ solutionē est possibile vt humor tēperet̃. i. digeratur: si
at: ꝛ deinde educat̃ solutione. Et hec quidē possibilitas fo
ret qñ non esset multa mã fluens ꝛ non essent accidētia for/
tia: ita q̄ morbus daret inducias ad medicandum. ¶ Dixit
Ras. io. ꝯtiñ. Da in potu de cassiaf. cum aqua solatri: ꝛ hoc
rum eges multa alteratione. Dixit Aui. cassiafi. est res con
grua in egritudinibus renum. Nam cum ipsa ponitur in
clysteriis ꝛ rebus que bibuntur euacuat sine labore: ꝛ asso
ciat ēt sibi alia innumēra. Et ipsa associat se cuʒ reb° q̄s edu
cit: ꝛ cum eis egreditur ꝛ non remanet in corpore. ¶ Et lo/
quens Aui. de clysteribus dixit prima res quibus fit cura/
tio in rectificatione apatis renum ꝛ in solutione humoris
mali sunt clysteria ꝛ medicine solutiue. i. lenitiue. Clysteria
tñ magis peruenientia sunt ad ipsa apata cum fixione virtu
tis. i. impressione virtutis ipsorum in ea: ꝛ vel cum fixione vir
tutis. i. non debilitando virtutē corporis. Et cum hoc ipsa
non faciunt descēdere aliquid deiup sicut descēdere faciunt
ea q̄ bibuntur: ꝛ ꝑprie solutiua: sed opʒ vt sit clystere le/
ne ꝑdictum in cap̄. colice. Aut sit clystere facile. nõ coartãs
. s. loca apata sua q̄ʒtitate multa. ꝛ non sit horribile aut odio
sum ꝛ faciat lesionē ꝛ noceat. ¶ Dixit Rufus. si cum san/
guine fuerit hũor acutus fiat clystere cũ aqua ordei ꝛ oleo
ꝛ decoctione seminis lini ꝛ maluauisci. Et A. dixit initiuʒ
sit cum clysteribus lenibus factis cum mucilaginibus quã
tum possibile est. Et Sera. dixit oportet vt sit plurimuʒ cũo
nis eius cuʒ clysteri lenitiuo ex aqua in qua decocta sunt al
tea ꝛ malua ꝛ semē lini ꝛ fenugrecum ꝛ oleũ sisaminũ. Et
conuenit etiã aqua ordei subtilis qñ clysterizatur cum eo ꝛ
oleo q̄ʒtitate qua non ledantur mēbra lesa: neq̄ʒ grauētur inte
stina. ¶ Cumq̄ʒ precesserit bona corporis mundificatio ꝛ

De administratiōe diureticorum.

cessauerit mã fluere ad apa tunc est tempus exhibitiōis diu
reticorum mundificantium per vrinã. Dixit itaq̄ʒ Serap. si
sanguis est subtilis in qualitate sua ꝛ diminutus in quanti/
tate: ꝛ eius spissitudo est pauca: tunc euacuat̃. s. p̱ vrinaʒ cũ
pauca medicatiōe velociter: ꝛ qñq̄ʒ facit illud natura per se
tñ absq̄ʒ medicina. Sed si est multus grossus vehementis
spissitudinis: tunc indiget medicinis q̄ subtiliant ꝛ aperiãt
cũ virtute. Uerũtñ dixit ipse plures medicinarum q̄ sunt
cum hoc mē sunt calide. Et administratio medicinarum ca
lidarum velociter excitat apa. Propterea dixit Gal. 12°. ter/
rap. Si ſm renes vel vesicam vel pudendũ principiũ flõmis
fiat diuretica farmaca non transglutire ꝑcipias. Et dixit non
detur q̄ȯ prouocat vrinam: qm̃ augebit in apate ex declina
tione humorum penes renes. Et si apa fuerit magnuʒ infe/
ret supabundans q̄ʒtitas vrine dolorē vehementeʒ: ꝛ calefa/
ctionem. Et Aui. dixit non des in potu semina diuretica: nʒ
pillulas q̄ ex eis fiunt ꝛ ꝑprie corpore non mundificato hu
mores. n. effunduntur tunc ad renes donec viuificetur ma/
turatio. Et Rufus dixit. non ꝑuocetur vrina eius nisi cum
oportunum fuerit. Propterea dixit Sera. opʒ vt eligat̃ me
dicina q̄ incidit ꝛ subtiliat absq̄ʒ mordicatiōe ꝛ absq̄ʒ labo/
re donec euacuent̃ ea mēbra apata. Et Aui. dixit cuʒ potes
curare cum eo q̄ȯ est minoris acuitatis non intendas ad q̄ȯ
est acutius. Et dixit Ser. q̄ illa medicina est sicut aqua mel
lis vel apum vel cãne ex qua qñ tu permisces illud q̄ȯ sumi
tur ex ea ſm q̄ʒtitatē spēi apatis ꝛ multitudinem eius lucta
ris illud de quo est studium sine labore ꝛ detrimento: q̄ʒn
titatem tñ eius q̄ȯ bibitur dixit Serap. opʒ te ponere p̱ mē
suram qualitatis spēi humoris mali pmixti cum sanguine: ꝛ
q̄ȯ est: q2 nã infirmitatis facit necessariam prohibitionē ab
eo q̄ȯ bibitur ex toto donec remaneant mēbra apata tran/
quilla ꝛ quieta qñ non transit sup̱ ea aliquid oino. Cum nõ
sit aliquid magis mutatiuuʒ eis neq̄ʒ rectius q̄ʒ hoc. ¶ Sʒ
q2 opatio horum mēbrorũ est inuoluntaria ꝛ non est possi/
bile prohibere eam ꝛ cõseruare ea donec quiescãt: tũc opʒ vt
inquiramus de humore retēto in venis. Naʒ si est aquosus
minuimus ex potu q̄ʒtum possibile est ꝛ redimus ad alias
curationes que fiunt ex eis q̄ administrant̃ extrinsecus. Et
si est in venis humor retētus malus acutus mordicatiuus.
tunc opʒ vt detur ex eo q̄ȯ bibit̃ q̄ȯ sit multũ conueniēs q̄ȯ
est: q2 humor supfluus acutus mordicatiuus qñ pmiscetur
cũ eo q̄ȯ bibitur multo conueniēti est nocumētuʒ q̄ȯ ex eo
prouenit his mēbris apatis paruũ: damus ergo in hac ho
ra pp̱ malitiam humoris sorbitionē subtilianteʒ equantem
malitiã humoris ꝛ sedãtē acuitatē eius. Et ponimus illud
q̄ȯ bibitur ꝑprie aquã claram calidã. Et reliq̄ regimina po
nimus ſm q̄ exigit apa calidus ꝛ febris: ꝛ sic facimus vsq̄ʒ

ad bonam digestionis. Et vide qd dictu est ab Aui. supra de
exhibitione aque. Cu aut videmus apa iam maturatu tunc
dixit Sera. damus medicinas prouocantes vrinaz. Et. A. di
xit. dum verificatur maturatio prouoces: et intellexerunt de
maturatione per resolutione: qz cum declinat et resoluitur
apa tunc prouocantia conueniunt. Et de maturatione vera
idest saniatione: qz maturato apostemate conueniunt diure
tica vt erumpatur et educatur sanies.

C De apostematibus renum in speciali. Cap. ix.

Postemata alia sunt sanguinea et alia colerica.
Et cause eoru clare hntur ex multotiens dictis in hoc sermone.
Et signa calidoru sunt dixit Gal. primo de interioribus: si fuerit cum
ponderositate inflamatio: et sitis et febris: que. s. respectu fe
bris apostematu renuz frigidoru est satis intensa. accidit. n.
inflamatio dixit Aui. scdm nam. s. mae magis vel minus ap
te inflamari. qnqz. n. fit fortis. i. difficilis febris huius gnis
pp magnitudine apatis. Et pducit ad pmixtione sensus per
coitate velaminis. i. dyafragmatis. Et pp aduentu colere. s.
ad os stoi pp coitate stoi ad epar: et dolor in calido qnqz con
tinuat vsqz ad faciez et oculos pp corruptos vapores illuc
ascendentes. Ad apata. n. renu et proprie calida maxime co
patiunt mebra superiora. s. diafragma cor epar et stomacus.
Et pptera accidunt cu eis malitia anhelitus corruptio ro
nis nausea et deiectio appetitus. C Dixit Auer. 4o colliget
apatis renu calidi signa sunt dolor aggrauatiuus in renib9
et dolor in alkatin factus cu febre et vrine constrictione. Et
qn patiens sup latus sanu decubit: vi vt alius ren sup ipsum
suspedatur: et hoc puenit qn apa est in statu. al's. declaratio
ne. Et in maiori parte in his apatibus fiunt febres erratices:
aut lente in apatibus frigidis et lentis: io qz febres non ad
ueniunt in apatibus mebroz non pncipaliu nisi qn para
ta sunt sanie facere. Dixit Ras. 10o. ptinetis. si fuerit in apa
te renu punctio calidu est. Et si non fuerit punctio frigiduz
est. Et aliqn dico signu calidi habet p inflamatione et sitim: et
multa vrinam. C De vrina in his apatibus dixit Aui. est al
ba. s. in principio. Serap. aut dixit est in principio subtilis
aquosa. Et exponut q est remisse tincta. ronabile. n. vi q in
oi apate renu: sed maxime in calido vrina debeat esse tincta
pp defluxum caloris spus et humoris colerici ad locu apa
tis. Et est subtilis pp opilatione phibentez vt non ptrāseat
nisi humiditas pura aquosa: vel modicu pmixta. Et in fine
dixit Sera. vrina tingit et rubet. Et Aui. dixit. deinde fit ci
trina ignea non pmixta. s. multis humoribus. et hoc vt dixi
erit in principij fine et in principio augmenti: postea in fine
augmenti et statu fit rubea. Et scias q vrina in apatibus re
num transit subtilis non colorata pp opilatione que in eis
accidit coarctatiua vel et attenuatoriam ex inflatione inte
stinorum vel et matricis coprimente renes et coarctante mea
tus eorum. C Oz si apa calm fuerit sanguineum calor sen
titur in psundo. Urina erit spissa rubea vel subrubea in co
paratione ad apa citrinum: et adest vtplm plenitudo corpo
ris totius. Et vene tumide apparent: et maxie ille q sunt sub
cauilla pedis et maxime in pte siluestri. Et qnqz est cu eo do
lor sincipitis. Et sunt cu eo alia signa dominii sanguinis. Et
pcipue regimen pteritum gnatiuum sanguinis. C Si vero
fuerit colericu tunc sentitur inflamatio et punctio et arsura
in profundo. C Et corporis totius siccitas. Et vrina erit te
nuis russa vel subrussa et reliqua signa colere precipue regi
men preteritum generatiuum colere.

Sig9 apa tu fridoz. C Signa vero frigidoz dixit Gal. primo de interioribus si
cum ponderositate erit absqz inflamatione extensio: tuc erit
apa frigidum. Et inflatio erit dixit Aui. scdm nam. s. mae ma
gis vel minus apte vetosari. C Et dixit Auice. signa flatici
sunt tensio et grauitas et minoratio operationibus renu. Et
non est illic inflamatio. Et qnqz est illic inflatio et mollities
in facie et oculis et in reliquo corpore. Et est sperma humi
dum valde tenue. Et est cum defectu signoz q sunt propria
apati duro roz. Dixit Galib. si fuerit ex flate maior erit ag
grauatio: et malus pondus cu extesione mebri et frigus et al
gor sentit in profundo. Et adest vrine denigratio. Et qnqz
fit discolorata et saniosa: et quandoqz cinerita et quandoqz
liuens cum grossis resolutionibus et pilis. Et flegmaticoz
quidem cause note sunt ex precedentibus.

De apate melico et duro. C Melicum vero apa aut fit incipiedo: aut sequedo alia apa
ta maxime calida. Et raro est q fiat incipiendo. Cum tn ac
cidit tuc ca eius dixit Auic. est humor melicus currens ad
rene qui ingrediens in porositates eius apostemat ipsuz. Ca
vero apatis melici sequetis: qd proprie appellat apa duritie
qzuis et illud qd fit incipiedo: ab Auic. vocetur et duru: est
lapideitas siue indoratio proueniens ex apate calido ppter
frigus. s. pueniens a medicinis frigidis approximatis ipsi
apostemati calido qd constringedo et exprimedo indurauit
ipsum. Aut fit ppter calore ingrossante ipsum apa calidu:
resoluedo qd in eo est de subtili et relinquedo grossum ide
ratum. C Et signa apatis melici incipientis sunt signa osten
dentia dnium melie supra habita iuncta alijs signis gnali
bus apatis renum. C De signis vero indurati dixit Serap.
cum accidit in rene apa melicum duru lapideum tunc non
est cu eo dolor. imo sentit patiens grauedine vehemete susp
saz cu rene infirmo. Et est plm illius grauedinis retro a par
te ylioz. Et Paulus dixit. apostemata grossa dura in reni
bus non hnt dolore secundu: ed extimat aliquid suspensum
esse de parte flancoz. Aliqn tn cuz apate duro sequete apa
calidu aliquis est dolor leuis. Unde dixit Rasis. in diuisio
nibus. Ad apostema qd induratur remanet grauitas cum
aliquantulo dolore in cathin. Et Aui. dixit apa duruz gra
uitas vehemens cum qua non est dolor de quo sit curandu
nisi in facto post apa calidum: in ipso. n. qnqz commouetur
dolor. s. in principio sue indurationis. In processu vero cuz
lapidatum fuerit nullus dolor erit. Et dixit Sera. sequun
tur huius dispositione debilitas in duobus cruribus: et stu
por duarum ancharum: qui acidit ppter opilatione prohi
bente spiritum animale penetrare. et Paulus dixit. eis acci
dit stupor in anchis et tepestas in tibiis. Auic. aute dixit de
signis eius est paucitas pulsationu vel punctionum. als. et
nellus pissidum. s. ancharum in quibus vertebra ingrediu
tur et p paucitate intellexit extenuatione ipsarum. Dixit. n.
Aui. q accidit omnibus mebris inferioribus extenuatio et
arefactio. Et accidit dixit ipse stupor ancharum siue ambaz
rum pissidum. Et qnqz stupefiunt ambo crura veruntame
ipsa ambo. s. crura et anche non euantur a debilitate. Et di
xit Sera. vrina que euatur ex istis est pauce qtitatis subti
lis in qualitate sua indigesta: qz renes qn debilitantur et co
arctatur in meatibus suis no attrahitur aquositas ex venis
sicut opz. Et qd attrahitur non alteratur sicut alterabatur
prius. Dixit Paulus q eius quantitas est modica. Et Ras.
dixit. vrina minoratur. Et Auice. dixit. q vrina est subtilis
pauca in qtitate: qz ambo renes parum aquositatis attra
hunt propter debilitate virtutis eorum et debilitate expul
sionis eorum amborum: et est priuata digestione: tenuis aut
est propter opilatione que prohibet qd turbiduz est et gros
sum penetrare et et prohibet penetrare plurimum eius qd
tenue est quare est pauca. imo opilatio qnqz captiuat vrina
. s. eam retinet ac si esset coarctata. Et debilitas prohibet vir
tutem digerere: quare est indigesta. Et dixit Sera. q non at
trahitur et euatur vrina sicut opz: io quandoqz aquositas pe
netrat ad mebra: et facit euenire mollitie et principiuz ydro
pisis. Et Paulus dixit summarie dico q dispositio ipsoruz
similis est dispositioni incipientis laborare ydropisi. Un di
xit Ras. in diuisionibus q incipit veter inflari. Et fit ydro
picus scdm dies. dixit Auice. qnqz prouenit ex ea. s. retetione

vrine

vrine: ⁊ paucitate cõmotio.i.antecessio perducẽs ad ydropisim. Nam supuenit eis cacesia pp opilationẽ vie aquositatis sanguinis: ⁊ reditionẽ eius ad corpus. Preterea dixit Alm. hoc apa pro paruo nõ est habẽdum: qm̃ pducit ad ydropisim. Dñt ꝙ in apate duro melico sentitur ponderositas maior q̃ȝ in alio.s.q̃ȝ indurato vel q̃ȝ in alio aliorũ eiudẽ mol. Et inuenitur corpus aridum. Et vrina est mediocris tenuis discolorata: verũtñ q̃nq̧ apparet spissa ⁊ q̃nq̧ nigra: cũ aperiuntur opilationes ⁊ expellitur humor melicus. Et febris in eo est remissa lenti caloris.

Sig^a sup purationis ⁊ eruptionis apatum

❡ Signa aũt suppurationis apatum renum dixit Aui. quãdo apa fit dubellati: ⁊ saniatur magnificatur grauitas valde. Et sentitur quasi spera grauatiua in vẽtre: q2 sentitur q̃si lapis rotundus grauans cum iacetur sup vẽtre. Et accidit inflatio.i.extensio in locis vicinis yliorum. Et accidẽtia fiũt fortia de dolore ⁊ febre ⁊ alijs. Et sentitur punctura.i.dolor pungitiuus vehemẽs in vẽtre: q2 in loco apatis: sed q̃n maturatum est ⁊ saniatum alleuiatur febris: ⁊ ẽt reliqua accidẽtia: horripilatio tñ augetur.s.donec rumpatur apa. Et cum rumpitur ingrossatur tunc vrina ⁊ multiplicatur tunc in ea sedimẽ. Dixit enim Gal. 6° de interioribus. ⁊ scribit a Rabi in 9ª particula. Cum digeritur.i.digestum est apostema generatum in renibus.sup. ⁊ rumpitur: tunc minget patiens vrinam fetentẽ sicut est secessus: q̃n tñ rumpitur dixit Aui. remouetur febris ⁊ rigor omnino. Et si quidẽ sanies fuerit alba lenis non fetida.i.pauci fetoris ⁊ egreditur cum vrina tunc adeo bonum est ꝙ melius esse non põt. Et silr si est qδ egreditur sanguis ⁊ pus albũ. Et qδ est diuersum ab hoc est deterius ƀm diuersitatẽ sui.s.maiorẽ vel minorem. ❡ Dixit Raƀ.io.ↄtiñ.ex primo pronosticorum. Si accidit ex apostemate calido in renibus cum febre alienatio mẽtis non ex causa dyafragmatis tunc pnccabile erit. Inspicere tamẽ debes significatiões alias malas: qm̃ si inuenitur hoc cum alijs significationibus malis peribit omnino patiens. Et si fuerint cuȝ eo significationes bone apietur apostema. ❡ Et Aui. dixit. Cum apa calidum est in rene: ⁊ non est vacuum a febre: deinde accidit cõmixtio rationis: tũc illud fit causa cõitatis velaminis magnitudini apatis. Et est mortale ⁊ proprie cum accidit significatio mala.s.ex alijs significationibus vt indigestione ⁊ silibus. Qȝ si accidat significatio bona ex signis digõnis ⁊ alijs bonis signis: tunc expectatur ruptura a salute.i.ad salutẽ. Et dixit Auicen. fortasse egreditur in huiusmodi apatibus calidis renuȝ de pinguedine renis.s.in qua ren est inuolutus: q2 dissoluitur a calido. Et fortasse egreditur sicut pilus rubeus in longitudine vnius palmi ⁊ plus qui fit ex adusto sanguine. ❡ Et dixit Aui. q̃n vrina pseuerat alba.s. ⁊ subtilis indicat duritiẽ dii futuram aut conuersionẽ adubellati. Et ad vltimum q̃n vrina in hac egritudine est viscosa alba ⁊ pseuerat ƀm hoc est significatio mala: q2 significat mãs continue fluere ad apa magnificantes ipsum: sed q̃n rubet vrina ⁊ residet in ea sedimen laudabile: tunc obedit apa digestioni.s. ⁊ resolutioni absq̧ conuersione ad aliam rẽ.s.duritiẽ vel collectionẽ. Et quando ptransit apa maturationẽ in primis diebus.i.quando ptranseunt dies plures absq̧ signis digõnis in vrina: sȝ remanet vrina clara tenuis tunc apa est in via faciẽdi collectionem aut in via indurationis. ❡ Dixit Gordo. Signa in hoc apostemate bona sunt cum febris minuitur: ⁊ accidẽtia mitigantur: ⁊ vrina est multa cum bona residẽtia. Cum aũt residẽtia est globosa aut saniosa fetida. Aut cuȝ vrina est alba tenuis ⁊ febris non minuitur: neq̧ accidẽtia alleuiantur est signum mortis. Et q̃n egritudo prolongatur: ⁊ vrina est alba tenuis ⁊ coxe dormitantur est signum incurabilitatis. ❡ Et talia quidẽ apata in corporibus macrefactis pauci caloris sunt valde periculosa: q2 deficit eis calor ⁊ humiditas ad digerẽdum. ❡ Apostemata renuȝ sunt difficilis curationis ⁊ pcipue que senibus accidunt. ❡ Dixit Serap. apata renum sunt vehemẽtia ⁊ sunt velocis indurationis: ⁊ sunt ex eis quibus oino non est curatio: sed firmantur ⁊ prolongantur liq̃faciunt corpus ⁊ extenuat ipsum. Cum ergo peruenit corpus ad hanc habitudinẽ liquefiunt anche ⁊ subtiliantur ⁊ spasmantur ⁊ debilitantur crura.

Et cura per dietam in apate renum calido est vt deuitetur aer calidus. Et in principio eius eligatur aer ad frigiditatẽ declinis ⁊ in processu tẽperatus. Fugiat ira furor ⁊ tristitia: ⁊ afferatur gaudiuȝ ⁊ letitia quiescat patiens pro posse. Dixit enim Aui. ꝙ non est aliquid apatibus ⁊ vlceribus ita congruuȝ vt quies. Prohibeatur ab eo ois fricatio facta super dorso ⁊ regione renuȝ ⁊ facta ẽt in extremitatibus si non fuerit leuis non cõmotiua renum ⁊ dorsi. Et dixit Alexan. Caue balneum nisi post attenuationem ⁊ mitigationẽ. Sed q̃n ad terminationẽ sequitur balneãdus est patiẽs balneis calidis cum tẽperie. Dixit Auicẽ. balnea non conueniunt eis nisi post declinationẽ apostematum calidorum. Dormiant tẽperate: ⁊ accubant accubitu minoris excitationis doloris. Dixit Ruffus. iacet patiẽs super lectũ lenẽ vt non calefiat calefactione vehementi ex febre: qm̃ febris nociua est omnibus apatibus. Cibis ⁊ potibus vtatur leuibus facilis digõnis boni chimi generatiuis ad frigiditatem tendentibus: quorum quantitas valde minuatur. Et procuretur eorum emissio supfluitatum. ❡ Cura vero per potionẽ completur per ea que interius sumũtur ⁊ exterius applicantur. Et in vtrisq̧ rebus fit variatio ƀm diuersa tẽpora ipsius apostematis consilr generali ⁊ regulari curationi aliorum apostematum que tñ initianda est post flõniam ⁊ nature lenitionẽ: quã ẽt breuibus verbis Aui. ponens dixit. Oportet vt administretur in primis.i.in pncipio ex eis que bibuntur ⁊ clysterizantur ⁊ epithimantur ⁊ alijs vt q̃ leniuntur ⁊ emplastrantur: qδ est iuuatiuũ.s.ƀm principiuȝ ⁊ tale in apostemate calido debet esse infrigidatiuũ: repercussiuum: deinde admisceantur ei que sunt abstersiua ⁊ mollificantia ⁊ maturatiua.i.resolutiua mitia: ⁊ hoc in augmẽto ⁊ statu. Et apponatur in mixtione ex eis aliquid.s.plus vel minus ƀm magnitudinẽ apatis: ⁊ eius paruitatẽ de repercussiuis. Deinde.s.in fine status ⁊ declinatione administrentur abstersiua ⁊ mollificantia.i.resolutiua pdicta: quia mitia.s.sine repercussiuis. Opȝ tñ vt administrent ex eis illa in quibus non existit mordicatio. Qȝ si necessaria fuerint fortiora mordicationẽ hñtia pp magnitudinẽ apatis tũc rectius ẽ vt in eis vincat qδ mordicationẽ nõ hȝ ↄponẽdo ea sil. Cũ aũt sciueris ꝙ corpus est mũdũ ⁊ apa est paruũ tunc sufficiet tibi fortasse dare in potu aquã mellis: aut aquã zuccari pluris cõmixtiõis. Nam abstersio amboꝝ ⁊ eorũ icisio ⁊ subtiliatio fortasse resoluet ipm sine mordicatione. sup. ⁊ si non sufficeret tũc adde in eis aliquid resolutionis. ❡ Particulariter tñ procedẽdo in cura apatis renum ƀm tempora eius scias prius ꝙ Alman. Rasis. in diuisionibus Haly. ⁊ plures alij ex auctoribus posuerunt curaȝ tm̃ principij apatis renum: relinquẽtes curam aliorum tẽporum eius notaȝ ex gñali cura apatum. Dixit itaq̧ Almã. loco cataplasmata frigida supponantur. Et Rasis dixit in diuisionibus. da in potu aquã citrulorum ⁊ melonũ indoꝝ. Et.io.ↄtiñ. dixit. dico detur in potu in tpe in quo sentitur exituram fieri in renibus de rebus frigidis ad infrigidandum locum vltra posse. Dixit Haly. locum cum farina ordei altea sandalo albo ⁊ rubeo memithe intube aqua succo solatri ⁊ cucurbite rasura: ⁊ oleo violato cataplasma. Et dabis patiẽti in diei principio de medulla semis citruli ⁊ cucurbite ⁊ melonis ⁊ portul. semine. añ. partibus equalibus tritis diligenter a.ꝫ.ij. vsq̧ ad.iij. cum iuleb ⁊ aqua frigida. Et postea ordei dabis aquã cum syrupo viol. Et in nocte illi syrupuȝ dabis viol. ⁊ psilij spumam cum medulla seminis cucumeris citruli ⁊ mellonis. ❡ Dixit Aui. Res iuuatiue in principio sunt aq̃ ordei cum oleo roƒ. vel aliquo oleo.s.frido ⁊ succus salicis

Cura per potiones in apatibus calid

⁊ succi fridi. Et sume in potu mucillaginē psilij. ⁊ emplastra
⁊ subtiliatiua.i.cum subtiliatiuis.s.frigidis actu vel cum
subtilibus vt penetrēt. ¶ Et de vtilibus est qđ dixit Silib.
fiat lac de seminibus frigidis diureticis ⁊ eo vtatur in cibo
⁊ potu qm̄ mām alterat ⁊ euacuat ⁊ mundificat tam p ven
trem q̄ȝ per vrinales meatus ⁊ optime nutrit. ¶ Repercus/
siuum ab extra vtile. Re. rasure cucurbite succi plantaginis
⁊ portul. añ. partes equales aceti partis vnius quartaȝ san
dalorum albo℞ ⁊ rubeorū. añ. partis vnius tertiam. Et si
caliditas intēsa fuerit addatur de succo solatri pars.i. ⁊ in/
fundantur in eis tepidis petie q̄ expresse renibus applicent̄
Et cum calefacte fuerint iterum infundant̄ ⁊ apponantur.
¶ Post principium vero.i.in augmēto. Dixit Aui. admini
stra clysteria cū altea ⁊ maluis ⁊ semine lini cum aliquo suc
corum frigido℞ ⁊ oleo ros. Et administra empla ex farina
ordei ⁊ sint cū illa viole ⁊ fabe. Et hec cōpetūt in principio
augmēti. In processu vero eius addatur aliquid de flore ca
momille ⁊ altea. sup. ⁊ in statu adhuc iterum addatur aliqd
de resolutiuis leuibus sicut de mucillagine fenugreci ⁊ se/
minis lini. Qȝ si cū dictis auxilijs ꝓcesserit in viā resolutio
nis ⁊ fuerit apa in fine eius.s.in declinatione tunc dixit. A.
dimitte frigida. Et adde.i. appone fenugrecū ⁊ camomillā
⁊ filia: ⁊ sit oleum sisaminuȝ ⁊ oleum de cartamo ⁊ filia. Et
emplastret̄ de foris cum eo qđ est maturatiuū.i. resolutiuū
vehemētioris calefactionis ⁊ hoc in processu declinationis
vt bene resoluat. Et emplastretur cū panno lineo infuso in
oleis.s.resolutiuis calefactis ⁊ alijs in qbus sit virtus aneti
⁊ altee. Et fiāt empla ex farina ordei ⁊ aqua mellis decocta.
⁊ folijs fenugreci ⁊ caulis ⁊ radice lilij. ⁊ aneto ⁊ altea. Al
tea.n. ⁊ camomilla appropriata sunt cū lenitiuis. Qȝ si in ali
quo tēporum huius apostematis dolor fiat vehemēs ꝓster
nens virtutē fortasse erit necessariuȝ vt ponat̄ in medicinis
aliquid de papauere ⁊ corticibus mandragore: qm̄ sunt cō
uenientes ad hoc. ¶ Qȝ si apa resolutioni non obediat: sed
faciens cuptum colligitur in exituram. Quod maxime erit
cum apostema perseuerat ⁊ transit hebdomadam: ⁊ dolor
⁊ aggrauatio ⁊ febris augentur: tūc dixit Sera. oportet vt
adiuues nām toto ingenio sup maturationē exiture ⁊ aper
tione eius cum medicinis q̄ administrantur interius ⁊ exte
rius. Primo itaq̄ȝ demus res que maturant ⁊ aggregant sa
niem. Et post maturationē eius administra res: de proprie/
tate quarū est vt aperiant ⁊ mundificent saniem cum vrina.
¶ Et de maturantibus dixit Alman. pone sup dorsum em
plastrum de camomilla semine lini ⁊ furfure oleo sisamino
ꝯspsis. Et Sera. dixit. pone sup locū lesum lanam inunctaȝ
oleo calido in quo decoctum est anetum ⁊ altea. ¶ Et em/
plastra oportet vt sint ex farina que decocta sit in aqua mel/
lis. Et decoctio ficuū in aque mellis est vtilis. Dixitq̄ȝ Aui.
q̄ de emplastris fortibus in maturando sunt ficus elixate in
aqua mellis: q̄nq̄ȝ enim sufficit decoctio ficuum cum melle.
¶ Emplastrum vtile mitigans dolorē ⁊ maturans apa ca/
lidum renū sic fit. Re. alteam brancā vrsinā maluā violariam
⁊ decoque in aqua: ⁊ decoctas tere: ⁊ misce cū ꝯpalrea ⁊ adi
pibus anatis anseris ⁊ galline ⁊ superpone. ⁊ dixit Sera. si
vis addere in virtutē emplastri.s. cuiuscūq̄ȝ maturatiui per
misce cum eo absinthium radicē lilij celestis ⁊ mezereon. Et
Aui. dixit. si necesse est vt confortetur emplastrum cum me/
zereon ⁊ yreos fiat. ¶ Cumq̄ȝ processerit maturatio ⁊ sciue
ris q̄ necesse est vt collectionē faciat tunc dixit Aui. opȝ vt
adiuuemus cum maturatiuis ꝑdictis ⁊ addas in eis virtutē
.i. subtiliationis ⁊ apertionis appositis in eis que sunt sicut
gluten alborin ⁊ vitice ⁊ absinthium ⁊ yreos ⁊ orobū. Et
q̄nq̄ȝ ponuntur in eis que sunt sicut mezereon ⁊ fimus co/
lumbinus. ¶ Dixit Hal. cū tu videris apa ad saniē cōuerti
emplis vtere maturātibus ⁊ apientibus vt emplastro facto
ex ordei farina altea fenugreco semine lini mellilloto ⁊ vio/
lis sicci: ⁊ cū ficuum siccarum decoctoruȝ aqua impastent̄
⁊ oleo viol. ⁊ hoc emplm est vtile. Et subdit: ⁊ si maturatio
est difficilis addes modicum farine ordei: ⁊ farine molendi
ni: ⁊ modicum fimi columbini. ¶ Et de maturantibus in
terius sumendis dixit Ras. in diuisionibus da ei in potu se
mina maturantia sicut semē altee ⁊ lini. ⁊ hoc in principio.
In processu vero vtere decoctione caricarum. Dixit Iudeus
da in potu oleum vtrarunq̄ȝ amig. ⁊ dormiat super illud.
Et clysterizetur cum eis donec maturetur. Et hoc in princi
pio. In processu vero fiant clysteria maturatiuam virtutem
habentia fortem: sicut ex decoctione altee bran: e vrsine siue
mellilloti radicis yreos ⁊ caricarum cum oleo sisamino ⁊ si/
milibus. Dixit Auicē. opȝ vt vtaris clysteribus ⁊ potibus
eis que maturant cum fortitudine.s. in processu. Et opȝ vt
cum eis sint permixta habentia virtutē apertiuaȝ vt dispo
nant ad rupturam. ¶ In approximatione tm̄ quaruncunq̄ȝ
medicinarum in huius cura dixit Alexan. caute ꝓcedere de
bes in vehemēti calefactione ⁊ infrigidatione siue per actū
siue per virtutē ⁊ potentiā: qm̄ caliditas ⁊ frigiditas nimia
perducit apostema ad duritiem. Et frigiditas ēt multa non
solum est causa retardationis maturationis huius apatis.
Imo ēt caliditas multa. Dixit enim Sera. q̄nq̄ȝ sequitur col
lectionem saniei inflāmatio vehemens que est in locis: ⁊ ab
scinditur per illud aduentus saniei ⁊ cursus eius: qm̄ calidi
tas inspissat saniē ⁊ indurat in modum lapidis. quare pro/
hibet ipsum currere: ⁊ tunc opȝ q̄ administremus clystere
qđ infrigidat ⁊ sedat inflāmationē sicut aqua ordei subtilis
⁊ lactis ⁊ sessionē in aqua calida Auicē. aūt dixit. q̄nq̄ȝ est
causa retardationis maturationis malitia complexionis ca
lide inflamate. Et cum equatur complexio maturatur. Et il
lud fit cum eis que sunt sicut genera lactis ebibita ⁊ clysteri
zata. Et redire ad maturandum super res frigidas natura:
calidas vero per accidens sicut cuȝ aqua calida in qua sit ca
catisma. ¶ Cum aūt completur maturatio integre: tunc opȝ
vt administres diuretica que bibantur: ⁊ ex quibus fiat cly
stere vt iuuet̄ p ea apertio apostematis. Et emplm appona
tur ex camepitheos ⁊ polio ⁊ prassio petrosilio squinantō
⁊ spica. Et Sera. dixit. dentur in potu que prouocent vrinā
sicut semen agni casti ⁊ acorus. ista.n. duo adiuuant ad eru
ptionem ⁊ euacuationē saniei cum vrina. Et dixit. post ma
turationem ad rumpendum ⁊ aperiendum apostema opor
tet vt misceantur cum emplastris alsescera ⁊ polium ⁊ came
pitheos ⁊ camedreos ⁊ squinantum. Et sint ex farinis qua
tuor partes ⁊ ex medicinis dictis pars vna. Et decoquatur
cum vino dulci farina aut cum aqua mellis. Dixit Aui. q̄n
facit accidere grauitatē sumere in potu diuretica non cures
inde: qm̄ potare ⁊ continuare ea remouet illam grauitateȝ.
¶ Et si cum predictis vel similibus non rumpitur opȝ tunc
dixit Sera. vt administremus clystere acutum: ⁊ non tarde/
mus in administratione vaporationum ⁊ emplastrorum di
ctorum postq̄ȝ addimus in virtute eorum: ⁊ assiduatiōe ad/
ministrationis eorum. Et Aui. dixit. si non rumpitur admi
nistra rupturam facientia ⁊ clysteria acuta vsq̄ȝ quo perue/
nias ad illud: in quo ponitur elleborus ⁊ siccidis ⁊ alia. Et
exterius appone vaporationes ⁊ emplastra rumpentia ⁊ ad
de diuretica fortia sicut est acorus ⁊ semen agnicasti: vtrisq̄ȝ
enim est proprietas in hoc ⁊ prouocant cum virtute labo/
riosa.i.forti. Dixit Ras. in diuisionibus. Cuȝ sedatur dolor
totus ⁊ remanet grauitas. sup. ⁊ non aperitur per aperien/
tia administrata tūc ꝑcipe vt psallat ⁊ descēdat a gradibus
cum velocitate ⁊ cōmoneat alkatin suum. Et percute ipsuȝ
si non minxerit saniem. Si vero minxerit eā eris excusatus
ab hoc. ¶ Dixit Sera. sanies egrediens necessarius est co/
gnoscenda. Nam apa saluū cognoscitur ex albedine saniei
q̄ eiciatur ex eo ⁊ mūdificatione eius ⁊ equalitate grossitudi
nis eius. Et q̄ non est fetidi odoris. Et q̄ dolor ⁊ febris tūc
quiescit quiete cōpleta. Et vt sit apertio eius ad vesicā. Nam
tunc est facilior ⁊ velocior ad mundificandū: ⁊ vt infirmus

toleret

In augmento statu et declinatione.

De maturantibus apostema

De e[...] tibus apa maturum

toleret eum. Si vero erupit sanies ad intestina tūc hoc est de terius primo: ⁊ difficilius sup infirmū ut hoc toleret: ⁊ ad ctionem saniei. Veruntamē est facilior illa que aperitur ad loca vacua vētris ⁊ minoris malitie: ⁊ facilior in curatione saniei. Et deterius hoc toto est vt remaneat sanies in renib⁹ ⁊ non educatur. Et erit tūc necessarius medicus prudens aut cū cauterio aut cum incisione. ℭ Dixit Judeus. cū ruptum fuerit apā velociter procede cum medicinis prouocantibus vrinā ad mundificandū eū cito. Unde dixit Ras. io. cōtinē. procede post rupturā cum mundificantibus saniem velociter ⁊ laue vlcus cū seminibus ⁊ aqua mellis. Et si fuerit febris cū seminibus cucumeris ⁊ syrupo viol. Et q: vtplurimum sanies inflāmat loca. Ideo dixit Almā. semina dicta in capi° de ardore vrine sunt danda: donec pus minuaṫ. ℭ Et mundificato vlcere dixit Gal. 6° de interioribus ⁊ scribitur sic. io. ɔtiñ. expedit φ toto studio pcedas sup velocitatē cō solidationis eius: qm̄ si diuturna fit difficilis fiet consolidatio eius vehementer. Dixit Ras. mundificato vlcere pcede velociter ad consolidandū ipm ne difficile fiat. Et proprie noli tardare in mundificatione renū de putredine velociter: q: timetur inde ne corrodatur in totum. pptea dixit ipse. 15° ɔtiñ. cum abdala patiēs apā renū vrinauit vrinā saniosam: curaui ipsum cū rebus mundificantibus ⁊ prouocantibus vrinā. Et facta vrina clara ⁊ mundificata a sanie exhibui ei in potu luti sigillatū tbus ⁊ sanguinem draco. ⁊ liberatus fuit velociter. ℭ Dixit Sera. cum disrumpiṫ apā tunc administramus medicinas de proprietate quarū est vt mundificent saniem cum vrina: sicut aquā decoctionis feniculi ⁊ apij. Et hoc valet si nō est inflāmatio sinūat detur decoctio seminū cōium frigidorum ⁊ alchechēgi. Et si euacuatur sanies tota subdit Sera. opꝫ vt simus solliciti de esse vlceris donec sigilletur sigillatione forti velociter. Nam si cadit tarditas fit egritudo cui non est curatio.

Cura autem frigidi apostematis perficitur cum digōne ⁊ euacuatione humoris peccantis viscosi vel grossi. Et diuersione eius ad oppositum. Et administrentur dixit Aui. clysteria. s. mundificantia ventrē a fecibus: ⁊ educētia humorem frigidum peccantem. Et post euacuationem oportet in flātico curationem facere cum emplastris calefacientibus: ⁊ cum diureticis mundificatiuis. s. sumptis interius. Et oportet vt ponatur fiducia plurima in lauro ⁊ folijs eius ⁊ oleo ipsius ⁊ in ruta ⁊ in huiusmodi. Dixit Giliber. fiat inunctio cum arogon ⁊ dyaltea. Et emplastrū fiat de marathro cimino aniso siltre dactilis ⁊ caricis omnibus tritis: ⁊ cum succo apij ⁊ modico oleo ⁊ medulla vituli ⁊ butiro ⁊ anseris assungia confectis.

De flobotomia in cura apa tum durorum renū

Cura vero durorum apatum renum dixit Ras. in diuisionibus est difficilis. Curatur tñ sm dispōnem cū assiduatione emplastrorum resoluentium. s. temperate ⁊ lenientium. Et sumat semina lenientia. sup. ⁊ resoluentia. Ait enī Sera. oportet vt curemus huiusmodi cū rebus que leniunt duritiem ⁊ resoluunt paulatim: cum eis. s. que administrantur ab intus ⁊ ab extra. In cura tñ hac dixit Aui. considera radices. i. cañ. ⁊ regulas que sunt dicte in curatione duritiei epatis: ⁊ in medicinis dictis in illis: qm̄ ille eedem sunt curationis duritiei renum vie. Si quoqꝫ fuerit necessariū flōmare propter multitudinē sanguinis melici flōma. Et ɔfert potare qñqꝫ in quibus est lenificatio ⁊ resolutio sicut semē marubij lini ⁊ altee fenugreci ⁊ cartami: de quibus fiāt pulueres qui sicci manibus in os proijciantur. sup. transglutiātur. Et sic innuit φ debent recipi sine liquore aliquo. Et misceantur cum eis diuretica sm necessitatē: q: damus dixit Sera. ex medicinis que bibuntur illas que prouocant vrinam paulatim ⁊ facile cum quiete. Et Almā. dixit si vrina retinetur in vrinam prouocantia addantur. Et hoc non solum in sumendis per interius: sed ēt in approximandis exterius. ℭ Dixit Haly. patienti cassiei. decoctionem dabis. Et offeres seminis citruli cucurbite cucumeris malue altee ⁊ lini decoctionē dabis aut in puluere. ʒ. iij. cū syrupo aut iulep viol. Et paice illum ericij iure in espidebago cuꝫ oleo amig. ℭ Dixit Aui. quandoqꝫ est necessarium vt dissoluantur bdelium ⁊ armoniacum in decoctione diureticorum ⁊ similiter camomilla ⁊ tribuli ⁊ mellilotum ⁊ polipodiū ⁊ detur ex eis in potu. Et est necessarium dixit Sera. vt administretur clystere lenitiuum. Ideo dixit Almā. eger clysterizandus est ex mucillagine fenugreci ⁊ seminis lini cum apozimate camomille: ⁊ caulium mellilоti maluauisci ⁊ furfuris ⁊ vtatur eo frequēter. ℭ Et dixit Aui. conferunt eis inūctiones ⁊ vaporationes cum oleo costino nardino sambacino camomellino anetino laurino ⁊ filibus. Et de emplis est qd̄ fit ex camomilla melliloto ⁊ semine lini. Et qñqꝫ necessaria sunt ea que sunt sicut bdellium ⁊ armoniacū ⁊ serapinum ⁊ adeps vrsi ⁊ leonis ⁊ medulla vaccina ⁊ ceruina ⁊ alia silia: sunt. n. hmōi mollificatiua ⁊ resolutiua valde ɔferētia. Et Haly. dixit. fortius diuꝫ est vnguētū dyaglon si renibus apponaṫ mirabilr. n. operaṫ in dissoluēda renū duritie. Oportet tñ dixit Haly. gūmas cauere calidas si in renibus calor affuerit. Et curā adhibere cū cautela ⁊ diligentia. ℭ Emplm̄ vtile contra oēm duritiē intrinsecaꝫ maxime renū. ℞. farine fabarum ⁊ cicerum passularum florū camomille ⁊ melliloti. añ. partes equales. tere ⁊ cum adipe caprino ⁊ oleo camomille emplastrum fac.

De intentione ad accidentia dixit Auicē. si illic fuerit retentio aliqua nature. i. si venter fuerit stipticus tunc illud qd̄ rectius est: est extractio fecis cum colirio aut clysteri non magno qd̄ coartando renes sua quantitate dolorēꝫ faciat. Sed pro quare magis diligo dixit Aui. vt collirium in lenificatione nature fit bonitatis plurime ⁊ sedet dolorē. Et non est via dixit ipse ad administrandum solutiuum. s. exoluēs: ⁊ qud non sit lenitiuū purum: qm̄ dolorem facit. Et nocet per id qd̄ descendere facit desuper. i. intestina: vel ēt ad vias vrine. Clystere aūt cum ponuntur in eo adipes ⁊ vnctuosa: ⁊ confortatur eius mollificatio: ⁊ confortatur eius prouocatio: facit cum solutione lenificationē ⁊ sedat dolorem. Et dixit Aui. qñqꝫ est clystere extrahens fecē sedans dolorē per hoc φ facit descendere illud qd̄ cōprimebat apostema propterea φ lenit. Et si non facit ipsum. s. φ sedet dolorem tunc necesse est vt alleuietur dolor cum flobotomia: scilicet ⁊ ventosis positis cum facilitate inter catin ⁊ dorsum: deinde fiat scalpellatio ⁊ facta scalpellatione vaporetur locus cum lana infusa in oleo calido in quo decocta sunt altea abrotanum ⁊ camomilla. Et emplastretur cum eis que sunt sicut semen lini ⁊ similia. Et dicunt quidam. videtur φ Auicen. innuat φ scalpellatio ventosarum fiat vt faciat penetrare euaporationem. Et fortasse dixit ipse necessarium erit tibi ad sedandum dolorem vt in potu tribuas semina diuretica frigida cum paucis calidis ⁊ subtilium ⁊ aliquo narcoticorum. Filonium tamen est melius medicamen in hoc loco. Et dixit Aui. φ embroce facte ex camomilla melliloto altea ⁊ furfure sunt iuuatiue valde ad sedandum dolorem.

Correctio accidētiū

ℭ De vlceribus renum. Cap. x.

Vlcera instrumentorum vrine dixit Serapio. fiunt aut in renibus: aut in vesica: aut in vijs intermedijs. s. poris vritidibus. Et sunt solutio continuitatis eorum cum deperditione substantie ipsorum. Ulcus tamen quod fit in renibus: aut est in corpore renū: aut in concauitate ipsorum.

Et cause dixit Aui. sunt eedem cause que sunt aliorum vlcerum que sunt cause separationis cōtinuitatis mēbrorum. Et sunt aut intrinsece: aut extrinsece. ℭ Et de intrinsecis sunt dixit A. apertio. s. venarū in orificijs earum: vel in corpulentia earum que apertio qñqꝫ fit a fitura

vene ⁊ eruptione eius ⁊ ipsius incisione ꝓpter causas notas .s. in precedentibus ⁊ 2ª. primi. Et quãq; fiunt vlcera ꝓꝑ dubellati .i. apostemata saniata que rumpunt: aut ꝓpter lapidez qui egreditur ⁊ in suo egressu excoriat. Et quãq; fiunt ꝓpter humores colericos acutos mordicantes ⁊ excoriãtes ⁊ corrodentes. Et quandoq; ꝓpter humorẽ viscosum excoriantem in eradicatione sua ab adherẽtia sua cum labore .sup. Et quandoq; fiunt propter saniẽ corrosiuam aduenientem eis ex apertione apostematum mẽbrorum superiorum sicut pleure ⁊ epatis. Uerum in meatibus vrine dixit Aui. plurimum accidunt vlcera propter gñationez mãe colerice excoriantis in transitu suo per eos: aut propter lapidẽ facientez accidere excoriationẽ in trãsitu suo ꝑ illos. ¶ Causa aũt extrinseca est sicut perforatio incisio ⁊ percussio casus ⁊ silia quando adueniunt renibus ⁊ alijs instrumentis vrine. Et sunt ex causis extrinsecis primitiuis quedam que sunt cause causarum intrinsecarum sicut aer intẽse caliditatis faciẽs colere multiplicationẽ ⁊ acuitatẽ. Aut intense frigiditatis multiplicans flã viscosum multe adherentie. Et sunt sicut exercitium supfluum. Et ambulatio. Et equitatio insuauis maxime sup cibo. Et ẽt otium multum. Et ira ⁊ furor excitans coleram. Aut tristitia ⁊ pusillanimitas multiplicans flegma viscosum. Et vigiliarũ multiplicatio: ⁊ somnus supfluus. Et accubitus super renes calefaciẽs renes ⁊ attrahẽs supfluitates ad ipsos. Et cibi acuti ⁊ salsi ⁊ qui multiplicãt colerã: aut acetosi frigidi crudi multiplicantes flã viscosuz. Et medicine silr calide acute amare: ⁊ vsus multus diureticorum calidorum. ⁊ negligentia expurgationis supfluitatũ. Et coitus plurimus. ¶ Ulcus tamẽ quod euenit in corpore renum rarissime accidit nisi a causa extrinseca. aliquando tñ ab intrinseca .s. apostemate eueniẽte in eo qd̄ suppurat ⁊ erumpitur: ⁊ qd̄ accidit in concauitate renum raro accidit a causa extrinseca: sed vtplurimum ab intrinseca .s. ab humore acuto mordicatiuo ad eos veniente qui est aut de genere sanguinis acuti aut colere aut flãtis salsi aut a lapide vel dubellati aut pustulis que rumpuntur. ¶ Dixit Auer. 3° colliget maior pars accidẽtium renum ⁊ vesice terminantur vltimo ad vlcerationẽ: ⁊ in principio sui aduentus .s. vlcerationis nominatur scabies. ¶ Et vlcerum renum ⁊ ẽt aliorũ instrumentorum vrine aliud est simplex eueniens a causa primitiua incidẽte absq; carnis vel substantie ipsorum deperditione: qd̄ proprie dr̄ vulnus siue plaga in eis: ⁊ aliud est compositum cum deperditione subẽ siue a causa prouenerit intrinseca siue extrinseca maxime cum ad saniei gñationẽ peruenerit: ⁊ vlcera composita eorum quãq; sunt corrosiua dixit Auic. ⁊ quãq; non sunt corrosiua: ⁊ sunt ex eis que sunt salua: ⁊ que non sunt salua ex eis recentia ⁊ antiqua: ⁊ multotiens: q2 aliqñ ⁊ raro fiunt dixit. A. ex vlceribus renuz .s. antiquis fistule que nullo modo sanantur: lz sint ex ipsis fistulis quedam que cessent a cursu suo .s. q2 non fluit ab eis pus neq; virus .s. ad tẽpus: ⁊ hoc erit cum mundificatione corporis .sup. ⁊ alio bono regimie ⁊ currit ex eis pus vel virus cuz est repletio in corpore. ⁊ vsus mali regiminis: ⁊ subdit. A. ꝙ ex fistulis renũ q̄ sunt bone materiei non prouenit magnus timor: nec timetur ex eis nisi dilatatio ⁊ corrosio .s. valde paulatine proueniens. Illa vero que est de materia mala .s. putrida ⁊ corrodente facit accidere dilatationẽ idest totalẽ disruptionem ⁊ perducit ad perditionem. Ille enim cuius ren disrumpitur moritur.

Signa giiis. Dixit Ypo. 4° affo. si sanguinem aut pus minxerunt .s. pluribus vicibus: ⁊ pluribus diebus renum aut vesice vlcerationẽ significat. Et Sera. dixit. sequuntur dicta vlcera ex accidẽtibus cõibus vt currat cuz vrina sanguis aut saniec .sup. aut vtrunq; sil' vel separatim. Et cã est dixit Gal. in cõmẽto dicti affo. q2 talis vrina significat mãm sanguineã aut saniosam aut mixtã ab illis mẽbris educi vlceratis. Dixit Aui. mictus sanguinis aut saniei cuz est ex eruptione dubellati .s. supra instrumẽta vrine: aut ex fixura vene .s. supra ipsa instrumẽta possibile est vt sit assiduꝰ duobus diebus aut tribus. Si aũt illud est plus q̃3 per tres dies: tunc fit ꝓpter apertionẽ .s. vene: aut ꝓꝑ vlcus in renibꝰ aut vesica. Nã cũ ꝓlixatur: ⁊ est alteratio coloris sanguinis ⁊ pmixtio virus tunc nõ est nisi vlcus in renibus aut vesica nã rupto apate di. torum mẽbrorum: non existẽte aliter vlceratione in eis mingitur saniec vel sanguis vel mixtuz ex eis vno die: vel duobus aut paucis quousq; sit apatis euacuata materia .s. sed vlceratis eis talis mictus durat multis diebus etcũ non nisi in longo tp̄e possint vlcera dictorum membrorum consolidari. Ex dictis pz ꝙ ꝑdictus affo. verificat̄ sm plurimum: q2 vt dictuz est possibile est sanguinẽ ⁊ saniẽ mingi venientẽ a mẽbris que sunt supra mẽbra mingendi: ⁊ discernitur hic fluxus a fluxu instrumẽtorum vrine ꝑ multam pmixtionẽ eius cũ vrina. Et si mingitur sanguis aut saniec impmixta vrine vel parum pmixta: tunc ab instrumentis vrine prouenit. ¶ Dixit Sera. possibile est vt sit euacuatio sanguinis ⁊ saniei in vrina propter eruptionẽ in quibusdam mẽbris supioribus: ⁊ cognoscitur ex exitu ipsorũ permixtorum cum vrina pmixtione forti. sanguis aut ⁊ saniec que fluunt absq; vrina significãt ꝙ vlcus est propinquum canali virge: aut in ipsa virga. Dicunt sanguis multus cum vrina subito emissus cum dolore in partibus renum rupturam vene emulgẽtis illius renis in quo sentitur dolor significat. Et sanguis exiens ex aptione orificiorum venaruz vel ex ipsorum pororum rarefactione est minor ⁊ subtilior eo q erit ex ruptura. Et dixit Serap. si accidat subito cursus sanguinis multus absq; manifesta causa eruptionẽ venarum significat: ⁊ cum sanguinis fluxu proueniente ab aptione orificiorum venarum vel pororum earum rarefactione non est dolor: sed est cum eo assiduatio mictus sanguinis paulatim ⁊ iste fluxus dixit Aui. debilitat virtutẽ: qm̄ q̃uis illud qd̄ de eo prouenit omni hora sit parũ: tñ frequẽtia mictus eius perducit ad hoc vt euacuetur sũma sanguinis plurima. Unde dixit Gal. 5° de ingenio sanitatis. ⁊ scribitur. 10° cõtiñ. sic si emittitur sanguis cum fluxu violẽto ⁊ vehemẽti. lz fluxꝰ sanguinis de his nõ fuerit fallax: fallax tñ erit ex durabilitate ⁊ firmitate ipsius. Et añcedunt vlcera renum cause vlcerantes extrinsece: vel intrinsece ꝑdicte. Dixit Auer. quarto colliget significant ea dolor vlceratiuus siue grauitate ⁊ extensione cum exitu sanguinis aut saniei.

Signa autem specierum ⁊ quibus fit discretio membrorum a quibus procedit dixit Sera. sumuntur ex quatuor .s. a situ operatione ⁊ speciebus solutionis: ⁊ virtute. Similiter ⁊ Aui. posuit quatuor a quibus sumuntur differentie dictorum vlcerum. Quidam tñ reducunt ea ad duo .s. ad dolorẽ ⁊ exeuntia in vrina. De signis mẽbri vlcerati.

¶ De differentia sumpta a situ. Dixit Serap. quoniam si vlcus fuerit in renibus erit sensus doloris posterius: ⁊ in anchis ⁊ in alcatin. Et si vlcus est in vesica versus duo emunctoria: tunc dolor sentitur anterius versus pectinem. Et si vlcus est in vijs vrine .s. poris vritidibus tũc dolor erit in medio doloris renum ⁊ doloris vesice. Et Auicen. dixit ex vlcere renum dolor erit in loco eorum. Et ex vlcere vesice est in loco eius. Et in vlcere meatum est in medio .s. inter renes ⁊ caudam. Et est in meatu nerui post collectionem: scilicet vrina in vesica. Et per hunc neruum intellexit aut neruũ vadentem ad virgã aut collũ vesice. In his .n. locis sentitur dolor post collectionem vrine in vesica. De signis sũptis a situ.

¶ De differentia autem sumpta ab operatione dixit Sera. si dolorem sequitur difficultas vrine: aut eius distillatio tunc vlcus est in vesica: aut in vijs vrine. Et si descensus vrine est cum equalitate absq; lesione: ⁊ sine difficultate tunc vlcus est in renibus. Et Auicen. dixit vlcera renum sunt cum facilitate vrine .s. in exitu eius: ⁊ actu mingendi: sed vlcera vesice sunt cum difficultate eius. De signis sũptis ab operatione

¶ De

De signis sumptis ab eo quod eijcitur in vrina.

¶ De signis vero sumpta ab eo qd eijcitur in vrina dixit Ipo. 4°. afo. si sanguinē ⁊ pus mingūt ⁊ squāmas vesice vlcerationē significat. Has squāmas Aui. vocauit cortices: ⁊ siłr Sera. ⁊ dixit si vlcus est in vesica egrediuntur cū vrina cortices qui sunt siles panniculis. Et Auicē. dixit ꝙ hi cortices sunt albi ⁊ sunt magni ⁊ grossi: ꝗm oriuntur a mēbro exangui ⁊ neruoso. Isti. n. cortices hñt partes latas subtiles ⁊ albas: vnde sunt siles squāmis pisciū paruorū in latitudine subtilitate ⁊ albedine: ⁊ sunt latiores furfuribus: sunt enim dixit Gal. in cōmēto dicti afo. effectus vlcerationis vesice. Cum aūt Aui. dixit. ꝙ sunt grossi non intellexit absolute: sed in cōparatione ad cortices egrediētes ex vlceratione pororum vritidum qui sunt albi parui ⁊ magis subtiles. Sanies quoqꝫ exiēs a vesica est fetida non autē exiēs a poris vel renibus. Et sanies exiens a renibus est maioris ꝗtitat: qꝛ callidi sunt ⁊ humidi: ꝗ tamē exit a vesica est maioris ꝗtitatis ꝗ̄ que exit a poris vritidibus. Et que exit a renibus ē minus alba. imo rubore ꝑticipat: sed que venit a vesica vel poris est alba vel liuida. Dixit Alexan. sanies que est de vesica albior est aquea: sꝫ in ea ꝗ̄ est a renibus est rubedo. ¶ Dixit Ras. io. cōtiñ. si vrina mixta fuerit cū putredine vehementi ita ꝙ in toto vrina fiat ac si eēt percussa. i. concussa cū ea: tūc procedit de superiori parte. s. supra renes. Et minus admixta de loco inferiori procedit. Et si egredit̄ añ vrinā aut absqꝫ vrina de vesica procedit: ⁊ admixtio mediocris significat ꝙ est ex renibus. Et egrediēs de renibus significatur ꝑ carnositatē habentē subam. Et egrediens de vesica ꝑ furfureas partes. ¶ Dixit Aui. mictus sanguinis ⁊ sanici est cū venit a vesica minoris ꝗtitatis: ⁊ minoris ꝑmixtionis cum vrina: sed veniēs a renibus plus vrine ꝑmiscetur: qꝛ venit a loco remotiori: ⁊ trāsit ꝑ vias strictiores. ¶ Dixit Ipo. 4°. afo. Quibus i vria pingui exñte frusta carnea exeūt vt pilis his egrediuntur ex renibus. Quibus vero in vrina pingui existēte furfurea minguntur his vesica scabit. Dixit Gal. in cōmēto in frusta grossa micta in vrina significāt vlcerationem renū. Et ista frusta sunt carnea declinantia ad colorem rubeū: qꝛ talia sunt de suba renū. Dñt tñ quidam ꝙ assimilantur substantie carnose renū in colore ⁊ substantia cū aliquali soliditate: non tñ sunt vere carnea: sed quasi vt Ipo. dixit. Et hoc aut: qꝛ caro renū nō est vera caro: sed est caro confusa: aut qꝛ ista frusta ꝑ arcta loca transeuntia recipiunt aliquā alterationē ꝓp quā non vere habēt formam carnis: sed magis coagulati sanguinis ꝓp quā assimilationē dñt oꝫ ꝙ vrina in qua ꝑ̄dicta frusta apparēt colet̄ vt cadant sup petia: ⁊ sic discernatur si sint carnea aut sanguis coagulatus: si enim sint carnea significant vlcerationē renū cū non possint aliter decidi ꝗ̄ ab eis. Et Ipo. quidē ꝑ vrinam pinguē intellexit vrinam mediocris sube quā respectu tenuis appellauit grossam. Unde dixit Serap. si vlcera fuerint in renibus egrediuntur lamine in vrina: ⁊ fila carnosa: ⁊ vrina est equalis in grossitudine. Et A. dixit. egrediunt̄ in vrina sanies ⁊ partes capillares ⁊ frusta. Et dixit. cortices egrediētes in vlceribus renū in vrina sunt rubei: qꝛ decidunt̄ a mēbro carnoso rubeo. Dixit Gal. p̄o de interioribus. si partes siles squāmis emittunt̄ cū vrina designāt vlcera in vesica: sꝫ partes siles partibus carnis designāt vlcera in renibus.

Signa vlcerationis sumpta a virtute.

¶ De signis aūt sumpta a virtute dixit Sera. Nam vesica sentit rē sensu forti ⁊ renes sensu debiliore parū: ⁊ vie vrine sensu medio. Et ꝓpea sunt dolores qui fiunt in vesica acuti vehemētes tensi. Et illi qui fiunt in renibus sunt ſm formam ab hac diuersam: qꝛ quasi sentiunt dolorē cum grauitate. Et illi q fiunt in vijs vrine sunt siles doloribus vesice. Qui aūt accidūt ex renibus sunt leuiores ⁊ minus tensi. Dñt ꝙ in vlceribus vesice ⁊ pororum cum dolore incēsiuo erit ardor ꝓprie apud aduētum vrine ad locum doloris vel ēt in eius exitu. Dixit Aui. q̄nqꝫ associatur dolor in vlceribus vesice cui est cōmotio oi hora sicut parturientis.

Signa vlceris corrosiui.

¶ Signa aūt vlceris corrosiui sunt dixit Gal. 6° de interioribus: si egredit̄ sanguis postꝗ̄ egressa fuit putredo significat ꝙ vlceratio est corrosiua. Et dixit granositē carnes cum vrina exeuntes que sunt de suba renum ex rasura ꝓcedunt. Unde dixit Auer. 4° colliget aliq̄ñ egrediuntur cum vrina frusta frustis carnium silia. Et hoc accidit q̄ñ in suba renū corrosio fit. Dixit Serap. sanguis qui egreditur in vrina si mingitur successiue egritudini. i. vlcerose que ꝑ̄cessit significat ꝙ in mēbris vrine est aliquid ex esthiomeno sumens hic esthiomenum pro vlcere corrosiuo. Et Aui. dixit q̄ñ mingūt patiētes vlcera renum ⁊ vesice sanguinē post mictum sanieī tunc significatur corrosio. ¶ Et scias ꝙ vlcera renum non sequitur febris sicut sequitur aꝑata eorum: qꝛ mā putrida in vlceribus est hñ euētabilis non conculcata neqꝫ stricta sicut in aꝑatibus. Corpus tñ in vlcere renū extenuatur ⁊ marcescit sicut in vlcere pulmonis. ¶ Dixit Ser. si vlcus est malum nā scitur ex fece ꝗ̄ egreditur ⁊ viriditate eius ⁊ fetore. Et ex longitudine infirmi: ⁊ paucitate tolerantie eius ⁊ paucitate iuuamēti eius cum medicinis: ⁊ vehementia doloris apud euacuationē. ¶ Et Aui. dixit significatur difficultas vlcerum in renibus ⁊ malignitas eorum ꝓp paucitatē receptionis rectificationis ⁊ longitudinē tpis eorum ⁊ multitudinem fecis. i. virulētie. seu mãe feculēte egrediētis in vrina. Et ꝑ dolorē malū viridē in eo qd mingit̄: ⁊ ꝑ vehemētiam fetoris. ¶ Dixit Gor. vlcera renum diuturna in eternū nō sanantur: qꝛ fistulosa sunt. Opꝫ tñ dixit Ser. vt sciamus ꝙ vlcera vesice sunt difficilis curationis ꝓp illud qd currit cū supfluitate acuta salsa sup ea. Sed illa que sunt in renibus sunt facilis curationis. s. cōparata ad vlcera vesice: qꝛ de substantia renū est vt fiat sanatio vlceris qd fit in eis velociter: qꝛ est carnosa. Et illa ꝗ̄ fiunt in vesica sunt difficilioris curationis ēt ꝗ̄ ista: ꝗm suba vesice est neruosa: ⁊ vlcus in membris neruosis est difficilis sanationis valde: ꝗm difficulter generatur caro in eis ⁊ ꝓpea vlcus in eis est difficilis cōsolidationis. Et Aui. dixit. vlcera renū minoris sunt malitie ꝗ̄ vlcera vesice: ⁊ ꝗ̄ vlcera meatuū vrine existētiū inter vtrūqꝫ. s. renes ⁊ vesicā. Et ꝗ̄ dispō vlcerum meatuū inter duo emunctoria. i. venarum emulgentium. Et cā in hoc est ꝙ vlcera membri neruosi sicut est vesica difficilioris sunt sanationis ꝗ̄ vlcera mēbri carnosi sicut est ren. ¶ 9° dynamidiorū scribitur his q renū vlcerationē hñt si vrina spissa apparet hñs velut carnes supnatātes nimiū dolorē vēturū significat. ¶ Dixit Uiati. opꝫ medicari. s. festināter vlcera renū: qꝛ si inueterauerint nō amplius poterūt curari. Renes. n. tenere sunt subtiles ⁊ rare in qbus si sanies intriscatur medicinā nō recipit.

Curatur

aūt dieta ⁊ potione. ¶ Dieta aūt si vt locet̄ patiēs in aere tēperato aut declinante ad leuē friditatē i loco sicco fugiēdo aerē hūidū grossū pluuiosū ⁊ nebulosū. Deuitet̄ ira ⁊ furor ⁊ tristitia: sꝫ afferat̄ ei gaudiū ⁊ letitia. Dixit. A. cañ. curatiōis vlcerū ē q̄es: ꝗre oꝫ vt qeti adhereāt ⁊ si laborēt ꝗ̄tū poss̄e ē. imo oꝫ vt sint cōtēti ꝯ exercitio ⁊ fricatiōe extremitatū ⁊ cōione ꝗ̄ facit exercitiū ipꝫ extremitatū euaporatiōe sicca ita vt n̄ cōcedas eis icessionē ⁊ alia silia vt equationē ⁊ vehitionē in naui: vł curru. Et sufficiat: ꝗm ipa ē iuuatiua ⁊ attractiua sanguis ad corpus; deiñ cū sanāt̄ gradatim exercitio vtant̄ leui vsqꝫ quo redeāt ad cōsuetudinē in motu suo. Et Ser. dixit oꝫ vt sibi caueant ꝗ̄tū poss̄e ē ab oibus motibus: ꝗm nō ē nociuū magis i rebus oibus vlceribus quorum necessaria ē cōsolidatio ꝗ̄ motus: quapropter oꝫ ꝙ adhereāt trāqllitati ⁊ qeti: qꝛ sanāt̄ ex ea. Quidā hic accipiūt ꝙ motus nō ē adeo nociuus i cura vlcerū q̄ñ egēt mūdificatiōe sicut ē q̄ñ egēt cōsolidatiōe. Et expedit vt adhereāt sōno plus ꝗ̄ vigilijs. Et si accubitus eorū nō sup renibus: sꝫ sup altero laterū aut sedeat si ꝑt absqꝫ labore: ⁊ dolore renū. ¶ De cibis aūt ⁊ potibus dixit A. oꝫ oē acetosū fortis acetositatis ⁊ oē acutū amarū vel salsum ⁊ oē qd est vehemētis dulcedinis vitare. Forte. n. acetosum acutū ⁊ salsū pungūt

⁊ excitant vlcera. Et res multe dulcedinis conuertunt̃ in cõlerã q̃ ꝑueniens ad vlcera mordicat ⁊ dilatat ea. Et in sũme oĩa ciberia humida pinguia ⁊ vnctuosa nisi in fine cum caliditate acuta vitare opꝫ. Sed opꝫ dixit Aui. vt cibus eorum sit boni chimi ex carnibus auium ⁊ piscibus petrosis: ⁊ oleribus boni chimi frigidis sicut sunt attriplices ⁊ blitis ⁊ siles. Et dixit sicut vitelli ouorũ sorbiliũꝫ: ⁊ gradatim perueniatur ad gallinã pinguẽ ⁊ ad tri. Dixit Sera. cũ non tolerat patiens prohibitionẽ a comestione tunc ciba ipsum carnibus auiũ montanarũ que nõ sint pingues ⁊ sint aut ãxe aut assate: qm̃ p hoc artificiũ fiunt paucarũ supfluitatũ ⁊ remotiora a receptione supfluitatis. alias. putredinis. Et Aui. dixit. assatis eẽ vtendũ ouum vlcera ꝑmanent mala: qꝛ multũ sordida. Tpe tñ mũdificationis vlceris dixit Serap. ꝯfert sorbitio facta ex farina alkesar q̃ nõ est absterſa. i. ex farina tota nõ cicotrinizata. Et cõfert iuuamẽto nõ pauco sorbitio facta ex ordeo ⁊ amilo ⁊ farina adamarche decocta cũ lacte. Et tri decoctũ cũ adipe galline. ℭ Et dixit. ꝙ in vlcere malo. s. corrosiuo opꝫ vt demus cibos qui sunt tẽperati extinguẽtes sicut aqua ordei ⁊ olera tẽperata sicut malua ⁊ attriplex ⁊ portulaca ⁊ cucurbita ⁊ cucumeres ⁊ bathece matura ⁊ latuca decocta ⁊ que sunt his siĩa. ℭ Et dixit Serap. qñ extẽditur tps ⁊ quiescit febris: ⁊ incarnatur vlcus tunc sumat carnes edi ⁊ galline. Et dixit si desiderant aliqd de fructibus siccis vel humidis sumant ex eis amig. d. torrefactas cuꝫ melle. s. cãne ⁊ zuccaro ⁊ grana pini ⁊ passulas passule. n. dulces cũ nucleis suis plurimũ masticate sumant̃ cũ melle vel zuccaro. Et sumant fisticos ⁊ auellanas ⁊ alkales. Et iuuant dixit Serap. ex fructibus recentibus mala ⁊ pira ⁊ zarur: ⁊ citonia mellones ⁊ citruli maturi. Addidit aũt Aui. ꝑdictis fructibus granata dulcia. Et caueãt dixit Sera. a ficubus siccis custodia ꝯpleta: qꝛ in eis est virtus q̃ facit absterſionẽ q̃re timent̃ sup vlcera eis vt nõ alterent̃ super ea ⁊ ꝓhibeant ea incarnari: pp istud ergo sunt male. Et Aui. dixit. dimittat ficus siccas: qm̃ male sunt ad vlcera abstergẽtes ea ⁊ scalpellantes ipsa: ⁊ exiccãtes ea. s. plus debito. In ficubus. n. siccis est lacticiniũ occultũ. ℭ Dixit Ser. lac est narratũ ex rebus quibus curant̃ vlcera horꝫ mẽbrorum ⁊ est magis iuuatiuũ oĩbus curationibus ⁊ gloriosioris potionis ⁊ laudabilioris. Et iuuamẽtum cũ eo: ⁊ lucrũ est plus. Dico ergo ait Sera. ꝙ ordines generũ lactis sunt tres quorꝫ vnũ est subtilius sicut lac asine: ⁊ alterũ grossius sicut lac vacce. Et 3^m^ est mediũ inter ea sicut lac caprarum: si igitur videris vlcus indigere mundificatione tũc est necesse vt det̃ lac asine: qꝛ est vehemẽtius mũdificatiuum. Et est plus alijs ꝑparatum vt alleuiet̃ consolidatio eorꝫ. ⁊ cũ illo contẽperat supfluitates q̃ currunt cũ ea: ⁊ rectificat eas. Et propinquũ huic in virtute est lac equarum: qꝛ suba eius est substãtia subtilis ẽt. Et si corpus nõ indiget medicinis mũdificantibus ⁊ est extenuatũ ⁊ indiget vt viuificet̃ cibo: tũc est necesse vt det̃ eis lac vaccinũ: qꝛ hoc nutrit corpus nutrimento sufficiẽti ⁊ mundificat ipsum ⁊ fit facile regimẽ ei⁹: ⁊ ordinatio eius ⁊ impinguat ipm ⁊ rectificat supfluitates que penetrãt in mẽbris in qbus sunt vlcera ⁊ sedat acuitatẽ in eis inuentã. Et si necessitas vocat ad ambas res sit ita vt corpus sit indigẽs mundificatione. ⁊ vlcus sit immundum est necesse vt det̃ lac caprarꝫ cũ sit mediũ inter dicta duo genera lactis: ⁊ sit ei possibile vt ꝑficiat curationẽ vtriusqꝫ. Aui. quoqꝫ dixit genera lactis ꝯferunt eis qñ ea digerunt. Qđ ergo est sicut lac asininũ equinũ: vel camellinũ ꝯfert eis: qꝛ rectificat mãs vlcerũ: lauat ea ⁊ glutinat ea sui retentione. i. caseitate. Et qđ est sicut vaccinũ ⁊ ouinũ aggregat ad ꝑdcã additionẽ in confortatione mẽbri ⁊ cibatione eius pp sui grossitiẽ. ⁊ butirositatẽ. Uerum lac asininũ ⁊ caprinũ iuuatiuum est ex pte refectionis cõplexionis ⁊ ablutionis: ⁊ ex parte ꝓprietatis plus q̃ illa duo. s. equinum ⁊ camellinum ⁊ ꝓprie qđ nutritũ in domo. Et fortasse est cõueniens vlceribus in qbus scitur dispõ eius. s. lactis conuenire. Oportet tñ anteq̃ demus lac. dixit Sera. vt sit studiũ nostrum in mũdificatione corporis cũ eis que non nocẽt ⁊ exiccant vlcera. ℭ Et cũ damus lac non oꝫ vt demus aliquid ex cibis aut medicinis donec digerat̃ digestione ꝑfecta ⁊ descendat. de stõ. Et Auic. dixit. nõ comedat post lac donec descẽdat. Et dixit Ser. si tardauerit in stomaco ⁊ nõ descẽdat velociter tunc opꝫ vt demus cũ eo aliquid salis. Et Auicẽ. dixit. misceat̃ cũ eo salituꝫ: ⁊ qñqꝫ ponit̃ cũ lacte sal ⁊ mel. ℭ Et dixit Ser. q̃ntitas lactis opꝫ vt sit. ℥. iiij. s. aut. v. ⁊ plus eo sit. ix. Et demus cũ eo quasdã medicinas q̃ cõueniũt ad mũdificationẽ ⁊ incarnationẽ vlcerũ sicut sunt dragagantum ⁊ gũmi arab. amilũ corallus: karabe semẽ citruli ⁊ similia. Et opꝫ vt administremus cũ eis ex medicinis velocis penetrationis sicut anisum daucus ⁊ semẽ apij. Aui. aũt dixit oportet vt misceat̃ cũ lacte corꝫ ⁊ cibis aliqd ex medicinis rectificantibus vlcera sicut est dragagantũ sumptũ in potu cum his gñibus lactis post mundificationẽ. s. corporis ⁊ ẽt vlceris ⁊ amilũ: ⁊ gũmi. s. arab. ⁊ exiccatiua ⁊ aliquid ex diureticis vt seminibus. Et ex facientibus glutinationẽ. Ista enĩ debẽt misceri medicinis. ℭ Dixit Aui. lac est eis conueniẽs loco aq̃. i. potus ⁊ cibi sil̃. Et vt bibat gña lactis cũ sitis adest. Et dixit cũ deficit pus in vlcere est iuuamentũ lactis camellini p hoc ꝙ sigillat ⁊ glutinationẽ facit ⁊ ꝯfortat. Quidam dñt ꝙ diminuta putredine vlceris si remanserit ardor in vrina da eis in potu semꝑ de lacte ouino: qm̃ bonum erit vlceri in renibus: ⁊ restaurat corpus consumptũ ex dolore. Dixit Aui. minoratio sit potus aq̃: ũino ⁊ oĩs potus vt minuatur necessitas mingẽdi. Et minuat̃ motus renum ab eo qđ prouenit ad eos ⁊ eorꝫ ratio p illud: teneat̃ vẽter mũdus a fecibus. ℭ Et dixit Sera. opꝫ vt non vtant̃ coitu penitus qꝛ est nociuus oĩbus spẽbus horũ vlcerũ ⁊ ꝓprie q̃ sunt in renibus. Et Aui. dixit. in cura huius vlceris opꝫ in primis vt dimittat̃ coitus. Coitus enim nociuus est istis valde pp multitudinem motus ⁊ exercitij. ℭ Dixit Ysaac. vinum nigrum ⁊ spissum ⁊ vesice ⁊ renum morbos ⁊ vlcera tollit. Et maxime competit potus vini dulcis.

ℭ Cura vero per potionẽ aut dirigit̃ ad cãm antecedentẽ humoralẽ existentẽ in corpore: aut ad ipsa vlcera: aut ad accidẽtia. Et primũ completur cum rectificatione humorum ⁊ remotione eorum: ab oĩ mordicatione: ⁊ punctione: qđ fit per alterantia: ⁊ cum mundificatione euãone ⁊ ipsorꝫ diuersione. ℭ Et primum quidem intendenduꝫ in hac curatione dixit Aui. est equatio humorum: ⁊ declinatio ipsorũ ab amaritudine ⁊ bauracitate. sup. ⁊ omni acuitate ⁊ acetositate forti. Nam huiusmodi humores vlcerant: ⁊ particulam vlceratã mordẽt: ⁊ faciũt deuenire vulnus post vulnus. Sꝫ fac vt hũores declinẽt ad isipiditatẽ vel dulcedinẽ aliq̃lẽ: aut ꝙ ꝑmaneãt in nãlitate sua. Et de iplẽtibus hãc intẽtionẽ dixit Aui. est sumere aquã mellonis romani ⁊ intibas ⁊ alchechengi ⁊ papauer. Et ex eis sunt aqua cancrorũ fluuialiũ. Et troc. alchechẽgi sunt vtiles ⁊ expti. Et troc. Gal. facti ex semine papaueris albi semine lini ⁊ gũmi arab. dragaganto ⁊ amilo sumpto cũ aq̃ ordei. ℭ Syrup⁹ vtilis rectificatiu⁹ humorꝫ acutorꝫ ⁊ salsorũ. ℞. ordei mũdi ẽdiuie lactuce epatice capillorꝫ veneris cetherach florꝫ fumiterre ⁊ malue aã. M. i. seminũ cõium mundatorũ. passul̃. enucleatarꝫ. iuiubarũ: sebestẽ seminis papaueris aã. ℨ. iiij: viol. florꝫ nenufaris florꝫ cucurbite. aã. ℨ. ij. radicuꝫ liq̃ritie ⁊ succi eius: ⁊ semis altee. aã. ℨ. vi. tamarindorꝫ. ℥. ij. prunorꝫ numero. x. decoq̃ntur in aqua sufficienti ⁊ colet̃: ⁊ in colatura dissoluat̃. ℥. iij. mãne. ⁊ iterꝫ colet̃: ⁊ cũ zuccaro albo sufficiẽti fiat syrupus dos. ℥. ij. cum aqua seminum frigidorum vel solatri. ℭ In euãone aũt dictorũ humorũ solis lenitiuis est vtendũ. Dixit Sera. si indiget corpus euãone tunc nõ leniantur nature eorum nisi cũ cibis. s. leniẽtibus tantum. Et Aui. concessit lenientia ebibita ⁊ ẽt clysterizata. Et dixit ex eis q̃ equãt humores

De rigõne humorum.

In euãone ꝑ secessuꝫ

motes est solutio vētris subtilis ⁊ tenuis absq̧ labore peni tus ⁊ sine solutione humorum acutorū subito in vna vice. huius.n.solutio expellit a corpore expulsionē subtilē cū declinatione ad partē q̄ alia est a parte renū.s.ad partē intestinorū. Et dum non administras solutiuū soluz.i.qd̄ cūat ex soluēdo est melius:q2 oē tale solutiuū est acutū.q̄re dimittē dum est.⁊ hoc vsq̧ ad necessitatē.i.duz necessitas cogat ad exhibitionē solutiui educētis ex soluēdo pp multitud.nem m̄āe acutes aut eius furiositatē. ℂ Fiat ergo vbi necessaria ē eūo humorum maior q̄ȝ p lenitiēa expulsio ipsorum p vomitum. Dixit.n.Serap.opȝ vt vtantur vomitu:⁊ si difficulter vomunt.⁊ est necesse vt sup eos non sit difficilis vomitus. Dixit Serap.tunc qñ indiget eo sumat multum ex cibo ⁊ vtatur tunc illo qñ prouocat vomitū sicut sunt res dulces ⁊ vnctuose adeo donec ingrossetur vomitus sup eos. Et dixit ex rebus dulcibus prouocantibus vomitū est bateka matura. Et si non inuenitur accipiatur semē eius ⁊ teratur ⁊ sumatur cū melle. Et post hoc sumatur in potu de decoctione multe dulcedinis. Et ait Serap.ego non narro vtilitatē vomitus pp euacuationē superfluitatum tm̄.imo potu q̄ qñ hō vtit eo assidue sanat ex vlceribus renum velociter sanatiōe perfecta ⁊ ex dolore alio si est in eis. Et Aui.dixit vomitus est melius quo vlcera renū curant:q2 mundificat ⁊ euacuat ⁊ attrahit humores ad ꝯtrium partis renū.imo qñq̧ est vomitus freq̄ns sufficiēs ad illud excusans ab alio.s.euacuatiuo ⁊ diuersiuo. Et opȝ vt vomitus fiat sup cibum cum eo qd̄ facilē efficit vomitū sicut melon ⁊ semē eius proprie cū vino dulci. Et sicut syrupus acetosus cuȝ aqua calida: opȝ tm̄ vt non faciat cōmotio vehemēs cū labore.s.in vomēdo. Et dixit Aui.melius est vt eques ⁊ digeras m̄ām ⁊ postea educas illam cū vomitu:q2 digesta facilius educitur. Et ad huc dixit ipse melius est vt prouoces prius cū seminibus.s. frigidis cōibus:qd̄ fit vt si aliqua m̄ā esset in renibus retenta vel fixa educatur p ea ⁊ non agitet in vomitu. Ista tm̄ prouocatio oȝ esse moderata ⁊ facta post digōnē m̄āe ⁊ eūonez eius cū lenitiuis aut saltē cū clysteribus ⁊ cū vomitu. ℂ Et dixit Aui.ex eis ēt q̄ equant humores est flōmia: q̄re fiat si fuerit necessaria.imo ab ea post lenitionē vētris incipiēduȝ est vbi sit indigētia eius. ℂ Et in leniēdo maxime conuenit in m̄ā colerica ⁊ sanguine acuto manna cassiafi. tamarindi viol.⁊ syrupus viol.factus cū succo earū ⁊ aqua fructuuȝ solubiliū. Et in m̄ā salse ⁊ adusta conuenit serū caprinū: decoctio epithimi.syrupus de fumoterre ⁊ filia;. Et contēperantia acuitatē humoruȝ sunt sicut aqua ordei aqua lactis mulsio seminū cōium frigidorū:aq̄ alchechēgi ⁊ solatri:lac papaueris syrupus viol.nenufarinus ⁊ filia. Et ego qdē inueni vtilitatē in assiduatione pineaꝝ ablutarū in aq̄ calida ⁊ seminū cōiū frigidoꝝ eq̄s portionibus:sil' mixtaꝝ. Et cōueniūt ēt alia diuertētia:⁊ maxime q̄ diuertūt ad superiora:sicut sunt fricatiōes brachioꝝ:⁊ positio ventosaꝝ in collo ⁊ spatulis. ℂ Cura vero q̄ respicit vlcus pficit' cū mundificatione immundi ⁊ ꝯsolidatione mūdi. Et incipiēdū est a mūdificatiōe si sordidū fuerit. Inq̄t Sera.in inceptione curatiōis

De cura vlceris p mūdificatiua[?]

vlcerū renū ⁊ instrōꝝ vrine opȝ vt mūdificemus vlcus mūdificatione sufficiēti cū medicinis de ꝓprietate q̄rū est vt abstergāt ⁊ mundificēt saniē ⁊ sordities aggregatas in eis:deinde ꝑmutemus nos ad res detumescere faciētes ⁊ faciētes stipticitatē incarnatiuā. Impleni' aūt alr ⁊ alr ꝑdicte intentiones fm aliā ⁊ aliā dispōnē vlceris:si.n.vlcus fuerit eo q̄ aꝑa ruptū est:aut quolibet alr recēs fuerit:⁊ si fuerit saluū leuibus mundificatiuis ⁊ ꝯsolidationis curabit':⁊ ecōuerso si fuerit cronicū ⁊ nō saluū. Nam dixit Sera.si vlcus est saluū sufficit vt mūdificatio fiat cū rebus leuibus sedatis sicut est semē malue ⁊ altee cū melle aq̄ mellis. Aut mel ipm ꝯmixtū cū decoctione q̄rūdā medicinarū ꝓuocantiū vrinaȝ cū eq̄litate:sicut est decoctio scā cū modico apij seminis feniculi ⁊ sq̄nāti:aut aq̄ feniculi vel aq̄ sq̄nāti. Et si nō sufficiūt iste medicine da cū aq̄ mellis capillos veneris ⁊ vitellū oui q̄ sit resolutus decoctiōe dulci ⁊ alkatilin bar.postq̄ȝ dissoluitur in aqua:⁊ colatur. Aut petroselinum cū vino suauis odoris. ℂ Et Alexan.dixit facta sanie ⁊ emanāte dandū est de aqua mellis ⁊ aqua ordei ⁊ capillorum vene. Et lac asininū mirabilr opatur ad emittēdū saniē ⁊ in dolore renū ⁊ vesice. Et dixit solatrū siluestre ⁊ passule ⁊ pinee ⁊ amigdale ⁊ vinum coctum:⁊ vinū dulce ⁊ oua sorbilia ad tenuitatē valde valēt ⁊ mitigant dolorē horum vlceruȝ velociter. ℂ Dixit Aui.cum vlcus est recēs:⁊ pro aut quotiēs dirumpit' aꝑa:est eius curatio facilis. Et fortasse sufficiunt ad curam passule cū amilo ⁊ syrupo viol'. Et opȝ dixit ipse vt properes ad mundificandū cum diureticis leuibus:sicut cum semine alchechēgi ⁊ altee vsq̧ ad acceptionē feniculorum.s. anisi ⁊ feniculi vel feniculi dulcis ⁊ acuti. ℂ Dixit Haly.cū aꝑa renum aptum fuerit ⁊ sanies in vrina apparuerit: ⁊ locus vlceratus fuerit:primum oium medicamē seminum.s. cōium frigidorum dabis cum syrupo papaueris:qm̄ mundificat humores ⁊ sanies equat ab acuitate. Qz si non expurgatur sanies papaueris troc.dabis illis:⁊ lac asine cum puluere hoc. ℞.medulle seminis citruli cucurbite ⁊ mellonis. añ.ʒ.v.seminis papaueris albi ⁊ nigri.añ.ʒ.iij. amili gummi arabici.añ.ʒ.ij.granorum alchebēgi montani.añ.numero.x.tere ⁊ cum.ʒ.iij.mellis.⁊.ʒ.xxx.lactis mulieris aut asine statim vt mulgetur dabis.⁊ si res prolixatur alchechēgi tribue troc.cum syrupo papaueris. ℂ Dixit Ras.io.ꝯtinē.dico si ponitur ex 4° afſo.q̄ quanto vlcus erit magis infectum tanto magis operatio medicinarum prouocantiuȝ sequatur:sed qñ est munduȝ modice saniei aut multi sensus euitanda est omnino.s.talium prouocantium exhibitio:sed tunc indiget glutinatiuis cum modica quantitate ipsorū.s. diureticorum inquantum possunt inducere ea tantum ad locum vlceris. Et iō dixit Aui.cum scis q̄ in vlcere est sordes da in potu abstersiuum in quo est fortitudo prouocationis sicut est aqua zuccari ⁊ aqua mellis cum aliquibus seminibus.s.diureticis donec prouocēt ⁊ lauent. Variatur enim curatio fm dispositionem saniei que emittitur. Dixit enim Alexan inspicienda est saniesq̧.⁊ si fuerit tenuis pungens ⁊ facilis egressionis procede cuȝ his que infrigidant ⁊ abstergunt modice. Et si fuerit grossa noli dare aliquid ingrossatiuum frigidum. Et si non fuerit in ea punctio nec acuitas da de lupinis ⁊ fenugreco ⁊ seminibus calidis ⁊ propter [illegible] fuerit grossa euitando omne cibarium grossum. Ideoq̧ si vlcus fuerit sordidū ⁊ cronicū tunc in mundificatione eius sunt necessarie medicine fortiores. Et ex his que mūdificāt cū virtute forti dixit Ser.sunt radices lilij celestis postq̄ȝ terantur ⁊ accipiunt' cum aqua mellis:⁊ silr prassium ⁊ ysopus sicca data fm dictā formam.s.cū aqua mellis. Et Aui. dixit cum vlcus sit cronicū res est difficilis. Et opȝ vt ꝓperes ad mundificandū cum eis que sunt sicut capillus vene. q̄uis sit temperatus ⁊ yeros ⁊ farina orobi. In vlcere tamē maligno dixit Serapio.indigemus medicinis vehementis mundificationis ⁊ exiccationis ⁊ eis que prohibent vlcus perambulare ad loca multa. Et ꝓpterea oportet vt demus ex rebus que bibuntur achelust cum vino dulci. Et dixit oportet etiam vt fiat iuuamentuȝ per emplastra exterius approximata. Et Aui.dixit est necesse vt aggregans inter potionem ⁊ emplastrationem cuȝ egritudo est maligna. Ser. tamen in omnibus aggregauit q̄ dixit ⁊ confert vlceribus saluis emplastrum ex farina ordei ⁊ thure ⁊ oleo alchanē aut arboris masticis ⁊ similia emplastra huic:q2 quia prohibent putrefactionem vlceris. Et in vlceribus malis administremus emplastrum ex alchelur decocta cum vino ⁊ melle. Et dixit confert etiam vlceribus que perambulant clystere quod diximus conferre rasure intestinorum. Emplastrum vtile.℞. farine orobi.ʒ.vi. ypoquistidos.ʒ.xij. bulliant in vino stiptico:⁊ fiat emplastrum ex radice yringorum cum

cera ⁊ oleo fit linimentū vtile. ¶ Et Aui. numerans medicinas simplices valentes ad vlcus nō malignū cū bibuntur dixit sunt sicut semen altee: ⁊ marubij cū aqua mellis. Et alchecbengi ⁊ aqua vue vulpis ⁊ proprie montane. Et semē cucumeris ⁊ bolus arme. cum iulep .s. simplici vel viol. ⁊ capillus veneris cū aqua mellis. Et dixit. Radici liquiritie inest mūdificatio ⁊ exiccatio ⁊ maturatio ⁊ glutinatio. Et vt dixit valet ēt succus ipsius ⁊ decoctio eius. Et de conferentibus est semē lini ⁊ dragagantū ⁊ polipodiū ⁊ gūmi pini ⁊ semē citruli. Et semē papaueris torrefactuz cū aqua in qua bullita sint squinantū ⁊ radix liquiritie. Et fortius pdictis est petrosilinum ⁊ daucus cū vino odorifero cū inuoluitur bolus armenus. Et scias. q̄ cū bibit̄ de dragaganto cuz vino dulci ⁊ zuccaro vel melle si vlcus est sordiduz .a. ℥ .i. vsq; ad .ij. cōfert vtiliter. Et silr cōfert puluis seminis malue bibitus cum vino vel aqua ⁊ radix abugilisse valet bibita ⁊ emplastrata. Et conuenit portul. vlceribus renū ⁊ vesice. ¶ Dixit Serap. post mundificationē saniei ⁊ purificationē vlceris bonā opz vt administremus res que coartant ⁊ glutinās vlcera. Et Aui. dixit. si mundificat̄: tunc opz vt sis occupatus in sigillatione vlceris: vt non accidat corrosio. Et oportet vt sit tunc regimē eorum cuz exiccatiuis abstersiuis sine mordicatione. Si tñ vlcus nō fuerit cū magna malitia sufficit illud qd̄ est tēperatum in abstersione ⁊ exiccatione. Et si fuerit malignū est necessarium illud qd̄ fortius mundificat ⁊ fortius lauet sordē: ⁊ qd̄ est fortioris exiccationis vt prohibeat sordes multiplicari in eo: ⁊ qd̄ est vehementioris stipticitatis vt ꝓhibeat effusionē humorum multorū ad ipm. ¶ Et exhibēda sunt tpe consolidationis que sanguinez inspissant: de qbus sunt iuiube ⁊ sebesten coriandruz anisum rizum ⁊ fructus stiptici ⁊ propaie fructus mirti. Da ergo dixit Sera. in potu de rob de agresta ⁊ succū barbe yrcine terram sigil. corallū ⁊ reliquas medicinas siles que hñt virtutem incarnatiuā. Dixit Ras. io. ptiñ. ex .4. de inge. sani. miscemus cū medicinis cū qbus curamus vlcera renū ⁊ instrumētorū vrine medicinas ꝓuocantes vrinā ad inducendum ⁊ transferēdū eas ad locū. Et ex .5. eiusdē dixit. si fuerint vlcera in renibus ⁊ vesica miscemus cuz medicinis eoꝝ aliqd mellis: ⁊ medicinas prouocātes vrinā. Et Serap. dixit. opz vt admisceat̄ cū eis vna ex medicinis acutis velocis penetrationis vt perueniat ad loca lesa cum facilitate ⁊ agilitate: ⁊ vt non ledant̄ p ea mēbra in qbus penetrant. Et iste medicine sunt sicut semen apij dauci petrosilij ⁊ silis. Et Aui. dixit opz vt misceant̄ cū eis diuretica ⁊ medicine subtiliatiue vt faciant ꝑuenire ad vlcus medicinas rectificantes ⁊ sigillantes: lz ipsa diuretica in seipsis noceant ⁊ cōmoueant. Et dixit Aui. opz vt admisceas cū eis glutinationē faciētia. sicut sunt amilū ⁊ gūme frigide. Dixit Sera. amilū ⁊ dragagantum ⁊ semē bacce ⁊ semē altee donec ꝑueniant ad ꝓfunduz cum facilitate. Nam glutinatio est ex eis que ponunt vlcera munita .i. tuta. Dixit Aui. ab excoriatione carū que trāseūt sup ea. Et que de dictis medicinis est vnctuosa sicut lacca facit carnē mēbri: ⁊ facit illud ex quo ipsum .s. mēbrum nutritur spissum ⁊ annexū .i. adherēs ꝑparatuz ad sigillandū. ¶ Et dixit Sera. pone super duo emūctoria empl̄m ex lētibus excorticatis: ⁊ malis ⁊ piris ⁊ citonijs ⁊ gallis ⁊ granis mirti tritis ⁊ mixtis cū rosis ⁊ papauere trito cuz aqua mirti humide. Et si non tolerat infirmus grauitatez empl̄i fac ei linimētum ſm hūc modū. ℞. sumach ⁊ radicē rāni .s. rubi ⁊ pruna siluestria ⁊ decoquant̄: cū ergo remanet de aq̄ parū: cola ipsam ⁊ proijce sup ipsam gūmi .s. ara. contritum ⁊ balausti. ⁊ rob agreste ⁊ acatiam ⁊ amilum donec fiat sicut sba mellis: ⁊ liniatur super duo emunctoria ⁊ pectinē ⁊ alkatin quotiēscq; desiccat̄ ꝑmū pone loco eius aliud. ¶ Electuariū vtile mundificans ⁊ consolidans ⁊ sedans dolorē. ℞. q̄tuor seminum cōium frigidorū mundatorum. seminis papaueris albi seminis malue ⁊ portul. granorū mirti draganti gūmi arab. pinearum mundatarum infusarum in succorum amig. d. cādi liqri. mucil. psilij. añ. ℥ .i. boli ar. sanguinis draco. spodij rosarum myrrhe. añ. ʒ .ij. zuccari q̄ntuz sufficit. Et hoc etiā electuarium posset dissolui in aqua mellis ⁊ inijci in vesicam cum siringa.

De intentione ad accidētia dixit Ras. io. ptiñ. ad vlcera renum ⁊ vesice cū difficultate mingēdi ⁊ dolore. ℞. seminis lini seminis papaueris albi: ⁊ seminis cucumeris mundati ⁊ dragaganti ⁊ amili. añ. fiat decoctio que bibatur aut inijciatur in vesicam. ¶ Aliud. ℞. pinearū amigd. .d. succi liqri. dragaganti seminis melonis cucumeris ⁊ papaueris ⁊ iusqami ⁊ opij ⁊ seminis ⁊ feniculi ⁊ vini dulcis lactus seminis papaueris iusquiami. añ. da cū iulep viol. ⁊ decoctione liquiri. ¶ Dixit Aui. de radicibus quas te opz considerare est vt cū dolor fit fortis curetur dolor prius: deinde vlcus. Nam dolor attrahit mās ad locum que addunt in vlcere. Et iō subdit. q̄ñq; necessarium est vt misceant̄ cum medicinis vlcerum narcotica pp sedationē doloris. Et etiam pp exiccationē: qr sunt exiccatiua ⁊ ēt pp repcussionē cū frigiditate ipsorū qua prohibent mās fluere. Ideo dixit Serap. q̄ conferunt eis cum alijs medicinis .s. in dicto casu cortices mandragore ⁊ etiaz papauer nigrum ⁊ semen iusquiami ⁊ opium. Et proprie si currit ex vlcere aliquid veneni .i. virus dolor est vehemens valde. Et Aui. dixit. curetur cū hoc medicamine. ℞. seminis iusquiami albi. ʒ. vnius sextā. opij chiratam vnā. seminis citruli ⁊ lactuce. añ. ʒ .i. seminis petro. ʒ .i. hoc .n. sedat dolorē in dispōne statim. Dixit Serap. ℞. seminis bacce ⁊ citruli cucumeris ⁊ cucurbite dulcis excorticatarum. añ. partē .i. semis papaueris albi ⁊ nigri gūmi ara. amig. dragagāti amili semis portul. malue altee lactuce ablute ⁊ rauedseni. añ. partes .v. spodij ptes .vij. boli armeni partes .x. granoruz pini magnorum ⁊ paruoꝝ semis alchecbengi mōtani. añ. partes .iij. succi liquir i. ⁊ zuccari tabarzet ⁊ psilij. añ. ptes .xx. terantur alie medicine: ⁊ deinde misceant̄ cū eis psiliū ⁊ zuccarū. Et dos. fit. ʒ .v. cū rob. aut iulep. ⁊ si det̄ cū lacte asine erit magis iuuatiuū. Dixit Auic. qñ dolor est paruus sedat ipsum potus lactis loco aque ⁊ potare sirupū viol. ¶ Dixit Ras. io. ptiñ. dico fit in renibus parturientis eoꝝ ex vlceribus fistula que nō curat̄ oino: tñ qñ replet̄ corpus fluit saniess: ⁊ eꝯ̄. ita q̄ extimet̄ patiēs q̄ sanatus est. Deinde similiter qñ replent̄ fluit. Et siqdē sanies bona fuerit vel fluit nō est timēdū indesqm̄ nō dilatabit̄ neq; corrodet. Et econuerso si mala fuerit dilatabit̄ ⁊ interficiet velociter: vñ intentio tua sit ad dandū in potu qd̄ ꝓhibet putredinē ad calefaciendū ⁊ minuēdū .s. nutriēs ⁊ supfluitates. Et dixit. troc. cōsolidātes vlcera ⁊ fistulā in instris vrine. ℞. luti sigilla. thuris sanguinis drac. karabe gūmi arabi. añ. ptē .i. seminis melonis partē .5. seminis apij ⁊ opij. añ. ptis vnius q̄rtā. dos. ʒ .i. quolibet mane ⁊ sero. Et si volueris ꝓhibere sanguinē. ⁊ saniem violenter adde in eis gallam imaturam. Et Aui. dixit. fistule curationem non habent nisi exiccationē ⁊ prohibitionem corruptionis. Et exiccatio earum fit cum assiduatione in mundificatione corporis ⁊ cautela a replexione in quanto ⁊ quali. hoc enim sufficit si non est maligna. Maligna autē opz vt curentur cum his ⁊ cum fortioribus sicut sunt empl̄a ⁊ potiones probibētia putrefactionē sicut sunt stiptica nota cum abstersione ⁊ mundificatione cum eis in quibus non est mordicatio.

De consolidandis ⁊ sigillandis vlcera.

Cura fistularū secretaruz ex vlceribus renum.

¶ De scabie renum ⁊ pororum vritidum. Cap. xi.

Scabies renum ⁊ meatuum dixit Auic. est de genere vlcerum eoruz. Et cause eius ſm plurimum sunt bothor que apparēt super eos ex humoribus colericis ⁊ baurachiis: deinde vlcerantur. Et signa eius sunt cum signis vlcerum in exitu eius quod egreditur cū cōmotiōe ⁊ pruritu in loco renū. sup. vel meatuū cui

admiscetur

admiscetur punctura. Et quandoq; magnificatur cum ea dolor. ¶ Et illud quod egreditur ex ea que est in meatibus est panniculosum aut pelliculosum. ¶ Et cura eius dixit. A. ꝙ cōfert ei flōmia si corpus est totum plenū et magis iuuatiuū in oī dispōne est flōmia basilice et vētosatio loci renū .s. cū scarificatiōe et administratio mūdificationis corporis semper et proprie cum vomitu. Et confectiones auellanis similes de renibus .i. fridis diureticis cū bolo armeno et succo ligri. s3 partes eq̃les. Et cibus sit q bñ digerit̃ et boni chimi sicut vitelli ouorū. Et q infrigidāt et humectāt sicut pulli cū attriplicibus et blitis et spinachijs et similibus.

¶ De lapide in generali et causis eius. Cap. xij.

Lapidis gñatio sm pħm fit in renibus et vesica. Et de huiōi lapide et arenulis horū locorū aucto. cum de lapide locuti fuerūt intellexerūt: q̃uis .n. lapis inuentus sit gñatus in qbusdā alijs mēbris vt in intestinis saltē grossis maxime in corporib⁹ grossis. Dixit Ras. io. ptiñ. ex libro de morte veloci. Accidit lapis in uno pinguiū fieri. Et erat qdā amicus meus pinguis valde et egrediebat̃ ex eo sepe lapis in vrina: deinde emissi sunt ab eo lapides in egōne abūdanter. ¶ Et inuētus est lapis gñatus vt dixit Gal. in pulmone. Dixit .n. se vidisse quēdā q cū diuturnā tussim passus fuisset reiecit lapidē cū sputo et sanatus est. ¶ Et dixit zoar. iam vidi calculuz gñari sub lingua adeo magnū ꝙ īpediuit motum lingue: et eo extracto rediit lingua ad pristinū statū. ¶ Et ēt in poro fellis vt Genti. dixit. se inuenisse in quodā aromatizato. Et ego vidi lapidez gñatū in kisti fellis in vxore dñi Giānozzi. de pandolfinis. ¶ Et ēt in matrice vt marsilius dixit. se vidisse. ¶ Et qdaz dixerunt se vidisse lapidē gñatū in faucibus. ¶ Et gñatur sepe ēt in iuncturis arteticorū. ¶ Et Gilib. dixit. ꝙ ēt gñat̃ in stō q eijcit̃ in vomitu. ¶ Tamē auctores de lapide istorū mēbrorū distincte non tractauerunt fortasse pp raritatē euētus eius. Et hinc Gal. 6. de interioribus vt scribit̃ a Rabi. fin. 6. ꝑticula ait. calculus nō gñat̃ nisi in renibus et vesica et sm quosdā in intestino colō. ¶ Noiat̃ aūt lapis et arena in renibus vel vesica gñatus ab Ipo. et alijs seniorib⁹ linthiasis. vñ. 4. affo. dixit Ipo. qbuscūq; i vrinis arenosa substāt his renes aut vesica linthiasiz hñt. ab haly. aūt et pluribus alijs calculus noiat̃ et a qbusdā petra. ¶ Est aūt lapis et similiter arena morbus officialis additio ꝑter nāz. est .n. morbus in nūero imediate et sensibilr ledēs opationes debitas vel solitas mēbro in quo gñat̃ sicut lapis fundi vesice debitam ꝯstrictionē vesice ad expellēdū vrinā necessariā īpedit. ¶ Et qñq; est morbus et cā morbi .s. solutionis ꝯtinuitatis vel opilationis sicut lapis stans in poro vritide collo vesice vel virga faciēs in ea excoriationē vel opilationē: et est morbus ꝑiodicus: salubris tñ a tota spē nisi impitia vel negligētia medici aut infirmi diffidētia vel eius et famulantiū inobedientia a curatione impediatur.

Et I Iacobo Veneto Duce R. no Augustino Barbadico in uentus ē lapis in epate et herbitos fore q ex tram eius fortiori post mortem.

De causis lapidis dixit Aui. cōicant renes et vesica. sup. et qdlibet aliud mēbrū in quo gñatur lapis: maxie tñ renes et vesica in cā gñationis lapidis et arenular. Et cā est qr gñatio lapidis et cuiuslibet ēt alterius effectus nō cōplet̃ nisi ex mā patiente et virtute agēte: cū .n. pacienti disposito sufficiēti tpe applicatū fuerit agēs sufficiens effectus inducit̃. mō ita est ꝙ mā disposita et agēs sufficiens ad gñationē lapidis et arenular. pñt in renibus et vesica sufficienti tpe approximata: imo in ipsis plusq̃ in alijs membris vt frequētius reperiunt̃. ¶ Mā nāq; arenularū ē mā grossa nō viscosa. Et lapidis mā dixit A. est hūiditas grossa viscosa flātica sm pħm. Aut est sanies: aut sanguis aggregatus in cōpate renum et vesice: et hec duo sunt vt rarius. Et hinc est ꝙ aliqñ volētes facere lapides nō hñtes terrā viscosam cōmiscēt terrā mūdā cū oleo forti et exiccant eā ad solē. Et hoc mō dñt qdā: pñt fieri cotes ad acuendū ferramēta. Mā .n. nō ens viscosa non pōt coagulari in q̃titate magnitudinē hñte notabilē: s3 exiccata et incinerata expellit̃ discōtinuata sm oēs partes suas. Accidit aūt qñq; vt mā nō omnino mūda sit: sed aliqualē habeat viscositatē et tenacitatē pp quā sm qd in ptibus suis copulabit̃: et tunc expelletur ac si eēt lapis cōminutus in frusta: maiora qdē vel minora sm ꝙ plus vel minus viscositate participabit. Si aūt viscositatez sufficientē habebit ipsa mā ꝯuertet̃ in lapidē q vnitus expelletur. ¶ Uirtus aūt agēs lapidē vel arenulas dixit Aui. est caliditas egressa ab equalitate versus intēsionē que cōsumēdo humiditatē et subtile illius māe ꝯuertit grossum eius in lapidē vel arenulas sicut calitas intēsa fornacis agens in terram cōsumēdo terre humiditatē cōuertit residuū illius terre in laterē si viscosa fuerit terra illa. Si aūt nō viscosa in arenas. Ait .n. Aristo. terra pura lapis nō fit: qm̄ ꝯtinuationē nō facit s3 cōminutionē. vincēs .n. in terra siccitas nō ꝑmittit eā cōglutinari. deficit .n. ei ad glutinationē viscositas: pp ea dixit Ax. ꝙ lutum: qr viscosum est et vnctuosum aptius est cōmutationis eius in lapidem: qd .n. est viscosum nō est aptum cōminui: sed coagulari. Calor igitur agens in māmm dictam ipsius humidum resoluit et extrahit et relinquit eaz siccam. Et tunc humiditate ꝯsumpta calor ab ea nō amplius hñs pabulum exalat: q̃re succedit ei frigiditas: et hec poros illius a calore rarificatos constringit. Et siccitas cū ista constrictione coagulando illā indurat tm̄ vt postea dissolui nequeat. Calor .n. cū coagulauerit ipsam nō pōt dissoluere ipsam. Frigiditas vero et siccitas dissoluere et discoagulare nō valent cū sint principia effectus oppositi .s. coagulationis. Non ergo arena lapis vel later discoagulari pōt pp firmam ꝯmixtionē in eis factā .s. humidi ipsarū cū suo succo subintrantibus altero in alterū vsq; ad minima et maxime in lapide pp viscositatē māe sue. ¶ De dictis causis dixit Ras. io° ꝯti. et ex 2° epidimiarū. fit ois generatio lapidis in corpore in renibus et vesica et articulis de materiis viscosis agēte in eas calitate ignea dū possit ꝯsumere qd in ipsa est de humiditatibus tenuibus decoquēte residuū. ¶ Et Ser. 4° breuiarij cap 19° dixit. mā ex q̃ gñatur lapis est humor grossus crudus q descēdit ad renes et vesicā cū aquositate q̃ attrahitur a sanguine ad renes vt expellat̃ ad extra corpus et nō expellitur: sed retinet̃ in renibus vel vesica. Et cā efficiēs ipm̄ est caliditas sm plurimū ignea. Et in hoc innuit ꝙ caliditas agēs in lapidem non est semp vehemēs sicut iam multi antiquorū putauerunt: sed dixit Serap. qñq; est tēperata: et hoc iō dixit ipse. qr maior cārum et magis vincens in gñatione lapidis est grossitudo māe et eius viscositas: caliditas autē pōt esse temperata: imo vt dicunt qdam. et remissior temperata vt generatio lapidis in flāticis et melicis et senibus et nā frigidis manifestat. In valde tñ frigidis raro generatur lapis. Unde. io. continentis. ait Ras. ille in quo generatur non poterit esse frigidorum renum nisi raro. ¶ Dicunt. ꝙ remissio caloris naturalis facit plus ad magnificationem lapidis q̃z ad ipsius duritiez. Et econuerso eius intensio plus facit ad duritiem q̃z ad magnitudinem. ¶ Et caliditas quidem agens lapidem et precipue que ignea est: que .s. excedit temperatam quandoq; est renibus et vesice connaturalis et inseparabilis. Et quandoq; est ei accidentalis. De qua dixit Serap. ꝙ caliditas ignea que generat lapidem non est nisi aut ex apostemate calido colerico vel sanguineo: quod fit in renibus vel vesica. Aut propter illud quod sumitur in comestione aut potu vehementis calefactionis. ¶ Aut ex administratione medicinarum calidarum egressarum ab equalitate exterius. ¶ Aut propter laborem consecutiuum vehementem. supple. et similia. vt. v. g. de causis intrinsecis sicut mala complexio calida et febris aut precipue cronica aut quartana. Et sic de causis extrinsecis est expositio renum vel vesice ad aerem calidum ad radios solis vel ignem: et longue accubitus supine.

Caliditas que facit lapidē est qñq; temperata et no semp est ignea.

[illegible] ves sūt ap ti ad gene rationem lapidis ⁊ arenularum [illegible]

¶ Materia aūt lapis alia est imediata: ⁊ alia mediata que est
cā cause imediate. Et cā qdem imediata lapidis est humor
grossus viscosus nō adustus vel adustus in mala ɔplone ca
lida. Aut sanies retenta. Aut sanguis collectus ad apa: hu
mor.n.subtilis cito labit ⁊ egredit: ita q non pōt ɔuerti in
lapidē vel arenā: qr est sube temperate nō viscose nō grosse.
Neqʒ diu retinet in cōcauitate renū vel vesice qn in malam
mutet q̄litatē ledentē: cuius lesionem sentiēs nā mouet ad
eius expulsionē anteq̄ʒ in lapidē conuertat vel arenā. Nam
ēt humor melicus: qr siccus est non condēsabilis: sed poti⁹
pp sui terrestreitatē incinerabilis. Neqʒ ēt colera: qr sube ē
subtilis carens viscositate: quare restat q flā: qr grossuz est
⁊ viscosum: sit humor qui est imediata cā lapidis vel arene.
Quidā tn̄ dn̄t. q sanguis grossus ⁊ humor melicus ⁊ cole
ra inālis maxime vitelllina possunt eē cā arene. Arena nāqʒ
generat qn̄ mā nō est multū grossa apta tn̄ recipere coagu
lationē discontinuaʒ. Dixit Ras. io. ɔtin̄. ex. 6. de q̄nibus
epidimiarū. si supfluitas que transmittit ad renes nō fuerit
vehementis viscositatis donec adhereat renibus intantū q
efficiat difficilis eradicatio eius de eis. emittit illud qd coa
gulatur de ea in primis. Et inde fit sedimē arenosuʒ. Sed si
fuerit econuerso. s. multe viscositatis non transmittit ab eis
sed congregabit in renibus vna pars post aliā donec efficia
tur lapis magnus. Sic igitur cā coniuncta ⁊ imediata lapi
dis vel arenularum est vel esse pōt humor grossus solum vt
humor melicus hūor colericus vitellinus humor grossus
nō retentus in apatesed q cū aquositate peruenit ad renes
nutriturus eos qui nō potuit cōuerti in nutrimentū ipsorū
pre multitudine aut malitia sui vel alia inordinatione com
missa. Aut sanguis apens renes vel vesicā. Aut sanies in di
ctis mēbris retenta in ipsorum exiturus vel vlceribus genera
ta: aut ex vlceribus alior mēbrorum ad ipsa trāsmissa ⁊ destu
xa: q nō potuit ab eis expurgari. sed retēta fuit: aut est hūor
flāticus grossus ⁊ viscosus in dictis mēbris retentus.
¶ Cā vo mediata q̄ est cā predicte cause imediate. dixit Aui.
est duplex. vna est que est mā illius cause imediate ex qua la
pis generat. Et alia est retentior eius. s. māe imediate siue ē
cā q mā imediata in renibus vel vesica inueniatur. Et mā
quidē māe imediate est dupler. vna est ans ⁊ alia pmitiua.
Et primitiua qdem est dixit A. cibi grossi ex generibus la
ctis ⁊ proprie spissi ⁊ coagulati vel spissi q̄ztum ab subame
vt qr est grosse sube multe caseitatis: q̄zuis nō sit coagulatū
vt lac vaccinū. Et casei subs ⁊ ppie humidi. i. recētis ⁊ ma
xime si caseus fuerit viscosus: ⁊ pcipue si fuerit sumptus as
satus. Et carnes grosse. Et carnes auiū paludestrium ⁊ ma
gni corporis: vt caro camellina vaccina ⁊ yrcina ⁊ similes.
Et que de carnibus siluestribus ingrossant. i. humores ge
nerant grossos. Et pisces grossi. i. magni corporis. vel gros
si quo ad nutrimētū vt pisces bestiales ⁊ adarmata. i. pisces
nutrimēti viscosi vt pisces lacbunales tenche anguille ⁊ si
miles. Et cibi de pastellis oēs siue sint carnes subtrixe siue
pisces siue oua siue sint frixele vel zerbule vel adipata ⁊ simi
lia. Et panis viscosus qualis est qui de filigine fit. Et panis
crudus. i. nō bn̄ coctus ⁊ azimus ⁊ maxime cortex eius du
rus ⁊ cōbustus ⁊ tri. sup. ⁊ q̄cūqʒ ciberia de pasta fiunt vt la
gane pestilli cruste. ⁊ sorbitiones. i. pultes ⁊ filis vt risum ⁊
oē granū coctū. Et faba maxime fracta ⁊ alia legumina. Et
fructus acetosi ⁊ difficilis digōnis vt mala imatura caro ci
tri. Et caro pirorum: ⁊ q̄cunqʒ generant humorē viscosum. Et
confectiones de melle viscose. ¶ Et ex potibus aque q̄ sunt
turbide nō cōuenientes diuerse ⁊ limose. Dixit Ras. io. cōti
nē. ex libro humorum. lapis generat de aquis hn̄tibus subaʒ
grossam. ⁊ q̄ sunt in mineris. Et ait Ras. Et aqua turbida
vehementis frigiditatis. Et vina grossa nigra. Et ppie qn̄
egō est debilis pp debilitatē virtutis digestiue: aut multitu
dinem eius qd sumitur qd destruit virtutē. Aut malitia or
dinis ⁊ exercitij sup replone. Dixit n. Sera. cā in grossitie
māe est multitudo eius qd sumit ex cibis grossis nāe ⁊ su
sceptio eoruʒ non in sua hora que est necessaria. Et pp illud
sufficit in pueris qn̄ sunt de illis qui lac sugunt in ingrossa
tione māe eorum donec coaguleē ⁊ in lapideʒ conuertat q̄zti
tas eius que est in cibis de lacte grosso. Si aūt sunt maiores
hac etate tūc gulositas ⁊ motus egrediēs ab ordine post ac
ceptionē ciborū cū rebus quas diximus ex causis que igros
sant vrinā ⁊ generant lapidē. Et in illis quorum adolescentia
iam cōpleta est multitudo ciborum grossorum frigidorum est cā
grossitudinis māe ⁊ gnationis lapidis: sicut testatur in illo
q multiplicat comestionē casei recētis. Mā ergo primitiua
māe gnationis lapidis ppie est suba assumptorum grossa
viscosa difficilis ⁊ dure digōnis grossum generans humorē
viscosum ⁊ indigestū: ⁊ maxime qn̄ eorum bona digō impe
ditur: aut ratione q̄ztitatis seu qualitatis assumptorum: aut
rōne ordinis seu assumptionis eorum indebitis aut ex inordi
natione aliarum sex rerum non nāium.
¶ Materia aūt ans māe cōiuncte ⁊ imediate lapidis est hu
mor grossus viscosus in mēbris renibus vel vesice vicinis
adunatus vel in quocūqʒ alio membro illis cōicante a quo
possit ad renes vel vesicam deriuare. Et sanies in aliquo mē
bro supra renes vel vesicā generata ad ipsa trāsire. ¶ Dixit
Aui. q q̄nqʒ est mā māe lapidis sanies vlcerum in renibus vel
vesica vel in alijs mēbris a qbus. s. pucit ad illa: aut sanguis
grossus in emulgenti venis vel illis ppinquis cōtentus qui
cū aquositate est aptus transire ad renes vel vesicam. Mate
ria igit pdicta diu retenta in renibus vel vesica: ēt si eorum
caliditas non sit excessiua: sed temperata aut etiā diminuta
in lapidem conuertitur: qm̄ q̄zuis agens sit debile tn̄ in lon
go tpe perficiet operationem suam.
¶ Cā aūt mediata que est cā retentionis imediate māe lapi
dis in renibus vel vesica: silr pōt esse primitiua ⁊ ans. Et cā
eius primitiua est vel esse pōt frigiditas aeris. balneū aque
stiptice vt alluminose. Et applicatio rerum frigidarū stipti
carum in vnguentis ⁊ emplis renibus ⁊ vesice. Et assūptio
medicinarum frigidarū stipticarum.
¶ Cā vero eius ans dixit. A. aut est debilitas expulsiue in re
nibus ⁊ vesica proueniens pp cōplexionē malā: aut pp apa
sam in eis: ⁊ hec est magna ⁊ potissima cā. Debilitata eniʒ
virtus expulsiua eorū nō expellit superfluitates descenden
tes ad ipsa. Aut cā eius est dixit Aui. vlcera in renibus qua
re retinent in eis superfluitates ois aquositatis. i. que desce
dunt ad ea cū aquositate oi qd est: qr imbibunt ⁊ includun
tur in orificijs vlcerū: ⁊ ibi recluse postea in lapidē conuer
tuntur. Aut cā eius est dixit Aui. vehementia caliditatis in
renibus ⁊ vesica que superfluitates attrahit ⁊ retinet ⁊ in la
pidem anteq̄ʒ expellant conuertit. Aut cā eius est dixit. A.
apa casim opilans: ⁊ hoc est plur. s. ad hāc cām apatia. Aut
apa frisi vel durū. Aut cā eius est dixit Auic. cōitas mēbro
rum vicinantū sicut intestinorum ⁊ aliorum viscerū a qui
bus qn̄ cōprimunt renes ⁊ vesica accidit in eis opilatio q̄
mām in eis retinet donec in lapidē conuertat. Et ex dictis
causis est fortitudo expulsiue membrorum cōicantium eis
que expellit ad ea superfluitates illorū maxime qn̄ est debi
litas in renibus ⁊ vesica non repellens illas: sed suscipiens.
Et de causis eius est amplitudo meatuʒ venientiū ad renes
⁊ vesicā. Dixit Ras. io. ɔtin̄. ex. 2. epidi. qn̄ dilatat meatus
aquositas sanguinis trāsportat ad renes aliqd grossuz mix
tum cum eo: qd qn̄ subsedit in ventriculis renū ⁊ decoquit
per caliditatem coagulat. Et qn̄ coagulatur possibile est q
subsequat semp subsidendo donec ingrossetur inde lapis.
¶ Et Sera. dixit. q cā 2ª. i. mediata: pp quā fit. s. lapis est
amplitudo canalium superiorum: ⁊ constrictio inferiorum
que fortasse est nālis: ⁊ fortasse est accidētalis pp egritudinē
qd est: qr humor grossus crudus qn̄ generat aut ex gulosi
tate aut nimietate ciborum sicut fit in pueris: aut ex debilitate
digestiue: sicut in decrepitis ⁊ descendit ad renes vel ve
sicam

Cā efficiens l generationis lapis q̄ est mā māe cōiuncte.

Cā presentiue retentionis māe lapidis.

Cā ans retentionis materie lapidis.

sicam cuz vrina. Et calitas in istis mēbris est ignea siue pp
malitiā cōplonis: siue pp illud quod currit de flāte ad ea ⁊
opilat ipsa ⁊ cōculcat ⁊ calefit: vel ex apate qd̄ est flegmō
qd̄ est in eis tunc si v̄tus expulsiua renuz ⁊ vesice est fortis:
⁊ vie in qbus euātur vrina vt pori vritides collum vesice ⁊
virga sunt ample: tūc vrina que euātur est grossa. Si v̄o v̄/
tus est debilis ⁊ vie sunt stricte: tūc necessario tardatur tpe
aliquo ⁊ euātur paulatim clara. Et qd̄ subtile remanet in
eo in fine tn̄ colet p resudationē: ⁊ remanet qd̄ est grossuz
fex: quapropter cū incēdit hoc residuū exiccat ⁊ aduritur
ex vehemētia caliditatis que est in istis locis ⁊ fit ei suba la
pidea ⁊ incipit coagulari. Et pp hoc inuenim⁹ in eo semp
qd̄ euātur in pn° aduentus lapidis ex vrina grana arenosa
qn̄ damus ifirmo aliqd ex medicis frāgentib⁹ lapidē puo
cātibus vrinā. Aut cū nā mouet cū acuitate: ⁊ expellit hu/
morem aggregatū in his locis. Et hec grana arenosa qn̄ re
manet spacio ⁊ vniunt adinuicē ⁊ adherēt aggregat grof
sum totū. Et fex que est in vrina cuz eo qd̄ pcessit ⁊ qd̄ coa
gulatū est ⁊ fit lapis cui est q̄ttitas in magnitudine: hoc .n.
mō arena qnq; est cā gn̄ationis lapidis: sicut et ex lapide q
dissoluit puenit arena. Et accidit dixit Sera. in vasis ter/
maruz ⁊ vasis in qbus calefit aqua omni die sile huic lapi/
deitati ⁊ coagulatiōi qn̄ residet in aqua graue ⁊ acqrit ō ca
liditate que est in ea coagulationē ⁊ adherētiam semp. Et
totum illud qd̄ residet ⁊ coagulat qn̄ remanet tpe aliquo
indurat ⁊ magnificat sicut lapis. ℭ Et de causis ei⁹ est ali
quādo sola ɔstrictio viarū vrine coartatoria facta in poris
vritidibus aut collo vesice vel virga ab humore grosso aut
apate aut sanie aut carne orta aut ɔstrictio attenuatoria fa
cta a cōpressione mēbri vicini vt intestinoꝝ epatis aut sple
nis. ℭ Et sunt qui causas efficiētes lapidis reducūt ad cās
pmitiuas: quecūq; .s. calitatē in renib⁹ ⁊ vesicā ponūt aut
pexistentē augent. Et ad āncedentes: quecūq; .s. intēsa cali
ditas cōnaturalis vel accidētalis est in mēbus vicinis reni
bus: maxie in epate: aut vicinis vesice: ⁊ maxie i mēbris ge
nitalib⁹. Et ad ɔiunctas que sunt calitas ipsoꝝ renuz vel
vesice. ℭ Sunt aūt q p̄dictas omnes causas gn̄ationis la/
pidis ad tres cās cōes reducunt .s. ad multitudinem grossi
tiem vel viscositatē māe poroꝝ seu meatuū clausionez vel
stricturā. Et ad virtutis expulsiue debilitatem. ℭ Genera/
tur autē lapis renum vtplurimū in ventre siue in concaui/
tate ipsorū. Et quādoq; generatur in ipso corpore renuz ⁊
poris eius. In vesica autem semper generatur in eius con/
cauitate ⁊ fundo.

In qbus differat lapis renū ⁊ lapis vesice.

ℭ Et q̄uis lapis renum ⁊ vesice ɔueniant in causis supradi
ctis: ita q quecūq; inueniunt cāe vnius pn̄t inueniri ⁊ eē
cāe alteri⁹. nihilomin⁹ differunt in qbusdā. ℭ Dixit Zoar
differt calculus renū ab eo qui in vesica generat in duritie
⁊ in loco gn̄ationis. Nā qui gn̄atur in renibus nō est adeo
durus sicut q gn̄atur in vesica. Et q gn̄atur in vesica in ei⁹
ɔcauitate gn̄atur: qui autē in renib⁹ in corpore renū: vnde
incipit dolor cū incipit lapis gn̄ari. Et nō cessat augeri do
lor donec lapis gn̄atur. sup. aut in ɔcauitate renū: ⁊ tūc nō
adest dolor in hora gn̄atiōis: q vero generat in vesica nō fa
cit dolorē donec moueat. Differunt et in q̄ttitate: q2 lapis
vesice est maior lapide renuz. ℭ Et Sera. dixit. distingua/
mus inter lapidē renum ⁊ lapidez vesice p magnitudinē ⁊
subam: qd̄ est: q2 ille q fit in renibus est minor ⁊ mollior: ⁊
non fit minor nisi pp paucitatē cōcauitatis que est in reni/
bus: quare non est possibile vt extendatur multū pp spissi
tudinē corporis ipsoꝝ. Et qm̄ lapis ipse non forte figitur
in eis tpe longo ⁊ factus est mollior pp paruitatē more sue
Sed lapis vesice est maior ⁊ vehemētioris duritie: q2 con
cauitas vesice est maior ⁊ extēsio ei⁹ est plus pp subtilitatē
eius qua similat pāniculo: ⁊ est neruosa. Et qm̄ lapis figit
in ea tpe longo. ℭ Et Auicē. dixit. q est ex renib⁹ est lenior
parūper .i. minus durus: ⁊ hoc s3 plm̄. Nā aliqū dixit. A.

in vesica lapis gn̄atur q minutatim frāgitur a rebus cōmi
nuētibus ipm. qd̄ erit qn̄ aut pp impotētiā agentis aut in/
dispositionē māe ei⁹ nō fuerit facta itegra exiccatio ⁊ coa/
gulatio ei⁹. Et est minor in q̄ttitate: qm̄ ren nō est capax tā
tarū supfluitatuz q̄tarum vesica. Et lapis renū dixit Aui.
est magis decliuis ad rubedinē: q2 ren est rubee sube: ⁊ di/
tum in eo ei attestat. Lapis v̄o vesice est magis decliuis ad
albedinē sicut ⁊ vesice suba alba est. Cū aūt Auic. dixit q
lapis vesice est decliuis ad nigredinem ⁊ ad citrinitatē ⁊ al
bedinē: p nigredinez intellexit quādam fuscedinē: ⁊ p citri
nitatē quandā palliditatē. Lapis .n. vesice est alb⁹ cineriti⁹
l3 aliqn̄ cū declinatione ad palledinē vel fuscedinē maxime
s3m mām ex qua fit. ℭ Un̄ scire debes q lapis in dictis mē/
bris colorē trahit aliqn̄ ab agēte. Nā quāto magis igneū
fuerit tanto plus lapidis color trahit ad citrinitatē ⁊ rufse
dinez: ⁊ cum fuerit tēperat⁹ ⁊ remissus tāto plus recedit a
rufsedine ⁊ tendit versus albedinē. Aliqn̄ v̄o: imo vtplm̄
lapis trahit colorē a mā de qua fit. Ait Ras. 10. ɔti. ex lib.
epidi. ad modum humoris de quo gn̄atur arena erit color
arene descēdētis in vrina ⁊ forte erit cineriti⁹ aut albus va
dēs ad citrinitatē: aut citrin⁹ vere aut rubeus. Dicūt si mā
ei⁹ fuerit sanies ⁊ fuerit gn̄atus in vesica: tūc lapis est silis
albedini calcis. Et si fuerit ex sanie gn̄atus in renib⁹ decli/
nabit ad citrinitatē quādaz. Si v̄o eius mā fuerit flegma
⁊ fuerit gn̄atus in vesica color ei⁹ erit cineriti⁹ aut liuidus.
Si v̄o in renib⁹ erit decliuis ad citrinitatē. Si v̄o eius mā
fuerit humor melicus ⁊ fuerit gn̄atus in renib⁹ color eius
declinabit ad fuscedinē ⁊ subnigredinē. In vesica v̄o raro
ɔgregat humor melicus q fiat lapis: ⁊ si aliqn̄ fiat erit co/
lor ei⁹ liuidus cū aliquali obscuritate. Si v̄o mā ei⁹ fuerit
cola grossa ⁊ ipsa et in vesica raro ɔgregat in lapidem: ⁊ si
aliqn̄ fiat erit cineriti⁹ cū aliquali citrinitate. Si v̄o in renī
bus ex ea gn̄atur lapis color eius erit citrin⁹ cū declinatio
ne ad aliqualem rubedinē. Si v̄o mā eius fuerit sāguis: ⁊
ipse etiā in vesica raro ɔuertitur in lapidē. Et si aliqn̄ ɔuer
tatur erit color eius cū declinatiōe ad subrubedinē paruā.
In renibus v̄o tendet color eius ad rubedinez. Uerūtn̄ qa
multi hominū multū variātur in regimine: vn̄ diuersi di/
uersis tpibus in eis gn̄ant humores hinc est q etiā in vno
hoīe color lapilloꝝ diuersificat successiue vt mō plus ten/
dat ad vnū colorē q̄ ad alium. Si tn̄ hō non multū vario
vteret regimine color lapidis vel arene eius cuz diligentia
est attēdendus: qm̄ ɔfert in p̄seruatiōe ⁊ curatiōe cū īdicet
māṁ ex qua fit. ℭ Post p̄dictas dr̄ias lapidis renū ⁊ vesi
ce Aui. posuit vnū textuz valde extraneū neq; itelligo euz
neq; inenio a quo acceperit ⁊ ait. Et iterū si lapis est renū
⁊ generat s3m plm: ⁊ nō adhuc mingit: tunc est sedimē vri
ne retentū cuz eo. Et est vesice ⁊ discernit s3 plm post sepa
rationē vrine tunc est fex sanguis: deide associat ei ⁊ diuer
sificat adeo. ℭ Et lapis qdez vesice plm gn̄atur in pueris.
Dixit Ras. 10. ɔti. ex libro nihil. lapides fiunt cum multa
salsedine in vrina. Et ait Ras. expertus sum ⁊ inueni salē in
vrina infantiuz in maiori parte ⁊ erit semp turbida vrena.
Et turbulētia fit pp multitudinē crementi in eis. Et q2 trā
situs nutrimēti in eis est vehemēs valde pp dissolutionem
magnā in eis: ⁊ sal erit ex multa decoctione cum rubedine
alis turbidi. ℭ Dixit Aui. vrina infantiū pluris est salis q̄
vrina senū .i. in vrinis infantiū est plus de substātia grossa
q̄ in vrinis senū. Et nō est hoc: q2 terrestreitas in ifantib⁹
sit plurima: sed adest: q2 caliditas in eis est amplior ⁊ terrē
itas in eius adustiōe .i. pp eius adustionem est pfundior ⁊
minoris q̄ttitatis. ⁊ ppter hoc vrine infantiū sunt turbide
ppter multitudinē pmixtionis ipsaꝝ .s. cū humiditatibus
⁊ pp raritatem corporis ipsorū quare resoluit ab eis plm
aquositas cū resolutione occulta insensibili in qua rema
net grossum qd̄ pmiscetur cum vrina ⁊ turbat ipsā. ℭ Di
xit Ras. 10. ɔtinen. ex Gal. sup. xatto. q lapis pprie fit in

De coloribus lapis renū ⁊ vesice quot sint ⁊ vnde sunt.

etate trium annoꝝ vsq ad.xij.ex multitudine diuersitatis quā faciunt in cibo. Et eo ꝙ vrina eorū ingrossatur: ⁊ caliditas eoꝝ est violenta. Et dixit sup 6° epidi. infantes mingūt vrinaz grossaz: ⁊ grossities vrine potētior est: ⁊ cōdominātior cā in gñatione lapidis: deinde post eam est multitudo caliditatis in veniatorꝫ hec etiā in infantib⁹ est superabundās. Confortat aūt super ingrossatiōe vrine in infantibus superabūdātia comestiōis ⁊ reiteratio ei⁹. Et qui eoꝝ vtitur lacte lac erit cā in gñatione lapidis. ⁊ silr accidit ex comestione casei. ℂ Dixit Sera. plīm gñationis lapidis in vesicis pueroꝝ est: qm oēs opationes naturales in pueris sūt fortiores: ⁊ caliditas naturalis in eis est fortior. Et ꝓpter hoc est grossitudo humoꝝ qui descendūt ad renes eorūꝫ liquida resoluta. ⁊ grossitudis eoꝝ resolutione ⁊ fortitudine virtutis renum penetrat in eis facile ⁊ expellitur ab eis ad vesicaz velociter. Et qm vesica ipsa est frigida nā: qꝛ neruosa ⁊ pauci sanguinis: ⁊ cū frigiditate sua: ēt sunt in ea raritas multa ⁊ concauitas in qbus aggregatur reliqua grossitudo que venit ad eam ⁊ coagulatur illic ſm semitā dictam. Et ex his que iuuant sup hac coagulatione sunt viscositas illarum supfluitatū ⁊ grossitudo eaꝝ: qm supfluitas in pueris est velox ad descendendū pp vehemētiā calitatis eoꝝ naturalis. Et qꝛ ꝓhibetur amplitudo meatuū vesice in pueris pp ꝯstrictionē colli vesice ⁊ longitudinē eius: ⁊ sic accendit in supfluitate eius caliditas ignea: ⁊ tunc ipsa sufficit in generatione lapidis. ℂ Dixit Aui. plīm gñationis lapidis vesice in infantibus fit inter infantiā ⁊ initiuꝫ pubertatis. Unde dicūt qdam. ꝙ in infantib⁹ vsq ad ꝓductionē dentiū raro valde gñatur lapis cū non habeāt humores nisi subtiles: nec habeāt calidū acutū: sed post hos infantes vsq ad pubertatē generatur lapis. Nō quidē ex natura ipsoꝝ: sed accidentaliter. i. ex errore in comestione ⁊ motib⁹. Dixit Aui. cā quare plīm generatur lapis in infantib⁹ est pp appetitum eorum inordinatū ⁊ motū eorum supra repletionem ꝓpter quā cām dīt qdā maxie generatur in etate cōcussiōis. Et pp cōstrictionē meatus eoꝝ: ⁊ qꝛ infantiū ⁊ adolescentiū humores subtiliores sunt quapropter tūc penetrēt in renib⁹ idest ꝑ renes eoꝝ: ⁊ sic descendūt ad vesicā. Et dixit Aui. dignior pueroꝝ vt in eo generetur lapis vesice est ille q est sicce nāe ſm plīm: ⁊ est calidi epatis. Non eni exiccat nā ſm plurimū nisi pp attractionē huiditatū. s. ventris ad epar: deinde ad mēbra vrine. Et qm est illic caliditas pñs que est causa efficiēs lapidis ⁊ inuenit māꝫ illuc attractā tunc fit lapis qm siccitas nāe facit vrinam grossiorem ⁊ plurimā: mō ita est dixit Auic. ꝙ oīs vrina in qua est plurim⁹ humor: ⁊ est illa in qua cū descendit generatur sal. i. hūor grossus ad modum salis: post tēpus apparet sicut sal. Et est eius sal plurimus tūc ipsa ē dignior vt ex ea generetur lapis. i. est dignior ad significandū ꝙ in dño eius generatur lapis: qꝛ ostēdit corpus eius esse repletū humorib⁹ grossis ⁊ viscosis qui sunt mā lapidū: qui descendūt ad vesicam pp fortitudinē expulsiue renum eoꝝ: ⁊ amplitudinē meatuum qui sunt inter renes ⁊ vesicam simul cum aquositate. In vesica aūt retinentur pp causas supradictas. In adolescētibus vō ⁊ iuuenib⁹ raro generatur lapis in vesica: qꝛ humores eoꝝ sunt subtiles: ⁊ collum vesice in eis est amplū: q̄re transit per ipsuꝫ qd grossum est in eis ex humorib⁹ ⁊ exit simul cū subtili: nō ergo fit in eis lapis etiā in renibus nisi errent in regimine. In senibus etiā ⁊ decrepitis raro generatur lapis in vesica: quāuis abundēt humorib⁹ grossis ⁊ viscosis pp defectū caloris in vesicis eoꝝ ⁊ mēbris vesice vicinis. Sed in senib⁹ ⁊ decrepitis: dixit Ras. 10. cōtinentis. ex verbo Gal. super. 6. epidi. lapides in renibus magis fiunt cuꝫ opationes naturales in eis debilitate fuerint ⁊ diminute. Unde aquositas in eis in vltima debilitate ⁊ idigestiōe erit: ⁊ erit in ea aliq̄ grossities ex qua lapis alligatur in ventriculis renū eorū: defectu eniꝫ caliditatis naturalis in eis multiplicentur humores grossi ⁊ crudi: ⁊ qꝛ meatus qui sunt a renib⁹ ad vesicaꝫ sunt stricti facti pp frigiditatē cōplexionis eoꝝ que ꝯstringit retinētur in renibus: ⁊ non trāsit ex eis ad vesicam nisi subtile: quare in eis actione caloris conuertuntur in lapidē. Serap. ⁊ Aui. idē dixit Ras. 10. cōtinentis. ex verbo Gal. super libro de aere ⁊ regione. qui hꝫ ventrē mollem ⁊ vesicam nō multū calidā ⁊ collum vesice nō strictum sine difficultate mingit: ⁊ nō remanet in vesica qd turbidū est: quare secur⁹ erit a gñatione lapidis in vesica. ℂ Dixit Ras. 10. ꝯtinentis. ex verbo Gal. super. 2. epidimiaꝝ. In mulierib⁹ nō generatur lapis in vesica: qꝛ eaꝝ vesice sunt late. Et vesice eaꝝ larguꝫ nō longū nō tortū non strictū: vñ de eis de leui emittitur vrina turbulenta: neq retinetur in eis aliqua pars grossa oino. Et colluꝫ silr vesice iuuencularuꝫ breue est ⁊ largum ⁊ tortura eius est modica ⁊ ipsaꝝ vrina est magis tenuis: ⁊ caliditas ipsaꝝ minor: vñ nō generatur in vesicis earum lapis dixit Sera. Cā quare hec egritudo nō accidit puellis est: qꝛ collū vesice in eis est breue ⁊ amplū ⁊ ꝓpinquū vulue. Et ꝓpter hoc penetrat in ipso mā grossa facile: ⁊ nō retinetur: ⁊ nō tardatur: quare nō coagulatur: ⁊ nō ingrossatur. Dixit Auic. lapis vesice paꝝ generatur in puellis ⁊ mulieribus: qm meatus vesice earuꝫ ad exteriora est breuior ⁊ latior ⁊ paucoꝝ anfranctuū. Et in breui meatu. s. ⁊ lato: ⁊ nō anfractuoso de facilitate expulsiōis supfluitatuꝫ est qd nō est in lōgo. s. ⁊ arto ⁊ anfractuoso. ℂ Et dixit. ꝙ ille cui plīm accidit lapis renuꝫ est pinguis: qꝛ pinguedo efficit meatus vrine artos. Et dīt qdam. sīle hui⁹ est in cōplexione humida. Et dixit. ille cui plīm accidit lapis vesice est extenuatus: qꝛ hꝫ collum vesice artum. Et consilr dīt. est in hñtibus complonem siccā. ℂ Dixit Aui. in illo in quo est sedimē arenosuꝫ nō aggregatur lapis: qꝛ mā nō est in eo coartata quare nō retinetur: sed expellitur: ⁊ qꝛ non aduenit ei causa mālis plurima. Si. n. esset plīma eēt ꝓncipiū ꝙ generaretur ex ea lapis magnus durus nisi esset plīma mollis. i. passibilis suscipiēs cōminutionē. sup. ⁊ nō coagulationē. Et si nō. s. eēt passibilis suscipiēs cōminutionē nō multiplicaretur ei⁹. s. sedimis arenosi gñatio in vrina. i. ei⁹ sepatio. Et cū forma sit hec. i. cū ita sit sicut dictū ē: scias ꝙ māe ñ est. s. ꝙ in lapidē conuertatur: nō suscipientē cōminutioneꝫ ꝓpter cām in seipsa neq ꝓpter vehementiā caliditatis eius. i. tantum: sed significat fortitudinē expulsiue ꝓpter quaꝫ sic est. Et subdit. ꝙ hoc iudiciū plurimū est necessariū. ℂ Et dixit Auic. de hñtibus lapidem. s. in renib⁹ sunt quidā quibus sunt paroxismi. i. ꝑiodi generādi lapidem. Et qm aggregatur. i. aggregat⁹ est lapis ⁊ fortasse qm mingitur ⁊ egreditur cum vrina aduenit sicut colica. Et spaciū ꝑiodicationis in hoc est diuersum inter mensem ⁊ vsq ad annum. s. vt plīm: qꝛ aliquando est plus ⁊ aliqñ min⁹. Et cā ꝑiodicationis sumitur ex dispōne mēbri mādantis ⁊ ex dispōne renis recipientis mām vt in tanto tpe congregetur in eo mā ⁊ conuertatur in lapidē. ℂ Et dixit scias. ꝙ lapis renū ⁊ vesice est ex eis que hereditantur in semine: ⁊ transit ad filios maxime qui continuat⁹ est ⁊ habituatus: ⁊ eo ꝙ debilitātur ꝓpter illū renes ⁊ vesica quib⁹ debilitatis semen debilitatū q̄tum ad ista mēbra emittitur. ℂ Et dixit. ille qui ꝯsueuit tolerare lapidē magnū dolorē inductū a magno lapide alleuiatur ꝑ alios dolores vesice. Et significat ꝙ mēbrum non suscipiēs apostemationē velociter nō āpatur per huius. s. dolorē fortem lapidis vel. s. per dolorē leuem. Neq ꝑ dolorem clamosum. i. ventosuꝫ cum toleret dolorē magnum cum magno lapide ⁊ non āpatur: tūc vnusquisq amborū. s. dolorū si singulare hat āpat. i. āpare pōt. ℂ Et dixit. lapis vesice multiplicatur in regionib⁹ septētrionalib⁹: ⁊ ꝓprie in infantib⁹: qꝛ in illis regionib⁹ recluditur in interiorib⁹ mā apta generatiōi lapidis ꝓpter frigus extrinsecuꝫ. ℂ Dixit Anthis. fortasse erit in vesice de lapidib⁹ numerus mult⁹: ⁊ fortasse erunt vsq ad decem. Et quādoq erit lapis ad magnitudinē

Lapis vesice paꝝ generatur in puellis ⁊ mulierib⁹

Lapis renum plīm gñatur in pinguib⁹.

Lapis renū hꝫ ꝑiodos in ei⁹ gñatione.

Lapis renū ⁊ vesice ē ex his q̄ hereditantur.

gritudinem mali et plus. Et hoc idem dixit Gal. primo de interioribus. dixit Rasis. 10. continentis. quidam emisit lapides septem: quelibet ad modum auellane: et alter emisit lapidem maiorem ouo galline.

¶ De signis lapidis communibus. Cap. xiij.

Signa cõmunia vtrique lapidi dixit Ypo. 4. afo. et etiã superius dictum est. Quibus in vrinis arenosa substãt. i. ad fundũ descendũt et ab vrina separãtur: his vesica aut renes lithiasim. i. lapidem hũt per separationẽ istorum arenosorum ab vrina et ipsorũ descensum ad fundũ ipsa distinguũtur a quibusdam corporibus arenosis que egrediunt cum vrina ipsi vehemẽter permixta: et in superioribus eius stantia aut adherentia parieti vrinalis: que proprie procedunt ab adustiõe humorum et proprie in fine febriũ. Inspicere debes quotidie vrinam et cũ vrinam videris cõsuetam exire grossam vel turbidam attenuari et clarificari suspicari poteris de generatiõe lapidis. Et si post hoc videris dolorẽ in loco renum iliorũ vel pectinis addes in suspicatiõe. Et si videris arenã consuetã expelli in vrina retineri: tũc iam certificabis generationẽ lapidis. ¶ Dixit Aui. In primis vrina que est grossa incipit cõuerti ad tenuitatẽ: vrina nãque in primis est grossa. i. anteque incipiat lapis generari: et hoc est secundum plurimum. etenim cũ grossities est materia grossa que descẽdit ad renes vel vesicã de qua põt fieri lapis que nõdum retinet: sed extra cum vrina expellit. Est aũt hoc secundum plurimum: sed semper non: quia nõ semper est necessariũ vt generationẽ lapidis precedat vrina grossa: cũ possit precedere tenuis: et lapidẽ cum ea generari: vt si materia que plurimum ad renes vel vesicã descẽderet esset multũ grossa: et pre grossitie sua non valens penetrare nec descẽdere in vrina retinet. Aut etiam retinet licet nõ multũ grossa. Aut virtutis expulsiue debilitate vel meatuũ constrictione: tunc vrina erit tenuis. et tamẽ illa materia retenta cõuerteret in lapidẽ. Põt etiã vrina tenuis euenire post grossam propter alias cãs: quam retentiõe materie grosse. Et tamen tunc nõ significaret lapidis generationẽ: vt propter opilationem meatuũ vrine fiet vrina tenuis: post quã tamen nõ generabit lapis vt in retẽtione menstruorum per opilationem sicut etiam in egritudinibus splenis et alijs egritudinibus melicie. Sed cũ vrina sequitur post grossam tenuis propter retẽtionẽ turbidi: et nõ propter alias cãs tũc extima lapidis generationẽ. Et sic appet quod hoc signũ nõ est certum: sed cõiecturatiuũ. ¶ Et scias dixit Auicẽ. quod generatio. i. euẽtus eius s. vrine grosse in principio rei. i. ante generationem lapidis est magis significatiua sanitatis virtutis expulsiue: et dilatationis meatuũ. sup. et etiã minoris grossitiei. s. quam generatio vrine tenuis nõ precedente grossa in generatiõe lapidis propter cãs dictas. Et quidam dicũt. est magis significatiua sanitatis et c. quam sit significatiua generatiõis lapidis. Et declarãs Aui. de qua grossitie vrine itellexerit magis in particulari dixit. quandoque est in vrina sedimẽ plus simile sedimini quod ẽ in egritudinibus epatis infirmi: quod aliquando est adustũ aliquando flãticũ vel alterius cõditionis secundum varias epatis egritudies. Quod si lapis fuerit quod generatus est: tũc dixit ipse. quanto vrina est vehemẽtius clara et magis assidue siue pluri tempore clara mingit et paucioris sediminis tãto significat quod lapis est durior et pre duritie ab eo nõ decidit vrina. Unde dixit Bimasui. si fuerit vrina vehemẽtis claritatis valde significat super lapidẽ approbatũ et durum incõuenientem dissolutioni per medicinas. Quod si post retẽtionem turbidi arena aliqua in vrina emissa fuerit tunc super lapidis generationẽ firmã certitudinem prebebit. ¶ Dixit Ras. 10. cõtinentis. si infans fuerit abundãtiũ capillorum cũ intensa caliditate in renibus eius nisi fuerit largorum pororũ in eo generabuntur lapides multi. ¶ Dixit Gilibert. vrina tenuis alba precedente lactea et spissa cũ arenulis lapidẽ cõfirmatum significat: sed sine arenis precedentibus dicitur cõfirmari. ¶ Dicũt: vrina alba et spissa cum arenis si quotidie attenuat lapidem cõfirmari significat. Et si postea fiat alba tenuis sine vllis arenulis lapidẽ iam cõfirmatũ significat. Et post hec datis diureticis: vel nõ datis vrina incipit impillari. et arene exire lapidẽ dissolui et diminui significat. ¶ Et scias quod arenule euenientes propter generationẽ vel dissolutionẽ lapidis quando colãtur ab aquositate et fricãtur inter digitos nõ cõminuunt neque dissoluunt. Sed que fiũt ex adustione humorum in febribus: et in articulosis inter digitos fricate facile dissoluunt. Cum arena in vrina quotidie multiplicat quotidie lapis auget. ¶ Et cum post auctũ arenularũ quotidianũ arena minuit. et vrina subtiliat et clarescit et tãdem arena nõ exit aut vrina multũ minuitur: aut omnino retinetur lapis in statu erit et cõfirmatus. ¶ Et lapis quidẽ inuenit mingi secundum diuersas formas: aliquando quidẽ magnus: aliquando paruus: aliquãdo grossus: aliquãdo subtilis: aliquãdo rotũdus: aliquando oblõgus: aliquãdo quadratus: aliquãdo triangulatus: et aliquãdo asper: et aliquãdo tenuis: et aliquando durus: aliquãdo mollis et tener vt vidi in epo fesulano. Et aliquãdo secundum alias diuersas figuras. Et he quidem forme magis eueniunt in lapide renum quam vesice. Lapis enim vesice vt plurimum est rotũdus. ¶ Arenularum deterior est que est nigra: deinde liuida: quia a duriori materia decidũtur. Et quãtocũque arena cõtritioni inter digitos fricata magis resistit tanto deterior est.

Urina grossa precedit generationem lapidis renum vt plurimum non tamen necessario.

Lapis renum ad diuersas recipit formas lapis vero vesice vt plurimum est rotundus.

¶ De signis lapidis renum. Cap. xiiij.

Quando arenule in vrina secundum predictas dispositiones eueniũt tendẽtes ad citrinitatẽ vel rubedinẽ lapidem in renibus generari vel generatum significat. Dixit Gal. 6. de interioribus ca. 2. precedunt generationẽ lapidis renum sedimina in vrina similia his que fiũt de dolore renũ. Et dixit. ibidẽ augmentũ doloris renũ post repletionẽ cibi et potus et maxime quando descendit cibus: quia tunc cõprimunt renes. Et postea expulsis egestionibus dolor minuitur aut quiescit significat lapidem in renibus generatũ. Et dixit Ruffus. si videris vrinam nigrã sine dolore et sine egritudine pronosticare lapidem in renibus post paruũ tẽpus generandum et maxime si senes fuerit. ¶ Signa aũt lapidis renũ facti dixit Pau. habes significationẽ lapidis in renibus per dolorẽ innatum inseparabilẽ et fixum. Et Gal. dixit. 6. de interioribus. proprium huic passioni est quod dolor est in vno loco fixus: et erit locus eius paruus ac si ibi esset spina. Et dixit. sup. 6. epidi. accidit dolor crudelior in tempore generationis lapidis in substantia renũ sup. quam quando generat in vacuitate renum. Et similiter accidit crudelior in tempore accessus et descensiõis ad vesicam. s. cũ transit per poros vritides. Et dixit Gal. ego quãdo video dolorẽ in partibus vritidũ et pectinis coniecturo quod lapis sit in renibus eius: et maxime cum dolor augetur quando stõacus et intestina sunt repleta. In alijs autẽ temporibus inuenit quasi sit aliquod põderosum positum in loco renũ. ¶ Dixit Aui. vehementior dolor qui fit propter lapidẽ renum cũ in primis generat: dicunt quidam. i. cum primo aduenit homini. Cũ enim prius aduenit homini hec egritudo dolorẽ itestinorũ efficit quam faciat postea in processu periodicãdo vel cum in primis generat. i. cum primus incipit generari in substantia renum omni quocunque periodo fuerit. Et cã est: quia cõstringit. s. substantiam renum. Et quia inititur. i. appodiat et inheret ei. Et quia mouet et procedit in meatibus et proprie vesice. i. in meatibus per quos intrat in vesicã qui sunt torti et obliqui vt patebit in anothomia eius. Et quia facit dolorẽ cũ mouetur ab eo. s. in loco in quo est lapis vel cui inititur et appodiat. ¶ Et dixit Paulus. habes significationẽ lapidis renũ per vrinam in qua erit aliqua pars bautrachia arenosa. Et subdit. et per vnum testiculum dolentẽ. s. eum qui est in latere renis lapidẽ patientis: Et dixit. et per vnam anchã dolẽtem que est prope renem dolentẽ. s. in latere eius. Dixit Gal. super 6. epidi. et scribit etiam Rasis in. 7. particula. dolor cum dormitatione pedum in egritudinibus renum accidit per societatem que est inter re-

nes ⁊ pedes per venas positas supra spinam quarū vna est vena cōcaua. Et altera est vena magna pulsatilis. ¶ Et dixit Pau. habeas cognitionē ei⁹ per accidentia filis accidentibus colice. Unū dixit Ras. in diuisionib⁹. q lapis renum signuz est q dolor eius est silis dolori colice. Et illud ideo: qm̄ cum eo nā constringit ⁊ cōmouet nausea: ⁊ sentit dolor in illijs. sup. ⁊ vomit⁹ ⁊ indigestio. Dixit Auer. 4. colliget. dolor q est in hac egritudie ⁊ accidētia ei⁹ doloribus ⁊ accidentib⁹ que in colica inueniunt similant. Dixit Gal. 6. de interiorib⁹. si patiens ɔsueuerit ante hoc pati lapidez renum erit ad maiorē ɔfirmationem. ¶ Dixit Gilib. vrina tenuis alba cū arenis rubeis p̄cedente lactea lapidē in renibus significat. Cū his tn̄ signis. s. dolore ⁊ grauitate renuz cum dolore ⁊ pūctura ancharū ⁊ dormitatiōe pedis ex pte renis infirmi. Et aliqñ etiam cū dormitatiōe testiculi eiusdem ptis. Et vrina exeunte paulatim cū ardore virge ⁊ arenoso sedimine. ¶ Dixit Gor. qn̄ lapis est in renib⁹: tūc est dolor vehemēs in spina dorsi ⁊ anchis ⁊ descendit aliquādo. s. dolor ad iferiora ⁊ aliqñ propter descensuz lapidis ⁊ aliqñ per viaz cōitatis. ¶ Dixit Gal. 6. de iteriorib⁹. qn̄ suspicio est de lapide renum medicinā que frāgit lapidē in renibus donaui. ⁊ hoc duas vtilitates vīz hēe. Unā qz passionem ⁊ locū eius denotat. Aliaz qz ipsa est medicina eius: vnde si posi medicinā arenas videbā exire passionē in renibus esse certificabā: ⁊ tūc magis de ea medicina donabaz. Et dixit Almā. hn̄tes lapidem in renib⁹ in latere pectoris dolorem sentiūt prius q̄z arene in vrina appareāt. ¶ Dixit Gilib. signa lapidis a caliditate p̄cedentis calor pūgitiu⁹ ⁊ acut⁹: vnde seqtur strāguria ⁊ vrina incēsa russa vel subrussa aliqñ cuz guttis sanguinis ⁊ arenis russis vel subrubeis viridibus vel nigris. Et dn̄t. seqtur ipm̄ aliqñ febris effimera: ⁊ sitis assidua nō nimis itensa cū siccitate oris. Et patientes lapidē ex cā calida pniores sunt in venerē q̄z alij. Et patiētes lapidē renū cum frigiditate sentiūt in loco collectionis lapidis frigus ⁊ pōdus ⁊ aggrauationē. Et vrina qñqz est tenuis ⁊ qñqz pinguis turbida. Et arene sunt albe liuide vel cineritie. ¶ Dixit Sera. cognoscit q lapis est fixus in loco vno ex quo non pmutat ex assiduitate inquietudinis ifirmi: ⁊ nō fit dolori ei⁹ tranquillitas. Sed si lapis nō est retētus in loco vno: imo pmutatur de loco ad locū scimus illō ex vehemētia doloris qñqz. Et quiete ei⁹ vice alia. ¶ Et Auic. dixit. signa mot⁹ lapidis ⁊ descensus ei⁹ ad inferiora sunt grauitas doloris ⁊ ei⁹ vehemētia. Et descēsio. s. doloris ex alkatin vsqz ad inguina ⁊ ad emūctoria: tunc iam puenit lapis ad meatū vesice. s. quo igreditur vrina in ipsa. Et cū postea sedatur ille dolor: tūc iaz puenit in vesicā. ¶ Dixit Glosator pmutatio lapidis scit ex pmutatione doloris. Et est vey si nō remanet dolor in quo erat. Naz si remanet in eo dolor qui pus erat dolor veniēs in loco inferiori nō fuit ex pmutatione lapidis: sed per cōitatez. Et qn̄ remouet lapis gn̄atus in substātia renū seqtur mictus sanguinis. ¶ Et dixit Antilis. si fuerit lapis longus aut magn⁹ multotiens mingit patiēs cuz eo sanguinē. Et tu vidisti in soldo de soldanis qui emisit lapidē longiorem ⁊ grossiorē q̄z vnq̄z viderim⁹: ⁊ minxit sanguinē postea per menses ex quo post tēpus fact⁹ fuit hydropic⁹ ⁊ mortuus est. ¶ Dixit Ras. in diuisionib⁹. opz vt distinguat iter ipsum ⁊ colicā. Et dixit Auer. vbi supra. dīa istarū difficilis est ⁊ ppie in pncipio: sed in fine māifeste diuersificant pp ventris ɔstrictionez esse in colica ⁊ humorē egōnem ⁊ multam vētositatez. Et lapides gn̄ati in renib⁹ arenaz ostēdūt in vrina. Et dixit. signū distinctiuū est opatio clysterioz: qz si patiēs p clystere inueniat requiē sicut accidit Gal. sine dubio hoc dolor colic⁹ erit. Et si pp clystere aggrauat pcul dubio dolor renū erit. Et cā est qz clysteria itestina replēt ⁊ in eis distensionē faciūt: ⁊ tūc cōprimunt renes: ⁊ dolor fortificat. Et ppie verificat hoc si sic erit nō solum apud vnū clystere: sed apud plura: Dixit Ras. 10. ɔtinētis. dixit Gal. erat qdam qui mingebat in quolibet bimense lapidē: ⁊ anteq̄z descēderet retinebat eius nā ⁊ nō transmittebat de eo egestio radicit⁹ ad modū dispositionis colice: ⁊ inueniebat dolorem vehementē: ⁊ deinde emittebat lapidem. Et vide in capitulo de colica signa distinguentia colicam a lapide renum.

Patiētes lapidē ex cā calida sunt pniores ad coitū q̄z alij.

Distīg. iter lapidē renū ⁊ colicā

¶ De signis lapidis vesice. Cap. xv.

Dixit Gal. pmo de iteriorib⁹ ca. primo. habebit patiēs vrinā clarā ⁊ aquosam que pus fuerat arenosa. cuz enim arene emittunt nō significat cōfirmatio lapidis: sed cum nō amplius egrediunt que si postea iterū emittātur significat lapidis dissolutio. Et Ser. dixit. cognoscim⁹ lapidem vesice ex emissiōe vrine aquose cū sedimine arenoso. Et Ras. dixit. in diuisionib⁹. significat ipz albedo vrine ⁊ subtilitas ei⁹. ¶ Et A. dixit. vrina est decliuis ad albedinē ⁊ sedimē. s. arenosum qō substat in ea nō est rubeū: sed ad albedinē tendēs aut cinereitatē. Inuenit aūt alia litera que dicit ad citrinitatē: ⁊ nō est bona. nisi p citrinitatē intelligat albedo non omnimoda. Uerūtamē dixit. A. qñqz est vrina grossa oleaginee feceis. i. hypostasis grosse mucillaginose: ⁊ hoc erit qn̄ illud mucillaginosuz nō ɔuertitur in augmētū lapidis: ⁊ nō erit opilatio in collo vesice. Uerūtn̄ dixit ipse. vtplm̄ est subtilis: ⁊ hoc ideo qz vtplm̄ colluz in his patiētib⁹ opilat ab ipsa mā grossa vel ab eo qō iam factū est de lapide: vn̄ vrina quasi distillādo egredit: ⁊ nō penetrat ex ea nisi qō subtile est ⁊ hoc ppie in pncipio qn̄ retinet mā feculenta que conuertit in lapidez: aut ppie in pncipio qn̄ lapis est paruus: qm̄ dixit Auic. lapis paru⁹ magis opilat ⁊ magis retinet vrinaz q̄z magn⁹: qz magis ingredit in meatū colli vesice: ⁊ magis figitur in eo. magn⁹ vero remouet a meatu velociter. Et in tpe qdem gn̄ationis lapidis quādoqz emittitur vrina alba cū sedimine arene. ⁊ aliqn̄ grossa absqz sedimine arene. Cū aūt ɔfirmat ⁊ fact⁹ est: tūc exit vrina vehemētis claritatis: ⁊ nō residet in eius fundo arena. Aut si residet est qd parū valde. ¶ Dixit Bimasui. si laborans lapide mingit arenā significat q lapis est mollis dissolubilis p medicinas interi⁹ ⁊ exteri⁹ approximatas. Sz si est vehementis claritatis valde signat super lapidē confirmatū durum ⁊ incōuenientē dissolutioni cum medicinis. ¶ Dixit Antilis. ⁊ post q̄z minxerint appetūt mingere: qz vesica excitatur ad expellēdum illud qō in ea est de lapide quasi volēdo ipm̄ trāsmutare. al's trāsmittere cū vrina multa: ⁊ forsitasse post mictū minget sic. Et Auicen. dixit. quotiēs euacuatur ex vrina quā mingit desiderat iterū mingere statiz. Et agens illud est lapis expellēs. i. cogens v̄tutez ad expellendū ipm̄ expulsione vrine aggregate. i. cum vrina aggregata ⁊ multa. ¶ Dixit Paulus. signatur super lapidē vesice p difficultatē exitus vrine. s. qñqz eueniētem. Et Auicē. dixit. quādoqz pducit ad difficultatē. s. vrine: vt dicit litera extra cum hoc p illud qō egredit cum fortitudine propter expressionē suam. i. cum fortitudine expressionis. s. facte a v̄tute mediantib⁹ musculis latitudinalib⁹ ventris. Aut facte a patiente astāte vel medico vel manu vel alia re sup mirach in loco vesice attrito: tūc. i. relaxato orificio vesice ab spellente post ipsum: vnde qñqz mingit patiēs in fine eius scilz expressionis vrinam q̄z multā. Accidit aūt illa difficultas vrinādi vtplm̄: ppterea q lapis opilat meatū colli vesice non pfecte. Et qñqz accidit ppterea q vesica superflue repletur vrina anteq̄z expellat. vnde eget expressione super ipsa ad expellēdum ipsaz. Et sic vt dixit Ras. in diuisionibus. qñqz accidit retētio vrine: ⁊ qñqz difficultas exit⁹ ei⁹. ¶ Dixit Auic. quādoqz est cum arenositate exeunte in vrina fex furfurea. i. hypostasis habēs partes furfuraceas: q̄ exeunt a vesica ppter abrasionez in ea factā a lapide abstergente

Lapis paruus magis retinet vrinā q̄z magnus.

gente

gẽte ꝛ abradente superficiẽ vesice intrinsecã. Et multotiẽs dixit Auic. mingit sanguis ꝓpter rasicationẽ lapidis: idest factaꝫ a lapide maxime in meatu colli vesice ꝛ ꝓprie qñ lapis est magnus ꝛ asper. Unde dixit Antilis. si lapis fuerit longus ꝛ ramosus aut magn⁹ multotiẽs mingit laborans eo sanguineꝫ. ꝛ ex paruo vero vel applanato nõ mingit sãguinem. ℭ Dixit Serap. 4. breuiarij. cap. 21. si in vesica est magn⁹ lapis: tunc nõ forsitan fit dolor difficilis vehemẽs: qñ nõ adheret nec coartaᵗ ꝓpter raritatem ꝛ concauitatẽ vesice: sed qñ puenit lapis ad collum vesice ꝛ canam virge ꝛ nõ potest penetrare ꝓpter magnitudinẽ suam: infirmus tunc peruenit ad propinquitatẽ perditionis ꝓpter cõprehensioneꝫ ꝛ violentiã doloris q sequitur hanc egritudinẽ. In lapide vesice quomodocũqꝫ fit dolor cum sit mẽbrum neruosuꝫ sensibile cito patiens a lapide. Ueruntamen dixit Auicẽ. non est dolor lapidis vesice sicut dolor lapidis renũ: qꝛ est paru⁹ respectu illius: qm̃ lapis vesice tenetur in spacio. s. magno respectu lapidis renuꝫ. Et ꝓpter puitateꝫ huius doloris dixit Pau. lapis vesice non excitat dolorem nisi qñ obtinetur in ore veretri interiori ꝛ retinet vrinã. Et Auic. dixit. ꝓprie cum retinet vrinam: qm̃ tunc eius dolor vehemẽs fit: qꝛ tunc ingrediᵗ colluꝫ ꝛ soluit continuũ ei⁹. Ipsa etiã vrina retẽta sua quãtitate excedendo soluit continuũ: vñ fit dolor. ℭ Et Antilis dixit. qñ mouetur laborãs lapide vesice ambulãdo vel laborãdo vehemẽtior fit dolor eius. Et cuꝫ requiescit alleuiabiᵗ dolor ipsi⁹: qm̃ nõ adheret lapis cum vesica. Et in dispõne cõgelationis. i. stupefactiõis doloris ꝛ quietis eius. s. lapidis ꝛ q̃etis patientis lapidem inueniᵗ retentio grauitatis tantuꝫ: qꝛ absqꝫ dolore s. notabili. Et hoc cum nõ est vehemens repletio coartans ꝛ cõmouens per hoc lapidem. ℭ Et dixit Antilis. dolebit veretrũ cum pruritu in eo ex cõmunicatione vesice in eo sicut dolet vnguis. i. extremitas digiti cum affligiᵗ digitus. Et Auic. dixit. ꝙ est cum lapide vesice assiduatio prurit⁹ ꝛ doloris ꝛ virge: ꝛ in radice ei⁹ ꝛ in pectine cõmunitate virge ad vesicam. Et Paulus dixit. ꝙ prurit⁹ est etiam in loculo testiculorũ: ꝛ propter pruritum illum puer patiens vt dixit Raſ. in diuisionib⁹. plurimũ scalpit virgam ꝛ laborat cum ea ꝓpter quod dixit Paulus. extẽditur veretrum ꝛ erigitur: deinde deficit ab erectione. Unde Serap. ait. sunt continu⁹ prurit⁹ in canali virge ꝛ erectio ei⁹ ꝛ mollificatio ipsius supra mensurã. Et Aui. dixit. habẽs lapidem vesice multiplicaᵗ contractionẽ virge sue: ꝛ ꝓprie cum est puer ꝛ assidua fit ei erectio. ℭ Dixit Antilis. in plurib⁹ laborãtibus lapide vesice egrediᵗ anus coꝝ. Et Raſ. dixit. 10. cõti. dico ſm ꝙ expert⁹ sum ꝛ extractores lapidũ dicunt. ꝙ prior significatio lapidis in vesica est exit⁹ ani. Auic. tñ dixit. qñqꝫ perducit lapis vesice ad exitum ani ꝓprie cum est magn⁹ cõprimens intestinũ rectum cum vicinitate ei⁹. Uñ cõpressum descendit ꝛ egrediᵗ. ℭ Et dixit Aui. qñqꝫ pducit lapis vesice ad retẽtionem. s. egõnis vt dicit ipsa extrare hoc erit aut ꝓpter coartationẽ factã in intestino recto: aut qꝛ nã refugit ab expressiõe secuꝫ vitando augmentũ doloris. ℭ Pro dictis signis dixit Alm̃. 9. Cũ eger virgaꝫ sepe sepe fricat ꝛ manutractat: ipsa quoqꝫ erigiᵗ frequẽter ꝛ subitorꝫ arescit ꝛ vrina difficulter ꝛ cũ dolore egrediᵗ: ꝛ qui⁹ erit in qua egritudie longo tp̃e qñqꝫ extiterit lapis in vesica esse significaᵗ. ℭ Dixit Auicen. qñ remoueᵗ difficultas vrine p intromissionẽ siringe est sup lapidẽ significatio fortis. Et quãdoqꝫ significat. s. lapidẽ alchathatin. i. itromissio siringe per illud qd̃ in extractione siringe associaᵗ ei de mã ex qua generaᵗ lapis. s. mã grossa mucillagiosa que ex vesica egrediᵗ cuꝫ extrahiᵗ siringa. Et dixit. multotiens lapis pungit. s. colluꝫ vesice: ꝛ cũ resupinaᵗ patiens ꝛ eleuãtur anche. s. cum crurib⁹ ꝛ coxis ꝯcutitur. s. hac illac remouetur lapis a meatu siue collo ꝛ cadit in vacuum vesice. Et qñ fit cõpressio. s. fortis sup pectinẽ ꝛ eijcitur vrina est hec significatio fortis sup lapidẽ. Et patientes lapidẽ vesice qñ cogũtur mingere coguntᵗ etiã assellare cũ dolore ꝓpter colligantiã ꝛ cõpassionẽ. Et qñ lapis est in meatu virge: ꝛ tunc dolor ꝛ pũctio erũt in loco ei⁹ in virga. ℭ Et scias. ꝙ multotiẽs non gñatur lapis in vesica: sed descẽdit de renib⁹ ad ipsam. Et nõ expulsus ab ea neqꝫ emissus remanet ibi: ꝛ deinde magnificaᵗ. Et signũ hui⁹ est ꝙ precessit dolor i renib⁹ ꝛ inflatio q post descensum lapidis sedat⁹ est. Et sequũtur: deinde signa lapidis vesice que prius nõ aderant. ℭ Signũ aũt ꝙ predicta signa cõfirmat ꝛ certificat est inuentio lapidis in vesice p sensum tact⁹. ℭ Et lapis qdem qñ ꝯtinetur in collo vesice quãdoqꝫ repitur ad tactũ factũ exteri⁹ in loco colli vesice. i. inter anuꝫ ꝛ bursam testiculoꝝ cũ aliquali cõpressione. Et silr repitur q est in cãna virge ingrendo eã cũ cõpressione facta sup eam: ꝛ qñ vero est in cõcauitate vesice opꝫ vt inquiraᵗ digito intromisso in anũ infirmi. Et modus ingrendi de eo ſm Paulũ: est vt iaceat patiẽs sup dorsum: deinde inungaᵗ digit⁹ index si fuerit paru⁹ vel puer. Aut digit⁹ medius si fuerit iuuenis aut magn⁹ oleo vel butyro vel aliquo ceroto vel mucillagine ꝛ itromittaᵗ in anũ infirmi. Et impellat cũ eo medic⁹ intestinũ versus vesicam: ꝛ tunc diligẽter ingrat de lapide ꝛ an sit vnus vel plures. Et si sic nõ inuenerit eum expellat cũ digito intestinũ versus collum vesice donec eminẽtia in loco illo exteri⁹ appareat: ꝛ tunc tangat cũ manu alia eminẽtiam illaꝫ vt mediãte tactu digiti interioris ꝛ man⁹ exterioris certificeᵗ de lapide an sit an nõ. Hanc tamẽ inqsitionem dꝫ p̃cedere clystere lenitiuũ vt totam egõnem expellat. Et ꝓprie dixit Pau. si sentis ꝙ in intestinis ei⁹ fit stercus siccũ: qm̃ nisi expellaᵗ fortasse impediet tactuꝫ lapidis: sed euacuatis itestinis ab eo ꝙ in eis fuerit de fece facilis fiet tact⁹ eius. Et ex dictis Pauli pꝫ ꝙ ꝙ inquisitio de lapide vesice nõ dꝫ fieri patiente stante erecto aut sedente: qm̃ sic stando extẽduntur dixit Paulus musculi cum vesica: ꝛ mutationem faciũt inter inquirẽtem ꝛ lapidem. Sed eo iacente sup dorsuꝫ suum musculi non extẽduntur cum vesica: ꝛ non impeditur tact⁹ lapidis. ℭ Et dixit Pau. si lapides erũt in mulierib⁹ ipsemet sentient eos cum digitis ipsaꝝ. Et manifeste eruntᵗ significationes oẽs eo ꝙ os matricis est in collo vesice.

In lapide vesice nõ est tãt⁹ dolor sicut in lapide renũ

Modus ingrẽdi lapidẽ vesice cũ medio.

ℭ De p̃seruatione a gñatione lapidis. Cap. xvi.

Uerens se preseruare a gnõne lapidis qd̃ maxime querere dꝫ heres eius qui in lõgo tẽpore passus fuit lapideꝫ ne hereditatẽ eius subeat: debet sibi cauere iuxta posse ab his que hic describenᵗ. Et cũ hoc vti eis que ei vtilia subscribẽtur ſm instrumẽtum diete ꝛ potionis.

ℭ Debet nãqꝫ vitare aerẽ calidũ ꝛ morã ad igneꝫ: ꝛ sub sole ambulare vel eqtare vel stare sic ꝙ radius solis vel ignis post tergum renib⁹ adueniat aut anchis ꝛ pectini. Et dꝫ ẽt vitare calefacere dicta loca caliditate saltẽ intẽsa cum pannis calefactis vel calefaciẽtibus vnctionib⁹ vel emplastris ac etiã portare multa idumẽta circa dicta loca ꝛ maxie pellibus fulta. Uitare etiam dꝫ aereꝫ multe frigiditatis: ꝛ extremitatum maxime frigiditateꝫ. Sed inhabitet pro posse aerem temperatũ in passiuis ꝛ actiuis: aut ad frigiditatem aliqualem declinantem.

ℭ Nocet auteꝫ ei irasci ꝛ furere ꝛ tristari sicut letari ꝛ bene sperare ꝛ confidere summe prosunt.

ℭ Multa quies nocet ei: sed, magis mult⁹ motus ꝛ exercitiũ laboriosum. Et ꝓprie quãdo in tali motu vel exercitio fatigãtur renes alchatin ꝛ pecten ꝛ circũdantia mẽbra. dixit Bimasui. vitare dꝫ exercitiuꝫ ꝛ ꝓprie qd̃ laborare facit dorsum. sup. ꝛ alias ptes dictas: ꝛ p̃cipue post comestionẽ. Ait. n. Sera. custodiaᵗ a motu laborioso ꝛ iordinato post cibũ. Et vitare debet oẽ artificiũ in quo renes curuati tenẽtur maxime sedẽdo: sicut est artificiuꝫ sutoꝝ ꝛ scriptorum

multoꝝ. Et nocet ei valde stare longa mora super pedibꝰ ⁊ saltare ⁊ vehi in curru ⁊ equitare de troto: quãuis enim hi motus conueniant in curatione lapidis renũ quia iuuant ad descensum eius ad inferiora: tamen nocẽt in preseruatiõe faciẽdo descendere mãs ad partes renũ ⁊ vesice. Dixit Ras. in diuisionibus. fiat abstinẽtia a multitudine equitationis ⁊ labore dorsi ⁊ a longitudine stricture cinguli. Nocet enim portare corrigiam strictã ⁊ maxime cũ vehemẽter stringitur. ⁊ dixit Serap. ca. 20. si cã in generatione lapidis fuerit labor cõtinuꝰ permutemus eum ad contrariũ administrãdo quietem trãquillitatem ⁊ ociũ. Sed si motꝰ moderatus: q tamen sit amplior ante cibũ ⁊ minor post cibum ⁊ mitior. Dixit Ras. 10. cõtinen. dixit Gal. nõ generatur lapis in renibꝰ. s. neque in vesica dum subuenit exercitio. s. moderato. ⁊ Aui. dixit. cum exercitio tẽperato in tpe vacuitatis ⁊ fricatiõis eius quod in medio stringitur. i. cingitur. Fricatiões enim tẽperate in extremitatibus conueniunt. Et postea facte in dorso ⁊ renibꝰ: deinde moderatiores fiãt in pectore ⁊ toto mirach.

¶ Et dixit. ex prohibitiuis generationis lapidis ⁊ augmẽti eius est balneũ: fortasse enim renes conueniunt per balneũ ad lubricationẽ lapidis. s. parui iam generati. sup. ⁊ etiã cause eiꝰ materialis. Et quãque extrahũt. s. balnea mãs conuertibiles in lapidem ad id quod de corpore appetit diuertẽdo eas a renibꝰ. s. ⁊ vesica. Sed tamen dixit ipse. quãdo multꝰ est vsus balneoꝝ. s. siue in preseruatione siue in curatiõe mollificãt virtutem ⁊ debilitãt virtutem renũ: quia relaxãt mẽbra: vnde virtus debilitatur. Et similiter mollificãt ⁊ debilitãt virtutem si administrentur in hora in qua nõ est necesse vt administretur lenificatio ⁊ sedatio doloris. s. per mollificãtia. Renes enim mollificati redduntur susceptibiliores mãerum effusarũ ad eos: ⁊ intellexit de balneo aque dulcis vel decoctionis mollificantium.

¶ Et fugiendus somnus plurius ⁊ proprie diurnꝰ ⁊ supinus. Dixit Ras. in diuisionibꝰ. fiat abstinẽtia a somno lõgo super collo: accubitꝰ enim super dorso multum nocet ⁊ precipue in culcitris de plumis: quãuis quidam dicant quod iste accubitꝰ confert in actu curatiõis. Dixit Aui. dormire super dorsum est ex eis que lapidi conferunt. dicunt quidam. s. ad generationem eius: quia calefiũt inde renes: vnde calefacti mãm citiꝰ ⁊ magis petrificãt. Alij dicunt. quod conferunt ad prohibitionem generationis lapidis: quia per ipm aperiuntur vie quibus apertis mã facilius a renibus descendit ⁊ egreditur. Experientia tamen docet ipsum esse nocitiuũ in preseruatione a lapide: conuenit etiam in curatione secundum quosdam.

¶ De cibis aũt ⁊ potibꝰ vitẽtur acuta amara salsa: ⁊ multũ dulcia. Dixit Bimasui. prohibet quod non generetur lapis euitatio ingrossatiuoꝝ ⁊ satietatum nauseatiuaꝝ ⁊ totiꝰ eius quod calefacit vehemẽter renes. sup. vel vesicã. Dixit Ser. cibos grossos difficilis digẽstionis si nõ abscindimꝰ: ⁊ nõ ponimus regimen in eis sanum secundum quod cõuenit malitie cõplexionis ipsiꝰ erit corruptio ex eis maior quã sit iuuamẽtum ex medicinis cõuenientibus: quia comesta ⁊ bibita sumuntur omni die necessario. Et nõ est de proprietate hominis vt accipiat medicinas semper. Et si possibile sit quibusdam nõ est tamen in medicinis de virtute iuuatiua que stet cũ oppositione. s. graduali regiminis nocitiui. Propterea dixit Ser. oportet vt adhibeatur cautela a rebꝰ grossis ⁊ viscosis: de quarum proprietate est teneri cũ mẽbris. prohibeatur ergo a comestiõe panis azimi aut etiam fermẽtati qui nõ est bene coctꝰ. Et est necesse dixit ipse. vt fiat prohibitio in administratiõe ciboꝝ factorum ex lacte ⁊ ouis duris ⁊ sauich. i. simila ⁊ tri ⁊ ardamata ⁊ cãdarusio. ⁊ vt caueatur omni cautela a caseo recẽti proprie. Ait Bimasui. Ciberiũ de lenticulis ⁊ costeg generat lapidẽ. Unde vitande sunt ⁊ fabe ⁊ oia genera leguminũ. rizum ⁊ triticum coctũ ⁊ panis de granis minutis ⁊ panis de siligine propter viscositatẽ suã. Dixit enim Rasis in diuisionibꝰ. prohibitio generationis lapidis fit per dimissionẽ ciboꝝ viscosoꝝ sicut caseii proprie ⁊ panis azimi ⁊ dulciũ grossoꝝ. ¶ Uitari debet ois caro grossa viscosa difficilisque digẽstionis sicut caro boũ ⁊ vaccarũ ircorũ ⁊ capraꝝ ⁊ arietũ ⁊ agnorum nondũ annualium porcorũ vitelorũ aproꝝ tassoꝝ vulpium ⁊ leporꝝ etiã: quãuis caro vulpiũ ⁊ leporũ conueniãt in fractione lapidis. Ut vitari debet caro auiũ longoꝝ colloꝝ: ⁊ precipue in aquis degẽtiũ. Et vitari debet comestio omnium interioꝝ mẽbroꝝ aialiũ sicut cerebra: lingua: pulmo: cor: vẽter: epar: ⁊ splẽ: intestina. ⁊ renes ⁊ testiculi: exceptis epatibꝰ pulloꝝ: ⁊ precipue pinguium gallinaꝝ ⁊ testiculis galloꝝ in principio cum cantare ⁊ coire incipiũt: sũt. n. huiõi epata ⁊ testiculi facilis digẽstionis ⁊ boni chimi. Et vitãdum est lac ⁊ que fiunt de lacte aut cum lacte fiunt vel parantur. Et vitandũ est in infantibꝰ lac mulierũ calide cõplexionis. Ait Bimasui. lac calide complexionis generat lapidem in infantibꝰ. Et apud me meliꝰ est. quod remaneat infans ab ipso lacte ⁊ nullo mõ vtatur eo: ⁊ maxime si fuerit propinque etatis. s. infans vel lac. Et vitentur oua cocta vsque ad indurationem. Et peiora sunt que frixa sunt. Et pessima sunt si secũ habeãt caseii permixtionẽ. Et ouoꝝ albumen malũ est. ¶ Et vitãdi sũt pisces grossi viscosi nõ [illegible] moti dure carnis lacunales: ⁊ ex malis aquis sumpti Anguille cancri ⁊ gãberi testudines aquatice ⁊ conchilia. ¶ Dixit Sera. nocẽt fructꝰ difficilis digẽstionis sicut mala ⁊ persica imatura ⁊ caro citri. Oẽs enim fructꝰ grossi chimi ⁊ stiptici mali sũt sicut castanee citonia pira nespila sorba corna ⁊ siles. ¶ Et expedit vitare oia acrumina sicut cepas allia ⁊ reliqua ex eis. Quidã tamen concedunt parũ porri rafanide cum alijs cibis. ¶ Et vitãda sunt olera intense caliditatis. Et similiter radices multe prouocatiõis sicut que sunt apij petrosilli ⁊ sparagi. Et dixit Bimasui. debet vitare fungos ⁊ tubera. ¶ Et debẽt vitari ciberia parata in geladia vel mirtito romania vel birbesia ⁊ ribesia. Et oia saliamẽta siue sapores q fiunt cum succis stipti. is sicut cũ agresta vino granatoꝝ cito. vel similiũ. Et vsus cibarioꝝ cõditoꝝ cũ pipere zenzi. ⁊ similibꝰ speciebꝰ calidis. ¶ Et expedit vitare vina grossa turbida musta ⁊ noua. Dixit Ser. custodiatur a vinis vehemẽtis nigredinis grossis. Et Bimasui. dixit. prohibeantur vina calida: quoniam calefaciũt renes. ⁊ dixit Ser. aque turbide que bibuntur ex fluuijs ⁊ limose lacunales ⁊ feculẽte: ⁊ ille in quibꝰ est sapor horribilis ⁊ extraneꝰ adiuuant ad generationẽ lapidis.

¶ Dixit Bimasui. panis brunꝰ. i. de tota farina melior est pane mediocris farine. Et panis mediocris farine melior est pane simile. i. de flore farine. Debet aũt panis esse bñ fermẽtatus ⁊ coctꝰ a corticibꝰ mundus. Et habẽtibus cõplexionem calidã põt concedi panis de farina ordei vel spelte. ¶ Caro aũt conueniens eis est caro fasianoꝝ perdicũ coturnicum pulloꝝ ⁊ pullarũ caponũ ⁊ gallinaꝝ ⁊ pulloꝝ columborũ volare incipientiũ turdoꝝ allaudaꝝ irundinũ ⁊ caude tremule ⁊ aliarũ auiculaꝝ bonaꝝ paruarũ. Et caro edoꝝ lactantiũ ⁊ lactãtis vitule aialium agnoꝝ ⁊ castratoꝝ iuuenum ⁊ caro ericij. Et caro quadrupedũ siluestriũ adhuc lactãtium precipue capreoli ⁊ leporis. Et dicũt quidam. quod pedes galli comesti multũ iuuãt quãuis carnes alie eis noceãt. Et conueniunt vitelli ouoꝝ sorbiles. Et nõ fiat eis abstinẽtia a piscibꝰ bonis recentibꝰ. ¶ Et cõceduntur eis e fructibꝰ amigda. d. ⁊ amare ⁊ fistici ⁊ pinee lote ⁊ passule enucleate. Et cappares cõdite in aceto ⁊ oliue aquose. i. in aqua dulcorate. Et conceduntur in principio mense aliqua cerasa dulcia mora celsi pruna bene matura. Et vue albe bñ mature. Et dixit Pau. ficus. s. recẽtes comeste emittũt arenã multã in vrina. Et quidam cõcedunt etiam ficus siccas ⁊ persica matura. Et cõueniunt nucleoꝝ persicorum ⁊ crisomilloꝝ ⁊ ceresoꝝ medulle. Et quidam interdũ concedunt nuces ⁊ auellanas in parua quãtitate. Et hñtibus cõplexionem calidã conceduntur cucumeres cucurbita melon ⁊ citrulus: ⁊ precipue eoꝝ seminum medulle. ¶ Et ex oleribꝰ conceduntur blitis: spinachia: attriplex: borago: feniculus: lactuca: cicorea: teneritas lupulloꝝ ⁊ speragorũ. Et cõceduntur baucia ⁊ pastinaca domestica ⁊ agrestis

De cibis ⁊ potibꝰ eis conuenientibus. (left margin)

De cibis ⁊ potibus conuenientibus. (right margin)

Ris rapere radix feniculi ⁊ filia. Et interdũ quia semel vel bis in mẽse ↄceditur radix apij petrosilij sparagi. ⁊ brodiũ cicerum rubeoꝝ vel nigroꝝ: põt cõcedi cũ cibarijs. ℭ Salsamentũ factũ ex folijs petrosilij cũ aceto parue acetositatis: addito modico cinamomi ⁊ zinzi. aut ex succo granatorũ dulciũ etiã muzoꝝ cum cinamomo ⁊ zenzi. ℭ Et cũ suis cibarijs ↄcedunt spẽs que sic fiunt. ℞. cinamomi electi. ℥. ß. zinzi. albi macis galãge croci cardamomi. añ. ʒ. j. seminis feniculi. ʒ. ij. Et ↄcedũtur p̄dicti cibi assi ⁊ elixi. Uinũ bibant albũ clarũ debile p̄mixtũ cum aqua bona clarissima fontiũ puteorũ vel cisternaꝝ. dixit Bimasui. aq̃ oꝫ esse colata clara tenuior q̃ꝫ possit haberi que si talis nõ fuerit sublimet vel decoquat. Dixit Auicẽ. in pueris ꝓhibet gñationẽ lapidis sumere in potu vinũ albũ p̄mixtũ. s. cũ aqua. valet. n. qa penetrat in eis faciliter ad renes ⁊ lauat eos ⁊ educit mãs que sunt ibi cũ vrina. Et interdũ vt bis vel ter in mense ↄcedunt vina alba subtilia clara ⁊ potẽtia ⁊ vinũ maluaticũ ⁊ filia. Et dixit Gal. s. de re. sani. vinum [illegible] tificatũ bonum est eis in quoꝝ renibus lapides gñantur. Et expedit. s. in iam gñato lapide q̄ ponãtur in dicto vino ꝓuocantia vrinã ⁊ frãgentia lapidem.

ℭ Dixit Ras. 10 ↄtiñ. nõ generat lapis in renib⁹ cũ subuenitur cum eũone replonis de cibarijs. Et Sera. dixit. hũoris grossi gñationẽ paucitas ciboꝝ ⁊ cautela a malitia digõnis probibet: qm̃ de ꝓprietate satietatis ⁊ malitie digõnis est ꝓcul dubio attrahere hanc egritudinẽ. Et si accidãt ⁊ iaꝫ inceperit egritudo excitat eaꝫ vehemẽter. Dixit Aui. abstinere a cibis grossis ⁊ equare q̃d comedit in subãtitate: qualitate ordine. ⁊ alitis ⁊ confortare stõm vt digõ bona fiat. s. ꝓhibent gñationẽ lapidis. Et dixit Auicẽ. lenire nãm vt declinent hũores grossi ad latus fecis: ⁊ non fiat ex declinatiõe eoꝝ ad latus fecis coartatio renũ. Et dixit. iuuant pueri a clysterib⁹ lenibus tẽperatis per illud q̃d educunt de fece ⁊ leniũt nãm. Et q̃nq; ponunt in eis de medicinis clysteris idest de medicis que ponunt in clysteribus que p̄ducunt v̄tutem ꝓprie ad renes ⁊ vesicã mũdificãdo ea sicut esset clystere factũ ex decoctiõe blitis feni. apij ⁊ paritarie in q̃ decoctiõe poneret de cassia ⁊ benedicta ⁊ oleũ camomellinũ ⁊ modicũ salis. Bis in die comedãt prandio ⁊ cena. Famelici surgant a mensa: cibum diligenter masticent: ⁊ omni via procurent vt digestio bona fiat. Dixit Bimasui. vitandus est coitus ⁊ precipue supra cibum ⁊ maxime frequenter factus.

Preseruatio a lapide fit per ꝓhibitionẽ gñationis mãe lapidis q̃d fit vt patuit per obseruantiã diete ⁊ regiminis supradicti. Qꝫ si p̄ deuiationeꝫ ab ipso regimie vel aliaꝫ aliquã cãm mã in corpore generet: tunc insurgit p̄seruatio per instr̃m potionis in quo due sunt intẽtiones gñales: quaꝝ vna respicit cãm mãlem mũdificãdo eam: ⁊ diuertẽdo ⁊ deriuãdo eaꝫ a loco renuꝫ ⁊ vesice ad alias ptes. Et scδa respicit cãm agentẽ coadiuuantẽ vel ↄseruantẽ remittẽdo ⁊ equãdo eam. Dixit Ser. q̃n nos abscindim⁹ vtrãq; cãm gñationis lapidis. s. mãleꝫ ⁊ agentẽ ⁊ destruim⁹ eas abscindit tũc lapidis gñatio. Et mũdificatio q̃deꝫ aut respicit cãm añtem in corpe toto existẽteꝫ aut ↄtentã in renib⁹ vel vesica ꝓhibendo ne retineat in eis: qm̃ q̃n non retinet nõ põt agens eã mutare in lapidẽ. Et mũdificatio fit aut p̄ flõmiam aut per farmaciã venerís solutiuã aut vomitiuã. ℭ De flõmia dixit Gal. vt scribitur. 10. ↄtinẽtis. q habuerit in venis suis sanguinẽ grossum ⁊ multũ incipe ⁊ minue venã minoris ptis genu ⁊ saphenã. Et ait Ras. dico si queꝫ videris hñtem venas latas ⁊ abundãtẽ sanguine minue eũ de vena interiori genu. Sꝫ si patiẽs fuerit alb⁹ delicati corporis pinguis ꝓcede cũ vomitu ⁊ regimine attenuatiuo ⁊ exercitio. In illo aũt p̄mo. Cũ abũdante sanguine noli attenuare regimẽ valde: sꝫ humecta eum iuxta posse ⁊ infrigida: q̃n in eo generat lapis ex pte calitatis. In hoĩe aũt pingui generat ex pte humoꝝ grossoꝝ. ℭ Eũonem v̄o p̄ farmaciã: qꝛ mã grossa est oꝫ p̄cedere digõ ei⁹: cui⁹ tñ digõ oꝫ esse varia s̄m dispõnẽ variã corpis in calitate ⁊ friditate. In dispõne q̃dẽ calã est vtilis syrupus q sic fit. ℞. seis alchechẽgi. ℥. j. seminis malue vel altee seminũ q̃tuor cõium fridoꝝ. añ. ʒ. ij. capilli veneris recentis lupuloꝝ. añ. M. ß. ceterach cicoree scariole endiuie apij feniculi calamenti. añ. M. j. liq̃ri. ʒ. ij. radicum petro. ⁊ sparagi. añ. ℥. j. decoquant in lib. iij. aq̃ fontis clare vsq; ad cõsumptionẽ medietatis ⁊ colent. Et cũ li. j. zuccari fiat syrupus: ⁊ acetoset cũ. ℥. ij. aceti vini albi ⁊ aromatizet cũ spica dos. ℥. ij. cũ totidẽ aq̃ seium cõiũ frigidoꝝ vel endiuie. ℭ Syrupus ali⁹ vtilis in dispõne frida aut remisse caliditatis. ℞. radicũ feni. apij sparagi ⁊ brusci ⁊ radicũ haucie recẽtis endiuie cicoree ⁊ buglosse. añ. ℥. j. arthemisie potatelle matricarie saxifragie camomille camedreos polij. añ. M. ß. seminũ calidoꝝ. v. anisi carui ameos sileris mõtani macedonici añ. ʒ. iij. fiat decoctio vt in supiori. Et i hyeme fiat syrupus cũ melle ⁊ in estate cũ zuccaro. Et acetosetur cũ aceto vini aut squillitico si mã fuerit multũ viscosa: ⁊ aromatizet cũ spica cinamomo ⁊ cubebis: ⁊ dos. eius vt supioris cũ tãtũdem aque feniculi. In dispõne aũt media componant p̄dicti syrupi adinuicẽ s̄m ptes eq̃les: aut varias s̄m varietatẽ dispõnis. ℭ Et scias. q̄ regimẽ in digerẽdo humorẽ grossũ oꝫ esse subtiliatiuũ nõ intẽse calitatis. Et silr̃ quocũq; mõ alteratio habeat fieri. Dixit. n. Alexã. Nõ sunt opande calitates valde in his in tp̄e q̃etis. ⁊ Hal. dixit. patiens oꝫ vti regimine subtiliãti ⁊ humorẽ incidenti grossũ: non tñ manifeste calefacienti: ⁊ hoc ẽt silr̃ oportet attẽdere in solutiuis. Dixit. n. Serap. illud q̃d aggregatũ est ex humore grosso ⁊ incipit coagulari sup. ⁊ ẽt si nõdum coagulat opꝫ q̄ eũemus ⁊ solone educam⁹ ip̄m cũ cibis ⁊ medicinis: que non sunt vehementis calefactionis quoniam omne quod est fortis calefactionis addit in materia grosse duritiem ⁊ iuuat ad generãdũ lapidem. ℭ In eũando aũt dixit Ser. non oꝫ vt tardemus in lenificatione n. ĩe: donec nõ remaneat in corpe mã grossa. Et incipiamus cũ medicinis que eũant ⁊ soluũt cũ facilitate in oĩb⁹ diebus sup. ⁊ p̄cipue in dispõne cala. Ait. n. Hal. si calor aliquis illic fuerit nullũ dabis q̃d fortiter soluat catarticum sed cui⁹ nõ fit violẽta solutio: sicut. v̄bi grã. est medulla cassie. dissoluta in aqua decoctiõis liq̃ri. ⁊ capilloꝝ veñ. Nã mũdificat itestina ⁊ vias vrine. Et silr̃ est cassia cũ aq̃ seium cõium fridoꝝ: aut cũ sero caprino. Et si expedit fortificet cũ reub. nam reub. ⁊ agaric⁹ ↄueniunt in solutiuis patientiũ lapidem. Et agaric⁹ maxime ↄuenit in dispõne media. Dixit Ser. si aũt nõ appet in renib⁹ caliditas ignea: ⁊ non est in corpe mã grossa multa: ⁊ nõ est q̃d ꝓhibeat a medicina forti: tunc p̄mitte eũoneꝫ cũ eo q̃d alleuiat eũonẽ ⁊ obedientiã facit medicie in attractiõe sua: dabim⁹. n. tũc medicinas que soluũt cũ v̄tute post subtiliationẽ ⁊ apitionẽ digõnis absq; timore. ℭ De medicis tñ vtiliter valẽtib⁹ debilib⁹ est ↄfectio diacartami q̃d sic fit. ℞. medulle seis cartami. ʒ. xij. penidiaꝝ. ℥. iiij. cordumeni. ʒʒ. añ. ʒ. ij. pinearuꝫ mundataꝝ ⁊ lotaꝝ. ℥. j. zuccari q̃d sufficit. fac inde ↄfectionem in bolis: quoꝝ vnusq̃sq; sit. ℥. j. ℭ Pillule optime vẽtrem vtiliter soluẽtes calculũ gñari non p̄mittẽtes: ⁊ ventositatẽ dissoluẽtes: ⁊ dolorẽq; ex eis sedãtes sic fiunt. ℞. interioris collo q̃n. serapini saxifgẽme. añ. ʒ. iiij. diagredij. ʒ. iij. cinle. ʒ. j. ß. seis apij ⁊ milij solis petrosi. ameos macedonici cimini saxifragie. añ. ʒ. ij. cimini galãge. añ. ʒ. i. gar. croci macis añ. ℈. i. aloes epatici. ʒ. xij. ↄfice cũ succo apij: aut duaruꝫ radicum. dos. eaꝝ. ʒ. j. Et possunt exhiberi in ꝑticularibus eũonibus exhibendo in vice. ℈. j.

ℭ De diuersiõe aũt mãe scias q̄ vomit⁹ est iuuatiuus in p̄seruatiõe. dixit. A. ex ꝓhibitiuis gñationis lapidis est vomit⁹ post cibũ. sup. ⁊ ẽt añ cibũ in faciliter vomẽtib⁹ ⁊ mult⁹.

Humor grossus oꝫ digeri ⁊ eũari cum his q̃ non sunt intense calitatis

visus ei⁹:ipse.n.expellit supfluitates grossas p viā ↄtrariā
vie cui⁹ motus est ad renes:⁊ facit lat⁹ renū vacuū mūdū.
Et dixit Ras.10.ↄtinē.auctoritate Gal. si volueris curare
euz in quo fuerit hec passio diuturna fac vt vomat cū elle/
boro correcto:qm̄ nisi fuerit correct⁹ nō attenuabunt hu/
mores ei⁹.Vñ attenuādi sunt humores vt ↄueniēter attra
hant per elleborū.Ait Ras.vomit⁹ confert ad ꝓhibitionē
gñationis lapidis.¶ Conueniūt ēt alij modi diuersionum
materierum.Et diuertunt materie ad viam intestinorum:
sicut in instrumento diete supra dictum est.

¶ De mūdificatiōe aūt renuz ⁊ vesice a mā in eis ↄtēta ⁊ ꝓ/
hibitiōe retētiōis ei⁹:vt nō hēat agens tp̄s agēdi in ipsam
sufficiēs ad hoc vt ipsaz ↄuertat in lapidē oz scire hoc fieri
cū diureticis cū vrina mām illā educētib⁹.dixit Auicē.ex
eis que ↄferunt ad abscisionē.s.cāe mālis in renib⁹ vel vesi
ca ↄtēte est assiduatio ꝓuocatiōis.s.illi⁹ māe per vrinā cuz
eis que lauāt renes ⁊ vesicā ex seminib⁹ ⁊ alijs diureticis.
Attñ nullū diureticū violentū in ꝑseruatione administrā/
duz est.Reliqua vō diuretica quedā sunt debilia:⁊ q̄dam
mediocria dicta fortia respectu d̄biliū.Et hoꝝ q̄dā appro
ximant ab int⁹:q̄dā ab extra.Et de approximādis ab itra
debilia pñt singulis dieb⁹ approximari.Fortia vō non nisi
raro:vt bis vel ter in mēse vel di hebdomada semel.Et tūc
maxie cū quotidian⁹ vsus debiliū nō sufficeret.Aut ⁊ si fie
ret mā multiplicaret quā vrina onderet.mult⁹.n.vsus ho
rū debilitat renes ⁊ disponit eos ad recipiendū supfluita/
tes ex corpe toto ⁊ efficit eos velut lacunā oium supfluita/
tū corporis.Et hinc ↄcipe errorē multoꝝ practicātiū quo/
tidie exhibentiū ea.Et pcipue cū cibis qd̄ est deteri⁹.Pro
his dixit Bimasui.sumat illō qd̄ mouet vrinā leuiter quo
libet die.Et sūptio ei⁹ qd̄ mouet vrinā cū violētia supabū
danter semel in hebdomada.⁊.A.post vsuz lauātiū renes
⁊ vesicā leuiū dixit.Cū tñ supuenit ei.s.vsui debiliū spaciū
dieꝝ:vt d̄bi.g.sicut dixit Bimasui.hebdōe vni⁹:aut logius
aut breui⁹ fm exigentiā:tunc administret diureticū forte.
¶ De leuib⁹.dixit Bimasui.Si det semē melonis cū zuc/
caro ad comedendū purgabit vesicā ei⁹.s.⁊ renes semp:oz
aūt infundi in quolz triduo in aq̄ cal'a.Et valet in dispōni/
bus calis:⁊ forti⁹ eo est semē citrulli.dixit Zoar.bibere de/
coctionē seis mellonis ꝓhibet gñationē arene in renib⁹.⁊
in his dispōnib⁹ ↄuenit decoctio seis malue vel altee:⁊ se/
mē alchechēgi.¶ In dispōnib⁹ vō fridis.dixit Zoar.in ꝓ/
hemio.q vsus fuerit comedere vaticas cū carnib⁹ suis secu
rus erit q̄ arene nō gñabunt in renib⁹ eius.Et puluis q/
dem seis ei⁹ bibitus cū vino albo subtili vtiliter facit.Di/
xit Aui.opz vt ponant in cibis coꝝ capita cardi ⁊ sparagi
⁊ ꝑpie cāpestris cū aq̄ cicerū ⁊ oleo cartami.Et ex ↄueniē
tib⁹ sunt hipericon:biring⁹:baucia recēs:apij herba ⁊ fe/
niculi ⁊ petro.⁊ sparagi sūmitates capillus veñ.scolopen/
dria ⁊ siliis cuz decoquunt cuz cibis:aut bibitur decoctio
coꝝ singulariter vel ↄiunctim.⁊ Gal.dixit in 7° de simpli
ci medicia.q̄ valet pastinaca domestica ⁊ siluestris.⁊ valet
semē vel radix peonie si bibat cuz vino:⁊ ꝑprie in pueris.
Et ↄueniūt senatiōes ⁊ macerones dicti Alex. ⁊ sisimbriū
cocta ⁊ cruda comesta.Et succ⁹ paritarie terrestris bibit⁹
in ieiuno mirifice renes a dicta mā ⁊ arenulis mūdificat.⁊
herba saxifragie ↄtrita ⁊ bibita a nō febriēte cū vino cali/
dore febriēte cum aq̄ cal'a pñtem effectū facit:ita vt eadez
die a renib⁹ lapillis eiectis ad sanitatē deducat.Et si biba
tur elixatura radicū sparagi in q̄ radices ei⁹ elixate fuerint
apponēdo nouas ꝑmis eiectis renes ⁊ vesicā vtilr mūdifi/
cat.dixit Dias.si matricaria sine florib⁹ elixet ⁊ bibat eli/
xatura ei⁹ calculosos ⁊ strāguriosos sanat.Et ē h̄ de reb⁹
vtilib⁹.dixit Cōstā.si bibat ℥.i.cordumeni cū.ʒ.ij.seis me
lonis ⁊ citrulli per tres dies ↄtinuos singulis mēsib⁹ cum
vino ꝑseruat bibentē a gñatione lapidis.¶ In dispōnib⁹
medijs vtiliter dat semē malue vel altee tritū cū vino albo
claro subtili solū vel mixtū cuz modico c..
optime.n.mūdificāt renes ⁊ vesicā ab are..
grossis.¶ Et ab extra qdē ↄuenit in ꝑseru
ēta in renib⁹ ⁊ ilijs in lapide renuz:⁊ in la..
etine ⁊ loco colli vesice cuz oleo amig.ama.
vel de scorpionib⁹ ⁊ silib⁹.Alterāt aūt calit.
broꝝ frida diuretica ab int⁹ sūpta.Et ↄuenit
dixit Biserapiō.fricare vesicā vngēdo eā cū vi
do bene vesicā ꝓhibetur ne generet lapis:vale
frigida facta cuz mucillaginib⁹ ⁊ succis frigid..

¶ De cura lapidis per dietam.

Cura lapidis triplici pā
dieta poti.
gia:de cyrurgia tñ dicet in s̄mone
de extractiōe lapidis p icisionē.¶ D/
ↄsistit i euitatiōe aeris fridi ⁊ ois act.
fridc:siue administret ab intus siue ..
Sed semꝑ assistat actualis calitas aeris n.ālis vel
lis.Et oēs cibi ⁊ pot⁹ ⁊ medicine sub actuali cali..
rigant.¶ Et gaudere qdē bene sperare ⁊ ↄfidere ..
sunt:sicut nocēt tristitia:angustia ⁊ diffidētia.¶ D.
xit Hal.exercitio tēperato ante cibuz si hoc possibile
Et loco ei⁹ aliq̄ fiāt fricatiōes in extremitatib⁹:⁊ po..
dorso ⁊ vētre.¶ Et dixit Hal.balneū intrēt tēperati ..
ris post exercitiū siue fricationē:⁊ calidā suauēqz aqua
per lat⁹ fundat egrotās sedeatqz in cōcha aq̄ plena in q..
coxeris camomillā mellilotū fanncū altee frōdes ⁊ capi..
li veñ.apiū ⁊ silia.Et locū renum illinias cuz oleo anetino
cheirino ⁊ silib⁹:⁊ hoc singulis iterpolatis facias dieb⁹.⁊
cuz ↄxbā egressus fuerit.dixit Hal.citrulli melonis cucu/
meris ⁊ cucurbite medullaꝝ seium cuiusqz ptē.j.⁊ seis fe/
niculi ptē.s.terēs diligēter cū.ʒ.iij.sqngbi illi ꝓpinabis:⁊
aq̄ frida.dixit Aui.Rufus dixit.q̄ ꝑlima balneatio i t er
mis sulfureis frāgit lapidē:⁊ hoc fortasse facit ꝑuenire ad
hoc q̄ q̄dā aq̄ cale que q̄nqz vlcerāt cutē qñ ponunt in eis
medicie lapidis ⁊ submergit in eis pān⁹ duz sūt cale:⁊ po
nit supra locū lapidis resoluit ipm̄.Et ego iā exptus sum
dixit ipse res hui⁹ generis.puto q̄ ꝑdicte aq̄ sint aq̄ arra/
mētales.¶ Dixit Ras.i diuisionib⁹.cōmoueat alchati.s.
⁊ fricet fricatiōe descēdente ad iseriora.Et equitet aial nō
suauiter icedēs aut saltē sup pedē vnū:aut descēdat de gra
du ad gradū.s.velociter donec egrediat lapis in vrina.⁊ di
xit xi° ↄti.ↄcutiēdū est corp⁹ ei⁹ diuersis formis vt expella
tur lapis:ↄuenit ergo vehi in curru erect⁹ vel apodiat⁹.Et
qdā accipiūt patientē in subassellis ei⁹ ⁊ eleuāt ipm̄ supra
pect⁹ suū:⁊ hac illac deducūt ⁊ ↄcutiūt:⁊ postea subito di
mittūt eū cadere sup pedes suos.Dixit Gal.vt scribit.10.
ↄti.ponat nutri^m suuz pauce q̄ztitatis m'ti nutrimēti:pau
ce qdē q̄ztitatis vt nō grauet ⁊ cōprimat renes:multi āt nu
trimēti vt nō deficiat vtus.Sera.āt dixit.dam⁹ ex cibarijs
q̄ sūt pauci nutrimēti itelligēs p hoc paucā q̄ztitatē:⁊ non
sint difficilis digōnis.Et dam⁹ ēt cuz eis aliqd ex olerib⁹
ꝓuocātib⁹ vrinā apitiuis q̄ abstergūt:sicut baucie recētes
⁊ apiuz ⁊ anetū ⁊ feniculus ⁊ endiuia ⁊ calamētū cāpestre
⁊ fluuiale.⁊ dixit.ↄferūt ēt eis carnes auiū mōtanaꝝ q̄ nō
sūt multe pinguedis:qm̄ iste sunt pauce calitatis.Et pene
trāt ⁊ nō idurāt:qm̄ non calefaciūt.Et medulla citrulli:⁊
qd̄ ē in ↄcauitate battece ⁊ sic⁹ hūide ⁊ sicce ⁊ vua alba.di/
xit Aui.carnes auiū assate hñtes colorē cineritiū.dñt qdā
q̄ nō debēt tñ assari q̄ adurant ⁊ deducātur ad colorem
viridē fuscū vel nigrū.Dicūt aliq.i.sūpte ex auib⁹ hñtibus
pēnas cineritij coloris:sicut sūt pnices coturnices q̄ q̄lie ⁊
silēs:q̄s Ser:vocauit aues mōtanas.dixit Rabi in.21.ptic.
coturnices frāgūt calculū ⁊ ꝓuocāt vrinā.Et subdit.A.⁊
carnes auiū i domib⁹ habitātiū sicut sūt pulli gallinaꝝ ca/
pōes ⁊ ipse galline dissolute i decoc.nō nocēt eis.dixit.G.
6° de regi.sani.ↄferūt capones qui vadūt querēdo nutri^m
hincinde

hincinde: qui aūt inclusi tenent̄ in domibus sunt eis mali. Et ꝯferūt eis que de carnibus sunt subtiles. Dixit Hal. ci/ bis qui digōnis facilis sunt vtat̄ vt auiū carnibus teneraꝝ sicut pulloꝝ franglinoꝝ ꝑdicuȝ. Et edoꝝ caro optimo ꝛ laudabili cocta ferculo. Et panis sit illi farine mūde opti/ me fermētatus ꝛ coctus. Dixit Rabi 22ᵃ partic. cibus car niū leporis calculū frāgit. Dixit Ras. xᵒ ꝯti. de liᵒ attribu to camo. Si esset yrūdo ꝛ comedat̄ calida emittet lapidē penitus. Et caro ericij ꝯuenit eis. Et ꝺm ꝯtinuitatem caro masculi masculo: ꝛ femine femine. ℭ Vinū bibāt subtile claꝝ qȯ tpe infestationis doloris limfet̄ ꝑ amplius: imo melius est vt tūc bibat̄ aqua decoctionis diureticoꝝ: aut emulsio seminuȝ q̄ttuor frigidoꝝ: aut nucleoꝝ ꝑsicoꝝ vel cerasoꝝ. Et tūc tpis ꝯceduntur fructus predicti q̄ttuor frigi di: ꝛ aliq̄n amig. ama. ꝛ oliue aquose. Et cappares in ace/ to ꝯditi: vt dixit Hal. ꝛ ex oleribus ꝯcedunt̄ que sunt diu/ retice: vt senationes Alex. apiū feniculus herba pastinaca petatella ꝛ matricaria ꝛ filex. ℭ Dicūt qdam. sicut dolor incipit ei vrine difficultas ꝛ vētris ꝯstipatio fiat clystere le niuū ꝛ doloris mitigatiuū ex mucillaginibus fenugreci seminis lini ꝛ altee ꝛ decoctione malue bismalue mercu/ rialis blitis paritarie brāce vrsine ꝛ siliū cū oleo anetino ꝛ camomellino ꝛ pinguedine anseris anatis vel galline: ex his oībus vel maiori parte ipsoꝝ. Et eiecto clysteri ingre/ diat̄ ꝯcham dulcis aque decoctionis camomille paritarie mellilotipetro. apij fenugreci altee seminis lini folioꝝ lau ri. Et fit balneū in calitate tēpatū: vt cū delectatione possit in eo morā trahere. Et in exitu a balneo sumat de diureti/ cis moderatis: ꝛ maxime de vino albo infusionis gūmi ce rasoꝝ. Et fiat iunctio circa loca dolētia cū oleo de scorpio/ nibus camomellino anetino liliaceo ꝛ pinguedinibꝰ: multotiens enim ꝯsueuit ꝑ hec leuia lapis lubricare ꝛ dolor tol li. Cum aūt sic non curat̄ recurrendum est ad eas que nūc dicent̄ medicinas simplices ꝛ compositas.

ℭ De cura lapidis per potionem. Cap. xviij.

ura lapidis tam renū q̄ȝ vesice tribus cō plet̄ intētionibus: quaꝝ prima verti tur ad cām eius mālem ꝛ āntem in toto corpo re ꝛ membris vicinis renibus ꝛ vesice. Et ad cām efficiētem coadiuuātem vel ꝯseruantem. Que iplet̄ sicut dictū est in capᵒ preuisionis a ḡnone lapidis. Scḋa aūt intētio vertit̄ ad ipsum lapideȝ. Et 3ᵃ vertit̄ ad egritudines cōplicatas cū ipso lapide ꝛ ac cītia ipsum sequētia. Et intētio qdem que est ad lapidem hȝ duas partes: quaꝝ pᵃ est ad eradicandū lapidē de loco suo: ꝛ deponendo ipsum in viā eductionis ipsius ad extra corpus: quā intentionē iplendaȝ due alie adiuuāt intētio nes. s. viaꝝ ꝛ ductuū aptio: ꝛ superficiei ipsoꝝ ductuū: ac ēt superficiei ipsius lapidis lenificatio: vt facilius descendat ꝛ educat̄. 2ᵃ intētio est ad cōminuendū ꝛ frāgendū ipsum la pidē ꝛ in frusta ꝛ arenas deducendū ipsum vt facilius era dicet̄ de loco suo: ꝛ eradicatus facilius trāseat per meatus eductionis ipsius. Et intētio qdem eradicationis lapidis q̄nq̄ȝ sufficit in lapide paruo vel molli nō in ramoso. Et 2ᵃ est necīa q̄n non vȝ pᵃ. s. lapidis cōminutio: ꝛ precipue cū lapis magnus fuerit ramosus vel durus. Et 3ᵃ intentio di uersificat̄ ꝺm egritudines que cū lapide cōplicate inueniū tur ꝛ ꝺm diuersitatē accītium. Dixit enim Sera. si illic est egritudo alia: aut aliqȯ accītium opȝ ꝙ icipiamus cū eo qȯ opponit̄ difficultati eoꝝ ꝛ vehemētiori postq̄ȝ nos ꝑ miscemus cum rebus que ꝯueniūt lapidi illud qȯ ꝯuenit egritudini alij. Si igit̄ accidit cū lapide aꝑa ꝛ magnificat̄ dolor opȝ vt incipiamus cū cura illius apatis: vt dicetur. ℭ De supradictis intētionibus. dixit Auic. intētiones q̄s medici intendūt in cura lapidis sunt abscisio mãe eius: ꝛ ꝓhibitio ḡnonis ipsius cū abscisione cause ꝛ rectificatio/ ne ipsius: ꝛ deinde mūdificatio eius. s. lapidis a corpore.

Et cōminutio eius ꝛ fractio ipsius ꝛ cōpressio. s. expressio ipsius ad inferiora. Et eradicatio eius ex suo suspēsorio. i. a loco in quo tenet̄ sic suspēsus. Deinde dixit Auic. est la pidis extractio. s. ꝑ manualem opationem ꝛ subtiliatio in ipso. s. lapide extrahēdo. Et subtiliatio in ordine. s. extra/ ctionis eius: vel subtiliatio in ordine eius. s. exhibitionis medicinaꝝ intentiones curatiuas dictas implentium. Et deinde. dixit Auic. est regimen sedans illud qȯ sequitur in de de doloribus. s. ꝛ alijs accidētibus. Et rectificatio eius qȯ in renibus ꝛ vesica ꝛ vijs earum de vlceribus. s. ꝛ alijs egritudinibus continetur.

Medicinarum aūt opantiū in lapide quedam operant̄ cū qualitate ipsaꝝ: ꝛ quedam cū ꝓprietate eaꝝ: ꝛ quedaȝ. dixit Auic. medicine quoq̄ȝ lapideȝ cōminuūt ꝛ frāgunt sunt ꝺm plīm medicine amare que nō sunt vehemētis caliditatis ꝑ quā vehemen/ tem caliditatē addāt in cā. s. in lapide ipsum ꝑ amplius in/ durando cū resolōne ipsius ꝛ exiccatione: ꝛ ideo ōis medi cina simplex ꝛ cōposita: cuius scissio est maior ꝛ calītas mi nor est melior. Attñ dixit ipse. opȝ vt medicine lapidis ve sice cōminutiue sint amplius calide q̄ȝ lapidis renū: qm̄ ve sica est mēbꝝ remotius a fonte caloris exāgue ꝛ minus ca lidū q̄ȝ renes. Et cū hoc ēt lapis vesice durior est plūbꝰ sor ditiebus ꝑmixtus q̄ȝ lapis renū. Et sunt. dixit ipse. alie me dicine cōminuētes lapidē: quaꝝ opatio in lapide nō ꝓpor tionat̄ ad calīm vel frigidītimo nō faciūt opationē in eo: nisi cū ꝓprietate. sup. ꝛ alie sunt que vtroq̄ȝ mō. Et haꝝ q̄ rūcūq̄ȝ medicinaꝝ in lapide opantiū: quedā sunt debiles: que nō sunt cū supfluitate in virtute quaꝝ nā est ad cōmi nuēdū lapidē paruū. sup. ꝛ alie sunt fortes: ꝛ alie medio/ cres. Et fortiū quedā sunt vehemētis ꝟtutis ꝺm lapidē re nū: sed sunt parue ꝟtutis ꝺm lapidē vesice: aut nō hn̄t ꝟtu tē ad illū vesice: sicut lapis iudaicus. Et q̄dā sunt eaꝝ que sunt fortes ꝺm lapidē renū: ꝛ opant̄ in lapide vesice. sup. sȝ nō fortiter. Et quedā sunt fortes ꝛ vehemētes in ambo/ bus lapidibus simul: sicut auis que vocat̄ citrogalaudis. i. cauda tremule: ꝛ sicut cinis scorpionū. Ex dictis pȝ ꝙ quecūq̄ȝ frangūt lapidem vesice frangunt lapidem renuȝ: sed non econuerso: vt dixit Aui.

Et medicine qdem que cū ꝓprietate frāgūt lapi dē sunt lapis iudaicus: cinis scor/ pionū: lapis spōgie: lapis lincis: cinis leporis: cinis testaꝝ ouoꝝ a qbus egressi sunt pulli: sanguis yrci: cinis caude tremule: lapis bois vel porci. cimices: cinis nuclei ȝarur: testa auellanaꝝ: ossa dactiloꝝ: cinis alaꝝ anseris: pulli yrū dinū: crista galli ꝺm Archigenē. vermis rufus rotundus pūctatus pūctis nigris ꝺm Alchindū. lapides inuēti in vē/ triculis galloꝝ: lapis limaciaꝝ: vesica mustelle: vesica apri exiccata cū vrina sua: cornu cerui: ꝛ scarabei exiccati: ꝛ pel licula iferior vētriū pulloꝝ: ꝛ lapis qui inuenit̄ in felle vac ce: ꝛ renes asini exiccati: ꝛ cinis testaꝝ ꝯchilioꝝ: ꝛ cinis glā diū fagi: lūbrici terre: ꝛ lapilli inuēti in epate apri.

ℭ De lapide iudaico. dixit Sera. ꝺm Gal. fricet̄ sup cote ꝛ sumat̄ cū. ℥. iiij. ꝯ aq̄ cal̄e: ꝛ nō inueni in eo iuuamētū in la pide vesice: sed in lapide renū est multū fortis opatiōis. Et ꝺm Dias. dixit. q̄ttitas ciceris fricati in cote sicut sief. ꝛ ded. in potu ex eo duo almasur cū calida. Et ꝯuenit in renibus ꝛ vesica. Et ꝺm Abenmesuay dixit ꝙ frāgit lapidē renū. Dixit Haly. ℨ. s. cum vino. dixit Auic. pondus. x. amusar cū calida extrahit capillos a renibus.

ℭ De cinere scorpionū. dixit Sera. ꝺm Gal. ꝙ est fortis. di xit Aaron. frāgūt lapidē scorpiones vsti ꝛ assi in quātita/ te kirat vnius cū vino qȯ appellat̄ andacō: loco cuius po/ nit̄ maluaticum. Et dixit. vrant̄ ꝯterant̄ ꝛ ponat̄ ex eis in oleo ꝛ clysteriȝa cū eis: ꝛ suppone ex eis ano cū lana: ꝛ cū eo vngat̄ pecten ꝛ ambo adarg. qm̄ scorpiones ꝯtrarij sunt lapidi. Et dixit Tabri. ꝙ dos. scorpionum est danich. ij.

vsq3 ad.iij.5.Dixit.A.oleum eius vncto pectine frangit lapidem.Et cinis eo℞ est de fortibus absolute.Et oleũ eo℞ immittitur per argaliam in lapide vesice.

¶ De lapide spõgie.dixit Sera. fm Gal. frãgit lapidem in renibus:sed nõ in vesica.Et silr dixit Haly.sed fm Diasc. frangit etiam in vesica cum vino bibitus.

¶ De lapide lincis Nicolaus posuit in medicinis ad lapidem frangendum.

¶ De cinere leporis.dixit.A.q de fortibus est cinis leporis decollati.Dixit Pliñ.li° 28°.leporis sicci renes cũ vino potati ꝯferũt in frãgẽdo lapidẽ.Sextus placitus dixit.sanguis leporis ⁊ pellis tota cõbusta in latere calo coclear.i. in ieiuno det cũ cala maxime frãgit ⁊ eijcit.Nã si lapides quecunq voluẽris pones cũ hoc medicamine in aq statim liquescit.Dixit Albuc.q cinis eius cõbustus cũ sanguine suo est mirabilis in frangendo lapidem.

¶ De cinere testarum ouorum.dixit Auic.q est de medicinis fortibus.

¶ De sanguine yrci.dixit Aui.noscas q nõ est medicamen aliud melius sanguine yrco℞ ad lapidẽ.Et iã expertus sum eo multotiẽs.Et Sera.voluit q sup ipsum ꝓijciat de folio vel amomo spica ⁊ silibus:⁊ hoc postq̃ est exiccatus vt aromatizetur odor eius.

¶ De cinere caude tremule dixit.A.q de melioribus ⁊ fortioribus est auis cauda tremula comestaꝫ:sicut est elixata ⁊ assata ⁊ salita etiam reseruata:⁊ etiam adusta.

¶ De lapide bo͠is vel porci.dixit Aui.q frãgit lapidẽ in renibus ⁊ vesica.Gal.tñ negauit de lapide vesice.Dixit Sextus placi.q lapis acceptus p incisionẽ tritus ⁊ sumptus cũ ciato vno aceti vel vini frãgit lapidẽ.Dicũt qdam q lapis renum puluerizatus ⁊ sumptus cũ vino frãgit lapidẽ renum.Et lapis vesice lapidem vesice.

¶ De cimice.dixit Aui.⁊ valent cimices bibiti cũ calida:⁊ etiam immissi per foramen virge viri.

¶ Nuclei nespilo℞ exiccati terunt ⁊ dant cũ vino subtili.

¶ Et testa auellana℞ subtiliter puluerizata bibita sepe cum vino rubeo lapidem frangit.

¶ Et puluis subtilissimus ossiũ dactilo℞ cũ vino subtili ⁊ aqs diureticis sumptus lapidẽ:vt dicũt:frangit ⁊ eijcit.

¶ De ansere.dixit Alex.anser si vrat ⁊ bibat cinis ipsius cũ vino ꝯfringit lapidẽ.Dicũt q ꝓprie vs cinis ala℞ eius.

¶ Pulli yrundinũ volare incipiẽtium valent comesti.Et cinis etiam ipso℞ adusto℞ bibitus cum vino.

¶ De verme russo.dixit Alchin.tolle aial paruũ rotundũ punctuatũ punctis nigris qd stat in hortis sup holera:⁊ maxime inuenit sup caulẽs:⁊ inuolue ipsum in aliquo:vt in nebula:⁊ da ad ꝯglutiẽdum sanum.i.integrũ:qm curat lapidem sine subuersione.

¶ Dixit Pli.lib.30.q lapides inuenti in gallis vel palũbis veteribus potati lapidem frangunt.

¶ Et lapides limacia℞ magna℞ in capitibus ea℞ inuenti puluerizati ⁊ cum vino subtili bibiti.

¶ Uesica mustelle si bibat ex ea.3.ij.cũ vino frãgit lapidẽ.

¶ De vesica apri.dixit Pliñ.lib.25.vesica eius ⁊ vrina eius frãgit lapidem.Dixit Sera.q de ꝓprietate vrina frãgit ⁊ extrahit cũ fm Dias.⁊ Aui.⁊ Hal.dixerũt q frangit lapidem in renibus ⁊ vesica.

¶ Cornu cerui preparatũ fm artem.Dixit qdam.accipiat de ipso patiẽs:qm facit migere lapidẽ ẽtiã grossus fuerit.

¶ Scarabei exiccati ⁊ puluerizati ⁊ bibiti cum vino subtili faciunt mingere lapidem.

¶ Pellicula interior vẽtrium pullo℞.dixit Pli.lib.30.sumpta frãgit ⁊ eijcit lapidẽ p vrinã.Et Sextus plac.silr dixit.

¶ Lapis qui inuenit in felle vacce vel bouis puluerizatus ⁊ bibitus cum vino lapidem frangit.

¶ Renes asini sicci cum vino bibiti.dixit Pliñ. lib.28.lapidem frangunt.

¶ Cinis testarum conchilio℞ cum vino bibitus facit mingere lapidem.

¶ Et cinis glandium fagi.dixit Plinius lib.24.facit mingere lapidem.

¶ Et lũbrici terre.dixit Pli.lib.30.lapidem frãgunt statĩ.

¶ Et Aui.silr dixit.Et Sera.fm Diasc.dixit q fortiter terant ⁊ bibant cũ rob.kyranus tñ dixit q latenter dent.

¶ Et lapilli inuenti in epate apri.Pli.lib.28.q bibiti cum vino lapidem frangunt.

Medicine cũ qualitate singulares agẽtes in lapide renũ sunt.dixit Aui.sicut radix sparagi Dixit Pli.semen eius cũ vino sumptũ vꝫ.Serap.aũt in p° parte simpli.dixit de radice.¶ Et radix rubi.dixit Pli.li° 24.q vinũ decoctionis eius bibitum pñtis iuuamẽti est. Sera.fm Ga.dixit q radix eius frãgit lapidẽ.Et.A.idẽ. ⁊ dixit q flos eius frãgit lapidẽ subtilẽ.¶ Et acetũ sqlle. Mes.in antidot.¶ Et betonica.Sera.fm Gal.Idẽ Macer.Musa.dixit.3.iij.betonice cũ aceto sqllitico ⁊ mellis 3.i.cũ cala lapidẽ frangũt.Dixit Pli.lib.26.qdam betonicã berbenã ⁊ millefoliũ cũ aqua eqs põderibus ꝓ singulari remedio bibere suaserũt.¶ Et pẽtafilon.s.decoctio radicũ eius ꝯferẽs est.¶ Et miliũ solis frãgit lapidẽ.Dixit Sera.fm Gal.⁊ Diasc.⁊ dixerũt in hoc Almã.⁊ circa instans.¶ Et capillus ve.dixit Sera.fm Gal.q frãgit lapidẽ.Dixit Mes.vsus decoctionis eius frãgit lapidẽ.¶ Et saxifragia.dixit Apule.q trita ⁊ cũ vino bibita lapidem frãgit.Et.A.idẽ dixit in p° parte scdi.Circa instans dixit q puluis eius sumat in ouo sorbili.¶ Et aq.i.succus ficle.Aui.¶ Et radix sulle.i.herbe artetice.¶ Et cortex radicũ lauri:vt dixit Pli.lib.24.Dixit Sera.fm Gal.q dantur q̃ttuor medianj corticis radicũ eius cũ vino sumpti lapidem frãgunt.Et fm Diasco.dixit.kirat.9°.Auice. dixit.aur.i.cũ vino odorifero:valent ẽt grana lauri.¶ Et cicer nigrũ ⁊ ꝓprie aq eius.Et qdam addũt.⁊ rubeum.vt Pli.xxij.lib.Gal.p alimento℞.decoctio nigri.⁊ silr dixit Haly.Isaac dixit q frãgit lapidem in renibus ⁊ vesica.⁊ Aui.dixit q decoctio nigri cũ oleo amig.⁊ rafano ⁊ apio frãgit lapides in renibus ⁊ vesica.¶ Et semen altee.dixit Sera.fm Gal.q altea frãgit lapidẽ.Et Auic.dixit.ꝓprie semẽ eius.Et Macer dixit.decoctio radicũ.¶ Et fructus alcharasiemõ inueni expositũ.Sed qdam dicũt q est fructus fraure.Et qdam dicũt q est fructus arboris siluestris qui cũ maturus est:est dulcis:⁊ est in magnitudine parue pile quẽ cerbezolã vocamus nr̃o ydiomate.Et vtriusq3 dictor fructuũ aqua sublimationis inuẽta est ꝑ experiẽtiã ꝯferre in fractione lapidis ⁊ ꝓuocatione vrine.¶ Et gũmi azaroꝛ:⁊ ẽt azaroꝛ ipsum.Nõ inueni expositũ.Et imaginant qdam:q sit gũma ceraso℞ vel aliud sile.¶ Dixit Sera.fm Gal.⁊ Diasc.q gũma ceraso℞ lapidem frangit. Dixit Isaac.cũ vino.¶ Et dixit Gale.⁊ Sera.fm eum q gũmi amig.lapidem frãgit cum rob.¶ Et gũmi pruno℞ silr facit:vt dixit Sera.fm Gal.⁊ Isaac.⁊ cũ vino.¶ Et gũmi pini.dixit Haly.lapidi renũ ⁊ vetẽ ꝓdest.¶ Gũmi quoq3 ceraso℞ pruno℞ ⁊ amigdã.sic dissoluit:calefac vini albi subtilis ciatũ vnum:⁊ in ipso bene calido infunde de siro ⁊ decoque per totã noctem alicuius dicto℞ gũmi.3.ij.vel.iij.⁊ mane aliquãtulũ bulliat donec dissoluat:⁊ cũ dissolutũ fuerit bibat.Et si fuerit cũ eo ardor vrine limsetur vinũ cũ aqua alkekengi aut seminũ cõium frigido℞.¶ Et tribuli ⁊ radix eo℞.Dixit Sera.fm Gal.semẽ agrestis frãgit lapidem in renibus.Et fm Diasc.semen recẽs ꝯuenit lapidi renum ⁊ vesice.Dixit Ignotus.Haly.aũt dixit q valet succus fluuialis ⁊ marini.¶ Et squilla ⁊ acetum eius ⁊ oximel ipsius.Mes.⁊ Auic.¶ Et apium mõtanum:⁊ vocatur smirnion.Dixit Pliñ.lib.20.apium mõtanum sumptum cum vino.Serap.fm Diasco.radix smirnion bibita curat lapidem.¶ Et calamentum.Aui.

¶ Et

¶ Et absinthium. A. ¶ Et cassialiq. A. ¶ Et radix cucumeris asinini. A. ¶ Et xilobalsamū ⁊ carpobals. ⁊ radix eius est fortis valde. ¶ Dixit Aaron. carpobal. violētū est vn̄ si bibaꝛ ex eo sur. i. ꝯfringet lapidem renū cum violētia vehementi. ¶ Et semen malue campestris vꝫ: sicut semen altee de quo dictū est. ¶ Et cardus ⁊ aqua radicum eius. A. ¶ Et scolopēdria dixit Haly. ꝙ frāgit lapideꝫ cocta cū vino ⁊ bibita. Auic. dixit. in renibus ⁊ vesica. ¶ Et capil. ve. dixit Sera. ſm Gal. frāgit lapidē. Mes. vsus decoctionis eius frāgit lapidem. Aui. dixit. sumenꝛ ex eo. ʒ. iij. in aq̄ rafani. ¶ Et apiū. s. domesticū. A. Aliq dicūt ꝙ filipēdula quā dicūt esse speciem apij plus ꝯfert. ¶ Et radix alchebil. A. ¶ Et semē canabis. A. ¶ Et virga pastoris ⁊ ꝓprie romana. A. ¶ Et ciminū cāpestre. A. ¶ Et radix petasilon ⁊ aq̄ eius. A. ¶ Et camepitheos. A. ¶ Et radix sparagi. Sera. p° parte simpliciū. ¶ Et semē rafani. Pli. li° xx°. Sera. ſm aliquos: succus folioꝝ bibitus frāgit lapideꝫ. Et vꝫ succus radicū. s. rafani de abiectis folijs eius. ¶ Et scordeon. A. ¶ Et extremitates vitis albe. i. brionie. A. ¶ Et ruta agrestis. A. ¶ Et baurac. A. ¶ Et dixit ꝙ in fisticis est virtus qua cōminuiꝛ lapis renum.

¶ Dixit Sera. medicine que ꝯferūt ei in cuius renibus generaꝛ lapis ordine p̄: ⁊ sunt que ꝯferūt iuuamētū paruū: ⁊ frāgūt lapidē cū eq̄litate sunt: sicut radix alchebil ⁊ scolopēdria ⁊ semē santur manc ⁊ semē altee ⁊ capil. ve. ⁊ virga pasto. ⁊ cyperi: de qbus dixit Rabi in 22° particu. cyperus hꝫ specialitatē eliquādi dissoluēdi ⁊ frāgendi calculū ⁊ ꝓuocādi vrinā. Et dicūt qdam. colligantꝛ radices cyperi die 17° vel 29° lunari ⁊ coquanꝛ in vino albo: de quo sero ⁊ mane bibat patiens ciatū vnū. Et radix alaschet siluestris ⁊ ciminū siluestre ⁊ semen citrulli ⁊ batece ⁊ aq̄ decoctionis radicū agni casti ⁊ aq̄ ferrarioꝝ ⁊ acetū sq̄lliticū ⁊ aq̄ decoctiōis ficle. ¶ Medicine aūt que ꝑueniūt vsq₃ ad lapidē vesice: lꝫ nō cū virtute forti. dixit Aui. sunt cicer nigrū ⁊ aq̄ eius. Et radix costi ⁊ ipsum costū cū serap. ⁊ bdeliū. s. iudaicū vel de mecha. Dixit Sera. ſm Gal. ⁊ Diasc. frāgit lapidē. Dixit Haly. in renibus ⁊ vesica ⁊ daucus cū aq̄ fistici. Dixit Pli. li° 26° cū vino. Circa instās dixit. vinū decoctionis saxifragie. vꝫ ēt radix eius. ¶ Et de fortibus ſm lapidē renū est camepitheos ⁊ pulegiū. s. ceruinū: vt dixit Sera. Et dixit Aui. extimauerūt qdā ꝙ si sumanꝛ. 70. grana piperis ⁊ optime teranꝛ ⁊ fiāt ex eis septē troc. ⁊ sumaꝛ oī die troc. vnus descēdit lapis. s. a renibus. Iste fuit ignotus. s. liber sine auctore: vt scribiꝛ x° ꝯti. ¶ Dixit Sera. fortiora eis que mōstrauit est lapis q inueniꝛ in spōgia camepitheos pulegiū ceruinū poliū aq̄ ciceris nigri radix sparagi bdeliū de mecha. Antilis dixit. bdeliū arab. ⁊ est illud qd̄ est siccū ⁊ claꝝ. Et semen cyperi egiptij: ⁊ radix cāne ⁊ radix virge pastoris: ⁊ succus qdē fistule pastoris frāgit lapidē renū: ⁊ vinū ēt decoctionis eius: ⁊ cortices radicū lauri ⁊ semē rafani. ¶ Et dixit Sera. ex medicinis que frāgūt lapidē qui est in renibus est lapis q inueniꝛ in spōgia. Et vitrū cōbustū. sup. ⁊ ēt nō cōbustū: vt dixit Almā. Aui. vsū tritū bibitū cū vino ꝯfert valde lapidi renū ⁊ vesice: ⁊ lapis iudaicus ⁊ grana alchab. que est medicina inda ⁊ sanguis yrci ⁊ cinis scorpionū. ⁊ melior ⁊ fortior oībus istis nō ad lapidē in renibus tm̄: imo ad lapidē vesice est auis cauda tremula: est enim ei virtus mirabilis in frāgēdo lapidem gn̄atū: ⁊ in ꝓhibendo illū de quo timeꝛ ne gn̄eꝛ. Et iuuamētū eius ad illū qui indiget eo est duplicatū: q₂ fortasse daꝛ ex ea corpus eius. Et fortasse daꝛ ex cinere eius qn̄ ꝯmisceꝛ cū pipere ⁊ folio indo. Et fortasse accipitur cum vino cocto clari coloris. Et fortasse accipitur confecta cum melle.

¶ Medicine aūt que operanꝛ in lapide vesice. dixit Auic. sunt sq̄lla allia tribuli gūmi nucū apiū montanū calamētū pulegiū radix cucumeris asinini balsamus ⁊ radix eius. Dixit Ras. x° ꝯti. in oleo balsami est virtus magna in cōfringēdo lapidem semen rafani ⁊ aqua radicū eius cyperi scordeō radix lauri ⁊ preputia vitis albe ruta agrestis baurach attramentū piper fex adusta. s. vini vitrū adustū ⁊ sanguis yrci. Et dixit ꝙ fimus colūbi ⁊ fimus galli cōminuūt lapidē. Dixit Misich. x° ꝯtiñ. da qualibet die de stercore cribrato cū sindone: aut de stercore galli cū aq̄ calida. Et silr vꝫ stercus colūbi ⁊ ꝓprie siluestris. Dixit Pli. lib. 30. fimus palūbiliū sumptus vt faba. Et extimauerūt hymacir ⁊ Alchindus ꝙ qn̄ sumiꝛ ex ipso stercore. ʒ. ij. cū. ʒ. i. origani ⁊ q̄tum ipsum est zuccari albi extrahit lapidē oēm. Et qn̄q₃ poniꝛ cū eo piper ⁊ sal ⁊ ꝓprie cū decoctiōe pulegij. ¶ Dr̄ x° ꝯti. si suffumiges lapide laborantē sub vētre suo cū spinis ericij emittet lapidē p̄ vrinā. Dixit Aui. extimāt qdam ꝙ suffumigatio eius qd̄ est sub virga cū spinis ericij facit mingere lapidē: sed hoc est de illis que ego nō verifico. ¶ Dixit Gal. 7° de simplici medi. vinū infusionis gūmi cerasoꝝ sumptū vꝫ ad mūdificationē viaꝝ vrine. ¶ Dixit Dias. gūmi amig. amar. sumptū in potu cū vino ꝯfringit lapidē: ⁊ oleū eaꝝ ꝯfert: ⁊ gūmi cerasi cū vino: ⁊ vꝫ ēt in lapide vesice. ¶ Dixit Gal. 6° de simplici. ꝙ ꝓprietas gūmi cerasi quā scribūt qdam ꝙ frāgit lapidē sumpta cū vino vera est. ¶ Et dixit Cōstant. ꝙ gūmi prunoꝝ siluestriū frāgit lapidē in renibus ⁊ vesica. ¶ Et de ꝯferētibus dixit Sera. est radix feniculi siluestris ⁊ decoctio sisimbrij. Et cōferūt senationes comesti crudi ⁊ decoctio radicum graminis. ¶ Dixit Cōstant. ꝙ succus edere bibitus frangit lapidē. Et dicūt. silr si bibanꝛ nouē bace edere cū vino potētis herba hasucthis vꝫ ipsa ⁊ aq̄ eius: ⁊ silr peratella ⁊ aqua eius bibita. ⁊ de vtilibus est succus scabiose cū bibunꝛ ex eo. ℥. iij. ⁊ silr ē vtilis lachrymus vitis q ꝯgelaꝛ sup palmites cū vino bibit⁹. ¶ Dixit Alex. lachrimatio ramoꝝ vitis lapidē frāgit. ⁊ ex vtilib⁹ est aq̄ sublimationis camedreos bibita. dos. eius. ℥. iiij. ⁊ vꝫ oleū in quo ipsa herba bullierit inunctis ex eo renibus. ¶ Et de vtilibus est ēt succus folioꝝ rafani bibitus. dos. ciatus vnus: ⁊ vtile est qd̄ recipit Sera. ℈. i. seminis petro. siluestris. s. sinoni ⁊ succi ligr. sū. ℈. 5. datū cū vino vel aqua. ¶ Dixit Alber. succū burse pastoris depuratū ad ignem cū tantūdem vini albi subtilis bibere da: q̄m mirabilr facit mingere arenas: ⁊ folia ipsius ēt qualitercūq₃ administrata educūt arenulas. Et qdam dicūt. succus fistule pastoris frāgit lapidē renū. Vinum decoctionis eius silr. Et ego nescio vtrū bursa pastoris ⁊ fistula pastoris sint idem: sed puto ꝙ sic.

¶ Dixit Diasc. decoctio artemisie ꝯfringit lapidē. ¶ Dixit Macer. vrina potata eijcit lapidemq₃ repellit. ¶ Et dixit Diasc. camomilla emittit lapidē per vrinā si bibaꝛ: ⁊ si sedeꝛ in decoctione eius: ⁊ que est floris cineritij coloris est potētior. Et dixit. stercus murris sumptū in potu cū thure ⁊ melle ꝯfringit lapidem. ¶ Dixit Alex. ꝯfert mentastrū ⁊ ꝓprie radix eius: ⁊ cubebe mūdificant lapidē de vesica. ¶ Et herba quidem cataputie siue caputeola que a quibusdam corniculata dr̄: ⁊ a qbusdam herba scorpionaria: si decoquiꝛ in vino albo subtili: ⁊ colaꝛ: ⁊ colature bibiꝛ ciatus vnus facit mingere celeriter: ⁊ gn̄onem calculi ꝓhibet vsus eius per interualla. Dicunt tn̄ qdam ꝙ est austeri saporis: ⁊ vn̄ aliqn̄ nauseam facit. ¶ Dixit Ras. x° ꝯtiñ. sanguis ceruoꝝ ꝯfringit lapidem bibitus: ⁊ sumiꝛ vt sanguis yrci. ¶ Dixerūt qdam ꝙ si semen teraꝛ papaueris albi ⁊ cum decoctione violaꝝ lac extrahatur ⁊ ciatus vnus ipsius lactis mane ieiuno stomaco bibatur in paucis diebus lapidem vesice cōminuit ⁊ per vrinam expellit.

¶ Dixit Ras. x° continē. extimo ꝙ cantarides habēt proprietatem mirabilem: qn̄ excoriant lapidem vehementer dum illum expellāt. ¶ Et similiter dici potest de cicadis ⁊ noctilucis. ¶ Decimo continen. ex libro sine auctore. ℞. corticum ouorum recentium ⁊ da, de eo virtuoso

ʒ.ij.⁊ debili.ʒ.i.cū aq̄ ciceris impatoris: qm̄ mūdificāt in paucis diebus lapidē.⁊ puluis cicadaꝝ dať vtilr cū apozimate nardi ⁊ cinamomi. Et fit aq̄ vitis vtilis in fractione lapidis. ℞.aq̄ vitis lib.i.⁊ īfundanť in ea cātaridaꝝ.ʒ.ij.seminis rafani.ʒ.iij.cordumeni cyperi ⁊ corticuz radicū lauri. an̄.ʒ.i.s.dimittanť sic die ⁊ nocte: deinde colenť ex ea.ʒ.ij.⁊ denť cū vino subtili vel aq̄s diureticis. Et abrotanū dixit Aui.frāgit lapidez in renibus ⁊ vesica. Et berbena dixit Pli.li° 26° valēt folia ⁊ radices. Et cameleūta ſm Aui.frāgit lapidez in renibus ⁊ vesica:⁊ cinis radicū caulis lapidē frāgit. Et cordumeni dixit. A.cū cortice radicū lauri lapidē frāgit ⁊ cubebe. ¶ Dixit Sera.ſm Diasc.folia ⁊ fructus cū vino lapidem frāgūt sumpta. Et ſm Gal. mūdificāt renes a lapidibus. Dixit. A.extrahit lapidez ex renib⁹ ⁊ vesica. Et succus gallitrici dixit circa instās vitio lapidis ꝯfert. Et genestra dixit Mes.frāgit lapidē in renibus ⁊ vesica. Et lapis frāgiť in renibus p radicē lapatij: vt dixit Pli.li° xx°. Dixit circa instās q̄ petreolū est summū remediū lapidis vesice cū bullit in eo lapis lincis ⁊ colatura iniiciť p siringā in vesicā virga prius embrocata cū decoctione malue: lapidē eni ēt ꝯfirmatū frāgit. Et serapinū dixit Hal.minuit lapidē in renibus ⁊ vesica. Pone.v.rof. vel plꝰ de radice rafani in vino albo: vt stēt tota nocte:⁊ mane bibať vinū illud:⁊ itez de mane ponať p totā diē ⁊ bibať an̄ cenā donec lapis exeat: lapis eniz positus in hoc vino cito frāgiť. Dixit Alchin.cōprime radices absq̄ folijs ⁊ da de succo eaꝝ in potu ieiuno stō p dies: qm̄ frāgit lapidē magnū ⁊ paruū:⁊ hoc facit cū ꝓprietate mirabili ⁊ expertū.x° ꝯti.sanguis ceruoꝝ bibitus frāgit lapidē:⁊ modus est sicut sanguis yrci. Succū saxifragie vel apij tolle ⁊ nocte sub diuo pone vt clarefiat ⁊ exbibe p se: est eniz res exp̄ta ⁊ potissima. Et qn̄ saxifragia nō est succosa extrahiť tūc succus ab ea ponēdo eā in succo apij vl' alterius herbe diuretice:⁊ adde paruz aceti:⁊ dimittať sic diu: deinde postea exprimatur ⁊ detur ad bibendum.

¶ Et scias q̄ medicina cōminuēs lapidē oz esse.dixit Gale.x° miemir.abstersiua scisiua preter q̄ manifesteť in ea violēta calitas. Et insup oz esse penetratiua ꝓuocatiua aromatica cū quadā viscositate ⁊ stipticitate ⁊ sedatione doloris: que oēs ꝯdōnes lz in qbusdā medicinaꝝ singulariū repeDianť vel repiri possint: tn̄ pauce sunt ⁊ frequēter nō repibiles:⁊ plime ēt sunt debiles: iō auctores medicinis cōpositis ad hoc magis adheserūt ⁊ docuerūt eas cōponere vt sit efficacis virtutis in cōminuēdo lapidez ponēdo medicinā lapidis frāgitiuā basim in oī tali medicamine cōposito fortificādo eā cū medicinis fortioribus si debilis fuerit: ⁊ postea pmiscere cū illa medicinas frāgētes virtutes supradictas.⁊ p̄ medicinas subtilis sube que faciāt basim penetrare ⁊ puenire ad locū lapidis ne deleať virtus eius i mora trāsitus: sicut sunt piper calamētū euforbiū cinamomū spica ⁊ silia.⁊ 3° medicinas ꝓuocatiuas: vt qđ dissolutuz est p vrinā educāt. Dixit Sera.misceanť cū medicinis que frāgūt lapidē medicine: de quaꝝ ꝓprietate est vt ꝓuocent vrinā grossam ⁊ multā: sicut est radix rubee tinctoꝝ:⁊ cortex radicū capparis. Dixit Antilis.⁊ armoniacū ⁊ silia. Et Aui.dixit.sicut sunt semina cognita vt fenugrecū daucus acorus meu su.asseꝝ ameos cheysin sisileos ⁊ semen agni casti squinātuz ⁊ cordumeni. Subdit Sera.si nō fuerit in corpore humor q̄ sit eijciendus cū vrina: tūc misceanť solū medicine ꝓuocātes vrinā nū preter q̄ faciāt mingere vrinā grossam. ¶ Et qr opz vt medicina cōminutiua lapidis ꝯuenientē morā trahat in loco lapidis vt possint in ipsum agere: iō opz vt cū eis cōmisceanť medicine viscositatē hñtes: sicut mastix ⁊ gūmi arab. Dixit Sera.ꝓijcianť cū istis ēt medicine que nō sunt in nā sua velocis penetrationis: istę figunť ⁊ faciūt tardare medicinā que frāgit lapidē donec agat in ipsam qn̄ ꝓlōgať mora eius. Dixit Aui.tales sunt que sua pinguedine sine grossitie ⁊ sine viscositate.s.multa sunt tarde penetrationis: sicut gūmi arabicū ⁊ dragagātū. Et ex eis ēt que cōmisceň cū medicinis cōminuētibus lapidē sunt medicine stiptice aromatice vt cū sua stipticitate veniāt ⁊ ꝯfortēt instr̄a vrine debilitata ⁊ relaxata ex motu lapidis ⁊ ex medicinis p ea trāseūtibus:⁊ cū sua aromaticitate resistāt venenositati quarūdā medicinaꝝ cōminuentiū lapidē sicut cātaridaꝝ ⁊ siliū ⁊ sint eis sicut bezoar ⁊ sicut spica ⁊ cassiafi. Et stiptice sunt: sicut semē agni casti rosa flos granati sandali squinantū. Et de stipticis aromaticis simul sunt calamus aromaticus been albū ⁊ rubeū macis ⁊ silia. ¶ Et qr quedā medicinaꝝ frāgentiū lapidem sunt alteratiue renū ⁊ vesice cū calitate excedēte: iō miscentur cū eis medicine illius calitatis remissiue ⁊ alteratiue: vt semina cōia frigida alkekēgi ⁊ silia. Et qr qñq̄ ex motu lapidis ⁊ trāsitu medicinaꝝ p instr̄a vrine excitať dolor vehemēs: iō ad dolorē remittēdū aliqn̄ misceň cū cōminuētibus lapidē medicine sedatiue doloris: aut ēt aliqn̄ narcotice. Et ex sedātibus sunt dixit Aui.semē lini ⁊ mucillago eius:⁊ sicut nuces ⁊ auellane pp vnctuositatē ⁊ calitatē tēpatā eaꝝ ⁊ semē altee ⁊ silia. Et ex narcoticis dixit Aui.est sicut siloniū ⁊ silia. Ex his eni oibus predictis medicinis dixit Antilis sit cōpō medicinaꝝ frāgētū lapidē. Et qr talis medicina sic cōposita añ fermētationē eius est diuersaꝝ ⁊ ꝯ̄triaꝝ virtutū. Aui.iō declarauit qūo cum ea possit fieri opatio. Et dixit.cū cōponimus medicinā ſm formā predictā opať virtus nālis in ea.sup.⁊ discernit iter ipsas medicinas ⁊ virtutes eaꝝ. Et vtiť medicinis que sunt ad lapidē postq̄z vsa fuerit illis q̄ faciūt illuc puenire eas: ⁊ tunc vtiť illic liquefactiuis lapidis ⁊ lenitiuis.i.pinguibus viscosis vt pmaneat illic medicina cōminutiua lapidis ⁊ faciāt eā opari. Et cū medicine cōminutiue lapidis fecerint opationē suā euanescūt ⁊ pigrescūt medicine illas ibi morari faciētes: sicut medicine penetrare faciētes euanescunt illico cū illas pduxit ad lapidez:⁊ tūc nā vtiť illis que qđ cōminutū fuerit extrahūt. Aut ēt ipsum lapidē integrū inferius deponūt ⁊ extra educūt:⁊ post hoc vtiť medicinis que ꝯfortāt mēbꝝ:⁊ que vētositatē si qua remāserit: ac ēt derelictā malā cōpl'onē tollūt. Et medicine qdē que calitatē medicinaꝝ remittūt ⁊ malā cōplexionē derelictā:⁊ cum hoc faciūt ꝯ̄ lapidē. Dixit Ras.x° ꝯti.dico q̄ sunt semen melonis ⁊ cucumeris ⁊ ciceris impatoris ⁊ semē calath.⁊ scolopēdria de qua dixit Antilis q̄ est tenuis ⁊ nō hz caliditatē ⁊ ꝯfringit lapidē.⁊ capil.ve. ⁊ limatura ebani vitꝝ sanguis yrci radix rubi: de qua dixit Antilis q̄ cū stipticitate sua hz subam tenuē:⁊ hoc ꝯfrangit lapidē in renibus ⁊ gūmi prunoꝝ ⁊ semen euisci ⁊ radix acetose ⁊ silia.

¶ Et scias q̄ aliqn̄ medicine predictaꝝ virtutū exhibenť nō composite adinuicē: sed separatim vna post aliaz:⁊ hoc maxime qn̄ non habebiť medicina cōposita parata ⁊ non aderit inducia cōpositionis eius: ⁊ tūc danť cōminuentia lapidē: presertim ex eis ea que sunt subtilis sube potentia penetrare vsq̄ ad lapidem: deinde successiue danť ꝓuocātia ⁊ educentia cōminutum.

De compositis

aūt medicinis dixit Iuð. da in potu de metridato ⁊ sanazen. Dixit Aui.⁊ ꝯfectio de scorpionibus ⁊ medicamen de sanguine yrci qđ noiať manus dei:⁊ medicamen thesaurizatum qđ fit de aue caude tremula cū oleo balsami:⁊ medicamen de cineribus:⁊ ꝯfectiones descripte in antidotario Nicolai vt adrianum iustinuz filo antropos litontripon. Electua. dulcis: antidotū emagogum dyaprassium ⁊ nefrocaturticum ⁊ dyaiulsur ſm Mes. ⁊ tyriaca magna ⁊ camerina confectio.

¶ Haly. 6° cap° sui antidotarii. ⁊ electua. cabadi ibidem: ⁊ imperialis confectio. Auice.p̄ tracta.quinti.⁊ confectio gdeniten ibidem: ⁊ confectio chelcite. Serapio 8° cap° sui

bus antidotarij. ℭ Et dixit Sera. in p̄ ca°. medicamen frā/
gēs lapidez expertum sublime. ℞. seminis batece milij solis
vitri vsti ꝛ dauci. añ. partes eq̄les terant̄ ꝛ cribellent̄ ꝛ ↄfi
cient̄ cū melle vel sine melle. dos. sine melle est. ʒ. iiij. cū aq̄
ciceris nigri. ℭ Et dixit. medicamen qd̄ frāgit lapidē in re
Electio de scorpionibus. nibus ꝛ vesica. ℞. pōdus. ʒ. iij. capil. ve. ↄtritoꝝ cū aq̄ apij
ꝛ aq̄ rafani. ℭ Et dixit. ↄfectio de scorpionib⁹ frāgēs lapi
dē q̄ est in vesica. ℞. scorpionū cōbustoꝝ. ʒ. iij. ʒ. gētiane. ʒ.
iiij. ʒ. ȝȝ. ʒ. i. pipis albi ꝛ nigri. añ. ʒ. ij. ʒ. granoꝝ alkekengi
vel radicū. ʒ. v. ʒ. castorei. ʒ. iij. terant̄ ꝛ cribellent̄ ꝛ ↄficiā/
tur cū melle ꝛ reseruent̄ sex mēsibus: deinde administret̄.
dos. in viris. i. ꝑuectis est dauicb. i. in pueris dauicb. ʒ. cū
aq̄ radicū apij. Et posuit ēt Sera. medicamen ex sanguine
yrci bonū ad dolorē renū ꝛ frāgendū lapidē mirabilr̄. Di
xit Theodos. medicīa mirabilis que dat̄ in potu isantib⁹
ad ꝓuocādū vrinā ꝛ mitigādū ardorē eius ꝛ ↄfringēdū la
pidē. ℞. seminis melonis mūdi. ʒ. i. ciceris ipatoris semis
ebar. i. alkekēgi granoꝝ pini bdelij arabici amig. amar. se
minis euisci. añ. ʒ. ʒ. distēpent̄ ꝛ dent̄. Dixit Haly. medica
men qd̄ in renib⁹ calculū frāgit si ibi calor affuerit. ℞. me
dullaꝝ seminis cucumeris melonis ꝛ citrulli. añ. ʒ. v. semi
nis apij. ʒ. ij. seminis fenic. lapidis spōgie vitri cōbusti. añ.
ʒ. i. fiat puluis subtilissimus. dos. ʒ. iij. cū sqngibin. Aliud
eiusdē si calor nō fuerit intēsus. ℞. carpobal. granoꝝ pini
granoꝝ caloti bipātis spongie seminis melonis. añ. tere ꝛ
cribra ꝛ da coclear. i. cū vino aq̄ mixto. Aliud eiusdē vbi
nō est calor. ℞. ȝȝ. ʒ. iij. pipis longi. ʒ. v. gētiane. ʒ. i. castor.
obulos. iij. tere ꝛ cū melle distēpera dispumato ꝛ da ex eo
obulos. iij. ꝛ vsq̄ ad. ʒ. ʒ. post septē mēses. Aliud forte. ℞.
cātaridaꝝ obulū. ʒ. fimi colūbini exagiū. ʒ. cū vino ꝓpina
veteri. ℭ Elm qd̄ hꝫ mysteriū ꝛ historiā: qm̄ opꝫ vt terēs
eū nō hēat supra se aliqd̄ ferreū siue aliqd̄ ferreū: neq̄ in ma
nibus: neq̄ in pedib⁹: neq̄ in caligis aut calciamētis: ꝛ ꝙ
terat̄ res in mortario ligneo ꝛ cū pistello ligneo. Et sic de/
scribit̄ x° ↄti. ℞. seminis zuffere. i. dauci ꝛ apij mōtani ꝛ se
minis cucumeris. añ. ʒ. vi. cassielig. nigre cinamomi spice.
ro. añ. ʒ. iiij. terant̄ bn̄ ꝛ da de eis in potu ad modū viuus
lupini quolibꝫ die cū. ℥. iiij. aq̄ vel ↄficiant̄ cū melle: ꝛ det̄
vsq̄ ad. xxx. dies: hoc eni frāgit lapidē: ꝛ emittit oēs lapil
los paulatī: ita vt emittant̄ in toto: ita ꝙ post eos nō rema
neāt alij neq̄ regnent̄. x° aūt n̄iemir sic describit̄ a Ga. me
dicamen qd̄ frāgit lapidē ad minia ꝛ excernit quousq̄ mū
dificet vesicā ꝛ claꝝ mingat: ꝛ qd̄ plus est: curat: ita vt nō
gn̄et̄. ℞. dauci anisi seminis citrulli petro. mirre. añ. ʒ. vi.
cassiafi. ligne. baccaꝝ lauri cinamo. nardi celtice. añ. ʒ. iiij.
tere ꝛ da vt supius. ℭ In li° aūt egri^m subali sic describit̄
℞. seminis cucumeris cacreos olixatri mirre. añ. aur. vi. x
locassie purpuree cinamomi fu. añ. aur. iiij. tere ꝛ ↄfice cū
melle dispumato ꝛ da ad q̄ītitatē lupini. Qui aūt hoc me/
dicamen cōpositurus est: vt sacrosanctū custodiat ne has
spēs terat nisi in mortario ligneo ꝛ cū pistello ligneo: neq̄
Elm de cicadis. sup se aliqd̄ ferrū hēat in aliq̄ parte sui corpis. ℭ Elm de
cicadis expertū. ℞. cicadaꝝ abiectis capitib⁹ alis ꝛ pedibus
granoꝝ solis seminis saxifragie. añ. ℥. i. pipis galāge cina/
momi. añ. ʒ. ij. ligni aloes. ʒ. ʒ. mellis qd̄ sufficit dat̄ cū ali/
quo syrupo ad hoc ↄuenienti in balneo. ℭ Silib. aūt dixit.
accipiant̄ cicade ꝛ remotis capitib⁹ alis ꝛ pedibus terant̄
cū grano solis ꝛ saxifragia ꝛ det̄ puluis cū apozimate pen
tafilon ꝛ vino. Aliud. ℞. milij solis gario. ȝȝ. cicadaꝝ me/
lano pipis petro. sparagi saxifragie leuistici. añ. partes eq̄/
les mellis qd̄ sufficit. dos. ʒ. ij. cū lacte: vtilius tn̄ dat̄ i pul/
Troci. de cicadis. uere. ℭ Troc. de cicadis q̄ ↄueniūt ad lapidē frāgēdū. ℞.
milij solis pētafilonis seminis vitice. nucleoꝝ cerasoꝝ se/
minis nasturtij petro. alexādri tartari vini albi. añ. ʒ. ʒ. san
guinis yrci cicadaꝝ. añ. ʒ. iij. galange. ℥. i. olei muscellini ꝛ
nardini ꝛ balsamini. añ. ʒ. i. ʒ. succi saxifragie. ʒ. iij. fiāt tro/
cis. ꝛ siccent̄ in vmbra. dos. ʒ. i. x° ↄti. describunt̄ plēs de/

scriptiones in qb⁹ igrediunt̄ cātarides. ℭ Medicamē de
Medicamen de cantaridibus. cantaridibus secretū ꝛ vocat̄ medicina florenti. ℞. metrida
ti. ʒ. ij. balsami. ʒ. i. pulueris. ʒ. cātaridaꝝ in forti aut triū in
qb⁹ abiecta sint capita ale ꝛ pedes ꝛ misceant̄: ꝛ sūt dos. i.
ℭ Elm Gord. validū corpe mūdificato. ℞. cineris scorpio
nis. ʒ. ij. cātaridaꝝ abscisis capitib⁹ alis ꝛ pedibus. ʒ. i. san
guinis yrci cineris vitri cineris radicū caulis nō trāsplāta/
ti cisris caude tremule cineris testaꝝ oui. añ. ʒ. iij. lapidis
iudaici lapidis spōgie lapidis iuēti in felle bouis cypi dau
ci cerui seminis altee gūmi arab. seminis saxifragie milij so
lis sisileos carpob. xilob. capil. ve. q̄tuor seminū frigidoꝝ
añ. ℥. i. ↄficiant̄ cū melle dos. q̄ītū due auellane mane ꝛ se/
ro cū decoctione cretani ꝛ tribuli marini. ℭ Medicamen
ꝓuocās nō fallēs: ꝛ est Haly. ℞. fenugreci cap. ve. ceterach
ciceꝝ nigroꝝ ꝛ croci. añ. bulliāt i aq̄ que potui det̄. Dixit
Macer. ꝙ nullū vtilius medicamen esse credit̄ q̄ꝫ hoc. ℞.
millefol. betonicā ꝛ verbenā pari pōdere ꝛ aq̄ mixta potē/
tur. ℭ Medicamē bonū: ꝛ vt dicūt expertū ad lapidē ꝛ dif/
ficultatē vrine. ℞. cinerez corticū auellanaꝝ ꝛ misceat̄ bn̄
cū gūmi amig. ꝛ ex his sic mixtis. ℞. ʒ. i. ꝛ misceat̄ cū q̄rta
parte sui ex litōtripon: ꝛ cū vino calido bibat̄. ℭ Gēti. elm
ꝓseruās a gn̄one lapidis ꝛ gn̄atū ↄfringēs. ℞. cinamomi
xilob. seminis anisi fenic. macedonici milij solis saxifragie
seminis sparagi liqr. cassieli. añ. ʒ. ʒ. ↄfice cū melle vel zuc/
caro. dos. ℥. ʒ. cū vino subtili i ieiuno. ℭ Alb. bonon. pul
uis faciēs vrinare velociter ↄfrēs in lapide ꝛ arenulis. ℞.
seminis anisi apij feniculi petro. añ. ʒ. i. seminis vitice. ℈. ʒ.
milij solis saxifragie. añ. ℈. ij. cordumeni gētiane. añ. ʒ. ʒ. te
re subtilr̄ adde zuccari ad pōdus oium. dos. coclear. i. cū
vino subtili bis in hebdō. ℭ Dixerūt qdā. tolle sanguinē
yrci epar pulmonē renes ꝛ testiculos priapū ꝛ itestina eius
ꝛ tere ea sil: ꝛ fac īde salsiciā in grosso itestino eius ꝛ coque
ꝛ da ex ea ad comedēdū ꝛ videbis mirabile. s. ꝙ si ifirmus
hēat anulū in manu sua post comestionē triū boloꝝ dicte
salsicie statiꝫ lapis de anulo saltabit ꝛ statiꝫ mingere q̄ret.
ℭ Syrupus cōminuēs lapidez. ℞. succoꝝ rafani saxifra/
gie depuratoꝝ q̄ītitatem quā volueris: ꝛ adde de zuccaro
q̄ītū sufficit ꝛ decoque ad ꝑfectionē. dos. ℥. iij. cū tātundē
aq̄ sublimate ex verbena marie vꝫ in lapide renū. ℭ Syru
pus alius valēs ēt ad lapidē vesice. ℞. radicū apij fenic. pe
tro. añ. M. i. ꝛ seminū coriādez. añ. ʒ. ʒ. milij solis. ℥. ij. saxi
fragie viridis. ℥. i. ʒ. semis endiuie ꝛ lactuce citruli ꝛ cucu/
meris. añ. ℥. ʒ. ameos amomi. añ. ʒ. ij. ciceris ipatoris siue
siluest. cicoree scolopē. añ. M. i. polipodij. ℥. vi. icidant̄ ra
dices frustatī: ꝛ herbe silr̄: ꝛ pistent̄ i mortario cū semib⁹
ꝛ cū pistata fuerit oia grosso mō bulliāt in. ij. lib. vini albi
subtilis ꝛ. ij. lib. aq̄ sil mixtis tādiu ꝙ medietas sit ↄsūpta:
postea colent̄ ꝛ optie exprimant̄: postea tota coladura diui
dat̄ p mediū: ꝛ i vna medietate ei⁹ ponat̄. lib. i. mell' ꝛ syru
pet: ꝛ i alia medietate ponat̄. lib. ʒ. zucc. ꝛ. ʒ. i. ʒ. cātaridaꝝ
ablatis capitib⁹ alis ꝛ pedib⁹ puluerizataꝝ: ꝛ dimittat̄ bul
lire aliq̄ītulū ꝛ colet̄: ꝛ de isto i quo sunt cātarides sumat i
aurora de 4° i 4^m vel de 6° in 6^m die: ꝛ citi⁹ ꝛ tardi⁹ ſm ꝙ
videbit̄ expedire. ℥. i. ʒ. cū. ℥. iij. decoctōis feni. petr. ꝛ alijs
dieb⁹ itermedijs sumat de alio syrupo supradicto i quo est
mel silr̄ cū dicta decoctione: hec eni medicina opat̄ in lapi
dē vesice nō ↄfirmatū: ꝛ post duas sumptiones vel tres re/
mouet fricationē circa testiculos ꝛ loca ꝓxima quas facit
eger pre dolore cū mingit ꝛ mitigat dolorem. Et est hoc si/
gnū ꝙ lapis nō est ↄfirmatus. Si aūt nō mitigat̄ lapis cō/
firmat⁹ est. ℭ Syrupus alius bon⁹ ꝛ vtilis. ℞. milij solis
amomi seminis citri semis sparagi brusci apij fenic. petro.
anisi. ameos dauci sileris saxifragie ꝛ ozimi. añ. ℥. i. semis
endiuie lactuce melonis citruli ꝛ cucume. añ. ℥. ʒ. viol. ca
pil. ve. scolopē. verbene betonice paritarie floꝝ camomille
seminis malue ꝛ altee. añ. M. i. enule acori radicū rafani ꝛ
radicū. v. coium. añ. ℥. i. polipodij. ℥. ij. assari squinanti cor

ticū capparis costi gētiane folij celtice. aā.ʒ.ij.cypi.℥.ß.pi
peris. ʒʒ.cinamomi spice.aā.ʒ.i.triturent̄ grosso mō que
triturāda sunt ꝛ radices incidant̄ ꝛ infundant̄ in aqs sub
limationis camedreos yꝑatelle saxifragie verbene ꝛ pari
tarie.aā.lib.ij.ꝛ dimittant̄ sic ꝑ diē ꝛ noctē:postea coquā
tur lēto igni donec medietas sit ꝯsumpta:tūc ab igne dpo
nant̄:ꝛ cū ceperint īfrigidari manibus in ipsa decoctiōe fri
cent̄ ꝛ colent̄.ꝛ cū lib.iij.zuccari.ꝛ.℥.iij.aceti sqlllitici fiat
syrupus clarificatus:in quo circa finem decoctionis po
natur.ʒ.vi.pulueris cātaridarum amotis capitibus alis ꝛ
pedibus.ꝛ.ʒ.vi.pulueris cicadaꝝ silr̄ preparataꝝ ligati in
petia rara:que sepius exprimat̄ dos.℥.ij.cū aq̄ camedreos
verbene ꝛ saxifragie.aā.ʒ.i.ꝙ si fortius opari nece fuerit:
exhibe cū eo.℈.i.pulueris leporis:aut caude tremule.Sy
rupus alius subtiliatiuus incisiuus aptiuus ꝛ frāgitiuus
lapidis.℞.corticū radicū capparis ꝛ radicū apij ꝛ corticū
radicū rafani.aā.℥.i.enule sqlle dauci ꝛ petro.aā.℥.ß.zuc
cari.lib.i.aceti.℥.iij.ꝛ fiat syrupus. ⁋Decoctio valēs i lu
bricatione lapidis ꝓuocatione ꝛ doloris sedatione. ℞.iu
subaꝝ sebesten caricaꝝ albaꝝ.aā.partē.i.ligri.capil.ve.se
minis altee apij ꝛ fenic. polij tribuli ꝛ ameos.aā.partē.ß.
decoque hec oīa in lib.iij.aq̄ donec redeat ad lib.i.tūc co
la ꝛ da ex ea.℥.iiij.cū.℥.ß.syrupi aceto. ⁋Fuerūt aūt qdā
qui ꝑmiscēt frāgitiua lapidis ꝛ ꝓuocatiua eius cū soluti
uis vētris. Et de hmōi sic cōpositis est ꝯfectio filātropos:
ipsum enī cū dat̄ soluit vētrē:lȝ leniter ꝛ ꝓuocat vrinā dis
soluēdo lapidē. Et vsus hmōi medicaminis est vt statī cū
incipit dolor fiat clystere eductiuū fecū ꝛ vētositatis: ꝛ eo
emisso ꝓuocet̄ vomitus:ꝛ post vomitū exhibeat̄ medica
men hmōi spacio vnius hore vel duaꝝ: nihil bibēdo:aut
paꝝ vini cū calida. ⁋Isti cōposuerūt elm qd̄ vocauerūt elm
saluatoris:qd̄ mox in nocte vna tollit dolorē ſm plim si su
mat̄ ordine supradicto:qd̄ sic fit. ℞.nardi.ʒʒ.piperis albi ꝛ
nigri gari. cinamomi piretri. aā.ʒ.i.saxifragie carpobal.
carui macedonici milij solis seminis brusci cardamomi
macis galāge seminis sparagi hermod. aā.ʒ.vi.dyagradij
℥.iij.turbit polipodij.aā.℥.ij.ß.croci.ʒ.iij.ambre.ʒ.ij.zuc
cari q̄ȝtū suff.fiat elm cū aq̄ sublimationis saxifragie q̄ȝtū
suff.ad distēperandū zuccarū.Et dixerūt. nō tereat quē q̄ȝ
q̄ȝtitas dyagredij:qm̄ acqrit in hoc eīo dispōnes laudabi
les ꝛ mirabiles. ⁋Clystere aūt qd̄ oȝ premitti sic fit. ℞.
brāce vrsine mercurialis malue.aā.M.i.rute paritarie ca
lamēti.aā.M.ß.caricas.x.nu°.serapini.ʒ.iij.surfuris par
tē.i.decoquant̄ optime:ꝛ in colatura ponat̄ mellis crudi
aā.℥.i.ß.bñdicte.ʒ.i.olei camo.anetini ꝛ liliacei.aā.℥.ij.ꝛ
post emissionē inde ad duas horas vel tres fiat vomitus:ꝛ
post vomitū:vt dictū est:sumat̄ elm:post opationē electua
rij mitiget̄ dolor cū spōgia īfusa in decoctione anodinoꝝ
postea inungat̄ cū vng°:qd̄ sic fit. ℞.serapini oppopona
cis bdelij acori. aā.ʒ.i.adipis anatis.ʒ.iij.olei de aneto ꝛ
de lilio de scorpionibus ꝛ de terbentina.aā.℥.i.ꝛ fiat vn
guentum cum pauca cera.

Decoctio valens ad lubricādū lapidē ꝛ sedationē eius doloris.

Clystere qd̄ oȝ premitti anq̄ exhibeatur vslapidem frāgentia.

De cura ꝑ extrinsecus approximata que maxime iu
uāt ad facilitādū exitū lapidis. Dixit Sera.
qñ scimus ꝙ lapis est in renibus fixus in loco vno nō opȝ
vt presumamus sup extractionē lapidis:neq̄ȝ sup mūdifi
cationē eius vel humoꝝ grossoꝝ ibi ꝯtētoꝝ cū medicinis
ꝓuocātibus vrinā aut frāgētibus lapidē:nisi in primis le
niamus ipsuȝ adhibēdo vaporationes ꝛ empl'a cū ceroto
mollificatiuo. Cū hoc tñ opȝ vt haꝝ reꝝ.s.leniētiū ꝛ mol
lificātiū administrationē facias cū vehemēti cautela:qꝛ nō
opȝ vt administratio reꝝ que mollificāt ꝛ leniūt multipli
cet̄ vt nō dissoluat̄ vtus mēbri:ꝛ nō possit expellere a se il
lud qd̄ in ipso est extraneū:aut elōgare ipsum a se:ꝛ opȝ ēt
vt nō tardet̄ in illo:ꝛ ꝓprie si declarat̄ tibi ꝙ aliqd de mā
ꝑuenit ad mēbꝝ ex humore malo in corpore aut mēbro ali
quo in quo sit aliqua egritudo cum mā:sed si lapis non est
retētus in loco vno:sed currit de vno loco ad aliū:ꝛ nō cur
rit ad mēbꝝ lesum aliqd de mā:tūc cōpetit vaporatio cum
spōgijs infusis in aq̄ ꝛ oleo. Et inunctio cū cōpressione for
ti cū eo ꝙ narrauimus:ꝛ ſm hanc formā est ēt effusio olei
rutacei sup loco post q̄ȝ nūcet̄ in eo galāga ꝯtrita ꝛ camo
milla. Et si est illic aliqd ex frigiditate vehementi misceat̄
cū eo castor̄. Et ꝯfert empl'm factū ex ordeo decocto cū ce
reno ꝛ aggregato cū oleo camomellino. Aut factū cū fari
na tritici cū aq̄ oleo sisamino ꝛ sale:qꝛ ꝯfert iuuamētū ma
gnū. Et opȝ vt ꝯtinuet̄ mutatio empl'i hora post horaȝ ꝛ
aggrega:ꝛ nō īfrigidet̄. Aut calefaciamus ipsuȝ exterius
donec remaneat calitas in ipso dū stat sup loco. ⁋Et ad
ministrent̄ ista empl'a inūctiones vaporationes ꝛ effusio
nes oleoꝝ sup stricturā dorsi ꝛ loca vacua ventris ꝛ ylia ꝛ
pecten:qꝛ qñ ista loca mollificant̄ ꝛ dilatant̄ meatus qui
sunt in eis est leuius egressioni lapidis qñ expellit̄ cū vir
tute medicinaꝝ purgātiū vrinā. ⁋Et Ras.dixit in diuis.
hora cōmotionis.s.doloris.s.ingrediat̄ tinā ꝛ inūgat dor
suȝ ꝛ ylia cū oleo achaysim tēperata inūctione. ⁋Et Aui.
dixit.in hoc regimine opȝ attēdere in preparatione lapidis
ad hoc vt eleuet̄ a loco suo ꝛ patiat̄ a medicinis cū facili
tate lubrificationis sue ad inferiora ꝛ exitus. Et ad hoc fa
ciēdū opȝ vt administrent̄ olea mūdificātia.al's.mollificā
tia ꝛ est melius inūgēdo cū fricatione vt adiuuet fricatio
ad penetrationē oleoꝝ. Et ꝯsilr̄ administrent̄ embroce em
pl'a cerota fomētationes ꝛ balnea ꝛ tina mollificātia:verū
tñ opȝ vt ista mollificātia administrent̄ cū q̄ȝtitate que nō
mollificet virtutē ꝛ debilitet expulsiuā:qm̄ ꝛ qñq̄ȝ ex mul
to vsu mollificātium currit ad mēbꝝ mollificatū additio
māe. Facta aūt mollificatione sufficiēti ꝛ nō supflua:tunc
bibat̄ medicamē eradicās lapidē vt facilis fiat sup ipsum
eradicatio ꝛ extractio. Et dixit Aui. pro ꝯseruāda virtute
opȝ vt administrent̄ cū mollificātibus ꝯfortātia ſm can
onū ꝛ ꝓprie cū nō est in ꝯfortātibus ꝯrietas plima ad in
tētionē que est in resolōne.i.mollificatione. Deinde dixit
Aui.stringat̄.s.manu vel fasia mediū.s.vētris ꝛ alkatin.ꝛ
yliū ꝛ pecten vt dilatet̄ meatus desup:aut fricet̄ cū manu:
ꝛ deindē det̄ in potu medicamen cōminutiuū lapidis. x°
tñ ꝯtrā.dixit Ras.melius erit si dant̄ frāgitiua lapidis ol
die post ingressum balnei. Qd̄ cū sumptū fuerit medica
men cōminuēs in potu.dixit Aui.ꝯñr adhibeant̄ diureti
ca:tūc.s.cū extimaueris ꝙ illud medicamen suam ꝑfecerit
opationē:vt qd̄ cōminutū est educāt:ꝛ nō est malū:tunc di
xit. A.vt bibat̄ ēt tūc cassiafi.cū oleo amig.ꝛ succo aliquo
viscoso q fit cū succis diureticis in qbus sunt viscositas ꝛ
lubricatio:qꝛ facit lubricare lapidē.s.cōminutū:ꝛ aliqñ ēt
itegꝝ. Dixit Alex.radix curatiōis lapidis fit ꝑ balnea ꝛ pl
lā ꝛ vnctionē flācoꝝ cū ol'.camomille.ꝛ balneari oȝ in die
ꝑfice.ꝛ oȝ potare res frāgētes lapidē ꝛ res lenificātes dū
fuerit i balneo. Et empl'a fiāt de furfure distēpato in deco
ctiōe camo.in die qetis a pila. ⁋Dixit Ras.i diuis.ꝙ mol
lificātia vt oleū amig.ꝛ decoctio maluaꝝ pñt dari añ exhi
bitionē frāgentiū lapidē ꝛ ēt post.sup.ꝛ ꝯsilr̄ ab eis appro
xiari. Et dixit.ꝑcipiat̄ ei ꝙ saliat post illud.s.post assūptio
nē mollificātiū ꝛ frāgētiū lapidē:aut descēdat de gradu ad
gradū. Dixit Ser.vētosa vacua.i.sine scarificatione qñ po
nit̄ sup loco ꝑmutat lapidē stati ꝑmutatiōe laudabili:ꝛ se
dat acuitatē doloris:opȝ ḡ vt in initio.s.appōnis ei⁹ vl po
nat̄ vētosa ꝓpe renes:deīde post illō faciam⁹ descēdere eā
paulati ꝛ dirigam⁹ eā ad iferiorē ptē ꝛ aduersus grauitatē
s loco i quo sentit ifirm⁹ dolorē. Et. A.ponēs vba Ser.ē.
posita dixit.ex illis q̄ ꝯferūt post mollifi^{um}.aut cū est excu
satio a mollificatione ꝑp illō qd̄ scis de lapide moto iā de
loco suo:qñ.s.nō est vtēdū mollificatiuis:sed ꝓuocātibus
que educāt ipsum sunt vaporatiōes cū spōgia ꝛ sibi silib⁹:
vt filtro īfuso in aq̄ ꝛ oleo.s.cōi calidis:aut cū pāno ꝛ fur
fure.i.cū furfure icluso i pāno lineo. Aut ꝯferūt empl'a ca

Ventosa ꝑposita sup loco ꝑmutat lapidē stati ꝑmutatiōe laudabili.

lefacientia

lefacientia ꝛ viscosa cum oleis calefacientibus: sicut de ruta ꝛ de castoꝛ. fortius opanť q̃ʒ fometatio ꝛ calefactio supradicta: opʒ tñ vt ꝯseruet caliditas emploꝝ: ꝛ hoc vel renouādo ea sepe: vel supponēdo tegulas calefactas eis. Qꝫ si predicta nō suffecerint ꝛ nō fecerint lubꝛicare ꝛ descēdere lapidē: ꝛ sint necēia fortioꝛa: tūc dixit Aui. ponanť vētose vacue sub lapide. i. sub loco lapidis: ꝛ nō sup eo: ꝛ ideo opʒ poni vētosa non sup loco doloꝛis: sed sub eo. Et sit capō doloꝛosa ꝛ cū multo igne: vt attrahat lapidē: ꝙ si attraxerit ipsum: ponanť tūc vētose ab illo loco ad illū qui est sub eo ad inferioꝛa: ꝛ suspēdať ibi inferius vt attrahat lapidē ab illo loco ad inferioꝛa. Et siľr fm gradationeʒ opʒ descēdere ab eo paulatim ad inferius ponēdo vētosas. Uerumtñ in hac pōne vētosaꝝ opʒ obseruare obliquationē emūctorioꝝ. i. poroꝝ vrinidū. Nō enim recte descēdūt a renibus: sed oblique ab eis ꝑueniūt ad vesicā. Cūqꝫ descēderit lapis ad vesicā. i. in eam cessat doloꝛ. ¶ Et dicit Auic. q̄nqꝫ motus ꝛ exercitiū ꝛ eqtatio sup aial iquiete incedēs vt equū troctātē: aut sup currū vehi sufficiūt. Et siľr descēsus p gradus scalaꝝ. Et vt dicūt qdam. saltus sup vno pedū ꝛ ꝓprie sup pede sequēte lapidē: hec enim oia adiuuāt ad descēsum lapidis: que maxime fieri debēt postq̃ʒ administrate fuerint inūctiones ꝛ alia supꝛadicta. Qꝫ si egeť foꝛtioꝛibus empl̄is ꝛ alijs extrinsecis q̃ʒ sint supꝛadicta: tunc dixit Raſ. in diuiſ. emplastrenť cathin ꝛ ylia cū arthetica cartamo ꝛ fenugreco semine caulis ꝛ coꝛtice radicū capparis decoctis. s. in aq̃ vel vino fm dispōnem. ¶ Aliud vtile ℞. succoꝝ senationū ꝛ paritarie ꝛ olei nardini muscellini ꝛ de scoꝛpionibus. añ. ꝛ pone in eis puluereʒ cypꝛi ameos ꝛ eufoꝛbij ꝛ cimices plures ꝛ scarabeos: ꝛ bullire fac ad succoꝝ ꝯsumptionē: postea cola ꝛ cū parte eius fac inunctionē: ꝛ cū alia parte misce duos vitellos ouoꝝ in aq̃ coctoꝝ: ꝛ adde in eis puluerem lapidis iudaici vel spongie: ꝛ cuʒ hac parte si lapis est in vesica emplastra pecten ꝛ virgam: ꝛ si est in renibus renes.

De intentione

ad accñtia. Dixit Raſ. xº ꝯti. ex 6º epyd. excitať aliqñ doloꝛ vehemēs ex repletione venaꝝ ad sanguinē: cuius signū est ꝙ erit doloꝛ vehemētioꝛ cū vacuitate stōi ꝛ intestinoꝝ. Et ꝙ regimen preteritū fuerit ḡnatiuū sanguinis: vñ minue eos: qꝛ inde mitigabiť maioꝛ pars doloꝛis. ¶ Dixit Sera. foꝛtasse sentiūt infirmi doloꝛē in illis qñ attrahiť lapis ꝑ suas vias vrine: ꝛ ꝑꝑ magnitudinē suā ꝛ suā aspitatem non pōt ꝑtrāsire in eis: imo teneť ꝛ stat in eis: ꝛ facit accidere doloꝛē vehemētē: opʒ ergo vt sedemus doloꝛē vehemēteʒ ꝛ administremus sessionem in aq̃ fenugreci altee aneti ꝛ camomille cū qua ꝑmixtū est oleū vt sedeť doloꝛ ꝛ allieuieť lapidis descēsus. ¶ Et. A. dixit. qñ cōmoueť. s. lapis: ꝛ ꝓprie apud vesicā ꝑꝑ magnitudineʒ eius: aut ꝑꝑ dētes. i. ramos in ipso ꝛ fracturā rasicationis ꝛ asperitate excoꝛiātē efficit doloꝛē vehementē: q̄nqꝫ pose est vt sit cū balneo ꝛ tina sedatio eius. Cum tñ supfluūt. s. balneū ꝛ tina mollificāt. s. ꝛ debilitāt mēbꝛa ipsa: qꝛ redit doloꝛ vehemēs post horam. ¶ Dixit Gal. vt ostēdiť xº ꝯti. directa cura est ꝙ incipe de hes qñ excitať doloꝛ cū pilla ꝛ fricatione flāci ꝛ veretri cū oleo ꝛ aq̃ tepidis vt larga fiāt ꝛ ꝓprie veretrū: qm̄ si sic factū fuerit erit magis ꝯueniēs ꝙ nō retineať in eis: ꝛ neqꝫ in veretro. ¶ Et ex mitigātibus doloꝛē vtilibus est fometare locū cū filtro vel spōgia infusa in decoctione camomille meliloti altee ꝛ fenugreci ꝛ aneti: ꝛ post ungaťlocus cū oleo de aneto ꝛ de scoꝛpionibus. ¶ Aut cū vnguēto hoc qd̄ ꝯfert in dispōnibus frigiditatis. ℞. serapini bdelli opoponaci. añ. anť. ij. adipis anatis. ʒ. iiij. terbentine. ʒ. i. s. ꝛ cōponanť. ¶ Aut fiat empl̄m hoc. ℞. rute viridis. M. i. vel seminis eius. ʒ. i. cimini baccaꝝ lauri. añ. ʒ. ij. teranť ꝛ cū melle ꝛ fiat empl̄m: ꝛ eʒ eni vtiľr cū ibi admixta fuerit vētositas. ¶ Et solis paritaria calefacta sup tegula irrogata aceto posita sup loco dolenti tollit doloꝛem in dispōne media. ¶ Ungm̄ aliud vtile. ℞. in dispōne frigida olei liliacei keyrini vulpini ꝛ adipis vulpis. añ. cere modicū. ¶ Aliud vtile in dispōnibus calidis. ℞. olei amigd. dul. camomille aneti mucillaginū altee seminis lini fenugreci. añ. ʒ. ij. butiri recētis adipis anatis galline ꝛ poꝛci recētiū ꝛ cere albe añ. ʒ. i. ¶ Empl̄m ad idem ꝯueniēs. ℞. radices euisci tassi barbassi capil. ve. recētis camomillā ꝛ decoque cū oleo de camomilla: fac empl̄m. ¶ Dixit Sera. si doloꝛ sedať cum vapoꝛationibus ꝛ alijs: tūc opʒ vt mēsuremus ꝛ ponderemus inter intētiones ꝛ horā administrationis eaꝝ mēsuratione artificiali donec si ꝓlongeť doloꝛ ꝛ ꝑseuerēt ꝓlōgemus ꝛ nos administrationē supꝛadictoꝝ sedātiū doloꝛeʒ. Et si ꝓlongaťdimissio doloꝛis: tūc fm q̃ʒtitatem dimissionis illius redimus ad administrationē medicinaꝝ lapidē frāgentiū ꝛ ꝓuocātiū vrinā donec egrediať lapis. Si tñ cū curať lapis cū istis medicinis ad lapidē multiplicaťdoloꝛ tūc rectius est dixit Aui. vt abstineať ab illis. ¶ Dicūt qdā ꝙ aq̃ dactiloꝝ frequēter bibita doloꝛem nefreticoꝝ sedat. Et dicūt vltimū foꝛe dare in potu succū arnoglose turbidū: sicut expꝛimiť in q̃ʒtitate ciati vnius cal'm: naʒ dicūt ꝙ subito sedat doloꝛē a lapide vel a renulis cātuʒ. ¶ Et dixit Aui. de illis que iuuāt in hac hoꝛa. s. foꝛtitudinis doloꝛis est administratio vomitus: qꝛ diuertit ꝛ minoꝛat māis coartātes lapidē: ꝛ q̃re ꝓuoceť in dispōne replōnis: ꝛ aliter nō. Nā tūc foꝛtasse nocet trahēdo lapidē ad supioꝛa: ꝛ retinēdo ꝛ ꝓhibēdo ipsuʒ a descēsu ipsius. ¶ Dixit Aler. clysteriza cū lenibus mitigatiuis doloꝛis ex decoctione fenugreci furfuris malue ꝛ oleo camomillino. Et si fuerit illic calitas vehemēs tūc ordeo excoꝛticato ꝛ viol. ꝛ malua: ꝛ sco surfure ꝛ camomilla: qm̄ dixit Auice. in lenificatione nāe est alleuiatio ꝑīma: ꝛ sedatio doloꝛis. Uñ dixit Sera. si restringať nā opʒ vt solliciti simus in lenificatione eius ꝛ vt nō ꝑueniat infirmus ex difficultate doloꝛis lapidis qd̄ teneť in vijs vrine ꝛ in vesica ad difficultatē vehemētem ꝛ sincopim ꝛ penā laboꝛiosam pꝛe duritie lapidis. Et ponamus solōnē eius p clysteria: qꝛ illi infirmi nō tolerāt administrationē medicinaꝝ solutiuaꝝ. Uñ dixit Aui. in hoc casu nō est senita ad administrandū catarticū: qm̄ ledit ꝛ nocet p id qd̄ facit descēdere desup. Lenificeť ergo nā clysteri vel suppositoꝛio. Uerumtñ suppositoꝛiū dixit Auic. est amicabilius mihi. Et si administreť clystere nō sit magnū. i. multe q̃ʒtitatis qd̄ coartet: ꝛ doloꝛem faciat. Et ꝓpterea suppositoꝛium est melius. Clystere tñ cū in eo ponunť adipes ꝛ vnctuosa: vt bꝛodiū pulli: ꝛ virtutes mollificātes facit cū lenificatione vētris lenitatē: ꝛ frāgit doloꝛē: ꝛ adiuuat ad extractionē lapidis. Dixit Sera. sit clystere ex lenibus in qbus effundiť oleū sisaminū ꝛ adeps galline recēs aut sile: qꝛ mollificāt coꝛpoꝛa: ꝛ ampliāt poꝛos eoꝝ ꝛ cursus eoꝝ. ¶ Clystere ꝯueniēs sic sit in dispōne frigida. ℞. fiicle mercurialis altee camomille caricaꝝ fenugreci. añ. decoque: ꝛ adde cassiā ꝛ mel ꝛ oleū amig.: ꝛ adipē anseris vel anatis ꝛ sal. sed si adesset pūctio ꝛ acuitas: extolle violariā ꝛ maluā oꝛdeū mūdū semen lini caricas ꝛ fenugrecū ꝛ decoque ꝛ adde cassiā ꝛ mel violaceū adipē galline butiꝝ recēs ꝛ oleū amig. dul. sedat eni doloꝛē ꝛ iuuat ad descēsuʒ lapidis. ¶ Dixit Sera. si cognoscis ꝙ cum lapide sit vētositas grossa retēta que addit in doloꝛē: tūc cōmisce cū medicinis que ꝯueniūt lapidi medicinas que soluūt vētositatē: sicut rutā ameos anetū anisū ciminū charuī nigellā ꝛ silia. Et ē pose vt qñ ꝑmisceanť ista ꝑmisceamꝰ cū eis farinā decoctā ꝛ faciamꝰ ex eis empl̄ʒ. Et est pose ēt vt decoquanť ista cū aqs ꝛ oleis cū qbꝰ rectificanť empl̄a que dixius. Et vt demus ēt ea ad bibēdū cū gelēiabin de melle. Et dixit Ser. mel cū aq̃ dulci in iceptione sedat doloꝛē accñtē ꝑꝑ lapidē i renibꝰ ꝛ vesica. sʒ post paululū fit foꝛtis ꝛ difficilis doloꝛ: ꝑlꝰ ꝛ coꝛroboꝛať: qm̄ mel cū aq̃ calafa mollificat mēbꝛa lesa

[illegible] fiāte reple xiōe multa aliter de [illegible]

propter illud ergo qñ volumus administrare hoc: opꝫ vt administremus illud cũ cautela vehemẽti in eo qđ est iter dies cũ embrocis factis cũ oleis de ꝓprietate: quoꝝ est vt seruẽt virtutẽ in mẽbro: sicut est oleũ de lilio ⁊ de alchãna qñ coquet̃ in eis vtrisq; spica. ⸿ Dixit Sera. si dolor est vehemẽs ⁊ non quiescit ꝑ administrationẽ predictoꝝ redimus ad res que sũt cũ corticibus papaueris iusquiamo ⁊ opio: ⁊ miscemus ex eis in emplis deforis. Et damus ẽt in potu ex medicinis lenitiuis cõpositis in qbus cadunt iste medicine: sicut filoniũ ⁊ filia. ⸿ Et Aui. dixit. si dolor fuerit ex illis qui nõ remouent̃ penitus: tunc nece est dare in potu narcoticũ: ⁊ tyriacã non antiquã: sed ad nouitatẽ declinantẽ in qua est adhuc virtus opij remanẽs: nã pluribus ꝓfert modis. s. ex parte tyriacitatis: ⁊ ex parte ꝓuocationis: ⁊ ex parte cõminutionis lapidis: ⁊ ex parte stupefactionis doloris. Et administramus stupefaciẽtia ſm regulam dictã in exhibitione eoꝝ que est incipe a leuiori. ⸿ Et qñq; dixit Aui. adiuuat in diebus. s. aliqbus. s. ad dolorẽ vẽtositas in renibus: aut in intestinis coarctãs lapidẽ: qre opꝫ vt tũc intẽdat̃ ad ea que frãgũt vẽtositatẽ: sicut ad rutã ⁊ alia supradicta dãdo ex eis in potu cũ aq̃ mellis ⁊ ponẽdo in clysteri: aut in emplis vel cerotis. ⸿ Dixit Aui. cũ videris inflãmationẽ. s. vẽtris ex retẽtione vrine ꝓuocabis tũc. s. vrinã. ⸿ Et Ras. dixit in diuis. qñ sequtur lapidẽ minctus sanguinis curat̃ sicut inferius in suo cap° dicet̃.

⸿ Dixit Aui. lapis vesice idiget medicinis fortioribus q̃ lapis renũ: q2 vesica est frigidior: ⁊ q2 est lõginquior: ⁊ q2 lapis eius est vehemẽtius ꝯfirmatus ex vehemẽtia coagulationis: ⁊ factus est durior ⁊ minus patiẽs a medicinis. Et succus lumiaꝝ sumptus ⁊ ẽt iniectus in vesicã est fortis in frãgendo ipsum: vel in mollificãdo ipsum vt obediẽs fiat actioni medicinaꝝ. Et succus herbene dicũt qdã iniectus sepe in vesicam est potẽs in fractione lapidis eius: cuius signũ est q2 succus eius positus de sero in mortario lapideo mane fractũ inenit̃. ⸿ Et sanguis vulpis recẽs tẽperatus cũ vino albo frãgit lapidẽ vesice. Dicũt qdã. q2 si lapis in sanguine vulpis ponat̃ dissoluit̃: vꝫ ẽt ab extra inunctus dũ adhuc est calĩus pectini ⁊ circũstantiis. Et plus vꝫ iniectus in vesicã. Ego aũt feci in puero frõtis fieri cũ eo calo fricari sup pectine eius q̃diu ꝑmansit sanguis ille calĩs: ⁊ dissolutus fuit lapis vesice eius: ⁊ minxit vrinã turbidã: ⁊ liberatus fuit. ⸿ Dixit Haly. sume vitri qđ nunq̃ fuit in vsu vsti ⁊ calculi spõgie ⁊ lapidis iudaici. añ. ʒ. i. scolopendrie gũmi prunoꝝ. añ. ʒ. ij. dos. ʒ. ij. cũ squingibin. ⸿ Dixit Ras. in diuis. medicamen frãgẽs lapides sua ꝓprietate mirabili. ℞. cineris scorpionũ lapidis spõgie. añ. partes. i. dos. ʒ. i. cũ vino albo subtili. ⸿ Et dixit x° ꝯti. medicamẽ frãgens lapidẽ in vesica. ℞. vitꝫ albũ ⁊ trita cũ: ⁊ extrahe eũ ꝑ cindetũ: ⁊ assa cũ cũ clibano ꝑ ignem violẽtũ pluries: deinde. ℞. ex eo. ʒ. x. ⁊ de scorpionibus vstis. ʒ. v. ⁊ de seniculo ⁊ sãguine yrci. añ. ʒ. i. ⁊ de fimo colũbi. ʒ. iij. ⁊ de dauco. ʒ. v. aggregent̃: ⁊ det̃ eis in potu. ⸿ Dixit Alber. ℞. succi tassi barbassi. lib. i. gũmi cerasi gũmi pini gũmi pisci. añ. ʒ. iiij. misceant̃: ⁊ in q̃tuor diebus sumant̃. Et dixit. ℞. cardamomi. ʒ. i. corticũ radicum lauri. ʒ. ij. puluerizat̃ ⁊ detur cũ vino. ⸿ De iniiciẽdis aũt in vesica per siringiam est oleũ de scorpionibus. Et balsamũ in eã iniectũ lapides in ea frãgit. ⸿ Dixit Ras. xi° ꝯti. de cura cõpendiosa: vtilior cura erit ꝑ frequẽs balneũ factũ quolibet die bis aut ter. Et balneũ fit dixit Almã. tina in qua decocta sint folia caulã ⁊ filia. ale. sulla ⁊ berungat ⁊ mentastꝛ. ⁊ fimus colũbinus ⁊ medulla seminis croci ortulani. sup. ⁊ folia agni casti ⁊ capil. ve. ⁊ opꝫ vt ponant̃ in ea aliq̃ stiptica vt nõ superfluat mollificatio: ꝓp qđ dixit Sera. opꝫ vt sedeat infirmus in aq̃ in qua decocta sint anetũ mellilotũ camomilla semen altee fenugrecũ spica capil. ve. folia agni casti semen lini virga pastoris sãsucus ⁊ rose. Et fomẽtamus locũ cũ qbusdam oleis: ⁊ linimus linimẽtis que fiunt cum cera ⁊ adipibus. Et fortasse liquefacimus galbanũ ⁊ picẽ armoniacũ in qbusdam oleis ⁊ linimus cũ eis. Et melius qđ administrat̃ in his est bdeliũ de mecha. ⸿ Dixit Sili. in flãticis ⁊ pinguibus petroleũ iniectũ in vesica est potẽs: sed in colericis ⁊ extenuatis: ⁊ maxime calĩm nõ iniiciat̃ tañ tñ q̃ aliquid iniiciatur cum argalia in vesicam virga est mollificanda cum vnguentis.

⸿ Dixit Ras. in diuis. cũ medicatus fuerit ꝑ mensẽ cũ medicinis: imittendo ẽt oleũ de scorpionibus in vesicã ⁊ non alleuiat̃ ⁊ non egredit̃ in vrina arena: scias q2 lapis est durus planus nõ obediẽs fractioni: qre tũc opꝫ vt curet̃ cum ferro. s. ꝑ incisionẽ. Et non opꝫ vt dimittat̃ diu: qm̃ ꝑducit egrũ ad ethicam cũ assiduatione doloris. ⸿ Dixit Almã. cũ lapis magnus fuerit non est aliud remediũ: nisi vt locus incidat̃ ⁊ extrahat̃: vñ Sera. dixit. illis in vesicis quoꝝ generat̃ lapis magnus: ⁊ nõ sufficit in eis administratio medicinaꝝ frãgentiũ lapidẽ: opꝫ vt curent̃ cũ ferro. ⸿ Dixit tñ Misusan. x° ꝯti. noli scindere ꝓ lapide vesice: nisi prius biberit de aq̃ nãlis balnei: qm̃ in maiori parte lapidem cõfringit: qđ nisi hoc feceris nõ ꝓcedas ad scindẽdum. Ait Ras. dico nõ sunt equalia oĩa nãlia balnea in hoc: sed meliores sunt aq̃ sulfuree ⁊ salis armoniaci. Aluminose aũt in qbus dñat̃ stipticitas nõ sunt bone. ⸿ Fiẽda est ergo incisio cũ cautela. Naꝫ si facta fuerit ꝯ debitũ sequtur fluxus sanguinis: aut fluxus vrine frequẽs: ⁊ deficit inde gñio: qm̃ si scissio ceciderit sup vasa spmatica deficiet gñio: ⁊ si ceciderit in parte neruosa vesice nõ adherebit: ⁊ si ceciderit sup arteriã sequet̃ fluxus sanguinis. Qui tñ cognouerit ꝑ anothomiã loca predicta nõ errabit in incisione: ⁊ nõ sequtur aliqđ de predictis. ⸿ Dixit Sera. si accidat illuc apa ⁊ timeamus ex ipso timorẽ magnũ: tũc opꝫ vt administremus ꝑforationẽ in loco qui est inter testiculos ⁊ anũ ⁊ intromittamus in locũ ipsius cãnulã ⁊ faciamus vt currat vrina in ea. Et silr etiã qñ accidit expressio vrine ex ꝑcussione: aut re alia que ꝯsequtur ipsam donec ꝯhibet cãnula virge ⁊ attrahatur donec currat in ea vrina: tũc opꝫ vt ꝑforet̃ ⁊ dimittat̃ in loco cãnula donec sanet̃ illud qđ est in circuitu loci: ⁊ sit cursus vrine assiduꝰ ex ea: qđ est: q2 opꝫ vt administremus oĩ ingenio ea que ꝯtra sunt istis causis ex qbus timetur perditio viuoꝝ: ⁊ eligamus vt viuat homo in qualibet parte malis: ⁊ non moriatur statim subito.

⸿ Dixit Sera. si opilet os vesice aliqđ ⁊ nõ currit vrina ex eo: tũc opꝫ vt mittamus in foramine virge aliqđ qđ est intus equale ei in magnitudine. Et impellat̃ cũ eo donec expellat̃ illud qđ opilat ipsum. Sed añq̃ itromittat̃ opꝫ vt summergamus vereтꝝ in aq̃ calida ꝯcussa cũ oleo donec fiat introitus eius facilis absq; labore. Si ĝ ꝯtingat q2 lapis vesice vel q descẽdit ex renibus ingrediat̃ collũ vesice: ⁊ pre magnitudine sua vel situ trãsuerso nõ possit trãsire ꝑ vgã: neq; egredi: ⁊ remanẽs in illo opilet ⁊ ꝓhibeat̃ egredi vrinã ⁊ dolorẽ faciat opꝫ vt de collo remoueat̃ faciẽdo ipsũ redire in vesicã. ⸿ Dixit Gal. ꝑ de iterio. pueꝛ lapidẽ i collo vesice hñtẽ facies resupine iacere: ⁊ eleuatis pedibꝰ. s. cũ cruribus ⁊ coxis magis toto corpe hac illac moueat̃: tũc eñi fortasse lapis ille de vrine aditu egredit̃: ⁊ cũ sic feceris ꝑcipe vt exprimat se si posset mingere q2 si nõ: puer 2° ⁊ fortius cõmoueat̃. ⸿ Dixit Ras. x° ꝯti. cũ fuerit lapis i collo vesice expedit q2 iaceat ĩfirmus sup dorsuꝫ suũ ⁊ eleuent̃ eius pedes ⁊ ꝑcutiat̃ cũ vola manus sup radicẽ veretri postq̃ extẽsum fuerit vereтꝝ ad sursũ ⁊ sup alias ptes oẽs cũ violẽtia qm̃ remouebit lapidẽ de collo vesice. ⸿ Et. A. dixit. qñq; alleuiat illũ. s. difficultatẽ mingẽdi icuruatio lapidosi sup genua sua. Et qñq; alleuiat cũ cõmotio mẽbroꝝ suoꝝ adinicẽ. Et qñq; alleuiat̃ ꝑ itromissionẽ digiti in anũ ⁊ remotionẽ lapidis cũ eo a meatu. Et qñq; alleuiat̃ ꝑ figuras alias cõpressionis ⁊ expressionis ⁊ resupinationis ⁊ icuruationis

quas

Narcotica et stupefacientia: qñ ⁊ qño sint administranda.

Medicinẽ appropriata lapidi vesice.

Qñ sit extrahẽdus lapis vesice cũ ferro ꝑ icisionẽ ⁊ q2 fieri oꝫ cũ cautela

Quid ẽ faciendũ cũ sit difficultas vrine a lapide vesice igrediẽte collum eius.

quas experimentū inuenit. ¶ Cū aūt nō cōuenit istud ⁊ strāguria permanet. Dixerūt Gal. ⁊ Auic. ⁊ alij necesse est argaliā fieri .i. itromissionē siringe: ⁊ cum ea remoueaṫ lapis a meatu ad fundū vesice. Dixit tñ Auicē. q̄ si difficilis fiaṫ intromissio siringe meli⁹ est vt non elaboreṫ in itromittendo eā cum conanime. sup. sed fiāt alia supradicta. ¶ Et vt dixit Antilis. q̄ mingit iuxta has formas vna est: vt eqtet super aial nuduz .s. a sella extendēdo ventrē suū sup spinale eius duz fuerit plicat⁹. Alia est vt ponat genu sup genu restringēdo anhelitū ad se iuxta posse: vñ necessario collū vesice cogeṫ ad expellēdū lapidē retrorsuz. Alia est vt ponat vn⁹ pedez super patientē ⁊ cōprimat ventrē suū ad sursum ducēdo inferiora. Alia est vt ponat vn⁹ manus suas sub genib⁹ patiētis ⁊ appropinquet ea .s. genua ad pect⁹ suū: qm̄ cū his reb⁹ loc⁹ fiet exitui vrine sup eos. Et aliqñ dixit Almā. si ceciderit lapis in virgā ⁊ obstructionē fecerit: tūc aq̄ calida ab alto distillādo ei supfundaṫ donec rubere videatur: deinde oleū tepiduz guttatim superijciaṫ ⁊ fricet. Et si necesse fuerit ad exteriora fugaṫ: ex hoc enim mouebiṫ lapis ⁊ exibit. ¶ Dixit Ser. ingenietur ad egressionē ipsius ⁊ ipsius attractionē cum alchatir minuto .s. subtili. Dñt q̄dā. est instrm̄ subtile non rotūduz curtū: sed habēs aliquā latitudinē qd̄ imittitur p foramē virge cū ingenio. vt transeat inter supficiem virge itrinsecā ⁊ ipm̄ lapidem: ita q̄ ptranseat lapidē: postea leuiter cōmouēdo cuz eo lapidem inclinata virga moueaṫ lapis ad anteri⁹ donec exeat. ¶ Qz si lapilli fuerit magnitudo: aut fuerit angulosus ramosus vel exierit in latitudie: tunc necesse est. dixit Almā. vt virga fz lōgitudinē inferi⁹ icidaṫ ⁊ extrahaṫ. Dixit Theodosi⁹ qñ fit icisio fiat prius ligatio post lapidē .i. retro lapidem ne reuertaṫ retrorsum extendēdo pellez vsq̄ ad caput veretri ⁊ ligeṫ sicvt qñ virgā aperim⁹ conuertaṫ pellis ⁊ coopiatur vulnus. Dixit tñ Ser. ab hoc .i. ab hac incisiōe si nō est necessitas eius ꝯstringens ꝑpter alterationē suam super pditionē: opz vt abstineam⁹ ⁊ caueamus illud: nisi cogat nos res magna ⁊ labor difficilis: qz fm̄ plm̄ cōuertitur loc⁹ fissure q̄ est in cursu vrine in fistulatū: ⁊ ex ea exiet vrina. Dixit Ras. in diuisionib⁹. cū egrediṫ lapis in vrina tūc est incolume. Et plm̄ hoc accidit cuz lapis est lenis puus. ¶ Albumasui dixit. sabibasim est auis que sic vocaṫ in frācia: cui⁹ intestina coquanṫ ⁊ desiccētur postq̄ fuerint lota ⁊ coquātur paulatim ad confringēdū lapidem.

¶ De preparatione quarundam medicinaruz ingredientiū in cura lapidis. Cap. xix.

Preparatio cātaridaruz. Amoue ab eis caput alas ⁊ crura ⁊ pista eas bene: deide ꝯfice cuz gūmi ara. ⁊ dragagāto solutis in aqua ⁊ fac troc. ⁊ sicca i vmbra: ⁊ siccatos iterū pulueriza ⁊ iter cū eisdē cōfice troc. ⁊ siccare sic facies tertio ⁊ quarto. Cum vo volueris hos troc. administrare pulueriza ⁊ inuolue puluerē in oleo amigd. dul. ⁊ da. sic enim sumpte nō nocent renib⁹. Et eodē modo preparantur cicade.

¶ Et noctiluce sic ꝑparenṫ. Amoue ab eis capita ⁊ desicca eas in vase eneo: ⁊ desiccatar vnam pulueriza ⁊ dabis eam in potu quolibet die vnā cum aur. ij. aque in qua infusum fuerit dragagantum.

¶ Preparatio fimi colūbini. dixit Zoar. nutrianṫ colūbe rubee pane in quo sit positū semē feniculi. Et tolle de fece eorū q̄ntuz volueris: ⁊ adde ei tātūdem cinamomi ⁊ icorpora cū syrupo de sqnāto. Et detur quolibet die cū tyriaca scorpionū an̄. nā mirabiliter cōminuit lapidē ⁊ educit. Alij dicunt q̄ colūbe nutrienṫ scie lini: ⁊ stercus eax infundatur in aceto ⁊ desiccetur. Et alij dicūt q̄ accipiaṫ sterc⁹ columbinum antiquum ⁊ teratur ⁊ conficiatur cum dicto oleo ⁊ siccetur ⁊ sic iterum fiat tertio. deinde tolle ea ⁊ infunde in vino veteri: quod sit tante quantitatis q̄ cooperiat petras in qua sunt: ⁊ da ex dicto vino quolibet die. ℥. ij.

¶ Et de cauda tremula. dixit Paulus frāgit lapidē desiccata absq̄ plumis pedib⁹ ⁊ alis. hec eniz auis est laudabilis valde. ⁊ si salitur ⁊ si frequēter comedaṫ ⁊ vritur cum plumis suis duṁ est viua ⁊ datur de cinere eius cum pipere ⁊ folio indo cum aqua mellis.

¶ Sāguis hirci. dixit. A. melior est q sumiṫ in hora in qua coloraṫ vua .s. de mēse augusti: qz tūc sāguis est acutior. Q̄re q̄ ollā vnaz ⁊ ablue eā aq̄: ita vt ab ea remoueaṫ qd̄ in ea est de nā terreitatis ⁊ salsedis ⁊ si fuerit lapidea erit melior deide decolla hircū q habeat q̄ttuor ānos: alij āt dicūt tres supra illam ollā: ⁊ dimitte sanguinē ei⁹ pmū ⁊ vltimum currere .s. extra ollā. Et assume mediū tantū: qz calidior est ⁊ purior: eo q̄ a corde ꝓcedit: deinde dimitte eū donec coaguleṫ: deinde incide coagulatū in frustra parua de qb⁹ facias troc. quos pones supra rethe aut pānū mundū ⁊ spge eos ad solē sub diuo .i. sub aliquo cooperimēto: vndiq̄ sine parietib⁹ vt sol pueniat ad sāguinē exiccandū post dorsale defendēs eū a puluere. Et dimitte eox tādiu donec exiccatio eox vehemēs fiat in loco ad quē res nullo mō ptingat. Et cōserua troc. Et cū volueris eos in potu tribuere dabis coclear .i. in vino aceti. al'. in aceto vini: aut in aq̄ apij mōtani in hora getis doloris: ⁊ videbis mirabile. Nō dz aūt dari in hora doloris ne m. im multā moueat in hora doloris.

¶ De cinere scorpionū dixit Auic. meli⁹ ē vt linias vas sile vrinali spissuz luto sapiēte: deinde ponas in ipso scorpiōes ⁊ dimittāṫ in furno calido .s. a quo extract⁹ sit panis nocte vna ad min⁹. Alm. dixit. horis sex: ita tñ q̄ nō pueniāt ad summū in adustiōe ⁊ mane remoueanṫ. Et vitreū vas melius est q̄ terrenum exiccans: ⁊ accipiens virtutem ab eis.

¶ Et cinis vitri sic fit. dixit Aui. si igniaṫ sup coeleariū ferreū: deide teraṫ ⁊ cribelleṫ: deide ponaṫ sup aquā fabax: ⁊ ondetur ea qd̄ de eo calcinaṫ .i. nō est bene tritū. Et hoc reliquū iter bene teraṫ donec pulueriзeṫ totū: deide teratur sicut attomi ⁊ detur de eo aur. vnus. in. xij. aureis aque calide. al's. in. xij. diebus cuz aqua calida .s. quolibet die aur. j. ⁊ hoc est melius q̄ vitrū solū attritū absq̄ adustione. Et meli⁹ est quod fit de vino albo claro.

¶ De cinere aūt leporis. dixit. A. q̄ de eo sumunṫ sūt caput ei⁹ ⁊ extrema exiccata in sole in vase eneo de quo sumūṫ in potu. ʒ. ij. Et dixit. aq̄ ei⁹ .s. elicite p sublimationē sūt vehemētis resolōnis. Dñt aūt qdā q̄ illud qd̄ plus valet de lepore est caput ei⁹. Et alij dñt q̄ lepus viu⁹ dz decollari: ⁊ in sanguie suo inolui ⁊ sic vri: vritur aūt sicut scorpiones. Et alij dñt q̄ lep⁹ dz sumi viu⁹ ⁊ viu⁹ dz in aceto mergi donec moriaṫ: ⁊ sic mortu⁹ dz itegre cōburi. Et alij dñt q̄ solus sāguis leporis dz sumi ⁊ cōburi ⁊ dari in potu cū reb⁹ ꝯfortātibus renes ⁊ vesicā ne ledanṫ ab eo. supra autez dictum fuit q̄ dz accipi totus sāguis ei⁹ cum tota pelle ipsi⁹ cum. ℥. vj. saxifragie ⁊ sic cōburi. Et ego dico q̄ si huic addatur caput eius erit melius.

¶ Incipit tractatus vltimus qnti sermōis qui est de dispōnibus ⁊ egritudinib⁹ vesice continens capitula. 21.

¶ De anothomia vesice. Cap. j.

Actor anothomie dixit. Sicut creauit de⁹ quodā vas superfluitati digōnis pme ita creauit ꝓpriū vas superfluitati digōnis scde qd̄ ē vesica appellata vas vrine aliqñ dicta chistis maior. Et. A. dixit. q̄ quēadmoduz deus excelsus creauit feci vasa aggregātia ⁊ cōprehēdētia totū fū de fece vsquequo ad

gregat: deīde expellit͛ pp q̄ꝺ fit hō excusat͛ ab assellatione
ꝯtinua hora post horā. Silr̄ pparauit excelsus ⁊ creauit ei
q̄ꝺ ex sup̄fluitate aquositatis attrahit͛ digne excuti ⁊ expel
li ad extra corpus capacitatē: ⁊ sacculū cōprehēdentē tota
litatē ei⁹: aut plīm ipi⁹ donec surgat expulsiua ad extrahē
dū. s. ex corpore ipsaȝ simul ⁊ nō fit necessariū expellere ip
sam ꝯtinue: sicut accidit patiētibus distillationeȝ vrine. Et
Quid sit vesica. capacitas ista siue sacculus est vesica. ¶ Et vesica qdem est
cbistis q̄dam pāniculosa subtilis solida cui⁹ figura est ro
tunda vt sit maioris capacitatis ⁊ magis tuta a lesione oc
De vtilitate vesice. currentiū: ⁊ etiā contentiua in ea. ¶ Et fuit ordinata vesi
ca. dixit Auer. 2. colliget ad attrahendū sup̄fluitatē aquo
saȝ a renib⁹. Scias tñ. dixit ipse. q̄ mēbroꝝ que ordinata
sunt ad attrahendū sup̄fluitatē sanguinis vnūquodq̄ non
attrahit nisi que sunt sibi ꝯuenientia in cibo. Et cū hoc fa
ciunt etiā iuuamēta que sunt necessaria. Dicūt ergo quidā
attrahunt sup̄fluitates: q2 cū eis est aliqd benignū mixtuȝ
veniūt meseraice ad oia itestina. Et silr̄ cū aquositate vrina
li descendit aliqd de corpe vt eo vie medie nutriant͛. Qui
dā tñ dicunt. q̄ p̄dicta mēbra sup̄fluitates nō attrahūt: sed
eas recipiūt ab alijs transmissas. Et alij dicūt attrahunt eas:
sed nō vt inde se adiuuēt cū ille sup̄fluitates sint ipure: sed
attrahūt gratia toti⁹: vt ipm a sup̄fluitatib⁹ depurent. Nā
lȝ non habeāt intellectū ⁊ rōnem vt intēdant ab illis depu
rare totū: tñ ordinator ciuitatis habuit itellectū ⁊ rōnē. Et
ordinauit ista mēbra ita vt attrahāt gratia toti⁹. Et p̄pte
rea. dixit Auer. vbi supra sunt in vnoquoq̄ quinq̄ v̄tutes. s.
De substa. vesice. attractiua: retētiua: digestiua expulsiua ⁊ discretiua. ¶ Di
xit Gal. 5° de vtilitate p̄ticulaꝝ: danda fuit vesice fortis tu
nica ceu multotiēs qualibet die ⁊ nocte debenti distendi ⁊
repleri ⁊ rursum euari ⁊ ꝯtrahi. Et Aui. dixit. creata est ve
sica q̄ꝫtum ad subaȝ suā neruosa ex neruis ligamēti. i. ex vil
lis. neruoꝝ villis ligamētoꝝ vt sit vehemētioris fortitudi
nis. Et sit susceptibilis extēsionis plane sustentate vt iplea
tur aquositate. Et habēt tunice vesice. dixit Gal. ibideȝ re
ctos ⁊ rotūdos ⁊ obliquos innulos: vna enim existēs eius
tunica. i. apparēter: lȝ existēter tunice ei⁹ sint due ad dimo
dā spēm mot⁹ idoneā acquisiuit ꝯstrictionē: cuȝ qui p inu
los rectos motū habēs vt attrahat aliquid: cuȝ v̄o qui per
trāsuersos fit excernat: cuȝ v̄o qui p obliquos vt retineat:
solis aūt obliqs inulis tensis latitudo abbreuiat͛: oib⁹ ve
ro rectis. i. ⁊ obliqs ⁊ transuersis ad seipsos cōgregatis ve
sica ⁊ sic lōgiorib⁹ oibus factis extēditur. ¶ Dixit Auic.
vesica hȝ duas tunicas quarū interior in p̄fundo est dupla
extrinsece: qm̄ ipsa obuiat aquositati acute. Ad hoc igitur
vt non ledat͛ ab ea facta fuit dupla. s. in grossitudie: ⁊ etiaȝ
in soliditate. Et exterior tunica dixit auctor anothomie cō
texta ē ex villis lōgitudialib⁹ ⁊ viget i eo magis attractiua
⁊ iterior texit͛ villis latitudialib⁹. Et his pp expulsionem: ⁊
ex trāsuersis pp retētionē. Et duplat͛ iterior tunica ad exte
De neruis ⁊ venis ac arterijs vesice. riorē in fundo vesice: q2 necessariū fuit vt eēt densa ⁊ fortis
ne acutis humorib⁹ ⁊ sanguie malo scinderet͛: q̄ꝺ fieret si
ibi subtilis eēt cōpositio. ¶ Dixit Gal. vbi supra ⁊ ponit͛ a
Rabi in p̄ma p̄ticula suoꝝ affo. sic. ad vesicā accedunt ner
ui magni ad hoc vt sit sensus eius subtilior ⁊ velocior. Et
ad ea ⁊ cbistim fellis iterū accedunt vene que eas nutriunt
p̄ter eas qbus attrahūt sup̄fluitates que nō sunt p̄prie ve
ne: sed pori qdam. Nā superfluitas que ad eas accedit ē so
la ⁊ pura nullā habēs sanguinis mixtionē. Et Auic. dixit
ꝯtinuatur vnicuiq̄ laterū vesice neruus hn̄s q̄ꝫtitatem. Et
vene quiete ⁊ pulsatiles: ⁊ multiplicati sunt nerui ei⁹ vt ipsa
sentiat illud cui iniicit͛ ad expellēdū. Et subdit Gal. nā ve
sice neruos ab āploꝝ ⁊ sacco noiato osse dorsalis. i. nuce im
plantauit. Venas aūt ⁊ arterias a p̄pinquis sm̄ eam vasis
De poris vritidibus scz ib⁹ vesicam. vbi p̄ncipiū sūt explātationes magnaꝝ. s. venaꝝ q̄ a dor
so ad crura incedūt: ⁊ eas sm̄ ipi⁹ colluȝ iplantauit. Me
li⁹ enim erat ei suscipere eas carnosis ei⁹ p̄ticulis. ¶ Qua

aūt habebat vesica trahere sup̄fluitatē aquosam a renib⁹ a
qbus satis distat. Jō dixit Aui. subtiliat⁹ est creator sapiē
ter in attrahēdo sup̄fluitatē ad eaȝ: fecit. n. venire ad ipsam
duo emūctoria q̄ sūt renes. i. duos poros vritides p quos
aquositas venit ad vesicā. Vñ auctor anothomie dixit. ha
bet renes duo emūctoria q̄si duos canales p quos trāsmit
tit͛ vrina post separationē ei⁹ a sanguine in vesicā quorum
substātia. dixit Gal. 5° de vtilitate p̄ticularuȝ silis facta est
substātie vesice. Nō eniȝ ex alia substātia oportebat eē rece
ptacula sup̄fluitatū: ⁊ ex alia poros portātes illa. Et dixit.
q̄ modus iplantatiōis dictoꝝ poroꝝ ad vesicaȝ mirabilis
est. Obliq enim ad ipsaȝ descendēdo iplantati sunt: ⁊ vsq̄
ad intrinsecā spaciositatē obliq ⁊ p̄longi venientes velut
mēbranum q̄dam organoꝝ intus abscindūt q̄ꝺ ab ea q̄
deȝ que int⁹ sup̄fluitate latoris euertit͛ ⁊ aperitur. Jn reliquo
v̄o tēpore toto cōcidit ⁊ contrahit͛: ⁊ ita certitudiale coop
toriū poro fit vt nō soluȝ humorib⁹ impossis fit latio q̄ ad
retro: sed etiā spiritui. Manifestat͛ aūt hoc in vesicis maxi
me que inflātur ⁊ replent͛ aere: deinde ligatis certitudina
liter hȝ collū. apparet eniȝ tot⁹ aer iclusus ⁊ retētus. Et si ab
extra aliqs fortiter p̄mat vesicā: sicut eniȝ ab impetu coruȝ
que influūt euersat͛ ad intus: ita ab his que ab int⁹ ei inci
dunt ipilat͛ ⁊ premit͛ cū poro. ¶ Pro his dixit auctor ano
thomie subintrant illi canales exteriorē tunicā vesice circa
mediū tumorē ei⁹ ⁊ fluit vrina inter duas tunicas ex vtra
q̄ parte vesice ad os illi⁹. s. interioris tunice: ⁊ ibi tandem
intrāt p iteriorē tunicā vesice penetrādo ipsaȝ. Et dū itrat
in vesicā vrina trāsmissa a renib⁹ claudit͛ exterius os vesice
ne aliqd exeat: ⁊ ecōuerso duȝ exit vrina a vesica claudunt͛
p̄dicti duo meat⁹ ne aliqd subintret vesicaȝ interius: ⁊ hoc
p̄pter dilatationē interioris tunice ⁊ cōprehēsionē ei⁹ cum
exteriori. ¶ Et Auer. dixit p̄mo colliȝ. vrina venit ad vesi
cā per vias noiatas arabice alcabin: ⁊ iste due tēdūt ad dia
metruȝ ⁊ vadūt per lōguȝ donec transeāt int⁹ in vesicā. Et
oritur ab ipsis corp⁹ vnū sile pellicule que aperit vesicam ⁊
claudit eā ex p̄te renū: ⁊ istud est sine dubio vt aliqd nō re
deat de vrina ad renes. Et in scđo eiuidē dixit. coopertura q̄
est inter vesicā ⁊ renes silis est cortici que q̄n humiditas tra
hitur ad eā aperit͛. Et q̄n remanet claudit͛ ad hoc vt nō re
uertat͛ humiditas ipsa ad renes. ¶ Aui. aūt magis p̄dicta
declarās dixit. Cū hi pori p̄ueniūt ad vesicā separauit crea
tor vesice duos anulos. i. duo foramina duoꝝ poroꝝ vriti
dū quos fecit incidere iter duas tunicas q incipientes in pri
mis penetrare tunicā primā. s. exteriorē p̄forātes eā. Dein
de post penetrationē ad interi⁹. s. ipsius tunice exterioris i
ter duas tunicas hn̄t incessum habentē q̄ꝫtitatē inter eas:
deinde submergunt͛ in tunica interiorē dirūpētes vtrinq̄
ad ꝯcauitateȝ vesice: ita vt q̄n implet͛ vesica hac aquositate
⁊ instētatur cooperiat tunica alia. s. itrinseca exterioreȝ ex
pulsa ad ipsaȝ ab iteriori p̄te vesice aquositate replēte ⁊ ex
pellēte eā versus exteriorē tunicā. sup. ⁊ sic ꝯiungit͛ in ma
gna repletione vesice tunice exteriori: vt extimet͛ quasi tuni
ca vna. Et q̄ nō sit in eis. i. inter eas penetratio. i. diuisio. ⁊
p̄pter illud. s. p̄pter hāc bonā adherētiā dictaꝝ tunicarū
adinuicē nō redit aquositas ⁊ vrina cū figitur. i. p̄mit͛ vesi
ca ad posteriora. i. versus p̄teȝ p quā venit: ⁊ ad dictos po
De collo vesice. ros vritides. ¶ Cū itaq̄ vesica vrinam attrahat ⁊ retineat
subtiliat⁹ est creator. dixit Auic. extrahēdo eā ab ipsa. Et
creauit vesice collū expellēs aquositatē ad v̄gaȝ anfractuo
suȝ plures habēs anfract⁹: p̄pter quos nō mundificat͛ ab
aquositate itegre expulsa: ⁊ p̄prie in masculis. Jn eis enim
collū ipsuȝ tres hȝ anfract⁹. Jn mulieribus v̄o vnū solum
hȝ anfractū p̄pter p̄pinquitatē vesicaꝝ earū matricib⁹ ip
saꝝ. Et in collo vesice est carnositas retenta vicina lacerto.
Colli eniȝ vesice quedā pars minuta est. i. stricta: eo q̄ cir
cūdat ipsaȝ: sicut suffocatoriū ⁊ expressoriū. i. ꝯstrictoriū. s.
lacert⁹: ita vt p̄hibeat exituȝ aquositatis a vesica nisi cū vo
luntate

luntate mollificãte illuz lacertũ. ¶ Cũ eniz vesica repletur euacuat qđ in ea est cuz volũtate ad quã pducit necessitas. Et ad hoc iuuat lacertis vẽtris. Ait.n. Gal. pmo de iteriorib⁹. actio mẽbrorũ vrine qua vrina fit cum ↄtractiõe ⁊ expressione vesice in circuitu ei⁹ factis: ⁊ plus lacertis sup vẽtrem in mirach.s. exñtibus adiuuat. Et Auic. dixit. vesica expellit vrinã: q2 stringit super eã ex oibus lateribus: ⁊ quã strictionẽ ⁊ cõpressionẽ facit vesica sup vrinã cuz illis suis trãsuersalib⁹. Et accidit ei sicut accidit vesice plene aq̃ cuz ponitur sub brachijs: ⁊ premit super ea vt expellat ab ea aqua. Et hoc dixit Aui. dilatat lacert⁹ suus qui est sup suũ orificiũ. Et cõprimitur lacert⁹ mirach.s. latitudinalis q est sub vmbilico ⁊ adiuuat sua cõpressione ad expellẽdũ: ⁊ sic vrina expellit ad extra corp⁹. Hoc aũt.i. adiutoriũ a lacerto mirach ventris dixit Gal. cõtingit pauca vrine in vesica existẽte: vel cũ ipsa defecta est nõ potẽs expellere. Et hz dixit Gal. pdicta opatio lacerti colli opationẽ pdictã cõstrictionis exercere nisi ei aduenIat nocumẽtuz: aut nisi superfluat necessitas.s. expellẽdi aquositatẽ. Et dixit. certa membra sunt adiuuamẽtũ opationis vesice: q2 nisi vesica eẽt cõcaua in ea q̃titate qua est: collũq3 eius in lõgitudine pforatũ: ac in via qua vrina egreditur tortuosuz actio illi⁹ contractiõis ⁊ expssionis nihil pdesset. ¶ Et ampli⁹ loquens de actione vesice 6° de iteriorib⁹ dixit. si neruus a nuca pcedens vel ipsa nuca patiat defectus iam veniẽs in vesicas vt stranguria generet nõ fit sicut qdã arbitrant. putãt.n. q actio vesice fit volũtaria: eo q vident vrinã teneri ⁊ eijci fz voluntatẽ hominum. Sed sciendũ est q inuolũtaria actio non est in vesica: sed actio mingẽdi est sicut actio egerendi: que ⁊ si fit volũtaria nõ est intestini: sed vesica vnã hz actionem.s. ex oibus laterib⁹ ↄstringẽda cõstringere ⁊ coadunare. Et ob hoc dixit Ras. pmo ↄtinẽ. vesica caret musculis restringentib⁹ ipsaz: ⁊ ṽtute sua naturali expellit vrinã. ¶ Lacer t⁹ vero collum vesice circũdans dixit Gal. volũtarium instrm est: cuius actio est opilare collũ vesice: vt nihil humiditatis egredi vel ad ipsuz intrare valeat. Cuz igitur dixit Ras. vbi supra. musculus abstinet se ab opatiõe sua tunc exercet vesicas suas opationes ⁊ nãli ṽtute sua expulsiua expellit nociuũ: ⁊ retinet autẽ musculus ipse ab opatione sua ppria volũtarie. Et subdit Gal. hoc consilr fit lacerto ani existẽte in extremo intestini recti. Ideoq3 cũ hi lacerti mollificant neq3 vrina in vesica neq3 egestio in posteriori tenet: sed paulatim ⁊ inuolũtarie exit. Et hi lacerti tunc tẽporis non opantur cum lacerti q sunt supra ventrem qđ suum est faciũt.s. cuz ↄtrahunt ⁊ premunt: vt exeat egestio aut vrina: ⁊ maxime q sunt circũcirca.s. vesicã ⁊ mirach q sunt hi qui sũt sub vmbilico. Bene ergo dixit Ras. x° ↄti. emissio vrine fit per coadunationẽ vesice sup eam: aut fit a cessione musculi ab effectu eius. ¶ Dixit Auer. pmo colliget. locus vesice est inter anum ⁊ vmbilicuz qui loc⁹ nominatus est in arabico chana. In mulieribus tamẽ vesica locata est ab interiori supra matricem.

¶ De egritudinibus euenientibus vesice ⁊ earum curatiõe in generali. Cap. ij.

Dixit Auic. accidũt egritudines cõplexiõis cũ mã ⁊ sine mã. sup ple. ⁊ egritudies cõpositionis vt opilo ⁊ egritudines q̃titatis in magnitudie ⁊ paruitate: ⁊ egritudies situs in augmẽto ⁊ dislocatiõe. Dixit Gal. in tegni scđo. vidi vesicaz cuiusdã extra positã ⁊ paruã: ita vt si aliqñ tardaret ad emissionẽ vrine tumor appareret circũscript⁹ manifeste. Unde habebat egritudinẽ in q̃titate: q2 vesicã paruam: ⁊ egritudinẽ in situ: q2 habebat eaz positaz nimis circa exteriora ⁊ pectinẽ. Et accidunt ei egritudies solutiõis ↄtinuitatis p aptiones ⁊ scissurã ⁊ vlcera. Et accidũt ei apata. ¶ Et egritudinib⁹ eius dixit Auic. q̃nq3 cõicant mẽbra regalia.s. pncipalia ⁊ nobilia sicut cerebrũ: ipm enim fit dolorosuz cũ ea ⁊ aduenit ei vertigo. Et q̃nq3 puenit ad sirsen cã cõitatis egritudinũ vesice calidaz: ⁊ cõicat eni ei cerebrum mediãtib⁹ neruis ad eã veniẽtibus ⁊ eis quib⁹ ipsa cõtexitur. Et epar etiam cõicat dupliciter: multotiẽs enim accidit hydrops pp frigus vesice. ¶ Et dixit. accidũt vesice rõne vrine nocumẽta plura que sunt ardor ei⁹ ⁊ difficultas exit⁹ ei⁹: ⁊ retẽtio ipsius ⁊ inuolũtaria ei⁹ emissio ⁊ multitudo ei⁹ ⁊ ipsi⁹ distillatio ⁊ diabetes ⁊ mict⁹ in lecto: ⁊ mict⁹ sanguis aut sanies cum ea. Et multiplicant dixit Aui. egritudies vesice i hyeme. sup. ⁊ in regionib⁹ frigidis: q2 mẽbrum est exãgue frigide cõplonis: vnde faciliter patitur a frigore.

Egritudines vesice dixit Aui. curant sicut egritudies renũ: sz tñ cũ medicinis fortiorib⁹ ⁊ magis remanẽtib⁹.s. cũ ṽtutib⁹ ipsaz: q2 ipsa situata est in loco magis distãti ⁊ est debilioris ṽtutis: quare fit sicut dictũ est etiã in supiorib⁹: q non ois medicina que ẽ fortis renib⁹ sit fortis vesice: sz bene ecõuerso q ois medicina que est fortis vesice est fortis renib⁹. ¶ Et medicie q dez que vesice administrant sicut potiões.s. ⁊ oia ea que p os sumunt. Et inunctiões.s. in vesica: ⁊ in enematibus per anũ. Et emplã.s. ⁊ alia remedia localia vt epithimata embroce fomẽtatiões encatismata balnea ⁊ que administrari debẽt in loco vesice ⁊ duobus emũctorijs.i. inguib⁹ ⁊ sub vmbilico in femore ⁊ in duab⁹ cõmissuris singularib⁹.s. in osse pectinis ⁊ iter anũ ⁊ bursam. ¶ Et vesicã qdẽ cũ pprietate ↄfortãt vesica apri. ⁊ vesica porci: sz magis valet abluta ⁊ desiccata ⁊ posita in furno in vase vitreato obturato pane a furno extracto in quo dimittat donec teri possit: ⁊ potest cũ ea misceri puluis cubebaz ⁊ cinamomi: sed nõ in ardore urine. Pinee quoq3 ablute ⁊ postea ĩfuse in succo pomoz valde conferunt vesice etiam in ardore. Et aq̃ mellis apuz vel canne. ut dixit Mes. in antidotario. Et decoctio camomille in emplastris apposita. ut dixit Sera. sm Dyasco. Et malua Serap. sm Dyas. ⁊ semen eius. Et sticados dixit. A. instrumẽta urine ↄfortat. Et spica conuenit. ut dixit Macer. Omnis autẽ uua dixit Auicẽ. nocet uesice. Et acetum ut Plinius. 23°.

¶ De mala complexione uesice. Cap. iij.

Vesice accidere possunt omnes spẽs malitie cõplonis simplicis composite cum mã ⁊ sine mã. Dixit Serap. de pprietate uesice est ut sint in ea oẽs spẽs malitie cõplonis: tñ illud qđ accidit ei assidue in pluribus hoibus est malitia cõplonis frigide.

Cognoscitur aũt signis pprijs quelibet earum multotiẽs dictis ⁊ spãliter eis que significãt malas cõplones renũ. ¶ Dixit tñ Gerard. sup uiatico q supabundãtis flãtis in uesica signa sunt urina remissa in colore cum mucillaginib⁹ in ea: ⁊ resolones squamose siles squamis pisciũ. Et strãguria ⁊ dissuria: ⁊ difficultas mingẽdi guttatim cũ iteruallo. Et dolor ⁊ grauitas circa pitoneon ⁊ iguina. ¶ Et melic signa sunt urina liuida ex admixtiõe melãci humoris secũ ⁊ isquãmosa ⁊ strãguria aderit ⁊ dissuria ⁊ stupor ⁊ isensibilitas circa pitoneũ. Et dolor grauatiu⁹ extẽsiu⁹. Et friditas sentit circa anum ⁊ pudẽda. ¶ Et colere signa sunt urina icẽsa tenuis uel spissa ex admixtiõe colere dolor acut⁹ pungitiu⁹. Et vrĩa squamosa supfluitates ↄtinet ⁊ pungit in exitu. Et strãguria ⁊ dissuria. Et calor sentitur circa peritoneon.

Curatur autẽ mala cõplo vesice sicut mala cõplo renum. Dixit tñ Rabbi x° continentis. male cõploni calide vesice cõfert psiliũ datuz in potu.i. mucillago ei⁹. Et alia aromatica frigida ⁊ emplã. Et ad caliditatem egredientẽ de pte uesice ⁊ ueretri interiori miscendum est de cãphora cum aqua ros. ⁊ clysterizãduz est cũ eo uerẽtrũ. Et dixit. A. malam cõplonem calidaz uesice infrigi

De expulsione vrine a vesica quo modo fit.

De actio vesice sit voluntaria.

De confortantib⁹ vesicã ⁊ appetitu.

dant potꝰ frigidi ⁊ succi portulace citruli ⁊ cucurbite. Et potus spodij cum aq̄ frigida. Et lac asininũ est bonũ valde. Et inunctiões ex rebus frigidis. ¶ In mala aũt cõplexione frigida. dixit Mesue in antidotario valet aromaticũ nardinum. Et oleum de cinamomo ⁊ enula de sauina ⁊ de pulegio. Et Aui. dixit. diuretica oia calida calefaciũt vesicaz. Et inũctiones ex oleis calidis ⁊ gũmis calidis. Et emplastra ex medicinis calidis dictis in egritudinibꝰ renum.

¶ De apostematibus vesice. Cap. iiij.

Vesice accidere possunt apata calida ⁊ frida. Calidũ tñ apa. dixit Auic. nõ accidit plurimũ raro: qm̄ est morbꝰ dissimilis cõplõni vesice que frigida est: quare non accidit apa calidũ in ea nisi a magna cã. Ras. vero in diuisionibus dixit: plim apatis qd̄ accidit in vesica est apa calidũ. Et itellexit Aui. a cã intrinseca potissime a mã cõgesta. Ras. võ dixit vel intellexit de cã extrinseca ac ẽt de apate p viã defluxus ⁊ respexit ad subam vesice que dẽsa est ⁊ solida in quã nõ penetrat hũor frigidus faciliter. Cũ tñ accidit apa calidũ tunc erit aut ex materia sanguinea aut colica: aut mixta ex colera ⁊ sãguine fluẽte p viaz venaꝝ ad eam. ¶ Dixit Hal. vt scribit xº ↄtinẽ. Pueris septem annoꝝ ⁊ vsq ad. xv. ex multitudie comestionis coꝝ absq ordine. Et ex abũdanti aggregatiõe humoris crudi in eis. vñ descẽdit ad ptem vesice: ⁊ sic accidit lapis. Et si infert inde. s. ex lapide passio vesice. s. dolor q̄nq accidit apa calidũ in ea ⁊ maxie qñ dolet vesica ex freqũẽti incessu illoꝝ. Et Auicẽ. dixit: accidit multotiẽs infantibꝰ nõ itelligẽs q absolute freqũẽter eis accidat: sed in cõparatiõe ad alios aliarũ etatũ. Accidit infantibꝰ freqũẽtius apa calidũ in vesica qd̄ ideo eis accidit aut cã lapidis q freqũẽtiꝰ in eis gñatur ⁊ isestat. s. plus vesicas coꝝ adhuc teneras: aut qz multũ ⁊ sepe conquassant vesicas suas: vñ trahit ad eas humor subtilis calidus perficiẽs apa in eis cãre. ¶ Frigidi aũt apatis vesice cãe sunt ille eedẽ q̄ sunt apatis frigidi renũ. Et dixit Aui. apostema duruz vesice accidit a causis silibꝰ causis apatis duris in renibus. Et plim eius fit successiõe apatis calidi vesice. Et fit. s. apa duruz. sup. ⁊ oẽ aliud apa vesice etiã successione percussionis aut casus. Et q̄nq fit successione scissure. i. incisiõis que fit ad extrahendum lapidem.

Infantibꝰ plus accidit apa calidũ i vesica q̄ aliis etatibus.

Signa apatis vesice. Signa generis sunt dolor q cõicatur vge. Dixit. n. Sera. Cũ vesica apatur dolet cũ ea vga annexa collo eiꝰ. Et accidit tumor rotũdus in pte vesice. i. in pectine. Inflat. n. locꝰ tã rõne apatis q̄ etiã multitudinis vrine cõtẽte in vesica. Retinet. n. vrina q̄nq sm totũ. Et q̄nq difficulter emittit. Et q̄nq guttati distillat. Et seqtur apa vesice q̄nq strãguria: q̄nq dissuria. ⁊ retẽtio qdẽ vrine plim: ⁊ magis fit qñ iacet ifirmꝰ: qm̄ nõ põt aliqd eijcere ex ea. dixit Aui. nisi stãtes. s. erecti. qm̄ vesica apata est debilis nõ valẽs recipere auxiliũ ab expssione cũ iacet cũ iacẽdo nõ possit fieri expssio nisi leuis. Cũ autem stãt erecti meliꝰ possunt exprimere. Et musculi vẽtris melius pñt exprimere. Et q̄nq accidit retẽtio egẽnis vt cum apa est magnũ cõprimens intestinũ rectum. Aut cũ pre timore doloris infirmꝰ refugit ab expressione: ⁊ grauitas pcipit notabilis in loco vesice. ¶ Distinguit aũt apa vesice ab apate exteriori accidẽte in mirach ⁊ pectine. dixit Aui. ex tranquillitate quã inuenit patiẽs apa extrinsecũ ex vaporatione. s. fomentatione ⁊ alijs localibꝰ factis ex anedinis que qdem est magna respectu eiꝰ quã inuenit ex ipsis patiens apa vesice. Nõ enim tã bene neq tã cito penetrat vapor illoꝝ auxilioꝝ vsq ad vesicã sicut ad ptes extrinsecas. Et q̄nq pmutatur color loci ad citrinitatẽ vel rubedinem in apate extrinseco: nõ aũt sic in itrinseco. imo nõ nisi in eo cuius mã ptibus cõicatur extrinsecis.

Signa distinctiua inter apa vesice ⁊ apa i mirach ⁊ pectine.

¶ Signa aũt spẽrũ. Signa calidoꝝ sunt. dixit Alm. q seqtur ipsa febris acuta. i. colerica vel sinochus. Acuta si apa fuerit colericũ. Sinochus si fuerit sãguineũ. Et in diuisionibꝰ. dixit Ras. Cũ accidit cũ febre adurẽti. Serap. aut ⁊ Aui. absolute dixerũt q sequtur ipm febris. Et tu sup. que vt plim est colerica cuz accñtibꝰ vehemẽtibus. Et dolor est vehemẽs: qz mẽbruz est multi sensus. Et est in colerico pũgitiuꝰ: ⁊ in sãguineo pulsatiuꝰ. ¶ Et comitat apa calidũ vesice. dixit Ser. ex alinate. i. malitia vel difficultate anhelitus cõicato nocumẽto spũalibꝰ. Et ex siti vehemẽti cõicato nocumẽto stõ ⁊ spũalibꝰ. Et frigore manuũ ⁊ pedũ: que fortã nõ calefiũt retracto intus calore ad locũ apatis qui aliqñ intantũ reuocat q non põt ad exteriora extendi ⁊ nõ calefiunt tũc extrema quãtũcunq calefaciẽtia eis approximent. Et ex inflãtione. s. intẽsa ⁊ vomitu spẽrum colere. s. citrine vitelline prassine vel zinarie nõ pmixtarũ. s. cũ alijs humoribꝰ. Et dixit. ⁊ soda ⁊ vigilie ⁊ rubedo oculoꝝ ⁊ faciei. ¶ Et Ras. dixit in diuisionibꝰ: seqtur insõnietas ⁊ sitis ⁊ alienatio eloquij. ⁊ nigredo lingue pp vapores eleuatos ad supiora cõicato nocumẽto cerebro. ¶ Dixit Oribasius sequit apa calidũ vesice fallacia vehemẽs cũ alienatione ⁊ febre acuta insõnietate ⁊ vomitu colere simplicis. Et asma ⁊ frigꝰ extremitatũ: ita q forte nõ calefiũt. Et nigredo lingue. dixit Ser. ista accidẽtia fiũt in iuuenibꝰ sz plim ⁊ in eis q sunt infra eos sicut sunt hi qbus nõ nascunt pili in pectine. Et q sunt ifra aliud sicut etas adolescẽtiuz: ⁊ sm illud paꝝ. ¶ Et de signis apatis calidi. dixit Serap. est ledi e cibis calidis potibꝰ ⁊ medicinis. Et Aui. dixit. noceri ab omni acuto ⁊ diuretico. s. calido. Et pprie cum sunt humores corpis calidi. ¶ Et dixit Aui. q̄nq significat ipsuz etas vt iuuẽtutis: ⁊ cãe pterite de regimie calefaciẽte ⁊ generatiuo hũoris calidi. sup. ⁊ alia etiã pticularia calida. Et psites etiã calefaciẽtes cãe significãt ipm. ¶ Et dixit Auicen. deterius apatum calidoꝝ vesice est illud cũ quo continuatur caliditas febris acute. Et in quo vehemẽs fit retentio vrine ⁊ stercoris. Et fortis fit dolor. Et in vrina non est digõ. tale enim apostema est mortale. ¶ Ex libro de morte veloci dixit Ras. xº ↄtinẽ. In quo fuerit dolor vesice ⁊ apparens fuerit in subascella sinistra apa sicut citonium: hic aut in die septimo morit aut in 14º.

¶ Signa aũt apatis frigidi vesice sunt febris lenta dolor remissus grauatiuꝰ. Et priuatio inflãtionis in loco eiꝰ. ⁊ dissuria. al's disnia. Et multitudo dormitiõis: ⁊ priuatio sitis ⁊ vomitꝰ flãticus. Et color faciei ⁊ lingue pallidus vel albus. Et significant ipm etas ⁊ reliqua pticularia frida. Et regimen flãtis gñatiuum. Et iuuari a calefaciẽtibus ⁊ noceri a frigidis. ¶ Qñ aũt procedit calidũ apa ad maturationẽ. dixit Ras. ex pmo pnosticoꝝ xº ↄtinẽ. emanabunt hũores maturi ad spaciositatẽ vesice ⁊ sedebit in vrina hypostasis. Qz nisi emittat radicitus vrina dicta ⁊ nõ efficiat apa lene: sed fortis fuerit frigus sequet periculũ. ¶ Dixit Aui. cum apparet in vrina fex. i. hypostasis subsidẽs lenis: tunc est maioris spei vt accidat ex eo sanitas. Si vero fuerit vesica dura ⁊ dolens in omnibꝰ modis mala erit ⁊ precabilis vltra modũ precipue si cum ea fuerit febris continua: quoniã cum dolore vesice inde ex apostematibꝰ calidis ⁊ crituris malitia corroborat dum interficiat: ⁊ maxime cum venter non emittit egestionem in ipso tempore: eo q morbus impedit ex infestatione doloris vehemẽtis vesice: vnde infestantur intestina. Cunq apostema vesice fit dubellatũ: tunc accidentia predicta accidunt plus ⁊ intenduntur: quia circa generationem saniei dolores ⁊ febres accidunt magis.

¶ Signa võ q fit factum dubellati. dixit Auic. sunt q apparet de horripilationibus diuersis ⁊ febribꝰ permixtis. Et pro notitia harum horripilationũ ⁊ febrium vide qd̄ dictum est in dubellatiõe renũ. Et significat maturitatẽ eius. dixit Aui. lenitas. s. reperta ad tactum in loco apatis vel ⁊

etiam

etiã lenitas accidẽtiũ: qꝛ facta sanie sedanť accidentia. Et
sunt de accñtibus maturitatis .i. de signis ostendẽtib⁹ ma/
turitatẽ vrine: ꝛ sedimẽ eius .s. ꝙ in ipsa ex resudatiõe resi/
det saniosum vel saniei sĩle. ℂ Et scias dixit Aui. ꝙ pl̃me
exiture in vesica sunt v̾sus collũ ei⁹: qꝛ carnosum est: qñqȝ
tñ declinãt ad ptes alias. Et qñqȝ apiuntur ad partẽ iterio
rẽ vesice. Et qñqȝ aperiunť ad ptem aliam .s. exteriorẽ. Ue
rũtamẽ dixit ipse. si signa maturitatis nõ apparuerint i pn/
cipio .s. facti dubellati nõ rũpeť exitura ante hebdõaꝫ. Hinc
dicunt qdã. ꝙ qñ exitura cõicať collo vesice tũc ei⁹ ruptu/
ra ad partẽ anteriorẽ exteriorẽ salubrior est q̃ȝ ad iteriorẽ.
Cũ v̾o ruptura fuerit in alijs vesice partib⁹: tunc que ẽ ad
interiorẽ salubrior est ea que ad exteriorem.

Sig⁹ aps̃e duri.

ℂ Signa aũt apatis duri vesice. dixit Ras. in diuisionibus.
sunt ꝙ fit post apa calim aut p percussionẽ ꝛ casum. Et ap
paret tactui apud cõmissurã que est inter testiculos ꝛ anu/
cũ est magnũ ꝛ difficilis fit exit⁹ stercoris ꝛ vrie. ℂ Et. Az
dixit. Signa ei⁹ sunt difficultas stercoris ꝛ vrie simul. Aut.
p ꝛ accident ei accñtia duritiei renũ .i. apatis duri renũ ex
retẽtione fecis ꝛ stupefactiõe in crurib⁹ ꝛ agitatiõe diuer/
sa ꝛ debilitate ꝛ puẽtione ad hydropisim: q̃ȝuis fit supuen/
tio ex duritie renũ .s. magis causa dictoꝝ accñtiũ vel puen/
tionis ad hydropisim: qꝛ maior cõicatio fit epatiꝭ ex renib⁹:
q̃ȝ ex vesica. Discerniť autẽ inter apostema durum renũ ꝛ
durũ vesice. dixit Auic. per locũ in quo est grauitas: ꝛ per
illud .s. membrũ vel illuȝ locũ cui accidit in primis cã .s. ad
quã sequitur apostema durum.

Cura autem apatis vesice duplex est gñalis ꝛ spũlis. Et
gñalis cõpleť dieta potiõe ꝛ cyrugia. Deuitet aũt
ne attingat ad locũ apatis ꝛ ptes circũstãtes aer fridus di/
no: sed in frigido apate semp fit calidus vel calefiat. Et i ca
lido tẽperatus aut ad paruũ valde declinãs frigiditatẽ. Et
deuitet furorẽ iram tristitiã: sed speret ꝛ leteť. Et mot⁹ no
cet eis ꝛ pcipue ambulatio: imo etiaȝ ꝛ sessio: qꝛ cõprimit
vesicã ꝛ omnis fricatio saltiȝ fortis partiũ inferioꝝ. Et vẽ
tosaꝝ in eis appositio nisi apud declinationẽ: qescat aũt la
cens ꝛ supiora fricenť ꝛ vẽtosenť. Et dormiat tẽporib⁹ de/
bitis: qm̃ vigilia multa nocet ei. ℂ Ait Ras. x° ↄtinẽ. non
est vtendum ꝓuocantib⁹ vrinã .s. cibis ꝛ medicinis .s. ante
declinationẽ vel ante sufficientẽ eũonem. qñ ante diureti/
ca sumpta sunt cã decoctiõis mãerũ ad locuȝ augmẽti apo
stematis. Dixit .n. ampli⁹. viteť oĩa ꝓuocãtia vrinam. Et
viteť oẽs cibi grossi difficilis digõnis. Et vsus fit in cibis
subtilibus q faciliter digeranť sumpti ex frigidis in apate
calido: ꝛ ex calidis in frido. Et potus in calido fit aq̃ ordei
vel aq̃ zuccari: aut aqua cũ aliquo ꝓuocãte frigido: ꝛ leui/
ter sicut cum semine melonis. Et in frigido aq̃ mellis ꝛ mi
nuať multũ q̃ȝtitas cibi: ꝛ pot⁹ etiã maxime in cena ſm exi
gentiã v̾tutis. Et omni die ꝓcuret expulsio superfluitatuȝ.
Et deuiteť coitus. ℂ Cura generalis per potionẽ consistit
circa euacuationẽ mãe cause antecedẽtis eiusqȝ diuersionẽ
ꝑmittendo digõnem eius vbi opȝ. Digerať ergo mã ꝛ ca/
lida ꝛ frigida ſm ꝙ sibi ↄuenit ꝛ euacueť cuȝ medicina ei
appropriata: oȝ tñ ne eũatio fiat laboriosa aut fortis ne cõ/
moueat hũores multos ad intestina vicina renib⁹ ꝛ vesice
quapropter eũatio cũ lenitiuis multũ laudať. Ꝙ si neces/
saria fuerit medicina fortis ꝓpter dispõnem hũoris extra/
hendi fiat tũc debilis p diminutionẽ dos. eius: vt fit medi/
cina fortis debilis. Et diuersio fiat cũ fricationib⁹ ꝛ vento/
sis positis in superioribus extremis: ꝛ precipue cũ vomitu
ipse enim hic iuuatiuus est valde.

Cura specialis v̾o variatur varietate mãe apatis. ipsa
nãqȝ respicit mãm apatis tam fluentem q̃ȝ iaȝ flu
xam variãdo remedia ſm diuersa tempora ipsi⁹ apatis. Et

De flõmia ꝛ alijs cũo nib⁹ sedãtib⁹ i pncipio.

corrigit accidẽtia. ℂ Et circa mãm fluentem ꝛ in pncipio
dixit Ras. x° ↄtinentis. Incipe in pncipio passionis ad mi
nuendũ basilicã. Et Almã. dixit. eger de basilica flõmetur.
Et dixit Hal. Si a causa extrinseca ꝓuenerit apostema ba/
silicã minue. Et silr si ꝓuenerit ab itrinseca cã. Dixit Aui.
opȝ in primis: qꝛ in pncipio vt ex basilica sinistra fiat flebo
tomia ſm virtutẽ: est enĩ pma curationũ eius ꝛ melior ca/
ruȝ. Et magis subito sedat apostema ꝛ dolorẽ eius. Dixit
autẽ ex sinistra: dicunt qdam: vt nõ fiat tractus mãe supra
epar. Uel vt dicunt qdaȝ alij: qꝛ sinistra pars plures aggre
gat supfluitates cũ sit debilior dextra. Et dixit Ignor⁹. fiat
flõmia in ipsa hora .i. q̃ȝ citius fieri poterit. Et dixit Ras.
vbi supra. in fine .i. in ꝓcessu minue saphenam si necessaria
fuerit apertio ei⁹. Et Aui. dixit. In tẽpore finis augmẽti ꝛ
statu hoc apostema descẽdit .i. minuitur cũ flõmia saphene
qꝛ euacuat de mã ↄiuncta apatis. ℂ Et post flõmiam basi
lice mũdifica sanguinẽ. Et eũa colerã cuȝ medicinis lenib⁹
ꝛ clysterib⁹ lenibus. Dixit Hal. si sicca fuerit natura medi
cinã da lenientẽ ꝛ clysteri leni clysteriza: sicut cũ aqua sicle
ꝛ geleniabin ꝛ oleo viol. ꝛ gariofi. aut cuȝ aqua in qua al/
tei cortex ꝛ sebesten ꝛ furfur ꝛ maluaȝ ꝛ violaceã. Et fri
ca in ea cassiefi. medullã cum oleo viol. sup. ꝛ filibus. dixit
Aui. qñqȝ cõpetit clysterizatio cum pdictis lenitiuis mix/
tis cũ frigidis: ꝛ hoc maxime in apostemate colerico. Cly/
stere tñ fieri oȝ cum cautela ꝛ suauitate: ꝛ tunc maxime qñ
apostema multũ cõprimit intestinũ rectum: ꝛ aliter nõ. Po
test etiã in fine augmẽti ꝛ statu fieri aliqua ꝓuocatio cũ le/
nib⁹ diureticis: sicut dixit Paulus cum aq̃ melonis ꝛ apij
sicut in fine pncipij ꝛ pncipio augmẽti post flõmiaȝ basili
ce ꝛ ventris lenitioneȝ conuenit aqua melonis vel citruli.

De medicĩnis localib⁹ ab extra applicandis in pncipio

ℂ De localib⁹ aũt remedijs applicandis ab extra: ꝛ inijciẽ
dis etiã in vesicã. dixit Ras. x° ↄtinẽ. dico apostema i vesi/
ca idiget mollificatiõe in pncipio modo diuerso magis q̃ȝ
egeatur in alijs mẽbris: eo ꝙ multum est neruosa non idi/
gens stipticis ꝛ glutinatiuis. Et hoc verũ est qñ apa proce
dit a cã intrinseca pauce caliditatis nõ inflãmata. Si auteȝ
ꝓcederet a cã extrinseca aut itrinseca multe caliditatis oȝ
inceptio fiat a repercussiuis frigidis. Uerũtamẽ nõ debẽt ap
proximari frigida eleuata multũ in gradu friditatis: ꝛ silr
neqȝ multũ stiptica neqȝ debent actu frigida approximari
neqȝ diu ↄtinuari siue extra applicenť siue in vesicã inijciã/
tur ne mãm apatis ingrossent ꝛ indurẽt que de se est satis
apta indurari. Dixit Auic. si illic fuerit caliditas valde ve/
hemẽs: qꝛ mã fuerit multũ calida festina ad apponẽdũ em
plastra apocrustica .i. repercussiua ꝛ hoc fac in pncipio: sed
spacio breui: ꝛ nõ supfluas in eis neqȝ ꝓlongeris. Nã hoc
esset nocumẽtuȝ .s. qꝛ induceret apostema velociter. Et ꝓ/
pterea si nõ fuerit caliditas valde vehemẽs. dixit Auic. si i/
ceperis a mollificatiuis. sup. nõ puris: sed mixtis cuȝ rep/
cussiuis cũ non fuerit aliqd qð ab hoc .s. mollificatiuo ꝓ/
hibeat ex sensu vehemẽti .i. ex sensatione intẽse caliditatis
aut intẽsi doloris attrahẽtis ad locum mãm erit illud me/
lius: qm̃ mẽbrum est neruosum. Et mẽbra neruosa multũ
ledũtur a repcussiuis puris maxime intẽse frigiditatis: aut
diu ↄtinuatis. Et ꝓpter hanc cãm dixit Auicẽ. magna fit
tranquillitas patiẽtis hoc apostema ex vaporationib⁹ rep
cussiuis spacio breui factis cum spõgia .s. vel filtro. ℂ Di/
xit Ras. in diuisionib⁹. liniať cum oleo viole. vsqȝ ad tres
dies: ꝛ est hoc vtile. Hal. v̾o ait. in facto a cã intrinseca. lo/
cum iniunge oleo viol. ꝛ aquã supinfunde calidaȝ. Et in fa
cto a cã intrinseca dixit in pncipio locum epithimatis cuȝ
ceroto facto ex incube aqua ꝛ solatri ꝛ sempuiue oleo vio
la. ꝛ cera alba. Et post hoc .s. post hãc inunctionẽ cum or/
dei farina cataplasma ꝛ carbimia ꝛ violis siccis ꝛ sãdalis
cum aqua solatri distemperatis: aut cum rasura cucurbite
ꝛ oleo viol. ℂ De medicinis aũt mollificatiuis in pncipio
quãdo nõ ꝓhibentur. dixit Paulus. epithima locuȝ cũ eo
qð mollificat: sicut cum decoctiõe aneti fenugreci altee cuꝫ
sci radicũ. Et Ignor⁹ dixit. calefaciẽda est vesica cum oleo
aneti ꝛ radicib⁹ altee. Et. A. dixit. fit trãquillitas ex lanis

infusis aqua in qua decocta sunt lenitiua resolutiua.s.sine attractiõe qualia sunt anodina. Et silr cũ vesicis in quibus sufflatũ est.sup.⁊ postea exiccatis plenis aqua calida.s.sola vel decoctiõis dictaꝝ rerum lenientiũ. Et oleis lenitiuis subtiliatiuis ꝓpinquis eis que iaꝫ sciuisti in caꝰ curatiõis apatis calidi renũ:debẽt tñ esse magis mollificatiua lenitiua ⁊ resolutiua. Rab.tñ in diuisionibꝰ dixit.differẽda esse huius lenitiua resolutiua vt camomilla cũ semine lini ⁊ farina fabaꝝ cum rob.i.sapa quousqꝫ sedet dolor ⁊ ꝑtereat hebdomada vna:⁊ hoc maxime si fuerint in ꝑmixta cũ aliquibꝰ frigidis. Et cõsimilia ꝑdictis debẽt esse que hoc tpe iniiciunt in vesicã.

De iniectionibꝰ p syringã in vesicam.

¶ De iniectione tñ in vesicã dixit Rab. 10.ꝯtinentis.dico non esse vtendũ clysteri in vesica penes apa.qꝛ hec clysteria excitãt dolorẽ per imissionẽ instrumẽti. In casu tñ ꝙ patiens toleraret iniectiones absqꝫ dolore forti debemꝰ eis vti. Dixit enim Aui.subtilia te ⁊ igeniare vt iniicias si tolerat per syringã. Et in ꝑncipio dixit Rab.si tolerat iniicias in vesicã quod fit sicut mucillago psilij cum lacte asinino:qm̃ hec duo simul iniecta sunt magis salua. dicunt.ꝙ̃ alia fridiora vel ꝙ̃ vtrunqꝫ eoꝝ per se solum. In hoc etiã tẽpore ꝯuenit per interiꝰ sumere qd̃ fit in ꝟtute ꝑdictoꝝ.dixit Hal. ℞.medullaꝝ seminis cucurbite cucumeris citruli ⁊ melonis.añ.ʒ.v.iciis portula.ʒ.iiij.scis altee ⁊ malue ⁊ bersuasam.añ.ʒ.iij.tere ⁊ da.ʒ.ij.cũ syrupo viola. aut cũ iuleb. ¶ Dixit Aui.de emplis bonis post ꝑncipiũ inceptiõis.i.initiatiuũ:qꝛ in ꝓcessu ꝑncipij ẽ illud qd̃ fit ex simila ⁊ sisamo excorticato cũ lacte asine.s.vel capre ⁊ olo viol.⁊ camomellino ⁊ similibus. Et silr conferunt napi.i.napones ⁊ ẽt rape elixate emplate ⁊ vaporate. Dixit Simeõ. emplastrãda est vesica cũ rapis elixis aut cũ caulibꝰ ⁊ maluauisco. Ista enim empla de rapis ⁊ de caulibꝰ in apate remisse caliditatis ꝯueniunt circa finẽ ꝑncipij:ac etiã ꝑnm augmẽti. Et ꝯuenit ẽt aq̃ in qua decoqtur semẽ lini fenugrecũ napi caulis ⁊ silia.

In augmẽto statu ⁊ declinatiõe

¶ In apate autẽ intẽse caliditatꝭ aut ꝓcedente a cã primitiua opꝫ vt minuant repcussiua vt fiat additio cuꝫ eis aliquoꝝ lenitiuoꝝ resolutiuoꝝ ꝑdictoꝝ. ¶ Post processuꝫ aũt augmẽti.dixit Aui.cũ hebdomadã pertrãsit:qꝛ tunc vtplm̃ est in fine augmẽti apatis calidi fꝫ plm̃:⁊ appropinq̃t statꝰ adhibeant farina fabaꝝ:⁊ semen lini ⁊ camomillaꝝ cuꝫ triplicato.i.sapa. Si tñ apa ẽẽt inflãmatũ adde ꝑdictis viol.⁊ maluã. Et dilata te.dixit.A. si post augmẽtuꝫ in statu in administratiõe resoluẽtiũ ascẽdendo ad gradũ intẽsiorem gradatim. Uel dilata te.s.post statum in declinatiõe in administratiõe resoluẽtiuꝫ.s.puro cuꝫ fortioꝝ vel minꝰ fortiũ fm dispõnem apatis:que resoluẽtia sũme ex emplis ⁊ alijs dictis in cura apatuꝫ caloruꝫ renum in hoc tpe. Et subdit Auic.qñqꝫ eges emplo facto ex hisopo humida ⁊ castore.⁊ cera ⁊ marie post narcotica si ea approximasti. Et in hac hora.s.statu ⁊ declinatiõe.dixit Auic.scias ꝙ assiduatio sessiõis in tina est valde iuuatiua:ita ꝙ qñ aduenit eis vt vrinare velint:rectiꝰ est vt vrinẽt in tina. Et ea que cõponunt in tinis eorũ meliores sunt illis in quibꝰ est mollificatio.s.cũ resolõne. Et qñqꝫ ponuntur i eis darsisaen ⁊ ciperi ⁊ cordumeni ⁊ spica ⁊ amomuꝫ ⁊ squantuꝫ cum fenugreco. Et hoc esset qñ esset necessitas maioris resolõnis ⁊ mã facta ẽẽt bene obediens resolõni: hec.n.dixit Aui.sedant dolorẽ ⁊ apa.s.resoluunt.

Cura apatis vesice qñ tendit ad saniē.

¶ Si aũt sic nõ resoluit tũc.dixit Rab.in diuisionibꝰ.res cõuertit ad saniẽ aut ad apa duruꝫ. Cũ ergo aggregat saniez curet sicut diximꝰ in apostemate renũ qd̃ saniatur.⁊ Hal. dixit vt ad statũ apostema ꝑuenerit ⁊ saniatiõis aggrediet semitã calidam oportebit instillare aquã in qua mellilotũ camomillã fenugrecũ semen lini ⁊ capil.ve.decoxeris cuꝫ oleo viol.⁊ cheirino. Et locũ cataplasma filtro qd̃ in illoꝝ intinxeris aq̃ aut cum pãno iplicato vel spongia. Et emplastrũ hoc adhibe. ℞.mellilotũ camomillã fenugrecũ semẽ lini ⁊ adiantũ tere:⁊ cum sicuũ melle distẽpera decoctaruꝫ ⁊ expressarũ cũ modico gallinꝫ ⁊ anatis adipe ⁊ oleo cheirino liq̃factis simul. Et Aui.dixit.cura est prima cure duhellati renuꝫ:sed est necessariũ vt medicie eiꝰ sint fortiores.

¶ Qꝛ si apostema vesice calidum ꝯuertitur ad duritiẽ tunc dixit Rab.in diuisionibꝰ. Cura eius est sumere medulã cassie ⁊ oleum amig.s.dulciũ super aqua seminũ ꝓuocantiuꝫ vrinam ⁊ melõis ⁊ apij feniculi ⁊ similiũ. Et sorbeat aquã cauliuꝫ.s.semicoctoꝝ ⁊ aquam seminũ cum oleo amig. Et ab extra emplet̃ur locus apatis sic apparet. Et si nõ emplastret cõmissura ⁊ virga ⁊ pectẽ cum emplis dictis in cura apatis duri renũ:⁊ inunge cum aliquo oleo sepe.s.mollitiuo. Et fac ipsum assiduare tinam in qua decoxeris radices capparis alias ⁊ meliꝰ caulis ⁊ camomillã ⁊ radices viol. ⁊ altee. Et Aui.dixit.curationes duritiei vesice sunt eedeꝫ cum eis que sunt duritiei renũ ex iunctionibꝰ ⁊ vaporationibꝰ ⁊ administrationibꝰ tinarũ fm graditionẽ dictã illic. Et cũ hoc in potu exhibe aquas in quibꝰ decocta sunt diuretica cum mollescit duritiee. Et ex his que sunt ꝓpinãda huic duritiei vesice sunt vt administrent medicine ille p syringam iniiciẽdo eas in vesicam si possibile fuerit.

¶ Cura võ apatis fridi flãtici vesice vel melici est oino silis ei que est apatum fridoꝝ renum ⁊ ad illam recurratur.

¶ Cura vero per cyrurgiam est vt si apparuerit tumor in cõmissura que est inter anum ⁊ bursam testiculoruꝫ. Et fuerit in eo maturatio aperiatur fm modum apertionis que fit ad extrahendum lapidem.

¶ De intentione ad accidẽtia.dixit Simeon efficacius iter omnia ad mitigationẽ doloris est pila cuius aqua coquitur cum lenificatiuis ⁊ dissolutiuis. Dixit Rab.xꝰ ꝯtinentis. si vehemens fiat dolor ꝓcede cum eo qd̃ mitigat dolorem de pila ⁊ cuꝫ eo qd̃ mollificat de oleo:⁊ cuꝫ eo quod dissoluit apa de tali cã:sicut cuꝫ camomilla semine lini ⁊ semine maluauisci fenugreco ⁊ caulibꝰ. Et sedere dꝫ patiẽs in decoctione ipsoꝝ. Et fiat inde epithimatio ⁊ emplastratio.⁊ dixit.clystere fiat.s.vesice lenitiuũ factum de papauere ordeo adipe anatis ⁊ galline. ¶ Qꝛ si vehemens fiat dolor ⁊ timet mors.dixit Auic.nõ est excusatio narcoticis linitis epithimatis ⁊ suppositis in ano.⁊ iniectis etiam per syringã si tolerat eam. Et potiões etiã ⁊ regimen per dietã sicut dictuꝫ est in cura birsen ⁊ sirsen. Dixit Oribasius.ego supponebã eis opiũ cum croco ⁊ dormiebant. Et Rab.dixit. ego in hac dispõne sumo opij.ʒ.vnius quartã.⁊ misceo cũ oleo viol.⁊ modico croco.⁊ do in potu.s.in pluribꝰ vicibus. Aut suppono ano.qm̃ dat quieteꝫ.mitigat doloreꝫ:⁊ dormit inde patiens statim.

¶ De vlceribus vesice. Cap.v.

Ulcera in vesice contingũt:sicut in alijs mẽbris quandoqꝫ a causa extrinseca:⁊ quãdoqꝫ ab intrinseca.

De cã extrinseca.

De causa extrinseca recitauit Gal.primo de iterioribꝰ.cap.primo cãꝫ talẽ. Quidã percussus fuit in latere pudẽdi:que ꝑcussio nimis intro tetẽdit ⁊ permãsit per tres dies absqꝫ vllo cibo ⁊ potu.in quarta die post medicationẽ cibum suscepit ⁊ potum:in occasu aũt solis medico ad eũ veniẽte medicinã vulneri impositura:vrina egressa est.s.per vulnus in mẽsura quatuor cotilarum.i.16.℥.prius mictuꝫ ire non potuit. Et de magno dolore ⁊ grauitate quam prius patiebat in pectine mãifestauit se ꝑuisse. Unde notissime credimꝰ vesicam eiꝰ fuisse incisaꝫ.

De cã intrinseca.

¶ Et cã qdem intrinseca qñqꝫ est lapis excoriãs. Et qñqꝫ est humor colericꝰ aut salsus mordicatiuꝰ corrosiuus ⁊ excoriatiuꝰ:ꝓpter qd̃ dixit Auic.in eo cui assidue fit vrina acuta succedũt inde vlcera. Dicit enim scd̃o epidimia.habẽtes corpora colerica quorũ vrina semp est acuta pungitiua apta sunt ad vlcera vesice. Et dicit ibidẽ:habentibus cõplõnes ex quibꝰ dissoluitur vapor fumosus vt eos pungat vrina ex acuitate eius

frequenter

frequenter accidunt vlcera in vesica: nisi frequēter balneo vtātur & humectatione. de quibus dixit Rasis. x° ɔtinentis. expedit vt ɔserues eos cum aqua ordei & humectatione complexionis: quoniā vrina eorum erit acuta pungens eos nisi velociter fiat balneū: deinde in fine eoꝝ cū seniores fuerint frequēs erit acuitas vrine: & inde accidēt in vesicis eoꝝ vlcera & inde moriunt. Et qñq3 est causa eius apostema vel bothor qd̄ rumpitur: & saniatur & rumpitur. Et vlcus quidē vesice quādoq3 accidit in ɔcauo eius ex pte nervosa. & qñq3 in collo eius ex parte carnosa.

Signa vlceris vesice. dixit Ras. x° ɔtinē. fetor horribilis i vrina semp significat vlcera vesice si fuerit cū sanguine & pure. ❧ Dixit Ypo. 4° afo. si sanguinem & pus mingūt & squamas: & odor grauis sit in vrina vesice vlceratione significat. Et sentit patiens dolorē cum mingit intensuz in capite virge ppter multuz sensum huiꝰ partis: vnde a sanie egrediēte punctionē ferre nō pōt multū etiam vesice cōpatitur. ❧ Dixit Biserapion. distinguit inter vlcera vesice: & vlcera poroꝝ vrinidū: q2 qñ sūt in vesica i vrina erit fetor. In illis vero nō erit fetor. Et distinguit inter vlcera virge & vesice. dixit Ras. in diuisionibꝰ: q2 quādo sūt in virga egredit ante vrinā sanies: & sentit eger dolorē cuz mingit in loco vlceris. Cum aūt sunt vlcera propinqua vesice aut apud eā egreditur sanies pmixta vrine: & inest ei fetor. ❧ Dixit Ypo. in afo. vesicaz habere incisam mortale: q2 vt dixit Auic. si finditur vesica nō incarnatur nisi cadat fixura in parte eiꝰ carnosa. s. in collo eiꝰ. Et dixit Aui. vlcera vesice sunt difficiliora plurimū ad curandū q3 vlcera renum: quoniam sunt vlcera mēbri neruosi: que vero renum carnosi. Et q2 vesica est pauci sanguinis: qd̄ tamen accidit in collo eius est faciliori curationis. Et adhuc plus qd̄ accidit in meatu virge. Et vlcera pororuz vrinidum tenent in hoc medium inter vlcera renum & vesice.

Cura vlcerum vesice triplici pficitur instrumēto. s. dieta potione & cyrugia. ❧ Pro regimie diete oportet vitare omnem excellentiū qualitatū actiuaruz: ita q vesice nihil approximet actu frigidū: imo etiam neq3 multum calidū: sed quecūq3 ei administrant sint tepida: aut ad mitem caliditatez declinantia. Non enim debēt approximari frigido aeri aut aque neq3 etiā calori ignis vel solis precipue mēbra vesice adiacentia. Et deuitetur aer grossus paludestris humidus & nebulosus: sed eligat aer subtilis clarus siccus naturaliter sic existēs vel artificialiter factꝰ in camera. ❧ Et vitet ira furor tristitia sollicitudoq3 multa rei politice vel familiaris: sed cum bona spe letetur & gaudeat diuertēdo animū suum ad genera solatiorū quecūq3 placibilia sunt ei. ❧ Omnis aūt fortis motus nociuus est & psertim mēbrorū inferioruz & ambulatio & eqtatio: nisi valde mitis fuerit. Et silr ipsoꝝ fortis fricatio. Et omne balneū aque dulcis seu humectatiuū. Dixit Aui. omne exercitium nocet eis: q2 acuit & inflāmat. Si aūt fit ita leue vt nō inflāmet est iuuatiuuz: q2 mēbra confortat. Expiatur ergo in exercitio. Motus tñ & fricatio. al's scarificatio & ventosatio ptium superioꝝ confert diuertēdo: sed adhereāt geti inferioꝝ q̃tum possunt. Et deuitēt vigilias multas & accubitum supinū & pronum. adhereant autē somno plus dormiēdo super alteꝝ laterū. ❧ Dixit Aui. opz vt deuitentur cibaria. s. & pocula acuta salsa & acetosa: & etiā vehementis dulcedinis cōuertibilia ad colam. sup. & hñtia amaritudinem: q2 hec oīa hūores generāt acutos additionē facientes in vlcere pter acetosa: sed & ipsa nocēt cū punctiōe & mordicatione sua. Et deuitēt etiā oīa cibaria grossa difficilis digestionis & mali nutrimēti: q̃re opz vt deuitēt acrumina maxime & omnia aromata acuta: & herbas amaras & quecūq3 salsa ex carnibꝰ caseo vel piscibꝰ. Et acetū & quecūq3 cū eo parant cibaria. Et dixit Ras. x° ɔtinentiꝫ. cicera nocent eis in quibus est vlcus in vesica. Et silr porrum vltra marinū & andegen nocēt vesice. Et dactili si in magna q̃titate sumātur. excoriāt eniz vesicā & vlcerāt eā. sup. & silr carice. & sparagus: vt dixit Pliniꝰ lib. 20. Et deuitēt omnia vina calida cocta acuta antiqua & multum dulcia: & silr acetosa fictia. sup. & quecūq3 ex cibarijs & potibꝰ supradicta sunt nocere vlceribꝰ renum. ❧ S3 expedit dixit Ras. x° ɔtinē. vt vtantur glutinatiōe frequēti. i. cibis & potibꝰ facientibus glutinationē. i. nutrim̄ viscosum adherēs: gn̄atiuū tñ boni chimi. Vñ expedit. dixit Ras. vt sumāt in potu lac: & ius galline pinguis factū spideheg. i. viscosuz glutinatiuū: sicut qd̄ pparatur in geladie cū sandalis vel murtito absq3 spēbꝰ calidis. Ait Theodosiꝰ: zoē lac cum nutrimētis lenibꝰ cōuenit. Dixit tñ Ras. ad vlcera renū & vesice in aq̄ lactis nō ponatur sal. ❧ Dixit Azaraviꝰ lib. 26. cōdimentū valens vlceribus vesice & virge. Re. amilū & farinaz fabarū & decoque cum lacte vel aq̄ furfuris que sit de simila. i. in qua sit ð flore farine & zuccaro & oleo amig. d. & da mane & sero: & cōuenit rizum & sauich ordei & panis sit similagineꝰ. Et conueniunt genera panici & milij. Et carnes ex bonis auibꝰ sumpte maxime siluestribꝰ: & extrema domesticoꝝ. ppric q̃drupedū & oua sorbilia. Et cōuenit comestio cācroꝝ & conchularū fluuialiū. Et ex oleribꝰ conueniūt que sunt stiptica pcipue plātago & ɔsolida maior & media. ❧ De fructibꝰ silr q sunt stiptici. Et qdam ɔcedūt dactilos in parua q̃titate & grana pini. Et dixit Simeon. ad vlcera cronica in qbus cessauit cura da in potu de lacte asinino p. xxi. diem: sed tñ ante purgādū est corpus. Et dicunt qdam. si tale lac fuerit extinctū cū lapidibꝰ fluuialibꝰ ignitis erit meliꝰ. ❧ Parētur oīa cibaria ex carnibꝰ assa & in forma sicca: & sint insipida pro appositiōe pauci salis. ❧ Et vina que bibūt sint debilia paucifera clara & subtilia limphata cuz aqua decocta vel ferrea. Minuāt cibū & potum: & s3 maxime potū: & si sitim habuerint. Dixit Ras. x° ɔtinē. sumāt in potu lac aut iulep aut syrupū viol. ❧ Alterent tēpore caloris cum seminibꝰ cōibus frigidis vel cuz lactuca vel semine papaueris albi si dolor adesset vehemēs & aliqñ cum sumach vel agresta vel cum ɔsolida maiori vel media. Succus enī eiꝰ sepe sumptꝰ: & per syringiam iniectus multū ɔuenit huic egritudini. Et valet vt dicunt multū radix lus maioris decocta cum ouo in testa & comesta. Et dixit Ras. x° continētis. vitandus est coitus.

Cura vo per potionē aut respicit cām āntean descendētem ad vesicā & corpus totū: aut ipsa vesice vlcera. Et pma qdem harū intētionū complet per mundificationē & eūonem ipsiꝰ mãe & ipsius diuersionem & alterationez. Et scd̄a ipletur p vlceris mūdificationē: & ipsiꝰ postea ɔsolidationē & accidentiū correctionē. ❧ Pro qbus oibꝰ adimplendis in gñali dixit Aui. considera in can. dictis in curatione vlcerū. s. renuz: & pmuta plīn eoꝝ ad hunc locū. Et ppea cōsidera in eo qd̄ dictū est ibi in potu generum lactis: q2 ipsa iuuatiua sunt fm cōditiones dictas illic in curatione vlcerū meatuū vrine: & pcipue lac equarū. ❧ De intentiōe aūt ad mundificationem scias q si expediēs fuerit flōmia ipsa fienda est de basilica. Et post eam vel & si nō fuerit necessaria digerat mā cum eo qd̄ digerit humorem acutū aut haurachiū. Et silr postea euacuet cum eo qd̄ talem humorē educit ex his que dicta sunt in cura vlcerū renuz. deinde diuertat mā ab instris vrine cū vomitu ppric & fluxu ventris. ❧ Diuertūt aūt mām ad itestina syrupus viol. in quo infusi fuerint mirab. citrini vel ipsi indi: deinde colatus & mixtꝰ cū medula cassiefi. vel māna vel vtriusq3 distēperatis in aqs fumiterre & lupuloꝝ cū frequēter accipitur. ❧ Et ex eis est eūum qd̄ sic fit. Re. passul. seminū cōium frigidoꝝ. añ. ℥. i. viol. ʒ. ij. pruna. x v. nūero. iubebas. x. numero. buglose endiuie. añ. M. i. polipodij sene. añ. ℥. ij. cartami. ℥. i. s. macis seis anisi & fenic. añ. ʒ. ij. seis endiuie. ʒ. iij. mirab. citrinoꝝ & chebuloꝝ. añ. ℥. s. infundant in aq̄ cal.

Sig^a disti-ctiua inter vlcera vesi-ce & poroꝝ vrinidū: iter vlcera virge & ve-sice.

De regi-mi... & cyrur...

Cibaria q̄ nocēt pa-tientibꝰ vl-cera vesice

Cibaria q̄ iuuāt.

De... cione & di... ...

per diem nāle: postea decoquant᷑ vsq; ad ꝯsumptionem duarū partiū: deinde in ipsa aq̄ manib⁹ bene fricent᷑ ⁊ colentur cū expressione. Et in colatura ponant᷑ medulle cassiefi. ℥.viij. ⁊ zuccari. ℥.vi. ⁊ decoquant᷑ ad spissitudinē mellis. Et detur ex eo semel in septimana de mane doß. ab. ℥.ß. vsq; ad .i. cū calida. ¶ Aliud vtile. ℞. prunas iuiubas ⁊ sebesten. añ. numero. viij. viol. roß. ligri. rose. añ. ʒ.ij. passularū folliculoꝝ sene polipodij. añ. ℥.ß. anisi feniculi. añ. ʒ.iij. decoquant᷑ in aqua sublimatiōis buglose vel succo ei⁹ depurato. Et sit lib. iij. tūc coletur ⁊ in colatura dissoluant᷑ medulle cassiefi. ℥.vi. māne. ℥.iij. zuccari viol. ℥.iiij. ⁊ colentur ⁊ in hac colatura ponat᷑ syrupi viol. facti cum succo violarū lib.ß. ⁊ decoquat᷑ ad perfectionē doß. vt superioris: posset ēt recipi ante cibū paruz ⁊ frequēter: sicut visum fuerit oportere. ¶ In intētione aūt alteratiōis discrasie ⁊ acuitatis materie ꝯueniūt syrupus viol. nenufarin⁹ cucurbitinus ⁊ alij his similes cū aq̄s endiuie lactuce ⁊ solatri ⁊ silib⁹ aquis.

Cura per mūdificationē vlceris ⁊ ꝯsolidationem eius.

¶ De implēdis aūt intētionib⁹ mūdificationis ⁊ ꝯsolidationis vlceris. dixit Aui. scias ꝙ ꝯseruatio in curatiōe borū vlcerū est vt administrent᷑ in ꝑmis mūdificatio ipsoꝝ: deinde ꝯsequēter facta mundificatiōe adhibeant᷑ medicine que mūdificatis ꝯueniunt vlcerib⁹: que sunt medicīe exiccatiue incarnatiue ꝯsolidatiue.

De mūdificatiuis.

¶ Mūdificāt aūt ipsa que sunt sicut aqua ordei: aq̄ zuccari aqua mellis in q̄rū altera vel plurib⁹ sint decocta diuretica nō excedētis caliditatis. dixit enim Raß. x° ꝯti. ex 4° afo. medicine attenuatiue nō ꝯferunt vlcerib⁹ instrū vrine: sed excitāt ea in vltimo. supple. ⁊ maxime cū mūdificatiuis mixte. Sed tēperate ꝑuocantia cum eis ꝯueniūt qn̄ bibunt᷑: qm̄ ducit᷑ mūdificatiuū per ea ad vesicā. Mūdificant᷑ etiā vlcera vesice per mūdificantia iniecta in eā. ¶ Et ꝑdicte qdem aque ꝯueniunt in vlcerib⁹ nō mltū sordidis. In multū at sordidis nō sufficerent: sed egetur fortiorib⁹ vt aqua mellis ⁊ ficuū aq̄ furfuris lixiuiū ⁊ silia. dixit Auic. si illud qd̄ mingit᷑ est fuscū vel nigrū: opꝫ ꝙ iniiciat᷑ in vesicā illud qd̄ subtiliat᷑. s. per decolationē a cinere arboris ficus: aut quercus: aut a cinere secbe. Dicunt qdā .i. abrotani donec mūdificet᷑ vltime. hec eniz lixiuia sunt multū lauatiua. Et in his vlceribus sordidis. dixit Raß. x° ꝯtinē. si illud qd̄ egreditur de vesica ē putredo fetens clysterizanda est cū troc. in qbus ponit᷑ de ere vsto ⁊ silibus. s. dissolutis in aq̄ mellis. Si autē fuerit fetor minor. s. paru⁹ sufficiet ei aq̄ casei ⁊ aqua mellis ad abstergendū ⁊ mundificādū. Et ꝯueniunt in hoc casu troc. alchebchēgi cū aqua mellis dissoluti ⁊ iniecti. ¶ Et de mūdificatiuis sumēdis per os dixit Hal. sume pineas purgatas numero. x. seminis cucumeris. ʒ.iiij. amili ⁊ spice. añ. exagiuz ß. seis apij exagia duo: coque spicā ⁊ apij semē in. ℥.ij. s. aq̄ vsq; ad mediuz: ⁊ cum ea. s. collatura alia distēpera ⁊ da cum rob. vini. ¶ Et Paulus dixit. ℞. camedreos camepitheos añ. exagia. xij. seis papaueris ⁊ assari. añ. exagia. xxx. cinamomi exagia. x. ⁊ cū vini rob coclearia duo exhibe. Tragea qua vtendū est tēpore mūdificationis. ℞. pineaꝝ lotarum exiccataꝝ fisticoꝝ. añ. ℥.ß. liquiri. ʒ.ij. papaueris albi. ℥.i. seminū cōium mundatoꝝ olum. añ. ℥.i.ß. seminis lactuce ⁊ endiuie. añ. ℥.ß. passularū enucleataꝝ. ℥.iij. cinamomi. ʒ.ij. zuccari ad pōdus olum doß. coclear. j.

De ꝯsolidatiuis.

¶ Ulcerū autez vesice ꝯsolidatio perficit᷑ cum ebibitis ⁊ iniectis in vesicaz ⁊ ab extra applicatis. Et de sumendis ab intus est iulep qd̄ sic fit. ℞. succoꝝ plātaginis ⁊ lāceole ⁊ cōsolide maioris ⁊ medie. añ. lib. j. aque roß. ß. lib. zuccari. lib. ij. fiat iulep. coctum aromatizatū cū roß. ⁊ san. sal. ⁊ pauca cāphora. doß. ℥.ij. cū aqua alchebchēgi. ¶ Et troc. alchebchēgi multū valēt sumpti cū aqua mirti ⁊ alijs ꝯglutinatiuis ⁊ incarnatiuis sunt eni vehiculū coꝝ ad vesicā. ¶ Troc. alij vtiles. ℞. boli ar. terre sigillate. acatie thuris seis melonis ⁊ citrulli gūmi arab. roß. amili. añ. ꝑtes equales ꝯficiantur cū aqua virge pastoris ⁊ sumant᷑ frequēter. ¶ Eliud ꝯueniēs ad hoc ℞. spodij granoꝝ mirti coralli charabe seminis roß. plātaginis ⁊ portul. mūmie masticis olibani. añ. ʒ.ij. seis apij ⁊ feniculi alchechēgi. añ. ʒ.i. sāguinis drac. lapidis emathitis triū sanda. añ. ʒ.ß. seminis melonis citrulli ⁊ cucumeris mundatoꝝ. añ. ʒ.j.ß. zuccari dissoluti in aqua roß. quātuz sufficit doß. ʒ.ij. ¶ Eliud alind. ℞. karabe olibani terre sigil. sāguinis drac. añ. ʒ.i. gūmi ara. dragagāti amili granorum mirti balaustie acatie hypoq. añ. ʒ.ß. seminis anisi feniculi nardi cinamomi. añ. ʒ.ß. zuccari roß. veteris quātuz sufficit ad incorporandū. ¶ Et de vtilib⁹ est mūmia bibita doß. ʒ.i. cum vino albo subtili vel debili. Et de eis est puluis caude equi. silr̄ bibit⁹. dixit Gal. qdam putant ꝙ cauda equi. ꝯsolidat vulnus accidens in vesica: ⁊ ꝙ ipsa sanat vulnera neruoꝝ ⁊ membroꝝ neruosoꝝ: ⁊ manifestū est ꝙ ipsa est in vltima desiccatione absq; punctione. Et Raß. x° ꝯtinē. ait. dico cōprimendus est succus eius ⁊ desiccandus ⁊ misceat᷑ in vnguentis: qm̄ curat᷑ fixura facta per lapidē. Et de eo etiā ponat᷑ super vnguentū super vesicā: qm̄ perfectus est. Et dixit Raß. virtuti ei⁹ appropinquat indicuz quo vtunt᷑ tinctores. ¶ De iniiciendis autē in vesicā vtilibus est succ⁹ cōsolide maioris vel medie ⁊ succ⁹ caude eq. Et mūmia iniecta cū lacte mulieris. Et iniectio sief. albi cū lacte mulieris: vt dixit Paulus. ¶ Dixit ignotus. fiat clystere p syringā cū aq̄ virge pastoris aut solatri aut oleo roß. ⁊ lacte mulieris: ⁊ modico croco: aut cū vng'° ceruse ⁊ oleo roß. aut cū sarcocolla amido ceruia ⁊ lacte. ¶ Unguētū qd̄ vtiliter iniicit᷑ in vesicā. ℞. ceruse. ℥.ij. litargirij. ℥.i. thuris ʒ.iij. masti. ʒ.ij. puluerizet᷑ vnūquodq; p se: deīde ceruia ꝑmo distēperet᷑ cuz modico oleo roß. cui postea adiungatur litargiriū ⁊ incorporet᷑: ⁊ postea mastix: ⁊ vltimo thus cū pistello in mortario semp ducēdo paulatiz. Et tādez apponatur de aq̄ roß. sp agitādo cum pistello. Et cum ceperit inspissari addat᷑ aq̄ roß. ⁊ oleum roß. ⁊ tādiu ducatur donec fiat neq; multū spissum: neq; multū liqduz: ⁊ de eo iniiciat᷑ in vesicā. Et hoc vnguentū ēt sanat vlcera virge iteriora si repēte eo iuncte intromittat᷑. ¶ Dixit Ser. si vlcera fuerit in vesica aut canali virge ꝑpinqui ꝑis mittimus cū aqua plātaginis aut cuz albumine subtili emathitē aut chimoleā: aut cerusaz: aut litargiriū conditūz aut calcē ablutam. ¶ Ab extra fiat inūctio talis. ℞. olei masticis mirtini ⁊ citonioꝝ. añ. ℥.i.ß. storacis liqde cere. añ. ʒ.i.ß. boli ar. ʒ.j. Et postea superponat᷑ emplꝫ qd̄ sic fit. ℞. masticis olibani boli ar. terre sigill. hypoqsti. myrti mūmie. añ. ʒ.ij. farine siliginis ⁊ lolij. añ. ℥.i. olei rosati. ⁊ mirtini qd̄ sufficit. Aut buliāt predicta in succo plātaginis: ⁊ aqua roß. ⁊ fiat epithima. ¶ Dixit Raß. in diuisiōib⁹. vlceri quod est in meatu virge proprie illud quod iniicitur in ipsum plus valet eo quod bibitur. dicunt quidam ⁊ etiaz vlceri vesice.

De intentione ad accidētia dixit Raß. x° ꝯti. dico si vehemēs fuerit dispō doloris declinare debes ad id qd̄ mitigat ō stupefactiuis: qm̄ desiccādo ꝯfert ēt vlceri. Et iō dixit in diuisionib⁹. iniiciat᷑ in vesicā coliriū albuz. s. opiatū cum lacte aut aq̄ mellis cū dolor est vehemēs.

Ad dolorē vehementem.

¶ De ꝯferētib⁹ est eliium qd̄ sic fit. ℞. seis iusqami albi feniculi ⁊ apij. añ. ʒ.vj. seis cucumeris. ʒ.v. seis acetose croci ⁊ opij añ. ʒ.iij. pineaꝝ amigd. ama. frixarū cū butyro ⁊ auellanaꝝ assataꝝ. añ. ʒ.iij. seis alchechēgi nūero. xxxv. nardi. ʒ.j. ꝯficiant᷑ cuz vino cocto. ¶ Dixit Bimasui ad vlcera vesice in qb⁹ est ardor vehemēs. ℞. spume philij. ⁊ filiuz seiuz vt citonioꝝ malue lini ⁊ lactis. s. mulieris ⁊ sief. albi absq; opio: ⁊ iniiciat᷑ in vesicā mane ⁊ sero tepidū. ¶ Et Simeon dixit. si cū vlcere fuerit ardor vehemēs iniiciēdū est in vesicā de lacte recēti: ⁊ sief albo: aut de mucillagine seis philij: ⁊ seis citoniorum. Et dixit. ꝯfert vehementi ardori in vesice qd̄ iniiciat᷑ in ea acetū tepidum. s. acetū non acutū: ⁊ mitigabit ardorē statiz. ¶ Et in ardore vehemēti ꝯuenit iniectio succi solatri i vesicā. Et ꝯfert vlceri

ri ⁊ ardori.ʒ.i.dragaganti infusi in vino cocto si bibatur.
¶ Et ab extra fiat inunctio vel fomẽtatio talis. ℞.muci/
laginũ seminis lini psilij ⁊ malue.an̄.℥.ij.olei viol'. nenufa
rini cucurbitini vel de papauere. an̄.℥.i.cere ablute.ʒ.iij.
decoquant' donec veniãt ad formã vnguẽti:⁊ tũc depona
tur ab igne:⁊ cũ infrigidari cepit supimmitte vnũ albumẽ
oui ⁊ de lacte mulieris ⁊ optime incorporent'. Et vltimo
supmittat'.℈.ß.cãphore dissolute in aq̃ ros.bñ pmiscendo
quo inungat' pecten ⁊ cõmissura que est inter testiculos ⁊
anũ ⁊ mẽbra bis adiacẽtia. ¶ Dixit Ras.x° ꝯti.filius Da
uid patiebat' dolorẽ vehementẽ silẽm parturiẽti ex vlcere
vesice.sup.in quo ẽt erat ardor vehemẽs: cui dedi in potu
de semine iusquiami.ʒ.i.q̃rtã:⁊ de opio chirat.i.⁊ de semi
ne citruli.ʒ.ij.⁊ de semine lactuce ⁊ portul'. an̄.ʒ.ß.⁊ miti/
gatus est dolor ipsius. Et hoc factũ fuit duz frequẽs facta
fuit eius bibitio p dies: sed ipsa bibitione dimissa excita/
tus est dolor eius: ⁊ reuersa iterũ dicta cura mitigatus est
dolor. Et fuit hoc silẽ ei qd̃ vidisti in vxore Angeli victori
quã oportebat oi die sumere de filonio p mẽses plres: que
tandẽ mortua est. ¶ Et paucitati tolerãtie retentionũ vri/
ne vtilr ꝯfert mũmia mixta cum farina ordei vel fabarũ in
modũ empli supposita vesice ⁊ collo eius. Dixit Iuð.mũ/
mia ꝯfert vlceribus renũ ⁊ vesice tã in potu sumpta q̃z cly
steri iniecta. Et dixit Ras.dico q̃ hoc est mirabile ad firu/
rã recentẽ. Et ait.mũmia ꝯfert vlceribus veretri ⁊ vesice si
bibat':⁊ si p clystere iniciat'.⁊ actus eius in mitigãdo do/
lorez est mirabilis. ¶ Amplius a sapiẽtibus plura posita
sunt medicamina cõposita plres ex intentionibus dictis sil'
ipientia:de q̃bus sunt iulep qd̃ mitigat dolorẽ:⁊ lenit acui
tatem ⁊ ardorẽ:⁊ mũdificat vlcera: qd̃ ℞.liq.℥.iij.corticũ
subtiliũ ⁊ rubeorũ q̃ adherẽt granis pini.℥.ß.seminis papa
ueris albi ⁊ alkekengi.an̄.℥.i.bulliãt in aqua ordei.lib.iij.
vsq̃ ad medietatẽ postea colet':⁊ cũ zuccari albi solidi.lib.
ß.fiat iulep.dos.huius est.℥.ij.cũ sero caprino est eni vtile.
¶ Syrupus valẽs ad remouendũ acuitatez vrine mũdifi/
cãs ⁊ leniter ꝓuocãs:⁊ vesicã ꝯfortãs:⁊ rectificãs corruptio
nem vlcerũ eius. ℞.capil.ve.recentiũ plãtaginis epatice en
diuie.an̄.M.i.radicũ caude eque bedeguard.alkekẽgi.an̄.
℥.ß.papaueris albi ⁊ seminis portul'. ⁊ lactuce berberorũ
sandalorũ rub.an̄.ʒ.ij.seminis anisi feniculi siloat'. an̄.ʒ.i.
liq.℥.ij.seminũ q̃ttuor frĩgidorum mũdatorũ.an̄.℥.i.prunã sebe
sten.an̄.nu°.viij.fiat decoctio:que syrupet' cũ zuccaro albo
solido. ¶ Iulep mũdificãs ⁊ ꝯsolidãs ⁊ ꝯfortãs. ℞.aque
plãtaginis.lib.i.aq̃ feniculi ⁊ prasij. an̄.lib.ß.⁊ isundat' in
eis calidis.℥.i.ß.corticis exterioris pinearũ eius.s.q̃ adhe/
ret nucleis p diẽ naturalem: deinde bulliãt parũ ⁊ colent' ⁊ cũ
zuccaro fiat iulep. ¶ Syrupus vtilis mitigãs dolorẽ ⁊ ar
dorẽ mundificãs ⁊ ꝓuocãs ⁊ cũ his ꝯfortãdo vesicã ⁊ de/
siccãdo ꝯsolidãs. ℞.seminũ cucumeris cucurbite citruli ⁊
melonis viol'.florũ nenufaris cucurbite.an̄.ʒ.ij.succi liq.se
minis malue altee lactuce iusquiami albi papaueris albi
corticũ rub.granorũ pinearũ alkekẽgi seminis portul'.⁊ en
diuie florũ sambuci.an̄.ʒ.ij.amig.d.mundatarũ.℥.ß.radicũ
altee.℥.ij.gũmi prunorũ cerasorũ ⁊ amig. an̄.ʒ.iij.seminis
psilij integri.ʒ.ij.ꝯterẽda ꝯterant' ⁊ decoquant' oia in lib.
iij.aque vsq̃ ad mediũ tũc deponant' ab igne ⁊ dimittant'
donec tepuerint ⁊ manibus fricent' in aq̃ ipsa ⁊ colent' ⁊
cũ lib.i.zuccari albi fiat syrupus aromatizatus cũ ros.xi/
loal'.calamo aromatico ⁊ mace. ¶ Elim mũdificans ⁊ ꝯso
lidãs ⁊ sumit' cũ aqua alkekengi aut cũ lacte caprino. ℞.
liq.ʒ.ij.seminis melonis mũdi.℥.ß.seminis cucumeris cu/
curbite citruli mũdatorũ seminis papaueris albi alkekengi
an̄.ʒ.i.cinamomi mirtillorũ hypoq.acatie.an̄.ʒ.ß.dragagã
ti gũmi arab.infusorũ p noctẽ in aq̃ ros.an̄.ʒ.ij.amig.d.pi/
nearũ mundatarũ.an̄.℥.ß.mellis ros.colati.℥.ij.aque ros.⁊
plãtaginis.an̄.℥.iij.in q̃bus distẽperet' zuccarũ qd̃ sufficit.
¶ Et pẽtafilon qd̃ mundificat ⁊ ꝯsolidat. Et multũ vz sy/
rupus factus ex decoctione eius cũ zuccaro. Et ꝯfert vz sy/
rupus factus ex decoctione agrimonie ⁊ plantaginis.

Ad paucitatẽ tolerãtie retentionis vrine.

Medicamina composita pro eibus supradictis

¶ De scabie vesice. Cap.vj.

Scabies accidit vesice sicut ⁊ renibus ⁊ ex eisdem causis. Et dixit Mi
susam.x° ꝯtinẽ. vesica fit scabiosa quandoq̃
in toto: quandoq̃ in parte ex humiditatibus
malis.

De signis dixit Ras.in diuis. signũ est adustio vri
ne cũ rebus silibus furfuri in ea. Et cuz
extenuatione corporis. Dixit Hip.4° afo. q̃bus in vrina
pingui existẽte.i.mediocri in suba quam respectu tenuis
vocauit pinguez.i.grossam furfurea mingunt'.i.quedam
partes late subtiles in modũ corticũ frumenti in q̃titate ⁊
subtilitate assilate furfuribus his vesica scabit: q̃r signifi/
cat pellem intrinsecã vesice supficialem excoriari cũ pruri/
tu. Et est signũ hoc verũ vt in pluribus. Et hoc ideo q̃r he
partes furfuree si non fuerint de venis noscas q̃ vesica est
scabiosa. Et signũ distinctiuum est q̃ veniẽtes a vesica fe/
tent. Et apparet pruritus circa radicez virgerũ in loco ma/
xime qui est inter anum ⁊ testiculos vbi est collum vesice.
¶ Dixit Aui.scit' scabies vesice ex adustione vrine ⁊ feto/
re eius ⁊ dolore vehementi cum pruritu ⁊ sedimine furfu/
reo:q̃r enim aquositati vrine admiscet' colera vrina reddi/
tur vstiua:⁊ q̃r hec humiditas vstiua remouet crustas a lo
cis scabiosis fit in illis locis punctio ⁊ dolor. Et precipit'
pruritus pp̃ humiditatem vrine esse pruritiuam ex admi/
xtione colere ⁊ sordis ⁊ scabiei. Et q̃r ille cruste ab eis re/
mote emittunt' cum vrina:ideo in ea apparet sedimen fur/
fureum ⁊ fetet pp̃ corruptionem. Et dixit Auic.q̃nq̃ cur/
runt.s.patiẽtes fm̃ assiduationem humiditatis.i.q̃r min/
gũt assidue. Et q̃nq̃ currit cuz vrina sanguis:⁊ cum locus
scabiosus vlcerat' ⁊ ꝓfundatur. ß° dynamidiorũ scribitur
scabiem vesice habẽtibus vrina si spissa apparet cum sup/
fluitatibus furfureis dolorem ostendit futurum.

Cura scabiei vesice est vt fugiat aerem calidũ ⁊ flatum
austri iram motũ plurimum vigilias multas ⁊ ci
baria acuta salsa ⁊ multum dulcia ⁊ quecũq̃ ꝯuertibilia
sunt in coleram:q̃m addũt in causam scabiei: sed ꝯferunt
eis cibi insipidi dulces.i.mitis chimi generatiui. Et ex
his sunt ptisana ordeacea frumẽtum coctum tri oua sorbi
lia ⁊ gña lactis:⁊ vt asininum caprinum ouinum vaccinuz.
Et cibi viscositatem habẽtes:⁊ vt extrema quadrupedum.
Et cibi pingues cũ oleo amig.dul. Et ꝯueniũt ex oleribus
blitis spinachia attriplex malua lactuca intuba ⁊ endiuia.
Et ex fructibus cerasa acetosa pruna matura pulpa cucu/
meris cucurbita melon citrulus ami. dul. pinee ⁊ passule.
Et de potibus cõpetunt vinuz paucisferũ ⁊ aqua ordei ⁊ iu
lep viol'. ¶ Dixit Ras.x° ꝯti.succus liq.sumptus ꝯfert sca
biei vesice ⁊ applanat eam. Et ꝯfert valde ei de quo descen
dunt ad modũ furfuris. Et semen portul'. ꝓuocat vrinaz si
nõ fuerit assum. Et ꝯfert asperitati renuz ⁊ vesice. ¶ Dixit
A.ꝯfert eis assiduatio mundificationis corporis.s.ab hu/
more acuto ⁊ hauracbio. Et opz vt administrent' medici/
ne absterfiue mũdificatiue que fiũt de exiccatiuis sine mor
dicatione:sed tñ sint fortiores eis que dicte sũt in cura sca/
biei renũ:⁊ administrent' bibite ⁊ iniecte in vesicam. Et de
ꝯueniẽtibus eis sunt medicine ifrigidatiue ⁊ glutinatiue
bibite sicut syrupus iniubinus ⁊ syrupus de papauere ⁊
mucillago seminis citoniorũ ⁊ psilij. Et ꝯuenit in hoc bal/
neũ dulcis aque solius vel decoctionis lenitiuorũ. Et dixit
Ras.in diuis.fiat clystere vesice cũ mucillagine granorũ ci
toniorũ aut cũ lacte mulieris ⁊ oleo ros. Misuiam aũt di/
xit absolute cũ lacte. Et dixit.inungat' vel emplet' spinale
⁊ mirach cũ stipticis ad ꝓhibendũ humores malos trans/
meare ad vesicã. Et subdit Ras.vbi supra. ꝯueniũt q̃cũq̃
dicta sunt ꝯuenire in ardore vrine sine sanguine ⁊ sine pure.

¶ De sanguine coagulato in vesica. Cap.vij.

Anguis in vesica coagulať aliqñ post
mictū sanguinis. Aliqñ post
casuʒ ⁊ pcussionē factā sup vesicā ⁊ ptes circū
stātes: sicut ego vidi in Frācischino de venini
cio q cecidit de lecto ⁊ pcussit anchas ⁊ coxas
⁊ coagulatus est sāguis in vesica eius ⁊ retēta
est vrina ipsius ⁊ nō poterat mingere. ¶ Dixit Ga.6° de i/
terio.ca° 3°.qñ sanguis coagulať fit sicut sanguisuga: col/
ligiť eniʒ in frusta silia sanguisugis ɔctis: ⁊ sic exiuerūt a di
cto Frācischino. Si fit in vesica aut in itestinis: aut in stōc
aut pectore: qđ peius est sequit sincopis ⁊ defectio.i.lipo
thomia: ⁊ color citrinus faciei: paruitas ⁊ defectio ⁊ ipissi
tudo in pulsu: ⁊ calor q plm fit patiētibus magnū vulnus
in lacerto. Et A.dixit.sanguinē coagulatū in vesica sequtur
angustia que inde accidit. Et resistentia sincopis: vel vt hʒ
alia lra: ⁊ cɔsistētia ⁊ sincopis: ⁊ resistētia.s.q̄daʒ ad totū cor
pus. Et sincopis pp vaporē malū eleuatū ab illo sanguine
ad cor. Et frigus extremitatū pp reuocationē caloris nālis
Et paruitas anhelitus ⁊ pulsus: sed sunt cū frequētia: vt p
eaʒ satisfiat necitati. Et sudor frigidus ⁊ nausea. Et qñqȝ
est cū eo rigor. Et añcessio pcussionis aut casus sup vesicā.
Et añcessio mictus sanguinis. Dixit eñi Pau.si retineť vri
na post mictū sāguis noscas q sāguis coagulat⁹ ē i vesica.

¶ Sed mirū est quō sanguis postq̄ʒ ex suis vasis exierit tāta
⁊ talia accñtia gñet cū ceteris humorib⁹ sit humano corpi
pximior ⁊ assilatior. Hip.tñ dixit in aflo.si sanguis in ven
trē effuderit nece est putrefieri: cuius qdē putrefactiōis ma
litia tāta est q eius vapor ad principalia ⁊ nobilia mēbra
pueniēs supradicta efficit accñtia. Res eniʒ q̄ʒto melior exi
stit ipsa putrefacta pmanēs tāto a regimine nāe derelicta in pu
tredinē deteriorē deduciť. Declarat aūt hoc onū ⁊ cadauer
humanū: ⁊ q̄cūqȝ supfluitatū ex hūano egrediunť corpe.
¶ Ex patiētibus aūt sanguinē in vesica coagulatū nō fuit sa
nat⁹.dixit Gal.vbi.s.nisi ille in cuius vesica sanguis disso/
lutus fuit ⁊ liquefact⁹ ⁊ emissus cū vrina. Ut igiť liquefiat
⁊ emittať.dixit Gal.ibidē.da ei in potu medicamē ad fran
gendū lapidē cū syrupo acetoso. Et in potu da syrupū ace
tosum. Ait Ras.x° ɔti. dico si videris p̄dicta accñtia post
mictū sanguinis pcede velociter: ⁊ da que dicta sunt a Ga
le.s.de frāgētibus lapidē. ¶ Et Aui.dixit.cura eius est cu
ra lapidis ⁊ cū medicinis dissolutiuis lapidis. Et qñqȝ suf
ficiēs est potare syrupū acetosum ⁊ pprie sqlliticū.diligiť
eñi magis oximel sqlliticū q̄ʒ acetū simplex vel q̄ʒ syrupus
acetosus simplex: q2 in aceto.s.sqllitico est icisio: ⁊ mel eius
resoluit ⁊ abstergit. In aceto aūt solo lʒ sit incisio: nō est tñ
in eo resolo ⁊ abstersio: ⁊ pprie in oximelle sqllitico sunt i
cisio resolo ⁊ abstersio cū est pmixtū cū aliq̄ʒtulo cineris si
cl: aut in quo decocta sint icisiua ⁊ medicine lapidis.s.que
dissoluūt ⁊ incidunt. ¶ Et de illis que laudanť in ipso est
sumere in potu de carpob.ʒ.ij.aut tantūdē de ligno.i.de ra
dice peonie: que aliqñ ēt dř lignū crucis: aut de granis ei⁹.
Aut de baccis bisantijs tantūdē.s.ʒ.ij.aut auř.i.cordume
ni cū aq̄ calida. ¶ Et aq̄ in qbus potanť medicine p̄dicte
sunt aq̄ ciceris nigri ⁊ aq̄ abrotani ⁊ aq̄ decoctionis sticas/
dos ⁊ alie siles.s.ex diureticis fortibus. ¶ Dixit Ras.x°
ɔti.ciminū ɔfert valde mingēti sanguinē coagulatū. Dias.
tñ dixit.expedit q deť in potu cū semine apij. ¶ Et de ɔfe
rētibus dixit Gal.est amaracū cū syrupo acetoso in 6° sim
plicis medicine. Et Aui.dixit in x° tract.scdi.aq̄ folior̄ ce
terach ɔuenit sumpta cū rob.i.sapa. Et Sera. s̄m Dias.co
agulatū bibitū dissoluit sanguinē ⁊ maxime coagulū lepo
ris. Et Haly.dixit. ɔfert bibere vinū decoctionis cotule.
¶ Dixit Jub. da in potu de semine cucumeris ⁊ oleo cu/
curbite dulcis cū syrupo acetoso: aut de coagulo leporis:
aut de cinere aneti cū syrupo acetoso. Et pōdus triū auul/
sat cineris ysopi humide si bibať.dixit Sera.s̄m Dias.dis
soluit sanguineʒ coagulatū. ¶ Et de hñtibus pprietatē in
hoc.dixit Aui.sunt epar asini ⁊ fel testudinis ⁊ coagulū le
poris. Et dixit. A.qñqȝ iniiciunť in vesicā coagulū leporis
⁊ medicie ad lapidē. Et ppriū in ipso est lignū vitis.i.vstū
cū iniiciť cinis eius in vesicā cū aliquo liquore ɔueniēte ad
hoc vel lixiuiū factū cū ipso cinere. Et si decoquať caulicu
lus agrestis ⁊ terať ⁊ apponať more emplī ɔuenit. Et silr
emplm factū ex ruta ⁊ cimio in vino ⁊ oleo decoctis. ¶ Et
inunctio ex oleo laurino ⁊ alijs oleis ⁊ vnguētis calis disso
lutiuis facta oīa sup pectine cū cōpressione egro sedēte ⁊ te
nēte genua ɔcta versus anchas dissoluit sanguineʒ ⁊ facit
ipsum mingere: sicut ego exptus sum. Et ɔuenit vt sedeat
patiēs in tina in qua decocte sunt medicine ad lapidem.

¶ De mollificatione ⁊ dislocatione vesice. Cap.viij.

Ollificatio dislocatio siue disiunctio
vel separatio eius a loco
suo pprie accidit pp relaxationē eius ⁊ pprie
ligamētor̄ eius: pp quā s̄m plm declinat infe/
rius: q̄ʒuis aliqñ declinet ad lat⁹ dextr̄ vel sini
strū. ¶ Dixit Aui.accidit dislocatio eius ex re
motione ipsius ex suo loco.i.pp causas faciētes remotionē
eius. Et accidit ēt pp exitū vrine iuolūtariū. Cū ergo vesica
mollificať: ⁊ marie penes eius ligamēta: nō ɔtineť tūc in
loco suo: sʒ resilit ab eo declinās iferius: aut ad alter̄ latus
vt dictū est. ¶ Et mollificatio qdē eius fit pp cās mollifica
tionis notas: q2 pp humiditatē relaxātē villos trāsuersales
eius: q2 mollificati ⁊ lapsi facti ɔcidūt ⁊ nō figunť neqȝ ɔ
tinēt. ¶ Et dislocatio vesice fit cā humiditatis ⁊ cā vētosi/
tatis ⁊ cā pcussionis sup dorsum aut casus sup eo. Et pcus
sio qdē aut casus qñqȝ est cā vt rūpanť ligamenta vesice: ⁊
qñqȝ vt fluāt humiditates ad vesicā mollificātes eā. Et di/
xit Ras.x° ɔti.q disiūctio vesice fit p maiori parte ex pcus
sione vehemēti sup dorsum: ⁊ tūc extenuabiť spinale eius ⁊
vtraqȝ coxa ⁊ macrescēt tibie ⁊ extenuabunť. Et forte ma
nabit vrina. Seqť eñi dislocationē ⁊ mollificationē vesice.
dixit Aui.qñqȝ difficultas vrine.sup.⁊ eius retētio: ⁊ hoc
pprie erit qñ pp cōpressionē accidit in collo eius opilo at/
tenuatoria: ⁊ qñqȝ seqť vrine iuolūtaria emissio: ⁊ hoc p/
prie si mollificatio cōicať lacerto colli vesice. Si itaqȝ tēdiť
lacertus dict⁹ retineť vrina. Si vō dilatať ⁊ relaxať erit in
uolūtarie. Et dixit Pau.si fuerit paralesis in vesica ⁊ fuerit
in musculis q subueniūt i coadunatione vesice retiebiť vri/
na. Et si fuerit in musculo retinēte os vesice fluet vrina.

Signa facte a causis extrinsecis sunt añcessio ear̄ ad
q̄s vtplm seqť sāguinis mictus cū ruptura ad
eas sequēte. Si aūt relaxationē fecerint ⁊ nō rupturā: tūc
post illas cās accidit ipedimētū in vrinādo. Cām vō itrinse
cā mollificātē ɔiecturare faciet puatio cār̄ extrisecar̄ ⁊ re
gimē pteritū fri^m ⁊ hu^m. Et ipedimētū in vrinādo cū pua
tione aliar̄ egritudinū illud impedimentū facientium.

Cura dixit Aui.facte a pcussione ⁊ casu est difficilis: ⁊
fit p deductionē vesice ad locū suū: ⁊ p stricturā li
gādo eā cū fascia ⁊ medicinis suppositis calefaciētib⁹.s.tē
pate ⁊ desiccatiuis.s.stipticis ⁊ glutinatiuis.sup.pmittēdo
flōmiā ⁊ alias faciēdo diuersiones mās ad locū fluere phi
bētes. ¶ Facte vō a cōplone palitica.i.paliti.ū faciēte cura
est silis palesis dicte i s̄mone 3° q̄ʒtū ad oia tria istra q ibi
regranť. In pticulari tñ dixit Ras.x° ɔti.comedere dʒ ci/
baria cala ⁊ frida.sup.⁊ humida. Jōqȝ dixit Filag.cibariū
sit trixū vel alsuʒ. Et. A.dixit.phibeanť gñantia humorē
flāticū. ¶ Dixit Ras.x° ɔti.natare dʒ patiēs in aq̄ maris.
Et Aui.dixit.natatio in aq̄ maris ⁊ balneatio in aqs ter/
mar̄: vt sulfureis est iuuatiua valde. ¶ Dixit Ras. ibidē.
vomere dʒ frequēter cū elleboro. Et Aui.dixit.ɔfert vomi
tus ēt si fiat cū elleboro albo. Fit aūt vomitiuū bonū si de/
coquatur elleborus albus in aqua simul cum cinamomo: ⁊
deť ad potandum de illa aqua in primis.ʒ.i.deinde gra
datim

datim addēdo in dos. fm ꝓprietatem. Et fiat eūo cū solutiuis flatis. dixit Aui. subtilis. i. leuiorꝛ maxime in pn° ne deducāt mās versus locū. ¶ Et fiat dixit Ras. vbi supra. clystere violentū. Dixit Paul. clysterizeť anus cū oleo rute ꝛ oleo cucumeris asinini cū butiro cocto ꝛ castoř. ꝛ galbano aut opoponacoꝛ aut assa fetida ad desiccandū ꝛ resoluendū mām. Et fiat ēt dixit ipse clystere ad lauandū itestina cū centaurea ꝛ coloq. ꝛ oleo cucumeris asinini. Et Filagorius dixit. clystere cū decoctione agni casti rute ꝛ cimini ꝛ oleo lilino. Et Aui. dixit. cureť cū clysteribus calefaciētibus factis ex centaurea coloq. cherua ꝛ filibus. ¶ Dixit Rab. x° ꝯti. in mollificatione vesice deuť aromatica stiptica in potu ꝛ emplicť cū eis vesica. ¶ Dixit. A. si vrina exit inuolūtarie opꝫ vt administres stipticitatem faciētia vehemētius que nō mollificēt plm. s. p viam dissolonis mãꝛqꝫ debēt esse calamon tñ multū excessiue ne mām dissoluāt: sed sic ꝙ nō resoluāt ꝛ desiccēt. Et aggregēt inter resolonē ꝛ ꝯstrictionē. i. stipticationē fm cōponem curationū paralesisꝛ vt. s. fit cura cōposita ex cura paralesis que est resolo ꝛ desiccatio ꝛ ꝯstrictione siue stipticatione: ꝛ in hoc casu oꝫ sumi oē illud qd̄ gñat sanguinē laudabilē grossuꝫ calm ꝛ nō aquositatē sicut alfebidem. Et laudauit Aui. tyriacā mitridatū sazaneā homorosiā ꝛ filia. s. antiqꝫa. Dixit Filagoř. elim bonū ad mollificationē vesice. ℞. baccaꝝ lauri ꝛ folioꝝ eius. añ. ʒ. iij. castoř. auř. ij. baurach. armeni auř. s. aggregenť cū oleo granoꝝ pini ꝛ distēperenť cū melle dispumato. dos. auř. i. Et dixit ignotus. magnificat bñficiū in hac cura oxaciminū. ¶ De medicinis singularibus iuuātibus. dixit Ras. x° ꝯti. opoponacū agnus castus ꝛ ciminū. Et dixit Aui. de eis que currūt hoc cursu ꝛ ꝓportionanť ad ꝓprietatē sunt testiculi leporis sicci cū bibunť cū vino odoꝛifero. Aut guttur galli cū adurit: ꝛ dať in potu cū aq̄ tepida. Dixit Paul. iniiciať in vesicā oleū rute ꝛ cucumeris asinini cū butiro cocto ꝛ castoř. ex hoc enim sanati sunt plꝛes hoies. Et dixit. expedit vt fiat cura sup pectinē ꝛ vritides cū rubificatiuis ꝛ oleis calīs. Jō dixit Ras. x° ꝯti. inungať cū oleo cucumeris asinini ꝛ lilij ꝛ lauri. Et fricatio fiat cū nitro aceto ꝛ oleo alchāne. Et inungať mirach vētris ꝛ spinale cū succo talpideꝛ ꝛ cū eo ēt fiat emplm ponēdo cū eo res boni odoris. s. calas. Si vō dixit Aui. vrina est cū dispōne sua ad difficultatem. s. exitus decliuis fit audacia ad mollificātia. s. cū resolone ꝛ icisioe. Jō dixit Pau. bibere oꝫ patiēs id qd̄ ꝓuocat vrinā ꝛ postea castoř.

¶ De vētositate vesice dolore atqꝫ debilitate eius. Cap. ix.

Dixit Aui. ventositas vesice qñqꝫ est retēta. i. fixa in vesica: ꝛ qñqꝫ est ꝑmutabilis. Et cā eius sunt cibi inflatiui. Et plm cause est eius humiditas in vesica cuꝫ debilitate calitatis in ipsa que vētosat illā humiditatem ꝛ non pōt resoluere eam.

¶ Et signum ventositatis in vesica est inflatio ꝛ dolor cum tensione absqꝫ grauitateꝛ ꝛ proprie cum permutatur.

¶ Et magis iuuatiua curationū eius post abstinentiā ab inflatiuis ꝛ a malitia digōnis. dixit Aui. est vt bibat oleū de cherua cū aqua radicū. Aut ℞. ameos ꝛ nucis cipressi. añ. ad vētositatem grossaꝫ inflatiuā exhibe trita in potu cum calida. Et liniat pectinem cū oleis aroma. resoluētibus: ꝛ emplastreť cum ruta ꝛ camomilla aneto ꝛ filibus: ꝛ iniiciant ēt ista cum aliquātulo castoř. in vesicam.

Dolores aūt in vesica. dixit Aui. fiūt ex oi malitia cōplexionis eius diuersa. Et ex lapide ꝛ vlceribus ꝛ scabie ꝛ ꝯpatibus ꝛ vētositate. Et multotiens fit cū signatione crisis expectate cū vrina. Et multiplicanť dolores vesice cū flat septētrionꝛ ꝛ in aeribus ꝛ regionib⁹ septētrionalibus ꝛ in tꝑibus frigidis: qꝛ frigidū nocet neruosis mēbris. ¶ Dixit Hip. 4° affo. si sanguinē. s. liqdū ꝛ trumbos. i. sanguinem coagulatū. s. in parua frusta ꝯmissuꝫ ꝑ mingat ꝛ stranguriā hēat ꝛ dolor incidat in pectinē ꝛ sub vētre ꝛ pitoneon circa vesicā doloreꝫ signat: qꝛ in vesica ꝛ poris vritidibus quos intellexit p locū sub vētre. ¶ Et cura eius est remotio causaꝝ eius dictaꝝ. Et de valētibus in spāli in facto a cā frigida est vinū decoctionis radicū vel seminū peonie bibitū. Et semen petro. bibitū cū mellicrate. Et puluis camomille sumptus cū melleꝛ ꝛ vaporatio cū decoctione eius. Dixit Sera. fm Dias. ʒ. ij. betonice sumpte cū aq̄ ꝯferūt. Et silr ciminū. Et silr anisum ꝛ feniculus. Et ab extra vꝫ ysopi cerotū. Oleū ēt nucuꝫ inunctū. Et sessiō sup folijs lauri reclusis in sacculo ꝛ in aq̄ bullitis ꝛ expressis. Allia decocta cum cortice suo emplata. Et vtile est fm Diasc. emplm de farina orobi decocta in aceto supposita. ¶ Et in facta a cā calida vꝫ vtilr radix nenufaris bibita. Et semen altee bibitūꝛ ꝛ decoctio eius silr bibita. Et syrupus ex decoctione ramoꝝ malue portul. ꝛ altee bibitus cōuenit valde. ¶ Dixit Auic. dř. s. in li° secretoꝝ ꝓnosticoꝝ Hip. ꝙ qñ apparet in hñte dolorē vesice in subascella coꝝ sinistra ꝯpa sicut citoniūꝛ ꝛ accidit illud in die 7° vtūn: moriet in 15° ꝛ ꝓprie si accidit ei profundus somnus.

Debilitas aūt vesice. dixit Aui. qñqꝫ accidit ex parte cōplexiōis maleꝛ cuius plm est frigusꝛ aut ex parte ꝯpatis duri ipsiusꝛ vñ non tolerat vrinaꝫ plus desiderās euacuare eā. Et qñqꝫ debilitať lacertus eius in adiuuādo ad euacuandum soluendo seipsum ab opatione sua. Et qñqꝫ accidit ex aggregatione duaꝝ reꝝ. s. ꝯpatis duri ꝛ debilitatis lacerti distillatio vrine nō dilatata: qꝛ nō egrediť vrina late sicut oꝫ. ¶ In oibus predictis. dixit Aui. recordare qd̄ diximus in ca° renū. s. ꝙ renes ꝛ vesica qñ sunt dolorosi aut egri nō appropinquēt pillulis de seminibus diureticisꝛ ꝛ augeať p illas in renibus ꝛ vesica dolor aut egritudo. Aut cū attractione. i. materieꝝ p illas: neqꝫ appropinquēt eis stupefaciētia ꝑꝑ sedationeꝫ doloris: imo sedeť dolor cū aq̄ tepida que fit ita media inter calitatem ꝛ frigiditatem ꝙ nō attrahat p caliditatem neqꝫ stupefaciat per frigiditatemꝛ ꝛ hoc inquantum possibile fuerit.

¶ De ardore vrine. Cap. x.

Dixit Ras. in diuis. qñqꝫ egrediť vrina volūtarie ꝛ sine distillatione cū adustione vehemētiꝛ ꝛ est duaꝝ speꝝ. Naꝫ aut est cū sanie descēdente a renibus vel vesica ꝛ dř tunc ꝓuenire ex vlcere ente in instris vrine: vel effundēte ad ea saniem.

Unde cā ardoris aliqñ. dixit Alm. sunt vlcera in meatibus vrine ꝓpinq̄ virge ꝛ scabies que adustioneꝫ facit. Aut egrediť vrina sine sanieꝛ ꝛ tūc dixit Aui. aut accidit ꝑꝑ causam cōplexionalē. s. cū mā que vrine misceťꝛ que est aut colera aut flā salsum. Aut cā eius est defectus eius qd̄ preparatū est a nā ad ꝯtēperandū vrinā ꝛ acuitatē ꝛ bauracitatē eius: ꝙ ꝯtēperans est humiditas preparata in carnibus glādosis que sunt illic in collo vesiceꝛ que humiditas currit ꝛ spargiť sup meatū colli ꝛ glutinosum eū facit ꝛ ꝑmisceť vrine ꝛ equat eā. Cū ergo finiť ꝛ ꝯsumitur hec humiditas deficit loco. s. collo vesice hec glutinatio ꝛ deficit vrine tūc eūatio ꝛ equatio. i. eius equate emissioꝛ sed exit nō equata ꝛ ardorem facit. nā semp portio colere acute ꝑmisceť aquositati vrineꝛ que qñ multiplicať aut qñ ab ea vrina nō equať per admixtionē dicte humiditatis ardorem facit. ¶ De causis aūt defectus dicte humiditatis ait Gale. 14° de vtil. particul. fit ardor in vrina ex multo coitu: eo ꝙ humiditas que est in nodulis que humectat frequenter meatum vrine vt facilis fiat exitus vrine. s. sine ardoreꝛ ꝛ est tutela acuitatis vrine egrediť cū spermate abundanter ꝛ valdeꝛ ꝛ cuꝫ ꝯsumpta fuerit inueniet locū acuitatis vrine. Et dixit. ꝯsumitur ēt hec humiditas cū extenuatione corporis. s. ꝑꝑ causas extenuantes corpus. Et Auic. dixit. ex eis que iuuant defectum humiditatis predicte est

multus coitus. nam iste humiditates q̃n̄q; egrediunť cuȝ
coitu: ꝛ per vicinitatem spmatis exitu plurimo. Et iteꝝ ad
iuvant hunc defectum egritudines eliquantes corpus. Et
qdam dicunt ꝙ q̃n̄q; accidit pp periculum ꝛ arenulas. Et
q̃n̄q; accidit pp causas extrinsecas diu ꝛ multum renes ca
lefacientes: vnde attrahunt multum colere: ꝛ maxime pp
potum cantaridaꝝ: siue ēt applicationem eaꝝ exterius cor
pori: ꝛ precipue partibus posterioribus.

Signa gn̄is ꝛ etiā causaꝝ extrinsecaꝝ hn̄r relatione.
¶ Signa v̓o specieꝝ a causis intrinsecis. dixit
A. signū prioris. s. qui fit ab acuitate ꝛ hauracitate humo
ris est priuatio signoꝝ vlceris. s. ꝙ non sit in vrina sanies:
neq; sanguis. Et dixit Ras. x° ↄti. vrina si rubea fuerit co/
lera erit: si alba. i. in colore remissa erit flā salsum. ¶ Et si/
gna scd̓i. s. eius qui fit ab vlceribus vel scabie erit gn̄o san
guinis vel saniei. i. eius expulsio in vrina. ¶ Et scias ꝙ pri
mus ardor aliq̄n pducit ad 2m: ꝛ est p° sicut acūs ad 1m si/
cut fluxus ventris colericus plerunq; est an̄s vlcera intesti
noꝝ. ¶ Et signa tertij. s. defectus humiditatis supradicte
sunt antecessio dictaꝝ causaꝝ exiccātium ꝛ euacuantium
eam cum siccitate ꝛ extenuatione corporis. ¶ Dixit Alm̄.
hoc nō est paruipendēdum ab egro: q̄m cum sit pseuerās
ↄueniunt ex eo in vesica ꝛ instīis vrinalibus vlcera.

Variatur aūt cura variatione dictaꝝ causaꝝ. Et cō
pleť dieta ꝛ potione. Facti itaq; ad vlcere
dixit Aui. cura est cura vlceꝝ. cōpetens tn̄ in hoc est medi/
camen qd̓ fit sic. ℞. seminum melonis citruli ꝛ cucurbite.
an̄. ʒ. xx. thuris ꝛ gūmi arab. sanguinis drac. an̄. ʒ. x. opij se
minis apij. an̄. ʒ. ij. fiāt troc. dos. ʒ. ij. cum aqua papaueris.
¶ Et facti a dispōne calculosa cura silr est cura calculi.
¶ Et facti a cātaridibus. dixit Ras. x° ↄti. dȝ sumere nutri
mēta facta spidebig. i. cū aqua ꝛ sale ꝛ vnctuosis. Et dȝ cul
tare frigorem ꝛ altam facere vocem. Qȝ si vehemēs fuerit
dolor eius in vltimitate sedeat in psla decoctionis aneti: qd̓
nisi mitigeť sumere dȝ in cibo de lactucis elixis: ꝛ nisi sic
mitigeť sumat in potu de succo lactucaꝝ. Et nisi sic miti/
geť hic dolor alterabiť ad tenasmonem: vn̄ sumēdum est
in potu de butiro ouino cocto in quantitate. ℥. i. s. cum. ℥.
ij. vini montani: q̄m sanatur illud. Memento ēt recurren/
dum esse ad tractatuȝ de venenis in sermone 4° ca° de his
qui sumpserunt cantarides.

Cura v̓o facti ab acuitate colere per instīm diete est vt
fugiat patiēs morā in aere calido sub sole ꝛ ad
ignem. Et applicationeȝ oium actu calidoꝝ maxime circa
renes ꝛ pectineȝ. Et multo magis si fuerint ēt calida potē
tia. Et fugiat oclationeȝ multoꝝ pānoꝝ maxime pellibus
fulcitoꝝ circa renes ꝛ pectinem. Fugiatq; iram ꝛ furorem
oēmq; laborem: sed adhereat quieti mētis ꝛ corporis. Fu/
giatq; fricatiōes in dictis mēbris maxime factas ꝛ balnea
oia actu ꝛ potentia calefaciētia. Et fugiat somnū diurnuȝ
lōgum accubituq; in plumis ꝛ sup dorso. Et fugiat insup
vigilias plimas. Dixit Alm̄. a salsis acutis ꝛ acetosis absti
neat. Et x° ↄti. dixit Ras. euiteť salsum acetosum stipticū:
Et stipticū maxime q̄n ardor esset cuȝ lapide vel arenulis.
Et Aui. dixit. fiat euō ois salsi ꝛ acuti ꝛ vehementis dulce
dinis. ¶ Sed nutriēdus est. dixit Alm̄. ex taffeis lenibus
. i. cibis pauce dulcedinis ꝛ ȝifeibori. i. cibis insipidis ꝛ
[illegible]bus. Et administreť. dixit Aui. ebist ordei ꝛ aqua eius
ꝛ oua sorbilia ꝛ butiꝝ. De vtilibus est cibus factus ex cu/
curbitis ꝛ melonibus. Aut cū eis que sunt sicut oleū amī.
dul. aut cū pullis ꝛ gallina pingui. Et sint dixit Auic. cibī
eius humectantes ꝛ infrigidantes ex cibarijs ꝛ oleribus.
Dixit Ras. x° ↄti. detur lac in potu: q̄m abstergit lauat ꝛ
corrigit cōplonem: hoc tn̄ fiat si nō fuerit febris phibens:
ꝛ lac tolerabile fuerit egroto: mitigato tn̄ ardore dimitten
dū est lac. Et qdam dicūt. non est vtēdum lacte nisi post cor
poris mūdificationem. Est aūt vtendum nutrimētis factis

cū furfuribus lenitiuis ꝛ oleo amig. dul. recēti. sup. vel lacte si
ue emulsione eoꝝ ꝛ emulsione seminum cōium frigidoꝝ ꝛ
papaueris albi. Et carnibus edi ꝛ annualis agni ꝛ lacten/
tis vitule ꝛ extremitatibus porcoꝝ. Et carnibus pulloꝝ fa
sianoꝝ pdicum coturnicū quisqliaꝝ ꝛ aliaꝝ bonaꝝ auiuȝ
minutaꝝ: ꝛ precipue pulli coꝝ. Aues tn̄ domestice in hoc
meliores sunt siluestribus. Altereť tn̄ carnes eoꝝ cuȝ cu/
curbitis vel lactucis aut cū seminibus cōibus frigidis de/
coctis cū eis. Debent enim cibi sui elixari potius q̄ assari:
frixi tn̄ oino vteť. Et ↄueniunt pisces petrini elixi canceri
gambari ꝛ anguille. Et ↄuenit ptisana ordeacea. ¶ Dixit
Misuam. erat in quodam ardor vehemēs in vrina cui nō
ↄtulerāt semina. Et sumpto frequēter farre cū dragagāto
ꝛ zuccaro sanatus est. Et ↄuenit rizum ablutū panicum ꝛ
spelta decocta in lacte amig. cū butiro recēti. Et ↄueniunt
ex fructibus cerasa pauca pruna ꝛ mora ꝛ pira decocta gra
nata dulcia ꝛ muza. Amig. sebesten iuiube ꝛ passule enu/
cleate. Ex oleribus lactuce portul. spinachia blitis borago
endiuia cicorea attriplex malua ꝛ silia. Et citruli melones
cucumeres ꝛ cucurbite ꝛ papauer albū. ¶ Et potus ↄue/
niēs eis sit aqua ordei iulep ꝛ vinū paucisꝝ hn̄ limfatū.
Viteť ieiunium famem ꝛ sitim: paꝝ tn̄ in vice comedat par/
tiendo cibum suum. Superfluitates oī die emittat. Et dixit
Aui. dimittat laborem ꝛ coitum.

¶ Cura v̓o huius ardoris p potioneȝ quattuor cōpleť intē
tionibus. Una est ad euandum mām peccāteȝ. 2a ad diuer
tendum ipsam. 3a alterat discrasiam. ꝛ 4a corrigit accn̄tia.
¶ Et pa qdem compleť flōmia solone ventris vomitu cly
steribus ꝛ leui ↄuocatione vrine. De flōmia dixit Ras. x°
ↄti. dico q̄n ardor fuerit vehemēs ꝛ recēs qdam minuunt
basilicam: ꝛ si fuerit diuturnus saphenam. Si v̓o in cā fue
rit flā salsum nullo modo fiat flōmia. ¶ De solone aūt vē/
tris dixit. dandū est ꝙ humorem laxet peccātem coleram
vel flā salsum. Et ↄuenit vomitus extrahēs humorem pec
cātem. A. aūt dixit. melior cura est exuberatio vrine. i. ↄuo
care vrinā ꝛ facere ꝙ q̄ntitas que mingiť ex ea sit multa: q2
non sic acuiť magna quantitas sicut parua. vnde magna
q̄ntitas minorem ardorē efficit ↄūr extrahēdo superfluitates
. s. acuitas ꝛ hauracbias cū solone subtili. i. leni: sicut dictū
est in curis egritudinū renuȝ. Ex modo loquēdi Aui. ↄūr
aliq putauerunt ꝙ Aui. voluerit ꝙ prius ↄuoceť vrina ꝛ
multipliceť: ꝛ deinde euentur superfluitates. Sed Aui. hoc
non voluit cū sit ↄ can̄. positū supra in curis egrim renum.
imo voluit oppm vt ibi. Unde textus sic dȝ ↄstrui: ꝙ extra
hanť superfluitates solone subtili ꝛ vomitu: tūc melior cura
est exuberatio vrine ↄuenienter. s. facta.

¶ De diuersione aūt māe dixit Ras. x° ↄti. soluēdus est vē/
ter ad inducēdum declinationem humoris ad intestina cū
aq̄ casei: est enim post purgationem melior res eis: q̄m hȝ
posse ad faciendū descēdere coleram ꝛ declinare ipsam de
instīis vrine ad intestina: vn̄ minuit acuitatem vrine ꝛ cor/
rigit eā: ꝛ hoc est vltimum necūm eis: ↄuocat ēt vrinam
ꝛ lauat loca eius donec albescat vrina. Vn̄ dicūt qdam vti
debēt sepe cassia cū aqua casei. ¶ Intētio aūt alterationis
acuitatis impleť cū medicinis approximatis intus ꝛ extra.
Et de sumēdis ab intra dixit Ras. x° ↄti. dico hoc est eim
mirabile ad ardorem vrine. ℞. seminis melonis excorticati
amig. d. papaueris albi ꝛ fructus pini. an̄. terant ꝛ misceā
tur cū iulep. dos. ʒ. v. Et ↄuenit syrupus viol. nenufarinus
cucurbitinus: ꝛ de papauere cū aq̄ decoctionis liq. seminis
malue ꝛ radicū altee ꝛ syrupus factus ex aq̄ hauerem cum
zuccaro albo valde ↄueniens est sumptus in hyeme cū cali
da estate cuȝ frigida. Ait Alm̄. deť hoc medicamen. ℞. se
minis melonis excorticati. ʒ. xxx. seminis citruli cucurbite
portul. papaueris albi. an̄. ʒ. iij. seminis iusqami albi. ʒ. ij.
zuccari ad pōdus oium misceanť oia ꝛ de hoc puluere su/
mať. ʒ. iij. mane ꝛ. ʒ. iij. circa noctem cū. ℥. i. syrupi viol.

Et est hoc vtile Ras. dixit vbi supra. dico cum vehemens fuerit ardor. ℞. seminum citruli cucurbite portul. melonū et amigdalarum dulcium seminis iusquiami albi papaueris albi. añ. et fac troc. cum mucillagine psilij. Aut ℞. seminis melonis cucumeris cucurbite papaueris albi amili succi liquir. gūmi arab. seminis iusquiami albi. añ. et detur ex eis cum syrupo papaueris. ¶ Dixit Aui. mucillago seminis marubij et psilij et seminis citoniorum et aliqd de papauere et semina cōia frigida diuretica: et cōmisceant et dent in potu cū aq̄ frigida. ¶ Dixit Sili. ℞. dragagāti gūmi arab. seminis portul. cucumeris melonis et lactuce. añ. puluerizentur et dent cū syrupo ros. Et qñ miscet cū predictis semen iusquiami albi. ¶ Troc. qui dicunt vtilimi et sanāt ardores antiquos: et eos qui cogunt cū multo dolore in die cētiens surgere ad vrinandū. Et sumant cum mellicrato aquoso. ℞. medulle seminis citruli et cucurbite. añ. ʒ. iiij. seminis lactuce et portul. añ. ʒ. ij. succi liqr. glandiū. añ. ʒ. i. ros. ʒ. ß. mirtillorum lentium excorticatarum. añ. ℈. i. terant: et cū succo portul. vel mucillagine psilij fiant troc. et exhibe. ʒ. i. cū aliquo potu conueniēti. Et si vis magis constrictiuos facere: incorpora eos cū succo hypoq. ¶ Syrupus q dr mirabilis in ardore vrine. ℞. succi endiuie lactuce et caude eque. añ. partem. i. bulliant et continue dispument: quibus dispumatis addat succi cucumeris et lactis seminū cōium frigidorum et aq̄ viol. añ. partem. ß. bulliāt lento igni et cū zuccaro albo: fiat syrupus non pfecte coctus: de quo sumat mane et vespere simplr vel cū pauca aq̄ frigida. ¶ Puluis subtilis seminis lactuce et portul. sumptus quotidie cum cibis et sine cibis: aut cū emulsione seminū cōium frigidorum papaueris albi et amig. vtilr operat. ¶ Troc. vtiles. ℞. medulle seminis citruli et cucurbite. añ. partes equales: seminis lactuce et portul. añ. partem. ß. succi liqr. partem vnius quartā: terant et cū succo portul. conficiant et dent cū aqua zuccari vel decoctionis seminis lactuce. Et vtilr ēt. ℞. seminis iusquiami albi. ʒ. ß. seminis portul. citruli cucurbite cucumeris et melonis. añ. ʒ. i. tere et cū pondere ipsorum oium de zuccaro albo misce et exhibe coclear. Et vtilis est longus vsus aq̄ decoctionis sebesten et quattuor seminū cōium frigidorum papaueris et lactuce et specialr qñ succus liqr. bibit cū ipsa aq̄.

In ardore vesice pp vlcera vel scabiem.

¶ In ardore cū humore grosso vel sanie vz aqua sublimationis acori et florum malue bibita oi mane. ¶ Et in ardore pp vlcera vel scabiem vz syrupus mirtinus. Et syrupus q sic fit. ℞. vngule caballine virge pastoris consolide minoris pimpinelle chiastule buglose. añ. M. i. liq. viol. seminis malue añ. ℥. i. iuiubas sebesten. añ. xl. nu°. papaueris albi seminis lactuce et portul. añ. ℥. ß. seminū cōium frigidorum et ordei mūdi. añ. ʒ. iiij. zuc. viol. ℥. iiij. zuc. albi lib. ij. fiat syrupus aroma. cū ros. et sandal. ¶ Syrupus alius valēs ad ardorem vrine cū difficultate emissionis eius. ℞. seminū cōium frigidorum. ℥. i. viol. ros. florum nenufaris florum sambuci succi liq. añ. ℥. ß. ordei mūdi. ℥. i. decoquant in aq̄ cucurbite habita p expressionem eius post ipsius decoctionem que fit. lib. iij. quousq3 medietas consumat: deinde colet: et cū lib. i. zuccari fiat syrupus. Ad idem dixit Hal. ℞. medullarum seminū cucumeris cucurbite citruli et melonis seminū malue altee. añ. ʒ. ß. amig. dul. ʒ. ij. gūmi prunorum et quasque taleri granorum. añ. ʒ. iij. seminis feniculi succi liq. añ. ʒ. ij. tere et porrige cū iulep dos. ʒ. iij. Si tñ difficultas vrine magna fuerit oportebit predicta pponere egro posito in conca aque calide. ¶ Tragea valēs ardori vrine cum excoriatione in instris eius. ℞. seminis cucumeris cucurbite citruli melonis portul. malue et papaueris. añ. ʒ. ß. dragaganti gūmi arab. viol. amidi spodij boli armeni. añ. ʒ. iij. zuccari ad pondus oium dos. ʒ. iij. cum iulep vel aqua frigida.

Cura pp exiccationē humiditatis glandularum colli vesice.

De cura

aūt facti ex exiccatione humiditatis glandularum colli vesice. dixit Ras. in diuis. fit cū retētione coitus et humectatione corporis. Et. A. dixit curatio eius est humectatio: et dimissio eius qđ desiccat ex coitu et alijs. ¶ De rebus aūt inijciendis in vesicam: de vtilibus est albumen oui solū: aut dixit Auic. cū aliquo diuretico p. s. frigidorum. Et lac mulieris nō currens et assiduatio iniectionis eius vel lactis asinini aut caprini. Et ex eis est iniectio mucillaginis psilij et seminis citoniorum cū gūmi arab. et cerusa. Et oleū nenufarinum clysterizatū est valde vtile ardori. ¶ Medicamen vtile valde. ℞. semina psilij et citoniorum integra et infundant in aqua cucurbite calida: postea extrahat ab eis mucillago que decoquant cū oleis viol. mādragorato papauerino et nenufarino: postea dissoluat in eis lac mulieris lactātis puellam albumen oui recētis bene conquassatū et succus memite: et vltimo addat modicū cāphore. Et vmbilicus veneris vtilimus est ardori vrine et vlceribus virge iniecto succo eius: et substa eius ab extra cataplasmata. ¶ De approximādis ab extra dixit Hal. emplē vesicam cū frigidis. Et Ras. dixit x° cōti. vten. lū est pila frequēter. Inungant renes et pecten in loco medio inter anū et testiculos cū vnguento: qđ sic fit. ℞. olei nenufarini viol. lotorum in succis endiuie et plātaginis et sempuiue. añ. ℥. i. lactis mulieris. ℥. ß. mucillaginis psilij. ʒ. i. ß. cāphore. ʒ. ß. cere albe. ʒ. i. et fiat vnguētum. Cū ardor fuerit cū difficultate multa vrinādi fomenta pecten et loca circūstantia cum sapa in qua decocta sint vrtica paritaria et malua.

De intentione

ad accītia cū dolor sit fortior. dixit Ras. x° cōti. da de narcoticis fortioribus. ℞. corticū papaueris amuli et succi liqr. añ. distēpera cū eis que inijciunt: et in casu necītatis adde de semine iusquiami aut modicū opij: et sepe imittant in caput virge stuella intincta in aq̄ ros. in qua dissolutū sit opium. Qñ aūt mingit caueat discoopire pudēda vt non multū aeris ad ea ingrediat. Et puluis qdem vesice tauri et vesice capre cū pprietate confert ardori et alijs egritudinibus vesice.

¶ De stranguria. Cap. xj.

Apud medicos

de ipedimēto vrinādi loquētes reperiunt ista tria noia. s. suria strāguria et dissuria. ¶ Et suria qdem apud quosdam dr qñ vrina retinet: et nihil ex ea emittit. ¶ Et strāguria est guttatim vrine emissio cū difficultate et conamine. ¶ Et dissuria est qñ ad tps qs mingere volens non pōt: sed et ad tps mingit. Vñ versus. Strangur guttatim fur nihil dissurq3 p horas. ¶ Et hi dicunt q strāguria est actio vesice corrupta in qua vrina expellit: sed corrupte et malo modo et remulo. Et dissuria est vesice actio diminuta in qua parum et nō suo tpe neq3 cū voluntas adest mingit. Et suria est actio ablata qñ nihil vrine emittit. Et sic predicte dispōnes accītia sunt actiones. s. lese ablatiue diminute vel corrupte: qūuis cum diuertūt ad se curam egritudines appellent eo modo quo et de pluribus alijs accītibus in precedētibus sermonibus dictum est.

¶ Quidam vo strāguriam et suriam pro eodem acceperūt dicētes q strāguria preclausio vesice appellat: dissuria vo est apertio indebita vesice qua vrina non vt dz egredit: sed distillando. qūuis Gordo. oppositum sumpserit: et dixit q dissuria interpretat retentio vrine qñ quis appetit mingere et non potest. Apud auctores tñ ista noia sepe confundunt vnum pro alio accipiētes. Unde 6° de accidenti et morbo. dissuria sumitur pro frequenti et nimio fluxu vrine cōtingente pp debilitatem contentiue vesice et acuitatem vrine. Et stranguria etiam sumit pro eodem: vt in cōmen. afo. In ano flegmonem patienti. Itē eodem 6° de accidēti. strāguria et dissuria sumuntur pro impotentia virtutis ad expellendum vrinam pp opilationem vel defectum expulsiue vesice. Almans. tñ apud auctores distincte sumuntur: ita q dissuria importat frequentem mictum et paucū. stranguria vo impotentiam mingēdi: vt 7° afo. in afo. Strāgu

riam ꝛ dissuriam vini ꝛc. ¶ Et sunt qui dicunt ꝙ strangurıa aliqñ sumit̄ pro impotētia retinendi urinam: ꝛ aliqñ pro impotentia expellendi eam: ꝛ aliqñ pro impotentia vtriusq̧. ¶ Dixit Gale. 6° de interio. cap° 3°. accñtia que fiunt in vesica: vnde instr̄m vrine est stranguria dr̄ que fit cum vesica non poterit nãliter comprimere ea que in ipsa sunt: vel cum opilabit̄ in interiori parte. Cum enim vesica patit̄ vt nō possit ea que sunt in sua ꝯcauitate cōprimeret vrina retinet̄: ꝛ stranguria dr̄. ¶ Quidam quoq̧ inter distillationem vrine ꝛ dissuriā distinguūt dicētes ꝙ dissuria ꝓuenit ex ablatione vel multa defectione virtutis ꝯtentiue qua inuolūtarie vrina egrediēdo distillat. Et distillatio ꝓuenit ex debilitate ꝯtentiue non vltimata ita ꝙ ad tp̄s lʒ paruum pōt ꝯtinere vrinam. ¶ Primo v° de interio. cap° p̄ Gal. voluit ꝙ strāguria sit vrine retentio vel difficultas emissionis eius. Et dissuria sit vrine guttatim emissio. Et sm̄ istum modū sumpsit Auic. predicta noīa. Et sic de impedimēto vrine duo fecit cap̄ᵃ. Primum de difficultate vrine siue eius retētione: siue de stranguria. Et 2ᵐ de vrine distillatione: siue de dissuria. ¶ Aliq tñ notant differētiam inter strāguriam ꝛ difficultatem vrinādi. Et p̄: q2 stranguria maiorem retentionē vrine sigñat q̄ʒ difficultas mingendi: qm̄ retētio vrine in strāguria presupponit virtutis ꝯtētiue in collo vesice potētiam quā designat supfluitas retentionis a qua ꝓcedit: coadiuuāte tñ cā opilante ipsuʒ. Sed in difficultate vrine retētio eius presupponit virtutis expulsiue vesice defectūꝫ ēt in lacertis ventris coadiuuantibus ad expulsionem vrine quā sigñat dura ꝛ difficilis vrine expulsio di cā impediente expulsionem eius remota a vesica ꝛ collo eius. 2°: q2 stranguria ꝓpꝛie ꝛ essentialr̄ dr̄ ois ꝛ absoluta impotentia expellendi vrinam. Difficultas v° vrine est impotētia facilr̄ expellendi vrinam: siue expulsio vrine dura ꝛ difficilis: ita ꝙ est sicut species strāgurie. Et strāguria est sicut genus ad eam ꝛ alias species eius. 3° q2 strāguria ꝓuenit ex peccato ꝛ supfluitate retentiue pp̄ lesionem existenteʒ in collo vesice ꝛ eius lacerto: que lesio erit aut pp̄ spasmū illius lacerti ꝓuenientem: aut ex humore currente ad ipsum: aut a frigore extrinseco: aut pp̄ spasmum ꝓuenientem ex cōicatione ad cerebꝝ vel ad nucam in apatibus eoꝝ. Vel accidit lesio colli vesice pp̄ opilationem eius attenuatoriā ex nimia caliditate ꝛ siccitate ꝓuenientē: vt in febribus adurentibus: vel ex frigiditate aeris, vel aque vel medicinaꝝ frigidaꝝ vel pp̄ cōpressionem vicinoꝝ membroꝝ repletoꝝ vel apatoꝝ: vt matricis intestini recti pectinis vel peritineonis testiculoꝝ vel ani. Aut accidit pp̄ compassionem ad anum in tenasmone ragadijs vel emorroydibus dolorosis: aut accidit lesio in ipso collo pp̄ opilationem coarctatoriā pp̄ carnem ortā: vel lapidem: vel humorem grossuʒ: vel sanguinem coagulatū: aut saniem: aut vētositatem torquētem ꝛ repugnantem. Sed difficultas vrinādi accidit ex debilitate expulsiue pp̄ lesionem existētem in vesica ꝓpꝛia ex malitia cōplexionis eius: que vt plurimum est frigida: vel ex apate eius vel pp̄ cōitatem ad principium ipsius virtutis. s. epar vel ad lacertos ventris coadiuuātes in expellēdo vrinam: vt q2 sint debilitati in seipsis: vel nō mollificati: vel per cōitatem ad cerebꝝ in stupore ꝛ litargia: uel ad nucam apatam uel cōpressam in dislocatione spōdilium: unde lacerti dicti mollificati existāt: ꝛ qñq̧ fit pp̄ opilationem cadētem in meatu uirge uel in poris uritidibus. Et fit ēt difficultas urine non pp̄ causaʒ existentem in membro tñ uel loco: sed pp̄ causam existentem in locato. s. urina: ut q2 fit pauca: a cuius expressione dficit expulsiua: aut q2 fit multa: supra quā nō vʒ q̄ʒdiu collocata ꝛ retēta existit: aut pp̄ diuersionem spiritus pp̄ somnum sopiētem uirtutem in nocte: uel occupationes in die, distrahētes spiritum: vel pp̄ uerecundiam impedientem ꝛ compescētem: quare nulli uesice diu remanentes extense de

Differentia inter strāguriā ꝛ difficultatem vrinandi.

bilitant̄ in ꝯctione necessaria expulsion̄. Aut q2 urina fuerit acuta dolorem inducens in transitu eius per uritides ꝛ ꝓpꝛie collo uesice: ꝛ uirgam: maxime si fuerint ulcerata uel scabiosa. Cum enim sentiūt urine ardorem expulsiua a compressione ꝯstringit̄ ꝛ lacertus colli. Et lacerti etiam uentris pp̄ dolorem cessant a ꝯstrictione: quare retinet̄ urinare difficilis fit exitus eius. Et cum stridet patiens ꝛ in se ꝯstringitur mingit urinaʒ: ꝛ cessat dolor ꝛ ardor. ¶ Si lib. dixit ꝙ stranguria ꝛ dissuria qñq̧ sunt egritudines ꝑ se: ut cum accidunt ab humore acuto non apante: uel ab humore frigido relaxante. Et aliqñ sunt sinthomata aliaꝝ egritudinuʒ: unde sunt aliqñ de sinthomatibus febrium. Et qñq̧ accidunt in die cretico: ꝛ sunt de signis crisis. Et qñq̧ in die non cretico.

Quamuis sub breuitate cause strangurie: ex dictis cōprehendi possint: tñ ut manifestiores reddant̄ iterꝝ sm̄ auctores dicende sunt. Dixit Auic. stranguria fit aut pp̄ causam in uesica ex debilitate eius. Aut propter causam in meatu qui est collum uesice ꝛ caput uirge. Aut fit pp̄ causam in uirtute retentiua colli: uel expulsiua uesice. Aut fit pp̄ causam in instr̄o qđ est lacertus. Aut fit pp̄ causam membri mittentis. i. renum. Aut fit pp̄ causam in urina. sup. Aut fit pp̄ causam in principijs. Et debilitas qdem uesice qñq̧ seqtur malam complexionem eius que mala complexio pōt habere causam intrinsecam ex humoribus frigidis uel calidis descendētibus ad eam uel quomodolibet aliter sibi cōicata mala complexione immāli. ¶ Et potest habere causam extrinsecam: fortasse enim dixit Auice. est cā in debilitate uesice frigus: sicut accidit in multitudine flatus septentrionis: aut calor deforis adueniens ei. Et Gal. dixit 6° de interio. ꝙ plurimum fit a frigido. Aut seqtur debilitas uirtutis malam cōplexionem siccam. Unde 3° affo. in affo. egritudines v° in pluuialibus ꝛc. Stranguria pōt accidere ex siccitate. i. exiccante humiditatem debētem expandi sup̄ collum uesice a debita extēsione. Et intellexit Hip. non de remissa siccitate: de qua intellexit Gal. in cōmen. arguens ꝯ Hipo. Sed de intensa de qua idem Gal. dixit 6° de accidēti ꝛ morbo. opilatur ingꝫ meatus urine ex abundanti siccitate in collo uesice: sicut in febribus adurētibus ꝛ causonicis: sicut in qbus ex ꝑfecta siccitate oris: non poterit patiens loq nisi humectetur os eius aqua: de qbus uidi plures appropinquare morti: ꝛ pars coꝝ mortua est ex retentione urine: in quibus oibus ipsoꝝ uesice uidebant̄ extense. Unde 13° de util. particu. ait. uenit ad me qdam macilentus ꝛ extenuatus qui non poterat mingere dum non aggregaret̄ in uesica eius urina supabundans: unde ꝯiecturaui illud fore ex siccitate uehementi membroꝝ eius: qm̄ causa eius erat: q2 meatus urine eius siccatus erat ꝛ induratus ꝛ ꝯstrictus: unde indigebat ut ꝯgregaretur in sua uesica urina supabundans: ut posset expelli uiolenter proinde apta strictura meatus. ¶ Aut seqtur. dixit Auic. debilitas uesice apa eius. s. calidum frigidum aut durum. aut aliam ex causis debilitatis uesice suo capitulo supradictis. Est enim uesica debilis: cum non pertransit apud expulsionem eius dominium ipsius per urinam: ut exprimendo extrahat eam sm̄ ꝙ sebꝫ res naturalis. i. sm̄ ꝙ expellit eam sm̄ cursum nature supradictum. ¶ Et quandoq̧ dixit Auice. est causa debilitatis uesice ꝛ per consequens strangurie casus: aut percussio: aut retentio urine plurima. De casu dixit Gale. 6° de interioribus. quidam in interioribus dorsi ossibus cōcauitatem propter casum passus est: unde stranguria orta est. Et hoc Hipoc. testante ꝯtingit assuete. Huius tñ urine constrictio quādoq̧ non fit statim: sed post tertium diem cum uesica tumescit ꝛ apostematur propter conculcationem spondilium ad eū cum locum suū spondiles dimittūt ꝛ ad iterius ꝯuertunt̄: qđ testat̄ dolor q in eodē loco sentitur.

tis. Nam si tangit maximus dolor sentit. Alij vero cui spon
diles exterius fuerunt egressi vrina inuoluntarie emittebat
absq; vesice dolore: vnde arbitratus sum q nervus vesicam
constringens pateret. ¶ De causa aut in meatu vrine qui est col
lum vesice vel virga. dixit Aui. causa eius est aut primitiua. i.

De causa in collo vesice vel virga.

propria ei siue in eo existens p proprietatem et principaliter siue p
communitatem. Et de causa p proprietatem intelligunt opilationem factam
in ipso meatu coarctatoriam non attenuatoriam neq; ex causa vici
ni membri: de qua dixit Gal. p de interio. tripliciter opilatur collum
vesice. vno modo cum tumefit vel induratur extra naturam. 2° mo
do cum res preter naturam in loco eius nascitur. 3° modo cum adi
tus eius qualibet re ad eum eveniente clauditur. Primum est pp
apostema in eo calidum vel frigidum vel durum. 2m est pp carnem ortam
verucam vel porrum. 3m est lapis vel sanguis coagulatus vel sa
nies vel humor grossus et viscosus. sup. aut ventositas gros
sa. ¶ De lapide dixit Gal. 6° de inte. plurimos pueros vidi
lapidem in vesica habere: et inde stranguriam pati. demum supra ha
bitum est q lapis paruus est ille q opilat transitum nisi sit tam
paruus q possit faciliter transire p meatum et foras egredi. Ma
gnus vero raro opilat: vel saltem non complete ita q prohibeat
transitum vrine. Et quanto maior est minus opilat. ¶ De sangui
ne aut coagulato dixit Gal. p de inte. quandoq; ex sanguine co
agulato via vrine clauditur. Nam in 6° eiusdem dixit ipse. sciui
quendam cecidisse. In ossibus tamen dorsi nihil patiens: sed pp
casum sanguine nimis erupto strangurie orta est quare sumus
arbitrati q aliquid ex illo sanguine coagulatum aditum opila
ret vrine. Idcirco missa argalia parum minxit: extracta aut ar
galia causa coagulati sanguinis apparuit. ¶ De sanie aut di
xit Gal. eodem 6°. vidi q diu passus est dolorem cum accidentibus
vulnera vesice significantibus: postea tamen quieuit et saniem sub
tiliter minxit: deinde strangurja contigit ei. vnde cogitaui viam vri
ne ex grossa sanie impeditam fore. ¶ De humore quoq; gros
so et viscoso opilante dictum meatum: et q vtplurimum ista opilatio est
ab eo omnes auctores testantur. Dixit Auic. opilatio huius vie
quandoq; est causa rei grosse: sicut humiditatis grosse. Et de vento
sitate dixit. aut causa opilans est ventositas repugnans. s. expul
sioni vrine. Et subdit Auic. quandoq; fit opilatio meatus causa vlce
ris. s. non incarnati: neq; ex carne orta sup eo: sed quia opilat
grossitie labiorum suorum. Et ex his morbis officialibus et simili
bus eis dixit Gal. 6° de inte. vtplurimum fit defectus actionis ve
sice in expellendo vrinam. ¶ De opilatione aut meatus vrine fa

De opilatione meatus vrine p communitatem.

cta p communitatem siue compassionem. Sciendum est q alia est opilatio
communitatis magis propinqua proprietati: et alia magis remota
ab ea. Et de magis propinqua dixit Aui. est sicut si fit in intesti
no recto aut mirice aut sumine apostema calidum aut durum: aut sit i
ipso intestino fex sicca aut flatus extensiuus. s. sua quantitate multa aut
ventositas repugnans aut extendens aut apostema in ano incipiens.
Unde dixit Hip. 5° affo. in ano flegmonem patiente siue aliquod quod
cumq; apostema. Et matrice flegmonem patiente strangurja fit: quia in his
flegmonibus vesica et collum eius comprimitur et attenuatorie opila
tur: vnde non nisi cum difficultate vel guttatim vrina emittitur. Et
aliquando illis apostematibus existentibus magnis vrina retinetur. Et
dixit Aui. aut causa eius est tenasmon aut dolor emorroyda
rum. Et quandoq; accidit. dixit Ras. x° conti. dico q accidit penes
incisionem emorroydarum ex parte apostematis quod ibi oritur. Aut di
xit Aui. causa est ragadie dolorose. Aut est sicut si sit in inferio
ribus dorsi apostema. s. magnum comprimens intestinum rectum: et eo
mediante vesicam et collum eius. Aut si fit ibi torsio. s. in aliqua
spondilium. Et sicut si testiculus eleuetur ad mirach. quare compri
mit meatum et trahit ipsum ad superiora et constringit ipsum et
difficilem efficit exitum vrine ita vt egrediatur paulatim. Scias
q pp fecem siccam et pregnationem non sequitur strangurja nisi ali
quando valde leuis. Et causa est: quia ad fecem siccam in recto et ad pre
gnationem non sequitur dolor. vnde virtus expulsiua non timens do
lorem exprimit vrinam sicut decet et non refugit ab expressione.
Sed in flegmone ani et matricis causatur dolor. vnde refugit virtus
expulsiua ab expressione timens dolorem. vnde in eis accidit stran
guria. ¶ De causa aut in meatu p communitatem magis remotam a
principali et propria. dixit Auic. quandoq; est dolor pp vlcera in
meatu sine apostemate et opilatione: et quia quotiens vult mingere
dolet: non exprimit mictor vesicam suam cum lacerto ventris fu
giens a dolore: et propter quando cum hoc est in lacerto vesice debili
tas aut spasmus et que sunt his similia. Et tamen si studet in seipso
. s. et conatur et seipsum violentat ad exprimendum mingit vrinam
suam naturalem in quantitate et qualitate et sedatur dolor. Et similiter cum vin
citur patiens. s. ab aliquo inferente ei violentiam ad exprimendum
vincit vrinam suam naturalem. Et subdit. quandoq; est habens hoc cum dif
ficultate vrine patiens distillationem eius quare cum egreditur pau
latim alleuiatur et tolerat. ¶ A. loquens de causa p proprietatem in
meatu vesice posuit vnam causam: quam quidam reducunt ad cau
sam communitatis: sed non recte. Et dixit. A. quandoq; fit opilatio causa ten
sionis vehementis opilantis que accidit vesice et collo eius.
Et multotiens fit ista tensio causa opilationis sicut accidit ex diffi
cultate vrine et retentione eius illi q superfluunt in retinendo vri
nam. Nam figitur vesica. s. sic extensa a multitudine vrine recen
te. Et cooperitur meatus eius. i. clauditur. Et ipsa vrine retentio
superflua fit in nocte pp somnum longum. Et in die pp occupa
tiones. sup. et quandoq; fit pp verecundiam vrinandi in loco vel
presentia nobilium. ¶ De causa aut que est ex parte virtutis. dixit

De causa strangurie.

Auic. q quandoq; est in virtute sensibili vel motiua. et quandoq; in
naturali. Et causa in virtute sensibili est vt sit ingressum instrumentum ve
sice aut lacerti eius nocumentum quare non recipiat ab expulsiua
. s. a naturali expulsionem fortem et sufficientem ad vrinandum bene.
Aut non suscipiat ab ea expulsionem omnino. Et hoc. s. erit quando
pp nocumentum in sensu quo non percipit vrinam et nocumenta
eius virtus animalis non percipit naturali expulsiue vt expellat.
Aut vt sit ingressum nocumentum in principium. s. sensus vel virtu
tis sensitiue quod est cerebrum sicut accidit in chorrabito et litar
gia: et aliquando in mania et melia de obliuione et paruitate sen
sus. Et facta causa virtutis motiue est vt non sit lacerto vesice
virtus vt soluatur seipsum et moueatur a sua constrictione ad dila
tationem suam existens auarus a dilatatione sua et vt se dilatet:
aut est vt sit lacertus ventris non obediens virtuti sue ad hoc
vt premat in vesica. i. supra vesicam pp debilitatem virtutis
aut pp dispositionem in eo de tensione et similibus dispositionibus pro
hibentibus a tensione illa. ¶ Et facta virtute naturali est sicut
si debilitatur expulsiua vesice pp malitiam complexionis diuer
se calide: et quod est secundum minus: aut frigide: et quod est secundum plurimum
sine materia et cum materia: sicut est calida cum acuitate vrine et frigi
da cum humiditatibus mollificantibus aut extendentibus.
Et quandoq; est causa huius debilitatis expulsiue electio nature in re
tinendo vrina pp aliquod melius quare debilitatur virtus ex
pulsiua. ¶ De causa vero que se tenet ex parte lacerti vesice. dixit
Aui. q quandoq; est nocumentum complexionale aut apostema aut no
cumentum nerui ex spasmo aut mollificatione et destructio
ne virtutis motus pp percussionem aut causam aut alia: et
vulnus vel contusionem aut in principijs eius ex ramis ner
ui aut nuca aut cerebro. ¶ Dixit Gal. 6° de interio. aliquando
accidit vesice vt vrina constringatur pp duritiem sensus pre
ter vllam passionem expulsiue quod contingit cum primo eius
neruus infirmatur. Et dixit vt p conti. scribitur. multi cadunt
ex alto loco supra dorsum suum et percutiuntur aliquando super
ipsum et denegatur eis exitus stercoris et vrine: quia intestina
et vesica exercent operationes suas cum virtute masculorum.
Et Auice. in verbis supradictis visus est velle q ex mol
lificatione sequatur difficultas et retentio vrine: cuius oppo
situm voluit Gal. 5° de accidenti et morbo. et 6° de interio. ca°
de passionibus vesice. vbi increpauit eos qui dicebant mol
lificationem lacerti fore causam strangurie. s. difficultatis et
retentionis vrine. Sed bene voluit ipse Gale. q esset cau
sa contrarie dispositionis siue dissurie et inuoluntarij exitus
vrine. Et ratio eius est: quia lacertus vesice fuit factus ad
retinendum vrinam. si ergo ei accidat nocumentum mol
lificationis nocebit actioni eius: et sic etiam nocebit retentioni et

nõ nocebit expulsioni cũ nõ sit factus ad expellẽdũ. Et rõ
qdẽ Ga. ↄcludit nisi i casu i quo mollificatio sit valde pua
.s. nõ sit tãta φ obediat vel obedire possit dilatatiõi: i quo
casu itellexit Aui. ❧ De cã aũt q̃ se tꝫ ex pte mẽbri mittẽtis

De cã q̃ se tꝫ ex pte membri mittẽtis.

vrinã. Ga. 6° de ite. dixit. aliqñ fit difficultas ꝛ retẽtio vrie
pp passionẽ renũ ꝛ alioꝝ mẽbroꝝ malã mãꝫ cũ vria expel
lẽtiũ aut ex sanie apatũ in eis creatoꝝ. Et qñqꝫ pp hũores
venaꝝ eos a se in renes ꝛ vesicã eijciẽtiũ q.s. hũores vel sa
nies meatũ opilãt itegre vel nõ itegre. Et dixit 5° aff. i 3°
affo. in ano flõnẽ ꝛc. renibus flõnẽ hñtib⁹ strãguria fit. Et
qñqꝫ accidit ex apate gibbi epis. Dixit Ras. x° ↄtiñ. dico
vria retinet eo φ renes nõ attrahũt eã aut retiet ex ren b⁹
ꝛ erit retẽta penit⁹ ꝛ in eis erit morb⁹. vꝫ. aut apa aut san
guis coagulat⁹ aut lapis. Et qñqꝫ retiet ex pte meatuũ. s.
poroꝝ vritidũ. Aui. aũt dixit φ est sicut si i renib⁹ eis ꝫ apa
aut debilitas attractiue desup aut debilitas eoꝝ ad iferio
ra: aut si fit epar ipotẽs lenificãdi mãm vrie. i. lenẽ ꝛ facilẽ
faciẽdi mãm ad expulsionẽ: ꝛ p aut mittẽdi eã. s. mãꝫ vrie
ad dispões ydropisis. i. pp dispões ydropisis. Et subdit
hec ãt diuisio. i. h̃ mẽbꝝ diuisionis: q̃ est cã difficultatis
vrine pp mẽbꝝ mittẽs exponet ꝛ patefiet si fecerimus ei
capl'm singulare. i. distinctuꝫ: aut si posuerimus ipsum de
gñe paucitatis vrine. Est eniꝫ de causis paucitatis vrine i
potẽtia v̓tutis discretiue epis. ❧ De cã aũt ex parte vrine
dixit Auic. est vt sit in ea calor faciẽs dolorẽ in eius exitu.
sup. ꝛ reliq̃ que patẽt ex dictis. Dixit Serã. flatus borec si
fortiter agat in corpus ꝛ pfundet se stringit vẽtrẽ ꝛ vrinã.
Si võ debilr vel mediocriter ↄstringit ventrẽ exiccãdo: ꝛ
vrina laxat virtutem epatis confortando.

Signa gñis hñt relatione. Propter signa aũt speciez
fm cãs. dixit Gal. 6° de interio. nõ debes rema
nere φ nõ iterroges in hac passione de occasione semp. Et
dixit in p̃ eiusdẽ. cã strãgurie de pñtibus ꝛ preteritis itelli
git accñtib⁹. Quidã eni pcussionẽ forte passus est in loco
q est iter pudẽdũ ꝛ testiculos q pitoneon dr ꝛ loco pcusso
tumefacto vrinã emittere nõ valebat: vesica ãt plena tumo
re ipsam circũdãte isflata ꝛ extẽsa apparebat neqꝫ argaliã p

Signa sed̓ gñie sed̓ a mala cõplexione frigida.

misit imitti: nã apa augmẽtabat. ❧ Signa eius cuius cã
est frigus cõplonis. dixit Alexã. sunt si videris vrinã albã
aut grossaꝫ illõ erit ex fridi tate vt ex abũdãti balneatione
in aq̃ frida. Et Aui. dixit. signa eius sunt albedo vrine cũ
grossitie aut cũ tenuitate. Cum grossitie qñ est mãlis ꝛ flã
emittit cũ vrina. Cũ tenuitate qñ est imãlis. Aut nõ emit
tit flã in vrina. Et multitudo necitatis ad surgẽdũ ad min
gẽdũ añ illud. i. añqꝫ icipiat difficultas. Et multitudo bal
neationis que pcessit. s. in aq̃ frigida: vel lõga sessio i lapidi
bus fridis: aut lõga approriatio remedioꝝ fridoꝝ. Et sen
sibilitas frigoris circa vesicã ꝛ partes circũstãtes. Et vacui
tas. i. priuatio alioꝝ signoꝝ aliaꝝ cãꝝ. Qz si cã est ↄstrictio
a frigore eo φ faciat viã strictã dixit Aui. scit p iuuamẽtũ
sẽsi ex mollificatione. s. facta cũ reb⁹ calidis molificãtib⁹.

Signa sed̓ stranguric a mala cõplone cala

❧ Et facte a mala cõplone cala dixit Alex. signa sunt vria
tenuis. i. citrinitate vel rubedie. Et Aui. dixit. acuitas ꝛ in
flãtio ex vrina sentiũ pcipit. i. ppe circa virgã ꝛ in virga.
Et si est a liq̃factione ꝛ a febrib⁹ adurẽtibus signat p iuua
mẽtũ hũectationis. s. ꝛ ifrigidationis. Et in dictis febrib⁹
paucũ vrine nõ egredit. s. nisi cũ multa difficultate: multũ
võ eius est facilioris exit⁹ eo φ hũectat madefaciẽdo mea
tũ dilatãdo ipsum. Et subdit Auic. φ facte a frido ↄstrin
gẽte vel a calo solidũ faciẽte meatũ signiones sunt cause de
ppinquo afites. Et in calo vrina est colorata ꝛ in frido di

Signa sed̓ ab apate vel exitura

scolorata. ❧ Et facte ab apate vel exitura in vesica vel mẽ
bris vicinis ei sunt signa dcã ipsoꝝ apatũ vel exituraꝝ. Di
xit quoqꝫ Aui. φ iter factã ab apate ꝛ factã ab aliis causis
est dria: qz apose accidit paulatiꝫ nõ subito nisi sit res ma
gna valde. i. nisi sit apa in pn⁹ magnũ valde: qñ tñ accidit a
mala cõplone extrĩseca vẽdẽ: tñ dixit qñ accidit subito.

Et dicũt. qñ est ab apate mẽb: i vicini accidit cũ difficulta
te ꝛ conamine multoꝛ ꝫ postea expulsio nõ pportionat co
natui: imo est maior valde. Et fm plũ ista expulsio est sine
dolore ꝛ ardore: ꝫ si cõicaret vesice mala complo aut mala
mã foret tũc cũ dolore ꝛ ardore. ❧ Et facte ab opilõne di

Signa sed̓ ab opilatione.

xit Ras. in diuis. replo vesice ꝛ inflatio eius tẽse vt corda.
Et grauitas quedã in pectine ꝛ ancha cũ dolore vehemẽti
ꝛ tẽsione superflua. Dixit Aui. scit quẽ puenit ab opilatiõe
apud vesicã ipsam pp egritudinẽ in ea ꝛ pprietatẽ: aut pp
coartationẽ ei⁹ cũ appodiatione vesice ad alia mẽbra ꝛ ei⁹
inflationẽ ꝛ tẽsionẽ. i. p cõitatẽ p ea que preterierũt ꝛ cõicãt
tñ oẽs spẽs opilonis vesice siue ppe siue p cõitatẽ inhoc
φ oẽs sunt cũ dolore. ❧ Que aũt fit res opilationẽ faciẽs
in meatu. dixit Aui. cognoscit preter eã que est ab apate p
siringã p id. s. q̃ ipsa extrahit de sanguine vel hũore: aut p
id q̃ stat in facie ei⁹ ꝛ nõ dimittit ipsam icidere ex veruca
siue poro aut lapide aut icarnatiõe vlceris siue carne orta.
Et lapis qdẽ cognoscit p signa eius: ꝛ qz siringa tãgit reꝫ
durã valde. Et sanguis ꝛ hũor cognoscit p vrinã preteritã
si fuerit sanguinea aut alteri⁹ hũoris marie flãtici mõstrãs
dñiũ in vesica. Et scit sanguis coagulat⁹ p signa eius. Et
cognoscit hũor grossus si fuerit q̃titatis de q̃ sit curãdũ
ex grauitate sensata in loco. Et in hũore grosso vrina erit
turbida ma tie post imissionẽ argalie pp humoꝝ illoꝝ ad
mixtionẽ. Et dixit Ras. x° ↄti. si manifestũ fuerit tibi φ re
gimẽ erat ociosuꝫ gñatiuũ humoꝝ in extiatione tua sit φ
a mingẽdo phibet particula hũoris crudi ꝛ grossi. Dixit
eni Gal. p̃ de inte. ad sciẽdũ de hũore crudo opꝫ te dictã in
uestigare an assuefecerit qeti ꝛ delitijs ꝛ multis cibis hũo
res grossos ꝛ viscosos gñantib⁹. Et dixit Gal. pose est car
neꝫ in collo vesice fuisse pp vlcera creatã. Et sicut si imissa
argalia vrina egredit. Nos eni quedã scimus hac passiõe
pcussum: ꝛ cũ imitteremus argaliã dolorẽ in loco vlceris
sentiebat. Carne tñ illa cũ argalia pcussa vrina egressa est.
Et post vrinã paꝝ sanguinis ꝛ frusta carnis cui⁹ signũ di
xit Ras. est φ vtplm accidit post vlcera i meatu vesice neqꝫ

Signa sed̓ cã renum.

phibet totã vrinã: ꝫ modicũ eius. ❧ Fcã aũt cã renũ scit.
dixit Aui. vt nõ sit in vesica appodiatio ꝛ isflatio. i. nõ sit in
ea nocumẽtũ ↄstringẽs meatũ ppriũ neqꝫ p cõitatẽ. Que
si fuerit pp debilitatẽ renũ scit p illud q̃ pterijt de signis
eius. Et sit fcã cã lapidis renũ aut apatis eoꝝ. Et ad vlti
mũ. dixit Aui. si grauitas ꝛ dolor fuerint ex parte renũ tũc
est egritudo illic. Et si ibi fuerit grauitas vehemẽs tũc illic
erit vrina retẽta. Et si grauitas est minor illa tũc illic est hu
miditas pauca cũ apate aut sine apate. Et si nõ est grauitas
ꝫ dolor extẽsiuus tũc est vẽtositas in renib⁹. Et qñ est vẽ
ter lenis ꝛ nõ sunt signa opilonis renũ ꝛ vesice inuẽta. Et
debilitas vesice ꝛ alioꝝ vt renũ inuẽta tũc cã eius est debi
litas attractionis renũ. Ait Ras. x° ↄti. φ renes nõ attra
hãt vrinã signũ hꝫ φ vrina retinet absqꝫ dolore ꝛ põdero
sitate in dorso neqꝫ in ilacis neqꝫ in vritidib⁹: ꝛ neqꝫ vesica
erit lesa aut collũ eius: neqꝫ erit in ea aliq̃ opilo: ꝛ cũ hoc
erit vẽter lenis. Aut accidit in corpe isflatio lenis ꝛ ydropi
ꝛ supabũdãs sudor ꝛ pp humiditatẽ vrinalẽ retẽtã in cor
pore. Sꝫ qñ est retẽtio ex morbis renũ dolor erit in lũbis
cũ vacuitate vesice. Et discernit iter morbos renũ p signa
ipsoꝝ ppria. ❧ Et in facta cã meatuũ. s. poroꝝ vritidũ ve

Signa sed̓ cã meatuum. s. poroꝝ vritidũ

sica erit vacua ꝛ dolor erit in loco vbi erit porus. s. lesus cũ
pũctione ꝛ morsu: qñ dolor meat⁹ ipsius oꝫ eẽ pũgitiuus
absqꝫ aliq̃ põderositate. Et penes istud pscrutãde sunt oẽs
signiones in renib⁹. Dixit Gal. p̃ de interio. retẽtio vrine cũ
qua vesica nõ est plena est pp cãm in renib⁹ aut in vijs vri
ne veniẽtib⁹ a renibus ad vesicã. Si võ in pectine tumorẽ
viderimus circularẽ ostẽdet vesicã plenã esse. Et repletio
vesice. dixit Ras. x° ↄti. signat φ retẽtio sit de meatu eius
inferiori. Sed si fuerit vrina retenta ꝛ vesica vacua passio
tũc erit aut ex renib⁹ aut ex meatibus. s. poris vritidibus.

❧ Dixit

Sig^a sce ex opilatione venarum capillarium.

¶ Dixit Theodosius sit passio paucitatis vrine ex opilatione venarũ capillarium. Et signũ eius erit. dixit Ras. lenitas vẽtris absq; dolore ⁊ lesiõe in renibus ⁊ vesica. Et dixit Ras. de summa cõpẽdiosa. quotiẽs fuerit in vrina aquositas citrina vel rubea ex renibus erit. Et quotiẽs fuerit in ea albedo cũ cõdẽsatione ex vesica erit. ¶ Signa sce a vẽtositate dixit Aui. sunt tẽsio sine grauitate. Et qñq; est cũ pmutatiõe. Et qñq; est ex re. s. vẽtositatis retẽte in vesica q̃ retinetur fixa in tunicis vesice. sup. ⁊ tunc non est in ea pmutatio. Et in cã q̃dẽ vẽtosa dolor est istatiuus extẽsiuus.

Sig^a sce a debilitate sensus.

¶ Et facte a debilitate sensus signũ est vt nõ sentiat acuitatẽ vrine. Et in hac nõ sentit dolor maxime qñ iã mortificatus est sensus neq; morbus aliqs est in vesica. ¶ Et facte a dbilitate expulsiue sig^m est vt ꝯpressio educat vrinã cũ facilitate q: si educeret difficulter posset eẽ ab alia cã. Dixit Ras. io. ꝯtiñ. ꝯprime sup vesicã cũ ipsa fuerit debilis ⁊ egredief vrina. Et si nõ puocaf passio erit in collo eius. Et Gal. dixit. ꝑ de inte. si ifirmus talĩ ponaf positiõe q collũ vesice iferius iaceat ⁊ suauiter manu tumorẽ pmamus vrina necessario egredif. s. si defectu expulsiue fuerit qbus factis nullo pficuo apparẽte nõ opz vt arbitremur defectionẽ expulsiue: sz vias vrine opilatas fore. Et dixit tumor circularis i pectine vesicã plenã eẽ oñdit. Et dñt qdã q aliqñ intm̃ replef vesica q ex ꝯpressiõe eius comprimif dyafragma qd cõpressum comprimit spũalia ⁊ inde suffocatio sequif. ¶ Facte aũt a mollificatiõe lacerti ex q̃. s. accidit retẽtio vrine. siue sit lacertus vesice siue vẽtris: signũ est dixit Aui. debilitas puocatiõis vrine absq; clysteribus. s. iniectis in vesicã p syringã. Et vt sentiat q res extrinseca. s. ipse lacertus vesice nõ est obediẽs mẽbro. s. volẽti dilatare si lacertus mollificatus est q est vesice. Aut volẽti comprimere si ille lacertus est lacertus vẽtris. Et q ꝯpressio educit vrinã.

Signa sce cã doloris.

Dixit Ras. in diuisionibus eger mingit cũ facilitate qñ sup vesicã fit cõpressio. ¶ Signũ aũt spasmi lacerti est dixit Aui. vt illud parũ qd egredif de vrina egrediaf cũ expressione. s. forti. ¶ Et signum facte cã doloris ex vlcere vel acuitate vrine est dixit Aui. q tolerãtia doloris educit vrinã ⁊ sedat dolorẽ. Et qñ est cũ vlcere sunt ibi signa vlceris. Dixit Bimasuy. io. ꝯtiñ. si fuerit in aliquo vlceratio: deinde diminuẽte saniẽ icipiat vrina difficilior fieri de die i diẽ noscas q caro superflua orif ibi.

Signa sce ab exiccatione humiditatum.

¶ Et facte ab exiccatiõe hũiditatis in mẽbris glãdosis sunt añcessio cãrũ eius ⁊ q humectatio facit fluere vrinã. ¶ Et signa facte pp cãm in vrina clare haberi pñt ex dictis in supioribus. Dixit Jpo. 6° aflo. Quibuscũq; stranguria sine sit ẽt guttatim vrine emissio yleos innascitur in. vij. diebus pereũt. sup. vel añ sm intẽsionẽ doloris ⁊ debilitatẽ virtutis. ⁊ rõ est: q: fortibus doloribus affligũtur. Si tñ patiẽtibus stranguriã yleos inato multa fluxerit vrina supueniẽte febre. s. remissa vel effimera saluanf. Et iõ subdit. Jpo. si nõ febre supueniẽte multa fluxerit vrina. Et Ras. io. ꝯtiñ. dixit in quo accidit colica q̃ appellaf yleos ex dissuria ⁊ strãguriã morief p hebdõaz. nisi accidat ei febris ⁊ emittaf vrina. Et Aui. dixit. exptũ est in pluribus horis vt dictũ est ab ypocrate ⁊ Rasi: q q hñt difficultatẽ vrine ⁊ aduenit ei post ipaz tenasmõ. sup. ⁊ ide supueniat ei yleos morif 17°. nisi accidat febris: ⁊ puocationẽ. s. vrine faciat multã. ¶ Et in libro de morte veloci vt scribitur. io. ꝯtiñ. sic dr. Jn quo fuerit difficultas mingẽdi cũ tenasmõe vehemẽti. s. cũ multo tenasmone ad mingẽdũ morief in 7^a. sz si pueniat ei febris q̃ añ nõ fuerat. ⁊ supabundãs fluxerit vrina eius sanabif. Et iõ notant qdã q febris dz eẽ talis q apiat ⁊ liq̃faciat vt supabũdãs fluat vrina. Aliqñ stranguria: vt pz in cõmẽto dicti aflo. est cã yleos. eo q põt vesica plena aut inflata cõprimere rectũ intestinũ sic vt feces nõ egrediant deorsũ: q̃re redundãt insursuz ⁊ causant yleos. Et aliqñ intestina ⁊ grossa ⁊ subtilia cõpatiẽtia vesice in stranguria pñt incurrere in yleos. Et Gal. ẽt in fine cõmẽti voluit q possit p strãguriã ⁊ suã cãm cãri yleos cõcitatis flatibus intestinis grossis ⁊ grossa vẽtositate. Et ñ voluit q strãguria causet yleos q: cõprimat vesica intestina gracilia ita q sit imediata cã eius sz bñ voluit q possit eẽ cã mediata. Et qñ sic ꝯiungunf strãguria ⁊ yleos q̃uis fiant ex humoribus frigidis sunt tamẽ morbi acuti rõne infestinationis ⁊ piculi ⁊ rõne cite terminationis. Nã terminantur in prima septima vel añ a die supuentus yleos. Cũq; Gal. dixit. in dicto cõmẽto. q humores crudi ⁊ grossi sunt accidẽtia yleos non voluit q illi humores sequanf ad yleos. imo yleos sequitur ad ipsos ⁊ ipsi sũt causa eius sed p accidẽtia intellexit q ipsi sunt accidentales cause yleos. Et vocauit eos accidentia. s. accidentales cause pro tanto q yleos vt plurimũ contingit propter apostema. ¶ Ablatio vrine si diu durauerit: q: vsq; ad. x. vel. xij. dies mortẽ significat Aui. quacunq; cã ablatio processerit ⁊ corrompente ipsum ⁊ lassante mẽbra.

¶ De cura strangurie. Ca. xij.

Cura strangurie duplici pficitur istrumẽto dieta. s. ⁊ potione que in vnoquoq; eorum debet variari varietate causarũ. ¶ Jn pluribus dispositionibus eius debet vitari aer frigidus ita q ẽt qñ mingit nõ debet discooperire mẽbra sua ne perueniat aer multus ad pudẽda ⁊ ois approximatio rei actualiter fride nocet. Ait. n. Jpo. 5° aflo. in aflo. Calm vo sanie faciẽs ⁊c. q calm actu ꝯfert vesice: ⁊ est ei amicũ ⁊ determinãs passiões eius. Frigidũ vo ẽ ei aduersuz ꝯriũ ⁊ occidẽs. i. mortificãs calitatẽ eius nãlẽ. Jdeoq; oia debẽt vesice ⁊ circũstãtibus approximari sub actuali calitate ꝑterq̃z i spe te calo ⁊ alijs causis supradictis calis qbus debẽt approximari tepida. ¶ Vitef tristitia sollicitudo ⁊ motus ois fortis ⁊ pprie inferiorũ ⁊ ipsorũ fortis fricatio vel cõpressio. Et situef infirmus sic vt collũ vesice remaneat inferius. Adhereat aũt qeti ⁊ somno: nisi somnus aut qes in qbusdã pticularibus causis phibeaf. Vigilie aũt in pluribus horis nocẽt. ¶ Cibos aũt ⁊ potus deuitẽt q̃cũq; difficilis existũt digestionis ⁊ grossi chimi gñatiui. Et si spãli stipticorũ ciborũ deuitef vsus. ipsi. n. aliqñ sunt cã strangurie. Et in cã qdem calia vitenf q̃cũq; vitãda dcã sunt in cura male ꝯplonis calide vesice ⁊ in cura apatis eius cali. Et in cã frida vitentur oia cibaria flãtis aut melie gñatiua. Vtanf aũt in cã cala aptimis fridis cibis ⁊ potibus ⁊ in cã frida calis. Et de hmõi cibis sunt dixit Azarauius lib. 26°. brodiũ cicerũ ⁊ spagi ⁊ limacie ⁊ aq̃ fabarũ cũ zuccaro ⁊ oleo amigd. d. Et cõueniũt in cala dispõne cibi ⁊ potus dicti in cura male cõplonis calide aut apatis cali. Et habẽtibus difficultatẽ sine adustiõe cõueniunt racemi albi. i. vue albe ⁊ sparagi ⁊ cicera nigra ⁊ rape. Verũtñ cime raparum comeste vrinã mouẽt magis q̃ rape. Et cõueniunt pastinace domestice ⁊ siluestres. Et conueniunt ex herbis ⁊ fructibus q̃cũq; vrinã leuiter puocãt. imo ⁊ q̃cũq; vrinã sunt puocãtia q̃ dicenf. Et panis eorũ sit de tota farina. aut saltẽ modicũ furfuris hñs. Et carnes facilis digẽnis ⁊ q̃cũq; sunt diuretice vt carnes ericij. Et Silib. multũ laudauit carnes porcinas. Et dixit A. scias q lac est res magis ꝯueniẽs eis cũ nõ ẽ febris: ⁊ iõ in ei cura in q̃ dãde sunt pillule siles auellanis de seminibus. s. diureticis proprie calis. ⁊ si est febris tũc ꝯsiliũ meũ est vt in potu cũ lacte. sumãt: q: lac phibet eorũ acuitatẽ ⁊ nimiã puocationẽ. Et cũ hoc ẽt lac lenit vẽtrẽ. Et oẽs qdẽ cibi vẽtris lenitiui cõueniũt in pluribus dispõnibus strãgurie. ¶ De potibus autẽ dixit Jpo. 7° aflo. strangurias ⁊ dissurias potio vini soluit. Scias tñ q potus vini aliqñ ꝯfert ⁊ aliqñ nõ: tũc aũt ꝯfert cũ strãguria ⁊ dissuria pcedũt a frido sine pñtia humoris: tũc vinũ potẽs bibitũ calefaciẽdo ꝯfert: q: abijcit friditatẽ. Cõuenit ẽt vinũ in dispõnibus ẽt apostemosis corpore euato ⁊ fluxu oino remoto: q: ipm digerit ⁊ subtiliat mãm. Dñt. ad hoc vt vinũ in dictis casibus cõferat dz eẽ sufficiẽtis q̃ntitatis q̃ possit cũ virtute puenire ad vesicã. Et pp hãc cãm vinũ mo

dicā aque mixtionē huius melius est: qz p eā subtiliatum ad longiora penetrat. Pōt ēt cōpetere vinū qñ in cā foret multa vētositas: qm carminat ⁊ resoluit eā: sed vinū in alijs casibus noceret. Uinū tñ albū subtile pauciferū in causis calidis corpore mūdificato cōferet. Ex dicta tñ in capitulis supioribus partibus dicta patere pñt cibi ⁊ potus in particularibus causis strangurie conuenientes.

De cura aūt p potionē strangurie procedēdo p varias cās dixit Aui. qñ accidit pp saniē aut humorem grossum retentū in meatu ⁊ opilantē opz vt curet cuz aperitiuis ⁊ diureticis fortibus: ⁊ hoc si nō timet ne res sit maior qz vt cadat in vesica diureticū. s. solū vel cū alijs medicinis mixtū quorum ipsuz est diureticū ad vesicā: sed faciat descēdere ad eā saniē aliā vel humorē aliū: ⁊ sic augmētet dolorem ⁊ nō extrahat aliqd de eo qd in vesica ptinebat p cuius eductiōe exhibitū fuerat. hoc aūt contingeret qñ exhiberet corpori imūdo. Diureticū. n. sicut est ductiuū humorē ⁊ aliarum māerum qs inuenit in corpore ⁊ pcipue in via ad istrumēta mingēdi nō opz vt det nisi corpori mūdo vt solū ipm vel ēt cū medicinis descēdat ad vesicā ⁊ possit aperire meatū eius ⁊ educere mās in eo ptētas: ⁊ nō possit facere descēdere mās ad vesicā ⁊ augere opilōnē ⁊ dolorē. qre añ diuretici exhibitionē oz corpus si imūdū fuerit euari ⁊ mūdificari deinde diureticū exhiberi vt descēdat ad vesicā sine ductione aliarū materiez. ℭ Et Alm. qdē dirigēs curā ad dictam cāz dixit. Cū vrina minuit aut ex toto retinet ⁊ neqz tumor apparet in femore neqz grauitas neqz dolor in renibus tentet succurēdū est ex medicaminib⁹ puocātibus vrinā. Qz si in corpore fuerit humor grossus descēdēs ad vesica digeratur cū subtiliatiuis incisiuis: deinde euetur cū his q educūt humorē grossuz. Et si necessaria fuerit iteratio euacuatiōis fiat. ℭ Dixit Sera. si meatus opilat ex humore grosso aut viscoso aut sanie hūte fecē ⁊ sedimē. i. sanie grossa: tūc oz vt mundificet cū rebus q aperiūt ⁊ abstergūt cū virtute sicut cū meu su ⁊ aniso spica odorifera. i. nardo ⁊ semine feniculi apij ⁊ dauci cū aq decoctionis petrosi. ⁊ silium. Et fiat ēt cura cū pfectionibus calefaciētibus ⁊ subtiliātibus sicut cuz sezanea ⁊ silibus ⁊ cū puocātibus vrinā. Et fiat ēt cura cuz alijs diureticis q dicent simplicibus ⁊ cōpositis intus ⁊ extra administratis. ℭ Facte aūt cā lapidis dixit Aui. est cura lapidis dicta in loco suo in quocūqz loco lapis ptineat. Dixit Serap. det medicamē lapidis cū secaniabin. Et si potus assidue secaniabin qñ qs nō pōt mingere pp lapidē opilantē aut. ēt humorē grossum. ℞. nasturtiū agreste ⁊ calefac ipsuz ad ignē qzto magis poteris ⁊ suppone pectini patiētis ⁊ da bibere de succo eius: qz minget. ℭ Et facte a sanguine coagulato cura est dixit Aui. cū eo qd dcm̄ est in suo caplo. Et qñqz ēt administrant medicine ibi dicte in emplis cū aq rasani. Et qñqz linit desup tyriaca ⁊ homorusia ⁊ dyacurcuma ⁊ dyabebit regis. Et qñqz necesse sunt embroce fortes sumpte ex his q sunt sicut synapis ⁊ pullegiū cū fimo colūbino. Et potus secaniabin pfert. Dixit Sera. q acetū icidit ⁊ mel cū sua caliditate dissoluit illud qd incisum est ab acetore pp hoc fit iuuamētū eius ad sanguinē coagulatū valde. ℭ Dixit Uia. sedeat in aq calida ⁊ oleis dissolutiuis. Et medicamē ad hoc vtile est qd. ℞. condumeni myrrhe rubee tinctorum seminis iuniperi armoniaci ⁊ asse. armoniacū dissoluatur in aceto ex quo cū alijs rebus conficiant cū pillule ex qbus qter in die sumat cū apozimate de seminibus. Dixit Ras. io. ptiñ. clysterizet veretrū cū qztitate vnius nuclei de sale dissoluto cū aceto ⁊ erit bonū. ℭ Facte aūt a veruca vel carne orta siue vlcere icarnato cura est. dixit Ras. io. ptiñ. pcede ad curā velociter añqz impleat meatus penitus. Et impone instrm vrinatiuū ad excitandū ipsum. Dixit Aui. cura est cū tinis mollificantibus ⁊ cū abstinētia ab acetosis. forsasse. n. proderit. s. cura eius: ⁊ hoc cū res erit parua ⁊ tenera ⁊ fortasse nō pderit vt cū eēt magna ⁊ dura. Quidā aūt dās fortasse pderit. s. cura cū acetosis vt cū corpus eēt mundū: qz tūc posset acetosum desiccare illā carnē. Et fortasse nō pderit. s. in corpore imundo. ℭ Et facte cā apatis dixit Aui. est cura illius. Ras. io. ptiñ. dixit. qñ curas retētionē vrine ex apate noli breuiter operari cū aqua tepida ⁊ oleo tepido spatio modico: sed freqnter. ⁊ abūdanter vt lenificetur apa ⁊ qescat dolor: qm possibile est tunc vt mingat: vñ cōprimēda est tunc vesica dū mingat. Unde pmo de iterioribus dixit Gal. sup locū aquā tepidā fundi fecimus ⁊ oleo inungi qtuor horaz spatio. Cūqz vidimus tensionē minui ⁊ dolorem teste infirmo mitigari pcepimus infirmo vt iuuaret se ⁊ se ad mingendū exprimeret ⁊ tuorē vesice a supiori ad iferius manibus pmere cepimus ⁊ sic minxit. Dixit Aui. mollificetur apa ⁊ leniat ⁊ administret tyriaca in balneo aque. Et administrent leniētia in emplis ⁊ iniectionibus in anuz p clystere ⁊ minoret potū aque ⁊ dimittat stiptica. Et prohibeat cibus saltē duobus diebus: ⁊ intellexit maxime de cibo solido ⁊ hoc fit vt minuat mā apatis. Nā cū lenitas est apatis iā descēdit vrina cū cōpressiōe post multitudinē mollificationis ⁊ lenitionis. Et dixit q caules ⁊ altea ⁊ cepe ⁊ porri decocta in elixatione. s. aliorū mollificantiuz iuuantis fiunt in hoc caplo. plurimū cū ex eis fit emplm. Et Ras. dixit suppone emplm calm ex cepis ⁊ porris ⁊ butyro cocto. Ista tñ calida nō cōpeterent rōne apatis calidi nisi in fine forsasse declinationis ⁊ non conferunt nisi cessato fluxu. Dixit Ipo. 7° affo. stranguriam ⁊ dissuriā flōmia soluit. Incidere aūt opz eā q intus in talo venā ⁊ intellexit pcedente flōmia basilice. Dixit. n. Uiati. in initio basilica minuat ad phibēdū fluxū humorū ad locū. Et si passio in fortitudine fiat. oz venā calcaneo vicinā flōmari: qz hec euacuat de mā piūcta apatis. Dixit Ras. io. ptiñ. ex 2° epidy. dissoluit difficultas mingēdi p minutionez si fuerit ex replōne aut apate. ℭ Et fcē a malitia cōplōnis simplicis vel cōposite pure vel māliē cura ipsi⁹ pplōnis male dicta supra. ℭ Et facte ex parte lacerti dixit Aui. si cā fuerit palesis siue mollificatio curat cura illius. De pferētibus tñ sunt castor. pua ⁊ herba palesia cū sumunt ⁊ ēt cū emplastrant. Et si fuerit in cā eius frigus lacerti curetur cū oleis calefactiuis ⁊ calidis pfectionibus. Et de cōferētibus ad hoc ⁊ ēt ad palesiz lacerti est vt sumat fimi colūbarū siluestriū pondus. ʒ. i. ⁊ bibat cū vrina pueri. Et cōfert balsamū bibitū cū calida. Et si fuerit a calore lacerti curatur cū seminibus frigidis. Et de conferētibus est semē lactuce cū bibit cū vino permixto. Et aq granati acetosi. ℭ Et factā a siccitate dixit Gal. i3° de vtilitate particularum curauimus cū vnctionibus ⁊ oleis ⁊ nutrimētis humectatiuis ⁊ sanatus fuit. Et Aui. dixit. oz vt administret humectatio. s. oī modo vt non accidat illud. s. difficultas vel retētio vrine. ℭ In facta aūt a percussione vel casu cū apate vel sine fiat primo clystere lenitiuū: deinde fiat flōmia basilice: deinde mollificet locus tēperate cū effusione aque calide ⁊ tina ⁊ inunctione olei cū fricatione p plures horas sepe pcipiēdo egro vt conet ad migēdū. Qz si minxerit sanguinē plurimū retinebis eū cum troc. de charabe q artificialiter cōficiuntur cū oleo nucum. Et si timet ne aliqd de sanguine inuiscet. i. congelet. aut cōgelatū sit ⁊ opilet: curet sicut dictū est supra. ℭ Et fcā a vētositate curet cura vētositatis vesice. ℭ Et facta ex pte vrine dixit Aui. si fuerit pp dolorē phibētem exitū vrine vel compssionē curet cū administratione stupefaciētium ⁊ iniectione eoz: deinde cū descensione vrine ⁊. post illud administret cura vlceris. ℭ Et si fuerit pp acuitatem ⁊ bauracitatē vrine equatur ipsa cuz cibis ⁊ medicinis dictis in capitulo ardoris vrine. Et qñqz inijciunt glutinationē faciētia vt albumen oui ⁊ silia que separant inter acuitatē vrine ⁊ nocumētum eius in meatu sensibili. ℭ Et in facta pp debilitatē sensus dixit A. curet principiū. s. cerebrū nuca vel neruus si cā fuerit in principio. Aut curet ipse lacertus ⁊ vesica cum rebus habētibus albezard. i. virtutem

In fcā pp apa.

In fcā pp lace. ius.

In fcā pp vētositate

In fcā pp vrinam.

In fcā pp sanguinē coagulatum.

tyriacalē

tyriacalē q̄ sunt sicut tyriaca ꝛ mitridatū.s.diu fermentata.
Et administrent̄ siľr inunctiones ꝛ iniectiones in vesicā ex
oleo sambacino ꝛ de balsamo ꝛ silibus. Et administrentur
empla ex folijs arborum ꝛ olerum dilectorū spiritui enima
li sicut mēta ruta sansuccus ꝛ siľes. Et administrent̄ cuꝫ eis
medicine expgefacientes valde:que.s.sunt acute valde sicut
barmel. ꝛ semen rute montane ꝛ emplētur cum eis pecten.

In scd'a pp debilitatē expulsiue.

℄ Et in facta pp debilitatē expulsiue dixit Aui. altera com
plexione dominantē ꝛ cura eam cum eo qd̄ scis.i.cum suo
contrario. plurimum tn̄ eius vt supra patuit est ex frigore ꝛ
io curatio eius est cuꝫ eo in quo est caliditas ꝛ stipticitas.s.
pauca ꝛ proprie cum eo qd̄ dictum est in debilitate sensus.
Dixit Raś.xj.cōtinē.opꝫ q̄ restringatur sup vesicam ꝛ resti
tuatur virtus eius ei cum oleo nardino ꝛ oibus calidis cuꝫ
stipticitate. Dixit Va. patiēs rectus sedeat vt collum vesice
in inferiora decidat. Et p̄cipiatur infirmo vt supra pectineꝫ
manufricet postea dentur sibi calida odorifera vt spica cas/
sial. cinamomū cordumeni acorus macis ꝛ silia. Et balneuꝫ
sepe faciat vt sudet.

In scd'a pp longitudi nē retētio nis vrine.

℄ Et si cā fuerit longitudo retentionis
vrine tunc eius cura iterum est cū tinis mollificantibus ꝛ le
nientibus factis ex semine lini fenugreco cardomomo ꝛ sul
la.i.arterica herba ꝛ emplis factis ex istis: deinde vtere eis
q̄ sunt vehemētis prouocationis ꝛ administretur syringa ꝛ
oleum balsami ꝛ q̄ sunt ei silia vt oleū de terbētina qd̄ est op
timum ꝛ p̄ciosum quo vtimur loco olei balsami. sunt.n.am
bo magni iuuamēti in hoc. Dixit Raś. in diuisionibus. cō/
fert ei introitus in aquam calidaꝫ in qua decocta sunt folia
caulium ꝛ cartamum ꝛ fenugrecū ꝛ rubea tinctorum ꝛ em
plastra pecten ꝛ alchatin cum eis. Et conferūt medicine pro
uocantes vrinam qn̄ est vacua ꝛ nocēt vehemēter qn̄ est ple
na. Liber absq3 auctore. medicamē mirabile intromitte pa
tientē in balneum in pila calida. Et de desiccatis corticibus
mellonis ꝛ tritis sicut alcohol da in potu dum fuerit in bal
neo: qm̄ statim minget. ℄ Et in facta pp cām in mēbro mā/
dante dixit Aui. in scā cā renum epatis intestinorū vel dor
si opꝫ vt habeatur intētio illorum mēbrorūꝫ. Et tunc si cura/
tio valet in eis bn̄ est: q2 sic curabitur stranguria. Et si non
valet in eis curatio non valebit.s. cura stranguriē. Et neces/
saria est administratio diureticorum nisi timeatur ne ipsa fa
ciant decēdere mām plurimam ad vesicam vel ad ipsa mē/
bra mandantia. Raś. autē. io. cōtiñ. dixit. in dicta stranguria
dico sm̄ q̄ vidi. Rx. seminis mellonis apij ameos dauci apij
montani. añ. partes equales cantaridarum partis vnius q̄r
tam. doś. ʒ. iij. nam faciet mingere statim. ℄ Et dixit in diui
sionibus. qn̄q3 accidit.i. stranguria pp cām in emunctorijs
vrine.s. in poris vritidibus. Et signa eius sunt grauitas in
dorso: ꝛ curationē non hꝫ.s. si cā eius fixa fuerit: ꝛ non est ei
medicatio nisi cum tina ꝛ emplis mollificantibus vt leniat̄
meatus ꝛ dilatetur ꝛ egrediatur vrina cum facilitate: diffici
lis.n. fit exitus vrine in hac dispositione qn̄ inspissatur ꝛ in
duratur. ℄ Et in facta a multa comestione stipticorūꝫ dixit
Raś. io. cōtiñ. fiat cura ex comestione rerum calidarūꝫ humi
darum. Et inunctione lacerti vesice cū oleo rute ꝛ cucume/
ris asinini. ℄ Dixit Sali. Aliqn̄ inuenitur nouiter genitus
cui accidit vrine suffocatio.i. retētio propter spissitudineꝫ ꝛ
viarum constrictionē ꝛ maxime cum adhuc inde exire non
consueuerit. In his vtile medicamē est vt fugatur virga ore
alicuius psone suauiter ꝛ balneetur sepe etiaꝫ si necesse fue
rit in decoctione herbarum diureticarum.

Sunt autem diuretica vrinam prouocantia mul/
ta simplicia ꝛ composita autentica ꝛ
magistralia: quoꝝ plurima pn̄t sumi interius: ꝛ q̄dam iuxt/
ri est vesicam ꝛ quedā approximari ab extra. ℄ De simplici
bus multa extracta sunt ex libro simpliciū Sal. q̄ prouocāt
vrinam abundanter. Et sunt ameos rubea tinctorūꝫ apium
montanū orobus ruta ꝛ piper multū ꝛ forte facit fluere san
guinem. Et sisileos nigra charui cardamomū ꝛ spica. Et se
men mellonis ꝛ cucumeris. Et squinantū ꝛ decoctio maio/
rane. Et cantarides ponunt̄ in medicinis q̄ prouocant vri/
nam ad faciēdum velocē dissolutionē in difficultate mingē
di. Et prouocant vrinā atarum ꝛ squinantum ꝛ semē mirti.
Et lac muliebre prouocat vrinā abundanter sumptū in po
tu. Et sauina prouocat sup oia medicamina. Et semē eruce
siluestris mihi est fortius. Et ypericon ꝛ cinamomum ꝛ po
rum ꝛ capparis.s. cortex radicis ꝛ fructus radix draguntee
ꝛ radix rorismarini. Cipperus sisimbriū cassial. foliū yreos
granū iuniperi ꝛ granū solatri floris rufi.i. alchechengi est
potēs valde. Mentastrū origanū ꝛ granū feni. magnū bibi
tum cum semine cucumeris. Et costū calamus aromaticus
decoctio enule feniculus anetum. ꝛ granatū aciduꝫ ex tenui
tate acetositatis sue prouocat vrinā ꝛ men. ꝛ fumusterre ꝛ
nigella ꝛ aqua ordei excorticati cauda equina lactuca semē
ozimi latorum folioꝝ spuma maris citrini coloris lapis iu/
daicus camepitheos emig. amar. cū vino cocto. Et corallus
ruffus cōfert valde difficultati vrine. Et fabacola.i. aial pu/
silum qd̄ reperitur sub amphoris cōfert valde cū vino bibi
tum. Addes pulloꝝ columbaꝝ. io. cōtiñ. liq̄fiat in vase mū
do ꝛ ponatur sup ciatum vini ꝛ exbibeatur puero in potu:
qm̄ dissoluit vrinam eius. ℄ Cortex oui: liber sine auctore:
vidi quēdam passum difficultatē mingēdi q nullū iuuamē/
tum receperat ex aliqua medicina: vn̄ quidā teri fecit de cor
tice oui bn̄ mūdificato a panniculis.s. sicut sunt a qbus egres
si sunt pulli sub gallina. ʒ. i. ꝛ dedit eā in potu cum tantudē
zuccari ꝛ vrinauit statiꝫ. Nux dixit Zoar. si exagiū.i. corticū
fructuū nucis vel frondium arboris eius potu det̄ cū vino
stranguriē optime subuenit ꝛ est expertum. ℄ Dixit Gal. 7°
de simplici. elixatura radicum rape decoctarū in vino bibi/
ta prouocat multam vrinā fetidam: purgatiuo hoc farma/
co a tota substantia talis humoris exūte ꝛ ex hoc aufert feto/
rē ascellarū ꝛ totius corporis. ℄ Dixit Guido de aretio q̄ le
nationes cocti cū lardo porcino ꝛ comesti statiꝫ mingere fa
ciunt. Et vinum decoctionis allioꝝ bibitum mingere facit.
Et puluis maxillaꝝ lucioꝝ salsoꝝ adustatum vel non: subti/
lissimus sicut alcohol bibitus cū vino subtili calido vtili/
ter prouocat vrinā. Aqua rafani dixit Aui: fortē hꝫ impres
sionē in hoc caplo. ꝛ intantū vꝫ q̄ opꝫ vt sit condimentū ci
bi. Et siľr aqua ciceris nigri. Radix verbene cū mulsa calida
bibita cōfert. ℄ Herba vocata bruneta dixit mundinus bn̄
decocta in vino ꝛ data potui ad difficultatē vrine ex q̄cunq3
cā est expertissima. Ciminū dixit. Dyal. prouocat vrinā. ℄ Et
dī q̄ lutum nidi yrundinis dissolutū in aqua ꝛ bibituꝫ sol
uit difficultatē mingendi statim. Et herba quidē artetica po
tens est vtiliter in prouocatione vrine ab intus vel ab extra
approximata. ℄ Pellis ericij dixit Zoar. in p̄hemio sui thes
sir. subfumigatio cū pelle ericij in retentione vrine dissoluit
eam. Ait tn̄ seruus regis. dūmō illa retētio non procedat ex
apate vel lapide viā obturantibus. Si aūt ex aliq̄ dictoꝝ cā
rum non p̄cedit pro certo liberabit̄ deo dante. ℄ Decoctio
radicū acori bibita prouocat. Flos lābrusce siccus ꝛ tritus
cū vino bibitus vrinā prouocat: q2 vētrē stringit. Vinuꝫ de
coctionis origani vrinā prouocat. Camelcōta alba vinū de/
coctionis radicū eius bibitū prouocat. Maiorana decoctio
eius facta vsq3 ad mediū bibita optime p̄uocat: ꝛ ēt empla
strata. Cimbaa sumpta p̄uocat. Et siľr serpilliū ꝛ matrica/
ria scolopen. vrtica puluis seminis vel floꝝ eius vtiliter p̄o
uocat. ℄ Enula syrupus ex decoctione radicū eius: ꝛ p̄ci/
paie siluestris cuius doś. fit. ʒ. ii. cū duplo sui de aqua calida
vrinam ꝛ mēstrua prouocat. Et confert his qui inuolūtarie
vrinā emittunt: ꝛ vrinam continere non pn̄t. Et siľr facit de
coctio eius: ꝛ radix ipsius comesta: nā calefacit ꝛ confortat
neruū vesice. Jdēq3 dī qui assuete vtitur enula non indiget vt
mingat oi hora. ℄ Rosmarinus radix eius sicca sumpta cū
vino prouocat vrinā ꝛ mēstrua. Agrimonia vinū decoctio/
nis eius radicū bibitū est vtile prouocans valde. Filipēdula

gere facit. ¶ Ponat̃ Galbanũ more emplastri sup̃ femur ⁊ et valet positũ supra caput virge. ¶ Aliud qd̓ dĩ expertuz. ℞. pitariã in magna q̃ntitate ⁊ purga eam a folijs ⁊ qd̓ est te nerum de stipitibus eius tolle ⁊ pone in olla noua calcãdo bñ eos in ipsa ita q̧ bene fiat plena postea os olle optĩe ob/ tura ita q̧ fumus exire nõ possit deinde detur olle ignis bo nus ⁊ fortis ⁊ vndiq̧ p magnam horam postea remoue ab igne ⁊ emplastret̃ supra pecten calidum q̃ntum pati poterit. ¶ Si patiens balneet̃ in decoctiõe abrotani. Et si cataplas/ mentur eo virilia ⁊ partes vesice statim minget. ¶ Item de coquantur apiũ surfur ⁊ triticũ in aq̃ ad spissitudinẽ ⁊ fiat cataplasma. ¶ Fiat inunctio cum oleo yrino camomellino scorpionato ⁊ adipe anatis aut cũ vnguẽto aragõ nicolay. Et supponat̃ emplm̃ ex abrotão sansuco spica celtica ⁊ bal samita folijs lauri camomilla mellĩloto ⁊ fenugreco altea ⁊ butiro. Artemisia si decoquatur ⁊ sedeat̃ in decoctiõe eius emittet vrinam. Et empletur pecten ⁊ substãtia eius: q2 pro uocat cũ fortitudine. ¶ Ponant̃ supra pecten tres cantari/ de pistate ⁊ incorporate cũ lacte caprino supra pecten ponã tur. ¶ Recipiat patiẽs fumũ optimi vini aspri sup̃ tegulas calidas in quibus sint teste alliorũ ⁊ pẽne galline donec su/ det q2 statim minget. ¶ ℞. cucurbitã antiquã vsaz ad tenẽ dum oleũ ⁊ in aq̃ calidissima pone: ita tñ q̧ aq̃ non intret in ipsam ⁊ in ore eius ponatur virga. pueri vel prouecti: quo/ niã vrinã ꝓuocat ⁊ dolorẽ illarũ ptiũ tollit. ¶ Dĩ q̧ si iun/ gatur virga succo allij statim minget. ℞. cepe vnũ ⁊ minu/ tim incide. ⁊. ℞. casei de cicilia boni lib. 5. ⁊ optime pulueri za ⁊ salis li. i. ⁊ oĩa simul misce ⁊ in sartagine cũ butiro fri/ ge ⁊ sup̃ petia extẽde ⁊ pectini suppone nã statim soluit vri nam. ¶ Mirra trita ⁊ emplãta sup̃ pectinem infantis dixit Ras. io. ꝯtiñ. eius vrinã soluit. Et idẽ facit meu ibidem em plastratum. ¶ Dixit Silib. mulieribus facimus sublumi/ gium de mentastro nepita ⁊ pulegio. ¶ Et vinũ decoctiõis lapatij pectini fomẽtatum vrinam ꝓuocat eorũ. ¶ Parita/ ria in oleo decocta pectini infantium emplãta vrinã mouet eorũ. Et si addant̃ ei ruta ⁊ leuisticum melius erit. ¶ Dixit Iudeus si ponis de filis croci in foramine veretri ꝓuocabit̃ vrina. ¶ Ait Ras. io. ꝯtiñ. dico vidi q̧ si ponis in foramĩe veretri pediculũ prouocabit̃ vrina eius statim.

Cap. xiij.

¶ De dissuria.

Irit rasis io°. ꝯtinentis. ex 5ª aũo. dis suria est qñ aliquis mingit pluries successiue paulatim paulatim. Et ait Ras. ibidem. dissuria fit quãdo pars vrine trãs mittitur supra partẽ alterã ita q̧ non aggrega/ tur in vesica. Aui. aũt dixit q̧ est dispositio in/ ter retentionem vrine ⁊ eius emissionem.

De cã ex pte vrine — Et tangens Aui. cãs dissurie siue distillatiõis vri ne ĝnales dixit q̧ fit aut pp cãm i vri na aut pp cãm in instrũis vrine aut pp cãm in corpore ipsius vesice. Aut pp cãm in principijs. ¶ Et cã ex parte vrine est duplex. i. ipsius acuitas ⁊ ipsius multitudo. Et acuitas vri ne fit aut pp illud qd̓ diximus i cap̃lo difficultatis vrine ex hoc q̧ fit eius emissio dolorosa pp acuitatẽ ip̃ea forte ⁊ ag gregationẽ eius ⁊ grauitatẽ ipsius intolerabilẽ q̃re fit ei di spositio inter retentionẽ ⁊ emissionem q̃ dispõ est distillatio vrine. Aut cã eius est dixit ipse q2 qñ oẽ paruũ eius vrine ꝓ pter nocumentũ suũ cũ sui attractione exq̃rit expulsionẽ q̃ re expellit illud expulsiua: q̃uis fiat absq̧ volũtate. i. siue ve lit siue nollit. Et hoc esset qñ in vesica esset dolor ex vlcere vel alio. Et fit dixit Aui. acuitas in vrina pp cibos ⁊ medi/ cinas. s. acutas. Et pp laborẽ ⁊ coitum ⁊ alia extrinseca fa/ cientia acuitatẽ in ea. Et fit pp cõplexionẽ. s. calidam mẽbro rum vicinorũ sicut epatis ⁊ venarũ eius. sup̃. ⁊ renum. Et re nes aut habẽt cõplexionẽ puram. i. sine mã faciente acuita/ tem aut nõ purã sed cum mã saniei aut absq̧ sanie. sup̃. sed humorali. s. in epate ⁊ venis eius ⁊ ip̃is renibus: aut q2 in toto corpore patiẽtis est materia acuta supflua q̃re expellit eam nã. s. ad instrã vrine vt exeat cũ ea. 6° de interioribus. vt scribit̃. io. ꝯtiñ. dixit Gal. dissuria fiat ex punctiõe ⁊ acui/ tate vrine. Et acuitas eius fit qñ mẽbra expellunt vt renes ⁊ alia in quibus est posse ad expellendũ supfluitates suas p vrinam ad vesicã humorẽ. s. acutũ vel putredinẽ vel saniem aut humores existentes in venis acutos quos nã expellit p modũ purgationis corporis. ¶ Et Sera. 4° breuiarij cap. 18. dixit. fit difficultas vrine pp acuitatẽ vrine: qñ accidit in renibus aliqua egritudinũ apud vrinã aut ex mã acuta aut sanie que currit ex mẽbro alio ad vesicã aut ex humore ma/ lo aggregato in venis donec mordicet acuitate sui tũc egre ditur vrina añ horã necessariã ⁊ fit distillatio eius. ¶ Cau/ sa aũt pp multitudinẽ vrine dixit Gal. vbi supra fit dissuria ex ponderositate vrine sup̃ vesicã. Et Auic. dixit multitudo vrine est cã distillationis eius pp grauitatẽ q̃re comprimit lacertum ad apertionẽ quandã q̃uis necessitas nõ vocet ad illud. ¶ Causa aũt q̃ est ex parte instrumẽtorum vrine dixit Aui. aut est cã ꝓpria in lacerto sicut est mollificatio supflua ⁊ cũ stupore ⁊ destructione sensus eius sicut accidit in ano hoc silr̃ q̧ mollificat̃ lacertus eius ⁊ erit stercus inuolunta rie: q2 villi transuersales eius non retinẽt. Aut est pp apa ip sius lacerti. Aut pp malitiam cõplexionis eius debilitantez incipientẽ in eo: aut ꝓpter vicinitatẽ ad ipsum ab alio mem bro vel a principio suo vt cerebro nuca vel neruo que com/ plexio debilitans plm̃ est a frigore. Et ꝓpter hoc eius q con gelatur a frigore vrine distillatio multiplicatur. Dixit Gal. 6. de interioribus accidit in pluribus hoĩbus q̧ qñ infrigi/ dantur corpora eorũ modica pars vrine aggregatur sup̃ ve sicas ipsorũ cũ necessario expellatur anteq̃ aggregatũ sit de ea in magna q̃ntitate. Et Ras. dixit. ex 2° epidimia. vidimus in quibusdam q̧ qñ condominat̃ frigus sup̃ partes vesice eorũ statim accidit eis dissuria. Et dixit. dico q̧ dissuria acci dit senibus ⁊ pro maiori parte erit ex cõplõne frigida. dixit Aui. qñq̧ accidit lacerto vesice debilitas: ⁊ debilitatur eius constrictio sup̃ meatum. Et qñq̧ et̃ debilitatur solutio sui ipsius. i. relaxatio sui ipsius que est quedã eius actio propter quam debilitatem non potest ipse lacertus debite constrin/ gi: neq̧ debite aperiri quare neq̧ perfecte euacuatur vrina neq̧ perfecte retinetur: sed distillando egreditur. Et ꝓpterea dixit Auicẽ. cum cõmunicat ei lacertus ventris in debilita te. ¶ Causa aũt pp corpus vesice dixit A. aut est debilitas in ipsa est malitia cõplõnis que vt plm̃ est frigida. Et mala — De cã ex p corpo ris vesice. quidẽ cõplexio debilitando causat distillationẽ vrine duo/ bus modis. Unus est qm̃ ipsius debilitatur retentiua qua/ re non põt retinere oẽ parum de vrina cõprehensum donec aggregetur plm̃: quare dimittitur ab ea vt currat ⁊ egredia tur lz nõ adsit voluntas. Et secũdus est: q2 debilitatur expul siua eius: quare nõ exprimit nisi parũ ⁊ hoc est ex distillatõe ꝓmixta difficultati. Dixit Sera. cũ debilitatur retentiua ex malitia cõplõnis non põt tolerare grauitatez supfluitatum neq̧ spacio breui. imo expellit eas cũ difficultate paulatim. Et debilitas dicta vesice dixit A. qñq̧ fit pp cãm in seipsa. Et qñq̧ fit pp cõitatẽ mẽbrorum q̃ sunt supra ea cã aposte matum ⁊ dubelleth. Et apertiõe vene in renibus aut in mẽ bris que sunt supra renes qbus cõicat vesica ⁊ ledit̃ p illud qd̓ currit ab eam ab eis. sup̃. Et qñq̧ fit pp cõitatem ad mẽ bra vicina sicut ad matricẽ cũ est repleta fetu magno. Aut patitur apa magnum q̃re cõprimit vesicam: vñ expellit vri nam aut ad intestina in apatibus eorũ ⁊ replexione secuz vel ad pecten seu anum apatum: vñ dixit Ipo. sicut scribit̃. io°. ꝯtiñ. si accidat in ano vel matrice apa accidit dissuria. Et ta lachius dixit cui accit apa in matrice vel vmbilico dolorẽ fa/ ciens sequitur dissuria. ¶ Et qñq̧ dixit Aui. est cã eius vl/ cus in vesica vel scabies: q̃re non valet retinere vrinã pp do lorem. ¶ Et qñq̧ est cã eius dixit Aui. opilatio meatus ve sice. s. non cõpleta: q2 qñ opilatio non est completa a q̃cũq̧

De cã ex pte istrorũ vrine.

propter stercus coartans ⁊ cōprimens oī hora vesicam quare egreditur vrina non voluntarie sicut aduenit ēt pregnantibus maxime in processu ꝑgnationis propter continuā cōpressionem factam a matrice. Et sicut accidit ēt illis in quorum ventribus est fex plurima. Et habētibus apa magna in mēbris supra vesicā. ¶ Quādo aūt est ꝑ proprietatē tūc dixit Gal. vbi supra accidit ex mollificatione lacerti cōstringentis collum vesice qñ enim mollescit musculus q est supra vesicam: ⁊ q est sup intestinum rectū accidit ꝙ egrediuntur stercus ⁊ vrina: ⁊ inuoluntarie paulatim paulatim. Imbibitur enim qñqꝫ humiditas in neruo vel ipso lacerto: quare relaxatur: ⁊ non continet͛ sicut sepe accidit pueris ⁊ ebrijs. ¶ Et qñqꝫ fit ꝑꝑ frigiditatē vesice ⁊ lacerti eius stupidū facientem lacertuꝫ vesice ⁊ mortificantē calorē eius sicut accidit dixit Gal. cuidā q piscabatur in flumine ⁊ infrigidatus est locus qui est inter os pudici ⁊ vesicetita ꝙ stercus ⁊ vrinam inuoluntarie emittebat. Et sicut accidit frigiditas musculis existentibus iuxta pudicū ꝑꝑ sessionē sup lapidibus frigidis nimie frigiditatis: aut sup aquā frigidam ⁊ passus est inuoluntariaꝫ emissionē stercoris ⁊ vrine. ¶ Dixit Aui. plm eius fit ꝑꝑ supfluitatē frigoris ⁊ mollificationē lacerti ⁊ debilitatē accidentem ei sicut accidit senibus: q̄ debilitas est debilitas contentiue virtutis eius. Et qñqꝫ fit dixit Aui. ꝑꝑ fortitudinē virtutis attractiue vesice. Et qñqꝫ ꝑꝑ caliditatem plurimam in ea attrahentē ad vesicam resudationem ex corpore .i. aquositatē que vadit mixta cum sanguine per venas vt faciat ipm penetrare ꝑ mēbra q̄ post sanguinis applicationē ad mēbra: ꝓꝫ expelli resudando. Dixit tñ Aui. ꝙ raro fit a caliditate: ⁊ rarius a fortitudine attractiue vesice. ¶ Et scias. ꝙ inter dyapnes ⁊ dyabetem est dr̄ia: qr in dyapne pauca mingit͛ vrina: ꝫ frequēter. Sed in dyabete mingitur frequenter ⁊ multa vt suo patebit capitulo.

Signa gnīs hñtur relatione. Signa spērum sm eās ex precedentibus nota habentur.

Cura dieta completur ⁊ potione. Et dieta in ambabus causis eius .s. caliditate: ⁊ frigiditate nota est ex dictis supra in silibus causis que cū hoc habeant stipticitateꝫ. Et dixit Azarauius. Cibaria retinētia vrinā ⁊ medicine sūt oīa cibaria: grossa sicut panis azimus cibaria de pasta rizū oua cocta in cineribus .s. dura lac vaccaruꝫ: ⁊ ouiumpedes hyrcoꝝ ⁊ montonū: dactili ⁊ vinum rubeuꝫ grossum: lactuca portul. blitis: ⁊ pisces cum multa viscositate in brodio .s. facti in geladia cum sendalis absqꝫ croco: ⁊ spēbus calidis. ¶ Et in facta a frigiditate ⁊ hu. dixit Seor. ꝓhibeantur ab oleribus humidis ⁊ frigidis ⁊ fructibus: ⁊ oībus nutrimētis frigidis ⁊ hu. Et vtant͛ eo qđ desiccat cū calefactione sicut sinapi pipere carnibus assis ⁊ vino vetusto. Et caro leporina bona est eis ⁊ vt dñt ēt. ⁊ capriolina. Dixit Haly. expedit oīm passionis huius non multiplicare potū ⁊ maxime mixtum .s. aq̄. Et q̄ frida sunt ⁊ vrinā ꝓuocāt nō recipiat: sicut sunt cucumer cucurbita citrulus melon. Dixit Tabri. vtatur comestione ficuū abundāte. xi. ꝯtiñ. vtat͛ cibario fcō de radicibus .s. rafanidis cū carnibus pinguibus. Et bibat oi die ieiuno stomaco oua quinqꝫ .s. vitellos. Et sumat pip cum passulis non enucleatis. Et vtat͛ mēta frequenter ⁊ oīmō. Et pulmo edi comestus vrine incontinentiam cohibet. ¶ Cura ꝑ potionē dixit Aui. illi qbus accidit ex caliditate cōferunt medicine infrigidantes stiptice. curantur enim cura dyabetis. Dixit Theodo. ℞. grana mirti: pira sicca ⁊ tamarindos. ⁊ sumat͛ ex eis in potu ieiuno stō. Et cōfert sumptio acatie ⁊ gūmi ara. cum aq̄ frigida in ieiuno ꝑ dies ⁊ est hoc ēt mirabile dyacabiti addito eis luto armeno cū aq̄ fructuꝫ stipticoꝝ: ⁊ tamarindorū. Dixit Rufus confert sumach bibitū cū vino stiptico ⁊ troc. de spodio. ¶ Et Aui. dixit. ℞. coriandri sicci ⁊ rosaꝝ rubearū. añ. ʒ. v. spodij. ʒ. x. seminis lactuce ⁊ portul. añ. ʒ. xv. boli. ar. ʒ. v. cāfore. ʒ. s. gūmi ara. ʒ. ij. ꝯficiantur cū succo granati acetosi. ¶ Aui. ℞. karabe boli ar. mirabol. ni. medulle glandium lentiū excorticatarū añ. ʒ. ij. coriandri torrefacti: ⁊ in aceto positi. ʒ. i. fiat puluis: cuius dos. est. ʒ. iij. ¶ Dixit Ras. in diuisio. ℞. coriandri assati ⁊ infusi in aceto die ac nocte emblicoꝝ sticados boli ar. glandiū siccaꝝ karabe ⁊ lentium excorticataꝝ. dii. fiat puluis: cuius dos. est. ʒ. iij. mane ⁊ sero. ¶ Fiat inunctio circa vesicam ⁊ in circuitu cū oleis frigidis stipticis ⁊ cū silibus fiant empla ⁊ epithimata. ¶ In facta aūt a frigiditate dixit Ras. in diuisio. ℞. glandiū siccaꝝ. ʒ. l. thuris. ʒ. xxx. myrrhe. ʒ. xv. granoꝝ macbaleb .i. seminis ruthe: acori cipi. añ. ʒ. x. fiat puluis: cuius dos. est. ʒ. iij. mane ⁊ sero cū rob. Et. xi. cōtinē. dit. dico. ℞. enulā siccā thus ⁊ myrrhaꝫ ⁊ pulueriza ⁊ exbibe. Et iteꝝ. ℞. ꝫꝫ. galange cipi masticis anisos marathri ⁊ anisi. añ. ʒ. x. cynamomi thuris cassie͛. añ. ʒ. vi. gallaꝝ cardamomi cubebe pipis. añ. ʒ. iiij. xiloal. ʒ. i. ꝯfice cum melle. dos. ʒ. iij. ¶ Et dixit. in relaxatione de in potu. ʒ. iiij. thuris cū aqua calida ꝑ triduū: qm̄ sanabit͛. Dixit Judeus. ℞. glandium infusaꝝ in aceto ⁊ exiccatarū thuris cipi masticis. añ. terantur: ⁊ det͛ ex eis in potu. Dixit Haly. opꝫ dare galangā cū melle dispumato mixtam: ⁊ postea humefactā cū butyro vaccino in modū nucis cū rob vini ⁊ aq̄ tepida. Dixit Jirach ruthe siluestris sicca mixta cū melle cū sumit͛ quolꝫ die pōdus. ʒ. ij. s. ꝯfert. ¶ Dixit Alm̄. Cuꝫ eger multū vrine emittit sine ardore ⁊ siti ⁊ corporis extenuatione illa q̄ vrinā constringunt danda sunt. ergo. ℞. glandiū. ʒ. iij. olibani. ʒ. xxx. seminis coriandri sicci boli ar. gūmi ara. añ. ʒ. x. fiat puluis de quo mane ⁊ circa noctē quotidie det͛. ʒ. iij. ad trāsglutiēdum. ¶ Dixit Aui. confert ei hoc medicamē. ℞. ciperi acori enule sicce medulle glandiū. añ. ʒ. ij. myrrhe. ʒ. iij. fiat puluis qui sumatur siccus .i. sine potu. Et dyaciminum est eis valde iuuatiuum: ⁊ ꝓprie qñ eius species bene teruntur. si enim non bñ terunt͛ non pertranseunt ad vesicā sed remanent in primis partibus: ⁊ soluunt ventrē. Confert ēt dyaciminum epithimatum. Et ad vltimum est iuuatiuum ei qđ est in mēbris vrine ex frigore vehementi. Et dixit. ex ꝯferentibus est sumere. ʒ. iiij. thuris: quoniam remouet inuoluntariam vrine egressionē. Et tyriaca cum succo mente bibita: aut cum decoctione granoꝝ mirti ⁊ ruthe. ¶ Elixirium vtile. ℞. foliorū cipressi foliorū oliue baccarum lauri cubebaruꝫ añ. ℥. s. gar. cynamomi. añ. ʒ. i. florum nucis. ʒ. ij. mellis qđ sufficit. dos. ℥. s. cum vino rubeo solo aut decoctionis foliorum oliue: ⁊ nucis cypressi. ¶ Et de valentibus cuꝫ proprietate est vesica scrofe vel cum vesica tauri ⁊ capre sicca ⁊ trita sumpta cum vino rubeo. Dixit Gal. primo de interioribus quando accidit ex casu super lumbis ponantur medicine cōuenientes super os spinalis .s. in loco percussionis. Dixit Benmaluy. prohibet exitum vrine ex frigiditate qui appellatur ex debilitate vesice si iniicitur in vesicam de oleo nardino. Et Judeus dixit. fiat clystere cum oleo nucum cum grano viridi maiorana nardo ⁊ rutha per noctes inseparabiles: qr omni nocte. Et dixit. liniantur lūbi cuꝫ calidis stipticis. Dixit Anti. vnge vesicā cum oleo ruthe: qm̄ qñ calefacit diminuetur vrina ⁊ applica renibus ⁊ pectini cerotum hoc. ℞. laudani ⁊ masticis. añ. ℥. ii. gallarū cypꝰsi ⁊ olibani. añ. ʒ. ij. xiloal. storacis cala. galāge cynamomi. añ. ʒ. i. terbētine. ʒ. i. succi mēte. ʒ. ij. misceant͛ cū pistello calō ⁊ extensum sup corio apponatur. valet ēt hoc in gomorea. ¶ Dixit Aui. valent olea calā distruptis in eis musco assa castor. eufor. ⁊ silibus ⁊ oleū de been est forte valde. ¶ Emplꝫ vtile. ℞. olibani nucis cypꝰsi. añ. ℥. v. laudani masticis. añ. ℥. i. storacis cal. cynamomi galāge. añ. ʒ. ij. mumie terbētine. añ. ʒ. ii. incorporent͛ in mortario cum pistello supinfundendo de succo mēte: ⁊ extendat͛ super petia vel corione superponatur femori. pilis tñ prius abrasis ⁊ ꝑmissa fomentatione cuꝫ succo mēte in quo bullierint cynamomum: cyminum assum: nux cypressi galanga mastix ⁊ olibanum. Et potest cum succo mēte permisceri vinum ponticum.

Cura inuoluntarij fluxus vrine a frigiditate.

De cōferentibus a proprietate.

¶ De mictu in lecto siue in somno. Cap. xv.

Mictus in lecto accidit plus tpe somni q̄ȝ in vigilia: q2 in somno supflua magis reuocant' iterius q̄ȝ in vigilia. Et accidit magis pueris. ⁊ p̄cipue puellis q̄ȝ in alia etate: q2 vt dixit. A. mictus in lecto accidit ex mollificatione lacerti vesice q̄ eius retētiua virtus debilitatur: ēt magis in etate puerítie cōtingit pp humiditatē huius etatis. Et adiuuat dixit Aui. pueros ad mingēdū in lecto ꝓfunditas in somno eoꝝ. Cum ergo mouet' ad vesicaȝ vrina in somno expellit eā nā. i. virtus nālis expulsiua. Et voluntas occulta. i. nāle desideriū: vel aliq̄ voluntas nō ola manifesta q̄ volūtas est silis voluntati eie in vigilijs añ ipsorum euigilationē. Sed cū postea fortes fiunt pueri ⁊ ꝯfortantur etatum alleuiat' somnus eoꝝ ab eius profunditate: q2 magis exiccantur: vñ ꝯfortat' lacertus eoꝝ vesice prius mollis ⁊ relaxatus: vñ nō mingunt in lecto. Jdcq3 raro senibus accidit mictus in lecto pp eoꝝ lacerti ⁊ neruoꝝ siccitatem ⁊ soliditatē. Jn decrepitis tñ aliqñ cōtingit pp abundātiam humiditatū crudarū relaxātiū: ⁊ q2 in eis nā deficit a bñ regulādo. Non est ergo somnus cā principalis mictus in lecto plus q̄ȝ vigilia: sed accidit frequentius in somno pp rām dictā. ¶ Et qñq3 adiuuat ad mingendū in lecto in somno dixit Aui. acuitas vrine qua stimulat' expulsiua. Et ista acuitas est cū aliq̄li calore vrine. ¶ Et fortasse dixit Aui. aliquis eorū. s. patientium mictū in lecto ēt nō puerorū cū imaginat'. i. accidit imaginatio in somno quasi vocet eū. i. excitet eū virtus expulsiua: ⁊ sensibilis ad mingendū dum ipse dormit: qñ imaginat' q̄ cōueniens est locus vt in eo mingatur. Et cōsuescit illud. s. mingēdo in lecto ⁊ mingit imaginans mingere in loco illo ad mingendum apto.

Signa generis hñtur relatione. Et signa spērū fm eās note sunt ex supradictis.

Cura facti absq3 calitate ⁊ acuitate dixit Ras. xi. ꝯtiñ. potus diminui oȝ penes somnum donec ipse dormiat sitibundus. Et desiccet' regimē cū stipticitate cibarij ⁊ paucitate: ne approximet' ei somnus. Mictus enim in lecto accidit qñ multiplicat' vrina: ⁊ ingrossat' sensus ⁊ ebetatur sicut accidit ebrijs ⁊ pueris: vñ ingrosset'. i. exiccet' regimen ipsoꝝ: ⁊ calefiat paulatim paulatim ad diminuendū somnū nullam comedāt acetositatē neq3 olera humida: sed ꝯferunt magnifice pinguedines cū comedunt'. Et bibitur sup ipsas aq̄ frigida. ꝯferunt. n. magnifice illi: q nō pōt cōtinere vrinā. Et adeps ꝑdicis masculi in hoc ꝓprietatē hȝ. ¶ Dixit Hal. opȝ huius passionis diām frequētationē ciboꝝ ⁊ potuū cauere vrinā ꝓuocantiū: ⁊ olea frigida ⁊ recentes fructus. Cibis aūt vtat' calis pungitiuis cū calidis ꝯdimentis paratis cū cymino sinapi zenzi. pipere carui ⁊ vino mero. Et glādes cocte comeste valēt. Et decoctio earū bibita ⁊ p̄cipue si ad est acuitas. Et silr valēt castanee. Et ꝯfert eis aq̄ ferrea. Et balneari in ea. Dixit Aui. cōfert eis cerebrū leporis mixtuȝ cū vino. Et Hal. dixit tradiderūt qdā antiquoꝝ q̄ si guttur galli terat' ⁊ ex eo obulus vnus aut duo mingenti in lecto tribuat' cū aq̄ tepida ꝓdest. ¶ Dixit Sera. 4. breuiarij cap̄. 18. hoc est medicamē iuuatiuū valde. ℞. mira. hebu. belliricoꝝ emblicoꝝ glandiū infusarū in aceto vno die ⁊ nocte ⁊ postea exiccatarū. añ. ʒ. vij. cipi granoꝝ mirti thuris masculi enule storacis sicce ⁊ coralli. añ. ʒ. v. myrrhe. ʒ. ij. cōficiant' cū melle. dos. ʒ. iij. ¶ Dixit Johānī da galāge. ʒ. i. ad bibendū cū frigida: ⁊ mirabile erit. ¶ Dixit A. extimauerūt qdā q̄ qñ exiccāt' renes leporis ⁊ sumit' de eis ps. i. s. ⁊ aneti ps. i. ⁊ piretri ⁊ se. apij añ. ps. s. ⁊ ē dos. ʒ. ij. s. in. ℥. i. aq̄ frigide est valde iuuatiuū ad illud. ¶ Et de ꝯferētibus est vinū decoctionis rubee bibitū. Et cōuenit tyriaca sumpta mixta cū mēta: ⁊ myrrha ēt sumpta cū vino odori. Et nigella ⁊ semē rubee ꝯfert valde. ¶ Dixit. xi. ꝯtiñ. Pillule optime. ℞. myrrhe costi asse castoꝛ. cupularū glandiū piretri. añ. ifoment' cum aq̄ mirti recētis dos. ʒ i. penes somnuȝ. ¶ Dixit Hoꝛ. ℞. ossiū dactiloꝝ mira. assatoꝝ: deinde extinctoꝝ in aceto deinde exiccatoꝝ glandiū assatarū extinctarū in aq̄ ros. nasturtij assati ⁊ extincti in succo agreste myrrhe estoracis calamite. ambꝝ seis rubee nucis cypssi masticis thuris laudani sicut tibi vī. Et ꝯfice ex eis esium aut potionē aut emplm aut vnguētū: valet. n. mirifice in defectione ꝯtētiue renuȝ: ⁊ vesice corpore mundificato. ¶ Ait Ras. xi. ꝯtiñ. fuit qdam puer mingēs in lecto q curat' fuit cū oib' cū qb' medici curāt ⁊ nō fuit sanatus dū clysterizat'. i. siringat' fuit cū eis q̄ retinēt vrinā. ⁊ imissum est vesice eius cū calefactiuis q̄ itatibus nocte penes dormitū. Et ꝯferūt inunctiones ⁊ emplā cū calefactione ⁊ ꝯfortatione. Et tyriaca cū oleo pulegino distempata renibus cataplasmata ꝯfert. Et de ꝯferentibus ꝓprietate est vesica tauri ⁊ capre. ¶ Et Fili. dixit. decoquātur glandes in aq̄ ⁊ cū decoctione illa distēperet' puluis factus de vesica apri ⁊ tauri ⁊ ouisꝛ potui offerat'. ¶ Et ad summū cura hoꝝ est cura patientiū mollificationē vesice ⁊ distillationē: ⁊ maxime inuoluntariū fluxū vrine. est. n. hoc sicut spēs eius. ¶ De cura aūt facti p imaginationem dixit Aui. si locus ille de quo imaginat' q̄ est cōueniēs ad mingēdū fuerit inuētus tūc currit cursu lacune: aut cloace: aut tecture tegētis. Et ad tollēdū imaginationē de eo laboret' ad eo donec alteret ⁊ pmutet ipm ⁊ fabricet in ipso oratorium aut habitationes alias ⁊ faciat ipm nō aptū ad mingēdum in eo. Et figat' hoc in imaginatiōe sua. Cumq3 postea desiderat puenire ad locū illū in somno vt mingat ibi. rememorabitur in imaginatione sua q̄ est alteratus ab eo qd̄ fuit in ipso. s. q̄ nō est amplius locus cōueniens vt in eo mingat': tūc abstrahit. i. remouet virtus volūtaria eius illud spatiuȝ occultū nō famosuȝ. Et accidit ei in somno vt stet statione aliq̄: cū iobediētia v̄tutis expulsiue: q̄re nō morat' q excitet' ⁊ sic nō minget i lecto. ¶ Si aūt accidat: vt nō possit mictio in lecto curari: tūc opȝ vt igeniet' q̄ mingat in aliquo vase in quo virga detineat': vt nō deturpet lectū. ℞. ergo vesicaȝ vnā siccā bouis vel porci ⁊ pone in ea oleū ⁊ dimitte sic p horā vt oleo madefiat: deinde extrahe ab ea oleū parū in ea dimittēdo ex ea. Postea in hac vesica mittat' virga ⁊ liget' bñ ad pectinē ⁊ anchas ligando cum ea caput virge ⁊ dormiat cū ea sic ligata: qñ si minget: minget in ea.

Cura facti p imaginationē.

¶ De dyabete. Ca. xvj.

Inquit Sera. Renes infirmant' in egritudine cui sunt tria noia: q2 noiatur dipsacos. Et eius iterp̄tatio est sitire faciēs vel vt alij dīt semp sitiēs: qñ accidit cū ea sitis vehemēs. Et noiat' dyabetes ⁊ eius itentio est penetratio: ex eo q̄ in ea penetrat illud qd̄ bibit' ⁊ currit: ⁊ nō figit': ⁊ noiat' simodas emsir: qñ vrina accipit' assidue in vasis q̄ recipiunt vrinā q̄ noiant' emsir. Et sunt vrinalia. ¶ Dixit. A. sunt ei in greco alia noia q̄ȝ dyabetes. dīcunt q̄nq3 dispacumis ⁊ cadumis. Et noiat' arab. circuitus ⁊ rota mollendini ⁊ lubricitas renū. Et dyabetes a q̄plurībus noiat' lienteria siue dyaria vrine. Dixit. n. Aui. q̄ ipsa est vt egrediat' aq̄ ꝑ oi hora sicut bibit' in tpe breui. Unde Gal. dixit p̄ de iterioribus. q̄ hec passio est renibus sicut lienteria itestinis. Et a multis noiat' passio siticulosa. ¶ Dyabetes a multis describit' q̄ ē imoderata vrine effusio. Et dyabetes qdē ꝓut ꝯsideret' q̄ est exitus vrine a vesica ad extra corpus: sic vesice attribuit' ⁊ inter dispōnes vesice noiat'. Et sic ꝯsiderauit eā Aui. determinās de ea tanq̄ȝ sit dispō vesice. Sȝ vt ꝯsiderat' ꝓut est trāsitus vrine de renibus ad vesicā sic renibus attribuit' ⁊ renū passio ponit': ⁊ sic ꝯsiderauit eā Gal. Et de ea iter passiōes renū determinauit. 6. de inte. cap̄. 2°. vbi dixit. hāc passionē aliq vrine lienteriā appellant: aliq dyabetē: ⁊ aliq siticulosaȝ. Hec tñ passio dixit Gal. dīt' a renibus ⁊ a vesica sicut dīt' lienteria a stō ⁊ itestinis. ¶ Dixit Aui. q̄ ꝓportio huius egritudinis ad ebibita: ⁊ ad mēbra

sua.s.renes ⁊ vesicā est ꝓportio lubricitatis stōi ⁊ itestinoꝝ ad comesta: nō tñ est ꝓportio istarū q̄ʒtitatū ad cās ipsaruʒ imo est disproportio: q2 sicut in p̄cedētibus patuit lubricitas stōi ⁊ intestinoꝝ fit ex debilitate digestiue ⁊ ɔtētiue proueniēte a calitate ad quā sequit̄ debilitas ɔtētiue. ¶ Dixit Sera. hec egritudo est silis egritudini lubricitatis stōi ⁊ itestinorū ex intēsione desiderij ⁊ velocitate eūonis. Et sicut in lubricitate intestinoꝝ eūantur cibaria sicut accipiunt̄ silr̄ h̄ illud qd̄ bibit̄ siue sit aq̄ mellis siue secaniabin siue vinum eūatur sicut bibit̄. ⁊ non mutat̄. ¶ Dixit Gal. vbi.s̄. ⁊ ponitur ēt a Rabi. in 8ª particula hanc passionē raro vidimus. nā in toto tpe meo non vidi eā nisi duabus vicibus. Et ait Moyses. silr̄. ego nō vidi eā in occidēte cōtingere. neqʒ audiui ab aliquo antiquorū doctoruʒ meorū q viderint eā. Sed tñ in egypto vidi aliquos patiētes hāc egritudinē infra.x. annos plures q̄ʒ.xx. Et hoc significat ꝙ hec egritudo multotiens gñat̄ in regionibus calidis. Et fortasse accidit in regione egypti saporositate aque nili quam bibunt.

Galienus 6. de inte. penes modū euētus huius passionis ⁊ cās ipsius dixit. desideriū renū i trahēdo aquositatē paulatiʒ īcipit ⁊ augmentat̄: quo qdeʒ augmētato p̄mū aq̄ticū sanguinis a venis attrahit̄: vñ vene deficiūt. Fit ergo necesse vt ab epate sibi alliciāt. Cū aūt epar desiccat̄ humorē a stō ⁊ intestinis trahit: venis aūt q̄ sunt in stō desiccatis ⁊ ore eius sentiēs eaꝝ siccitatē merito bibere desiderās potū sibi ⁊ fortiter capit: q quoqʒ de vena ad venam attractus ad renes descēdit. ¶ Fit aūt dixit Gal. dyabetes pp defectionē virtutis cōtētiue renū cū cōstātia virtutis desideratiue siue attractiue coꝝ. Nisi.n. hērent forte desideriū multū vrine attrahere nō possent. Et si cōtētiua eoruʒ nō defecisset nō cito egrederet̄ vrina. Patientes.n. huius sitiunt vehemēter: vñ multū bibūt: ⁊ vt bibitū est citius emittitur. ¶ Dixit Sera. fit hec egritudo qñ debilitat̄ virtus cōtentiua renū. Cum ergo attrahit virtus attractiua coꝝ attractionē vehemētē donec accidat inde sitis vehemēs tūc ꝑ illud fit hec egritudo duabus causis.s. ex debilitate virtutis retētiue renū ⁊ vehemētia attractiue ipsorū cū multitudine mãe q̄ attrahit̄ ad ipsos: qd̄ est: q2 qñ ipsa attractiua dn̄atur ex multitudine eius qd̄ attrahitur ad ipsos nō figitur virtus retētiua pp pondus illius: qñ ergo ledit̄ ꝑ illud v̄tus retētiua mouet̄ v̄tus expulsiua pp multitudinē q̄ grauat sup eā ⁊ eūat. Et cā vehemētie attractiue dixit Ser. ē calitas egrediēs ab eq̄litate: v̄tus.n. expulsiua fortificat̄ ⁊ ɔfortat̄ cum calitate. ⁊ h̄ caliditas aut est cū mā: aut pura ⁊ sine mā. Et scias: ꝙ cū tāta d̄fectiōe ɔtētiue renū pōt stare fortitudo magna attractiue ipsoꝝ ɔsilr̄ illi qd̄ accidit in liēteria stōi in q̄ ē in ore stōi tm̄ desideriū in appetēdo cibū ꝙ supra oēm mēsurā abūdat. ¶ Dixit. A. cā dyabetis est dispō renū q̄ accidit eis: aut pp debilitatē accitē eis.s. in v̄tute ɔtētiua coꝝ: ⁊ pp dilatationē ⁊ apertionē orificioꝝ meatuū eorū q̄re nō adunat̄ meatus vt stet ɔstrictus tāta hora q̄ figat̄ aquositas in renibus. Aut fit pp vehemētiā attractiue renū pp v̄tutē.i. ɔplonē calaʒ inālē eorū: cū mā aut absqʒ mā. Et est illud qd̄ ē vt plm: q̄re renes attrahūt ab epate vltra illud qd̄ tolerant q̄re expellūt illud: deide attrahūt.s. iteꝝ ab epate. Et epar inanitū attrahit a mēbris q̄ sūt añ ipz: q̄re nō cessat illic attractio ɔtinue aquositatis ⁊ eius expulsio: q̄re hñs egritudinē meatuū.s. renū. vz. poroꝝ vritidū ⁊ trāsitus.s. vrine.s. hñs dyabetē sitit q̄re bibit: ⁊ nō satiat̄: imo mingit sicut bibit nō valēs retinere penitus. Et dixit. A. qñqʒ fit illud.s. defectio ɔtētiue renū ex frigore dn̄ante corpori toti aut renibus: qm̄.s. frigus dn̄ans est destruēs ɔtentiuā renū: qd̄ qñqʒ facit potus aq̄ frideꝛ aut obsessio frigoris penetrātis. friditas.n. palliticat ⁊ mortificat ⁊ corrūpit ɔtētiuā virtutē cū fuerit vehemēs friditas tñ ista aduenīēs corpori toti vel renibus nō est ꝑ se cā attractionis multe aquositatis: mā ꝑ se oppositū cāretis: ʒ ē cā eius ꝑ accñs. Cū.n. mortificauerit v̄tutē renū ɔtētiuā ⁊ palliticauerit istr̄ʒ eius: tūc vrina ēt nālr̄ attracta nō figit̄: vñ renes ex sāguie cū aq̄sitate ad eos trāmisso nutriri ñ pñt. q̄re remanētes ianiti auide trahūt ⁊ ex tūc ɔtētiua ipoꝝ magis d̄ficit: ⁊ q̄ʒto magis d̄ficit renes magis attrahūt: vñ d̄ueniūt ad circuitionē. Et dix̄. A. ꝙ h̄ accñs.s. dyabetes s̄ʒ quosdā accit subito: qm̄ ē res nālis ñ scā cū volūtate. Sʒ lubricitas itestinoꝝ accit paulati: qm̄ illic.s. i stō vbi accit lubricitas ē sensus ⁊ volūtas. Et h̄ s̄mo dixit. A. nō ē ɔueniēs. Dn̄t qdā ꝙ isti dn̄t Gal. h̄ voluisse. 6. de inte. caº de passiōibus renū. Sʒ tñ Gal. ñ dixit sic absolute: imo dixit. ꝙ dyabetes fit magis subito q̄ʒ liēteria: ⁊ h̄ ē veꝝ ⁊ q̄ʒtū ad sensatōeʒ egri: ⁊ q̄ʒtū ad sensationē medici: q2 fit i mēbro minº sensibili: pp qd̄ nō appet nisi qñ multū excrescit. Et iō lʒ añ ipsiº excrescētiā habuerit p̄nm̄ sui eē: tñ q2 tūc ñ sentiebat̄. ñ dr̄ tūc accidisse lʒ postea post excrescētiā ⁊ sic subito. Sʒ in lienteria pp stōi sensuʒ lesio subito appet. Et iō vr̄ icipe paulati loquēdo tñ absolute de istis passiōibus ābe pñt in eodē tpe fieri. ¶ Et dyabetes qdē qñʒ ꝑducit ad corpis extenuationē. Dixit. A. tu scis. ꝙ qñ expellit̄ illud qd̄ currit.i. hūiditas apta currere: ⁊ fluere qñʒ ꝑducit ad liq̄factionē ⁊ ethicā pp multitudinē attractiōis hūiditatis ex corpe. Et ꝓhibet̄ ꝑ illud corpus recipe de sup̄fluitate hūiditatis illud qd̄ opʒ ꝑ potū aq̄. Preterea dn̄t. ꝙ qñ dyabetes cōtinuat: extenuatur corpus: ⁊ debilitat̄ ⁊ in ꝑditionē ducitur defectu nutrimēti.

Signa gñis nota hn̄tur relatiōe ⁊ ex his q̄ dcā sūt. Dix̄ Ras. in diui. ¶ Signa eius sūt sitis fortis assidua: ⁊ nō humectat̄ cū ea os hora aliq̄. Sitis nāqʒ ē itolerabilis vehemēs s̄ʒ plm: q2 s̄ʒ plʒ fit a calitate iuuāte attractiuā. Uerūtñ in scā a frigore: lʒ nō eūet̄ a siti: vt dixit. A. sitis tñ ē remissior ⁊ magis tolerabilis: lʒ s̄ʒ quosdā in itēso frigore dn̄anti toti aliqñ iueniat̄ patiēs sine siti. Et subdit Ras. ⁊ mingūt post potū aq̄.s. statiʒ. ¶ Dixit Gal. p̄ de crisi vrina ē in fine vltio elōgatiōis a digōnetē.n. dixit Ras. subtilis q̄ñ sit aq̄. Et ē dixit Gal. deterior vrinaꝝ signās mortificationē quādā duaꝝ v̄tutū.s. imutatiue ⁊ retētiue: q̄ʒuis.n. cā dyabetis sit calā ⁊ ɔturbatiua: tñ vrina nō ē tincta neqʒ spissa: sʒ tenuis ⁊ alba: qm̄ ita ꝑuā morā h̄bit in epate pp vehemētiā attractiue renū ꝙ nihil humorale pōt cū ea cōmisceri qd̄ ipsaʒ coloret ⁊ ispisset. ¶ Dn̄t ꝙ in scā a calitate sensata in regiōe renū vrina in p̄nº erit multa: sʒ erit s̄m Gal. sicut lotura carnis recētis: minº tñ tincta q̄ʒ in scā ex debilitate epis: ⁊ ꝓprie qñ erit cū dilatatiōe emulgētiū venarū ⁊ abūdātia sanguis in vēis: q̄ q̄ʒto maiora sūt tāto plus aquositatis sanguis trāsibit ad renes: ⁊ minº colorabit̄. Urina aūt ex defectiōe ꝑstuēs epis minoris q̄ʒtitatꝫ erit ⁊ plus rubebit: ꝓcedēte v̄o tpe ⁊ diminuto sanguie in venis: ⁊ ꝓinde ɔstrictis viarū meatibº ⁊ exiccatꝫ vrina egredit̄ i q̄litate sine colore potº. Et erit subtilis ⁊ alba: ac si sola aq̄ bibat̄. Et qñʒ erit i colorē potº siue vinū sit siue aliud. Dixit Gili. ꝙ sepissime i vrina apparēt resolones lōge q̄ ɔtigūt a renibº ex coꝝ suba ex freq̄nti trāsitu aquositatꝫ resolute: vñ dixit ipse. ꝙ vrīa tenuis ⁊ alba sepe ⁊ multū micta cū carnosis ⁊ lōgis resolonibº dyabete signat p̄cipue si cū nimia siti: ⁊ imoderata corpis siccitate appet. Extenuat̄.n. dixit Ras. corpº ⁊ minorat̄ caro eiº: ⁊ si ñ succurrit̄ ɔuertit̄ cito ad ethicā. Et ꝑdicta itelligūt̄ marie i scā a calitate. ¶ In scā āt a friditate cū sensu friditatꝫ vrīa in p̄nº nō erit valde plima vltra ɔsuetū: ⁊ erit in p̄nº sicut lotura carnis: minº tñ tincta q̄ʒ in scā a calitate. In ꝓcessu v̄o addita multū attractōe efficit̄ aq̄a subtilis ⁊ alba. In hac ēt sicut in scā a calitate ꝓcedēte multū dyabete vrina mingit̄ sicut bibit̄ nō ꝑmutata i suba: neqʒ i colore ab eo qd̄ bibit̄. ¶ Et scias. ꝙ q̄ʒuis in dyabete sit mēbroꝝ ɔsumptio ⁊ sitis vehemēs: nō tñ i ea fames: pp fantasticā replonē q̄ fit ex potu: ⁊ si ꝓcedit dyabetes ꝑducit ad idigōnē in stō ⁊ epe: ⁊ sic qñʒ ꝑducit ad ydropisiʒ. Et aliqñ qdē ꝓcedūt cāe dyabetē extenuātes ⁊ liq̄faciētes sup̄flue ⁊ marie renes de qbº sūt sebres cronice labor imoderatus coitus nimius ⁊ silēs.

Signa facte a friditate.

Cura dyabetis perficitur dieta ⁊ potione. Et dieta quidē in scā a caliditate fit vt īhabitent aerē frīm expositum ventis borealibus ⁊ fugiant australes. Dixit Ras. in. xi. cōtiñ. ꝑcepi cuidā patiēti dyabetē ꝙ faceret habitaculū suū in cripta humida: ⁊ iaceat sup terrā infrigidatam cū folijs recētibus salicis ⁊ filium ⁊ aq̄ niuis tenendo inferiora dorsi sup ea. Nā qñ infrigidant renes ex dormitione super res frigidas mitigatur maior pars passionis. Et stent cū oi tranqllitate aī fugiendo iram: ⁊ furorē ⁊ sollicitudines. Et dixit Ras. ibidē ꝑcepi ne moueret penitus ne dissolueret ab eo aliqd: q̄re debēt stare in vltima corporis qete. Et dixit conuenit eis sessio in aq̄ fontis frigida dū nigrescat cutis: ⁊ liuida fiat: q̄m corroborat musculū vesice infrigidat renes: ⁊ tollit sitim. Et silr ꝯfert sessio in aquis ⁊ decoctionis frigidis stipticis. ⁊ balneū aque ferree ꝯuenit eis: ⁊ fricent in dictis balneis leuiter renes femur ⁊ pectē vt magis penetrando ꝑueniat virtus eoꝝ ad interiora. ¶ Somnū caueāt profundū: sed tñ plus caueant vigilias: vigilie. n. oibus modis vitande sunt ēt si expedierit cū narcoticis. Dixit. n. Oribasi. vtendū est interdū narcoticis tam in potu q̄ȝ in suppositorijs. sup. ⁊ ēt ab extra approximatis supra renes ⁊ pectē. Dixit Aui. stupefactio partis alkatin est ex eis que conferunt ꝑ dormitionē virtutis ab inobediētia aq̄ ⁊ defectu eius ab attractione. Dormire aūt nō ꝓfunde cōfert: q2 in somno remouet sitis: ⁊ retinet aquositas. ¶ Dixit Alm. caueant a cibis calidis ⁊ vino ⁊ oibus ꝑ que vrina ꝓuocatur. Si tñ vinum reqrit gratia virtutis: aut alterius requirētis ipsū detur vinū rubeū grossum ponticū multa aqua fractū. Et dixit. illud qd̄ ex errore stolidoꝝ ꝓuenit est: ꝙ dant eis res calidas: vñ ilico ducunt ipsos ad ptbisim: quapꝑ cauere dȝ ab oibus acutis salsis acetosis ⁊ frixis: ⁊ ab oibus cibis q vrinam ꝓuocant ⁊ q sitim faciunt. ¶ Dixit. A. opȝ vt caueantur a fructibus in qbus est infrigidatio ⁊ ꝯstrictio ⁊ ꝓuocatio vrine. s. sicut sunt citonia. ¶ Dixit Hal. caueant calida ⁊ ēt frigida q̄ vrinā mouēt sicut sunt citruli melones cucumeres cucurbite ⁊ eoꝝ semina ⁊ his silia. ¶ Dixit Aui. cibi eorū sint q nō sunt velocis cōuersionis ꝑ sui subtilitatē ad colerā: aut ꝑ sui subtilitatē ⁊ paucitatē: ita ꝙ fiat ex eis vapor ⁊ resoluat ⁊ exiccet egrū. Cuius quidē exiccatio qñqȝ fit ꝑ ꝯuersionē aquositatis ab intestinis ad renes: cuius ꝯ̄riū dȝ fieri. Et ꝑpea dixit A. si cibus est subtilis. s. sic ꝙ resoluat aquositas eius: ita ꝙ nō aggregatur ex eo plīm vrine ⁊ est assotiatus lenitati nāe est bonus. Nā melior res dispōnis ciboꝝ q sumere ꝑcipient est ꝙ sint tales ꝙ cōcomitet eos lenitas nature ⁊ ꝯfractio sitis. Quapꝑ cū non sunt tales ponat cū eis qd̄ ꝑmutet. i. remoueat ab eis ꝯstrictionē quā faciunt n. se. Dixit itaqȝ Alm. nutriat succo vue acerbe ⁊ sumach ⁊ silibus ⁊ accipiat nutrimenta facta inde de silia ordei. ⁊ lac de quo butyrū est extractū ⁊ lac acetosum da ei in potu. Dixit Aaron. cibariū dȝ esse de dorȝaȝ. i. sisa ⁊ coturnice cū succo vue acerbe. Et de piscibus cū aceto ⁊ rizo. Et missus quidem qd̄ est cibariuȝ qd̄ fit de aceto mēta croco ⁊ citonijs. Dixit Ras. in diuisionibus. sit cibus eoꝝ ex sumach ⁊ agresta ⁊ similibus. Et. xi. cōtiñ. dixit. vtant cibis ex cerebro ⁊ medullis ossiū ⁊ carnibus edinis ⁊ lacte acetoso. ¶ Liber absqȝ auctore: detur potu. ℥. iiij. lactis cum. ℥. iiij. zuccari duȝ sanabitur. ¶ Dixit Aui. de ꝯferētibus sunt sorbitiones de candaruſo. Et aqua chist ordei ⁊ almalusar ⁊ allebinē alia lsa alzebenȝe ⁊ de ꝯferētibus sunt allestindabeȝ ⁊ plurima. Et intellexit pro ꝑdictis cibarijs q̄cunqȝ sunt frigida stiptica glutinosa. Et de ꝯferentibus sunt pinguedines carniū alalium ⁊ gallina pinguis. Et de pedibus pedes vaccini. Et de piscibus pisces recētes cū aceto ꝑparati si securitas adest de siti eoꝝ. Nam pisces sitim faciūt. Et lac ouinū decoctū cum aq̄ donec ꝯsumat aqua ⁊ aliqd de lacte ipso. oia. n. hec ꝯferūt eis ⁊ silia. vt ordeaceū lēticula q̄ diminuit vrinā ⁊ ingrossat sanguinē cibus de capriolis vitiū ⁊ silibus frigidis stipticis. Et dixit Aui. de ꝯferētibus est succus cucurbite assate ⁊ succus citruli cū psilio ⁊ aq̄ granati acetosi ⁊ aq̄ mororum ⁊ aq̄ prunoꝝ ⁊ silia. Et iteꝝ aq̄ distillata ex lacte vaccino subtracto butyro ⁊ lacte ouino acetoso subtracto butyro. Et de expertis ad eos est alseta. al's. alsita de farina ordei. ¶ Et de fructibus cōueniunt cerase pruna mora persica iuiube granata muȝa ⁊ acetosa. Et ꝯceditur eis a qbusdā caro cucumeris citruli ⁊ melonis. sed custodiant dūt. ab eoꝝ seminibus: q2 vrinā ꝓuocant. ¶ Alterent ipsoꝝ cibaria cuȝ lactuca epatica portul. endiuia acetosa ⁊ cū agresta acetositate citri ⁊ silibus. Et fm Haly. conuenit agnoꝝ caro ⁊ ipsorum pedes ⁊ extrema ⁊ caseus recens. ¶ Dixit Ras. in diuisionibus. sumant in potu aquā ordei cū oleo amig. d. ⁊ zuccaro. Dixit Aaron. confert eis ceruisia vuarum passaꝝ ⁊ frequens vsus aque fructuū frigidoꝝ stipticoꝝ. Et ꝯuenit eis iulep ros. ⁊ iulep de iniubis ⁊ de papauere ⁊ miua simplex ⁊ syrupus de pomis ⁊ his silia. Dixit Ser. opȝ vt demus de eis que bibunt plus q̄ȝtitate ꝯsuetudinis currentis: ⁊ nō dimittamus eos sitire oino. ¶ Et expedit vt vēter sepe soluat ⁊ non ꝑmittat exiccari. Et dixit Ras. xi. cōtiñ. vitet coitum. ¶ In dyabete scā ex frigido locetur patiēs in loco tēperato aut ad caliditatē decliui humiditate tñ priuato. Fricatur ⁊ exercitet fricet: ⁊ in balneis calidis sudet. Dixit Aaron. cōfert eis sudare in balneo sicco ⁊ hoc si frigiditas fuerit cum humoris vitio. paꝝ dormiat ⁊ vigilijs vtat plimis. Cibos comedāt calidos stipticos ⁊ gallinas pingues ⁊ oua sorbilia. vinū bibant odoriferum aut nectar.

Cura vero ꝑ potionē quatuor impletur intentionibus quarū vna est ad alterandū. 2ª est ad euandū si malis fuerit. 3ª ad diuertendū. ⁊ 4ª corrigit accidentia. ¶ De prima dixit Sera. necesse est vt solliciti simus in cōtrarietate malitie complexionis vt acquiramus toti corpori equalitatē ⁊ infrigidemus renes. s. in calida. ¶ Et qm̄ corpus necessario exiccatur propter multitudinē eius qd̄ euatur: ⁊ ꝑꝑ caliditatē ⁊ siccitatē quā suscipit corpus: ideo vt supra dixim est opȝ vt demus ex eis que bibuntur q̄ȝtitatem maioreȝ cōsueto. ¶ Et Aui. dixit in calida plīm curationis est infrigidatio ⁊ humectatio cū fructibus ⁊ oleribus ⁊ robub frigidis de illis que non prouocāt. ¶ Et dixit Ras. in. ij°. cōtiñ. dico procede cum eo qd̄ mitigat sitim ingrossat sanguinem ⁊ infrigidat complexionē. conuenientius tñ est vt habeant infrigidantia in se aliqualē stipticitatem. Et maxime ea que exterius applicantur vt claudant meatus. Et frigida hec stiptica maxime que ab intus offeruntur precipue conferunt in principio. Nam cū ꝓcedit egredi ⁊ corpus macrescit manifeste tunc medicine sint frigide declinantes ad humiditatem. ¶ Dixit Hal. opȝ patientē refrigerātibus curari ⁊ constringētibus medicinis. s. in principio añ corporis extenuationē. Da ergo eis aquā ordei cū syrupo papaueris ⁊ aqua granatoꝝ. Aut spodij troc. constringentes cum aq̄ prunoꝝ ⁊ syrupo de ribes vel citonioꝝ. Et troc. camphore cū aqua granatoꝝ vel de ribes. Et Sera. dixit conferunt troc. de spodio cum aqua cucurbite ⁊ succo granatoꝝ. Et si hec nō sufficiunt dixit Haly. dabis lac vaccinū butyro extracto cum troc. spodij. ¶ Syrupus vtilis. in principio. ℞. pruna quinqȝ nūero coriandri ⁊ mirti. añ. ʒ. ij. rosarū florū nenufaris. añ. ʒ. iiij. bulliāt in aq̄ de qua recipiant. ℥. viij. ⁊ succi capriolorum vitis. ℥. iiij. ⁊ syrupet cū zuccaro. ¶ Troc. vtiles in principio. ℞. mucillaginis psilij coriādri ꝑparati spodij coralli karabe sanguis drac. sandal. añ. ʒ. ij. cāphore. ʒ. ß. ꝯficiantur cū dicta mucillagine: ⁊ dent cū lacte ouino de quo butyrū ē extractū. ¶ Troc. alij vtiles. ℞. rosaꝝ. ℥. i. ß. acatie. ℥. i. balaustiaꝝ. ʒ. ij. gūmi ara. ⁊ dragagāti. añ. ʒ. i. ꝯfice cū mucillagine psilij: ⁊ da aur. i. cū frida. ¶ Et cū res fuerit valida ꝯferūt troc. ꝑfecti quos posuit Ras. ij° cōtiñ. q. ℞. spodij. ros. succi liqr. gūmi ara. dragagāti. añ. ʒ. ß. camphore ⁊ opij. añ. dirach. i. informent cū mucillagine psilij ⁊ dent cuȝ aqua tamarindorum.

De cibo ⁊ potu.

De eorū potu.

In scā a frigiditate.

tamarindorum. In processu vero cõfert sumere in potu mu cillaginẽ psilij. ⁊ aquã portul. ⁊ silia cũ iulep. s. viol. vel ne nufarino. Et conueniunt electuaria frigida resumptiua facta ex carne testudinũ ⁊ ranarũ ex lacte asinino cũ zuccaro addito eis gũmi arab. dragaganto spondio flore lãbausce ⁊ succo liquir. Nam ẽt in processu non sunt expolianda medicami na ab aliquibus stipticis. Odorent sepe camphoram viol. nenufar ⁊ silia redolentia frigida. ¶ In dyabete aũt frigida conueniunt medicamina odorifera cordialia ⁊ stomatica ca lida cum declinatione ad stipticitatẽ. ¶ Dixit Aui. se nũq̃ vidisse talẽ dyabetẽ verum rexerunt his patientes quidam sapientũ antiquorũ: ⁊ dixerunt opꝫ vt fit subtilitas ad sedan dum sitim: deinde soluant cum clysteribus lenibus aliquo tiens: deinde soluant cũ pillulis de aloes. xj. numero q̃rum vnaquaq; sit sicut cicer. sup. pluribus vel paucioribus: vel cũ alijs solutiuis ſm exigentiam: deinde dimitte eos tribus diebus ⁊ iteret hoc regimẽ: deinde fac eos vomere super ci bum cũ rafano: ⁊ q̃ sunt illi silia: deinde calefac corpus eius cũ ventosis que ponant sup ipsuꝫ. s. sine scarificatione ⁊ po nantur in spatulis natibus renibus brachijs coxis ⁊ pulpis crurĩũ. Et vnctiones ⁊ fumigationes. s. calefacientes fiant ⁊ proprie sup extremitates. Et quãq; est tibi necesse vt vtaris sup ipsum medicinis rubificantibus: deinde quiescat aliqui bus diebus: deinde exercitetur cũ equitatione equali: ⁊ fri catione tẽperata: ⁊ proprie in extremitatibus eius. Et in fi ne eius pcipiatur vti balneo calido ⁊ bibatur vinũ odorife rum grossum rubeũ. Et siquidẽ fuerit patiens sine siti dent calidiora. Et tyriaca bonoꝛasia opopira ⁊ silia. ¶ Utile. ℞. castor. myrrhe seminis petro. cupullaꝝ glandiũ. aũ. ℥. s. pulverizentur: dos. ℥. i. cũ syrupo mirti. ¶ De approximan dis aũt extra. In facta a caliditate dixit Sera. conueniũt em plastra ⁊ linimenta frigida stiptica qualia sunt que cõferũt dyarie cũ inflãmatione multa: sed debẽt poni sup duo emũ ctoria. i. flancos ⁊ sup alkatin. Dixit haly. empla renes cuꝫ sandalo albo: camfora: ⁊ aqua ros. ¶ Emplm bonum con fortans renes. ℞. cupullaꝝ glandiũ psidie. i. cortices grana ti balaustie acatie ros. boli ar. ypoq. aũ. ℥. s. laudani. ℥. ij. mi sceantur cũ syrupo mirtino. ℞. sandal. ⁊ spodiũ ⁊ puluerisa ⁊ misce cũ farina ordei: ⁊ fac emplm cũ succo solatri semper uiue ⁊ portul. Et vtile est emplm qđ. ℞. farie ordei. ℥. ij. suc ci portul. ℥. s. incorporentur cũ succo solatri: ⁊ rasura cucur bite ⁊ decoquatur cũ oleo ros. ⁊ modico aceti. ¶ Iunctio vtilis est cerotũ Gal. cũ camphora: ⁊ oleum mandragore: ⁊ papaueris cũ spodio mixta. ¶ Utile. ℞. spodij sandal. albo rum ⁊ rubeoꝝ. aũ. ℥. i. cãphore. ℥. s. seminis portul. ⁊ rosaꝝ. aũ. ℥. iij. lactis mulieris lactãtis puellam. ℥. s. succi semper uiue solatri ⁊ plantaginis. aũ. ℥. i. aceti. ℥. s. olei de cucurbita ⁊ ro sarum. aũ. ℥. ij. ⁊ ex his potes facere vnctionẽ cũ cera vel epi thima: ⁊ postea cataplasma cũ suba coꝝ. Gili. laudauit lami nam plumbeã deferri sup renes: nam facit ad retentionẽ vri ne. ¶ Scđa aũt intentio cõplet cũ euõne peccantis humo ris cũ farmaco illi ꝯuenienti. Et flẽmia q̃dẽ raro in hac pas sione conuenit: ⁊ tunc solũ qñ esset abundãtia sanguinis in corpore: ⁊ tunc ẽt non dꝫ fieri copiosa. Leniẽtia aũt ex cassia ⁊ mãna tamarindis ⁊ zuccaro viol. sepe sumpta conueniũt pcipue in colera. ¶ Et 3ª intẽtio complet cũ oĩbus modis diuersionis: diuertẽda est. n. mã ad cutẽ. Ait. n. Sera. Inge nietur vt attrahat mã ad illud qđ apparet de corpore: ⁊ eue tur p sudorem. ¶ Dixit Aaron. fiat sudatio in balneo sicco. Et dixit Oribasius. melius erit hoc oĩbus alijs remedijs. Iđ dixit Aui. conuertat aquositas a renibus cũ sudore plu rimo forti. Fricatio tñ nulla fiat sup renibus. ¶ Et fiat ẽt in geniatio vt conuertat mã ad stõm ⁊ euẽtur in vomitu. Opꝫ aũt dixit Aui. vt cõuertatur aquositas a renibus cũ vomitu dixit Oriba. ꝯfert iuuamentum magnũ si biberint aquã fri gidam: ⁊ eam vomerint statim. s. ante q̃ calefiat in stõ. ¶ Et fiat ẽt ingeniatio vt conuertat mã ad intestina ⁊ euẽtur per eã ⁊ proprie cũ clysteribus. ¶ Dixit Aui. lenificatio nature confert eis: ⁊ si non aliter saltem cũ clysteribus tẽperatis: nã plures eoꝝ sicce existunt: n̄ decimo a clysteribus est incipien dum in cura hac ⁊ cũ eis ꝓsequẽdũ ⁊ si aliqñ forte fuerint clysteria necessaria fiant. ¶ Quarta aũt intẽtio maxime rẽ spicit sitim. Dixit Ras. in diuisionibus. teneant in ore pilul las sitim sedantes: aut frustum maial. i. cristalli: aut aliquid acetosum vt sitis sedet. Et Aui. dixit occupatio a siti est re gimen aũs. s. oĩa alia regimina. quare opꝫ vt occupetur in se dando sitim: saltẽ sumendo in potu aque superfluitatem. i. ma gnam q̃titatẽ. Et melius illic. s. ad sedandũ sitiꝫ est vt sumatur in potu aqua frigida valde: deinde euomat eam ⁊ iteret illud in eo. ¶ Dixit Gal. 6. de interioribus. est quedã passio dyabeti silis ⁊ cã multa q̃titas est cibi nullã repletionẽ ge nerantis: neq; cũ egẽne eijcitur neq; repletionẽ sed dimittit fa cit: cito. n. dissoluitur. hec tñ passio nõ plus fit sicut neq; de bes neq; dura ad euãdum est. nã prius q̃ augmentetur põt cognosci. Nam si aliquis adeo manducauerit q̃ dupluꝫ ſm hoc q̃ solet videat. ⁊ in corpore eius non appareat. i. replẽ ⁊ egẽnem non habeat. Et vr̄ mihi q̃ hec passio non fiat ni si ex veloci ⁊ forti dispõne appetitiua in sua q̃litate ⁊ virtu te remanente ſm cetera mẽbra corporis.

¶ De multitudine vrine. Cap. xviij.

Ultitudo vrine differt a dyabete ſm q̃ differunt genus a specie sua est enim omnis dyabetes multitudo vrine: sed non conuertitur q̃ omnis multitudo vrine sit dyabetes. Differt etiam ab ea in causis ⁊ accidẽ tibus vt apparebit. nam cause multitudinis vri ne remissiores sunt ⁊ debiliores causis dyabetis. Et silr etiã accidentia eius remissiora sunt.

Fit enim multitudo vrine quãq; ꝓp largum potũ pce dentẽ sicut dixit Ipo. in affo. Et quãq; fit ꝓ pter vsum ciboꝝ ⁊ medicinaꝝ prouocantium cum fortitu dine. Et quãq; fit ꝓp nimiaꝫ poroꝝ corporis densitatẽ a quo humiditates debentes insensibiliter vel in sudorẽ emitti nõ emittuntur: sed remanent in corpore ⁊ expellunt ad mẽbra vrine ⁊ multiplicant vrinã. Et quãq; fit ꝓpter multam ven tris siccitatem maxime eam que fit ex deriuatione humidita tum ad instr̃a vrine. Et quãq; fit propter fortitudinẽ expulsi ue epatis: aut propter fortitudinem attractiue renum. Aut fit: dixit Ras. 2º. ꝯtiñ. ex libro de remotorum. s. acutorum Ipo. ex potentia calefactionis capitis que liquefacit flegma ⁊ fluit ad renes: ⁊ emittitur cum vrina.

Et signum eius habet: q2 cum hoc erit rubedo ocu lorum propter caliditatẽ attrahentẽ san guinem calidum ad caput. Et fortasse erunt in hac reumata descendentia ad pectus propter illam flãtis liquefactionẽ: ⁊ de naribus tñ sine dubio erunt reumata descendentia. Et fit ẽt aliqñ ꝓpter alias causas dyabetis. ¶ Dixit Aui. multitu do vrine est ſm tres modos. de quibus vnus est ille qui fit ſm semitam dyabetis: ⁊ non illius cum qua est sitis tantũ: ꝫ que. s. non perducit ad insatietatẽ potus: imo ⁊ illius cum q̃ est sitis que non satiatur: ⁊ egreditur aq̃ sicut bibit. Et secũ dus est cũ quo est sitis: sed nõ sunt ei dispõnes dyabetis: neq; virtus eius. Et tertius est cum quo non est sitis de qua fit cu randum: ⁊ sic apparet q̃ multitudo vrine potest prouenire a cã frigida ⁊ a cã calida. Si eñi dixit Aui. adest ardor ⁊ acui tas vrine tũc cã eius est caliditas aut vlcera. ¶ Et dixit Ra sis. 1º continentis. q̃ si mictus plurimus ⁊ frequens fuerit sine frigore erit ex tenuitate sanguinis. Si vero fuerint illic cause frigide inuoluntaria emissio vrine erit: frigus eniꝫ pro uocat multotiens: ⁊ facit multitudinem vrine: propterea q̃ constringendo exprimit humiditates ad vias vrine: ⁊ ꝓpter ea q̃ calefit ventrem. i. interiora remittendo intus calorem: qui calor vnitus ⁊ fortificatus fit causa dissolutionis humi ditatum: ⁊ ipsarum attractionis ad renes.

[illegible] a dyabe te frigida

De appro ximandis ab extra i calida.

Cura scd a frigore.

De cura Dixit Aui. iam ꝑterijt curatio oium cãrũ di/ctarũ tã͂dẽ tñ posuit curã scẽ a fridditate ⁊ ait ꝙ oẽs medicine q̃ sunt facientes ad coitũ vel calefacientes sũt iuuatiue ei q hꝫ multitudinẽ vrine ex frigore. Et oua sorbi/lia in ieiuno sumpta iuuatiua sunt ei. Dñt gdã. ꝙ debẽt esse tria ⁊ ꝙ añq̃ꝫ coquant̃ debẽt isundi in aceto nocte ⁊ die. Et dixit Aui. aut sumere gña lactis cocti. Et myrrba est de me dicinis bonis ei ⁊ tbus ⁊ galãga ⁊ cipi ⁊ squãma ferri ⁊ co riandrũ. Et de ꝯferẽtibus ei est scordeon ſm oẽm modũ ad ministrationis eius ⁊ silr enula. Et potus vini rubei in quo extinctus fuerit calibs multotiẽs. Et sessio ẽt in ipso vino. ¶ Dixit Ras. 2. cõtiñ. scã ex tenuitate sanguinis curat̃ cuꝫ eis q̃ ingrossant sanguinẽ: ⁊ infrigidãt ipsum: ⁊ ꝯglutinant vt est coriandrũ lotũ. s. armenũ: ⁊ sigill. karabe acatia copul le glandiũ balaustia myrtus ⁊ silia. ¶ Et Auic. numerauit medicinã q̃ puto valere in scã a calitate: ⁊ est decoctio gra/noꝝ myrti piroꝝ siccorũ ⁊ dactiloꝝ. i. inmaturoꝝ. ¶ Dixit Sera. experti sumus ⁊ ꝓbauimus has pillulas ꝯferentes ad multitudinẽ vrie. ℞. myrrbe castorei costi amari albasce cu pullarũ glandiũ piretri. añ. terant̃ ⁊ ꝯficiant̃ cã aq̃ myrti: ⁊ det̃ ex eis apud somnũ. ʒ. i. in vino.

Cura scd a cã cala.

¶ In scã a cã cala valet puluis q sic fit. ℞. ypoq. granoꝝ myrti acatie sumach. añ. puluerizent̃: ⁊ dent̃ cũ rob. Et syrupus qdẽ factus ex deco/ctione floꝝ nenufaris aut radicũ eius: ⁊ est melior sumptus vrinã grossam q̃ mingit̃ turbida cito restringit ⁊ clarificat. Nespila comesta ꝯstringunt vrinã. Dixit Ras. si tollis cri/stam galli ⁊ sicca eã ⁊ teris ⁊ mittis in loco in quo accubit̃ il le qui mingit eo nesciente curabitur.

¶ De paucitate vrine. Cap. xviij.

Paucitas vrine fit dixit Aui. aut pp pau/citatẽ potus. sup. aut qr pot⁹ est rei grosse sicut aque grosse limose: aut vini grossi ⁊ ponti. Aut qr cibus est exiccatiuus ⁊ cõsumptiuus humiditatũ siue sit talr nãlis vt panis milij ⁊ alioꝝ seminũ minutorũ: panis fur furaceus vel ordeaceus lẽtes: ⁊ fructus stiptici siue artificia liter vt panis biscoctus opirus vel durus: ⁊ ois cibus mul tũ salis hñs. Aut fit dixit Aui. pp multitudinẽ raritatis cor poris: vñ fit multa humiditatũ resolutio occulta vel manife sta in sudore. Aut pp multitudinẽ fluxus vẽtris i quo mul tum de humiditate debente transire ad vrinã emittit̃: sicut dixit Ypo. in afo. vrina multa noctu scã modicũ secessum si gnificat ⁊ ecõuerso. Ois ẽt cũo in q̃ multum de humiditate aquea cũatur aut ex ea multũ ab instrĩs vrine diuertit̃ vt in multo coitu: ⁊ imo ⁊ ois cã exiccans intrinseca vel extrinseca põt esse cã paucitatis vrine. Aut dixit Aui. fit pp debilitatẽ renũ in attrahẽdo aquositatẽ: aut pp debilitatẽ epatis in di scernẽdo: ⁊ mittẽdo aquositatẽ ad renes sicut cõtingit in ca rexia ⁊ ydropisi. sup. aut fit pp opilationem meatuum vrine sicut dictum fuit in stranguria.

Nota ad cognoscẽdũ qñ corpus est rare texture

Signa cãrũ hñtur relatione. Signa cãrum paucitatis potus ⁊ alioꝝ exiccantiũ ⁊ eũonũ silr relatiõe sciunt̃. Signa aũt raritatis corporis sũt multitudo piloꝝ. Ait. n. Ypo. cutẽ rarã declarat pilus. Et Gal. dixit. Cũ cor/pus multũ cibi accipit cũ paucitate eũonum sensatarum: ⁊ paucitate egẽonum: ⁊ nõ ipinguatur: tũc illud corpus est ra/re texture. Et confirmat̃ si cum multitudine cibi nõ subsistit exercitijs ⁊ laboribus: sed cito deficit.

Cura autem eius consistit in ꝓhibitione cãrum dictaꝝ. Et siquidem fuerint pp pauci tatẽ potus augeatur. Et si pp cibos exiccãtes ⁊ siles causas exiccantes vitent̃ ⁊ dent̃ cibi hũidi. Et si pp eũones restrin gant̃. Et si pp nimiã corporis raritatẽ quiescat in aere frigi do. Cibisq̃ꝫ vtatur ⁊ potibus viscosis glutinatiuis ⁊ gros sis. Et exterius inungat̃ corpus cũ stipticis ⁊ poros opilan tibus. Renes in attrahẽdo confortent̃ cũ calefacientibus. Et epar ꝯfortat̃ in digerẽdo. Et opilo apiat̃ q̃ qũo impleat̃ leuiter sciri põt ex dictis in supioribus. Et de ꝯferẽtibus in fortificatione attractiue renũ ⁊ aptiõe meatuũ est vt decoq̃/tur in aq̃ leuisticũ ⁊ radices apij. Et in decoctione dissoluat̃ furfur ⁊ supponat̃ expressum calim renibus ⁊ vesice.

¶ De mictu sanguinis. Cap. xix.

Sanguinis mictus aliqñ est purus si/ue puri sanguinis: ⁊ aliqñ impurus. i. sanguinis ꝑmixti cum humoribus grossis vel sanie. Et qñq̃ꝫ mingit̃ vrina q̃ appa ret sicut sanguis. Et est duplex. vna fit dixit. A. ppea ꝙ liquefit carnositas. s. epatis aut renũ re diens in sanguinẽ. Alia est vrina sanguinea silis loture car/nis recẽtis cũ sanguine suo. Et ista fit dixit Aui. aut pp debi litatẽ digẽonis ⁊ discretionis sanguinis ab aquositate in reni bus. Aut fit pp debilitatẽ ipsaꝝ. s. digẽonis: ⁊ discretiõis san guinis in epate. Dixit enim Ras. 10. ꝯtiñ. fit vrina similis lo ture carnis ex debilitate renũ: qñ non discernunt ab aquosi tate sanguinis vrinam que est in eis: sed transmittunt eam si cut est ad vesicam ⁊ hoc fit ex debilitate eorũ digestiue ⁊ re tentiue. Et Gal. dixit. 6. de interioribus. Renes hñt passio/nem in qua mingunt sanguinẽ subtilem ⁊ eruginosũ siles egẽoni epatice in initio sui existenti. ¶ Et mictus quidẽ san guinis dixit Aui. qñq̃ꝫ est procedẽs ſm modũ crisis ⁊ mũ/dificationis supfluitatũ ẽt in corporibus sanis. s. nũc. sup. ⁊ qñq̃ꝫ est ꝓcedens vi sinthomatis. Et ꝓcedens ſm modũ mundificationis: qñq̃ꝫ est hñs piodos ⁊ circuitus in qbus redit. Et qñq̃ꝫ non habet illos.

De causis extrinsecis

Causa aũt mictus sanguinis alie sunt extrinsece: ⁊ alie intrinsece. ¶ De extrinsecis dixit Aui. ꝙ ꝓcedit aut pp obuiationẽ ꝑcussiuam vel saltũ: vel casum aut ꝑcus/sionẽ exprimentẽ sanguinẽ: aut pp oẽ illud qd̃ currit cursu istoꝝ q̃ sunt sicut labor: vehemẽs equitatio inepta vehitio i curru: ponderis eleuatio nimius coitus: ⁊ fortis in coitu cõ cussio. Et maxime dixit Almã. post sumptionem cibi acuti aut vini acuti. Dixit Aui. ⁊ silia vt ocium longũ post labo res plurimos ꝯsuetos: nimia repl'o ciboꝝ ⁊ potuũ maxime sanguinis multi gñatiuoꝝ aut caloꝝ acutoꝝ: retẽtio flux⁹ sanguinis ex naribus vel emorroydibus vel matrice. Et di/missio flẽbo ꝯsuete: ⁊ amputatio alicuius membri magni vt manus vel pedis. Et de causis extrinsecis dixit Aui. est fri/gus scindẽs venã cũ densatiõe ⁊ ꝯstrictione sua. Et vulnus ꝑforatiuũ aut incisiuũ eueniẽs ⁊ penetrans ad mẽbra inte/riora. Et Ras. dixit in diuisiõibus. ꝙ mictus sanguinis qñ q̃ꝫ sequit̃ exitũ lapis. ¶ Cause vo itrinsece dixit. A. sunt re

De causis intrinsecis.

plexio venaꝝ multa supflua q̃ separat̃ ꝯtinuitas venaꝝ ſm tres spẽs notas sepatiõis ipsaꝝ: q̃ sunt aut aptio orificiorũ eaꝝ: q̃ euomunt sanguinẽ. Aut rarificatio pororũ earũ q̃ re/sudat ab eis sanguis. Aut qr incidit̃ vena. i. totalr ꝑ trãsuer suꝫ aut scindit̃. s. ſm longũ. Et hoc aut in venis q̃ sunt sup mẽbra mingendi: aut in eis q̃ sunt in ipsis mẽbris. Aut acci dit dixit. A. pp vehementiã tenuitatis sanguis in corpore. hoc. n. cum accidit in corpore cũ fortitudine renũ. s. in attra hendo attrahũt sanguinẽ plm. Sunt. n. due itẽtiones. i. due cãe in facilitate cursus huius sanguinis. Prima est: quoniã currit cursu supfluitatũ. Et 2ª est: qm̃ nõ est ei essentia. i. spissi tudo q̃re fluit facilr. Ista tñ itẽtio q̃ est subtilitas sanguinis sola sufficit: ⁊ nõ reqrit̃ supfluitas eius: ⁊ maxie in eo in quo hic sanguis ẽ nãlis. sup. ¶ Et qñq̃ꝫ accidit mictus sangui/nis pp acuitatẽ ipsius sanguis corrosionẽ faciẽtẽ in venis q bus corrosis fluit sanguis. ¶ Et qñq̃ꝫ dixit Aui. fit pp ven tositatẽ extẽdentẽ que inclusa in vena intrĩ extendit eam ꝙ crepat̃ ⁊ frangit̃ sicut frangitur a nimia repl'one. Et dixit. qñq̃ꝫ fit gñatio rupture in mẽbris vrine a tetano ⁊ spasmo fortibus. ¶ Et qñq̃ꝫ est cã eius vlcus ⁊ proprie corrosiuuꝫ aut apa qd̃ frangit̃ ante perfectam maturationẽ. ¶ Et qñ/q̃ꝫ accidit mictus sanguinis: ⁊ spãliter grossi ex debilitate retentiue renum. Ait. n. Aui. mictus sanguinis mixti cuꝫ

humoribus

humoribus grossis fit plm pp debilitatē renū.s.in ptinendo. Et vene qdem renum frequētius rumpunt q̄ȝ vene vesice:qm̄ vene renū dixit Aui. sunt non minute.s.sicut sunt vene vesice q̄re magis replent. Et nō sunt vene renū in loco situs equalis.s.⁊ planozimo sunt s̄m longū magis. Uene aūt vesice sunt cōseruate non exposite scissioni ⁊ eruptioni cuȝ situ suo. ¶ Giliber. mouit questionē q̄uo si vena chilis: aut alia superior rumpit vel corrodit sanguis in illa contentus ⁊ ab ea fluens possit in vrina emitti. Citius.n.dȝ extra ipsaȝ effundi:⁊ in vētris cadere cōcauitatē q̄ȝ p concauitatē alterius vene trahi ⁊ trāsire ad vesicā:nō.n.palā est q̄uo in vrina emittatur. ¶ Et respondēs ait. possumus dicere q̄ sanguis ille in cōcauitatē q est sub dyaphragmate inter siphac ⁊ ventrē effundat:⁊ a suba epatis q̄ est spongiosa ⁊ cauernosa ībibat: p̄cipue cū epar forte existit:quē postea p venas capillares a se ad renes emittit:⁊ sicut in vrina consilr ei qui est in cōcauitate pectoris de sanguine sanie vel humore qui a suba pulmonis ībibit:⁊ cū tussi extra expellitur. Et consilr ei qd̄ fit de aq̄ ydropici. Sed si epar fuerit debile:⁊ maxime si in attrahēdo deficiat tunc sanguis in concauitate remanebit:⁊ in pus cōuertet. Et s̄m hanc ɔsideratione dixit Giliber. sanguis q magis ab interioribus venis egredit nimis ⁊ purus ⁊ minus cū vrina miscet:q: cū egredit venā statim condensat q aliqn̄ ab epate attractatus condensatus nō bn̄ cū vrina miscet. Qui vero ab ipsis venis supioribus egredit anteq̄ȝ cōdenset ab epatis substantia combibitur. vn̄ fortiter cū vrina miscet. Et dixit Gilib. de hoc ēt sanguine non minus obijcitur quare cum: ab epate ad renes patit cū alio sanguine descēdat. Cur magis cū vrina descendat q̄ȝ alijs q eo subtilior est:cū magis libere p angustos meatus magis descēdere debeat. Preterea sepe cōtingit q̄ ex ruptura vene chilis vel aliarū non sp̄ sanguis in concauitatē ventris effunditur:sed infra pinguedinē q̄ȝ chilis ⁊ renes circūueniunt retinet. Et tunc dixit. q̄ p̄dictus sanguis ab epate nō attrahit neq̄ȝ p̄dicto mō cū vrina emittit:sed rursus per rupturā vene p quā exiuit venā subintrat.⁊ p cōcauitatem eius in vrina emittit. Sanguis aūt q epar subintrauit: aut rupturā vene reintrauit p vrinā emittit:⁊ nō alius. Et hoc diuisione nāe:⁊ industria fieri explicamus. qm̄ hic sanguis non est aptus mēbra nutrire:cū postq̄ȝ venas exierit fuerit a nāe regimine destitutus. Alius vero sanguis nāe vtilis ⁊ amicus retinet mēbra nutriturus. ¶ Dixit Ypo. ⁊ ponitur dictum eius ab Aui. in hoc caplo cū mingitur sanguis sine dolore:⁊ est paucus in horis qbusdā:q: in tpe breui paucarum horarū non est malū in eo. Cum aūt pseuerat tūc fortasse accidet febris ⁊ mictus puris Raſ. aūt.2.ɔtiñ. adducens hoc idē dcm̄ Ypo. ait. Qui mingit sanguinē raro qn̄ȝ absq̄ȝ febre ⁊ dolore non sequitur dānum:inde:sed hoc erit ex labore eius. Sed si mingit sanguinem pluries cum febre noscas q̄ minget saniem postea.

Signa generis nota sunt. ¶ De signis aūt sp̄eruȝ dixit Aui. mictū sanguinis puri q est pp replonēȝ ⁊ eis cōpares repl̄oni significant cause sue:⁊ signa causarum ipsarū. ¶ Et sanguinis mictus ex aptione orificiop venap est mundus sincerus:⁊ sine dolore. ¶ Et sanguinis aptiōis .s.poroꝝ fit paulatim. ¶ Et sanguinis eruptionis ⁊ incisionis fit plurimus. ¶ Et illum q est pp subtilitatē sanguinis corporis dixit Aui. significat illud qd̄ egreditur ex eo in flōmia exiis valde tenue. Et nō associat ei aliqd̄ signū. ¶ Et factum ab acuitate ⁊ furiositate sanguinis significat color ipsius igneus siue rubens clarus:⁊ exit cū punctura ⁊ mordicatione circa virgā. ¶ Et factū a debilitate virtutis significant signa debilitatis earū dicta in p̄cedētibus. Cum debilitate tn̄ ɔtētiue extenuant mēbra corporis ⁊ exiccantur.

¶ Et factū a causis primitiuis significāt antecessio earum. ¶ Et sanguis vlcerū dixit Aui. est cū dolore quodā. Et si ē ibi corrosio exit paulatim ⁊ declinis ad nigredinē. Et q̄nq̄ȝ est cum eo fetor ⁊ fit plm eius post egritudines. Et multotiens sunt cū eo cortices ⁊ sanies ⁊ pus. Et resoluit illud.i. indicat illud.s. q̄ vlcus est abradēs corrodēs exitus sanguinis puri.s. postq̄ȝ p̄ducit ad corrosionē venarū. ¶ Et factū ab epate significat exitus eius pmixtus sanie. ¶ Dixit Ypo. 4.afo. qcunq̄ȝ sponte sanguinē mingunt.s. subito non p̄cedentibus alijs accidētibus his de renibus vene rupturam significat. Scribit aūt sic.10.ɔtiñ. mictus sanguinis puri ⁊ supabundātis subito absq̄ȝ cā manifesta erit ex ruptura alicuius vene in renibus ex repl̄one eius de sanguine. Et hic sanguis dixit Gal. in cōmento. erit multus:neq̄ȝ vehemēter vrine pmixtus:neq̄ȝ talis sanguis aliunde venire potest. Et eius verba sic scribuntur.2.cōtiñ. Impossibile est q̄ mictus multi sanguinis subito a vesica proueniat:non.n. aliqua vena rumpitur in ea ex parte superabundātis sanguinis:sicut accidit hoc in renibus:qm̄ ad vesicā puenit sanguis qui est necessarius ad nutrimētum eius tm̄. Sed in renibus procedunt vene magne:⁊ in eis colatur sanguis. Et iō mictus ex eis pōt eē cum sanguine abundanti subito. Et proprie si aptio in eis fuerit ex aptione orificioꝝ venarum q ex eis colatur. Sed ex vesica de venis modicus sanguis resudat q modicū miscet vrine. Aut cū puenit in ea corrosio ad venas:sȝ tūc p̄cedunt signa vlcerationis. Et Aui. dixit in vesica fit aptio ⁊ eruptio.s. venarū cū q̄ nō currit sanguis plurimus. Et fit ēt in renibus.sup. sed ab ea currit sanguis plurimus. Et hoc iō q: vesice aduenit aquositas colata a sanguine:sanguinē aūt p suo nutrimēto recipit a venis paruis in qbus aduenit ad eā nutrimētum:tm̄ quare non est in eis sanguis exuberans. Ad renes aūt venit sanguis plurimus cū aquositate:⁊ colatur apud eos aquositas. Et adueniunt renibus vene magne ex qbus mēbra alia nutrimētū sumunt:quare sanguis renū est plus eo quo indigēt pro nutrimēto: quare est plurimus.s. sanguis exiēs ex eis. ¶ Sāguis aūt veniēs ab epate vel loco altiori pp rupturā vene non sic subito post rupturā mingit:⁊ est magis pmixtus vrine q̄ȝ q ex renibus: q: venit a loco magis distante. Et qui venit ab epate est sine dolore:q v̄o a renibus est cū aliquali dolore. Et est q est ab epate ⁊ altioribus locis pluris q̄ātitatis q̄ȝ q a renibus. Et eius pmixtio cū vrina est tanta q̄ viȝ in vrina subsistit. Dn̄t qdā q̄ in eo est aliq̄lis dolor aggrauatiuus in dextro hypocundrio. Ueniēs aūt a vesica vtplm conglobatus: ⁊ statim residet in fundo. ¶ Mictū aūt sanguineū liquefactiuū in q̄ caro liq̄facta redit in sanguinē dixit Aui. significat.s. p̄ntia cause liq̄facientis ex febribus liq̄factiuis ⁊ alijs. Et illud qd̄ mingit de sanguine est tenue sicut adustū ac si sit abrasio libri.s. scripti cū encaustro. Dixit Gal.6. de accidēti.⁊ morbo mingit vrina hn̄s eruginē q̄si aquā carnium lotaruȝ in aqua multa q̄ fit ex liquefactione:⁊ nō ex ruptura neq̄ȝ vlcere neq̄ȝ alio. Et significationē habebis super hoc per dissolutionē corporis ⁊ eius liquefactionem.i. exiccationē ⁊ consumptionē. ¶ Mictus aūt filis loture carnis dixit Aui. est significatiuus debilitatis renum aut epatis. Illa tn̄ vrina q̄ est filis loture carnis ex debilitate renum est maioris albedinis.s. in supiori eius:⁊ est ad grossitiem magis tendens.s. in fundo eius.⁊ epatica est magis trahens ad rubedinem ⁊ est subtilior.⁊ similior sanguini. Non.n. dedit epar veram formā sanguini. sed fecit quoddā cōfusum. ¶ Ois fluxus sanguinis puri q est multus est malus. Sanguinē ēt longo tpe apparere in vrina malū est. Scias q̄ sanguis exiēs a vesica difficilius ⁊ tardius curat exeūte a mēbris alijs dictis.

Cura eius perficitur dieta ⁊ potione. Et in vtroq̄ȝ istrumento cura eius dixit Raſ.10. continētis est filis cure sputi sanguinis. Unde dixit. egri cura eo disponatur regimine qd̄ in sanguinis sputo diximus. ¶ De dieta tamē in spāli dixit Almā. abstineat a cibis acutis:⁊ salsis. Et Giliber. dixit. vitet aquam frigidam:quia congelat sanguineȝ: ⁊ induceret stranguriam. ¶ Dixit Auicen. de cibis bonis

Utrū rupta vena chilis possit ille sanguis emitti per vrinam.

Signa sanguinis ex ruptura venarum in renibus.

Signa sanguinis ex liquefactione.

Signa facti ab vlcere ⁊ epate

est panis infusus in lacte de quo butyrū est extractuȝ. Et cibus cōditus cū granatis: ⁊ factus cuȝ sumach. Et si virtus fuerit debilis ꝯfortetur cū iure stipticoꝝ cū carne cōtrita vł cōtusa. Et cibetur cū spidebig. ⁊ cubugi ⁊ pdicibus masculis ⁊ turturibus cū aceto conditis: ⁊ aqua agreste: ⁊ succo granatoꝝ ⁊ lacte cocto: ⁊ sīlibus. ℭ Uinum oīno vitandū est. Et si non fuerit excusatio ab eo pp casum virtutis aut vehementiam desiderij.i. appetitus infirmi magni. tunc dixit Aui. deť ponticū nigrū. sup. ⁊ bñ limphatum. Sed cum sanatur tunc bibat illud. s. vinū qđ sit pmixtum. s. aqua vt abstergat ⁊ prouocet: vt nō retineať vrina oīno ne redeat egritudo. hoc aūt vinum non dȝ esse ponticū nigrum: sed albuȝ subtile parumper adaquatum.

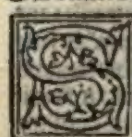
In scđ ex ruptiōe vene etiā ex casu vel pcussione.

ℭ In cura vero p potionē. In facto ex ruptione vene caueanť diuretica oīa: ⁊ eťa q̄ sanguinē subtiliant. Et in spāli vitandum est aloe: qm̄ apit orificia venarū. Et dixit Silib. q̄ polipodiū valde apit venas ⁊ attrahit sanguinē ⁊ expellit: ⁊ iđ cauēduȝ est ab eo valde in corporibus collisis ⁊ ꝯtusis ⁊ in his q exercuerūt torneamēta ⁊ luctamina. Et in his q passi sunt rupturā vene in aliqua pte corporis. Dixit itaq̄ Alm. cū aliqs pp casum ⁊ pcussionē ⁊ sīlia sanguinē minxerit ex basilica minuendus est. Et troc. de karabe in potu deť. Et Ipoq. sumptū est potēs in restringēdo sanguinē. Et mūmia sīlr bibita ⁊ supposita. Loco aūt pcussionis supponať ēplȝ de bolo acatia aloe litie ꝯfectis cum aceto ⁊ aq̄. ℭ Medicamen ad mictū sanguinis ēt in brutis qñ proijcitur eis violēter in gutture ⁊ statim sananť. ℞. succi marrubij ptes. ij. aceti fortis ptē. i. doš. eoꝝ mixtoꝝ est vsq̄ ad. ℥. i. bis vel ter sumatur in ieiunio. ℭ Dixit. A. mictus sanguinis q fit cā solutionis ꝯtinuitatis in venis curationes hȝ cōes ad illū qui fit ex renibus. sup. aut mēbris supioribus: ⁊ illum qui fit ex vesica. Et infrigidatio ⁊ ꝯstrictio cū medicinis dictis in cura fluxus mēstruoꝝ cum stupefaciētibus. i. cum vehemēter frigidis ēt si stupefactionē haberēt. dȝ tñ cū eis aliqd diureticum misceri. Ait. n. Raš. 2. ꝯtiñ. cura dȝ fieri cum stipticis glutinatiuis ⁊ stupefactiuis. verūtñ in his addēda sunt aliqua puocantia vrinā ad inducēdum istas medicinas ad instrumēta vrine sicut cū his troc. ℞. acatie balaustie seminis iusqami opij seminis apij anisi luti sigillati gūmi ara. añ. cōficiantur ⁊ deť in potu. ℭ Opȝ tñ dixit Aui. vt tu attēdas cū attractione sanguinis ad posteriora. i. ad oppositū cū ventosis ⁊ flōmia subtili. i. stricta pauca ex basilica. Et cū cōstrictione ⁊ ligatura mēbroꝝ extremoꝝ. Et opȝ vt administres tinas in quibus decocta sint stiptica. Factus aūt a replōne ⁊ sīlibus causis curatur cum flōmia. Dixit tñ Auicē. q̄ qñ in his causis tu indiges flōmia plus conuenit flōmia saphene q̄ȝ basilice: q2 eūando diuertit ad longiora. deinde procede cū stipticis ⁊ glutinatiuis. Dixit tñ Aui. nō approximes cibis stipticis sicut factis cum sumach ⁊ sīlibus. supp. ⁊ neq̄ medicinis stipticis nisi postq̄ȝ vrina significabit mundificationē corporis. stiptica. n. congelant: ⁊ qđ inuiscatū est constringunt q̄re qñq̄ reuertiť aquositas retro. q̄re in eis est timor. Et sīlr faciunt acetosa. ℭ Dixit Oriba. plures mingūt sanguinē interpolatim. Et añ hoc accidunt eis pōderositas ⁊ dolor vehemēs. Et qñ mingunt sanguinē alleuiant̄ inde. Et hi ppřie sunt quorum exercitium vt dixit Aui. dimissuȝ fuit aut in quibus restricta vel ablata est eūo sanguinis consuetamt quoꝝ amputatum est mēbrum. Uñ dixit Oriba.

Cura pro dicalis.

minuēdi sunt hi añ pioduȝ de cubito ⁊ fiat eis regimē quo nō aggregeť replō. ℭ Et in facto p viā resudationis conueniunt glutinosa ⁊ viscosa. ℭ Et in facto ex tenuitate sanguinis ingrossantia ipsum. ℭ Et in facto ex sanguinis acuitate illā mitigantia. ℭ Et in mictu sanguinis pmixti cū humoribus grossis conferunt subtiliatiua tēperate. Et medicine q dē p̄dicte psit administrari intus ⁊ extra. ℭ Dixit Sal. io. miamyr. ad manantes sanguinē de vesica. ℞. alluminis scissi. ℥. i. dragaganti. ℥. ij. gūmi ara. obuluȝ. i. doš. ab obulo. i. vsq̄ ad. ij. cū vīo dulci. Hoc aūt medicamē sic poniť a Raš. io. ꝯtiñ. ℞. alluminis scissi. aur. i. dragagāti. aur. ij. gummi ara. aur. i. 5. ⁊ deť in potu cū vino dulci. ℭ Aliud Raš. ibidē. ℞. luti armeni ypoqui. gūmi ara. opij. añ. partē congruā ⁊ deť in potu. ℭ Troc. valētes ad mictum sanguinis cuȝ ardore ⁊ acuitate ⁊ excoriatione. ℞. seminis melonis ⁊ cucurbite ⁊ portul. spodij succi liqri. añ. ℥. ij. seminis lactuce ⁊ malue amidi rosaꝝ dragaganti seminis papaueris. añ. ℥. i. seminis bombicis ⁊ citonioꝝ acetose ⁊ gūmi ara. añ. ℥. i. 5. boli ar. acatie añ. ℥. ij. 5. croci. ℥. 5. cōficianť cū succo plantaginis. sunt. n. vtiles. ℭ Syrupus vtilis mingētibus sanguinē pp nimiū coytum. ℞. plātaginis ⁊ seminis eius portul. ⁊ extremitatum mirti ⁊ vitis añ. M. 5. succi liqri. ⁊ radicuȝ eius anisi feniculi infusorum in aceto ⁊ postea torrefactorū. añ. ℥. ij. seminis papaueris ⁊ lactuce añ. ℥ iij. cōquassenť oīa ⁊ infrigidenť p diē in aque lib. iij. deinde decoquanť ad cōsumptionē tertie partis: deinde cuȝ lib. i. zuccari albi fiat syrupus doš. ℥. i. cū. ℈. i. pulueris qui sic fit. ℞. boli ar. karabe terre sigillate. añ. partes equales. ℭ Dixit Aui. illud qđ vesice sanguinē emittēti est ppriū: est vt sumanť medicine q̄ bibunť fortiores ⁊ diuretica ēt cū eis miscenda fortiora. Et administrenť in ea medicine iniecte p siringā ex succis arnoglose ⁊ portul. ⁊ sīlibus vt virge pastoris. sicut dixit Sera. Aut decoctionē sumach mirti ⁊ rosarū. Et qñ inijciť cū p̄dictis pulvis terre sigillate ⁊ acatie. Et epithimeť dixit. A. cum spongia infusa in aceto q̄ ponatur in oībus lateribus eius ⁊ in duobus emūctorijs ⁊ alijs. s. partibus ei circūdiacētibus. Et fiat positio vētosaruȝ sup ylia ⁊ anchas ⁊ pectinē. istud. n. retinet sanguinē. Dixit Serap. pone desup exterius bolū terrā sigill. gūmi ara. dragaganti semen portul. ⁊ sīlia. Dixit Aui. a replōne ⁊ ab vlcere ⁊ corrosione ⁊ a debilitate digōnis in renibus ⁊ epate. Et a liq̄factione ⁊ tenuitate humorū cura dicta est in suis caplis. alo. locis. ⁊ mictus cretici. Et eius q est ꝑm semitā expulsionis a nā nō est retētio necessaria nisi pduxerit ad debilitatem.

ℭ De mictu sanici. Cap. xx.

Anies mingitur aut ex vesica aut ex renibus ⁊ poris vriticibus aut ex mēbris q̄ sunt supra renes. Et qñq̄ mingiť pura. Et qñq̄ sanguini pmixta. Et q̄ pura mingitur: puenit ab vlcere alicuius supradictorū mēbrorū. Que aūt sanguini mingitur pmixta: puenit aut ex dubellati qđ est eruptū aut ab vlcere corrosiuo.

Et causa mictus sanici est cā vlcerum vel apatum. Et qñq̄ sequiť mictū sanguinis mictus sanici. Dixit Aui. mictus sanici ⁊ sanguinis ei pmixti qñq̄ fit pp eruptionē dubellati in mēbris supioribus pulmone ⁊ pectine ⁊ epate. Et qñq̄ fit pp apa ruptū in mēbris vrine. Et qñ q̄ pp vlcera in eis hñtia pruritū: aut nō hñtia pruritū.

Saniem pmixtam sanguini dixit Auic. significat apa illius. s. sanici ⁊ sanguinis vrina. i. cum in cu ius vrina exit sanies ⁊ sanguis causa apostematis. Et signa apostematum sunt nota ꝑm vnūquodq̄ mēbruȝ in suis capitulis ⁊ concomitantis siue adherētia febris. supple. aut significat illud vlcus corrosiuum in aliquo dictorum mēbrorum cuius signa consilr sunt nota. ℭ Et signa sanici pure sunt signa vlcerum purorum silr dicta. ℭ Dixit Gal. 6. de interioribus. ⁊ scribitur. io. continentis. sicnon vidi aliquē passum fuisse nocumētum in aliquo instrorum vrine ppter exitum abundantis putredinis. nam negocium in his membris est impatientia iuxta cursum procedenteȝ in eis absq̄ aliquo nocumento illato eisdem quemadmodum est negocium in intestinis quibus de euacuationibus factis ex epate non infertur eis ēt si fuerit magne malitie aliqđ magnuȝ nocumentum nisi hoc esset longum valde: sicut similiter fit in vesica sic similiter si fuerit lōgus incessus vrine saniose vel sanguinee tenuis super ea. ℭ Dixit Galien. sexto de interioribus

rioribus sciendum est p mictum sanguinis sciētiam locorū passionum non haberi nisi additis alijs significationibus. Et silr neq3 p mictū saniei. Quidā.n. sanguinē mingēs plz dolorē sensit in renibus z inordinatū cuz febre rigorē. Alij vero hoc idē in vesica habuerūt: z nōnulli in dyaphragmate z pectore. Et qdā in dextro hypocūdrio. vñ arbitrati sumus eos i loco doloris apa habuisse. Et p saniē eruptū fuisse. Et dixit mēbra q̄ p vrinā mūdificant sunt gibbus epatis z mēbra ei vicina sunt z alia q̄ p eū raro mundificant sicut loca pectoris p egōnē z loca sub dyaphragmate p vrinā. q̄ incredibile multis eē vr. nesciunt.n. cām eoꝝ. Nos aūt pulmonē p vrinā mundificari vidimus. Et vulnera pectoris cū egōne. Neq3 dubiū est saniē a pulmone ad renes venire: eo q̄ surcula de ꝯcaua vena ad renes descēdit z silr z altera de magna arteria ad renes deriuatur. Credimus quoq3 posse eē saniē illā ad magnā arteriā venire. Et ad sinistram cordis cōcauitatē tēdere. Et ab ea de loco ad locū vadēs ad renes descendat: z ide ad vesicā: lz hec penetratio raro fit: qz facilius est q̄ in cānales pulmonis incidat z cū excreatibus expellatur. ¶ Cā vero sanguinis de pulmone in egōne egredientis alia est q̄ aliqñ z rarissime p anothomiā apparet. cōcaua.n. vena aliqñ inuenit cōiuncta cū vena q̄ stipiti arboris similatur: qbusdā tñ alijs mediantibus: vñ non est mirādū de hoc neq3 de illo. Non.n. est impossibile saniē q̄ currit sub dyaphragmate ad ventrē venire z cū egōnibus exire. Et sanies q̄ est sub dyaphragmate non est impossibile vt ad renes veniat z cū vrina eijciat. Cōpositionē nāq3 corporis q̄ raro fit necessario accñtia q̄ raro fiunt comitant. ¶ Dixit Aui. locus saniei cognoscitur p dolorē si fuerit dolorē z p signa aliarum egritudinū in qbuscūq3 mēbris existant: z sicut p signa apostis aut dubellati aut vlceris aut repletiōis. ¶ De signis itaq3 locoꝝ a qbus sanies ꝓcedit dixit Gal. p̄. de interioribus. z scribit. io. ꝯtiñ. sic. si egredit sanies de vesica emanabit vrina cū q̄ non admiscetur aliqd. s. de sanie. sed residebit in inferioribus eius sola. silis squāmis: z dolor erit in pectine z daret. i. pitineon Ras. tñ dixit. Dico opz vt dicat q̄ sanies egrediat mixta cum vrina. Et subdit Gal. si egreditur a renibus egreditur mixta cū vrina z egreditur cū ea quasi mollicia carniū. Et si de gibbo epatis exierit erit admixta valde cū vrina z turbida fiet p eam. Et si exierit de pectore vrina erit clara. Ait Ras. dico erit clara: qz egredit de meatibus strictis paulatī admixta cū vrina colorata. ac si esset pars eius. ¶ Dixit Aui. locus cognoscitur ex via cōmixtionis. Nam q̄to magis est altior tāto est maioris cōmixtionis: z q̄to est inferior tanto est maioris separationis. Et sanies q̄ ꝓcedit a virga añcedit vrinā: z elongata a virga postponitur ab vrina vel admisceᵗ cum ea vehemēter. Et dixit Aui. mictus q̄ est purulētus ex apate. i. epatis vel supiorum mēbrorum rupto est plurimus subito: z non pducit ad excoriationē z vlcerationē z nocumētum. i. non est cum excoriatione neq3 cū vlcere neq3 cū nocumēto alio in mēbris mingēdi: sed ille q̄ est ex vlceribus. s. renū vesice z alioꝝ instrōruz vrine est paucus. sup. z est cū excoriatione vlcere z nocumēto alio in eis. Et separaᵗ. s. sanies ab vrina. Et qñq3 corrumpit. s. mictus saniei a supioribus mēbris veniētis incessuz suū. i. p icessuz suū mēbra p q̄ incedit z hoc cum diu duraret.

Cura mictus saniei est cura suarū cārum. Almā. tñ posuit hos troc. ℞. seminis melonis citruli z cucurbite. añ. ʒ. v. thuris pinguis sanguinis dra. añ. ʒ. x. opij. ʒ. iij. scis apij. ʒ. ij. informentur z dent ex eis oī die. ʒ. ij. cū syrupo de papauere. Et virge imittat collirium de cerusa. Et valeret si eēt cū ardore: aut in pn°. ¶ In pcessu aūt z cū sanies scā est grossa valēt ea q̄ sanguinē trūbosū dissoluunt. ¶ Et Pau. dixit. ad mictū saniei diuturnum ego vtor hoc medicamine cū sufficiēs fit in ea. ℞. camedreos. ʒ. xxiiij. assari z pipis albi. añ. ʒ. xiiij. cynamomi. ʒ. i. dos. aur. v. cū vino cocto. Et si fuerit ibi febris cum aqua.

¶ De pilis qui minguntur cum vrina. Cap. xxj.

Pili qui exeunt in vrina nō sunt vere pili. Dixit.n. Aui. q̄ sunt res similes capillis: z hoc ratione longitudinis z tenacitatis eorum.

Et causa efficiēs eoꝝ dixit A. ē debilitas digestiue renū z fortasse ēt venaꝝ. sup. qñ cū ea iūgit calitas aliq̄tulū itēsior: ꝓpata q̄ sufficias extēdere z igrossare māz z idurare. ꝓpata aūt calitas vl' remissa nō sufficeret illud agere. Et itēsior ēt multū resolueret subtile de mā z relinqret grossuz terrestrificatū nō aptū extēsioni. ¶ Et cā mālis ipsoꝝ est mā viscosa tenax z grossa. Nā talis est q̄ apta est gñationi piloꝝ. nā p sui viscositatē z tenacitatē est apta extēdi z p sui grossitiē resistit dissoloni calitatis agētis in ipsam. Cā aūt illius māe viscose grosse. dixit A. sunt cibaria grossa ex gñibus lactis z granis sicut fabis z silibus. Et Gal. dixit. 4°. afo. in ꝯmēto. afo. Quibus in vrina pingui existēte zc. q̄ fabe z caseus recēs comesta gñant mām aptā ꝯuerti in pilos qd̄ est pp terrestreitatē fabaꝝ z multā tenacitatē casei. Et nō pñt isti pili. dixit Gal. ibidē eē de suba renū: qz suba renū solida est z ꝯpacta z nō patiēs talē extēsionē ꝯtinuā. si.n. ab iuicē separēt ptes renū nō recipent adinuicē ꝯtinuationē notabilē. ¶ De loco autē gñ̄atiōis eoꝝ dixit Ipo. in dicto afo. Quibus in vrina pingui existe pili exeūt his egrediunt ex renibus. Et hoc idē. dixit Gal. p̄ de crisi. veꝝ 6°. de iterioribus dixit. q̄ pp lōgitudinē eoꝝ miratus est eos in renibus gñari. Et pp hoc arbitratus est eos in venis gñari. Et credidit qbusdā dicētibus q̄ ex grossa mā nascunt calefcā z desiccata in vena. Et. A. ēt inuit q̄ gñant in venis renū z ēt alioꝝ mēbroꝝ. Verūtñ gñati in venis alioꝝ mēbroꝝ ad renes descēdūt z ex eis postea exeūt in vrina. ¶ De lōgitudine aūt hoꝝ pilorū. dixit Gal. in ꝯmēto dicti afo. q̄ qdā minxit capillū lōgitudinis medij bra: hij q frequēter p annū vnū comederat fabas coctas z panē siccū. Et alij ēt silr q fuerūt vsi cibarijs grossis. Et 6°. de interioribus dixit. q̄ vidit eos palmo longiores z aliqñ tāte longitudinis q̄ miratus fuit eos in renibus creari. Et. A. dixit. qñq3 est illa res lōga valde q̄si duobus palmis. ¶ Et dixit Gal. ibidē cāz lōgitudinis eoꝝ tūc minime sciui. nā cū primitus eos vidi non apparuit mihi renes hre ꝯcauitatē capacē tāte longitudinis neq3 in venis alioꝝ mēbroꝝ tā longā ꝯcauitatē fieri posse. Verūtñ sciēdum est q̄ postq̄ pilus genitus est sub aliq̄ q̄titate in venis ꝓpinqs renibus virtus expulsiua eoꝝ expellit aliquā partē illius pili v̄sus renes. Et deinde gñata alia q̄titate pili iteꝝ illā expellit. z sic vltra donec ꝯcauitas renū repleaᵗ. z tūc insurgit virtus expulsiua renum z expellit partē post partē eius ad poros vritides. Et silr si primitus gñatur pilus in renibus insurgit virtus expulsiua eoꝝ z expellit versus illos pilos ptē eius post ptē donec possit pilo fieri satis notabilis longitudo. ¶ Et pilus cū magnificatur maxime est cā morbi. s. oppilationis coartatorie in renibus z poris z vesica. Et tñ in se ē morbus in nūero ꝓhibēs imediate renes a debita comphēsione vel alia eoruz debita opatione. Et pōt ēt aliqñ vocari morbus iproprie cū aliqñ v̄tat ad se cura sicut lapis in renibus vel vesica. Et pōt dici cā z morbus. Et pōt ēt dici accñs. s. exiēs mutatū. ¶ Et p̄dicti pili dixit Aui. qñq3 sunt declines ad albedinē: z hoc fit plm. Et qñq3 ad rubedinem. Et ego quidē vidi in Petro chellini emitti pilos lōgitudis q̄si medij palmi grossitudinis pui digiti infantis z vltra declinātes ad rubedinē. Et cū eis aliqñ emittebāᵗ alie māe ignote q̄ aliqñ habebāt formas sanguisugaꝝ z aliqñ ranaꝝ cuz in pn° gñant in aqs solidiores valde pilis in qbus cū apuissem q̄sdā eaꝝ continebatur sanguis aquosus: quas tñ cum emittebat patiebaᵗ dolorē in pectine quasi intolerabilē: qui tandē pduxerūt eū ad mortē. ¶ Dixit Gal. plimi eorū q̄ dictos pilos mixerūt nīl mali passi sūt: qz z si aliq̄ mā mala in

De cā efficiente.

De loco generationis eorū.

De cā longitudinis eorum.

Pilus est morbus z qñq3 cā morbi z qñq3 accidens.

venis eorū extitit purgata oīno fuit.s.cōuersa in illos pilos vel cū ipsis pilis. Et nullū hoṗ neq3 in renibus neq3 in vijs neq3 in vesica vllū malum pati cognoui. ¶ Et A. dixit. non est in pili mictu de timore s3 q̄ terret cortex.s.squāma egrediēs vel cortex.i.extimatio in eius exitu que facit timere.

¶ De cura dixit Gal. in cōmē. dicti affo. q̄ perficit̄ p medicinas subtiliantes ⁊ dissoluētes.i.incidētes ⁊ liquantes mās ingrossatas ⁊ conglobatas ⁊ eas p vrinā educētes: ⁊ cū humectantibus nutrimentis ⁊ toto regimine humectante. ¶ Et Aui. dixit. indiget vt in ipso administrent̄ subtiliatiua incisiua ex diureticis ⁊ medicinis ad lapidē. Et vt sit cibus humectās humectatione abundanti.

Mingitur aliqñ vrina grossa sicut brodium cicerū. quā rectificat hoc medicamen. ℞. rubee tinctorum alchechengi ⁊ croci. añ. ʒ.i. seminum cōium ad pondus omnium. zuccari. ℥. iij. terantur ⁊ conficiatur ex eis elium cum syrupo rof. dof. sicut castānea cum vino albo. ¶ Et Raf. voluit. io. ꝯtīñ. q̄ ille qui dimittit exercitiū consuetum aliqñ mingit vrinam grossa3 similē saniei nullo aūt iminēte nocumēto. Et ego vidi in castro Jtri comitatus fundorū iuuenē trigēnarium qui omni die mingebat vrinā multā in q̄ residebat sicut lac coagulatū albū ad q̄titatē medij vrinalijs p̄ter subam vrine que supereminebat illi qui inde nullum p̄cipiebat nocumentū: sed sanus degebat.

¶ Cum auxilio Dei benedicti. Explicit sermo Quintus Nicholai Nicoli Florentini de dispositionibus membrorum naturalium.
Excussus Venetijs in edibus Luceantonij Junte Florentini. Anno salutis. M D X X X I I I
Mense Aprilis.

Registrum

AAAAA BBBBB CCCCC DDDDD EEEEE FFFFF GGGGG HHHHH IIIII

KKKKK LLLLL MMMMM NNNNN OOOOO PPPPP QQQQQ

RRRRR SSSSS TTTTT VVVVV XXXXX YYYYY ZZZZZ

aaaaa bbbbb ccccc ddddd eeeee fffff ggggg hhhhh

Omnes sunt quaterni

